

AUM. R. P. F.

LUCII FERRARIS

ORD. MON. P. S. DES. S. P. A. N. I. I. V. E. C. T. O. R. I. S. A. B. B. A. T. I.
P. R. O. V. I. N. C. I. A. S. A. B. B. A. T. I. S. A. D. C. O. N. S. U. L. T. O. R. I. S.

P R O M P T A

B I B L I O T H E C A

CANONICA, JURIDICA, MORALIS, PHILOSOPHICA

ET NON

ASCETICA, POLEMICA, PUBLICISTICA, HISTORICA

ET ALIA QUAERENTIA IN HUIUS LIBRARIIS, ET IN ALIIS LIBRARIIS
ET ALIIS LIBRARIIS, ET ALIIS LIBRARIIS, ET ALIIS LIBRARIIS

ET ALIA QUAERENTIA IN HUIUS LIBRARIIS, ET IN ALIIS LIBRARIIS
ET ALIIS LIBRARIIS, ET ALIIS LIBRARIIS, ET ALIIS LIBRARIIS

ET ALIA QUAERENTIA IN HUIUS LIBRARIIS, ET IN ALIIS LIBRARIIS
ET ALIIS LIBRARIIS, ET ALIIS LIBRARIIS, ET ALIIS LIBRARIIS

ET ALIA QUAERENTIA IN HUIUS LIBRARIIS, ET IN ALIIS LIBRARIIS
ET ALIIS LIBRARIIS, ET ALIIS LIBRARIIS, ET ALIIS LIBRARIIS

ET ALIA QUAERENTIA IN HUIUS LIBRARIIS, ET IN ALIIS LIBRARIIS
ET ALIIS LIBRARIIS, ET ALIIS LIBRARIIS, ET ALIIS LIBRARIIS

ET ALIA QUAERENTIA IN HUIUS LIBRARIIS, ET IN ALIIS LIBRARIIS
ET ALIIS LIBRARIIS, ET ALIIS LIBRARIIS, ET ALIIS LIBRARIIS

ET ALIA QUAERENTIA IN HUIUS LIBRARIIS, ET IN ALIIS LIBRARIIS
ET ALIIS LIBRARIIS, ET ALIIS LIBRARIIS, ET ALIIS LIBRARIIS

ET ALIA QUAERENTIA IN HUIUS LIBRARIIS, ET IN ALIIS LIBRARIIS
ET ALIIS LIBRARIIS, ET ALIIS LIBRARIIS, ET ALIIS LIBRARIIS

ET ALIA QUAERENTIA IN HUIUS LIBRARIIS, ET IN ALIIS LIBRARIIS
ET ALIIS LIBRARIIS, ET ALIIS LIBRARIIS, ET ALIIS LIBRARIIS

ET ALIA QUAERENTIA IN HUIUS LIBRARIIS, ET IN ALIIS LIBRARIIS
ET ALIIS LIBRARIIS, ET ALIIS LIBRARIIS, ET ALIIS LIBRARIIS

ET ALIA QUAERENTIA IN HUIUS LIBRARIIS, ET IN ALIIS LIBRARIIS
ET ALIIS LIBRARIIS, ET ALIIS LIBRARIIS, ET ALIIS LIBRARIIS

ET ALIA QUAERENTIA IN HUIUS LIBRARIIS, ET IN ALIIS LIBRARIIS
ET ALIIS LIBRARIIS, ET ALIIS LIBRARIIS, ET ALIIS LIBRARIIS

ET ALIA QUAERENTIA IN HUIUS LIBRARIIS, ET IN ALIIS LIBRARIIS
ET ALIIS LIBRARIIS, ET ALIIS LIBRARIIS, ET ALIIS LIBRARIIS

ET ALIA QUAERENTIA IN HUIUS LIBRARIIS, ET IN ALIIS LIBRARIIS
ET ALIIS LIBRARIIS, ET ALIIS LIBRARIIS, ET ALIIS LIBRARIIS

ADM. R. P. F.

LUCII FERRARIS

SOLER-ALEXANDRINI, ORD. MIN. REG. OBS. S. P. FRANCISCI, LECTORIS JUBILATI
EX-PROVINCIAL. EXAMIN. SYNODALIS, AC S.O. CONSULTORIS

P R O M P T A

B I B L I O T H E C A

CANONICA, JURIDICA, MORALIS, THEOLOGICA

N E C N O N

ASCETICA, POLEMICA, RUBRICISTICA, HISTORICA

*De Principalioribus, & fere omnibus, quæ in dies occurrunt,
nec penes omnes facile, ac prompte reperiri possunt,*

EX UTROQUE JURE PONTIFICIIS CONSTITUTIONIBUS, CONCILIIS, SACRARUM CONGREGATIONUM
DECRETIS, SACRÆ ROMANÆ ROTÆ DECISIONIBUS, AC PROBATISSIMIS
ET SELECTISSIMIS AUCTORIBUS

Accurate collecta, adaucta, in unum redacta, & ordine alphabetico congesta,
AC IN NOVE TOMOS DISTRIBUTA.

EDITIO NOVISSIMA CÆTERIS OMNIBUS CASTIGATIO, ET LOCUPLETIOR.

T O M U S N O N U S.

Complectens decreta Congr. SS. Rit. ex autographis accuratissime aucta
ab anno 1759. ad 1789.

*Nec non indicem generalem totius operis, ipsumque castigatum saepe, & auctum.
Tandem Auctorum, qui in toto opere referuntur, adjectum catalogum.*

ROMÆ MDCCLXXX.

EX TYPOGRAPHIO JO. ZEMPEL PROPE S. LUCIAM TINCTÆ.

SUMPTIBUS NATALIS BARBIELLINI BIBLIOPOLÆ IN FORO PASQUINI,
ET MICHAELIS ANGELI BARBIELLINI IN PLATEA MINERVÆ.
SUPERIORUM PERMISSU, AC PRIVILEGIO.

EDITORIS PRÆMONITIO

SAcra Rituum Congregationis Resolutiones non adeo perspicue adnotaverat Adm. R.P. Ferrari in sua Bibliotheca verbo *Resolutiones* &c. immo, quod ex fontibus non semper illas collegerit, apocryphæ ut plurimum visæ sunt Romanis censoribus. Quare non sine consilio illas omisimus, collectionemque nunc damus ab erudito sacerdote Veneto Spiridione Talù semel atque iterum Venetiis publici juris factam, quæ singula ab ineunte sæculo decimo septimo ejusdem Congregationis responsa chronologico ordine, additis tamen concordantiis, vel discordantiis, complectitur. Singulos articulos cum indice clar. P. Merati contulimus, quem omnium quotquot prodierunt exactissimum autumamus, & in hoc sequentes, quos heic adnotare haud incongruum est, non licuit reperire, nempe 26. 73. 226. 263. 267. 282. 286. 289. 338. 352. 394. 456. 469. 470. 491. 516. 517. 530. 531. 532. 533. 545. 547. 549. 568. 632. 646. 647. 661. 667. 674. 678. 683. 715. 716. 718. 729. 733. 761. 807. 815. 833. 843. 844. 879. 880. 888. 891. 893. 896. 898. 899. 900. 903. 915. 927. 928. 929. 930. 960. 965. 977. 990. 991. 1007. 1023. 1027. 1048. 1051. 1053. 1057. 1059. 1061. 1062. 1063. 1064. 1066. Hi vero, ex eo quod in indice Meratiano desunt, non sunt illico explodendi, & ut apocryphi eliminandî; nam casus plerumque particulares, & veluti privata quædam responsa continent, quæ fortasse vel Patri Merati properanti effugerunt, vel, ut verisimilius censemus, quasi non multum necessaria omisit. Inde est, quod eadem uti authentica, donec ab archivis S. Congreg. non eruantur, nec recognoscimus, nec publici juris facimus. (*) Utinam vero omnia cum Meratiana, tum D. Talù decreta cum ipsis autographis decretis iterum contendere licuisset. Nam, & in Taluanam, saltem Venetam editionem gravissimum mendum *num. 1102.* irrepsisse me monuit Cl. Prasul Coppola a secretis Sacrae Rituum Congregationis; omittitur enim ibi adverbium NON; quo factum ut, quæ negativa erat resolutio, affirmativa prodierit. Id enim vero argumento est, cautissime in usu horum decretorum procedendum esse, ne forte aliquis ejusmodi error editiones vitiaverit. Cum primis vero lectores monitos

vj

velim, sæpe in eodem argumento decreta occurrere, quæ sibi adversantur; caveant tamen, ne inconstantia Sacram Congregationem facile arguant: si enim proposita dubia in archetypis tabulis consulerent, circumstantias S. C. tunc expositorum dubiorum varias fuisse deprehenderent, ut quod semel alicui Ecclesiæ concessum fuit, alteri postea denegatum fuisse mirum non sit. Præsertim vero illud animadvertendum, S. C. nunc ipsum jus, nunc peculiare Ecclesiaram consuetudines spectasse. Quamobrem quod jure attento aliquando aut concessum fuit, aut denegatum, sæpe alias consuetudinis, quæ nonnisi ex dubiis propositis dignosci potest, causa adverso decreto immutari omnino debuit (*). Indicem alphabeticum adjicimus in fine, ut facilius singulæ Resolutiones pro opportunitate reperiatis: Interim vale.

SS. SIXTI V. PONT. MAX.

PRO ERECTIONE

Congregationis Sacrorum Rituum, quæ incipit *Immensa æterni Dei*.

JAM vero, cum Sacri Ritus, & Cæremoniæ, quibus Ecclesia a Spiritu Sancto edocta ex Apostolica traditione, & disciplina utitur in Sacramentorum administratione, Divinis Officiis, omnique Dei, & Sanctorum veneratione, magnam Christiani populi eruditionem, veræque Fidei protestationem contineant, rerum sacrarum majestatem commendent, fidelium mentes ad rerum altissimarum meditationem sustollant, & devotionis etiam igne inflament, cupientes filiorum Ecclesiæ pietatem, & divinum cultum Sacris Ritibus, & Cæremoniis conservandis, instaurandisque augere;

Quinque ... Cardinales delegimus, quibus hæc præcipue cura incumbere debeat, ut veteres Ritus Sacri ubivis locorum, in omnibus Urbis, orbisque Ecclesiis, etiam in Capella nostra Pontificia, in Missis, Divinis Officiis, Sacramentorum administratione, cæterisque ad divinum cultum pertinentibus, a quibusvis personis diligenter observentur, cæremoniæ, si exoleverint, restituantur, si depravatæ fuerint, reformentur, libros de Sacris Ritibus, & Cæremoniis, imprimis Pontificale, Rituale, Cæremoniale, prout opus fuerit, reforment, & emendent, officia divina de Sanctis Patronis examinent, & Nobis prius consultis, concedant. Diligentem quoque curam adhibeant circa Sanctorum Canonizationem, festorumque dierum celebritatem, ut omnia rite, & recte, & ex Patrum traditione fiant, & ut reges, & principes, eorumque oratores, alique personæ, etiam ecclesiasticæ, ad Urbem, curiamque Romanam venientes, pro Sedis Apostolicæ dignitate, ac benignitate honorifice more majorum excipiantur, cogitationem suscipiant, seduloque provideant. Controversias de præcedentia in processionibus, aut alibi, cæterasque in hujusmodi Sacris Ritibus, & Cæremoniis incidentes difficultates cognoscant, summarie terminent, & componant.

Datum Romæ apud S. Petrum, anno Incarnationis Dominicæ 1588. undecimo Calen. Februarii, Pontificatus nostri anno tertio.

R E I M P R I M A T U R,

Si videbitur Reverendissimo Patri Sacri Palatii Apostolici Magistro.

Franc. Xaverius Passeri Vicesgerens.

R E I M P R I M A T U R,

Fr. Th. Maria Mamachius Ord. Præd. Sacri Palatii Apostolici Magister.

ADM. R. P.

F. LUCII FERRARIS

PROMPTA BIBLIOTHECA

CANONICA, JURIDICO-MORALIS, THEOLOGICA.

DECRETA

SACRÆ RITUM CONGREGATIONIS

1 **C**lerici parati ratione paramentorum thurificandi sunt ante beneficiatos: *Sacra Rituum Congregatio die 10. Junii anno 1602. in Lauretana*. Ratione Paramentorum: Ita & beneficiati parati ante non paratos, sicut & canonici sacris vestibus induti ante alios canonicos non indutos; Ex aliis Decretis S. R. C. *sub num. 9. & 18. & Cæremoniæ Episcoporum lib. 1. cap. 23. num. 30.*

2 Monachi Congregationis Cassinensis non sunt ullo modo cogendi accedere, nisi ad processionem Sanctissimi Sacramenti, juxta eorum antiquam consuetudinem, quam eis ubique conservandam esse censuit S. R. C. 10. Junii 1602. *in Placentina*. Decretum hoc uti emanatum a S. R. C. approbatur, & confirmatur ab Urbano VIII. Constit. edita die 17. mensis Nov. 1628. quæ incipit *Nuper pro parte*.

3 Episcopus non potest cogere regulares, ut faciant commemorationem ipsius in ultima collecta; S. R. C. 10. Junii 1602. *in Egitanica*.

4 Consuetudo immemorabilis, ut præter Diaconum & Subdiaconum canonicos celebranti solemniter assistat unus capellanus cum pluviali, servanda est, S. R. C. 10. Junii 1602. *eodem die & mense 1604. in Mantuana*, & 27. Julii 1726. *ad Episcopum Papiensem in audientia Sanctissimi Papæ Benedicti XIII. ad primum dubium*. Solemniter; In Missis privatis nulla datur assistentia canonico, sed celebrare debet uti simplex sacerdos, servatis solummodo distinctionibus quoad paramentorum qualitates, & locum parandi; Vide *n. 830. ysi. & 966.*

5 Usus semel introductus juxta regulas libri cæremonialis servandus est, & pax cum osculo omnibus viris Ecclesiasticis in choro sedentibus danda est; S. R. C. 8. Jul. 1602. *in Messanen*. Usus semel introductus) amplius non dat locum Ecclesiarum

consuetudini; Vide *num. 41. & 55.* In choro sedentibus. (Intelliguntur qui juxta sedendi habent in choro & stallum: pax enim stanti, & non sedenti danda est; *Cærem. Episc. lib. 1. c. 24. num. 7.* Cum osculo viris Ecclesiasticis) appropinquando genam, ita ut se invicem leviter tangant. Laicis vero, licet Magistratus, Barones, & nobiles sint, cum instrumento, quod prius osculetur a porrigente pacem, nulla reverentia quibuscumque facta antequam det, sed post datam pacem, etiamsi adesset Imperator. Spectabit autem semper ad Presbyterum assistentem in Missis, in quibus adhibentur, pacem deferre. Subdiacono vero in aliis: qui dare debent pacem, postquam per osculum detulerint dignitatibus & canonicis, etiam magistratibus secularibus, sed istis cum instrumento, & postremo eam alicui tradit Acolutho, vel cæremoniario, qui cæteris de choro distribuit, scilicet Ecclesiasticis cum osculo, laicis cum instrumento. Regulare est, ut pax detur primo cujuscumque ordinis, ubi præbendæ sunt distinctæ; & ubi non sunt distinctæ, primo ab utroque latere, qui successive dat alteri subsequenti, dicens; *Pax tecum*, cui respondeat, qui pacem accipit: *Et cum spiritu tuo*; *Cærem. Episc. lib. 1. cap. 24. per totum*. In Missis etiam planis coram Episcopo dari solet ipsi Episcopo pax cum instrumento) Idem *lib. 1. c. 30. num. 12. Vid. num. 1144.* Diaconus vero & Subdiaconus in Missa solemnî, cum communicant, quomodo pacem accipiant, consule *n. 84.*

Assistentia, quæ a canonicis Diaconis hinc inde debetur per viam Episcopo accedenti ad Ecclesiam pro Missa & Vesperis celebrandis, fiat tantum quando Episcopus pergit intra, vel extra eandem Ecclesiam cum pluviali, & mitra, non vero quando incedit cum cappa; S. R. C. 3. Aug. 1602. *in Esina*. Cum cappa.) Tenentur cum aliis canonicis Episcopus

pum ad Ecclesiam comitari, & tunc dum alii accipiunt paramenta, ipsi sua accipiant; *cærem. Episc. lib. 1. cap. 9. num. 1. Vid. num. 1204.*

- 7 Cappellani, seu alii ministri Ecclesiæ, quocumque nomine appellentur, solitas functiones facere debent, licet cæremionale ad eas exercendas eos nomine proprio non appellet; *S.R.C. 3. Aug. 1205. in Patavina.*

- 8 In regno Castellæ & Legionis servandum est cæremionale Episcoporum etiam in generalibus processionibus, ita ut fratres, seu monachi, vel ordines regulares, antecedant, & Presbyteri, seu clerici sæculares subsequantur, & ultimum locum detineant, nec mixtum cum regularibus incendant. Superiores vero dictorum regularium numerum debitum, decentem, & consuetum fratrum ad easdem processiones mittant; *S.R.C. 30. Aug. 1602. in una Castellæ & Legionis. Regulares antecedant.* Religiosi post fraternitates laicorum juxta ordinem antiquitatis, vel prout de jure, vel consuetudine præcedere solent: postea curiales & officiales, inter quos ultimo loco ibunt nobiliores, & magistratus; deinde clerus, hoc est primo minister portans crucem Ecclesiæ cathedralis, medius inter duos clericos cum candelabris accensis, deinde clerici Seminarii, postea curati Ecclesiarum parochialium cum cottis, tum Collegiæ cum suis insignibus, quæ etiam in die Corporis Christi permittuntur, si alias illa deferre soleant, & ultimo loco clerus Ecclesiæ cathedralis, post quem canonici parati suis paramentis, scilicet Subdiaconi cum tunicillis, Diaconi cum dalmaticis, Presbyteri cum planetis, & dignitates cum pluvialibus, etiam primicerius, licet dubitetur an sit dignitas, ex decr. *S.R.C. sub num. 59.* Quæ paramenta hoc ordine erant semper a canonicis assumenda in processionibus de die Corporis Christi, & in Litanis majoribus & minoribus, si commodè quoad processiones Litaniarum fieri poterit, quo in causa saltem sex, vel octo eorum erunt cum pluvialibus ultra duos Diaconos assistentes cum dalmaticis hinc inde cum Episcopo; *Cærem. Episc. lib. 1. cap. 32. num. 1. & cap. 33. num. 5. seqq.* Vide etiam *num. 37. 109. & 1129.* Circa vero Magistros tum cæremioniarum, tum capellæ cum cantoribus; *Vide num. 114. & 159.*

- 9 Beneficiati parati incensentur ante non paratos; *S.R.C. 30. Aug. 1602. in Calaritano; V. num. 1.*

- 30 Baldachini hæstæ in Ecclesia deferendæ sunt, ut dicitur in libro cæremionali Episcoporum *lib. 1. cap. 4. S. R. C. 30. Aug. 1602. in Melphiten.* Umbraculum, quod in Processionibus deferri solet per nobiliores laicos, vel Ecclesiasticos, deferri solet hoc ordine. Dignior ferat primam hastam, quæ est ante Episcopum dexteram, secundas alteram, quæ prima est ante Episcopum sinistram, tertius aliam, quæ immediate est sub prima a parte dextera, & sic successive usque etiam ad octavum; ita ut minus digni habent postremas hastas post tergum Episcopum. Pluribus vero occurrentibus quam octo, servari debet idem cæremionale, ubi: „ Quod si inter „ digniores plures essent, qui de æquali gradu „ aut præminencia contenderent; adeo ut omnibus „ si primo loco hæstæ baldachini assignari nequissent, relinquatur his ultimus locus, idest ubi pro-

cessio jam pervenit ad Ecclesiam, ad quam dirigitur: talis enim locus reputatur primo æqualis: „ *Lib. 1. cap. 14. num. 3.* Sacerdotes vero sive dignitates sint, sive canonici, sive beneficiati, vel mansionarii cum paramentis, idest cum pluviali, sive non, prout processio fit cum paramentis, vel sine illis, hastas deferant per totam Ecclesiam, & in porta Ecclesiæ illas relinquunt in manibus laicorum, ut dictum est; *Cærem. Episc. lib. suprac. & lib. 2. cap. 23. n. 10. & 33. n. 13. & 21. Vide n. 191. & 1115.*

Tertiarii Sancti Francisci degentes in sæculo, qui fuerint de gremio alicujus Ecclesiæ, & illius choro obligati, debent recitare officia particularia illius Ecclesiæ; secus autem si sint de gremio, & nullatenus choro intervenire debuerint, *S.R.C. 28. Sept. 1602. in una Ordinis S. Francisci de Observ.* Nomine officiorum particularium non ea tantum veniunt, quæ ritum habent solemnem, puta titularis, dedicationis &c. sed obligantur ad recitationem illius Breviarii in integrum juxta ordinem dictæ Ecclesiæ, ad cujus chori servitium tenentur, & hoc afficit etiam clericos choro Ecclesiæ cathedralis deputatos, in quo ritus monasticus adhibetur. Quando Ecclesia cathedralis est regularis, clerici sæculares choro deputati recitare tenentur in choro juxta Breviarium Monasticum, nec Episcopus potest separare clericos a Monachis. Secus autem si non essent choro obligati. *Vide num. 1208. & 1275.*

Canonici debent cantare alta voce, & potest Episcopus eos hortari ad id faciendum; *S. R. C. 23. Nov. 1602. in Egitanen.* Alioquin distributiones assignatas lucrari n̄queunt; Ex Constitut. S. Pii V., quæ incipit *Ex proximo Lateranensis Concilio*, & ex Constitut. Benedicti XIV. quæ incipit: *Cum semper*; necnon ex Brevi ejusdem ad Eminentissimum Cardinalem Delphinum Patriarcham Aquil., cujus initium, *Dilecte fili . . . Præclara decora.* Constit. illa supralaudati S. Pii V. edita fuit die 20. Septembris 1571. Benedicti XIV. *Cum semper* 19. Augusti 1744. Et *Præclara decora* 19. Januar. 1748.

Genueflectendum est semper ab omnibus transientibus ante Sanctissimum Sacramentum, etiam dum fiunt processiones per Ecclesiam, & contra consuetudo declaratur abusum *S. R. C. 14. Decemb. 1602. in Paten.* Genueflectendum est. Excipe crucem deferentem; *Cærem. Episc. lib. 2. cap. 27. n. 7.* An vero genuflexiones faciendæ sint ab omnibus duplicatis genibus, quando expositum est Sacramentum patenter, vel velatum, ac etiam inclusum in sola pyxide. *Vide num. 1224. & 1289.*

Substitutus Archipresbyteri non debet cantare 14 Missas, quæ ad ipsum Archipresbyterum pertinent, nec locum & honorem incensi & pacis ipsius Archipresbyteri præterdere; *S. R. C. 14. Decemb. 1602. in Mariugen. nullius.* Nec alia officia ad ipsum Archipresbyterum pertinentia; *Vide n. 164.*

Potest Episcopus etiam in Ecclesiis regularium 15 cantare facere Missas rogationum per suos canonicos; *S. R. C. 21. Januar. 1603. in Firmana.* Missas Rogationum, etiamsi inciderint infra octavam Paschatis, & in diem S. Marci, nisi in Ecclesia propria; *Vide num. 612. 644. & 700.*

Vicarius generalis præcedere debet omnes dignitates

tates, & canonicos, dummodo non sint parati sacris paramentis, & dummodo dictus Vicarius non sit ex numero Dignitatum, vel canonicorum ejusdem Ecclesiæ, & velit tamquam dignitas, vel canonicus in choro assistere, distributiones quotidianas lucrando gratia: quia tunc sedere debet in stallo, seu loco suæ dignitatis, vel canonicatus; *S.R.C. 12. Aprilis 1603. in Pennen. & 6. Septembris 1603. in Lauretana*. Alia exceptio generalis habetur in caeremoniali Episcoporum scilicet: „Vicario generali dabitur locus, quem habere solet pro consuetudine diversarum Ecclesiarum“. *Lib. 1. cap. 13. num. 13. & cap. 31. num. 15. Vide num. 109. 113. 156. 171. 222. 230. 582. 607. 616. 626. & 1205.*

- 17 Cæremonialis liber nec laicis, nec clericis prohibet, quominus in processione SS. Sacramenti deferant intorticia, vel candelas accensas; *S.R.C. 12. Aprilis 1603. in Adriana*. Nec laicis, nec clericis prohibet,) sed potius præcipit, nempe: „Intorticia & candelæ, quæ in processione delata fuerunt, non extinguantur, donec Episcopus cum SS. Sacramento benedictionem dederit“; *Cærem. Episc. lib. 1. cap. 33. num. 29.*

- 18 Assistentes Episcopo, & licet minus digni, præferuntur omnibus aliis, & ante dignitates sunt thurificandi; *S.R.C. 12. Maii 1603. in Nolana*. (Assistentes Episcopo) hoc ordine primo Presbyter assistens, deinde Diaconi assistentes, nec canonici, & alii ordine suo, *Cærem. Episc. lib. 2. cap. 1. n. 16.*

- 19 Officium anniversarium, vel septenarium, vel trigenarium defunctorum post obitum, si cadat die dominico, vel festivo, transferitur in die sequentem cum eadem solemnitate; *S.R.C. 23. Maii 1603. in Egitanen*. Anniversarium) Adimplendum est ex voluntate testatoris, etiam extra diem annuam depositionis. Vide n. 1278. *segg.* Transferitur in diem sequentem) vel potius antecedentem licet duplici majori impeditam, sed non festivam; *Vide num. 144. 454. 457. 473. 559. 601. 869. segg. & 1298.* Cum eadem solemnitate, non immutata Missa, & propria oratione; *Vide num. 601. 697. & 1298. segg.* An valeat pro adimplenda mente testatoris Missa occurrens cantata diebus impeditis; *Vide num. 1280.* Quid statuatur de anniversario in ruralibus Ecclesiis; *Vide num. 735. segg.* & in octavis privilegiatis incidente; *Vide num. 485. 835. & 1055.* coram Sacramento, vide num. 587. & 1223. *segg.* Notandum, quod hæc sanctio, licet nihil agatur de die tertia post obitum, tamen pari passu procedit cum septimo, & trigésimo; *Rubr. Miss. Defunct.* in die obitus.

- 20 Assistentiæ ratio non habetur in receptione cinerum, candelarum, & palmarum, sed quilibet debet accedere secundum prærogativam sui ordinis; *S.R.C. 23. Maii 1603. in Nolana*. Eadem ratio, quæ militat in cathedralibus, non militat pro aliis Ecclesiis canonicos non habentibus: alia est enim Rubrica in *Cærem. Episc.* præscripta pro cathedrali, & alia a Missali Romano; scilicet quod Diaconus & Subdiaconus, si sint canonici, ante omnes canonicos accedant ad celebrantem in receptione cinerum &c. *Cærem. Episc. lib. 2. cap. 19. num. 5.* In aliis Ecclesiis vero, ministri parati semper capere debent palmas, cineres &c. statim post digniorem

de clero, a quo celebrans accepit cineres; *Rubr. Missal. 5. de feria 4. Cinerum*.

Matutinum defunctorum pro generali eorum commemoratione non debet cantari pridie Vespere in festo omnium Sanctorum, sed recitandum est mane die secunda Novembris post laudes diei, *S.R.C. 23. Maii 1603. in Egitanen*. Episcopo præsentem concedit *S.R.C.* posse recitari die prima Novembris ante horam Completorii in cathedralibus Ecclesiis modo infra exponendo sub num. 698. & 740. Similiter & in aliis non cathedralibus & Episcopo absente, quando consuetudo esset in contrarium, dummodo pro commoditate & frequentia populi esset introducta; extra chorum vero licite absolvi posse post Vespertinas horas statuit rursus *S.R.C. num. 1201.*

Ubi adest consuetudo, quod canonici, & dignitates ministrent Episcopo, mitram, gremiale, thuribulum, & id genus alia, debet servari, sicut etiam si adsit consuetudo, quod dignitas, seu canonicus gestet baculum ante Episcopum in quibusdam solemnitatibus *S.R.C. 11. Julii 1603. in Lamecen. & 14. Novemb. 1676. in Bituntina*. Improbatur vero administratio bugie a canonicis Diaconis Episcopo exhibita; *Vide num. 340.*

Non tenentur omnes canonici associare Episcopum ab eo altari, in quo Missam planam celebravit, ad sedem Episcopalem, si voluerit Missæ conventuali assistere; *S.R.C. 5. Junii 1603. in Tybernatens.*

Destinatus ad regendum chorum non est dimovendus a choro, ut assistat Episcopo; *S.R.C. 6. Sept. 1603. in Monopolitana num. 341.*

Oratio, quæ dicitur in festo Sanctorum Fabiani & Sebastiani, non est alteranda, ita ut de S. Sebastiano tantum recitetur etiam in propria Ecclesia eidem dedicata, *S.R.C. 6. Sept. 1603. in Egitanen*. Non est alteranda) Quando officium de S. Sebastiano tantum ut patrono principali, non vero minus principali recitatur, ut in *Rubr. Brevarii de occurr. num. 8.* sub ritu primæ classis, oratio non erit alteranda, nempe *Infirmatus*, licet S. Fabiani nomen, cui soli competit eadem ut Pontifici, omissum fuerit; *Vide num. 716. & 926.*

Regularibus non convenit continuo officium, & horas canonicas cum canonicis, & clericis secularibus in choro decantare; *S.R.C. 15. Novemb. 1603. in Illerden*. Intellige quando non sint choro obligati. *Vide num. 11. & 1207. segg.*

Consuetudo, ut oblationes, quæ offeruntur cruci feria sexta in Parasceve, dentur magistris caeremoniarum, servanda est; *S.R.C. 29. Nov. 1603. in Beneventana*.

Episcopus non debet in Ecclesia salutare canonicos aperiendo caput, sed benedicendo manu; *S.R.C. 10. Januar. 1604. in Elven*. Benedicens manu) Præsens decretum servari debet, cum canonicus post cantatam lectionem in matutinis, inclinatus profunde versus altare dicit: *Tu autem Domine &c.* & facta reverentia Episcopo, qui versus eum facit signum crucis, revertitur ad locum suum; *Cærem. Episcop. lib. 2. cap. 5. num. 6.* Regulariter Pontifici hac salutatione a communi cæterorum fidelium distinguatur oportet Præses, sive Gubernator, vel

- 44 Commemoratio omnium Fidelium defunctorum non est celebranda, nec faciendi in die dominico, sed transferri debet in feriam secundam sequentem; S. R. C. 24. *Septemb. 1605. in Augustana.* In feriam secundam sequentem;) licet festum duplex minus occurrat, aut transferri contingat, omnibus Missis de Requiem celebratis; excepta Conventuali de festo post Tertiam celebranda; Vide n. 606. 711. 732. 976. & 989. Quid autem statuatur in Ecclesia Societatis Jesu Civitatis Oniponti, consule n. 887.
- 45 "Canonicus, vel Dignitas factus Episcopus cum retentione canonicatus, vel dignitatis, debet precedere omnibus Dignitatibus, & Canonicis, etiam ipso antiquioribus; S. R. C. 24. *Sept. 1605. in Ruthenen.*
- 46 Consuetudo immemorabilis aliquibus in locis, ut campanæ in salutatione Angelica non pulsantur ante pulsationem in Ecclesia Matrice, servanda est; S. R. C. 24. *Sept. 1605. in Giennen.*
- 47 Magister Cæremoniarum, non autem Sacrista, debet vocare Vicarium, ut hora debita si voluerit ad Ecclesiam accedat; S. R. C. 26. *Novemb. 1605. in Urbinaten.*
- 48 Abbas semel benedictus cum usu bireti, si transferatur ad aliam abbatiam cum usu mitræ, non indiget alia benedictione, sed potest per seipsum mitram capere; S. R. C. 25. *Febr. 1606. in Bituntina.*
- 49 Officium in choro dato signo inchoandum est, non expectato Vicario generali; S. R. C. 25. *Febr. 1606. in Neritonem.* Dato signo campanarum jussu Sacristæ, cui spectabit, ut indicentur horæ Vesperarum, Matutinarum, & Missæ, ac reliquarum horarum canonicarum; *Cærem. Episc. lib. 1. cap. 6. num. 4.*
- 50 Capellanus confraternitatis non potest suo arbitrio sine expressa licentia Episcopi, processiones facere; S. R. C. 4. *Mart. 1606. in Militen. Galatri.* (Non potest) extra ambitum propriæ Ecclesiæ, intra vero an possit & quomodo; Vide n. 785. *seq.*
- 51 Eucharistia non est singulis diebus exponenda super altari, sed in quibusdam tantum solemnitatibus; S. R. C. 4. *Martii 1606. in Placentina Provincie Castellane.* In quibusdam tantum solemnitatibus, quæ considerantur regulariter Oratione quadraginta Horarum, & festum cum tota octava Corporis Christi; Constit. Clementis XI. quæ incipit: *Extendo state faste*, a Benedicto XIII. & Clemente XII. confirmata die 1. *Sept. 1736. Cærem. Episc. lib. 2. cap. 33. n. 34. Vide num. 112.*
- 52 Assistentia duarum Dignitatum, vel duorum Canonicorum Episcopo loci Ordinario tantummodo convenit; S. R. C. 9. *Maii 1606. in Cesar-Augustana.* Etiam Episcopo suffraganeo, quando nomine proprii Episcopi functiones Episcopales exerceat; nulli vero alteri, quamvis Sedis Apostolicæ Legato; Vide n. 32. *Cærem. Episc. lib. 1. cap. 8. n. 4.*
- 53 Gubernator Civitatis etiamsi sit uxoratus,thurificandus est immediate post Canonicos; absente vero Episcopo, immediate post Vicarium generalem; S. R. C. 9. *Maii 1606. Cærem. Episc. lib. 1. cap. 8. n. 4.* Thurificandus est duplici ductu ab illo ministro, cui ceteros Canonicos inherit onus thurificandi; *Cærem. Episc. lib. 3. cap. 5. n. 1.*
- 54 Posita præbendarum distinctio in presbyterat-

les, diaconales, & subdiaconales, qui de novo obtinuerit presbyteralem, præcedere debet habentes diaconales; S. R. C. 17. *Junii 1606. in Tropien.* Vide n. 265. 351. & 447.

Decretum de die 11. Junii 1605. quod Cæremoniales liber non tollat laudabiles, & immemorabiles consuetudines, habet locum in omnibus regnis, & locis Christianitatis; S. R. C. 17. *Jun. 1606. in Elboren.* Consuetudines quando servandæ; Vide n. 41.

Baculi & mitræ usus sunt correlativa, & cui 56 unum conceditur, alterum etiam concedendum videtur; S. R. C. 7. *Octob. 1606. in Argentina, Cærese 8. Januar. 1605. in Treviren.* Baculo Episcopus in sua tantum civitate vel Diocesi utitur, & etiam alibi, Ordinario loci annuente; *Cærem. Episc. lib. 1. cap. 17. n. 5. Vide n. 158. Cærese 904.*

Vicario non licet dare benedictionem Diacono, 57 antequam cantet Evangelium, neque benedicere Prædicatori, antequam pulpitem ascendat; S. R. C. 17. *Martii 1607. in Pacen.*

Archidiaconus si sustinet baculum Episcopi, thurificandus est immediate post Presbyterum, & Diaconos assistentes; S. R. C. 28. *April. 1607. in Bracaren.*

Primicerius, licet dubitetur an sit Dignitas, debet in processionebus capere pluviam sicut Dignitas, & non planetam sicut Canonicus; S. R. C. 28. *April. 1607. in Capuana: Vide n. 8.*

Benedictio, ac distributio Candelarum, & Palmarum regulariter potest fieri in omnibus Ecclesiis tam Collegiatis, quam Parochialibus, tam Sæcularibus, quam Regularibus; S. R. C. 28. *Aprilis 1607. in Ostien. Vide num. 796.*

Magister Cæremoniarum non potest alterare, seu 61 mutare consuetudinem circa præintonationem antiphonarum ad Vesperas S. R. C. 28. *April. 1607. in Suessanen.* Consuetudo præintonandi antiphonas ad Vesperas spectabit ad Subdiaconum, vel alium juxta Ecclesiarum consuetudines hoc modo. Si Episcopus erit in crastinum celebraturus, Subdiaconus, vel alius a Cæremoniaro ductus præintonat primam antiphonam, Episcopo debitis reverentiis ante, & post intonationem factis, ibique erga eum stabit, donec erit præintonatio repetita, sic & ad Magnificat. Reliquæ quatuor per eundem, seu alterum, ad quem spectat, præintonari debent; secunda scilicet Diacono assistenti a dextris Episcopi, tertia Presbytero assistenti; quarta primo Canonico in choro sive sit Archidiaconus, sive Archipresbyter, sive presbyter, quinta Diacono assistenti a sinistris. Si Episcopus non erit in crastinum celebraturus, tunc non per Subdiaconum, sed per aliquem ex Canonicis, aut alium, ad quem de consuetudine Ecclesiæ, spectat, præintonantur, primo ipsi Episcopo, deinde aliis canonicis, incipiendo a dignioribus prout Ecclesiarum circa hoc usus suadebit. Si interesse velit cum cappa, antiphonæ præintonantur ab aliquo ex quatuor vel sex beneficiatis paratis, primo Canonico celebranti, deinde aliis Canonicis dignioribus juxta morem Ecclesiæ, absente Episcopo, & in collegiatis unus ex Presbyteris paratis præintonat antiphonam primi psalmi celebranti, & illam ad Magnificat; reliquæ quatuor per cantorem, vel per ultimum paratum, si sint plu-

plures quam duo: *Cerem. Episcop. lib. 2. cap. 1. n. 7. seqq. cap. 2. n. 3. seqq. cap. 3. n. 6. seqq.*

- 62 Episcopus concionaturus in aliena Dioecesi coram Ordinario, etiam Cardinali, non debet petere benedictionem ob supremam episcopalem dignitatem: S. R. C. 28. April. 1607, in *Neapolitana*. Vide num. 186.

- 63 Genuflectendum non est ad orationes in Missa solemni, in qua dicitur Gloria, & Credo: S. R. C. 19. Maii 1607, in *Placentina*. Neque in iis, in quibus dicitur tantum Gloria, nec in votivis; sed tantum in Missis ferialibus, & defunctorum, licet ritu solemniori celebratis: *Rub. Miss. de Orat. & Cerem. Episc. lib. 2. cap. 18. n. 16.*

- 64 Chorus universus ad primam, & completorium debet replicare Misereatur, & Confiteor: S. R. C. 19. Maii 1607, in *Placentina*.

- 65 Septimum Candelabrum Episcopo celebranti adhibeatur in Missis tantum solemnibus, non vero in Vesperis, neque etiam in Missis Defunctorum: S. R. C. 19. Maii 1607, in *Placentina*. Prælati vero Episcopo inferiori, & Episcopo extraneo, etiam in solemnioribus nullo modo convenit: Vide num. 355. & 908.

- 66 Canonici duo Diaconi assistentes, & non Presbyter assistens, debent elevare fimbrias pluvialis hinc inde, dum Episcopus progreditur & thurificat altare: S. R. C. 19. Maii 1607, in *Placentina*.

- 67 Debetur assistentia Episcopo, quando facit ordinationes in Missa solemni; si vero ipsas in Missa privata, vel alias functiones episcopales in Pontificalibus facit, saltem duo Canonici assistant præter Archidiaconum, qui vocare debent ordinandos: S. R. C. 19. Maii 1607, in *Placentina*. Intelligi quando celebrat per civitatem, non vero per dioecesim, quoad canonicorum assistentiam; circa vero Archidiaconum, qui vocare debet ordinandos, ne putes ipsum teneri ad exprimenda nomina singulatum, quia hoc spectat ad Notarium, sed per versum. *Accedant qui ordinandi sunt &c. Pontif. Roman. p. 1. de Ordinariis*. Vide num. 129.

- 68 Canonici Ecclesiæ Collegiæ non debent in processionibus incedere parati, sicut Canonici Cathedralis: S. R. C. 19. Maii 1607, in *Placentina*.

- 69 Gloria in excelsis Deo dicitur in Missis votivis Sanctæ Mariæ tam in Sabbatis feriarum, quam in Sabbatis Adventus; licet ipsa die Officium non fiat de Beata Virgine. S. R. C. 19. Maii 1607, in *Placentina*. Item in semiduplicibus Sabbato occurrentibus, si eadem Missa de Beata Maria tam solemniter, quam privata celebretur, hymnus angelicus erit recitandus: Vide num. 575. seqq.

- 70 Canonici omnes ex utraque parte chori thurificandi sunt ante Mansionarios, non obstante consuetudine in contrarium: S. R. C. 19. Maii 1607, in *Placentina*, & 27. Junii 1609, in *una Orbis*. Thurificandi sunt duplici ductu thuribuli canonici & Dignitates; Mansionarii vero unico ductu. Legato, vel aliis Cardinalibus præsentibus, illi semel, isti transeundo thurificantur: *Cerem. Episc. lib. 1. cap. 23. n. 31.*

- 71 Canonici primus Presbyter debet Episcopo assessorium ministrare, si præbende sint distinctæ; si vero non sint distinctæ, prima Dignitas, vel pri-

mus Canonicus in ordine id facere debet; S. R. C. 19. Maii 1607, in *Placentina*. In cathedralibus Ecclesiis, & aliis Rectorem beneficium non habentibus; secus autem in parochialibus, aliisque, sive sint regularium Monasteria, sive non: spectat enim ad digniorem Ecclesiæ, vel monasterii: Vide num. 90, 231. 251. seqq. 301. 320. 458. & 783.

Assistens Presbyter debet Episcopum thurificare 72 ad sedem, quicumque ille sit; non vero Diaconus Evangelii: S. R. C. 19. Maii 1607, in *Placentina*. Ad Sedem; secus ad altare, tunc enim ad prædictum Diaconum spectat: *Cerem. Episc. lib. 1. cap. 9. n. 3. Vide n. 92.*

Ubi adest consuetudo recitandi Matutinum media nocte a clero seculari, potest dimitti, & mutari, ut recitetur abscedente die, ex justa causa: S. R. C. 20. Junii 1607, in *Oscen*.

Presbyter assistens, licet non sit prima Dignitas, thurificandus est ante Archidiaconum a dexteris Episcopi assistentem, quamvis idem Archidiaconus sit prima Dignitas: S. R. C. 25. Junii 1607, in *Verellen*.

Defunctorum Missæ non sunt cantandæ, nec celebrandæ diebus solemnibus: S. R. C. 23. Junii 1607, in *Veren*. Corpore etiam præsentem in Ecclesia, prohibentur Missæ solemnes defunctorum, licet unica, in festis primæ classis festivis: demptis feriis secundis & tertiis Paschatis, & Pentecostes, Feria quoque quinta in Coena Domini, sexta in Parasceve, & Sabbato Sancto. Vide num. 498. 1030. 1101. & 1262. seqq. Aliis diebus præsentem cadaverem in Ecclesia non vetatur Missa defunctorum solemnis, & etiam absente corpore, licet apud illos non sepeliatur, exclusis duplicibus primæ & secundæ classis, ac diebus festivis: Vide num. 1263. Anniversaria dies tertia, septima, trigesima, & aliæ Missæ cantatæ ex dispositione Testatorum, censuit Sac. Congreg. ut celebrentur diebus non festivis de præcepto, etiam Officio duplici majori occupatis: *Eadem Sac. Rit. Cong. nu. 19.* Missæ privatæ celebrandæ non erunt de Requiem, etiam in duplicibus omnibus per annum licet minoribus, & translati; tam in diebus festivis, quam ferialibus, necnon Dominicis per annum omnibus (in quibus Dominicis, anticipatæ ante Epiph. vel post Pentecost. non comprehenduntur) & feriis privilegiatis, de quibus consule num. 205. 369. 352. & 1267. Item diebus infra octavas Nativitatis Domini Paschatis, Pentecostes, & Corporis Christi, Vigilia Epiphaniæ, & per totam octavam, & durante expositione publica SS. Sacramenti: Vide num. 207. 307. 350. & 1262. seqq. 478. 485. 642. 691. 835. 882. seqq.

Clerici Seminarii debent in processionibus primi incedere ante clerum sæcularem, & relinquere locum digniorem Curatis: S. R. C. 1. Sept. 1607, in *Capuana*: Vide num. 8.

Consuetudo immemorabilis, quod eodem tempore thurificentur Canonici, & Magistratus servanda est: S. R. C. 1. Sept. 1607, in *Fanen*. Usus duorum thuribulorum ab ipsamet Sac. Congr. alias improbat; hoc loco permitti videtur: Vide numer. 93. & 167.

Consuetudo, ut Hebdomadarii ad Vesperas capiat pluviale ad capitulum, & non a principio Vesperarum.

sperarum, servari potest: S. R. C. 1. *Sept. 1607. in una Theatinorum.*

- 79 Antiphonæ feriales ad Laudes ante Nativitatem, omitti possunt in festo solemniter celebrato, ut contingit in festo S. Thomæ, sed Antiphonæ majores ante Nativitatem, etiam in festis solemnioribus, dicendæ sunt ad Magnificat: S. R. C. 17. *Novemb. 1607. in Brugen.* (Omitti possunt). In Hispania, ne prædictæ antiphonæ omittantur, Gregorius XIII. statuit, ut die 16. Decembris dicendæ sint propter festum Expectationis Beatæ Mariæ Virginis die 18. occurrens, omissa antiphona, quæ ad Canticum dicitur, cujus loco dicatur ea, quæ ad Canticum ponitur in Psalterio; & idem fiat de antiphonis in die S. Thomæ occurrentibus, reponendis in Sabbato, quando festum Expectationis hujusmodi in Sabbato venerit, ut scilicet antiphonæ in die S. Thomæ occurrentes, tunc reponantur 16. Decembris, dempta ea, quæ dicitur ad Canticum, ut supra: Gregorius Papa XIII. die 30. Dec. 1573. Constituit, quæ incipit: *Pastoralis Offici.* Vide n. 635.

- 80 Simplex reconciliatio Ecclesiæ, seu Cœmeterii non consecrati, potest committi Presbytero in dignitate Ecclesiastica constituto: S. R. C. 9. *Febr. 1608. in Cameracen.* Hæc facultas ab Episcopo dari potest Sacerdoti, si Ecclesiæ, vel Cœmeterium sint tantummodo benedicta, si vero alias fuerint consecrata, Episcopus ipse reconciliare debet: *Rituale Roman. de Bened.*

- 81 Archidiaconus dum assistit Episcopo solemniter celebranti tam in Ecclesia Cathedrali, quam in alia, intelligitur in choro præsens: S. R. C. 15. *Martii 1608. in Cameracen.*

- 82 Quamvis præbendæ non sint distinctæ, convenit tamen, ut fiat distinctio pluvialium, planetarum, & dalmaticarum in festis solemnioribus: S. R. C. 15. *Martii 1608. in Alexandrina.* Vide n. 8.

- 83 Missæ Conventuales infra octavam Corporis Christi, possunt, ubi est consuetudo, cantari sine Diacono & Subdiacono, excepto die festo, & Dominico, & die octava: S. R. C. 15. *Martii 1608. in Alexandrina.* Cantari sine Diacono, & Subdiacono, & incensum absolute non adolere. Vide n. 34.

- 84 Diaconus, & Subdiaconus accipiunt pacem ab Episcopo celebrante, statim post Diaconos assistentes, si in Missa communionem non recipiunt: S. R. C. 15. *Martii 1608. in Alexandrina.* Si vero sacram Synaxim assumerent, tunc pacem capiunt ab Episcopo celebrante, cum ab eo accipiunt Communionem. *Cerem. Episc. lib. 1. cap. 24. num. 3.* Vide n. 5.

- 85 Usus Missalis & Breviarii Romani semel introductus in aliqua Ecclesia, quæ habeat particulare Missale & Breviarium, confirmandus est, nec licet redire ad usum antiqui Missalis & Breviarii: S. R. C. 15. *Martii 1608. in Trullen. seu Nullius.* Quæ habeat particulare Missale & Breviarium, ab ipsa prima institutione, vel per Sedem Apostolicam, vel per consuetudinem ducentorum annorum jam approbata, alioquin licet Romanus usus introductus fuerit, non posse satisfieri per particularem recitationem, statuit S. Pius Papa V. Constit. quæ incipit: *Quod nobis, die 15. Julii 1568. edita.*

- 86 Usus semel introductus, & receptus in Ecclesia

Cathedrali celebrandi festum solemniter de aliquo Sancto, tamquam de patrono, continuandus est, licet non sit de antiquis patronis Ecclesiæ, vel in Breviario Romano de eo non fiat Officium: S. R. C. 15. *Mart. 1608. in Semprenien.* Hoc decretum habet locum in iis locis tantum, in quibus usus prædictus esset introductus, ante Constitutionem Urbani VIII. emanatam die 22. *Martii 1630.* Vide n. 243.

Canonici digniores debent sedere in sedibus, quæ 87 sunt viciniores sedi Episcopali: S. R. C. 15. *Mart. 1608. in Alexandrina.*

Canonicus officium faciens ad Vesperas, non po- 88 test recusare assistantiam clericorum in defectu capellanorum, vel beneficiatorum, sub prætextu, quod ceremoniale dicat, id munus pertinere ad capellanos, vel beneficiatos. *S. R. C. 15. Mart. 1608. in Alexandrina.* Ceremoniale nuper recognitum, alternative a presbyteris seu clericis assistantiam, pluvialibus indutis, sumendam, statuit l. 2. cap. 3. n. 16.

Episcopus ad Matutinum in nocte Nativitatis Do- 89 mini, sedere potest vel in sede chori, vel in sede Episcopali, prout melius sibi videatur, & magis populo satisfaciatur: S. R. C. 15. *Martii 1608. in Alexandrina.*

Aspersorium aquæ benedictæ porrigendum est 90 Episcopo a Priore Ecclesiæ collegiatæ, dum eo accedit Episcopus; non autem a prima Dignitate, vel primo canonico Ecclesiæ cathedralis: S. R. C. 15. *Mart. 1608. in Cameracen.* Vide n. 71.

In purificatione attendatur consuetudo inter Vi- 91 carium, & canonicos, & alios, nisi canonici sint parati: S. R. C. 15. *Martii 1608. in Alexandrina.* Vide n. 1. 9. 16. Hoc idem intelligitur in accipiendis candelis, cineribus, & palmis.

Diaconus Evangelii debet thurificare chorum, 92 nec ab eo munere excusatur sub prætextu contrariæ consuetudinis: S. R. C. 15. *Mart. 1608. in Alexandrina.* Chorum). Hinc sub nomine chori non intelliguntur Acolythi, Thuriferarii, alique, si choro supersunt, & reliquus populus, quia Thuriferario omnes erunt incensandi, non vero a Diacono. Magni principes vero, Magistratus omnes, barones, domicelli, & mulieres insignes, ut regina, vel magnæ principissæ, quæ præter Imperatores, regem, & proreges, nec non gubernatores regnorum, & provinciarum, ab iis thurificentur, ad quos ex consuetudine id munus pertinet, scilicet vel a presbytero assistente, si Episcopus esset apud sedem, vel a Diacono Evangelii, si esset apud altare, vel faldistorium: *Cerem. Episc. lib. 2. cap. 23. nu. 24. 30. seq. & Mis. Rom. 10. de Incens.* Vide num. 97.

Non approbatur usus duorum thuribulorum in 93 incensatione personarum: S. R. C. 15. *Martii 1608. in Alexandrina.* Vide n. 77.

Duorum canonicorum assistantia semper conve- 94 nit Episcopo, sive celebret ipse, sive assistat divinis: S. R. C. 10. *Maii 1608. in Granaten.* Decretum, quod considerari debet in civitate, non vero per dioceses, non loquitur de Matutinis, quantumvis solemnioribus: *Cerem. Episcop. lib. 2. cap. 5. n. 1.* Vide n. 157.

Confraternitati Sanctissimi Sacramenti, si sum- 95 ptus cere facit, indulgetur ut in processione ejusdem

- dem Sacramenti aliqui ex confratribus, saccis induti cum fanalibus accensis, incedant hinc inde, & apud idem SS. Sacramentum, dummodo major pars confraternitatis cum sua cruce & insignibus incedant ante in loco suo, juxta Bullam Gregorii XIII. S. R. C. 10. *Maii* 1608. in *Nepesina*. Juxta Bullam Gregorii XIII. editam 21. *Martii* 1573. incipientem: *Cum interdum*. Vide *num.* 151.
- 96 Prima Dignitas det candelam Episcopo in festo Purificationis Beate Mariæ Virginis, & Episcopus det primæ Dignitatis, ante Vicarium generalem, S. R. C. 14. *Januarii* 1608. & 28. *Maii* 1616. Vide *num.* 16. & 454.
- 97 Baro Dominus loci in Ecclesia parochiali non collegiata, ubi non sunt canonici,thurificandus est post celebrantem, ministros paratos, & Archipresbyterum, duplici ductu, ab eodem ministro, qui thurificat, & ante omnes alios Presbyteros; S. R. C. 27. *Sept.* 1608. in *Bisignanensis*. Ab eodem ministro, scilicet a Diacono in Missis, in Vesperis vel Laudibus ab assistente parato ultimo, quatenus sint sex vel quatuor, alioquin a thuriferario: *Cerem. Episcop.* lib. 1. cap. 23. *num.* 1. & lib. 2. cap. 5. *num.* 10. seq. Vide *num.* 92.
- 98 Sanctæ Eulaliæ officium cum octava, etiamsi veniet in Quadragesima juxta antiquam & immemorabilem consuetudinem, concedit S. R. C. 6. *Decemb.* 1608. in *Barbiniensis*. Juxta antiquam & immemorabilem consuetudinem; Dies enim infra aliquas octavas privilegiatas occurrentes, & in feriam quartam cinerum suspenduntur ipsamet die tantum, atque ita commemoratio octavæ erit omitenda, & preces in officio recitande. Vide *num.* 534. seq. 537. & 1017.
- 99 Dignitates tenentur associare Episcopum cum canonicis, ex debito, licet Cæremoniale Episcoporum nominet tantum canonicos. S. R. C. 10. *Januar.* 1608. in *Jacen.* Dignitates) etiam prima Archidiaconalis. Vide *num.* 394.
- 100 In festo SS. Corporis Christi non convenit cantare cantiones vulgari sermone: S. R. C. 11. *Martii* 1609. in *Abulen.* Cantiones vulgari sermone) sed hymni, præcipue sequentes: „Pange lingua gloriosi: Sacris solemnibus: Verbum superarum prodicens: Salutis humanæ sator: Eternæ rex altissimi“ . Celebrans quoque per viam semper submissa voce aliquot psalmos, vel hymnos recitabit, ministris respondentibus: *Cerem. Episc.* lib. 2. cap. 33. *num.* 22. *Rit. Rom. de Procession.* Vide *num.* 1129.
- 101 Benedictio candelarum, cinerum, & palmarum, & aliæ similes actiones, quas faceret Episcopus præsens, eo absente, vel impedito ad primam dignitatem, non vero ad canonicum hebdomadarium pertinent. S. R. C. 21. *Martii* 1609. in *Pisauren.* & 5. *Jul.* 1601. in *Tarentina*. Aliæ similes, ut sunt Nativitas Domini, Epiphania, feria quinta in cœna Domini, Dominica Resurrectionis, festum Ascensionis, & Dominica Pentecostes, & processio in die Corporis Christi: item festum Annuntiationis, & Assumptionis Beate Mariæ Virginis, festum SS. Apostolorum Petri & Pauli, omnium Sanctorum, S. Titularis vel Patroni Ecclesiæ, & dies anniversaria dedicationis Ecclesiæ: item etiam fontis benedictio, denique festum patroni civitatis, vel festivitates aliæ extraordinariæ juxta peculiare locorum mores, & circumstantias: *Cerem. Episcop.* lib. 2. cap. 27. *num.* 16. & 34. *num.* 2. lib. 3. cap. 3. *num.* 2. Ad primam dignitatem). Et prima impedita ad secundam, & sic successive: nullo modo ad Vicarium generalem, tam in his, quam in aliis a S. R. C. enunciatis. Vide *num.* 118. & 297.
- Canonicus Episcopus assistens, superveniente digniori canonico debet illi cedere locum assistentiæ: S. R. C. 20. *Junii* 1609. in *Ferrariensis*. Edictum hoc consideratur, cum assistentes non sint parati sed habitu canonicali tantum induti, ut in *Cerem. Episc.* lib. 1. cap. 8. *num.* 4. Vide *num.* 304.
- Potest Episcopus compellere regulares etiam per censuras, ut accedant ad publicas processiones: S. R. C. 27. *Julii* 1609. in *Ferrariensis*. Monachos Congr. Cassinensis excipe, nisi ad processionem SS. Sacramenti. Vide *num.* 2.
- Abbas licet habeat usus mitræ & baculi, & solemniter benedicere poculo possit, privatam tamen benedictionem more Episcoporum per vias tamen dare potest: S. R. C. 24. *Aug.* 1609. in *Provincia Burgensi*.) Comprehenduntur etiam Abbates populum habentes pleno jure subjectum, etiamsi Pontificalibus induti, & per Ecclesiam suam incedentes. Vide *num.* 167.
- Curatus ratione stolæ debet præcedere aliis Presbyteris etiam canonicis Ecclesiæ collegiata: S. R. C. 24. *Octob.* 1609. in *Saxo Ferratis Nucernæ Diocesis*.
- Presbyteri & Clerici cathedralis omnes faciunt unum corpus cum canonicis, & sub una cruce debent incedere: S. R. C. 28. *Novemb.* 1609. in *Maceraten.* Vide *num.* 8. & 152. Sub una Cruce). Adverte loqui decretum de cruce processionalis, non Archiepiscopali in cathedralibus ante canonicos paratos tantum ponenda; *Cerem. Episc.* lib. 2. cap. 32. *num.* 5.
- Reliquiam deferre in processionibus, pertinet ad superiorem conventus, unde reliquia assumitur, qui cum ministris paratis ultimo loco incedere debet, sed regulares debent in dictis processionibus cedere digniorem locum clero seculari: S. R. C. 23. *Januar.* 1610. in *una Senogallien. Montii Boati*, & 24. *Sept.* 1605. nec non 19. *Apr.* 1608. Vide *num.* 8. & 166.
- Archidiaconus non potest assistere Episcopo in habitu prælativo non choralis, licet sit Protonotarius: S. R. C. 6. *Martii* 1610. in *Asculana in Apulia*. An possit uti subtana violacea. Vide *num.* 119. & 134.
- Canonici parati assistentes Episcopo præcedunt Vicario generali, & sunt ante ipsum thurificandi: S. R. C. 6. *Martii* 1610. in *Agintan.* *num.* 16.
- Canonicus, vel Presbyter paratus officium faciens, debet habere locum etiam a Decano: S. R. C. 26. *Junii* 1610. in *Arboren.* Vide *num.* subseq. Habere locum) panno coopertum coloris sollemnitatis in cornu Epistolæ præparatum, vel ad stallum, seu primam sedem chori ab ea parte, quæ eidem illa hebdomada obtigerit, in qua sedet punctur pulvinum, & alterum cum tapeto super alio scamno, seu genuflexorio ante se posito, super quo etiam ponitur liber serico colore cæterorum paramentorum tectus; *Cerem. Episcop.* lib. 2. cap. 3. *num.* 4. Vide *num.* 115. & 143.

- 111 Archipresbyter, licet sit prima dignitas, in choro tamen sedere debet primum & digniorem locum canonico celebranti. *S. R. C. 26. Jan. 1610. in Arborum. Vide num. ant.*
- 112 Decretum in visitatione factum contra regulas libri Cæremonialis, non est servandum; *S. R. C. 7. Aug. 1610. in Vercellen.* Non est servandum; nisi ad servandas laudabiles, immemorabiles, & approbatas consuetudines esset emanatum. *Vide num. 41.*
- 113 Vicario generali in choro præsentē, & Episcopo absente, si primum stallum ei detur in dextera altaris, sedebit in parte sinistra prima dignitas, secunda vero post Vicarium. *S. R. C. 7. Aug. & 25. Sept. 1610. in Adriem. Vide num. 16.*
- 114 Nullo modo convenit, ut magister capellæ incedat in processionibus cum beneficiatis; sed quacumque consuetudine, vel usu non obstante, debet incedere cum suis cantoribus immediate post Crucem ante ipsos beneficiatos, vel in loco, ubi ab Episcopo ordinatum fuerit. *S. R. C. 20. Novemb. 1616. & 15. Januar. 1611. in Urbevetana. Vide n. 8.* In loco, ubi ordinatum fuerit regulariter ante Thuriferarium, post quem præcedit Crux, *Cærem. Episc. lib. 2. cap. 19. v. 15.*
- 115 Sacerdos, Diaconus, & Subdiaconi celebrantes solemniter possunt, & debent sedere in banco, dum cantatur Gloria, Credo &c. etiamsi sint beneficiati, vel capellani, prout sedent canonici, non obstante quolibet consuetudine. *S. R. C. 15. Jan. 1611. in Perusina.* Gloria, Credo &c. Scilicet Kyrie, Graduale, & Sequentia, si multum tempus in iis decantandis insamatur, ultra illud, quod requiritur ad recitandum Kyrie, vel legendum Evangelium, quæ ante, non post sessionem recitanda, aut legenda sunt. Bancus vero pro eadem sessione erit oblongus sine postergalibus, decenti pannorum ornatus, licet celebrans, & ministri essent canonici, semper a latere Epistolæ ponendus. *Vide num. 110. & 143.*
- 116 Cantor, si est dignitas in cathedrali, debet suum munus obire, vel per se ipsum, vel per vicecantorem ante sumendum, ab Episcopo approbandum, qui non sit de iis, qui alioquin choro sunt obligati. *S. R. C. 19. Maii 1611. in Lucerna.*
- 117 Inter canonicos Presbyteros nulla datur præcedentia, nec præcæminantia ratione doctoratus, sed tantum ratione ordinis, & antianitatis, *S. R. C. 29. Maii 1611. in una Terra Coniglionis Diocesis Montis Regalis in Sicilia.* Similiter inter Presbyteros simplices. *Vide num. 181.*
- 118 Missarum solemnium celebratio, delatio SS. Sacramenti in processione in ejus festivitate, candelarum, cinerum, & palmarum benedictiones, & functiones similes, quas Episcopus præsens in sua cathedrali facere solet, & debet juxta formam libri Cæremonialis Episcoporum, absente vel impedito Episcopo, ad primam dignitatem, & deficientem primam, ad secundam, & sic successive pertinent, *S. R. C. 25. Junii 1611. in Civitaten. seu S. Severi.* Functiones similes). *Vide num. 101.*
- 119 Canonicus Protonotarius potest uti subtana violacea in choro, & in Ecclesia, dum divinis assistit dummodo in cæteris habitum proprium canonicis convenientem deferat, *S. R. C. 14. Jan. 1612. in Ferrara. Tom. IX.*
- normitana.* Dummodo in cæteris habitum proprium canonicis convenientem deferat, alioquin partitiones quotidianas amittit. *Vide num. 108. & 184.*
- Tenantur omnino canonici ad cantandam Missam de die, ut luculentur distributiones, *S. R. C. 28. Jan. 1612. in Oicem.* De die), id est de festo, vel feria currenti, ut in *seq. num.*
- Missa conventualis de festo, seu de feria currenti omnino cantanda est, non obstante quacumque contraria consuetudine, *Sacr. Rituum Congreg. 28. Jan. 1612. in Oicem.* Missa conventualis); Benedictus XIV. decrevit, ut applicetur pro benefactoribus in genere, in omnibus Patriarchalibus, Metropolitanis, cathedralibus, & collegiatis Ecclesiis, non obstante quavis licet immemorabili consuetudine in contrarium. Et non tantum de una, sed etiam de secunda, vel tertia, si forte ex Rubricis Missalis teneantur celebrare, statuit; cum hac tamen moderatione, quod consuetudo in contrarium stare possit quoad secundam, & tertiam dumtaxat, dummodo eorum benefactorum non obliviscantur in commemoratione defunctorum omnium; Constituit. quæ incipit: *Cum semper*, die 19. Aug. 1744. emanata.
- Aspersorium cum aqua benedicta Episcopo accedenti ad Ecclesiam, semper debet ministrari a prima dignitate, vel digniore canonico, *S. R. C. 12. Mart. 1612. in Sarzanensi, & antea 16. Jul. 1604. in Salamantina.* Ly semper) non comprehendit Ecclesias extra cathedralem rectorem habentes, vel monasteria. *Vide num. 71.*
- Collegiata insignis ab ejus erectione præcedit aliis collegiatis antiquioribus *S. R. C. 24. Martii 1612. in Firmana.*
- Ante dignitates non debet poni pulvinar cum tapeto, sed debent sedere in suis stallis, prout sedent alii canonici, tamen ratione dignitatis potest indulgeri pulvinar de corio tantum, *S. R. C. 24. Mart. 1612. in Tudertina.* Ante dignitates), etiam primas archidiaconales, cum Missam solemnem aut sacras functiones non peragant; *Vide num. 111. & 491.*
- Cæremoniæ novæ non inducendæ, nec antiquæ immutandæ, absque expressa licentia quam dare debet *S. R. C. Ead. Sac. Cong. 12. Maii 1612. in una Urbis.* *Vide num. 41.*
- Rectores Ecclesiarum parochialium in processionibus non debent incedere inter dignitates, & canonicos, sed separatim cum suo clero, & ante clerum cathedralis, *S. R. C. 12. Maii 1612. in Mathevana.* *Vide num. 8.*
- Canonicus Diaconus, vel Subdiaconus, qui obtinuit præbendam presbyteralem, non debet amplius uti dalmatica, vel tunica, ut canonici diaconi, quando paratur, sed planeta, ut presbyteri, *S. R. C. 12. Maii 1612. in Junuen. Vide n. 1227.*
- Missæ conventualis pertinet ad cantorem, & canonicos Ecclesiæ collegiatae, non autem ad Vicarium, quando ipse habet tantum curam animarum parochianorum; *S. R. C. 7. Jul. 1612. in Ulyssiponen.*
- Canonici teneantur assistere Episcopo etiam quando ordinationem celebrat extra propriam Ecclesiam, dummodo numerus sufficiens canonicorum, & ministrorum in Ecclesia remaneat, *S. R. C. 7. Jul. 1612. in Elberem.* Extra propriam Ecclesiam)

intra civitatem, non vero per diocesim. Vide *nu.* 67. & 94.

- 130 Consuetudo immemorabilis, quod Passio Domini in Dominica Palmarum, & feria vi. Parasceves decantetur a canonicis, debet servari, non obstante Cæremoniali, in quo disponitur eam a cantoribus decantandam esse, *S.R.C. 7. Jul. 1612. in Viterbien.*
- 131 Episcopus non potest signum, quod habere debent canonici cathedralis ad distinctionem, concedere aliis, vel immutare, inconsulta Sede Apostolica, *S. R. C. 1. Sept. 1612. in Hydruntina.*
- 132 Si occurrat festum Annuntiationis Beatæ Mariæ Virg. in Dominica secunda, tertia, vel quarta Quadragesimæ, non fit officium de Annuntiatione, nisi in Ecclesiis sub invocatione Annuntiationis dicatis, *S. R. C. 1. Sept. 1612. in Olyssiponen.* In iis Ecclesiis, in quibus habetur altare tantum, & sollemnitas celebratur cum concursu populi, unica tantum Missa sollemnis sine commemoratione Dominicæ, & Evangelio ejusdem in fine permittitur, & comprehenditur videtur quoad Missam sollemnem etiam Dominica Passionis: Missale enim non prohibet, ut prohibet in Dominica prima Adventus, Quadragesimæ, Palmarum, cum tota hebdomada majori, Resurrectionis, & Pentecostes cum duobus diebus sequentibus, necnon feria quarta cinerum, die Nativitatis, Epiphaniæ, Ascensionis, & Corporis Christi, *Rub. 6. Miss. de Transl. Fest. Vide num. 347.*
- 133 Altare portatile ligneum cum ara lapidea, permitti debet non obstante consuetudine synodali, dummodo habeat solum reliquiarum repositorium, juxta reformationem rubricarum Missalis Romani, *S. R. C. 10. Novemb. 1612. in Cajetana.* Quo in capite statuitur: „Ara lapidea ab Episcopo debet esse consecrata, in altari inserta, & tam ampla, ut hostiam, & majorem partem calicis capiat, „Altare operiatur tribus mappis, seu tabulis munitis, ab Episcopo, vel alio habente facultatem benedictis, superiori saltem oblonga, quæ usque ad terram pertingat, duabus autem brevioribus, vel una duplicata “.
- 134 Canonici Ecclesiæ collegiati thurificari debent duplici ductu thuribuli, clerici vero parochialium Ecclesiarum unico tantum ductu, nisi specialis ad sit consuetudo, *S. R. C. 19. Janu. 1613. in Casaraugustana.* Vide *num. 70.*
- 135 Abbates quando sunt plures in eodem loco, & habent clerum distinctum, debent in processionibus incedere, unusquisque cum suo clero, & in suo loco; *S. R. C. 19. Jan. 1613. in Nucertina Gualdi.*
- 136 Protonotarii de numero participantium præcedunt Vicarios, & canonicos, tam in Ecclesiis Patriarchalibus Urbis, quam in aliis quibuscumque, etiam cathedralibus extra Urbem, & solis Episcopis cedunt locum *S. R. C. 4. Maii 1614. in una Urbis.* Solis Episcopis cedunt locum; Protonotarii titulares neque intra canonicos habent stallum; *V. n. 170.*
- 137 Canonici, & dignitates non tenentur ad benedictiones Episcopi genuflectere, quando Episcopus celebrantem thurificat; *S. R. C. 4. Maii 1613. in Oscan.* Intellige de cathedralibus; de collegiatis vero, si consuetudo esset introducta. Vide *n. 1071.*
- 138 Archiepiscopus potest ante se crucem deferri facere per monasteria, & per loca etiam exempta sue

diæcesis, *S. R. C. 13. Jul. 1613. in Theatina.* Crucem deferri, nisi præsentem Cardinali Legato de latere, etiamsi Archiepiscopus esset Cardinalis, *Cæremon. Episc. lib. 1. cap. 4. num. 1.*

Non possunt Regulares processiones facere extra Ecclesiam in feria vi. in cœna Domini, nec in festo Corporis Christi, extra eorum jurisdictionem, & per parochiam alienam, *S. R. C. 11. Decemb. 1613. in Aretina.* Ita etiam seculares quoad feriam vi. in Cœna Domini, & feriam vi. in Parasceve, dum processio fit inter Missarum sollemnia. *Vide num. 1129.*

Abbates non sunt associandi a suo domo, nec excipiendi, cum ad pontificaliter celebrandum accedunt; *S. R. C. 11. Decemb. 1613. in una Hispaniarum.* Cassinensibus, ex privilegio, quomodo liceat; *Vide num. 360. & 402.*

Vicarius Apostolicus non potest functiones episcopales facere *S. R. C. 15. Febr. 1614. in Brandusina.*

Si incepta consecratione Ecclesiæ, correptus morbo Episcopus deficiat, & præsertim antequam ungantur Cruces, reassumenda est a capite consecratio; *S. R. C. 12. Apr. 1614. in Olyssiponen.*

Canonici Missam celebrantes coram Episcopo non debent sedere in sede cum postergali, sed in aliquo scamno oblongo, tapete, vel panno cooperto in latere Epistolæ, *S. R. C. 19. Maii 1614. in Turritana.* Item Episcopo non præsentem. *V. n. 110.*

Anniversaria, & Missæ de Requiem, quæ certo die dici debent, eo impedito, transferri possunt in sequentem, prout transtulit *S. R. C. 19. Maii 1614. in Turritana.* Vide *num. 19.*

Missæ votivæ jam acceptæ, quæ non possunt celebrari diebus impeditis, debent recitari de festo occurrenti cum applicatione Sacrificii; *S. R. C. 19. Maii 1614. in Turritana;* Sive privatæ, sive sollemnes; *Vide num. 1285.* Pro defunctis vero, *Vide num. 422.*

Decano Missam celebranti in diebus sollemnibus debent duo canonici assistere, & ministrare pro Diacono & Subdiacono, si mansionarii, quibus animarum cura incumbit, in ipsius exercitio eo tempore sint impediti, *S. R. C. 14. Febr. 1615. in Coeneten. Opitergii.*

Portionarii, & alii beneficiati, si in omnibus sint æquales canonicis Ecclesiarum collegiatarum, & æqualiter incedant in processionibus, & sedant in æqualibus scamnis, thurificandi sunt duplici ductu sicut canonici, non obstante Cæremoniali libro, qui intelligitur, quando non adsunt Presbyteri, qui non sint omnino canonicis æquales; *S. R. C. 21. Mar. 1615. in Casaraugustana de Daroca.*

Canonici cathedralis Ecclesiæ, absente Episcopo, vel sede episcopali vacante, in omnibus & per omnia præferri debent magistratibus secularibus, qui non sunt de perpetuis, & majoribus; & concionatores debent prius canonicos, quam magistratus salutare; *S. R. C. 3. Octob. 1615. in Tirsunen.*

Frates Predicatores nequeunt in suis processionibus SS. Sacramenti Dominica infra octavam Corporis Christi mutare viam semel a principio electam *S. R. C. 14. Novemb. 1615. in Pisuren.*

Absente Episcopo, thurificandus est celebrans triplici ductu thuribuli; *S. R. C. 30. Jan. 1616. in Comen. Valluvia.* Absente Episcopo; illo vero præ-

- sente duplici ductu incensetur, sicuti Episcopus coram majori, cui triplex ductus debeatur, *Cerem. Episcop. lib. 1. cap. 23. num. 32. lib. 2. cap. 2. num. 9. Vide num. 70.*
- 151 Priores Confraternitatis SS. Sacramenti, non ante baldachinum post capitulum, sed a latere baldachini in processione SS. Sacramenti debent incedere; *S. R. C. 30. Jan. 1616. in Nislen. Vide num. 95. & 1145.*
- 152 Presbyteri alicujus Ecclesie intra limites propriæ Parochiæ, non possunt propriam crucem erigere, sed debent incedere sub cruce Parochiæ, licet Parochia non sit Regularium, *S. R. C. 12. Mart. 1616. in una Urbis. Vide num. 106.*
- 153 Archidiaconus, si est prima dignitas, debet facere officium Presbyteri assistentis, dummodo sit Sacerdos; & recusans cogendus est poenitis & censuris, *Sac. R. C. 28. Maii 1616. in Brixien. Vide n. 180.*
- 154 Cineres Episcopo ministrare feria quarta cinerum, non ad primam dignitatem, sed ad canonicum eo die celebrantem pertinet; *S. R. C. 28. Maii 1616. in Brixien. Cineres ministrare, secus palmam & candellam statutis diebus; Vide num. 203.*
- 155 Delatio SS. Sacramenti in ejus die festo, absente Episcopo, spectat ad dignitates seu canonicos cathedralis, atque ab eadem cathedrali processio debet inchoare, & ibi finire; *S. R. C. 19. Aug. 1616. in Tuscanella. Vide num. 118. & 240.*
- 156 Vicario generali sedenti in choro, licet supra canonicos, absente Episcopo, thurificatio duplici, non autem triplici ductu debetur; si autem non sit Prelatus; *S. R. C. 14. Jan. 1617. in Nepesina; Vide num. 16.*
- 157 Presente Episcopo Diocesano, sedebit Abbas in loco suæ jurisdictionis, vel apud Episcopum in Sede camerali, absque ornatu, & suo gradu, vel in conspectu Episcopi ex alia parte in loco inferiore, cum uno parvo gradu, non excedente dimidium palmi; *S. R. C. 18. Mart. 1617. in Aquilana. Modus secundus videtur magis conformis Sac. Cong. & Cerem. Episc. & in eo casu sedebit Episcopus in cornu Evangelii cum suis canonicis in sede tribus gradibus præalta, panno serico concolori aliis parametis, non aureo, nisi esset Cardinalis; Abbas in cornu Epistolæ cum canonicis collegiatis, vel monachis, qui sedere potest in sede, vel uno parvo gradu erecta, ut hic statuitur, vel uno gradu humiliori Episcopo, ut alio in loco ex S. R. C. n. 371. Cerem. Episc. lib. 1. cap. 13.*
- 158 Lectiones duæ penultimæ, quando ab Episcopo Matutinum solemniter celebratur, sunt cantandæ a duobus canonicis, qui hinc inde assistunt Episcopo, sive sint dignitates, sive canonici, etiam ultimi, non obstante alia consuetudine; *S. R. C. 18. Martii 1617. in Brundusina. Qui hinc inde assistunt Episcopo) intellige non a principio Matutini, sed cum Episcopo stans in sua sede cum capta nonam lectionem cantat: ad quæ tunc & non prius accedunt duo Diaconi assistentes, minister de candela, & alius de libro serviens; Cerem. Episcop. lib. 2. cap. 5. num. 9. Vide num. 9.*
- 159 Cæremoniarius magister in processionibus incedit apud celebrantem, & ejus assistentes, & ubique discurreit, quando opus est, pro ordinanda processione; *S. R. C. 2. Maii 1617. in Patavina, & antea 30. August. 1601. & 28. Nov. 1609. Vide num. seq. & 8.*
- Magister cæremoniarum, etiamsi sit capellanus, quando officium exercet, & vestibus illius officii indutus est, sedere debet apud celebrantem, vel ejus assistentes pluvialibus indutus: quando vero non est in ministerio, sedere debet in choro inter Præbendatos, & Presbyteros, vel clericos sui ordinis, servato ordine suæ receptionis; *S. R. C. 30. Maii 1617. & 30. Apr. 1701. in Viterbien. uenno antea 30. Aug. 1601. & 18. Nov. 1609. Vestis cæremoniarius magistris, tam primi, qui inservit Episcopo, quam alterius, qui assistit celebranti & ministris, erit clericalis, ipsaque vestis inferior, ubi commodè fieri possit, coloris violacei, super quam dum divina officia celebrantur cottam mundam induet. Concedi potest in Cathedralibus usus aliquarum ferularum serico, vel panno tectarum, cum aliquibus ornamentis, aut insignibus S. Patroni, vel Ecclesiæ, vel Episcopi, commendandarum, quas semper manibus gestent; Cerem. Episcop. lib. 1. cap. 5. num. 3. seqq. Vide num. 950. & 1170.*
- Ubi habitus dignitatum est distinctus, & diversus ab habitu canonicorum, quamvis canonici sint impares numero, non sunt conjungenda dignitates cum canonicis in processionibus, sed tres ultimi digniores, tam ex illis, quam ex istis, incedant simul in eadem riga; *S. R. C. 3. Jan. 1617. in Melvitana. Vide num. 8.*
- Duplex officium est recitandum de Sancto, cujus habetur insignis reliquia, ubi asservatur, vel sit corpus integrum, aut magna pars ejusdem, aut caput, & sit ex Sanctis approbatus, & positus in Martyrologio Romano; *S. R. C. 7. Junii 1617. in una Urbis Theatinorum. Duplex Officium) & Missa cum Credo in ipsamet tantum Ecclesia, ut clarius explicavit S. R. C. 12. Mar. 1618. declarans per vocem ubi intelligi debere Ecclesiam tantum, non vero civitatem, vel oppidum; Vide num. 165. & 215. Sanctis approbatus & positus in Martyrologio) aut quibus a S. Sede fuerit specialiter concessum, quorum reliquia insignes, præter hic descriptas, pro licita Officii & Missæ recitatione sunt brachium, crus, aut illa pars corporis, in qua passus est Martyr, integra vero, non parva; Vide num. 629. & 1239.*
- Ad dignitates & canonicos Cathedralis, si ad sint, spectat assistere Episcopo solemniter celebranti, etiam in collegiata Ecclesia, vel parochiali; non autem ad canonicos collegiatis, vel Presbyteros parochialium; *S. R. C. 15. Julii 1617. in Brundusina. Vide num. 6.*
- Substitutus Archipresbyteri non potest Missas, & divina Officia celebrare, quæ ad ipsum, si adisset, pertinerent, sed spectant ad canonicum successivum; *S. R. C. 12. Jan. 1618. in una Civitatis Castellane. Vide num. 14.*
- De reliquia insigni Officium est solum recitandum in Ecclesia ubi asservatur, nec alia Ecclesiæ debent se uniformare cum Cathedrali, vel Matrice; *S. R. C. 12. Mart. 1618. in Conchen. Vide n. 162.*
- Canonici Cathedralis, vel collegiatis semper præcedere debent Regularibus, etiam in ipsorum Regula-

larium Ecclesiis; S. R. C. 31. *Mart. 1618. in Firmiana*. Vide num. 8. & 107.

167 In personarum incensatione tota thurificatio faciendā est cum unico thuribulo; S. R. C. 21. *Jul. 1618. in Nucerna*. Qui casus excipiendus sit; Vide num. 77.

168 Episcopus in aliena Ecclesia non potest sibi pulvinar & pannum coloris violacei sternere, & extra suam diocesim non competit illi deosculatio textus Evangelii; S. R. C. 13. *Octob. 1618. in Jadren*. Cappa quoque non utitur præsertim in Romana Curia cum in divinis, Pontifice Maximo, vel sacro Cardinalium collegio præsentē, assistit, ac etiam baculo pastorali, in sua tantum civitate vel diocesi, & etiam alibi ex permissione loci Ordinarii, & ubi consecrationes, aut ordinationes, vel benedictiones personales facere ipsi Apostolica auctoritate conceditur; *Cærem. Episc. lib. 1. cap. 3. num. 6. & cap. 17. num. 5. Vide num. 56.*

169 Collegiata simplex præcedit parochialibus, etiam si antequam erigeretur, illis cecisset; S. R. C. 23. *Mar. 1619. in Senogall.*

170 Protonotarii titulares neque supra, neque inter canonicos locum habere debent; S. R. C. 23. *Mart. 1619. in Spoletana*. Protonotarii titulares thurificandi erunt post Abbates, nisi essent consanguinei alicujus maximi Principis, qui pro judicio & prudentia Episcopi thurificari poterunt loco convenienti ante dignitates, & canonicos; *Cærem. Episc. lib. 1. cap. 23. num. 29. Vide num. 221. Quid dicendum in aliis Ecclesiis, & processionibus; Vide num. 354.*

171 Vicarius generalis, absente Episcopo, debet habere primum locum super omnes dignitates, & canonicos; S. R. C. 13. *Julii 1619. in Meliten*. Excipe casus, primo quando canonici sunt parati, secundo cum ipse est de gremio, tertio si consuetudo contrarium suadeat; *Vide n. 16. 185. 222. & 230.*

172 Canonici Ecclesiæ cathedralis præcedunt canonicos collegiatæ, etiam intra eamdem collegiatam, non obstante consuetudine; S. R. C. 19. *Aug. 1619. in una Tuscanella*. Vide num. 166.

173 Prior Collegiatæ, si intersit in cathedrali, thurificandus est duplici ductu thuribuli, sicut dignitates & canonici, super quos tamen non habet præcedentiam; S. R. C. 19. *Aug. 1619. in una Tuscanella*.

174 Celebratio festi de Sancto Patrono civitatis ad Episcopum, & eo absente vel impedito, ad primam dignitatem pertinet; S. R. C. 28. *Sept. 1619. in Collen*. Et prima impedita, ad secundam, & sic successive etiam ad canonicos, nunquam vero ad Vicarium generalem; *Vide num. 101.*

175 Non est laudabilis ea consuetudo, ut Episcopo cum cappa sedenti ad sedem suam, caput aperiat, & cooperiatur ab altero ex Diaconis assistantibus; nec ideo est querendum, ad quem eo casu spectabit, cum biretum debeat Episcopus sibi de per se extrahere; S. R. C. 4. *Apr. 1620. in Laudem*. & 21. *Aug. 1622. in Isernien*. Tenentur tamen Diaconi accipere biretum de manu Episcopi, & eidem reddere; *V. num. 443. Quid vero dicendum de pileolo mitræ supponendo, consule num. 38.*

176 Lectiones secundi & tertii nocturni, deficientibus cantoribus, cantandæ sunt a canonicis, incipiendo

a junioribus ad præscriptum Cærimonialis; S. R. C. 4. *Apr. 1620. in Conversana*. Intellige de Matutinis tenebrarum, in quibus lectiones secundi & tertii Nocturni cantari vel a cantoribus, vel a canonicis pro more Ecclesiarum permittuntur; secus autem in aliis matutinis, Episcopo celebrante, in quibus primæ sex lectiones a totidem canonicis junioribus, incipiendola juniore, recitabuntur; septima & octava ab assistantibus Episcopo a lateribus in Missa, nona vero & ultima ab ipsomet Episcopo; *Cærem. Episc. lib. 2. cap. 5. num. 4. & cap. 22. num. 9. & seq.*

Dum horæ canonicæ recitantur in choro, non sunt celebrandæ Missæ privatæ in altari majori; S. R. C. 2. *Maii 1620. in Occein*. In altari majori intellige, ubi non asservatur SS. Sacramentum; tunc enim numquam, nisi ex necessitate congruentius erunt celebrandæ; *Cærem. Episc. lib. 1. cap. 12. n. 9. Vide num. 1225.*

Dum elevatur Eucharistia Sanctissima, canonici & clerici, sive in choro existant, sive processionaliter incedant, semper debent genuflectere; S. R. C. 2. *Maii 1620. in Occein*. In suppositione loquitur, quod campanula incaute pulsetur, quæ revera non erit tangenda; *Vide num. 529.*

Canonici poenitentiarum non potest cogi ad ministrandum pro Diacono & Subdiacono, quacumque consuetudine in contrarium non obstante; S. R. C. 22. *Aug. 1620. in Anagnina*, & 21. *Jan. 1672. in Veltternen*. Neque interesse choro, dum confessiones in Ecclesia audit, & interim præsens in choro censeri debet, *Conc. Trident. cap. 8. sess. 24. de Reformatione*.

Prima dignitas debet assistere Episcopo celebranti, licet sit unica; S. R. C. 12. *Decemb. 1620. in Calagurritana*. Nisi dignitas esset archidiaconalis in persona Diaconi, non Sacerdotis, quia spectaret ad canonicum Sacerdotem seniorem assistere Episcopo, uti Presbyterum; *Vide num. 153.*

Præcedentia inter Presbyteros sumitur ex antianitate ordinis non vero ex gradu doctoratus; quia presbyteratus ordo longe dignior est, quam gradu doctoratus; S. R. C. 30. *Mar. 1621. in Cephaluden*. Idem servandum inter canonicos; *Vide num. 117.*

Episcopus processurus cum mozzetta, eam deponere debet coram Cardinalibus, etiam non Legatis, in Italia; S. R. C. 10. *Julii 1621. in Januen*. In Italia dum obviam iret Episcopus ad ejus civitatem advenient Cardinali, usque ad portam, vel extra eam, vel etiam, si cum iisdem Legatis per urbem incederet, & abstinere etiam a delatione crucis ante se, si erit Archiepiscopus. Cardinali Legato vel non Legato in eorum civitate episcopali, seu in Diocesi commorante, ab usu mozzettæ Episcopus non tenetur abstinere; *Cærem. Episc. lib. 1. cap. 4. num. 4. & 7.*

Confraternitates Laicorum in processionibus procedunt ante Regulares, quos iidem Regulares sequuntur, postremo digniorem locum obtinet clerus secularis; S. R. C. 7. *Aug. 1621. in Messanen*. *Vide num. 8.*

Canonici Protonotarii non lucrantur distributionibus quotidianas, nisi proprio habitu canonicali intersint choro, processionibus &c. S. R. C. 7. *Aug. 1621. in Meliten*. Subtanam violaceam tantum si de-

deferant, an subtrahatur hæc distributio; Vide n. 119. & 721.

- 185 Præcedentia competitis dignitatibus, & canonicis paratis super Vicarium generalem, neque consuetudo, immo vero abusus suffragatur; S.R.C. 27. Sept. 1621. in *Castellaten.* A dignitatibus, & canonicis non paratis quando habet Vicarius locum; consule num. 16. 171. 222. & 230.

- 186 Episcopus canonicis præcedat omnes canonicos, & dignitates in choro, & in omnibus actibus; S.R.C. 13. Novemb. 1622. in *Calaritana*; Vide n. 160. & 920.

- 187 Octavarium Romanum a R.P.D. Bartholomæo Gavanto Cler. Reg. S. Pauli pro celebrandis cum octava festivitatis jam pridem elaboratum, ac referente bon. mem. Illustr. Card. Bellarmino a Sac. Rit. Congreg. non semel laudatum, probatumque, ut recitari possit, ne diutius religiosi viri desiderarent, eadem Congregatio posse imprimi seorsum a Breviario, unanimi Illustrissimorum Patrum consensu decrevit 26. Febr. 1622. in una *Rubricarum*. Hoc decretum cum sequenti extat in Octavario Romano a S.R.C. approbato. Vide n. 1214.

- 188 Si dies octava occurrat in Dominicis primæ, vel secundæ classis, in quibus de octava facienda est tantum commemoratio; Vesperæ dicendæ sunt (nisi concurrant cum alio festo præcedenti) de officio sequenti cum commemoratione diei octavæ, ut in primis Vesperis festi: quia cum dies octava non habeat officium in die sequenti, nec etiam convenit habere primas Vesperas in præcedenti, ut in simili casu dicitur de concurrentia officii num. 10. S.R.C. 9. Novemb. 1622. In simili casu), nempe occurrente simplici in feriis 4. & 6. Quatuor temporum in feria 4. ciner. & Vigiliis, quibus jejunatur, Vesperæ antecedentes (nisi ea die celebratum sit festum novem lectionum) erunt de feria communi per annum, non autem de sequenti, cum commemoratione festi simplicis in sequenti feria occurrentis. Quod ideo non fit, quia sequens feria habeat primas Vesperas; sed quia cum festum simplex in sequenti die non habeat officium propter feriam prædictam in eo occurrentem, nec etiam convenit illud habere primas Vesperas in præcedenti die. Et eadem ratione si festum simplex occurrat feria quinta in Cœna Domini, in qua de eo non debet fieri commemoratio, nulla etiam fiet commemoratio in Vesperis feriæ quartæ præcedentis. *Rub. Brev. XI. de concurr. num. 10.* Vide num. 1041. Superest notandum, hoc decretum non inveniri in regestis S. R. C. sed reperi in Octavario Romano tit. 40. de concurr. officii num. 4. ex Gavanto.

- 189 Coadjutori Episcopi debetur primum stallum in choro, sive sedes cameralis; S.R.C. 14. Jan. 1623. in *Novarien.* Vide num. 206.

- 190 Qui habet usum mitræ, & insignium Pontificalium, in Missis etiam privatis benedicit cum versus: *Sit nomen Domini benedictum*. Non potest tamen benedicere populo extra actum celebrationis; S.R.C. 25. Maii 1624. in una *Benedictionis*. Qui habet usum mitræ &c.) ut sunt Episcopi extra suam diocesim de licentia, non vero Prælati Episcopo inferiores, a quibus servandum Decretum

generale Alexandri VII. 1659. Vide num. 370. & 1272.

In Episcopi ingressu delatores Baldachini incedant pedites, & capite detecto: S.R.C. 27. Julii 1622. in *Hydracen.* Vide num. 10. Delatores Baldachini), primo loco erunt magistratus civitatis, deinde nobiles cives usque ad Ecclesiam, sive alii quibus ex consuetudine, vel ex privilegio convenit, *Cærem. Episcop. lib. 1. cap. 2. num. 4.*

Regulares Ordinis Minimorum dum in oratione Sanctum Franciscum præfati Ordinis fundatorem nominant, non debent adungere de Paula: S.R.C. 23. Decembr. 1624. in una *Orbis pro Minimis*. Hoc decretum est generale; Vide num. 976. & 1020.

Missæ votivæ non possunt suffragari pro Missa conventuali, quæ non potest omitti, etiamsi cantetur Missa votiva, S.R.C. 16. Maii 1626. in *Burgen.* Missæ votivæ suffragari possunt pro conventuali diebus quibus officium recitatur de feria, exceptis privilegiatis, ut sunt Adventus (quo tempore excipit Sabbatum, nam licet officio de feria recitatur, Missa erit de S. Maria), Quadragesimæ, Quatuor Temporum, Rogationum, & Vigiliarum, quando Missa Dominicæ præcedentis non est reassumenda, si forte fuerit impedita, in quibus dici potest aliqua ex Missis votivis loco conventualis hoc ordine. Feria secunda (nisi dicatur de defunctis, pro prima cujuslibet mensis die, ut accidit in feriis extra Adventum, Quadragesimam, & tempus Paschale) Missa erit de Trinitate; tertia feria de Angelis, quarta de Apostolis Petro, & Paulo; quinta de Spiritu Sancto, vel de Sacramento; sexta de Cruce, vel de Passione; Sabbato de S. Maria. In ipsis non dicitur neque Gloria, neque Credo, nisi pro publica Ecclesiæ causa, dummodo sine paramenti violaceis celebrentur: in his enim Credo tantum conceditur die Dominico. In Missis autem beatæ Mariæ in Sabbato, & in Missis Angelorum semper dicitur Gloria in excelsis; *Rub. Miss. Gen. cap. 4. & 5.* & alia in fine de votivis, nec non 2. de Missis Def.

Celebrans, qui benedicit cineres, candelas, & ramos, detecto capite stet; S.R.C. 18. Jul. 1626. in *Pientina*. Celebrans) licet canonicus, vel dignitas; Vide num. 235. Hoc decretum licet non reperiatur in regestis, adnotatur tamen ab alio authenticis; Vide num. cit.

Prima Sedes in choro conceditur hebdomadario parato tantum; S.R.C. 22. Augusti 1626. in *Cassiana*.

Servandus est, etiam mutato proprio Breviario, 196 & acceptato Romano, mos antiquæ & laudabilis consuetudinis recitandi in choro officium parvum Beatæ Mariæ, etiam in semiduplicibus, & Dominicis, non obstante Rubrica Breviarii, S. R. C. 2. Jan. 1627. in una *Ordinis S. Benedicti Cathedralis: Urbano VIII. 16. ejusdem mensis, & anni approbante, Constitut.* Cum sicut. Servandus est) an ex consilio, vel præcepto. Vide num. 1310. Non obstante Rubrica Breviarii): quæ officium parvum Beatæ Mariæ dici vetat, quando fit officium novem lectionum, & in Vigilia Nativitatis Domini, in feriis majoris hebdomadæ, infra octavam Paschatis & Pen-

- & Pentecostes, nec non in Sabbatho, quando fit officium de S. Maria, quibus diebus omittitur in primis Vesperis, & in Vigilia Nativitatis a Matutino. Cum dicitur in choro, in Matutinis, & in Vesperis, proponitur officio diei, in aliis locis postponitur. Prima vero dicitur post Benedicamus Domino, antequam legatur Martyrologium. Extra chorum potest dici pro temporis opportunitate, vel etiam omitti; *Rub. Brev. de officio parvo B.M. V. num. 1113. & 1207.*
- 197 Missa conventuales de feria in cathedralibus, & collegiatis omnibus est dicenda ultra Missam festi, & abusus sunt reformandi; S. R. C. 16. Jan. 1627. *in una Abusus reformandi*; Missa conventuales de feria; quo in casu, ubi adest consuetudo, non est necesse ut applicetur Sacrificium, sed opus est orare in Memento pro defunctis; Benedictus XIV. 19. Augusti 1744. Constituit. quæ incipit. *Cum semper*; Vide *num. 121.*
- 198 Coadjutor canonici justa de causa immunis, & exempti a choro, tenetur interesse, ut canonici lucratur distributiones, S. R. C. 20. Februar. 1627. *ad dubium de coadjutore.*
- 199 In festo SS. Corporis Christi deferatur Eucharistia a celebrante, in Vesperis autem diei octavæ (si fiat processio) deferatur ab eo, qui cantavit Vesperas, modo sit dignitas, vel canonicus; S. R. C. 12. Junii 1627. *in Brundusina*. Intelligit, impedito Episcopo in cathedralibus, qui deferre debet Sacramentum de mane, licet Missa solenni a prima dignitate celebrata; *Cærem. Episc. lib. 2. cap. 33. num. 15. seqq.*
- 200 Celebrantes Missam solemniter, sedent in loco parati pro celebrantibus a latere Epistolæ; S. R. C. 12. Jun. 1627. *in Brundusina*. Celebrantes qui simul sunt & canonici; Vide n. 115. 143. & 460.
- 201 Absente Episcopo, benedictiones candelarum, cinerum, palmarum, & fontis fiant per celebrantem; S. R. C. 12. Jun. 1627. *in Brundusina*. Quis vero celebrare debeat; Vide n. 101.
- 202 Dignitates nolentes celebrare Missas Pontificales, absente Episcopo, justa causa impedita, possunt assistere in suo stalli in choro, S. R. C. 12. Jun. 1627. *in Brundusina*.
- 203 Cum Episcopus benedicit cineres, debet celebrans imponere cineres Episcopo, Quæsitum est, an id servari debeat in die candelarum, & palmarum? Responsum fuit; *Servetur Cærmionale in cap. 16. de festo Parisiæ, & in cap. 21. de Dom. Palmæ. S. R. C. 12. Jun. 1627. in Brundusina*. Servetur cærmionale; in quo statuitur ad digniorem canonicum spectare candelam, & palmam Episcopo tradere; Idem *lib. 2. cap. 16. & 21. Vide n. 154.*
- 204 Potest Episcopus cogere canonicos, ut a capellani in Quadragesima cantari faciant Missam conventualem ferie cum diacono, & subdiacono; S. R. C. 27. Jun. 1627. *in Nicien.*
- 205 Canonici non possunt uti pallio & pileo in choro, quando assistant etiam Completorio; S. R. C. 27. Jul. 1627. *in Nicien.* Non possunt uti palio, & pileo; sed habitu proprio canonicali; *Cærem. Episc. lib. 2. cap. 4. n. 4.*
- 206 Coadjutor Episcopi celebrans, præter Diaconum, & Subdiaconum, debet habere assistentem canonicum pro libro; S. R. C. 7. Aug. 1627. *in Aquilejen.* Vide n. 189.
- In iis diebus, quibus fieri non potest in festo duplici, prohibentur Missæ votivæ privatæ, & de Requiem juxta Rubricas; S. R. C. 25. Aug. 1627. *in una Orbis Dubiorum*. Privatæ; Solemnnes vero quomodo permittantur; Vide n. 75.
- Electus Ecclesiæ Archiepiscopalis, non potest exercere pontificalia in sua Ecclesia ante receptionem pallii; S. R. C. 28. Aug. 1627. *in Ulyssiponen.* Ante receptionem pallii). Neque Patriarchæ, vel Archiepiscopi possunt, antequam pallium receperint; *Cærem. Episc. lib. 1. cap. 16. Vide n. 6.*
- Si ad processiones Cathedralis sine SS. Sacramento plures conveniant capitulariter Ecclesiæ collegiatæ, harum dignitates incidere debent cum suis capitulis sine pluvialibus; S. R. C. 29. Jan. 1628. *in Colonien.* Vide n. 8.
- In Ecclesiis Regularium habentibus claustra fiant processiones intra claustra tantum; si vero non habeant claustra, fiant prope muros Ecclesiæ, sive exeundo ab una porta, & intrando per aliam Ecclesiæ portam, sive per eandem; S. R. C. 26. Febr. 1628. *in Hispanen.* Intra claustra tantum). Parochia vero annuente, vel privilegio suffragante, progredi potest processio ultra ambitum Ecclesiæ; Vide n. 169.
- Extra ambitum Ecclesiæ non licet Regularibus facere processiones; nisi de licentia, & consensu Parochi salvis privilegiis, si quæ sunt. Processiones vero confraternitatum non debent extendi per vias, sed circa muros Regularium, qui eas regunt; S. R. C. 26. Febr. 1628. *in Hispanen.* Vide *num. ant.*
- Nequeunt Regulares SS. Sacramentum exponere sine licentia Ordinarii; S. R. C. 26. Febr. 1628. *in una Bertinori.* Immo & alii, exceptis diebus, de quibus n. 51.
- Si Episcopus in processione SS. Sacramenti non deferat Eucharistiam, vel non interveniat, canonici tamen Cathedralium induant sacras vestes; S. R. C. 27. Mart. 1628. *in Cajetana*; Vide n. 8.
- Celebrari non potest per totam civitatem, & diocesim, etiam de cujuscumque Ordinarii auctoritate, festum cum officio de Sancto, eo quod in loco adsit Ecclesia parochialis, vel Regularis, vel Abbatialis, aut aliqua reliquia, sed tantum in Ecclesia ipsius Sancti titularis, seu ubi asservatur corpus, aut insignes reliquæ, & non alibi; S. R. C. 8. Aug. 1628. *in una Brev. Rom. Urbano VIII. confirmante.* Sed tantum in Ecclesia ipsius Sancti) officium sub ritu primæ classis erit recitandum ex Rub. Brev. prop. Officium vero corporis, vel reliquæ insignis sub ritu dup. min. Vide n. 169. in quo etiam reperies, quæ reliquæ insignes dicendæ sint; Vide etiam *num. 216.*
- Insignes reliquæ, sunt caput, brachium, crus, aut illa pars corporis, in qua passus est Martyr, modo sit integra, & non parva, & legitime ab Ordinarii approbata; S. R. C. 8. Apr. 1628. *in una Mistr. Rom. Urbano VIII. approbante.* Insignes reliquæ) de quibus recitari officium duplex statuitur. Vide n. 162.
- Non potuisse post Bullam S. Pii V. de Breviario Romano, neque posse locorum Ordinarios tam sæculares, quam Regulares addere Calendariis etiam propriis, Sanctorum officia, nisi ea dumtaxat, quæ

Breviarii Romani rubricis, vel Sac.Rit. Cong. seu Sedis Apostolicæ licentia conceduntur: neque propria auctoritate, quovis prætextu, posse mutare ritum, qui habetur in Calendario Romano, seu rubricis Breviarii in altiore ritum; neque extendere concessa officia de loco ad locum, declaravit S. R. C. 8. Apr. 1628. in una Brev. Bom. annuente Urbano VIII. Post Bullam S. Pii V.) Latam 9. Julii anno 1560. quæ incipit: *Quod a nobis postulat*; Vide n. 214. In altiore ritum licet ex legato beneficiorum hoc requiratur; quo in casu servari potest per extrinsecam pompam; Vid. n. 295.

217 De Sanctis Episcopis locorum, Martyribus, civibus, & aliis festis, de quibus in Calendario Romano, seu rubricis Breviarii nihil habetur, uti etiam de Beatis nondum canonizatis; nihil propria auctoritate constituatur, sed omnino consensu S. R. C. 8. Apr. 1628. in una Brev. Rom. approbante Urbano VIII. De sanctis Episcopis de quorum confirmatione revera constaret; vel per immemorabile tempus celebratum fuisse officium, & Missam, continuari potest ante Bullam S. Pii V. Vide num. ant. 227.

218 Quod præscribitur in Cæremionali, ut canonici de Sacristia egrediantur bini, intelligitur in solemnitatibus; S. R. C. 12. Jun. 1627. in Vicentina. Præcipue circa vespas, quæ sunt duplicia minora, ferialia, semiduplicia, quæ non sunt Dominicalia, simplicia, & feriæ, in quibus non oportet celebrantem esse paratum, nec fieri thurificationes: Cærem. Episc. lib. 2. cap. 3. n. 17.

219 Canonici habentes usum cappæ & rocchetti, quando administrant Sacramenta, debent deponere cappam, induere superpellicum cum stola; S. R. C. 12. Jul. 1628. in una Urbis.

220 Missa conventualis non potest celebrari pro anniversario, sed cantandæ sunt duæ Missæ. In die vero depositionis dicenda est Missa pro defuncto, non obstante contraria consuetudine: S. R. C. 12. Jul. 1628. in Lucen. Vide n. 300. & 1281.

221 Protonotarii titulares præcedere debent canonicos Cathedralis collegialiter non incedentes S. R. C. 12. Jul. 1628. in una Urbis. Collegialiter non incedentes; Secus autem si canonici essent simul cum capitulo uniti, tunc enim etiam post Abbates incedunt: Cærem. Episc. lib. 1. cap. 25. n. 29. Vide etiam n. 169. & 314.

222 Præcedentia semper danda est super dignitates, & canonicos vicario generali, tam præsentem, quam absente Episcopo. S. R. C. 7. Aug. 1628. ad dubium de Vic. gen. & antea 23. Mart. 1602. in Laurentana, & Nolana: Vide n. 16. 171. & 230.

223 Canonici Regulares possunt in publicis processionibus uti rocchetto, & superpellico: S. R. C. 28. Aug. 1628. in Novarien.

224 Potest Episcopus cogere Sacerdotes sæculares, ut audiant confessiones sacramentales cum superpellico & stola, & regulares cum stola tantum: S. R. C. 28. Aug. 1628. in Casertana. Stola violacei coloris; Rit. Rom. de Pœnit. Tit. 2. cap. 1. nu. 9.

225 Non licet mulieribus comitari processiones per claustra monasteriorum Regularium, nisi adsit expressa licentia Sedis Apostolicæ: S. R. C. 30. Sept. 1628. in Aurclianen. Sub qua poena? consule numer. 248.

Per comborre le differenze vertenti in questa Sacra Congregazione tra il canonici, e capitolo della chiesa di Galleri per una parte, e il beneficiari della medesima chiesa dall'altra, piacque alle Signorie Vostre Illustrissime di scrivere a quell' Arcivescovo, che saria stato bene di osservare quanto disponeva il Ceremoniale Romano. Ma perche tal lettera conteneva solo una semplice inclinazione della Sacra Congregazione, non ordine o precepto alcuno, perciò non fu mai messa in esecuzione: onde di nuovo supplicano i canonici le Signorie Vostre Illustrissime, che si degnino far decreto preciso sopra l'oservanza di detto Ceremoniale Romano, conforme la costituzione di Clemente Ottavo sopra l'approvazione, e confermazione di esso che tutto &c. Sac. Rit. Congr. mandavit, & præcepit in Ecclesia Calaritana servari ad unguem Ceremoniale Episcoporum, die 30. Sept. 1628. in eadem Calaritana Urbano VIII. annuente die 30. Junii 1629. in Const. quæ incipit: Exponi nobis fecerunt: Vide n. 41.

Officia de Episcopis Sanctis locorum possunt continuari de communi, si constaret illos fuisse canonizatos, vel per tempus immemorabile celebratum fuisse de illis officium, & Missam: S. R. C. 28. Octobris 1628. in una Ord. Min. Obser. Possunt continuari, nec advertatur Bulla S. Pii V. sub n. 216. seq.

Episcopus in publicis processionibus cum cappa 228 & bireto, non inter dignitates, sed solus incedere debet. Quod si deferatur aliqua imago, seu reliquia, ipse cum cappa, & bireto debet incedere post imaginem, seu reliquiam, nisi adsit consuetudo in contrarium, S. R. C. 29. Novemb. 1628. in Savonen. Vide n. 8.

Quando adest obligatio, & onus faciendi diversa 229 anniversaria statis diebus in quibus occurrunt festa duplicia, sive semiduplicia, nec non etiam tempus Quadragesimale, & Quatuor tempora, Vigilia, & similia, Missa conventualis nullo pacto est omittenda, sed utraque Missa est cantanda, altera de die, altera de Requiem, etiamsi occurrat festum duplex, dummodo non sit festum de præcepto, ad hoc ut testatorum voluntates adimpleantur, & licite elemosyna lucrari possit: S. R. C. 29. Novemb. 1628. in Januen. & antea 1. Sept. 1607. in Pampilonensi. Similia, idest feria secunda Rogationum: Rub. Miss. Gen. cap. 3. Vide etiam n. 16. 220. & 222.

Vicarius generalis in publicis processionibus, ab 230 sente, & præsentem Episcopo, debet ultimo loco incedere inter canonicos, seu dignitates, dummodo non adsit consuetudo in contrarium; S. R. C. 26. Decemb. 1628. in Savonen. Vide num. 171. 185. & 222.

Aspersorium semper est porrigendum Episcopo a 231 digniori de capitulo Cathedralis, S. R. C. 20. Decemb. 1628. in Arben. Intellige li semper in Ecclesia cathedrali, vel in illis, quæ nec rectorem habent beneficium, nec sunt Regularium, Vide n. 71.

Non valentes satisfacere anniversariis defun- 232 ctorum in diebus ferialibus, possunt ipsa adimplere in festis duplicibus, non tamen de præcepto, & cum obligatione audiendi sacrum; S. R. C. 3. Mart. 1629. in Papien. In festis duplicibus; intellige minoribus, vel majoribus; Vide n. 19.

Instante Patre Don Silvio Favilla de Neapoli Pro- 233 cura-

curatore generali Congregationis monachorum montis Oliveti, nomine Abbatum ejusdem Congregationis, ut attentis antiquissima consuetudine solemniter cum baldachino & assistentibus in eorum Ecclesiis celebrandi, recederetur quoad eos a decretis alias hac de re editis in causis Firmana 18. *Januarii* 1606. & Neapolitana 18. *Martii* 1617. Sacra Rituum Congregatio, sæpius audito eodem Procureatore Generali, & rationibus ab eo deductis mature consideratis, Illustrissimo & Reverendissimo D. Cardinali Casarino referente, censuit & declaravit, in hac parte recedendum esse a dictis Sacræ Congregationis decretis, & licere Abbatibus Olivetanis solemniter, in tribus tantum anni festivitibus, celebrantibus uti baldachino, sine auro tamen & pompa; nec non assistentia unius Presbyteri, & duorum Diaconorum, ac aliorum sex ad summum Monachorum sacris indumentis coloris solemnitati convenientis paratorum, ultra Diaconum & Subdiaconum, qui in Missa cantaturi sunt Evangelium, & Epistolam: atque ita, iidem Abbates nullo modo teneant sedem abbatialem fixam & permanentem prope altare, ut sedes Episcopalis retineri consuevit: sed eorum sedes retineatur in Ecclesia iis tantummodo diebus, quibus solemniter celebratur; & dicti sex Monachi, ut supra parati, non in sedibus choralibus, sed super scabellis sedeant in situ congruo juxta Ecclesiarum convenientem situm tunc appositis, panno laneo coopertis; dictis Sacræ Congregationis decretis in causis Firmana & Neapolitana editis alias in suo robore permansuris; Eadem S. R. C. 17. *Martii* 1629. in eadem *Neapolitana Congregationis Montis Oliveti, approbante Urbano VIII. die 5. Aprilis ejusdem anni Constit. Exponi Nobis*. De mandato ejusdem Urbani VIII. ex simili ad unguem decreto S. R. C. concessum fuit Abbatibus Cassinensibus, die 11. *Julii* 1629. in Constitutione quæ incipit: *Exponi Nobis*, & de die 15. *Sept.* 1632. ex alio decreto S. R. C. de die 21. *Augusti* ejusdem anni in favorem Camaldulensium Const. *Nuper pro parte*. Decreta germana S. R. C. ad instantiam Antistitum Firmani & Neapolitani habes sub seq. num. 237. in quo privilegia etiam monachorum Cælestinorum invenies. Vide etiam n. 355. seqq.

234 Non potest prohiberi celebratio Missæ in oratorio ruri edificato per laicum, antequam celebretur Missa parochialis, S. R. C. 31. *Mar.* 1629. in *Capuana*. Antequam celebretur Missa Parochialis, nisi Constitutionibus Synodalibus contra id disponentibus: ita tamen ut Missa in Parochiali hora opportuna celebretur, *Sac. Cong. Concil. Trident. 25. Maii* 1652. ad librum 19. pag. 191. Et insuper fiat etiam populo pro celebrantem explicatio Catechismi: Clemens XII. in Encyclica die 1. *Julii* 1735. Episcopis Italiæ emanata, Italice: *Sepra tutto sua beatitudine*. Vide n. 414. Notandum tamen, si hujusmodi oratoria sint Ecclesiæ Parochialis proxima, Missæ celebrationem ante Missam parochialem prohibuit esse a Benedicto XIV. in Constit. quæ incipit: *Etsi minime nobis* 7. *Februarii* 1742.

235 Sacerdos etiamsi sit dignitas, vel canonicus, absente, vel impedito Episcopo, distribuens palmas juxta decretum 18. *Julii* 1626. stare debet capite detecto; S. R. C. 31. *Martii* 1629. in *Pientina*. Vide num 194.

In Altari, sub quo sepulta sunt cadavera defunctorum, non potest celebrari, S. R. C. 11. *Jan.* 1629. in *Turritana*.

Cum Sacra Rituum Congregatio alias de anno 1606. sub die 18. *Januarii* ad instantiam Archiepiscopi Firmani prohibuerit priori S. Catherinæ ordinis Canonicorum Regularium in eorum Ecclesia usum baldachini, & aliarum cæremoniarum: Et de anno 1617. sub die 18. *Martii* idem decretum ad instantiam Cardinalis Carafæ Archiepiscopi Neapolitani extenderit ad omnes Priores & Abbates cujuscumque ordinis, etiam Cassinen. R. P. D. Henricus Fortuna de Monte Leone Procurator generalis totius Congregationis monachorum Cælestinorum ordinis S. Benedicti, ægre ferens hujusmodi decreta tamquam præjudicialia eorum antiquissima consuetudini solemniter celebrandi cum baldachino & assistentibus in eorum Ecclesiis: instetit audiri in eadem Sacra Congregatione super dicta antiquissima eorum consuetudine. Et commissa Illustrissimo & Reverendissimo Cardinali Antonio Barberino, coram quo, audito sæpius dicto Procureatore generali Cælestinorum, & rationibus ab eo deductis bene perpensis: eodem Illustrissimo ac Reverendissimo Antonio referente, Sacra Rituum Congregatio, re mature discussa, censuit in hac parte recedendum a superscriptis decretis de anno 1606. & 1617. & declaravit licere abbatibus Cælestinis in tribus tantum anni festivitibus solemniter celebrantibus uti baldachino, sine auro tamen & pompa; nec non assistentia unius presbyteri, & duorum Diaconorum, ac aliorum sex ad summum monachorum sacris vestibus coloris solemnitati respective convenientis indutorum, duorum nempe cum pluvialibus, duorum cum planetis, & aliorum duorum cum tunicellis, ultra Diaconum & Subdiaconum, qui in Missa cantaturi sunt Evangelium, & Epistolam: immo iidem Abbates nullo modo teneant Sedem abbatialem fixam & permanentem prope altare, ut sedes Episcopalis retineri solet; sed eorum sedes retineatur in Ecclesia iis tantum diebus, quibus solemniter, ut supra celebrari debet: Et dicti sex monachi, ut supra parati, non in sedibus choralibus, sed super scabellis, sedeant in situ congruo, juxta Ecclesiarum convenientem situm tunc appositis, panno laneo coopertis, firmis in reliquo remanentibus supra scriptis Sacræ Congregationis in Firmana, & Neapolitana Decretis editis; Eadem S. R. C. 29. *Julii* 1629. in una supradicti ordinis *Urbano VIII. approbante die 26. Sept. ejusdem anni, Constitutione, quæ incipit*. Exponi nobis. Vide n. 233.

Festum Dedicationis aliarum Ecclesiarum a Cathedrali, celebrandum est tantum in ea Ecclesia, ubi consecrationis dies peragitur; S. R. C. 18. *Aug.* 1629. in *Alexandrina*. In ea Ecclesia) & a clero illius Ecclesiæ; non vero ab exteris, licet sub parochia degant; Vide n. 871.

Non potest celebrari festum consecrationis illius Ecclesiæ, quam certum est non fuisse consecratam, vel dubium est; si autem constet de consecratione, & ignoretur dies, potest Ordinarius assignare diem pro festi prædicti celebratione; S. R. C. 18. *Aug.* 1629. in *Alexandrina*. Si autem constet de consecratione (quæ satis probatur per annum dedica-

- ationis celebrationem; Vide n. 838. Potest Ordinarius) Episcopus scilicet, minime Regularium Superior. Vide n. 748.
- 240 Processio in solemnitate SS. Corporis Christi incipere debet a cathedrali, seu matrice, & ad eamdem terminare; non vero a parochiali; S. R. C. 19. Aug. 1629. 1. Sept. 1708. & 9. Jun. 1718. in *Nolana*. Vide num. 155.
- 241 Officium cum Missa S. Rocchi conceditur in Ecclesiis dumtaxat ad ejus honorem dicatis; S. R. C. 29. Nov. 1629. in *Maitren*. In Ecclesiis dumtaxat dicatis), licet festum ex devotione servetur in tota provincia, prout in Gallia. Vide n. 654.
- 242 Ante SS. Eucharistiæ Sacramentum publice expositum non potest fieri concio capite tecto, non obstante quacumque contraria consuetudine, & abusum omnino esse tollendus; S. R. C. 16. Febr. 1630. in *Belgica*, & antea 28. Apr. 1607. in *Illerden*. & 9. Decemb. 1622. in *Giennen*. approbantis Clem. & Innoc. XI. nec non Bened. XIII. ac Clem. XII. ut in *Const.* 40. *Horarum que incipit*: Essendo state introdotte, die 1. Sept. 1736.
- 243 Sacra Rituum Congregatio annuente SS. Domino Nostro in electione Patronorum mandavit, infrascripta in posterum servari debere, declarans, quod aliter facta electio, nulla sit ipso jure. Primo quod eligi possint in Patronos ii solum, qui ab Ecclesia universali titulo Sanctorum coluntur, non autem Beaticis dumtaxat. Secundo, quod de Patrono Civitatis electio fieri debeat per secreta suffragia a populo, mediante Consilio generali civitatis, vel loci, non autem ab officialibus solum, & quod accedere debeat assensus Episcopi, & Cleri illius loci. Idemque servari debeat in Patrono Regni, qui pariter eligi debeat per secreta suffragia a populo singularium civitatum provincie. Et quod representantibus regnum, civitatem, provinciam, nulla competat facultas eligendi Patronos, nisi ad hoc habeant speciale mandatum, & ulterius conveniat consensus Episcopi, & Cleri dictarum civitatum. Tercio, quod causae electionis novorum Patronorum debeant in Sacra Cong. deduci, & ab ea examinari, ac demum causae cognitæ ab eadem Cong. approbari & confirmari; S. R. C. 23. Martii 1640. *Urano VIII. jubente*, & *confirmante*. Non autem beneficia dumtaxat, nisi Pontificio Indulto muniti. Vide num. 1079. Quomodo etiam celebrandum sit festum, Vide num. 288. & 1130.
- 244 Soli Canonici debent facere consuetos circulos ante Episcopum diocesanam, non autem Vicarium generalem; S. R. C. 28. Sept. 1630. in *Maceraten*. Soli Canonici). Nomine Canonici veniunt & Dignitates, & Episcopus, & Vicarius Canonicus; *Cærem. Epis. lib. 1. cap. 21. numer. 2. Vide numer. 16. & 920.*
- 245 Dignitate, vel Canonico tantum Missam celebrante solemniter, Canonici pariter pro Diacono & Subdiacono, & non alii inferiores inservire debent, non obstante contraria consuetudine; ad Vesperas vero debent assistere Presbyteri non Canonici; S. R. C. 8. & 22. Marti. 1631. in *Sypontina Montis Gargani*. Presbyteri non canonici), & etiam Clerici; *Cærem. Epis. lib. 2. cap. 3. num. 16.*
- 246 Non possunt inseri in Litanis alii Sancti præter
FERRARIS TOM. VIII,
- ibidescriptos, neque tempore pestis addendi sunt Titulares, & Patroni civitatis, sine speciali concessionem; S. R. C. 22. Martii 1631. in *Regien*. Præter ibi descriptos). Excipe casum Consecrationis Ecclesie, vel altaris ubi proprio loco nominatur bis Sanctus ille, in cuius honore & nomine Ecclesia, vel altare dedicatur, & illi quorum reliquie in eo includuntur. Licet etiam addere versiculum congruentem necessitati, v. g. ad petendam serenitatem &c. qui versus duabus vicibus repetitur post versus: Ut omnibus Fidelibus Defunctis &c. *Pontif. Rom. part. 1. & 2. Rit. Rom. de Process.*
- Qui præ timore, vel balbutie non pronuntiat Evangelium S. Joannis, quod legitur in Missa, sed ejus loco aliud suo arbitratu recitat, debet a Sacrarum celebratione suspendi, quousque illud rite pronuntiare assuescat; S. R. C. 5. Jul. 1631. in *Salernit*.
- Mulieres de cætero non possunt occasione processionum ingredi septa Monasteriorum Regularium, sub penis, quibus comprehenduntur Regulares permittentes feminas ingredi septa eorum Monasteriorum; S. R. C. 5. Jul. 1631. in *una Urbis & Orbis Regularium*. Sub penis) excommunicationis latæ sententiæ ex *Constit. Benedicti XIV. Pontif. Max. que incipit: Regularis Discipline, emanata die 3. Jun. 1742.* Vide num. 223.
- Regulares in publicis processionibus non possunt prohiberi a Clero seculari, quod incendant sub propria Cruce, non obstante contraria consuetudine, S. R. C. 11. August. 1631. in *una Ord. Caput Terræ Modegni Barenis Diocesi. Urbano VIII. confirmante 30. ejusdem mensis, & anni, in sua Const. que incipit: Exponi nobis*.
- Rector aliquis Parochialis, dum recitantur divina Officia in sua Parochiali, debet sedere in scamno, non vero in sella; S. R. C. 14. Februar. 1632. in *Turritana*, In scamno decenti panno ornato &c. Vide n. 110. & 254.
- Episcopo ingredienti aliquam Ecclesiam suæ Diocesis, associato a Dignitatibus & Canonicis suæ Cathedralis, debet porrigi aspersorium a digniore illius Ecclesie, ad quam Episcopus accedit, non autem a Dignitatibus & Canonicis Cathedralis Episcopum associantibus; S. R. C. 14. Feb. 1632. in *Turritana*. Vide num. seq. & 7.
- Aspersorium aquæ benedictæ Cardinali etiam Legato, seu Ordinario loci aliquam Ecclesiam suæ diocesis, seu jurisdictionis, quacumque de causa ingredientem, non ab Archidiacono, seu aliis de Capitulo cujuscumque Ecclesie porrigi debet, sed a digniore illius Ecclesie, ad quam Cardinalis etiam Legatus, seu Ordinarius accedit, S. R. C. 14. Febr. 1632. in *Bononien*. Vide num. ant.
- Episcopo accedente ad aliquam Parochialem suæ diocesis cum Canonicis suæ Cathedralis; Rector illius Parochialis non debet præcedere Canonicos Cathedralis, & sedere immediate post Episcopum, ante canonicos; sed dignior locus debetur canonicis cathedralis immediate post Episcopum; post Canonicos vero Rector debet sedere, vel e regione Sedis Episcopalis; S. R. C. 14. Februar. 1632. in *Turritana*. Vide num. seq.
- Canonici & dignitatibus Episcopum associantibus in aliqua Parochiali, rector parochialis cedere debet

debet digniorem locum, ut jam *supra* num. 253. dictum est, & propterea idem rector in eadem sua parochiali Ecclesia sedere debet in scamno, prout sedent dignitates & canonici, non vero in sella; S. R. C. 14. *Februar. 1632. in Turrutana*; Vide n. ant. & 250.

255 Spinæ de corona Domini Jesu Christi inter reliquias insignes computantur, & speciali nota, & cultu dignæ sunt, S. R. C. 21. *Jun. 1632. in Conchen*. Spinæ sub baldachino in processionibus deferri possunt, adhibito velo humerali, & præcedentibus duobus Thuriferariis; Vide num. 1120. & 1276.

256 Assistentes Episcopo pro dignitatibus, & inchoato Officio, supervenientibus dignitatibus, debent eisdem cedere locum assistentibus; S. R. C. 21. *Jun. 1632. in Iernien*. Nisi assistentes essent paramentis induti; Vide n. 102.

257 Non convenit, quod prima dignitas celebret Missam ante processionem SS. Sacramenti, & deinde altera dignitas minor deferat illud in processione; S. R. C. 31. *Julii 1632. in Januen. sive Genuen. Innocentio XI. confirmante die 4. Jun. 1689. Const. 21. quæ incipit*: Alias emanarunt.

258 Si festum S. Honuphrii celebratur cum Officio & Missa ante Bullam S. Pii V. potest continuari, si vero introductum est post Bullam, nullo modo permittendum est; S. R. C. 27. *Novemb. 1632. in Conversana*. Ante Bullam S. Pii V. quæ incipit: *Quod a nobis postulat ratio*, die 9. *Julii 1568. circa Officii recitationem*. Quoad vero Missam, die 14. ejusdem mensis & anni, incipiens: *Quo primum tempore*.

259 Aquæ benedictæ aspersio in Dominica debet fieri per ipsum celebrantem, etiam quod sit prima, vel alia dignitas; non obstante contraria consuetudine, quæ potius corruptela dici debet, cum sit contra Rubricas Missalis, & dispositionem *Cerem. Episc. lib. 2. cap. 30. num. 1. S. R. C. 27. Novemb. 1632. in Perusina*.

260 Dignitates, & canonici assistentes, vel aliquo modo Episcopo solemniter celebranti inservientes, numquam tenentur genuflectere; S. R. C. 15. *Decemb. 1632. in Monopolitana*. Dignitates & Canonici, Cathedralium, etiam Collegiarum Ecclesiarum; Vide n. 1701. Numquam tenentur genuflectere, nisi dum actu Sacramento benedicit; Vide n. 1708.

261 Parocho rheumate laboranti, & SS. Sacramentum infirmis deferenti, solet indulgeri usus pileoli in itinere, non tamen intra civitatem, vel oppidum; S. R. C. 5. *Mart. 1633. in Arulanæ*. Solet indulgeri de consensu tamen Episcopi; Vide num. 637. & 664.

262 An liceat Curatis, salvis eorum juriis parochialibus, impedire, contra voluntatem heredum defunctorum, ne Regulares Curati ad funus corpora defunctorum ad quasvis Ecclesias deferenda una cum Parochiis & clericis processionaliter associet? Responsum fuit, Regulares in eam proposito non possint impediri; S. R. C. 23. *Apr. 1633. in una Ord. Præd. S. Franc. S. Aug. & discal. Carmel. Urbano VIII. annuente 25. Junii ejusdem anni in sua Constit. quæ incipit*: Nuper pro parte dilectorum; Vide n. 280. & 1119.

Propositum dubium pro parte Cathedralis Hispanensis, nempe de quo festo translato potius agendum sit, de patrono civitatis, qui est S. Isidorus, an vero de Titulari, qui est Beatissima Virgo, responsum fuit de digniori, nempe de B. Maria Virgine; S. R. C. 27. *Apr. 1633. in Hispanen*.

Ubi adest consuetudo immemorabilis cantandi singulis diebus immediate post primam, Missam Votivam de Beata Virgine Maria, potest exceptis solemnioribus festivitibus D. N. J. C. tolerari, prout tolerat S. R. C. & festa solemniora sunt, in quibus non toleratur hæc Missa, Dominica prima adventus, Feria quarta Cinerum, Dominica prima Quadragesimæ, Dominica Palmarum cum tota hebdomada, Dominica Resurrectionis, & Pentecostes cum duobus sequentibus diebus, dies Nativitatis Domini, Epiphaniæ, Ascensionis, Corporis Christi, & omnes dies, in quibus celebrari debet peculiare festum in honorem B. M. V. juxta præscriptum in Calendario, ac dummodo diebus, in quibus celebratur dicta Missa votiva, præter eandem celebratur etiam Missa conventualis, seu diei festi currentis; S. R. C. 19. *Novemb. 1633. in Valli-soleana Hispaniarum Congr. Ord. S. Benedicti*. De Beata Virgine Maria; sed fallit in alios Sanctos; Vide num. 1284. & 1295.

In Cathedralibus, in quibus non sunt distinctæ præbendæ, Canonici non Sacerdotes, licet prius admissi, cedere debet digniorem locum Canonico Sacerdoti postea admissio; S. R. C. 18. *Novemb. 1633. vel Decemb. 1633. in Sulmonen. & postea 30. Julii 1686. in Eginen*. An vero ubi præbendæ sunt distinctæ? Vide n. 54.

Archidiaconus, uti dignitas, habens annexum Canonici, debet præcedere omnes alios de capitulo; S. R. C. 6. *Martii 1634. in Sulmonen*. Debet præcedere, etiamsi tantum in diaconali ordine constitutus; Vide n. 293.

Missa Purificationis in die festivitatis ejusdem, debet cantari a Cappellanis Ecclesiæ Terræ Xendæ, in qua erecta est Capella Confraternitatis sub invocatione Purificationis in casu proposito, non in altari majori, sed in Capella ejusdem Purificationis B. M. Virginis juxta solitum; S. R. C. 19. *Aug. 1634. in Cusentina*.

Ubi non est aurora physice pro licita Missarum celebratione, attendatur ea moraliter & politice, quando scilicet terminari solet hominum quies, & inchoari labor juxta probatam regionum consuetudinem; S. R. C. 18. *Septemb. & 2. Novemb. 1634. in una Missali Romani*.

Missæ votivæ, ad quas ex obligatione aliqua Ecclesia tenetur per hebdomadas certis diebus præscriptis, in quibus multoties occurrit festum de præcepto, debent transferri in alteram diem feriata, non impediant; S. R. C. 9. *Decemb. 1634. in Tarentina*. Debet transferri seu satisfacere, Missas currentes applicando; Vide num. 143, 564, 1259. & 1286. *scp.*

Missa conventualis de Feria in Quadragesima, & Adventu nullo modo potest omitti, quando in eis etiam cadat festum alicujus Sancti, non obstante contraria consuetudine; S. R. C. 24. *Novemb. 1635. in Gallien*. Missa conventualis de Feria in

Quadragesima) semper dicenda: in Adventu vero diebus Quatuor Temporum & Vigiliis occurrentibus, in quibus præligitur Missa de Vigilia cum commemoratione feræ Adventus, Vigilia tamen Nativitatis excepta; *Rub. Miss. de Ferâ & Vigilia num. 2.* In Vigiliis etiam per annum, quatuor temporibus, & Feria secunda Rogationum, duæ vel tres Missæ sunt cantandæ post Nonam, ut in *Rub. Miss. Gen. cap. 3. & seq.*

271 Coadiutores, quando coadjuti sunt præsentes in choro, vel in processionibus, non possunt in habitu canonicali intervenire; *S.R.C. 24. Maii 1636. in una Civitatis Castelli; Vide num. seq.*

272 Non licet coadiutoribus canonicorum, absentibus, vel impeditis coadjutis, inservire pro assistentibus Episcopo solemniter celebrantibus, vel cum cappa divinis inservienti, sed hoc munus spectat, & pertinet ad veros canonicos ordine successivo; *S.R.C. 24. Maii 1636. in una Civitatis Castelli; Vide num. ant.*

273 Articulo super matricitate prætensa, inter Ecclesias S. Georgii, & S. Petri Civitatis Modicæ, Sac. C. respondit Eccl. S. Georgii esse matricem, eique competere præcedentiam; *S.R.C. 24. Maii 1636. in Syracusana Innoc. XI. confirmante in consil. quæ incipit: Alias emanarunt, die 4. Junii 1679. edita.* Competere præcedentiam. In quo sita sit hæc præcedentia; *Vide num. seq.*

274 Cum Sac. Rituum Cong. sub die 24. Maii 1636. ad relationem Em. & Rev. D. Card. Casarini declaraverit, Ecclesiam S. Georgii Civitatis Modicæ Syracusanæ diocesis esse collegiatam insignem, & Matricem, eique uti tali deberi præcedentiam supra omnes alias collegiatas ejusdem civitatis, institutum fuit pro bono pacis declarari, quamvis sint hujusmodi præeminentiæ; & Sac. Rituum Congreg. censuit esse infrascriptas. Primo, quod in solemnitate Corporis Christi processio incipere debeat ab ipsa Ecclesia Matrice, ad quam convenire debent Archipresbyter S. Petri cum suo clero, & omnes alii interesse debentes, enumerati in *Carem. Episc. lib. 2. cap. 33.* & nullo modo per vias expectare. Secundo, quod delatio SS. Sacramenti spectet ad Præpositum S. Georgii, & eo absente ad aliam dignitatem ejusdem Matricis ordine successivo, dummodo illo die solemniter celebraverit. Tercio, quod omnes aliæ processiones publicæ, puta S. Marci, Rogationum, pro pluvia petenda, serenitate impetranda, & similes, incipere debeant ab ipsa Matrice. Quarto, quod in die Ascensionis Domini, & processionibus S. Marci, nec non Rogationum tam intra, quam extra civitatem Præpositus S. Georgii, seu alia dignitas, quæ succedit, deferendo stolum, officium faciat, benedicens segetes, & similia; Quinto, quod in omnibus actibus, in quibus intervenit clerus S. Georgii, & clerus S. Petri, Præpositus S. Georgii præcedentiam habeat, & votum supra Archipresbyterum, & canonicos S. Petri. Sexto, quod accedente clero S. Georgii ad Ecclesiam S. Petri pro exercenda publica functione, spectet & pertineat ad Præpositum S. Georgii; & hoc casu præcedentiam debere eidem clero S. Georgii; in functionibus autem privatis, puta ex devotione, vel simili, præcedentiam competere clero S. Petri

in propria Ecclesia. Septimo, quod in Sabbato S. pulsatio campanarum spectet privative quoad omnes alios, ad Matricem S. Georgii. Octavo, quod Indulgentiæ, seu excommunicationes publicandæ nullibi publicari valeant, nisi prius publicatæ fuerint in Ecclesia S. Georgii. Nono, quod fideles in die Paschatis recipientes SS. Eucharistiam in Ecclesia S. Georgii satisfaciunt obligationi. Decimo, quod quando aliquis parochianus S. Petri eligit sepulturam in Ecclesia S. Georgii, præpositus S. Georgii Officium faciat super cadavere, etiam præsentem Archipresbytero & clero S. Petri. Undecimo, quod in assumptione cadaveris, quando intervenit clerus S. Georgii, & S. Petri, semper præcedentia debeat Præposito, & clero S. Georgii, etiam si cadaver deferatur in Ecclesiam S. Petri, quo casu erit deferenda crux S. Georgii, pro cujus cruce omnes funus associantes incedere debeant, officium vero super cadavere spectet ad curatum, vel Sacerdotem illius Ecclesie, in qua cadaver tumulari debet. Duodecimo, quod Archipresbyter S. Petri nullo modo ministrare valeant Sacramenta suis Parochianis extra propriam Parochiam; *S.R.C. 6. Sept. 1636. in Syracusana Innoc. XI. confirmante 4. Jun. 1679. in sua Constit. quæ incipit: Alias emanarunt; Vide num. 8. & 309.*

Fratribus Ordinis Eremitarum S. Augustini Dis- 275 calceatorum de Congregatione Italiæ conceditur licentia erigendi propriam crucem in publicis processionibus, dummodo digniorem locum omnibus aliis Regularibus, qui hactenus crucem exerceant, concedant; *S.R.C. 1. Octobr. 1636. in una Ord. Erem. S. Aug. Urbano VIII. approbante Constit. 225. quæ incipit: Cum sicut; Vide num. seq.*

Præcedentiam, & digniorem locum in processio- 276 nibus tam publicis, quam privatis, competere & debere Augustinianis supra Franciscanos Recolectos & Discalceatos juxta dispositionem Bullæ Gregorii XIII. quæ incipit *Expositi sub die 15. Julii 1583. editam; Et hoc sive dicti Recolecti incendant conjunctum, sive divisim; & perpetuum silentium imposuit S.R.C. 20. Decemb. 1636. in una civitatis Oriolensis Urbano VIII. approbante die 12. Jan. 1637. in Bulla, quæ incipit: Ex incumbenti;*

Imagines S. Augustini, S. Nicolai de Tolentino, 277 ac aliorum Beatorum ejusdem Ordinis impressæ, aut depictæ a Fratribus discalceatis ejusdem ordinis cum habitu, quo ipsi discalceati utuntur, suspendendæ sunt & abolendæ; injungendumque dictis Fratribus discalceatis, ne sub pœnis arbitrio hujus Sac. Cong. infligendis, talia amplius audeant peragere, & omnino servari; *S.R.C. 19. Decemb. 1637. in una Ord. S. Aug. Urbano VIII. anno 1638. confirmante, in Constit. quæ incipit: Exponi nobis, die 23. Jan. edita; Vide num. ant.*

Sacerdos celebraturus Missam privatam, dum 278 transit ante altare, in quo est expositum SS. Sacramentum, post factam adorationem flexis genibus, aperto capite, dum se erigit caput cooperiat; *S.R.C. 7. Sept. 1638. approb. Clem. XI. Bened. XIII. & Clemente XII. in Brevis Quadragesima horarum, quod incipit: Essendo state introdotte, num. 5. Quid dicendum dum administratur Eucharistia fidelibus; Vide n. 314. & 703.*

- 179 Si Vigilia S. Joannis Baptistæ incidat in solemnitate Corporis Christi, non est eo die jejunandum, nec abstinendum a carnibus in festo hujusmodi, sed anticipandum jejunium die antecedenti, nempe feria quarta, S. R. C. 24. *Sept. 1638. in Decreto Urbis, & Orbis, Urbano VIII. approbante 13. Octob. Constitut. quæ incipit: Cum venire. Officium vero & Missa de Vigilia non peragitur; Vide num. 833.*
- 180 Officium super cadaveribus in Ecclesiis Regularium spectat, & pertinet ad ipsos Regulares, non autem ad Curatos defunctorum: & ita imposterum servari mandavit, non obstante contraria consuetudine; S. R. C. 27. *Novembr. 1638. in una Ordinis S. Francisci de Observ. Hoc decretum reperitur in Bullario Alex. VII. Const. 53. edita die 30. April. 1660. quæ incipit: Alias pro parte. Vide num. 262.*
- 181 Benedictio cum Ss. Sacramento danda est in fine hymni *Pange lingua*, non vero ad versum *Sit & benedictio*; S. R. C. 5. *Febr. 1639. in Sabien. In fine hymni, recitato etiam versus Panem de Cælo &c. per cantores, & oratione Deus qui nobis &c. per celebrantem, omisso V. Dominus vobiscum; Cæremon. Episcop. lib. 2. cap. 33. num. 27. Vide num. 427.*
- 182 Postulantibus syndico, & electis Terræ Aquavivæ facultatem celebrandi festum S. Antonii Patroni dictæ terræ cum octava, non obstante quod cum octava celebrarent in eodem oppido festum S. Eustachii pariter Patroni, respondit de principaliori dumtaxat Patrono celebrandum esse cum octava, S. R. C. 28. *Martii 1639. in una terræ Aquavivæ Regni Neapolitani Bariane Provincie; Vide num. seq. Huic petitioni responsum fuit ad normam Decreti 23. Martii 1630. Vide num. 243.*
- 183 De protectore principali civitatis debet celebrari officium cum octava per civitatem & diocesim sub ritu duplici primæ classis, tam apud sæculares, quam apud regulares utriusque sexus, sed isti sine octava; S. R. C. 23. *Maii 1639. in Caven. Per civitatem & Diocesim;*) Adde civitati suburbia, & de diocesi intelligi, cum Patronus simul sit civitatis & diocesis, vel ubi non adest proprius loci Patronus; *Vide num. 349. 993. & 1131.*
- 184 Electio, & numerus pro associandis cadaveribus ad libitum heredum defunctorum spectat, & pertinet: ita ubique servari debere censuit S. R. C. 14. *Jan. 1640. in una Ord. Frat. Mendic. approbante Alex. VII. in sua Const. 92. anno 1660. emanata.*
- 185 In nocte Nativitatis Domini post cantatam primam Missam nullo modo possunt aliæ duæ immediate celebrari, neque fideles communicari, S. R. C. 20. *Apr. 1641. in Pisaurensi. Nullo modo*) etiam quocumque usu in contrarium suffragante, qui tolli debet; *Vide num. 287.*
- 186 Capellani Societatum non possunt prohiberi a Parocho celebrare Missam ante Missam Parochialem. S. R. C. 21. *Novembr. 1641. in Narinen. Vide n. 234.*
- 187 Cum Superioribus diebus consulta fuisset hæc Sacra Rituum Cong. an esset permittendum celebrari in media nocte Nativitatis Domini post Missam decantatam successive alias duas Missas, & in eis Sacram Communionem exhiberi fidelibus illam desipientibus, respondit non esse permittendum, sed omnibus utrumque prohibendum. Nihilominus nonnulli Regulares asserentes hoc licere, sup-
- plicarunt audiri, S. R. C. ipsis auditis cum procuratoribus & advocatis ad relationem Em. Pallotti stetit in decretis, & respondit iterum: prohibendum tam Sacerdotibus celebrare volentibus, quam confluentibus in media nocte ad Ecclesiam, & communionem deposcentibus; S. R. C. 7. *Decemb. 1641. & 15. Septemb. 1668. in Januen. Vide num. 285. 532. 597.*
- Festum principalis Patroni in quocumque Regno, seu provincia, & alterius pariter principalioris Patroni in quacumque civitate, aut oppido, vel pago, ubi hos Patronos haberi, & venerari contingerit, est præceptivum cum obligatione audiendi sacrum, & vacandi ab operibus servilibus; S. R. C. 13. *Sept. 1642. Urbano VIII. approbante in sua Constit. quæ incipit Universa, 13. Sept. 1642. num. 2. Festum principalioris*) etiamsi essent simul plures patroni, unus tantum ex principalioribus dies festa de præcepto peragitur, ex allata Constitutione; *Vide num. 283.*
- Episcopus quando reperitur in aliquo oppido suæ Diocesis ob visitationem, seu aliam ob causam, potest licite recitare Officium Sanctorum, de quibus ex forma rubricarum, seu ex concessione Sac. Cong. eo quod sint patroni, seu titulares, in iisdem oppidis recitari, & sic præcepto de recitando officio satisfacit. S. R. C. 14. *Martii 1643. in una Dubicrum.*
- Communitates, vel universitates civitatum, seu locorum, non tenentur ex præcepto servare festa ex voto earumdem indicta, cum sub præcepto teneantur tantum personæ voventes; S. R. C. 18. *Apr. 1643. in Decreto de festis observ. approbante Urbano VIII. Vide num. 1164.*
- Feria secunda post Dominicam Passionis, quando recitatum est Officium defunctorum, non auditur Missa conventualis defunctorum, neque Oratio Fidelium, quæ etiam in aliis feriis secundis Quadragesimæ dicitur juxta Rubricas, sed solum oratio *Omniptens sempiternus Deus*, quæ est pro vivis, & defunctis, & omittitur tempore Passionis, S. R. C. 11. *Julii 1643. in Lugdunensi. Omittitur tempore Passionis*) in quo duæ tantum collectæ admittuntur; *Vide num. 393. & 1041.*
- Feria quinta in Coena Domini Episcopus debet per se ipsum ministrare Eucharistiam canonicis & clericis, nunquam vero debet illam ministrare Diaconus, vel unus ex assistantibus; S. R. C. 8. *Aug. 1643. in Majoricana. Nunquam vero debet illam ministrare Diaconus*) sed ad dexteram Episcopi stat cum particulis consecratis; *Cæremon. Episcop. lib. 2. cap. 29. num. 3.*
- Canonici Presbyteri non debent habere præcedentiam super Archidiaconum, etiamsi ipse in Diocesi tantum ordine sit constitutus; S. R. C. 26. *Sept. 1643. in Arimin. Vide num. 266.*
- Episcopo prædicanti in Ecclesia cathedrali in ambone, ubi concionatores ordinarii prædicare consueverunt, sine baldachino, & in habitu mozzetta & stolæ, non debetur assistentia a canonicis & dignitatibus; quæ assistentia solum debetur Episcopo, concione habenti cum pluviali & mitra, ad præscriptum Cæremonialis Episcoporum; S. R. C. 16. *Decembris 1643. in una N. Dubicrum. Ad præscri-*

scriptum Cereimonialis Episcoporum), scilicet: Si Episcopus erit concionaturus, id faciet in propria sede, quando versa est ad populum, vel quando altare adhaeret parieti, apud ipsum altare, sedens ibi super falsistorio in subdaneo ipsius altaris, versis altari renibus. Sedebunt ad ejus dexteram Presbyter assistens, & modicum post eum Diaconus Evangelii. & primus Diaconus assistens; a sinistris vero sedebunt Subdiaconus, & alter Diaconus pariter assistens; lib. 2. cap. 8. num. 48. sequent.

295 Dum aliqua legata relinquuntur cum onere celebrandi officium alicujus Sancti sub altiori ritu, quam qui a Sede Apostolica ei praescribitur, licitum erit hujusmodi Officia solemnius celebrare quoad pompam extrinsecam, non autem quoad ritum Ecclesiasticum; S. R. C. 14. Maii 1644. in Decreto generali ab Urbano VIII. approbato. (Non autem quoad Ritu Ecclesiasticum: nec valet Ordinatio concessio; Vide num. 216. Non immutatio vero ritu, cum possint habere integras Vesperas; Vide num. 1098. 1135. & 1180.

296 Si Vicarius Episcopi incedit in habitu vicariali, praecedere debet omnes dignitates, & canonicos, quantumvis Protonotarios; si vero assistat, uti canonicus, debet sedere in loco suae receptionis; S. R. C. 26. Aug. 1645. in una Civitatis Plebis. (Quantumvis Protonotariis: intellige de Protonotariis non participantibus; Vide num. 136. & 170.

297 Functiones, quae debent fieri per primam dignitatem, ea impedita, obeunda sunt per dignitatem sequentem; S. R. C. 7. Octobris 1644. in Baren. Vide n. 101.

298 Missae votivae, non possunt dici ullo modo in Dominica Palmarum; S. R. C. 14. Apr. 1646. in Ulyssiponen. Quod intellige etiam in reliquis diebus impeditis; Vide num. 264.

299 Missa de Dominica Pentecostes non potest repeti in Sabbato quatuor temporum Pentecostes; S. R. C. 14. Aprilis 1646. in Ulyssiponen.

300 Missa ut in die obitus, praesente corpore, ultra Missam de communii defunctorum, celebranda erit, quando aliquis obierit in die commemorationis omnium fidelium defunctorum; S. R. C. 14. Apr. 1645. in Ulyssiponen. Vide num. 220. & 441.

301 Aspersorium aquae benedictae Episcopo in Ecclesiam Religiosorum ingredienti, est porrigendum per digniorem illius Monasterii, non autem per aliquem ex canonicis Episcopum associantibus; S. R. C. 14. Junii 1646. in una civitatis Castell. Immo & Cardinali etiam Legato; Vide num. 71.

302 Archidiacono, prima dignitati, & Protonotario Apostolico, dum inservit Episcopo in functionibus publicis, non licet portare rochetum, cum impluvia, seu habitum praelatum, sed debet uti habitu canonicali; S. R. C. 17. Novemb. 1646. in Nicoteren. Non videtur negari subтана violacea tantum; Vide num. 119.

303 Dignitates & canonici, a digniori latere chori sedentes, prius thurificandi sunt, & postea dignitates & canonici, qui sedent a latere chori minus digno; S. R. C. 5. Septembr. 1648. in Beneventana. Thurificandi sunt: duplici, an unico ductu thuribuli; Vide n. 70.

304 Dignitates & canonici, qui assistunt Episcopo,

locum assistentiae cedere debent supervenienti dignitati, seu canonico digniori, quibus convenit assistere; S. R. C. 5. Sept. 1648. in Beneventana. Loquitur, cum parametis non sint induti; Vide num. 102.

Sanctissimum Eucharistiae Sacramentum, quod inter Vesperarum Divina, peculiari custoditur sacello, thurificari debet; S. R. C. 5. Sept. 1648. in Beneventana. (Thurificari debet; Fallit autem, cum Sacramentum in choro erit publice expositum; Vide n. 1227.

* In Missa conventuali, quando decantatur Evangelium, Ceroferarii cum cereis accensis assistere debent, & Diaconus quoties thurificat altare, incensum ministrare tenetur; S. R. C. 5. Septembris 1648. in Beneventana. Cum cereis accensis: Excipiuntur sabbata Paschatis, & Pentecostes, ad quorum Missas Ceroferarii, Evangelii tempore, hinc inde stare debent manibus junctis, ita & in Ipso-strema Passionis parte, quae pro Evangelio habetur, infra hebdomadam majorem, & in omnibus Missis defunctorum; Miss. Rub. prop. & de Missis defunct.

In canone omnino facienda est commemoratio de Episcopo, etiam ab exemptis; S. R. C. 25. Sept. 1649. in Tornacen. (De Episcopo: non vero de alio, licet sit Superior, vel Vicarius capitalis, Sede Vacante, vel etiam Episcopus administrator, sive Metropolitanus; Episcopus vero administrator simul & possessor, licet sacris destitutus Ordinibus, in canone est nominandus; Vide num. 908. & 1138.

Non licet in altari privilegiato dicere Missam de Requiem in diebus, quibus occurrit festum primae, vel secundae classis, non obstante consuetudine in memorabili; S. R. C. 25. Septembr. 1649. in Tornacen. Intellige de Missis solemnibus, nam privatae neque in duplicibus minoribus etiam translatis, nec in feriis privilegiatis celebrari possunt. Quando vero cantari possit Missa defunct. praesente corpore, consule num. 75.

Aspersio die Dominico semper facienda est a celebrante, etiam quando Superior celebrat; S. R. C. 16. Novemb. 1649. in Januen. Episcopus Pontificaliter celebrans non comprehenditur: tunc enim neque ipse per se, neque per alium aqua lustrali populum aspergit; Cereimon. Episcop. lib. 2. cap. 31. num. 4.

Sabbato Passionis debent velari Imagines, & Cruces, etiamsi occurrat eo die festum Titularis, vel Patroni Ecclesiae; S. R. C. 16. Nov. 1649. in Januen. Sabbato Passionis), ad primas Vesperas Dominicae, antequam officium inchoetur; Cereimon. Episcop. lib. 2. cap. 20. vers. 5. Vide num. seq. & 434.

Imagines, & cruces detegi non debent, etiamsi in hebdomada Passionis occurrat festum Sancti Titularis, aut dedicationis Ecclesiae; S. R. C. 16. Novemb. 1649. in Januen. Vide num. seq. & antec. (Velari Imagines, & Cruces: Domini nostri Jesu Christi, etiam per Ecclesiam; & super altare nullae ponantur Imagines Sanctorum; Cereimon. Episc. lib. 2. cap. 10. vers. 2. Vide num. ant. & seq.

Quo velo cooperianda sit crux in altari ad functionem lotionis pedum in feria v. majoris hebdomadae, & crux processionis, cum Sacerdos indutus sit

sit violaceo, & Diaconus colore albo, & actus ipse lotionis, sive mandatum præcipiatur a Rubricis fieri cum floribus, & signis lætitiæ, & videatur participare de festivitate Missæ celebratæ in mane cum cruce velata albo colore, & ex alia parte sit actus humilitatis; *S. R. C.* respondit, colorem non esse mutandum; *Ead. S. R. C.* 16. *Novemb.* 1649. *in Januæ.* Colorem non esse mutandum. In altari videlicet retinendum velum albi coloris, ut in Decreto exponitur, in processione vero coloris violacei, ut in mane adhibuit fuit, ex *Cærem. Episc. lib. 2. cap. 23. num. 10.*

313 Pyxis, Ostensorium, & corporalia, quæ immediate inserviunt SS. Sacramento, debent benedici juxta formam, quæ habetur in Missali propria; *S. R. C.* 16. *Novemb.* 1649. *in Januæ.*

314 Quando SS. Eucharistiæ Sacramentum publice discoopertum exponitur, omnes ante illud transcuntes, cujuscumque conditionis, & ordinis sint, seu ad illud accedentes, seu ab eodem recedentes, semper utroque genuflectere debent *S. R. C.* 19. *Aug.* 1651. *in una Urbis.* (Publice discoopertum: Intellige etiam inclusum in Pyxide, vel etiam velatum, *Vide num. 1125.* Quoad Sacerdotem Missam celebraturum; *Vide n. 278. & 1290.*

315 Quando Missa canitur sine ministris, non debetthurificari neque altare, neque chorus; *S. R. C.* 19. *Aug.* 1651. *in una Urbis.* *Vide num. 83.*

316 Missa votiva de beata Maria Virgine, in Vigilia Pentecostes non potest dici, *S. R. C.* 19. *Aug.* 1651. *in una Urbis.*

317 Missæ duæ ejusdem Sancti immediate una post aliam, non debent cantari eadem die in Ecclesia, in qua celebratur ejus festivitatis; *S. R. C.* 3. *Aug.* 1651. *in Milevisana.* (Non debent cantari: nisi forte pro aliqua fundatione adimplenda, & interposita hora canonica; *Vide n. 1275.*

318 Missa non potest celebrari cum cæsarie ficta: *S. R. C.* 3. *Aug.* 1652. *in Melevisana.* (Cum cæsarie ficta: Nullus enim Episcopus, Presbyter, Diaconus ad solemnia Missarum celebranda præsumat cum baculo introire, aut velato capite altari assistere: *Can. Nullus, de consec. dist. 1.*

319 Tam sæculares, quam regulares cujuscumque Instituti, etiam Societatis Jesu, non possunt excedere limites indultorum Sedis Apostolicæ super Beatificationibus; præsertim in celebratione Missarum, & officiis cum octavis, nisi hoc expresse Sedes Apostolica eis indulserit; *S. R. C.* 5. *Octob.* 1652. *approbante Innoc. X.* die 16. *Decemb.* ejusdem anni; *Vide n. 392. seqq.*

320 Regulares, etiam Societatis Jesu, in Missis solemnibus debent Diaconum, & Subdiaconum, & in Vesperis Sacerdotem pluviali indutum habere, ac in reliquis omnibus tenentur exacte observare Rituale, Cæremoniales, & Rubricas Missalis Romani; *S. R. C.* 5. *Octob.* 1652. *confirmante Innoc. X.* 16. *Decemb.* ejusdem anni. Quoad pluviale in Vesperis. *Vide num. 78.*

321 Aspersorium aquæ benedictæ Episcopo debet porrigi per digniorem de capitulo cathedralis, quando capitulariter, & cum indumentis canonicibus proceditur ad Ecclesias quascumque diocesis; *S. R. C.* 18. *Jan.* 1653. *in Laudem.* (Ecclesias quascum-

que: Intellige, quæ non habeant Rectorem beneficium, vel non sint Regularium; *S. R. C.* *num. 71.*

Missa in feria v. majoris hebdomadæ non potest celebrari in Oratoriis Confraternitatum, & privatis; *S. R. C.* 1653. *in Florentina.* (In oratoriis Confraternitatum: nisi solemnibus unica, si asservetur SS. Sacramentum; *Vide num. 354.* De privata vero habes exemplum *n. 896.*

Reliquia Sanctorum existentes sub custodia capituli, in processionibus deferendæ sunt per canonicum facientem hebdomadam; in casu vero, quo requirantur quatuor unitim, deferendæ sunt a canonicis non paratis; *S. R. C.* 22. *Mart.* 1653. *in Lucana Comajoris.*

Quando aliqua Ecclesia secularis, vel Regularis ob aliquod impedimentum esset substituta pro cathedrali, & Episcopus interest cum cappa in concionibus, teneatur canonici cathedralis assistere cum habitu canonicali; *Sac. R. C.* 22. *Mart.* 1653. *in Gallien.*

Ad canonicum hebdomadarium in Matutinis & Vesperis spectat primam antiphonam intonare, initia hymnorum, antiphonas ad *Benedictus*, & *Magnificat*; Capellani vero tenentur eidem facere præintonationem, dum est paratus; *S. R. C.* 5. *Jul.* 1653. *in Lucana.* (Primam antiphonam: etiam in laudibus; *Cærem. Episc. lib. 2. cap. 6. num. 16.* (Capellani tenentur: quo ritu & tempore; *Vide num. 61.*

Missa de Dominica, seu de festo duplici, si illa die occurrat, debet dici, cum commemoratione SS. Sacramenti; ad formam Rubricarum Missalis, quando fit particularis processio cum SS. Sacramento, in aliquibus Dominicis, seu aliis diebus cujuslibet mensis; *S. R. C.* 6. *Decembris* 1653. *in Fanen.* (Ad formam Rubricarum Missalis: scilicet post omnes alias ordinarias collectas de præcepto iis diebus occurrentes, sed sub unica conclusione; *Vide n. 1010.*

Stante alteratione in terra Montecchii diocesis Burgi S. Sepulcri super delatione simulacri S. Antonii de Padua in Processione, respectu habitus capuccinorum, cum quo efficienda est: *Sac. Rit. Congregat.* ad quam negotium deductum est, respondit, habitum hujusmodi non esse vetitum in casu, de quo agitur, & ideo arbitrio Episcopi; *Ead. Sac. Rit. Congregat.* 18. *Jul.* 1654. *in una Ordinis Capuccinorum Montecchii Provincia Marchie*, & 17. *Junii* 1673. *in Benevent.* Habetur in Archivo Ord. Arm. cum subscriptione Francisci Mariæ Phæbei *S. R. C.* Secretarii; *Vide num. 469.*

Missæ exequiales defunctorum in die depositionis defuncti possunt solemniter celebrari diebus, in quibus cadit festum duplex alicujus Sancti, dummodo festum non sit de præcepto, juxta Rubricas *Brev. Rom. S. R. C.* 19. *Septembris* 1654. *in Papien.* Loquitur, corpore non presente in Ecclesia, pro quo unica Missa sollemnis conceditur in festo duplici etiam majori; nisi sit de præcepto; *Vide num. 75. & 601.*

Absolutio sollemnis cum assistentia quatuor Dignitatum, vel Canonicorum ultra celebrantem in anniversario alicujus Episcopi, non debet fieri, quia obstant Rubricæ Pontificalis Romani; *S. R. C.* 14. *Nov.*

Novemb. 1613. in Resinaten. (Obstant Rubricæ Pontificalis Romani: Statuitur enim hæc absolutio fieri tantum in Summi Exequiis, quæ fieri solent post obitum alicujus Summi Pontificis, S. R. E. Cardinalis, Metropolitanæ, aut Episcopi proprii, seu Imperatoris, Regis, vel Ducis Magni, aut Domini loci, numquam vero in Anniversariis; *Pontif. Rom. part. 3. cap. de Officio solenni post Missam pro Def. & Cærem. Episc. lib. 2. cap. 11.*

- 330 Antiphona in choro cathedrali postquam primo loco data fuit celebranti a cornu Epistolæ, danda est secundo loco primæ Dignitati, sive a cornu Evangelij, sive a cornu Epistolæ existenti, & sive interveniat, sive non, prima Dignitas, quæ sedet a dicta parte Evangelij, non obstante allegata consuetudine; S. R. C. 21. *Martii 1665. in Senogallien.* Antiphona: quo ritu præintonanda? Vide num. 61.

- 331 Assistentia Episcopo in Missis Pontificalibus, ministratio aspersorii Episcopo in ingressu ad Ecclesiam, cantare Missam in diebus sollempnioribus, nec non peragere solemniam Missarum, & delatio SS. Sacramenti, absque Episcopo, in solemnitate Corporis Christi spectant ad primam Dignitatem, & successivè ad alias Dignitates, vel ad seniores Canonicum, non autem ad Vicarium generalem; S. R. C. 29. *Maii 1655. in Pecten.* Vide n. 101.

- 332 Ubi adest sodalitas SS. Sacramenti, competit ei præcedentia super alias Confraternitates in omnibus processionibus, in quibus defertur SS. Sacramentum; S. R. C. 19. *Jun. 1655. in Mediolanen. 20. Sept. 1687. in Vercellen. & antea 12. Julii 1628. in Laudens.*

- 333 Archiepiscopo uti Archiepiscopo, majoritate gradus, competit præcedentia supra Episcopum præsentem in civitate Metropolitana & Diocesi; S. R. C. 29. *Jan. 1656. in Pragen.* (Præcedentia supra Episcopum: Loquitur de proprio Archiepiscopo; 1. Præsentem enim, seu adveniente suo Metropolitano, cessabit Episcopus a benedictionibus prius, vatis. " *Cærem. Episc. lib. 1. cap. 4. num. 4.* Vide n. seq.

- 334 Archiepiscopi & Episcopi Titulares existentes in aliena diocesi debent præferri Archiepiscopis, consecratione junioribus, nec non aliis Episcopali characteris senioribus, sed gradu Archiepiscopali posterioribus: extra tamen Ecclesiæ ambitum, intra quam Ordinatio privative quoad omnes Archiepiscopos, & Episcopos etiam seniores, præcedentia competit; *Sac. Rit. Congreg. 8. Apr. 1656. in Ephesina.* Vide n. ant. & 344.

- 335 Capellanus curatus, ratione stolis, in funebribus, debet præcedentiam habere super alios quoscumque Sacerdotes curatos simplici cotta indutus; *Sac. Rit. Congreg. 10. Junii 1656. in Maceraten.*

- 336 Missa sollempnis de Annuntiatione B. M. V. non potest celebrari, quando ejus festum incidit in Dominica Palmarum; *Sac. Rit. Congreg. 10. Mart. 1657. in Placentina.* Etiam in ipsamet Ecclesia, seu ubi concursus populi ad celebrandum accedit, licet cantata Missa de die: quod Decretum se extendit etiam ad totam majorem hebdomadam, & triduum Paschatis; *Rubr. Miss. de Transil. Fest. tit. 6.* Vide num. 1234. Hoc idem extenditur ad totam Hebdomadam, in qua nequit solemniter decantari Missa de titulo

Ecclesiæ occurrente, ex *Rubrica tit. 6. de Transil. Festurum.*

Baldachinum in Ecclesiis, & locus in Presbyterio non debetur Domino loci, & admonetur Ordinarii, ne permittant hujusmodi usurpationem, & non licitam detentionem; S. R. C. 9. *Junii 1657. in Polinian.* Vide n. 561.

Potest Archiepiscopus Granatensis, ex immemorabili consuetudine in processionibus sollempnibus post se deferre sellam gestatoriam medium inter se, & Presidentem, ac Regium Magistratum; S. R. C. 10. *Maii 1608. & etiam in Processione SS. Sacramenti; S. R. C. 15. Sept. 1657. in Granatensi.*

Jus deferendi SS. Sacramentum & Reliquias in processionibus spectat ad Hebdomadarium Missarum sollempnium peragendarum post processionem, vel ad illum, qui immediate ante processionem eadem peregerit, privative quoad reliquos, etiam Dignitates, & seniores Canonicos, tam absente, quam nolente Episcopo prædicta munia subire; S. R. C. 26. *Jan. 1658. in Cujetana.* Circa SS. Sacramentum quid statuatur in die solemnitate Corporis Christi; Vide num. 3.

Prima Dignitas officium Presbyteri assistentis, Episcopo divina pontificaliter peragente, faciens, tenetur sustentare librum, quando solum Episcopus cantat, non vero quando legit, quod spectat ad Capellanum; *Sac. Rit. Congreg. 16. Mart. 1658. in Ragusina.* (Tenetur sustentare librum: habens a sinistris Episcopi ministrum de libro, stantem & adjuvantem in sustentatione libri ipsum assistentem; *Cærem. Episc. lib. 1. cap. 11. num. 3.* (Quando solum Episcopus cantat: Excipe Hymnum, Antiphonam, Primam, Absolutiones, Benedictiones, & nomam Lectionem Matutini, & Te Deum laudamus; *Cærem. Episc. lib. 2. cap. 5. num. 6. & 9.* Vide num. 935.

Diaconi assistentes non tenentur, immo non debent inservire Episcopo de bugia, seu candelâ, sed ea administranda est per Capellanum, nec possunt cogi Canonici ad inserviendum Episcopo in Missis privatis, præter consuetudinem. Etiam dicti Canonici non induti canonicalibus vestimentis, non tenentur ad præstandam Episcopo assistentiam; immo est contra ritum præstare; S. R. C. 16. *Mart. 1658. in Ragusina.* Vide n. 22.

Primicerii a chori assistentia & directione non sunt amovendi, sed ad Canonicos immediate digniores spectant post præfatos Primicerios Vesperarum & Missarum sollempnia, ut unusquisque proprio muneri incumbat; *Sac. Rit. Congreg. 8. Jan. 1658. in Monopolitana.* Vide num. 24.

Missa votiva de B. M. V. cum Gloria & Credo, sed sine Officio, potest celebrari in aliqua die ob publicam causam, & ratione concursus; S. R. C. 8. *Junii 1658. in Claramontana.* (In aliqua die: videlicet exceptis iis, de quibus n. 26.)

Archiepiscopus, & illius Suffraganei, cum simul in Metropolitana divinis interfuturi conveniunt, & genuflexi preces effundunt ante altare SS. Sacramenti, & aram maximam, idem Archiepiscopus debet genuflectere, & incedere digniore quidem loco, sed in linea cum Suffraganeis; Archiepiscopus scilicet super faldistorio, & Suffraganei super pulvinaribus

hinc

- hinc inde, & si loco faldistorii Archiepiscopus adhibeat genuflexorium commune, poterunt Suffraganei, si idem capax fuerit, super eodem hinc inde pariter genuflectere; S. R. C. 8. Jun. 1658. in *Senen*. Vide num. 334.
- 345 Missæ votivæ de Titulari, & Patrono non possunt dici cum Gloria, & Credo; sed Ordinarii præcipitur, ne quid contra, vel præter Rubricarum præscriptionem sub penis in Constitutionibus Pontificiis contentis servari permittant, sed tantummodo die Tituli quorumlibet Ecclesiæ, & Oratorii de Sancto Titulari Missa cum Gloria, & Credo celebretur; S. R. C. 4. Aug. 1658. in *Tarvisina*. (Sed tantummodo die Tituli: & per octavam, cum de ea officium sit peragendum; Rubr. Miss. 11. de Symbolo. Vide etiam n. 41.
- 346 Archiepiscopo, seu Dignitati, vel Canonico, qui alteri Archiepiscopato, dignitatem, seu canonicatum resignavit, non competit præcedentia super alios Sacerdotes seniores, quia nulla qualitas Archiepiscopatus, Dignitatis, seu Canonici ei remanet post renunciationem; S. R. C. 7. Sept. 1658. in *Bisacen*.
- 347 Missæ currentes in honorem alicujus Beati non Canonizati, non possunt celebrari, sine speciali indulto Sedis Apostolicæ; S. R. C. 28. Sept. 1658. in *Forosempronensi*. (Missæ currentes: & fortius votivæ; vide n. 379. segg.
- 348 In novem diebus ante Nativitatem Domini, ubi adest antiquissima consuetudo, vel consuetus, potest decantari unica Missa votiva solemniss B. M. V. quamvis in ipsis occurrat Festum D. Thomæ Apostoli, & Dominica tertia, vel quarta Adventus, non omitta tamen Conventuali statuta hora decantanda; S. R. C. 28. Septembris 1658. in *Anagnin*. (Votiva solemniss: idest cum Gloria, & Credo, sine commemoratione festi, vel Dominicæ occurrentis, & cum Præfatione Beatæ Mariæ, & Evangelio S. Joannis in fine. Excipe diem Expectationis, ubi ex indulto celebretur, in qua non votiva Missa, sed occurrentis erit cantanda cum commemorationibus festi & feriæ, & Evangelio, si forte occurrat, quia cum Officio concordat: Vide n. 1013. & 1261.
- 349 Festum Sanctorum Patronorum principalium Civitatis a clero sæculari civitatismet celebrandum est cum octava, a Regularibus vero sine octava: in Diocesi autem, ubi non adsit proprius loci Patronus, similiter cum octava; at ubi collitur festum peculiaris Patroni, nihil de Patrono Civitatis, vel, attenta consuetudine, sub duplici majori tantum sine octava; S. R. C. 28. Septembris 1658. in *Galagritana*. (Cum octava: sub ritu duplici primæ classis, tam apud Sæculares, quam Regulares civitatis & suburbiorum: Vide n. 282.
- 350 Primæ Dignitati post Pontificalem solemniter celebranti in solemnioribus festivitatibus debetur assistentia duorum Canoniorum pro Diacono, & Subdiacono; quamvis Præbende non sint distinctæ; S. R. C. 7. Decembris 1658. in *Brundisina*, & *Conversana*. (Debetur assistentia: Presbyteri etiam pluviali induti, ubi adest consuetudo; Vide n. 4.
- 351 Missæ privata de defunctis quocumque die dici possunt, præterquam in festis duplicibus, & dominicis diebus, juxta præscriptum Rubricarum; Sals. R. C. 15. Febr. 1659. in *Faventina*, & 28. Februar. 1660. in *Januen*. Item in feriis, diebusque, quibus prohibetur fieri de festo duplici, etiam corpore præsentem in Ecclesia; Vide n. 75. Notandum vero, hoc decretum editum fuisse pro Missa solemnè celebranda in Ecclesia non præsentem Cadavere.
- Anterioritas suscepti ordinis presbyteratus inter Sacerdotes simplices, non gaudentes Præbenda, inspicienda est, nulla habita ratione inter eos prioritatis in ordine Subdiaconatus, vel Diaconatus; S. R. C. 29. Martii 1659. in *Tridentina*. Quid statuatur inter Præbendatos; Vide n. 54.
- Protonotarius simplex Sacerdos & numero non participans, in processionibus, cæterisque Ecclesiasticis functionibus, debet servare Cæremionale Episcoporum; ideoque præcedere debet omnes simplices Sacerdotes sacris vestibus non amictos; S. R. C. 24. Maii 1659. in *Aversana*. (Debet servare Cæremionale: idest neque supra, neque inter Cathedralis Canonicos; lib. 1. cap. 13. num. 10. & 13. Ubi vero Capitulum non existit, vel inter Canonicos collegialiter non incidentes, nec non & in processionibus, quid servandum require nu. 135. 170. & 354.
- Non licet in Ecclesiis, in quibus non asservatur SS. Sacramentum, celebratio Missæ in Feria quinta in Coena Domini, nec ejusdem Augustissimi Sacramenti asservatio in Sepulcro; S. R. C. 14. Junii 1659. in *Neapolitana*. Vide n. 322.
- Protonotarius simplex incensens in habitu Protonotarii debet sedere in choro post Canonicos, & ubi Capitulum non existit, immediate debet sedere post Rectorem Ecclesiæ, vel alias facientem officium. In processionibus vero pariter eodem loco, vel nisi adsit Magistratus, potest etiam uti Prælati incidere post Baldachinum, sub quo defertur SS. Sacramentum; S. R. C. 2. Aug. 1659. in *Sarzanen*. Quid statuatur de Protonotariis participantibus, & magni Principis consanguineis, Vide n. 136. 170. & 221.
- Prælati Episcopis inferiores, qui Pontificalium usu fruuntur, super altari, in quo sacra erunt facturi, septimum nequaquam debent apponere candelabrum; S. R. C. 27. Sept. 1659. in *Decreto generali coram Alexandro VII. emanato*. Vide n. 65.
- Prælati Episcopis inferiores Cathedralam, seu sedem fixam, & permanentem in eorum Ecclesiis non debent detinere, sed tribus ipsis diebus, quibus ex antiquis Decretis tantummodo Pontificaliter celebrare est eis permittum, mobili sede, seu Cathedra uti debent, quam nihilominus simplici serico panno coloris festivitati congruentis obducere possunt, non auro contexto, aut phrygio, sive basilico opere exornato; S. R. C. 27. Sept. 1659. in *Decreto generali, coram Alexandro VII.* Qui sint isti dies, Vide nu. 360. Pro Abbatibus vero Cassinen. Vide n. 406. segg.
- Prælati Episcopis inferiores Baldachinum adhibere supra sedem possunt, non autem pretiosum, aut aureum, sed simplex, & eo, quod altari superimponitur, materia & opere sit inferius, & ad ipsum per duos tantum gradus in superficie Presbyterii stratos ascendunt; S. R. C. 27. Septembris 1659.

in Decreto generali, coram Alex. VII. (Non autem pretiosum, aut aureum, quod non nisi Episcopo Cardinali competit; Cerem. Episcop. lib. 1. cap. 13. numer. 3.)

- 359 Prælati Episcopis inferiores abacum alium præter parvam mensam, & in cornu Epistolæ parare non possunt, in quo duo candelabra cum candelis, nec non mitra, calix, Missale, thuribulum, navicula, & reliqua ad celebrandum necessaria collocentur; prope vero mensam eandem parietis hærens baculus pastoralis aptetur, S. R. C. 26. Septemb. 1659. in Decreto generali, coram Alex. VII. (Mitra: numquam pretiosa. Baculus cum velo albo appenso; Vide num. 363.)

- 360 Dies, in quibus solemniter Prælati inferioribus celebrari conceditur, sint de præcepto festivi, vel alii, in quibus ipsos pontificaliter celebrare festivitatis ratio exigat, nempe Patroni Loci, Fundatoris Ordinis, Tituli, & Dedicationis Ecclesiæ; abstinere autem debent ab hujusmodi pontificali usu in Officiis & Missis defunctorum, quocumque die etiam festivo, & de præcepto: S. R. C. 26. Sept. 1659. in Decreto generali, coram Alex. VII. Abbates Cassinenses Congregationis Cavensis, in quibus Missis defunctorum pontificalibus possint uti, consule n. 402.

- 361 Prælati Episcopis inferiores, ad Ecclesiam accedentes, licet pontificaliter divina peracturi, & iisdem absolutis, ab altari recessuri, a suis Canonicis vel Monachis (ut mos est Episcoporum) non possunt associari: S. R. C. 27. Sept. 1659. in Decreto generali, coram Alex. VII. Abbates Cassinenses an possint; Vide n. 140. & 403.

- 362 Prælati inferioribus præter duos Sacrificii Ministros, Diaconum nempe Evangelii, & Subdiaconum Epistolæ, duo alii tantum Diaconi cum dalmaticis, & unus Presbyter cum pluviali assistere debent. Duo insuper Capellani, qui de mitra, & baculo, & totidem Acolythi pro candelabris debent inservire. Præterea sex alii Canonici, vel Monachi, duo scilicet pluviali, duo planetis, totidemque tunicellis induti, divinis hujusmodi interesse valeant, qui tamen non in sedibus, seu stallis choralibus, sed in scamnis, absque postergalibus panno viridi læneo coopertis, situ congruo accommodatis, moxque illinc removendis, considerare debent Sac. Rit. Congregat. 27. Septemb. 1659. in Decreto generali, coram Alex. VII. (Viridi panno: seu potius coloris paramentorum; Vide n. 1266. Pro Cassinensibus Abbatibus; Vide n. 404.)

- 363 Prælati Episcopis inferiores mitram pretiosam, nisi illis expresse a S. Sede indultam, adhibere minime possunt: sub mitra pileolum nigri tantum coloris induant: baculum pastorem albo velo appenso deferre debent: ab iisque, & aliis Pontificalibus etiam de Ordinariis licentia extra Ecclesias sibi subjectas prorsus abstinere debent; neque in Processionibus, quæ ab eorum Ecclesiis per vias extra ambitum, vel Parochiam ducuntur, insigniis prædictis uti, vel penes se præferri faciant: S. R. C. 27. Sept. 1659. in Decreto generali, coram Alex. VII. Vide n. 405.

- 364 Prælati Regulares rochetum deferre non valent, nisi ex tali Ordine fuerint, cui indumentum hujus-

modi competat; S. R. C. 27. Sept. 1659. in Decreto generali, coram Alexand. VII.

Prælati Episcopis inferiores invitati ad Ecclesiam 365 exemptam, nec in illa pontificalibus uti valent, nec ii, qui non fuerint Abbates perpetui, vel benedicti in propriis Ecclesiis, uti possunt privilegio perpetuis Abbatibus, vel alias benedictis indulto: S. R. C. 27. Sept. 1659. in Decreto generali, coram Alex. VII. (Invitati ad Ecclesiam, intellige etiam Episcopo annuente. Vide n. 363. 374. & 1070. (Neque ii qui non fuerint. . . benedicti, nisi Episcopo ter advocato, sicut convenit, Abbates renuerit benedicere, quia tunc liceret iisdem Abbatibus proprios Monachos benedicere, & alia, quæ ad officium hujusmodi pertinent, exercere, donec ipsi Episcopi suam duritiam recogitent, & Abbates benedicere non recusent: Decret. Greg. IX. tit. De supplenda negligentia Prælatorum.)

Prælati Episcopis inferiores, sacras vestes ex 366 altari sumere non possunt, nisi pontificaliter divinis vacaturi: S. R. C. 27. Sept. 1659. in Decreto generali, coram Alex. VII.

Indulgentias impertiri, vel publicare non debent 367 Prælati inferiores absque expresso S. Sedis indulto: S. R. C. 27. Septemb. 1659. in Decreto generali, coram Alex. VII. (Sanctæ Sedis indulto: gaudent Abbates SS. Salvatoris Venetiarum, dummodo aliquis Antistes præsens non fuerit, publicandi Indulgentias per Episcopos, videlicet quadraginta dierum. Diploma Alexand. Papæ VI. in Bullario Canonico-regularium Regularium N. XLVI. 8. Maii 1493. quod incipit Alexander. Julius autem Papa III. die 1. Nov. 1551. ad universam Congregationem extendit in Constitutione: Julius Episcopus, cap. Scatulus, adhuc in sua praxi perseverante.)

Prælati Episcopis inferiores pontificales benedi- 368 ctiones cum trina crucis productione in Missis tantum pontificalibus, nec non in Vesperis, & Matutinis pontificaliter itidem celebratis possunt impertiri: privatim enim populis, quamvis pleno jure subjectis, nisi expresse ipsis permissum fuerit, etiam pontificalibus induti per Ecclesiam incedentes, impertiri benedictionem præsumere non debent, S. R. C. 27. Septemb. 1659. in Decreto generali, coram Alexand. VII. Vide num. seq. & 190. (Nisi expresse ipsis permissum fuerit: An valeat privilegium in præsentia Episcopi, consule numer. seq. & 190.)

Præsentem Episcopo sine speciali Sedis Apostolicæ 369 permissu, Prælati Episcopo inferiores, etiam pontificaliter celebrantes a benedictionibus cessare debent: S. R. C. 27. Sept. 1659. in Decreto generali, coram Alex. VII. Vide n. ant.

Si Episcopus aderit in Ecclesiis Prælatorum in- 370 feriorum, vel abbatialibus, sedes in cornu Evangelii, uno saltem gradu eminentior sede abbatiali, est erigenda, hæcque altero gradu humilior in cornu Epistolæ collocari debet: a latere Episcopi Canonici Cathedralis, prope Abbatem Canonici, vel Monachi Monasterii, & abbatialis Ecclesiæ considerare debent: confessionem cum celebrante Episcopo facere, iisque thus in thuribulo imponere, Evangeliorum textum osculari, & populo solemniter (quamvis Abbas ipse pontificaliter celebret) benedi-

care debet: Episcopus præterea trino ductu, & immediate Canonici Cathedralis duplici, moxque Abbas (nisi celebret) pariter duplici, ac subinde Canonici, vel Monachi abbatis Ecclesiæ unico tantum ductuthurificari debent; S. R. C. 27. Sept. 1659. in decreto generali, coram Alex. VII. (Immediate Canonici: Quid, si Canonici unus cum Episcopo adesset? require n. 31. & 157.

371 Episcopi abstinere debent, ubi consuetudo non viget, a frequenti accessu ad Ecclesias exemptas pro sacris functionibus assistendo, ut liberius Abbates valeant suis uti privilegiis: S. R. C. 27. Sept. 1659. in decreto generali, coram Alex. VII.

372 In Ordinationibus canonicorum, clericorum, monachorum, necnon in vestitionibus monialium, & emissionem professionis earundem, etiam pleno jure Prælati inferioribus subjectorum, in benedictionibus sacræ suppellectilis, cæterisque actibus (Missarum, vespærum, & Matutinarum solemnium, ter tantum in anno, ut præfertur, exceptis), neque in Ecclesiis, Oratoriis, aliisque locis tam publicis, quam privatis, quantumvis exemptis, & eisdem Abbatibus pleno jure subjectis, mitram, baculum, & quævis alia pontificalia insignia, nisi expressa Sedis Apostolicæ concessione, adhibere non debent: S. R. C. 27. Sept. 1659. in decreto generali, coram Alex. VII. (Ter tantum in anno: occasione magnæ sollemnitatis, ut sunt Patroni, vel Tituli, seu dedicationis Ecclesiæ: Vide nu. 360. Ampliatur etiam præsens decretum pro Cassinensibus: Vide num. 406.

373 Prælati Episcopis inferiores ecclesiasticam suppellectilem pro servitio dumtaxat suarum Ecclesiarum, vel monasteriorum benedicere valent: S. R. C. 27. Sept. 1659. in decreto generali, coram Alex. VII. Vide n. seq. (Suppellectilem... benedicere; etiam Cassinenses non posse, nisi doceatur de indulto, statuit S. R. C. Vide n. 407.

374 Prælati Episcopis inferiores aliqua pontificalia extra loca ipsis subjecta, vel pro servitio alienæ Ecclesiæ, aut in subditos pariter alienos, etiam de licentia Ordinarii, exercere non possunt: puta campanarum benedictiones, calicum & similium, in quibus sacra adhibetur unctio, necnon minorum Ordinum collationes: S. R. C. 27. Sept. 1659. in decreto generali, coram Alex. VII. V. n. 365.

375 Prælati inferiores concionatoribus, qui eorum subditis verba Dei prædicandi onus acceperint, benedictionem elagiri præsumere non debent, sed Episcopis, quibus jus hujusmodi privative competit, omnino dimittant: S. R. C. 27. Sept. 1659. in decreto generali, coram Alex. VII. Neque Missarum sollemnium pontificaliter peragentes: Vide n. 408.

376 In Missis privatis quoad indumenta, caeremonias, ministros, altaris ornatum, & benedictionis largitionem, a simplicii Sacerdote Prælati inferiores discrepare non debent, ac proinde sacras vestes induere debent in Sacristia; neque uti possunt cruce pectorali: unico tantum contenti sint Ministro, aquam cum pelvi & urceolo argenteis sibi ministrare facere possunt, duasque tantum candelas super altare adhibere valent; Sac. R. C. 27. Septem. 1659. in decreto generali, coram Alex. VII. (Sacras vestes: pretiosiores simplicium Sacerdotum; Vide n. 831,

(In Sacristia: particulari, & ab aliis distincta; ibidem.

Locorum Ordinarii auctoritate Sedis Apostolicæ possunt, immo debent Abbates, & Prælatos Episcopis inferiores, qui usu Pontificalium gaudent, tum Seculares, tum Regulares, quantumvis exemptos, & speciali expressione indigentes, etiam per censuras compellere ad omnimodam observantiam rerum præscriptarum circa moderationem Pontificalium: S. R. C. 27. Sept. 1659. in decreto generali, coram Alexandro VII. (Rerum præscriptarum: pro quibus consule antecedentes sanctiones.

Nonnulli ex Abbatibus & Prælati inferioribus proprium habent Territorium, & juræ episcopalia, nullisque subduntur Episcopis, qui eos coercere, si excesserint, valeant: eo casu a Sedis Apostolicæ Nuntiis, si adsint, sin minus ab Archiepiscopis, in quorum Provinciis, & ab Episcopis Romano tantum Pontifici subjectis, vel prope quorum Diocæces limites, earum Ecclesiæ, vel Monasteria sita sunt, tamquam a S. Sede delegatis ad hujusmodi decretorum observationem prædicti omnino debent cogi; S. R. C. 27. Sept. 1659. in decreto generali, coram Alexandro VII.

Beatorum imagines, etiam non principaliter, & uti supplices appositæ, simulacra, picturæ, tabellæ, aut scripturæ, eorum præclara gesta representantes, aut referentes, in Ecclesiis, Sacristiis, & oratoriis quibuscumque, & præsertim in quibus Missæ Sacrificium, vel alia divina officia peraguntur, inconsulta Sede Apostolica nullo modo exponi debent; S. R. C. 27. Sept. 1659. in decreto generali super cultu Beatis adhuc non canonizatis præstando num. 1. Alex. VII. præsentè. Indulta hujusmodi quomodo intelligenda. Vide num. seq. & 389.

Ubi indultum fuerit per Sedem Apostolicam, imagines, simulacra, pictasque tabellas in Ecclesia poni, coli posse in pariete tantum, non tamen super altare collocandi facultas tributa censetur; S. R. C. 27. Septem. 1659. in decreto generali de Beatis num. 2. Alex. VII. approbante. Secus resolvitur, ubi indultum habetur pro Missa Beatorum. Vide n. seq. & 389.

Si concessa fuerit per Sedem Apostolicam altarium erectio, non tamen ob id Missam & Officium de Beatis celebrandi, vel recitandi facultas tradita præsumatur: etenim specifica & expressa concessio super his præcedere debet; S. R. C. 27. Sept. 1659. in decreto generali de Beatis n. 3. Alex. VII. confirmante.

Ubi in uno loco cultus Beatis fuerit concessus, non extendatur inconsulto Pontifici ad alium locum, quamvis alia concurrente auctoritate; S. R. C. 27. Sept. 1659. in decreto generali de Beatis num. 4. coram Alexand. VII. Vide tamen n. 389. & 390. seqq.

In locis, ubi Beatus ab omnibus coli permissum fuit, non inde publica Officii recitatio permissa censetur, sed tantummodo privata; nec satisfactoria præcepto recitationis, nisi quoad illos, quibus Sedes Apostolica de hoc indulserit; S. R. C. 27. Sept. 1659. in decreto generali de Beatis nu. 5. Alex. VII. imperante.

Missæ de Beatis, quæ fuerint indultæ certis personis, nempe Presbyteris Regularibus, vel Secularibus alicujus loci, vel Monasterii, seu Presbyter-

- ris alicujus Ecclesiæ servitio præcipue addictis, a confluentibus Sacerdotibus, quavis dignitate, etiam Cardinalatus insignitis, minime celebrari possunt. *S. R. C. 27. Sept. 1659. in decreto generali de Beatis n. 6. coram Alexandro VII. Vide n. 399.*
- 385 Dies festi in Beatorum memoriam non celebrantur, nisi speciali indulto Apostolico provismum fuerit; *S. R. C. 27. Sept. 1659. in decreto generali de Beatis n. 7. coram Alex. VII. Qui vero casus excipiendi sint, vide n. 390. & 1312.*
- 386 Beatorum nomina in Calendariis non apponantur, nisi illius tantum loci, earumque personarum, in quo, & a quibus cultus cum Officio & Missa celebratur; *S. R. C. 27. Septemb. 1659. in decreto generali de Beatis num. 8. coram Alexandro VII. Vide num. 384.*
- 387 In quibusvis ecclesiasticis precibus, etiam in Oratoris privatis recitandis, particularia Beatorum suffragia non apponantur, vel recitentur; *S. R. C. 27. Sept. 1659. in decreto generali de Beatis n. 9. coram Alex. VII. Vide n. seq. & 390.*
- 388 In publicis precibus, præter indulgas, & a Sede Apostolica approbatas, Beati non invocentur; *S. R. C. 27. Sept. 1659. in decreto generali de Beatis n. 10. coram Alex. VII. Vide n. ant.*
- 389 Beatorum Reliquiæ in processionibus minime circumferantur; *S. R. C. 27. Sept. 1659. in decreto generali num. 11. coram Alex. VII. Licet in altari exponi possint; Clem. XI. Const. 82. n. 11. qui incipit: Vires gloriosas §. 2. 8. Marti 1716. edita.*
- 390 Non removetur cultus Beatis, qui per communem consensum Ecclesiæ, vel per immemorabilem temporis cursum, aut per Patrum, Virorumque Sanctorum scripta, vel temporis centum annorum metat excedentes scientiam, ac tolerantiam Sedis Apostolicæ, aut Ordinariorum hactenus præstitus, ac certis modo & forma ab eo tempore eis exhibitus fuit. Verum si a centum annis citra, cultus hujusmodi aliqua ex parte constiterit auctus & extensus; eo casu idem in pristinum reducat, prout quivis cultus, extra casus prædictos ad expressa tantum verbaliter in Apostolicis indultis omnino revocetur. *S. R. C. 27. Sept. 1659. in decreto generali de Beatis n. 12. coram Alex. VII.*
- 391 Beati in patronis non eligantur, nec eorum natalitia cum octavis celebrantur; *S. R. C. 27. Sept. 1659. in decreto generali de Beatis numer. 13. coram Alex. VII. (Beati in patronis non eligantur: nisi auctoritate Apostolica. Vide n. 1312.)*
- 392 Locorum Ordinarii, auctoritate Sedis Apostolicæ possunt, imò debent Sæculares & Regulares quoscunque, quantumvis exemptos, & speciali expressione indigentes, etiam sub censuris compellere ad omnimodam omnium decretorum circa Beatos observationem. Cum aliqui nullo subduntur Episcopo, qui eos, si excesserint, coercere valeat, eo casu a Sedis Apostolicæ Nuntiis, si adsint, sin minus ab Archiepiscopis in eorum provinciis, vel ab Episcopis Romano tantum Pontifici subjectis, intra, vel prope quorum diocesis limites, eorum Ecclesiæ, vel Monasteria sita fuerint, tamquam a Sede Apostolica delegatis omnino cogi debent, *S. R. C. 27. Sept. 1659. in decreto generali de Beatis n. 16. coram Alex. VII. Vide nu. 318.*
- In Missis ferialibus, quæ contingunt a Dominica 393
Passionis ad feriam quintam Cænæ Domini, si faciendi obvenerit commemoratio de simplici, omit-
tenda est tertia oratio, quæ pro secunda assignatur
in Missali, nempe pro Ecclesiâ, vel pro Papa, *S. R. C. 29. Novemb. 1659. in una Rubricarum. Item
infra octav. Paschatis & Pentecostes. Vide n. 291.
& 1041.*
- Ab eo tempore, quo Innocentius X. ad duplicem 394
ritum erexit officium S. Franciscæ Romanæ, dubitari
cepit, an festo Quadragesima Martyrum sit assi-
gnanda sedes fixa, nempe dies decima Martii: an
vero idem festum, tamquam translatum, prima die
non impedita sit celebrandum? Quo dubio in Sa-
cra Rituum Congregatione proposito, hæc decla-
ravit, assignari debere certam sedem officio quadra-
gesima Martyrum, diem scilicet decimam Martii;
idemque in novis Martyrologiis servari mandavit;
*Sac. Rit. Congregat. 29. Novemb. 1659. in una
Rubricarum. Hoc decretum modo est generale, Vi-
de n. 1178.*
- Archidiaconus prima dignitas cathedralis tenetur 395
accedere ad cubiculum Episcopi, ob obsequium ei
exhibendum, dum Episcopus ad Ecclesiam cum
cappa accedit, & si recuset, omnino esse compen-
dendus ut præstat, *S. R. C. 24. Iansuar. 1660. in una
S. Severini. (Archidiaconus: similiter & omnes
dignitates; Vide n. 99.)*
- Archidiacono, & canonicis capituli Cathedralis 396
Camerinensis petentibus, an ipsis liceret plures
Missas celebrare feria quinta in Cœna Domini, in
qua cadit festum SS. Annunciationis? Sacra Con-
gregatio respondit licere, & jussit, ut a Cardinali
Vicario singularum Ecclesiarum Urbis Rectoribus
idem notificaretur; *S. R. C. 20. Martii 1660. in
eadem Cameriniensi. Decretum hoc est generale,
servato ordine ut in n. 890.*
- Ubi indultum fuerit, ut Missa de aliquo Beato 397
celebretur, licitum est ejus imaginem, & simula-
crum super altari exponere, necnon votivas tabel-
las illi appendere; *S. R. C. 17. Apr. 1660. in una
Dubiorum.*
- Dies festi in Beatorum honorem non celebran- 398
di, non extenduntur ad festa devotionis; *S. R. C.
17. Apr. 1660. in una Dubiorum. Vide n. 385.*
- Indulta recitandi Officium cum octava, vel sine 399
octava, & celebrandi Missam de Beatis, non tuer-
unt revocata per decretum emanatum anno 1659.
27. Septembris, *S. R. C. 17. Apr. 1660. in una
Dubiorum. Vide n. 384.*
- In Ecclesiis, in quibus Officium & Missa de Bea 400
tis recitari, ac respective celebrari possunt, licitum
est eorum Reliquias exponere; *S. R. C. 17. Apr.
1660. in una Dubiorum. (Reliquias exponere:
Etiam super altari, secus autem deferre in pro-
cessionibus. Vide n. 389.)*
- Episcopi Regulares, qui ex indulto Sedis Apo- 401
stolicæ gaudent privilegiis suæ Religionis, de qui-
bus sunt capaces pro eorum conditione, non pos-
sunt de Beatis suæ Religionis recitare officium, &
in propriis Cathedralibus Missam celebrare, & al-
tare Beatis prædictis erigere; *S. R. C. 17. Apr. 1660.
in una Dubiorum.*
- Privilegium concessum ab Alexandro II. Abbati 402
D 2 bus

bus Monasterii Cavensis Congregationis Cassinensium celebrandi pontificaliter in exequiis nobilium virorum, non extenditur ad alia Monasteria ejusdem Congregationis, neque comprehenditur in restrictione usus Pontificalium; *S.R.C. 12. Junii 1660. in una Cavensi; Alex. VII. approbante die 20. Julii. Vide n. 360.*

403 Abbates Congregationis Cassinensium divina peracturi in accessu & recessu, non obstante prohibitione in num. 6. decreti generalis die 27. Septembris 1619. expressa, ab immemorabili tempore, possunt associari more Episcoporum a suis Monachis modo non extra, sed intra septa Monasterii sese ad Ecclesias conferant; *S.R.C. 12. Junii 1660. Alex. VII. approbante die 20. Julii; Vide n. 140. 370.*

404 Abbatibus Congregationis Cassinensis, licet in n. 7. decreti generalis 27. Sept. 1619. taxatus fuerit numerus ministrorum inferiorum, conceduntur tamen alii quatuor ministri cotta induti; *S.R.C. 12. Junii 1660. Alex. VII. confirmante; Vide n. 262.*

405 Ad §. decreti, quo usus mitræ pretiosæ & baculi sine velo appenso vetitus est: asserentibus Monachis Congregationis Cassinensium, mitram pretiosam ipsis de jure competere, velum quoque nunquam eos consuevisse Baculo appensum adhibere, nec esse de ritibus Romanæ Ecclesiæ, sed Ambrosianæ tantum; Sac. Rit. Cong. censuit, quoad mitram servandam esse dispositionem Capituli *Ut Apostolica, de privilegiis in sexto*; quoad baculum vero servandum esse decretum, *S. R. C. 12. Jun. 1660. Alex. VII. confirmante die 20. Julii. (Ut Apostolica, de privilegiis in sexto: quo statuitur, ut Abbates, & alii, quibus mitræ usus est ab eadem Sede concessus; Exempti quidem in provincialibus conciliis, & episcopalibus synodis (quibus nonnulli eorum interesse tenentur) mitris tantummodo aurifrisiatis, non tamen aureas, vel argenteas laminas aut gemmas habentibus, uti possint: Non exempti vero simplicibus, & albis ac planis utantur. In aliis vero locis exemptis, & non exemptis mitris liceat illis uti, prout concessa eis ab eadem Sede indulta permittunt; lib. 5. Tit. 7. c. 6. De Privilegiis... Quoad baculum, Vide n. 363.*

406 Abbates Congregationis Cassinensium possunt uti mitra, & aliis insignibus pontificalibus in actu Ordinationum, & Benedictionum cum oleo sancto, non obstante quod usus mitræ, & aliorum insignium pontificalium in num. 17. decreti generalis 17. Septembris 1619. fuerit prohibitus; *S. R. C. 12. Jun. 1660. confirmante Alex. VII. die 20. Julii. Vide n. 372.*

407 Asserentibus Monachis Cassinensibus eorum Abbatibus licitum esse benedicere paramenta Ecclesiarum non subditarum ex Apostolico Indulto, *S.R.C.* mandavit exhiberi indultum authenticum ex archivo Apostolico desumptum, ac interim abstinere; *Eadem S. R. C. 12. Junii 1660. confirmante Alex. VII. die 20. Julii ejusdem anni in decreto, quod incipit: Procurator generalis. Vide n. 373.*

408 Prælati Episcopis inferiori, vel cuique alio gaudenti usu Pontificalium, non licet benedicere Congregationem, qui concionem sit habiturus, dum ipsemet Missarum solemnium pontificali modo peragit, quia post Concilium Tridentinum prohibetur hujusmodi benedictiones etiam per decretum emana-

tum 27. Sept. 1619. circa usum Pontificalium; *S.R.C. 12. Junii 1660. in Mediolanensi. Vide n. 375.*

Missæ sollemnis in Dominica infra octavam aliqujus Sancti, non debet celebrari de eodem Sancto, licet de consensu Ordinarii fiat processio ad ejus Ecclesiam; *S. R. C. 24. Julii 1660. in Aretina. Alias resolvitur de B. Maria Virgine. Vide nu. 421. 424.*

Missæ omnes de Sanctis sub ritu duplici excluduntur ab octava Epiphaniæ, præter eas, quæ sunt primæ classis, nempe Titularis, & Patroni principalis, ac dedicationis Ecclesiæ; *S. R. C. 20. Nov. 1660. in Asculana in Apulia. (Ab octava Epiphaniæ: id est infra octavam; in die autem octava neque de Titulari, vel dedicatione festum erit agendum; Rub. Miss. prop.*

Missæ plures non possunt celebrari in Capellis nobilium a Sacerdotibus Regularibus; *S. R. C. 23. Febr. 1661. in Januen. Regularibus, neque Sæcularibus. Cardinales S. R. E. & Episcopi omnes, quomodo possint; Vide n. 620.*

Symbolum in Missa sollemni potest decantari in illa Ecclesia, ubi est altare erectum sub invocatione alicujus Sancti, ratione concursus ad præscriptum rubricarum, licet de eo fiat Officium ritu semiduplici, ut pro festo S. Antonii de Padua declaravit *S. R. C. 1. Apr. 1661. in uza Burgi S. Domini. (Symbolum: totum a choro decantandum sine organi interpositione; Cerem. Episc. lib. 1. cap. 23. n. 10.*

Missæ secunda de Passione Domini cum Gloria; & Credo; in altari SS. Crucifixi singulis Dominicis, præter Resurrectionis Domini nostri, & Pentecostes, non conceditur, neque potest tolerari. *S. R. C. 3. Julii 1696. in Toletana.*

In Capella Palatii episcopalis, absente Episcopo, vel sede vacante, potest Vicarius generalis Missam celebrare, & in diebus festis ipsam audientes adimplent præceptum Ecclesiæ. *S. R. C. 2. Jul. 1661. in Bituntina.*

Missæ Sacrificium peragi potest in publico Oratorio extra aliquod Oppidum constructo, de licentia Episcopi in diebus solemnioribus anni, etiam contradicente Parocho pro commoditate villicorum circumhabitantium, dummodo habeat omnia requisita ad Ecclesiam, vel saltem ad publicum Oratorium constituendum; *S. R. C. 3. Sept. 1661. in Feretrana. (In diebus solemnioribus anni, etiam contradicente Parocho: dummodo tamen non sit Ecclesiæ Parochiali proximum. Pro intelligentia hujus decreti vide n. 620. & 234.*

Patenæ suppositio per Sacerdotem cotta indutum in communione generali, quæ per dignitates agitur, licita est. *S. R. C. 3. Sept. 1661. in Andrien. Non posse celebrari Missas etiam pro animabus Purgatorii una hora post meridiem statutum fuit a S. R. C. 24. Novemb. 1661. in Neapolitana.*

Habens indultum a Sede Apostolica erigendi Oratorium privatum in propria domo, si quis voluerit ibi edificare altare ligneum, non indiget facultate Apostolica, dummodo altare ligneum cum sacro lapide parietis colligatum, amovibile non sit, & altaris portatilis imaginem non præferat. *S. R. C. 1. Decemb. 1661. in una nullius Loci Cirignole. (Altaris portatilis erectio Episcopis regulariter conceditur iis conditionibus, ut in n. 620.*

419 Regulares tenentur quidem celebrare festum de dedicatione Ecclesie Cathedralis, sed sub ritu duplici secundæ classis, & sine octava. *S. R. C. 2. Apr. 1662. in Decreto generali, approbante Alex. VII. die 8. ejusdem mensis & anni.* Regulares in civitate, non vero per diocesim, quo nomine intelliguntur etiam Moniales. Vide n. 648. 1181. 1253. & 1317.

420 Missa in die solemnitate Corporis Christi non debet cantari post absolutam processionem: & huiusmodi consuetudo, uti a Cæremonialis dispositione aliena, omnino abroganda est: *S. R. C. 13. Jun. 1662. in Albinganen.* (Missa huius diei cantari debet per primam Dignitatem, vel digniorem Canonicum, qua finita ordinatur processio ab Episcopo peragenda. Si vero Episcopus voluerit celebrare, & SS. Sacramentum conficere, poterit Missam planam legere, omissa pro hac die solemnitate, propter processionem, & ad evitandum calorem: ac in fine Missæ, Canonici & alii capient paramenta. *Cærem. Episcop. lib. 2. cap. 33. nu. 15. 18. & 31.* Vide n. 8.

421 Episcopus non potest statuere diem Dominicam ad celebrandum festum alicuius Sancti Martyris, de quo asservatur Reliquia insignis in aliqua Ecclesia: nec de eo celebrari debere Officium & Missam in ipsa die sui Martyrii, nisi Reliquia sit de Sancto descripto in Martyrologio Romano, & nisi constet de identitate Reliquiæ ejusdem Sancti. *S. R. C. 3. Jun. 1662. in una Dubiorum.* Vide n. 630.

422 Tibia non est reliquia insignis. *Sac. R. C. 3. Jun. 1662.*

423 Omnibus & singulis Sacerdotibus, tam sæcularibus, quam Regularibus cujusvis ordinis, etiam necessario exprimi, directe præcipitur, ut Missas privatas pro defunctis, seu de Requiem in duplicibus nullatenus celebrare audeant, vel præsumant: quod si ex benefactorum præscripto Missæ huiusmodi celebrandæ incidant in festum duplex; tunc minime transferantur in aliam diem non impeditam, ne dilatio animabus suffragia expectantibus detrimentum sit, sed dicantur de festo occurrenti, cum applicatione sacrificii, iuxta mentem eorumdem benefactorum: curentque Ecclesiarum rectores, Sacerdotes, alique, ad quos spectat, ut huiusmodi decretum inviolate servetur, atque in Sacristia affixum retineatur, ubi commodè ab omnibus celebrare volentibus conspici & legi possit: in eos autem, qui contra facere ausi fuerint, vel præmissa adimplere neglexerint, locorum Ordinarii, tam sæculares, quam regulares pro modo culpæ animadvertant. *S. R. C. 5. Aug. 1662. in Decreto generali approbante Alex. VII. die 15. Sept. 1714. Clem. XI. annuente 29. ejusdem Constitut. quæ incipit: Cum occasione Missalis.* Alii dies, in quibus Missæ defunctorum præscribuntur, sunt in num. 75. An vero officium duplex respiciat prius ipsum celebrantem quoad privatam sui officii recitationem, vel potius Ecclesias, in qua celebrat, Vide n. 1262.

424 Laicos professos non debere præsumere præcedentiam a clericis suæ religionis eo quod hi sint professione posteriores, sed hi in omnibus, & quibuscumque actibus tam publicis, quam privatis sunt præferendi. *S. R. C. 19. Aug. 1662. in una Ordinis Ministrantium infirmis, Alex. VII. die 6. Decembris*

ejusdem anni confirmante, in Constit. quæ incipit: Alias emanavit.

Missa votiva de B. V. potest celebrari in die Dominico, ratione concursus populi; *S. R. C. 20. Nov. 1662. in Aretina.* Etiam causæ voti, vel alia. Vide num. 430. (Die Dominico: intellige non privilegiato, aliisque festis non privilegiatis, & dummodo Dominica non incidat in festum duplex primæ vel secundæ classis, vel infra octavas privilegiatas. Vide num. 264.)

Anniversaria dies dedicationis Ecclesiæ, dum Episcopus in consecratione ejusdem non elegerit diem, sed consecravit Ecclesiam die &c. mense &c. debet celebrari in futurum die, quo hactenus in præteritum consuetum est celebrari. *Sac. R. C. 20. Novemb. 1662. in Albinganen.* Loquitur decretum de Ecclesia, quæ primo erat consecrata, & nova indigit consecratione: puta, cum devastetur in majori parte, *Gloss. in cap. Proposuiti 4. verb. Reconciliari, circa medium, de consecrat.*

In festo Ss. Corporis Christi servanda est dispositio Cæremonialis Episcoporum *lib. 2. cap. 33.* in reponendo Ss. Sacramento, ubi nulla fit mentio de verbo *Dominus vobiscum*; non vero Rituale Romanum, ubi dicitur addi *Dominus vobiscum*, & sic servat in Urbe Summus Pontifex, & servatur ab omnibus. *S. R. C. 16. Junii 1662. in Granaten. & 28. Sept. 1674. in Salernitana.* Idem servandum in repositione Ss. Sacramenti pro quadraginta horis; *Ex Constit. Clem. XII. et aliorum Pontificum edita 1. Sept. 1726.* quæ incipit italice: *Essendo state fatte*, §. 21. Vide num. 281.

Cruz parva cum imagine Crucifixi posita super tabernaculum, in quo asservatur Ss. Sacramentum in altari, non est sufficiens in Missa, sed poni debet alia Cruz in medio candelaborum. *S. R. C. 16. Junii 1663. in Rossanen.* (Cruz parva: „In altariis, quæ per Ecclesias erecta sunt, & in quibus sacrum fieri consuevit, præter majorem tabulam, quæ vel depictam, vel incisam exhibet imaginem Sancti, in cuius nomen, & memoriam altare consecratum est, adjungi cæpit alia minor tabula, in qua vel coloribus exprimitur, vel ære, ligno, aut marmore inciditur effigies alterius Sancti; itaut Cruz auferatur, quæ, juxta Rubricas, inter candelabra collocari debet. Cum vero neminem lateat, rem divinam confici non posse, nisi Cruz cum imagine Sanctissimi crucifixi super altari constituitur, hinc minori tabulæ superadditur exiguus ideo Crucifixus, ut neque Presbyteri celebrantis oculis facile occurrat, neque ab ullo alio distingui ferme possit, nisi hi diligenter perscrutetur, utrum super altari revera Crucifixi imago proposita fuerit. Equidem non improbamus, quod idem altare in plurimorum Sanctorum nomen, ac memoriam deducitur, quodve in majori tabula aut unus tantum, aut plures etiam Sancti pingantur, vel denique, quod alia minor tabula collocetur inferius, aut alio quocumque modo, ubi unus vel plures Sancti fidelium venerationi proponantur. Illud permittere nullatenus possumus, quod Missæ Sacrificium in his altariis celebretur, quæ careant imagine Crucifixi, vel ipsa incommode

- statuantur ante Presbyterum celebrantem, vel ita tenuis, & exigua sit, ut ipsius Sacerdotis, & populi assistentis oculos penes effugiat „ Benedictus XIV. *Const.* 17. quæ incipit *Acceptimus*, 16. Julii 1746. edita. Vide num. seq.
- 429 In altari, in quo adest magna statua Sanctissimi Crucifixi, non est necesse ut ponatur alia Crux dum celebratur Missa. S. R. C. 16. Jun. 1663. in *Rossanen.* (Magna statua Sanctissimi Crucifixi: ut sacerdos celebrans, ac populus sacrificio assistens eundem Crucifixum facile & commodè intueri possint: Ex *Const.* Benedicti XIV. 16. Julii 1746. quæ incipit: *Acceptimus*. Vide num. ant. & 1105.)
- 430 Missa votiva cantata de B. M. V. cum Gloria & Credo potest celebrari die Dominico causa voti, vel alia causa. S. R. C. 16. Jun. 1663. in *Rossanen.* Vide n. 425. & adnotationem.
- 431 In consecratione Episcoporum solus Episcopus consecrandus semper uti debet colore albo: consecrator vero & assistentes debent uti colore, qui temporì convenit. S. R. C. 16. Jun. 1663. in *Grana-*
ten. Vide num. 1246. Idem ritus servari posset in sacris ordinationibus.
- 432 Missa sollemnis de S. Josepho, quando ejus festum incidit in feriam secundam, tertiam, aut quartam majoris hebdomadæ, non potest cantari, etiam ob concursum populi, sed debet omitti, nec potest in illis diebus fieri processio in ejus honorem. S. R. C. 4. Aug. 1663. in una *Urbis.* (In tertiam secundam &c.: Insuper & alii dies, de quibus vide num. 132.)
- 433 Passio in Missis privatis legi debet a celebrante in cornu Evangelii. S. R. C. 4. Aug. 1663. in una *Dalmatiarum.*
- 434 In primis Vesperis Dominicæ Passionis, non solum Cruces & imagines Salvatoris, sed etiam Icones altarium, & omnes imagines Sanctorum tegi debent. S. R. C. 4. Aug. 1663. in una *Dalmatiarum.* (Cruces & imagines Salvatoris: non tantum in altari, sed etiam per Ecclesias. *Cerem. Episcop.* lib. 2. cap. 20. num. 3. Vide n. 310.)
- 435 Hebdomadarius in decantandis in choro horis canonicis, & sua officia peragens non debet uti stola. S. R. C. 4. Aug. 1663. in una *Dalmatiarum.* (Non debet uti stola: nisi in Vesperis dici defunctorum præsentè Episcopo celebrante: tunc enim canonicus hebdomadarius pluviali nigro supra cotam erit indutus, aut saltem stola nigra. *Cerem. Episcop.* lib. 2. cap. 10. num. 10.)
- 436 Cruces, quæ sunt a Sacerdote super oblata, non sunt faciendæ manu transversa, sed manu recta in transversa parte Crucis; S. R. C. 14. Aug. 1663. in una *Dalmatiarum.*
- 437 Manus Sacerdotis ad Hanc igitur debent ita extendi, ut palmæ sint apertæ, pollice dextero super sinistrum in modum Crucis super manus, non vero infra manus. S. R. C. 4. Aug. 1663. in una *Dalmatiarum.*
- 438 Pars inferior hostiæ præcidi debet, non autem superior, quando dicitur Pax Domini sit semper vobiscum. *Sacr. Rit. Congr.* 4. Aug. 1663. in una *Dalmatiarum.*
- 439 Quando Episcopus assistit Missæ solenni, celebrans debet respondere Episcopo: *Ad Deum, qui*
lætificat juventutem meam, & alia usque ad *Indul-*
gentiam inclusive, non vero simul cum illo dicere: *In nomine Patris &c.* S. R. C. 4. Augusti 1663. in una *Dalmatiarum.*
- Quando Episcopus assistit cum cappa Missæ solemni,thurificandus est celebrans finito Evangelio, non vero Episcopus, quia non est paratus pluviali. S. R. C. 4. Aug. 1663. in una *Dalmatiarum.*
- In die commemorationis omnium fidelium defunctorum, sacrificia possunt a Sacerdotibus celebrantibus applicari ad libitum, scilicet vel pro omnibus fidelibus defunctis, vel pro aliquibus tantum; S. R. C. 4. Aug. 1663. in una *Dalmatiarum*, & 9. Decemb. 1701. in una *Ordinis Capucinatorum*, & 2. Sept. 1741. in *Aquen.* (Applicari ad libitum: Missa vero tam sollemnis, quam privata, recitatur in communi, excepta unica solemni in die obitus. *Rub. Miss. prop.* Vide num. 300.)
- Canonici pluviali, planeta, dalmatica, vel tunnicella parati, non debent deferre almutias: canonico vero defuncto induto planeta, seu dalmatica, vel tunnicella, imponi potest almutia super brachium. S. R. C. 4. Aug. 1663. in una *Dalmatiarum.* (Induto planeta &c. Non alio habitu sive Confraternitatum, sive Religionum, sed cum sacris vestibus ordini convenientibus. Et non solum canonici, sed omnes de clero, præsertim Sacerdotes, Diaconi, & Subdiaconi. Clemens XI. 9. Dec. 1706. in *Constit.* quæ incipit: *Acendo la Santità di Nostro Signore*: & *Rit. Rom. Tit. de Exequiis.*
- Canonici quando Missam celebrant, de rigore uti possunt annulo aureo, sed sine gemma, & sine aliqua effigie. S. R. C. 4. Aug. 1663. in una *Dalmatiarum.*
- Canonici assistentes tenentur accipere birretum de manu Episcopi cappa induti, & eidem reddere, non obstante alio decreto præcipiente per capellatum hujusmodi implenda esse. S. R. C. 4. Aug. 1663. in *Ragusina.* (De manu: non de capite Episcopi. Vide n. 175.)
- Archipresbytero Ecclesiæ tamquam Archipresbytero, & in functionibus archipresbyteralibus, & ad se uti Archipresbyterum spectantibus, non competit usus habitus Protonotarii. S. R. C. 24. Maii 1664. in *Taurinen.* (Non competit usus habitus Protonotarii: nisi forte subтана violacea. Vide n. 119.)
- Protonotarius apostolicus prima dignitas alicujus cathedralis, non potest in habitu Protonotarii sedere in choro in suo stallo, sed sedere debet, ut dicitur in libro Cæremoniali: *Sacr. Rit. Congr.* 12. Jul. 1664. in *Tridentina.* (Ut dicitur in Cæremoniali: scilicet post Abbates, si erit non participans, supra vero, si erit participans. *Cærem Episcop.* lib. 1. cap. 13. num. 13. Vide num. 136. & 170.)
- Dedicatio Basilicæ SS. Salvatoris extra almam Urbem non habet integras secundas Vesperas, si concurrat cum sequenti Officio duplici minori. S. R. C. 12. Jul. 1664. in una *Ord. Min. de Obsero.*
- Recitantes ex legitima concessione Officium SS. Corporis Christi in qualibet feria quinta per annum non impedita festo novem lectionum, illud persolvere debent, ut in die ejusdem solemnitas: Missam vero debent celebrare quæ est votiva de SS.

- Sacramento . S. R. C. 12. Jul. 1664. in una Ord. Min. de Observ. Feria quinta non impedita, intellige etiam per Officia translata . Vide num. 257. (Ut in die ejusdem solemnitate : exceptis Alleluja in Responsoriis & Antiphonis , extra tempus Paschale non recitandis . Vide num. 1085 . (Missa : cum Gloria in Excelsis , & sine Credo . Vide num. 1273 .
- 449 Cum S. Januarii fuerit declaratus a S. R. C. Patronus principalis Regni Neapolitani , hinc de festo dicti Sancti debet in eodem Regno fieri officium sub ritu duplici cum octava , sed de S. Januarii tantum , non vero de sociis ejusdem , quorum officium transfertur ad primam diem non impeditam . S. R. C. 12. Jul. 1664. in Monopolitana . (Sub ritu duplici : primæ classis ; Rub. Brev. de Patrono , & S. R. C. num. 25 .
- 450 Secundæ Vesperæ de die octava non privilegiata concurrentes cum primis Vesperis festi duplicis , debent dimidiari , & fieri a capitulo de festo sequenti . S. R. C. 12. Jul. 1664. in una Ord. Min. de Observ. (Debet dimidiari : Procehit hic quoque in octava dedicationis Ecclesiæ ; fallit autem in octavis B. Mariæ Virginis , & in Vesperis festi SS. Angelorum , & Apostolorum ; Vide num. 447. 523. & 632 .
- 451 Lectiones primi Nocturni in Officio de festo duplici majori , sumendæ sunt ex ejus communi , si ex concessione non habeantur propriæ . S. R. C. 12. Jul. 1664. in una Ord. Min. de Observ. .
- 452 In Missis de Beatis , quæ sub ritu duplici majori celebrantur , non debet dici Credo . S. R. C. 12. Jul. in Romana Ord. Min. S. Franc. de Observ. (In Missis de Beatis : nisi essent patroni loci ex auctoritate Sedis Apostolicæ . Vide num. 1312 . Quid vero in Missis de Sanctis ? Vide num. 1191 .
- 453 Missæ celebratio in Ecclesia (seu Oratorio) sita in territorio extra moenia alicujus oppidi , non potest prohiberi , antequam celebraretur in Ecclesia Parochiali . & Matrice , non obstante decreto Episcopi in Synodo Diocesana , aut quocumque alio , etiam in erectione Ecclesiæ edito , celebrationem hujusmodi prohibente ; S. R. C. 30. Aug. 1664. in Camerinensi , & 24. Jan. 1665. in Nucerna . Hoc decretum non habet amplius locum in illis Ecclesiis , quæ Parochiales sunt proximæ ; ut supra jam notatum fuit ; Vide n. 234. & 286 .
- 454 Dignior sacerdos , ad quem spectat candelam , cineres , & palmam sacerdoti celebranti in die Purificationis , in feria quarta cinerum , & in Dominica Palmarum ministrare , debet ab eodemmet celebrante supradicta accipere stans , non vero flexis genibus ; S. R. C. 30. Aug. 1664. in Sutrina . (Dignior Sacerdos : intellige canonicum , secus debet genuflectere , juxta Cæremoniale Episcop. Vide num. 811 .
- 455 Anniversaria , & Missæ cantatæ de Requiem relictæ ex dispositione testatorum quotannis in die ipsorum obitus , etiam in duplici majori contingentes possunt celebrari , & proinde in Decreto , die 5. Augusti 1662. edito , non comprehenduntur . S. R. C. 22. Novemb. 1664. in Novarini . approbatae Alex. VII. in ejus Bullario Const. 176. quæ incipit Creditæ nobis , anno 1667. edita . (In die ipsorum obitus : nunc autem extenduntur extra obitum ,
- Vide num. 1279. seqq. (In duplici majori : nisi esset de præcepto . Vide num. 19 . Intelligendum tamen hoc decretum de unica Missa de Requiem cantata , non vero de Missis privatis .
- Cum ex privilegio Apostolico Religio Servorum B. M. V. possit , & valeat recitare Officium Sanctissimi Sacramenti qualibet feria quinta , & illud Beatæ Virginis qualibet die Sabbati sub ritu semiduplici , dummodo d. dies non sint impediti officio 1x. lectionum , & exceptis Adventu , Quadragesima , & Vigiliis : & cum malitios eveniat , quod sit remittendum Officium alterius Sancti , aliis de causis translatum : ideo Rector , & Patres Montis Senarii in Etruria ejusdem Ordinis , ad tollenda multorum dubia supplicarunt Sacram Rituum Congregationem pro declaratione : an dictis diebus dicendum sit officium translatum , vel potius Sanctissimi Sacramenti , & B. Virginis ex dicto privilegio , prout hactenus consueverunt ? & eadem Sac. Rit. Congregatio respondit : *translatum alterius prætrahi , & officium fieri juxta privilegium , stante præsertim laudabili consuetudine .* S. R. C. 22. Nov. 1664. in una Etrurie . Hoc decretum est municipale tantum , stante laudabili & particulari consuetudine , generale vero contrarium , consule sub n. 719. seqq. .
- Archipresbyter alicujus loci , & Ecclesiæ , quæ non habet clerum , ipso absente , vel impedito , potest deputare in functionibus parochialibus unum ex capellanis amovibilibus plurium Confraternitatum in sua Ecclesia degentium sibi benevium ; non obstante quod alii capellani noviter instituti prætendant ad ipsos , uti non amovibiles , spectare . S. R. C. 20. Jun. 1665. in Ariminensi .
- In die , quo celebratur festum duplex etiam translatum , prohibetur Missa de Requiem , nisi sit præsens cadaver : Anniversarium potest antefieri , immo debet , & in feriis majoribus debent omnino cantari duæ Missæ , & collectæ pro defunctis non admittantur , nisi in Missis simplicium , & feriale . S. R. C. 31. Jul. 1665. in una Nullius , Provincie Trevicen . (Nisi sit præsens cadaver : Intellige de unica Missa solemni eo modo quo in n. 19 . (Cantari duæ Missæ : ubi adest onus cantandi , de quo consule num. 606. & 1261 . (Collectæ pro defunctis . Quid vero statuatur pro defuncto in particulari , require num. 589 .
- Jus porrigendi , & dandi aspersorium Episcopo accedenti ad cathedralem privative in omnibus functionibus spectat ad digniorem de capitulo , non autem ad Vicarium . S. R. C. 31. Jul. 1665. in Manturanen . (Ad digniorem de capitulo : secus extra cathedralem , ut in n. 71 .
- Celebrans , & assistentes in Vesperis & Missa solemni , etiam in solemnitatibus , debent sedere in scamno , & non in sede camerali . S. R. C. 13. Jul. 1667. in Regnaten . in Calabria . (Celebrans , & assistentes : licet canonici , tam Episcopo præsentem , quam absente . Vide num. 115. & 143 . Modus vero sedendi in Missis habetur in num. 200 .
- Quando exponitur Sacramentum in Altari pro initio quadraginta horarum , vel spiritualium exercitationum , si accidat in festo primæ , vel secundæ classis , tunc in collegiatis , vel duæ cantentur Missæ , una de festo , seu de Dominica post tertiam ,

tiam, altera votiva de Sacramento post nonam, vel una cantetur de die cum commemoratione SS. Sacramenti. S. R. C. 13. Febr. 1666. in una Rubricarum. (In festo primæ, vel secundæ classis, si-
ve in Dominica &c. omnibus diebus vigore Kalendarii universalis seu particularis illius Ecclesiæ, si-
ve Secularis, sive Regularis. Item in feria quarta Cinerum, secundæ, tertiæ, & quarta majoris hebdomadæ, per totam octavam Paschæ, Pentecostes, & Epiphaniæ, in Vigilia Nativitatis, & Pentecostes; in quibus unica cantari Missa præcipitur (etiam ubi adest usus cantandi plures Missas quotidie) de octava, Dominica, vel feria &c. cum commemoratione SS. Sacramenti sub unica conclusione. Clem. XI. & Clem. XII. in Const. 40. Horum confirmab aliis Summis Pontificibus, edita 1. Sept. 1736. quæ incipit italice: *Esendo state fatte* §. 12. (Vel duæ cantentur Missæ: Hæc alternativa non habet locum in expositione quadraginta horarum, sed forte in illa spiritualium exercitationum occasione præacta, ut loquitur præsens decretum.

461 In Officiis Sanctorum concessis Regularibus infra annum, puta Conceptionis B. V. M. Ordini S. Francisci, sicut etiam in officiis Translationum &c. octava benedictio erit: *Cujus festum colimus* &c. S. R. C. 13. Febr. 1666. in una Rubric. Ord. Min. de Observ.

462 In assignatione Missæ & Evangeliorum, quæ debentur extra tempus paschale SS. Martyribus Stanislaw Pontif. Petro, ac Nereo & Achilleo, servandæ sunt rubricæ generales. S. R. C. 18. Sept. 1666. in Romana. (Servandæ sunt rubricæ generales; scilicet Epistolæ & Evangelia erunt accommodanda pro Ss. Stanislaw & Petro de communi unius Martyris, & pro Ss. Nereo & Achilleo, de communi plurimorum Martyrum extra tempus Paschale.

464 Nulla disparitas adest inter Translationem festorum Apostolorum, & illam Evangelistarum, sed occasione dictæ Translationis faciendum est Officium, quod prius in Calendario proponitur. S. R. C. 18. Sept. 1666. in Romana. Vide n. 832.

465 Prima Dignitas in Cathedrali præcedit Vicario capitulari: quia cum hic habeat auctoritatem, & jurisdictionem a capitulo, non debet præcedere primam Dignitatem, in qua capitulum representatur. S. R. C. 2. Apr. 1667. in Perpetua. Vide n. 16.

466 Missa votiva dum cantatur pro re gravi de aliquo Sancto, semper dici debet cum Gloria, & Credo, & cum colore quo utitur in festo cuius Missa cantatur. S. R. C. 13. Aug. 1667. in una Civitatis Quercet. (Pro re gravi: passim enim & sine rationabili causa Missæ solemnes & privatæ ritu votivo sunt celebrandæ. Rubric. Miss. de Missis votivis, rub. IV. num. 3. & proprio loco in fine Missalis.

467 Nemini licet facere octavas pro Defunctis sine speciali indulto Sedis Apostolicæ; neque intuitu aliquis altaris privilegiati in aliqua Ecclesia licet exponere tabellam super januiam ipsius Ecclesiæ cum inscriptione: *Indulgentia, per li Meriti*: sed tantum super ipso altari privilegiato consuetis verbis: *Altare privilegiatum pro Defunctis*. S. R. C. 13. Augusti 1667. in Romana.

468 Sacerdos secularis, siue Capellanus, siue non, qui recitavit Officium semiduplex, vel simplex, vel

feriale, illo die celebrans in aliqua Ecclesia Regularium, in qua recitatum est ab ipsis Regularibus eadem die Officium duplex de non præcepto, prout de Sancto aliquo sui Ordinis, non potest dicere Missam de Requiem. Sac. Rit. Congreg. 9. Julii 1668. in Conversana. (Regularium: intellige etiam Monialium. Vide n. 758.

Decretum de non exponenda imagine S. Antonii de Padua in habitu Capuccinorum, sed Conventualium, habet locum tantum in Sacario & Ecclesia Metropolitana Neapolis, & non ubique. S. Rit. Congreg. 21. Julii 1668. in una Ordinis Capuccinorum. Exemplar habetur in Archivo generali Ordinis. Vide n. 327.

Ratione communicationis privilegiorum non potest recitari peculiare Officium concessum aliis Ordinibus regularibus, de quorum privilegiis facta fuit communicatio. Sac. Rit. Congreg. 15. Septem. 1668. in Januen. (Communicatio: etiamsi esset amplissima. Vide n. 513.

471 Missa S. Crucis non debet ullo modo celebrari die Veneris infra octavam Nativitatis Domini, non obstante quacumque prætensa consuetudine illam celebrandi singulis diebus Veneris infra annum, & signanter infra octavam supradictam. S. R. C. 12. Januar. 1669. in Florentina. Vide n. 193.

In Officio de die infra octavam Corporis Christi non legitur nona lectio de festo simplici. S. R. C. 8. Jun. 1669. in una Dubier. Rubricarum. In Officio de die: Secus in Officio de Sanctis occurrentibus. Vide n. 487. 640. & 824.

473 Missa Conceptionis immaculatæ B. M. V. & continuatione quolibet die Sabbati ex particulari populi devotione, & ex quo sit Patrona loci, non conceditur, sed ejus loco permittitur Missa de S. Maria in Sabbato, dummodo non sit impedita ab aliis festis duplicibus, seu semiduplicibus; S. R. C. 20. Jul. 1669. in una Alexanen. (Missa de S. Maria: regulariter semper dicitur una ex votivis juxta temporis occurrentiam, etiam ex præscripto fundatorum, aliam acclamantium. Vide d. 1259. (Festis duplicibus & semiduplicibus: intellige etiam translatis. Vide n. 718. & seqq.

Anniversaria, & Missæ de Requiem, quæ ex dispositione Testatorum cum cantu sunt quotannis celebrandæ, possunt cantari, etiamsi ipsorum obitus inciderint in festo duplici majori, non tamen de præcepto. Sac. Rit. Congreg. 20. Jul. 1669. in Decreto generali annuente Clem. IX. 13. Aug. ejusdem anni. (De præcepto audiendi Sacrum: & abstinenti ab operibus servilibus. Vide n. 1300. Ritus vero anniversaria celebrandi, habes ex integro sub num. 19.

475 Privilegium Alexandri VII. die 22. Januar. 1667. 475 circa Missas de festo duplici in altariis perpetuo privilegiatis celebratas, extenditur etiam ad altaria non in perpetuum, sed ad septennium, seu alius brevius, vel longius tempus, ac non omnibus, sed aliquæ, vel aliquibus tantum hebdomadæ diebus privilegiatis: ac proinde Missæ, quæ ibidem de festo currenti, in quo Missæ Defunctorum celebrari non possunt, siue ex obligatione, siue ex sola fidelium devotione celebrabuntur, suffragantur, ita ut animæ Christifidelium, pro quibus celebratæ fuerint,

rint, Indulgentias per privilegia hujusmodi concessas consequantur in omnibus & per omnia, perinde ac si Missæ Defunctorum ad formam eorumdem privilegiorum celebrata fuissent. *Sac. Rit. Congr. 20. Jul. 1669. de mandato Clementis IX. in suo Brevis, quod incipit Cum felices record. 23. Septemb. 1669. confirmatum.* Hoc privilegium etiam amplectitur Ecclesiæ Ambrosianæ ritum. Vide n. 1158. 1699.

- 476 Missa B. Mariæ Virginis sub invocatione Septem dolorum feria sexta infra hebdomadam Passionis, ab iis, qui gaudent hujusmodi Indulto, debet recitari cum Gloria Patri ad Introitum, & cum Psalmo *Judica me Deus* ad Confessionem, sed sine Gloria in excelsis. *Sac. Rit. Congr. 31. Aug. 1669. in Tornacensis.* Hodie vero dicitur hymnus Angelicus, & Symbolum ex decreto Benedicti XIII. qui die 22. Aug. 1727. demandavit Officium & Missam cum Gloria in excelsis, & Credo pro Ecclesia universali. Quid vero statuat de hoc festo in concursu Annuntiationis, vel alterius, require n. 488.

- 477 Quando adest legatum, quod Sacerdos antequam discedat ab altari, recitet aliquod Evangelium, Psalmum, seu Orationem post terminatam Missam, debet oneri sibi injuncto satisfacere post finem Missæ, exutis vestibus sacerdotibus, & cum sola cotta in altari, vel in Sacristia, & sic legatum adimplere. *Sacra Ritum Congregatio 31. Aug. 1669. in Conversiana.* (Cum sola cotta: quæ ab Episcopis Regularibus, & a Sacerdotibus quibuscumque, cum commode haberi possit, subitis vestes sacras ibidem debet. *Rub. Miss. de Preparat. n. 2.*)

- 478 Præcedentia debetur Coadjuturi Canonici Ordinis presbyterialis, non adhuc Sacerdoti, sed in minoribus Ordinibus tantum constituto, & pro suo coadjuto ecclesiasticis functionibus, & choro interestenti. Canonici quoque Ordinis Diaconalis, in minoribus Ordinibus, vel in sacro tantum Diaconatus Ordine constituti debent præcedere Canonicis Ordinis subdiaconalis in presbyteratus Ordine constitutis. *Sac. Rit. Congr. 31. Maji 1670. in Felina.* Vide n. 196. & 166. (Debent præcedere: Intelligere ubi Præbendæ sunt distinctæ. Vide n. 54. & 271.)

- 479 Infra octavam Corporis Christi, prohibentur Missæ votivæ quæcumque, vel pro Defunctis. *S. R. C. 21. Jun. 1670. approbante Clemente IX. die ipsiusque anno ex Decreto 20. ejusdem Pontificis, cujus initium: Cum occasione Missalis.* (Votivæ quæcumque, vel pro defunctis: Excipite votivæ solemnes pro re gravi, & Defunctorum præsentis Corpore. Vide n. 75. & 486.)

- 480 Missæ Defunctorum non possunt celebrari, nisi cum colore nigro, vel saltem violaceo. *S. R. C. 21. Jun. 1670. in Oriziana.*

- 481 Missam in Altari majori, ubi est expositum publice SS. Sacramentum, non licet celebrare, præsertim si in Ecclesia adsint alia Altaria, in quibus celebrari possit. *Sac. Rit. Congr. 9. Aug. 1670. in Bononiensis.* Neque privata, neque solemnis, nisi ea dumtaxat pro expositione, & repositione Venerabilis, ut in Oratione quadraginta Horarum n. 10. Clem. XII. aliorumque Pontificum jussu ordinata, Const. edita 1. Sept. 1736. cujus initium: *Essendo state fatte*, Vide n. 1226.

- 482 Protonotarius simplex Sacerdos, si vult præcedere aliis Sacerdotibus simplicibus quoad ordinem, & ætatem, debet incedere in habitu Protonotarii, secus nulla eidem præcedentia debetur. *S. R. C. 13. Septem. 1670. in Vinsimiliensis.* (Debet incedere in habitu Protonotarii, sed quotidianas distributiones eo casu amittit. Vide n. 184. & 722.)

Archidiacono primæ dignitati non licet sive in præsentia, sive in absentia Episcopi uti pulvinari serico, sed coriaceo tantum. *S. R. C. 13. Sept. 1670. in Bencentiana.* (Archidiacono: similiter & omnibus dignitatibus. Vide n. 124.)

Prima dignitate impedita, vel absente, succedat secunda dignitas in functionibus peragendis, & secunda impedita, succedat tertia, & omnibus dignitatibus impeditis, vel absentibus, primus Canonici id exequatur. *S. R. C. 29. Novemb. 1670. in Senensis.* Vide n. 101. & 489.

Non debet cantari, neque celebrari Missa in Altari, ubi est expositum SS. Sacramentum, nisi sit pro eo exponendo: at si ex necessitate fieri opus esset, populus benedicens est more consueto, & non cum SS. Sacramento. *S. R. C. 13. Jun. 1671. in Angelopolitana.* (Exponendo: vel etiam reponeudo: Constit. Clem. XI. quadrag. Hor. n. 10. Vide n. 481. & 1056.)

Missæ cantatæ Mortuorum infra octavam Corporis Christi non sunt celebrandæ, nisi præsentis corpore. *S. R. C. 12. Sept. 1671. in Ausana.* Vide n. 199.

Si festum simplex occurrat eo die, quod fit de festo duplici infra eandem octavam Corporis Christi, tunc legitur non lectio de eodem festo simplici. *S. R. C. 12. Sept. 1671. in Nuscana.* Vide n. 472. & 624.

Si festum Dolorum B. M. V. occurrat in aliud festum altioris ritus, transfertur in Sabbatum sequens, si vero concurrat cum festo Annuntiationis ejusdem B. M. V. Vespere dicuntur de Annuntiatione sine commemoratione de Septem doloribus. *S. R. C. 3. Sept. 1672. in una Rubricarum.* (Transfertur in Sabbatum sequens: etiam si occurrat eadem die Officium alterius Sancti (nisi sit primæ, vel secundæ classis) quod transfertur juxta Rubricas, scilicet in primam diem non impeditam. Bened. XIII. 25. Jan. 1729. in decreto gener. Urbis, & Orbis. Vide num. 476.)

Functiones Pontificales, quæ absente, vel impedito Episcopo, spectant ad primam dignitatem, sunt festum Nativitatis Domini, Epiphaniæ Ascensionis, Pentecostes, SS. Apostolorum Petri & Pauli, Assumptionis B. M. V. Omnium Sanctorum, Dedicationis Ecclesiæ Cathedralis, Tituli ejusdem Ecclesiæ, Patroni civitatis, necnon Commemoratio omnium Fidelium defunctorum, distributio Candelarum, Cinerum, Palmarum, celebratio Officii feria V. in Coena Domini, feria VI. in Parasceve, festum Paschatis Resurrectionis D. N. & dies solemnis Dorporis Christi cum processione. *S. R. C. 3. Decemb. 1672. in Anariensis.* (Functiones Episcopales; quas, præter expositas in hac sanctione, alibi reperies sub n. 101.)

Canonicus Penitentiarius Ecclesiæ Cathedralis non potest cogi ad interscendum Missis cantatis pro Diacono & Subdiacono, constitutione, seu consuetudine in contrarium non obstante. *S. R. C. 21. Jan.*

21. Jan. 1673. in *Veliterna*. (Non potest cogi: ut præsto sit ad audiendas confessiones ex legitima causa, & ex necessitate, & dum tempore deputationis confessiones actu audit, deberi ei distributiones quotidianas, non secus ac si divinis in choro interesset, decrevit Sac. Cong. Concilii Trid. 10. Martii 1635. lib. 16. *Decretorum* pag. 175. Vide n. 635.)

491 Cum ex parte Parochorum, Rectorum, & Sacerdotum locorum & Terrarum, nempe di *Cuncto, Carzagetto, Fontanella, Carrigione, Medola, Solferino, Ostiano, e Volsongo*, Diocesis Brixienensis, quæ sunt site extra limites Status Veneti, Sacræ Rituum Congregationis humilime supplicatum fuerit, quatenus ipsis, ad servandam uniformitatem in recitatione Officiorum Diocesis Brixienensis, benigne impertiri dignaretur, ut officia Sanctorum universo Dominio Serenissimæ Reipublicæ Venetiarum concessa, ac in posterum concedenda, etiam in præfatis locis, & feriis recitari valeant. Sacra eadem Congregatio, audita prius relatione Eminentissimi Episcopi, rescribendum censuit: *Non indigere alia facultate. Die 7. Decembris 1673. in Brixien.*

492 Quamvis S. R. C. die 18. Julii 1671. annuente Clemente IX. die 16. Sept. ejusdem anni, ad dubium an de Sanctis ad libitum fieri possit translatio, sicut fit de aliis Sanctis, qui non sunt ad libitum, similiter translati, responderit *Affirmative*: nihilominus eadem Sacra Congregatio habita die 2. Decemb. currentis censuit, prædicto decreto non obstante, in futurum Officia Sanctorum ad libitum non esse transferenda, quando dies eorum festivitatum sunt impediti Dominico, aut aliquo die festorum mobilium. *S. R. C. 20. Decemb. 1673. in una Urbis, & Orbis.* (Non esse transferenda: Impedit quoque officii ad libitum recitationem dies infra octavas quascumque. Et Episcopo loci conceditur statuere aliam pro Sanctis ad libitum perpetuo impeditis. Vide n. 537. & 1215.)

493 Protonotario Apostolico in celebratione Missæ non licet deferre anulum in digito. *S. R. C. 3. Mar. 1674. in Baren.*

494 Antiphonas primas recipere in choro, & Spiritum Sanctum invocare in Capitulo spectat ad primum Canonicum Cathedralis Ecclesiæ, quando sit constitutus in Ordine Episcopali, non autem ad primam Dignitatem. *S. R. C. 12. Nov. 1674. in Neapolitana.* Vide n. 186.

495 Celebrans in Missa solemniter procedere debet ad præparatam sedem aperto capite, & ita regredi ad Altare, quando sedere debet, dum cantatur Hymnus Angelicus, & Symbolum Apostolorum, sed ad illa verba, quæ cantantur in choro, ad quæ fieri debet inclinatio, tenetur se inclinare nudo capite, non obstante contraria consuetudine. *S. R. C. 21. Mar. 1676. in Collen.* (Sed ad illa verba, ad quæ fieri debet inclinatio: quæ sunt in Hymno: *Adoramus te, gratias agimus tibi, Jesu Christe, & suscipe deprecationem nostram*, in Symbolo: *Jesum Christum, & omnia verba articuli Et incarnatus est* &c. (ad quæ, loco reverentiæ, genuflexio præscribitur in tribus Missis Nativitatis Domini, & in die Annuntiationis Beatæ Mariæ tantum) & simul adoratur sequentibus simul & semper ministris paratis. *Ex Miss. Rubr. l. pr.*

Ad benedictionem solemnem Episcopi omnes etiam Magistratus civitatis tenentur gen. flectere præter Dignitates & Canonicos Cathedralis. *S. R. C. 21. Mar. 1676. in Ferenina, & antea 23. Mar. 1641. in Imolen.* Canonicos Cathedralis. Adde etiam Collegiatæ, ubi consuetudo adest. Vide n. 1072.

In benedicendo populo cum SS. Sacramento iste modus approbatur, nimirum cum Sacerdos statuat populum, Ostensorium ante pectus tenet, tunc elevat illud decenti mora, non supra caput, sed tantum usque ad oculos, & eodem modo illud demittit infra pectus, mox iterum recta linea illud tollit usque ad pectus, & exinde ad sinistrum humerum ducit, & reducit ad dexterum, & versus ante pectus reducit, ibique aliquantulum sistit, quasi peracta ad omnes mundi partes Cruce, & Sacramentum etiam venerandum omnibus præbet, tunc gyrum perficiens collocat Ostensorium super Altare. Servari potest alius modus descriptus in *Ceremon. Episcop. lib. 2. cap. 33.* ubi requiritur tantummodo, ut cum eodem Sacramento celebrans producat signum Crucis. *S. R. C. 21. Martii 1676. in Collen.* (Servari potest alius modus: scilicet: accepto Ostensorio, ambabus manibus velatis elevatum tenens, vertens se ad populum facit signum crucis Episcopus nihil dicens: quo facto, deponit super Altare, velum exiit, & genuflectit super pulvino in infimo Altaris gradu. *Cerem. Episc. lib. 2. c. 33. n. 26. seqq.*

Potest Episcopus concedere, etiam contradicente Parocho, licentiam Regularibus in die festivitatis alicujus Sancti, præcipue Fundatoris, faciendi processionem cum reliqua ejusdem Sancti, & cum Confraternitatibus erectis intus Conventum, & extra claustra dicti Conventus, & intra limites Parochiæ dictorum Regularium. *S. R. C. 13. Jan. 1676. in Nuscana.* Vide n. 107.

In Exequiis parvulorum in feria quinta in Coena Domini, & in feria sexta, & Sabbato sancto majoris hebdomadæ potest omitti *Gloria Patri* in psalmis, qui dicuntur pro conformitate temporis, *S. R. C. 16. Januar. 1677. in Hispanen.* (Sabbato sancto: ante Vesperas recitatis in choro, post quas jam reassumitur *Gloria Patri*. Vide n. 1031.)

Habetur in aliquibus Ecclesiis Reliquia insignis alicujus Sancti, qui cum socio est in corpore Beatorum, & uterque habet fidei simpliciter ritum, veluti contingit in festo SS. Gervasii & Protasii, quorum duæ lectiones vitam, amborumque mortem enarrant: in quo casu, si lectiones disjungi commodè possunt, legenda est illa de Sancto, cujus fit Officium duplex propter Reliquiam insignem in secundo nocturno; & hæc erit quarta lectio: quinta, & sexta sumenda sunt de communi, altera vero lectio disjuncta ponitur poterit pro nona lectione in tertio nocturno tamquam de Sancto simplici, de quo fieri debet etiam commemoratio ad laudes. Si vero non possunt commodè disjungi, ponenda est in secundo nocturno præ quarta, & quinta lectione, & sexta legenda est de communi, & in hoc casu lectio nona pro simplici non est repetenda, fieri tamen debet de eo commemoratio. *S. R. C. 16. Jan. 1677. in Hispanen.* Vide n. 161.

DECRETA S. R. C.

de iis, quæ in causis Beatificationum, & Canonizationum Sanctorum servanda sunt, approbantur.

501 Sanctissimus D. N. Innocentius XI. provide considerans, quod in tota Ecclesiæ gubernatione nihil majus, aut gravius sit, quam homines declarari pro sanctis, eosque uti tales colendos, & venerandos decernere, & pendens, quod licet fel. rec. Urbanus VIII. de consilio Congregationis Sanctissimæ Inquisitionis nonnulla super hoc ediderit decreta, subindeque Sacra Rit. Congreg. alias ordinationes fecerit secundum casum contingentias a Summis Pontificibus approbatas, nihilominus experientia docuit, quod adhuc nonnulla desiderantur pro meliori causarum hujusmodi directione: idcirco jussit materiam diligenter discuti primum in Congregationibus particularibus, deinde vero in generalibus, prout factum fuit, & sub diebus 9. Julii & 6. Augusti 1678. emanarunt resolutiones sequentes, si eidem SS. placuerit, publicandæ.

§. I.

Primo. Animadvertens eadem Sac. Congreg. quod necessarium sit, ut processus auctoritate ordinaria fabricandi conficiantur cum maxima diligentia, censuit mandari Ordinariis locorum, ut ultra Testes inductos a Postulatoribus, teneantur ipsi quoque inquirere, ac examinare alios Testes bene instructos super vita & moribus Servi Dei: & si aliquid reperirint in contrarium, quod ipsis videatur relevans, super sedcant in ulteriori inquisitione, donec S. Congreg. esciscertiora per litteras, mandet quid agendum sit.

Secundo. Hujusmodi diligentias servari vult etiam in processibus auctoritate Apost. faciendis a Judicibus Delegatis, quibus per litteras particulares Sacre Congregat. enixe commendari debeat: & idem faciat Promotor Fidei in litteris scribendis Subpromotoribus.

Tertio. Et pro majori cautela præscribi debeat in litteris remissorialibus, quod non solum Interrogatoria retineantur semper clausa, & sigillata cum sigillis eorumdem Judicum, non aperienda, nisi in actu examinis, & claudenda in fine, sed ulterius depositiones ipsæ, antequam processus sit absolutus, in fine cujuslibet sessionis claudi, & signari debeant cum sigillis Judicum, nec possint aperiri, nisi in præsentia ipsorum in principio cujuslibet examinis, & sessionis, ac hujusmodi diligentia fieri debeant etiam in processibus fabricandis in Curia. Idemque Judices, prout etiam Subpromotores, & Notarii tam in partibus, quam in Curia, ac Testes, & in Curia etiam Protonotarius, debeant ante inchoationem processuum præstare juramentum de servando secretum religiose sub pœna excommunicationis ipso facto in casu controventionis incurræ, formulam ejusdem juramenti imprimendam in fine decretorum, & pro omnimoda observantia transmittendam Judicibus Delegatis in

ipsis litteris remissorialibus, & Subpromotoribus in litteris Promotoris.

Quarto. Considerans quoque Sac. Congreg. quod principale fundamentum in causis Beatificationum, & Canonizationum constitui debet in fidelis interpretatione processuum extero idiomate confectorum: & quod licet ex laudabili observantia interpres semper fuerit electus ab Em. Ponente citato & audito R. P. Fidei Promotore; nihilominus super hoc decreta generalia nihil disponunt; idcirco decrevit, quod imposterum in qualibet causa interpres eligatur ab Em. Card. Ponente, citato, & audito R. P. Fidei Promotore, & pro majori cautela, postquam interpretatio fuerit facta, revideatur ab aliquo viro probato, & perito, qui secreta ad hoc Officium assumatur ab eodem Em. Ponente, & si reperiat aliquis error substantialis, Interpres severe puniatur arbitrio Sac. Congr. per quem Em. deferri debeat tam Interpreti quam Revisori juramentum de fideliter sibi munus commissum adimplendo, quibus etiam eadem S. Cong. assignavit mercedem pro suis laboribus, nempe carolenum unum pro quolibet folio reducto, ita ut facies sit linearum 24. & linea syllabarum 16.

Quinto. Advertens etiam quam necessarium sit diligens custodia processuum originalium, decrevit, quod ii, sicuti etiam interpretationes originales illorum, qui sunt extero idiomate confecti, retineri debeant in archivo Sac. Congreg. in Vaticano, in loco clauso, & separato ab aliis scriptis, nec possint amoveri, nisi de ordine Em. Card. Ponentis, vel ad instantiam Rev. P. Promotoris ad effectum videndi, quatenus opus sit, & deinde reportandi. Cujus archivii duæ sint claves, una penes Protonotarium Apostolicum, qui pro tempore intervenerit Sac. Congregat. & altera penes Secretarium, & clavis loci, in quo custodiuntur dicti processus, stet penes eundem Protonotarium, alterius vero, in quo retinentur aliæ Scripturæ Sac. Congregat. penes Secretarium.

Sexto. Idemque Protonotarius etiam habeat facultatem revidendi inventarium dñi processuum, & quatenus non adesset, illud diligenter fieri mandet cum quatuor copiis, quarum una apud ipsum Protonotarium, altera apud Promotorem, tertia stet penes Secretarium, & quarta in eodem archivo, & in fine anni iidem Protonotarius, Promotor, & Secretarius revidere debeant dictum inventarium, & conferre cum processibus, ad effectum recognoscendi, an aliquid deficiat, & curandi ut reportentur, & Secretarius referat in prima sequenti Congregatione.

Septimo. Cum pluries dubitatum fuerit circa intelligentiam decretorum pag. 28. quod non prius Sedes Apostolica moveri soleat, quam Reges, Principes, & aliæ personæ authenticæ, & honestæ instantes supplicaverint Summo Pontifici, & tunc etiam non statim, sed expectare, quod diu pulsatur: nam si perdurabunt miracula, & supplicantium instantia, tunc Summus Pontifex, si ei videbitur, committit causam Sac. Congreg. idco, si ita Sanctissimo visum fuerit, censuit eadem S. Congreg. commissionem non esse signandam, nisi post elapsum tempus decem annorum a die præsentationis

processus auctoritate ordinaria fabricati, & cum precedenti rigorosa discussione ejusdem processus cum scriptura, & summario, & insuper habitis post decennium a die fabricationis illius novis litteris Episcoporum circa pererebrentiam famæ Sanctitatis, & miraculorum, ac devotionis populi e-nixe pro Beatificatione, & Canonizatione instantis. Nisi tamen in aliqua causa ex peculiaribus circumstantiis S. Cong. existimaverit anticipari posse tempus in discussione processuum auctoritate ordinaria confectorum, & Sanctissimus hoc approbaverit.

Octavo. In causis Servorum Dei ante Decretum fel. record. Urbani VIII. introductis non signentur commissiones reassumptionis, nisi prius per Sac. Congr. examinatis processibus, tam auctoritate ordinaria confectis, quam examinatis auctoritate Apostolica, quatenus adsint.

Nono. Cum in decreto approbato a fel. rec. Urbano VIII. die 12. Martii 1631. impresso in libello pag. 57. Sac. Congreg. cognoscens, quod in hac re, utpote gravissima, rite, sancteque procedendum est, prohibuerit omnibus, & singulis personis ecclesiasticis, tam Sæcularibus, quam Regularibus, quantumvis speciali nota dignis, ne audeant per se, vel per alios capere informationes super sanctitate, aut miraculis alicujus, nec ullo modo exquirere, aut obtinere ad hunc effectum extrajudiciales testificationes, aut subscriptiones, sub pœnis arbitrio ipsius S. Cong. infligendis, illud confirmando jussit, quod hujusmodi extrajudiciales attestaciones non solum exquiri, aut obtineri non valeant, sed rursus, quod hactenus obtente, si in futurum obtinendæ non faciant aliquem gradum probationis, nec inseri possint in processibus, tam ordinaria, quam Apostolica auctoritate fabricandis.

Decimo. Subpromotor Fidei a R. P. Promotore deputatus, cui onus incumbit primo loco spoliandi, & examinandi processum (ex quibus pendet Beatificationum, & Canonizationum substantia) ad effectum referendi eidem Promotori, debeat hujusmodi minus diligentissime, ac cum omni rigore adimplere, ac summaria, quæ solent a procuratoribus fieri, antequam typis mandentur, conferat cum processibus, subsecuta attestacione, quod fuerint per ipsum revisa, & in quolibet folio se subscribat, eandemque diligentiam conferendi cum exemplari manuscripto iterum faciat postquam fuerint impressa cum iterata subscriptione in fine, quam subsequatur subscriptio, & sigillum Secretarii: nec ante prædictas subscriptiones possint tam summaria, quam informationes publicari sub gravissimis pœnis tam quoad postulatorem, quam etiam quoad impressorem, arbitrio S. Cong. seu Emin. Card. Præfecti infligendis. Idemque Subpromotor (quatenus ipse D. Promotor ex diligenti, & accurata revisione processuum, quam facere solet, necessarium, vel opportunum duxerit) teneatur aliud summarium objectionale ad comprobationem oppositionum conficere, quod Sacra Cong. plurimum expedire cognoscit ad hoc, ut veritas magis elucescat. Et pro quolibet processu ab eodem Subpromotore examinando in quolibet dubio, persolvatur ei stipendium decem ducatorum auri præscriptum in decretis generalibus pag. 62. cum declaratione tamen, quod re-

spectu processuum auctoritate Apostolica in specie, qui pluries ad diversum effectum examinari debent, dictum stipendium debeat pro tribus dubiis tantum. nempe prima vice quando disputatur validitas, secunda vice quando disputatur de virtutibus, seu de Martyrio, & causa Martyrii, & tertia vice quando disputatur de miraculis: quamvis disputationes alicujus ex dictis dubiis pluries reiterari contingat, seu eadem dubia in diversis inspectiones pro faciliiori resolutione dividantur.

Undecimo. Et quia materia gravitas, & dignitas exposcit, ut pertractetur, & dirigatur a viris note probitatis, experientiæ, & peritiæ, censuit Sac. Cong. quod ad conficiendum tam informationes in facto, quam summarium, in quibus potissime consistit causarum pondus, assumantur solum Procuratores Collegii Sacri Palatii Apostolici, tribuendo Postulatoribus libertatem eligendi ex dicto cœtu quem voluerint, dummodo quilibet ex eis non possit eodem tempore patrocinari plures causas, quam quatuor, ad hoc ut eis facilius operam dare possint, sub pœna inhabilitatis amplius scribendi in casu contraventionis; & liceat partibus in quocumque statu causæ, rationabiliter tamen & prævia licentia Em. Ponentis, mutare procuratorem, dummodo alius in ejus locum subrogandus sit de eodem Collegio, & non habeat in totum plures causas, quam quatuor.

Duodecimo. Advocati vero ad scribendum in jure assumi debeant ad libitum Postulatorum, dummodo sint ex Collegiis Sacræ Consistorialis Aulæ, vel ex duodecim aliis approbatis a Sac. Cong. ita tamen ut quilibet eorum sex tantum causas patrocinari possit.

Decimotertio. Pro mercede autem prædictorum, ac etiam Notarii, Sac. Cong. jussit servari taxas ab ea diligenter revisas, quæ, ut omnibus innotescant, typis mandari debeant, & in fine decretorum inseri.

Decimoquarto. Cum etiam observatum fuerit sæpe postulatorem dare scripturas Medicorum, vel Chirurgorum pro confirmatione miraculorum, & ex alia parte non fuerit solitum responderi per peritos ejusdem professionis, ideo videtur necessarium ad hoc ut respondeatur secundum artem, quod Em. Ponens deputet ex officio secreto, & prævio juramento, alium Medicum, vel Chirurgum celebriorem, qui respondeat pro veritate, ad effectum videndi, an asserta miracula excedant vires naturæ.

§. II.

Die 15. Octobris 1678. facta per me infrascriptum relatione Sanctissimus præfatorum Decretorum cum eorum integra lectura, Sanctitas Sua laudavit, & approbavit, atque servari mandavit, & publicari.

Jo. Baptistæ de Luca Auditor, & Sec. Memorial.

Loco ✱ Sigilli.

Bernardinus Casalius Sac. Rit. Congregationis Secretarius.

§. III.

§. III.

Formula iuramenti Iudicum ante inchoationem Processuum.

Ego infrascriptus tactis Sacrosanctis Evangelii coram me positis iuro, & promitto fideliter adimplere munus mihi commissum circa fabricationem Processuum in causa Beatificationis, & Canonizationis Servi Dei N. iuxta formam Decretorum Sacre Congregationis Rituum, & precipue notissimarum, quae confirmata fuerunt a Sanctissimo D. N. Innocentio XI. Necnon iuro, & promitto religiose servare secretum, tam de contentis in Interrogatoriis, quam de Testium depositionibus super eisdem, & super Articulis, nec de his loqui cum aliqua persona, exceptis aliis Iudicibus, & Subpromotore, ac Notario pro eodem Processu deputatis, & in Curia exercito etiam Protonotario, sub pena perjurii, & excommunicationis latae sententiae, a quo non nisi a Summo Pontifice (excluso etiam majore Penitentiario) praeterquam in mortis articulo, absolvi possim: Et ita promitto, & iuro: sic me Deus adjuvet, & haec Sancta Dei Evangelia.

Idem iuramentum praestabitur a Subpromotore, & Notario, & in Curia etiam a Protonotario mutatis mutandis.

§. IV.

Formula iuramenti Testium.

Ego infrascriptus, tactis Sacrosanctis Evangelii coram me positis, iuro dicere veritatem, tam super interrogatoriis, quam super articulis, super quibus examinabor, necnon servare secretum, nec alicui penitus revelare, tam contenta in iisdem interrogatoriis, quam responseiones, & depositiones a me factas, sub pena perjurii, & excommunicationis latae sententiae, a qua non nisi a Summo Pontifice (excluso etiam majore Penitentiario) praeterquam in mortis articulo, absolvi possim: Et ita promitto, & iuro: sic me Deus adjuvet, & haec Sancta Dei Evangelia.

§. V.

Tassa per gli Avvocati, e Procuratori, che patrocinano le cause di Beatificazione, e Canonizzazione, nella Sagra Congregazione de' Riti, rinnovata; e stabilita dalla medesima.

Primo. Per lo spoglio universale, che si fa per una vice tantum, si osservi la Tassa del 1618. al num. 3. ove si dice, che non si possa dare più di scudi 4. per ogni cento fogli di esso processo ridotto, cioè che il foglio sia due facciate da linee 24. e la linea abbia sillabe 16.

Secondo. Per le scritture super virtutibus, & miraculis sc. 20. per ciascheduna, e non più.

Terzo. Per le risposte ne' medesimi dubii sc. 10. e per tutte le altre scritture, che riguardano fatica considerabile in tutti gli altri dubii sc. 15. per ciascheduna, e non più.

Quarto. Per le scritture d'introduzione delle cause nuove, e di riassunzione di quelle introdotte avanti li Decreti del 1642. ad effetto di segnarsi nell'uno, e nell'altre la commissione, sc. 15. e non più.

Quinto. Per le copie originali di tutte le scritture bajocchi 15. il foglio ridotto come sopra.

Sesto. Per il Sommario sopra ciaschedun dubbio, bajocchi 5. per carta dello stesso, ridotte le carte come sopra.

Settimo. Per li memoriali di qualsivoglia sorte giulli 12. per ciascheduna, eccettuate le scritture di riassunzione o introduzione delle cause, quali sogliono andare sotto nome di memoriali, per li quali si osservi ciò che s'è disposto di sopra al num. 5.

Ottavo. Per la prima copia originale tanto de' sommarii, quanto de' memoriali, bajocchi 6. la carta ridotti come sopra.

Nono. Per l'informazione in voce quando s'informa tutta la Congregazione con l'intervento de' Consultori sc. 20. tra il Procuratore e gl'Avvocati, e quando s'informa la sola Congregazione ordinaria si dia la metà.

Decimo. L'emolumento degli Avvocati sia di scudi 10. per la scrittura, e per l'informazione in voce sia il medesimo che si dà a' Procuratori.

Undecimo. Per la minuta di qualsivoglia commissione giulli 15. e per le due copie da darsi al Sig. Card. Ponente e al Segretario, si paghi a ragione di bajocchi 6. il foglio ridotto come sopra.

Duodecimo. Per l'accesso del Procuratore al Sig. Card. Ponente, e al Promotore, e per la minuta, e copia originale del fatto concordato giulli 12.

Decimoterzo. Per l'informazione in voce di Nostro Signore, e dell'Auditore di Sua Santità sc. 3. moneta al Procuratore, ed altrettanti all'Avvocato, se informerà anch'esso.

Decimoquarto. Per le citazioni, e intimazioni non si paghi cosa alcuna, e per l'esecuzione di esse si paghi a ragione della tassa de' cursori.

Decimoquinto. Le copie dell'opposizione del Promotore, eccetto la prima originale, si facciano fare dalle parti, e fatte che saranno, dovranno portarle al Promotore, che sigillate le darà alle medesime parti per distribuirle alli Signori Cardinali, Protonotario, Segretario, e Consultori.

Decimosettimo. Per qualsivoglia fatica o scrittura non espresse di sopra, s'intenda l'arbitrio del Signor Cardinale Prefetto della causa, nè possono i Curiali arbitrare, da se medesimi.

Decimosesto. E li suddetti ordini si debbano registrare, stampare, e pubblicare, ed osservare sotto pena di perpetua privazione del patrocinio, e sollecitazione delle cause vertenti nelle dette Cong. e sotto altre pene ad arbitrio della medesima Sagra Congregazione.

§. VI.

Adi 15. Ottobre 1678. Avendo io sottoscritto fatto relazione della presente tassa a Nostro Signore Innocenzo XI. la Santità sua P^{ba} lodata, ed approvata, ed ha comandato, che si osservi, e si pubblichi.

Gio: Battista de Luca Auditore, e Segretario de' Memoriali.

Luogo ✕ del Sigillo.

Bernardino Casali Segretario della Sac. Congr. de' Riti.

§. VII. Or-

§. VII.

Ordini, e Tassa da osservarsi dal Notaro della Sagra Congregazione de' Riti, rinnovati, e stabiliti dalla medesima Congregazione.

Primo. *S'ordina, che il Notaro non faccia registri, se non degli atti giudicarij, e non dell'Esame de' Testimoni, o altro, e quelli siano senza estensione di termini, o ripetizione de' titoli, eccetto che nel primo atto, quali registri debbano omninamente farsi in tutte le cause.*

Secondo. *Che per ogni centinaio di fogli di registro ben fatto, e secondo la riforma della felice memoria di Paolo V. sotto il titolo de' registri, non pigli più di quattro scudi, nè per la collazionatura, nè per la rubricatura, nè per qualsivoglia altro pretesto.*

Terzo. *Che l'istanza de' Principi, Religiosi, università, ed altri nelle cause delle beatificazioni, o Canonizzazioni, dal Segretario si consegnino al Notaro, il quale le registri negli atti, non altrimenti per extensum, ma indicando solamente il nome del Principe, o d'altri che fa l'istanza, e la data della lettera, cioè pro introduzione causæ instat talis Rex suis litteris datis die tali &c. & talis Rex &c. in altra separata, o susseguente carta dopo gli atti fatti per l'introduzione della causa scriva: Pro causæ prosecutione ad effectum obtinendi litteras remissoriales in genere instant N. Rex &c. e gli originali si conservino nell'Archivio, nè si sia l'esiratto de verbo ad verbum, ma ogni volta che sarà richiesto il Notaro, ne dovrà dare un ristretto da cavarsi dal detto registro, o manuale, come sopra, e per esse copie si paghi a ragione di copia, come si dirà al seguente numero. E per la fede di esse si diano alle giulij per ciascuna copia, delle quali una si darà all' Emo Sig. Card. Ponente, e l'altra a Mons. Segretario, e l'altra a Monsig. Promotore della Fede.*

Quarto. *Per la copia degli atti fatti in curia, o fuori in forma di buon originale, non si paghi più di bajocchi sette, e mezzo per foglio da tutte due le bande, e la facciata sia di linee 24, e la linea di sillabe 16. essendo scritta in forma di registro, si paghi a ragione di registro, come sopra.*

Quinto. *Per la copia pubblica di qualsivoglia Processo, tanto fatto auctoritate Ordinaria, quanto Apostolica si paghino al Notaro bajocchi 7. e mezzo per foglio solamente, senza alcun altro emolumento, o mercede, per detta copia, o scrittura, ed il foglio sia di facciate, linee, e sillabe, come al num. 4.*

Sesto. *Tutti li registri, copie, e scritture si debbano fare in carta buona, e lettera intelligibile, e secondo la riforma, ed ordini sopradetti: altrimenti il Notaro sia tenuto farle copiare di nuovo senza altra spesa.*

Settimo. *Che li processi che vengono de Partibus, tanto fatti auctoritate Ordinaria, quanto auctoritate Apostolica, non si registino per conto alcuno, secondo la detta riforma, ancorchè non passassero 20. fogli, ma solo si possano rubricare, se non saranno rubricati, o non interamente, nel qual caso, si possa solo rubricare quello che manca, e non altro.*

Ottavo. *Per la rubricazione di qualsivoglia cosa, che n'abbia bisogno, ridotto il Processo a carte buone, conforme alla detta riforma, oltre detti bajocchi sette e mezzo per la scrittura, si paghino giulij dieci per cento, e tale rubricazione debba in sostanza contenere tutto quello, che contiene il corpo della scrittura: e venendo Processo, o altra scrittura rubricata de partibus, non essendo interamente rubricata, si paghi solamente quello che manca, come s'è detto.*

Nono. *Per l'ascoltazione, e collazione de' Processi, ogni volta che sia continuata a ragione di sei ore il giorno, non si paghi al Notaro più di uno scudo il giorno, oltre gli emolumenti suddetti, e gli ajutanti sieno a' parati dalle parti, dalle quali se gli paghi quel tanto che sarà convenuto, e per la fede dell'ascoltazione di tutto il processo si paghino giulij cinque per la prima copia solamente, e quando le parti volessero altre copie autentiche di detti processi, oltre la prima, non possa il Notaro pretendere più di bajocchi cinque per foglio, ridotto come sopra, compresi la rubricatura, ma oltre detti bajocchi cinque per foglio se gli debba la mercede della collazionatura, e ascolatura, come sopra, e per la fede di dette copie duplicate.*

Decimo. *Per le compulsorie si paghino giulij 12. conforme prescrive la Riforma suddetta di Paolo V. al Tribunale dell'AC.*

Undecimo. *Per le remissioni in genere, e anche super non cultu, super casu excepto, e altre, in osservanza, ed esecuzione de' Decreti della S. Inquisizione, non si paghi più di sc. 6. per quella in specie di sc. 10. in tutto, compresi la scrittura, ed ogni altra cosa spettante alle medesime spezzioni. Nè per la scrittura delle Interrogazioni, che si mandano chiuse, prenda il Notaro mercede alcuna; ma per gli articoli di eccessività della scrittura sopra a quindici fogli, se gli paghi a ragione di bajocchi sette e mezzo il foglio, come al numero 5. ed occorrendo di dette lettere darne duplicati, non debba il Notaro per essi esigere che la metà della mercede stabilita per la prima spezzione, ed essendovi eccessività di scrittura degli articoli, come sopra, debba la detta eccessività pagarsi a ragione di bajocchi 5. il foglio.*

Duodecimo. *Per compulsa di qualsivoglia scrittura fuori di Ufficio, per l'accesso, e sessione di tre ore, non possa pigliar più di otto giulij, per la fede in fine del Processo compulsato 5. giulij, e per la scrittura a ragione di bajocchi sette e mezzo per foglio, come al num. 4. Dentro l'Ufficio per ciascuna sessione di tre ore, giulij cinque, per la fede, e scrittura, come sopra.*

Decimoterzo. *Quando compulsi libri stampati dandosi dalle parti un suntu, sia tenuto il Notaro inserirli in fine del processo, senza farne copia, o registro di sorte veruna.*

Decimoquarto. *Per ogni esame nell'Ufficio, se finisce in una sessione, si paghino giulij tre, se vi vogliono più sessioni, finchè si finisce l'esame di detto testimonio, non possa il Notaro prendere più di giulij due per sessione, e fuori dell'Ufficio il doppio.*

Decimoquinto. *Per le surrogazioni de' Giudici, o nuovi termini nelle cause delle beatificazioni, e Ca-*

monizioni non se gli paghi più di giulj 15, in tutto, per ciascuna spedizione di lettere remissoriali, e compulsoriali, proroghe di termini, e surrogazioni de' Giudici da farsi solamente per comandamento dell' Emo Sig. Card. Prefetto della Sac. Cong. o Ponente nelle cause controverse, non si paghi più di quello che prescrive la Riforma suddetta al Tribunale dell' A.C.

Decimosesto. Per qualsivoglia citazione semplice da spedirsi solamente come sopra, e da eseguirsi fuori di Roma, non si paghi più di giulj tre, e per quelle, che si spediscono con l'invibizioni in virtù delle commissioni giulj 10.

Decimosettimo. Per duplicato di qualsivoglia scrittura pubblica, o privata con sottoscrizione, sigillo &c. o senza, non si debba pagar più di 5, bajocchi per foglio.

Decimottavo. Occorrendo dar altra scrittura, o far altre fatiche non espresse nella presente Tassa, l'emolumento si stabilisca dall' Emo. Sig. Card. Prefetto, nè possa il Notaro prendere alcun altro emolumento, ancorchè concorra la medesima, o maggior ragione delle mercede espresse.

Decimonono. Che nelli Processi delle Beatificazioni, e Canonizzazioni s'osservi pontualmente per le Commissioni, Remissioni, e Compulsorie, Articoli, Interrogatorii, e altro, la forma descritta nelli decreti, e norma di fare detti Processi publicati d'ordine della san. mem. d'Urbano VIII. l'anno 1642. ed ora confermati da Nostro Signore coll'aggiunte, che si sono fatte.

Vigesimo. Che il Notaro debba ritenere il libro Receptorum, e fedelmente in esso notare quanto gli entra in mano de' suoi emolumenti, sotto pena della privazione dell'ufficio.

Vigesimoprimo. Che si facciano due manuali, cioè uno degli atti delle cause di Beatificazioni, e Canonizzazioni, e l'altro degli atti delle cause controverse, nelle quali si registrino tutte le comparse, proteste, citazioni, e intimazioni con le sue intitolazioni, quali restino sempre nell'ufficio, e per questi non si paghi cosa alcuna, e possano sempre da tutti gli interessati esser veduti, e letti gratis, e il Notaro sia sempre obbligato mostrarli.

Vigesimosecondo. Non possa il Notaro estrarre fuori d'ufficio gli processi originali, e qualsivoglia altra scrittura prodotta, ma debba darne copia pubblica, o semplice, secondo che le parti chiederanno.

Vigesimoterzo. Per la restituzione di qualsivoglia scrittura prodotta, dimissa copia, si diano tre giulj, e debba il Notaro far buoni due fogli, e dalli due in su se gli paghi a ragione di sette bajocchi e mezzo, come sopra al num. 4. ma se si restituiscano in una volta più scritture prodotte in un sol atto, si debbano solamente tre giulj, e di più per l'ecessività della copia, come sopra.

Vigesimoquarto. Che volendo le parti veder processi, o qualsivoglia altra scrittura originile dentro l'ufficio, sia il Notaro tenuto lasciarli vedere senza mercede alcuna.

Vigesimoprimo. Sappino le parti, che nella Segreteria della Sac. Cong. tutto si spedisce gratis, nè perciò debbano al Notaro per sigillo, scrittura, sottoscrizione, o qualunque altra cosa, che si faccia in Segreteria, emolumento, o mercede alcuna.

Vigesimosesto. Che non possa pretendere il Notaro per il Viatico cosa alcuna nell'andare a leggere le citazioni.

Vigesimosettimo. Che il Notaro debba dare il giuramento in S. Cong. d'osservare la presente Tassa, ed ordine nella forma seguente.

Ego N. Notarius a Sac. Cong. specialiter deputatus in causis ejusdem Sac. Congr. tactis Sacrosanctis Dei Evangelis iuro, & promitto fideliter exequere omnia mihi concessum, & ad unguem observare supradictam taxam sub poena perjurii, privationis officii ipso facto incurrenda, & restitutionis contra & ultra dictam taxam habitorum, & acceptorum, aliisque poenis arbitrio ipsius Sacre Congreg.

Vigesimottavo. Che si facciano stampare li predetti Ordini, e Tassa, e il Notaro debba tenerli pubblicamente affissi, e il tutto sia obbligato ad osservare tanto nelle cause di Beatificazioni, e Canonizzazioni, quanto rispettivamente in quelle de' Sagri Riti, sotto le pene contenute nel detto giuramento, dandosi facilità di ricorrere ogn' uno, che si sentisse gravato, e vedesse non osservarsi quanto è espresso di sopra, perchè vi si prenderà la debbita provvisione. Dato in Roma li 6. Agosto 1678.

A' 15. Ottobre 1678. approvata, e pubblicata, ut supra.

Quoad taxam novam, vel reductionem expensarum pro tantis Beatificationum & Canonizationum, aliarumque occurrentium in celebranda solemnitate, vide in calce hujus Collectionis Decretorum, quae novissime superadduntur excerpta et regestis Sacre Rituum Congregationis.

De Beatificatione, & Canonizatione Sanctorum Urbanus VIII. edidit Decretum anno 1645. publicatum die 4. Aprilis, & 30. Octobris ejusdem anni, quod incipit *Sanctissimus*, quo prohibetur, imagines mundum a S. Sede Apostolica Canonizationum, vel Beatorum cum radiis, splendoribus, & laureolis proponere, tabellasque, imagines, & luminaria ad eorum sepulcra apponere: Libros, gesta, miracula, seu revelationes continentes sine recognitione Ordinarii, qui in iis recognoscendis Theologos, aliosque pios, ac doctos viros in consilium adhibeat, & negotium instructum ad Sedem Apostolicam mittat, ejusque responsum expectet. Benedictus vero XIV. sequens mandavit decretum.

Decretum generale Sanctissimi D. N. Benedicti Pape XIV.

Cum ex relatione eorum, quæ in Congregationibus Sac. Rituum, aut Antepreparatoriis, aut Preparatoriis proponuntur, & discutuntur, facta Nobis pro sui muneris adimplemento tum a Congregationis Secretario, tum a Fidei Promotore; innotuerit, sæpe excitatum fuisse inter ejusdem Congregationis consultores controversiam, an in causis Beatificationis, & Canonizationis Servorum Dei, procedentibus per viam non cultus, cum dis-

pu-

putandum proponitur dubium super virtutibus, aut Martyrio, testes de auditu auditus, qui soli extant in Processu Apostolico, in linea probationis jungi possint cum testibus de visu, qui extant in Processu ordinario; contententibus nonnullis, id tantum fieri posse, si testes de auditu, qui extant in Processu Apostolico, sint de auditu a videntibus; aliisque assententibus, ut ipsum fieri debere, etiamsi testes non sint de auditu a videntibus, sed de auditu auditus, dummodo cætera alia non desint, quæ requiruntur pro conjunctione Processus Ordinarii cum Processu Apostolico, & alia etiam concurrant a Congregatione Rituum statuta, ut rite, & recte admittantur testes de auditu, de quibus omnibus in nostro Opere *Canonizat. Sanctorum lib. 2. cap. 42. & 5.*

Nos ad amputandam quamcumque controversiam, decernimus primo, non posse in linea probationis conjungi testes de auditu auditus in Processu Apostolico examinatos, cum testibus de visu, qui extant in Processu Ordinario, prædictamque conjunctionem in linea probationis competere tantum testibus de auditu a videntibus, qui sint in Processu Apostolico examinati, dummodo cætera supra indicata non desint requisita: & ex conjunctione testium de visu examinatorum in Processu Ordinario, cum testibus de auditu a videntibus, examinatis in Processu Apostolico, propositis dubiis super virtutibus, aut Martyrio, responderi, *Constare de virtutibus &c. aut constare de Martyrio, & in progressu ad ulteriora* pro obtinenda formali Beatificatione sufficere debere duo miracula, quæ ante Beatificationem patrata sint, & approbata; & pro obtinenda Canonizatione sufficere debere alia duo miracula, post Beatificationem secuta, & approbata.

Decernimus secundo loco, quod, si in Processu Ordinario testes extent de visu, & in Processu Apostolico non reperiantur nisi testes de auditu auditus, testes hi de auditu auditus in Processu Apostolico excepti vim & robur adminiculihabere valeant, modo quidem levis, modo gravis prout eorum numerus, & qualitas exposcit, ita ut exclusa a Postulatoribus quacumque fraudis, aut negligentie suspicione, ex qua factum sit, ut soli testes de auditu auditus in Processu Apostolico fuerint examinati, si, attentis numero, & qualitate testium de visu in Processu Ordinario examinatorum, habitaque consideratione adminiculi non levis, sed gravis, desumpti ex testibus de auditu auditus in Processu Apostolico examinatis, res ad eum statum redacta sit, ut faciat fidem, & auctoritatem viro prudenti de re gravi iudicaturus, propositis dubiis super virtutibus, aut Martyrio, responderi possit: *ita constare de virtutibus, aut ita constare de Martyrio, ut procedi possit ad ulteriora, hoc est ad discussionem miraculorum:* Nec obtineri posse decretum Beatificationis, nisi tria miracula præcesserint, quæ fuerint approbata, neque demum Canonizationis decreto locum esse debere, nisi duo alia post Beatificationem miracula superveniant, quæ pariter fuerint approbata.

Demum tertio loco decernimus, nihil per præsens Decretum a Nobis fuisse immutatum super

dubio virtutum, aut martyrii, in causis, quæ procedunt per viam casus excepti, aut in quibus, etsi procedant per viam ordinariam non cultus, soli testes de auditu extant in Processu, tum Ordinario, tum Apostolico: quoad eas enim exacte observari mandamus decretum Generale a Nobis editum die 23. Aprilis 1741. &c. impressum in nostro Opere de *Canonizatione Sanctorum lib. 3. cap. 3. num. 25. editionis Patavine, & editionis Romanæ*, quod etiam nunc confirmamus tum quoad numerum miraculorum, tum etiam quoad cætera, quæ in dicto Decreto continentur, & in quibus statuitur, miracula semper esse comprobanda per testes contestes de visu, sive agatur de causis procedentibus per viam Ordinariam de non cultu, sive per viam extraordinariam de casu excepto, & sive res sit de miraculis pro obtinenda Beatificatione, sive de aliis, quæ proponuntur pro Canonizatione obtinenda: Et Secretario Congregationis Sacrorum Rituum mandamus, ut præsens nostrum decretum inter acta Congregationis referat, ac typis edi curet, ut ad omnium notitiam deveniat.

Datum hac die 17. Julii 1744.

D. F. Card. Tamburinus Pref.

Loco ✱ Sigilli.

M. Marefiscus S. R. C. Secret.

Missæ assignata festivitati Conceptionis Beatis- 502
simæ Virginis Mariæ pro minoribus non potest dici per annum, uti votiva, etiam in Sabbatis; S. R. C. 30. Sept. 1679. in una Ord. Capucc. (Uti votiva: sed dicenda est, quæ extat in fine Missalis pro varietate temporis; Vide num. 1259.

In aspersione aquæ benedictæ, quæ fit diebus 503
Dominicis a Sacerdote alba & stola induto, sive etiam cum pluviali, immediate celebratur Missam conventualem, stola est aptanda ante pectus in modum Crucis, non vero ad utrumque latus pendens a collo; S. R. C. 30. Sept. 1679. in una Ord. Capucc. Ita & semper stola aptanda est in modum crucis simplici Sacerdoti alba &c. induto; Ex Rub. Missalis 3. & ex S. R. C. num. seq.

Sacerdotes in die Cœnæ Sanctissimi 504
Corpus Christi sumpturi, possunt deferre stolam ante pectus in formam crucis accommodatam, vel ja collo pendente; S. R. C. 30. Sept. 1679. in una Capucc. Vide n. ant. (Sacerdotes: Diaconi vero cum stola ab humero sinistro pendente, Cærem. Episcop. lib. 3. cap. 6. num. 11.

Festum duplex occurrens ante octavam non pri- 505
vilegiatam, si est transfereendum, transferri debet in diem infra octavam; Sac. Rit. Congreg. 30. Sept. 1679. in una Capucc. Quid dicendum de semiduplici? Vide num. 508.

Regulares propter communicationem, seu par- 506
ticipationem privilegiorum Mendicantibus, sive aliis Regularibus concessam, recitare non possunt Officia specialiter eidem Religioni concessa, ut de Corpore Christi &c. & quatenus extensio petatur, omnino quoad tempus Adventus, & Quadragesimæ non est concedenda; S. R. C. 30. Sept. 1779. in una Capucc. (Propter communicationem: licet amplis-
simam:

- simam: Vide num. 513. Vide etiam num. 449. & 456.
- 507 Cum in dominiis Imperio subjectis recitetur ex Ordine Apostolico Officium proprium Sanctorum Angelorum Custodem in Dominica prima Septembris cum octava, non est eis recitandum etiam die secunda Octobris cum Ecclesia universali; S.R.C. 30. Sept. 1679. in una Capuce.
- 508 Festum semiduplex incidens in festo duplici infra octavam non privilegiatam transferendum est in diem immediate sequentem; festo novem lectionum non impeditur, ut fit de semiduplici occurrente in Dominica infra octavam non privilegiatam; S.R.C. 30. Sept. 1679. in una Capuce. Immo officium in ipsomet die festo occurrens; Vide num. 507. & 1097.
- 509 De festo translato faciendum est Officium die immediate sequenti, etiam si adsit aliud ejusdem dignitatis festum, prius translatum; S.R.C. 30. Sept. 1679. in una Ord. Capuce. (De festo translato. Hodie procedit, quando occurrit in Dominica infra aliquam octavam (die sequenti non impedita a festo currenti) vel in die festo, vel etiam in die quocumque infra octavam; Vide num. ant. & 526. 646. 666. 671. 857. 965. 1051. 1097. & 1128.
- 510 Translato festo, in cuius die conceditur Indulgentia, non transfertur etiam Indulgentia; S.R.C. 30. Sept. 1679. in una Ord. Capuce. (Translato festo: unice quoad officium. Vide num. 576. & 1123. Et hæc tantummodo fuit mens S.R.C. nam si festum transferatur & quoad officium, & quoad feriationem, ut transfertur festum Annuntiationis B.M.V. incidens feria VI. in Parasceve, vel Sabbato Sancto, transferri etiam indulgentiam in dicto casu declaravit Sac. Cong. Indulgentiarum decreto edito 2. Julii 1614. Ex quo patet in translatione festi, quoad officium, & feriationem, transferri etiam Indulgentiam.
- 511 Officium semiduplex S. Benedicti omnibus tertiis feriis per hebdomadam concessum, non potest recitari in Adventu, Quadragesima, & Vigiliis; S.R.C. 30. Sept. 1679. in una Ordinis S. Benedicti Congregat. Cassin. Hoc decretum est generale, & ultra Adventum &c. se extendit ad feriam secundam Rogationum, & alias etiam ad talia officia sub ritu duplici; Vide num. 516. seq. & 827.
- 512 Occurrente in supradicta feria tertia festo semiduplici etiam translato, vel die infra octavas, vel duplici primæ etiam, & secundæ classis, recitandum est officium de semiduplici currente de simili translato, de die infra octavas, & de duplici quocumque translato. S.R.C. 30. Sept. 1679. in una Ordinis S. Benedicti Cong. Cassin.
- 513 Communicatio etiam amplissima privilegiorum unius Religionis alteri facta non se extendit ad officia Sanctorum; S.R.C. 10. Decembr. 1679. in una Ord. Min. de Observ. Vide num. 470. 506. & 829.
- 514 Occurrentibus eodem die tribus Officiis ejusdem ritus, quorum unum est de Ordine, aliud de Calendario Ecclesiæ universalis, & aliud de aliquo Sancto, cuius habetur reliqua insignis in propria Ecclesia, faciendum est Officium de digniori, seu solemniori: quæ vero sunt minoris dignitatis, seu solemnitatis, transferenda sunt; S.R.C. 7. Decembr. 1680. in una Canon. Reg. Later. (Officium de digniori: idest servato ordine, ut in num. 521. (Solemniori: in paritate enim ritus, & dignitatis attendenda est etiam solemnitas apparatus; Rubr. Brev. de translatione festorum num. 6. Vide n. 524. 541. 802. 898. & 1017.
- Occurrentibus eodem die infra octavam Corporis Christi duobus festis duplicibus, non est de translato agendum die immediate sequenti non impedita, sed post prædictam octavam; S.R.C. 7. Decembr. 1680. in una Canon. Reg. Later. (Non est de translato agendum: Nisi esset sub ritu duplici primæ, vel secundæ classis; Vide num. 724.
- Officium Commemorationis S. Augustini, quod ex privilegio fit a Congregatione Canonicorum Regularium Lateranensium semel in mense sub ritu duplici in prima die mensis, in qua festum aliquis Sancti non occurrit, fieri non potest infra octavas non privilegiatas, etiamsi aliter fieri nequeat; S.R.C. 7. Decembr. 1680. in una Canon. Reg. Later.
- An officium prædictum commemorationis S. Augustini fieri possit, quando habetur Officia semiduplici translata? Responsum fuit affirmative; S.R.C. 7. Decembr. 1680. in una Canon. Reg. Later. Hoc privilegium est speciale; Vide num. 537. & 828.
- An officia Sanctorum, quæ de mense Decembris aliquando supersunt, fieri possint in prima die non impedita sequentis anni; Responsum fuit: Transferri posse; S.R.C. 7. Decembr. 1680. in una Canon. Reg. Later. & 27. Sept. 1697. in Florentina, & 27. Sept. 1698. in una Ord. Capuce. Vide postremas declarationes omnino contrarias, modo observandas, sub n. 1163. & 1311.
- Officium particulare alicujus diocesis, vel regionis, quod occurrit die vigesima quinta Februarii, est transferendum in anno bissextili ad primam diem non impeditam Officio novem lectionum (nisi esset festum tituli, seu patroni Ecclesiæ) ut fiat Officium Sancti Matthiæ Apostoli; & officia S. Bartholomæi Apostoli, & S. Ludovici Regis sunt assignata Romæ diebus vigesimæ quintæ, & vigesimæ sextæ Augusti; S.R.C. 7. Decembr. 1680. in una Canon. Reg. Later. (Est transferendum; & alia officia sequentibus tribus diebus occurrentia; Vide num. 531.
- Occurrente Officio novem lectionum plurimum Sanctorum Virginum & Martyrum cum alio simplici ejusdem qualitatis, pro commemoratione simplicis servanda est Antiphona *Issurum est enim*, ut in festo SS. Perpetuæ & Felicitatis Martyrum die septima Martii; S.R.C. 7. Decembr. 1680. in una Canon. Reg. Later.
- Occurrente festo Purificationis Beatissimæ Mariæ Virginis in Dominicis septuagesimæ, vel similibus aliis privilegiatis, ita ut illius Officium ex hoc contingat transferri, non est ob id protrahenda etiam recitatio Antiphonæ *Alma Redemptoris*, sed die 2. Februarii post Completorium illa dimissa, juxta dispositionem Rubricæ; & ejusdem laudabilem observantiam in Basilica Vaticana sumenda est Antiphona *Ave Regina celorum*, sublatoque quolibet alio asserto difformi quarumcumque Ecclesiarum usu, sive consuetudine, ita ab omnibus, qui Bre-

viario Romano utuntur, pariformiter servari mandavit S.R.C. 11. Jan. 1681. in una Urbis, & Orbis, instantibus ceremoniarum Magistris Basilicæ Principis Apostolorum. (Transferri: quomodo hoc festum transferendum? Vide num. 532. & 815. Et quid faciendum de Antiphona Ave Regina Cælorum, ubi Purificationis festum celebratur cum octava? Vide num. 651. & 821. Hoc decretum confirmatum fuit 10. Januarii 1692. etiam si habeat prædictum festum octavam. Tercio confirmatum fuit 14. Febr. 1705. Quarto demum 4. April. 1705.

532 Officium Angelorum Custodem occurrentis cum alio duplici minori habere debet integras utrasque Vesperas, ut videtur disponere Rubrica Breviarii de concurrentia Officii sub numero secundo, & Pater Gavantus ibidem sub numero tertio: S.R.C. 1. Mar. 1681. in una Canon. Reg. Later. Dispositio Rubricæ Breviarii, & commentarii Gavanti in hac sanctione indicati comprehendit quoque festum Domini, ut præferatur omnibus aliis, & habere debent integras utrasque Vesperas, iterum festa B. M. V. quæ antependenda sunt omnibus Sanctis, festa Angelorum, & Apostolorum, nec non Evangelistarum cæteris aliis, & festa illorum Sanctorum, qui in propriis locis, vel Ecclesiis solemniter celebrantur, aliis in Calendario descriptis, quæ præferentia semper intelligi debet in æquali ritu, Rub. Brev. de concurr. Officii 1x. Quod dicendum vero de S. Joseph, consule num. 1150. seqq. Vide etiam num. 712.

523 Dies Octavarum Assumptionis, Nativitatis, aliarumque festivitatum Beatissimæ Virginis Mariæ octavam habentium, concurrentes cum Officio duplici minori, habere debent integras Vesperas, ut videtur disponere Rubrica ex ordine hujus Sacræ Congregationis ultimo posita in Officio octavæ Conceptionis, si occurrat, cum S. Lucia; S. R. C. 1. Mar. 1681. in una Canon. Reg. Later. (Ut videtur disponere rubrica ubi ait: „ Si hoc festum venerit in Dominica, transfertur in diem 14. & tunc secundæ Vesperæ erunt integræ de octava Conceptionis, cum sola commemoratione S. Lucie; „ Rubr. Brev. prop. Vide num. ant. & 622.

524 Si eadem die occurrant duo Officia, quorum unum sit particulare Ordinis, alterum sit descriptum in Calendario Ecclesiæ universalis, & utrumque sine solemnitate cum eodem ritu, transferendum est Officium de Calendario, & recitandum est Officium Sancti proprii, dummodo sit antiquior ex concessione, ut supponitur; S.R.C. 1. Mar. 1681. in una Canon. Reg. Later. (Dummodo sit antiquior ex concessione: An hæc clausula hodie sit in suo robore; Vide num. 802. Vide etiam n. 514.

525 Officia concessa semel in hebdomada, ut de Conceptione B. M. Virginis in Sabbato, vel de SS. Corpore Christi in feria quinta non impedita ab Officio novem lectionum occurrente, seu translato, non sunt celebranda in Adventu, Quadragesima, quatuor temporibus, & in Vigiliis; S.R.C. 1. Mar. 1681. in una Canon. Reg. Later. Adde feriam secundam Rogationum, & alias, in quibus reponendum sit Officium Dominicæ. Vide num. 827. & 1035.

526 Occurrente die vigesima nona Decembris in Dominica Officio S. Thomæ Cantuariensis sub ritu du-

plici minori, recitandum est Officium de Sancto; cum commemoratione Dominicæ; & die trigesima Decembris recitandum Officium de die infra octavam Nativitatis; S. R. C. 1. Mar. 1681. in una Canon. Reg. Lat. ad 7. dubium.

In processionibus SS. Sacramenti, quæ occasione ne quadraginta horarum sunt per Ecclesiam, debent iidem Regulares processionaliter incedentes ante Sacramentum in occursum & transitu a latere ejusdem facere genuflexionem, dummodo in transitu videatur, S. R. C. 1. Mar. 1681. in una Canon. Reg. Lat. (Occasione quadraginta horarum: immo & in aliis; Vide num. 13. & 177. (Facere genuflexionem: utroque genu. Vide num. 1225.

Quod decimum fuit die 30. Sept. 1679. quod de festo translato faciendum sit Officium die immediate sequenti non impedita, etiamsi adsit aliud ejusdem dignitatis festum prius translatum, non tamen idem intelligendum est, si adsit aliud festum, seu officium majoris ritus prius translatum; S. R. C. 1. Mar. 1681. in una Canon. Reg. Lat. Modo habet locum hæc sanctio juxta ea, quæ notantur, & citantur sub num. 509.

In processionibus candelarum, palmarum, & similibus, quæ fiunt per Ecclesiam sine SS. Sacramento, non est pulsanda campanula ad elevationem Hostiæ in Missa privata. Quod si pulsetur, & advertatur elevatio, tunc genuflexionem est utroque genu a transcurrentibus ante altare, ubi Missa celebratur, & deposito SS. Sacramento, progrediendum est: similiter si alii transiant in elevatione calicis; Sac. R. C. 1. Mar. 1681. in una Canon. Reg. Lat. (Tunc genuflexionem est: Cruciferum ne consideres; Vide num. 177.

Dies octava cujuslibet festi, quia non transfertur, excludit, & transferri facit quodlibet festum duplex, sive majus, sive minus, solisque cedit festis solemnibus primæ, vel secundæ classis, nisi sit octava privilegiata, qualis est octava Epiphaniæ, de qua in Rubricis generalibus: hinc apud Franciscanos, ubi festum Sanctæ Elisabeth Regine Hungariæ celebratur cum octava, festum Beatæ Delphinæ occurrens in die octava, licet sit duplex majus, transferri debet in primam diem non impeditam; S. R. C. 1. Mar. 1681. in una Ord. Min. de Observ. (Qualis est octava Epiphaniæ; in qua neque de Patrono fit Officium, ut in propria rubrica; adde etiam octavam Corporis Christi, quæ duplicibus tantum primæ classis occurrentibus cedit locum; Vide num. 724.

Pro festo S. Matthiæ Ap. decisum fuit, quod in anno bissextili propria dies sit vigesima quinta Februarii, quæ alias est vigesima quarta, ita ut si alicubi habeatur assignata dicta dies vigesima quinta pro aliquo Sancto minoris ritus & dignitatis, iste sit transferendus illo anno in proxime sequentem diem non impeditam. Nunc queritur: An idem intelligi debeat de aliis Sanctis seu Officiis occurrentibus in tribus sequentibus diebus Februarii? Responsum fuit: Affirmative; S. R. C. 1. Mar. 1681. in una Canon. Reg. Later. ad sextum dubium; Vide num. 519.

Festum Purificationis B. Mariæ Virginis, quando occurrit in Dominicis privilegiatis, nisi sit titulus Ec-

Ecclesiæ, quoad Officium & Missam insequentem diem transferendum est; *S. R. C. 9. Aug. 1681. in Bergomen.* (Insequentem diem: nisi impediente occurrente festo altioris ritus; Vide num. seqq. & 1334.

533 Dies tertia Februarii non potest assignari alicui Sancto duplici, vel semiduplici semper translato pro ejus certa, & perpetua sede; *S. R. C. 9. Aug. 1601. in Bergomen. Vide n. ant.*

534 In nocte Nativitatis Domini non possunt dici tres Missæ privatæ immediate post decantatam, circa quod adest decretum tenoris sequentis. *In Lucana.* Inherendo aliis resolutionibus circa celebrationem Missarum in nocte Natalis Domini alias editis, & signanter sub die 7. Decemb. 1621. iterum declaravit S. Rituum Cong. non esse permitendum usum introductum a nonnullis canonicis & Presbyteris Ecclesiæ Lucanæ, celebrandi tres Missas privatæ immediate post decantatam Missam solemnem in media nocte Natalis Domini, sed omnino prohibendum; *S. R. C. 22. Novemb. 1621. in Lucana, & 15. Septembr. 1688. in Januen.* Vide num. 285.

535 Qui habent privilegium celebrandi octavas in Quadragesima, occurrente die infra octavam in feria quarta cinerum, nullam debent facere commemorationem de octava, neque in Laudibus, neque in Missa; *S. R. C. 24. Januar. 1682. in Marsicana.* Vide num. seq. (Occurrente die infra octavam in feria quarta cinerum: similiter & in Dominica Passionis; Vide num. seq. ac 98. 538. & 1018.

536 In diebus infra aliquam octavam occurrentibus in Quadragesima, debent privilegiati dicere Missam conventualem de feria currente cum commemoratione octavæ, quamvis recitaverint Officium de die infra octavam; *S. R. C. 24. Jan. 1682. in Marsicana.* (Missam conventualem de feria: Discordat in hoc casu Missa ab Officio, ut accidit quoque infra annum, cum officium de aliqua Vigilia celebratur; *Rub. Miss. de Vigilia;* Vide num. ant.

537 Cum alias Sacra Rituum Congregationis decreverit, Officia Sanctorum ad libitum non esse transferenda, quando dies eorum festivitatum sunt impediti die Dominico, aut aliquo die festorum mobilium; quæsitum fuit declarari, quæ regula servanda sit, quando occurrunt eodem die cum Officiis Sanctorum Calendarii proprii, vel translatis, vel dum semel per hebdomadam, vel per mensem recitari concessis? Et Sac. eadem Congr. respondit, prædicta Officia Sanctorum ad libitum etiam duplicia occurrentia in diebus Dominiæ, octavis, & Natalitiis Sanctorum alicujus Religionis, vel diocesis ex vi Calendarii proprii a Sede Apostolica approbati, quamvis sub ritu semiduplici celebrandis, non esse transferenda, sed omitti debere. Si autem occurrant eodem die, in quo alias aliquod festum translatum poni deberet, tunc liberum fore declaravit eadem Officia ad libitum recitare, & Officium translatum alterius ad aliam diem non impediat transferre: prout etiam omisso Officio, quod semel per hebdomadam, aut per mensem Apostolico indulto recitari concessum est, Officium ad libitum eodem die occurrens recitari

posse decrevit: & ita ab omnibus, qui ad horas canonicas tenentur, servari mandavit *S. R. C. 24. Jan. 1682. in Decr. gener.* (Diebus octavis: intellige etiam infra octavas; Vide n. 828. Quid agi possit, cum Officia ad libitum sit perpetuo impedita, consule n. 491. 539. 567. & 1314.

In Officio feriæ quartæ cinerum relinquendo commemorationem octavæ, debent privilegiati dicere Preces, Psalmos Graduales &c. & observare omnino Rubricas dictæ feriæ quartæ cinerum; *S. R. C. 24. Januar. 1682. in Marsicana;* Vide num. 535. & 1310.

Si officium ad libitum non potuerit celebrari, & 539 habuerit etiam ritum simplicem de præcepto, eo anno non omittatur, sed celebratur ritu simplici; *Sac. Rit. Congreg. 13. Jun. 1682. in una Ord. Min. de Observ.*

Debent Religiosi recitare sub ritu duplici primæ 540 classis, & cum octava, de dedicatione, & de titulari propriæ Ecclesiæ, ubi morantur, & sub eodem ritu duplici primæ classis tenentur recitare de Patrono principali loci, & de Titulari Ecclesiæ cathedralis tantum; ad octavam autem non tenentur, juxta plures resoluta. De aliis autem Patronis minus principalibus non tenentur recitare, nisi sint descripti in Calendario Romano, vel in dictorum Religiosorum proprio. Cæterum de Officiis, quæ ab Apostolica Sede concessa sunt, vel conceduntur, recitanda ad libitum a toto clero tam seculari, quam regulari in aliquo regno, provincia, diocesi, vel loco, in quibus dicti Religiosi morantur, possunt quidem ad libitum de ipsis recitare, sed si aliquod ipsorum occurrat in die in eorum Calendario impedita a festo novem lectionum, debent illud omittire, & recitare de Sancto in eorum Calendario occurrente ad formam Decreti declarativi alterius Decreti de Sanctis ad libitum non transferendis, emanati die 24. Januarii 1682, quod omnino observari debet; *S. R. C. 13. Junii 1682. in una Ord. Min. de Observ.* Vide n. 537. 546. 1110. 1122. & 1211.

In repositione duorum, vel plurium festorum 541 eundem ritum habentium, & diverso die occurrentium, attendatur prioritatis translationis, nisi attendenda sit major dignitas, quæ attendi debet in illis tantum festis, quæ exprimuntur in Rubricis generalibus de Translatione festorum n. 7. & de Concurrentia Officiorum sub n. 2. ab illis verbis, *Inter festa Æqualis ritus etc. S. R. C. 13. Jun. 1682. in una Ordin. Min. de Observ.* Festa, quæ exprimuntur in Rubrica de Transl. Festorum, sunt, de quibus loquitur, ut si plura transferenda sint, prius transferatur duplex, quam semiduplex: & inter plura duplicia, quod est magis solemne, semper prius transferatur, & prius celebratur: alioquin si sint æqualia, unum ante aliud transferatur eo ordine, quo erant celebranda in propriis diebus; *Rub. Brev. de Transl. n. 7.* Ea vero, quæ præscribuntur de Concur. Officii, sunt: Festa Domini, quæ præferuntur omnibus aliis, Festa B. Mariæ Virginis, festis omnium Sanctorum: item Festa Angelorum & Apostolorum cæteris aliis, & Festa illorum Sanctorum, qui in propriis locis, vel Ecclesiis solemniter celebrantur,

alii in Calendario descriptis; *Rubr. Brev. de Conc. Officii n. 2.* Sanctus Ioseph vero habet præminentiam super Omnes Apostolos, statim post S. Ioannem Baptistam; Vide n. 1150. *seqq.*

- 542 Quando contingit transferri festum alicujus Sancti Confessoris a die sui obitus in diem proxime sequentem, si fiat a Capitulo de ipso, tunc in primis suis Vesperis dicitur in hymno: *meruit beatas scandere sedes*, & in reliquo Officio diei sequentis debet continuari idem versus; *S. R. C. 13. Jun. 1682. in una Dubiorum*. An versus retinendus per totam octavam; Vide n. 752. & 1111.

- 543 Officium Defunctorum dici potest in choro separatim ab Officio diei, in diebus exceptis in Breviario pro adimplenda Testatorum voluntate; *S. R. C. 12. Aug. 1682. in Tridentina*. (Diebus exceptis in Breviario: videlicet, Commemorationis omnium Fidelium defunctorum; die prima cuiusque mensis non impedita festo novem lectionum; aliquando sita antequam Paschale, in quo Officium defunctorum non recitatur) *Vespera dicende sunt post Benedicamus Domino Laudum festi, nisi alia sit consuetudo Ecclesiarum*: *Rubr. de Officio defunctorum*. Pro die commemorationis omnium defunctorum, vide n. 210.

- 544 Dies Natalitii ii omnes habendi sunt, qui licet veri non sint dies obitus, tamen ex Decreto Apostolico assignati sunt festivitati alicujus Sancti veluti fixi, & veluti propria eorum sedes; *S. R. C. 28. Novemb. 1682. in Neapolitana ad primum dubium*. (Dies Natalitii: Mutatur tamen in Officio Confess. versus tertius in hymno. Vide n. 752. (Decreto Apostolico: vel etiam inconsulta Congreg. pro Sanctis dumtaxat perpetuo impeditis. Vide n. 1091.

- 545 Non est revocata concessio civitatis Neapolitanæ, prout asseritur, particulariter facta recitanti ad libitum Officium Sanctæ Mariæ Egyptiacæ die secundæ Aprilis, quamvis occurrat in festo natalitio S. Francisci de Paula, quod ob hanc causam in aliam diem in proprio Calendario translatus fuerat. Verum si præfatum Officium S. Mariæ Egyptiacæ eo die aliquando juxta Rubricas recitari nequeat, tunc ex ea causa non est transferendum, sed omitti debet; *S. R. C. 28. Nov. 1682. in Neapolitana ad 2. dubium*. Hoc decretum est generale, cum in similibus concessum sit Ordinarii diem aliam fixam statuere.

- 546 Circa dubium Decreti sub die 21. Januarii. anno 1682. emanati, in quo habetur, ut Officia Sanctorum ad libitum etiam sub ritu duplici in diebus Dominicis, & octavis occurrentia non possint transferri, sed omitti debeant, quesitum fuit: An illa verba in octavis, intelligi debeant de die proprio octavæ, vel de tota octava, & an de qualibet octava, vel saltem de octavis privilegiatis? *S. R. C. respondit*, verba illa intelligenda esse de tota octava, & de quacunque octava, 28. Novemb. 1682. *in Faventina*, & 30. Maii 1699. *in Ulyssip.* Vide n. 537.

- 547 Ubi habetur, quod prætermisso Officio semel in hebdomada, vel in mense ex Indulto Apostolico recitando, recitari possit Officium ad libitum eadem die occurrens; quesitum fuit, an illud verbum prætermisso intelligi debeat de intermissione illius diei, quo occurrit, vel prætermittendum sit omnino

intra totum illum mensem: & responsum fuit, consideranda esse verba Indulti Apostolici, & eaque servanda, prout sonant; *S. R. C. 28. Novemb. 1682. in Faventina ad tertium dubium*. Vide n. 537.

Quando transferitur Officium Patriarchæ S. Josephi, & Annuntiationis B. M. V. ambo secundæ classis, quocunque in contrarium non obstante, prius debet transferri, & recitari Officium de Annuntiatione, & postea de S. Josepho; *S. R. C. 28. Novemb. 1682. in Faventina*, die 30. Julii 1689. *in Vigilien.* & 14. Junii 1692. *in Decreto generali*.

Nemo valeat assignare diem fixum Sanctis translatis, sine speciali decreto, & ideo Officia Sanctorum propria die celebrentur; & si sint impedita, transferantur juxta Rubricam de Translatione Festorum scilicet in priorem diem non impeditam; *S. R. C. 28. Novemb. 1682. in Faventina*. Hodie vero libere agitur etiam inconsulta Congregatione; Vide n. 1091.

Regulares non possunt uti Calendario diocesano, tenentur tamen ad recitationem Officii Patroni principalis loci, ac Titularis Ecclesiæ cathedralis, sed ad eorumdem octavas celebrandas non tenentur; *S. R. C. 20. Martii 1683. in una Ordinis Min. Observ. ad primum dubium*. (Non possunt uti: exceptis proprium non habentibus; Vide n. 550. Sub nomine Patroni principalis loci intelliguntur etiam Patroni regni, vel provincie. Vide n. 552. (Non tenentur ad octavas: An excludat quoque libitum, consule n. 558. Sub quo ritu Regulares teneantur recitare tale Officium, require n. 599.

Regulares possunt, & debent recitare Officia ad petitionem Regum, & Principum recitari concessa in aliquibus regnis, provinciis, ditionibus &c. a toto Clero tam Seculari, quam Regulari; *S. R. C. 20. Martii 1683. in una Ord. Min. de Observ. ad 2. dubium*.

Regulares tenentur celebrare sub ritu duplici primæ classis festum de Patrono principali loci, ac Titularis Ecclesiæ cathedralis, Patroni principalis regni, provincie, sed ad octavam non tenentur; *S. R. C. 20. Mar. 1683. in una Ord. Min. de Observ.* (Non tenentur ad octavam: comprehendit etiam libitum. Vide n. 558. 1132.

In occurrentia aliquorum Officiorum, quæ recitari debent in aliquibus regnis cum propriis Calendariis Ordinis regularis, servanda est rubrica de Translatione Festorum in dispari ritu, vel dignitate; *S. R. C. 16. Martii 1683. in una Ord. Min. de Observ. ad 3. dubium*. Vide n. seq. & 541. Servanda est Rubrica de Translatione Festorum sub n. 541. per extensum disposita.

Si Officia, quæ recitari debent in aliquibus regnis, sint ejusdem ritus, & dignitatis, an sit præferendum Officium loci, Officio in proprio religionis Calendario descripto; Resolutum fuit præferendum esse Officium, quod cum majori solemnitate, & populi concursu celebratur, ad formam Rubricæ de Translatione Festorum n. 6. *S. R. C. 20. Martii 1683. in una Ord. Min. de Observ. ad 4. dubium*. Quid agendum cum nulla solemnitas vel concursus habeatur; Vide n. ant. 541. 614. & 1239.

Quando aliqua ex Officiis concessa sunt recitanda in diebus Dominicis, v.g. de B. M. V. de Mercede, de Sanctissimo Rosario, de Patrocinio B. M. V. & si

si quæ alia sunt similia; si aliqua ex dictis Dominicis impediatur aliquando ab alio Officio majoris ritus, vel dignitatis, in tali casu dictum Officium ex supra concessis non potest transferri ad aliam Dominicam, vel ad primam diem non impeditam, sed debet omitti; *S. R. C. 20. Marti. 1682. in una Ord. Min. de Observ. ad §. dubium.* (Non potest transferri: Loquitur sanctio de Officiis non ex præcepto, sed libera concessione permissis. Vide n. 989. (Debet omitti: nunc vero transferri; cum unumquodque ex supra expressis sit hodie mandatum ex præcepto. Vide n. 989. & 1238.

556 Quando Officium de septem doloribus B.M.Virg. in feria sexta post Dominicam Passionis occurrit cum alio Officio majoris ritus, tunc eo anno debet omitti, nisi tamen alibi S. R. C. aliter in concessione indulserit; *Ira S. R. C. 20. Martii 1682. in una Ord. Min. de Observ.* (Eo anno debet omitti: Hodie vero transferitur in Sabbatum sequens. Vide n. 487.

557 Cum ex declaratione Sacræ Cong. Regulares teneantur recitare Officium de Patrono principali loci, dubitabatur, an sub *loci* comprehendatur etiam Patronus principalis regni, vel Provinciæ, de quo concessum est ab Apostolica Sede, ut a Clero tam Seculari, quam Regulari in dictis locis recitetur, sed declaratum fuit, comprehendere etiam dictos Patronos, si liquido constet de concessione Apostolica; *S. R. C. 20. Mar. 1682. in una Ord. Min. de Observ.* Vide n. 552.

558 Disponente Sacra Rit. Congr. quod Regulares ad octavas Patroni principalis non tenentur, quæsitum fuit, an *loci* non tenentur, excludat etiam libitum, ita ut Regulares non possint de octava recitare, si velint? Responsum fuit excludi etiam libitum & non posse, nisi id specialiter ipsis Regularibus indultum fuerit ex vi concessionis Apostolicæ, vel Constitutionis religionis ab Apostolica Sede approbatæ; *S. R. C. 20. Mar. 1682. in una Ord. Min. de Observ. ad §. dubium.* Vide n. 571.

559 Si urgente causa celebranda est Missa votiva infra octavam, quæ habeat Præfationem propriam, ac Communicantes: in Missa votiva debet dici Præfatio conveniens, Communicantes vero de infra octavam, quia est proprium de illo tempore; *S. R. C. 16. Jun. 1682. in Granaten.* Vide n. 564. (Præfatio conveniens: idest propria illius Missæ votivæ, si habeat. Vide n. 577.

560 Si altare non habere planitiem, sed multos gradus, vel ipsam habere nimis latam, debet in eo apponi pradella, quæ dividat altare a planitie, & Sacerdos incipiat Missam ante ipsam pradellam; *S. R. C. 16. Jun. 1682. in Granaten.*

561 SS. Sacramento exposito, Gubernator civitatis, seu personam regiam representans, debet habere eandem sedem, vel scamnum, quod habet reposito SS. Sacramento; *S. R. C. 16. Junii 1682. in Granat.* (Eandem sedem; ad extra Presbyterium. Vide n. 337.

562 Nomine Episcopi Ruremondæ quæsitum fuit a Sacra Rit. Congregat. declarari, an Invitorium, *Hodie si vocem Domini audieritis, nolite obdurare corda vestra*, tempore Passionis in Quadragesima debeat cantari, sicut Invitorium extra tempus Passionis, scilicet sexies integre, ter imperfecte, hoc modo post versum: *Quadragesima annis proximus fui &c.*

Hodie si vocem Domini audieritis, nolite obdurare corda vestra, omissio *Gloria Patri &c.* & *Nolite obdurare corda vestra*, & iterum repetatur integre *Hodie si vocem Domini audieritis, nolite obdurare*? Et Sac. Rit. Congreg. respondit, omissis *Gloria Patri &c.* & *Nolite obdurare corda vestra*, repeti debere integre Invitorium: *Hodie si vocem Domini audieritis &c.* Eadem *S. R. C. 4. Jul. 1682. in Ruremunden.*

Receptio ad habitum, & ad professionem religiosam sub re gravi numerari non potest, ut ex consuetudine cantari possit Missa votiva solemniter de Spiritu Sancto in Dominicis, vel duplicibus; & hic abusus omnino esse derogandus; *S. R. C. 24. Jul. 1682. in Ruremunden.* (In Dominicis, vel duplicibus: In semiduplicibus vero potest, sed sine Gloria, & Credo, *Rubr. Missalis, de Missis votivis.* Vide n. 850.

Missæ votivæ de SS. Sacramento, vel de B.M.V. in cantu fundatæ dici non possunt in duplicibus, aliisque diebus duplicia excludentibus; sed cantari debent Missæ de festo currenti cum applicatione Sacrificii, juxta decretum editum 19. *Maii* 1614. sicque satisfieri, & benefactorum mentem impleri, non obstante quacumque consuetudine in contrarium, declaravit *S. R. C. 24. Julii 1682. in Ruremunden.* (Cantari debent de Festo currenti: An vero possit satisfieri, loco cantaturum, lectis Missis: Vide n. 1286. Vide etiam n. 145. & 1269.

Modus benedicendi alios, vel rem aliquam, debet esse cum manu recta, & digitis simul junctis, & extensis; *S. R. C. 24. Julii 1682. in Albinganen.*

Paterna ad Missam in extremitate, seu ora patenæ congruentius est obscuranda *S. R. C. 24. Jul. 1682. in Albinganen.*

In Processionibus, quæ fiunt cum interventu Capituli Cathedralis, præcedentia debetur Beneficiatis ejusdem supra Parochos; *S. R. C. 2. Oct. 1682. in Taurinen.* (Supra Parochos: Alias, si Parochi essent de gremio Capituli. Vide n. 612.

An per decretum de non transferendis, sed omissis Officiis Sanctorum ad libitum, quando dies eorum festivitatum sunt impediti alio Officio novem lectionum de præcepto, nempe diebus Dominicis, octavis, & natalitiis Sanctorum &c. comprehendantur, & revocentur concessiones Officiorum ad libitum ab Apostolica Sede peculiariter factæ, & fixæ diebus, qui ab eadem jam alteri festo, & Officio novem lectionum in Calendario Romano erant assignati, recitandi scilicet ad libitum Officium *S. Elisabeth Regine Portugallicæ die 4. Julii*; Officio octavæ SS. Apostolorum Petri & Pauli in Calendario Romano jam impedito? Sac. Rit. Cong. respondit, prout in Neapolitana die 28. *Novembris* 1682. non comprehendi. Verum si prædictum Officium eo die juxta Rubricas recitari nequeat; tunc eo casu non esse transferendum, sed omitti debere; *S. R. C. 2. Octob. 1682. in una dubiorum.* (Ad libitum Officium S. Elisabeth: Hodie ad diem octavam translatus est sub ritu semiduplici de præcepto; Ex Constit. Innocentii XII. 29. *Januarii* 1695. (Non comprehendi: ideo hic videtur spectare generalis moderna Constitutio, quam vide *nu. 1215.*

Quando pro aliquo festo, vel Officio concessio repetitur ritus duplex absque expressione majoris, vel

- vel minoris, concessio intelligenda est de duplici minori, etiamsi ad honorem Deiparæ facta fuerit; *S. R. C. 2. Octobr. 1683. in Valentina, & 20. Nov. ejusdem anni in Lauden.*
- 570 Dum dicenda sunt Suffragia Sanctorum in locis gaudentibus duobus, vel pluribus Patronis principalibus, facienda est commemoratio tantum de Patrono principali; *S. R. C. 20. Nov. 1683. in Lauden.* (Tantum de Patrono principali: An hoc decretum sit præceptivum quoad exclusionem plurium patronorum, Vide n. 1294.
- 571 Moniales Ordinarii locorum subjectæ non tenentur recitare Officia particularia diocesium; tenentur tamen recitare de Patrono principali loci, & de Titulari Ecclesiæ Cathedralis; necnon de ejusdem Ecclesiæ dedicatione, non vero de eorumdem festorum octavis, *S. R. Cong. 20. Novemb. 1683. in Lauden.* (De Patrono principali loci: sub ritu primæ classis. Vide n. 539. (De dedicatione: vero Ecclesiæ sub ritu secundæ classis: & an ly non tenetur importet necessitatem, & quid agendum de Patrono regni, vel provincie: Vide n. 537. 543. seq.
- 572 Quando in Indultis & Decretis super concessione Officiorum leguntur verba illa, *recitari posse, fieri posse*, ita intelligenda sunt, ut nihil significant præter Officia ad libitum, quibus omnino competit decretum die 24. Januarii 1682. pro Sanctis ad libitum emanatum; *S. R. C. 20. Novemb. 1683. in Lauden.* (Nihil significant præter Officia ad libitum: intelligi, cum nondum sint acceptata; secus autem post acceptationem. Vide n. 932. & 1059.
- 573 Vicario foraneo ratione sui Vicariatus nulla debetur præcedentia, seu præminentia; & ad Præpositos forenses spectat præcedentia super Vicarios foraneos in processionibus, sessionibus, & aliis actibus fieri solitis occasione synodi diocesane; *S. R. C. 11. Martii 1684. in Papten.* (Nulla debetur præcedentia: nisi in Congregationibus casuum conscientie. Vide n. 597.
- 574 Rubrica concedit usus planetarum complicatarum ante pectus Diaconis, & Subdiaconis ministrantibus in Missa solemnī, in cathedralibus, & præcipuis Ecclesiis, in diebus jejuniorum cum limitatione, ut ibi; in minoribus vero Ecclesiis, ministris predictis dat tantum usum albæ cum manipulo Subdiacono, & cum stola ac manipulo Diacono; *S. R. C. 13. Jun. 1683. in Angelopoliāna.* (In diebus jejuniorum cum limitatione, ut ibi: videlicet expiendæ sunt Vigiliæ Sanctorum, & Dominica tertia Adventus (etiamsi ejus Missa infra hebdomadam repetatur) & quarta Quadragesimæ, Vigilia Nativitatis (licet in Dominica occurrerit), Sabbato Sancto in benedictione cerei quoad Diaconum tantum, & in Missa quoad etiam Subdiaconum, ac quatuor Temporibus Pentecostes. In benedictione vero Candelarum, & processione possunt & debent uti planetis plicatis, vel in albis, ut supra in die Purificationis B. Mariæ, & in benedictione Cinerum, ac benedictione Palmarum, & processione: quam planetam Diaconus dimittit cum lectionis est Evangelium, & quæ tunc super sinistrum humerum super stola complicatur, aut ponitur aliud genus stolæ latioris in modum planetæ plicatæ: & facta communionem resumit planetam, ut prius. Similiter Subdiaconus dimittit eam cum lectionis est Epistolam; quam legit in alba, & ea finita, osculatæque Celebrantis manu, planetam resumit, ut prius; *Rubr. Miss. cap. 29. n. 6.*
- In concurentia festorum S. Antonii Patavini Confessoris, & S. Basilii Episcopi & Confessoris, quæ Panormi ex Indulto Apostolico sub ritu duplicis majoris: quod festum jam ante ex Indulto Apostolico, nonnullis in locis, cum indulgentiis pro Christi fidelibus Missæ solemnī interessentibus die 17. Septembris celebrabatur cum Officio & Missa propriis: Institutum fuit a Sac. Rit. Congreg. declarari: *Primo: An cessare debeat in diebus locis tam Officium proprium, quam festum S. Nominis Mariæ jam antea a Sede Apostolica approbatum, ita ut idem festum dicta die 17. Sept. cum dicto Officio & Missa propriis non possit amplius mutari? Secundo: An dictæ Indulgentiæ etiam censeantur cessare, an vero intelligantur translate ad dictam Dominicam infra octavam Beate Mariæ Virginis? Tertio: An dictum Officium & Missa pro diebus locis, aut Ordinibus Regularibus possint amplius reimprimi: ac illo posthac possint ita uti? Et Sac. Cong. ad dicta dubia, ut infra. Ad primum: Cessare debere. Ad secundum: Indulgentias pariter cessare pro illa die: & pro translatione supplicandum esse Sævitissimæ; Ad tertium: Non licere; Eius. S. R. C. 17. Junii 1684. annuente Innocentio XI. in sua Constitutione XVI. in fine, quæ incipit: Nuper pro parte. Vide nu. 510. 580. & 1124.*
- Concurrente Sancto antiquiori Patrono civitatis cum alio Sancto recentiori pariter Patrono, nulla habenda est ratio de posterioritate patronatus, unde Vesperæ dimidiandæ sunt; *S. R. C. 17. Junii 1681. in Panormitana.*
- In Ecclesiis titularibus B. M. V. inter Sanctorum suffragia faciendæ est commemoratio B. M. V. non obstante, quod in choro recitetur ejusdem Officium parvum; *S. R. C. 17. Jun. 1684. in una Urbs, & 14. August. 1691. in Romana dubiorum.* Commemoratio de Beata Maria; idest Sancta Maria &c. ut in Breviario, licet Ecclesiæ dedicata sub Assumptionis, Annuntiationis &c. titulo esset sacra. Vide n. 663.
- Vicario Apostolico in omnibus Ecclesiis, & Ecclesiasticis functionibus debentur tantum illæ prerogative, quibus gaudet Vicarii generales Episcopi, & titulus Illustrissimi Vicario Apostolico non debetur; *S. R. C. 12. Aug. 1684. in Spoletana, & eadem die & anno in Imolen. Vide num. 16. 222. & 583.*
- In festo Sanctissimi Nominis B. M. V. non est faciendæ commemoratio de ejusdem Nativitate, & in secundis Vesperis de Nativitate cadentibus in Sabbato, non est faciendæ commemoratio de prædicto Sanctissimo Nominis; *S. R. C. 23. Sept. 1684. in Decreto generali.* (Non est faciendæ commemo-

ratio : Similiter in festo almæ Domus die tertiæ octavæ Conceptionis occurrente, ubi celebratur; *Rubr. Miss. & Brev. prop.* Vide n. 576.

581 In occurrere non licet transferre officium proprium ordinis, vel diocesis causa faciendi aliud ad libitum *S. R. C. 2. Decemb. 1684. in una Can. Reg. Lat. ad 10. dubium.* Vide n. 568.

582 In die infra octavam non potest fieri Officium licet occurrere de Sancto ad libitum; *S. R. C. 2. Decemb. 1684. in una Can. Reg. Lat.* (Infra octavam: intellige de quacunque octava: Vide n. 623.

583 Vicario generali debetur primus & dignior locus ac præcedentia supra primam, & alias omnes Dignitates, & Canonicos Ecclesiæ cathedralis, tam in choro, quam in processionibus, & aliis functionibus Ecclesiasticis; *S. R. C. 2. Decemb. 1684. in Meliten.* (Debetur præcedentia: intellige forsitan de Vicario, qui non est de gremio, ut in num. 16. & 222.

584 Qui recitat Officium de Sancto, de quo habet insignem Reliquiam in propria Ecclesia; si celebrat eo die in alia Ecclesia, debet omittere Credo; *S. R. C. 2. Decemb. 1684. in una Can. Reg. Lat. & 10. Jan. 1693. in una Galliarum.* (Insignem Reliquiam: considerandam exhibet n. seq. 162. & 215.

585 Clerus, qui habet Indultum recitandi Officia Sacramenta, quorum insignes Reliquiæ asservantur in aliena Ecclesia, quæ habet Clerum separatam, in Missis non debet dicere Credo; *S. R. C. 2. Dec. 1686. in una Can. Reg. Lat. Vide n. ant. & 640.*

586 In Missis votivis privatis de SS. Sacramento, & de Officio duplici, quæ celebrantur in Ecclesiis, ubi adest Sacramentum expositum, occasione quadraginta Horarum, non dicitur Credo, nisi aliter competat Missæ Officii duplicis de die; *S. R. C. 2. Decemb. 1684. in una Can. Reg. Lat.* (Non dicitur Credo: neque Hymnus Angelicus etiam tempore Paschali; *Rubr. Miss. c. 8. n. 4.*

587 In Missa privata de Sancto duplici, vel semiduplici, de quo tali die fit Officium, potest quidem fieri commemoratio de SS. Sacramento exposito occasione quadraginta Horarum, sed omittenda in festis primæ & secundæ classis; *S. R. C. 2. Decemb. 1684. in una Can. Reg. Lat.* (Occasione quadraginta Horarum: An id intelligatur etiam in aliis expositionibus, Vide n. 1223.

588 Durante expositione Sanctissimi Sacramenti occasione quadraginta Horarum, regulariter celebrari non potest Missa privata de Requiem, licet occurrat Officium huiusmodi Missas admittens, neque cantari potest Missa defunctorum pro adimplenda mente testatoris, sive anniversario satisfaciendo; *S. R. C. 2. Dec. 1684. in una Canon. Reg. Lat.* (Occasione quadraginta Horarum: Adde etiam pro publica causa, licet Sacramentum sit inclusum in pyxide, Vide n. 1224.

589 In Missa privata de festo semiduplici, simplici, seu votiva, vel de infra octavam, sive de feria non privilegiata, potest in penultimo loco dici collecta pro particulari defuncto, puta: *Inclina*, vel *Deus qui nos Patrem &c.* & similia, sed ob id non est omittenda ulla ex collectis pro tempore assignatis, puta: *A cunctis*, vel *Ecclesie*; *S. R. C. 2. Decem-*

bris 1684. in una Can. Reg. Lat. (Pro particulari defuncto: Quoad defunctos in generali, require num. 558.

Qui in Sabbato infra aliquam octavam B. M. V. recitat Officium de aliquo Sancto eo die occurrente, volens celebrare Missam votivam de B. V. tenetur quidem dicere Missam festivam cum Gloria, sed sine Credo, *S. R. C. 2. Decemb. 1684. in una Can. Reg. Lat.* (Cum Gloria, sed sine Credo: Extra Sabbatum omittitur etiam Gloria. Vide num. seq. & 67.

Qui in Sabbato recitat Officium de B. M. V. volens celebrare Missam votivam de aliquo Sancto, non debet dicere Gloria, neque Præfationem B. M. V. sed communem; *S. R. C. 2. Decemb. 1684. in una Can. Reg. Lat.* Vide num. ant. (Præfationem . . . communem: vel de octava, si non habeat propriam. Vide num. ant. 67. & 851.

In Ecclesiis B. M. V. dicatis, seu aliis Sanctis, ubi adest memorabilis consuetudo cantandi Missam votivam de B. M. V. singulis Sabbatis, licite continuari potest, etiamsi occurrat Officium duplex, dummodo non omittatur suo tempore Missa conventualis; *S. R. C. 2. Dec. 1684. in una Can. Reg. Lat.* (Missa votivam: post Nonam; *Rubr. cap. 15. n. 4.* (Continuari potest: Qui vero dies expiendi sint: Vide n. 264.

Non est omittenda una ex assignatis orationibus in Missa, veluti tertia *A cunctis*, si secunda esset de Festo simplici, ut ejus loco dicatur oratio imperata, veluti *Deus Refugium*; sed post tertiam Orationem *A cunctis* potest & imperata dici, cum in Missa de semiduplici, vel simplici, vel votiva, non sint necessario dicenda collectæ impares, puta tres, quinque, vel septem; *S. R. C. 2. Dec. 1684. in una Can. Reg. Lat.* (Non sunt necessario dicenda collectæ impares: An id faciendum in Missis defunctorum, consule n. 1103.

In Exequiis post absolutionem, quæ fit supra cadaver in die obitus, vel supra tumulum in die anniversario, dicto *Requiescant in pace*, subiungi debet: *Anima ejus, & anime omnium Fidelium defunctorum per misericordiam Dei requiescant in pace*; sed super lecticam, seu castrum doloris in commemoratione omnium Fidelium defunctorum, nihil est superaddendum; *S. R. C. 2. Dec. 1684. in una Can. Reg. Lat. Vide n. 687.* Hoc decretum quoad secundam partem habet locum, quotiescumque celebratur Officium pro omnibus Defunctis.

In Missa Patroni minus principalis non debet dici Credo, & particulam Patroni intelligendam esse de Patrono principali tantum, nec posse extendi ad minus principales statuit *S. R. C. 2. Decemb. 1684. in Beneventana, & 15. Sept. 1691. in Lycien.* (Non debet dici Credo; Nec potest suffragari consuetudo contraria. Vide n. 1191.

Si festum SS. Nominis B. M. V. quod sub ritu duplici majori celebrari debet Dominica infra octavam Nativitatis ejusdem, occurrerit in die octava dictæ Nativitatis; Officium erit de dicto Sanctissimo Nominis, omisa in utrisque Vesperis & Laudibus commemoratione de prædicta octava Nativitatis; *S. R. C. 15. Sept. 1683. in uno Officii Nominis B. M.*

B. M. V. Innoc. XI. annuente 25. ejusdem. (Officium erit de dico SS. Nominis, ob speciale privilegium. Vide n. 731. Vide etiam 580.

597 Vicarii foranei in functionibus Ecclesiasticis, nimirum Missis, Vesperis, & processionibus, sessionibus locorum, aliisque similibus, non debent præcedere Archiepiscopis, aliisque Curatis Parochialium. In Congregationibus vero casuum conscientie, quæ solent fieri, debent præcedere supra omnes, etiam Archiepiscopos; *S. R. C. 10. Febr. 1685. in Imolen.* Vide n. 473.

598 Præceptum, quod in nocte Nativitatis Domini post Missam decantatam non possint successive aliæ duæ Missæ celebrari, nec Communio exhiberi Eucharistica fidelibus deposcentibus, ligat etiam omnes Regulares tum Ordinis Mendicantium, tum etiam Societatis Jesu, tum omnes quoscunque alterius Instituti, etiam speciali mentione nominandi. Neque possunt excipi in Ecclesia confessiones, maxime mulierum, durante tempore nocturno, sed expectandum est, ut illucescat aurora tam pro confessionibus mulierum excipiendis, quam pro Eucharistia ministranda fidelibus utriusque sexus; *S. R. C. 23. Mar. 1685. in Senen. & 15. Sept. 1686. in Calaguritana.* Vide n. 285.

599 Reliquiæ Sanctorum, quæ deferuntur in processionibus per civitates & oppida, non debent deferri sub baldachino; *S. R. C. 23. Martii 1685. in Calaguritana.* Vide n. 255.

600 Anniversaria, sive Missæ quotidianæ cantatæ de Requiem, relictæ ex dispositione Testatorum, pro certis diebus, iisque impeditis die Dominico, pro certo festo de præcepto, cantari possunt in diebus subsequentibus, seu antecedentibus, in quibus occurrunt Officia de festo duplici majori, non tamen de præcepto, præcipue de Sanctis proprii Ordinis, non relictæ tamen Missa in cantu de festo duplici minori occurrente, quatenus adsit onus cantandi; *S. R. C. 4. Maii 1686. in una Can. Reg. Lat.* (Diebus subsequentibus, seu antecedentibus: sed satius est prævenire. Vide n. 19.

601 Cum primum accipitur nuntium de obitu in loco dissito alicujus de gremio, potest statim cantari Missa de Requiem, ut in die obitus pro ejus anima in festo duplici majori, vel minori, non tamen de præcepto, ut citius suffragetur animæ defuncti, non relictæ tamen in cantu de festo duplici minori occurrente, quatenus adsit obligatio cantandi; *S. R. C. 4. Maii 1686. in una Can. Reg. Lat.* (De præcepto: audiendi sacrum, & abstinendi ab operibus servilibus. Vide n. 1300.

602 In anniversario transato ob festum de præcepto non variari debet oratio: *Cujus anniversarium depositionis diem commemoramus*; sed recitanda prout in Missali; *S. R. C. 4. Maii 1686. in una Can. Reg. Lat.* Vide n. 19. & 1300.

603 Si festum Exaltationis SS. Crucis occurrat in Dominica infra octavam Nativitatis B. M. V. in qua celebrandum est festum Sanctissimi Nominis B. M. V. tunc Officium Nominis B. M. V. transferendum est ad primam diem festo novem lectionum non impeditur; *S. R. C. 20. Jul. 1686. in una Dubitorum.* Vide n. 596.

604 Quando in Missa solemniori concionator post salu-

tationem Angelicam, salutat ministros altaris, seque facit reverentiam, non est incongruum si Ministri altaris, & ipse Celebrans correspondant salutationi concionatoris discooperiendo caput; *S. R. C. 20. Jul. 1686. in Angelopolitana.* (Salutationem Angelicam: quæ semper dicitur etiam tempore Paschali, non vero Regina cœli; *Cærem. Episc. l. 1. cap. 22. n. 5.* Vide etiam n. 629.

In Natali Domini in tribus Missis post sumptionem sanguinis, cundo & redeundo in medium altaris, non est facienda genuflexio, vertendo se Celebrans ad *Dominum vobiscum*, & ad dandam benedictionem debet renes vertere ad altare, licet species vini non sint exsiccatae in calice; & serventur rubricæ Missalis. Romani de ritibus servandis in celebratione Missarum 11. & 12. n. 2. *S. R. C. 20. Jul. 1686. in Angelopolitana.* (Serventur rubricæ Missalis: in quibus nullam genuflexionem faciendam esse præscribitur; *Rub. prop.* Vide n. 707.

In concurrentia plurium Officiorum æqualis ritus, sive Martyrum, vel Confessorum, aut Virginum, vel Viduarum, minime attenditur dignitas eorum, sed præferenda sunt festa posteriorum, si celebrentur pompa solemniori, aut sint ex illis festis, quæ celebrantur in propriis locis, & Ecclesiis; & hoc juxta verba Rubricæ de concur. Officii tit. 15. n. 2. inter festa æqualis ritus &c. *S. R. C. 20. Julii 1686. in Tridentina.* (Juxta verba rubricæ: Vide n. 522.

In die commemorationis omnium Fidelium defunctorum potest fieri Officium de festo duplici minori, sed Missæ privatæ sunt celebrandæ de *Requiem.* *S. Rit. C. 3. Octobr. 1686. in una Urbis. & 27. Sept. 1698. in una S. Germani Montis Cassini.* (De duplici minori: etiam transato. Vide n. 733. (Missæ privatæ: Quid de Conventuali statuatur, Vide n. 4.

Vicario generali in functionibus Ecclesiasticis, in choro, processionibus, synodo, & aliis actibus publicis, & privatis competit præcedentia supra Capitulum Cathedralis. *S. R. C. 13. Mart. 1688. in Lauden.* (Competit præcedentia supra Capitulum: cum restrictione vero, ut in n. 16. & 222.

Proposito dubio, an Declarationes Alexand. VII. & Clementis XI. sibi locum vindicarent etiam in diebus Dominicis, & infra octavas Paschatis Resurrectionis, Pentecostes, & Corporis Christi, aliisque anni diebus, quibus, licet a festo duplici non impeditur, adhuc tamen Missæ defunctorum juxta ritum Ecclesiæ celebrari nequeunt, quatenus nimirum Missæ, quas iisdem diebus celebrare licet, servata ceteroquin Privilegiatorum forma, ad Altaria privilegiata celebrarentur. Et responsum fuit: Prædictorum Pontificum declarationes pro omnibus diebus, quibus juxta Rubricas Missæ defunctorum celebrari non possunt, intelligendas esse, *S. R. C. 3. Apr. 1688. in decreto generali ab Innocentio XI. confirmato per Breve, quod incipit*; Alias postquam, datum die 4. Martii 1688.

Festum Nativitatis S. Joannis Baptistæ præferri debet festo Dedicationis Ecclesiæ; & habere integras secundas Vesperas cum commemoratione tantum

tum sequentis. In festo autem Dedicationis Vesperæ sunt dimidiandæ, & a Capitulo debet fieri de Sanctis Patronis cum commemoratione Dedicationis ut in utroque casu præscribitur in Rubrica de Concurrentia, num. 2. versu *Inter festa*. Ita pariter infra octavam dictorum Festorum, nempe S. Joannis Baptistæ, & Dedicationis &c. faciendum est officium de octava S. Joannis Baptistæ, cum comm. octavarum Dedicationis, & SS. Patronorum, seu Titularium Ecclesiæ, ut in tabella de Concurrentia n. 7. & Gavantus in Rubr. sect. 3. cap. 8. n. 6. S. R. C. 21. Aug. 1688. in *Aquilejens.* (Festum Nativitatis S. Joannis Baptistæ præferri debet festo Dedicationis: An alia duplicia primæ classis habeant locum a Dedicatione Ecclesiæ, & quid de octava omnium Sanctorum in concursu octavæ Dedicationis, consule num. 660. 920. 1254. Gavant. in Rubrica sect. 3. c. 8. n. 9. ubi legitur: *In eadem vero classe attende personas hoc ordine, Christum, beatam Virginem, Angelos, S. Joannem Baptistam, Apostolos, & alios juxta ordinem Litaniarum, & Rubricarum de concurrentia Officii n. 2. & ceteris paribus, dignior est ea octava quam celebrat universalis Ecclesiæ. Gavantus loc. cit.*

- 611 Occurrente die octava Dedicationis cum festo Visitationis Beatæ Mariæ Virginis, faciendum est officium de octava, translatio officio Visitationis. S. R. C. 21. Aug. 1688. in *Aquilejens.* (Faciendum est officium de octava: quæ non cedit, nisi duplicibus primæ, aut secundæ classis. Vide n. 653. & 661.
- 612 Quando Parochi non sunt de gremio Capituli, præcedentia debetur Beneficiis supra Parochos, secus vero si Parochi habent stallum in choro, & sunt de gremio illius Capituli; S. R. C. 22. Aug. 1688. in *Bituntina.* Vide n. 567.
- 613 Occurrente festo S. Marci die Dominico, in Missa Rogationum non dicitur *Credo*, quia est Missa ferialis. *Sacr. Rit. Congr. 25. Sept. 1688. in Mutinen.* (Die Dominico. Adde etiam infra octavam Paschatis. Vide n. 701.
- 614 Occurrente eodem die festo novem lectionum Kalendarii particularis cum altero festo Kalendarii universalis, quæ tamen sint ejusdem ritus, prius recitari debet de festo Kalendarii particularis, & postea universalis. S. R. C. 22. Jan. 1689. in *Senogallien.* (Ejusdem Ritus: dignitatis, & solemnitatis. Vide n. 554.
- 615 Quando occasione belli contra Turcas dicitur Collecta, vel Missa contra Paganos, non potest mutari nomen Paganorum, dicendo Turcarum, vel Hereticorum. Sac. R. C. 30. Jul. 1689. & antea 4. April. 1626. in *Egitanien.*
- 616 Canonicis Sacerdotibus, quamvis possessione canonicatus posteriores, ubi præbendæ non sunt distinctæ, semper & ubique præferendi sunt Canonicis inferioris ordinis, etiam possessione canonicatus anterioribus, non obstante immemorabili consuetudine, quam abusus impræscriptibilem esse declaravit S. R. C. 30. Jul. 1689. in *Sutrina.* Secus, ubi præbendæ sunt distinctæ, Vide n. 265.
- 617 Vicario generali quotidiano habitu induto, sive, si sit Protonotarius, cum rochetto, & mantelletta, danda est præcedentia semper & ubique super

omnes Dignitates, & Canonicos sacris vestibus non indutos. S. R. C. 30. Jul. 1689. in *Isclana.* (Semper & ubique: Servatis vero iis, quæ in n. 16. & 212.

In Missis votivis B. M. V. quæ recitantur in Sabbato, dicitur *Gloria in excelsis Deo*, etiamsi non fiat Officium de eadem. S. R. C. 30. Jul. 1689. in una Ord. Capucin.

In processione solemnî SS. Corporis Christi, quando processio sistit, Sacerdos celebrans, Subdiaconus, & Diaconus non debent sedere, neque in scamno, neque in sedibus, etiamsi deferantur ad ornatum tantum. S. R. C. 21. Jan. 1690. in *Hispalen.* (Quando Processio sistit: præcipue propter longitudinem, tunc in aliqua Ecclesiâ poterit super Altare deponere SS. Sacramentum, & aliquid tantum quiescere, & ibidem, antequam discedat, thurificare Sacramentum, & orationem de eodem cantare: quod tamen non passim in singulis Ecclesiis, vel ad singula Altaria, quæ forsitan per viam constructa, & ornata reperiuntur, faciendum est, sed semel tantum, vel iterum; Cærem. Episc. lib. 2. cap. 33. n. 22.

In Sabbato Sancto etiamsi occurrat festum Annuntiationis B. M. V., celebratio Missarum privatarum omnino prohibetur in quibuscumque Ecclesiis, & Oratoriis, tam publicis, quam privatis, non obstante quacumque contraria consuetudine: sed unica tantum Missa conventuali una cum Officio ejusdem Sabbati Sancti celebretur, S. R. C. 11. Febr. 1690. approbante Alex. VIII. (In Oratoriis tam publicis, quam privatis: incipit nobilium laicorum, quæ proscriptio quoad Oratoria privata se extendit ad diem primam Paschatis, Pentecostes, Nativitatis Domini, & alios solemniores dies, quos inter etiam enumerantur dies Epiphaniæ, & Ascensionis Domini, Annuntiationis, & Assumptionis Beatæ Mariæ Virginis, omnium Sanctorum, nec non SS. Apostolorum Petri, & Pauli, ac Titularis Ecclesiæ loci. Jus erigendi oratoria privata private habet solus Papa arbitrio Episcopi propriæ Diocesis duraturum; Constitut. Bened. XIV. 2. Junii 1751. quæ incipit *Magno animi nostri merore*. Et hoc non licere etiam Regularibus cujuscumque Ordinis, Instituti, Congregationis, etiam Societatis Jesu, aut etiam cujuscumque Ordinis Militaris etiam S. Joannis Hierosolymitani, aut aliis quibuscumque Sacerdotibus, etiamsi Episcopi essent, addita Regularibus prohibitione, pro cujus obedientia Episcopi etiam per censuras operam dare teneantur, ne in privatis Regularium cellis sive cubiculis erigatur Altare pro Missa celebranda, remota etiam consuetudine immemorabili. Episcopis autem & his majoribus Prælatibus, etiamsi Cardinalatus dignitate fulgentibus, licet ex privilegio in corpore juris clauso possint altare erigere, tamen quocumque titulo suffragante, nullo modo licet extra domum propriæ habitationis, in domibus laicis, tam in sua, quam in aliena Diocesi, celebrare, seu celebrare facere: quæ prohibitio intelligenda non est de domibus etiam laicis, in quibus dicti Episcopi forte, occasione visitationis, vel itineris, hospitio excipiuntur in casibus a jure permissis, vel de speciali Sedis Apostolicæ licentia ab-

sentes a domo propriæ habitationis; Clemens XI. 15. Decemb. 1703. Innoc. XIII. 13. Maii 1723. in Const. quæ incip. *Apostolici ministerii confirmata* a Benedicto XIII. 17. Sept. 1724. in alia, quæ incip. *In supremo* 23. Sept. 1724. Vide n. seq. 639. 672. 780. & 1249.

- 621 Si festum SS. Annuntiationis Mariæ occurrat in feria sexta in Parasceve, vel in Sabbato Sancto, transferatur una cum præcepto audiendi Missam, & vacandi ab operibus servilibus ad feriam secundam post Dominicam in Albis, etiam quocumque alio festo impeditam; ita ut eadem feria, prædicto casu eveniente, perpetuis futuris temporibus pro sede propria & fixa, memorato festo Annuntiationis assignata, & stabilita intelligatur; & in illa eo prorsus modo & forma præfatum festum quoad Officium & Missam celebretur, quibus propria die vigesima quinta Martii in Calendario Romano appositum celebraretur, protraxis ad aliam diem non impeditam juxta Rubricas Breviarii Romani omnibus aliis festis in eadem feria occurrentibus, quæ non sint altioris ritus. S. R. C. 11. Februarii. & 11. Martii 1690. approbante Alex. VIII. & Clem. XI. 15. Martii 1712. *Constit.*, quæ incipit *Italice: Occurrendo nel Venerdì Santo*. (Eo prorsus modo, & forma: servatis iis, quæ ad Paschale tempus conveniunt; *Rubric. Missal. & Brev. prop.* Vide attente recens decretum sub n. 1235.

- 622 In Patronorum, sive Protectorum præcedentia servandus est ordo hierarchiæ Ecclesiasticæ, & inter ordinem hierarchicum attendenda est anterioritas in electione. S. R. C. 11. Martii 1690. in *Lydien*. Vide n. 522. & 572.

- 623 In Ecclesiis titularibus sub invocatione S. M. Angelorum (apud Minores S. Francisci) Officium cum Missa faciendum est ut in festo S. M. ad Nives, sed Lectiones secundi nocturni ejusdem sunt a secundo nocturno diei Nativitatis ejusdem B. V. mutato verbo *Natali* in verbum *Festivitate*. S. R. C. 10. Jun. 1690. in *una Ord. Min. de Observ.* (Apud Minores S. Francisci: & Capuccinos: an apud alios, Vide n. 844. & 1235. (Mutato verbo *Natali* in *Festivitate*: ad primam lectionem secundi nocturni, ubi dicitur: *Tantæ Virginis illustrata Festivitate*; *Brev. Rom. de die Nativitatis Beate Mariæ*.)

- 624 Non licet aliquid ex devotione, seu auctoritate privata miscere, mutare, vel opponere inter ea, quæ integrant Officia cujusvis diei, quia in Officiis Sanctorum nihil est addendum, vel immutandum nisi a Sede Apostolica concessum fuerit. S. R. C. 10. Jun. 1690. in *una Ord. S. Benedicti*. Hoc decretum est conforme Bullæ S. Pii V. quæ incipit *Quod a nobis*, datæ Romæ septimo Idus Julii 1568. Vide n. 631.

- 625 In processionibus, in quibus defertur Sanctissimum Sacramentum, vel Lignum Crucis, tam Clerus, quam Sæculares detecto capite incedere debent: in aliis vero processionibus, in quibus deferuntur Reliquiæ, vel Statuæ Sanctorum, tunc Sæculares, & Ecclesiastici, qui eas deferunt, detecto capite, alii vero Clerici possunt incedere tecto capite cum birreto: quando vero non gestantur Reliquiæ, Magistratus ad instar Cleri potest ince-

dere capite cooperto. S. R. C. 18. Jun. 1690. *vel 1. Sept. in Cafertana*. (Lignum Crucis: majori solemnitate, quam alia Reliquiæ, in processionibus deferendum. Vide n. 1274.)

Festa Sanctorum celebranda sunt eo die, quo cadunt. Verum si incidant in diem impeditam, transferenda sunt in alteram diem non impeditam juxta Rubricas Breviarii Romani, neque immutari possunt de licentia Ordinarii, ut pluries decrevit S. R. C. 2. Sept. 1690. in *Panormitana*, & signanter 14. Nov. 1620. in *Alben.* & 22. Novemb. 1631. in *Toletana*, nec non 3. Decemb. 1630. in *Syracusana*. (Juxta Rubricas Breviarii: videlicet de Translatione Festorum, servato ordine ut in n. 522. (Nec immutari possunt, nisi siat perpetuo impedita. Vide n. 1196.)

Vicario generico nunquam competit præcedentia supra Canonicos sacris vestibus indutos, neque in choro, neque in processionibus, nec competit usus sacrarum vestium, nisi sit de gremio Capituli, & eo casu stare debet in loco suæ receptionis, juxta alias resoluta. S. R. C. 2. Dec. 1690. in *Ajacenten*. Vide n. 16. & 222.

Etsi secundum regulas Breviarii Romani, cum plura festa æqualis ritus transferenda sunt, unum ante aliud transferri debeat eo ordine, quo erant celebranda propriis diebus: attamen quia anno 1690. specialis prærogativa concessa fuit translationi festi Annuntiationis Mariæ incidentis in feriam vi. Parasceve, vel Sabbatum Sanctum: ideo ob specialem reverentiam Dominicæ Incarnationis hoc speciali privilegio decoratur idem festum Annuntiationis, nimirum ut quotiescumque contingerit festum prædictum, etiam quoad solum Officium, post octavam Paschæ transferri, idem cæteris semper festis æqualis ritus præponatur, licet temporis ordine sit in Calendario posterior illis. S. R. C. 14. Jun. 1691. in *Decreto generali*. Resolutiones quampurumque de hac Annuntiationis solemnitate, Vide sub n. 621.

Concionator absente Episcopo debet prius salutare Canonicos Cathedralis in apparatu choralis capitulariter sedentes, & deinde Gubernatorem sæcularem Civitatis. S. R. C. 11. Augusti 1691. in *Vercell. Salutationis*. Vide n. 604.

Officia Sanctorum ratione Corporis, seu insignis Reliquiæ recitanda, intelligi debent de Sanctis dumtaxat in Martyrologio Romano descriptis, & dummodo constet de identitate corporis, seu reliquiæ insignis illiusmet Sancti, qui reperitur in Martyrologio Romano descriptus. De cæteris autem Sanctis in prædicto Martyrologio non descriptis, aut quibus a S. Sede non fuerit specialiter concessum, Officia recitari, & Missæ celebrari non debent, non obstante quod ipsorum corpora, vel insignes reliquiæ in Ecclesia asservuntur, quibus tamen ab Ordinariis locorum approbatis, debita fidelium veneratio (prout hactenus servatum est) exhibetur, sed absque Officio & Missa, sub pœnis de non satisfaciendo præcepto recitandi Officium, aliisque in Constitutione S. Pii V. contentis. S. R. C. 11. Augusti 1691. in *Decreto generali* approbante Innoc. XII. 19. Octob. ejusdem anni, in *Decreto*, quod incipit *Cum Sacra Rituum Congregatio*, & Clem. XI.

die 29. Septemb. 1714. Constituit. quæ incipit Cum occasione Missalis. Vide num. 162. & 215. Vide etiam n. 1224. (In Constit. S. Pii V. : quæ incipit *Quod a nobis*, die 9. Julii 1568. edita.

- 631 Sanctorum Officia, concessionis, lectiones, orationes, antiphonæ, & responsoria, alique hujusmodi, imposterum a Typographo Camerali duntaxat imprimantur; & inhibetur omnibus impressoribus, seu typographis tam in Urbe, quam extra, ubivis locorum, dicta Officia imprimere, nisi facultate in scriptis accepta ab Inquisitoribus hæreticæ pravitatis, si inibi fuerint, sin minus a locorum Ordinariis, qui quidem facultatem hujusmodi non prius concedent, quam originale sumptum S. Congregationis, vel exemplar Typographi Cameralis authenticum manu Secretarii ipsius Sac. Congregationis, & sigillo obsignatum ipsis exhibeatur, quod exemplar in nihilo prorsus immutatum, nihilque in eo additum, sive detractum in eo imprimi debeat. S. R. C. 11. Augusti. 1691. approbante Innocent. XII. die 19. Octobr. eiusdem anni. Vide num. 624.

- 632 Quæcumque dies octava B. M. V. debet habere integras utrasque Vesperas in concurrentia cum quocumque Officio duplici minori. S. R. C. 11. Augusti 1691. in Romana Dubiorum. Vide num. 523.

- 633 Officia ad libitum concurrentia infra octavas non privilegiatas, etiam particulares, & propriæ Religionis, omittenda sunt. S. R. C. 11. Aug. 1691. in Romana Dubiorum. Vide n. 581.

- 634 In feria VI. post octavam Ascensionis potest fieri de festo semiduplici translato. S. R. C. 11. Aug. 1691. in Romana Dubiorum. (De festo semiduplici translato; An commemoratio feriæ in Missa faciendi. Vide n. 819.

- 635 Canonici semper, & quodcumque tenentur in Missis solemnitibus, & conventualibus, quæ a dignitatibus, & ab ipsis cantantur per gyrum, præcipue in diebus festis ex obligatione capitulari, assistere sibi metipsis gradatim in ministerio Subdiaconi & Diaconi, nec possunt substituere alios simplices sacerdotes non de gremio capituli ad exercendum officium Subdiaconi & Diaconi in hujusmodi solemnia Missarum celebrationibus, etiam assistente Episcopo, non obstante quocumque contraria consuetudine. S. R. C. 15. Sept. & 15. Decemb. 1691. in Larnen. & postea 14. Jun. 1692. in una ditinuita. (In Ministerio Diaconi, & Subdiaconi: Canonico Pœnitentiario semper excepto. Vide n. 490.

- 636 A die 17. Decembris inclusive, usque ad Vigilam Nativitatis Domini exclusive fieri potest quodcumque Officium duplex, vel semiduplex, occurrens, vel translatum, sed in utrisque Vesperis pro commemoratione feriæ dicuntur antiphonæ majores tunc occurrentes. S. R. C. 17. Maii 1692. in Florentina. & prius 5. Marti. 1664. in Neapolitana. (Antiphonæ majores: quæ etiam in festis primæ classis non omittuntur, & semper, etiam in ritu semiduplici, duplicantur. Rubr. Brev. prop. Vide num. 19.

- 637 Licitum est Episcopo incedere cum mitra, quando deferret Reliquiam Ligni Sanctissimæ Crucis in

processionibus. S. R. C. 14. Jun. 1692. in Materatena. (Reliquiam SS. Crucis: sub baldachino deferri, incensantibus duobus thuriferariis, concedit S. R. C. n. 1238. Clerus vero & populus detectis capiti- bus incedant. Vide n. 625.

Ubi celebratur festum SS. Gabrielis, vel Raphaelis Archangeli, ad octavam benedictionem dicatur: *Ejus festum colimus*, non vero *quorum festum* etc. S. R. C. 13. Sept. 1692. in Hispanen.

Si festum S. Joseph occurrat in feria v. majoris hebdomadæ, ejus officium transferendum erit ad aliam diem juxta Rubricas Breviarii Romani, & Decreta S. Congregationis; cæterum præceptum audiendi Missam, & vacandi ab operibus servilibus non erit transferendum, sed servandum in prædicta feria v. adeoque per Ordinarios locorum accurate providendum, ut eo die alique quidem Missæ privatæ ante celebrationem solitæ Missæ conventualis celebrandæ pro præcepti adimplemento non desint: sed tamen propterea antiquus mos communionis cleri in Missa solemni illius diei, quo Ecclesia SS. Eucharistiæ Sacramenti institutionem, & memoriam recolit, summa religione hactenus retentus, nullatenus omittatur. S. R. C. 13. Sept. 1692. Innocent. XII. in suo Bullario confirmante, Constit. quæ incipit Cum anno. (Decreta Sacræ Congregationis: sub num. 621. & 626. Ac idem prorsus agendum de festo Annuntiationis. Vide numer. 619, & 642.

Si Officium & Missa de aliquo Sancto celebrentur in cathedrali, vel matrice, seu parochiali propter insignem Reliquiam, quæ ibi asservatur, non potest celebrari per civitatem, sed in ipsa sola Ecclesia, ex Decreto Sacræ Congregationis, contra abusum, edito 8. Aprilis 1628. & impresso in Missali, & in Breviario Romano, Si officium concessum fuit universo clero civitatis de aliquo Sancto, cujus insignis Reliquia asservatur in cathedrali, vel matrice, seu parochiali, tunc Missa cum Symbolo celebranda est in ipsa Ecclesia tantum: in aliis vero Ecclesiis sine Symbolo, ex Rubrica Missalis Romanii 11. de Symbolo, juxta Decretum 2. Decemb. 1684. in una Ora. Can. Reg. Lat. S. R. C. 10. Jan. 1692. in una Galliarum. Vide num. 584. seq.

Ubi est Confraternitas SS. Sacramenti, quando in una Dominica ejushabet mensis fit processio intra, vel extra Ecclesiam una cum SS. Sacramento, debet dici Missa de Dominica. Sac. R. C. 10. Jan. 1693. in una Galliarum. (Missa de Dominica: cum colore conformi, etiamsi violaceo. Vide num. 1127. 1241. & 1255.

Quando festum Annuntiationis B. M. V. occurrit in Sabbato Sancto, Missa privatæ celebrari non possunt; & festum Annuntiationis transferendum erit ad feriam secundam post Dominicam in Albis, tanquam ad diem propriam & fixam, juxta decretum 11. Feb. & 11. Mart. 1690. Quando vero occurrit in feria quinta in Cœna Domini, servandum est Decretum generale pro festo S. Joseph editum 13. Sept. 1692. Sac. R. C. 10. Jan. 1693. in una Galliarum. (Quando occurrit in Sabbato Sancto... transferendum erit... tanquam ad diem propriam juxta decretum 1690.: Hodie etiam secundum aliud generale 2. Sept. 1741. emanatum, Vide num. 1095.

Quando occurrit in feria v. servandum est decretum generale 13. Sept. 1692. sub n. 639. Adde aliud quoque 20. Jul. 1748. positum sub n. 1234.

- 643 Missæ privatæ de Requiem, corpore præsentæ & insepulto, dici non possunt diebus, quibus fit de Officio duplici, vel aliis a Rubrica vetitis, & quantumque consuetudinem tamquam abusus abolendam juxta dispositionem Rubricæ Missalis Romani de Missa defunctorum num. 2. in fine, & Decreta Sacræ Congregationis, & signanter generale 5. Aug. 1662. servanda esse mandavit. S. R. C. 10. Jan. 1693. in una Galliarum. Vide n. 19. & 76.

- 644 In Missa solemnî de feria commemoratio non est faciendâ de Sancto semiduplici occurrente, cujus Missa pariter cantandâ est absque commemoratione feriæ, & in utrisque Missis tempore Passionis dicendâ est tantum secunda oratio *Ecclesiæ*, vel pro Papa, ut docet Gavantus. In Missis autem privatis de festo semiduplici, cum sit clara dispositio Rubricæ 1x. de Oratione n. 5. dicendâ est secunda oratio de feria, tertia *Ecclesiæ*, vel pro Papa; de simplici vero faciendâ est commemoratio juxta eandem Rubricam. S. R. C. 10. Jan. 1693. in una Galliarum. (Tempore Passionis: Adde etiam infra octavas Paschatis, & Pentecostes. Vide num. 1040. (De simplici: &c. juxta eandem Rubricam in qua legitur: *Occurrente vero simplici, hæc omittenda erunt, sicuti & in Missis ferialibus a Dominica Passionis usque ad feriâ v. in Cæna Domini. Rub. Miss. cit.*

- 645 Si in die S. Marci post processionem in Ecclesiâ minori, seu non collegiata cantetur unica Missa, ipsa debet esse de Rogationibus, & servandâ est Rubrica Missalis Romani posita ante Missam festi S. Marci, ubi præscribitur, quod de prædicto Sancto cantandâ est Missa tantummodo, quando processio terminatur ad Ecclesiam eidem Sancto dicatam, quemadmodum cavetur in Cæremoniali Episcoporum lib. 2. cap. 32. & decrevit Sac. Congregatio 23. Maii 1603. & alias pluries. S. R. C. 10. Jan. 1693. in una Galliarum. (De Rogationibus: sine Gloria, & Credo, licet die Dominico, vel infra octavam Paschæ. Vide num. 613. 683. & 701.

- 646 Quæsitum fuit a S. R. C. declarari: si Officium duplex Romanum de præcepto cadat in diem, quo fit Officium de Sancto proprio alicujus diocesis, vel religionis, & tale Officium proprium habeat octavam, utrum Romanum transferendum sit post octavam Officii proprii, vel de eo fieri infra octavam, & ei assignari dies fixus? Si Romanum sit semiduplex ad libitum, utrum transferri post octavam, vel locus fixus infra octavam ei assignari possit? Si Romanum, & proprium sit ejusdem classis, & neutrum habeat octavam, de quo fieri debeat Officium, de Romano, an de proprio, si occurrat eodem die? Sacra autem Congregatio respondit; in occurrentia Officii duplicis Calendarii Romani cum Officio proprio habente octavam, de eo (scilicet de duplici Romano) fieri debere infra octavam primâ die alio festo duplici, vel semiduplici non impedita juxta Rubricam vxi. Breviarii Romani de Octavis num. 3. & 10. de Translatione Festorum num. 3. Quoad secundum, de officio semiduplici fieri debere diem immediate sequenti, scilicet 2. diem infra eandem octa-

vam, quæ si fuerit alio festo duplici, vel semiduplici impedita, prædictum Officium transferendum esse post octavam juxta Rubricam x. de translatione num. 5. Neutrum tamen transferri debere in diem fixam, nisi alter indultum fuerit a Sede Apostolica: Officia autem ad libitum, sive sub ritu semiduplici, sive duplici infra dictam octavam occurrentia, non posse transferri, sed debere omitti ex Decreto generali de Officiis Sanctorum ad libitum non transferendis edito sub die 24. Janu. 1682. Si Officium Romanum, & proprium sint ejusdem ritus, servari debere Rubricam x. de Translatione festorum num. 9. S. R. C. 10. Jan. 1693. in una Galliarum ad primum dubium. Si sint ejusdem Ritus, servari debere Rubricam x. de Translatione num. 6.) nempe si duo vel plura festa novem lectionum, simul eodem die veniant, fiat officium de majori, idest de duplici, & semiduplici transferantur. At si omnia fuerint duplicia, vel semiduplicia, fiat de digniori, seu solemniori; & quæ minoris solemnitatis sunt, transferantur. Si forte per omnia in paritate aequali inveniantur, habeat locum officium particulare, & Romanum transferatur, prout decisum fuit 22. Jan. 1689. Vide num. 614. Quæ vero sint festa inter se digniora; Vide num. 514.

An Officium translationis Patroni, de quo fit, 647 ut de Apostolo, & de quo fit duplex per annum, præferri debeat alteri duplici per annum, & habere Vesperas integras in concursu? Responsum fuit, exprimi casum, & doceri de indulto recitandi Officium translationis Patroni. S. R. C. 10. Jan. 1693. in una Galliarum. Vide num. ant. (Exprimi casum: quia non est sufficienter expressus. Festa tamen secundaria Patronorum, si celebrentur cum solemnitate, habent in se naturam duplicis majoris; secus vero, minoris. Vide num. 1103.

Cum præter propriam Ecclesiæ dedicationem fieri 648 debeat Officium dedicationis Ecclesiæ cathedralis in urbe cum octava, extra urbem sine octava; quæsitum fuit, utrum extra urbem in Ecclesiâ, quæ propriam non habet dedicationem, fieri debeat octava dedicationis Ecclesiæ cathedralis: & responsum fuit negative; & regulares degentes in civitate debere recitare Officium dedicationis cathedralis sub ritu duplici tantum sine octava ex Decreto edito die 1. Aprilis 1662. extra civitatem non tenentur neque ad recitationem Officii in die festo, ut alias pluries S. R. C. 10. Janu. 1693. in una Galliarum. (In Urbe: & suburbanis. Vide n. 1121.) Extra Urbem: nempe in Diocesi, celebratur festum dedicationis, vel sub ritu primæ classis sine octava, vel sub ritu duplici minori apud seculares, ut in n. 729. (Regulares degentes in civitate: sub ritu duplici tantum, intellige secundæ classis, & sine octava, quo nomine includuntur etiam moniales. Vide n. 419.

Quæsitum fuit, si uno die occurrant plures Mar- 649 tyres, quorum Officium unum sit semiduplex, & aliud simplex; utrum in Vesperis præ commemoratione simplicis dicendâ sit antiphona *Gaudete in Calis* de secundis Vesperis, ut exemplum est 16. Sept., & utrum detur ibi regula, vel exceptio regulæ Rubricæ de commemoratione n. 8. Et responsum fuit, servandam esse Rubricam 1x. de commem-

moratione n. 8. nisi aliter assignetur in propriis locis, ut ibi docet eadem rubrica. S. R. C. 10. Jan. 1693. in una Galliarum. (Servandam esse rubricam ix. quæ est: *Commemorationes variantur, ita ut in Vesperis sumantur ex laudibus, & in laudibus ex primis Vesperis ejusdem communis, nisi aliter assignetur.* Rub. Breviar. ix. de Commemor. Vide num. 1008.

650 Utrum in Officio simplici Martyris, qui sanguinem non fudit, semper pro secundo responsorio dicendum sit: *Dominæ prævenisti*, quæcumque occurrat feria, vel tantum dum occurrat feria vi. ? & responsum fuit, dicendum esse responsorium *Dominæ prævenisti* in quocumque Officio Martyrum, qui perierunt non effuso sanguine. S. R. C. 10. Jan. 1693. in una Galliarum.

651 Utrum Antiphona B. V. M. Ave Regina &c. semper dici debeat die 2. Februarii, etiamsi festum Purificationis transferatur, vel habeat octavam? & ad utrumque responsum fuit affirmative, juxta Decretum Sacre Congregat. emanatum 11. Jan. 1681. S. R. C. 10. Jan. 1693. in una Galliarum. Vide num. 521.

652 Die octava Sancti proprii cadente in festum Conceptionis B. M. V. & Dominica secunda Adventus die 7. Decemb., utrum in primis Vesperis B. M. primo loco fieri debeat commemoratio de Dominica Adventus, & postea de die octava Sancti proprii? & responsum fuit: concurrente Dominica secunda Adventus die 7. Decemb. cum festo Conceptionis B. M. V. & die octava Sancti proprii, commemorationem fieri, primum de hac, deinde de Dominica, juxta dispositionem tabellæ secundæ de concurrentia Dominicæ majoris, sive primæ vel secundæ classis cum die octava, ut ibi regula tertia, quemadmodum præcise docet Rubrica Breviar. Romani de commemoratione num. 11. S. R. C. 10. Jan. 1693. in una Galliarum. (Quemadmodum præcise docet Rubrica &c. scilicet: *De duplici fiat ante Dominicam, de Dominica ante festum semiduplex &c. Rubr. Brev. cit.*

653 Quando dies octava Sancti proprii cadit in festum Presentationis B. M. utrum transferendum sit Officium B. M. vel solum fieri debeat commemoratio diei octavæ Sancti proprii, ut in simili casu refert Gavantus fieri Regii de Sancto Prospero, cujus dies octava est festum Visitationis B. M. V.? & responsum fuit, transferendum esse festum Presentationis juxta Rubricam x. de Translatione Festorum n. 2. & in tabella de occurrentia, prout monet Gavantus sect. 3. cap. 12. num. 20. ibi enim aliter decrevit & specialiter indulgit Sacra Cong. ubi in gratiam festi Visitationis B. M. V. quod ibidem colitur de præcepto; unde cum privilegium sit locale, non potest extendi de loco ad locum ex Decreto Sacre Congreg. in principio Missalis Romani impresso. S. R. C. 10. Januarius. 1693. in una Galliarum. (Juxta Rubricam x. De translatione . . . prout monet Gavantus: festa enim tantum primæ, vel secundæ classis locum habent a die octava: excepta die octava Nativitatis Domini, & Epiphaniæ, quæ non cedunt neque duplicibus primæ classis. Rub. cit. Vide n. 611. & 661.

654 Quæsitum fuit: dum occurrit festum duplex in-

fra octavam Corporis Christi cum simplici, utrum nona lectio de simplici sit legenda? & responsum fuit, legendam esse nonam lectionem de simplici in officio de Sancto duplici infra octavam Corporis Christi, ut in Nuscana 12. Sept. 1671. S. R. C. 10. Jan. 1693. in una Galliarum. An id faciendum in Officio de octava, consule n. 472. 487. & 824.

Petitum fuit: si festum festivetur a populo, vel de præcepto, vel de devotione populi, ut Sanctus Ludovicus in Gallia, S. Rochus &c. utrum dici debeat tale Officium duplex majus, & lectiones primi nocturni legi de communis, etiamsi in proprio de Scriptura currenti assignentur; & responsum fuit: Festum Sancti Ludovici indultum de præcepto in Galliis esse sub ritu duplici minori tantum, editis decretis die 15. Martii 1608. & 28. Novemb. 1609. propterea non esse dubitandum, quin recitari debeat lectiones, quæ assignantur de Scriptura, approbati propriis secundi & tertii nocturni sub die 23. Februarii 1619. De Sancto Rochus, licet ejus festum servetur ex devotione, attamen non potest de eo recitari Officium, & celebrari Missa, nisi propriis Ecclesiis eidem Sancto dicatis, ex concessione Sacre Congreg. die 4. Junii 1629. & clarius die 29. Novemb. ejusdem anni, & tunc dicendum est Officium sub ritu duplici primæ classis; S. R. C. 10. Jan. 1693. in una Galliarum; Vide n. 241.

Quæsitum fuit: cum superest una Dominica post 656 Epiphaniam; nec poni potest post Pentecostem, utrum si tota hebdomada ante Septuagesimam præter feriam secundam, quæ simplex habet Officium, impediatur, Officio novem lectionum, poni possit, & debeat in dicta feria secunda, vel legi debeat homilia in Sabbato ante Septuagesimam? & responsum fuit: satis esse provisum per Rubricam Breviar. de Dominicis n. 6 & per aliam Rubricam propriam positam ante Dominicam primam post octavam Epiphaniæ; nempe in casu proposito, Officium de Dominica faciendum esse in primo Sabbato post Epiphaniam festo duplici, vel semiduplici non impedito, alioquin, scilicet si prædictum Sabbatum esset impeditum, faciendum in prima die post dictam octavam, quæ non reperitur impedita festo duplici; festum vero semiduplex in ea occurrente transferendum in primam diem similiter non impeditum; S. R. C. 10. Januarii 1693. in una Galliarum.

Usus pileoli Parochi rheumate laboranti, & Eu- 657 charistiam infirmis deferenti, non intra civitatem & oppidum, spectat privative ad Episcopum concedere; S. R. C. 10. Junii 1693. in Trevirensi. Vide n. 261. & 664.

Occurrente vigilia Sancti Matthiæ Apostoli feria 658 tertia post Dominicam Quinquagesimæ, omnino observandum est jejunium, quod non potest anticipari ratione carnis privi; S. R. C. 23. Jan. 1694. in Ariminensi, Innoc. XII. confirmante. (Non potest anticipari: nisi ex Indulto Sedis Apostolicæ, ut sponte disposuit Benedictus Papa XIV. die 30. Januarii 1751. in Constitut. quæ incipit: *Prodit jam dudum.*

Tertiarii Sancti Francisci degentes in sæculo pos- 659 sunt uti Breviario Ordinis Minorum, & illius Ca-

lendario conformari; S. R. C. 7. Aug. 1694. in una Ord. Min. S. Francisci. (Tertiarum S. Francisci: Quid statuatur, cum sint choro obligati; Vide num. 11. 1208. seq. & 1276.

- 660 Octava omnium Sanctorum, tamquam dignior, preferenda est octava dedicationis Ecclesiæ; S. R. C. 5. Martii in Sabinen. (Tamquam dignior, & universalis; Vide num. 611.

- 661 Festus dies Sancti Caroli transferendus est juxta Rubricam de Translatione festorum ob occurrence tam octava dedicationis Ecclesiæ ad diem sequentem; S. R. C. 5. Martii 1695. in Sabinen. (Cum octava dedicationis: Octava enim dies, licet non privilegiata, cedit tantum duplicibus primæ, vel secundæ classis; Vide n. 611. & 653.

- 662 In Ecclesiis Beatæ Mariæ sub quocumque titulo dicatis, in feriali Officio debet fieri commemoratio de eadem S. Mariæ tamquam de titulari, etiamsi ejusdem Officium parvum in choro fuerit recitatum; S. R. C. 23. Apr. 1695. in Fossanen. (Debet fieri commemoratio: Qualis vero commemoratio facienda; Vide num. seq. & 29.

- 663 Pro suffragio Beatæ Mariæ in Ecclesiis eidem dicatis sub quocumque titulo, sive Assumptionis, sive Conceptionis &c. sufficit consueta antiphona; Sancta Maria, succurre miseris &c. S. R. C. 23. Aprilis 1695. in Fossanen. Vide num. ant.

- 664 Parochis ministraturis SS. Sacramentum infirmis, non est licitum de die, neque de nocte, uti parvo pileolo in delatione ejusdem per civitatem, sub prætextu alicujus infirmitatis, absque speciali Sanctæ Sedis licentia; S. R. C. 13. Aug. 1695. in Januen. (Per civitatem: extra vero civitatem & oppidum ex consensu Episcopi; Vide n. 261. & 657.

- 665 Sacerdos, qui celebrat Missam conventualem, in qua chorus tenetur cantare Symbolum, non potest cum prosequi eo tempore, quo a choro cantatur Symbolum; S. R. C. 17. Decemb. 1695. in Januen. & antea 13. Septembris 1620. in Beneventana. (A choro cantatur Symbolum: totum, organum enim non erit intermiscendum; Cerem. Episcoporum. lib. 1. cap. 28. num. 10.

- 666 Cum nonnullorum non rite sensum generalis Rubricæ Breviarii Romani tit. x. num. 7. de translatione festorum percipientium obrepserit opinio, quod de festo transferendo, quod potest in sequentem diem immediate transferri, sit recitandum Officium ante alia æqualis ritus prius translata, Sacra Rit. Congreg. ad relationem Eminentissimi, & Reverendissimi D. Card. Petrucci supradictam generalem Rubricam omnino servandam, & quocumque alio Decreto in contrarium non obstante, in casu proposito (servato ordine Calendarii) Officium de primo translato prius recitandum esse declaravit: Ita tamen, ut per hanc declarationem nihil penitus circa semiduplicia in Dominicis infra octavas occurrence veniat immutandum, pro quibus prædictam generalem Rubricam tit. x. num. 5. pariter omnino servandam esse censuit, & ita servari mandavit S. R. C. 22. Decemb. 1696. in Decreto generali, & 1. Septemb. 1703. in Camerin. (Semiduplicia infra octavas occurrence; Adde etiam ipsamet die festi, vel in alia infra octavam, in qua

Officium de festo duplici recitatum fuit; Vide n. 509. & alios ibi notatos.

Supplicatum fuit: in quam parte altaris a Celebrante absque Diacono & Subdiacono sit cantandum Evangelium pro benedictione solemnem Palmarum. Et responsum fuit, in cornu Epistolæ; S. R. C. 27. Aprilis 1697. in Eugubina.

In Ecclesiis, in quibus occasione quadraginta horarum, expositum detinetur Augustissimum Sacramentum, congruentius abstinendum est a celebratione Missarum defunctorum, etiamsi ex præscripto testatorum essent celebrande; S. R. C. 27. Apr. 1697. in Eugub. (Occasione quadraginta horarum: vel alia causa publica, & quid de aliis expositionibus consule n. 1213. seqq. (Ex præscripto festorum: Privilegium altaris per Missas currentes, vel votivas de SS. Sacramento, adimpletur ex Constit. Clementis XII. exhibitæ pro quadraginta Horis, quæ incipit: *Essendo state fatte* &c. 17. lata die 1. Sept. 1736. In Vigilia Epiphaniæ dies non possunt Missæ privatæ de Requiem; S. R. C. 27. Apr. 1697. in Panormitana: Vide n. 851. & 933.

Officium semel in hebdomada concessum recitari potest die Sabbati, si tota hebdomada sit impedita, & in tali casu omittendum Officium Beatæ Mariæ in Sabbato; S. R. C. 27. Apr. 1697. in Panormitana; Vide n. 713. seqq.

Prima die mensis non impedita festo duplici, vel semiduplici, & in qua occurrit recitari Officium defunctorum, potest recitari supradictum Officium semel in hebdomada concessum, transferendo, vel etiam aliquando omittendo Officium defunctorum, S. R. C. 27. Apr. 1697. in Panormitana.

In Ecclesiis tam parochialibus, quam non parochialibus, ubi adest numerus cantorum, non potest celebrari in Sabbato Sancto unica Missa privata, loco solemnibus, ut in eisdem Ecclesiis fiat benedictio tam luminis, & cerei, quam aquæ, attentis maxime decretis 11. Feb. & 11. Mar. 1690. prohibentibus celebrationem Missarum privatarum, & unicam tantum Missam conventualem una cum Officio Sabbati Sancti celebrari præcipientibus, S. R. C. 13. Jun. 1697. in Januen. (Attentis maxime decretis: sub num. 604. (Missæ privata: solemnibus vero etiam non cantata, conceditur a Benedicto XIII. qui Cærimoniale parvum pro Ecclesiis minoribus promulgavit anno 1725. Vide num. seq. & 1309. Quid agendum, si eo die festum SS. Annuntiationis occurrerit, Vide n. 620.

Benedictio aquæ in Sabbato Sancto etiam sine effusione Olei Sancti, fieri non potest in Ecclesiis non habentibus fontem baptismalem, quamvis usus sit in hujusmodi Ecclesiis talem benedictionem fieri; S. R. C. 15. Jul. 1697. in Januen. (Benedictio Aquæ in Sabbato Sancto: neque extra Sabb. Paschæ, & Pentecostes, quando aqua consecrata non habetur, n. 1206. seq. (Sine effusione Olei, ut est apud illos, qui ante fontis benedictionem Olea Sacra recipere non potuerunt; Vide n. 1208.

Ad removenda aliqua dubia quesitum fuit, sub quo ritu in Hispaniæ regnis (excepta civitate Gerundæ) sit celebrandum Officium Sancti Narcisi, & sub quo ritu censeri debeat indultum Officium per

per extensionem in cæteris casibus, quando a Sacra Congregatione non exprimitur: & examinatis decretis, responsum fuit: Officium S. Narcisi recitandum esse in civitate, & diocesi Gerundæ die 29. Octob. cum Missa sub ritu duplici primæ classis cum octava; die vero 18. Martii de eo fiat commemoratio tantum, sicut quadragesimali tempore fit de simplicibus. In cæteris regionibus autem Hispaniarum recitandum esse sub ritu duplici minori dicta die 29. Octob. S. R. C. 3. Aug. 1697. in Hispanen.

75 In Ecclesiis permittuntur altaria tantum antiqua Sanctis veteris Testamenti Prophetis dicata; S. R. C. 3. Aug. 1697. in Imolen.

76 Non est tolerandus usus, qui ab aliquibus servatur Feria vi. in Parasceve, incensandis iterum SS. Sacramentum post incensationem oblatorum, omittendo consuetam Crucis incensationem, cum sit contra Rubricam illius diei; S. R. C. 3. Aug. 1697. in Panormitana; Vide num. 706. (Rubricam illius diei: præcipiunt, Episcopus incensat oblata, & inde Crucem, & altare more solito; Cærem. Episc. lib. 2. c. 25. n. 33. Vide n. 706.

77 In depositione defunctorum in verbis illis: Non intres in iudicium cum seruo tuo Domine, quia nullus apud te justificabitur homo; quando est mulier, aut plures sunt defuncti, non possunt verba seruo tuo immutari in serva tua, vel servis tuis, absque sacræ Rubricæ lesione, & servandum est Rituale; S. R. C. 31. Aug. 1697. in una Puteoli diæcesis Favennis, & 21. Jan. 1741. in Calaguritana.

78 Primæ lectioni secundi nocturni in festo S. Thomæ de Villanova post verba: Exacta pueritia: Completus, quo missus fuerat, statim addantur sequentia, ut alumnus in Collegio majori Sancti Idelfonsi. Et post verba, eodemque statim reversus est, addantur, Sacra Theologia cursu confecto, adeo doctrina excellit, ut in eadem universitate cathedram ascendere iustus philosophicas, theologicasque questiones mirabiliter explanaverit; S. R. C. 31. Aug. 1697. in decreto Urbis & Orbis.

79 Ante versiculum, qui dicitur Communio, cooperiendus est calix velo in anteriori parte, prout ante Confessionem; S. R. C. 1. Martii 1698. in Pragen.

80 Cum Officia non sint ejusdem ritus, Episcopus in diocesi non potest minus digno fixam diem assignare; S. R. C. 15. Martii 1698. in Herbipolen. Vide tamen recens decretum sub num. 1091. 1178. 1186. & 1196.

81 In expositione SS. Sacramenti, quæ fit ad instar processionis, quantitas luminum pietatis facientis expositionem remittitur, & in altari super candelabris ad minus sex candelæ accendi debent; S. R. C. 17. Martii 1698. in Narrien. (Quantitas luminum: videlicet viginti quatuor ad minus candelæ præter duo luminaria majora saltem in expositione quadraginta horarum; Clem. XI. Constit. Essendo state fatte: Conf. Bened. XIII. & Clem. XII. §. 4. 1. Sept. 1736. Constit. edita.

82 Festa ad libitum, quæ semper cadunt infra octavas Sanctorum, celebrari non possunt, attento decreto sanctæ memoriæ Innocentii XI. 24. Januarii 1682. emanato, prohibente talia festa ad libitum celebrari infra octavas; S. R. C. 15. Martii 1697. in Herbipolen. (Quæ semper cadunt: Non immutata

lege Sanctorum ad libitum. Nunc datur exceptio; Vide n. 1182.

Si aliquod Festum sive duplex, sive semiduplex pro universali Ecclesia noviter a Sede Apostolica institutum, vel instituendum occurrat singulis annis eodem die cum Festo diocesano ejusdem ritus debet fieri Officium de festo instituto pro Ecclesia universali; S. R. C. 15. Mar. 1698. in Herbipolen. (Officium de festo instituto pro Ecclesia universali: modo addas, si major dignitas, vel solemnitas apparatus in officio universali exigitur; alioquin de illo diocesano ut peragatur, docet aliud decretum Urbis, & orbis emanatum. Vide n. 777.

In Sanctorum Patronorum electione fieri non debent promissiones servandi diem festum patroni electi tanquam de præcepto, etiamsi ab Ecclesia universali sub tali ritu non colatur: nam has promissiones, & vota non admittit, nec approbat, sed rejicit, & tantum ex devotione servari posse concedit S. R. C. 15. Mar. 1698. in Theatina, & Pinnen. pro clero, & populo nonnullorum oppidorum. (In Sanctorum patronorum electione: minus principalium, nam primus loci patronus habet etiam festum diem de præcepto, ex Constit. Urbani VIII. quæ incipit: Universa; Vide n. 243. & 1231.

Consuetudo triginta annorum non habet vim ad hoc, ut continuari possit recitatio Officii de aliquo Sancto in Ecclesia, in qua asservatur ejus corpus, nisi doceatur, an sit descriptus in Martyrologio, & de ejus identitate constet; S. R. C. 5. Jul. 1698. in Collen. (Consuetudo triginta annorum: neque antiqua & immemorabilis; Vide n. 1218. (In Martyrologio Romano: vel a Sede Apostolica concessio; Vide n. 630.

Si in feria 3. Rogationum occurrat festum simplex, in Cathedralibus, & Collegiatis non sunt cantandæ duæ Missæ; S. R. C. 5. Jul. 1698. in Collen.

In absolutionibus in die Commemorationis omnium fidelium defunctorum non est dicenda tota conclusio in oratione; S. R. C. 5. Julii 1698. in Collen. (In absolutionibus: secus vero in Officio; Rub. Brev. de Officio def. Vide n. 594.

In expositione, & depositione SS. Sacramenti etiam causa devotionis non est addendum Alleluja ad versiculum Panem de celo; S. R. C. 5. Jul. 1698. in Collen. (Non est addendum alleluja: intellige extra tempus Paschale, vel octavam Corporis Christi; Clem. XI. Constit. Essendo state fatte, approb. Innocent. XIII. Bened. XIII. & Clem. XII. die 1. Sept. 1736. edita n. 21. tunc enim addendum est alleluja.

Parochus duarum Ecclesiarum unitarum debet ambarum Patrono & Titulari recitare Officium juxta Rubricas, maxime si Ecclesiæ sint peræque unitæ; S. R. C. 5. Jul. 1698. in Collen. (Juxta rubricas: videlicet primæ classis cum octava; Rub. Brev. 8.

In Anniversario occurrenti in festo duplici secundæ classis non potest cantari Missa de Requiem; S. R. C. 5. Jul. 1698. in Collen. (In Anniversario: quando vero concedatur; Vide n. seqq. & 19. seq.

In duplicibus primæ classis etiam præsentē corpore non potest cantari Missa defunctorum, & multo minus dicenda est una Missa privata deficientibus clericis in choro; S. R. C. 5. Jul. 1698. in Collen. (In du-

- duplicibus primæ classis; intellige festis, & quæ sint, Vide n. 75.
- 691 Infra octavas privilegiatas non potest cantari Missa defunctorum in anniversario, & Officio solemniori; S. R. C. 5. Jul. 1698. in una Collen. & 2. Sept. 1741. in Aque. (Infra octavas privilegiatas: scilicet Pasche, Natalis, Pentecostes, Epiphaniæ, & Corporis Christi; Rub. Brev. de Octav. Vide n. ant. & seqq. ac 75.)
- 692 In die anniversarii, & depositionis, non potest cantari defunctorum Missa loco Conventualis; S. R. Cong. 5. Jul. 1698. in Collen. (In die anniversarii & depositionis: Potest tamen prima die mensis cantari Missa principalis generaliter defunctorum (extra Adventum, Quadragesimam, & Tempus paschale) si eo die non fuerit festum simplex, vel feria, quæ propriam habeat Missam, aut reassumenda sit Missa Dominicæ præcedentis, quæ fuit impedita, & infra hebdomadam non occurrat alius dies, in quo reassumi possit; quo in casu in Ecclesiis cathedralibus, & collegiatis cantantur duæ Missæ, una pro defunctis, alia de simplici, vel feria; & in Ecclesiis non cathedralibus, nec collegiatis, una de die cum commemoratione generali defunctorum; Rub. Miss. tit. 5. n. 1.)
- 694 Quando in mense Novembris sunt eadem die ponenda plura initia Prophetarum, dicenda est tantum unica lectio, S. R. C. 5. Jul. 1698. in Collen. (Dicenda est tantum unica lectio: pro præcepto adimplendo, poterunt etiam recitari tres lectiones simul ad modum unius; Rubr. Brev. XXVI. De lectionibus num. 3. & 6. Vide num. seqq.)
- 695 Non possunt poni plura tribus initiis Prophetarum unica die S. R. C. 5. Jul. 1698. in Collen.
- 696 Ubi sunt plura Officia habentia primas lectiones proprias, possunt omitti aliqua ex dictis initiis Prophetarum, occurrente legitima causa; S. R. C. 5. Jul. 1698. in Collen.
- 697 In Dominicis Adventus, & Quadragesimæ, in quibus fit de duplici primæ classis non sunt cantandæ duæ Missæ; S. R. C. 5. Jul. 1698. in Collen. (In Dominicis adventus, & quadragesimæ: intellige secunda, tertia, vel quarta, in quibus Officium & Missa festo duplici primæ classis non denegantur; secus vero de primis Dominicis, quibus nec Missa sollemnis de duplici primæ classis occurrente conceditur; Rub. Miss. tit. 6. n. 1.)
- 698 Si anniversarium anticipetur, aut postponatur per aliquot dies, potest dici Missa, ut in anniversario; S. R. C. 5. Jul. 1698. in Collen. (Potest dici Missa ut in Anniversario: vel quotidiana; Oratio vero, Deus Indulgentiarum &c. non erit varianda; Vide n. 19. & 1280.)
- 699 Officium defunctorum pro secunda die Novembris potest recitari etiam præsentem Episcopo ante Completorium diei festi omnium Sanctorum; S. R. C. 5. Jul. 1698. in Collen. (Ante Completorium: intellige ante horam Completorii in choro dicendam solemniter. Cæremionale enim ait: „Ite, Episcopi, scopus post Vesperas omnium Sanctorum, & Canonici paramenta deponunt; Mansionarii, seu Canellani, vel Seminaristæ in Secretario recitant Completorium; Cærem. Episc. lib. 2. cap. 10. n. 2. An permittatur absente Episcopo, & quo-
- modo, & quid statuatur de privata recitatione; consule n. 21.)
- Quando ab aliqua Congregatione dicitur totum Officium defunctorum, non debet illud dici, ut secunda die Novembris, omittendo psalmos post Vesperas, & Matutinum positos in Officio defunctorum; S. R. C. 5. Jul. 1698. in Collen. (Omittendo psalmos: Quando vero omittendi sint psalmi prædicti, Vide n. 1021. & 1697.)
- Occurrente festo S. Marci infra octavam Pasche, in Missa Rogationum non est dicendum *Credo*; S. R. C. 4. Jul. 1698. in una Collen. (Infra octavam Paschatis: & in quacumque die etiam Dominica; Vide n. 613.)
- Deficiente Subdiacono pro Missa solemniori, data necessitate, potest permitti per superiores, ut substituantur constitutus in minoribus ordinibus ad cantandam Epistolam, paratus asque manipulos; S. R. C. 5. Jul. 1697. in Collen.
- Sacerdos Missam celebraturus transiens ante altare, ubi fit populi communio, non debet permanere genuflexus, donec, & quousque terminetur communio; S. R. C. 5. Jul. 1699. in Collen. Quomodo vero debeat genuflectere, Vide n. 278.)
- In Ecclesia cathedrali, quæ habet privilegium recitandi Officium novem lectionum qualibet hebdomada non impedita, non potest cantari unica Missa feriæ cum commemoratione Officii currentis, quando eo die occurrat feria, quæ habeat Missam propriam; S. R. C. 5. Jul. 1698. in Collen. (Unica Missa: sed una de Officio post Tertiam, altera de Feria post Nonam; Rub. Miss. tit. 4. n. 1.)
- Potest permitti, quod Hebdomadarii, aut alius Canonici post processionem in festo alieuius Sancti, stans ad altare majus benedicat populo, habens tantum superpelliceum, & stolam, sicut in aliis processionibus, in quibus circumferuntur aliæ reliquiæ cum alba, stola, & pluviali; S. R. C. 5. Jul. 1698. in Collen. Vide n. 777. & 1039.
- In feria vi. Parasceves thurificanda sunt oblata; sed post thurificationem oblaturum, non est iterum thurificandum Sacramentum, ob cuius tamen præsentiam non est omittenda thurificatio Crucis, sed Crux, & altare thurificanda sunt eo prorsus modo, quo fit in aliis Missis, non omittis debitis genuflectionibus transeundo ante SS. Sacramentum; S. R. C. 5. Jul. 1698. in Panormitana. Crux & altare thurificanda sunt, eo prorsus modo quo fit in aliis Missis: posito autem incenso sine osculo & benedictione; Cærem. Episc. lib. 2. cap. 25. n. 33. Crucem vero thurificat celebrans triplici ductu; Idem lib. 1. cap. 23. n. 4. Vide n. 676.)
- In transeundo de una ad alteram partem altaris in prima, secunda, & tertia Missa Nativitatis Domini, servantur Rubricæ Missalis, quæ nullam præscribunt genuflectionem ante calicem esse faciendam; S. R. C. 20. Augusti 1693. in Veneta. Vide num. 605.)
- In expositione SS. Sacramenti, cantatis, seu recitatis versiculis, *Pœnem de Calo* &c. Sacerdos insurgens non debet reiterare genuflectionem antequam recitet orationes; S. R. C. 2. Aug. 1698. in una Urbis, & 6. Septembris 1698. in Ravenatana.
- Si Episcopus suffraganeus accedens ad Ecclesiam defe-

deferat cappam, tenetur ipse sustentare sibi caudam involutam brachio sinistro, & duo Canonici debent ire usque ad ostium Ecclesie; dignior vero illorum porrigere ei tenetur aspersorium, quo suffraganeus se ipsum aspergit, & pariter cum associat ad eundem locum; *S. R. C. 6. Sept. 1698. in Veltierna.* (Se ipsum aspergit: Episcopus vero in propria diocesi, Capitulum, Magistratum, & circumstantem populum aspergit, postquam se lustrali aqua munierit; & Præsidi vel Gubernatori presentem per contactum aspersorii porrexerit; *Cærem. Episc. lib. 3. cap. 3. n. 2. seqq. & 32.*

710 Si Episcopus suffraganeus assistens concioni sedeat in presbyterio, concionatoris salutatio ei prius dirigi debet distincta ab illa Canonicorum, & Magistratus secularis; *S. R. C. 6. Sept. 1698. in Veltierna.*

711 Si Episcopus suffraganeus occasione functionum episcopaliu accedat cum cappa, debet se parare in faldistorio, alias in sacro; non potest tamen sibi deferri facere caudam vestis violaceæ una cum elevatione fimbriæ anterioris in plano pavimenti Ecclesie; *S. R. C. 6. Septemb. 1698. in Veltierna:* Vide n. 709.

712 In die commemorationis omnium fidelium defunctorum in Ecclesiis cathedralibus vel collegiatis, ubi quotannis occurrit dies octava dedicationis Ecclesie, Missæ private dicendæ sunt de Requiem, & cantandæ sunt duæ Missæ conventuales, una scilicet de die octavæ post Tertiam, & altera de Requiem post Nonam juxta Rubricas. Quando vero dies octavæ incidit in Dominicam, omnes Missæ celebrandæ de die octavæ, & commemoratio omnium fidelium defunctorum transferatur in diem sequentem; *S. R. C. 27. Sept. 1698. in una S. Germani Montis Cassini.*

713 Vesperas Sanctorum Angelorum Custodum esse dimidiandas cum sequenti duplici minori; *S. R. C. 27. Sept. 1698. in una Ord. Capuc.* (Vesperas Angelorum esse dimidiandas; Vide posteriora decreta modo observanda num. 721. 843. & 921.)

714 Si incidat in eandem diem duplex Officium novem lectionum ritus æqualis, quorum unus sit Ecclesie universalis, aliud vero Ordinis Minorum, & ambo transferantur: quodnam ex duobus debeat transferri? Quid vero dicendum si sint ritus inæqualis; ut contingit die 12. Novembris, in qua occurrunt festum S. Martini, quod est semiduplex, & festum S. Didaci duplex secundæ classis? Responsum fuit ad primam partem: Officium, quod ab universali Ecclesia celebratur, prius esse persolvendum. Ad secundam: Festa particularia majoris ritus festis minoris ritus præferenda esse, etiamsi in Calendario pro universali Ecclesia sint descripta; *S. R. C. 27. Sept. 1698. in una Ord. Capuc.* Pro prima parte hujus decreti vide contrariam modernam legem sub n. 1017. Pro secundæ vero, omnia decreta habentur conformia. Vide n. 514.

715 Commemoratio de S. Dominico ex concessione Clementis P. X. ab eisdem faciendâ, quando fit Officium de S. Francisco, fieri debet tantum in Officio S. Francisci, quod semel in mense ab iisdem recitatur, post alias commemoraciones, & quod in Officiis per annum semel in mense recitandis de SS. Bonaventura, Antonio Patavino, & Clara, non

attendatur ordo dignitatis; *S. R. C. 27. Septemb. 1698. in una Ord. Capuc.*

In concedendis Virginitibus servetur Pontificali, 716 & quoad egressum in Ecclesiam exteriorem arbitrio Em. Archiepiscopi, circa modum accessus & recessus standum erit. Moniales vero per eandem portam exterioris Ecclesie accedere debent, ac recedere. *S. R. C. 27. Septemb. 1698. & antea 5. Julii ejusdem anni in Bononien.*

Festum SS. Fabiani & Sebastiani una simul celebratur in illis locis, in quibus S. Sebastianus est Patronus minus principalis; *S. R. C. 12. Nov. 1698. in Cremen.* Alias resolvitur, cum sit patronus principalis; Vide n. 25. & 927.

Festa duplicia, & semiduplicia translata præferenda sunt Officio S. Benedicti semel in hebdomada concessu sub ritu semiduplici omnibus Congregationibus Sancti Benedicti; *S. R. C. 7. Februar. 1699. in Turrisina.* Hoc decretum est generale; Vide n. seqq. & 456.

Officium semel in hebdomada concessum, non potest recitari in Vigiliis ordinariis, & quatuor temporibus juxta alia decreta jam emanata; *S. R. C. 7. Feb. 1699. in Turrisina.* Neque tempore Quadragesimæ, & Adventus, ac Feria II Rogationum; Vide n. seq. & n. 525.

Officium semel in hebdomada concessum recitari valet in Sabbato, quando fieri deberet de Sancta Maria in Sabbato; *S. R. C. 7. Febr. 1699. in Turrisina:* Vide n. ant. & 671.

Pyxis, in qua proprio velo coopertum defertur SS. Viaticum infirmis, debet etiam cooperiri extremitatibus veli oblongi humeralis; *S. R. C. 21. Martii 1699. in Bergomen.*

Dignitatibus vel Canonicis in choro non debetur thurificatio triplici, sed duplici tantum ductu, non obstante quod ibi, amissis distributionibus, persona habens dignitatem, vel canonicatum incidat cum habitu Protonotarii in choro; *S. R. C. 21. Martii 1699. in Caballiten. Insule.* (Duplici tantum ductu: S. Rom. Eccl. Cardinali præsentem, unico ductu thurificantur; Vide n. 70. & 184.)

Non licet Clericis ministrantibus thuribulum, seu naviculam Canonicis celebrantibus coram Episcopo genu illis flectere, sicut fit Episcopo; & Diaconus ministrans thus Canonico celebranti, ut benedicat, debet dicere: *Benedicite pater Reverende, & non Pater Reverendissime.* *S. R. C. 4. Aprilis 1699. in una Burgi Sancti Sepulcri.* Genu illis flectere: sed ante Canonicos stare debent inclinati, & naviculam Diacono tradere semipertam; *Cærem. Episcop. lib. 1. cap. 23. n. 1. & lib. 2. cap. 3. n. 10.*

Intra octavam Sanctissimæ Corporis Christi test recitari Officium de duplici primæ & secundæ classis etiam translato, non autem in die octavæ, in qua nec etiam potest recitari de duplici secundæ classis occurrente; *S. R. C. 30. Maii 1699. in Vissipponen.* Vide n. 515. & 530.

Non possunt Canonici in celebratione Missæ nisi Palmatoria, vulgo Bugia; *S. R. C. 11. Jul. 1699. in Vicent.*

Lampas ardens omnino retinenda est ante altare Sanctissimæ Sacramenti, non vero supra valvas Ecclesie in choro de diametro opposito ante prædicium

dictum altare; S. R. C. 22. Aug. 1699. in una Ord. Capuc. (Lampas ardens. Ante SS. Sacramentum lampades impari numero ad mysticum sensum ordinantur, & ad minus tres accensæ tota die adsint; ad reliqua vero singula altaria singula possint lampades appendi; quæ quidem in præcipuis festis, saltem dum Vespere & Missa solemniter decantantur, continue ardeant; *Cærem. Episc. lib. 1. cap. 12. n. 17.*

- 727 Dignitates nunquam debent Canonicis inservire; S. R. C. 3. Octob. 1699. & 11. Jun. 1701. in *Gerunden.* (Inservire: licet præbendis inserviendi gaudeant. Vide n. 30. & 941.

- 728 Conceditur primatus Fratibus Provinciæ S. Didaci novæ Hispaniæ in Indiis Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci disalcatorum nuncupatorum contra Fratres Augustinianos in Regno Mexicano, non solum in processionibus solitis, & sub propria Cruce, sed etiam in concionibus, disputationibus, concurrentia Prælatorum, aliisque actibus tam publicis, quam privatis, interveniente, vel non interveniente familia de Observantia: Tam in voce, quam in scriptis partibus acerrime informantibus auditis, ita respondit, & amplius dubium proponi vetuit, S. R. C. 13. Martii 1700. *annuente Innoc. XII. 4. Apr. ejusdem anni in Const. quæ incipit: Emanavit.*

- 729 Cum festum Dedicationis Cathedralis extra civitatem celebretur sine octava, hæc annua celebratio per totam diocesim celebranda est juxta solum, scilicet vel sub ritu duplici primæ classis, vel sub duplici minori; S. R. C. 19. Jun. 1700. in *Curien.* Vide num. 648. (Per totam diocesim: exclusis Regularibus, & Monialibus. Vide n. 1227.

- 730 Quando duæ octavæ simul occurrunt, quarum una sit Patroni principalis sub ritu duplici primæ classis, altera vero B. M. V. sub ritu duplici secundæ classis, recitandum est Officium infra octavam de Patrono principali cum commemoratione octavæ B. M. V. S. R. C. 19. Jun. 1700. in *Curien.* (Cum commemoratione octavæ B. M. V. etiam in die ipsamet octava; neque obstat, si octava esset universalis, & longe major dignitas reperitur, ut est in S. Maria. Vide n. 1275.

- 731 Si in Dominica infra octavam Nativitatis Beatissimæ Mariæ Virginis, in qua celebratur festum SS. Nominis ejusdem B. M. V. sub ritu duplici majori, occurrat alicubi dies octava, translato festo dicti SS. Nominis, agendum est de die octava in ipsa Dominica, S. R. C. 19. Jun. 1700. in *Curien.* (Agendum est de die octava; intellige de octavis, quæ non sunt de B. M. quia in eo casu erit celebrandum festum de SS. Nominis sine commemoratione Nativitatis ejusdem. Vide num. 596. & 603.

- 732 In festo, & per octavam SS. Angelorum Custodum hymni ejusdem metri terminari non possunt, sicut terminatur eorum hymnus in Laudibus, per stropham: *Deo Patri sit gloria, qui quos redemit Filios, & Sanctus unxit Spiritus, per Angelos custodiat.* S. R. C. 19. Jun. 1700. in *Curien.*

- 733 Occurrente festo duplici minori, seu translato in die commemorationis omnium defunctorum, officium faciendum est de Sancto, Missæ vero cele-

brandæ de Requiem; S. R. C. 19. Jun. 1700. in *Curien.* (Occurrente festo: quod non sit de præcepto audiendi sacrum, & vacandi ab operibus servilibus; Vide num. 44.

In festo translationis patroni principalis cathedralis sub ritu duplici majori dici non potest Symbolum in Missa, tam in ipsa Ecclesiæ cathedrali, quam etiam per totam diocesim; S. R. C. 19. Jun. 1700. in *Curien.* (Dici non potest Symbolum: nisi ratione corporis, vel insignis reliquiæ; *Rub. xi. Missæ de Symbolo.* Vide n. seq.

In festis Sanctorum Martyrum & Virginum, quæ celebrantur sub ritu duplici majori, non est dicendum Symbolum in Missa, sed serventur Rubricæ generales Missalis Romani cap. xi. de *Symbolo*; S. R. C. 19. Junii 1700. in *Curien.* (Serventur Rubricæ generales: in quibus legitur „In festis Sanctorum, quibus dedicata est Ecclesiæ, & ubi habetur corpus, vel insignis Reliquiæ“; *Rub. cit.* Si altare, vel capella ipsæm adesset dicata, tunc Symbolum in Missa solemniter erit decantandum, licet de aliquo Sancto sub ritu semiduplici festum celebraretur; Vide n. 412.

In Ecclesiis parochialibus ruralibus, in quibus per annum plerumque unus tantum Sacerdos celebrat, & sine cantu, potest dici Missa de Requiem, quando anniversaria ex Testatorum dispositione, recurrente obitus die, incidant in festum duplex minas: Non tamen dicendum de diebus, tertio, septimo, & trigesimo, sed servetur Decretum generale editum 5. Aug. 1662. quod incipit: *Cum Sanctissimus*; S. R. C. 19. Jun. 1700. in *Curien.* (Quod incipit: *Cum Sanctissimus*: in quo declaratur non posse celebrari Missas defunctorum. Vide num. 19. & seq.

Ex privata devotione Parochianorum petentium sæpius per annum anniversaria pro defunctis parentibus, fratribus, amicis, & aliis defunctis, potest in ruralibus Ecclesiis cantari Missa solemniter de Requiem in festo duplici minori, altera cantata de festo, ubi adsunt plures, vel saltem duo Sacerdotes, dummodo sermo sit de die vere anniversaria a die obitus; S. R. C. 19. Junii 1700. in *Curien.* Vide n. ant. & 19.

Si feria sexta post Dominicam Pæseionis, in qua celebratur Officium septem dolorum Beatæ Mariæ sub ritu duplicis majoris, occurrat festum primæ, vel secundæ classis, dictum Officium non est transferendum, sed omittendum. Item Dominica prima Octobris Officium SS. Rosarii, ubi adest altare, & Confraternitas ejusdem; *Sacr. Rit. Congr. 19. Jun. 1700. in Curien.* Vide tamen n. 488. in quo statuitur posse transferri per posteriorem Constitutionem Bened. XIII. Cum hodie Officium de Rosario universaliter sit demandatum, ideo non omitti, sed transferri debet. Vide n. 989.

Festum semiduplex incidens in Dominica infra octavam non privilegiatam, debet transferri immediate in feriam secundam non impeditam, licet sit reponendum quodcumque Officium etiam ex solemnioribus; S. R. C. 19. Jul. 1700. in *Valentina.* (Incidens in Dominica: adde etiam, si occurrat in die festo, vel in duplici infra octavam. Vide num. 646.

- 740 Quadragesimæ, Adventus, & Vigiliarum temporibus, necnon in diebus Rogationum, occurrente aliquo festo duplici, vel semiduplici, non licet post Primam celebrare Missam prædictarum feriarum, sed servandæ sunt Rubricæ; *S.R.C. 22. Jan. 1701. in una Camaldulensium Montis Corone.* (Servandæ sunt Rubricæ: videlicet post Nonam; *Rub. Miss. de Feria, & Vigilia num. 1.* An valeat contraria consuetudo, consule *num. 1142. seg.*
- 741 In die commemorationis omnium fidelium defunctorum non potest celebrari Missa solemnis de Requiem post Primam, sed servandæ sunt Rubricæ; *S.R.C. 22. Jan. 1701. in una Camald. Mont. Corone.* (Servandæ sunt Rubricæ: idest post Nonam; *Rub. Miss. in prop. de Sanctis die 2. Novembris.*
- 742 Matutinum diei commemorationis omnium fidelium defunctorum non potest recitari in choro in die festivitatis omnium Sanctorum post Completorium, sed servandæ sunt Rubricæ; *S.R.C. 23. Jan. 1701. in una Camal. Mont. Corone.* Intelligit absente Episcopo, & ubi consuetudo pro commoditate populi non adest. Vide *num. 21.* Pro privata vero recitatione vide *n. 1202.*
- 743 Benedictio publica sacrorum cinerum prima die Quadragesimæ non potest fieri post Tertiam, sed servandæ sunt Rubricæ; *S.R.C. 12. Jan. 1701. in una Camald. Mont. Corone.* (Servandæ sunt Rubricæ: scilicet post Nonam; *Rub. Miss. in prop. de temp. Feriæ 4. Clm.* An valeat contrarium pro consuetudine; vide *n. 1142. seg.*
- 744 Absque pluviali non licet non habentibus usum illius in die, & infra octavam SS. Corporis Christi peragere processionem cum SS. Sacramento; non posse tamen cogi, ut ejus expositio fiat cum pluviali ab ipsis non habentibus usum, statuit *Sac. Rit. Congreg. 22. Jan. 1701. in una Camald. Montis Corone.* (Non habentibus usum: aut etiam per particulares Ordinis Constitutiones. Vide *n. 1216.*
- 745 In Sacrificio Missæ non est adhibenda palla a parte superiori drappo serico cooperta; *S.R.C. 22. Jan. 1701. in una Camald. Montis Corone.*
- 746 Sacerdotes in Sacrificio Missæ congruentius utuntur cingulo lineo, quam serico; *S.R.C. 22. Jan. 1701. in una Camald. Montis Corone.* (Cingulo lineo, colore albo, vel saltem paramentorum. Vide *n. 878.*
- 747 Ante sacras Reliquias expositas ultra lampadem debent continuo super altare ardere saltem duo lumina, alias reliquie non exponantur; *S.R.C. 22. Jan. 1701. in una Camald. Montis Corone.*
- 748 Ante ostium tabernaculi SS. Sacramenti retineri non potest vas florum, vel quid simile, quod prædictum occupet ostium cum imagine Domini nostri in eodem insculpti, sed potest collocari in humiliori, & decentiori loco; *S.R.C. 22. Jan. 1701. in una Camal. Montis Corone.*
- 749 Regularium Superiores, & Priores locales non veniunt sub nomine Ordinariorum, & consequenter non possunt assignare aliquam ex Dominicis Novembris pro recitatione Officii de Patrocinio B. M. V. quod multis in locis permittitur celebrandum in aliquo die Dominico præfati mensis a locorum Ordinariis eligendo; *S.R.C. 22. Jan. 1701. in una*

Camald. Montis Corone. Hoc Officium a Bened. XIII. fuit assignatum pro statu Ecclesiastico Dominicæ secundæ mensis Novembris.

In Missa conventuali dierum solemniū, quæ absque cantu & ministris celebratur, non est faciendi thurificatio; *S.R.C. 22. Jan. 1701. in una Camald. Montis Corone.* (Absque cantu & ministris: quid cum cantu, & sine ministris? Vide *n. 315.*

Ordini Eremitarum Discalceatorum S. Augustini provinciæ Franciæ permittitur horas canonicas cantu Gregoriano canendi facultas; *S.R.C. 29. Jan. 1701. annuente Clem. XI. Const. quæ incipit:* Nuper a Congregatione Vener. Fratrum, data Romæ die 29. Jan. 1701.

An in Officio ad hymnum *Iste Confessor* Sanctis Confessoribus, quoties eisdem fixa dies est assignata, quæ non est dies obitus, recitari debeat *V. Meruit beatas scandere sedes*, eo quod revera Officium fiat de die obitus? & quatenus affirmative, an eadem regula servanda sit in Officiis Confessorum translatis, dummodo Officium sit de die obitus? *Et S.R.C. respondit Negative; & ita declaravit 11. Jun. 1701. in una Tertii Ordinis S. Francisci.* (Negative. Affirmative vero, si die immediate sequenti obitus Officium celebraretur, & dummodo festum a capitulo diei antecedentis inchoatum fuit. Vide *n. 542.* Quid vero per octavam statuatur, consule *n. 1111.*

Sacerdotes etiam Regulares diebus, quibus propria Officia recitant sub ritu duplici, celebrantes in alienis Ecclesiis, quando peragitur festum cum solemnitate, & concursu populi, debent celebrare Missas conformando se ritui, & colori earundem Ecclesiarum; in aliis vero diebus possunt: sed quando prohibentur Missæ votivæ, vel defunctorum, debent se uniformare, saltem quoad colorem; *S.R.C. 11. Jun. 1701. in una Tertii Ordinis S. Francisci.* (Debent celebrare Missas conformando se ritui & Iterum præsens & sequens dubium, una cum alio tenoris sequentis, propositum fuit in *S.C. 29. Januar. 1752.* Utrum possit Sacerdos, qui habet officium duplex, celebrare Missam de Requiem, ubi non agitur de ritu duplici? Quæ dubia iterum confirmavit: & præterea docuit generaliter teneri Sacerdotes tam sæculares, quam regulares, se conformare ritui Ecclesiæ, in qua celebrant. Unde sequitur posse sine scrupulo Missas omnes privatas & solemnes celebrare, ac etiam defunctorum, ut in casu, ad normam decreti 23. Augusti 1704. sub *n. 806.* quod pugnare videtur cum alio 7. Martii 1746. sub *n. 1229.* Instituenti hanc sententiam Sacra Congregatio, eamque sequendo servatur ex integro illa Missalis Rubrica, „Quoad fieri potest, Missa cum officio conveniat,“ respiciens potius Ecclesiam publicam, quam officium privatum celebrantis; *Tit. IV. de Missis Votivis, S. Mariæ, & aliis num. 3.* Vide *num. 1262.*

Sacerdotes exteri confluentes ad Ecclesias etiam Regularium, & celebrantes de Sanctis etiam Ordinis, quando festum celebratur cum solemnitate, & concursu populi, debent in Missis se uniformare cum Sacerdotibus illius Ecclesiæ etiam Regularibus quoad Credo, & numerum orationum more

duplicium, in aliis vero diebus possunt, si volunt, *S. R. C. 11. Jun. 1701. in una Tertii Ord. S. Francisci.* (Ecclesiæ etiam Regularium: comprehenduntur etiam moniales. Vide *num. ant. & 758.*

- 755 In Ecclesiis Regularium diebus Dominicis, quibus tam Regulares, quam exteri celebrant de Dominica, possunt exteri uti coloribus paramentorum, quibus utuntur regulares ratione alicujus octavæ: & regulares celebrantes in alienis Ecclesiis uti coloribus juxta ritum eorundem, & tam exteri in Ecclesiis Regularium, quam regulares in alienis, possunt apponere commemorationem octavæ, ut supra, occurrentis, servata Rubrica de duplici oratione habenda in Dominicis infra octavam; *S. R. C. 11. Jun. 1701. in una Tertii Ord. S. Francisci.* Vide *num. ant. & seq.* (Servata Rubrica: quæ est „In Dominicis infra octavas occurrentibus dicuntur, tur duæ Orationes, una de Dominica, secunda „de octava“. *Rub. Miss. Tit. VIII. n. 10.*

- 756 Declaratio S. R. C. quod scilicet Regulares non possint recitare Officium de octava patroni principalis sine speciali indulto ejusdem Sac. R. C. comprehendit etiam moniales; *S. R. C. 11. Febr. 1702. in Tarvisina.*

- 757 Moniales Ordinariis subjectæ non debent recitare Officium de octava dedicationis Ecclesiæ cathedralis, nec possunt ad libitum, & tantum tenentur recitare Officium prædictum sub ritu duplici secundæ classis sine octava; *S. R. C. 11. Febr. 1702. in Tarvisina.* (Officium prædictum, etiamsi prima dies, & reliqua octava impedita sit. Vide *num. cit.* Moniales in civitate degentes, an vero in diocesi, Vide *num. 1236.*

- 758 Prohibitio facta a S. R. C. in declaratione, quod sacerdotes sæculares etiam capellani, qui licet recitaverint Officium semiduplex, vel simplex, vel feriale, non celebrent Missam de Requiem in Ecclesiis Regularium, in quibus recitatum sit Officium duplex de non præcepto, vel de aliquo Sancto eorundem sui Ordinis, intelligi etiam debet pro Ecclesiis Monialium; *S. R. C. 11. Febr. 1702. in Tarvisina.* Vide *num. 468. & 753.*

- 759 Facultas celebrandi cum Missali Romano concessa a S. R. C. pro capellanis monialium, intelligi debet pro omnibus, & singulis, qui ex debito tenentur celebrare in Ecclesiis ipsarum monialium, dummodo celebrent cum Missali Romano; *S. R. C. Congregat. 11. Febr. 1702. in Tarvisina.* Vide *num. 894.*

- 760 Impedito, aut nolente Episcopo celebrare, & alias functiones explorare, spectat non ad Vicarium generalem, aut ad canonicum hebdomadarium, sed ad primam dignitatem, eaque impedita, gradatim ad alias, ejus vices supplere; *S. R. C. 11. Febr. 1702. in Gerunden.* (Alias functiones: Vide *num. 101.* (Gradatim ad alias: veras dignitates, non substitutos; puta Archipresbyteri; Vide *num. 14. 164. & 799.*

- 761 Si Dominica infra octavam Ascensionis occurrat in die 4. Maii, tunc in feria secunda sequenti recitandum est Officium de Sancta Monica, quod in dicta Dominica occurrit sub ritu semiduplici, non vero reponendum est festum Sanctorum Apostolo-

rum Philippi, & Jacobi, quod sub ritu duplici secundæ classis occurrit die 1. Maii; *S. R. C. 16. Sept. 1702. in una Ord. Celestivorum.* (Recitandum est Officium de S. Monica: Hoc decretum est generale, & valet pro similibus; modo vero non habet locum pro S. Monica, ad duplicem ritum elevata ex Decreto 26. August. 1730. Vide *num. 509. & 646.*

In prima & secunda Missa, quæ celebratur in 762 die festo Nativitatis D. N. J. C. non debet fieri purificatio calicis; *S. R. C. 16. Sept. 1702. in una Regni Portugaliæ.*

Canonici Ecclesiæ cathedralis interessentes concionibus, præsertim quadragesimalibus, debent esse induti habitu canonicali, dum sedent in propriis stallis; *S. R. C. 31. Martii 1703. in una Pontificii Stabite.*

Sacerdotes non debent deferre manutergium super calicem tam eundo, quam redeundo ab altari; *S. R. C. 1. Sept. 1703. in Fisauren.*

Festum duplex ante octavam non privilegiatam 763 occurrens, alio majori festo duplici impeditum, est transferendum ad diem infra octavam proximæ festo duplici, vel semiduplici non impeditam; *S. R. C. 22. Sept. 1704. in Viennæ. in Austria.*

An confraternitates laicorum legitime erectæ in 766 Ecclesiis Parochialibus, habeant dependentiam a Parocho in explendis functionibus Ecclesiasticis, non parochialibus? & responsum fuit: Affirmative; *S. R. C. 10. Decemb. 1703. Urbis, & Orbis, Clemente XI. 12. Jan. 1704. confirmante Constit. quæ incipit: Ad debitum.* Vide *num. 599.*

An confraternitates laicorum erectæ in capellis, 767 vel Oratoriis, tum publicis, tum privatis, adnexis Parochialibus Ecclesiis, ab eis dependentibus, habeant dictam dependentiam a Parocho quoad dictas functiones; & responsum fuit: Affirmative; *S. R. C. 10. Decemb. 1703. Urbis, & Orbis, Clemente XI. approbante ut supra.*

An confraternitates erectæ in aliis Ecclesiis pu- 768 blicis; habeant quoad easdem functiones aliquam dependentiam a Parocho, intra cujus Parochiæ limites sitæ sunt Ecclesiæ; Et responsum fuit: Negative; *S. R. C. 10. Decemb. 1703. Urbis, & Orbis, ut supra.*

An confraternitates erectæ in Oratoriis tam pu- 769 blicis, quam privatis, sejunctis ab Ecclesiis Parochialibus quoad dictas functiones Ecclesiasticas, habeant dictam dependentiam a Parocho; Et responsum fuit: Negative; *S. R. C. 10. Decemb. 1703. Urbis, & Orbis.*

An benedictiones, & distributiones candelarum, 770 cinerum, & palmarum, sint de iuribus mere Parochialibus? Et responsum fuit: Negative; *S. R. C. 10. Decemb. 1703. Urbis, & Orbis.* Vide *num. 66. & 772.*

An benedictiones mulierum post partum, fontis 771 baptismalis, ignis, seminis, ovorum, & similium, sint de iuribus mere Parochialibus? Et responsum fuit: Negative; sed benedictiones mulierum, & fontis baptismalis fieri debere a Parochis; *S. R. C. 10. Dec. 1703. Urb. & Orb.*

An functiones omnes hebdomadæ Sanctæ sint de 772 ju-

juribus mere Parochialibus? Et responsum fuit: Negative, prout jacet; *S.R.C. 10. Decemb. 1703. Urbis, & Orbis.*

- 773 An celebratio Missæ solemnissimæ feria quinta in Cœna Domini, sit de dictis juribus Parochialibus? Et responsum fuit: Negative, prout jacet, sed spectare ad Parochum; *S.R.C. 10. Decemb. 1703. Urbis, & Orbis.*

- 774 An prima pulsatio campanarum in Sabbato Sancto sit de juribus parochialibus? Et responsum fuit: Negative, prout jacet, sed spectare ad Ecclesiam digniorem ad formam Constit. Leonis X. la 22. §. 14. *S.R.C. 10. Dec. 1702. Urbis, & Orbis.* (Ad formam Constitutionis Leonis X. videlicet: „Tam Regulares, quam alii clerici Sæculares, „etiam super hoc Apostolicæ Sedis privilegio muniti, die Sabbati majoris hebdomadæ, antequam „campana cathedralis, vel matricis Ecclesiæ pulsaverit, campanam in Ecclesiis suis pulsare minime possint, & contrafacientes poenam centum „ducatorum incurrant; Const. XXII. quæ incipit: „Dum intra mentis §. 14. cujus initium: *Et ut debitus*, Romæ editæ die 16. Decembris 1516.

- 775 An celebratio Missarum solemnium per annum, sive pro vivis, sive pro defunctis, sit de dictis juribus Parochialibus? & responsum fuit: Negative prout jacet, sed licere confratribus solemnioribus ejusdem Ecclesiæ vel Oratorii, ut in Brundusina, sub die 1. Junii 1601. *S.R.C. 10. Decembr. 1703. Urbis & Orbis.*

- 776 An expositio quadraginta horarum, & benedictio, quæ fit super populum, sit de dictis juribus Parochialibus? Et responsum fuit: Negative; *S.R.C. 10. Decemb. 1703. Urbis, & Orbis.*

- 777 An expositio, quæ fit cum reliquiis, vel sacris imaginibus, & benedictio, quæ cum eis fit super populum, sit de dictis juribus Parochialibus? Et responsum fuit: Negative; & quæ ad benedictiones cum Reliquiis, & imaginibus serventur Decretis *S.R.C. 10. Decembris 1703. Urbis, & Orbis.* Vide num. 713.

- 778 An functiones in præcedentibus octo dubiis, videlicet a dubio quinto ad duodecimum expressæ, peragi possint in Oratoriis privatis, contradicente Parocho? Et responsum fuit: satis provisum in superioribus; *Sac. Rit. Congreg. 10. Decemb. 1703. Urbis, & Orbis.*

- 779 An in Oratoriis privatis confraternitatum per confratres statim horis recitari possint horæ canonicæ cum cantu, vel sine, absque alia licentia Parochi? Et responsum fuit: Affirmative, nisi aliter Ordinarius statuat ex rationabili causa; *S. R. C. 10. Dec. 1703. Urbis, & Orbis.* Vide num. seq.

- 780 An in Oratoriis privatis sit licita celebratio Missæ privatæ, assentiente Ordinario loci, & contradicente Parocho? Et responsum fuit: Affirmative; *S. R. C. 10. Decemb. 1703. Urbis, & Orbis.* (Celebratio Missæ: exceptis diebus in Bulla Benedicti Papæ XIV. expressis, Vide num. ant. & 619.

- 781 An capellani confraternitatum possint populo denunciare festivitates, & vigilas occurrentes in hebdomada absque licentia Parochi? Et responsum fuit: Affirmative; *Sac. R. C. 10. Decemb. 1703. Urbis, & Orbis.* Vide n. 234.

An parochus invitis confratribus docere possit doctrinam Christianam in prædictis Ecclesiis, Oratoriis publicis, vel privatis a Parochia divisis, & separatis? Et responsum fuit: Negative; *S.R.C. 10. Decemb. 1703. Urbis, & Orbis.* (Docere doctrinam Christianam: Removeri autem exercitium Catechismi, & docendi pueros in Ecclesiis Confraternitatis non posse, statuit Sac. Congreg. Conc. Trident. 29. Aug. 1722. in una civitatis Mantuæ. Et., an Rectores confraternitatis teneatur permittere, ut Parochus doceat in Oratorio doctrinam Christianam, vel possit hoc impedire “? Responsum fuit: Arbitrio Ordinarii, *S. Cong. Conc. Trident. 29. Augusti 1733. in una dioecesis Asoli, ex regestis ejusdem Sac. Congregationis sub enunciato tempore signatis.*

An in sæpe dictis Ecclesiis publicis confraternitatum possint haberi publicæ conciones etiam per totum cursum Quadragesimæ, vel Adventum cum licentia Ordinarii, & absque licentia Parochi? Et responsum fuit: Affirmative; *S. R. C. 10. Dec. 1703. Urbis, & Orbis.*

An in eisdem Ecclesiis possit celebrari Missa sive lecta, sive cantata ante Missam Parochialem, sive lectam, sive cantatam? Et responsum fuit: Negative, nisi aliter Episcopus disponat; *S.R.C. 10. Decemb. 1703. Urbis, & Orbis.* Vide n. 234.

An ad Parochum spectet Officium funebre super cadaveribus sepeliendis in sæpe dictis Ecclesiis, & Oratoriis publicis confraternitatum? Et responsum fuit: Affirmative, quando tumulandus est subditus Parocho, intra cujus fines est Ecclesia, vel Oratorium; *Sac. Rit. Congreg. 10. Dec. 1703. Urbis, & Orbis.*

An intra ambitum earundem Ecclesiarum fieri possint processionés juxta cujusque confraternitatis institutum, absque interventu, vel licentia Parochi? Et responsum fuit: Affirmative; *S. R. C. 10. Decembris 1703. Urbis, & Orbis.* Vide num. seq. & 50.

An eadem Processiones fieri possint extra ambitum dictarum Ecclesiarum absque licentia illorum Parochorum, per quorum territorium trans-eundum est? & responsum fuit: Negative, nisi ad sit licentia Episcopi; *S.R.C. 10. Decemb. 1703. Urbis, & Orbis.* Vide n. anteq.

An in dictis Processionibus capellani confraternitatum possint deferre stola? Et responsum fuit: Negative extra propriam Ecclesiam; *S. R. C. 10. Decemb. 1703. Urbis, & Orbis.*

An Episcopo accedente ad Ecclesias publicas confraternitatum, quæ non sint regularium, neque proprium rectorem beneficiatum habent, porrigendum sit aspersorium a Parocho, in cujus territorio sint sitæ dictæ Ecclesiæ? Et responsum fuit: Negative; *S. R. C. 10. Decemb. 1703. Urbis, & Orbis.* (An porrigendum sit aspersorium a Parocho, Negative: sed a primo de capitulo cathedralis. Vide num. 71.

An earundem Ecclesiarum, & confraternitatum Rectores, & capellanos possint Parochus, cessante alio speciali, ac legitimo titulo, & e solo jure Parochialitatis compellere invitos ad assistendum functionibus Ecclesiæ Parochialis? Et responsum fuit:

fuit: Negative; S. R. C. 10. Decembris 1703. *Urbis, & Orbis.*

791 An in sæpe dictis Ecclesiis confraternitatum, neque Parochialibus, neque Regularibus retineri possit Sanctiss. Eucharistiæ Sacramentum sine speciali indulto Sedis Apostolicæ? Et responsum fuit: Negative; *Sac. Rit. Congreg. 10. Decemb. 1703. Urbis, & Orbis.*

792 Præsupposita facultate retinendi, an possit intra annum publice exponi sine licentia Ordinarii? Et responsum fuit: Negative; S. R. C. 10. Decemb. 1703. *Urbis, & Orbis.* (Per annum: Excipe octavam Corporis Christi. Vide num. 51.)

793 An possit Parochus se ingerere in administratione oblationum, vel elemosynarum in sæpe dictis Ecclesiis rectorum, vel capsulæ pro illis recipiendis expositæ clavem retinere? Et responsum fuit: Negative; S. R. C. 10. Decemb. 1703. *Urbis, & Orbis.*

794 An in Ecclesia Parochiali Confratres, vel eorum Capellani immiscere se valeant, invito Parocho, in ejusdem Ecclesiæ functionibus, sive Parochialibus, sive non Parochialibus? Et responsum fuit: Negative; S. R. C. 10. Decemb. 1703. *Urbis, & Orbis.*

795 An Confraternitates sive sint erectæ in Ecclesia Parochiali, sive extra illam, possint pro libito, & juxta uniuscujusque peculiaria statuta Congregationes suas facere, absque interventu, vel licentia Parochi? Et responsum fuit: Affirmative, dummodo non impediunt functiones, & divina Officia. S. R. C. 10. Decemb. 1703. *Urbis, & Orbis.*

796 An possint propria bona administrare, atque de illis disponere absque ulla dependentia a Parocho? Et responsum fuit: Affirmative. S. R. C. 10. Dec. 1703. *Urbis, & Orbis.*

797 Quando Parochus eidem Congregationibus inter sit de mandato Ordinarii, & tanquam ejus Delegatus, an possit suffragium decisivum ferre, & quatenus affirmative; Et responsum fuit: Negative. S. R. C. 10. Decemb. 1703. *Urbis, & Orbis.*

798 An etiam suffragium duplex; Die 10. Decembris 1703. prout infra respondit. Et responsum fuit: Negative; *Sac. Rit. Congreg. 10. Decemb. 1703. Urbis, & Orbis;* Clem. XI. annuente supra omnia dicta dubia die 13. Januar. 1704. Consult. incip. Ad debitum.

799 Prima Dignitas præcise tenetur supplere partes Episcopopi impediti in celebrandis Missis solemnibus & peragendis aliis solemnibus functionibus ad ipsum Episcopum spectantibus. S. R. C. 29. Jan. 1704. in *Cremone.* (Prima Dignitas: eaque impedita, alie successive. Vide n. 760. Idem declaratum fuerat 11. Febr. 1702. ad exclusionem Vicarii Generalis, & Canonici hebdomadarii, ac impedita prima Dignitate, pertinere ad secundam.)

800 Quando plures adsunt Cathedralis unite, Officium Dedicationis ejuslibet Ecclesiæ cathedralis non debet recitari ab universo clero diocesis unitarum, sed in qualibet respective diocesi debet recitari de sua propria respective Ecclesiæ cathedrali. S. R. C. 8. Martii 1704. in *Viterbien.*

801 An impedito Diacono, munus auferendi mitram, & gremiale Celebranti in Capella Pontificia, & alia

ejusdem Diaconi munera, spectent ad Subdiaconum, vel potius ad Cæremoniarum Magistros &c. Sac. Congreg. respondit *Dilata*, & ad Eminent. Ponentem *ad mentem*, & mens fuit, quod Eminenti. Ponens curaret, ut Magistri Cæremoniarum abstineant in futurum ad imponendo & auferendo mitram, & gremiale in casu &c. nisi impeditis Diacono, & Subdiacono. S. R. C. 26. April. 1704. & iterum denegata nova audientia Præfectis Cæremoniarum, servari hoc Decretum statuit eadem S. R. C. 6. Jun. 1704. in *Romana.* Reperitur in Bullario Romano Clem. XI. Decreto IV. quod incipit *Romana.* Cum inter Subdiaconum, Tom. 8. Bull. Rom. Luxemburgi 1727. pag. 434.

In occurrentia festi Calendarii particularis, & 802 festi Calendarii universalis cum paritate ritus, & sine excellentia majoris dignitatis, faciendum est Officium de primo, translato secundo. S. R. C. 12. Jul. 1704. in una *Urbis, & Orbis duobus.* (Cum paritate ritus: quid vero dicendum de Officio, quod celebratur cum magna festivitate, consule n. 514. 614. 970. 1017. & 1045.)

Cruces altarium, seu processionum non sunt benedicende de præcepto, potest tamen simplex Sacerdos eas benedicere privatim, & non solemniter. S. R. C. 12. Jul. 1704. in una *Urbis Clem. XI. confirm.* in suo Bullario part. 3. decr. 5. & reperitur in Bullar. Rom. Tom. 8. Luxemburgi 1727. pag. 433. Incipit Decretum Urbis: *Fratre Josepho.*

Licet proponere Spinam Domini Nostri Jesu Christi ab immemorabili, præsertim in Parasceve, capite scilicet aperto sub baldachino processionaliter propositam. S. R. C. 12. Jul. 1704. in una *Urbis, & Orbis.* (Sub baldachino: Immo etiam cum velo humerali, & incenso. Vide n. 255.)

In Ecclesia, ubi quotidie non cantatur Missa, si 805 occurrat festum Patroni, seu Titularis diebus, quibus non potest de eo fieri Officium, potest nihilominus (diebus non exceptis a R. M. 6. de translatione) cantari Missa de Patrono, seu Titulari, licet non cantetur altera Missa concordans cum Officio. Sac. R. G. 23. Aug. 1704. in una *Ordinis Eremit. S. Augustini.* Diebus non exceptis Rubrica: qui sunt *Dominica prima Adventus, & Quadragesimæ, feria 4. Cinerum, Dominica Palmorum cum tota hebdomada majori, Resurrectionis, & Pentecostes cum duobus diebus sequentibus, die Nativit. Domini, Epiphaniæ, Ascensionis, & Corporis Christi, Miss. Rubr. de Trans. Fest. tit. 6. num. 1.*

Religiosi celebrantes ex quacunque causa in alie 806 na Ecclesia, ubi non agitur Officium duplex, & sunt Exequiæ pro aliquo defuncto, vel anniversaria, seu simile Officium pro defunctis, etiamsi ipsi Religiosi recitaverint Officium Sancti duplicis, possunt se conformare cum Ecclesia, in qua celebrant. S. R. C. 23. Augusti. 1704. in una *Erem. Camald.* Vide n. 733.

Non sunt omittendæ in suffragiis communibus 807 commemorationes SS. Salvatoris, nec S. Crucis in eorum Ecclesiis titularibus. S. R. C. 23. Aug. 1704. in una *Erem. Camald.*

Quando in Dominicis Septuagesimæ, Sexagesimæ 808 mæ, & Quinquagesimæ occurrit festum Purificationis B. M. V. in Ecclesiis eidem sub alio titulo di-

dicatis, scilicet Annunciationis &c. Missa sollemnis post benedictionem Candelarum, & processionem debet cantari de Dominica. Sac. Rit. Congr. 23. August. & 13. Septembr. 1704. in *Catanen.* (De Dominica: ad quam non accenduntur Candelæ ad Evangelium, & elevationem usque ad summptionem peractam, ut fit in Missa Purificationis. *Cærem. Episc. lib. 2. cap. 16. nu. 19. Vide nu. 815. & 1032.*

809 Parochi, Capellani Confraternitatum, Sacerdotes, alique Ecclesiastici, qui cotta induti interveniunt processionibus funeralibus, deferant, sicut in aliis processionibus, biretum sacerdotale, non vero pileum, excepto tempore pluvie & noctis, prout disponit Rituale Romanum tit. de Processionibus, & ut sæpe resolvit Sac. Rit. Congregat. quæ quidem pilei prohibitio non solum est pro Ecclesiastico seculari, sed etiam regulari, licet sint Parochi cotta induti. Hæc decreta Sac. Rit. confirmantur a Clemente XI. 9. Decembr. 1704. in sua Constit. quæ incipit: *La Santità di Nostro Signore.* Vide nu. 8.

810 Si festum S. Marci occurrat in die Paschatis, Processio cum litanis transfertur in feriam tertiam sequentem juxta Rubricam particularem Missalis; & si alicubi fit abstinentia, vel jejunatur, servanda est consuetudo a Regularibus; S. R. C. 14. Febr. 1705. in una *Capucin. Gallie.* (Transfertur in feriam tertiam: una cum Missa Rogationum sine Gloria, & sine Credo. Vide n. 701.

811 Digniore clero, a quo Celebrans in diebus Purificationis, Cinerum, & Palmarum recipit candelam, cineres, & palmam, debet accedere ad altare sine stola, & genuflexus, sicut alii, recipere candelam, cineres, & palmam a Celebrante, & osculari manum Celebrantis porrigentis candelam, & palmam. S. R. C. 14. Febr. 1705. in una *Capucin. Gallie.* (Dignior e Clero: intelligi cum non sit Cathedralis Canonicus, aut Collegiatus, si pro isto adesset consuetudo. Vide n. 56. & 454.

812 Non est toleranda consuetudo quorundam, qui contra id, quod præscribitur in Missali, exponent Hostiam consecratam reservandam a feria v. in Coena Domini usque ad ipsius consumptionem in feria vi. in Parasceve. *Sacra Rituum Congr. 14. Febr. 1705. in una Capucin. Gallie.* (Quod præscribitur in Missali: id est, reponendus est Calix in capsula clausa, & clavi tuta. *Rub. Miss. de fer. v. Coenæ Domini.*

813 Antiphona B. M. V. in fine Officii debet omitti in choro, quando immovet sequitur Missa, quæ in Ecclesiis non cathedralibus, & non collegiatis, sed in minoribus etiam Regularium, licet non cantetur a choro, sed coram clero legatur tantum a celebrante, habenda est tamquam conventualis; & in festis secundæ classis debet omitti commemoratio S. simplicis eadem die currentis, ut præscribitur in Rubrica Missalis tit. 6. n. 1. S. R. C. 14. Febr. 1705. in una *Capuc. Gallie.* (Ut præscribitur in Rubrica Missalis &c. nempe de simplicis non fit commemoratio in Missa sollemni, sed in Missis tantum privatis, quando de eo in Officio facta fuit commemoratio sollemmodo ad Laudes. *Rub. Miss. tit. 7. n. 1.*

814 An, cum ex decreto Sac. Rit. Congregat. emanato 11. Januar. 1681. dicenda sit antiphona Beatissime Virginis, Ave Regina Cælorum, cum V. Dignare me &c. in fine Completorii secundæ dici Re-

bruarii, licet transferatur Officium Purificationis, dici debeat in suffragiis (quando fit de Officio semiduplici &c.) Vers. Ora pro nobis Sancta Dei Genitrix, cum oratione *Concede nos famulos tve.* & in Missa secunda oratio *A Sanctis*, tertia ad libitum? & Sac. Rit. Congregat. affirmative respondit 14. Febr. 1705. in una *Ord. Capuc. Gallie.* Vers. Ora pro nobis tve. (cum oratione submissa voce a celebrante dicenda. *Cærem. Episc. lib. 2. cap. 2. n. 15.*

An in diocesisbus, in quibus in Dominicis Septuagesimæ, Sexagesimæ, vel Quinquagesimæ fit Officium Purificationis B. M. V. illis Dominicis currentis, debeant, vel possint PP. Capuccini iis diebus recitare idem Officium cum sola commemoratione, & non lectione Dominicæ in gratiam populorum ad suas Ecclesias accedentium? Et responsum fuit negative. S. R. C. 14. Febr. 1705. in una *Capuc. Gallie.* (Negative. Affirmative vero, ubi Purificationis festum est titolare primæ classis. *Rub. Brev. IV. de Dominicis n. 1. Vide n. 521. & 808.*

An translatio Officii Annuntiationis B. Mariæ, de quo potest fieri die 5. Aprilis omissio Officio ad libitum S. Vincentii Ferrerii, hac die currentis, satius sit celebrare Officium Annuntiationis vel hac die, vel sequenti, ut non omittatur Officium S. Vincentii? Et si hoc ultimum satius judicetur, an in diocesisbus, in quibus celebratur 5. die Aprilis Officium translatum Annuntiationis B. Mariæ cum feriatione diei, in qua transfertur, satius sit PP. Capuccinos illud celebrare hac die, omissio Officio ad libitum S. Vincentii Ferrerii in gratiam populorum, qui ad suas Ecclesias accedunt audituri Missam, & Officium de mysterio Annuntiationis: & inde etiam an translatio Officii Annuntiationis juxta Romanas Rubricas in 4. diem Aprilis, debeant tamen, vel possint illud differre in sequentem diem 5. Aprilis, in diocesisbus, in quibus tunc transfertur in hanc diem ob festum S. Ambrosii, quod celebratur 4. Aprilis propria ipsius obitus die? Et responsum fuit, quod quando transfertur solum Officium, & non sollemnitas, tunc potest fieri de Sancto ad libitum currente. *Sac. Rit. Congr. 14. Febr. 1705. in una Capuc. Gallie.* Vide tamen posteriora decreta hodie observanda sub n. 1234.

An sub nomine Patroni loci, de quo juxta Bullam Gregorii XIII. Regulares tenentur Officium sub ritu duplici primæ classis, veniat etiam Patronus Parochiæ, in qua commoratur? S. R. C. respondit negative 14. Febr. 1706. in una *Capucinor. Gallie.* (Juxta Bullam: die 30. Decembris 1573. quæ incipit: *Pastoralis Officii.*

Quando dies anniversaria consecrationis Episcopi incidit in Dominicam primæ classis, infra hebdomadam majorem, in die Pasche, Pentecostes, Nativitatis Domini, vel alio sollemiori, non potest dici Missa de dicta consecratione; sed in ipsa Missa de die fieri debet collecta pro Episcopo sub conclusionē, ut disponit *Cærem. Episcoporum: S. R. C. 4. Aprilis 1705. in Lycien.* (Dies Anniversaria consecrationis: pariter & dies anniversaria electionis *Cærem. Episc. lib. 2. cap. 25. n. 1.* (Ut disponit *Cærem. Episcoporum: videlicet: Si dies consecrationis venerit in die aliquo festivo, celebrabitur sollemniter de festo cum paramenis festo conven-*

venientibus, & cum commemoratione pro Episcopo. Si vero venerit in die festo, celebrabitur, prout in Missali, cum paramentis albis, & una tantum collecta pro Episcopo, videlicet Deus omnium Fidei-
lium Pastor &c. Cærem. Episc. lib. 2. c. 15. n. 1. seq. Vide n. 866. & 1117.

- 819 In feria vi. post octavam Ascensionis, si occurrat festum novem lectionum, facienda est in Missa commemoratio illius diei, nisi festum fuerit ex solemnioribus juxta Rubricas. S. R. C. 4. Aprilis 1705. in Lycien. (Festum novem lectionum: Intelligit etiam semiduplicia translata. Vide n. 634.)

- 820 In Missa votiva SS. Sacramenti tertia oratio dicenda est ea, quæ secundo loco erit dicenda ratione temporis currentis, non vero ea, quæ est assignata secundo loco infra octavam ejusdem SS. Sacramenti. S. R. C. 4. Apr. 1705. in Lycien. (Ratione temporis currentis: nempe secunda oratio in hac Missa votiva (ita & in aliis) quæ regulariter erit de festo semiduplici occurrenti, vel simplici, loquendo de privatis: in solemnibus enim non est facienda commemoratio festi: Tertia, quæ secundo loco ratione temporis occurrentis dicenda erit, nisi occurrerit simplex. Ordo vero harum orationum erit sequens. Ab octava Pentecostes usque ad Adventum, & a Purificatione (nempe usque ad diem secundam Februarii, licet festum Purificationis ultra hanc diem protrahatur) usque ad Quadragesimam, oratio erit *A cunctis*. Ab octava Epiphaniæ usque ad Purificationem, ut supra, *Deus qui saluisti*. A feria iv. Cinerum usque ad Dominicam Passionis, de feria currenti. A Dominica Passionis usque ad Dominicam Palmarum, de Feria. Ab octava Paschæ usque ad Ascensionem, *Concede nos famulos tuos*. Infra aliquas octavas, & in Vigiliis, in quibus jejunatur, de S. Maria, sed infra octavas Beatæ Mariæ, & in Vigilia, & infra octavam omnium Sanctorum oratio dicitur de Spiritu Sancto *Deus, qui corda Fidelium*. Rub. Miss. tit. 9. de Orat. lib. 1. Vide n. seq. & 521.

- 821 Ex parte Magistri Cæremoniarum Ecclesiæ Cathedralis Lyciensis quasitum fuit, an si festum Purificationis B. M. V. est transferendum, vel ratione octavæ diutius perseveret, eo usque perseverare debeat Antiphona *Alma Redemptoris Mater*; an vero in hoc casu die 2. Februarii ad Completorium dicenda sit antiphona *Ave Regina Celorum*? Et responsum fuit: quod servetur decretum S. C. emanatum sub die 11. Januar. 1681. ita S. R. C. 4. Apr. 1705. in Lycien. Vide n. 521.

- 822 An Officium Expectationis partus B. M. V. concessum sit omnia regnis Hispano Monarchæ subiectis, an solum aliquibus? Responsum fuit: Inultum Gregorii XIII. esse tantum pro sola Hispania. S. R. C. 4. Aprilis 1705. in Lycien. (Officium Expectationis: hodie extenditur etiam ad totum dominium Reipublicæ Venetæ, & alibi, ex decreto die 23. Sept. 1695.)

- 823 Officia Sanctorum ad libitum, sive duplicia, sive semiduplicia, occurrentia in die, quo fieri debet Officium de Dominica anticipanda ante Septuagesimam, vel ante Dominicam 24. post Pentecostem, non sunt recitanda cum commemoratione dicte Dominicæ, neque transferenda, sed potius omitten-

da. Sac. Rit. Congreg. 4. Aprilis 1705. in Lycien. (Officium de Dominica anticipanda: scilicet Quando Septuagesima venerit in prima Dominica post octavam Epiphaniæ, tunc in primo Sabbato post octavam, non impedito festo novem lectionum, alioquin prima die post octavam, fiat Officium de Feria, in qua ponuntur Responsoria primi nocturni Dominicæ secunda post Epiphaniam, & tres lectiones leguntur de homilia ejusdem Dominicæ, cum ejus antiphona ad Benedictus, & oratione. Festum vero semiduplici in ea occurrenti inseritur in primam diem similiter non impeditur. Rubrica Brev. post Dominicam Epiph. pro Dominicis vero post Pentecostem, quæ ad summum viginti octo, & ad minus viginti tres possunt esse, ut compleatur numerus trigearius, servandus erit sequens ordo. Si Dominica post Pentecostem fuerint xxi. Dominica xxiv. post Pentecostem erit quæ est vi. post Epiph. Si fuerint xxvi. Dominica xxiv. erit quæ est vi. & xxv. quæ est vi. Si fuerint xxviii. Dominica xxiv. erit quæ est vi. & xxvi. quæ est vi. Si fuerint xxviii. Dominica xxiv. erit iii. & xxv. erit vi. & xxvi. erit vi. & xxviii. erit vi. & ultimo loco semper ponitur quæ est in ordine xxiv. post Pentecostem, etiam post Pentecostem aliquando non sint nisi xxiii. Dominicæ. Tunc enim xxiv. ponitur loco xxiii. & officium xxiii. ponitur in præcedenti Sabbato, quod non sit impeditum festo novem lectionum; alioquin in alia præcedenti die non impedita, in qua fiat officium de feria cum commemoratione festi duplicis, si occurrat, & in ea leguntur tres lectiones de homilia Dominicæ, omittis lectionibus Scripturæ illius ferie, & in laudibus dicatur antiph. ad Benedictus, & oratio de Dominicæ xxiii. Quod si tota hebdomada impedita sit festis ix. lectionum, etiam translata, vel aliqua octava, tunc in Sabbato legatur nova lectio homilie Dominicæ xxiii. & de ea fiat commemoratio in Laudibus tantum, cum antiph. & orat. prop. Rubric. Brev. de Dom. num. 4. Cum vero interdum contingat, ut Dominica iii. vel iv. vel v. vel vi. post Epiphaniam supersit, nec possit poni etiam post xxiii. a Pentecoste, tunc de ea fit Officium in Sabbato ante Dominicam Septuagesimæ. Rubrica Brev. de Dom. n. 5. Vide num. 610.

Infra octavam SS. Corporis Christi, occurrente festo novem lectionum, non debet omitti nova lectio. S. R. C. 4. Apr. 1705. in Lycien. Vide n. 471. & 634.

In processionibus, & funeralibus debetur præcedentia Parochis supra mansionarios, etiam Ecclesiæ cathedralis, incidentes sine canonicis, & capitulo; Mansionariis autem Ecclesiæ collegiatis incidentibus absque capitulo non est licitum deferre pelles super brachio in processionibus funeralibus. S. R. C. 12. Sept. 1705. in Aretina.

Si accedat ad Regularium Ecclesias Episcopus titularis suffraganeus ad celebrandum pontificaliter, non debeat Regulares ei baldachinum erigere, quod nec in Ecclesiis suis, nec in exemptis diocesis, nec extra diocesim illi competit, quamvis accedat de licentia Ordinarii. S. R. C. 6. Mar. 1706. in Hildesheim. Vide n. 32.

Cum multis Congregationibus, Religionibus, & ve Ecclesiis, vel nationibus concessum sit ab Apo-

stolica Sede, ut semel, vel pluries in singulis hebdomadibus, vel mensibus celebrentur varia Officia per annum, v. g. de SS. Sacramento, vel de Sanctis in diebus non impeditis aliquo festo duplici, vel semiduplici, huiusmodi indulgentia non habent locum in feriis Adventus, Quadragesimæ, Quatuor Temporum, Vigiliarum, sive cum jejunio, sive absque jejunio, nec in feria secunda Rogationum nec in alia feria, in qua secundum Rubricas sit reponendum Officium Dominicæ. S. R. C. 20. Mart. 1706. in decreto generali Clemente XI. annuente in suo Decreto VI. quod incipit Circa Rubricas cum Sac. Rit. Congregat. Tom. 8. Luxemburgi 1727. pag. 434. (Officium Dominicæ: anticipanda juxta Rubricam Breviarii, de Dominicis tit. IV. nus. 3. seqq. Vide nos. 525, 823, & 1025.

828 Dies impeditus festo duplici, vel semiduplici pro officio semel in hebdomada, vel in mense recitandis, intelligitur etiam dies, quo ponendum est Officium de festo duplici, vel semiduplici translato, nec non dies octavæ est dies impeditus respectu talium Officiorum. Sac. Rit. Congr. 20. Mart. 1706. in Decreto generali Clemente XI. annuente, ut in numer. præced. §. Secundum. (Dies octavæ: intellige etiam infra octavam. Vide n. 719. & 1085.

829 Regulares absque speciali privilegio, sed sola communicatione aliarum Religionum, non possunt addere nomen Sancti funditoris in Litanis, & Confiteor, nec recitare Officia, & Missas concessas aliis Religionibus. Sac. Rit. Congregat. 20. Martii 1706. in decreto generali, Clemente XI. confirmante ut supra n. 826. §. Tertium. (Communicatione privilegiorum: etiamsi esset amplissima. Vide n. 513.

830 Missa ad postulandam gratiam bene moriendi demandatur apponenda in Missali Romano post Missam pro remissione peccatorum, & in Rubricis generalibus in tit. de Coloribus paramentorum sub colore violaceo, ac propterea in Gradualibus ad cantum chori in eodem cantu, & tono, qui in antiquis habetur Feria IV. Dominicæ primæ, & Sabbato Dominicæ tertiæ in Quadragesima, & in Dominicis IV. VI. XX. & XXI. post Pentecostem. S. R. C. 20. Mart. 1706. Clem. XI. annuente die 27. ejusdem mensis, & anni.

831 Dignitatus, & Canonicis Ecclesiæ Cathedralis convenit distinctio, tam quoad qualitatem paramentorum, quam quoad locum se parandi pro Missis privatis respectu altaris tantum, aliorumque Sacerdotum eidem Ecclesiæ addictorum. S. R. C. 20. Mart. 1706. in Rescripto. Præclementiarum. Vide num. 4.

832 Si festum S. Mariæ Evangelistæ occurrat in Feriam secundam post Dominicam Resurrectionis, & similiter festum SS. Apostolorum Philippi & Jacobi in Dominicam in Albis, ac præterea juxta Rubricas utrumque sit transferendum, prius transferri & reponi debet Officium S. Marci. Sac. Rit. Congr. 17. Jul. 1706. in una Urbis, & Orbis, Clem. XI. annuente in Decreto VIII. quod incipit Cum anno 1707. Vid. To. 8. edit. Luxemburgi 1727. pag. 434. Vid. n. 464.

833 Quamvis PP. Capucini Conventus Leodien. ex consuetudine plusquam centum annorum soleant facere Officium duplex majus de S. Servatio Episcopo 13. Maii, quia est patronus principalis Parochiæ, in qua morantur, & est festum devotionis

in populo; nihilominus declaratum, & decisum fuit, non licere prædictis PP. Capucinis continuare recitationem dicti Officii, nec in alium diem transferre, quando ab alio majore festo contingit esse impeditum. S. R. C. 28. Aug. 1706. in una PP. Capuce. Province Leodien.

Declaratum fuit, non licere PP. Capucinis, nec aliis cujusvis ordinis Regularibus, qui non utuntur Breviario PP. Minorum Observantium, in usu deducere Rubricam in dicto Brev. anni 1656. nu. 15. his verbis expressam: Quando autem plura Officia de præcepto eodem die in aliquibus locis ita fixe occurrant, ut translatio alicujus, seu aliquorum sit perpetua, tunc prima dies proxima non impedita assignanda censeatur in perpetuum pro die propria festi translatai respective. Si quidem concessio facta utentibus Breviario Minorum non extenditur ad non utentes. Sac. Rit. Congregat. 28. August. 1706. in una Capuce. Province Leodien. (Non extenditur ad non utentes: Hodie hæc constitutio est universalis, ita ut, etiam inconsulta Sacra Congregatione, dies proxime non impedita censeatur propria. Vide n. 1091. & 1196.

Occurrente Vigilia Nativitatis S. Joannis Baptistæ in die Festo SS. Corporis Christi, anticipato jejunio Vigiliæ prædictæ in diem 22. Jun. ad formam Constitutionis Urbani VIII. emanatæ 13. Octobr. 1623. an debeat in Officio dici 22. prædictæ ejusdem Evangelii nona lectio recitari, & in Officio, & in Missa de eadem fieri commemoratio? Eadem Sac. Rit. Congr. censuit, nihil de eadem Vigilia in Officio, & Missa peragendum esse. Sac. Rit. Congr. 18. Sept. 1706. approbante Clem. XI. 2. Octobr. ejusdem anni. (Ad formam constitutionis Urbani VIII.: quæ incipit: Cum anno proxime venturo. Vide n. 279.

Infra octavam Nativitatis Domini prohibetur Missæ votivæ privatæ, & pro defunctis. In Missis vero votivis solemnibus pro re gravi infra eandem octavam celebrandis, dicenda est Præfatio juxta Rubricam generalem tit. 12. n. 4. Sac. Rit. Congr. 25. Septembr. 1706. & 25. Septembr. 1714. approbante Clemente XI. in suo Bull. part. 2. Const. 20. & in Bull. Rom. tom. 8. decreto 20. quod incipit: Cum occasione Missalis §. Item prohibitum est, Edit. Luxemburgi 1727. pag. 437. (Infra octavam Nativitatis: & alias quasque privilegiatas. Vide n. 1103. (Dicenda est præfatio juxta Rubricas: videlicet si dicatur etiam Præfatio propria in Missis votivis, si habeant, aliquando ac tempore Nativitatis, ut in hoc casu, vel alia Præfatio, ut in aliis. Rubr. Miss. gen. tit. 12. n. 4. Vide n. 75.

Feria tertia Rogationum non dicitur secunda oratio Dominicæ. S. R. C. 25. Sept. 1706. in una Urbis, & Orbis. (Non dicitur secunda oratio Dominicæ, sed Concede nos &c.: tertia Ecclesiæ, vel pro Papa. Rub. Miss. prop.

Occurrente Dedicatione Basilicæ Sanctissimi Salvatoris, vel SS. Petri & Pauli Apostolorum infra octavam Dedicationis aliarum Ecclesiarum, pro earum octava debet sumi alia Oratio de communione, nempe Deus, qui invisibiliter. Sac. R. C. 25. Sept. 1706. in una Urbis, & Orbis. (Deus, qui invisibiliter: quæ oratio non tantum in citatis casibus, sed in omnibus similibus, & in die ipsamet Consecrationis dicitur. Rub. Miss. & Brev. de Comm. Ded. Eccl.

- 839 Ecclesia Cathedralis Ferentina cum fuisset pluribus in locis restaurata, & magna in parte renovata, & de illius consecratione signa nullibi apparent, neque alia probationes existerent, adhuc quia in præteritum, Festum Dedicationis fuerat celebratum, censuit Sac. Rit. Congr. non indigere nova consecratione, & statuit Dedicationis Festum posse transferri ab Episcopo ad aliam diem fixam amplius non immutandam. *S. R. C. 27. Nov. 1706. in Ferentina. Vide n. 239.*
- 840 Quotiescumque occurrit apud Franciscanos dies octava S. Rosæ Viterbiensis in Dominica infra octavam Nativitatis B. M. V. fiat Officium de dicta die octavæ, protracto ulterius Festo Sanctissimi Nominis ejusdem B.M.V.S.R.C. 22. Jan. 1707. in una Ord. Min. Obser. Hoc decretum est generale. Vide n. 611.
- 841 An liceat PP. Capuccinis Civitatis Neocastri retinere, processionaliter publice deferre, & respective publice exponere in propria, & in alienis Ecclesiis statuum S. Antonii de Padua in Habitu Capuccino? Et an eisdem PP. Capuccinis in publicis functionibus Ecclesiasticis tam intra propriam Ecclesiam, quam extra, & in Processionibus tam publicis, quam privatis liceat uti vexillis, velis, palæolis, planetis, pluvialibus, vel similibus mobilibus, ubi sint depictæ, sculptæ, & impressæ imagines ejusdem Sancti Antonii cum Habitu Capuccino? Et an eisdem PP. Capuccinis subitus imagines ejusdem S. Antonii, vel S. Francisci de Assisio depictas, sculptas, vel impressas cum eorum Habitu, & Caputo, tam intra Ecclesiam, & Conven-tum, quam extra, & signanter in parietibus, & frontispicio eorum Ecclesiarum sint permittendæ inscriptiones indicantes, illas esse effigies Sancti Antonii de Padua, S. Francisci de Assisio cum veriore forma Habitus ipsius S. Francisci, vel potius sint delendæ, aut cancellandæ, ac in futurum prohibendæ in casu? Responsum fuit ad primum, & secundum, Affirmative. Ad tertium quoad primam partem, Negative; & quoad secundam, Affirmative: & ita decrevit, & servari mandavit S. R. C. in una Neocastrensi.
- 842 Super Altare, in quo SS. Sacramentum expositum est, Crux de more collocari debet cum imagine Crucifixi apposita. *S. R. C. 14. Maii 1707. in una Senarum.* (Crux de more collocari debet: Hoc decretum, quod præcipue intelligitur tempore Sacrificii, ad eas tantum pertinet Ecclesias, in quibus Missæ, in altari ubi SS. Sacramentum expositum est, dicti consequuntur. Vide tamen sub n. 1105. statuta a Bened. XIV.)
- 843 In secundis Vesperis de SS. Angelis Custodiis fieri debet tantummodo Commemoratio, non vero a Capitulo, de Translatione S. Claræ apud Franciscanos. *S. R. C. 14. Maii 1707. in Bononien.* Hoc decretum est universale. Vide n. 931.
- 844 In Ecclesiis dedicatis sub titulo S. Mariæ Angelorum, Officium de hocce Titulari celebrandum est die Assumptionis B.M. V. cum octava ejusdem. *Sac. R. C. 14. Maii 1707. in una Parisien.* (In die Assumptionis: Fratres Minores S. Francisci, & Capuccini diem secundum Augusti pro hoc officio rite habent electum. Vide n. 623. & 1235.)
- 845 Canonicus Sacerdos præcedere debet Canonicum Diaconum, seu Subdiaconum anteriorem habentem possessionem, tam in stallis, quam in aliis omnibus functionibus intra, & extra Ecclesiam. & Canonicus Diaconus, vel Subdiaconus anteriorem habens possessionem, promotus postea ad Sacerdotium præcedere debet Canonicum Sacerdotem ordinem sacerdotali anteriorem. *S. R. C. 27. Aug. 1707. in Sutrina.* (Præcedere debet: Intelligitur, ubi præbendæ non sunt distincta. Vide n. 54.)
- Episcopus palmas benedicens, & Missæ assistens, non debet legere Epistolam, neque Evangelium, Cum appropinquasset, vel Altera autem die, post Passionem tamen ex praxi Capellæ Pontificiæ, quam ex præscripto Cæremonialis Episcoporum. *Sac. R. Congr. 28. April. 1708. in Bracaren.* (Ex præscripto Cæremonialis Episcoporum: videlicet *Cantatis Epistola & Evangelio, prout in Missali, ab iis Ministris, qui in Missa ministraturi sunt: & iis omnibus, quæ cantantur, ab Episcopo in sua Cathedra sedente, & lectis &c. Cærem. Episc. lib. 2. cap. 21. n. 4.*)
- Dum Episcopus distribuit Candelas, Cineres, & Palmas &c. Celebrans, & Ministri debent sedere capitibus cooperitis. *S. R. C. 28. April. 1708. in Bracaren.* (Distribuit Candelas, Cineres &c.: Hec sessio quoad celebrantem, & Ministros in Feria quarta Cinerum solummodo habet locum. *Cærem. Episc. lib. 2. cap. 18.*)
- Episcopus assistens Missæ in Dominica Palmarum paratus, vel cum cappa, non debet sedere, neque genuflectere, sed stare discopertus, dum cantatur Passio, & in casu impotentia debet abstinere ab interventu saltem Missæ. *S. R. C. 28. April. in Bracaren.* (Dominica Palmarum: Adde & in aliis Feriis Passionem admittentibus. *Cærem. Episc. lib. 2. cap. 26. n. 5.*)
- Canonicis & Assistentes Episcopo parati, & illud alia celebrari etiam ab Episcopo pro eligenda Abbatisa in Festo duplici, vel Dominica. *S. R. C. 28. April. 1708. in Bracaren.* Vide n. 563.
- In Vigilia Epiphaniæ non licet celebrare Missas privatas pro defunctis. Et quando per annum fit apud privilegiatos Officium de Immaculata Conceptione, vel sub alio titulo, vel de Sancta Maria in Sabbato, vel de Ss. Sacramento, si dicatur aliqua Missa votiva, non habens præfationem propriam, Præfatio debet esse de communi, vel de tempore, si tunc specialis dicatur, non vero ea, quæ est conformis Officio: & servetur Rubrica generalis tit. 12. *S. R. C. 16. Jun. 1708. in Parisien.* (In Vigilia Epiphaniæ: Vide n. 669. & 933. (Servetur Rubrica generalis tit. 12. (idest: *In Missis votivis dicatur etiam Præfatio propria, si propriam habeant: si vero non habuerint, dicatur Præfatio de tempore, vel octava, infra quam contigerit huiusmodi Missas celebrare: alioquin Præfatio communis. Rub. Miss. tit. n. 4. Vide n. 591.*)
- Episcopus celebrans Missam de Natali Domini in pontificalibus, vel assistens cum pluviali, vel cappa, quæ eo die ob maximam solemnitatem numquam

quam conveniret; ex quo sedens legit Evangelium non debet genuflectere ad *Verbum caro factum est*, sed solum quando Diaconus illud cantat. S. R. C. 28. Sept. 1708. in *Bracaren.*

- 833 In die S. Laurentii Titularis alicujus Ecclesiæ Cathedralis, vel Matricis nullius diocesis, non est recitandum Symbolum Apostolorum in aliis Ecclesiis ejusdem loci, sed tantum in Ecclesia propria. S. R. C. 23. Martii 1709. in *Perusina.* (In Ecclesia propria: seu ubi aliqua Reliquia insignis asservatur. Vide n. 583. seq.)

- 834 Celebratio Missæ solemnisi in diebus Nativitatis Domini, Paschatis Resurrectionis, Pentecostes, & in die festo Ss. Corporis Christi spectat privative ad primam Dignitatem, seu primum de Capitulo. Eo autem absente, vel impedito, non potest alium in sui locum ad libitum subrogare, sed hujusmodi celebratio fieri debet privative ab alio, qui immediate succedit, non vero ab hebdomadario. S. R. C. 23. Mart. 1709. in *Compiana.* (Non potest alium in sui locum ad libitum subrogare: nempe substitutum, licet Archiepiscopus. Vide n. 14. & 164.)

- 835 Celebratio Missarum in secundis Feris Paschatis, Resurrectionis, & Pentecostes, ac in die Festivitatibus S. Stephani Protomartyris, nec non in die Dominico infra octavam Ss. Corporis Christi spectat ad secundum de Capitulo. S. R. C. 23. Mart. 1709. in *Compiana.* Vide n. anteq. & seq.

- 836 Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum in processione, quæ fit in festo Ss. Corporis Christi, deferri debet ab eo, qui Missam celebrat, & idem servandum in processione, quæ fit in die Dominico infra ejus octavam, non vero deferendum est a primo de capitulo, qui non celebravit; S. R. C. 23. Mart. 1709. in *Compiana.* (Qui non celebravit: An teneatur celebrare, Vide n. 118.)

- 837 In Ecclesiis, in quibus celebratur festum S. Bartholomæi Apostoli die 25. Augusti cum octava, vel quia est Titulare earundem Ecclesiarum, vel ex alia ratione, & sic per necesse festum S. Ludovici sub ritu semiduplici venit celebrandum die 26. d. cti Mensis Augusti secunda die infra octavam S. Bartholomæi, quasitum fuit, quando dies 26. sit dies Dominica, quæ non admittit Semiduplicia, an in tali casu Officium S. Ludovici sit transferendum ad diem Lunæ immediate sequentem, licet impeditam alio Officio semiduplici, nempe die 3. infra octavam S. Bartholomæi? Et responsum fuit: Servetur Rubrica x. n. 5. de Translatione Festorum; S. R. C. 23. Mart. 1709. in *Perusina.* (Servetur Rubrica X: in qua legitur „Semiduplex occurrens „in Dominica infra octavam transferitur in sequentem diem cum commemoratione octavæ, quæ si fuerit alio festo duplici, vel semiduplici impedita, prædictum festum semiduplex veniens in Dominica, transferitur post octavam: ita ut festum semiduplex infra octavam non transferatur, nisi „in proxime sequentem diem; Vide n. 509.)

- 838 Occurrente commemoratione Sancti simplicis in Feria secunda Quadragesimæ, quando dictum est Nocturnum defunctorum, non debet in Missa quarto loco dici oratio: *Omnipotens sempiterne Deus, qui vivorum* &c. pro commemoratione defunctorum, sed sufficit tertia oratio *A cunctis*, Quod si dicatur

quarta *Omnipotens*, quinta erit ad libitum; S. R. C. 4. Maii 1709. in *Pistorien.* (Quinta erit ad libitum: non ex præcepto, sed ex congruentia in Missis vivorum; Vide n. 869. secus autem in Missis defunctorum; Vide n. 1103. Oratio vero ad libitum quænam dicenda, Vide n. 1108.)

Occurrente commemoratione Sancti simplicis in Feria secunda post Dominicam Passionis, quando dictum est Nocturnum defunctorum, in Missa dicenda est secunda oratio de Simplicis tantum; S. R. C. 4. Maii 1709. in *Pistorien.* (In Missa: feriali, & quando officium erit de feria, secunda oratio dicenda est de simplicis; non occurrente vero simplicis, Ecclesiæ, vel pro Papa: numquam *Fidelium*; Rub. gen. tit. 5. n. 2. Vide n. 393.)

Diebus infra octavam Ss. Trinitatis, ubi est Titulus Ecclesiæ, & in festis infra dictam octavam currentibus, non debet ad Primam dici Symbolum S. Athanasii; S. R. C. 8. Jun. 1709. in *Bracaren.* (Infra octavam; In die festo, & octavo dicitur ex Rubrica Brevi ad Primam, ex resolutione sub n. 992.)

Diebus sexta, & septima infra octavam Ss. Trinitatis, ubi est Titularis, faciendum est Officium de die secunda, & tertia infra octavam Corporis Christi, cum commemoratione Ss. Trinitatis; S. R. C. 8. Jun. 1709. in *Bracaren.*

Episcopi debent uti vestibus violaceis in die Annuntiationis B. M. V. quando occurrit in Quadragesima: excepta tota hebdomada majori, & feria vi. non vero eo die, ad quem prædictum festum transferitur in Quadragesima; S. R. C. 8. Jun. 1709. in *Bracaren.* (Episcopi: Intellige Seculares, vel Regulares, qui utuntur rochetto; Cærem. Episc. l. 1. c. 3. n. 4.)

Cingulum tertium indumentum sacerdotale potest esse coloris paramentorum; S. R. C. 8. Jun. 1709. in *Bracaren.* (Coloris Paramentorum: sericum vero, an linceum; Vide n. 745.)

Instrumentum bugiæ, de candelâ serviens Episcopo, non potest esse materia Ordinis Acolythorum loco Candelabri, seu Ceroferarii; S. R. C. 8. Jun. 1709. in *Bracaren.*

Quatuor Dignitates, seu Canonici assistentes Episcopo ad Absolutionem ad tumulum, debent necessario esse Sacerdotes, S. R. C. 8. Jun. in *Bracaren.* Vide n. 9-5.

Commemoratio in Missa pro consecratione Episcopi, quando ratione festi occurrentis dicitur Missa de festo habente plures commemorationes, debet uniri cum oratione Missæ, & dici sub unica conclusione, juxta Rubricam Pontificalis Romani de Consecratione electi in Episcopum, & Missalis Romani in fine post benedictiones; S. R. C. 8. Jun. 1709. in *Bracaren.* (Dicitur Missa de Festo: ideo propter orationes Episcoporum nunquam mutatur Officium diet; dicitur tamen post collectam diet pro Officio consecrationis, collecta pro electo sub una Per Dominum nostrum &c. l'oni. Rom. p. 1. de Consecr. electi in Episcopum. Vide n. 818.)

Feria v. in Cœna Domini, cum Episcopus exita Sacrorum custodia ad altare, non debent Canonici, qui eum parati associant, præcedere Presbyteros, Diaconos, & Subdiaconos paratos, qui eum comitantur, sed debent sequi; S. R. C. 8. Jun. 1709. in *Bracaren.* (Feria v. in Cœna Domini: intellige dum

procedit ad Olei Sancti consecrationem. Pont. Rom. par. 2. de Officiis in Feria v. Coenæ Domini.

- 368 In Ecclesiis, ubi Titulus est Ecclesiæ, vel concursus populi ad celebrandum festum, quod transferri debet, diebus, in quibus juxta Rubricas Missalis de Translatione festorum, possunt cantari duæ Missæ, una erit de die, alia de festo. Sed in Ecclesiis, in quibus non est obligatio cantandi Missam quotidie, cantari potest Missa solemnibus votiva de festo occurrente tantum; *S. R. C. 16. August. 1709. in Bergomen.* (Diebus, in quibus juxta rubricas Miss. Vide n. 264. & 805.)

- 369 Quando tertia Oratio in Missa est ad libitum, & ex jussu Summi Pontificis, vel Episcopi debet apponi aliqua specialis Oratio: pro publica indigentia, videlicet contra Turcas, seu ad petendam serenitatem, aut pluviam &c. hæc oratio debet recitari tamquam ex præcepto quarto loco, non omittitur tertio loco illa, quæ est ad libitum, seu pro devotione Sacerdotis eligenda; *S. R. C. 17. Aug. 1709. in Bergomen.* (Ad libitum: dummodo sit ex Missali depremta; Vide n. 1108.)

- 370 In die Consecrationis, vel Tituli Ecclesiæ parochialis, non cathedralis, & per octavas non potest celebrari Missa Dedicationis, seu Titularis sub eodem ritu duplici, ac in parochialis, etiam in Oratoriis eidem Ecclesiæ parochialis subjectis, in quibus multi Sacerdotes celebrant; *S. R. C. 17. Aug. 1709. in Bergomen.*

- 371 De titulo, & Consecratione parochialis Ecclesiæ, quæ non est cathedralis, non debet fieri Officium in die, neque per octavam a Sacerdotibus, qui non sunt de clero parochialis, licet sub eadem Parochia degant; *S. R. C. 17. Aug. 1709. in Bergomen.* Vide n. 238.

- 372 Sancti Martyres in concurrentia Officii duplicis cum Sancto Confessore, non debent habere integras Vesperas propter majorem dignitatem, & nobilitatem, quam habet Martyr præ Confessore: neque hæc major dignitas, & nobilitas tribuenda est Confessori concurrenti cum Virgine; sic in concurrentiis Officiorum equalis ritus, quæ possunt accedere, Sanctus Confessor non habet integras Vesperas: aliter enim fit in predictis casibus, quam fiat in concurrentia festorum Domini, B. M. V. Angelorum, & Apostolorum: unde in antedictis primis concurrentiis standum est præscriptioni Rubricæ Breviarii Romani de *Concurrentia Officiorum* n. 2. quæ dicit: *Regulariter fit a Capitulo de sequenti*; *S. R. C. 14. Dec. 1709. in una Ord. Capuc.* (Non debent habere integras Vesperas: nisi causa sollemnis apparatus, & concursus populi; *Rubr. Brev. Rom. xi. n. 2.* Vide n. 1180. Standum esse præscriptioni &c. Vide n. 521.)

- 373 In festo Ss. Cornelii, & Cypriani die 16. Sept. pro commemoratione Ss. Euphemie & Sociarum dicatur in primis Vesperis antiphona *Gaudet in celis &c.* & in Laudibus antiphona *Istorum &c.* Predictæ tamen antiphonæ dicende non sunt, quando Officium Ss. Cornelii & Cypriani transferretur, ex quo occurrit in Dominica: tunc enim in primis Vesperis Dominicæ dicenda erit antiphona pro dicta commemoratione *Istorum &c.* & in Laudibus antiphona *Verris capilli &c.* *S. R. C. 14. Decemb. 1709. in Egariten.*

Cum nonnulla Officia propter perpetuam occurrence majorem dignitatem, seu solemnitatem, seu ritus perpetuum habeant translationem, & juxta Rubricas de Translatione festorum n. 6. in primam diem non impediunt semper transferenda sint, quæ situm fuit, an illa prima dies censenda sit propria illius translati sedes perpetua, juxta Gavantum *sect. 3. cap. 10. n. 15.* ita ut debeat de eo celebrari semper illa prima die, etiamsi occurrat transferri aliud Officium ejusdem, vel superioris ritus? Responsum fuit negative, & serventur Rubricæ generales; *S. R. C. 14. Decemb. 1709. in una Ord. Capuc.* (Rubricæ generales: Breviarii Tit. x. De Translatione Festorum; Vide n. 1196.)

In Vigiliis omnium Sanctorum si occurrat dici Missam de festo semiduplici, post orationem Vigiliæ, tertia Oratio erit *A cunctis*, non vero de Spiritu Sancto. Et in Officio, non obstante commemoratione Vigiliæ, debent in Laudibus fieri Suffragia communia; *S. R. C. 21. Jun. 1710. in una Ord. Capuc.* (Tertia oratio *A cunctis*. In Missa vero Vigiliæ Oratio erit de Spiritu Sancto; *Rub. Miss. prop.*

Quando altare fuit consecratum ad modum altaris fixi cum sacris sigillis, & unctionibus inter stipitem, & altare, si motus fuerit lapis superior, qui format mensam altaris, a suo stipite, tunc execratur altare. Si vero fuerit consecratum ad modum altaris portatilis, non execratur in quavis remotione, sed tantum, quando frangitur sepulcrum Reliquiarum; *S. R. C. 21. Jun. 1710. in una Ord. Capuc.*

De Patrono, seu Titulari Ecclesiæ debet fieri Officium sub ritu duplici primæ classis cum octava a clero eidem adscripto, etiamsi Ecclesia non fuerit consecrata, sed tantum benedicta; *S. R. C. 21. Jun. 1710. in una Ord. Capuc.*

Quando in Missa solenni ministratur sacra Eucharistia clericis, vel laicis, reliqui de clero debent stare; *S. R. C. 9. Maii 1711. in Catanen.*

In civitate, & diocesi Pisarenensi die 31. Augusti occurrit festum Dedicationis Cathedralis sub ritu duplici primæ classis celebrandum, & eadem die ab Ecclesia universali fit Officium S. Raymundi Nonnati. Item in eadem civitate & diocesi die 24. Septembris occurrit festum Sancti Terentii Martyris Patroni principalis civitatis, & diocesis sub ritu duplici primæ classis celebrandum, & eadem die ab universali Ecclesia fit Officium B. M. V. de Mercede sub ritu duplici minori. Supplicatur: Si supradicta festa altioris ritus venerint die sabbato, an Officium S. Raymundi, & B. V. de Mercede vigore decreti *S. R. C. emanati 14. Aug. 1684.* & iterum 18. Octobr. 1696. in reformatione Calendarii Fratrum Minorum sint celebranda die Dominica sequenti tamquam die propria, vel debeant transferri in feriæ proximam non impeditur? A. S. R. C. fuit remissa hæc supplicatio ad D. Joannem Baptistam Gambarucci S. D. N. & Sedis Apostolicæ Sacrarum Cæremoniarum Magistrum, nimirum faciendum esse de Officiis, de quibus agitur, sub diebus respective assignatis etiam in occurrentia Dominicæ; *S. R. C. 2. Jul. 1712. in Pisarenensi.* (Officium Beata M. Virginis de Mercede sub ritu duplici minori: nunc vero majori, ex concessione Benedicti Papæ XIII. 22. Martii 1727. Vide num. 1091. 1162. & 1196. Ommi.

380 Omnibus fratribus, & monialibus Ordinis Minorum S. Francisci indulgetur, atque conceditur, ut in recitatione Officii Desponsationis B. M. Virg. cum S. Josepho fiat ab ipsis commemoratio ejusdem S. Josephi tum in utroque Vesperis, tum in Laudibus, & respective etiam in Missa cum antiphonis, & oratione sub die 19. Mart. pro Ecclesia universali approbatus; S. R. C. 1. Jul. 1713. in una Ord. Min. Observ. (Commemoratio S. Josephi: ante omnes alias occurrentes, sive Domini sint, sive Deparæ; Rubr. prop. Brev. Vide num. 978. & 1046.

381 In tertia lectione propria secundi Nocturni pro S. Pio Papa Quinto, post illa verba: *Multi a Deo ejus intercessione patratis miraculis* addantur infra-scripta, nempe: *Quibus rite probatis a Clemente Undecimo Pontifice Maximo Sanctorum numero adscriptis est.* S. R. C. 1. Julii 1713. in Decreto *Orbis & Orbis*, annuente Clemente XI. die 8. ejusdem mensis & anni in decreto, quod incipit: Cum Sacra Rituum Congregatio. Tom. 8. Bull. Luxemburgi 1727. pag. 437.

382 Officium S. Josephi Sponsi B. M. V. cum novis antiphonis, versibus, lectionibus primi nocturni, responsoriis, & capitulis, approbavit, & ab omnibus Christifidelibus tam secularibus, quam regularibus, qui ad horas canonicas tenentur, die 19. Martii in festo S. Joseph in posterum recitari, & in Breviario apponi mandavit S. R. C. 3. Feb. 1714. *Orbis & Orbis*, annuente Clem. XI. sub die 4. ejusdem mensis & anni in decreto, quod incipit: Ad confovendam. Vide Tom. 8. Bull. Rom. edit. Luxemburgi 1727. pag. 437.

383 Decretum de die 5. Augusti 1662. ab Alexandro VII. approbatum, de Missis defunctorum non celebrandis in festo duplici, sed dicendis de dicto festo cum applicatione Sacrificii, a speciali Brevi, quod incipit: *Credite nobis*, iterum ab eodem fuit confirmatum, ac insuper statutum idem servari debere quoad Missas in altaribus privilegiatis ex obligatione celebrandas, & indulgentias per ejusmodi privilegia concessas animabus in Purgatorio existentibus suffragari, perinde ac si celebratæ fuissent Missæ defunctorum. Ac denique declaratum, Anniversaria, & Missas cantatas de Requiem relictas ex dispositione Testatorum quotannis in die ipsorum obitus, etiam in duplici majori contingentia, in prædicto decreto die 5. Augusti 1662. edito minime comprehendere, prout antea; S. R. C. 15. Sept. 1714. *Orbis & Orbis*, annuente Clemente XI. 29. ejusdem, & antea 22. Nov. 1664. in Novarien. Vide Bullar. Rom. Edit. Luxemburgi 1727. pag. 437. in decreto, quod incipit: *Cum occasione Missalis §. Predictum.* Vide n. seq. 19. & 75.

384 Clemens IX. S. R. C. decreta de die 5. Aug. 1662. & 22. Nov. 1664. alio Brevi, cujus initium; *Cum f. l. rec.* confirmavit, & Alexandri VII. dispositionem de die 22. Januarii 1667. quoad Missas in altari privilegiato ex obligatione celebrandas, & indulgentias per hujusmodi privilegia concessas animabus Purgatorii suffragari, perinde ac si celebratæ fuissent Missæ de Requiem, extendit ad altaria non in perpetuum, sed ad septennium, seu aliud brevius, vel longius tempus, ac non in omnibus, sed

aliquo, vel aliquibus tantum hebdomadæ diebus, nunc & in futurum quandoque privilegiata. Quod quidem confirmatum fuit a S. R. C. 15. Sept. 1714. *Orbis & Orbis*, annuente Clem. XI. 20. ejusdem in decreto XX. §. *Deinde fel. recor. ut in num. antec.* Vide n. ant. & seq. nec non 75.

Declarationes Alex. VII. 22. Januarii 1667. & Clem. IX. 23. Sept. 1669. circa Missas defunctorum in altari pro animabus Purgatorii privilegiato non celebrandas, licet loquatur tantum de festis duplicibus, tamen intelligenda sunt etiam de diebus Dominicis, & infra octavas Paschatis Resurrectionis, Pentecostes, Corporis Christi, aliisque anni diebus, quibus, licet a festo duplici non impediuntur, adhuc tamen Missæ defunctorum juxta ritum Ecclesiæ celebrari nequeunt, quatenus nimirum Missæ, quas iisdem diebus celebrare licitum est, servata ceteroquin privilegiorum forma, ad altaria privilegiata celebrarentur. S. R. C. 15. Sept. 1714. *Orbis & Orbis*, annuente Clem. XI. 29. ejusdem, in decreto XX. §. *Tandem propositio, ut in num. 882. & antea 3. Apr. 1688. Innocentio XI. Brevi, quod incipit: Alias postquam, 4. Marti 1688. Vide n. 75. & 474.*

Decretum a S. R. C. anno 1680. editum, quo 886 permittitur, posse in Ecclesiis recitari Officia, & Missas celebrari de illis Sanctis, quorum corpora, vel Reliquiæ insignes in iisdem asservantur, intelligendum est de Sanctis dumtaxat in Martyrologio Romano descriptis, & dummodo constet de identitate corporis eorumdem, vel insignis Reliquiæ, secus vero de Sanctis in eodem Martyrologio non descriptis, quorum tamen corporibus, & Reliquiis ab Ordinariis locorum approbatis debita fidelium venerationi exhibenda est, sed absque Officio, & Missa, sub penis de non satisfaciendo præcepto recitandi Officium, aliisque in Constitutione S. Pii V. contentis. S. R. C. 15. Sept. 1714. annuente Clem. XI. 29. ejusdem, *Orbis & Orbis*, & antea 11. Augusti 1691. approbante Innocentio XII. 19. Octob. ejusdem in decreto XX. §. *Decretum, Bull. Rom. ut in num. 882.* (Dumtaxat in Martyrologio Romano descriptis: vel a Sede Apostolica concessis; Vide n. 630.

Ad augendam fidelium venerationem erga Augustissimum Eucharisticum Sacramentum, ejusque cultum in toto Terrarum orbe promovendum, prohibuit celebrari Missas votivas, vel pro defunctis, infra octavam Corporis Christi S. R. C. 15. Sept. 1714. *Orbis & Orbis*, annuente Clemente Papa XI. 19. ejusdem, & antea 21. Junii 1670. Clem. Papa X. eadem die approbante. Vide Tom. 8. Bullar. Roman. Luxemburgi 1727. pag. 437. (Votivas, vel pro defunctis: non comprehenduntur solemnes pro re gravi, vel pro defunctis, corpore præsentem; Vide num. 479.

Cum festum S. Firminii Episcopi Meldensis, & Confessoris a Clericis Regularibus Societatis Jesu civitatis Oeniponti diocesis Brixiensis die tertia Novembris sub ritu duplici minori celebraretur; cumque eadem die aliquando occurrat commemoratio omnium fidelium defunctorum: propterea ex parte clericorum regularium prædictorum S. R. C. humillime supplicatum fuit declarari; An occurrente fe-

sto S. Firminii eadem die commemorationis omnium fidelium defunctorum, possint ipsi, aut etiam debeat transferre festum S. Firminii ad aliam diem non impeditam currentis octavæ, an vero non obstante Officio commemorationis defunctorum sit faciendum Officium de S. Firminio, ac saltem Missa sollemnis dicti Sancti celebrari possit? Et responsum fuit; transferendum esse Officium S. Firminii; *Eadem Sac. Rit. Cong. 11. Julii 1716. in una Brixien. Vide n. 44.* Hoc decretum est particulare; generale etenim habes sub num. 44.

- 889 Cum S. R. C. ne tam processus causarum Beatificationum, & Canonizationum, quam alii, qui in causis controversis confici possunt, per manus notariorum variorum tribunalium dispersi vagarentur, usque ad annum 1625. eadem S. Cong. censuit, omnes causas penes ipsam controversas, ac impossibilem controvertendas, ab eaque cognoscendas; illarumque acta omnino spectare ad notarium ipsius Sac. Cong. privative quoad omnes alios Notarios quorumcumque tribunalium; & ita observari mandavit, non obstantibus quibuscumque, quæ causæ, processus &c. quovis modo in ipsa S. Congregatione privative quoad omnes etiam Sac. Palatii Apostolici, & A. C. notarios sub pœnis arbitrio ipsius Sac. Cong. infligendis cum ingerere sese audeant, & præsumant; *Eadem S. R. C. 6. Julii 1715. Clem. XI. approbante 13. ejusdem mensis, & anni in decreto XXII. Tom. 8. Bullar. Rom. edit. Luxemburgi 1741. pag. 438.* Modus agendi causas, & processus, nec non taxæ Notariis statuta, reperiuntur sub n. 501.

- 890 Si festum SS. Annuntiationis incidit in feriam v. majoris hebdomadæ, præceptum audiendi Missam, & abstinendi a servilibus non erit transferendum, sed omnino servandum in prædicta feria v. prout in Cameriniensi, & pro Ecclesiæ almæ Urbis mandatum fuit 20. Mar. 1660. adeoque per Ordinarios locorum providendum, ut eo die pro in civitate degentium numero, plures Missæ privatæ ante celebrationem Missæ conventualis, pro præcepti adimplimento celebrandæ non desint, sed tamen propterea antiquus mos communionis cleri in Missa sollemni ejus diei, quo Ecclesiæ SS. Eucharistiæ Sacramenti institutionem, & memoriam recolit, summa religione hactenus observatus, nullo modo omittatur; *S. R. C. 12. Septemb. 1716. approbante Clem. XI. 27. ejusd. in ejus Bullario particulari par. 3. Decreto XXIV. quod incipit: Cum testum SS. Annuntiationis. Vide Tom. 8. Bull. Rom. ut in num. præcedenti, Officium & Missa SS. Annuntiationis, quando transferri debeat; Vide num. 642.*

- 891 In Ecclesia S. Mariæ in Porticu, ubi asservitur brachium S. Marcelliani tantum (occurrens die 18. Junii) faciendum est Officium etiam de S. Marco sub ritu duplici minori de communi plurimorum; *S. R. C. 7. Aug. 1717. in una Urbis. (Faciendum est Officium etiam de S. Marco, quia non est patronus principalis præfatus D. Marcellianus, quod secus facere suadet decretum sub n. 25.)*

- 892 Licet capitulo collegiatae S. Joannis Baptistæ Modoetiæ coronam ferream uno ex clavis Domini Nostri Jesu Christi, ut pie creditur, in laminam, sive circulum compacto exornatam, retinere intra cru-

cem, in qua fuit reposita cum aliis reliquiis, & publicæ venerationi exponere, etiam in altari majori, & processionaliter deferre, prout olim practicabatur; *S. R. C. 7. Aug. 1717. in una Modoetiæ, Clement. XI. annuente 10. ejusdem mensis & anni in suo Brevi, quod incipit; Cum Modoetiæ, Tom. 8. Bull. Rom. ut in num. 888. pag. 440.*

Ex parte Ecclesiæ S. Jacobi Incurabibilium Urbis 893 quæsitum fuit, an Officium Visitationis B. M. V. die 1. Julii, in qua festum dedicationis ejusdem Ecclesiæ occurrit, celebrari possit de immediate sequenti, etiam si fuerit dies Dominica? Secundo quæsitum fuit ex parte ejusdem Ecclesiæ, an item die immediate sequenti diei 1. Aug. etiam Dominica, celebrandum sit Officium S. Petri ad Vincula, cum hac ipsa die occurrat octava S. Jacobi? Et Sacra Congreg. rescipit, faciendum esse de Officiis, de quibus agitur in die immediate sequenti, etiam in occurrus Dominicæ, propter perpetuum impedimentum in propria die, juxta alterum decretum Sac. Congreg. 2. Julii 1712. *Eadem S. R. C. die 20. Nov. 1717. in una Urbis. (Propter impedimentum: Officia enim perpetuo impedita assignanda sunt die prima sequenti non impedita, tamquam die propria, ut in decreto in hac sanctione citato, quod extat sub n. 879. servando ordinem & ritum a Rubrica Breviarii X. signatum, de qua consule n. 1091. 1162. & 1196.)*

Confessario, & capellanis tantum quarumcumque 894 monialium servitio addictis, licitum est Missas Sanctorum, de quibus ipsæ recitant Officium, celebrare, sed cum Missali Romano, & de communi, non vero Missas proprias eorumdem Sanctorum variis Ordinibus concessas; *S. R. C. 20. Novemb. 1717. approbante Clem. XI. die 1. Decemb. in Decreto generali contento in ejus Bullario particulari par. 3. Decreto XXVIII. quod incipit: Supplicationibus. Extat Tom. 8. Bullar. Rom. edit. Luxemburgi 1727. pag. 441. (Confessario, & capellanis tantum: aliis quoque Sacerdotibus, qui ex debito tenentur celebrare in Ecclesiis earum monialium. Vide num. 759.)*

In Vigilia Epiphaniæ Missæ votivæ, & defunctorum 895 celebrari non possunt; *S. R. C. 10. Dec. 1718. in Esina. (Missæ votivæ, & defunctorum privatæ. Vide n. 669. & 851.)*

Cum Tertiariæ Ordinis Capuccinorum Terræ Fani 896 Diocesis Nonantula, ob nondum constructam eorum Ecclesiam, Missam in una ex capellis Parochiæ audire solent, cumque feria v. majoris hebdomadæ in eadem capella Missa sollemnis celebrari nequeat, propterea pro facultate, ut ultra Missam parochialem in altari majori decantandam alia privata in memorata capella, ad spirituale ipsarum consolationem celebrari possit; *S. R. C. enixe supplicarunt & eadem S. Congreg. attentis circumstantiis, Oratricibus gratiam petitam concedendam esse censuit, quibuscumque Decretis in contrarium non obstantibus; S. R. C. die 11. Martii 1719. in una Nullus Nonantula. Hoc decretum est particulare, & gratuitum. Vide n. 322.*

In Missa S. Anselmi Archiepiscopi Cantuariensis, 897 & Angliæ Primatis, quæ incipit: *In medio Ecclesiæ*, dicitur etiam *Credo. S. R. C. 3. Febr. 1720. in una Urbis, & Orbis ad instantiam Serenissimi Jacobi III. Ma-*

Magna Britannie &c. Regis, approbante Papa Clemente XI. die 8. ejusdem mensis, & anni decreto 29. quod incipit: Ad pias preces, Tom. 8. Bull. Rom. edit. Luxemburgi 1727. pag. 441.

878 Cum in universo ordine S. Benedicti Officium semiduplex ad libitum S. Canuti Martyris die 19. Januarii ob occurritum alterius Officii S. Agathonis Papæ, & confessoris recitari minime valeat, ut idem Officium die fixa in ordine prædicto recitari possit, nempe die 20. Februarii, concedit S. R. C. 15. Martii 1721. in una Ordinis S. Benedicti. (Recitari possit: non immutata tamen lege Sanctorum ad libitum. Vide n. 874. & 1215. (Die XX. Februarii; sub qua respective elogium ejusdem Sancti in Martyrologio Monastico hodie ponitur. Vide num. 994. seqq.

899 Abbatissa, & monialibus monasterii S. Georgii Ordinis S. Benedicti civitatis Patavine, pro declaratione dubii circa modum celebrandi secundas Vesperas in festo S. Georgii titularis ipsarum Ecclesiæ, etiam parochialis, concurrentes cum primis Vesperis dedicationis Ecclesiæ cathedralis, S. R. C. humillime supplicantibus; Sacra eadem Rit. Congregatio secundas Vesperas de S. Georgio ex integro celebrandas esse cum commemoratione dedicationis Ecclesiæ cathedralis declaravit. Eadem S. R. C. 9. Aug. 1721. in una monialium S. Benedicti civitatis Patavine. Hoc decretum asservatur in archivio dictarum monialium. (S. Georgii titularis: festum est primæ classis; Rub. Brev. duarum Tabellarum §. Duplicita primæ classis. (Dedicationis Ecclesiæ cathedralis: secundæ classis, & sine octava. Vide n. 571.

900 Cum in directorio divini Officii pro civitate, & diocesi Januensi impresso, sub prætextu decreti S. R. C. die 18. Octobr. 1684. super assignatione diei pro Officiis Sanctorum die propria impeditis, prima dies non impedita pro hujusmodi Officiis fixæ fuerit assignata, cumque occasione similis impressionis multe exortæ fuerit alterationes, propterea Sac. Rit. Congreg. instantibus Ecclesiasticis civitatis Januensis, & præcipue, quia decretum prædictum suppositum est, & nunquam editum fuerit, in casu, de quo agitur, servandas esse Rubricas declaravit, atque decrevit S. R. C. 29. Novemb. 1721. in Januen. Vide tamen ultimam legem sub n. 1196.

901 Officium proprium SS. Nominis Jesu ab omnibus Christifidelibus, qui ad horas canonicas tenentur, sub ritu duplici secundæ classis Dominica secunda post Epiphaniam recitari, & Missam respective celebrari debere indulsit S. R. C. 29. Novemb. 1721. Innocentio XIII. annuente 20. Decemb. ejusdem anni. (Dominica secunda: An teneantur hodie fratres Min. S. Francisci, & quid dictum sit de sequentia in Missa, require n. 914. & 1012.

902 In Missa S. Isidori die 4. Aprilis de communi Doctorum dicitur Credo; S. R. C. 25. Aprilis 1722. in decreto Urbis, & Orbis ad pias Serenissimi Philippi Quinti Regis catholicæ preces, & Ecclesiæ Hispanicæ, annuente Innocentio Papa XIII. die eodem, & anno.

903 Ad preces Archiepiscopi Januensis iterum porrectas super assignatione dierum fixorum Officiis plurimum Sanctorum, quæ ob occurritum aliorum Of-

ficiorum majoris ritus in prædicta civitate, & diocesi propria die recitari nequeunt S. R. C. quoad Officia tantum Sanctorum Canuti Regis, & Martyris diem 6. Februarii, & S. Wenceslai Martyris diem 7. Octobr. assignari, quoad reliqua Officia vero Rubricas de translatione festorum servandas esse mandavit. S. R. C. 22. Aug. 1722. in Januensi. Hoc decretum in præsentii affirmative se habet in Officiis, quæ non sunt ad libitum, pro quibus dies proxime non impedita, propria censetur, negative autem in officiis Sanctorum ad libitum. (Pro officiis plurimum Sanctorum: de quibus officiis solummodo potest Ordinarius assignare diem fixum extra octavas Sanctorum, & extra Dominicam, cum hoc tamen, quod impedita die assignata, eo anno omittenda sint. Vide n. 1091. & 1215.

Episcopus deputatus administrator alterius Ecclesiæ in functionibus pontificalibus, non gaudet omnibus illis præeminentiis, & prærogativis, quibus fruuntur & gaudent omnes alii Episcopi in propriis diocesis; S. R. C. 22. Augusti 1722. in Sarsinaten. Vide num. seqq.

Episcopus, & administrator amovibilis Ecclesiæ vacantis, dum cantat Missam, & Vesperas in pontificalibus, non potest sedere super cathedra Episcopi elevata quatuor gradibus, parata cum baldachino, & postergali, nec uti potest baculo pastoralis; sed sedere debet super faldistorio prope altare, sine ipso baculo S. R. C. 22. Augusti 1722. in Sarsinaten. Nec uti potest baculo pastoralis, quia non est in propria diocesi. Vide num. antec. seqq. & 56.

Episcopus deputatus administrator amovibilis Ecclesiæ vacantis non potest concedere Indulgentiam quadraginta dierum sine speciali facultate Apostolica; S. R. C. 22. Aug. 1722. in Sarsinaten. Vide n. ant. & seqq.

Episcopo deputato administratori amovibili Ecclesiæ vacantis, dum assistit Missæ solemnī, ab alio cantatæ, non debent canonici facere circulos ad Kyrie eleison, Gloria in excelsis, Credo, Sanctus, & Agnus Dei. Et tunc sedeant in proprio stallo chori; S. R. C. 22. Aug. 1722. in Sarsinaten. (Facere circulos. Modum faciendi circulos habes n. 921.

Pro Episcopo deputato administratore Ecclesiæ vacantis fieri non debet anniversarium suæ consecrationis, cum Missa cantatur per capitulum, & clerum, ejusque nomen non debet in Canone memorari per Sacerdotes celebrantes; Sac. R. C. 22. Aug. 1722. in Sarsinaten. Vide num. ant. & seqq. nec non 307.

Dum Episcopus deputatus administrator Ecclesiæ vacantis, Missam cantat in pontificalibus, non debet poni super altare septimum candelabrum cum candelâ accensa; S. R. C. 22. Aug. 1722. in Sarsinaten. Vide num. ant. & seqq. nec non 65.

Dum Episcopus deputatus administrator amovibilis Ecclesiæ vacantis, cantat Missam in pontificalibus, non debent omnes canonici sacris paramentis indui, sed tres tantum fungentes Officio Diaconi, Subdiaconi, & Presbyteri assistentis S. R. C. 22. Augusti 1722. in Sarsinaten. Vide num. antec. & seqq.

Cum Episcopus administrator Ecclesiæ vacantis

vadit ad cathedralem, potest proprio arbitrio summere cappam magnam, vel in ædibus superioribus Episcopatus, vel in ingressu Ecclesie, vel Presbyterii; S.R.C. 22. Aug. 1722. in *Sarissaten*. Vide n. ant. & seqq.

- 912 Episcopum administratorem accedentem ad cathedralem decet, quod omnes canonici excipiant in ædibus episcopalibus, non vero soli tres, aut quatuor ad portam Ecclesie; S.R.C. 22. Aug. 1722. in *Sarissaten*. Vide n. ant. & seqq.

- 913 Diebus festis fieri debent publicæ orationes pro novi Episcopi electione ad formam Conc. Trident. & Cæremonialis Episcoporum, licet adsit Episcopus administrator; S.R.C. 22. Aug. 1722. in *Sarissaten*. (Ad formam Conc. Trident. & Cæremonialis Episcoporum: videlicet, Cum primum Ecclesia vacaverit, supplicationes, ac preces publicæ, priusque habeantur, atque a capitulo per civitatem & diocesim indicantur, quibus clerus, populusque bonum a Deo pastorem valeat impetrare; Conc. Trident. Sess. 24. in decreto de reformatione cap. 1., Conveniret, ut singulis diebus, vel saltem semel in hebdomada, religiosi processionaliter ad Ecclesiam cathedralem accederent, Litanias cantantes, & ibidem pias, & devotas orationes recitarent cum canonicis, & clero ejusdem Ecclesie cathedralis; Cæremon. Episcoporum lib. 2. cap. 38. num. 27.)

- 914 Officium SS. Nominis Jesu die 14. Jan. nec monialibus SS. Corporis Christi de Bononia, nec fratribus minoribus aliarum religionum non licere amplius, sed Dominica secunda post Epiphaniam recitare, omnesque teneri sub poenis de non satisfaciendo Officio divino, aliisque in Bulla S. Pii V. contentis, novissimo decreto die 29. Novembris 1721. pro universali Ecclesia edito se conformare; S.R.C. 28. Novemb. 1722. in una Bononiensi. (Fratribus minoribus: observantes S. Francisci, eorumque ministro generali subjecti hodie possunt die 14. Januarii celebrare festum prædictum ex Const. Benedicti Papæ XIII. vivæ vovis oraculo exhibita; non obstante decreto pro Ecclesia universali; Rubric. partic. Brev. Minor. S. Francisci num. 3. Vide numer. 901.)

- 915 D. Bartolomeo Calimani Piovano della Chiesa parrocchiale, collegiata, e matrice di S. Maria Zobenigo di Venezia, umilmente rappresenta all'Eminenza Vostra, come è stato concesso dalla Santa Sede alla Serenissima Repubblica di Venezia l'indulto di celebrare la Messa, e recitare l'Ufficio del Santissimo Redentore ogni anno nella terza Domenica di Luglio: e perchè in detta Domenica è sempre assegnato il giorno della dedizione della sua chiesa, essendo doppio di prima classe, e l'Ufficio suddetto doppio ordinario, supplica, e domanda all'Eminenza Vostra, se deve trasferire il suddetto Ufficio del Redentore, in altro giorno non impedito? Et S.R.C. censuit, transferendum esse Officium Sanctissimi Redemptoris, juxta Rubricas, 27. Febr. 1723. in *Venera*. (Doppio ordinario: Modo officium SS. Redemptoris ad duplicem ritum secundæ classis cum octava a Papa Clemente XII. fuit elevatum per totum Venetiarum dominium sub die 6. Apr.

lis 1737. Vide num. 1275. (Juxta Rubricas: idest prima die non impedita festo duplici, vel semiduplici; Rubr. Brev. de Transl. Vide num. seqq.)

Sacra Rit Congregatio, instante Eminentissimo, & Reverendissimo Domino Cardinali Barbadico Episcopo Patavino, censuit, in fine sextæ lectionis pro Officio diei festi Sanctissimi Redemptoris, sub die 26. Aug. proxime præteriti, universo Domino Serenissima Reipublica Venetiarum concessio, addi, & imprimi posse verba infrascripta: *Ut autem accepti beneficii recordatio, & cultus erga Salvatorem nostrum augetur in dies Officium proprium, & Missam sub titulo Sanctissimi Redemptoris, quæ Innocentius XIII. Romanus Pontifex omnibus utriusque sexus Christifidelibus Venetiis existentibus, qui ad horas canonicas tenentur, singulis annis, Dominica tertia Julii recurrente recitanda concessit, Benedictus XIII. itidem Romanus Pontifex ad totum Statum & Dominium Venetum extendit: Si Sanctissimo Domino nostro visum fuerit: Si Sanctitas sua benigne annuit die 16. ejusdem mensis, & anni; S.R.C. 9. Decemb. 1724. in Patavina. Hoc decretum servatur in archivo Cathedralis Patavinæ.*

Benedictus XIII. 28. Aprilis anni 1726. ritu solemniter consecravit sacrosancam Basilicam Lateranensem, ejusque celebritatis memoriam decrevit recolendam quolibet anno die 9. Novemb. & mandavit, ut idem festum tanquam dedicationis cathedralis Ecclesie alme Urbis ab universo ipsius Clero sæculari tantum, & ejus districtu, juxta S. Rit. Cong. decreta hac in re pluries edita, sub ritu duplici primæ classis cum octava quotannis celebraretur. Ita etiam S. R. C. 14. Sept. 1726. in decreto Urbis, & Orbis, annuente eodem Benedicto XIII. (Ab universo ipsius Clero sæculari tantum juxta Sac. Rit. Cong. decreta: idest sub ritu primæ classis cum octava a Sæcularibus; a Regularibus vero, & Monialibus sub ritu secundæ classis sine octava. Vide n. 419.)

Festum S. Benedicti, quod habet annexum Forum incidens in aliquam diem majoris hebdomadæ, transfertur ad Feriam tertiam post Dominicam in Albis tanquam diem propriam, translato quocumque alio Officio etiam equalis ritus in eo occurrente; S.R.C. 6. Sept. 1727. in Fulda. Idem antea statuerat pro Monachis, & Monialibus S. Benedicti Benedictus XIII. 23. Januar. 1727.

Quando adest consuetudo in aliqua diocesi celebrandi post festum Patroni principalis Ecclesie immediate annum dedicationem propriæ Ecclesie in proxima Dominica: si tali Dominica inciderit festum primæ classis, tunc dicta annua Dedicatio debet transferri ulterius in aliam non impeditam, etiamsi non sit eodem mense; S. R. C. 6. Sept. 1727. in una Fulden. (Incideret festum primæ classis; ut sunt Nativitatis Domini, Epiphania, Pascha Resurrectionis, Ascensio Domini, Pentecostes, Festum SS. Apostolorum Petri & Pauli, Assumptio Beate Mariæ, & Festum omnium Sanctorum. Item Dominicæ majores, scilicet prima Adventus, prima Quadragesimæ, Passionis, Palmarum, Paschæ, in Albis, Pentecostes, & Trinitatis. Similiter Feriæ majores sequentes: Quarta Cinerum, dies omnes hebdomadæ Sanctæ, Paschatis, & Pentecostes, nec non

Vigilia ejusdem Pentecostes, & Nativitatis Domini; *Rubr. Brev. V. in Tabellis, & Sac. Rit. Cong. num. 610.*

920 Canonico Episcopo titulari post datam per Archidiaconum, sive Presbyterum assistentem pacem Episcopo locali, non debet illa per eundem Archidiaconum, sive Presbyterum ipsi deferri, sed illam recipere debet ab eodem ministro parato, qui eam distribuit choro, & postquam Episcopus localis ipsam dederit Canonici assistentibus in throno; S. R. C. 10. Apr. 1728. in *Asculana*. Vide n. seqq. (Ab eodem Ministro parato: idest Subdiacono, qui cantavit Epistolam in Missa, pace antea a Presbytero Assistente Episcopi accepta; *Cerem. Episcop. lib. 1. c. 24. n. 10.* Vide n. seqq. & 5.)

921 Canonici Episcopus titularis in Missis, & Vesperis cantatis cum assistentia Episcopi localis tenetur discedere a stallo una cum reliquis Canonici pro faciendis consuetis circulis præscriptis a Cæmomiali Episcoporum; S. R. C. 10. Apr. 1728. in *Asculana*. (Consuetis circulis: faciendis in Missis; quæ non sint defunctorum, nec feria vi. in Parasceve coram proprio Episcopo Missæ assistente, non vero celebrante, & non alio, licet Legato de latere, Metropolitano, vel Suffraganeo &c. qui tamen circuli, præsentè Prælo superiore, ob ejus reverentiam omittuntur. Igitur circulus primus fit, cum Episcopus stans in sua sede legit Introitum, & dicit *Gloria in excelsis* &c. & successive *Gloria in excelsis* &c. hoc modo semper: Canonici opportuno tempore discedentes ab eorum sedilibus, procedunt ad medium chori, factis altari, & Episcopo reverentis, & se sistunt in circulum ante Episcopi faciem, quod diversimode fit pro diversitate situationis altaris, & sedis Episcopalis. Si enim altare adhaereat parieti, & sedes episcopalis sit in latere Evangelii, incipient procedere juniores a sedili Diaconorum, ita ut ultimus Canonici consistat ante faciem Episcopi, quos gradatim alii sequuntur perficiendo circulum, & dignior Canonici, sive Dignitas modice a suo sedili digressus, stat ad dexteram Episcopi. Si vero altare erit sub tribuna, & sedes Episcopalis ex opposito altari, tunc Canonici venientes ad circulum procedunt simul ab utraque parte non perficientes circulum, ne terga vertant altari, sed facientes hinc inde semicirculum, & sic stantes dicunt *Kyrie*, & *Gloria* cum Episcopo. Quo finito, producente super eos Episcopo signum crucis, quod semper in fine circuli observatur, facta illi, & altari reverentia, procedunt ad loca sua. Secundus, dum dicitur *Credo*, in quo simul cum Episcopo genuflectunt ad *Incarnatus* &c. Et si forte cum redeunt ad loca sua idem articulus cantetur a choro, ubicumque erunt pariter genuflectunt in via. Tertius ante finem præfationis pro *Sancus* &c. non tamen pectus percutientes. Quartus & ultimus ante *Agnus Dei*, & tunc, dum venit ad circulum, & dum discedunt ambobus genibus versus altare genuflectunt propter reverentiam SS. Sacramenti, quod est super eo. Canonici a circulis revertentes ad sedes suas, faciunt contrario modo, quam faciunt venientes: quia primo revertuntur seniores, deinde juniores. *Cerem. Episcop. lib. 1. c. 21. n. 3. seqq. V. n. 244.*

922 Canonici Episcopus titularis, exercente pontificalia Episcopo locali, cum assistentia Capituli sacris

vestibus parati, potest cum reliquis Canonici in stallo assistentibus deferre pluviale; S. R. C. 10. Apr. 1728. in *Asculana*. Vide n. seq. & 8.

Canonici Episcopus titularis, exercente pontificalia Episcopo locali, potest de consensu Episcopi gestare mitram lineam, sed illam per seipsum imponere, & removere debet a capite; & semperthurificandus est post Archidiaconum, seu Presbyterum assistentem, & Canonici a latere Episcopi in throno pariter assistentes; S. R. C. 10. Apr. 1728. in *Asculana*. Vide n. ant. & seqq.

Canonici Episcopus titularis debet se abstinere a celebratione Missæ cantatæ, & Vesperarum de turno in propria hebdomada, sed subrogare tenetur alium: in solemnioribus vero festis de licentia Episcopi debet uti faldistorio, & indumentis pontificalibus; S. R. C. 10. Apr. 1728. in *Anagnina*. Vide n. ant. Vide etiam pag. 240. Merati.

Decretum jam concessum Patribus Trinitariis die 12. Julii 1727. celebrandi Dominica secunda Octobris Officium Beatæ Mariæ Virginis sub titulo de Remedio, ad tollendas rixas & contentiones inter hos, & Patres Beatæ Mariæ de Mercede, accedentibus etiam particularibus instantis Patris generalis Ordinis Prædicatorum, & Patris generalis Carmelitarum, revocandum esse statuit S. R. C. die 21. Janu. 1730. annuente Benedicto XIII. die 29. Julii 1730. Const. que incipit: Emanavit.

Canonici, & Beneficiati, dum occasione benedictionis Augustissimi Sacramenti singulis Dominicis post completorium cantatur Hymnus *Pange lingua*, non tenentur descendere a choro, sed flexis genibus canere ante Venerabile, & remanere possunt in eorum stallis choralibus; S. R. C. 26. August. 1730. in *Aventionen.* Adest in Ecclesia metropolitana Avenionensi onus ex testamento exponendi SS. Sacramentum omnibus Dominicis, cum hoc, ut Canonici, & Beneficiati descendant a choro, & genuflecti ante Eucharistiam cantent hymnum *Pange lingua*. Cum vero anno 1603. Egidius Berton testator reliquisset hanc suam voluntatem, chorus positus erat a latere altaris, & non nisi per aliquos gradus descendebatur in planum; nunc autem scilicet anno 1730. in quo hujus decreti emanato orta est, chorus est in eodem plano post altare majus, ideo S. R. C. optime statuit (licet hereditus reclamantibus) ut Canonici &c. non descendant; quia revera sunt ante SS. Sacramentum genuflecti.

Consuevit Clerus Ordinis Hierosolymitani hactenus celebrare sub ritu duplici majori Festum S. Sebastiani Martyris, Patroni minus Principalis prædicti Ordinis, & Titularis Capellæ Lingue Alvernæ, erectæ in Ecclesiâ majori S. Joannis Baptistæ ejusdem Ordinis, translato in primam diem non impeditam Festo S. Fabiani Papæ, & Martyris sub ritu semiduplici: & quia, ut asseritur, emanatum fuit decretum ab hac Sac. Rit. Congregatione usque de die 22. Novembr. 1698. quo declaratum est, quod Festum S. Fabiani non transferatur sed celebretur una cum S. Sebastiano, ideo humiliter postulavit, ut possit solitum servare, non obstante dicto decreto, aliisque rationibus: & resolutum fuit, quod servari debeat decretum emanatum die 22. Novembr. 1698. Ita S. R. C. 16. Septemb. 1730. in una Ordinis Hierosolymita-

mitani, seu Meliten. Decretum enunciatur habet sub n. 716. quid statuatur, cum S. Sebastianus sit patronus titularis. Vide n. 25.

- 928 Consuevit dictus Clerus Ordinis Hierosolymitani transferre in solam sequentem diem, dummodo non impediam, Festum S. Laurentii Justiniani assignatum pro Ecclesia universali die quinta Septembris sub ritu s. miduplici ad libitum, eo quia eo die celebratur Officium de die octava Decollationis S. Jo. Baptistæ: unde pariter petit, ut possit imposterum solum servare, quibuscumque non obstantibus: & responsum fuit juxta mentem, quæ est, quod supplicent pro assignatione diei fixæ. *S. R. C. 16. Sept. 1730. in una Ordinis Hierosolymitani, seu Meliten.* (Supplicent pro assignatione diei fixæ: Hodie vero conceditur Ordinario loci facultas modo exhibito sub n. 1215.

- 929 Exponit dictus Clerus Sacri Ordinis &c. qualiter de anno 1699, fuerit facta quædam fundatio ab Eminentissimo fel. mem. Magistro D. Martino Redin pro decantandis in pontificali primis Vesperis, & Missa votivis de S. Francisco Xaverio, assignata pro adimplimento suæ dispositionis die 10. Decembris cujuslibet anni, ne impediretur, ut creditur, Festum ejusdem Sancti, quod magna cum pompa, & populi concursu celebratur die 3. ejusdem mensis in Ecclesia PP. Societatis Jesu civitatis Valetæ, unde ad tenorem dictæ piz dispositionis consuevit dictus clerus usque adhuc post solum pensum Officii currentis, decantare primas Vesperas, & Missam, in quibus intervenit Magnus Magister, & venerandum Consilium: ideoque interpellat, ut possit solum servare, quibuscumque non obstantibus, quoad Vesperas. Et Sac. Rit. C. ad relationem Eminentissimi & Reverendissimi D. Card. Zondadari rescribendum censuit negative, & transferatur Festum S. Francisci Xaverii in perpetuum ad diem decimam Decembris. Ita prædicta Sac. Rit. Congr. 16. Septembris 1730. in una Ordinis Hierosolymitani, seu Meliten.

- 930 Submisit instat dictus clerus Sacri Ordinis Hierosolymitani pro extensione Officii dedicationis cum octava prænominate Ecclesiæ majoris, non solum ad clerum servitio ejusdem Ecclesiæ addictum; & ad Equites, qui tenentur ad horas canonicas ratione alicujus beneficii, sed etiam ad omnes alios Religiosos utriusque sexus supradicti Ordinis ubique locorum existentes, etiam extra Melitam, non obstante decreto hujus Sac. Rit. Congr. emanato die 12. Julii 1711. & Sac. Rit. Congr. respondit negative quoad extensionem ubique locorum, die 16. Sept. 1730. in una Ordinis Hierosolymitani, seu Meliten. Decretum die 11. Julii 1711. editum, non invenit in autographis, sed aliud simile in Auximana 16. Maii 1744. Vide n. 1174.

- 931 Dictus clerus &c. petit declarari, an Festum SS. Angelorum, & Archangelorum debeat habere utrasque Vesperas integras in concursu alterius duplicis minoris, ad tenorem novi decreti emanati, ut asseritur, die 14. Maii 1707. Et responsum fuit, servandum esse decretum. *Sac. Rit. Congr. 16. Sept. 1730. in una Ordinis Hierosolymitani &c.* (Ad tenorem decreti: quod stat pro parte affirmativa, Vide n. 843.

Similiter dictus clerus Sacri Ordinis Hierosolymitani supplicat declarari, an sub nomine Sanctorum ad libitum comprehendantur Officia duplicia, & semiduplicia Sanctorum, recitari concessa aliquibus regnis, provinciis, civitatibus, & alicui particulari Ordini, absque expressa notula ad libitum, sed tantum cum sequenti clausula, nimirum, *recitari possint, & valeant, vel recitari posse censuit?* Asseritur enim emanatum fuisse quendam declarationem ab hac Sac. Congr. tenoris sequentis, videlicet: *Ex voto Sac. Rit. Congregat.* (ut constat ex responso Illustrissimi, & Reverendissimi Archiepiscopi Apameni ejusdem Sacre Congregationis Secretarii) sub nomine Sanctorum ad libitum non comprehenduntur Officia duplicia Sanctorum aliquibus regnis, & provinciis recitari concessa; ideoque occurrentia in Dominicis non debent omitti, uti etiam si cadant in diebus impeditis, juxta Rubricas transferantur. Et Sac. Rit. Congr. dubio proposito respondit negative die 16. Septembris 1730. in una Ordinis Hierosolymitani, seu Meliten. Non debent omitti prædicta Officia postquam acceptata sint. Vide n. 572. & 1059.

Dictus clerus Sacri Ordinis Hierosolymitani petit declarari, an in Vigilia Epiphaniæ Domini possint celebrari Missæ privatæ de Requiem, & votivæ? Et Sac. Rit. Congr. respondit negative, 16. Sept. 1730. in una Meliten. Vide n. 669.

Capellani Ecclesiæ cathedralis de massa nuncupati, Episcopum Missam, aliæque divina Officia pontificaliter celebrantur, ex aula episcopali ad Ecclesiam, & ab ea ad aulam, ubi adest antiquum solum, comitari tenentur. *Sac. R. C. 3. Martii 1731. in Januen.* Vide n. seqq.

Capellani de massa nuncupati non tenentur Episcopopo Pontificaliter celebrato deferre sacra parlamenta ad cathedram episcopalem, nisi deficientibus Acolythis; actualiter vero celebranti debent tenere librum, & bugiam; & S. R. C. 3. Martii 1731. in Januen. (Teneri librum: dum private celebrat, vel solemniter aliquid legit; non autem cum cantat, quia hoc munus est Presbyteri assistentis. *Cerem. Episcop. lib. 1. cap. 11. num. 3.* Vide nu. seqq. & 340.

Capellani, ubi adest antiquum solum, in aula episcopali, quando Episcopopo excipiunt tam in recessu, quam in regressu, tenentur eidem Episcopopo genuflectere. *S. R. C. 3. Martii 1731. in Januen.* (Tenentur eidem Episcopopo genuflectere: An cum semigenuflexione, Vide n. 1228.

Associatio a Capellanis juxta antiquum solum debetur Episcopopo, quando ipse cappam indutus descendit ad Ecclesiam pro præstanda assistentia. *S. R. C. 3. Mar. 1731. in Januen.* (Associatio a capellanis: una cum Canonicis & Dignitatibus. *Cerem. Episcop. lib. 1. cap. 17. Vide num. seqq. 99. & 953. sequent.*

Directio chori privative spectat ad Primicerium, quatenus intersit choro; & S. R. C. 24. Novemb. 1731. in Baren. (Ad Primicerium: eoque impedito ad quos spectet; Vide n. seqq.

Non possunt Primicerii, eisdem, vel eorum aliter absentibus, subrogare eorum loco simplicem Presbyterum; sed eorum vices supplere debent Canonici.

nonici, eosque coadjuvare in canendis antiphoniis. *Sac. Rit. Cong. 24 Novemb. 1731. in Baren. Viide n. ant.*

- 940 Primicerii, quando sunt secundæ Dignitates, debent assistere Episcopo in Ecclesia collegiata Diocesis pontificaliter celebranti. *S. R. C. 24. Novemb. 1731. in Baren.* (Debent assistere: in diaconali munere, ubi præbendæ, & ordines non sunt distincti, secus autem, ubi sunt distincti ordines diaconales; quia tunc ad præbendatos spectabit. *Cerem. Episc. lib. 1. cap. 26. n. seqq. Viide n. 1. 1205.*

- 941 Primicerii, seu secundæ Dignitates non debent assistere in Officio Diaconi, vel Subdiaconi Archiepiscopo primæ Dignitatis functiones solemniter peragenti. *S. R. C. 24. Nov. 1731. in Baren.*

- 942 Aliqui ex Dignitatibus, seu Primiceriis, & Canonici abesse possunt a choro audiendi causa Monachorum, seu Secularium confessiones, & dirigendi Confraternitates, vel ex alia causa, pro diebus, quibus tenentur interesse choro. *S. R. C. 24. Nov. 1731. in Baren.*

- 943 Ad secundas Dignitates, non vero ad Canonicos, spectat peragere functiones solennes, prima Dignitate impedita, vel celebrare nolente. *S. R. C. 24. Nov. 1731. in Baren.* (Functiones solennes: adnotantur in n. 113.

- 944 Functiones sollemiores Dignitatibus, seu Primiceriis peragentibus, tenentur Canonici illis assistere in munere Diaconi, vel Subdiaconi. *S. R. C. 24. Nov. 1731. in Baren.* (Tenentur Canonici: nullo modo Dignitates. *Viide n. 30. & 727.*

- 945 Abbatibus pontificaliter indutis, uti coabsolvemibus, debetur præcedentia super Canonicos Cathedralis in processionibus funerum. *S. R. C. 24. Nov. 1731. in Ragusina.* (In processionibus funerum: in aliis vero officiis neque supra, neque inter Cathedralis Canonicos, habent locum, sed condécetentem pro iudicio & prudentia Episcopi. *Cerem. Episc. lib. 1. c. 13. n. 9. Viide n. seq. Dignitates & Canonici Sacerdotes coabsolventes admittit Sacra Congr. Viide n. 865.*

- 946 Abbates pontificalibus induti invitati pro assistentia in solemnibus Vesperis, processione, & Missa, debent sedere in loco decenti separatim a Canonicis in choro post Episcopos. *S. R. C. 24. Nov. 1731. in Ragusina.* (Post Episcopos: an supra Canonicos? *Viide n. ant.*

- 947 Abbatibus pontificaliter indutis, & genuflectentibus in actu receptionis, & restitutionis Sac. Reliquiarum, quæ per eodem in processione deferuntur, debet permitti usus ejusdem pulvini, quo in eodem actu utuntur tam Archiepiscopus, quam Episcopi suffraganei. *S. R. C. 24. Nov. 1731. in Ragusina.* (Reliquiarum: Ss. Crucis, vel sacræ Spinae, & similium Domini Nostri Jesu Christi. *Viide n. 255. & 1121.* (Pulvini: regulariter coloris paramentorum currentis. *Cerem. Episc. lib. 3. c. 4. n. 1. Viide n. 1266.*

- 948 Abbates pontificaliter induti in processionibus secum ducere possunt duos tantum clericos, seu monachos cotta indutos in utroque latere assistentes pro servitio, & usu mitræ, & baculi pastoralis. *S. R. C. 24. Nov. 1731. in Ragusina.*

Licetum est capitulo eligere pro functionibus canonicis, & ejus servitio Magistrum Cæremoniarum distinctum ab altero Episcopi. *S. R. C. 7. Julii 1734. in Aquilana.* (Distinctum ab altero Episcopi: qui saltem in sacro ordine sit constitutus. *Cer. Episc. lib. 1. cap. 5. n. 3. Viide n. seq. & 955. seq.*

Magister cæremoniarum non potest suum munus exercere absque approbatione Episcopi. *S. R. C. 7. Julii 1734. in Aquilana. Viide n. seq. & ant.*

Magister cæremoniarum in functionibus tantum Episcopalibus uti valet veste violacea ex dispositione Cæremonialis. *S. R. C. 7. Jul. 1734. in Aquilana.* (Veste violacea ex dispositione Cæremonialis: de qua vide n. 160. & 955.

Dignitates, & Canonici in eorum Missis privatis celebrandis, tam intra, quam extra cathedralem, ultra unum inservientem, qui Missæ respondeat, uti non possunt Magistro Cæremoniarum, cum, vel sine veste violacea, vel alio ministro Sacerdote, tam pro delatione calicis ad altare, & illius depotatione ad sacristiam, quam pro sustinendo Missali, indicando orationes, operiendo, & porrigendo patenam cum hostia, calicemque postea cum velo instruendo, & cæteris actibus Missæ inserviendo ad instar Episcoporum, sed debent celebrare, ut quilibet alius simplex Sacerdos, omnes relatos ritus a seipso explendo absque op. ministri. *S. R. C. 7. Jul. 1734. in Aquilana.* (Ut quilibet alius simplex Sacerdos: cum paramētis vero præ cæteris sollemnibus loco separato dispositis. *Viide n. 831.*

Dignitates, & Canonici tenentur capitaliter in habitu canonicali recipere Episcopum a suo cubiculo, & associare ad Ecclesiam cathedralē, similique modo ad idem reducere, quando iste vult pontificaliter celebrare, tam in sollemnioribus a Pontificali Romano præscriptis, quam in aliis Festis ex consuetudine, vel devotione in civitate introductis, vel occasione universalis Jubilæi, vel alia rationabili causa Episcopo bene visa. *S. R. C. 7. Julii 1734. in Aquilana.* (Recipere Episcopum: Suum proprium intellige, & etiam administratorem, sed vacante, vel suffraganeum, quando nomine Episcopi pontificalia exerceat. *Viide n. 32. 709. seqq. 913. & 937.* An teneantur quoque Episcopo accedente cum cappa? *Viide n. seq.*

Quando Episcopus ad Ecclesiam cathedralē accedit cum cappa, ut assistat Missæ cantatæ, Vesperis, vel Processioni, vel ut concionem audiat, vel alia de causa, Dignitates, & Canonici tenentur capitaliter in habitu canonicali ipsum recipere a suo cubiculo, & associare ad eandem, & similiter ad idem reducere juxta Cæremoniale Episcoporum. *S. R. C. 7. Julii 1734. in Aquilana.* (Juxta Cæremoniale Episcoporum: scilicet, *Præbuius familiares Episcopi, & si aderit Magistratus, aut alii nobiles, & illustres viri, immediate ante Episcopum, tum ipse Episcopus, & post eum sequentur Canonici, juxta antiquam, & canonice disciplinam. Quod si fuerit Archiepiscopus, aut alius usens Crucis, ipsa Crux immediate ante Archiepiscopum per aliquem Capellanum deferretur, imagine Crucifixi ad Archiepiscopum conversa, inter quam, & Archiepiscopum*

nullus omnino incedit. Et ordine procedant usque ad portam primariam. Cæremonial. Episcop. l. i. c. 15. n. 3. Vide n. antec.

- 955 Licitum est capitulo eligere Magistrum cæremoniarum ab Episcopo confirmandum. S. R. C. 17. Jul. 1734. in *Monopolitana*. Vide n. 160. & 949. seq. (Magistrum Cæremoniarum: secundum, non vero primum, prout in *Cærem. Episcoporum lib. 1. c. 5. & in Brevis Clem. P. XI. die 6. Jun. 1708. Vide n. seq. 160. & 949. seq.*

- 956 Episcopus iustis de causis in Cæremoniali Episcoporum præscriptis confirmationem Magistri cæremoniarum a capitulo factam potest denegare, nec tenetur causas exprimere. S. R. C. 17. Julii 1734. in *Monopolitana*. (Iustis de causis in Cæremoniali Episcoporum præscriptis; quæ forte sunt: *Ut duo, si fieri possit, de gremio suæ Ecclesiæ, aspectu & statura corporis convenienti, & multo magis scientia & bonis moribus præditi, experti, & doctes ad hujusmodi onus assumantur, quorum primus vigesimum quintum saltem attingat annum, sitque in presbyterali ordine constitutus, bonis artibus instructus, & si fieri possit juris Canonici, vel Theologiæ intelligentia habeat, divinarum Officiorum, ac rituum ecclesiasticorum assiduus, & diligens perscrutator. Cærem. Episcop. lib. 1. cap. 6. n. 1. Vide etiam n. seqq. 160. & 949. seqq.*

- 957 Magister cæremoniarum non censeri debet electus privative, etiam quoad omnes functiones Episcopales, & assistentias præstari solitas Episcopo tam intra, quam extra Ecclesias cathedralæ. S. R. C. 17. Jul. 1734. in *Monopolitana*. Vide n. ant. & seqq.

- 958 Episcopo licitum est alium Magistrum cæremoniarum eligere pro omnibus functionibus ab ipso peragendis, & aliis ipso præsentè explendis, tam intra quam extra Ecclesias cathedralæ. S. R. C. 17. Jul. 1734. in *Monopolitana*. Vide n. antec. & seqq.

- 959 Magistro cæremoniarum ab Episcopo electo omnes capitulares tenentur obedire quoad ea, quæ divinum cultum concernunt, sub pœna arbitrio Episcopi. S. R. C. 17. Jul. 1734. in *Monopolitana*. Vide num. antec.

- 960 Cum in tota Hispania sit concessum, ut tertia Dominica post Pascha celebretur Festum Patrocinii S. Joseph sub ritu duplici, ex parte Reverendissimi Archiepiscopi & capituli Ecclesiæ metropolitaneæ Hispalensis quæsitum fuit, si cadat illa die Festum majoris ritus, an Festum Patrocinii S. Joseph sit transferendum ad aliam diem? Et responsum fuit, transferri posse: ita tamen ut pro dicto Festo Archiepiscopus assignet certam aliquam diem, quæ non sit Dominica fixa. S. R. C. 26. Nov. 1735. in *Hispalen*. Hoc decretum est generale ex rationibus allatis sub n. 989. 1227. & 1235.

- 961 Cum pluries occurrant quotannis eodem die duo Festa Sanctorum, quorum unum juxta Rubricas est transferendum, petiit fuit ex parte ejusdem Archiepiscopi, & capituli Hispalensis, ut quoties perpetua est talis occurrentia, assignetur ei, quod transferendum est, dies propria, & fixa, prima nempe dies non impedita. Et Sac. Cong. rescripsit, quod Sanctis, qui perpetuo sunt transferendi, sit

assignanda dies fixa, & commisit eidem Reverendissimo Archiepiscopo, ut pro unica vice deveniat ad hanc designationem dierum. S. R. C. 26. Nov. 1735. in *Hispalen*. Hoc decretum est universale, & latissime ampliatur sub n. 1091. & 1162.

In festo Expectationis partus Beatissimæ Virginis Mariæ, Hymni sunt celebrandi cum versibus: *Virtus, honor, laus, gloria, &c.* & breve Responsorium ad Primam debet esse, *Qui venturus es in mundum*. S. R. C. 26. Nov. 1735. in *Hispal.* & 29. Nov. 1738. in *Hispan*. Vide n. 1050.

An Sancti, de quibus in toto anni decursu celebrari Officium non potuit, transferendi sint ad annum sequentem, vel potius eo anno sint omittendi? Sacra eadem Rituum Congregatio, ad relationem Eminentissimi, & Reverendissimi D. Cardinalis Belluga, respondit: Sanctos, qui in fine anni supersunt, non esse ad annum sequentem transferendos, sed quoties toto anni decursu de illis celebrari non valeat, tunc illo anno, diebus eorum propriis considerandos esse tamquam simplices, faciendo illorum commemorationem, ut fit in semiduplicibus, cum nona lectione ad Matutinum composita ex omnibus eorum lectionibus propriis, secundi nocturni ad modum unius: & ita declaravit, & servari mandavit S. R. C. 26. Novemb. 1735. in una *Hispalen*. & die 8. Martii 1738. in una *Ordin. Capuc.* nec non 21. Jun. in una *Ord. Cassinensium* & 6. Sept. in una *S. Francisci de Observantia*. (Ad annum sequentem: vulgarem intellige & communem, qui a calendis incipit Januarii. Vide n. 311. (Sanctos, qui in fine anni supersunt: Intellige illos etiam, qui sub ritu duplici celebrantur. Vide n. 1125. & 1194. (Commemorationem, ut fit in semiduplicibus: scilicet ad primas & secundas Vesperas, & in Laudibus ordine ut in festis semiduplicibus, ideoque occurrentibus cum feria, & vigilia, prius de festo est agendum, postea de vigilia, vel feria. Vide n. 1163.

Lectiones primi nocturni de Exodo, quæ leguntur in Dominica quarta Quadragesimæ, quoties ista sit impedita aliquo festo primæ classis, reassumenda sunt intra illam hebdomadam in festo occurrente carente lectionibus propriis primi nocturni, quæ desumerentur de Scriptura occurrente, si festum illud extra Quadragesimam incidisset; S. R. C. 26. Nov. 1735. in *Hispalen*. (Intra illam hebdomadam: Quid agendum a Monachis S. Benedicti, si tota hebdomada esset impedita, vide n. 991.

Relatis in S. R. C. ab Eminentissimo D. Cardinali Belluga die 26. Nov. anni proxime præteriti, Reverendissimi Archiepiscopi, & capituli Metropolitaneæ Hispalensis enixis precibus, quibus supplicatum fuit pro elevatione Officii S. Josephi ad ritum duplicem primæ classis; nec non pro declaratione, utrum Officia semiduplicia, quæ occurrunt in Dominica intra octavam non privilegiatam, diæ læ sequentis non impedita per Officium novem lectionum fieri debeant, in exclusionem aliqujus duplicis præcedentis transferendi? Sacra eadem Congregatio tunc respondit: *Dilata*. Reprepositis iterum hujusmodi instantiis per dictum Eminentissimum Ponentem, eadem Sac. Congr. ad primum rescripsit, pro gratia elevationis absque octava. Ad secundum ve-

ro respondit, juxta votum Eminentissimi Ponentis, nempe quod in exclusione duplicis præcedentis transferendi in diem lunæ immediate sequentem non impeditur, debeat Officium fieri de semiduplici, quod aliquando occurrit in Dominica infra octavam privilegiatam, quia eo casu talis dies est assignata pro dicto semiduplici. S. R. C. 2. *Aprilis 1736. in Hispania.* (In Dominica infra octavam: idem statuit cum occurrit in die ipsomet festo habente octavam, vel alio a festo duplici impedito infra octavam eandem. Vide n. 509. & alios ibi notatos.

966 Præpositus cathedralis absente Episcopo non debet thurificari triplici ductu, neque præsentare Vicario generali. Ubi ob deficientiam sedium fixarum chori, canonicis sedent in scamnis, sive in functionibus sacris, sive in congressibus canonicalibus, præsentare, vel absente Episcopo, debet sedere in illis primo loco, nec eidem appenda est sedes cameralis. S. R. C. 21. *Aprilis 1736. in Anagnina.* Vide n. seqq.

967 In diebus solemnibus, sacrum faciente Præposito cathedralis, non possunt exponi in gradibus abaci, pelvis, gutturium, & manutergium in lance pro Lavabo, duobus Mansionariis, vel clericis cum cotta ministrantibus, sed debet celebrare ad instar aliorum canonicorum; S. R. C. 21. *Apr. 1736. in Anagnina.* (Ad instar aliorum canonicorum: scilicet ut simplex Sacerdos, sed pretiosioribus indumentis in distincto loco, ab aliis sacerdotibus, sumptis. Vide num. 831. & 971.

968 In processionibus Præposito cathedralis debetur candela majoris ponderis, & in distributione palmarum distincta, & honorabilior palma, quam cæteris de capitulo; S. R. C. 21. *Apr. 1736. in Anagnina.* Vide num. ant. & seqq.

969 Assistentibus in choro Vicario generali, & Præposito cathedralis, præcedere debet Vicarius, non vero Præpositus, secus si Præpositus sit indutus sacris vestibus, aut si Vicarius sit canonicus, & intersit choro habitu canonicali; S. R. C. 21. *April. 1736. in Anagnina.* (Præcedere debet Vicarius: Ubi vero non adest consuetudo; Vide num. 16. & 1174.

970 Præpositus cathedralis, dum induitur vestibus choralibus, tolerari non potest, ut inserviat ei unus ex mansionariis; neque aliquis ex illis debet ei deferre Breviarium ad suum stallum; *Sac. Rit. Congreg. 21. Apr. 1736. in Anagnina.* Vide num. antec. & seqq.

971 Præposito cathedralis non debentur paramenta sacra, & nobiliora in loco distincto a cæteris canonicis; S. R. C. 21. *April. 1736. in Anagnina.* Vide num. ant. & seqq. (A cæteris canonicis: sed tantum a quibuscumque aliis inferioribus de clero; Vide num. 967.

972 Præpositus cathedralis tenetur per seipsum, quando non est legitime impeditus, servare hebdomadam in choro, & canere Missas per turnum cum cæteris canonicis; S. R. C. 21. *Apr. 1736. in Anagnina.* Vide num. ant.

973 In festo S. Marci, vel respective in feriis Rogationum, si fiat de officio duplici, vel semiduplici in locis, ubi tantum una Missa cantatur, pro majori populi commoditate, ut possit post processionem

vacare laboribus, convenientius est processionem facere post Nonam, inde cantare Missam Rogationum; S. R. C. 5. *Maii 1736. in Einsidlen.* (Missa Rogationum: intellige extra Ecclesias D. Marco dicatas; Vide num. 645.

In festo B. M. V. de Monte Carmelo, quod etiam a Regularibus servari debet die 16. Julii, quamvis Officium recitetur juxta concessionem Bened. XIII. prout in festo S. Mariæ ad Nives, tota tamen Missa, & non tantum Evangelium, dicatur illa, quæ a Sede Apostolica approbata est, & quæ incipit: *Gaudeamus omnes etc.* S. R. C. 5. *Maii 1746. in una Ordinis S. Benedicti Congregationis Helvetiæ.* (Missa *Gaudeamus*: approbata a Sede Apostolica die 24. Sept. 1736. Benedicto Papa XIII. regnante.

Quando festum S. Petri Martyris transferatur extra tempus paschale, Evangelium erit; *Si quis venit ad me*; S. R. C. 5. *Maii 1736. in Einsidlen.* Vide num. 1062.

Ab orationibus expungenda sunt cognomina, & 976 patriæ Sanctorum; S. R. C. 5. *Maii 1736. in Einsidlen.* Præter hanc generalem sanctionem, alia habet particularis pro S. Francisco de Paula sub n. 192. Adest quoque schedula Missalis typis Reverendæ Cameræ (cujus exemplum omnes Typographi extra Urbem tenentur exacte sequi, ut in n. 631.) sigillo Sacræ Rituum Congregationis, & manu D. Secretarii firmata; in qua specificæ, & signanter sequentia tolluntur cognomina, & patriæ Sanctorum ab orationibus, ad normam aliorum decretorum in ipsa schedula expressorum: Et sunt: S. Canuti Regis Danorum die 16. Januarii, S. Petri Nolasco die 31. ejusdem mensis, S. Joannis de Matha die 8. Februarii, S. Pii V. die 5. Maii. S. Margaritæ Reginae Scotiæ die 10. Jun. S. Joannis Gualberti die 11. Julii, S. Raymundi Nonnati die 31. Augusti, S. Margaritæ de Cortona die 23. Febr. alique multa pro Regularibus Ordinis Seraphici S. Francisci.

Annua commemoratio omnium defunctorum aliqujus ordinis, seu communitalis, non est transferenda, si in illa die occurrit festum duplex minus, etiam translatum, sed fiet Officium de duplici cum sola Missa solenni post Tertiam: Officium vero defunctorum recitandum est post Laudes, & omnes Missæ privatæ dicentur pro defunctis in paramentis nigris; S. R. C. 5. *Maii 1736. in Einsidlen.* (Fiet officium de duplici: procedit generaliter hoc decretum, fallit autem in Ecclesia Societatis Jesu civitatis Onenipiti; Vide n. 44.

In desponsatione B. M. V. non est facienda commemoratio S. Josephi, nisi constet de speciali concessione; *Sac. R. C. 5. Maii 1736. in Einsidlen.* Vide n. 880. & 1046.

Si die 21. Januarii occurrat in aliquibus locis festum aliqujus Sancti particulare sub ritu duplici, v. g. S. Meinardi apud Benedictinos, faciendum est officium de tali Sancto, & transferendum est officium S. Agnetis, quod occurrit eadem die, cui assignari debet aliqua dies fixa, quæ tamen non sit dies 28. Januarii, ne festum Sanctissimi Nominis Jesu, quod celebratur Dominica secunda post Epiphaniam, aliquando occurrat in eadem Dominica, quæ est Septuagesimæ, ideoque ne illud festum celebretur intra Quadragesimam (quod non conveniret),

niret), erit relinquenda vacua dies 28. Januarii, in quam id tunc erit transferendum. Quando autem agatur festum S. Agnetis secundo, fiet de eo commemoratio tamquam de simplici, nullo habito respectu, quod festum ejusdem solemne prius non fuerit celebratum: *S.R.C. 5. Maii 1736. in Einsidl.* (Festum particulare: cum paritate ritus, & dignitatis, praveat universali; *Vide num. 802. 981. 1145. 1213.*

980 In tertio Nocturno pro festo Sancti Joannis Nepomuceni, tam intra, quam extra tempus paschale semper dicatur Evangelium *Nihil est operum etc.* cum sua Homilia; *Sac.R.C. 5. Maii 1736. in Einsidl.*

981 Ubi celebratur festum S. Barbaræ sub ritu duplici, etiam sine speciali solemnitate, fiet de illa officium assignando aliam fixam, & perpetuam diem S. Petro Chrysologo; *S.R.C. 5. Maii 1736. in Einsidl.* (Ubi celebratur festum: particulare, quod universalibus non cedit. *Vide n. 905. 979. & 1045.*, ut erunt ex pluribus decretis particularibus, hujusmodi autem assignatio diei fixæ ex *Decreto Sac.Rit. Congreg. 28. Aug.* facienda non videtur inconsulta *S.R.C.*

982 Pro translatione festorum talis ratio habeatur, ut prius fiat officium de prius descripto in Calendario, nullo habito respectu, quod officium translatum sit Ecclesiæ particularis, ordinis, seu Religionis, diocesis, nationis, & Ecclesiæ universalis; *S.R.C. 5. Maii 1736. in Einsidl.* (Pro translatione festorum: intellige in pari ritu & dignitate. An id statuatur in assignatione talium officiorum; *Vide num. 1131. 1017. & 1162.*

983 Quando occurrit festum aliquod in diocesi, quod fit de præcepto quoad forum, regulares de eo debent Officium facere, nisi apud ipsos occurrat eadem die aliud festum, quod sit ejusdem classis, ritus, & majoris dignitatis; *S.R.C. 5. Maii 1736. in Einsidl.*

984 Quando in primis Vesperis S. Hermenegildi Martyris hymnus proprius non fuerit recitatus, ponendus est in Matutino, & hymnus Matutini substituendus est in Laudibus; *S.R.C. 5. Maii 1736. in Einsidl.* Idem dicendum est de similibus, v.g. de S. Martina die 30. Januarii, aliisque, ne gestorum historicus ordo subvertatur.

985 In festo S. Margaritæ Scriptorum Reginæ ab aliquibus Breviariis expungi debent ultima verba lectionis, *Cujus festum ab eodem Pontifice concessum, Innocentius XI. octavo Idus Julii transferri jussit; S.R.C. 5. Maii 1736. in Einsidl.*

986 Quando vigilia omnium Sanctorum venit in Dominica, & consequenter anticipanda est in Sabbato, quod tunc erit die 30. Octobris, in qua a PP. Benedictinis celebratur festum Sacrarum Reliquiarum totius ordinis, tunc a prædictis Monachis facienda est commemoratio tantum de Vigilia omnium Sanctorum; *S.R.C. 5. Maii 1736. in Einsidl.* (Commemoratio tantum de Vigilia: quia Evangelium Vigiliæ concordat cum illo festi, ut accedit quoque die festo translationis almæ Domus apud plurimas mundi catholici regiones, quando occurrit cum feria quarta. Temp. Adventus; *Rubr. Brev. prop. Vide num. 1027.*

In die octava dedicationis semper sunt repetendæ 987 lectiones in primo nocturno, quæ jam lectæ fuerunt in primo nocturno Officii de ipsomet festo dedicationis; *Rubr. Brev. de lection. num. 9. S.R.C. 5. Maii 1736. in Einsidl.* (Semper sunt repetendæ: tamquam propriæ etiam ultra hanc petitionem, cui respondit Sacra Congregatio juxta Rubricam Breviarii de lectionibus num. 9. nempe: *Quando aliquod festum novem lectionum occurrit in Quadragesima, & quatuor temporibus; in secunda feria Rogationum, & in Vigilia Ascensionis, in quibus feriis in Officio de tempore non assignantur lectiones de Scriptura, sed de homilia; tunc enim in festis recurrendum est ad lectiones de Scriptura positas in Communi Sanctorum. Quod si in aliquibus ex supradictis feriis occurrat dies octava alicujus festi habentis octavam; tunc in primo Nocturno diei octavæ repetantur lectiones, quæ in primo Nocturno festi lectæ fuerunt; Rubric. Breviar. XXI. citata. Vide n. 1119.*

Quando dies octava dedicationis impeditur per 988 festum majoris ritus, & in ea occurrat Dominica, vel concurrat in primis, aut secundis Vesperis semiduplex, commemoratio diei octavæ facienda est ante commemorationem Dominicæ occurrentis, & semiduplex cujuscumque occurrentis; *S.R.C. 5. Maii 1736. in Einsidl.* (Majoris ritus: quod sit primæ vel secundæ classis; octava enim dies non cedit duplicibus majoribus extra classem, & advertatur oportet, hocce decretum in omnibus generaliter procedere, quoad omnes octavas juxta Rubricas Breviarii de octavis; *Vide num. 611. & 652.*

Non possunt transferri Officia illa affixa certis die- 989 bus, quæ sunt concessa pro locis, & Ecclesiis particularibus, ad eorum instantiam: at quando Officia prædicta sint de præcepto pro aliquo Statu, sicuti sunt Officia plura B. M. V. concessa a S. M. Benedicto XIII. pro Statu Ecclesiastico affixa certis diebus, transferantur; *S.R.C. 5. Maii 1736. in Einsidl.* *Vide num. 1238.*

In omnibus Congregationibus Ordinis Benedicti- 990 ni post festum omnium Sanctor. 14. Nov. celebratur sollemnis commemoratio omnium defunctorum confratrum dicti Ordinis, unde si illa die 14. Nov. alicubi adsit festum duplex, sive occurrens, fiet quidem officium de tali festo duplici cum Missa solemni post Tertiam; Officium vero defunctorum recitandum erit post Laudes, & omnes Missæ privatæ dicendæ erunt pro defunctis contratribus in paramenis nigris: quapropter commemoratio omnium defunctorum non est transferenda in tali casu; *S.R.C. 5. Maii 1736. in Einsidl.* (Duplex: minus, seu per annum, etiam translatum, & hoc decretum est generale. *Vide n. 977.*

Quæsitum fuit, an si per dedicationem Ecclesiæ, 991 vel aliud festum cadens in Dominica, impediatur initium Scripturæ talis Dominicæ, & per octavam non sit locus pro ea, eo quod omnes dies sint dies intra octavam, præter unam forte, quæ tamen habet lectiones de communi assignatas; tunc tale initium sit omittendum, vel potius reponendum in illo festo, & quid si illud sit duplex majus? Et responsum fuit: Initium Scripturæ aut transferendum est ad diem liberam, etiam si post octavam hoc eveniat, aut anticipate legendum; sed in Officio, pro quo

quo assignatae sunt lectiones de communi, illae sunt legendae: quod faciendum est etiam in duplici maiori, juxta *Rubr. Brev. de Lection. S. R. C. 5. Maii 1736. in Einsidlen*. Hoc decretum valet pro Benedictinis, qui in Officio de die infra octavam tres tantum lectiones admittunt. Qui vero Breviario Romano utuntur, videant *n. 963. & 1099.*

992 Ubi festum Sanctissimae Trinitatis est titulus Ecclesiae, sive est in Patronum, non est dicendum per totam octavam, sive Officium fiat de octava, sive de alio festo occurrente, Symbolum S. Athanasii, sed solum in solemnibus festis SS. Trinitatis, & in die octava ejusdem; S. R. C. 5. Maii 1736. *in Einsidlen*. Vide *num. 860.*

993 Festum principalis Patroni alicujus dioceseos a Regularibus est celebrandum sub ritu duplici primae classis, & dedicatio Ecclesiae cathedralis sub ritu duplici secundae classis sine octava: & degentes extra civitatem non tenentur ad dedicationis Officium, S. R. C. 5. Maii 1736. *in Einsidlen. Et antea die 16. Junii 1708. in Paristen*. Nomine regularium intellige etiam moniales, licet Ordinario subjectas, & per ly non tenentur, excipe etiam ad libitum. Vide *n. 282. 571. & 1121.*

994 Postquam S. Canutus pro ordine Benedictino est repositus die 20. Februarii, potest pridie hoc elogium legi in Martyrologio, S. Canuti Regis, & Martyrii VIII. Idus Januarii, non variata tamen dispositione Martyrologii Romani; S. R. C. 5. Maii 1736. *in Einsidlen*. In Martyrologio Benedictino additur: *Et quatuordecimo Kalendas Februarii*: Idem sub die 20. Feb. Hoc decretum est generale; Vide *num. seq. 898. & 1114.*

995 Festa illa, quae a die obitus aliquorum Sanctorum translata, sortita sunt alium diem fixum, annuntianda sunt iisdem diebus, & verbis in Martyrologio Romano descriptis. Quod si eorum transferantur Officia, pridie quam celebrantur, potest nuntiari festum illius Sancti, de quo sequenti die agitur sollemnis memoria; S. R. C. 5. Maii 1736. *in Einsidlen*. (Iisdem diebus: quibus festa celebrantur, non notantur; Vide *num. ant. & 1114.*

996 Si in Dominica quarta post Pascha legantur lectiones initii Epistolae B. Jacobi Apostoli; in festo SS. Apostolorum Philippi & Jacobi legendae sunt lectiones ejusdem Epistolae, quae occurrunt dicendae in illa feria; S. R. C. 5. Maii 1736. *in Einsidlen*. (In illa feria: si de Epistola B. Jacobi legatur, alioquin ponitur in die festo initium ejus Epistolae, ut in Dominica quarta post Pascha; *Rubr. Brev. prop. de Sanctis.*

997 Cum saepe contingat, ut in diocesi celebretur unum & idem festum, & alii in tertio nocturno unum assignent Evangelium, alii vero aliud; Religiosi sequi debent ordinem proprii Breviarii; S. R. C. 5. Maii 1736. *in Einsidlen*.

998 Dominica in Albis potest legi nona lectio de simplici festo occurrente, ut accidit anno 1735, de S. Aniceto; S. R. C. 5. Maii 1736. *in Einsidlen*.

999 Quando festum SS. Philippi & Jacobi celebratur extra tempus paschale, omitti debent omnia Alleluia. Asterisci vero non tolluntur; S. R. C. 5. Maii 1736. *in Einsidlen*. (Omnia alleluia: Intellige plura quae congruunt tempori paschali, non ea, quae ha-

bentur extra tempus praedictum in Communi Apostolorum Brev. Romani, ex quo Responsoria lectionum, & capitula omnia, & responsoria brevia cum versiculis omnibus desumi debent; Rubricae Breviarii nonnullae (proprio loco posita) de Sanctis in mense Maii. Notandum autem ex Gavanto, quod repetitio ultima in istis responsoriis debet esse brevior, non autem prolixior.

Quando October habet tantum quatuor Dominicas, servetur omnino dispositio Breviarii Romani, & in feria quinta, sexta, & sabbato hebdomadae quartae legantur lectiones de Dominica quinta continentes historiam martyrii SS. Machabaeorum; S. R. C. 5. Maii 1736. *in Einsidlen*. (Lectiones de Dominica quinta: scilicet, de Dominica quinta in die feriae quintae, & in feria sexta, de feria secunda; in sabbato vero, de feria tertia ejusdem Dominicae quintae. Quod si fuerint impeditae eo anno, omitantur illae lectiones, quae iis diebus legi non possunt. Si vero sequenti hebdomadae habet lectiones in suis feriis legi non possint, ponuntur in sequentibus feriis ejusdem hebdomadae juxta ordinem historiae martyrii Machabaeorum; *Rubr. Brev. de Temp. post feriam quintam Domicae IV. Octobris*. Vide *num. seq.*

Quando in festo aliquo lectiones assignantur lectione, sive propriae, sive de communi, omittitur etiam initium Scripturae, quod reponendum est infra hebdomadam in officio ritus inferioris, minoris dignitatis, & sollemnitatis, etiam si tale festum habeat lectiones proprias, aut sint de communi; S. R. C. 5. Maii 1736. *in Einsidlen*. Vide *num. ant. 964. Et 991.*

In festo S. Joannis Chrysostomi, quoad lectiones in primo nocturno legendas, servetur Rubrica Breviarii Romani: unde extra Quadragesimam dicantur lectiones de Scriptura occurrente; iatra Quadragesimam vero recentur lectiones de communi Doctorum. Pro S. Joanne de Matha idem servandum, & in Quadragesima dicantur lectiones de communi, scilicet *Beatus vir etc. S. R. C. 5. Maii 1736. in Einsidlen*.

In festo S. Caroli Borromei 4. Novemb. in primis 1003 Vesperis pro commemoratione Sanctorum Vitalis, & Agricolae MM. antiphona erit: *Istorum est enim regnum caelorum etc.* cum versu *Letamini in Domino etc.* & ad Laudes substituitur versus: *Exultent justi etc.* post antiphonam: *Vestri capilli etc. S. R. C. 5. Maii 1736. in Einsidlen*.

Quando festum S. Raphaelis celebratur Domini 1004 ca tertia post Pascha, antiphona primi nocturni erit *Multa magnalia*; & in secundo nocturno *Archangel Raphael*; in tertio autem *Angelus Archangelus etc. S. R. C. 5. Maii 1736. in Einsidlen*. Vide *n. seq.*

Dominica tertia post Pascha, ubi celebratum est 1005 festum Sancti Raphaelis Archangeli, in tertio nocturno recitetur homilia S. Joannis Chrysostomi, nempe *Cum vellet Deus etc.* S. R. C. 5. Maii 1736. *in Einsidlen*. Vide *n. ant.*

Festum Lanceae, quod est approbatum ex indulgentia 1006 to in Germania, & celebratur feria sexta post Dominicam in Albis, si ob occurrentiam alicujus festi novem lectionum impediatur, transferri debet

ad aliam feriam sextam intra tempus Paschale tantum; S.R.C. 5. *Maii 1736. in Einsidl.*

- 1007 Die 3. Martii, qua in Germania occurrunt S. Anselmus Abbas, & S. Cunegundis virgo Imperatrix, faciendum est officium de S. Cunegundo, & assignanda fixa, & propria dies pro S. Anselmo; S. R. C. 5. *Maii 1736. in Einsidl.*

- 1008 Quando antiphonæ, & versus in Vesperis variandi sunt pro commemoratione alicujus simplicis faciendi, tunc ad primas Vesperas accipiendi est antiphona cum versu Laudum. Si vero plures sint commemorationes simplicium, tunc secunda commemoratio sumetur ex secundis Vesperis cum versu secundi nocturni, tertia vero commemoratio fiet, desumendo antiphonam primam ex tertio nocturno cum versu ejusdem nocturni. Ad Laudes prima commemoratio cum versu erit propria ex primis Vesperis; secunda commemoratio fiet cum antiphona tertii nocturni, & versu assignatis jam in primis Vesperis; tertia autem commemoratio fiet desumendo antiphonam, & versum dictos secundo loco in primis Vesperis, nempe antiphona secunda Vesperarum, & versus secundi nocturni, *Sac. Rit. Congregat. 5. Maii 1736. in Einsidl.* Vide n. 648.

- 1009 Si festum S. Joannis Baptistæ, sive aliud ex solemnioribus venerit in die Corporis Christi, officium S. Joannis singulari privilegio transferretur in sequentem diem a quocumque die duodecim lectionum etiam impedita, cum commemoratione octavæ, sed in secundis Vesperis Corporis Christi fit commemoratio tantum S. Joannis. Cætera vero festa solemniora occurrentia in dicta die Corporis Christi transferantur infra octavam in prima die non impedita, S. R. C. 23. *Junii 1736. in Einsidl.* (Duodecim lectionum; quia ad instantiam P. Abbatis monasterii Einsidlensis responsum fuit; Vide n. 610.

- 1010 Dum Missa cantatur coram SS. Sacramento in altari exposito, debet fieri commemoratio de eodem Sacramento post omnes alias commemorationes de præcepto, & in Missis solemnibus tantum festorum primæ, & secundæ classis faciendi est sub unica conclusione; S.R.C. 23. *Jun. 1736. in Burgen.* (Dum Missa cantatur coram SS. Sacramento: Loquitur de Missa solemniori extra occasionem quadraginta horarum, quando necessitas urget in eo altari cantare, vel recitare; in occasione enim prædicta, Missa cantatur de Sacramento, non de festo occurrenti diebus omnibus, exceptis festis primæ, & secundæ classis, feria 4. cinerum, feria secunda, tertia, & quarta majoris hebdomadæ, tota octava Paschatis, & Pentecostes, vigilia Nativitatis, & Pentecostes, & octava Epiphaniæ, in quibus diebus Missa erit occurrens cum commemoratione de SS. Sacramento sub unica conclusione; Ex Brevi Clem. XII. 1. Sept. 1730. quod incipit italicè; *Essendo state fatte;* Vide n. 1223.

- 1011 Quando ob festum SS. Nominis Jesu contingat transferri aliud officium duplex secundæ classis inferioris dignitatis, de eo debet fieri prima die non impedita; S.R. C. 23. *Junii 1736. in Einsidl.* Vide n. seq. & 901.

Sequentia in Missa de SS. Nomine Jesu est omittenda; S.R.C. 23. *Junii 1736. in Burgen. & 16. Febr. 1737. in Mecklinien.* (Sequentia est omittenda: minime vero a fratribus Scraphici S. Francisci: Missale proprium sub die 14. Januarii ab Innocentio Papa approbatum.

Dum præter Missam conventualem cantatur Missa ex fundatione, in hac Missa non debet fieri commemoratio festi, de quo cantatur Missa conventualis; S. R. C. 23. *Junii 1736. in Burgen.* (Cantatur Missa ex fundatione: diebus a Rubricis permissis; Vide n. 264. 348. & 1261.

Quando occurrit vigilia, aut feria quatuor Temporum infra octavam Conceptionis B. M. V. debet recitari Officium de die infra octavam; Missæ autem, sive una cantetur, sive legatur, sint de feria quatuor Temporum cum secunda oratione de octava, & tertia de Spiritu Sancto, quæ semper dicitur infra octavas B. M. V. juxta *tit. 9. de orationibus n. 7. & 9.* nam oratio, quæ ibi præscribitur dicenda secundo loco, ponitur tertio loco. At si feria quarta quatuor Temporum occurrit in die octava Conceptionis, omnes Missæ privatæ dicantur de octava cum commemoratione feriae. Missa autem sollemnis, quæ dicitur post tertiam, erit de ipsa octava sine commemoratione feriae, cum de ea cantari debeat alia Missa post Nonam sine commemoratione Conceptionis. Dicenda autem sunt orationes assignatæ in ipsa feria, nempe secunda *Deus, qui de Beate Mariæ Virginis utero*, & tertia *Ecclesie*, vel pro Papa, cum præfatione communi. Idem servandum est in Missa, & officio alicujus Sancti, ex speciali privilegio aliquibus in locis in Quadragesima octavam habente, in qua Missæ omnes dici debent de feria cum commemoratione octavæ, & tertia oratione *Concede*, non vero *A cunctis*. Tempore autem Passionis, quando contingat fieri Officium de infra octavam, unica pariter cantari debet Missa de feria cum commemoratione diei infra octavam, & Præfatione de octava, si habeatur propria, ut dictum est de octava Conceptionis. S.R.C. 23. *Jun. 1736. in Einsidl.* Vide num. seq.

In Missa feriali, quæ substituitur Missæ de octava, est genuflectendum in choro; S. R. C. 23. *Jun. 1736. in Einsidl.* (Est genuflectendum in choro: Prælati, & iis, qui erunt parati, exceptis, in omnibus Missis etiam solemnibus dum celebrans facit confessionem cum suo psalmo; deinde in Missis ferialibus, & vigiliis, quæ jejunantur, excepta vigilia Paschæ, & Pentecostes, ac Nativitatis Domini, & quatuor Temporum Pentecostes, ac in Missis defunctorum genuflectunt omnes etiam ad orationes, & a dicto per celebrantem *Sanctus* usque ad *Pax Domini*, & ad orationes post communionem; *Cærem. Episcop. lib. 2. cap. 8. num. 32. & cap. 18. num. 19. seqq.* Missale *tit. XVII. De ordine genuflectendi &c. n. 5.* Vide num. 63.

In Missa votiva, in Adventu, Quadragesima, infra octavam, in Adventu, Quadragesima, quatuor Temporibus, vigiliis, & tertia 2. Rogationum, prima oratio erit de Missa, secunda de octava, tertia de feria, & non recitatur Evangelium ferie, sed initium S. Joannis *In principio &c.* S. R. C. 23. *Junii 1736.*

nii 1736. in *Einsiden*. (Missa votiva: intellige de privata. Quid vero dicendum de solemnibus, consule n. 348. & 1013.

1017 In occurrentia festorum ejusdem ritus, & alias quomodocumque parium talis ordo servetur, ut primum locum habeat officium Ecclesiæ particularis, secundum ordinis, tertium diocesis, quartum Nationis, quintum Ecclesiæ universalis; Sac. R. C. 23. Junii 1736. in *Einsiden*. & 22. Apr. 1741. in *Vilnen*. In occurrentia festorum: intellige in pari ritu & dignitate. Vide num. 522. 1162. An talis ordo habeatur etiam in translatione, consule n. 982.

1018 Octava S. Scholasticæ, quando de illa fiat Officium apud Benedictinos, impedit preces &c. Quod si occurrat in feria iv. cinerum, dicuntur preces, sed nihil fit de octava, quæ terminatur ad primas Vesperas feræ iv. cinerum exclusive; S. R. C. 23. Junii 1736. in *Einsiden*. Quid dicendum de his octavis occurrentibus in Dominica Passionis, require n. seq. & 98.

1019 Quesitum fuit, an conformiter ad decretum S. R. C. de commemoratione octavæ S. Scholasticæ in die cinerum omittenda, etiam in Dominica Passionis, infra octavam S. Benedicti cadente, & ejusdem Dominica in primis Vesperis sit omittenda commemoratio octavæ? Et responsum fuit: In primis Vesperis faciendæ est commemoratio de die infra octavam, quando octava celebratur post Dominicam Passionis, secus autem si dies octava incidat in eandem Dominicam Passionis, quia propter Dominicam privilegiatam cessat octava; S. R. C. 23. Junii 1736. in *Einsiden*. Vide num. ant. & 98.

1020 In officio votivo Immaculate Conceptionis in antiphona, quæ dicit: *Post partum virgo inviolata permansisti*, dici non potest *immaculata*; S. R. C. 23. Junii 1736. in *Einsiden*. (Dici non potest *immaculata*: Quid vero dicendum de cognominibus, & patria Sanctorum, consule n. 192. & 976.

1021 In officio defunctorum in Vesperis & Laudibus dicendi semper sunt psalmi appositi, nempe *De profundis*, & *Lauda anima mea Dominum* &c. post Vesperas & Laudes: omittantur iidem psalmi tantum in die commemorationis omnium fidelium defunctorum, & in die obitus, seu depositionis defuncti; Sac. Rit. Congr. 23. Junii 1736. in *Einsiden*. & 3. Aug. 1707. in una *Quindeti Nolane Dioceses*: Vide num. 1067.

1022 Festum Inventionis S. Crucis cadens in Dominica, in qua celebratur festum dedicationis Ecclesiæ, non potest transferri in diem immediate sequentem, si hæc sit festo duplici, vel semiduplici impedita, sed debet reponi prima die non impedita; S. R. C. 23. Junii 1736. in *Einsiden*. Hoc decretum est universale quoad omnia alia Officia, servatis privilegiis Annuntiationis B. M. V. & aliis, de quibus consule numer. 522. 621. 918. 979. 1095. seq. 1186. & 1234.

1023 In secundis Vesperis S. Æmiliani Abbatis (quod est duplex majus apud Benedictinos), quæ coincidunt cum primis Vesperis omnium Sanctorum Monachorum ejusdem Ordinis sit faciendæ commemoratio de S. Æmiliano, si ritus id permittat, nulla habita ratione, quod sit etiam ipse unus ex iisdem Sanctis Monachis, quorum festus dies celebrari in-

FERRARIUS TOM. IX.

cipit in dictis Vesperis; S. R. C. 23. Junii 1736. in *Einsiden*.

In officio S. Mariæ in Sabbato a Patribus Benedictinis faciendæ est commemoratio S. Benedicti, non vero S. Scholasticæ. Rursus in officio de S. Benedicto, quod iidem monachi celebrare solent infra singulas hebdomadas, non est faciendæ commemoratio Sanctæ Scholasticæ; S. R. C. 23. Junii 1736. in *Einsiden*.

In Officio SS. Sacramenti, quod recitatur singulis v. feriis in Germania, & in Officio immaculatæ Conceptionis, quod ex indulto S. R. C. recitatur in Germania sub ritu duplici in Sabbato, quoad commemorationes in his faciendæ, servetur Rubrica de commemorationibus, & commemoratio S. Benedicti (a PP. Benedictinis) fiat in semiduplici, simplici, & feriis. Et quoad officia S. Benedicti, S. Scholasticæ, SS. Sacramenti, & immaculatæ Conceptionis, servetur decretum diei 20. Martii 1706. quod prohibetur hujusmodi officia celebrari infra Quadragesimam, Adventum, quatuor tempora, ferias Rogationum, & vigiliis omnes, sive cum jejunio, sive sine jejunio; S. R. C. 23. Junii 1736. in *Einsiden*. (Servetur rubrica de commemorationibus: quæ admittit commemorationem de festis simplicibus, de octavis, & de Dominica in primis Vesperis; quæ vero communes, seu suffragia vocantur, non admittit, cum sub ritu duplici prædicta officia recitentur; Rub. Bres. IX. de commem. num. 1. seqq. & XXXV. De commemorationibus, seu suffragiis Sanctorum num. 1. (Ferias rogationum: seu alias, in quibus officium Dominicæ reponendum sit ex Rubricis; Vide n. 826.

Quando festum SS. Philippi & Jacobi cadit in 1026 Dominica, tunc ultimum responsorium, quia est proprium, dicatur loco penultimi, quod est de Dominica pro Benedictinis; S. R. C. 23. Junii 1736. in *Einsiden*.

Festum sacrarum reliquiarum, quæ asservantur 1027 in Ecclesiis Ordinis Benedictini, celebrandum est ab ipsis Monachis de præcepto, & quidem die 30. Octob. S. R. C. 23. Junii 1736. in *Einsiden*. (Festum sacrarum reliquiarum: non admittit Evangelium ultimum, si occurrat cum vigilia omnium Sanctorum; Vide n. 985.

Festum B. M. V. de Monte Carmelo celebrandum est ab omnibus die 16. Julii de præcepto, & servari debet decretum emanatum 24. Septembris 1726. S. R. C. 23. Junii 1736. in *Einsiden*. (Servari debet decretum emanatum: per Benedictum XIII. Urbis, & Orbis die 24. Septemb. 1726.

Festum SS. Nominis Mariæ celebrandum est Dominica infra octavam Nativitatis ejusdem; S. R. C. 23. Junii 1736. in *Einsiden*. Vide num. seq.

Quando dies octava Nativitatis B. M. incidit in 1030 Dominica, in qua celebrari debet festum SS. Nominis ejusdem, nulla fit commemoratio Nativitatis; Sac. Rit. C. 23. Junii 1736. in *Einsiden*. Vide num. ant.

In secundo triduo majoris hebdomadæ non pos- 1031 sunt celebrari exequia defunctorum, & officium, & preces recitentur privatim; S. R. C. 11. Aug. 1736. in *Placentina*; Vide n. 499.

Si festum Purificationis B. M. V. venerit in Do- 1032 mi-

L

minica Septuagesimæ, vel Sexagesimæ, in Ecclesiis dicatis sub titulo Annuntiationis, vel Assumptionis, debet cantari Missa Dominicæ tantum, nec facienda est commemoratio Purificationis B.M. V. S. R. C. 15. Sept. 1736. in *Toletana*. (Nec facienda est commemoratio Purificationis: officium vero Purificationis quando transferendum; Vide n. 532.)

1033 In processione feriæ vi. in Parasceve, Episcopo totum officium, & sacram functionem in pontificalibus non peragente; non sunt a gestantibus hastas baldachini adhibenda pluvialia, sed solum cottæ, S. R. C. 15. Sept. 1736. in *Toletana*. (Sed solum cottæ: Ita etiam Episcopo celebrante, deficientibus pluvialibus. *Cærem. Episc. lib. 2. cap. 25. n. 31. Vide n. 10.*)

1034 In adoratione Crucis feriæ vi. in Parasceve debent celebrans, & ministri deponere etiam manipulum. *Sac. Rit. Cong. 15. Septembris 1736. in Toletana*.

1035 Translato festo semiduplici ad vigiliam alicujus Apostoli, in Missa festi, tertia oratio debet esse *A cunctis*. Sac. R. C. 15. Sept. 1736. in *Toletana*. (In Missa festi, in Missa vero vigiliæ dicitur *Ecclesiæ*, vel pro Papa. *Rub. Miss. de Oracionibus n. 9.*)

1036 Si secunda oratio est de Spiritu Sancto, aut de eo fit mentio, tertia, sive ultima non debet concludi, ejusdem Spiritus Sancti Deus etc. S. R. C. 15. Sept. 1736. in *Toletana*. (Tertia, sive ultima non debet concludi: sed quando dicuntur plures Orationes, prima tantum, & ultima cum sua conclusione terminantur, & ante primam & secundam dicitur *Oremus*, & ante primam dicitur etiam Dominus vobiscum, exceptis secretis, in quibus, & Dominus vobiscum, & Oremus omittuntur; *Rub. Miss. VII. de Com. num. 7. & de Offer. VII. num. 1. Si oratio dirigatur ad Patrem, concluditur, Per Dominum nostrum &c. Si ad Filium, Qui vivis, & regnas cum Deo Patre. Si in principio orationis fiat mentio Filii, concluditur, Per eundem Dominum nostrum. Si in fine orationis ejus fiat mentio, Qui tecum vivit. Si facta sit mentio Spiritus Sancti inclusive; dicitur, In unitate Spiritus Sancti &c. *Rub. Miss. de Oracione xx. num. ultimo*.)*

1037 In communione monialium habentium fenestrellam in parte Evangelii, Sacerdos debet descendere, & reverti per gradus anteriores, & non per laterales altaris. Sac. Rit. Congreg. 15. Septembris 1736. in *Toletana*.

1038 Post expositionem reliquiæ SS. Crucis, vel post ejus delationem in processione, benedicendus est populus cum ipsa; S. R. C. 15. Septembris 1736. in *Brixienæ*. Reliquiæ SS. Crucis.) Quid dicendum de aliis reliquiis, & SS. Imaginibus; Vide num. seqq. & 705.

1039 Reliquia SS. Crucis non est incensanda a celebrante genuflexo. S. R. C. 15. Sept. 1736. in *Brixienæ*. Vide n. seq.

1040 Non est genuflectendum a capitulo, & clero processionaliter transeuntibus ante altare, in quo recondita est reliquia SS. Crucis. S. R. C. 15. Sept. 1736. in *Brixienæ*. Vide n. ant.

1041 In Missis ferialibus a Dominica Passionis usque ad feriâ v. in Coena Domini, & infra octavas Pas-

chatis, & Pentecostes, juxta alias resolutiones 22. Nov. 1619. in una Rubricarum, 13. Sept. 1692. in Cæsaraugustana, & 4. Maji 1709. in Pistoriensi, occurrente festo simplici, non est dicenda tertia oratio *Ecclesiæ*, vel pro Papa. S. R. C. 15. Sept. 1736. in una Rubrica. Vide n. 628. (In Missis ferialibus: secus autem semiduplicibus eo tempore occurrentibus. Vide num. 644.)

Ex parte cleri Ecclesiæ Toletanæ quæsitum fuit, an occurrente festo duplici secunda classis octavam habente cum Dominica Septuagesimæ, si (sequentibus feriis occupatis) transferatur ad sequens Sabbatum, secunda Vesperæ erant in primis, aut in secundis Vesperis festi cum commemoratione Dominicæ in Sexagesima, aut erunt de Psalterio a capitulo Dominicæ cum commemoratione diei octavæ: & quid, si dies octavus habeat orationem propriam; Et S. R. C. Ponente Eminentissimo Zondadari respondit, secundas Vesperas festi fieri debere cum commemoratione Dominicæ in Sexagesima, & in die octavæ esse recitandam orationem propriam; eadem S. Rit. Cong. 15. Septembris 1736. in *Toletana*. (In die octavæ: in qua omittuntur preces ad Primam & Completorium, ac Sanctorum suffragia. *Rubric. Breviar. in suis propriis locis. Vide num. 188.*)

Ex parte ejusdem cleri quæsitum pariter fuit, an stantibus decretis de non addendo, mutando, vel detrahendo in Breviario Romano, nec non decretis Officiorum noviter apponendorum in corpore, in quibus præcipitur his verbis: *debeant, teneant, agant*, in officiis vero provincialibus concluditur sic, *valeant, possint, recitare posse censuit, concessit, annuit* etc. si autem in aliqua Ecclesia, præsertim regularium, sint tot festa, quod non possunt nonnulla semiduplicia translata, adhuc recurrenente anno, reponi semel in biennio: in hoc casu quæsitum, inquam, fuit, an licebit omittere quæ sunt de Breviario, ut fiat de particularibus dicto modo concessis? Et S. R. C. respondit: Detur decretum in Hispanensi, emanatum sub die 26. Nov. 1735. Eadem S. R. C. 15. Septembris 1736. in *Toletana*. (An licebit omittere quæ sunt de Breviario, ut fiat de particularibus: Affirmative respondit S. R. C. ut videre est sub n. 1017. (Detur decretum in Hispanensi: declarans tamquam simplices sub ritu semiduplici considerandos esse Sanctos, qui in fine anni supersunt. Vide n. 693.)

Officia B.M.V. nempe desponsationis, Patrocinii, Translationis Alme Domus, & Expectationis paratus a S. M. Benedicto XIII. die 23. Augusti 1725. pro toto statu Ecclesiastico concessa, sub ritu duplici majori celebrari debent: ita declaravit, & servari mandavit S. R. C. die 16. Septembris 1736. in una Dubior.

An festa diœcesana occurrentia eodem die cum 1045 festis Romanis, præponenda sint festis Romanis ejusdem ritus, & solemnitatis, ex. gr. die 4. Dec. festum diœcesanum S. Barbaræ occurrit cum festo duplici Romano S. Petri Chrysologi, dubitatur, & queritur, quale festum sit prius celebrandum? Et responsum fuit: Detur decretum sub die 12. Julii 1704. in una Urbis. S. R. C. 16. Febr. 1737. in *Mediolanensi*. (Decretum sub die 12. Julii 1704. præpo-

- nenda festa diocesana Romanis docet cum paritate ritus, & dignitatis. Vide num. 802. & 981.
- 1046 An die 23. Januarii in festo desponsationis B.M. V. sit facienda commemoratio Sponsi S. Josephi, tam in Officio, quam in Missa? Et responsum fuit: Servetur Rubrica, quae habetur in Officio desponsationis. S. R. C. 16. Febr. 1737. in *Mechlinien. vel 23. Junii 1736. in Brugen.* (Servetur Rubrica: quae concedit tantum fieri commemorationem ab iis, qui expresse habent indultum. Vide n. 977.)
- 1047 Cum festum S. Gregorii VII. ex mandato Benedicti XIII. celebrandum sit die 25. Maii, quo die antea celebrabatur festum semiduplex S. Mariae Magdalene de Pazzis, quaeritur, an hoc festum habeat diem fixam, an vero sit transferendum in primam diem non impeditam? Et responsum fuit: Et assignandam esse primam diem non impeditam. S. R. C. 16. Febr. 1737. in *Mechlinien. & antea 23. Junii 1736. in Brugen.*
- 1048 An festum Nominis B.M.V. in diocesis Imperatorii subiectis sit duplex majus, prout in Breviario ponitur, an vero duplex secundae classis ob Indulgentias plenarias ab Innocentio XIII. concessas anno 1722. prout in diocesi Viennensi? Et responsum fuit affirmative ad primam partem, negative ad secundam. S. R. Congreg. 16. Februar. 1737. in *Mechlinien.*
- 1049 An in festo S. Luciae die decimatercia Decembris possit legi nona lectio propria alicujus S. simplicis, ut de S. Jodoco solet legi in hac diocesi, de quo in illa fit commemoratio? Et responsum fuit affirmative. S. R. C. 16. Febr. 1737. in *Mechlinien. & antea 24. Junii 1736. in Brugen.*
- 1050 An die 18. Decembris in Festo Expectationis partus B. M. V. sit finis hymnorum *Jesus tibi sit gloria* &c. sicut in aliis Festis B.M.V. an non? Et responsum fuit: Servetur Rubrica. Ita S. R. C. 16. Febr. 1737. in *Mechlinien. & antea 23. Junii 1736. in Brugen.* (Servetur Rubrica: scilicet claudantur hymni per *Virtus, Honor &c.* Vide n. 962.)
- 1051 Dum semiduplex incidit in Festum habens octavam, vel in Dominicam infra octavam (non privilegiatam) & dies immediate sequens non est impedita, sed restat celebrandum duplex: v. g. anno 1736. Festum Ascensionis Domini incidit in die 10. Maii, seu in Festo S. Antonini, & remanet celebrandum Festum S. Petri Martyris, quod est duplex; quaeritur, an die 11. Maii, nempe immediate sequenti, celebrari debeat Festum semiduplex S. Antonini juxta Rubricam de Translatione Festorum n. 5. transferendo ulterius Festum S. Petri M. Rursum quaesitum fuit, an die Festo translato faciendum sit Officium die immediate sequenti non impedito, etiamsi adsit aliud ejusdem dignitatis Festum prius translatum? Ad utrumque responsum fuit dari decretum emanatum sub diebus 30. Sept. 1679. & 16. Sept. 1702. S. R. C. 16. Febr. 1737. in *Mechlinien.* (Ad utrumque responsum fuit affirmative: ex Rubrica Breviarii X. de Translatione Festorum n. 5. & ex decretis sub nu. 508. pro prima hujus sanctionis postulatione; pro secunda vero intelligi debet absolute, ut in n. 509. & 666.)
- 1052 Serventur Rubricae Missalis, Breviarii, & Cereemonialis Episcoporum ad verba Invitatorum: *Venite adoremus, & praedicamus ante Deum* &c. ad verba symboli: *Et incarnatus est* &c. & ad alia similia genuflexionem requirunt, etiam a Cantoribus ad ambonem, aut chorum regentibus, dum ea proferuntur actualiter; sic tamen, ut quando mora genuflexionis est brevis, hac fiat, quando autem mora est longa, ne plurium vocum unisona modulatio inflectatur, genuflectendum erit sub finem verborum. S. R. C. 8. Martii 1738. in *Ulixbon. Occident. Regii Nosocomii.* (Serventur Rubricae Missalis, Breviarii, & Cereemonialis Episcoporum: in quibus Episcopus etiam celebrans, ac omnes de choro, tam ipsi cantores, quam alii ministri, ut genuflectant, praescribitur. *Cerem. Episcop. l. 2. cap. 5. n. 1. & cap. 6. n. 8. Rub. Miss. & Brev. prop.*)
- An Feria secunda post festum SS. Trinitatis, in 1053 qua tamquam in sede perpetua, & propria quotannis celebratur solemnitas SS. Mysterii uti Titularis, debeat cantari Missa solemniss de SS. Trinitate cum Gloria, & Credo ratione rei gravis ob concursum fidelium, licet ipsamet Feria secunda impedita sit festo duplici, dempto classico? Responsum fuit: Pro gratia. S. R. C. 8. Martii 1738. in una *Ulixbon. Occident. pro Confraternitate Clericorum Secularium in Ecclesia Regii Nosocomii.*
- An Officia pro animabus Confratrum extra diem 1054 obitus, seu depositionis, tertium, septimum, & trigesimum, cum castro doloris, & concursu Sacerdotum officiatum, habere debeant ritum duplex, vel semiduplex cum psalmo, ac tribus orationibus? Responsum fuit: Serventur Rubricae Ritualis Romani una cum novissimo decreto edito anno 1737. in *Nolanda*, nempe duplicatio antiphonarum, praeter diem Commemorationis omnium Fidelium defunctorum, & diem depositionis defuncti, fiat in diebus tertio, septimo, trigesimo, & anniversario tantum. S. R. C. 8. Martii 1738. in *Ulixbon. Occident. Regii Nosocomii.* (Fiat in diebus tertio, septimo &c. recitatis psalmis *Lauda, & De profundis*, in die commemorationis omnium defunctorum, obitus, seu depositionis defuncti omittendis tantum. Vide n. 1021. & 1067.)
- Feria secunda post Dominam infra octavam omni 1055 nium Sanctorum, Festo duplici minori occupata, in qua pro animabus Confratrum cantatur Officium defunctorum cum solemnitate, debet pro gratia cantari Missa de *Requiem*: quod si anniversarium praedictum contingat in Festo altioris ritus, debet illud praecedenti die celebrari. S. R. C. 8. Martii 1738. in *Ulixbon. Occident. pro Ecclesia Regii Nosocomii.* Vide n. ant. & 19.
- An in diebus infra octavam Corporis Christi du- 1056 plicia non excludentibus, cantari possit Missa de *Requiem* de die obitus, tertio, septimo, & trigesimo, ac anniversario in dicto octavario incidentibus; Responsum fuit negative, & serventur decreta vulgata in Nuscana 12. Septemb. 1671. & in Collensi 5. Junii 1698. S. R. C. 8. Martii 1738. in *Ulixbon. Occident.* (Serventur decreta: ut Missa tantum solemniss de die obitus, & praesente corpore cantari possit. Vide n. 19. 486. & 1103.)
- Rappresenta umilmente all'E.E. VV. il Capitolo, e 1057 Canonici della Cattedrale di Lisbona Orientale, qualmente per uso antichissimo, e senza memoria d'

uomini, quando il Parroco di detta Cattedrale porta il Santissimo Sacramento per Viatico agli infermi, e dà la benedizione al popolo con il Santissimo chiuso nella Pisside, Pincenzia uno, o due Canonici, o Sacerdoti, che sono obbligati, ed ordinariamente sono due Canonici, che accompagnano il Santissimo per il statuti di detta Cattedrale approvati dalla S. Sede Apostolica, e Costituzioni dell' Arcivescovato, in modo tale, che tanto il Sacerdoti, come il Canonici, che il Presidente del coro manda ad accompagnare il Santissimo Viatico, sono conati nel coro, quando in esso si cantino il Matutino, ed altre ore dell' Offizio divino. Ma perchè, Eminenzissimi Signori, è stata riprovata dal Maestro di Cerimonie di detta Cattedrale quella d'incensare il Santissimo richiuso nella Pisside, quando il Parroco dà la benedizione al popolo, e non ostante detta riprovazione, ha ordinato il Capitolo Oratore, Potesse la detta cerimonie d'incensare il Santissimo nel suddetto atto per rendergli maggior culto; per tanto supplicano P.E.E. VI. a degnarsi graziarli con dichiarare, se devono, o no osservare detta cerimonie, che lasciando di farla, seguirà scandalo al popolo. S. R. C. declaravit; servari debere dictam ceremoniam thurificandi SS. Sacramentum inclusum in pyxide, cum defertur pro Viatico infirmis, & cum ipso benedicendum esse populum. Eadem S.R.C. 11. Junii 1738. in *Ulixbon. Oriental.*

1508 Se alla benedizione, che dall' Edomadarario si dà nella seconda lezione del terzo notturno de' Santi al Cujus Festum, vel Quorum Festum colimus, debasi o no inginocchiare, stante nell'altre sette benedizioni, in alcune delle quali si nomina il divin Padre, il Figliuolo, e lo Spirito Santo, non si costuma tal genuflessione; Respondit negative S.R.C. 6. Sept. 1738. in una Ord. Min. de Observ. Ref. S. Fran. (Inginocchiare. Debet tamen se inclinare profunde ad V. Jube domne Gr. versus celebrantem benedictionem petens, & sic inclinatus permanere, usque dum celebrans stans detecto capite, benedicit. Et dum dicit Tu autem Domine Gr. genuflectat, si non est Canonicus, Cruci, vel Sacramento, si adsit, etiam si sit Canonicus, comitante Ceremoniario, vel Acolyto, qui si noctu lectiones legantur, adhibeat parvam candelam. Cerem. Episc. l. 2. cap. 6. n. 12. 1699.

1509 Frater Michael Angelus a Gallipoli Procur. Gener. Ord. Min. Obser. Ref. S. Francisci suppliciter exponit, quatenus recenter a S.R. C. concessa sunt quædam Officia Sanctorum, alia Urbis, & Orbis, alia aliquibus regnis, ditionibus, statibusque peculiaribus recitanda, tum a Sacerdotalibus, tum a Regularibus, qui ad Horas Canonicas tenentur, quæ concessionis exprimentur his verbis: *Recitari posse, fieri posse*; & cum ex Rubricis nostri novi Breviarii approbatis a S.M. Innoc. PP. XII. per Bullam, quæ inc. *Exponi nobis* Gr. statuatur, ut quotiescumque sit hæc expressio, *Recitari posse, fieri posse*, nihil aliud intelligatur, nisi Officium ad libitum; hinc humiliter petit ab E.E. VV. ut digneatur declarare, an prædicta Officia cum tali expressione expressa, si incurrant in die impedita ab aliis Officiis de præcepto Breviarii prædicti, non obstantibus decretis S. R. C. de non transferendis Officiis San-

ctorum ad libitum; a nobis possint transferri ad aliam diem, vel debeant omitti? Sacra autem Congregatio declaravit, prædicta Officia acceptata, si occurrant diebus impeditis, non reputari debere tamquam mera Officia ad libitum, sed de præcepto, adeoque omnino transferenda. Eadem S. R. C. 6. Septemb. 1738. in una Ord. Min. Obser. Reform. Vide n. 932.

Festum S. Ioachim Patris B. M. V. quod celebrabatur 24. Martii, nunc ad ritum duplicem majorem, & ad Dominicam infra octavam Assumptionis translatum, & perpetuo affixum est per recens decretum anno 1738. die 3. Octobris emanatum, ne Festa de præcepto multiplicentur. Quod si alio Officio juxta Rubricas impeditum fuerit, ad primam diem non impeditam transferendum erit. In quo decreto ad eundem ritum duplicis majoris elevatum est Officium ejusdem conjugis S. Annæ pro die 26. Julii. Eadem S. R. C. 20. Sept. 1738. in Decreto Urbis, & Orbis, approbante Clemente XII. die 3. octobr. ejusdem anni.

Si transferatur ad tempus Paschale Festum SS. Mar. 1061 tyrum, in quorum Missa Introitus sit *Gaudemus omnes in Domino* Gr. si ultra Introitum *Gaudemus* Gr. habeat etiam proprium vel Evangelium, vel Epistolam; tunc debet recitari idem Introitus; secus si nihil aliud proprii haberet, quia in eo casu Introitus alter incipiens *Protestisti ne Deus* dicitur, S. R. C. 29. Nov. 1738. in una Caribagin. in Hispan. V. n. seq.

Si Festum alicujus Sancti Martyris habens in Missa 1062 sa proprium Evangelium transferatur ad tempus Paschale, dici debet idem proprium Evangelium, non vero unum ex assignatis pro tempore Paschali. Sac. Rit. Cong. 29. Nov. 1738. in una Caribagin. in Hispania. Vide n. ant. & 975.

An in Officio Transverberationis S. Theresiæ de 1063 beat ad Matutinum recitari hymnus *Hæc dies, qua candidæ*, vel potius de communi Virginum; & responsum fuit, debere recitari hymnos proprios, qui recitantur in Festo S. Theresiæ, sed loco: *Hæc dies, qua candidæ*, dicatur in Festo Transverberationis: *Felix dies, qua candidæ*. S. R. C. 29. Nov. 1738, in una Caribaginen. Hispan.

Dum incensatur altare, in quo est expositum pu- 1064 blicæ adorationi Venerabile Sacramentum, non debet post illud incensatum Crux quoque incensari. S. R. C. 29. Nov. 1738. in una Caribaginen. Hispan. (Crux quoque incensari: Feria 6. in Parasceve ad Missam Præsanctificatorum, licet adsit Sanctissimum Sacramentum, Crux debet incensari ex Rub. Miss. propria & Cerem. Episcop. lib. 2. cap. 25. n. 33. & cap. 26. n. 19. An Imago Crucifixi Jesu coram Sacramento exposita super altare reponi debeat, consule n. 1105.

In Commemorationibus communibus, sive suf 1065 fragiis Sanctorum per annum, dum fit de aliquo Sancto principali, cujus antiphona habent in fine. *Alleluja*, si contingant verba, quibus exprimentur gaudium, victoria, & similia, debet hæc *Alleluja* recitari, alioquin omittatur. S. R. C. 29. Nov. 1738. in una Caribagin. Hispan. (Per annum: secus autem tempore paschali quoad omnes Antiphonas, quibus non legitur *Alleluja*, addendum est. Rub. Bruc.

Brev. 21. de Antiphonis n. 6. Omitatur autem a Dominica Septuagesimæ usque ad Pascha.

- 1066 Promotor Fiscalis Curie Episcopalis Montis Politanus exposit, in illa Cathedrali vigere consuetudinem, quodcumque cantentur Vesperæ Ferialibus Quadragesimæ, Adventus, & juniorum, canendi etiam preces, quæ flexis genibus persolvuntur alta voce cum desinentia ad unumquemque versiculum, prout in Festo simplici in commemorationibus, & ad antiph. B. M. V. scilicet a *fa ad re*, excepta oratione Dominica, quæ non canitur, sed alta voce recitatur usque ad versic. *Et ne nos inducas &c.* quæ pariter canitur cum supradicta desinentia: ita psalmus *Miserere* non cantatur, sed recitatur alta voce, & in eodem tono, sicut ceteri versiculi. Humillime quærit, an ista consuetudo servanda sit; & quatenus, quo modo, & forma dicendæ sint? Et responsum fuit, non esse attendendam consuetudinem assertam concinendi preces Fariales ad Vesperas, & ad Laudes in diebus juniorum per depressionem vocis a *fa ad re*, sed utendum tono, ac voce uniformi per simplicem *fa*; S. R. C. 9. *Maii 1739. in eadem Montis Politan.* Vide n. 1027. & 1034.

- 1067 Quod statutum fuit per plura decreta S. R. C. dicendum esse psalmos *Lauda anima mea &c.* ad Vesperas, & *De profundis* ad Laudes pro defunctis exceptis diebus commemorationis omnium Fidelium defunctorum, & depositionis defuncti, servandum erit etiam in illis Ecclesiis, ubi ex vi regulæ, seu ob adimplendas pias defunctorum voluntates totum Officium defunctorum ritu duplici recitare tenentur, ut fit diebus supra expressis, & in causa affirmativa. S. R. C. 9. *Maii 1739. in una Ord. Camald. Congr. Montis Cor.* Vide n. seq. ac 1021. & 1034.

- 1068 Quæritur, an in dictis casibus omittendum sit Invitatorium, cum Rubrica Breviarii innuat, quod dicatur in die Commemorationis omnium Fidelium defunctorum? Et responsum fuit, negative: nempe quod in Officio defunctorum, quando recitatur integrum, nunquam omittendum sit Invitatorium. S. R. C. 9. *Maii in una Ord. Erem. Camald. Congr. Montis Cor.* Vide n. ant. (Quando recitatur integrum: vel legatur primum Nocturnum, sicuti debet in depositione cadaveris, saltem cum Laudibus recitatur. *Rit. Rom. de Exequiis Tit. 6. c. 2. n. 16.*

- 1069 Ex parte inferiori Episcopi Polensis S. R. C. pro declaratione infrascripti dubii supplicatum fuit: nempe, Dignitates, Canonici, & Capitulum Cathedralis Polensis, obtentu consuetudinis, terminatis omnibus Horis Canonicis, etiam diebus Festivis, in quibus nec horam Tertiam unquam canunt, nisi Pontificalia exercente Episcopo, recitatis anticipata hoc casu Sexta, & Nona, Missam conventualem decantant. Itemque Missas pro defunctis a testatoribus legatas ante Matutinum, quoties contingunt, cum cantu celebrant. Cumque hæc consuetudines resistant Rubricis Missalis Tit. de hora celebrandi Missam, nec non cuidam decreto Sacre Rituum Congreg. in una Cathan. die 18. Junii 1689. quæritur, an attenta consuetudine tolerari queant huiusmodi respective anticipationes, & postpositiones horarum, & solemnius Missarum

cantium supramemorata. Et responsum fuit: Serventur omnino Rubricæ Missalis Romani sub tit. xv. Sac. Rit. Congr. 9. *Maii 1739. in Polana.* (Serventur omnino Rubricæ Missalis: nempe, *Missæ Conventualis in Festis duplicibus, semiduplicibus, in Dominicis, & infra octavam dici debeat post horam Tertiam in choro recitatum. In Festis simplicibus, & Feriis per annum dicta Sexta. In Adventu, Quadragesima, quatuor Temporibus, etiam infra octavam Pentecostes, & Vigiliis, quæ jejunantur, quomodo sint dictæ solemnes, Missa de tempore debet cantari post Nonam, Missa autem defunctorum post primum: ubi vero dicuntur eorum Vigiliæ mane post Matutinum dici, dictis hujusmodi Vigiliis cum Laudibus immediate dici potest Missa pro defunctis. In die vero Commemorationis dicitur post Nonam, quod quidem servari potest in die anniversarii, depositionis, tertii, septimi, & trigesimi, in quo sit concursus populi.* Rubr. Miss. citat. Vide n. 75.

Nequit Episcopus Abbatibus, aliisque Prælatibus inferioribus exercitium Pontificalium restrictive habentibus, in suis tantum Ecclesiis, facultatem, seu licentiam impertiri exercendi illa in Ecclesiis ipsis non subjectis, sive Sæculares fuerint, sive Regulares sub diocesis. S. R. C. 11. *Julii 1739. in Barchinonen.* Vide n. 264.

Officium Translationis S. Januarii, quod in civitate, & diocesi Neapolitana antiqua consuetudine S. R. C. quoque roborata 1664. 16. Septembris, celebratur Dominica prima Maii rub. ritu duplici majori cum octava, vel secunda, si prima fuerit Dominica in Albis, occurrente cum Festo altioris ritus, vel majoris dignitatis, transferendum est a prima Dominica Maii ipsi tamquam propria die assignata in primam diem non impeditam; quoad octavam vero serventur Rubricæ. Sac. Rit. Congr. 11. *Julii 1739. in una Neritonen.* (Quoad octavam serventur Rubricæ: quæ præscribunt fieri de illis diebus infra octavam solummodo, quæ remanent a die propria Festi translati, non vero a die translationis. Rubr. *Brev. x. de Translatione Festorum n. 1.* An id faciendum, quando Officia sunt perpetuo translata, & ab assignato cuilibet illorum die perpetuo amota, quære n. 1092. & 1123.

Canonici Collegiata, seclusa consuetudine in 1072 contrarium, uti personæ graduatæ, & quasi in dignitate constitutæ non genuflectunt, sed caput, & humeros profunde inclinant Episcopo, & altari, ad instar Canonicorum Cathedralis. S. R. C. 11. *Julii 1739. in Neritonen.* Vide n. 137. 260. & 1079.

In Sabbatis quatuor Temporum, vel aliis ad ordines conferendis a jure præstitutis, Episcopus Ordinationem faciens, Missam de Feria, non autem do Sancto, qui forte diebus illis occurrit duplex, vel semiduplex, verb. g. S. Matthiæ tempore verno, S. Thomæ tempore hyemali &c. celebrare debet. S. R. C. 11. *Julii 1739. in Neritonen.* (A jure præstitutus: quæ sunt Sabbata in omnibus quatuor Temporibus, Sabbatum ante Dominicam de Passione, & Sabbatum Sanctum. Pont. Rom. part. 1. de Ordinibus conferendis. Vide n. 1166.

Non tenetur Capitulum Cathedralis pro inchoando 1074 dis divinis Officiis, quibus intervenire assolet Magi-

giatratus civitatis, multoties ad deferendas consuetas oblationes, expectare ultra horam conditam. S. R. C. 11. Julii 1739. in *Senogallien*.

- 1075 Capitulum, & Canonici celebrantes tam in Cathedrali, quam extra, postquam ingressi sunt Presbyterium pro Missis, vel Vesperis celebrandis induti pluvialibus, sicut quosque procedunt ad sedem, & redeunt ad altare, sese inclinant Cruci, Episcopo, & Canonici existentibus in presbyterio, ita quoque non debent se se vertere a presbyterio ad extra, & salutare Magistratum. Sac. Rit. Congr. 11. Julii 1739. in *Senogallien*. inherendo aliis resolutionibus in similibus pluries editis,

- 1076 Se la notizia di un nuovo Ufficio di un Santo giungesse dopo la giornata propria assegnata, debba o no farsi in quell' anno? Responsum fuit, affirmative quatenus evenire possit Officii recitatio tempore congruo, nempe quod a die pro Officii recitatione a Sac. Rit. Congregationis præscripto nondum labuerint dies feriati, seu vacantes, vel festo inferioris ritus impediti, in quibus juxta Rubricarum regulas hujusmodi Officium recitari poterit, & minime fuerit recitatum; quod si secus, pro præsentis anno omittatur; Sac. Rit. Congr. 11. Julii 1739. in *Tropien*.

- 1077 Transferendum est Officium cadens in die assignata, & recitandum est de assignato, ut accidit in Tropiensi die S. Joannis a Cruce assignata Sancto Felici de Valois, cum hujusmodi festum non debeat considerari ut translatum, sed immutatum in aliam diem similiter sibi propriam perpetuo a S. R. C. assignatam, & sit ritus majoris S. Joannis a Cruce, cui ex vi Rubricarum de occurrentia competit translatus; S. R. C. 11. Julii 1739. in *Tropien*. & 1. Oct. 1740. in *Nolana*. (A Sac. Rit. C. assignatam: vel etiam inconsulta Sacra ipsa Cong. Vide num. 1084. & 1091.

- 1078 Non licet juxta mentem, & normam præscriptam in Rituali Romano Sacerdotibus Prioria S. Petri in Silice civitatis Volaterranæ deferre cadavera Monialium ex Monasterio ad Ecclesiam supradictæ Prioriæ; S. R. C. 11. Julii 1739. in *eadem Volaterrana*. (Juxta mentem & normam præscriptam in Rituali Romano: quæ est, ut deferantur defunctorum cadavera a domo ad propriam Ecclesiam. Idem tit. vi. cap. 3. de *Exequiis*.)

- 1079 Servandum est Cærimoniale Romanum quoad Canonicos Cathedralis, etiam si mitram deferant ex indulto Apostolico, pro Diacono, & Subdiacono, assistentes a latere Archiepiscopi, nempe debent genuflectere, dum Archiepiscopus actu Sacramento benedicit, ut declaravit pro Cathedrali Messanensi: nec valet contraria consuetudo, licet immemorabilis, ut stent, ex praxi etiam nonnullarum Cathedralium corroborata; S. R. C. 28. Nov. 1739. in *dicta Messanen*. Ad benedictionem Episcopi sine Sacramento non tenentur Canonici genuflectere; Cærem. Episcop. lib. 2. cap. 5. n. 6. Vide n. 28. & 137. Circa Collegiatarum Canonicos, Vide num. 1072.

- 1080 An Beata Rita de Cascia possit eligi in Titularem Ecclesiam publice erecta in Hospitali Meliapurensi Patrum Eremitarum S. Augustini: quia cum de Titulari cujusvis Ecclesiæ debeant fieri suffragia in

Laudibus, & Vesperis, quod est prohibitum quoad Beatos nondum canonizatos: item de Titulari fit Officium cum octava, de Beatis vero non fit cum octava absque speciali privilegio? Responsum fuit, non licere, nisi Pontificio indulto munitis assumere in Titularem propriæ Ecclesiæ Beatum; S. R. C. 23. Jan. 1740. in *Meliapuren*. (Et prohibitum quoad Beatos: Quæ privilegia vero concedantur Beatis, Vide n. 390. seqq. & quid statuat de diademate capiti Beatorum imponendo, quare num. 1192.

Titulus Ecclesiæ assumptus de Beato suppressio debet, & alius pro eo de Sancto jam canonizato substitui; S. R. C. 23. Jan. 1740. in *Meliapuren*. pro B. Rita de Cascia; Vide n. ant. n. 400. nec non a n. 379. usque ad 392. & 1312.

Officium Patrocinii B. M. V. in Dominica Novembris ab Ordinario loci assignandum, si per totum mensem a duplicibus primæ classis cum octavis Dominicæ sint impeditæ, prædictum Officium in hoc casu non est recitandum in die aliquis octavæ, sed transferendum pro gratia servatis Rubricis Breviarii Romani de Translatione festorum, S. R. C. 1. Octob. 1740. in *Nolana*. (Servatis Rubricis Breviarii: idest transferendum est in primam diem non impeditam, dummodo semper præferantur festa dignioris ritus, majoris, seu solemnioris; Rub. Brev. X. de *Transl.* Vide n. 553.

Cum in die 22. Novembris occurrat octava S. Fe-1083 licis Episcopi, & Martyris in Ecclesia Cathedrali Nolana, ideo transferendum festum S. Cæcilie sub ritu duplici, quia festa, quæ amittunt diem propriam, & sunt perpetuo translata, facienda sunt in prima die non impedita a festo novem lectionum tamquam die propria juxta decreta Sacræ Congregationis sub die 7. Septemb. 1707. & per hoc assignata tuit dies 24. At quæ eadem dies videtur novissime ab eadem Sacra Congregatione assignata festo S. Joannis a Cruce, quæritur, quale Officium transferendum, Sanctæ Cæcilie potius, an S. Joannis? Et responsum fuit, firmo Officio S. Cæcilie in die 24. Novembris, erit assignanda Officio S. Joannis a Cruce dies alia, tamquam dies fixa, & perpetua, ab Officio novem lectionum non impedita; S. R. C. 1. Octob. 1740. in *Nolana*. (A festo novem lectionum: Excipe dies infra octavam; Vide n. 1184.

Stantibus sequentibus decretis pro Officio Cor-1084 poris Christi, nempe omnibus feriis quintis per annum, præterquam in Adventu, Quadragesimæ, & Vigiliarum, ut in Nolana novem lectionum etiam translato, non impeditis, fit sub ritu semiduplici Officium juxta decretum S. R. C. 20. Martii 1706. Item si occurrat semiduplex ad libitum, poterit de illo fieri, si saltem in mense recitandum sit de hac commemoratione, alias Officium fiat de commemoratione, relicto prorsus Officio ad libitum; Eadem S. R. C. 24. Januarii 1682. Quæritur igitur, si in aliquo mense omnes ferie quintæ impeditæ fuerint a Sanctis novem lectionum, dummodo non essent ad libitum, commemoratio Corporis Christi in hoc casu relinquenda erit secundum supradictum decretum: sed si occurrat etiam Officium translatum, sive duplex, sive semiduplex, erit ne faciendum de dicta commemoratione, vel potius hac ommissa, reci-

recitandum Officium de Sancto translatum? Responsum fuit: occurrente quocunque Officio novem lectionum etiam translatum, ommissa recitatione Officii Sanctissimi Sacramenti, faciendum est Officium ea die occurrentis, etiamsi dies sit infra octavam; *S. R. C. 1. Octob. 1740. in Nolana.*

- 1085 In Officio votivo Sanctissimi Sacramenti, quod recitatur ex indulto Apostolico, in responsoriis ad Matutinum, responsorii brevis horarum, versiculis ad *Magnificat*, & *Laudes* non debent recitari *Alleluja*, prout dicitur in Officio festivo diei sollemnitatis Corporis Christi; *S. R. C. 10. Dec. 1740. in Salisburgensi ex parte Consistorii.* (Non debent recitari *alleluja*: nisi esset tempus Paschale, in quo Nocturni Matutini sub una antiphona dicuntur, & plura *Alleluja* iuxta Rubricas Breviarii Romani XXI. n. 6. XXIV. n. 4. XXVII. n. 8. & XXVIII. n. 5. Vide n. 448. Missa vero dicitur cum *Gloria in Excelsis* sine *Credo*; Vide n. 1273.

- 1086 Quando Dominica tertia post Pascha, cui est affixum festum Patrocinii S. Joseph secundæ classis, occurrat festum altioris ritus, vel majoris dignitatis, ut festum Inventionis SS. Crucis, transferendum est officium de S. Joseph in primam diem non impeditam, quæ tamen non sit Dominica; *S. R. C. 22. Apr. 1741. in Vilnen.* Vide n. 828. (Transferendum est officium: ut statui, vel regionis præcepto concessum, secus autem si in civitate celebraretur ex gratia; Vide n. seq. & 989. & 1238.

- 1087 Quando Dominica tertia post Pascha occurrat festum S. Marci Evangeliste, vel SS. Apostolorum Philippi, & Jacobi, debet ne S. Joseph censeri dignior prædictis, ex quo positus est in Litanis ante omnes Apostolos post S. Joannem Baptistam, & decretum extat *S. R. C. 22. Augusti 1711.* editum, quod dignitas personæ etiam attendi debeat juxta ordinem Litaniarum, ita ut prædictum Patrocinium non cedat præfatis festis; vel debet cedere, & omitti hoc anno, vel transferri saltem, ut supra dictum est? Responsum fuit negative quoad primam partem propositæ difficultatis: pro gratia, quoad secundam partem, videlicet, quod Officium Patrocinii S. Joseph transferri possit in diem non impeditam, sed extra Dominicam; *S. R. C. 22. Apr. in Vilnen.* Vide tamen modernas declarationes sub *nu. ant. & 1150. seqq.* quoad primam partem, quoad vero secundam, Vide n. 989. & 1238.

- 1088 Cum Dominica infra octavam Assumptionis Beatæ Mariæ Virginis celebretur in regno Poloniæ festum S. Hyacinthi Patroni principalis primæ classis cum octava, & eadem Dominica recenter sit assignata perpetuo a Sacra Rituum Congregatione festo S. Joachimi, an possit licite celebrari 20. Martii, ut olim, cum hac Dominica nunquam de eo Officium fieri possit, vel transferri in aliam diem non impeditam, vel in Dominicam ante Nativitatem Beatæ Mariæ Virginis nunquam impeditibilem, cum Dominica post octavam Assumptionis sit jam pridem assignata translationi S. Casimiri: & si feret de S. Joachimo 20. Martii, utrum sit celebre ad populum, secundum decretum nuper emanatum 20. Septembris 1738.? Responsum fuit, faciendum esse Officium in regno Poloniæ Dominica infra octavam Assumptionis de S. Hyacintho, quod est primæ classis,

assignata firma die Officio S. Joachimi, cujus festum non sit de præcepto, quia translatum officio non transferatur festum, neque ejus festum potest celebrari ante Dominicam infra octavam Assumptionis; *S. R. C. 22. Aprilis 1741. in Vilnen.* Vide *num. seqq.*

Cum in regno Poloniæ Dominica post octavam 1089 Assumptionis B. M. V. sit assignata pridem a *S. R. C.* translationi S. Casimiri Conf. & eadem Dominica perpetuo occurrat octava S. Hyacinthi Conf. assignata firma die festo translationis S. Casimiri, faciendum est officium de die octava S. Hyacinthi in Dominica post octavam Assumptionis; *S. R. C. 22. Aprilis 1741. in Vilnen.* Vide n. *ant.*

Cum de concessione officii Ss. Ursulæ, & Soc. 1090 Virg. non constet a Sede Apostolica, & tamen omnes dioceses de illa habeant officium duplex 21. Octobris, excepta diocesi Cracoviensi; an licite possint omnes de illa tale officium habere, vel omnes dioceses debeant cessare a tali recitatione? Et responsum fuit, satis vulgatum esse, pluribusque decretis firmatum, Officia particularibus locis concessa, quantumvis Sanctorum in Martyrologio Romano expressorum, Sede Apostolica inconsulta, non posse ab aliis recitari. Hinc cum sermo sit de Officio S. Ursulæ, a *S. R. C.* approbato, ac non semel concessio, ejus extensio expetenda est, ut Officium licite, ac valide recitetur in illis locis, in quibus præfata S. Ursulæ festum cum Officio celebratur absque S. C. indulto; *S. R. C. 22. Apr. 1741. in Vilnen.* (Sede Apostolica inconsulta: etiamsi locorum Ordinarii permittant; Vide *num. 217. seqq.*

Serventur Decreta Sacræ Rituum Congregationis 1091 nis, quæ sane assignatio alterius diei officio in perpetuum impedito fieri potest Sacra Congregatione inconsulta; abrogando alia contra hoc emanata; *S. R. C. 22. April. 1741. in Vilnen.* (Assignatio alterius diei: quæ sane debet fieri secundum ritum Officii, & dignitatem personæ; Vide *num. 1162.* Decreta in hac sanctione firmata sunt sub *nu. 879. & 893.*

Cum in Ordine Carmelitarum Excalc. festum 1092 Corporis Christi celebretur cum octava ad instar Octavæ Epiphaniæ, in qua non admittuntur nisi duplicia occurrentia primæ classis; quæsitum fuit, an octavæ inchoatæ ante festum Corporis Christi adventiente eodem festo debeant cessare, sicut alia octavæ cessant a 17. Decemb. usque ad Epiphaniam; Et responsum fuit: Si octava inchoata sit ante festum Corporis Christi, eo adventiente, octava est deserenda. Quod si infra octavam occurrat festum ritu duplici primæ classis, de eo celebrabitur Officium cum commemoratione octavæ occurrentis. Si vero infra octavam Corporis Christi occurrat festum secundæ classis, nihil de eo fit, sed transfertur post octavam Corporis Christi, preunte octava festi translati, si post octo dies a die ejusdem festi octava celebretur; *S. R. C. 21. April. 1741. in Vilnen.* Vide n. 1071.

Officium a Bened. XIII. concessum universo Do- 1093 minio Regis Sardinie de Sancta Sindone habet locum in qualibet feria sexta a duplici, vel semiduplici non impedita, & specialiter in Quadragesima, non

non vero suffragatur indultum Adventus, Vigiliarum, & quatuor Temporum. *S. R. C. 3. Julii 1741. in Fossanen.* (Vigiliarum: cum jejunio, & sine jejunio. Adde quoque feriam secundam Rogationum, & illas, in quibus reponi debet Officium Dominicæ. Vide n. 828.

- 1094 Responsorium ex testamento quotidie cantandum pro defunctis a Monialibus Monasterii *das Chagas* potest cantari post Missam decantatam, exceptis diebus primæ, & secundæ classis, octavis eorumdem festorum privilegiatis, nec non tota hebdomada majori, in quibus diebus, ne pia Testatoris voluntas defraudetur, recitetur privatim in choro a Monialibus prædictis, absolutis horis canonicis; *S. R. C. 8. Julii 1741. in Lamacen.*

- 1099 Quando festum Annuntiationis B. M. V. transferatur simul cum præcepto audiendi sacrum ad feriam secundam post Dominicam in Albis, præfertur cuiusque duplici etiam primæ classis eo die occurrenti. Si vero transferatur absque præcepto audiendi sacrum, præfertur quidem cuiusque festo translato, licet primæ classis, non autem festis eo occurrentibus; *Sac. R. C. 2. Sept. 1741. in Aqueen.* (Non autem festis eo die occurrentibus: si essent majoris ritus, & dignitatis. Vide n. 1234.

- 1096 Obligatio audiendi sacrum non reddit solemnitatem majorem, sed relinquit Officium in suo ritu: quare reponendum prius erit Officium altioris ritus præ alio minoris, quamvis istud hæberet annexum præceptum audiendi sacrum; cum sit peculiaris tantummodo prærogativa festi Annuntiationis B. M. V. & S. Joseph, ex decretis tum Alexandri VIII. tum Clementis XI. quod ista festa sic translata quibusque aliis festis tam translatis, quam occurrentibus præferantur, quando cum illorum officio transferatur simul obligatio audiendi sacrum, *Sac. R. C. 2. Sept. 1741. in Aqueen.* Vide n. 639. 1098. & 1101.

- 1097 Officia translata, quæ tantum sint ejusdem ritus, & dignitatis, reponuntur non die immediate sequenti libera, sed juxta ordinem translationis, ut scilicet prius celebretur Officium ab antea translatum, deinde fiat de alio secundo loco translato, & sic successive. Ab hac tamen regula excipitur semiduplex occurrens in festo habente octavam, vel in Dominica infra octavam, vel in festo duplici infra octavam: quod semiduplex in præfatis tribus casibus transferatur in diem immediate sequentem, in qua agendum esset de octava, protrahendo ad aliam diem non impediunt aliud quodcumque duplex, etiam primæ classis prius translatum. Et decretum quoad semiduplex occurrens in festo duplici infra octavam non privilegiatum, datum die 30. Septembris 1679. declaratur verum, non apocryphum; *S. R. C. 2. Sept. 1741. in Aqueen.* Vide n. 508. seq. 1134. & 1180.

- 1098 Festa duplicia, quæ coluntur a populo de præcepto, retinent eundem ritum, quem alias haberent, seclusa hac qualitate præcepti, nec sunt duplicia majora; *S. R. C. 2. Sept. 1741. in Aqueen.* (Retinent eundem ritum: Quando vero possint habere integras Vesperas; Vide n. seq.

- 1099 Duplicia majora habent lectiones primi nocturni vel proprias, vel de communi, non autem

de Scriptura occurrente; *S. R. C. 2. Sept. 1741. in Aqueen.*

Qualitas festivitatis non est ratio quod Vesperæ 1100 sint, & dicantur integræ de tali festo, nisi hoc festum fruatur simul qualitate vel majoris dignitatis, vel ritus; *S. R. C. 2. Sept. 1741. in Aqueen.* (Majoris dignitatis, vel ritus: Adde etiam si magna cum solemnitate celebraretur; Vide num. seq. 295. 1146. & 1186.

Secundæ Vesperæ Annuntiationis, concurrentes 1101 cum primis diei festi S. Marci, recitantur integræ de Annuntiatione ob præstantiam dignitatis, non propter qualitatem præcepti. Idem dicendum de festis Domini; *S. R. C. 2. Sept. 1741. in Aqueen.* Vide n. ant.

Cum juxta Rubricas Ritualis Romani absque 1102 Missa quantum fieri potest defunctorum corpora non sint sepelienda, poterit præsentè cadavere unica Missa sollemnis pro defunctis celebrari feria secunda post Pascha, aut Pentecostes. Hac tamen Missa non decantabitur in duplici primæ classis haud festivo, si corpus præsens fuerit, aut pridie sepultum; *Sac. Rit. Congreg. 2. Sept. 1741. in Aqueen.* (Aut pridie sepultum: etiam sine Missa, & sine Officio, ut aliquando accidit ob rationabilem causam, videlicet ob temporis angustiam &c. *Rit. Rom. de exequiis;* Vide n. 75.

In Missis quotidianis, quæ pro defunctis cele- 1103 brantur, possunt quidem plures dici orationes quam tres, sed curandum ut sint numero impares, & aliquando pro illa *Deus venia largitor* impune subrogabitur alia, verb. gr. pro patre, matre &c. dummodo ultimo loco dicatur *Fidelium*. Insuper Anniversaria adimplenda non sunt infra octavas privilegiatas; *Sac. Rit. Congreg. 2. Sept. 1741. in Aqueen.* (Curandum ut sint numero impares: An id faciendum in Missis vivorum, Vide n. 19. & 858.

In Missis defunctorum, seu ut utar verbis decreti 1104 in paramentis nigris, non ministratur Eucharistia per modum Sacramenti, scilicet cum particulis præconsecratis, extrahendo pyxidem a custodia: potest tamen ministrari per modum Sacrificii, prout est, quando fidelibus præbetur communio cum particulis infra eandem Missam consecratis; *S. R. C. 2. Sept. 1741. in Aqueen.*

Etsi decretum hujus Sacre Congregat. de annis 1105 1707. præcipiat, quod in altari, ubi est publice expositum SS. Sacramentum, tempore Sacrificii Crux de more collocetur; non est tamen in viridi observantia, & Patriarchales Ecclesie Urbis oppositum servant. Supervacuum enim adjudicari Imaginis exhibitionem, ubi prototypus adoratur. Et hæc de causa Instructio pro Oratione quadraginta horarum Clem. XI. Benedicti XIII. & Clem. XII. Summ. Pontificum edita sub silentio præterit, an locanda, removendave sit hujusmodi Crux, linquens quemlibet in sua praxi; *S. R. C. 2. Septemb. 1741. in Aqueen.* Benedicto Papa XIV. 16. Julii 1746. Const. quæ incipit *Acceptimus*, corroborante; Vide n. 842. & 1064.

Commemorationem de SS. Sacramento tempore 1106 sollemnis expositionis posse fieri in Missa de festo duplici, non primæ, vel secundæ classis, declaravit

ravit Sac. Rit. Congr. Insuper Sanctorum Reliquias non esse collocandas super altari, in quo recipiatur SS. Sacramentum publicæ venerationi est expositum; Sac. Rit. Congr. 2. Sept. 1741. in *Aquen.* Et antea per *Constitutionem Quadraginta Horarum* Clementis XI. Benedicti XIII. Et Clem. XII. quæ data fuit die 1. Sept. 1736. incip. *italice Essendo state fatte* §. v. (In Missa: privata, intellige etiam Sacramentum expositum sit in pyxide publica caussa; Vide n. 1223.

1107 Possunt adimpleri quilibet fundationes, sive in honorem Sanctorum, sive pro defunctorum liberatione, Missam de die celebrando, quando & Missæ Sanctorum, & defunctorum prædictæ ab occurrente primæ vel secundæ classis solemnitate, aut festivo die quoad forum impediuntur; Sac. R. C. 2. Sept. 1741. in *Aquen.* (Quilibet fundationes: cave ne intelligas anniversaria defunctorum, quæ debent transferri, ut in n. 19. Et 1381. seq.

1108 Tertia oratio in Missa dicenda ad libitum Sacerdotis potest esse vel de Sancto, vel de SS. Sacramento, vel de Patrono, de Passione, de Cruce, &c. S. R. C. 2. Sept. 1741. in *Aquen.* Vide n. 869.

1109 Officia Sanctorum ad libitum incidentia in die impedita in perpetuum non possunt figi, seu locari perpetuo in alia die ab Ordinariis locorum designanda, Sacra Congr. inconsulta: nec circa hoc verificatur decretum de anno 1703. revocans in hoc aliud decretum generale de anno 1628. S. R. C. 2. Sept. 1741. in *Aquen.* (Sacra Congregatione inconsulta: semel vero, & pro semper potest Ordinarius assignare, non immutata tamen lege Sanctorum ad libitum; Vide n. 1215.

1110 Debet fieri in tota diocesi Officium cum octava Titularis Ecclesiæ cathedralis, aut Patroni; S. R. C. 2. Sept. 1741. in *Aquen.* (In tota diocesi: a toto Clero tam seculari, quam Regulari, sub ritu primæ classis, etiam a Monialibus; sed isti, & istæ non tenentur ad octavam; Vide n. 540. 550. 1132. Et 1181.

1111 Hymnus *Ite Confessor*, quando festum alicujus Confessoris habens octavam transferitur, sed non ultra octo dies, dicendus est cum versu, *meruit beatas scandere sedes*, ab iis tantum, quibus a Brevariæ Rubrica injunctum est: nec prædicta mutatio fiet, quando Officium festivum Sancti habentis octavam, non ultra octavam transferitur, quia tota octava nihil aliud est, quam extensio ipsius festi, & ideo versus idem per reliquis octavæ dies, qui forte supererunt, retinebitur: S. R. C. 2. Sept. 1741. in *Aquen.* Vide n. 542. Et 752.

1112 In festo translato Stigmatum S. Francisci nulla est facienda mutatio in Hymno; quæ quidem mutatio servanda modo est in festo S. Joachim, Dominica infra octavam Assumptionis celebrando; S. R. C. 2. Sept. 1741. in *Aquen.* (Nulla est facienda mutatio: scilicet versu pro Stigmatibus ad Vesperas erit sequens: *Hac die letus meruit Beata vulnera Christi, pro Meruit supremos Laudis honores*, vel *Meruit beatas scandere sedes*. Ad Laudes vero, *Christi recipit stigmata*, loco *Migravit inter gydera*. Rub. Brev. prop.

1113 Canonici extra Chorum Officium persolventes non tenentur ad Psalmos graduales, penitenciales, ad Officium defunctorum, B. M. V. &c. quæ quidem

Officia sunt onera tantummodo ex præcepto implenda in choro; S. R. C. 2. Sept. 1741. in *Aquen.* (Extra chorum: & in choro hodie non possunt cogi, neque per Constitutiones Synodales, neque per consuetudines; Vide n. 196. 1207. Et 1310.

Festa, quæ perpetuo in aliam diem translata sunt 1114 & remissa, pronuntiari debent in Martyrologio eo ipso die, quo celebrantur, non eo quo notantur; S. R. C. 2. Sept. 1741. in *Aquen.* (Eo ipso die, quo celebrantur: Quid si talia officia transferantur pridie quam celebrantur? Vide n. 994.

Organa non silent, quando Ministri altaris, Diaconus scilicet, & Subdiaconus utuntur in Missa Dalmatica, & Tunicella, licet color sit violaceus; S. R. C. 2. Sept. 1741. in *Aquen.* (In Missa: silent vero ad Vesperas Dominicæ III. Adventus, quæ dicitur *Gaudete in Domino*, & IV. Quadragesimæ, quæ dicitur *Latare Jerusalem*. Carem. Epistolæ. 1. 2. 8. num. 2.

Ubi festum S. Petri ad Vincula, vel conversionis 1116 S. Pauli est Titulus Ecclesiæ, semper per octavam facienda est commemoratio distincta alterutrius, prout in die festo, non autem unica communis per antiphonam *Petrus Apostolus* &c. S. R. C. 2. Sept. 1741. in *Aquen.* (Facienda est commemoratio: per antiphonam in die S. Petri ad vincula pro S. Paulo, tam in Vesperis, quam in Laudibus; *Sancte Paule Apostole*, &c. Vers. *Tu es vas*, &c. Oratio: *Deus, qui multitudinem gentium*. In die vero Conversionis S. Pauli pro S. Petro in Laudibus, & Vesperis: *Tu es Pastor* &c. Resp. *Tu es Petrus*. Oratio: *Deus, qui beato Petro* &c. Rub. Brev. prop.

Si Episcopus non sit primum consecratus pro 1117 Ecclesia cui preest, sed per alia, a qua ad præsentem fuerit translatus, Missa, quæ habetur in Missali, celebranda est in Ecclesia, cui fuit ultimo loco præpositus, recurrente die, quo Papa eum talis Ecclesiæ præfecit. Exempla habentur in electione Summi Pontificis. Festumque hujusmodi erit annuntiandum cum termino translationis; S. R. C. 2. Sept. 1741. in *Aquen.* (Missa: ut in Missali Romano de Anniversario &c. exceptis diebus solemnibus, ut in n. 818.

In Festo S. Thesæie lectiones primi nocturni sunt 1118 de Scriptura, non de communi. S. R. C. 2. Sept. 1741. in *Aquen.*

In die octava dedicationis Ecclesiæ lectiones pri- 1119 mi nocturni sunt de communi, & non de Scriptura. S. R. C. 2. Sept. 1741. in *Aquen.* (De communi: quæ lectæ fuerunt die Festo. Vide n. 989.

Petuum fuit, an possint Regulares, cujuscum- 1120 que sint Ordinis, intra limites Parochiæ, & extra ambitum propriæ suæ Ecclesiæ, absolutiones defuncti facere, eumque incenso adolere, etiam ad id faciendum rogati sint a parentibus defuncti, vel a Magistratibus Civitatis, quando agitur de funeribus unius & Magistratibus; & si contra jus parochiale supradictas functiones palam, & publice, deposito feretro in vico facere præsumant, quam pœna plectendi sint? Et responsum fuit negative quoad primam partem: Parochi jurisdictionem super defuncto durat quousque transeat in aliorum jurisdictionem: non transit autem in jurisdictionem Regularium, nisi quando pervenit ad fores eorum Ecclesiæ; Sa-

era Cong. Concilii 28. Februarii 1708. in Sutrina, & 26. Martii 1711. in Montispolitani. Et sicut non licet Parocho, depositio feretro ante limen Ecclesie Regularium, consuetas recitare preces supra cadaver; S. R. C. in Camerin. 1. Septemb. 1708. ita non poterunt Regulares antequam vere, & realiter sit cadaver intra limites propriæ jurisdictionis, super illud absolvere, depositio feretro in vico, qui actus ad summum unice spectaret ad Parochum. Ad secundam vero partem poena consultus erit pecuniaria, quia agitur de re mere jurisdictionali juxta alias in similibus statutas, prout ex decreto diei 21. Martii 1609. quod inflixit poenam centum aureorum Regularibus pulsantibus campanas in Sabato S. ante Ecclesiam Matricem; S. R. C. 2. Sept. 1741. in *Aguen*. Decretum S. R. C. prohibens prædictam Campanarum pulsationem extat sub n. 774. una cum Constitutione Leonis Papæ X. Vide etiam num. 262.

- 1121 Consuetudo deferendi in processionibus Reliquiarum SS. Crucis manibus operis cum velo a spualibus pendente potest retineri. S. R. C. 16. Septem. 1741. in *Barcaren*. (Cum velo: sub baldachino, præcedentibus duobus thuriferariis; ut de sacris Spinis statuitur. Clerus ac populus incedere debet aperto capite. Episcopus vero cum mitra. Vide n. 255. 609. & 621.

- 1122 Regulares etiam si recitent Officium juxta ritum Calendarii Cleri Sæcularis civitatis, non teneantur ad recitationem Officii de octava Patroni loci, vel Titularis principalis. S. R. C. 16. Sept. 1741. in *Panorm*. in una Ordinis Cler. Reg. Theat. (Non teneantur ad octavam: An teneantur ad Officium, & quomodo? Vide n. 540.

- 1123 Festa Sanctorum, quibus concessa est octava perpetuo translata, & ab assignato culibet illorum die perpetuo amota, celebranda sunt sine octava, si de ea nihil remaneat, vel cum residuo illius, si de ipsa aliqui tantummodo dies supererunt. S. R. C. 17. Sept. 1741. in *Panormit*. in una Ordinis Minor. de Obs. Ref. S. Francisci. Vide n. 1071.

- 1124 An festis, quibus concessa est Indulgentia, attempta eorum perpetua translatione, transferri etiam possit Indulgentia, ut multi prætendunt virtute Constitutionis Leonis X. quæ incipit *Exposuit*, sub die 23. Julii 1518. in qua prope finem habentur hæc verba: *Ac volumus, ut quoties dictarum festivitatum, & octavarum earundem celebrationes quolibet ex causa, etiam extra tempus transferrentur, etiam Indulgentia dictas Ecclesias in festivitatis hujusmodi, & per earum octavas visitantibus pro tempore concessa ad tempus celebrationis hujusmodi sint, & censeantur translata?* Et responsum fuit: Translato Festo unice quoad Officium non transferatur Indulgentia tali Festo concessa. S. R. C. 16. Septem. 1741. in *Panormit*. in una Ord. Min. Observ. Ref. S. Francisci.

- 1125 Decreta, quæ statuunt non esse transferendos ad annum sequentem Sanctos illos, qui in fine anni supererunt, intelligenda sunt non solum de semiduplicibus, sed etiam de duplicibus, sive ab accidentali, sive a perpetuo occurrenti impedimento eorum celebratio fuerit impedita. S. R. C. 16. Sept. 1741. in *Panormit*. in una Ord. Min. Observ. Ref. S.

Francisci. (Ad annum sequentem: communem, non vero ecclesiasticum. Sed consideranda sunt tamquam simplicia, retento suo ritu, ut in n. 963. & 1311. A perpetuo occurrenti impedimento: ut est cum alia dies non remaneat pro se fixa assignanda, sicuti pluries imperando in hac circumstantia statuit Sac. Cong. Vide n. 1190. & alios ibi notatos. Quid fieri debeat, si dies S. Silvestri occurrerit cum Festo Dedicationis Ecclesie? Vide n. 1194.

Non est omittendus in fine cuiusvis Horæ Vers. *Fidelium anime* &c. quando post eam immediate dicitur Missa, sed servandus adamussim textus Rubricæ 30. Brev. Romani sub num. 3. S. R. C. 14. Apr. 1742. in *Thelesina*. (Servanda sunt Rubricæ: versus nempe *Fidelium anime* &c. dicitur post *Benedicamus Domino*, & responso *Deo gratias*. Qui versus *Fidelium* non dicitur post *Benedicamus Domino* ad Primam ante *Pretiosa*, & ad Completorium ante versus *Benedicite*; Rub. Brev. hic cit.

Ex vi aut lege Cæremonialis Episcoporum non prohibetur Episcopo, ut propria utatur sede, quæ desuper umbraculum, seu baldachinum dependeat, dum divinis assistit, vel per se ipsum peragit, SS. Sacramento super altari palam exposito: dummodo genuflexiones tunc præscriptas, debitasque reverentias adamussim observet, atque aperto capite in signum reverentiae saltem assistat. Sacra R. Cong. 9. Julii 1742. in *Conimbricen*. (Aperto capite: & conveniens esset, ut staret semper durante Officio, & nunquam sederet. Quod si ob longitudinem officii præstare non poterit, non omitat saltem detecto capite existente SS. Sacramento Divinis Officiis assistere. Similiter conveniens esset, ut non cappa tantum indutus, sed amictu, alba, cingulo, stola, & pluviali albi coloris interesset. *Cærem. Episc. lib. 2. cap. 33. nu. 15. & 33.*

Il Vescovo di Veroli con ogni maggior ossequio rappresenta al PEE. VV. che celebrandosi il 4.º primo Maggio la festa della dedicatione della cattedrale, da antico tempo fu fissato per la festa de' SS. Apostoli Filippo, e Giacomo il dì 5.º di detto mese. Ed essendo poi stato ordinato l'officio di S. Pio V. credette il clero di detta città di dover trasportare detta festa de' SS. Apostoli alli 11. dello stesso mese, e così pratica presentemente. E perchè alle volte detta giornata dell'undeci cade in Domenica, supplica perciò PEE. VV. a degnarsi di prescrivergli precisamente, se debba in avvenire far celebrare la festa de' SS. Filippo, e Giacomo il giorno del 5.º di Maggio, secondo era lo stile; o pure seguitare a farla celebrare il dì undici, quantunque sia Domenica. Che etc. S. R. C. respondit: De officio SS. Apostolorum fieri debet die quinta ipsis jam pridem assignata, etiam in occursu Dominicæ, & de altero de S. Pio V. die xi. tamquam propria. Eadem S. R. C. 9. Julii 1742. in *Verulana*. (Tamquam propria: & fixa; & præsens decretum, licet particulare habet a generalibus suum fundamentum. Vide n. seq. & 1178.

Modernus Episcopus Tergestinus S. R. C. humilissime supplicavit, quatenus infrascriptum dubium declarare dignaretur, nempe: *Singulis annis in diebus Tergestina die 19. Junii celebratur ritu duplici festum S. Nazarii Pp. & Conf. ritu vero semiduplici festum S. Juliane de Falconeris, & festa SS. Achaii, & Sati.*

Et Soc. Mart. *Queritur*, inquam, an officium S. Juliani de Falconeris posset celebrari semper 23. Junii, & officium SS. Achab, & Soc. Mart. die 20. Junii, quibus diebus aliunde deberet fieri Officium de ea, ita ut dies 20. & 23. sit dies tamquam propria eorumdem Sanctorum, ad exclusionem alterius translati Sancti, qui potest aliquando contingere, & sic de aliis, qui sunt omnes simul 48. quolibet anno in prefata diocesi; & insuper an occurrentia in illa officia duplicia in die Dominico possint celebrari tali die, ac si esset illorum propria? Et responsum fuit affirmative in omnibus. S. R. C. 28. Julii 1742. in Tergestina. Vide num. ant.

1130 D. Mattia Eremita Camaldolense di Monte Corona al presente Priore dell'Eremo S. Maria degli Angeli di Nola in Regno, oratore umilissimo dell'EE. VV. riverentemente espone, come in tutta la sua Congregazione vi è l'abuso, che nella processione del Corpus Domini si porta il Venerabile dal celebrante col solo umale, e senza altra assistenza ed ministri con indumenti sacri, che d'un solo clericico, che porta il turribulo, ed un altro, che sostiene l'ombrella appresso, lo che pare sia contro le Rubriche, e l'uso universale di S. Chiesa, ed anche di poca venerazione, detto, e rispetto verso Gesù Sacramentato: che però supplica EE. VV. volersi compiacere d'istituire tanto l'Oratore, che tutta la detta sua Congregazione, della maniera propria, colla quale si deve fare non solo detta processione del Corpus Domini, ma anche quelle del giovedì, e venerdì Santo, per potere in avvenire correggere gli abusi, ed errori fin al al presente commessi. Che &c. Responsum fuit a S. R. C. Præcedit Grux hastata a Religiosa cotta induto delata inter Ceroferarios cotta pariter indutos: Sequuntur viri Religiosi bini incedentes, qui in solemnitate Corporis Christi, monasterii cappis depositis, post communionem celebrantis, sumunt non in choro, sed in alio convenienti loco superpelliceum, cerosos accensos gestabant. In processionibus vero; quæ fiunt feria v. in Coena Domini, & feria vi. in Parasceve, quia hæ intra Ecclesiam peraguntur, cum cappis monasticis procedunt. Post digniores religiosos succedunt duo Thuriferarii itidem cum cottis, qui thuribula cum incenso fumigantia lente ducent ante celebrantem, facie, non dorso ad Sacramentum semivisa in incessu. Tandem advenit celebrans pluvialis, ac velo humerali albo amictus, deferens Sacramentum inter ministros sacris vestibus, sed sine manipulo, indutos, fimbrias pluvialis hinc inde elevantes, qui alternatim una cum eodem celebrante psalmos submissa voce recitabant. Supra celebrantem Sacramentum portantem decoratur omnino baldachinum quaternis saltem hastis instructum, quæ a totidem Religiosis superpelliceo indutis in festo Corporis Christi eleventur. Feria autem sexta in Parasceve deferri poterit baldachinum a Religiosis sine cotta: quia die celebrans non sumet pluviale, ministri autem celebrantis, cum non utantur planetis plicatis, tum solemnii illius die officio, tum processioni cum superpelliceo assistant. Cerei extinguuntur postquam reconditum fuerit Sacramentum, & feria sexta in Parasceve, postquam fuerit a celebrante consumptum, nec cessabit campanarum sonitus, ubi

ab Ecclesia non prohibetur, nisi post sacram actionem absolutam. Quod si ad hujusmodi supplicationes convocent confratres alicuius sodalitati, hi sacco induti designari poterunt ad deferendum baldachinum, supplendo vices religiosorum alia munia obuentium. In iis cenobis, seu religiosis familiis, in quibus parva monachorum manus sit, assistentes celebrantis poterunt incedere cum superpelliceo: sed nunquam fas sit, ut omittatur baldachinum, semper deferendum ut supra, sive a Monachis, sive a confratribus. S. R. C. 15. Sept. 1742. in una Ord. Erem. Mont. Coronæ. Vide num. 8.

Si festum alienius Sancti erit tamquam Patroni loci, electi a clero, & populo, &c. illius loci cum approbatione Episcopi vigore Constitutionis Urbani VIII. anno 1642. quæ incipit *Univeris*, juxta decreta S. R. C. tunc festum prædicti Sancti erit de præcepto observandum & celebrandum ab incolis totius loci, etiam a suburbanis, alias negative; S. R. C. 15. Sept. 1742. in Tridentina. (Cum approbatione Episcopi: mediante Concilio generali civitatis vel loci, non autem ab officialibus solum. Vide n. 243. & 288.

Si festum prædictum erit de patrono loci &c. officium erit celebrandum sub ritu primæ classis cum octava ab omnibus sacerdotibus secularibus ejusdem. Si vero festum &c. erit titularis illius tantum Ecclesiæ parochialis, officium celebrandum erit sub ritu primæ classis ab iis sacerdotibus tantum cum octava, qui additi sint servitio Ecclesiæ illius parochialis, & non ab aliis. S. R. C. 15. Sept. 1742. in Tridentina. (Cum octava: a Regularibus vero sub eodem ritu, sed sine octava ex præcepto. Vide n. 552. (Ecclesiæ parochialis, secus autem de cathedralis Ecclesiæ titulo; Vide num. 1110. (Sacerdotibus tantum cum octava, qui additi sunt servitio Ecclesiæ: vel beneficio, etiam tenuissimo, vel simplici gaudent. Vide n. 1174.

Quando non constat, officia, quæ recitantur in aliqua diocesi, a S. Sede Apostolica concessa esse, queritur, an licite possint omnes dioceses de illis talia officia habere, vel illa dioceses debeat cessare a tali recitatione? Et Sac. Cong. respondit Serventur decreta edita super officiorum recitatione. Qui autem particularia officia recitare desiderant, instent pro illorum approbatione, & concessione; S. R. C. 1. Dec. 1742. *Polonia in una Ord. Carmel. Escalcateat.* (Serventur decreta edita &c. quæ tollunt talium officiorum recitationem post Bullam S. Pii Papæ Quinti. Vide num. 216.

Festa, quæ sunt ritus duplicis, non celebrantur sub alio ritu, quam ritu duplicis minoris, nisi constet de diversa concessione. Festa tamen secundaria patronorum minus principalium, si celebrentur cum solemnitate, habent in se naturam duplicis majoris, & qualitatem duplicis minoris, si absque solemnitate peragantur. Symbolum autem in Missis recitandum non est, nisi in iis Ecclesiis, in quibus aut sacrum eorum corpus, aut insignes reliquie asservantur; S. R. C. 1. Dec. 1742. *Polonia in una Ord. Carmel. Escal.* Insignes reliquie, quæ sint; Vide num. 215.

Cum ex Synodo Provinciali Regni Poloniæ anno 1628. die 22. Maii constitutum sit, ut festa aliqua

a clero, & populo, cultu ac veneratione solemniter celebrantur, quemnam ratione talis solemnitatis ritum habere debent? quia aliqua dioceses tribuunt ipsi duplicem majorem, alia duplicem minorem, tamen in occurru cum duplici minori dant illis integras utrasque Vesperas: proinde ob universitatem quinam illis ritus debetur? Et responsum fuit: Ad observandam uniformitatem instent in *S.R.C.* pro elevatione officiorum a ritu duplici minori ad duplicem majorem in festis a provinciali Synodo regni Poloniæ designatis, & interim serventur rubricæ tam de occurritia, quam de concurrentia festorum: quæ ex ritu officii, non autem ex apparatu, & concursu propriam, & veram desumunt solemnitatem; *S. R. C. 1. Dec. 1742. in una Ord. Carmel. Excalceat.* (Non ex apparatu, & concursu propriam, & veram desumunt solemnitatem: quoad ritum & dignitatem, at integræ vespere conceduntur ex Rubrica XI. de concurrentia officii n. 2. & fortius si festa sint in populo de præcepto; Vide num. 522. 1140. & 1150. Festa vero a supradicta Synodo statuta, sunt quæ sequuntur: S. Martini Episcopi 11. Novembr. S. Nicolai Episcopi 6. Decemb. S. Annæ 26. Julii S. Mariæ Magdalene 22. Julii. S. Agnetis V.M. 21. Januarii. S. Margaritæ V.M. 20. Julii. S. Catharinæ V.M. 25. Novembris. Syn. Prov. Poloniæ sess. 3.

- 1136 Cum in Synodo provinciali constitutum sit, ut in Adventu singulis diebus celebretur Missa primaria de Beata Virgine, quæ vocatur *Rorate*, utrum in duplicibus possit dici Missa eadem privatim, & in Dominicis Adventus, & in festis primæ, vel secundæ classis secundum institutum ejusdem Synodi, utrum ut solemniter cum oratione unica, *Gloria, & Credo*, an vero cum orationibus Dominicæ, vel aliarum canenda sit, & præcipue in illis Ecclesiis, ubi non est consuetudo cantandi duas, sed tantum unam Missam? Et responsum fuit, tum ad primam, tum ad secundam dubii hujus partem negative, *S. R. C. 1. Decemb. 1742. Poloniæ in una Ord. Carmel. Excalceat.* (In Adventu singulis diebus: An comprehendant novem dies ante Natalem Domini, require n. 348.

- 1137 Cantata Missa solemniter de aliquo Sancto, ut est de S. Ioseph in Polonia, ob concursum populi, & Indulgentias, licet solemnitas, & expositio SS. Sacramenti adesset, color paramentorum in Missis privatis, nullo habito respectu colori adhibito in quavis Missa votiva solemniter, semper si esse debet, qui convenit officio in illa die occurrenti, etiamsi violæus; *S. R. C. 1. Decemb. 1742. Poloniæ in una Ord. Carmel. Excalceat.* (Et expositio Sacramenti adesset: in ipsomet altari; Vide n. 1255.

- 1138 An celsitudinis Regalis Eminentissimi Ludovici Domini Cardinalis Infantis Hispaniarum Toletanæ & Hispalensis Ecclesiæ administratoris, ac possessoris, licet sacris destituti ordinibus, nomen in canone Missæ, Collectæ, & Præconio sit exprimendum? Et responsum fuit affirmative; *S. R. C. 19. Januar. 1743. in Hispalen.* (Administratoris, ac possessoris: Quid de administratore tantum, vel alio superiore; Vide num. 307.

- 1139 Cum sub die 22. Aprilis 1741. obtenta fuerit facultas pro servanda in posterum uniformitate in cremis sub dominio Reipublicæ Venetiarum reci-

tandi officium Patrocinii Beate Mariæ Virginis pro die 13. Novembris, utpote minime impedita ab alio officio, modo competentem est, illam diem fuisse jam assignatam ab hac Sacra Rituum Congregatione Sancto Andree de Avellino pro decretum sub die 21. Julii 1739. obtentum a Congregatione Cassinensi pro omnibus sub regula S. Benedicti militantibus, ideoque dubitatum, an hoc non obstante, possit recitari prædictum officium Patrocinii illa ipsa die 14. Et si non possit, supplicatur pro assignatione Dominicæ tertiæ Novembris. Responsum fuit: Possit recitari Officium Patrocinii B. M. V. die 14. Novemb. & remitti ad aliam diem non impeditam officium S. Andree de Avellino; *S. R. C. 19. Januar. 1743. in una Ord. Erem. Camaldul. Montis Coronæ.* Hoc decretum est generale. Vide num. 1083, & 1178.

Cum apud Camaldulenses Montis Coronæ celebraretur 16. Novembris officium SS. Martyrum Joannis, & Benedicti Eremitarum dictæ Congregationis jam a S. Sede specialiter eis indultum sub ritu duplici secundæ classis, & cum die sequenti haberetur officium S. Gertrudis Virg. jam concessum post annos pariter sub ritu duplici secundæ classis pro omnibus sub regula S. P. Benedicti militantibus; dubitatur, utrum stante Rubrica tit. xi. num. 2. in fine de concurrentia, sit præponendum cum secundis Vesperis integris officium dictorum Sanctorum Martyrum, utpote celebrandum tantum in dicta Congregatione Camaldulensi, officio dictæ S. Gertrudis Virginis, quod celebratur generaliter in tota Religione Benedictina? & responsum fuit, esse præponendum cum secundis Vesperis integris officium SS. Martyrum officio S. Gertrudis; *S. R. C. 19. Januar. 1743. in una Cong. Camald. Montis Coronæ.* (Esse præponendum cum secundis vespere integris: ratione magnæ solemnitatis, ex *Rub. Brev. cit.* S. R. C. num. 522. & 1135.

Festum principale S. Romualdi apud Camaldulenses est principale in die dormitionis ejus in Domino 19. Julii, non vero translationis sui corporis die 7. Februarii, & festum hoc dormitionis tantum celebrandum est cum octava; *S. R. C. 19. Jan. 1743. in una Ord. Erem. Montis Coronæ.*

Cum per Rubricas, & decreta statutum sit, quod Quadragesimæ, Adventus, & vigiliarum temporibus, nec non in diebus Rogationum occurrente aliquo festo duplici, vel semiduplici, celebratur Missa dictarum feriarum post Nonam, cum per Constitutiones teneantur Camaldulenses Montis Coronæ celebrare Missam conventualem post Nonam in Quadragesima, & non sit consuetudo celebrandi post Nonam aliis temporibus, dubitatur, an prædicta Missa feriarum remitti possit ad aliud tempus, an potius relinquenda, cum non adsit aliqua obligatio apud illos eam celebrandi? Responsum fuit, observandum esse decretum diei 22. Januarii 1701. in quo prohibetur celebratio Missæ vigiliarum & post Primam, sed servandas esse Rubricas, in quibus præscribitur post Nonam; *S. R. C. 19. Januar. 1743. in una Cong. Camald. Montis Coronæ; Vide num. 740.*

Cum in Ecclesiis Camaldulensium Montis Coronæ non adsit consuetudo celebrandi Missam post No-

Nonam in feria quarta cinerum, & cum rubrica, ac decreta præcipiant benedictionem publicam sacrorum cinerum fieri debere post Nonam, dubitatur, an remitti possit ad aliud tempus, nempe post Tertiam hæc benedictio, aliter post consuetudinem apud illos introducta? Responsum fuit, observandum esse decretum 22. Januarii 1701. in quo prohibitum fuit fieri cinerum benedictionem post Tertiam: sed servandas esse Rubricas, in quibus præscribitur post Nonam; *S. R. C. 19. Jan. 1743. in una Cong. Camald. Montis Coronæ; Vide n. ant. & 740.*

- 1144 Cum Rubrica, & decreta præcipiant Matutinum diei commemorationis omnium fidelium defunctorum recitari debere post Laudes officii currentis, & cum hac ordinatio videatur pro Monachis Camaldulensibus Montis Coronæ nimis onerosa, quippe qui ad duas horas per noctes semper protrahant consuetum matutinum cum Laudibus, dubitatur, an prædictum Matutinum defunctorum remitti possit ad summum mane ante Primam immediate, vel recitari permittatur in die festivitatis omnium Sanctorum post Completorium, uti ex antiqua consuetudine moris est apud illos in similibus? Responsum fuit, observandum esse decretum 22. Januarii 1701. in quo præscribitur non posse recitari in choro Matutinum defunctorum in die omnium Sanctorum, sed servandæ sunt Rubricæ; *S. R. C. 19. Jan. 1743. in una Camald. Montis Coronæ.* (Servandæ sunt Rubricæ: scilicet post Laudes exclusis circumstantiis, de quibus Vide *num. 21. sed præcipue n. 1202.*

- 1145 Pax danda est magistratibus secularibus solemniter assistentibus Missæ conventuali in Ecclesiis tam secularibus, quam regularibus, sed cum instrumento ab eodem ministro, qui illum per osculum deferret dignitatibus, & canonicis, cæterisque choro interessentibus, & non per diaconum; *S. R. C. 23. Martii 1743. in Barchin. Vide n. 5. 10. & 84.*

- 1146 An Mazzerii, & Virgarii Magistratus secularis in processionibus Corporis Domini Nostri Jesu Christi, & aliis, in quibus dictus magistratus assistit, & aliqui ex personis, quæ magistratum componunt, hastas baldachini deferunt, & reliqui Magistratus cum suo capite Episcopum subsequuntur, incedere debeant ante illos baldachinum deferentes, ita quod ante dictos Mazzerios, & Virgarios incendant Sacerdotes faces, & insignia Pontificalia portantes, seu potius illi incedere debeant ante dictos sacerdotes, aut extra lineam processionis aliam facientes a lateribus illorum, vel post Episcopum ante reliquum majorem numerum Regitorum cum suo capite, in quibus potius corpus Magistratus representatur? Et responsum fuit, Mazzerios autem in processione Sanctissimi Corporis Christi incedere debere non ante, sed hinc inde prope baldachinum; *S. R. C. 23. Mart. 1743. in Barchinonæ. Vide n. 10. & 151.*

- 1147 An Subdiaconus, vel alius quicumque minister, qui inter Missarum solemniam, vel alio quovis casu petit benedictionem a prælato, pro incensu, seu aqua, possit, seu debeat invertere ordinem Pontificalis Rubricæ, qua jubetur, ut dicat: *Benedicite Reverendissime Pater*, & dicere Brachare tempore præsentis, *Benedicite Serenissime Pater*; Et re-

sponsum fuit, servetur Cæremoniale Episcoporum *lib. 1. cap. 3. S. R. C. 11. Maii 1743. in Bracharen.* (Servetur Cæremoniale Episcoporum: ubi habetur: *ut cum Acolythis, sive cæremoniariis offert thuribulum cum prunis ardentibus sinistra, naviculam autem cum thure, & cochleari dextera, ad Episcopum, aut celebrantem, illico adit, vel primus Presbyter assistens, vel si Episcopus celebrans est apud alium, Diaconus Evangelii, & accipit de manu prædicti Acolythi naviculam semipæram, & cochlear in ea existens, cum oculo cochlearis, & manus Episcopalis, offert eam Episcopo dicens: Benedicite Pater Reverendissime: Episcopus vero, accepto cochleari, sumit cum eo ter ex navicula thus (qui purus esse debet, vel si aliqua addantur, advertatur, ut quantitas thuris longe superet) illudque etiam ter in thuribulum immittit dicens interim: Ab illo benedictio, in cujus honore cremaberis. Quæ quidem benedictio, & verba omittuntur præsentis Sanctissimi Sacramento exposito, & thuribulum porrigitur absque oculis, similiter quando per Cæremoniarium, vel Acolythum, ut in Missis eorum, vel per Subdiaconum, ut in Missis defunctorum, ponitur thus pro elevatione; Cærem. Episc. lib. 1. cap. 23.*

An illa antiphona: *Ece Sacerdos magnus*, quæ 1148 dici debet ex dispositione Pontificalis Romani in ingressu, & receptione prælatorum in suis civitatibus, debeat repeti toties, quoties iidem prælati ingrediuntur Ecclesiam cathedrali ad actus pontificales peragendos? Et responsum fuit: Servetur consuetudo; *S. R. C. 11. Maii 1734. in Bracharen.* (Ecce sacerdos magnus: quod vocatur Responsorium tono octavo modulandum, vel antiphona: *Sacerdos & Pontifex &c.* Si prælatus non esset Episcopus, puta Diaconus Cardinalis, cantatur Responsorium tono septimo: *Fidelis namque &c.* Et si essent duo vel plures, tono octavo canitur: *Vos estis cives &c.* Pontif. Rom. jussu Benedicti Papæ XIV. *par. 3.* Ordo ad recipiendum Prælatum, vel Legatum.

Festa Beatæ Cunegundis, ac S. Stanislai Kostkæ, 1149 quibus pro Regno Poloniæ, magno Ducatu, adnexisque provinciis, Dominicum post 24. Julii; & 13. Novembris respective assignavit, non utique in sequentem Dominicum transferenda, sed ipsismet diebus 24. Julii, & 13. Nov. fore celebranda, quando ipsi dies in Dominica incidunt; *S. R. C. 11. Maii 1743. in Polon. Vide n. 1128.*

Attenta dignitate personæ, licet æqualitas ritus 1150 sit inter festum S. Marci, & SS. Apostolorum Philippi & Jacobi, & S. Joseph, officium vero de Patrocinio S. Joseph est recitandum, si cum prædictis solemnitatibus occurrat; *S. R. C. 11. Maii 1743. in Senen. Vide num. seq. 1087. & 1237.*

Occurrente Patrocinio S. Joseph cum S. Marco, & 1151 SS. Apostolis Philippo & Jacobo, Vesperæ non sunt dimidiandæ, sed persolvendæ integræ de Patrocinio, attenda dignitate S. Joseph; *S. R. C. 11. Maii 1734. in Senen. Vide num. ant. & seqq.*

Patrocinium S. Joseph non potest transferri ad 1152 aliam diem, quando non habet locum in Dominica tertia post Pascha, ut in Senensi, ob occurrence festi altioris ritus, vel dignitatis, sed pro eo anno

anno omittatur ex novissimo hujus Sac. Cong. decreto in una Einsidlensi 3. *Maii* 1736. S. R. C. 11. *Maii* 1743. in eadem Senen. (Non potest transferri quia non ex præcepto, sed ex concessione recitatur; Vide num. 989. & 1237.

- 1153 In oratione *Aucuis*, & suffragiis præponendus est S. Joseph Apostolus Petro & Paulo, ut præscribitur in Litaniis majoribus; S. R. C. 11. *Maii* 1743. in Senen. (Præponendus est Sanctus Joseph Apostolus: Nomen quoque Sancti Michaelis Archangeli, quod quidem intelligi potest de omnibus Angelis, ex hoc, aliisque S. R. C. decretis sub num. 522. & Rub. Miss. ante orationes.

- 1154 Primaria festa S. Joannis Baptistæ, & Apostolorum Petri & Pauli, attentis rationibus per P. Merati sect. 3. cap. 10. num. 2. in initio decreto Sac. hujus Congregationis in Aquilejen. 21. Augusti 1688. excludunt omnia alia festa in ipsis occurrentia, excepta solemnitate Corporis Christi. S. R. C. 11. *Maii* 1743. in Senen. (Primaria festa S. Joannis Baptistæ, & Apostolorum Petri, & Pauli: idest *Nativitas*, & festum SS. Petri & Pauli excludunt quodcumque festum in ipsis occurrent, etiam primæ classis, qualia sunt festa Patroni principalis loci, seu Ordinis, nec non titularis Ecclesiæ, ac festo dedicatio, ita ut nequeat fieri officium de dicto festo, sed transferri, & respective mutari debeat in diem proximam non impediat. P. Cajetanus Maria Merati loc. cit. & S. R. C. n. 1175. Occurrente vero die sequenti titulo Ecclesiæ, vel ejus dedicatione, Vesperæ quomodo sint celebrandæ, consule n. 610.

- 1155 Ubi S. Joannis Baptistæ festum, & ejusdem decolationis memoria gaudent prærogativa patroni, vel titularis, in Missa est utique recitandum Symbolum, secus vero negative, nisi rursus adesset ejusdem Sancti insignis reliquia; S. R. C. 11. *Maii* 1743. in Senen. (Nisi rursus adesset ejusdem Sancti insignis reliquia, quæ sunt caput, brachium &c. Vide num. 215. Ubi vero adest titulus capellæ, vel Altaris, in Missa tantum solemniter dicatur Symbolum; Vide num. 412.

- 1156 Postquam a capitulo Ecclesiæ cathedralis Scalensis in suo particulari Calendario assignata fuit dies decima Novembris officio dedicationis Basilicæ Sanctissimi Salvatoris ob perpetuum impedimentum festi altioris ritus S. Theodori occurrentis die nona ejusdem mensis, ac subinde ex concessione Apostolica tali diei assignatum officium S. Andræ Avellini pro Ecclesia universalis: quapropter capitulum, & canonici prælatæ cathedralis S. R. C. demisse supplicarunt, an ipsi in prædicta die decima Novembris debeant recitare officium S. Andræ Avellini, vel dedicationis basilicæ Sanctissimi Salvatoris? Et responsum fuit: fieri officium dedicationis die decima ipsi jam pridem assignata, & ad aliam diem non impediat transferri officium S. Andræ postea concessum; S. R. C. 11. *Maii* 1743. in eadem Scalensi. (Jam pridem assignata: quia sedem propriam in assignatione acquisivit; Vide num. 1128. & 1178.

- 1157 Il Guardiano, e religiosi capuccini di Vilacco nella Provincia di Stiria, diocesi d'Aquileja, espongono riverentemente al P. E. E. VV. come essendo nato un aubbio circa il giorno anniversario della dedicatione della loro chiesa, stantechè il documento della Con-

secrazione della medesima parla in questi termini: Consecravimus anno 1643. ipsa Dominica quatuor Temporum post festum Exaltationis S. Crucis Ecclesiam &c. e dandosi alcuni anni, che fra l'Esaltazione di S. Croce, e le quattro tempora interveniva una Domenica: si domanda, se questa Domenica, che antecede le quattro tempora, o quella che immediatamente segue, debba considerarsi propriamente: ipsa Dominica quatuor Temporum, nella quale si debba celebrare l'anniversario di essa consecrazione? Sac. Cong. respondit: Dominicam quatuor temporum esse illam, quæ Sabbatum quatuor temporum immediate sequitur, non est prorsus ambigendum; Sac. R. C. 31. Aug. 1743. in Aquilejen. in una Ord. Capuci.

An diebus, quibus juxta ritum Ecclesiæ Ambrosianæ prohibetur fieri duplici, sive de solemnibus, prohibeantur etiam Missæ de Requiem. Et responsum fuit affirmative; S. R. C. 7. Decemb. 1743. in Mediolanen. (Juxta Ritum Ecclesiæ Ambrosianæ: Et id faciendum in Romana; Vide n. seq. & 423.

An Missæ pro enunciatis diebus Officium de 159 duplici, seu de solemnibus non additamentis in Calendario, & Missali Ambrosiano præscriptæ ad altaria privilegiata celebrare, animabus in Purgatorio existentibus perinde suffragentur, ac si celebrantur Missæ de Requiem? Responsum fuit affirmative; S. R. C. 31. Aug. 1743. in Mediolan. (Affirmative: ad normam Ecclesiæ Romanæ ex Const. Clem. IX. Vide n. 475.

An Regulares debeant celebrare festa perpetuo 1160 translata in illis diebus in Calendario diocesis auctoritate Ordinarii assignatis, tamquam propriis, quando in illis diebus non occurrat festum sui ordinis? Responsum fuit affirmative; S. R. C. 7. Decemb. 1743. in Mediolanen.

An festa perpetuo translata etiam si sint semiduplicia transferri possent in dies infra octavas non privilegiatas, in quibus fieri deberet de octava, tamquam in dies proprias? Responsum fuit affirmative; S. R. C. 7. Decemb. 1743. in Mediolanen. (Infra octavas non privilegiatas: Quomodo etiam infra privilegiatas; Vide n. 1184. & 1196.

In fixatione festorum attendi debet, quod præcipitur a Rubrica x. Breviarii Romani sub n. 7. de Translatione festorum, ut scilicet prius agatur de duplici, postea de semiduplici, & inter plura duplicia quod est magis solemne semper prius celebretur, sive ex ritu, sive ex dignitate majoritas illa solemnitatis proveniat; alioquin si sint omnino æqualia, unum ante aliud repouatur, & ordine quo erant celebranda in propriis diebus: eadem enim militat ratio in fixatione, quæ probaret in translatione; S. R. C. 7. Decemb. 1743. in Mediolanen. (Majoritas ista solemnitatis proveniat: sive etiam ex festis Sanctorum, qui in propriis locis, vel Ecclesiis solemniter celebrantur, aliis in Calendario descriptis; Rubr. Brev. xi. de Concurrentia Officii 2. 2. Vide n. 1017. & 1135.

An post decretum 3. Decemb. 1680. abrogatum 1163 sit aliud decretum ejusdem S. Rit. Cong. scilicet Officia Sanctorum, quæ aliquibus supersunt de mense Decembri, possent transferri in annum sequentem?

tem? Responsum fuit: Posterioribus huius Sac. Congr. decretis, quibus cautum est, ut Sancti, qui in fine anni supersunt, non sint ad sequentem annum transferendi, abrogatum fuisse decretum 7. Decemb. 1680. ideoque comprehendere sub illis etiam Sanctos, qui mense Decembris occurrentes translati supersunt, affirmare non dubitaret; *S. R. C. 7. Decemb. 1743. in Mediolan.* (Ad sequentem annum: communem, idest, a Calendis Januarii usque ad finem mensis Decembris: Vide n. 1311. Quo ritu & methodo celebrari debeant; Vide n. 963.

1164. An sit validum votum emissum anno 1726. in civitate Thermitana ob liberationem a ruinis terramotus, primo celebrandi tria festa de præcepto, scilicet diem primam, secundam, & tertiam Septembris: secundo jejuniandi die præcedente prædicta festa: tertio numquam admittendi mulieres in scenis histronum, & theatris; Responsum fuit: Votum sustineri quoad personas tantum, quæ illud emiserunt; *S. R. C. 1. Febr. 1744. in Panormitana.* Hoc decretum est generale; Vide n. 290.

1165. Utrum in Sabbato Sancto pro collatione sacrorum Ordinum, Episcopus in suo domestico Oratorio teneatur Missam cum Prophetiis, ut in Missali celebrare; Responsum fuit, Missam collationis &c. incipiendam esse a Prophetiis. *S. R. C. 21. Martii 1744. in Bergomen.* (A Prophetiis: quæ omitti non debent etiam attentæ consuetudine immemorabili; Vide n. 1248. & 1309.

1166. In Ordinum collatione diebus a jure statutis dicenda est semper Missa de feria occurrente, non de Sancto in ea contingente; *S. R. C. 21. Martii 1744. in Bergomensis.* Vide num. ant. & num. 1073.

1167. Utrum in Dominicis primæ classis, & aliis diebus, in quibus absolute quæcumque alia festa etiam primæ classis excluduntur, licitum sit cantare Missam de Requiem præsentem cadavere? Et responsum fuit: Servetur decretum latum 5. Julii 1698. videlicet: In duplicibus primæ classis etiam præscrite cadavere non potest cantari Missa defunctorum; *S. R. C. 21. Martii 1744. in Bergomensis.* (In duplicibus primæ classis: Intellige festiva, exceptis feriis secundis, & tertiis Paschatis, & Pentecostes; *S. R. C. n. 1102.*

1168. Cum Rubrica Missalis de Introitu numer. 5. præscribat, quod, incensata Cruce, incensentur & Reliquiæ, seu imagines Sanctorum; queritur an imagines Sanctorum debeant habere inclusas Sanctorum Reliquias juxta Quart. part. 2. lib. 4. de Introitu, & Merati tom. 1. part. 2. tit. 4. Responsum fuit: Non esse de necessitate in sculptis Sanctorum imaginibus in altari dispositis sacras includere Reliquias ad hoc, ut incensata Cruce valeant illæ a celebrantethurificari; *Sac. R. C. 21. Mar. 1744. in Bergomen.* (Incensentur & Reliquiæ, seu Imagines Sanctorum: incensata cruce, & facta ei reverentia, antequam celebrans discedat a medio altaris, primum incensat eas, quæ a dextris sunt, idest a parte Evangelii prope crucem, bis ducens thuribulum, & iterum facta cruci reverentia, similiter incensat bis alias, quæ sunt

a sinistris, hoc est a parte Epistolæ: *Cerem. Epis. lib. 1. c. 23. n. 6.*

Cum in Missali ultra primam in principio detur 169 & altera Rubrica in ordine & canone Missæ, & inter has videatur aliqua discrepantia, præcipue in inclinationibus, & manuum junctionibus; queritur quænam sequenda? Responsum fuit, pari forma sequendas esse tum Rubricas generales, tum particulares Missalis Romani, præcipue ad caeremonias inclinationibus, & manuum junctione rite peragendas; *S. R. C. 21. Martii 1644. in Bergomen.*

Permitti posse, ut statua B. M. V. velo nigro circumdata in nocte feriæ quinta in Coena Domini cum Jesu Domino filio mortuo in gremium depositus in Ecclesia exponatur, & sequenti feria sexta in mane processionaliter cum pluvialibus nigris deferatur; *S. R. C. 21. Mar. 1744. in Bergomen.*

Serventur præscripta a Cæremoniali Episcoporum circa vestem violaceam, & ferulam gestandam, prout legitur cap. 5. & hujusmodi color, & ferulæ gestatio convenit solummodo cæremoniaris Ecclesiæ cathedralis; *S. R. C. 21. Martii 1744. in Bergomen.* Vide n. 160.

Capellani Monialium Ordinis S. Benedicti, cæterique Sacerdotes, tam Sæculares, quam Regulares ad earum Ecclesias confluentes, Missam propriam S. Benedicti cum Missali Monastico, non solum in die festi, sed per subsequentes dies alias non impeditas infra ejus octavam celebrare possunt, ac debent; *S. R. C. 21. Martii 1744. in Patavina, Benedicto XIII. antea permittente.*

Cum Sanctissimus Dominus noster Benedictus Papa XIV. ad instantiam Serenissimi Caroli intruderet Siciliae Regis sub die decima Julii 1743. idulserit universo Clero præfatorum regnorum, Officium, & Missam Beati Camilli de Lellis sub ritu duplici ad libitum pro die 15. Julii; cumque eadem die occurrat Officium diei festi S. Henrici Confessoris sub ritu semiduplici de præcepto: propterea Clerus diocesis Barenensis ad tollendam omnem hæsitacionem Sacram Rituum Congr. demisse supplicavit, quatenus benigne declarare dignaretur, quodnam ex duobus enunciatis Officiis sit transferendum? Et Sac. eadem Cong. censuit rescribendum ad Dominum Secretarium cum Sanctissimo. Et facta de prædictis per me Secretarium relatione, Sanctitas sua decrevit: ut fiat Officium de S. Henrico Confessore die 15. Julii, Officium vero Beati Camilli non transferatur, sed omittatur. *Die 12. Apr. 1744. pro eadem Baren.* (Sed omittatur: juxta regulam generalem latam in decreto sub n. 537. Semel & pro semper, poterat Ordinarius assignare aliam diem servatis omnibus, ut in n. 1215.

Clerus alicujus Terræ non tenetur recitare Officium, & octavam Dedicationis Ecclesiæ matricis, nisi fuerit ipsius Ecclesiæ servitio, vel commoditati adstrictus, aut in ea aliquod beneficium, vel tene possideat, vel beneficium simplex; *S. R. C. 16. Maii 1744. in Auximana; Vide n. seq. 11. & 930.*

An clericus alicujus terræ possit, vel debeat recitare Officium cum Missa tam in die, quam per octavam Dedicationis Ecclesiæ matricis? & an sint excludendi Sacerdotes alicujus Congregationis,

nis, qui habeant onus recitandi divinum Officium more canonicorum in propria Ecclesia, cujus Dedicatio occurrit, sub cujus Cruce in processionibus, quæ sunt infra annum, promiscue incedunt? Et responsum fuit, non indigere responsione; *S. R. C. 16. Maii 1744. in Ausimana.* (Non indigere responsione: satis enim loquitur per se decretum, & clamat teneri responsio antecessens, & illa sub n. 11. & 1209.

- 1176 Ptesbyteri Congregationis Oratorii S. Philippi Neri Cortonæ exposuerunt, quod festum Dedicationis eorum Ecclesiæ jam affixum quintæ Dominicæ post Pentecostem concurrat hoc anno 1744 cum Vesperis SS. Apostolorum Petri & Pauli; propterea *S. R. C.* supplicarunt pro declaratione, quod ex hisce duobus festis sit preferendum. Responsum fuit: Faciendum esse totum de digniori cum commemoratione minus digni, scilicet totum de Dedicatione cum commemoratione SS. Apostolorum, idque servandum esse in præfatione octavarum juxta Rubricas generales, etiam occurrente in Dominica quinta post Pentecostem; *S. R. C. 10. Maii 1744. in una Presbyt. Sacul. Oratorii S. Philippi Neri.* Vide attentè generale Decretum in Aquilejensi emanatum universe servandum.

- 1177 Occurrente die octava S. Michaelis cum festo B. M. V. de Rosario, faciendum est Officium de octava S. Michaelis, transferendo Officium, & Missam Rosarii ad priuam diem non impeditam. *S. R. C. 20. Junii 1744. in Albinganen.* Hoc decretum est generale; Vide n. 530.

- 1178 Prima dies proxime non impedita assignanda est cuilibet festo a sua die ob perpetuum impedimentum translato; ita ut dies illa imposterum sit tamquam dies propria, & fixa festi translati justificat tamen apud Episcopum loci Ordinarium translato numero, & causis, dierumque assignandorum ordine, ac qualitate; *S. R. C. 22. Aug. 1744. in Frisingen.* (Prima dies proxime non impedita, servata tamen lege secundum ritum, & dignitatem festi; Vide n. 1162. & 1196.

- 1179 Usus celebrandi quamplura festa sub ritu duplicis majoris ex eo quia sunt celebra in populo, ut est in Cracoviensi, sustineri non potest; *S. R. C. 22. Aug. 1744. in eadem Cracoviensi;* Vide n. seq. & 1100.

- 1180 Festa per annum duplicia, quæ solemniter celebrantur a choro, & in populo sunt de præcepto, in concurrentia cum æqualibus quoad ritum, & dignitatem possunt habere integras Vesperas ad sensum Rubricæ xi. *Brev. Rom. n. 1. S. R. C. 22. Aug. 1744. in Cracoviensi;* Vide n. 295. (Possunt habere integras Vesperas: An vero mutandus sit ritus, consul n. 295. & 1097.

- 1181 Moniales Ordinarii locorum subjectæ non tenentur recitare Officia particularia diocesis; tenentur tamen recitare de Patrono principali loci, & de Titulari Ecclesiæ cathedralis, nec non de ejusdem Ecclesiæ Dedicatione, non vero de eorumdem festorum octavis, nisi id specialiter ipsis indultum sit ex vi concessionis Apostolicæ, vel propriæ Constitutionis ab Apostolica Sede approbatæ; *S. R. C. 22. Aug. 1744. in Januen. Monialium Ord. S. Clare.* (De Patrono, & Titulari: sub ritu duplici primæ clas-

sis: de Dedicatione vero, secundæ classis; Vide n. 418. & 1110.

Moniales Ordinis S. Clare, ut petatum fuit in Januensi a dictis Monialibus, novum Breviarium, & Calendarium pro Patribus Conventualibus editum possunt assumere, petita venia ab hac *S. R. C. Ead. S. R. C. 22. Aug. 1744. in Januen.*

An festum S. Joachimi, si occurrat in Dominica in die octavæ Assumptionis, celebrandum sit eadem die, vel potius ad aliam transferri? Responsum fuit, servari Rubricam x. Breviarii Romani de Translatione Festorum; *S. R. C. 22. Aug. 1744. in Romana.* (servari rubricam: in qua dicitur: *Faciendum erit Officium de octava Assumptionis, quia festum duplex majus, ut est S. Joachim, transferitur in primam diem non impeditam, & dies octava cedit locum duplicibus tantum primæ, & secundæ classis; Rubr. Brev. cit. & S. R. C. nu. 530.*

Non dedecet assignari festis etiam semiduplicibus a propria die ob aliquod impedimentum perpetuo translatis dies illos infra octavam non privilegiam ab alio occurrenti festo non impeditos, qui dies habeantur, & sint imposterum sedes fixa talium translatorum; *S. R. C. 22. Aug. 1744. in Cracoviensi.* (Infra octavas non privilegias, An infra privilegias & quo ritu, consul n. 1196.

Cum aliquod festum jam translatum iterum motum veri ex necessitate contigerit a die sibi semel assignata, non est opus, ut cætera alia festa post ipsum translata diebus sibi respective assignatis denuo removeantur, nisi forte nova Calendarii constructio ex integro assumeretur; *S. R. C. 22. Aug. 1744. in Cracoviensi.*

Utrum Ecclesia particularis, quæ non potest facere de festo in die assignata tamquam propria pro tota diocesi, possit, & debeat huic festo aliam diem eligere tamquam propriam? Responsum fuit affirmative, cum approbatione tamen Reverendissimi Episcopi loci Ordinarii circa electionem diei; *S. R. C. 22. Aug. 1744. in Cracoviensi.* (Aliam diem eligere: primam proxime non impeditam, etiam infra octavas; Vide n. 1178. & 1184.

Ab antiquo festum Sanctorum Cosmæ & Damiani perpetuo a suo die translatum in Polonia appositum fuit pro prima die Octobris: postea festum S. Remigii concessum fuit semiduplex ad libitum. Nonne convenit assignare diem aliam istis Sanctis, puta tertiam Octobris, ut possit fieri de S. Remigio? Et in hoc casu nonne satius esset, ut in cathedrali propter occursum diei infra octavam S. Wenceslai fieret die prima octobris commemoratio tantum S. Remigii in Officio de infra octavam, protrahendo illud SS. Cosmæ & Damiani ad diem tertiam, ne multiplicentur dies proprii respective ad particulares Ecclesias? Responsum fuit; Festum SS. Cosmæ & Damiani jam alias a propria die perpetuo amotum celebrari deinceps poterit tamen in cathedrali, quam in diocesi Cracoviensi die tertia Octobris, ut die prima agatur in diocesi de Sancto Remigio ad libitum, de quo in Cathedrali haberi poterit commemoratio tamquam de simplici in Officio de infra octavam S. Wenceslai inibi tantum occurrente; *S. R. C. 22. Aug. 1744. in Cracoviensi.* Festa præ-

prædicta SS. Cosmæ & Damiani in Polonia, adveniente S. Remigio die prima Octobris, aut non dum erat assignata illis hac dies secundum regulas sub n. 1076. positas, aut est particulare gratuitum juxta petita.

- 1188 Perpetuo transferri debet festum S. Annæ, quod celebre est in Polonia propter octavam nuper concessam de Beato Joanne de Dukla, supplicatur humillime, ut hoc festum fiat propria die cum commemoratione octavæ etiam S. Vincentii a Paulo apud R.R. Sacerdotes Cong. Missionis. Similiter contingit fieri de die octava S. Stanisłai Kostka 25. Novembris cum translatione S. Catharinæ, quæ colitur celebriter apud populum, eadem gratia postulatur, ut scilicet fiat de Sancta cum commemoratione octavæ. Responsum fuit, pro gratia quoad Officium festum S. Annæ die 26. Julii cum commemoratione octavæ tam Beati Joannis de Dukla, quam S. Vincentii a Paulo pro R.R. Sacerdotibus Congregationis Missionis insimul occurrentis. Quoad incidentiam vero die octavæ S. Stanisłai cum festo S. Catharinæ, servetur Rubrica de Translatione festorum. S. R. C. 22. Aug. 1744. in *Cracoviensi*. (Quoad incidentiam vero die octavæ servetur rubrica: Nempe fieri die octavæ, & S. Stanisłao assignare aliam diem; Rub. Brev. x. n. 2.)

- 1189 Tolerari potest Missa votiva cantata B. M. V. toto tempore Adventus, ut in Polonia exceptis solemnioribus festivitatibus, dummodo cantetur sine Symbolo, etiamsi Missa occurrat illud exigat, & solum cum Gloria in excelsis in Sabbatis, & infra octavam ejusdem B. V. non omitta tamen Missa conventuali; S. R. C. 22. Aug. 1744. in *Cracoviensi*. (Tolerari potest Missa votiva; & iterato firmavit Sacra Congreg. sub n. 1258. (Sine Symbolo: Excipe diem festum quemcumque Beatæ Mariæ Virginis, & infra octavas, quando de ea fiat officium, nec non novem dies ante Nativitatem Domini, ubi adest consuetudo, vel concursus. Rub. Miss. de Symbolo; Vide n. 348. & 1258.)

- 1190 In Ecclesiis minoribus, ubi unica celebratur Missa, non potest omitti illa occurrentis festi de præcepto, ut cantetur votiva; C. R. C. 22. Aug. 1744. in *Cracoviensi*. (Missa occurrentis festi: nisi defunctorum in die obitus; Vide n. 75. in anniversario tantum; Vide num. 736. & de Rogationibus; Vide n. 645.)

- 1191 Exequenda sunt omnino decreta 2. Decembris 1684. 15. Septembris 1691. & 19. Junii 1700. quibus veniunt esse dicere Credo in Missis Patronorum minus principalium, etiamsi nunquam fuerint ad praxim deducta, & a Missalibus, ubi contrarium notatur, expungantur; S. R. C. 22. Aug. 1744. in *Cracoviensi*. (In Missis patronorum minus principalium: Idem agendum in festis secundis Patroni principalis, & puta Translationis &c. Vide n. 595. 1134. & 1155.)

- 1192 Imagines Beatorum pingi, ornarique possunt laureis, radiis & splendoribus; non autem diademate, juxta decretum Sac. Cong. 19. Februarii 1698. ab Alex. VII. confirmatum; Quod rursus a benedictio XIV. die 6. Septembris 1744. in causa canonizationis B. Nicolai Albergati renovatum fuit, ut in ejus Bullario; Vide n. 379. seqq.

FERDINANDUS TOM. IX.

Festum Sanctorum Martyrum Cornelii & Cyprii 1192 ni a propria die perpetuo amotum, die septima infra octavam Dedicationis non impedita ab alio festo, celebrari deinceps in civitate Perusina pro conventu Capuccinorum posse non improbat; S. R. C. 28. Nov. 1744. in *Perusina*. Hoc decretum est generale; Vide n. 1184. & 1197.

Occurrente festo Dedicationis propriæ Ecclesiæ 1194 in die S. Silvestri, Officium S. Silvestri non est transferendum ad annum sequentem, sed celebrandum in ipsomet die Dedicationis cum commemoratione ejusdem S. Silvestri; S. R. C. 23. Jan. 1746. in *Lunen. Saranen. Ord. S. Francisci de Observ.* (Officium Sancti Silvestri: Hoc decretum est universale pro omnibus Officiis, & diebus infra annum occurrentibus; Vide n. 963. & 1311.)

Prima die mensis impedita duplici, aut semiduplici, cum ex præscripto Rubricarum Officium defunctorum, & Missa conventuales de Requiem non sint celebranda, Officium & Missa hujusmodi differenda sunt ad aliam diem non impeditam juxta Rubricas: S. R. C. 32. Mar. 1745 in una Eporegien.

Quando plura Officia de præcepto eadem die in 1196 aliquibus locis ita fixe occurrunt, ut translatio alicujus, seu aliquorum sit perpetua, tunc prima dies proxime non impedita, assignata censetur in perpetuum pro die propria festi respective translati; S. R. C. 15. Maii 1745. *Polonie in una Ord. Disalceat. SS. Trinitatis*. (Officia de præcepto. Semiduplicia intellige, & duplicia vide n. 1178. (Prima dies proxime non impedita: attentio ritu, & dignitate personæ. Vide numer. 1162. An vero assignatio fieri possit infra aliquas octavas, consule n. 1161. & 1184.)

Festa plura de præcepto eadem die occurrentia 1197 possunt stabiliri infra illas octavas privilegiatas, quæ hujusmodi festa occurrentia non excludunt, licet excludant translati, ut est octava Corporis Christi, quæ admittit duplicia occurrentia, non autem translati. Stabiliri autem non possunt infra eas octavas, quæ hujusmodi festa occurrentia excludunt juxta regulas præscriptas in Rubrica de octavis num. 3. S. R. C. 15. Maii 1745. *Polonie in una Ord. Disalceat. SS. Trinitatis*. (Infra illas octavas, quæ hujusmodi festa occurrentia non excludunt: Infra octavas igitur fit de festis duplicibus, & semiduplicibus occurrentibus etiam translati; sed hoc modo circa semiduplicia tantum: Quando occurrunt in die festo habente octavam, vel in Dominica infra octavas, vel in festo duplici infra octavas, dummodo dies immediate sequens sit libera, reponenda sunt Officia semiduplicia cum commemoratione octavæ: alioquin ultra non sunt protrahenda, ex decretis S. R. C. & Rub. Brev. decima de translatione festorum n. 5. Infra octavas autem Paschæ, & Pentecostes non fit de festo aliquo, etiam principali Patrono, vel Titulari Ecclesiæ, vel de Dedicatione ejusdem, sed transferitur post octavas. Infra octavam Epiphaniæ fit tantum de Patrono, vel Titulari Ecclesiæ, de Dedicatione ejusdem, & de duplici primæ classis occurrente (non tamen in die octavæ) cum commemoratione tamen octavæ. Infra octavam Corporis Christi fit tantum de duplicibus, non tamen translati, nisi sint primæ, vel secundæ

N

clas-

classis, & in die octava neque de duplici secundæ classis occurrente, facta semper commemoratione octavæ; Ex Rub. Brev. vii. de octavis v. 3. Commemoratio vero octavæ numquam omittitur, nisi in solemnioribus, scilicet primæ & secundæ classis, exceptis octavis Nativitatis, Epiphaniæ, & Corporis Christi; Rub. Brev. cit. Vide n. 724.

- 1198 Cum in die octava Beati Joannis de Dukla compatroni Regni Polonia incidat perpetuo festum S. Annæ genitricis B. M. V. qui dies magna cum devotione populi frequentatur; queritur, an debeat fieri Officium de S. Anna, cum commemoratione octavæ Beati Joannis de Dukla? Responsum fuit, de die octava Beati Joannis de Dukla compatroni regni habendum esse Officium, S. Annæ vero die prima non impedita habendum esse; Sac. R. C. 15. Maii 1745. *Polonia in una Ord. Exalcat. SS. Trinitatis.* (Officium S. Annæ die prima non impedita: Præceptum vero audiendi Missam non transfertur. Hoc præceptum est generale, & Rubricis Breviarii conforme. Aliud resolvitur pro gratia S. Annæ in Cracoviensi; Vide n. 1188.

- 1199 Non est reprobatus Parochus, qui defert SS. Viaticum infirmo feria sexta in Parasceve, dummodo private, & submissa, quinimo submississima voce, recitet psalmos consuetos per vias publicas, etiamsi dicat Vers. *Gloria Patri* &c. quia in tali circumstantia actio talis nullam habet connexionem cum functionibus Ecclesiæ hujus diei, & considerandum est, quod defert cum stola, atque pluviali albi coloris, quando in feria supradicta color paramentorum est niger pro Ecclesiæ functionibus. Ideoque si defert privatim pro aliqua necessitate, non est reprobatus; si populum absque benedictione dimittat feria sexta in Parasceve, quia in publica Ecclesia non debet recondi; S. R. C. 15. Maii 1745. in *Lucana*.

- 1200 Licet Episcopo observari facere caeremoniam candleæ accensæ in Confirmatione conferenda, utpote ab Ecclesiâ receptam, ceu fidei protestativam, & meritoniam; S. R. C. 15. Maii 1745. in *Portugallen*.

- 1201 Non licere Tertiariis Sacerdotibus S. Francisci in numero decem & octo, sex viginti nuncupatis congregatis B. M. V. de Oliveira in diocesi Portugallensi deferre mozzettam ad instar Episcoporum; & Episcopos etiam auctoritate Sac. Congr. per censuras, si opus sit, eos obliget ad illam deponendam; declaravit S. R. C. 15. Maii 1745. in *eadem Portugallen*.

- 1202 An non obstante decreto prima Sept. 1607. aut alio quocumque, possit quis in Festo omnium Sanctorum post secundas Vesperas, etiam Vesperas Vigiliæ defunctorum una cum Matutino & Laudibus recitare, facereque fructus suos, aut an obligetur sub peccato obedire prædicto decreto, & secunda Novembris dictum Matutinium cum Laudibus recitare, facereque fructus suos? Et responsum fuit: Privata Officii defunctorum recitatio pro generali illorum commemoratione absolvi licite potest post vespertinas horas Festi omnium Sanctorum, in choro autem juxta Rubricas adimplenda est mane die secunda Novembris: nisi ut populi commodius, & frequentius illis interesse possint, contraria jam faceret consuetudo; S. R. C. 4. Sept. 1745. in *Ra-*

tishonen. An præsentē Episcopo in Choro, etiam non accedente legitima causa in hac sanctione expressa, legitime recitari possit post Vesperas? Vide num. 21.

An universa diocesis teneatur ad celebrandum sub 1203 ritu primæ classis cum octava de festo titulari Ecclesiæ Cathedralis & civitatis? Responsum fuit: Affirmative; S. R. C. 4. Sept. 1745. in *Pernambucen*. (Universa diocesis: etiam de titulo Cathedralis tantum; Regulares vero, & Moniales non teneantur ad octavam; Vide n. 1110. & alios ibi notatos.)

Canonici assistentes Episcopo in Missa Pontificali non albam, sed rochetum, vel cottam, quoquo modo, vel forma ad regionis morem compacta illa sint, & consueta, induere debent una cum amictu subitus dalmaticam, vel aliud chori peculiare insigne; S. R. C. 4. Septembr. 1745. in *Pernambucen*. (Vel aliud Chori peculiare insigne: ut sunt tunicella pro Subdiaconis, planeta pro Presbyteris, & pluviale pro Dignitatibus, quibus comprehenditur Primicerius, licet dubitetur an sit Dignitas; S. R. C. n. 6. & 59. *Cerem. Episcop. lib. 1.*

Quando præbendæ non sunt distinctæ, duo Diaconi assistentes apud solium Episcopi erunt primæ duæ Dignitates immediate sequentes post primam. Si autem inter præbendatos Canonicos perpetua, non autem accidentaliter esset ordinum distinctio in presbyterales, & diaconales, tunc promunere assistentie assumunt primo duo Canonici ex ordine diaconali. Diaconus vero Evangelii, & Subdiaconus pro Epistola in Missa Pontificali inservientes, quando tale onus inter omnes per vices, vel alias juxta Ecclesiæ consuetudinem distribuendum non sit, erunt alii duo digniores, sive Canonici sive Dignitates fuerint, qui sequuntur in ordine post assistentes Canonicos in solio, si, ut supra dictum est, nulla intercedat ordinum, vel præbendarum distinctio; S. R. C. 4. Sept. 1745. in *Pernambucen*.

Cum nullus pro Vicario generali Episcopi determinatus sit locus, sed illum diversum obtineat juxta diversam consuetudinem Ecclesiarum; idcirco scribendum Episcopo, ut de sua respondeat Ecclesiæ praxi; S. R. C. 4. Sept. 1745. in *Pernambucen*. Vide n. 16. & 221.

Officium parvum B. M. V. in diebus simplicibus & ferialibus, non abrogata tamen consuetudine, quæ in contrarium fortasse vigeret, tuto potest omitti, & in bona conscientia; S. R. C. 4. Sept. 1745. in *Pernambucen*. (Non abrogata consuetudine quoad consilium, non autem ex præcepto, cum non sint cogendi Canonici ad recitationem in choro ex consuetudine, & Synodo, Officii parvi B. M. V. Defunctorum &c. Vide n. 1310.)

An Clerici sæculares choro non adstricti possint recitare de Sanctis Ordinis Carmelitani, si sint ejusdem Ordinis Tertiarii? Responsum fuit affirmative. S. R. C. 4. Sept. 1745. in *Pernambucen*. Vide nu. seq. 11. 659. & 1276.

An Clerici sæculares professi in militari ordine D. 1209 N. J. C. possint recitare de Sanctis, de quibus recitant ejusdem Ordinis claustrales? Et responsum fuit, cum clausula, dummodo non sint Choro adstricti. S. R. C. 4. Sept. 1745. in *Pernambucen*. Vide nunt.

1210 De Titulari Ecclesiæ Cathedralis in genere, commemoratio inter suffragia solummodo habenda est per illos, qui sunt de gremio Ecclesiæ: secus si esset insimul Patronus principalis civitatis. *Sacra Rituum Congr. 4. Sept. 1745. in Pernambuco. Vide num. 570. & 1294.*

1211 In diocesi Januensi die 21. Novembris fit Officium Patrocinii B.M.V. & in toto dominio ejusdem fit etiam Officium Patrocinii B. M. V. de Misericordia die 18. Martii: quaritur, an Clerus Secularis, & Regularis oppidi Novarum diocesis Dertonen. in Dominio Januen. possit, & debeat recitare utrumque Officium concessum die 21. Novembris, & 18. Martii? Responsum fuit affirmative. *Sacra Rituum Congregatio 29. Januarii 1746. in eadem Dertonen.*

1212 Vigore decreti Sanctissimi D. N. Benedicti XIV. editi sub die 12. Aprilis 1742. in actis Sacræ Congregationis exhibiti, potest Ordinarius Rhegiensis Provinciæ Bononiensis in feria quinta post Sexagesimam absque alia ulteriori facultate, solemnī pompa festum Sancti Aloysii Gonzagæ cum communionē generali, Indulgentia plenaria, & Missa ejusdem Sancti, celebrare juxta consuetudinem, ac respective in perpetuum assignare Patribus Societatis Jesu feriam prædictam post Sexagesimam pro spirituali populorum profectu. *S. R. C. 19. Januarii 1746. in eadem Rhegien. Provinciæ Bononien.*

1213 Potest ulterius transferri Officium S. Raymundi de Pennafort ob occurrenceam fixam Desponsationis, relinquendo diem 28. Januarii vacuum, ut festum Nominis Jesu ponatur illa die, & non celebretur in Quadragesima, quando contingit illud transferri, ex eo quod Dominica secunda post Epiphaniā assignata huic Officio, aliquando incidit in Dominica Septuagesimæ; *Sac. Rit. Congr. 7. Maji 1746. in Varsaviæ.* Hoc decretum est generale, & respicit Officium S. Agnetis, ac omnia Officia transferenda in aliam diem extra 28. Januarii. *Vide n. 979.*

1214 Quando festum Purificationis occurrit in aliqua Dominica secundæ classis, ejus Officium transferendum est in feriam secundam immediate sequentem, quamvis impeditam, translato ab ea quocumque alio festo, ne continuatio Mysteriorum Incarnationis diu protrahatur; *S. R. C. 7. Maji 1746. in Varsaviæ. in explic. Rubricæ Miss. de Bened. Cund.* (Translato ab ea quocumque alio festo: Intelligit minoris, vel æqualis ritus incidente. *Vide n. 1234.*)

1215 Semel, & pro semper assignare potest Ordinarius diem non impeditam extra Dominicam, & octavas Sanctorum, festis Sanctorum ad libitum, non immutata tamen lege Sanctorum ad libitum; *S. R. C. 7. Maji 1746. in Varsaviæ.* (Non immutata lege Sanctorum ad libitum: quomodo id intelligi debeat. *Vide n. 536.*)

1216 Non potest continuari Officiorum recitatio, quæ concessa sunt in aliquibus diocesium ab aliquo tempore; ut sunt de Sanctis Martyribus Corcomiensibus 9. Julii, & de S. Erasmo Episcopo Martire 3. Junii pro Belgio, sub ritu duplici ad libitum, cum nullum fundamentum sit horum Officiorum extensionis ad regnum; *S. R. C. 7. Maji 1746. in Varsaviæ.*

Festa simplicia perpetuo impedita, ita ut de illis non potest Ordinarius loci assignare diem aliam illis festis impeditis; *S. R. C. 7. Maji 1746. in Varsaviæ. Vide n. 1252.*

Consuetudo antiqua, & immemorabilis dicendi Officia de aliquo Sancto sufficit ad licite continuandum ut illud recitetur, dummodo immemorabile respiciat festum in Romano Martyrologio descriptum, sin minus, negative; *S. R. C. 7. Maji 1746. in Varsaviæ.* (In Martyrologio descriptum; Quid de Sanctis non descriptis in Martyrologio? *Vide n. 630.*)

Cum inter cætera officia patronorum Regni Sveciæ a S. R. C. approbata, & sub die 25. Maji 1616. extensa ad regnum Poloniæ, reperiatur festum reliquiarum in Ecclesia Hispanensi, Dominica proxima post festum S. Matthæi celebrandum, & dioceses regni Poloniæ varie celebrent illud, aliæ enim prædictum festum impeditum a festo altioris, & æqualis ritus in Dominica præfata occurrente illo anno omittunt juxta decretum a S. R. C. emanatum sub die 20. Martii 1653. Aliæ vero dioceses, non obstante prædicto decreto, transferunt illud in primam diem non impeditam secundum alia decreta emanata sub die 16. Septembris 1730. & sub die 5. Maji 1736. Et responsum fuit, officium reliquiarum, quod celebratur prima Dominica post festum S. Matthæi, si talis Dominica fuerit officio altioris ritus impedita, poterit in aliam diem non impeditam transferri; *S. R. C. 7. Maji 1746. in Varsaviæ.* (Poterit in aliam diem non impeditam transferri: tamquam officium de præcepto, ut in n. 989. & 1238.

Supplicatur, quid faciendum in diocesium Cra-coviæ, & Posnaniæ, in quibus jam a tribus annis nihil fit de festo reliquiarum, quæ reperiuntur in Ecclesia Hispanensi, juxta alia iterum decreta ab eadem S. R. C. sub 3. Junii 1617. & 12. Maji 1615. & 5. April. 1625. ideo ad uniformitatem diocesium supplicatur humillime declarari, an debeat prædictum officium recitari, etsi impeditum sit a festo altioris ritus occurrente in præfata Dominica, vel possit, nec ne, transferri ad primam diem non impeditam non obstante citato decreto? Et responsum fuit: officium reliquiarum prædictarum, impedita Dominica a festo altioris ritus, in diem aliam non impeditam transferri; *S. R. C. 7. Maji 1746. in Varsaviæ. Vide num. ant.*

Cum officium gratiarum actionis pro victoria de Turcis obtentā pro Polonia concessum sit, atque approbatum a S. R. C. sub die 21. Januarii 1639. sub ritu duplici, & Missa nulla sit ordinata, varie illam Sacerdotes dicunt, alii dicunt votivam de Ss. Trinitate cum secunda oratione pro gratiarum actione, ut in Missali, alii vero Missam quidem dicunt de Sanctissima Trinitate, sed orationem dicunt ex officio, & quidem unicam, Evangelium etiam conforme officio, non illud, quod est in votiva de Sanctissima Trinitate: ideoque ad tollenda dubia supplicatur declarari qualiter debeat dici Missa, num priori modo, an posteriori, utpote in quo Missa est conformior officio? Responsum fuit: Exhibeant officium concessum, ut ex ipso designari possit

- Missæ; *S. R. Congreg. 7. Maii 1746. in Varsaviæ.*
- 1222 Cum præscriptum sit, dicendum esse officium de dedicatione in ipsa die consecrationis a clero illius Ecclesiæ, quæ consecratur, dubium est, utrum Episcopus consecrans, etiam non Ordinarius loci, debeat dicere idem officium de dedicatione? Et responsum fuit negative quoad præceptum; poterit tamen, si velit, ex congruentia; *S. R. C. 7. Maii 1746. in Varsaviæ.*
- 1223 Commemoratio de SS. Sacramento in Missis privatis poterit fieri, quando ejus expositio fiat pro publica causa, etiamsi Sacramentum expositum sit in pyxide; *Sacr. R. C. 7. Maii 1746. in Varsaviæ.* (Commemoratio in Missis privatis poterit fieri: exceptis diebus primæ, vel secundæ classis; Vide n. 1010. & 1106.)
- 1224 Missæ de Requiem, extra altare, ubi est expositum Sanctissimum Sacramentum etiam in pyxide, poterunt celebrari, dummodo tamen oratio coram Sacramento non sit pro publica causa; *S. R. C. 7. Maii 1746. in Varsaviæ.* Vide num. ant. & seq.
- 1225 Genuflexio utroque genu est facienda a transeuntibus ante Sanctissimum Sacramentum, etiamsi fuerit in pyxide patenter expositum, *S. R. C. 7. Maii 1746. in Varsaviæ.* (Genuflexio utroque genu: quid de Sacerdote Missam celebratorio, & de Crucem ferente, Vide n. 23. 278. & 314.)
- 1226 Quando frequenter fiunt expositiones Sanctissimi publice in majori altari, & præter Missam solemnem, dicuntur etiam Missæ privatæ ad idem altare majus, an etiam in Missis privatis ad altare majus, & ad alia altaria minora, durante expositione Sanctissimi poterit fieri commemoratio de Sacramento durante expositione? Responsum fuit: Poterit fieri commemoratio de Sanctissimo Sacramento durante expositione; *S. R. C. 7. Maii 1746. in Varsaviæ.* Vide num. ant. & sequent. (Missæ privatæ ad idem altare majus: nisi ex necessitate celebrandæ; ad majorem enim decentiam erit abstinendum; *Cerem. Episc. lib. 1. cap. 12. num. 9.* Quid statuatur de Missa solemni; Vide n. 481.)
- 1227 Expositio Sanctissimi Sacramento in altari majori, dum sub *Magnificat*, in Vesperis idem altare majus incensatur, an debeant etiam incensari alia altaria, ex eo quod incongruum esse videatur relinquere in altari expositum Sacramentum, & utrumthurificato altari majori, ubi est expositum Sanctissimum, debeat etiam fieri thurificatio illius, in quo est reconditum Sanctissimum in ciborio? Responsum fuit, non esse thure adolenda alia altaria, licet alia Sanctissimum Sacramentum asservetur; *S. R. C. 7. Maii 1746. in Varsaviæ.* (Non esse thure adolenda: Ac idem servandum non exposito Sacramento. Vide num. 305.)
- 1228 Transeuntes ante expositam reliquiam S. Crucis, utrum debeant genua usque ad terram flectere, vel etiam, an sufficiat semigenuflexio, uti solet fieri coram Episcopo; & utrum eadem genuflexio facienda sit ante prædictam reliquiam S. Crucis, quæ licet non sit exposita, asservatur tamen occlusa in aliquo altari, aut etiam quando exposita est, sed non apparet, ex eo quod pars illa, quæ respicit populum, habeat figuram Christi Crucifixi? Et responsum fuit: Si loco principe reliquia Sanctissimæ Crucis super altare fuerit exposita, tunc transeuntes ante illam unico genu usque ad terram flexo venerari debent; diversimode vero sola capitis inclinatione, si præfata reliquia recondita erit intra custodiam; *S. R. C. 7. Maii 1746. in Varsaviæ.* (Tunc transeuntes ante expositam reliquiam SS. Crucis: Excipe celebrantem paratum, canonicos cathedralis, & collegiatæ, non obstante consuetudine in contrarium (qui non genuflectunt, nisi feria sexta in Parasceve) excepto crucifero, ut eruitur ex *Cerem. Episcop. lib. 2. cap. 27. num. 7. & cap. 27. num. 12. Rubr. Missal. 7. de Introitu, & 8. de offert.* Vide n. 127. & 1072.)
- Cum contingat sapius in Ecclesiis regularium, vel aliis, præsertim in die obitus, seu anniversario defunctorum, Missas celebrari a confluentibus sacerdotibus, supplicatur declarari, an sacerdotes, qui recitant officium de festo duplici, confluentes ad Ecclesias sive regularium, sive aliorum, ubi dicitur officium de semiduplici, possint ibi dicere Missas privatas defunctorum? Responsum fuit negative; *S. R. C. 7. Maii 1746. in Varsaviæ.* Ad recte & absolute observandum præsens decretum, & sine scrupulo, vide quæ diximus in n. 753.
- Recitantes officium de Martyre, & celebrantes in 1230 Ecclesiis, ubi dicitur de confessoro, utrum debeant se conformare in colore illis Ecclesiis, etiam si nulla ibi sit solemnitas? Responsum fuit affirmati-ve, etiam quoad Missam, quæ non poterit celebrari de sancto confessore, si color fuerit rubeus; *S. R. C. 7. Maii 1746. in Varsaviæ.* (Etiam quoad Missam: sed cum Missali Romano, ubi particulares puta aliqujus religionis celebrantur. Vide n. ant. 753. & 894.)
- An Dominica infra octavam Beatæ Mariæ Virgini- 1231 nis, ut de S. Maria de Monte Carmelo in Missa &c. Sacerdotes, qui accedunt ad dictam Ecclesiam, debeant in ea celebrare Missam de s. Maria cum commemoratione, & Evangelio Dominicæ in fine, & an possit eadem Ecclesia celebrare ejusmodi Missam solemnem, prout singulis annis celebrat dicta Ecclesia de Massa absque ulla commemoratione? Responsum fuit: In Dominica infra octavam, Missæ privatæ nequeunt dici de festo, sed dicuntur de Dominica cum commemoratione octavæ juxta Rubricas, constituto tamen de concursu populi, permittitur unica tantum Missa solemnis de octava, cum Gloria, & Credo, absque ulla commemoratione; *S. R. C. 3. Septemb. 1746. in una Masse, & Populoni.* (Constituto tamen de concursu populi: vel alia causa; Vide n. 430. Unica recitata oratione de Beata Maria sine commemoratione Dominicæ & Evangelio ejusdem in fine; Vide n. 348. & 1013.)
- An in exequiis defunctorum sacerdotum, præ- 1232 sente corpore, subdiaconus se sistere debeat ad caput defuncti sacerdotis, vel ad pedes: juxta opinionem P. Merati? Responsum fuit: servetur Rituale Romanum, & in exequiis defuncti sacerdotis præsentem corpore locetur Crux ad caput defuncti inter feretrum, & altare; *S. R. C. 3. Septemb. 1746. in una Masse, & Populoni.* Servetur Rituale: ubi dicitur: *Finita Missa, Sacerdos depositus casula, & manipulo, atque pluviale nigri coloris, & Sub-*

Et Subdiaconus accipit crucem, accedit ad feretrum, & se sistit ad caput defuncti cum cruce, medius inter duos acoluthos, seu ceroferarios cum candelabris, & candelis accensis, & omnes alii de clero veniunt ordinati in gradu suo cum candelis accensis, & stant in circuitu feretri. Rit. Rom. de seqq. n. 7.

- 1233 Officium Sanctissimi Sacramenti, quod recitatur ex privilegio in feria quinta non impeditur per annum a festis duplicibus, vel semiduplicibus, demptis quoque feriis Adventus, Quadragesimæ &c. si occurrat in Vesperis cum alio officio semiduplici, dividit Vesperas a capitulo; S. R. C. 1. Julii 1747. in Zogabrien. Vide n. 448. & 1185.

- 1234 An quando festum Purificationis B.M.V. occurrat in Dominica privilegiata, ejus officium transferri debeat in feriam secundam immediate sequentem, an in primam diem non impeditam festo duplici, vel semiduplici? Responsum fuit: Quando hujusmodi casus intervenit, officium Purificationis esse transferendum in feriam secundam immediate sequentem, quocumque festo etiam æqualis, non tamen altioris ritus, in eam incidente, & idem servandum mandavit, quando festum Annuntiationis Beate Mariæ Virginis occurrat in Dominica privilegiata; quod si in hebdomada majori, vel Paschali, tunc Annuntiationis officium pari cum privilegio in feriam secundam post Dominicam in albis transferri voluit, atque hoc decretum generalibus Calendarii Romani Rubricis adjici præcepit S. R. C. 20. Julii 1746. in Decreto Urbis, & Orbis. (Quod si in hebdomada majori: Excipe feriam sextam, & Sabbatum, de quibus require num. 620. & 1095.)

- 1235 An in Ecclesiis sub titulo S. Mariæ Angelorum fieri debeat die secunda Augusti officium cum Missa de Beata Maria Virgine, prout hactenus servatum fuit, vel potius festum S. Mariæ Angelorum sit celebrandum die Assumptionis ejusdem? S. R. C. re mature discussa, ad relationem Eminentissimi & Reverendissimi D. Cardinalis Alexandri Albani rescribendum censuit, servari solitum; nempe in casu proposito die secunda Augusti faciendum esse officium cum Missa de Beata Maria Virgine titulari Ecclesiæ, prout in festo ad Nives, præter lectiones secundi Nocturni, quæ sumendæ sunt ex secundo Nocturno Nativitatis ejusdem Beate Mariæ, mutato verbo natali in verbum, *festivitate*, juxta decretum editum die decima Junii anni 1690. in una Ord. Min. de Observ. S. R. C. 7. Sept. 1748. in una Ord. Capucinatorum Provinciarum Calabriae in Italia Sanctissimo Papæ Benedicto XIV. suppliciter porrecta, & ad Sac. Rit. Congreg. eadem die remissa. (Servari solitum apud Franciscanos; Vide n. 622. Secus apud alios; Vide n. 844.)

- 1236 An dedicatio Ecclesiæ cathedralis, ad quam regulares intra eandem civitatem constituti, sub ritu duplici secundæ classis celebrandum tenentur, ultra illius octavam transferri possit ab iisdem regulariis, si prima dies altiori festo, simulque tota reliqua octava aliis novem lectionum festis impedita sit? responsum fuit, affirmative; S. R. C. 11. Januarii 1749. in una Ord. Exalceat. S. Augustini Provincie Austriæ. (Tenentur... ultra illius octa-

vam transferri... non tenentur vero, immo non possunt octavam dedicationis celebrare, & ligat etiam moniales Ordinarii subjectas; Vide n. 757. Episcopus vero cogere debet eosdem, ut cathedralis dedicationem adimpleant; Vide n. 1278.

Festum Patrocinii S. Joseph occurrans in festo al-1237-
tioris ritus transferri potest, non obstante decreto 20. Martii 1683. Nam eadem Sac. Rit. Congreg. die 26. Novemb. 1735. hanc declarationem edidit: Cum in tota Hispania sit concessum, ut in tertia Dominica post Pascha celebretur festum Patrocinii S. Joseph sub ritu duplici; quaesitum fuit, si cadat in illa die festum majorem ritus, an festum Patrocinii S. Joseph sit transferendum ad aliam diem? Et responsum fuit, transferri posse. Hæc declaratio facta pro regnis Hispaniæ valet etiam pro aliis regnis quibus idem officium concessum est. S. R. C. 11. Januarii 1749. in una Ord. Exalceat. Provincie Austriæ. (Transferri posse: juxta decretum citatum de anno 1735. sub n. 960. tamquam officia de præcepto, & non gratiose concessa. Vide num. 989. 1238. & 1350.)

An festum titolare Archiconfraternitatis Septem-1238-
dolorum, quod pro regnis, & provinciis hereditariis Augustissimæ domus Austriacæ, ab utroque clero sub ritu duplici celebrari debere indultum est tertia Dominica Septembris, cum in religione Sancti Augustini ipsam sæpe impediatur ab octava B. Mariæ Virginis, & S. Nicolai, ac festum S. Thomæ de Villanova eadem Dominica celebretur, possit similiter transferri; præcipue quod hoc festum potius videatur repetitio alterius, quod feria sexta post Dominicam Passionis in Quadragesima celebratur, prout patet ex oratione, & lectionibus secundi nocturni, quæ sunt eadem? Responsum fuit affirmative. Quia pro Statibus Austriacis tale officium est de præcepto: dicitur enim in decreto concessionis die 28. Augusti 1734. *Recitari debere*. Officia autem de præcepto, licet sint fixa certis diebus, si in his impediatur, transferri possunt juxta decretum S. Rit. C. 5. Maii 1736. in Einsidlen. S. R. C. 11. Januarii 1749. in una Ordinis S. August. Exalceat. Provincie Austriæ. Vide n. ante, & 989.

An festum Sanctissimi Nominis Beate Mariæ Vir-1239-
ginis, quod pro regnis, & provinciis Austriacis est duplex secundæ classis, in occurrentia cedere debeat festo S. Nicolai Tolentinatis, quod est duplex secundæ classis cum octava, præsertim cum illud Viennæ cum solemnissima utriusque cleri processione, maxima exteriori pompa, Indulgentiis etiam plenariis, ac ingenti populi concursu, ob liberationem Viennensis civitatis ab obsidione Turcarum celebretur? responsum fuit negative. Octava enim non elevat ritum. In paritate autem ritus attendi debet tum major dignitas Beate Mariæ Virginis juxta rubricam de concurrentia officii tit. xi. n. 2. tum major solemnitas celebrationis, & populi concursus juxta decretum die 20. Martii 1683. in quo sic: Si officia, quæ recitari debent in aliquibus regnis, sint ejusdem ritus, & dignitatis, an sit præferendum officium loci officio in proprio religionis Calendario descripto? Resolutum fuit, præfe-

rendum esse officium, quod cum majori solemnitate, & populi concursu celebratur: *S. R. C. 11. Jan. 1749. in una Ord. S. Augustini Escalc. Provincie Austrie.* (In paritate autem ritus: ut hic asseritur attendi debet major dignitas; secus autem in disparitate ritus, ut videre est *num. 1314.* Decretum vero in hac sanctione notatum vide *num. 554.*

- 1240 An ubi habentur insignes reliquie plurium Sanctarum Virginum, & Martyrum e Societate S. Ursulæ, debeat de illis fieri officium duplex 21. Octob. cum commemoratione S. Hilarionis, & SS. Ursulæ, & Sociarum, vel possit aliis distinctis extra illum diebus de singulis illarum in particulari, prout hactenus alicubi die 17. & die 19. Decemb. observatum fuit, recitari officium duplex; Quod si primum fieri oporteat, quaeritur adhuc, an id faciendum, ubi festum SS. Ursulæ, & Sociarum est duplex, vel semiduplex, aut hoc potius in aliam diem non impeditam transferendum sit? Responsum fuit, fieri debere officium duplex de SS. Ursulæ, & Sociis cum sola commemoratione S. Hilarionis, sicut fit Romæ in patriarchali Ecclesia S. Mariæ Majoris, ubi asseratur caput unius ex sociis S. Ursulæ. Et ita pariter fieri debet absque ulla translatione in illis Ecclesiis, in quibus festum SS. Ursulæ, & sociarum aliunde esset duplex, vel semiduplex. *S. R. C. 11. Jan. 1749. in una Ord. S. Augustini Escalc. Provincie Austrie.* (Insignes reliquie: quæ sint; Vide *n. 215.*

- 1241 Ubi Processio SS. Sacramenti in ejus festo die, vel per octavam ea, qua decet, solenni pompa nequivit haberi, designabit Episcopus pro suo arbitrio & prudentia unicuique Ecclesie aliquam ex sequentibus Dominicis, in qua celebrata Missa cum commemoratione SS. Sacramenti juxta Rubricarum præscriptam formam sollemnis illius processio peragi possit. *Sacr. R. C. 8. Martii 1749. in Lisbonen.* (Ea qua decet solenni pompa: idest præcedente Cruce hastata &c. de quo Vide *num. 1130.* (Celebrata Missa: currenti cum colore festo, seu officio convenienti. Vide *n. 641. 1137. & 1255.*

- 1242 Exorto dubio in Ecclesia Parochiali, & collegiata S. Jacobi de Luprio civitatis Venetiarum, an liceat die 2. Augusti celebrari festum S. Petri ad Vincula, prout ab antiquo tempore consuevit, eo quod præcedenti die perpetuo occurrat octava S. Jacobi Apostoli ejusdem Ecclesie titularis, an potius recitandum sit officium S. Hermolai, quod paucis abhinc annis in diocesi Venetiarum sub ritu semiduplici affixum fuit diei secundæ Augusti? Pro parte capituli dictæ Ecclesie S. R. C. humillime supplicatum fuit, quatenus dignaretur declarare, nedum quid in subjecto casu sit faciendum, verum etiam an possit assignari semiduplex infra octavam non privilegiatam? Responsum fuit ad primum: Die 2. Augusti agendum esse in dicta Ecclesia S. Jacobi de Luprio Venetiarum de festo S. Petri ad Vincula. Ad secundum: festum semiduplex a sua die perpetuo amotum celebrari deinceps potest infra octavam non privilegiatam in die ipsi assignanda, tamquam sede illius fixa, juxta decretum die 28. Novemb. 1744. in Perusina. *Eadem S. R. C. 19. Apr. 1749. in una Venetiarum.* (Prout ab antiquo tem-

pore consuevit: Ad hanc petitionem decretum fuit, fieri de festo S. Petri ad Vincula, cum non sit regulariter amplius amovendum officium (quod erat jam perpetuo impeditum) a die assignata, eo quia nunc vel postea assignaverit Ordinarius, aut etiam S. R. C. eandem diei alicui officio, sed firmam & propriam sedem jam primum adeptum sit. Vide *n. 879. 893. & 1256.* Decretum vero de celebrando officio semiduplici, perpetuo impedito, infra octavam non privilegiatam, habes sub *nu. 1193.* una cum alio *n. 1184.*

Instructio pro oratione quadraginta horarum Ro-1243 mæ jussu iel. rec. Clementis XI. primum edita, extra Urbem non obligat; laudandi tamen, qui se illi conformare student, nisi aliud ab Ordinariis locorum statutum sit. *S. R. C. 12. Julii 1749. in una Cong. S. Philippi Nerii civitatis Patavine.* (Clem. XI. primum edita: deinde ab aliis Summis Pontificibus ordinata, signanter die 1. Septemb. 1736. cujus initium: *Essendo state fatte.*

An Presbyteri ordinandi statim ab initio, vel so-1244 lum a *Suscipe Sancte Pater &c.* debeat inchoare Missam cum celebrante, & ordinante Episcopo? Responsum fuit, teneri solum a *Suscipe Sancte Pater*; & S. R. C. 20. Septembris 1749. in *Javarienen. in Hungaria.* Vide *num. seq.*

An Presbyteri ordinandi debeant legere Missam 1245 stantes, vel in terram genuflexi? Responsum fuit negative ad primum, affirmative ad secundam partem, *Sac. Rit. Congreg. 20. Sept. 1749. in Javarienen. in Hungaria.* Vide *n. ant. & seqq.*

An Presbyteri ordinandi omnes illas, quas Epi-1246 scopos ordinans in Missa facit, actiones debeant facere, adeoque an ii Presbyteri debeant cruces manu super oblata peragere, an genuflectere &c. an denique omnia illa, quæ Episcopus sub Sacrificio agit, agere? Similiter idem quaeritur de Episcopo consecrando? Responsum fuit ad primum, negative; ad secundum, servandum esse Pontificale Romanum. *S. R. C. 20. Septemb. 1749. in Javarienen. in Hungaria.* Vide *n. ant. & seq.* (Servandum esse Pontificale Romanum: in quo præscribitur: *Dicto Offeritorio, Consecrator sedet cum mitra in faldistorio, ante medium Altaris. Et consecratus veniens ex sua capella, inter assistentes Episcopos medius coram consecratore genuflectit, & ibi offert duo interitilia accensa, duos panes, & duo barilla vino plena, & consecratoris prædicta recipientis manum reverenter osculatur. Deinde consecrator lavat manus, & accedit ad altare, consecratus etiam ad posterius cornu Epistolæ altaris ejusdem accedit, & ibi stans medius inter Episcopos assistentes ante se habens Missale suum, simul cum consecratore dicit, & facit omnia, prout in Missali. Et ponatur una Hostia consecranda pro consecrante, & consecrato, & vinum consecrandum in calice, sufficiens pro utroque. Pont. Rom. p. 1. tit. de Consecrat. Electi in Episcopum.* Vide *n. ant. & seq.*

An Presbyteri ordinandi postquam sunt de cor-1247 pore D. N. I. C. communicati, debeant de illo calice, quem in ordinatione sua tetigerunt, ablutionem sumere? Responsum fuit non esse necesse; & S. R. C. 20. Septemb. 1749. in *Javarienen. in Hungaria.* (Ablutionem sumere: Non in calice, quo

Pontifex celebravit, sed in alio cum vino; *Pontif. Rom. par. 1. tit. de Ordin. Presbyter.* Vide num. antec.

- 1248 Cum Sabbato Sancto unica tantum in quavis Ecclesia Missa cantata admittatur, an Episcopus in privata capella, vel in Oratorio possit ordinationem sub Missa lecta servare? Et quatenus affirmative, an debeat post communionem idem Episcopus pro Vesperis: *Alleluja, Vespere autem &c. Laudate Dominum, Magnificat &c.* dicere? Responsum fuit, ad mentem; *Sac. Rit. Congr. 20. Septembris 1749. in Javarinen. in Hungaria.* Vide num. 1165. & 1168.

- 1249 An Episcopi non habentes facultatem speciale concedendi in Oratorii privatis, & capellis pro secularibus, & aliis, legendi Missam, possint licentiam dictam petentibus concedere? Responsum fuit negative; *Sac. R. C. 20. Septemb. 1749. in Javarinen. in Hungaria.* (Negative: Et hæc facultas spectat ad Papam, ex Constit. Bened. XIV. 2. Julii 1751. quæ incipit: *Magno cum animi nostri*; Vide n. 620.

- 1250 Cum in Rubricis de Sacramento Confirmationis dicatur. *Adulti seu alii majores ponant pedem suum super pedem dexterum patris sui: quæritur, an sufficiat, si patrinus ponat manum dexteram super humerum dexterum confirmandi? Responsum fuit, sufficere; S. R. C. 20. Septemb. 1749. in Javarinen. in Hungaria; Vide n. sequent.*

- 1251 An confirmandus tempore Confirmationis, quando Episcopus dicit: *N. Signo te Signo Crucis &c.* præter nomen suum baptismale, possit aliud nomen Sancti sibi imponi curare? Responsum fuit, posse; *Sac. Rit. Congr. 20. Septemb. 1749. in Javarinen. in Hungaria.*

- 1252 Il compositore del Calendario per i religiosi, e religiose di S. Francesco, sotto l'obbedienza del ministro generale di tutto l'Ordine Serafico, umilmente espone, come leggendosi nel Rituale del Merati alla sezione 3. capitolo 4. de festo simplici citato un Decreto del 22. Gennaio 1735. col quale la Sacra Congregazione assegna a S. Teodoro Maryre di rito semplice, per i Padri Minori Conventuali; il giorno 12. Novembre, per l'impedimento perpetuo della dedizione della basilica Constantiniana, celebrata da essi sotto rito di prima classe, e per le monache del terzo Ordine di S. Francesco, a quali celebrano S. Elisabetta d'Unghia sotto l'istesso rito, come Padrona principale, si assegna a S. Pontiano Papa, e martire il giorno 20. dell'istesso mese; ma non trovandosi tal decreto nel registro della Segreteria, supplica PEE. VV. a dichiarare, se si debba tale decreto osservare tanto dalle suddette religiose, quanto per altre diverse chiese dell'ordine, nelle quali occorrono molti Santi del detto rito perpetuamente impediti, ovvero si debba nelle dette chiese lasciare totalmente la memoria di essi Santi, tanto più, che la rubrica generale, acce al titolo decimo de Translatione festorum, si legge al num. 8. *Et anno de eo non fit amplius, parla dei Santi semplici impediti dalle feste di prima classe mobili? Che della grazia &c.* Et Sacra Congregatio, re mature discussa, ad relationem Eminentissimi & Reverendissimi D. Cardinalis Tamburini Ponticis San-

ctæ memoriæ, rescribendum censuit: Si festum simplex perpetuo impediatur ob concurrentiam duplicis primæ classis, non esse ad aliam diem transferendum juxta Rubricas; *S. R. C. die 18. Jul. 1750. in una Ord. Min. S. Francisci; Vid. n. 1217.*

Regulares degentes in civitate tenentur ad officium dedicationis cathedralis sub ritu 2. classis, extra civitatem & per totam diocesim non tenentur, neque ad recitationem officii in die festo; *S. R. C. die 29. Jan. 1752. in una Ordinis Carmelitarum Disceatatorum Provincia Polonie.* Officium dedicationis cathedralis fit a regularibus, & monialibus in civitate sub ritu duplici secundæ classis sine octava, & similiter a secularibus in diocesi; Vide n. seq. 498. & alios ibi notatos.

Cum in omnibus diocesium regni Poloniæ, & 1254 magni ducatus Lithuanie, officio dedicationis Ecclesiæ cathedralis assignata sit dies Dominica in perpetuum, & in eadem Dominica recitetur quotannis, utrum aliquando apud regulares, occurrente in illa Dominica alio festo altioris ritus, vel dignitatis, debeat prædictum officium dedicationis Ecclesiæ cathedralis apud regulares transferri in aliam diem non impeditam, etiam ultra duas septimanas, an omitti juxta decretum S. R. C. emanatum anno 1633. 20. Martii? Et insuper utrum cedere debeat prædictum officium dedicationis Ecclesiæ cathedralis officio solemniori alicujus religionis occurrenti eadem die Dominica sub eodem ritu? Ad primam ejusdem dubii partem, responsum fuit, transferendum esse ad primam diem non impeditam; ad secundam vero, servari Rubricam X. Breviarii Romani de concurrentia festorum n. 2. *S. R. C. die 29. Jan. 1752. in una Ordinis Carmelitarum Disceatatorum Provincia Polonie.* (Servari Rubricam X. Breviarii: in qua legitur sub n. 6. *Si duo vel plura festa novem lectionum simul eodem die veniant, fiat officium de majore, id est, de duplici, & semiduplicia transferantur. At si omnia fuerint duplicia, fiat de digniori, seu solemniori, & quæ minoris sollemnitatis sunt, transferantur; Rubr. Breo. citat.* Inter festa autem æqualis sollemnitatis qualis ordo præcise attendatur; Vide n. 522. Decretum vero in præsentī lege signatum sub num. 555. ut omittatur officium dedicationis, non est considerandum circa officia de præcepto recitanda, inter quæ hoc festum considerari debet, ut in n. 1278. sed de illis dumtaxat gratiose concessis; Vide num. 989. 1238. & 1257.

Dum fit expositio Sanctissimi Sacramenti ratio-1255 ne sollemnitis ad populum in Dominicis privilegiatis, vel aliis festis, in altari majori, ubi est expositum publicè Sacramentum, si celebretur Missa diei; celebrari debet cum paramentis festo, seu officio convenientibus, scilicet non est adhibendus color albus, uti competens sollemnitati ratione expositionis, sed etiam violaceus; *S. R. C. 29. Jan. 1752. in una ordinis Disceatatorum Carmelitarum Provincia Polonie.* (Ubi est expositum publicè Sacramentum, si celebretur: propter necessitatem intelligi, ait enim Cærimoniale: *Non incongruum, sed maxime decens esset, ut in altari, ubi Sanctissimum Sacramentum situm est, Missæ non celebrarentur, quod antiquitus observatum fuisse videmus;* Ca-

Cærem. Episcop. lib. 1. cap. 12. num. 9. Vide n. 641. 1137. & 1241. Missa vero solemniss quando rite celebrari possit; Vide n. 481. & 1226.

- 1256 Cum in Provincia Polona, & Lithuana ob occursum in perpetuum cum festo S. Stanislai Episcopi Martyris Patroni principalis ex die 8. Maii officium Apparitionis S. Michaelis Archangeli translatum in diem decimam Maii tanquam propriam recitaretur, queritur, utrum nunc, cum Sacra Rituum Congregatio officio S. Antonini de præcepto semiduplici eandem diem decimam Maii assignaverit pro universali Ecclesia, debeat cedere officium Apparitionis S. Michaelis Archangeli ad uniformitatem officii S. Antonini? Et responsum fuit: officium jam translatum Apparitionis S. Michaelis Archangeli ob occursum festi S. Stanislai Episcopi Martyris, quod in Polonia sub ritu duplici primæ classis celebratur, & perpetuo assignatum diei 10. Maii, non erit ulterius amovendum propter officium S. Antonini Episcopi eo die in Ecclesia celebrandum; sed firmo remanente officio Apparitionis, illud S. Antonini transferatur in primam diem non impeditam; *S. R. C. 29. Jan. 1752. in una Ordinis Carmelitarum Disceat. Provincie Polonie.* (Non erit ulterius amovendum: assignatio enim non est translatio, sed propria sedes festi illius regulariter reputatur; & ideo decretum hoc est generale, Vide n. 879. 893.

- 1257 Utrum occurrente aliquando festo altioris ritus in Dominica secunda post Pascha, in qua ex indulto Sacre Rituum Congregationis recitatur in Polonia officium affixum huic Dominicæ Sanctissimi Sepulchri, debeat ne prædictum officium SS. Sepulchri transferri in aliam diem non impeditam, an omitti juxta Decretum anni 1683. 20. Martii emanatum? Responsum fuit: officium SS. Sepulchri, si occurrerit festum altioris ritus, non erit ad aliam Dominicam transferendum, sed prorsus omittendum. *S. R. C. 29. Januar. 1752. in una Ordinis Carmelitarum Disceat. Provincie Polonie.* (Sed prorsus omittendum, quia ex indulto, non ex præcepto recitatur, juxta decretum 20. Martii 1683. hic enunciatum, quod extat sub num. 555. Vide num. 989. 1238. & 1253.

- 1258 Etsi cum maxima solemnitate, & concursu populi, cantetur ab immemorabili tempore, in Adventu Domini, singulis diebus Missa votiva Beatæ Mariæ Virginis, quæ vocatur *Rorate*, instituta etiam a Concilio Provinciali, ut est in Regno Poloniæ, a Paulo V. Papa approbata, non est tamen recensenda inter Missas votivas pro re gravi, vel pro publica causa, sed haberi dumtaxat poterit, ut mera populi devotio; *S. R. C. 29. Januar. 1752. in una Ordinis Carmelitarum Disceat. Provincie Polonie.* (Singulis diebus: exceptis solemnioribus festivitatibus. Novem dies vero ante Nativitatem Domini sunt privilegiati, ubi adest consuetudo & concursus in quibus quotidie, etiam diebus solemnibus, unicam Missam cantare votivam cum Gloria & Credo non negatur; Vide n. 348. & 1189.

- 1259 Utrum ex præscripto Fundatorum, & institutione eorumdem possit dici Missa de Assumptione, Purificatione, Conceptione Beatæ Mariæ Virginis in sabbatis, vel aliis feriis per annum non impe-

ditis festo duplici? Responsum fuit: Non sunt violandæ rubricæ imperitorum laicorum caussa, & ideo petentibus Missam votivam de Assumptione &c. fiet satis celebrando unam ex Missis votivis Beatæ Mariæ Virginis juxta temporis occurrence; *S. R. C. 29. Jan. 1752. in una Ordinis Carmelitarum Disceat. Provincie Polonie.* (Fiet satis: sed contra Rubricas forte non agitur, si votiva Missa recitetur de Septem doloribus Beatæ Mariæ Virginis, ut eruitur ex Missali Romano de eodem festo in mense Martio. Infra Octavam vero alicujus festivitatis, licet non fiat Officium de S. Maria, erit congruenter ejus votiva de octava sine Gloria & Credo; Vide n. 1283.

Cum in Regno Poloniæ ab immemorabili consuetudine recitetur 28. Septembris Officium Sancti Wenceslai Martyris sub ritu duplici minori, & sub eodem similiter ritu duplici minori recitetur 5. Martii Officium Translationis ejusdem Sancti Wenceslai Martyris, utrum licite tolerari possit, ut festum principale, & ejus translatio sub eodem ritu celebretur, sicut in Magno Ducatu Lithuanie Officium S. Adalberti, & ejus translatio, & an debeat cessari a recitatione officii translationis S. Wenceslai Martyris sub ritu duplici in Regno Poloniæ, sicut & in Lithuania a recitatione Officii translationis S. Adalberti? Responsum fuit: Servetur solitum; *S. R. C. 29. Januarii 1752. in una Ordinis Carmelitarum Disceat. Provincie Polonie.*

In iis Ecclesiis Regularium, quibus non est consuetum canendi quotidie Missam currentis Officii, utrum in Missa solemnî, quæ sola canitur pro re gravi, vel ob occursum festi solemnî, de quo eodem die officium nequit fieri: non cantata Missa officii diei, nempe de Dominicâ privilegiata, feria majori, vel festo aliquo, debeat addi Collecta illius diei officii currentis? Responsum fuit: In Missis votivis solemnibus, quæ pro re gravi, vel ob occursum festi solemnî in aliam diem sunt transferendæ, etsi unica tantum cantatur Missa, unica Oratio dicenda est; *S. R. C. 29. Jan. 1752. in una Ordinis Carmelitarum Disceat. Provincie Polonie.* (Unica oratio dicenda est: cum Evangelio in fine Missæ S. Joannis, cum Præfatione propria, si habeat Missa, val de communi. Vide n. 348. 835. & 851.

Utrum Sacerdos sæcularis, vel regularis, habens Officium duplex, & quid si duplex primæ, vel secundæ classis, celebrans in aliena Ecclesia ex devotione, ubi celebratur festum solemnè, debeat ne celebrare Missam se conformando illi Ecclesiæ, ubi celebrat, etiam quoad solemnitatem, & colorem paramentorum? Utrum etiam Sacerdos sæcularis, vel regularis habens officium duplex, & quid si duplex primæ, vel secundæ classis, celebrans in aliena Ecclesia ex obligatione in sepultura solemnî alicujus cadaveris, vel exequiis solemnibus, debeat se conformare illi Ecclesiæ celebrando Missam de Requiem; Responsum fuit: Serventur Decreta alias edita in una Tertiæ Ordinis S. Francisci die undecima Junii 1701. Et Sacerdotes tam Sæculares, quam Regulares conformare se debeant ritui Ecclesiæ, in qua celebrant; *S. R. C. 29. Januar. 1752. in una Ordinis Carmelitarum Disceat. Provincie Polonie.*

Pro adimplenda rite & absolute mente hujus decreti, vide ea, quae diximus in adnotatione ad n. 753. Nota. Hec Decreta cum novissima sint, derogant quibuscumque aliis prioribus; *L. Non est novum* 26. & *L. Sed & posterius* 33. ff. de Legib. cap. 1. de Constitutionib. in 6. & per consequens certum est, quod nunc celebrans in aliena Ecclesia se debeat in Missa conformare Ecclesiae in qua celebrat, saltem in casu aliquo solemnitate, vel sollemnise exequiae; Sic Cavalieri in Calendario anni 1757. in fine.

1263 Missa privata de Requiem, etiam corpore praesente, & insepulto, dici non possunt diebus, quibus fit de officio duplici etiam minori, vel aliis a rubrica exceptis, & quaecumque consuetudo in contrarium abusus esse declaratur; Missa tamen unica sollemnis insepulto corpore celebrari poterit etiam in Dominicis, & festis diebus, non tamen sollemnioribus primae classis. *S. R. C. 29. Januar. 1752. in una Ordinis Carmelitarum Disalceat. Provinciae Poloniae.* (Vel aliis a rubrica exceptis: ut sunt feriae majores, & Dominicae omnes, in quibus prohibetur fieri de festo duplici, ut in Breviario. (Sollemnioribus primae classis: festis, & celebribus, intra quas feriae secundae, & tertiae Paschatis, & Pentecostes non numerantur; Vide n. segg. 75. & 1102.

1264 Utrum in majori hebdomada, excepto triduo ante Pascha, & bido post, & infra octavam Pasche, & Pentecostes, ac etiam in festis duplicibus primae classis, non tamen celebribus, possit cantari Missa unica sollemnis de Requiem in sepultura cadaveris? Responsum fuit, affirmative. *S. R. C. 29. Januar. 1752. in una Ordinis Carmelitarum Disalceat. Provinciae Poloniae.* (Excepto triduo ante Pascha, & bido post: Vide tamen n. ant. & alios ibi notatos, & praecipue 1102.

1265 In die obitus, vel depositionis alicujus defuncti sacerdotis dici poterit vel Missa prima, quae est pro Episcopis assignata, ut in Commemoratione omnium fidelium defunctorum, vel ea, quae est secundo loco posita, quae est in die obitus, seu depositionis, dummodo oratio pro eo designata: *Deus, qui inter Apostolicos Sacerdotes etc.* omnino adhibeatur. Similiter agendum erit in anniversario pro Sacerdote defuncto. *S. R. C. 29. Januar. 1752. in una Ordinis Carmelitarum Disalceat. Provinciae Poloniae.* (Oratio *Deus, qui inter Apostolicos*; vel alia *Presta quaesumus*, ut in Rubrica Missalis de Missis defunctorum. Vide n. 19.

1266 Dignitates, & Canonici Metropolitanæ Ecclesiae Urbinatensis possunt uti annulo cum unica gemma, cruce pectorali sine gemmis, caligis, sandaliis, & chirothecis sine auri ornatu in missis sollemniter decantandis; & quoad solum celebrantem, qui sedere debet in scamno cooperto tapete, vel panno currentis coloris, non vero in faldistorio. *S. R. C. 29. Januarii 1752. in eadem Urbinaten. Benedicto XIV. confirmante die 18. Febr. ejusdem anni in Constitut. quae incipit: In throno justitiae, ad primum, & secundum dubium.*

1267 Supradictae Dignitates & Canonici, an Palmatoria seu Bugia in Pontificalibus, & in Missis lectis, seu privatis, uti valeant? Responsum fuit, negative, & amplius. *Sac. Rit. Congreg. 29. Jan. 1752. in eadem Urbinateni, ut supra, nun. ant.*

FERRARIUS TOM. IX.

An liceat eisdem in Missa Pontificali populum salutare dicendo *Pax vobis*, loco dicendi: *Domine vobiscum*? Et an post Missas, Vesperas, aut Matutinum in Pontificalibus celebratum, possint ipsi solemnem dare benedictionem, dicendo: *Sit nomen Domini benedictum*, seu potius simplicem benedictionem tantum post Missam dicendo: *Benedicite vos omnipotens Deus*, cum unico, seu cum trinu signo Crucis? Et an benedicens populum cum Sanctissimo Sacramento, dare possint triam benedictionem, vel unicam; nec non, an induti mitra, aliisque paramentis ad instar Abbatum, etiam Missas, aut vespas in Pontificalibus non celebraverint, dare possint triam benedictionem? Et responsum fuit ad primum, Negative, & amplius. Ad secundum, Negative ad primam partem, Affirmative ad secundam, cum unico signo, & amplius. Ad tertium ad primam partem, Affirmative; ad secundam, cum unica tantum, & amplius. Ad quartum, negative, & amplius; *S. R. C. 29. Jan. 1752. in supradicta Urbinaten. ad quintum, sextum, septimum, & octavum dubium, Benedicto XIV. annuente. Vide n. 190.*

An possint supradicti pontificaliter celebrare Missas in Ecclesiis Monialium absque consensu Archiepiscopi? Et an in vestitionibus, & velationibus Monialium, factis de commissione Archiepiscopi, uti possint Mitra? Et responsum fuit Negative in omnibus. *S. R. C. 29. Januar. 1752. in dicta Urbinateni ad nonum, & decimum dubium ut supra.*

An in Metropolitana Ecclesia supralaudate Dignitates, & Canonici uti possint mitra, & pontificaliter celebrare in Missis defunctorum; & responsum fuit, negative. *S. R. C. 29. Januar. 1752. in Urbinateni ad undecimum dubium, ut supra.* Hoc decretum est generale, Praelatos omnes Episcopis inferiores respiciens. Vide n. 360.

An in insignibus, & armis suae familiae appositis, vel apponendis in paramentis sacris, aliisque rebus Ecclesiis concernentibus, loco mitrae, vel una cum ipsa, pileum apponere valeant Dignitates, & Canonici supradictae Metropolitanæ; Et responsum fuit, Affirmative quoad mitram tantum, & amplius. *S. R. C. 29. Januarii 1752. in Urbinateni ad duodecimum dubium, ut supra.*

An pluries supralaudate Dignitates, & Canonici in processionibus Sanctissimi Corporis Christi incidere possint capite mitra cooperto? Responsum fuit, Negative, & amplius. *S. R. C. 29. Jan. 1752. in Urbinateni ad decimum tertium, & ultimum dubium, Benedicto XIV. ad servandum manante die 29. Januar. ejusdem anni in Const. quae incipit: In throno justitiae.*

Missa, quae coherenter ad officia semel in mense, vel hebdomada recitari concessa celebrantur, puta de SS. Sacramento tercia quinta, de SS. Nomine B. M. V. in Sabbato, de Patrono principali in alia feria, cum Gloria in excelsis tantum, & sine Credo celebrari debent; *S. R. C. 26. Augusti 1752. in una Gadicensi.* (Officia semel in mense, vel hebdomada: quando, & cur licite recitanda; Vide nu. 537. & alios ibi notatos.

Cum ex fundatorum voluntate opus sit quotan-
nis

his ultra officium diei plura anniversaria adimplere, & de pluribus festivitatibus Sanctorum officium cum Vesperis, & Missa celebrare, queritur, num Vesperæ dictarum Festivitatum Sanctorum Pontificum v. g. seu Virginum tempore paschali, si celebrantur, Antiphonæ Psalmorum, & reliqua dici debeant cum *Alleluja* ob citati temporis paschalis occurrence? Et similiter in iisdem Vesperis (ut pote extra diem proprium earum Festivitatum) ultimus psalmus esse debeat de sanctis Pontificibus v. g. *Memento Domine David*, & in sanctis Martyribus psalmus *Credidi*, num vero psalmus *Laudate Dominum omnes gentes*? Responsum fuit: Quando ultra officium diei recitatur aliud de aliquo Sancto ex fundatorum voluntate, si tempus currit paschale, ritum pro tempore convenit imitari, addendo Antiphonis, Versiculis, & singulis responsoriis, *Alleluja*, uno excepto Beate Mariæ Virginis Officio parvo, in quo dum feriali conjungitur officio diei, nullum additur *Alleluja* secundum peculiarem illius rubricam juxta alias resoluta. Psalmi quoque Vesperarum erunt, ut jam alias designati in Festo scilicet ut in primis, si primæ decantantur Vesperæ, ut in secundis, si secundæ. S. R. C. 26. Augusti 1752. in una Gadicensi. (Secundum peculiarem illius Rubricam: scilicet: Tempore Paschali in Officio parvo Beate Mariæ; quod dicitur in choro, non additur *Alleluja* antiphonis, neque versibus, neque responsoriis. Rub. Brev. Tñ XXXVII. de Officio parvo B. Mariæ n. 2. juxta Decr. S. R. C. 28. Martii 1626.

1275 Cum ex fundatorum voluntate Missæ solemnes ultra illam diei celebrantur, queritur, num propositæ Missæ solemnes celebrari possint occurrente Festo duplici, & maxime quia tunc casus, si celebraretur, datur, quod de eadem Festivitate in eodem die duæ Missæ solemnes in eodem principali altari dicantur, ex g. una solemnis post Primam, & altera eadem post Tertiam? Responsum fuit: In casu, de quo agitur, duplex de eodem occurrenti solemni Festo cantabitur Missa; una videlicet pro fundatione post Primam, altera Conventualis post tertiam. S. R. C. 26. Augusti 1752. in una Gadicensi. Una pro fundatione post Primam. Non ritu votivo in hac accidentaliter occurrentia, sed de Festo; ut Conventualis post Tertiam. Non interposita vero Hora Canonica, scilicet una Missa post aliam immediate an possit cantari. Vide n. 217.

1276 Queritur, num in Officio eidem Cathedrali Gadicensi, & Clericis ejus choro tantum adscriptis concessio, nomine & privilegio dictorum Clericorum Cathedralis gaudere possint Clerici Curati, in eadem Ecclesia curam animarum exercentes, qui quidem eidem choro de rigore non sunt adscripti? Responsum fuit: Servetur decretum Sacre Rituum Congregationis 30. Augusti 1602. nempe: Clerici licet adscripti alicui Ecclesiæ, non tamen obligati choro, non tenentur recitare officia, quæ in choro propria dicuntur. S. R. C. 26. Augusti 1752. in eadem Gadicensi. Vide n. 21. 174. & 1208. seq.

1277 Lignum SS. Crucis, & Spina Coronæ Domini Nostri Jesu Christi, ubi adest immemorabilis consuetudo, licitum est capite aperto sub baldachino processionaliter deferre, eandem reliquias incensan-

tibus duobus thuriferariis. S. R. C. 26. Aug. 1752. in Gadicensi. (Lignum SS. Crucis, & Spina: cum velo a spatulis pendente, manibusque cum eo operis deferenda sunt in processionibus. Et Episcopus ea deferens credere potest cum mitra; Clerus vero & populus ut detecto capite procedat, statuitur. Vide n. 623, 627, 804. & 1121.

An onus celebrandi Missam unam omnibus die 1278 bus festis Deiparæ Virginis, intelligendum sit pro diebus festis tantum de præcepto, an etiam pro aliis simplicibus, in quibus commemoratio in honorem Deiparæ Virginis intra annum feri consuevit? Quo relato per Eminentissimum Cardinalem Cavalchinum Ponentem, Sacra eadem Congregat. respondit: Missas esse celebrandas omnibus diebus in quibus fit officium beatissimæ Virginis sub ritu duplicis majoris, & altioris ritus tam in Ecclesia universalis, quam in diocesi. Die 9. Decembris 1752. in Bracaren. si.

Anniversaria, quæ ex diversorum Testatorum vo-1279 luntate sunt a Capitulo præsertim circa singula quatuor anni tempora in cantu celebranda, absolvi possunt in Festo duplici majori per annum, non tamen de præcepto, etiamsi dies ille non sit vere dies anniversarius defuncti. S. R. C. 22. Decemb. 1753. in una Vilnen. in Lithuania. (Non tamen de præcepto: audiendi Missæ, & abstinenti ab operibus servilibus, juxta mentem Sac. Congregationis sub n. 1300. Vide etiam n. seqq. & 19.

Translato Anniversario e proprio die obitus Te-1280 statoris ob occurrens impedimentum in aliam diem non impeditum, de Requiem cantanda est Missa sive ut in anniversario, sive ut in quotidianis; verba tamen in oratione: *cujus anniversarium depositionis diem commemoramus* &c. non sunt varianda; S. R. C. 22. Decemb. 1753. in una Vilnen. in Lithuania. Vide n. ant. & seqq. nec non 19.

Obitus die impedito, non potest pro defuncto 1281 rum anniversario cantari Missa de occurrenti Festo vel Feria privilegiata per applicationem; S. R. C. 22. Decemb. 1753. in una Vilnen. in Lithuania. (Non potest: sed transferri in aliam diem, prout transtulit S. R. C. Vide n. ant. & 19. An aliæ fundationes licite absolvi possint, consule n. 1107.

Anniversaria, quæ occurrunt absolvenda circa 1282 quatuor tempora Paschalia, & infra octavam Pentecostes, & non possunt omnia absolvi, ut finiari ante octavam Sanctissimi Corporis Christi, quomodo & qualiter absolvenda? Responsum fuit: Servetur Decretum datum die 4. Maii 1686. in una Canonico-regularium Lateranensium. S. R. C. 22. Dec. 1753. in una Vilnen. in Lithuania. Decretum enunciatum signatur sub n. 600. (Quomodo, & qualiter absolvenda: Vide num. citatum ant. & præcipue 19.

Pro Missis ex fundatione, aut ex alia quacumque 1283 causa in cantu celebrandis, sive de Assumptione, sive de Conceptione Beate Mariæ Virginis, extra ejus festos dies, vel octavas earundem solemnitate, assumi nequit propria festivitas, sed substituenda est ei una ex quinque votivis Missis Beate Mariæ Virginis, quæ habentur in Missali Romano juxta congruentiam temporis. S. R. C. 22. Decemb. 1753. in una Vilnen. in Lithuania. (Assumi

nequit propria festivitatis: Dubitatur de Missa votiva Septem dolorum Beatæ Mariæ in Missali Romano die festivo assignata. Vide n. 1259.

- 1284 Pro Missa votiva alicujus Sancti, si habeat propriam, mutanda sunt verba: *Natalitia*, vel *Festivitas* in aliis congruentibus votivis, scilicet *Commemoratio*, aut *Memoria*. S. R. C. 22. Decembris 1753. in una Vilnen. in Lithuania pro Missa S. Casimiri.

- 1285 Quando per rubricas Missalis, ac per decreta Sacre Congregationis; videlicet per octavas Nativitatis, Epiphaniæ, per feriam IV. cinerum, a Dominica Palmarum usque post octavam Paschæ, per octavas Pentecostes, & SS. Corporis Christi, prohibentur Missæ votivæ private, prohibentur etiam votivæ in cantu fundatæ. S. R. C. 22. Dec. 1753. in una Vilnen. in Lithuania. (Per octavas: nempe per omnes dies dictarum octavarum. Vide n. 1287.) (Votivæ in cantu fundatæ: illæ vero pro re gravi, vel de titulari, seu patrono Ecclesiæ non prohibentur, nisi diebus exceptis a Rubrica Missalis tit. VI. de Translatione, de quibus consule n. 805, Vide n. seq.)

- 1286 Substitui debent Missæ de festo pro votivis in cantu fundatis diebus impeditis; & ex rationabili causa ab ordinario dignoscenda, & approbanda, satisfieri posse lectis, loco cantatarum, statuit S. R. C. 22. Decembris 1753. in una Vilnen. in Lithuania. Vide num. 145. & 364.

- 1287 Num saltem in primis diebus solemibus possint substitui loco votivarum Missæ cantatæ de festo; reliquis vero diebus infra octavas, & aliis diebus supra enunciatis cantari votivæ? Responsum fuit, negative. S. R. C. 22. Decembris 1753. in una Vilnen. in Lithuania. Vide n. 1285.

- 1288 Quando juxta Rubricas Missalis in feriis Quadragesimæ, quatuor temporum, Rogationum, ac Vigiliarum præscribuntur duæ Missæ cantatæ in cathedralibus, & collegiatis, una de festo post Tertiam, altera de feria post Nonam: An propter insufficientiam temporis, ratione multarum votivarum cantandarum ex fundatione (ut est in cathedrali Vilnensi) possit una ex his duabus substitui lecta pro cantata: & quæ potius, an de festo post Tertiam, an post Nonam de feria; Responsum fuit: Non posse omitti alteram ex his duabus Missis cantandis. Rursus, an securus una ex dictis votivis legi possit, ut ambæ conventuales de Sancto, & de feria per rubricas præscriptæ decantentur? Et responsum fuit: Quoad Missam votivam lectam cantatæ substituendam, jam provium sub num. octavo (de quo vide num. 1286.) Sac. R. C. 22. Decemb. 1753. in una Vilnen. in Lithuania.

- 1289 An in Dominicis infra octavam, sive privilegiatam, sive non, præter Missam conventualem, quæ cantatur de Dominica, debeat etiam alia Missa cantari de die infra octavam? Item in Dominicis per annum, in quibus fit de aliquo festo cum commemoratione Dominicæ, an item præter Missam conventualem de festo celebrandam per hebdomadariam, debeat etiam alia Missa cantari de Dominica per Vicarios, ut agitur in cathedrali Vilnensi? Et responsum fuit, negative: scilicet in Dominicis infra octavas, vel aliis a festo duplici impeditis,

unicam tantummodo cantandam esse Missam: In Dominicis quidem infra octavas de Dominica, cum commemoratione octavæ, in aliis vero Dominicis non privilegiatis, & in quibus fit de occurrenti festo duplici, Missam de festo cum commemoratione Dominicæ, ejusque Evangelio in fine. S. R. C. 22. Decembris 1753. in una Vilnen. in Lithuania.

Quando absolvitur Missa lecta coram Sanctissimo Sacramento in monstrantia exposito, attamen velato; item coram Sanctissimo Sacramento in pyxide exposito, debent omnes genuflexiones observari in tali Missa, quæ alias observantur coram Sanctissimo Sacramento publice exposito, & non velato, conformiter ad rubricam Missalis feriæ quintæ in Coena Domini. S. R. C. 22. Decemb. 1753. in una Vilnen. in Lithuania. (Absolvitur Missa lecta: quæ regulariter dicitur pro expositione, privata enim Missæ non sunt celebrandæ, nisi ex necessitate. Vide n. 481.)

Quando Episcopus pro publicis supplicationibus injungit in diocesi recitari jubet in templis litaniis de Sanctissimo Nomine Jesu; utrum Parochi scientes easdem litanias esse prohibitas debeant satisfacere huic edicto? Responsum fuit: Dilata, & exhibeantur Litaniæ. S. R. C. 22. Decembris 1753. in una Vilnen. in Lithuania. (Exhibeantur litaniæ: Præter litanias, quæ in Breviariis, Missalibus, Pontificalibus, ac Ritualibus continentur, nec non de Beata Virgine, quæ in æde Lauretana decantari solent, inconsulta Sacra Rituum Congregatione, non posse in publicum edi, aut recitari in Ecclesiis, Oratoriis, & Processionibus, sub pœnis (ultra peccatum) arbitrio Ordinarii, & Inquisitoris severe inflegendis, præcipit, & mandat Clemens VIII. die 6. Septembris 1601. Constit. quæ incipit *Sanctissimus*.)

Est consuetudo in plurimis Poloniæ, & Lithuaniæ Ecclesiis decantandi officium parvum de Immaculata Conceptione Beatæ Mariæ Virginis: sunt insuper in aliquibus Ecclesiis relicta pia legata ad hunc effectum, ut idem officium de Immaculata Conceptione Beatæ Mariæ Virginis certis diebus publice decantetur; In tali casu rectores Ecclesiarum quid facere debeant, cum idem officium sit prohibitum? Responsum fuit: Dilata, & exhibeatur officium; S. R. C. 26. Decemb. 1753. in una Vilnen. in Lithuania.

Cum Archiepiscopus civitatis Bahiæ, alias S. Saluatoris nuncupatæ, occasione controversiæ in sua civitate exorta circa commemorationem faciendam inter communia suffragia de Sanctissimo Salvatore titulari civitatis prædictæ, ejusque cathedralis, ac de S. Francisco Xaverio Patrono principali rite electo, & confirmato ejusdem civitatis, per supplicem libellum humillime supplicaverit Sanctissimo Domino Nostro Benedicto Papæ XIV. pro solutione sequentium duorum dubiorum, ac Sanctitas sua preces Oratoris Sacre Rituum Congregationis remiserit, prædicta dubia ab Eminentissimo Cardinali Tamburino ejusdem Sacre Congregationis Prefecto, ac Ponente in ea proposita fuerunt, nempe: An Archiepiscopo prædicto liceat declarare per litteras Pastorales, Sanctissimum Salvatorem non esse patronum, sed semper fuisse, & esse titulum civitatis Bahiensis, ejusque cathedralis; adeoque in

posterum pro titulari habendum, & colendum sub eodem ritu, quem nunc habet, & semper habuit, quandiu Patronus existimabatur. Responsum fuit, auditio prius voto ab Apostolicarum Cæremoniarii collegio scriptis enarrato, typisque vulgato: Licere prout in dubio; *S. R. C. 16. Febr. 1754. in eadem Bahien. ad primum dubium.*

- 1294 An eidem supradicto Archiepiscopo liceat declarare per litteras Pastorales, S. Franciscum Xaverium esse patronum principalem civitatis Bahiensis rite constitutum; adeoque imposterum pro patrono principali habendum & colendum sub eo ritu, qui Patronis principalibus civitatibus conceditur, ita ut infra annum in officio divino, quando dicuntur suffragia Sanctorum, de eo, ut patrono principali, fieri debeat commemoratio loco competenti, & propterea in Missa, quando dicitur oratio *A cunctis* sub littera N. ejus nomen exprimi debeat? Responsum fuit; licere prout in dubio, dummodo non omitteretur in Metropolitana commemoratio Sanctissimi Salvatoris tamquam titularis ejusdem; *Sac. R. C. 15. Febr. 1754. in eadem Bahien. ad secundum dubium.* Hoc decretum est municipale. Vide num. 561. (Loco competenti: videlicet, ut in casu, post commemorationes, vel Suffragia de Mysteriis Domini Nostri Jesu Christi, de S. Maria, & Angelis, de S. Michaeli, S. Joanne Baptista, S. Joseph, SS. Apostolis, & de cæteris aliis, ultimo loco de Pace; *Rub. Brev. XI. n. 2. & XXXV. num. 1. Vide n. 1153.*

- 1295 Festum duplex secundæ classis, habens octavam, cadit in Dominica impedita officio altioris ritus, sed sine octava, quaeritur utrum officium predicti festi possit reponi in subsequenti Dominica, cum alias sit octava ejusdem festi, & tota hebdomada sit impedita, vel potius debeat fieri de Dominica, & dictum officium reponi prima die non impedita post dictam Dominicam? Responsum fuit: Negative quoad primam partem, affirmative quoad secundam; *S. R. C. 16. Februarii 1754. in una Ordinis Carmelit. Biscalcæ. Urbis.*

- 1296 Ubi erectæ sunt Confraternitates S. Annæ, S. Francisci, S. Antonii, & aliorum Sanctorum, non possunt cantari votivæ simplices de ejusmodi Sanctis in festo duplici minori & majori, etiamsi non sint de præcepto seu festivo, licet antiqua consuetudo vigeat, & populus concurrat, libenterque eas audiat, & cantari procuret; *S. R. C. 11. Maii 1754. in una Ordinis Minor. de Observ. S. Franc. Provinciae majoris Poloniae.* (Non possunt cantari votivæ de Sanctis: De Beata Virgine Maria an tali rigore sit procedendum; Vide num. 259. & alios.

- 1297 Missa de requiem pro parentibus fratrum, quavis feria secunda in quolibet conventu non potest cantari, exposito castro doloris, occurrente festo duplici minori, & majori, etiamsi non sit de præcepto seu festivo, *S. R. C. 11. Maii 1754. in una Ordinis Minor. de Observ. S. Franc. Provinciae Majoris Poloniae.* Vide num. 75.

- 1298 Missa de Requiem possunt cantari in iis Ecclesiis pro benefactoribus defunctis (qui apud illos non sepeliuntur) in die obitus illorum, occurrente festo duplici minori & majori, sed non de præcepto, seu festivo; *S. R. C. 11. Maii 1754. in una Ordinis Mi-*

nor. de Observ. S. Franc. Provinciae Majoris Poloniae. Vide num. 75.

An Missa de requiem (ut populus semper præ 1199 tendit, & non per applicationem sacrificii) possint cantari pro benefactoribus defunctis ad petitionem heredum quavis die, etiamsi non sit dies obitus, vel anniversarii, occurrente festo duplici minori, & majori, sed non præcepto, seu festivo? In omnibus supradictis quaesitis exclusa volumus festa primæ & secundæ classis, Dominicas per annum, Dominicas, ac octavas privilegiatas. Responsum fuit: Negative; *S. R. C. 11. Maii 1754. in una Ordinis Minor. de Observ. S. Francisci Provinciae Majoris Poloniae.* (Ad petitionem heredum: secus autem pro adimplenda mente testatoris. Vide n. 29. In ruralibus vero Ecclesiis, cum agatur de die vera anniversaria, tantum indulgetur in officio duplici minori pia consanguineorum vota persolvere. Vide 737.

Cum S. R. C. decreverit, in festo duplici minori 1300 & majori, sed non de præcepto, posse cantari Missam de Requiem, cum accipitur nuntius de obitu alicujus in loco dissito, sub die 4. Maii 1686. & Anniversaria, quæ ex dispositione testatorum cum cantu quotannis sunt celebranda, possint cantari etiamsi eorum dies inciderint in festum duplex majus, non tamen de præcepto, sub die 20. Julii 1669, annuente Sanctissimo Clemente IX. quaeritur intelligendum duplex majus de præcepto, an quod sit celebre ad populum, seu festivum, vel alio modo &c. Et Sac. Congreg. auditio prius voto unius ex cæremoniarii Apostolicarum magistris, ad relationem Eminentissimi Cardinalis Tamburini ejusdem Congregationis Praefecti, rescribendum censuit; festum duplex majus de præcepto sit illud, in quo occurrit officium recitandum sub ritu duplici majori, cuius a legitimo superiore adnexum est præceptum audiendi sacrum, & abstinendi ab operibus servilibus; *S. R. C. 11. Maii 1754. in una Ordinis Minor. de Observ. S. Franc. Provinciae Majoris Poloniae.* Vide num. 601.

Quando adest onus celebrandi, v. g. duas Mis- 1301 sas singulis diebus festivis duodecim Apostolorum, & pariter alias duas in festis Evangelistarum, non tenetur pro adimplendo testamento in festis SS. Joannis, & Matthæi ultra duas Missas, alias duas similiter celebrare ex eo quia predicti Sancti non solum Apostoli, sed etiam sunt Evangelistæ; *S. R. C. 7. Sept. 1754. in una Lisbon.*

Onus celebrandi, v. g. duas Missas in festis Do- 1302 ctorum Sanctæ Matris Ecclesiæ, rite adimpletur, quando in officio Ecclesiæ utitur Antiphona: *O Doctor optime; Sac. R. C. 7. Septembris 1754. in una Lisbon.*

Patriarchas Religionum pro adimplendo onere, 1303 puta duarum Missarum in festis eorumdem, eos omnes intelligendos esse, de quibus Ecclesia catholica celebrat officium, & Missam declarat; *S. R. C. 7. Septembris 1754. in una Lisbon.*

An fratres Provinciae S. Mariæ de Arrabida in re- 1304 gno Portugalliae infra octavam omnium Sanctorum, anniversarium a Joanne V. Rege Fidelissimo fel. rec. Cænobii & Ecclesiæ fundatore institutum pro animabus regis Petri II. & reginæ Mariæ parentum suorum;

rum; nec non alia tria anniversaria pro omnibus defunctis religiosis Provinciae, eorumque parentibus, & provincia Patronis solemniter celebrare possint illis diebus ab officio sub ritu duplici impeditis? Responsum fuit: Anniversarium pro gratia, & in reliquis servetur decretum Alexandri VII. 4. Augusti 1662. *S. R. C. 11. Januarii 1755. in una Ordinis Minorum Reformatum S. Francis in Provincia S. Mariae de Arrabida in Regno Portugalliae.* (Anniversarium pro gratia: non enim pro admittenda mente testatoris celebratur; sed ad pium institutum, dum adhuc viveret Joannes rex V. forte fuit ordinatum. Vide *num. 19. & 1279.*

- 1305 An Patres supradictae Provinciae debeant, vel possint continuare recitationem officiorum specialium Calendarii Dioecesiani, vel ab illa totaliter abstinere? Responsum fuit: negative ad primam partem, affirmative ad secundam; & serventur Decreta Sacrae Congregationis, & Constitutiones Ordinis; *S. R. C. 11. Januar. 1755. in una Ordinis Minor. Reformatum S. Franc. in Provincia S. Mariae de Arrabida in Regno Portugalliae.* Hoc decretum est generale pro omnibus regularibus Calendario religionis utentibus. Vide *num. 550. & 1122.*

- 1306 An ferenda sit immemorabilis, aut antiqua consuetudo Parochorum benedicticum sacrum fontem de mane, aut in Vesperis dierum festorum juxta praeceptum Ritualis Romani, ubi agit de benedictione fontis Baptismi extra Sabbatum Paschae & Pentecostes, cum aqua consecrata non habetur? Responsum fuit: Parochos habentes facultatem benedicens fontem baptismalem, Sabbatis diebus Paschatis, & Pentecostes dumtaxat, & non aliis diebus illum de mane benedicere debere. Qui vero hanc facultatem non habent, ab ejus benedictione se abstinere tenentur; *S. R. C. 12. Aprilis 1755. in Lucana.* Vide *seq. 673.*

- 1307 An Parochis, quibus in die Sabbati Sancti imminet onus adeundi Ecclesiam matricem, aut plebanalem, ut functioni fontis intersint, aquamque benedicant, atque olea sacra recipiant, possint, aut teneantur idem onus in alium Sacerdotem ab iis deputandum, ac delegandum rejicere, ut qui habent fontem baptismalem illum benedicant, & cum quo numero ministrorum, aut saltem sacrum faciant, pro commoditate, & devotione suorum Parochianorum? Responsum fuit: Parochis licere alium Sacerdotem delegare, qui benedictioni fontis baptismalis in Ecclesia Matrice pro iis assistat; sicuti etiam possunt die Sabbati Sancti alteri Sacerdoti Missae celebrationem in propria Ecclesia committere. Qui facultatem obtinent fontem benedicendi, quatuor saltem clericos in ministerio habebunt; *S. R. C. 12. Apr. 1755. in Lucana.* Vide *n. ant. 674. seq.*

- 1308 An fas sit Parochis uti in collatione Sacramenti Baptismi aqua in Ecclesia Matrice, aut plebanali benedicta, cui privatim, & separatim, & non in ipso actu benedictionis baptismalis infusa fuerint olea sacra? Responsum fuit: Parochi ex Matricis fonte aquam, cui sacra olea jam fuerint commixta, suscipere debent, quam adhibeant in baptismi collatione. Qui vero ante fontis benedictionem olea sacra recipere non potuerunt, illa subinde pri-

vatum, ac separatim in aquam mittere poterunt; *S. R. C. 12. Aprilis 1755. in Lucana.* (In Ecclesia matrice, aut plebanali benedicta; numquam in Ecclesiis non habentibus fontem, licet sacrum oleum non infundatur. Vide *n. 673.*

An Parochi in alienas Ecclesias convenientes possint, attenta consuetudine immemorabili, aut saltem antiqua, sacrum facere in die Sabbati Sancti cum cantu, aut sine cantu in propria Ecclesia, praetermissis benedictionibus, ignis, cerei, prophetiis, aliisque ritibus ipsa die praescriptis, aut non obstante eadem consuetudine idem sacrum omittere teneantur, & quatenus negative quoad secundam partem, sub qua poena statuenda contra Parochos, aliosque Sacerdotes? Responsum fuit: Congruit, ut Missae in Sabbato Sancto celebrandae, ignis ac cerei benedictiones precedant, ante quam Missam Prophetiae omitti non debent, & Archiepiscopus Parochos ad ignis, ac cerei benedictionem faciendam aliqua poena pecuniaria adigere poterit. *S. R. C. 12. April. 1755. in Lucana.* (Prophetiae omitti non debent: Missam enim semper incipiendam esse a Prophetiis, statuit *S. R. C.* Vide etiam *n. 672. seq. 674. n. 1165.*

An canonici cogi possint ad recitationem in choro statuta diebus officii Beatae Mariae Virginis, & defunctorum, Psalmorum quoque Poenitentialium, atque Gradualium juxta rubricas Breviarii Romani, Constitutiones synodales, & consuetudinem Firmanae dioecesis, & proposito dubio per Eminent. Card. Tamburini Sacrae Rituum Congregationis Praefectum, & hujus instantiae Ponentem, Eminentissimi Patres Sacrae Rituum Congregationis Praepositi unanimes fuerunt in sensu: Non esse cogendos; & ita *S. R. C.* decrevit, ac servari mandavit: *Die 14. Junii 1755. in eadem Firmana.* (In choro statuta diebus: de quibus vide *numer. 196. 1112. & 1207.*

Cum capitulum & canonici Ecclesiae cathedralis Angelopolitanae in Indiis Occidentalibus Sacra Rituum Congregationi humiliter exposuerint, tam in eadem cathedrali, quam in tota dioecesi, admodum observata fuisse decreta, & signanter illud de anno 1735. praecipiens, quod officia Sanctorum, quae in fine anni supererunt, non sint transferenda ad annum sequentem, sed quoties toto anni decursu de illis celebrari non valeat, tunc in illo anno diebus eorum propriis consideranda sunt tamquam simplicia, faciendo illorum commemorationem, ut fit in semiduplicibus cum nona lectione ex omnibus lectionibus propriis secundi nocturni (si proprias habuerint) ad modum uotum; sed cum quidam Religiosus Matritensis in Calendario typis dato, inter caetera adnotaverit circa supradictum decretum, quod principium anni in hoc casu a die illius festi, non vero a mense Januario, computandum sit; Ideo ad tollendum quodcumque dubium eidem Sacrae Rituum Congregationi enixe supplicarunt, quatenus benigne declarare dignaretur, quod intelligendum sit de anno communi, qui incipit mense Januario, & non aliter. Et Sacra eadem Congregatio ad relationem mei Secretarii, damnata religiosi Matritensis vana interpretatione, capitulo & canonicis praefatae Ecclesiae Metropolitanae respon-

spondendum censuit: Decretum dici vigesima sextæ Novembris 1735. esse intelligendum de anno vulgari & communi, qui a Calendis incipit Januarii. Et ita declaravit die 30. Augusti 1755. in eadem Angelopolitana in Indis Occidentalibus. (Qui a Calendis incipit Januarii: ita ut neque officium duplex die 31. Decembris occurrere & perpetuo impeditum transferri fas sit ad annum sequentem. Vide n. 1194. Decretum vero 26. Novembris 1735. hic citatum, habes quamplurimis copulatam sub n. 693.

- 1312 Cum adsint Decreta Sacræ Rituum Congregationis aliquoties repetita; quod in Missa de Beatis, idest nondum Canonizatis, *Credo* dici non debeat, dubitatur, an in festis B. Joannis Cantii, B. Joannis de Dukla, B. Ladislai de Glielnu, & B. Cunegundis Virginis, quorum officium auctoritate Sedis Apostolicæ tamquam de Patronis Regni principalibus ritu duplici primæ classis in Polonia recitatur, *Credo* in Missa dicendum sit? Et responsum fuit: Affirmative; *S. R. C. 29. Novemb. 1755. in Varmiens.* (Auctoritate Sedis Apostolicæ: sine qua Beati in patronos eligi non valent, & ubi forte assumpti fuerint, supprimi debent. Vide num. 1080. seq.

- 1313 Quamvis juxta rubricam generalem Breviarii, & Missalis Romani in festis ritus duplicis primæ classis nulla die infra octavam fiat commemoratio; tamen hymni ad horas terminari debent, v. gr. *Teu tibi sit gloria*; Et in Missis præfatio Beate Mariæ Virginis erit dicenda, ut pro festo S. Hyacinthi patroni principalis Poloniæ decrevit *S. R. C. 29. Novembris 1755. in Varmiens.* (Nulla die infra octavam fiat commemoratio: *exceptis octavis Nativitatis, Epiphaniæ, & Corporis Christi, de quibus fit semper commemoratio, quocumque festo in illis occurrente; Rubr. Brev. VII. de Octavis num. 3.* De die vero octava fit commemoratio in festis solemnioribus; *Rubr. Brev. IX. de comm. num. 5. & 10. de Translatione festorum num. 2.*

- 1314 Si Officium infra octavam festi S. Joachimi Patris beatæ Mariæ Virginis in Polonia ex Indulto Sacræ Rituum Congregationis die 29. Januarii 1751. dato ad ritum duplicem primæ classis cum octava elevati, & in Dominicam secundam post octavam festi Assumptionis ejusdem beatæ Mariæ Virginis translati, cum octava festi Nativitatis beatæ Mariæ Virginis concurrat, ut sæpissime contingit, faciendum est Officium de die infra octavam S. Joachimi, an vero de die infra octavam Nativitatis &c.? Ratio dubitanti est, quod etsi festum primæ classis præcedat aliud secundæ classis, attamen octava beatæ Mariæ Virginis est pro universali Ecclesia, jam autem altera pro Polonia dumtaxat, sitque devotio fidelium ad Deiparam Virginem longe major. Responsum fuit: Recitandum esse Officium de infra octavam S. Joachimi; *S. R. C. 19. Novemb. 1755. in Varmiens.* (De infra octavam S. Joachimi ratione ritus primæ classis, qui habet præcedentiam a duplici secundæ classis; secus autem in paritate ritus, quia attendenda erit major dignitas; Vide n. 1229.

- 1315 Ecclesia Collegiata Loci Guttenstadt Diocesis Varmiensis sub titulo Sanctissimi Salvatoris, & omnium Sanctorum dedicata fuit, sed cum potior ti-

tulus, nempe Sanctissimi Salvatoris, illi nullam festivitatem haberet, Episcopus ordinavit, ut festum Transfigurationis Domini, quod in Octavario Romano per Bartholomæum Gavantium concinato a Sacra Rituum Congregatione die 19. Februar. 1622. approbato, & Venetis impresso, *Salvatoris* appellatione venit, dignitate Tituli Ecclesiæ habeat, & Officium de eadem Transfiguratione Domini ritu duplici primæ classis cum octava deinceps recitetur; *S. R. C. dignabitur declarare, an hac ordinatio sit observanda: nulla quidem ex parte Capituli & Cleri præfatæ Ecclesiæ est oppositio, Episcopus tamen desiderat, ut omnia auctoritate Sedis Apostolicæ fiant, In toto Dominio Veneto Dominica tertia mensis Julii ritu duplici secundæ classis recitatur Officium Sanctissimi Redemptoris, quod quidem Salvatoris synonymum, sed in Polonia præcitati Officii usus nondum obtinuit. Et responsum fuit: Servandum esse decretum ejusdem Reverendissimi Episcopi; *S. R. C. 29. Nov. 1755. in Varmiens.* Vide n. 185. 866.*

Pater Provincialis Ordinis Minorum Excalceatorum S. Francisci Provincia S. Didaci Hispanensis *S. R. C.* exposuit, prohiberi suis Religiosis a quibusdam peculiaribus Constitutionibus usum pluvialis in processionibus Sanctissimi Corporis Christi, quæ leges cum adversetur Decretis hujus Sacræ Congregationis, humillime eidem supplicavit, ut præcipere dignaretur, ut ab omnibus suis Religiosis præfatæ Provinciæ eadem Decreta Sacræ Congregationis essent observanda. Et Sacra Congregatio rescripsit, quod eidem Oratori darentur Decreta alias in hoc dubio emanata, videlicet: Congregationis Montis Coronæ Supplimente humiliter Sacræ Rituum Congregationi P. Juvenale Visitatore generali Congregationis Camaldulensis Montis Coronæ infrascriptum dubium declarari: An liceat non habentibus usum pluvialis in die, & infra octavam Sanctissimi Corporis Christi peragere processionem cum Sanctissimo Sacramento, & illud sine pluviali exponere? Et Sacra eadem Rituum Congregatio censuit respondendum; Negative, quoad primam partem, & quoad secundam non posse cogi, idest in expositione Sanctissimi Sacramenti. Et ita respondit & declaravit, die 22. Jan. 1701. Quod Decretum eadem Sacra Congregatio etiam a Religiosis Excalceatis S. Francisci dictæ Provinciæ S. Didaci servari mandavit. *Die 15. Maii 1756. in eadem Hispanensi.* Vide n. 744.

Cum Reverendissimus Episcopus Varmiensis 1317 Sacræ Rituum Congregationi exposuerit, quod Fratres Minores S. Francisci de Observantia nuncupati Convēntum, existentes in sua Diocesi expunxerunt ab eorum Calendario festum Dedicationis Ecclesiæ Cathedralis, ad cujus celebrationem tenerentur ex præscripto Decretorum; *S. R. C.* rescripsit: Ut Reverendissimus Episcopus cogat eosdem Fratres ad celebrationem festi Dedicationis suæ Ecclesiæ Cathedralis ad formam Decretorum, *Die 18. Dec. 1756. in eadem Varmiens.* (Ad formam Decretorum: juxta quæ obligantur ad celebrandum Anniversarium Dedicationis Ecclesiæ Cathedralis Regulares in urbe degentes, non vero in diocesi. Vide n. 419. & alios ibi notatos.

1318 An civitas Calaguritana rignose, prout ante Indultum, servare teneatur festum Sanctorum Hemerii & Celedonii fratrum Martyrum: & civitas Calceatensis servare eodem modo teneatur festum S. Dominici, vel utraque civitas utrumque festum servare teneatur? Et responsum fuit; Affirmative ad primam, Negative ad secundam. *S. R. C. 26. Martii 1757. in eadem Calaguritana ad primum Dubium.*

1319 An oppida, quæ non habent peculiarem Patronum, servare teneantur festum Patronorum principalium Ecclesiæ Calaguritane, cui subsunt, seu potius festa Patronorum utriusque Ecclesiæ, nempe Calaguritane, & Calceatensis. Et responsum fuit: Negative ad utramque partem; *S. R. C. 26. Martii 1757. in eadem Calaguritana ad secundum Dubium. Vide n. seq.*

1320 An oppida, quæ habent peculiarem Patronum, servare teneantur festum illius dumtaxat, sive potius omisso festo sui peculiaris Patroni, servare teneantur festum Patronorum Ecclesiæ Calaguritane, cui subsunt, vel Ecclesiæ Calceatensis huic principaliter unitæ, vel potius Festa Patronorum utriusque, servato etiam festo proprii Patroni? Responsum fuit: Teneri servare festum Patroni particularis loci dumtaxat; *S. R. C. 26. Martii 1757. in eadem Calaguritana ad tertium Dubium. Vide n. 1319. seq.*

1321 An civitates Calaguritana, & Calceatensis servare teneantur, ultra festum Patroni proprii, festum Patroni principalis Provinciæ, in qua sitæ sunt? Et an oppida particularia diocesis Calaguritane, sive habeant, sive non habeant Patronum proprium, servare teneantur festum Patroni proprii Provinciæ, in qua ea respective existunt, nempe S. Prudentii Episcopi & Confessoris Patroni Provinciæ Alacæ, & S. Ignatii de Lojola Patroni Provinciæ Guipuzcoæ & Viscayæ &c. Responsum fuit: Negative ad utramque partem; *Sac. R. C. 26. Martii 1757. in eadem Calaguritana ad quartum Dubium. Vide n. ant.*

1322 Officium S. Stanislai Poloni Martyris, Episcopi Cracoviensis, Patroni principalis Regni Poloniæ, quod a Clero seculari, & aliis in Polonia recitatur sub ritu duplicis primæ classis, a Patribus autem Carmelitæ propter aliquod dubium sive scrupulum tantum sub ritu duplicis minoris primæ classis: Utrum idem Patres Carmelitæ in Polonia idem Officium S. Stanislai teneantur recitare sub ritu duplicis majoris primæ classis, qui ritus æquivalet, & correspondet ritui duplicis primæ classis juxta Rubricas Breviarum Romanorum, nec ne? Idem est dubium de S. Casimiro. Responsum fuit: Teneri ad ritum duplicis majoris primæ classis; *S. R. C. 26. Martii 1757. in una Ordinis Carmelitarum Regni Poloniæ ad primum Dubium. Vide n. 552.*

1323 Officium proprium de eodem supradicto Sancto debet recitari cum suis antiphonis, lectionibus, responsoriis &c. a Patribus Carmelitæ in Polonia, prout recitatur a clero seculari, *S. R. C. 26. Martii 1757. in una ejusdem Ordinis Carmelitarum Poloniæ ad secundum Dubium.*

1324 Utrum festum Sancti Joachimi cum suo Officio,

quod per Decretum Sanctissimi Domini Nostri Papæ Benedicti XIV. ex Dominica infra octavam Assumptionis Beatæ Mariæ Virginis translatum est pro Dominica post octavam Assumptionis ejusdem Beatæ Mariæ Virginis in Regno Poloniæ, ut ab omnibus hoc Decretum observetur in Polonia, utrum etiam Patres Carmelitæ teneantur ad illud observandum propter uniformitatem cum aliis, nec ne? Responsum fuit, Affirmative: *S. R. C. 26. Martii 1757. in una Ordinis Carmelitarum Poloniæ ad tertium Dubium.*

Magister Cæremoniarum Ecclesiæ Cathedralis Gadicensis supplicavit, quatenus declarare dignaretur: an Officium Patrocinii S. Josephi, quod privilegio & concessione particulari omnibus Hispaniarum Regnis indultum est celebrari sub ritu duplicis minoris Dominica tertia post Pascha, si concurrente in dicta Dominica, sicut accidit hoc præsentis anno 1757. festo Sanctorum Apostolorum Philippi & Jacobi sub ritu duplicis secundæ classis, vel alterius Sancti sub eodem ritu, dictum Officium Patrocinii S. Josephi non tam celebrari, neque transferri, sed omitti debeat, & quatenus affirmative; Supplicavit pariter pro declaratione, an licitum sit, & possit Reverendissimus Episcopus Gadicensis idem Officium transferre in aliam diem post citatam Dominicam tertiam, ut jam in simili ab hac Sacra Congregatione concessum fuit Archiepiscopo & Capitulo Ecclesiæ Hispaniensi sub die 16. Novemb. 1735. Et responsum fuit: In hujusmodi casu Officium Patrocinii esse omittendum ad formam rubricarum; *Sac. Rit. Congreg. 16. Julii 1757. in una Galliciensi. (Omittendum: quia non ex præcepto, sed ex privilegio, & concessione particulari recitatur. Vide n. 1228. Vide etiam n. 960.)*

Facultas concessa est Clero Regni Poloniæ transferendi Festa nonnullorum Sanctorum ad Dominicas infra eorum octavas ob majorem populi concursus; cum autem, ut sæpe solet, aliquod ex dictis festis incidat die Dominico, quaritur: An hoc casu festa Sanctorum incidentia in diebus Dominicis celebrari debeant in iisdem diebus propriis assignatis pro Ecclesia universali, sive transferri ad Dominicas respective sequentes? Et responsum fuit: Festa prædicta celebranda esse in diebus propriis, non autem in Dominicis sequentibus in casu, de quo agitur; *S. R. C. 16. Julii 1757. in una totius Cleri Regni Poloniæ. (Diebus propriis: cum Missa & Officio, ut patet; secus autem cum celebraretur in Dominica infra octavam, quo in casu neque Missa sollemnis conceditur. Vide n. 409.)*

Singulis Dominicis diebus totius anni, quibus 1327 Præfationes propriæ per Rubricas non sunt assignatæ, incipiendo a Dominica Sanctissimæ Trinitatis anni 1759. Sacerdotes omnes utriusque Cleri Secularis atque Regularis, præfationem de Sanctissima Trinitate, quæ jam inde a vetustissimis temporibus in usu fuisse dignoscitur, in Missa recitare teneantur; & inviolabiliter servari mandavit *S. R. C. 5. Jan. 1759. in Decreto Urbis & Orbis Sanctissimo D. N. Papa Clemente XIII. fel. rec. movente, & confirmante.*

*Subnectuntur infrascripta Decreta e variis
Supplementis Auctoris.*

- 1328 **C**onsecrator Ecclesiæ potest in actu Consecrationis statuere aliam diem pro Anniversario ejusdem Consecrationis; *S.R.C. 19. Febr. 1587. Vide infra nu. 1379. Decretum hoc refertur a Gavanto.*
- 1329 Coadjutor Episcopi potest de licentia ejusdem Episcopi benedicere populo, dum per Civitatem incedit; *S. R. C. 31. Jan. 1591.*
Hoc, & sequentia Decreta usque ad n. 1615. partim referuntur a D. Joanne Baptista Pitono in suis Constitutionibus, & Decisionibus ad Sacros Ritus spectantibus; partim a Gavanto, Merati, Cavalieri &c.
- 1330 In Fer. v. in Coena Domini fit Communio generalis in Missa per manus Celebrantis. Sacerdotes procedunt cum Stola de collo pendente, non autem in modum Crucis. Post Missam fit Processio cum Ss. Sacramento per Ecclesiam tantum; & similiter in Fer. sequenti; *S.R.C. 6. Augusti 1591.*
- 1331 Non potest Episcopus cantare Missam in Ecclesiis Regularium ipsis invitis, ubi scilicet non est solitum; *S. R. C. 6. Julii 1593.* Ubi autem est solitum, potest & ibi Baldachinum erigere, ex Decreto edito sub die 10. Junii 1603.
- 1332 Eucharistia in festo Corporis Christi non est deferenda per vias Hebræorum; *S. R. C. 22. Februar. 1593.*
- 1333 In Tabernaculo ubi asservatur Ss. Sacramentum non sunt retinendæ Reliquiæ; nec vasa sacrorum Oleorum; *S. R. C. 22. Febr. 1593.*
- 1334 Reliquiæ, quibus in Altaris consecratione utitur Episcopus, debent esse Sanctorum ab Ecclesia approbatorum; *S. R. C. 13. Sept. 1593.*
- 1335 Tabernaculum Ss. Sacramenti in Cathedralibus non debet esse in Altari majori propter functiones Pontificales, quæ fiunt versis renibus ad Altare; *S. R. C. 28. Nov. 1594.*
- 1336 Vicario Episcopi Missam cantanti solemnem, non ministrant Canonici, neque fit circulus ante ipsum; *S. C. Episc. 8. Martii 1595.*
- 1337 Ad Horas omnes, quæ recitantur in choro, ardeant in Altari duæ saltem candelæ; *S. R. C. 7. Aug. 1595.*
- 1338 Tempus præscriptum ad recitandum in choro divinum Officium ab Ordinario cum duobus, vel tribus deputatis a Capitulo diversimode fieri debet, secundum diversa anni tempora, & adnotari in tabella appendenda in Sacristia; *S. C. Episc. 7. Aug. 1595.*
- 1339 Matutinum in Cathedrali recitandum est mane, non autem Vesperis pro die sequenti; *S. R. C. 18. Octob. 1595.*
- 1340 Si consuetudo deferendi processionaliter Ss. Sacramentum fer. vi. Parasceves in feretro nigris veleribus contexto non potest absque graviore incommodo extirpari, est toleranda; *S. R. C. 29. Martii 1596.*
- 1341 Tolerari non debet, quod in locis publicis, & sordidis stent depictæ diversæ Cruces, ac Sancto-

rum imagines in derisum Christianæ Religionis; *S. R. C. 12. Maii 1596.*

Non sunt consecranda ea Altaria, sub quibus recondita sunt defunctorum cadavera; *Sac. Rit. Congr. 8. Nov. 1599.*

Si sub Altari, vel sub ejus gradibus humata sint defunctorum cadavera, non est ibi celebranda Missa, donec alio transferantur; *S. R. C. 10. Nov. 1599. Vide supra n. 236.*

Moniales completo Officio possunt recitare aliquid quem Psalmum, Orationem, vel Collectam; quia hoc non est Officio addere; *S. R. C. 12. Januar. 1600.*

Episcopo absente, non potest Vicarius Missas celebrare Conventuales, nec Pontificales; *S. R. C. 16. Maii 1600.*

Hebdomadarius non debet celebrare valde diluculo; *Sac. Rit. Congr. 20. Feb. 1601.*

Nomine Processionum generalium comprehenduntur Rogationes; *Sac. Rit. Congr. 21. Martii 1601.*

Musica non decet in Officio quadragesimali, præsertim cum instrumentis, & si est occasio alicujus scandali; *S. R. C. 27. Marti. 1601.*

Ubi Canonici sunt pauci, Dignitates etiam accedere tenentur ad legile, & cantare sicut alii; *S. R. C. 20. Aug. 1601.*

Sacerdoti Missam novam celebranti licet oblationes accipere, modo non descendat ab Altari; *S. R. C. 1. Oct. 1601.*

Non sunt ex Organo faciendæ Conciones, ma-xime ubi habetur solitus Pulpitus; *Sac. R. C. 25. Oct. 1601.*

Dignitatibus hinc inde distributis in Choro, incensentur eæ cum Canonici ab una parte, deinde alia cum aliis Canonici ab altera parte, non vero Dignitates simul ante Canonicos; *S. R. C. 1. Decemb. 1601.*

Canonici in Dominicis singillatim aspergendi sunt aqua benedicta, non vero unico ictu in circum; *S. R. C. 20. Dec. 1601.*

Cum Antiphonæ præintonantur, omnes ab utroque latere chori, etiam Canonici, surgere debent, juxta Cæremionale, non obstante consuetudine; *S. R. C. 23. Marti. 1602.*

Non est impedienda devotio ad Imagines sanctas; *S. R. C. 17. Apr. 1602.*

Canonici tenentur in choro psallere, alias non satisfaciunt obligationi suæ; *Sac. Rit. Congreg. 20. April. 1602. Vide supra num. 12. & infra num. 1425.*

Missæ Conventuales in Festis dicenda est tempore æstivo hora xiv. tempore vero hyemali hora xvii. in feriis autem potest dici paulo citius, modo non valde diluculo; *Sac. Rit. Congr. 27. Jul. 1602.*

Assistentia quæ fit ad Missam, & Vesperas, fit cum Pluviali; *S. R. C. 3. Aug. 1602.*

Qui sunt de gremio alicujus Ecclesiæ, debent recitare Officium, quod in Choro dicitur, & licet extra Ecclesiam, vel diocesim morentur, decet eos recitare Officium proprium Ecclesiæ ipsorum; *Sac. Rit. Congreg. 8. Sept. 1602.*

- ¹³⁶⁰ Clerici licet adscripti alicui Ecclesiae, & ejusdem servitio, non tamen obligati Choro, & quicumque alii Clerici Sæculares, Regularesve in Civitate, vel Diocesi commorantes, non tenentur recitare Officia propria Sanctorum illius Diocesis, vel quæ de consuetudine in eadem Ecclesia recitantur in Choro: *S. R. C. 8. Sept. 1602.*
- ¹³⁶¹ Statuta Ecclesiæ Collegiatæ quærenda sunt a proprio Episcopo: *S. R. C. 28. Sept. 1602.*
- ¹³⁶² Qui assistit in Choro Missæ Conventuali non potest portare pileolum per totum Canonem; in alijs vero divinis officiis uti potest: *Sac. Rit. C. 5. Novemb. 1602.*
- ¹³⁶³ In Ecclesia Collegiata possunt divina persolvere citius quam in Cathedrali: *S. R. C. 3. Dec. 1602.*
- ¹³⁶⁴ Infra Clausuram omnino prohiberi debet celebratio Missæ, etiam ad communicandas infirmas, non obstante antiquissima consuetudine: *S. R. C. 10. Dec. 1602.*
- ¹³⁶⁵ Missa Conventualis canenda est quotidie in Collegiatis quarum Clerus est numerosus, & redditus non tues; *S. R. C. 14. Januar. 1603.*
- ¹³⁶⁶ Altare portatile tunc consecrationem amittit, quando frangitur, vel loco movetur repositorium Reliquiarum. *S. R. C. 5. Martii 1603.*
- ¹³⁶⁷ Ubi oratio quadraginta Horarum fuit ob tumultus bellicos intermissa, debet restitui: *S. R. C. 15. Apr. 1603.*
- ¹³⁶⁸ Abusus antiqui in Processionibus tollendi sunt cum magna cautela, ne majora scandala sequantur: *S. R. C. 13. Maii 1603.*
- ¹³⁶⁹ In Dominicis & Festis potest celebrari Missa de Requiem pro defunctis insepultu cadavere: *S. R. C. 23. Maii 1603. in Egitanien.*
- Hoc Decretum intelligitur de Missa solemnī, non vero de privati; Vide supra n. 19. 328. 351. 423. 455. 643. 668. 688. & seqq.*
- ¹³⁷⁰ Cineres distribuendi in fer. iv. post Dominicam Quinquagesimæ debent esse aridi, non vero in modum luti. *S. R. C. 23. Maii 1603. in Egitanien.*
- ¹³⁷¹ Si Processio Litaniarum majorum terminetur ad Ecclesiam S. Marci, cantatur ibi Missa de S. Marco, non vero de Rogationibus: *S. R. C. 23. Maii 1603. in Hispaniensi.*
- ¹³⁷² Vesperæ defunctorum pro prima die mensis dicuntur post Vesperas etiam Dominicæ, vel Festi de præcepto si accedat: *S. R. C. 23. Maii 1603.*
- ¹³⁷³ Non potest Episcopus prohibere, ne Parochus celebret Mortuorum Officium sine interventu Vicarii foranei: *S. C. Episcop. 10. Junii 1603.*
- ¹³⁷⁴ Psalmi Graduales, & Penitentiales dicuntur licite ubi est consuetudo eos dicendi pridie Vesperæ fer. iv. & vi. post Completor. *S. R. C. 2. Aug. 1603. in Laudem.*
- ¹³⁷⁵ Vicarii Generalis supra Dignitates, & Canonicos paratos nullam habeat præcedentiam, sed tantum alijs præcedat, quando sunt in habitu Canonicali ordinario, & sine Paramentis. *S. R. C. 6. Septemb. 1603. in Laurentia. Vide supra n. 16. & locis ibi indicatis.*
- ¹³⁷⁶ Non est relinquendum Officium Breviarj pro Officio devotionis: *S. R. C. 29. Novemb. 1603. in Salamantina.*

In eodem Palatio non conceditur nisi unum Ora-¹³⁷⁷
torium privatum: *S. R. C. 7. Feb. 1604.*

Non potest uti Abbas extra suam Ecclesiam Mi-¹³⁷⁸
tra, & Baculo, neque ea ante se deferre: *S. R. C. 7. Julii 1604. Vide infra n. 1459.*

Dedicationis Festum extra actum Consecrationis¹³⁷⁹
non potest amplius mutari ab Episcopo inconsulta Sede Apostolica: *S. R. C. 16. Octob. 1604. in Ariminen. Vide supra n. 238. 426. 447. 1328.*

Si Ecclesiæ dedicatio accidat in Festo Nativitatis¹³⁸⁰
B. M. V. Officium fieri debet de Dedicatione, & duæ Missæ possunt eadem die cantari; infra Octavam vero fiat de digniori: *Sac. Rit. Cong. 16. Octob. 1604. in Ariminen.*

Corpora Sanctorum nondum Canonizatorum non¹³⁸¹
possunt poni sub Altari: *S. R. C. 16. Octob. 1604.*

Titulus Antiquus Ecclesiæ mutari non potest a¹³⁸²
Confraternitate: *S. R. C. 16. Octob. 1604.*

Si Episcopus interesse voluerit Horis Canonici¹³⁸³
statuere debet certam adventus sui horam, qua elapsa, poterit inchoari Officium: *Sac. Rit. C. 16. Januar. 1605.*

Episcopus Regularis debet recitare Officium juxta¹³⁸⁴
ritum suæ diocesis, non vero sui Ordinis: *S. R. C. 11. Jun. 1605. in una pro Regulari promotio ad Episcopatum.*

Capellani Episcopi, qui cum eo recitant Officium,¹³⁸⁵
debent se illi conformare: *S. R. C. 11. Jun. 1605. in una pro Regulari promotio ad Episcopatum.*

Ubi viget consuetudo immemorabilis, potest re-¹³⁸⁶
citari Officium de communi pro Sanctis jam non canonizatis: *S. R. C. 11. Jun. 1605. in Viten. & reperitur in Rubricis Brev. Minor. Observ. Vide supra n. 217. 227.*

Missæ ad satisfaciendum elemosynis alicui Ec-¹³⁸⁷
clesiæ traditis, non sunt celebrandæ per externos, ubi commodè possunt satisfieri per Sacerdotes ejusdem Ecclesiæ: *S. R. C. 28. Januar. 1606.*

Non potest Episcopus extendere ad suam diocē-¹³⁸⁸
cesim Officium illud, quod fieri solet in civitate: *S. R. C. 16. Januar. 1607. in Bojanen.*

Res gravis pro licita votivæ solemnī decantatio-¹³⁸⁹
ne ea est, pro qua convenit Episcopus cum Cle-
ro; vel apud Regulares in eorum Comitibus gene-
ralibus seu provincialibus, cum cantatur Missa pro
re, eorum judicio, gravi: *S. R. C. 19. Maii 1607. in Placentina. Vide supra n. 466. 563. 850.*

Cereus Paschalis regulariter accendi debet ad¹³⁹⁰
Missas, & Vesperas solemnes in triduo Paschatis, in Sabbato in Albis, & Dominicis usque ad Ascensionem, quo die, cantato Evangelio, extinguitur. Ad Matutinum, & in alijs solemnitatibus, & diebus solemniter celebratis non accendatur, nisi adsit consuetudo, quod durante tempore Paschali accendatur: *S. R. C. 19. Maii in Placent.*

Coadjutor Episcopi non sedet celebrans in Faldi¹³⁹¹
storio, neque habet Diaconos assistentes, neque Canonici parantur, neque ponitur septimum candelabrum: *Sac. Rit. Cong. 1. Septemb. 1607. Vide supra n. 206.*

Predictus Episcopi Coadjutor non utitur Bacu-¹³⁹²
lo, nisi in Ordinationibus: *Sac. Rit. Congreg. 1. Sept. 1607.*

- 1393 In altari privati Oratorii, cui conceditur celebratio Missæ, non potest tamen celebrari in Natali Domini, Epiphania, prima die Paschatis, & prima Pentecostes, Annunciatione & Assumptione B. V. M. in Festo SS. Apostolorum Petri & Pauli, nec non in Sofennitate Omnium Sanctorum: S. R. C. 17. *Novemb. 1607.*

His tamen diebus addatur Sabbatum Sanctum ex variis Decretis: Vide supra n. 390. & infra n. 1513.

- 1394 Ecclesia Parochialis in diecesi venit sub nomine Matricis, ante quam idcirco neque Regulares, neque Confratrie possunt campanas pulsare in Sabbato Sancto: S. R. C. 9. *Februarii 1608.*

- 1395 Omnes de Clero etiam Canonici Eucharistiam sumant de manu Celebrantis in Fer. v. in Coena Domini: S. R. C. 17. *Sept. 1608. Vide supra n. 504.*

- 1396 In Choro teneri non debent aliæ imagines quam Sanctorum: S. R. C. 7. *Agusti 1609.*

- 1397 Neque Abbates, neque Superiores possunt benedicere Paramenta Ecclesiarum non sibi subjectarum, S. R. C. 24. *August. 1609.*

- 1398 Clavis Hostiæ repositæ in Fer. v. in Coena Domini non debet dari laico, quantumvis nobili: S. R. C. 30. *Jan. 1510. in Pacen.*

- 1399 Canonici tenentur ad cantandam Missam conventualem de Officio currenti, ut lucrentur distributiones, nec ad satisfactionem sufficit Missa in Aurora: S. R. C. 25. *Jun. 1711. in Urbinaten. Vide supra n. 120. 121. 128.*

- 1400 Domino loci, & Commendatario Religionis Hierosolymitanæ, & multo minus ejus procuratori, non defertur liber osculandus in Missa: S. R. C. 17. *Sept. 1611. in una Nullius Marubii. Vide infra num. 1403.*

- 1401 Episcopus tantum, & non alius, dum private celebrat, potest accipere Paramenta de ipso Altari, & duos habere Ministros superpellicis indutos, præter alium Ministrum Clericum, sive laicum communi veste indutum: S. R. C. 7. *Julii 1612. in Cremonen.*

- 1402 Potest Episcopus prohibere, ne campanæ nondum benedictæ pulsentur: S. R. C. 5. *Julii 1614.*

- 1403 Diaconus non debet pacem dare laicis, neque Domino loci, sed ipsa spectat ad alium Ministrum Cotta indutum, & cum instrumento, non vero cum osculo: S. R. C. 5. *Julii 1614.*

- 1404 Non debent Regulares in Canone nominare Superiores suos, ut Antistites: Sac. Rit. Cong. 12. *Novemb. 1615.*

- 1405 Canonicus hebdomadarius Officium faciens debet habere locum super omnes dignitates, & Canonicos: S. R. C. 17. *Junii 1616.*

- 1406 Regulares deferre debent Crucem in Processionibus cum Velo pendente, seu pallio: S. R. C. 14. *Januar. 1617. in Neapolitana.*

- 1407 Accensis suo tempore candelis, non differatur Officium, licet absit hebdomadarius, sed jussu Majoris suppleat alius: S. R. C. 18. *Apr. 1617.*

- 1408 Ad Majorem in Choro spectat intonare initium Officii per *Pater noster*, & idem eo finito, dabit signum, ut incipiat Hora: S. R. C. 18. *Apr. 1617.*

- 1409 Idem dicit: *Dies q̄ actus nostros q̄c. Adjutorium q̄c. Dominus nos benedicat q̄c. Noctem quietum q̄c. Benedicat q̄c. custodiat q̄c. Dominus det*

nobis suam pacem q̄c. nisi alia sit consuetudo; S. R. C. 18. Apr. 1617.

Nemo exeat de Choro, etiam expleto Officio, nisi dato a Majore signo finis: S. R. C. 18. *Apr. 1617.*

Sub nomine Festi novem lectionum venit Dominica, ideoque non est feria prima, ut si in ea occurrerit Festum duplex, in Cathedralibus, & in Collegiatis canendæ sint duæ Missæ: S. R. C. 12. *Martii 1618.*

Canonici non debent ascendere ad stallum Dignitatum: S. R. C. 12. *Martii 1618.*

Capuccini in Processionibus possunt erigere, & deferre propriam Crucem: S. R. C. 12. *Maji 1618.*

In Festo Corporis Christi non est deferenda in Processione Eucharistia Sacerdotum humeris, sed celebrantis manibus: S. R. C. 2. *Jun. 1618.*

Capuccini post sibi concessam propriam Crucem erectionem, debent in Processionibus locum cedere Regularibus illis, qui sub propria Cruce, & in proprio loco incedebant, antiquam ipsi Crucem propriam deferrent: S. R. C. 23. *Martii 1619. Vide infra n. 1420.*

Potest Episcopus cogere Canonicos ad discendum Cantum Gregorianum, etiam per subtractionem fructum: S. R. C. 9. *Maji 1619.*

Regulares in celebratione Missæ possunt annuntiare dies festos, & jejunia in suis Ecclesiis: S. R. C. 2. *Jul. 1620.*

In Oratione *A cunctis* nomina Patronorum S. Michaelis Archangeli, & S. Joannis Baptistæ præponenda sunt Apostolis: S. R. C. 22. *Augusti 1620. Predicta dispositio habetur etiam in Rub. Missal. post Orat. A cunctis.*

Si in communibus Sanctorum suffragiis faciendæ sit commemoratio de Cruce, tamquam de Titulo Ecclesiæ, sufficit ea ordinaria, quæ habetur in Psalterio, quando scilicet Officium curat feriale: S. R. C. 30. *Mart. 1621.*

Bretio Crucis Capuccinis concessa fuit in illis tantum locis, in quibus sub Cruce Minor. Conventualium incedebant, & ideo in locis, in quibus jam sub propria Cruce, seu in proprio loco sub Cruce cleri in Processionibus ante hujusmodi concessionem incedebant, eundem locum retinere debent: S. R. C. 10. *Julii 1621.*

Festum S. Annæ est de præcepto ubique: S. R. C. 1423. *24. April. 1622. De mandato Gregorii XV. in Const. incip. Honor laudis.*

Moniales, quæ Brevariario Romano uti consueverunt, non sunt compellendæ ad recipiendum Monasticum: S. R. C. 6. *Maji 1622.*

In Officio de Festo Conceptionis Beatæ Mariæ Virginis non aliud nomen adhibeatur, quam Conceptionis: S. R. C. 24. *Maji 1622.*

Quadam Missa propria SS. Rosarii fuit concessa tantum Ordini Prædicatorum: S. R. C. 25. *Jun. 1622. in una Ord. Prædicator.*

Missæ certis Regularibus concessæ non possunt ab aliis dici, etiam in ipsorum Regularium Ecclesiis: S. R. C. 19. *Novemb. 1622. in una Conventualium Sicilia.*

Annuli usus in Missa prohibetur Protonotariis non participantibus, & quibuscumque Doctoribus: Sac. Rit. Congregat. 11. *Februarii 1623. in Tro.*

- Tropien.* Vide supra num. 443. 493. & infra n. 1454.
- 1427 In Festo stigmatum S. Francisci adhibetur color albus: S. R. C. 1623. in una *Urbis*.
- 1428 Symbolum S. Athanasii, quod dicitur ad Primam, laudabilius in Choro recitatur stando: S. R. C. 23. Decemb. 1624.
- 1429 Imagines illorum, qui cum Sanctitatis, seu Martyrii fama decesserunt, non sunt apponende in Oratoriis, vel in Ecclesiis, tam secularibus, quam Regularibus, antequam declarentur Beati, aequae ad eorum sepulchra accedende sunt lampades aut tabellae affigendae sine licentia Sedis Apostolicae: S. R. C. 13. Martii 1625.
- 1430 Non ideo praedjudicandum erit in aliquo illis, qui aut per communem Ecclesiae consensum, aut per Patrum, virorumque Sanctorum scripta, vel longissimi temporis scientia, ac tolerantia Sedis Apostolicae, vel Ordinarii, coluntur: S. R. C. 13. Martii 1625.
- 1431 Ad Invitatorium, Antiphonas, Responsoria, & Versiculos in Officio parvo B. M. V. non additur *Alleluia* tempore Paschali: S. R. C. 28. Martii 1626.
- 1432 Facultas concedendi usum Pileoli in Missa spectata ad Papam: S. R. C. 24. April. 1626. in *Velt-terna*.
- 1433 Non potest omitti altera ex duabus Missis cantandis de festo, & de feria: S. R. C. 16. Maji 1626. in *Brugen*.
- 1434 In Missa Fer. iv. Temporum occurrentis in die octava Nativitatis B. M. V. dicenda est Praefatio communis, non vero de B. V. S. R. C. 12. Decemb. 1626. in una *Urbis*.
- 1435 Signum quod fit cum Patena a fronte ad pectus, fit integre cum signo Crucis, post quod debet deoculari: S. R. C. 13. Marti. 1627. in *Paromituna*.
- 1436 Protonotarii non possunt benedicere Paramenta pro Missa: S. R. C. 17. Julii 1627. in una *Castri Durantis*.
- 1437 Ad Missam Vicarii Generalis non debent accendi quatuor candelae, neque assistere duo capellani: S. R. C. 7. Augusti 1627.
- 1438 Celebrans in Parasceve mittat particulam in Calicem sine aliquo Crucis signo, neque se signet cum calice. *Sac. Rit. Cong.* 28. Augusti 1627. in una *Urbis*.
- 1439 Si festa SS. Apostolorum Philippo, & Jacobi, ac Inventionis S. Crucis occurrerint infra octavam Ascensionis, praefatio in Missa erit de Apostolis, vel de Cruce, at Communicantes de Ascensione: S. R. C. 28. Augusti 1627. in una *Urbis*.
- Hic duo notanda occurrunt: primum, quod idem dicendum de aliis festis, ac de Missis votivis propriam habentibus praefationem, & infra eandem octavam celebrantur; sicuti & hoc prorsus servandum infra octavam Epiphaniae, quoad festa duplicia primae classis occurrentia, si propria gaudeant praefatione. Alterum, quod infra octavam Nativitatis Dominicae, non solum semper dicitur Communicantes, sed etiam Praefatio, licet Missa, vel occurrans, vel votiva propriam habeat praefationem, ut clare patet ex Missa S. Joannis Evangelistae, in qua recitatur praefatio Nativitatis, non vero Apostolorum.*
- 1440 Oratio imperata a Superiore, veluti *Deus refugium*, omittenda est in duplicibus 1. classis; Ro-
- mae vero omittitur etiam in duplicibus 2. classis. S. R. C. 28. Augusti 1627.
- In fine Missae ad quodcumque altare celebratae, 1441 fit reverentia Cruci infra gradus, capite semper aperto. S. R. Congreg. 28. Augusti 1627. in una *Urbis*.
- Infra octavam Epiphaniae nequit fieri nisi de duplici 1. classis, cum commemoratione octavae & prohibetur Missae votivae, excepta una solemni pro re gravi, & de Requiem praesente cadavere. Et si occurrat, tam in hac, quam infra alias octavas privilegiatas Paschatis, Pentecostes &c. celebrari Missa solemnis pro re gravi, dicitur unica Oratio, Gloria, Credo, & Praefatio propria si habeatur, sed Communicantes semper de octava, S. R. C. 28. Augusti 1627.
- Vicarius, ut Vicarius, non potest, absente Epi- 1442 scopo, Missas cantare solemnes, SS. Sacramentum aut sacras reliquias paratus deferre, nec aliis se immiscere functionibus Ecclesiasticis, sed tantum praesae, ut omnia suo ordine fiant. S. R. C. 19. Septemb. 1627.
- Litaniae majores, si occurrant in die Paschatis, 1443 transferuntur in fer. 3. seq. S. R. C. 25. Sept. 1627. in una *Urbis*.
- Non in fer. 2. S. R. C. 19. Sept. 1665. in una *Gallior*.
- Baldachinum Abbatis, sine auro sit, & ter in 1445 anno ad summum adhiberi potest. Sacra Rituum Congreg. 29. Janu. 1628. Vide verb. *Abbas sub num.* 31.
- Abbati celebranti una tantum Missa conceditur: 1446 S. R. C. 29. Jan. 1628.
- Missa solemnis Abbatialis ter in anno ad sum- 1447 mum est canenda, non tamen cum septem, sed cum sex candelabris, & cum abaco parvo. S. R. C. 29. Jan. 1628. Vide verb. *Abbas sub num.* 31.
- Missa S. Gregorii pro vivis, & defunctis impres- 1448 sa: xv. Auxiliorum; & de Patre Aeterno, prohibita sunt: S. R. C. 8. Apr. 1628. in una *Urbis*.
- Officium defunctorum dici potest in choro sepa- 1449 ratim ab officio diei in diebus exceptis a Breviario pro adimplenda Testatorum voluntate: S. R. C. 12. Jun. 1628.
- Abrogatur omnis consuetudo non canendi Mis- 1450 sam de die ultra Votivam, seu pro defunctis: S. R. C. 28. Aug. 1628.
- De Titulis Altarium, nisi sint in Calendario Ro- 1451 mano, nullum recitatur officium; S. R. C. 28. Aug. 1628.
- Triginta Missae S. Gregorii pro defunctis non 1452 prohibentur: S. R. C. 28. Octobris 1628. in una *Urbis*. Vide supra n. 1448.
- Annuli usus in Missa prohibetur non solum Pro- 1453 tonotariis, sed etiam Canonicis Ecclesiarum cathedralium: S. R. C. 20. Novemb. 1628. in *audio circa delationem annuli*. Vide supra nu. 443. 493. 1426.
- Capellani saculares in propriis Ecclesiis monia- 1454 lium, quae Romano non utuntur Breviario, dicere possunt Missam de Sancto Ordinis, de quo moniales officium recitant; sed cum Missali Romano, ut in proprio de Sanctis, vel de Comuni: S. R. C. 10. Novemb. 1628. in una *Urbis*.
- Solemniter consuevisse fieri officium significat fe- 1455

- stum populi, aut cleri cum apparatu; *S. R. C. 9. Decembris 1628.*
- 1456 De Sancto canonizato non potest fieri officium extra propriam Ecclesiam sine novo decreto: *S. R. C. 9. Decembris 1628.*
- 1457 Moniales in *Confitetur* ne dicant *tibi Mater*, nec *vobis Sorores*, sed ut in Breviario: *S. R. C. 18. Augusti 1629.*
- 1458 Senius decretum est, Episcopos carere facultate delegandi aliis benedictionem Paramentorum, & earum rerum, in quibus unctio non adhibeatur: *S. R. C. 22. Dec. 1629.*
- 1459 De licentia Ordinarii poterit Abbas uti Mitra, & baculo extra proprias Ecclesias. *Sacr. Rituum Congreg. 6. Decembris 1631. Vide verb. Abbas sub num. 31.*
- 1460 Pyxis, in qua asservata fuit Eucharistia, non potest vendi vel oppignori: *Sac. R. C. 27. Augusti 1632.*
- 1461 In Ecclesia SS. Nazarii & Celsi transferendum est festum SS. Victoris & Innocentii in primam diem non impeditam (post festum SS. Nazarii & Celsi) sub ritu semiduplici, sed cum Evangelio, & oratione eorumdem, in qua omittuntur Socii: *S. R. C. 12. Febr. 1633. in Mediolanen. Vide supra n. 25. 717. 891. 927.*
- 1462 Canonici in processionibus, quibus Episcopus cum mitra intervenit, intra Ecclesiam incendant capite detecto, & extra eam cum birreto in capite: *S. R. C. 30. Martii 1633.*
- 1463 Moniales ipsæ tenentur legere, vel cantare cantu firmo divinum officium, non vero earum capellani: *S. R. C. 11. Maii 1635.*
- 1464 In Calendariis locorum fiat nota ad libitum, quando officia non sunt de præcepto: *S. R. C. 6. Febr. 1638. Vide supra n. 537.*
- 1465 Ille idem, qui benedicit cineres prima die Quadragesimæ, vel candelas in festo Purificationis, aut Ramos in Dominica Palmarum, debet etiam cantare Missam sequentem. *Sacra Rituum Cong. 12. April. 1640.*
- 1466 Tolerandum, quod canonici tribus mensibus anni frigidioribus recitent diebus ferialibus Matutinum in Sacristia: *S. R. C. 13. Sept. 1641.*
- 1467 Magister ceremoniarum tenetur personaliter significare Episcopo quando debeat ad Ecclesiam accedere pro functionibus Episcopalibus: *S. R. C. 3. Octobris 1642.*
- 1468 Regulares, qui sunt in possessione præcedentiæ, præcedant in publicis functionibus; & ubi non constat de possessione, præcedant ii qui sunt antiquiores in loco controversiæ: *Sacr. Rit. Cong. 6. Octob. 1645.*
- 1469 Organum haberi debet etiam in Ecclesiis collegiatis. *S. R. C. 27. Iulii 1646.*
- 1470 In Missis votivis de Passione, vel de Cruce, quæ dicuntur infra hebdomadam Passionis, non est omittendus Psalmus *Judica me Deus*, neque *Gloria Patri* ad Introitum, & Lavabo, licet hæc omnia omittantur in Missa de tempore. *S. R. C. 10. Februarii 1647.*
- 1471 Candelæ, cineres, palmæ distribuuntur stando cum mitra in capite ab eo, qui privilegium habet eam gestandi: *Sac. Rit. Cong. 28. Febr. 1649.*
- Festum, quod in aliqua Ecclesia celebratur rati-¹⁴⁷² tione Corporis, vel insignis reliquiæ, non habet octavam, nisi specialiter concedatur a Sede Apostolica. *Sac. R. C. 12. Augusti 1653.*
- Tam Minores conventuales, quam Observantes¹⁴⁷³ Reformati S. Francisci possunt in propriis suorum Ordinum Ecclesiis solemnizare festum S. Antonii Patavini ea ipsa die, in quam incidit; dummodo Reformati a Processionibus abstineant in eodem loco: *S. R. C. 20. Septem. 1658.*
- Nulla modo sunt permittendæ duæ Processiones¹⁴⁷⁴ de eodem festo in eodem loco: *Sac. Rit. Cong. 9. April. 1662.*
- Antiphona in choro cathedralis, postquam pri-¹⁴⁷⁵ mo loco data fuerit celebranti in cornu Epistolæ, danda est secundo loco primæ dignitati sive a cornu Evangelii, sive a cornu Epistolæ existenti, & sive intervenienti, sive non prima dignitas, quæ sedet a dicta parte Evangelii, non obstante allegata consuetudine: *Sac. R. C. 12. Martii 1665. in Senogallien.*
- Ad octavam benedictionem in festo conversionis¹³⁷⁶ S. Pauli Apostoli, non dicitur: *Cujus conversionem colimus*; sed *cujus festum* &c. *Sac. Rit. Cong. 23. Febr. 1666.*
- Patet ex hoc quid faciendum sit in Officiis translationis, Apparitionis, Ordinationis, vel Inventionis, & similibus.
- Si transferatur aliquod festum pro quo solent¹⁴⁷⁷ pulsari plures campanæ, pulsari debent propria die, & non in qua transfertur: *S. R. C. 23. Septembris 1666.*
- Ad Responsorium breve Completorii in Domi-¹⁴⁷⁸ nica Passionis, ne omittatur *Gloria Patri*, si die sequenti fiat de festo semiduplici: *Sac. R. C. 18. Sept. 1666.*
- In Missis votivis privatis non est dicendus Hym-¹⁴⁷⁹ nus Angelicus, nisi fuerit Missa Angelorum, in qua quotidie est recitandus; vel Missa de Beata Maria, in qua quolibet Sabbato dici debet: *Sacra Rit. Congreg. 14. Maii 1672.*
- Si Moniales non habeant Missale a Romano di-¹⁴⁸⁰ versum, Sacerdotes in earum Ecclesiis celebraturi possunt dicere proprias Missas ipsis monialibus concessas: *Sac. R. C. 27. Augusti 1672. Vide infra n. 1494.*
- Clausula posita in brevibus Indulgentiarum, sci-¹⁴⁸¹ licet: *Volumus autem, ut si alias Christifidelibus dictam Ecclesiam visitantibus, aliqua alia Indulgentia perpetua, vel ad tempus nondum elapsam duratura concessa fuerit, præsentis litteræ nulle sint.* non comprehendit altaria privilegiata pro defunctis. *Sacr. Rituum Congregat. 23. Junii 1676. Vide infra n. 1491.*
- Quando dicitur oratio *A cunctis*, vel *Ecclesie*,¹⁴⁸² non est dicenda oratio contra Paganos, vel alia hujusmodi, quia sufficienter una continet quod & altera: *S. R. C. 16. April. 1688.*
- AQUEN, Instante Clero Aquen. pro declaratione¹⁴⁸³ infrascriptorum dubiorum, videlicet:
- I. An attentæ concessione recitationis officii SS. Sacramenti quolibet die Jovis non impedito, & excepto tempore Adventus, Quadragesimæ, & Vigiliarum, clero sæculari diocesis Mantuanæ, & Sta-

tus Montisferrati, recitari possit a clero sæculari Aquei. quemadmodum practicatur a clero sæculari Mantuano propter verba decreti prædicti, vel eodem modo & forma quibus ibidem recitatur a sæcularibus.

II. An cum regulares varii sint in assignando quolibet mense lectiones 2. & 3. nocturni pro huiusmodi officio, constet de decreto ejusdem Sac. Congreg. Rituum, quo utuntur PP. Barnabite, quod nimirum lectiones 2. & 3. nocturni semper recitari debeant, prout in die solemnitatis Corporis Christi?

III. An, quando recitatur officium prædictum, Missa dici debeat prout in solemnitate Corporis Christi, & cum sequentia *Lauda Sion* &c. vel ut Missa votiva de SS. Sacramento in fine Missalis; an 2. & 3. oratio dici debeat ut infra octavam ejusdem solemnitatis, vel 2. & 3. ad libitum?

IV. An prædictum officium recitari possit etiam tempore Adventus, Quadragesimæ, & vigiliarum, prout etiam practicatur ex ratione, quod nullum tempus sit in decreto exceptum; & ratio dubitandi est, quia sic sequeretur, quod imposterum ibidem amplius non recitaretur a clero integrum Psalterium per totum annum, nec officium fer. vi. nec in choro Psalmi Poenitentiales?

Et Sac. Congreg. respondit: Ad I. & IV. asserta concessio intelligenda est extra Adventum, Quadragesimam, quatuor tempora, & vigillas, ac ita tam a sæcularibus, quam a regularibus servari debet, prout alias decrevit Sac. Rit. Congreg. sub die 18. Novemb. 1612. & 11. Novemb. 1641. Ad II. Affirmative ex Decreto pro Ord. Min. de Observ. emanato die 12. Julii 1664. Ad III. Missa votiva celebranda est sine sequentia, & cum orationibus temporis congruentibus, ex eodem decreto, & ita censuit, & servari mandavit Sac. Rit. Congr. hac die 14. Junii 1689.

1484 Si primæ Vesperæ de S. Martina impediri fuerint festo duplici, vel Dominica, Hymnus proprius Vesperarum uniatum Hymno matutini, & ex duobus fiat unus sub unica conclusione. S.R.C. 26. April. 1692.

Et cum similium eadem sit ratio, idem videtur dicendum de aliis festivitatibus propriis habentibus Hymnos, dummodo sint ejusdem metri, & successivas contineant actiones.

1485 Ubi die decima octava Decembris celebratur officium de expectatione B. M. V. omittendæ sunt ad Laudes Antiphonæ illæ quæ occurrunt in illa feria in proprio tempore: Sac. Rituum Congregat. 12. Maii 1692.

1486 Si prædictum festum expectationis venerit in fer. iv. Quatuor temporum, nec erit dicenda nona lectio in officio, nec legendum ejus evangelium in fine Missæ, sed illud S. Joannis: ideoque de feria sola fiat commemoratio in officio, & Missa: S.R.C. 12. Maii 1692.

1487 Translato festo S. Confessoris ultra sequentem diem, in Hymno *Iste Confessor* faciendæ est mutatio versiculi, dicendo: *meruit supremos* &c. S.R.C. 14. Jan. 1692.

1488 Extenditur ad Ecclesiam universalem festum B. M. V. de Mercede, celebrandum die 24. Septembris

sub ritu duplici de præcepto, cum oratione propria ac lectionibus 2. Nocturni. Sac. Rit. Congr. 18. Febr. 1696.

Festum Translationis, Ordinationis, Apparitio-¹⁴⁸⁹ nis, vel Inventionis, quod alicubi celebratur ratione corporis, vel insignis reliquiæ, celebrandum est sub ritu semid. nisi sit festum unicum, vel principale, & supposita concessione, si bis celebretur. S. R. C. 6. Decembris 1698.

Regulares, obtenta a locorum Ordinariis licentia¹⁴⁹⁰ tiam oretenus, vel in scriptis, faciendi solemnes processiones extra limites conventuum, suæ religionis cum statua, aut reliquiæ alicujus Sancti, possunt uti pluviali, licet ejus usus non fuerit expressus in licentia obtenta. S. R. Congr. 21. Mart. 1699.

Sub generali Indulgentiarum suspensione, quæ¹⁴⁹¹ fit anno Jubilæi, non comprehenduntur Altaria privilegiata, nec aliæ Indulgentiæ pro solis defunctis concessæ. Sac. R. C. 24. Jan. 1700.

Officium S. Ubaldi habet orationem propriam,¹⁴⁹² ac tres lectiones 2. Nocturni: S. R. Congr. 14. Febr. 1702.

Ex semid. ad libit. erectum fuit postea ad semid. de præcepto.

Conceditur officium simplex S. Liborii Episcopi¹⁴⁹³ & Confessoris, occurrentis die 23. Julii cum sola commemoratione in Vesperis, & Laudibus, ac cum Oratione *Da quesumus* ex ejus communis: S. R. C. 1. Julii 1702.

Conceditur omnibus monialibus Ordinis Cister-¹⁴⁹⁴ ciensis, quæ utuntur Breviario Romano, ut adaptare possint juxta Rituum prædicti Breviarii Romani plura officia una cum Missis propriis anno proximæ præterito sub die 9. Decembris toti Ordini Cisterciensi concessa, eaque sic accommodata faciant typis imprimi, nec non secundam easdem festivitates valeant celebrari facere Missas per capellanos Ecclesiis earundem servitio addictos cum Missali Romano, & juxta illius Rubricas: Sac. R. C. 23. Jan. 1703.

A Dominica Palmarum usque ad Dominicam in¹⁴⁹⁵ Albis inclusive prohibetur officium cujuscumque festi. Item Missa votiva, & de requiem, excepta una solemnitas præsentis cadavere, quæ tamen prohibetur triduo ante, & bido post Pascha. S. R. C. 1704. 23. Aug.

In expositione, vel repositione SS. Sacramenti¹⁴⁹⁶ pro oratione 40. horarum, si occurrat festum 1. vel 2. classis, fer. 4. cinerum, 1. 2. & 4. majoris hebdomadæ, aut Dominica privilegiata, debet cantari Missa de officio occurrente, addita oratione SS. Sacramenti sub tantum conclusione cum parentis tali officio convenientibus; processio tamen cum parentis albis, in qua deferatur Crux a clerico superpelliceo induto, non vero tunice, & sacre autem imagines, seu reliquiæ Sanctorum in tali casu non sunt exponendæ super Altare: Ita SS. D. N. Clemens XI. 1703. 20. Januar.

Nequit addi *Alleluja* in fine vers. *Panem de Cæ*¹⁴⁹⁷ *lo* &c. infra annum in expositione SS. Sacramenti excepto tempore Paschali, & diebus infra octavam Corporis Christi. Ita SS. D. N. Clemens XI. 1703. 20. Januarii.

- 1498 Parochi, Superiores Ecclesiarum secularium, & regularium, sacristæ, & alii, ad quos spectat, non permittere debent, quoad cadavera Ecclesiasticorum secularium, præsertim sacerdotum, sicut etiam Diaconorum, & Subdiaconorum, transferantur e propriis domibus ad Ecclesias, vel in istis exponantur quocumque alio habitu, sive confraternitatum, sive religionum, sed cum sacris vestibus eorum ordini convenientibus juxta dispositionem Ritualis Romani Tit. de exequiis. Clemens XI. 1705. 8. Dec. in ejus Bullario particul. p. 2.
- 1499 Officium S. Vincentii Ferrerii est semiduplex de præcepto cum oratione propria. S.R.C. 1706. 6. Mart. At nunc ex declaratione Benedicti XIII. die 5. Aprilis 1726. est duplex.
- 1500 Officium S. Heduvigis viduæ, nunc habet ritum semiduplex de præcepto, cum oratione propria. S.R.C. 1706. 20. Martii.
- 1501 Sacra Religio Hierosolymitanæ conceditur, ut in navibus magnis, occasione longæ navigationis in alto mari contra infideles (quibus navibus rarissime terra attingitur, & sunt magni ponderis, ac firmæ structuræ, ut unaquæque sustineat quinquaginta ænea tormenta bellica) celebrari possit Missa eo dumtaxat tempore, quo mare est tranquillum, & cælum est serenum, & cum assistentia alterius Sacerdotis, seu Diaconi, ita ut adeo non possit periculum effusionis sanguinis in dicta celebratione: Clemens XI. in diplomate incip. Exponi nobis, editum 22. Martii 1706. in ejus particulari Bullario p. 1.
- 1502 Cum in aliquibus diocesis sint aliqua loca, aut conventus in Dit.C.C.M. & alia sub Dit. aliorum principum, & cum aliqua officia particularia sint concessa pro Dit. tantum C. M. & alia ad instantiam aliorum principum pro suis respective statibus, & dominiis: Advertant omnes, qui tenentur ad recitationem divini officii, non posse, qui degunt in una Dit. (Quamvis sint in eadem diocesi) recitare offic. concess. alteri ditioni ex decreto S. R. C. 16. Dec. 1679. ut in Rubr. Brev. Seraph. n. 162. 163. & 164. Nam talia officia non sunt concessa diocesi, ut celebr. in diocesi. (nisi essent concessa ad instantiam Episc. talium dioc. pro tota dioc. & cum specificat. Regularium) sed tantum sunt concessa ad instantiam, & preces Principum pro suis tantum respective statibus, & dominiis. Nec valet dicere, talia officia celebr. in tota diocesi, pro ut sunt posita in Calend. diocesis. Nam Regulares non posse uti Calendario Diocesano respondit, & declaravit S. R. C. 20. Martii 1684. Neque valet dicere, privilegia sunt amplianda, quia commutatio etiam amplissima privilegiorum se minime extendit ad officia Sanctorum ex decreto supradicto S. R. C. 15. Decembris 1679. & ultim. ex decreto ejusdem S. R. C. 1707. 20. Martii.
- 1503 Festum Immaculatæ Conceptionis B. M. V. ubique terrarum ab omnibus, & singulis utriusque sexus Christifidelibus, sicut alia festa de præcepto, servetur, & celebretur, ac sub præcepto observationis festorum comprehendatur, S. R. C. 1708. 28. Januar.
- 1504 Extenditur ad Ecclesiam universalem sub ritu semidup. de præcepto officium S. Pii Papæ V. cum

oratione, & lectionibus 2. Nocturni propriis pro die 5. Maii: S. R. C. 1710. 28. Jan.

Officium S. Agathæ V. & M. die 5. Februar. sub 1505 ritu semiduplici recitari consuetum, sub ritu duplici in posterum recitetur ab omnibus Christifidelibus, qui ad horas canonicas tenentur. S. R. C. 1712. 26. Aug.

Confirmantur Decreta S. R. C. super cultu im-1506 memorabili S. Liberati de Lauro Ord. Min. Reg. Observ. S. Francisci Provincie Marchiæ. S. R. C. 1713. 2. Septemb.

Officium proprium S. Joannis de Deo Confess. 1507 Ord. fratrum hospitalitatis fundatoris extenditur ad Ecclesiam universalem sub ritu semiduplici de præcepto pro die 8. Martii. Sac. Rit. Congreg. 1714. 21. April.

Ad pias, enixasque preces Cæsareæ Majest. Ss. D. 1508 N. porrectas, & a Sanctitate Sua ad Sac. Rit. Congregationem remissas, quibus supplicabatur, ut officia expectationis Patris, de Mercede, & Patrocinii B. M. V. jam olim pro regnis Hispaniarum ritu duplici maj. concessa, ad omnia regna, & dominiæ prædictæ Cæsareæ Majest. subiecta sub eodem ritu duplici majori in iisdem regnis, & dominiis recitari, ac Missas respective celebrari posse indulsit, si Ss. D. N. visum fuerit die 23. Sept. ... Facta deinceps per me infrascriptum Pro Sec. de prædictis Ss. D. N. relatione, Sanctitas sua benigne annuit 1714. 18. Nov. F. Card. de Abdua Præf.

Resolvuntur sequentia dubia S. R. C. sub die 11. 1509 Maii 1715. in Camerinen.

I. An Priori collegiæ Ecclesiæ S. Venantii occasione accessus capitulariter ad Ecclesiam cathedralem debeat locus in Presbyterio ejusdem cathedralis? Et quatenus affirmative.

II. An eidem Priori debeat præcedentia ante Præpositum, ceterosque canonicos ejusdem cathedralis, tam præsertim, quam absente Archidiacono, prima dignitate dictæ cathedralis?

III. An idem locus in dicto Presbyterio debeat etiam canonicis ejusdem collegiæ, infra locum canonicorum cathedralis, in linea tamen æquali?

IV. An, & qui locus debeat Priori S. Venantii absente Archidiacono cathedralis, in Processionibus, aliisque actibus, in quibus accedere solet utrumque capitulum: & Prior S. Venantii incedit a sinistris Archidiaconi ipso præsertim & interessente?

V. An Archidiaconus habeatur pro præsertim quando assistit Episcopo celebranti, vel assistentiam præstat eidem in processionibus etiam Sanctissimi Corporis Christi, itaut Prior S. Venantii debeat præcedere præpositum cathedralis?

VI. An ministrare naviculam Episcopo ponenti thus in thuribulo in collegiata in Processionibus, in quibus intervenit capitulum cathedralis, & Episcopus non assistit in Pontificalibus, spectet ad digniorem ex capitulo cathedralis, vel ad Priorem, aliumque digniorem ex capitulo collegiæ?

VII. An Parochus collegiæ in processionibus, in quibus intervenit utrumque capitulum, incedere debeat a sinistris Parochi cathedralis etiam cum stola?

Ad I. Negative.

Ad II.

Ad II. Affirmative præsentè Archidiacono, Negative vero absente.

Ad III. Negative.

Ad IV. Satis provisum in secundo.

Ad V. Negative.

Ad VI. Negative quoad primam partem, Affirmative quoad secundam.

Ad VII. Affirmative, & amplius in omnibus.

1510 Festum & officium SS. Rosarii B. M. V. Clemens XI. extendit ad Ecclesiam universalem sub ritu duplici majori de præcepto quolibet anno recitandum in prima dominica Octobris, ut videre est in ejusdem Pontificis Bulla, quæ incip. *Cum aliis*, & habetur sub num. 25. in Bullario particulari dicti Pontificis. Ita die 3. Octobris 1716.

1511 A Vig. Pent. usque ad fest. SS. Trinit. inclusive prohibetur quodcumque officium etiam 1. class. Item prohibetur Vot. & de Req. excepta una solemnitate præsentè cadavere, quæ tamē prohib. triduo seq. ex Decr. S. R. C. 1718. 10. Decemb.

1512 Ex Decreto S. R. C. emanat. die 10. Decemb. 1718. annuente Clemente Papa XI. die 14. ejusd. mensis, & anni in elogio pronuntiati. in Martyrologio pro S. Felice confess. Ord. Minor. Capucc. die 21. Maii addantur hæc verb. *Et a Clem. XI. Pont. Max. 10. Ienni ritu Sanctorum numero adscriptus est.* Item ex supradicto Decreto in Martyr. 10. Nov. post Lectionem in oppido Milleduno S. Leonis confessoris &c. immediate legitur --- Neapoli in Campania S. Andreae Avellini &c. ut ibi cum hac additione: *Quem miraculis clarum Clemens XI. Sanctorum Catalogo adscripsit.*

1513 In fer. quinta in Coena Domini, & Sabb. Sanct. non potest ullo modo, & a quocumque dicti Missa privata ex Decret. S. R. C. & Clem. XI. die 20. Apr. 1707. ac ejusdem Pontificis vivæ vocis Oraculo 8. Aug. 1713. ac ultimo demandato ejusd. 1719.

1514 Confirmata a S. R. C. sub die 15. Martii proxime præteriti 1721. sententia a Reverendiss. Archiepisc. Pragæ. lata super cultu publico ab immemorabili tempore præstito Beato Joanni Nepomuceno olim Ecclesiæ Metropolitanæ Pragæ. canonico cum subsequuto assensu SS. D. N. Innocentii Papæ XII. Ad prius modo, & enixasque preces Cæs. Majest. Caroli VI. Roman. electi Imperatoris, Augustissimæ Domus Austriæ, Serenissimi regis Poloniæ, ac etiam nonnullorum Emin. & Reverendiss. S. R. E. Cardinalium, plurimumque Archiepiscoporum, Episcoporum, aliorumque Germaniæ principum a san. mem. Clemente Papa XI. ad S. R. C. remissas, quibus supplicatum fuit, ut de Beato Joanne prædicto officium, & Missam de comm. Martyr. sub ritu duplici pro regno Bohemiæ, Germaniæ, & statibus hereditariis Augustiss. domus Austriæ, cum facultate etiam collocandi in altari eidem sacro sito in Metropolitana Ecclesia Pragæ. corpus dicti beati, quod usque adhuc sub humo quievit, benigne concedere dignaretur, illasque ab Eminent. & Rev. D. Card. ab Althan relatas, Sac. ead. Congregatio, instante Ludovico Stayr canonico præfatæ Metropolitanæ, hujusmodi causæ postulatorem, & tam in voce, quam in scriptis R. P. D. Prospero de Lambertinis Fidei Promotore prius audito, peti-

tum officium, & Missam de comm. Mart. sub ritu dupl. pro regno Bohemiæ, sub ritu vero semid. pro tota Germaniæ, & statibus hereditariis Augustiss. domus Austriæ singulis annis pro die 16. Maii concedi, prædictumque beati corpus elevari, & intra Altaris mensam arbitrio Reverendiss. Archiepiscopi collocari posse censuit; si SS. D. N. visum fuerit. Die 7. Junii 1721. Factaque deinde per me Secret. de prædictis SS. D. N. Innocentio Papæ XIII. relatione, Sanctitas sua benigne annuit. Die 25. ejusd. mensis & Anni 1721. Item reperitur in regestis Decret. S. R. C.

Cum S. R. Cong. die 11. Aprilis 1714. annuenter 1515 etiam san. mem. Clem. Papa XI. officium S. Joannis de Deo Ordinis fratrum hospitalitatis fundatoris pro Ecclesia universali sub ritu semid. recitari concesserit; cumque modo ex parte P. P. Bernardi Bansi Generalis, & Joachim Maggi Procuratoris generalis Ordinis prædicti pro elevatione ritus a semid. ad dupl. pro universali Ecclesia humillime supplicatum fuerit; Sac. ead. Rit. Cong. hujusmodi instantiæ benigne annuendo, supradictum officium S. Joannis de Deo ab omnibus Christifidelibus, tam secularibus, quam regularibus utriusque sexus, qui ad horas canonicas tenentur, sub ritu dupl. in posterum recitari posse censuit, si SS. D. N. visum fuerit. Die 24. Aprilis 1722. Factaque deinde per me Secret. SS. D. N. relatione, Sanctitas sua benigne annuit die, & anno suprad.

Ad prius preces Augustissimi Caroli VI. Roman. electi Imperatoris san. mem. Clementi Papa XI. nec non Serenissimorum Poloniæ Regis & Magni Ducis Etruriæ, ac Eminent. & Reverendiss. D. Christiani Augusti Card. de Saxonia SS. D. N. Innoc. Papæ XIII. porrectas, & a Sanctitate sua ad Sac. Rit. Congregationem remissas, in eaque per Em. & Rev. D. Card. Salernum relatas; Sac. ead. Congregatio Rit. benigne indulisit, atque concessit, ut officium S. Pauli primi eremite, quod hactenus sub ritu semid. in Ecclesia universali celebratum fuit, in posterum singulis annis die 15. Jan. ipsius festo ab omnibus Christifidelibus, tam secularibus, quam regularibus utriusque sexus, qui ad horas canonicas tenentur, sub ritu dupl. min. recitari possit, & debeat, si SS. D. N. visum fuerit; 1722. die 12. Jul. factaque deinde per me Secret. de prædictis SS. D. N. relatione, Sancti. sua benigne annuit die 18. ejusd. mens. & an.

Sac. Rit. Congreg. ad humillimas preces P. F. 1517 Francisci de Altamura Vice-Commissarii Generalis Ord. Min. Observ. benigne concessit, ut officium omnium Sanctorum dicti Ordinis, quod hactenus sub ritu dupl. min. recitatum fuit, in posterum sub ritu dupl. 2. classis cum præfatione, prout in festo S. Francisci, a religiosiis præfati Ordinis recitari possit, & valeat; Sac. Rit. Congreg. 1722. 22. Augusti.

Episcopi abusus omnes, qui in Ecclesiis sæcularibus, aut regularibus, contra præscriptum Cæremonialis Episcoporum, & Ritualis Romani, vel rubricas Missalis, & Breviarii irreperint, debent omnino remove; & si adversus ea, quæ in dicto Cæremoniali statuta sunt, consuetudinem in-

inmemorabilem allegari contingat, postquam recognoverint, ut eam non satis probari, ut etiam probatam suffragari, utpote irrationabilem, de jure non posse, executioni eorum, quæ in dicto Cæmoniali instituta sunt, diligenter incumbere debent, nec ulla suspensio, ut appellatio admittitur. Innocentius XIII. in Constitut. quæ incipit *Apostolici ministerii* 13. Maii 1723. super Ecclesiastica disciplina confirmata a Benedicto XII. in alia Constitutione, quæ incipit: *In supremo*, 23. Septembris 1724. Vide n. 41. & 55.

- 1519 Calaritana Canonizationis Beati Salvatoris ab Horta Laici professi Ord. Min. S. Francisci de Observantia Provincia Cathalonæ. Confirmata in S. R. Congregatione die 23. Sept. 1710. sententia per cl. mem. Cardinalem Urbis Vicarium super cultu Beato Salvatori Ordinis prædicti præstito, sive super casu excepto a Decretis san. mem. Urbani Papæ VIII. lata, annuente postmodum San. mem. Clemente Papa XI. sub die 29. Jan. 1711. P. F. Bernardinus de Nicea Ordinis Min. Observ. Reform. & omnium Causarum Beatificationum, & Canonizationum dicti Ordinis Postulator humiliter Sacr. R. Congregationi supplicavit, ut in posterum singulis annis 18. Martii die Anniversaria ipsius Beati obdormitionis in Domino, non solum universo Ordini Min. verum etiam Civitati Calaritanæ, in qua corpus dicti Beati venerat, Oppidis s. Columbæ Diæc. Gerunden. ubi natus fuit, & Hortæ Diæc. Dertusen. a quo idem Beatus cognomentum sumpsit, illius Officium sub ritu dupl. & Missam benigne concedere dignaretur. Et Sac. ead. Congregatio ad relationem Emin. & Reverendis. D. Card. Fabroni Ponentis tam in scriptis, quam in voce Reverendis. Prospero de Lambertinis Archiepiscopo. Theodosii Fidei Promotore prius audito, Offic. supradicti Beati sub ritu dupl. de Comm. & Missam respective juxta petita posse concedi censuit, si Ss. D. N. visum fuerit; 1724. die 15. Julii. *Factaque deinde per me Secret. de prædictis Ss. D. N. Benedicto Papæ XIII. relatione, Sanctitas sua benigne annuit. Die 31. ejusdem Mensis, & Anni 1724.*

- 1520 Porrectis nuper san. mem. Innocentio Papæ XIII. litteris Casaræ Majest. Carol. VI. Romanæ elect. Imperat. & Elisabethæ Imperatricis, nec non Sereniss. Poloniarum Regis, nonnullorum Emin. & Reverendis. S. R. E. Cardinalium, plurimorum Archiepiscoporum, Episcop. ac Principum, quibus non minus pie, quam enixe supplicatum fuit, ut Officium Sanctæ Birgitte, quod in universali Ecclesia sub ritu semid. & in pluribus Regnis sub ritu dupli. recitatur, in posterum ad Ecclesiam universalem sub ritu dupl. extendere dignaretur, illisque ad Sac. Rit. Congregationem remissis, in eaque novissime per Emin. & Reverendis. D. Cardinalem Piolomæum relatis, Sac. ead. Congregatio, instante P. Jacobo Schechk Priore Generali Ordinis Sanctæ Birgitte in Bavaria; Reverendissimoque Prospero de Lambertinis Archiepiscopo Theodosio Fidei Promotore etiam audito, censuit, ut singulis Annis die 8. Octob. ab omnibus tam Secularibus, quam Regularibus utriusque sexus, qui ad Horas Canonicas tenentur, Officium prædictum sub ritu dupli. recitari, & Missa respective celebrari pos-

sit, si Ss. D. N. visum fuerit; 1724. die 26. Aug. *Et facta per me Secret. S. S. D. N. de prædictis relatione, Sanctitas sua benigne annuit, ejusdem Anni 1724. die 2. Septembris.*

Sac. Rit. Congregatio, annuente Ss. D. N. Bene-1521 dicto Papa XIII. benigne indulsit, atque concessit, ut Officium cum lectionibus 2. Noct. propriis, & Oratione S. Andræ Avellini jam pro Clericis Regularibus Theatinis die 19. August. 1719. approbatum, in posterum ab omnibus utriusque sexus Christifidelibus tam Secularibus, quam Regularibus, qui ad Horas Canonicas tenentur die 10. Nov. sub ritu Semid. recitari, & Missa respective celebrari debeat; 1725. 7. Julii, & ex Novissimo Decreto sub die 12. Dec. 1761. Officium hoc erectum est ad ritum dupl. pro Dom. Ven.

Ead. S. R. C. sub die 7. Julii 1724. ad supplica-1522 tionem P. Procuratoris Generalis Ord. Min. Conventualium concessit, ut Frater Min. S. Francisci in Officio B. Cunegundis Virg. Ord. S. Clare possint uti lectionibus 2. Noct. & Oratione propriis jam sub die 10. Martii proxime præteriti approbatis pro Regno Poloniæ, & Ducatu Lithuanicæ.

Ad humillimas preces P. Matthæi de Pareta Pro-1523 curatoris Generalis Ord. Min. Observ. S. Francisci pro extensione Officii proprii, & Missæ Expectationis Partus B. M. V. ad universum suum Ordinem S. R. C. porrectas, atque relatas, Sac. ead. Congregatio gratiam in similibus factam extendendo petitum Officium singulis Annis die 18. Decemb. omnibus Religiosis, & Monialibus totius præfati Ordinis facultatem recitandi, & Missam respective celebrandi posse concedi censuit, si Ss. D. N. visum fuerit; 1725. 18. Aug. *Factaque deinde per me Secret. de prædictis Ss. D. N. relatione, Sanctitas sua benigne annuit die 23. ejusd. Mensis, & Anni 1725.*

Pro Officio Ss. Rosarii B. M. V. habentur lect. 2. 1524 Noct. propr. & Oratio tam pro Officio, quam pro Missa ex Decret. S. R. C. 1725. 10. Martii, & confirm. a Ss. D. N. Benedicto XIII. die 19. ejusdem Mensis, & Anni.

Pro Diœc. Cremonen. emanavit Decr. Sac. Rit. 1525 Cong. pro Officio, & Missa sacra Domus Lauretanæ; 1726. 27. April.

Sacra Rit. Congregatio ad humillimas preces P. 1526 Procuratoris Generalis Ord. Capucc. nomine etiam totius Religionis Orationem, & Lectiones, 2. & 3. Noct. proprias, nec non Missam S. Felicis Capucc. ab Emin. & Reverendis. D. Card. Barberino Ponente diligenter revisas, & correctas, & in Sacra Rit. Congreg. per Emin. & Reverendis. D. Card. Picum loco ejusdem Emin. & Reverendis. Barberini absentis relatas approbavit, ut in Festo ipsius Sancti cum Offic. sub ritu 2. Class. ab universo præfato Ordine utriusque sexus in posterum recitari, ac celebrari possit, benigne concessit; 1726. die 25. Maii.

Sanctissimus Dom. Nost. Bened. XIII. in Brevi-1527 sub datum Romæ die 7. August. 1726. pro Beatificatione Beatæ Hyacinthæ de Marescortis Virginis Tertii Ordinis indulsit, ut in Terra Vignanelli Civitatis Castellani. Diœcesis, in qua prædicta Beata nata est, & in civitate Viterbiensi ubi ejus Corpus requie-

requiescit, & in universo Ordine Sancti Francisci, tam Fratrum quam Monialium, quotannis die Anniversaria felicit obitus ejusdem Beate, seu alia die non impedita illam immediate sequenti, recitetur Officium, & Missa celebratur de Virgine non Martire juxta Rubricas Breviarii, & Missalis Romani, & quantum ad Missas attinet, etiam a Sacerdotibus confluentibus. Præterea concessit, ut in prædictis locis, & Ordine solemnitas Beatificationis celebrentur cum Officio, & Missa sub ritu duplici majori. Deinde die 21. ejusdem mensis approbavit ejusdem Orationem propriam, & camque in solemnitate Beatificationis ejusdem Beate recitari debere benigne indulisit, atque concessit; 1716. 7. Augusti.

1528 Pro festo Beate Ludovicæ Albert. Tertiæ Ordinis 31. Jan. Sanctiss. Domin. Noster Bened. Papa XIII. 1725. die 19. Decembris approbavit Lection. 2. Nocturni & Orationem propriam, & in universo Ordine S. Francisci eas recitari indulisit: 1726. 19. Decemb.

1529 In Litanis Sanctorum pro diversitate functionum, & temporum assignatis, & in illis pro commendatione animarum, post nomen S. Joannis Baptistæ statim adjungi debet illud S. Josephi dicendo: *S. Joannes Baptista, ora pro nobis; S. Joseph, ora pro nobis; Omnes Sancti Patriarchæ &c. Benedictus Xill. 1726. 19. Decemb. in decreto Urbis & Orbis.*

1530 Cum clericus Jo. Baptista Luppi in ordinatione, habita die 28. Decembris 1724. prius receperit Ordines minores, quam Clericus Jo. Franciscus de Rubéis: Hic tamen occupaverit digniorem stallum in choro; Episcopus nihil voluit definire. Re delata ad S. C. R. dicta die proposito dubio, *An, & qui competat præcedentia?* S. R. C. Ponente Eminentissimo Domino Georgio Spinula, die 15. Febr. 1727. rescipit; *Competere præcedentiam Clerico Jo. Baptistæ Luppi.*

1531 Sacra Rituum Congregatio concessit, ut ab omnibus Religiosis trium Ordinum Sancti Francisci, & ab aliis, a quibus ex Indulto Sedis Apostolicæ festum Sanctorum Jacobi de Marchia, & Francisci Solani sub ritu dupl. majoris hactenus celebratum fuit, in posterum, servatis tamen Rubricis Breviarii, ac Missalis Romani, sub ritu dupl. 2. classis cum octava celebrari possit; 1727. 6. Aprilis.

1532 Aliud Decretum S. R. C. emanavit die 12. Julii 1729. annuente Sanctiss. Dom. Nost. Benedicto Papa XIII. die 23. ejusdem Mensis, & Anni, quo conceditur Officium, & Missa Beat. Mart. Joannis de Perusio, & Petri de Saxoferrato Ordin. Minor. de Commun. Mart. sub ritu dupl. minor. pro die 29. August. in Universa Ordin. Minor. Religione, & pro Civitate, ac Diocesi Valentina, ubi Martyrium prædicti BB. passi fuerunt, ac etiam pro Civitate, ac Diocesi Terulensi ubi ipsorum corpora venerantur, nec non in Civitate ac Diocesi Perusina, & Oppido Saxiferrati, in quibus ortum habuerunt; *Hæc Officio assignata tamquam propria dies 3. Septembris; 1727. 12. Julii.*

1533 Sanctissimus Domin. Nost. Benedictus Papa XIII. FERRARIUS TOM. IX.

die 28. Julii 1727. benigne indulisit, atque concessit, ut Officium S. Rosæ Virginis Limanæ Ordin. Prædicatorum jam pluries pro Regnis Hispan. aliisque dominiis, civitatibus, & diocesium approbatum, & extensum, in posterum die 30. August. sub ritu dupl. cum Oratione, & Lection. 2. Nocturn. propriis, alias a S. Rituum Congreg. approbatis, ab omnibus Christifidelibus utriusque sexus tam Sæcularibus, quam Regularibus, qui ad Horas Canonicas tenentur, recitari possit, & debeat, & ita servari, ac in Breviario, & Missali Roman. apponi mandavit; 1727. 28. Julii.

In Dit. R. & Dom. Sabaudia qualibet Feria 6. 1534 etiam in Quadragesima, non impedita Festo duplici, vel Semidupl. fiet Officium Sanctissimæ Sindonis ritu semidupl. ex Decreto Sanctiss. Dom. Nost. Benedicti XIII. 1727. 14. Augusti.

Idem Sanctiss. Dom. Nost. die 22. Aug. 1727. 1535 indulisit, ut Officium Septem Dolorum B. M. Virg. pluribus Regnis, Dominiis, Civitatibus, ac Diocesium jam concessum, in posterum Feria 6. post Dominic. Passionis ab omnibus Christifidelibus Sæcularibus, & Regularibus utriusque sexus, qui ad horas Canonicas tenentur sub ritu duplici majori recitari, & Missa respective celebrari possit, & debeat, servatis in reliquis Rubric. Missalis, & Brev. Rom. ac ita in Brev. & Missal. Rom. apponi mandavit; 1727. 22. Aug.

In Cathedrali Novariensi extat Statutum - *Quod 1536 nullus Canoniorum admittatur ad fructus Præbendarum, donec fecerit septimanam in suo ordine laudatam, nec assignet alicui Canonico Præbendam aliqua, donec fecerit septimanam laudatam & approbatam a majori parte Capituli in ordine suo.* Mense Decembris 1693. cum vacasset duo Canonici, fuit de uno provisos Canonici Torniellus, & de altero Canonici Berchiochus. Torniellus prius cepit possessionem; sed alter prius terminavit suam septimanam, quam laudavit, & approbavit Capitulum, a quo fuit etiam decretum, quod quo ad honorifica præcederet Torniellus, & quo ad lucrosa Berchiochus. Sunt in dicta Cathedrali alie præeminentiæ debite Antianis, nempe quod celebrare valeant, dum recitatur Matutinum in choro; & quod assumantur ad Officia Thesaurarii, & Procuratoris, de quibus est orta disputatio inter dñ. Canonicos? Quare propositis dubiis.

1. An sustineatur resolutio Capitularis concedens Canonico Berchiocho manutentionem in quasi possessione antiquitatis quo ad omnia lucrosa, & Canonico Torniello quo ad omnia honorifica?

2. An & qui competant jura præeminentialia noviter superventa?

Sac. Congr. Ponente Eminentissimo Pico die 6. Sept. 1727. rescipit; Ad primum Affirmative. Ad secundum *Competere Torniello.*

Die 5. Decembris 1716. in Sorana fuerunt proposita sequentia dubia. Primo, An Archiepiscopus & canonici Ecclesiæ Collegiatæ S. Bartholomæi Civitatis Soræ intervenire, & assistere debeant omnibus functionibus Pontificalibus ab Episcopo celebrandis in Ecclesia Cathedrali? Secondo, An tene-

teneantur intervenire ad Processiones publicas, & votivas dictæ civitatis? *S. R. C.* dicta die rescripsit; *Ad utrumque Affirmative.*

Die 15. Februarii 1727. fuit propositum dubium. An decisa sub die 5. Decembris 1716. contra Archipresbyterum, & Canonicos S. Bartholomæi civitatis Soræ, militent etiam in omnibus contra Propositum, & Canonicos Ecclesiæ Collegiæ S. Restitutæ ejusdem civitatis? Fuit rescriptum; *Affirmative.* Et die 24. Januarii 1728. Sacra Congregatio stetit *In decisis.* In dicta Diocesi sunt Constitutiones Synodales præcipientes hanc assistentiam, & concurrebat etiam observantia.

- 1538 Parochi civitatis Arimini obtinuerunt rescriptum ab Eminentissimo de Via tunc Episcopo, quod possent in publicis Processionibus, in quibus intervenit capitulum Cathedralis, incedere cum stola. Ad reclamationem capituli fuit propositum dubium: An in Processionibus, in quibus incedunt, & præcedunt Canonici Ecclesiæ Cathedralis sine stola, & simul incedunt Parochi sub una ejusdem Cathedralis Cruce, liceat præfatis Parochis deferre stola, non obstante rescripto Eminentissimi Ordinarii, per quod simile Indultum sub die 31. nup. per elapsi Mensis Augusti ipsis fuit concessum? *S. R. C.* die 24. Januarii 1728. Ponente Eminentissimo Origio rescripsit: *Parochos Ecclesiæ Ariminensis ferre posse stola in Processionibus generalibus, in quibus Capitulum procedit sacris paramentis indutum.*

- 1539 Die 20. Mart. 1728. in una Milevitana fuerunt proposita sequentia dubia:

1. An liceat Magistratui, & Capitaneo Virgæ se introducere, ac respective permanere intus aulam, seu cubiculum, in quo Reverendiss. Episcopus Functiones Episcopales peracturus recipit Capitulum habitu Choralis indutum, ut deinde cum illo se transferat ad Ecclesiam?

2. Usque ad quem locum præcise pervenire, ac permanere debeant, donec Episcopus, & Capitulum ex eadem aula, & cubiculo egrediantur, ut ad Ecclesiam procedant?

3. An Magistratui, & Capitaneo Virgæ, postquam associaverint Episcopum usque ad altare SS. Sacramenti, liceat transire per Presbyterium ad effectum prosequendi associationem usque ad locum Baldachini?

4. An eisdem, in Functionibus Ecclesiasticis uti liceat clava, seu mazza honorificæ, quam de præsentibus ante se deferri faciunt, tam extra, quam intus Ecclesiam?

5. An eadem clava, seu mazza uti valeant in præfatis Functionibus Ecclesiasticis, tam præsentibus quam absentibus Episcopo, & Capitulo?

6. An liceat Capitulo ejusdem Cathedralis, sine Apostolicæ Sedis Indulto in Functionibus Ecclesiasticis uti tam extra, quam intra Ecclesiam clava, seu mazza honorificæ, quam de præsentibus ante se deferri facit?

Sacra Congregatio die 20. Martii 1728. rescripsit; Ad Eminentissimum Pontentem altare SS. Sacramenti est *Affirmative* in omnibus, nisi Episcopus aliquam ingerat difficultatem.

- 1540 SS. D. N. Benedictus PP. XIII. in Bulla Beatifica-

tionis Servi Dei Joannis de Prado M. Ord. Min. sub die 14. Maii 1728. induluit, ut in universo Ordine S. Francisci quotannis celebraretur de eodem Officium cum Missa de Com. unius Mart. sub ritu dupl. maj. sed cum dies propria, quæ est 24. Maii, impediretur in perpetuum ab Oct. die S. Paschalis, assignatur dies 31. ejusdem mensis ut prima non impedita, juxta quod conceditur in eadem Bulla, & Rub. Brev. de *Translat. Fest. n. 31.*

Sub die 3. Julii 1728. resoluta sunt sequentia dubia. 1. An magister cæmemoniarum Capituli Ecclesiæ S. Antonini Placentiæ associare valeat dictum Capitulum cum habitu violaceo, & cum gestatione ferulæ in illis Processionibus, in quibus intervenit Capitulum Cathedralis?

2. In quo loco incedere debeant Clerici Seminarii in dictis publicis, & solemnibus Processionibus?

3. An in Calendario Ecclesiæ Placentinæ adnotari debeat tempus, in quo fit mutatio capparum dictorum Canonicorum S. Antonini, sicut adnotatur tempus mutationis capparum dd. Canonicorum Cathedralis?

4. An Canonici dictæ Ecclesiæ S. Antonini peragere valeant in dicta eorum Ecclesiæ, occasione Funerum Summorum Pontificum, propriorum Episcoporum, aliorumque Principum, exequias solennes cum quinque absolutionibus, juxta formam præscriptam in Pontificali Romano, seu potius private spectet ad Cathedralis.

Sacra Rit. Congregatio dicta die, Ponente Eminentissimo Salerno, rescripsit, *Ad 1. Negative, & amplius. Ad 2. Dilata. Ad 3. Negative, & arbitrio Episcopi etiam quoad alias Collegiatas. Ad 4. Negative, & amplius.*

Quoad secundum dubium difficultatem ingressi, quia in Processionibus præcedebant ante Contratinitates, & Regulares, Cruces Cathedralis, & Collegiæ S. Antonini, ex quo deducebat Capitulum Cathedralis, Clericos Seminarii non debere ab ipsa separari.

SS. D. N. Benedictus XIII. ad humilimas preces 1542 Episcopi, Capituli, & civium civit. Vercellensis benigne induluit atque concessit, ut Officium S. Eusebii Ep. Vercellens. & Mart. cum Lect. 2. Noct. propriis ab Emin. & Reverendiss. D. Card. Pipia diligenter revisis, atque correctis, die 16. Decembr. ab omnibus utriusque sexus Christifidelibus, qui ad Horas Canonicas tenentur, sub ritu semidup. recitari, & Missa respective celebrari debeat, & ita in Breviar. & Missali Romano apponi mandavit 1728. die 7. Jul.

Die 3. Augusti 1726. inter Capitulum Cathedra- 1543 lis, & Capitulum Insignis Collegiæ S. Venantii civit. Camerini fuerunt proposita sequentia dubia.

1. An Episcopo Pontificalia exercenti in Ecclesiæ S. Venantii debeat assistentia a Dignitatibus, & canonicis Ecclesiæ Cathedralis, seu potius a Priore ejusdem Collegiæ?

2. Ubi, & quomodo occasione Synodi cedere debeant Canonici, & Dignitates Ecclesiæ Cathedralis, & Prior, & Canonici d. Collegiæ?

Ad 1. Rescriptum fuit Negative quoad primam partem, & Affirmative quoad secundam.

Ad 2. Servetur Decretum Eminentissimi Casini,
noni-

nempe quod locus sessionis in Synodo sit extra Presbyterium, & Canonici Cathedralis stent a dextris Episcopi, & Capitulum Collegiatæ a sinistris.

Repropositis die 10. Aprilis 1728. Sacra Congregatio rescripsit; *Inspecis prerogativis competentibus Capitulo dicte Collegiate, quæ in multis præcedent privilegio Cathedralitatis in vim Bullæ Pauli III. Sacra Cong. stetit in decis.* Referente Eminentiss. Belluga in locum Eminentiss. Zondadari Ponticis.

- 1544 Sanctissimus Dom. Nost. Benedictus XIII. ad humillimas preces Pat. Fr. Bernardini de Nicea Ordinis Minor Observant. Reform. Sancti Francisci, & causarum Beatificationum, & canonizationum totius sui Ordinis Postulatoris benigne indulisit, atque concessit, ut die 28. Sept. Fest. Beati Bernardini de Feltria Ordinis Minor. de Observantia in tota Religione Seraphica, cui nomen dedit, nec non in civitate Papiensi, in qua Sacrum ejus Corpus requiescit, & in civitate Feltrina. ubi natus fuit, Officium ipsius de communi Confes. non Pontificis sub ritu dupl. & Missa respective celebrari possit, & debeat; 1728. die 3. Augusti.

- 1545 Sanctissimus Dom. Nost. Benedictus XIII. benigne indulisit, atque concessit, ut Officium Sancti Gregorii Papæ VII. alias a Sac. Rituum Congreg. die 19. August. 1719. cum lection. 2. Nocturni & Oratione propriis pro universo Ordine Benedictino revivum, & approbatum, in posterum ab omnibus Christifidelibus utriusque sexus, tam Sæcularibus, quam Regularibus, qui ad Horas Canonicas tenentur, die 25. Maii sub ritu duplici recitari, & Missa respective celebrari debeat, ac ita in Breviar. ac in Missali Romano apponi mandavit; 1728. die 25. Septembris.

- 1546 Cum Officium Septem Dolorum Beatæ Mariæ Virginis, Ecclesiæ universali jam pro Feria 6. post Dominicam Passionis assignatum, multoties in dicta Feria 6. ob occurrentiam Officii 2. Classis recitari minime valeat, propterea Sanctiss. Dom. Nost. Benedictus Papa XIII. ob specialem Devotionem erga Beatam Mariam Virginem Septem Dolorum, idem Officium die Sabbati immediate sequenti, non obstante, quod dicta die occurrat aliud Officium alterius Sancti, dummodo non sit altioris ritus, ab Ecclesiæ universali in posterum celebrari, & Festum Sancti occurrentis juxta Rubricas generales transferri mandavit; 1729. 25. Jan.

- 1547 Sanctissimus Dom. Nost. Benedictus XIII. ad humillimas preces Reverent. Pat. D. Julii Aresii Congregationis Cassinensis Ordinis Sancti Benedicti Præsidis Generalis benigne indulisit, atque concessit, ut die 10. Februar. Officium Sanctæ Scholasticæ Virg. & Abbatissæ, ejusdem Sancti Benedicti Sororis cum Lection. 2. Nocturni & oratione propriis jam in universo Ordine Benedictino recitari solitum, in posterum ab omnibus utriusque sexus Christifidelibus, qui ad Horas Canonicas tenentur, sub ritu dupl. recitari, & Missa respective celebrari debeat, & ita in Breviar., & Missali Romano apponi mandavit; 1729. die 1. Febr.

- 1548 Sanctissimus Domin. Noster Benedictus XIII. ad enixas, supplicesque preces Eminentiss. & Reverendiss. Dom. Card. Accoramboni Episcopi Imolens. benigne concessit, ut die 4. Decemb. Officium San-

cti Petri Chrysologi Episcopi, & Confessoris cum Oratione, & Lectionibus propriis juxta approbationem a S. R. C. sub die 19. Augusti 1617. pro Ecclesiæ Imolensi factam, ob omnibus tam Sæcularibus, quam Regularibus utriusque sexus, qui ad Horas Canonicas tenentur, sub ritu duplici, servatis tamen Rubricis Breviarii, ac Missalis Romani in posterum recitari debeat, & ita in Breviario, ac Missali Rom. apponi mandavit; 1729. 20. Februar.

In Decreto Canonizationis Beati Seraphini de 1549 Monte Granario Ordinis Minorum Capucin. Sanctissimus Domin. Noster Benedictus XIII. concessit Officium, & Missam ejusdem Beati in toto Seraphico Ordine Sancti Francisci pro die 12. Octobris de Communi Confessoris non Pontif. sub ritu duplici; 1729. 18. Julii.

In Collegiata Murri Vallium habentur conciones 1550 in Adventu, & Quadragesima: nascitur questio, cui debeat prima salutatio faciendi a Concionatore, Canonicis, an Magistratui: Die 20. Augusti 1729. ab Eminentissimo S. Clementis fuit propositum dubium: An, & cui debeat primo loco? Sac. Congregat. rescripsit: *Salutationem debere Capitulo primo loco, & amplius.*

Sanctissimus Dominus Noster Benedictus XIII. 1551 ad humillimas preces Patris Magistri Frat. Felicis Leonis Ordinis Eremitarum Sancti Augustini Procuratoris Generalis benigne indulisit, atque concessit, ut officium Sancti Joannis a Sancto Facundo cum Lectionibus 2. Nocturni & Oratione propriis, jam pro universo predicto Ordine Eremitarum Sancti Augustini approbatum, & ad omnia Regna, ac Dominia Serenissimo Regi Catholico subjecta novissime extensum, in posterum ab omnibus Christifidelibus utriusque sexus, tam Sæcularibus, quam Regularibus, qui ad Horas Canonicas tenentur, die 12. Junii sub ritu duplici recitari, & Missa respective celebrari debeat, & ita in Breviariis, & Missalibus Romanis apponi mandavit; 1729. 16. Nov.

Predicto Officio, cum dies propria, scilicet 12. Junii, sit in perpetuum impedita Officio altioris Ritus, assignatur dies 15. Junii.

De mandato Sanctissimis Dom. Nost. Benedicti 1552 Papæ XIII. extensum fuit ad totum Seraphicum Ordinem utriusque sexus Officium Beati Fidelis a Sigmaringa Martyris Ordinis Capucinarum pro die 24. Aprilis sub ritu duplici majori; 1729. 2. Decembris.

Ab humillimas preces Patr. Fr. Josephi Mariæ ab 1553 Eboræ Commissarii Generalis in Curia Ordinis Minorum Observant. Sancti Francisci Sanctissimum Domino Nostro Benedicto Papæ XIII. porrectas, Sanctitas sua Orationem, & Lectiones secundi Nocturni proprias, & Antiphonas ad Benedictus, & ad Magnificat approbavit, & in Officio, ac Missa diei Festi Sanctæ Margaritæ de Cortona, tam ab omnibus Religiosis totius Ordinis Minor. quam a Monialibus, & Tertiariis, nec non etiam ab universo Clero Sæculari, & Regulari civitatis, & Diocesis Corton. sub ritu dupl. 2. Classis cum octava, servatis tamen Rubricis Breviar. & Missalis Roman. in posterum recitari posse benigne concessit 1730. 6. Febr.

1554 Episcopus Trivicanus consuevit habitare in terra Castellī, in qua adest Ecclesia Parochialis cum numero Presbyterorum, quam Episcopus refert esse Collegiatam; Sed Capitulum Cathedralis contendit contrarium, dicens esse mere Receptitiam; Quod comprobatur, quia ejus prima Dignitas non est reservata; quod secus foret, si esset Collegiata, ut notum est. Sed utrum sit Collegiata, pendet lis in Sacra Congregatione Concilii; Episcopus propria auctoritate dedit eisdem Presbyteris Canonici nuncupatis usum quorundam Insignium, nempe Rocheti sine manica, & Almutiæ cum Caputo ad instar aliarum Collegiarum Diocesis Beneventanæ; Adversus quam concessionem recurrit Capitulum Cathedralis, & proponitur dubium:

1. An concessio Insignium, de quibus agitur, facta ab Episcopo Trivicano R.R. Presbyteris Vener. Ecclesiarum S. Joannis Baptistæ Cansī, & S. Mariæ de Fratta Castellī prætersarum Collegiarum, sustineatur?

Sacra Rit. Congregatio die 18. Apr. 1730. Ponente Eminētissimo Pico, rescripsit, *Ad primum Negative*.

Ad instantiam dictarum ass. Collegiarum fuit propositum aliud dubium adversus Capitulum Cathedralis, nempe:

2. An Capitulum Cathedralis Ecclesiæ Trivicanæ sit manutenendum in possessione, seu quasi, deferendi Insignia, de quibus agitur? Sacra Congregatio rescripsit, *Negative quoad Insignia concessa ab Episcopo Viglino, & moderno*.

Pro cujus intelligentia, Capitulum hujus Cathedralis, usque ad annum 1704. non aliis Insignibus usum fuit, quam quadam Mozzetta violacei coloris lanea sine caputo; sed anno 1704. sub Episcopatu dicti Episcopi Viglini obtinuerunt reintegrationem ad jus deferendi Rochetum, & Mozzettam cum caputo, quod Decretum confirmatum fuit a moderno Episcopo, ut ipse retulit in sua informatione, asserens dictum Decretum ab Antecessore processisse prorsus inscio, & cum actis falsis, & se etiam deceptum fuisse, quibus documentis innititur relata resolutio.

1555 Ex Decreto S.R.C. Officium S. Monicæ Vid. 4. Maii in posterum celebratur sub ritu dupl. 1730. 26. Aug.

1556 S. R. C. concessit universo Ordini Sancti Francisci Lect. 2. Nocturni pro Officio Beat. Fidelis a Signigiana Ordinis Minorum Capuccinorum; 1730. 20. Sept.

1557 Cum ex parte Pat. Fr. Josephi Mariæ ab Eborā Commissarii Generalis in Curia Ordin. Minor. Obs. Sancti Francisci supplicatum fuerit pro extensione Officii, & Missæ de Communi sub ritu Semidup. Beati Simonis a Lipnica Sacerdotis Regularis Observantia Sancti Francisci de Anno 1689. pro Regno Poloniae jam elargitum, ad universum Ordinem, tam Fratrum, quam Monialium Sancti Francisci; S. R. C. dictum Officium in universo præfato Ordine singulis Annis in Festo ipsius Beati die 18. Julii juxta petita recitari, & Missam respective celebrari posse benigne indulisit, atque concessit; 1730. 9. Decem.

1558 In Loco Casoria, quod est unum ex Suburbis civitatis Neapolis, ubi adest Collegiata Insignis,

inter cujus Præpositum & Canonicos ex una, & Parochos civitatis ex alia parte, lite exorta circa præcedentiam, propositum fuit dubium:

An in Synodo Neapolitana, & aliis Functionibus publicis in dicta civitate faciendis, debeatur præcedere, Præposito, & Canonicis Collegiæ S. Mauri Casalis Casoriae, vel potius Parochis civitatis Neapolis? Sacra Congregatio Ponente Eminētissimo Belluga die 9. Decembris 1730. rescripsit; *Ad primam partem Affirmative, & Negative ad secundam & amplius*.

Ponente Eminētissimo Origo, Magistratus Ter-1559 ræ Plebis occasione readificationis Ecclesiæ Collegiæ inivit concordiam cum Capitulo anno 1728. circa modum sedendi in Concionibus, in qua cum daretur pars dextera Magistratui, & quia Canonici, qui contraxit, non habebat speciale mandatum, fuit impugnata a Capitulo; & dicta die proposita fuerunt sequentia dubia:

1. An ass. concordia die 10. Februar. 1728. sit servanda?

2. An liceat Magistratui retinere scamnum æqualiter elevatum cum scamno Capituli & conspectu Concionatoris, & an sit licitum illud retinere a parte dextera?

3. An Capitulum occasione Concionum, retinere debeat suum scamnum intra Presbyterium, vel potius servandus sit stilus practicus ante re-1560 stauratorem Ecclesiæ?

4. An salutato per Concionatorem Capitulo, & Magistratui sit peragenda in confuso, vel cum prælacione Capituli, vel potius sit omittenda?

5. An danda sit a Subdiacono Pax per amplexum Gubernatori, & duobus Consulibus, reliquis vero Communistis a Mansionario, seu alio Sacerdote cum Pluviali per instrumentum?

6. An teneantur Canonici per se, vel per alium præsentare Aspersorium Magistratui in ingressu Ecclesiæ? Rescripsit Sacra Congregatio die 9. Dec. 1730. *Ad 1. & 2. Negative. Ad 3. Affirmative quoad primam partem, & Negative quoad secundam, transportato pulpito sumptibus propriis Communitatis in situ commodo Capitulo. Ad 4. Esse faciendam cum prælacione Capituli. Ad 5. Esse dandam a Mansionario per instrumentum. Ad 6. Esse dandam concordiam 1669. in qua convenitur, Aspersorium esse præsentandum Magistratui a Magistro Cæremoniarum.*

Inter Promotorem Fiscalem Curie Episcopalis, 1560 & Capitulum Cathedralis concordata fuerunt sequentia dubia:

1. An liceat apponi Tapetum cum Pulvinari ante pedes Præbendati celebrantis, etiam quando descendit vertendo terga ad Altare, pro impositione Cinerum, ac distributione Candelarum, & Palmarum, ac pro quacunque alia Functione?

2. An liceat, etiamsi sequatur casus, quod Magistratus civitatis, vulgo Rigidores, utatur eodem tapeto, & Pulvinari in eisdem Functionibus?

3. An liceat præsentare Episcopo eisdem Dignitatibus, & Canonicis intra, vel extra Ecclesiam Cathedralē adhibere in privatis Functionibus Ecclesiasticis sedes cum brachiis, & subsellis? aut solum uti debeant scabellis, vel scamnis, quemadmodum utuntur, Episcopo Pontificalia exercente?

4. An liceat eisdem Dignitatibus, & Canonicis occupare eandem Sedes cum brachiis, absente Episcopo, in Functionibus Ecclesiasticis intra Ecclesiam, non obstante non usu in Cathedralibus Hispaniæ?

5. An Episcopo Pontificalia exercenti competat retentio Baldachini etiam pretiosi, & auri supra Sedem positam e latere Altaris Majoris?

6. An eadem retentio competat Episcopo, etiam si Capitulum omiserit apponere Baldachinum super altare majus?

Sacra Congreg. die 20. Aug. 1729. Ponente Eminen. Belluga, rescripsit: *Ad 1. Non licere. Ad 2. Pro reformatione dubit. Ad 3. Negative quoad primam partem, Affirmative quoad secundam. Ad 4. Negative. Ad 5. Competere, dummodo non sit pretiosum, nec auratum. Ad 6. Affirmative; Et Episcopus cogat capitulum ut ponat Baldachinum super Altare majus.*

Repositio secundo dubio die 9. Decemb. 1730. fuit rescriptum, *Negative.*

1561 Officium S. Andreæ Corsini Episcopi & confessoris, semidupl. 4. Febr. deinceps duplex ex decr. S.R.C. 1731. 3. Jan.

1562 Anno 1706. Episcopus Trivicanus ob malam suam valetudinem confecit Oleum Sanctum in Ecclesia S. Mariæ terræ Castelli, & Archiepiscopusbyter dictæ Ecclesiæ prætendit illud distribuere; quæ res dedit motivum canonicis cathedralis recurrendi, & proposita fuerunt duo dubia.

I. An Episcopus Trivicanus solitam consecrationem Oleorum Sanctorum in fer. v. in Cœna Domini teneatur facere in cathedrali.

II. An dato quod Episcopus propter aliquam canonicam necessitatem Oleorum Sanctorum consecrationem faciat in aliqua Ecclesia diocesis, dicta Olea Sancta dispensari debeant in Ecclesia cathedrali Parochis totius diocesis? Sacra Congregatio die 19. Februar. 1707. rescripsit: *Ad primum Affirmative cessante legitimo impedimento: Ad secundum Affirmative.*

Die vero 28. Aprilis 1731. ad instantiam promotoris fiscalis fuit propositum dubium.

An sit standum, vel recedendum a decisio Sacra Congregat. die 19. Februar. 1707. tam quoad Ecclesiam, in qua fieri debeat consecratio Olei Sancti in Cœna Domini, quam quoad Ecclesiam, in qua fieri debeat illius distributio in casu? Sac. Congreg. Ponente Eminentissimo Pico, rescripsit; *In decisio in omnibus, & amplius.*

1563 A Magistratu provincie Guipuscoe cum mandatis procuræ omnium locorum fuit emissum votum jejunandi in vigilia S. Ignatii Loyolæ, tamquam Patroni principalis illius. Quod cum servare renuerit clerus; propterea Episcopus tamquam Legislator Ecclesiasticus illum obligavit ad ejus observantiam; Et reportavit clerus chirographum a fel. mem. Benedicto XIII. quo improbatum fuit illud factum Episcopis sub die 21. Martii 1729. a quo cum petita fuisset oris peritio in S.R.C. die 3. Martii 1731. Ponente Eminentissimo Origo, fuit denegata; Et iterum postulato recessu a decisio die 17. Decembris; Sacra Congregatio stetit in decisio.

1564 Pro universo Ordine Minorum emanavit Decre-

tum S.R.C. cum approbatione Orationis, & Lection. 2. Nocturni propr. & elevation. ad Ritum dupl. maj. festi beati Joannis de Prado Ord. Minorum; 1732. 17. Maii.

Lectiones proprias, & orationem Beati Ioannis de Prado ab Eminentiss. & Reverendis. Dom. Card. Origo diligenter revisas, examinatas, & ad instantiam P. Fr. Petri Ivan. de Molina Secret. Generalis curiæ minor. Excalceat. eorumque Provincie San. Didaci in Baetica Procuratoris, ac hujusmodi causæ Postulatoris in S. R. C. relatas, Sac. eadem Congreg. approbavit, ac singulis annis die 24. Maii pro 2. nocturno in officio diei festi ipsius Beati ab omnibus, quibus dictum officium concessum fuit, una cum præfata oratione etiam in Missa recitari, ac in universo Ord. Min. illius festum cum officio, & Missa sub ritu dupl. maj. servatis tamen Rubricis celebrari posse indulsit, si Sanctiss. Dom. N. visum fuerit; 1732. 17. Maii. Factaque deinde per me Secret. de prædictis SS. D. N. relatione, Sanctitas sua benigne annuit, die 31. ejusdem mensis, & anni.

S. R. C. approbavit, & concessit Ordini Minor. 1566 Observ. orationem, & lect. 2. nocturni pro festo S. Helenæ Viduæ, 1732. 13. Septemb.

SS. D. N. Clemens Papa XII. prævio decreto Sac. 1567 Rit. Congreg. approbavit cultum ab immemorabili tempore præstitum Beato Joanni de Duka Ord. Minor. Observ. S. Francisci, & concessit die 19. Maii 1733. officium, & Missam ejusdem de comm. confess. non Pont. dupl. pro tertia religione Ord. Min. S. Francisci, nec non pro clero seculari, & regulari civitat. Leopoliens. assignata tamquam die propria in perpet. pro festo illius die 19. Julii, cum dies propria illius obitus sit perpetuo impedita ob fest. Sancti Michaelis Archangeli die 29. Sept.

S. R. C. ad humillimas preces PP. Procuratoris 1568 generalis, commissarii generalis curiæ, & Procuratoris generalis Excalceator. & Recollect. S. Francisci porrectas, ut in recitatione divini officii uniformitas in tota religione servetur, benigne indulsit, ut singulis annis Dom. 3. post Pasch. Resurrectionis Domini fest. Patrocinii S. Josephi cum officio & Missa alias approbatis in universo Ordine Minor. Observ. Reformat. Excalceat. Recollect. S. Francisci utriusque sexus sub ritu dupl. servatis tamen Rubricis celebrari possit; 1733. die 4. Julii. Vide infra n. 1579.

Pia majorum Caesarum exempla secutus Augu- 1569 stissimus imperator Carolus VI. ut Beatissimæ Virginis Mariæ cultus sub titulo Septem Dolor. jam per tot. fere Germaniam dilatatus, magis in dies augeretur, Sanctiss. D. N. Clement. XII. per Emin. & Rev. D. Card. Gienfuegos preces suas obtulit, ut festum cum officio & Missa eorumdem Septem Dolorum ea forma, & modo, quibus a fratribus Ord. Servorum B.M.V. Dominica tertia Septemb. recitatur, ad illam extendere dignaretur, fisdem vero precibus a Sanct. sua ad S. R. C. remisiss. atque relatis; Sac. ead. Congreg. petitum Offic. & Missam in omnibus statibus hereditariis præfate Cæsareæ Majestatis dicta Dominica tertia Septembris sub ritu dupl. recitari, & Missam respective celebrari debere indulsit, die 28. Augusti 1734.

1570 Ex decreto ejusdem S.R.C. 6. Maii 1736. Quando occurrit vigil. & aliquod fest. habens officium idest Evangelium, tunc omittit. Lect. & fit tantum comm. vigil. in Laudib. & Missa privat. in cujus fine legitur Evangelium S. Joannis. Ideo corrigi debet error in recentioribus Breviariis, & Missal. impress. in Vigil. omnium SS. occurren. cum officium Sancti. Cosmæ & Damiani hab. idem Evangel. *Descendens etc.* Maxime cum extet aliud Decret. eman. 10. Julii 1690. prohibens mutare aliquod in officio vel Missa sine speciali indulto Sedis Apostolicæ, & ut hab. etiam ex Bulla S. Pii V. &c.

1571 Adveniente infra aliquam octavam fer. 4. cinerum, vel Vig. Pent. vel die 7. Decemb. officium de infra octav. cessat post completor. diei præced. Si autem prædictis tribus occurrat dies oct. offic. de infra octav. cessat post nonam præced. diei, nec amplius fit de ea die 21. Junii 1736.

1572 Decretum emanatum ann. 1737. occasione promissa Canonizationis, in quo statuitur firma regula, quæ servari debet circa præcedentiam in proferendis nominibus Servorum Dei, qui a Summis Pontificibus in catalogo Sanctorum adscribuntur.

Cum Sacror. R. C. sub die 29. Decembris anni 1670. annuente san. mem. Clemente X. demandaverit in expressione nominum beatorum, qui canonizandi sunt, servandum esse Ordinem Hierarchie Ecclesiasticæ, nempe antecedere debere: primo illos status clericali; secundo illos status regularis; & tertio inter plures ejusdem ordinis attendendum esse tempus mortis; prout clarius subinde declaravit alio simili decreto die 14. Jan. subsequentis anni 1671. ab eodem Pontifice similiter approbato; Cumque occasione proximæ futuræ canonizationis dubitatum fuerit de ordine servando in exprimendis nominibus B. Vincentii a Paulo Sacerdotis fundatoris Congregationis Missionis, & societatis puellarum de caritate, & B. Joannis Francisci Regis Sacerdotis Professi Societatis Jesu, Congregatio particularis Sacrorum Rituum a Sanctissimo Domino Nostro deputata hoc suo decreto statuit, & mandat servari memorata decreta, cum hac tamen declaratione, quod si inter plures ejusdem status, & ordinis reperiatur unus, qui sit fundator alicujus Religionis, Congregationis, Societatis, aut alterius hujusmodi Instituti, sive clericali, sive regularis a S. Sede approbati, præferatur aliis, qui hanc qualitatem fundatoris non habent, licet ante in Domino obdormierint, ideoque in casu, de quo agitur, primo loco nominetur Vincentius a Paulo, secundo Joannes Franciscus de Regis, si Sanctissimo &c. die 16. Apr. 1737.

Factaque per me Fidei Promotorem de prædictis SS. Domino Nostro Clementi XII. relatione, Sanctitas sua Decretum istud prædictæ Sacræ Congregationis Particularis confirmavit, & approbavit, & in posterum servari mandavit. Die 17. ejusdem mensis Apr. 1737.

1573 Sanctissimus Dom. Nost. Clemens Papa XII. Missam & officium proprium Sancti Aloysii Gonzagæ

& Societate Jesu pro festo ipsius die 21. Junii cujuslibet anni dominis omnibus Sacr. Casaræ Majest. subjectis, nonnullisque aliis regnis, ac provinciis, ac toti fere Italia sub ritu dupl. min. concessum ad enixas, humillimasque preces ab Eminētiss. & Reverendiss. D. Card. Pico de Mirandula, & Columna tum proprias, tum aliarum quamplurium per eandem Italiam Ecclesiarum sibi hodierna die perlatas, Sanctitas sua attenta tam utriusque Card. cum Sancto Adolescente sanguinis conjunctione, quam multitud. mirabil. gratiar. quas præfatæ Ecclesiæ a Deo, & meritis ejusdem Sancti assidue se impetrare unanimiter fatentur; Dictum officium, & Missam ad omnes utriusque sexus Christifideles existentes in tota Italia, & insul. adjacent. qui ad horas canonicas tenentur, sub eodem ritu in posterum extendi mandavit; 1737. 18. Maii.

Officium cum oratione, & lect. 2. nocturni pro 1574 pr. Sancti Vincentii a Paulo confess. pro univers. Ecclesiæ approb. a Sac. R. C. ex decreto emanato 1737. 7. Dec.

Officia concessa alicui regno, seu ditioni possunt 1575 ad servandam uniformitatem diocesis recitari a diocesanis etiam existentibus extra tale regnum, seu talem ditionem, dummodo sua cathedralis sit intra ipsum regnum, seu ditionem. S. R. C. in Brixien. 7. Decemb. 1737.

Item pro omnibus Christifidelibus utriusque se 1576 xus tam secularibus, quam regularibus, qui ad horas canonicas tenentur, emanat. est decret. S. R. C. approb. officium cum oratione, Hymn. ad Matutinum, & lection. 2. nocturn. propri. Sanctæ Julianæ de Falconeris; 1738. die 8. Martii.

S. R. C. approbavit, atque concessit officium S. 1577 Joannis a Cruce confess. cum lectionibus secundi nocturni, ac oratione propria, atque ad universalem Ecclesiam ampliavit pro die 24. Novembris sub ritu semiduplici, recitandum ab utroque clero seculari, & regulari, anno 1638. die 3. Octobris.

Officium S. Felicis a Cantalicio confess. Ordin. 1578 Min. Capuccinorum cum lectionibus secundi, & tertii nocturni, ac oratione propriis novissime emanatis, S. R. C. ad totam Italiam, Insulasque adjacentes sub ritu semiduplici recitandum die 21. Maii ab utroque clero seculari, & regulari Missamque propriam celebrari, extendit anno 1739. die 21. Martii.

Anno itidem 1739. ubi die 9. Maii S. R. C. decre- 1579 vit, ut officium S. Gertrudis Virg. Abbatissæ Ord. S. Benedicti cum lectionibus secundi nocturni, ac oratione propriis in Ecclesiæ universali die 14. Nov. recitetur sub ritu dupl. min. ac ejusdem Missa respective celebretur.

Ex decret. Sacr. R. C. 20. Januarii 1741. officium 1480 Patrocinii S. Josephi Sponsi B.M.V. dupl. Dominica 3. post Pascha, in posterum celebrabitur sub ritu dupl. 2. classis.

In ditionibus sereniss. dom. Austriac. officium S. 1581 Joannis Nepomuc. mart. semidupl. 16. Maii, in posterum celebrabitur sub ritu dupl. ex indulto Sanctiss. Domin. Nostri D. PP. Benedicti XIV. die 23. April. 1741.

1582 Ex decreto S.R.C. 16. Sept. 1742. concessum est officium proprium, & Missa Patrocinii B.M.V. pro toto Ordine Minorum de Observantia pro Dominica secunda Novemb.

1583 Cum festum S. Zenonis Martyris, quod in civitate, & diocesi Veronensi, uti illius Episcopi, & principalis protectoris quotannis die 12. Aprilis de precepto cum octava celebratur, aliquoties incidat in feriam sextam Parasceves, vel in Sabbatum Sanctum: clerus secularis, ac regularis ejusdem civitatis, & diocesis S. R. C. humillime supplicavit, quatenus in casu talis occurrentiae in posterum dictum festum S. Zenonis ad feriam 2. post Dominicam in Albis cum officio, & octava transferre, nec non officium diei festi S. Petri Martyris totius illius diocesis Protectoris minus principalis ad ritum duplicem secundae classis elevare dignaretur, & Sac. Cong. audita prius informatione Episcopi, hujusmodi instantiis juxta petita benigne annuit. Die 15. Septembris 1742. in Veronen. Ex Regestis ejusdem S. C.

1584 Ex decreto emanato sub die 19. Januarii 1742. SS. D. N. Benedictus XIV. concessit omnibus Religiosis & monialibus Ordinis Minorum recitationem Officii, & Missae de communi nec Virg. nec Mart. B. Joannae Valesiae sub ritu semiduplici pro die 4. Febr. anniversaria ejus obdormitionis.

1585 Ad satisfaciendum insigni pietati, ac serenissimi Regis Sardiniae devotioni erga s. Vincentium a Paulo Congregationis Missionis fundatorem, nec non pio desiderio nonnullorum Episcoporum in eius dominiis existentium, Sanctissimus Dominus Noster Benedictus XIV. ad instantiam ejusdem majestatis suae benigne inclinatam indulst, ut in cunctis dominiis praefato Serenissimo Regi subiectis ab universo clero seculari, qui ad horas canonicas tenetur, officium proprium cum Missa ejusdem Sancti sub die 10. Aprilis 1731. approbatum, sub ritu primae classis recitari, ac respective celebrari possit, & valeat. Hac die 28. Martii 1745.

1586 Non obstante alio decreto emanato a S. R. C. 11. Maii 1743. in favorem Patrocinii S. Joseph, quo officium erat praefendum in concursu cum festis Ss. Apostolorum, & Evangelistarum, denuo exposito dubio in S. R. C. pro parte Ecclesiae Metropolitanae Florentinae, emanavit aliud decretum declarationis dubii super occurrentia festi Ss. Apostolorum Philippi, & Jacobi, ac s. Marci cum altera festivitate Patrocinii s. Joseph S. R. C. die 3. Julii 1745. Respondit praefendum esse festum Apostolorum, & Evangelistarum.

1587 Cum sub die 4. Maii nuper elapsi anni 1748. prodierit Decretum, per quod universo ordini Minorum s. Francisci, inscio penitus ministro generali tum Minorum Observantium, tum Reformatorum ejusdem s. Francisci, a Sac. R. C. facultas impertiebatur recitandi offic. s. Josephi a Leonissa sub ritu dupl. 2. clas. & aliud offic. s. Fidelis a Sigmaringa a ritu duplici maj. ad duplex 2. class. elevabatur, ideo supplicante nunc eidem S. R. Congreg. F. Josepho a Fano procuratore generali praedicti ordinis Minorum Observantium, nomine etiam praef. ministri generalis, ut liceret in suo ordine prosequi deinceps recitationem officii s. Fidelis a Sigm. sub

ritu tantum duplici maj. prout hactenus consuevit, & facultatem faceret recitandi offic. s. Josephi a Leonissa sub eodem ritu cum oratione, & lectionibus 2. nocturni propriis die 7. Sept. prox. praeteriti approbati. Sacra ipsa Congreg. utrique petitioni benigne annuit; Hac die 11. Januarii 1749.

Reproposita in Sacror. R. C. ordinaria habita sub 1588 infrascripta die nomine Patris Fratris Leopoldi a Roma sacerdotis Professi Ord. Min. Observ. Reformat. s. Francisci, ac postulatoris generalis causarum beatificationis; & canonizationis praefati sui Ord. instantia super concessione offic. & Missae de communi in honorem B. Jacobi Illyrici, vulgo de Bitecto, in cujus causa usque, & sub die 15. Jul. an. 1700. approbationem consequutus fuerat cultus immemorabilis eidem praestitus; Sacra ipsa Cong. superaccedentibus supplicationibus Reverendissimi Episcopi Bitectensis, capituli Ecclesiae cathedralis, & magistratus urbis Bitecti, necnon audito R. P. D. Ludovico de Valentibus Fidei Promotore, qui scripto, & voce suam sententiam exposuit, ejusdem gratiam licet alias denegatam sub ritu duplici Ordini Min. Observ. & Reform. s. Francisci ac dioc. Bitectensi pro die 10. Aprilis benigne largita est, atque concessit, si Sanctissimo Domino nostro visum fuerit. Hac die 19. Aprilis 1749.

Factaque deinde per R. P. D. Erbam Protonotarium Apostolicum, & Pro-Secretarium, de praedictis eidem Sanctissimo Domino Nostro relatione, Sanctitas sua benigne annuit. Die 23. ejusdem mensis, & anni 1749.

Postquam per S. R. C. ordinariam habitam die 1589 31. Januarii currentis anni 1750. approbatus fuerit cultus immemorabilis B. Ladislai de Gielniow, ac subinde fuerit die 11. Februarii ejusdem anni per Ss. Dominum Nostr. Benedictum XIV. confirmatus, ex parte P. Procuratoris generalis Ord. Min. Observ. s. Francisci, ac etiam P. Matthaei Rornerski ex-Provincialis Provin. Majoris Poloniae ejusd. Ordin. & hujus causae Postulatoris promota fuit instantia pro concessione officii, & Missae de com. conf. non Pont. cum or. proprii in honorem dicti Beati tam in oppido de Gielniow, & in civit. Varsaviae, ac in toto ducatu Masoviae sub ritu dupl. major. quam in Ord. Minor. sub ritu dupl. minor. Cumque hanc instantiam in praefata Sac. Congreg. per Celsitudinem regiam Emin. & Reverendissimi D. Card. Ducis Eboracensis relata fuerit; Sac. eadem Congreg. audito prius R. P. D. Ludovico de Valentibus Fidei Promotore, qui voce, & scripto suam sententiam exposuit, petitum officium, & Missam de com. conf. non Pont. cum orat. pariter de eodem commun. & recitandum & respective celebrandum quotannis die quarta Maii tam in oppido Gielniow, & in civitate Varsaviae, ac in toto Duc. Masoviae, sub ritu dupl. maj. quam in toto Ord. Min. Observ. S. Francisci sub ritu dupl. min. concessit, si Sanctiss. Dom. Nostro placuerit. Hac die 2. Maii 1750.

Et facta per me Secretarium de praedictis eidem Sanctiss. Domino Nostro relatione, Sanctitas sua benigne annuit, die 9. Maii 1750.

Jam alias Sacror. R. C. habita die 2. Maii 1750. 1590 concessit Officium & Missam de commun. confess. non Pont. in honorem Beati Ladislai de Gielniow

recitandum, & respective celebrandum sub ritu duplici maj. quotannis die 4. Maii in Oppido Gielniow, in civitate Varsavia, & Ducatu Masovia; in Ordine vero Minorum sub ritu dupl. minori. At quotannis præfata dies 4. Maii in dictis locis, & in præfato Ord. Min. impedita reperitur ab Offic. S. Monicæ, jam pro Ecclesia universali, concessio, & ab Offic. S. Floriani, quod in præfatis locis uti Patronus minus Principalis colitur: ideo supplicanti-
 1591 Postulatoribus pro translatione festi dicti B. Eadem S. Cong. ad relationem Celsitudinis Regiæ Eminentiss. ac Reverendiss. D. Cardinalis Ducis Eboracensis rescripsit: Quo ad Ord. Fratrum Min. Observ. recitatio dicti Officii fiat die 22. mensis Octob. quo vero ad loca Regni Poloniæ comprehensa in Decreto, die per Nuntium Apostolicum, auditis Ordinariis, designanda, exceptis tamen Dominicis, ac Tempore Quadragesimæ, Adventus, & Quatuor Temp. & Vigilium. Die 19. Septembris 1750.

Cum ab antiquo, & immemorabili tempore Canonici Ecclesiæ Cathedralis Casalensis diebus Dominicis, aliisque Festis infra annum currentibus, quando a Musicis Vesperæ decantantur, consueverint eo tempore in Choro bini, & bini Vesperas, & Completorium recitare, excitatum est Dubium, an per eum modum recitandi Completorium satisfaciendi Canonici muneris sui, pro cuius declaratione Episcopus, Casalen. & canonici prædicti ad Sacram Rituum Congregationem recursum habuerunt. Et Sacra eadem Congregatio iis omnibus mature expensis, quæ in hanc rem deducta sunt, ad relationem Eminentissimæ, & Reverendissimæ D. Cardinalis Tamburini Ponentis rescripsit, *Canonicos non satisfacere obligationi Chori recitando modo prædicto Completorium tempore, quo a Musicis Vesperæ decantantur.* Die 3. April. 1751.

1592 S. R. C. audit prius R. P. D. Ludovico de Valentibus Fidei Promotore Orationem, & Lectiones secundi Nocturn. proprias B. Salomæ approbavit, & quotannis die ejus festo 17. Novemb. ab omnibus tam Sæcularibus quam Regularibus utriusque sexus, quibus ex indulto Sedis Apost. permissum est ipsius Beatæ Officium, de Com. Virg. imposterum recitari posse benigne indulsit, atque concessit, si Sanctissimo Domino Nostro plaquerit; Die 3. Apr. 1751.

Et facta deinde de prædictis eidem Sanctissimo Domino Nostro relatione, Sanctitas sua benigne annuit, die 24. ejusdem mensis & anni 1751.

1593 Sanctiss. D. N. Benedictus XIV. ad humillimas preces P. Procuratoris Gener. Ord. Min. S. Francisci de Obser. Lectiones proprias 2. Nocturni, cum Oratione S. Francisci Solani Confess. ejusdem Ordinis, tam pro die festo, quam pro die ejus octava accurate revisas, & examinatas, audit prius R. P. D. Ludovico de Valentibus Fidei Promotore benigne approbavit; ac insuper concessit, ut singulis annis die festo, & respective Octava prædicti Sancti, ab omnibus Religiosis utriusque sexus, & aliis quibus ex Indulto Apostolico concessum est ipsius Sancti Officium de communis, recitari possint, & valeant; die 26. Iunii 1751.

1594 Sanctissimus Domin. Noster, Benedictus XIV. piis, enixisque precibus nomine majestatis Regis Sardi-

niæ per Comitem de Rivero Sanctitati suæ porrectis benigne annuens, indulsit, ut officium. S. Camilli de Lellis sub ritu duplici minori in omnibus dominiis eidem Regi subjectis imposterum recitari possit, & valeat. Die 8. Januar. 1752.

Ss. Dominus Noster Orat. & Lect. 2. nocturni 1595 propr. necnon Lect. 3. noct. B. Ladislai de Gielniow benigne approbavit, & tam in Ord. Min. Observ. quam in oppido Gielniow & civitate Varsavia, ac in toto Ducatu Masovia pro die festo 22. Octobris recitandas concessit. Die 11. Martii 1752.

Porrectis Ss. Domino Nost. Benedicto Papæ XIV. 1596 humillimis precibus per Patrem F. Bernardinum a Terlitio commissarium generalem curiæ Ord. Min. s. Francisci de Obser. pro extensione ad omnes religiosos utriusque sexus ministro gen. totius Ord. subjectos, officiorum, & Missarum in memoriam scilicet B. Rogerii conf. de comm. non Pont. qui inter primos s. Francisci discipulos numeratur, pro die quinta Martii sub ritu dupl. min. nec non Sanctæ Agnetis, germanæ sororis sanctæ Claræ, de comm. Virg. sub ritu dupl. maj. pro die decima sexta Novembris, Sanctitas sua, attentis peculiaribus circumstantiis, petitis benigne annuit. Die 15. Aprilis 1752.

Ad preces Mariæ Theresiæ Augustissimæ Roma 1597 norum Imperatricis electæ, nec non Hungariæ reginæ, idem Ss. Dominus N. benigne annuens, indulsit, ut officium cum orat. & lect. 2. nocturni propr. ac Miss. in honorem s. Camilli de Lellis conf. sub ritu dupl. min. in omnibus regnis & Provinciis hereditariis eidem Imperatrici subjectis, ab omnibus utriusque sexus, qui ad horas canonicas tenentur, imposterum recitari, ac Missa respective celebrari possit, & valeat. Die 29. Maii 1752.

Casalen. *Præcimentiarum*, ad seqq. dub.

An, & quomodo Præpositus, & canonici collegiæ 1598 giatæ Ecclesiæ s. Mariæ Majoris de Platea civitatis Casalis intervenire possint Congregationibus habendis ante synodi celebrationem in casu &c.

II. An dictus Præpositus interveniendo Congregationibus precedere possit canonicos cathedralis in casu &c.

III. An, & quo habitu possint accedere dignitates, & canonici dictæ collegiæ in synodo in casu &c.

IV. An, & ubi occasione dictæ synodi sedere debeant canonici cathedralis, & canonici collegiæ in casu &c.

V. An canonici Ecclesiæ cathedralis in synodo possint uti sedibus cum brachiis, vel potius debeant uti scamnis a pavimento elevatis per unum gradum aliquo panno coopertis, & possint etiam canonici collegiæ uti eisdem scamnis absque tamen dicto gradu, bene vero aliquo panno coopertis in casu &c.

VI. An prædictis scamnis tam canonici cathedralis, quam canonici collegiæ debeant in Rogationibus, dum a canonicis cathedralis canitur Missa in Ecclesiis, collegiata, vel regularium, & ubi utriusque Ecclesiæ canonici sedere debeant, quando Presbyterium non est capax: seu potius sit servandum assertum solum in casu &c.

VII. An convenientibus simul utroque capitulo in

in Missis Rogationum, osculum pacis, & thurificatio danda sit canonicis, & dignitatibus etiam collegiata: seu potius sit servandum assertum solitum in casu, & quatenus affirmative ad primam partem.

VIII. An, & a quo dictum osculum, & thurificatio danda sit dignitatibus, & canonicis collegiata in casu &c.

IX. An magister Cæremoniarum dictæ collegiatae gestare possit per civitatem habitum violacei coloris cum ferula, & associare canonicos ejusdem collegiatae in processionibus, in quibus non interveniunt canonici cathedralis in casu &c.

X. An Episcopo Pontificalia celebranti in Ecclesia dictæ collegiatae præstanda sit assistentia a canonicis cathedralis, seu potius a canonicis ejusdem collegiatae in casu &c.

XI. An, & a quibus canonicis præstanda sit assistentia Episcopo celebranti Missam privatam, vel alias privatas functiones exercenti in dicta collegiata in casu &c.

Sacra Rit. Congreg. die 19. Julii 1752. respondit: Ad 1. Affirmative arbitrio Episcopi. Ad 11. Negative. Ad 111. Incedere debere in habitu choralis, & amplius. Ad 1v. Servetur solitum. Ad v. Negative quoad primam partem; affirmative ad secundam; Affirmative quoad tertiam, & quoad colorem arbitrio Episcopi, & amplius. Ad vi. Sedere debere in scamnis, & in reliquis servetur solitum, & amplius. Ad vii. Affirmative ad primam partem, negative ad secundam, & amplius. Ad viii. Dilata, & exquiratur votum magistrorum cæremoniarum. Ad ix. Negative, & amplius. Ad x. Affirmative ad primam partem, negative ad secundam, & amplius. Ad xi. Posse præstari assistentiam ab alterutris ex canonicis non renuentibus utriusque capituli arbitrio Episcopi.

1599 Porrectis Sac. Rit. Congreg. humillimis precibus per P. Fratrem Bernardinum a Verlito commissarium general. curiæ Ord. Min. S. Franc. de Observ. pro approbatione orationis, & lectionum propriarum 2. nocturni in honorem S. Iacobi de Marchia ejusdem Ord. Sac. eadem Congreg. superdictas orationem & lect. per Eminentiss. & Reverendiss. D. Card. Cavalchini Ponentem, nec non per R. P. D. Ludovicum de Valentibus fidei Promotorem mature revisas & examinatas approbavit, easque ab omnibus religiosis utriusque sexus præfati Ord. recitari posse benigne concessit. Die 9. Decemb. 1752.

1600 Ex Decreto a S. R. C. edito die 16. Decemb. 1752. conceditur officium, & Missa pro ditione Austriac. in honorem B. M. de Soccos Virg. cum Antiph. ad Benedict. & ad Magnific. & lect. 2. nocturni, & oratione prop. pro die 25. Septemb.

1601 Pro concess. offic. & Miss. S. Iosephi a Cupert. extant seq. desumpta ex Brevis Beatificat. ejusdem Beati a SS. Domino Nostro Benedicto XIV. fel. rec. edito die 20. Febr. 1753. incipiente: *(Eternus Dei Filius, &c.)* ac de eo (idest B. Iosepho) quotannis die 18. Sept. quam diem pro ejus festivitate celebranda præscribimus, sub ritu dupl. min. recitetur offic. & Miss. de comun. conf. non Pontif. cum orat. a nobis approbata, juxta rubr. Brev. & Missal. Rom. recitationem autem offic. & Miss. ce-

lebrat. hujusmodi fieri concedimus, tum in proprio min. S. Fr. convent. ordine, in quo solemnè emissa professione usque ad obitum permansit, tum in ord. Frat. min. ejusdem S. Franc. capuce. (inter quos per aliquot annos commoratus est) ac de observ. Reformat. Recollector. & Excalceator. ac tertii ord. nuncupator. &c.

Cum discussa, & approbata fuerit a Sac. Rit. 1602 Congreg. sub die 14. Aprilis currentis anni ad relationem Eminentissimi, & Reverendissimi Dom. Card. Alexandri Albani causa canonizationis Beati Angeli a Clavasio sacerdotis professi ordinis min. de Observantia Sancti Francisci, sententia per Reverendissimum Episcopum Montis-Regalis lata super cultu ab immemorabili tempore dicto Beato præstito, sive super casu excepto a decretis san. mem. Urbani VIII. editis; P. Fr. Leopoldus a Roma ejusdem ordinis minorum de observantia Reformatorum Sancti Francisci causæ postulator Sanctissimo Domino Nostro Benedicto PP. XIV. humillime supplicavit, quatenus in memoriam ipsius Beati officium, & Missa sub ritu duplici de comuni confessoris non Pontif. primo loco, cum oratione *Adesto* de eodem communi secundo loco, die duodecima mensis Aprilis singulis annis recitant. tam pro universo ord. min. utriusque sexus Sancti Francisci, quam pro civitate nuncupata Cunei, & tota diocesi Montis-Regalis, ubi dictus Beatus obdormivit in Domino, prope civitatem nuncupatam Clavasi, quo natus est, totaque diocesi Ipporeg, sub eodem ritu benigne concedere dignaretur. Et Sanctitas sua oratoris instantiæ benigne annuit. Die 26. Mart. 1753.

Cum Sacror. Rit. Congreg. die 7. Decemb. 1737. 1603 approbante san. mem. Clemente PP. XII. offic. S. Vincentii a Paulo Congregat. Missionis fundator. cum orat. & lect. 2. noct. propriis pro Eccl. univers. sub ritu semid. recitari concesserit, supplicantibus modo SS. Domino Nostro Benedict. XIV. Presbyteris ejusdem Congreg. pro elevat. ritus officii prædicti a semidupl. ad dupl. min. accedentibus etiam piis precibus serenissimi Caroli regis utriusq. Siciliae per ducem de Cersiano ejus nomine humiliter porrectis, Sanctitas sua ad relat. mei secretarii hujusmodi instantiæ benigne annuendo, petatum offic. S. Vincentii a Paulo ab omnibus Christifidel. tam sæcularibus, quam regularibus utriusque sexus, qui ad horas canonicas tenentur, sub ritu duplic. min. in posterum recitari mandavit. Die 12. Maii 1753.

Postquam a Sacror. Rit. Congreg. die xv. Sept. 1604 elapsi anni, annuente Sanctiss. D. N. Benedicto PP. XIV. die 19. ejusdem mensis approbatus fuit casus exceptus a decretis san. mem. Urbani VIII. seu cultus publicus præstitus Beato Gabrieli Ferretii religioso professore ord. min. de observ. S. Francisci: Frater Joseph Amadeus a Taurino sacerdos ejusdem ordinis postulator humillime eidem S. D. N. supplicavit, pro concessione offic. & Missæ, in memoriam dicti B. Gabriels, tam pro univers. ord. min., quam pro civitate, & diocesi Anconitana, in qua dictus Beatus obdormivit in Domino, & sacrum ejus corpus requiescit, & Sanctitas sua ad relationem mei secretarii benigne concessit, annu-

nuendo ejusdem instantiæ, ut singulis annis die, qua ejusdem Beati commemoratio peragitur, in præfato ord., & in civitate, & diœcesi Anconitana petium officium, & missa de comm. conf. non Pont. primo loco, Orat. *Adesto* de eodem comm. 2. loco sub ritu dupl. min. ab omnibus utriusque sexus, qui ad horas canonicas tenentur, recitari, & respective celebrari possit, & valeat. Die 38. Augusti 1754.

- 1605 Supplicante fratre Carolo Maria Perusino commiss. gen. curiæ ord. min. S. Franc. de observ. SS. Domino Nostro Benedicto PP. XIV. pro facultate recitandi offic. cum Missa B. Helenæ Enselmianæ monialis Clarissæ ejusdem ord. jam sub die 8. Martii 1701. annuente san. mem. Clementis XI. monialibus monasteriis nuncupat. della Beata Elena in diœcesi Patavina concessum, Sanctitas sua ad relationem Eminentiss. & Reverendiss. D. Card. Tamburini Sac. Rit. Congreg. præf. oratoris instantiæ benigne annuit pro commemorat. tantum prædictæ Beatæ in die ejus obitus, seu sub ritu simplicis, pro fratribus, & monialibus jurisdictioni ministri generalis totius ord. min. subjectis, Die 16. Januarii 1755.

- 1606 Porrecto SS. D. N. Benedicto XIV. supplici libello, quo rev. Alphonsus Mirolus Episcopus Alexandrinus, nomine etiam cleri secularis, & regularis suæ civitatis, & diœcesis ad devotionem, & cultum erga S. Christinam virginem, & martyrem augendum, confirmandumque humillime supplicavit, ut officium, & missam ejusdem sanctæ eo modo, & forma, quo civitati, & diœcesi Taurinen. die 5. Aprilis 1742. concessa reperiuntur, ad cleum præfatæ suæ civitatis, & diœcesis extendere dignaretur; Sanctitas sua ad relationem mei secretarii pro gratia benigne annuit: die 9. Aprilis 1755.

- 1607 Porrectis humiliter precibus Sac. Rit. Congreg. a duce Philippo Sfortia Cesarini, quatenus officium, & missam de comm. non virg. nec mart. cum infrascripta oratione propria B. Seraphinæ Sfortia monial. profess. monasterii Corporis Domini Pisauri ord. s. Claræ civitati, & diœcesi Pisauren. necnon universo ordini minorum S. Francisci, ac insuper Ecclesiis, & Oratoriis, quæ sunt de jure patronatus præfati ducis, sub ritu dupl. min. concedere dignaretur: Sac. Congreg. ad relationem Emin. & Rev. Card. Columna de Sclaræ ponentis, auditu prius R. P. D. Benedicto Veterani Fidei Promotore, benigne rescipit, *pro gratia* quoad civitatem tantum sub ritu dupl. min. quo vero ad diœcesim Pisaurensem, necnon ord. min. & oratoria propria, & Ecclesias principales feudorum oratoris sub ritu semipl. tantum ad primam diem non impeditam ab Ordinariis locorum designandam. Si SS. D. N. placuerit. Die 29. Novemb. 1755. Factaque deinde per me secretarium de prædictis eidem SS. D. N. relatione, Sanctitas sua benigne annuit. Die 10. Decembris 1755. *Oratio*:

Deus, qui per beatam Seraphinam eximium nobis patientiæ exemplum tribuisti, presta supplicibus tuis, ut & ipsius instrumur exemplis, & ab omnibus ejus patrocinio liberemus adversis. Per Dominum &c.

Ad magis excitandum cultum erga Augustissimi 1608 muni Eucharistiæ Sacramentum, clerus secularis civitatis Alexandriæ pro indulto recitandi singulis feriis quintis minime impeditis officium, & missam ejusdem SS. Sacramenti SS. Domino Nostro Benedicto Papæ XIV. humillime supplicavit. Et Sanctitas sua, attentis peculiaribus circumstantiis, ad relationem mei secretarii gratiam petitam sub ritu semiduplici oratoribus benigne concessit, exceptis tamen adventus, quadragesimæ, ac vigiliarum temporibus, sive cum jejunio, sive absque jejunio, atque illis feriis, in quibus secundum rubricas sit reponendum officium de festo duplici, vel semiduplici translati; die 10. Decembr. 1755.

Cum pervenerit in Urbem assertum autographum 1609 operis mysticæ civitatis Dei ven. servæ Dei sororis Mariæ a Jesu de Agreda, ex monasterio Agredano Tirasonen. diœcesis extractum, & ad SS. D. N. transmissum una cum aliis indubiis exemplaribus characteris servæ Dei, nec non processus super ejusdem characteris identitate, a reverendis Episcopo Tirason. confectus juxta ea, quæ SS. Dominus Noster Benedictus XIV. pro ea, quæ præditus erat sapientia, & doctrina præscripta in epistola ad P. Raphaelem a Lugagnano tunc ministrum generalem ordinis minorum, die 26. Januar. 1748. habita est Congreg. particularis Sacror. Rituum de mandato Ss. in qua interfuerunt Eminentissimi, & Reverendissimi Patres Cardinalis Portocarrero, Cavalchini, Tamburini, & Galli, nec non R. P. D. Benedictus Veterani Promotor Fidei, & ego secretarius, in eaque, omnibus mature perpensis, examinatisque non minus peritis in Hispania accurate confectis, quam aliis tribus peritis in Urbe, prævia instructione dicti R. P. D. Promotoris Fidei, peractis omnes fuerunt in sensu: *Constat Ven. Servam Dei Soror. Mariam a Jesu de Agreda scripsisse Hispano idiomate opus, de quo agitur, in octo tomos distributum sub titulo: La Mística Ciudad de Dios. Nec non, si Ss. placuerit, restitui posse autographum memorati operis, cum ejus apographum, accuratissime compulsatum, existat in processu informativo, asservato in actis sacre Congregationis.* Die 7. Maii 1755.

Facta deinde per me secretarium de prædictis relatione Sanctissime, Sanctitas sua benigne approbavit resolutionem Sacre Congregationis, nec non restitui mandavit Eminentissimo D. cardinali Portocarrero autographum dicti operis mysticæ civitatis Dei, in Hispanias remittendum. Hac die 8. Maii 1755.

Sanctissimus D. N. Benedict. Papa XIV. ad hu-1610 millimas preces Patris Mag. Fratr. Dominici Andree Rossi procuratoris generalis ord. minor. S. Francisci convent. benigne indulst, suprascriptas lectiones 2. nocturni B. Michelinæ vid. tertii ord. s. Francisci, cum oratione jam sub die 6. April. 1742. ab eadem Sanctitate sua approbatas, ab Eminentiss. D. card. Tamburino S. R. C. præf. una cum R. P. Benedicto Veterani Fidei Promotore, meque secret. accurate revisas, benigne approbavit, ac insuper concessit, ut singulis annis in memoriam ejusdem Beatæ a fratribus min. s. Francisci convent. & aliis, quibus ex indulto Apostol. conces-

sum est ipsius beatæ officium de communi, eadem lectiones, una cum oratione, recitari possint, & valeant. Die 1. Septembr. 1757.

- 1611 Ad preces P. F. Josephi Torrubia commissi generalis curiæ ord. frat. min. S. Francisci de observantia, Sanctiss. D. N. Benedicto Papæ XIV. humillime porrectas, eidemque relatas ab Eminent. & Reverend. card. Tamburino S. R. C. Præfecto, auditis prius per dict. Eminent. R. P. D. Benedicto Veterani Fidei Promotore, meque infrascripto secretario. Sanctitas sua benigne indulsit, ut in festo, & per octav. s. Francisci Solani ab omnibus iis, qui ad officium recitandum, Missamque in illius memoriam celebrandam tenentur, Evangelium *Euntes in mundum universum &c.* tam in Missa, quam in officio, simul cum homilia s. Gregorii Papæ quæ incipit: *Potest omnis creatura nomine &c.* quæ legitur in festis Ss. Cypriani, & sociorum & s. Francisci Xaverii, possit, & valeat. Hac die 26. Septembr. 1757.

- 1612 Supplicants: Eminentissimo, & Reverendissimo Domino cardinali Archiepiscopo Taurinen. S. R. C. ut festivitatis Sanctissimæ Sindonis, quæ proximo anno 1758. occurrit in die Ascensionis D. N. J. C. una cum officio transferri possit ad diem subsequenter pro dominis serenissimi regis Sardinia, Sac. Cong. ad relationem mei secretarii pro hoc anno tantum petitis annuit. Die 10. Dec. 1757.

- 1613 Porrectis Sanctiss. D. N. Benedicto Papæ XIV. humillimis precibus per P. Fr. Josephum Amedeum a Taurino ord. min. S. Francisci de observantia postulatorem generalem causarum servorum Dei dicti ordinis pro approbatione lectionum propriarum secundi nocturni s. Joannis a Capistrano in diebus primo, septimo, & octavo ejusdem Sancti octavæ recitan. Sanctitas sua infrascriptas lectiones proprias, prout jacent, per Eminentiss. D. cardinal. Tamburinum S. R. C. Præfectum, una cum R. P. Benedicto Veterani Fidei Promotore, meque infrascripto secretario accurate revisas, approbavit, easque a fratribus, & monialibus Breviarii ordinis min. de observ. utentibus recitari, ac imprimi posse concessit: quæ tamen lectiones ead. Sanctitas sua, ne unquam ad clerum sæcularem extendantur, præcepit. Die 20. April. 1758.

- 1614 Sanctissimus Dominus Nos. Clemens Papa XIII. inter multiplices Apostolatus sui curas, Sacrorum Rituum amplitudinem præ oculis habere non præmittens pia meditatione pendit, quod quamvis compertum sit festus quibusvis diebus Ecclesiam jugi cultu Sacrosanctæ, & individue Trinitatis solemnitas colere, quum Deum ipsum, qui est Pater, & Filius, & Spiritus Sanctus rerum omnium opifex, & ad quem omnia referenda sunt, in festis quoque Deiparæ, & aliorum Sanctorum venerari, & glorificare profiteatur, maxime tamen deceat Dominica die, quo Deus ipse lucem condidit, quo Jesus Christus a mortuis surrexit, quo sedens ad dexteram Patris Paraclitum Spiritum misit de coelis, quo proinde ineffabile, & incomprehensibile Trinitatis mysterium manifestum factum est nobis, quemadmodum in divino officio, tum ad primam recitandum symbolum, *Qui cumque*, tum plerumque in ultimo terti nocturni responsorio

Augustissimæ Triadis fit commemoratio, idem, & in Missæ sacrificio peragi, & in ea potissimum parte, qua contestamur dignum, & iustum esse Deo gratias agere, eumque collaudare, benedicere, & prædicare; idcirco ad majorem, splendidioremque tanti mysterii gloriam, ut fideles quoque, qui die Dominico Missæ interesse debent, latius, atque apertius Sacrosancti ejusdem mysterii præconia audientes, debitum & ipsi servitius obsequium supremæ impendant majestati, statuit, atque decernit, quod singulis Dominicis diebus totius anni, quibus præfationes propriæ per rubricas non sunt assignatæ, incipiendo a Domica Sanctissimæ Trinitatis currentis anni 1759. sacerdotes omnes utriusque cleri sæcularis nempe, atque regularis præfationem de Sanctissima Trinitate, quæ jam inde a vetustissimis temporibus in usu fuisse dignoscitur, in Missa recitare teneantur, & ita inviolabiliter observari mandavit. Hac die 3. Januarii 1759.

Humillime S. R. C. supplicante R. P. Fratre Cle¹⁶¹⁵ mente a Panormo Ministro gen. ord. min. observant. ac reformat. s. Francisci pro concessione officii, & missæ de communi conf. non Pont. in honorem Beati Petri a Moliano pro universo ordine prædicto & terra Moliani diocesis Firmana, cujus sacrum corpus Cameræ requiescit, in æqualem casum excepti in vim temporis immemorabilis in causa dicti Beati approbati die 9. Augusti 1760. Sacra Congreg. ad relationem mei infrascripti secretarii loco Eminentiss. & Reverendiss. Card. Cavalchini Pontensis, auditore R. D. Cajetano Forti Fidei Promotore, qui suam sententiam voce exposuit, petitum officium, & missam sub ritu duplicis minoris ab omnibus utriusque sexus prædicti ordinis, qui ad horas canonicas tenentur tantum pro die non impedita ac designanda per Superiorem generalem ordinis recitari, ac respective celebrari concessit, si Ss. D. N. placuerit, die 3. Martii 1761.

Factaque deinde per me secretarium de prædictis eidem Ss. D. N. relatione, Sanctitas sua benigne annuit.

Tenore itaque hujus concessionis Reverendiss. P. N. Gener. Ord. diem 13. Augusti sancivit pro celebratione officii & missæ in honorem supradicti Beati: quod si in aliqua provincia, vel conventu præfata dies sit in aliquo officio non impedita, post diem 13. Augusti,

(*) *Novissima additamenta Decretorum Sac. R. C. quæ nunc primum ex autographis in publicam lucem prodeunt, ab anno 1759. ad 1789.*

Hildesimæ.

Cum capitulum, & canonici Ecclesiæ cathedræ¹⁶¹⁶ lis Hildesimensis in Westphalia a S. R. C. postulaverint declarationem sequentium dubiorum, nempe:

1. An canonici, seu vicarii assistentes in solemnitate Missæ cum cappis, seu pluvialibus, genuflectere debeant in elevatione sacre hostiæ.

2. An officium de Immaculata Conceptione Beate Mariæ Virginis solummodo sub ritu semiduplici in choro recitari possit?

3. An stante fundatione de dicendo officio parvo de B. Maria Virgine in choro diebus ferialibus, liceat se conformare indulto Clementis XI. recitandi officium de Ss. Sacramento?

Sacra Congreg. ad relationem Emin. & Rever. Dom. card. Feroni Ponentis respondit: *Ad 1. Affirmative. Ad 2. Posse, & debere recitari officium sub ritu semiduplici. Ad 3. Affirmative.* Et ita &c. die 7. Julii 1759.

Macerata.

- 1617 Inter Cajetanum Foglietti Præpositum Ecclesiæ collegiatæ Ss. Salvatoris civitatis Maceratæ ex una, & nonullos canonicos ejusdem Ecclesiæ ex altera, exorta controversia super prætensa assistentia in celebratione missarum solemnium, illaque ad S. R. C. delata, Emin. & Rev. Dom. card. Paulutius Ponens infrascriptum dubium decidendum proposuit, nempe:

An Præposito missam solemnem celebranti debeat assistentia canonicorum in munere diaconi, & subdiaconi? in casu &c.

Et Sac. Congreg. utraque parte, scripto, & voce informante, audita, visisque iuribus hinc inde deductis, ad relationem ejusdem Eminenti. D. card. Ponentis rescribendum censuit: *Affirmative, & amplius.* Et ita decrevit, & servari mandavit. Die 7. Julii 1759.

Nullius Atissæ.

- 1618 Inter promotorem faciem curiæ præposituralis Nullius Atissæ, & hodiernum patrem Priorem, & patres Carmelitas dictæ terræ super usu genuflexorii cum pulvinariis parati a moderno præposito prætenso exortis controversiis, eisque ad S. R. C. delatis, Emin. & Reverend. D. card. Paulutius Ponens infrascriptum dubium decidendum proposuit, nempe:

An sit reponendum genuflexorium cum pulvinariis extra Presbyterium in medio Ecclesiæ? in casu &c.

Sac. eadem Congreg. utraque parte, scripto, & voce informante audita, visisque iuribus hinc inde deductis, ad relationem præfati Eminenti. Ponentis rescribendum censuit: *Negative, & ad mentem; & mens est, quod quando Præpositus accedit ad Ecclesiam in habitu, & prævia certificatione, exhibeatur pulvinar ejusdem Præposito.* Et ita decrevit, ac servari mandavit. Die 4. Septembris 1756.

Verum, cum promotor facialis dictæ terræ super eodem proposito, & resolutio dubio novam audientiam expetiverit, eaque obtenta, inter partes concordatum, & in Sac. Congreg. propositum fuit sequens dubium:

An sit standum, vel recedendum a decis? in casu &c.

Et S. Congreg. utraque parte, scripto, & voce informante, audita, visisque iuribus hinc inde deductis, ad relationem præfati Eminenti. Ponentis rescribendum censuit: *In decis, & amplius, & super attentatis non amplius proponatur.* Et ita decrevit, & servari mandavit. Die 7. Julii 1759.

Urbis, & Orbis.

Cum san. mem. Innocentius Papa XII. sub die 169

11. Augusti 1691. obsecundans piis precibus serenissimæ reipublicæ Venetiarum facultatem concesserit, ut in Ecclesiâ universali recitari, & respective celebrari posset sub ritu semiduplicis officium, & missa S. Laurentii Justiniani primi Patriarchæ Venetiarum, modo Sanctiss. Dominus Noster Clemens Papa XIII. pro sua erga præfatum Sanctum pietate decrevit, ut ab omnibus fidelibus utriusque sexus, qui ad horas canonicas tenentur in posterum die 5. Septembris sub ritu semiduplicis de præcepto prædicti sancti officium, & Missa recitari, & celebrari debeat. Die 12. Septemb. 1759.

D. F. Card. Tamburinus Præf.

Loco ✱ Sigilli.

M. Marefiscus S. R. C. Secret.

Avenionens.

Ad componenda dissidia exorta inter capitulum Ss. Ecclesiæ collegiatæ, & parochialis s. Agricola, parochum dictæ Ecclesiæ, necnon priores fraternitatis Ss. Sacramenti civitatis Avenionensis ex una, & Petrum Bellanger, aliosque habitatores viæ Principum nuncupat. dictæ civitatis ex altera partibus super immutatione incensus processionis Ss. Corporis Christi, quæ die octava ejusdem solemnitatis ab eadem Ecclesiâ collegiatâ, & parochiali peragitur; Eminenti. & Reverend. Dom. cardin. Feronus Ponens infrascriptum dubium S. R. C. decidendum proposuit, nempe: *An Processio Ecclesiæ Parochialis S. Agricola in octava Ss. Corporis Christi incedere debeat per vias solitas, & consuetas, sive potius sit locus mutationi cursus? in casu &c.*

Et Sac. eadem Congregatio, prævia relatione Reverend. Archiepiscopi, ac visis iuribus ex utraque parte deductis, eorumque procuratoribus scripto, & voce informantibus auditis, ad relationem præfati Eminenti. Ponentis rescribendum censuit: *Negative ad primam partem, affirmative ad secundam, & amplius.* Et ita decrevit, ac servari mandavit die 17. Maii 1760.

Basilicæ Lateranens.

Exortis nonnullis controversiis super jure sup. plendi vices beneficiorum in Patriarchali basilicâ Lateranensi, tam in servitio altaris, quam in functionibus chori inter clericos beneficiatos præfata basilicæ ex una, & capellanis ejusdem ex altera partibus, eisque ad S. R. C. delatis, infrascriptum dubium coram Eminenti. & Reverendis. Domino Cardinali Tamburino ejusdem Congregationis Præfecto, & Ponente concordatum decidendum propositum fuit, nempe: *An, & quibus competat supplere vices beneficiorum in basilicâ Lateranensi tam in servitio altaris, quam in functionibus chori? in casu &c.* Et Sac. eadem Congreg. utraque parte scripto, & voce informante audita,

visisque juriſibus hinc inde deductis, matureque perſpiciſis, ac conſideratis, ad relationem Emin. & Reverend. Card. Ponentis reſcribendum cenſuit: *Competere clericis beneficiatis, & amplius*. Et ita &c. die 7. Julii 1753.

Adverſus iſtam reſolutionem ex parte eorumdem capellanorum expetiſta, & obſenta nova auctentia, cujus vigore repropoſita per eundem Emin. & Reverend. Dom. Card. Tamburini Ponentem ejusmodi controverſia ſuper novo dubio, videlicet: *An ſit ſtandum, vel recedendum a deſiſtis die 7. Julii 1753. in cauſa* &c. Sac. Congreg. ſcripto pariter, & voce utraque parte hinc inde informante iterum audita, & ex noviter deductis reſcripſit: *In deſiſtis, ſalva præſentatione antiphoſinarum, & amplius*. Et ita &c. die 17. Maii 1760.

Oveten.

- 1622 Ad definiendas nonnullas controverſias. exortas inter Decanum, & Capitulum Eccleſiæ Cathedralis Ovetenſis ex una, & Dignitates ejusdem Eccleſiæ Cathedralis ex altera partibus ſuper jure præſtandi ſervitium Altari in officio diaconali, & ſubdiaconali, illasque Sacrorum Rituum Congregationi delatas, Eſmus, & Rſmus Dominus Cardinalis Feropus Ponens, inſcripta dubia decidendâ propoſuit nempe:

1. An Archidiaconi non habentes temporalem præbendam adnexam, teneantur exercere officium diaconale in Miſſis conventualibus, alternando cum canonicis, a quocumque Miſſa celebretur?

2. An Archidiaconi, & dignitates adnexam habentes temporalem præbendam, teneantur in iſdem Miſſis conventualibus ſubire officia diaconale, & ſubdiaconale in duplici turno cum canonicis, ratione nimirum dignitatis, & præbende?

3. An Archidiaconi, & dignitates, & canonicis pro exercitio dictorum officiorum assumere teneantur qualitates ad id ab Eccleſiæ ſtatuto præſcriptas, & ſub quibus poenis? in cauſa &c.

Et S. Cong. habita prius Rſmi Episcopii informatione, viſisque juriſibus Decani, & Capituli dictæ Eccleſiæ cathedralis, cum adverſa pars, etiamſi ſolemniter citata, intra terminum in citatione præfixum minime comparuerit; ac proinde illius procuratore tantum voce, & ſcripto informante audito, ad relationem ejusdem Eſmi Ponentis reſcribendum cenſuit: *Ad 1. affirmative. Ad 2. Affirmative. Ad 3. affirmative ſub panis contentis in Concilio Provinciali Compoſtellano anni 1565. Et ita declaravit, ac ſervari mandavit, die 9. Auguſti 1760.*

Venusina.

- 1623 Porrecto S. R. Congregationi nomine capituli, & Canonicorum Eccleſiæ cathedralis civitatis Venuſinæ ſupplicii libello pro reſolutione ſequentis dubii: *An Miſſa conventuales, attenta immemorabili conſuetudine canoni poſſit poſt nonam, non obſtantibus Rubricis generalibus Miſſalis in contrarium diſponentibus?* S. Cong. ad relationem mei inſcripti Secretarii (nempe de Lerma) reſpondendum cen-

suit: *Negative, & quoad horum celebrandi Miſſas conventuales de Sanctis, & de feria, ſervandas eſſe Rubricas Miſſalis. Et ita declaravit, ac ſervari mandavit, die 9. Auguſti 1760.*

Derthonen.

Inter Marchiones Paulum, & alios de Mala-1624 ſpina ex una, ac Angelum Mariâ, aliosque de Marchionibus Malaspinga, & litis ex altera, partibus, exortis nonnullis controverſis tam pro reintegrazione ſedis in Eccleſia Parochiali S. Petri Villæ Orezoli diœceſis Derthonenſis, quam pro forma ejusdem ſedis, inſcriptum dubium coram Eſmo, & Rſmo Domino Cardinali Paulotio concordatum in Cong. Sac. Rituum propoſitum fuit, nempe: *An ſit locus reintegregationis ſedis, in Eccleſia, Parochiali Orezoli favore marchionis Pauli Malaspinga? in cauſa* &c. Et S. Congregatio, auditis prius Rſmo Episcopo, necnon procuratoribus utriusque partis ſcripto, & voce informantibus, viſisque juriſibus hinc inde deductis, ad relationem, ejusdem Eſmi Ponentis reſcribendum cenſuit: *Affirmative & ad Eſmum Ponentem ad mentem, & mens eſt, quoad atqueam reponatur in Eccleſia ſedile, de quo agitur, deccatur coram eodem Eſmo Ponente, illud non excedere neque in longitudine, neque in latitudine menſuram antiqui ſedis*. Docto autem coram eodem Eſmo Ponente pro parte Marchionis Pauli Malaspinga, antiquum ſedile per Octavium Malaspinga ejus patrem alias retentum in Eccleſia Parochiali Orezoli fuiſſe ejusdem longitudinis, & latitudinis, ac illud, quod modo ibidem retinetur a Marchionibus Alberto, & Carolo de Malaspinga, ſcilicet longitudinis palmarum ſex cum dimidio circiter, & latitudinis palmarum quatuor cum dimidio menſuræ Januensis, ſupraſcriptam reſolutionem confirmavit, decrevitque ſervari. Die 9. Auguſti 1760.

Aretina.

Cum Antonius Barboni oppidi di Poppi nuncu-1625 pat. diœceſis Aretinæ in ultimo, quo deceſſit teſtamento capellam fundaverit ſub titulo Sſmi Nominis Mariæ in Eccleſia Beate Virginis Mariæ nuncupat. del Morbo ejusdem oppidi, & adjecto onere, ut quotannis præter feſtum ejusdem Sſmi Nominis recolenter etiam in perpetuum in eadem capella cetera feſtivities Beate Virginis, quæ in calendario deſcriptæ reperiuntur cum celebratione unius Miſſæ ſolemnis, aliarumque ſex Miſſarum, & officii. Cumque executor teſtamentarius prædicti Antonii ad amovendam omnem ambiguitatem in adimplemento prædictorum onerum, Sacrorum Rituum Congregationi ſupplicaverit, ut declarare dignaretur: *An onus a dicto fundatore adjectum celebrare faciendū in feſtis B. Mariæ Virginis in præſata capella Miſſam ſolemlem cum aliis ſex Miſſis lectis, & officio, intelligendum ſit pro ſeptem feſtis principalibus ejusdem B. Mariæ Virginis, an etiam pro aliis ſimplicibus, in quibus commemoratio in honorem Deiparæ Virginis intra annum fieri conſuevit. Et Sacra Cong. audita prius Rſmi Episcopii infor-*

ma-

matione, ad Relationem Esmi, & Rmi Domini Cardinalis Albani Episcopi Sabinensis Ponentis declaravit: *Missas esse celebrandas ad formam testamenti omnibus diebus, in quibus fit officium Beate Marie Virginis sub ritu duplicis majoris, vel aliorum ritus, tam in Ecclesia universali, quam in calendario diocesis.* Die 13. Septembris 1760.

Aquens.

- 1626 Propositis per Archiepiscopum Aquensem Sac. Rit. Congregationi nonnullis dubiis circa Rubricas, iteratoque per litteras Esmi & Rmo Domino Cardinali Secretario Status SSmi Domini Nostri datas, ab eadem Sac. Cong. expostulantem eorum resolutionem, Sacra Congregatio, auditis scripto, & voce suffragiis duorum ex Apostolicarum ceremoniarum magistris; ac re diligenter perpensa, eorum resolutionem juxta sequentia decrevit. Dubia vero hæc sunt.

1. Queritur, quamvis dies presentis anno 1761., & deinceps in simili casu assignanda fuerit officio SSmi Nominis Iesu? Secunda quippe Dominica post Epiphaniam fuit Dominica Septuagesimæ. Porro apud Meratum in Indice Decretorum S. R. C. typis Florentinis edito legitur decretum 5. Maii 1736., in quo dicitur, quod non convenit officium prædictum transferri post Dominicam Septuagesimæ. Proinde non alia videtur congrua dies ipsi assignanda, quam anticipando illud ad diem 14. vel ad 16. Januarii, translatis ad proximas dies non impeditis officiis S. Hilarii, & S. Marcelli. Equidem illud ipsum decretum paulo aliter refertur in editione (mendosa) commentarii ejusdem P. Merati Augustæ Vindelicorum, ubi simpliciter dicitur, quod prædictum Officium SSmi Nominis Iesu non conveniret celebrari *intra Quadragesimam*. Vera fortasse utraque lectio. Quidquid tamen sit, & postrema hac lectione supposita ut genuina, non cessat difficultas. Ex quo enim receptum fuit in hac diocesi Aquensi Officium Desponsationis B. M. V. ut recitandum die 23. Januarii, ab annis circiter viginti Officium S. Raymundi conformiter ad S. R. C. Decreta translatum est ad diem 28., ut ei fixam, & propriam. Unde jam impedita ea die 28., Officium SSmi Nominis Iesu, si non anticipetur, necessum est transferri post feriam quartam cinerum, saltem in Ecclesia seminarii Aquensis, in qua conversio S. Pauli, ut Patroni, celebratur cum octava. Unde officio S. Ignatii e propria sede prima Februarii in perpetuum ejecto, dies tertia, ut fixa, & propria, assignata fuit, quarta vero hoc anno fuit dies cinerum. Dignetur Sacra Congregatio universim statuere, quid in his ambagibus sit servandum, ne invalescat ea varietas, quam in ipsis Italiæ Ecclesiis observavit Meratus.

2. Dubium pro nunc urgentius ob exortas isthic controversias spectat conclusionem orationis pro Rege, quæ in omnibus vulgo Missalibus Romanis notatur. *Per Dominum &c.* aliter tamen in Parisiensi, aliisque pluribus Galliæ Missalibus notatur. *Qui visis &c.* Quod conformius videtur Rubricæ generali; siquidem postrema phrasid prædi-

ctæ orationis dicens: *Ad te, qui vis, veritas, &c. vita es &c.* indicat orationem ad Christum dirigi, de quo solo scriptum est, & cui specialiter convenit, ut sit *vis veritas &c.* unde consequens videtur concludendam esse orationem per: *Qui visis, &c. regnat &c.* Nonne igitur errore librorum irrepsit in Missalis Romani multis editionibus altera conclusio: *Per Dominum &c.*? Equidem initium orationis (si sequentia non obstant) videtur denotare Patrem, qui communis intelligitur, dum dicitur: *Omnipotens Deus &c.* at ea appellatio non tam ipsi est propria, quam est Filio Incarnato singulare esse viam, & veritatem. Quid igitur servandum in conclusione præfatæ orationis? Et magis anteposenda videtur conclusio: *Qui visis &c.* Quod ipsa quandoque præscribitur in ipsis orationibus ad Patrem directis, ut videre est in Primæ ultima oratione, & in gratiis post prandium agendis: *Agimus tibi gratias.... Qui visis &c.*

3. Si nuptiæ celebrentur die non festivo, sed in quo recitatur officium duplex per annum, debetne celebrari Missa conformis Officio cum commemoratione pro sponsis? aut potestne dici Missa propria pro sponso, & sponsa cum commemoratione officii currentis? Rubrica ante eam Missam posita, non est quoad hoc satis aperta. Quid si Officium esset duplex primæ aut secundæ classis, sed non festivum?

4. Item, si mulier esset vidua, debetne omitti Missa pro sponso, & sponsa, ut omittenda: sunt benedictiones infra eam descriptæ post orationem Dominicam, & *lie, Missa est?*

5. In Missa de Vigilia Nativitatis, hæc verba, quæ post collectam leguntur. *Et dicitur hæc oratio tantum:* excluduntne orationes a Superiore præceptas v.g. pro pace, pro aeris serenitate? &c.

6. Item cum Decretum diei 23. Junii 1736. præcipit, ut in Missa primæ, & secundæ classis coram SSmo Sacramento cantatis, commemoratio ejusdem SSmi Sacramenti fiat sub unica conclusione, estne intelligendum de festis etiam in die Dominica occurrentibus? Tunc commemoratio SSmi Sacramenti cui orationi conjungenda? Nonne orationi Dominicæ?

7. Extatne aliquod decretum prohibens, ne in Benedictione SSmi Sacramenti ante orationem dicatur: *Dominus vobiscum?* Asserunt multi, Rituale tamen etiam nuper a Benedicto XIV. editum id præscribit in festivitate Corporis Christi post redditum processionis.

8. In Officiis translationis almæ domus Lauretanæ, & expectationis partus, octava benedictio debetne dici: *Cujus festum celimus, Ipsa Virgo Virginum &c.* an *Divinum auxilium &c.*?

9. Item in Prefatione Missæ Expectationis dicendum ne est: *Et te in Expectatione Partus B. M. V. collaudare &c.*? Pariterque in Missa Rosarii dicendum ne: *Et te in sollemnitate Rosarii &c.*? vel suntne omittenda hæc duo verba?

10. In Ecclesiis, ubi retent. sunt hymni veteres, dum fit Officium de confessore translato, quidam in tertio versu hymni: *Iste confessor, dicitur: hæc lectus meruit supremos &c.* alii nil mutant. Equidem in-

omnibus Breviariis, ubi habentur hymni secundum emendationem Urbani VIII. notatur hæc mutatio: at in iis, in quibus soli describuntur hymni veteres, quædam editiones præcipiunt mutationem verbum, quædam eam omittunt. Quid igitur servandum est?

11. Circumfertur decretum recens de transferendis simplicibus, quorum lectio, & commemoratio a propria sede in perpetuum rejicitur per officium duplex primæ classis v.g. in Metropolitana Aquisi Lectio Ss. Martyrum Sixti &c. occurrens in Transfiguratione Domini, quæ titularis est nostræ Ecclesiæ Decretum illud est-ne genuinum?

12. Sunt quædam Ecclesiæ, ubi anniversaria defunctorum celebrantur undecimo mense a die obitus. Si die illa occurrerit Officium duplex non festivum, poterit-ne cantari Missa de requiem, ac in ipsa die anniversaria obitus?

13. Item cum primum accipitur nuncium de obitu alicujus in loco dissito, potest in die duplici cantari Missa de requiem ex decreto 1686. A fortiori celebrari possunt exequiæ pro defuncto pridie sero sepulto. Verum si contingat Sabbato post meridiem sepeliri cadaver, aut accipitur nuncium, nonne tunc feria secunda sequenti poterit cantari Missa de requiem, & si Officium sit duplex non festivum?

14. Tandem dicendo Missam privatam de die occurrente, satisfit-ne culleibet obligationi Missæ privatæ, sive fundatæ, sive a fidelibus petitiæ, oblati manuali stipendio, sive ipsa pro defunctis, sive in honorem alicujus Sancti petita fuerit, modo Sacerdos non expresse promiserit, se illam de Sancto, aut in paramentis nigris celebraturum? Id quidem ab Alexandro VII. definitum fuit pro diebus duplicibus; at in diebus semiduplicibus, & feriatis est-ne licitum, & satisfit debito? Ea est persuasio, & praxis quamplurimorum Sacerdotum, & nisi hoc liceat, vix unquam Missa conveniret cum Officio in prædictis diebus non duplicibus; quæ enim postulatur a privatis fidelibus, vulgo petuntur pro defunctis, aut in honorem alicujus Sancti. Aliunde sic citius defunctis subvenitur, idque videtur exigere commoditas, & securitas Sacerdotis. In re tanti momenti, & quotidianæ occurrence quæ præstandum, dignetur Sacra Congregatio declarare, ac statuere.

Quibus ut supra propositis, & examinatis, decrevit Sacra Congregatio. *Quoad primum dubium:* Quando festum Ss. Nominis Iesu ab occurrente Dominica septuagesimæ impeditur, transferendum est ad diem 28. Januarii tamquam illi propriam, ne festum prædictum celebraretur *intra Quadragesimam* juxta genuinum decretum diei 5. Maii 1736, & officium S. Raymundi transferatur in aliam diem non impeditam. *Quoad secundum:* Conclusio orationis pro Rege debet esse, *per Dominum nostrum* &c. Ita enim habent autographa Missalia S. Pii V. Clementis VIII. & Urbani idem VIII., & ita antiquissima S. Gregorii Magni Sacramentaria. *Quoad tertium:* Quotiescumque occurrit officium duplex per annum, non potest dici Missa propria pro sponso, & sponsa: est enim Missa votiva, quæ prohibetur in diebus duplicibus a Rubrica generali

Missalis nu. 4. Sed debet celebrari Missa conformis Officio cum commemoratione pro sponsis. *Quoad quartum* si mulier est vidua, non solum debet omitti benedictio nuptiarum, sed etiam Missa propria pro sponso, & sponsa. *Quoad quintum:* In Missa Vigiliæ Nativitatis debent omitti orationes a Superiore præceptæ v.g. pro pace, pro aeris serenitate &c. *Quoad sextum:* Quando Missa cantatur coram Ssmo Sacramento in festis primæ classis occurrentibus in Dominica, commemoratio Ssmi Sacramenti conjungenda est commemorationi Dominicæ. *Quoad septimum:* In benedictione Ssmi Sacramenti ante orationem non debet dici, *Dominus vobiscum*, juxta decretum S. R. C. in Granaten. 16. Junii 1663., & in Salernitana 28. Septembris 1675, quod ita se habet: *In festo Ssmi Corporis Christi servanda est dispositio Cæremonialis Episcoporum lib. 2. cap. 33. in rependo Ssmo Sacramento, ubi nulla fit mentio de V. Dominus vobiscum, non vero Rituale Romanum, ubi dicitur addi, Dominus vobiscum, & sic servat in Urbe Summus Pontifex, & servatur ab omnibus.* *Quoad octavum:* In Officiis translationis almar domus Lauretanæ, & Expectationis partus, octava benedictio debet esse, *Cujus festum colimus, Ipsa Virgo virginum.* Vere enim sunt festa Beatæ Mariæ Virginis. *Quoad nonum:* In Prefatione Missæ Expectationis Partus dicendum est, *Et te in expectatione Beatæ Mariæ semper Virginis,* & in festo Rosarii dicendum est, *Et te in sollemnitate Beatæ Mariæ semper Virginis* &c., omisiss verbis *Partus, & Rosarii.* *Quoad decimum:* In Ecclesiis, ubi retenti sunt hymni veteres, dum fit Officium de confessore translato, unaquæque potest retinere suam antiquam consuetudinem mutandi, vel non mutandi tertium versum hymni *Iste Confessor* &c. *Quoad undecimum:* Nulum adest decretum de transferendis festis simplicibus a duplici primæ classis perpetuo impeditis. Quare apocryphum est, quod circumferri assertur; decretum. *Quoad duodecimum:* In Ecclesiis, quibus anniversaria celebrantur undecimo mense a die obitus, si die illa occurrat Officium duplex non festivum, potest cantari Missa de requiem, ac in ipsa die anniversaria, dummodo dies illa, vel ex locorum consuetudine, vel ex testatorum dispositione, stata, & fixa sit pro celebrandis dictis anniversariis. *Quoad decimum tertium:* Si sabbato post meridiem accipitur nuncium de obitu alicujus in loco dissito, poterit feria secunda sequenti cantari Missa de requiem, & si officium sit duplex non festivum. *Quoad decimum quartum:* Diebus, quibus dici possunt Missæ votivæ privatæ, vel defunctorum, Sacerdos ad illas obligatus ratione foundationis, vel accepti manualis stipendii, propriæ obligationi non satisficit, dicendo Missam de die occurrente: expressa enim voluntas testatorum, vel postulantium, dummodo sit rationalis, debet adimpleri. Ideoque servanda, quæ in resolutionibus supra præmissis præscripta sunt, statuit, atque decrevit. Die 3. Martii 1761.

Varmien.

Cum Rmo Episcopo, & Principi Varmiensi non-1627
nul.

nulla occurrerint dubia, enixe Sac. Rituum Congregationi supplicavit, quatenus ea benigne decernere dignaretur: Dubia sunt sequentia.

1. Cum festum SSñi Rosarii B. Mariæ Virginis Dominica ipsis calendis mensis Octobris, vel eadem calendis proxime sequente juxta Decretum sa. mem. Clementis PP. XI. de die 3. Octobris 1716. de præcepto celebrari debeat, jam vero eadem Dominica die anniversaria dedicationis Ecclesiæ cathedralis Varmiensis occurrat festum SSñi Rosarii; quæritur, an ad tenorem Rubricæ Breviarii Romani Antuerpiæ anno 1727. typis excusi, ad sequentem Dominicam transferri debeat?

2. Bellum, quod ad initium seculi XVII. Gustavus Adolphus Rex Suecorum, Poloniæ, & Germaniæ moverat, Episcopatum Varmiensem maximè arumnis afflixit; flamma enim, & gladio grassabantur Sveci, incolas omnibus bonis spoliabant, & quod luctuosissimum erat, templa ejectis, vel igne combustis imaginibus Sanctorum, & crucibus signisque dedicationem eorumdem denotantibus, impie deletis, profanabant: quia vero etiam archivum tam Episcopale, quam capituli abstulerunt; idcirco memoria dedicationis fere omnium Ecclesiarum parochialium exolevit, ita ut usu venerit, quod parochiales anniversarium dedicationis eadem die cum Ecclesia cathedrali celebrent. Cum autem hæc consuetudo decretis S. R. Congregationis contraria sit, Episcopus Varmiensis in proposito (est) singulis Ecclesiis præfatis propriam diem pro festi dedicationis celebratione assignare. Et quia dubitat, an jure suo id possit, an vero specialem licentiam a Sede Apostolica petere debeat, hinc quatenus id necessarium sit, supplicat sibi eam concedi, nempe, non tantum ubi nulla extat memoria dedicationis, eam designandi, sed etiam plebsque Ecclesiis, in quibus dedicatio festis Assumptionis Beate Mariæ Virginis, vel omnium Sanctorum, vel nativitatibus S. Joannis Baptistæ, vel SS. Apostolorum Petri, & Pauli, aut etiam principalium patronorum regni Poloniæ &c. vel Dominicis privilegiatis occurrat, festum dedicationis transferendi.

Et Sacra eadem Congregatio ad relationem Eñmi & Rñi Domini Cardinalis Tamburini dicte Sacre Congregationis Præfecti, & Ponentis, censuit rescribendum. *Ad primum.* Transferendum esse festum Rosarii ad primam diem non impeditam juxta Rubricas Breviarii Romani. *Ad secundum.* Episcopus, si constet de consecratione alicujus Ecclesiæ, sed dies ignoretur, diem assignabit pro celebratione festi dedicationis. Idem faciet, si perpetuo occurrat dies dedicationis in festis primæ classis; ac propterea esset transferendus. Et ita declaravit, ac servari mandavit die 3. Martii 1761.

Briticiorum.

1618 Inter Promotorem Fiscalem Curiz Episcopalis ex una, & Magistratum Briticiorum ex altera partibus, exortis nonnullis controversiis super observantia Cæremonialis Episcoporum in aliquibus functionibus Pontificalibus, eisque ad Sac. R. Congregationem delatis, infrascripta dubia coram Eñmo, & Reverendissimo D. Cardinali Joanne Francisco Albani Ponente concordata, decidenda, in con-

gregatione diei 29. Martii proposita fuerunt, nempe: 1. An Magistratus Briticiorum accedens ad lotionem manuum Episcopi pontificaliter parati debeat in actu stare, seu potius genuflectere, & manere genuflexus, in casu? &c.

2. An idem Magistratus eundem, & redeundo debeat genuflectere ante altare, & ante crucem, in casu? &c.

3. An in benedictionibus solemnibus Episcopi debeat stare, uti canonici, vel genuflectere? in casu &c.

4. An possit adhibere pulvinaria cum stratu in scamno more Episcoporum? in casu &c.

An possit habere scamnum in presbyterio Ecclesiæ S. Dominici Patrum Ordinis Prædicatorum? in casu &c.

At petente procuratore Magistratus dilatione, nulla a S. Rit. Congregatione data fuit responsio superscriptis dubiis, jussumque dumtaxat per modum provisionis servari solitum. Proposita deinde in eadem Sac. Cong. per eundem Eñm, & Rñm D. Cardinalem Ponentem sub die 17. Maii ejusdem anni 1760. cum novo & sexto dubio a Magistratu predicto excitato, nempe. An sit concedenda remissoria? in casu &c., cum ob suffragiorum paritatem super ejusmodi remissoriali in suspensio etiam stetit decisio totius controversiæ, rescriptum fuit. *Iterum proponatur, & interim servetur solitum juxta ultimos statuta.*

Deductis igitur superscriptis quinque dubiis in altera S. Rit. Congr. sub die 13. Septembris ejusdem anni 1760. habita, neglectisque omnino, atque negatis remissorialibus, ac utraque parte scripto, & voce informante audita, visisque iuribus hinc inde deductis, matureque perpensis, ac consideratis, ad relationem præfati Eñmi Ponentis rescriptum fuit: *Ad 1. Negative ad primam partem, affirmative ad secundam. Ad 2. Affirmative. Ad 3. Negative ad primam partem, affirmative ad secundam. Ad 4. Affirmative quoad pulvinaria lanea tantum. Ad 5. Negative.* Petita tandem, & obtenta a Magistratu predicto nova audientia, denuoque per eundem Eñm Ponentem repositis iisdem quinque dubiis, Sacra Congregatio respondendum censuit: *In decisis, & amplius.* Et ita declaravit, ac servari mandavit. Die 21. Julii 1761.

Basilicæ Vaticanæ.

Porrectis Sacre Congregationi Rituum precibus 1629 ex parte Celsitudinis Regiæ Eñmi, & Rñi D. Cardinalis Ducis Eboracen. Archiepiscyteri Vaticanæ Basilicæ pro definitione dubiorum sequentium respicientium ministerium Acolythi Basilicæ in Pontificalibus, seu per eundem Eñm Archiepiscyterum, seu per Episcopum ab eo delegatum peragendis, remissaque instantia ad Eñm, & Rñm D. Cardinalem Galli ponentem, seu relatorem, proposita fuerunt in Sacra Cong. eadem dubia, videlicet.

1. An Acolythus beneficiatus, seu clericus beneficiatus Basilicæ Vaticanæ sustinens librum Cardinali Archiepiscytero, dum sedens legit preparationem ad Missam solemnem, teneatur genuflectere, prout Cardinali celebranti placuerit, ejus commoditas postulaverit?

An

2. An idem modus sustinendi librum ad commodum celebrantis servari debeat ab eodem Acolythis in omnibus aliis sacris actionibus, in quibus Cardinalis Archipresbyter sedens legit aliquid, vel cantat?

3. An idem modus sustinendi librum in omnibus supradictis actionibus debeat ad commodum Celebrantis pariter servari ab eodem Acolythis, quotiescumque Episcopus canonicus ejusdem Basilicæ, vel quicumque alter Episcopus de mandato Cardinalis Archipresbyteri exerceat munia Pontificalia in dicta Basilica?

Sacra Congregatio, visis juribus ex parte dictæ celsitudinis regiæ Emæ productis, atque votis pro veritate exaratis ex duobus ex magistris Apostolicarum caeremoniarum, de petita vero ab acolythis dilatione nulla in præsentii judicio habita ratione, parte unica informante censuit rescribendum: *Affirmative in omnibus*. Et ita declaravit, ac servari mandavit. Die 9. Febr. 1762.

Verum iidem beneficiati, & clerici beneficiati prædictæ resolutioni minime acquiescentes, nemine citato adversus eam sub die 7. Aprilis proxime præteriti in actis emisunt protestationem, quam facto verbo cum Sanctissimo Domino Nostro Clemente Papa XIII. ejus R. P. D. Auditor per suum decretum de medio sustulit, ac terminum trium mensium ad effectum adeundi Sac. Rit. Congreg. ipsis beneficiatis, & clericis beneficiatis præfixit, quo elapso perpetuum eisdem eorumque successoribus silentium imposuit.

Deductis propterea per dictos beneficiatos, & clericos beneficiatos suis juribus, utraque parte informante tam scripto, quam voce, resumptoque prædictorum dubiorum maturo examine, ad relationem pariter prælaudati Eminent. & Reverend. D. Cardinalis Galli Ponentis proposito dubio: *An sit standum, vel recedendum a decisio?* Ipsamet Sacra Congregatio sub infrascripta die unanimi omnium Eminentissimorum, & Reverendissimorum, DD. Cardinalium suffragantium consensu respondit: *In decisio, & amplius*. Et ita decrevit, & in prædicta Vaticana Basilica servari mandavit. Die 28. Aug. 1764.

Paristen.

1629 Cum Presbyteri Galli Seminarii Missionum exterarum S. Rit. Congreg. supplicaverint pro declaratione sequentium dubiorum, videlicet:

1. Utrum quoties festum aliquod duplex, aut semiduplex incidit in feriam, possit, & debeat celebrari Missa defunctorum, & quatenus negative.

2. Utrum in ejusmodi casu possit obtineri talis Indulgentia celebrando Missam de festo duplici, aut semiduplici feria secunda occurrenti: quod si iterum negative, iidem oratores humiliter rogant EE. VV. ut dictam Indulgentiam pro omnibus feriis secundis, modumque eam lucrandi Presbyteris largiri non dedignerent.

Sac. eadem Congregatio ad relationem per me infrascriptum Secretarium (videlicet Scipionem Burghesium) factam mandavit, ut detur decretum anni 1662. 5. Augusti alias emanatum, quod est sequens, nempe: *Cum Ssmus Dominus Noster inquisitione Ecclesiarum Urbis acceperit, in pleris-*

que Ecclesiis abusus irrepsisse celebrandi Missas privatas pro defunctis etiam in festis duplicibus contra præscriptum rubricarum Missalis Romani, eundemque abusus decreto Congregationis eliminari præceperit: innovaverit vero Sac. Rit. Congregationi hujusmodi abusus etiam in aliis Ecclesiis ubique gentium existentibus inductum pariter reperi; Sac. eadem Congregatio, ut Missalis Rubricæ inviolate serventur, districte præcipit omnibus & singulis sacerdotibus tam secularibus, quam regularibus cujusvis ordinis, Congregationis, Societatis, & Instituti, etiam necessario expriment, ut in posterum omnino dictam rubricam servent, sicut Missas privatas pro defunctis, seu de regem in duplicibus nullatenus celebrare audeant, vel præsumant. Quod si ex benefactorum præscripto Missæ hujusmodi celebrandæ incident in festum duplex, tunc minime transferantur in aliam diem non impeditam, ne dilatio animabus suffragia expectantibus detrimento sit, sed dicantur de festo currenti cum applicatione Sacrificii juxta mentem eorum benefactorum. Curentque Ecclesiarum Rectores, Sacristæ, alique ad quos pertinet, ut hujusmodi decretum inviolate servetur, & in Sacristia affixum retineatur, ubi commode ab omnibus celebrare volentibus conspici, ac legi possit. In eos autem, qui contra facere aus fuerint, vel præmissa adimplere neglexerint, locorum Ordinarii tumulares, tum regulares, pro modo causæ animadvertant. Die 5. Augusti 1662. Et facta de prædictis Ss. relatione, Sanctitas sua annuit, & cum applicatione sacrificii satisfieri, ac benefactorum mentem impleri voluit eadem die 5. Aug. 1662. Atque ita a præfatis Presbyteris servari mandavit. Die 28. Augusti 1762.

Urbis, & orbis.

Cum Sac. Rit. Congreg. die 8. Martii 1738. ad 1639 probante san. mem. Clem. PP. XII. officium S. Julianæ de Falconeris fundatricis tertii ordinis Servorum B.M.V. cum oratione, hymno, ac lectionibus secundi nocturni propriis pro Ecclesia universalis sub ritu semiduplicis recitari concesserit. Ad preces modo porrectas nomine Sacre Cæsareæ majestatis Francisci I. Romanorum electi Imperatoris, ac magni Ducis Etruriæ ab Eminent. & Reverend. D. Cardinali Alexandro Albani pro elevatione ritus officii prædicti a semiduplici ad duplicem minorem, Sac. eadem Congreg. ad relationem Emi. & Rmi D. Cardinalis Feroni dictæ Sac. Congreg. Præfati, & Ponentis hujusmodi instantiæ benigne annuendo, petitum officium S. Julianæ de Falconeris ab omnibus Christifidelibus tam secularibus, quam regularibus utriusque sexus, qui ad horas canonicas tenentur, sub ritu duplicis minoris in posterum recitari mandavit, si Ss. D. Nostro visum fuerit. Die 11. Decembris 1762. Et facta deinde per me Secretarium de prædictis eidem Ss. D. Nostro relatione, Sanctitas sua benigne annuit. Die 14. ejusdem mensis, & anni 1762. Joseph Maria Card. Feroni Præfatus. Loco ✠ Signilli. S. Burghesius S. R. Congr. Secretarius.

Urbis, & orbis.

Ad pias preces Serenissimi Jacobi III. Magnæ Britanniae regis, necnon Patris Joannis Gentili Præfati generalis clericorum regularium ministran-

tium infirmis Ss. D. N. Clementi Papæ XIII. porrectas, & a Sanctitate Sua ad Sac. Rit. Congreg. remissas; Sacra eadem Congregatio ad relationem per me infrascriptum secretarium factam, mandavit, ut ab omnibus Christifidelibus tam secularibus, quam regularibus, qui ad horas canonicas tenentur, die decima octava Julii officium *S. Camilli de Lellis* Fundatoris eorumdem clericorum regularium ministrantium infirmis cum oratione, lectionibus secundi, & tertii nocturni, ac Missa propriis a san. mem. Benedicto Papa XIV. die 12. Martii 1753. approbat. sub ritu semiduplicis de præcepto, servatis rubricis recitentur, & in Brevariario, ac Missali Romano apponi concessit, si Sanctissimo Domino Nostro visum fuerit. Die 11. Decembris 1762. Et facta deinde per me Secretarium de prædictis eidem Ss. D. N. relatione; Sanctitas sua benigne annuit die 15. ejusdem mensis, & anni 1762. *Joseph Maria Carr. Feroni Prefectus.* Loco ✱ Sigilli. *S. Burghesius Sac. Rit. Congreg. Secretarius.*

Amerina.

1632 Exortis inter capitulum, & canonicos Ecclesiæ cathedralis Amerinæ ex una, & parochos S. Lucie, s. Mariæ de Portu, & s. Mariæ ad Ulmum dictæ civitatis ex altera partibus controversiis super iuribus parochialibus aliisque præminentis in functionibus ecclesiasticis peragendis, illisque ad Sac. Rit. Congregat. delatis, infrascripta dubia coram Eminent. & Reverend. Dom. Card. Feroni dictæ Sac. Congreg. Prefecto, & Ponente concordata decidenda proposita fuerunt, nempe:

1. An Ecclesiæ parochiales S. Lucie, s. Mariæ de Portu, & s. Mariæ ad Ulmum, earumque parochi sint liberi, & independentes ab Ecclesia cathedrali ejusque capitulo, canonicis, & priore, uti parochi, sive potius dependentes? in casu &c.

2. An omnibus dictis parochis, sive potius parochio tumulanti tantum, absente capitulo, competat usus stolæ occasione, qua funus ducitur ad dictam cathedralem, sive aliam Ecclesiam in transitu per parochiam Prioris dictæ cathedralis, & in eadem cathedrali? in casu &c.

3. An interveniente capitulo funebri functione conficienda sit ab altero ex canonicis dicti capituli, sive potius a parochio defuncti? in casu &c. *Et quatenus a canonico.*

4. An dicto canonico funebrem functionem conficiente, induto pluviali, & stola, eadem stola deferri possit a supradictis parochis, sive a parochio defuncti? in casu &c. Quatenus vero ab eodem parochio.

5. An omnes supradicti parochi possint deferre stolam, sive potius parochus defuncti tantum? in casu &c.

6. An iidem parochi teneantur publicare matrimonia, & decimas exigere in dicta cathedrali, sive potius illa publicare possint, & decimas exigere in propriis Ecclesiis? in casu &c.

7. An iidem parochi teneantur tempore paschali Sacramenta pœnitentiæ, & Eucharistiæ ministrare propriis ovibus in dicta cathedrali? in casu &c.

8. An iidem parochi teneantur incidere in pro-

cessione Ss. Corporis Christi, aliisque processionibus, quatenus interveniant vestibus sacris induti, prout alii sacerdotes, sive potius possint incidere cum cotta, & stola, & in quo loco? in casu &c. Et Sac. Congregatio, utraque parte, scripto, & voce prius audita, visisque iuribus hinc inde deductis, ad relationem ejusdem Eminent. & Rever. D. Cardinalis Ponentis, rescribendum censuit. *Ad 1. Dilata. Ad 2. Usus stolæ competere parochio tumulanti tantum. Ad 3. Affirmative ad primam partem, negative ad secundam juxta solitum. Ad 4. Negative quoad omnes juxta solitum. Ad 5. Provisum in præcedenti. Ad 6. Quoad publicationem matrimoniorum faciendam esse tam in propria parochia, quam in cathedrali ad formam Constitutionis synodalis anni 1566. Quo vero ad exactionem decimarum, in nulla Ecclesia faciendam esse, sed in loco ab Episcopo designando. Ad 7. Quoad Sacramentum pœnitentiæ, negative: Quoad communionem paschalem, posse in propria, dum parochus celebrat. Ad 8. Affirmative ad primam partem, & ad secundam juxta solitum. Et ita decrevit, ac servari mandavit. Die 7. Maji 1763.*

Firmana Funerum.

Ad dirimendas nonnullas controversias exortasi¹⁶³³ inter sacerdotem Julium, aliosque fratres de Tofinis oppidi Petritoli diocesis Firmanæ ex una, & Parochos dicti oppidi, & litis, ex altera partibus super associatione cadaverum ad Ecclesiam regularium, necnon super emolumentis parochis debitis, illasque ad Sac. Rit. Congreg. judicium delatas, Eminent. & Reverend. D. Card. Caprara Ponens infrascripta dubia coram se concordata decidenda proposuit, nempe:

1. An parochi teneantur associare cadavera tumulanda in Ecclesia regularium usque ad Crucem, vel potius usque ad januas Ecclesiæ, ibique dare ultimum vale? & quatenus affirmative ad secundam partem.

2. An regulares, quatenus associationi non fuerint invitati, teneantur expectare, & recipere cadavera in janua eorum Ecclesiæ? in casu &c.

3. An liceat heredibus defuncti asportare cadavera e propriis domibus ad Ecclesiam parochialem per modum depositi, antequam illa processionally deferantur ad Ecclesiam Regularium, & Parochi teneantur recipere; & quatenus affirmative;

4. An, & quale emolumentum debeatur Parochis ratione ejusdem depositi? in casu &c.

5. An Parochis ceterisque Ecclesiasticis associantibus cadavera ad Ecclesiam Regularium liceat exigere pro dicta associatione majorem elemosynam, & emolumentum, seu potius illud dari solitum occasione associationis faciendæ ad Ecclesiam? in casu &c.

6. An ceteri Ecclesiastici, & Confratres associantes cadavera teneantur introire Ecclesiam Regularium, ibique solitas sacras preces una cum Regularibus canere, & totum Officium absolvere? in casu &c.

Et sac. eadem Congregatio utraque parte, scripto, & voce informante audita, visisque iuribus

hinc inde deductis, ad relationem ejusdem Emi D. Card. Ponentis rescribendum censuit: *Ad 1. Negative ad primam, affirmative ad secundam partem. Ad 2. Affirmative. Ad 3. Affirmative in omnibus, petita tamen, quamvis non obtenta licentia Parochi. Ad 4. Deberi Parocho interdicta tantum, quibus cadaver expositum fuit, dummodo aliquas preces expleverit. Ad 5. Negative ad primam partem, affirmative ad secundam. Ad 6. In casu, de quo agitur, serventur Constitutiones synodales. Et ita declaravit, ac servari mandavit. Die 7. Maii 1763.*

Dertusen Dubiorum.

Postquam Reverendissimus Episcopus Dertusensis Sacrorum Rituum Congregationis exposuit, plures in sua Cathedrali reperiiri abusus, quos Capitulum, Dignitates, & Canonici servare contendeant contra præscriptum, & dispositionem Cæremonialis Episcoporum, & Decretorum hujus Sacræ Congregationis; Reverendissimus idem Episcopus parens mandatis ejusdem Sacræ Congregationis per litteras particulares sibi commissis die 11. Septembris 1761. præfixo termino omnibus interesse habentibus ad comparandum coram eadem Sacra Congregatione, & deducendum jura sua, propriam relationem transmisit. Deinde Eminentissimus & Rfms D. Cardinalis Feroni Præfectus, & causæ Ponens infrascripta dubia coram se inter partes concordata decidenda proposuit, nempe:

1. An Dignitates omnes, & Canonici (exceptis Canonici celebrante, Diacono, & Subdiacono) teneantur associare Episcopum cappam indutum ad Ecclesiam pedestem accedentem divinis Officiis interfuturum, a suo cubiculo ad sedem Episcopalem in choro, eumque omnibus horis Canonici absolutis, vel nulla incepta recedentem: illuc reducere?

2. An omnes Dignitates, & Canonici, ut supra, eidem Episcopo curru, vel portatili sella ad Ecclesiam venientes teneantur extra portam Cathedralis occurrere, & usque ad suam sedem in choro associare; ipsique pariformiter ab Ecclesia discedentem ad eandem Cathedralis januam deducere?

3. An omnes, seu quot dignitates, & Canonici teneantur associare Episcopum accedentem ad Ecclesiam, seu ab illa recedentem, aliqua hora Canonica incepta, vel nondum absoluta, & a quo; & ad quem locum?

4. An feria v. in Cœna Domini, aliisque diebus, quibus Episcopus pontificaliter celebrat, debeant non solum tres Dignitates, & Canonici, qui eidem juxta morem assistunt; sed omnes pariter Dignitates, & Canonici ad ejus cubiculum se conferre, ut cum ad Ecclesiam, ut supra, deducant; eundemque suam domum redeuntem, ut supra, associare?

5. An Episcopus pontificaliter celebrans debeat habere baldachinum supra suam sedem episcopalem? Et an eadem sedes collocari debeat in cornu Evangelii, seu in cornu Epistolæ?

6. An Episcopo pontificaliter celebranti præpa-

rari debeat genuflexorium, ut suis loco, & tempore genuflectat; seu potius idem Episcopus debeat esse semper contentus solo pulvino?

7. An Episcopo pontificaliter celebrante, debeat super altare poni septimum candelabrum, & ejus sumptibus?

8. An feria v. in Cœna Domini Episcopus juxta morem Ecclesiæ Dertusensis, Canonice pedes lavans, debeat habere assistentiam duarum Dignitatum, & aliam pariter Dignitatem, quæ munus Diaconi, & Canonici, qui munus Subdiaconi subeant?

9. An Episcopum in Cathedrali Confirmationis Sacramentum, vel Ordines collaturum, debeant saltem duæ Dignitates, seu Canonici in habitu choralis ad januam Ecclesiæ expicere, aspersorium porrigere, eique Confirmationem, vel Ordines conferenti assistere?

10. An, & quot Dignitates, & Canonici debeant Episcopo assistere, cum Missam Pontificalem celebrat, vel alia Officia Pontificalia exercet in aliqua Ecclesia parochiali, vel conventuali civitatis?

11. An, & quot Dignitates, & Canonici debeant Episcopo assistere, quando hic publice Divinis Officiis interest in aliqua Ecclesia parochiali, vel conventuali ejusdem civitatis?

12. An privative spectet ad Episcopum de consilio Capituli intimare processiones, ac designare vias, per quas incedendum erit; seu potius id spectet ad Capitulum sine consensu Episcopi?

13. An Gubernatori, & Decurionibus civitatis Dertusensis locum habentibus in Presbyterio, dum cantatur Missa solemniss, fieri debeat reverentia a Canonico celebrante, Diacono, & Subdiacono ante initium, & post finem Missæ, tam præsentem, quam absente Episcopo?

14. An, & quibus pœnis possit Episcopus compellere Dignitates, & Canonicos ad præstanda obsequia, quæ juxta Sacræ Congregationis decisiones, sibi debita videbuntur?

Et eadem Sacra Congregatio, re mature discussa, perpendensque tam Reverendissimi Episcopi, quam Capituli, Dignitatum, & Canonicorum iuribus per eorum procuratores voce, & scripto expositis, rescribendum censuit: *Ad 1. Affirmative ad utramque partem. Ad 2. Affirmative usque ad locum, ubi Episcopus induit cappam. Ad 3. Quoad numerum, quatuor; quoad locum provisum in superioribus. Ad 4. Affirmative. Ad 5. Affirmative quoad primam partem; quoad secundam, sedem episcopalem locandam esse e regione altaris, vel in cornu Evangelii, juxta Cæremoniale. Ad 6. Deberi faldistorium juxta Cæremoniale. Ad 7. Affirmative ad primam partem, & eorum sumptibus, qui ad ceteras Missæ Pontificalis expensas tenentur. Ad 8. Affirmative ad formam Cæremonialis. Ad 9. Affirmative in omnibus. Ad 10. & 11. Affirmative ad utrumque dubium, ita tamen, ut Ecclesia cathedralis debito non fraudetur Officio. Ad 12. Non proposita. Ad 13. Negative in omnibus. Ad 14. Affirmative juris remediis; Et amplius in omnibus. Et ita declaravit, & servari mandavit.*

davit die 6. Augusti 1763. Loco ✱ Sigilli. *Joseph Maria Card. Feroni Præfectus. S. Burghesius S. R. C. Secretarius.*

1635

Nullus Parfen.

Exortis controversiis inter Patres Minores Conventuales oppidi Tophiæ nullius Farfen. ex una, & Archipresbyterum, & Canonicos Ecclesiæ Collegiatæ ejusdem oppidi, ex altera partibus super celebratione festi solemnitis cum præcedentibus novendialibus supplicationibus Conceptionis B. M. V. Immaculate, iisque delatis ad Congregationem Sacrorum Rituum, proposita fuerunt infrascripta dubia inter Partes concordata coram Esmo, & Rmo D. Cardinali Marco Antonio Columna Ponente, nempe:

1. An liceat celebrare festum solemnne cum præcedentibus novendialibus supplicationibus Immaculate Conceptionis B. M. V. in Ecclesia Collegiatæ terræ Tophiæ die 8. Decembris, quibus celebrantur in Ecclesia S. Alexandri PP. Minorum Conventualium ejusdem loci?

2. An constet de attentatis, & quomodo sint purganda?

Sac. eadem Congregatio, utraque Parte, scripto, & voce informante, audita, visisque iuribus hinc inde deductis, ad relationem ejusdem Emi, & Rmi D. Cardinalis Ponentis censuit rescribendum: *Ad 1. Quoad festum solemnne, negative quoad Ecclesiam Collegiatam; quoad preces novendiales, juxta mentem, nempe pro concordia Emi Ponentis, qui eodem arbitrio utendo declaravit: Preces novendiales præmittendas festivitati Conceptionis B. M. V. Immaculate peragi licere in Ecclesia collegiatæ per Archipresbyterum, & Canonicos de mane, sive horis matutinis: in Ecclesia vero S. Alexandri esse celebrandas per Patres Minores Conventuales de vero, sive horis vespertinis. Ad 2. Juxta mentem declarandam ab Eminentiissimo Cardinali Ponente, qui declaravit: jam panditam mentem Sacre Congregationis Procuratori Capituli, & provisum. Et ita decrevit, ac servari mandavit. Die 6. Augusti 1763.*

1636

Conversanen.

Inter Salvatorem Gonella Canonicum Ecclesiæ collegiatæ terræ Turris diocesis Conversanensis anteriorem in possessione canonicatus, & Vitum Felicem, ac Franciscum fratres de Caracciolo ejusdem Ecclesiæ collegiatæ canonicos anteriores in ordine Sacerdotali, posteriores autem in possessione Canonicatus orta controversia super jure præcedendi in choro, aliisque functionibus Ecclesiasticis, illaque ad Sac. Rit. Congregationem delata, infrascripta dubia decidenda proposita fuerunt, nempe:

1. An, & cui competat præcedentia? in casu &c.
2. An constet de attentatis, & quomodo sint purganda? in casu &c.

Et Sacra Congregatio, utraque Parte scripto, & voce prius audita, visisque iuribus hinc inde deductis, ad relationem Emi, & Rmi D. Cardinalis Columnæ de Sciarra Ponentis, rescribendum censuit: *Ad 1. Præcedentiam competere Canonicis Caracciolo. Ad 2. Provisum in primo. Et ita decrevit, ac servari mandavit Die 8. Junii 1762.*

Adversus istam resolutionem ex parte Salvatoris Gonella Canonici præfatæ Ecclesiæ Collegiatæ expetita, & obtenta nova audientia, cujus vigore reposita per eundem Eminentiissimum, & Reverendissimum Domium Cardinalem Columnam de Sciarra Ponentem hujusmodi controversia sub sequenti dubio: *An sit standum, vel recedendum a decisis? in casu &c.* Sacra eadem Congregatio, scripto item, & voce utraque parte hinc inde informante audita, ex noviter deductis rescribendum censuit: *Prævio recessu a decisis, præcedentiam deberi Canonico Gonella. Et ita declaravit, ac servari mandavit. Die 11. Decembris 1762.*

Instantibus vero Vito Felice, ac Paulo Fratribus de Caracciolo Canonicis præfatæ Collegiatæ apud Sacram Congregationem pro obtinenda nova audientia, qua concessa per dictum Eminentiissimum Ponentem propositum fuit infrascriptum dubium: *An sit standum in primo, vel in secundo loco decisis? in casu &c.* Sacra Congregatio scripto denuo, & voce utraque parte audita, ad relationem præfati Eminentiissimi Ponentis rescribendum censuit: *In secundo loco decisis, & amplius. Et ita decrevit, ac servari mandavit. Die 10. Decembris 1763.*

Fesulana.

1637

Cum Reverendissimo Episcopo Fesulano nonnulla occurrerint dubia circa Missam celebrandam ab Episcopo ordinationem habente diebus a jure præstitutis, ex parte ejusdem Rmi Episcopi, Sacrorum Rituum Congregationi humillime supplicatum fuit, quatenus ea benigne declarare dignaretur. Dubia sunt sequentia.

1. An decretum editum a S. R. Congregatione 11. Julii 1739. in quo statuitur ab Episcopo ordinationem habente diebus a jure præstitutis celebrandam esse Missam de feria, non autem de Sancto forte eadem die occurrente, comprehendat, vel intelligi debeat, etiam si Missa privatim, & sine cantu ab Episcopo Ordines conferente dictis diebus celebratur?

2. An ubi viget consuetudo celebrandi Missam de sancto occurrente, non autem de feria, dum Episcopus prædictis diebus privatim sacras habet Ordinationes, quæ ratione dierum a jure præscriptorum generales vocantur, toleranda sit, vel potius abolenda? Et Sacra eadem Congregatio auditio prius voto unius ex Apostolicarum ceremoniarum Magistris, ad relationem Eminentiissimi, & Reverendissimi Domini Cardinalis Columnæ alimæ Urbis Vicarii Ponentis, rescribendum censuit: *Ad 1. Affirmative. Ad 2. Negative ad primam partem, affirmative ad secundam. Et ita declaravit. Die 11. Februarii 1764.*

Rhegien.

1638

Ad sedandas controversias exortas inter Tiberium Genoves Decanum Ecclesiæ Metropolitanæ civitatis Rhegii ex una, & Joannem Philippum Mantica ejusdem Ecclesiæ Metropolitanæ Cantorem ex altera Partibus in causa præminentiarum super iuribus dandi nutum inchoandi Divina officia in choro, eaque terminandi, nec non veniam concedendi iis, qui e choro quavis ex causa egre-

di

di volunt illisque ad Sac. Rituum Congregationem delatis, fuit ex parte Joannis Philippi Mantica opposita exceptio defectus actorum in partibus de anno 1753, seu alio tempore, confectorum, eaque per R. P. de Lerna tunc temporis ejusdem Sacrae Congregationis Secretarium remissa ad eandem plenam Congregationem una cum negotio principali, deputatoque cause Ponente Esmo, & Rmo D. Cardinali Feroni, fuit concordatum infrascriptum dubium: *An, & quidam spectet dare nuntium inchoandi Divina Officia in choro, eaque terminandi, necnon veriam concedere illis, qui e choro quovis ex causa egredi volunt.* Et Sacra Congregatio utraque parte scripto, & voce informante audita, visisque juribus hinc inde deductis ad relationem ejusdem Esmi Ponentis rescribendum censuit: *Exhibeantur acta.* Die prima Martii 1763.

Adversus istam resolutionem ex parte Decani Tiberii Genovese expetita, & obtenta nova audientia, & reposita iterum per eundem Esmum D. Cardinalem Ponentem hujusmodi controversia; Sacra eadem Congregatio, scripto, & voce utraque parte iterum informante audita rescripsit: *Prævio recessu a decisio super exhibitione actorum proponatur causa super negotio principali.* Die 6. Augusti 1763.

Contra hanc resolutionem ex parte cantoris Joannis Philippi Mantica expetita, & obtenta nova audientia, & causa denuo proposita per eundem Esmum Dominum Cardinalem Ponentem; Sacra eadem Congregatio, utraque parte noviter informante audita, propositum dubium resolvendo, rescripsit: *Speculare ad Decanum.* Die 17. Septembris 1763.

Iterum vero nova audientia ex parte ejusdem Cantoris Joannis Philippi Mantica postulata, & obtenta, reposita per dictum Esmum Dominum Cardinalem Ponentem hujusmodi controversia: Sacra eadem Congregatio scripto, & voce Procuratore Decani Tiberii Genovese tantum noviter informante audito, cum pars adversa non comparuerit, rescribendum censuit: *In decisio, & amplius.* Et ita decrevit, ac servari mandavit. Die 11. Februarii 1764.

Toletana.

1639 Ex parte Magistri cæremoniarum regie capellæ, & monasterii Monialium reformatarum Ordinis S. Augustini Incarnationis nuncupat. Ville Matriti diocesis Toletanæ Sac. Rituum Congregationi humillime supplicatum fuit pro declaratione sequentium dubiorum, quæ sunt:

1. An in Missis solemnibus, quæ celebrantur in altari, quo publicæ venerationi est expositum Sanctissimum Sacramentum, Subdiaconus sustinens patenam debeat genuflectere, quando celebrans post Offertorium genuflexus thurificat Sanctissimum Sacramentum, sicuti genuflectit in actu Consecrationis, ac Elevationis?

2. An in Missa solemnī, quæ cantatur feria v. in Coena Domini Crux altaris debeat esse cooperata velo albo, seu potius violaceo?

Et Sacra Congregatio, audito prius voto unius ex Apostolicarum cæremoniarum Magistris, ad relationem Esmi, & Rmi D. Cardinalis Albani Epi-

scopi Sabinen. Ponentis rescribendum censuit: *Ad 1. Negative Ad 2. Servetur consuetudo Ecclesiæ.* Et ita declaravit. Die 11. Februarii 1764.

Tranen. Præcedentie.

Ad definiendas nonnullas controversias exortas 1640 inter Franciscum Paulum Brescia Primicerium Ecclesiæ metropolitane Traneensis ex una, & Nicolaum Morola alterum Primicerium ejusdem Ecclesiæ cathedralis ex altera partibus super jure præcedendi tam in choro, & stallis, quam in quibuscumque aliis locis & actibus, illasque ad Sac. Rituum Congregationem delatas, Esmus & Rmus D. Cardinalis Feroni Ponens, ejusdemque Sacrae Congregationis Præfectus infrascriptum dubium inter partes concordatum decidendum proposuit, nempe: *An & cui competat præcedentia tam in choro, & stallis, quam in quibuscumque aliis locis, & actibus? in casu &c.* Sacra eadem Congregatio utraque parte scripto, & voce prius audita, visisque juribus hinc inde deductis, ad relationem ejusdem Esmi, & Rmi Domini Cardinalis Ponentis rescribendum censuit: *Præcedentiam debere Nicolao Morola, & amplius.* Et ita declaravit, ac servari mandavit. Die prima Decembris 1764.

Adversus istam resolutionem instante iterum Francisco Paulo Brescia predicto apud eandem Sacram Congregationem pro obtinenda nova audientia Sacra Congregatio, utraque parte scripto, & voce informante audita, visisque novis juribus hinc inde deductis, ad relationem præfati Esmi Ponentis respondendum censuit: *Nihil de nova audientia, & amplius.* Die 20. Julii 1765.

Congregationis Clericorum Regularium S. Pauli vulgo Barnabitarum.

Ex parte Procuratoris Generalis Clericorum Regularium S. Pauli vulgo Barnabitarum Sacrorum Rituum Congregationi humillime supplicatum fuit pro declaratione sequentis dubii, videlicet: *An his in locis, ubi sæpe non adsunt dies non impeditur juxta Rubricas, recitari nihilominus licite possit officium Defunctorum, recurrente officio novem lectionum?* Et Sacra Congregatio, audito prius voto unius ex Apostolicarum cæremoniarum Magistris, ad relationem Eminentissimi, & Reverendissimi Domini Cardinalis Galli Ponentis rescribendum censuit: *Non posse.* Et ita declaravit. Die 11. Maii 1765.

Toletana.

Inter Promotorem Fiscalem Curie Archiepiscopi 1642 palis Toletanæ ex una, & Ven. Societatem Ssmi Crucifixi Injuriarum nuncupat. ejusque Confratres, erectam in Ecclesia Sancti Emiliani Suffraganei Ecclesiæ Parochialis SS. Justi, & Pastoris ejusdem civitatis ex altera partibus exorta controversia super continuatione processionis peragi solite feria sexta majoris hebdomadæ, illaque ad Sac. Rituum Congregationem delata, infrascriptum dubium coram Esmo, & Rmo Domino Cardinali Albani Episcopo Sabinensi Ponente concordatum, decidendum propositum fuit, nempe: *An, & quomodo sit continuanda processio, de qua agitur; sive potius observet ordinatio Esmi Archiepiscopi in casu &c.* Et Sac. eadem Congregatio, utraque parte scripto, & voce informante audita, visisque juribus hinc inde deductis, ad relationem præfati Eminentissimi Pon-

nent-

nentis rescribendum censuit. *Negative ad primam partem: affirmative ad secundam.* Et ita declaravit; & servari mandavit. Die 11. Maii 1765.

Montis Politiani Juris Præcedentie.

1643. Ad dirimendas nonnullas controversias exortas inter capellanos Ecclesiæ cathedralis Montis Politiani ex una, & Sacerdotes inservientes Ecclesiæ S. Blasii extra moenia civitatis ex altera, partibus super associatione cadaverum ad Ecclesiam præfatam S. Blasii, illasque de communi partium consensu Reverendissimo Episcopo quoque approbante ad Sacrorum Rituum Congregationem pro decisione delatas, Eminentissimus, & Reverendissimus Dominus Cardinalis S. Angeli Ponens infrascriptum dubium proposuit, nempe: *An in occasione associandi corpus defuncti alijusque, qui fuerit de cura, & populo Ecclesiæ Cathedralis Politianæ ad Ecclesiam S. Blasii positam intra fines Ecclesiæ Parochialis S. Bartholomæi de Casello diocesis Politianæ, in qua associatione invitati fuerint capellani Ecclesiæ cathedralis absque interventu capituli, & invitati fuerint Presbyteri inservientes dicte Ecclesiæ S. Blasii, debeat præcedentia capellanis præfatæ cathedralis, vel potius Presbyteris ipsis inservientibus Ecclesiæ S. Blasii tamquam clero Ecclesiæ tumulantis?* Et Sacra Congregatio, habita prius ejusdem Reverendissimi Episcopi informatione, ad relationem præfati Eminentissimi, & Reverendissimi Domini Cardinalis Ponentis rescribendum censuit: *Negative ad primam partem, affirmative ad secundam; & ad mentem Emi. Ponentis.* Et mens est, quod Episcopus prohibeat capellanis Ecclesiæ cathedralis, ne, cum in publicis supplicationibus, sive defunctorum associationibus procedant absque inter-essentia illius capituli, alimut in brachiis deferant: indecens enim est, quod ipsi capellani, qui cum capitulo dumtaxat unum corpus faciunt, ab eodem corpore disjuncti, iis etiam utantur insignibus, quæ non membris, sed toti corpori conveniant. Et ita declaravit, ac servari mandavit. Die 20. Julii 1765.

Termlarum Assistentie.

1644. Exortis nonnullis controversiis inter Reverendissimum Episcopum Termlarum, ejusque Promotorem Fiscalem ex una, & Antonium de Antonolo Canonicum Pœnitentiarium, & Carolum Scrima pariter Canonicum Ecclesiæ cathedralis dicte civitatis ex altera partibus super assistentia præstanda Episcopo solemniter celebranti, iisque ad Sac. Rituum Congregationis judicium delatis, concordata fuerunt coram Eminentissimo, & Reverendissimo Domino Cardinali Albani Episcopo Sabinen Ponente sequentia dubia, nempe.

1. An, & qui ex dignitatibus, & canonicis cathedralis Ecclesiæ Termlarum teneantur in officio Diaconorum assistentiam præstare Episcopo solemniter celebranti, seu Divinis cum cappa interessenti? in casu &c.

2. An, & quando canonicus Pœnitentiarius ejusdem Ecclesiæ sit immunis a præstanda dicta assistentia Episcopo? in casu &c.

Et sacra eadem Congregatio, utraque parte scripto, & voce informante audita, visisque iuribus hinc inde deductis, ad relationem præfati Emi

Ponentis rescribendum censuit: *Ad 1. Assistentiam spectare ad Diaconos juxta Cærimoniale. Ad 2. Præsum in primo.* Et ita declaravit, ac servari mandavit. Die 21. Januarii 1766.

Adversus istam resolutionem ex parte Reverendissimi Episcopi, sive ejus Promotoris Fiscalis expetita, & obtenta nova audientia, cujus vigore reposita per eundem Eminentissimum Dominum Cardinalem Ponentem hujusmodi controversia super novo dubio, videlicet: *An sit standum, vel recedendum a decisis, in casu &c.* Sacra eadem Congregatio scripto pariter, & voce utraque parte hinc inde informante, iterum audita rescripsit: *In decisis, & amplius.* Et ita decrevit, ac servari mandavit. Die 12. Julii 1766.

Carthagine.

Cum Parochis oppidi Lorcæ diocesis Carthaginensis nonnulla occurrerint dubia circa Officium, & Missas defunctorum celebrandas diebus etiam impeditis, nec non circa modum incedendi in processionibus, aliisque sacris functionibus, ex parte eorundem Sac. Rituum Congregationi humillime supplicatum fuit, quatenus ea benigne declarare dignaretur. Dubia sunt sequentia:

1. An diebus non festis de præcepto, in quibus tamen recitatur Officium duplex secundæ classis, & diebus festis infra octavas privilegiatas, celebrari possit Officium mortuorum cum Missa festi currentis, ad implenda legata, quæ non sunt anniversaria, quæque a testatoribus relicta sunt sine præfixione dierum?

2. An diebus 3. 7. & 30. a depositione defuncti, in quibus occurrit officium duplex per annum, non tamen festis de præcepto, celebrari possint Officium, & Missa defunctorum? Et an prædicti dies numerari debeat a die obitus, vel a die depositionis?

3. An sustineri possit consuetudo, ut in processionibus, aliisque sacris functionibus, in quibus celebrans est indutus pluviali, & ejus ministri sunt induti dalmaticis, dicti ministri sive diaconi incedant in medio processionis unus post alium ante celebrantem, ad latera vero celebrantis adstant duo canonici, sive Parochi induti superpelliceo? seu potius ipsimet ministri dalmaticis induti, ultimo loco incedere debeant, unus ad dexteram alter ad sinistram celebrantis?

Et Sacra eadem Congregatio, audito prius voto unius ex Apostolicarum cærimoniarum magistris, ad relationem Eminent. & Reverend. Dom. Card. Galli Ponentis rescribendum censuit: *Ad 1. Negative, sed Missæ cantate de requiem a defunctis relicta sine præfixione dierum, debent celebrari diebus a Rubrica permixtis.* Ad 2. *Affirmative ad primam partem, dummodo sermo sit de Missa cantata; ad secundam partem, prædictos dies tertium, septimum, & trigésimum poste numerari a die obitus, sive a die sepulture juxta diversam Ecclesiæ consuetudinem.* Ad 3. *Negative ad primam partem, affirmative ad secundam.* Et ita declaravit. Die 23. Augusti 1766.

Laurentiana.

Exortis nonnullis controversiis inter capitulum, & canonicos Ecclesiæ collegiatæ sub titulo Sanctæ

ctæ Mariæ Virginis terræ Montis Cassiani ex una, & communitatem, seu magistratum dictæ terræ ex altera partibus super quibusdam præmientiis eidem magistratui functionibus Ecclesiasticis in habitu interessenti a dicto capitulo præstandis, aliisque differentiis in processionibus ab eodem capitulo aliquibus festivitibus Sanctorum peragi solitis, iis ad Sac. Rit. Congreg. iudicium delatis, concordata fuerunt coram Eminent. & Reverend. Domino Card. Ganganelli (deinde Clemente XIV.) Ponente, sequentia dubia.

1. An capitulum Ecclesiæ insignis collegiatæ terræ Montis Cassiani certioratum a magistratu de ejus interventu in habitu, & forma ad sacras functiones, teneatur denunciare eidem magistratui imminente celebrationem dictæ sacræ functionis? *Et quatenus affirmative.*

2. An dictum capitulum teneatur retinere Sacerdotem cotta indutum, ut adventum magistratui occurrat in janua majori Ecclesiæ, eumque aqua benedicta aspergat? in casu &c.

3. An eidem magistratui solemnibus interessenti teneatur dignitas, seu sacerdos celebrans, necnon Diaconus, & Subdiaconus eidem celebranti assistentes toties, quoties ad altare accedunt, vel ab eo discedunt, reverentiam, & salutationem per capitis inclinationem peragere? in casu &c.

4. An magistratus prædictus solemnibus interessens in distributionibus candelarum, cinerum, palmarum, & Sanctissimæ Eucharistiæ Sacramenti immediate post capitulum sit præferendus ceteris sacerdotibus, & clericis, qui non sunt de capitulo? in casu &c.

5. An sint dande benedictiones populo cum reliquiis Sanctorum, nempe s. Josephi, s. Cassiani, Sanctissimæ Crucis, & s. Emigilii in fine singularum processionum fieri solitarum cum dictis reliquiis a capitulo? in casu &c.

6. An processiones Sanctissimæ Crucis, & translationis almæ domus Lauretanæ sint ducendæ etiam extra mœnia Montis Cassiani juxta antiquum stylum: seu potius sint ducendæ juxta posteriorem brevioris ambitum? in casu &c.

Et Sac. eadem Congregatio, utraque parte scripto, & voce informante audita, visisque iuribus hinc inde deductis, ad relationem ejusdem Emin. & Reverend. D. Cardinalis Ponentis rescribendum censuit: *Ad 1. Affirmative. Ad 2. Sacerdos cotta indutus adventum magistratum aqua benedicta aspergat. Ad 3. In primo accessu ad altare, & ultimo recessu ab eodem tantum. Ad 4. Negative. Ad 5. Servetur solitum. Ad 6. Affirmative ad primam partem, negative ad secundam, & amplius.* Et ita declaravit, ac servari mandavit. Die 16. Decembris 1766.

Sancti Miniatis.

1647 Ad dirimendas nonnullas contentiones super celebratione festivitatis S. Antonii Patavini exortas inter Patres minores conventuales civitatis S. Miniatis ex una, & Patres ordinis Prædicatorum conventus S. Jacobi dictæ civitatis, ac Paschalem de Martinis, aliosque præsidēs prædictæ civitatis, & itis ex altera partibus, illasque ad Sac. Rituum Congreg. pro decisione delatas, Eminentiss. &

Reverend. D. Cardinalis Marcus Antonius Columna Ponens infrascripta dubia, unica tantum parte comparente, proposuit, nempe:

1. An festum S. Antonii Patavini in civitate S. Miniatis, cum recitatione orationis panegyricæ, cum processione cum statua ejusdem Sancti, ac cum subsequenti novena, seu tredicina, & cum aliis solemnitatibus pompis ab antiquo tempore per PP. minores Conventuales in eorum Ecclesia hactenus celebratum, liceat nunc illud introducere, & celebrare in Ecclesia Sancti Jacobi PP. Prædicatorum? *Et quatenus affirmative.*

2. An liceat in eadem Ecclesia S. Jacobi exponere tabulam pictam cum imagine S. Antonii in habitu fratrum Capuccinorum, vel fratrum Observantium? *Et quatenus affirmative.*

3. An liceat prædibentibus hujusmodi modernæ festivitatis quæstuationem facere, & eleemosynam colligere sive intus, vel extra Ecclesiam, aut per civitatem, & territorium, nomine, & in honorem S. Antonii? in casu &c.

Et Sac. eadem Congregatio habitis prius hac super re geminis Reverend. Episcopi informationibus, unicaque tantum parte scripto, & voce informante audita, cum aliis contradictores respuerint sua præstata jura deducere, visisque partis informati deductis iuribus, ad relationem ejusdem Emin. & Reverend. D. Cardinalis Ponentis rescribendum censuit: *Ad 1. Negative, & serventur decreta curiæ Episcopalis S. Miniatis. Ad 2. & 3. Provisum in primo.* Et ita declaravit, ac servari mandavit. Die 21. Februarii 1767.

Rapollen.

Delatis ad Sac. Rituum Congregationem a c. 1648 pitulo, canonicis, & portionariis Ecclesiæ cathedralis Rapollensis nonnullis controversiis adversus Presbyteros parochialis Ecclesiæ Arinigri ejusdem diocesis super asserta erectione dictæ Ecclesiæ in collegiatam auctoritate ordinaria cum creatione dignitatum, & canonicorum, necnon usu insignium pro iisdem dignitatibus, & canonicis, quorum investitura permissu Episcopi a Vicario generali obtinuerunt; Emin. & Reverend. D. Cardinalis Columna causæ Ponens super iisdem, infrascripta dubia coram se concordata decidenda proposuit, nempe:

1. An erectio parochialis Ecclesiæ Arinigri in collegiatam sustineatur? in casu &c. *Et quatenus affirmative;*

2. An pariter sustineatur erectio portionum dictæ Ecclesiæ in Archipresbyteratum, primiceriatum, thesaurariatum, cantorum, & canonicatum respective? in casu &c. *Et quatenus affirmative.*

3. An, & quæ sacra insignia obtentoribus dictarum dignitatum, & canonicatum in ecclesiasticis functionibus sint permittenda? in casu &c. *Et quatenus negative ad omnia.*

4. An, & sub qua poena Presbyteris participantibus dictæ Ecclesiæ Arinigri prohibendum sit tam nuncupatio ejusdem Ecclesiæ cum titulo collegiatæ, quam usurpatio nominis dictarum dignitatum, & canonicatum, necnon delatio insignium? in casu &c.

Et Sac. eadem Congregatio, habita prius Ordinarii informatione, visisque tantum iuribus capituli, canonicorum, & portionarium ejusdem Ecclesiæ cathedralis, eorumque procuratore, scripto & voce informante audito, cum pars adversa pluries citata minime comparuerit, ad relationem præfati Eminent. & Reverend. D. Cardinalis Ponentis rescribendum censuit: Ad 1. *Negative*. Ad 2. & 3. *Provisum in primo*. Ad 4. *Arbitrio Ordinarii*. Et ita declaravit, ac servari mandavit. Die 4. Julii 1767.

Arminen. Præminentiarum.

1649 Relata in Sac. Rit. Congregat. per Eñm, & Rñm D. Cardinalem Ghisium ejusdem S. Cong. Præf. Ponentem caussa *Arminen. Præminentiarum* inter Archipresbyterum Joannem Paulum Jovanardi ex una, & Franciscum Bartolucci, Carolum Antonium Pecci, & Nicolaum Cossium ex altera partibus infrascripta dubia inter easdem partes concordata, idem Eminent. Ponens decidenda proposuit, nempe:

1. An in plebanatu Ss. Viti, & Modesti reperiatur congregatio aliqua composita ex rectoribus Ecclesiarum s. Justinæ, s. Martini in Ripa rupta, s. Mariæ Magdalene de Cellis, ceterarumque Ecclesiarum in predicto plebanatu existentium?

2. An Ecclesia Archipresbyteralis Ss. Viti, & Modesti sit caput ejusdem Congregationis?

3. An constet de matricitate impropria Ecclesiæ Archipresbyteralis Ss. Viti, & Modesti?

4. An Archipresbytero Ss. Viti, & Modesti competat jus peragendi processionem die festo Ssmi Corporis Christi private ad parochos s. Justinæ, s. Martini ad Ripam ruptam, s. Mariæ Magdalene de Cellis, aliosque parochos plebanatus.

5. An parochi plebanatus teneantur eadem die interesse eidem processioni?

6. An iidem parochi teneantur Sabbato Sancto interesse fontis renovationi in Ecclesia Ss. Viti, & Modesti?

7. An, & pro quibus functionibus cum uno, vel pluribus sacerdotibus celebrandis in respectuvis Ecclesiis parochialibus plebanatus invitari debeat Archipresbyter Ss. Viti, & Modesti?

8. An idem Archipresbyter Ss. Viti, & Modesti in omnibus festis, functionibusque, ut supra, celebrandis in Ecclesiis parochialibus plebanatus, debeat private quoad parochum Ecclesiæ vespere, & Missam solemniter canere, aliasque functiones peragere, seu potius ad libitum rectorum earumdem Ecclesiarum?

9. An in cadaverum associationibus ad parochiales Ecclesias s. Justinæ, s. Martini in Ripa rupta, & s. Mariæ Magdalene de Cellis, aliasque Ecclesiis plebanatus peragendis, cum interventu parochi proprii, atque unius, vel plurium Sacerdotum plebanatus, Archipresbyter Ss. Viti, & Modesti omnibus præcedere debeat, etiam parochi proprio?

10. An in functionibus, atque exequiis in iisdem Ecclesiis plebanatus celebrandis, & peragendis, ut supra, ad Archipresbyterum Ss. Viti, & Modesti spectet Missam solemnem celebrare, fun-

ctionesque agere, atque in omnibus quoad parochum, aliosque sacerdotes plebanatus præcedere, & præminentiam habere? in casu &c.

Et Sacra Congregatio, utraque parte scripto, & voce informante audita, visisque iuribus hinc inde deductis, ad relationem præfati Eminent. Ponentis rescribendum censuit. Ad 1. & 2. *Negative*, & amplius. Ad 3. *Constat de majoritate tantum*. Ad 4. *Servetur solum*, & amplius. Ad 5. *Ut ad proximum*. Ad 6. *Affirmative*, & amplius. Ad 7. *Arbitrio parochorum*. Ad 8. *Negative ad primam partem, affirmative ad secundam*, & amplius. Ad 9. *Negative*, & amplius. Ad 10. *Negative*, & amplius. Et ita declaravit, ac servari mandavit, Die 17. Maii 1768.

Adversus istam resolutionem ex parte Sacerdotis Johannis Pauli Jovanardi Archipresbyteri Ecclesiæ plebanæ Ss. Viti, & Modesti expetita, & obtentata nova audientia, ejus vigore reposita per Eminent. & Reverend. D. Cardinalem Marfiscum Ponentem deputatum loco cl. mem. Cardini Chisii jam defuncti hujusmodi controversia super novo dubio: *An sit standum, vel recedendum a decisis*, in casu &c. Sacra eadem Congregatio scripto pariter, & voce super iisdem repositis dubiis informante (parte) iterum audita, ad relationem ejusdem Eminent. Ponentis rescripsit. Ad 1. & 2. *Iterum proponatur*. Ad 3. *Prævio recessu a decisis, affirmative*. Ad 4. & 5. *In decisis*, & amplius. Ad 6. *In decisis*, & amplius. Ad 7. *Prævio recessu a decisis, affirmative ad formam constitutionum synodali*. Ad 8. *In decisis*, & amplius. Ad 9. *In decisis*, & amplius. Ad 10. *In decisis quoad Parochum*, & amplius. *In reliquis serventur constitutiones synodales cl. mem. Davie, & Massee*. Et ita decrevit, ac servari mandavit. Die 15. Julii 1775.

Ordinis Minorum S. Francisci Capuccinorum.

Cum Sac. Rit. Congr. die 21. Januarii anni 1741. ad instantiam PP. Conventualium adprobaverit rubricam, qua præcipitur recitatio symboli in festis translationum s. Francisci de Assisio, & s. Bonaventuræ Ecclesiæ doctoris, P. Fr. Erhardus Padkerspurgensis procurator generalis capuccinorum eidem Sac. Congregationi humillime supplicavit, quatenus declarare dignaretur: *An universis etiam ordo Capuccinorum, qui præfata festa sub eodem titulo, ritu, & solemnitate celebrat, sub eadem rubrica comprehendatur?* Et Sacra Congregatio, referente Eminent. & Reverend. Card. Ganganelli (deinde Clemente XIV.) Ponente, rescribendum censuit: *Servandam esse etiam a patribus Capuccinis rubricam ad instar PP. Conventualium*. Die 27. Augusti 1768.

Mechoacanen.

Relatis in Congregatione Sacrorum Rituum sub infrascripta die habita per Eminent. & Reverend. D. Cardinalem S. Angeli huillimis precibus Patrum Congregationis Oratorii S. Philippi Nerii erectæ in villa s. Michaelis Mechoacanen. diocesis in America, sæc nova Hispania Ss. D. N. Clementi Papæ XIII. porrectis, & a Sanctitate sua eidem Sacræ Rituum Congregationi remissis, quibus oc-

caione supplicationum, quæ ordinariæ infra annum, seu extraordinariæ, aliqua urgente causa, in eadem villa peraguntur, declarari petierunt sequentia tria infrascripta dubia, nempe:

1. An dicti Patres teneantur intervenire sacris supplicationibus, quæ fiunt ordinariæ infra annum, vel extraordinariæ aliqua urgente causa?

2. An casu, quo teneantur intervenire, vel invitati sponte interveniant pro populi edificatione, incedere debeant veste nigra cum pileo aperto, vel potius cum superpelliceo, & birreto?

3. An si interveniunt prædictis supplicationibus, debeant præcedere regularibus, vel potius eis præcedentiam concedere?

Et Sac. eadem Congreg. audita relatione præfati Eminent. & Reverend. D. Cardinalis Sancti Angeli Ponentis, cui hæc eadem ipsa dubia examinanda commiserat, rescribendum censuit: *Ad 1. Affirmative. Ad 2. Negative ad primam partem, affirmative ad secundam. Ad 3. affirmative ad primam partem, negative ad secundam.* Et ita declaravit, ac servari mandavit. Die 21. Januarii 1769.

Ordinis Minorum de Obsco.

1651 Inter alia dubia, quæ a P. Fr. Antonio a Campobasso Procuratore generali ordinis Minorum sancti Francisci de observantia Sac. Rit. Congreg. declaranda proposita fuerunt, ab eadem Sacra Congreg. declaratum fuit etiam sequens, nempe: *An dicti religiosi præter officia patroni principalis loci, & titularis Ecclesie cathedralis (ad quæ recitanda ipsos teneri jam declaratum est) possint uti Calendario diocesano, quoad reliqua officia, quæ in cathedrali, vel civitate, vel diocesi respective recitantur?* Et eadem S. R. C. ad relationem Emin. & Reverend. D. Cardinalis de Alteris ad prædictum dubium respondit: *Regulares non posse uti Calendario diocesano; sed tantum teneri ad recitationem officii proprii patroni principalis, ac titularis Ecclesie cathedralis, necnon protectoris civitatis.* Die 20. Martii 1683. Et ita declaravit, ac servari mandavit. Die 15. Julii 1769.

Turritana.

1652 Relatis per Eminent. & Reverend. Dominum Cardinalem a Lanceis in Congregatione Sacrorum Rituum humillimis precibus Reverend. Archiepiscopi Turritani pro declaratione infrascriptorum dubiorum circa reformationem Calendarii suæ civitatis, & diocesis enixe supplicatis, nempe:

1. An abroganda sint officia martyrum Turritanorum baptizatorum? in casu &c.

2. An concedendum sit officium de communi plurimorum martyrum semel in anno recitandum ab Ordinario designanda in honorem Sanctorum martyrum Turritanorum?

3. An concedendum sit officium de communi sub ritu duplici in prædictis decem diebus in honorem Sanctorum in superiori elenco descriptorum, scilicet Ephesii, Justinæ &c.

4. An festum S. Jacobi Apostoli a ritu duplici primæ classis cum octava reducendum sit ad ritum secundæ classis sine octava, prout inscribitur in Breviario Romano die 25. Julii, & an abrogandum pariter sit festum translationis ejusdem Apostoli, quod celebratur die 30. Decembris.

FERRARIS TOM. IX.

Sacra eadem Congregatio, audito prius super præfatis dubiis voto unius ex Apostolicarum camerarum magistris, rescribendum censuit. *Ad 1. Affirmative. Ad 2. Pro gratia juxta votum. Ad 3. Pro gratia juxta ritum altarium Ecclesiarum Sardinie. Ad 4. Affirmative quoad utramque partem.* Et ita declaravit, ac servari mandavit. Die 12. Septembris 1769.

Paderbonen. Præcedentie.

Ad definiendas nonnullas controversias exortas 1654 inter Promotorem fiscale curiæ Episcopalis Paderbonensis, capitulum Ecclesie cathedralis, & clerum ejusdem civitatis ex una, & P. Abbatem, & monachos s. Benedicti monasterii de Abdingoff ex altera partibus, super jure præcedendi in publicis processionibus, illasque ad Sac. Rit. Congreg. delatas, Eminent. & Reverend. Dom. Card. Andreas Corsini Ponens, infrascripta dubia inter partes concordata decidenda proposuit:

1. An Abbati, & monachis monasterii Abdingoffensis debeat futuris temporibus præcedentia in processione s. Liborii super capitulum Ecclesie cathedralis, & universum clerum secularem Paderbonensem, tam præsentem, quam absente Episcopo? in casu &c.

2. An Abbas, & monachi prædicti intervenire debeant aliis publicis processionibus tam ordinariis, quam extraordinariis; & quatenus affirmative;

3. An etiam in dictis processionibus debeat Abbati & monachis præcedentia supra capitulum cathedralis Ecclesie, & universum clerum secularem, tam præsentem, quam absente Episcopo?

Et eadem S. Congreg. utraque parte scripto, & voce informante prius audita, visisque juribus hinc inde deductis, ad relationem ejusdem Emin. & Reverend. D. Card. Ponentis, rescribendum censuit: *Ad 1. Negative. Ad 2. Affirmative. Ad 3. Negative.* Et ita declaravit, ac servari mandavit. Die 7. Aprilis 1770.

Adversus istam resolutionem ex parte P. Abbatibus, & monachorum dicti monasterii expetita, & obtenta nova audientia, cujus vigore reposita per eundem Eminent. Dom. Cardinalem Ponentem hujusmodi controversia super novo dubio, videlicet: *An sit standum, vel recedendum a decisio in casu &c.* Sac. eadem Congreg., scripto pariter & voce utraque parte hinc inde informante iterum audita, & ex noviter deductis, rescripsit: *In decisio, & amplius.* Et ita decrevit, ac servari mandavit. Die 22. Decembris 1770.

Bossanen.

Pro parte D. Joannis Baptistæ Quasina moder 1655 ni Episcopi Bossanensis in Sardinia humillime expositum fuit Sac. Rituum Congreg. quod plura Sanctorum officia in sua diocesi indiscriminatim recitantur, de quibus an legitime fiat, valde se dubitare fatetur, quare nedum propriæ, verum etiam ut aliorum consulat conscientie infrascripta dubia respicientia reformationem Calendarii prædictæ suæ diocesis ab eadem Sac. Rit. Congregatione petiti declarari, nempe:

1. An, & quæ officia pro regnis Hispaniarum

T

con-

concessa, & in Calendario Bosanensi inserta, recitari, vel expungi debeant?

2. Quoniam sub ritu recitari debeant prædicta officia regnis Hispanis indulta, & in Bosanensi Calendario retinenda?

3. An ratione sacrorum corporum, vel insignium reliquiarum, quæ asservantur in cathedrali, vel in alia diocesi Ecclesia, fieri possit officium in tota diocesi, vel tantum in ea Ecclesia, in qua prædictæ reliquæ asservantur?

4. An, & ubi recitari possint officia S. Flaviani martyris, ac S. Eugenæ virginis, & martyris, ratione reliquiarum in cathedrali existentium?

5. An in eadem diocesi recitari possint officia Sanctæ Emilianæ martyris, & Sancti Emilianii medici martyris, quorum reliquæ in cathedrali asservantur?

6. An liceat celebrare officium, & Missam reversionis Magorum die prima Martii, prout in die Epiphaniæ, vel saltem locus sit emendationi huiusmodi officii, & translationem in alium aptiorem diem?

7. An in dicta civitate, & diocesi liceat die 25. Octobris recitare officium Ss. Gavini, Prothi, & Januarii martyrum Turritanorum, & Patronorum aequè principalium provincie Turritanæ, sub ritu duplicis primæ classis cum octava, & officium eorum inventionis sub ritu duplicis minoris, Dominica secunda post Pascha?

8. An in civitate, & diocesi Bosanensi continuari possit recitatio officii sub ritu duplicis majoris S. Rochi, qui colitur ut patronus minus principalis?

9. An in prædicta diocesi recitari liceat officium de Sancto Juliano Episcopo, & confessore Hispano die 28. Januarii sub ritu duplicis secundæ classis cum octava, & commemorationis ejusdem Sancti sub ritu duplicis minoris die quinta Septembris?

10. Cum ab Ecclesia s. Petri olim cathedrali, & adhuc stante, jus cathedralitatis ad aliam Ecclesiam nuper edificatam fuerit legitime translatum, an officium dedicationis præfatæ veteris cathedralis recitandum sit per totam diocesim, vel saltem a clero eidem Ecclesiæ addicto?

11. An possit continuari recitatio officiorum Ss. martyrum Turritanorum, Sabini, & Crispoli die 30. Maii, necnon S. Crescentiani die 31. ejusdem mensis, sub ritu duplici?

12. An concedendum sit indultum recitandi officium de Sanctis Sardinie naturalibus?

Et Sacra eadem Congregatio, auditio prius voto unius ex Apostolicarum ceremoniarum magistris, ad relationem Eminent. & Reverend. Dom. Cardinalis Boschi Ponentis, respondendum censuit: *Ad 1. Ex officii regnorum Hispanie retinenda esse ea, quæ in Breviario Romano adscripta inventuntur, & insuper officia expectationis Domine Nostræ Sancti Ildesoni Episcopi, & confessoris, triumphi S. Crucis, & si quod aliud certo constat ab Apostolica Sede pro universis Catholicis Regis dominis ante annum 1720. fuisse concessum, & ante annum 1722. in diocesi Bosanensi fuisse usitatum. Ad se-*

cundum. Officium Triumphi S. Crucis, & expectationis B. M. V. recitandum esse sub ritu duplicis majoris, officium S. Ildesoni sub ritu duplicis minoris, alia vero sub eo ritu, quo eadem. vel similia officia in Breviario Romano præscribuntur. Ad tertium. Quoad officia ratione reliquiarum, serventur omnino decreta sub Urbano VIII. die 8. Aprilis 1628. edita, & in Breviario Romano præfixa. Ad 4. & 5. Affirmative, sed in cathedrali tantum. Ad 6. Negative. Ad 7. Affirmative quoad officium 25. Octobris tantum. Ad 8. Posse continuari. Ad 9. Prævisum in primo, & respective in secundo, & quoad festum secundarium, in septimo. Ad 10. Negative ad primam, affirmative ad secundam. Ad 9. Pro gratia continuationis. Ad 12. Pro gratia. Et ita declaravit, & in præfata diocesi Bosanen. servari mandavit. Die 23. Martii 1771.

Ordinis Eremit. Escalceat. S. August. Provincie Mediol.

Cum P. Editori Calendarii ordinis Eremitarum, 1666 Discalceatorum S. Augustini provincie Mediolanensis nonnulla occurrerint dubia in Calendarii constructione, Sac. Rit. Congreg. humillime supplicavit, quatenus ea benigne resolvere dignaretur. Dubia sunt sequentia.

1. Cum a decreto fel. record. Clementis Papæ XIII. de die 16. Septembris 1767. elevatum fuerit officium s. Camilli de Lellis confessoris de ritu semiduplici ad ritum duplicem in die 18. Julii recitandum ab omnibus Christifidelibus tam secularibus, quam regularibus, qui ad horas canonicas tenentur: quæritur, an etiam in illis peculiaribus ditionibus, ubi idem officium s. Camilli fuit alias concessum sub eodem ritu duplici pro die 15. ejusdem mensis, in qua prædictus Sanctus e vita decessit, sit varianda dies, & de die 15. Julii sit etiam in dictis ditionibus præfatum officium perpetuo transferendum ad diem 18. Julii noviter assignatum pro Ecclesia universali?

2. De annis 1734. 1745. & 1751. concurrerunt secundæ Vesperæ solemnitatibus S. P. Augustini cum festo B. M. V. de Consolatione, quod celebratur Dominica infra octavam ejusdem S. Patris, ambæ solemnitates in toto ordine Augustiniano sunt sub ritu duplicis primæ classis; quæstio orta tunc fuit, cuinam ex prædictis solemnitatibus essent integræ Vesperæ concedendæ, num solemnitati S. P. Augustini, uti Patris, & Patroni principalis totius ordinis, cui opinioni favet etiam rubrica Breviarii Augustiniani anno 1751. editi, an vero festo B. M. V. de Consolatione, eo quod rubrica generales festa B. M. V. præferri volunt omnibus Sanctorum festis æqualis ritus: Ut ergo in posterum tollantur de medio hinc inde opiniones in dicta Vesperarum concurrentia supplicatur S. R. C. pro opportuna declaratione, cuinam, eveniente casu, sicut eveniet de anno 1773. sint integræ vespere concedendæ?

3. Cum pluribus in locis sit a Sacra Rituum Congregatione concessum Officium Sacratissimi Cordis Jesu sub ritu duplicis majoris in feria sexta post octavam Corporis Christi recitandum; cumque secundæ Vesperæ octavæ Corporis Christi concurrant cum

etiam primis Vesperis Officii Sacratissimi Cordis Jesu, dubitatur, cumque ex duobus festis sint integræ Vesperæ concedendæ; aliqui opinantur dimidiandas esse, cum sint festa æqualis ritus, ac dignitatis; alii integras concedendas octavæ Corporis Christi, cum agatur de festo solemniori, & Officio Cordis Jesu commemorationem tantum; alii demum sic integras esse octavæ Corporis Christi concedendas secundas Vesperas, ut de sequenti festo Cordis Jesu neque fiat commemoratio, cum ambo sint festa ejusdem Jesu Christi. Humillime ergo supplicatur S.R.C. ut declare dignetur, quid agendum in dictarum Vesperarum concurrentia, & supplicatur etiam declarare, quinam color sit adhibendus in Missa Cordis Jesu, albusne, vel rubeus?

4. In Missa Officii commemorationis omnium Sanctorum, quorum reliquiæ in propriis Ecclesiis asservantur, aliquibus congregationibus concessi, quæritur, quo colore uti debeat, albo-ne, vel rubeo?

Et Sacra eadem Congregatio, audito prius voto unius ex Apostolicarum ceremoniarum magistris, ad relationem Emi, & Rmi D. Cardinalis Alexandri Albani Ponentis, respondendum censuit: *Ad 1. Officium esse recitandum, prout in Ecclesia universalis, die nempe 18. Iulii. Ad 2. Integras vespere recitandas esse de festo B. M. V. de consolatione cum commemoratione S. Augustini. Ad 3. Integras vespere recitandas esse diei octavæ Corporis Christi absque commemoratione Sanctissimi Cordis Jesu, & utendum colore albo. Ad 4. Adhibendum esse colorem rubrum. Et ita declaravit. Die 17. Augusti 1771. Hydruntina Præminentiarum.*

1657 Exortis inter Paulinum Agostinelli Archidiaconum Ecclesiæ metropolitane Hydruntine ex una, & Canonicos dicte Ecclesiæ metropolitane, & litis ex altera partibus controversiis super præminentis, & iuribus, quæ in prædicta fuit Ecclesia pro sacris divinisque peragendis, nec non ecclesiasticis muniis obeundis; illisque ad Sac. Ritum Congregationem delatis, infrascripta dubia coram Emo, & Rmo Domino Cardinali Nigronio Ponente concordata proposita fuerunt, nempe:

1. An constet Archidiaconum Ecclesiæ cathedralis Hydruntinæ esse primam, & unicam dignitatem, cui annexa sit dignitas cantoratus? in casu &c. Et quatenus affirmative.

2. An, & ad quem pertineat conficere tabellam horariam pro divino Officio celebrando, aliisque explendis functionibus ecclesiasticis? in casu &c.

3. An, & quomodo ad prædictum Archidiaconum pertineat conficere alteram tabellam designativam eorum, qui debent canere Evangelium, & Epistolam? in casu.

4. An tertia tabella designativa aliarum functionum explendarum in solemnibus confici debeat per Archidiaconum, & an in ea comprehendi valeant canonici? in casu &c.

5. An, & quomodo in casu negligentie Archidiaconus possit in tabellis prædictis statuere poenam unius libræ ceræ alibi in Diaconis, & Subdiaconis præter obolos quinque pro stipendio eorum, qui deficientium vices supplent? in casu &c.

6. An Archidiaconus tunc possit suspensionem

imponere tam adversus Ecclesiasticos in servitio Ecclesiæ deficientes, quam etiam contra Magistrum ceremoniarum, qui eorum notulam fideliter non exhibet? in casu &c.

7. An pertineat ad Archidiaconum, sive potius ad Præfectum chori corrigere defectus, qui committuntur in choro, & prohibere, ne ibi deferantur chirothecæ, legantur libri, epistolæ &c., & valeat inobedientes privare distributionibus quotidianis? in casu &c.

8. An Archidiaconus valeat suis propriis sumptibus deputare in vicecantorem unum ex canonicis, vel Mansionarii adstrictis servitio chori, sive potius alium choro non addictum? in casu &c.

9. An absente, vel impedito Archiepiscopo, functiones ab eo peragendæ competant Archidiacono, & quæ sint eadem functiones? in casu &c.

10. An Archidiaconus cogi possit sub poenis arbitrio Archiepiscopi ad peragendas easdem functiones, & ad celebrandum solemniter in festis secundæ classis descriptis in libro secundo Ceremonialis cap. 34.

11. An, & cui competat delatio Sanctissimi Sacramenti in die octava Sanctissimi Corporis Christi? in casu &c.

12. An Archidiacono solemniter celebranti teneantur in munere Diaconi, & Subdiaconi inservire duo canonici, sive potius duo Presbyteri? in casu &c.

13. An Archidiaconus assistens uti Presbyter Archiepiscopo Missam, vel Vesperas solemniter celebranti, aut eisdem assistenti, sedere debeat super throno prope Archiepiscopum, seu in planitie Ecclesiæ, vel alio in loco? in casu &c.

14. An idem Archidiaconus tunc Archiepiscopo elevare debeat librum Evangeliorum, & Pontificale? in casu &c.

15. An Archiepiscopo solemniter celebrante, Archidiaconus in prædicta figura Presbyteri assistentis præferri debeat in thurificatione Canonici pro Diacono, & Subdiacono eidem Archiepiscopo inservientibus? in casu &c.

16. An eadem thurificationis prælatio debita sit Archidiacono, quoties in habitu choralis assistit cum duobus Canonicis Archiepiscopo cum cappa assistenti Missæ, vel Vesperis, quæ per Canonicum hebdomadarii celebrantur? in casu &c.

17. An, & cui competat dare signum pro inchoando Divino Officio, & pro discessu a choro post ejus terminationem? in casu &c.

18. An in principio Matutini, & aliarum Horarum prædictus Archidiaconus, seu potius Canonicus hebdomadarius valeat, & debeat intimare, *Pater noster; Deus in adjutorium &c.* Ad primam dicere, *Dies, & actus nostris; Dominus nos benedicat,* & similia? in casu &c.

19. An occurrente aliqua necessitate, exeuntes a choro debeant petere veniam ab Archidiacono, sive potius a Canonico punctatore, seu a chori præfecto sub poena punctaturæ? in casu &c.

20. An, & a quo debeant Canonici petere veniam, quoties nolint intervenire in concionibus Quadragesimæ, & Adventus, aut velint ab his discedere; & an, non petita venia, punctari possint? in casu &c.

21. An in Divinis Officiis prima sedes in choro competat Archidiacono habitu choralis induto, sive Canonico hebdomadario, etiam sacris vestibus parato? in casu &c.

22. An invitato capitulo per Magistratum civitatis ad canendam Missam, vel *Te Deum* pro Rege, functio peragi debeat per Archidiaconum, sive potius per canonicum syndacum capituli, sive per aliquem ex ejus auditoribus, & a quo designanda sit hora talis functionis? in casu &c.

23. An in presbyterio, & in aula capitulari Archidiacono debeat sedes distincta ornatio, seu magis elevata?

24. An Archidiacono Missam celebranti tribui debeat paramenta pretiosiora iis, quibus utuntur canonici tam in Missis solemnibus, quam in privatis? in casu &c.

25. An in festo Purificationis Beate M. V. Archidiacono debeat candela majoris ponderis? in casu &c.

26. An Archidiaconus habeat jus convocandi capitulum pro illius negotiis, quodcumque capitulum expedire ei visum fuerit, atque ei coadjuvato presidendi; sive potius idem jus convocandi, & presidendi competat Syndico, aut alteri ex auditoribus? in casu &c.

27. An congregato capitulo, ad Archidiaconum pertineat dicere orationes consuetas in principio, & fine capituli, sive potius id spectet ad Syndicum, seu ad alterum ex auditoribus? in casu &c.

28. An convocato capitulo ab Archidiacono, sive ab alio, cui competit, possint punctari tum canonici, tum mansionarii absque legitimo impedimento ei non interessantes? in casu &c.

29. An capitulares ab aula capitulari discedere cupientes, non terminato capitulo, sub poena punctationis veniam petere debeat ab Archidiacono, sive a Syndico, aut altero ex auditoribus, ut supra, in casu &c.

30. An Archidiaconus debeat habere unam ex clavibus archivi capituli? in casu &c.

31. An sigillum capituli retineri debeat per illum Syndicum, aut alterum ex auditoribus; sive potius per Archidiaconum? in casu &c.

32. An canonici ad effectum adeundi proprios stallos, vel ab illis discedendi, progredi, & recedere valeant a parte superiore chori, in qua adest sedes Archidiaconi, vel potius progredi, & recedere a parte inferiori? in casu &c.

Et Sacra Congregatio utraque parte scripto, & voce informante audita, visisque iuribus hinc inde deductis, ad relationem ejusdem Effic. Ponentis, rescribendum censuit: *Ad 1. Affirmative in omnibus, & amplius. Ad 2. Spectare ad Archidiaconum vel Cantorem. Ad 3. Affirmative, auctoritate Archiepiscopi, & juxta solitum. Ad 4. & 5. Ut ad proximum. Ad 6. Negative, nisi de speciali mandato Archiepiscopi, & amplius. Ad 7. Negative, sed spectare ad Prefectum chori, & quoad privationem distributionum pertinere ad Archiepiscopum, & amplius. Ad 8. Affirmative quoad utramque partem arbitrio Archidiaconi. Ad 9. Affirmative juxta numerum solemnitatum prescriptarum in Ceremoniali Episcoporum, & amplius. Ad 10. Dilata. Ad 11.*

Provisum per resolutionem anni 1714. & amplius. Ad 12. Servetur solitum, & amplius. Ad 13. Affirmative ad primam partem, negative ad secundam, & amplius. Ad 14. Servetur Ceremoniale, & amplius. Ad 15. Affirmative, & amplius. Ad 16. Affirmative, & amplius. Ad 17. Dilata. Ad 18. Dilata. Ad 19. Negative ad primam partem, affirmative ad secundam, & amplius. Ad 20. Dilata. Ad 21. Negative ad primam partem, affirmative ad secundam, & amplius. Ad 22. Omnia spectare ad Archidiaconum, & amplius. Ad 23. Negative, & amplius. Ad 24. Negative, & amplius. Ad 25. Affirmative juxta solitum, & amplius. Ad 26. Servetur solitum, & amplius. Ad 27. Ut ad proximum. Ad 28. Dilata. Ad 29. Dilata. Ad 30. Servetur solitum, & amplius. Ad 31. Ut ad proximum. Ad 32. Canonici in accedendo, & recedendo progredi, & recedere valeant per partem proximiorum stallis, & amplius. Et ita declaravit, ac servari mandavit. Die 7. Decembris 1771.

Adversus istam resolutionem ex parte Pauli Agostinelli Archidiaconi dictæ Ecclesiæ metropolitane, expetita nova audientia super dubiis 12. & 21. necnon super dubio secundo ex parte Promotoris fiscalis Curie Episcopalis pariter expetita, cujus vigore reposita per eundem Eminentissimum, & Reverendissimum Dominum Cardinalem Nigrinum Pontentem hujusmodi causa tam super dicta nova audientia, quam super sex dubiis non resolutis; Sacra eadem Congregatio, scripto & voce utraque parte itidem informante audita, & noviter deductis rescribendum censuit: *Ad 10. Deuter Decretum, ut in Cremen. Functionem die 8. Junii 1709. & amplius. Ad 17. Spectare ad Archidiaconum, & amplius. Ad 18. Spectare ad Hebdomadarium, & amplius. Ad 20. A Prefecto chori, & amplius. Ad 28. Affirmative, & amplius. Ad 29. Servetur solitum. Ad 12. & 21. Nihil de nova audientia, & amplius. Ad 2. In decis, salvo jure Archiepiscopi, & amplius. Et ita declaravit, ac servari mandavit.*

Meliten Genuflexionis.

Ad dirimendas nonnullas obortas controversias inter Promotorem fiscalem Curie Episcopalis Melitensis, & capitula, & Canonicos Ecclesiarum collegiatarum S. Pauli oppidi Vallette, & S. Helme Imperatricis Bircihircarie diocesis predictæ suæ genuflexione facienda Episcopo quoad Canonicos predictos, Eminentissimus, & Reverendissimus Dominus Cardinalis Boschi Ponens, infrascripta dubia inter partes concordata, Sacrorum Rituum Congregationi decidenda proposuit, nempe:

1. An in functionibus, aliisque in casibus, in quibus Episcopus privatim adstat, & pontificaliter non indutus, Dignitates, & Canonici insignis Ecclesiæ collegiatae S. Pauli ante ipsum transeunt, debeant eidem genuflectere, seu tantum caput, & humeros profunde inclinare? in casu &c.

2. An Dignitates, & Canonici S. Helme Imperatricis Collegiatae Bircihircarie in functionibus Ecclesiasticis, quoties transeunt ante Episcopum, debeant eidem Episcopo genuflectere, vel tantum caput & humeros profunde inclinare? in casu &c.

Et Sacra eadem Congregatio, utraque parte

scripto, & voce informante audita, visisque juribus hinc inde deductis, ad relationem ejusdem Eminentissimi Ponentis, rescribendum censuit: *Ad 1. Providebitur in casibus particularibus. Ad 2. Affirmative ad primam partem, negative ad secundam, & amplius.* Et ita decrevit, ac servari mandavit. Die 16. Maii 1772.

Mox autem Capitulum, & Canonici Ecclesiae collegiatae S. Pauli oppidi Valettæ, & Promotor fiscalis Curiae Episcopalis diocesis infrascripta dubia, Ponente supra laudato Eminentissimo Boschi, Sac. Rit. Congregationi decidenda exhibuerunt, nempe:

1. An occasione processionis, quæ fieri solet in die festo s. Gregorii, prædicti Canonici transeuntes ante Episcopum, debeant eidem Episcopo genuflectere? in casu &c.

2. An suspensio ab Episcopo indicta sustineatur? in casu &c. Et Sacra eadem Congregatio, utraque parte, scripto & voce informante audita, visisque juribus hinc inde deductis, ad relationem ejusdem Eminentissimi Ponentis rescribendum censuit: *Ad 1. & 2. Negative, & amplius.* Et ita decrevit, ac servari mandavit. Die 16. Maii 1772.

Postmodum Capitulum, & Canonici Ecclesiae Collegiatae s. Helenæ Imperatricis Bircircariæ, & Promotor fiscalis Curiae Episcopalis diocesis infrascriptum, eodem Eminentissimo Boschi Ponente, dubium infrascriptum decidendum S. R. C. proposuerunt, nempe:

An occasione processionis, quæ fieri solet in die festo s. Gregorii, Dignitates, & Canonici prædicti transeuntes ante Episcopum debeant eidem Episcopo genuflectere? in casu &c.

Et Sacra eadem Congregatio, utraque parte scripto, & voce informante, audita, visisque juribus hinc inde deductis, ad relationem ejusdem Eminentissimi Ponentis, rescribendum censuit: *Negative, & amplius.* Et ita decrevit, ac servari mandavit. Die 16. Maii 1772.

Bosanen.

1659 Sacra Rituum Congregationi humillime supplicante Reverendissimo Episcopo Bosanensi pro resolutione nonnullorum novorum dubiorum circa reformationem Calendarii suæ diocesis post editas resolutiones ab eadem Sacra Congregatione die 13. Martii superioris anni emanatas, recens excitatorum. Hisque in congregatione ordinaria sub infrascripta die habita ab Emo, & Reverendissimo Domino Cardinali Boschi Ponente propositis sub ea, quæ sequitur, forma, videlicet:

1. An liceat in Calendario Ecclesiae Bosanensis præter ea officia, quæ olim concessa fuerant pro universis Catholici Regis dominiis, inserere ea, quæ ante annum 1720. pro Regnis Hispaniæ tantum concessa, in diocesi Bosanensi ante annum 1722. recitata fuisse constet?

2. Quanam censeri debeant, ad effectum de quo agitur, Officia pro universis Catholici Regis dominiis concessa ante annum 1720. & usu recepta in diocesi Bosanensi ante annum 1722.

3. An die 28. Maii, quo festum Sanctorum Martyrum Aemilii, & Priami Patronorum principalium diocesis Bosanensis, quorum corpora in cathedrali

asservantur, celebratur sub ritu duplici primæ classis cum octava, fieri simul debeat de sociis Martyribus Felice, & Luciano, seu potius horum festiva commemoratio transferri debeat ad proximam diem non impeditam, & sub quo ritu celebrari?

4. An de inventione Corporum dictorum Patronorum principalium Aemilii, & Priami fieri debeat Officium, ut hactenus, sub ritu duplici secundæ classis; seu potius sub ritu duplici minori?

5. An festum Conceptionis B. M. V., quæ est titulus Ecclesiae cathedralis, celebrari debeat sub ritu duplici primæ classis tam in civitate, quam in tota diocesi, & ab utroque Clero?

6. An in indulto celebrandi Officia de Sanctis naturalibus Sardiniae a Sacra Congregatione concessio die 13. Martii superioris anni in responsione ad dubium 12., præter festum translationis Corporis S. Augustini, & reliqua in elencho descripta, comprehendantur etiam festa S. Potiti M. die 30. Januarii, & Salustiani Confessoris die 8. Junii?

Sacra eadem Congregatio, habito prius voto unius ex Apostolicarum ceremoniarum Magistris, recensitis dubiis rescribendum censuit: *Ad 1. Negative, ad formam rescripti editi die 13. Martii 1771. in responsione ad primum dubium: Ad 2. Ad R. P. Episcopum ad mentem. Ad 3. Negative ad primam partem. Affirmative ad secundam, ita videlicet, ut pro festo Sanctorum Martyrum Felidis, & Luciani, tamquam naturalium Sardiniae, assignetur in Calendario perpetuo proxima dies non impedita, etiam infra octavam, eorumque Officium celebretur sub ritu duplici minori. Ad 4. Negative ad primam partem, affirmative ad secundam. Ad 5. affirmative. Ad 6. Quoad festum translationis Corporis S. Augustini, & alia descripta in elencho pro Ecclesia Turritana approbata, affirmative, in reliquis negative. Mens autem S. Congregationis, de qua in responsione ad secundum dubium, hæc fuit, videlicet: Ut idem R. P. Episcopus cum consilio aliquor ex dignioribus, & senioribus de Capitulo, & Clero, de singulorum Officiorum hujusmodi indulto, antiquitate, & usu in diocesi Bosanensi, prout etiam de ritu, sub quo in posterum celebrari debeant, ad formam presentium, & respective generalium Decretorum, pro sua prudentia cognoscant, & statuant. Et ita declaravit, ac servari mandavit. Die 22. Augusti 1772.*

Ordinis Carmelitarum Excalce. Prov. Polon.

Cum Patri Fr. Josepho a B. M. V. Ordinis Carmelitarum excalceatorum Visitationi Generali Provinciæ Regni Poloniæ nonnulla occurrerint dubia circa Rubricas, Sac. Rituum Congregationi humillime supplicavit, quatenus benigne resolvere dignaretur. Dubia sunt sequentia.

1. Cum ob occurrentiam Officiorum Patronorum regni Poloniæ ex indulto concessorum contingat assignari dies proprias Officiis perpetuo translatis; quæritur, an debeant moveri ex suis locis propriis assignatis in Calendario Ordinis Officia illa, quibus assignandi sint alii dies; seu potius relicto intacto Calendario Ordinis, assignari debeant post illos alii dies Officiis perpetuo translatis juxta Calendarium particularum Provinciæ?

2. Ecclesia cathedralis Cracoviensis ab antiquo erat sub

sub titulo s. Wenceslai martyris, nunc manet sub titulo S. Stanislai Episcopi & Martyris, cujus festum maxima cum celebritate, & totius populi concursu veneratur, illiusque Officium sub ritu duplici primæ classis etiam a Regularibus recitatur; Officium vero S. Wenceslai Martyris sub ritu duplici primæ classis in cathedrali Ecclesia dicitur, sine tamen celebritate ad populum; queritur an Regularibus sufficiat recitare Officium S. Stanislai sub ritu duplici primæ classis, uti Patroni principalis, & titularis Ecclesiæ cathedralis, & Officia facere S. Wenceslai sub ritu duplici minori, uti Patroni minus principalis?

3. Ex indulto concessum est semel in mense Officium Sanctissimi Nominis Mariæ, & singulis Sabbatis Officium de Conceptione B. M. V., queritur an Missa celebrari debeat de festo Sanctissimi Nominis Mariæ, & similiter de Conceptione, seu potius sumenda sit ex quinque votivis assignatis pro diversitate temporis?

4. In Ecclesiis Regularium, ubi nulla cantatur Missa; queritur, an, & quæ Missa legi debeat tam in festo S. Marci, quam in feriis Rogationum, in quibus occurrunt Litanie?

5. In Ecclesiis Regularium, in quibus una solet cantari Missa; queritur, an, & quæ Missa cantari debeat tam in festo S. Marci, quam in feriis Rogationum, in quibus pariter occurrunt Litanie?

6. Occurrentibus Litiis majoribus in feriam tertiam Paschæ, queritur, quæ Missa legi debeat in iis Ecclesiis, ubi non solet cantari, nisi Missa de festo?

7. Cum in festis duplicibus primæ classis non possit cantari Missa sollemnis votiva etiam ad invocandum Spiritum Sanctum pro felici successu comitiorum generalium, vel capituli; queritur, an tunc addi possit Collecta de Spiritu Sancto sub unica conclusione?

8. Cum Officio Sanctissimi Nominis Jesu aliquando translato, occurrente Dominica Septuagesimæ, assignata sit dies 28. Januarii, ne celebretur in Quadragesima, queritur, an occurrente Officio in proprio loco ritus duplicis, debeat illud transferri cedendo Officio Sanctissimi Nominis Jesu ob uniformitatem cum universali Ecclesia?

9. An in feria V. in Cæna Domini celebrari possit in Ecclesia una Missa privata propter infirmos, excepta solenni?

10. An in Ecclesiis Græcorum unitorum cum ritu Latino, ubi non sunt Ecclesiæ ritus Latini, in feria V. in Cæna Domini celebrari possit Missa privata loco sollemnis propter parochianos ibi commorantes cum administratione Communionis ob distantiam Ecclesiæ parochialis?

11. Cum in aliquibus diocesisbus regni Poloniæ, & Ducatus Lithuanie ex indulto Apostolico transferantur festa ad populum in Dominicis in mensibus Julio, Augusto, & Septembri, queritur, an de prædictis festivitatiibus cantari possit ad populum de dictis festis Missa sollemnis?

12. Cum in Ordine Carmelitano Discalceato post festum omnium Sanctorum die 15. Novembris recurrente festo sub ritu duplici S. Gertrudis habeatur commemoratio defunctorum Ordinis prædicti

sub ritu duplici dicendo *Missas pro defunctis Fratibus*, & Sororibus ejusdem Ordinis; queritur, an sufficiat, quod recitetur unum Nocturnum cum Laudibus Officii Defunctorum sub ritu duplici, seu potius recitari debeat totum Officium Defunctorum sub eodem ritu, recitatis prædie Vesperis cum Psalm *Lauda anima mea* &c.

13. Cum ab immemorabili tempore in Religione Carmelitana cantetur Missa sabbatis diebus de B. Maria Virgine queritur, an dicta Missa cantari possit in festis duplicibus primæ, & secundæ classis?

Et eadem Congregatio, audito prius voto unius ex cæremoniarii Apostolicarum Magistris, ad relationem per me infrascriptum Secretarium (*Mutium Gallo*) factam, loco Eminentissimi, & Reverend. D. Cardinalis Albani Episcopi Portuensis Ponentis, censuit rescribendum: Ad 1. *Negative quoad primam partem, affirmative quoad secundam.* Ad 2. *Affirmative.* Ad 3. *Affirmative quoad primam partem, negative quoad secundam, mutato tamen Graduali in Adventu, & addito Tractu a Septuagesima usque ad totam Quadragesimam.* Ad 4. *Serventur Rubricæ.* Ad 5. *Ut ad proximum.* Ad 6. *Ut ad proximum.* Ad 7. *Affirmative.* Ad 8. *Affirmative.* Ad 9. *Arbitrio Episcopi.* Ad 10. *Dilata, & reformetur dubium.* Ad 11. *Affirmative, non omnia Missa conventuali de festo occurrente.* Ad 12. *Dentur Decreta Sacre Congregationis in una Einsiden. 23. Junii 1736. in Nolaria 3. Augusti 1737. & in una Ordinis Eremitarum Camaldulensium 8. Maii 1738.* Ad 13. *Ut ad proximum.* Et ita declaravit. Die 27. Martii 1773.

Ordinis Minorum S. Franc. Capucinator.

Ex parte P. Fr. Erhardi Kadkerspurgensis Pro-1661 curatoris, & Commissarii Generalis Ordinis Minorum s. Francisci Capucinatorum Sac. Rituum Congregationi humillime expositum fuit, in nonnullis sui Ordinis Provinciis, ob multitudinem Officiorum diocesanorum pedetentim introductorum, singulis quibusque annis plura Officia de præcepto, quæ supersunt, ad ritum simpliciter redigi necesse esse. Quare idem orator eidem Sacre Rituum Congregationi humillime supplicavit, ut Patribus Ministris Provincialibus præfati universi Ordinis facultas sit committendi suis respectivis fratribus Calendaristis omissionem festorum diocesanorum, quæ prædicta Officia de præcepto impediunt, dummodo non sint de Patrono principali loci, vel diocesis, necnon de dedicatione Ecclesiæ cathedralis pro degentibus in civitate; itemque de iis, quæ ad instantiam Principis concessa sunt, aut quæ annexum habent festum de præcepto quoad forum. Et Sacra eadem Congregatio ad relationem Eñi, & Rñi Domini Cardinalis Boschi Ponentis rescripsit: *Pro gratia juxta petita; & detur decretum in Portugallen Ordinis Minorum S. Francisci Reformatorum Provincie S. Mariæ de Arrabida 11. Januarii 1755. prout sequitur, nempe: Ordinis Minorum Reformatorum S. Francisci in Provincia S. Mariæ de Arrabida in regno Portugallie. Propositio in Sac. Rituum Congregatione ad instantiam Fratris Joannis a S. Josepho Ordinis Minorum Reformatorum S. Francisci Provincie S. Mariæ de Arrabida in regno Portugallie cæremoni-*

marum Magistri in cenobio S. Antonii, nec non B. Mariæ prope Mansram inter alia dubia etiam sequenti, videlicet 2. An Patres prædictæ provinciæ debeant, vel possint continuare recitationem officiorum specialium Calendarii diocesis, vel ab illa totaliter abstinere; Sacra eadem Congregatio ad relationem Eñm, & Rñi Domini Cardinalis S. Cæsarei Ponentis rescribendum censuit: Ad 2. *Negative ad primum partem, affirmative ad secundam, & serventur Decreta Sacre Congregationis, & Constitutiones Ordinis. Die 11. Januarii 1755. Et ita declaravit, ac servari mandavit. Die 27. Martii 1773.*

Urbs S. Mariæ in Cosmedin.

1662. Cum ex parte nonnullorum Capitularium Ecclesiæ S. Mariæ in Cosmedin Urbis Sacre Rituum Congregationi recursum habitum fuerit, quosdam ex Canonicis, & Beneficiatis ejusdem Ecclesiæ contra præfatæ Sacre Congregationis Decreta abusum induxisse administrandi Penitentiam Sacramentum cum cappa, seu solo rochetto indutos; Sacra eadem Congregatio, ut hujusmodi abusus omnino removeatur, & præscripto ejusdem Sacre Congregationis obtemperetur, rescribendum censuit. *Deur decretum, prout sequitur. Urbis, Illmo Cardinali Columna proponente quatuor dubia huic Sacre Congregationi, inter quæ propositum fuit etiam præsens, nempe: 1. An Canonicis usum cappæ, & rocheti habentibus liceat Sacramenta administrare cum solo rochetto, & deposita cappa; Sacra Congregatio respondit: Ad 1. Sacramenta esse administranda cum superpelliceo, & stola juxta Rituale Romanum. Die 12. Julii 1628. Et ita declaravit, ac in Ecclesia S. Mariæ in Cosmedin Urbis servari mandavit. Die 19. Junii 1773.*

Ordinis Minorum strictioris observantiæ S. Francisci Recollectorum Provinciæ Germano-Belgicæ.

1663. Ex parte Fratrum Minorum S. Francisci strictioris observantiæ Recollectorum Provinciæ Germano-Belgicæ Sac. Rituum Congregationi humillime expositum fuit, inter eosdem Religiosos nonnulla exorta esse dubia circa celebrationem Divini Officii. Hinc ad tollendam omnem discrepantiam, omnemque dubitationem eliminandam, a Sacra Rituum Congregatione pro declaratione infrascriptorum dubiorum demisse efflagitant, videlicet.

1. An Dominica tertia post Pascha, in qua ex decreto hujusce Sacre Congregationis 20. Januarii 1741. est celebrandum Officium Patrocinii S. Josephi sub ritu duplici secundæ classis, si in ea occurrat festum altioris ritus, vel majoris dignitatis, ut ex. gr. festum Inventionis S. Crucis, sit festum Patrocinii S. Josephi ad aliam diem transferendum?
2. An si Dominica tertia post Pascha incidat festum SS. Apostolorum Philippi, & Jacobi, vel S. Marci Evangeliste una cum festo Patrocinii S. Joseph, debeat Apostolis, & Evangelistæ præferri Officium Patrocinii S. Joseph?
3. An Vesperæ de Patrocinio S. Josephi debeant esse integre in casu, quod hæc festivitatis concurrat cum festo S. Marci Evangeliste, vel SS. Apostolorum Philippi, & Jacobi, atque illi præferatur?
4. An quando die 6. Februarii Sabbato ante Septuagesimam Officium Dominicæ quintæ post Epi-

phaniam anticipate impeditur per festum novem lectionum, requirens lectiones primi Nocturni de Scriptura occurrente, poni debeat Epistola secunda ad Thessalonicensis ex Sabbato hebdomadæ quartæ post Epiphaniam, vel Epistola prima ad Timotheum ex Dominica quinta post Epiphaniam?

5. An quando festum duplex majus S. Gabrielis Archangeli, & S. Benvenuti Confessoris debet celebrari post octavam Paschæ, debeat celebrari primum ordine translationis, seu temporis, vel ordine dignitatis?

6. An Præfatio de S. Francisco, quæ recitari solet, ut in omnibus festivitatibus S. Parentis, ita & in festo Portiunculæ, possit etiam recitari per octavam ejusdem festivitatis, quæ ex indulto Apostolico Clementis Papæ XIII. in Ecclesiis Missionariorum S. Francisci in Hollandia magna populi frequentia, & summa pompa, & apparatu celebratur?

7. An festa duplicia, quæ locum translationis non habent ob multiplicia festa de præcepto, quæ a familia Germano Belgicæ Fratrum Minorum S. Francisci strictioris observantiæ Recollectorum partim constituta sub dominio Augustissimi Imperatoris, & Serenissimæ Regine Hungariæ, partim vero in ditione Serenissimi Regis Hispaniarum sunt celebranda, sint omnino omittenda, vel possint ea anticipare celebrari diebus ultimis mensis Februarii, vel primis mensis Martii diebus non impeditis, nisi die infra octavam S. Margaritæ de Cortona, vel initio Aprilis in diebus ferialibus?

Et Sacra eadem Congregatio, ad relationem Eñm, & Rñi Domini Cardinalis Boschi Ponentis rescribendum censuit: Ad 1. *Affirmative. Ad 2. Negative. Ad 3. Dilata, & scribat aliquis ex DD. Magistris ceremoniarum. Ad 4. Ut ad proximum. Ad 5. Juxta ordinem dignitatis. Ad 6. Affirmative. Ad 7. Negative.* Et ita declaravit, ac servari mandavit. Die 19. Junii 1773.

Sed quinque tantum ex (propositis) dubiis fuerunt resoluta: cum circa tertium, & quartum nonnullæ occurrerint ambiguitates, quæ ut maturiori subicerentur examini, majorem pro declaratione dilationem desiderabant, Propositis igitur per eundem Eñm Ponentem iisdem tertio, & quarto dubiis jam exhibitis, quorum dilata fuerat resolutio; Sacra eadem Congregatio, audito prius voto unius ex Apostolicarum ceremoniarum magistris, rescripsit: Ad 3. *Affirmative, deletis his verbis: atque illis præferatur: „Ad 4. Affirmative ad primam partem, negative ad secundam. Et ita declaravit. Die 4. Sept. 1773.*

Conchen.

Cum Presbyter Thomas Saix ceremoniarum Magister Ecclesiæ cathedralis Conchenensis in Hispaniis Sac. Rituum Congregationi humillime exposuerit per totam dioccesim Conchensem festum s. Eliæ Prophete cum Officio, & Missa sub ritu duplici die sextæ Martii a Rmo Ordinario designata quotannis celebrari: quæ dies aliquando concurrens cum Sabbato quatuor temporum post Dominicam primam Quadragesimæ, cum Evangelium prædicti festi sit unum cum Evangelio feriæ concurrentis, nempe: *Assumpsit Jesus, de Transfiguratione, eidem Sacre Congregationi humillime supplicavit, quatenus de-*

clarare dignaretur sequens infrascriptum dubium, videlicet: *An in tali concurrentia tres lectiones tertii Nocturni dicenda sint de festo sine nona lectione ferie, vel an sit dicenda nona lectio ferie, non obstante, quod idem sit Evangelium, vel homilia distincta, vel an tres lectiones dicenda sint de feria, ut accidit in festo Expectationis B. M. V. 18. Decembris, quando occurrit in feria quatuor temporum, vel an sit sumendum pro S. Elia aliud Evangelium de aliquo communi, & quale commune illi respondeat?* Et sacra eadem Congregatio, audito prius voto unius ex Apostolicarum cæremoniarum Magistris, ad relationem mei infrascripti Secretarii (videlicet Mutii Galli), loco Emi. & Rmi Domini Cardinalis Albani Episcopi Portuensis Ponentis rescribendum censuit: *Quando texta dies Martii cadat in Solbatum quatuor temporum vernalium una cum officio S. Elie, non est in fine Missæ legendum Evangelium ferie; quod idem est, ac Evangelium festi: sed in Laudibus, sicuti & in Missa habebitur ejus commemoratio cum suis antiphonis, versiculo & oratione; omissa tamen ejus benedictio pro nona lectione.* Et ita declaravit, & servari mandavit. Die 4. Septembris 1773.

Mazariensis.

- 1665 Ex parte magistri cæremoniarum Ecclesiæ Collegiæ S. Petri Drepani diocesis Mazariensis, Sac. Rituum Congregationi supplicatum fuit pro declaratione sequentium dubiorum, que sunt.

1. An simplex Clericus, qui obtinuit canonicatum in eadem Ecclesia collegiata, cui adnexus est titulus Thesaurarii, & proinde pro tertia dignitate in predicta Ecclesia habetur, præcedere debeat tam in choro, quam in processionibus, aliis Canonicis Presbyteratus ordine insignitis, & locum suæ dignitatis proprium obtinere, ac servare?

2. An in diebus, in quibus prima dignitas solemnitate Officium peragit, & a choro absit secunda dignitas, possit predictus Canonicus tantummodo Clericus, uti tertia dignitas, benedictionem ad nonam lectionem impertiri?

Et Sacra eadem Congregatio, audito prius voto unius ex Apostolicarum cæremoniarum magistris, ad relationem Eminent. & Reverend. Domini Cardinalis Boschi Ponentis rescribendum censuit: *Ad 1. Affirmative. Ad 2. Abstineat* Et ita declaravit, & servari mandavit. Die 11. Decemb. 1773.

Orbis, & Orbis.

- 1666 Ad aures Sacrorum Rituum Congregationis delatum est, in nonnullis monialium publicis Ecclesiis tum extra, tum quandoque intra alam hanc Urbem existentibus sensim irrepsisse abusum, ut, Sanctissimo Eucharistiæ sacramento in carumdem monialium Ecclesiis Fidelium venerationi exposito, antequam illius fiat depositio, & confluenti populo cum illo benedictionem sacerdos de more concedat, idem sacerdos primum, ac separatim benedicit monialibus in interiori earumdem choro, sive oratorio post altare, vel alibi genuflexis, & deinde populo in publica Ecclesia astanti. Sacra eadem Congregatio, referente meo infrascripto secretario (Matteo Gallo), loco Celsitudinis regiæ Eminent. & Reverend. Dom. Cardinalis Ducis Eboracensis Ponentis, ad hanc reprehensibilem, & a

sacris Ritibus, & Ecclesiæ praxi deviam consuetudinem radicitus convellendam, præsentī generali decreto districte prohibet illam in posterum observari, etiamsi diuturno, & immemorabili tempore, ac usu convaluerit; ac præcipit, ut sacerdos sacram illam exercens functionem in quibusvis Ecclesiis monialium ubique locorum erectis, cujusvis sint ordinis, & instituti (omissa speciali, ac separata monialium benedictione) unicam tantum cum eodem Sanctissimo Sacramento benedictionem interessenti populo impartiarum. Et ita decrevit, ac servari mandavit. Die 11. Decembris 1773.

Factaque deinde per me secretarium de prædictis Ssimo Domino Nostro relatione, Sanctitas sua præfatum sacre Congregationis generale decretum confirmavit, & ubique executioni dandum esse præcepit. Die 18. ejusdem mensis, & anni 1773.

Dertthonen. Præcedentie.

Ad definiendas nonnullas controversias exortas 667 inter Congregationem, seu unionem Presbyterorum secularium sub invocatione Ss. Joannis, & Pauli oppidi Novarum diocesis Dertthonensis ex una, & regulares præfati oppidi ex altera partibus super jure præcedendi in associatione cadaverum, illasque ad Sac. Rituum Congregationem delatas, Eminent. & Reverend. Dom. Card. Boschi Ponens infrascriptum dubium decidendum proposuit, nempe: *An Congregationi, seu unioni Presbyterorum secularium sub invocatione Ss. Joannis, & Pauli oppidi Novarum in associatione cadaverum, aliisque functionibus ecclesiasticis competat præcedentia super regulares?* Sacra eadem Congregatio, habita prius Reverend. Episcopi informatione, ac visis iuribus Congregationis, seu unionis Presbyterorum secularium, auditoque tantum ejus procuratore, voce, & scripto informante, ad relationem præfati Em. Ponentis rescribendum censuit: *Affirmative juxta decretum in Imolen. 19. Augusti 1719.* Et ita decrevit, ac servari mandavit. Die 15. Martii 1774.

Conchen.

Cum in Calendario diocesis Conchenensis pro an-1668 no 1773. edito adnotatum fuisset, cœtum parochorum, & beneficiatorum non posse sese conformare in recitatione officiorum illorum Sanctorum etiam alienigenarum, quorum corpora, & notabiles reliquie in dicta cathedrali asservantur; idem parochorum, & beneficiatorum cœtus Sac. Rit. Congreg. humillime supplicavit pro declaratione sequentis dubii, videlicet: *An cœtus parochorum, & beneficiatorum parochiarum civitatis Conchenensis liceat continuare in recitatione officiorum de Sanctis etiam alienigenis, quorum corpora, seu notabiles reliquie in cathedrali asservantur, in casu, de quo agitur?* Sacra eadem Congregatio ad relationem Eminent. & Reverend. Card. Boschi Ponentis, re mature discussa, respondendum censuit: *Affirmative.* Et ita declaravit, ac servari mandavit. Die 15. Martii 1774.

Ferentina Tourificationis.

Ad definiendas controversias exortas inter capi-1669 tulum, & canonicos Ecclesiæ collegiæ S. Agathe terræ Proxendi diocesis Ferentinæ ex una, & Promotorem Fiscalem Curie Baronalis dicte terre

ex altera partibus super jure thurificandi auditorium, seu gubernatorem Baronis in functionibus ecclesiasticis, illisque ad Sac. Rit. Congreg. delatis Eminenti. & Reverend. Dom. Card. Boschi Ponens infrascripta dubia inter partes concordata decidenda proposuit:

1. An, & a quo sit thurificandus gubernator terræ Proxendi? *Et quatenus affirmative;*

2. In quibus diebus, & in quibus functionibus ecclesiasticis?

3. Et quo habitu indutus esse debeat?

Sacra eadem Congregatio, utraque parte scripto, & voce informante prius audita, visisque iuribus hinc inde deductis, ad relationem ejusdem Emin. & Rever. Dom. Card. Ponentis rescribendum censuit: *Ad 1. Esse thurificandum a Diacono parato duplici ductu post canonicos. Ad 2. Diebus tantum solemnioribus, quibus nimirum Missa solemniter celebratur cum ministris paratis. Ad 3. Vel habitu clericali talari, vel laicali aulico. Et ita declaravit, & servari mandavit. Die 9. Decembris 1775.*

Urbis, seu Ordinis Minor. Observe.

S. Francisci.

1670 Cum Patri Vicario chori ordinis minor. de Ob-servantia s. Francisci conventus Aracelitani Urbis nonnulla occurrerint dubia circa rubricas super officiorum, & Missarum celebratione, *S. R. C.* humillime supplicavit, quatenus ea benigne declarare dignaretur. Dubia sunt sequentia.

1. An in casu, quo in Dominica Paschæ, & Pentecostes occurrant officia semiduplicia, & duplicia minora, pro quorum translatione locus non supersit in toto anni ecclesiastici decursu, de ipsis fieri debeat commemoratio in eadem Dominica Paschæ, & Pentecostes in Vesp. & Laud., & Missis? an vero debeant prorsus omitti? in casu &c.

2. An de iisdem semiduplicibus, & duplicibus possit fieri commemoratio in feria secunda, & tertia Paschæ, & Pentecostes in utrisque Vespers, Laudibus, & Missis?

3. An in quibuscumque aliis duplicibus sive secundæ, sive primæ classis, comprehensis etiam festis Ascensionis, & Corporis Christi, fieri possit commemoratio de laudatis duplicibus, & semiduplicibus in utrisque Vespers, Laudibus, & Missis æque, ac fit de die octavæ, si alicubi occurrat?

4. An de eisdem semiduplicibus, & duplicibus fieri debeat commemoratio in Vespers feriæ tertiæ Paschæ, & Pentecostes, necnon in secundis cujuscumque alterius festi duplicis primæ classis in casu, quo de ipsis faciendi sit die sequenti?

5. An de laudatis semiduplicibus, & duplicibus legenda sit nona lectio ad Matutinum, composita ex omnibus eorum lectionibus propriis secundi Nocturni ad modum unius in omnibus duplicibus primæ classis, exceptis illis trium lectionum, festo, & octava Corporis Christi, & quoties legenda occurrat nona lectio de homilia super Evangelium?

6. An in Missis Dominicæ Palmarum, & vigiliæ Pentecostes, in quibus excluditur commemoratio festi simplicis, licet facta fuerit in officio, facien-

FERNARIUS TOM. IX.

da sit commemoratio de prædictis duplicibus, & semiduplicibus in Missis?

7. An in Dominicis privilegiatis, in quibus occurrat commemoratio faciendi de officio duplici, omitti possint suffragia Sanctorum, preces ad primam, & completorium, necnon tertia oratio in Missa, ut fit in casu, quo hujusmodi Dominicæ occurrant infra aliquam octavam?

8. An in casu, quo recitetur officium de Dominica per annum occurrente infra aliquam octavam cum commemoratione festi semiduplicis, quæ præfertur illi diei infra octavam, adhibendus sit in Missa color conveniens octavæ, an festo duplici, aut semiduplici?

9. An commemoratio festi duplicis occurrentis in Dominica per annum, in qua recitatur officium alicujus festi mobilis majoris ritus, vel dignitatis præferenda sit commemorationi ejusdem Dominicæ, lecta tamen nona lectione de homilia ejusdem?

10. An dum per solam commemorationem anticipatur officium alicujus Dominicæ post Epiphaniam in Sabbato ante septuagesimam, in qua occurrat festum novem lectionum non habens lectiones primi Nocturni proprias, vel de communi assignatas, legi debeant illæ de Sabbato occurrenti, an vero istis omissis, vel præcedenter lectis, si sint de initio alicujus epistolæ, legendum sit initium epistolæ divi Pauli assignatum illi Dominicæ, cujus officium per commemorationem anticipatur?

11. An occurrente festo confessoris non Pontificis infra octavam alterius festi pariter confessoris non Pontificis pro commemoratione octavæ, in Laudibus desumenda sit antiphona ex secundis, an vero ex primis Vespers?

12. An officium S. Silvestri Abbatis die 14. Decembris, cui in directorio pro tribus primis præcedentibus annis 1771. 1772., & 1773. assignatum fuerat tamquam diei propriæ in perpetuum, recte revocatum sit ad diem primam ejusdem mensis?

13. An in die commemorationis omnium fidelium defunctorum, in qua omnes Missæ, excepta conventuali post tertiam, celebrandæ sint pro defunctis, reponi debeat festum duplex majus translatum, Sancti Joachim v. g. SS. Nominis, aut Rosarii B. M. V. vel Angelorum Custodum? an ulterius translatis officiis istis, recitari debeat officium de die infra octavam omnium Sanctorum? An vero in hoc peculiari casu reponi prius possit officium aliud duplex minus pariter translatum, quod pro tali die non excludit Missas defunctorum?

14. An in illis provinciis, vel ordinibus regularibus, in quibus sub aliquo titulo colitur, & veneratur Deipara Virgo tamquam patrona, in feziali officio fieri debeat in suffragiis Sanctorum commemoratio de eadem veluti de Patrona cum consueta antiphona *Sancita Maria succurre miseris* &c. etiamsi ejusdem officium parvum in choro fuerit recitatum?

15. An Missa votiva de Conceptione B. M. V., quæ ex indulto *S. R. C.* in singulis Sabbatis per annum, exceptis privilegiatis, ac impeditis festo

V

du-

duplici primæ, & secundæ classis, cantari potest in omnibus Ecclesiis nostri ordinis Sacerdoticis, cantari possit cum *Credo*, & unica oratione? An vero sine *Credo*, & una secunda oratione de officio occurrenti, & tertia de Spiritu Sancto, nisi occurrat simplex, aut alia commemoratio, vel cum secunda oratione de Spiritu Sancto, & tertia Ecclesiæ, vel pro Papa, ubi de officio occurrenti cantata, vel saltem lecta fuerit Missa conventualis?

16. An ex sensu Rubricæ, positæ in Breviario in festo S. Marci, & in feria secunda, tertia, & quarta post Dominicam quintam Paschæ recte inferatur, quod Litanie Sanctorum, de præcepto recitandæ in eodem festo S. Marci, & in triduo Rogationum, anticipari possint, atque recitari post Matutinum, & Laudes die antecedenti ab iis, qui processioni sequentis diei non interveniunt?

17. An attentis Apostolicis, & S.R.C. decretis, graviter peccet Sacerdos celebrans Missam privatam in feria quinta in Cena Domini, sive etiam solemnem in illa Ecclesia, ubi non reponitur, nec asservatur Sanctissimum Sacramentum in aliquo altari, vel alio loco decenti vulgo dicto *il Sepulcro*?

18. An in casu, quo aliquis pro se adhuc vivente celebrare anticipare velit functiones funebres cum officio defunctorum, & Missa cantata; an hæc Missa possit esse de requiem, si ritus officii currentis permittat? an votiva juxta devotionem petentis? An vero celebrari debeat de officio occurrenti: vel si ritus non obstat, pro remissione peccatorum, aut ad postulandam gratiam bene moriendi?

Et Sacra eadem Congregatio, audito prius voto unius ex Apostolicarum ceremoniarum magistris, ad relationem Eminent. & Reverend. Dom. Card. Torrigiani Ponentis rescribendum censuit. *Ad 1. & 2. Dilata, & videantur particulariter. Ad 3. Affirmative quoad primam partem, negative quoad secundam, excepta Missa solemn. Ad 4. Ut ad proximum. Ad 5. Affirmative, exceptis illis trium lectionum, festo, & octava Corporis Christi, & quæ leguntur nona lectio de homilia super Evangelium. Ad 6. Negative, & serventur rubricæ. Ad 7. Negative. Ad 8. Affirmative quoad primam partem, negative quoad secundam. Ad 9. Affirmative. Ad 10. Legendas esse lectiones de Dominica anticipata, dummodo in Sabbato antecedenti non occurrat initium alterius epistolæ S. Pauli. Ad 11. Negative quoad primam partem, affirmative quoad secundam. Ad 12. Negative. Ad 13. Dentur decreta Sacre Congregationis. Ad 14. Affirmative. Ad 15. Negative quoad primam partem, affirmative quoad secundam, & serventur rubricæ. Ad 16. Negative. Ad 17. Non licere, & Sacerdos se abstinere. Ad 18. Negative, & serventur rubricæ Missalis, ac ritus Ecclesiæ. Et ita declaravit, ac servari mandavit. Die 28. Martii 1775.*

Repropositis deinde in eadem Sacra Congregatione per Eminent. Ponentem sequentibus 1. & 2. dubiis, nempe:

1. An in casu, quo in Dominica &c. ut supra

2. An de iisdem semiduplicibus &c. ut supra num. 2. Et Sacra eadem Congregatio ad relationem ejusdem Eminent. Ponentis, rescripsit: *Ad 1. & 2. Negative ad primam partem, affirmative ad secundam.* Et ita declaravit, ac servari mandavit. Die 15. Junii 1776.

Kiovien.

P. Fr. Joseph a B. V. M. Prior, & Fratres ordinis Carmelitarum Exalceatorum conventus Berdicevie diocesis Kioviensis humillime S.R.C. supplicarunt pro resolutione sequentis dubii: *An anniversaria, & Missæ solennes de requiem a testaturibus relicte in Ecclesia prædicti conventus Berdicevie persolvenda, cantari, & celebrari omnia debeant diebus, quibus cadunt, seu potius attentione illorum pluralitate, transferri possint in dies etiam ritus duplicis, dummodo non sint de præcepto, quando dies feriales, & ritus semiduplicis non sunt sufficientes? in casu &c.* Et Sacra eadem Congregatio, audito prius voto unius ex Apostolicarum ceremoniarum magistris scripto exarato, typisque vulgato, ad relationem Eminent. & Reverend. Domini Cardinalis Corsini Episcopi Sabinensis Ponentis rescribendum censuit: *Consulendum Sanctissimo pro concessione Indultus, ut in feria secunda cujuslibet hebdomadæ, etiam occurrente officio duplici, non tamen primæ, aut secundæ classis, & festis de præcepto, celebrari possint anniversaria etiam transiata.* Et ita &c. Die 25. Februarii 1777. Et facta deinde per me infrascriptum secretarium (nomen Mutium Gallo) de prædictis eidem Sanctissimo Domino Nostro relatione, Sanctitas sua benigne annuit. Die prima Martii 1777.

Bitecten.

Reverend. hodiernus Episcopus Bitectensis, 5. 1762 R. C. humiliter exposuit, quod juxta Cæremoniales Episcoporum dispositionem, & decretum ejusdem Sacre Congregationis, canonici Ecclesiarum cathedralium in die festo Sanctissimi Corporis Christi, celebrante Episcopo, processioneque peragene, vel non, tenentur sacris vestibus indui. At cum nonnulli canonici, quibus, absente vel impedito Episcopo, easdem functiones peragendi onus incumbit, choralibus tantum vestibus pro consuetudinem inductam uti posse prætendunt, quare idem Reverend. Episcopus ad dirimendas hujusmodi controversias, eidem Sacre Congregationi pro decisione recursum habuit: Et Sacra eadem Congregatio ad relationem mei infrascripti secretarii (nomen Mutii Gallo) rescribendum censuit: *Severetur decretum jam die 27. Martii 1628. in una Cajetana editum, prout infra, nempe: Vicarius capitularis civitatis Cajetæ petiti declarari: An canonici, & dignitates in processione Sanctissimi Sacramenti accedere debeant sacris vestibus induti, Episcopo non deferente Sanctissimum Eucharisticum Sacramentum, ex suo dispositio Cæremonialis videtur loqui tantum de Episcopo deferente? Et Sacra Congregatio respondit: Canonicos, & dignitates vestes sacras atque eis induere debere in honorem tanti Sacramenti, prout disponitur in Cæremoniali cap. de process. Sacramenti circa finem.* Die 27. Martii 1628. Et ita decrevit, ac servari mandavit. Die 12. Julii 1777.

Guadalaxaren. in America Septentrionali.

- 1673 Ex parte Parochi Pagi de Aquas Calientes nuncupat. diocesis Guadalaxarensis in America Septentrionali S. R. C. expositum fuit, tertiarios, seu confratres seculares tertii ordinis S. Francisci dicti loci, quamvis a Reverend. Ordinario admonitos, tam occasione funerum, & associationis cadaverum, quam in processionibus Sanctissimi Sacramenti, & aliis, quibus invitati intersunt, Rituali Romano, & S. R. C. decretis obedire renuere. Quapropter ad eandem S. R. C. idem parochus orator recursum habuit, ut ad observantiam prædictorum decretorum, & Ritualis Romani eosdem refractarios confratres omnino compellat. Et Sacra eadem Congregatio ad relationem mei infrascripti secretarii (Gallo) respondendum censuit: *Dentur decreta, prout infra, nempe: Nepesina die 10. Maii 1608. Laudem. 12. Julii 1628. Mediolanen. 19. Junii 1655. Et ita decrevit, ac in Ecclesia Pagi de Aquas Calientes nuncupat. diocesis Guadalaxarensis in America Septentrionali servari quoad prædictos confratres tertii ordinis S. Francisci mandavit, Die 12. Julii 1777.*

Vasionen. Præminentiarum.

- 1674 Exortis inter Archidiaconum, Præpositum, Sacristam, & præcentorem Ecclesiæ cathedralis Vasionensis ex una, & canonicos dictæ Ecclesiæ cathedralis, & litis ex altera partibus, controversiis super præmentis, & iuribus, quæ (sunt) in prædicta Ecclesia pro sacris divinisque peragendis, necnon ecclesiasticis muneribus obeundis, illisque ad S. R. C. delatis, infrascripta dubia coram Emin. & Reverend. D. cardinali Marefusco Ponente concordata, proposita fuerunt, nempe:

1. An, & in quibus festivitatibus, ac ecclesiasticis functionibus assumi debeant nobiliora sacra celebrantium indumenta, & altaris respective pretiosiora ornamenta? in casu &c.

2. An, & qui numerus candelarum apponendus sit in altari, & quæ respective candelæ accendi debeant, dum divina officia, & Missæ solemnes celebrantur, tam in festivitatibus primæ, & secundæ classis, quam in diebus Dominicis, & aliis festis in casu &c.

3. An in festivitatibus primæ classis assumere liceat quatuor pluvialia, & respective in festivitatibus secundæ classis duo, dum officia divina solemniter celebrantur? in casu &c.

4. An licet Archidiacono, Præposito, Sacristæ, & Præcentori solemniter celebrantibus, maiora assumere pluvialia, quam in solemnitatibus celebrari solitis a canonicis? in casu &c.

5. An distributio cinerum, palmaram, & candelarum peragenda sit a Reverend. Episcopo juxta prærogativam, & antianitatem capitularium, seu potius in dicto actu distributionis præferendi sint duo illi canonici, qui assistunt in cappâ eidem Reverend. Episcopo? in casu &c.

6. An liceat canonicis celebrare solemniter divina officia in festivitatibus secundæ classis? in casu &c.

Et Sac. Congreg. utraque parte scripto, & voce informante audita, visisque iuribus hinc inde deductis, ad relationem ejusdem Eminent. Ponentis

rescribendum censuit: *Ad 1. Indumenta sacra nobiliora celebrantibus, & altaris pretiosiora ornamenta esse assumenda in festivitatibus primæ classis, & functionibus solemnioribus ad formam Cereemonialis, exclusis tamen a solemnioribus diebus expositionis Sanctissimi occasione orationis quadraginta horarum, & octava Sanctissimi Corporis Christi. Ad 2. Respondendum juxta votum Episcopi. Ad 3. Licere, observata proportione in festis secundæ classis ad formam Cereemonialis, & quoad executionem arbitrio, & prudentiæ Episcopi, assentis peculiaribus circumstantiis. Ad 4. Prohibitum in tertio. Ad 5. Affirmative ad primam partem, negative ad secundam. Ad 6. Servetur distributio fescorum juxta statuta Ecclesiæ. In reliquis provisum in tertio, & quarto. Et ita Eminent. Patres unanimi suffragio censuerunt, declarant, & servari mandarunt. Die 12. Julii 1777.*

Civitatis Castellane Præminentiarum.

Relata in S. R. C. per Eminent. & Reverendiss. 1675 D. Cardinalem Corsini Episcopum Sabinensem Ponentem causa civitatis Castellane Præminentiarum inter Joannem Antonium Rosetti Archipresbyterum Ecclesiæ S. Andree terre Vallerani diocesis civitatis Castellane ex una, & Victorem Parchiaroni Parochum Ecclesiæ S. Victoris, ac sacerdotem Hieronymum Janni sacristam Ecclesiæ B. M. V. de Ruscello ejusdem terræ ex altera partibus infrascripta dubia inter easdem partes concordata, idem Emin. Ponens decidenda proposuit, nempe:

1. An, & de qua matricitate constet ven. Ecclesiæ sub titulo S. Andree Vallerani?

2. An illius parochi, sive Archipresbytero jus competat faciendi processiones, tam de præcepto, quam votivas, in honorem Sanctorum, quorum celebratur festum in dicta terra Vallerani?

3. An consimiliter eidem parochi S. Andree competat jux præmentiarum in omnibus functionibus tam publicis, quam privatis super clerum, & sacerdotes dictæ terræ?

4. An liceat eidem ingredi alteram Ecclesiam parochialem S. Victoris, & alias quascumque sitas extra districtum suæ Paroeciæ cum stola, & cruce elevata?

5. An pariter eidem parochi liceat tam in associatione cadaverum, quam etiam in aliis functionibus ingredi cum stola, & cruce elevata ven. Ecclesiæ B. M. V. de Ruscello, ejusdem terræ?

6. An dicto parochi S. Andree, & clero sint assignanda alia signa præmentialia, & signanter receptio cum honore facienda a Presbyteris ejusdem Ecclesiæ B. Virginis de Ruscello inservientibus, primi accubitus in choro, celebrationis divinarum officiorum, ac etiam Missæ canendæ pro defunctis occasione asportationis cadaverum?

7. An constet de attentatis, & quomodo sint purganda?

Et Sacra eadem Congregatio, utraque parte scripto, & voce informante audita, visisque iuribus hinc inde deductis, ad relationem ejusdem Emin. Ponentis rescribendum censuit. *Ad 1. Constare de matricitate impropria tantum, & amplius. Ad 2. Quoad processiones generales, & alias, in quibus convenit totus clerus, affirmative juxta solitum.*

Quoad processionem Corporis Christi, servetur transactio: In reliquis processionibus particularibus Ecclesiæ S. Victoris, negative, & amplius. Ad 3. affirmative in illis functionibus, in quibus intervenit totus clerus, & amplius. Ad 4. affirmative in processionibus, & functionibus publicis ducti, & celebrari solitis cum interventu totius cleri: In reliquis negative, & amplius. Ad 5. Provisum in antecedenti, & amplius. Ad 6. Quoad receptionem in processionibus publicis, de quibus supra, servetur Cærimoniale: In reliquis negative, & amplius. Ad 7. affirmative per viam nullitatis. Et ita declaravit, ac servari mandavit. Die 27. Jan. 1778.

Compostellana.

1676 Cum sacerdotibus secularibus Portionariis nuncupatis collegii S. Spiritus civitatis Compostellanae, nonnulla occurrerint dubia; humillime Sac. R. C. supplicarunt, quatenus ea benigne decernere dignaretur. Dubia sunt sequentia.

1. An ubi primæ Dominicæ singulorum nensium, in quibus faciendæ est solemnis expositio Sanctissimi Sacramenti fuerint privilegiatæ primæ, & secundæ classis, cantanda sit Missa de Ssimo Sacramento, seu potius de iisdem Dominicis privilegiatis primæ vel secundæ classis cum oratione sub unica conclusione de laudato Sanctissimo Sacramento?

2. Et quatenus negative quoad primam partem, affirmative quoad secundam, quibus vestibus, & paramentis uti debeant ministri sacri?

Et Sac. eadem Congregatio, audito prius voto unius ex Apostolicarum cærimoniarum magistris, scripto exarato, typisque vulgato, ad mei infra-scripti secretarii (Gallo) relationem loco Emin. & Reverend. Dom. card. Calini Pontentis rescribendum censuit: *Ad 1. Negative quoad primam partem, affirmative quoad secundam. Ad 2. Provisum in primo.* Et ita declaravit. Die 27. Januarii 1778.

Bononiæ.

1677 Exortis controversiis super præcedentia in processione SS. Corporis Christi, quæ fieri solet in civitate Bononiæ infra octavam ejusdem inter clerus secularem dicte civitatis ex una, & monachos Cassinenses S. Proculi prædictæ civitatis ex altera partibus, illisque ad Sac. R. C. delatis, Eminent. & Reverend. Dom. card. Archintus Pontentis infrascriptum dubium decidendum proposuit, nempe: *An & cui competat præcedentia? in casu &c.* Et Sacra eadem Congregatio, habita prius Eminent. & Reverend. Dom. card. Archiepiscopi informatione, auditoque Procuratore cleri seculari, ejusque iuribus scripto, & voce tantum visis, cum pars non comparuerit, ad relationem præfati Eminenti. Pontentis rescribendum censuit: *Præcedentiam competere clero seculari.* Et ita declaravit, ac servari mandavit. Die 23. Maii 1778.

Asculana.

1678 Exortis inter parochos seculares civitatis Asculi ex una, & monasterium seu P. Vicarium S. Angeli Magni Congregationis Olivetanæ dicte civitatis ex altera partibus, controversiis super dela-

tione caputii in functionibus ecclesiasticis peragentis, illisque ad S. R. C. delatis, infrascriptum dubium coram Eminenti ac Reverend. Dom. card. Marfusco Pontente concordatum, decidendum propositum fuit: *An liceat parochis ven. monasterii S. Angeli Magni Congregationis Olivetanæ Asculi deferre in sua parochia, & in aliis functionibus super amictu vulgo colla signum nuncupatum cappuccio? In casu &c.* Et Sacra eadem Congregatio, utraque parte scripto, & voce informante, prius audita, visisque iuribus hinc inde deductis, ad relationem Eminenti. Pontentis respondendum censuit: *Negative, & amplius.* Et ita declaravit, ac servari mandavit. Die 12. Septembris 1778.

Nucerina Paganorum.

Cum in Ecclesia collegiata S. Joannis Baptistæ 1679 terræ Angræ diocesis Nucerinæ Paganorum inducitur fuerit consuetudo, quæ prima die lunæ cujusque mensis in suffragium defunctorum confratrum, & sororum Congregationis sub titulo S. Cajetani electæ celebratur funerale, cui additur expositio SS. Sacramenti, coram quo ante suppedaneum altaris erigitur tumulus mortuorum accensis luminibus circumdatus. Durante interim dicta Augustissimi Sacramenti expositione a canonicis in choro officium defunctorum cantatur, pulsantur campanæ ad mœstitiam excitandam, absolutis inde Laudibus in choro, statim in prædicta capella, exposito pariter Sanctissimo Sacramento, canitur Missa propria illius diei in paramentis albis, eaque absoluta, celebrans dat populo solemnem Sanctissimi Sacramenti benedictionem, Joannes Adinolfi memoratæ Ecclesiæ canonicus S. R. C. humillime supplicavit, ut dignaretur resolvere: *An talis consuetudo sustineri deberet? Et Sacra eadem Congregatio, audito prius voto unius ex Apostolicarum cærimoniarum magistris, scriptis exarato, & typis vulgato, ad relationem Eminenti. & Reverend. Dom. card. Boschi Pontentis rescribendum censuit: Assertam consuetudinem, tamquam rubricis, & Ecclesiæ ritibus contrariam, sustineri non debere, mandavitque, ut Episcopus eandem omnino abolere curet.* Et ita declaravit. Die 27. Martii 1779.

Ordinis Minor. Observ. Reform.

S. Francisci.

Cum P. Bonifacio a Brixia ordinis minorum Ob- 1680 servantium Reformatorem S. Francisci editori calendarii dicti sui universi ordinis nonnulla occurrerint dubia in calendarii constructione, S. R. C. humillime supplicavit, quatenus ea benigne resolvere dignaretur. Dubia sunt sequentia, nempe:

1. An in officio defunctorum, quod ex consuetudine recitatur in quolibet conventu alicujus provincie ritu duplici post habitam notitiam de obitu alicujus religiosi ejusdem provincie, dicendi sint Psalmi *Lauda &c.* ad Vesperas, & *De profundis* ad Laudes?

2. An Missa de requiem, quæ cantatur, cum primum accipitur nuntium de obitu religiosi in loco dissito, differri possit ad triduum?

3. An dicta Missa cantari possit in vigilia Epiphaniæ, & infra octavas privilegiatas?

4. An in festo S. Clare, quæ apud Franciscanos celebratur sub ritu duplici primæ classis, cantari possit missa de *requiem*, præsentem corpore?

5. An in monasterio Clarissarum Eugubii, in quo feria secunda post festum Sanctissimæ Trinitatis, quotannis fit officium solemne pro monialibus defunctis ejusdem monasterii cum magno concursu sacerdotum ad celebrandum pro ipsis, si occurrat illo die officium ritus duplicis minoris, vel majoris non festum, Missæ privatæ dici possint de *requiem*, vel saltem cantari possit una Missa solemnis de *requiem* pro eisdem defunctis?

6. An religiosi conventus vulgo *la Romita di Cesi* siti in districtu temporalis Cæsiorum, qui tamen remanet intra limites parochiæ terræ Portariæ, teneantur ad officium de patrono principali terræ Cæsiorum, vel Portariæ, vel neutrius, cum ab utraque distent tria miliaria?

7. An quando habentur tria officia translata: & reponenda, unum classicum, alterum duplex majus, & tertium duplex minus, quodnam ex iis reponi debeat in die commemorationis omnium defunctorum, vel potius faciendum sit de die octava omnium Sanctorum?

8. Assisi Dominica quarta post Pascha occurrit dedicatio Ecclesiæ cathedralis apud regulares duplex secundæ classis, & eadem die sæpe occurrit festum Sancti Petri Regalati, vel S. Paschalis Baylon, aut S. Bernardini Senensis, quæ apud Franciscanos celebrantur sub ritu pariter duplici secundæ classis, quæritur, quodnam ex dictis officiis celebrare debeant Patres S. Francisci?

9. Item quæritur, quomodo apud eosdem Franciscanos regulandæ sint Vesperæ, si eadem dedicatio concurrat in primis, aut secundis Vesperis cum prædictis Sanctis?

10. Eugubii concurrunt secundæ Vesperæ Sancti Matthæi Apostoli cum primis Vesperis dedicationis Ecclesiæ cathedralis, quæ a regularibus celebratur sub ritu duplici secundæ classis: Quæritur, an præfatæ Vesperæ apud eosdem regulares debeant esse integræ de S. Matthæo cum commemoratione dedicationis, vel integræ de dicta dedicatione?

11. An sacerdos cantaturus Martyrologium in vigilia Nativitatis Domini Nostri Jesu Christi indutus stola, & pluviali accedere debeat ad Superiorem gestantem habitum quotidianum, eique naviculam ministrare pro impositione incensi, & genuflexus ab eo benedictionem petere pro annuntianda eadem Nativitate, seu potius idem sacerdos imponere debeat incensum, & annuntiare præfatam Nativitatem ejusdem Domini Nostri Jesu Christi, absque ulla petitione benedictionis faciendi Superiori?

12. Aliquando transfertur Patrocinium B. Mariæ Virginis ad 17. vel ad 19. Decembris, quo casu concurret in primis, aut secundis Vesperis cum officio expectationis Partus ejusdem B. M. V. Quæritur, quomodo in his casibus disponendæ sint Vesperæ?

13. In pluribus locis hebdomada quinta Novembris ob multitudinem officiorum habentium lectio-

nes primi nocturni proprias, vel de communi, sæpe non remanent dies pro recitandis omnibus initiis Prophetarum minorum, quamvis tria initia uno die recitentur. Quæritur, an in casu omitenda sint initia, quæ locum habere non possunt, vel dicenda sint in officio semiduplici, & duplici majori, vel minori, licet habeant lectiones primi Nocturni proprias, vel de communi?

14. An sacerdos pergens ad celebrandum, & calicem manu sinistra portans possit ad januam sacratiæ accipere aquam benedictam, eaque se signare?

15. An quando rubricæ mandant, ut dicantur duæ Missæ conventuales, nempe de officio post tertiam, & de feria post nonam, regulares, qui ad missam de feria non tenentur, possint eandem celebrare privatim, & sine assistentia chori, seu potius necesse sit, ut communis religiosa assistat, ut missa conventuali dici possit?

16. An Prælati regulares, etiam locales possint ordinare collectam dicendam in missa a subditis suis tam pro necessitatibus ordinis, quam pro necessitate communi?

17. An quando in gratiarum actione cantatur hymnus *Te Deum* coram Sanctissimo Sacramento publice exposito, clerus tam ad altare, quam in choro, debeat manere genuflexus, seu potius stare?

18. An commemoratio Sancti simplici currentis in duplici secundæ classis omitti debeat in missa conventuali sine cantu, sed lecta a communitate religiosa?

19. An regulares possint recedere a recitatione illorum officiorum ad libitum, quæ fuerunt ab ipsis acceptata, quando satisfacere nequeunt officiis propriis ordinis?

20. An missæ votivæ solemnes pro re gravi, vel pro publica Ecclesiæ causa cantari possint in Dominicis primæ, & secundæ classis, & in festis duplicibus primæ & secundæ classis, necnon in feriis, vigiliis, & aliis diebus privilegiatis officia primæ, & secundæ classis excludentibus?

Et sacra eadem Cong. audito prius voto unius ex Apostolicarum ceremoniarum Magist. scriptis exarato, typisque vulgato, ad relationem E.ffi. & R.ffi. Dom. Card. Archinto Ponentis, rescribendum censuit: *Ad 1. affirmative. Ad 2. In prima die non impeditur. Ad 3. Affirmative quoad primam partem, negative quoad secundam. Ad 4. affirmative, excepta tantum Ecclesiæ titulari, ubi celebratur festum S. Clare. Ad 5. Negative, & ad mentem, ut supplicetur Sanctissimo pro una Missa solemni tantum. Ad 6. Dilata. Ad 7. Nullum ex translatis esse admittendum. Ad 8. Celebrandum esse Officium dedicationis Ecclesiæ cathedralis, & reliqua Officia Ordinis regularis, eadem die, & sub eodem ritu occurrentia, ad aliam diem esse transferenda. Ad 9. Vesperas debere esse integras de dedicatione Ecclesiæ cathedralis cum commemoratione Sancti Ordinis regularis. Ad 10. Vesperas debere esse integras de dedicatione Ecclesiæ cathedralis cum commemoratione S. Matthæi Apostoli, ex quo est festum Domini. Ad 11. Negative quoad primam partem, affirmative quoad secundam. Ad 12. Totum de præcedenti, nihil de sequenti in utroque casu. Ad*

13. *Negative quoad primam partem, affirmativæ quoad secundam. Ad 14. Si commode fieri potest, se signet, sin minus se abtineat. Ad 15. Laudandos interuentes, sed non cogendos. Ad 16. Non licere sine licentia Episcopi. Ad 17. Standum esse. Ad 18. affirmativæ. Ad 19. affirmativæ. Ad 20. Negative in duplicibus primæ classis, Dominicis privilegiatis, feriis cinerum, & majoris hebdomadæ, vigiliis Pentecostes, & Nativitatis Domini. In reliquis affirmativæ. Et ita declaravit. Die 27. Martii 1779.*

Ordinis Minor. S. Francisci de Observantia Provinciæ Conceptionis B. M. V. in Regno Portugalliæ.

- 1681 Ex parte Patris editoris calendarii Ordinis Minorum S. Francisci de Observantia Provinciæ Conceptionis B. M. V. in Regno Portugalliæ Sac. Rituum Congregationi humillime supplicatum fuit pro declaratione sequentium dubiorum, quæ sunt.

1. Sancti, qui in fine anni supersunt, vel sunt ritus duplicis, vel semiduplicis, diebus eorum propriis considerandi sunt tamquam simplices ex decreto 26. Novembris 1735. In Rituali autem P. Cavalieri Tom. 1. cap. 6. Decret. 5. cap. (in Ord. 73.) legitur, hujusmodi Officia tractari debere ad normam Rubricarum de festis simplicibus, addita tantum commemoratione in secundis Vesperis. Sed cum per decretum 23. Januarii 1745. faciendi sit commemoratio S. Silvestri in die dedicationis propriæ Ecclesiæ, dubitatur nunc: An si Officia hujusmodi Sanctorum vel sint ex se ritus duplicis, vel semiduplicis, inciderint in festis solemnioribus primæ classis, fieri de illis debeat commemoratio, maxime in Dominica Paschæ, & Pentecostes, & duobus sequentibus diebus (ubi etiam cessant octavæ), ac in festo Corporis Christi, & Ascensionis?

2. Ambigitur, an talium Sanctorum (vel sint ex se ritus duplicis, vel semiduplicis) commemoratio recitanda sit in primis Vesperis primæ, vel secundæ classis?

3. Quæritur: Utrum hujusmodi Sanctorum commemoratio præponenda, vel postponenda sit commemorationi Dominicæ, vel octavæ, seu infra octavæ, si cum illis concurrat?

4. Fratres provinciæ Conceptionis ex indulto Apostolico possunt celebrare in singulis Sabbatis festo secundæ classis non impeditis, Missam de Conceptione B. M. V., & cum aliquando contingat ipsa die recitari de Sancto Martyre, quæritur in casu: quo colore utendum est pro Missis votivis B. M. V. in illis Ecclesiis, ubi fit de Martyre ritus duplicis?

5. An occurrente octava SS. Apostolorum cum alio duplici minori, dimidianda sint Vesperæ, vel integræ persolvendæ de octava Apostolorum?

6. Quando recitatur de S. Confessore, & in Laudibus fieri debet commemoratio de infra octavam alterius Confessoris propriam non habentis; quæritur, unde desumenda est antiphona, ex primis Vesperis, an potius ex secundis, cum infra octavam primas non habeat Vesperas?

7. An Regulares in festis principalibus suorum Ordinum, & maxime in festo Fundatoris, seu Patriarchæ, possint addere symbolum in Missa celebranda extra proprias sui Ordinis Ecclesias?

8. An commemoratio Sacratissimi Sacramenti ob ejus expositionem in duplici primæ, & secundæ

classis debeat uniri cum oratione Missæ sub unica conclusione quando insimul concurrunt alia commemoraciones de præcepto, uti de Dominica, vel de feria majori?

9. An quando defunctus tumulatus fuit vespere ob aliquam causam, possit sequenti mane fieri Officium, & Missa cantari de Requiem, etiamsi recitetur de festo duplici?

10. Festum Patrocinii S. Joseph celebratur in Ordine Seraphico Dominica tertia post Pascha sub ritu duplici secundæ classis; postea vero pro omnibus Ecclesiis regni Portugalliæ exiit recentior concessio moderniori, & correctiori Officio decorata sub eodem ritu pro Dominica secunda Octobris. Quæritur: An Provinciæ Seraphici Ordinis in Lusitania existentes debeant se conformare cum Clero, & aliis Ordinibus, tam in Officio novo, quam in die pro regno assignata? Et quatenus negative, dubitatur. An Provinciæ, quæ a primo anno Regni indultum recepit, possit deinceps sic permanere, & ipsi Regno se conformare?

11. Ex Decreto 11. Martii 1743. præferri debet festum Patrocinii S. Joseph festis Apostol. & Evang. tam in concurrentia, quam in occurrentia: An vespere dimidiandæ sint, vel integræ persolvendæ de festis Apostolorum?

12. In Rituali P. Cavalieri tom. 3. cap. 13. Decr. 39. legitur: Regulares pluviali indutos indubie uti debere birreto sacerdotali in funeralibus, & processionibus: Quæritur: An talis doctrina tuto praticari valeat? Similiter inquiritur: An Regulares memorato birreto uti queant, quando induti procedunt de Sacristia ad Altare? Et quatenus negative: quomodo adimplenda est rubrica præcipiens Sacerdoti celebraturo incedere cooperto capite, & ex alia parte in aliquibus Ordinibus propter caputium formam amictu cooperiri nequeat absque magna incompositione Sacerdotis?

13. In Ordine Seraphico juxta Ordinis Rubricam celebratur festum Translationis S. Didaci sub ritu duplici feria secunda Rogationum, dummodo talis dies aliquo festo novem lectionum impedita non sit; quia tunc transfertur translatio; sed cum aliquando ipsa dies impediatur festo S. Antonini ritus semiduplicis, & non sit locus pro transferenda Translatione S. Didaci, dubitatur: quale ex predictis festis considerandum sit tamquam simplex: Festum S. Antonini, an Translationis S. Didaci?

14. Dedicatio Ecclesiæ cathedralis celebratur a Regularibus in civitate degentibus sub ritu secundæ classis, & aliquando concurrat cum aliqua festivitate nostri Ordinis ejusdem ritus, & indulgentia plenaria decorata, ac insuper cum Vesperis cantatis celebrata. Dubitatur nunc: An Vesperæ sint dimidiandæ, vel cuiusque eorum integræ sint tribuendæ?

15. An inter Regulares tam celebrans, quam assistentes in celebrandis Maturinis solemnibus possint uti pluviali a principio Officii?

16. An in oratione, & versiculis B. Francisci possit addi a Franciscanis: *Beati Patris nostri?*

17. An in adoratione Crucis in feria sexta in Parasceve, debeant Prelati Regulares Pontificalibus non utentes præcedere suo subito clericali, vel celebrans primo in loco adorationem peragere?

18. An Thuriferario, & Acolythis minoribus permittenda sit sedes in Missa solemnī, quando celebrans sedet cum Diaconis, & quatenus affirmative: An tolerari possit illos sedere in gradibus Presbyterii, versis rebus ad Altare?

19. An in Dominicis quadragesimalibus, & Paschalibus debeat recitari Prefatio de tempore respectivo, vel Prefatio Trinitatis?

20. An Diaconi quando celebrans (facit) reverentiam Cruci in Sacristia, debeant genuflectere, sicut in Altari genuflectunt quando celebrans Crucem salutans transcundo ante illam, & in accessu, & recessu &c.

21. An in Missa conventuali absque Diaconis cantata, adistentibus tantum Thuriferario, & Ceroferariis, & presente clero, seu communitate, adhiberi possit thus tam in principio Missae, quam in Evangelio, & Offertorio?

22. An in Missa solemnī, quando chorus existit in loco superiori, & ab altari remoto, debeat incensari a Thuriferario, postquam Diaconus Subdiaconum thurificat?

23. An in impositione thuris debeant proferri verba: *Ab illo benedicis*; quando imponitur incensum in thuribulo, ut videtur insinuari in Rubrica generali, vel dum efformatur signum Crucis, ut ex sequitur in Rubrica particulari, in qua Crucis effigies invenitur inserta in verbo, *Benedi ✕ caris* uti etiam similiter fit in omnibus aliis benedictionibus, ubi Crux manu describitur illo in verbo, ubi Crucis schema extat depictum?

24. An pulpitu, ubi sermo recitatur in functione lotionis pedum in feria quarta majori, debeat esse ornatum, vel denudatum?

Et Sacra eadem Congregatio, audito prius voto unius ex Apostolicarum ceremoniarum Magistris, scriptis exarato, typisque vulgato, ad relationem Eſmī, & Rmī D. Cardinalis Boschi Ponentis rescribendum censuit: Ad 1. 2. & 3. Commemoratio Sanctorum 9. lectionum, qui in fine anni supersunt, nec sunt transferendi ad annum sequentem, ut alias decretum; aut sint ritus semiduplicis, aut duplicis etiam majoris, diebus eorum propriis (etiam si occurrant in festis primae & secundae classis) faciendae est ad instar diei octavae, & Dominicae, tam in occurrentia, quam in concurrentia, habita ratione ad ritum, quo descripti sunt in propriis Calendaris; exceptis tantum ultimo triduo majoris hebdomadae, festis Paschae, & Penecostes cum duobus sequentibus diebus, in quibus nulla Sanctorum commemoratio omnino tolerari debet. Quoad Ordinem vero, si die eorum propria aliae commemorationes occurrant, servetur, ut prius fiat commemoratio, de quo, excluso impedimento, die illa celebraretur Officium, aut Vesperae integre, aut Capitulum, aut dimidia. Ad 4. Adhiberi debet color albus. Ad 5. Scribat alter ex DD. Magistris ceremoniarum. Ad 6. Negative quoad primam partem; affirmative quoad secundam, scilicet pro Laudibus sumendam esse antiphonam de secundis Vesperis; & pro secundis Vesperis, de Laudibus: in utroque tamen casu cum V. de 1. Vesperis. Ad 7. affirmative. Ad 8. Unendam esse in fine altarum commemoratorum de precepto. Ad 9. affirmative, exceptis tamen diebus, in quibus Missa cantata de

Requiem prohibentur, absente cadavere. Ad 10. affirmative in omnibus. Ad 11. Vesperae integre debentur Apostolis, & Evangelistis. Ad 12. Servetur solitum. Ad 13. Officium fieri debet de S. Antonio, ommissa translatione S. Didaci, de qua tamen faciendae est commemoratio, quando sit ex Officiis nobilibus de precepto. Ad 14. Vesperae integre persolvende sunt de dedicatione Ecclesiae cathedralis cum commemoratione Sancti Ordinis Regularis. Ad 15. & 16. Negative. Ad 17. Negative quoad primam partem; affirmative quoad secundam. Ad 18. in Missa solemnī, quando celebrans, & ministri sacri sedent, possunt etiam in gradibus presbyterii sedere Acolythis, & etiam Thuriferariis, quando non gerit vicem Ceroferarii. Ad 19. In Dominicis Quadragesimalibus, & Paschalibus debet recitari Prefatio de tempore, non vero de Sanctissima Trinitate. Ad 20. Non teneri ad genuflectendum. Ad 21. Negative. Ad 22. Si chorus existat intra ambitum, & arcem Ecclesiae, affirmative: Si autem in loco, ad quem accedere nequeant, nisi exeundo ab Ecclesia, negative. Ad 23. Serventur Rubricae generales Missalis Romani. 4. De introitu num. 4. & Ceremoniale Episcoporum lib. 1. cap. 23. §. 1. & 2. Ad 24. Affirmative quoad primam partem, negative quoad secundam. Et ita declaravit, & servari mandavit. Die 18. Decembris 1789.

Ordinis S. Benedicti Congregationis Vallisoleanae in Hispaniis.

Porrecto Sacrae Rituum Congregationi nomine 1682 hodierni P. Generalis Ordinis S. Benedicti Congregationis Vallisoleanae in Hispaniis supplici libello pro resolutione sequentis dubii: *An Ecclesiarum praefatae Congregationis certo non consecratarum, vel de quarum consecratione dubitatur, Officium dedicationis earum ab immemorabili recitari, & celebrari consuetum, continuari possit; & quatenus negative, supplicatur pro gratia, ne fiat notabilis alteratio in celebratione divinorum Officiorum.* Sacra eadem Congregatio ad relationem Eſmī & Rmī D. Cardinalis Boschi Ponentis rescribendum censuit: Quoad Ecclesias certo non consecratas, negative, & ad mentem Mens autem est, ut quatenus consistet de consecratione Ecclesiae Monasterii primarii Congregationis Vallisoleanae, Officium de illius dedicatione recitari possit in aliis Ecclesiis ejusdem Congregationis, quae non habent, seu habere nequeunt diem assignatum pro Officio propriae dedicationis: Quoad Ecclesias vero, de quarum consecratione dubitatur, stante inserta immemorabili consuetudine, nihil innovandum. Et ita declaravit, ac servari mandavit. Die 22. Aprilis 1789.

Ordinis S. Pauli primi Eremitae Congregationis Montis Ossae in Lusitania.

Proposita fuerunt in Sacra Rituum Congregatione 1683 ne ad instantiam P. Rectoris generalis supradictae Congregationis infrascripta dubia, scilicet:

1. An licite continuari possit recitatio Officii, & celebratio Missae dedicationis Ecclesiarum praedictae Congregationis Montis Ossae in die prima septembris per capitulum generale assignata, & quatenus negative;

2. An locus sit novae concessionis ejusdem officii & Missae pro dicta die prima Septembris?

Et

Et Sacra eadem Congregatio sub infrascripta die habita, referente Emo, & Rmo Cardinali Boschi Ponente, re mature perpensa, respondit: *Ad 1. Negative. Ad 2. Quatenus constet de consecratione saltem Ecclesie Monasterii primarii totius Congregationis, pro gratia.* Die 22. Aprilis 1780.

Sancit Severini.

- 1684 Exortis inter capitulum, & canonicos Ecclesie cathedralis Sancti Severini ex una, & Sacerdotes seculares dicte civitatis ex altera partibus, controversiis super præcedentia in processionibus, quæ fieri solent in dicta civitate; illisque ad Sac. Rituum Congregationem delatis, infrascripta dubia coram Emo, & Rmo Domino Cardinali Corsinio Episcopo Sabinensi Ponente concordata, decidenda proposita fuerunt, nempe:

1. An in publicis processionibus competat præcedentia Sacerdotibus secularibus, seu potius cantoribus? in casu &c., & *quatenus affirmative ad primam partem.*

2. An, & in quo loco incedere debeant cantores, in publicis processionibus? in casu &c.

3. An sit locus purgationis attentatorum, itaut sit circumscribendum edictum anni 1779. in casu? &c.

Et Sacra Congregatio, utraque parte scripto, & voce prius audita, visisque iuribus hinc inde deductis, ad relationem ejusdem Emi Ponentis, rescribendum censuit: *Ad 1. affirmative ad primam partem, negative ad secundam. Ad 2. In loco ab Episcopo designando. Ad 3. Negative in omnibus.* Et ita declaravit, ac servari mandavit, Die 22. Aprilis 1780.

Firmana.

- 1685 Porrectis per fratres Ordinis Eremitarum S. Augustini civitatis Firmanæ humillimis precibus pro declaratione sequentis dubii: An consuetudo exponendi feria sexta in Parasceve sacratissimam spinam Domini Nostri Jesu Christi ante Missam Præanctificationem, & consummationem Sanctissimi Sacramenti sit retinenda; seu potius eadem sacra reliquia sit proponenda venerationi fidelium post peractam dictam Missam, & consummatum Sanctissimum Sacramentum? in casu &c. Sacra eadem Congregatio, habita prius Rmi Archiepiscopi informatione, auditoque prius voto unius ex Apostolicarum cæremoniarum Magistris scripto exarato, typisque vulgato, ad relationem Emi, & Rmi Domini Cardinali Marefusi Ponentis, & Præfati rescribendum censuit; *Negative ad primam partem, affirmative ad secundam.* Et ita declaravit, & servari mandavit. Die 29. Julii 1780.

Mechlinien.

- 1686 Cum Eminent., & Reverend. Domino Cardinali Archiepiscopo Mechliniensi nonnulla occurrerint dubia circa sacros ritus servandos in consecrationibus Ecclesiarum, enixe Sac. Rituum Congregationi supplicavit, quatenus ea benigne decernere dignaretur. Dubia sunt sequentia, nempe:

An jejunium in Pontificali Romano præscriptum iis, a quibus consecratur Ecclesia, sit ne strictæ obligationis, seu potius tantum de consilio?

2. An sit locale tantum, an personale; seu potius locale, & personale simul?

An si Ecclesia consecratur die feriali, sit ne observandum festum in populo tali die cum obligatione in hujusmodi loco abstinendi ab operibus servilibus, & audiendi sacrum?

4. An in loco consecrandæ Ecclesie Officium de communi dedicationis Ecclesie sit celebrandum a primis Vesperis die præcedenti recitandis inclusive seu potius dumtaxat inchoandum, finita consecratione, scilicet in Vesperis subsequentibus?

5. An eo casu de feria, vel de festo Sancti occurrentis Vesperæ, Matutinum, ac aliæ Horæ præcedentes consecrationem Ecclesie recitande sint?

6. Si Officium a primis Vesperis die præcedente consecrationem celebrandum sit de communi Dedicationis Ecclesie: queritur, an Pastor, aut alius Sacerdos ruri deficientibus aliis Ecclesiis, in ipsa Ecclesia consecranda summo mane celebrans pro populi commoditate die consecrationis peragendæ, Missam de Dedicatione Ecclesie celebrare valeat, & teneatur?

7. Si nec valeat, nec teneatur; queritur: An Missam de festo alias occurrente, aut de Dominica, & quo ritu celebrare debeat?

Et Sacra eadem Congregatio, audito prius voto unius ex Apostolicarum cæremoniarum Magistris scriptis exarato, typisque vulgato, ad relationem Emi, & Rmi Domini Cardinalis Archinto Ponentis, rescribendum censuit: *Ad primum; Jejunium in Pontificali Romano præscriptum, esse strictæ obligationis pro Episcopo consecrante; & pro iis tantum qui petunt sibi Ecclesiam consecrari; idemque jejunium indicendum esse die præcedente consecrationi, ad formam Rubricæ Pontificali. Ad 2. Negative quoad primam partem, affirmative quoad secundam. Ad 3. Negative. Ad 4. Negative quoad primam partem, affirmative quoad secundam. Ad 5. Vesperas, Matutinum, Laudes, & Horas consecrationem præcedentes recitandas esse vel de feria, vel de Sancto, prout descriptum fuerit in ordinario. Ad 6. Negative juxta modum. Et modus est, ut ubi nulla alia sit Ecclesia, vel Capella, Parochus, aut Sacerdos celebret post peractam consecrationem; sin minus ea die se absteineat a Missæ celebratione, & populus audiat Sacrum ab Episcopo decantandum. Ad 7. Missam non esse celebrandam de dedicatione Ecclesie, sed de feria, vel de Sancto, prout descriptum fuerit in Calendario. Et ita declaravit, ac servari mandavit. Die 29. Julii 1780.*

Ordinis Carmelitarum Excalceatorum Congregationis Hispaniæ.

Propositis Sac. Rituum Congregationis per P. An-1687 tonium a S. Josepho Procuratorem generalem Ordinis Carmelitarum Excalceatorum Congregationis Hispaniæ sequentibus dubiis, nempe,

1. An in die s. Marci, ac in tribus feriis Rogationum teneantur Regulares cantare Missam conventualem de Rogationibus, seu potius de festo occurrente cum commemoratione Rogationum, cum Regulares non teneantur ad duas Missas eadem die? Et quatenus affirmative quoad primam partem, & negative quoad secundam.

2. An, & quæ orationes dici debeant in Missa Rogationum?

3. An Rubrica posita in Missa S. Joannis Apostoli

stoli assignans Præfationem de Nativitate, accipiendi sit generaliter, itaut talis Præfatio debeat dici in omnibus Missis festivis occurrentibus infra octavam Nativitatis etiam habentibus Præfationem propriam: Seu potius dicta Rubrica sit exceptio Rubricæ generalis, itaut in sola Missa S. Joannis Apostoli debeat dici Præfatio Nativitatis, non vero in aliis Missis sive festivis, sive votivis propriam Præfationem habentibus?

4. De vigilia, quæ occurrit in Adventu, nihil fit in Officio. Queritur, utrum in Missa in qua de vigilia fit commemoratio, legendum sit ejus Evangelium in fine?

5. Utrum, quando non prohibentur Missæ defunctorum, possit celebrari Missa de *Requiem* pro defunctis vage sumptis, idest pro quibus communitas debet applicare aliquam, vel aliquas Missas, quin celebrans sciat determinate, sitne pro Sacerdote, pro laico, pro viro, pro femina &c.? *Et quatenus affirmative?*

6. Queritur, quæ prima oratio erit dicenda in tali Missa?

7. Utrum sub prohibitione celebrandi Missas privatas post solemnem decantatam, & administrandi fidelibus sacram Eucharistiam in nocte Nativitatis comprehendantur Carmelitæ utriusque sexus, maxime cum apud illos cantetur Missa solemnis non in media nocte (hoc enim tempore incipit Matutinum) sed circiter hora 3.? *Et quatenus affirmative?*

8. An consuetudo contraria immemorabilis valeat sustentari saltem quoad moniales, & religiosos choristas, & laicos?

9. Cum inter Patres Carmelitas disalceatos Hispaniæ antiqua vigeat consuetudo se in choro prosternendi super terram in Missa conventuali post elevationem calicis, & cantato *Benedictus qui venit* &c. usque ad orationem Dominicam exclusive, queritur, utrum hæc consuetudo contrarietur Rubricæ XVII. Missalis num. 5.? *Et quatenus affirmative?*

10. An nihilominus retineri possit imposterum? *Et quatenus negative?*

11. Queritur, quem statum servare debent? standi, vel genuflectendi? & quem ab *Agnus Dei* usque ad summationem?

12. Sacra Rituum Congregatio 28. Januarii 1668, concessit Ordini Carmelitarum disalceatorum facultatem recitandi officium votivum sine ulla temporis exceptione semel in hebdomada, die non impedito festo novem lectionum, & non obstante posteriori decreto 20. Martii 1706. posito in initio Breviarii Romani prohibente hujusmodi Officia votiva in Quadragesima, nihilominus PP. Carmelitæ disalceati, recta quidem fide perseverarunt hucusque recitando hujusmodi Officium votivum etiam in Quadragesima. Queritur modo, utrum prædicti Patres continuare queant in Quadragesima talem recitationem? *Et quatenus negative?*

13. Supplicat P. Generalis, ejusque Definitorium generale pro gratia, ut ad præfatum tempus extendatur concessio, attenta devotione, quam prælaudatus Carmelitarum Ordo habet erga Sanctissimum Sacramentum, ob quam olim eadem

S. Rit. C. illi concessit octavam privilegiatam pro solemnitate Corporis Christi, & ulterius nisi hujusmodi Officium recitetur in Quadragesima, non datur locus toto anno, in quo possit recitari?

14. Eadem Sacra Rituum Congregatio 18. Septembris 1666. concessit præfato Ordini, ut quater in anno posset recitare ritu duplici Officium votivum Sanctissimi Nominis B. M. V. die non impedito festo novem lectionum; vi hujus concessionis prælaudatus Ordo hactenus illud recitavit etiam tempore Quadragesimæ, fortasse quia utpote concessum pro quater in anno, videtur non comprehendi in decreto prohibitivo 29. Martii 1706., quod tantum loquitur de Officiis votivis semel, vel pluries in singulis hebdomadis, vel mensibus. Queritur ergo, utrum hujusmodi praxis possit continuari? *Et quatenus negative?*

15. Supplicatur pro gratia, ut prædictum Officium votivum extendatur etiam ad tempus quadragesimale pro die non impedita festo novem lectionum, cum in toto anno non remaneant dies vacui, in quibus recitetur, nisi in tempore Quadragesimæ.

16. Eadem Sacra Congregatio 9. Julii 1668. concessit præfato Ordini, ut semel in mense die non impedita festo novem lectionum celebretur Officium votivum S. Theresiæ Virginis ejusdem Ordinis fundatricis, supplicatur pro modo extensionis ad tempus Quadragesimæ.

17. Ob impedimentum perpetuum Quadragesimæ festum principale S. Joseph Protectoris Congregationis Hispaniæ Carmelitarum disalceatorum celebratur sine octava; & ideo provium est a Sacra Rituum Congregatione, ut octava adjudicaretur secundario ejus festo Patrocinii; sed cum hoc festum licet ritum secundæ classis non excedat, pompa tamen extrinseca, maximeque interna animi commotione Religiosorum celebretur; immo & pluries in statutis provinciis concursus populi conveniat: queritur, num in concursu, & occursu cum festis Apostolorum, & Evangelistarum præferentiam obtineat? *Et quatenus negative?*

18. Supplicatur pro gratia, ut præferatur festum Patrocinii festis Apostolorum, & Evangelistarum, attenta solemnitate maxima, quam sortitur inter Carmelitas disalceatos, & maxime attenta dignitate personæ S. Joseph super Apostolos.

19. Officium S. Laurentii Martyris celebratur cum cantu a Patribus Carmelitis disalceatis ex præscripto Constitutionum, hebdomadario cum pluviali ad Vesperas, acolythis, & thuriferario etiam respective paratis, & ejus Missa cantatur cum ministris cæroferariis, & incenso; festum vero SS. Justi & Pastoris licet ejusdem ritus apud Hispanos, nihil solemnitatis sortitur inter Patres Carmelitas. Queritur ergo, utrum in concursu dictorum festorum debeantur integræ Vesperæ S. Laurentii martyri ex Rubrica XI. Breviarii Romani num. 2.?

20. Utrum dignitas, qua gaudent festa Apostolorum, & Angelorum, extendatur ad eorum diem octavam, quando cum octava celebrantur, itaut concurrente die octavo in primis, vel secundis Vesperis cum festo duplici minori inferioris dignitatis integras sortiat Vesperas dies octavus cum sola

commemoratione præcedentis, vel subsequentis?

21. Beatissima Virgo Maria esse Patrona principalissima totius ordinis Carmelitarum. Queritur ergo, utrum PP. Carmelitæ discalceati, quando recitatur officium de feria simul cum officio parvo B. M. V. possint, & debeat inter suffragia Sanctorum facere commemorationem de eadem non solum in conventibus, quorum Ecclesiæ sint eidem Virgini dicatæ quocumque titulo, sed etiam in omnibus conventibus ordinis ratione prædicti specialissimi patronatus?

22. Utrum inter suffragia Sanctorum fieri debeat a regularibus commemoratio titularis suæ Ecclesiæ, non obstante, quod etiam fiat de patrono principali religionis?

23. Utrum in Hispania teneantur regulares facere commemorationem s. Jacobi Apostoli patroni principalioris regni, quando in officio divino dicuntur suffragia Sanctorum, & apud regulares fit commemoratio patroni principalioris religionis?

24. Utrum in pronuntiatione lectionis Martyrologii Romani elogium s. Cipriani oppidi Fontis Tiberii principalis patroni sit separandum ab elogio s. Cornelli ex eo, quod officium unius separatur ab alio?

25. An s. Ciprianus nominandus sit in primo loco?

Sacra eadem Congregatio, audito prius voto unius ex Apostolicarum cæremoniarum magistris, scriptis exarato typisque vulgato, ad relationem Eminent. & Reverend. Dom. Card. Corsini Ponentis, rescribendum esse censuit: *Ad 1. In duplicibus primæ, & secundæ classis canendas esse duas Missas. In reliquis dilata. Ad 2. Dicendas esse orationes a Rubrica præscriptas, scilicet primam de Rogationibus, secundam Concede de B. M. V. tertiam pro Papa, vel Ecclesia. Ad 3. Negative ad primam partem, affirmative ad secundam. Ad 4. affirmative, exceptis feriis quatuor temporum. Ad 5. affirmative. Ad 6. Dicendam esse primam orationem Deum, qui inter Apostolicos &c. ut habetur in eodem Missali. Ad 7. affirmative. Ad 8. Negative. Ad 9. & 10. Servari posse. Ad 11. Dilata. Ad 12. Negative. Ad 13. Negative. Ad 14. 15. & 16. Negative, & servetur decretum anni 1706. Ad 17. Negative, cum agatur de festo secundario. Ad 18. Negative. Ad 19. Integras Vesperas de digniori cum commemoratione de sequenti. Ad 20. Negative. Ad 21. affirmative in omnibus. Ad 22. & 23. affirmative. Ad 24. & 25. ad me Ponentem cum D. Promotore Fidel. Et ita declaravit, ac servari mandavit. Die 16. Februarii 1781.*

Asculana.

2688 Exortis inter capitulum Ecclesiæ collegiatæ terræ Ophydæ diocesis Asculanæ ex una, & Magistratum dictæ terræ, & litis partibus ex altera controversiis super iuribus, & præminentis pro sacerdotibus in supradicta collegiatæ Ecclesiæ peragendis, illisque ad Sac. Rit. Congreg. delatis, infrascripta dubia coram Eminent. & Reverendiss. D. Cardin. Viccomite Ponente concordata propostita fuerunt.

1. An, & in quibus functionibus ecclesiasticis

collegiatæ Ecclesiæ terræ Ophydæ intervenire debeat magistratus ejusdem terræ? in casu &c.

2. An pro functionibus, in quibus intervenire debet magistratus prædictus, fieri debeat eidem intimatio diei, & horæ, in qua functiones incipiunt, seu potius sit servanda tabella horaria capituli? in casu &c.

3. An, & a quo ex capitulo, seu presbyteris addictis servitio Ecclesiæ collegiatæ præstanda sit aqua benedicta magistratui ingredienti Ecclesiam? in casu &c.

4. An, & a quo sit comitandus idem magistratus interveniens supradictis functionibus, dum ab Ecclesia discedit? in casu &c.

5. An magistratui accedenti ad Ecclesiam interveniendi causa sacris functionibus assignari debeat sacrarum, seu aliud cubiculum eidem adnexum, in quo persistat, usque dum sacre functiones incipiunt? in casu &c.

6. An sit servanda consuetudo faciendi in festo Purificationis Beatissimæ Virginis præter distributionem candelarum in altari, etiam alteram mulieribus, & populo in janua Ecclesiæ ante discessum magistratus ab Ecclesia, seu potius sit facienda post discessum ejusdem magistratus? in casu &c.

7. An eidem magistratui intervenienti publicis concionibus præter solitam generalem reverentiam ante initium concionis, fieri debeat a sacris concionatoribus specialis reverentia post inceptum exordium concionis? in casu &c.

Et Sac. eadem Congregatio, utraque parte scripto, & voce informante audita, visisque iuribus hinc inde deductis, ad relationem ejusdem Emi. Ponentis, rescribendum censuit: *Ad 1. Servetur solitum. Ad 2. affirmative ad primam partem. Ad 3. 4. & 5. Negative. Ad 6. Faciendam esse post discessum magistratus. Ad 7. Faciendam esse unicam reverentiam ante initium concionis, primam capitulo, alteram magistratui, & generalem populo, & amplius in omnibus. Et ita Emi. Patres censuerunt, declararunt, & servari mandarunt. Die 23. Junii 1781.*

Aretina.

Porrecto Sacræ Rituum Congregationi nomine 1689 Archiepiscopi Ecclesiæ collegiatæ loci Trojani diocesis Aretinæ supplici libello pro resolutione sequentium dubiorum.

1. An in nocte Nativitatis Domini Nostri Jesu Christi liceat cuicumque Sacerdoti ante auroram celebrare Missam privatam absque indulto Sedis Apostolicæ? Et quatenus negative?

2. An contraria praxis, ubi introduci vellet, vel jam esset introducta, declaranda sit abusiva, & directe opposita legibus Ecclesiæ, itaut per Episcopum sit abscondenda?

Sacra eadem Congregatio, audito prius voto unius ex Apostolicarum cæremoniarum magistris, scriptis exarato, typisque vulgato, ad relationem Eminent. & Reverend. D. Card. Viccomitis Ponentis, rescribendum censuit: *Ad 1. Non licere. Ad 2. Contrariam consuetudinem declarandam esse abusivam, & Episcopus curet abscondi. Et ita declaravit, ac servari mandavit. Die 18. Septemb. 1781.*

Ci.

Civitatis Castellanae Præminentiarum.

Inter capitulum insignis collegiatae Ecclesiae matricis S. Andreae terræ Vallerani, & Reverend. D. Victorem Parchiaroni cõratum venerab. Ecclesiae S. Victoris, & Reverend. Dominum Hieronymum Janni Sacristam alterius ven. Ecclesiae B. Mariae Virginis de Ruscello dictæ terræ Vallerani super dubiis.

1. An sit locus observationi concordiae anni 1754. initæ inter Archipresbyterum S. Andreae, & curatum S. Victoris super processione Corporis Christi, seu potius capitulo insignis collegiatae, & parochialis Ecclesiae S. Andreae competat privative jus faciendi dictam processionem tam in dicto festo, quam in ejus octava? *Et quatenus affirmative ad secundam partem;*

2. An dicto capitulo competat jus faciendi expositionem Sanctissimi Sacramenti cum interessentia confraternitatis hujus nominis, & subministratio cereæ ab ea faciendæ quolibet die infra octavam supradicti festi Corporis Christi?

3. An sit locus observationi alterius concordiae anno 1731. initæ inter easdem partes super alternativa celebratione ecclesiasticarum functionum intra annum?

4. An capitulo insignis collegiatae, & parochialis S. Andreae competat privative jus faciendi processionem Sanctissimi Sacramenti tertia Dominica ejuslibet mensis? *Et quatenus affirmative;*

5. An confraternitas Sanctissimi Sacramenti teneatur interesse dictæ processionem cum baldachino, & intorticiis pro clero?

6. An exercitium bonæ mortis fieri solitum Dominicis diebus ex instituto confraternitatis Agonizantium erectæ in dicta collegiata Ecclesia S. Andreae, ibidem privative peragi debeat?

7. An curatus, & coadjutor S. Victoris debeant abstinere a celebratione, seu cantu choralium officiorum, & Missæ conventualis? *Et quatenus negative;*

8. An dicto curato, & coadjutori sint assignandæ horæ distinctæ ab horario dictæ Ecclesiae collegiatae?

9. An totus clerus terræ Vallerani, & signanter supradictus curatus, & coadjutor S. Victoris, & Capellani Ecclesiae B. M. V. de Ruscello, cogendi sint ad interessendum omnibus processionibus publicis, quæ privative fiunt ab Archipresbytero, & capitulo Ecclesiae collegiatae?

10. An post Archipresbyterum spectent privative ad Præpositum, iisque absentibus, vel impeditis, ad canonicos dictæ collegiatae omnia jura præminentialia tum in processionibus, tum in aliis publicis functionibus, quæ privative fiunt a dicto Archipresbytero, & capitulo?

11. An in processionibus, quibus interveniunt capitulum collegiatae, curatus, & coadjutor S. Victoris, necnon sacrista, & capellani B. M. V. de Ruscello debeant omnes incedere, & in quo loco sub Cruce capituli?

12. An, & qui locus sit assignandus in aliis functionibus prædicto curato, sacristæ, & capellani?

13. An immediate post processiones, quæ ducun-

tur ad Ecclesiam S. Victoris tam die festo S. Antonii Patavini, quam die quinta Septembris, celebranda sit, & a quo, Missa sollemnis?

14. An diebus festis Sanctorum, & votivis celebrari solitis in Ecclesia S. Victoris, quibus intervenit Archipresbyter, & capitulum S. Andreae ad celebrandum officia choralia, & Missam solennem, liceat curato dictæ Ecclesiae S. Victoris aliam Missam solennem, & alia officia choralia vel ante, vel post interventum prædicti capituli celebrare?

15. An invito capitulo, ad associationem cadaveris alterius parociae S. Victoris debeat illius curatus incedere, quo loco, & cum stola, sub Cruce capituli?

16. An electa a parochiano S. Victoris sepultura in Ecclesia collegiata, & recusante illius curato levare, atque associare cadaver, liceat capitulo levare, & deferre illud ad propriam Ecclesiam?

17. An electa a parochiano S. Andreae sepultura in Ecclesia S. Victoris, liceat capitulo ingredi dictam Ecclesiam cum stola, & Cruce elevata, & aliquas functiones facere circa cadaver?

18. An liceat idem Archipresbytero, & eo absente, Præposito, & capitulo in associatione funerum ad alias quascunque Ecclesias etiam extra districtum parociae S. Andreae?

19. An dignitatibus, vel, iis impeditis, canonicis Missam, & Vesperas solemniter ubicunque extra propriam Ecclesiam celebrantibus competat jus habendi assistentes in officio Diaconi, & Subdiaconi de gremio capituli?

20. An curato S. Victoris terræ Vallerani liceat ducere processiones particulares ejusdem Ecclesiae extra portas dictæ terræ?

21. An Archipresbytero S. Andreae terræ Vallerani liceat ducere processiones particulares ejusdem Ecclesiae extra ambitum suæ parociae?

22. An concio quadagesimalis, & tempore Adventus tam diebus feriatis, quam festivis privative fieri debeat in dicta Ecclesia collegiata?

23. An constet de attentatis, & quomodo, & a quo sint purganda?

A Sacra Congregatione responsum fuit, ut sequitur: Ad 1. *Negative ad primam partem, affirmative ad secundam quoad diem festum tantum.* Ad 2. *affirmative quoad expositionem Sanctissimi Sacramenti, non tamen privative, & quoad confraternitatem utatur jure suo coram iudice competent.* Ad 3. *Negative, & Ecclesiam S. Victoris reintegrandam esse ad primæva jura.* Ad 4. *Negative, & ad mentem.* Ad 5. *Usantur jure suo coram iudice competent.* Ad 6. 7. & 8. *Negative.* Ad 9. *affirmative quoad processiones publicas, & generales tantum.* Ad 10. *affirmative quoad functiones spectantes ad Archipresbyterum tanquam primam dignitatem.* Ad 11. *affirmative in omnibus, ante capitulum, & clerum sub ipsius Cruce.* Ad 12. *Provisum in antecedenti.* Ad 13. *Celebrandum esse per digniorem de capitulo.* Ad 14. *Negative.* Ad 15. *Dilata, & ad Eminent. Penitentem juxta mentem.* Ad 16. *Perquisito, expectato per congruum tempus, & renuente paroco, affirmative.* Ad 17. & 18. *Dilata, & ad Eminent. Penitentem juxta mentem.*

Ad 19. affirmative, quando totum capitulum convenire debet. Ad 20. affirmative, dummodo sit intra ambitum paracie, & interveniat licentia Ordinarii. Ad 21. Negative. Ad 22. Ad Eminent. Ponentem juxta mentem. Ad 23. Nihil de attentatis. Et in omnibus dubiis amplius.

Spiegazione della mente della Sagra Congregazione. Ad dubium quartum: *La mente è, che la processione da farsi la terza Domenica di ciascun mese non sia privativa della Chiesa di S. Vittore, ma che l'Ordinario concordì il giorno, in cui si debba fare dall'una, e dall'altra chiesa. Ad dubia 15. 17. & 18. La mente è, che scriva un maestro di cerimonie da destinarsi dall'Eminentissimo Ponente. Ad dubium 22. La mente è, che l'Ordinario, osservato ambedue le Chiese, ed avuto riflesso alle ragioni, che possono competere all'una, ed all'altra, destini il luogo, o i luoghi, dove si debba fare la Predica nella Quaresima, e nell'Avvento. Et ita declaravit, & servari mandavit. Die 10. Septembris 1782.*

Gnesnen.

1690 Reverend. Archiepiscopus Gnesnensis Poloniæ Primas ad præcedendas controversias, quæ exorte fuerant inter canonicos suæ Ecclesiæ Metropolitanæ; & primatialis Episcopalis characterem insignitos, & eos, qui Episcopali dignitate carent super præcedentia tam in choro, quam in aliis ecclesiasticis functionibus, mandavit rem proponi in capitulo, eaque per dictum capitulum generale remissa ad ejusdem Reverend. Archiepiscopi reditum in patriam; leti certo ipsi non innoverit, an capitulum prædictum totum arbitrium ipsi conferre voluerit, vel non; cum tamen dilatio ulterior jurgia, & controversias magis excitasset; infrascripta decreta imposterum observanda pro bono, & quiete Ecclesiæ suæ, & dignitate Episcopali edidit, videlicet:

„Universis, & singulis, quorum interest, intererit, aut quomodolibet interesse in futurum poterit, significamus, & ad notitiam indubitatam deducimus, relatum nobis fuisse, & esse, qualiter in capitulo generali Illustrium, Perillustrium Rmorum Prælatorum, & canonicorum almæ Ecclesiæ nostræ Metropolitanæ Gnesnensis, pro festo translationis S. Adalberti Episcopi, & Martyris die Martis 29. mensis Octobris anno elapso celebrato propositum fuerit de, & super stallo, ac loco in choro dicte Ecclesiæ nostræ Metropolitanæ Episcopis titularibus, prælaturis, & canonicis in eadem Ecclesia possidentibus assignando, idemque negotium ad Nos, uti, & tamquam loci Ordinarium Gnesnensem, sit remissum, mediante decreto ejusdem capituli generalis, die, & supra, lato tenoris sequentis.

„Illationem hanc Illmi, & Reverend. Dom. Gasparis Izaowski Episcopi Larandensis canonici Metropolitanæ, ac administratoris generalis Archiepiscopatus Gnesnensis de stallo Episcopis titularibus, prælaturis, & canonicis in hac Ecclesia possidentibus in choro designando factam, præsens Reverend. capitulum generale ad felicem celsissimi Principis loci Ordinarii in patriam adventum remittit, Nos itaque illationem hujusmodi

decreto capitulari ad Nos remissam, totumque hinc inde emergens negotium cum omnibus suis annexis, & connexis auctoritate nostra ordinaria resolventes, unaque simul, quibusvis dubiis, & controversiis de stallo, & præcedentia ad præsen exortis, sive imposterum quomodolibet exorundis provise, & indilate occurrere volentes, in hærendo tum laudabili consuetudini aliarum Ecclesiarum cathedralium in præmissis observari solitæ, tum attento eo, quod in hoc potissimum regno dignitas Episcopalis plurimum honoratur, eoque intuitu Episcopi Poloni tam in senatu, quam in publicis consensibus, priori loco distinguuntur, eo magis ut in facie Ecclesiæ nostræ Metropolitanæ, primariæ regni basilicæ, idem Episcopalis ordo conformi præcedentia dignoscatur, statuendum, atque ordinandum esse duximus.

Et quidem I. Episcopi, & simul regni senatores, quoties ad aliquam prælaturam, vel canonicatum in Ecclesia nostra Metropolitana Gnesnensi possidere contigerit, omnes alios præcedant, primumque locum in choro, ac processionibus dicte Ecclesiæ nostræ Metropolitanæ obtineant.

II. Post eodem autem Episcopos senatores suffraganei nostri locales archidiecepsani, & quidem primo Gnesnensis, dein Loviciensis, in choro stallis, & processionibus in eadem Ecclesia aliis Episcopis titularibus præcedant.

III. Post suffraganeos nostros locales Episcopi in partibus titulares, & canonicis in præfata Ecclesia nostra Metropolitana possidentes, pro dignitate suarum prælaturarum, sive juxta senium suorum canonicatum locum habeant.

IV. Post Episcopos titulares administrator generalis archidiecepsis præsentis per tempore existens sedeat, & præcedat. Quod si autem idem administrator generalis fuerit Episcopus senator, ex tunc aliis Episcopis senatoribus præferendus, si vero fuerit Episcopus tantum titularis, tunc immediate post suffraganeum nostrum Lovicensem aliis Episcopis titularibus præeat: Subsequenter reliqui prælati, & canonici dicte Ecclesiæ nostræ Metropolitanæ ordine pontificali non insigniti, juxta distinctionem prælaturarum, sive senium canonice, stallum in choro, & locum in processionibus obtineant. Et ita resolvimus, decernimus, statuimus, atque ordinamus hujusmodi nostram resolutionem, decisionem, atque ordinationem abhinc, & imposterum per Reverend. capitulum Ecclesiæ nostræ Metropolitanæ Gnesnensis inviolabiliter observari, teneri, & effectuari volumus, disponimus, atque obstringimus. In quorum fidem præsentis manu nostra subscripsimus, & sigillo nostro communicari jussimus. Dabantur Francofurti ad Menum. Die 18. mensis Januarii anno Domini 1783. „*Quæ quidem decreta præbata Sanctissimo fuerunt, sequenti rescripta.* Die 12. Martii 1783. Ex audientia Sanctissimæ. „mi. Sanctissimus benigne approbavit decreta „edita a Reverendiss. Archiepiscopo, de quibus „in precibus. „C. Arolidi Sac. Rit. Congregaz. Secretarius.

*Nullius S. Laurentii Scurlensis
Provinciae Teletanae.*

1691 Cum patri Priori, & Fratribus regalis monasterii Nullius S. Laurentii Scurlensis provinciae Teletanae nonnulla occurrerint dubia super officiorum, & Missarum celebratione Sacra Rituum Congregationi humillime supplicaretur, quatenus ea benigne declarare dignaretur, Dubia sunt sequentia, nempe:

1. An Priori, & Fratribus monasterii S. Laurentii Scurlensis officium duplex cum octava singulis annis in honorem Sanctorum, quorum reliquias habent, ex indulto recitantibus, liceat simul festa particularia die propria celebrare de Sanctis, quorum corpora, vel notabilem reliquiam custodiunt?

2. An ipsis id liceat saltem, quia usque ad hanc novissima tempora recitare conseruerunt?

3. An insuper celebrare possint festa particularia cum ritu duplici de Sanctis, quorum reliquias notabiles servant?

4. An juxta rubricas Breviarii Romani sub ritu semiduplici tantum, vel simpliciter celebrare debent Sanctorum officia, si illorum reliquias in Ecclesia insignis non extaret?

Et Sacra eadem Congregatio, audito prius voto unius ex Apostolicarum caeremoniarum magistris, scriptis exarato, ad mei infrascripti Secretarii relationem, rescribendum censuit: *Ad 1. Affirmative, si reliquiae Sanctorum sunt insignes, aut notabiles, seu illa pars corporis, in qua passus est martyr, modo sit integra, & non parva, ac legitime ab Ordinario approbata, & dummodo habeatur specialis concessio a S. Sede Apostolica, quando illaemmet Sancti descripti non sunt in Martyrologio Romano.* *Ad 2. affirmative de Sanctis, ut in primo. De aliis etiam affirmative, si eorum celebratio inuenta sit ante Bullam S. Pii PP. V. editam VII. idus Julii 1568.* *Ad 3. De Sanctis, quorum habentur reliquiae insignes, sub ritu duplici minori; si vero notabiles, ritu semiduplici, & etiam superiori, si a S. Sede Apostolica, aut a Sacra Rituum Congregatione concessum sit.* *Ad 4. Negative.* Et ita declaravit, ac servari mandavit. Die 29. Martii 1783.

Senogallien.

1692 Porrectis per Aloysium Fabbri, & Vincentium Trusiani canonicos deputatos a Capitulo insignis Ecclesiae collegiatae terrae Montis Martiani dioecesis Senogalliensis Sac. Rituum Congregat. humillimis precibus pro declaratione sequentium dubiorum.

1. Utrum circa praeminentiam faciendi chorales functiones solemniore non parochiales servari debeat decretum hujus sacri tribunalis in Andrien. 3. Decembris 1672.? An vero aliud valde differens in Compagna pro collegiata terrae Colliani 23. Martii 1709. An tandem illud in Lucana 15. Martii 1721. contra primam dignitatem illius insignis collegiatae, per quod videtur quamcumque praeminentiam dictas functiones privative faciendi Collegiatarum dignitatis denegari juxta decretum E. mi, ac R. mi Episcopi?

2. Num in hoc casu liceat cuilibet hebdomadario absque singulorum capitularium consensu favore

Dignitatis renuntiare juri suo, & sic turbare possessionem capituli in dictis actibus per hebdomadarii indiscriminatim exercendis?

3. An in casu, quo decretum in Andrien. erga primam Dignitatem debeat observari eadem praeminentia in secundis feriis Nativitatis D. N. J. C., Resurrectionis, Pentecostes, aliorumque festorum pertineat ad Priorem, & quorum?

4. Num liceat aliquibus Canonici renunciare capitulari juri per d. E. mi, & R. mi Dominum Episcopum asserto celebrandi Missas decantandas pro anniversariis beneficiorum, festivitatis &c. ac novendiales aliasque similes functiones? An illud vicibus sibi fungentibus, sive aliud ad hebdomadarii spectans celebrandi Missas solennes, ac Vesperas, quae habent processiones, vel alias functiones quasi annexas, transferre in primam, vel alteram Dignitatem, sibi hac privative deberi contententes, & sic incertum reddere jus Capituli?

5. Utrum cum dd. Missae, vel aliae extra chorales functiones ad alios pertinent collegas juxta institutum turnum de mandato ejusdem Episcopi liceat illis canonicis a choro, & cantu per capitulares de necessitate praestando (quoniam mansionarii curae animarum addicti sunt, & alii decentes cantores non habentur) se subtrahere, relinquire insufficientem ad id canonicorum numerum, & ita non tantum exercitium juris capitularis, sed etiam fidelium devotionem in derisum vertere, vel impedire?

6. An duo saltem adesse debeant inservientes clerici in funebribus; alter Crucem deferens, ac tenens, alter vero Parochio ministrans? An vero sufficiat unus?

7. Num stipendia a defunctorum heredibus pro Cruce, & dicto clerico ministrante solvi solita, sint de iuribus capitularibus, an potius capitularibus, spectentque ad deferentem Crucem, & respective dictum clericum ministrantem, sive ad sacristam Collegiatae salarium dictis clericis solventem, juxta illud decretum ejusdem Eminenti, ac Reverendissimi Episcopi?

Sacra eadem Congregatio, habita prius E. mi, & R. mi Episcopi informatione, ad relationem E. mi, & R. mi Domini Cardinalis Vicecomitis Ponentis, rescribendum censuit: *Ad 1. affirmative ad primam partem: in reliquis arbitrio E. mi Episcopi.* Et ita declaravit, ac servari mandavit. Die 2. Augusti 1783.

Senogallien.

Proposito in Congregatione Sacrorum Rituum 1693 inter fratres Ordinis Minorum conventualium San. Francisci terrae Montis novi dioecesis Senogalliensis ex una, & Abbatem Franciscum Festarini Parochum Ecclesiae S. Mariae de Platea dictae terrae ex altera partibus infrascripto dubio coram E. mi, & R. mi D. Cardinali Archinto Praefecto, & Ponente concordato: *An in funebribus explendis in Ecclesia PP. Minorum conventualium S. Francisci Montis Novi, in digniori loco consistere debeat Crux Ecclesiae tumulantis, seu potius illa Ecclesiae abbatialis, & parochialis? in casu &c.* Sacra eadem Congre-

gatio, utraque parte, scripto, & voce informante, prius audita, visisque iuribus hinc inde deductis, ad relationem ejusdem Emi Ponentis, rescribendum censuit: *affirmative ad primam partem, negative ad secundam.* Et ita declaravit, ac servari mandavit. Die 2. Augusti 1783.

Volturariæ.

1694. Proposito per Eminent., & Reverend. D. Cardinalem Archinto S. R. Congregationis Præfectum, & Ponentem in eadem Sacra Rit. Congr. ad instantiam cleri S. Marci diocesis Volturariensis infrascripto dubio: *An a clero S. Marci diocesis Volturariensis recitari debeant duo Officia pro duabus translationibus corporis S. Januarii martyris, unum nempe Dominica prima, vel secunda Maii, alterum die vigesima tertio Octobris, juxta concessionem factas per hanc Sacram Rituum Congregationem, seu potius alterum ex illis?* Et Sacra eadem Congregatio, audito prius voto unius ex Apostolicarum ceremoniarum Magistris, scriptis exarato, typisque vulgato, ad relationem ejusdem Eminent. Ponentis rescribendum censuit: *Teneri clerum S. Marci ad recitationem utriusque Officii pro duplici distincta translatione corporis S. Januarii martyris, juxta concessionem factas per hanc Sacram Rituum Congregationem, neque ullo pacto posse sive ab uno, sive ab altero abstinere.* Et ita declaravit. Die 2. Augusti 1783.

Lusitana.

1695. Ex parte Antonii de Padua Correa canonici Congregationis canonicorum secularium Sancti Joannis Evangelistæ in Lusitania Sacræ Rituum Congregationis supplicatum fuit pro declaratione sequentium dubiorum, quæ sunt.

1. Num in Ecclesiis chore adstrictis diebus illis, in quibus Officium, aut Nocturnum Defunctorum recitatur die duplici majori, vel minori, vel semiduplici, præter Missam de *Requiem* debeat, nec-ne, Missa alia celebrari Officii illius dici?

2. Inquiritur, qualis in die commemorationis Defunctorum, cum pro uno tantum Missa applicatur, dici debeat, nimirum si prima propria dici, aut vero Missa communis sub ritu semiduplici?

3. Utrum in Ecclesiis regni Lusitani, ubi feria quinta Ascensionis Domini Nona cantatur sollemnis post meridiem usque ad primam horam absque Officii interpolatione, debeat cereus Paschalis extingui statim post Evangelium Missæ sollemnis, aut vero conservari usque ad finem Nonæ, & tunc extingui, finita antiphona prædictæ horæ?

4. Inquiritur, numquid feria quinta in Coena Domini, dum sollemnis Missa cantatur, Crux cooperta esse debeat velamento albo, ratione solennitatis diei, seu violæco propter Passionis tempus?

Et Sacra eadem Congregatio, audito prius voto unius ex Apostolicarum ceremoniarum Magistris, scriptis exarato, typisque vulgato, ad relationem Emin., & Rever. D. Cardinalis Vicecomitis Ponentis rescribendum censuit: *Ad 1. affirmative, quia Missa conventuali ac Officio currenti emitti non potest.* *Ad 2. Cum Lusitani gaudeant privilegio tres*

Missas celebrandi in die commemorationis defunctorum, qualemcumque etiam a Benedicto XIV., ipsis præscriptarum possunt dicere, licet pro uno tantum Missa applicetur. *Ad 3. affirmative quoad primam partem dubii, & negative quoad secundam; quia Rubrica Missalis adamusim servari debet.* *Ad 4. Albi coloris debet esse velum Crucis Altaris, in quo Missa celebratur: violæco vero Crucis processioni, & altaris lotioni.* Et ita declaravit, ac servari mandavit. Die 20. Decembris 1783.

Orbis, & Orbis.

Quum ex peculiaribus dubiis ex parte nonnullorum parochorum, seu aliorum ad præscripturam in rubricis regularum observantiam deputatorum Sac. Rit. Congreg. propositis, compertum fuerit, non levem alicubi sortitum esse dubitationem, & controversiam super intelligentia generalis illius rubricæ, quæ in Missali Romano adscripta legitur ante missam pro sponso, & sponsa, videlicet: *Quod si benedictio nuptiarum facienda sit pro sponso, & sponsa die Dominico, vel alio die festo, dicatur Missa de Dominica, vel festo &c.* cum commemoratione sequentis Missæ pro sponso, & sponsa. Dum aliqui censent rubricam illam locum habere in omnibus diebus, quibus celebraretur officium, & missa de festo duplici sive majoris, sive minoris ritus, quibusque proinde minime licet præmissas inibi Missas votivas pro sacerdotum devotione celebrare. Alii vero putant præfata verba, vel alio die festo; intelligenda tantum esse de festis solemnioribus, & festivis de præcepto. Hinc Sacra eadem Congregatio, referente Eminent. & Reverend. Domino Cardinali Corsino Episcopo Sabinensi, ad dirimendas imposterum controversias, & dubitationes de medio tollendas, præsentī generali decreto statuit: In celebratione nuptiarum, quæ fit extra diem Dominicum, vel alium diem festum de præcepto, seu in quo occurrat duplex primæ, vel secundæ classis, etiam si fiat officium, & missa de festo duplici per annum, sive majori, sive minori, dicendam esse Missam pro sponso, & sponsa, in fine Missalis post alias Missas votivas, specialiter assignatam: In diebus vero Dominicis, aliisque diebus festis de præcepto, ac duplicibus primæ, & secundæ classis, dicendam esse Missam de festo cum commemoratione Missæ pro sponso, & sponsa. Atque ita decrevit, & servari mandavit. Die 20. Decembris 1783.

Factaque deinde per me secretarium de prædictis Ssmo Domino Nostro PIO PP. VI. relatione, Sanctitas Sua præfatum Sacræ Congregationis generale decretum confirmavit, & ubique executioni dandum esse præcepit. Die 7. Januarii 1784.

Civitatis Castellæ.

Exortis inter parochos, priores, ceterosque re-1797
ctores Ecclesiarum secularium civitatis Castellæ controversiis ex una, & capitulo, necnon præpositum Archidiaconum, aliosque canonicos Ecclesiæ cathedralis dicte civitatis ex altera paribus super jure porrigendi aspersorium Episcopo in processionibus, illisque ad S. R. C. delatis, infrascriptum dubium coram Eminent. ac Reverend.

D. Car-

D. Cardinali Vicecomite Ponente concordatum, decidendum propositum fuit: *An, & a quo in actu ingressus ad Ecclesias priorales, & parochiales civitatis Castellii sit porrigendum aspersorium aque benedictæ Episcopo incidenti processionaliter in diebus rogationum, seu alia quavis occasione simul cum canonicis cathedralis vestibus canonicibus indutus, & capitulariter procedentibus? in casu &c.* Et Sacra eadem Congregatio, visis tantum juribus parochorum, Priorum, ceterorumque rectorum Ecclesiarum secularium dictæ civitatis, eorumque procurator, scripto, & voce informante audito, cum pars adversa pro dilatione insteterit, ad relationem præfati Eminent. Pontentis rescribendum censuit: *Dilata, & per modum provisionis servetur constitutio synodalis.* Et ita declaravit. Die 27. Aprilis 1784.

Pisauren.

1698 Exorta controversia inter Hieronymum Angeli aliosque Presbyteros seculares civitatis Pisauri ex una, & promotorem fiscale curiæ episcopalis dictæ civitatis ex altera partibus super iure interlegendi processioni Sanctissimi Corporis Christi, illaque ad Sacram Ritum Congregationem delata, infrascripta dubia coram Eminent. & Reverend. Domino Cardinali Boschi Ponente concordata decidenda proposita fuerunt.

1. An Presbyteri nullum beneficium habentes in cathedrali Ecclesia Pisauri teneantur accedere ad processionem Sanctissimi Corporis Christi? in casu &c.

2. An teneantur deferre cereum propriis sumptibus coemptum? in casu &c.

3. An sit locus pœnæ aureorum scutorum 13. in casu &c.

Et Sacra eadem Congregatio, scripto, & voce informante procuratore Presbyterorum secularium tantum, Promotore fiscali non comparente, visisque juribus deductis, ad relationem præfati Emi Pontentis, rescribendum censuit: *Ad 1. Ex hactenus deductis, negative. Ad 2. & 3. Provisum in primo.* Et ita declaravit, & servari mandavit. Die 27. Aprilis 1784.

Amerina.

1699 Porrectis per canonicos collegiæ Ecclesiæ Assumptionis B. M. V. oppidi Luniani diocesis Amerinæ humilissimis precibus pro declaratione sequentium dubiorum:

1. An extra casum necessitatis possit permitti a Superiore, ut canonicis constitutus in minoribus ordinibus cantet epistolam in Missis solemnibus paratus absque manipulo? & quatenus negative;

2. An pro eo supplere debeat qui immediate illi præcedit, & illo legitime impedito, an debeant supplere alii canonici subsequentes, sive in diaconali, sive in subdiaconali ordine sint constituti juxta ordinem antianitatis? in casu &c.

Sacra eadem Congregatio, habita prius Rever. Episcopi informatione, auditoque etiam unius ex Apostolicarum cæremoniarum magistris voto scriptis exarato, typisque vulgato, ad relationem Em. & Reverend. Domini Cardinalis Archibon. Sacre Ritum Congregationis Præfati, & Pontentis, rescribendum censuit: *Ad 1. Negative, & Episco-*

pus cures abscondere consuetudinem tam in cathedrali, quam in collegiata: videlicet extra casum absolute, & practicæ necessitatis, non posse a Superiore permitti, ut clericus in minoribus pro Subdiacono supplet in Missis solemnibus paratus sine manipulo, & pro bujusmodi effectui, per Episcopum abscondendam esse consuetudinem (tam) in cathedrali, ubi clerico etiam extra casum necessitatis permittitur, se parare pro Subdiacono sine manipulo, quam in collegiata, in qua induci vellet, ut canonicis clericis ministris pro Subdiacono sine manipulo, existentibus aliis canonicis Diaconis, & Presbyteris, ad quos de jure spectat supplere vices canonicis clericis in officio Subdiaconi. Ad secundum. Dilata, & ad mentem. Mens vero est, quod ab eo canonico bujusmodi officium præstetur, ad quem spectat per constitutiones, & consuetudines capitulares dictæ Ecclesiæ respicientes servitium chori supplere vices canonicis ultimis, qui absens forte sit, vel infirmus, vel quovis alio modo legitime impeditus. Istius siquidem servitii ordo adamussim retinendus constantissime est ad præscriptum ab Ecclesiasticis legibus, atque a notissimis decretis bujuset Sacre Congregationis, ad quam, si quando aliquid, vel novæ difficultatis, vel controversiæ emerit, semper patebit aditus. Et ita declaravit, & servari mandavit. Hac die 18. Decembris 1784.

Salutiarum.

Cum Reverend. Episcopo Salutiarum nonnulla occurrerint dubia, humillime Sacre Ritum Congregationi supplicavit, quatenus ea benigne discernere dignaretur. Dubia sunt sequentia.

1. An canonicus deferens Sanctissimum Sacramentum in processione, quo fieri solet cum magno concursu populi qualibet tertia Dominica quolibet mensis, debeat procedere indutus pluviali, & an sufficiat simplex stola super cappam?

2. An Episcopo dictam processionem peragente, & deferente Sanctissimum Sacramentum pluviali induto, duo ex dignitatibus, vel, illis deficientibus, duo ex senioribus capituli debeant eidem assistere simul hinc inde procedendo, indutis dalmaticis? & quatenus affirmative.

3. Utrum ad id cogi possint, si renuant?

Et Sacra eadem Congregatio, audito prius voto unius ex Apostolicarum cæremoniarum magistris, scriptis exarato typisque vulgato, ad relationem Eminent. & Reverend. Domini Cardinalis Boschi Pontentis, rescribendum censuit: *Ad 1. affirmative ad primam partem, negative ad secundam. Ad 2. affirmative juxta modum, videlicet, Episcopo Sanctissimum Sacramentum processionaliter deferenti assistere debere duos canonicos dalmaticis indutos. Ad 3. affirmative.* Et ita declaravit, & servari mandavit. Die 18. Decembris 1784.

Setina.

Inter Franciscum Cima canonicum Ecclesiæ ca-1701 cathedralis civitatis Setinæ anteriorem in possessione canonicatus, & Angelum Tirletti ejusdem Ecclesiæ cathedralis canonicum anteriorem in ordine sacerdotali, posteriorem autem in possessione canonicatus, orta controversia super jure præcedendi in choro, aliisque functionibus ecclesiasti-

sticis, illaque ad Sac. Rit. Congregationem delata infrascriptum dubium coram Eminent. ac Rever. Domino Cardinali Archinto Prefecto, & Ponente concordatum propositum fuit, nempe: *An canonicus Trietli in assumptione canonicatus posterior, in Presbyteratus vero ordine anterior locum dignorem cedere debeat canonico Cima antea inter canonicos cooptato, licet in ordine Presbyteratus posteriori? in casu &c.* Et Sacra eadem Congregatio, utraque parte scripta, & voce informante, expensisque juribus hinc inde deductis, ad relationem Eminent. & Reverend. Dom. Cardinalis Archinto Pontentis, rescribendum censuit: *Affirmative*. Et ita declaravit, ac servari mandavit. Die 30. Aprilis 1785.

Portugallens.

5702. Relatis in Sacra Rituum Congregatione per Em. & Reverend. Dominum Cardinalem Boschi Pontentem ad instantiam magistri cæremoniarum Ecclesiæ cathedralis Portugallensis infrascriptis dubiis, nempe:

1. An recipienda sit in praxi doctrina ejusdem anonymi auctoris asserentis, quod ad deponendum Sanctissimum Sacramentum a suo eminentiori throno, parentur in sacristia sacerdotes tres, unus scilicet amictu, alba, stola, & pluviali; alii vero duo assistentes, pluvialibus tantum super cotas, quorum dignior assistens deponat ostensorium (notetur), quin utatur stola, quia (ait ipse auctor) est pluvialis indutus?

2. Utrum retineri debeat, ut duo diaconi assistentes a lateribus Episcopi in solemnissima processione Corporis Christi, & feria quinta in Coena Domini parentur amictu, alba, & dalmatica. Ratio est dubitandi, quia Cæremoniale Episcoporum cap. 23. & 23. lib. 2. non meminit stolarum.

3. Quomodo celebranda est dies anniversaria consecrationis Episcopi, si occurrat in die duplici minori? Ratio est dubitandi, quia duplex minor non est de solemnioribus memoratis in decreto Sac. Rit. Congregationis 4. Aprilis 1705., nec de feriatis, juxta Cæremoniale Episcoporum lib. 2. cap. 35.

4. An incongruum sit, quod ad augendam fideliū devotionem, publice exponatur in nocte Nativitatis Domini Sanctissimum Sacramentum, eo quod incongruum est, ipsa nocte fideles communicari, ex decreto Sac. Rituum Congregat. 20. Aprilis 1605.

5. Sacra Rituum Congregatio die 6. Decembris 1633. decrevit, quod Missa de Dominica cñjubilat mensis, seu festo duplici, cum fit particularis processio cum Sanctissimo Sacramento, dici debeat cum commemoratione ejusdem; at quæritur si processio absoluta fuerit, Sanctissimumque reconditum antequam cantetur Missa conventualis, utrum debeat fieri in dicta conventuali eadem commemoratio?

6. Utrum tolerari possit, ut in collegiata, cum in choro adsint beneficiati Sacerdotes, unus in minoribus constitutus impleat onus suæ hebdomadæ in decantandis tantummodo horis canonicis, vertendo versum, *Dominus vobiscum*, in, *Domine exaudi orationem meam*?

Eadem Sacra Congregatio sub infrascripta die habita, audito prius voto unius ex magistris cæremoniarum Apostolicarum, typis cuso, & reque mature perpensa, rescripsit, ut infra, videlicet: *Ad 1. Negative*, & ad mentem juxta votum magistri cæremoniarum, nempe vel duos assistentes sumere debere dalmaticam, & tunicellam, vel alium Sacerdotem cum cotta, & stola, ponere, & deponere debere ostensorium cum Sanctissimo Sacramento. *Ad 2. affirmative* saltem quoad primum Diaconum assistentem in omnibus functionibus, in quibus ponendum sit, vel deponendum Sanctissimum Sacramentum. *Ad 3. juxta votum D. Magistri cæremoniarum, nempe*: In die consecrationis Episcopi occurrente officio duplici, officium recitandum de dieo duplici; In Missis privatis post altas, si occurrant, faciendam commemorationem consecrationis cum collecta. Deus omnium fidelium &c. post Nonam celebrandam Missam solemnem pro electione, vel consecratione Episcopi cum Gloria, Credo, & Præfatione de communi. *Ad 4. Non probari, utpote extra communem Ecclesiarum consuetudinem. Ad 5. Negative. Ad 6. Negative.* Atque ita servari mandavit. Die 17. Septembris 1785.

Placentina.

Relato in Sac. Rituum Congregatione per Emin. 1703 & Reverend. Dominum Cardinalem Archintum loco Eminent. & Reverend. D. Cardinalis Vicecomitis Pontentis ad instantiam canonicorum Ecclesiæ collegiatae S. Petri oppidi Brone diocesis Placentinæ infrascripto dubio, nempe: *An assenta consuetudine per centum annos servata, sed postea interrupta, & reassumpta, ut in casu, debeatur præcedentia in choro, & processionibus canonicis Diacono, & Subdiacono collegiatae oppidi Brone ordine sacerdotali insignitis, & possessione anterioribus supra canonicos sacerdotes possessione posteriores, an vero hæc debeat canonice sacerdotibus, etsi possessione recentioribus?* Eadem Sacra Congregatio sub infrascripta die habita, re mature perpensa rescripsit: *Negative ad primam partem, & affirmative ad secundam.* Atque ita servari mandavit. Die 27. Maii 1786.

Setina.

Exortis inter Archidiaconum Pileorei, & Præpo- 1704 situm Fosci dignitates Ecclesiæ cathedralis civitatis Setinæ ex una parte, & canonicos ejusdem Ecclesiæ cathedralis dictæ civitatis ex altera, controversiis super præeminentia, & juribus pro sacris divinisque peragendis, necnon Ecclesiasticis muneribus obeundis in predicta Ecclesia cathedrali, cum eæ ad Sac. Rituum Congregationem delatæ fuissent, infrascriptum dubium coram Em. & Rmo D. Cardinali Vicecomite Ponente concordatum, propositum fuit, nempe: *An, & cui competat jus exercendi functiones sacras in solemnioribus anni festivitatibus absentibus, vel impeditis Episcopo, & Archipresbytero Cathedralis Setinæ? in casu &c.* Et Sacra eadem Congregatio utraque parte scripto, & voce informante, expensisque juribus hinc inde deductis ad relationem Em. & Rmi D. Cardinalis Archinto Sac. R. C. Prefecti, loco ejusdem Em. Pontentis rescribendum censuit: *Competere canonico digniori*

juxta solitum, non autem Archidiacono, vel Preposito, & amplius. Et ita declaravit, ac servari mandavit. Die 27. Maii 1786.

Ariminen.

- 1705 Archidiaconus, & canonici Ecclesie cathedralis Ariminensis humillime S. R. Congregationi supplicarunt, ut infrascriptis in dubiis quid servandum esset, decernere dignaretur, nempe:

1. An in illis Ecclesiis, in quibus non ex fundatione, aut obligatione, sed ex mera devotione singulis sabbatis cantari solet Missa votiva B. M. V., hujusmodi Missa cantantia debeat, ubi in eisdem sabbatis occurrant festa ritus duplicis primæ, & secundæ classis, vel cadant feriæ privilegiatæ? *Et quatenus negative.*

2. An idem servari debeat, quoties in enunciatis sabbatis contingant festa dedicationis Ecclesie, Sancti titularis, aut Patroni principalis civitatis?

3. An dicta Missa votiva B. M. V. celebrari debeat, ubi in sabbatis occurrat aliud festum præfatæ B. M. V. sive illud sit altioris, seu minoris ritus?

Sacra eadem Congregatio, audita prius sententia unius ex Apostolicarum cæremoniarum Magistris, referente Eñno, & Rñno D. Cardinali Boschi rescribendum censuit: *Ad 1. Negative. Ad 2. Provisum in primo. Ad 3. Negative. Et ita declaravit, & servari mandavit. Die 10. Martii 1787.*

Lusitana.

- 1706 Supplicate Sacre Rituum Congregationi P. D. Laurentio a s. Maria Superiore generali Canonorum Regularium Regni Lusitaniæ, nomine etiam Patrum in definitorio congregatorum suæ Congregationis pro resolutione sequentis dubii, nempe: *An Congregatio Canonorum regularium Lusitaniæ permanere debeat in antiqua possessione recitandi ex Apostolico indulto sub ritu duplicis majoris Officium Sancti Archangeli Gabriels, Dominica prima non impedita cujuslibet mensis a Pascha usque ad Adventum; seu potius firmo remanente eodem ritu duplicis majoris, teneatur se conformare universo Portugallie regno, ubi dictum officium præfati S. Archangeli recitatur die 13. Martii sub ritu duplicis minoris?* Sacra eadem Congregatio, audita prius sententia unius ex Apostolicarum cæremoniarum Magistris, referente Eñno, & Rñno D. Cardinali Boschi Ponente, rescribendum censuit: *Affirmative ad primam partem, etiam quoad ritum; Negative ad secundam. Et ita declaravit. Die 10. Martii 1787.*

Ordinis Minorum S. Francisci Reformatorum provincia S. Mariæ de Arrabida in Lusitania.

- 1707 Porrectis a P. Ministro provinciali, & Patribus Definitorii Ordinis Minorum S. Francisci Reformatorum S. Mariæ de Arrabida in Lusitania Sac. Rituum Congregationi humillimis precibus pro declaratione infrascriptorum dubiorum, nempe:

1. Provincia Arrabidensis ducentis abhinc annis initium habuit supra montana Arrabide, ubi adest conventus sub titulo B. M. V. de Arrabida, cujus

titulo memorata provincia a suo exordio condecoratur. Usque nunc B. M. V. non celebratur ut titularis præfatæ provinciæ contra decreta, & Rubricam. Populus tum Lusitanus, tum externus magnam devotionem profertur erga eandem B. M. V. quapropter ut impleatur præceptum de recitando Officio Titularis provinciæ, juxta Rubricas Breviarii Seraphici tit. VII. de Octava num. 76. 77. 78., et etiam ut satisfiat devotioni populorum, petit, ut in tota provincia recitetur imposterum de B. M. V. titulari ejusdem provinciæ cum Officio, prout in festo ad Nives 5. Augusti, assign. turque præfata dies 5. Augusti pro festo B. M. de Arrabida titularis provinciæ: *Lectiones vero secundi Nocturni desumentur ex festo Nativitatis ejusdem B. M. V. 8. Septembris, mutato Nativitate in Festivitate*, sicut in festo S. Mariæ Anglorum ex decreto S. R. Congregationis 10. Junii 1690.

2. In conventibus Domine Nostræ da Boaviage; Domine Nostræ a Pietate em Caprarica, & em Salvaterra; Domine Nostræ de Jesu em Val-de-figueira quasi ex eodem tempore non recitatur usque nunc de suis Titularibus: Ideo humillime petitur, ut imposterum recitetur in memoratis conventibus de titularibus eorum, nempe in primo conventu celebratur B. M. V. da Boaviage sub die secunda Februarii cum Officio proprio ejusdem diei secundæ; in hac quippe die ad præfatum cænobiū concurrat magna populi multitudo devotionis causa erga B. M. V. da Boaviage, jam ex fundatione dicti cænobii: In tribus aliis conventibus recitetur de suis respectivis titularibus in feria secunda post Dominicam in Albis cum eodem Officio gaudiorum B. M. V. de quibus in ipsa feria fit in toto regno Lusitaniæ, salvo semper decreto S. R. Congregationis 3. Augusti 1755. de omissione festi gaudiorum, quando ad ipsum diem transfertur festum Annunciationis B. M. V.

3. In omnibus conventibus præfatæ provinciæ, exceptis cænobiis, cujus titulus est S. Petri Alcantariensis recitatur de eodem S. Petro sub ritu secundæ classis. Idem s. Petrus fuit coadjutor foundationis provinciæ; in illa vixit per multos annos, fuitque Præsul; idcirco postulat, ut in posterum recitetur pro tota provincia de eodem Sancto Petro Alcantariensi sub ritu primæ classis cum octava.

4. In aliquibus cænobiis dictæ provinciæ recitatur usque nunc de Sanctis illis, quorum insignia specialesque reliquiæ ibi asservantur. Kalendarium vero Seraphicum approbatum a S. R. Congregatione 9. Junii 1781. præcipit, quod in universo ordine fiat die 15. Martii commemoratio illorum Sacrorum, quorum corpora, & reliquæ asservantur in Ecclesiis trium ordinum S. Francisci. Idem Kalendarium editum Romæ typis Rev. Cameræ Apostolicæ jubet die 5. Julii fieri anniversarium dedicationis Ecclesiarum consecrarum trium ordinum S. Francisci sub ritu duplici primæ classis cum octava, exindeque monet, quod in prædictis Ecclesiis consecratis non poterit celebrari aliud Officium consecrationis respective

ctivæ Ecclesiæ juxta rubricas particulares nostri Breviarii num. 83. Quapropter idem Postulator omni cum humilitate petit, ut illi declaratur a S. R. Congregatione, debeat ne imposterum fieri particularis memoria Sanctorum, quorum reliquiæ asservantur in conventibus, & de quibus jam fit Officium, non obstante memoria universali præscripta in novo Calendario.

5. Translatio S. Antonii Lisbonensis fuit abrogata a dicto novo Calendario. Omnes conventus tribus exceptis provinciæ Arrabidæ, sunt intra limites Patriarchatus Lisbonensis, cujus clerus secularis, & regularis facit Officium de præfata translatione, ideoque idem Postulator devotionis causa erga Sanctum, & conformitatis cum clero, petit, ut illi concedatur, quod in tota sua provincia recitetur de dicta translatione sub ritu duplici minori; salva semper resolutione S. R. Congregationis 11. Januarii 1755. pro eadem provincia citra festa dioecesana.

Sacra eadem Congregatio, audita prius sententia P. Ministri generalis Ordinis, referente Esmo, & Rmo D. Cardinali Boschi, rescribendum censuit: *Ad 1. & 2. Nihil innovari, & festum Assumptionis B. M. V. habendum esse pro titulari provincie, ejusque conventuum, qui titulo gaudent ejusdem B. M. V. absque adjuncta denominatione alicujus mysterii, de quo festum speciale celebratur. Ad 3. Negative. Ad 4. Satis provisum in rubricis nuper approbatis pro Breviario Romano Seraphico. Ad 5. Pro gratia juxta petita. Et ita declaravit, & servari mandavit. Die 10. Martii 1787.*

Bononien.

1708 Exorta controversia inter Parochum, & Monachos ordinis S. Benedicti Ecclesiæ parochialis S. Proculi civitatis Bononiæ ex una, & clerum seculari dictæ civitatis ex altera, partibus, super jure interessendi sacris functionibus, infrascriptum dubium coram Esmo, & Rmo Domino Cardinali Boschi Ponente, seu Relatore concordatum ad Sac. Rituum Congregationis judicium delatum est; nempe: *An in publicis functionibus, & processionibus tam ordinariis, quam extraordinariis, fieri solitis, vel in posterum faciendis, non tamen ex regulari instituto, ab Ecclesia Parochiali S. Proculi, etiam de licentia, vel mandato Eminentissimi Archiepiscopi Bononiæ, & signanter in processione Sanctissimi Corporis Christi fieri solita in dicta Parochia quolibet decennio, possint Presbyteri, & clerici seculares ejusdem parochie intervenire induti superpelliceo, & intorticiis, etiam non invitati? In casu Erc. Sacra eadem Congregatio, utraque parte informante, & eodem Esmo, & Rmo Domino Cardinali Boschi referente, respondit: Affirmative; & quoad executionem, Eminent. Archiepiscopo ad mentem. Et mens est, quod ipse provideat, ne oriantur scandala. Die 27. Maii 1788.*

Asculana.

1709 Exortis controversiis inter Promotorem fiscale Curie episcopalis civitatis Asculi ex una, & Capitulum, & canonicos Ecclesiæ cathedralis dictæ civitatis ex altera, partibus, super jure assistendi sacris functionibus Episcopo in Missis pri-

vatis tam intra, quam extra Ecclesiam cathedrali, infrascripta dubia coram Esmo, & Rmo Domino Cardinali Boschi Ponente concordata, ad Sacræ Rituum Congregationis judicium delata sunt.

1. An liceat canonicis in Missis privatis tam intra, quam extra Cathedrali uti opera inser-vientis Missæ tam pro delatione calicis ad altare, & illius reportatione ad sacristiam, quam pro sustinendo Missale, indicando orationes, aperiendo, & porrigendo patenam cum Hostia, tergendum calicem, eundemque postea cum velo instruendo? in casu &c.

2. An liceat canonicis in sacris functionibus celebrandis in Ecclesiis extra cathedrali uti pulvinari ad genuflectendum?

3. Utrum permittendum sit tradi ostensorium a magistro ceremoniarum in manus canonici impetitori benedictionem cum Sanctissimo Sacramento?

4. An dignitates, & canonici dictæ Ecclesiæ cathedralis teneantur Episcopum accedentem ad Ecclesiam cappa indutum, ut solemniter celebret, vel alia pontificalia munia exerceat, comitari, & ex quo loco?

5. An etiam in reditu debeant eum reducere, & ad quem usque locum? Et quatenus affirmative ad utrumque?

6. An, & qua poena possint inobedientes puniri ab Episcopo?

7. An sacer concionator tempore Quadragesimæ, & Adventus, peracta generali reverentia, & incepta concione, alteram reverentiam, seu veniam exhibere tantum debeat Episcopo, an etiam Capitulo, absente Episcopo?

Sacra eadem Congregatio Procuratore tantum Promotoris fiscalis curiæ episcopalis informante, respondit: *Ad 1. 2. 3. & 7. Negative in omnibus. Ad 4. & 5. Dignitates, & canonicos teneri deducere Episcopum a cubiculo, & comitari ad Ecclesiam cathedrali, ipsumque reducere ad cubiculum. Ad 6. Affirmative, prudenti arbitrio Episcopi. Et ita declaravit, ac servari mandavit. Die 27. Maii 1788.*

Deinde iterum reposita causa, proponente Esmo, & Rmo Cardinali Antonio ab Auria Ponente subrogato in locum cl. mc. Cardinalis Boschi, interim defuncti, infrascripto dubio: *An, & quomodo sit standum, vel recedendum a decisis, quoad 1. 5. & 7. dubium, in casu Erc. Sacra eadem Congregatio, utraque parte informante, respondit: Quoad 7. In decisis juxta modum, nempe absente Episcopo, debere reverentiam, sed non veniam. In reliquis, in decisis, & amplius. Et ita declaravit, & servari mandavit. Die 24. Septembris 1788.*

Gaditana.

Rmus hodiernus Episcopus civitatis Gaditanæ 1710 enixe Sacræ Rituum Congregationi supplicavit, ut infrascriptis dubiis quid servandum esset, decernere dignaretur, nempe:

1. An feria 6. in Parasceve Episcopo non celebraturo, procedendo ad Crucis adorationem, & osculum, canonici assistentes debeant ipsum co-

mi-

mitari usque ad initium tapetis, ibique sistere, donec solus ad Crucis adorationem, osculumque procedat; seu potius tum in genuflexionibus, tum etiam in ipso osculi actu eundem associare teneantur, ibique expectare quousque idem Crucis adorationem, & osculum compleverit?

2. An Episcopus, absoluta Crucis adoratione, & osculo, debeat ibidem remanere, donec a canonicis assistentibus par Crucis obsequium exhibitum fuerit; seu potius immediate canonici assistentes debeant Episcopum ad cathedram pontificalem associare, ac subinde idem officium adorationis Crucis, & osculi cum aliis canonicis in ordine suo complere teneantur?

3. An canonici assistentes valeant se induere, & exuere sacris paramentis super solio in loco proprii scamni; seu potius interim aliis canonicis eorum munere fungentibus, descendere debeant de solio ad propria stalla canonicalia, ibique sacras vestes assumere, & post completum officium deponere?

Sacra eadem Congregatio, audita prius sententia unius ex Apostolicarum caeremoniarum magistris, scriptis exarata, typisque vulgata, referente Eſmo, & Rſmo Domino Cardinali Corsinio Episcopo Sabinensi, rescibendum censuit: *Ad 1. Negative quoad primam partem, affirmative quoad secundam.* Et ita declaravit, ac servari mandavit: Die 24. Septembris 1788.

Canariensis.

- 1711 Cum in insula Canariensi occasione alicujus publicae calamitatis, imago quaedam Bſmæ Deiparæ a *Pinu* dicta, a templo existen. in oppido *Feror* vulgo nuncupato, in quo apparuisse fertur, ad cathedralem Ecclesiam supplicationis causa transferri soleat; Rſmus Episcopus Sacra Rituum Congregationi supplicavit, ut ad tollendas controversias inter capitulares ejusdem cathedralis exortas, definiret, utrum eadem imago in iis circumstantiis thurificanda sit triplici, an duplici ductu? Sacra eadem Rituum Congregatio, audita etiam sententia unius ex Apostolicarum caeremoniarum magistris, referente Eſmo, & Rſmo D. Cardinali Archinto S. R. C. Præfecto rescibendum censuit: *Thurificandam esse duplici ductu tantum.* Die 28. Julii 1789.

Urbis S. Joannis in Ayno.

- 1712 Sacra Rituum Congregatio ad humillimas preces Sacerdotis Gabrielis Maria Gasparri moderni Rectoris Ecclesiae parochialis S. Joannis in Ayno de Urbe, audita prius sententia Eſmi, & Rſmi D. Cardinalis Urbis Vicarii, ad relationem Eſmi, & Rſmi D. Cardinalis Archinto Præfecti declaravit, non licuisse, neque in posterum licere Camerario, & confratribus pie Societatis sub titulo S. Annæ matris B. M. V. in eadem parochiali coadunatae quacumque veste indutis etiam de consensu parochi assistere Vesperis, ac Missæ solemnī intra presbyterium in festivitate ejusdem S. Annæ, ibique thurificationem, aliosque obsequii actus excipere. Et ita declaravit, & omnino servari mandavit. Die 28. Julii 1789.

Melevisana Præminentiarum.

- 1713 Dubia, quæ proposita fuerunt ex parte Rſmi

Capituli, & Rſmorum DD. Dignitatum, & canonicorum insignis Ecclesiae Collegiatæ Sancti Pauli civitatis Vallettæ in Sacra Congregatione Rituum particulari habita die 19. Maii 1786, cum respectivis resolutionibus ejusdem Sacrae Congregationis, hæc sunt, videlicet:

1. An Dignitates, & canonici Cathedralis civitatis Notabilis, qui invitati ab Episcopo se conferunt ad Ecclesiam collegiatam civitatis Vallettæ, occasione festivitatis Naufragii Divi Pauli, aut alterius cujusque solemnitatis, & Ecclesiasticæ functionis interveniant, uti corpus Capituli, seu potius uti singuli? in casu &c.

2. An iidem jus competat incedendi processionem ad dictam Collegiatam ad Oratorium Charitatis pro associando Episcopo; seu potius jus hujusmodi competat ad Capitulum Collegiatæ: itaut ille dicto Oratorio tantum una cum Episcopo peregre debeant ad Ecclesiam collegiatam, & ab eadem Ecclesia reducere Episcopum ad Oratorium? in casu &c.

3. An, & quæ assistentia a prædictis dignitatibus, & canonicis Cathedralis sit præstanda Episcopo aut pontificaliter celebranti, aut præsentiam tantum præstanti? in casu &c.

4. An Episcopo, seu dignitatibus, & canonicis Cathedralis ab eo invitatis jus competat ducendi ad Collegiatam capellanos mansionarios, aliosque clericos, necnon seminaristas Cathedralis, invito Capitulo ejusdem Collegiatæ? in casu &c.

5. An Cantor Cathedralis, qui cum aliis dignitatibus, & canonicis ab Episcopo, invitatis ad Collegiatam se confert, valeat virgam gestare, quæ utitur in Cathedrali? in casu &c.

6. An eadem virga uti valeat Cantor Collegiatæ, presentibus canonicis Cathedralis? in casu &c.

7. An, quæque functiones sint ab eo peragendæ, quique eidem assignandus locus tam in associatione Episcopi, quam in processionibus? in casu &c.

8. An, & a quo occupandum sit stallum aliis magis elevatum in choro existens, quo alias utitur Episcopus, quando accedit ad Collegiatam? in casu &c.

9. An, & a quo sit præstandum thus, & osculum Evangelii Episcopo solemniter simpliciter assistenti, necnon ejusdem peragenda thurificatio? in casu &c.

10. An Canonici Collegiatæ jus competat in processione utendi clava capitulari? in casu &c.

11. An, & quo ordine incedere debeat in dicta processione clavicularius aut Cathedralis, aut Collegiatæ, in casu &c.

12. An in dictis processionibus dignitates, & canonici Collegiatæ iidem uti valeant cereis, quibus utuntur dignitates, & canonici Cathedralis? in casu &c.

13. An, & ubi incedere debeat in processionibus prædictæ Acolythus cum pluviali baculum deferens Episcopalem? in casu &c.

14. An dignitates, & canonici Cathedralis occasione prædictarum functionum uti valeant mitra, nec non planetis, ac respective pluvialibus, tam in choro, quam in processionibus? Et quatenus affirmative quoad planetas, & pluviales.

15. An iisdem uti valeant dignitates, & canonici Collegiatae? in casu &c.

Dubia, quae proposita fuerunt ex parte Reverendissimorum Dominorum Canoniorum Ven. Ecclesiae cathedralis civitatis Notabilis, pariter cum respectivis resolutionibus nempe:

16. An sit servanda, & exequenda transactio? in casu &c. *Et quatenus negative;*

17. An Capitulo Collegiatae S. Pauli, praesentibus dignitatibus, & canonicis Capitulo cathedralis in die festivitatis Nautragii S. Pauli competat jus utendi cappa magna cum pellicibus armellinis? in casu &c.

18. An praedictis dignitatibus, & canonicis cathedralis competat jus elevandi propriam Crucem in processione peragenda in eadem festivitate? in casu &c. seu potius incedere debeant sub cruce capituli collegiatae?

19. An, quomodo, & a quo sit facienda significatio tam dignitatibus, & canonicis capituli, cathedralis, quam capitulo collegiatae in eadem festivitate? in casu &c.

20. An, quomodo, & a quo sit accipiendum, & communicandum osculum pacis? in casu &c.

21. An dignitatibus, & canonicis capituli cathedralis in processione praecedere possit proprius scutifer, seu clavicularius? in casu &c.

22. An praedictis dignitatibus, & canonicis in civitate ab Episcopo, competat jus accedendi ad Ecclesiam S. Pauli, & assistendi quacumque alia occasione, & die qua placerit Episcopo peragere ibi pontificalia, vel adistere? in casu &c.

23. An iisdem dignitatibus, & canonicis assistentibus, ut supra, tam in dicta die festivitatis S. Pauli, quam in quacumque alia die, liceat uti ornatu strati viridis damasceni? in casu &c. *Et quatenus affirmative;* an capitulo collegiatae tunc liceat uti ornatu panni lanei coloris praedicti.

24. Quomodo, & quo ordine incedere debeant canonici collegiatae in associatione Episcopi ab Oratorio Charitatis ad Ecclesiam collegiatam, & a janua Ecclesiae ad chorum?

Sacra eadem Congr. die 19. Maii 1786. respondit.

Ad 1. Dignitates, & canonici intervenire collegialiter in obsequium Episcopi, & ad effectus expressos in resolutionibus Sacrae Rituum Congregationis anni 1741., & in subsequentibus exprimentis. Ad 2. Negative ad primam partem; affirmative ad secundam. Ad 3. Affirmative ad formam resolutionum anni 1741., & juxta methodum in Cereemoniali Episcoporum praescriptam. Ad 4. Quoad Episcopum ad mentem. Mens est: Non denegari Episcopo jus ducenti secum personas sibi benevolas, tanquam de suo honorifico comitatu, sed non expectare, ut praeter dignitates, & canonicos cathedralis, alios adducat, ad hoc, ut sacris functionibus Ecclesiae collegiatae formiter interveniant, & assistant. In reliquis negative. Ad 5. Negative. Ad 6. Affirmative. Ad 7. Ad cantorem Ecclesiae collegiatae spectare functiones chorales muneris sui proprias, locum autem in associatione Episcopi, & in processionibus assignandum esse ad formam Cereemonialis. Ad 8. Negative in omnibus. Ad 9. affirmative in omnibus ad formam Cereemonialis, & re-

solutionis superioris dubii sub numero tertio. Ad 10. Negative in casu. Mens autem S. R. C. haec fuit: Si placeat capitulo collegiatae ministrum aliquem deputare, qui tenens baculum quomodocumque ornatum, turbas submoveat, ministrum hujusmodi tantum in casu &c. universae processioni praere posse.

Ad 11. Negative ad utrumque. Ad 12. affirmative.

Ad 13. affirmative ad formam Cereemonialis. Ad 14. affirmative in omnibus. Ad 15. affirmative. Ad 16. Negative.

Ad 17. Negative ad mentem; quae fuit: Ardeno, quoad dignitates, & canonici cathedralis Melitensis post erectionem collegiatae Divi Pauli, &

post resolutiones anno 1741. emanatas, novis, & majoribus insigniis, quibus a reliquo clero, & a canonicis dictae collegiatae distinguuntur, ab Apostolica Sede decorari fuerunt. Quodque iidem in tractatibus coram Episcopo habitis anno 1781. suum praebuerunt consensum, ut convenientibus ipsis in Ecclesiam collegiatam occasione sollemnitis naufragii divi Pauli, ejusdem collegiatae canonici cappas

magnas cum pellicibus armellinis deferre valerent: horum nomine, si placeret, supplicandum Sanctissimo, ut ad hujusmodi effectum, & in hac parte, derogare dignetur litteris Apostolicis super eorum collegiatae erectione a Clemente XII. editis &c. Ad 18. Negative ad primam partem, affirmative ad secundam.

Ad 19. affirmative in omnibus ad formam Cereemonialis, & resolutionis anni 1741. Ad 20. affirmative, ut ad proximam superiorem. Ad 21. Provisum in numero undecimo. Ad 22. affirmative, & ad mentem. Et mens est: Non expectare, dignitates, & canonicos cathedralis ab Episcopo invitari, praeter solemnem diem memoriae naufragii S. Pauli dictam, ut aliis occasionibus, & diebus in Ecclesiam collegiatam civitatis Vallettae conveniant, ibique collegialiter sacris functionibus adstant, seu ipsi Episcopo pontificaliter celebranti, vel simpliciter assistenti, ministrent, aut respective assistentiam praestent. Ad 23. Servetur in omnibus resolutio anni 1741. Ad 24. Servetur ordo praescriptus in Cereemoniali Episcoporum, firma remanente praecedentia, & loco digniore prope Episcopum dignitatibus, & canonicis cathedralis, ad formam resolutionis anni 1741.

Mox autem die 15. Junii 1789. repropositis iisdem dubiis, prodit ab eadem S. Congregatione responsum. Ad 1. 2. & 3. In decisit, & amplius.

Ad 4. In decisit etiam quoad mentem, & amplius. Ad 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. & 16. In decisit, & amplius.

Ad 17. Locum esse arbitrio pro apertione oris, adversus Breve Clementis XII. in hac parte tantum, & ad effectum, de quo agitur, adeoque praevio recessu a decisit, affirmative, & amplius.

Ad 18. 19. 20. 21. In decisit, & amplius. Ad 22. In decisit etiam quoad mentem, & amplius.

Ad 23. In decisit, ita ut liceat dignitatibus, & canonicis cathedralis uti ornatu strati viridis damasceni, & liceat capitulo collegiatae uti panno laqueo ejusdem coloris. Ad 24. In decisit, & amplius.

Ita reperitur in regestis decretorum existent. in Secretaria Congreg. Sacror. Rit. In fidem &c.

Loco ✱ Signilli.

D. Coppola S. R. C. Secret. (*)

IN-

1714 *Nuova tassa, e riforma delle spese per le cause delle beatificazioni, e canonizzazioni, e delle altre spese per la solennità delle medesime beatificazioni, e canonizzazioni.*

La Santità di Nostro Signore Papa Benedetto XIV. volendo con stabile provvedimento rimediare qualche disordine, o abuso introdotto, e molto più prevenire quei maggiori, che in progresso di tempo potrebbero introdursi circa le spese, che si fanno nelle cause di beatificazione, e canonizzazione, e volendo altresì sopire varie controversie eccitate sopra l'intelligenza, ed osservanza di altre tasse fatte da' suoi predecessori: dopo avere per lo spazio di più mesi, e in molte conferenze con persone perite prudenti, e disinteressate esaminata, e fatta esaminare parte per parte tutta la materia, inerendo a ciò, che sua Beatitudine nello scrivere della materia istessa in più luoghi, ma particolarmente nel lib. 1. de *Servor. Dei Beatificatione* cap. 46. preventivamente aveva insinuato, ha consegnata a me infrascritto Segretario della Congregazione de' Sacri Riti la seguente nuova tassa, e riforma, con ordine preciso alla stessa Sagra Congregazione, che in avvenire la faccia inviolabilmente osservare da qualunque persona, a cui rispettivamente ciò spetti: procedendo contro i trasgressori alle pene in essa contenute, ed altre a suo arbitrio; non ostante qualunque altra tassa, e consuetudine, o decreto, che vi fosse in contrario, derogandovi, anco, quando faccia di bisogno. E prima in quanto al

Promotore della Fede.

1. Per la copia delle Animaversioni da lui sottoscritte, che chiamasi copia originale, sopra la commissione per introdurre, o riassumere la causa, o sopra il culto, o non culto, o sopra la validità de' processi, o sopra la fama delle virtù, e de' miracoli *in genere*, gli si possano dare *scudi cinque di gualdri dieci*, e non più.

2. Per la copia originale delle animaversioni sopra le virtù *in specie*, o sopra il martirio, o sopra i miracoli, *scudi dieci*, e non più. E per quelle delle seconde, e terze Animaversioni sopra gli stessi dubbj, se dopo la Congregazione Antepreparatoria, o Preparatoria gli occorrerà di doverle fare, *scudi cinque*, e non più.

3. Per la copia originale delle Animaversioni, o note, che la Sagra Congregazione imponga di fare sopra concessione d'ufficio, descrizione nel Martirologio, revisione di scritti, ordinatori di giudizio, spedizione di lettere remissoriali &c. ed anche sopra l'ultimo dubbio *« An tuto deveniri possit ad Beatificationem, vel Canonizationem »* *scudi tre*, e non più.

4. Per la copia originale delle istruzioni, che per la ricerca degli scritti attribuiti a' servi di Dio, o per altra simile occorrenza, d'ordine della Sagra Congregazione dovrà fare, *uno scudo d'oro*, e non più.

5. Per la copia originale degl' interrogatorj, sopra de' quali si debbono esaminare i testimoni

de' processi del non culto, o culto, o fama della santità *in genere*, *scudi due*, e non più.

6. Dichiarando, che per ogni altra opera, o fatica, che per ragione dell'ufficio nelle dette cause egli faccia, o debba fare, come di accessi ad archivi, librerie, altari, cappelle, sepolcri, a riconoscere scritte, iscrizioni, culto, non culto, cadaveri da esaminare l'incorruzione, e farne traslazione &c. non gli si dee verun altro emolumento, o regalo: restando quelle a sufficienza remunerate colle rendite dell'avvocatura fiscale, quando ad essa si trovi unito il Promotorato della Fede, e quando no, colla pensione annua di *scudi trecento*, solita assegnarsi su le dette rendite, e colla parte di palazzo, che in tal caso dall'avvocato fiscale suol trasferirsi al Promotore.

7. Ed avverta il predetto Promotore di stendere le sue Animaversioni con la possibile brevità, che permetta la materia, di cui si tratti, astenendosi dal ripetere quelle opposizioni, che siano state già rigettate come irrilevanti, in altre simili cause: siccome ancora restringendo le seconde, e terze Animaversioni unicamente ai punti delle difficoltà eccitate da consultori nelle congregazioni precedenti, ed all'indicazione di quelle, che eccitate nelle prime Animaversioni, secondo il giudizio de' consultori, non hanno avuta sufficiente risposta.

Sottopromotore della Fede.

1. Per lo spoglio, ed esame di quei processi, siano ordinari, o Apostolici, siano remissoriali, o compulsoriali, o pure remissoriali, e compulsoriali insieme, che, per notare ciò, che vi sia da opporre, egli dovrà distintamente fare tre, o quattro volte, cioè ora per la segnatura della commissione introduttiva, o riassuntiva della causa, ora per il dubbio della validità de' Processi, ora per quello delle virtù *in specie*, o del martirio, ed ora per quello de' miracoli, regolando l'emolumento suo di tre, o quattro volte a proporzione di quello dovuto al procuratore, che ne fa lo spoglio universale per una sol volta, e v'impiega maggior tempo, e fatica, gli si paghino *gualdri quindici*, e non più, per ogni centinaio di carte, che siano di facciate due, e le facciate di linee ventiquattro, e la linea di sillabe sedici, in ciascuno de' suddetti esami.

2. Per gli processi sopra la fama della Santità, e de' miracoli *in genere*, e sopra il non culto, dovendosene fare una sola volta lo spoglio, e Pesame, per ogni cento carte ridotte, come sopra, *scudi tre*, e non più.

3. L'istesso, e non più, cioè *scudi tre*, se gli dia per lo spoglio ed esame del processo particolare sopra il culto. Ma quando il processo sia unitamente fatto sopra la fama &c. e sopra il culto, allora siccome per questo processo si saranno dati al Sottopromotore *gualdri quindici* per ogni cento carte, trattandosi di segnare la commissione; così non gli si dia per ogni cento carte del medesimo processo più di *gualdri* parimenti *quindici*, e non più, trattandosi di approvare il culto.

4. Per

4. Per li processi, che si formano sopra i miracoli separatamente dal processo delle virtù, facendosi lo spoglio, e l'esame distintamente due volte, cioè quando se ne disputa la validità, e quando se ne esamina la rilevanza, se gli paghi in ciascheduno di detti esami *scudi due*, e non più, per ogni centinaio di carte ridotte, come sopra.

5. Per le note, o copia originale delle note, o difficoltà, che nello spoglio del processo avrà ricavato in apparecchio delle Animaversioni (*che dee poi stendere il Promotore, e non esso Sottopromotore*) sopra la fama della Santità in genere, o sopra il non culto, *giulj quindici*, e non più: sopra la commissione per introdurre, o riassumere la causa, o sopra il culto, o sopra la validità di più processi, *scudi due*, e non più: sopra le virtù in specie, o sopra il martirio, o sopra i miracoli, in qualunque numero essi siano, *scudi tre*, e non più. Nè oltre al detto emolumento possa egli pretendere altro sotto qualsivoglia titolo, o pretesto. Ma quando a queste note vada unito sommario obbizzionale, che il Promotore per avventura imponga di fare, gli se ne paghi la copia a ragione di *bajocchi sei il foglio*, ridotto, come sopra.

6. Per la revisione delle scritture stampate; e per la revisione, o confronto de' sommarj, o documenti della causa con i processi, o altri originali, *un carlino*, e non più, per ogni foglio di stampa, che sia di quattro facciate.

7. Per la correzione de' sommarj, che si stampano, gli si paghino dallo stampatore *carlini due* per ogni foglio di stampa come sopra.

8. Ritrovandosi posizioni stampate col *Revis* del Sottopromotore antecedente, e volendosene la sottoscrizione dal Sottopromotore succeduto; non possa egli pretendere, nè il postulatore per essa dargli verun emolumento: avendolo già dato al suo antecessore, quando quelle si stamparono.

9. In caso però di doversi le dette posizioni, o sommarj ristampare, per la revisione, o confronto della stampa nuova coll'antica, il postulatore gli dia *un carlino*, e non più per ogni foglio di stampa, come sopra. E per la correzione lo stampatore camerale dovrà dargli *carlini due* per ogni foglio di stampa, come sopra.

10. Per le sessioni, o assistenza ne' processi Apostolici, che si formino in Roma, gli si diano *bajocchi dodici*, e mezzo, per ogni foglio delle testimonianze, e *bajocchi cinque* per ogni foglio degli atti, e non più: con questo, che il foglio sia di due facciate, e la facciata di linee venti-quattro, e la linea di sillabe sedici, e che nel calcolo di detti fogli non vada compreso il tenore de' documenti prodotti, o compulsati, o registrati nel processo, nè del mandato di procura, privilegio de' notaj, articoli, interrogatori, decreti della Sagra Congregazione, surrogazioni de' giudici, proroghe di termini, e simili. Nè oltre al detto emolumento possa egli pretendere altro a qualsivoglia titolo.

11. In dette sessioni, e in ciascheduna di esse, non possa impedire al procuratore della causa d'introdurre, e far giurare contemporaneamente quel

numero de' testimoni, che vorrà. Avvertendo a non moltiplicare atti superflui; mentre non saranno attesi, ma la mercede si paghi solamente per quegli atti, che sono puramente necessari per la validità del processo.

12. Per le sessioni, o assistenza nell'ascoltare, e confrontare le copie de' documenti inseriti, o compulsati nel processo, co' loro originali, e similmente nell'ascoltare, e confrontare la copia del processo, (che alla Sagra Congregazione poi si presenta) pure col suo originale, gli si possa dare *uno scudo di giulj dieci*, e non più, per ogni cento carte, come sopra.

13. Nè per verun'altra operazione, o fatica, qui non espressa, possa egli a qualunque titolo, e per qualsivisia ragione esigere, o le parti dargli mercede veruna.

14. E questo regolamento, che si dà per il Sottopromotore della Fede, intendasi pur anche dato per il promotor fiscale del Cardinal Vicario in Roma, o de' Vescovi fuori, nel far processi, o altro, che gli sia comune col detto Sottopromotore, se non che, ove la tassa degli altri tribunali sia minore, quella debbasi osservare.

15. Stampata questa, dovrà il Sottopromotore nella Sagra Congregazione giurarne l'osservanza nella forma, che più abbasso si troverà prescritta per il Notajo.

Notajo.

1. Faccia tutti i registri, copie, e scritture in carta buona, con lettera, o carattere intelligibile, e secondo la riforma, ed ordini di Paolo V. al titolo de' registri: altrimenti sia tenuto a farle copiare di nuovo senz'altra spesa delle parti.

2. Tenga due manuali: uno degli atti nelle cause di beatificazione, e canonizzazione, e l'altro delle cause controverse, o contenziose: in ciascun de' quali si registrino tutte le comparse, proteste, citazioni, e intimazioni, colle sue intitolazioni, e restino sempre nell'uffizio; nè per questi si paghi cosa alcuna, e possano sempre da chi vi ha interesse esser veduti, e letti *gratis*, e il notajo sia sempre obbligato a mostrarli.

3. In ogni causa faccia onninamente registro, ma solamente degli atti giudiziarij, e non dell'esame de' testimoni, o di altro: senza estensione di termini, o ripetizione di titoli, fuorchè nel primo atto.

4. Non registri negli atti per *extensum* le istanze de' principi, religiosi, università, ed altri, che il Segretario de' Riti dovrà consegnargli: ma solo accennando il titolo della beatificazione, e canonizzazione, o altro più particolare dell'introduzione, o riassunzione, o ulterior proseguimento della causa, per cui sono prodotte, sotto il detto titolo ponga i nomi, o catalogo degl'istanti, rimettendo gli originali delle istanze a conservarsi nell'archivio de' Riti. Nè di esso richiesto dovrà darne estratto *de verbo ad verbum*: ma un ristretto da cavarsi dal detto registro, o manuale. E per le copie di tale ristretto, che i postulanti dovranno dare al Cardinal Ponente della causa, al

segretario, e al promotore, paghisi a ragion di copia, come in appresso si dirà. Nè per la fede di ciascuna copia si paghi più di *giulj due*.

5. Così neppure dovranno, secondo la detta riforma, in conto alcuno registrarsi i processi, che vengono de' *Partibus*, o siano ordinarij, o Apostolici, ancorchè non passassero fogli venti: ma solo possano rubricarsi, se non saranno rubricati, o non interamente: nel qual caso potrà solo rubricarsi quello, che manca, e non altro.

6. Per la rubricazione di qualsivoglia cosa, che ne abbia di bisogno, ridotto il processo a carte buone, conforme alla detta riforma, oltre ad *un carlino* per ogni foglio di scrittura, il quale sia di facciate due, e la facciata di linee ventiquattro; e la linea di sillabe sedici, gli si paghino per ogni cento carte di rubricatura *giulj dieci*, e non più. E la rubricatura debba in sostanza contenere quanto per disteso contiene il corpo della scrittura.

7. Per ogni cento carte di registro ben fatto, e secondo la suddetta riforma di Paolo V. non riceva più di *scudi quattro*, nè per confronto, nè per rubricatura, nè per qualunque altro pretesto.

8. Per qualsivoglia semplice citazione da spedirsi solamente come sopra, e da eseguirsi fuor di Roma, non si paghi più di *giulj tre*. E per quelle, che si spediscono colle inibizioni in virtù delle commissioni, non più di *giulj dieci*. Nell'andare però egli a leggere citazioni, non possa pretendere cosa alcuna per viatico.

9. Per ogni esame nell'ufficio, se finisce in una sessione, non possa pigliare più di *giulj tre*, nè appresso più di *due*, se a finirlo ci vanno più sessioni.

10. Per le remissorie in genere, e (dove occorre) sopra il culto, e non culto, ed altre simili, non si paghi più di *scudi sei*, e per le remissorie in specie non più di *scudi dieci* in tutto, e per tutto, compresavi la scrittura, ed ogni altra cosa spettante a tale spedizione. Che se occorrerà duplicare queste remissorie, allora si dimezzi la mercede. Nè per la scrittura dell'interrogatorj, che si mandano chiusi, prenda il notajo cosa alcuna: ma per gli articoli, quel di più, che sarà di fogli quindici, se gli paghi a ragione di *un carlino*, e nel duplicato, a ragione di *bajocchi cinque* il foglio, come sopra. Nelle cause controversie però per ciascuna spedizione di remissorie, e compulsorie, proroghe di termini, surrogazioni di giudici (da non farsi, se non per comando de' Cardinali Prefetto della Congregazione, e Ponente della causa) non si paghi più di quello, che la suddetta riforma prescrive al tribunale dell'A.C.

11. Per la surrogazione de' giudici, o nuovi termini in cause di beatificazione, e canonizzazione non si paghi più di *giulj quindici* in tutto.

12. Per le compulsorie non si paghi più di *giulj dodici*, come prescrive la suddetta riforma di Paolo V. al tribunale dell'A.C.

13. Dovendosi compulsare scritture fuori dell'ufficio, per gli atti di detta compulsa si paghino *bajocchi cinque* per foglio ridotto, come sopra, e per la copia delle scritture compulsate *bajocchi sei-*

te, e mezzo, e non più, nè per accesso, o altro gli si debba alcun emolumento. E per la collezione di dette scritture con il loro originale *bajocco uno* per foglio, ridotto, come sopra.

14. Nella compulsa di libri stampati, dandosi dalle parti un suntuo, sia egli tenuto inserirlo nel Processo al fine, senza farne copia, o registro alcuno.

15. Per ascoltazione, e confronto de' processi non si paghi al notajo più di *bajocchi uno* per foglio ridotto come sopra: gli ajutanti siano deputati dalle parti a quel prezzo, che fra loro sarà convenuto. Nè per la fede dell'ascoltazione, o confronto di tutto il processo col suo originale si paghi più di *giulj cinque* per la prima copia solamente. E quando le parti ne volessero altre copie autentiche, non possa il notajo pretendere più di *bajocchi cinque* per foglio ridotto come sopra, con tutta la rubricatura. In oltre se gli debba la mercede del confronto, e ascoltazione, come sopra, e per la fede di essa *bajocchi venticinque* per ciascuna delle dette copie duplicate.

16. Non possa il notajo estrarre dall'ufficio i processi originali: ma debba darne copia autentica, o semplice, secondo che le parti chiederanno.

17. Per la copia degli atti fatti in curia, o fuori di essa, in buon originale, non si paghi più di *bajocchi cinque* il foglio, che sia di pagine, e facciate due, e la facciata di linee ventiquattro, e la linea di sillabe sedici. Ed essendo scritto in forma di registro, paghisi a ragione di registro, come sopra.

18. Per la copia pubblica di qualsivoglia processo ordinario, o Apostolico, non si dia più di *un carlino* il foglio ridotto, come sopra, senza altro emolumento, o mercede per essa copia, o scrittura.

19. Portando il postulatore al notajo copia di qualche processo originale esibito per gli atti suoi, debba egli riceverla, e servirsene in luogo della copia, che di quel processo far dovrebbe, con bonificare al postulatore *bajocchi cinque* per ogni foglio ridotto, come sopra.

20. Per il duplicato di qualunque scrittura pubblica, o privata, con sottoscrizione, sigillo &c. non si debba pagar più di *bajocchi cinque* il foglio, ridotto, come sopra.

21. Occorrendo dare altra scrittura, o fare altra fatica qui non espressa, l'emolumento si tratti dal Cardinal Prefetto della Sagra Congregazione, nè possa il notajo prendere di più, benchè concorra la medesima, o anche maggior ragione d'altre mercedi qui espresse.

22. Per la restituzione di qualsivoglia scrittura prodotta, *dimissa copia*, gli si diano *giulj tre*, e debba il notajo far buoni due fogli: e da questi due in su, se gli paghi a ragione di *un carlino* il foglio ridotto, come sopra. Ma se si restituissero in una volta più scritture prodotte in un sol atto: gli si debbano per tutte insieme solamente *giulj tre*, con quel di più, che porterà l'eccesso della copia sopra i due fogli condonati, come sopra.

23. Volendo le parti vedere i processi, o qualsivoglia scrittura originale dentro l'uffizio, sia tenuto il notajo lasciarla loro vedere, senza mercede alcuna.

24. Sappiano le parti, che nella segreteria della Sacra Congregazione de' Riti tutto si spedisce *gratis*, e però non debbano al notajo per sigillo, sottoscrizione, o qualunque altra cosa, che si faccia nella detta Segreteria, pagare mercede, o emolumento alcuno.

25. Debba il notajo tenere il libro *Receptorum*, e fedelmente in esso notare quanto gli entra in mano de' suoi emolumenti, sotto pena d'esser privato dell'uffizio.

26. Ai notaj del tribunale del Cardinal Vicario, che si deputano per attuar de' processi tanto ordinarij, che Apostolici, che si fanno in Roma, per ogni foglio ridotto, come sopra, degli esami de' testimoni, si paghi l'emolumento di *un giulio*, e non più, e per ogni simil foglio degli atti di detti processi puramente necessarij per la validità de' medesimi, *bajocchi cinque*, e non più.

Per l'intera copia autentica di detti processi comprensiva tanto delle testimonianze, quanto de' documenti prodotti, e compulsati, e degli atti de' medesimi processi, che si dee presentare alla Sacra Congregazione de' Riti, si paghi *un giulio*, e non più, per ogni foglio di essa copia, ridotto come sopra.

Per il confronto, o ascoltazione di detta copia con i processi, e documenti originali, si paghi *un bajocco*, e non più, per ogni foglio, ridotto, come sopra. Nè possano essi notaj pretendere altro emolumento, oltre il già sopratassato, per qualsivoglia altro titolo, o pretesto, o per ragione di viatico, o di farsi fuori del loro uffizio i processi.

27. Quanto poi a' notaj delle curie ecclesiastiche, che d'altre diocesi, osservarsi la tassa locale di esse curie, se sarà minore di questa: o debba osservarsi questa, se quella sarà maggiore.

28. Stampati che siano questi ordini, e tasse, debbe il notajo della Sacra Congregazione tenerli sempre patentemente affissi nell'uffizio; affinché a ciascuno possano apparire.

29. E il tutto sia egli obbligato di osservare tanto nelle cause di beatificazione, o canonizzazione, quanto nelle altre appartenenti ad essa Congregazione, sotto le pene contenute nel giuramento, che egli dovrà fare in questa forma nella Congregazione istessa: *Ego N. Notarius ab hac Sacra Congregatione in causis ad eam pertinentibus specialiter deputatus, tactis Sacrosanctis Evangelis, juro, & promitto, me fideliter exequuturum officium mihi commissum, ac taxam auctoritate Sedis Apostolicæ mihi constitutam omnino observaturum, sub pena perjuri, privationis officii ipso facto incurrendæ, ac restitutionis omnium contra, vel ultra dictam taxam habiturum, aut accepturum, aliisque penis ipsius Sacræ Congregationis arbitrio imponendis.*

30. Ed a chiunque, per non osservarsi quanto sopra si dispone, si sentisse gravato, sia lecito

ricorrere alla Sacra Congregazione de' Riti, che provvederà.

Traduttore, e revisore.

Al traduttore de' processi da lingua straniera in Italiana, o Latina, o al revisore della traduzione fatta, deputati dal Cardinal Ponente della causa, per ogni foglio, che sia di facciate due di linee ventiquattro, e la linea di sillabe sedici, paghisi *un carlino*, e non più.

Stampatore Camerale.

* Per ogni foglio di stampa, che sia di pagine, o facciate quattro, e la facciata di linee cinquantaquattro, e la linea di lettere sessantacinque in circa, di carattere *stivato*, col suo corsivo corrispondente, ma più piccolo nelle postille marginali, in carta della migliore, che si trovi, al numero di copie sessanta, gli si possano dare al più *giulij quindici*, ove siano, e *quattordici*, ove non siano postille: restando a suo carico tutta la spesa pur anco della correzione. Ma se per bisogno della causa il Segretario della Sacra Congregazione giudicherà, che se ne stampino in maggior numero, allora per ogni simil foglio d'altre copie *cinquanta* gli si paghino *giulij tre* solamente: come più diffusamente si ordina nel decreto di Alessandro VII. *a' dì 19. Luglio 1661.* In tal caso però, che lo stampatore non osservi puntualmente, come dee, la tassa circa la stampa; neppure i postulatori siano tenuti ad osservarla circa il pagamento: ma gli diano tanto di meno, a proporzione della inosservanza.

Sostituto della Segreteria.

1. Al sostituto della Segreteria de' Riti, e suo compagno, non si dee ricognizione, o emolumento alcuno per i decreti, o altro, dovendo spedire tutto *gratis*.

2. Volendo però i postulatori il duplicato di qualche decreto, si paghi al sostituto, *testone uno*, e non più. Ma quando siano più, o molti decreti insieme in occasione di ricavare lo stato di una causa, o simile, gli si diano *bajocchi quindici*, e non più, per ogni decreto, non compresi però quei decreti, che concernono le proroghe de' termini, per gli quali non si paghi cosa alcuna.

3. E quando nelle lettere, che la Sacra Congregazione scrive sopra qualche punto, s'inscriscano istituzioni, gli se ne paghi la copia, per inserirla ne' registri, a ragione di *bajocchi cinque* per carta.

Giudici.

Inerendo al decreto fatto dalla Sacra Congregazione de' Riti *a' dì 15. Settembre 1678.* approvato dal vener. Innocenzo XI. che in esso volle compreso anche se stesso, non sia lecito a veruno di dare, nè di ricevere propine, o sportole per de-

per Decreti fatti, o da farsi in Cause di Beatificazione, e Canonizzazione. Nè da questa proibizione restino in conto alcuno esclusi il Segretario di essa Congregazione, o il Promotore, o il Sottopromotore della Fede (a' quali per altro non manca, come più avanti si dirà, a titolo di Regaglia la debita ricognizione); e molto meno i Giudici Ordinarij, o Aggiunti, o Delegati, quando fanno Decreto, o danno Sentenza sopra il Culto, o non Culto. Neppure possano i detti Giudici pretendere, o conseguire alcun emolumento per l'assistenza alla formazione de' Processi si ordinarij, che Apostolici, e tanto in Roma, che fuori; ma solo nei giorni di tal assistenza, se siano obbligati al Coro, s' intendano dispensati dal medesimo, e lucrino le Distribuzioni, come i presenti. Quando poi dovessero andare a luogo diverso da quello del loro domicilio, si somministrino da Postulatori le spese necessarie pel viaggio, e per gli vittuali (moderati però, e frugali) in tutto il tempo, che la necessità del Processo richiederà una tale assenza.

Avvocati, e Procuratori.

1. Per l'Istruzione a formar un Processo gli si possano dare *scudi quattro*, e non più; e la Copia si paghi a ragione di *bajocchi sei il foglio*, che contenga due facciate, ed ogni facciata linee 24, e la linea sillabe 16.
2. Per lo spoglio de' Documenti a formare gli Articoli da produrre ne' Processi ad ogni cento carte *scudi quattro*, e non più. E per ciascuno Articolo, *giulio uno*, e non più.
3. Per ogni Memoriale grande, o piccolo, che sia, e sua Copia, *giulj dodici*, e non più.
4. Per la minuta di qualsivisia Commissione da regnarsi dal Papa, *giulj quindici*, e non più; e per le due Copie da darsi a tal effetto al Segretario della Congregazione *bajocchi sei* ad ogni foglio ridotto, come sopra, e non più.
5. Per le Citazioni, e Intimazioni, facendosi dal Procuratore, o Sollecitatore, non si paghi cosa alcuna; e per Persecuzione di esse paghisi a ragione della Tassa de' Cursori.
6. Per lo spoglio universale, che il Procuratore fa tutto in una volta, del Processo, ad ogni cento carte di esso ridotte, come sopra, *scudi quattro*, e non più.
7. Per la Scrittura ne' soli Dubbj principali delle Virtù, o Martirio, o de' Miracoli *in specie*, si possano dare *scudi venti*, e non più.
8. Per le Scritture ne' Dubbj sopra l'Introduzione della Causa, o sua Reassunzione, o sopra la validità de' Processi, o sopra il non Culto, o sopra la Fama della Santità, e Virtù *in genere*, ed altri consimili, *scudi quindici*, e non più.
9. Per le risposte all'Animaversioni del Promotore ne' Dubbj maggiori delle Virtù, o Martirio, o Miracoli, o alle Censure sopra gli Scritti &c. *scudi dieci*. Ma dove in queste, o altra Scrittura il punto, che si tratta, richiegga studio, e fatica considerabile, entri l'arbitrio del Cardinale Ponente della Causa per l'aumento di detta mercede, Simile

somma, e non più di *scudi dieci*, si possa dare, per le Risposte all'Animaversioni de' Dubbj dell'Introduzione, o Reassunzione della Causa, validità de' Processi, e culto immemorabile; e per quelle della Fama della Santità *in genere*, e non Culto, si diano *scudi cinque*, e non più.

10. Per la scrittura sopra la Concessione d'Uffizj, e Messe, Descrizione nel Martirologio, e simili, *scudi tre*; e per le Risposte all'Animaversioni del Promotore, quando si fanno d'ordine della Sagra Congregazione, *scudi tre*.

11. Per l'Originale di tutte le Scritture, e Risposte sopra enunziate, sottoscritte dal Procuratore, e Avvocato, ad ogni foglio ridotto, come sopra, *carlini due*.

12. Per il Sommario de' Documenti; e Deposizioni de' Testimoni sopra ciascun Dubbio, ad ogni foglio ridotto, come sopra, *bajocchi cinque*; e per la Copia Originale di esso Sommario ad ogni foglio ridotto, come sopra, *bajocchi sei*, e non più.

13. Per le Postille nel margine d'esso Sommario o delle Scritture, ad ogni centinaio di esse, *scudi due*, e non più.

14. Per il Ristretto degli Atti disputandosi della validità de' Processi, *scudi tre*; e la Copia Originale si paghi a ragione di quella de' Sommarj, come sopra.

15. Per la Tabella, o Catalogo de' Testimoni, che si dà nel medesimo Dubbio, *giulio uno* per Testimonio, e non più.

16. Per l'Informazione in voce alla Congregazione, ove intervengono i Consultori, si diano *scudi trenta* tra il Procuratore, e l'Avvocato, quando anch'esso informi; altrimenti spettino tutti al Procuratore. Per l'Informazione alla sola Congregazione Ordinaria si diano *scudi quindici*, e quando s'informa per la concessione d'Uffizio, e Messa, e Descrizione nel Martirologio &c. si dia *la metà*, e non più.

17. Per l'Informazione in voce al Papa, e al suo Uditore, *scudi tre* al Procuratore, ed altrettanti all'Avvocato, se anch'esso informerà.

18. Per l'Accesso del Procuratore al Cardinal Ponente, e al Promotore della Fede, e per la Minuta, e Copia Originale del Fatto concordato *giulj dodici*, e non più.

19. L'istesso, e non più, cioè *giulj dodici*, si dia per l'Accesso, e Informazione al Cardinal Prefetto, o al Cardinal Ponente, o al Promotore della Fede, o al Segretario, per Memoriali, ed Istanze, che si propongono *extra solium*, e per la sollecitazione ancora de' Decreti.

20. Per Congresso co' Periti, e Postulatore circa gli Ordinarij del Giudizio, o altro a ben condur la Causa, si diano *restoni otto* al Procuratore; ed altrettanti all'Avvocato, se v' interverrà.

21. Per qualsivoglia altra fatica, o Scrittura non espressa di sopra rimettasi la mercede al Cardinale Prefetto, o Cardinale Ponente della Causa, e non all'arbitrio de' Curiali.

22. E chi non osserva questi Ordini, sia privato del Patrocinio delle Cause appartenenti alla Sagra Congregazione de' Riti, e con altre pene ad arbitrio della medesima.

Medici.

Non debbano i Medici, che sono deputati a scrivere, o *ad opportunitatem*, o *pro veritate* sopra i Miracoli, far distinte, e prolisse Scritture; ma in una sola Scrittura addurre strettamente le ragioni sopra ciascuno de' Miracoli proposti. Nè tampoco debbano rispondere a tutte le opposizioni del Promotore della Fede: ma solamente a quelle che spettano alla loro professione. E per tali Scritture, e Risposte, si possono dar loro *scudi trenta in tutto*, benchè più, o meno siano i Miracoli proposti.

Mancie.

1. Sia in totale libertà, ed arbitrio degli Agenti, Postulatori, e Procuratori delle Cause dare, o non dare Mancie alle Famiglie del Cardinale Prefetto, del Cardinale Ponente, del Segretario, e del Promotore per gli Rescritti favorevoli, che portano. Ma volendo spontaneamente dar loro qualche ricognizione, si permette, che solamente in occasione di Rescritto favorevole sopra la Revisione delle Opere, la Segnatura della Commissione, il Culto, e non Culto, la Fama della santità, e la validità de' Processi, e Concessione di Uffizio, e Messa per gli Beati dopo il Culto dichiarato, e non di altri Rescritti, ad ogni Famiglia de' sopranominati, e non di altri, possa darsi *testone uno*; e in occasione del Rescritto, o Decreto approvativo delle Virtù, o del Martirio, o de' Miracoli, e per il final Decreto della Beatificazione, o Canonizzazione, *testoni due*, e non più. Non vietando che al Sostituto della Segreteria altresì possa darsi da chi voglia, per quelli primi Rescritti, *testoni due*, e per questi secondi *testoni quattro*, e non più.

2. Altrettanto, cioè *testoni quattro*, e non più, si permette, che diansi ai Sorvitori del Segretario solamente, per la fatica di girare intimando ai Cardinali, e Consultori ogni Congregazione straordinaria, cioè Antepreparatoria, o Preparatoria, o Generale, per le Virtù, o il Martirio, o i Miracoli: siccome pure la fatica di sigillare le Posizioni *testoni due*.

3. E a quelli del Promotore si permette, che diasi *testone uno*, e non più, per quando insieme colle Animaversioni riportino i Processi a casa del Postulatore, o Procuratore della Causa.

Regali.

A quelli che studiano, o votano sopra a queste Cause, non possano i Postulatori, e Procuratori di esse, sotto pena di privazione dell'Uffizio, ed altre più rigorose ad arbitrio della Sagra Congregazione de' Riti, dar verun Regalo, ancorchè sia di soli Comestibili, tanto prima che le dette Cause si propongano nelle Congregazioni, quanto dopo proposte, ed anche risolte. Anzi neppure sia loro permesso dare alcuna cosa per avere sollecitamente o le Note dal Sottopromotore, o le Animaversioni dal Promotore della Fede; ma solamente loro si permette di usare qualche cortesia in pic-

cola quantità di comestibili nel Dicembre, e nell' Agosto a quelli, che secondo il costume suole usarsi, cioè al Segretario, Promotore, Avvocato, Procuratore, sottopromotore, e sostituto della Segreteria, e questo in tempo di causa viva, che stiasi agitando, e non quando per anni resta sospesa, o per farsi i processi, o per altro motivo.

Quadri.

1. Per la segnatura della commissione possa darsi secondo il solito un Quadro rappresentante il Servo di Dio al Cardinale Ponente della causa, e al suo uditore, al segretario della congregazione, e suo sostituto, al promotore della fede, e suo sottopromotore, all'Avvocato, e al Procuratore; e per la formale beatificazione, oltre a questi, anco al Papa, e al Cardinale Prefetto, e non ad altri.

2. Per la solenne canonizzazione poi possa darsi al Papa, a i Cardinali, e consultori della congregazione, al Maggiordomo, al Maestro di Camera, ai Maestri di Cerimonie, all'Avvocato Conistoriale, che fa l'orazione, all'uditor del Cardinale Ponente; al sostituto della Segreteria, all'Avvocato, e procuratore della causa, al sottopromotore della fede, al notaio della sagra congregazione, e non ad altri: nè d'una misura, o d'un istesso prezzo a tutti: ma più, o meno, secondo la qualità della persona, a cui si dà.

Beatificazione.

1. Per il decreto della Beatificazione si paghino, secondo la disposizione di Alessandro VII. alla Sagrestia di S. Pietro per suppellettili da provvedersi ad uso di essa Basilica, *scudi cinquecento d'oro*, che di moneta corrente sono *scudi ottocento venticinque*.

2. Per il breve della beatificazione alla segreteria de' brevi *scudi quarantatre*, e *bajocchi settantacinque*; e per mancia alla sala, o famiglia del Cardinale segretario *scudi tre*, e non più.

3. Ai sagrestani minori, ed altri ministri di detta basilica *scudi ventuno*, e *bajocchi cinquanta*, da distribuirsi fra loro, secondo il solito dai sagrestani maggiori.

4. A chi legge dal pulpito il Breve della beatificazione, *giulj quindici*, e non più.

5. La spesa per l'apparato della basilica, cera per la funzione, quadro per l'altare, musica per la messa cantata, immagine in seta, e carta, compendio della vita del beato, e per tutto il resto a decoro di tal solennità, potrà dar' postulatori regolarsi secondo il consueto.

6. Al notaio della sagra congregazione de' riti per l'assistenza, e rogito dell'atto *scudi tre*, e non più.

7. Alla guardia degli svizzeri *scudi dodici*.

8. Ai bombardieri pure degli svizzeri per lo sparo del cannone *scudi quattro*;

9. Ai bombardieri di castello per lo sparo de' mortaletti vicino alla basilica *scudi quattro*.

10. Ai trombetti del popolo Romano *scudi tre*.

11. Per mancia, o ricognizione al sostituto della segreteria de' riti, e suo compagno, *scudi cinque*, e non più. Alla sala del Papa, del Cardinale Prefetto, del Cardinale Ponente, del segretario de' riti, e del promotore della fede, per ciascuna, *scudi tre*, e non più. Alla sala del Prelato, che celebra la Messa, *gini sei*, ed altrettanto a quella dell'auditore del Papa.

Canonizzazione.

1. Per il decreto della canonizzazione di ciascun beato alla sagrestia di S. Pietro, come sopra, *scudi mille d'oro*, che di moneta corrente sono *scudi mille seicento cinquanta*.

2. Gli *scudi* seimila di moneta corrente per la canonizzazione di ciascun Beato, soliti contribuirsi dai Postulatori, e sborsarsi al Papa; applicati già da Alessandro VII. ad estinguere il debito contratto per l'apparato della gran Basilica di S. Pietro, ed estinto poi quello, rivolto da successori ad altri usi più, e ridotti anche ora a quattro, ed ora a tremila; da qui avanti stabilmente si riducono a soli tremila, ed in perpetuo restino applicati alla *Sac. Congregazione di Propaganda Fide* per doversi erogare in sussidio delle gravissime spese necessarie per le Missioni, e mantenimento de' Missionarij nelle parti degl' Infedeli: sperandosi, che anco gli altri Pontefici Successori approveranno un sì pio uso per la propagazione della Fede Cattolica, e per la conversione de' popoli, che vivono nelle tenebre dell'errore.

3. Le ricognizioni, che con titolo di Calici, di Vesti, e di Regalie in questa occasione dai Postulatori alle Persone della Famiglia, e cappella Pontificia, e ad altri si davano, moltiplicandole ancora secondo il numero de' Beati, qualora più insieme si canonizzassero; per l'avvenire restino ridotte al numero, norma, e quantità, che descritta, e tassata si troverà nell'infra scritta lista.

4. E quanto alle Vesti, o Calici, inerendo al risoluto *il 27. Settembre 1712.* da una Congregazione di tredici Cardinali sopra ciò da Clemente XI. particolarmente deputati, non si moltiplichino più; ma diasi una sola Veste, o un solo Calice: quantunque più insieme si canonizzino Beati, e taluno abbia insieme più Uffizi, per ragione de' quali sia stato consueto darsi.

5. L'istesso si osservi ancora quanto alle Regalie, che in caso di canonizzarsi più insieme, non dovranno per ogni Beato moltiplicarsi con tutti universalmente: ma solo con quelli, che o nella precedente causa di quel Beato, o ne'previ concistori, o nella canonizzazione stessa avranno fatta qualche particolare operazione: siccome anche con quelli, che avranno a titolo oneroso qualche Uffizio, per ragione di cui sono stati delle dette Regalie soliti partecipare; e sono il Segretario de' Riti, e suo Sostituto, e il Segretario de' Brevi a Principi, il Promotore della Fede, e suo sottopromotore, l'Avvocato Concistoriale, che fa l'orazione, e l'istanze, e il procurator Generale del Fisco, il Segretario del sagra Collegio, l'Avvocato, e il Procurato-

re della causa; i Mazzieri, e i Corsori del Papa; gli Ostiarj, la guardia del Governatore di Roma, i Custodi della Catena, e della Porta Ferrea, i Mandatarij del Cardinal Vicario, e la Sala del Papa.

6. Nè verun altro, il quale non sia nominato, nè descritto nell'infra scritta Lista, possa pretendere ricognizione alcuna a titolo di Vesti, e Regalie, ancorchè per ragione di carica, o ufficio, che abbia nel Palazzo Apostolico, e appresso al Papa, potesse allegare qualche esempio in favor suo, dichiarandosi fin d'adesso abolita ogni consuetudine in contrario, anche rispetto alla quantità della ricognizione assegnata a ciaschedun descritto nella detta Lista, volendosi, che quella non sia maggiore della notata, e tassata in essa. E sia solo in arbitrio del Papa il distribuire tra alcuni della sua Famiglia non registrati nella mentovata Lista, ma altronde meritevoli per qualche riflesso, o pur farne altro uso, che stimerà più conveniente, *scudi dugento* per ciascun Beato, da depositarsi dai Postulatori nelle mani del Maggiordomo a disposizione di Sua Santità per quest'effetto. In caso però, che mutandosi coll'andar del tempo le circostanze, non si giudicasse di stare a quello, che circa tali ricognizioni qui si dispone, restino ancora disobbligati da tal Contribuzione, e Deposito i Postulatori.

7. Gli Uffiziali della Foreria del Palazzo Apostolico debbano dare gli Strati di panno rossi, e verdi, che servono per coprire i Banchi, il Pavimento, e i gradi del gran soglio Pontificio, ed anche gli scabelli, che bisognano, e per gli detti Strati, ed altro, come sopra, e per paratura, gli si dia no in tutto *scudi quattrocento*, e non più, oltre la solita Regalia.

8. Per la Bolla della Canonizzazione di ciascun Santo, acciocchè sollecitamente, come si dee, si spedisca, e non se ne differisca, come talora è occorso, per un secolo e più la spedizione, prima della Canonizzazione stessa siano depositati da ciascun Postulatore nel Monte della Pietà, o nel Banco di S. Spirito *scudi seicento quarantano* di moneta corrente (e non più, come per avanti costumavasi) da ripartirsi, come siegue. Al Prelato, che stende la Bolla, *scudi cento cinquanta*. All' Uffizio dello Scrittore segreto, straordinario, e per le Majuscole, *scudi cento settanta cinque*. All' Uffizio del Piombino *scudi ottantasette*, e *bajocchi cinquanta*. Alla Segreteria de' Brevi, e per il registro, *scudi cento settanta sei*, e *bajocchi cinquanta*. E allo Spedizionario *scudi sessanta*: con che a carico, ed obbligo suo sia di fare qualunque altra spesa, e fatica per la completa spedizione della Bolla, e darne al Postulatore una copia colle postille per la Stampa.

9. Le altre spese occorrenti per la paratura della Basilica in funzione sì solenne, cera per l'illuminazione, e processione, suppellettili sagre sì per l'altare, che per il Sommo Pontefice celebrante, e suoi Ministri alla gran Messa, immagini del Santo in seta e carta, Compendi della sua vita da distribuirsi, ed altre cose a sì gran solennità necessarie, e convenienti potranno regolarsi secondo l'usato nell'altre Canonizzazioni.

10. Ed affinché quanto di sopra intorno alle spe-

se della solenne canonizzazione si è prescritto, esattamente si eseguisca, la sagra Congregazione de' Riti deputi persona di autorità, che abbia per tali affari e abilità, e insieme le facoltà necessarie ed opportune.

11. Per ultimo si avverte, che quantunque ai Postulatori, e Agenti delle cause, i quali amministrano il denaro di chi le promove, non si faccia per ora quì alcuna nuova determinazione; ma si lascino le cose nello stato, in cui si trovano, e debbono trovarsi secondo la giustizia: potrà nondimeno la presente nuova tassa, e riforma servire di norma a chi somministra il detto denaro da spendersi nelle medesime cause, e di lume, a fine di riconoscere l'amministrazione, che se ne fa dagli agenti, e postulatori stessi, confrontando le partite de' pagamenti con gli Ordini di questa nuova tassa e riforma.

Lista delle Ricognizioni sotto il titolo di Vesti, Regalie, ed altro, da darsi ai seguenti nella somma, che si nota.

Al Maggiordomo per un Calice scudi sessanta.
Al Maestro di Camera del Papa per un Calice scudi sessanta.

Al Segretario della Congregazione de' sagri Riti per la *Veste* scudi cinquanta, e per *Regaglia* scudi centocinquanta.

Al Promotore della Fede per la *Veste* scudi cinquanta, e per *Regaglia* scudi centocinquanta.

Al Segretario de' Brevi a' Principi per la *Veste* scudi cinquanta, e per *Regaglia* scudi centocinquanta.

Al l'Avvocato Concistoriale, che fa l'istanza nelle funzioni della Canonizzazione; per la *Veste* scudi cinquanta, e per *Regaglia* scudi trentasette, e baj. 50.

Al medesimo per l'Orazione, o sia relazione, che fa in Concistorio, della vita, virtù, e miracoli del Beato, scudi centocinquanta.

Al primo Maestro di Cerimonie del Papa per la *Veste* scudi cinquanta, e per *Regaglia* scudi centocinquanta.

Al secondo Maestro di Cerimonie per la *Veste* scudi cinquanta, e per *Regaglia* scudi centocinquanta.

Ai Maestri di Cerimonie non partecipanti, scudi ducentodieci e baj. 50. cioè scudi novanta per le *Vesti*, e scudi centododici, e baj. 50. per *Regalie*.

Agli altri Maestri di Cerimonie sopranumerarij scudi cinquanta in tutto, da dividersi tra di loro.

Al Sagrista del Papa per la *Veste* scudi dicidotto, e per *Regaglia* scudi quarantacinque.

Ai tre Prelati assistenti scudi centonovantasei in tutto da dividersi tra di loro, cioè scudi centocinquanta per le *Vesti*, e scudi trentasei per *Regalie*.

Ai camerieri segreti del Papa scudi novecento in tutto da dividersi tra i soliti, cioè scudi quattrocotocinquanta per le *Vesti*, e scudi quattrocotocinquanta per *Regalie*.

Al Maestro del Sagro Palazzo scudi trentasette, baj. 50. per *Regaglia*.

Al Segretario del sagro Collegio scudi diciotto per *Regaglia*.

Al Procuratore Generale del Fisco scudi trentasette, e baj. 50. per *Regaglia*.

Al Commissario della Camera Apostolica scudi cinquanta per la *Veste*.

Al Foriere maggiore di Palazzo scudi cinquanta per la *Veste*.

Ai Cappellani Segreti del Papa scudi ducentoquarantacinque in tutto, da dividersi tra di loro, secondo il solito, cioè scudi ducento per le *Vesti*, e scudi quarantacinque per *Regaglia*.

Agli Ajutanti di Camera del Papa scudi centocinquantacinque in tutto, da dividersi tra di loro, secondo il solito, cioè scudi centoventicinque per le *Vesti*, e scudi trenta per *Regalie*.

Ai Cappellani comuni per *Regalie* scudi dieotto in tutto, da dividersi tra di loro, secondo il solito.

Agli Accoliti Ceroferarij per *Regalie* scudi quindici in tutto, da dividersi tra di loro, secondo il solito.

Ai Bussolanti per *Regalie* scudi trenta in tutto, da dividersi tra di loro, secondo il solito.

Al Sottosagista per la *Veste* scudi quattordici, e per *Regaglia* scudi trentacinque.

Ai Chierici di Capella, per *Regaglia* scudi dodici in tutto, da dividersi tra di loro, secondo il solito.

Ai Sottochierici per *Regaglia* scudi sei in tutto, da dividersi tra di loro, secondo il solito.

Ai Chierici Segreti per *Regaglia* scudi dodici in tutto da dividersi tra di loro, secondo il solito.

Al Diacono, e Subdiacono Greci per *Regaglia* scudi sei in tutto.

Ai Musicisti di Capella scudi settantacinque in tutto, da dividersi tra di loro, secondo il solito.

Ai Musicisti Sopranumerarij scudi sei in tutto, da dividersi tra di loro, secondo il solito.

Ai Custodi de' libri di detta Cappella scudi sei in tutto.

Ai Camerieri *extra muros* per *Regaglia* scudi trenta in tutto, da dividersi tra di loro, secondo il solito.

Agli Scudieri per *Regaglia* scudi trenta in tutto, da dividersi tra di loro, secondo il solito.

Alle Lancie Spezzate per *Regaglia* scudi dodici in tutto, da dividersi tra di loro, secondo il solito.

Agli Officiali della Foreria scudi cinquantadue, e baj. 50. in tutto, cioè scudi trenta per le *Vesti*, e scudi ventidue, e bajocchi 50. per le *Regalie*, da dividersi tra di loro, secondo il solito.

Al Custode delle Oblazioni per *Regaglia* scudi dieci.

Agli Officiali, e Serventi della Basilica di S. Pietro per *Regaglia* scudi sessantanove, e bajocchi 40. in tutto, da dividersi tra di loro, secondo il solito, dai Canonici Sagrestani Maggiori di detta Basilica.

Al Segretario del Cardinale Vicario per *Regaglia* scudi dodici.

Al l'Avvocato della causa per *Regaglia* scudi trenta.

Al Procuratore della causa per *Regaglia* scudi trenta.

Al Sottopromotore della Fede per *Regaglia* scudi trenta.

Al sostituto della Segreteria della Congregazione de' sagri Riti per *Regaglia* scudi trenta.

Al Notajo della Congregazione de' Sagri Riti per *Regaglia* scudi diciotto.

Al Custode di detta Congregazione per *Regaglia* scudi diciotto.

Al Custode di detta Congregazione per *Regaglia* scudi tre.

Al Capitano de' Cavalleggieri scudi cinquantà.

All' altro Capitano de' Cavalleggieri scudi cinquantà.

Alla Guardia de Cavalleggieri scudi ventidue, e bajocchi 50. in tutto, da dividersi tra di loro, secondo il solito.

Ai Trombetti de' medesimi scudi tre in tutto.

Alla Guardia de' medesimi, Tamburini, e Pifferi, scudi quarantatre, e bajocchi 50. da dividersi tra di loro, secondo il solito.

Ai Bombardieri de' medesimi scudi tre in tutto.

Ai Bombardieri di Castello scudi tre in tutto.

Al Concerto de' Tromboni di Castello scudi cinque in tutto.

Ai Trombetti, e Tamburini del Popolo Romano scudi tre, e bajocchi 20. in tutto, da dividersi tra di loro, secondo il solito.

Ai Mazzieri del Papa per *Regalie* scudi ventidue, e bajocchi 50. in tutto, da dividersi tra di loro, secondo il solito.

Ai Cursori del Papa per *Regalie* scudi ventidue, e bajocchi 58. in tutto da dividersi tra di loro, secondo il solito.

Agli Ostiari scudi quindici in tutto per *Regaglia* da dividersi tra di loro, secondo il solito.

Alla Guardia del Governatore di Roma per *Regaglia* scudi venti in tutto, da dividersi tra di loro, secondo il solito.

Al Custode delle Catene per *Regaglia* scudi quindici.

Al Custode della Porta Ferrea per *Regaglia* scudi quindici.

Ai Mandatarij del Cardin. Vicario per *Regaglia* scudi dieci in tutto, da dividersi tra di loro, secondo il solito.

Agli Scopatori segreti, ed altra famiglia bassa del Papa per *Vesti*, e *Regalie* scudi centoquarantotto, da dividersi tra di loro, secondo il solito, a tenore della Nota, che si dà al Maggiordomo a tal effetto.

Al Decano, e Palafrenieri del Papa scudi sessanta in tutto, cioè scudi quindici al Decano per la *Veste*, e scudi quarantacinque al medesimo, ed a detti Palafrenieri per le *Regalie*.

A ciascheduna Sala de' Cardinali della Congregazione de' Sagri Riti scudi due, e bajocchi 40.

Alla Sala del Segretario di detta Congregazione scudo uno, e bajocchi 80. e Pistessa somma alle Sale del Promotore della Fede, del Sagrista, e dell' due Maestri di Cerimonie partecipanti.

Ed affinchè questa nuova tassa, e riforma sia nota a tutti, e specialmente a quelli, che debbono osservarla sotto le pene espresse nella medesima, Nostro Signore coll' oracolo della sua viva voce ordinato, che si registri ne' Libri della Segreteria della Sagra Congregazione, e che sottoscritta, e munita del Sigillo, si pubblichi anche colle Stampe, Questo dì 14. Aprile 1741.

Loco ✠ Sigilli.

T. Patriarcha Hierosolymitanus Secret.

I N D E X

ALPHABETICUS RESOLUTIONUM

SACRÆ RITUUM CONGREGATIONIS.

Numerus indicat seriem cuiusque Decreto præfixam in hac editione

Littera D dubia indicat in eo numero resoluta.

A

A *Bacus* pro Prælati *num.* 359.

Abbas benedictus cum birreto, 48. an possit benedicere populum more Episcoporum, 104. 368. præsentē Episcopo ubi sedeat 157. 946. extra suam Ecclesiam an uti possit insignibus Pontificalibus 1378. alia, quoad insignia dignitatis 1445. 1446.

Abbatē Collegiatæ exemptæ quando incensandi post Canonicos 31. 370. an pontificalia exercere possint extra propriam ecclesiam 365. 368. 1459. Abbatē Cassinenses quoad Pontificalia & Privilegia 403. *Œ* *segg.* Abbatē plures in eodem loco quomodo incidere debeant in processionibus 135. Abbatē Cavenses 360. 402. Abbatē nullius diocesis 378. Abbatē pontificaliter induti 945. *Œ* *segg.* Abbatē, an sint associandi cum ad pontificalia accedunt 140. in processionibus 948. *segg.* Abbatē Ss. Salvatoris Venetiarum quibus privilegiis fruuntur 367.

Abbatialis Missa solemnibus quoties in anno canenda, quove apparatu 1447.

Ablutio in Missis Nativitatis Domini 762. Presbyterorum ordinandorum 1347.

Absolutio solemnī in Anniversario Episcopi 329. in die obitus *ibid.* quomodo concludenda super Cadaver 594. in Commemoratione omnium defunctorum 687.

Abusus contra Cærimoniale, Rituale, & Rubricas tollendi ab Episcopo 41. quomodo in Processionibus tollendi 1368. quando tollendi in Ecclesiis 1518.

Acolythus Beneficiatus Basilicæ Vaticanæ 1629.

Emiliani (S. Hieron.) vide *Officium*.

Agnētis (S.) vide *Festum*.

de Agreda Mariæ, Opus Mysticum Civitatis Dei, 1609.

Alleluja in expositione, & repositione Ss. Sacramenti 688. 1497. in Antiphonis per annum 1065. quando omittendum 999. In officio votivo Ss. Corporis Christi 1085. In officio vo-

tivo Sanctorum intra tempus Paschale 1274. in officio parvo B. M. V. temp. pasch. *ibid.* & 1431.

Almutha Canonialis supra paramenta an deferenda, 442.

Aloysius Gonzaga (S.) vide *Festum*.

Altare cum pradella 560. Fixum consecratum quomodo excretur 876. Portatile quomodo permissum, & non, 133. 418. 1366. An Episcopus possit illud erigere extra suam habitationem 620. Sub quo sunt sepulta Cadavera, an sit consecrandum 136. 1343 & an sit in eo Missa celebranda 1343. an erigendum in cubiculis privatis Regularium 620. quot mappis cooperiendum 133.

Altare majus; quando Missæ privatæ in eo prohibita 177.

Altaria Beatorum an permissa 401. Sanctorum Prophetarum veteris Testamenti 675. Privilegiata, quoad suspensionem Indulgentiarum 1491.

Andreae Avellini (S.) Elogium pro Martyrologio 1512.

Angeli, & Archangeli. Vide *Officium*.

Anne (S.) vide *Festum*.

Anniversarium Consecrationis Episcopi 818. 866. 1702. d. 3. dedicationis Ecclesiæ qua die celebrandum 426. & in verb. *Dedicatio*. An in Oratoriis subjectis faciendum 870. in Ecclesia Capuccinorum de Vilaco quando celebrandum 1157. Congregationis S. Philipp. Neri Cortonæ 1176. Sanctorum quo ritu celebranda 1274. Petri II. Regis Portugalie 1304. in ingressu Prælati inferioris Episcopo *ibid.*

Anniversarium defunctorum. Vide *Defunctorum Missæ*.

Annuli usus in Missa quibus vetitum 493. 1426. 1453. qualis Canonicis concedatur 443.

Antiphona: *Ecce Sacerdos Magnus*, in ingressu Episcopi quando dicenda 1148. quando illi *Istorum est enim* 520. Ant. *Aima Redemptoris* an protrahenda post diem 2. Februarii

521. 814. 821. Ant. *Ave Regina Cælorum*, ibid. & 651. 821. Ant. Beatæ Mariæ in fine Officii quando omittenda 813.

Antiphona in choro dandæ primæ dignitati post celebrantem 330. 1475. & post Canonicum Episcopum 494. Cum præintonantur, omnes in choro surgere debent, 1354. Ant. Ferial. ad Laudes ante Nativitatem D. an in festis solemnioribus omitti possint 79. Ant. majores. ante Nativitatem D. numquam omittenda *ibid.* & 636. Antiph. Matutini in festo S. Raphaelis Archang. 1004. quando duplicandæ in Officio defunctorum 1061.

Apostoli, & Evangelistæ sunt ejusdem qualitatis 464. 832.

Ara lapidea. Vide *Altare portatile*.

Archidiaconus pro ut est prima dignitas 395. quando thurificandus 58. assistens Episcopo an intelligatur præsens in choro 81. ejus munera 153. 395. seqq. 483. ejus præcedentia 266. 293. 396.

Archidiaconus Camerinensis 1509.

Archiepiscopus, quoad crucem 128. ejus præcedentia 333. ante receptionem pallii 208. Archiepiscopus Granatensis 338.

Archipresbyter 111. 457. non habet regimen chori 43. postquam resignavit dignitatem 346.

Archipresbyter Protonotarius 415.

Archipresbytero & Canonicis Soræ rescriptum 1537.

Aspersio die Dominico a quo faciendâ 259. 309. 502.

Aspersorium a quo ministrandum Episcopo 71. 90. 231. 351. 321. 459. 789. 1697. a quo porrigendum Cardinali 252. quando a Religiosis 301.

Assistens Canonico celebranti cum Pluviali 4. Assistens Episcopo thurificat Episcopum ad Sedem 71. thurificatur & ipse 74.

Assistentes Canonico officium facienti ad Vesperas 88. Assistentes Episcopo, quoad munera & præminentiam 6. 18. 38. 108. 129. 180. 235. 260. 272. 294. 304. 349. 940. quoad tumulum 865. an debeant deponere biretrum de capite Episcopi 38. 175. 444.

Assistentia duorum Canonicorum Episcopo præstanda 51. 66. 94. Episcopo concionanti 294. Episcopo procedenti ad Crucis adorationem 1710. Episcopo suffraganeo 32. 710. *Idem* seqq. Episcopo extra Cathedralē 129. 163. 324. in ordinationibus 67. in Missis privatis 341. 1709. Diaconorum erga Episcopum 6. 38. 66. 341. 1205. eorum habitus 1204. Assistentia a Coadjutis Canonicorum an Episcopo præstanda 272. Canonicorum dignitatibus quando & a quibus præstanda 4. 350. Assistentia in choro, & in receptione cinerum candelarum & palmarum quando non attendatur, 20. 81. ad Missam & Vesperas cum pluviali 1358.

Associatio Episcopi, quoad Canonicos in genere

23. 99. 253. 395. 848. quoad Archidiaconum 395. quoad Capellanos 935.

Associatio Abbatum Cassinensium ad Pontificalia accedentium 403.

Ave Maria, semper dicenda ante concionem 604.

Ave Regina cælorum, Vid. *Antiphona*.

Avenionensis Metropolitana 926.

Aurora pro Missa 268.

B

Baculus, & *Mitra* sunt correlativa 22. 56. Baculus pastoralis & *Mitra* Prælatorum Episcopis inferiorum 363.

Baldachinum Prælatorum inferiorum 358. 1445. quale, si aderit Episcopo 370. An Episcopo concedatur, Sacramento exposito 1127. Suffraganeo non competit 826. neque Domino loci 337.

Baldachini hæcæ quomodo deferendæ & a quibus 10. 191. 1146. Ejus color pro Episcopis & Cardinalibus 157. qualis locus reputetur dignior in iis deferendis *ibid.*

Baro, Dominus loci, ubi & a quo thurificandus 92. 97. an sit ei deferendus in Missa liber osculandus 1400. an danda ei pax per diaconum 1403.

Beati, nondum canonizati, an fiat de iis Missa & Officium 347. 379. 452. 1386. Beatorum imagines & privilegia 276. 319. 379. seqq. 390. seqq. 452. 1170. 1429. 1430. an eorum reliquie exponendæ & deferendæ in processionibus 389. an ponendæ sub altari 1381. an eligendi in Patronos 243. 391. 1081.

Beatorum processus. Vid. *Processus*.

Benedicens cineres, candelas aut ramos, debet etiam cantare subsecutem Missam 1465.

Benedicti (S. P.) Vide *Officium*. *Festum*. *Commemoratio*.

Benedictio Abbatum supra populum 104. 190. 368. 375. Benedictio Episcopi 496. Benedictio aquæ in Sabbato Sancto 673. & vide *Sabbatum Sanctum*. In Benedictioe Sanctissimi Sacramenti ante orationem dici non debet *Dominus vobiscum* 1626. d. 7. Benedictio cum ligno S. Crucis 1038. cum reliquiis Sanctorum & Imaginibus 705. Candelarum, Cinerum, Palmarum ubi agenda, & quomodo 60. 96. 101. 118. 154. 194. 201. 235. 1465. 1471. an sit de jure Parochiali 60. 770. post Nonam, non vero post Tertiam faciendâ 743. 1143. Benedictio mulieris post partum quod jure 771. Benedictio Incensi in Missa, quomodo petenda per Ministrum ab Episcopo 723. 1147. Benedictio an danda a vicario ante Evangelium vel concionem 57. Benedictio, cum V. *Sit nomen Domini benedictum*, cui competit, 190. 368. Benedictio paramentorum 373. 1397. Sacræ suppellectilis quoad Prælatos inferiores 374. Benedictio octava in officio Translationis domus Lauretanæ, & expectationis partus. 1626. D. 8.

Benedictiones faciendæ manu extensa 436. 565. quæ non

non sunt de jure mere parochialibus 61.
770.

Beneficiati, ubi sedeant quando sunt parati 114.
quo ritu incensandi. Vide *Thurificatio*.

Birretum, quoad Episcopum 38. 175. 444. & vid.
Pileolum. An deferendum ab omnibus in
processionibus 809.

Breviarii Romani usus 85. semel acceptus confir-
matur *ibid*.

Bugla, seu Candela, a quo ministranda Episco-
pis, 341. 864. illa uti non possunt Cano-
nici 725. neque Dignitates Urbinatensis
Ecclesiæ 1266. non potest esse materia Aco-
lithi 864.

C

Cadavera mortuorum sub altari non collocanda
236. Ecclesiasticorum, quoad vestes, trans-
lationem, & expositionem 1498.

Ceremoniale Episcoporum, an tollat consuetudines
41. Cæremoniarum in regno Castellæ & Legio-
nis 8. in Calaritana Ecclesia 226. An semper
servandum 5. 41. 112.

Cæremonia neque immutandæ, neque inducendæ
125.

Cæremoniarum Magister. Vid. *Magister Cæremo-
niarum*.

Cæsaries facta in Missa an permissa 318.

Calaritana Ecclesia quoad Cæremoniale. Vide *Cæ-
remoniale* Episcop.

Calendarium. Quæ nota in Calendario appingi de-
beat Officiis, quæ non sunt de præcepto
1464. vide *Festa Calendarii*. Utine Regu-
lares possint Calendario Diocesano 1652.

Calix, quando cooperiendus 677. sed in parte an-
teriori 679. nihil super illo ponendum 764.
Reponendus in capsula fer. v. in scena Do-
mini 812.

Campanarum pulsatio in Sabbato Sancto 774. in
Salutatione Angelica 46. in festis transla-
tis 1477. quid, si nondum benedictæ 1402.

Campana in elevatione SS. Sacramenti 177. 529.

Candela an accendenda in administratione Sacra-
menti Confirmationis 1200. accensa in pro-
cessionibus SS. Sacramenti 17. Candela accensa
in Altari ad recitationem horarum in choro
1337. Candelarum distributio. Vide *Bene-
dictio*. Vid. *Bugla*.

Candelabrum septimum quando ab Episcopo ad-
hibendum 65. an conveniat Abbatibus, *ibid*.
& 356.

Canon Missæ 307. 908. 1138.

Canonici Diaconi obtinentes præbendas presbyteras
127. assistentes Episcopo. Vid. *Assistentes*.
Assistentia. Debeat cantare alta voce 12. 1356.
1416. 1591. an deferant Cappam in adminis-
tratione Sacramentorum 219. an debeant assiste-
re in Ministerio Diaconi, & Subdiaconi 635.
953. etiam Præposito missam solemnem ce-
lebranti 1617. quando bini exeant de Sacristia
218. Eorum munera erga Episcopum 6. 22.
163. 341. 912. 953. segg. 1205. 1331. 1462.
1634. 1644. Erga Suffraganeum 32. 709. segg.

quando incensandi. Vid. *Thurificatio*. Quo-
modo aspergendi die Dominico 1353. quo
habitu interveniant ad concionem 762. & ad
assistendum Episcopo 1204. parati præce-
dunt Vicario Generali, & e contra 16. 109.
segg. 442. an genuflectant Episcopo & Altari
28. 137. 1072. Assistentes in solemnitate
Missæ cum cappis, seu pluvialibus genu
flectere debent in elevatione Sacre hostiæ,
1616. D. I. Canonici Cathedralis in Collegiatis
Ecclesiis 172. 1336. 1543. Cathedralis, & col-
legiatis simul 8. 106. 166. 172. quando induant
sacras vestes, 213. discere debent cantum
Gregorianum mandante Episcopo 1416. in
processionibus quando capite detecto vel
cooperto incidere debeant 1462.

Canonici Protonotarii privilegia, 108. 119. 184.

Canonici Regulares, 223. Ecclesiæ Ciminiensis
1538. Ecclesiæ Placentinae 1541. Ecclesiæ
Sorane 1537. Ecclesiæ Trivicanae 1554. 1562.
Ecclesiæ Casalensis 1591. 1598. Ecclesiæ
Urbinate 1266. segg.

Canonicorum, & Dignitatum præcedentia 94. 102.
137. 265. 1412. 1537. respectu Vicarii. Vid.
Vicarius. Sede Vacante 148. Vide *Digni-
tates*.

Canonicus Episcopus. Vid. *Episcopus Titularis*.
Pœnitentiarius. 179. 490. Officium faciens
quando nequeat respuere assistentiam Cle-
ricorum 88. debetur ei locus super omnes di-
gnitates 1405.

Cantiones vulgari sermone an habendæ in processio-
nibus 100.

Cantor, dignitas in Cathedrali 116. in regimine
chori 42.

Canutus (S.) Vid. *Officium*.

Capellani 7. eorum munera erga Episcopum 35.
1385. erga Canonicos 926. Monialium 758.
segg. 894. 1454. 1463. in Ecclesiis Regularium
468. 758. S. Benedicti 1172. de Massa nuncu-
pati 934. segg. Terræ Xendæ 267. an tenean-
tur genuflectere Episcopo 936. 1228. Illis,
ne in Basilica Lateranensi competat supplere
vices Beneficiorum? 1622.

Capellanus Curatus in funeribus 35.

Capitulum representatur in prima dignitate 465.

Cappa Episcopalis 228. 711. Canonialis 35. 219.

Capuccini, & alii Regulares, quoad usum Rubri-
carum Breviarum Ordinis Minorum 834. Con-
ventus Leodiensis; vide *Officium S. Servitii*.
In processionibus. 103. 1414. 1415. 1420.

Caput quando aperendum a celebrante in Missa
solemni 495. ab Episcopo cum cappa 175.
erga concionatorem 664.

Cardinalis, quoad aspersorium 252. quoad erectio-
nem altaris in domo 620.

Carolus (S.) vide *Festum*. *Officium*.

Cassinenses Abbates. Vide *Abbates*.

Cathedra quando uti possint Prælati Episcopis ir-
feriores 357.

Celebrans qui benedicit cineres. Vid. *Benedictio*.
Celebrans in Parasceve 1458.

Celebrantes Missam in alienis Ecclesiis quomodo se
debeant conformare 753. segg. 1129. Missam
novam 135. *Celi-*

- Celebratio** Missæ in Oratoriis privatis. Vid. *Oratorium*.
- Cereus** Paschalis quando accendi debeat 1390. quando extingui? 1695. d. 3.
- Ceroferrarii** ad Evangelium 306.
- Chori** directio ad quem spectet 24. 342. 938. seq.
- Cineres** benedicendi. Vid. *Benedictio Cinerum*. debent esse aridi 1370. Cinerum impositio Episcopo ad quem spectet 154. 203.
- Circulante** Episcopum 244. 907. 921.
- Clare** (S.) Officium, cum officio Angeli Custodis. Vid. *Officium S. Clare*.
- Clausula** in Brevis Indulgentiar. 1481.
- Clausura** Regularium, quoad processiones, 210. seq. 225. 248. quoad Missam 1364.
- Clavis** Hostiæ repositæ in fer. v. maj. hebdom. non danda Laico. 1398.
- Clerici** assistentes, defectu capellanorum 88. additi alicui Ecclesiæ quoad officium 1359. 1360. Ministrantes thuribulum quando debeant genuflectere 723. parati thurificantur, 1.
- Clerici** Seminarii, quoad locum in processione 8. 76. 1541.
- Clerus** Cathedralis, quoad locum in processionibus, 8. 37. 106. 166. stat. dum ministratur Eucharistia clericis, & Laicis. 878.
- Coadjutor** Episcopi, quoad stallum in choro 189. quoad Missam 206. 1391. 1392. quoad benedictionem populo impertiendum 1329.
- Coadjutor** canonicorum, coadjutis præsentibus. 198. 271. absentibus 272. an possit servire Episcopo *ibid.* an teneatur interesse choro 198. habitus 271. præcedentia 478.
- Cremetarii** reconciliatio ad quem spectet 80.
- Cognominia**, & Patria Sanctorum an exprimenda in Oratione 191. 976. 1020.
- Collatio** Ordinis in Sabbato Sancto a Prophetiis inchoanda, 1165. in aliis Sabbatis 1166.
- Collegiata** insignis quoad præcedentiam 123. 169.
- Collecta** pro Episcopo quoad Regulares 3. pro consecratione Episcopi vid. *Commemoratio*. Contra Turcas 615. 1482. in Anniversario translato Defunctorum an varianda 19. 602. pro Sacerdote defuncto 1265. pro defunctis in Missa vivorum 458. 589. numero impari quando dicenda 858. 1103.
- Collecte** jussu Ordinarii 593. 1440.
- Color** in Missa qualis, cum Sacerdos recitaverit Officium de Confessore, Ecclesia vero egerit de Martyre 758. 1229. seq. In Missa commemorationis omnium Sanctorum, quorum reliquiæ in propriis Ecclesiis adservantur, quis color sit adhibendus. 1656. In Missis coram Sacramento 1255. in Missis votivis solemnibus 1137. in Missis defunctorum 480. in festo Stygmatus S. P. Francisci 1427.
- Color** in consecratione Episcopi. Vid. *Consecratio*.
- Commemoratio** S. Mariæ in ejus Ecclesiis titularibus 29. 578. 662. Ss. Benedicti, & Scholasticæ 1024. consecrationis Episcopi 818. 866. S. Joseph in Officio desponsationis 880. 978. 1046. quo loco dicenda, *ibid.* quid servandum pro aliis *ibid.* & 714. comm. octavæ an omittentur.
- Commemorationes** plures uno die de Sanctis ejusdem qualitatis occurrentes 649. 1008. quando variantur & quomodo, *ibid.* comm. S. Crucis in ejus Ecclesiis titularibus, vid. *Suffragia*.
- Communicatio** privilegiorum alicujus Religionis an se extendat ad officium 470. 506. 513. 829.
- Communio** dum fit ad altare, celebratur transiens quomodo genuflectat 278. 314. 703. populi an facienda in Missis defunctorum 1104. an ministranda in nocte Nativitatis Domini 285. 287. cum ministratur canonicis & clericis fer. v. Cœnæ Domini 292. 639. 890. 1329. 1394. quomodo ministranda canonicis 219. quomodo clericis & laicis 878. Communio Monialium 1307. Sacerdotum cum stola 504. 1330.
- Concio** coram Sacramento 242. quo habitu audienda a canonicis 324. 763.
- Concionator** quos salutat, & a quibus resalutandus 148. 604. 629. 1350. a quo benedicendus 375. 408. Concionator Episcopus. Vid. *Episcopus*.
- Conclusio** orationis pro Rege 1626. D. 2.
- Concurrentia**, vide *Occurrentia*.
- Confessiones** quo habitu audiendæ a Sacerdotibus 224. an audiendæ noctu in Ecclesia 598.
- Confessores** Sancti an cedant Martyribus 872.
- Confiteor** recitandum a Monialibus prout in Breviario 1457. an in eo addendum nomen fundatoris alicujus Religionis 829. an reiterandum in choro 63.
- Confraternitas** Ss. Sacramenti, quoad præcedentiam in processionibus 95. 151. 332. 641.
- Confraternitates**, quoad officia divina, processiones & ecclesiasticas functiones 4183. 498. 774. & seq.
- Conradus** (S.) Vide *Lectiones*.
- Consecratio** Ecclesiæ. Vide *Dedicatio*.
- Consecratio** Episcopi quo colore ministranda 431.
- Consuetudines** spectantes ad canonicos 5. 24. 35. 130. ad Magistros Cæremoniarii. Vid. *Magister*.
- Consuetudines** circa pulsationem campanæ ad salutationem Angelicam 46. circa Pluviale ad Vesperas, vid. *Pluviale*. circa expositionem Hostiæ in feriis v. & vi. hebdomadæ Sanctæ 812. circa præintonationem Antiphonarum 61. pro officii recitatione 635. 833. 834.

- 1218.** Consuetudines contrariæ ceremoniali an servandæ 41. 55. Consuetudines omnes an ab Episcopo approbandæ *ibid.*
- Corona** ferrea cum clavis Domini Jesu an reponenda cum reliquiis, & exponenda 892.
- Corporale** an benedicendum 312.
- Corpus Christi** vide *Festum*. *Officium*. *Processio*. *Occurrentia*.
- Cotta**, ejus forma ad regionis morem 1204.
- Credo**, vide *Symbolum*.
- Cruces** Altarium, & Processionum an benedicendæ 803. cooperiendæ quomodo 434. super oblata quomodo efformandæ 436.
- Crucis** (S.) reliquia, quomodo offerenda ab Episcopo in processionibus 627. & a clero vel populo comitanda 625. 804. 1121. 1277. an populus benedicendus cum ipsa 1038.
- Crucifer** an genuflectat coram Sacramento 13.
- Crux** in altari pro Missa celebranda 428. etiam exposito Ss. Sacramento ubi adest consuetudo 842. 1064. 1105. est reverenda a clero 1040. & a celebrante in fine Missæ 1440. ab isto quomodo incensanda 1039. Quo velamento cooperiendi feria v. in cœna Domini, quando Missa solemnis cantatur 1695. D.4. Crucis adoratio feria vi. in Parasceve 1681. D. 17.
- Crux** Archiepiscopalis an deferenda in locis exemptis. Vide *Archiepiscopus*. **Crux** Parochialis 152. Crux processionis in exequiis Sacerdotum ubi locanda 1232.
- Cujus festum colimus** &c. Octava benedictio, in officiis Ss. infra annum 462. an genuflectendum ad hunc versum 1058. an dicendum in officio Ss. Gabrielis, & Raphaelis Archangeli 628. an in festo Conversionis s. Pauli 1475.
- Curatus**. Vide *Parochus*.

D

- Deanus** 110. 146.
- Dedantibus** Ecclesiam quale sit præscriptum jejunium 1686. *duh.* 1. 2.
- Dedicatio** Basilicæ ss. Petri & Pauli App. occurrens cum octava aliar. Ecclesiar. 827. Basilicæ Salvatoris extra Urbem 447. in Urbe 917. Ecclesiæ cathedralis in civitate 419. 648. 729. 899. cathedralis extra civitatem 729. Plurium cathedralium unitarum 904. cathedralis quoad regulares, & moniales 420. 540. 672. 648. 757. 899. 992. 1081. 1236. 1253. *seq.* Dedicatio Ecclesiæ occurrens cum festo 1. clas. 610. 660. 919. occurrens in festo Nativitatis B. V. 1280. cum alio festo Dedicationis vel octava 827. 1627. d. 2. occurrens cum festo secundæ classis apud Regulares, quibus eadem dedicatio est duplex secundæ classis 1680. d. 8. *seqq.* 1681. d. 14. Ecclesiæ matricis a quibus celebranda 1174. si Ecclesia consecratur die feriali, sitne a populo observandum tali die festum de præcepto? 1686. d. 3.
- Dedicationis officium**, an tepeatur recitare etiam

Episcopus non ordinarius 1222. ubi & quomodo celebrandum, 236. 419. 426. 648. 729. 870. & *seq.* Quid si dies dedicationis ignoretur 1627. D. 2. 1682.

Dedicationis festum interruptum quomodo continuandum 142. in actu consecrationis potest ab Episcopo assignari ad aliam diem pro libitu 1328. extra actum consecrationis nequaquam 1379. Octava dedicationis die, lectiones 1. Noct. vid. *Octava*. *Lectiones*.

Defunctorum Officium pro prima dies mensis non impedita 671. pro commemoratione omnium fidelium defunctorum 21. 1202. in die anniversarii tertii, septimi & trigésimi 19. Pro adimplenda mente testatoris 543. 1449. in Ecclesiis ruralibus 736. & *seq.* cum primum accipitur nuntium de morte alicujus 601. quo ritu tunc recitandum? 1680. Quid in locis, ubi sæpe non adsunt dies non impedita juxta rubricas 1641.

Defunctorum Matutinum in commemoratione generali an cantandum pridie vesperis 21. 583. 699. 742. 1202. quando private dicendum *ib.* & 1202. quid pro Monachis Camaldulensibus 1143. In die Anniversarii 19.

Defunctorum Missa solemnis pro delunctis præsentem corpore 76. 486. 1263. 1281. 1269. In die commemorationis omnium fidelium defunctor. post Nonam 741. quando pro defuncto in particulari possit cantari hac die 300. 1695. d. 2.

Defunctorum Missa in anniversario 19. 1280. & *seqq.* 1262. d. 12. Transferrine possint anniversaria, & quomodo, si multa sint 1671. in Ecclesia Ambrosiana 1148.

Defunctorum Missa solemnes quando cantandæ 19. 76. 328. 479. 588. 824. 883. 1031. 1056. quando prohibita 308. 480. 691. *seq.* 1680. d. 3. *seqq.* an dicendæ coram Ss. Sacramento 1224.

Defunctorum Missa private quando concedantur vel non 308. 351. 422. 588. 643. 826. 862. Utrum quando non prohibentur Missæ de requiem possit celebrari Missa de requiem pro defunctis vage sumptis? 1687. d. 5. & 6. Infra octavam Corporis Christi solemnes & private 479. 486. 692. 885. 1056. 1224. vid. *Esequie*.

Delatio Ss. Sacramenti. Vide *Processio* Ss. Sacramenti.

Desponsationis Officium. Vid. *B. Maria Virg.* *Officium*.

Devotio ad Imagines non est impedienda 1355.

Diaconi & Subdiaconi munera quando obeunda a canonicis 639. 944.

Diaconus ministrans thus canonico 723. an debetthurificare chorum 92. & dominum loci 97. eique dare pacem 1406. tenetur semper ministrare incensum 305.

Dies 3. Februarii an assignanda pro Sanctis 533. quid de 28. Jan. 978. 1213.

Dies octo ante Nativitatem Domini admittunt officia etiam semiduplicita 636. festivi B. M. V. qui sint 1278.

Dignior sacerdos porrigens candelam, cineres & palmam celebranti 96. 454. 811.

Dignitas prima cathedralis quoad præcedentiam 465. dat candelam Episcopo 96. quo habitu utatur in choro si sit Protonotarius *ibid.* Vide *Prepositus*. *Canonici*. Dignitas tertia: quid simplici Clerico in ea constituto liceat in choro? 1665.

Dignitates distinctæ a canonicis quoad habitum, quomodo in processionibus 161. seu canonicis assistentes Episcopo ad absolutionem ad tumulum debent esse Sacerdotes 865. an teneantur ministrare inferioribus 30. 827. 905. an paribus 944. teneantur associare Episcopum 99. etiam in Ecclesiis Collegiatis 163. quando abesse possint a choro 942. quando teneantur accedere ad legile 1349. quando ex incensandæ 305. 1352. Dignitates in Missis privatis 952. An in Missis Conventualibus teneantur subire officia diaconale, & subdiaconal? 1622. Urbinatis Ecclesiæ. Vid. *Urbinatenses*.

Directorium officii pro diocesi Januensi 900.

Discrepantia inter Rubricas Missalis parti formæ sequenda 1169.

Distributio cinerum, candelarum, palmarum a quo fiat stando cum mitra in capite 1471. quo ordine Episcopo peragenda 1674. d. 5.

Doctoratus qualis præcedentia 117. 181.

Doctrina Christiana an doceri possit in Oratoriis 782.

Dominæ prævenisti &c. Vid. *Responsorium*.

Dominica infra octavam occurrentis cum semiduplici 761. sub nomine festi novem lectionum 1411. quæ superest post Epiphaniam an poni possit post Pentecosten 656. Septuagesimæ occurrente festo duplici 2. cl. cum octava 1142.

Dominicæ anticipandæ, aut omittendæ, si cadant in die impedita novem lectionem 1016.

Dominici (S.) Commemoratio. Vide *Commemoratio*.

Domino loci ubi detur baldachinum. Vide *Baldachinum*.

Domus Lauretana. Vid. *S. Mariæ Officium*.

Duplex sine alia expressione concessus, semper intelligitur duplex minus. 569. In die commemorationis omnium fidelium defunctorum. *ibid.* occurrens ante octavam non privilegiatum si transferendum, quomodo, 505.

Duplicia, & semiduplicia translata præferenda officio concessio semel in hebdomada 718. quid de Religione Servorum B. M. V. 456. Duplicia primæ classis si incidunt in sabbatum duplici minori occupatum, an duplex minus transferendum in dominicam sequentem 885.

E

Ecclesiæ collegiatæ 1361. 1363. 1365. Ecclesiæ exemptæ 365. 371. Ecclesiæ monialium 758. *seq.* Regularium 15. 166. 753. *seq.* 1229. Secularium sub Regularibus 152. Ecclesia Parochialis simplex 169. 1394. Ecclesiæ reconciliatio. Vid. *Cæmeterium*.

Elevationi Eucharistie an semper genuflectendum. Vid. *Genuflectere*.

Elias (S.) Quid in ejus Missa servandum, si ejus festum concurrat cum Sabbato quatuor temporum post Dominicam primam Quadragesimæ 1664.

Episcopi commemoratio in canone. Vid. *Canon Missæ*. Vid. *Collecta pro Episcopo*.

Episcopus in processionibus 228. interessens horis canonicis 1383. in privata Missæ celebratione 1401. eo absente, functiones a quo fiant 101. 118. 297. deferens lignum Crucis 637. prædicans in ambone 294. assistens missæ solemnibus in Nativitate Domini 852. in Dominicâ Palmarum & hebdom. sancta, 846. *seq.* an sitthurificandus assistens cum cappa 440. cum cappa sibi met caput aperit, & quid in Pontificalibus 175. in Ecclesia quomodo salutet canonicos 28. an possit celebrare Missam in domo Laicorum 322. 620. an possit habere fenestram respicientem in Ecclesia 36. 1404. concionatoris nunquam petit benedictionem 60. quando deferat vestes violaceas 862.

Episcopus in feria v. Cænæ Domini 867. in aliena Ecclesia & extra diocesim 168. in Romana curia *ibid.* an possit permittere processiones 498. an possit compellere Regulares, ut accedant ad processiones 103. In Pontificalibus ante Missam an faciendâ aspersio 309. Mozzetam quando deponat 182. quando Ordines possit conferre 1073. ubi thurificandus & a quo 72.

Episcopus an possit aliquid addere Calendariis, aut immutare ritum & Rubricas 216. 1388. quomodo possit diem fixum assignare Sanctis, & quibus 1114. In matutinis ubi sedeat 89. an possit recitare Officium Patroni alicujus oppidi, quando reperitur in sua Diocesi ob aliquam causam 289. an concedere facultatem legendi Missam in Oratoriis privatis 1249. benedicendi paramenta 1458. an possit aliud nomen addere confirmandis 1251. an se abstinere a frequenti accessu ad Ecclesias exemptas 371. an cantare Missam in Ecclesiis Regularium, ipsis invitis, 1331. an in suo Oratorio facere ordinationes in Sabbato sancto sub missa lecta 1248. quomodo se gerere debeat in Ecclesiis Abbatialibus 31. 157. 370.

Episcopus administrator alterius Ecclesiæ 904. administrator & possessor 1138. Canonicus 187. coadjutor quoad locum 189. 1390. quoad

- ad locum 189. 1290. quoad missam cantandam 206. 1394. Regularis 400. 1384. Suffraganeus 32. 709. *seq.* Titularis in aliena dioecesi 334. consecrator in ordinatione 1246. consecrandus *ibid.* consecratus 1117. quam incumbere debeat ad removendos abusos contra præscripta Ritual. 1518.
- Epistola* in Missis solemnibus an cani possit a canonico in minoribus ordinibus constituto? 1699.
- Evangelium* s. Joan. in fine missæ an mutandum ex aliqua causa 247. in Missa votiva 348. 1016. in benedictione palmarum 667. Vigiliæ vel Temp. quando concordat cum Evangelio Missæ 963. 1025. proprium alicujus martyris an etiam dicendum temp. Paschal. 1061. S. Petri Martyris quando transferatur 975.
- Eucharistia*. In tabernaculo ubi asservatur non sunt retinendæ Ss. Reliquiæ 1333. sumenda de manu celebrantis in fer. 2. in cœna Domini 1395. an retinenda in Ecclesiis Confraternitatum 791. in die Corporis Christi a quo deferenda in processionibus 101. 854. *seq.* 1214. an deferri possit per vias hæbreorum 1332.
- Eulalia* (S.) Vide *Officium*.
- Exequie* Defunctorum. Vide *Non intres in Judicium*.
- Exequie* Parvulorum 499.
- Expositio* Ss. Eucharistiæ, quando permissa 51. 212. 792. quadraginta horarum 668. 776.
- F
- Fabiani & Sebastiani* (SS.) *Officium*. Vide *Officium* &c.
- Familiares* Episcopi ubi stent & quo ritu 754.
- Felices* Confessor. (S.) *Elogium* pro Martyrol. 1512.
- Ferentine* Cathedralis nova consecrata 839.
- Feria IV.* Cinerum, si incidat aliqua octava 535. *seqq.* 1162. 1570.
- Feria II.* post Domin. Pass. quoad Orationes. Vide *Collecta*.
- Feria III.* Rogat. quando occurrit cum simplici 686. quoniam oratio 836.
- Feria V.* in cœna Domini quoad celebrationem Missæ 773. 1513. & 1639. d. 2.
- Feria VI.* in Parasceve, an & cui ministrari possit Eucharistia, & quo ritu, 1199. quid de Officio Annunciationis B. M. V. si occurrat in ea die; Vide *S. Maria Annunt.*
- Feria VI.* post Dominicam Passionis. Vid. *S. Maria sept. Dolor.*
- Feria V.* post octavam Ascensionis, cum fit Officium de semiduplici translato, 634. 819.
- Festa Domini* præcedunt omnibus aliis 522. ex voto communitatis 1098. 1134. *seqq.* 1180. an ea quæ festivantur solemniter, officium habeant sub ritu majori 1096. 1098. 1101. secundaria Patronorum minus Principalium quo ritu 1134. ubi desumant suam solemnitatem *ibid.* 1180. translata, si moveri ex necessitate contingat 1185. translata quoad novam assignationem & recitationem 447. 879. 893. 1007. 1017. 1091. 1097. 1187. 1680. d. 7. 12. translata in genere 509. 528. 646. 666. 965. 1051. 1096. 1128. *seq.* 1187. 1499. incidentia in Dominicam infra octavam 509. 666. 739. 761. 966. 1051. 1097. in aliam diem octavæ 646. 1184. 1097. 1498. semel assignata an semper habeant suam sedem ipsa die 1128. *seq.* 1149. 1156. quomodo assignanda 524. 1017. 1178. 1185. perpetuo impedita quando celebranda 1196. perpetuo impedita an possint assignari in diem infra octavam 1161. 1197. duplicia ante octavam non privilegiata, vel infra eam currentia 505. 508. *seq.* & semiduplicia *ibid.* duplicia cadentia in festo Ss. nominis Jesu 901. 1011. semiduplicia currentia infra octavam, Vid. *Semiduplex*. Festa noviter a Sede Apostolica instituta pro Ecclesia universali quomodo præponenda festo dioeceseo ejusdem ritus 683. 1017. festa aliqua incidentia in die 2. Novemb. 44. 733. Festa & jejunia indicare, permissum Regularibus 1417. Festa B. M. V. Vide *S. Mariæ Festa*.
- Festum* Calendarii particularis occurrens cum festo Calendarii universalis 511. 524. 802. 982. 1016. Patroni principalis. Vid. *Patronus*. Festum Ss. Corporis Christi, Vide *Processio Corporis Christi*. Idem festum occurrens in festo s. Jo. Baptista 1009. s. Joannis Baptiste, cum dedicatione propriæ Ecclesiæ 610. Ss. Petri & Pauli cum Dedicatione 919. s. Bartholomæi ubi celebratur die 25. Aug. 857. s. Laurentii Martyris 853. s. Marci cum Ss. Philippo & Jacobo 464. 834. s. Marci quoad Missam, Vid. *Missæ*. s. Petri Martyris translatum, Vid. *Litanie majores*, ejusd. Evangelium, Vid. *Evangelium*. s. Pirminii Episcopi, 888. festum quadraginta martyrum mutatum 394. Ss. Nominis Jesu pro FF. MM. s. Francisci 901. s. Ioachim remotum a die 20. Martii 1066. occurrens in die octava 1085. de Lancea, indultum in Germania 1006. s. Annæ de præcepto elevatum ad duplex majus 1060. 1421. occurrens cum die alicujus octavæ 1194. s. Agnetis secundo 979. s. Aloysii Gonzagæ quando celebrandum in Rhegiensi 1212. s. Jacobi Apostoli, quo ritu celebrandum apud Turritanos 1653. s. Joseph, de præcepto ubique, 629. Patrocinii s. Joseph impeditum, an transferendum 884. 1162. 1237. 1350. An præponendum Apostolorum festis 1087. 1150. *seqq.* 1237. 1350. Archiconfraternitatis septem dolorum 1238. Dedicationis Ecclesiæ, vid. *Dedicatio*. Festum Immac. Conception. B. M. V. servandum prout de præcepto 1503. Expectation. partus, quoad Officium & Missam 1485. *seqq.* translatum alicujus Confessoris, quoad mutationem Versiculi in Hym-

No 1487. s. Antonii, respectu PP. Conventualium, & Observantium 1473. & respectu eorumdem PP. Conventualium, & PP. Ordinis Prædicatorum 1647. Ss. Victoris & Innocentii quando sit transferendum 1461. Conversionis s. Pauli 1476. Translationis ordinationis apparitionis alicubi celebratum, sub quo ritu fieri debeat 1489.

Francisci de Paula (S.) Vid. *Cognomina Sanctorum*.

Francisci Xaverii (S.) Officium, pro civitate Valetæ in perpetuum translatum ad diem 10. Decembris 929.

Francisci (S. P.) fratres Ord. Min. quoad præcedentiam. Vid. *Regulares*.

Fidelium Animæ (V.) an omittendum in fine horarum, quando subsequatur Missa, 1126.

Fimbria pluvialis Episcopi a quo elevandæ, vid. *Pluviale*.

Functiones episcopales ad dignitates spectantes, absente Episcopo, vid. *Dignitates*. Prima dignitate impedita, ad quem spectent 101. 118. 297. 760. 799. Functiones spectantes ad Episcopum *ibid.* Functiones, quæ non sunt de jure Parochialibus 772. *seqq.*

Funera, servanda circa funera 1633. 1643. 1667. 1693.

G

Gabrielis Archangeli, qualis octava benedictio, vid. *Officium*.

Genuflectere ante reliquiam s. Crucis 1040. 1127. Ad Verbum Caro in Missa solemnî Nativitatis Domini ab Episcopo 822. a choro intra Missam 921. in communione populi, dum celebrans transit pro Missa celebranda 278. ad benedictionem Episcopi a canonicis 137. 260. 496. 1078. dum Episcopus benedicit cum Sacramento 1279. in Missa feriali quæ substituitur Missæ de octava 965. in Missis solemnibus, *ibid.* ad orationes in Missis solemnibus 63. post V. *Panem de Cælo* ante repositionem Sacramenti 707. In ministracione Thuribuli, seu naviculæ a Clericis 723. in Missis nativitatis Domini 605. 707. ad Introitum Missæ solemniss 1015.

Genuflexio a celebrante coram Sacramento exposito 278. 703. in Processionibus 327. ante Sacramentum expositum 13. 178. 314. in sola pixide 1224. genuflexio a crucifero. Vide *Crucifer*. Semigenuflexio coram Episcopo an sufficiat 1196. 1228.

Gloria in Excelsis cum *Credo* quando omittatur 69. 591. 1389. 1489. In Missa Votiva Beatæ Mariæ quando dicatur 68. 618. 1488. an dicendum in Missa septem dolorum B. M. V. 476.

Gloria Patri quando dicendum in feria vi. Parasceve 1199. neque omittendum ad Completorium in Dominica Passionis 1478. Gregorianus cantus conceditur Ordini Eremit. S. Augustini Franciæ 771.

Gubernator civitatis quomodo thurificandus 53. 1669. ubi sedeat in Ecclesia 337. 561.

H

Hebdomadarius paratus in choro ubi sedeat 110. 195. 1405. quæ intonare debeat 325. an possit uti stola 434. quando celebrare debeat 1346.

Heredes debent statuere in funeribus numerum Religiosorum 284.

Homilia. Vid. *Lectiones tertii Noct.*

Honuprii (S.) Officium & Missa permittitur cum distinctione 254.

Hora Canonica pro missis solemnibus an mutari possit 1069. 1142.

Horæ Canonica an decantandæ unitim a clero sæculari cum regulari 11. 26. in Oratoriis Confraternitatum 779. quando inchoandæ ante adventum Episcopi 1283.

Hostia in feria v. cœnæ Domini an exponenda, 812. Hostiæ pars quomodo scindatur in missa 438.

Hymnus s. Hermenegildi 984. s. Martinæ 1484. s. Theresiæ in festo transverberationis 1063. in festo Stygmaturum s. Francisci translato 1112. in festo S. Joachim translato *ibid.* in festo Ss. Angelorum Custodum ad horas non debet terminari ut in Laudibus 732. Angelicus, in missis votivis minime dicendus, excepto casu 1479. Hymnus cum V. *Meruit beatas*; vid. *Meruit beatas*. Hymnus *Te Deum* dum pro gratiarum actione exposito Ss. Sacram. cantatur, Clerus stare debet 1680. d. 17.

I

Januarii (S.) Officium, vid. *Officium*.

Jejunium, vid. *Vigilia*.

Jerosolymitani Religiosi 927. *seqq.* 1501.

Imagines sacræ velandæ & detegendæ 210. *seq.* Beatorum, vid. *Beati*. Sanctorum ordin. s. Augustini quo habitu pingendæ, 177. sanctorum an incensandæ 1168. in locis sordidis pictæ non tolerandæ 1341. quomodo in processionibus deferendæ 228.

Imagines, præterquam Sanctorum, non tenendæ in choro, neque appendendæ in Oratoriis, Ecclesiis &c. 1296. 1429.

Imago s. Mariæ an deferenda in fer. v. & vi. major. hebdom. de nocte 1170.

Immaculata non potest dici pro, Inviolata, in anaph. Post partum 1000. Vid. *Benedictio*.

Im-

Immaculata Conceptio, Vid. *S. Mariæ Officium*.
Incensatio vid. *Thurificatio*.
Inensum an ministrandum a Diacono 306.
Indulgentia an transferatur quando transferitur Officium 510. 576. 1024.
Indulgentiæ quando impertiri vel publicari valeant a Prælati inferioribus 367.
Indulgentia perpetua an liceat apponi altari privilegiato 467.
Indulta Sedis Apostolicæ super Beatificationibus 319.
Indultum erigendi Oratorium privatum 418.
Initium Scripture, si quod festum cadat in Dominica, nec possit legi per hebdomadam 964. 991. 998.
Inquisitiones pro Beatificatione & Canonizat. Sanctor. 501.
Introitus, *Gaudemus*, an dicendus temp. Paschali 1061.
Invent. *S. Crucis* festum occurrens in dominica festi Dedicat. Ecclesiæ, 1022. occurrens infra octavam Ascensionis 1439.
Invitatorium: Hodie si vocem: quomodo recitandum 562. Officii defunctorum, quando dicendum 1068.
Joachim (S.) festum. Vide *Festum*.
Joan. Chrysost. Lect. 1. noct. quando variandæ, Vid. *Lectioes*.
Joan. de Matha lect. variandæ in 1. noct. *ibid.*
Joan. a Cruce Offic. vid. *Officium*.
Joan. Nepomut. homilia iii. noct. 980.
Joseph (S.) festum, occurrens cum Ss. Apostolis, an præferendum, 185. seq. 1150. 1237. 1346. ejus nomen additum in Litanis 1153. 1529. Ritus celebrandi ejus officium in Hispania, Vid. *Officium*, ejus commemoratio in Officio B. M. V. vid. *Commemoratio*.
Jus parochiale in genere 60. 772. seq.

L

Lampas ante altare Ss. Sacramenti 726. ante reliquias Ss. expositas 747.
Lanceæ Festum, vid. *Festum*.
Lectio de simplici continens vitam duorum SS., ubi de uno tantum fit Officium 500. de simplici infra octavam Corporis Christi 472. 487. 654. Lectio ultima ab Episcopo celebrante ad eundem spectat 176.
Lectioes duæ penultima quando cantandæ a canonicis ultimis 158. primi & secundi nocturni quando a canonicis & quo ritu 176. Lect. init. s. Jacobi Apost. in festo Ss. Phil. & Jac. legendæ, 996. de scriptura quando omittendæ 964. 1001. Martyrii Ss. Machabæorum, nunquam omittendæ 1000. Prophetar. mense Novemb. an plures dicendæ una die 695. quando possint omitti 696. quando lect. duæ disjungi non possint quod agendum 500. lect. 1. noct. in festo s. Theresiæ 1118. in die viii. dedicat. Ecclesiæ 987. 1119. quales in festo

duplici majori 347. in officio de præcepto 655. lect. 1. noct. dominicæ 1v. Quadragesimæ 564. quando variandæ in festo Ss. Joannis Chrysostomi, & Joan. de Matha 1002. lect. 3. noct. in festo S. Raphaelis Archang. 1005.
Legata cum onere celebrandi Officium sub altiori ritu, an adimplenda, 295. 1180.
Legatum recitationis alicujus Orationis a Sacerdote post Missam 477. in Avenionensi civitate circa hymn. *Pange Lingua* 926.
Liber sustinendus a prima dignitate, Episcopo solemniter cantante 340. quibus dignitatibus non deferatur osculandus, 1400.
Litanie majores in die Paschæ an transferendæ ad aliam diem 810. 1444. An Litanie majores Rogationum anticipari possint 1670. a. 16. nulli sancti in iis addendi 246. 829. addendum nomen S. Joseph in illis, pro commendatione animarum 1529. quæ alia nomina permittantur 246. an Sancti fundatoris 829.
Ludovici (S.) Officium. Vide *Officium*.

M

Magister Ceremoniarum quomodo eligendus, 148. seq. 959. seq. ejus vestis & baculus 160. 1171. 1334. 1541. debet vocare Vicarium 47. & Episcopum 1467. ejus locus in processionibus 8. 150. seq. ejus locus intra vel extra suum exercitium 160.
Magister Capellæ quoad locum in processionibus, 8. 839.
Magistratus, sede vacante Episcopi, quoad locum, 148. presente Episcopo 954. 1333. 1628. circa horam pro inchoandis officiis respectu ad Canonicos 1074. dum interest Concionibus 1550. 1559. Magistratus, & Capitaneo virgæ rescriptum, 1539. Alia 1688.
Major in choro quæ præstare teneatur 1408. & seq.
Manipulus an deponendus in adoratione Crucis feria vi. in Parasceve 1004.
Mansionarii Collegiati in processione funerum 825.
Manus super Oblata 437. in efformanda cruce 436.
Manutergium an supra Calicem 764.
Mappa pro altari 133.
Marci (S.) *Evangelistæ* festum quoad Missam & Officium, vid. *Festum*.
Marci, & *Marcellini* (Ss.) *Mart.* dupl. ratione insignis reliquæ 891.
Margarita (S.) Scothorum regina, in ejus officio ultima verba lectionis expungenda 985.
S. Maria succurre miseris, pro suffragio Beatæ Mariæ, in Ecclesiis sub quocumque titulo dicatis, 29. 683. seq.
Mariæ Egyptiacæ Officium. Vide *Officium*.

Maria Virginis Angelorum festum in Ecclesiis titularibus quando celebrandum 623. 844. 1225.

— *Annuntiationis incidentis* intra hebdomadam majorem 336. 1234. in feria v. Coenae Domini 396. 641. 890. in feria vi. & Sabbato Sancto 194. seq. 620. 642. 1234. in die s. Joseph 548.

— *Purificationis* 1214. 1234. occursit in Dominicis septuagesimae, sexagesimae, & quinquagesimae, 521. 815.

— *Conceptionis* 651. 1422. 1502. 1635. 1616. d. 2.

— *Presentationis* 653.

— *Visitationis* occursit in die octava dedicationis Ecclesiae 893.

— *Desponsationis* 978. 1044. 1213.

— *Expectationis Partus* 822. 962. 1044.

1050. 1485. 1486. 1508. 1523.

— *De Mercede*, 555. 1487. 1508.

— *De Monte Carmelo* 974. 1027.

— *Rosarii*, 555. 1510. 1524. 1627. d. 1.

— *Septem dolorum*, 476. 488. 556. 1535. 1546.

— *Patrocinii*, 1044. 1082. 1159. 1508.

— *Translationis aliae domus*, 143. 1525.

— *Ss. Nominis*, 1019.

— *Festa Deiparae* in diocesis Imperatori subjectis quo ritu celebranda 1048.

— in Sabbato; Vid. *Officium parvum B. M. V.*

— *Commemoratio* S. Mariae; Vide *Commemoratio*.

Mariae Magdalene de Pazzi Officium. Vide *Officium*.

Martine (S.) Vide *Hymnus*.

Martyrologium, quomodo in eo annuntianda festa translata 113. 994. seq. Quo ritu utendum Sacerdoti cantaturo Martyrologium in vigilia Nativitatis D. 1630. d. 11. Separandane elogia sint, ubi agitur de patrono principali loci, 1687. d. 24. & 25.

Martyrum cum Confessore concurrentia, 872.

Matutinum in nocte, an abscedente die possit recitari, 73. in cathedrali quando recitandum 1339. in Sacristia 1466.

Matutinum Defunctorum. Vide *Defunctorum Matutinum*.

Meruit beatas scandere sedes; quando non immutanda haec verba 542. 752. 1111. seq. & quando immutanda 1437.

Missa in altari, ubi est expositum Ss. Sacramentum, 1639. d. 1. an licita, 481. 489. 1223. an, ubi tantummodo asservatur 1255. quae, cum sit processio cum Ss. Sacramento, 326. ad postulandam gratiam bene moriendi, 830. in die Corporis Christi qua hora cantanda 420. & quo ritu infra octavam Corporis Christi 473. Vide *Missa solemnis*. Quae Missa in collatione Ordinum 1063. 1166. 1637. & in Sabbato sancto 1165. In palatio Episcopali absente Episcopo, 434. contra Turcas 615. in Ecclesiis ubi fit de semiduplici quae celebranda sit a faciente de duplici,

758. 1229. seq. an celebranda in altari majori inter divina Officia 177. an Misa occurrere satisfaciat pro alterius voluntate adimplenda 1107. 1226. d. 14. De Dominica Pentecostes an possit repeti, 299. Misa in vigilia Nativitatis 1616. d. 5. Misa privata, in nocte Nativitatis Domini an licita, 286. 287. 1689. d. 1. & 2. Misa Rogationum 507. 645. 701. 973. an eam possit Episcopus decantare in Ecclesiis Regularium, 15. de Passione Domini quando toleratur, 413. de Ss. Cruce 471. in coena Domini 1670. d. 17. B. M. V. de Monte Carmelo, 1028. 1231. B. M. Virginis Sanctissimae Rosarii, 555. 1424. Immaculate Conceptionis, 473. 502. 1670. d. 15. 1681. d. 4. Purificationis, 267. 532. 808. 1032. 1234. Septem dolorum, 476. 488. 1259. vid. *Missa votiva*. Beatorum Missarum, vide *Beati*. Misa feriae, 644. 704. 1141. 1429. qua hora dicenda, 740. 1142. an sit cantanda ultra Missam festi, 122. 197. 270. ad quos spectet hujus missae decantatio, 129. In cathedralibus quo ritu cantanda 204. & pro quibus applicanda 121. Misa Vigilae qua hora cantanda, 740. 1142. Conventualis qua hora dicenda 1357. 1623. 1695. d. 2. An celebranda sit, si in Dominicis privilegiatis primae, & secundae classis fiat solemnis Ss. Sacram. expositio; 1676. Est quotidie canenda in collegiatis 1365. Quid, ubi duae Missae Conventuales praescribuntur 1680. d. 15. Misa Patroni minus principalis, an sine Credo? Vid. *Symbolum*. Solemnis coram Sacramento, 1290. & pro expositione 40. horarum, 1010. 1496. Misa pro Nuptiarum celebratione 1626. d. 3. & 4. 1696. Solemnis alicujus Sancti an celebranda in Dominica infra ejus octavam 409. Solemnis de Titulari die impedita quando cantanda 805. solemnis de S. Joseph infra hebdomadam majorem 432. Misa solemnis pro quibus applicanda 121. Solemnis pro defunctis. Vid. *Defunctorum Misse*. Votiva s. Mariae in Sabbato 592. 1705. Votiva solemnis tempore Adventus 1258. Votiva solemnis B. M. V. in novendialibus ante Nativitatem Domini 348. Votiva B. M. V. per annum quae sit dicenda 1283. quando permissa 264. 316. 343. 424. 470. 564. 592. 1013. 1126. 1258. Votiva de B. M. V. in octava ejusdem 1259. Votiva de Titulari Ecclesiae 345. Votiva de aliquo Sancto in Sabbato 590. seq. Votiva de Ss. Sacramento 461. 586. seq. Votiva in Adventu, Quadragesima, quatuor temporibus, Vigilia, Feria 2. Rogat. quoad orationes & Evangelium feriae 1052. Votiva in Dominica Palmarum 299. 336. Votiva de Passione infra hebdom. Passionis quoad Psalm. *Judica me Deus*, & *Gloria Patri* 1470. Votiva pro re gravi 466. 563. 836. 850. 1261. 1389. 1680. dub. 20. Votiva quando suffragari possit pro Conventuali 193. Votiva infra Octavam habentem *Præfationem*, & *Communicantes* proprias 559. 564. Votiva Sanctorum quo ritu dicenda 1284. & in

& in cantu fundata 1285. *segg.* missa abbatialis solemnibus quoties in anno canenda, & quo apparatu 1447. missa de die, ultra votivam, quod non canatur, consuetudo abrogata 1450. Missæ celebratio infra clausuram omnino vetita 1364. & concessa in navibus Sacræ Religionis Hierosolymitanæ quibus conditionibus 1501.

Missa propriæ alicuius ordinis, quæ in casu dici possint & a Sacerdotibus sæcularibus 1480. duæ quando cantandæ 697. 712. 868. duæ ejusdem Sancti an cantandæ eodem die 317. quæ regularibus concessæ an possint celebrari ab aliis 758. 1230. 1248. 1425. coherentes officio, semel in mense vel hebdomada concessæ 537. 1273. duæ cantandæ in cathedralibus & collegiatis, quo ritu, 1288. 1433. 1450. extra tempus Paschale pro Ss. Martyribus Stanislaw, Petro, Nereo, & Achilleo 463. tres in Nativitate Domini 286. 289. coram Sacramento an celebrandæ 1255. 1290. quarum spectet celebratio ad secundam dignitatem de capitulo 855. quæ alicui Ecclesiæ legantur, per quos celebrandæ 1345. 1387. Missæ s. Gregorii 1448. 1452. privatz canonicorum sine ope alterius ministri 952. privatz infra octavam Epiphaniæ 410. privatz pro defunctis. Vide *Defunctorum Missæ*.

Missalis & Breviarii Romani usus 86. Missalis Romani usus semel receptus, an confirmandus 85. ejus usus in Ecclesiis Monialium 759. 894.

Mitra 56. pretiosa quibus concedatur 36. 406. a quo imponenda Episcopo 801. & canonico Episcopo titulari, per se ipsum imponenda & removenda 923. mitra canonicorum 1079. mitra dignitatum & canonicatum Urbaniensis Ecclesiæ ubi & quomodo utenda ab iisdem, 1269. *seq.*

Modicæ Ecclesiæ Ss. Georgii & Petri controversiæ 273. *seq.*

Monachi Cassinenses an cogendi ad interessendum processionibus 2.

Moniales ad quæ recitanda Officia teneantur 571. 756. quoad eorum Breviaria & Missalia 1422. 1480. 1494. quoad Confiteor 1457. quoad modum legendi vel cantandi officium 1463. an subsint ordinarii locorum quoad officia particularia diocesum, *ibid.* an veniant & ipsæ sub nomine regularium 757. an possint recitare Officia Patroni & dedicationis 419. 1174. & dedicationis cathedralis cum octava 899. quomodo accedere debeant ad Ecclesiam in die earum consecrationis 916. completo officio, quædam alia recitare valent 1344. eorum cadavera an ad alienam Ecclesiam deferri possint 1078.

Moniales S. Clare in civitate Januensi utuntur Breviario PP. Conventualium 1182.

Moniales Ord. Cisterciæ qua concessione gaudeant respectu Breviarii & Missalis 1494.

Monica (S.) Officium. Vid. *Officium*.

Mozzetta Episcopi coram Cardinalibus 182.

Mulieres, quoad earum ingressum per claustra Regularium 225. 248.

Musica, in Officio Quadragesimali an debeat 1348.

N

Narcissi (S.) Officium. Vid. *Officium*.

Natalitii dies Sanctorum qui sint 554.

Nativitas S. Jo. Baptistæ, an præferenda dedicationi Ecclesiæ 610. quando cadit in die Corporis Christi *ibid.*

Nazarii & Celsi (SS.) Officium; Vide *Officium*. *Nomen* fundatoris addi non potest in *Litanis* & *Confiteor*, ob solam communicationem privilegiorum 829.

Nominis Jesu (SS.) Officium, vide *Officium*.

Nominis Mariæ (SS.) festum; vide *Mariæ festa*.

Non intres in iudicium &c. his verbis nihil addendum aut immutandum 677.

Notarius debet vocare ordinando singillatim 67. *Novendiales dies* ante Nativitatem Domini 348.

O

Oblationes in adoratione Crucis fer. vi. in Parasceve 27.

Occurrentia plurimorum Officiorum eundem ritum habentium 541. Dedicationis cum Patrono vel cum prima classe 919. Duplicis 2. class. cum festo SS. Nominis Jesu 902.

Octava nativitatis Domini 836. Epiphaniæ 530. 1442. Corporis Christi 515. 530. 824. S. Benedicti apud Benedictinos 1019. s. Scholasticæ 1018. octava dedicationis dies impedita per festum altioris ritus 983. occurrens in octava s. Jo. Baptistæ 610. occurrens cum festo S. Caroli 661. s. Elisabeth Reginæ in die B. Delphinæ occurrens pro Franciscanis 530. Octava festorum B. M. occurrens cum duplici minori vel majori 523. 632. s. Joannis Baptistæ concurrens cum festo dedicationis Ecclesiæ, vel de Patronis, aut cum eorum octavis 610. Octava omnium Ss. dignior dedicatione Ecclesiæ 660. Octava an transferatur 1071. 1092. 1123. Patroni principalis occurrens cum octava Beate Mariæ 730. Octava Defunctorum, an permissa 467. octava dies occurrens cum Dominica primæ vel secundæ classis 188. octava dies cedit tantum festis 1. & 2. class. 653. 661. octava dies quæ festa excludat 530. 731. octava dies sancti proprii cadens in festo Conceptionis, vel Præsentationis B. M. 524. 632. 652. octava dies incidens in Dominicam infra octavam Nativitatis B. M. 596. 731. & in die Exaltationis s. Crucis 603. octava
non

non elevat ritum 1239. octavæ duæ simul occurrentes 720. octavas celebrandi in quadragesima privilegium 98. 535. *seq.* quando prohibitum 1018. *6. seq.*

Octavarum Romanum 187.

Officia, quæ perpetuo sunt impedita 893. 1091. 1163. quæ sunt assignata 879. 893. 903. 961. 1007. 1062. 1083. 1088. 1092. 1097. 1123. 1128. 1196. vide etiam *Festum translatus*: concessa pro locis & Ecclesiis particularibus affixa certis diebus quando transferri possint 989. 1090. 1152. 1237. semel in hebdomada concessa, vel in mense, an celebranda quibusdam temporibus per annum 525. 823. *seq.* 827. 1025. de orum intermissione cum Officio ad libitum 547. 1084. an celebranda in Sabbato 672. 720. an sint præferenda translatis 456. 718. 1084. an infra octavas 803. 1054. Officia particularia majoris ritus, an præferenda minoris ritus etiam universalibus 514. 524. 541. 614. 802. 821. 982. 1117. ad quæ officia tenentur Regulares 547. *seq.* 550. *seq.* 1661. ad quæ Moniales 571. Officia de Ss. Martyribus Gori-comiensibus 1214. officia Ss. quæ de mense Decembri supersunt, an fieri possint anno sequenti 518. 963. 1125. 1163. 1194. & quid de s. Silvestro 1194. Officia semiduplicia occurrentia in Dominica infra octavam 965. occurrentia in die octavæ, vel infra octavam præter Dominicam 509. officia Ss. ad libitum occurrentia in Dominicis & octavis, aliisque diebus impeditis 532. quando omittenda 492. 546. 557. *seq.* 568. 1109. an celebranda sub ritu simplici 538. 582. 633. an assignanda infra octavas 537. 828. an perpetuo impeditis erit alia dies assignanda 1109. 1215. officia Sanctorum ad libitum occurrentia in officiis Dominicæ, anticipanda 823. Officia Ss. a Typographis quomodo imprimenda 631. Officia Diocesis Venetiarum in Diocesi Brixiensi, quæ sita est extra Statum Venetiarum, an recitanda 487. *vid. etiam sub n. 1502.* 1575. Officia translata, *vid. Festum translatus*, Officia B.M.V. vide *Maria Virg. Officia*. Officii assignatio an possit fieri inconsulta s. Congregatione 1091. 1109. 1215. recitatio quoad tertiariorum seculares s. Francisci adscriptos alicui Ecclesiæ 662. in officiis de Sanctis locorum & de Beatis nondum canonizatis nihil propria auctoritate statuendum 226. in officiis Sanctorum nihil addendum vel minuendum 624.

Officium duplex vel semiduplex si habeat octavam, 646. Alia de semiduplicibus, & duplicibus Minoribus. 1670. Feriæ xv. Cinerum 535. 538. Feriæ, quando superest aliqua Dominica post Epiphaniam vel Pentecosten 656. particulare, occurrentes die 25. Februar. anno bissextili, & 21. Januar. 519. Breviarii pro officio devotionis 1376. de pluribus Ss. Virginibus & Martyribus eo die quo cadit 520. simplex ejusdem qualitatis, commemoratio 1616. d. 3. Quæ officia permitti,

moratio simplicis, quas? *vid. Commemoratio*, plurimorum Sanctorum, quorum unum sit semiduplex, alter simplex 649. de Titulis Altarium, qui non sunt in Calendario Romano, an sit recitandum, 1451. officium solemniter fieri consuevisse, quid? 1455. cujuscumque festi a Dominica Palmarum ad Dominicam in Albis celebrari prohibitum 1495. & a Vigilia Pentecostes usque ad Dominic. Ss. Trinitatis 1510. offic. de festo an faciendum in die commemor. omnium fidel. defunctor. 607. & 1670. d. 13. officium proprium Ordinis, vel diocesis 519. 1359. 1360. de Dominica anticipand. 656. 823. pro Sanctis non canonizatis 217. 227. 1386. pro non descriptis in Martyrologio Romano 630. pro canonizatis, extra propriam Ecclesiam 1456. officium, ratione Ecclesiæ Parochialis, vel Regularis, vel Abbatæ, vel Reliquæ insignis, &c. 224. 1472. 1489. de Patrono, sub quo ritu 877. Beatorum, *vid. Beati*, super cadaveribus in Ecclesiis Regularium ad quos spectet 280. de Sindone in Dominio Sardinia quo ritu celebrandum 1093. 1372. Commemorationis s. Augustini 516. s. Thomæ Cantuariensis occurrentes die 29. Decemb. 526. s. Silvestri impeditum an transferendum in annum sequentem 1194. officium Patroni Regni 550. *seq.* In diocesi 540. 1110. Patroni Ecclesiæ 550. 1122. Dedicatio Eccles. Major. Ord. Hierosolymitani non extenditur ad omnes Religiosos 930. *vid. Dedicatio Ecclesiæ*. Officium Ss. Redemptoris pro Ecclesia s. Mariæ Jubeniorum Venetis 915. Ss. Corporis Christi cum officio s. Joannis Baptistæ. *Vid. Festum*, Ss. Corporis Christi qualibet feria v. ex concessione, 448. 456. *vid. Offic. St. Sacramenti*. Officium s. Hier. Emiliani pro ordine s. Benedicti 1203. Angelorum Custodum 479. occurrentes cum duplici minori 523. 713. 844. 931. Angelorum & Archangelorum in concursu alterius duplicis 520. 931. s. Raphaelis Archangelii. *vid. Ant. phœne. Homilia* s. Gabrielis 1706. in officio Ss. Gabrielis & Raphaelis Archangelorum qualis octava benedictio 638. officium Reliquiarum in Ecclesia Hispanis 1219. 1220. In Provincia s. Mariæ de Arrabia 1707. *vid. 4. pro* Ecclesia s. Laurentii Scurialensis 1691. officium ratione Reliquiæ insignis 162. 165. 215. 584. 630. 640. 1134. 1240. Sacrarum Reliquiarum totius Ordinis Benedictini, dum Vigilia Omnium Sanctorum venit in Dominica 986. 1027. Officium Gratiarum actionis pro victoria obenta contra Turcas 1221. Officium Ss. Sacramenti singulis feriis v. pro Germania 1025. idem pro clero Alexandrino 1608. & pro Clero Aquis 1483. idem concessum pro Religione Servorum an cedat translato 456. *vid. Officium Corporis Christi* Officium parvum B. M. V. quando concedatur, & quando denegetur 196. 1113. 1207. *Vide etiam* 1616. d. 3. Quæ officia permitti,

quæ abrogari in Sardinia 1653. 1655. dubia circa officia variarum Ecclesiarum 1659. 1660. *Officium* Sanctorum non descriptorum in Martyrologio Romano. Vid. *Sanctorum* &c. s. Canuti pro ordin. s. Benedict. 898. s. Servatii pro Capuccinis 821. s. Clare apud Franciscanos 843. s. Eulalie cum octava 98. s. Ursule, & Sociarum 1240. Ss. Fabiani, & Sebastiani, ubi solus s. Sebastianus est Patronus 717. 927. Ss. Victoris & Innocentii, ubi soli s. Nazarius, & s. Celsus sunt titulares 1460. Sanctorum titularium 1707. d. 1. & 2. s. Januarii pro Regno Neapolitano 449. 1071. pro diocesi Volturarien. 1694. s. Joseph Officium translatum 960. 1237. idem quo ritu celebrandum in Hispania *ibid.* s. Ludovici in Galliis quo ritu 655. occurrens cum festo s. Bartholomæi 857. s. Marci Evangelistæ vid. *Officium translatum*. s. Mariæ Virginis, vid. *Mariæ Officium*. Officium translatum Ss. Stigmatum 111. s. Annæ 1712. s. Mariæ Egyptiacæ in civitate Neapolis 545. s. Mariæ Magdalene de Pazzi 1047. s. Monicæ 761. & ad ritum dup. 1555. s. Narcisi pro regno Hispaniæ 674. ss. Nominis Jesu 901. 914. 1011. *seq.* idem pro FF. Minoribus s. Francisci 914. quo die transferendum, cum incidit in Dominica Septagesimæ 979. 1213. & 1626. d. 1. Officium s. Joseph 882. Patrocinii s. Joseph 1567. 1579. 1582. 1586. Officium Patrocinii s. Josephi pro PP. Franciscanis de observantia 1681. d. 10. 11. Pro Carmelitis Excalceatis Hispaniæ 1687. d. 17. & 18. s. Rocchi Officium & Missa in suis Ecclesiis 241. s. Vincentii Ferrerii in festo translato Annuntiationis 8 6. s. Ubaldi 1492. s. Liborii 1493. s. Vincentii Ferrerii 1499. s. Hedwigis Vid. 1500. s. Pii Papæ V. 1504. s. Agathæ V. M. 1505. s. Liberati de Sauro 1506. s. Joannis de Deo 1507. 1515. s. Joannis Nepomuceni 1514. 1581. s. Pauli I. Eremitæ ad rit. dup. 1517. B. Salvatoris ab Horta 1519. s. Birgitte Vid. 1520. s. Andræ Avelhini 1521. B. Cunegundis Virg. 1522. s. Felicis Capucci. 1526. B. Hyacinthe de Mariscottis 1527. B. Ludovicæ Alberton. 1528. Ss. Jacobi de Marchia, & Francisci Solani 1531. 1599. 1631. BB. Joannis de Perusio & Petri de Saxoferrato 1532. s. Rosæ Limanæ 1533. Ss. Sindonis 1534. 1612. B. Joannis de Prado 1540. 1564. 1565. s. Eusebii Vercellensis 1542. B. Bernardini de Feltria 1544. s. Gregorii Pp. VII. 1545. s. Scholasticæ V. 1547. s. Petri Chrysologi 1548. s. Seraphini de Monte Granario 1549. s. Joannis a s. Facundo 1551. s. Fidelis a Sigmaringa 1552. 1556. s. Antonii Lisbon. 1707. d. 5. s. Margaritæ Cortonensis 1553. s. Simonis a Lipnica 1577. s. Andræ Corsini 1561. s. Helenæ 1566. B. Joannis de Dukla 1567. s. Aloysii Gonzaga 1573. s. Vincentii a Paulo 1574. 1585. 1603. s. Julianæ de Falconeriis 1576. 1630. s. Joannis a Cruce 1577. s. Felicis a Gaualicio 1578.

s. Gertrudis Virg. 1579. s. Zenonis M. 1583. B. Joannæ Valesiæ 1584. s. Josephi a Leonissa 1587. B. Jacobia Bitecto 1588. B. Ladislai de Gielniow 1579. 1590. 1595. B. Salomæ 1592. s. Francisci Solani 1594. s. Camilli de Lelis 1595. 1597. 1631. 1656. B. Rogerii C. 1596. B. Mariæ de Soccos Virg. 1600. s. Josephi a Cupertino 1601. B. Angeli a Clavasio 1601. B. Gabrielis Ferretti 1604. B. Helenæ Enselminæ 1605. B. Seraphinæ Stortæ 1607. B. Micheline Vid. 1610. s. Joannis a Capistrano 1613. B. Petri a Moliano 1615. s. Petri Alcantarensis 1707. d. 3. s. Laurentii Justiniani 1619. s. Theresiæ pro Carmelitis Excalceatis Hispaniæ 1687. d. 16. de Festo Conceptionis B. M. V. 1423.

Officium, quod fieri solet in civitate, non potest ab Episcopo extendi ad suam diocesim 1288. officia Cathedralis etiam Sanctorum alienigenarum, recitari possunt a coetu Parochorum, & Beneficiatorum Parochiarum civitatis. 1668. officium, post candelas accensas, etiam hebdomadario non comparente, non differendum, sed supplendum 1407. de Sancto canonizato an fieri possit officium extra propriam Ecclesiam 1456. unde arguitur an aliquod officium fieri consueverit solemniter 1455. Officii recitatio in choro diversimode præscribenda 1328. officium cujuscumque festi quando prohibetur, & sic de Missa votiva & de Requiem 1495. 1511.

Oleum benedictum quando in aqua infundendum 1308.

Onus adeundi Ecclesiam Matricem in Sabato Sancto 1207.

Ora pro nobis S. Dei Genitricis, quando dicenda 814.

Oratio in festo Ss. Fabiani, & Sebastiani nunquam varianda. 25. *A cunctis* excludit alias istiusmodi orationes 1482. quando dicenda 858. 875. quo ordine in ea enuncientur nomina Sanctorum occurrentium 1418. s. Francisci de Paula quo ritu recitanda 191. 1020. quando non concludenda *eundem Spiritus Sancti Deus* 1036. in die Dedicationis Ecclesiæ quando varianda 838. Oratio tertia ad libitum an omittenda, indicta oratione pro publica necessitate 858. 869. ubi desumenda hæc tertia Oratio 869. 1108. qualis in Missis votivis 820. an dicenda a Dominica Passionis usque ad feriam v. in coena Domini 393. 644. 859. an infra octavam Paschatis & Pentecostes 1041. Oratio quarta. in feria 2. Quadragesimæ 858. Orationes in missis votivis privatis 820. 1016. in solemnibus 348. 1013. vid. *Collecta*. vid. *Commemorationes*. Et quando omittenda 1440. In Missa Vigiliæ Nativitatis excluduntur orationes a Superiore præceptæ v. g. pro pace 1626. d. 5.

Orationes publicæ pro novi Episcopi electione 913. infra octavas Conceptionis B. M. in Missa

- Missa feriae 1014. quomodo concludenda 1036.
Oratoria Confraternitatum quoad missam 322. 354. 775. 784. quoad alias functiones & jura parochialia 766. *Oratoria* privata & privilegiata quoad missam 418. 620. 1377. 1393.
Oratorium publicum 415. rurale 234.
Ordinandi, an faciant omnes actiones, quas Episcopus, in Missa 1246. quo loco Missam cum Episcopo legere debeant 1244. & an genuflexi 1245.
Ordinationes Sacrae, quoad assistentiam debendam Episcopo 67. 129.
Ordo Hierosolymitanus. Quadam Decreta Sacri Congr. pro clero ejusd. Ordinis 927.
Organa in Collegiatis 1469. an pulsanda quando utuntur Dalmaticis 1116. & quando cantatur Symbolum 665.
Ostensorium benedicendum 313.

P

- Paganorum* nomen an immutandum in collecta 615.
Palla an cooperienda serico 745.
Pallium Archiepiscopale 208. *Pallium* & *Pileus* an permittantur in choro 205.
Palmatoria. Vid. *Bugla*.
Paramenta a quibus benedicenda, 373. 1399. ab Episcopo tantum de ipso altari accipienda 1401.
Parasceve. Vid. *Feria vi. in Parasceve*.
Parati quando incedere debeant nudis capitibus 849.
Parochia ruralis, quoad Anniversaria, 736.
Parochiales functiones quando committi possint Capellanis Confraternitatis 457.
Parochialis jura quae non sint 234. 772. seq. & quoad Processiones 211.
Parochialis Ecclesia. Vid. *Dedicatio*.
Parochi jurisdiclio circa Defunctorum cadavera 1120. circa Mortuorum officium 1373.
Parochia in processionibus, & funeralibus 8. 195. 213.
Parochi Regulares in funeribus 262. 280. 285. 1120.
Parochus duarum Ecclesiarum unitarum, quoad Officia Titularium 689.
Particula Hostiae in Missa quo loco praecedenda 438.
Pavio Domini a quibus cantanda 130. quo in late- re legenda 433. Episcopus an debeat assistere capite detecto 848.
Patene osculum 566. signum quomodo fiat 1435. ejus suppositio in Communione generali 416.
Patria, & cognomina Sanctorum. Vid. *Cognomina* &c.
Patrini in Sacramento Confirmationis an possint ponere manum super humerum vel pedem 1249.

- Patroni* civitatis electio quomodo facienda, 243. an fieri possit cum permissione & voto colendi festum tamquam de precepto, *ibid.* Si plures Patroni, de principali tantum facienda commemoratio in suffragiis; Vid. *Suffragia*. Patroni regni Officium, vid. *Officium Patroni*.
Patronus Ecclesiae 377. Patronus loci an habeat diem festum 243. 684. Patronus principalis loci quoad praecedentiam 621. quid intelligi debeat sub nomine Patroni 595. & an veniat sub nomine Patroni loci Patronus Parochiae 817.
Pax cum osculo in choro quomodo porrigenda, quibus cum instrumento *ibid.* & 1145. quomodo accipienda ab Episcopo celebrante 84. quando non sit danda a Diacono, & cui spectet 1403.
Ss. Philippi, & Jacobi festum si venit in Dominica pro Benedictionis 1016. occurrens pro Patrocinio s. Joseph 1087. 1150. occurrens infra octavam Ascensionis 1439.
Pileoli adhibendi in Missa facultas a quo concedatur 1432. ejus usus an competat Parocho deferenti Eucharistiam Infirmis 261. 658. 664. An sit adhibendus ab Episcopo 38. ab Abbate in Missa 363. Ab eo qui assistit in choro Missae Conventuali 1362.
Pileus, & Pallium, an deferendi in choro, vid. *Pallium*. *Pileus* in processionibus funeralibus 809.
Pirminii (S.) Episcopi Melden. festum. Vid. *Festum* &c.
Planeta plicata 574. a ministris quando deferenda *ibid.*
Pluviale ad Vesperas quando capiendum 78. an deferendum in processionibus 744. 1501. ejus fimbriae a quibus elevandae 66. a Primicerio 58. a dignitatibus 8. a gestantibus hastas Baldachini 10. 1033.
Penitentiae Sacramentum quo habitu etiam a Canonicis administrandum, 1662.
Pontificalium moderatio 336. seq. 1376. 1445. 1446.
Portionarii, & Beneficiarii, quomodo thurificandi 147.
Praebendarius distinctio an praelationem ordinis inducat, & quomodo 54. 82. 265. 352. 616. 1225. 1536.
Praecedentia Archiepiscopi 333. Canonico- rum erga Regulares 166. inter Regulares in publicis functionibus 1468. In choro inter Vicarium generalem & Canonicos 16. Curati, ratione stolis 165. 335. inter Canonicos 16. in Processionibus 8. 37. 68. 76. 95. 114. 135. 159. 228. 230. 353. inter Canonicos & Parochos 1538. 1558. inter Canonicos, & Sacerdotes saeculares 1684. inter Canonicos Gnesna Episcopali dignitate insignitos, & ceteros non Episcopos, 1690. inter Praesbyteros 117. 181. 1530. Praecedentia nulla, si resignetur dignitas 346. Praecedentia in proferendis nominibus Servorum Dei in eorum canonizatione 1572. Alia 1692. 1701. 1703. 1794.
Praeeminentia 1536. 1539. 1560. 1713.

Præfatio in votivis per annum apud privilegiatos 351. in Missis votivis infra octavam Nativitatis Domini 536. in Missis Votivis infra octavas 559. in Missis Ferie infra octavam Nativit. B. M. V. 1434. In festis Apostolorum vel Crucis infra Octav. Ascensionis 1439. In officio Sabbati B. M. ad Missam votivam aliquis Sancti 591. In Præfatione Missarum Expectationis Partus, & Rosarii quid servandum, 1216. d. 9. In Dominicis per annum 1614. Præfatio Ss. Trinitatis 1327. An in Dominicis etiam Quadragesimalibus, & Paschalibus recitanda, 1681. d. 19.

Prælati Episcopo inferiores 65. seq. 356. seq. an possint aliqua exercere de licentia ordinarii 375. 408. Decreta quædam moderationis eorum Pontificalium 156. 377.

Prepositi forenses 573. 597. *Prepositus* Cathedralis 696. seq.

Presbyter assistens quando thurificandus 74. *Presbyteratus* Ordinis anterioritas 552. *Presbyterium* 337.

Præsentia in choro quando debetur 942.

Process ad implorandam pluviam &c. an inter Missam decantandæ 42. in feria 4. Cinerum 538. feriales quo tono cantandæ 1066.

Predella Altaris 560.

Primicerius an capiat pluviale in processionibus. Vid. *Pluviale*, ejus munera circa chorum 938. seq.

Prior Ecclesiæ collegiæ 90. 173. 1509. *Priores* Confraternitatis in processione 151.

Processio Ss. Sacramenti in die festo 118. 155. 240. 527. 1672. 1698. extra diem festum 641. an possit ab Episcopo transferri 1242. *Processio* Ferie 5. in Coena Domini, & Ferie 6. in Parasceve 1120. 1340. *Processiones* in genere 8. 159. 626. 637. 1130. *Processiones* duæ de eodem festo an permittendæ 1474. de process. Rogat. 1347. *Processiones* Ecclesiæ Cathedralis cum Sacramento 8. 326. & sine Sacramento 209. *Processio* Ss. Sacram. quæ Salutis fieri solet Dominica tertia cujuslibet mensis 1700. *Processiones* in Oratoriis Confraternitatum 786. seq. *Regularium*, 2. 303. in feriis v. & vi. majoris hebdomadæ 339. & sæcularium *ibid.* cum reliqua s. Crucis 625. 637. *Processionum* præcedentia 8. 567. 612. 1337. 1538. 1651. 1654. 1677. Abusus in processionibus 1368. 1645. d. 3.

Processus in Beatificatione & Sanctificatione 501. 1617.

Protonotarii partipantes quoad præcedentiam 126. 170. *Titulares* quoad locum 170. 221. 353. 355. 483. an benedicere possint paramenta 1436. *Protonotarii* Canonici quas vestes induant 119. 184. quomodo thurificandi 722.

Psalmi De profundis, & Lauda Anima mea, quando dicendi in Vesperis & Laudibus 700. 1021. 1067. 1054. *Psalmi* Graduales & Pœnitentiales, & alia opera an implenda a Canonice extra chorum 196. 1113. dicuntur licite prædic Vesperis post Completorium 1374.

Pulpitum an ornatum esse debeat, ubi ex eo sermo recitatur feria v. in Coena Domini in functione lotionis pedum? 1681. d. 24.

Pulvinar pro Abbatis 947. pro Proposito accedente ad Ecclesiam Regularium in habitu, & prævia certificatione 1618. *Sericum*, an prohibitum dignitatibus 124. 483.

Purificatio Calicis an faciendâ in prima & secunda Missa Nativitatis Domini 761.

Purificationis B. M. V. festum. Vide *S. Mariæ Virginis festa*.

Pynis benedicenda 315. an possit vendi vel oppignorari 1460. an velo cooperienda, dum deferuntur ad infirmos 721.

Q

Quadragesima Ss. Martyrum Sedes fixa assignata pro Officio 394.

Quadragesima Horarum Oratio, ubi intermissa sit, restituenda 1367. Quid, si occurrat festum 1. vel 2. class. inter solemnia 40. *Horarum* 1496.

R

Raphaelis Archangeli Offic. vide *Officium*.

Receptio ad habitum religiosum & professionem 563.

Recitari posse, vel fieri posse quid importent in Indultis & decretis Officiorum 572. 922. 1043. 1059. *Recitari debere* importat præceptum 1238.

Reconciliatio Ecclesiæ, & Cœmeterii, ad quem spectet 80.

Rector chori, 24. 43. 343. *Rectores* Parochialium in processionibus, 126. *ibidem* inter divina Officia, 251. 253. seq.

Redemptoris Officium. Vide *Officium*.

Regulares, quoad recitationem Officii in choro cum canonicis 11. 115. 1208. quoad Officium dedicationis, titularis, cathedralis, patroni principalis, 419. 540. 550. 557. seq. 1110. 1122. 1181. an debeant omittere Officium ad libitum concessum, si aliud occurrat in eorum Calendario. Vid. *Officium ad libitum*. Ad quæ Officia teneantur, vid. *Officia*: an de Patrono Parochiæ, in qua morantur 833. an sequi possint ordinem proprii Breviarii 997. *Regulares*, quoad Processiones, 2. 103. 107. 139. 166. 210. seq. 249. 498. 1406. 1468. 1473. 1474. 1490. an nominare possint in canone Superiores suos uti Antistites 1404. *Regulares* s. Augustini 275. quoad Missam 3. 15. 319. seq. 562. 598. 1417. celebrantes Missam in aliena Ecclesiâ 753. seqq. quoad Officium 943. 997. 1160. quoad funera 262. 1120. *Regulares* Prælati. Vid. *Prælati*. *Regularium* nomine an veniant etiam Moniales 756. *Regulares* superiores an veniant sub nomine Ordinarii 48.

Reliquia s. Spinæ quo ritu deferenda 255. 1238. & ss. Crucis, vide *Crucis*. Reliquiæ Beatorum; vide *Beati* &c. quo ritu a celebrante incensande 1163. an collocandæ super altare Ss. Sacramenti 1106. an in tabernaculo in quo est repositum, 1333. reliquiæ Sanctorum in Ecclesiis Regularium a quo deferendæ & quo ritu 107. 599. & in consecratione altaris 1334. reliquiæ in processio nibus a quibus deferendæ 323. 329. quoad Officium & Missam de iis celebrandam 640. Reliquiarum clavis cui assignanda 34. Reliquiarum officium; Vide *Officium*.
Remigii (S.) Officium pro Clero Gallicano. Vide *Officium*.
Responsorium: *Domine prævenisti* 650.
Reverentia in fine Missæ erga Papam, Episcopum &c. 33. erga Crucem in fine missæ 1441.
Rita de Gascia (B.) an eligenda in Patronam 1080. seq.
Rochi (S.) Officium & Missa; Vid. *Missæ*.
Rogationes 15. 70. 612. 645. 1347. 1371.
Rosa Viterbiensis. (S.) Octava apud Franciscanos. Vid. *Octava*.
Rubricæ non sunt violandæ imperitorum causa, 1259.

S

Sabbatum, quoad Missas votivas B. M. in ejus Ecclesia 592. quoad Missas aliorum sanctorum *ibid*.
Sabbatum Sanctum, quoad Missas privatas 591. 1513. quoad Benedictionem aquæ 673. cerei &c. 1306. & seqq.
Sacerdos pergens ad celebrandum possitne ad januas sacristiæ aquam benedictam accipere ac se signare, 1680. d. 14.
Sacerdotes in communione Monialium a qua parte debeant descendere 1037. vid. *Celebrantes*.
Sacrificia in die commemorationis defunctorum an applicanda ad libitum 441.
Sancti, de quibus nihil in Calendario. Vid. *Breviarium Romanum*, eorum corpora quando nequeant sub altari reponi, 1381.
Sancti, qui in fine anni supersunt, 1681. d. 1. 2. & 3.
Sanctissimi Sacramenti Officium pro Germania. Vid. *Officium*. Congruum ne sit, nocte Nativitatis Domini Ss. Sacramentum exponere, 1702. d. 4. Ss. Sacramenti Benedictio in Ecclesiis Monialium, 1666.
Scholasticæ (S.) Commemoratio. Vid. *Commemoratio*.
Sebastiani & *Fabiani* (Ss.) quando sint separanda officia 717.
Sedere quoad celebrantem ad *Gloria* & *Credo* 115. 143. 201. 460. quando Episcopus distribuit candelas, cineres &c. 847.
Sedes prima in choro cui concedatur 195. quæ pro Abbate, præsentē Episcopo 157. quæ pro canonico celebrante coram Episcopo 143. & non præsentē Episcopo 115. Episcopī coadjutoris quæ? 190. & Gubernatoris civitatis 337. 561.

Sella gestatoria 619.
Semiduplex occurrere in duplici quomodo transferendum 646. 666. 739. 1051. 1097. in aliam diem octavæ *ibid*, infra octavam Ascensionis 761.
Sepulchrum feriæ v. in Coena Domini 374.
Sequentia Nominis Jesu a quibus dicenda 1012.
Signum canonicorum cathedralis an concedatur aliis 131.
Simplex officium perpetuo impeditum 1217. 1252. simplicis officii translatio 1626. d. 11. infra octavam Corporis Christi 472. 487. occurrere in Dominica in Albis 998.
Spinæ coronæ D. N. J. C. an sint habendæ ut insignes reliquiæ, 255. 831. quomodo deferendæ in processionibus, *ibid*. & 1119. quando feria vi. in Parasceve exponendæ, 1685.
Stigmatum s. Francisci officium, vid. *Officium*, quis color in eorum festo 1427.
Stola in confessione administranda 224. in sumptione Eucharistiæ 504. 1330. in depositione Ss. Sacram. 1702. d. 1. in processione solemnī Corporis Christi 1702. d. 2. quomodo aptanda super Alba 503. & seq. in horis canonicis 435. ejus præcedentia 105. 335. 1538.
Subdiaconus, ejus officium an suppleri possit per alium in Minoribus 702. Vid. *Diaconi*, & *Subdiaconi* manera.
Substitutus Archiepiscopus 14. 164.
Suffraganeus. Vid. *Episcopus*.
Suffragia communia in vigilia omnium Sanctorum 875. Suffragia B. M. 578. 662. & in Ecclesiis eidem dicatis 662. seq. quo ritu dicenda, ubi plures sunt patroni 570. in suffragiis communibus, an sint omittendæ Commemorationes Ss. Salvatoris, aut s. Crucis, in eorum ecclesiis titularibus 807.
Superpellicem. Vid. *Cotta*.
Symbolum in Missa, quomodo canendum 665. quando dicendum 584. seq. 590. 595. 701. 734. seq. 853. 1022. 1183. 1650. 1681. d. 7. an dicendum in Missis Beatorum 452. in festo s. Joannis Baptistæ ubi est titolare 1155. in Missis patropi minus principalis 1134.
Symbolum s. Athanasii an dicendum in die Ss. Trinitatis & per octavam 860. seqq. 901. quomodo recitandum 1428.

T

Tabernaculum Ss. Sacramenti 748. 1333. 1335.
Taxe in Beatificatione & Canonizatione 88. 501. 1714.
Tempus a jure statutum pro collatione ordinis 1073. præscriptum ad recitandum in choro d. Officium 1338. 1407.
Tertiarii s. Francisci sacculares, quoad officii recitationem 11. 659. quoad Processiones, associationem cadaverum &c. 1673. Tertiarii Carmelitarum & alii 1208. seq. Tertiarii de Olivæira an deferre possint Mozzettam 1201.
Thomæ a Villanova (S.) in officio quid addendum 678.

Thomæ Cantuariensis (S.) officium occursit in Dominica. Vid. *Officium*.
Thuribulatorum duorum usus quando concedatur 77. 93. 167.

Thuriferarius, & *Acolythi* ubi sedere debeant in Missa solemnī 1681. d. 18.

Thurificatio, quando in Missa solemnī omittenda 83. 315. 480. an adhibenda in Missa conventuali, 1681. d. 21. quo ritu facienda in Vesperis & Laudibus 97. 1226. celebrantis absente Episcopo 150. & dignitatum in choro 722. 1352. Ss. Sacramenti, dum benedicitur populus 1157. Crucis, an facienda coram Sacramento *ibi*, Crucis & oblatorum in feria 6. majoris hebdomadæ 676. 707.

Titularis Ecclesiæ, si est dignior, an prævaleat Patrono civitatis 263. 622.

Titulus Ecclesiæ an mutari possit a-confraternitate 1582.

Tobalea, vid. *Mappa*.

Translatio Festorum; vid. *Festum*. Duplicis; vid. *Officia*, translatio officii in diem immediate sequentem non impeditam quomodo intelligenda 509. 666. Patroni; Vide *Anniversarium*. Apostolorum ejusdem ritus 462. Apostolorum & Evangelistarum cum s. Joseph 1149. seq. Translati an assignari possit dies fixa sine decreto. Vid. *Festa Translata*.

Trinitatis festum ubi fit cum octava; Vid. *Symbolum S. Albanasii*.

Typographi, quoad impressionem officiorum 631.

V

Velare Cruces & Imagines 310. seq.

Velum, quo crux cooperitur feria v. in cœna Domini 312.

Verbum caro factum est, an genuflectat Episcopus ad hæc verba. Vid. *Genuflectere*.

Vesperæ quando dimidiandæ 575. 577. Defunctorum pro prima die mensis 1372. vespere primæ, diei octavæ occurrentes in Dominica privilegiata 1042. Secundæ, de die octava non privilegiata concurrentes cum primis vespere duplicis 450. 523. Secundæ, diei octavæ B. M. V. cum duplici per annum 523.

Secundæ, diei octavæ Dedicationis Ecclesiæ cum duplici per annum 447. Secundæ, Ss. Apostolorum Petri & Pauli cum primis Vesperis Dedicationis Ecclesiæ 1176. Vesperæ integræ de festis cum solemnitate celebrandis 1180. Vesperæ octavæ Corporis Christi, ubi cum festo Sacri Cordis Jesu ex Apostolica facultate concurrant, quomodo recitandæ, 1656. d. 3. Vesperæ de s. Martina 1483.

Versus ad primam in expectatione Partus Beatæ Mariæ 961.

Viatum deferre infirmo feria vi. in Parasceve quo ritu 1199.

Vicarius Apostolicus 141. 579. capitularis 414. 465. Foraneus 573. 597. Collegiæ de Urbe 33. Generalis Episcopi quoad præcedentiam 16. 109. 113. 185. 212. 230. 583. 608. 617. 627. 1206. 1375. in Missarum solemnibus 1336. 1347. in Missa privata 1437. absente Episcopo 1443. in Processionibus 230. 627. præsentate præposito cathedralis, 936. seq. In recitatione officii in choro an expectandum 49. Quoad Thurificationem 90. 136. 156. 179. 223. 296. vid. *Præeminentia*. An possit benedicere prædicatorem aut Diaconum 57.

Vigilia s. Mathiæ Ap. in feria tertia post Quinquagesimam an jejunandum 658. Nativitatis s. Joannis Baptistæ occurrentis in festo Corporis Christi 279. 835. Omnium Ss. 875. 1570. Pentecostes 316. 1571. Epiphaniæ 670. 851. 931.

Vincentii Ferrerii (S.) Officium in festo translato Annuntiationis; vide *Officium*.

Visitationis B. M. Officium occursit in die octava dedicationis Ecclesiæ; vid. *Mariæ V. Festum*.

Votum factum ab Universitate an obliget personas & populum 290. emissum a civitate Thermenatana an valeat, 1164. emissum a Magistratu Guipuscoe an obliget etiam clerum 1563. *Wenceslai* (S.) officium pro regno Poloniae 1260.

Wrbinateenses Dignitates, & canonici 1265. seq.

Wrsule (S.) Officium, Vid. *Officium*.

(*) *Aldenda ad verbum* INDULGENTIA
 art. IV. num. 20. Tom. IV. pag. 244.

NOTIFICAZIONE.

LA Santità di Nostro Signore Papa Clemente XIV. felicemente Regnante, si è degnata concedere di potersi guadagnare le sante Indulgenze delle Stazioni della Via Crucis, a tutti quelli, che si ritrovano nelle tribulazioni dell' infermità, o nelle Carceri, o per mare, o nelle parti degl' Infedeli, o pure, che siano veramente impossibilitati da poterle visitare, quali con recitare quattordici *Pater*, & *Ave*, ed in fine cinque *Pater*, *Ave*, e *Gloria Patri*, ed uno per il Sommo Pontefice, che concede dette Indulgenze, come se avessero visitate le suddette Stazioni personalmente; con questo però, che ognuno, che voglia guadagnarle debba procurarsi un Crocifisso d' Ortone benedetto però dal Padre Rmo Generale di tutto l'Ordine de' Minori in Ara-Coeli, o che sia Provinciale, o pure Guardiano, soggetto però al suddetto P. Generale, col tenerlo in mano quando recita i suddetti *Pater Nostri*. Si esortano a non trascurare un simile Tesoro, non solo per l' innumerabili Indulgenze, ma molto più per essere la memoria della Divina Passione l' unico mezzo per assicurare la salute; anzi necessaria per salvarsi.

La suddetta grazia fu concessa li 16. Gennaio 1773. ad istanza de' Religiosi dei Minori Riformati del Ritiro di S. Bonaventura di Roma, che conservano il Decreto nel loro Archivio.

In Roma 1773. Nella Stamperia della Rev. Camera Apostolica.

DECRETUM

SACRAE CONGREGATIONIS INDULGENTIIS

Sacrisque Reliquiis præpositæ.

QUAMVIS Sacra Congregatio Indulgentiis, Sacrisque Reliquiis præposita, cui demandata est cura circa rectam, & prudentem Indulgentiarum administrationem, usque ad anno 1676. interrogata, quæ essent Indulgentiæ Stationum, plenariæ ne, an partiales, dierum, vel annorum, decreverit, Indulgentias Stationales simpliciter enunciandas esse, non addendo plenariæ illæ sint, an partiales; attamen cum eidem Sac. Congregationi postmodum innouerit, nonnullos etiam Ecclesiasticos Viros, atque Ecclesiarum Rectores allato Decreto minime acquiescentes diversimode interpretatos fuisse, Indulgentias Stationales, quarum Elenchi Typis editi mirè inter se discrepantes in vulgus prodierunt; cumque inde relatum fuerit, plurima originem duxisse inter Fideles dissidia, abusos, & scandala: Hinc

ut ista penitus amoveantur, utque Chistifideles scire possint, quid sibi Indulgentiarum in huiusmodi Stationibus obeundis concessum sit; Sacra eadem Congregatio habita in Palatio Quirinali die 7. Julii 1777., re, prævio diligenti, ac maturo examine, discussa, fuit in Voto = *Consulendum Sanctissimo, prævia revocatione aliarum Indulgentiarum, pro concessione Indulgentiæ Plenariæ in aliquibus Festis solemnibus: partialis vero in reliquis, ad normam earum, quæ conceduntur in Capellis Pontificiis*: = videlicet

In Quadragesima.

In Feria IV. Cinerum, & Dominica IV. Indulgentia quindecim annorum, totidemque quadragesimarum.

Dominica Palmarum Vigintiquinque Annorum, totidemque Quadragesimarum.

Feria V. in Cena Domini Plenaria.

Feria VI. in Parasceve, & Sabbato Sancto triginta Annorum, totidemque quadragesimarum.

In Reliquis, tam Dominicis, quam Feriis decem Annorum, totidemque quadragesimarum.

*In Paschate Resurrectionis Domini Nostri
 Jesu Christi.*

In Dominica Indulgentia Plenaria.

In duobus aliis diebus Festis immediate sequentibus, & per octavam usque ad Dominicam in Albis inclusive, quotidie triginta Annorum, totidemque quadragesimarum.

Die Ascensionis.

Indulgentia Plenaria.

In Pentecoste.

In Sabbato ante Dominicam decem Annorum, totidemque quadragesimarum.

In Dominica, & aliis infra octavam diebus usque ad Sabbatum inclusive, quotidie Indulgentia triginta Annorum, totidemque quadragesimarum.

In Domalciis Adventus.

In Dominica I. II. & IV. Indulgentia decem Annorum, totidemque quadragesimarum.

In Dominica III. quindecim Annorum, totidemque quadragesimarum,

In

In Nativitate Domini Nostri Jesu Christi.

In Vigilia, Nocte, ac Missa Auroræ Indulgentia quindecim Annorum, totidemque quadragenarum.

In die Indulgentia Plenaria.

In subsequentibus Tribus Festis diebus, &

In Circumcisione, ac Epiphania Domini, nec non

In Dominicis Septuagesimæ, Sexagesimæ, & Quinquagesimæ Indulgentia triginta Annorum, totidemque quadragenarum.

In Tribus Feriis Quatuor Temporum decem annorum, totidemque quadragenarum.

In festo s. Marci Evang., ac Tribus Feriis Rogationum Indulgentia Triginta Annorum, totidemque quadragenarum.

Factaque de his omnibus per me infrascriptum ejusdem Sac. Congregationis Secretarium relatione Sanctissimo Domino Nostro in Audientia die 9. Julii 1777. Sanctitas Sua ipsius Sac. Congregationis Votum benigne approbavit, illudque

cum novo Indulgentiarum Stationalium præinseto Elencho publicari mandavit; non obstantibus in contrarium facientibus quibuscumque.

Datum Romæ ex Secretaria Sac. Congregationis Indulgentiarum. Die, & Anno prælatæ Audientie.

L. Card. Calinus Præfectus.

Loco ✕ Sigilli.

Julius Cesar de Somalia Sac. Congreg. Indulg. Secr.

INDEX GENERALIS

RERUM OMNIUM PRÆCIPUARUM,

QUÆ IN TOTA ADM. R. P.

F. LUCII FERRARIS

PROMPTA BIBLIOTHECA CONTINENTUR.

A

A BAMITA quæ sit? Vide verb. *Affinitas art. 1. sub n. 15.*

Abbas.

Abbatis nomen quid significet, ac in quotuplici differentia extant Abbates; Vide verb. *Abbas a n. 1. ad 12.*

Tres sunt species Abbatum, quarum singularum qualitates; Vide *nu. 48. ibid. & seqq.*
Abbas semel benedicti cum usu Birret, si transferantur ad aliam Abbatiam cum usu Mitræ, non indigent alia benedictione; *ib. nu. 13. & in hoc Volumine inter Decreta S. R. C.*

Ista benedictio non est de essentia, nec simpliciter necessaria, ad hoc, ut Abbates ea, quæ sunt Ordinis, & sui Officii, exercere possint; ast nunc attendendum decretum Alex. VII. & Constitutio Benedicti XIII. *ibid. a n. 14. ad 18.* Attamen nisi ter humiliter benedictionem postulaverint, vel Apostolico fulciantur privilegio, præfata munia exercere nequeunt; *ibid. num. 19.*

Num dari possint Abbates exempti nativa exemptione; *ibid. num. 49.*

Abbate Ecclesiæ secularis, & ab Ordinario exemptæ, ac Sedi Apostolicæ immediate subjectæ, usum Mitræ habentes, dum in sua Abbatiali Ecclesia Divinis solemnius intersunt, possunt, absente Episcopo, suos canonicos assumere ad sibi assistendum, & eandem in eos jurisdictionem exercere, quam Episcopus exercet in suos; *ib. n. 20.*

Quanam facultates competant, & quæ sit potestas Abbatibus secundæ, & tertiæ speciei; *ib. n. 54. & seqq.*

Abbate, & alii quicumque, quantumvis exempti, intra fines alicujus Diocesis existentes, etiamsi nullius Diocesis, vel exempti esse dicantur, non possunt sibi non subditis Tonsuram, & Minores Ordines conferre; *ib. n. 21. 22. 23.*

Abbate licet in Parochos, & Parochianos jurisdictionem habeant quasi Episcopalem privative ad Episcopum, nequeunt suis subditis Secularibus Litteras Dimissorias ad Ordines suscipiendos concedere; *ibid. num. 24. & verb. Oratio art. 3. n. 49.*

TOM. IX.

& 50. ibique n. 51. constat nec ipsis Abbatibus ab Ordinariis dimissorias posse dirigi.

Imo neque Episcopus, cui commendatum est monasterium exemptum, potest sibi Seculares subditos ratione dicti Monasterii ordinare, nec tamquam Abbas, nec alius Prælati loci potest subditis Secularibus nullius Diocesis concedere Litteras Dimissorias, sed Episcopus vicinior; *ib. n. 26. & verb. Oratio loc. cit.*

Abbate, & alii Prælati habentes Jura quasi Episcopalia, si non habeant jus congregandi Synodum, & in ea Examinatores eligendi non possunt indicare concursum pro Parochialibus Ecclesiis vacantibus, bene vero, si tali jure fruantur; *ib. n. 27. 29. ac verb. Concursus art. 1. nu. 7. 8.*

An Abbates, & alii Prælati jura Episcopalia habentes gaudeant facultate dispensandi, & absolvendi concessa Episcopis a Tridentino; *ibid. num. 29.*

Abbate, & alii Prælati Jurisdictionem quasi Episcopalem habentes, quoad usum Pontificalium, & quoad benedictiones, indulgentias, & alia tenentur servare formam præscriptam in Decreto generali S. C. R. ab Alexandro VII. approbato, & assertur cum suis declarationibus; *ibid. num. 30. 31.*

Abbate Regulares, *ibid. n. 80. seqq.*

Abbas exemptus non potest ab Episcopo excommunicari ex ejus ordinaria auctoritate, & Abbati Regulari non habenti jurisdictionem quasi Episcopalem, nec Territorium separatim concedi non solet Indultum consecrandi Ecclesias noviter ædificatas; *ib. n. 32. 33.*

Dantur Abbates tertiæ speciei per fictionem, quibus non est Territorium cum clero & populo; *ib. n. 73.*

In Abbate exempto pro amissione exemptionis centenariam concurrere opus est; *ib. 74. 75.*

Abbas, & Abbatia S. Eliæ Terræ Carbonis non est Nullius, nec habet Territorium separatim, & jurisdictionem quasi Episcopalem; *ib. n. 34.*

Abbatibus etiam benedictis præcedunt canonici capitulariter, & processionaliter procedentes; Vide verb. *Canonici art. 7. nu. 19.*

Abbati non conceditur benedicere per vias; Immo

Abbatē neque possunt per Ecclesiam incedentes benedicere populo, quamvis pleno iure subiectis; Vide verb. *Benedictio art. 2. nu. 9. 10.*

Abbatē abusive vocantur simplices clerici: Et in Urbe lepidè distinguuntur in duas species, quæ explicantur; Vide verb. *Vestis n. 21.*

Abbatē & alii exempti, quibus usus Pontificalium est a Sede Apostolica concessus, in Provincialibus Conciliis & Episcopali Synodus quibusdam mitris uti possint; Verb. *Abbas nu. 35.*

Itemque Abbatē & Prælati non exempti, sed qui usum Pontificalium habent; *ibid. n. 36.*

Varia stabilita circa præcedentiam Abbatum inter Monachos Ruthenos Ord. S. Basilii, & Proto-Archimandritas; *ib. n. 37.*

Abbatē habentes ius Mitræ & Baculi, etiam Titulares & commendatarii sint iure sæculares, præcedunt in synodo canonicis etiam Cathedralis capitulariter non intervenientibus *ib. num. 38.*

Inter Abbatē verò præcedit, qui dignitatem prior sit assecutus; *ibid. num. 40.*

Abbatē, qui habent jurisdictionem quasi Episcopalem, habent suffragium in Concilio Provinciali, ac subscribunt, & ius quoque habent interveniendi Conciliis Generalibus; *ibid. n. 39.*

Nullum Episcopi exercere possunt jurisdictionis actum in Parochos & Parochianos, in quos Abbatē & alii Superiores Regulares jurisdictionem spirituales & temporales habeant, nisi tamen Episcopi alia de causa ac titulo sint in quasi possessione maioris iuris; *ibid. nu. 40.*

Componitur ac terminatur controversia jurisdictionis, quæ erat inter Abbatē Commendatarium Cryptæ Ferratæ, & Episcopum Tusculanum; *ibid. nu. 41.*

Restringitur jurisdictio Abbatis Farsensis, & quomodo; *ibid. nu. 42.*

Quomodo, quando, & quales Abbatē teneantur visitare Limina SS. Apostolorum; *ib. n. 43.*

Quomodo, & coram quibus jurare Abbatē hujusmodi debent, se Apostolorum Limina visitasse; *ibid. nu. 44.*

Abbatē Generali Monachorum S. Hieronymi, Benedictus XIV. Indulgentiam concessit interveniendi capellis Pontificiis; *ibid. nu. 45.*

Abbatia Fuldensis erecta est in Episcopatum ab eodem Pontifice; *ibid. nu. 46.*

Abbatē alii tertiæ speciei, eorumque origo; *ibid. n. 76. & seq.*

Abbatissa.

Abbatissarum antiquitas. Vide verb. *Abbatissa num. 86.*

Nulla Monialis potest eligi in Abbatissam, seu Priorissam, quæ non habeat annos quadraginta completos ætatis, & annos octo saltem Professionis Regularis; *ibid. nu. 1. & 2.*

Varia tamen fuit Ecclesiæ disciplina circa ætatem, & quæ in Abbatissa concurrere debent; Vide *ibid. n. 71.*

Si non reperiretur in Monasterio Monialis quædam, quamquam eligi posset; *ib. nu. 3. ad 5.*

Si in Monasterio reperiretur una sola habens ætatem requisitam a Concilio, ipsa deberet eligi, nisi esset penitus inhabilis ex alio capite; Nec

potest eligi alia, quæ deficiat a dicta ætate, aut tempore per solum mensem, licet sit habilior illa, quæ habet requisitam ætatem, & tempus; *ibid. n. 6. 7.*

Item non potest in Abbatissam eligi illegitima, corrupta, publice poenitentia, vidua, cæca, surda, nec tertia Soror viventibus aliis duabus Sororibus; *ibid. nu. 8. ad 14.*

Num electio Abbatissæ, quæ justam ætatem vel legitimum vitæ tempus in eodem Monasterio non expleverit, irrita ipso iure sit, an rescindenda; *ibid. nu. 72.*

Soror potest eligi in Abbatissam immediate post aliam Sororem; Si vero alicubi per Statutum contrarium prohiberetur, tale statutum est observandum; *ibid. n. 15. 16.*

Plura specialia sancita sunt in electione Abbatissæ; *ibid. nu. 77.*

Abbatissæ electio debet fieri per vota secreta; & si vota non sint secreta, electio est nulla, etiam si ex ignorantia vota non exhibeantur secreta; *ib. n. 17. 18. & 19.*

Abbatissæ electio remanet canonica per vota secreta, licet Præses electionis accipiat vota oretenus exhibita, præsentibus duobus, vel tribus probatis viris, qui vota audiant, & notent. *ibid. nu. 20. & 21.*

In electione Abbatissæ de iure communi habent vocem activam omnes Moniales Chorales professæ ejusdem Monasterii, in aliquibus tamen Religionibus, & Monasteriis de iure speciali suarum Constitutionum vocem non habent, nisi post aliquot annos Professionis; *ib. n. 22. & 23.*

Si reperiretur aliqua Monialis infirma, quæ nollet renunciare Juri suo, quid agendum; Vide *ibid. nu. 24.*

Si in aliquibus Monasteriis vigeret consuetudo, quod etiam Conversæ in tali electione voterent, essent manutenendæ; *ibid. n. 25.*

Abbatissæ electio si fiat per schedulas, & in apertione scrutinii reperiantur plures schedulæ, quam sint vocales, adhuc electio erit valida, si demptis superfluis, remanet adhuc major pars; *ib. n. 26. & verb. Electio art. 4. n. 27.*

Valida, & canonica est electio, quoties major pars Capituli Monialium concurrat in unam, at pro Abbatissis Ord. Cassinens. due ex tribus partibus requiruntur; *ibid. nu. 27. & 28.*

Nec Episcopus, nec alius Superior potest ferre suffragium in electione Abbatissæ, quamvis vota Monialium essent paria, & Moniales in electione non concordarent; Et tunc quid agendum; *ibid. n. 29. & 30.*

Prælati Regulares tenentur significare Ordinario diem electionis Abbatissarum sibi subiectarum, ut per se, vel per alium possint intervenire, si velit, & ipsum expectare, si expresse declaraverit, velle per se, vel per alium intervenire, & aliter posset Superior Regularis valide ad electionem procedere; *ibid. numer. 31. & 32.*

Assignantur quæ Episcopus, seu Vicarius ad rem non potest, & subiungitur nullatenus posse se ingerere in Confirmationibus; *ib. n. 33. ad 38.*

Ele.

Electio Abbatisſæ debet publicari ſtatim ac ſecuta eſt, ſignificando quot ſuffragia habuerit ipſa, & quot alia Moniales; Quo præſtito, ſi ſtatim oppoſant ſe elegiſſe aliam, quid agendum; *ibid. n. 39. & 40.*

Moniales non poſſunt electionem Abbatisſæ compromittere in Episcopum, vel alium Prelatum; Vide *ibid. n. 41. & verb. Electio artic. 4. n. 29.*

Nec poteſt Monialis concurrens cum alia ad Abbatiſſatum cedere votum ſuum Superiori Preſidenti electioni, ut illud cimetipſi redonet ad ſuperandam æmulam in votis; *ibid. n. 42.*

Electio, ut ſit valida, requirit, ut in ſipsam concurrat ſaltem major pars Capituli: ſufficit autem quicumque exceſſus ultra medietatem, & quamvis eſſet ſolum unius medii voti; *ibid. n. 43. & 44.*

Electio, ut ſit valida, nedum debet eſſe facta a majori parte Capituli, ſed etiam a ſeniori: & quæ etiam ſit major; *ibid. num. 45. 46. & 47.*

Dummodo major pars non elegerit ſcienter indignam, & hæc quæ ſit; *ibid. n. 48. & 49. & verb. Electio art. 4.*

Electio facta a minori parte Capituli, non ſolum invalida eſt, ſed inſuper per ſubſequentem conſenſum aliarum ratificari non poteſt; ac datur quæ ſit capituli pars ſenior, & quæ talis in dubio præſumenda ſit; *ibid. num. 50. ad 51.*

Num in electione Abbatisſæ perpetuæ locum habeat forma cap. *Quia propter*, de Elect. *ibid. num. 76.*

Conſtitutio Gregorii XIII. *Expoſcit debitum* non habet locum in electione Abbatiſſarum extra Italiam, neque in Collegiis Oblatarum; *ibid. n. 79. 80.*

Abbatiſſæ non poſſunt durare in Officio Abbatiſſatus ultra triennium, & eo elapſo, debent vacare per integrum triennium a die finiti regiminis inchoandum, & inde ad rem plura, quæ exhibentur; *ibid. n. 53. ad 57.*

Abbatiſſa propter juramentum fidelitatis præſtandum Domino ſeculari cauſa Feudi ſui Monasterii poterat licite exire, ſi id per Procuratorem præſtare nequiret; ſed nunc ſecus; *ibid. num. 58. & 59.*

De Potestate Ordinaria Abbatiſſæ; *ibid. 80.*

81.

Abbatiſſa, quamvis non habeat facultatem commutandi, ac diſpensandi in votis ſuarum Monialium, habet tamen facultatem ea irritandi, & præcipiendi in virtute S. Obedientiæ, & in conſcientia obligare; *ib. n. 60. 61. & in verb. Votum art. 2. n. 41.*

Abbatiſſa poteſt inſtituere Beneficia, & Capellanas conferre, nominare, & inſtituere Parochum, quem Ordinarius approbaverit idoneum; *ibid. num. 62. & 63.*

Poteſt etiam Abbatiſſa cum legitima cauſa privare Clericos ſibi ſubjectos Beneficiis jam illis collatis, non tamen proprie ſuſpendere, ut nec interdicare, aut excommunicare, nec proprie

diſpensare, benedicere, vel prædicare; *ibid. n. 64. ad 69.*

Varia quoad facultates cujuſdam Abbatiſſæ in Hispania; *ibid. 69.*

Abbatiſſa conſumens, vel expendens dotem ſupranumerariam ſine licentia Sac. Congr. ſuſpeditur ab Officio; & ſi non ſit amplius in Officio, puniatur aliis poenis; Vide verb. *Moniales artic. 2. n. 44.*

Abbatiſſa benedicendæ quæ requiſita habere teneantur? Vide verb. *Benedictio art. 3. n. 9. & 10.*

Quoad electionem Abbatiſſarum obſervanda ſunt noviffima Decreta edita a S. Cong. Concil. Vide verb. *Electio art. 4. n. 100.*

Num Abbatiſſa capax ſit exemptionis tertie ſpeciei; *ibid. n. 80. & ſeqq.*

Si Abbatiſſa ſecundæ & tertie ſpeciei juſ habeat conferendi Beneficia, minime juſ habet deſtituendi, & mulctandi Clericos & Beneficiatos; *ibid. n. 83.*

Alia vid. tom. 8. In *Appendice Reſolut. in Tiburtina*, in *Wormatien. Jurisdictionis*, & alia *Wormatien. Jurisdictionis*.

Abbatiſſarum nomine donantur Prioriſſæ Ord. Præd. Vide verb. *Abbatiſſa n. 70.*

Abbatiſſarum, quarundam in excipiendis ſuarum ſanctimonialium confeſſionibus temeritas; *ibid. n. 88.*

Suas quoque Abbatiſſas habent Lutherani, & Calviniani; *ibid.*

Abbreviatores.

Abbreviatores unde dicti, ac quid recipere poſſint? Vide verb. *Abbreviatores n. 1. & 2.* De Abbreviatorum inſtitutione; *ibid. n. 10.*

Abbreviatores alii ſunt de majori, alii de minori Parco; *ibid. n. 11.*

Officium Abbreviatorum de Parco majori, & minori; *ibid. n. 12. 13.*

Abbreviatoribus de Parco majori conceditur uſus Redimiculi galeri, vulgo *Cordone* coloris violacei, etiam diſmiſſo Officio; *ibid. & verb. Inſignia num. 32.*

Abbreviatores admittuntur per gradus a minori ad majorem Parcum, eorum Officia ſunt compatiſſima cum aliis Curie Officiis, & ſunt reſignabilia; *ibid. n. 3.*

In Collegio Abbreviatorum de Parco majori ſeptem antiquiores majora percipiunt emolumenta; *ibid. num. 14.*

Antianitas in Collegio Abbreviatorum de Parco majori non ab exercitio, ſed ab admiſſione deſumitur; *ibid. n. 15.*

Abbreviatores qui iſus fruuntur privilegiis; *ibid. n. 4. ad 9.*

Abavus, & Abavia qui ſint? Vide verb. *Affinitas art. 1. n. 15.*

Abel ubi genitus, & quo mundi anno? Vide verb. *Mundus n. 48.*

Abigeatus quid ſit? Vide verb. *Furtum n. 14. & 15. & verb. Abigeatus n. 1.*

Abigeatus ex numero ſubtracti pecoris, & ex loco æſtimatur; Vide *ibid. n. 2. ad 5.*

Abigeatus poena quæ ſit? Vide verb. *Pæna, art. 2. n. 29. & verb. Abigeatus n. 7.*

Hodie poena Abigeatus est arbitraria, & circumstantiæ pensantur, neque raro reducitur ad poenam extraordinariam; Vid. verb. *Abigeatus* n. 8.

Quomodo legenda sit *Lex ult. ff. de Abigeis*. Vide verb. *Abigeatus* n. 8. § 9.

Abjurantes.

Sacerdotes sæculares abjurantes de levi non impediuntur exercere Ordines, & Sacramenta ministrare, ac Fidelium Confessiones audire, secus in abjurante de vehementi; Vide verb. *Abjurantes* n. 1. § 2.

Regulares abjurantes etiam de levi inhabiles ad omnes Religionis suæ gradus, & officia redduntur; *ibid.* n. 3.

Abjurantes de vehementi hæresim, de qua fuerant accusati, vel vehementer suspecti, si postea cadant in eam realiter, & plene probetur, tractantur quadam Juris fictione ut relapsi; *ibid.* num. 4.

Abjurantes hæresim formaliter, si postea receptent hæreticos, donent eis munera, vel impendant favores, si non possint excusari, quod id fecerint ob aliud motivum, tractantur ut relapsi; *ibid.* n. 5.

Abjurare verbum quoque judicarium est; *ibid.* num. 11.

Abjurationem facere omnes hæretici tenentur; *ibid.* n. 6.

De differentia & requisitis abjurationis; *ibid.* n. 7. § 8.

Quinam fuerit antiquus abjurationis mos; *ibid.* num. 9.

Nonnulli ex Novatianis ultra abjurationem Christum recipiebant; *ibid.* n. 9.

Abnepos quis sit, & quæ Abneptis? Vide verb. *Affinitas* art. 1. n. 11.

Abortus.

Abortus, quid sit, a quonam dicatur, unde differat ab aborsu, & quando evenire & committi judicetur; Vid. verb. *Abortus* n. 12.

Abortum dolo malo factum gravissime punitum videmus apud plerasque gentes; *ibid.* n. 12.

Apud Romanos abortus dolo malo factus non ita severe puniebatur, & ratio; *ibid.* num. 14. § seqq.

Contra procurantes, consulentes, & quomodocumque concurrentes ad abortum, nedum factus animati, sed etiam inanimati, edita est rigidissima Constitutio a Sixto V. quæ affertur cum Gregorii XIII. modificatione; *ibid.* numer. 1. ad 4.

Omnes poenæ a Sixto V. statutæ una cum poenis ab utroque Jure contra homicidas voluntarios inflictis remanent in suo robore, & adhuc hodie incurruntur a procurantibus abortum factus jam animati, & ab iis, excommunicatio excepta, nemo dispensare, & absolvere potest, nisi Summus Pontifex, *ibid.* numer. 5. § 6.

Approbantes, seu ratum habentes abortum suo nomine factum omnes supra recensitas poenas incurrunt, si ratum habeant, & approbent

ante factum, minime vero si post; *ibid.* § num. 7.

Procurantes abortum foetus evadunt Irregulares, etiam in dubio an foetus sit animatus; & est irregularitas reservata Pontifici; non gaudent immunitate Eccles. & hac in re damnatæ propositiones affiruntur; *ibid.* n. 8. ad 11.

Quænam sit Sixti V. Constitutio circa abortus dolo malo commissos, & partium abactiones; *ibid.* n. 22.

Gregorius XIII. modum dedit Sixti V. Constitutioni circa abortus arte paratos; *ib.* n. 23.

Non una est Doctorum sententia, quamnam poena sit puniendus ille, qui abortionis poculum dedit, abortu non secuto; *ibid.* n. 24.

Varia a Jure communi statuta poenæ contra parantes abortus, *ibid.* n. 25. § 26.

Utrum mulieri morbo aliquo cum vitæ periculo laboranti Medicus præbere possit abortus poculum, ut salva sit; *ibid.* n. 27. § seqq.

Absens quod electionem.

Absens vocari debet ad Electionem, vel per Nuncium, vel per Epistolam, ubi locus est certus; Ubi vero est incertus, debet vocari per Edictum; Vide verb. *Absens* art. 1. n. 1. § 2.

Absens non potest suffragium suum dare per Litteras, & legitime impeditus de jure commo. potest illud dare per Procuratorem, & circa hunc quædam superadduntur; *ibid.* n. 3. ad 7.

De Jure particulari, maxime penes Regulares, attendendæ, & observandæ sunt speciales consuetudines, & propriæ Constitutiones cujuslibet Religionis, Capituli, seu Conventus; *ibid.* n. 8. § 9. & alia Vide verb. *Electio*.

Quæ differentia sit inter absentes quoad Electionem Prælati, ex cujus obitu viduata sit Ecclesia, & Electionem Dignitatum Ecclesiarum Cathedralium, & Collegiarum; Vide verb. *Absens* art. 2. n. 10.

Ad electionem, in qua servari debet forma Cap. *Quia propter, de Elect.* vocandi sunt absentes, qui in eo morantur loco, unde intra Statutum Electionis tempus commode venire possunt; *ibid.* n. 11.

Quinam censi debeat locus ille, unde quis commode venire valeat; *ibid.* n. 12. § in novo additamento.

Quando possit is, qui abfuturus est, statuere aliquem de Capitulo, qui suffragium suo nomine ferat contingente Prælatuæ vacatione; *ibid.* n. 13. § in novo additamento.

Absens quoad Chorum.

Absens Beneficiatus, ut fructus, & distributiones lucratur, duo requiruntur, scilicet justa causa absentia, & licentia Ordinarii, non autem Capituli; Vid. verb. *Absens* art. 2. n. 1.

Causa justæ absentia est quælibet vera infirmitas, pro qua venit etiam cæcitas, non vero surditas, & alia; *ibid.* n. 2. ad 8.

Distributiones a Canonicis absentibus amissæ debentur Canonicis interessentibus, & etiam Canonicis jubilatibus vigore Indulti, etiamsi Choro non intersint, quatenus eis non obstat statutum,

tutum, vel consuetudo contraria Ecclesiæ: etiam si distributiones essent auctæ post obtentam jubilationem; *ibid. n. 9. ad 11.*

Et ista fallentia canonicorum absentium debentur etiam canonicis, qui Papæ, vel Cardinalibus inserviunt cum indulto percipiendi distributiones pro diebus, & horis, quibus actualiter in tali servitute occupantur; *ibid. num. 12.*

Episcopus canonicus nunquam propter absentiam amittit fructus & distributiones; *ibidem num. 14.*

Absentes a choro ratione servitii, quod præstant Episcopo, habentur pro præsentibus; *ibid. n. 15. & in novo additam.*

Quondam servitium præstari debeat Episcopo, ut canonicus absens habeatur pro præsentem in choro; *ibid. num. 16.*

Quam personæ de choro assumi possint ab Episcopo pro suo servitio, ut absentes habeantur pro præsentibus; *ibid. num. 17. & seqq. & in novo additam.*

Qui præstant servitium Episcopo, habentur pro præsentibus in choro quoad fructus Præbendæ, etsi revera absint; *ibid. num. 24.*

Diversæ sententiæ circa participationem distributionum pro his, qui servitio Episcopi additi, licet absentes, habentur pro præsentibus, recensentur; *ibid. num. 25. & seqq.*

Quid requiratur, ut Episcopus possit, assumendo aliquem ad suum æssivium, facere, ut in choro pro præsentem habeatur; *ibid. num. 28.*

Alia vide verb. *Beneficiatus*, verb. *Canonicus*, verb. *Distributiones*, verb. *Residentia*. Vide etiam in *Appendice Resolutionum* in tom. VIII.

Absens quoad iudicia.

Absens nemo potest judicari, nec condemnari, nisi sit contumax, & tunc potest judicari, & condemnari; Vide verb. *Absens art. 3. num. 1. & 2.*

Absente parte contumaci, etiam lite non contestata, potest causa terminari; *ibid. num. 3.*

Quando absentes criminum rei condemnari de jure civili nequiverint; quando absentes citandi edictis fuerint, & bona eorum adnotanda; quando ob contumacem absentiam bona cedant, quando non; *ibid. num. 4. & in novo additam.*

Absens quoad absolutionem a peccatis,

& Censuris.

Absens non potest confiteri per Nuncium, vel per litteras, nec per litteras absolvi; Vide verb. *Absens art. 4. num. 1. & 2.*

Valida est confessio, si per litteras pœnitens mittat peccata confessorio absenti, qui ea legat, & huic factus præsens dicat: *Accuso me de peccatis illis, quæ scripsi, & peto absolvi*; Sicuti etiam si præsens peccata scripta det confessorio legenda, & postea dicat &c. Non est tamen hoc faciendum sine rationabili causa; Imo multi volunt hoc extra casum necessitatis esse illicitum; *ibid. num. 3. & 4.*

Reprehenditur auctor a novo correctore; *ib. num. 7. Vindicatur num. 8.*

Absens etiam invitus extra confessionem Sacra-

mentalem potest absolvi a censuris, & ab irregularitate dispensari; *ibid. num. 5. & 6.*

Absolutio a quibus, & de quibus dari possit, vel non?

Episcopi non possunt absolvere a casibus, & censuris publicis reservatis Summo Pontifici, neque a casibus, & censuris occultis in bulla Cœnæ contentis, & maxime ab hæresi: possunt tamen absolvere a casibus occultis reservatis Summo Pontifici extra Bullam Cœnæ; Vide verb. *Absolutio art. 1. num. 1. ad 5.*

Impeditis personaliter adire Pontificem, vel in perpetuum, vel ad longum tempus possunt Episcopi directe absolvere pro utroque foro, etiam ab omnibus casibus publicis reservatis Papæ a jure, aut ab homine, etiam hæresis, & in Bulla Cœnæ contentis, cum ea advertentia, quæ hic datur; *ibid. num. 6. 7.*

Assignantur, qui in jure censeantur legitime impediti adire Pontificem, ac ad id dantur quatuor versiculi, qui enucleantur, *ibid. num. 8. ad 25.*

Impediti personaliter adire Pontificem; non tenentur mittere Procuratorem, vel scribere ad S. Pœnitentiarum pro obtinenda absolutione a casibus, & censuris Papæ reservatis; *ibidem num. 26.*

Si impediti adire Pontificem sint etiam impediti adire Episcopum, probabilis non possunt a casibus publicis reservatis Papæ absolvi in foro conscientie a Parocho, aut alio confessorio; sicuti etiam impediti adire Episcopum pro casibus diœcesanis sibi reservatis publicis, non possunt absolvi ab inferiori extra casum necessitatis; *ibid. num. 27. 28.*

Prælati regulares, uti generales, & Provinciales, possunt absolvere suos subditos ab omnibus casibus, a quibus possunt Episcopi absolvere suos diœcesanos; Imo possunt absolvere suos subditos etiam ab omnibus casibus in Bulla Cœnæ contentis, quinque solum exceptis, qui assignantur; Quinimo dumtaxat excepto homicidio voluntario injusto, & mutilatione commissa post ingressum in religionem, & hæresi occulta; *ibid. num. 29. ad 40. & verb. Irregularitas art. 3. a num. 17. ad 20. & verb. Regularis Prælatum num. 30.*

Confessarii regulares possunt in foro conscientie absolvere sæculares ab omnibus casibus, & censuris reservatis Papæ, exceptis contentis in Bulla Cœnæ, & casibus reservatis Episcopis in suis respective diœcesibus: Et exceptis intra Italiam, & extra Urbem aliis sex, dictis Clementinis; *ibid. num. 41. ad 47.*

In articulo, & periculo mortis quilibet simplex sacerdos non approbatus, quamvis sit excommunicatus, degradatus, irregularis, apostata &c. si non adsit alius confessorius, potest quoslibet fideles a quibusvis casibus, & censuris, etiam quomodocumque reservatis absolvere *ibid. num. 48. 49. 50. & verb. Moribundus a n. 32. ad 35.* Contraria tamen sententia solidis innititur fundamentis; *ibid. in not. noviss. ad num. 48.*

Si in periculo, & articulo mortis adsit confessorius approbatus promptus ad confessionem excipiendam, probabilis non potest simplex sacerdos absolvere; *ibid. num. 51. & 52.* & verb. *Jurisdictio num. 28.*

Quid si sacerdos nonnisi mutus adsit? Vide verb. *Absolutio art. 1. num. 53.*

Absoluti in articulo mortis, seu periculo a casibus reservatis, qui habeant annexam censuram, si conualescant, tenentur Papæ, vel Episcopo respective se præsentare mandata ipsius humiliter suscepturi, & parti læsæ, prout justitia suaserit, satisfacturi, aliter reincident in excommunicationem; secus autem, si reservati nullam habeant annexam censuram; *ibidem num. 53. ad 56.*

Absoluti in tali periculo a casibus reservatis habentibus annexam censuram, licet non indigeant nova absolutione, possunt tamen adhuc urgeri a superiore, qui potest contra eos procedere; donec etiam pro foro externo absolutionem obtineant; *ibid. num. 57.* & verb. *Excommunicatio art. 7. num. 4.*

Absolutio non potest dari extra articulum mortis a sacerdote non approbato, & non habente jurisdictionem; & nunquam a Laico; *ibid. num. 58. 59.*

Absolvendi facultas delegata non potest subdelegari; *ibid. num. 60.*

Absolutio non potest dari a simplici Sacerdote non approbato, neque pro solis peccatis mortalibus dubiis, nec pro solis venialibus; *ibid. n. 61. 62.*

Quid importent absolutiones generales, quas Prælati Regulares in fine visitationis, & in quibusdam anni solemnitatibus dare consueverunt suis subditis religiosis? & quid absolutiones in articulo mortis dari solite moribundis? ac quid absolutiones, quæ dantur a Prælati, seu Præsidibus ante electiones capitulares? Vide verb. *Regularis Prælati a num. 67. ad 73.*

Absolutio a censuris contractis ex causa violatæ immunitatis, a quibus dari possit, vel non? Vide verb. *Immunitas art. 3. a num. 142. ad 152.*

Absolutio ab Excommunicationibus a quibus dari possit, vel non? Vide verb. *Excommunicatio art. 7. per tot.*

Absolutio ab Excommunicatione canonis, a quibus dari possit, vel non? Vide verb. *Excommunicatio art. 12. per tot.*

Absolutio quibus dari possit, vel non?

Absolutio dari potest moribundo, qui petit confessorium, licet ipso adveniente jam obmutuerit, & nulla dare possit signa pœnitentiæ; & sub conditione, etiam moribundo, qui nullum pœnitentiæ signum dedit, nec dare potest, si probe, & christiane vixerit; Vide verb. *Absolutio art. 2. num. 1. ad 7.*

Confirmatur hæc auctoris sententia a novo correctore contra P. Concinam; Vide *ibid. in Nota ad num. 7.*

Absolutio dari potest ei, qui est in occasione proxima involuntaria, nec est in sua potestate eam remove; dummodo tamen vitare conetur periculum formale peccandi per actus proprios, secus autem de eo, qui est in voluntaria, nec vult eam, cum possit, deserre, licet sub prætextu &c. *ibid. num. 8. ad 13.*

Absolutio dari non potest consuetudinario, & recidivo, qui semper labitur in isdem peccatis sine ulla spæ emendationis, nec facit, quantum in se est, pro tali consuetudine peccaminosa deservenda; e contra vero, si cum aliqua emendatione, & conatu ad eandem; *ibid. num. 14. 15.*

Cum recidive peccata fiunt ex sola fragilitate intrinseca, potest poenitens toties absolvi, quoties confessorius judicat eum serio dolere, & proponere in posterum se emendare; *ibidem num. 18.*

An sint absolvendi nec ne illi consuetudinarii, seu recidivi, qui in aliqua confessione minora afferunt peccata, & in alia majora, & sic vicissim longo tempore sua peccata continuant, & quomodo cum istis procedendum; *ibid. num. 19.*

Absolutio dari non debet, sed differenda iis, qui propria culpa, & negligentia ignorant principalia mysteria fidei, & alia scitu necessaria ad salutem; *ibid. num. 20.*

Absolutio dari nequit a confessorio, suo complici in peccato carnis. Et si detur est nulla. Et confessorius audeas eum absolvere, incurrit Excommunicationem Papæ reservatam; *ibidem num. 21. 22.*

Absolutio deneganda est ignorantibus mysteria Fidei tenenda necessitate mediæ. *ibid. num. 23. 24.*

Ignorantibus autem sua culpa necessaria necessitate præcepti, differenda est absolutio. *ibid. num. 25.*

Absolvendi facultas a casibus reservatis, & censuris conceditur Cancellario militiæ S. Januarii. *ib. num. 25.*

Eadem facultas tribuitur confessorii in vim Bullæ cruciatæ militibus S. Joannis Hierosolymitani, ejusque militiæ subditis. *ibid. num. 26.*

Absolvere non potest Abbas, seu Superior regularis Monachos sibi subjectos a percussione clerici secularis. *ibid. num. 27.*

Confessorius potest absolvere, & dispensare poenitentem, quamvis ante executionem dispensationis obtente iterum copulam illicitam habuerit cum eadem sorore femine, quam ducere intendit; secus autem si post dispensationem nondum executam iterum copulam haberet, non cum eadem dicta sorore, sed cum alia persona intra secundum gradum conjuncta femine, quam ducere intendit; Vide verb. *Instructio Parochorum n. 33. 34.*

Absolutio quomodo, & sub qua forma dari possit, & debeat, vel non?

Absolutionis sacramentalis verba necessaria, & sufficientia assignantur, ac quid tutius in praxi tenendum disseritur; Vide verb. *Absolutio art. 3. n. 1. ad 4.*

Absolutio est valida, sed illicita, si detur aliis verbis, quæ tamen non mutant sensum formæ ordinariæ, nec actum judicii; & affiguntur variae similes formæ; *ibid. num. 5. 6. 7.*

An valida sit absolutio, si proferatur modo indicativo? *num. 13. & in novo additam.*

Absolutio autem data his verbis: *Ego te mundo a peccatis tuis*, vel consimiliter, a pluribus censetur insufficiens. Et peccaretur mortaliter, ut etiam extra casum necessitatis voluntarie relinquendo *Ego & in Nomine Patris &c.* at nequidem veniale est aliarum precum rationabilis omissio; *ibid. num. 8. 9.*

Assignatur digna praxis servanda in usuali administratione Sacramenti Pœnitentiæ, uti quoque in urgente gravi necessitate; *ibidem num. 10. 11.*

Absolutionis verba non præcise, & nude indicant, & declarant pœnitentem esse a Deo absolutum, sed vere, & per modum sententiæ judicialis important absolutionem pœnitentis a peccatis loco Dei a confessario velut a iudice pronuntiata; aliter invalida est; *ibid. num. 12. 13.*

Reprehenditur facilitas auctoris hac in re definiendi; *ibidem in nota sub n. 13.*

Absolutio nequit dari absenti per nuncium, nec per litteras, at ab uno potest dari pluribus simul, & absolutio esset virtualiter multiplex &c. *ib. n. 14. 15. 16.*

Similiter potest dari absolutio uni a pluribus simul, sed illicite, exceptis quibusdam casibus; *ibid. n. 17. 18. 19.*

Formula absolutionis dandæ in articulo mortis omnibus personis utriusque sexus trium Ordinum S. P. N. Francisci, & benedictionis Papalis dandæ predictis quater in anno diebus, quibus maluerint; Vide verb. *Inaugentia artic. 5. n. 65. 66.*

Formula absolutionis generalis dandæ omnibus supradictis, personalis in solemnitatibus, seu festis Domini Sabaoth, B. M. V. omniumque Sanctorum, & Apostolorum Petri, & Pauli, S. Patris Francisci, S. Clare, per totam majorem hebdomadam, & in festo s. Catharinæ Virginis & Martyris; *ibid. n. 68.*

Alia quoad absolutionem; Vide verb. *Confessarius art. 1. num. 87. & seqq.*

Absinentia.

Abstinentia a carnibus est præcepta pro omnibus diebus veneris, & sabbati, pro Quadragesima, pro quatuor anni temporibus, & variis vigiliis, Vide verb. *Abstinentia n. 1. 2. 3. 4.*

Si Vigilia incidunt in die Dominica, non fit in ipsis abstinentia, sed anticipatur in Sabbato, ut etiam anticipari debet feria 4. vigilia S. Joan. Bapt. si cadat in die Corporis Christi; e contra autem, si vigilia S. Matthiæ occurrat ultima die baccanali; *ibid. num. 7.*

Si Nativitas D. N. J. Christi accidat in die Veneris, dispensantur omnes ab abstinentia carnis, exceptis iis, qui tenentur voto, vel regulari observantia; *ibid. num. 8.*

Tempore Quadragesimæ adest præceptum abstinendi, nedum a carnibus, sed etiam ab ovis, & lactiniis; *ibid. num. 9.*

Abstinentia nimia a cibo, vel potu, vel somno impediens aliquem, ne postea suis possit fungi officiis, est mala, & peccaminosa, *ibid. n. 10.*

Abstinentia ab omni cibo, & potu ultra terminum naturalem septem, aut novem, aut ad summum

undecim dierum in iis, qui vitæ sanctimonia excellent, constituta facti veritate, censenda est supernaturalis, & miraculosa, at dari potest etiam naturaliter; *ibid. n. 11. ad 14.*

Abusus.

Abusus præsupponit usum; & abuti quid sit, ac quid abutens sibi mereatur; Vide verb. *Abusus num. 1. 2.*

Abusus est facere processionem cum Sanctissimo Sacramento de nocte feria quinta, & sexta majoris hebdomadæ; *ibid. num. 3.* & verb. *Processiones num. 63.*

Abusus est, ut Superior Monasterii, licet habeat Jurisdictionem spirituales, & temporalem, faciat ante se deferri Crucem more Archiepiscoporum; *ibid. num. 4.*

Abusus est, ut Canonici Clerici, vel Subdiaconus antiquior præferatur Canonico Presbytero moderniori; *ib. n. 5.* & verb. *Canonici art. 7. n. 23. & 31.*

Abusus antiqui qualiter eliminandi? *ibid. n. 6.* & in *Collect. Decretor. in hoc Tomo numer. 1368.* Nec non secularium, ac Claustralium abusus enumerantur; *ib. n. 7. 8. 9.*

Acceptatio quid sit, & quando valeat? Vide verb. *Solutio a n. 41. ad 45.*

Acceptio personarum.

Acceptio Personarum quid sit: Vide verb. *Acceptio personarum nu. 1. & 4.*

Qui in judiciis, concursibus &c. antepositum unum alteri, & illi confert, quod isti ex merito justitiæ debetur, committit grave peccatum acceptionis personarum; *ibid. n. 2.*

Ad peccatum acceptionis personarum, necessarium est, quod res uni potius, quam alteri debeantur qualicumque justitiæ debito; *ib. nu. 3.*

Querelæ Bracharensis Archiepiscopi coram PP. Tridentinis contra acceptiones Personarum in Beneficiis Ecclesiasticis conferendis, *ibid. n. 5.*

Peccant contra justitiam distributivam qui omisso digniore eligunt dignum per acceptionem personarum; *ibid. n. 6.*

Patroni etiam laici omissa acceptione personarum eligere tenentur digniore; *ibid. n. 7.*

In foro tamen externo ad evitandas lites præsentatio Patroni per acceptionem personarum de digno omisso digniore irritari nequit; *ibid.*

Unde desumenda sit major capacitas, & quomodo de ea inquirendum ad vitandam personarum acceptionem, ut beneficium digniori conferatur; *ibid. nu. 8.*

Quam grave delictum sit acceptio personarum in collatione Beneficiorum; *ibid. n. 9.*

Accessio.

Accessio, seu adjunctio quando dicatur pro acquirendo rerum dominio: Vide verb. *Donitium art. 3. num. 13. & seq.*

Si annulo accedat, seu jungatur gemma, si vesti intextatur purpura; gemma, & purpura spectabant ad Dominum illius, cujus erat annulus, & vestis, cum obligatione tamen reddendi alteri æstimationem rei suæ; *ibid. n. 55.*

Alia quoad Jus Accessionis, Vide *ibid. a nu. 56. ad 69.*

Accessorium.

Accessorium naturam sequi congruit principalis, ac idem utriusque iudicium; Vid. verb. *Accessorium* n. 1. & 2.

Quomodo Accessorium a principali in diversis casibus & circumstantiis distinguitur: Vide *ib.* n. 7. ad 12.

Accessorium non alterat principalem dispositionem, sed illi omnino famulatur, ac videtur concessum, cui est concessum principale; *ib.* n. 3. & 4.

Accessorium non tenet, si non tenet principale, ad quod sequitur; & corruit principali deficient; *ibid.* n. 5. & 6. Ea enim omnia, quæ accessionis locum obtinent, omnino extinguuntur, ubi principalis causa vel ab initio, vel ex post facto non subsistit; *ib.* in nov. add. n. 13. ad 15.

Quandoque tamen fallit regula isthæ; *ibid.* n. 16. ad fin.

Accusare qui possit, vel non?

Exceptis quibusdam infra assignandis, omnes accusare possunt criminaliter in causis propriis: In defendendis injuriis sibi illatis; & morte suorum propinquiorum: in crimine hæresis, sacrilegii, veneficii, seu magiæ, assassinii, & Grastationis per vias publicas, falsæ monetæ, Simonie, læsæ Majestatis, similibusque aliis criminibus atrocissimis; Vide verb. *Accusare a* n. 1. ad 9.

Non possunt tamen neque in supradictis accusare, Primo mente capti, & furiosi. 2. Excommunicati. 3. Capitales inimici. 4. Clerici, & Religiosi, præsertim si esset infligenda pœna sanguinis; *ibid.* n. 10. ad 13.

Clericis tamen, si pro arcenda sua, & suorum injuria, vel pro utilitate, & defensione suæ Ecclesiæ esset necessaria accusatio, debent expresse protestari contra pœnam sanguinis ad evadendam irregularitatem; *ibid.* n. 14.

In aliis causis, & criminibus accusare non possunt; Primo excommunicati. 2. Infantes, viles, & criminosi. 3. Pagani, Hæretici, & Judæi non possunt Christianos accusare. 4. Inimici capitales, & graves. Item cohabitantes, & frequenter versantes cum inimicis accusati. 5. Omnes illi, qui subornati alias falsum testimonium dixerunt, vel pecuniam ad accusandum, vel non accusandum acceperunt, sicuti etiam pauperes notæ bonæ famæ. 6. Jam accusati de aliquo delicto, nisi prius se innocentem probaverint. 7. Liberi accusare non possunt Parentes, nec contra. Nec Fratres, nec Sorores adinvicem, nec Liberti Patronum, ut ejus Heredem. 8. Clerici, & Religiosi, qui tamen possunt accusare suum Prelatum. 9. Furiosi, & mente capti. 10. Impubeses seu pupilli, & mulieres. 11. Milites, & Magistratus. 12. Laici non admittuntur ad accusandos Clericos, nisi tamen Laicus injuriam sibi, & suis a Clericis illatam prosequatur; *ib.* n. 15. ad 29. & n. 34. & seq.

Inter eos, qui accusare non possunt, sunt infames infamia Juris; *ib.* n. 33.

Pauperes accusare non possunt etsi bonis moribus sint præditi; *ib.* n. 34.

Filium familias accusare posse, dummodo Pa-

ter consentiat, nonnulli sentiunt; *ib.* n. 35. & seqq.

Servi de iis tantum criminibus accusare possunt, de quibus permissum est omnibus accusare; *ib.* n. 38.

Num servo permissum quoque sit accusare Dominum de suis criminibus, de quibus permissum est omnibus accusare; *ibid.* n. 39.

Num familiares & domestici, adeoque & uxor accusare possint patrem familias, & maritum; *ibid.* in nov. add. n. 43. & seqq.

Cujusnam ætatis esse debeat Accusator; *ibid.* n. 41. & seqq.

Parochiani, & Patronus Ecclesiæ de crimine civiliter agere possunt contra Rectorem Parochiæ, vel Beneficii, ut amoveatur a Beneficio; *ib.* n. 30.

Singulares qualitates requiruntur in illo, qui Episcopum accusare intendit; *ib.* in add. n. 45.

Accusari qui possint, vel non?

Accusari non possunt: Primo infantes, furiosi, & mente capti; & quid de minoribus doli capaces? Vid. verb. *Accusari* n. 1. 2.

Secundo accusari non possunt nec illi, qui ante plures annos delictum commiserunt, & illud jam præscripserunt, exceptis tamen quibusdam; *ib.* n. 3. ad 6.

Tertio semel accusati, & jam absoluti, iterum accusari non possunt de eodem crimine: adjectur tamen habenda advertentia; *ib.* n. 7. 8.

Quarto absentes non possunt accusari, & sententari: possunt tamen accusari, ut a Judice legitime citentur; *ib.* n. 9.

Quinto accusari non possunt Magistratus temporales, vel Præsides, aut Legati Provinciarum durante eorum officio, nisi delinquant circa officium, vel crimen notorium sit; *ib.* n. 10. & 14.

Sexto accusari non possunt Christiani ab Infidelibus; Hæreticis, & Judæis: nec denique accusari possunt, qui superiore se non agnoscunt: & Accusatio contra Prelatos, seu Superiores non de facili admittenda. *ib.* n. 11. 12. 13.

Si crimen pluribus Legibus vindicetur, accusatus ex una lege, accusari & reus fieri non potest ex alia ob idem crimen admissum. *ib.* n. 15.

Servi accusati de delicto non sunt immunes ab extraordinaria pœna, si crimini sit adnexa pœna, quæ solos Cives & liberos afficere potest; *ib.* n. 16.

Accusationis definitio & etymon: Vide verb. *Accusare*, n. 31.

Accusator ad quid teneatur?

Accusator tenetur se subscribere ad pœnam talionis, & tenetur probare crimen, quod objicit, ac subire pœnam talionis: Vide verb. *Accusator* n. 1. 2. 3.

Istis tamen nostris temporibus videtur hanc pœnam talionis abiisse in d. s. u. c. u. d. i. n. e. m. Si quis tamen esset convictus, quod innocentem vere, & malitiose accusasset, deberet adhuc puniri pœna talionis; Vide *ib.* n. 4.

Accusator nedum in scriptis tenetur dare accusationem, sed præter scripta debet in persona se conferre ad Judicem, nec libello jam oblato potest amplius desistere ab accusatione; bene vero ante; *ib.* n. 5. 6. 7.

Accusator tenetur ad expensas, si accusatus se purget; & ob pecuniam puniendus est exilio, vel durius, & tenetur restituere, nec unquam potest esse iudex aut testis; *ib. n. 8. 9.*

Accusans clericum, si non probat per tres, vel saltem duos testes, excommunicatur; *ib. n. 10.*

Tria, & quænam erant, quæ olim ab accusatore de jure Romanorum præstari debebant; Vide *ib. n. 11.*

Onus incumbit accusanti probandi delictum, & quomodo illud probetur; *ib. n. 12.*

Quenam poena esset ex Sen. C. Turpiliano iis, qui oblato jam libello accusationem deserebant; *ib. n. 17. & seqq.*

A sen. C. Turpiliano exceptæ feminae minores; *ib. n. 19.*

Accusatus fatigandus non est, si accusator non sit legitimus, nec potest puniri, nisi convincatur; Vide verb. *Accusatus n. 1. & 2.*

Accusatus non potest alium accusare, nisi prius se purget a crimine, & pendente accusatione non potest esse testis, nec tenetur respondere, nisi vocetur; *ib. n. 3. 4. 5.*

Accusato danda sunt omnia capitula, in quibus accusatur, nomina, & dicta testium, ut possit se defendere, excepto casu hæresis; *ib. n. 6.*

Accusatus, etiamsi sit convictus, vel accusator deficiat, adhuc tenetur se purgare canonice; & tunc, si deficiat, habetur ut reus; *ib. n. 7. 8.*

Bona fama accusati, non solum facit presumptionem innocentie, sed abstergit presumptionem contrariam; *ib. n. 9.*

Accusatus non tenetur veritatem fateri iudici; etiamsi interrogetur sub juramento, quando non servato Juris ordine hic dato interrogat; *ibid. nu. 10. 11.*

Accusatus tenetur fateri crimen iudici legitimo, & servato juris ordine interroganti, & præcipienti sub juramento de dicenda veritate, maxime in delictis non inferentibus poenam capitalem &c. *ibid. n. 12. ad 16.* Quinimodo etsi de inferentibus poenam capitalem sit causa; *ibid. num. 18. ad 24.*

Accusatus, seu reus, qui crimen semel negavit injuste, & cum juramento, an teneatur illud confiteri post latam sententiam, vel saltem ante, aut in articulo mortis; *ibid. num. 24. ad 28.* Illum teneri probabilius est; *ibid. in not. novis. ad num. 28.*

Accusatus, seu reus, qui metu vel vi tormentorum mentitus sibi falsum crimen imposuit, ob quod sit morte plectendus, tenetur se retractare, si hoc prodesse queat. secus autem si e converso, & quid ei consulendum; *ib. n. 29. 30.*

Accusatus ex presumptione falsa, a iudice interrogatus non tenetur confiteri propositionem veram, ubi ista confessio, condemnandus esset in foro externo de crimine, aut debito, ad quod revera in foro conscientie non tenetur; *ibid. n. 31. ad 43.*

Accusatus, seu reus interrogatus a Iudice, ut sub juramento dicat, quantum mercis v.g. apud se retineat, excusatur ex perjurio, etiamsi cum juramento neget partem mercis, ne solvat gabellam evidenter injustam, supposito quod in iis cir-

cumstantiis non interrogetur legitime; *ib. n. 43.*

Judex non potest ab accusatis, seu reis criminaliter inquisitis exigere juramentum, dum judicialiter uti principales examinantur; Vide verb. *Juramentum art. 1. n. 56. verb. Judex nu. 65. & verb. Reus n. 26.*

In pluribus erravit Auctor in hac materia, quæ a correctore, refellendo contraria, reprehenduntur, *ib. in Notis verb. Accusatus sub n. 55.*

Accusatus de crimine publico ex jure civili prohibetur accusare non modo accusantem, sed etiam illum filium, patrem, vel matrem; *ib. n. 44.*

Quando aliquis de uno crimine accusatus & absolutus iterum de eodem accusari valeat, nec ne, *ib. n. 44. ad 47.*

Accusatus & absolutus in ecclesiastico foro potest iterum in foro laicali accusari, quoties delictum sit mixti fori; *ib. n. 48.*

Intra quantum tempus Accusatus & absolutus ab observatione iudicii iterum accusari possit novis detectis argumentis; *ib. n. 49. & 50.*

Ab accusato facienda est super delicto transactio cum omnibus habentibus jus accusandi, ut ita vitetur periculum novæ accusationis; *ibid. nu. 51. & seqq.*

Accusatus, morte, vel alia corporali poena plecti non potest, si transactio rite sit inita inter accusatum & accusatorem lite pendente ante sententiam, vel saltem pendente appellatione; *ibid. n. 52. & seqq.*

Acedia.

Acedia ut sic tripliciter sumi potest, & assignatur, solum tertio modo sumpta est peccatum; Vide verb. *Acedia num. 1. 2.*

Acedia tertio modo capta quid sit, & quotupliciter accipiat; *ib. n. 3. ad 6.*

Acedia generaliter sumpta potest esse peccatum mortale, vel veniale, & assignatur quando unum, & quando alterum: et specialiter accepta est ex genere suo mortis, si plene voluntaria: potest tamen quandoque esse solum veniale; *ib. n. 7. ad 9.*

Acediæ filie sunt malitia, rancor, pusillanimitas, desperatio, torpor, & evagatio: ac omnium quidditas, & peccati qualitas aperitur; *ibid. n. 10. ad 16.*

Acolythatus.

Acolythatus quid sit, quæ ejus materia & forma: quando instituitur, & quæ ætas ad ipsum? Vide verb. *Ordo art. 1. a n. 37. ad 39. & art. 2. n. 39.*

Acolythus.

Acolythus idem ac Cerotharius, ejusque assignatur officium; Vide verb. *Acolythus nu. 1. 2. 3. & in novis additamentis.*

Acolythi unde dicti; *ibid. n. 9.*

Quodnam olim fuerit officium & munus

Acolythorum; *ibid. & n. 10. & n. 11.*

De antiquitate Acolythorum; *ib. n. 2. & in novis additamentis*, ubi etiam plura de eorum variis generibus, officiisque in Romana Ecclesia, Hispana, & Græca; item de ætate, quæ olim acolythi initiari poterant.

Acolythi, sive alii Clerici in Minoribus non sunt assumendi ad cantandam Epistolam, vel Evan-

golum, etiam si sit penuria Diaconorum, & Subdiaconorum, & contra facientes debent puniri; *ibid.* n. 4. ad 6.

Acolythus, seu alius clericus, qui solemniter cantat Epistolam cum tunicella, & reliquis sacris vestibus, sed absque manipulo debet petere dispensationem irregularitatis ad cautelam, & idem est de non Diacono, qui cantat Evangelium sine stola; *ibid.* n. 7.

Actio.

Actio commodati, *est* actio contraria commodati quid sint, & quibus competant: Vide verb. *Commodatum* a n. 29. ad 35.

Actio empti & venditi quid sit, & quibus competat? Vide verb. *Emptio* art. 1. a n. 1. ad 6.

Actio redhibitoria, & actio aestimatoria quid sint, ad quæ dentur, & quibus competant; Vide *ib.* a n. 16. ad 22.

Actio locati, & conducti quid sit, ad quæ detur, & quibus competat? Vide verb. *Locatio* a num. 82. ad 84.

Actor.

Actor dicitur is, qui petit, & ad iudicium provocat, eique incumbit onus probandi, & eo non probante, reus absolvitur? Vide verb. *Actor*. n. 1. 2. 3.

Actor petens rem ex certa causa, si causam non probet, succumbit, non tenetur tamen jurare, si plene probet: *ibid.* n. 4. 5.

Actor tenetur sequi forum rei, & non potest mitti in possessionem, absente rei, nisi causa custodiæ, si lite non contestata, reus est contumax; *ib.* n. 6. ad 8.

Actor obtinens possessionem coram iudice non tenetur coram eo respondere de proprietate, si sit alterius fori: *ib.* n. 9.

Actore, & reo ejusdem civitatis existentibus, neuter conveniatur extra eam; *ib.* n. 20.

Actor non admittitur ad litigandum, nisi det libellum in scriptis, & citatus non comparens in termino, tenetur ad expensas consue factas a reo, *ib.* n. 11. 12.

Actor non potest exigere a reo scripturas contra reum, & ei non licet, quod nec reo licet; *ib.* n. 14. *et* n. 17.

Actor excommunicatus non potest agere; Immo a iudice est repellendus ex officio, etiamsi reus non opponat, potest tamen in iudicio conveniri, & debet per alium in iudicio respondere, *ib.* n. 25. 16.

Favorabiliores in iure sunt rei, quam actores, & in quibus præsertim rebus? Vide *ib.* n. 17. 18.

Actoris conditio in causa melior fieri potest post litis contestationem, nequaquam deterior, *ibid.* num. 19.

Actor nequit a iudicio incepto pro libitu desistere, *ibid.* num. 20.

In iudicio in vim *Legis Diffamari*, is, qui primo provocat, est reus, *ib.* n. 21.

Actor in libello debet obligationis causam deducere, & illum iudici offerre, & reo, sive parti intimare, *ibid.* n. 22.

Si actor instantiam deserat, non est audiendus nisi reo expensas obtulerit, *ib.* n. 23.

Quando, & quomodo, si novum iudicium institui velit actor, teneatur expensas reo reficere, *ibid.*

Adam.

Adam si hodie viveret, non posset cum aliqua matrimonio contrahere; Vide verb. *Matrimon.* quoad *Impedimenta* art. 5. num. 43.

Adam, & Eva quando, quomodo, & ubi formati, & varia alia de ipsis; Vide verb. *Mundus* a num. 24. ad 41.

Adam, & Eva qua die, & hora comederint de fructu vetito, qua item expulsi sint de Paradiso; *ibid.* num. 42. ad 45.

Adam, & Eva a Paradiso ejecti, quam regionem incoluerint, & ubi tumulati fuerint, *ibidem* a num. 52. ad 55.

Adam, & Eva quot filios genuerint; *ibidem* n. 49.

Adjuncti.

Pro adjunctis debent initio cujuslibet anni eligi a capitulo duo de gremio capituli, ad quid? Vide verb. *Adjuncti* num. 1.

Electi adjunctorum tamquam conjudicum utrum assistat, an resistat jus commune; *ibid.* n. 40.

Unum tantum debet esse utriusque votum, & alter potest Episcopo accedere, & quid si ambo ab Episcopo discordent; *ibid.* num. 2. ad 4.

Capitulum Ecclesiæ in cathedrali erectæ post Tridentinum, quæ prius non erat exempta, sed in omnibus Episcopo subjecta, nequit habere adjunctos, seu conjudices; *ibid.* num. 5.

De mandato Concilii Tridentini tenetur capitulum initio cujuslibet anni duos sui ipsius eligere, qui cum Episcopo contra capitulares procedere debeant, & electi juramentum præstare tenentur; *ibid.* n. 6. 7. 8.

Si capitulum uti supra non elegerit, potest Episcopus procedere per se solum; dummodo prius illud moneat; *ibid.* num. 9.

Episcopo nolente, vel non valente contra capitulares delinquentes procedere, non devolvitur jurisdictio ad adjunctos, nec contra istis nolentibus &c. devolvitur ad Episcopum, sed ad Superiorem; *ibid.* 10. 11.

Ut valeant sententiæ, & decreta in casibus hujusmodi, sunt exprimenda, & pronuncianda sub nomine simultaneo Episcopi, & adjunctorum; *ibid.* num. 12.

Solus autem Episcopus sine adjunctis poterit in principio ad informationem summariam, & necessariam detentionem rei procedere in criminalibus ex incontinentia provenientibus &c. quando de fuga timetur, ac etiam solus potest, si totum capitulum deliquerit; *ibidem* n. 13. 14.

Si reperiatur unus in capitulo, qui non deliquerit, iste procedet simul cum Episcopo, cum restrictione tamen, quæ assignatur; *ibid.* num. 15. 16.

Potest etiam sine adjunctis visitare corpus Ecclesiæ cathedralis, & sacramentum, reliquias, cæteraque ad cultum divinum destinata; *ibidem* n. 17.

Potest etiam visitando sine adjunctis peccata, *et* ex-

& excessus capitularium corrigere, punire, & emendare; *ibid. n. 18.*

Potest etiam sine adjunctis procedere in personas capitulares delinquentes in exercitio curæ animarum, quam obtinent extra Ecclesiam capitularem; *ibid. num. 19.*

Potest etiam sine adjunctis procedere ad privationem canonicorum ex causa, quod Ordines suis præbendis annexos non susceperint. Vide *ibid. num. 20.*

Potest sine adjunctis exigere rationem administrationis operum piorum ad curam capituli spectantium, dummodo non procedat ad privationem, vel alias criminaliter in forma iudicii. *ibid. num. 21.*

Episcopus potest sine adjunctis procedere contra capitulares ob non residentiam, dummodo non procedat ad privationem, nec non alia sine illis potest, quæ referuntur; *ibidem numer. 21. ad 26.*

Nequit Episcopus sine adjunctis procedere contra coadjutores canonicorum cathedralis, si ex forma coadjutorie colligatur ipsi coadjutori concessa fuisse omnia privilegia, quæ habent canonici, & alia, quæ apponuntur; *ibid. num. 27. ad 30.*

Episcopus duarum cathedralium conjunctarum potest in qualibet ipsarum maluerit tribunal erigere, ibique procedere in causis capitularium cum suis respective adjunctis, non obstante consuetudine immemorabili in contrarium; *ibid. n. 31.*

Episcopus in visitatione, & causis capitularium potest uti suo proprio notario; dummodo non sit suspectus capitulo, & assumere suum proprium fiscalem, vel alium, si hic habeatur suspectus; *ibid. num. 31. 32. 33.*

Adjuncti possunt esse omnes, qui sunt de capitulo etiam dignitates obtinentes in eadem Ecclesia, licet capitulares non sint; *ibid. num. 35. 36.*

Adverte, quod in adjunctos eligi non possunt, nisi ii, qui vere sunt de capitulo, unde beneficiarii, qui assisi dicuntur, eligi in adjunctos non possunt; *ibid. in nov. add. num. 2. 3.*

Adjuncti, si ea de causa sine fraude tempore divini officiorum absint, privandi non sunt quotidianis distributionibus; *ibid. num. 37.* Cum istis duobus adjunctis a Concilio præscriptis nedum Episcopus, sed etiam ejus Vicarius procedere potest contra capitulares, sede vacante; *ib. num. 38. 39.*

Recusato Vicario capitulari, non sunt ei dandi adjuncti, sed recurrendum est ad capitulum, ut eligat arbitros pro cognoscendis causis suspensionum, & alteri non suspecto causam deleget; *ibid. num. 43.*

Alia vide tom. 8. in *Appendic. Resolut.* in Gnesnen. Gerunden. *Exemptionis.*

Administratio, Administrator.

Ordinarii locorum possunt exigere juramentum de fidelitate administrandi ab administratoribus locorum, & legatorum piorum, ac rationes, & computa administrationis, etsi testator

id inhibuerit. Vide verb. *Administratio*, *Administrator num. 1. ad 5.*

Ab Ordinariis potest ordinari, quod Administratores locorum piorum singulis annis rationem reddere teneantur, etiamsi de iis locis sint, qui de juris communis dispositione visitari non possunt; *ibid. num. 6. 7.*

Administratores piorum locorum etiam exemptorum nullam rationem reddentes Episcopo posthac eam reddere tenentur; & quid si eam alius reddere consueverunt; *ibid. n. 8. 9.*

Ordinarii possunt compellere syndicos, & ministros monasterii monialium regularibus subjecti ad exhibendos libros receptorum, & expensarum dicti monasterii pro redditione rationis administrationis bonorum illius, etiam sine præsentia ministri provincialis, cui subest dictum monasterium, quatenus interpellatus recuset interesse; *ibid. a num. 10. ad num. 11.*

Redditio rationis administrationis danda est Ordinariis etiam a locis, quæ sunt sub immediata Regum protectione, & ad hoc ut sint immunia a visitatione Ordinariorum, debent esse talia a primæva sua fundatione; *ibid. a num. 12. ad 18. & verb. Confraternitates art. 3. num. 6. ad 8. 11. ad 13.*

Ordinarii possunt cogere quoscunque administratores piorum locorum, & Ecclesiarum; imo etiam canonicos cathedralis ad exhibendos libros, & qualiter; *ibid. num. 19. 20. verb. Confrat. art. 3. num. 9.*

Et ad finem reddendi fideliter quotannis suos computos, & rationes tenentur omnes administratores conficere librum rationum, qui continent data, & accepta &c. *ibid. n. 21. 22. 23.*

Nec possunt ipsi administratores exhibitionem librorum, & redditionem rationum faciendam Episcopo effugere, prætextu quod soliti fuerint ipsos computos, & rationes reddere aliis, & qualiter procedi possit, si male se gesserint; *ibid. num. 24. 25.*

Pro labore autem revisionis &c. nequeunt Episcopi aliquam mercedem, seu propinam exigere, non obstante quacumque contraria consuetudine; *ibid. num. 26.*

Regulares non debent, nec possunt esse administratores bonorum temporalium monasteriorum monialium etiam sibi subjectarum; *ibid. a n. 27. ad n. 30.*

Episcopus per se exigere potest, immo debet rationem administrationis a Vicario capitulari, & ab omnibus officialibus, seu administratoribus, sede vacante a capitulo deputatis, ac illos in aliquo delicto repertos punire, & juxta multos scienter, & negligenter omittens, non est immunis a gravi culpa; *ibid. n. 31. 32. 33.*

Designato a S. Sede minore XXV. annis in futurum Ecclesiæ præsulem, eidem administrator tam in spiritualibus, quam in temporalibus deputatur; *ibid. n. 34.*

Quantum sint facultates hujus administratoris; *ibid. n. 35. 36. seqq.*

Administratio, seu commixtio pro acquirendo rerum
b 2 do-

dominio, quid sit, & qualiter differat a confusione? Vide verb. *Dominium art. 3. m. 72. 73.*

Assignatur prima regula ad dignoscendum, ad quem spectet rerum dominium in admixtione; *ibid. num. 76. & alia ad rem, ibid. num. 77. ad 84.*

Adoptio quid, & quotuplex sit? Vide verb. *Maritimum quoad impedimenta art. 5. a num. 74 & verb. Patria potestas a num. 19. ad 33. ubi multa ad rem.*

Adoratio.

Adoratio, seu cultus quid sit? Vide verb. *Cultus Sanctorum num. 34.*

Adoratio, seu cultus, alia est mere civilis, seu politica, & alia sacra, seu religiosa, & quæ utraque sit; *ibid. num. 35.*

Adorationis sacræ, seu religiosæ tres sunt species, nempe latriæ, hyperdulæ, & duliæ, & quæ singule sint: Item alia absoluta, & alia respectiva, *ibid. num. 36. ad 40.*

Advena, quibus legibus obligentur? Vide verb. *Lex art. 4. a num. 28. ad 48.*

Adulterium quoad ejus esse, & divisionem.

Adulterium quid sit, & quotuplex? Vide verb. *Adulterium art. 1. num. 1. & 2.*

Item quid, & unde dictum *Adulterium*; *ibid. num. 8.*

Quisnam *Adulter* & stuprator Jure Romano; *ibid. num. 9.*

Ecclesiæ Patres a marito quoque *Adulterium* in inuptam committi constituerunt; *ibid. n. 10.*

Distinctio adulterii duplex & simplex in foro fori nullam vim habet; *ibid. num. 11. 12.*

Adulterium dividitur etiam in verum, & præsumptum; *ibid. num. 13.*

Adulterium si sit duplex, est necessario in confessione aperiendum, & qui concumbit cum conjugata, etiam consentiente marito, committit adulterium; ut etiam qui accedit ad suam uxorem putans se accedere ad alienam. *ibidem n. 3. 4. 5.*

Conjux in actu conjugali cum sua se morose delectans in alia velut præsentem, addit speciem adulterii in confessione explicandam; & adulterium etiam concupiscentia committitur, *ibidem num. 6. 7.*

Quomodo a lege Julia de Adulteriis puniebatur ille, qui sive suæ, sive alienæ ancillæ jungebatur, *ibid. num. 14.*

Cum libertinis Jure Roman. adulterium committitur, *ibid. num. 16.*

De adulterio cum vili femina, *ibid. num. 17.*

Cum uxore injusta an adulterium committatur; & quenam sit apud Romanos injusta uxor, *ibid. num. 18. & seq.*

Cum aliena concubina adulterium non est; *ibid. num. 21.*

An cum sponsa adulterium committatur; *ibid. num. 22.*

Siquis se junxerit cum ea, quam bona fide putabat solutam esse, quam vere nupta esset, stupri non adulterii reus est, & contra; *ibid. num. 23. & 24.*

Si quis duas simul uxores duxerit, num stu-

pri, vel adulterii species dicatur; *ibid. num. 25.*

Multi licet adulterii non sint, puniuntur tamen adulterii poena; *ibid. num. 27.*

Adulterium quoad ejus penas.

Adulterium semper fuit puniuntur gravissimis poenis, quæ assignantur. Vide verb. *Adulterium art. 2. a num. 1. ad num. 6.*

De variis apud varias gentes *Adulterii* poenis; & præsertim apud Romanos. *ibidem num. 15. & seqq.*

Quibus poenis afficerentur adulteri medio ævo; *ibid. num. 24.*

Hodie pro adulterio poenæ plerumque leviores; *ibid. num. 25.*

Clericus adulter non modo deponitur, sed etiam in monasterium detraditur; *ibid. num. 22.*

Jure canonico afortur adultero jus exigendi debitum conjugale, & conceditur, quod innocens possit facere divortium quo ad thorum, & habitationem; dummodo fiat auctoritate Judicis Ecclesiastici; *ibid. num. 7. 8.*

Propter adulterium adhuc uxor privatur dote, & maritus adulter donatione propter nuptias, sive dotalitio; *ibid. n. 9.*

Per Jus canonicum correctum est Jus civile: Hinc non licet patri, aut marito occidere adulterum deprehensum in fragranti cum filia, aut uxore adultera; *ibid. num. 10. ad 13.*

Maritus occidens propria auctoritate uxorem adulteram, neque excusatur totaliter a delicto etiam a Jure civili, sed poena adhuc afficitur aliqua; *ibid. num. 14.*

De jactura rei familiaris uxoris, vel mariti in adulterio deprehensi; *ibid. num. 26. & seq.*

Recensentur causæ, propter quas mulier adultera non amittit dotem; *ibid. num. 32. ad 39.*

Adulterii accusatio quando perimatur; *ibid. n. 40.*

Si mulier commisso adulterio defuncta sit, & heredes ejus dotem repetant, maritus contradictionis modo objicere adulterium potest, atque ita dotis lucrum sibi tueri; *ibid. num. 42.*

An marito mulieris in adulterio deprehense prædefuncto ante institutam actionem, illius heredes repellere possint adulteram dotem repetentem; *ibid. num. 43.*

An exponenti querelam criminalem adulterii a principio, competat civilis actio pro lucro dotis; *ibid. num. 45.*

De potestate patris vel mariti occidendi in adulterio deprehensum, vel deprehensam; *ibid. num. 46.*

De accusatione adulterii, & effectu sententiæ; *ibid. & in verb. Divortium.*

Adulterium quoad casus, in quibus propter ipsum nequit fieri divortium.

Primo nequit fieri divortium propter commissum adulterium, si uterque conjugum illud commiserit. 2. Si ipse maritus prostituit uxorem, vel uxor cum consensu mariti adulterium committat. 3. Si mulier nupsit alteri, ex quo vere credidit maritum suum fuisse mortuum. 4. Si uxor ex errore concubuit cum altero viro latente in ejus lectum ingresso putans esse suum verum maritum, & contra. 5. Nequit fieri divortium pro-

propter adulterium commissum a muliere vi oppressa, & omnia involuntaria, & si post adulterium vir sibi reconciliavit uxorem, vel uxor virum petendo, & reddendo debitum; Vide verb. *Adulterium art. 3. a num. 1. ad 8.*

An in casu, quo maritus male, & injuste tractet uxorem, negando ei alimenta, & debitum conjugale, eamque de domo expellendo, & tunc ipsa adulterium committat, possit ipse maritus divortium facere; *ibid. num. 9. 10. & in verb. Divortium.*

Adulterium quoad varia respectu Adulteri, & Adultera.

Adulter accusatus de adulterio, lite pendente, non est privandus possessione, si tamen lite non contestata est contumax, potest excommunicari. Vide verb. *Adulter art. 4. num. 1. & 2.*

Adulter tenens concubinam pulsa uxore, vel ea contenta, si maritus eam non pellat, sed adhuc cum ea adulterare vivat, debet excommunicari; *ibid. num. 3.*

Adulter, qui ut suam libidinem libere, & sine obice expleat, procurat carcerari maritum alicujus, vel consanguineos mulieris, est ultimo supplicio puniendus, & adulterans cum Judea, vel Gentili excommunicatur; *ibid. num. 4. 5.*

Adulter emendatus potest negare debitum, & dimittere uxorem, quæ perseverat in adulterio, & non vult se emendare; immo tunc tenetur eam dimittere; *ibid. num. 6. 7.*

Adultera nec etiam mortuo marito potest matrimonium contrahere cum suo adultero, potest tamen post penitentiam, dummodo non fuerit causa mortis sui viri; *ibid. num. 8. 9.*

Olim de civili & canonico jure absolute prohibita nuptiæ inter adulterum & adulteram; *ibid. num. 16. 17. 18.*

Postea restringi cæpit prohibitio ad quosdam casus, & quinam sint; *ibid. & seqq.*

Adultera post penitentiam a viro recipienda est, & separata a viro propter adulterium perdit dotem, & dotalitium, & si impudice vivit, est punienda poena mortis; *ibid. num. 10. 11. 12.*

Explicatur auctor; *ibid. num. 32. & 33.*
Adultera occidens foetum animatum, seu natum infantem, excommunicatur, & punitur, ut homicida: & quid, si conjuges sint ambo adulteri, sed unus publice, & alter occulte; *ibidem num. 12. 14.*

Adulterium quoad obligationem generum ratione prolis adulterinae.

Genitores adulteri tenentur præstare alimenta proli adulterinae, si ipsa non habeat unde alenda sustentetur, quamvis per Jus civile fuit id vetitum; Vide verb. *Adulter. art. 5. num. 1. ad 4.*

Mater tenetur alere prolem primo triennio, & post hoc triennium tenetur eam alere pater, donec proles sua industria se possit juvare; *ibid. num. 5.*

Adulter sciens prolem esse suam, si adultera sit impotens ad restitutionem, tenetur ipse restituere impensa in alenda prole adulterina, & filia danda, & compensanda damna, quæ filii legiti-

mi in divisione hæreditatis patiuntur, & quid in dubio; *ibid. num. 6. 7. 8.*

Adultera non tenetur cum periculo vitæ, & magnæ infamiae manifestare prolem spuriam ad reparanda damna legitimorum, nec proles spuria tenetur credere matri asserenti non esse legitimam; *ibid. num. 10. 11.*

Adultera quando tenetur manifestare prolem spuriam ad reparanda damna legitimorum filiorum; *ibid. num. 20.*

Lepida cautela a matre adultera adhibita, ne individuam prolem ex adultero habitam indignitate compelleretur; *ibid. num. 21.*

Adultera tamen tenetur quantum in se est, procurare omni meliori modo, ut illatum damnum legitimis compensetur; & si nullo alio modo tale damnum compensari possit, tenetur proli spurie persuadere, ut statum Ecclesiasticum, vel religiosum amplectatur; vel vitam coelibem ducat; *ibid. num. 12. 13.*

Parentes, qui sine debitis modis, & cautionibus liberos suos exponunt clam ad hospitalia &c. graviter peccant, si possint aliter eis providere; Excusantur tamen a culpa, qui cum debitis cautionibus clam noctu exponunt ad hospitalia ad vitandam infamiam, seu quia nequeunt eos alere aliter; *ibid. num. 14. & 15.*

Sed si divites sint, tenentur restituere hospitali, seu loco pio, vel cuicumque alteri expensas in prolem suam factas; *ibid. num. 16. 17.*

An facta thori separatione propter uxoris adulterium tenetur maritus uxori inopi alimenta præstare; *ibid. n. 18. & 19.*

Adulti quas dispositiones habere debeant ad recipiendum Baptismum valide, & fructuose; Vide verb. *Baptismus art. 5. a n. 22. ad 34.*

Advocati officium quibus sit a lege prohibitum?

Advocati officium exercere prohibentur pagani, hæretici, & excommunicati, minores 17. annis &c. Vide verb. *Advocatus art. 1. num. 1. & 2.*

Item judices, vel assessores non possunt in eadem causa esse Advocati, nec non clerici in sacris constituti, aut beneficium ecclesiasticum habentes, nequeunt in foro sæculari Advocatum agere, nisi in causis, quæ assignantur; *ibidem num. 3. 4.*

Item monachi, & religiosi omnes, etiam canonici regulares, nisi pro utilitate ob monasterii, & accedente simul mandato proprii Prælati Regularis; *ibid. num. 5.*

Alii præterea sunt, qui Advocati munus exercere nequeunt, quos vide; *ibid. num. 8. & seqq.*
Advocati, qui postulare prohibentur ob bonum publicum, ne litigatorum quidem consensu postulare possunt; *ibid. num. 9.*

Is, cui uno in loco iudicis decreto Advocatum esse interdictum sit, alio in loco, & coram alio iudice non prohibetur postulare, nisi concurrat infamia nota; *ibid. n. 10.*

In foro autem Ecclesiastico possunt Advocatum agere clerici in sacris, & beneficiati etiam pro laicis, numquam tamen pro extraneis contra

tra Ecclesiam, a qua est beneficium; *ibidem* num. 6. 7.

De clerico, qui Advocati munus contra Ecclesiam exercet; *ibid.* num. 12. & seqq.

De Advocatis Ecclesiarum; *ibid.* num. 16.

Advocatus quid in exercitio sui officii licite possit, vel non?

Quid licitum vetitumque sit Advocatis; Vide verb. *Advocatus* art. 2. num. 31.

Advocatus non potest suscipere patrocinium causæ, quam cognoscit esse injustam, alias graviter peccat, & tenetur ad restitutionem &c. *ibidem* art. 2. num. 1. & 2.

Et si causa clientis a principio videbatur Advocato justa, vel saltem probabilis, aut dubia, & in progressu cognoscatur esse injustam, tenetur statim eam deserere, & clientem suum inducere, ut a lite desistat, aut cum parte adversæ componat, absque tamen ejus damno; *ibid.* num. 3. & 4.

Advocatus, qui propter negligentiam suam, ignorantiam, vel imprudentiam, causam a se susceptam male defendit, tenetur etiam ad restitutionem, & mortaliter peccat, si cum non sit idoneus, officium Advocati exerceat; *ibid.* num. 5. & 6.

Sicuti etiam mortaliter peccat, & ad restitutionem tenetur, si causam sui clientis pro viribus non defendat, & omittat negligenter, aut malitiose adducere jura, & fundamenta ad causam scientiam, & necessaria; *ibid.* num. 7.

Advocatus, qui contra debitam fidelitatem detegit adversario secreta, & fundamenta causæ sui clientis; peccat mortaliter, & tenetur ad restitutionem, si propter hoc cliens perdidit causam, quam fuisset victurus; *ibid.* num. 8.

Immo Advocatus aperiens adversario secretas scripturas, & alia secreta sui clientis dicitur falsarius; & graviter peccat utrique parti simul, & semel inserviens, aut si in eadem causa velit esse Advocatus, & iudex; *ibid.* num. 9. ad 12.

Item peccat graviter Advocatus adducens scienter falsas leges, vel abrogatas, vel bonas malitiose in falsos sensus detorquens, falsas scripturas, aut falsos testes producentes, immo scienter utens falsis pro veris, falsi crimen incurrit; *ibid.* num. 13.

Item peccat advocatus plures causas accipiens, quam juxta vires expedire possit, nisi clientes de hoc moniti, attenta eximia advocati peritia, sint contenti; *ibid.* num. 14.

Advocatus graviter peccat, & ad restitutionem tenetur, si cum præjudicio clientum causarum expeditiones notabiliter ipsis iavitis differat, vel falsis cavillationibus innixis quærat superfluas, & non necessarias dilaciones in gravamen partis; *ibid.* num. 15.

Immo in causa matrimoniali advocatus procurans, ut causa malitiose differatur, vel ut matrimonium non sortiatur effectum, excommunicatur; *ibid.* num. 16.

Advocato non licet pacisci cum suo cliente de quota litis, idest de dimidia, tertia, vel quarta

parte ejus sibi attribuenda, si causam reportaverit; *ibid.* num. 17.

Nec ipsi licet pacisci cum cliente de pretio post inchoatam litem, sed vel ante coemptam, vel post finitam, nec potest cum cliente aliquem contractum inire, alienas lites redimere, & causas litigiosas emere, aut convitiis, & probis Advocatum partis adversæ onerare; *ibid.* num. 18. ad 22.

Item ei non licet pro arbitrio pretium exorbitans a cliente exigere, sed solum moderatum prout a lege est taxatum, vel si non est taxatum a lege, juxta praxim fori, & regionis, attentam magnitudine, vel parvitate causæ, & laboris; *ibid.* num. 23.

Advocatus tenetur egenis in extrema, vel gravi necessitate gratis patrocinari, immo ad hoc potest a Iudice compelli sub poena pecuniaria, & etiam privationis officii, ubi ad id reperitur deputatus, & stipendiatus; *ibid.* num. 24. ad 26.

Non tenetur tamen Advocatus pauperum patrocinium præstare gratis viduis, & pupillis, si sint divites, nec ipse, sicut nec alii, tenetur esse laureatus; *ibid.* n. 27. ad 28.

Advocatus antequam causam patrocinandam suscipiat, ad quid tenetur; Vide *ib.* n. 29.

Advocatus in causis probabilibus, & dubiis quoad utramque partem potest suscipere patrocinandam quam maluerit, etiam minus probabilem; dammodo moneat Clientem de minori probabilitate; *ibid.* n. 30.

Multa comoda & privilegia sunt Advocatis concessa, quæ recensentur; *ibid.* num. 32. & seqq.

Multa item prærogativa Advocatis competunt circa salarium, quæ recensentur; *ib.* num. 49. & seqq.

De delictis, quibus Advocati se reddunt privilegiis indignos; *ibid.* n. 49.

Advocati Consistoriales.

Eorum privilegia, jura, & pleraque alia ad rem a Benedicto XIV. novissime delata, & statuta; Vide verb. *Advocati Consistoriales* per tot.

Advocati Ecclesiarum.

Quid advocatia Ecclesiarum n. 1.

Quotuplex fuerit, & a quibus gæta. *ibid.* n. 2. seqq.

Qua ratione ac titulo hujusmodi advocati constituerentur *ibid.* n. 20. seqq.

Eorum officia *ibid.* 29. 30. 31.

Commoda quæ ab Ecclesiis advocati percipiunt. *ibid.* 32. 33.

Damna Ecclesiis ab eis illata *ibid.* 34.

Eorum numerus *ibid.* 35. seqq.

Edificans.

Edificans in solo alieno an, & quando acquirat edificiis dominium, vel possit repetere sumptus, aut non; Vide verb. *Dominium* art. 3. a nu. 56. ad 59.

Egyptii.

Egyptios seu Zingaros consulentes quiditer, & quando peccent; Vide verb. *Zingari* n. 3.

Equator quid sit; Vid. verb. *Mundus* n. 143.

Equitas

Æquitas quid sit; Vide verb. *Lex. art. 5. n. 34.*

Æquivocatio.

Æquivocatione, seu restrictione mentali, aut amphibologia uti quando, & quomodo liceat, vel non; Vide verb. *Accusatus a num. 31. ad 43. & verb. Juramentum art. 1. a n. 13. ad 26. ac verb. Restrictio mentalis per tot.*

Æromantia quid sit; Vide verb. *Superstitio numer. 13.*

Ætas.

Ætas incipit a die nativitatis, non autem a die Baptismi; Vide verb. *Ætas n. 1.*

Quomodo probetur dies natalis alicujus; *ibid. n. 46. 47.*

Ætas hominis septuplex distinguitur a Juristis, & assignatur; *ibid. n. 2.*

Ætas pro prima Tonsura, & Ordinibus Minoribus, ac Majoribus requisita proponitur; *ibid. n. 3. 4. & 5.*

Ætas pro Episcopatu, & Cardinalatu habenda; *ibid. n. 6. & 7.*

Ætas pro Papatu quænam requiratur; *ibid. num. 8. & 9.*

Ætas requisita ad Beneficium simplex obtinendum est ætas 14. annorum, & ex mente fundatoris potest sufficere etiam septem annorum; *ibid. n. 10. & 11.*

Quenam ætas requiritur in Clero ad assecutionem simplicis Beneficii fundati ante Concilium Tridentinum; *ibid. n. 3.*

Ætas septem annorum sufficit ad pensionem obtinendam, nec ad eam exigitur ætas 14. *ibid. n. 12.*

Ætas sufficiens ad obtinendum Canonicatum in Ecclesia Collegiata est 14. annorum, si in fundatione, vel statu, aut consuetudine nullus requiratur Ordo Sacer; *ibid. n. 13. & 14.*

Ætas 14. annorum sufficit etiam in Collegiata, in qua spectet Cura animarum Canonicis non uti singulis, sed uti unitis; & etiam ad obtinendam dimidiam pensionem in Ecclesia Cathedrali; *ibid. n. 15. & 16.*

Ætas requisita ad Dignitates quascunque, quibus subest cura animarum, seu ad Beneficia Curata, est ætas 25. annorum saltem inceptorum, ut quoque ad Dignitatem Ecclesiæ Cathedralis, cui fit distributio Missæ cantatæ per turnum infra hebdomadam; *ibid. n. 17. & 18.*

Hæc autem ætas 25. annorum inceptorum non exigitur, nec est necessaria, quando Dignitati, vel canonicatui cura animarum non subest principaliter, sed solum accessorie est ipsi unita; *ibid. n. 19.*

Ætas requisita ad dignitates, vel personatus, quibus nulla subest cura animarum, in Cathedralibus est ætas 22. annorum completa; *ibid. n. 20. & 21.*

Ad Canonicatus Cathedralis, ubi est facta distributio Sacrorum Ordinum, requiritur illa ætas, quam exigit Ordo Canonicatus, & ubi non est facta talis distributio, requiritur ætas ann. 22. inceptorum; *ibid. n. 22. & 23.*

Ætas requisita ad dignitates, & personatus in Ecclesiis Collegiatis est etiam 22. annorum, & si-

cuti in Cathedralibus: at secundum multos alios sufficit ætas 14. annorum; *ibid. n. 24. & 25.*

Ætas requisita ad Generalatum, Provincialatum, Abbatium, cæterasque similes dignitates jurisdictione quasi Episcopali gaudentes, de jure communi est ætas 30. annorum completorum, de jure autem municipalis, & particulari attendendæ sunt Constitutiones cujusque Religionis; *ibid. n. 26. & 27.*

Ætas requisita pro electione in Abbatissam, seu Priorissam. Vide *ibid. n. 28. & 29.* & verbo *Abbatissam n. 1. & 5.*

Ætas requisita, & sufficiens ad sponsalia est septennium completum, tam in masculis, quam in feminis: ad Matrimonium est ætas pubertatis, scilicet 12. annorum in feminis, & 14. in masculis, nisi malitia suppleat in utrisque; *ibid. n. 30. & 32.*

Ætas requisita ad professionem Regularem est ætas 16. annorum completorum tam virorum, quam mulierum in quacunque Religione; *ibid. num. 33.*

Ætas quæ requiratur ad receptionem novitiorum, & novitiarum; Vide *ibid. num. 35. verb. Moniales art. 1. n. 72.*

Ætas sufficiens ad peccatum mortale regulariter est septennium, a quo incipit obligatio Confessionis Sacramentalis, & quænam ætas ad Communionem requiratur; *ibid. n. 36. & 37.*

Ætas, qua pueri, & puellæ obligantur ad audiendam Missam, & ad abstinendum a carnibus regulariter etiam est septennium, ad legem vero jejunii est ætas 21. annorum completorum; *ibid. n. 38. & 39.*

Regulares autem licet nondum annum 21. expleverint, tenentur a die emissæ Professionis ad omnia jejunia præcepta in sua Religione, licet ad jejunia mere Ecclesiastica non obligentur ante 21. sicut alii fideles; *ib. n. 40. & 41.*

Ætas requisita, & sufficiens pro patris Baptismi, & Confirmationis est ætas usus rationis, seu septennii. Nec refert, an patris sit minoris ætatis, quam baptizatus, & confirmatus; *ibid. num. 42.*

Ætas requisita, & sufficiens ad votum, seu ad votandum, est ætas usus rationis, seu septennii, quæ sufficit ad peccatum mortale perfecto actu humano, & directe in se volitum; *ibid. num. 43.*

Ætas requisita, & sufficiens ad incurrendam censuram, licet aliqui credant, quod sit ætas 12. saltem annorum, tamen tenendum est de rigore juris sufficere illam ætatem, in qua pueri sunt doli capaces, etiam ante annos pubertatis; *ibid. num. 44.*

Affectio Beneficii quid sit, & in quibus differat a reservatione, & quid operetur. Vide verb. *Beneficia art. 3. per tot.*

Affiliatio Religiosorum.

Affiliatio Religiosorum quando dicatur fieri, & quæ requirantur, ut sit valida, necnon in quibus quandoque dispensetur. Vide verb. *Affiliatio n. 1. ad 8.*

Affiliationes num fieri debeant votantibus etiam illis

Reli-

Religiosis veris quidem filiis illius Conventus, in quo fiunt, sed in aliis Conventibus Religiosis commorantibus, an a solis Religiosis commorantibus de Familia in conventu, in quo fiunt, sive sint illius filii, sive non; *ibid.* a. n. 9. ad 12.

Sacra Congreg. Episcop. & Regul. in causis affiliationum solet præ oculis habere bonas qualitates Religiosi affiliati, quo casu solet sanare aliquas nullitates, & supplere aliquos solemnitate defectus, nec solet attendere ad prætensas, & objectas violentias, & metum, quibus ab adversariis interdum asseritur procurata affiliatio; *ibid.* n. 13. & 14.

Apud Fratres Minores de Observantia, & Reformatos non habentes Filiationes Conventuales, incorporatio, & transitus ad alienam Provinciam quomodo faciendi, *ibid.* n. 15.

De facultate Generalis & Provincialis Superioris circa Affiliationem Religiosorum; *ibid.* num. 21.

Nullus inferior Superioribus Generalibus, etiam si sit Visitator in amplissima forma deputatus, potest aliquem incorporare, nisi conformiter adstatuta generalia; *ibid.* n. 16.

Tollitur auctoritas Ministri Poloniæ incorporandi Fratres unius illarum Provinciarum in aliam, ac etiam Albanensium arcetur incorporatio; *ibid.* n. 17. & 18.

Ab incorporatione recedendum pœnæ, & quid pro aliis non habentibus Filiationes Conventuales; *ibid.* n. 19. & 20.

Affinitas, quoad ea, quæ concernunt ejus esse, contractionem, & gradus.

Affinitas quid sit; & quid ad eam contrahendam requiratur; Vide verb. *Affinitas* art. 1. a. num. 1. ad 3.

Affinitas etiam contrahitur ex copula perfecta habita cum femina prorsus invita, & renitente, & etiam dormiente, aut ebria, & e contra cum simili viro dormiente &c. *ibid.* a. n. 4. ad 5.

Affinitas ex illicito commercio ad impedimentum matrimonii tantum porrigitur; *ibid.* num. 17. & seq.

Immo ipsa affinitas proveniens ex matrimonio, eo soluto, durat solummodo pro impediendo novo matrimonio, non autem pro aliis effectibus; *ibid.* n. 19.

Utrum inserviat pro impediendo novo matrimonio, quando nulli sunt ex matrimonio liberi; *ibid.* n. 20.

Affinitas jure antiquo dirimebat matrimonium usque ad 7. gradum, at novo ex copula licita dirimit Matrimonium solum usque ad 4. gradum; & ex illicita usque ad 2. Vide *ibid.* num. 6. ad 9.

Affinitas non parit Affinitatem; & inde consequens exhibetur; *ibid.* n. 10. & 11.

Licet antiquo jure tria fuerint genera affinitatis, cujus secundum, & tertium genus complectebatur supradictos, & consimiles casus; novo tamen unicum tantum est affinitatis genus, scilicet inter virum cognoscentem, & consanguineos femine cognitæ, & e contra; *ibid.* n. 12. & 13.

Ad dignoscendos gradus affinitatis sufficit cognitio arboris consanguinitatis, cum juxta gradus consanguinitatis computentur etiam gradus affinitatis; *ib.* n. 14.

Sicuti in consanguinitate alii sunt nobis conjuncti in linea ascendenti, alii in descendenti, alii in transversa, ita & affines, quorum nomina assignantur, *ibid.* n. 15. & 16.

Affinitas quoad ea, quæ concernunt dispensationem in impedimentis oris ex ea.

Affinitas orta ex copula illicita in nullo gradu cuiuscunque lineæ irritat matrimonium de jure naturæ, adeoque omnino dispensabilis est a Summo Pontifice; Vide verb. *Affinitas* art. 2. num. 1.

In affinitate orta ex copula illicita pluries Sancta Sedes dispensavit, & solvitur objectio; *ibid.* a. n. 2. ad 4.

Affinitas orta ex copula licita in nullo gradu lineæ transversalis dirimit matrimonium jure naturæ, sed solum jure Ecclesiastico, adeoque penitus est dispensabilis a Summo Pontifice, & idque jam præstitum a plurimis, *ib.* n. 5. & 6.

Sic in lege veteri Jacob sanctissimus duxit Liam, & Rachelem sorores, & Judas dedit edem mulieri duos fratres in maritis; *ib.* n. 7.

Affinitas orta ex copula licita probabilis non dirimit Matrimonium de jure naturæ, neque in primo gradu lineæ rectæ ascendendum, adeoque etiam ista est dispensabilis a Summo Pontifice cum gravissimis, & iustis causis inter vitricum, & privignam &c.; *ibid.* a. n. 8. ad 11.

Afferuntur, & solvantur duæ objectiones; *ibid.* a. n. 12. ad 17.

Affines an veniant sub nomine li suoi parenti e consanguinei; Vide verb. *Affinitas*, art. 1. a. n. 21.

Utrum inter Affines in linea recta prohibita nuptiæ sint de jure positivo, an naturali. Vide *ib.* art. 2. n. 19. & seq.

Afflictio. Afflictio non est addenda afflictio; Vide verb. *Distributiones* art. 1. num. 20.

Africa unde sit dicta; Vide verb. *Mundus* n. 80.

Aggressor. Aggressor iniquus quando possit, vel non, licite occidi; Vide verb. *Homicida*, *Homicidium* a. n. 25. ad 28.

Agnus Dei.

Agnorum Dei antiquitas. Vid. verb. *Agnus Dei* n. 13. Unde sint dicti, & quando soleant a Papa solemniter benedici; *ibid.* numer. 1.

Circa Agnos Dei Gregorius XIII. edidit Constitutionem, in qua sub pœna Excommunicationis nemini reservate, omnes tamen affinitatis, prohibet, ne inaurantur, aut alio colore pingantur, & nullo modo venales fiant; *ibid.* num. 2.

Non videtur tamen per hanc Constitutionem prohibitum tales Agnos Dei thecis aureis, argenteis &c. in girum circumornare, aut coronare; *ibid.* num. 3.

Nec videtur prohibitum, si jam antecesser depicti sint, eos sic retinere, dummodo non retineantur ad vendendum, quod tamen non videtur

tur prohibitum, si id fiat ratione solius matris; *ibid. num. 4. & 5.*

Non est licitum ceteros Agnos Dei liquefacere una cum alia cera, ut possint sic multiplicari, nisi ad hoc habeatur speciale privilegium; *ibid. n. 6.*

Agnos Dei tangere, seu contractare licet per se & absolute non videatur licere, nisi Clericis in Sacris constitutis, aliter tamen usus obtinuit; adducitur novissima dispositio, necnon Agnorum Dei virtus; *ibid. n. 7. ad 11. & n. 15.*

Alchimia Alchimis.

Alchimia quid significet, deque ortu & progressu istius artis; Vid. verb. *Alchimia num. 17. & seqq.*

Alchimia ad faciendum aurum, vel argentum turpis lucri gratia pro commerciis contractuum, vel pro mixtione monetarum, est illicita, & expresse prohibita sub lethali; *ibid. n. n. & 2.*

Alchimis, & Alchimiam fieri curantes, aut mandantes, & si aurum, vel argentum chemicum vendant, vel dent in solum, aut expendant, ad quid teneantur, & quid si Clerici sint; *ibid. num. 3.*

Adducitur ad hanc Pontificia Constitutio, ejusdemque consecraria in foro conscientiae ante sententiam judicis obligantia; *ibid. a num. 4. ad 7.*

Circa allatam Constitutionem tres Doctorum sententiae in medium protruduntur; *ibid. nu. 8. ad 10.*

Afferitur ratio pro tertia sententia exemplis demonstrans saepe saepius diabolicis praestigiis chemicam artem exerceri; *ibid. n. 11.*

Ex supradictis concluditur, quod quamvis ars chimica physice defendi possit, moraliter tamen improbat; *ibid. n. 12. & 13.*

Alchimis hac arte depauperantur, familiae necessaria subtrahuntur, quarum defectu ad non paucas superstitiones, & praestigia recurritur, cum semper hac arte decipiantur ipsi, aut alios decipiant; *ibid. n. 14.*

Allicubi adest lex, ne cui sine permissu Principis sub poena capitis liceat Alchimiam exercere; *ibid. n. 15.*

Alia Vide verb. *Falsum, Falsarius n. 36. verb. Pena art. 2. n. 51.*

Aleatores.

Aleatores publici sunt infames, & irregulares; Vide verb. *Infames sub n. 11. & verb. Irregulares art. 1. sub n. 12. vers. Octavo.*

Algebra quid; Vide verb. *Mandus n. 199.*

Algebra speciosa quid; *ibid. n. 199.*

Algorithmus quid; *ibid. n. 199.*

Alienatio, quoad ea, quae veniunt sub nomine

Alienationis bonorum Ecclesiasticorum nominabilium, & immobilium.

Subjectum Canonicae Regulae circa prohibitionem alienationum rerum Ecclesiae; Vide verb. *Alienatio art. 1. n. 13.*

Origo, progressus, varia facta, & praesens status prohibita alienationis rerum Ecclesiasticarum; *ibid. n. 14.*

TOM. IX.

Alienatio bonorum Ecclesiae sine justa causa, & debita solemnitate est prohibita jure Divino, & Canonico; ac quid alienationis nomine veniat exponitur; *ibid. n. 1. & 2.*

Bona Ecclesiae vel sunt communia, vel mensalia, & quamvis illa sint, & de vario jure circa illorum alienationem; *ibid. n. 3. & 4.*

Alienari prohibentur immobilia, & pretiosa mobilia Deo dicata, & quantum ad praesens veniunt etiam nomine immobilium servitus praediorum, jura piscandi, venandi, & similia; ac census & annui redditus, necnon certa summa pecuniae deputata ad immobilium emptionem, censuum &c. *ibid. a n. 4. ad 6.*

Nomine mobilium pretiosorum inalienabilium veniunt, quae sunt de thesauro Ecclesiae, vel quae propter pretium, artem, raritatem, & antiquitatem conferunt Ecclesiae specialem splendorem, & similia excedentia valorem viginti quinque aureorum, Reliquiae sanctorum, ac ea, ex quorum fructibus proveniunt annui redditus; *ibid. a num. 7. ad 9.*

Item nomine mobilium pretiosorum inalienabilium veniunt arbores frugiferae, seu praedio necessariae, ut illis sublati praedium reddatur graviter deterius; *ibid. num. 10. 11. & art. 4. a nu. 15. ad 17.*

Sub prohibita alienatione rerum Ecclesiae venire jus percipiendi fructus, nequaquam vero commoditate fructuum aliqui docent; *ibid. num. 17.*

Alienatio quoad causas, & solemnitates juris ad eam requisitas.

Causae justae, ob quas bona Ecclesiae alienari possunt, sunt quatuor. Prima est evidens Ecclesiae necessitas, 2. manifesta Ecclesiae utilitas, 3. pietas, 4. incommoditas; Vid. verb. *Alienatio art. 2. a num. 1. ad 4.*

Utrum satis sit, ut causae alienationis rerum Ecclesiae interveniant de tempore initi contractus, an de tempore executionis Beneplaciti Apostolici; *ibid. n. 10.*

In transactione quando dicatur concurrere Ecclesiae utilitas, res non est adeo expedita, ut in ceteris contractibus; *ibid. num. 11.*

Quid laicus, quid Ecclesia facere debet in probanda causa, confirmata vel non confirmata rei Ecclesiasticae alienatione; *ibid. n. 12. & 13.*

Solemnitates requisitae ad alienationem bonorum Ecclesiasticorum sunt pariformiter quatuor. Prima, quod praecedat tractatus Capitalaris, 2. quod adsit consensus totius Capituli, vel saltem majoris, aut sanioris partis, 3. quod fiat subscriptio a Capitalaribus, 4. quod interveniat consensus Superioris talis Ecclesiae, & consensus Summi Pontificis, non autem Patroni; *ibid. a num. 5. ad 9.*

Necessaria haud est subhastatio in alienatione rei Ecclesiasticae; *ibid. num. 14.*

Alienatio quoad ea, quae alienari possunt sine solemnitatibus.

Absque talibus solemnitatibus alienari possunt. Primo, terrulae, alique fundi steriles, & xui

guī valoris, minusque utiles Ecclesiæ. Vide verb. *Alienatio art. 3. n. 1. § 2.*

Terrulæ, & res modici valoris sunt, quæ non æstimantur ultra viginti solidos, seu viginti quinque scuta aurea, & valor assignatur scuti aurei; *ibid. n. 3. § 4.*

Iusta tamen causa interveniat necesse est in alienatione rei exigui valoris; *ibid. n. 18.*

Si fundus aliquis non singulis annis, sed biennio, vel triennio fructus reddat, *locatio rei* Ecclesiasticæ fieri potest ad sex vel novem annos, quin incurrat in prohibitionem alienationis rerum Ecclesiasticarum; *ibid. n. 19.*

Qua occasione disceptatur an, & quando locatio rerum Ecclesiæ ad novennium, quæ sapit alienationis speciem, pro toto novennio, vel pro triennio sustineatur, nec ne; *ibid. n. 19. in fin.*

Secundo sine talibus solemnitatibus alienari possunt immobilia relicta Monasterio, seu Ecclesiæ incapaci ac retinendi; *ibid. n. 5. § 6. & verb. Syndicus Apostolicus num. 19. ubi decernitur modus.*

Tertio sine solemnitatibus, potest fieri locatio, atque conductio rei Ecclesiæ ad triennium fructiferum; Vide *ibid. n. 7. § 8.*

Si locatio rei fructificantis singulis annis fiat ad novennium simpliciter, & indivisibiliter, est nulla, & invalida etiam pro primo triennio, secus si divisibiliter fiat; & hoc declaratur; *ibid. n. 9. § 10.*

Quarto sine solemnitatibus possunt dari in feudum, vel emphyteusim res immobiles Ecclesiæ ab antiquo in feudum, vel emphyteusim dari solitæ, & exponitur *ly dari solitæ*; *ibid. a n. 11. ad 13.*

Quinto sine solemnitatibus alienari possunt fructus, & bona Ecclesiastica, quæ servando servari non possunt: hocce explicatur; *ibid. n. 14. § 15.*

Sexto sine solemnitatibus alienari possunt res Ecclesiasticæ, quando summa alienandi instaret necessitas, & Papa de facili adiri non posset, & esset periculum in mora; *ibid. num. 16.*

Septimo sine solemnitatibus alienari possunt mancipia Ecclesiæ, seu servi fugitivi, & qui de fuga revocati retineri non possunt; *ib. n. 17. Alienatio quoad eos casus, in quibus nequit fieri sine solemnitatibus.*

Distinctio theoretica, qua docetur quando, nec ne alienatio rei Ecclesiasticæ fieri possit sine solemnitatibus; Vid. verb. *Alienatio art. 4. num. 45. § 46.*

Quamvis sine solemnitatibus fieri possit alienatio rei Ecclesiasticæ pro solvendis debitis illius, qui bona, & hereditatem reliquit Ecclesiæ, cum talia bona nondum sunt Ecclesiæ incorporata, non tamen, si jam incorporata; *ibid. n. 1. § 2.*

Secundo, licet solemnitatibus, aut beneplacito Apostolico, & Episcopi facultate possit res Ecclesiæ in aliam transmutari; Non sic tamen in subrogatione patrimonii clericalis, quod alienari non potest sine licentia Episcopi, etiamsi

in locum ejus subrogetur beneficium; *ibid. num. 3. § 4.*

Tertio, licet sit multum probabile, quod Prælati possint sine solemnitatibus, & Beneplacito Apostolico repudiare legatum factum Ecclesiæ etiam de rebus immobilibus; tamen probabilius est absque beneplacito Apostolico non posse; *ibid. n. 5. ad 10.*

Quarto sine beneplacito Apostolico, aut solemnitatibus nequeunt alienari jura perpetua Ecclesiæ, adeoque neque servitus passiva imponi, nec activa alienari potest sine beneplacito Apostolico; *ibid. n. 11.*

Quinto, sine beneplacito Apostolico nequit fieri ulla transactio, qua cedant jura super bonis præsentis ab Ecclesia, licet illa non possideat, sed aliquid aliud loco bonorum recipiat; *ib. n. 12.*

Sexto, sine solemnitatibus, & beneplacito Apostolico nequit fieri alienatio ab una Ecclesia in aliam, imo neque inter personas ejusdem Ecclesiæ; *ibid. a num. 13. ad 14. & infra numer. 31.*

Septimo, sine solemnitatibus, & beneplacito nequit fieri arborum incisio, & venditio, quando incisio, & venditio est in magna quantitate cum notabili detrimento fundi, & quando arbores sunt fructiferæ: bene vero, si secus; Vide *ib. n. 15. ad 17.*

Octavo, sine beneplacito Apostolico non possunt bona Ecclesiastica, sive mobilia pretiosa dividi in plura corpora ad hoc ut minuatut valor, & reducantur ad esse terrularum, vel ad æstimationem minorem 40. scutis Romanis, ut sic res fiat auctoritate Episcopi alienabilis; *ib. n. 18. § 19.*

Nono, sine beneplacito Apostolico sunt nullæ, & invalidæ locationes, seu concessiones ad longum tempus bonorum Ecclesiæ, seu capituli, quamvis fiant inter canonicos, & benefactos ejusdem Ecclesiæ alienantis; *ib. n. 20.*

Decimo, sine beneplacito Apostolico non possunt alienari annui Census creati ad formam Bullæ Piænæ, immo nec diminui; *ibid. num. 21. § 22.*

In casu autem, quo capitale census fuerit restitutum, tunc si pro investitione non invenitur fundus tot reddens redditus, quot reddebant primus; vel si tot reddens fructus, aut etiam majores, periculosos tamen sit: tunc valide, & licite fieri potest investitio pro min. redditu; *ibid. n. 23. § 24.*

Undecimo, sine beneplacito Apostolico nequeunt alienari loca montium, seu pecunia collocata in montibus; *ib. n. 25.*

Duodecimo, sine solemnitatibus nequeunt alienari bona Ecclesiæ, licet sint ita Ecclesiæ relicta, vel donata, ut possint pro libito sine solemnitatibus alienari; secus si relicta sic sint ad determinatum effectum; *ib. n. 26. § 27. ac verb. Bona art. 1. n. 3. § 4.*

Tertiodecimo regulares, quamvis possent alias alienare bona suarum Ecclesiarum, vel monasteriorum nulla petita licentia a Sede Apostolica,

vel a loci Ordinario ex privilegiis sibi concessis; nunc tamen id haud amplius queunt; *ibid. a num. 28. ad 30.*

Quartodecimo regulares sine ibeneplacito, & solemnitatibus nequeunt translatiōem facere de uno monasterio divite in aliud monasterium, etiamsi ejusdem Provinciae, & Religionis; *ibid. num. 31. & in cod. art. a n. 13. ad 14.*

Potest tamen Prælatus Regularis de consensu Capituli conventualis permutatiōem facere de aliquibus mobilibus alteri monasterio etiam superfluis. Prohibita est autem alienatio immobilium, & mobilium pretiosorum ex uno in aliud monasterium, etiam ejusdem Ordinis; *ibid. num. 32.*

Quintodecimo sine beneplacito Apostolico regulares nequeunt alienare mobilia pretiosa neque cum permissione, & facultate capituli generalis; immo maxime in Conventibus subjectis Episcopis de se ipsis neque terrulas, & vineolas; *ibidem num. 32. & 34.*

Sextodecimo Regulares nequeunt sine beneplacito hypothecare bona specialia monasterii; bene vero generaliter omnia. At tunc id deberet procedi ad substationem bonorum, requireretur Beneplacitum; *ibid. num. 35. & 36.*

Decimoseptimo Moniales sine facultate Sacre Congregationis nequeunt alienare dotem choristæ supranumerariæ, sed omnino investiri debet, & quidem in bonis stabilibus; vel iis deficientibus, in censibus securis; *ibid. n. 37. & 38.*

Dos autem Conversæ licet supranumerariæ potest sine tali facultate expendi in necessitatibus monasterii, ut etiam dotes Monialium intra numerum, cum sola facultate sui Superioris; *ibid. num. 39. & 40.*

Decimo octavo Moniales, & Regulares nequeunt sine beneplacito alienare pecuniam relictam Monasterio, vel deputatam ad emendum bonum immobile, vel mobile pretiosum. Et neque alienare immobilia pro fabrica monasterii. Possunt tamen sine Beneplacito convertere in usus Conventuum spolia defunctorum, vel defunctorum; *Vide ib. n. 41.*

Decimo nono Moniales, & Regulares nequeunt sine beneplacito pro extinguendis debitis monasterii alienare bona, vel pecuniam redactam, seu retractam ex redemptione census, unum tamen ex census extinctione fieri posse absque Sacri Congr. facultate videtur, & assignatur; *ibid. n. 42. ad 44.*

Num fieri possit alienatio rei Ecclesiasticæ sine solemnitatibus ab una ad aliam Ecclesiam; *ibid. num. 48.*

Et si agatur de Regularibus exemptis, assensus alienationis rerum exigui valoris nequit præstari ab eorum Prælato, sed ab Episcopo; *ib. n. 49.* Abbas tamen tertiæ speciei exemptionis præstare potest consensum in alienatione rei Ecclesiasticæ exigui valoris; *ib. n. 50.*

Intellige tamen, nisi agatur de rebus proprii sui monasterii; *ib. n. 51.*

Alienatio quoad modum succurrendi Ecclesie per ipsam enormiter læsa, & quoad actiones ipsi Ecclesie competentes.

Si alienatio facta fuit invalide ob non servatas solemnitates, succurrendum est Ecclesiæ per totalem rescissionem contractus; Si vero fuit valida, vergens tamen in enormem Ecclesiæ læsionem, in integrum restituendum erit; & ad quid tunc teneatur Ecclesia? *Vide verb. Alienatio art. 5. n. 1. 2. & 3.*

Ad succurrendum Ecclesiæ potest rem alienatam repetere, non solum successor male alienantis, sed etiam ipse male alienans, quamvis jura verit se non repetiturum; *Vide ibid. nu. 4. & 5.*

Et in defectum male alienantis, & ejus successoris quilibet Clericus rem male alienatam repetere potest; *ib. n. 6.*

Ecclesiæ læsa per malam alienationem duplicem habet actionem, quæ assignatur; *Vide ibid. nu. 7. ad 9.*

Rem Ecclesiæ male alienatam scienter, & mala fide recipiens non alii fructus suos, sed tenetur eos restituere una cum melioramentis; *ib. n. 10.*

De restitutione fructuum rei Ecclesiasticæ nulliter alienatæ; *ib. n. 11.*

Alienatio quoad penas male alienantium, & ipsam cooperantium.

Prima pœna est, quod talis alienatio facta non servatis requisitis solemnitatibus ipso Jure sit nulla, adeoque rescindenda; nullitas tamen pro foro externo intelligenda est; *Vide verb. Alienatio art. 6. n. 1. & 2.*

Secunda pœna est, quod tam alienantes, quam alienata recipientes, & subscribentes incurrant excommunicationem majorem non reservatam, & perhibentur qui ab ea incurrenda excusentur; *ib. n. 3. ad 6. & verb. Bona art. 1. n. 13. ad 15.*

Tertia pœna est, quod Episcopi, vel Abbates male alienantes subiaceant interdictio ingressus in Ecclesiam; & si per sex menses talem pœnam contumaciter sustinuerint, ab administratione beneficij, & dignitatis sint suspensi; Inferiores autem Prælati &c. Beneficiis sint ipso facto privati; *ibid. n. 7. & 8.*

Regulares vero, qui immobilia, & mobilia pretiosa alienant, locant, vel distrahant census, & hypothecas speciales constituunt absque facultate Sacri Congr. ulterius incurrunt ipso facto pœnam privationis officiorum, inhabilitatis ad illa, vocis activæ, & passivæ; *ib. n. 9. 10. & 11.*

Recensitæ autem pœnæ non incurruntur, si ubi adest necessitas, & evidens Ecclesiæ utilitas, & pietas, alienantur bona Ecclesiæ modici valoris cum facultate Episcopi; *ib. n. 12.*

Et hinc quando, nec ne, subiaceant Regulares pœnis alienationis, in arborum incisionibus; *Vid. sup. art. 1. n. 12.*

Indicantur Auctores, qui agunt de pœnis alienantium bona Ecclesiæ sine solemnitatibus; *ib. num. 14.*

Quoad hæc attendenda est novissima Constitutio Benedicti XIV. incipiens: *Universalis Ecclesie*, in qua sub pœna Excommunicationis nullitatis actus, & contractus, & sub omnibus pœnis statutis contra alienantes bona Ecclesiæ, varia prohibentur, quæ assignantur; *ib. n. 13.*

Alia vid. tom. 8. in Append. decret. in Tarentina

na *Beneplaciti Apostolici*. Ravennaten. *Altaris*.
Alimenta.

Alimentorum nomine generaliter veniunt omnia, quæ sunt necessaria ad honestam, & congruam vitam humanæ sustentationem: eaque cuncta assignantur, ac declarantur; Vide verb. *Alimenta* a. n. 1. ad 13.

Ad dignoscendum quid nomine alimentorum veniat, & quomodo taxanda sint, inspicere oportet, quæ ex causa debeantur; *ib. n. 119*.

Alimentorum recensentur causæ, & regulæ aptandi alimenta singulis iisdem casibus; *ib. n. 121. & seqq.*

Alimenta in genere conventa præstari debent juxta commodam alimentarium sustentationem, habito respectu ad gradum familiæ, & consuetudinem loci; *ib. n. 120*.

Alimenta præstari debent servato ordine, & gradu conjunctionis, ut qui proximior est magis conjunctus, ea subministrare teneatur; *ib. n. 14*.

Hinc in primis tenentur parentes alimenta præstare filiis etiam spuris; cum hac tamen differentia, quod mater alere filios primo triennio, & post triennium tenetur pater usque ad emancipationem; *ib. n. 15. 16. & 17*.

Nomine alimentorum aliud intelligitur respectu patris, & aliud respectu matris, & assignatur ad quid teneatur mater, & ad quid pater; *ib. n. 18*.

In defectu patris qui alimenta præstare teneantur: item & in defectu matris, vel etiam mortuis parentibus, & avis; *ib. n. 19. 20. & 21*.

Clericus tenetur alimenta præstare filiis ex dammato, & sacrelego complexu etiam in Sacerdotio susceptis, & deficiente patrimonio, potest eos alere ex fructibus Beneficii; *ib. n. 22*.

Parentes, alique supra recensiti non tenentur alimenta præstare filiis, & nepotibus, si ipsi aliunde habeant, quo sufficienter se possint alere, vel aliqua arte polleant, quæ honeste juxta conditionem proprii status sine dedecore possint sibi victum quarere; *ib. n. 23*.

Item pater non tenetur alimenta præstare filio, si sine justa causa nolit habitare cum ipso: secus autem si ex justa causa; *ib. n. 24. & 25*.

Alimenta sunt per patrem infidelem præstanda filio noviter converso ad fidem, & in ea quantitate, quæ tenebatur pater ante conversionem ejusdem filii; *ib. n. 26. & verb. Hebræus n. 21*.

Alimenta debent a parentibus præstari filiis secundum decentiam status & conditionis ipsorum, *ibid. num. 27*.

In controversia pro taxandis alimentis attendi debet non solum dignitas personarum, & facultatum copia, sed etiam ætas alimentarii, & consuetudo regionis; *ib. n. 28*.

Facta semel taxatione alimentorum, vel per judicem, vel per partes inter se, quid si contingat patrimonium patris decrescere, vel augeri; *ibid. num. 29*.

Pater tenetur juxta decentiam proprii status, non solum alimenta præstare filio, sed etiam ipsius uxori quamvis eam duxerit sine dote, ipso consentiente, imo etiam si dissentiente; *ibid. n. 30. & 31*.

Pater tenetur sic præstare alimenta, etiam uxori sui filii illegitimi, ac spurii; *ib. n. 32*.

Pater tenetur alimenta præstare etiam filiis emancipatis, si aliunde non habeant quo se alant; & etiam saltem in subsidio filiam nuptam viro pauperi non habenti unde ipsam alat; *ibid. n. 33. & 34*.

Pater tenetur alimenta præstare etiam filio excommunicato; ei tamen culpabiliter, & pertinaciter in excommunicatione perseveranti solum tenetur juxta necessitatem naturæ; sin autem juxta decentiam status; *ib. n. 35. & 36*.

Licet Pater teneatur regulariter præstare alimenta juxta necessitatem naturæ filio excommunicato, non ita, si Hæreticos alios pervertere nitatur; *ibid. n. 37*.

Item pater tenetur præstare alimenta juxta necessitatem naturæ filio bannito, quamvis statutum cautum sit, ne ei præbeantur; *ib. n. 38*.

Pater tenetur præstare alimenta filio monacho jure ejecto a Religione, si ipse aliunde non habeat quo se alat; *ib. n. 39. & verb. Ejecti n. 45*.

Ex quibus causis pater filiis alimenta extra paternam domum præstare teneatur; *ib. n. 125*.

An & quomodo alimenta promissa ab aliquo in sua domo debeantur etiam extra illam; *ib. n. eod.*

An alimenta debeantur ex fideicommissis ascendenti & transversali ulterioribus vocatis ad ipsum; *ibid. n. 126*.

Religiosi præclarissima Societatis Jesu post vota simplicia ante solemnem Professionem a dicta Societate dimissi, nulla ab eadem Societate prætereundum possunt alimenta, aut congruam sustentationem, licet dum in ea viverent titulo Religiosæ paupertatis, ad Sacros etiam Presbyteratus Ordines promoti fuerint; *ibid. n. 40*.

Monachus, seu Regularis injuste ejectus, potest compellere Monasterium, seu Religionem ad alimenta futura, & etiam præterita, si illa mutuo accepit; & lite pendente, adhuc ex bonis monasterii alibi debet; *ibid. n. 41. & 42. & verb. Ejecti n. 47. & 48*.

Alimenta non sunt præstanda a primo monasterio Regulari, aut moniali ad aliud Monasterium transeunt, quamvis penes primum remaneat dos, & alia bona; *ib. n. 43*.

Alimenta præstare tenetur monasterium Regulari, in aliud Monasterium inclusio pro poenitentia peragenda, vel in carceribus Sancti Officii detento, dummodo illa Religio non sit de iis, quæ in communi non possident; *ib. n. 44. & 45*.

Alimenta a Novitia solvi non debent Monasterio, si eandem teneatur recipere, & ad habitum, & ad professionem sine dote. Secus autem, si ad solum professionem; *ib. n. 46*.

Monachus, seu monialis, pendente lite super validitate suæ professionis, si sine licentia debita degat extra monasterium, non potest ab ipso alimenta prætereundum, secus autem si sit ex ord. Sacri Cong. *ib. n. 47. & 48*.

Fili tenentur alimenta præstare parentibus indigentibus, sicuti parentes ipsis; *ib. n. 49. ad subsequent. nu. 50. ad 54.* plura scitu necessaria de filiis ad rem remissive indicantur.

Frater dives tenetur alimenta præstare fratri pauperi, etiamsi naturali, vel spurio, & licet bona non proveniant a communi patre; *ibid. n. 55. ad 58.*

Tenetur etiam frater dives alimenta præstare sorori pauperi, etiam solum uterinæ? Vide *ib. n. 59. C. 60.*

Patruus nepotem, & e converso nepos patruum alere tenetur in subsidium, etiamsi agatur de nepote naturali, & spurio, aut ex fratre naturali, vel spurio, & quamvis bonâ procedant a communi stirpe; *ib. a. n. 61. ad 64.*

Et quod dicitur de patruo respectu nepotis, dicitur etiam de nepote respectu patru, qui si sit pauper, alendus est a nepote; *ib. n. 56. ad 66.*

Coniuncti ratione sanguinis, & naturalis pietatis tenentur inter se præstare vitæ subsidia; *ib. num. 67.*

Maritus tenetur alimenta præstare uxori, etiamsi sine dote eam duxerit, si scienter indotata accepit, nec dos fuit ei promissa, nec jus aliquod sibi reservavit ad dotem; *ib. nu. 68. C. 69.*

Si autem maritus uxorem duxit sine dote numerata, cum dote tamen promissa, & conventa in determinata quantitate, fide data de solutione, & postea eandem non possit exigere, tunc de rigore juris non tenetur alimenta uxori præstare, sed solum ex æquitate, & honestate; *ib. n. 70. C. 71.*

Si uxor sine necessaria causa recedat, & divertat a marito, maritus non tenetur ei alimenta præstare, quamvis dotem ab ea acceperit, secus vero ob justam; *ib. n. 72. C. 73. & verb. Uxor num. 14.*

Si maritus sit inops, & uxor dives, tenetur hæc alimenta illi præstare; *ib. n. 74.*

Alimenta debentur uxori ab heredibus mariti, qui dotem detinent pro anno luctus, etiamsi diviti, vel dotis fructus ad alimenta præstanda non sufficiant, nec tenetur in illorum favorem impendere suas operas, sive obsequiales, sive artificiales; *ib. nu. 75. ad 78.*

Potest uxor sine labe usuræ convenire cum heredibus mariti pro alimentis sibi debitis pro anno luctus, ut certam quantitatem sibi conferant, quamvis valorem excedat fructuum dotis; *ibid. n. 79. C. 80.*

Uxor vidua non solum intra annum luctus potest ab heredibus mariti detinentibus dotem exigere alimenta, sed etiam post annum luctus, si in mora fuerint restituendi eandem; *ibid. numer. 81.*

Heredes mariti tenentur alere uxorem viduam, si sit indotata, inops, & non habeat aliunde, quo se possit alere, ut etiam heredes uxoris maritum inopem; *ibid. n. 82. & 83.*

Exstante controversia inter patrem, & filium super alimenta præterita, probabilis est, quod possint compelli ad compromissum, secus autem quoad futura; *ibid. num. 84. & 85.*

Alimenta præterita non præstata a patre filio, qui eadem acquisivit mendicando, vel alio modo non oneroso, non possunt a dicto filio repeti neque quoad eorum estimationem, si autem con-

traxerit aliquod debitum per mutuum, tunc pater tenetur &c. *ibid. n. 86. & 87.*

Renuente patre alimenta debita præstare filio, cum possit, potest idem filius alimenta repetere a die petitionis; *ibid. n. 88.*

Alimenta debentur filio assenti si esse filium, quamvis pater neget, si sit in quasi possessione filiationis, & quid si secus; Vide *ibid. num. 89. & 90.*

Alimenta sunt a patre iterum præstanda filio, quamvis hic culpose consumperit quantitatem sibi assignatam pro eisdem alimentis; *ibid. n. 91.*

De alimentis præstandis a monasterio monacho, vel moniali intra, vel extra monasterium, *ibid. num. 129.*

An creditores jus habeant super annua præstatione promissa filio titulo alimentorum expressio nomine legitimæ; *ibid. num. 127.*

Alimenta quando, & quomodo debeantur Patrono Beneficii a Beneficiario; *ibid. num. 92. & n. 128.*

Clerici privati beneficii, ad quorum titulum ordinati fuerunt, nullum jus habent pro alimentis super eorum fructibus, quamvis non habeant aliunde, quo se alere possint; *ibid. nu. 93.*

Clericus a beneficio suspensus, si aliunde non habeat, debet ex fructibus illius alimenta percipere; *ibid. numer. 94.*

Parentes, & alii exponentes infantes in publicis hospitalibus &c. an, & quando teneantur refundere alimenta, seu restituere expensas; *ibid. num. 95.*

Si filius in querela inofficiosi testamenti in prima instantia obtinuerit pro se sententiam, sunt ei decernenda alimenta, & litis expensæ usque ad finem ejusdem litis per ultimam sententiam; & quid si in prima instantia nondum fuerit sententiam consecutus; *ibid. n. 96. & 97.*

Alimenta, & litis expensæ pendente lite super inofficioso testamento, debentur etiam multis aliis, qui assignantur; *ibid. n. 98.*

Alimenta, & sumptus litis debentur cuicumque actori pauperi, quando cum paupertate concurrat etiam præsumptio boni juris; *ib. n. 99. 100. & 101.*

Alimenta si sint debita ex sola dispositione juris, non potest alimentarius sine causa ea exigere extra domum heredis, bene vero ex justa causa, quæ assignatur; *ibid. nu. 102. & 103.*

In tali autem questione qualis sit justa causa petendi alimenta extra domum heredis, remittitur arbitrio iudicis a jure regulando, qui etsi alimenta essent legata in domo, potest cogere heredem ex justa causa ad ea præstanda extra domum; *ibid. nu. 104. & 105.*

Si alimenta sint debita ex sola dispositione hominis, seu testatoris, & testator simpliciter alimenta legaverit absque alia adjectione, tunc legatarius facultatem habet habitandi ubi vult, & heres tenetur eidem alimenta præstare; *ibid. n. 106. & 107.*

Si autem testator alicui alimenta legaverit in domo, vel sub conditione, vel cum onere morandi, vel habitandi in domo, vel cum hereditibus, vel per aliud æquipollens constat de tali

voluntate testatoris, quid; *ibidem* num. 108. ad 110.

Si mulier, cui fuerunt legata alimenta, sit copulata matrimonio, non tenetur percipere alimenta ex mensa heredis, & idem ad quæ alia excludatur, fit palam; *ibid.* nu. 111. 112. & 113.
Alimenta a quibus sint prædicatori præstanda, *ib.* a nu. 114. ad 116. Fratres Minores de observantia, Reformati, & Capuccini exempti sunt ab alimentis præstandis iis, qui in carcere inquisitionis detinentur; *ib.* n. 118.

In concursu plurium ad alendum obligatorum cuiusmodi onus alendi imponendum sit; *ibidem* num. 123.

De modis, quibus cessat obligatio præstandi alimenta ex officio pietatis; *ibidem* num. 124. & seqq.

Alia ad rem; Vide verb. *Adulterium* artic. 5. verb. *Filius*, verb. *Juspatronatus* art. 4. verb. *Necessitas*, verb. *Parentes*.

Alleluja.

Alleluja non additur tempore Paschali officio parvo B.M.V. Vide verb. *Officium Divinum* artic. 3. n. 110. Et neque in fine vers. *Panem de Cælo* infra annum in expositione SS. Sacramenti, excepto tempore Paschali, & diebus infra octavam Corporis Christi; Vide in hoc Tomo IX. inter *Decreta Sac. Rit. Congreg.*

Alluvio.

Alluvio est duplex, alia latens, & patens, & quæ sit utraque, necnon cuius sit fundi augmentum per alluvionem latentem, vel patentem factum, & insula per eandem de novo nata, ac alveus a fluvio derelictus; Vide verb. *Dominium* art. 3. n. 47. 48. 49. & 50.

Altare.

Altare unde dictum, quid sit, & quotuplex, ac qualiter debeat esse lapideum; Vide verb. *Altare* num. 1. ad 6.

Num primi Christiani ad sacra mysteria conficienda, altaria, templaque habuerint; *ibid.* nu. 62. & 63.

Altari portatili, seu viatico nequeunt hodie uti regulares quicumque quantumvis olim privilegiati, immo neque Episcopi, & majores Prælati, etiam si essent Cardinales; *ibid.* num. 7. & verb. *Missa* art. 4. & verb. *Oratorium* n. 70. ubi affertur nova Pontificia declaratio.

Num usus Altaris portatilis primis Ecclesie temporibus invaluerit; *ibid.* verb. *Altare* n. 64.

A nemine, nisi a summo Pontifice, Altaris portatilis privilegium impertiri potest, nisi urgeat necessitas; *ibid.* num. 69.

Episcopis quid competat circa Altare portatile; *ibid.* num. 67.

Altari portatilis privilegio gaudent Cardinales; *ibid.* num. 70.

Altaris consecratio de jure communi non potest fieri nisi per Episcopum, nec potest simplex sacerdos altare consecrare, nisi ex privilegio, & commissione summi Pontificis; in una sola Missa plura consecrare potest Episcopus in eadem Ecclesia; *ib.* a num. 8. ad 11.

Abbates, qui sunt hoc privilegio suffulti, ne-

queunt hodie consecrare, nisi Altaria suarum Ecclesiarum; *ibid.* a num. 12. ad 13. & verb. *Abbas* num. 31.

In Altaris consecratione stando in rigore juris non videtur necessaria, & de essentia repositio sacrarum reliquiarum, in praxi tamen non est omittenda, & notatur quid cavendum, quidque solitum; *ibid.* a num. 14. ad 19.

Altare fixum, & stabile quando excreetur, & in dubio ad quem spectet iudicium. Excretor altari fixo, & immobili non excreatur Ecclesia, nec e contra; ad polluta, seu violata Ecclesia, polluantur, seu violantur Altaria fixa; *ibid.* num. 20. ad 28.

Altare portatile, quando excreetur? At comparate ad Ecclesiam quoad violationem non inducitur uti supra; *ibid.* a n. 29. ad 33.

Nullum altare sive fixum, sive portatile excreatur ex eo, quod in ipso celebraverint excommunicati, interdicti, & degradati, & in Ecclesia non consecrata an possit consecrari Altare fixum sine summi Pontificis auctoritate; *ibidem* num. 34. & 35.

In Ecclesia consecrata nulli licet erigere altare stando in jure communi sine Episcopi consensu, in Ecclesiis tamen non consecratis potest erigi a Presbyteris; *ibid.* num. 36.

Sic autem altare ab Episcopo consecratum, aut in Ecclesia consecrata erectum nequit destrui sine permissione Episcopi, in Ecclesiis vero non consecratis quilibet suo jure potest Altare non sacramentum destruere; *ibidem* num. 37. & 38.

Altaris lapis profanatus, seu excretus potest vendi, & licite teneri ab emptore; dummodo in loco honesto, & decenti; *ibid.* n. 39.

In altari non consecrato nemo celebrare potest, & in ipso celebrans peccat mortaliter, & quæ ambigua sunt de consecratione, consecrari debent; *ibid.* num. 40. ad 43.

In altari, in quo Episcopus Missam cantavit, non potest alius sacerdos eadem die celebrare, quod si alicubi observaretur, esset intelligendum, nisi adesset licentia ejusdem, at nunc id exolevit; *ibid.* num. 44. 45. & 46.

In altari Sanctorum Apostolorum Petri, & Pauli solus Papa celebrat, nec aliis permittitur nisi mediante brevi Pontificio; *ibid.* num. 47.

Altare erectum super sepulchrum non potest consecrari, assignatur quid prius agendum, quantumve sepulchrum removendum; *ibid.* a num. 48. ad 50. & inter decreta Sac. Rit. Congreg. in hoc Tomo IX.

Traditur qualiter procedendum cum patronis. altaria in regularium Ecclesiis habentibus destituta necessariis, vetustate collabentia &c. *ibid.* num. 51.

Altare majus licet ex veteri consuetudine Orientalem mundi plagam respiciat, sicuti etiam antiqua consuetudine Ecclesie versus Orientem edificabantur, id tamen necessarium minime est; *ibid.* num. 52. & 53.

In Altari majori Ecclesiarum cathedralium non debet asservari SS. Sacramentum propter functiones Pontificales, in eo tamen servari debet ab Ec-

Ecclesiis Parochialibus, & regularibus; *ibidem* num. 54.

Altaria, & cappellas in Regularium Ecclesiis etiam per sæcularium confraternitates constructa visitare non potest Episcopus; *ibid.* num. 55.

Non debet unum Altare discooperiri, ut aliud cooperiatur; *ibid.* n. 56.

Altarium numerus in Ecclesiis Græcorum augeri potest; *ibidem* num. 57. & 58.

Quomodo, & quando Crux in Altari, in quo celebrari debet, sit collocanda; *ibid.* num. 59. & 60.

Ad Altare, in quo Episcopus celebravit, nequit simplex sacerdos eo die sacrificium offerre; *ibidem* num. 61.

Altare super naves ad celebrandum; Vide verb. *Missa*.

Nulli permissum est in Altari elevato in navi Missam celebrare, nisi concurrat speciale Apostolicum privilegium; *ibid.* n. 69.

Altaria (& idem de capellis) in regularium Ecclesiis per sæcularium confraternitates constructa Episcopus visitare non potest; Vide verb. *Confraternitas* num. 2. & 4.

Altare privilegiatum.

Altare privilegiatum quomodo a summis Pontificibus concedi solet; Vide verb. *Altare privilegiatum* num. 1. ad 4.

Sub generali Indulgentiarum suspensione, quæ fit anno Jubilæi, non comprehenduntur Altaria privilegiata, nec aliæ indulgentiæ pro solis defunctis concessæ; *ibid.* n. 5.

Altaria privilegiata pro defunctis non comprehenduntur sub clausula illa: *Volumus autem &c.* Nec sub aliâ consimili; *ibid.* n. 6. & 7.

Missæ celebratæ de festo currenti in Altaribus privilegiatis in diebus, in quibus non licet Missas de Requiem celebrare, habent eandem vim, & indulgentias perinde ac si essent celebratæ Missæ de requiem, seu defunctorum; & hoc quomodocumque Altaria sint privilegiata, necnon per hujusmodi Missas satisfat obligationibus, ac si fuissent celebratæ de requiem; *ibid.* num. 8. ad 10.

Altare privilegiatum quotidianum, & perpetuum conceditur Patriarchalibus, Metropolitanis, & cathedralibus totius orbis catholici Ecclesiis; *ibid.* n. 11.

Translato legitima auctoritate Altari privilegiato de loco ad locum, adhuc durat Indulgentia, si ipsa sit concessa Altari in reverentiam aliqujus Sancti, vel mysterii, in cujus honorem dedicatum sit; *ib.* n. 12.

Altaria a Pontifice consecrata plura privilegia adnectuntur, quæ vide; *ib.* num. 13. ad 15.

Varie concessiones Altarium & quidem privilegiatorum referuntur & recensentur; *ibid.* n. 16. ad 18. & n. 23. ad 26. & n. 32.

Altare privilegiatum conceditur omnibus Ecclesiis parochialibus; *ibid.* num. 33. Et omnibus totius Orbis Ecclesiis pro die defunctorum; *ibidem* numer. 34.

Missæ pro defunctis in Altari privilegiato non suffragatur, nec indulto satisfat, nisi sit de re-

quiem, licet in indulto non exprimitur; *ibidem* n. 17. & 18.

An privilegium in Altari privilegiato perpetuo ad dies non impeditur ante declarationem Alexandri VII. concessum suffragetur etiam diebus impeditis festo post illam declarationem; *ibidem* num. 19.

Sub generali indulgentiarum suspensione, quæ fit anno Sancto, non comprehenduntur Altaria privilegiata, nec aliæ indulgentiæ pro solis defunctis concessæ; *ibid.* num. 20.

Intuitu Altaris privilegiati in aliqua Ecclesia non licet exponere tabellam super januam Ecclesiæ *Indulgentia per li Morti*; *ibid.* num. 21.

Quum in indultis Altarium privilegiatorum adjici solet clausula: *Dummodo in dicta Ecclesia tot Missæ quotidie celebrentur*, ad conditioni satisfaciendum oportet singulis diebus tot Missas celebrare; *ibid.* num. 22.

Varie referuntur Sacr. Congr. Indulg. Resolutiones circa varias quæstiones super altaribus privilegiatis; *ibid.* a num. 27. ad 31.

An inter eas religiones, quæ habent communicationem privilegiorum, fiat etiam Altarium privilegiatorum communicatio; *ibidem* num. 35. & seqq.

Non destruitur privilegium Altaris, si istud ex parte notabili destruitur; etiamsi consecrationem amitteret, dummodo tamen remaneat secundum majorem sui partem; *ibid.* num. 38.

Secus erit si privilegium fuit concessum altari uti dicato alicui Sancto mutata dedicatione; *ib.* num. 39.

Si Pontifex in concessione Altaris privilegiati, illud non designavit, facta semel designatione unius Altaris, nequit alterum destinari; *ibidem* num. 40.

Num quomodo testator mandavit celebrari Missam in altaribus privilegiatis, possit tum in altaribus privilegiatis tempore dispositionis existentibus, tum in altaribus privilegiatis postmodum erectis celebrari; *ibid.* num. 41.

Alternativa quoad ea, quæ concernunt beneficia.

Alternativa quoad beneficia quomodo inceperit, & unde sic dicta; Vide verb. *Alternativa quoad beneficia* num. 1. & 2. & verb. *Beneficia* artic. 9. regul. 9.

Emendatur auctor circa alternativæ quoad beneficia originem; *ibid.* num. 45.

Ut alternativam obtineant Episcopi, quid ab ipsis agendum, & quando jure alternativæ gaudere incipiant; *ibid.* num. 3. ad 5.

Plura praxis alternativæ Episcopum inter, & Papam quoad menses distincte referuntur; *ibid.* n. 6. ad 10.

Episcopus habens duas Ecclesias potest acceptare Alternativam pro una, & non pro alia, & quid si velit ea potiri pro utraque; *ibid.* n. 11. & 12.

Secuta acceptance Alternativæ, non potest Episcopus ab illa recedere sine consensu Papæ, & contra Papa sine consensu Episcopi; *ibidem* num. 13.

Alternativa autem gratia non est, sed contractus inter Papam & Episcopum: *ibid. num. 46.*

Si acceptatio Alternativæ fiat ab Episcopo in aliquo mense Apostolico, non incipit usus illius, nisi toto mense elapso. E contra vero si fiat in mense proprio Episcopi, tunc incipit usus illius a die acceptationis, adeo ut mensis Ordinarius a dicta die Apostolicus, & reservetur; *ibidem num. 14.*

Alternativa quando incipiat, ac respective desinat; & ut Episcopo suffragetur, debet constare de illius acceptatione, ac subsecuta admissione in Dataria ex libro Alternativarum; *ibid. num. 15. 16. & 17.*

Ut Episcopus possit uti Alternativa requiritur ejus residentia in sua diocesi; & hoc late expenditur; *ibid. num. 18. ad 19.*

Alternativa conceditur solis Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis, non autem, Prælati, & collatoribus inferioribus, nec cathedrali capitulo; *ibid. num. 30.*

Et ideo Episcopo uti Abbat & possessori monasterii non possunt per alternativam conferri beneficia a monasterio dependentia; *ibid. n. 50.*

Quando contrarium; *ibidem num. 51.*

An beneficio alternativæ gaudere possint Prælati habentes territorium separatum cum jurisdictione Episcopali; *ibidem num. 53.*

Alternativa concessa Episcopo residenti comprehendit beneficia tam intra, quam extra diocesim existentia; dummodo collatio ad eum spectet; *ibid. num. 31.*

Alternativa habet locum solum in beneficiis, quæ sunt liberæ collationis Episcopi; *ibid. num. 32. & 33.*

Si autem collatio beneficiorum pertinentium ad Episcopum una simul cum capitulo, vel cum aliis ex concordia partium sit alternis vicibus cuilibet reservata in suo turno, potest Episcopus uti Alternativa in dictis beneficiis vacantibus in anno, vel turno suo, & in mense alternato *ibid. num. 34.*

Reprehenditur, & modus datur sententiæ Auctoris (*ibid. num. 34. prolata*) *ibid. num. 57.*

Varia referuntur circa Alternativam, quando concurrat divisio simultaneæ collationis in Episcopum & capitulum; *ibid. num. 59. & 60.*

In alternativæ materia quale sit beneficium liberæ collationis; *ibidem num. 55. & seqq. & num. 58.*

An & quando Alternativa suffragetur pro beneficiis unitis Sedi Episcopali, extra tamen diocesim existentibus; *ibid. num. 52.*

Ut alternativæ Episcopis magis sit proficua, quo mense ab ipsis ea acceptari debeat; *ibidem num. 54.*

An Episcopus possessor Ecclesiæ, in qua Cardinalis indulto gaudet conferendi beneficia in octo mensibus reservata, possit vigore alternativæ conferre beneficia in sex mensibus vacantia; *ibid. num. 62.*

Episcopus potest uti alternativæ, quamvis collatio pro certo genere personarum fuerit restricta, & etiam in parochialibus, licet in ipsarum

collatione requiratur examen, & examinatorum approbatio; *ibid. num. 35. & 36.*

Item potest Episcopus uti Alternativæ pro beneficiis imposterum vacaturis, non autem pro medio tempore vacatis inter unam, & alteram alternativam; *ibid. num. 37.*

Alternativa ex simplici facultate optandi canonicis concessa, ceteris deficientibus requisitis, non cessat, bene vero stante statuto per Papam confirmato, in quo etiam expresse disponitur optionem habere vim validæ collationis, & promissionis; *ibid. num. 38. & 39.*

Exclusa censetur alternativæ ex quasi possessione Episcopi libere conferendi beneficia, secus vero si Episcopus non sit in hac quasi possessione, etiamsi bonum jus foveat super proprietate; *ibid. num. 40. & 41.*

Quasi possessio conferendi beneficia sufficit ad excludendum alternativam, quando lis non est inter Episcopum, & capitulum, sed inter provisos; *ibid. num. 42.*

Quando unus est provisos ab Episcopo, qui dicitur resedis, & alter est provisos a Papa, quia Episcopus negatur resedis, tunc provisos ab Episcopo incumbit probare, quod Episcopus vere resederit; *Vide ibid. num. 43.*

Quæ & qualis residentia Episcopi esse debet, ut suffragetur alternativæ; *ibid. num. 63.*

Episcopo negligente conferre beneficia in mensibus alternativæ, devolutio immediate fit ad Papam; *ibid. num. 61.*

Quando actus alternativæ perfectus sit, & Episcopus uti eodem possit; *ibidem num. 55. & seqq.*

Alternativa quando expiret; *ibid. num. 44. & num. 63.*

Alternativa mensium in Germaniæ concordatis sancita; *ibid. num. 64.*

Alternativa quoad aliqua Miscellanea.

Alternativa, ut verificetur, satis est alteram partem esse veram, & regulariter est electionis, non Ordinis. Vide verb. *Alternativa quoad Miscellanea num. 1. & 2.*

Fallit, si Alternativa sit posita inter diversas personas, & in primo ex nominatis subsit major ratio; *ibid. nu. 3.*

In Alternativis electio regulariter est debitoris, fallit in debitore moroso, & doloso, in legatis alternativis, in penis alternativis, in penis alternative appositis, & quando alternativæ est posita in favorem creditoris; *ib. n. 4. ad 8.*

In Alternativa prohibitionis sufficit alterum verificari, & alternativæ petens non censetur præcise alterum petere, ac obligatus ad duo alternative, potest præstare, quod maluerit, ut liberationem consequatur; *ib. nu. 9. ad 11.*

Alternativa, seu turnus inter Regulares eligendi alternativam modo ex una, modo ex alia natione Superiores tum generales, tum provinciales, aliosque officiales, an congruat, & liceat; *ib. nu. 12.*

Electio coarctata ad paucos eligibiles est ipso jure nulla, & hic multa ad rem; *ib. n. 13.*

Ubi talis Alternativa pro pace, & quiete, & pro servanda justitia distributiva legitime introdu-

ducta, & concessa, est omnino servanda: *ibid.*
num. 14.

Ad hoc ut alternativa legitime introducatur, debet concedi a Sancta Sede, vel fulciri ejus speciali auctoritate, & hic multa ad rem, *ib. n. 15.*

An talis alternativa concedi, seu demandari possit a capitulis generalibus, & quomodo faciendi subrogatio in definitioris provinciarum Minorum habentium alternativam; *ib. n. 16. & 17.*

Quomodo providendum alternativæ, si moriatur Commissarius generalis Ord. Minorum Observantium & Reformatum; *ib. n. 18.*

Ambitus pœna quæ sit? Vide verb. pœna art. 2. n. 13.

Amentes.

Amentes, & furiosi quando possint, & debeant, vel non, baptizari; Vide verb. *Baptismus art. 5. nu. 2. 3. & 4.*

Amentes, & furiosi an, & quando sint capaces Sacrae Communioni? Vide verb. *Eucharistia n. 53.* & verb. *Paschalis Communio n. 29.*

Amentes, & furiosi quando sint, vel non, irregulares; Vide verb. *Irregularitas art. 2. nu. 12.*

America unde sit dicta? Vide verb. Mundus.

Amita, & *Amita Magna* quæ sint? Vide verb. *Affinitas sub num. 15.*

Amitini, & *Amitinæ* qui, & quæ sint; Vide *ibid.* sub dict. n. 15.

Amor.

Amor Dei, & proximi quid importet, & ad quid obliget? Vide verb. *Virtus a numer. 34. ad 75.* & Amor amicitiae, concupiscentiae, & initialis quid sint? Vide verb. *Penitentia Sacram. art. 2.*

Amphibologia.

Amphibologia, seu equivocatione, vel restrictione mentali uti quando, & quomodo liceat, vel non. Vide verb. *Juramentum art. 1. a n. 13. ad 26.* & verb. *Restrictio mentalis per tot.*

Amplexus.

Amplexus, quando sint peccaminosi, vel non? Vide verb. *Luxuria a n. 72. ad 77. & nu. 89. & 91.* & verb. *Sponsus n. 7.*

Ancille.

Ancillæ teneros pueros vestientes, lavantes, eorumque pudenda tangentes, vel aspicientes, quando, & qualiter peccent; Vide verb. *Luxuria n. 78.*

Quomodo a domino conveniebatur ille, qui Ancillæ suæ se junxisset? Vide verb. *Adulterium art. 1. in add. n. 15.*

Ancillæ ad quid teneantur circa famulatum, quidve eis liceat, vel non? Vide verb. *Famule per tot.*

Anima.

Anima rationalis, seu intellectiva per se est forma hominis immortalis, & non ex substantia Dei, ac contrarium est hæresis? Vide verb. *Anima n. 1. 2. & 3.*

Nec simul cum carne nascitur, sed est certum, & firmum quod a Deo creatur: *ib. n. 4. & 5.* Animæ hominum non fuerunt omnes create in principio mundi, nec extra corpus, nec duæ in uno, nec una in omnibus, sed anima infunditur, & multiplicatur ad multiplicationem corporum, & contrarium asserens est hæreticus: *ibid. num. 6. ad 10.*

Animæ mortuorum non vident ea, quæ apud nos
Tom. IX.

geruntur, & quæ nobis bonâ, malave accidunt, suoapte ingenio minime assequuntur, tribus autem modis ea scire possunt, & assignantur, Vide *ibid. num. 11. & 12.*

Animabus beatis sunt notæ nostræ præces, vel ad eas deferentibus Angelis, vel in Verbo videntibus, *ib. nu. 13.*

Animæ, quæ sine peccato post Baptismum separantur a corpore, Cælo recipiuntur, sic etiam animæ, quæ poenas condignas pro peccatis solverunt sive in corpore, sive in purgatorio; *ibid. num. 14.*

In purgatorio patiuntur poenas, quibus debuerant in vita satisfacere, juvantur suffragiis fidelium, post purgatorium in Cælum ascendunt, ibi vident Deum sicuti est; *ibid. num. 15. 16. & 17.*

Animæ, quæ sunt in purgatorio, sunt secure de sua salute, non tamen amplius in statu merendi, & quærentes requiem, ac horrentes poenas non peccant; *ibid. n. 18. 19. & 20.*

Liberatæ a poenis per suffragia fidelium, dum in Cælum recipiuntur, non minus beantur, quam si per seipsas satisfecissent pro illis poenis; *ibid. num. 21.*

Animæ in Purgatorio existentes, an possint pro nobis orare, vel aliquid de congruo mereri, vel impetrare; *ibid. a nu. 22. ad 26.*

Animas in gratia decedentium non recipi in Beatitudinem, nisi post diem judicii, aliqui docuerunt, & varii dicunt hujus sententia fuisse etiam Joannem XXII., qui tamen ostenditur fuisse contrariæ; *ib. a n. 27. ad 30.*

Animas justorum ante diem Judicii visuras esse intuitive Deum post purgatam poenam, si cum aliquo reatu ex hac vita decesserint, expresse definit Benedictus XII. *ibid. num. 31.*

Annales.

Annales, quid sint, & in quo distinguantur ab historia; Vide verb. *Historia, Historicus n. 8. & 9.* *Annalis* possessio quid disponat, & importet vide verb. *Beneficia art. 10. n. 109. ad 111.*

Annate.

Quid sint Vide verb. *Annate n. 1.* quotuplex earum genus *ibid.* n. 2. & 3. earum historia, *ibid. n. 4. seqq.* a Simoniæ, aliisque impactis calumniis vindicata *ibid. n. 11. seqq.* Auctores de illis agentes *ib. n. 14.*

Anniversaria.

Anniversarium quid sit, & in quo sensu stricte sumatur. Vide verb. *Anniversarium n. 1. & 2.* Anniversarium a quo tempore numerari debet, *ib. num. 27.*

Anniversaria, & missæ de requiem, quæ ex dispositione testatorum (non ex placito vivorum) cum cantu sunt quotannis celebrandæ, possunt cantari, etiamsi ipsorum obitus dies inciderit in festum duplex majus: *ib. n. 3. 4.* & inter *Decreta S. R. C.* in hoc volum. n. 455. & 1279. Non autem si inciderit in duplex 2. classis: *ib. n. 30.* & inter *Decreta* ut sup. n. 690.

Anniversaria & Missæ de Requiem, quæ ex dispositione testatorum cum cantu sunt quotannis celebrandæ, possunt cantari, etiamsi ipsorum obitus inciderit in festo duplici majori; *ib. n. 29.*

d

Anni-

Anniversaria, & Missæ de requiem, quæ certo die dici debent, ut die tertia, septima, & trigesima, eo impedito, transferri possunt in sequentem diem; *ibid. nu. 5. & inter Decreta ut sup. nu. 19. & aliis ibi indicatis*, vel anticipari possunt; *ib. num. 6.*

Nullimode cani possunt Missæ de requiem ad solum placitum vivorum in duplicibus, quando- cumque est officium excludens duplicia; *ibid. n. 7.*

In anniversario occurrente in die festo duplici secundæ classis non potest cantari Missa de requiem; *ib. n. 30.*

Infra octavas privilegiatas non possunt cantari Missæ defunctorum in anniversario & officio solemni; *ib. n. 31.*

Missæ cantatæ mortuorum infra octavam Corporis Christi non sunt celebrandæ, nisi præsentē corpore; *ibid. n. 32.*

Anniversaria & aliæ Missæ pro defunctis certa die dicendæ, ea impedita, possunt transferri in diem sequentem; *ib. n. 33. & 39.*

Exemplificatur cum resolutione *Sac. R. C. ib. num. 35.*

Et quid recurrente die tertio, septimo, & trigesimo in parochialibus, in quibus per annum plerumque unus tantum sacerdos celebrat; *ibid. num. 36.*

Ex privata devotione parochianorum petentium sæpius per annum pro eorum defunctis anniversaria, potest in ruralibus Ecclesiis cantari Missa solemnis de requiem in festo duplici minori, altera Missa cantata de festo, ubi adsunt plures, vel saltem duo sacerdotes, dummodo sermo sit de die vere anniversaria a die obitus; *ib. nu. 37.*

Non valentes satisfacere anniversariis defunctorum in diebus ferialibus, possunt ipsa adimplere in festis duplicibus, non tamen de præcepto; *ibid. nu. 38.*

In die anniversarii & depositionis non potest cantari Missa defunctorum loco conventualis, *ib. numer. 40. & viceversa; ibid. numer. 41. & 42.*

Convivia & prandia tolerari possunt in anniversariis defunctorum, ubi est consuetudo, & quatenus; *ib. n. 43.*

Habens injunctum onus faciendi celebrari anniversarium 15. v. g. vel 20. Missarum pro anima fundatoris, non tenetur celebrari facere Missam tantatam: tamen nec de mente testatoris Missæ privatæ dici queunt de requiem, si dies anniversaria incidat in duplici, & quodcumque est officium excludens duplicia; *ib. n. 8. & 9.*

Anniversarium ordinatum a testatore pro anima sua sine declaratione, an pro una vice, vel an in perpetuum, præsumendum est pro perpetuo, & onera in fundo imposita pro anniversariis trans- eunt cum eodem fundo; *ib. n. 12. & 13. & n. 45.*

Anniversarium relictum a testatore, ut celebretur pro anima sua in Ecclesia, in qua statuit sepe- liri, cessat, si testator culpabiliter se ipsum occiderit, aut in puteum se projecerit, secus autem, si pro anima sua, & suorum; *ib. n. 14. & 15.*

Auctoritas Episcopi in Anniversariis quamvis sit; *Vide ibid. n. 44.*

Quid juris si quis Ecclesiæ, in qua sepulturam

elegit, legatam reliquerit pro anniversario, & deinde mutato consilio alibi voluerit sepeliri, legato non revocato; *ib. n. 46.*

Quando & quomodo ab hereditus fundus, vel pro anniversario tradi vel solvi debeat; *ibid. n. 47. & seqq.*

Anniversaria non fixa, & alia similia, quæ expressa testatorum, & fundatorum voluntate prohibentur dari absentibus ex quacumque causa, & jubentur dari solummodo physice, & corporaliter interessentibus, non participantur ab habentibus indulum a Papa, ut etiam in absentia possint participare &c. nec talia anniversaria possunt reponi in distributionibus quotidianis per Episcopum; *ibid. n. 16. ad 25.*

Anniversaria autem fixa, & alia similia, in quibus non adsit contraria dispositio testatoris, & fundatoris, participantur ab indultariis, ac si personaliter interessent; *ib. n. 26.*

De causis absentie pro participatione anniversariorum; *ibid. n. 48.*

Annona.

Annonæ fraudatæ poena quæ sit; *Vide verb. Penæ art. 2. nu. 54.*

Annulus.

Annuli prius ad signandum sunt adinventi, hinc annuli signatorii, & sigilla promiscue usurpati, dein ad ornamentum, & luxuriam mutati; *verb. Annuli n. 1.2. & 3.*

Annulus piscatoris quid sit, quare dicatur piscatoris, & qualiter servetur, ac finiatur; *ibid. num. 4. 5. & 6.*

Annuli usus in Missa prohibetur protonotariis non participantibus, & doctoribus quibuscumque, & Canonicis Cathedralium; *ib. n. 7.*

Possunt tamen canonici Missam celebrare cum annulo auro, & de rigore uti, sed sine gemma, & sine aliqua effigie; *ibid. n. 7.* Benedictus tamen XIII. novissime in concilio Romano statuit a Sacerdotibus, nisi Abbates sint benedicti, esse in celebratione dependendum, n. 8.

Communionem de manu Episcopi capiens antea debet manum Episcopi osculari, non autem annulum; *ib. n. 9.*

Annulus sacer quare tradatur novo Episcopo; *Vide verb. Episcopus art. 2. nu. 50.* Ejus antiquitas, *Verb. Annulus n. 13.* Annulis nuptialibus antiqui utebantur Christiani; *ibid.*

Annulus, cæteroquin clericis prohibitus, a quibus clericis ferri possit, & plura de annulis; *Vide ib. n. 10. & seqq.*

Annunciatio B. M. V.

Si festum Annunciationis Beatæ Mariæ Virginis occurrat feria 6. in Parasceve, vel in Sabbato Sancto, quando, & quomodo transferendum. *Vide verb. Annunciatio B. M. V. n. 1. & inter Decreta S. R. C. in hoc tomo ix.*

Tria circa hujusce festi translationem adnotantur; *ib. n. 2. ad 4. & n. 8.*

Si simul transferenda sunt Festa S. Joseph & Annunciationis, prius reponatur Annunciatio, deinde S. Joseph; *ib. n. 5. & inter Decreta ut sup.*

Annunciationis festum non licet celebrare in majori hebdomada, nec potest fieri ejus officium in Do- mi-

minicis Quadragesima, nisi in Ecclesiis sub Annunciations invocatione dedicatis; *ib. n. 6.*
¶ 7. concessam cum octava, ib. n. 8.

Annus.

Annus unde sit dictus, & qualiter, ut recte accipiat in sacris canonibus, bullis, decretis, statutis, & similibus, regulandus, distincte refertur. Vide verb. *Annus n. 1. ad 9.*

Anni initium non ubique eodem tempore sed diverso pro diversis regionibus, & variis stylis calculatur, ac assignatur usus tam antiquus, quam modernus, tam in actibus publicis, quam privatis, tum in Bullis, & Brevis Pontificiis, tum in Sac. Congr. Decretis; *ib. n. 10. ad 15.*

Ne æquivocis laboremus, proprius uniuscujusque regionis, ac tribunalis stylus est attendendus; *ib. n. 16.*

Annus unde dictus, quis sit, ejusque divisiones assignantur, & explicantur. Vide verb. *Kalendarium a n. 38. ad 50.*

Anni ab Orbe condito usque ad Æram Christi vulgare quot effluxerint. Vide verb. *Mundus n. 64.*
 Annus inceptus quando haberi possit pro completo; *ib. n. 17.*

Quando in statutis mentio fit de anno, num continuus, an utilis veniat; *ib. n. 20. ¶ seqq.*

De actionibus, quæ anno finiuntur; *ib. n. 6.*
Annus probationis, seu Novitii.

Annus probationis ad quid instituitur, & quando incipiat. Vide verb. *Annus probationis n. 1. ¶ 2.*

Habitus regularis de essentia, & substantia est deferendus a novitiis per annum probationis, & fieri nequit in habitu seculari; *ib. 3. 4.*

Pro admittendis ad annum probationis, seu novitii, licet in jure nulla reperiatur statuta præcisa ætas, tamen ex Sacra Congr. requiritur, quod saltem attingant 15. annum; *ib. n. 5. 6.*

Puella, quæ non complevit annum 12. recipi poterit interim pro educanda, sed regulariter novitia vestiri non potest ante 14. annum expletum, & tunc de licentia Sacræ Congr. si velitis formaliter novitia ante 13. expletum; *ibid. n. 7. 8.*

Conversi nequeunt recipi ante 20. ætatis suæ annum; *ibid. n. 9.*

Annus probationis debet esse continuus, ita ut novitiis annum probationis animo religionem descendere interrumpens, licet per duas solas horas, teneatur incipere de novo annum Novitii; secus si dumtaxat intra claustrum aliquantisper latitasset; Immo non interrumpitur, etiamsi novitiis retento habitu perterritis severitate &c. Monasterium abdicte exeat causa se celandi, dummodo habeat animum redeundi, idque firmatur exemplo; *ib. n. 10. ad 13.*

Annus novitii non interrumpitur, si novitiis habitu religionis indutus a Monasterio ex sui Superioris licentia exeat causa peregrinandi ad stationes &c. vel etiamsi ob adversam valetudinem maneat extra monasterium; *ib. n. 14. 15.*

Annus tamen Novitii interrumpitur a Novitia, quæ infirma morbo contumaci remittitur curanda domum, eo pacto, ut reversa reincipiat Novitium a capite, absque tamen caeremoniis ad evitandas expensas; Sed si ipsum expleverat,

potest, cum rediit, admitti sine novo Novitatu; *ib. n. 16. ad 19.*

Annus Novitii non dicitur interrumpi, nec discontinuari a Novitiis, qui eo completo propter infirmitatem ante emissam Professionem cum licentia Superiorum exeunt, immo etiamsi absque licentia; *ibid. num. 20. 21.*

Sic etiam novitiis, qui finito anno probationis fuit habitu spoliatus, potest iterum admitti, & profiteri absque novo Novitatu, secus si habitum sponte deposuisset; *ibid. n. 22. 23.*

Et sic etiam non interrumpitur Novitius a Novitio, seu Novitia, si intra annum Novitii a Capitulo dimittatur, & habitu Religionis expolietur, & postea mutata sententia ad habitum restituitur antequam exeat a Monasterio; *ibid. n. 24.*

Annus Novitii debet esse completus de momento in momentum, licet bissextilis sit annus, adeo ut Professio facta, nondum completo anno, etiam per modicum tempus, esset nulla; *ibid. num. 25. ad 28.*

Anno probationis completo non potest a Superioribus Regularibus ultra protrahi tempus probationis, non solum reluctantem Novitio, sed neque ipso consentiente; *ibid. n. 29. 30.*

Monialibus elapso tempore Novitii, si habiles sint, præfigendus est terminus 15. aut 30. dierum ad deliberandum, num velint profiteri, necne; & si renuant profiteri, remittende sunt ad parentes, aut consanguineos; *ibid. num. 31.*

Aliqua rationabili, aut justa interveniente causa possunt Superiores annum probationis, & Professionem prorogare usque ad sex menses, & non ultra, inconsulta Sede Apostolica; *ibid. n. 32. ad 35.*

Annus Novitii, sicuti & Professio sub poena nullitatis debet necessario fieri in Conventibus designatis, & dantur ad hoc Decreta; *ibid. num. 36. ad 39.*

Non obstant tamen allegata Clementina Decreta, quin possit aliquis a Superioribus ad habitum recipi in Conventu non designato, ut sic ejus filius instituat, dummodo postea transmittatur ad Conventum designatum, & ibi integrum Novitii annum peragat, & inspecto effectu dicitur admissus, & receptus in Conventu designato; *ibid. num. 40. ad 42.*

Annus probationis non potest renunciari, neque a Novitio, neque a Monasterio, estque necessarius etiam in Religione Hierosolymitana; *ibid. num. 43. 44.*

Immo hodie ex Concilio Tridentino annus probationis concessus mutuo utriusque partis, novitii nempe, & admittentium illum ad Professionem, diminui nullo pacto potest; *ibid. numer. 45.*

Equites Ordinum Militarium annum probationis non habent secluso Statuto; *ibid. num. 46. ¶ 47.*

Privilegium Professionis ante annum probationis pro Monialibus S. Dominici in articulo mortis constitutis, Vide *ibid. num. 48. ¶ seqq.*

Annus Sanctus.

Annus Sanctus unde sumperit originem, & denominationem, quidque penes Catholicos ejus nomine veniat? Vide verb. *Annus Sanctus num.*

1. *¶* 2.

Varie circa Anni S. seu magni Jubilei inchoationem, & institutionem extitere opiniones, quæ referuntur, & assignatur, quare a Bonifacio VIII. fuerit indictus pro unoquoque centesimo; *ibid.* n. 3. *ad* 7.

Annus Sanctus sic a Bonifacio dispositus, fuit statim a Deo tamquam sibi gratissimus miraculis comprobatus, multitudine ex cunctis Universi plagis pene innumera accurrente condecoratus, ac divina Providentia mirabiliter ditatus; *ibid.* nu. 8. *ad* 10.

Annus Sanctus a Bonifacio VIII. pro unoquoque centesimo determinatus, fuit postea ad quinquagesimum a Clemente VI. & ad trigessimum tertium ab Urbano VI. redactus; idque ratum habuerunt, servaruntque Martinus V. & Nicolaus V. *ibid.* n. 11. 12. *¶* 13.

Exinde Paulus II. statuit, ut in posterum Jubileus perageretur quolibet anno 25. idque usque ad præsens servatur; *ibid.* n. 14. 15.

Annus Sanctus publicatur die Ascensionis Domini præcedentis anni, incipit a primis Vesperis ejusdem Nativitatis anni sequentis; *ibid.* num. 16. 17.

Porta Sancta quare sic dicta? quibus cæremoniis aperitur, & claudatur? *ibid.* numer. 18. *ad* 23.

Pro Anni Sancti Jubilæo lucrando indictæ sunt varîe Basilicæ visitandæ. Vide *ibid.* a num. 24. *ad* 27.

Tales Basilicæ debent visitari per triginta vices a Romanis, & incolis Urbis, & per quindæcim vices ab exteris, & quandoque aliter indultum; *ibidem* n. 28. *ad fin.*

Anticryseos pactum quid sit; & an sit illicitum, & usurarium, vel non? Vide verb. *Hypotheca num.* 32.

Antipodis an existant, unde dicti, & qui sint? Vide verb. *Mundus a* n. 108. *ad* 110.

Antiquata propositio quæ sit? Vide verb. *Propositiones damnatæ*, n. 44.

Apes evolantes quando fiant de dominio capientis, vel non? Vid. verb. *Dominium*, art. 3. nu. 15. 16.

Apocryphe Indulgentiæ revocatæ, & nullæ, varîe sunt. Vid. verb. *Indulgentia*, art. 4. *per tot.*

Apocrypha propositio quæ sit? Vid. verb. *Propositiones damnatæ*, n. 43.

Apopcum quid? Vide verb. *Mundus n.* 138.

Apostasia, Apostata.

Apostasia ex vi nominis quid significet, & importet, ac quotuplex sit? dein quid sit Apostasia, & Apostata a Fide, & quomodo differat ab hæresi? Vid. verb. *Apostasia*, n. 1. *ad* 5.

Apostatæ incurrunt omnes poenæ, quas incurrunt Hæretici, & alias majores & graviiores; *ibid.* n. 6. 7. 8.

Quæ autem poenæ de jure sint statutæ Hæ-

reticis, & consequenter Apostatis? Vid. verb. *Hæreticus*.

Apostatæ a Fide in Turcarum ditionibus existentes, si ibi redeant ad poenitentiam, ad quid teneantur? *ibid.* n. 10.

Apostatæ reversi ad Fidem in terris infidelium tanta conscientia qualem habitum deferre possint; & an accendi a Sacramentis; *ibid.* n. 11. 12.

Apostatam poenitentem in articulo mortis constitutum, & in terris infidelium existentem quomodo Confessarius absolvere debeat, & qualiter se gerere deberet Poenitens, si tunc ad suæ Fidei confessionem invitaretur; *ibid.* num. 13. *ad* 16.

Apostasia a Fide per chirographum fraude Dæmonis facta nullum jus illi tribuit, & reconciliandus est Apostata, absque eo quod cogatur chirographum reddere; *ibid.* n. 17. 18.

Apostasia ab obedientia late, & strictè capta quid sit, ut etiam Apostasia a Religione; *ibid.* n. 19. 20. 21.

Qui a Religione professæ etiam sine legitima facultate ad aliam laxiorem Religionem transiret, non esset rigorose, & propriè Apostata; *ibid.* num. 22. *¶* n. 74. *¶* seqq.

Apostasiam vere incurrit, & dicitur Apostata, qui a Religione temere discedit cum animo non amplius redeundi, etiamsi retineat habitum; *ibid.* n. 23. 24. n. 76. *¶* seqq.

Quod si cum animo redeundi quis discedat, non est propriè Apostata, sed fugitivus; in praxi tamen communiter accipiuntur, & tractantur ut veri Apostatæ, qui extra claustra sine Superiorum licentia, habitu etiam retento, & cum animo redeundi ad Religionem, vagantur; *ibidem* num. 25. *ad* 28.

Non est tamen Apostata Regularis, qui injuste, & notabiliter gravatus a Superiore recta via ad Generalem, Provincialem, aut alios, ad quos de jure, accedit absque licentia Superioris; sed dicitur appellare de facto, quamvis antea non appellaverit; *ibid.* num. 29. *ad* 36.

Debet tamen talis Religiosi gravem esse patens, vel probatu facile; & ad justificandum suum recursum, ac ut nulla pro foro etiam externo sit Apostasiæ umbra, & suspicio fugæ, nec contra eum militent sancita a Sac. Congr. Regul., dignus traditur modus, & salutaris datur instructio; *ibid.* n. 37. 38. 39.

Tenent plurimi, quod in tali casu periculoso posset etiam Regularis habitum dimittere absque incurso Apostasiæ, & sic directe ad Superiorem accedere; Dummodo vere, & certo timeat, quod in itinere capiatur, & reductur per vim ad manus Superioris gravantis; *ibid.* n. 40. 41.

Quinimò pericula vitandi causa licet Clericis arma deferre & comari; *ibid.* n. 42. 43.

Regularis cum Litteris obedientialibus itinerans, & ad liberius divagandum habitu regulari in itinere dimisso, & in veste seculari incedens, non est Apostata, nec fugitivus *ib.* n. 44. 45.

Ligatur tamen excommunicatione lata in regula-

gulares temere habitum dimittentes liberius vagandi causa, camque etiam incurrit, qui habitum defert, sed ita coopertum, ut cognosci non possit; *ibid. num. 46. 47.*

Regulariter quantumcumque habitus etiam ex lascivia relinquatur, ac cooperiatur, si non relinquatur animo deliberato illum non reassumendi, non contrahitur Apostasia; *ibid. num. 48.*

Pœnæ Apostasiæ a Religione, seu statu religioso de jure communi sunt variæ, quæ assignantur, & declarantur; *ibid. a numer. 49. ad 54.*

Præter pœnas a jure communi statutas sunt etiam aliæ, ut privatio vocis activæ, & passivæ, carceris, flagellationis &c. juxta peculiare religionum Constitutiones; *ibid. n. 55.*

Apostatas, & fugitivos recipientes, & retinentes, vel occultantes, aut eis pro fuga, & Apostasia consilium, aut auxilium præstantes peccant mortaliter, & ipso facto excommunicationem incurrunt; *ib. n. 56.*

Praelati, seu Superiores Regulares tenentur fugitivos, seu Apostatas requirere, & revocare, & eos cogere, ut ad Ordinem revertantur; *ib. a. n. 57. ad 60.*

Apostatæ a Religione debent recipi, salva regulari disciplina, dum poenitentes recedunt, non obstantibus Constitutionibus prohibentibus recipi eos, qui ter apostatarunt; *ibid. n. 61.*

Apostasia a Sacro Ordine, & Apostata ab illo quis sit, & quæ ejus pœna; *ib. n. 63. ad 67.*

Apostatæ & fugitivi regulares quomodo absolvantur a summo Pœnitentiaro, *ibid. num. 68. & 69.*

Apostatæ nullatenus admittuntur ad allegandam quamcumque causam super nullitate Professionis regularis, sed monasterium redire coguntur; *ibid. n. 70.*

Apostatæ declarantur illi, qui post unicam sententiam latam pro nullitate Professionis, etiam appellatione non interposita habitum abjecerint; *ib. n. 71.*

Item ii, qui post sibi indultam restitutionem in integrum & Religionis claustris migrare præsumunt, *ib. n. 72.*

Constitutio San. Mem. Benedict. XIV., qua regulares Apostatæ ad suos Ordines cum pœnarum condonatione revocantur, *ib. n. 73.*

Apostolus.

Apostolus idem est ac latine missus, Apostoli omnes fuerunt baptizati Baptismo Christi solus Petrus a Christo, a Petro Andreas, Jacobus, & Joannes, & ab eis ceteri; *vid. verb. Apostolus n. 1. 2. 3.* Apostoli omnes a Christo ordinati sunt Sacerdotes, & Episcopi, ac etiam immediate ab ipso munus Apostolatus acceperunt; *ibid. numer. 4. ad num. 11.*

Apostoli singuli posuerunt suum articulum in symbolo, & verisimiliter juxta ordinem tarditum a Scoto; *ibid. num. 12. 13. 14.*

Apostolorum canones recipiendi, & tenendi sunt omnes, prout recipiuntur a synodo, & asseruntur; *ibid. num. 15. 16.*

Apostolorum traditiones non possunt in dubium revocari, & ab omnibus sunt observandæ, eorumque literas contemnens est hæreticus; *ibid. num. 17. 18.*

Apostoli cum Christo habuerunt usum, & dominium aliquorum mobilium, & affirmare contrarium est hæreticum; de multis poterant dispo- nere, ac de pecunia non habenda præceptum non fuit rigorosum, *ibid. num. 19. 20. 21.*

Plura notantur, quæ ad Apostolos pertinent, & in quibus, vel erravit Auctor, vel aliqua præter- iit, *ibid. num. 22. ad finem.*

Canonum Apostolicorum numerus, *ibidem nu- mer. 41.*

Eorundem auctoritas, *ibid. num. 42.*

Apostolicæ Constitutiones, *ibid. num. 43.*

Apostoli, idest litteræ missoriæ.

Apostoli, unde dicti? Quidque eorum nomine veniat? Vide verb. *Apostoli, idest litteræ missoriæ num. 1. 2. & num. 14.*

Isti Apostoli, qui petuntur in casu appella- tionis, interdum vocantur Epistolæ, & inter- dum dimissoriæ, & cur dimissoriæ, *ibid. num. 3.*

Apostolorum quinque sunt species, quæ assignan- tur, ac singillatim expenduntur; *ibid. num. 4. ad 9.*

Si iudex requisitus non tradit Apostolos, & appellanti eos denegat, & postea pro credit in cau- sa, non valet processus, nisi renunciatum fuis- set appellationi, *ibid. num. 10.*

Si appellans non petat Apostolos infra 20. dies, censetur renunciare appellationi, & si iudex eos denegat, vel infra præmissum tempus multiose, aut negligenter ei tradere prætermittit, non va- let ejus interim confectus processus, *ibid. num. 11. 12. 13.*

Quenam solemnia Apostolorum de jure Rom. *ibid. num. 15. & 16.*

Apostolorum usus in jure Ecclesiastico, *ibidem num. 17. & seqq.*

Apostoli dicti Apostilli, *ibid. num. 18.* Vide verb. *Appellatio art. 7.*

Appellatio quoad ea, quæ concernunt ejus esse, divisionem, & finem.

Appellatio quid sit? Estque alia judicialis, & alia extrajudicialis, ac utraque declaratur, Vide verb. *Appellatio art. 1. num. 2. ad 5.*

Appellatio judicialis & extrajudicialis tripliciter differunt inter se, & assignatur, *ibidem num. 6. 7. 8.*

Appellatio de jure canonico extrajudicialis, mi- nime permissa est de jure civili, *ibid. num. 16. & seqq.*

Causæ de jure canonico extrajudicialis appel- lationis recensentur; *ibid. num. 19. & seqq.*

Appellatio alia est rationalis, seu legitima, alia frustratoria, & alia frivola, seu levis, quæ ex- plicantur, *ibid. n. 9. 10. 11.*

Appellatio propter tres causas, potissimum intro- ducta est, quæ proponuntur, *ibid. n. 12. 13. 14.*

Fieri potest, ut licet sententia prioris processerit, ea tamen ab appellationis iudice propter novas al- legationes rescindi debeat, *ibid. n. 15.*

In appellatione judiciali appellans, ea, quæ in prima instantia non probavit, adhuc probare, & quæ non deduxit, deducere potest; *ibid. num. 29.*

De differentia appellationem inter, & relationem, & de forma ac solemnitate relationis; *ibid. num. 27.*

Appellare quis possit, vel non?

Appellare potest omnis a iudice injuste gravatus, etiamsi juraverit stare sententiæ, & etiamsi sit excommunicatus; Vide verb. *Appellatio art. 2. num. 1. 2. 3.*

Imo non solum qui gravatus existit, sed etiam alii, quorum interest, appellare possunt; *ibid. num. 4. ad 10.*

Utraque pars litigantium appellare potest ab eadem sententia continente plures articulos, quatenus in aliquibus utrique parti est contraria; *ibid. num. 11.*

Si in eadem sententia plures reperiantur gravati, licet unus solum appellet, iste debet audiri, & ejus appellatio pro omnibus prodest, si eadem sit ratio, & causa pro omnibus; *ibidem num. 12.*

Plura de communione appellationis; Vide *ibid. n. 19. & seqq.*

Assignantur omnes, qui appellare non possunt; *ibid. n. 25. ad 32.*

Appellari a quo iudice, & ad quem possit, vel non?

Appellari potest ab omnibus iudicibus iudicem superiorem cognoscentibus; Vide verb. *Appellatio art. 3. num. 1. 2. 3.*

Exornatur questio a quonam iudice appellari possit; Vide *ibid. n. 47.*

Appellantes a Papa ad futurum Concilium generale, quicumque sint, excommunicantur in Bulla Cœnæ: Et si sint universitates, collegia, vel capitula, interdiciuntur, insuper sunt Schismatici, multasque alias poenas incurrunt; *ibid. num. 4.*

Appellari neque potest a Concilio generali legitime congregato, & approbato, nec a sententia totius Congregationis Cardinalium, nec a supremis tribunalibus; *ibid. n. 5. ad 7.*

Appellatio regulariter fieri debet gradatim ad proximum, & immediatum Superiorem ejus, a quo appellatur; non autem omisso medio ad remotum, & mediatum, idque jure merito cautum; *ibid. num. 8. 9.*

Excipiuntur tamen plures casus, in quibus immediate ad majorem appellari potest, omissis iudicibus intermediis; & exhibentur; *ibid. n. 10. ad 18.*

Quid si utraque pars litigantium appellet a sententia sui iudicis, v.g. Episcopi, & una appellet ad Archiepiscopum, & altera immediate ad Papam; *ibid. num. 19. 20.*

Appellari non potest regulariter loquendo a iudice seculari ad Papam; nisi litigantes sint temporali jurisdictioni Papæ subjecti; *ibidem num. 21. 22.*

A regularibus etiam, & potissimum, gradatim est facienda appellatio, nullimode tamen pos-

sunt ipsi appellare ad iudices extraneos; seu ad tribunalia secularia, aliter ipsi, & eos admittentes incurrunt excommunicationem latæ sententiæ; *ibid. num. 24. 25.*

Immo nec licet regularibus appellare ad iudices Ecclesiasticos, quibus non subduntur, talias ipsi & iudices eos admittentes incurrunt excommunicationem latæ sententiæ; *ibid. n. 26. 27.*

Ordinarius idcirco est omnino prohibitus, ne se ingerat in cognitionibus causarum Regularium tam civilium, quam criminalium, quinimo Nunciis Apostolicis recipere non debent appellationes regularium, sed relinquere gradatim a suis superioribus cognoscendas; *ibidem num. 28. 29.*

Nec licet regularibus recurrere extra ordinem ad quascumque personas, tam Ecclesiasticas, quam seculares, etiamsi Cardinalatus honore, & excellentia ducali, regali, & imperiali fulgentes, pro consequendis honoribus, dignitatibus &c. in ipso Ordine; *ibid. num. 30. ad 45.*

Est hic insimul advertendum, quod non solum est prohibitum regularibus subditis recurrere extra ordinem uti supra, sed insuper sub gravissimis poenis, & etiam Excommunicationis latæ sententiæ est prohibitum Superioribus regularibus ad instantiam quorumcumque personarum extra suos ordines officia, & dignitates eis concedere; *ibid. num. 46. & verb. Recursus num. 18. & seqq.*

Utrum a sententia subdelegati ad subdelegantem, an vero ad subdelegantis Superiorem interponenda sit appellatio; *ibid. n. 48. & seqq.*

Num a sententia iudicis Ecclesiastici in causa seculari lata appellari possit ad Superiorem laicum; *ibid. num. 49.*

Siquis in appellatione erraverit, ut quam ad unum appellare debetur, ad alium appellaverit, num causa remittenda sit ad priorem iudicem; *ib. num. 50. & seqq.*

Appellatio a quibus sententiis, & causis fieri possit.

Duplex est sententia, definitiva una, interlocutoria altera, quæ utraque sit, & cur interlocutoria sic dicta? Vide verb. *Appellatio art. 4. n. 1. us 4.*

Sententia interlocutoria subdividitur in mere interlocutoria, & in interlocutoriam habentem vim definitivæ, & quæ sit utraque; *ibid. num. 5. ad 7.*

De jure canonico appellari potest, & a sententia definitiva, & ab interlocutoria; *ibidem num. 3.*

Dummodo tamen interlocutoria vim habeat definitiva; *ibidem numer. 64. & seqq.*

Et quoniam sententia interlocutoria dicatur habere vim definitivæ, & habere damnum irreparabile, ut fiat appellations locus; *ibid. num. 65. & seqq. & num. 8. & seqq.*

Differentia inter appellationem ab interlocutoria sententia, & a definitiva; *ibidem num. 78. & seqq.*

Si est reformata sententia interlocutoria in instantan-

stantia appellationis, tota causa ad iudicem appellationis devolvitur, neque locus est remissioni; *ibid. num. 93.*

Limita; *ibid. num. 95.*

In appellatione facta in iudicio ab interlocutoria decem requiruntur, quorum si unum solum defuerit, non valet appellatio, & eaumerantur per singula; *ib. a n. 9. ad 19.*

De iure civili appellari potest solum a sententia definitiva, ab interlocutoria vero, etiam si predicta decem concurrant, non potest appellari, nisi in quibusdam casibus, & ad hos distinguendos duæ præbentur regulæ; *ibid. num. 20. ad 23.*

Concilium Trid. statuit, quod quantum ad huiusmodi appellationes conformiter iure civili procedatur etiam in iure canonico, & inde est, quod universaliter loquendo appellari potest in quatuor casibus tantum, qui adducuntur cum annotatione debita ad primum; *ibidem num. 24. ad 30.*

Extra recensitos casus ab interlocutoria, vel quovis alio gravamine ante definitivam sententiam hodie in iudicio appellare non licet, uti licebat de iure veteri; *ibid. num. 31.*

Inhibitio autem ista Concilii comprehendit solum appellationes judicialiter factas in iudicio, non autem appellationes judicialiter factas extra iudicium; *ib. n. 32.*

Ex supra firmatis universalibus conclusionibus varii inferuntur casus, in quibus appellatio admittitur ab interlocutoria, vel quia vim definitivæ habet, vel quia damnum irreparabile continet, iique singillatim referuntur; *ibid. a n. 33. ad 47.*

Casus, in quibus iura prohibent appellare, recensentur, & brevibus versibus includuntur, & enucleantur; *ib. n. 48. ad 61.*

Appellatio a correctione superioris, sive regularis, sive secularis, & a censuris, quandomam sit prohibita, vel non?

Appellatio a legitima correctione Superioris sive regularis, sive secularis, est omnibus subditis prohibita, admittitur tamen si in corrigendo modum excedat; Vide verb. *Appellatio art. 5. n. 1. & 2.*

A correctione morum facta a Prælato, seu Superiore extrajudicialiter, seu paternaliter, & ad poenitentiam nullo formato processu iudiciario admittitur appellatio subditi solum quoad effectum devolutivum; non autem quoad suspensivum; *ib. n. 3. 4.*

Hinc appellatio quoad effectum suspensivum non admittitur a visitatione Ecclesiæ cathedralis, & personarum ipsius ab Episcopo faciendæ, nec a decreto in visitatione facto; *ib. n. 5. 6.*

Quomodo distinguendum in questione, utrum admittatur appellatio quoad effectum suspensivum a decreto lato in visitatione; *ib. num. 22. & seqq.*

Appellationis cujuscumque prætextu nequaquam potest impediri, seu retardari diocesana synodi celebratio, nec actorum executio; *ibidem num. 7. 8.*

A mandato de residendo in visitatione edito non datur appellatio ad effectum suspensivum, sed solum devolutivum; at a correctione morum, judicialiter formato processu, admittitur quoad utrumque; *ib. n. 9. 10.*

Appellatio a censuris absolute ab homine latis admittitur solum quoad effectum devolutivum, a latis sub conditionis eventum: ut etiam quoad utrumque admittitur a comminatis; *ib. n. 11. ad 17.*

Hinc si quis citetur ad adducendam rationem, quare non debeat excommunicari, hic poterit appellare, & Ordinarius tenebitur huic appellationi deferre; e contra vero si quis citetur ad adducendam rationem, quare non debeat declarari incidisse in excommunicationem; *ibid. num. 18. 19.*

Ad uberiorem notitiam, & solidiorem confirmationem præsentis materiæ adducitur declaratio Sac. Congreg. Episc. de mandato Clementis VIII. edita, aliaque decreta Sac. Congreg. Conc. *ibid. n. 20. 21.*

De appellatione a sententia incursum censuram plura; *ibid. num. 25. & seqq.*

Appellatio quoad vim, & effectus clausulæ:

Appellatio remota.

Causas committere cum clausula *Appellatione remota* potest solus Papa in causis Ecclesiasticis ubique terrarum, & in causis profanis Papa in locis sue temporalis jurisdictionis; Imperator, reges, & omnes principes supremi in suis respectivis ditionibus, & non alii: Vide verb. *Appellatio art. 6. num. 1. ad 4.*

Vi clausulæ *Appellatione remota* censetur prohibita omnis appellatio, quæ a iure expresse concessa non reperitur; *ibid. num. 5.*

Per clausulam *Appellatione remota* non solum non prohibentur appellationes a iure expresse concessæ cum adjecto: *Non obstante clausula, Appellatione remota*, sed neque prohibentur appellationes a iure expresse concessæ, & approbatæ, licet sine tali adjecto: *Non obstante clausula, Appellatione remota*; *ibid. num. 6. 7.*

Clausula *Appellatione remota* plures operatur effectus, quorum præcipui recensentur; *ibid. a n. 8. ad 13.*

Declaratur auctor; *ibidem num. 14.*

Clausula *Appellatione remota* non præjudicat tertio, qui pro suo interesse appellare intendit; *ibid. num. 15. & seqq.*

De clausula *Omni, & quacumque appellatione remota*. Vide *ibid. num. 17.*

Appellatio quoad fatalia.

Appellationum fatalia quid sint, unde dicantur, & quotuplicia? Vide verb. *Appellatio artic. 7. num. 1. 2. 3.*

Fatalia, seu tempora iterponendæ appellationis de iure antiquo erant duo dies in causa propria, tres in aliena, seu procuratorio nomine actitata; at de iure novo sunt dies 10. a die gravaminis illati, vel latæ sententiæ, & scientiæ numerandi, & currunt statim a momento habite notitiæ &c. de momento in momentum, & continue; *ibid. num. 4. ad 8.*

A sen-

A sententia dubia, eaque ad instantiam partium a Iudice declarata, utrum intra decem dies ab ejus publicatione, an intra decem dies a declaratione ipsius sit appellandum; *ibid.* n. 27.

A sententia conditionalis quando sit interponenda appellatio; *ibid.* num. 28. & quando sit appellandum; *ibid.*

Procuratore existente apud acta, eoque non appellante, an post decem dies a lata sententia dominus appellare queat; *ibid.* num. 29. & seq.

Decendum ad appellandum an, & a quo tempore currat contra tertium; *ibid.* n. 31.

Quando appellatio a gravamine momentaneo vel successivo interponi queat; *ibid.* num. 32. & 33.

Fatalia, seu tempora petendi Apostolos; Vide verb. *Apostoli*, idest *Litteræ Missorie*. Verb. *Appellatio* art. 7. num. 9.

Fatalia, seu tempora presentandæ appellationis de jure civili sunt sex menses, de jure vero canonico videtur relictum dispositioni iudicis, a quo; *ibid.* num. 10. 11.

In appellatione extrajudiciali an petendi sint Apostoli; *ibid.* num. 33.

Fatalia, seu tempora finiendæ appellationis de jure sunt 12. menses, & ex causa necessaria, & evidenti biennium, ita tamen ut Iudex a quo secundum locorum distantiam, & personarum, & negotii, seu causæ qualitatem, prout expediens judicaverit, possit brevius tempus præfigere; *ibid.* num. 12.

Hoc tempus est numerandum non a die latæ sententiæ, sed a die interpositæ appellationis, & qualiter; *ibid.* num. 13. 14. 15.

Fatalia, seu tempora unius anni, & ex justa causa biennii ad prosequendam & finiendam appellationem a jure concessa, non currunt legitime impedito; *ibid.* num. 16.

Impedimenta legitima, quorum quodlibet sufficit, ut appellans etiam elapso biennio habeat jus ad prosequendam appellationem, enumerantur a canonistis communiter sex, & expenduntur; *ibid.* num. 17. ad 22.

Ad hoc tamen, ut unumquodque ex dictis impedimentis sufficiat ad prosequendam appellationem post elapsam biennium, debet esse reale, & veridicum, & quod tale evidentissima probatione constet, idque evincere incumbit appellanti; *ibid.* num. 23. 24.

Immo nedum appellanti incumbit onus probandi, sed insuper probare debet, quod diligentiam adhibuerit ad removendum tale impedimentum, & appellationem prosequendam; *ibid.* num. 25. 26.

Si appellans partim negligens, partim impeditus fuerit per anni cursum, an eidem concedendum biennium; *ibid.* n. 24.

An iudex tempora appellationis arctare, & viceversa prorogare possit; *ibid.* n. 35.

Appellatio coram quibus, quomodo, & quoties fieri debeat, & possit?

Appellatio regulariter debet fieri coram iudice a quo, & in ejus copiæ defectu coram iudice ad quem, & intimari iudici a quo; at in defectu utriusque appellari potest coram viris honestis,

vel saltem coram uno honesto, adhibitis ei testibus; Vide verb. *Appellatio* art. 8. num. 2. ad 4.

Dato quod aliquis justu metu cadente in constantem virum correptus non auderet appellare coram iudice a quo, tunc sufficeret, quod coram honestis viris intra 10. dies protestaretur se vellet appellare a sententia contra se injuste lata, sed detineri justo timore iudicis a quo; *ibidem* num. 5. ad 7.

Appellatio potest fieri duplici modo, quæ assignatur, & declaratur; *ibid.* num. 8. 9. 10.

Appellatio potest fieri nedum per hæc verba expressa *appello*, vel *provoco*, sed etiam per alia æquipollentia, & nedum scriptis, ac verbis, sed etiam facto; dummodo serventur necessaria, quæ nominantur; *ibid.* num. 12. 13.

Appellatio generalis super omnibus causis, quæ contra appellentem quovis tempore possint moveri, non potest fieri, & non admittitur, bene vero respectu cujuscumque gravaminis, quod in aliqua determinata causa sibi quis timet esse inferendum; *ib.* n. 15. ad 17.

Appellatio a sententia interlocutoria, vel a gravamine extrajudiciali debet fieri in scriptis petendo Apostolos, & expressa in specie causa rationabili appellationis, aliter est invalida; *ib.* n. 18. ad 20.

Appellatio vero a sententia definitiva, si ea fiat statim, ac est lata sententia, & adhuc iudice pro tribunali sedente, & nondum ad alia divergente, potest fieri viva voce, si vero fiat ex intervallo, etiam ipsa debet fieri in scriptis; *ibid.* n. 21. 22.

In appellatione a definitiva non est necesse exprimere causam appellationis in specie, sed sufficere dicere in genere *appello*, quia *gravatus sum*, vel quia *lata sententia est injusta*, nulla expressa in specie causa, vel gravamine; *ibid.* n. 23. 24.

In eadem causa non potest ab eodem tertio appellari a sententia, quæ fuit bis confirmata; potest tamen ab eodem pluries appellari, si pluries gravaretur super diversis articulis, licet in una eademque causa; *ibid.* n. 25. ad 29.

In eadem causa, & super eodem articulo licet utrique parti collitigantibus his appellare successive, & adhuc quilibet tertius, cujus intersit, potest appellare, non obstante quod utraque pars litigantium jam bis appellaverit; *ibid.* n. 30. 31. 32.

De variis appellationum formulis; *ib.* num. 33. & seqq.

Appellatio quoad effectum suspensivum, & devolutivum.

Appellationis effectus principaliter est duplex, suspensivus scilicet, & devolutivus, & uterque exponitur; Vide verb. *Appellatio* art. 9. n. 1. 2. 3.

Appellatio a sententia definitiva regulariter parit effectum suspensivum jurisdictionis iudicis a quo respectu causæ appellatæ; *ibid.* n. 4. 5.

Potest tamen appellans recusare iudicem a quo tamquam suspectum etiam in aliis causis, si non sint de notoriis, & manifestis; *ib.* n. 6. 7.

Appellatio a definitiva in variis casibus non parit effectum suspensivum jurisdictionis iudicis a quo, & primo in casibus a jure expressis, & supra allegatis in art. 4. Deinde in aliis casibus, qui assignantur, & comprobantur; *ib.* n. 8. ad 15.

Ap-

Appellatio a sententia interlocutoria, si sit super aliquo articulo, sive questione incidenti, vel gravamine ita connexo cum causa principali, ut causa principali non discussa, nec possit definiri, & discuti incidens, vel connexum, parit effectum suspensivum jurisdictionis iudicis etiam super cognitione ipsius causæ principalis; *ib. n. 16.*

Appellatio ab interlocutoria, etiamsi sit super aliquo articulo, sine quo causa principalis terminari potest, adhuc parit effectum suspensivum jurisdictionis iudicis a quo, nedum super illo articulo, in quo est appellatum, sed etiam super cognitione ipsius causæ principalis; *ib. n. 17. 18.*

Appellatio legitima ultra effectum suspensivum parit etiam effectum devolutivum, ita ut causæ cognitio devolvatur ad iudicem, ad quem appellatur, & ipse de iustitia appellationis cognoscere debeat, & non iudex a quo. Immo iudex ad quem non solum cognoscere potest de iustitia appellationis, sed etiam hac probata, causam principalem examinare, & sententialiter definire potest; *ib. n. 19.*

Appellatio a sententia definitiva devolvit ad iudicem ad quem non solum causam principalem, sed etiam ejus accessoria; nec tunc ipse iudex ad quem potest causam remittere ad iudicem a quo, sed tenetur propria sententia eam ultimare, & definire; *ib. n. 20. 21. 22.*

Appellatio a sententia interlocutoria, si sit probata legitima, devolvit totam causam ad iudicem ad quem; sin autem, debet iudex ad quem remittere causam principalem iudici a quo; & irrationabiliter ac frivole appellentem in expensis condemnare; *ib. n. 23. 24.*

In casu autem quod iudex a quo jam ipsi appellationi frivola, & illegitima detulerit, concedendo v. g. apostolos dimissorios, vel reverentiales, tunc iudex ad quem, non obstante quod appellatio sit frivola, & illegitima, adhuc potest in tota causa procedere, ipsamque totaliter terminare, nec tenetur, ut prius, ipsam remittere iudici a quo; *ib. n. 25.*

De effectu appellationis, in quo tam appellantis, quam appellati, quam iudicis a quo, & iudicis ad quem appellatum, officia continentur; Vide *ib. n. 26.*

Appellatio quoad attentatam, & revocationem eorum.

Attentata idem sunt ac innovata contra jus, lite, seu appellatione pendente, idque satis elucidatur; Vide verb. *Appellatio art. 10. a. n. 1. ad 4.*

Attentata pendente appellatione a sententia definitiva revocantur ante omnia per remedium attentati, ita ut iudex ad quem ante omnia debeat penitus revocare, nedum ea, quæ sunt innovata post appellationem interpositam, sed etiam ea omnia, quæ sunt innovata, & mutata medio tempore inter sententiam, & appellationem; perinde ac si post eandem appellationem innovata fuissent; Dummodo postea intra decem dies appellatum sit; *ib. n. 5.*

Non solum innovata post appellationem a definitiva sententia interjectam debent semper ante omnia per appellationis iudicem penitus revocari, sed etiam ea omnia, quæ medio tempore in-

ter sententiam, & appellationem, quæ postmodum infra decemdiem interponitur ab eadem contingit innovari, ac si post appellationem eadem innovata fuissent; *ib. n. 6. 7.*

Attentata autem pendente appellatione a sententia interlocutoria, seu a gravamine, non revocantur ante omnia, sed debet prius justificari causa appellationis; *ib. n. 8. ad 10.*

Appellatio quoad aliquos casus, in quibus moraliter est illicita, vel licita.

Appellatio est illicita, & contra iustitiam, cum interponitur cum solo fine, ut causa longius protrahatur, & ne contra se justa sententia proferatur, & sic appellans tenetur de damnis illatis; Vide verb. *Appellatio art. 11. n. 1. 2.*

Appellatio est penitus illicita in causa, quam appellans scit esse injustam, & talis appellans tenetur ad integram restitutionem damnorum illatorum: ut etiam illicita est, & peccaminosa, si fiat a iudice Catholico ad A catholicum; *ib. n. 3. 4.*

Condemnatus a iudice non habente sufficientes probationes pro illo condemnando, licet revera sit reus coram Deo; nihilominus potest ab illa sententia licite appellare; *ib. n. 5. 6. ac verb. Accusatus n. 6. 7.*

Appellationis mala poena quæ sit; Vide verb. *Pena art. 2. n. 56. ad 59.*

Circa admissionem, vel non admissionem appellationis plura vide collecta; *ib. n. 7. & seqq.* Alia vide tomo VIII. in *Appendic. Resolut. S. C. C. decret. in Sardinia: Appellationis.*

Applicatio Missæ.

Applicatio Missæ quomodo, a quibus, & pro quibus fieri debeat, & possit? Vide verb. *Missæ art. 2. per tot. & art. 7. per tot.*

Applicatio Missæ facta a Religioso subito prævalet applicationi factæ a Superiore; Vide dict. *art. 2. n. 10.*

Vivens probabiliter invalide applicat Animabus Purgatorii omnes Missas pro se defuncto applicandas; *ib. n. 11.*

Approbatio.

Pro Confessionibus excipiendis.

Approbatio est authenticum iudicium, seu declaratio de idoneitate, & sufficientia sacerdotis ad audiendas Confessiones facta ab habente potestatem Episcopalem, vel quasi Episcopalem; & differt a collatione jurisdictionis; Vide verb. *Approbatio art. 1. a. n. 1. ad 5.*

Historia quoad facultatem excipiendi Sacramentalem Confessionem, Vide *ib. n. 96. & seqq.*

Nullus Presbyter sive Secularis, sive Regularis potest Regularium confessiones excipere, nisi ab Episcopo approbationem acceperit, *ib. n. 100. & seqq.*

Dummodo Parochiale beneficium non habeat; *ib. n. 101.*

Approbatio Ordinarii prærequiritur ad valide absolvendum a peccatis venialibus, & a mortalibus alias confessis; *ib. a. n. 7. ad 9.*

Approbatio ad beneplacitum, seu absque temporis limitatione concessa non expirat per mortem, vel amotionem ab Officio ipsius concedentis; *ib. n. 10. & verb. Gratia ut est gratiosum Rescriptum, n. 81.*

Approbatio ad beneplacitum quibuscumque etiam Regularibus concessa quandocumque revocari potest, & ad limitatum tempus reduci, & neque elapso sine alia revocatione expirat; *ib. n. 11. ad 13.*

Ante vero finitum tale tempus non potest sine causa revocari, immo sine gravi causa neque prorogatio debet denegari; *ibid. nu. 14.*

Approbatio Confessoriarum pro locis exemptis pertinet ad Episcopum, intra cujus diocesim existunt loca exempta, non autem ad Prælatum loci, secus vero si locus sit nullius diocesis; *ib. n. 15. 16.*

Generaliter loquendo approbatio potest dari ab Episcopis etiam non consecratis, si jam electi sint, confirmati a Vicariis Capitalibus Sede vacante, ab Abbatibus, Commendatariis Prioribus, & aliis habentibus proprium territorium, & a Generalibus, & Provincialibus Regularibus quoad suos subditos; *ib. n. 17. ad 23.*

Approbatio nequit dari a parochis pro suis parochianis: Immo parochi nequidem possunt sibi in Confessarium eligere simplicem Sacerdotem non approbatum ab Ordinario; *ibid. n. 24. 25.*

Approbatio an dari possit a Nunciis, & Legatis in suis respective provinciis; *ibid. a. n. 26. ad 38.*

Approbatio debet dari ab Episcopo illius loci, in quo confessorius confessiones audit; *ib. num. 39. 40. 41.*

Regulares in diocesi, in qua sunt approbati, possunt audire confessiones omnium Sæcularium, etiam ex aliis diocesibus confluentium, & eos item abolere a casibus ipsis reservatis, nisi eosdem poenitentes noverint in fraudem reservationis ad alienam diocesim pro obtinenda absolutione migrasse; *ibid. n. 42. 43.*

Approbatio petita, & non obtenta ab Ordinario, licet injuste denegetur, non sufficit nec pro Confessario Sæculari, nec pro Regulari; *ib. a. num. 44. ad 46.*

Approbatio Ordinarii pro Confessionibus sæcularium est necessaria regularibus, etiam si sint lectores, & in theologia magistri; immo possunt examinari, etiam si essent Examinatores synodales, non obstantibus privilegiis, etiam Cruciatæ; *ib. n. 47. 48.*

Regulares prævio examine semel approbati non possunt iterum ab eodem Episcopo examinari, neque ab eisdem confessionibus audiendis suspendi, nisi nova superveniente causa, quæ ipsas confessiones concernat; *ibid. n. 49. ad 51.*

Auctor n. 50. corrigitur *ibid. n. 105. & seqq.*

Quilibet confessorius quantumvis regularis simpliciter approbatus ab Episcopo antecessore potest iterum examinari, & si minus idoneus reperiatur fuerit, reprobari ab Episcopo successore; ad iterandum autem examen successores non tenentur; *ibid. n. 52. 53.*

Licet Confessarii possint iterum examinari ab Episcopo successore, non tamen iterum examinari possunt a Vicario Capitali, Sede vacante, nec ab ipso revocari potest eorum facultas, & approbatio habita ab Episcopo, seu Ordinario defuncto; *ibid. a. n. 54. ad 57.*

Auctor n. 54. & seqq. declarat; *ib. n. 109. & seqq.*

Et neque Vicarius Apostolicus examinare po-

test approbatus ab Episcopo, & multo minus Vicarius generalis Episcopi; *ib. n. 58. 59.*

Regulares generaliter idonei reperti debent sine limitatione temporis, loci, & personarum approbati, ad differentiam eorum, qui non adeo idonei inventi possunt admitti cum limitata facultate ad arbitrium Ordinarii; *ib. n. 60. ad 62.*

Regulares sine approbatione Ordinarii nequeunt excipere confessiones tertiariorum, qui vivunt in propriis domibus, licet habeant requisita pro tertiaris; bene vero illorum Sæcularium, qui sunt vere de familia in suis monasteriis, & continui commensales ex sola Prælati regularis approbatione; & præbatur qui censendi sint vere de familia continui commensales; *ib. a. n. 63. ad 68.*

Privilegium præfatum non tenet respectu aliorum non talium, nec etiam quoad Advenas, qui in Monasteriis Regularium infirmantur; *ibid. n. 69. 70.*

Regulares approbati ad confessiones sæcularium audiendas nequeunt omnes simul unius Conventus suspendi a locorum Ordinariis, nec ad duos restringi pro qualibet Ecclesia; *ib. n. 71. 72.*

Quanam pœna puniendi sint regulares, qui sine licentia Episcopi se pro Confessariis gerunt; *ib. num. 11.*

Confessarii ubicumque, etiam Romæ approbati, licet etiam sint regulares, non possunt hodie audire confessiones extra territorium approbantis absque licentia Ordinarii loci; *ib. a. num. 73. ad 74.*

Confessarii etiam regulares in vim Bullæ Cruciatæ a poenitentibus ad audiendas eorum Sacramentales Confessiones electi, nullatenus Confessiones hujusmodi audire possunt sine approbatione Ordinarii loci, in quo ipsi poenitentes degunt, & Confessarios eligunt, & assignatur sub qua pœna; *ibid. n. 75. ad 79.*

Approbatus in una diocesi non potest in alia diocesi, in qua non sit approbatus, excipere Confessionem alicujus habentis licentiam, seu privilegium eligendi quemcumque Confessarium; *ibid. n. 80. 81. 82.*

Proin virtute facultatis datæ in Jubilæis, seu in Bullis etiam Cruciatæ nequeunt poenitentes eligere sibi Confessarios non approbatos ab Ordinario loci in quo Confessiones sunt excipiendæ; *ib. n. 83.*

Parochus post dimissum beneficium non potest absque nova approbatione audire Confessiones, nec etiam tempore Jubilæi, nisi forte fuisset prius approbatus sine limitatione temporis independenter a beneficio parochiali; *ib. n. 84.*

Parochus non indiget alia approbatione ad audiendam Confessionem sui Parochiani extra propriam Parochiam, & Diocesim. Varii autem tenent contrarium; *ibid. n. 65. & verb. Parochus art. 3. n. 26. 27. ubi ad rem affertur resolutio Sacre Congr. Concilii.*

Capellani militum, seu Missionarii castrenses in casibus, in quibus non adest Breve Apostolicum aliter disponens, debent approbati ab Ordinario loci, non autem a Capellano Regio, & innuuntur ad rem necessario advertenda, & observanda; *ib. n. 86. 87. 88.*

Approbatio potest dari ab Ordinario etiam extra propriam diocesim existente; *ib. n. 89. 90.*

Regularis approbatus ab aliquo Episcopo dum in ejus diocesi versatur, sive ut hospes, sive cum domicilio, si postquam transierit ad diversam, ad eandem redeat, non indiget ibi nova approbatione, sed virtute illius prioris nondum revocata potest ibi Confessiones audire, etiam tempore Episcopi Successoris, nisi prædecessoris approbationes revocaverit; *ib. nu. 91. 92.*

Ordinarii in approbatione confessoriorum tenentur eos obligare ad attente legendas, & accurate observandas Constitutiones Gregorii XIV. incip. *Universi Dominici Gregii*, editam contra confessorios sollicitantes, & Constitutionem Benedicti XIV. incip. *Sacramentum Penitentia*; *ib. n. 93. & seqq.*

Approbatio extra Diocesim approbantis non prodest; *ib. n. 95.*

Approbatio Regularium pro confessionibus Regularium habenda a solis eorum Prælati Regularibus.

Regulares pro Confessionibus suorum regularium non indigent approbatione Episcopi, sed solum sui Prælati regularis; a quo approbati, sine expressa exclusionis novitiorum, possunt valide eos absolvere; Vide verb. *Approbatio art. 1. n. 1. ad 4.*

Novitii absque licentia prælatorum Ordinis possunt valide confiteri, & absolvi a peccatis etiam in religione reservatis per quemcumque confessorium ab Ordinario pro secularibus approbatum; *ib. n. 5. 6. 7.*

Confessarii approbati pro Patribus possunt valide absolvere Juvenes professos sub cura magistrorum degentes, nisi Prælatus regularis in approbatione expresse eos excluderit; *ib. n. 8.*

Regulares itinerantes, seu tempore concionum, vel alterius occasionis extra conventum existentes, nec copiam confessorii approbati propriæ religionis habentes possunt confiteri cuilibet confessorio, sive Regulari, sive seculari, & secundum plurimos etiam non approbato, & assignatur quid oneris eis supersit pro reservatis; *ib. n. 9. ad 14.*

Quid sentiendum de sententia auctoris, n. 10. & seqq. posita; *ib. nu. 25. & 26.*

Regulares quamvis ab Episcopis approbati nequeunt virtute privilegiorum audire confessiones regularium alterius Ordinis, nisi forte, qui volunt audiri, licentiam habent confiteri cuilibet confessorio, qui stante poterunt eligere etiam simplicem sacerdotem, sive sacularem, sive regularem non approbatum ab Episcopo; *ib. n. 16. 17.*

Regularis, qui inscio, vel invito Prælato sui ordinis, approbatur ab Ordinario ad audiendas confessiones in sua diocesi, licet eas illicite audiat, tamen eas valide excipit; at neque valide sit in aliqua religione in contrarium adsit constitutio a Sede Apostolica approbata; *ib. n. 18. 19.*

Generalis Regularium potest suos subditos a se, vel a suis prædecessoribus, vel aliis quibuscumque Superioribus ad audiendas confessiones approbatos, eosdem ab iisdem suspendere etiam ex causa occulta, & extrajudicialiter; *ib. n. 20.*

Tempore Jubilæi possunt omnes Regulares confiteri peccata etiam Superiori reservata Sacerdotibus ab Ordinario approbatis, tam secularibus, quam cujusvis Ordinis Regularibus; *ib. n. 21. 22.*

Equites S. Johannis Hierosolymitani possunt confiteri cum Regulari Sacerdote a suo Superiore tantum approbato, sicuti possunt regulares; *ib. n. 23.*

Approbatio confessoriorum pro monialibus.

Confessarii Monialium debent esse approbati ab Ordinario loci, quamvis sint Regulares pro sibi subjectis, ac etiam si Generales; Vide verb. *Approbatio art. 3. n. 1. ad 4.*

Licet iidem Confessarii sint generaliter approbati ab Episcopo ad audiendas confessiones secularium, adhuc est eis necessaria specialis approbatio pro monialibus sibi subjectis, nec approbati pro uno monasterio, censentur approbati pro alio; *ib. n. 5. 6.*

Etiam confessarii extraordinarii indigent speciali approbatione Episcopi, nec semel approbati censentur semper approbati, nec in vim unius approbationis possunt pluries monialium etiam ejusdem monasterii confessiones audire, sed toties approbandi, quoties deputandi; *ib. n. 7. ad 10.*

Confessarii non approbati specialiter ad audiendas confessiones monialium nequeunt earum confessiones audire neque tempore Jubilæi, quo etiam approbatus pro uno monasterio non censetur approbatus pro alio; *ibid. nu. 11. 12.*

Confessarius presentatus ad expiendas confessiones monialium regularibus subjectarum debet, vel absolute rejici, vel per totum triennium approbati, non vero ad tempus brevius; *ib. n. 13.*

Nulla ex monialibus subjectis Regularibus sentiens se non gravatam mortali culpa potest de venialibus valide confiteri sacraliter culque Sacerdoti non approbato ab Ordinario; *ibid. num. 14.*

Non obstante privilegio ab auctore relato in Supplemento, concessio Generalibus, & Provincialibus pro Religiosis Hispaniarum audiendi confessiones monialium absque Ordinarii approbatione, attamen id alibi non licet; Vid. not. ad n. 20.

An moniales ex lege foundationis, & ex consuetudine possint sibi eligere in confessorium aliquem, qui ab Episcopo approbationem accipiat; *ibid. n. 16. & seqq.*

Aqua benedicta.

Aqua benedicta est duplex, & quæ sit? Eamque facere nequit Diaconus; Vide verb. *Aqua Benedicta n. 1. 2. 3.*

Aqua lustralis benedictio si fieret a Sacerdote excommunicato, vel suspensio, evaderet irregularis; *ib. n. 4.*

Aqua benedicta non est Sacramentum, sed quoddam Sacramentale; & exhibetur quando Aquæ lustralis benedictio faciendi, qui, qualiter, & per quem aspergendum; *ibid. num. 5. ad 9.*

Aqua benedicta, si defecere videatur, & alia benedicta haberi non possit, reparari quit per additionem non benedictæ in minori quantitate, ac idem de oleo benedicto; *ibid. n. 10.*

Aquæ benedictæ aspersorium Episcopo accedenti ad Ecclesiam debet ministrari a prima dignitate,

te, vel digniore canonico, accedenti vero ad Ecclesiam Collegiatam, seu Regularium, porrigendum est a digniore illius Ecclesie; *ibid. num. 11. 12.*

Prelato Referendario, & Gubernatori Civitatis accedenti ad Ecclesiam quomodo danda aqua benedicta; *ibid. n. 13.*

Aqua ad Baptismum quæ requiratur? Vide verb. *Baptismus art. 2. per tot.*

Aqua vino consecrando in Sacrificio Missæ sub mortali admisceri debet, & minor vino saltem quoad duas partes; Vid. verb. *Missæ art. 8. n. 1. C. 2. & verb. Vinum a. n. 23. ad 26.*

Aqua admiscenda est vino potissimum ob tres rationes, quæ ex Tridentin. assignantur; *ibid. num. 24.*

Præceptum de aqua miscenda vino, est tantum Ecclesiasticum, & non Divinum; *ibidem num. 25.*

Aqua mixta vino non convertitur immediate, sed solum mediate in Sanguinem; *ibid. num. 27.*

Aquæ benedictæ aspersio an, & quomodo prosit defunctis? Vide verb. *Suffragium n. 21.*

Arbiter, Arbitrator.

Arbiter unde sit dictus, & qualibus donatus sit acceptionibus? Vide verb. *Arbiter, Arbitrator num. 1. C. 2.*

Arbiter proprie & stricte quis sit? ejusque duplex assignatur genus, ac differentia declaratur? Vide *ibid. a. num. 3. ad 12. C. n. 86.*

Arbitri nomen quamvis in lata, & generali acceptione possit etiam convenire Arbitratori, & amicabili compositor; stricte tamen, & proprie isti inter se differunt; hocce affatim enucleatur; Vide *ibid. a. num. 13. ad 18.*

Quandam quis electus dicatur in Arbitratorem, & non Arbitrum; *ibid. num. 89.*

Etiam inter Arbitrum præsertim voluntarium, & judicem multæ intercedunt differentie, quæ assignantur? Vide *ibid. num. 19.*

Arbiter juris non multum differt a Judice; ast tamen proprie non est judex, nec ordinarius, nec delegatus, sed ad similitudinem delegati; Vide *ibid. num. 20. C. 21.*

In Arbitros compromittere generaliter loquendo possunt omnes, qui habent rerum suarum liberam administrationem: Secus autem non; Vide *ibid. num. 22.*

In specie loquendo in Arbitros compromittere non possunt multi, qui assignantur; Vide *ibid. num. 23.*

Arbitri esse possunt generaliter loquendo omnes, qui a jure non prohibentur, & assignantur varii; Vide *ibid. a. num. 24. ad 27.*

In specie loquendo Arbitri esse non possunt multi, qui assignantur; Vide *ibid. num. 28.*

Explicatur Auctor; *ibid. num. 90. C. 92.*

Licet femine nequeant esse Arbitrices, possunt tamen esse Arbitratrices? Vide *ibid. n. 29.*

Immo femine possunt etiam esse arbitrices, si habeant jurisdictionem de jure communi, vel secundum consuetudinem regionis? Vide *ibid. num. 30.*

Item licet Religiosi nequeant esse Arbitri,

possunt tamen cum consensu Superiorum esse Arbitratores; Vide *ibid. num. 31.*

Sic etiam licet nemo possit esse Arbiter in re propria, potest tamen esse Arbitrator; Vide *num. 32.*

Ita pariter licet Laicus nequeat in causis spiritualibus esse Arbiter, potest tamen esse Arbitrator; Vide *ibid. num. 33.*

Insuper accedente auctoritate Judicis Ecclesiastici Laicus conjunctum cum Clerico potest esse etiam arbiter in causa spirituali, & valet Laudum ab ipsis prolatum; Vide *ibid. num. 34.*

Laici possunt esse Arbitri in causis Civilibus Clericorum? Vide *ibid. num. 35.*

Compromissum tam de jure Civili, quam de jure Canonico potest fieri in Judicem, ut in Arbitratorem, etiam respectu causæ coram ipso agitate; Vide *ibid. num. 36.*

An etiam utroque jure possit fieri tale Compromissum in judicem ut in Arbitrum? Vide *ibid. num. 37.*

Confirmatur sententia Auctoris; *ibid. num. 92.* Explicaturque *Lex 9. §. 2. ff. de Recept. Arbitr. ibid. num. 93.*

Compromissum potest fieri in unum, duos, vel plures Arbitros pari, vel impari numero; consultus tamen est, ut impari numero assumantur, hisque non concordantibus stari debet arbitrio majoris partis concordantis; Vide *ibid. num. 38. 39. C. 40.*

Quid si ipsi omnes discordent in taxanda aliqua quantitate? Vide *ibid. n. 41.*

Si duo eligantur Arbitri ea conditione, ut si inter se discordent, eligant tamen tertium in-nominatum, tunc tale Compromissum, & secutum inde Laudum non valet; Vide *ibid. n. 42.*

Immo tale Compromissum, & secutum inde Laudum erit invalidum, etiamsi duo illi Arbitri concorditer eligant dictum tertium innominatum? Vide *ibid. num. 43.*

Si autem eligantur duo Arbitri ea conditione, ut si inter se discordent, sibi associent tertium nominatum, & determinatum, tunc tale compromissum, & inde secutum Laudum erit validum; *ibid. n. 44.*

Arbiter de iis tantum ferre potest arbitrium, de quibus in ipsum factum est Compromissum; Vide *ibidem num. 45.*

Potest tamen Arbitri cognoscere, & arbitrari de illis, quæ ita sunt coherencia, & connexa cum causa principali, ut hæc sine illis commode expediri non possint, licet ipsa non sint in Compromisso expressa; Vide *ibid. num. 46.*

Item potest Arbitri arbitrari super fructibus perceptis ex re, de qua in se factum est Compromissum; Vide *ibid. num. 47.*

Item potest Arbitri statuere, seu assignare diem solutioni faciendæ; Vide *ibid. n. 48.*

Quamvis Arbitri Compromissarius non possit punire partem contumacem in parendo, nisi in Compromisso sit specialiter cautum; potest tamen eam condemnare ad solvendas expensas ob dictam suam contumaciam ab altera parte factas; Vide *ibid. n. 49.*

Coram

Coram Arbitro Compromissario non potest fieri reconventio, nec etiam coram Arbitro juris electo, non ad totam causam, bene vero si ad totam causam; Vide *ibid. numer. 50. ad 52.*

Arbiter tenetur per se ipsum Laudum, seu sententiam ferre; Vide *ibid. n. 53.*

Arbiter Laudum pronunciare debet in præsentiā partium compromittentium, nisi aliter in Compromisso sit cautum; Vide *ibid. n. 54.*

In Arbitros potest fieri Compromissum super qualibet causa, seu re, de qua in iure non sit expresse prohibitum; Vide *ibid. numer. 55.*

In iure prohibentur committi in Arbitros causæ illæ, quæ ob sui gravitatem, & præiudicii periculum a maioribus Judicibus sunt expediendæ, & recensentur; Vide *ibid. numer. 56. ad 63.*

Quando Compromissum simpliciter factum est, & Laudum necdum receptum, aut homologatum, datur ex eo actio ad interesse; Vide *ibid. numer. 64.*

Quando Laudum est receptum, vel homologatum, datur ex eo exceptio, & actio in factum; Vide *ibid. n. 65.*

Si in compromisso apposita sit poena, tunc sub ea standum est Laudo per Arbitros pronunciato; Vide *ibid. numer. 66.*

Pœna tamen soluta, non compellitur pars nolens stare Laudo; Vide *ibid. numer. 67.*

Excipe tamen, nisi dicto compromisso pœnali adjecta sit clausula: *Rato manente Compromisso, & Arbitrio, seu Laudo super eo lato, vel adjectum sit iuramento de stando Laudo; Vide ibid. n. 68. & 69.*

Si nullo interveniente legitimo impedimento solutio non fiat intra tempus ab arbitro præfixum, tunc poena committitur, quamvis post lapsum dictum tempus solutio offeratur: secus tamen interveniente legitimo impedimento, aut si pars altera post lapsum præfixum tempus solutionem oblatam accipiat; Vide *ibid. numer. 70. ad 72.*

Si pro solutione facienda non fuerit ab Arbitro præfixum certum tempus, tunc facienda est post modicum tempus arbitrio boni viri, seu iudicis taxandum; Vide *ibid. n. 73.*

Contra iniquum Laudum, seu injustam sententiam arbitri competunt tria præsertim remedia, quæ assignantur; Vide *ibid. numer. 74.*

Compromissum, & arbitrorum officium, seu potestas finitur multis modis, & primo finitur per sententiam definitivam super tota causa compromissa prolatam, quod ubertim declaratur: Vide *ibid. a. n. 75. ad 78.*

Secundo finitur compromissum, & officium, seu potestas arbitrorum per lapsum termini in compromisso præfixi. Tertio recusatione arbitrorum suspectorum. Quarto acceptilatione. Quinto finitur iudicio. Sexto finitur pacto. Septimo interitu rei, de qua erat ipsum compromissum, nisi tamen in tali casu aliquid litigantium inter sit. Octavo morte utriusque, seu etiam unius tantum compromittentium, nisi secus in compromisso fuerit expressum. Nono morte arbitrorum. Decimo finitur etiam morte unius so-

lius arbitri, si plures sint, nisi secus in compromisso sit expressum; Vide *ibidem a. numer. 79. ad fin.*

Sententia ab arbitro lata hoc nomine impugnari non potest, quod is non processit præmissis necessariis probationibus; *ibid. numer. 94.*

Et a iure canonico correctum jus civile circa præsentiam arbitrorum in prolatione sententiæ, *ibid. n. 95. & seq.*

Si tres fuerint electi arbitri, quorum unus postea inhabilis repertus sit, an sententia a duobus prolata valida sit? *ibid. numer. 99. & seq.*

De arbitro feudali; *ib. nu. 101.*
Arbor, cujus fructus comestio fuit prohibita Adamo, & Evæ quæ fuerit? Vide verb. *Mundus n. 46. ad 51.*

Arbor Consanguinitatis.
Arbor consanguinitatis; Vide verb. *Matrimonium quoad impedimenta art. 5. numer. 34. & 35.*
Arboris consanguinitatis cognitio sufficit etiam ad dignoscendos gradus affinitatis; Vide *Affinitas numer. 14.*

Arcam Disciplinæ.
Quid fuerit *n. 1.*
Spectabat dogmata, Sacramenta, illorumque ritus, ac formas; *ibid. numer. 2. & 3.*
Quæ celabantur Judæis, Ethnicis, catechumenis, immo & fidelibus; *ibid. numer. 4. 5. 6.*
Hujus disciplinæ origo, & causæ, *ibid. numer. 11.*

Ejusdem desuetudo; *ibid. numer. 12.*
Archidiaconus.
Archidiaconus unde dictus, & qualiter primis Apostolorum temporibus fuerit Archidiaconus? Vide verbum *Archidiaconus numer. 1. & 2.*
Archidiaconi dignitas in Ecclesia antiquissima quibusnam conferbatur; *ibid. numer. 63. & seq.*
Archiepiscopi auctoritas ex post sic est adaucta, ut Vicarius Episcopi in omnibus esset. Immo sic excrevit, ut fuerit etiam Episcopi oculus appellatus, ac idcirco antelatus Archiepiscbytero, hincque ei subiectus; *ibid. n. 3. ad 8.*

Excipitur tamen casus funeralium, in quibus Archiepiscbytero curam animarum exercenti ratione stolæ dandæ est præcedentia; *ibid. numer. 9.*
Multa de juræ communi pertinent ad officium Archidiaconi, quæ cum debitis adnotationibus referuntur; *ib. a. numer. 10. ad 19.*

Ast hodie attendenda est cuiusque specialis Ecclesiæ consuetudo, quæ multiplex assignatur; *ibid. a. nu. 20. ad 25.*

De Archidiaconi officio, & dignitate, & præminentiis plurima sæpe sæpius in dies disposita sunt a sacris Congregationibus, quæ pro omnium commodo adnecuntur; *ibid. n. 26. ad 48.*

De Archidiacono comparate ad Vicarium est advertendum, quod illi inter se tripliciter differunt, & assignatur; *ibid. numer. 49. 50. 51.*

Munus Archidiaconi intra Ecclesiam; *ibid. n. 67. & seq.*

Archidiaconi officium extra Ecclesiam; *ibidem numer. 73. & seq.*

Quando, & qualis jurisdictio Archidiaconis accessit; *ibidem numer. 77. & seq.*

De avaritia, & abusu antiquorum Archidiaconorum; *ibid. num. 85. & seqq.*

De presenti Archidiaconorum auctoritate, & vestigiis in ea antiquæ auctoritatis; *ibid. num. 92. & seqq.*

Quomodo Episcopi ad se revocarunt eam auctoritatem, quam sibi Archidiaconi arrogarunt; *ibid. n. 93. & seqq.*

Archidiaconus quamvis ex cap. Ad hæc 7. & cap. Ut nostrorum 9. de Offic. Archidiacon. debet examinare Ordinandos, illosque Episcopo presentare, tamen hodie non tenetur Episcopum ipsum vocare, ut intersit examini Ordinandorum; Vide *ibid. n. 52.*

Sic etiam non tenetur Episcopus eum vocare, ut intersit cum examinatore synodali, nec ipse debet cum ipsis necessario intervenire examini instituendorum ad parochiale; *ibidem numer. 53.*

Immo nedum Archidiaconus non habet jurisdictionem ad supradicta, quæ sibi a Concilio, & Sacra Congregatione sunt limitata, sed neque habet facultatem, & jurisdictionem ad multa alia, quæ sibi a jure ipso sunt specialiter interdicta, & quaque assignatur; *ibid. a num. 54. ad 62.*

Archiepiscopus quoad suum esse, & jurisdictionem, quam habet in tota sua Provincia.

Archiepiscopus unde dictus? Vide verb. Archiepiscopus art. 1. num. 1. Alio nomine appellatur Metropolitani, & quare; *ib. num. 2.*

Archiepiscopus, & Metropolitani in re sunt idem, Vide *ibidem num. 3.* Dantur tamen aliqui Archiepiscopi, qui proprie non sunt Metropolitani, ex quo nullum habeant suffraganeum; *ibidem numer. 4.*

Quinam Episcopi Metropolitani proprio nomine veniebant, & illorum origo; *ib. num. 52. & seqq.*

Episcopi Metropolitano subjecti quare appellantur suffraganei; *ibidem num. 5.*

Archiepiscopus seu Metropolitani ultra jurisdictionem, quam habet in propria diocesi, sicuti ceteri Episcopi in suis, habet ordinariam jurisdictionem in omnes suffraganeos, seu Episcopos non exemptos suæ Provinciæ; *ib. n. 6.*

Archiepiscopus est iudex ordinarius & competens omnium Episcoporum suæ Provinciæ; *ibidem num. 7.*

Archiepiscopus potest libere exercere suam jurisdictionem, & auctoritatem in casibus, qui assignantur; *ibid. a num. 8. ad 50.*

In tota sua Provincia benedictionem impertiri potest; *ibid. num. 51.*

Archiepiscopus quoad casus, in quibus non habet jurisdictionem.

Archiepiscopus non potest hodie visitare dioceses suffraganeorum, nisi causa cognita & probata in Concilio Provinciali, nec se ingerere quit in causis, quæ agitantur coram eisdem in prima instantia; Vide verb. Archiepiscopus art. 2. num. 1. & 2.

Plura alia non potest Archiepiscopus, & distincte referuntur cum advertentia, si qua exigatur; *ibidem n. 3. ad 38.*

Quanam sit jurisdictio Archiepiscopi in Episcopos suffraganeos; *ibidem num. 40. & seqq.* Archiepiscopus in suffraganeos diminuta jurisdictione a Concilio Trid. *ibid. num. 52. & seqq.*

Jurisdictio Archiepiscopi in subditos Episcoporum suffraganeorum quanam sit; *ibid. num. 63. & seqq.*

Jurisdictio Archiepiscoporum in dioceses Episcoporum suffraganeorum; *ibid. num. 69. & seqq.*

Auctoritas quatuor Archiepiscoporum status Ecclesiastici circa libertatem commercii; *ibidem numer. 39.*

Archiepiscopus quoad pallium.

Pallium est præcipuum Archiepiscoporum insigne, seu ornamentum de corpore Beati Petri sumptum, a quo pastoralis officii plenitudo cum Archiepiscopalis nominis appellatione ipsis a Papa confertur, & dilucidatur; Vide verb. Archiepiscopus art. 3. num. 1. ad 5.

Archiepiscopus quamvis sit consecratus in Episcopum, nequit multum exercere ante receptionem pallii, & ponitur qualiter conficitur ac traditur, ejusque origo indicatur; *ibid. num. 6. 7. & 8.*

Adducitur forma, qua Prælati indigenes pallio illud per se ipsum petit, & recipit, & qualiter per procuratorem; *ibid. nu. 9. & 10.*

Qui pallium sunt recepturi, postquam fuit petitum in consistorio, & concessum, componunt primum cum Subdiaconis; *ibid. nu. 11.*

Cui usus pallii competit, debet infra tres menses a die consecrationis, si ante non fuit consecratus, vel a die confirmationis, si jam consecratus, cessante justo impedimento, per se vel procuratorem petere pallium; *ibidem num. 12. & 13.*

Ante receptionem pallii non licet Archiepiscopo, quamvis sit consecratus in Episcopum, immo etiam possessionem acceperit, nec se Archiepiscopum nominare, nec eos actus exercere, qui sunt jurisdictionis Archiepiscopalis; *ibidem num. 14.*

Potest tamen Archiepiscopus confirmatus ante receptum pallium ea, quæ sunt ordinis Episcopalis, demandare suffraganeis; *ibid. num. 15.*

Si vero Archiepiscopus non consecratus in Episcopum ante receptum pallium faciat ea, quæ sibi proveniunt ex pallio circa potestatem ordinis, & chrismatis &c. sunt valida, sed peccat contra canones, & jura; *ibid. num. 16.*

Papa in omnibus Missarum solemnibus semper, & ubique locorum utitur pallio. Archiepiscopi tamen, Primates &c. quibus pallium concessum est, in Ecclesia tantum sua respectiva diocesis, & provinciæ, & certis dumtaxat diebus; possunt tamen illud adhibere etiam in Ecclesiis exemptis; *ibid. num. 18. & 19.*

Dies, quibus ipsi pallio uti possunt, generaliter enumerantur, sed attendendi sunt dies in quibusque privilegiis expressi; *ibidem num. 20. & 21.*

Archiepiscopi, & alii jus pallii habentes, nequeunt eo uti extra Missarum solemniam, nec extra Ecclesiam; *ibid. a num. 22. ad 25.*

Secundum Glossam, & alios, Archiepiscopus etiam

etiam in synodo uti potest pallio, ac probabitur etiam, quoties ex causa solemmniter in Altare portatili celebret; *ibid.* n. 27. & 28.

In hac tamen re spectandum est, quæ sit cujusque Ecclesiæ consuetudo, at nequeunt sine speciali privilegio Papæ uti pallio in aliena provincia, neque de consensu ejus, ad quem spectat Ecclesia, vel provincia, etiamsi adsit generalis regni consuetudo; *ibidem* num. 30. 31. & 32.

Tria requiruntur, ut Archiepiscopus possit uti pallio in aliena diœcesi, & provincia, & assignantur; *ibid.* n. 33.

Archiepiscopus, & alii jus pallii habentes possunt tam in sua, quam in aliena diœcesi, & provincia privatim celebrare sine pallio, & huius inhibitus est in Missis defunctorum usus; *ibidem* num. 34. & 35.

Archiepiscopus nequit alteri Archiepiscopo pallium commodare, & translatus ad alium Archiepiscopatum non potest uti pallio priore, sed debet obtinere novum, & hoc solum uti; *ibid.* num. 36. ad 39.

Archiepiscopus mortuus vestiri debet pallio posteriori accepto pro secunda Ecclesia, & alterum acceptum pro prima Ecclesia, debet supponi ejus capiti; *ibid.* num. 40.

Si Archiepiscopus retineat duos Archiepiscopatus simul & semel, duo debet habere pallia, unum pro unaquaque Ecclesia, & qui renunciavit Archiepiscopatu, non potest amplius pallio uti, quamvis transferatur ad Ecclesiam Episcopalem: immo Archiepiscopus, qui se Archiepiscopatu abdicavit, si iterum ad eandem Ecclesiam eligatur, alio indiget pallio, uti item si ab illo ad alium transferatur, iterumque redeat ad priorem; *ibid.* num. 41. ad 44.

Quid si Archiepiscopus perdat pallium a Papa acceptum, vel casu igne comburatur, vel fuerit concessum, & non ei traditum; *ibid.* n. 45. & 46.

Reprehenditur auctor circa pallii originem, & quamnam ea sit, recensetur; *ibid.* num. 47. & seqq.

Sed auctoris reprehensor jure refellitur; *ibid.* n. 51. & seqq.

Archimandrita.

Archimandrita unde sit dictus, & in quo differat ab Abbate? Vide verb. *Archimandrita* num. 1. ad 4. & num. 21. & 22.

Archimandritarum nomen, & origo pariter; *ibid.* n. 15. & seqq. & num. 23. & seqq.

Archimandritæ etiam Archiepiscopi dicti; *ibidem* num. 20.

Archimandritæ nomen maxime in usu fuit apud Græcos in Oriente, in Italia vero cepit in usum devenire anno 1094. ejusque vicissitudo notatur; *ibid.* n. 5. ad 7.

Archimandritæ a Patriarchis promovebantur; *ibid.* num. 23.

Jurisdictio, & præminentia in loca, & subditos Messanensis Archimandritatus resident penes Commendatarium ex Brevi Urbani VIII. *ibidem* num. 8.

Dictus Archimandritatus est de Jurepatronatus Regis, & in maxima veneratione habetur, atque in capella Pontificia potitur usu rocheti, & cappæ, & sedet primus post Episcopos; *ibid.* n. 9. & 10.

Palatium hujus Archimandritæ habitantis in civitate Messanensi etiam conductitium non fixum, nec coherens alicui Ecclesiæ, concurrente legitima consuetudine, gaudet immunitate, quemadmodum gaudet Palatium Episcoporum; *ibid.* n. 11.

Idem Archimandrita exercens jurisdictionem in suos subditos potest procedere ad censuras, & alias penas juxta sacros canones, & Constitutiones Apostolicas contra magistratus laicos &c. jurisdictionem ejus perturbantes; *ibid.* num. 12.

Item familiares dicti Archimandritæ etiam ad tempus conducti, durante servitio, gaudent privilegio fori, & ipse non tenetur ad personalem residentiam; *ibid.* num. 13. 14.

Pariter idem Archimandrita potest indicere concursus ad beneficia curata in sua quasi diœcesi vacantia; *ibid.* n. 28.

Non potest tamen dare dimissorias ad ordines suscipiendos; *ibid.* n. 27.

Neque eidem competit jus convocandi synodum; *ibid.* n. 29.

Archipresbyter.

Archipresbyter etymologicè explanatur, ac duplex assignatur; Vide verb. *Archipresbyter* n. 1. ad 4. Archipresbyterorum origo; *ibid.* num. 39. 47. & 49.

Officium Archipresbyteri Urbani Ecclesiæ cathedralis de jure communis quale sit, & qualiter conveniat, & differat ab Archidiacono, nec non quando nunc vigeant; *ibid.* a. n. 5. ad 11. & num. 44. & seqq. & num. 50. & seqq.

Archipresbyter debet thurificari duplici ductu, sicuti canonici, non obstante Constitutione capitulari, cui per Cærimoniale derogatum est: at eum sedem paratam habere non convenit; *ibid.* n. 12. & 13.

Archipresbyter, si non poterit, vel noluerit celebrare, non potest Missas suo arbitrio alteri delegare, sed dignitates, & canonici per ordinem subintrant in locum Archipresbyteri; *ibid.* num. 14. & 15.

Archipresbyteri substitutus non debet cantare Missas, quæ ad Archipresbyterum pertinent, nec locum, nec honorem incensi, & pacis in ipsis recipere; *ibid.* n. 16. & inter *Decreta S. R. Congr. in hoc tomo IX. num. 164.*

Archipresbyter, licet sit prima dignitas, in choro tamen cedere debet primum, & digniorem locum canonico celebranti, nec debet se intromittere in regimine chori; *ibid.* n. 17. & 18. & inter *Decreta, ut sup. num. 111.*

Archipresbyter Vicario Episcopi, uti canonico in choro, capitulo, Processionibus, aliisque actibus publicis præcedere debet, ideoque solennes Missas canere, aliasque functiones, quæ Episcopo absente, primæ dignitati competunt, peragere potest; *ibid.* n. 19.

Archipresbytero rati one stolæ in funeralibus, non Ar-

Archidiacono primæ dignitati debetur præcedentia, & manutenendus est in sua quasi possessione celebrandi Missas absente Episcopo, non obstante contradictione Vicarii, atque Archipresbyter collegiatæ paratus præcedit canonicis cathedralis; *ibid.* num. 20. 21. & 22.

Olim in arbitrio Episcopi fuit ex Presbyteris eligere Archipresbyterum; *ib.* n. 48.

Archipresbyterorum ruralium origo; *ibid.* nu. 49. & seqq.

Officium Archipresbyteri ruralis, seu foranei quale sit, & qualiter subordinatur Episcopo, ejusque Vicario generali? *ibid.* nu. 23. & 24.

Loco Archipresbyteri ruralis succedit Vicarius foraneus, quare, nisi hoc absente, se ingerere non debet in festorum dispensatione; *ibid.* n. 25. & 26.

Archipresbyter ruralis non debet associari a Presbyteris, & clericis, neque convenit, quod eorum dignior in porta Ecclesiæ ei porrigat aspersorium &c. *ibid.* num. 27.

Archipresbyter ruralis non habet dignitatem Ecclesiasticam, seu personatum, & quando accedit in cathedralem ad præstandam obedientiam Episcopo, vel ut in synodo intersit, non debet sedere in choro simul cum canonicis cathedralis; *ibid.* num. 28. & 29.

Adducuntur exemplariter quidam casus, in quibus Archipresbyter N. censuris fuit innodatus, & qualiter absolutus; *ibid.* numer. 30. ad 33.

Archipresbyterorum Basilicarum Urbis iurisdicatio abolita præterquam in iis, quæ concernunt servitium Ecclesiæ, & correctionem morum; *ibid.* num. 34. 35. & seqq.

Quinam sint Archipresbyteri Basilicarum Urbis, & illorum auctoritas, quantum se extendat, vide plenius; *ibid.* n. 38. & seqq.

Arctatus.

Arctatus ratione beneficii recepti vel recipiendi quis dicatur? Et arctatis quando Vicarius capitularis possit, vel non dimissoris concedere? Vide verb. *Ordo art.* 3. num. 40. 44. & 45.

Areometria, quid? Vide verb. *Mundus* num. 200.

Arithmetica, quid? Vide *ibidem* num. 198. & 199.

Arma.

Arma deferre non possunt clerici sub poena excommunicationis, & assignatur quomodo puniendi, si in factione arma sumpserint; Vide verb. *Arma* num. 1. 2. & 3.

In prohibitionem armorum quid hoc nomine veniat; *ibid.* numer. 35. & seqq.

Clericis peculiariter vetita armorum delatio; *ibid.* n. 43. & seqq.

Monachi tenentes arma intra septa Monasterii sine licentia superioris ipso facto incurrunt excommunicationem; *ib.* nu. 4.

Etiā aliis regularibus prohibitum est arma gestare, seu tenere, sive intra, sive extra Monasterium; *ib.* n. 5.

Pro regularibus status Mediolanensis extat peculiare decretum; & ex hoc quædam observatione digna animadvertuntur; *ib.* n. 6.

Regulares deferentes publicè arma possunt de mandato Episcopi carcerari, si ita notorie defecerant, & delinquant extra claustra, ut populo scandalo sint; & supposito ejusdem edicto, ne clerici sæculares, vel regulares arma deferant; *ib.* n. 7. & 8.

Clerici omnes licite portare possunt arma cum justa, & legitima causa, v. g. ad se, & proximum defendendum contra latrones & hostes, immo in itineribus periculosis etiam possunt secum ducere ad uberiorem securitatem familiares armatos: quinimmo ex recepta jam consuetudine arma defensoria feruntur in itinere omni; *ibidem* n. 9. 10. & 11.

Extra tamen causam itineris, & sine justa, & legitima causa non possunt clerici, & multo minus regulares licite arma deferre, neque causa venationis voluptuosæ, & clamorosæ; ad quam nec Episcopi eis arma concedere valent; *ib.* nu. 12. ad 16.

Clerici cum legitima causa juxta sacros canones dispensati, & ab Episcopo licentiam habentes gestandi arma non comprehenduntur sub banimentis laicalibus, nec molestari possunt etiam si conjugati a curia sæculari sub excommunicationis poena; *ib.* a n. 17. ad 20.

Nec curia laicalis potest sine licentia Episcopi ad carceres perducere clericos cum armis prohibitis repositos, licet postea ipsos curiæ Episcopali consignet; *ibid.* num. 21.

Hac de re unum assignatur, quod præstare potest Episcopus, sed non expedit, & qualiter se gerere debeat, tum circa clericos, tum si curia sæcularis eos carceraverit; *ibid.* n. 22. & 23. Arma clerici carcerati consignanda sunt a laicis curiæ Episcopali; *ib.* num. 24.

Non licet curiæ sæculari auferre arma etiam prohibita a laicis confugientibus ad Ecclesias, & alia loca immunita, ac prædictis sunt restituenda, si ablata; *ibid.* num. 25. ad 27.

Arma ablata per curiam sæcularem a loco immuni sunt ibidem restituenda, vel Episcopus sibi consignari faciat ad effectum disponendi juxta ordines Sacre Congreg. *ibid.* num. 28.

Ablatio armorum a confugitis non est permessa, absque facultate S. Sedis, & assignatur qualiter id concedatur Archiepiscopo; *ib.* n. 29.

Contra auferentes arma a confugitis procedendum est ad declarationem censurarum, & procedendum prout juris contra auferentes arma a ministris curiæ Ecclesiasticæ; *ib.* nu. 30. 31.

Arma portantes ad infideles sunt excommunicati ipso facto excommunicatione majori in Bulla Coenæ; *ibidem* num. 32. & 33.

Si tamen aliqui fideles captivi facti a Turcis nequeunt aliter redimi, nisi ultra conventam pecuniam, etiam bellica instrumenta, & arma tradantur, iste casus non est comprehensus sub censura; dummodo modica interveniat quantitas; *ibid.* num. 34.

Armorum delatio, seu usus privatis ut plurimum vetitus; *ibid.* num. 37. & seqq.

Sequioribus temporibus nobiles a plebeis distincti sunt armorum delatione; *ibid.* num. 40.

Ar.

Arma prohibita deferentium poena que sit? Vide verb. *Pœna* art. 2. num. 60. & 61.

Arma, seu insignia.

Arma, seu insignia, que modo in usu sunt, successerunt loco Imaginum, & statuum, quibus nobiles olim utebantur, & describuntur, ac inde ortus armorum, seu insignium seu nobilium proprius. Vide verb. *Arma, seu insignia* num. 1. ad 3.

Et quamvis etiam ab ignobilibus deferantur, & eorum delatio non reddat eos nobiles, tamen in nobilibus necessario requiruntur ad eorum probandam nobilitatem; *ibid.* num. 5. & 6.

Hinc in nobilissima religione Hierosolymitana adest statutum, ut in receptione ad habitum, & probatione nobilitatis probari debeat familia Patris, Avi, Matris, & Avie habuisse per 100. annorum spatium arma, seu insignia, & quod istis usi fuerint; *ib.* n. 7.

Quamvis autem, quod proprium est, ab omnibus usurpetur, & sic plebei quoque insignibus, & armis nobilium utantur, non possunt tamen assumere, & deferre arma, & insignia nobilium, & eo minus alterius singularis dignitatis sub poena punitionis proportionata; *ibid.* num. 8. & 9.

Insignia, & arma sunt distinctiva generis personarum, & familiarum, & per hoc dicitur emanatum esse usum cimieriorum, seu coronarum in armis, & cum divsitate; *ibid.* num. 10. & 11.

Arma, & insignia solent apponi in operibus publicis ad acquirendum, & demonstrandum jus in illis, idque de facto eadem præstare comprobatur; *ibid.* num. 12. 13. & 14.

Similiter sepulcrum habens insculpta arma, & insignia probat illius concessionem, & licentiam obtentam; *ibid.* num. 15.

Et hic mos apponendi insignia, & arma in templis, capellis, & sepulcris viguit etiam priscis temporibus, & eo magis hisce nostris servatur in scaminis &c. *ibid.* num. 16. 17. & 18.

Arma in Ecclesia imprimi non possunt, nisi de voluntate Prælati, & stante pene universali usu, & consuetudine insignia, arma &c. ponendi in altaribus &c. dicimus licitum esse, maxime si qui id facit, legitimum jure, & justo fine agat, *ibid.* num. 19. & 20.

In Ecclesia tamen insignia ponere nonnisi si potest, qui vel patronus est, vel benefactor, *ibid.* num. 34. & 35.

Insignium & armorum materia varia complectitur, que per summa capita recensentur, *ibid.* num. 33.

Episcopus non debet amovere arma, & monumenta seu memorias suorum prædecessorum ab Ecclesia, vel Palatio Episcopali, & ad id reponitur factum: Vide *ibid.* num. 21. & 22.

Item arma fundatorum Ecclesiæ, vel Monasterii amovere non potest, & si amota, restitui debent; *ibid.* num. 23. & 24.

Arma ejus, qui capellam ornavit, non debent amoveri, sed ejus, qui nihil contulit, vel cui fuit erogata pecunia restituta, debent amoveri,

TOM. IX.

maxime, si sit laicus, at mantenendi Patroni, *ibid.* num. 25. & 26.

Potest heres gravari, ut teneatur arma testatoris pingi facere in ejus rebus, & cognomen, & ejus insignia semper deferat, idque censetur inductum intuitu conservandæ agnationis, & nec ab heredibus queunt abradi; *ibid.* num. 27. ad 30.

Tam de jure communi, quam particularibus multorum locorum legibus decretum est, quod corruptentes, ac delentes alicujus Familie insignia in Ecclesiis &c. severe puniantur, & adducitur Patavinum peculiare statutum; *ibid.* num. 31. & 32.

Ecclesiæ matrici an competat jus apponendi insignia in Ecclesia filiali; *ibid.* num. 36.

Præpositus ad constructionem alicujus operis publici, quod fit expensis civitatis, vel regis, nequit sua insignia in eo apponere; *ibid.* numer. 37.

Quilibet Dominus alicujus loci potest in eo sua insignia apponere; *ibid.* num. 38.

Aromataria, Aromatarii.

Regulares non possunt Aromatariam tenere nisi pro se ipsis, quo casu visitari non potest a Protomedico; vide verb. *Aromataria, Aromatarii* num. 1.

Permitti tamen potest regularibus, & monialibus præsertim pauperibus vendere medicinalia suæ Aromatarie renovandi gratia, maxime pretiis moderatis; *ibid.* num. 2. & 3.

Pro solo tamen fine lucris, & negotiationis nequeunt regulares Aromatariam tenere, neque clerici id exercere sine licentia Papæ, vel Sacre Congreg. *ibid.* num. 4. & 5.

Aromataria quibus conditionibus permittatur regularibus; *ibid.* n. 26.

Aromatarie artis exercitium pro sæcularibus, & venditio pharmacorum prohibetur in Urbe omnibus regularibus exceptis Hospitalariis S. Joannis de Deo; *ibid.* num. 24.

Item excipe, ut est; *ib.* num. 35.

Aromatarii non possunt societatem contrahere cum physicis, & chirurgis, privilegium tamen præferentiæ habent contra quoscumque alios privilegiatos in quibusdam, que assignantur; *ibid.* num. 6. ad 9.

Aromatariorum libris plena fides est adhibenda, si eos tenent secundum usum suæ artis, sed solum per quinquennium, & debitores eorum usque ad quinquennium tantum intelliguntur obligati, si in eorum libris inveniantur descripti; *ibid.* n. 10.

Aromatariorum causæ a nullo iudice possunt cognosci, nisi a consulibus artis, nec ab ullo reassumi; *ibid.* num. 11.

Aromatarie defalcationes in computis ex generali consuetudine fiunt in tertia parte, & difalcum dicitur probatum in consuetâ remissione alias observata: ac qualiter præsumatur taxa remissionis negata; *ibid.* num. 12. ad 14.

Ostenditur quando, & qualiter Aromatarii, seu Pharmacopolæ in sui muneris exercitio peccent; *ibid.* a num. 15. ad 22.

f

Aro.

Aromatariorum officinæ in Urbe redactæ sunt ad sexaginta; *ibid.* n. 23.

Aromatarii, seu Pharmacopolæ rite, & fideliter suam exercentes professionem non sunt irregulares; Vide verb. *Irregularitas* art. 1. num. 14. *Arbæ*.

Arrhæ notio generatim, ac specialiter delineatur, ac differentia ejusdem a sponsalitia largitate assignatur; Vide verb. *Arrhæ* num. 2. & 3. ac notas additas, ubi & de arrhæ divisione num. 1. 2. & 3.

Arrhæ cur dicta; *ibid.* num. 18. & segg. Quomodo intervenit Arrhæ in sponsalibus; *ibidem* num. 39. & segg.

Si aliquid detur post sponsalia, & expresse exprimitur, quod detur veluti in pignus, & assecurationem futuri matrimonii, tunc non erit Arrhæ, sed sponsalitia largitas. Vide *ibid.* n. 4.

Quod autem datur ante sponsalia, non est Arrhæ, nec sponsalitia largitas, sed est donum, & quamvis donataria vicissim redonet aliquid donatori, per hoc non spondet matrimonium; *ibidem* n. 5. & 6.

Datio tamen Arrhæ, si fiat inter sponsum, & sponsam, præsumitur pro matrimonio, nisi probetur contrarium, vel esset contraria consuetudo, vel ætas repugnaret, si vero hoc fiat a parentibus, sola sponsalia contrahuntur, vel præsumuntur, eo tamen modo, quo a parentibus sponsalia contrahi possunt; *ibid.* num. 7. & 8.

Arrhæ licite, & valide dari, & accipi possunt in contractu sponsalicio, de jure communi possunt tradi, & constitui in quavis quantitate, etiam in rebus immobilibus, etiam recipere: de jure vero municipali regni Castellæ solummodo quoad decimam partem bonorum constituentis; *ibid.* n. 10. ad 11.

Sive de jure communi, sive de jure Hispano, si Arrhæ consistant in immobilibus, seu mobilibus pretiosis, qua servando servari possunt, non possunt constitui per pupillos, & minores, inconsultis tutoribus, & curatoribus, & absque judicis decreto; *ibid.* num. 13.

Si vero Arrhæ consistant in mobilibus, quæ servando servari non possunt, possunt licite tribui per pupillos, & minores sine decreto judicis, non tamen sine tutoris, & curatoris auctoritate; *ibid.* num. 14. ad 16.

Injuste resiliens a sponsalibus perdit arrhas, quas dedit in contractu sponsalicio, quas, si matrimonium compleat, denuo acquirit; *ibid.* num. 17. & 18.

Si tamen non qui dedit, sed solum qui recepit arrhas injuste resiliat a sponsalibus, tunc si sit major 25. annis debet restituere arrhas in duplum, si autem sit minoris ætatis, tenetur restituere solum id, quod accepit, & si uterque contrahentium arrhas dedit, & accepit, tunc injuste resiliens debet perdere quas dedit, & restituere, quas accepit; *ibid.* n. 19. ad 21.

De patre, vel matre, sive avo, vel proavo, si arrhas pro filio, nepote, seu pronepote receperint, vel pro filia, nepte, seu pronepote quid sentiendum; *ibidem* n. num. 22. ad 24.

Patri, vel matri, sive avo, vel proavo restituenda sunt arrhæ, quas dederunt promittentes filia, neptis, vel proneptis matrimonium, si ista nolit adimplere, facientibus ipsis quidquid in se est, ut vere matrimonium sequatur; *ibidem* num. 25.

Arrhæ sponsalium nomine date non acquiruntur de jure communi, si interea sponsus, vel sponsa decesserit, nisi causam ut nuptiæ non celebrarentur, defuncta persona jam præbuerit; *ibid.* num. 26. & 27.

Arrhæ quomodo, & quando datur in contractu emptionis; *ib.* n. 31. & segg.

Alia de arrhæ, ut de ejus antiquitate, causa efficiente, potestate, effectis, vide in *novis additionibus* num. 4. segg.

Ars militaris, quid? Vide verb. *Mundus* n. 216.

Ars notoria, quid sit? Vide verb. *Superstitio* numer. 48.

Articulus mortis. Vide verb. *Absolutio* art. 1. n. 48. ad 59. & verb. *Jurisdicção* num. 27.

Artificium.

Artificium est licitum clericis & monachis ad vitium querendum, ad otium tollendum, ad concupiscentiam refrenandam, & ad eleemosynas faciendas; Vide verb. *Clericus* art. 3. a num. 51. ad 58.

Aruspices, *Aruspicius*. Vide verb. *Astrologia* num. 15. & verb. *Superstitio* num. 31.

Asia unde sic dicta. Vide verb. *Mundus* n. 99.

Aspectus obsceni qualiter, & quando sint peccaminosi. Vide verb. *Luxuria* a num. 58. ad 61. & verb. *Sponsi* num. 7.

Aspersorium.

Aspersorium cum aqua benedicta Episcopo accedenti ad Ecclesiam ministrari debet a prima dignitate, vel digniore canonico cum osculo manus; Vide verb. *Aspersorium* num. 1. & 2. & verb. *Aqua benedicta* num. 11. & Tom. 1. inter Decreta Sac. Rit. Congreg. n. 71. 90. 231. 252.

Episcopo accedenti ad Ecclesiam collegiatam porrigendum est aspersorium a Priori ejusdem Ecclesiæ, & accedenti ad aliam quamcumque a digniore illius; *ibid.* n. 3. & inter decreta ut sup.

Episcopo accedenti ad Ecclesiam, dum in choro a canonicis recitantur horæ canonicæ, saltem duo ex canonicis tenentur obviam ire porrigentes aspersorium; *ib.* n. 5.

Si suffraganeus de licentia Episcopi deferat cappam, quid circa aspersorium; *ibid.* num. 6.

Aspersorium non est porrigendum Archipresbytero a digniore Presbytero; *ib.* n. 7.

Aspersio aquæ benedictæ fieri debet singillatim quibuscumque dignitatibus, & canonicis, non vero unico ictu, an circulum; *ib.* num. 8. & inter Decreta num. 259.

Aspersio aquæ benedictæ figgi debet in Dominicis diebus per ipsum celebrantem; *ibidem* num. 9. & inter Decreta, ut sup. n. 309.

Ad solum parochum defuncti, etiam interveniente capitulo cathedralis, vel collegiatæ, spectat aspergere aqua benedicta cadaver, antequam levetur de domo, & intonare antiphonam *Si iniquitates*; *ibid.* num. 10. & 11.

Asper-

Aspersiones domorum in Sabbato Sancto spectant ad Parochos privative quoad alios; *ibid. num. 12.*
 Prælato referendario, & gubernatori civitatis accedenti ad Ecclesiam quomodo danda aqua benedicta per aspersorium; *ibid. num. 13.*

Multa ad materiam aspersorii vide indicata; *ibid. num. 14.*

Aspersio aquæ benedictæ an, & quomodo prosit defunctis: Vide verb. *Suffragia num. 21.*

Assassinium, Assassinus.

Assassinium de jure civili incognitum; Jus autem canonicum de eo primum mentionem habuit; Vide verb. *Assassinium, Assassinus num. 40.*

De Assassinii origine, & antiqua ratione; *ibid. num. 41. & in novis additionibus n. 1. seq.*

Ut assassinium committatur, tria requiruntur; *ibid. num. 42. & seqq.*

Assassinii criminis atrocitas, & quædam illius singularitates recensentur; *ibid. num. 49. & seqq.*

Assassinium proprie dictum quale sit, & qui assassini; *ibid. num. 1. & 2. & in novis additionibus num. 3.*

Mandans, & mandatarius quando adhuc immunitate gaudent; *ibidem num. 3, 4, & 5. & num. 54.*

Quinam hujus criminis rei sint? *Nov. addit. num. 11. seqq.*

Assassini sunt, & privantur immunitate Ecclesiæ: qui recipient, defendunt, vel occultant assassinium, dummodo sint vere causa mortis illatæ per assassinium, & cognoscant assassinium esse, cui auxilium præstent; *ibid. num. 6. ad 12.*

Assassini sunt testes, qui pro pecunia accepta perhibent falsum testimonium, ob quod innocens morte punitur, qui pecunia, ac pretio corrupti, innocentes ad mortem damnant; *ibid. num. 13. & 14.*

Sic etiam dicuntur assassini, & immunitate carent pro pecunia occidentis, seu mandantes occidi quemlibet infidelem, v. g. Judæum, vel paganum in ditionibus christianorum toleratum; *ibid. num. 15.*

Assassinus tamen non dicitur, qui adversarium cum quo inimicitias gerebat, sociis pecunia conductis occidit, sicut neque occidens communem inimicum, item ex pecunia; *ibid. num. 16. & 17.*

Nec etiam dicitur Assassinus, qui sine pretii premio, & sine promissione aliquem interficit, ut alteri rem gratam faciat, vel solam ob spem obtinendi premium, aut ob solas preces, aut alios respectus: aut spe succedendi in bonis occisi, vel vincendæ litis; *ibid. num. 18. ad 20.*

De primo ad ultimum, ad hoc, ut possit de facili cognosci, an quis dicatur, & sit vere Assassinus, ac privetur immunitate Ecclesiæ, sciendum est, quod quatuor principaliter requiruntur, & assignantur; *ibid. num. 21. ad 25.*

Clerici diffidati assassini excluduntur a privilegio canonis contra percutientes eos, & sunt spoliati omni privilegio clericali sine alia degradatione, & possunt absque pœna occidi &c. *ibid. num. 26.*

Cognitio tamen assassinii commissi a clericis non spectat ad curiam laicalem, nec iudex laicus

in eos aliquid potest sub prætextu hujus criminis ante sententiam declaratoriam ab Ecclesiastico iudice faciendam, ad quem etiam cognitio assassinii confugitorum spectat; *ibid. num. 27. ad 29.*

Assassini veri varias incurrunt pœnas, & primo excommunicationem ipso facto, etiam morte non secuta, at non reservatam; *ibid. num. 30. ad 32.*

Secundo incurrunt pœnam perduellionis, seu diffidationis perpetuæ a toto populo christiano ipso facto in personam, & bona sua, ut tamquam publici hostes habeantur, ita ut possint impune occidi, nedum per iudicem, sed etiam per quemcumque privatum, supposita assassinii declaratoria; *ibid. num. 33. & 34.*

Tertio incurrunt pœnam depositionis, seu privationis omnis dignitatis, honoris, & officii, ac beneficii ipso facto sive clerici, sive laici; immo tam mandans, quam mandatarius, & omnis cooperans effectui secuto incurrunt irregularitatem; *ib. n. 35. ad 37.*

Quarto tam mandans, quam mandatarius, & cooperantes eo ipso immunitate Ecclesiastica privantur, effectus tamen secuto; *ib. n. 38. & 39.*

Assecuratio, Assecurator.

Assecurationis nomini varias sunt adnexæ notiones, & in quo sensu acceperit auctor; Vide verb. *Assecuratio, Assecurator, num. 24.*

In definitione asssecurationis non conveniunt inter se doctores; *ibid. num. 28. & seqq.*

Quotuplex asssecuratio sit, & quam antiqua. *Vid. novæ additiones num. 2, 3, 4.*

Asssecuratio est contractus, quo suscipitur in se periculum alicujus rei alienæ pro pretio, vel interesse accepto, & exponitur, ut etiam quomodo licitus, & quæ ad id exoptandæ conditiones. *Vide ibid. n. 1. ad 8.*

Resolvitur hic primo, quod si is, qui asssecurationem petit, sciat merces jam perisse, vel esse in eo statu, in quo certissime perire debeant, non potest pretio promisso securitatem ab alio exigere: secus si talis notitia præhaberi non potuit; *ib. num. 9. & 10.*

Secundo resolvitur, quod si quis non habeat merces in mari, sed fingat eas habere, non est valida asssecuratio, & asssecrans, qui per fraudem, & dolum adductus est a mercatore ad præstandam asssecurationem, potest sibi retinere pretium acceptum a mercatore; *ibid. n. 11.*

Tertio resolvitur, quod asssecrans, qui fingit se habere bona, quæ revera non habet, agit contractum invalidum asssecurationis, & tenetur restituere acceptum pro asssecratione, immo damna mercatori inde provenientia; *ibidem num. 12.*

Quarto resolvitur, quod si asssecrans sciat, vel per litteras amicorum, vel alio modo merces jam esse in toto, vel pervenisse navim ad portum, licet hoc ab aliis communiter ignoretur, non potest pretium sibi pro asssecratione pacisci, & tenetur ad ea, quæ n. 12. sed si solum sciat pericula magna ex parte cessasse, tunc potest aliquid accipere, & retinere pro quantitate decrementi, vel incrementi periculorum se-

cundum prudentis iudicium; *ibidem* num. 13. & 14.

Quid si assecurator ex astrologia, aut alio capite cognoscat non futuram in mari tempestatem, aut ex litteris amicorum sciat mare esse securum, & liberum a latronibus, & piratis; *ib. n. 15.*

Utrum assecuratio contractus sit nominatus, an vero innominatus, & hujus quæstionis effectus; *ib. n. 33. & segg.*

Quid nomine periculi veniat in contractu assecurationis; *ib. n. 38. & segg.*

Assecuratio facta a periculo maris non extenditur ad alia pericula; si vero exceptio facta sit de uno tantum casu, cæteri comprehenduntur; *ib. nu. 16. & 17.*

Periculum in contractu assecurationis utrum duret de portu in portum, an de litore ad litus, *ibid. n. 46. & segg.*

Si mercium assecuratio facta fuerit super una, & certa determinata navi, & postea sine nova conventionem merces deferantur super diversam; si fuerint deprædata, vel naufragio perierit, contra assecuramentum agi non potest; *ib. n. 18.*

Assecurans merces, vel pecunias per loca periculosa vehendas intelligitur in se suscipere periculum solius fortunæ, non autem culpæ vehentis, aut alterius; *ib. n. 19.*

Assecurans navim, vel merces de uno loco ad alium, mercibus perditis, vel deterioratis, qualiter teneatur resarcire damnum; *ib. n. 20.*

Assecuratio navium, si sit facta in forma amplissima se obligando ad omne risicum, & periculum, per quod possit impediri transportatio ad locum conventum, videtur nulli esse excusationi locus; *ib. n. 21.*

Pretium assecurationis dependet a brevi, vel longa navigatione minus vel magis periculis obnoxia; *ibid. n. 48.*

Assecurator non potest consequi integrum pretium assecurationis, si naves totum iter non fecerint, ejusque integrale periculum non subierint: assecurationis causa retangitur, & quid modico periculo debeat proponitur; *ib. n. 22. & 23.*

In computando damno in contractu assecurationis quænam æstimatio inspicienda est, & cursum loci, ac temporis; *ibid. n. 50. & segg.*

Formula contractus assecurationis; *ib. nu. 53.*
De actione directa & contraria assecurationis; *ib. n. 54. & segg.*

Ex quibusnam legibus iudicandum sit de assecurationis contractu; *ib. n. 56.*

Assistentia, assistere.

Assistentia Episcopo facienda est juxta Cæremoniale, & assignatur a quo ei celebranti cum pluviali præstanda, hique habetur pro tunc ut in choro præsens; Vide verb. *Assistentia, Assisteret* n. 1. 2. 3. & verb. *Canonicus* art. 6. n. 27. 34. 35. & inter Decreta S.R.C. initio hujus volum.

Assistentia duorum canonicorum semper convenit Episcopo Ordinario, sive celebret, sive Divinis Officiis assistat, & qui? *ib. n. 5. 6.* & verb. *Canonicus* art. 6. nu. 39. 40. & inter Decreta, ut supra,

Assistentia quæ fit ad Missam, & Vesperas, facienda est cum pluviali, & qualiter servandus præferentiæ ordo inter assistentes, & alios; *ib. n. 8. ad 13. & verb. Archidiaconus* n. 28. & inter Decreta, ut sup.

Assistentes Dignitates, & Canonici, vel aliquo modo Episcopo solemniter celebranti inservientes nullo modo tenentur genuflectere; *ib. n. 14. & inter decreta, ut sup.*

Canonici duo assistentes Episcopo debent eligi ex numero Diaconorum, quando Præbendæ sunt distinctæ; *ib. n. 15. & dict. verb. Canonici* art. 6. n. 40.

Assistens Presbyter, sive dignitas sit, sive canonicus, & non diaconus Evangelii, debet Episcopum thurificare; *ib. n. 16. & inter Decreta, ut sup.*

Non convenit, ut Episcopus in vespere decantandis per aliquam ex dignitatibus Cathedralis, stante penuria Sacerdotum, admittat pro assistentibus cum pluvialibus Clericos in minoribus constitutos, etiam in solemnioribus festivitibus; *ib. n. 17.*

Assistere tenentur Episcopo celebranti Archidiaconus, seu prima dignitas, & due aliæ dignitates vel canonici præter Diaconum, & Subdiaconum; *ibid. n. 18. & dict. verb. Canonici* n. 32.

Canonici tenentur Episcopo assistere non modo in Cathedrali, verum etiam in quibuscumque civitatibus Ecclesijs, ad quas ob publicas, vel solemnes Episcopales functiones exercendas cum ire contigerit, dummodo sufficientes canonici pro chori servitio in Cathedrali maneant; *ib. n. 10. & 20.*

Quid circa assistentiam, si Episcopus ad private celebrandum ad alias Ecclesias accesserit; *ib. n. 21. 22. & 23.*

Ad dignitates, & Canonicos Cathedralis, si adsint, pertinet assistere Episcopo pontificaliter celebranti, etiam in Ecclesia Collegiata, vel parochiali, vel exempta, non autem ad Canonicos Collegiatæ, vel Presbyteros Parochialium, etiamsi numerus aliquoquin sufficiens sit Presbyterorum. Id tamen videtur intelligendum solum quando Canonici Cathedralis interveniunt capitulariter, non autem quando uti singuli; *ibid. num. 24. 25. & segg.*

Canonici, qui assistunt Episcopo cum cappa, non tenentur ei ponere, & deponere biretum, sicuti ei tenentur ponere, & deponere Mitram; *ib. n. 26. & inter Decreta, ut supra.*

Canonici duo Diaconi assistentes, & non Presbyter assistens, debent elevare fimbrias pluvialis hinc inde, dum Episcopus progreditur, & thurificat altare; *ibid. n. 27. & inter decreta, ut supra.*

Canonici assistere debent Episcopo, quando facit ordinationes, tam si faciat cum Missa solenni, quam si faciat cum Missa privata; *ib. n. 28. & inter decreta, ut supra.*

Diaconi assistentes non tenentur, immo non debent inservire Archiepiscopo de bugia, seu candelâ, sed ea administranda est per capellanum; possunt tamen cogi canonici ad ei inserviendum in Missis privatis præter consuetudinem; *ib. n. 29. & 30.*

Canonici tenentur assistere Suffraganeo, quando nomine proprii Episcopi functiones Episcopales exercet; *ib. n. 31. & 32.*

Canonicorum duorum assistantiam habere non debet Episcopus suffraganeus ultra Diaconum, & Subdiaconum, qui sunt cantaturi Evangelium, & Epistolam, sicut habet proprius Episcopus, nisi id antiqua consuetudo permitteret; *ib. nu. 23. & 24.*

Canonici, & dignitates omnes non debent assistere parati, quando suffraganeus solemniter celebrat; sed in habitu ordinario, sicut & quando facit ordinationes &c. *ibid. n. 35.*

De primo ad ultimum circa assistantiam faciendam Episcopo a dignitatibus, & Canonicis servandum est Cæremoniale Romanum, prout etiam circa alia omnia; *ibid. n. 36. & 37.*

Qui assistit in choro Missæ Conventuali non potest portare pileolum per totum Canonem; in aliis vero divinis Officiis uti potest; *ib. n. 38.*

Quænam assistantia faciendi sit a Canonicis Episcopo conciones habenti; Vid. dict. verb. *Canonicus art. 6. n. 62.*

Primæ dignitati post Pontificalem solemnitatem majoribus celebranti assistantiam præstare debent duo Canonici; *ibid. n. 42.*

Id locum non habet in collegiatis insignibus; *ib. n. 43. & seqq.*

Quid si consuetudo contraria inoleverit in Collegiatis istis; *ib. n. 46.*

Assistentia matrimonii non temere deleganda Sacerdotibus extraneis, qui non sint contrahentium parochi; *ib. n. 39.*

Assistentiam matrimonii delegandi facultas adempta est Nuncio Apostolico in Polonia; *ibid. n. 40.*

Assistentia matrimonii non inducit cognitionem spirituales; *ib. n. 41.*

Astrologia, Astrologus.

Astrologia quotuplex sit, quid, & circa quæ occupata? ac inter artes liberales reponitur. Vide verb. *Astrologia, Astrologus n. 1. ad 5.*

Astrologia naturalis non est prohibita, magna ex parte incerta, & parum utilis, excepta ea parte, quæ sumitur ex ortu, occasu, aspectu, & colore solis, ac lunæ; *ibid. n. 6. 7.*

Joannes Picus iurejurando affirmat ex 120. prædictionibus nobilissimi cujusdam Mathematici de mutatione cæli, & aeris se adhibita accurata observatione tantum 7. veras deprehendisse; *ib. n. 9.*

Et similes prædictiones tanto magis erunt incerte, si de temperamento, inclinationibus, ac moribus hominum fiant ex astris, & hora natiuitatis eorum; *ib. n. 9.*

Amentia dicitur, ex aspectu syderum, qui tempore natiuitatis vigent, velle de temperamento, vel inclinationibus prolis judicare, licet tamen hoc judicium, si ulterius non procedat, permittatur; *ibid. n. 10.*

Astrologia judiciaria prædicens eventus pendentes ex libera hominum voluntate, aut casus fortuitos, est superstitiosa, & omni jure prohibita ac proinde usus illius est peccatum mortale; *ib. n. 11. ad 15.*

Astrologiam judicariam damnant, ac lethalis culpæ

obnoxiam faciunt doctores communiter; *ibid. num. 16.*

Utentes hac divinatione subjiciunt se disciplinæ diaboli, ex cujus traditione per homines curiosos ab ipso deceptos regulæ hujus artis processerunt; *ibid. num. 17.*

Notabile dictum Pauli Rubei de hac Astrologia, ac laudabile ejusdem monitum ad similes Astrologos, quorum pauca vera; *ibid. num. 18. 19. 20.*

De variis hujus damnatæ artis cultorum nominibus, nec non proprie loquendo qui sint, indicatur; *ibid. n. 21. 22.*

Tales Astrologi judiciarii prædicentes absolute aliquid in particulari, quamvis non certo, sed tantum probabiliter eventura prænuntiant, peccant mortaliter; *ib. n. 23.*

Si aliquando verâ fuerint ab eis prænuntiata, ideo est; vel quia casu ita accidit, vel quia intercedit pactum, & invocato demonis suggestentis sibi nota ad homines decipiendos; *ibid. num. 24.*

Si vero Astrologi solum in genere prænuntiant, ita ut probabilis ratio reddi possit ex ætate, dispositione corporis, temperamento, consuetudine vitæ, aut aeris affectione, quæ ex syderum concursu, vel Astrorum aspectu proveniat, non sunt condemnandi; *ibid. n. 25.*

Inquirentes occulta furti, vel alia delicta ab Astrologis judiciariis, sicuti & per quamvis divinationem, peccant mortaliter; *ibid. n. 26.*

Sic etiam peccant mortaliter consulentes Astrologos ad inveniendos thesauros occultos, & consulentes eos, qui affirmant se videre venas metallorum, & thesauros in terræ visceribus latentibus, & recurrentes ad eos pro difficili curatione morborum; *ibid. n. 27.*

Contra Astrologos judicarios variæ sunt statuta poenæ, & in primis eadem poena, quæ est statuta contra Necromanticos, & alios Magos cum poena excommunicationis ipso facto; *ibid. nu. 28. 29. & verb. Superstio a n. 40.*

Item poena ultimi supplicii, & confiscationis omnium bonorum, si præsumant prædicare, & sua falsa judicia formare de statu Reipublicæ Christianæ, vel Sedis Apostolicæ, sive de vita, aui morte Papæ, & eorum consanguineorum usque ad 3. gradum; *ibid. n. 30.*

Easdem poenas incurrunt Astrologi talia judicia sive a se, sive ab aliis facta scienter retinentes, vel dantes, seu ostendentes aliis, aut de iis quovis modo tractantes; *ibid. num. 31.*

Si Ecclesiastici sint, tam sæculares, quam regulares, incurrunt ultra prædictas poenas etiam privationem omnium beneficiorum, & officiorum, & perpetuam inhabilitatem, & praviæ degradatione tradendi sunt curiæ sæculari pro condigna punitione; *ibid. n. 32.*

Si sint Episcopi, aut etiam majores Prælati, ipso facto privantur omnibus gradibus, dignitatibus, beneficiis, & incurrunt ultra excommunicationem, sicut alii, privationem regiminis, & perpetuam inhabilitatem; *ibid. n. 33.*

Easdem poenas incurrunt etiam omnes ad id

consulentes tales Astrologos, Ariolos, Mathematicos, Aruspices, Vaticinatores, & alios hujus generis, vel eorum prædictiones recipientes, retinentes, & adhibentes; *ibid. n. 34. & 35.*

Hujusmodi Astrologi judiciarii a quibus sint judicandi, & condemnandi? & libros retinentes, ac legentes ab inquisitoribus contra hæreticam pravitatem puniri possunt; *ibid. n. 36. & 37.*

Quæ Auctor dicit de Astrologia, de judiciaria tantum sunt intelligenda; *ibid. n. 41. & 42.*

Quoniam tempore in eam profectus a Principibus magis sævium fuerit; *ibid. n. 43.*

Quid Iustinianus Imperator in Astrologiam judicariam profectus senserit; *ibid. n. 45.*

Ægyptianæ, vel Ægyptiani, vulgo Zingari, vel Zingaræ, qui se jactant divinare bonam, vel malam fortunam, & in dies ab idiotis præsertim & plebeis passim de sua forte consuluntur, possunt ab Inquisitoribus puniri; *ibid. n. 38.*

Tam Ægyptianæ, & Ægyptiani id facientes, quam omnes alii ipsos, vel ipsas consulentes peccant mortaliter, si fiat cum firma fide, vel scandalo, venialiter autem si ob curiositatem, & risum; *ibid. n. 39. & 40.*

Affertur celebre dictum S. Augustini de Astrologis; *ibid. num. 41.*

Astrologia, seu Astronomia quid? Vide verb. Mundus n. 203.

Astrum.

Astrum quid sit? Vide verb. *Mundus n. 172.*

Astra alia sunt fixa, & alia errantia. Fixa vocantur Stellæ, & errantia appellantur planetæ, & quare; *ibid. num. 173. & 174.*

Asylum. Vide verb. *Immunitas art. 3. per tot.*

Aiaxus, Aravia. Vide verb. *Affinitas art. 1. sub num. 15.*

Athea propositio quæ sit. Vide verb. *Propositiones Damnatæ n. 29.*

Athei.

Athei qui sint, eorumque duplex genus. Vide verb. *Athei n. 2. & 3.* Gentese aliquæ existant omnino atheæ? *ibid. num. 4. seqq.* Nullum in republica atheum tolerandum; *ibid. n. 10.*

Attentata. Vide verb. *Appellatio art. 10. 11.*

Attentio.

Attentio quid, ac quotuplex sit, & per quid differat ab intentione. Vide verb. *Attentio n. 1. ad 4.*

Attentio interna circa orationem est triplex, & assignatur. Vide *ibid. n. 5. ad 8.*

Quilibet ex his tribus attentionibus adhuc est triplex, & assignatur; *ibid. n. 9. ad 12.*

Ad satisfaciendum præcepto de recitando Divino Officio, & de audienda, vel celebranda Missa requiritur sub culpa mortali nedum attentio externa, sed etiam interna; *ib. n. 13. ad 23.*

Ad peccatum mortale incurrendum ob defectum debite attentionis internæ, non est necesse, ut mentis evagatio sit deliberata, directeque volita, sed sufficit, si sit volita indirecte; *ib. n. 24.*

Si vero distractio non sit plene voluntaria, vel inadvertenter aliud cogitet, aut faciat, quoque advertat se distrahi, semper reputatur sufficienter attentus, & per consequens satisfacit &c. *ibid. num. 25.*

Clerici Beneficiati, qui cum voluntariis distractionibus recitant Divinum Officium, licet mortaliter peccent, non tenentur tamen ad ullam fructuum restitutionem, dummodo integre, & cum intentione orandi, & Deum colendi recitent; *ibid. n. 26. ad 28.* Contrarium tamen evincitur a Theologo censore; *ibid. in not. ad n. 8.*

Ad satisfaciendum præcepto recitandi Divinum Officium, vel audiendi, seu celebrandi Missam sufficit attentio tacita, vel implicita; *ibid. n. 29.*

Qui Officium incipit recitare, vel Missam audire cum intentione recitandi, vel audiendi debite, quoties dedit opera mentem non divertit, licet per totum Officium, vel Missam distractus, non peccat mortaliter, saltem si sit scrupulosus; *ib. n. 30. & 31.*

Qui accedit ad Ecclesiam de more ibi Officium recitaturus &c. sufficientem habet attentionem, ac proinde satisfacit; quamvis postea recitet, audiatur, vel celebret involuntarie distractus; *ibid. num. 32.*

Dummodo quis adhibeat mediocrem diligentiam pro repellendis distractionibus se vexantibus; & non supina, & crassa negligentia se evagari sinat, satisfact præcepto cum sufficienti attentione, immo est absque culpa brevis evagatio mentis ad sublevandum; *ibid. num. 33. & 34.*

Quandiu scrupulosus evidenter non constat, quod mutavert propositum recitandi attente, licet advertens, sciens, volens inhaerit cognitionibus plane alienis inter recitandum Officium, vel audiendum Sacrum, credere potest se satisfecisse suæ obligationi; *ib. n. 35.*

Avaritia.

Avaritia quid sit, & in quibus consistat? Vide verb. *Avaritia num. 1. & 2.*

Avaritia in avaro potest considerari circa Deum, circa proximum, & circa se ipsum; idque totum plene reseratur; *ib. n. 3. ad 6.*

Avaritia semper est lethalis, ubi opponitur iustitiæ in re gravi, & aliquoties est etiam lethalis, licet ei non opponatur: at ubi opponitur soli liberalitati, est peccatum ex genere suo veniale; *ibid. n. 7. 8. & 9.*

Avaritia opponitur duplici virtuti, scilicet iustitiæ, & liberalitati, & describuntur iustitia, liberalitas, & prodigalitas; *ib. n. 10. ad 12.*

Prodigalitas licet ex genere suo sit tantum peccatum veniale, potest tamen ab extrinseco fieri mortale; *ib. n. 14.*

Avaritia septem habet filias, quæ enumerantur, & pro ea fugienda adducuntur varii Sacre Scripturæ textus, nec non notabile S. Hieronymi dictum de avaris; *ibid. n. 15. 16. & 17.*

Auditor, Auditores.

Auditores ut sic qui sint, & qualiter causam definire queant; Vide verb. *Auditor, Auditores num. 1. & 2.*

Auditorum genera licet sint multiplicia, hic tamen non nisi de Auditore Camera, & Auditoribus Rotæ; *ibid. n. 3.*

Auditor Cameræ habet jurisdictionem ordinariam, quæ per obitum Pape non expirat, estque Juxta ordinarius appellatio ad sententias per Ord.

- Ordinarios latis etiam extra Statum Ecclesiasticum; *ibid.* n. 4. & 5.
- Auditor Camerae generalem habet facultatem procedendi contra Episcopos in quibuscumque causis etiam gravioribus, eosque puniendi absque speciali commissione, & signature Papæ; dummodo tamen Monitoria contra Episcopos ad comparendum personaliter non nisi prævia commissione manu Papæ signata decernat: *ibid.* n. 6. ad 14.
- Auditor Camerae de facto processit in variis causis contra Episcopos, ac Archiepiscopos, & ei non est necessaria specialis commissio in scriptis ad procedendum contra Episcopos nisi in casu transmissionis Monitorii ad personaliter comparendum; *ibid.* n. 17. & 18.
- Auditor Camerae non potest cognoscere de causis Ecclesiasticorum in prima instantia, nec Monitoria decernere ad extrahendas partes a suis domiciliis; nec in Beneficialibus etiam quoad iudicium manutentionis inter Beneficiatos, nec absolvere a Censuris ex causa violatæ immunitatis Eccles. *ibid.* num. 19. ad 23.
- Notarius Auditoris Camerae, qui absque facultate Sacrae Congreg. per sua acta expedierat absolutionem cum reincidentia in causa violatæ immunitatis, suspenditur ab exercitio sui muneris arbitrio Eminentiss. Præfetti; *ibid.* num. 25.
- Auditor Camerae in causis pendentibus in suo Tribunali debet supersedere, si partes recurrant ad Sacram Congr. Immunit. pro aliquibus dubiis declaratione, & illam exequi: immo debet etiam supersedere in cogitatione causæ, donec ab Episcopo sit confectus processus, ac configitus gaudeat, nec ne? *ib.* n. 26. & 27.
- Auditor Camerae est legitimus iudex obligationum Cameralium, unde potest judicare causas omnium Prælatorum, Cardinalium, Regum, & Imperatorum in proventibus, & aliis iuribus Ecclesiarum, pluribusque causis, quæ signantur; *ib.* n. 28. ad 30.
- Est Executor omnium Litterarum, ubi quidem nullus alius est deputatus, solus ac privative: ubi vero deputati sunt alii, cumulative; *ibid.* num. 31.
- Remissorias, ac Compulsorias dat, Monitoria ad partes decernit, censuras promulgat, ac solus cognoscit de causis, & litibus ortis vigore obligationis Cameralis, & vigore suarum facultatum est executor obligationum Cameralium privative, quoad omnes: non potest tamen advocare causas obligationis Cameralis introductas, sed solum motas in eadem Urbe: *ibid.* num. 32. 33. & 34.
- Auditor Camerae potest etiam in pluribus casibus procedere in causis Regularium, quæ enumerantur cum respective advertendis; *ibid.* num. 35. ad 45.
- Non potest autem Auditor Camerae procedere, aut se ingerere in causis Regularium, in quibus agitur de disciplina & morum correctione, nec in prima instantia, nec in gradu appellationis, ut neque Nuncios Apostolicos; sed regulares remitti debent suis Superioribus; *ib.* n. 46. ad 50.
- In casibus, in quibus Auditor Camerae potest Appellationes recipere a sententiis, & gravaminibus Prælatorum Regularium, inhibitiones minime decernit, nec Præfectus Signature Justitiæ dat commissiones, nisi prius citato Procuratore Ordinis; *ib.* n. 51.
- Facultates Auditoris Camerae circa commissiones causarum criminalium; n. 91. & seqq. Vide verb. *Executor in add.*
- Auditores Rotæ 12. esse debent: ad istum numerum sic redacti a Sixto IV. & ex quibus Nationibus esse debeant; *ib.* n. 52. & 63.
- Inter Auditores Sac. Rotæ Rom. quidam asserit olim fuisse Neapolitanum; *ib.* n. 107.
- Auditores Rotæ in eorum origine erant Cappellani Summi Pontificis: excrecentibus deinde causis decidendis, majoribus pressi Summi Pontifices unum Tribunal ipsorum Cappellanorum erexerunt pro decisione talium causarum, & Sacri Palatii Auditores sunt Appellati, unde postea Auditores Rotæ nuncupati; *ibid.* n. 54. 55. & 56.
- Horum Auditorum, seu Rotæ Romanæ decisiones sunt tantæ existimationis, quod prævaleant communi opinioni, ac eorum iurisdictioni, auctoritas, officium, & obligatio late statuta est a pluribus Romanis Pontificibus, qui assignantur; *ib.* n. 57. & 58.
- Eorum Locumtenentes non possunt manifestare vota sua sub poenæ excommunicationis late sententiæ, possunt vero significare difficultates, motiva, & rationes, ob quas dilata est resolutio in aliqua causa, recitato tamen nomine eorum, qui illas adducunt; *ibid.* num. 59. & 60.
- Auditorum Rotæ adjutores, amanuenses, & alii, qui sciunt tractatus, & causas, sub eadem Censura tenentur celare, & nulli patefacere; *ib.* n. 61.
- Auditores Rotæ accipientes aliquid munus a Notariis ratione officii incurrunt excommunicationem, & tenentur ad restitutionem in duplo erogandam pauperibus, imo nihil recipere possunt, neque per se, neque per alium a partibus litigantibus, exceptis quibusdam solitis pro Festis Natalitiis, & Augusti Kalendis; *ibid.* n. 62. 63. & 64.
- Auditores Rotæ nequeunt votum proferre in causis propriis suorum consanguineorum usque ad secundum gradum consanguinitatis, dominorum, familiarium, & Ecclesiarum sui Beneficii, & tunc debent exire, immo dicte causæ modo prohibentur exagitari in Rota; *ibid.* num. 65. & 66.
- Auditores Rotæ prohibentur dare consilium, sive publicum, sive privatum in causis pendentibus, sive introducendis in Rota, & si dederint, debent repelli a voto ferendo, ut etiam in causis, quas ut Advocati patrocinati sunt, antequam Auditores eligerentur; *ibid.* num. 67. & 68.
- Auditores Rotæ permultis gaudent privilegiis, quo-

quorum varia recensentur, ac loca, ubi alia spectari possunt, innuuntur; *ibid.* n. 69. ad 82.
Auditores Rotæ ubi olim congregarentur, & ubi congregentur nunc, quia hora, & pro quo tempore; *ibid.* n. 84. & 85.

Auditores Rotæ Missam semper audiunt collegialiter in Rota, antequam ad causarum discussionem procedant; *ibid.* num. 86.

Antequam novus Auditor in hanc Congregationem, seu Collegium admittatur, ultra publicum examen, debet etiam sustinere examen privatum coram Eminentissimo Vice-Cancellario; *ibid.* num. 87.

Rotæ jurisdictio quoad singulos quando cesset, & quomodo regulari debeat circa personas, loca, Festa, causas, & alia omnia; *ibid.* num. 89. & 90.

Auditoribus Rotæ conceditur delatio rocchetti per Urbem, & habitum Consistorialium Advocatorum assumere non possunt sine licentia Collegii; *ibid.* num. 95. & seq.

Ab Auditoribus Rotæ assumi consuevit Regens Cancellariæ; *ibid.* num. 97.

Quonam in ordine Auditores Rotæ ministrent Summo Pontifici, & quodnam illi, eorumdemque Decanus habeant officium circa pallia; Vide *ibid.* num. 98. & 99.

Quonam causæ pertineant ad Rotæ Auditores, & quomodo, & quonam ordine cognoscendæ; Vide *ibid.* num. 102. & seq.

Auditor Papæ executioni Legum a Pontifice statutarum pro Tribunali Viarum peculiariter invigilare jubetur; *ibidem* num. 94.

Auditor Papæ tamquam Secretarius Congregationis Oeconomice examinare & approbare debet causas mittendi commissiones criminales ex Officio a Tribunalibus Card. Vicarii, & A. C. *ibid.* num. 94.

Augurium quid sit; Vide verb. *Superstitio* numer. 18.

Augustana Confessio.

Quid Augustana Confessio? Et unde dicta? Vide verb. *Augustana Confessio* n. 1. & 2.

Ejus editiones, & quæque inter se discrepantes; *ib.* n. 3. seqq.

Ejus exemplum ab Jeremia Constantinopolitano Patriarcha gravi censura notatum; *ibid.* num. 6. & 7.

Catholici hujus confessionis oppugnatores; *ibid.* n. 8. & 9.

Illius summa; *ib.* n. 10. & 11.

Alii Lutheranorum libri Symbolici; *ibid.* n. 12.

Aurea pro solvenda pensione quomodo intelligenda; Vide verb. *Pensio* a num. 115. ad 118.

Aureole Beatorum quid, & quot sint, & cur sic dictæ; Vide verb. *Dos*, *Dotare* art. 1. n. 5.

Aureus numerus quid sit, & cur sic appelletur; Vide verb. *Kalendarium* n. 64. ad 66.

Aurora unde dicta, qualiter pro diversitate mensium diverso tempore præcedat Solem, & quomodo sumenda pro licita Missarum celebratione; Vide verb. *Aurora* n. 1. 2. & 3.

Avia, *Avus*, *Avus* paternus, & maternus qui; Vide verb. *Affinitas* art. 1. n. 15.

Auspicium quid sit; Vide verb. *Superstitio* n. 29. *Autonomia*.

Autonomia libertas est credendi. Vide verb. *Autonomia* n. 1.

A pluribus viris doctis gravissimis rationibus oppugnata; *ibid.* n. 2. seqq.

Protestantium pro tuenda autonomia rationes; *ib.* n. 10. seqq.

Undenam factum, ut in pace cum religiosa, tum *Westphalica* Religionis electio Protestantibus libera dimitteretur; *ib.* n. 13.

Axis mundi quid sit; Vide verb. *Mundus* n. 128. *Azymi Panes*.

Azymos panes tradere Christianis prohibitum est sub gravibus poenis Hebræis, & eorum comestio ritu judaico prohibita est Christianis; Vide verb. *Hebræus* n. 19. 183. & 214. Vide verb. *Eucharistia* art. 2. per tot.

B

Bacchanalia.

Bacchanalia unde dicta? Vide verb. *Bacchanalia* in *Addit.* n. 1. 2.

Quid in jure de Bacchanalibus indicetur; *ib.* n. 3. 4.

Bacchanalium progressus, *ib.* n. 5. seqq.

An toleranda sint; *ib.* n. 7.

Duo abusus præcipue ab Ecclesia in bacchanalibus reprobantur, scilicet ea producere ultima nocte usque ad diem Cinerum, & incedere personatum diebus festis; Vide *Bacchanalia* n. 1.

Hujusmodi abusus a Benedicto XIV. prohibentur in Ecclesiastica ditione; *ibid.* a numer. 2. ad n. 5.

Monet laudatus Pontifex se cætera Bacchanalia luda minime probare, adducitque exempla Sanctorum Virorum, suorumque prædecessorum, opponitque bacchanalibus pravitatibus specialia pietatis exercitia; *ib.* n. 6. ad 10.

Baculus.

Baculus est duplex, alius communis, alius pastoralis, unum ex insignibus Episcopalibus; & cur sit acutus in fine, rectus in medio, & retortus in summo; Vide verb. *Baculus* n. 1. & 2.

Baculo communi possunt uti omnes, etiamsi aureus, vel argenteus sit, excepto Sacerdote, qui eo uti non potest in Altari Missam dicens, neque ad Altare cum eo accedere; *ibid.* num. 3. & 4.

Baculo pastorali varia indita fuerunt nomina; *ibid.* num. 14.

Baculi pastoralis, & Regum sceptri origo; *ibid.* n. 15. & seqq.

Baculo pastoralis non possunt uti nisi Episcopi, & alii privilegiati; *ibid.* n. 5.

Papa non utitur Baculo pastoralis, nisi in diocesi Trevirensi, & affertur historia, quare ipse non utatur alibi, & cur ibi; *ib.* n. 6. ad 10.

Qui utitur Baculo pastoralis, potest uti & Mitra; *ibid.* num. 11. & in collectione decretorum initio hujus volum.

Baculo pastoralis non semper utitur Episcopus Saffraganeus; *ibid.* num. 12. in collectione decretorum, ut supra.

Qua-

Quare Baculus pastoralis competat Abbatis; *ibid. n. 17. & seqq.*

Baculo, & mitra in processionibus extra suum Monasterium non potest uti Abbas, nec ante se deferri facere facultatem habet; *ibid. n. 13. & verb. Abbas sub n. 31.*

Baculus pastoralis quare tradatur in manibus novi consecrati Episcopi Vid. verb. *Episcopus art. 2. n. 52.*

An Episcopus celebrans extra propriam diocesim uti possit Baculo pastoralis; *ibid. nu. 21. & seqq.*

Balbutiens.

Balbutiens, qui præ timore, vel balbutie non pronunciat Evangelium S. Joannis, quod dicitur in fine Missæ, sed ejus loco suo arbitrato aliud recitat, suspendendum est a celebratione, quousque illud rite pronunciare assuecat; Vide inter *Decretorum S. R. C. n. 247.*

Baldachinum.

Baldachini usus est concessus nedum Episcopis, sed etiam pluribus Abbatis, aliisque privilegiatis, tamen sine auro, & gemma, ac tribus tantum anni festivitibus; Vide verb. *Baldachinum n. 1. 2. 3. & in collect. Decretorum S. Rit. Congr. n. 356. 1445.*

Abbatibus, aliisque privilegiatis Episcopis inferiores nequeunt tenere Baldachinum, & sedem abbatialem fixam, & permanentem prope altare, ut sedes episcopalis retineri solet; *ib. num. 3. & verb. Abbas num. 31. & Decr. S. R. C. num. 356.*

Baldachino uti principaliter nequeunt Abbates in Officio, & Missis detunctorum, nec etiam cum solemniori ritu in suis Ecclesiis celebrant exequias nobilium virorum, & Principum; *ibid. a. n. 4. ad 5. & dict. verb. Abbas num. 31.*

Regulares tenentur in propriis Ecclesiis erigere Baldachinum Episcopo volenti ibi pontificales functiones exercere; Moniales tamen iis subiectæ non tenentur erigere Baldachinum Episcopo clausuram visitare volenti; *ib. n. 6. & 7.*

Baldachinum a propriis personis, quibus de jure, consuetudine, vel privilegio competit, non autem ab eorum substitutis deferendum est, ac ejusdem hæc deferenda ut in Cæremoniali Episcoporum, nec est parandum pro benedictione sponsi, & sponsæ; *ib. n. 8. 9. & 10.*

Baldachinum non potest erigi a Vicario Episcopi, Episcopo absente, in Ecclesiis Monasteriorum Cassinensium invitis Monachis; *ibid. num. 11.*

Baldachinum in Ecclesia loci domus, seu Marchio, Comes, vel Baro erigere non potest, & si erecta, omnino removenda sunt, ac contra renuentes possunt Episcopi procedere juris remediis usque ad censuras, ac pro iis, & similibus affertur decretum generale; *ib. n. 12. ad 15. & verb. Ecclesia art. 5. num. 30.*

Delatores baldachini in ingressu Episcopi debent incedere pedites, & capite detecto; Vide in *Collect. Decretorum, num. 191.*

Sub baldachino non debent deferri reliquæ Sanctorum in processionibus; *ibid. n. 389.*

Imaginem beatissimæ Virginis cum baldachino, & intorticiis in Processione deferri non est prohibendum, & idem dicendum de imaginibus

nibus, seu statuis Sanctorum; Vide verb. *Processiones num. 37. & 38.*

Quale baldachinum competat Episcopo Pontificali exercenti; *ibid. nu. 19.*

Referendarii utriusque Signaturæ in processionibus Pontificiis deferre debent baldachinum; *ibid. n. 16.*

Si referendarii deficiant, quinam deferre debeant baldachinum; *ibidem num. 17.*

Principi supremo debitum est baldachinum in Ecclesia, & ubi; *ibid. num. 20. 21.*

Num etiam debitum sit baldachinum principi, qui aliquam habet subjectionem, pollet verò principalioribus iuribus imperii; *ibid. num. 21.*

Bannitus, Bannum.

Bannitus unde dicatur, ejusque proscriptio quid sit, ac quotuplex bannitorum genus; Vide verb. *Bannitus, Bannum num. 1. ad 4. & num. 60. & seqq.*

Banniti, latine sacri & proscripti, sed improprie; *ib. n. 61. & seqq.*

Banniti olim communi jure incogniti; *ibidem num. 67.*

Capitaliter banniti possunt licite etiam in foro conscientie occidi a quacunque etiam privata persona, quæ non sit Ecclesiastica, quatuor intervenientibus conditionibus, quæ assignantur; *ibid. num. 5. ad 10.*

Talibus conditionibus intervenientibus, possunt banniti etiam proditorie per insidias, aut veneno occidi, immo inter se ipsos possunt eodem modo se ad invicem interficere; *ibid. n. 11. & 12.*

Laudatur a pluribus doctoribus usus quorundam principum, qui proponunt præmia bannitos occidentibus; id tamen non nisi ob gravissimas causas concedendum; maxime ne in culpa mortali existentes, sicut plurimum accidunt, occidantur; *ibid. n. 13. & 14.*

Assignatur ratio, cur a republica fiat potestas occidendi bannitos sine culpa, & cur peccet maritus occidendo adulteram, vel uxorem; *ibid. num. 15.*

Ecclesiastici licet occidendo bannitos essent immunes a poena temporalis, graviter tamen peccarent; *ibid. num. 16.*

An qui occidit bannitum, immunis a poena esse debeat, si bannum fuerit ipso jure nullum; *ibid. num. 68. & seqq.*

Bannitum juste damnatum ad mortem posse occidere aggressorem tenent aliqui, at reliqui communissime merito hoc negant; *ibidem num. 17. ad 20.*

Regulares prohibentur receptare, & retinere in conventibus bannitos, fallitos, ære alieno gravatos; *ibid. n. 21. & 22.*

Banniti non possunt receptari, & retineri in Statu Ecclesie, neque a Baronibus, neque ab aliis, sed fugari debent sub gravissimis poenis; & eos non revelantes intra tres dies, similes poenas incurant; *ibid. num. 23. & 24.*

Bannitos receptans in Statu Ecclesie, vel faciens cum eis treguam, præter excommunicationem incurrit crimen læsæ majestatis, uti etiam occul-

- tantes &c. vel impediētes alios, ne &c. sunt rei læsæ majestatis, & privantur omni Ecclesiastico beneficio, honore, & dignitate; *ibid.* num. 25. & 26.
- Banniti in statu Ecclesiæ a solo Papa aggregari queunt, vel componi; *ibid.* n. 27. & 28.
- Banniti, vel alii exules urbis Romæ minantes partibus offensis, nisi pacem habeant cum eis, crimen læsæ majestatis incurrunt, uti etiam defentes litteras, vel ambascias de hac re ad partes offensas; *ibid.* num. 29. & 30.
- Bannitus occidens alium hominem ad consequendam gratiam non potest aggregari, nisi se ipsum præstet; *ibid.* n. 31.
- Conceditur facultas Episcopo carcerandi in propriis carceribus bannitos abutentes Ecclesiæ, ad quam confugerant, & Ordinariis extrahendi ab ea bannitos obidentes vias publicas, & itinera frequentata; *ib.* n. 32. & 33.
- Conceditur facultas ejiciendi e locis immunibus infra triduum bannitos committentes ibi atrocitæ, & publica furta, & Episcopo consignandi bannitos captos in feudo mensæ Episcopalis, ac Eminentiss. urbis Vicario absolvendi, sive per se, sive per alium cooperatores extrationi ab Ecclesiæ aliquorum delinquentium, qui fuerunt jugulati; *ib.* n. 34. 35. & 36.
- Bannitus capitalis ab aliis bannitis violentè extractus a scalis Ecclesiæ gaudet immunitate, ut quoque violentè a laicis ab Ecclesiæ extractus, & in carceres laicales conjectus, non obstante, quod post ejus fugam e carceribus, fuerit elapsis sex mensibus captus in loco non immuni; *ibid.* num. 37. & 38.
- Contra dominos laicos, personas Ecclesiasticas bannientes, relegantes &c. est indicta poena excommunicationis ipso facto, & eorum oppida, & communitates supponuntur interdicto, & aliæ adsunt poenæ per leges tum canonicas, tum imperiales; *ib.* n. 39. ad 41.
- Ultra predicta omnia est lata excommunicatio in bulla Coenæ contra ejicientes Cardinales, Patriarchas &c. atque loca, & dominia bannientium clericos supponuntur interdicto; *ib.* n. 42. 43. & 44.
- Bannum a communitate publicatum, ne quis accedat ad molendum in molendino pertinente ad mensam Archiepiscopalem, est invalidum, ut etiam alia plura laicalia, quæ referuntur, & omne id genus revocandum ea forma, qua publicatum; *ib.* a n. 45. ad 57.
- Bannitus propter homicidium præmeditatum, sive sit clericus, sive laicus, non gaudet immunitate Ecclesiastica in Statu Ecclesiæ, & Lucensi; *ibid.* n. 58. & 59.
- Baptismus quoad ejus institutionem, divisionem, & necessitatem.*
- Baptismus fuit a Christo institutus ante suam passionem, & mortem; Vide verb. *Baptismus art. 1. num. 1. ad 5.*
- Baptismus est triplex, & assignatur, nec sequitur, quod tria sint baptismi sacramenta; ast solus baptismus fluminis est hujusmodi; *ib.* num. 6, ad 12.
- In defectu autem baptismi fluminis sufficit ad salutem baptismus fluminis, vel sanguinis; *ibid.* n. 13. ad 15.
- Baptismus extra casum necessitatis est omnibus ad salutem necessariis necessitate mediæ, parvulis in re, adultis vero in re, vel in voto; *ibidem* n. 16. 17. & 18.
- Baptismi fides non est simpliciter necessaria pro contrahendo matrimonio; Vide n. 14.
- Baptismus non esse validum, nisi simul Chrisma & Eucharistia conferatur, damnavit Bened. XII. *ib.* nu. 20.
- Baptismus quoad ejus materiam.*
- Materia baptismi quodlibet, & quodlibet fiat ablutio; Vide verb. *Baptismus art. 2. num. 1. 2. & 3.*
- Quamvis sit materia baptismi valida, quæ invalida, & quæ dubia? Vide *ibidem* num. 4. ad 12.
- Peccat mortaliter, qui in solemnem Baptismum absque necessitate adhibet aquam aliam, quam benedictam in sacro fonte, non sic in privato; *ibidem* num. 13. & 14.
- Peccat mortaliter, qui cum possit habere materiam validam, adhibet pro suo libito aliam, vel impuram, & turbidam absque gravi necessitate; *ibidem* num. 15. & 16.
- Baptismus extra casum necessitatis conferri non debet aqua communi, vel ea, quæ pro lustratione benedicitur; Vide *ibid.* art. 6. num. 20.
- In necessitate, quando non potest haberi materia certo valida, non solum licite potest, sed etiam sub mortali tenetur quis adhibere aquam dubiam; & quando ablutio fieri non potest in capite, vel alia parte principali, in quacunque minima parte corporis est facienda, dumque dubitatur vel de materia, vel de parte, baptismus conferendus est sub conditione, & assignatur praxis in his, ac similibus adhibenda; *ib.* num. 17. ad 21.
- Baptismus quoad ejus formam.*
- Assignatur vera forma baptismi pro Ecclesia Latina, & pro Græca una cum motivo, & ratione diversitatis; Vide verb. *Baptismus art. 3. num. 1. ad 9.*
- Ad essentiam formæ baptismi quatuor necessario requiruntur, & referuntur; *ibidem* num. 6, ad 11.
- De aliis particulis in dict. forma baptismi usitatis, scilicet *Ego, In, Amen*, varii varia sentiunt, & assignantur in specie variorum formæ validæ, variorum invalidæ, & variorum dubiarum; *ib.* n. 16, ad 51.
- Baptismus quoad ejus ministerium.*
- Baptismi minister ordinarius ex officio, & solemnus cum solitis Ecclesiæ caeremoniis est Papa in toto orbe, Episcopus in sua diocesi, & Parochus in sua Parochia, vel alius sacerdos ab ipso delegatus; Vide verb. *Baptismus art. 4. num. 1. & 2.*
- Diàconi, Subdiàconi, & alii clerici inferiores non possunt ex vi sui muneris, & ordinationis baptismum solemniter cum solitis Ecclesiæ caeremoniis administrare, quod si audeant, irregularitatem incurrunt, possunt tamen ex commissione

sione Episcopi in defectu Sacerdotum; *ib. n. 3. ad 6.*

Diaconus factus Parochus potest solemniter baptizare, antequam sit sacerdos secundum aliquos; at verius non potest secundum alios; *ib. n. 7. ad 10.*

In casu necessitatis validus, & licitus minister baptismi est quilibet homo usum rationis habens cum debita intentione; *ibid. num. 11. & n. 44.*

Baptismus a bigamo administrari non debet etiam in necessitatis casu, si alius adsit magis idoneus; *ib. n. 45.*

Quinimo etiam extra casum necessitatis validus est baptismus collatus ab hæretico, & pagano; *ibid. nu. 12. & 13.*

Infideles ad fidem conversi in locis, ubi non adsunt Episcopi, nec parochi, possunt licite baptizari etiam solemniter, & extra casum necessitatis a Missionariis; secus si adsint; *ibid. n. 14. & 15.*

Et a fortiori non licet eis, nec aliis baptizare infideles ad fidem conversos in locis christianorum, cum hoc spectet ad Episcopum, & ipso impedito, vel nolente, ad Parochum domicilii ipsius infidelis baptizandi, quod in præjudicium Parochi domicilii nec prætendi potest a Parocho cathedralis; *ibid. n. 16. & 17.*

Sacerdotes, sive parochi alienæ parochiæ baptizantes alienum subditum sine licentia proprii parochi, vel Episcopi extra casum necessitatis peccant mortaliter, & possunt severe puniri; *ibid. n. 18.*

Quamvis Episcopus alteri sacerdoti, etiam Parocho invito, facultatem baptizandi, aliaque sacramenta ministrandi delegare possit, id tamen raro, & non nisi urgenti de causa facere debet; *ib. n. 19.*

Sacerdotes, sive parochi alienum subditum sine licentia baptizantes non incurrunt aliquam censuram, & irregularitatem, quam tamen ultra mortale incurrunt diaconi baptizantes solemniter sine debita licentia, etiamsi in casu necessitatis; *ibid. num. 20. ad 21.*

Subdiaconi, & alii clerici inferiores, & a fortiori laici solemniter baptizantes etiam in casu necessitatis contrahunt irregularitatem, etiamsi baptizarent ex commissione Episcopi; *ib. n. 23. ad 27.*

Clerici inferiores, & laici, & etiam sacerdotes censura irretiti baptizantes extra casum necessitatis etiam privatum graviter peccant; *ibid. num. 28.*

Qui in casu necessitatis conferendi baptismum non servant debitum ordinem, ut videlicet inferior in baptizando cedat Superiori, seu digniori præsentis, peccant juxta gravitatem, vel levitatem injuriæ majori præsentis irrogatæ, nisi justa causa id suadeat; *ibid. num. 29. 30. & 31.*

Unus solus minister potest in casu necessitatis plures simul per aspersionem baptizare, quod extra necessitatem lethale est: atque in præmisso casu plura formaliter forent baptismata; *ibid. n. 32. ad 34.*

Plures ministri simul valide baptizant, si quilibet abluat, & formam proferat independentem ab intentione alterius; secus si unus aquam effundat, & alter verba proferat; *ibidem num. 35. & 36.*

Si plures simul concurrant ad eundem baptizandum sub hac forma: *Nos te baptizamus, in nomine Patris &c.* nullum facient baptismum; *ibid. num. 37.*

Baptizatus a Christo, vel ab Angelo est valide baptizatus; *ibid. a n. 38. ad 40.*

In casu necessitatis si nullus alius existat, potest baptizare pater, & mater pueri sine solutione conjugii, seu absque debiti matrimonialis præjudicio, nunquam tamen quis se ipsum baptizare valet; *ibid. n. 41. & 42.*

Baptismus quando conferendus nec ne sub conditione; *ibidem numer. 47. ad fin.*

Monachi, & regulares, nedum in casu necessitatis, sicuti omnes alii, possunt valide, & licite baptizare, sed etiam extra de licentia Ordinarium, vel parochi possunt licite baptizare; *ibid. num. 43.* Vide etiam verb. *Regulares artic. 1. num. 116.*

An puerum alias sine baptismum moriturum projicere liceat in flumen, vel puteum? Vide verb. *Minister Sacramentorum*; *num. 55. & 56.* *Baptismus quoad ejus subiectum, & dispositiones in subiecto requisitas.*

Subiectum capax baptismi est omnis, & solus homo viator etiam vix natus; Vide verb. *Baptismus artic. 5. num. 1.*

Item capaces sunt, & baptizari debent furiosi, & amentes a nativitate, qui nullis gaudent lucidis intervallis, & qui ex sana mente in furorem, & amentiam inciderunt, si pro tempore sanæ mentis baptismum petierint, vel voluntatem illius recipiendi sensibilibiter exhibuerint; *ibidem num. 2. 3. & 4.*

Pariter baptizari debent monstra ex viro, & muliere genita, & si constet ex geminatis partibus principalibus corporis duas habere animas, bis sunt baptizanda: si vero dubitetur an duas habeant animas, bis baptismus conferri debet, unus absolute in illa parte, in qua perfectius apparet caput, & alius in alia sub conditione; *ibid. num. 5. & 6.*

Monstrum genitum ex muliere, & bruto baptizari non debet, bene vero, si sit ex viro, & bruto femella, in dubio autem an sit ex bruto masculo, vel ex viro baptizari debet sub hac conditione; *Si homo est &c. ibid. num. 7. 8. & 9.*

Si daretur casus, quod infans non via ordinaria, & per seminale generationem, sed miraculose formatus ex humana carne prodigiose nasceretur, an esset baptizandus; *ibid. num. 10.*

Fili parvuli quorumcumque infidelium, sive nunquam baptizatorum, sive jam baptizatorum possunt valide baptizari invitis parentibus; *ibid. num. 11. & 12.*

Filii parvuli infidelium baptizatorum, idest hæreticorum, seu apostatarum a fide, nedum valide, sed etiam licite possunt baptizari invit-

tis parentibus, si ita velint legitimi Superiores; *ibidem num. 13.*

Filii infidelium nunquam baptizatorum ordinarie loquendo non possunt licite baptizari invititis parentibus etiam degentibus in ditionibus Principum christianorum, idque expresse prohibetur, & qui id faceret, ultra grave peccatum esset severe puniendus; *ibid. num. 14. ad 16. & num. 43. & seqq.*

Prohibitum est ordinarie loquendo, quia dantur aliqui casus, in quibus parentibus invititis, possunt eorum filii licite baptizari, & selecti proponuntur; *ibid. num. 17. ad 23.*

Multa docte ac sapienter stabilita fuerunt a Benedicto XIV. circa baptismum Hebraeis collatum reluctantibus parentibus; *ibid. nu. 69. & seq.*

Pariterque docte definit quandonom Hebraeus sit evocandus, & christianus tradendus, si nuncio laud dubie delatus sit desiderare baptismum; *ibid. nu. 111. & seqq.*

Ac tandem docte definit circa baptismum spon-sarum & conjugum Hebraeorum ab eorum viris oblatum fidei Christianae; *ibidem num. 116. & seqq.*

Quomodo & quando conferri debeat baptismus filiis mulierum Christianarum ex contubernio Turcarum genitis; *ibidem num. 36. & seqq.*

In infantibus ante usum rationis, & in perpetuo amentibus nulla requiritur moralis dispositio, tam ad valide, quam ad fructuose recipiendum baptismum, in adultis vero ad recipiendum valide, & fructuose tres dispositiones requiruntur, & assignantur; *ibid. num. 24. ad 27.*

Non requiritur tamen in ipsis adultis baptizandis exterior peccatorum confessio, immo ad recipiendum baptismum valide in adultis ratione utentibus requiritur solum prima dispositio ex assignatis, & sufficit quilibet consensus voluntarius licet non involuntario mixtus, & aliae duae dispositiones requiruntur solum ad eum fructuose recipiendum; *ib. n. 28. ad 32.*

Recedente fitione, idestposito actu fidei, & doloris de peccatis, tunc recipitur etiam fructuose absque reiteratione ex vi praeteriti Baptismi recepti sine fide, & dolore; *ibid. n. 33.*

Et idem de haereticis, qui baptizati in haeresi recipiunt valide baptismum; & recedente fitione, idest abnegata haeresi, recipiunt statim gratiam; *ibidem num. 34.*

Filii expositi quando, & quomodo debeant baptizari: Vide verb. *Expositi Filii.*

Catechumeni non ante, sed post baptismum, veste candida sunt induendi: Vide verb. *Vestis num. 18.*

Baptismus adulto. conferri non debet nisi antea instructus fuerit in mysteriis fidei, quae sunt necessaria necessitate medii; *ibidem num. 53. & seqq.*

Quid sentiendum, & quomodo practicandum sit circa baptismum violentem, atque animo plane contrario susceptum; *ibid. num. 56. & seqq.*

Baptismus ab adulto susceptus, animo suscipiendi lavacrum tanquam Ecclesiae Christianae proprium est validus; *ibid. num. 61.*

Baptismus quoad tempus, locum, & caeremonias: Baptismus est ab omnibus suscipiendus quamprimum, nec amplius pro parvulis differendus ad Pascha, vel Pentecostem, sed iis praestari potest statim ac nati, immo ex Concil. Mediol. sub poena excommunicationis non ultra 8. dies protrahendus; Vide verb. *Baptismus art. 6. n. 1. ad 4.*

Aliquis tamen solemnius Baptismus apud principes cum gravi causa, potest differri usque ad sesquimensum; *ib. art. 5. n. 60.*

Adulti mortaliter peccant, si absque justa causa diu differant suscipere Baptismum; *ib. nu. 6.* Baptismus valide in febris ardore, insaniam, somno, vel furore confertur iis, qui ante praemissa illum expostularunt; *ib. art. 5. n. 60.*

Baptismus extra causam necessitatis est omnibus ministrandus in Ecclesiis, ubi sunt fontes, exceptis filiis regum, & principum, ac qui eorum nomine veniant, declaratur; *ib. art. 6. n. 7. ad 11.*

Illae caeremoniae sunt adhibendae in Baptismo, quibus utitur Ecclesia Romana; *ibid. n. 13.*

Per filios principum intelliguntur etiam nepotes, & pronepotes; *ibid. n. 13.*

Quisque parochus habens fontem baptismalem, infantes in sua parochia natos Baptismate privative quoad alium purgare debet; *ib. art. 4. n. 46. & seqq.*

Quomodo & quando baptizandus sit, vel non, infans in utero matris; *ib. n. 65. & seqq.*

Baptismus infantibus protrahi non debet ultra praefixum tempus ab Ecclesia; *ibid. n. 25.*

Baptismi conferendi ritus & caeremoniae in Rituali praescriptae sine gravi causa omitti haud debent, vel cito debent suppleri; *ib. n. 19.*

Baptismi caeremoniae, quibus tunc utitur Ecclesia, fuerunt ex tempore Apostolorum, nec mutari, aut omitti possunt a privatis personis, nec ab Episcopis, & omissae in privato supplendae in Ecclesia; *ib. n. 14. 15. & 16.*

Caeremonias omnes, aut etiam unam principalem omittere, & negligere extra causam necessitatis est peccatum mortale; *ib. n. 17.*

In Baptismo conferendo omitti non debent Sacramentalia, & signanter saliva, sal, & insufflatio; *ibid. n. 21.*

Quid circa haec statuerit Clemens XII. pro Missionariis regnorum Maduren. Mayssur & Garnaten. Vide *ibid. n. 22. & seqq.*

Baptismus conferendus est a propriis respective parochis in propria parochiali Ecclesia, non obstante contraria consuetudine; *ibid. n. 18.*

A Baptismo excludi debent ii, qui de Sacramentalibus caeremoniis ab Ecclesia praescriptis perperam sentiunt; *ibid. n. 26.*

Iis, qui Baptismo lavantur, non sunt imponenda nomina dolorum, aut falsa religionis, sed Sanctorum in Martyrologio Roman. descriptorum; *ibid. n. 24.*

Quoniam ritu baptizari debent nati ex patre, & matre Graeca, vel patre tantum, aut matre Graeca, matre vero, vel patre Latino; *ibid. art. 5. n. 40. & seqq.*

Quomodo probetur Baptismi collatio; *ibid. art. 6. n. 62.*

Baptismus quoad ejus effectus, & patrimonios.

Baptismi effectus quot extant præcipui indicantur;

Vide verb. *Baptismus art. 7. n. 1. ad 3.*

Ad rem adducuntur verba S. Jo. Chrysostomi;

ib. in not. ad n. 3.

Patrinus saltem unus requiritur sub peccato mortali in Baptismo solemniter, ex antiquissima Ecclesiæ consuetudine; non peccatur autem, si absque patrino Baptismus privatim administratur;

ibid. num. 4. ad 7.

Patrinus Baptismi unus, vel unus esse debet, vel ad summum duo, unus masculus, & alia femina; nec Episcopus potest dispensare, ut duo viri, vel duæ feminæ simul suscipiant; *ib. num. 8. ad 10.*

Qui plures patrimonios vel matrinas adhiberet, peccaret mortaliter, si tamen plures designati susciperent, omnes cognitionem spirituales contraherent; *ibid. n. 11. & 12.*

Patrimonios designare spectat ad parentes, non autem ad Parochum, unde si alii a Parocho, & alii a parentibus sint designati, contrahunt cognitionem solum designati a parentibus; at si nullum designaverint, veri patrini erunt, quos parochus nominaverit; *ibid. num. 13. & 14.*

Si autem nullus specialiter esset designatus patrinus ex negligentia, aut oblivione parentum, seu Parochi, & multi simul tenendo tangerent baptizatum, aut de fonte æque susciperent, omnes contraherent cognitionem spirituales; *ibid. num. 15.*

Si incertum sit, quis ex pluribus qui tetigerunt, fuerit designatus, aut quis primus tetigerit, omnes contraxisse decusum est; *ibid. n. 16.*

Levans de fonte infantem tamquam procurator nomine alterius non contrahit cognitionem, sed ipsam contrahit mittens, seu mandans; *ibid. num. 17.*

Ex duobus patrinis designatis, quorum unus tangit infantem in Baptismo, & alter assistit, sed non tangit, contrahit cognitionem solum is, qui tangit; *ib. num. 18.*

Licet ad munus patrini non possint admitti duo ejusdem sexus, possunt tamen admitti, si unus teneat proprio nomine, & alter ut procurator alterius persona diversi sexus; *ibid. n. 19.*

Licet suscipientes puerum in Baptismo privatim administrato non contrahant cognitionem, eam tamen contrahit baptizans; *ibid. n. 20.*

Si vero maritus in extrema necessitate baptizaret proprium filium, non impediretur debitum petere; *ibid. n. 21. & eod. verb. Baptismus art. 4. nu. 41.*

Tenentes infantem, dum in Ecclesia suppletur solennes ceremoniæ omisissæ in Baptismo ei privatim collato, non contrahunt cognitionem, nec eam contrahit commater suscipiens puerum de manibus compatri; *ibid. art. 7. num. 22. & 23.*

Patrinus, & matrina non contrahunt inter se cognitionem, nec maritus, & uxor peccant, si simul suscipiant, vel teneant alienum puerum in Baptismo, nec prohibetur sibi debitum reddere; *ibid. num. 24. ad 26.*

Suscipientes, & baptizantes filium infidelium non contrahunt cognitionem spirituales cum ejus parentibus infidelibus, pagani v. g. & Julæis sicuti hæc cognatio spiritualis non contrahitur inter infidelem baptizantem, seu suscipientem, & fidelem baptizatum, seu susceptum, & parentes ejus; *ibid. n. 27. & 28.*

Secundum multos si contingat Judæum vel infidelem converti, deinde & baptizari, nihilominus ex tali actu gesto in infidelitate non incipit labere locum cognatio spiritualis; *ibid. n. 29. & 30.*

Dato tamen casu, quod tales infideles ex post conversi, & baptizati vellent contrahere cum a se susceptis, vel baptizatis, vel cum istorum parentibus, pro tutiori esset recurrendum ad S. Sacramentum; *ibid. num. 31.*

Patrinus potest esse omnis fidelis ad usum perfectæ rationis perventus, etiam si esset junior filastro adulto: & licet adhuc impubes contraheret cognitionem spirituales; *ibid. n. 32. & 33.*

Requiritur ex aliquibus Conciliis, ut saltem in quatuordecim annorum ætate sit constitutus; *ib. in not. ad n. 32.*

Nec patrinus in Baptismo esse potest, qui confirmatus non est; *ibid. in not. ad n. 34.*

Hæretici saltem licite, patrini esse non possunt; urgente tamen causa, vel necessitate etiam Hæretici pro patrinis admitti; *ibid. n. 35. & 36.*

Immo urgente gravi causa, vel metu posset etiam Catholicus esse patrinus infantis Hæretici a Prædicante baptizandi; *ibid. n. 37.*

Patrini licite esse non possunt excommunicati, nec facinorosi, aut criminosi, aut moribus infames, nec muti; *ibid. n. 38. & 39.*

Nec possunt esse proprii parentes infantis baptizandi. Si tamen admitterentur, non contraherent inter se cognitionem spirituales; *ib. n. 40.* Monachi, & Regulares utriusque sexus nequeunt licite esse patrini; *ib. num. 41. & 42.*

Immo a Conciliis provincialibus, & Synodis diocesanis, nedum hoc munus solet interdicti Regularibus omnibus, sed etiam aliis Ecclesiasticis secularibus; *ib. n. 43. ad 47.*

Alia vid. tom. viii. in *Appendice Reel. in Urbis, Fabranien. Fontis Baptismalis, & juris baptizandi.*

Barbitiones, quid licite facere possint diebus festis; Vide verb. *Festa sub n. 19. n. 16. & n. 122.* *Basilice*, quæ dicuntur; Vide verb. *Ecclesia art. 3. a n. 1. ad 4.*

Beatificatio, *Beatus*? Vide verb. *Cultus Sanctorum.*

Bellum.

Quoad ejus esse, divisionem, & justitiam.

Bellum differt a seditione, rixa, & duello, & definiuntur; Vide verb. *Bellum art. 1. n. 1. ad 4.* Bellum aliud est justum, aliud injustum, & quale sit utrumque; *ib. n. 5. ad 7.*

Bellum justum aliud est defensivum, & aliud offensivum, atque reserantur; *ibid. n. 8. ad 10.* Bellum offensivum ut sit justum, tres perissimum conditiones requirit, quæ referuntur; *ib. n. 11. ad 13.*

Præquam bellum instituat, debet proponi,

ni, & indicari causa parti adversæ, quæ si offerat convenientem satisfactionem, debet acceptari, nec potest juste Bellum inferri, nisi negata satisfactio; *ibid. n. 14. ad 17.*

Assignantur præcipue justæ causæ in particulari, propter quas potest bellum indici; *ibid. n. 18. ad 26.*

Bellum non potest esse ex utraque parte justum materialiter, & a parte rei, bene vero formaliter; *ibid. n. 29. & 30.*

Licet sufficiat opinio probabilis pro justitia belli, si tamen justitia maneat æqualiter dubia, & alter sit in possessione, non licet ei bellum indicare; *ibid. n. 31.*

Subditi in dubio pro justitia belli pro Rege ad bellum eos vocante, possunt ei parere, & militare; Dummodo certo non constet causam esse injustam; *ibid. n. 32.*

Bellum circa ea, quæ debent, & juste possunt, vel non reges, & principes.

Primo debent Reges, antequam bellum incipiant se certificare cum Consiliariis, Canonistis, & Theologis de ejus justitia, & gravi causa; Vide verb. *Bellum art. 2. nu. 1.*

Secundo intellecta ab ipso belli justitia, & a se coram Deo examinata, & pro tali cognita, debent Reges illam proponere parti adversæ, quæ si offerat competentem satisfactionem pro injuria, non possunt bellum instituere; *ibid. num. 2.*

Tertio Reges ad muniendum civitatem vel fortaliū, edificantes in fundo alicujus particularis, tenentur huic compensare pro rata; *ib. n. 3.*

Quarto, & quinto tenentur Reges injustum bellum moventes restituere universa, quæ surripiunt, & absolvere a juramento eos, quos fecerunt jurare; *ibid. num. 4 & 5.*

Sexto tenentur Reges datam publicam fidem servare; *ibid. num. 6.*

Possunt Reges primo licite represalia concedere cum quibusdam conditionibus, quæ narrantur; *ibid. num. 7. ad 11.*

Secundo possunt Reges in Bello justo foedera inire cum infidelibus, & Hæreticis; Dummodo sint in summa necessitate, & absit scandalum, & periculum fidei; *ibid. n. 12.*

Tertio possunt in bello justo civitates incendere, si aliter capi non possint, quamvis multi innocentes cum nocentibus occidantur; *ibid. nu. 13.*

Quarto possunt Reges in bello justo repetere expensas pro recuperatione factas, & hostibus victis possunt licite tributa imponere in compensationem, & poenam; *ibid. num. 15.*

Primo tamen, & secundo non possunt Reges instituere bellum sine gravi necessitate, ex nocendi cupiditate, vel uliscendi crudelitate, vel dominandi libidine; *ibid. num. 16. & 17.*

Tertio non possunt Reges in bello ab aliis juste moto, & a se etiam pro justo cognito, se armis fendere; *ibid. num. 19.*

Quarto non possunt Reges Militibus justa stipendia, & necessaria denegare, seu culpabiliter retinere sub poena restitutionis, si proin rapinæ sequantur; *ibid. n. 19. & 20.*

Bellum quoad ea, quæ licite possunt, vel non, Duces, seu officiales, & milites.

Primo possunt Duces militum in bello justo licite uti insidiis; Vide verb. *Bellum art. 3. n. 1.*

Secundo possunt licite belli Duces in bello justo, ferro, & igne vastare terras hostiles, oppida, agros &c. & etiam totam urbem depradandam militibus tradere, servando tamen modum justitiæ vindictivæ, ut poenæ non excedat quantitatem injuriæ; *ibid. n. 2. & 3.*

Tertio quamvis innocentes per se, & directe occidere nunquam liceat, id tamen indirecte fieri potest, & alia quædam prout enucleantur; *ibid. n. 4. ad 8.*

Quarto possunt belli duces juste bellantes sine peccato devastare agros, vineas &c. tributa imponere, & surripere pecunias subditis Regis hostilis, quo casu Rex, qui fuit causa damni, ad omnium compensationem adstringitur; *ib. n. 9. & 10.*

Quinto licet per se non possint diripi, nec occupari bona ecclesiastica, possunt tamen surripi ibi ab hostibus deposita & alia quædam per accidens fieri; *ibid. num. 11. & 12.*

Primo non possunt belli duces, alique Officiales sine peccato ratione stipendii sibi dimidia- ti, aut male ante hac persoluti, postea in lustratione militum ficta nomina conscribere, ut suppleant stipendium, nec compensari cum fallacia, & hæc multo minus si integrum recipiant stipendium; *ibid. n. 13. ad 15.*

Secundo non possunt officiales sibi erogare, & retinere stipendium debitum militibus defunctis, sicuti nec Principes sibi retinere stipendia debita Officialibus defunctis; *ibid. n. 16.*

Tertio peccant mortaliter belli duces, si disciplinam militarem servare intermittant, milites ab injustis rapinis, prædis, stupris, aliisque flagitiis condignis poenis non coercant; *ibid. n. 17.*

Quarto peccant belli Duces, & tenentur ad restitutionem, si dissimulent, qua via velint exercitum ducere, & sic a diversis Oppidis transitum redimentibus pecunias accipiant; *ibid. n. 18.*

Quinto similiter peccant Commissarii, alique ministri, & tenentur ad restitutionem, si aliqua Oppida militibus, victuariis, aliisque oneribus plus æquo onerant; ut ab aliis, qui se redimunt, pecunias accipiant ob consimilia, quæ exponuntur; *ibid. num. 19.*

Sexto, & septimo peccant belli duces, & ad restitutionem tenentur, si partem stipendii militibus debiti sibi retineant, & exinde prædationes militibus permittant, nec non qui comeatum, vel victualia non administrant, aut fraudem in id committunt; *ibid. n. 20. & 21.*

Octavo peccant Commissarii, qui Capitaneis rogantibus annotant plures milites, quam habeant, & tenentur ipsi ad restitutionem, si Capitanei deficiant; *ibid. num. 22.*

Nono non possunt belli duces molestare Presbyteros, monachos, conversos, peregrinos, mercatores, rusticos euntes, & redeuntes, & in agricultura existentes, & animalia, quibus arant &c. *ibid. num. 23.*

Quid-

Quidnam circa hoc sentiendum; Vide *ibid.*
*in Nota **

Milites in bello justo possunt primo auctoritate principis, vel ducis belli licite facere ea omnia, quæ sunt necessaria ad consequendum finem justis belli; & inde licita consecratoria aperiuntur; *ibid.* num. 24.

Secundo milites subditi, & alii ante bellum jam conducti præcipiente principe possunt licite militare; & ad supradicta omnia procedere, etiam si dubii sint de justitia belli, dummodo eis certo non constet causam esse injustam; at non sic probabilis de liberis, & extraneis; *ibid.* n. 25. & 26.

Tertio milites possunt licite uti pabulatione in terra hostili, non autem in amica, si pabula sufficientia advehantur, aut possint emi, aliter pabula sunt communia ratione necessitatis; immo voluntarii, quod ex communi consuetudine licita sit talis pabulatio, alii tamen non nisi ratione necessitatis extremæ cum onere compensationis; *ib.* n. 27. ad 29.

Quarto milites capti in bello, etiam ex parte capientium justo, nisi adsit specialis promissio, possunt licite fugere, & si injusto, etiam bona hostium auferre; Item capti in bello justo, si fugiant non possunt insequentibus vi resistere; bene vero, si in bello injusto; *ib.* n. 30. ad 33.

Quinto possunt milites licite sibi retinere bona mobilia ab hostibus accepta in bello justo; nisi aliter cautum speciali lege, vel consuetudine, occupata vero ad damni compensationem, aut injuriæ satisfactionem spectant ad principem *ibid.* num. 34. ad 36.

Primo, & secundo milites non possunt militare sola avaritia, atque cupiditate prædæ, & non motivo justitiæ, nec scienter, & voluntarie militare in bello patenter injusto, *ibid.* numer. 37. 38. & 39.

Tertio non possunt milites sine gravi peccato, & onere restitutionis gravare insolitis, atque indebitis exactionibus homines innocentes, per quorum terras non hostiles transeunt, vel apud quos hospitantur; *ibid.* num. 30.

Quarto non possunt milites a justo bello deficere, & mortaliter peccant, si in pugna non constant, & si nisi palam desperata victoria fugiant; *ibid.* n. 41.

Quinto non possunt milites sine gravi peccato stationem deserere, sed debent ipsam servare, & arcem sibi commissam defendere etiam cum periculo certo vitæ, quandiu spes defendendi superest; *ibid.* num. 42.

Sexto non possunt milites sine gravi culpa transgredi seria mandata suorum Superiorum in iis, quæ spectant ad justum bellum nec sine eorum facultate possunt a castris, vel exercitu discedere; *ibid.* n. 43.

Bellum quoad Clericos omnes, sive Sæculares, sive Regulares.

Clerici omnibus, sive Sæcularibus, sive Regularibus, est jure Ecclesiastico prohibitum propria manu pugnare, possunt tamen de facultate

Pontificis maxime contra infideles absque irregularitatis incurso, & exponuntur verba illajure Ecclesiastico, & propria manu. Vide verb. *Bellum* art. 8. n. 1. ad 4.

Clerici possunt aliis justum bellum suadere, Principes Sæculares in subsidium ad bellandum contra infideles, & hæreticos in defensionem Ecclesie invocare, atque insuper quoties jurisdictione temporali polleant, bellum legitima cum auctoritate indicare, exercitum conscribere, & arma ad pugnandum militibus præbere, non tamen personaliter Præfecti, aut ductores exercitus fieri debent, *ibidem* num. 6. ad 8.

Clerici, & Religiosi, qui non pugnandi, sed spiritualiter adjuvandi causa bello justo intersunt, spolia hostium, non minus, quam alii milites accipere, & retinere possunt, nisi de contraria principis, aut supremi ducis voluntate constet; *ibid.* num. 9.

Clerici omnes, & religiosi urgente magna necessitate defendendi Urbem, licet non possint propria manu pugnare, possunt tamen moenia, & portas Urbis custodire, immo ad id in repentino bello tenentur; *ib.* num. 10. & 11.

Bellum quoad irregularitatem, quæ incurritur, vel non.

In bello etiam defensivo, & etiam contra infideles, & Hæreticos pro Patria aliquem occidentem, vel mutilantes, sive sint Clerici, sive laici, incurrit irregularitatem. Vide verb. *Bellum* art. 5. n. 1. ad 4.

Et tanto magis evadunt irregulares Clerici, & Laici aliquem occidentem, sive mutilantes in bello aggressivo quantumvis justo; *ib.* n. 5. ad 7.

In bello manifeste injusto, sive offensivo, sive defensivo, licet pauci militentur, seu occidantur, vel etiam unus solus, evadunt irregulares omnes militantes, licet non omnes suis manibus mutilent, seu occidant, in offensivo, autem, & defensivo certe justis evadunt irregulares solum occidentes, vel mutilantes propriis manibus, *ibid.* n. 8. ad 10.

Clerici, sive laici pugnantes in bello justo, & occidentes, vel mutilantes inimicos, fiunt irregulares, non ex delicto, sicuti pugnantes in bello injusto, sed solum ex defectu lenitatis, quam incurrit, etiam Equites Hierosolymitani, & alii omnes approbati a Sede Apostolica, si in bello etiam contra infideles aliquem necaverint, *ib.* num. 11. 12. & 13.

Irregularitas an & quando contrahatur in bello sive justo sive injusto, tum a laicis, tum a clericis, *ib.* n. 14. & seq.

Liceatne christiano homini militiæ nomen dare, *ibidem* n. 16. & seq.

Benedicere, benedictio,

Quoad ejus esse, divisionem; & Ministrum.
Benedicere potest contingere tripliciter, & assignatur. Vide verb. *Benedicere, Benedictio* art. 1. n. 1. ad 4.

Benedictio imperative, de qua erit hic sermo, est duplex, una scilicet, quæ datur a puro homine propter meritum sanctitatis, & alia, quæ datur

a Sacerdote propter meritum Christi; Et hæc secunda adhuc est duplex, una scilicet personarum, & alia rerum, & patefuit respectiva dilucidatione debita, atque subdivisione cum dignis observationibus; *ib. n. 5. ad 13.*

Benedictionum, quæ fiunt cum sale, & exorcismo ad benedicendas res, & loca, & ad homines aspergendos, ac fugandos Demones, atque venialia delicta ablundi, solus sacerdos est adequatus minister; *ibid. nu. 14. & 15.*

Datur autem alia aquæ benedictio, quæ fit a solo Episcopo cum vino, & cinere ad reconciliandam consecratam Ecclesiam; *ib. n. 16.*

Paramenta Ecclesiastica, & ornamenta omnia, tam ministrorum, quam altaris, sunt per Episcopum benedicenda; *ib. num. 17.*

Hæc facultas benedicendi paramenta, & Ecclesiastica ornamenta, & yasa, in quibus non adhibetur sacra unctio, fuit concessa diversis Archidiaconis, Diaconis, Archipresbyteris, aliisque personis Ecclesiasticis; *ibid. n. 18.*

Talem facultatem habent omnes Prælati Regulares, scilicet Generales, Abbates, Provinciales, Priores, Guardiani, alique omnes Superiores locales quocumque nomine nuncupati pro usu suarum Ecclesiarum; *ibid. num. 19. & 20. & inter Decreta S. R. C. sub n. 373. 1397. initio hujus volum.*

Similiter etiam Abbates, alique Prælati habentes privilegium benedicendi calices, patenas, campanas, & similia, in quibus adhibetur sacra unctio, possunt solum pro usu suarum Ecclesiarum; *ib. n. 21. verb. Campana num. 10. verb. Calix num. 5. & inter Decreta ut sup. num. 374.*

Alia ad rem; Vide verb. *Vasa sacra.*

Benedictiones præter eas, quæ in Ecclesia receptæ sunt, a sacris Ritibus non admittuntur; *ibid. art. 5. num. 32.*

Benedictio Episcopalis in via; quoad eos qui possunt, vel non, impertiri illam.

Benedictionem in via, seu itinerando, dare potest Episcopus in sua diocesi, Archiepiscopus, Primas, seu Patriarcha in tota sua provincia etiam extra visitationem, Legatus, & Nuncius Apostolicæ Sedis in locis sue Legationis, & Romanus Pontifex ubique terrarum; Vid. verb. *Benedictio art. 2. n. 1.*

Ex præfatis minor in præsentia majoris, & Superioris nequit benedicere, nisi de licentia Superioris; *ibid. n. 2.*

Archiepiscopus, Primas, seu Patriarcha potest etiam populo benedicere in locis exemptis intra ejus provinciam existentibus, etiam extra visitationem; *ibid. n. 3. verb. Archiepiscopus art. 1. n. 47. & inter Decreta ut sup.*

Sic etiam potest Episcopus populo benedicere in locis exemptis intra suam diocesim existentibus, & de ipsius licentia coadjutor per civitatem incedens; *ibid. num. 4. & 5. & inter Decreta ut sup. n. 1329.*

Archiepiscopus, Primas, seu Patriarcha, Nuncius, & Legatus extra suam provinciam, ac

Episcopus extra diocesim sine speciali privilegio, neque solemniter, neque privatim per viam, & itinerando, possunt populo benedicere; *ibidem num. 6. & 7.*

Legato præsentem in civitate, Episcopus non potest benedicere populo, sed intra Ecclesiam eo absente, vel annuente, potest benedicere; *ib. n. 8.*

Benedicere per vias, aut per Ecclesiam Abbati non conceditur; *ibid. n. 9. & 10. & inter Decreta ut sup. n. 104. 368.*

Confirmatur sententia Auctoris; *ibid. in add. ad n. 2.*

A quoniam tempore Abbates impetraverint facultatem impertiendi solemnem benedictionem populo; *ib. n. 13.*

Nonnisi Episcopus potest benedicere populo extra actum celebrationis; *ibid. n. 11. & inter Decreta ut sup. 101. & 350.*

Abbates præsentem Episcopo benedictionem populo impertiri non possunt in Ecclesiis pleno jure sibi subjectis; *ibidem n. 14.*

Benedictio Episcopi respectu Abbatum, Abbatissarum, & Monialium.

Episcopus benedicit Abbates, Abbatissas, & Moniales; Vide verb. *Benedictio art. 3. num. 1. & 2.*

Benedictio Abbatissæ solet dici ordinatio, & consecratio; *ib. n. 15.*

Abbates semel benedicti cum usu bireti, si transferantur ad aliam Abbatiam cum usu mitræ non indigent alia benedictione, quæ tamen dari debet diebus, quibus Ordines minores conferri possunt, & sine aliquo examine; *ib. n. 3. ad 5. inter Decreta n. 45.*

Ista autem benedictio non est de essentia, nec simpliciter necessaria ad hoc ut Abbates ea, quæ sunt Ordinis, & sui officii, exercere possint, sed potius videtur esse de solemnitate; *ibid. nu. 6. & verb. Abbas n. 19. ubi affertur ad id novissima Constitutio Benedicti XIII. necessario videnda.*

Abbates Regulares de jure conferre possunt Ordines minores suis subditis, licet non sint benedicti; *ib. n. 7. & 8. inter Decreta ut sup. n. 348.*

Abbatissæ, quæ in Monasteriis, ubi est consuetudo, ab Episcopo benedicuntur, minores annis 40. completis, & quæ per octo ante professæ non fuerint, eligi, & benedici in Abbatissas prohibentur; *ibid. n. 9. & 10.*

Abbatissæ temporales, quæ nonnisi ad triennium eliguntur, non sunt jure benedicendæ; *ib. n. 11.*

Consuetudo benedicendi, & consecrandi Virgines, seu Moniales non amplius est in usu. At si alicubi vigeat, est servanda. Et Benedictus XIII. concessit Indulgentiam plenariam quibuscumque Monialibus velum sacrum, benedictionem, & consecrationem recipientibus; *ibid. n. 12.*

Secundum Canones non sunt benedicendæ, seu consecrandæ nisi attingant 25. annum, nec pro

pro ipsarum benedictione, seu consecratione potest Episcopus ingredi clausuram Monialium; *ibid. n. 13. & 14.*

Benedictio quoad Sponsos.

Sponsus, & Sponsa, cum nubunt temporibus pro solemnitate nuptiarum non vetitis, sunt in Ecclesia benedicendi; Vide verb. *Benedictio art. 4. num. 1.*

Benedictionis nuptialis origo, ritus, cæteraque; *ibid. n. 21. 23.*

Tales sponsorum benedictiones; sicuti & prohibitionem solemnitatis nuptiarum certis anni temporibus damnautes, anathematizantur; *ibid. num. 2.*

Talis benedictionis omissio, licet, cum fit sine scandalo, & contemptu, non sit peccatum mortale, est tamen saltem peccatum veniale; *ibid. n. 3.*

Talem benedictionem debent sponsi recipere ante consummationem matrimonii: sublato tamen scandalo, & contemptu, non est mortale consummare matrimonium ante talem benedictionem, imo nec veniale, si ex rationabili causa *ibid. n. 4. ad 7.*

Conjuges non benedicuntur, si ambo vel alter fuerit alias benedictus; *ibidem numer. 8. & 9.*

Si vero virgo contrahat cum viro, qui jam habuerat aliam uxorem, nihilominus nuptiæ benedicuntur; *ibid. num. 10. & 11.*

Benedicendi sunt conjuges in secundis nuptiis, si neuter ex ipsis fuerit benedictus in primis; *ib. num. 12. & 13.*

Benedictio nubentium fieri debet a proprio Parocho, non autem ab alio Sacerdote, nisi de ipsius Parochi, vel Ordinarii licentia; *ibidem num. 14.*

Nuptialis benedictio de jure potest dari a Parocho utriuslibet sponsi; consuetudo tamen ferre ubique obtinuit, ut detur a Parocho sponsæ, & ubi adest, observari debet; *ib. num. 15. & 16.*

Si vero sponsus, & sponsa statim a Parocho, ubi contraxerunt, abirent ad aliam, deberent ab hoc ultimo Parocho benedici, sicuti etiam si mulier statim post contractum matrimonium tradatur ad domum viri in alia Parochia habitantis; *ib. n. 17.*

Parochi alieni, & alii Sacerdotes, sive Sæculares, sive Regulares benedicentes in nuptiis alienos sponso sine licentia proprii parochi, vel Ordinarii incurrunt suspensionem ab officio, & beneficio; *ibid. num. 18. & 19.*

Predicta suspensio poena est imposita soli benedicienti, non autem deputanti alium, qui benedicit per se, eamque ad incurrendam requiritur plena scientia; *ibid. n. 20. & 21.*

Benedictiones variae a quibus possint, vel debeant fieri.

Benedictio, & distributio candelarum, cinerum, palmarum, regulariter potest fieri in omnibus Ecclesiis tam Collegiatis, quam Parochialibus, tam sæcularibus, quam Regularibus, Vide verb.

Tom. IX,

Benedictio art. 5. n. 1. verb. Candelæ n. 2. & inter Decreto initio hujus vol. n. 55.

Benedictio candelarum fieri nequit in Oratorio Confraternitatis; *ib. num. 64.* Fieri tamen potest pro sodalibus; *ibid. eod. n.*

Benedictio fontis baptismalis quibusnam diebus, & a quonam fieri debeat; Vide *ib. n. 65.*

Benedictio, & distributio candelarum, cinerum, palmarum, & fontis, absente, vel impedito Episcopo, debent fieri ab eo, qui cantaturus est Missam; *ibidem num. 2. & inter Decreta num. 101.*

Et in Ecclesiis regularium, in quibus exerceri consuevit cura animarum, benedicere cineres, illosque fidelibus distribuere, pertinet ad regulares, non ad parochum; *ibid. num. 3.*

Ille item, qui benedicit cineres, candelas, vel palmas, debet etiam cantare Missam sequentem; *ibid. num. 4. & inter Decreta n. 1465.*

Benedicere Ecclesiam novam, vel Oratorium, & Ecclesiam reconciliari non potest simplex Sacerdos sine licentia Sedis Apostolicæ; Coemeterii autem, & Ecclesiæ non consecratae benedictio potest committi presbytero in dignitate Ecclesiastica constituto; *ibid. n. 5. & 6. & inter Decreta, ut sup. nu. 80.*

Regulares superiores, vel alii sacerdotes in capitulis generalibus deputati possunt benedicere, & reconciliare suas Ecclesias, coemeteria, & oratoria, etiam suarum monialium, & quæ aqua requiritur, & de milliaribus dietæ; *ibid. n. 7. ad 10.*

Jesuitis fuit etiam concessum a Paulo III. ut possint benedicere calices, & altaria in locis, in quibus non adesset Episcopus, qui posset ea benedicere; *ibid. num. 11. verb. Calix numer. 8.*

Regulares non possunt domos benedicere in hebdomada sancta: & an possint benedicere mulieres post partum, & ad purificationem admittere in propria Ecclesia; *ibid. a numer. 12 & 16.*

Qualiter regulares possint vel non cum solemnitate exponere Ss. Eucharistiæ Sacramentum, ac benedicere populum; *ibid. n. 17. 18. & 19.*

Benedictiones agrorum, & frugum fieri non possunt a Regularibus cum stola sine Parochi licentia; *ibid. numer. 20.*

Benedictiones animalium in die festo S. Antonii Abbatis dare, & oblationes recipere ab aliis capellanis, regularibus, & rectoribus aliarum Ecclesiarum intra fines parochiæ existentium, nec prohibere, nec impedire potest Parochus, ut nec etiam ovorum &c. *ibid. n. 21. & 22. Illustratur Auctor; ibid. num. 69.*

Benedictio crucium, altarium, & processionum, potest fieri private a quolibet simplici Sacerdote: Pyxidum vero, quibus est concessum posse benedicere paramenta, & ornamenta Ecclesiastica; *ibid. n. 23. & 24.*

Ad benedicenda monialium monasteria, & cellas die Sabbati sancti, & quolibet alio tempore, est omnibus prohibitus in clausuram ingressus; *ibidem num. 25.*

Benedictio mensæ pertinet ad sacerdotem, & eo presente, non potest eam benedicere diaconus, nisi sit diaconus cardinalis; *ib. n. 26.*

Mulier benedicere non potest, nisi eo modo, quo potest quilibet bonus Christianus; *ibid. num. 27.*

An clerici peccent non benedicendo mensam ante prandium, & cœnam, & non agendo gratias post; *ibid. a n. 28. ad 29.*

Quædam observanda pro mutatione Versuum, & Psalmorum in benedictione mensæ, in Vigilia Nativitatis Domini, ac Pentecostes, & in feria quarta, & Sabbato majoris hebdomadæ; *ibid. numer. 30.*

Benedictio aquæ in Sabbato sancto etiam sine infusione olei sancti fieri non potest in Ecclesiis non habentibus fontem baptismalem, quamvis usus sit in hujusmodi Ecclesiis talem benedictionem fieri; *ibid. n. 31.*

Benedictione aquæ, ignis, & cæterarum rerum quare utatur Ecclesia; *ibid. n. 67. & 68.*

Benedictio super populum est actus sollemnis Romano Pontifici competens in quacumque orbis parte, Episcopis in suis diocesis, & locis earum exemptis, Archiepiscopis in suis provinciis; *ibid. n. 39.*

Benedictionem impertiri olim non licebat simplicibus Sacerdotibus, nunc autem ipsis permittitur in fine Missæ; *ibid. num. 40.*

Quomodo Sacerdos in fine Missæ benedicere debeat si adsit Episcopus diocesis ubi celebrat; *ibid. num. 41.*

Quid si adsit alterius diocesis Episcopus; *ibid. num. 42.*

Ante benedictionem quæ datur in fine Missæ ab Ecclesia discedens, Concilii Agathensis iudicio habetur ac si Missæ non interfuisset; *ibid. num. 43.*

Quonam ritu danda sit a regularibus benedictio auctoritate Pontificis cum indulgentia plenaria; *ibid. num. 44. & seqq.*

Trina benedictio si quidem ab Episcopis & Archiepiscopis dumtaxat dari potest in locis sibi subjectis; *ib. n. 45.*

Benedictionem cum indulgentia plenaria in articulo mortis impertendi facultas conceditur omnibus Episcopis Ordinariis locorum. Vide *ibid. num. 46.*

Quanam formula utendum sit pro benedictione animalium in festo S. Antonii Abbatis; *ibid. num. 59.*

Dari potest benedictio cum sanctissima Crucē, sive cum reliquiis Sanctorum, & sacris imaginibus; *ibidem num. 33. & seqq.*

Benedictio post communionem danda est fidelibus postquam sacerdos reposuit pyxidem, clausitque in tabernaculo; *ibid. n. 36.*

Monialibus non est danda benedictio cum pyxide ex fenestrella, sed dari eis debet benedictio consueta manu tantum dextera etiamsi Sacramentum sit præsens; *ibidem num. 37.*

Traditur formula pro benedictione contra mures, locustas, brucos, & vermes noxios; *ibid. num. 61.*

Beneficium quoad ejus esse, & divisionem.

Beneficium ut sit, seu genericè captum quid sit? Vide verb. *Beneficium art. 1. num. 1.*

Beneficium genericè captum dividitur in beneficium propriè, & strictè sumptum, in privilegium, & rescriptum, & quid sint; *ibid. num. 2. ad 5.*

Beneficium Ecclesiasticum, de quo hic per se agendum, quid sit, & quæ expostulet requisita; *ibid. num. 6. ad 14.*

Origo beneficiorum Ecclesiasticorum, & definitio secundum Theologos, *ibidem num. 43. & seqq.*

Num perpetuitas sit de essentia beneficii, *ib. num. 50.*

Beneficia Ecclesiastica dividuntur. Primo ratione diversi status hominum, in regularia, & in secularia, & quæ sint; *ibid. num. 15. ad 18.*

Secundo ratione annexæ curæ animarum, administrationis, & aliorum jurium dividuntur in beneficia curata, & non curata, & quæ sint; *ibid. num. 19. ad 21. & num. 56. & seqq.*

Beneficia curata sunt duplicis generis, scilicet alia, quæ habent curam animarum in foro externo, seu contentioso, & alia, quæ habent curam animarum in foro interno, seu animæ, & quæ sint; *ibid. num. 22. & 23.*

Rursus beneficia Ecclesiastica alia sunt duplicia, & alia simplicia. Duplicia quæ sint? inter quæ reponuntur dignitates personatus, & officium, ac quid sint; *ibid. num. 24. ad 28.*

Plerumque neque canonicatus veniunt nomine beneficiorum simplicium, & hæc quæ sint; *ibid. num. 29. & 30.*

Beneficia Ecclesiastica adhuc dividuntur in electiva, in patronata, & in collativa, & quæ sint; *ibid. num. 31. ad 34.*

Insuper beneficia alia sunt manualia, & alia non manualia, seu titularia, & quæ sint; *ibid. num. 35. ad 37.*

Uterius beneficium aliud vocatur canonicatus, & aliud Vicaria perpetua, & quid sint; *ibidem num. 38. & 39.*

Denique aliud dicitur commenda, aliud præstimonium, & aliud quandoque pensio; *ibidem num. 40. & 41.*

Beneficia inspecto officio alia sunt majora, alia minora, & quænam ea sint: Vide *ibid. num. 51. & 52.*

Dividuntur beneficia inspectis personis conferentium in reservata & affecta, ac in non reservata; *ibid. num. 59. 60.*

Beneficiorum divisiones cumulatæ; vide *ibidem num. 56.*

Quænam propriè dicantur beneficia electiva; *ibid. num. 61.*

Impropriè autem quænam sint: Vide *ibidem eodem num. 61.*

Beneficia divisa in regularia, & secularia quomodo ad utram pertinere classem dignoscantur: Vide *ibid. num. 63.*

Beneficia quomodo erigenda?

Beneficia Ecclesiastica debent erigi cum auctoritate expressa Episcopi, aliter non sunt beneficia, nec jus-

juspatronatus acquiritur: Vide verb. *Beneficia* art. 1. num. 1. & 2.

Explicatur num. 1. Auctor; *ibid.* num. 31.

Beneficia ante approbationem Episcopi, possunt concedi per laicum per modum simplicis depurationis Sacerdotis, & absque eadem cappellania censetur laicales, neque ad canonicam erectionem beneficii Ecclesiastici sufficit auctoritas Prælati inferioris: *ibid.* num. 3. ad 5.

Beneficia Ecclesiastica erigi debent in Ecclesia ad certum altare sub invocatione alicujus Sancti sub onere prestandi ibi aliquod officium spirituale & cum congrua dote, de cujus congruentia iudicium ad Episcopum attinet ratione habita beneficii &c. *ibid.* num. 6. ad 8.

Dotem debet fundator beneficii, ad hoc ut habeat legitimum juspatronatum, assignare de propriis bonis liberis; *ibid.* num. 9. ad 11.

Auctor num. 11. declaratur: *ibidem* numer. 33. & seqq.

Beneficii fundator potest in limine foundationis adijcere quascunque qualitates, leges, & conditiones sibi benevisas etiam juri communi contrarias, debentque plene observari; *ibid.* num. 12. ad 14.

Si in fundatione beneficii sit tantum, quod possit conferri etiam non habentibus ætatem a jure communi præscriptam, talis dispositio est observanda; *ibid.* num. 15. & 16.

Patronus hæres, seu fundatoris successor non potest neque cum consensu Episcopi alterare, seu mutare leges, conditiones, seu qualitates in limine foundationis a fundatore appositæ, licet juri communi contrarias; *ibid.* num. 17. & 18.

Immo neque ipse fundator etiam de consensu Episcopi potest mutare leges, & conditiones a se in fundatione positas, & ab Ordinario acceptas, si talis mutatio esset in præjudicium Ecclesiæ, vel tertii; *ibid.* num. 19.

Episcopus neque de consensu, & positiva voluntate hæredis, seu patroni potest in erectione cappellaniæ, seu beneficii simplicis injungere onus residentię, quod testator non injunxit, nec addere, quod beneficium, sive cappellanus pro tempore per se ipsum Missas celebret, nec aliter testatoris voluntatem immutare; *ibid.* num. 20. & 21.

Item Episcopus etiam de consensu patroni non potest reducere, & moderari Missas in limine foundationis beneficii impositas, quamvis redditus beneficii ob temporum injuriam sint diminuti, nisi sit ei concessum in ipsa beneficii erectione; *ib.* num. 22. & 23.

Ut sustineantur conditiones juri contrariæ in limine foundationis beneficiorum appositæ, requiritur omnino expressa & specialis Ordinarii approbatio; *ibid.* num. 37.

Et quando eadem conditiones dicantur tacite ab Ordinario approbatæ; *ibid.* num. 38.

Num fundator adijcere ex intervallo possit conditiones juri contrarias beneficio Ecclesiastico erecto; *ibidem* num. 39. & seqq.

An possit fundator, vel hæres adijcere ex in-

tervallo conditiones juri non contrarias beneficio erecto; *ibid.* num. 12.

Beneficia quomodo, & quando conferenda?

Beneficia ecclesiastica tribus potissimum modis, qui reserantur, conferuntur, videlicet per electionem, præsentationem, & liberam collationem, & ad hoc alii, qui assignantur, reducuntur; Vide verb. *Beneficia* art. 3. num. 1. ad 5. & num. 111. & seqq. & num. 7.

Tribus etiam potissimum modis summus Pontifex beneficia Ecclesiastica conferre solet, nimirum jure præventionis, concursus, & devolutionis, atque discutiuntur; *ibid.* num. 6. ad 12.

Beneficia Ecclesiastica debent conferri, seu providi canonice, scilicet juxta præscriptum sacrorum canonum, & observanda est forma a jure communi, vel legitima consuetudine, statuto vel fundacione præscripta; *ibidem* num. 13. & 14.

Sex propterea ad validam beneficiorum collationem, seu provisionem requiruntur, & assignantur; *ibid.* num. 15. ad 20.

Beneficia curata debent necessario conferri ad præscriptum Concilii Trid. & per concursum coram Episcopo, vel ejus Vicario, & saltem tribus examinаторibus synodalibus habendum; Vide *ibid.* num. 21. & 22.

Tales examinatores, qui non possunt esse minores, quam tres, debent esse electi in ultima synodo, vel si in aliis electi, saltem in ultima confirmati, & præstito juramento juxta Trident. aliter concursus erit nullus, ut etiam est nullus, si insimul interveniat examinатор alter, qui non sit synodalis; *ibid.* num. 23. ad 25.

Non licet Episcopo auctoritate ordinaria sibi assumere examinatores synodales, qui suppleant etiam in casu non existentium examinаторum synodaliū numero sufficientium ad concursus faciendos, nec potest in locum demortuorum alios subrogare usque ad novam synodum; *ibid.* n. 26. & 27.

Provisi tamen de parochialibus, non servata forma Concilii, ex eo quod ob varias difficultates non potuissent agi synodus, nec deputari examinatores synodales, non sunt removendi; *ibid.* num. 28.

Beneficia curata debent conferri per viam concursus, etiamsi cura Ecclesiæ, vel Episcopo incumbere dicatur, & etiamsi sint juspatronatus Ecclesiastici, ac ad concursum admitti debent tam nominati a patronis, quam alii; *ibid.* n. 29. ad 31.

Dispositio Concilii Trid. de habendo concursum procedit, nedum in rectoriis de jurepatronatu Ecclesiastico, verum etiam in Vicariis perpetuis, quando in Vicarium est translata totalis cura, secus vero si solum exercitium, & hæc enucleantur; *ibid.* sub num. 31. ad 34.

Etiam beneficium parochiale juspatronatus laicalis confertur per concursum inter plures præsentatos, si ipsi habeant æquales voces, immo & parochialia juspatronatus laicorum, ad Episcopum devoluta, ut etiam theologalis, & pœnitentia; *ibid.* n. 35. ad 37.

Sine concursu conferuntur Vicariæ perpetuæ parochialium unitarum, seu incorporatarum aliis Ecclesiis, monasteriis, beneficiis, collegiis, vel locis piis, in quibus non proprie parochus, sed Vicarius ponendus est, & alia plura, quæ recensentur: *ibidem* absque concursu conferuntur; *ib. n. 28. ad 54.*

Beneficia quæcumque Ecclesiastica conferri solum possunt ab inferioribus Papa, quando sunt vere vacantia, & si conferantur, vel promittantur ante vacationem etiam a patronis, eorum collatio, seu promissio est nulla, ac scienter obtinens deponendus est; *ibid. num. 55. & 56.*

Licet beneficia solum, quando sunt vacantia, possunt conferri ab inferioribus Papa, is tamen ratione suæ plenariæ potestatis potest jus tribuere etiam in beneficiis vacaturis, coadjutoriis, & etiam simplicibus expectativis: hæcque absque speciali, & expressa derogatione Concilii Trid. *ibidem num. 57. ad 60.*

Beneficia omnia vacantia etiam in quibuscumque cathedralibus, & aliis Ecclesiis ab Episcopo, ad quem collatio spectat, sunt conferenda intra sex menses, quibus elapsis, de Episcopo ad capitulum, & e converso, & demum ad proximum Superiorem collatio devolvitur; *ib. n. 61.*

Sic etiam parochialium provisio intra sex menses facienda est, quando eorum collatio ad illum spectat, intra quatuor vero, quando ad Papam, ac menses currere incipiunt a die scientiæ vacationis; *ibid. num. 62. ad 65.*

Præfata vacationis notitia præsumenda est in Ordinario, ita ut menses incipiant currere ab eo tempore, quo scire potuit vel debuit, & computari debent juxta Kalendarium, secundum quod occurrunt, & jacent per totum circulum anni; *ib. n. 66. ad 68.*

Præsentatio ad beneficium jurispatronatus laicorum fieri debet intra quatuor menses, quo elapso patronis auctoritas expirat; *ibid. num. 69. & 70.*

Non præjudicat tamen dictum quadrimestre pupillo, quin eidem ob non petitam in tempore dispensationem competat restitutio in integrum; *ibid. num. 71.*

Patronus Ecclesiasticus de jure habet semestrem ad præsentandum, ut etiam locus pius, si tamen prima die v. g. semestris aliquem præsentet, non potest deinde semestri adhuc durante alium præsentare, & eo minus post; *ibidem num. 72. ad 75.*

Si agatur de jurispatronatus mixto laicorum, & ecclesiasticorum, tunc præsentatio fieri potest ab omnibus patronis intra semestrem, & ita, quod patroni uti laici intra quadrimestrem ante Episcopum institutionem possint variare; *ibid. num. 76. ad 81.*

Tempus ad præsentandum non currit patronis, nisi a die scientiæ vacationis; *ibid. num. 82. ad 85.*

Si intra tempus sex, vel quatuor respective mensium beneficia non conferantur, vel præsententur, collatio devolvitur gradatim ad Superiorem, & dantur sex menses ad conferendum a tempore scientiæ; *ibid. n. 86. ad 88.*

Metropolitanus conferre non potest jure devoluto, nisi omnes inferiores collatores ultra sex menses neglexint; Papa autem, lapso primo semestri; *ibid. num. 89. & 90.*

Si Papa beneficia vacantia in curia non conferat infra mensem a die vacationis, illi, ad quos collatio pertinebat, poterant illa conferre, ac si nulla unquam reservatio ea fuisset, in cæteris autem nullum est Papæ præfinitum tempus; *ibid. n. 91. & 92.*

In exemptis immediate Papæ subjectis, devolutio fit immediate ad Papam, vel Legatum de latere; *ibid. num. 93.*

In beneficiis, quorum collatio jure proprio pertinet ad Episcopum, eo negligente, intra tempus debitum potestas conferendi devolvitur ad capitulum cathedrale, hisque negligentibus devolvitur ad Metropolitanum; *ibid. num. 94. & 95.*

Quod si autem collatio beneficii pertineat ad Episcopum jure speciali, v. g. ex delegatione, privilegio, aut devolutione, tunc Episcopo negligente, jus conferendi, non ad capitulum, sed immediate ad Metropolitanum devolvitur, & immediate ad Papam, si Episcopus sit exemptus; *ibidem num. 96. & 97.*

Devolutio ad immediate Superiorem fit etiam in Episcopatibus, Archiepiscopatibus, & Abbatibus, seu prælaturis regularibus, si illi, ad quos spectat electio, negligant eligere intra tres menses, secus autem si per impotentiam juris, vel facti, etiam culpa contingentem; *ibidem num. 98. ad 101.*

Iusto impedimento cessante omnis electio, seu collatio, quæ fit post lapsum tempus a jure præscriptum, est nulla, nisi de patientia, seu misericordia toleretur; *ibid. num. 102. & 103.*

Potest Superior elapso tempore maxime in beneficiis patronatus gratiam facere patronis, & tempus ad præsentandum prorogare non tamen ultra sex menses; *ibid. num. 104. & 105.*

In parochialibus Ecclesiis de jurispatronatus tenetur Episcopus infra duos menses instituere illos, qui ad eas promoti fuerunt; *ibid. num. 106.*

Eveniente vacatione parochialis, potest Episcopus intra quatuor, vel sex menses respective a die vacationis apponere edictum pro concursu, at non cum majori termino viginti dierum; *ibid. num. 107. 108.*

Tempus decem, vel viginti dierum ad nominandum idoneos clericos coram deputatis examinaturibus præfixum non currit a die habite notitiæ vacationis Ecclesiæ, sed potest ab Episcopo quandocumque assignari; *ib. num. 109.*

Debet tamen Episcopus statim ac occurrerit alicuius parochialis Ecclesiæ vacatio, deputare, si opus fuerit, pro ejus regimine aliquem idoneum Vicarium, seu Oeconomum; *ibidem num. 110.*

Sola collatio in forma gratiosa consummat præcedentem vacationem; *ibid. num. 116.*

De Bullis novæ provisionis; Vide *ibidem num. 118.*

Beneficia a quibus conferenda, vel non.

Triplici jure conferri possunt beneficia, plena-

nario scilicet, delegato, & ordinario; Vide verb. *Beneficia* art. 4. num. 84.

Summus Pontifex habet plenariam potestatem conferendi omnia beneficia Ecclesiastica totius mundi, eaque primitus solus conferebat; at dilatata Ecclesia, dedit Episcopis, reservata sibi tamen majori & superiori potestate etiam quoad praevenire; & cum Ordinario concurrere; Vide *ibid.* n. 1. ad 4. §. num. 85. & seqq.

Immo Papa concurrendo cum aliis collatoribus potest conferre beneficia in omnibus mensibus, ejusque provisio in dubio semper est praeferenda, ubi non constet de anteriore provisione Ordinarii; haec per plura magis, ac magis exponitur; *ibid.* num. 5. ad 9.

Quoniam modo dignoscitur possit, summum Pontificem colluisse beneficium jure praeventionis, non vero jure reservationis; *ibid.* n. 89.

Papa retinet potestatem conferendi beneficia jure praeventionis in locis etiam ubi vigent concordata; *ibidem* n. 90.

In concursu collationis a Papa factae jure praeventionis cum collatione Ordinarii, prior in tempore est praefereendus, & quomodo judicandum, si eadem die collatio & praesentatio facta sit; *ibid.* num. 91. & seqq.

Legatus a latere potest conferre beneficia, quae in sua provincia vacant tempore suae legationis, etiam patroni Ecclesiastici, & de jure communi concurrunt ibi cum quolibet Ordinario in collatione beneficiorum, ita ut inter ipsos simul, & Papam locus sit praeventioni; *ibidem* num. 10. ad 12.

Insuper potest reservare suae collationi beneficia vacatura, quae ceteroquin potest conferre vacantia, idque tamen expirat finita legatione, & una pendente reservatione aliam in eadem Ecclesia, vel respectu ejusdem collatoris non faciat; *ibid.* num. 13. 14. ac art. 8. num. 45.

Quinimmo potest etiam conferre beneficia ad Sedem Apostolicam devoluta, & a fortiori si ad Episcopum; Vide *ibid.* num. 15. & 16.

Dato quod idem beneficium sit collatum a Legato a latere, & ab Episcopo, & nesciatur, quae collatio prius facta fuerit, si neuter adhuc possideat, erit praefereendus provisorius a Legato, qui & potest conferre beneficia suae provinciae, cuique etiam existentia extra; *ibid.* n. 17. 18.

Cardinales titulares habent jus conferendi beneficia in Ecclesia sui tituli; *ibid.* n. 19.

Nuncius Apostolicus vigore suarum facultatum potest conferre quaecumque beneficia etiam reservata, dummodo non excedant valorem ducatorum 24. De jure tamen communi etiam cum potestate Legati a latere missus non potest conferre beneficia in sua provincia, sicuti possunt Legati a latere Cardinales; *ibid.* num. 24. ad 29.

Inter ordinarios beneficiorum collatores Papa, ejusque Legato inferiores prior est Episcopus, cujus nomine veniunt Archiepiscopi &c. *ibidem* num. 30.

Episcopus in propria diocesi confert etiam beneficia ibi fundata ab Episcopo alterius dioce-

sis, & Episcopo aedificatori competit solum jus patronatus respectu Ecclesiae a se aedificatae; *ibid.* num. 31. ad 33.

Episcopus potest cuilibet facere collationem de beneficio permutato, quando ad eum spectat collatio ejusdem beneficii, & conferre beneficia vacantia mensibus reservatis tempore vacantis sedis Apostolicae, & etiam vacantia in curia, si Papa ipsa non conferat infra mensem a die vacationis; *ib.* nu. 34. ad 36.

Capitulum cathedralis, Episcopo negligente, potest conferre beneficia ad hujus collationem spectantia; *ibid.* n. 37.

Quando collatio beneficii communiter pertinet ad Episcopum, & capitulum, mortuo Episcopo, vel effecto inhabili, potest conferre capitulum, & e converso; *ibid.* n. 38. & 39.

Capitulum, sede episcopali vacante, potest confirmare electiones ad beneficia celebratas, vel eas justa exigente causa infirmare, praesentatos a patronis ad beneficia instituire, & resignationes beneficiorum recipere factas ex necessaria causa; *ib.* nu. 41. & 42.

Insuper sede vacante, potest recipere, atque autorizare resignationes beneficiorum, quando horum collatio spectat ad solum capitulum, vel ad Episcopum, & capitulum simul; *ibid.* numer. 43.

Vicarius generalis, seu officialis Episcopi per commissionem officii sibi generaliter factam potest praesentatos a patronis instituire in beneficiis: in generali tamen Vicariatus commissione non venit potestas conferendi beneficia; *ibidem* num. 44. 45.

Data Vicario generali speciali facultate conferendi beneficia, poterit conferre etiam in beneficiis, quae jure devoluta ad Episcopum pertinent, etiam curata; *ibid.* num. 46. & 47.

Beneficia conferre possunt laici, & collatio ex speciali privilegio concessa imperatori, regibus &c. reputatur Apostolica; *ibid.* n. 48. ad 50.

Legati a latere varia beneficia conferre non possunt. Primo, & secundo conferre non possunt Ecclesias cathedrales, vel regulares, aut collegiatas, & beneficia per Papam suae collationi specialiter, vel generaliter reservata; *ibid.* n. 51. ad 52.

Tertio, & quarto beneficia, quae ad Episcopum collationem spectant jure speciali, seu delegato, & quae sunt jurispatronatus laicalis; immo de his neque Papam libere disponere expedit; *ib.* num. 54. ad 58.

Quinto, & sexto Legati non possunt conferre beneficia litigiosa, nec admittere resignationem beneficii ad favorem certae personae; *ibid.* num. 59. 60.

Episcopi conferre non possunt, primo, & secundo beneficia Ecclesiarum cathedralium, & collegiarum electiva, ac idem dicendum de Abbatibus, & beneficiis jurispatronatus sine patroni consensu; *ibid.* n. 61. ad 63.

Tertio, & quarto, durante lite inter Episcopos, & patronos non possunt conferre beneficium, ut

ut nec etiam lite pendente inter patronum, & præsentatum, vel inter ipsos præsentatos, *ibid. num. 64. & 65.*

Quinto, & sexto non possunt Episcopi beneficium conferre colliganti, & vacantia ob non factam publicationem resignationis; *ibidem num. 66. 67.*

Septimo, & octavo beneficia, quando collatio est devoluta per lapsum sex mensium, vel reservata sunt sedi Apostolicæ; *ibidem num. 68. & 69.*

Nono, & decimo non possunt soli conferre beneficia, quæ sunt simultaneæ collationis cum capitulo, nec admittere resignationem beneficiorum ad favorem certæ personæ; *ibidem numer. 70. & 71.*

Capitulum sede episcopali vacante, primo, & secundo non potest conferre beneficia libera, quorum collatio ad solum Episcopum pertinet; nec præsentare ad beneficia, quando jus præsentandi pertinet ad solum Episcopum, dum vivit; *ibid. num. 72. & 73.*

Tertio non potest capitulum libere, ac simpliciter loquendo in favorem resignantis recipere resignationem beneficiorum spectantium ad collationem solius Episcopi; *ibidem a num. 74. ad 76.*

Vicarius generalis Episcopi, primo, & secundo non potest vigore sui officii sibi generaliter concessi conferre beneficia, quorum collatio pertinet ad Episcopum, nec sine speciali commissione saltem in litteris Vicariatus expressa recipere resignationem beneficiorum; *ibid. num. 77. ad 79.*

Beneficia conferri non possunt a schismaticis, excommunicatis non toleratis, & suspensis; *ibid. num. 80. ad 85.*

Quinam beneficia conferant indultario jure; *ibid. num. 97. & 98.*

Quinam conferant jure ordinario; *ibid. num. 99. & seqq.*

Beneficia Ecclesiastica, quibus conferenda, vel non?

Beneficia Ecclesiastica conferenda sunt habentibus qualitates a jure, & a Tridentino requisitas: primo, scilicet, ut promovendus ad prælaturas, & beneficia Ecclesiastica sit ex legitimo matrimonio procreatus; Vide verb. *Beneficia art. 5. num. 1. & 2.*

Secundo, ut eligendus sit clericus, idest saltem prima tonsura initiatus, ni Papa dispensaret, aut electio fiat ex instinctu Spiritus S. *ibidem num. 3. ad 6. & num. 105. & seqq. pariterque art. 2. num. 48. & seqq.*

Tertio, & quarto, ut eligendus sit legitimæ ætatis a sacris canonibus præscriptæ, & in statu cœlibatus; *ibid. num. 7. ad 10.*

Quinto, ut eligendus habeat saltem tantam scientiam, & peritiam, quanta sufficit pro exequendo officio, ad quod eligitur, alique requisitæ qualitates infra patefient; *ibidem num. 11. & 12.*

Antiquitus illegitimi non arcebantur a beneficiis, & quando arceri cœperint, & quales ille-

gitini, & qua de causa; Vide *ibid. num. 101. & seqq.*

Possunt hodie quoque illegitimi Ordines minores, & beneficia, quibus non imminet cura animarum habere ex Episcopi dispensatione; *ibid. num. 104.*

In beneficio de jurepatronatus licet patronus præsentare laicum sub conditione: dummodo clericatus intra tempus datum ad præsentandum superveniat; *ibid. num. 108.*

An valida sit collatio beneficiorum facta cum clausula: *Si quam primum ad clericatum fuerit assumptus*; *ibid. num. 109. & seqq.*

Ex quonam tempore certa ætas præfinita in Ecclesia fuerit ad beneficia Ecclesiastica assequenda; *ibid. num. 111. & seqq.*

Beneficia Ecclesiastica non nisi dignis, & idoneis sunt conferenda sub pœna peccati, & restitutionis, tum respectu procurantium, tum conferentium, & cooperantium; *ibid. num. 13. ad 16.*

Immo peccant etiam mortaliter eligentes, seu promoventes ad beneficia Ecclesiastica præsertim curata minus dignum, relicto digniore; *ibid. num. 17. ad 27.*

Conferre personis dignis, omissis dignioribus, beneficia simplicia, & non curata, non est peccatum mortale; *ib. n. 28. ad 30.*

Ad beneficia patronalia, seu de jurepatronatus possunt eligi illi, qui sunt vocati, dummodo sint idonei, quamvis alii meliores, sed extranei reperiantur; *ibid. num. 31.*

Cum patronus laicus præsentat clericum dignum ad beneficium etiam curatum, tenetur Episcopus eum instituire, licet judicet aliquem alium fore digniorem: immo præferendus est præsentatus a pluribus in discordia patronorum, dummodo sit idoneus, & dignus, licet alius præsentatus sit dignior; *ib. n. 32. & 33.*

Patronus laicus non tenetur præsentare ad parochialem sui juris patronatus semper digniorem, sed sufficit, quod præsentet dignum, seu idoneum; *ib. n. 34. & 35.*

Eligendus non semper debet esse simpliciter melior, sed melior quoad regimen Ecclesiæ; *ib. a n. 36. ad 39.*

Pro beneficiis assequendis quis censeatur indignus, dignus, & dignior; *ibidem num. 40. ad 42.*

Adducuntur præcipuæ qualitates, propter quas potest aliquis cæteris paribus censeri dignior, ut alteri præferatur; *ibid. n. 43. ad 64. & num. 115. & seqq.*

Fuse declaratur, qui sint inhabiles, & incapaces ad beneficia Ecclesiastica *ibid. n. 65. ad 100. num. 122.*

Probatæ qualitate sororia inter duas Ecclesias, illegitimus assequi haud potest beneficium in una Ecclesia sororia, si ejus pater beneficium habeat in altera Ecclesia sororia; *ibid. n. 123.*

Beneficia quoad pluralitatem, & incompatibilitatem.

Incompatibilitas beneficiorum triplici ex capite oritur; Vide verb. *Beneficia art. 6. n. 73. & seqq.*

Qui-

Quinam de incompatibilitate Beneficiorum plene loquatur; Vide *ibid.* n. 75. & 76.

Pluralitas beneficiorum est prohibita eidem personae cujusvis dignitatis, etiamsi Cardinalatus honore fulgeat; ac ex duplici capite est generatim incompatibilis; *ib.* n. 1. ad 6.

Retinens sine justa dispensatione plura beneficia, quorum unum sufficiat ad sui honestam sustentationem, peccat mortaliter, & est in statu damnationis aeternae, ac variae excusationes, & praetextus diluuntur; *ib.* n. 7. ad 20.

Quodnam beneficium in specie debeat censeri sufficiens pro honesta Beneficiati sustentatione; *ibid.* a num. 21. ad 27.

Hec sufficientia non est sumenda a familiaritate nobilitate; *ibid.* in nota ad num. 25.

In defectum iudicis prudenter arbitrantis pro sufficientia ad congruam beneficiati sustentationem relinquitur ipsius beneficiati conscientiae, non habita tamen ratione bonorum patrimonialium; *ib.* num. 28. & 29.

Beneficiatus potest vivere de beneficio, & patrimonium suum, fructusque ejus sibi reservare, & cum justa, rationabili, & legitima Papae dispensatione possunt licite retineri simul plura beneficia etiam sub eodem tecto, & de se incompatibilia; *ibid.* a n. 30. ad 35.

Ad hoc ut licite plura beneficia simul incompatibilia cum dispensatione Papae licite retineantur, requiritur justa, rationabilis, legitima causa dispensandi, quae si non appareat, dicendum importune, obreptitiae, ad subreptitiae obtentam dispensationem, & inde nullum conscientiae tutamen; *ibid.* n. 36. ad 41.

Quando Papa non ad instantiam partis, sed motu proprio cum aliquo dispensat, ut simul retinere possit plura beneficia incompatibilia, tunc praesumendum est se moveri ex justa causa ad dispensandum; *ibid.* a n. 42. ad 44.

Causa justa, & legitima dispensandi in pluralitate beneficiorum triplex recenseri solet, scilicet necessitas Ecclesiae, ejusdem utilitas, & evidens praerogativa meritorum; *ibid.* n. 45. ad 48.

Dispensatio Apostolica, ut cum justa causa possint simul ab uno plura beneficia licite retineri, requiritur in variis, quae assignantur; *ibid.* n. 49. ad 53.

Triennalis possessio minime sufficit ad incompatibilitatis beneficiorum dispensationem praesumendam; *ibid.* n. 77.

Sufficit tamen possessio decennalis; *ibid.* nu. 78.

Num decennalis possessio sufficiat, si officialis Datariae testimonium dicat, dispensationem non requiri in registis ipsius Datariae; *ibid.* nu. 79. & seqq.

Quenam sint beneficia sub eodem tecto, & quae uniformia, seu similia, & difformia, seu dissimilia; *ibid.* num. 54. ad 57.

Licet sine Apostolica dispensatione non possint ab eodem obtineri, & retineri simul duo beneficia uniformia sub eodem tecto, bene tamen difformia, quando unum non est sufficiens ad honestam clerici sustentationem, immo secun-

dum plures etiam sine Episcopali dispensatione; *ib.* n. 58. ad 62.

Episcopus potest dispensare, primo, ut quis obtinere possit duo beneficia simplicia difformia sub eodem tecto, dummodo quodlibet non sit per se sufficiens ad sustentationem provisi; *ibid.* num. 63.

Secundo potest conferre secundum beneficium obtinenti primum de se sufficiens, sed insufficiens ob pensionem, dummodo provisus post collationem sibi factam non consenserit pensioni; *ib.* n. 67.

Tertio potest dispensare, ut habens beneficium insufficiens sive curatum, sive simplex, possit etiam aliud simplex per se sufficiens obtinere, & retinere, dummodo utrumque personale residentiam non requirat; *ibid.* num. 65. ad 68.

Non potest Episcopus dispensare, ut habens duo beneficia etiam simplicia, & ad honestam clerici sustentationem non sufficientia, possit obtinere, & retinere tertium, etiamsi omnia simul ad beneficiati sustentationem non sufficiant, & licet tertium foret de jurepatronatus; *ib.* nu. 69. ad 71.

Beneficia quoad eorum vacationem ipso jure.

Beneficia Ecclesiastica pluribus modis vacare possunt, quorum quolibet, vacatione secuta, alteri conferri libere possunt. Primo, & secundo per mortem naturalem beneficiati, vel civilem, ut per professionem. Vide verb. *Beneficia art.* 7. n. 1. ad 4. & art. 12. n. 31.

Tertio, & quarto per renunciationem, vel ascensionem pacificam beneficii incompatibilis; *ib.* n. 5. & 6.

Quinto, & sexto per contractum matrimonii per verba de praesenti, etiam non secuta copula, & per militiam secularem a clerico minorista assumptam, *ibid.* n. 7. ad 11.

Septimo, & octavo per promotionem ad Episcopatum ipso jure praehabita beneficia vacant, & per translationem Episcopi ad aliam Ecclesiam illico vacat prior Episcopatus, prout declaratur; *ib.* n. 12. & 13.

Nono, decimo, & undecimo vacat beneficium ob invaliditatem electionis, vel collationis, per ejusdem cassationem, & postulationis repulsionem; *ibid.* n. 14. ad 16.

Ultra praemissos vacandi beneficia modos, adhuc alii novem & viginti supersunt, qui cum praefatis collati numerum constituunt quadagesimum, ac per ordinem ad illos referuntur cuncti; *ib.* a n. 17. ad 45.

Vacationes beneficiorum ipso jure, de quibus agit *Auctor*, ad quinque genera referuntur, & qualia: Vide *ibid.* n. 48. & seqq.

Beneficia quoad renunciationem, vel resignationem: Vide verb. *Resignatio*.

Beneficia quoad eorum Reservationem, seu Affectionem.

Quid sit beneficii reservatio? eaque soli Papae in toto orbe competit. Vide verb. *Beneficia art.* 8. n. 1. & 2.

De reservationum origine non est una Scriptorum sententia; *ibid.* n. 85.

Reservationum alie sunt clausa in corpore juris, alie non. Quales sunt prioris generis, & quales posterioris, ac de effectu divisionis; *ib. n. 86. & seqq.*

Legatus a latere in sibi demandata provincia potest reservare suae collationi beneficia vacatura, quae cateroquin potest conferre vacantia, finita tamen Legatione expirant reservationes, & simul una pendente aliam in eadem Ecclesia, vel respectu ejusdem collatoris non potest facere; *ibid. n. 3. ad 5. & art. 4. n. 14.*

Quid sit beneficii affectio traditur, satisque expenditur, una cum appositione manuum Papae in beneficia; *ibid. art. 8. n. 6. ad 9.*

Reservatio, & affectio beneficiorum differunt inter se ea differentia, quae interfecit inter causam, & causatum, inter tacitum, & expressum; *ibid. n. 10. ad 12.*

Beneficia affecta differunt a reservatis. Primo, quia reservatio actum expressum verbalem, seu scriptum respicit; Affectio e contra respicit actum realem, & factum aliquod; *ib. n. 13.*

Secundo, quia beneficium reservatum nunquam amplius potest conferri ab inferiore, affectum vero prohibetur solum conferri ab inferiore pro illa vice, qua Papa manum apposuit super ejus provisione; *ibid. n. 14.*

Tertio, quia affectio beneficiorum, seu appositio manus Papae est majoris efficaciae ac potentiae, quam simplex generalis reservatio; *ib. n. 15.*

Beneficia pluribus modis redduntur affecta per appositionem manus Papae, & assignantur; *ibid. n. 16. ad 25.*

Assignatur regula generalis pro cognoscendo, an beneficia reddantur, & dicantur affecta per appositionem manus Papae; *ib. a. n. 26. ad 30.*

Beneficia Papae reservata permulta sunt, & notabiliora referuntur, ac ubi oportet adnotatione postillantur; *ib. n. 31. ad 76.*

Animadvertendum tamen, beneficia vacantia, non esse reservata, nisi sint primae dignitatis, *ib. n. 78. 79. & 80.* ubi excipiuntur concordata Germaniae.

Beneficia pariter vacantia in Curia, Sede Romana vacante, conferuntur ab Episcopo, vel ab aliis, ad quos spectat, nisi ex alio capite reservata sint Papae, proin ad futurum spectantia; *ibid. num. 81. & 82.*

Sic etiam beneficia, quae vacaverunt in Curia ante mortem Papae, si non fuerunt provisae, conferuntur ab eis, ad quos spectat: immo id etiam vivente Papa, si ipse non conferat infra mensem a die vacationis; *ibid. n. 83. & 84.*

In potestate fundatorum beneficiorum est excludere in limine foundationis reservationes, idque ex sacrorum Canonum indulgentia; *ib. n. 96.*

Quando a fundatore exclusae dici queant reservationes; *ib. n. 97.*

Quando non censeantur exclusae; *ib. n. 98.*

Beneficia quoad reservationes, & dispositiones in regulis Cancellariae contentas.

Quid sint regulae Cancellariae, & quis primo eas condiderit? Vide verb. *Beneficia art. 9. n. 1. & 2.*

Regulae Cancellariae successu temporis in plu-

ribus fuerunt mutatae, atque augmentatae, vel magis declaratae: habent vim legis, & Constitutionis, atque obligare incipiunt statim ac a novo Papa reassumuntur, licet nondum fuerint publicatae; *ib. n. 36. ad 50.*

Regulae Cancellariae durant tantum vivente Papa eas faciente, coque moriente, expirant, & durante vacatione Sedis Apostolicae dicuntur non esse in rerum natura; *ib. n. 6.*

Hinc Sede Papali vacante potest collator ordinarius conferre beneficia reservata solum per regulas Cancellariae, ut puta vacantia in mensibus Pontificis, dummodo id fiat priusquam a novo Papa aliae fiant, vel priores renoventur; *ibid. n. 7. & 8.*

Licet collator ordinarius, Sede Apostolica vacante, possit conferre beneficia reservata solum per regulas Cancellariae, non potest tamen conferre alia beneficia, quae sunt reservata Papae ex alio capite, sed ipsa conferenda sunt a Papa futuro; *ib. n. 9.*

Ad omnium promptius commodum dantur ad litteram ipsamet Cancellariae Regulae; *ib. n. 10.* Beneficia quoad quoddam observationes circa ipsas Cancellariae regulas.

Regula prima Cancellariae continet reservationes similes illis, quae habentur in *Extravaganii Ad regimen*, & reservat beneficia eorum, qui promoventur ad Episcopatum, sive tunc vacantia, sive in futurum vacatura, & tollit dispositionem iur. com. in cap. *Cum in cunctis* 7. de elect. Vide verb. *Beneficia art. 10. n. 1. & 2.*

Secunda reservat omnia monasteria virorum valorem annuum 200. florenorum auri communi aestimatione excedentia, & commendarii solita, unde non procedit de aliis, nec de beneficiis manualibus, nec de Germania ob concordata, nec de privilegiato in contrarium; *ibid. n. 3. ad 7.*

Regula tertia, olim secunda, reservat Pontifici beneficia vacantia Sede Episcopali vacante, & vacantia post translationem Episcopi usque ad provisionem, & possessionem successoris, necnon vacantia de tempore obitus Abbatis &c. locum tamen non habet haec regula in dignitatibus non reservatis; *ib. n. 8. ad 12. & art. 8. n. 65.*

Quarta, olim tertia, reservat Summo Pontifici dignitates majores post Pontificalem in Cathedralibus, & dignitates principales excedentes valorem 10. florenorum auri, & primam dignitatem post pontificalem in Cathedrali solum, vel duas, si sint aequae majores; primam dignitatem in Collegiata, a Cathedrali distincta, etiamsi unicam, & parochialem in dignitatem erectam, nec non si primae dignitatis non possint cadere sub reservatione, reservata est prima subsequens; *ib. n. 13. ad 22.*

Quinta, alias quarta, reservat omnia beneficia Ecclesiastica quorumcumque collectorum, & subcollectorum fructuum, ac proventuum Camerae Apostolicae; *ibid. n. 33.*

Sexta reservat beneficia curialium, & habet locum etiam in curialibus ad honorem, sicuti in cubiculariis ad honorem; *ib. n. 24.*

Nona, alias octava, reservat Papae omnia beneficia qualitercumque qualificata in singulis

Januarii, Februarii, Aprilis, Maji, Julii, Augusti, Octobris, & Novembris mensibus qualitercumque extra curiam vacantia, computandis à media nocte mensis præcedentis ad mediam noctem sequentis, ex quo si occurrat dubium, an obierit beneficiarius in mense Papæ, vel Ordinarii, tunc nemine adhuc in possessione existente, presumendum est pro mense Episcopali; *ib. nu. 25. ad 27.*

Hæc Regula revocat quæcumque privilegia, & indulta concessa quibuscumque personis disponendi de beneficiis vacaturis in dictis mensibus, consuetudines ei contrarias, & optandi etiam beneficia de jurepatronatus Ecclesiastici, & ex privilegio, ac etiam beneficia Religionis Hierosolymitanæ; *ibid. n. 28. ad 37.*

Hæc nona regula exceptuat expresse, primo beneficia spectantia ad collationem, præsentationem, electionem, & quæcumque aliam dispositionem Cardinalium, non tamen Cardin. Legatorum, nec intelligitur de Capitulo Cathedralium, quibus S. R. E. Cardinales præsentant; *ibid. nu. 38. ad 44.*

Secundo, tertio, & quarto exceptuat expresse beneficia, & personas, quarum favore adsunt concordata, beneficia vacantia in mensibus, in quibus adest alternativa cum Episcopo, & vacationem beneficiorum per resignationem validam in dictis mensibus vacantium; *ibid. n. 45. ad 47.*

Quinto, & sexto non comprehendit beneficia unita, nec manualia, nec vicarias sive temporales, sive perpetuas, nec capellanias, nec beneficia de jurepatronatus; *ibid. num. 48. ad 53.*

Insuper ratione ejusdem regulæ Episcopus, vel alius collator inferior non amittit jus conferendi beneficium in suo mense vacans, etiamsi istud eodem mense non contulerit, & si vacatio ejus duraverit in mensem Apostolicum, neque prohibetur beneficium conferre, currente ipsomet mense Apostolico; *ibid. n. 54. & 55.*

Decima nulla indiget speciali observatione, & undecima generaliter, ac indefinite comprehendit reservationem omnium, & singulorum beneficiorum reservatorum per prædecessores Pontifices, non comprehendit tamen parochiales; *ibid. num. 56. & 57.*

Duodecima de se patet, & tertiadecima expresse derogat unionibus effectum non sortitis, & comprehendit uniones factas ex causa minus necessaria, quod per sequentia patefit, nec non plures, quas eadem regula habet, limitationes proponuntur; *ib. n. 58. ad 70.*

Quintadecima, alias 14. revocat facultates conferendi beneficia reservata, seu affecta, & quæcumque indulta huic Regulæ contraria de quibuscumque beneficiis concessa, immo revocat non solum privilegia activa eligentium, & collatorum, sed etiam passiva eligendorum, & providendorum, nisi quando jus passivum competit ex fundatione; *ibid. n. 71. ad 76.*

Sextadecima, 17. 18. de se patent, & 19. quæ inscribitur de viginti, seu de infirmis resignantibus, annullat quæcumque resignationem factam ab infirmo, qui ex ea infirmitate decedat,

TOM. IX.

vel etiam factam a sano, qui intra 20. dies a die præstiti consensus decedat; *ib. n. 77. ad 80.*

Regulæ 20. 21. 22. 23. 24. & 25. de se patent, & 26., quæ apud antiquiores est 24. & apud alios 25. annullat resignationes beneficiorum factas ab eo, qui est promotus ad Prælatum, post vacationem Prælatum; *ib. n. 81. & 82.*

Regula 27. disponit, quod non judicetur juxta formam supplicationis, sed juxta tenorem Litterarum, & per eandem amittitur facultas ferendi judicium ante expeditionem Litterarum Apostolicarum ad effectum audientie, & disputationis; *ibid. nu. 83. & 84.*

Regula 28. est de se clara, & 29. quæ subrogandis colligantibus inscribitur, disponit, quod si duo super beneficio litigent, & alter moriatur, vel alio quovis modo recedat, superstes possit petere per subrogationem gratiosam substitui in jure, vel ad jus, & possessionem, quæ adversariis competeant, non tamen ad favorem intrusi; *ib. n. 85. ad 89.*

Regulæ 30. quæ de verisimili notitia appellatur, annullat concessionem beneficii per mortem beneficiati obtenti, quando inter vacationem, & datam gratiæ tantum temporis non intercesserit, quo verisimiliter Pontifex notitiam habere poterit vacationis; *ib. a nu. 90. ad 92.*

Regula 31. adimit omnem jurisdictionem executori quoad omnia acta Litteris non expeditis, itaut antea nulla jurisdictio data censeatur, non habet tamen locum, ubi fuerint expeditæ Litteræ gratiæ principalis; *ibid. num. 93. ad 95.*

Regula 32. disponit, quod in collatione beneficiorum familiarium Cardinalium reservatorum per regulam 4. præstari debeat consensus per Cardinalem patronum; *ibid. n. 96. ad 100.*

Regula 33. disponit, quod Beneficia vacantia per obitum familiarium Cardinalium conferantur per Cardinalem ordinarium collatorem, non autem per Cardinalem patronum; & fuit inducta ad tollendas lites, quæ ex præcedenti regula oriri possent inter Cardin. ordinarii collatorem & Card. patronum super provisione beneficiorum vacantium per obitum familiaris Cardinalis; non tollit tamen reservationem regulæ quartæ; *ib. n. 101. ad 108.*

Regula 34. de se clara, & 35. de annali possessione disponit, quod impetrans beneficium Ecclesiasticum ab alio possumum, quod certo modo de jure vacare, & injuste ab alio possideri prætenditur, exprimere debeat qualitates possessoris, & nullitates possessionis, & intra sex menses possessorem in judicium vocare debet, & infra annum sententiam obtinere, alias gratia impetrata corruit, & introducta fuit in odium impetrantium aliena beneficia, & in favorem possidentis; *ibid. num. 109. ad 114.*

Regula 36. appellata de trienniali possessore defendit quæcumque possessorem beneficii ex quovis titulo possideri, si per triennium in ejusdem possessione pacifice permanserit, ita ut

i non

non possit a quocumque alio molestari, & procedit tam in collatione facta a Papa, quam ab Ordinario, & adversus quascumque molestias, tam in possessorio, quam in petitorio illatas; ab hac tamen regula excipitur possessor per Simoniam ingressus, & excipiuntur reservationes in corpore juris clausæ; *ibid. num. 116. ad 124.*

Triennalis possessio debet esse pacifica, alias non suffragatur, ita ut ad eam excludendam sufficiant etiam controversiæ extrajudiciales, & ut habeat locum, præter pacificam triennem possessionem, requirit saltem titulum coloratum. Reliquæ satis de se patent; *ibid. num. 125. ad 127.*

Plura circa regularum Cancellariæ originem, vim, extensionem, efficaciam, & illarum interpretationem, propriamque naturam; Vide *ibid. n. 128. & seqq.*

Beneficia quoad Concordata.

Per concordata quid intelligitur, & adducuntur exemplariter concordata Germaniæ; per quæ tamen non omnes sublatæ sunt reservationes Papales; Vide verb. *Beneficia art. 11. num. 1. ad 5.*

Per concordata Germaniæ remanent adhuc Papæ reservata sequentia beneficia. Primo omnia beneficia, quæ collationi Papæ sunt reservata per Extravagant. *Execrabilis*. 2. Prima dignitas post Pontif. in cathedralibus, & principalis in collegiatis. 3. Beneficia vacantia in mensibus Januarii, Martii, Maii, Julii, Septembris, & Novembris: Regulis tamen Cancell. per ead. solum derogatur quoad ea, quæ circa reservationem beneficiorum sibi propria continent, seu specialiter disponunt; *ib. n. 6. ad 10.*

Per concordata Germaniæ sublatæ sunt reservationes Papales sequentium beneficiorum. Primo in Metropolitanis, & cathedralibus etiam immediate non subjectis Ecclesiis, & Monasteriis immediate subjectis Sedi Apostolicæ, quando extra curiam vacaverint, permittuntur fieri electiones canonice; *ibid. n. 11. & 12.*

Secundo concordata Germaniæ tollunt quancumque reservationem, & gratiam expectativam a Papa factam, vel faciendam super dignitates cæteras, & quæcumque beneficia sæcularia, & regularia, quæ vacabunt de mensibus Februarii, Aprilis, Junii, Augusti, Octobris, & Decembris, & ea vacantia in alternativa talium mensium, possunt libere disponi per illos, ad quos eorum provisio, presentatio, electio, seu quævis alia dispositio pertinebat, quædam tamen excipiuntur beneficia; *ibid. numer. 13. & 14.*

Tertio concordata Germaniæ tollunt reservationem beneficiorum vacantium etiam in mensibus Pontificis, quoties de ipsis non provideatur per Papam intra tres menses a die notæ vacationis in loco beneficii, quibus integre elapsis, poterit ordinarius collator de illis libere disponere; *ibid. n. 15. & 16.*

In hac alternativa mensium concordatorum Germaniæ non comprehenduntur omnia benefi-

cia, sed sunt aliqua etiam in titulum concessa, quæ semper, & in quocumque mense vacaverint, per collatores ordinarios conferri possunt, & assignantur; *ib. n. 17. ad 23.*

Beneficia vacantia in mensibus Papalibus, Sede Papali vacante, non possunt conferri ab Ordinariis Germaniæ, contrarium tamen defenditur ab aliquibus; *ib. n. 24. & 25.*

Quamvis Papa possit ob justam, & gravem causam derogare concordatis: Tamen non solet derogare, nisi in casibus valde necessariis ob causas graves, & extraordinarias concernentes commune bonum Ecclesiæ; *ibid. a numer. 26. ad 34.*

Concordata Germaniæ, quia habent vim pacti, sunt ab omnibus observanda; *ib. nu. 35. ad 37.*

Si quis obtinisset beneficium Ecclesiæ contra concordata Germaniæ, etiamsi id recepisset bona fide, & ignorantia concordatorum: Nihilominus cognito suo errore, teneretur Romam adire pro nova provisione, atque referenda priori collatione, utpote nulliter facta; *ibid. num. 38. & 39.*

Concordata utpote habentia vim pacti, religiosissime sunt servanda; *ibid. nu. 40.*

Ut locum habeant concordata, satis est, ut concurrat alterutra qualitas in eis expressa, scilicet vel localitas, vel personalitas; *ibid. num. 41.*

Summus Pontifex derogare potest concordatis; *ib. n. 42.*

Quandonam derogasse dicitur; *ib. n. 4.*

Contrarius usus vim habere non potest adversus concordata; *ibid. n. 44.*

Diversum esset, si concordata acceptata & observata non essent; *ibid. num. 45.*

Beneficia quoad primas preces Imperatoris.

Per primas preces Imperatoris quid intelligatur, & quare vocentur primæ preces: Vide verb. *Beneficia art. 12. n. 1. & 2.*

Privilegium primarum precum Imperatoris est antiquissimum, ejusque summa refertur; *ibid. a num. 3. ad 7.*

Ex hujus privilegii, seu indulti tenore colligitur. Primo posse Imperatorem primas preces porrigere in Ecclesiis infra fines Sacri Romani Imperii, prout nunc est, existentibus, non autem hactenus ab eodem avulsis; *ibid. num. 8.*

Et quamvis collator habitet extra fines Sacri Romani Imperii, si intra istud beneficia saltem quatuor habeat ad sui collationem spectantia, tenetur ad recipiendas primas preces Imperatoris ratione dictorum beneficiorum: secus vero si e contra; *ib. 9. & 10.*

Colligitur 2. posse Imperatorem concedere primas preces ad beneficia vacantia etiam in mensibus Ordinariorum, & ita esse in praxi; *ibid. num. 11. & 12.*

Colligitur 3. posse Imperatorem preces primarias concedere ad quævis beneficia Sedi Apostolicæ reservata, quibusdam tamen exceptis, & assignantur; *ib. n. 13. ad 17.*

Colla-

Colligitur 4. posse Imperatorem per primas preces nominare eandem personam ad plura beneficia, cum hoc tamen quod quamprimum talis persona de aliquo ditorum beneficiorum provisa fuerit, cesset nominatio ipsius quo ad alia beneficia; *ibid. num. 18. & 19.*

Colligitur 5. nominatum per preces Cæsareas ad beneficium debere illud intra mensem a tempore vacationis per se, vel per procuratorem acceptare, sique ante lapsum mensem collatori ordinario videlicet Episcopo, vel ejus Vicario insinuare rescriptum precum Cæsarearum; *ibid. n. 20. 21. & 22.*

Colligitur 6. 7. Precistam post acceptum semel beneficium non posse variare, neque si negligens fuit in acceptando primum beneficium vacans, petere postea secundum vacans nulli adhuc debitum; *ibid. n. 23. & 24.*

Colligitur 8. 9. non posse Imperatorem per primas preces nominare ad dignitates Pontificales, nec ad dignitates majores post Pontificales in cathedralibus, nec ad principales in collegiatis, nec ad beneficia jurispatronatus laicalis, bene vero jurispatronatus Ecclesiastici; *ibid. n. 25. 26. & 27.*

Colligitur decimo non posse Imperatorem per primas preces gravare eundem collatorem plusquam semel, & explicatur hoc quod est semel gravare; *ibid. num. 28. & 29.*

Colligitur 11. non posse Imperatorem primas preces porrigere, nisi illis collatoribus, qui habent saltem quatuor beneficia suæ liberæ collationis; *ibid. num. 30. & 31.*

Colligitur 12. quod licet concessio primarum precum pertineat ad gratias expectativas, non tamen prohibetur a Concilio Trid. *sess. 24. cap. 19. de reformat.* & hoc etiam dato, adhuc subsisteret, & valeret indultum ipsarum, utpote a Papa, qui de jure potest supra jus, & Concilium dispensare; *ibid. n. 32. ad 35.*

Immo Papa in indulto primarum precum expresse derogat etiam concordatis Germaniæ, & gravissimi auctores volunt ita vigere tale indultum, ut Imperator statim ac est electus, possit eo uti ante confirmationem a Papa obtentam; *ibid. n. 36. & 37.*

Colligitur ultimo, quod ut indultum hoc primarum precum Imperatoris suum omnino sortiatur effectum, concedit Papa eadem Imperatori executores, qui per se, vel per alios, etiam per censuras ecclesiasticas possunt compellere ordinarios collatores ab beneficiis conferenda precistis, & assignatur quales esse debeant; *ibid. n. 38. & 39.*

Preces primariæ vacante imperio expeditæ nullæ declarantur; *ib. n. 40.*

De origine primariorum precum; *ib. n. 41.*

Quamvis beneficia comprehendantur in primariis precibus; *ibid. num. 42. 43. & 44.*

An ii, qui primarias habent preces, pollere debeant qualitatibus a statuto vel consuetudine requisitis; *ibid. num. 45. & 46.*

Primariis precibus fruuntur tantum Germani & indigenæ; *ib. n. 47.*

Quidnam facere debeat precista, ut effectus primariorum precum consequatur; *ib. n. 49.*

De tempore prefixo ad insinuandas primarias preces collatori ordinario, & unde incipiat; *ib. n. 49. & seqq.*

Jus ex primariis precibus alieni quæsitum morte Imperatoris non expirat; *ibid. num. 52.*

Morte precista jus precum executioni nondum datum, cessat. Idem est si precista vel expresse vel tacite renunciavit; *ib. n. 54.*

Quid si impetratæ fuerint legitimo tempore primariæ preces aliæ ab Imperatore; *ib. n. 55.*

Precista an jus primariorum precum possit in alterum transferre; *ibid. n. 56.*

Alia vide tom. 8. in *Append. Decret. in Biten. Burgi S. Domini.*

Beneficiatus ad quid teneatur?

Beneficiatus tenetur primo ad recitationem divini officii, etiam si suum beneficium sit tenue, si scienter illud acceptavit, & quando incipiat obligatio; Vide verb. *Beneficiatus art. 1. n. 1. ad 4.*

Secundo tenetur beneficiatus (si post sex menses ab obtento beneficio divinum officium non dixerit sine legitimo impedimento) fructus beneficii tamquam injuste perceptos in fabricam beneficii, vel pauperum elemosynas erogare, etiam ante sententiam judicis; *ibid. n. 5. & 6.*

Neque hanc restitutionem compensare potest beneficiatus per elemosynas ante neglectam recitationem datas ex fructibus beneficii, ob quod tenetur ad horas, at ob neglectas horas satis est post illud tempus, a quo beneficiatus omisit dare elemosynam, etiam si non cogit de debito, neque intendat dare in exsolutionem suæ obligationis; *ib. n. 7. & 8.*

Tertio tenetur beneficiatus curatus professionem Fidei emitte coram Episcopo, vel, eo impedito, coram ejus Vicario generali intra duos menses a die adeptæ possessionis beneficii, & promoti ad dignates, & canonicatus in cathedralibus, non solum coram Episcopo, seu ejus Vicario generali, sed etiam coram capitulo; *ib. n. 9. & 10.*

Hanc Fidei professionem per se ipsos, & non per procuratorem tenentur emitte provisi de parochialibus, & de canonicatibus cathedralibus; *ibid. n. 11.*

Et eandem tenentur denuo emitte illi, qui in ademptione alterius beneficii similis eam jam emisissent; *ibid. num. 12.*

Fidei professionem intra duos menses non facientes tenentur restituere fructus perceptos post lapsos ipsos duos menses, nisi ipsa Sac. Congregatio remiserit, seu condonaverit; *ibid. num. 13.*

Tales autem omittentes Fidei professionem, licet non faciant fructus suos, distributiones tamen acquirunt, & faciunt suas, nec privantur aliis effectibus possessionis; *ibidem num. 14. & 15.*

Ceteri vero beneficiati, licet non teneantur professionem Fidei emitte vigore Concilii Tridentini, & Constitutionis Pii IV. tamen tenentur ipsam emitte vigore legum diocesanarum; *ibid. num. 16.*

Professio Fidei emitti potest coram Vicario generali, Episcopo nedum impedito, verum etiam non impedito, de ipsius tamen licentia; *ibid. n. 65.*

An professio hæc Fidei fieri possit per procuratorem speciale habentem mandatum; *ibid. num. 66.*

An requiratur sententia declaratoria, ut qui Fidei professionem non emittunt, fructus amittant; *ibid. num. 67.*

An hi, qui intra duos menses professionem fidei non emisunt, fructus perceptos intra ipsos duos menses amittant; *ibid. num. 68. 69.*

Distributiones, & anniversaria non amittuntur ab his, qui professionem Fidei non emittunt. Quando secus; *ibid. num. 70. 71.*

Professio Fidei facta post lapsum terminum duorum mensium non prodest ad recuperandos fructus præteritos, sed solum ad acquirendos futuros; *ibid. num. 72.*

Neque juvat triennis vel ulterior possessio; *ib. n. 73.*

Quarto tenetur beneficiatus ad reparationem fabricæ Ecclesiæ sui beneficii, ad quam tenentur etiam Cardinales, & Episcopus potest ob id sequeretur fructus; *ib. n. 17. ad 20.*

Quinto tenetur beneficiatus infra annum recipere ordines requisitos a suo beneficio, aliter justo impedimento cessante, caret voce in capitulo, donec istos suscipiat, & perdit dimidiam partem distributionum; *ib. n. 21.*

Sexto tenetur beneficiatus a jure communi ad residentiam personalem in loco beneficii, etiam in beneficiis simplicibus; ex generali tamen consuetudine beneficia simplicia residentiam personalem non requirunt; *ibid. a n. 22. ad 25.*

Septimo, 8. 9. 10. tenetur beneficiatus in prima synodo, quæ fit, recipere decreta illius, & Concilii Tridentini, exercere hospitalitatem, habere exempla, scripturas, & instrumenta de bonis ac redditibus beneficii duplicata, ita quod unum sit apud eum, & aliud in archivo cathedralis, uti suppellectil imodesta, & frugali mensa; *ib. n. 26. ad 29.*

Undecimo, 12. & 13. tenetur jurare in manu Episcopi, quod simoniam non commisit in adfectione beneficii, & quod a patrono habuit sine dono, pacto, promisso &c. tenetur restaurare Ecclesiam, domos, possessiones, & fundos dotales beneficii, & contribuere pro procuratore Episcopi visitantis; *ib. n. 30. ad 32.*

Quartodecimo, 15. & 16. tenetur accedere ad processiones, ad quas beneficiatus non accedendo potest cogi sub mortali, solvere pensionem impositam beneficio, & redditus beneficii suæ honestæ sustentationi superfluos erogare in causas pias, ita ut expendentes in causas profanas gravissime peccent, non obstante quod dicant se adherere sententiæ docentium beneficiatos bonorum superfluum dominos esse; *ibid. a n. 33. ad 37.*

An autem beneficiati redditus superfluos suorum beneficiorum in pauperes, & causas pias

non erogantes, sed in causas profanas expendentes, ultra peccatum mortale, quod committunt, teneantur insuper ad restitutionem, controversia maxima est inter doctores: affirmativam tamen dicimus amplectendam; *ib. nu. 38. ad 62.*

Beneficiatus quid de fructibus beneficii facere possit.

Beneficiatus potest primo vivere de fructibus sui beneficii, licet habeat pingue patrimonium, & patrimonium cum fructibus ejus potest servare, quibus voluerit. Et si ex bonis patrimonialibus vixit, potest uti compensatione ex redditibus beneficii. Vide verb. *Beneficiatus art. 2. num. 1. ad 9.*

Secundo beneficiatus potest licite distribuere superfluos redditus sui beneficii in eos, qui quamvis habent necessaria ad victum, non tamen habent sufficientia ad decentiam status; & pro conditione, & qualitate personæ; *ibid. n. 10. ad 12.*

Tertio beneficiatus potest ex proventibus beneficii alere liberos, non tantum legitimos, sed etiam illegitimos & spurios, & potest etiam dare dotem filiæ etiam spuria, sorori, vel alteri consanguineæ; *ib. n. 13.*

Quarto, & quinto beneficiatus, etiamsi bona patrimonialia habeat, potest ex bonis Ecclesiasticis filium suum alere, vel etiam fratrem suum, aut alium consanguineum, etiamsi pater ipsius posset illi sumptus ad studendum subministrare, & nepotem, vel consanguineum indigentem ad doctoratum promovere; *ibid. num. 14. & 15.*

Sexto beneficiatus potest ex redditibus beneficii donare consanguineis, non solum quod necesse habent pro tempore præsentis ad sublevandas suas præsentes necessitates, sed quod in futurum deserviat, fundando redditus perpetuos, quibus ipsi & eorum posterius decenter vivere possint; dummodo moderatum fiat, & non ob familiæ memoriam principaliter sit, sed ex pietate ad posterorum indigentiam sublevandam; *ibidem num. 16. & 17.*

Septimo beneficiatus, qui ex humili familia ad Episcopatum pinguem, vel ad Cardinalatum assumitur, potest ejus fratres, & propinquos, & a fortiori parentes ex fructibus sui beneficii moderate elevare ad altiorum statum; *ibid. num. 18. ad 20.*

Cavere tamen debent tales beneficiati non esse attendendum affectum carnis, & sanguinis, sed christianam prudentiam & modestiam, atque ad hoc præclara adferuntur exempla, & reprehenduntur aliter facientes; *ibid. n. 21. ad 28.*

Octavo beneficiatus potest ex redditibus superfluis aliquando reservare aliquam mediocrem quantitatem ad proprias necessitates probabiliter venturas; *ibid. num. 29.*

Nono potest de redditibus Ecclesiasticis remunerare accepta servitia, quinimo facere etiam quasdam donationes non remuneratorias cum moderatione debita; *ibid. n. 30. & 31.*

Decimo potest de redditibus Ecclesiasticis exercere etiam honestam hospitalitatem non solum illam, quæ sit erga pauperes peregrinos, sed etiam hospitalitatem urbanam juxta statum, & qualitatem beneficii; immo aliquoties moderata convivia amicis parare, ipsos ad honestam recreationem invitare, cum debita tamen moderatione, aliter peccaret mortaliter; *ibid. numer. 32. ad 34.*

Undecimo potest ex redditibus Ecclesiasticis solvere debita contracta pro sui sustentatione, vel ob causam piam, licet habeat ex bonis propriis, dummodo tamen debita sint contracta post habitum beneficium, profana vero ex bonis propriis sunt solvenda, & ex Ecclesiasticis solum in illorum defectu; *ib. n. 35. ad 38.*

Duodecimo, & 13. beneficiatus potest distributiones pro sua voluntate disponere, & expendere, & pro suo arbitrio facere, ac etiam testari de his, quæ sibi obveniunt ratione stipendii personalis; *ibid. num. 39. & 40.*

Reprehenditur auctor, quod limitationibus aliquot in art. 2. propositis multum extenuaverit obligationem beneficiatorum erogandi superflua in pauperes, & Ecclesias; *ibid. n. 41. ad 45.*

Beneficiatus quid de fructibus beneficii facere non possit.

Primo beneficiatus non potest de fructibus beneficii, nec ad causam piam, ullum de jure facere testamentum: ad eam tamen id consuetudine introduci potest. Vide verb. *Beneficiatus art. 3. num. 1. 2. & 18.*

Secundo beneficiatus non potest neque vi consuetudinis testari de bonis Ecclesiasticis in notabili quantitate ad causas profanas: idque tamen possunt beneficiati incolæ, & cives urbis Romæ, qui in ea vel ejus districtu decesserint, tam inter vivos, quam mortis causa; *ibidem num. 3. ad 9.*

Tertio beneficiatus non potest sine peccato ex bonis Ecclesiasticis consanguineos, familiaresque ditare, vel ad majorem statum exaltare, aut plusquam ad conditionem, & decentiam status necessarium habent, eis conferre; *ibid. a n. 10. ad 13.*

Quarto beneficiatus non potest sine peccato redditus superfluos sui beneficii expendere in excessivis, & voluptuosis conviviis, in ludis, theatris, & amplis ac sumptuosis palatiis; *ibidem n. 14.*

Num sub prohibita clericis factione testamenti de fructibus beneficiorum veniant distributiones quotidianæ, & ea, quæ ipsi acquirunt ratione alicujus ministerii Ecclesiastici; *ibidem num. 19. & seqq.*

Beneficium Apostolicum. Vide verb. *Alienatio per tot. & signanter art. 4. & verb. Beneficium ubi & in novis additionibus, ubi quæritur, an beneficium Apostolicum ex centenaria præsumendum sit?*

Bastialis. Vide verb. *Luxuria a num. 64. ad 69. Biblia Sacra.* Vide verb. *Scriptura sacra per tot. Bibliopola, Bibliopage.* Vide verb. *Libri, & verb. Libri prohibiti.*

Bigamia, Bigamus quid, quotuplex sit, & quando incurritur bigamia, & sit quis bigamus, vel non?

Bigamia quid sit, & qualiter differat a polygamia olim divinitus quibusdam permessa, nunc a Christo sublata. Vide verb. *Bigamia, Bigamus, art. 1. num. 1. 2. 3.*

Bigamia est triplex, nimirum vera, interpretativa, & similitudinaria, & unaquæque describitur; *ib. n. 4. ad 8.*

Bigamia vera incurritur, seu contrahitur, quando quis vere duas uxores successively legitime duxit, easque carnali copula cognovit, quamvis utramque, vel alteram habuerit ante susceptum Baptismum: seus si cum altera sive priore, sive posteriore matrimonio non consummavit; *ibid. n. 8. ad 13.*

Unde infertur, quod multiplicitas matrimonii ratum, non consummati non inducit bigamiam, sicut nec multiplicitas sponsalium etiamsi subsequuta sit copula; *ib. n. 14. & 15.*

Bigamia vera non incurritur ab eo, qui cum meretrice sæpius fornicatus est, vel plures concubinas habuit, sive ante matrimonium contractum cum una virgine, sive eo constante, sive post illud, neque tales conjunctiones impediunt quominus tale matrimonium adhuc habeat perfectam significationem Sacramenti; *ibid. num. 16. & 17.*

Fundamentum irregularitatis æ bigamia vera in quonam ponatur; Et reprehenditur auctor; *ibid. n. 49. & seqq.*

Bigamia interpretativa quatuor præcipue modis a doctoribus censetur incurri.

Et primus modus est, quando quis ducit viduam, vel ab alio per fornicationem etiamsi per vim corruptam, seu qualitercumque carnaliter cognitam, & cum ea matrimonium consummans fit una caro cum illa, etiamsi id penitus ignoraverit; *ibid. nu. 18. & 20.*

Hanc tamen bigamiam interpretativam non incurrit ducens virginem, & existimans illam esse corruptam, nec qui ducit viduam, sed a priore marito incognitam, nec qui ducit mulierem, non ab alio, sed a se ipso solo corruptam; *ibid. num. 21. ad 27.*

Secundus modus bigamiæ interpretativæ est quando quis ducit virginem, & postquam adulterata est, illam adhuc carnaliter cognoscit, etiamsi id ignoraverit, & ipsa uxor non volens, sed per vim cognita sit ab adultero; *ibid. num. 26. & 27.*

Quinimmo eam incurrit, etiamsi compellatur ab Ecclesia denuo conjungi, & copulari uxori, quæ ipso pro mortuo habito, & præcedente iudicio Ecclesie, alteri nupsit, & matrimonium consummaverat; *ibid. num. 28. ad 30.*

Tertius modus bigamiæ interpretativæ est, quando quis init duo matrimonia unum validum, & alterum invalidum, & utrumque consummat. Et hoc currit respectu cujuscumque clerici etiam in solis minoribus, & laici; *ibidem num. 31. & 32.*

• Hanc bigamiæ interpretativæ irregularitatem incurrit etiam qui bona fide contraxit unum matri-

nium, illudque consummavit, & postea, cognita nullitate ejusdem, ad aliud transiit, illudque consummavit, nec non, qui dissoluto priori matrimonio legitimo, ignorans impedimentum, aliqd contraxit; *ibid. num. 33. & 34.*

Quartus modus bigamiæ interpretativæ est, quando quis etiam sit clericus in minoribus, vel laicus, init duo matrimonia, sed utraque invalida, & utraque consummat; *ibid. num. 35. ad 37.*

Hanc bigamiæ interpretativæ irregularitatem incurrit omnis, qui unum matrimonium invalidum propter aliquod impedimentum dirimens contraxit, & consummavit cum vidua, vel corrupta; *ibid. n. 38. ad 40.*

Bigamia similitudinaria incurritur, quando quis in sacris constitutus, vel in aliqua religione professus matrimonium contrahit cum aliqua, eamque carnaliter cognoscit; *ibid. n. 41. ad 44.*

Antiquitus incognita fuit bigamia interpretativa. Unde ortum eadem habuerit vid. *ibid. nu. 45. & seqq.*

Bigamia tam propria, quam similitudinaria prohibetur Diaconis Ecclesiæ Orientalis; *ibid. art. 3. num. 32.*

Bigamia quoad ejus effectus, & penas.

Bigamiæ effectus in primis est irregularitatem inducere, ac proinde bigami prohibentur tonsuram, & ordines suscipere, & in susceptis ministrare, estque talis irregularitas ex antiquissima traditione Apostolica, & ex defectu sacramenti. Vide verb. *Bigamia art. 2. num. 1. ad 4.*

Insuper bigamiæ effectus est privare bigamos omni privilegio clericali, ac eos subicere jurisdictioni fori secularis, ut meros laicos, nec deferre possunt habitum clericalem, & tonsuram, suntque incapaces Ecclesiastici beneficii, immo & pensionum, nisi accedat dispensatio Apostolica, & hac stante censetur etiam dispensati ad retinendum privilegium, seu exercitium characteris clericatus ad dictum effectum; *ibid. num. 5. ad 11.*

Licet bigamus ratione bigamiæ ordinari non debeat, tamen si secus fieret, characterem reciperet, & quamvis amittat exercitium, & privilegium clericale, tamen, ratione characteris non destituitur clericatu tanquam signo indelebili; *ibid. n. 12. & 13.*

Pœna privationis omnis privilegii clericalis una cum prohibitione deferendi tonsuram, & habitum clericalem imposita bigamis habet locum solum in clericis constitutis in solis ordinibus minoribus; *ibid. num. 14. ad 17.*

Similiter non privantur privilegio clericali bigami professi in aliqua religione approbata, sed adhuc gaudent privilegiis clericorum, & qui tales percuteret, esset excommunicatus; *ibid. n. 18. & 19.*

Non solum in sacris canonibus incurritur pœnam bigami ordinati, ut nequeant in susceptis ordinibus ministrare, & ad altiores ascendere, & sic evadant irregulares; sed etiam speciale pœnam incurrit Episcopi tales bigamos ordinantes, & promoventes; videlicet suspensionem an-

nalem ipso jure a collatione ejusdem ordinis; quem contulit bigamo, nec non a celebratione Missæ; *ibid. n. 20. ad 24.*

Sententia tamen tenens Episcopis ordinantibus bigamos nullam pœnam impositam esse ipso jure, seu latæ sententiæ, sed solum pœnam sententiæ ferendæ, est suffulta solidis fundamentis, & gravissimis doctoribus; *ib. n. 25. & 26.*

Ultra quam quod Sacra Congreg. Conc. censuit Episcopum ordinantem bigamos non incurere aliquam certam pœnam ipso jure, seu latæ sententiæ, & contrarium est jam redactum ad terminos juris communis; *ib. n. 27. & 28.*

Principio bigami a solis sacris ordinibus erant exclusi. Deinde Concilium Lugdunense sub Gregor. X. eos extra regulam posuit quoad ceteros ordines; *ib. n. 29. & 30.*

Bigamus ideoque irregularis recte censetur illeceam, qui unam uxorem ante baptismum, & aliam post baptismum habuit; *art. 3. n. 33.*

Bigamus abstinere debet ab administrando sacramento baptismi etiam in casu necessitatis, si alius adsit ab hac nota immunis; *ibid. art. 3. num. 34.*

Bigamia quoad ejus dispensationem.

Papa dispensare potest in omni bigamia, & quoad omnes ordines, & dignitates. Vide verb. *Bigamia art. 3. a num. 1. ad 3. & num. 35. & seqq.* & in novis additionibus *num. 1. item in addit. noviss. num. 2. seqq.*

Episcopus dispensare nequit in bigamia vera, & interpretativa notoria non solum quoad ordines sacros, seu majores, sed nequidem quoad ordines minores, aut primam tonsuram, vel beneficium simplex; *ibidem n. 4. ad 17.*

Licet autem Episcopus nequeat dispensare in bigamia notoria, potest tamen in bigamia interpretativa occulta, & contracta inde irregularitate, quoties ea provenit ex delicto occulto; *ib. n. 18. & 19.*

In bigamia similitudinaria, quæ pure sit talis, nec bigamiam interpretativam admixtam habeat, Episcopus dispensare potest etiam ad altiores sacros Ordines suscipiendos, vel ministrandum in susceptis, dummodo clerici in sacris, vel professus in religione, qui de facto cum una virgine contraxit, & consummare præsumpsit, pœnitentia correptus laudabilem vitam duxerit; *ib. num. 22. Vide addit. noviss. n. 4. & 5.*

Prælati Regulares quicumque sint, spectato jure communi, & seclusis specialibus privilegiis dispensare non possunt cum suis subditis regularibus nequidem quoad ordines minores; *ibid. numer. 23.*

Quantum autem ad specialia regularium privilegia plures doctores tenent, religiosos dispensari posse in bigamia præfata, nedum a Superioribus, sed etiam a quocumque confessorio ordinis; *ibidem num. 24. ad 26.*

Per solidam vero rationem contrarium sustinent plurimi alii; unde concludendum est, quod cum hoc pertineat ad questionem facti, sunt attendenda, & caute consideranda indulta a Sede supra id regularibus concessa; *ib. n. 27. ad 30.*

In bigamia similitudinaria possunt prelati regulares cum novitiis, ac professis sibi subditis dispensare in illis casibus, in quibus possunt Episcopi; *ibid. n. 11.*

Birretum.

Birretum est tegumentum capitis clericorum proprium. Vide verb. *Birretum n. 11.*

Communicatum birretum fuit magistris artium, & doctoribus, *ibid. n. 12.*

Birreti, seu birretini, aut pileoli usus in Missa, etiam extra canonem, concedi non potest ab Episcopo, sed solum a Papa: nullus etiam Episcopus eo uti potest sine Sedis Apostolicæ licentia; *ibid. n. 1. & 2.*

Birretum debet Episcopus cum cappa sedens ad sedem suam de per se sibi extrahere, & reponere nec potest decretum facere, quod sui clerici teneantur semper deferre birretum; *ib. n. 3. & 4.*

Canonici in processione intra Ecclesiam debent incedere capite detecto, & extra eam cum birreto in capite, atque clerici in choro uti eo debent, & non pileo; *ibid. n. 5. & 6.*

Birretum rubeum omnibus Cardinalibus, exceptis Regularibus, concessum erat, dein extensum ad Cardinales ex Ordinibus regularibus, habitu tamen religionis, in qua fuerant professi, in cæteris nihil immutato; *ib. n. 7. ad 9.*

Blasphemia.

Quid, quotuplex, & quanam culpa sit.

Blasphemia est contumeliosa locutio in Deum, seu contumeliosa de Deo affirmatio, vel negatio, vel immediata, quæ Deum in seipso attingit, vel mediata, quæ profertur in Sanctos. Vide verb. *Blasphemia art. 1. n. 1. & 2.*

Blasphemia quadrupliciter potissimum committi potest. Primo dum de Deo negatur, quod ei convenit, vel aliquid de ipso affirmatur, quod ei non convenit, 2. dum quis Deum destestatur, 3. dum quis contumeliosas locutiones profert in B. Mariam Virginem, vel Sanctos, aut Sacramenta, vel res Deo sacras, 4. dum quis absque affirmatione, vel negatione, aut detestatione, vel imprecatione per despectum, aut indignationem injuriose, aut probrose, nominat Dei attributa, Sacramenta, Christi sanguinem &c. *ibid. num. 3. ad 6.*

Blasphemia præcipue dividitur in hæreticalem, & simplicem, ac utraque assignatur; *ib. n. 7. ad 9.*
Ad simplicem seu non hæreticalem blasphemiam reducuntur primo omnia verba injuriose usurpantia Christi membra, vulnera, sacramenta, 2. verba contumeliosa prolata in Sanctos formaliter quatenus Sancti sunt, sive cum habitu saltem virtuali ad Deum, 3. signa, & facta contumeliosa contra Deum, contra imagines Christi Crucifixi, Virginis Mariæ, aliorumque Sanctorum, licet verba non sint; *ibid. n. 10. ad 12.*

Blasphemia quælibet deliberate commissa est peccatum mortale, etiamsi sit joco prolata, dummodo deliberate, & advertenter ad inhonorationem Dei; *ib. num. 13. & 14.*

Item est peccatum mortale, licet prolata ex habitu, aut ex indignatione, & ita, si blasphemans ita loquens advertat ad vilipensionem Dei,

vel rerum sacrarum, quam verba seu blasphemias præferunt: aliter tamen non peccat graviter, sed sub mortali tenetur serio conari pravam habitum tollere; *ibid. n. 15. ad 17.* Consulendus hac de re Pater Concina; *ibidem in notis ad art. 1. ad n. 17.*

Blasphemia, quoad ejus penas, & ejusdem judicem competentem.

Blasphemia culpa in Legge veteri erat mortis pœnæ subjecta. Vide verb. *Blasphemia art. 2. nu. 1. & 2.*

Ob blasphemiam Antiochus insanabili, & invisibili plaga percussus fuit, Holofernes feminæ manu occisus, Goliath a Davide lapidis ictu e funda emissio peremptus, populus ob blasphemiam gladio, & fame consumptus est: sic varii alii ob blasphemiam morte puniti fuerant; *ib. n. 3. ad 7.*

Modo blasphemiae pœnæ aliæ sunt de jure canonico communi, aliæ de jure civili, ac omnes luculenter recensentur; *ib. n. 8. ad 23.*

Ob pœnas contra blasphemias hinc inde aliquoties relaxatas rebus attendendum fertur momentum. Vide *ib. n. 24. & 25.*

Ad hoc autem ut blasphemii ordinarii penes a jure statutis subiaceant, debent deliberate & plena advertentia blasphemias proferre; *ib. num. 26. & 27.*

Invidia ad hoc ut excuset blasphemantem a rigore pœnæ a jure statuta, debet ortum habere ex gravi & justa causa ut si quis v.g. ab hoste injuste invasus, vel uxorem in adulterioprehendens accensus blasphemet; *ibid. num. 28. 29. & 30.*

Judex competens blasphemiae hæreticalis, seu habentis conjunctam hæresim est solus Ecclesiasticus; non hæreticalis autem seu simplicis potest esse Ecclesiasticus, vel secularis, & inter hos datur locus præventioni, absque tamen præjudicio proprii respective fori, & ab Ecclesiastico compelli potest secularis ad puniendos blasphemios; *ibid. n. 31. ad 34.*

Blasphemia propositio quæ sit? Vide verb. Propositiones damnatae n. 30.

Bona Ecclesiastica.

Quoad alienationem, locationem, occupationem, seu usurpationem.

Bona Ecclesiastica sine justa causa, & debita solemnitate alienari non possunt. Vide verb. *Bona art. 1. n. 1.* & verb. *Alienatio art. 1.* ubi & quæ veniant nomine bonorum Ecclesiasticorum, & quæ justæ alienandi causæ, ac solemnitates requiruntur.

Bona Ecclesiastica jam incorporata alienari non possunt sine requisitis solemnitatibus, quamvis sint Ecclesiæ ita relicta, ut possint pro libito sine solemnitatibus alienari: tamen nondum incorporata relicta Ecclesiæ expressa conditione, ut vendantur ad aliquem determinatum effectum, possunt alienari sine solemnitatibus; *ib. n. 3. ad 5.*

Post incorporationem autem existente testatoris præcepto solum generaliter, ut bona vendantur, & non specialiter ut certa, & determinata bona vendantur, requiritur beneplacitum Apostolicum pro alienatione certorum, & determinatorum bonorum; *ib. n. 6. & 7.*

Sine beneplacito Apostolico alienari possunt bona immobilia relicta monasterio, seu Ecclesiæ incapaci ac retinendi; *ibidem* num. 8. & verb. *Synodus Apostolica* n. 19. ubi decernitur modus.

Bona Ecclesiastica sine beneplacito Apostolico possunt locari ad triennium fructiferum; *ib. n. 9. & 10.*

Locatio autem rei fructificantis singulis annis ad sexennium v. g. aut ad novennium simpliciter & indivisibiliter est nulla & invalida etiam pro primo triennio: secus si divisibiliter, ut exponitur; *ibid. n. 11. & 12.*

Bona Ecclesiastica occupantes, seu usurpantes, quicumque sint, incurrunt excommunicationem ipso facto Papæ reservatam; *ibid. num. 13. ad 15.*

Excommunicationem latam contra usurpantes bona Ecclesiastica incurrunt primo 2. & 3. omnes jurisdictionem Ecclesiasticam sibi tamquam propriam usurpantes, sequestrantes, vel surripientes inique fructus alicujus beneficii, vel distributionis; *ib. n. 16. ad 18.*

Quarto & 5. omnes usurpantes fructus, redditus, vel proventus Ecclesiæ, seu beneficii vacantis, & Papatus Sede vacante, & spectantia ad Ecclesiasticas personas ratione Ecclesiarum, Monasteriorum, vel beneficiorum; *ib. n. 19. & 20.*

Sexto & 7. omnes vi, aut clam arbores alieni beneficii cadentes, & usurpantes, aut impediennes quo minus recipiantur ab iis, ad quos pertinent, proventus Ecclesiarum, vel piorum locorum; *ib. n. 21. & 22.*

Octavo & 9. omnes excommunicationem incurrunt, sive publica, sive privata auctoritate bona seu jura Ecclesiastica usurpent, etiamsi Ecclesiastici; immo clerici etiam alias penas incurrunt, & assignantur; *ib. nu. 23. ad 25.*

Decimo omnes Ecclesiastici consentientes occupationi, vel usurpationi bonorum Ecclesiasticorum incurrunt in excommunicationem Concilii, & Bullæ Cœnæ; *ibid. num. 26.*

Undecimo omnes supradicti incurrunt excommunicationem latam in Concilio Trid. & in Bulla Cœnæ contra usurpantes bona, seu jura Ecclesiastica solummodo quando sciunt prædicta bona usurpata, seu occupata esse Ecclesiastica; *ib. n. 27.*

Excommunicationem latam contra usurpantes bona & jura Ecclesiastica non incurrunt primo usurpantes fructus, quos Sacerdos percipere solet ex bonis patrimonialibus, ad quorum titulum promotus est ad sacros ordines; *ibid. num. 28.*

Secundo hanc excommunicationem non incurrunt ii, qui clerico tantum ex fructibus beneficii subtrahit, quantum respondet suo credito, dummodo summam sui crediti non excedat; *ibid. n. 29.*

Tertio probabiliter credentes bona Ecclesiæ ad se pertinere, si illa occupent, non incurrunt in excommunicationem Bullæ Cœnæ, & Concilii Trid. *ibid. num. 30.*

Quarto fures, milites, & hujusmodi surripientes bona Ecclesiæ non incurrunt in excommunicationem Bullæ Cœnæ, & Concilii. Furtum autem committentes intra Ecclesiam sunt ipso jure excommunicati; *ibid. num. 31. & 32.*

Quinto excommunicationem latam contra usur-

pantes bona Ecclesiastica non incurrunt ipsa alienantes sine solemnitate; *ibidem* n. 33.

Arripitur ab auctore occasio tractandi de legibus observandis in concedendis locationibus bonorum Cameræ; *ibid. n. 34.*

Aitque bona Cameræ devoluta iterum in feudum vel emphyteusim ab ullo non posse concedi, nisi a solo Romano Pontifice; *ibidem* n. 36.

Neque ab alio nisi Romano Pontifice concedi posse restitutiones in integrum adversus caducitates incuras, aut compositiones super responsionibus non solutis; *ibidem* num. 37.

Si tamen investituræ bonorum Cameræ ex lege concessa sint, ut renouventur post certum tempus, legatos, aut provinciarum presides posse renovationem concedere; *ibidem* num. 38.

Item si possessoribus indultum reperitur, ut bona Cameræ alienare possint de consensu Cameræ, iisdem concedi, ut consensum nomine Cameræ præstare possint; *ibid. n. 40.*

In casibus tamen decisionem Romani Pontificis esse expectandam; *ibidem* n. 30.

Pariterque occasione arripit docendi, quod bona reorum statim ab initio inquisitionis, si indicia graviora suppetant, describi debent, eaque descriptio inseri debet in processu, & commissario Cameræ intimari; *ibid. num. 41.*

Quid si id in commissionibus tribunalis Vicarii & A. C. neglectum fuerit; *ibid. num. 42.*

Ad bona Ecclesiastica refertur omne illud, quod est in Ecclesiæ patrimonio jure quocumque, & ex quo redditus Ecclesiæ augentur; *ibid. num. 43.* Divisio bonorum Ecclesiasticorum in communia, & mensalia, & illius usus; *ibid. n. 44. & 45.*

Quandonam Ecclesiæ inceptis bona stabilia possidere; *ibid. n. 46. & 47.*

Modi quibus Ecclesiæ acquirit, varii sunt; & aliquot recensentur; *ibid. num. 48. & seqq.*

Singularia donationis bonorum Ecclesiæ factæ; Vide *ibid. n. 49. & seqq.*

Quid agere debeat Episcopus in donatione bonorum Ecclesiæ facta ab eo, qui Ecclesiam extirpare vult; *ibid. num. 57. & seqq.*

Bona Ecclesiæ, nisi de alio titulo doceatur, titulo dotis acquisita censentur; *ib. n. 60.*

Varie questiones circa bona Ecclesiæ ab hostibus invasa, & a Catholico Rege iterum recuperata; *ibid. n. 61. & 62.*

Bona Ecclesiastica quoad eorum immunitatem.

Bona Ecclesiastica, quantum ad præsens spectat, in triplici genere possunt considerari. Et quæ sint bona primi generis, qualiter immunia, & exempta; Vide verb. *Bona art. 2. n. 1. & 2.*

Bona secundi generis, quæ sint, ac quomodo immunia, & exempta; *ibid. num. 3. ad 10.*

Bona Ecclesiastica tertii generis quæ sint, & qualiter immunia, & exempta; *ib. n. 11. ad 15.*

Omnia supradicta triplicis generis bona Ecclesiastica sunt immunia, & exempta ab omnibus oneribus, & exactionibus laicalibus, nedum de jure civili, & canonico, sed etiam de jure divino, varia ad rem adducuntur cum famosa

Con-

Constitutione Urbani VIII. ejusque intenta summarie referuntur; *ibid. nu. 16. ad 69.*

Quamvis autem Ecclesiæ, Ecclesiasticæque personæ, ac bona, & res ipsarum qualibet sint immunes, & exemptæ ab omnibus actionibus, & oneribus etiam tempore necessitatis, tamen sex copulative concurrentibus conditionibus tempore necessitatis Ecclesiæ, & Ecclesiasticæ personæ ratione suorum bonorum tenentur ad collectas, exactiones, & contributiones extraordinarias, & assignantur dictæ sex conditiones; *ib. n. 70. & 71.*

Immunitas bonorum Ecclesiasticorum ad contributionibus & collectis legibus etiam civilibus fundatur; *ib. n. 72. & seqq.*

Constat etiam bona Ecclesiastica olim gavisæ fuisse immunitate illa, nullo adhibito discrimine, quod postea inolevisse observa; *ibid. n. 76. & 77.*

An bona, que priusquam Ecclesiæ obvenirent, obnoxia erant tributis & oneribus, eo ipso quod Ecclesiastica fiant, immunia evadant a tributis & gabellis; *ibidem num. 78.*

An conductores bonorum Ecclesiasticorum gaudeant immunitatis privilegio; *ib. n. 79.*

Item emphiteutæ & coloni partiarî & jure hereditario, vel coloni perpetui bona Ecclesiastica possidentes an eadem immunitate gaudeant; *ib. n. 83. & 84.*

An emptores fructuum bonorum Ecclesiæ gaudeant immunitate, qua gaudet ipsa Ecclesiæ; *ibid. nu. 85.*

Alterum privilegium bonis Ecclesiæ competens est, ut sint exempta a sæculari jurisdictione, & subjecta solum Ecclesiasticæ; *ibid. n. 86.*

Bona Ecclesiastica quoad penas violentiarum eorum immunitatem, & quoad abolitionem ab eisdem.

Ultra gravissimam sacrilegii culpam triplex potissimum pœna incurritur a violentibus immunitatem bonorum Ecclesiasticorum, & assignatur. Vide verb. *Bona art. 3. n. 1. ad 4.*

Excommunicationis pœnam incurrunt omnes & singuli sine expressa speciali licentia Romani Pontificis exigentes ab Ecclesiis, Ecclesiasticisque personis, aut earum bonis collectas, decimas, tales, præstantias &c. *ib. n. 5.*

Item qui pedagogia, quidagiam, tales, & vectigalia eisdem imponunt, vel ab eis exigunt etiam pro rebus propriis ipsorum Ecclesiasticorum, aut sic imposita etiam a sponte dantibus, & concedentibus recipiunt, necnon omnes in prædictis per se, vel per alios, directe, vel indirecte peccantes; *ibid. n. 6. ad 8.*

Quinimmo etiam successores in officio imponentium collectas, vel onera Ecclesiasticis excommunicationem incurrunt, nisi intra mensem satisfecerint, seu satisfactionem præstari a communitate, & ab iis, in quorum utilitatem concessum est tributum, seu collecta, curaverint, & in horum defectu, si successores sint etiam heredes, tenentur ad damna; *ibid. n. 10. & 11.*

A præfata excommunicatione incurrenda nulla consuetudo etiam immemorabilis, nulla præscriptio, nullum privilegium, nullusque alius titulus excusat; *ibid. num. 12. ad 15.*

A præfata excommunicatione, aliisque pœnis

TOM. XI.

extra articulum mortis, nullus præter Romanum Pontificem absolvere potest, & in articulo mortis nullus absolvere potest, nisi violator prius cautionem præstet de satisfaciendo &c. *ib. nu. 16. ad 18.* ubi datur necessaria advertentia.

Quid si aliquis alius, quam Romanus Pontifex extra mortis articulum, vel in articulo mortis, non servatis præfatis conditionibus, similiter violatorem absolveret, & quid, ut absolutio etiam per Romanum Pontificem facta violatoribus immunitatis suffragetur, necesse sit. Vide *ib. nu. 19. & 20.*

Bona laicalia, & præcipue bona conjugum, & filiorum familias quoad eorum esse, propriietatem, & usumfructum.

Bona conjugum alia sunt dotalia, alia paraphernalia, alia antiparaphernalia, alia propria, alia communia: & in primis dotalia sunt ea, quæ ab uxore, vel ab alio, nomine ipsius, dantur marito ad onera matrimonii sustinenda; eorumque ususfructus est mariti, proprietas autem uxoris, & ita ut pro eis hypothecata maneat mariti bona; Vide verb. *Bona art. 4. n. 1. ad 5.*

Dantur tamen duo præcipui casus, in quibus proprietas seu dominium dotis plene transit ad maritum, sed cum obligatione tantumdem soluto matrimonio restituendi, & assignantur; atque in his periculum spectat ad maritum; *ibid. num. 6. & 7.*

Bona paraphernalia, seu extradotalia sunt omnia alia bona uxoris extra dotem, & hæc plene ad uxorem pertinent: immo si marito commissa sit administratio, uxor tacitam habet hypothecam in ejusdem bonis, non tamen ita privilegiatam, ut pro dote; *ibid. n. 8. ad 11.*

Plenissime de bonis paraphernalibus; Vide *ib. n. 65. & seqq.*

Declaratur n. 10. Auctor; *ibid. n. 80.*

Bona antiparaphernalia; propria, & communia que sint; *ibid. num. 12. ad 15.*

Ex dictis inferitur 1. Maritum graviter peccare consumendo, ac dilapidando bona paraphernalia uxoris, ut in bacchum &c. expendat, etiamsi eorum administrationem habeat, & ad restitutionem teneri: & idem quoque dicendum, si invita uxore quid notabile dissipet de bonis communibus in excessivis comessionibus &c. *ibid. num. 16. ad 18.*

Inferitur 2. etiam uxorem graviter peccare consumendo, & dilapidando, seu surripiendo summam notabilem ex bonis mariti, eo rationabiliter invito, adeoque ad restitutionem teneri, & idem dicendum in bonis communibus, etiamsi alienet dissipando acquisita sua industria: secus vero si absumat in bonum familiæ; *ib. n. 19. ad 22.*

Inferitur 3. uxorem in supradictis casibus teneri statim restituere aliquo ex tribus, qui traduntur, modis; excusabitur autem, si etiam maritus sit prodigus, vel dilapidator, aut omnimoda adsit impotentia; *ibid. n. 23. ad 27.*

Inferitur 4. posse uxorem sine peccato & onere restitutionis de bonis communibus, seu propriis mariti disponere in variis casibus, qui satis adducuntur, ac luculenter edicuntur; *ib. n. 28. ad 37.*

k

Bona

Bona receptitia uxoris quamvis sint, & jus, quod in illis marito competit; Vide *ibid.* n. 63. & 81.
An amplius dentur uxoris bona receptitia; *ibid.* num. 82.

De jure communi nulla est inter conjuges communio, quæ inducta est tamen a statutis plurium gentium; *ibid.* n. 58. & 59.

Bona filiorum familias alia sunt castrensia, alia quasi castrensia, alia adventitia, & alia profectitia. Castrensia quæ sint, & hæc undequaque, ac plene spectant ad filium; *ibid.* n. 38. 39. & 40.

Pleniori calamo hæc enucleantur; *ibid.* n. 83. & seqq.

Reprehenditur *Michalor de Fratribus part. 1. cap. 2. n. 18. ibid.* num. 93.

Quid sit peculium irregulare adventitium; *ibid.* num. 122.

Pecunia ludicra quorsum sit referenda; *ibid.* n. 136.

Bona quasi castrensia quæ sint, & ista quoque pleno jure ad filium pertinent; *ibid.* n. 41. & 42.

Bona adventitia quæ sint, eorumque dominium directum habet filius, utile vero pater; quandoque etiam utile habet filius, & assignatur; ut etiam proditur, quid si bona adventitia sint usu consumptibilia, ut pecunia, vinum &c. *ibid.* num. 43. ad 46.

Bona profectitia quæ sint, & hæc penitus spectant ad patrem solum, nisi quædam fuissent principaliter ex affectu in filium donata; Vide *ibid.* n. 47. ad 50.

Quæ ab ipsis parentibus dantur filio in patrimonium, ut suscipiat sacros Ordines, vel filia in dotem, aut filio ad nuptias, ad studia &c. non sunt profectitia, nisi quoad hunc effectum, quod debeant postea in partitionem hereditatis cum aliis fratribus afferri, dominium tamen eorum, & fructus percipiendi ad filium, vel filiam pertinent; *ibid.* n. 51.

Ex dictis inferitur 1. posse filium de bonis castrensibus, & quasi castrensibus libere ad suum arbitrium independentem a patre dispendere, non secus, ac si esset paterfamilias; *ibid.* n. 52.

Inferitur 2. filium peccare graviter, & teneri ad restitutionem, si rationabiliter invito patre notabilem quantitatem surripiat de bonis utcumque paternis; *ibid.* n. 53.

Inferitur 3. patrem graviter peccare peccato injustitiæ, si filio rationabiliter invito, auferat bona castrensia, vel quasi castrensia in notabili quantitate; *ibid.* n. 54.

Inferitur 4. & 5. patrem graviter peccare, si bona adventitia filii, quoad proprietatem, auferat, vel enormiter per malam administrationem, aut alio modo lædat, secus autem de profectitiis; *ibid.* n. 55. ad 57.

Breve, Bulla.

Quid sint? Unde dicantur? In quibus differant, & convenient?

Nomine Brevis Apostolici veniunt illæ litteræ Pontificiæ, quæ in membranis subtilibus, & candidis, caractere latino nitido eleganti, ac intelligibili sunt descriptæ, & non sigillo plumbeo, sed cera rubra, chorulidis lineis inclusa, annulo piscatoris signatæ, ac manu Secretarii subscriptæ;

& reseratur annulus piscatoris, secretarius, & nomenclatura Brevium; Vide verb. *Breve, Bulla*; n. 1. ad 5.

Nomine Bullæ veniunt illæ litteræ Pontificiæ, quæ expediuntur sub plumbo, sive sigillo plumbeo pendente ex chorulidis conscriptæ in membrana magis nigra, & rudi, atque antiquo caractere gallico, ejusque usus unde ductas assignatur, & bullare idem, ac sigillare comprobatur; *ibid.* num. 6. 7. & 8.

Indicantur loca, in quibus regulæ inveniuntur, quibus veræ falsis Bullis distinguantur; *ibid.* n. 12. Brevia, & Bullæ inter se multipliciter differunt, & præcipuè referuntur differentiæ; *ibid.* n. 9. ad 16.

Non obstantibus autem variis Brevia inter & Bullas discriminibus, in hoc unum conspirant, quod æqualis sint roboris, crimine falsi ejusque poenis teneatur tam falsificans Brevia, quam Bullas, vinque legis habeant; *ibid.* n. 17. 18. & 19.

Gratiarum genera assignantur, quæ sub nullitatis poena expirari omnino debent per secretarium Brevium, & quæ promiscue per illum, & datarium expediuntur; *ibid.* num. 21. & 22.

Bulla Aurea.

Quid sit? Vide verb. *Bulla Aurea* nu. 1. varia ejus exempla; *ibid.* n. 2. seqq.

Ejusdem promulgatio; *ibidem* n. 9. seqq.

Protestantium de ea querelæ; *ibid.* n. 9.

Possintne immutari? *ibid.* num. 13.

Bulla Cruciatæ.

Cruciatæ origo, & quare Bulla *Cruciatæ* vocetur; Vide verb. *Bulla Cruciatæ* n. 9. & seqq.

Bulla *Cruciatæ* expenditur, ac ubi quid ad eam valide obtinendam consistere habeat, edicatur; *ibid.* nu. 1. ad 4.

Pro bulla cruciatæ obtinenda quid requiratur: ac ad idem proportio, & proprietates elemosynæ extrahitur; *ibid.* n. 5. ad 7.

Regulares nihil habentes proprium quomodo possint bullam obtinere, ut etiam quid fandum de pauperibus; *ibid.* num. 8. ad 10.

Bulla durat per annum integrum a die promulgationis Bullæ in quovis respectivo loco, etiamsi intra ipsum moriatur Pontifex, vel commissarius Bullæ; *ibid.* numer. 11. & 12.

Bulla communis, ut prosit, debet necessario, & recipi, & acceptari, & simul retineri impressa, aut scripta, ac sigillo, & nomine commissarii, seu ejus delegati firmata, & consultius etiam cum inscriptione nominis illam accipientis; *ibid.* n. 13.

Ut bulla prosit, non est necesse, ut eam quis secum ferat, vel manu tangat, quando vult aliquo ejus privilegio uti, sed satis est eam domi retinere, quavis in alia civitate, immo etiam apud absentem, non potest tamen relinquere apud distributorem, seu thesaurarium; *ibid.* n. 14.

Si bulla amittatur inculpabiliter, potest adhuc amittens ejus privilegiis uti: secus si consulto amittatur, proficiatur, aut laceretur; *ibid.* n. 15.

Potest bulla sumi pro Petro a Paulo existente in eadem civitate regni, seu provincia Bullæ; si Paulus illam ferat ad Petrum, vel Petrum de acceptione moneat; & ipse Petrus acceptet, & si Paulus pro Petro elemosynam dedit, & Petri no-

men

men in illa inscripsit, & pro Petro servet. Secus autem, si uterque extra provinciam bullæ; *ibid. n. 16. 17. & 18.*

Bulla non prodest Petro antequam sit admonitus de acceptatione Bullæ pro se facta a Paulo, sive in eadem, sive in diversa civitate ejusdem regni Bulla Petrus, & Paulus existant, etiamsi Petrus acceptationem bullæ Paulo commiserit, & ipse Petrus sciat Paulum esse diligentissimum in exequendis ejus negotiis, seu quolibet anno solum tum esse eodem die pro se bullam accipere; *ibid. num. 19.*

Bulla communis potest eodem anno bis sumi, data utraque vice elemosyna taxata, ac secunda quid operetur, assignatur. Et tertio poterit iterum, seu bis accipi eodem anno bulla pro defunctis; *ibid. num. 20.*

Per communem bullam cruciatæ varia conceduntur privilegia, & primo conceditur amplissimum privilegium varia complectens circa tempus interdicti, quæ assignantur, simulque elucidantur; *ibidem num. 21. ad 28.*

Secundo, conceditur privilegium vescendi ovis, lacticiniis, & carnibus diebus jejuniis durante bulla: ad carnes nisi necessitas patienti sit certa, requiritur consilium utriusque medici (cujus nomine quid veniat explicatur): ad ova, & lacticinia sufficit bulla; *ibid. num. 29. ad 31.*

Ratione bullæ cruciatæ possunt omnes non excepti etiam sine consilio utriusque medici vesci ovis, & lacticiniis cunctis diebus jejuniis etiam Quadragesimalium, & assignantur excepti per bullam communem quoad jejunia Quadragesimalia; *ibid. num. 32.*

Ex prædictis exceptis per bullam communem varii per aliam bullam vocari solitam bullam lacticiniorum possunt vesci ovis, & lacticiniis etiam in Quadragesima, excepta hebdomada sancta, quæ incipit a Dominica palmarum inclusive, & assignatur taxa; *ibid. num. 33. & 34.*

Regulares utriusque sexus, non possunt uti bulla lacticiniorum quoad jejunia quadragesimalia, exceptis Episcopis non assumptis ex ordine Minorum; *ibid. n. 35.*

Cardinales regulares an possint uti dicta bulla lacticiniorum; *ibid. n. 36.*

Cardinales seculares non Presbyteri per solam bullam communem cruciatæ vesci possunt ovis, & lacticiniis per totam Quadragesimam, etiam in majori hebdomada uti ceteri seculares; *ibid. num. 37.*

Sic etiam novitii, & novitiæ cujuscumque religionis, religiosi ordinum militarium etiam S. Jo. Hierosolymitani, & annus sexagenarius sufficit inceptus; *ibid. n. 38. ad 40.*

Tertio, conceditur privilegium quoad varias indulgentias, & participationem bonorum operum; *ibid. n. 41. & 42.*

Quarto, conceditur privilegium lucrandi indulgentias stationum almæ Urbis, & remissive earum declaratio; *ibidem num. 43. & 44.*

Regulares utriusque sexus licet sine bulla nequeant lucrari indulgentias ipsius bullæ, possunt tamen lucrari omnes alias sibi aliunde concessas,

nec eadem necessaria est ad indulgentias jubilæ; *ibid. num. 45. & 46.*

Quinto, conceditur maximum privilegium circa absolutionem a reservatis, & acquisitionem indulgentiæ plenariæ semel in vita, & semel in articulo mortis cum electione confessarii, cujus qualitas, ac facultas exponitur, atque solum foro interno suffragatur; *ibid. num. 47. ad 50.*

Regulares, & moniales non possunt vi bullæ cruciatæ eligere sibi confessarium quoad casus reservatos, nec moniales eligere alios confessarios, quam approbatos ab Ordinario ad audiendas earum confessiones; *ib. n. 51. & 52.*

Sexto, conceditur privilegium quoad commutationem votorum, quibusdam exceptis, etiam extra confessionem, sed cum inquisitione elemosynæ a confessario, & quæ; *ibidem num. 53. ad 57.*

Septimo, conceditur commissario generali cruciatæ facultas suspendendi indulgentias (exceptis illis concessis regularibus mendicantibus, peculiaribusque omnium regularium facultatibus, & jubilæo) & postea illas revalidat pro summentibus bullam, necnon pro solemniori promulgatione bullæ suspendit interdictum locale a quocumque iudice positum per octo dies ante, & octo post promulgationem, & sic probabiliter per dies 17. *ibid. a n. 58. ad 64.*

Octavo, conceditur commissario generali facultas faciendi compositionem super bonis male habitis, illicite retentis, aut usurpatis, quando eorum dominus omnino ignoratur, & late expenditur, qualiter, & in quibus casibus compositio fieri possit, vel non; *ibidem num. 65. ad 75.*

Assignatur taxa pro una bulla compositionis solvenda a qualibet persona, sive privata, sive insigni, ac advertitur obtinentem debere existere in regno, ubi bulla promulgatur, vel ad illud personaliter declinare; *ib. num. 76. & 77.*

In bulla compositionis debet inscribi nomen accipientis, & commissarii cum appositione sigilli ejusdem: non est tamen necesse ut conservetur sicut bulla communis, atque prodesse potest etiam defuncto, qui pro exoneranda conscientia injunxit hæredi, aut alteri, ut necessarias ad id bullas pro se acciperet; *ibid. num. 78. & 79.*

Nono, conceditur etiam bulla pro defunctis, quæ elargitur Pontifex indulgentiam plenariam per modum suffragii applicandam ab ipso bullam sumente cuicumque animæ sibi benevisæ, & usus invaluit, ut in illa inscribatur nomen defuncti, & accipientis; *ib. n. 80. ad 82.*

Taxa hujus bullæ est, quod erogatur duo reales a quibusvis personis sive insignibus, sive privatis, & una potest applicari pro pluribus, possunt tamen pro eadem anima sumi singulis annis duæ bullæ; *ibid. n. 83. ad 86.*

Qui bullam pro defuncto accipit, & illæ applicat, non est necesse, quod sit in gratia, nec quod defunctus obierit in loco bullæ; *ib. n. 87. & 88.*

Notatur quando liberetur anima per indulgentiam

tiam hujus bullæ, & quod semel facta applicatione pro tali anima non potest amplius variari; *ibid. n. 89. & 90.*

Peculiariter de bulla cruciatæ pro Hispania loquitur; *ibid. n. 96. & seqq.*

Exemplar datur per extensum bullæ cruciatæ; *ib. sub n. 102.*

Bjusedum bullæ exempla pro regno Neapolitano; *ibid.*

Expeditionum, unde Pontificiis hac de re diplomatis bullarum cruciatæ nomen derivatum est, historica sinopsis; *ibid. in append. nova num. 1. seqq.*

Earum vindicationes; *ib. n. 16.*

Bullationis, seu stigmatiis poena quæ sit? Vide verb. *Pena art. 1. num. 3.*

C

Cadaver.

Cadavera nequeunt sepeliri, aut reponi sub altariis, neque sub gradibus eorum, aut praedellis; Et si ibi reperiuntur, non debet in illis celebrari, donec alio transferantur; Vide verb. *Cadaver num. 1. & 2.*

Cadaverum capsæ, deposita, seu conditoria in Ecclesiis super terram existentia debent omnino amoveri, & cadavera defunctorum in tumbis profundis infra terram collocari: non prohibetur tamen monumenta marmorea muris, seu columnis adherentia præsertim amotis cadaveribus a locis altis; *ib. n. 3. & 4.*

Cadavera pauperum fidelium gratis omnino tumulari, & sepulturæ tradi debent, nec ad emendandam eleemosynam publice possunt exponi, nec prohiberi, ne cadaver sepeliatur occasione juris sepulturæ; *ibid. n. 5. 6. 7. & num. 56.*

Cadavera decedentium in parochia, ad cujus Ecclesiam capitulum cathedralis Ecclesiæ translatum est, non possunt levare per ipsum capitulum, seu canonicos, nisi requisito parochio dictæ Ecclesiæ; *ib. n. 8.*

Cadavera defunctorum levare de domo propria nullo modo licet regularibus, & Presbyteris secularibus, nisi de licentia, & consensu proprii parochi: vocato tamen, & renuente per se, vel per alium intervenire, tunc possunt regulares absque eo deferre cadavera in eorum Ecclesiis sepelienda; *ibid. n. 9. & 10.*

Cadaver illius, qui elegit sepulturam apud regulares, est restituendum eis simul cum oblationibus, si fuerit sepultum in cathedrali; *ibidem num. 11.*

De variis competentis parochorum circa cadavera sepelienda in Ecclesiis regularium, & viceversa de variis regularium juribus supra parochum in cadavera sepelienda in propriis Ecclesiis juxta resolutiones sacrarum urbis Congregationum; *ibid. n. 34. ad 43.*

Cadavera defunctorum deferri possunt ad Ecclesiam pro beneplacito suorum, non tamen sepeliri, nisi post competens temporis spatium, nec

deferri ad sepulturam curru clausa; *ibid. n. 12. & 13.*

Cadavera alicubi sepulta ad tempus transferri possunt ad proprium sepulcrum absque alia licentia; secus si tradita fuerint perpetuæ sepulturæ, & pro transportatione de uno ad alium locum non solvitur gabella; *ib. n. 14. & 15.*

Cadavera exhumari non debent pro capiendi informatione absque licentia, & assignatur, qualiter ad id Episcopus possit, vel non; *ib. n. 16. ad 18.*

Exhumari nequeunt cadavera sine licentia Sacre Congregationis pro recognitione faciendi a curia seculari; *ib. nu. 54.*

Si cadaver occisi a seculari fuerit personæ Ecclesiasticæ, qualiter sentiat Sac. Cong. Immun. quoad recognitionem traditur; *ibid. n. 19.*

Solet dari facultas Episcopo concedendi licentiam absque violatione immunitatis Ecclesiæ transportandi cadavera, & vulneratos a loco immuni pro recognitione corporis delicti pro octo casibus, præmissa ab Ordinario solita protestatione; *ib. n. 20.*

Solus Episcopus, seu ejus Vicarius generalis concedit licentiam exhumandi cadavera laicorum pro recognitione faciendi extra Ecclesiam, & locum immunem, etiamsi ipsa cadavera fuerint sepulta in Ecclesiis regularium, aut essent regularium; *ibidem num. 21. & 22.*

Cadaver, quod alicubi positum non est per modum depositi, sed traditum perpetuæ sepulturæ, exhumari non licet; *ibid. num. 53.*

Varie proponuntur regulæ ad dirimendas controversias super exhumatione cadaverum juxta casus circumstantias; *ibid. num. 71. & seqq.*

Cadavera defunctorum cum ululatibus ad Ecclesiam associare non est permittendum; *ib. n. 23. & 24.*

Qualiter procedendum, & quæ praxis circa cadaver excommunicati; *ibidem num. 25. ad 28.* Injungitur Vicario, ut prævia absolute tradat Ecclesiæ sepulturæ cadaver occisoris clerici, qui duobus diebus ante ejus obitum petit confiteri, & absolvi a simplici confessario existimans se esse in periculo vitæ; *ibid. n. 29.*

Quando parochi parati sunt sepelire cadavera occisorum, non competit jus ea sepeliendi Confraternitatibus aggregatis Archiconfraternitati Mortis de Urbe; Vide verb. *Confraternitas art. 1. num. 44.*

Cadavera induta habitu regularium possunt deferri ad sepulturam sine alio pallio, vel tegumento superimposito, non obstante quacumque ordinatione, vel prohibitione Ordinariorum locorum, etiam sub censuris facta; Vide verb. *Habitus num. 46.*

Cadavera in quacumque hora diei deferri possunt ad Ecclesiam, de nocte vero non nisi de licentia Ordinarii; *ibidem num. 30.*

Quoad tempus humationis cadaverum servanda est synodus; *ibid. num. 31.*

Parochi jurisdictioni super cadaver durat quousque transeat in aliorum jurisdictionem: Et quando dicatur transire cadaver in aliorum jurisdictionem; *ibid. num. 32.*

Cadavera recto tramite ad Ecclesiam deferri debent; *ibid.* num. 33.

An ad parochum spectet facere officium funebre super cadaveribus sepeliendis in Ecclesiis, & oratoris publicis Confraternitatum; *ibidem* num. 46.

Quid spectet ad confraternitatem salutis in humatione cadaverum. Vide *ibid.* num. 47.

Consuetudo benedicensi cadavera ad Ecclesiam portam, & in funeribus servanda est; *ibidem* num. 48.

Domus antequam cadaver efferatur, possunt heredes super eo officia recitare facere cuiusque libuerit, & iisdem licet pro libito asportare cadaver e propria domo ad quancumque aliam Ecclesiam per modum depositi, usque ad horam illud tumulandi in parocchia, vel Ecclesia regularium; *ibid.* num. 49. & 50.

Cadavera non sunt sepelienda privatim sine lumine, Cruce, & paracho; *ibid.* num. 51.

Restituendum est cadaver Ecclesie, in qua defunctus sepultus elegerat, una cum emolumentis, quarta deducta; *ibid.* num. 52.

Defunctorum cadavera non possunt vulgo arrestari, seu sequestrari ob debita civilia etiam erga mensam; *ibid.* num. 55.

Caducitas quando incurritur, vel non, ob non solum canonem? Vide verb. *Emphyteusis* art. 3. a num. 6. ad 12.

Cæcus.

Cæcus an, & quando excusetur a recitatione divini officii? Vide verb. *Officium Divinum* art. 1. a num. 1. ad 8.

Cælibatus.

Cælibatus initio præscriptus fuit, tam in Orientali, quam in Occidentali Ecclesia. Vide verb. *Cælibatus* num. 1. 2.

Græcis ministris suadetur a Bened. XIV. *ibid.* num. 3.

Cælibatus vindicationes; *ibid.* num. 4.

Cæremoniæ.

Cæremoniæ unde dictæ? Vide verb. *Magister Cæremoniarum* num. 10.

Cæremoniæ Baptismi, & Confirmationis continentia; Vide verb. *Baptismus* art. 6. a num. 11. ad 17. & verb. *Confirmatio* art. 3. num. 21. usque in finem.

Cain ubi genitus, & quo mundi anno? Vide verb. *Mundus* num. 48.

Calix.

Calices primis Ecclesie temporibus poterant esse etiam lignei, & vitrei, nunc tam ipsi calices, quam patenæ debent esse de auro, vel argento, vel saltem stanno ob magnam paupertatem; Vide verb. *Calix* num. 1. & 2. & in noviss. additum. num. 1. & 2.

Calices, & patenæ debent consecrari, ac Chrisma perungi, quod de iure ordinario spectat ad Episcopos, ex privilegio tamen id possunt etiam Abbates, alique Prælati usum Pontificalium habentes, dummodo id faciant pro solo usu suarum Ecclesiarum, aliter contra eos possunt procedere Episcopi, & quomodo; *ibid.* num. 3. ad 6.

Privilegium consecrandi calices, & patenas potest a summo Pontifice concedi etiam simplicibus sacerdotibus, idque praxi jam præstitum sat comprobatur; *ibid.* num. 7. ad 9.

De Vicariorum generalium ab Episcopo Vicario Apostolico in Indiis constitutorum potestate circa benedictiones calicum, patenarum, & altarium portatiliu; *ib.* num. 32.

Calix, & patena duobus potissimum modis consecrationem amittunt, scilicet per fractionem, & per novam inaurationem, ac uterque modus exponitur; *ibid.* num. 10. ad 18.

Probabile est calicem non consecratum remanere consecratum, si in eo bona fide celebratur: probabilius tamen est ulterius requiri consecrationem cæremonialem; *ibid.* num. 19. & 20.

Calix, patena, & alia ornamenta, quæ immediate attingunt corpus, & sanguinem Christi, non possunt tangi a laicis, & multo minus a feminis; *ibid.* num. 21. 22. & 23.

Facultas tangendi vasa sacra vacua videtur etiam concessa acolythis in ipso ministerio, & ex privilegio etiam laicis, & clericis nondum in sacris constitutis regularium, ac monialibus sacristanis; *ibid.* num. 24. & 25. & num. 31.

Non habentes præfatam facultatem, si absque rationabili causa, & sine morali necessitate tangant vasa sacra, peccant saltem venialiter; *ibid.* num. 26.

Calices aliaque vasa sacra urgente necessitate possunt vendi, & solum Ecclesiasticis personis possunt integra sine fractione vendi, nec potest plus exigi ratione consecrationis; *ib.* num. 27. & 28.

Calix in Sacerdotum defunctorum manibus non debet poni; Vide verb. *Sacerdos* num. 69.

Quis teneatur præstare calices, & alia ornamenta Ecclesie parochiali, deficientibus, vel non sufficientibus redditibus fabricæ; *ibidem* num. 33.

Calicis usus num laicis concedendus; *ibid.* num. 31. & in noviss. additum num. 3.

Calvarium.

Calvarium unde nomen traxerit. Vide verb. *Calvarius*.

Calumniationum poena quæ sit? Vide verb. *Pena* art. 2. num. 66. ad 69.

Cambium quid, & quotuplex sit?

Quid sit licitum?

Cambium unde venit? Quid significet & sit, ac quomodo differat a ceteris contractibus; Vide verb. *Cambium* num. 1. ad 5.

Quis dicatur campsor, & quis campsarius; *ibid.* num. 6.

Cambium est duplex, reale, & siccum: atque reale subdividitur in reale minutum, seu manuale, & reale locale, seu per litteras, & explicatur; *ibid.* num. 7. ad 15.

Cambium siccum quale sit, & quare sic dictum? estque illicitum; *ibidem* num. 16. ad 18.

Cambiorum usus, seu negotiatio ex duplici fine lucrandi ob publicum reipublicæ bonum, & ob privatam campsorum utilitatem inducta est; estque licita servatis conditionibus, quæ assignantur; *ibid.* num. 19. ad 22.

Cambiorum negotiatio potest etiam licite exerceri a qualibet persona privata, & aliquid lucrum, seu utilitatem recipere ex cambiis, quæ ex proprio arbitrio, & libertate exercet; *ibid. num. 23.*

Immo etiam personæ privatæ per decretum principis, seu reipublicæ prohibentur negotiationem cambiorum exercere, contractus suorum cambiorum subsistunt, & servata iustitia pretii nulla restituendi obligatio sequitur, nec peccant mortaliter, nisi sua cambia cedant in grave detrimentum reipublicæ; *ibid. num. 24. & 25.*

Quando cambium simul, & semel æque prodest tam campario, quam campori, is, qui prævenit ab altero, potest ab illo lucrum cambii recipere; *ibidem num. 26.*

Famulus, qui pecunias aureas accipit a domino, ut ipsas deferat pro solutione ad creditorem ejusdem domini, illasque commutat cum argenteis, acquisito in illa commutatione, seu cambio, aliquo lucro, si satisfacit in integrum creditori intra debitum tempus, nec graviter peccat, nec ad ullam restitutionem obligatur, suppositis tribus, quæ assignatur, secus autem si aliter expresse dominus intendat; *ibid. num. 29. ad 31.*

Cambium cum recambio, seu cum recurso, ab unis vocatum Vesuntinum, & ab aliis Placentinum, licet a variis velut licitum speculative defendatur, tamen pro praxi est absolute rejiciendum velut purum mutuum, & palliata usura, adeoque cambium siccum duplicatum; *ibidem num. 32.*

Cambium Francfurtense, seu cambium ad nundinas fieri potest licite ratione majoris lucri cæsantis, quo diutius nundinae distant, & pecuniæ solutio differat præsertim apud mercatores, vel ob alium titulum, qui adducitur; *ibid. num. 33. & 34.*

Quid sit cambium obliquum, & quid de hoc contractu sentiendum; *ib. num. 35. & 36.*

Cambium obliquum creari potest ex præexistentibus creditis, modo absit suffocatio debitoris, & quomodo ex creditis anterioribus creari valeat; *ibid. num. 37. & seqq. & num. 10. & seqq.*

Num cambium obliquum ex fructibus alterius cambii coacervatis creari possit, & quomodo; *ibid. num. 40. ad 43.*

An sustineatur cambium obliquum ex credito creatum, si præservata sit anterioritas, & potioritas ipsius crediti; *ibid. num. 51. & seqq.*

In cambio obliquo a quonam ex contrahentibus debeantur fructus; *ibid. num. 54.*

An cessent fructus cambii obliqui per decoctionem debitoris, qui onusambiandi assumpsit, & quid si alter cum debitore in solidum se obligaverit; *ibid. num. 57. & 58.*

An cessent fructus cambii obliqui elapso tempore præfinito; *ibidem numer. 59.*

An & quando prorogatum censi debeat cambium obliquum ad biennium contractum, & deinde ad beneplacitum; *ibidem num. 60.*

Num fructus cambii obliqui conveniri a principio possunt in certa quantitate; *ibid. n. 61.*

Num in cambio obliquo dari possit fidejussor, vel recipi pignus; *ibid. n. 62.*

Campana.

De campanarum origine contrariæ sunt Scriptorum opiniones; Vide verb. *Campana num. 33.*

Varia campanarum nomina; *ibid. in noviss. additam n. 1.*

Campanarum usus expresse indicatur a Glossa in duobus versiculis, qui referuntur, & inde magis magisque campanarum usus reseratur; *ibid. num. 1. ad 4.*

De his versibus, vide noviss. addit. *num. 2. & 3.*

Campanæ antequam in campanili collocentur, debent esse benedictæ, & consecratæ ab Episcopo, vel ab alio habente facultatem, & hoc necessitate præcepti, atque Episcopus appensas non benedictas deponere, vel ne pulsantur prohibere potest; *ib. num. 5. ad 7. & inter Decreta, initio hujus volum. num. 1402.*

Benedictio campanarum ab Episcopo delegari non potest sibi inferioribus, nisi ex speciali indulto Papæ, & qui habet indultum, non potest aliis benedictionem delegare, nisi hoc illi concedatur expresse; *ibid. num. 8. & 9.*

Privilegio benedicens campanas gaudent Abbates, alique prælati usum Pontificalium habentes; dummodo id faciant pro solo usu suarum Ecclesiarum; *ib. num. 10. verb. Abbas num. 31. verb. Benedictio art. 1. a num. 19. ad 21. & inter Decreta ut sup. num. 374.*

Campanæ benedictæ pulsari haud possunt, nisi ad usus, quos refert Glossa *Extravag. Quia cunctos, de Offic. custod. ib. n. 28.*

De consensu Episcopi pulsari possunt campanæ benedictæ ad usus profanos; *ibid. num. 27. & 28.*

Episcopus prohibere non potest regularibus, ne campanas pro funeribus pulsant sine licentia sui ipsius; *ibid. num. 29.*

Servanda est consuetudo pulsandi campanam aliquot ictibus tam de sero, quam de mane, quando dicendum est officium defunctorum; *ib. num. 30.*

Servanda est consuetudo quoad mercedem campanæ, quæ pulsatur occasione funerarum; *ibid. num. 31.*

Abusus est; quod campana pro solis nobilibus pulsari reservetur; *ibid. num. 32.*

Campanæ in Sabbato Sancto non possunt in aliqua Ecclesia pulsari ante pulsationem in Ecclesia cathedrali, vel matrice, & regulares, ratione hujusmodi pulsationis in Sabbato Sancto, possunt conveniri coram loci Ordinario; nisi consuetudo in contrarium esset legitima, vel Ecclesiæ multum distarent; *ibid. num. 11. ad 15. & inter Decreta ut sup. num. 774.*

Sicubi nec cathedralis Ecclesia, neque matrix habeatur, magis digna campanas prior pulsare debet Sabbato Sancto majoris hebdomadæ; *ibid. num. 35.*

Quid si altera ex duabus Ecclesiis in pari gradu positæ, quæ inter se alternativam habebant pul-

pulsandi campanas in majoris hebdomadæ Sab-
bato, in collegiatam fuerit erecta; Vide *ibidem*
num. 36.

Regulares prohiberi non possunt, ne in aliis
diebus præter Sabbatum Sanctum, pulsant cam-
panas in suis Ecclesiis, & Missas celebrent ante
celebrationem Missæ, & pulsationem campanæ
in Ecclesia cathedrali, vel matrice, & prius-
quam parochi celebrent; *ibidem num. 20. ad 21.*

Non una est scriptorum opinio de disciplina
interdictæ pulsationis campanarum in majori heb-
domada; *ibid. num. 33.*

Campanæ non sunt pulsandæ tempore interdicti,
quod tamen permittitur in festis quibusdam, quæ
referuntur; *ibid. num. 22. ad 24.*

Regulares, quibus est a Sede Apostolica con-
cessum, ut quadam proprii ordinis festa solem-
ni ritu tempore interdicti generalis quacumque
actoritate possint celebrant, possunt illis festivi-
tatis sacra peragere, & divina persolvere, ac
si interdictum minime appositum esset; *ibidem*
num. 25.

Campanarum pulsus an, & quomodo prosit de-
functis? Vide verb. *Suffragia num. 23.*

Auctores de campanis consulendi; *ibid. n. 37.*
& in noviss. additam. *num. 4.*

Cancellaria, Cancellarius.

Cancellariæ Apostolicæ collegium quoad varia li-
neatur; Vide verb. *Cancellaria, Cancellarius n.*
1. ad 3.

Cancellaria Apostolicæ regule observandæ pro ex-
peditiōnis litterarum reformatæ, & præscrip-
tæ sunt a variis Summis Pontificibus, describun-
tur, ac earum numerus indicatur; *ibid. num. 4.*
ad 6.

Cancellaria Apostolica, an & quomodo possit sup-
plere in litteris Apostolicis id, quod est omis-
sum in supplicatione; *ibid. num. 33.*

In quibusnam Cancellaria Apostolica possit lit-
teras Apostolicas corrigere; Vide *ibid. num. 34.*

Cancellariæ Episcopalis exercitium non debet ven-
di, neque locari, sed exerceri per proprios Epi-
scopi ministros statuta provisione absque ulla
participatione emolumentorum; *ibidem num. 7.*
& 8.

Emolumenta cancellariæ debent sufficere pro
solo notario, & Sacra Congreg. aliquando con-
cessit Ordinario uti emolumentis cancellariæ pro
solvenda pensione, vel pro suis necessitatibus,
ibidem num. 9. ad 11.

In cancellariis Episcopalibus servanda est taxa
Innocentiana, cujus præcipua quedam innuuntur;
ibid. nu. 12. & 13.

Cancellarius Episcopi nihil accipere potest, nec
ratione scripturæ, neque sigilli, neque laboris,
aut alio titulo quoad quedam, quæ assignantur;
ibid. num. 14.

Quoad alia vero, quæ sequuntur, poterit ali-
quid percipere, si nullam sibi salarium, vel sti-
pendium constitutum fuerit, tuncque non nisi,
ut adnotatur; *ib. n. 15.*

Cancellarius Episc. pro mercede copiæ processuum,
sive actorum servare debet taxam pluries a Sac-
Congreg. Episc. approbatam; *ibid. num. 16. & 17.*

Cancellarius in exigendis emolumentis debet servare
taxam Innocentianam in illis, in quibus ipsa ta-
xa disponit, in reliquis vero, vel metropolita-
nam, vel propriam diocesis, dummodo non sit
rigidior, & contra Decreta Sacre Congreg. *ibid.*
num. 18. & 19.

Scripturæ, & instrumenta, quæ conficiuntur,
& rogantur a cancellario Episcopi tamquam can-
cellario, servari debent in Episcopi cancellaria,
non autem transferri debent ad Archivum com-
munitatis, immo ad id cogi possunt etiam quoad
acta ad monasterium monialium spectantia;
ibid. num. 20. & 21.

Cancellarius Episcopi, etiamsi laicus, gaudet pri-
vilegio, & exemptione ab oneribus personalibus
præsertim sordidis, quamvis extra diocesim de-
linquat, & dummodo tempore carcerationis actuali-
ter inserviat; *ibidem num. 22. ad 25.*

Cancellarius curiæ, & mensæ episcopalis, qui non
vivit expensis Episcopi, seu non est ejus com-
mensalis, gaudet quidem privilegio fori, & ex-
emptione a personalibus, sed non ab oneribus
realibus, & mixtis, nisi concurrat legitima con-
suetudo ad ejus favorem; *ibid. num. 26.*

Cancellarius foraneus archiepiscopi gaudet privile-
gio fori, & idem decretum fuit de cancellario Ab-
batis; *ibid. num. 27. & 28.*

Cancellarius foraneus curiæ episcopalis admittendus
est ad magistratum sæcularem, ne libertas Ec-
clesiastica præjudicetur, ita tamen, ut quoad per-
tinentiam ad officium magistratus non gaudeat
privilegio fori; *ibidem n. 29.*

Cancellarius vicarii foranei gaudet tantum privile-
gio fori, & cancell. S. Officii censuratus ob re-
cognitionem cadaveris factam in loco immuni,
ea cassata absolvitur; *ib. n. 30. & 31.*

Cancellarius, & alii officiales curiæ laicales facien-
tes recognitionem corporis cadaveris præcipitati
in puteo cortilis contigui habitationi vicarii ge-
neralis, non incidunt in excommunicationem, at-
tento, quod vicarius dixerit talem recognitionem
non spectare ad ipsum, sed ad curiam laicalem;
ibid. n. 32.

An, & quomodo cancellarius Episcopi possit
una cum ipso interesse, & assistere scrutinis,
ac electionibus Abbatissarum in monasteriis re-
gularibus subjectis? Vide novissima Decreta Sac-
Congreg. Concil. allata sub verb. *Electio art. 4.*
num. 100.

Candela.

Candelarum benedictio in die Purificationis B.M.V.
& earum dispensatio inter parochiales functiones
connumerantur, ac proinde ad proprios parochos
spectant, tamen hæc possunt regulariter fieri in
omnibus etiam Ecclesiis collegiatis tam regula-
ribus, quam sæcularibus. Vide verb. *Candela*
nu. 1. & 2. & verb. Benedictiones varie artic. 5.
num. 1.

Candelas benedictas in die Purificationis B. M. V. ad
aedes sæcularium parochi transmittere non debent,
sed juxta laudabilem, & observatam ab Ecclesia
universali consuetudinem in Ecclesia populus eas
recipere tenetur. Vide verb. *Candela nu. 3.*

Benedictio, & distributio candelarum, cinerum,
& pal-

& palmarum, absente, vel impedito Episcopo, pertinet non ad hebdomadarium, sed ad primam dignitatem; *ibid.* n. 4. & inter *Decreta S. R. C.* n. 96. 101. 102.

Episcopus non debet prætermittere dare candelas in die Purificationis B. M. V. & non debent recipi de manu syndicorum vel aliorum laicorum, sed Episcopi, & annotatur qualiter procedendum circa expensas, & quantitatem ceræ, *ibid.* n. 5. ad 8.

Candela benedicta debet Episcopo ministrari a prima dignitate, & eam ab Episcopo accipere debet ante omnes, etiam ante vicarium ille, qui candelam Episcopo ministravit; *ibid.* num. 9. & 10. & inter dict. *Decreta* nu. 96.

Episcopo distribuite candelas, cineres, & palmas, preferendus est ille, a quo Episcopus prædicta recepit, postea dignitates, & canonici sacris vestibus induti, & ante alios vicarii generalis, & ita similiter alio distribuite; *ibidem* num. 11. & 12. ac inter *Decreta* n. 16. 96. 185.

Candela, & palmæ dantur vicario generali ante canonicos, & dignitates, exceptis iis, qui cum paramentis assistunt Episcopo in Sede Pontificali; existenti, ut etiam tunc sunt priusthurificandi *ibidem* num. 13. ad 15. & inter *Decreta* loc. cit.

Nec candelæ quatuor accendi, nec duo capellani assistere debent ad Missam Vicarii generalis; *ibid.* num. 16. & inter *Decreta* n. 1444.

Candelas qui distribui, detecto capite distribuere debet; *ibid.* num. 17. & inter *Decreta* n. 194.

Candela in Missa sunt accendendæ, nec ante finem Missæ extinguendæ, nec nimis parvæ adhibendæ; *ibid.* num. 18.

Parochis ad funus intervenientibus, sive associandis, sive non, ab aliis canonicis ejusdem Parochiæ, distribui non debet candela major illa, quæ datur Superiori regularium associato ab aliis fratribus; & differentia quantitatis candelarum pendet ab arbitrio heredum; *ibid.* num. 19.

Candela itidem non debetur Sacerdotibus aliis, & canonicis major illa, quæ datur regularibus; Vide verb. *Parochus* art. 3. n. 7.

Candelæ eadem accensæ in associatione cadaveris, deserve possunt, stante consuetudine, etiam circa feretrum in ejus tumulatione; verb. *Candela* num. 20.

Candelarum, cererum, & intortitorum ardentium usus an, & quomodo prosit defunctis; Vide verb. *Suffragia* n. 20.

Residua candelarum, quæ aliqua confraternitas vel locus pius impendit de suo in sepeliendis pauperibus gratis, nec a parcho, nec a quocumque alio præstendi possunt nisi subitis fraudibus; verb. *Candela* n. 21.

De candelis in associatione cadaverum, de candelis quæ mittuntur ad Ecclesiam parochialem in die commemorationis defunctorum, plura; Vide *ibid.* num. 22. & 25.

Servanda est consuetudo circa candelas, quas præstendit abbas, dum impeditus mittit ad funera crucem Ecclesiæ suæ; *ib.* n. 24.

Candelabrum.

Candelabrum septimum non adhibetur in vespere,

neque in Missis defunctorum, licet ab Episcopo celebrentur, sed solum in Missis solemnibus ab Episcopo celebrandis. Vide verb. *Candelabrum* n. 1. & inter *Decreta S. R. C.* n. 62.

Candelabrum septimum non debet poni super altare, quando solemniter celebrat Episcopus suffraganeus; *ibid.* n. 2. & verb. *Coadjutoria*, *Coadjutor* n. 101. & inter *Decreta*, ut sup. n. 1391.

Candelabrum septimum interdictum inferioribus Episcopo usum Pontificalium habentibus; *ibidem* n. 3. & inter *Decreta*, ut sup. num. 356.

Canes.

Canes venatici teneri, & ali non possunt ab Episcopis, Presbyteris, Diaconis, Subdiaconis, ac minoristis, & assignantur poenæ. Vide verb. *Canis* num. 1. ad 3.

Canes in Ecclesiam inferri non possunt; & in monasteriis monialium neque masculi, neque feminae, retineri; *ib.* n. 4. & 5.

Canones.

Canones Apostolorum; Vide verb. *Apostolus* n. 16. Canones poenitentiales utiliter in multis synodis sunt impressi. Vide verb. *Canones* n. 2.

Canonum statuta ab omnibus sunt custodienda, præsertim ab Episcopis; *ibid.* numer. 3.

Canonicatus, canonicus.

Quid sint canonia, seu canonicatus, & canonicus, & unde dicantur?

Canonia, vulgo canonicatus est jus spirituale, quod provenit ex electione, seu receptione alicujus in fratrem, seu canonicum, & elucidatur quid tale jus inferat, ac præseferat, qualiterque canonicum constituit; Vide verb. *Canonicatus*, *Canonicus* art. 1. n. 1. ad 5.

Canonici nomen idem est, ac regularis a voce græca *Canon*, quæ regulam significat, & canonicorum prima origo fuit in monastica disciplina, eorumque profectus per S. Augustinum, ac ad ejus exemplum, per plurimos Episcopos declaratur; necnon unde primum canonicorum, & præbendarum origo, nomen, & usus; *ibid.* n. 6. ad 10.

Canonici unde dicti, & de varia canonicorum tum sæcularium, tum regularium origine; Vide *ibid.* n. 11. & seqq.

Canonicorum cathedralium dignitas; Vide verb. *Beneficium* art. 1. n. 54. & 55.

Alia vide tom. 8. in *Append. Decret.* in Florentina *Præeminentiarum*. Aquisgranii *Indultus*, S. Marci. Asten. *Officii fabricerii*. Cathacen. Urgellen. Bambergens. *Canonicatus*. Acerarum. Salernitana *Edictorum*. Romana *Fructuum Canonicatus*. Viterbiens. Castri Maris *Principieratus*.

Canonicatus quoad collationem, & possessionem.

De jure collatio canonicatum in Ecclesiis cathedralibus simultanee spectare præsumitur ad Episcopum, & capitulum; consuetudo tamen in contrarium attendi debet, tum quoad Episcopum, tum quoad capitulum; Vide verb. *Canonicatus* art. 2. n. 1. & 2.

Consuetudo canonicatus, & dignitates conferendi a capitulo in requisito Episcopo probatur ex collationibus factis tantum ab eodem capitulo, & præscribitur spatium 40. annorum; *ibid.* n. 3. & 4.

Nedum in Ecclesiis cathedralibus, sed etiam in collegiatis secularibus collatio, seu provisio canonicatum spectat simultanee ad Episcopum, & capitulum, nisi consuetudine aut pacto ad solum Episcopum devoluta sit, & tunc excludit reservationem in vim alternativæ; *ib. n. 5. ad 8.*

Quando canonicatus sunt simultaneæ collationis, indultum concessum Ordinarius suffragatur etiam capitulo, immo tunc si Ordinarius reperitur etiam capitulo; *ibid. n. 9. & 10.*

In collationibus simultaneis Episcopi, & capituli tantam potestatem habet Episcopus solus per se, quantam totum capitulum, & contra, ac dissertur quid stante discordia inducatur; *ib. n. 11. 12. & 13.*

Sede Episcopali vacante, vel Episcopo a beneficiorum collatione suspensio, stante simultanea, collatio spectat ad capitulum jure proprio: Sicut e contra, effecto inhabili capitulo; *ib. n. 14.*

Possessio canonicatus, sive dignitatis, quæ sit de capitulo, capitaliter capi debet, aliter est nulla, nec est manutenibilis, quamvis fuisset capta de mandato executoris litterarum Apostolicarum; *ibidem numer. 15. 16. & 17.*

Ut possessio dicatur capitaliter capta, debet convocari capitulum ad sonum campanæ sub nullitatis rigore, nec de soni attestazione statui negatio sine testibus; *ibid. numer. 17. & 19.*

Possessio, ut dicatur capta, debet canonicus sedere in sede propria canonicatus, de quo agitur, & non in alia, & capta hora Missarum cum assignatione stalli in choro, & loci in capitulo, est sufficiens; *ibid. n. 20. & 21.*

Habetur possessio pro capitaliter capta, si capitulum sine justa causa eam tradere recusavit, & eam allegans probare debet; *ib. n. 22. & 23.*

Habetur etiam pro capitaliter capta, si prima dignitas demandavit convocari capitulum, & vocari noluerint intervenire, nisi duo vel tres canonici, vel etiam unus, alius injuste reluctantibus; *ib. n. 24. & 25.*

Aliquo impedimento existente, propter quod possessio capitaliter capi non possit, sufficit, si aliter capiatur: & quod sit legitime capta, justificatur ex actibus canonicibus per canonicum gestis cum præsentia, & patientia capituli: nunquam tamen in præjudicium tertii; *ibid. n. 26. ad 29.*

An canonicus, qui facto alterius injuste impeditus fuit, quominus possessionem canonicatus apprehenderet, pro possessore a principio habendus sit tum contra ipsum impediendum, tum contra tertium, cui jus interim fuit quesitum; *ib. numer. 45. & seqq.*

Canonicatum injuste possidens, superveniente sibi novo titulo valido, potest continuare possessionem ipsam de facto, mutato solum primo jure & titulo possessionis, quæ mutatio ipso jure statim facta, intelligitur data notitia secundi tituli, etiam absque alia declaratione; *ibid. n. 30.*

Immo si canonicus falsus diu stetit in possessione, & deinde a Papa obtinuit provisionem, non est necessaria nova apprehensio, & installatio; *ib. n. 31.*

TOM. IX.

Pro admissione ad possessionem canonicatum, aut præbendam, & distributionum quotidianarum sunt prohibita certæ conditiones, seu deductiones ex fructibus, solutiones, promissiones &c. *ibid. n. 32. 33. & 34.*

Idcirco consuetudo donandi aliquid in ingressu, & admissione alicujus ad canonicatum est sublata per Concilium, prout & illa, secundum quam provisi solvunt cæteris prandium, & talis consuetudo est abolenda, & assignatur etiam alia consuetudo per idem Concilium abrogata; *ibid. n. 35. & 36.*

Nequidem Episcopus cum consensu capituli statuere potest, ut aliquid minimum solvatur in ingressu canonicorum nec ei licet quidquam sibi accipere pro collatione canonicatus, non obstante etiam immemorabili; *ib. n. 37. & 38.*

Non improbantur autem statuta, & consuetudines de serviendo per annum, vel aliquod tempus, & nihil percipiendi interim de massa grossa, vel de inserviando ante illius participationem per plures annos, Missasque celebrandi gratis; *ibid. n. 39. & 40.*

Valet etiam, & servanda est consuetudo Ecclesiæ Astensis, quod fructus spectent ad capitulum, donec beneficiatus sit Sacerdos; ut etiam Constitutio facta per Episcopum, & capitulum post Trident. ad solvendam certam quantitatem ratione novæ possessionis canonicatum pro fabrica Ecclesiæ; *ibid. n. 41. & 42.*

Consuetudo, ut duobus primis annis, quibus quis fuerit canonicus, fructus sint heredum antecessoris, non comprehenditur in prohibitione, reprobat tamen etiam immemorabilis non admittendi ignobilem, & parum scientificum in canonicum cathedralis; *ib. n. 43. & 44.*

Occasione questionis, an capitulum pro possessione canonicatus aliquid exigere possit, varia ad canonici juris historiam pertinentia referuntur; *ibid. numer. 47. & seqq.*

Interpretatur Concil. Trident. sess. 24. cap. 15. de reform. *ibidem n. 54. & seqq.*

An, & quando condi valeat Statutum de aliquo exigendo a canonico pro canonicatus possessione; *ib. n. 59. & seqq.*

Canonicatus quoad ætatem requisitam in canonicis, & dignitatibus, & quoad tempus, intra quod tenentur suscipere ordines annexos suis canonicatibus, & dignitatibus.

Varium Ecclesiæ disciplinam circa ætatem canonicorum Ecclesiarum cathedralium. Vide in verb. *Canonicatus art. 3. n. 34.*

Ætas requisita, & sufficiens ab obtinendum canonicatum in Ecclesia collegiata est ætas 24. annorum, si ex sua fundatione, vel statuto, aut consuetudine nullum requirit sacrum ordinem, etiam in collegiata, in qua spectat cura animarum canonicis, non uti singulis, sed uti unitis, si autem e contra, requiritur ætas 25. annorum saltem inceptorum, quæ nec est necessaria, quando canonicatus, vel dignitati cura animarum non subest principaliter, sed solum accessorie est ipsi unita; *ib. n. 1. & verb. Ætas*, ad quod remittitur circa ætatem requisitam ad dignitates sine cura

cura in collegiatis; *ib. n. 24. § 25. & num. 36.*
 Etas requisita, & sufficiens, ad canonicatus cathedralis ubi est facta distributio sacrorum ordinum, est illa, quam exigit ordo canonicatus: ubi non est facta talis distributio, requiritur etas annorum 22. inceptorum; *ibid. n. 7. 8. § n. 35.*

Quondam dicatur consuetudo vel statutum advenisse nec ne ordinem sacrum canonicatus; *ib. n. 36.*

Interdum onus susceptionis Ordinis afficit canonicos, non item est adnexum canonicatibus, & de hujus propositionis effectibus; Vide *ibid. n. 37. § 38.*

Etas requisita ad dignitates, vel personatus, quibus nulla subest cura animarum in cathedralibus est 22. annorum, ubi vero subest, requiritur etas 25. annorum saltem inceptorum, & hæc etas requiritur ad dignitatem Ecclesiæ cathedralis, cui fit distributio Missæ cantatæ per turnum infra hebdomadam; *ib. n. 9. ad 11.*

Canonici supranumerarii possunt recipi in anno 14. sed adveniente tempore præbendæ, debent esse in etate integra; *ibid. num. 12.*

Canonici, qui in cathedralibus, & collegiatis Ecclesiis obtinent canonicatus, dignitates, vel personatus, quibus aliqui ordines sunt adnexi, tenentur eundem ordinem requisitum intra annum suscipere: & ideo debent in ea etate constitui esse, ut infra annum possint ad ordinem requisitum promoveri; *ibid. nu. 13. ad 15.*

Annus statutus ad se promoveri faciendum ad sacros ordines computari debet non a tempore collationis factæ, sed a die habitæ pacificæ possessionis, dummodo per provisum non steterit; *ibid. num. 16.*

Canonici, qui ad sacros Ordines suis canonicatibus dignitatibus, vel personatibus adnexos se intra annum, justo impedimento cessante, promoveri non faciunt, ex tunc donec promoti fuerint, privantur voce in capitulo, & dimidia parte distributionum; *ibid. numer. 17.*

Immo canonici ad requisitos ordines infra annum non promoti possunt aliis pœnis, etiam privationis puniri: & prædicta privationis dimidiæ partis distributionum pœna locum habet, quamvis intersit divinis, & officium recitent, nec ad id suffragatur contraria consuetudo; *ibid. n. 18. 19. § 20.*

Pœna privationis dimidiæ partis distributionum respectu præfatorum locum habet, quamvis reliqua dimidia pars, quæ superest, non sufficiat ad sustentationem canonici: ea tamen pœna non intelligitur de extraordinariis distributionibus, quæ scilicet dantur pro funeralibus, seu anniversariis, nisi hæ sint unitæ cum horis; *ib. n. 21. ad 23.*

Nullam tamen pœnam incurrunt canonici, si ad ordines requisitos non promoveantur intra annum propter justum impedimentum, ut nec etiam incurrunt dispensatus a Papa, ut in etate v. g. 16. annorum, vel in alia sufficienti canonicatibus in cathedrali obtinere possit; *ibid. num. 24. § 25.*

Canonicus dispensatus super etate ad obtinendum canonicatum, si promoveri non curavit ad ordi-

nes, postquam ad legitimam etatem pervenit iuxta formam in dispensatione præscriptam, distributiones non acquirit, quamvis choro inseruiat: at non prius cogendus est ad sacros Ordines promoveri, quam ad 22. annos pervenerit; *ib. n. 26. § 27.*

Canonicus in sacris non constitutus vocem in capitulo aliquo pacto acquirere, seu præscribere non potest; & non Subdiaconus nec vocem consultativam in electionibus, & synodo habet; *ibid. num. 28. § 29.*

Præsides vero in capitulo, etiamsi non sit in sacris, in eo proponere, ac resolutiones accipere potest: atque prælato Ecclesiæ collegiatæ, etiamsi Sacris Ordinibus careat, præsentia, ac vox in capitulo competit; *ib. n. 30. § 31.*

Canonicus in Ecclesia collegiata habens canonicatum, cui neque jure communi, neque ex consuetudine, institutione, aut statuto annexus est aliquis ordo, præsertim sacer, obtinere potest, & percipere distributiones, licet nunquam hujusmodi sacrum Ordinem suscipiat: vocem tamen in capitulo habere non potest; *ib. n. 32. § 33.*

Canonicis, & dignitatibus quoad fidei professionem, & pœnas eam omittentium.

Canonici, & dignitates Ecclesiæ cathedralis tenentur a die adeptæ possessionis ad minus intra duos menses fidei professionem facere non solum coram Episcopo, vel ejus Vicario generali, sed etiam coram capitulo; & hæc magis ac magis declarantur. Vide verb. *Canonicatus art. 4. n. 1. ad 3.*

Sede Episcopali vacante non sufficit fidei professionem facere coram solo capitulo, sed debet fieri coram vicario capitulari: & ea fieri debet personaliter, & non sufficit per procuratorem; *ibid. n. 4. § 5.*

De sententia Sac. Congregationis Concilii super professione fidei emittenda a canonicis, vel beneficiatis per procuratorem; *ib. n. 35.*

Dato, quod provisus canonicus præsens in curia non possit statim ad residendum accedere, solet tunc Sacra Congr. Concilii illum admittere ad professionem fidei coram, & in manibus Datariorum, vel Cardinalis Præfecti Sacræ Congreg. & etiam coram Urbis Vicario, non obstante, quod in litteris provisionis adsit decretum emittendi in manibus Episcopi; *ibid. num. 6.*

Fidei professionem tenentur denuo facere etiam illi canonici, qui jam antea eam emisierant in addeptione alterius similis beneficii, & qui denuo adipiscuntur in cathedralibus Ecclesiis canonicatum, vel dignitatem, quam antea habuerant, & dimiserant; *ib. n. 7. § 8.*

Hæc fidei professio fieri debet saltem intra duos menses a die adeptæ possessionis dignitatis, vel canonicatus in Ecclesia cathedrali: talis tamen terminus non currit proviso, qui non accepit possessionem, quamvis per eum stet, quominus eam accipiat; Immo ad effectum ut incipiant currere prædicti duo menses, non sufficit fuisse adeptam possessionem, sed requiritur possessio pacifica; *ibid. n. 10. § 11.*

Si intra prædictos duos menses a die adeptæ realiter pacificæ possessionis talis canonicus emisit

gerit dictam fidei professionem, non per hoc solutus est ab obligatione illam in posterum emit-
tendi; *ibid. n. 12.*

Canonici, & dignitates Ecclesiæ cathedralis tenentur ultro sese offerre ad faciendam fidei professionem, adeo ut non requiratur ad hoc prævia monitio, & eam omittentes peccant mortaliter, nisi per ignorantiam, inadvertentiam, aut oblivionem ipsam facere omittant; *ibid. num. 13. ad 15.*

Canonici, & dignitates cathedralis non facientes fidei professionem uti supra, ultra peccatum mortale, incurrunt etiam fructuum amissionem; in hac tamen non includuntur distributiones quotidianæ, nisi omnes redditus canonicatus in iis consistant; *ibid. num. 16. ad 18.*

Predicta poena amissionis fructuum intelligenda est solum de fructibus decurrendis post lapsum duorum mensium, & professio fidei ex post facta non proficit ad recuperandos fructus amissos post dictos duos menses, sed solum ad acquirendos futuros; *ibid. n. 16. & 20.*

Fructus canonicatus, & dignitatis ob omissionem professionis fidei non acquisiti debent applicari in usus pauperum, vel in fabricam Ecclesiæ beneficii, si indigeat, quoties tamen omittentes habeant fructus distinctos, & separatos a mensa capitulari; *ibid. n. 21. & 22.*

Episcopus non potest condonare huiusmodi fructus amissos ob non factam fidei professionem, sed solum S. Sedes, vel Sacr. Congr. *ibid. num. 23. & 24.*

Licet canonici cathedralis omittentibus fidei professionem possessio canonicatus nihil suffragetur quo ad fructuum perceptionem, suffragatur tamen quo ad titulum, & proprietatem talis canonicatus, & quo ad vocem habendam in capitulo, & ius præcedentiæ, & cætera alia jura a die adeptæ possessionis, & inde juvantur regula de trienniali ad effectum, ne possint molestari super titulo; *ib. nu. 26. & 27.*

Quo ad fructus tamen retinendos non suffragatur, nec eis prodest etiam longissima possessio, quandiu professionem fidei non emiserint, unde in conscientia etiam ante sententiam iudicis restitui debent fructus amissi ob non factam fidei professionem; *ib. n. 28. & 29.*

Lex emittendi per canonicos professionem fidei non solvitur per consuetudinem etiam constantem, sed solum per expressam exemptionem; *ibid. n. 36.*

Coadjutores dignitatum, & canonicorum cathedralium de rigore juris communis, seu Concilii Trid. non tenentur emitte professionem fidei, ut nec etiam portionarii, vicarii temporales, & alii provis de capellanis in Ecclesia cathedrali, nec canonici, & dignitates Ecclesiarum collegiatarum, & possidentes beneficia inferiora non curata: hi tamen omnes, & cæteri beneficiati tenentur ipsam emitte vigore diœcesanarum legum; *ibid. num. 30. ad 33.*

Canonici quoad residentiam, eorum,
& Missam.

Canonici, sive cathedralium, sive collegiatarum tenentur saltem novem menses residere in Ec-

clesiis sui canonicatus, ita ut non liceat ipsis ultra tres menses ab eisdem quolibet anno abesse. Vide verb. *Canonicatus art. 9. num. 1.*

Varia circa tres menses, quibus canonici quolibet anno abesse possunt, adnotantur; *ibid. n. 2. ad 6.*

Residentia canonicorum in Ecclesiis cathedralibus & collegiatis non amplius regulatur a statutis, & consuetudinibus, sed a Concilio Tridentino sess. 24. cap. 2. de reform. Vid. *ibidem num. 129.*

Fundationum privilegiis, quibus ultra tres menses canonicis abesse licet, non est derogatum a Tridentino, per quod nec sublata sunt statuta a summo Pontifice in idem confirmata; *ibid. numer. 9. ad 9.*

Ut canonici abesse possint tribus mensibus a Concilio permissis, nec Episcopi, nec capituli licentia, nec causa requiritur, & possunt canonici tunc abesse etiam ex causa recreationis, non tamen, pro eo tempore lucrantur distributiones quotidianas, sed solum fructus grossos, seu Præbendam; *ibid. num. 10. & 11.*

Potest Episcopus ob legitimam causam dare canonicis suis facultatem, ut possint abesse per quatuor menses; *ibid. num. 12.*

Si per speciale aliquarum Ecclesiarum constitutionem, aut consuetudinem longius servitii tempus requiratur, non est licitum canonicis per tres menses abesse, secus autem, si totius anni servitium requiratur; *ibidem num. 13. & 14.*

In collegiatis non insignibus canonici excusantur a residentia, dummodo sint Ecclesiæ illæ rurales, prorsus destituta, & in quibus supra hominum memoriam solitum non fuit residere, aut quæ adeo tenuis sint redditus, ut canonici aliunde vivere debeant; *ibid. num. 130.*

Canonici non residentes per novem menses, seu per majus tempus sibi a sua Ecclesia constitutum, incidunt in poenas Concilii Tridentini, & assignantur cum debitis advertentiis; *ibid. num. 15. ad 19.*

Pœnarum gradus contra canonicos non residentes a Concilio præscripti sunt necessario servandi, antequam deveniatur ad privationem, alias ipsa privato, seu sententia privationis erit nulla; *ib. n. 20. ad 24.*

An canonici, qui spatio decem & plus annorum non resederunt, puniri debeant privatione canonicatus, non servato ordine præscripto a Concilio Tridentino, de quo supra; *ibid. n. 131.*

Dantur ad id decreta Sacræ Congr. Concilii. Vide *ib. n. 25.*

Ut possit procedi ad privationem canonicatus contra canonicum non residentem, expectandum est triennium completum, interim tamen potest Episcopus præviis citationibus per censuras contra eum procedere; *ib. n. 26. & 27.*

Pœnæ canonicorum non residentium possunt infligi etiam contra canonicos coadjutores: cum futura successione, & illas non potest Episcopus remittere in totum, bene tamen ante sententiam minuire, vel augere; *ibid. num. 28. & 29.*

Canonici, si novem mensibus anni absque legitima

causa a residentia notabiliter absint, ultra supradictas poenas incurrunt etiam secundum multos culpam mortalem, & juxta quosdam etiam velint quotidianas distributiones amittere, in quo tamen casu varii alii eos cum quibusdam restrictionibus a mortali excusant; *ib. num. 30. 31. & 32.*

Dantur tamen aliqua legitima causae omnino excusantes a continua residentia, & istae generatim loquendo sunt quatuor, quae enumerantur, ac satis reserantur; *ibid. n. 35. ad 37.*

Speciatim etiam conceditur, ut duo canonici in servitio Episcopi occupati pro residentibus habeantur, & ii possunt assumi, sive ex cathedrali, sive ex collegiata; *ibid. n. 38. & 39.*

Canonici ex justa causa absentes non tenentur relinquere substitutum, ac per hunc interim deservire, non obstante immemorabili consuetudine; *ib. n. 40.*

Canonici tenentur recitare officium in choro, nec ipsis potest Episcopus concedere, ut officient in Sacristia, bene vero quandoque v.g. ob frigus, & etiam ad tres menses frigidores tolerandum diebus tamen ferialibus; *ib. n. 41. ad 43.*

In choro non est a canonicis inchoandum officium statim signo dato, sed elapsa tertia parte horae, & tunc non expectandus Vicarius; *ibid. num. 44. & 45.*

Canonici sub onere, & obligatione restitutionis fructuum tenentur per seipsos psallere, seu canere in choro cum aliis, & ex decentia debent alta voce cantare, & Episcopus potest illos ad hoc hortari, sed non cogere; *ibidem num. 46. & 47.*

Canonici dum Ecclesia harmonica modulatione utitur, satisfaciunt, attente assistendo. Non possunt contra solitum cogi ad matutinum ante ortum solis, tamen licet duo, vel tres tantum, ad officium in choro tenentur; *ibidem num. 48. ad 50.*

Canonici qualiter teneantur in choro quoad officium defunctorum, Graduale &c. *ib. n. 51. ad 56.* Vide tamen etiam verb. *Officium art. 1. num. 46. & art. 3. num. 107.*

Canonicos potest cogere Episcopus ad praestandum juramentum de fideliter punctando in choro, nec possunt iidem a choro exire, nisi petita venia Archidiacono seu praesidenti per salutationem, & ibidem confabulantes sunt punctandi tanquam absentes, nec debent habere stratum, vel tæpædum, & divinis interessentes sine habitu canonicali, & superpelliceo debent punctari; & non permittendum, ut laici, dum divina celebrantur, stent, vel sedeant in choro; *ibidem num. 57. ad 62.*

Canonicum, vel capellanum qualiter possit Ordinarius excusare a choro, & junior supplere vices hebdomadarii; *ibid. n. 63. 64.*

De servitio a canonicis choro praestando, de quo agit auctor, consulendus est san. mem. Benedictus XIV. in suis institutionibus Ecclesiasticis; *ibid. n. 132.*

Canonici tenentur quotidie ad canendam Missam conventualem sub mortali, etiam diebus quibus

cantant aliquam Missam votivam, vel pro defunctis; *ibid. num. 65. ad 69.*

Præterea Missa conventualis in Quadragesima, Adventu, quatuor temporibus, & similibus, etiamsi occurrat festum duplex, non est omittenda, sed utraque, Missa nempe de Sancto, & de feria, est celebranda; *ibid. n. 70. ad 72.*

In cathedralibus, & collegiatis non potest omitti altera ex duabus Missis cantandis ob celebrationem capituli canonicorum; *ibid. n. 73.*

Missa defunctorum cantari debet a canonicis juxta legem fundationis etiam in illis diebus, in quibus ex prescripto Missalis cantatur alia Missa pro defunctis, nec ob id Missa conventualis omittenda; *ibid. n. 74. & 75.*

Canonici pro Missa conventuali, quam quotidie celebrare, & sacrificium pro benefactoribus, & fundatoribus applicare tenentur, nullatenus possunt aliam elemosynam recipere, nob obstante consuetudine, nec tenuitate reddituum, pro ea tamen debetur canonicis distributio ex massa communi; *ib. num. 76. & 77.*

Canonicus, qui Missam solemnem celebrat die Dominico, tenetur officium vespersum facere eodem die post prandium, non obstante contraria consuetudine, & qui celebrat eam, in qua chorus tenetur cantare symbolum, non potest illam prosequi eo tempore, quo a choro cantatur symbolum prædictum, nec in conventuali faciendi thurificatione, si sit absque cantu, & ministris; *ibid. numer. 78. ad 80.*

Canonicus Missam celebrans in Ecclesiis, vel ex devotione, vel de obligatione, tempore, quo cantatur una hora in choro, qualiter habeatur absens, & qualiter sedendum a celebrantibus coram Episcopo, & per seipsos divina obire, & Missas majores canere debent, & quid, si sint legitimo detenti impedimento; *ibidem num. 81. ad 84.*

Missas Pontificales celebrare, absente Episcopo, pertinet ad primam dignitatem, vel ad secundam, vel ad antiquiorem canonicum, non autem ad canonicum hebdomadarium, nisi aliter sit consuetudo; *ib. n. 85. & 86.*

Canonico solemniter celebranti pro Diacono, & Subdiacono inservire debent pariter canonici; *ib. n. 87.*

Dignitas prima, si velit functiones Episcopales facere, debet etiam Missam cantare, alias pertinent ad subsequentes cum eadem conditione, & idem similiter servandum, si absente Episcopo velit deferre SS. Sacramentum; *ibidem n. 88. ad 90.*

Canonici non supplent vices Protonotariorum, & aliorum inferiorum, sed bene vices dignitatum, etiamsi habent onus cantandi Epistolam, vel Evangelium; ac quædam alia adducuntur decisa circa cantum Epistolæ, & Evangelii, atque respectu ministrationis; *ibidem numer. 71. ad 100.*

Canonici, & dignitates an possint Missas privatas celebrare tempore, quo Episcopus solemniter celebrat, vel concionatur; *ib. n. 101.*

Canonici quoad associationem, & assistentiam debitam Episcopo.

Canonici qualiter, & quando accedere debeant ad domum Episcopi pro illius associatione ad Ecclesiam, ac ubi ad talem effectum sit conveniendum, quoties longe distet; Vide verb. *Canonici* art. 6. num. 1. ad 8.

Ut canonici in debita associatione Episcopi deesse non possint, & officia divina non turbentur, debet Episcopus certam horam sui adventus tempore congruo statuere, & significare, quo stabili, si dato ultimo campanæ signo non veniat, potest inchoari officium, eo non expectato; *ibidem* num. 9. & 10.

Si Episcopus post inchoatum officium ad Ecclesiam descendat, tunc satis erit, quatuor, vel quinque canonicos obviam ire, sed saltem duo tenentur, & idem si venit tempore, quo post decantatum Evangelium concio inchoatur; *ibidem* n. 11. ad 13.

Item quoties finita concione velit Episcopus domum redire, canonici omnes non debent deserere Missam, sed tantum tres, vel quatuor eum usque ad portam comitentur, & statim redeant; omnes tamen debent saltem usque ad portam, si post Missam discedat, & si persolutis officiis, usque extra, vel ad primum atrium domus, si contigua, nec excipiuntur dignitates; *ibid.* n. 14. ad 17.

Canonici, & dignitates non tenentur associare, & reassociare Episcopum toties quoties accedit ad Ecclesiam, & ab illa recedit, sed solum in solemnioribus diebus, quibus cum cappa ad celebrandum, aut ad assistendum divinis officiis, vel ad Pontificalia exercenda accedit, aliter non nisi ex arbitrio, & urbanitate, aut ex consuetudine, si extet, prout adducitur; *ibid.* numer. 18. ad 21.

Canonici omnes non tenentur associare Episcopum ab eo altari, in quo Missam planam celebravit, ad sedem episcopalem, si voluerit Missæ conventuali assistere, nec ad cameram capitularem, nisi ex urbanitate, & associantes per civitatem eorum Episcopum Cardinalem, non collegialiter, nec cum habitu canonicali, debent illum antecere, non autem sequi; *ib.* n. 22. ad 24.

Assignatur qualiter teneantur canonici respectu suffraganei venientis ad Ecclesiam ad celebrandum nomine Episcopi proprii, ejusque de licentia cappam deferentis; *ibidem* numer. 23. & 26.

Assistentia a canonicis, & dignitatibus debita Episcopo, facienda est secundum Cæremoniale Romanum: excepta tamen laudabili, & immemorabili in contrarium consuetudine; *ibid.* n. 27. ad 30.

Canonici, & dignitates, & portionarii tenentur assistere Episcopo solemniter celebranti, aut alia Pontificalia exercenti, & in primis prima dignitas cum pluviali, & duæ aliæ dignitates, vel canonici præter diaconum, & subdiaconum; *ibid.* num. 31. ad 34.

Talis prima dignitas licet unica, seu dignior in casu, quo recusat Episcopo assistere, cogen-

das est poenis, & censuris Ecclesiasticis, & assistentia præstanda est in habitu choralis tantum; *ibid.* n. 35. ad 37.

Consuetudo, ut dignitates & canonici mitram, gremiale, & thuribulum, ac simile ministrent Episcopo, servanda est; & sive celebret, sive divinis assistat, si Ordinarius sit, debet assistentia duorum canonicorum ex num. diaconorum, ubi præbende sunt distinctæ, iique, & non Presbyter assistens, debent elevare fimbrias pluvialis; *ibid.* num. 38. ad 41.

Canonici iidem assistere debent Episcopo, quando facit ordinationes, sive faciat cum Missa solemnem, sive privata, ei tamen non est assistendum, dum accedit ad Ecclesiam, nisi quando est paratus cum pluviali, & mitra, nec assistentes tenentur ei ponere, & deponere biretum, sicut tenentur ad mitram; *ibid.* n. 42. ad 44.

Canonici tenentur, & cogi possunt ab Episcopo, ut sibi ministrent, & inserviant etiam in quibuscumque civitatis Ecclesiis, dum ad publicas, vel solemnes Episcopales functiones exercendas eum ire contigerit, non tamen extra civitatem, & dummodo cathedralis chorus non destituatur servitio debito; *ibid.* num. 45. & 46.

Non tamen possunt canonici cogi ad assistendum Episcopo, si accesserit ad alias Ecclesias ad celebrandum private: immo sic nec etiam tenentur in cathedrali, & si assistant non gaudent distributionibus, excepta tamen legitima consuetudine ad utrumque servanda; *ibidem* num. 47. ad 50. & num. 60. 61.

Canonici cathedralis, si adsint, debent inservire Episcopo Pontificalia exercenti, & non alii inferiores, etiam in collegiata, & parochiali, & quacumque alia intra diocesim; *ib.* num. 51. ad 53. Vide tamen etiam verb. *Assistentia* num. 25.

Canonici tenentur assistere suffraganeo, quando nomine proprii Episcopi functiones Pontificales exercet, ei tamen duorum canonicorum assistentia ultra diaconum, & subdiaconum non debetur, nisi adsit antiqua ad id consuetudo; *ibid.* n. 54. & 57.

Quando Episcopo suffraganeo solemniter celebrat, facit ordinationes, consecrationes, vel alias similes functiones pro Ordinario, illi tantum debent accipere paramenta, qui sunt necessarii in ministerio; *ibid.* n. 58.

Canonici diaconi assistentes non tenentur, immo non debent inservire Archiepiscopo de bugia, seu candela, sed ea administranda est per capellanum, & non possunt cogi canonici ad inservendum Archiepiscopo in Missis privatis præter consuetudinem, juxta quam inservientes quotidianas distributiones non amittunt; *ib.* n. 59. ad 61.

Quænam assistentia faciendi sit a canonicis Episcopo conciones habenti; *ib.* n. 62.

Varia adducuntur decreta assistentiam Episcopo debitam spectantia; *ib.* n. 63.

Fas est Episcopo adungere suo servitio duos canonicos cathedralis, vel collegiatarum; *ibid.* num. 64.

Tenantur canonici Episcopo inservire in ministerio diaconi, vel subdiaconi; *ib. n. 65.*
 Tenantur ei adistere etiam in cathedrali præsens sit divinis officiis in cappa; *ibid. num. 66.*
 Ministerium, & officium a canonicis præstandum Episcopo multifariam determinant varæ resolutiones Sac. Rit. Cong. *ib. n. 67.*

Canonici quoad præcedentiam, & præeminentiam.

Canonicus Ecclesiæ collegiatæ urbis Romæ dignior est canonico cathedralis alterius civitatis, etiam si cathedralis capitulum sit exemptum; Vide verb. *Canonicatus art. 7. num. 1.*

Canonicus cathedralis in omnibus, & per omnia sunt præferendi magistratui seculari, quando non est de perpetuis, & majoribus, & concinator debet ipsos prius salutare, quam magistratum, & ubique prius thurificandi, uti talis est consuetudo, at extra Ecclesiam nulla pollent jurisdictione, & cedere debent &c. *ibid. num. 2. ad 4.*

Canonicus cathedralis omnibus aliis præcedunt, non obstante contraria consuetudine, etiam in sua collegiata; *ibid. n. 5. 6. & 7.*

Immo canonici cathedralis præcedunt canonicis collegiatæ etiam in associandis funeribus defunctorum propriæ ipsius collegiatæ parochiæ, de quo tamen plenius in art. seq. *ibidem numer. 8. & 9.*

Canonicus cathedralis, & collegiatæ, & alii clerici seculares semper præcedere debent regularibus, etiam in ipsorum regularium Ecclesiis; *ibidem num. 10.*

Canonicus, & Presbyteri Ecclesiæ cathedralis debent præcedere omnibus Curatis parochialium Ecclesiarum in omnibus processionibus, etiam in propriis ipsorum Curatorum Ecclesiis; *ibid. num. 11. & 12.*

Limitatur, ac temperatur sententia auctoris; *ibid. in addit. num. 5., & seqq.*

Canonici cathedralis, si ob intemperiem aeris resident in alia Ecclesia, rector illius debet sedere post canonicos supra mansionarios, & reliquos Presbyteros, & si fuerit Protonotarius, præcedit canonicis uti singulis, non autem capitulariter; *ibid. n. 13.*

Canonicus cathedralis in Ecclesia parochiali dignior locus debetur immediate post Episcopum, & post canonicos sedere debet rector; *ibid. num. 14.*

Canonici collegiatarum Ecclesiarum præcedere debent omnibus rectoribus, curatis, plebanis, ac Presbyteris Ecclesiarum parochialium in publicis processionibus, & functionibus etiam synodalibus; *ib. n. 15. ad 17.*

Canonici tamen tamquam singuli incedentes, non habent præcedentiam supra Curatos, sed capitulariter, & processionaliter procedentes præferuntur Abbatibus benedictis, & extra Ecclesiam canonicis præcedit Prælati utriusque Signaturæ referendarius; *ibid. num. 18. 19. & 20.*

Canonicus prius factus debet præcedere aliis post ipsum admissis, etiam si sint doctores, & ubique canonici cathedralis licet non doctores, præfe-

rendi sunt Presbyteris non canonicis, esto sint doctores; *ib. n. 21. & 22.*

Canonicus Presbyter præcedit canonico antiquiori non Presbytero, & si omnes Presbyteri, præcedunt inter se secundum suam receptionem: at ubi præbendæ sunt distinctæ, præcedendum juxta ordinem præbendarum; *ibid. num. 23. ad 26. & num. 62. & seqq.*

Canonici ordinis diaconalis in minoribus, vel diaconali ordine constituti, ubi præbendæ sunt distinctæ, præcedere debent canonicis ordinis subdiaconalis, quamvis Presbyteris, & inde quedam ad rem de coadjutore; *ibid. n. 27. ad 30.*

Canonicus diaconus, si promoveatur ad sacerdotium, non recuperat præcedentiam, quam prius cesserat canonico Presbytero possessione posteriore; *ibid. num. 31.*

In processionibus, quæ fiunt cum interventu capituli cathedralis, præcedentia debetur beneficiatis ejusdem supra parochos; *ibid. num. 32.*

Præcedentia, quæ debetur parochis, & curatis perpetuis, eadem debetur parochis, & curatis amovibilibus ad nutum; *ibid. n. 33.*

Dignitatibus, & canonicis cathedralis convenit distinctio, tam quoad qualitatem paramentorum, quam quoad locum se parandi in Missis, & in processionibus quoad paramenta iis coaquari non debent canonicis collegiatis; *ibid. n. 34. & 35.*

Canonici non possunt in celebratione Missæ uti palmatoria, vulgo bugia, & digniores debent sedere in sedibus vicinioribus sedi episcopali; *ibid. nu. 36. & 37.*

Canonicus celebrans ratione paramentorum, & officii debet habere primum locum, & primam sedem chori supra dignitates, & canonicos, & hebdomadarii supra omnes dignitates, & canonicos; *ibid. num. 38. & 39.*

Canonicus primus, vel prima dignitas, qui digniorem locum habet in capitulo, præferendus est cæteris in processionibus, & parati præcedunt Vicario generali, non obstante consuetudine in contrarium, secus autem si non parati, vel si etiam Vicarius sit paratus; *ibidem num. 40. ad 43.*

Canonicus, qui est Vicarius generalis, si uti Vicarius sedeat, præcedit omnibus canonicis, & dignitatibus, sed non lucratur distributiones; *ib. num. 44. & 45.*

Canonici, & dignitates præcedunt Vicario capitali canonico, si uti lucratur distributiones, voluerit choro interesse, quod si illas lucrari non leuit, tunc debet præcedere omnes, excepta prima dignitate post Pontificalem, unde non potest occupare sedem Archidiaconi in Ecclesia, sed debet sedere in alia portatili; *ibid. num. 46. ad 48.*

Vicarius foraneus ratione sui vicariatus nullam in quavis functione, & loco habet præcedentiam super alias dignitates, & canonicos antiquiores; *ibid. n. 49. & 50.*

Canonicus, vel dignitas factus Episcopus, cum retentione canonicatus, vel dignitatis, debet præ-

ce-

cedere omnibus aliis canonicis, & dignitatibus etiam ipso antiquioribus; ut quoque canonicus qui sit Episcopus titularis; *ibidem numer. 51. & 52.*

Canonicus, qui permutavit canonicatum, si permutatio effectum habere non potuit, & redierit ad suum canonicatum absque onere, in pristinum ponendus, at qui dimisit, & alium in eadem Ecclesia impetravit, locum ultimi acquirit, & prioris perdidit; *ibid. num. 53. & 54.*

Licet canonicatus sit de iurepatronatus, debet cum obtinens procedere tamquam verus canonicus omnibus aliis, qui post illum obtinuerunt canonicatum; *ibid. n. 55.*

Canonicis collegiatarum Urbis presentibus translationi pensionis, haud satisfactum est indulto quoad presentiam Ordinarii, vel canonici Metropolitani Ecclesiarum, & cathedralium Ecclesiarum; *ibid. num. 56. & seqq.*

Canonicis quoad perceptionem Sacramentorum, & quoad funera, & sepulchrum.

Canonicus Ecclesie cathedralis carentis canonica, sive ædibus canonicalibus, habens domicilium, & actu habitans intra fines alterius parochie, tenetur in infirmitate recipere Sacramenta a Parrocho domicilii. Vide verb. *Canonicus art. 8. n. 1. & 2.*

Circa hanc conclusionem varia; vide *ibid. n. 16. & seqq.*

Canonicis ad funera intervenientes, si sint Ecclesie cathedralis, præcedunt, nedum proprio Parrocho defuncti, etiamsi stola induto, sed etiam præcedunt canonicis collegiatis etiam in associandis funeribus defunctorum proprie ipsius collegiatis parochie; si autem sint collegiatarum, præcedunt propriis parochis defunctorum; *ibid. num. 3. & 4.*

Canonicis Ecclesie cathedralis, vel collegiatis, non possunt sociare cadavera ex alienis parochiis sine proprio parrocho, & ad hunc, non autem ad illos spectat officia peragere super cadavera, nec ea levare licet irrequisito ipso; *ibidem num. 5. ad 9.*

Capitulum non vocatum non potest, invitis hereditibus, lucrandi stipendii causa, funeribus interesse, & canonici cathedralis decedentes non electi sibi sepultura, ubi debeant sepeliri; *ibid. num. 10. ad 13.*

Pro sepultura canonicorum cathedralium debetur quarta funeralis parrocho domicilii, non vero parrocho cathedralis, neque parrocho parochie, ubi adest sepulchrum suorum majorum, & assignatur quando curatus, & sacrista cathedralis præcedant parrocho defuncti; *ibidem num. 14. & 15.*

Sententia Sac. Congregationis Rituum est, ut canonici etiam habentes domicilium in aliena parochia sepeliendi sint in Ecclesia cathedrali, solutis tamen iuribus parochialibus parrocho domicilii; *ibid. in addit. num. 5. & 6.*

Canonicum Theologum, Penitentiarium, Preconotarium, & jubilatum, varia concernentia.

Canonicus Theologus ubi deputandus, & que præ-

benda ei assignanda? Vide verb. *Canonicus art. 9. num. 1.*

Canonicis theologi deputatio non fit in Ecclesiis cathedralibus regularibus, ubi præbendæ non sunt distinctæ, nec Ecclesie numeratæ, nec ei in vim unionis factæ ab Episcopo de præbenda vacatura competit jus adversus canonicatum vacatum per resignationem; *ibid. n. 2. & 3.*

Præbenda erecta, & deputata pro theologo a sequenti canonico optari non potest, nec theologus admittendus ad jus optandi; *ibidem n. 4. ad 6.*

Canonicus tamen theologus, qui resignavit in manibus Ordinarii præbendam theologalem, potest obtinere mediante optione pinguem præbendam cum retentione sui stali in choro; *ibidem num. 7.*

Canonicus Theologus, stante consuetudine, ut per quemlibet canonicum habentem præbendam canonicatui annexam obtineat una ex dignitatibus in eadem Ecclesia solum quandam præcedentiam habente, eam obtinere potest; *ibid. num. 8.*

Per deputationem præbendæ primo vacaturæ in theologalem qualis comprehendatur, & ad quem spectet electio personæ ad hujusmodi præbendam; *ibid. n. 9. ad 14.*

Canonicus theologus, quadraginta saltem quotannis lectiones publice in Ecclesia habere tenetur per se ipsum, vel per alios idoneos; immo compelli potest, ut per se, si non legitime impeditur, muneri suo satisfaciatur; & etiam assignatur qualiter ad id tenetur, si diuturnum adsit impedimentum, si senio confectus, aut jubilatus &c. *ib. n. 15. ad 20.*

Dato, quod canonicus theologus nolit ullo modo legere, potest Episcopus illum cogere comminationibus poenarum, sequestrationibus fructuum, & perseverante contumacia etiam ad privationem devenire, non servato temporum intervallo a Trid. præscripto; *ibid. nu. 21. & 22.*

Cum præbendæ theologalis vacet, dari debet in commendam canonico idoneo ejusdem capituli, donec titularis provideatur, alias poterit Episcopus applicare fructus alicui personæ extra capitulum, quæ suppleat munus legendi, & innuitur, ex quibus eligi debeat; *ibidem num. 23. ad 25.*

Canonicus theologus gaudet vacatione a lectione Sacre Scripturæ in diebus, & temporibus, quibus gaudent doctores universitatum, & assignantur; at tempus, locus, & materia Script. Sacr. remittitur arbitrio Ordinarii; *ib. n. 26. ad 20.*

Non potest canonicus theologus se eximere ab explanatione Scripturæ prætextu, quod non habeat auditores; non tenetur, si antecessores nunquam legerint, ex quo non adesset necessitas; *ib. n. 31. & 32.*

Ad lectionem Sacre Scripturæ in cathedrali tenentur accedere canonici, & ceteri presbyteri ipsius Ecclesie cathedralis, & possunt compelli ab Episcopo; & de facto ad concionem, sub privatione distributionum illius diei; *ibidem n. 33. & 34.*

- Ad interessendum autem lectioni, seu confectio casuum conscientia possunt solum compelli canonici, alique presbyteri, qui sunt parochi, vel confessarii; regulares vero nullatenus ad id cogi possunt, nisi sint parochi, immo tunc ad omnia cogi possunt, ad quae tenentur curati saeculares; cogi tamen non possunt ad assistendum divinis in cathedrali; *ib. n. 35. ad 40.*
- Canonico Theologo die, qua legit, licet choro non intersit, debentur distributiones pro tota die, & etiam emolumenta quaecumque personaliter interessentibus dari solita; non censetur tamen praesens Matutino, ubi dicitur pro die sequenti in vespere praecedente; *ib. n. 41. ad 43.*
- Canonici Theologus petita & obtenta licentia a capitulo potest concionari per alium; Vide verb. Predicator *n. 110. & 111.* Debet sedere in loco sui canonicatus; Vide hic *n. 44.*
- Poenitentarius canonicus in omnibus Ecclesiis cathedralibus, ubi id commodè fieri potest, instituendus, qui sit magister, aut doctor, seu licentius in theologia, vel iure canonico, non nomine, sed re, aliter alius est deputandus; *ib. n. 45. ad 47.*
- Quando autem doctores, & licentii in iure canonico, vel theologia apti non inveniuntur, quid agendum? *ibid. numer. 48. & 49.*
- Canonici poenitentarii debet esse in aetate 40. annorum; huius tamen defectus non obstat, si sit aptus, nec aptior in loco reperiatur; *ib. n. 50. & 51.*
- Canonici poenitentarii institutio est faciendi tantum in cathedralibus, & institutio, ac electio ad solum Episcopum absque consensu capituli spectat, quando praebenda non vacat in mense Apostolico, vel non adest alia reservatio, seu affectio; *ibid. num. 52. & 53. & 54.*
- Poenitentaria vacans sede Episcopali vacante, non potest providi a capitulo, quamvis collatio praebendarum sit communis Episcopi, & capituli, vel etiam solius capituli, sed pertinet ad Papam, etiam seclusa reservatione, & non est reservanda futuro Episcopo; *ibid. nu. 55. & 56.*
- Capitulum non potest se intrinsece in electione poenitentarii, quamvis Episcopus sit absens, sed ipse poterit, ubicumque fuerit, eligere poenitentarium; *ib. num. 57. & 58.*
- Quamvis electio poenitentarii quodcumque faciendi spectet ad solum Episcopum, vel eo absente, ad suum vicarium ad hoc specialiter delegatum absque consensu capituli, collatio tamen praebendae unitae officio poenitentarii ab illis fieri debet, ad quos antea spectabat; *ibid. num. 59.*
- Praebenda officio poenitentarii unienda debet esse integra, & canonicalis. Et si fructus omnes in distributionibus quotidianis consistenter, tunc distributiones habebuntur pro praebenda; *ibid. n. 60. & 61.*
- Non potest Episcopus primam praebendam vacantem assignare pro poenitentario, quamvis in loco videretur magis necessarius, sed prius debet erigi theologalis; quod si alicubi et contra expe-

- diens magis iudicetur, ad eundem est Sedes Apostolica; *ibid. num. 62. & 63.*
- Canonicatus poenitentialis non potest optari, nec ipse poenitentarius aliam praebendam optare: potest tamen poenitentaria resignari etiam in favorem alterius, dummodo habeat requisita; *ib. n. 64. & 65.*
- Poenitentialis praebenda erectio non habet locum in ea, quae vigore statuti a sequenti canonico optatur, sed illa praebenda, quam dimiserit canonicus, qui novissime optat, huic muneri affecta, & unita remanet; *ibid. num. 66.*
- Poenitentarius eo ipso, quod est institutus, habet a iure, & concilio facultatem audiendi confessiones, & est veluti parochus totius dioecesis, eique quilibet confiteri potest, & satisfacere praecipito; *ibid. n. 67. & 68.*
- Poenitentarius institutus pro audiendis confessionibus unius dioecesis, non potest audire in alia etiam habentium bullam, vel licentiam sui parochi; nec potest suam auctoritatem delegare, nec potest in casu expresse ab Episcopo sibi reservatus; *ibid. num. 69. ad 72.*
- Poenitentarius tenetur integras confessiones audire, non autem solos casus reservatos; nec recusare potest confessiones audire, & si renuerit, poterit ab Episcopo puniri: immo debet assistere de mane etiam non vocatus in sede confessionali ab Episcopo assignata festis solemnioribus, quae assignantur; *ibid. n. 73. ad 76.*
- Non debet tamen Poenitentarius tenere in manu virgam, seu bacchetam, sicut in Urbe: nec potest cogi ab Episcopo ad sedem confessionalem, si non adsint qui sua opera uti velint; nec ad majorem residentiam, quam alii canonici; dummodo tamen non absit tempore, quo frequentius poenitentes accedunt, & festis solemnibus, quae assignantur; *ib. num. 77. & 78.*
- Poenitentarius quando habendus sit pro praesente in choro, vel non, proponitur; *ib. n. 79. ad 82.*
- Canonici poenitentarii non praecedunt aliis canonicis, non obstante contraria consuetudine, & is approbatus, ac in possessionem immissus a Delegato Apostolico potest audire confessiones absque Ordinatio: non potest tamen esse Vicarius generalis, nisi sit rara opinio; *ib. n. 83. ad 85.*
- Canonici poenitentarii non admittendus in confessarium monialium, nisi utrique muneri satisfacere queat; *ibid. num. 86.*
- Hodie tamen quo ad canonicum theologum, & poenitentarium attendenda est novissima Constitutio Benedicti XIII. incip. *Pastoralis*, quae affertur, & juxta ipsam per concursum eligi debent; *ibid. num. 87. ad 89.*
- Vide plura ad interpretationem Constitutionis san. mem. Benedicti XIII. quae incipit *Pastoralis*, quaeque est super electione canonicatum theologalium, & institutione canonici poenitentarii; *ibid. num. 112. & seqq.*
- Protonotarius Apostolicus non potest in functionibus, & aliis actibus publicis sibi tamquam

canonico competentibus uti habitu Protonotarii, sed suo habitu canonicali, bene vero non competentibus tamquam canonico: & si cum habitu Protonotarii intersit choro, non lucratur fructus, & distributiones sui canonicatus, non obstante consensu, & concordia capituli, & reputatur tamquam extraneus; *ibid. n. 90. ad 95.*

Possunt tamen dignitates, & canonici Protonotarii in Ecclesia uti subтана violacea, dummodo in reliquis gerant habitum similem, & aequalem aliis canonicis; *ibid. n. 96. & 97.*

Protonotarius, si sit prima dignitas, potest in choro deferre rochetum cum mantelletta, si vero non sit prima dignitas, sedere debet in suo stallio cum suo habitu canonicali; *ibidem n. 98.*

Protonotarius utens habitu Protonotarii, & Prælati, etiamsi non sit prima dignitas, debet precedere Archidiacono primæ dignitati, dummodo tunc non lucratur distributiones quotidianas; at eo uti non potest in processionibus, & in aliis actibus publicis, in quibus cum capitulo intervenit; *ibid. num. 99. & 100.*

Indultum jubilationis, quod est Ecclesiæ odiosum, & ideo parce concedendum, non constitit de laudabili servitio Ecclesiæ per 40. annos post clericatum præstito, ac de aliqua commiserationis causa, quæ unaquæ laudabili servitio concurrere debet, non solum, neque debet concedi, & concedendum non a capitulo, sed a Sac. Congreg. *ibid. n. 103. ad 103.*

Concesso legitime alicui canonico a Sac. Congreg. indulto jubilationis, talis canonicus jubilatus debet participare de distributionibus instar aliorum, & etiam iis, quæ proveniunt ex emolumentis processionum, anniversariorum, & aliorum, dummodo testator voluntas non obstat; *ibid. n. 104. ad 107.*

Indultum jubilationis quantumcumque amplum non comprehendit anniversaria non fixa, & pro solis vere & corporaliter interessentibus a testatore relicta, nisi in indulto sit expressa voluntas Papæ testatoris menti clare derogantis, & etiam talia anniversaria indultario explicite indulgentis: at alia participantur, etiamsi non intersit, & onera Missarum pro rata non adimpleat; *ibidem n. 108. & 109.*

Canonici jubilati non tenentur, neque per se ipsos, neque per alios Missam conventualem per annum celebrare, nec potest Episcopus statuere, ne eis debeantur distributiones extraordinariæ, quæ ob absentiam, vel vacationem canonicorum interessentibus accrescunt; *ibidem num. 110. & 111.*

Quoad ea, quæ concernunt coadjutorias, canonicos coadjutores, & coadjutos.

Coadjutoria cur adinventæ, & etiam contra dispositionem Tridentini permissæ? Vide verb. *Canonicatus art. 10. num. 1. ad 6.*

Ut excludatur votum captandæ mortis, super quo est fundata reprobatio expectativarum, pro obtinenda coadjutoria exigitur requisitio, & consensus coadjuti adnotandus in libris publicis

TOM. IX.

cameræ, vel cancellariæ; immo requiritur etiam consensus capituli a majori parte datus, & insuper litteræ commendatitiæ Episcopi, vel capituli de qualitatibus coadjutoris, & indigentiae Ecclesiæ; *ibidem num. 7. ad 10.*

Consensus capituli in gratia coadjutoria cum futura successione, non ex aliqua necessitate, sed ex superabundanti Papa exquirere solet; *ibid. in add. num. 71.*

Immo necessarius nec est consensus capituli, tametsi jus eligendi, & quidem in omnibus mensibus, spectet ad ipsum capitulum; *ibidem n. 72. & 73.*

Num sit necessarius consensus patroni laici pro gratia coadjutoria cum futura successione; *ibid. n. 74.*

Litteræ commendatitiæ Episcopi non sunt de forma coadjutoria cum futura successione; *ib. num. 75.*

Coadjutor, vivente coadjuto, non est vere canonicus, sed dicitur fictus canonicus, & beneficiatus, & post omnes sedere debet, non obstante statuto in contrarium disponente; *ibid. num. 11. ad 15.*

Excipiuntur tamen coadjutores dignitatum, qui idem prorsus stallum obtinere debent, quod obtinerent sui coadjuti, si præsentem essent, & præcedunt canonicis, & dignitatibus inferioribus; *ibid. num. 16.*

Coadjutor in absentia coadjuti præcedere debet curatis, plebanis, & prioribus Ecclesiarum parochialium, sicuti præcedunt veri canonici; *ib. nu. 17.*

Coadjutor, vivente coadjuto, stante divisione canonicatum in Ecclesia cathedrali in ordines subdiaconales &c. si sit coadjutor canonici Presbyteri, instandus est ultimo loco in ordine Presbyterali, & præcedentiam acquirit super inferioriorem ordinem, quamvis coadjutor non sit sacerdos, & etiam eo præsentem, & per se ipsum inserviente, nec non assignatur plene differentia inter coadjutores dignitatum & coadjutores canonicorum; *ibid. n. 18. ad 21.*

Coadjutores ex forma coadjutoria extra suam Ecclesiam, & sine capitulo nullam habent prærogativam, ac si non essent coadjutores; *ibid. num. 22. & 23.*

Coadjutor debet habere locum capte possessionis post mortem coadjuti, & non locum possessionis capte eo vivente, quamvis accederet ad annos 20. *ib. n. 24. ad 26.*

At vero si suscepit possessionem canonicatus, vivente coadjuto, ex tunc pro tempore, quando venerit casus cessationis coadjutoria, non indiget nova possessione post mortem coadjuti, si fuit capta capitulariter; *ibidem num. 27. & 28.*

Coadjutori debetur præcedentia supra alios canonicos non a die capte possessionis coadjutoria cum futura successione, sed a die apprehensæ possessionis per obitum coadjuti; *ib. n. 76.*

Quamvis gratia contineat clausulam *ex nunc prout ex tunc* contra ac sentire videtur Auctor *num. 27. Vide ibid. loc. cit.*

Quid in gratia coadjutorie cum futura successione operetur clausula: *Etiam si actu nunc, vel modo premissa, vel alio quovis modo actu vacet: ibid. numer. 77.*

Coadjutor gaudet regula de annali, & trienniali possessione, etiam si non sit ei data nova possessio post mortem coadjuti, si per annum &c. post mortem coadjuti continuatur in possessione; *ibid. n. 29.*

Coadjutor tenetur residere, & divinis inservire, etiam in casu, quo coadjutus propter infirmitatem, vel legitime impeditus non teneretur alioquin residere: potest tamen gaudere de mensibus datis causa recreationis, & traditur servandus modus; *ibid. n. 31. & 32.*

Coadjutor tenetur celebrare Missas, quas vigore testamenti, & institutionis capellanie ipse coadjutus celebrare tenetur, quando coadjutus est legitime impeditus; & inde consecraria adducuntur; *ibid. n. 33. ad 36.*

Quamvis coadjutor non sit in sacris constitutus, potest omnia, & singula facere, & exercere, quae sine paramentis sacris cum cappa, & cotta, facere potest coadjutus, si praesens esset; *ibid. numer. 37.*

Coadjutor lucratur distributiones quotidianas, absente coadjuto ad ipsius coadjuti utilitatem; quo infirmo vel impedito adhuc eas lucratur etiam si horis canonicis non intersit, si ex forma, seu litteris coadjutoriae ipse coadjutus nunquam teneatur horis canonicis interesse; *ibid. n. 38.*

Tres sunt causae legitimae, quarum aliqua interveniente tam coadjutor, quam coadjutus lucratur distributiones, non obstante absentia, & assignantur; *ibidem n. 39. & 40.*

Si vero ex litteris coadjutoriae appareat coadjutum non eximi totaliter a residentia, quando habilis sit, & quando coadjutor est absens, tunc coadjutus tenetur inservire per se, ut lucratur distributiones, quo infirmo, vel impedito, si coadjutor non residet, non debentur ei distributiones quotidianae, & punctatur in ipsius damnum; *ibid. n. 41. & 42.*

Coadjutor non potest lucrari distributiones quotidianas, quando coadjutus est praesens, nec lucratur, quae dantur canonicis, & praebentis propriis Ecclesiae, nisi quando celebrat pro ipso coadjuto; *ibid. numer. 43. & 44.*

Coadjutor datus canonico non ordinato ad formam statuti requirunt certum ordinem in canonicis sub poena amissionis ejusdem partis fructuum, non lucratur hujusmodi fructus pro coadjuto, quamvis ipse coadjutor esset ordinatus ad formam dicti statuti; *ib. nu. 45.*

Coadjutor inserviens non potest lucrari fructus praebendae pro praebendato coadjuto pro eo tempore, quo dictus coadjutus culpabilis reperiendus mansit carceratus, & annotatur ad quid, & qualiter obstat, vel non, si sit excommunicatus; *ibidem n. 46. ad 49.*

Coadjutor potest uti privilegiis concessis veris canonicis optandi beneficia, ad utilitatem tamen, & commoditatem coadjuti, & in processibus,

si simul sit rector, adhuc incedere potest sub cruce canonicorum; *ibid. numer. 50. & 51.*

Coadjutor, & coadjutus possunt simul in habitu canonicali interesse in processibus, & Missarum solemnibus, coadjutus in loco sibi debito, & coadjutor post omnes canonicos; *ibid. numer. 52.*

Coadjutor non tenetur ad onera canonicorum juniorum, licet teneatur ad onera sui coadjuti, nec tenetur tempore concessionis coadjutoriae habere ordinem Presbyteralem, licet statuto Ecclesiae id tantum fuerit, sed sufficit habere clericalem, & legitimam aetatem ad ordinem requisitam; *ib. n. 53. & 54.*

Coadjutor non potest esse iudex Apostolicus, seu delegatus Papae, nec designari iudex synodalis, non tenetur tamen ad Fidei professionem, nisi dum fuerit successioni locus, nec ad officium canonicum recitandum, sed proprietarius; *ibid. nu. 55. ad 60.*

Coadjutor consequi non potest fructus ex beneficio coadjuti: immo lucratur etiam distributiones quotidianas absente coadjuto ad utilitatem ipsius coadjuti; *ibid. numer. 61. & 62.*

Coadjutor non potest gaudere privilegiis, & indultis de percipiendis fructibus in absentia, puta ratione studii, aut lectionis in aliqua universitate, quibus coadjutor gaudere potest, in ingressu tamen non tenetur fabricae solvere, quod est conventum solvi per canonicos de novo ingressos; *ibid. numer. 63. & 64.*

Coadjutor non potest exercere officia, ad quae coadjutus electus est, ei tamen canonici tenentur inservire, & ministrare, prout tenerentur inservire coadjuto in omnibus functionibus canonicalibus; *ibidem numer. 65. & 66.*

Coadjutor non potest ordinari ad titulum coadjutoriae, nec est comprehensus in statuto, quod ex aliqua causa jubilate facit canonicos, nec etiam coadjuto absente potest capitulis interesse, vel votum dare, nec officium antianitatis exercere, nisi in litteris Apostolicis expresse concedantur; *ibid. n. 67. 68. & 69.*

Varia in supplementum de Canonicis.

Non licet novum habitum, sive signum a canonicis cathedralis Ecclesiae absque Sedis Apostolicae auctoritate assumi, nec deferri possunt almutiae nisi incedendo collegialiter una cum capitulo; Vide verb. *Canonicatus art. 11. numer. 1. C. 2.*

Canonicus cathedralis non sunt in dignitate Ecclesiastica constituti, nisi late sumpto vocabulo, sed dicuntur clerici primi ordinis, sunt tamen personae in dignitate constitutae ad hoc ut possit coram eis fieri translatio pensionis; *ibidem numer. 3.*

Collegiata simplex praecedit omnibus Ecclesiis simplicibus, & quae tantum parochiales sunt, & canonici collegiatae de jure insignis praerentur canonicis collegiatae, quae est insignis per indultum de recenti; *ibid. numer. 4. ad 6.*

- Canonicus collegiate, quamvis peritissimus doctor, eligi non potest in iudicem synodalem, & canonicus celebrans in collegiata non tenetur facere reverentiam Vicario generali presenti in fine Missæ ante benedictionem; *ibid. num. 7. & 8.*
- Canonicorum ad privationem potest procedere Episcopus sine adiunctis ex causa, quod ordines suis præbendis annexos non susceperint. Si tamen contra pœnitentiarum non residentem velit ad privationem procedere, servare tenetur præscriptum a Trident. & canonici ab eo ad palatium vocati, ire tenentur, secus si a Vicario; *ibid. num. 9. ad 11.*
- Canonici cathedralis, & collegiate debent retinere tabellam horariam, & officia divina persolvere statutis horis, & ad id possunt cogi per Episcopum; ut etiam ad descendum cantum Gregor. *ib. n. 11. & 12.*
- Canonici abesse volentes extra diocesium tenentur semper petere licentiam ab Episcopo, quæ denegari non potest, si honeste, & rationabiliter petatur; & absens de licentia Sacre Cong. cum clausula: *Dimissa tertia parte fructuum*, dimittit tertiam, quæ superest, detracta pensione; *ibid. num. 14. 15. & 16.*
- Contra enim canonicos non residentes, ultra amissionem distributionum quotidianarum, potest Episcopus procedere per multas pecuniarias; *ibid. art. 5. num. 101.*
- Canonicatum erigere Episcopus non potest sine consensu capituli: si tamen irrationabiliter negetur, Superior supplet; nec etiam potest Episcopus auctoritate ordinaria creare canonicos supranumerarios absque consensu capituli, & canonicorum; *ibid. art. 11. num. 17. ad 19.*
- Canonicus supranumerarius neque ad futuram præbendam creari potest, & edictur de supranumerario ex mandato Papæ, ac supranumerarii explicantur; *ib. n. 20. ad 22.*
- Si canonicus supranumerarius fuit admissus per capitulum simpliciter sine præservatione suorum jurium, quotidianas lucratur distributiones, ac innuitur ætas de supranumerariis, ex privilegio Apostol. receptis: itemque datur posse permitti, quod canonici deputent in parochum canonicum supranumerarium; *ibidem n. 23. ad 25.*
- Quid sit mediaria, quid tertiaria canonicorum, & quando concedatur; Vide *ibid. art. 5. nu. 103.*
- Varia resolutionum Sac. Congregationis Concilii capita referuntur, quibus norma datur assistentie, quam canonici Episcopo debent præstare; *ibid. art. 5. n. 104.*
- Et variæ pariter afferuntur ejus Sac. Congregationis resolutiones, quæ attendi debent a coadjutis, & coadjutoribus; *ibid. art. 5. num. 105. loc. cit.*
- Canonici, & dignitates ubique ad psallendum tenentur, non obstante qualibet consuetudine, aut præsumptis privilegiis; *ibid. art. 5. num. 106.*
- Erectio novi canonicatus est subrepticia, si summo Pontifici non fuerit expressum statutum prohibens augeri aumerum canonicatum; *ibid. num. 27. & 28.*
- Canonici novæ erectionis an & quando participant proventus capituli, & an & quomodo teneantur ad onera capituli, & quam præcedentia debeat canonici secundæ erectionis; *ibid. n. 19. ad fin. artic.*
- Canonici Regulares.*
- Canonici Regulares Lateranenses, & SS. Salvatoris declarantur incapaces obtinendi beneficia secularia. Vide verb. *Canonici Regulares num. 1.*
- Provisi de beneficiis non possunt a claustris discedere; *ib. n. 2. ad 4.*
- Alia ad Canonicos Regulares spectantia vide *ibid. a. n. 5. ad 13.*
- Canonizatio Sanctorum;* Vide verb. *Cultus Sanctorum per tot.*
- Cantiones.*
- Cantiones obscenæ & inhonestæ quando sint peccata venialia, & quando mortalia; Vide verb. *Luxuria num. 86. & 87.*
- Cantiones vulgari sermone non sunt canendæ in festo Corporis Christi; Vide verb. *Processio num. 51.*
- Ne canatur musica lingua vernacula, quantumvis cantiluncule, & verba spiritualia sint, Episcopus prohibere potest, non obstante quacumque in contrarium consuetudine; Vide verb. *Beneficia art. 5. num. 41.*
- Cantus, & Schola Cantorum.*
- Cantorum antiquitas. Vide verb. *Cantus, & Schola Cantorum num. 1.*
- Cantorum ordinatio; *ibid. nu. 2.*
- Cur instituti, eorumque varia genera; *ibidem num. 3. & 4.*
- Præcentorum nomina, munus, numerus; *ibid. num. 5. seq.*
- Schola Cantorum Romæ a S. Gregorio M. instituta; *ibid. n. 7.*
- Ex quibus constaret; *ibidem num. 8.*
- Quamdiu viguit; *ibid. n. 9.*
- Cantus Ecclesiasticus.*
- Cantus Ecclesiastici origo. Vide verb. *Cantus Ecclesiasticus n. 1. & 2.*
- Quadruplex canendi ratio apud Christianos; *ibid. num. 3. seqq.*
- Alterni cantus auctor in Oriente num. 7. in Occidente n. 8.
- Quotuplex cantus Ecclesiasticus sit; *ibidem num. 6. & 9.*
- Cantus Gregorianus.*
- Cantus Gregoriani auctor. Vide verb. *Cantus Ecclesiasticus num. 10.*
- Paullatim propagatus, etiam apud Monachos; *ibid. num. 11.*
- Præceptum a Benedicto XIV. fratribus, & monialibus S. Francisci de Paula; vide verb. *Cantus Gregorianus.*
- Capella.*
- Capella, & capellania ad invicem conferuntur, quidque sint, disseritur, ac variæ assignantur acceptiones. Vide verb. *Capella nu. 1. ad 15.*
- Etymologia vocabuli *Capella*, & quonam tempore usurpari illud cœperit; *ibid. n. 76.*
- Capella constructa pro celebratione Missarum debet sufficienter donari a patrono, aliter non acquirit

rit juspatronatus, & si non sit sufficienter dotata, refertur qualiter procedi valeat; *ibid.* num. 16. & 17.

Preceptum de augenda, vel constituenda dote sub pœna privationis juspatronatus, & capellæ, potest quoque fieri patrono, etiamsi in fundatione fuerit scienter assignata, & deinde tractu temporis fuerit diminuta, vel deperdita, si id absque culpa Rectoris capellæ, aliter iste, & non ille gravandus; *ibid.* num. 18. ad 21.

Ad quem spectet manutentio altarium, seu capellarum, quæ sunt de juspatronatus, ac ornamentorum necessarium pro eisdem altaribus, seu capellis; *ibidem* n. 21. ad 24.

Si nec patronus, nec Ecclesia, nec rector, seu beneficiarius possunt necessaria ministrare, & aliter necessitati opportunum remedium præstari nequit, quid peragendum? edicatur *ibid.* n. 25. 26. & 27.

Capellæ fundationem, & juspatronatus demonstrant inscriptiones, arma, & insignia familiæ insculpta in marmoreis lapidibus, vel pariete capellæ, & inde consecraria dantur, ac de jure attendenda, & a lege statuta ponuntur; *ibid.* n. 28. ad 36.

Capellæ regie, & eorum capellani subsunt locorum Ordinarii, non autem capellarum magistris; & quantumcumque gaudeant prærogativa exemptionis, possunt nihilominus visitari ab Episcopo loci; *ib.* n. 37. ad 40.

De privilegiis capellarum multorum Regum agitur; *ibid.* num. 77.

Protectio Regia ad effectum exemptionis contenta in textu Concilii non acquiritur per simplicem receptionem in protectionem; *ibid.* num. 40. ad 47.

Capellæ, seu altaria confraternitatum laicorum existentium in claustris, seu Ecclesiis Regularium ab Episcopis visitari non possunt, nisi in his, quæ confraternitatum administrationem respiciunt; *ibid.* num. 48.

Potest Episcopus visitare capellam, quæ est titulus beneficii secularis, existentem in Ecclesia regulari respectu tantummodo tituli beneficii, ac ejusmodi beneficiati, & non ultra, nec potest visitare capellas campestres regularium: Oratoria tamen publica, quæ habent requisita Ecclesiæ, visitantur ab Episcopo, etiamsi sint de pertinentiis eorum, dummodo sint separata a claustris, & campestria: at capellas, seu oratoria in grangiis, seu donibus ruralibus eorundem nullatenus visitare potest, nec ab eis procuracionem exigere; *ibid.* n. 49. ad 52.

Sic nec etiam potest Episcopus visitare capellas, seu oratoria, quæ in privatorum domibus sunt, nec ab eis procuracionem exigere, tamen permissum ei est videre saltem per viam denunciationis, aut inquisitionis, an decenter, & cum debita reverentia Sacrificium Missæ ibi celebretur; *ib.* n. 53. & 54.

Episcopus dispensare non potest, ut Missæ relicta a testatore in una capella, dicantur, vel remittantur in alia, quando satisfieri possunt in propria; *ibid.* n. 55.

Capellæ privatorum palatiorum non gaudent immunitate, ut nec etiam capella carcerum, vel contigua carceribus; *ibid.* n. 56. & 57.

Capella contigua, ut dicitur *al corpo di guardia* erecta, ut milites ibi degentes audiant Missam maxime diebus festis permittitur declarari non esse locum immunitis; *ibid.* num. 58.

Capella realis, vulgo dicta *Una Maestà* posita in publica via; nisi probetur fuisse constructam auctoritate Ordinarii, non gaudet immunitate; *ib.* num. 59.

Capella sita in palatio abbatiali habens ingressum ab atrio ejusdem palatii inserviens publicæ utilitati, gaudet immunitate Ecclesiastica, quamvis palatium non sit unitum Ecclesiæ abbatiali; *ib.* num. 60.

Capella existens in palatio Gubernatoris quando immunitate gaudeat; *ibid.* n. 61. Autem capella vendi, & alienari possit; Vide verb. *Sepultura* n. 159. ad 162.

Status capellæ obnoxie juspatronatus an mutari possit incipio patrono; verb. *Capella* n. 78.

De capellis Pontificiis; Vide n. 63. & seqq.

De aliis capellis; vide n. 77. seqq.

Capellania.

Capellanix aliæ sunt mercenariæ, aliæ collativæ, & aliæ gentilitiæ, omniumque declaratio menti ad-movetur; Vide verb. *Capellania* num. 1. ad 6.

Episcopus nequit ulimode excludi a collatione, seu institutione capellanix gentilitiæ, seu juspatronatus, etiamsi fundator in ejus fundatione contrarium disposuerit; *ibid.* num. 7. 8. 9.

Ad titulum capellanix mercenariæ, & amovibilis nemo potest ordinari, tamen si consentiente patrono, & Episcopo conferatur alicui in titulum vitalitium, vel hujusmodi capellaniam in capella Papæ obtineat, poterit ipse ad sacros Ordines promoveri; *ib.* n. 10 11. & 12.

Explicatur Auctor; *ibidem* n. 58.

Capellania erecta in una Ecclesia, non potest sine necessitate transferri de jure communi ad aliam Ecclesiam, etiamsi sit capellania de juspatronatus; *ibid.* n. 13. ad 16.

Videtur tamen esse a Sancta Sede indulgentum, ut capellania juspatronatus possit transferri de loco ad locum, ut de facto fuit indultum, quod capellania transferretur e castro ad aliud castrum de jurisdictione ejusdem familiæ; *ibid.* n. 17. & 18.

Capellaniam obtinens non tenetur sacros Ordines suscipere, sed Missarum oneri potest per alium satisfacere, nisi in fundatione cautum sit, ut per se ipsum celebret; *ib.* n. 19.

Capellania, in cuius erectione fundator sic disposuit: *Instituitur capellanus, qui Missas celebret*, aut ita: *Eligatur capellania, vel Sacerdos*, non est Sacerdotalis, & potest etiam conferri simplici clerico 14. annorum; *ibid.* nu. 20. & 21.

Capellania hac conditione erecta; *Ut eligi debeat unus præbendarius, qui singulo quoque die teneatur Missam celebrare, & ovis Officii interesse*, non est Sacerdotalis, & capellanus potest per alium Missas celebrari facere; *ib.* n. 22.

Capellania hac lege fundata: *Ut capellanus per se ipsum*

ipsum Missas celebrare teneatur, conferri potest simplici clerico, in ea tamen aetate, ut infra annum possit in Sacerdotem ordinari, nisi alia essent verba in fundatione posita, quae requirent obtinentem tempore collationis esse actu Presbyterum; ib. nu. 23.

Referuntur quaedam aliae formulae, quae si in capellaniam fundatione sint appositae, compatiuntur praesentandum non esse actu. Sacerdotem, sed sat esse, ut infra annum possit ad Sacerdotium promoveri; *ib. n. 24. ad 29.*

Capellania, in cuius fundatione sit dispositum: *Eligatur capellanus, qui actu sit sacerdos, vel non conferatur nisi Presbytero, requirit necessario, quod praesentandus sit actualiter Sacerdos; ibid. num. 30.*

Ad dignoscendum autem, an ad capellaniam sit praesentandus capellanus, qui sit actu sacerdos, vel solum aptitudine, sequenda est theoria Sacrae Rotae Romanae, & fusa exhibetur, ac roboratur; *ibid. num. 31. ad 42.*

Late disseritur circa examen, utrum capellania sit Sacerdotalis, nec ne; *ibid. num. 56. & seqq.* Capellania fundata cum onere interessendi divinis Officiis in cathedrali, vel collegiata, requirit personale servitium, quod non potest adimpleri per substitutum: si vero fundata sit in Ecclesia non cathedrali, vel collegiata, seu in alia non habente servitium chori, non obstante fundatoris clausula, ut capellanus debeat Missas celebrare, & divinis inservire, seu interesse, non tenebitur sacerdotium suscipere, nec ad Missas &c. per seipsum, sed satis erit, ut per alium adimpleat; *ibid. num. 43. & 44.*

Explicatur auctor n. 43. *ib. n. 59.*

Capellania cathedralis Ecclesiae, quarum redditus in distributionibus quotidianis consistunt, personalem residentiam requirunt; *ib. num. 45.*

Capellania sic instituta: *Ut capellanus quotidie Missam celebret: & si negligens fuerit, certam poenam incurrat, vel: ut domus edificetur capellano, in qua habitet, & divinis intereat, & nisi habitet, & interserviat, possit amoveri, & de alio provideri, non requirit personalem residentiam; ibid. n. 46. & 47.*

Capellania, quibus incumbit onus celebrandi Missas, & choro inserviendi, non sunt compatibles cum canonicis, & parochialibus, quamvis per earum constitutiones liceat servire per substitutum; *ib. n. 48.*

Capellania sic fundata: *Ut eligatur idoneus capellanus sacerdos, qui Missam celebret, est sacerdotalis, sed capellanus non tenetur inservire per se ipsum, & potest celebrare per alium; ibid. num. 49.*

Capellania non potest conferri filiis illegitimis Presbyterorum in Ecclesiis, in quibus eorum patres fuerunt beneficiati; *ibid. n. 50.*

Late disceptatur circa examen, utrum capellania sit Ecclesiastica, an laicalis; *ib. n. 51. & seqq.*

Alia vid. tom. 8. in *Append. Decret. in Tuderitana Capellania, Romana Capellania, alia Romana capellania. Neapolitana Capellaniarum. Savonen. Polycastren. Brugen. Romana Capella-*

nia, Firmana Capellania. Camerinen. Capellania. Casertana Capellaniarum.

Capellanus, in communi.

Capellanus tenetur per se ipsum Missas celebrare, si id verbis expressis, aut equipollentibus cautum fuerit in fundatione capellaniae, ac in id quaedam praebentur formulae, & quaedam ad oppositum; Vide verb. *Capellanus in communi nu. 1. ad 4.*

Capellanus, qui de mente testatoris quotidie per se ipsum celebrare tenetur, semel in hebdomada per alium poterit celebrare, Immo etiam titulo honestatis, vel reverentiae Sacramenti, aut alia justa causa poterit aliquoties, & etiam semel in hebdomada abstinere a celebratione, absque eo, quod faciat tali die celebrare per alium, maxime si obligatio quotidie celebrandi sit mere personalis ad ipsius capellani personam directa; *ibid. num. 5. ad 8.*

Explicatur auctor num. 6. & excusatur; *ibid. Nota (a)*

Responsio auctoris *ibid.*

Capellanus, qui tenetur quotidie celebrare, non potest novam elemosynam accipere, & duabus obligationibus unica Missa satisfacere, nisi in fundatione expresse cautum sit, quod non teneatur sacrificium applicare, & capellanus, qui potest per alium celebrare, non tenetur dare stipendium sacerdoti celebranti ad rationem reddituum capellaniae; *ibid. n. 9. & 10.*

Capellani amovibiles, qui sunt nominati, vel electi ab heredibus testatorum ad celebrandas Missas cum assignatione certi redditus iuxta dispositionem testatorum, possunt assignare certam mercedem iuxta morem regionis sacerdoti pro Missis celebrandis, & pro se aliam partem retinere; *ib. num. 11. & 12.*

Si vero reperitur injunctum, v.g. quod celebrentur singulis annis Missae 30. S. Gregorii pro defunctis in Ecclesia N. per sacerdotem eligendam a N. cui solvatur elemosina scut. 8. vel 10. capellanus Sacerdos, sic electus, tenetur per se ipsum celebrare; *ibidem. n. 13.*

Capellanus, cui impositum est onus quotidie celebrandi, & si cessaverit celebrare, teneatur v.g. solvere duos paulos pro qualibet Missa non celebrata, non potest unquam vacare, nisi suppleat per alium; *ibid. num. 14.*

Non tenetur tamen, neque per alium celebrare, tempore infirmitatis, non excedentis 15. dies, & ex Conc. Provinc. Mediolanens. etiam si per integrum mensem aegret; *ibid. num. 15. & 16.*

Reprehenditur nu. 16. Auctoris opinio; *ibid. in not.*

Si vero ex fundatione capellanus non teneatur celebrare per se ipsum, cum talis capellanus nunquam possit a celebratione vacare, ipse non tenetur per alium celebrare, solum tempore infirmitatis non excedentis 15. dies; *ibid. n. 17.*

Sacerdos, aut substitutus a capellano ad celebrandum pro fundatore, si omittat celebrare causa infirmitatis per aliquot dies, non acquirit stipem Missis omissis correspondentem, sed illa est eroganda alteri sacerdoti, ut celebret, vel est resti.

retinenda ab ipso capellano, si per seipsum pro illis diebus celebret; *ibid.* num. 18.

De amotione capellani ab officio quamplura colliguntur scitu necessaria; *ib.* num. 35. & *segg.*

Ex hac occasione de vario capellanorum genere, quoad remotionis actum pertinet, disseritur; *ibid.* num. 41. & *segg.*

Si in fundatione alicujus capellaniz dictum sit, quod præsente capellano, qui intra annum possit ascendere ad Sacerdotium, initium anni sumitur a die presentationis; *ibid.* n. 44.

Capellanus Episcopi, qui cum eo recitat Officium, debet se illi conformare, & capellanus eligendus ab Episcopo pro tempore; non est amovibilis, neque manualis, sed perpetuus; *ibid.* n. 19. 20.

Capellani Ecclesie Cathedralis, qui sunt membra Ecclesie, debent incidere in processionibus, & sedere in choro immediate post canonicos, nec inter eos debent interponi Rectores Ecclesiarum aliarum, etiam prætextu doctoratus; *ibidem* num. 21.

Capellanus Presbyter prius ordinatus debet præcedere capellano postea ordinato, licet ultimo ordinatus prius acceperit possessionem capellaniz; *ibidem* num. 22.

Non potest Episcopus præcipere capellanis capellarium campestrium regularium, ne Missas celebrent antequam celebretur Missa Ecclesiarum Parochialium; *ibid.* n. 23. & verb. *Cumpana* a n. 17. ad 21.

Capellanus non potest cogi ab Episcopo, ut celebret certa hora, quando in fundatione hoc non reperitur injunctum; potest tamen adstringi (non censuris) ad providendum de proprio paramenta; *ib.* n. 24. & 25.

Capellanus semel examinatus, & approbatus quoad scientiam ab Ordinario, nulli examini exinde de scientia subijci potest; *ibidem* num. 26.

In erectione capellaniz, seu beneficii simplicis capellano injungi non potest, quod testator non injunxit, nec immutari ejus voluntas; *ibid.* n. 27.

Capellanus Confraternitatum non potest sine expressa Episcopi licentia processiones facere, & si non adsit licentia Episcopi, non potest illas facere sine licentia Parochorum, per quorum territorium transeundum est; nec potest in processionibus extra propriam Ecclesiam deferre stola; *ibid.* n. 28. ad 30.

Capellani confraternitatum non debent ab Episcopo sine causa amoveri, reluctantibus confratribus; *ibid.* num. 31. & alia de iisdem; Vide verb. *Confraternitas*.

Capellanus quo tempore, loco, seu Ecclesia, vel altari debeat celebrare Missam, & pro quo debeat applicare, & quid possit quoad reductionem, satisfactionem, eleemosynam, & alia; Vide verb. *Missæ*, ubi late de omnibus.

Capellanus habens obligationem inhabitandi domum a fundatore ad id relicta instructum suppellectibus &c. tenetur omnimode ibi habitare; *ibid.* n. 34.

Capellanus Monialium.

Capellani Monialium debent esse mature ætatis; & si Moniales jus habeant nominandi capellanium, potest illum Episcopus ob ejus defectum rejicere; & Abbatissa illum non recipere, si ab ipso detur juvenis; Vide verb. *Capellanus Monialium* num. 1. 2. & 3.

Ubi tamen senes, & proveci de facili non inveniantur, relinquunt prudentie Episcopi, ut etiam juvenes bene perpensis omnibus possint admittre; *ib.* n. 4. & 5.

Regulares non possunt esse capellani monialium, nisi propter penuriam Presbyterorum secularium; *ibid.* n. 6.

Capellani monialium debent esse amovibiles, non autem perpetui, & intitulati, si tamen moniales sint in quasi possessione presentandi capellanum ad vitam, Episcopus non debet innovare, sed suorum juri monumenta ad Sac. Cong. mittere; *ib.* num. 7. & 8.

Capellanus in Ecclesia monialium regularibus subjectarum approbatur a Superiori regulari: at Presbyteri sæculares, qui advocantur pro celebratione Missarum, possunt ab Episcopo prohiberi, ne accedant, quamvis moniales exemptæ sint aut regularibus subjectæ; *ibidem* num. 9. & 10.

Capellanus monialium potest Missam celebrare de Sancto, cujus officium ab ipsis monialibus celebratur in choro, missali tamen Romano, in quo si Missa particularis de eodem Sancto non adest sumitur de communi; & idem quoad recitationem Officii; *ibid.* num. 11. & 12.

Capellanus monialium non debet alium Presbyterum substituere sine licentia Episcopi, sive Vicarii generalis in casu impedimenti; *ib.* n. 13.

Capellanus sæcularis de licentia confessoris monialium potest Eucharistia Sacramentum ministrare, & Episcopus nullum capellanum absque causa amovere debet; *ibid.* num. 14. 15. & 16.

Capellanus monialium exemptarum excluso parochio omnia Sacramenta etiam in articulo mortis ipsis administrat; *ibid.* num. 17.

Nam idem obtineat quoad moniales non exemptas; *ibid.* num. 18. & *segg.*

Capellanus militum, seu missionarius exercitus, vel castrensis.

Capellani militum, seu missionarii exercitus, vel castrenses in casibus, in quibus non adsit Breve Apostolicum aliter disponens, debent approbati ab Ordinario loci; immo dato, quod adsit Breve Apostolicum, est bene, & caute ejus dispositio perpendenda, ac iidem jurisdictionem non habent in clericis; Vide verb. *capellanus militum* n. 1. ad 5.

Regii capellani majores non possunt præterdere, ut omnes capellani, vulgo nuncupati *del-li presidj*, e *forzezze*, sint exempti a jurisdictione Episcoporum diocesanorum, & subjecti suæ jurisdictioni; & præbatur quid iisdem concessum sit per Breve Clemen. VIII. a Rege Philippo obtentum; *ibidem* n. 5. & 6.

Adducunt variaz responsiones Sacre Congr. Concil. ad dubia ci proposita occasione cujusdam

Bre-

Brevis Apostolici concessi Archiepiscopo Mechliniensis pro exercitu in Flandria; *ib. n. 7.*

Adducitur resolutio ejusdem Sacre Congregationis Concilii in responsione ad dubium ei propositum in una Mediolanensi pro matrimonio contracto a milite in statione degente coram capellano sui Tertii; *ibid. num. 8.*

Adducitur alia resolutio ejusdem S. C. Conc. in una Derthonensi pro quodam matrimonio celebrato coram capellano militie equestris in Terra Voghera; *ibid. num. 9.*

Afferuntur variae resolutiones Sacre Congregationis Concilii in dubio jurisdictionis capellanorum exercitus occasione militum a variis Germanie partibus in Italiam irruptum; *ibidem num. 10.*

Afferuntur variae aliae resolutiones ejusdem Sac. Congr. Conc. in una Casalensi quoad potestatem capellani militum circa assistentiam præstandam matrimoniis contrahendis in eorum regiminibus existentium; *ibid. num. 11.*

Matrimonia contracta coram capellanis exercitus a militibus degentibus in castris, & stationibus hybernis, vel æstivis, aut in expeditione etiam cum militaribus feminis sine licentia Ordinarii loci, vel sine speciali facultate Sedis Apostolicæ nulla sunt; uti etiam nulla sunt contracta coram ministro acatholico; *ib. n. 12. 13.*

Ad uberiorem notitiam consilium capellanorum juvat adducere novissimam resolutionem ejusdem Sacre Congregationis Concilii circa capellanos trireremium Summi Pontificis; *ibid. num. 14.*

Attendenda sunt Indulta Apostolica pro capellanis militaribus concessa, & illorum exempla afferuntur; *ibid. num. 15.*

De variis nominibus magni capellani Regum, tum de variis per diversa tempora illius juris; *ibid. num. 16.*

Capillitium fictitium; Vide verb. *Coma fictitia per tot.*

Capitulum quoad ea, quæ concernunt ejus convocationem, seu congregationem.

Capituli convocatio qualiter, & per quem faciendâ; Vide verb. *Capitulum art. 1. n. 1. ad 5.*

Convocator capituli non tenetur explicare materiam convocationis, & pro convocatione non requiritur licentia Episcopi, si solum sit sine illa congregari; & non potest absque justa causa prohibere, ne convocetur; bene vero ex justa; *ibid. n. 6. ad 10.*

Non potest tamen Episcopus cogere Canonicos ad sibi significandum quid tractare velint in capitulo; bene vero ad sibi exhibendam copiam actuum, seu resolutionum capitularium; *ibid. n. 11. & 12.*

Episcopus potest congregare capitulum pro casibus, in quibus juxta sacros canones tenetur exquirere ejus votum, vel consilium, & in aliis casibus spectantibus ad sui dignitatem; non potest tamen pro spectantibus ad capitulum uti capitulum; *ibid. num. 13. & 14.*

Vicarius generalis Episcopi, sine præsentem, sive

absente Episcopo, in nullo casu potest convocare capitulum exemptum, bene vero non exemptum; *ib. n. 15. & 16.*

Extante legitima consuetudine, ut Episcopus, seu Vicarius interveniat in omnibus capitulis, etiam quæ fiunt pro re spectante ad capitulum, debet illa servari; non potest tamen nec Episcopus, nec Vicarius intervenire, seu perseverare, si in capitulo agendum sit de interesse proprio, seu suorum, & exponitur; *ibid. num. 17. ad 10.*

Ubi autem Episcopus, seu Vicarius juxta solum, seu consuetudinem capituli intervenit, non potest ferre suffragium, nisi esset etiam canonicus; *ibid. nu. 21. & 22.*

Episcopus in casibus, in quibus convocatur capitulum, debet in eo præsidere cum omnibus prærogativis. Si tamen solum ratione consuetudinis adsit in capitulis, & non convocando in actibus concomitantibus capitulum, præminencia loci &c. spectant ad caput capituli, nisi obstat consuetudo; *ib. n. 23. ad 15.*

Episcopus, qui est canonicus, sive in Ecclesia suæ diocesis, sive alibi, non potest uti canonicus convocare capitulum, vota recipere, & similia, sed hæc spectant ad caput capituli; habet tamen præcedentiam & præminentiam super omnes canonicos, & dignitates; *ibid. n. 16. & 27.*

Capitulum convocari, seu celebrari debet in Ecclesia, & loco ad hoc determinato, nisi juxta causa aliter expositulet; *ibid. num. 28. ad 31.*

Capitula, seu tractatus, & congregationes, actusque capitulares per canonicos cathedralium, & collegiarum Ecclesiarum fieri non debent eo tempore, quo celebrantur divina officia; *ibidem num. 32.*

Definitio, nomen capituli Ecclesiæ cathedralis, & origo capitulorum; *ibid. num. 33. & seqq.*

Referuntur quatuor requisita, ut capitula jure suo expleant negotia; *ibidem num. 34.*

Capitulum quoad ea, in quibus requiritur ejus consilium, vel consensus.

Jurium capitularium diminutio: Vide verb. *Capitulum art. 2. num. 31. & seqq.*

Capituli consensus requiritur in multis, & assignantur; *ibid. num. 1. ad 11. & n. 32. & seqq.*

Advertendum est, quod consensus majoris partis sufficit in iis, quæ sunt communia pluribus uti universis, non autem uti singulis, & capituli consensus præstandus est collegialiter, & eo ad id legitime congregato, ac quoties requiritur: facta sine illo, etiam per Episcopum, sunt nulla; *ibid. num. 12. ad 14.*

Reprehenditur auctor, quod non recensuerit omnes casus, in quibus Episcopus adhibere debet consensum capituli; *ibid. numer. 40.*

Capituli consilium requiritur in multis, & referuntur, ac generatim habendum est in arduis Ecclesiæ negotiis; *ibid. num. 15. ad 26.*

At vero fere ubique habetur in plurimis consuetudo contraria, qua legitima extante non amplius requiritur ipsius capituli consilium; *ibid. num. 27.*

- Capitulum quoad ea, quæ ipsum concernunt*
et sede plena, et sede vacante.
- Capitulum sede plena, seu vivente Episcopo, potest etiam sine consensu Episcopi condere statuta de his, quæ respiciunt particularia ipsius capituli negotia, aut proprios capitulares concernunt circa rectam ordinationem Ecclesiæ, etiam sub pœnis; successores tamen non obligant, nisi sint ab Episcopo confirmata: Vide verb. *Capitulum art. 3. num. 1. et 2. num. 71. et seqq.*
- Capitulum ex causa publicæ utilitatis potest statuta facere contra antiquam Ecclesiæ consuetudinem, etiam de ea non facta mentione, attentis tamen quibusdam, quæ dantur; *ibid. n. 3. ad 5.*
- Ut autem valeant statuta a capitulo condita, quatuor potissimum requiruntur conditiones, quæ assignantur; *ibid. num. 6.*
- Capitulum, vivente Episcopo, non potest facere statuta, quæ obligent extraneos, sive totam diocesim, nec non plura alia, quæ exhibentur; *ibid. n. 7. ad 12.*
- Capitulum potest competere jus conferendi beneficia etiam privative ad Episcopum, hocce existente hæretico, concedere potest dimissorias. Immo ipsas sufficit obtinere ab uno ex canonicis, si reliqui propter hæresim sint dispersi; *ibid. num. 14. ad 15.*
- Capitula cathedralium, etiam vivente Episcopo, vocanda sunt, & admittenda, aut eorum Nuntii ad Concilia provincialia, præsertim ad ea tractanda, quæ capitula ipsa contingere dignoscuntur, ut etiam capitula collegiatarum quasi Episcopalem jurisdictionem habentia; *ibid. num. 16. & 17.*
- Capitulum non potest residentiam canonicorum remittere, neque servitium condonare; *ibid. n. 18.*
- Capitulum, sede vacante, succedit in jurisdictionem Episcopi, & potest omnia facere, quæ sunt jurisdictionis ordinariæ, nisi, expresse prohibita repèriantur; non succedit tamen in jurisdictione Episcopo delegata etiam ex generali delegatione Sedis Apostolicæ; nec in ea, quæ ei ex Concilio Trident. competit tamquam Sedis Apostolicæ delegato: Secus autem si competat, utroque jure, scilicet ordinario, & delegato; *ib. num. 19. ad 21. et n. 75. et seqq.*
- Capitulum, sede vacante, non succedit in jurisdictione competente Episcopo jure speciali, & inde consecutaria præbentur; *ib. n. 23. ad 25.*
- Capitulum, Sede vacante, potest quasdam constitutiones facere obligantes totam diocesim, etiam in tempus futuri Episcopi, donec hic, vel ejus successor easdem revocavit: & tenetur Vicarium capitularem constituere infra octo dies post mortem Episcopi; *ibidem num. 27. et 28.*
- Capitulum non potest cogi ad creandum Vicarium intra pauciores dies, quam octo, & infra illos dies antequam Vicarium constituat, exercitium jurisdictionis spectat ad totum capitulum in solidum, non autem ad primam dignitatem; *ibid. n. 29. et 30.*
- Capitulum nedum potest eligere Vicarium capitularem post mortem Episcopi, sed etiam quando Ecclesia vacat per translationem Episcopi ad aliam Ecclesiam, aut efficitur captivus ab hostibus catholicæ fidei, vel ingreditur aliquam religionem, vel renunciat, vel est depositus, aut relegatus; *ibid. num. 31. ad 35.*
- Non potest tamen capitulum Vicarium constituere in casu, quo Episcopus sit excommunicatus, vel suspensus, vel in casu, quo Episcopo in remotis degente, Vicarius generalis ab ipso relictus moriatur, vel a principe sæculari ejiciatur a diocesi; *ibidem n. 36.*
- Capitulum non potest devenire ad electionem Vicarii capitularis ante certam notitiam vacationis, nec post habitam notitiam mortis, vel translationis Episcopi, quando Vicarius Episcopi defuncti, vel translati missus fuerat a S. Sede, vel a Sacra Congreg. Episcoporum; *ibid. num. 38.*
- Electio Vicarii capitularis debet fieri a capitulo more solito capitulariter congregato, & per secreta suffragia; *ib. num. 39.*
- Capitulum non potest eligere in Vicarium capitularem, nisi unum tantum, vel ad summum duos ut alternis mensibus Vicariatus munere fungantur, quoties ad id legitima adsit consuetudo; *ibid. num. 40. & 41.*
- Facta semel per capitulum electione Vicarii capitularis, non potest illam ad libitum revocare, & novum constituere, ad quod justa accedente causa, obtinenda est a Sacra Congr. Episc. licentia; *ibid. num. 42. 43. & 44.*
- Plures sunt causæ, propter quas solet Sacra Congr. Episc. facultatem concedere removendi Vicarium capitularem ut indignum, & assignantur; *ib. num. 45.*
- A capitulo pro electione Vicarii capitularis circa vocationem & absentes, quid observandum sit affertur; *ibid. n. 40. ad 49.*
- Capitulum debet pro Vicario capitulari eligere unum, qui sit de gremio capituli, si adsit idoneus, & qui sit doctoratus in jure canonico in aliqua universitate; *ibid. num. 50. ad 53.*
- Habilis tamen non doctor tolerari potest, si doctor haberi non possit, & tunc sibi eligere tenetur consultorem doctorem; *ibidem num. 54. & 55.*
- Si capitulum eligat aliquem in Vicarium capitularem non doctorem, quando adest doctor, electio devolvitur ad Metropolitanum, si tamen Vicarius deputatus per Metropolitanum decederet, posset capitulum novum eligere Vicarium infra octo dies, ut prius; *ibid. num. 56. & 57.*
- Capitulum non potest in electione, seu deputatione Vicarii apponere restrictivam, ut Vicarius capitularis non possit procedere contra aliquem capitularem absque consensu capituli, nec quædam alia quæ assignantur; *ibid. num. 58. ad 61. verb. Ordo art. 3. num. 43. verb. Vicarius Capitularis art. 3. num. 38.*
- Capitulum post electionem Vicarii nullam exercere potest jurisdictionem; *ibid. num. 63. & 64. verb. Ordo art. 3. num. 62. verb. Vicarius capitularis, art. 3. num. 39.*
- Capitularibus Vicariis in regno Neapol. prohibetur concessio litterarum dimissorialium pro pri-

ma clericali tonsura, aliisque ordinibus, etiam si annus a die vacationis Ecclesiarum elapsus sit, absque speciali facultate Sac. Congregationis; Vide verb. *Ordo art. 3. num. 13.*

Capituli extinctio non inducit suppressionem cathedralis Episcopalis; *ib. num. 70.*

Laudabile, & approbatum est statutum, per quod plures fratres, aut plures quam duo consanguinei primi, & secundi gradus excluduntur a voce activa in capitulo; *ibidem num. 65.*

Capitulum nequit celebrare Missas in Ecclesiis regularium, ipsis renuentibus; Vide verb. *Missae art. 4. num. 31.*

Capitulum cathedralis non est salutandum a conditionatore cum titulo reverendissimi, neque in absentia Episcopi; *ibid. n. 66. & verb. Titulus num. 28.* Alia vide verb. *Picarius Capitularis art. 1. & 2.*

Dantur capitula, in quibus deest cathedra Episcopalis, & ita sedes vacans concipi nequit, & quanam sint; *ibidem num. 83. & seqq.*

Quoad ea, quae concernunt capitulum regularium. Vide verb. *Electio art. 4. per tot.*

Capula.

Capsula pro elemosynis ad Missas ab Ecclesiis auferri debent, si illis satisfieri non possit. Vide verb. *Missae art. 2. sub num. 1. vers. Undecimo super quinto, vers. Detino tertio An pena, & vers. Ad undecimum respondit.*

Capsula pro elemosynis nullimode retineri possunt a Fratribus minoribus. Vide verb. *Votum art. 2. num. 79.*

Capuccini.

Varia capuccinis concernentia. Vide verb. *Capuccini num. 1. & seqq.*

Carceris poena quid sit. Vide verb. *Pena art. 2. num. 4.*

Cardinales quoad eorum originem, creationem, & numerum.

Cardinalium origo figuratiter, exemplariter, ac nominaliter, unde desumpta? Vid. verb. *Cardinales art. 1. num. 1. ad 8.*

Missis iis, quae auctor affert, indicatur Cardinalium denominatio in antiqua Ecclesia, & de illorum origine disseritur; *ibid. num. 51. & 52.*

Creatio Cardinalium diversimode, diversisque ritibus pro diversitate temporum, & Pontificum fuit hactenus facta, & nostris temporibus penitus obsolevit, quod in Cereemoniali Romano disponitur de promovendis Cardinalibus feria quarta quatuor anni temporum &c. & quae impraesentiarum viget, alia refertur; *ib. num. 9. ad 19.*

Licet ab Eugenio IV. fuerit decretum, quod Cardinales in secreto consistorio pronuntiati non dicantur cardinales antequam cardinalatus insignia susceperint, neque vocem in electione summi Pontificis habeant, donec sit eis licentia votandi concessa; hodie tamen res e converso se habet; *ibid. num. 20. ad 23.*

Ad cardinalatum promovendi debent habere ea omnia, & singula requisita, & qualitates, quae pro Episcopis praeficiendis a sacris canonibus decernuntur, & pro possibili ex cunctis mundi partibus sunt eligendi, ac ex regularibus

Tom. IX.

mendicantibus quatuor saltem fieri debent cardinales theologi; *ibid. num. 24. ad 26.*

Illegitimi etiam per sequens matrimonium legitimated ad cardinalium dignitatem non sunt promovendi, & multo minus spurii; *ibid. num. 27. & 28.*

Cardinalis eligendus debet esse prius clericus, & qui filios, vel ex his nepotes habet, cardinalis esse non potest, ut nec etiam frater ex uno parente germano, vel patruelis, consobrinus, aut amittinus alicuius cardinalis viventis; *ibid. num. 29. ad 31.*

Item patruo, vel avunculo cardinale vivente, ejus ex fratre, vel sorore nepos, vel e converso nequit fieri cardinalis. Immo neque ullus potest esse cardinalis, qui primo, aut secundo consanguinitatis gradu alicui cardinali viventi sit conjunctus; *ibidem num. 32. & 33.*

Bigami ad cardinalatum non solent assumi; nec ad cardinalatum sunt assumendi, nisi lectissimi, praecellentes, & undequaque viri digni; *ibid. num. 34. & 35.*

Aetas pro cardinalibus Presbyteris, & Episcopis requisita est 30. annorum, & pro diaconis 22. annorum; *ibidem num. 36. & 37.*

Numerus cardinalium varius olim fuit pro varietate temporum, & summorum Pontificum, qui juxta exigentiam temporum, seu rerum varias emergentiam plures, vel pauciores cardinales creabant; *ib. n. 38. & 39.*

A tempore tamen Sixti V. numerus septuagenarius invariatus remansit, prout ipse ad imitationem illorum 70. seniorum, quos Dominus auditores & consiliarios Moysi dedit, constituit, ut 6. cardinales Episcopi, 50. cardinales Presbyteri, & 14. cardinales diaconi esse deberent; *ibid. num. 40. & 41.*

Et cuilibet ex omnibus istis 70. cardinalibus juxta suum ordinem est assignata sua particularis Ecclesia, titulus, & diaconia: affertur constitutio, & assignantur Ecclesiae &c. *ibid. num. 42. 43. & 44.*

De vario cardinalium numero expressius agitur; *ib. n. 53. & seqq.*

Cardinales quoad eorum dignitatem,

& praeminentiam.

Cardinalium nulla est major dignitas post Papam in Ecclesia Dei. Vide verb. *Cardinales art. 3. num. 1. ad 4.*

Tantae dignitatis, praestantiae, & praeminentiae sunt cardinales, quod ipsis solis est demandata auctoritas eligendi summum Pontificem, & innuitur qualiter habita, & exercita praeis temporibus, & qualiter nunc, & per quos stabilita; *ibid. n. 5. ad 9.*

Cardinales soli possunt deferre pileum, seu galereum rubrum, & birretum purpureum, ac vocari cum titulo Eminentissimi, & vestrae Eminentiae; *ibidem num. 10. ad 13.*

Immo cardinales sunt tantae dignitatis, & praeminentiae, ut eorum dignitas non parum regiam majestatem emulare contendat, praecipue collegium representantes, quod est honorabilius membrum in Ecclesia Dei, &c. *ibid. n. 14. ad 18.*

Adducitur decretum a particulari Congregatione editum, & a Clemente XI. approbatum, & servari mandatum circa assecutionem decanatus sacri collegii cardinalium; *ib. nu. 19.*

Affertur Constitutio Benedicti XIII. qui decanatum sacri S. R. E. cardinalium collegii ad Episcopum cardinalem antiquiorem, licet a Romana curia absentem, dummodo tempore vacationis ejusdem decanatus apud priorem sibi commissam Ecclesiam personaliter residet, devenire decernitur, pluraque alia quoad Ostiensis, & Velitrensis Ecclesiarum optionem, statumque; *ibid. n. 20.*

Affertur Constitutio Clementis XII. qua prava confirmatione, & innovatione alterius Constitutionis san. mem. Pauli Papæ IV. anno 1555. editæ decernitur, decanatum sacri S. R. E. cardinalium collegii ipso jure deferendum esse cardinali antiquiori Episcopo, qui tempore vacationis ipsius decanatus in Romana curia præsens, vel ex causa publica, ac Romani Pontificis destinatione dumtaxat, non tamen ratione residentie apud aliam Ecclesiam sibi commissam a dicta curia absens fuerit, alique insuper statuuntur, & ordinantur tam circa ejusmodi decanatum, quam circa sex Episcopatum suburbicarios eisdem cardinalibus assignari solitos pro titulis sui cardinalatus; *ibid. n. 21.*

Historia præcedentie cardinalium super Episcopos, Archiepiscopos, & Patriarchas; *ibid. num. 25. & seqq.*

Cardinales quoad eorum residentiam, & jurisdictionem in suis titulis, aut diaconis.

Cardinales tenentur residere in suis titulis: quod si in hac parte deficiant, assignatur qualiter jam practicum, & deinceps procedendum. Vide verb. *Cardinalis art. 3. num. 1. ad 8.*

Cardinales non possunt a Romana curia abscedere vel extra permanere sine licentia Papæ sub variis poenis; *ib. nu. 9. 10. & 11.*

Cardinales etiam non Episcopi habent in suis titulis, & in Ecclesiis sibi subjectis Episcopalem jurisdictionem: adducitur, & explicatur responsum ad id datum a Gregorio XIII. necnon plura recensentur exinde, quæ præstare valent, ac tandem concluditur posse cardinales sive per se sive per suos Vicarios in suis titulis reliqua facere, quæ sunt jurisdictionis Episcopalis; *ibid. num. 12. ad 25.*

Reprehenditur auctor n. 23. & 25. Vide *ibid. in not. litt. (a)*

Et idem cardinalis Vicarius Urbis non cognoscit de causis sub titulis cardinalium, atque supradicta procedunt etiam in cardinalibus diaconis in suis diaconis; *ibidem num. 26. & 27.*

Cardinales Episcopi ad legem residentie tenentur; *ibidem num. 28.*

Cardinales Episcopi suburbicarii; *ibid. num. 31. & seqq.*

Jurisdictio cardinalium in Ecclesiis suorum titularum longe minor est ea, quam eis tribuit auctor; *ib. num. 35. & seqq.*

Occasio disputationis super jurisdictione car-

dinalium in ecclesiis suorum titularum; *ibid. num. 40. & seqq.*

Cardinales quoad eorum privilegia.

Cardinales plurimis potiuntur privilegiis, quibus eorum ornata est dignitas: varia referuntur per viginti tres numeros, apposita uti oportet advertentia sub n. 5. quoad privilegium altaris portatilis, ac demum remissive quoad alia. Vide verb. *Cardinales art. 5. per totum.*

Ex rationibus ab auctore adductis n. 4. concludi non potest cardinalem non Episcopum posse sibi eligere confessarium ab Ordinario non approbatum; *ibid. num. 4. in not. litt. (a)*

Errat auctor num. 17. vide *ibid. in not. litt. (a)*

De numero privilegiorum, quibus cardinales fruuntur; *ibid. n. 25.*

De modo testandi cardinalium ad instar militum, & varia adnectuntur ad materiam; *ibid. num. 26. & seqq.*

Quoad beneficia ipsis imposita quid possint; *ibid. in novis. addit. art. 1v.*

Alia cardinalium privilegia; *ibid.*

Cardinales in conclavi, & Sede vacante.

Cardinales ingredi debent conclave transactis decem diebus a morte Papæ, ibique non possunt habere ultra duos servientes clericos vel laicos sibi benevolos, & confessarium a majori parte cardinalium per secreta suffragia eligendum. Vide verb. *Cardinales art. 5. num. 1. ad 3.*

Cardinales Episcopi, audita morte Papæ, tenentur ad conclave, & post duos menses ab electione, & coronatione Papæ redire ad suum Episcopatum sub poena contra Episcopos non residentes; *ibid. n. 4.*

Cardinales non intrautes conclave, vel exeuntes sine causa, non sunt amplius requirendi, nec admittendi ad electionem faciendam, & exeuntibus infirmis, alii debent prosequi electionem, & convalescentes possunt redire, & qui intra 10. dies non se stiterint, si supervenerint re integra, debent admitti ad conclave; *ib. n. 5. ad 7.*

Dato casu, quod Papa pereat extra civitatem Romanam, vel extra eam, in qua erat curia, tunc cardinales tenentur convenire in civitate, in cujus territorio, seu districtu Pontifex obiit, & ibi in palatio Episcopali, vel alio commodiori loco constituere conclave, cellis per cortinas divisus, & Papam de more eligere; *ib. n. 8. & 9.*

Cardinales in conclavi solum vacare debent electioni Pontificis, nisi Ecclesiæ necessitas urgeat ad alia, nec debent admittere ad se venientes, nec datur facultas cum eis secreta loquendi, immo sub excommunicationis late sententie poena inhibetur nunciis, vel scripturam ad cardinales mittere, vel cum aliquo secreta loqui; *ibid. num. 10. ad 11.*

Cardinales in conclavi excludi non possunt ab electione activa, vel passiva ratione excommunicationis, suspensionis, vel interdicti, & quæ insuper circa conclave nunc vigeant, indicantur; *ibid. n. 16. 17. & 18.*

Cardinales in conclavi existentes possunt in suis titulis jurisdictionem exercere non personaliter, sed

sed per suos vicarios, & ministros; *ibid. num. 19. ad 21.*

Cardinales non sunt cogendi intrare conclave, nisi casu, quo nullus vellet intrare, vel in casu quo non electo Pontifice, omnes simul, vel successive exire contingeret; *ibid. num. 22.*

Sede vacante cardinalium collegium non succedit Pontifici in his, quæ ratione excellentiæ, dignitatis, præminentia, ac prærogativæ tantum sunt reservata, & præbentur quæ inde consecrari non possunt; *ibid. n. 23. ad 32.*

Cardinales, sede vacante, nec in arduis possunt se immiscere, nisi pro terra Ecclesiæ defendenda, & grandi evidenti periculo imminenti, nec potestatem, aut jurisdictionem habent gratiam aliquam, aut justitiam faciendi, aut factam per Pontificem mortuum executioni demandandi; *ib. n. 34.*

Potest autem collegium cardinalium, sede vacante, mittere unum cardinalem pro terra Ecclesiæ defendenda, vel evidenti ingenti periculo, necnon mittere tamquam nuncium Cardinalem ad Papam electum in absentia, & ad illum reducendum ad Urbem, illique expensas necessarias constituere de redditibus Romanæ Ecclesiæ, & legatum a Papa defuncto missum, urgente tamen necessitate, revocare; *ib. n. 35. ad 39.*

Duobus de Papatu contententibus, & generale Concilium convocare renitentibus, potest fieri convocatio a collegio cardinalium, ac potest & debet intrusus in Papatu anathematizare, & extrudere; *ibid. num. 40. & 41.*

Cardinalium legatorum Apostolicorum officium non expirat per obitum Papæ, sede vacante, ut etiam Congregationum Cardinalium facultates, quæ nec conseruerunt renovari per novum; *ib. n. 42. 43. & 44.*

Præfata tamen sede vacante cardinales in conclavi manentes, debent conquirere quoad negotia & causas, quæ expediuntur per subscriptionem cardinalis præfecti, seu habentis sigillum, non sic quoad ea, quæ in communi forma a solo secretario expediri solent, indeque quid præstari queat ponitur; *ibidem num. 45. 46. & 47.*

Recensentur Constitutiones Apostolicæ, quas Cardinales initio conclavis iurati servare promittunt; *ibid. num. 48. & seqq.*

Cardinales quoad eorum sepulturam,

¶ *¶ quæritur parochialem.*

Cardinales Romæ decedentes, vel extra non electa sepultura, ubi sepeliri debeant? Vide verb. *Cardinales art. 6. num. 1. & seqq.*

Ampliatur *Auctor num. 1. ibidem numer. 11. & seqq.*

Cardinalis regularis potest sibi eligere sepulturam ubilibet sine licentia Superioris, alias decedens, non electa sepultura, sepelitur in propria Ecclesia sui tituli; *ibid. n. 6. & 7.*

Nullis autem cardinalibus permittitur sepeliri in basilica Vaticana, & quarta parochialis debetur proprio parcho ex funere cardinalium, qui sepeliuntur extra parochiam; *ib. num. 8. & 9.*

Cardinales quoad quasdam additiones
Auctoris.

Cardinales ad Urbem accedentes Summo Pontifici se sistere debent, nec ab urbe discedere possunt sine licentia ejusdem; Vide verb. *Cardinales, art. 1. num. 46.*

Cardinales in Urbe non residentes qualibet ex causa excluduntur a participatione rotuli; *ibid. in cod. art. num. 47.*

Accedentibus autem ad Urbem ex causa legitima tributur portio pro tempore moræ; *ibidem numer. 48.*

Forma & solemnitas in exequiis S.R.E. cardinalium servanda; *ibid. art. 6. n. 10.*

Cardinales in causis commissariis judicantes uti debent notario archivi; *ibid. n. 49.*

Cardinalibus tribui potest Ecclesia Episcopalis in partibus infidelium; *ibid. n. 50.*

Cardinalis Episcopus residentia lege tenetur; *ibid. art. 3. num. 28. 29.*

Cardinales Episcopi per ecclesiasticam ditionem, quibus honoribus prosequendi sint a gubernatoribus, vicelegatis, & præsidentibus; *ibidem art. 2. numer. 22.*

Cardinales tam in Urbe, quam in aliis civitatibus degentes, quando visitari debeant a Prælatibus; *ib. cod. art. 1. n. 23.*

Caro, Carnes.

Carnium esus prohibitus est diebus jejunii. Vide verb. *Jejunium art. 1. num. 6.*

Item prohibitus est diebus veneris, & Sabbati. Vide *Abstinentia num. 1.*

Dispensati circa esum carniū, an, & quando censentur etiam dispensati a jejunio. Vide verb. *Jejunium art. 1. num. 30. ad 34.*

Si Nativitas D. N. J. C. accidit in die veneris, dispensantur omnes ab abstinentia carnis, exceptis illis, qui tenentur voto, vel regulari observantia. Vide verb. *Abstinentia num. 8.*

Hinc Fratres minores tenentur ad jejunium tali die. Vide d. verb. *Jejunium art. 2. num. 27. & seqq.*

Advenæ, & peregrini an, & quando in locis suæ peregrinationis teneantur abstinere a carnibus. Vide verb. *Lex art. 3. a num. 31. ad 35.*

Carnibus vesci in monasteriis Chartistiensibus est omnibus sub pœna excommunicationis latæ sententiæ interdictum. Vide verb. *Caro num. 1.*

Carnium esus, si cui conceditur tempore jejunii, is servare debet leges præscriptas de unica comestione, de non permiscendis penicis, de hora refectiois, & aliis declaratis a Benedicto XIV. *ibidem num. 2.*

Carnes comedi nequeunt in vespertina refectiuncula tempore jejunii; *ibidem n. 3.*

Carnium esus die Sabbati prohibetur Latinis in Græcorum famulatu degentibus; *ibid. num. 4.*

Carnium esus in die Sabbati per annum permittitur in regnis Castellæ, Legionis, & Indiarum, *ibid. n. 5.*

Carnis privium, ita dictum tempus ante Quadragesimam, quia Ecclesiastici, & religiosi a carnibus abstinere incipiunt; *ibid. n. 6.*

Abusum comedendi carnes Dominicæ prima
n 2 Qua-

Quadragesima, spectacula, ludosque publicos diebus festis fieri solitos ab Ecclesia Mediolanensi extirpavit S. Carolus Borromeus. Et ad rem alia. Vide *ibid.* num. 7.

Castitas. Vide verb. *Votum a* num. 117. usque in *finem*.

Causa fortuitus quid sit? Vide verb. *Commodatum* num. 16.

Causa reservati. Vide verb. *Reservatio Casuum*, *Catechumeni*.

Unde dicti *Catechumeni*. Vide verb. *Catechumeni* num. 1.

Tres eorum gradus; *ibid.* num. 2. seqq.

Catechumenatus spatium; *ibid.* n. 6.

Catechumeni non ante, sed post Baptismum vestes candida sunt induendi. Vide verb. *Vestis* num. 18.

Catechumeni an sint sepeliendi in Ecclesiastica sepultura. Vide verb. *Sepultura* num. 172.

Catechæ infamis pœna quid sit. Vide verb. *Pœna* art. 2. num. 5.

Causa efficiens, seu ministri matrimonii sunt ipsi contrahentes. Vide verb. *Matrimonium* art. 1. a num. 27. ad 32.

Cathedraticum.

Cathedraticum quando introductum, & quid sit, cur sic dicatur, & etiam synodaticum. Vide verb. *Cathedraticum* num. 1. 2. & 3.

Cathedratici origo, obligatio, quantitas, & temporis præstationi illius statutum; vide *ib.* n. 29. & seqq.

Nomine solidi quid intelligatur, qualiter pro cathedratico solvendum, quidque ad id attendendum; *ibid.* num. 4. ad 9.

Cathedraticum est in iuribus Episcopalibus, & adeo privilegiatum, ut in totum præscribi non possit, nec a Trid. sublatum solvi tamen non debet in visitatione, sed extra, & in synodi celebratione; *ibid.* num. 10. ad 15.

Ad cathedraticum solvendum tenentur de iure Ecclesiæ sæculares, quod exponitur; *ibid.* num. 16. ad 19.

Regulares vero non tenentur solvere cathedraticum pro monasteriis, & eorum Ecclesiis regularibus, ubi ipsi resident, & divina peragunt, & quæ monasteriis contigua, & immediate penes ipsa existunt: pro Ecclesiis tamen sæcularibus &c. quibus præsent, tenentur, etiam si monasteriis, aut eorum Ecclesiis pleno iure sint incorporatæ; *ibid.* n. 20. ad 22.

Ad cathedratici, & synodatici tamen solutionem non tenentur, neque compelli possunt Fratres S. Joannis Hierosolymitani, sive eorum Vicarii in Parochialibus Religioni prædictæ unitis; *ibid.* num. 23.

Ad complementum adducitur hic id, quod de cathedratico fuit novissime in Concilio Romano celebrato anno 1725. a Benedicto XIII. sancitum; *ibid.* num. 24.

Quædam colliguntur ab Auctore Sac. Congr. Resolutiones ad cathedraticum pertinentes; *ibid.* num. 25. & seqq.

Alia vid. to. 8. in *Append. Res. S. C. C.* in *Guardien. Asculana Cathedratici*, Cassanen,

Cathedratici. Perusina *Cathedratici*. Bisacciarum. S. Severini *Cathedratici*. Amalphitana *Cathedratici*, & *Procuratoris*. Tolentina *Cathedratici*.

Catoptrica quid? Vide verb. *Mundus* n. 208.

Cavena, & Feudum de Cavena quid sit? Vide verb. *Feudum* art. 1. n. 28. & 29.

Caupo, *Caupona*. Vide verb. *Taberna*, *Tabernarii per tot.* & verb. *Clericus* art. 5. a n. 10. ad 14.

Causæ.

Causæ omnes in prima instantia ab Ordinariis sunt cognoscendæ, & quæ excipiantur. Vide verb. *Causæ* n. 1. & seqq.

Quamplurima referuntur, quæ ad pertinentiam causarum pertinent stabilita in variis suis Constitutionibus a Benedicto XIV. *ibid.* num. 4. & seqq.

Censura quoad ea, quæ concernunt *censuras* in genere.

Censura unde dicta, & quid sit, declaratur. Vide verb. *Censura* n. 1. 2. & 3.

Censura Ecclesiasticæ proprie dictæ sunt tantum tres, excommunicatio, suspensio, & interdictum, & proponitur quibus ferendi potestas competit; *ib.* n. 4. ad 8.

Fallitur Auctor dum hoc loco ait, posse Superiores locales *censuras* ferre in subditos. Recentur porro casus, in quibus Superiores possint sine consensu capituli generalis vel provincialis *censuras* ferre; *ibid.* n. 8. in nota (a).

Censura ferri non potest nisi in delinquentes Christianos, in rationis capaces, & in subiectos jurisdictioni ferentis ipsam; *ibidem* num. 9. 10. & 11.

Communitas, aut collegium potest quidem ligari suspensione, & interdicto, minime tamen excommunicatione; *ib.* n. 12.

Ex speciali iure non ligantur Episcopi sententia generali suspensionis, aut interdicti, nisi de ipsis specialis mentio fiat, & sic etiam Cardinales; *ibid.* n. 13. & 14.

Denique Imperatores, & Reges ob suæ dignitatis excellentiam *censura* aliqua ab Episcopis ligari non possunt; *ibidem* n. 17.

Ad validitatem *censuræ* requiritur culpa gravis, & in suo genere completa cum contumacia, seu inobedientia delinquentis, & hæc per singula reserantur; *ibidem* num. 16. ad 21. numer. 44. & seqq.

Ad incurrendam *censuram* in foro externo requiritur sententia declaratoria commissi, cui est *censura* iure ipso alligata, non tamen in foro interno; *ibid.* num. 47. & 48.

Ad validitatem *censuræ* ferendæ ab homine requiritur etiam trina monitio, nisi urgens necessitas aliud suadeat, & traditur praxis, at non sic ad validitatem *censuræ* latæ sent. a Jure statuta; *ibid.* num. 21. ad 25.

Censura interdicti potest intelligi etiam ob peccatum alterius, non sic *censura* excommunicacionis majoris, & suspensionis propriæ, & strictæ acceptæ; *ibid.* n. 26. 27. & 28.

Ab incurrendis *censuris* tres præcipuæ causæ

excusant, & assignantur; *ibidem* num. 29. ad 31. Quando appellatio fit post latam excommunicationem &c. non habet vim suspendendi, sed solum devolvendi, ut Superior possit cognoscere de iustitia censuræ; *ibidem* n. 32.

Innocens censuratus, v. gr. excommunicatus secundum allegata, & probata in foro externo pro tali habere se debet, quamvis coram Deo ab ea immunis sit, & in secreto contra eam agere possit; *ib. n. 33. & 34.*

A censuris a jure, si non sint reservatæ, absolvere potest quilibet confessarius pro foro interno conscientia, pro foro tamen externo Superior censurati, & a censuris ab homine non nisi, qui eas tulit, vel ejus delegatus, vel plene Superior censurantis, at Archiepiscopus respectu suffraganeorum tantum in casu appellationis; *ibidem* numer. 35. ad 37. & in num. 54. & seqq.

Ad propositum refertur declaratio Clementis XI. *ibid. in nota ad n. 55. (4)*

Nemo tamen absolvi debet a gravibus censuris, sive pro foro externo, sive pro foro interno, nisi prius serio promittat de parendo mandatis Ecclesiæ, vel absolventis, & non committendo in posterum hujusmodi delicta; *ibid. num. 38.*

In articulo mortis potest quis Confessarius, & in defectu Confessarii quilibet Sacerdos a quibusvis censuris absolvere, sub onere tamen, ut elapso periculo poenitens coram Superiore compareat ad exequendum quod ille præscripsit; *ibidem* num. 39.

Potest quis pluribus censuris ligari, & potest absolvi ab una, & non ab aliis ad differentiam peccatorum; & excommunicationis censura ligatus non potest a peccatis absolvi, nisi prius ab ipsa absolvatur; *ibid. num. 40. & 41.*

Forma absolutionis a censuris non habet præfixa, & determinata verba, sed potest dari verbis exprimentibus absolutionem talis specialis censuræ, a qua fit absolutio. Sed de istis, & aliis. Vide verb. *Excommunicatio*, verb. *Suspensio*, & verb. *Interdictum*, per tot.

Reo correcto, ejusque contumacia cessante, non cessant censuræ, nisi per absolutionem tollantur, maxime loquendo de censuris absolute latis; *ibid. num. 43.*

Absolutio a censuris contractis ex causa violatæ immunitatis a quibus dari possit, vel non? Vide verb. *Immunitas* art. 3. a n. 142. ad 152.

Quando censuræ sint latæ, vel ferendæ sententiæ, & quando incurrantur, vel non, ante sententiam judicis; Vide verb. *Lex* art. 2. nu. 27. ad 44. & verb. *Censura* num. 58. 59.

Privilegium, ne quis inconsulta S. Sede censuris irretiri possit, non afficit Ordinariorum sententias, idque nec probat ab eorum jurisdictione exemptionem; Vide verb. *Censura* numer. 44.

Num Episcopus existens extra diocesim ferre censuras possit in subditos suos; *ibidem* numer. 60.

Mulieri an competere possit potestas ferendi censuras; *ibid. num. 61.*

De forma ferendi censuras; *ibid. n. 62.*

Alia ad rem, puta ad captum pleniorum censuræ latæ a jure, & latæ ab homine &c. Vide verb. *Excommunicatio*, *Interdictum*, & *Suspensio*. Et qui operatur aliquid cum conscientia erronea censuræ gravior quidem eum peccare, sed censuram non incurrit; vide verb. *Excommunicatio* art. 11. n. 1. Ac denique ignorantiam censuræ ab eadem excusare; Vide verb. *Reservatio casuum* num. 39.

Census quoad ea que concernunt ejus esse, & conditiones.

Hoc nomen census accipitur varie, & exhibentur ac declarantur acceptiones, nec non præbentur quis censurarius, & quis censuista; Vide verb. *Census* n. 1. ad 5.

Census dividitur in reservativum, & consignativum, atque hic in realem, personalem, mixtum, perpetuum, & temporalem, ac isti subdividuntur, scilicet perpetuus in redimibilem, & irredimibilem, & temporalis in temporalem ad certum tempus, & in temporalem ad incertum tempus, quæ omnia per definitionem explicantur; *ibid. num. 6. ad 11.*

Ut census sit licitus ac justus jure naturæ, saltem quatuor conditiones requiruntur, & assignantur, ut autem sit licitus, & justus jure canonico, plures aliæ conditiones requiruntur; *ibid. n. 12. ad 18.*

Quamvis allatam S. Pii V. Constitutionem ob solam præsumptionem usuræ esse latam, & consequenter in conscientia non obligare, ubi *Contractus censuarius* ab usura alias immunis est, teneant Navarrus, & alii: Nihilominus omnino tenendum est dict. Constitutionem Pianam, ubi usu recepta est, & per legitimam contrariam consuetudinem non est abrogata, absolute obligare, secus autem e contra; *ibid. nu. 19. 20. & 21. & n. 29.*

Census personalis non transit in realem, quamvis detur hypotheca, qua peremte, census non perit; *ibidem* eod. n. 29.

Censuum, & cambiorum fructus a communitatibus diuionis Ecclesiasticæ conventi ad æquitatis rationem fuerunt redacti a Benedicto XIV. *ibid. num. 28.*

Census consignativus realis omni ex parte tam censuarii, quam censuistæ, seu censualistæ, ubi non est in usu Piana Constitutio, est licitus de jure naturali: & sic etiam personalis, si super persona fructifera, secus autem de jure canonico; *ib. nu. 22. 23. & 24.*

Census perpetui creati ad formam Bullæ Piane connumerantur inter bona immobilia; & spectantes ad Ecclesias, & loca pia reduci non possunt ad minorem fructum sine beneplacito Apostolico; *ibid. num. 25. & 26.*

Regulares nequeunt censuario nomine recipere pecuniam sine beneplacito Apostolico; *ib. nu. 27.*

Videndus Aulsius in lib. singular. de censibus, quod attinet ad ea, quæ pertinent ad censum re-

- reservativum, & consignativum; *ibid.* n. 33.
Cerei.
- Cereus Paschalis quando sit accendendus; Vide inter *Decreta Sac. Riti. Cong.* sub n. 1390.
- Cereorum ardentium usus an, & quomodo prosit Defunctis? Vide verb. *Suffragia* n. 20.
Cessio, Cessiones.
- Cessio bonorum; Vide verb. *Restitutio artz.* §. a numer. 49. ad 50. & verb. *Solutio* a n. 3. ad 6.
- Cessiones commodi exigendi fructus beneficiorum prohibentur sub poena excommunicationis, & annullantur a Benedicto XIV. Vid. verb. *Cessiones*, n. 1.
- Cessiones commodi exigendi pensiones, factæ intra sex menses a die captæ possessionis beneficii annullantur; *ibid.* n. 2.
- Character Sacramentalis; Vide verb. *Sacramentum* a n. 32. ad 41.
- Charitas; Vide verb. *Virtus* a n. 34. ad 87.
- Charitativum subsidium; Vide verb. *Subsidium charitativum*.
- Chirromantia Vide verb. *Superstitio* num. 20.
- Choræ; Vide verb. *Clericus art.* 4. a numer. 13. & verb. *Luxuria* num. 38.
- Choræ publicæ festis diebus prohibentur; Vid. verb. *Choræ*, n. 1.
- Choræ extrema die bacchanalium usque ad mediam noctem produci vetatur in tota Ecclesiastica ditione; *ibid.* n. 2.
- Chorepiscopi qui? quod eorum officium, & quare ab Ecclesia sublati? Vide verb. *Episcopus art.* 1. a n. 36. ad 41. & verb. *Chorepiscopi* n. 1. seqq.
Chrisma.
- Chrisma benedici nequit, nisi ab Episcopo; Vide verb. *Chrisma* n. 1.
- Chrisma pro Ecclesiis Græcis recipi debet ab Episcopo Catholico, & quidem ab Ordinario; *ibid.* num. 2.
- Quamvis Chrismatis consecratio sit unum ex præcipuis muneribus ordinis Episcopalis, acceptum tamen aliqui simplices Sacerdotes a summo Pontifice facultatem illud consecrandi; *ibid.* n. 3.
- Verum non ita frequenter fuit data facultas huiusmodi simplicibus Sacerdotibus; *ibid.* n. 4.
- Christiana charitas quando sufficiat pro abscondendo a residentia? Vide verb. *Canonicus art.* 5. n. 34. verb. *Episcopus art.* 3. n. 4. & verb. *Parochus art.* 2. n. 39.
- Christus.*
- Christi divinitas; vide verb. *Christus noviss.* *quidam.* num. 1.
- Ejus miracula, *ibid.*
- Clavi, quibus cruci adfixus fuit, *ibid.* & verb. *clavi*.
- Verba a Christo in cruce prolata, *ibid.*
- Chronologia quid? Vide verb. *Mundus* num. 211.
Ciborium sacrum.
- Ciborium sacrum non potest vendi, nec oppignori. Vide in collect. *Decretorum*, n. 1460.
- Ciborii sacri fur quas penas incurrit. Vide verb. *Fur*, a n. 75. ad 80. & verb. *Pœna art.* 2. n. 38.
- Cingulum pro Missa congruentius debet esse lineum, quam sericum: Vide inter *Decreta ut sup.* num. 746.
- Circummetria* quid? Vide verb. *Mundus* n. 746.
Circuli.
- Circuli minores sunt ambo *Tropici*, & ambo *Polaris*. Vide verb. *Mundus*, n. 149.
- Circuli tropici, unde dicti, & cur unus vocetur *Tropicus Cancr.*, & alter *Tropicus Capricorni*? Vid. *ibidem* n. 150.
- Circuli polares, unde dicti, & cur unus vocetur *Arcticus*, & alter *Antarcticus*, *ibid.* n. 151.
- Quid de habitantibus sub istis polaribus circulis, *ibid.* n. 152.
- Dicti quatuor circuli minores dividunt mundum in quinque partes, seu zonas, quæ assignantur, *ibid.* n. 153. ad 156.
Circumcisio.
- Circumcisio fuit verum, & propriè dictum Sacramentum delictivum culpæ originalis, & collativum gratiæ ex opere operato; Vide verb. *Circumcisio*, n. 1. & 2.
- Hoc tamen non est certum, & a variis theologis, ut plurimum negatur; *ibid.* n. 22.
- Circumcisio non solum fuit Sacramentum legis scriptæ, sed etiam legis naturæ; immo circumcisio in lege scripta non fuit aliud Sacramentum ab eo, quod erat in lege naturæ, sed idem magis determinatum; *ibid.* n. 3. & 4.
- In lege naturæ ante circumcisionem fuit a Deo institutum Sacramentum aliquod pro justificatione parvulorum; *ibid.* num. 5.
- Circumcisio data 400. circiter annis ante legem scriptam tunc non nisi genus Abrahæ adstringebat; *ibid.* num. 6.
- Pro feminis etiam post institutam circumcisionem remansit, & perseveravit Sacramentum legis naturæ. Cur circumcisio pro solis masculis, & in membro genitali, *ibid.* n. 7. ad 9.
- Circumcisio, & Baptismus in multis differunt, & in multis conveniunt inter se, & differunt, ac objectiones diluuntur, quibus originalis imperitiae deletio respectu circumcisionis, demumque concluditur circumcisionem, & legis naturæ Sacramentum characterem impressisse; *ibid.* num. 10. ad 21.
- Circumstantiæ* peccatorum; Vide verb. *Pœnitentiæ Sacramentum art.* 2. n. 190. ad 124.
Civitas, Civitas, Cives.
- Civitas multis modis sumitur, & assignantur, necnon adinvicem conferuntur civitas, & Urbs, una cum quid oppidum, castrum, villa, & villicus; Vide verb. *Civitas* *etc.* n. 1. ad 15.
- Solum illam dici civitatem, quæ habet Episcopum, sustinent multi; plurimi autem alii verius, & melius censent ad essentialiam civitatis non requiri neque Episcopum, neque cathedralem; *ibid.* n. 17. 18. & 19.
- Civitas occidens suum Episcopum jam consecratum privatur in poenam dignitatem Episcopali; *ibid.* num. 20. & 21.
- Dicta poena an procedat solum, quando occisio processit ex facto civitatis, vel etiam quando processit ex odio privato aliquorum civium; *ibid.* num. 22. ad 25.
- Cathedralitas ratione occisionis Episcopi non amittitur ipso iure, sed sententiam requirit; & si

occisio fuit in sui defensionem cum moderamine inculpatae tutelae, aut eum non agnoscens, poena privationis non incurritur Episcopalis dignitatis, ut nec etiam si solum vulneravit; *ib. n. 26. ad 31.*

Civitas, quae auxilium, consilium, aut favorem dedit ad occidendum, seu offendendum Cardinalem, privatur cathedralitate, & eadem privari etiam potest, si conspiciat contra Sedem Apostolicam, vel si tota labatur in haeresim; *ibid. n. 32. ad 34.*

Civitas condemnata ad aratrum non potest amplius edificari absque speciali licentia principis; *ibid. n. 35. & 36.*

Civitas tamen privata cathedralitate propter occisionem proprii Episcopi &c. remanet adhuc civitas quoad privilegia secularia: & privata cathedrali propter delictum, non privatur diocesi; *ibid. n. 37. & 38.*

An privatio civitatis dignitate Episcopali ob occisionem Episcopi sit perpetua, vel temporalis: & de privatione ob occisionem praepositi; *ibid. n. 39. ad 41.*

Differentia est inter jus civitatis, & jus civilitatis, & quam ea sit; Vide *ibid. n. 108. & seqq.* Civilitas triplici modo acquiritur. Primo per natiuitatem: secundo de jure: tertio per privilegium, & undequaque elucidantur; *ib. n. 42. ad 46.*

Licet ad effectum verae, & naturalis civilitatis requiratur nativitas in loco, tamen si occasionaliter extra sequatur, habetur ac si vere, & naturaliter quis natus esset in propria patria; *ib. numer. 47. & 48.*

Originarius, seu oriundus dicitur a nativitate propria, seu paterna, & ex jure civili locus originis est, in quo pater natus est; *ibid. numer. 49. & 50.*

Et ideo vulgo dicitur, non matris, sed patris spectandum esse originem; *ibid. n. 114. 115.*

Quomodo id tamen intelligatur; *ib. sub numer. 115. & seqq.*

Num natus ante cooptionem patris in civium numerum pro cive originario haberi debeat; *ib. n. 118. 119.*

Civilitas acquiritur etiam per spiritualem nativitatem; & civilitas originis non amittitur ob alterius loci incolatum necessarium, vel occasionalem: & haec acquiritur decennali habitatione cum animo tamen perpetuo permanendi in tali loco: ac domicilium quid sit, & in quo differat ab habitatione; *ibid. numer. 53. ad 56.*

Non contrahitur civilitas domiciliaria per permanentiam in civitate per decem annos, immo nec per triginta in servitio alicujus domini; *ib. n. 57. 58. & 59.*

Civilitatem domiciliariam potest quis habere in pluribus locis, & civilitas legitime acquisita cum habitatione, & solutione onerum constituit aliquem verum civem, ita ut possit consequi officia civibus debita; nec amittitur per quandam necessitatem, seu occasionalem absentiam; nec fit praedictum ex possessione bonorum extra territorium; *ibid. n. 60. ad 64.*

Quid requiratur ad domicilii constitutionem, ut civilitas domiciliaris comparetur; *ibid. n. 120.*

Et ad hunc effectum an novi domicilii ratio habeatur, si in fraudem mutatio fiat; *ibid. n. 121.* Civilitas privilegiativa generaliter quoad omnes effectus non conceditur, nisi a supremo principe: & datur qualiter possunt domini inferiores; *ib. numer. 65. ad 67.*

Civilitas privilegiativa concessa per totam civitatem, seu consilium generale, tolli non potest per magistratum particularem; *ib. n. 68.*

Differentia inter civem per electionem ex decreto decurionum, & eum, qui habet rescriptum principis; *ibidem numer. 122.*

Civis naturalis, & originarius alicujus loci secundum aliquos dicitur, qui natus est etiam casu, & per transitum in tali loco; ad verum per alios etiam requiritur, quod ejus pater ibi habeat domicilium constitutum; & hinc consecrarium quoad legatum praebetur; *ibidem numer. 69. ad 71.*

Civis originarius, ac naturalis paternae patriae dicitur quis, etiamsi natus extra patriam occasionaliter: & originarius esse non desinit, qui alibi necessarium, vel occasionalem domicilium habet; *ibid. numer. 72. & 73.*

Civis domiciliaris alicujus loci dicitur, qui ibi, licet aliunde oriundus, jam per decennium habitat cum animo perpetuo ibidem permanendi, & quis talis esse potest plurimum locorum; *ibid. numer. 74. ad 77.*

Civis ex privilegio dicitur civis verus, & proprius, non minus ac civis originarius; & id transit in filios alibi quoque natos, licet de illis non fuerit facta mentio in concessione; *ibid. n. 78. & 79.*

Quamvis princeps per suum privilegium possit creare civem externum, non potest tamen facere, ut sit originarius, & inde sequentia exhibentur; *ib. n. 80. ad 82.*

De commodis & oneribus civilitati a jure annexis; *ibidem numer. 123. 124.*

Civis ex privilegio, quamvis non habitet in civitate, adhuc tamen gaudet beneficio civium quoad immunitatem a solutione vectigalium; & quid si creatus cum onere inhabitandi, & non inhabitet; *ibid. n. 83. ad 86.*

Civium appellatione veniunt etiam nati in suburbis, praecipue in favorabilibus, & materia utriusque conveniente; *ibidem n. 87. & 88.*

Civibus ex privilegio nihil suffragatur privilegium ad effectum successoris, ubi excludantur exteri forenses; secus autem si ad beneficium vocantur soli cives civitatis, ad non si Bononiae; *ibid. n. 89. ad 91.*

Generaliter loquendo beneficia civibus potius, quam exteris conferri debent, immo si fundator legem imposuit, ut beneficium conferatur solis originariis, & non alienigenis, non potest conferri exteris; *ibid. a. n. 92. ad 94.*

Beneficium erectum, seu legatum fundatum pro solis civibus debetur tantum natis in civitate, suburbis, vicis, & districtu, & si excludantur expresse cives ex privilegio, isti ad illud non possunt admitti; *ibid. numer. 95. & 96.*

Non censentur tamen exclusi cives nati extra civitatem originariam occasionaliter, vel nati in civitate, & alibi necessarium, aut occasionale domicilium habentes; *ib. n. 97. & 98.*

Beneficium, seu legatum, ad quod vocantur cives naturales, & originarii, debetur solum natis in tali loco, non casu, aut per transitum, sed quando pater ibi domicilium habuit, aut est locus, ubi pater natus est: at in istorum defectum deberetur natis ibi casu, aut per transitum; *ibidem num. 99. & 100.*

Beneficium, seu legatum, ad quod vocantur naturales alicujus loci, potest conferri non solum originariis, seu oriundis, sed etiam per decennium ibidem domicilium habentibus, dummodo cum animo ibi perpetuo commorandi: & si vocantur patricii, potest conferri non solum patriciis domiciliaris: ac patria duplex observatur; *ibid. num. 101. ad 103.*

In dictis, & similibus dispositionibus est omnimode investiganda voluntas disponentis, idque perpendendum ex verbis ipsius vocantis, & qualitatibus vocatorum, prout exemplariter traditur, & semper preferendi habentes omnes qualitates relictas a testatore habentibus solum aliquas ex ipsis; *ib. n. 104. ad 107.*

De modis, quibus amittitur civitas; *ibidem num. 125.*

Clavi crucifixionis D. N. J. C. Vid. verb. Clavi &c. per tot. artic.

Clavis.

Clavis tabernaculi a quibus asservari debeat? Vide verb. *Tabernaculum num. 1. 4. & 5.*

Clavis reliquiarum quibus concedi possit? Vide verb. *Cultus Sanctorum num. 37.*

Clausura; Vide verb. *Conventus art. 3. & verb. Moniales art. 3.*

Quid sanciverit Benedictus XIV. circa clausuram monasteriorum, quorumcumque virorum & feminarum regularium; Vide verb. *Clausura n. 1. & seqq.*

Clericus, quoad ea, que concernunt ejus nomen, habitum, & tonsuram.

Clerici nomen, & esse, ac duplex talis nominis adhibitio reseratur. Vide verb. *Clericus artic. 1. num. 1. ad 4.*

Clericorum nomine sequioribus sæculis veniebant illi qui litteris operam dabant, e contra laici dicebantur illiterati. Vide *ib. n. 78.*

Clericorum nomine large, seu generaliter capto in materia favorabili, quinam veniant intelligendi referuntur singuli; *ib. n. 5. ad 8.*

Christianus populus divisus in clericos & laicos, clerici autem in duplex genus divisi; Vide *ibid. n. 71. & seqq.*

Clericorum nomine stricte, seu specialiter in materia odiosa veniunt dumtaxat soli inferiores clerici sæculares, non autem canonici, abbates, alique in dignitate Ecclesiastica constituti, nisi secus exprimat, vel aliunde de opposito constet; *ibid. n. 19. ad 22.*

Quomodo olim clerici induti, & de clericali veste plura; Vide *ibid. num. 76. & seqq. & num. 123. & seqq.*

De tonsura clericorum, ejusque ab ordine facta separatio; *ib. n. 79. ad 82.*

Habitum, & tonsuram clericalem deferre tenentur clerici in sacris ordinibus constituti, & etiam clerici inferiores, si beneficium Ecclesiasticum habeant, sub gravissimis penis; *ibid. num. 23. 24. & 25.*

Clerici vero in prima tonsura, aut etiam in minoribus ordinibus constituti, & beneficia Ecclesiastica, seu jus ad illa nondum habentes non tenentur deferre habitum, & tonsuram clericalem, nisi causative, quatenus velint gaudere privilegiis clericalibus; *ibid. n. 26.*

Clerici in prima tonsura, aut etiam in minoribus ordinibus constituti non gaudent privilegio fori nisi habeant aliquam ex tribus conditionibus; quas requirit Concilium Tridentinum, quæ hic assignantur; *ibid. n. 27. & 28.*

Qualitas, & forma habitus clericalis, licet jure communi non reperitur in omnibus, & per omnia determinata, & stabilita, habentur tamen tum in jure communi, tum in Conciliis, tum in Constitutionibus Pontificiis varia præscripta circa habitum clericorum, & proponuntur, ac inde pro hujus puncti coronide salutaria, ac decorosa dantur monita; *ib. n. 29. ad 44.*

Tonsura ecclesiastica juxta divum Isidorum originem sumpsit a Nazareis, secundum alios ex quodam facto in Apostolorum Principe, quod refertur; *ibid. num. 29. ad 47.*

Tonsura ecclesiastica fuit in usu usque de tempore Apostolorum; reprobatum Calvius aliter sentiens; *ibid. num. 48. & 49.*

Tonsura clericalis antiquitus fiebat raso desuper capite in modum spheræ, & inferius quoque, ita ut patentibus auribus sola capillorum corona circa caput remaneret, & affertur qualiter nunc ab Ecclesia practicetur; *ibid. num. 50. & 51.*

Corona, & tonsura debet esse congruens cujuslibet statui, & ordini, ac mystica ejusdem significatio declaratur; *ibid. n. 52. ad 54.*

Clerici in sacris, vel beneficiati, licet in prima tonsura, aut etiam in minoribus ordinibus constituti, si per longum tempus tonsuram, & habitum clericalem non deferant, & comam sine justa causa nutriant, peccant mortaliter, & subjacent gravissimis penis, nec non excommunicationi; secus si justa causa excuset, prout per varios casus exponitur; *ib. num. 55. ad 63.* De clericorum ordine, vestitu, & distinctione primis Eccl. sæculis & juxta hodiernam disciplinam; Vide *ib. n. 78. ad 85.*

Clericus quoad privilegium fori, & canonis.

Per privilegium fori, & canonis quid intelligatur? Vide verb. *Clericus art. 2. num. 1. & 2.*

Clerici, & monachi, seu regulares gaudent privilegio fori, & qui veniant nomine clerici exponitur; *ib. n. 3. ad 5.*

Clerici tamen minoritæ non gaudent privilegio fori, nisi habeant aliquam ex tribus conditionibus, quas requirit in ipsis Concilium Tridentinum; *ibid. num. 6. ad 8.*

De tonsurato resignante beneficium, vel habente dumtaxat ejus validam collationem, qualiter privilegio fori gaudeat; *ib. n. 9. & 10.*

Clericus tonsuratus, vel minorista non habens beneficium possessionem, nec titulum, nec pensionem, ut fori privilegio gaudeat, quid requiratur? *ibid. n. 11. & 12.*

Clericus minorista in habitu, & tonsura deserviens Ecclesiam gaudet privilegio fori, licet non deserviat ex mandato Episcopi, vel cui non fuit adscriptus; *ibid. num. 13. ad 16.*

Clericus, si habitum a se gestari solitum aliqua occasione ad breve tempus deposuerit, non ideo fori privilegium amittit, ut nec beneficiatus si aliquando intermiserit; *ibid. n. 17. & 18.*

Immo clericus beneficio privatus ex Bulla Sixti V. eo quod non detulerit &c. non amittit &c. ante latam a iudice Ecclesiastico declaratoriam; *ibid. n. 19.*

Clericus non beneficiatus, solitus tamen Ecclesie inservire, & in habitu, & tonsura incedere, si noctu vel interdiu in habitu laicali deprehendatur cum armis, gaudet privilegio fori, immo eo gaudet non obstante irregularitate contracta ob homicidium; *ib. n. 20. ad 22.*

Clericus, qui post commissum delictum sine ulla fraude clericatum assumpsit, gaudet privilegio fori, tam quoad personam, quam quoad bona: si secus, gaudet quoad personam, at non quoad bona, quoties iudex laicus ante promotionem praevenit in causa, & tunc non procedit nisi postquam iudex Eccl. de fraude adjudicaverit; *ibid. n. 23. ad 25.*

Clericus, qui dimisso habitu, & tonsura deliquit, & postea habitum, & tonsuram sumpsit, & Ecclesie inservivit, gaudet privilegio fori, nisi reassumserit habitum in fraudem; quod ad iudicem Eccl. spectat declarare, & adducitur notabilis decisio; *ibid. num. 27. ad 29.*

Clericus, qui propria auctoritate habitum clericalem reassumit post delictum, processum, & fideiussionem de se presentando coram iudice laico, qualiter gaudeat; *ibid. nu. 30.*

Clericus, qui ante incarcerationem reassumserat habitum, vel post praetensum delictum a se commissum, gaudere debet undequaque privilegio fori; *ibid. n. 31. & 32.*

Clerico licet reassumere habitum absque alia licentia Episcopi, nisi renunciaverit in curia Episcopali cum declaratione non reassumendi sine illa; at si id praestitum esset in carcere, non obstat ad reassumendum absque &c. *ibid. num. 33. ad 35.*

Licet clericus per dimissionem habitus, & tonsurae ante trinam monitionem non perderet privilegium fori, tamen clericus minorum ordinum non beneficiatus, nisi habitum, & tonsuram deferat, & Ecclesie inserviat, vel in Seminario, aut in aliqua schola, vel universitate de licentia Episcopi versetur, illud perdit sine alia monitione, nec si qua adsit in contrarium consuetudo est attendenda; *ibid. num. 36. & 37.*

Clericus tamen non habentibus supradicta requisita Concilii non admittit perpetuo privilegium

Tom. IX.

fori, sed suspenditur ad tempus; & si adhuc quis se gerat pro clerico, potest puniri etiam ab Episcopo; *ib. n. 38. ad 40.*

De clerico reperto a curia saeculari sine habitu clericali, & de eo, qui se immiscet enormitatibus, quoad privilegium clericale; *ibid. num. 41. & 42.*

Clericus in minoribus constitutus recusans frequentare scholas, & Ecclesiam, non potest privilegio fori privari, si adsit probabilis spes profectus; eodem clerici filius legitimus ante clericatum susceptum gaudet, durante vita patris: eidem verbis renunciari non potest; at illud perdit tertio monitus, si non reassumat habitum, & tonsuram; *ibid. num. 43. ad 46.*

Licet clerici in prima tonsura constituti, vel minorista non habentes a Tridentino requisita, privilegio fori non gaudeant, tamen privilegio canonis non sunt privati; *ibid. num. 47. & 48.*

Quoniam autem personae gaudent tali privilegio canonis, & quoniam censetur illud violare; Vide verb. *Excommunicatio* art. 10. num. 18. & art. 11. a num. 14. ad 27.

Privilegio fori, & canonis gaudent nedum clerici coelibes, sed etiam clerici conjugati in minoribus existentes, si tamen habeant tres conditiones, quae assignantur, & tunc gaudent privilegio fori undequaque; *ib. n. 50. ad 57.*

Clericus conjugatum carcerantes excommunicantur, & eum Episcopus tueri debet, ne vexetur a curia laica; *ibid. num. 58. ad 60.*

Clericus conjugatus indulto Apostolico dispensatus ab obligatione incedendi in habitu & tonsura, gaudet privilegio fori, & habens requisita, excepto quod non constet de deputatione ad servitium Ecclesiae, ei tamen inserviens in genere eodem gaudet; *ib. nu. 61.*

Clericus conjugatus exercens artem mercariam cum mensuris fraudulentis, puniendus est ab Ordinario, cuius si a trireribus sublati, & ob nova delicta carceratus, remittendus est; *ibidem num. 62. & 63.*

Subdiaconus, qui in vim dispensationis Apostolicae cum vidua matrimonium contraxit, & pensiones ecclesiasticas obtinet, de jure gaudet privilegio fori; *ibid. num. 64.*

Varia insuper late traduntur de clericis conjugatis quoad onera personalia, realia &c. *ibidem a num. 65. ad 76.*

Clerici gaudent privilegio fori de jure divino, canonis autem solum jure ecclesiastico; *ibid. num. 77. ad 87.*

Clerici omnes, sive in sacris, sive in minoribus, dimittentes habitum clericalem, & tonsuram ex sola vanitate, & negligentia non perdunt privilegium canonis ante trinam monitionem; illico tamen perdunt, si id ex iniquitate faciant, aut si enormibus se immisceant; *ibidem num. 88. & 89.*

An in dicto casu quoque statim amittant privilegium fori, & an facilius deperdat privilegium fori, quam canonis; *ibidem num. 90. ad 100.*

Plura vero de questione, an simplex clericus,

qui privilegium fori amisit eo quia non implevit quod præscribit *Concil. Trident.* amisit simul alia privilegia concessa; Vide *ibid. n. 101. ad 104.*

Clericus, quoad negotia secularia.

Negotium seculare accipitur tripliciter, & assignatur, ac quale clericis prohibuitur, indicatur; Vide verb. *Clericus art. 3. num. 1. ad 5.*

Clericis omnibus in sacris constitutis, aut in minoribus congruam sustentationem habentibus, sive ex beneficio Ecclesiæ, sive ex bonis patrimonialibus, est prohibuitur negotiis secularibus se se immiscere cupiditatis, & turpis lucri gratia; *ibid. num. 6.*

Assignantur causæ probationis culpæ, & poenæ transgressionis; *ibid. num. 7. ad 11.*

Dantur tamen plures casus, in quibus clerici negotiationem exercentes nullam culpam, & poenam incurrunt, & assignantur, ac una dantur variæ ad rem petitiones factæ Sac. Cong. Conc. cum suis responsionibus, & declarationibus; *ibid. num. 13. ad 46.*

Negotiatio clericis prohibita est quæstuarium, quæ in personalem, & realem dividitur. Quando eisdem non sit interdicta negotiatio realis, & in quo utraque negotiationis species consistat; *ib. n. 92. & seqq.*

Recollectio nivis in propriis puteis, ejusque venditio lucri & compendii causa pertinet ad negotiationem quæstuariam personalem, & vetita est clericis; *ibid. num. 99.*

Potest Episcopus prohibere clericis minorum ordinum, & primæ tonsuræ, ne exercent mercaturam, nec suscipiant appaltus aquæ vitæ &c. *ibid. num. 47.*

Ex prædictis eruitur posse clericos dare operam negotiationibus illius speciei, quæ dicitur artificium, non autem negotiationi proprie sumptæ, & hæc enucleantur; *ibidem n. 48. ad 50.*

Licet negotiatio proprie sumpta sit clericis interdicta, tamen artificium, & manualis operatio absque fine turpis lucri non interdicuntur clericis, immo ipsis recommendatur, & admodum utile id comprobatur; *ibid. num. 51. ad 58.*

Inter negotia, artes, & officia clericis prohibita multa alia reperiuntur, & annumerantur, interjectis adnotationibus ubi opus est, & quibusdam quæ iidem possunt; *ibid. n. 59. ad 89.*

Quid olim veniebat sub prohibito clericis *Physicæ studio*; *ibidem n. 101.*

Quoad negotia clericis vetita, attendenda est novissima Constitutio Benedicti XIV. incip. *Apostolica servitutis*, in qua multa statuuntur, quæ assignantur; *ibid. n. 90.*

Notandum, quod contractus a clericis initi, qui continent negotiationem quæstuariam personalem, non declarantur invalidi favore debitorum, sed quæ sita ex iis spectant ad cameram Apostolicam; *ibid. n. 98.*

Clericus quoad cohabitationem cum mulieribus, & quoad choreas, larras, comedias, & alia spectacula publica.

Clerici non possunt frequentare domicilia feminarum, nec eas ad sua domicilia admittere; Vide verb. *Clericus art. 4. n. 1. & 2.*

Quotiescumque mulieres, quæ cum clericis cohabitare permittuntur, sunt aliquo modo suspectæ, etsi consanguinæ, separandæ sunt, & arcendæ ab illorum domibus, licet sint senilis ætatis; *ibidem num. 3.*

Sinistra autem suspicio cessante, licitum est clericis, & a jure concessum in domo sua retinere rei domesticæ gratia, seu ob aliud honestum motivum matres, avias &c. immo etiam extraneas; *ibid. num. 4. & 5.*

Ætas autem provecata, in qua cessat sinistra suspicio, & mulier, seu famula alias bonæ famæ, & honesta præsumitur cohabitare posse cum clerico sine periculo continentie, est ordinariæ ætatis 50. annorum; interdum tamen potest etiam minor ætas expers esse suspitionis; unde remittitur concessio, vel prohibito Episcoporum prudentiæ; *ibid. num. 6. ad 12. & n. 49.*

Recte distinguitur & explicatur quid clericis prohibuitur sit in *tit. Decretalium de cohabit. clericor. &c. ibid. in n. 32. & seqq.*

Recensetur ordo procedendi in clericis concubinarios præscriptus a Conc. Trid. *ibid. n. 37. & seqq.*

Simplex clericus concubinarius quomodo puniatur; *ib. n. 45.*

Quid veniat sub nomine concubinarum clericis; *ib. n. 46. 47.*

Clerici non possunt choreas aut saltationes ducere, nec, ubi ducuntur publice interesse, nec personati incedere, & hæc ab Episcopo possunt etiam regularibus vetari; *ibid. num. 13. 14. & 15.* Clerici vitare tenentur comedias, hastiludia, & alia hujusmodi vana spectacula, & sub qua culpa; *ib. n. 16.*

Nec ullo modo possunt clerici recitare in comædiis profanis, & Episcopi possunt statuere poenam excommunicationis contra id facientes, nec minis, jocularibus, & histrionibus intendere debent, & affertur novissima inhibito quoad recitationem in comædiis; *ibidem n. 17. ad 19.*

Clericus quod ludos, cauponas, vel tabernas, crapulam, & ebrietatem.

Clericus est severissime prohibitus alearum, & taxillorum lusus, & maxime ille lusus, qui magis fortuna, quam arte, vel industria ludentium regitur; Vide verb. *Clericus art. 5. n. 1. & 2.*

Uade doctores dicunt, quod clericus lucri gratia, & pro notabili quantitate taliter ludens peccet mortaliter, præsertim si frequenter, aut publice cum scandalo aliorum id fiat; secus autem si e contra; *ib. n. 3. ad 5.*

Ludos schacorum, seu latrunculorum non est prohibitus clericis, licet litterario studio deditis sit minus convenientis, sic etiam est clericis permissus omnis ille ludus, qui consistit in ingenio, aut virtute corporis; *ibid. n. 6. & 7. n. 24. & seqq.*

Assignantur inconvenientiæ, quæ oriuntur ex ludis prohibitis, & pretiosa, quæ amittuntur; *ibidem num. 8. & 9.*

Clerici cauponas, vel tabernas, nisi longioris itineris causa ingredi prohibentur, & eo minus eis tabernas habere licet; & assignatur qualiter, & sub

sub quibus pœnis id prohibeatur, ac quid per tabernas, & cauponas intelligatur; *ibid. num. 10. ad 14.*

Crapula, & ebrietas sub gravissimis pœnis usque ad suspensionem ab officio, & beneficio est clericis interdicta, & explicantur crapula, & ebrietas, ac præcipue damnatur in Ecclesiasticis; *ib. n. 15. ad 22.*

Clericus quoad arma, & venationem.

Clerici sine justa, & necessaria causa arma deferre non possunt sub pœna excommunicationis; unde inferunt doctores, quod clerici arma prohibita deferendo peccant mortaliter. Vide verb. *Clericus art. 6. n. 1. ad 4. & latius verb. Arma per tot.*

An clericus defensus arma, quæ statuto sæculari simpliciter, vel certo tempore, aut loco prohibita sunt, spoliari iisdem a ministris curiæ sæcularis possit; Vid. *ibid. verb. Clericus art. 6. n. 41. & seqq.*

Venatio frequens, voluptuosa præcipue cum armis, & clamorosa est clericis interdicta; ac quæ fit cum canibus, & falconibus ex voluptate dicitur clamorosa, & illicita; observatu digna præbentur ex SS. Hieronymo, & Ambrosio; *ibid. nu. 6. ad 9.*

Neque Episcopis licet arma concedere clericis pro sola voluptuosa venatione; id præstantes a culpa non forent immunes; *ibid. n. 10. ad 16.*

Quamvis non sit illicita clericis venatio voluptuosa, tumultuosa, & clamorosa, & moderata, nimis frequenter facta, est tamen eis licita venatio quæta, & moderata raro facta, & non pro sola voluptate venationis sed vel causa necessitatis, vel causa utilitatis, vel causa honestæ recreationis; *ibid. n. 17. ad 21.*

Venatio, quæ fit rebus, vel laqueis moderatè & honestè recreationis gratia, ut piscatio, & hujusmodi, est licita clericis; servatis tamen, quæ subduntur; *ibid. n. 22. ad 26.*

Omnis, & quæcumque venatio etiam non clamorosa prohibita est quibuscumque clericis, ut melius; *ib. num. 45. & seqq.*

Licet venatio, & piscatio pro uno eodemque jure ponantur, tamen inter venationem, & piscationem adest aliqualis differentia, & in jure pœnæ adsunt contra venatores, non contra piscatores: assignantur, & declarantur; *ibid. num. 27. ad 33.*

Et ideo laudantur ii Ordinarii, qui sub determinatis, & arbitrariis pœnis interdicunt omnibus suis clericis hujusmodi venationem, & delationem armorum, & tradit habendum in his modus, ac qualiter, & quando clerici contrafacientes puniendi; *ibid. num. 34. ad 38.*

Clericus quoad immunitatem, & exemptionem.

Clerici confugientes ad Ecclesiam gaudent immunitate Ecclesiastica in non exceptis, & quædam specialiter afferuntur pro regulari; Vide verb. *Clericus art. 7. n. 1. ad 4.*

Clerici non tenentur ad onera, nisi ea sint certa, realia, & invariabilia, nec ad solutionem impostorum pro physico &c. *ibidem num. 5. & 6.*

Clerici gaudent exemptione pro bonis patrimonialibus in totum, & etiam pro acquisitis, & do-

natis ab impositionibus, &c. etiam in minoribus, & sine Concilii requisitis &c. *ibid. n. 7. ad 11.*

Clerici gaudent exemptione pro bonis patrimonialibus in portione sibi tangente, nec tenentur ad gabellas, quando per alios, vel per se ipsos absque officii sui detrimento arti seriæ operam dant cum foliis arborum in propriis bonis existentium; *ib. n. 13. & 14.*

Clerici in minoribus constituti viventes cum patribus non tenentur ad collectas, & alia onera pro bonis sibi donatis, nisi donationes sint fraudulentæ, & uti tales per judicem Ecclesiasticum declarate; *ibid. num. 15.*

Clerici in minoribus, etiam si non se promovere faciant ad Ordines sacros, gaudent exemptione ab impositionibus; Item a gabellis laicalibus etiam pro portione colonica, & pro extractione olei collecti in suis bonis; *ibid. num. 16. ad 18.*

Clerici cives Romani possidentes bona in territorio civitatis Malleani non tenentur ad solutionem gabellæ extractionis vigore statuti laicalis debite pro fructibus ex eisdem bonis recollectis Romam convehendis pro eorum usu; *ibidem n. 19.*

Clericus non tenetur ad impositionem capitationis ex bonis, & redditibus patris, cujus impensis vivit; clerici tamen non gaudent privilegio patrimonii Ecclesiastici pro bonis ad suscipiendos Ordines sacros eis assignatis, donec non fuerint in sacris, nisi in possessionem eorumdem sine fraude essent translata; *ibidem n. 20. & 21.*

Clerici, & Ecclesiastici sunt exempti a tributis impositis causa belli, pestis, &c. nisi concurrant requisita &c. item sunt exempti a tributis impositis pro novis muris civitatis ædificandis, & pro refectione aggerum, & aliorum, quæ adducuntur; *ib. num. 22. ad 28.*

Ut clerici licite solvant collectas, & impositiones laicorum, sex requiruntur, & plene assignantur; *ibid. num. 29. ad 39.*

Clerici non tenentur custodias facere occasione suspicionis Turcarum, nisi occurrere præcisa necessitate, ad onus unius ligni pro qualibet sarcina ob servitium arcis, nec ligantur bannimentis magistratus sæcularis de petenda licentia accedendi ad proprias vineas tempore vindemiæ; *ibid. n. 40. 41. & 42.*

Clerici, & Ecclesiastici non sunt subjecti oneribus, nec ordinariis, nec extraordinariis impositis ad favorem principis. Non tenentur ad consignationem frumenti, & aliorum fructuum faciendam principi laico, & apponitur qualiter agendum in horum contingencia, nec perquisiti frumentorum in locis immunibus permissa laicis; *ibidem n. 23. ad 46.*

Non est permittendum Ecclesiasticis comprehendendi in prohibitione Laicorum vendendi, & emendi frumenta, nec quoad taxam, sed urgente necessitate potest Ordinarius peculiari suo edicto Ecclesiastico prohibere, & taxare &c. *ib. n. 47. & 48.*

Episcopus potest in casu necessitatis proprio edicto statuere pretium frumenti Ecclesiasticorum, eosque cogere ad venditionem, reservata tamen pro usu, & sustentatione ipsorum æqua,

& proportionata quantitate, & adducitur modus Episcopo præscriptus, qui etiam potest extractionem prohibere, & qualiter? poniturque mandatum Episcopis & Archiepiscopis Regni pro venditione, & Nuncio Neapolis circa extractionem; *ibid. n. 49. ad 53.*

Gubernator non potest cogere Ecclesiasticos ad asportandum in horrea publica partem suorum frumentorum. Immo ob edicta lesiva libertatis Ecclesiastica proceditur contra cumulum, nec possunt Ecclesiastici cogi ire ad molendinum domini temporalis, seu communitatis; *ib. nu. 54. ad 57.*

Ecclesiasticorum molendina non comprehenduntur sub bannis Gubernatoris, qui debet facere declarationem de non comprehensione eorum; nec sub prohibitione Laicali solvendi gabellam, ut dicitur *della pesa*: ac plura alia ad rem præstantur; *ibid. n. 58. ad 65.*

Clerici, & Ecclesiastici sunt omnino exempti ab onere hospitandi milites, etiam in bonis patrimonialibus, & Episcopus non potest permittere hospitalium equorum militarium in atris, & cortilibus monasteriorum monialium; *ibidem n. 66. ad 70.*

Ministri publici civitatis, qui violententer fecerunt reponi fœnum in claustrum regularium, incidunt in excommunicationem, & qualiter absoluti, ut etiam officiales ob violentam hospitalitatem in domo canonicali; *ibid. numer. 71. & 72.*

Clerici, & Ecclesiastici sunt immunes a gabella chartæ sigillatæ, seu bullatæ, & ab expensis novæ mensurationis bonorum ad instantiam communitatis factæ, & a collectis pro portione bonorum ad eos spectantium; *ibid. num. 73. & 74.*

Ecclesiastici ementes bona cum pacto solvendi onera, non tenentur ad onera personalia, sed tantum ad onera realia, quæ sint certa, & invariabilia, & ante venditionem imposita; nec tenentur ad solutionem oneris nuncupati *il tasso della Cittadella*, & sunt taliter exempti a gabellis laicalibus, ut nec etiam sponte illasolvere possint sine beneplacito Apostolico: ac ita solventes absoluntur a censuris; *ibid. n. 75. ad 78.*

Quædam alia ad propositum subduntur non omittenda; *ib. n. 79. ad 87.*

Sed non est præterenda quæstio, an clerici obligentur statutis laicorum, quorum materia clericis æque ac secularibus communis est, neque privilegiis ipsorum clericorum repugnat, luculentè examinata; *ibid. nu. 88. & seqq.*

Clericus quoad ordines; Vide verb. *Ordo*.

Clericus quoad obedientiam, & subjectionem Episcopo.

Clerici non possunt cogi ab Episcopo ad præstandum aliquod servitium non expressum in iure; Vide verb. *Clericus art. 8. num. 1. ad 3.*

Sic etiam simplices Sacerdotes non habentes Officium neque Beneficium in Ecclesia Cathedrali non possunt per Episcopum cogi ad idem, &

Canonicis inserviendum in functionibus Ecclesiasticis, non obstante exiguo numero Canonico- rum, nisi contraria adesset consuetudo; vel nisi ageretur de Clericis pro necessitate, & utilitate Cathedralis ad titulum patrimonii ordinatis; *ibid. num. 4. ad 7.*

Superiora explanantur; *ib. n. 32. & seqq.* Ubi etiam explicatur *Concil. Rom. iii. c. 21. ibid. n. 35.*

Et dato, quod ob parvum numerum canonicorum, & deficientiam mansionariorum servitium Ecclesiæ cathedralis detrimentum patere- rit, tunc erit recurrendum ad Sac. Cong. Conc. *ib. n. 8. & 9.*

Item simplices Sacerdotes non possunt compelli ad interessendum, & assistendum functionibus Ecclesiasticis in cathedrali; nec clerici, alii presbyteri non confessarii ad interessendum conferentis casuum conscientia; *ib. num. 10. ad 12.*

Episcopus non potest clericis beneficiis addere nova onera in fundatione beneficiorum a fundatoribus non apposita, aut a sacris cano- nibus non imposita, nec alio modo testatoris voluntatem immutare; *ib. n. 13. ad 17.*

Episcopus non potest a clericis exigere chari- tativum subsidium, nisi sit pauper; minime tamen a non beneficiatis; *ib. n. 18. & 19.*

Episcopus non potest cogere clericos in mi- noribus constitutos ad suscipiendos ordines ma- jores sub pœna privationis privilegiorum cleri- calium, & absque eo ingredi possunt religio- nem; *ibid. num. 20. & 21.*

Clerici omnes, immo & Laici, quantumcumque potentes, tenentur Episcopo præstare canonica- m obedientiam; & clerici peregrinari non de- bent nisi de ipsius licentia: ut etiam testimonium judiciale perhibere seculari, & exhibetur pra- xis ad hoc tenenda; *ibidem n. 22. ad 27.*

Episcopus in delictis difficilis probationis sibi notis potest extrajudicialiter, & sine processu clericos, & presbyteros a divinis suspendere; & absque judiciali monitione excommunicare cle- ricos, sive laicos, qui se opponunt visitationi, vel solita obsequia ei injuriose denegant; *ibid. num. 28. ad 30.*

Cætera, quæ ad materiam clericorum spectant, quoad omnes superiores articulos; *ibid. num. 31. 32.*

Coadjutoria, Coadjutor.

Coadjutoria quid sit, & quotuplex, ac qualiter prohibita, vel concessibiles, & a quo? Vide verb. *Coadjutoria, Coadjutor, n. 1. ad 8.*

Coadjutor quis, & quid sit, ac unde dicatur? *ibid. n. 9. & 10.*

Coadjutor ob varias causas dari potest, & solet; ac singulè percurruntur; *ibidem num. 11. ad 17.*

Coadjutor debet habere omnes qualitates a jure requisitas ad illud officium, pro quo datur; & hoc declarat respectively ad unumquodque; *ibid. n. 18. ad 21.*

At in coadjutore ad tempus qualitates neces- sariæ concurrere debent de tempore gratiæ, sed in

in coadjutore perpetuo cum futura successione possunt intra annum concurrere; *ibid. numer. 109.*

Coadjutor fere coincidit cum administratore, & suffraganeo: ac coadjutoria, & suffraganeatus sine successione, & solum temporales expirant per obitum Episcopi, coadjutoria tamen perpetua concessa per Sedem Apostolicam cum futura successione non expirat per obitum coadjuti; *ibid. nu. 22. ad 26.*

An perpetuus coadjutor datus Episcopo cum futura successione, & cum libera potestate administrandi possit ipso Episcopo coadjuto vivente, & contradicente solus administrare, quæ sunt jurisdictionis spiritualis, seu temporalis; *ibid. num. 27. ad 30.*

Coadjutor vivere debet, & recipere congruam portionem de prebentibus Ecclesiæ, seu beneficii, cujus prelati, vel beneficiati datus est, si sunt abundantes, seu saltem sufficienti pro congrua sustentatione tam coadjutoris, quam coadjuti, sin autem quæ præferendus sit; *ibid. num. 31. ad 41.*

Afferuntur varæ responsiones, & declarationes datæ a Sacra Congr. Rituum, quoad ea, quæ concernunt coadjutorem perpetuum datum Archiepiscopo, vel Episcopo; *ibidem a num. 47. ad 52.*

Coadjutor Episcopi non sedet celebrans nisi in faldistorio, neque habet diaconos assistentes, neque canonicos paratos, neque septimum candelabrum, nec utitur baculo nisi in ordinationibus: celebrans tamen præter diaconum, & subdiaconum debet habere assistentem canonicum pro libro; & non tenetur visitare Limina Apostolorum; *ibid. num. 42. ad 56.*

Coadjutor Episcopi etiam non adhibitus ad ullam functionem tenetur residere, nec discedere potest absque consensu coadjuti, vel licentia Sacræ Congr. & tenetur, quoties fuerit requisitus, Pontificalia, & alias functiones obire, quamvis coadjutor propria impedimenta non probet, & edicatur, quid insuper debeat, vel non? *ibid. num. 57. ad 59. & inter Decreta S. R. C. n. 1329. ubi, quod de licentia coadjuti potest benedicere populo, dum per civitatem incedit.*

Cum Episcopus habens coadjutorem est impeditus, non potest functiones alteri, quam coadjutori delegare, & ei dare debet commoditatem habitationis in palatio Episcopali, & necessaria pro exercitio Pontificalium &c. *ibid. num. 60. & 61.*

Coadjutor separatim tribunal statuere, aut habere non potest; sed in consuetu tribunali Episcopi sui reddendum est, & Episcopus residere tenetur, licet habeat coadjutorem; *ibidem num. 62. & 63.*

Coadjutor Archiepiscopi Metropolitani Bononiensis debet præcedere vexillifero ejusdem civitatis; & in synodo provinciali debet sedere inter Episcopos provinciales loco suæ promotionis; *ib. num. 64. & 65.*

Coadjutor parochi in absentia coadjuti in functionibus parochialibus præcedit beneficiatos, & recipit eadem emolumenta, quæ coadjuto debentur; *ibidem num. 66.*

Coadjutorem habens in Animarum cura, aut in canonicatu tenetur residere in loco parochiæ, & canonicatus; *ibid. n. 105.*

De coadjutoribus perpetuis canonicorum; Vide verb. *Canonicus art. 10. per tot.*

Episcopo titulari suffraganeo qualis honor, & præminencia debeat in Ecclesia, in qua vice Episcopi ordinarii functiones Pontificales exercet; *ibid. num. 68. ad 93.*

Episcopus suffraganeus, quando nomine proprii Episcopi exercet functiones Episcopales, debet habere assistentiam dignitatum, & canonicorum, non tamen assistentiam suorum canonicorum ultra diaconum, & subdiaconum, sed sat est unus paratus cum pluviali ad librum; *ib. n. 94. & 95.*

Reliqua Episcopum suffraganeum concernentia item accurate exhibentur, ac de eo clauditur sermo apponendo eum non posse visitare clausuram monasteriorum monialium; nisi sit simul Vicarius generalis, & ab Episcopo, cujus est suffraganeus, facultatem Vicarii generalis, vel aliud speciale mandatum habeat; *ib. n. 96. ad 104.*

Gratia coadjutoria cum futura successione minime valida est, si consensus detur a procuratore post obitum coadjuti; *ibidem num. 107. & seqq.*

Coadjutore effecto impotenti ad servitium Ecclesiæ, cessat gratia coadjutoria, itaut ne successionem quidem in beneficio præterendere valeat ipse coadjutor; *ibid. numer. 110.*

Codicillus, Codicillaris clausula; Vide verb. *Testamentum per tot. art. 6.*

Cælum.

Cælum unde dictum, & quid sit? quot modis usurpetur? Vide verb. *Mundus n. 165. ad 167.*

Cælum quoad suam durationem, & immutationem; *ibid. num. 168.*

Cælum est rotundum, & sphericum undique distans æqualiter a terra; *ibidem num. 111.*

Cœli quot sint; *ibid. num. 171.*

Cæmeterium. Vide verb. *Ecclesia art. 4. numer. 61.*

& verb. *Sepultura, n. 3. 4. & 5.*

Cognatio. Vide verb. *Cognatio spiritualis & verbo Matrimonium quoad Impedimenta, art. 5. a num. 28. ad 73.*

Cognomen non additur in orationibus de Sanctis; Vide inter *Decreta S. R. C. n. 192.*

Collatio.

Collatio beneficiorum quid, & quodplex sit, quæ ejus differentia ab electione, & a quibus fieri possit; Vide verb. *Electio art. 1. n. 13.*

Collatio ordinum a quibus fieri possit, vel non? Vide verb. *Ordo art. 3. & 4.*

Collatiuncula die jejunii est licita, & qualis? Vide verb. *Jejunium art. 1. n. 14. & 41. ad 46.*

Collecta.

Collecta quando dicitur, vel Missa contra Paganos, non

non potest mutari nomen *Paganorum* dicendo Turcarum, Hæreticorum &c. vide inter *Decreta S. R. C. num. 619.*

Collecta imperata a Superiore, omittenda est in duplicibus primæ classis. Romæ omittitur etiam in duplicibus secundæ classis. Vide *ibidem num. 593. 1440.*

Non est omittenda una ex assignatis orationibus in Missali, veluti *A cunctis*, ut ejus loco dicatur aliqua collecta imperata ab Episcopo. Et si tertia sit præscripta, addi debet pro quarta; Vide *ibid. n. 858. 875.*

Collegium, Collegiata.

Collegium, universitas, communitas sunt synonyma, & præbatur unde dicta, & quid sint? Vide verb. *Collegium, Collegiata, n. 1. ad 4.*

Ad constituendum collegium requiruntur tres: jus autem collegii conservari potest in duobus, imo & in uno, & qualiter; *ibid. num. 5. ad 8.*

Ad constituendam universitatem sufficient quinque, ac universitatis nomine censetur synodus, concilium, cœtus, conventus, ejusque jus propter casus supervenientiam conservari potest etiam in uno; *ib. n. 9. 10. & 11.*

Ad constituendam congregationem, familiam, parochiam, pœpulum &c. quot requirantur; *ibid. num. 12 ad 17.*

Magis luculenter exponitur quomodo probeatur Ecclesia collegiata, quid commune habeat cum Ecclesia communitativa, & in quibus ab ea differat; *ibid. nu. 77. & seq.*

Collegiata non potest erigi nisi per Papam; si tamen contingat collegium decedere ob mortem v. grat. canonicorum, vel aliam consimilem causam, in tali casu reductio collegialitatis ad actum poterit fieri ab Episcopo; *ibid. num. 19. ad 23.*

Si agatur de collegiata jam erecta tempore, quo vigeat opinio, ut posset ab Ordinario erigi, tunc similiter judicari debet juxta illud tempus, & non secundum opinionem posteriorem contrariam; *ibid. numer. 24. ad 26.*

Status collegialitatis non dissolvitur, nisi tribus modis, qui assignantur, nec suppressio unquam justificata dicitur, nisi de auctoritate Superioris supremi facta appareat, ac circa eandem quædam insuper subduantur; *ib. n. 27. ad 31.*

Collegialitas Ecclesiæ, quando non constat de primæva legitima erectione, vel subsequenti privilegio Apostolico, probatur ex conjecturis, indicibus, & enunciativis, & potissima accurate pronunciantur; *ibid. nu. 32. ad 48.*

Confirmatur quod Auctor dicit n. 39. nempe, rigide inquirendum de collegialitate Ecclesiæ, si de ea questio sit ad omnes effectus, secus si de ipsa disputari contingat ad unum, vel alterum effectum; *ibid. nu. 95.* Ex allatis conjecturis, seu signis, aliisque sufficientibus Ecclesia est existimanda collegiata licet de fundatione, & privilegio non constet; nec est necesse præsignatas omnes conjecturas simul verificari, sed sufficit aliquas adesse, ex quibus id argui pos-

sit, & verisimile credi; *ibid. n. 49. & 50.*

Collegiata insignis præcedit aliis non insignibus, etiam si fuerint prius erectæ, & qualis sit ut insignis habenda, elucidatur; *ib. n. 51. ad 54. & verb. Insignis num. 2. ad 8. & numer. 15.*

Canonici collegiatarum insignium præferendi sunt in synodo, ac processionibus canonicis collegiatarum non insignium; *ibid. num. 55. ad 57.*

Pro expensis factis a canonicis pro obtinendo indulto deferendi cappas, & rochetum non possunt ab ipsis alienari bona Ecclesiæ; *ibid. num. 58. & 59.*

Collegiata Ecclesia circa ritus, & cæremonias debet servare laudabiles, & antiquas consuetudines aliarum similium Ecclesiarum provinciarum; ejusque statuta quærenda a proprio Episcopo; ac ipsius edicatur præcedentia; *ibid. num. 60. ad 63.*

Archipresbyter, & canonici collegiati, quæ non est parochia, quid circa benedictiones valeant, narratur, ut etiam non teneri inservire Episcopo extra eorum Ecclesiam, nisi in casu necessitatis, vel contrariæ consuetudinis; nec intervenire processioni Ss. Sacramenti, quæ fit in cathedrali qualibet tertia Dominica; *ibidem nu. 64. 65. & 66.*

Collegiata nuper erecta subjecta est Ordinario, nec habet præcedentiam super alias; capitulum tamen cathedralis præbere non potest ullam molestiam capitulo collegiati, quod teneat clericos ad cantandum in choro &c. *ibid. num. 67. & 68.*

Collegiati canonici possunt juxta eorum consuetudinem deferre crucem propriam in processionibus, dummodo digniorem, & ultimum locum relinquant clero Ecclesiæ cathedralis; Vide *ibid. num. 69.*

Collegiata non debet accedere ad Ecclesiam parochialem ad faciendam benedictionem, & distributionem candelaarum, & palmarum, non obstante consuetudine, in ea vero possunt divina persolveri citius, quam in cathedrali; *ibidem num. 70. & 71.*

Numerus trium canonicorum congruus est ad collegiatam constituendam; hisque deficientibus, vel tantum uno remanente quid? *ibid. numer. 72. ad 74.*

Ecclesia parochialis erigi potest in collegiatam, & nihilominus cura animarum remanere penes parochum, prout antea erat, non autem in collegium, vel dignitate transferri: & collegiata antiquior quæ habet insignitatem a jure, præfertur habenti insignitatem ex privilegio; *ib. numer. 75. & 76.*

Collusio, seu prævaricationis pœna, quæ sit? & quid sit collusio? Vide verb. *Pœna art. 2. a num. 70. ad 73.*

Colonus quando possit, vel non petere remissionem, seu minutionem mercedis, aut pensionis, & quando debeat, vel non augere mercedem, seu pensionem? Vide verb. *Locatio numer. 37. ad 47.*

Color.

Color paramentorum sacrorum quotuplex esse possit, & qualis esse debeat? aureus, sive croceus æquivalet omni. Non videtur tamen absolute substituendus pro colore nigro, & violaceo; Vide verb. *Paramenta sacra* n. 25. & 28.

Rubrica de coloribus paramentorum non est præceptiva, sed directiva; unde non inducit rigorosam obligationem; potest tamen peccari venialiter, si absque rationabili causa varietur communis ecclesiæ ritus circa colores. Immo etiam mortaliter, si ex circumstantiis timeatur grave scandalum; *ibid. num. 26. & 27.*

Columba.

Columbæ, & alia animalia domestica, seu naturaliter mansueta, sicut & ferina mansueta, quamdiu redire solent non sunt primo capientis, etiamsi longe aberraverint, sed sunt domino restituentia; Vide verb. *Domitium* art. 3. num. 9. & segg. ubi alia ad rem.

Coluri quid sint, unde dicti, quomodo vocentur, & quid operentur? Vide verb. *Mundus a* num. 146. ad 148.

Coma fictitia, seu adscititia.

Coma fictitia, seu adscititia vulgo *Perucca* est personis Ecclesiasticis prohibita pluries, & pluries; Vide verb. *Coma fictitia* num. 1. ad 13.

Hinc plurimi, ac gravissimi doctores tenent, clericos præsertim in sacris constitutos, vel beneficiatos deferentes comam adscititiam, peccare, *ibid. numer. 14.*

Solet clericis prohiberi in synodis Episcoporum usus comarum fictitiarum, nec sine justa causa ab ipsis dispensari; *ibid. n. 16. & segg.*

Quod quidem Episcopus facere posse declaravit Benedictus XIV. Vide *ibid. n. 21. & 22.*

Nullimode possunt Episcopi ulli sacerdoti licentiam concedere, ut cum coma fictitia Missam celebret; *ib. n. 19. & 20.*

De differentia comam fictitiam inter & circum capillorum; *ibid. nu. 23.*

Alia ad rem; Vide verb. *Missæ* art. 9. a n. 2. ad 4. verb. *Pileolus per tot.* & Auctores indicatos num. 24.

Comensationes in Ecclesia fieri prohibentur; Vide verb. *Comensationes* num. unico.

Commemoratio.

Commemoratio defunctorum si incidat in dominicam, officium cum Missa transferitur in diem sequentem etiam festo duplici impeditum. Vide in collectione decretorum S. R. C. initio hujus volum. sub num. 6.

In die commemorationis defunctorum, occurrente festo duplici minori, etiam translato, officium faciendum est de Sancto, Missæ vero celebrandæ sunt de requiem; Vide verb. *Officium Defunctorum* n. 2. & sequent. ubi multa ad rem.

Commemoratio ordinaria de Cruce in officio sufficit, si commemoratio de Cruce tamquam de titulo Ecclesiæ sit faciendæ, & commemoratio de B. M. V. faciendæ est in Ecclesiis titularibus ejusdem B. M. V. etiamsi in choro recitetur ejus officium parvum: at quando officium fit de aliquo ejus festo non fit commemoratio de alio illius

occurrente, seu concurrente festo, vel octava; Vide inter *Decreta S. R. C.* num. 807. 1419.

Commemoratio de SS. Sacramento, si expositum sit, potest fieri etiam in Missa de festo duplici, quod non sit primæ, vel secundæ classis; *ibid. n. 308.*

Quid permittatur, atque vetetur Episcopis Italo-Græcis circa commemorationem in Missis; Vide verb. *Commemoratio* num. 3. & 4.

In sacris liturgiis schismatici, vel heretici Patriarchæ, sive Episcopi nullimode fieri potest commemoratio a Græcis, Armenis, aliisque Orientalibus. At omnino fieri debet in iis locis commemoratio Rom. Pontif. & quare ab ea recesserunt; *ibid. n. 5. ad finem.*

Historia commemorationis summis Pontificis in liturgiis Græcorum, & quare ab ea recesserunt; *ibid. n. 5. ad finem.*

Commenda quid sit? Commendatario, sive ejus procuratori; non defertur liber osculandus in Missa; Vide verb. *Beneficium* art. 1. n. 40. 109.

Commodatum.

Commodatum unde dictum, & quid sit? Quis commodans, & quis commodatarius? Vide verb. *Commodatum* num. 1. 2. & 3.

Commodari potest quælibet res, sive immobilis, sive mobilis, & commodatum differt a pignore, deposito, precario &c. nec est licitum uti re commodata ad alium usum præter eum, ad quem est concessa; *ib. n. 4. ad 9.*

Culpa aliter sumitur apud theologos, & aliter apud juristas, & assignatur differentia; *ibid. n. 10.*

Culpa juridica, seu civilis prout ad præsens, dividitur in latam, levem, & levissimam, & explicantur, uti etiam casus fortuitus, & dolus; *ibid. num. 11. ad 17.*

Cum aliquod commodatur in gratiam commodatarii tantum, tunc commodatarius obligatus etiam ex levissima culpa, etiam in foro conscientie ante omnem sententiam judicis: est negativa quoque probabilis, prior tamen in praxi tenenda; *ibidem num. 18. ad 22.*

Cum aliquod commodatur in gratiam solius commodantis, tunc commodatarius tenetur solum de dolo, & culpa lata, non autem de culpa levi, & levissima; at cum in gratiam utriusque, tenetur de culpa lata, & levi, non autem levissima; *ibid. n. 23. ad 25.*

Qui utitur re commodata ad diversum usum, ab eo, pro quo fuit sibi commodata, tenetur de omni damno causato in tali re propter diversum, & longiorem, seu gravio rem usum de ipsa factum; *ibid. num. 26.*

Commodatarius, qui equum v. g. sibi commodatum adhibet ad solum moderatum usum, seu iter, pro quo fuit sibi commodatus, abunde interit ei ad vitam necessaria suppediat, licet ex tali usu, & itinere deterior, & pretio vilior factus sit sine ulla sua culpa, nullum dampnum commodatori pro tali deterioratione prestare tenetur; secus autem econtra; *ibidem numer. 27. & 28.*

Ex commodato duæ oriuntur actiones, una, quæ dicitur actio directa commodati, & altera, quæ

- quæ dicitur actio contraria commodati, & expouitur; *ib. nu. 29. & 30.*
- Prima actio contraria commodati competit commodatario, si commodans non patiatur commodatarium uti re pro eo tempore, & usu, pro quo est commodata, & apponitur qualiter limitari debeat rem commodatam non posse repeti ante tempus finitum, vel usum pro quo fuerat concessa; *ibid. n. 31. & 32.*
- Secundo actio contraria commodati competit commodatario, quando commodans scienter ipsi commodavit rem vitiosam, propter quam commodatarius damnum passus est; at secus si inscienter; *ibid. num. 34.*
- Tertio actio contraria commodati competit commodatario ad recuperandas a commodante impensas majores, & extraordinarias, quas fecit circa rem commodatam; *ibid. n. 35.*
- Commodatarius non tenetur de casu fortuito, quo res sibi commodata perit; excipiuntur tamen tres casus, immo quatuor, qui afferuntur cum annotationibus, ubi opus est; *ibidem num. 36. ad 46.*
- Commodatarius ad nullum damnum tenetur, licet res commodata culpa nuncii, vel casu fortuito pereat, quando rein commodatam consignavit ipsi nuncio de expresso mandato commodantis; secus autem si e contra, etsi nuncius ille communiter pro fidei, ac idoneo non habeatur; *ibid. num. 47. ad 49.*
- Commodatarius eligens ipse nuncium, seu famulum, per quem remittat commodanti rem commodatam, si res commodata culpa nuncii pereat, vel deterioretur, tenetur de omni damno, etiam si nuncius seu famulus a commodatario electus communiter pro fidei, ac idoneo non habeatur; *ibid. num. 50. & 51.*
- Commodatarius in casibus fortuitis, v. g. in incendio, naufragio, incursione hostium, qualiter se gerere debeat ad salvandas res commodatas comparate ad proprias; *ibid. num. 52. ad 56.*
- Si pluribus simul res commodata sit, contra singulos in solidum datur actio commodati, quando secus; *ibid. num. 57. & seqq.*
- Communicantes infra octavas Epiphaniæ, & Ascensionis dici debent de ipsis, si occurrant alia festa propria habentes præfationem; Vide inter *Decreta Sac. Rit. Congreg. num. 173.*
- Communicatio cum excommunicatis, vel hæreticis quando liceat, vel non? Vide verb. *Excommunicatio art. 6. & verb. Hæreticus.*
- Communicatio privilegiorum; Vide verb. *Privilegium art. 1. a num. 21. ad 30.*
- Communio.*
- Communio quotidiana, an, & quando expediat? Vide verb. *Eucharistia num. 40. 41. & 42.*
- Communio cleri die jovis sancto de manu celebrantis fieri debet; Vide inter *Decreta S. Congr. num. 1395.*
- Sacerdotes tali die communicantes possunt deferre stolam, vel ante pectus ad formam crucis, vel a collo pendentem. Vide *ib. num. 504.*
- Communio die jovis sancto datur solum infirmis, Vide *ibid. n. 1198.*
- Communio in media nocte Nativitatis Domini non est danda fidelibus, Vide *ibid. num. 285. 286.*
- Communio prærequirit jejunium naturale, aliquando tamen sumi potest ipso facto, & assignatur quando frangatur, vel non ipsum jejunium naturale; Vide verb. *Missa art. 11. a numer. 7. ad 46.*
- Communio an danda in paramentis nigris. Vide verb. *Missa art. 14. num. 22. & 23. & verb. Eucharistia num. 27. & 28. & per tot. ubi multa ad rem.*
- Communio populi intra Missam non est de præcepto, & justis de causis prohiberi potest; Vide verb. *Communio num. 1. & 2.*
- Communio sub utraque specie toleratur pro Græcis, ubi viget consuetudo, quæ alibi introduci prohibetur; *ibid. num. 3. & 4.*
- Communione Paschalis tempus prorogatur pro incolis Serviz; *ibidem n. 7.*
- Ad primam communionem admitti non debent pueri in doctrina christiana non satis edocti; *ibid. num. 6.*
- In communione monialium habentium fenestrellam ex parte Evangelii sacerdos debet descendere, & reverti per gradus anteriores, & non laterales altaris; Vide verb. *Benedictio art. 5. num. 38.*
- Commutare, Commutatio.*
- Commutare legata pia, & ultimas voluntates quis possit, & quando, vel non? Vide verb. *Legatum a num. 143. ad 165. & justæ causæ talium commutationum quænam sint; Vide ibid. a n. 157. usque in finem.*
- Communitio operum pro lucrando jubileo quando, & quomodo fieri possint? Vide verb. *Jubileum art. 2. a num. 34. ad 69.*
- Communitio poenitentiae sacramentalis; Vide verb. *Poenitentia Sacramentum art. 3. a numer. 41. ad 48.*
- Commutatio votorum; Vide verb. *Jubileum art. 2. a num. 34. ad 67. & verb. Votum art. 3. a n. 115. ad 157.*
- Comœdiæ.*
- Comœdiæ Origo, & quam christianæ, & a fortiori, clericali professioni repugnet; Vide novum art. *Comœdiæ Romani censoris, ubi & auctor jure castigatur.*
- Comœdi sunt infames, & irregulares; Vide verb. *Infamias, num. 11. & verb. Irregularitas art. 1. num. 12. vers. Octava.*
- Alia de Comœdiis; Vide verb. *Clericus art. 4. num. 16. & verb. Luxuria num. 37.*
- Compensatio.*
- Compensatio quid sit, & qualiter licita, enunciat, conditiones singillatim afferendo requisitas; Vide verb. *Compensatio num. 1. ad 12.*
- Pro foro externo varia sunt debita a jure excepta, in quibus compensatio non potest fieri, etiamsi conditiones requisitæ ad occultam compensationem, & alia via res obtineri nequeant; & sub visu ducuntur; *ib. num. 13. ad 18.*
- Pro foro tamen interno, seu conscientie supradictorum debitorum exceptio locum non habet, sed licite potest fieri compensatio occultam etiam

etiā in omnibus dictis casibus; *ibidem num. 19.*
 Reprehenditur auctor hoc loci; Vide *ibid. in nota (a).*

Famuli, & familie domesticæ non possunt occulte heris suis surripere ad compensandam operam suam, quam absque certa & evidenti cognitione majorem judicant salario, quod recipiunt: secus vero, si certo, & evidenter constet stipendium esse minus justo; *ibid. num. 20. ad 23.*

Sic etiā licita est occulta compensatio, quando certum est, quod famulus invitus occupatur in aliis, ad quæ non est conductus, nec datur ei stipendium, quod juxta servitii proportionem ab aliis communiter dari solet; *ibid. n. 24.*

Item licita est, quando herus, vel stipendium promissum integre non solvit, vel cum damno famuli solvit, necnon, si famulus fuerit invitatus a domino coactus dolo, minis &c. ad servandum pretio minori infimo justo, vel pretio minori eo, quod communiter dari solet aliis talia servitia præstantibus; *ibidem n. 25. & 26.*

Confessarii satis caute procedere debent cum se occulte compensantibus, & firmiter in praxi tenere, quod nisi evidenter, certo, & indubitanter constet stipendium, seu salariū esse injustum, numquam liceat famulis, aliisque mercede conductis occulta compensatio, ac in idem praxes aliæ ab iisdem advertendæ edicuntur; *ibid. n. 27. ad 33.*

Regulæ & ratio compensationis doctius exponuntur; *ibid. n. 34. & seqq.*

Ad sistendum cursum usurarum datur etiā compensatio cum credito certo, sed non liquidato in principio, sed ex intervallo; *ibidem num. 41.*

Alius pro alio non compensat, & limitatur; *ibid. num. 43. & seqq.*

An cessionario obstat compensatio, quæ obstat cedenti; *ib. n. 46. & seqq.*

Complex peccati.

Confessarii, sive sæculares, sive regulares nequeant absolvere suos complices in peccato contra sextum decalogi præceptum, nisi in articulo mortis, & tunc solum in defectu alterius confessarii; & quid si contra fiat? Vide verb. *Complex peccati num. 1. 2. & 3.*

Vide constitutionem declaratoriam Benedicti XIV. super hoc articulo; *ibidem num. 19.*

An confessarii nequeant etiā absolvere suos complices in quocumque aliō peccato mortali non carnali; *ib. n. 4.*

Complex ordinarie confessario manifestari non potest, potest tamen confessarius interrogare necessariā ad confessionem, quamvis per accidens veniret in notitiam complices; *ibid. num. 5.*

Potest autem poenitens nominare complicem, si nec apud alium confessarium, nec aliter possit integre confiteri; *ib. nu. 6.*

Confessarius cogere potest poenitentem ad peccatum complices, vel cujuscumque alterius manifestandum illi, ad quem spectat scire, & emendare, vel cavere periculum relapsus, alienæ seductionis &c. *ibid. n. 7.*

Tom. IX.

Non expedit tamen ordinarie complicem moneri per confessarium, quod si aliter fieri non possit, expedit illum a poenitente manifestari extra confessionem; *ibid. num. 8.*

Si complex absque necessitate manifestet peccatum complices confessario, illud probabilis est materia sigilli; Vide *ibidem num. 9.*

Complex an, & quando teneatur, & possit fateri, seu revelare complicem; *ibidem num. 10. ad 12.*

Complices criminis a poenitentibus revelari non debent; *ibid. n. 13. & seqq.*

Complicum nomina a poenitentibus exquirere, denegando absolutionem confessarius prohibetur; *ib. num. 17.*

Alia ad rem. Vide verb. *Moniales art. 1. num.*

82. & verb. *Poenitentia Sacramentum num. 89. & 90.*

Compositio.

Compositio super legatis relictis Fratribus minoribus an, & quomodo fieri possit cum Rev. fabrica S. Petri de urbe? Vide verb. *Legatum a n. 97. ad 100.*

Compositio debitorum cum creditoribus, an, & quando eos liberet ab onere restitutionis? Vide verb. *Restitutio art. 5. a num. 30. ad 35. & a n. 49. ad 59.*

Compositio debitorum facta cum Papa, vel Episcopo, an, & quando eos liberet ab onere restitutionis? Vide *ibid. n. 41. ad 43.*

Compositio litis beneficalis media pensione uni parti solvenda, an qua auctoritate, & quibus de causis fieri possit? Vide verb. *Pensio a num. 14. ad 28. & verb. Resignatio beneficiorum a num. 47. ad 74. ubi varia ad rem.*

Compromissum quoad arbitros; Vide verb. *Arbiter per tot. & quoad electionem; Vide verb. Electio art. 1. num. 24. ad 31.*

Concentrici circuli quid sint? Vide verb. *Mundus num. 103.*

Concilium: de his, quæ concernunt Concilium ut sic, & Concilium generale.

Concilium unde sit dictum? & quantum ad nostrum propositum sumitur pro cœtu seu conventu sacerdotum maxime Episcoporum pro resolvendis rebus Fidei, seu aliis gravioribus Ecclesiæ negotiis a legitimo Superiore congregatum; Vide verb. *Concilium art. 1. num. 1. 2. & 3.*

Concilium sic acceptum est triplex, scilicet generale, provinciale, & episcopale, & reserantur; *ibidem n. 4. 5. & 6.*

Concilium generale absque auctoritate Romani Pontificis celebrari non potest, estque sine ipsa conciliabulum; immo idipsum dicendum, licet fuisset cum ea inchoatum, sed postea per Rom. Pontif. dissolutum; *ibid. n. 7. 8. & 9.*

Hinc tamquam conventicula, & conciliabula fuerunt semper reprobata Concilia, quæ vel non a Summo Romano Pontifice, vel non ejus auctoritate ab imperatoribus indicta sunt, ut hocce pluribus actis reprobationibus patet, ad quas referendas festine proceditur; *ibidem num. 10. ad 17.*

Ubi legitur imperatores, sive etiā reges Concilii.

lia indixisse, debet intelligi, quod ipsi hoc fecerint vel mandante, vel consensente, vel exhortante ad id Romano Pontifice: quod si aliquid reperitur aliter convocatum, nunquam poterit concumenicum appellari, donec ipse Romanus Pontifex ratam ex suo beneplacito, & assensu habuerit illius convocationem; *ibidem* num. 18. ad 21.

In casu schismatis, existentibus pluribus dubiis Pontificibus, possunt cardinales concilium convocare, & precipere, ut Pontifices contententes Pontificatu se abdicent. Quod si fecerint, possunt eos sententia lata a Pontificatu deicere, & alium Pontificem legitimum eligere; & ad hoc refertur quod contigit; *ibid.* num. 22. ad 26.

Ad Concilia generalia vocandi sunt de jure solum Episcopi, & majores prelati, scilicet patriarchæ, primates, & Archiepiscopi, cum hi omnes de jure, & officio jus suffragii decisivi habeant, immo eodem pollent etiam Episcopi titulares: idcirco & hi de jure vocandi; *ibidem* numer. 27. 28. & 29.

Ex privilegio autem, & consuetudine vocandi sunt ad concilia generalia cum suffragio decisivo cardinales, etiam non Episcopi, abbates, & ordinum regularium Generales; *ibid.* n. 30.

Ad Concilia generalia solent vocari etiam aliqui insignes theologi, & sacrorum canonum doctores pro voto consultivo; *ib.* n. 31.

Principes etiam ad Concilia generalia solent invitari, ut per se, vel per suos oratores intersint, tum ut concilium defendant, & scandala, seu novitates novatorum compescant, tum ut testes, & consilii decretorum Concilii postea transgressores, & contumaces poenis corporalibus puniant; *ibid.* num. 32.

Ipsi autem principes, sive imperiales, sive regali, sive alia quacumque dignitate præfulgeant, & quicumque alii laici quacumque scientia, doctrina, & juris utriusque peritia conspiciunt in Conciliis generalibus suffragium decisivum non habent; *ibid.* n. 33. 34. & 35.

Et de facto auctoritas decidendi dubia ad religionem, & mores spectantia, & functio regendi Ecclesias, non laicis, sed solis Episcopis est demandata, uti etiam varii imperatores cognoverunt, ac fassi sunt; *ibidem* numer. 36. ad 40.

Hoc non spectare ad laicos, sed ad solos Episcopos clare deducitur ex Conciliis generalibus huc usque celebratis, in quibus decreta facta esse a solis Episcopis patet ex solis eorum subscriptionibus, paucis exceptis, in quibus etiam imperator subscripsit, sed aliter; *ibidem* n. 41. & 42.

Immo quibusdam etiam, paucissimis exceptis, ut Florentino, Lateranensi, & Tridentino, quibus subscripserunt abbates, & Generales ordinum regularium, nulli alii unquam, quamvis optimi, & doctissimi, sunt admissi in Conciliis legitimis ad suffragium decisivum, & consequenter ad definitivam subscriptionem; *ibid.* num. 43. & 44.

Soli Romano Pontifici competit jus auctoritative præsidendi, vel per se, vel suos legatos in Conciliis generalibus, & ita revera in hucusque celebratis; *ibid.* n. 45. 46. & 47.

Ad faciliorem intelligentiam notandum est, quod alia est præsentia auctoritativa, & alia est præsentia honoraria. Præsentia auctoritativa quæ sit? Competit Romano Pontifici per proprietatem, quam suis legatis communicat, ut eisdem Conciliis, ipso præsentente, præsint, semper tamen cum subordinatione &c. *ibidem* num. 48. & 49.

Præsentia honoraria quæ sit? Hac præsentia imperatores nonnullis conciliis generalibus in Oriente celebratis præsederunt, cum ad ipsa nunquam interfuerint summi Pontifices per se ipsos, aliter vero, si sic interfuerint; *ibid.* n. 50. ad 54.

Soli etiam Romano Pontifici competit jus auctoritative confirmandi concilia generalia, & absque illius confirmatione decreta illius robur non habent; idcirco patrum conciliorum praxis est eam semper ab ipso petere, ad pleniorum ideam triplex confirmationis species admovetur; *ibid.* n. 55. ad 65.

Emendatur auctor in aliquibus factis ab ipso ex oscitantia prolatis; *ib.* ad numer. 56. (a).

Definitiones universalis Concilii etiam legitimæ congregati editæ, absente Romano Pontifice, non sunt infallibiles sine ipsius Papæ confirmatione; *ibid.* num. 66. ad 71.

Concilia generalia a Romano Pontifice confirmata sunt infallibilis veritatis, & errare non possunt, nec in Fide, nec in moribus; *ibid.* n. 72. & 73.

Concilia generalia ab Ecclesia totaliter approbata sunt 18. & enumerantur; *ibid.* n. 74. & 75.

Concilium generale non est supra Papam, sed Papa est supra generale concilium; *ibid.* num. 76. ad 81. & n. 88.

A sententia concilii generalis potest appellari ad Papam, tamquam ad Superiorem, sed non e converso. Immo appellantes a Rom. Pontif. ad futurum concilium, eorumque consilarii, & fautores variis poenis innodantur; *ibid.* num. 82. 83. & n. 89. & seqq.

Ex nuper habitis id, quod antea præmissum fuit, tamquam consecrarium eruitur, ac Romani Pontificis supra concilium auctoritas expresse a summis Pontificibus definita extrahitur; *ibid.* n. 85. & 86.

Appellantes ad concilium futurum generale damnantur & excommunicantur; *ibid.* n. 87.

Concilium provinciale quoad ejus concernentia.

Concilium provinciale unde dictum, & quid sit. Vide verb. *Concilium* art. 2. n. 1. & 2.

Indicere, convocare, & celebrare provinciale concilium spectat ad Metropolitanum, etiam sine auctoritate Primatis & Patriarchæ, & per se ipsum, non autem per vicarium generalem; *ibid.* n. 3. 4. & 5.

Metropolitano autem legitime impedito, convocatio concilii spectat ad Coepiscopum antiquo-

quiores: Et sic etiam ad Coepiscopum antiquiorem spectat convocatio concilii, sede Metropolitana vacante, & non ad capitulum Metropolitanæ, seu ad ipsius Metropolitanæ vicarium capitularem; *ibid. n. 6. ad 9.*

Absente, vel impedito, seu mortuo Archiepiscopo, convocare concilium provinciale spectat ad Episcopum antiquiorem ex suffraganeis, non autem ad Episcopum exemptum, quamvis antiquiorem; *ib. n. 10.*

Ad concilium provinciale vocandi sunt, & admittendi omnes Episcopi suffraganei cum voto decisivo, quamvis nondum quis consecratus, & etiam exempti, qui tamen, si sunt in provincia Romana, non tenentur ad electionem Metropolitanam; *ibidem n. 11. ad 14.*

Ad concilium provinciale vocanda sunt de necessitate capitula cathedralia, sede Episcopali vacante, & possunt mittere suum vicarium capitularem cum speciali mandato dandi vocem decisivam; *ibid. num. 15.*

Vocanda sunt etiam, sua sede vacante, capitula collegiarum quasi Episcopalem jurisdictionem habentia, necnon abbates, & alii prelati habentes proprium territorium, & jurisdictionem quasi episcopalem exercentes intra ambitum ipsius provincie; *ibid. n. 16. & 17.*

Procuratores Episcoporum, omniumque supradictorum quasi episcopalem jurisdictionem habentium, si, principalibus legitime impeditis, sint cum speciali mandato deputati ad concilium, habent votum decisivum, si concilio placuerit; *ibid. n. 18.*

Capitula cathedralium, etiam vivente Episcopo, vocanda sunt, & admittenda, aut eorum nuntii ad concilia provincialia, præsertim ad ea tractanda, quæ spectant ad ipsa capitula; immo & ad alia ipsa non concernentia; *ibid. nu. 19. & 20.*

Sic etiam capitula collegiarum jurisdictionem quasi Episcopalem habentia, adhuc vivente suo prelato, vocanda sunt ad concilia provincialia: ast capitula quæcumque, viventibus suis respective Prelatis, non sunt conjudices, nec habent votum decisivum, sed solum consultivum; *ibidem num. 21. & 22.*

In concilio provinciali omnia gerenda sunt de consilio capitulorum provincie, & etiam abbates commendatarii habent votum consultivum; *ibid. num. 23. & 24.*

Ad concilia provincialia vocari, & intervenire debent generaliter loquendo omnes, qui de jure, vel consuetudine intervenire solent, & etiam gravati pro assequenda justitia accedere possunt, necnon laici ad idem permittuntur, vel ad defendendum; *ibid. num. 25. ad 27.*

Omnes qui de jure, vel consuetudine interesse tenentur conciliis provincialibus, si vocati non compareant, cessante legitimo impedimento, puniuntur, atque hoc satis exponitur; *ib. n. 28. ad 31.*

Concilia provincialia secundum antiquos canones debebant celebrari bis in anno per singulas pro-

vincias: dein in 6. synodo universalis indultum fuit semel in anno fieri; hocce etiam non observato, statutum fuit in Concilio Lateranen. sub Leone X. ut de cætero singulis trienniis fierent: & idem ex Trident. *ibid. n. 32. 33. & 34.*

Metropolitani possunt quidem intra triennium etiam pluries synodum convocare, si expediens judicetur, sed ultra triennium protrahere non debent sub poenis hic indicatis; *ibidem num. 35. ad 39.*

Conciliorum & synodorum celebratio Episcopis juxta Concilii Tridentini dispositionem efficaciter suadet a Benedicto XIV. *ibid. in add. auctor. num. 59.*

Locus eligendus pro congregando Concilio debet esse commodus, quantum fieri potest, omnibus, qui intervenire debent; idque ad Archiepiscopum spectat; *ibidem numer. 40. & 41.* Concilium provinciale, postquam in loco indicato est congregatum, solet celebrari per spatium trium, vel quatuor dierum, nec potest ultra hebdomadam protrahi, nisi id exigentibus negotiis imminuentibus; *ibid. n. 42.*

Quando in Concilio Provinciali Metropolitanus est unus sententia, suffraganei autem omnes sunt alterius, debet prævalere sententia suffraganeorum, pronuntianda tamen nomine Archiepiscopi de consilio, & consensu suffraganeorum, ad quod eo dissentiente, recurrendum est ad summum Pontificem; *ibidem numer. 43. ad 46.*

Concilium provinciale nequit dissolvi a solo Archiepiscopo sine consilio, & assensu, seu voto suffraganeorum, quo præstito tenentur Episcopi infra sex menses publicare in suis diocesis conciliaria statuta; sed non inconsulto Romano Pontifice; *ib. num. 47. ad 51.*

Nec idcirco ipsa obligant extra provinciam, bene autem intra, etiam successorem Episcopi, & licet obligent ad poenam, non vero ad culpam, nisi hoc declaraverit concilium; *ib. n. 52. ad 55.*

Concilium Episcopale, sive Synodus diœcesana.

Synodus quid denotet; Vide verb. *Synodus diœcesana nu. 1.*

Synodus diœcesana quoties, & quando sit ab Episcopo, vel Archiepiscopo celebranda, & quid si habeat duas civitates unitas in sua diœcesi; *ib. n. 2. ad 8.*

Synodus cleri Romani convocari potest ab Eminentiſſimo Vicario Urbis; *ibid. num. 9.*

Vicarius generalis Episcopi, Vicarius capitalis, alique prelati Episcopo inferiores an possint synodum congregare; *ibidem numer. 10. 11. 12.*

Episcopus an possit synodum congregare per alium, & quid si in diœcesi sit constitutus Vicarius Apostolicus; *ibid. num. 13. & 14.*

Synodus an fieri possit ab Episcopo ante visitationem diœcesis, & pro ejusdem convocatione an teneatur exquirere consilium capituli, & quid si capitulum quamvis specialiter invitatum nolit intervenire; *ibid. num. 15. ad 23.*

Laici an sint ab Episcopo ad synodum invitandi; *ibid. num. 26.*

Qui teneantur ad synodum accedere, & qui compelli possint ab Episcopo ad interessendum; *ibid. num. 27. ad 41.*

Quid de constitutionibus faciendis in Synodo dioecessana, & qui teneantur, vel non, ad earum observantiam; *ibidem n. 42. ad 53.*

Canonici ad Synodum accedentes, cujus expensis vivere debeant; *ibid. n. 54.*

Quid circa praecedentiam sedendi in synodo? *ibid. n. 55. ad 58.*

Alia ad rem, *ib. n. 59. ad 70.* & verb. *Concursus verb. Examinatores.*

Alia vide *ibid. n. 71. & seqq.* & tom. 8. in Append. Resolut. in Larinen. *Decretorum Synodaliū, Guardian. Nullius, seu Messan. Juris convocandi Synodum, Gerunden. Exemptionis.*

Concionator. Vide verb. *Predicator per tot.*

Concordata ratione beneficiorum cum Papa. Vide verb. *Beneficia art. 11. per tot.*

Concordatum Gallicum.

Ejus historia Vide verb. *Concordatum gallicum n. 1. seqq. Summa ibid. n. 5.*

In illud querele inutiles *ib. n. 6.*
Concordatum Germanicum.

Vide supra *Beneficium.*

Concubinarius Concubinatus.

Concubinarius nequit absolvi, nisi prius ejecta concubina. Vide verb. *Absolutio art. 2. n. 11.*

Concubinatus poena sit? Vide verb. *Luxuria n. 7.*

Concubinatus poena quae sit? Vide verb. *Pena art. 2. n. 74. ad 81.*

Concursus.

Concursus ut legitime & canonice fiat, servanda est dispositio Sacrorum canonum, & Apostolicarum constitutionum, decretorum, & signanter dispositio Concilii Tridentini, Pii V. Clementis XI. & novissime Benedicti XIV. ac unaquaque adfertur. Vide verb. *Concursus n. 1. ad 5.*

Concursus edicere, & facere ad quem spectet, & quinam debeant, & possint ad illum admitti.

Concursus edicere spectat ad Episcopum, seu Ordinarium; qui tamen habeat Vicarium generalem sibi Roma missum, etiam iste assistere debet, immo si sit Apostolicus, ad hunc praecise pertinet, ut etiam Synodus &c. Vide verb. *Concursus art. 1. n. 1. ad 4.*

Edicta pro concursu habendo ad Parochiales vacantes, quarum collatio pertinet ad inferiores prelatos, qui non habent territorium distinctum nec juxta congregandi synodum, debent publicari ab Episcopo, in cujus dioecesi parochialis existit: vel ab alio, quod viciniori, si sit nullius, & coram eo concursus fieri, & ad ipsum Episcopum ex dignis digniore eligere, & inferiori prelati pro collatione, seu institutione remittere spectat, e contra, si secus; *ibid. n. 5. ad 9., & verb. Abbas n. 27. & 28.*

Episcopus manutenendus est in sua quasi possessione instituendi concursum, donec prelati inferior coram iudice competente legitime probaverit jus cogendi synodum habere, illamque alias coegisse, in eaque examinatos ad praescriptam

Concilii formam deputasse; *ibid. n. 10. & 11.*

Concursus, qui in vacationibus parochialium fieri solet coram Episcopo viciniori, si occasione petitis civitas illius sit bannita, & aditus praclusus, ad eundem Ordinarium vicinorem potest prorogari; *ib. d. 12.*

Concursus edicta Ordinarii proponere debent in beneficiis curatis reservatis Sedi Apostolicae vacantibus per obitum, & instunt concursum ad formam Concilii non potest ut suspectus excusari; *ibid. n. 13. & 14.*

Vicarius generalis Episcopi potest, Episcopo impedito, proponere edictum pro concursu, & coram se examen indicere, & alia ad propositum respectu Vicarii generalis promuntur; *ib. n. 5. ad 18.*

Capitulum nullam habet auctoritatem in his examinationibus, sed debet constituere officialem, seu Vicarium infra octo dies post mortem Episcopi, qui exequatur, quae obunda essent ab Episcopo, & debet instituere concursum, uti faceret Episcopus &c. *ibid. n. 19. ad 22.*

Novus semper concursus, & novum examen, novaque approbatio requiritur singulis vicibus pro quacunque parochiali vacante, nec sufficit unus solus concursus pro pluribus parochialibus; *ib. num. 23.*

Examinatores ex pluribus examinatis, non unum solum, sed plures, quos judicaverint idoneos, significabant Vicario, & ex istis solus Vicarius eligat, quem ceteris magis idoneum judicaverit, & etiam solus scribet litteras ad Sanctissimum D. N. ad quem collatio spectabit; *ibid. num. 24. ad 27.*

Capitulum, aut decanus cathedralis non potest indicare concursum, nec alia ad id necessaria obire, sed omnia spectant ad Vicarium capitularem; *ibid. num. 28. ad 32.*

Nec ipse Vicarius capitularis potest constituere Vicarium in parochia eum, quem magis idoneum in concursu judicaverit, sed debet omnino a principio vacationis, & antequam fiat concursus, constituere in ea alium Vicarium, qui curam animarum interea gerat, donec parochialis fuerit a Sede Apostolica magis idoneo collatus; *ibid. num. 32.*

Ad concursum parochialium, non tantum dioecesiani, sed etiam ceteri debent admitti (nisi adsit aliquod privilegium, quod beneficia non conferantur exteris), etiam si aliud habeant concurrentes beneficium curatum; *ib. n. 33. & 34.*

Nec Episcopus prohibere potest curatis, ne accedant ad concursum aliarum parochialium: originarius tamen, & de gremio Ecclesiae est semper ceteris paribus praefendus extraneo, immo juxta multos etiam hic digioior sit; *ibidem num. 35. 36. & 37.*

An exclusio a concursu operetur nullitatem ipsius concursus independentem a reclamazione exclusi; *ibid. nu. 63. & seqq.*

Regulares omnes, quavis sint canonici, sive Praemonstratenses, sive Lateranenses, sive quicumque alii canonici regulares, non sunt admittendi ad concursus parochialium sine dispensatione Apostolica; *ibid. n. 38. ad 50.*

Canonici regulares omnes multo magis absque dispensatione speciali Apostolica sunt incapaces ad obtinenda beneficia secularia non curata; *ib. n. 51. ad 56.*

Possunt tamen regulares assumi in parochias sine dispensatione Apostolica in parochia eorumdem monasteriorum, vel membris omnimode illis subjectis; *ibid. n. 57. & 58.*

Nec possunt cogi ipsi Superiores regulares deputare sacerdotem seculari in simili parochia subjective unita ipsorum monasterio; religiosi tamen ad curam deputati non possunt reclamare, si a Superioribus regularibus reinoveantur, & quid circa congruum; *ibid. n. 59. 60. & 61.*

Concursus quando, ubi, & quomodo faciendus.

Eveniente alicujus parochialis ecclesie vacatione, debet Episcopus statim illius vacationis habita notitia, si opus fuerit, idoneum in eo Vicarium cum congrua portione assignatione constituere, & exponuntur particule statim, & si opus fuerit. Vide verb. *Concursus art. 2. n. 1. & 3.*

Episcopus potest differre concursum usque ad sex menses, si parochialis in suo mense vacaverit, & usque ad quatuor, si vacaverit in mense Sedi Apostolica reservato, & currere incipiunt non a die vacationis parochie, sed a die scientie vacationis; *ib. n. 4. 5. & 6.*

Tempus sex, vel quatuor respective mensium concessum Episcopis ad conferendas medio concursu parochiales vacantes currit ipsis Episcopis etiam quando accedunt ad Concilium provinciale; *ibid. n. 7.*

Pendente termino sex, vel quatuor respective mensium debet Episcopus proponere edictum concursus intra decem dies, vel aliud tempus a se præfigendum, & fieri potest temporis in edicto præscripti prorogatio usque ad 20. dies, sub poena tamen nullitatis concursus publicanda; *ibidem num. 8. ad 11. & num. 61. ad fin.*

Concursus habitus infra terminum decem dierum non est nullus, si nemo post examen comparuit, qui se læsum prætendat, & idem, si aliqui examinati fuerint infra 10. dies, alii vero post; *ibidem num. 12. & 13.*

Tempus, quo debet esse affixum edictum, est arbitrium Episcopo, modo non excedat 20. dies, & dies certa examinis concurrentium, & propositi edicti debet apponi in litteris citatoris concursus; *ibid. num. 14. & 15.*

Si Episcopus in edicto pro convocatione nullam habuit mentionem de die, quo concursus convocandus esset, debet omnibus, qui in albo concurrentium se descripserunt, notificare diem hunc, & quidem non per novum edictum sed per citationem personalem; *ib. n. 62.*

Non debet amplius audiri, qui nullo detentus legitimo impedimento non comparuit tempore concursus præscripto, & contra vero si fuit ex legitimo impedimento, & re adhuc integra; *ibid. num. 16. & 17.*

Ante lapsum terminum edicti nullus est con-

cursum, si post ipsum compareat aliquis, qui se læsum propterea prætendat, & idcirco per Episcopum quid attendendum subdit; *ibid. num. 18. & 19.*

Uno tamen comparente ex pluribus descriptis fieri potest concursus, nec est opus, ut proponatur secundum edictum, ut etiam si unus tantum se describi facit; *ib. num. 20. & 21.*

Quando nullus ad concursum comparuit, aut certe nullus ex comparentibus vult subire examen Episcopus assignare debet aliud tempus, sive edictum, & si adhuc nemo comparet, vel alius nemo idoneus reperitur, tunc conferre potest sine concursu; *ibid. num. 22.*

Edictum concursus debet proponi ab Ordinario loci, ubi existit beneficium curatum vacans, & ibidem examen peragendum, etiamsi beneficium ab Ordinario alterius diocesis sit conferendum; *ibid. num. 23.*

Episcopus civitatum unitarum potest concursum facere in civitate, in qua reperitur, modo cum interventu examinatorum diocesis, in qua sita est parochialis; *ibid. num. 24. & verb. Synodus n. 6.*

Concursus parochialium vacantium in abbatibus, commendis, aliisque locis subjectis Prælati non habentibus jus congregandi synodum debet fieri in civitate residentiali viciniore Episcopi, & elucidatur; *ib. n. 25. ad 28.*

Examen concurrentium debet fieri ab Episcopo, vel ipso impedito ab ejus Vicario, & aliis examinaturibus synodalibus, non paucioribus, quam tribus; *ibid. num. 29. & 30.*

Examinatores ad minus sex debent eligi quotannis in synodo diocesana, & ad summum viginti eligi possunt; perdurantque usque ad novam synodum; *ib. num. 31. 32. & 33.*

Si examinatores ante celebrationem alterius synodi moriantur, vel in longinqua recedant, sive omnes, sive tot, ut non remaneant sex, quid peragendum; *ibidem num. 34. & 35.*

Examinatores synodales eligi debent, qui sint magistri, seu doctores, aut licentiatii in theologia, vel jure canonico si extant, alioquin alii clerici sunt eligendi, qui ad id videbuntur magis idonei; *ibidem n. 36. ad 38.*

Tales electi examinatores debent ad sancta Dei Evangelia jurare se fideliter munus suum executuros, & hoc de necesse, sufficit tamen semel præstitum sive in synodo, sive extra; *ibid. num. 39. ad 42.*

Concursus est nullus, in quo cum examinaturibus synodalibus alius intervenit, qui non erat de synodalibus, isque examinavit, secus autem post examen si interroget tantum honoris causa, nec det votum, nec se subscribat; *ibid. num. 43. & 44.*

Concursus est nullus, ubi fuerunt adhibiti examinatores deputati in synodis præcedentibus, & non confirmati in synodo posteriori, ut etiam examen factum sine synodalibus examinaturibus in collatione jurisprætoratus, si plures præsentantur; *ibid. n. 45. & 46.*

Epi-

Episcopus non habet votum decisivum in concursu, sed tantum accedit, ubi vota sunt paria, aut singularia; *ibid. num. 47.*

Approbatus autem nemo censetur, si ex tribus examinatorebus quilibet eorum uauum approbaverit, licet Episcopus uni accedat, & alia ad idem proportionaliter edicuntur; *ibid. n. 48. 49. & 50.*

Non spectat ad examinatores, sed ad Episcopos solum judicare, & eligere qui ex concurrentibus ad parochiam vacantem sit magis idoneus; *ibidem num. 51.*

Reiectus in concursu parochialis potest provocare ad novum examen coram iudice appellationis etiam antequam doceat de irrationabili iudicio Episcopi; & hoc fuisse comprobatur; *ibid. num. 52. ad 55.*

Dato quod examen omnium concurrentium una die fieri non possit, poterit in alia continuari. Si vero aliqua suspensio sit, quod examinandi secunda die veniant in cognitionem interrogationum examinis praecedentis, nova tunc poterunt fieri interrogatoria. Nunc tamen servanda est novissima dispositio Clementis XI., & Benedicti XIV., *ibid. num. 56.*

Canonicatus poenitentiarum, & canonicatus theolozialis debet nunc conferri per concursum, *ibid. num. 57.* At quoad parochiales, & beneficia, quae debent conferri per concursum, vel non; Vide verb. *Beneficia art. 3. a n. 31. ad 36.*

Alia vide Tomo 8. in Append. *Resolution. in dubio Concursus n. 52.*

Concessionis poena, quae sit? & quid sit concessio? Vide verb. *Poena art. 2. a n. 81. ad 85.*

Conditio.

Conditio prout est impedimentum Matrimonii. Vide verb. *Matrimonium quoad Impedimenta art. 5. a n. 16. ad 22.*

Conditiones sibi benevisas potest adiacere fundator beneficii in limine foundationis, etiamsi sint iuri communi contrariae. Vide verb. *Beneficia art. 2. n. 12. & 13.*

Conductio, Conductor, Vide verb. Locatio per tot.

Confessarius quoad ea, quae requiruntur in ipso ad valide, & licite ejus officium exercendum.

In confessario, ut valide ejus officium exerceat requiritur intentio, potestas ordinis, ac jurisdictionis, ac intentio conditio sine qua non, debet esse actualis, vel virtualis. Vide verb. *Confessarius art. 1. ad 10.*

Defectu jurisdictionis simplex sacerdos non approbatus neque valide potest absolvere a peccatis venialibus, aut mortalibus alias confessis; bene vero in articulo aut periculo mortis, etiam a quibusvis casibus, & censuris quoque reservatis non praesente tamen Sacerdote approbato; *ibid. num. 11. ad 17.* Vide etiam verb. *Jurisdiction n. 27. 28. 34. & 35.*

Reprehenditur Auctor. *ibidem in nota ad numer. 16.*

Confessarius Sacramentum poenitentiae sine debita intentione administrans peccat gravissime, & sacrilege, etiamsi Sacramentum simularet ex gravi metu, vel alia gravi causa; *ibid. num. 18. ad 21.*

Potest tamen confessarius, qui reperit poenitentem absolutione indignum, obmurmurando recitare *Pater noster &c.* ne prodatur apud adstantes poenitentes indignationem; *ibidem numer. 22.*

Nemo sine potestate Ordinis, etiamsi esset in sacris constitutus, potest in ullo casu confessiones excipere, idque audens qualiter puniatur; *ibid. num. 23. & 24.*

Nullus Sacerdos, sive saecularis, sive regularis potest confessiones excipere sine potestate jurisdictionis, sive sine approbatione; aliter absolutio esset nulla, & gravissime peccaret, & rigide posset puniri; *ibid. num. 25. ad 27.*

Potestas jurisdictionis est duplex, ordinaria scilicet, & delegata; quid sit utraque, & qualiter differant potestas ordinis, & jurisdictionis; *ibid. num. 28. ad 32.*

Error communis qualis, & in quo sensu dare possit jurisdictionem; *ibid. num. 33. ad 42.*

Emendatur auctor, & ostenditur errorem communem titulo destitutum non sufficere ad validam absolutionem impertiendam; *ib. in not. ad num. 42.*

In confessario ultra tria requisita ad valide absolvendum uti supra *nu. 1.* requiruntur alia tria ad rite, & licite, ac digne absolvendum, scilicet probitas, scientia, & prudentia; *ibid. n. 43.*

In confessario ita requiritur probitas, ut si existens in peccato mortali scienter administraret Sacramentum poenitentiae peccet mortaliter, ac toties, quamvis continue audiat, quoties successive absolvat, probabile tamen etiam est tantum semel peccare; *ibid. num. 44. ad 46.* Monetur lector circa doctrinam traditam; *ibid. in not. novis. ad n. 46. litt. (b).*

Ut confessarius licite, & digne audiat confessiones, debet habere saltem scientiam mediocrem, non tenetur tamen ad eminentem, & explicantur scientia mediocris, ac eminens; *ib. num. 49. ad 50.*

Scientiam mediocrem tenentur omnes confessarii habere secundum magis, & minus, attenda diversitate personarum, & locorum, & ignorans per eam principaliter scienda, peccat mortaliter se exponendo ministerio confessionis; *ibid. num. 51. & 52.*

Immo confessarius ignarus ex ignorantia absolvens, quem absolvere non poterat ob reservationem peccati, vel indispositionem poenitentis, dupliciter peccat mortaliter, & nisi congruam diligentiam sincere proponat, ipsemet confitens absolvi non poterit; *ibid. n. 53. & 54.*

Monitio ad tales confessarios, & ad poenitentes, qui scienter ad tales confessarios accedunt; *ib. a n. 55. ad 58.*

Confirmatur auctoritas sententia de scientia in con

confessarii requisita auctoritate Bened. XIV. *ib.* in not. novis. ad n. 58.

Prudentia Confessarii principaliter consistit, ut pro diversis diversus sit medicus, diversus doctor, diversus iudex, & maxima requiritur in exequendis Brevibus sacrae poenitentiarie praesertim in certiorandis conjugibus de nullitate consensus ob impedimentum dirimens, quando alter eorum inscius contraxit, & dantur ad id modi plures; *ibid.* n. 59. ad 79.

Reprehenditur auctor *ibid.* in not. ad n. 71.

Prudentia confessarii potissimum requiritur, cum in confessione a poenitente sponso, vel sponsa ei aperitur aliquod impedimentum dirimens, & jam parata sunt omnia ad nuptias nec potest ab illis abstinere ad evitandam suspicionem alicujus criminis, vel infamiae inter sponsores; *ibid.* num. 80. ad 83.

Prudentia confessarii requiritur pro discernendo, quando debeat, vel non monere poenitentem ignorantia alicujus gravis mali laborantem; *ibid.* num. 84. ad 86.

Confutatur auctor *ibid.* in not. ad num. 86.

Quo jure sacerdos potestatem absolventi obtineat, late disserit *ibid.* nu. 87. & seqq.

Confessarius quoad ea, quae concernunt ejus approbationem. Vide verb. *Approbatio per tot.*

Confessarius quoad ea, quae concernunt ejus facultatem quoad absolutionem. Vide verb. *Absolutio ubi late per totum*; & verb. *Complex peccati a nu. 1. ad 4.*

Confessarius quoad varia alia.

Confessarius tenetur absolvere poenitentem alias dispositum juxta sententiam vere probabilem ipsius poenitentis etiam contra propriam opinionem. Vide verb. *Confessarius art. 4. n. 1.*

Confessarius nec debet, nec potest absolvere peccatores recidivos, & consuetudinarios, qui crebro peccant contra legem Dei, naturae, & Ecclesiae, si nulla in ipsis appareat spes emendationis, nec cum, qui est in proxima occasione peccandi, quam potest, & non vult dimittere &c. *ibidem* num. 2. & 3.

Nec potest absolvere poenitentes, quos cognoscit culpabiliter ignorare mysteria Fidei, & praecipue illud SS. Trinitatis, & Incarnationis Christi Domini, nec in magno poenitentium concursu ipsos solummodo dimidiare audire, & absolvere; *ibid.* num. 4. & 5.

Religiosi semel simpliciter approbati, possunt in aetate Episcopi approbantis quovis anni tempore, etiam paschali, & quorumcumque etiam infirmorum confessiones audire absque ulla parochorum, vel ipsius Episcopi licentia: parochum tamen saltem per scripturam apud infirmum relinquendam certiore reddendo; *ibid.* n. 6.

Valde convenit, ut confessarii extra casum infirmitatis, aut alterius honestae causae, non nisi in Ecclesia audiant confessiones; *ibid.* n. 7. & 8.

Confessarii sine necessitate audire non debent mulierum confessiones post crepusculum vespertinum, & ante auroram, nec earum, & puerorum extra Sedem Confessionalem, vel e conspectu, & non interposita crate sub poena suspen-

sionis ab audiendis confessionibus; *ibid.* n. 9. 10.

Confessarii possunt juberi ab Episcopo, ut denegent absolutionem parentibus notabiliter contumacibus quoad filiorum educationem in rebus ad animarum salutem spectantibus; *ib.* n. 11. Confessarius potest absolvere, & dispensare poenitentem, quamvis ante executionem dispensationis obtente, iterum copulam illicitam habuerit cum eadem sorore feminae, quam ducere intendit. Vide verb. *Instructio parochorum nu. 33.*

Secus autem esset dicendum, si post obtentam ipsam dispensationem nondum executam dictus poenitens iterum copulam haberet, non cum eadem, sed cum alia persona intra secundum gradum conjuncta feminae, quam ducere intendit; *ib.* n. 34.

Alia quoad confessarium sollicitantem, & complicem in peccato contra castitatem. Vide *ib.* n. 12. ad 21.

Confessarius interdicitur exquirere a poenitentibus nomina complicum, sive sociorum in crimine, vide *ibidem* n. 22. & seqq.

Admonitio ad lectorem; *ibid.* in nota ad n. 25.

Confessarii in hac re delinquentes, si cum suspitione pravi dogmatis, denunciandi sunt Officio S. Inquisitionis: sine tali suspitione vero, judicandi sunt a propriis Ordinariis; *ibid.* num. 25. ad 28. De regularium facultate absolventi saeculares a censuris, & casibus Apostolicae Sedis reservatis vide appendicem articulo 3. subiectam.

Confessarius monialium. Vide verb. *Moniales art. 5.*

Confessarius ordinarius monialium unicus pro tota communitate deputari debet. vide verb. *Confessarius art. 5. n. 29. ad 33.*

Quomodo, quoties, & a quibus pro Monasteriis deputari debeant confessarii extraordinarii; *ibid.* num. 30. & seqq.

Quomodo se gerere debeat is, qui olim deputatus fuit confessarius extraordinarius pro Monasterio monialium; *ibidem* num. 46. & seqq.

Confessarius, & capellani monialium an & quomodo recitare possint officia sanctorum, de quibus ipsae recitant officium; *ibid.* nu. 48.

Quae aetas in confessario monialium requiratur? *ibid.* num. 49. 50.

Confessarius monialium an, & de quibus causis ingredi possit earum clausuram; *ib.* n. 51. seqq.

Alia vide n. 66. An confessarius ordinarius monialium elapso triennio ad aliud triennium a S. C. Episcoporum & regularium immediate confirmatus destinari ad aliud triennium ab Episcopo auctoritate ordinaria possit? *ibid.* num. 87. seqq.

Confessarius regularium. Vide verb. *Approbatio art. 2.*

Confessarius quoad sollicitationem. Vide verb. *Sollicitatio*, & verb. *Confessarius art. 7. per totum.*

Confessio. Vid. hoc titulo, n. 1. & seqq. & Vid. verb. *Poenitentiae Sacramentum.*

Confirmatio.

Quoad ejus esse, institutionem, materiam, & formam.

Quid sit confirmatio, quae est unum ex septem novae legis Sacramentis a Baptismo distinctum a Christo in nocte coenae institutum. Vide verb. *Confirmatio art. 1. n. ad 4.*

Materia remota Sacramenti Confirmationis est Chrisma confectum ex oleo olivarum, & balsamo simul consecrato ab Episcopo. Vide *ib. n. 5.*

Mixtura balsami nunquam omittenda est de necessitate præcepti, at de necessitate Sacramenti aliqui negant, sed affirmativa tutior tenenda; *ibidem n. 6. ad 10.*

Materia proxima Confirmationis est unctio cum Chrismate facta in modum crucis in fronte confirmandi; *ibid. a num. 11. ad 17.*

Forma consueta Sacramenti Confirmationis in Ecclesia latina est ista: *Signo te Signo Crucis, & confirmo te Chrismate salutis. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti; ib. n. 18.*

Præfata verba, vel æquivalentia de necessitate præcepti, & Sacramenti sunt necessaria; *ib. n. 19. ad 25.*

Confirmatio quoad ejus ministrum, & subjectum.

Minister Ordinarius Sacramenti Confirmationis est solus Episcopus, qui etsi excommunicatus &c. valide confert, & etiamsi non esset ipse confirmatus; Vide verb. *Confirmatio art. 2. n. 1. 2. & 3.*

Minister extraordinarius Confirmationis potest esse simplex sacerdos ex speciali commissione, & delegatione Summi Pontificis, ut jam præstitum, non solet tamen nisi ex urgentissimis causis; *ib. n. 4. 5. & 6. & n. 34. & 35.*

Confirmationis Sacramentum a Presbyteris Italo-Græcis conferri nequit; *ibid. num. 36. & seqq.*

Confirmationis Sacramentum conferri potest a P. Custode, & Guardiano S. Sepulchri absentibus Episcopis latini ritus cum oleo, & Chrismate etiam antiquis, si nova haberi non possint a catholico antistite benedictis; *ibid. n. 45. & seqq.*

Conferri potest Confirmationis Sacramentum ab Abbatibus Cryptæ Ferratæ Episcopali characterè præditis, semel singulis annis in illius monasterii Ecclesia per se ipsos, *ibid. num. 50.*

Episcopus non potest in alterius diœcesi confirmare suos subditos, vel Pontificales actus exercere absque licentia Episcopi diœcesani sub pœna suspensionis ab exercitio Pontificalium, nec in nullius, immo nec Archiepiscopi in diœcesi suffraganei; *ibidem n. 7. & 9.*

Quinimmo nec in propria diœcesi potest Episcopus licite ministrare Confirmationis Sacramentum personis alterius diœcesis absque consensu Episcopi confirmandorum; juxta quasdam sub pœna suspensionis: at per alios verius ab ea excusatur, & culpa; *ib. n. 10. 11. & 12.*

Episcopi vero attentiores talem usum confirmandi non subditis sine facultate suorum Ordinariariorum non admittunt, quod si se inde expresse declarant non intendere eos confirmare, invaliditate afficiuntur; *ibid. n. 13. & 14.*

Ad vicinorem Episcopum spectat conferre Chrisma, consecrare aras, vel altaria portatilia, Sede vacante, & Vicarius capitularis procurare debet, ut illi subministretur victus conveniens, & equorum expensæ, ac expenditur vicinior, idemque firmatur quoad loca exempta, & Abbatias nullius; *ib. n. 15. 16. & 17.*

Episcopus in parochialibus monachorum exemptorum potest administrare Sacramentum Confirmationis, invitis ipsis regularibus, & contra eos hujusmodi administrationem impediētes censuris procedere; *ibid. n. 18.*

Abbas si tentet conferre Sacramentum Confirmationis, nihil agit, non obstantibus privilegiis obtentis ante Concilium Tridentinum, potest tamen, qui vere est nullus cum territorio separato, diœcesique distincta, vocare quemcumque catholicum antistitem; *ib. n. 19. & 20.*

Non potest Episcopus, nec Archiepiscopus, nec patriarcha in locis alienæ diœcesis, ubi aliquas habet Ecclesias sibi immediate subjectas, licentiam concedere extraneo Episcopo administrandi Sacramentum Confirmationis, & Ordinis, nec Pontificalia munia exercendi absque licentia illius Episcopi, in cujus diœcesi locus est constitutus; *ibid. n. 21.*

Si Episcopus sit commendatarius Abbatiae nullius, non potest ibi illius subditis Ordines conferre, vel synodum, aut concursum facere, sed bene confirmationis Sacramentum administrare, altaria, & capellas consecrare, aliaque pontificalia exercere; *ibidem n. 22.*

Episcopus alienus sacramentum Confirmationis administrans debet ab Episcopo diœcesano provideri; *ibid. nu. 23.*

Quando Ordinarius vadit per diœcesim extra visitationis occasionem, licet ad consecrandam, vel reconciliandam Ecclesiam, vel Sacramentum Confirmationis administrandum, neminem cogere potest ad subministrandas expensas, neque pro equis, neque pro victualibus; *ibid. numer. 24. ad 30.*

Subjectum capax Confirmationis valide recipiendæ, est omnis homo baptizatus, & nondum confirmatus: permittens tamen bis confirmari, & bis confirmans non sunt irregulares; *ibid. num. 31. ad 34.*

Confirmationis Sacramentum in Ecclesia occidentali conferri nequit ante usum rationis, quibus tamen ex causis conferri possit. Vide *ib. num. 40. ad 45. & n. 51. & seqq.*

Infantes quamvis valide possint confirmari ante usum rationis, non tamen licite, sed amētes, & furiosi, licet perpetuo tales, etiam licite; *ibid. n. 35. & 36.*

Muti possunt licite confirmari, etiamsi fuerint a natiuitate tales; necnon infirmi morti proximi; *ibid. n. 37. & 38.*

In adultis, & mente sanis, ut valide confirmentur, intentio saltem habitualis Confirmationem recipiendi, & ad licite recipiendam necessarius est gratiæ status non tamen exigitur esse jejunus; *ib. n. 39. 40. & 41.*

Confirmationis Sacramentum conferri non debet pueris parum instructis in christiana doctrina; *ibidem n. 46. & 47.*

Confirmatio quoad ejus necessitatem, effectum, patrinum, & ceremonias.

Licet Sacramentum Confirmationis non sit necessarium ad salutem, neque necessitate medi,

ne-

neque necessitate præcepti, est tamen necessarium, ut non contemptur; Vide verb. *Confirmatio art. 3. n. 1. & 2.*

Tenentur tamen hoc Sacramentum prius recipere omnes, qui volunt primam Tonsuram suscipere, & ad Ordines admitti, at citra contemptum contrafaciendo, non peccaretur graviter nec ab ordinando, nec ab ordinante, observa tamen S. C. C. decretum; *ibid. n. 3. 4. & 5.*

Corrigitur tamen auctor; *ibid. in not. noviss. ad n. 5.*

Effectus Confirmationis est triplex, nempe augmentum gratiæ habitualis, & jus ad gratias actuales roborativas ad fidem fortiter profitendam, character, quo confirmatus signatur, ut miles intra militiam christi ad fidem cum robore propugnandam, & cognatio spiritualis; *ibid. num. 6. 7. & 8.*

Patrinus requiritur in Confirmatione sub gravi culpa, & unicuique, vel unica, atque distinctus a patrino Baptismi; *ib. n. 9. ad 14.*

Unus patrinus non potest tenere ultra duos eadem die confirmationis, nisi aliter permittat necessitas; *ib. n. 15. & 16.*

Patrinus Confirmandi debet esse confirmatus, ac sexus ejusdem cum confirmando; *ibidem num. 17. ad 20.* & quoad regulares non posse esse patrinus, jam in verb. *Baptismus*, & vide etiam in verb. *Regulares art. 1. a n. 113. ad 118.*

Confirmatio debet administrari ab Episcopo cum pluviali, mitra, stola, baculo pastoralis, & in Ecclesia quantum commodè fieri potest; tamen simpliciter loquendo etiam conferri valet in quovis loco decenti, sed monialibus ad fenestram communionis; *ibid. num. 21. ad 24.*

Episcopus potest confirmationem conferre in die feriali etiam post meridiem, quamvis non jejunus & ipse, & suscipiens, etiam tempore, & loco interdicti; *ibid. num. 25. & 26.*

Episcopus debet propria manu Confirmationem conferre, ac chrismate confirmandum in fronte ungere; *ibidem n. 27. & 28.*

Inungitur confirmandus in fronte ad indicandam gratiam collatam ad audacter profitendam Christi fidem, & aliquo panno albo circumcingitur, ne recens unctio defluat, aut deleatur: in hoc tamen est servanda cujusque loci consuetudo; *ibid. num. 29. & 30.*

Alapa datur ab Episcopo, ut confirmatus intelligat se roborari ad fortiter, & invicte tolerandas injurias, & imminetia subeunda pericula propter Christi fidem, & recordetur hujus Sacramenti suscepti; *ibid. num. 31.*

Omissio colaphi citra contemptum non est peccatum mortale, & pro complemento afferuntur instructiones; *ib. num. 32. & seqq.*

Improbatur auctor circa num. 18. cujus subnectuntur vindiciæ in fine articuli.

Confirmationis bonorum pena que sit. Vide verb. *Pena art. 1. n. 6.*

Confraternitas,

Quoad ejus erectionem, & aggregationem.
Confraternitatum origo; vide verbo *Confraternitas n. 69. seqq.*

TOM. IX

Ut valide, & legitime erigantur, & aggregentur confraternitates, debet omnimodè observari constitutio Clementis VIII. incip. *Quicumque*, & adducitur, ac satis dilucidatur; Vide verb. *Confraternitas art. 1. n. 1. ad 15.*

Assignatur forma utenda in erigendis, seu instituendis, confirmandisque confraternitatibus, ac communicandis indulgentiis, & gratiis: nec non formula pro aggregationibus, & Constitutio Pauli V. pro indulgentiis, & gratiis ipsis concessis adducitur; *ibidem n. 16. ad 21.*

Confraternitates cordigerorum possunt ubique in propriis Ecclesiis erigere Patres conventuales privative quoad omnes, ubi existunt, & in eorum absentia Fratres min. de observ. *ibid. n. 22. 23.*

Solummodo prælati Ordinis minorum, inter quos consumantur guardiani, & præsidentes, possunt recipere volentes aggregari hujusmodi confraternitati cordigerorum privative quoad omnes alios; *ibid. num. 24.*

Confraternitates SS. Rosarii erigere possunt, & instituere solum sacri Ordinis Prædicatorum magistri, vel vicarii generales, & per eos deputati patres ejusdem Ordinis etiam in sæcularibus Ecclesiis; *ib. n. 25. & 26.*

Sic confraternitates corrigiatorum S. Augustini, scapularis S. Mariæ de Carmelo, & alia aliis regularibus concessæ eriguntur, & instituuntur a suis respective Superioribus, seu deputatis religiosiis; *ibid. n. 27.*

Cum hoc tamen, quod omnes ab omnibus erigantur, & instituuntur juxta præscriptum a Clemente VIII. in dict. Constit. incip. *Quicumque*, & circa hanc alia ulterius scitu digna adnotantur; *ib. n. 28. & 36.*

Regulares, qui ex Indulto Apostolico facultatem habent instituendi confraternitates, seu societates in eorum Ecclesiis, non possunt illas erigere, seu instituere cum usu sacrorum absque Ordinarii loci licentia; *ibid. num. 37. Vide num. 51. ad 55.*

Sicuti confraternitatibus licet sese transferre de una in alteram Ecclesiam, ita & regularibus permixtum est ipsas confraternitates dimittere; *ibid. n. 56. & 57. n. 61. & 62.*

Num autem id accidere possit confraternitatibus illis, quarum erectio ad Superiorem regularium ex privilegio Apostolico spectat; *ibid. num. 58. & seqq.*

Nova confraternitas in eodem loco non prohibetur erigi, si titulum habeat ab antiqua confraternitate diversum; *ibidem n. 62. & seqq.*

Ex duabus confraternitatibus ejusdem tituli & instituti, si una prius obtinuerit licentiam, & altera etsi postea habuerit licentiam, prius tamen sit erecta, hæc, & non illa remanere debet, *ibid. num. 66. & 67.*

Confraternitates laicorum erigi, & institui non possunt in Ecclesiis monialium; & ab Ecclesiis, in quibus reperitur erectæ, & institutæ, possunt libere discedere, & expelli, etiamsi in Ecclesiis regularium; *ibid. n. 38. & 39.*

Confraternitatum aggregatio propriorum Ordinum potest fieri a regularibus in quibuscumque Ec-

clesiis, sive propriis, sive extraneis; *ibid.* n. 40.
Confraternitates aggregate Archiconfraternitatibus Urbis non gaudent privilegiis archiconfraternitatum aggregantium, sed solummodo illarum indulgentiis, & gratiis spiritualibus, *ib.* n. 41. ad 44. *¶* n. 68. *¶* n. 39. *¶* *seq. supra.*

Confraternitates SS. Sacramenti ubique erectæ, vel erigendæ absque nova concessione, communicatione, vel aggregatione participes sunt quorumcumque privilegiorum, concessionum, indulgentiarum, & gratiarum Archiconfraternitati de Minerva concessarum, & concedendarum; *ibid.* num. 45.

Facta erectione, & aggregatione archiconfraternitatis doctrinæ Christianæ Urbis, cæteræ hujusmodi confraternitates ejusdem diocesis non indigent separata aggregatione, ut gaudeant indulgentiis; *ibidem* num. 46.

Affertur decretum pro taxa expensarum requisitarum pro aggregationibus obtinendis; *ibid.* num. 47.

Confraternitates quoad varia, quæ concernunt earum capellanos, & Parochos.

Ad dirimendas controversias, quæ sæpe oriri solent inter confraternitates, eorumque capellanos, & parochos, non est desumenda regula, & norma ab archiconfraternitatibus Urbis, sed sunt observanda decreta a Sacris Congr. pluries edita, & signanter a Sacra Cong. Concilii, Episcoporum, & Regal. & Rituum; Vide verb. *Confraternitas* art. 2. per tot. *¶* in addit. Auct. per tot. Celebris est resolutio anno 1704. a Sacra Congregatione Rituum capta, quæ finem quodammodo imposuit dissidiis, quæ parochos inter & confraternitates oriebantur; *ibidem* in nov. add. Auct. n. 1. *¶* *seqq.*

Quomodo eadem resolutio sit intelligenda; *ib.* in nov. add. n. 4. *¶* *seqq.*

Confraternitates quoad illa, quæ respectu ipsarum Episcopus potest facere, vel non.

Confraternitates laicorum cum usu sacrorum etiam in regularium Ecclesiis, in quibus reperiuntur effectæ, possunt visitari ab Episcopo in his, quæ respiciunt administrationem, & adimplementum onerum; Vide verb. *Confraternitas* art. 3. nu. 1. ad 4. *¶* n. 38. *¶* 39.

Confraternitates laicorum visitari possunt ab Episcopo, etiam si essent erectæ in Ecclesiis, seu oratoriiis fundatis, & extractis in solo, & territorio relig. Hierosolymitana; quin immo etiam illæ, quæ non a primæva sua fundatione, sed ex post sunt sub immediata regum protectione; *ib.* n. 5. ad 8.

Administratores confraternitatum, sicut & aliorum piorum locorum, etiam si sub immediata regum protectione, possunt compelli ab Episcopo ad reddendam rationem administrationis etiam ad palatium Episcopale, si sint in loco protectionis, seu alterius stationis, & permanentia Episcopi, *ibid.* num. 9. ad 13.

Confraternitates in Lateranensi solo excitatæ Episcopis minime subsunt. Quando autem vere dicantur in solo Lateranensi; Vide *ibid.* n. 40. *¶* *seqq.*

Sixtus V. Episcopo in Ecclesias, oratoria, ac confraternitates positas in solo Lateranensi tribuit idem jus, quod a synodo Tridentina confertur; *ibid.* numer. 43. *¶* 44.

Episcopus manutenendus est in quasi possessione cogendi confraternitates laicorum, quæ utuntur sacco, per edita poenalia, exactionem poenarum, aliaque juris, & facti remedia ad conveniendum solitis processionibus, non obstante aggregatione; *ibidem* num. 14. *¶* 15.

Episcopus potest per se ipsum, vel per suum delegatum intervenire, & assistere congregationibus confraternitatum, & electionibus officialium, modo non faciat novitates, etiam si sint in Ecclesiis, & oratoriis regularium, in quibus reperiuntur societates erectæ; *ibid.* n. 16. *¶* 17.

Pro contributione seminarii Episcopus potest taxare confraternitatum bona, quatenus sint Ecclesiastica, & supposita taxa pro seminario cum solutione continuata ultra 30. annos, tenetur confraternitas ad illius solutionem in futurum; *ibidem* num. 18. *¶* 19.

Confraternitates tenentur contribuere pro victualibus visitatoris, seu Episcopi visitantis, non obstante in contrarium consuetudine; *ibid.* num. 20. *¶* 21.

Servari debet decretum Episcopi, ne in oratoriis confraternitatum celebretur in festis ante parochialem, modo parochus celebret hora competentis; *ib.* num. 22.

Non potest Episcopus se ingerere in administratione bonorum confraternitatum laicorum, dum illa non dilapidant, nec prohibere ne faciant expensas extraordinarias excedentes summam scutorum 20. sine sua licentia; *ibid.* n. 24. *¶* 25.

Episcopus non debet compellere ad unionem confraternitates, & nulliter id ageret; *ibid.* num. 26. *¶* 27.

Nulla confraternitas impediri debet, ne accedat ad funera, modo sine juriurum parochialium præjudicio, & ne confratres societatis Mortis incedant cum capite caputis cooperto; *ibid.* num. 28. *¶* 29.

Episcopus non potest prohibere, vel restringere confraternitatibus, præsertim aggregatis, solita exercitia, puta societatis Mortis sepelire defunctos post horam 12. vel consuetam disciplinam; secus de insolitis periculosis; *ibid.* num. 30. 31. & 32.

Confraternitates possunt congregari ubi, & quoties magis eis placuerit, etiam absque Episcopi licentia, & earum capellani non debent sine causa amoveri, reluctantibus confratribus; *ibid.* n. 35. & 36.

De parochi potestate in confraternitates; *ib.* n. 44. *seqq.*

Confraternitates quoad immunitatem a potestate, & jurisdictione laicali.

Confraternitates auctoritate Apostolica, vel ordinaria erectæ subsunt jurisdictioni Episcopi, ac etiam ipsi confratres, ubi agitur de interesse spiritualitatis, & confraternitatis; Vide verb. *Confraternitates* art. 4. num. 1.

Causæ contra confratres, vel confraternitatem, & circa ejusdem bona ad iudicem Ecclesiasticum spectant; *ibid. num. 2. 3. & 4.*

Confraternitates ecclesiasticæ gaudent exemptione a gabella pro pane, qui ab eisdem datur custodibus animalium ipsarum confraternitatum pro eorum victu. Domus confraternitatum eidem contigua immunitate gaudet etiam quoad confu-
gentes, nisi sit locata laicis; *ibid. num. 5. 6. & 7.*

Administratores, & procuratores confraternitatum, ecclesiarum, & capellarum auctoritate Episcopali fundatarum, quarum proventus in opera pia insumuntur, etiamsi sæculares, quod ea, quæ pertinent ad dict. administrationem, conveniri debent ante forum ecclesiasticum; *ibidem num. 8.*

Judices sæculares, qui confraternitates, seu confratres per præcepta compellunt ad se subiciendum suis judiciis pro rebus ipsarum confraternitatum &c. tamquam usurpatores jurisdictionis eccles. declarandi sunt incurrisse excommunicationem bullæ Cœnæ; *ibidem num. 9. 10. & 11.*

Confraternitates, & Confratres, quoad sepultura.

Confraternitatus potest ab Episcopis concedi privilegium sepulcri, & quid si confratres non electa sepultura decedant: Vide verb. *Confraternitates art. 5. num. 1. & 2.*

Electio sepultura facta a confratribus collegialiter sustinetur, & valet solum pro illis, qui individualiter consenserunt; *ibidem nu. 3. ad 7.*

Hinc confratres confraternitatis etiam erectæ in cathedrali, non electa sepultura, sepeliendi sunt in parochiali, etiamsi adesset statutum approbatum ab Ordinario pro sepulcro confraternitatis; *ibid. num. 8.*

Officium super defunctis in Ecclesia, vel Oratorio confraternitatis exemptæ fit a parcho, & non a capellano confraternitatis, ac circa parochum quoad funera adducuntur, & conciliantur quæ adversa videntur decreta; *ibidem numer. 9. ad 13.*

Conceditur ex gratia confraternitati, ut sepelire possit in sua Ecclesia omnes suos confratres, ante infirmitatem, de qua decesserunt, in ea confraternitate descriptis, de consensu heredum, & sine præjudicio emolumentorum quæ spectarent ad capitulum, vel parochiam; *ib. nu. 14.*

Num, quando ex statuto a S. Sede confirmato possunt confratres sepeliri in sepultura Ecclesiæ suæ confraternitatis, spectet ad parochum, an ad capellanium officium super cadaveribus peragere; *ib. nu. 15. ad 25.*

Alia ad rem. Vide verb. *Sepultura a num. 51. ad 54.*

Confraternitates quoad varia alia ipsas concernentia.

Confraternitates ecclesiasticæ nequeunt alienare bona sua sine beneplacito Apostolico, quod requiritur etiam in cessione bonorum confraternitatis, licet in favorem alterius Ecclesiæ; Vide verb.

Confraternitates art. 6. num. 1. 2. & 3.

Confraternitates mere laicales, sicuti & collegia mere laicalia, licet ibi opera pia exercentur, & proinde dicantur loca pia, possunt alienare res suas absque solemnitatibus, secus vero, si sint auctoritate ecclesiastica erecta, indeque corollaria dantur; *ibid. n. 4. ad 7.*

Seminaria erecta in vim Conc. Trident. sunt loca ecclesiastica, & eorum bona nequeunt alienari sine solemnitatibus, & beneplacito Apostolico; secus autem de collegio puerorum, & alumnorum absque Ordinarii auctoritate erectis; *ibid. num. 8. 9.*

Collegia artificum, & universitates professorum, cum non sint loca ecclesiastica, non subiacent extravaganti *Ambitiosa*; at mons Misericordiae civitatis Neapolis petiit beneplacitum Apostolicum pro alienatione domus; *ibid. num. 10. & 11.*

Confraternitates laicorum approbatæ, & eorum capellani possunt facere solitas processiones, quando non sunt in parochiali, & in primaria Ecclesia, & qualiter; *ibid. n. 12. & 13.*

In processionibus peragendis extra ambitum Ecclesiarum in expositione Eucharistiæ, benedictione solemnī, super populum, aliisque similibus, quoties interveniat licentia Ordinarii, parochus non potest se opponere, ne a capellani, & officialibus confraternitatum fiant; *ibid. num. 14.*

Confraternitates laicorum in processionibus procedere, & præcedere debent inter se juxta bullam Gregorii XIII. incip. *Expositis*, & ex ea præcedentiæ ordo apponitur; *ibid. num. 15. ad 19.*

Confratres ad conveniendum solitis processionibus compellere potest Episcopus sub poenis ejus arbitrio imponendis, stante possessione illos vocandi per edicta; *ibidem numer. 20.*

Confraternitates Episcopo assentiente possunt statuta condere, at ea confirmare nemo potest invito, vel inconsulto Episcopo; *ibidem num. 21. & 22.*

Confraternitas legitime, ut moris est, intimata, & coadunata poterit determinare, & resolutionem capere, etiamsi non interveniant duæ ex tribus partibus, aut major pars confratrum; *ibid. num. 23.*

Confraternitates erigere possunt, & ampliare suas Ecclesias, vel oratoria sine præjudicio juriū parochialium, non tamen mutare titulum; *ibid. num. 24.*

Confraternitates possunt elemosynas quærere secundum suum institutum, sed ad funeralia mortuorum accedere non possunt, nisi specialiter, & expresse vocentur, tamen de intorticiis, seu cereis quamtam parochis non debent; *ib. n. 25. 26. & 27.*

Habitus mutatio non debet de facili confraternitatibus indulgeri; & si duæ ejusdem loci deferunt eundem saccum, distinguī debent addito aliquo coloris signo; *ibidem num. 28. & 29.*

Confraternitates quædam, quæ extra Urbem sunt, & dependunt a capitulo S. Joannis Laterani, vel S. Petri, vel S. Sebastiani, subduntur Ordinariis, ac rectoribus Ecclesiarum; *ibidem n. 30.*

Statuta confraternitatum potest Episcopus & Ordinarius mutare; *ibidem* num. 37. & 38.

An hæc ipsa facultas Ordinario competat quoad statuta condita in vim contractus; *ib. n. 39.*

Vel a Sancta Sede confirmata; *ibid. n. 40.*

Vide quoad statuta confraternitatum alia; *ib. n. 41.*

Varia adducuntur decreta confraternitates concernentia; vide *ibid. n. 33. ad 36. & in art. 5. n. 13. ad 20.*

Alia vide tomo 8. in appendic. decret. in Lancianen. *Confraternitatis*, Novarien. *Aggregationis*, alia Novarien. *Aggregationis*, Bononien. Ausculana, Cremonen. alia Cremonen. alia Cremonen. alia Cremonen. Maceraten. Alexandrina, Boanien. Juvenacen. *Administrationis*, alia Juvenacen. *Administrationis*, Viterbien. Firmiana, Hortana, prout in Indice.

De officio funebri super cadaveribus confratrum in Ecclesia confraternitatis; *ibidem* numer. 33.

De mutatione statutorum confraternitatis; *ib. n. 37. seqq.*

Confusio pro acquirendo rerum dominio quid sit? & qualiter ab admitione differat &c. Vide verb. *Dominiū* art. 3. n. 71. ad 75.

Congener quid sit? Vide verb. *Affinitas* art. 1. sub num. 16.

Congregationes cleri pro casuum conscientie & sacrorum rituum disceptatione.

Harum *Congregationum* utilitas. Vide verb. *Congregationes* Cleri num. 1.

Varia de illis habendis synodorum decreta; *ibid. n. 2.*

Sacrarum *Congregationum* de iisdem resolutiones; *ibid. num. 3. seqq.*

Methodus in illis servanda; *ib. n. 11. seqq.*

Congrua quibus debetur? & in primis quoad ea, quæ concernunt congruam *Episcoporum*, eorumque *coadjutorum*.

Congrua debetur omnibus Ecclesiarum rectoribus curam animarum exercentibus, eorumque Vicariis, & coadjutoribus; Vide verb. *Congrua* art. 1. num. 1.

Congrua pro Episcopis taxata est in scutis mille, & pro parochis in scutis centum, & quædam ad rem declarantur, vel indicantur; *ibidem* num. 2. ad 9.

Episcopo petenti sibi decencia alimenta denegari non potest congrua, etiamsi habeat aliunde, etiamsi acceptaverit Episcopatum nimis tenuem, & gravatam pensione, vel consenserit, & se ad eam obligaverit; *ibid. num. 10. ad 13.*

Et talis congrua debetur ipsi Episcopo ex fructibus suæ Ecclesiæ, & regulariter illam præstare debet, qui beneficii fructus recipit; *ibid. n. 14. ad 20.*

Episcopis gravatis pensionibus assignari solent pro congrua mille ducati annui, de quibus, securi jam redditi per schedulam mensariam, vel alio modo coguntur relinquere pensionariis ad

ministrationem bonorum mensæ, seu alterius beneficii; *ib. num. 21.*

Episcopus in congrua non tenetur imputare redditus sui patrimonii, si reservationi pensionis non consensit, minusque de suo solvere se obligavit. Secus vero, si obligavit, & hypothecavit sua bona patrimonialia pro pensione; *ib. n. 22. & 23.*

Primo loco, & ante omnia alia opera episcopatus est solvenda congrua Episcopo: maxime si in impositione onerum fuit addita clausula: *Demptis pro Episcopo scutis mille*; *ibid. num. 27. & 28.*

Episcopi loco congruæ, si indigeant, solent exigere charitativum subsidium, non sic tamen qui habent congruam pinguem; *ibid. n. 29.*

Episcopus adjutus debet præstare congruam Episcopo coadjutori, seu suffraganeo; *ibid. num. 30. 31. & 32.*

Si coadjutor, vel suffraganeus Episcopi est pauper, non potest congruam sibi in litteris Apostolicis assignatam remittere, eique præterea adjutus dare debet commoditatem habitationis, & necessaria pro episcopalibus functionibus; *ibidem* num. 33. & 34.

Utrinam, pensionario ne, an Episcopo incumbat onus probandi, quod Episcopo remanent scuta mille pro congrua; *ib. n. 35. ad 37.*

Congrua, quoad ea, quæ concernunt congruam parochorum, eorumque vicariorum.

Congrua debetur parochis, & curatis, & generaliter loquendo taxatur in scutis centum, ac ubi aliter non fuerit a Papa expressum, intelligitur de moneta loci beneficii; Vide verb. *Congrua* art. 1. 2. & 3.

Congrua non debet ordinarie taxari major scutis centum, nec minor scutis 50. annuis, at generaliter loquendo taxanda est congrua, quæ sit sufficiens ad commodam, & honestam sustentationem personæ, habita ratione de loco, qualitate personæ, &c. *ibid. n. 4. ad 10.*

Licet in taxatione congruæ pro parochis, seu curatis possint ab Episcopo considerari, & comprehendendi emolumenta incerta, hoc tamen debet intelligi de incertis, quæ habent aliquam certitudinem, ut sunt decimæ frumenti, vini, olæ, alique fructus, & emolumenta incerta solum ratione summæ, & quantitatis; *ibid. num. 11. 12. & 13.*

Congrua debetur loco alimentorum, unde repugnat ipsam congruam dependere ab incerto. Nec in eam sunt imputanda, quæ debentur parochis ratione laboris, & servitii. Neque quæ extra Ecclesiam, vel extra curiam ipsam animarum percipiuntur, neque fructus sui patrimonii, si reservationi pensionis non consensit, secus vero, si in ea sua bona obligationi, & hypothecæ supposuit; *ibid. n. 14. ad 19.*

Congrua debetur parochis sufficiens, etiamsi beneficium tenue acceptarit non sufficiens, & ab Episcopo assignata præsumitur sufficiens, nisi probetur diminuta; *ibid. num. 20. ad 26.*

Un-

Unde congrua semel assignata non debet amplius assignari, vel augeri, sicuti non potest amplius diminui, nisi ex causa; *ibidem num. 27. ad 31.*

Si congrua fuerit sufficiens tempore reservationis pensionis, quoties ex post diminuat, augenda est de fructibus ejusdem pensionis, & parochi pro consequendo congruæ credito præfrendi sunt, deductis prius expensis culturæ pensionariis; *ibid. n. 32. & 33.*

Vicariis perpetuis debet assignari congrua portio de redditibus, fructibus, emolumentis, & proventibus Ecclesiæ incorporatæ monasterio, collegio, estque taxanda arbitrio Episcopi, habito respectu ad qualitatem personæ, loci &c. dummodo non sit minor 50. nec major 100. aureis pro quolibet anno; *ibidem n. 34. & 35.*

Pro congrua assignari possunt solum illa emolumenta incerta, quæ habent quamdam certitudinem, ut sunt decimæ vini, frumenti &c. non autem emolumenta omnino incerta, ut jam supra; *ibidem num. 36. & 37.*

Congruam certam debet habere Curatus, seu Vicarius substitutus, quamvis sit amovibilis, & semel assignata, nisi superveniat notabilis causa, non est augenda, ut nec minuenda neque de consensu curati; *ibid. num. 38. ad 41.*

Congrua curato, seu vicario non taxata, vel insufficiens assignata, si petatur, debetur in quantitate, prout juris est a die petitionis, seu mortis litis; *ib. numer. 42.*

An parochus, qui vel interitum, vel diminutionem passus est redditum parochialium, agere vel pro congrua, vel pro ejus supplemento valeat adversus illos, qui decimas, vel alia bona parochiæ possident; *ibid. num. 44. & seqq.*

Adeoque utrum plures possessores decimarum, vel aliorum bonorum parochiæ teneantur in solidum, an singuli pro rata; *ibidem: numer. 46. & seqq.*

Et an in libertate eorum, qui decimas, vel bona alia parochiæ possideant, sit ea dimittere, ut se liberent ab onere congruæ; & num idipsum obtineat in parochio primitivo; *ibid. n. 51.*

Alia; Vide verb. *Vicarius Parochialis a num. 5. ad 54.*

Conjuges, conjugium.

Conjuges qui dicantur, & matrimonium cur conjugium; Vide verb. *Conjuges, conjugium num. 1. & 2.*

Post contractum, & nondum consummatum matrimonium habet uterque conjugum bimestre ad deliberandum, an in conjugio manere, vel ad religionem transire velit? ac intra tale tempus licite petit, & licite negatur conjugale debitum; *ibidem numer. 3. & 4. & num. 87.*

Si intra dict. bimestre vel ab uxore invita copulam vi obtineat, potest uxor adhuc ingredi religionem saltem in casu, quo ipsa viro vim inferre nitenti excipiendo manifestavit se velle ingredi religionem, aut circa hoc nondum plene deliberasse; *ib. n. 5.*

Si ultra bimestre maneant conjuges sine con-

summatione matrimonii, potest uterque etiam altero invito semper religionem ingredi, etiam si illicite sibi debitum negassent; *ibid. n. 6. & 7.*

Post dict. bimestre tenetur conjugum debitum reddere alteri, & ad id compelli potest etiam sub poena excommunicationis, si religionem non ingrediatur, quam incurrit, si intra tempus sibi a iudice præfixum non pareat, valeret tamen nihilo secius etiam post tale tempus religionem ingrederetur, & profiteretur, ac aliter liber maneret; *ibid. num. 8. 9. 10. & 11.*

A quo tempore parti volenti religionem ingredi curat bimestre; Vide *ibid. n. 88. & seqq.*

An intra hoc bimestre a iudice præfixum teneatur ingredi volens profiteri; *ibid. num. 91. & seqq.*

Consummatum autem matrimonium hac in materia habetur per conjugalem copulam subsequenter, non item per copulam antecedentem; *ib. n. 95.*

Utrum professio facta consummato matrimonio ab uno conjugum altero invito, vel inscio, sit irrita, an irritanda; *ibid. n. 96.*

Num ingressus non revocatus ab altero possit propria auctoritate egredi, & ad dimissum redire; *ibid. in nov. add. n. 97.*

Quid si conjugum alter moriatur, an confirmetur professio; *ibid. n. 98. & seqq.*

Quid si uterque conjugum ingrediatur sine mutuo consensu; *ib. n. 99. & 100.*

An altero conjugum ingresso sine alterius consensu, possit & alter ingredi, & profiteri valide sine alterius consensu; *ibid. num. 101.*

Post consummatum autem matrimonium nullus conjugum potest sine consensu alterius religionem ingredi, & professionem emittere; idque si fieret, nullum esset; *ib. n. 12. & 13.*

Mortuo tamen altero conjugum non potest licite propter simplex votum castitatis alium ducere, nec potest petere debitum a vivente, licet reddere teneatur, si vero aliud matrimonium contraheret, esset validum, quamvis illicitum; *ibid. num. 14. & n. 104. & seqq.*

Potest autem unus conjugum cum consensu alterius post consummatum matrimonium ad religionem transire, si requisita adimpleantur conditiones, quæ assignantur; *ib. n. 15. ad 20.*

Professio emissa a conjugum cum consensu alterius conjugis est valida, quamvis non adhibita, & observata sint tres ultimæ assignatæ conditiones; *ibid. numer. 21.*

Si conjugum in sæculo remanens perpetuam castitatem voverit, conjugum de ejus licentia professus nequit amplius revocari, sive conjugum in sæculo remanens sit juvenis, sive senex, sive de incontinentia suspectus, vel suspecta, sive non; *ibid. n. 22.*

An si unus conjugum de licentia alterius professionem in religione emittat, & alter in sæculo remanens perpetuam castitatem non voveat, professus ad uxorem iterum revocari possit, & debeat, & quid de altero in sæculo remanente; *ibid. num. 23. & 24.*

Quam-

Quamvis de jure communi non requiratur licentia Episcopi, ut talis ingressus & professio fiat valide, requiritur tamen, ut fiat licite; *ibid.* n. 35.

Quando unus conjugum adulterium committit, potest, eo invito, conjux innocens religionem ingredi, etiam non expectata judicis sententia, si fuit publicum, & notorium; *ibidem* num. 26, 27, & 28.

Conjux innocens, si post alterius adulterium, voluntarie cohabitaret petendo, & reddendo debitum, non potest, eo invito, religionem ingredi, ut nec etiam, si & ipse ex post delinquat; *ibid.* num. 29, & 30.

Quando conjux innocens religionem non ingreditur, sed in saeculo manens divortium facit a conjuge adultero etiam quoad cohabitationem, non potest conjux adulter sine licentia conjugis innocentis ingredi religionem, nisi hic prius ingressus, & professus esset; *ibidem* num. 31, & 32.

Quotiescumque vir ob adulterium uxoris, ea invita, potest religionem ingredi, potest etiam ordines sacros in saeculo quoque manens recipere; *ibid.* num. 33, & 34.

Propter adulterium spirituale potest alter conjux fidelis, etiam alio invito, religionem ingredi, vel sacros ordines suscipere, etiam postquam ad veram fidem rediit iterum conjux adulterans. Dummodo separatio eo tale adulterium spirituale, auctoritate Ecclesiae, & non propria sit facta; Vide *ib.* n. 35.

Immo innocens etiam propria auctoritate potest licite facere divortium quoad thorum, & cohabitationem, at tunc si reus haeresis se converterit, tenetur iterum ad eum redire; si vero divortium fecit auctoritate Ecclesiae, potest religionem ingredi, quod tamen si noluerit, redire compellitur; *ibid.* num. 36, ad 40.

Secundum multos matrimonia cum haereticis nedom sunt valida, sed etiam licita in locis ubi haeretici, & catholici permixti vivunt, cum quibusdam tamen conditionibus, sed ordinarie sunt illicita sub peccato mortali, nisi Papa dispenset, aut rationabilibus causis excusentur; *ibid.* num. 41, & 42.

Iniquissimum est pactum illud, quod in aliquibus locis dicitur adjici matrimonio catholici cum haeretica; nempe ut masculi educantur in Fide catholica patris, & feminae in secta haeretica matris, vel e contra; *ibid.* n. 43, & 44.

Si ambo conjuges infideles convertantur ad Fidem catholicam, possunt, & debent in matrimonio prius contracto permanere, quamvis cum impedimento ecclesiastico contraxerint, & quid si vir infidelis conversus plures habuit uxores; vel secundum ritum suum primam legitimam repudiaverit, & cum secunda contraxerit; *ibid.* n. 45, ad 49.

Si ex duobus conjugibus infidelibus unus tantum convertatur, & alter rogatus nolit converti, nec cohabitare sine injuria Creatoris, tunc matrimonium etiamsi fuerit consummatum, dissolvitur quoad vinculum, non tamen ipso fa-

cto, sed tunc primum quando conversus ad alias nuptias actu transierit, unde si conjux infidelis antea convertatur, huic adherere debet: uti etiam si velit cohabitare sine injuria Creatoris; *ibid.* num. 50, 51, & 52.

Si conjuges infideles habeant prolem, & unus eorum convertatur ad fidem, eidem, sive pater, sive mater sit, restitui debet tota proles doli adhuc incapax, cuius si sit capax, ejus libertati relinquitur, at in dubio parenti converso est restituenda; *ibid.* n. 53, 54, & 55.

Conjugatus in Ecclesia Latina non potest ad sacros ordines promoveri, nisi ab uxore continentiam profertente expressam licentiam obtinuerit, licet matrimonium nondum sit consummatum; *ibid.* num. 56, & 57.

Potest autem conjugatus etiam post matrimonium consummatum ad sacros ordines promoveri sine licentia uxoris, etiam ipsa invita, & reclamante, si habeat legitimam divortii causam, & quid extra talem casum, ut ad ordines conjugatus promoveatur; *ibid.* num. 58, 59, & 60.

Modificatur sententia n. 58, ab Auctore proposita, *ibidem* in nota ad n. 58, litt. (a).

Conjugatus non potest ordinari Episcopus nisi de expressa licentia uxoris, & nisi ipsa uxor prius religionem profiteatur, & idem, ut promoveri possit ad Papatum, at ut ad cardinalatum, requiritur ingressus uxoris in religionem solum in illo casu, in quo requiritur pro uxore conjugati promovendi ad ordines; *ibid.* num. 61, 62, & 63.

Conjugatus absque licentia uxoris ad Presbyteratum, Episcopatum, Cardinalatum, & Papatum promotus potest ab ipsa ad consortium conjugale revocari, & tunc teneretur ei debitum reddere, non tamen posset petere, nec ea norma ad alias nuptias transire; *ibid.* num. 64, ad 67.

An si conjugatus cum uxoris spontanea licentia ad ordines sacros sit promotus, & ipsa uxor in saeculo manens perpetuam castitatem non voveat, possit ab ipsa revocari ad consortium conjugale; *ib.* n. 68.

Si conjugatus cum licentia spontanea uxoris sacros ordines suscepit, tunc uxor non potest, eo mortuo, valide aliud matrimonium inire, secus autem, si ea contradicente, vel ignorante; *ibid.* n. 69, & 70.

Conjugatus sine spontanea uxoris licentia ad ordinem sacrum transiens, fit irregularis, & nequit in suscepto ordine ministrare, nec ad superiores ordines provehi, nec ad aliquod beneficium, aut officium Ecclesiae promoveri: nisi religionem canonicè fuerit ingressus; *ib.* n. 71.

Et si matrimonium nondum fuerit consummatum, talis conjugatus est instanter monendus ad religionem ingrediendam; quod si noluerit, si sponsa ejus institerit, est per Ecclesiasticam censuram ad consummandum matrimonium compellendus; *ib.* n. 72.

De casibus, quibus post matrimonium consummatum liceat ingredi religionem; *ibid.* numer. 106.

Si unus conjux pro certo cognoscat invaliditatem matrimonii, quamvis in facie Ecclesiae id probare nequeat, nec petere, nec reddere potest debitum, non obstante quod per sententiam, aut per excommunicationem ad id compellatur &c. *ibid.* n. 73.

Quando conjuges debitum conjugale possint, & debeant reddere, vel non; *ibid.* n. 74.

Quoad ea, quae concernunt debitum conjugale super impedimento petendi debitum; Vide verb. *Matrimonium quoad debitum conjugale art. 1.*

Quando, & quomodo possint, vel non, conjuges facere divortium; *ibid.* n. 26.

Conjuges opus conjugale exercentes ob solam voluptatem non vacant culpa veniali; at si in alia persona velut praesente quis se morose delectet, peccat mortaliter, & addit novam speciem adulterii in confessione explicandam; *ibid.* n. 77. & 78.

Delectatio morosa de conjugio inter conjuges praesentes, dummodo absit periculum pollutionis, non est peccatum mortale, neque si de materiali copula altero conjuge absente cogitans, in re cogitata morose quis delectetur; *ibid.* numer. 30.

Omnes tactus, oscula, amplexus, turpiloliqua, aspectus lascivi, & hujusmodi, quae fiunt inter conjuges sine ordine ad copulam, si fiant cum periculo pollutionis in uno, vel altero, vel pertineant ad sodomiam quandam inchoatam, sunt peccata mortalia, alias non sunt nisi venialia; *ibid.* n. 81.

Conjuges, an, & quas donationes possint sibi invicem facere? Vide verb. *Donatio, art. 2. a n. 12. ad 29.*

Quoad ea, quae concernunt bona conjugum? Vide verb. *Bona art. 4. n. 1. ad 37.*

Quibus prius subvenire debeant conjuges in extrema, gravi, & communi necessitate; Vide verb. *Necessitas a n. 21. ad 37.*

Ad quem conjugum spectet proprietas, & dominium dotis, & quid de ipsa in variis casibus; Vide verb. *Dos art. 1. & art. 3. per tot.*

Alia ad rem, verb. *Adulterium*, verb. *Bona* verb. *Matrimonium quoad Debitum Conjugale*, verb. *Delectatio morosa*, verb. *Divortium*, verb. *Donatio*, verb. *Luxuria*, verb. *Maritus*, verb. *Matrimonium*, verb. *Matrimonium quoad Impedimenta*, verb. *Necessitas*, verb. *Sepultura*, verb. *Tactus*, verb. *Uxor*.

Connatus, quae sit? Vide verb. *Affinitas art. 1. sub n. 16.*

Consanguinitas, Vide verb. *Matrimonium, quoad Impedimenta dirimentia*, & verb. *Cognatio*.

Conscientia.

Ad articulum conscientiae praemittuntur ea, quae Probabilissimum apprime confutant & prosterunt ad ea convellenda, quae Auctor spargit in sequentibus de conscientia sententiis; Vide verb. *Conscientia n. 140. ad 166.*

Conscientia quid sit, & quae differentia inter eam, & Synderesim? necnon quoad esse nominis elucidatur; verb. *Conscientia n. 1. ad 6.*

Conscientia melius definitur, atque dividitur; *ibid.* n. 107. & seqq.

Conscientia partim respicit opera nostra praeterita, partim instantia, seu futura, & qualiter; *ibid.* n. 7. & 8.

Conscientia est intrinseca, & proxima regula, juxta quam homo tenetur dirigere suas actiones, ut lex est extrinseca, & radix, unde oritur bonitas, vel malitia objecti; *ibid.* numer. 9. & 10.

Regulae proponuntur, quibus unusquisque potest bene suam formare conscientiam; *ibid.* in praemiss. ad verb. *Conscientia n. 166.*

Potest contingere, ut actus sit bonus, & objectum in se malum, & contra, sed actus intellectus practici, quo is judicat aliquid esse bonum, vel malum, aut indifferens in genere moris, & ut tale illud proponit voluntati, vocatur proprie conscientia; *ibid.* num. 11. & 12.

Conscientia dividitur in rectam, erroneam, dubiam, probabilem, & scrupulosam; ac primo quid sit recta, quidque erronea, cum hujus subdivisione in vincibilem, & invincibilem; *ibid.* num. 13. ad 17.

Conscientia erronea, sive sit vincibilis, sive invincibilis, obligat negative ad actum dictatum, & invincibilis ad eum obligat etiam positive; *ibid.* nu. 18. & 19.

Conscientia erronea vincibilis, non solum non obligat positive, ut eam sequamur, sed neque licite ipsam sequi possumus, obligat tamen, ut eam deponamus, ita ut sive juxta eam, sive contra eam agamus, semper peccemus; *ibid.* num. 20.

Qui peccat ex conscientia erronea peccat peccato ejusdem speciei, & qualitatis, quam intellectus judicat; *ibid.* n. 21.

Conscientia erronea censurae inducit quidem gravius peccatum, non autem censuram; Vid. verb. *Excommunicatio art. 11. sub n. 1.*

Conscientia dubia quae sit? & quae differentia inter eam, & probabilem, cum divisionibus dubii, ac declarationibus variam ejus divisionem indicantibus; *ibid.*

Qui operatur cum conscientia speculative dubia juris, vel facti, non peccat, si practice judicet opus illud esse hic & nunc sibi licitum, at cum practice dubia, peccat pro qualitate dubii, & in ea specie peccati, de qua dubitat; *ibid.* n. 31. & 32. & 33.

Practice dubius debet suam actionem suspendere, donec re mature, seu humano more examinata, dubium prudenter deponat, formando judicium determinatum de honestate actionis hic, & nunc exercendae; *ibid.* nu. 34.

Si re mature examinata adhuc inaneant dubius pro utraque parte, & reperitur in talibus circumstantiis, ut debent necessario operari, tunc si nequeat dubium deponere, debet eligere id, in quo non est periculum peccandi, aut id, quod est minus malum; *ibid.* n. 35.

Si autem utrumque malum appareat ipsi aequale, & reperiatur in necessitate operandi nequea discernere, quodiam de duobus malis sit majus vel,

vel minus malum, tunc potest eligere, quod vult *ib. n. 36. & 37.*

Pro regulis generalibus ad rationabiliter deponendum dubium quando propria materia motiva non suppetunt, exponuntur duo usualiora axiomata ex jure communi de prompta, scilicet: *In dubiis tutor pars est eligenda, In dubiis melior est conditio possidentis*, & inde corollaria præstantur, ac plura fuse pro praxi reserantur; *ibid. nu. 38. ad 67.*

Conscientia probabilis quæ sit, & quotuplex, ac qualiter differat a recta, & dubia; *ib. num. 68. ad 72.*

Resolvitur primo, quod potest homo in rebus moralibus, & actionibus humanis licite sese conformare conscientie, seu opinioni vere probabilis; *ibid. num. 73. & 74.* Auctoris assertio refellitur in *not. ad n. 73. & 74.*

Unus Auctor potest facere opinionem vere probabilem, si plures classici doctores pro ea fideliter citet; Immo potest dari casus, ut opinio unius doctoris sit vere probabilis, etiam si quamplures doctores contrarium sentiant, si Auctor ille ita solidas afferat rationes, quæ facilius aliorum rationes infringant; *ibidem num. 75.*

Unus tamen Auctor, qui non habeat, nec afferat rationes intrinsecas ita firmas, ut aliorum rationes ab ipsis infringantur, non potest facere opinionem vere probabilem; *ibidem n. 76. & 77.*

Resolvitur secundo, quod potest homo licite sequi opinionem vere quidem, sed minus probabilem, minusque tutam, relicta probabiliori, & tutiori, quando tamen agitur de sola honestate actionis, an licita sit, vel non? *ibid. num. 78. ad 82.*

Resolvitur tertio, quod non potest homo licite sequi opinionem minus probabilem, & minus tutam, relicta probabiliori, & tutiori, quando agitur de materia facti, & exinde sequitur certum periculum inferendi damnum proximo; *ibid. n. 83.*

Unde Sacerdos in administratione Sacramento- rum adhibens materiam, vel formam dubiam, minusque probabilem, & minus tutam, cum possit adhibere certam, aut tutiorem, graviter peccat; ut & iudex sententiens ad favorem partis minus probabile jus habentis; *ib. num. 84. 85. & 86.*

Quando litigantes habent pro se opiniones æque probabiles, non potest iudex adjudicare causam, cui maluerit, sed debet, vel compositionem inter partes suadere, vel rem controversam inter litigantes ex æquo dividere in re, vel in pretio, exceptis tamen quibusdam casibus, qui signantur; *ib. n. 87. ad 91.*

Similiter medici, & chirurgi, nedum tenerentur sub mortali sequi sententias certas, & securas, relictis incertis, & dubiis, sed etiam (certa curatione infirmorum non occurrente) tenentur sequi opiniones probabiliores, relictis minus probabilibus; *ib. n. 92.*

Per accidens tamen poterunt prædicti adhibere remedia minus tuta, si infirmi, vel læsi non possunt, aut nolint solvere pretiosa remedia, vel verosimillimum sit infirmum esse moriturum, nisi aliquo remedio javeatur, & nihil aliud occurrat, non licet autem experiri in desperatis, an medicamenta sint utilia, vel noxia; *ibid. n. 93. 94. & 95.*

Sic etiam consiliarii in dandis consiliis, ubi adest periculum, ne proximo fiat damnum, aut injuria, tenentur sequi sententias certas, vel probabiliores, at in aliis casibus possunt sequi sententias minus probabiles, dummodo vere probabiles; *ib. n. 96. 97. & 98.*

Sic item Advocati possunt suscipere defendendam causam minus probabilem, sed vere probabilem, licet causa adversaria judicetur ab ipsis probabilior; *ib. n. 99.*

Resolvitur quarto licitum esse sequi opinionem alienam vere probabilem, & vere tutam, etiam contra propriam opinionem probabilioris, & tutiorem visam. Immo etiam quandoque eam sequi debere; *ibid. n. 100. ad 114.*

Conscientia scrupulosa quæ sit, qui scrupulosi, & quæ conscientie scrupulose signa, causæ, remedia, ac privilegia; *ib. n. 115. ad 123.*

Licitum est operari contra conscientiam scrupulosam manente scrupulo, dummodo judicetur esse scrupulum, & ut talis contemnatur, at qui operatur adhuc perseverante conscientia scrupulosa, si non judicet, & teneat esse scrupulum, peccat sive contra, sive juxta eam operetur: & si quis sit ita scrupulis implicatus, & nullo suffragante remedio, vel consilio adhuc fluctuet anceps, discurrendum est ut de conscientia dubia; *ibid. num. 124. 125. & 126.*

Alia ad conscientiam pertinentia; *ibid. num. 127. & seqq.*

Consecrare, Consecratio. Quando & a quo consecrari debet Episcopus; Vide verb. *Consecrare a numer. 1. ad 4.* De Ecclesiæ consecratione plura vide *ibid. a numer. 5. ad 11.* Vide verb. *Altare verb. Ecclesia, verb. Episcopus, verb. Eucharistia.*

Conservatores quoad ea, quæ concernunt qualitatem electionem, & durationem.

Conservatores qui sint, & qui eos sibi eligere queant, & qualiter sint eligendi? Vid. verb. *Conservatores art. 1. n. 1. ad 5.*

Eligendi in Conservatores debent esse in dignitate Ecclesiastica constituti, ac inde qui possunt esse conservatores vel non, enumerantur; *ibid. n. 6. ad 13.*

Quomodo intelligendus sit Auctor n. 7., ubi dixit posse in conservatores eligi Episcopos &c. Vide *ibid. n. 32. & seqq.*

Conservatores debent esse iudices synodales; dato autem quod non adsint iudices synodales, possunt a regularibus eligi non iudices, donec sit celebrata synodus, & in ea judices sint designati; *ib. n. 14. 15. & 16.*

Conservatores debent eligi a regularibus in unaquaque diocesi, in qua monasteria, conventus, seu domus regulares habent, & quid si qui eos eligi-

eligere non curaverint intra tempus a Gregorio XV. præfixum in cit. Constit. *ibid.* num. 17. 18. 19.

Electionis conservatoris documentum est relinquendum penes acta curiæ Episcopalis, alias regulares sunt conveniendi coram Ordinario loci, ac conservatores eligendi sunt ad præscriptum dict. Constitut. Gregorii XV. non obstantibus quibuscvis privilegiis, & assignatur sub quibus penis; *ibid.* n. 20. 21. & 22.

Conservatores regularium possunt eligi, vel a Superioribus generalibus, vel provincialibus, vel localibus juxta religionum consuetudinem; at si ex ea, vel ex privilegio ad Superiores locales spectet electio, debet intervenire etiam consensus capituli; *ib.* n. 23. & 24.

In ordine Minorum de observantia facultas eligendi conservatores videtur restricta ad provinciales privative quoad guardianos, seu Superiores locales, & ubi adest similis constitutio, & probata consuetudo, valida est electio etiam sine consensu capituli; *ibid.* n. 25. & 26.

Conservatores regularium semel legitime electi, ac deputati, nisi ex legitima causa ex supra assignatis a Sede Apostolica, aut locorum Ordinariis, prout eisdem regularibus, & aliis predictis libuerit approbanda, durante quinquennio a die deputationis amoveri, aut mutari nullatenus possunt; *ibid.* num. 27. & 28.

Regulares quinquennio elapso, possunt alium Conservatorem libere eligere, & si ad aliam electionem procedere minime curant, aut nolint, electus etiam elapso quinquennio adhuc in officio perseverat, usquequo alius eligatur, nec est necesse ipsum confirmare, vel reeligere; *ibid.* num. 29.

Conservatoris rite electi officium, & jurisdictio non expirat, ex eo quod postea desinat esse iudex synodalis; *ibid.* num. 30.

Ad rem adducitur novissima constitutio Clem. XIII. n. 31.

*Conservatores quoad eorum officium,
& jurisdictionem.*

Conservatorum officium est defendere eos, quibus sunt concessi, a manifestis injuriis, molestiis, & violentiis, & in propriarum rerum, & jurium possessionem conservare. Vide verb. *Conservatores* art. 2. n. 12.

Conservatores regularium nonnisi de manifestis injuriis, atque violentiis cognoscere possunt; & enucleantur termini; *ibid.* num. 3. ad 6.

Conservatores regularium non possunt cognoscere de iis, quæ judiciale requirunt indaginem; & indago judicialis exponitur; *ibid.* n. 7. & 8.

Quid si de aliis, quam de manifestis injuriis, & violentiis cognoscere præsumperint, seu ad alia, quæ judicalem indaginem exigunt, se extenderint; *ibid.* num. 9.

Possunt tamen regularium conservatores in
Tom. IX.

cognitione violentiarum, & injuriarum manifestarum adhibere indaginem illam judicalem, quæ in notoriis adhiberi solet; *ibid.* num. 10.

Quando reus fatetur injuriam, seu violentiam, & qualitatem ipsius fuisse notoriam, tunc conservator potest statim procedere absque ulla examinatione de notorietate; *ibid.* num. 11.

Conservatores possunt regulares sue curiæ commissos defendere, nedum ab injuriis, & violentiis illatis, sed etiam a probabiliter inferendis, etiam proferendo generalem excommunicationis sententiam in eos, qui illas fecerint, vel commiserint; *ibid.* num. 12. 13. & 14.

Conservatores regularium possunt per censuras Ecclesiasticas, aliaque juris remedia procedere contra Episcopos, aliosque judices ipsorum officium impediētes; summa tamen prudentia, modestia, & reverentia; *ibid.* num. 15. 16. & 17.

In dubiis de jurisdictione inter Episcopos, & conservatores suspendendus est processus, & non potest ultra procedi in causa, sed eligendi sunt arbitri, qui controversiam decendant, & stante controversia super competentia jurisdictionis, non potest conservator procedere contra Episcopum per censuras; *ibid.* num. 18. & 19.

In necessitate quando partes non conveniunt in arbitrorum electione, vel alias nequit per arbitros concorditer controversia terminari, eligendus est tertius arbiter; & si conservator regularium recusetur ut suspectus, tunc ipse poterit partes compellere, ad eligendos arbitros; *ibid.* num. 20. 21.

Conservatores regularium non tenentur uti Notario Curie Episcopalis, sed possunt assumere quemcumque sibi benevisum; *ibid.* num. 20. 21.

Conservatores regularium possunt vices suas aliis committere, & in totum alium subdelegare, & substituere, qualitatibus tamen instructum ad conservatores requisitis; *ibid.* num. 24. & 25.

Conservatores, qui aliis vices suas subdelegaverunt, possunt ab ipsis subdelegatis causam ad se avocare; Dummodo tamen jurisdictio revocetur, antequam jurisdictione eadem uti cœperint; *ibid.* num. 26.

Officium subdelegati, seu subconservatoris expirat per mortem naturalem, vel civilem conservatoris; *ib.* num. 27. & 28.

Per excommunicationem autem, suspensionem conservatoris, vel etiam ipsius delegati, vel subconservatoris non expirat in subdelegato jurisdictio, sed solum suspenditur, donec conservator, vel ipse subconservator absolvatur; *ibid.* num. 29.

Notorius debitor regularium coram eorundem conservatore conveniri potest; & debitor notorius exponitur; *ibid.* num. 30. 31. & 32.

Quando regulares sunt debitores laicis, vel clericis secularibus non possunt conveniri coram
r
ram

ram Ordinario, sed conveniendi sunt coram suo superiore, vel conservatore; *ibidem num. 33. 34. & 35.*

Conservatores regularium cognoscere possunt de injuriis factis servis, familiaribus, syndicis, & procuratoribus ipsorum in quantum talibus reduplicative; *ib. n. 36. & 37.*

Regulares quicumque in casu, quo Episcopus præcipiat decreta aliqua Conc. Trid. ab ipsis observari, non possunt eligere conservatores sub prætextu, quod hujusmodi præcepta infringant sua privilegia; *ibid. num. 38.*

Nec regulares possunt conservatores judices assignare, quando Ordinarius procedit juris ordine servato adversus ipsos regulares in casibus, in quibus per Concilium, vel Constitutiones Apostolicas ipsi subiciantur; *ibid. num. 39.*

Conservatores, quando sunt presbyteri sæculares, tam in civilibus, quam in criminalibus, seu mixtis subiciuntur loci Ordinario; *ibidem num. 40.*

Alia vide tomo 3. in Appendic. Resolut. in Nullis Altamuræ Conservatoris, & Exemptionis.

Pater Petrus Maria Forti, qui tractatum edidit an. 1743. de conservatoribus, non probatur Benedicto XIV. *ibidem verb. Conservatores art. 2. num. 41.* Vide novissimum Constit. a Clemente XIII. anno 1762. editam. Vid. *ibid. art. 1. n. 31.*

Consobrinus, & consobrinæ qui, & quæ sint? Vide verb. *Affinitas art. 1. sub n. 15.*

Conocer, & consocer quis, & quæ sit. Vide verb. *Affinitas art. 1. sub n. 16.*

Consortii suspecti poena in clericis, quæ sit? Vide verb. *Pœna art. 2. a. n. 86. ad 88.*

Conspirantium poena quæ sit? Vide *ibid. a. num. 89. ad 92.*

Constitutio Unigenitus.

Constitutio *Unigenitus* tantum sibi vindicat obsequium, ut eidem publice refragantibus denegandum sit Viaticum. Vide verb. *Constitutio Unigenitus n. 1.*

Quinam sint publice refractarii; *ibidem numer. 2.*

In re dubia, quam regulam sequi debent Sacramentorum ministri; *ib. n. 3. & 4.*

Consuetudo.

Consuetudo dicitur a verbo *consuesco*, sive *consuefacio*, estque una facti, altera juris, & explicantur. Vide verb. *consuetudo num. 1. ad 4.*

Consuetudo generatim capta dividitur in consuetudinem præter legem, secundum legem, & contra legem: ac in primis agitur de prima, quæ sit, & innuitur ad hoc, ut obliget; requiri, quod sit introducta a toto populo, aut majori, & saniori ejus parte, cum animo saltem interpretativo se obligandi, & quod sit ad decennium præscripta; *ibid. n. 5. ad 9.*

Consuetudo secundum legem, & contra legem quæ sint? *ibid. n. 10. & 11.*

Hæc tertia consuetudo non potest introduci,

nec dari contra jus Divinum, & naturale, potest tamen tolli, & penitus abrogari lex humana positiva, sive civilis, sive canonica per contrariam consuetudinem; dummodo ea sit rationalis, ac legitime præscripta, & hoc expenditur; *ib. n. 12. ad 19.*

Tempus requisitum, & sufficiens, ut consuetudo censetur legitime præscripta pro abolenda, & abroganda lege civili, est decennium: Pro lege canonica est spatium 40. annorum; *ibid. a. n. 20. ad 22.*

Probabile tamen est, quod etiam pro abolenda, & abroganda lege canonica sufficiat decennium, sicuti pro abroganda lege civili; *ibid. a. num. 23. ad 25.*

Pro abolenda, & abroganda lege sive civili, sive canonica per contrariam consuetudinem via conniventie introductam, probabilis est non requiri rigorosum, & determinatum tempus præscriptionis; *ibid. num. 26.*

Consuetudo contra legem duplici modo potest introduci, & assignatur; *ibidem numer. 27. & 28.*

Ad abrogandam legem per consuetudinem via conniventie introductam non requiritur bona fides, bene vero ad eam abrogandam per consuetudinem via præscriptionis; *ibid. num. 29. & 30.*

Licet primi legem transgredientes non possunt ob suam malam fidem præscriptionem, ipsamque consuetudinem inchoare; Posteriores tamen eorum exempla bonæ fide sequentes id possunt; *ibid. num. 31.*

Consuetudo a lege reprobata, & damnata tamquam irrationabilis, & bonis moribus repugnans, non potest, licet sit immemorabilis, abrogare legem; *ibid. n. 32.*

Consuetudo lege, seu constitutione reprobata tamquam irrationabilis, & iniqua, intelligitur nedum de consuetudine præsentis, seu existente, sed etiam de futura; cessante tamen irrationabilitate, ac iniquitate, potest induci valida consuetudo adversus eam legem, non obstante tali reprobatione; *ib. n. 33. 34.*

Per legem universalem, seu clausulam generalem abrogativam consuetudinis, verb. *generale non obstante quacumque consuetudine*, aut hujusmodi, non abrogatur consuetudo immemorabilis, nisi de ea fiat specialis mentio; *ibid. num. 35.*

Consuetudo, in quo principaliter differat a præscriptione; *ib. num. 36.*

An ad inducendam consuetudinem in statu monarchico opus sit scientia, & patientia principis; *ibidem num. 41. & segg.*

Negativa magis arripit opinio; *ibidem num. 43. & segg.*

Si lex aliqua nominatim prohibeat consuetudinem sibi contrariam, tum opus est scientia, & patientia principis ad consuetudinem inducendam; *ib. n. 50.*

Quæ patientia, & scientia præsumitur, si consuetudo fuerit immemorabilis; *ibid. num. 51.*

Contentio quid sit? Vide verb. *Virius num. 85.*

Con-

Continens Mundi quid? Vide verb. *Mundus* n. 87.

Contractus in genere.

Contractus proprie dictus quid sit, & quotuplex, cum respectiva omnium enucleatione? Vide verb. *Contractus* num. 1. ad 18.

Contractus possunt perfici quatuor modis, scilicet, re, verbis, scriptis, & consensu; *ib.* num. 19.

Ad *contractus* validitatem multæ requiruntur conditiones. Prima, mutus utriusque contrahentis auctoritas; *ibid.* n. 20.

Secunda, ut *contractus* fiat a personis potentibus, & non prohibitis de jure contrahere; *ibid.* num. 21. & 22.

Differentia, quæ nulla est jure naturæ inspecto inter pactum, & *contractum*, multa intercedit de jure civili Romanorum, & quod deinde a jure canonico in hoc mutatum. Recensetur natura *contractus* bonæ fidei, & stricti juris, & istius divisionis usus, hisce temporibus; *ibid.* num. 54. & seqq.

Filius familias adhuc impubes de quibuscumque bonis suis etiam cum consensu, & auctoritate patris sui ex nullo *contractu* obligatur civiliter, bene vero pupillus adhuc impubes auctoritate tutoris contrahens; *ibid.* num. 23. & 24.

Filius familias pubes non potest valide contrahere sine consensu patris de bonis adventitiis, & profectitiis, e contra autem de castrensibus; *ibid.* num. 25. & 26.

Pupillus, & minorrennis valide contrahit in suum commodum obligando alterum, non tamen in suum incommodum obligando se alteri sine auctoritate tutoris, seu curatoris; *ibidem* num. 27.

Pupillus pubertati proximus, aut pubes & multo magis minorrennis contrahens cum consensu, & auctoritate tutoris, obligatur, & naturaliter, & civiliter; exceptis tamen immobilibus, & mobilibus pretiosis, quæ servando servari possunt; *ib.* num. 28. & 29.

Pupillus, & minorrennis curatorem habens non obligatur civiliter ex ullo *contractu* sine tutoris, aut curatoris auctoritate initio exceptis casibus quibusdam, & assignantur; *ibid.* n. 30. & 31.

Quamvis pupillus, pubes, vel pubertati proximus, minorrennis sine tutoris auctoritate contrahens non obligatur civiliter, obligatur tamen naturaliter, sive in foro conscientiæ, exceptis itidem quibusdam casibus, qui innuuntur; *ibid.* num. 32. ad 35.

Uxor sine consensu mariti non potest valide contrahere de bonis dotalibus, quamdiu sub potestate mariti, nec servus cum quocumque, excepto quod domino pecuniam pro libertate promitteret; *ibid.* n. 36. 37. & 38.

Sic etiam religiosi solemniter professi nequeunt valide contrahere sine consensu Superioris, & quid de superioribus; *ib.* num. 39.

Tertia conditio requisita ad validitatem *contractus* est, ut res, quæ sub *contractu* cadit; non sit aliquo jure prohibita cadere sub *contractu*, sed revera commercium pati queat; *ibidem* n. 40.

Quarta conditio est, ut *contractus* celebretur cum cognitione & libere, idest nullus in conventionem intercedat error, neque vis, neque metus, neque dolus, & cuncta plene reserantur, ac *contractus* enumerantur, & specificantur, qui ratione metus gravis sunt, vel ipso jure invalidi, vel irritandi; *ibid.* num. 41. ad 56.

Corrigitur n. 43. auctor. *ibid.* in nota lit. (d). *Contractus* vulgo dictus *trium contractuum*, an sit licitus, vel illicitus, seu usurarius; Vide verb. *Societas* a num. 3. ad 10.

Contractus donationis, quoad ejus naturam, divisionem, & effectum.

Donatio unde sit dicta. Vide verb. *Contractus donationis*; art. 1. num. 1.

Donationis definitio assertur, ejusdemque prima divisio in verbalem, & realem, & quæ sit utraque; *ibid.* n. 2. ad 4.

Donatio dividitur secundo in donationem mere gratuitam, seu liberalem, & in donationem remuneratariam, & quæ sit utraque; *ib.* n. 3. & 6.

Donatio dividitur tertio in donationem puram, seu absolutam, & in donationem non puram, seu conditionatam, & utraque explicatur; *ibid.* num. 7. & 8.

Donatio dividitur quarto in donationem inter vivos, & in donationem mortis causa, utraque hæc donatio habetur in jure definita, sed clarius definitur, & explicatur; *ibidem* numer. 9. ad 11.

Donatio mortis causa potest fieri tribus modis, qui referuntur, *ibid.* num. 12.

Donatio mortis causa quando fieri possit; *ib.* n. 13.

Donatio mortis causa expirat, seu tacite revocatur quatuor modis, qui assignantur, & explicantur; *ibid.* num. 14. ad 18.

Donatio mortis causa in quo differat a donatione inter vivos; *ibid.* n. 19. ad 21.

Ad valorem donationis, sive inter vivos, sive mortis causa, quid requiratur; *ib.* num. 22.

Voluntas, & animus sive donandi, sive donum acceptandi quomodo debeat manifestari in donatione, seu doni acceptance; *ibid.* num. 23. ad 25.

Donatio facta Ecclesiæ, vel alteri piæ causæ quando obliget; *ib.* n. 27. ad 29.

Solidus quid sit; *ibid.* num. 30.

Plures donationes excedentes quingentos solidos valent absque insinuatione, & tales donationes assignantur; *ibid.* num. 31. ad 37.

Donatio facta supra quingentos solidos potest a donatario tuta conscientia retineri etiam quoad illum excessum, donec a donante, vel ejus herede repetatur, vel per judicis sententiam rescindatur donatio quoad illum excessum; *ibid.* num. 38.

Donatio verbalis, an, & quomodo obliget donatorem ad tradendam rem donatam, si a donatario fuit acceptata; *ibid.* num. 39. ad 43.

Donatio ex quibus potius causa mortis, quam inter vivos dicenda sit, tum an solemnitas a statuto inducta quoad donationes, requirantur

in donatione causa mortis ad ejus validitatem; Vid. *ibid.* n. 44.

Donatio quoad personas, quae donare possunt vel non, & in qua quantitate.

Donare potest omnis ratione utens, lege non prohibitus, habens plenum dominium, seu liberam administrationem rei suae; Vide verb. *Donatio* art. 2. num. 1.

Donare autem non potest pupillus, minor, furiosus, amens, prodigus &c. *ibid.* num. 2.

Tutores, & curatores de bonis, quae administrant, an possint donare, vel facere eleemosynas; *ibid.* num. 3. & 4.

Uxores, filifamilias, pupilli, an, de quibus bonis, & in qua quantitate possint libere donare, vel facere eleemosynas; *ib.* n. 5. ad 8. & verb. *Bona* art. 4.

Donatio patris facta filio nondum emancipato quando sit valida, vel non; *ibid.* n. 9. ad 11. Mater valide donat filiis tam emancipatis, quam nondum emancipatis; *ibid.* num. 12.

Conjux an possit alteri coniungi mere liberaliter aliquid donare; *ib.* n. 13.

Valida tamen est donatio inter conjuges in pluribus casibus, qui assignantur, & explicantur; *ibid.* n. 14. ad 26.

Quando, & per quid donatio inter conjuges censetur tacite revocata; *ibid.* num. 27. & 28.

In dubio autem an donatio fuerit a donatore revocata, praesumendum est non esse revocatam; *ibid.* n. 29.

Milites donare non possunt fociariis, seu concubinis suis; *ibid.* n. 30.

Princeps supremus, ut rex &c. in qua quantitate possit donare; *ibid.* num. 31. & 32.

Clerici beneficiati de rebus suis patrimonialibus, quasi patrimonialibus, & de bonis Ecclesiasticis, & an, & quales possint facere donationes; *ibid.* num. 33.

Episcopi, seu Ecclesiarum praelati, sive saeculares, sive regulares, sine consensu capituli, an, quales, de quibus bonis, quo titulo, in qua quantitate, & quibus personis possint facere donationes; *ibid.* num. 34. ad 41.

Praelati, seu Superiores regularium quas possint de bonis monasterii, seu Ecclesiae facere donationes; *ibid.* num. 42.

Regulares illi, qui non sunt praelati, administrationem tamen habent commissam bonorum monasterii, ut sunt oekonomi, quas possunt facere donationes, & eleemosynas; *ibid.* num. 43.

Regulares beneficiati extra monasterium degentes, an possint de redditibus beneficii facere donationes, ac eleemosynas, & quales; *ibid.* num. 44.

Regulares, qui in monasterio sub obedientia Superiorum vivunt, & nullam bonorum administrationem habent, an possint facere donationes; *ibid.* num. 45.

Quoad quantitatem donandi sunt prohibita duo genera donationum, scilicet donatio omnium bonorum, & donatio liberalis excedens 500. solidos absque insinuatione facta; *ibidem* num. 46.

Donatio omnium bonorum praesentium, & futurorum mobilium, & immobilium, qua ratione prohibetur, & an ea cessante quandoque sit valida; *ibid.* num. 47. & 52.

Donatio liberalis excedens 50. solidos est invalida quoad excessum, nisi fiat cum insinuatione, aliquando tamen potest esse valida; *ibid.* num. 53. & 54.

Si quis debitum aliquod liquidum summam 500. solidorum excedens remittat, invalida est remissio; *ibid.* num. 55.

An clientes fervente lite donare possint advocatis, procuratoribus, aliisque similibus litis ministris; Vid. *ibid.* num. 56. & seqq.

An aegroti donare possint chirurgis, & medicis; *ibid.* num. 59.

Nun poenitentes confessariis, vel illorum domui, vel conventui donare valeant; *ibid.* num. 61. 62.

Donatio quoad ejus revocationem.

Donatio inter vivos semel legitime facta, & acceptata regulariter loquendo non potest amplius revocari per donatorem, immo nec etiam per rescriptum principis; Vide verb. *Donatio* art. 3. num. 1. & 2.

Ab hac regula excipiuntur tres casus principales; ob quos donatio revocari potest, scilicet ob ingratitudinem donatarii, ob prolem postea susceptam, & si donatio sit inefficax liberis; *ibid.* num. 3.

Ob ingratitudinem donatarii revocari potest donatio in quinque casibus, qui assignantur; *ibid.* num. 4. ad 11.

Donator probare debet in judicio ingratitudinem, si ob illam revocare vult donationem; *ib.* n. 12.

Potestas revocandi donationem ob ingratitudinem quibus competat, & contra quos possit revocari; *ibid.* num. 13. ad 15.

Assignantur quaedam donationes, quae ob ingratitudinem donatarii revocari non possunt; *ibid.* num. 16. ad 19.

Ob prolem postea susceptam revocari potest donatio quamvis unica postea nascatur proles; *ibid.* num. 20. & 21.

Quid considerari debeat, ut rectum proferatur judicium super revocatione donationis ob supervenientiam filiorum; *ibid.* num. 32.

An, & quando donatio jurispatronatus obnoxia sit revocationi ob supervenientiam filiorum; *ibid.* num. 40.

Quid si in tali causa donatio sit remuneratoria, vel facta sit Ecclesiae; *ibid.* num. 22. ad 24.

Emendatur auctor; *ibid.* num. 43.

Revocari potest donatio, si sit inefficax liberis: quid sit talis donatio, & quibus competat jus eam revocandi; *ibid.* num. 25. ad 27.

Donatio mortis causa proprie talis, etiamsi acceptata a donatario, quando possit revocari ad libitum donantis; *ibid.* num. 28. ad 30.

Quandonam donatio mortis causa ipso jure expiret, seu tacite revocata censetur; *ibid.* n. 31.

Circa revocationem donationis ob supervenientiam liberorum quaeritur, an praecedens donatio

natio ipso jure irrita sit, an necesse sit, ut a donante explicite revocetur; *ibid. num. 24. seqq.*
 Donatio particularis quoad res alienum; *ibid. art. 4. per totum.*

Contractus Emphyteusis; quoad ejus naturam, divisionem, & successionem, in ipsam.

Emphyteusis unde dicatur? Vide verb. *Contractus Emphyteusis art. 1. num. 1.*

Rem in emphyteusim dantes, & accipientes quomodo vocentur; *ibidem num. 2.*

Datur emphyteusis definitio; *ibidem num. 3.*

Assignatur emphyteusis differentia a locatione, a venditione, a mutuo, donatione, aliisque contractibus, & a feudo; *ibid. num. 4. ad 7.*

Emphyteusis dividitur primo in Ecclesiasticam, & laicalem, & qualis in utroque? *ibidem num. 8.*

Assignatur differentia emphyteusis Ecclesiasticæ a laicali; *ib. n. 9.*

Quid sit incidere in commissum; *ibid. num. 10.*

Emphyteusis dividitur secundo in perpetuam, & temporalem, & qualis sit utraque; *ib. n. 11.*

Emphyteusis dividitur tertio in hereditariam simpliciter, & hereditariam mixte, seu qualificata, & in non hereditariam, seu ex pacto, & providentia, & qualis sit qualibet; *ibidem n. 12.*

Scriptura, seu instrumentum scriptum est de substantia emphyteusis; *ibid. n. 13.*

Emphyteusis quomodo dicatur Ecclesiastica, vel laicalis, & ad quod tempus esse debeat; *ib. n. 14.*

Emphyteusis laicalis quando præsumatur perpetua, & transeat ad heredes etiam extraneos, *ibid. n. 15. & 16.*

Emphyteusis ecclesiastica quando censeatur perpetua, ac transeat ad omnes heredes etiam extraneos, & quid ad rem sentiant auctores; *ibid. num. 17. ad 20.*

Emphyteusis ecclesiastica potest concedi in perpetuum, si adsit legitima causa &c. & beneplacitum Apostolicum; *ibid. n. 21.*

Bona ecclesiastica in emphyteusim dari solita, si iterum redeant ad Ecclesiam, an possit prelatum Ecclesiæ ea de novo concedere in emphyteusim absque juris solemnitatibus; *ibidem num. 22. & 23.*

Assignatur, quando solitum dicatur alterari, vel non; *ibid. n. 24.*

Ad hoc autem ut bona Ecclesiæ dicantur solita in emphyteusim concedi, quid requiratur; *ibidem num. 25. & 26.*

In emphyteusi ecclesiastica non succedunt filii naturales, seu illegitimi, quamvis legitimati per rescriptum principis naturalis, bene vero legitimati per subsequens matrimonium; *ibid. n. 27. ad 29.*

In emphyteusi autem seculari filii naturales, & illegitimi succedunt eo modo, quo succedunt in aliis bonis defuncti; *ibidem num. 30.*

Si heres monasterium ingreditur, in emphyteusi hereditaria an succedat monasterium; *ib. num. 31. & 32.*

Emphyteusis cum specialibus clausulis concessa transit ad solos vocatos per tales clausulas, & afferuntur plura exempla, in quibus clausulæ apponuntur, & quomodo intelligendæ sint clare indicatur; *ib. nu. 33. usq. ad 60.*

In emphyteusi Ecclesiastica dato casu, quo instrumentum diversimodo cantaret, ac beneplacitum Apostolicum, deberet potius attendi tenor beneplaciti Apostolici, quam tenor instrumenti; *ibid. n. 61.*

Illustrantur tradita ab auctore; *ibid. num. 62. & seqq.*

Emphyteusis quoad ea, quæ concernunt emphyteutam.

Emphyteuta, quis esse possit, vel non? Vide verb. *Emphyteusis art. 2. num. 1. ad 3. & verb. Clericus, art. 3. per tot.*

Emphyteuta potest libere uti, & frui re emphyteutica, & ei competit actio realis contra quemcumque perturbantem, aut possessorem; *ibid. n. 4.*

Emphyteuta, an habeat jus percipiendi fructus ex incremento rei emphyteuticæ per alluvionem facto; *ibid. n. 5. & 6.*

Emphyteuta quando possit repetere melioramenta facta rei emphyteuticæ; vel non? & quomodo melioramenta sint æstimanda; *ib. num. 7. ad 11.*

Limitantur tradita ab auctore; *ibid. num. 39. & 40.*

Emphyteuta, an possit vendere tam ipsam rem emphyteuticam, quam melioramenta in ea facta, & quæ conditiones requirantur pro tali venditione, & quibus fieri talis venditio sit prohibitum; *ib. n. 12. ad 14.*

An possit emphyteuta rem emphyteuticam quoad dominium utile cum melioramentis factis alteri etiam extraneæ personæ donare, vel legare, aut in dotem dare sine consensu domini, eoque non requisito; *ibidem num. 15. & 16.*

Ut sine consensu domini directi res emphyteutica donetur, legetur, aut in dotem detur, requiruntur potissimum tres conditiones, & assignantur; *ibid. num. 17.*

Si reperitur emphyteusis donata, vel legata personis, seu locis incapacibus ipsam retinendi, quid agendum; *ibid. n. 18. art. 1. n. 31.*

An possit emphyteuta sine consensu domini directi rem emphyteuticam oppignorare, seu hypothecare, locare, aut alteri in emphyteusim concedere, aut cum alio permutare; *ibid. n. 19. ad 23.*

Emphyteuta tenetur servare pacta conventa in contractu emphyteutico, & aliqua pacta claritatis gratia adducuntur, & explicantur; *ibidem num. 24. ad 30. & n. 41.*

Emphyteuta bonorum ecclesiasticorum gaudent exemptione ab oneribus communitalis; *ibid. n. 31.*

Meri laici possunt conveniri in foro ecclesiastico pro bonis emphyteuticis & redditibus Ecclesiæ pro eo quod pertinet ad directum dominium; *ibid. n. 32.*

Causa assertæ servitutis contra emphyteutam men-

mensæ Episcopalis spectat ad curiam ecclesiasticam; *ib. n. 33.*

Non gaudet emphyteutæ bonorum ecclesiasticorum immunitate ab onere personali unius corbæ frumenti; *ibid. n. 34.*

Emphyteuta Ecclesiæ non potest declinare forum ecclesiasticum respectu solutionis canonis, vel quando agitur de dominio ecclesiæ; *ibidem n. 35.*

Bona ecclesiarum, & locorum piorum in emphyteusim laicis concessa, an sint exempta ab oneribus, & impositionibus laicalibus, & an possint ab iisdem collectari; *ibid. n. 38.*

Emphyteusis quoad ea, quæ concernunt dominum directum, seu proprietarium.

Dominus directus esse, seu in emphyteusim dare, quis possit; Vide verb. *Emphyteusis art. 3. n. 1. ad 4.*

Propter defectum liberæ administrationis, quis non possit in emphyteusim concedere; *ibid. n. 5. & 6.*

Dominus directus, an possit omnia sibi benevisæ facere in re emphyteutica; *ibid. n. 7.*

Dominus directus, an possit privare emphyteutam re emphyteutica, & qui casus excipiantur; *ibidem n. 8. ad 10.*

In emphyteusi laicali, an admittenda sit purgatio moræ; *ib. n. 11.*

Quantum tempus ad purgandam moram concedatur; *ibidem n. 12.*

Dominus directus potest privare emphyteutam re emphyteutica, si absque suo consensu, & absque debitis juris conditionibus vendat emphyteusim, vel si culpa lata, vel levi re emphyteutica fuit notabiliter deteriorata. Immo potest eum cogere, ut id in quo rem læsit; resarciat; *ibid. n. 14.*

Emphyteuta expellendus est ab emphyteusi cum interventu, & auctoritate iudicis; *ib. n. 15.*

Dominus directus potest a novo emphyteuta laudemium exigere; *ibid. n. 16.*

Laudemium quare sic dictum; quid sit de jure communi, ac de consuetudine, quomodo mensurandum, & quando solvendum; *ib. n. 17. ad 23.*

An assumpta ab emphyteuta obligatio aliquid faciendi intra certum tempus sub pœna devolutionis, devolutio fiat, non interpellato emphyteuta; *ibid. n. 24. & seqq.*

Contractus emptiois, & venditionis.

Quoad num esse, & a quibus, & de quibus fieri possit, & debeat, vel non?

Emptio, & venditio quid sit? Vide verb. *contractus emptiois, & venditionis art. 1. n. 1.*

Explicantur particulæ definitionis emptiois, & venditionis; *ibid. a num. 2. ad 4.*

Nomine mercis quid veniat; *ibid. numer. 5.*

Quid veniat nomine pretii, & quid sit; *ibid. num. 6.*

Nummus, & pecunia unde dicantur; *ibidem n. 7. & 8.*

Nummi appellatio strictior est, quam pecuniæ; *ib. n. 9.*

Emptio, & venditio non est, nisi interveniat nummus, vel pecunia; *ibid. num. 10.*

Pretium unde dictum; *ib. n. 11.*

Pretium est duplex, legitimum, seu legale, & naturale, seu vulgare, & quale sit utrumque; *ibidem num. 12.*

Pretium naturale, seu vulgare dividitur in infimum, seu moderatum, & in summum, seu rigorosum, & quale sit quodlibet; *ibidem nu. 13.*

Quodlibet trium horum pretiorum justum est, ac licitum; *ibid. num. 14.*

Emptio, & venditio per quale pretium illicita dicatur; *ibidem num. 15. & 16.*

Emere, & vendere quo jure permittatur, qua conditione; *ibid. n. 17. & 18.*

Dimidium justii pretii quomodo computandum sit in emptore decepto; *ibidem n. 19.*

Pretium legale juste taxatum obligat omnes in utroque foro; *ib. n. 20.*

Pretium juste taxatum observare tenentur etiam peregrini, nisi specialiter eximantur; *ib. nu. 21.*

Si manifeste constet pretium indebite, irrationabiliter, & injuste taxatum esse, nemo in foro conscientia illud observare tenetur. Et quid in casu tuta conscientia agi possit indicatur; *ib. n. 22. ad 25.*

Quid confessarius in hoc casu facere teneatur. Vid. *ibid. in not. ad n. 24.*

Emptio, & venditio potest fieri ab omnibus, qui jure non prohibentur; *ib. n. 26.*

Emere, & vendere solius lucri, & negotiationis gratia nequeunt clerici; *ibid. num. 27. & verb. clericus art. 3. per tot.*

Qui a jure prohibentur emere, & vendere, & qui excipiuntur, qua conditione possint, & quas res; *ibid. num. 28. ad 33.*

Res emptiois, & venditioni subjectæ quales sint; *ibid. num. 34. ad 37.*

Officia publica temporalia spectando leges positivas humanas, an emi, ac vendi possint, & quæ conditiones servandæ in licita eorum venditione; *ib. n. 38. ad 41.*

Emptio, & venditio, de quibus fieri nequeat; *ib. n. 42. & 43.*

Homo liber quo casu, & conditione vendi possit, aut emi; *ib. n. 44. & 45.*

Nequit a domino vendi servus, ut cum bestiis pugnet; *ib. n. 46.*

Assignantur res, quæ hostibus Ecclesiæ vendi prohibentur; *ib. n. 47.*

Ordinarie loquendo nemo invitatus cogi potest ad vendendam rem propriam, vel emendam alienam; *ib. n. 48.*

In casu tamen publicæ necessitatis, & in aliis casibus, qui assignantur, an cogi possint subditi, quamvis clerici, ad vendendum, vel emendum, & ob quas causas; *ib. n. 49. ad 54.* Multa ad rem. Vide *ib. n. 55. & seqq.*

Emptio quoad ea, quæ concernunt emptorem.

Emens bona fide rem furtivam ad quid teneatur? & quid si eam vendidit, consumpsit, vel donavit? & an possit eam reddere furi, Vide verb. *Emptio, & Venditio art. 2. n. 1. ad 7.*

Emens rem pecuniæ furtivam a rei dominum, & venditor a pecuniæ dominum acquirant, & ad quid ambo teneantur; *ib. n. 8. & 9.*

Cor-

Corrigitur *Auctor*; *ib. in nota ad n. 9.*

Emens rem alienam, seu furtivam modico pretio, ut eam restituit proprio domino, quid possit repetere a domino rei, & ad quid ipse teneatur; *ib. n. 10.*

Emens communi pretio agrum, in quo scit esse thesaurum, vel similia alia pretiosa licite emit, & nihil tenetur restituere venditori ignoranti. Quod pariter est dicendum de illo, qui emit rem mobilem, in qua reperiatur aurum; *ib. num. 11. c. 12.*

Emens rem suam, & communi estimatione vilem, si post emptionem cognoscat esse pretiosam, an teneatur aliquid restituere venditori, *ib. n. 13. ad 15.*

Qui scientia privata scit brevi pretium augendum, vel monetæ valorem minuendum, an possit licite emere, vel vendere, aut monetas expendere pretio currenti; *ib. n. 16. ad 18.*

Chirographa, & aliena credita, an, a quibus & quo titulo possint licite minori pretio emi, vel non; *ib. n. 19. ad 27.*

Non licet sine justo titulo ob solam anticipatam solutionem infra pretium infimum emere, secus si adsit justus titulus; *ib. n. 28. c. 29.*

Assignantur variae causæ, propter quas potest emi res minori pretio, quam valeat; *ib. num. 30. ad 36.*

Deputatus ad aliquam rem emendam certo, & determinato pretio, an, & quando possit sibi aliquid retinere, si minoris emat, *ib. n. 37. ad 40.*

Sartor deputatus ad emendum pannum, serica &c. pro vestimentis conficiendis, potest sibi retinere id quo minus emit, si mercator, vel venditor in solam sui gratiam partem aliquam justii pretii remisit, dummodo tamen duo concurrant, quæ assignantur; *ib. n. 41. c. 42.*

Ementes frumentum tempore messis, quo minus valet, animo illud vendendi tempore, quo plus valet, an sint culpandi, & teneantur ad restitutionem; *ib. n. 43. ad 45.*

Quinam emere vel non emere possint, *ib. n. 46. c. seqq.*

Emprio quoad ea, quæ concernunt venditorem.

Venditor ob solam dilatam solutionem an possit rem plus justo pretio vendere. Vide verb. *Emprio*, & *venditio* art. 3. n. 1. c. 2.

Ut liceat venditori supra summum pretium vendere plurius ad creditum ratione lucri cessantis, requiruntur variae conditiones, quæ enumerantur; *ib. n. 3.*

Ratione periculi perdendi pretium, vel ex toto, vel ex parte, possunt venditores plurius vendere ad creditum, & etiam ratione difficultatum, molestiarum, & expensarum, quæ probabiliter timentur; *ib. n. 4. c. 5.*

Absque ullo titulo licitum est vendere plurius ad creditum solum intra fines justii pretii; *ibid. n. 6. c. art. 1. c. nu. 14.*

Supra summum justum pretium potest res plurius vendi generaliter loquendo ob varias causas, 1. ratione damni emergentis, 2. ratione lucri cessantis, 3. ratione pecuniæ, seu raritatis mercium, 4. ratione multitudinis emptorum, 5. ratione spe-

cialis ad rem affectus venditoris causantis eidem honestam oblationem. 6. ratione periculi faciendi expensas in exigendo postea pretio. 7. ratione periculi perdendi pretium, sive ex toto, sive ex parte; *ib. n. 7. ad 13.*

Venditor an, & quomodo teneatur manifestare emptori vitium rei, sive occultum, sive patens, *ib. n. 14. ad 21.*

Confirmator sententia Auctoris; *ibid. in nota ad num. 11.*

Venditor, qui ad alliciendos frequentiores emptores vendit merces pretio infimo, sed occulte non tradit integrum pondus, & mensuram, partem sibi reservando ad compensationem justii pretii, an peccet, & ad quid teneatur, & quo casu sit licitum; *ib. n. 22. c. 23.*

Merces extraordinarie bonitatis, v.g. vinum aut triticum, quo casu, & qua cautela misceri possint cum aliis mercibus inferioris pretii; *ibid. n. 24. ad 28.*

Venditor sciens scientia privata pretium mercis brevi minuendum esse, potest licite vendere pretio currenti. Vide *ibidem* n. 29. c. in art. 2. a n. 16. ad 18.

Deputatus ad aliquam rem vendendam certo, & determinato pretio, an, & quando possit licite sibi aliquid retinere de augmento pretii rei venditæ. Et quid si talis deputatus esset famulus; *ib. n. 30. ad 33. c. art. 2. n. 39. ad 41.*

Venditor an possit plus justo augere pretium mercis solum ex eo quod videat emptorem valde indigere illa; *ib. n. 34.*

Venditor pro re valde rara, & peregrina an possit repetere ab emptore quodcumque sibi arbitrarium, & excessivum pretium; *ib. n. 35. ad 36.*

Vendens in fraudem creditorum, quibus re vendita sit incapax solvendi, quod debet, an peccet, & ad quid teneatur? & quid si talis venditio facta sit ignoranti fraudem; *ib. n. 37. ad 41.*

Monitum ad confessarium; *ibid. in not. ad numer. 41.*

Venditor fingens litteras de submersis navibus, quæ merces advehabant, vel spargens falsum rumorem, ex quo sciat mercis pretium augeri, ut carius vendat merces suas, an peccet, & ad quid teneatur; *ibid. n. 42. c. 43.*

Quid si venditor juret se plurius vendidisse aliis mercem, vel plurius constare sibi; *ibid. num. 44.*

Vendens quid pro quo malitiose, v.g. aurum cum pro auro &c. peccat graviter, & tenetur ad restitutionem; *ib. n. 45.*

Pharmacopola vendens quid pro quo æque utile ad finem emptoris, v.g. dans infirmo unum medicamentum pro alio, an peccet, & ad quid teneatur; *ib. n. 46. c. 47.*

Venditor habens frumentum venale, si sit illud servaturus usque ad tempus quo solet plus valere, an possit licite nunc vendere majori pretio, quam actu valeat, vel pretio solvendo, quo valebit statuto tempore; *ibid. num. 48. ad 51.*

Venditor non potest licite vendere triticum de mense novembri, v.g. summo pretio quo vendit toto tempore intermedio usque ad novembrem sequentis anni; *ibid. num. 52.*

Venditor graviter peccat, & tenetur ad restitutionem, si triticum aqua maderificat, lanam, & huiusmodi in loco humido reponat, ut plus ponderet; *ibid. num. 53.*

Venditor an possit licite vendere rem cum pacto retrovendendi seu redimendi in futurum; & quantum diminui debeat de pretio propter tale onus revenditionis impositum emptori; & quid in re cavendum sit; *ibidem n. 54. ad 56.*

Differentia intercedit inter socium & fiscum circa venditionem rei communis; *ib. num. 57. & seqq.*

Emptio quoad ea, quæ concernunt commodum, periculum, & retractum rei venditæ.

Commodum, & fructus rei venditæ post traditionem pertinent ad emptorem. Vide verb. *Emptio, & venditio art. 4. nu. 1.*

Fructus rei venditæ adhuc pendentes, tempore contractus venditionis etiam ante traditionem, & fructus nati, & producti post absolutum contractum, ad quem pertineant; *ibid. n. 2. ad 4.*

Si circa perceptionem fructuum provenientium ex re vendita fuerit facta aliqua specialis conventio inter emptorem, & venditorem, erit omnino observanda, & adducunt exempla ad hoc spectantia; *ibid. num. 5. ad 9.*

Periculum rei venditæ post traditionem pertinet statim ad emptorem. Et etiam ante traditionem, si venditor res certa, & determinata in individuo. Exciipiuntur tamen plures casus, qui assignantur, quibus hæc secunda pars limitari debet; *ibid. num. 10. ad 19.*

Res, quæ venditur ad mensuram, etiam quam tradatur mensurata, periculum ad quem pertinet; *ibidem n. 20.*

Res quæ datur cum pacto, ut degustetur, ante degustationem periculum ad quem spectet; *ib. num. 21. & 22.*

Quando res aliqua vendita est ad corpus totum sine ordine ad mensurandum, tunc periculum spectat ad emptorem, secus si vendatur cum ordine ad mensurandum; & hoc exemplis declaratur; *ib. num. 23. ad 25.*

Retractus gentilitius quid sit; *ibid. num. 26.*

Sola bona immobilia retrahi possunt; *ib. n. 27.*

Retrahere possunt omnes venditores consanguinei, non solum laici, sed etiam clerici; *ib. num. 28.*

Religiosus autem consanguineus, vel huius loco monasterium retrahere nequit; *ib. num. 29.*

Jus retrahendi ante omnes, & successive quibus competat; *ibid. nu. 30. ad 32.*

Quid si plures fuerint consanguinei ejusdem gradus; *ibidem n. 33.*

Cum fratre superste nequeunt simul retrahere liberi fratris defuncti; *ibid. n. 34.*

Quid si consanguineus proximior retrahere nolit, aut unus ex æqualiter propinquis cedat juri suo; *ibid. n. 35.*

Legitime retrahere volens debet quatuor potissimum conditiones observare, quæ assignantur; *ibid. n. 36. ad 40.*

Extraneus emens fundum pro 50., & ut impediat retractionem, scribit in instrumento cum

consensu venditoris se emisisse pro 100. an peccet, & ad quid teneatur; *ibid. n. 41.*

Adducitur laudabilis consuetudo, & praxis ad evitandas similes fraudes, & dolos; *ibid. nu. 42.*

Quinam peccat tres vendita mundum tradita; *ibid. n. 43.*

Emptio, & venditio quoad ea, quæ concernunt actiones ex emptio & venditio, & actionem ob lationem ultra dimidium, & pactum legis commissoria, & additionis in diem.

Quid sit, & quæ detur actio ex emptio, seu empti? Vide verb. *Emptio, & venditio art. 5. n. 1.*

Hoc jus, seu actio quando oriatur, & possit institui cum effectu contra venditorem; *ibidem n. 2. & 3.*

Quid sit, & ad quæ detur actio ex vendito, seu venditi; *ib. n. 4.*

Hoc jus, seu actio quando oriatur, & cum effectu institui possit contra emptorem; *ibidem num. 5. & 6.*

Quid sit, & ad quæ detur actio redhibitoria, & unde sic vocetur; *ib. n. 7. & 8.*

Actio redhibitoria quibus competat, & contra quos possit intentari; *ibidem n. 9. & 10.*

Quid sit, & ad quæ detur actio æstimatoria, seu quanto, vel quanti minoris? Et unde sic vocetur; *ibid. num. 14. & 15.*

Venditor ignorans vitium rei, ipsamque sine malitia ac fraude vendens tamquam bonam, ad quid teneatur? Et quid si scierit rem vitiatam malitiose vendit; *ib. n. 15. & 16.*

Pro instituenda actione redhibitoria, & æstimatoria quantum tempus concedatur; *ib. num. 17. & 18.*

Quando ob vitium rei conceditur actio redhibitoria, intra quod tempus emptor possit, vel non assumere æstimationem? Et ad quid in casu, venditor teneatur; *ib. n. 19. ad 22.*

Actio ob lationem, de jure civile, ac canonico, tam in foro interno, quam externo, quando concedatur; *ib. n. 23. ad 25.*

Minoribus 25. annis conceditur actio contra graviter lædentem, etiamsi læsio sit infra dimidium, & etiam conceditur Ecclesiis, ac communitatibus, ac omnibus læsis intra dimidium. si læsio facta est ex dolo, vel fraude; *ib. n. 26. ad 28.*

Ob lationem ultra dimidium competit actio venditori contra emptorem, & contra; *ibid. n. 29. & 30.*

Læsio ultra dimidium eodem modo, & æqualiter computari debet in venditore, & emptore; *ib. n. 31. & art. 1. n. 17. 18. & 19.*

Emptor, & venditor ultra dimidium lædentes ad quid teneantur; *ib. n. 32. ad 34.*

Quando læsio ultra dimidium facta est bona fide, & emptor iterum restituit rem emptam, potest fructus interea perceptos sibi retinere in utroque foro. Quando vero facta est mala fide, ad quid teneatur; *ib. n. 35. & 36.*

Confirmatur, & adornatur sententia Auctoris proposita sub n. 35. *ib. in not. ad cumd. n.*

Quando læsio est facta bona fide, & rescinditur contractus, venditor ad quid teneatur; *ib. n. 37.*

Actio contra lædentem ultra dimidium bona, vel

vel mala fide usque ad quod tempus institui possit, *ib. n. 38. C. 39.*

Pactum legis commissoriae, seu lex commissoria quid sit, & ad quæ detur, *ib. n. 40.*

Lex commissaria quando detur, & res, ejusque fructus redeant ad venditorem. Quidque in casu sit in potestate ejusdem, ac emptor ad quid teneatur, *ib. n. 41. ad 45.*

Pactum additionis in diem quid sit, & ad quæ detur, & cur sic dicatur, *ib. n. 46. C. 47.*

Quis censeatur offerre meliorem conditionem, *ib. n. 48.*

Res vendita per pactum additionis in diem quando redeat ad venditorem, & ad quid ipse teneatur, & emptor quid possit pretendere, *ib. n. 49. ad 51.*

Pactum additionis in diem, ut suum sortiatum effectum, debet habere quatuor condiciones, quæ assignantur, *ib. 52. ad 55.*

Alia ad rem. Vide *ib. a. n. 56. usq. in fin.*

Contributio.

Ecclesiæ, & ecclesiastici tum sæculares, tum regulares, sunt immunes ab omnibus contributionibus, & exactionibus a quibuscumque laicis impositis: idque exigentes quicumque sint ipso facto excommunicationem majorem Papæ reservatam incurrunt: & etiam recipientes a sponte dantibus; Vide verb. *Contributio num. 1. 2. & 3.*

A præfata excommunicatione extra articulum mortis nemo potest absolvere præter Romanum Pontificem, & in articulo mortis nonnisi cautione præstita de restituendo &c. *ibid. num. 4.*

Absque incurso tamen excommunicationis, & culpe possunt licite Ecclesiis, & bonis ecclesiasticis imponi contributiones, concurrentibus copulative sex conditionibus; *ibid. nu. 5.*

Cum solo consensu Episcopi, & cleri absque consensu Papæ, si cæteræ aliæ requisitæ conditiones concurrant, possunt imponi dictæ contributiones, quando grave periculum est in mora, ad unum, vel alterum actum, atque breve tempus; *ibidem num. 6. & 7.*

Aliqua interveniente gravi particulari necessitate, & impossibilitate interim adeundi Episcopum, potest interdum exigere & respective solvi &c. etiam absque consensu Episcopi, & cleri: ejusque nomine quid veniat; *ib. n. 8. & 9.*

Et sic servando consulitur, & indemnitati immunitatis ecclesiasticæ, & securitati Episcoporum; *ibidem num. 10.*

Cognita vero communi necessitate tenetur clerus contribuere: dummodo prius consulatur summus Pontifex, nisi grave periculum sit in mora; *ibid. n. 12.*

Absque prævio consensu Papæ non solum laici exigendo; sed etiam clerici solvendo contributiones quasvis, & Episcopi concedendo, aut consentiendo, ut solvantur, illicitæ, & invalide agunt, ac excommunicationem ipsi Papæ reservatam incurrunt (nisi forte excusarentur per grave periculum in mora). *ibidem numer. 13. & 14.*

TOM. IX,

Alia multa ad rem, remissio; *ibid. num. 15.*

De contributione expensarum pro re communi; Vide *ib. n. 16.*

Conventus quoad ea, quæ concernunt eorum fundationem, & translationem.

Pro legitima, & valida fundatione conventuum, seu monasteriorum regularium sunt omnimode attendendæ Constitutiones Pontificiæ Clementis VIII. Gregorii XV. Urbani VIII. Innocentii X. quæ hic dantur; Vide verb. *Conventus art. 1. a num. 1. ad 5.*

Constitutiones Apostolicæ pro erigendis novis conventibus sunt servandæ etiam extra Italiam, & in aliis provinciis ultra montes; & in erectione conventuum omnium regularium tam mendicantium, quam non mendicantium, ac etiam in re assumptione conventus antea derelicti; *ibidem num. 6. 7. & 8.*

Insuper non solum decreta Apostolica servanda sunt in fundacione conventuum, sed rigorosius in aperitione hospitiorum; *ibidem num. 9. & 10.*

Non sunt tamen attendendæ d. Constitutiones Apostolicæ in translatione conventus ad alium situm ejusdem loci; vel ob insalubritatem aeris, vel ob periculum ruinæ fabricæ, vel ob aliud grave incommodum, etiamsi translatio fiat ad situm, in quo reperiuntur constructi conventus aliarum religionum, quæ privilegium habent; quod novi conventus non erigantur, nisi servata certa distantia; *ibidem numer. 11. & 12. C. num. 51.*

Novus conventus regularium nequit erigi sine beneplacito Apostolico, seu speciali sedis Apostolicæ licentia, nec sine consensu Ordinarii, quo denegante recurrendum est ad Sacram Congregat. Episcop. & regular.; *ibidem numer. 13. ad 15.*

Pro fundacione novi conventus requiri consensum aliorum regularium in talibus civitatibus & locis existentium statuit Clemens VIII. at ex posteriori Constitutione Gregorii XV. non videtur amplius de necesse, quando Ordinarius constat erigendos posse commode, & sine aliorum præjudicio in tali loco sustentari; *ibid. num. 19. ad 23.*

Quoad hæc tamen attendendum est quoddam breve Innocentii X., & variæ resolutiones Rotæ, & Sacrarum Congregat. *ibidem numer. 24. & 25.*

In fundacione novi conventus præservanda sunt jura parochialia, nec erigi, seu fundari queant, nisi in eis possint sustentari saltem 12. religiosi, aliter remanent subiecti Ordinario; *ibid. num. 27. ad 30.*

Requisita pro fundandis novis conventibus religiosorum habent etiam locum circa erigenda monasteria monialium: at non pro Congregationibus Presbyterorum secularium collegialiter viventium, & sola auctoritate Ordinarii fundatis, & erectis; *ibid. n. 31. & 32.*

Regulares, qui possessionis bonorum, & annuorum reddituum sunt capaces, quamvis ordi-

dium mendicantium sint, possunt ad novas fundationes admitti, recepta eorumdem obligatione non quaestuari; *ibid.* num. 33.

Apud Minores regularis observantia novi conventus non eriguntur, neque jam erecti deserviunt sine consensu definitorii provincie; *ibid.* num. 34.

Pro erectione novorum conventuum, & monasteriorum adductur novissima dispositio Sacre Congregationis super disciplina regulari deputate; *ibid.* n. 35.

Digeruntur melius, & methodice requisita, quae requiruntur ad novi conventus fundationem, & ad rem varia explicantur quaestiones; *ibid.* num. 41. & seqq.

Et praeterea num dispositio *test. in cap. unico de excess. praelatorum* sublata fuerit a Concilio Trident. sess. 25. cap. 3. de regular. *ibidem* num. 42.

Et quoad consensum parochi, solvitur quaestio, utrum ille praestari debeat ab eo, qui obtinet curam habitalem, an ab illo, qui curam obtinet actualem; *ib.* num. 47. & seqq.

An requisita pro novi conventus fundatione concurrere debeant, si agatur de regularibus illis, quibus in loco, de quo agitur jam competeat jus quaestuari; *ib.* num. 11.

Quae disposita fuerunt a P. Vice-Commissario generali ord. Min. Observ. Ref. S. Francisci pro conventibus recessus, seu reollectionis, a Sac. Congregatione super disciplina regulari confirmantur; Vide *ibid.* in add. Auctor. post artic. 3. num. 37. ad 40.

Conventus quoad ea, quae concernunt eorum suppressionem, restitutionem, & exemptionem, & excommunicationem.

Adducitur compendiosa notitia suppressionis, & restitutionis conventuum. Vide verb. *Conventus* art. 2. num. 1.

Adducitur constitutio pro numero personarum in singulis monasteriis praefigendo, & formula describendi eorum statum de mandato Congregationis confecta; *ibid.* num. 2. & 3.

Bulla suppressionis parvorum conventuum Italiae, & insularum adjacentium in Congregatione compilata, & jussu Papae statim edita, & publicata; *ibidem* num. 4.

Litterae Congregationis exprimentes nominationem conventus suppressi, & exquirentes Episcoporum, & capitulorum sententias pro bonis applicandis; *ibidem* num. 5.

Relationes applicationis bonorum conventuum suppressorum a Papa ad se relatas approbavit; *ibid.* num. 6.

Litterae circulares super grangiis, & membris etiam duratis monasteriorum; *ib.* n. 7.

In grangiis, & membris monasteriorum habitare non possunt regulares sacerdotes, sed conversi tantum pro bonorum administratione, & in his quando, & a quibus celebranda Missae, *ib.* n. 8. & 9.

Cura animarum in grangiis, & membris monasteriorum exerceri non potest per regulares,

vel per Vicarios perpetuos, vel amovibiles ab Ordinario deputandos. Granciarum bona reservantur ipsorum monasteriis; *ibidem* num. 10.

Canonicorum regularium Lateranensium grangiae parochiales ab Innocentio X. declarantur comprehendi in ejus bulla, *Instauranda*; *ibidem* num. 11.

Conventus plurimi primum suppressi, ac deinde ex rationabilibus causis a Papa religionibus restituti; *ibid.* num. 12.

Regulares de jure facultatem non habent uniendo Ecclesias, etiam sibi pleno jure subjectas, & qualiter parvorum conventuum ejusdem religionis in eodem loco existentium unio facta fuerit; *ibid.* n. 13. 14.

Adducitur motivum, & decretum Innocentii X. pro subjectione nonnullorum conventuum jurisdictioni Ordinarii loci; *ibid.* n. 15.

Conventus suppressi, & postea religionibus restituti, si non alunt quatuor sacerdotes, & duos conversos, gratia restitutionis est nulla; *ibid.* num. 16.

Conventus nunquam suppressi, in quibus non aluntur ad minus quatuor sacerdotes, & duo conversi, sunt subjecti jurisdictioni Ordinarii loci; *ibid.* num. 17.

Decretum Urbani VIII. super monasteriis erectis cum pauciori numero, quam 12. religiosorum, praeservatur in decreto Innocentii X. *Ut in parvis*; *ib.* n. 18.

Hoc decretum illico transmissum fuit ad quemlibet Episcopum una cum litteris Congregationis continentibus nomen conventum religionis suae restitutum in illa diocesi; *ibid.* n. 19.

Afferuntur dubia suborta ratione dicti decreti Innoc. X. *Ut in parvis*, cum suis responsionibus, & decretis; *ibid.* num. 20. 21. & 22.

Quamvis ex decreto *Ut in parvis*, conventus erecti post diem 21. Julii 1625. si in ipsis non permaneant saltem 12. religiosi, relinquentur subjecti Ordinario loci; tamen Sac. Congr. Regular. diversimode censuit de omnibus generaliter conventibus non suppressis, declarando conventus nunquam suppressos, in quibus sunt plures, quam sex religiosi, non subiacere Ordinariis; *ibidem* num. 23. 24. & 25. & num. 41.

Conventus primum suppressi, & deinde restituti, non remanent iterum suppressi, nec gratia restitutionis est nulla, si ab ipsis ex aliqua rationabili causa, & ad breve tempus absint unus, vel plures ex numero 6. religiosorum ibi degentium; *ibid.* n. 26.

Si tamen a conventibus non suppressis, licet ex causa rationabili, absint aliqui ex 6. religionis ibi existentibus, conventus subjacent jurisdictioni Ordinarii loci, durante tali absentia; recuperatur tamen eo redeunte, vel alias impleto numero.

Conventus omnes erecti post diem 23. Decembris 1697. si in ipsis non permaneant saltem 14. religiosi, remanent subjecti Ordinariis, & affertur epistola quoad parvos conventus attendenda; *ib.* n. 29. & 30.

Episcopus visitans parvos conventus sibi suppositos nequit a visitatis aliquid accipere procuratoris nomine, neque in pecunia, neque in victualibus; *ibid. num. 31.*

Traduntur regulæ, quibus evitari possit error in disquisitione jurium conventuum, in quibus exigua inhabitat familia; *ibidem num. 35. ad 39.*

Utrum conventus, in quibus exigua degit familia, subsint jurisdictioni Episcopi ordinariæ, an delegatæ; *ibid. num. 40. & seqq.*

Varii recensentur hujus questionis effectus; *ibid. num. 42. & seqq.*

Alia ad rem vide; *ibid. n. 32. & seqq.*

Conventus quoad ea, quæ concernunt eorum clausuram.

Omnes regulares, quicumque illi sint, obligantur ad habendum aliquod genus clausuræ in claustris, & conventibus suorum ordinum. Vide verb. *Conventus art. 3. n. 1.*

Specialius conventuum regularium clausuram respiciunt duæ Constitutiones S. Pii V. Prima revocat facultates ingrediendi monasteria virorum mulieribus concessas, & pretextu licentiarum ingredienti excommunicantur excommunicatione Papæ reservata, nec non regulares introducentes officii privantur, inhabilitantur, & a divinis ipso facto suspenduntur; *ibid. n. 2. 3. & 4.*

Secunda extendit easdem pœnas etiam ad mulieres sine licentiarum pretextu clausuram ingredienti, & ad religiosos eas etiam absque licentiarum pretextu admittentes; *ibid. num. 5. & n. 41.*

Regulares quamvis ex dictis Constitutionibus non ligantur excommunicatione introducendo, vel admittendo feminas intra conventuum suorum clausuram, ipsam tamen incurrunt introducendo, vel admittendo ipsas sub licentiarum pretextu ex Gregorio XIII. immo ex declarat. Sac. Congreg. Episc. & Regul. etiamsi absque tali pretextu; *ibid. num. 6. 7. & 8.*

Nomine clausuræ conventuum, in quam est feminis interdictus ingressus, intelligitur totum illud, quod intra septa monasterii, seu conventus continetur, *ibid. num. 9.*

Viridaria, & prata cum conventu, & clausura conjuncta veniunt nomine clausuræ, secus vero, si sint a clausura clavi, & muro conventui separata, *ibid. num. 10. & 11.*

Sacristia, ad quam non patet aditus, nisi per januam, quæ sit in claustris, comprehenditur sub clausura, secus autem si habeat ingressum a sola Ecclesia: & quid si ad sacristiam duplici porta, ex claustris nempe, & Ecclesia, *ibid. num. 12. 13. & 14.*

Mulieres, quæ vadunt in prima claustra ad hauriendam aquam, modo conventus habeat alia claustra invia mulieribus, non incidunt in excommunicationem, *ibid. num. 15.*

Nomine mulierum, quibus prohibetur ingressus in monasteria virorum, veniunt omnes femine cujuscumque status, gradus &c. atque nunc attendenda novissima dispositio Benedicti

XIV. quæ num. ultimo affertur, *ibidem num. 16.*

Etiā fundatrices conventuum, quantumvis nobiles sint, & excellentes, comprehenduntur sub ista prohibitione, & quid de puellis parvulis, *ibid. num. 17. ad 21.*

Imperatrices, reginæ, earumque filię possunt intrare in monasteria religiosorum cum sua decenti comitiva, *ibid. num. 22.*

Mulieres an licite possint intrare conventus religiosorum tempore processionum? Et an possit Superior pro libito processionem instituere ad effectum &c. Quid si muros materialis clausuræ sit dirutus? & qualis ad rem sit novissima dispositio Benedicti XIV. *ibid. num. 23. ad 29.*

Nomine religiosorum introducentium, vel admittentium mulieres in clausuram conventus veniunt omnes religiosi active influentes in talem ingressum mulierum, ut sunt invitantes, consulentes, hortantes &c. *ibid. num. 30.*

Quid de religioso, qui jam introductam ex urbanitate salutatur, & comitatur, *ibid. num. 31. & 32.*

Conventus clausuram nec ingredi queunt mulieres, si ratione alicujus solemnibus processionibus egrediantur religiosi omnes: Vide verb. *Processiones num. 87.*

Sæculares non possunt pertractare &c. in conventibus Fratrum minorum de observantia, nec etiam clerici, nisi sint vita exemplares, excipiuntur tamen eorum syndici Apostolici, *ibid. num. 33. 34. & 35.*

Affertur quoad clausuram attendenda novissima dispositio Benedicti XIV. *ibid. n. 7.*

Varia afferuntur decreta, *ibidem numer. 37. & seqq.*

Corographia quid? Vide verb. *Mundus num. 205.*

Cosmographia quid? *ibid. num. 202. 203. & 210.*

Crapula quid sit, unde dicta, & qualiter clericis prohibita? Vide verb. *Clericus art. 5. num. 17. 18. & 19.*

Crimen prout est impedimentum dirimens Matrimonium. Vide verb. *Matrimonium quoad impedimenta art. 5. a num. 79. ad 90.*

Critica quid sit. Vide verb. *Historicus num. 31.*

Crustica quid? Vide verb. *Mundus num. 209.*

Cruce.

Cruce Christi a S. Helena Constantini Magni Imperatoris matre fuit inventa, & miraculo cognita. Vide verb. *Cruce num. 1. 2. & 3.*

Cruce suæ præcisionis damnum non sentit, secus crescit, & multiplicatur, & quando Romæ fuerit ejusdem titulus inventus; *ibid. numer. 4. & 5.*

Episcopo ingredienti aliquam civitatem, vel Ecclesiam parochialem, cruce deosculanda, a quo porrigi debeat; *ibid. n. 6.*

In processionibus deferenda est Crux cum imagine Crucifixi terga vertente clero, seu populo sequenti, & a regularibus cum velo pendente, seu pallio; *ibid. num. 7. & 8.*

Capuccini in processionibus possunt erigere, seu deferre propriam crucem, & debent in processionibus locum cedere regularibus anterioribus; *ib. n. 9. & 10.*

Reformati, Discalceati, & Recollecti S. P. Francisci in processionibus incedunt sub cruce Minorum de observantia; *ibid.* num. 11.

Cruces in processionibus deferri debet a religiosis laicis, seu conversis, non autem a clericis professis; *ibid.* num. 12.

Cruces adhiberi solet in Ecclesia tamquam insigne, per quod unum ab altero corpore distinguitur; *ibid.* num. 13.

Ita ut ex unitate crucis unitas corporis, & viceversa ex multiplicitate crucium multiplicitas corporum inferatur, quod tamen non est perpetuum; *ibid.* num. 44. & seqq.

Refertur celebris controversia inter hebdomadarios, & canonicos Ecclesie Metropolitanæ Neapolis super distinctione corporis ex duplici crucis delatione; *ibid.* num. 48. & seqq.

In funeralibus unica tantum crux deferitur illius Ecclesie, in qua defunctus sepeliri debet; vel cathedralis, aut collegiatae, si harum capitulum interveniat, *ibid.* num. 13. ad 16.

Secus ubi diversa viget consuetudo; *ibidem* numer. 37.

Si autem favore regularium concurrat immemorabilis consuetudo circa delationem propriæ crucis, est servanda; *ibid.* n. 17.

Quid circa id sit statutum observandum a clero Urbis, quidve a confraternitatibus ejusdem, *ibid.* num. 18. & 19.

Confraternitates generatim nequeunt in processionibus propriam erigere crucem; *ibidem* num. 20.

Cruces altarium, & processionum non sunt benedicendæ de præcepto, & quilibet sacerdos eas private benedicere potest; *ibid.* num. 21.

In altari etiam si sit expositum Venerabile, semper requiritur crux Crucifixi, ac in fine Missæ ad quodcumque altare celebrata sit reverentia cruci infra gradus, capite semper aperto; *ibid.* num. 22. & 24.

Cruces, quæ fiunt a sacerdote super oblata, non sunt faciendæ manu transversa, sed manu recta in transversa parte crucis, & digitis conjunctis; *ibid.* num. 23.

Sigillum, quod fit cum patera a fronte ad pedes, fit integre cum signo crucis; *ibidem* numer. 25.

Manus sacerdotis ad hanc igitur oblationem debent ita extendi, ut palma sint apertæ, pollice dextro super sinistram in modum crucis supra manus, non vero infra manus; *ibidem* num. 26.

Cruces in Missa super calicem, & hostiam quomodo efformandæ; *ibid.* num. 27.

Tolerari non debet, quod in locis publicis, & sordidis stent depictæ diversæ crucis, vel Sanctorum imagines; *ibid.* num. 28. & inter Decreta S.R.C. num. 1341.

Sacerdos dum se induit vestibus sacris pro Missa de requiem non debet omittere osculum crucium in amictu, manipulo, & stola; *ibid.* num. 38.

Subdiaconus cum cruce in absolutione ad tumulum absente cadavere, debet semper se si-

stere contra altare ad pedes tumuli inter januam Ecclesie, & tumulum, versa facie ad altare, *ibid.* numer. 39.

An, & in quo loco se debeat sistere Subdiaconus cum cruce, præsentē cadavere disquiritur; *ibid.* num. 40. & 41.

Cruces, & nova insignia præter solitum in processionibus deferre non licet; *ibid.* num. 29.

Crucem propriam in processionibus erigere non possunt Presbyteri alicujus Ecclesie intra limites propriæ parochiæ, sed debent incedere sub cruce parochiæ. Vide *ibidem* numer. 30.

Archiepiscopi possunt ante se deferre crucem etiam per loca exempta suarum diocesium: Et idem possunt Episcopi habentes privilegium deferendi ante se crucem; *ibidem* num. 31. ad 34. Crucem ante se deferendi mos a Summo Pontifice ad ceteros prælatos dimanavit; *ibid.* num. 42.

Regulares non debent accedere ad processionibus publicas cum cruce, & numero duorum tantum religiosorum, neque eorum laici deferentes crucem, vel candelabra, uti alba cum dalmatica, vel pluviale. Vide verb. *Processiones* n. 21. & 22.

Alia ad rem. Vide hoc tom. *Decreta Sac. Cong.* & signanter, num. 1038. 1039. & 1040.

Afferitur origo crucis Caravacensis. Vide verb. *Cruces* num. 36.

Quoad indulgentias crucium Hierosolymitanarum, & Caravacensium. Vide verb. *Indulgentia* art. 5. num. 63. & 64.

Alia. Vid. tom. 8. in Appendic. *Resolut.* in Papien. *Juris deferendi Crucem*. Alia Papien. *Juris deferendi Crucem*. Lucana *Juris deferendi Crucem*. Derthonen. *Jurium parochialium*.

Culpa

Culpa alia est theologica, & alia juridica, & quæ sit utraque? Vide verb. *Culpa* num. 1. & 2.

Culpa juridica est triplex, lata, levis, & levissima, explicanturque singulæ; *ibidem* num. 3. 4. & 5. & verb. *Commodatum* num. 12.

Culpa juridica valde differt a casu, & dolo, assignatur, & describuntur termini; *ibid.* num. 6. 7. & 8.

De jure naturæ non est obligatio restituendi pro damno sine culpa theologica illato, & panditur an & quando de jure positivo eadem restituendi obligatio inducatur; *ibid.* num. 9. ad 13.

De casu fortuito, cum sit extra omnem humanam providentiam, & providentiam, regulariter nemo tenetur, nisi in tribus casibus, & qui sint; *ibid.* n. 14.

De generali hujus materiæ, seu obligationis intelligentia afferuntur hic tres potissimum regulæ passim a doctoribus assignatæ; *ibid.* n. 15. ad 22.

Cultus

Cultus disparitas. Vide verb. *Matrimonium* quoad *Impedimenta* art. 5. a n. 91. ad 97.

Cultus Sanctorum

Cultus Sanctorum in veteri Ecclesia. Vide verb. *Cultus Sanctorum* art. 2. n. 1. & seqq. De ejus licentia liceat aliquem pro sancto venerari? *ibid.* art. 1, n. 1.

Sancti, & Beati proprie, & stricte capti qui sint; & quid sit eorum canonizatio, ac beatificatio; *ibid. n. 2. ad 5.*

Tam canonizatio, quam beatificatio duplex assignatur, & explicatur, & quomodo inter se differant; *ibid. num. 6. ad 15.*

Canonizandi, & beatificandi facultas cui competat? & quis primus solemniter canonizationem celebraverit; *ib. num. 16. ad 20.*

Quid de ritu olim servato, & nunc servando in solemnitate canonizationis, & beatificationis, & quid ad utramque requiratur; *ibid. n. 21. ad 27.*

Antiquitas nomen martyris, & confessoris promiscue sumebatur, nunc vero distincte; *ib. n. 28. & 29.*

Quo tempore elapso ab obitu canonizandum, & beatificandum procedi possit ad eorum beatificationem, & canonizationem; *ibid. num. 30. ad 33.*

Adoratio, seu cultus quid, & quodplex sit, assignatur, & explicatur; *ibid. nu. 34. & 35.*

Adorationis sacræ tres sunt species, latría, hyperdulia, & dulia; & quæ sint singulæ; *ibid. n. 36. ad 39.*

Dicta triplex adoratio alia est absoluta, & alia respectiva, & quæ sit utraque; *ibidem num. 40.*

Cultus alius est publicus, & alius privatus, & quis sit uterque; *ibid. n. 41.*

Sancti, & beati quo cultu coli possint; *ib. num. 42.*

Beati nondum canonizati quo cultu sint colendi; *ibid. n. 43.*

Qui cum fama sanctitatis obierunt, & nondum sunt canonizati, & beatificati, licite coli possunt cultu privato & non publico: afferuntur ad rem constitutiones, & decreta; *ibid. num. 44. ad 48.*

Afferitur decretum Sac. Rit. Congr. super immemorabili; *ib. nu. 49.*

Adducitur decretum ejusdem Sacræ Congr. servandum in recipiendis informationibus pro causis beatificationum & canonizationum servorum Dei; *ibid. n. 50.*

Per reliquias Sanctorum, & Beatorum quid intelligatur; *ibid. n. 51. & 52.*

Reliquiæ noviter inventæ ad hoc ut coli possint a quo recognoscantur, ac approbati debeant? Et in ipsis approbandis quid sit ab Episcopis attendendum; *ibid. n. 53. ad 59.*

Reliquiæ quæcumque tam novæ, quam antiquæ, licet non approbatæ, ac recognitæ, coli possunt cultu privato. Antiquæ tamen habendæ sunt in ea veneratione, qua hactenus fuerunt; & inquirat ad rem attendendum novissimum emanatum decretum; *ibid. num. 60. 61. & 62.*

Reliquiæ quando sint incensandæ; *ibidem num. 63.*

Corpora, ac reliquæ Sanctorum, Beatorum, ac Servorum Dei nondum beatificatorum an, & de cuius licentia transferri possint; *ibid. num. 64. ad 67.*

Reliquiæ Sanctorum vendi non possunt; *ib. n. 68.*

Reliquias subtrahere quale sit peccatum; *ib. num. 69.*

Pro altaris consecratione quæ reliquæ sint locandæ; *ibid. num. 70. 71.*

Quando exponuntur reliquæ, quot lumina ardere debeant; *ibid. n. 72.*

Officium alicujus Sancti, vel beati, de quo habetur corpus, vel reliquia, quando, in quibus Ecclesiis, & sub quo ritu sit celebrandum; *ibid. num. 73. ad 80.*

Reliquiam deferre in processionibus ad quem spectet; *ibidem n. 81.*

Reliquiæ in monasteriis monialium ubi asservandæ; *ib. num. 82.*

Alia ad rem; *ib. n. 83. ad 89.*

Solemnitates novorum Beatorum, & Sanctorum a quibus prius, & quomodo peragendæ in Ordine Fratrum Minorum; *ibid. n. 90. ad 96.*

Refertur decretum quoad cultum coronæ ferreæ, quæ in collegiata Ecclesia S. Joannis Baptistæ Modestiæ Mediolanen. diocesis asservatur; *ibid. num. 98.*

Alia ad rem; Vide verb. *Imago*, verb. *Miraculum*, verb. *Revoluciones Sacr. Cong.*

Cura, *Curator*. Vide verb. *Tutela*, *Tutor*.

Custodes conducti ad impediendam venationem, piscationem, lignationem, agrorum, & vinearum damnificationem, & hujusmodi. Vide verb. *Restitutio art. 1. n. 70. 71. & verb. Locatio, n. 50. & 51.*

Cyclos solaris, & lunaris quid sit, & quæ regula ad cognoscendum quotus sit. Vid. verb. *Kalendarium n. 65. & 66.*

D

Damnatio ad metalli poena, quæ sit. Vide verb. *Pena art. 2. n. 9.*

Damnificatio, *damnum*.

Damnificatio est duplex, lucrosa, & non lucrosa, & quæ sint? Vide verb. *Damnificatio*, *damnum, n. 1. & 2.*

Damnificatio non lucrosa dividitur in inculpatam, & culpam culpa vel theologica, vel civili tantum. Quæ sit *damnificatio* culpa theologica; *ibidem n. 3.*

Ex *damnificatione* culpa theologica oritur obligatio restituendi, seu damna resarciendi; & talis obligatio etiam ante litis contestationem transmittitur ad heredes; *ibid. num. 4. & 5.*

Quid sit *damnificatio* culpa civilis, vel politica tantum, quid ex ea, & quæ *damnificatio* inculpatam, & quando dicatur; *ibid. nu. 6. ad 9.*

In foro conscientie tenetur quis ad reparandum alteri illatum, necdum per *damnificationem* culpam culpa theologica; sed etiam per *damnificationem* culpam culpa civilis, seu juridica lata; *ibid. n. 10.*

Nemo

Nemo (præscindendo a contractu) tenetur in conscientia ante sententiam iudicis ad resarciendum damnum alteri illatum per damnificationem civilem, seu juridicam solum levem, & levissimam; *ibid. num. 11. & 12.*

Incapaces doli, seu culpæ theologicæ in nullo foro tenentur ad resarciendum damnum, nec qui adhibuerunt debitam diligentiam pro illo averendo, nec qui illud causerunt utendo jure suo, nec si ex casu omnino fortuito, qui prævideri, & evitari non potuit; *ibidem num. 13. ad 16.*

De damno, an rebus alienis licite inferri quandoque possit, utilis est investigatio; *ibid. num. 17. 18.*

Debitor, debitum. Vide verb. *Restitutio, solutio, per tot.*

Debitum conjugale. Vide verb. *Matrimonium quoad debitum conjugale.*

Decanus.

Quodam apud Romanos munus exercerent Decani. Vide verb. *Decanus n. 1. ad 19.*

Eorum munus in Ecclesiis Christianis; *ibid. num. 19.*

Præsertim apud Monachos; *ibid. n. 22. seqq.*

Et in Ecclesiis etiam cathedralibus, ubi jurisdictionem exercent; *ibidem n. 25. seqq. ad 34. & num. 38.*

Decanorum electio ad quem pertineat; *ibid. num. 35.*

An etiamnum in Italia Decani, saltem rurales extant; *ib. n. 39.*

Decanorum occasione plura de centenariis habes; *ib. n. 44. seqq.*

Sacræ Rotæ Decanus; *ib. n. 58. seqq.*

Decima quoad earum esse, divisionem, & obligationem.

Decimæ quid sint, unde ortæ, quæ earum congruentiæ, ac cur decima pars potius, quam alia quota. Vide verb. *Decimæ art. 1. num. 1. ad 6.*

Melius de origine decimarum, disseritur; *ibid. n. 33. & seqq.*

Decimæ dividuntur in prædiales, seu reales, & in personales; ac juxta varios etiam in mixtas; & denique aliæ sunt profanæ, & aliæ Ecclesiasticæ; omniumque explicatio tribuitur; *ibidem nu. 7. ad 12.*

Decimæ considerari possunt materialiter, vel formaliter, prout reseratur; & primo modo inspectæ ministris Ecclesiæ ex omni jure debentur etiamsi aliunde habeant, unde vivant; si tamen non, ex aliis Eccles. bonis, *ibid. num. 13. ad 19.*

Sed vide, *ibid. n. 48. & seqq.*

Decimæ secundo modo consideratæ licet in veteri Testamento fuerint debitæ ex jure divino positivo, tamen tempore novi debentur solum

ex jure positivo Ecclesiastico; *ibid. num. 20. ad 30.*

Decimæ defraudans, vel non solvens peccat dupliciter, & contra virtutem religionis, & contra virtutem justitiæ, ac debet excommunicari, ut etiam impediens; *ibidem num. 29. ad 32.*

Decimæ quibus, & a quibus sint solvenda.

Decimæ antiquitus solvebantur loci Episcopo distribuendæ clericis Ecclesiæ ministris juxta cuiusvis meritum; ex post de jure communisolvendæ sunt parochiis. Vide verb. *Decimæ art. 2. num. 1. & 2.*

Et in locis quidem, in quibus parochiæ sunt divisæ, juris assistentiam pro decimis habet utique parochus, non item Episcopus; *ibid. num. 63. & 64.*

Sed si Episcopus pro decimis agat adversus possessores bonorum, datum non est iis declinare solutionem decimarum hoc sub obtentu, quod juris assistentiam pro decimis non Episcopus, sed parochus habeat, maxime si parochus Episcopo adhæreat; *ib. n. 65.*

Decimæ prædiales de jure communi solvendæ sunt parochio loci, non solum a parochianis, propriis, sed etiam ab alienis de agris, & prædiis, quæ intra limites talis parochiæ existunt, nisi contraria sit legitima consuetudo; *ibid. num. 3. & 4.*

Decimæ ovium, aliorumque animalium, quæ dimidia parte anni morantur, & pascuntur intra limites Ecclesiæ prædialis, & altera dimidia parte anni morantur, & pascuntur intra limites Ecclesiæ parochialis, debent solvi pro medietate utrique parochio, ut etiam eorum, quæ in una jacent, & dormiunt, & in alia pascuntur; *ib. n. 5. & 6.*

Quando oves &c. nec morantur, nec pascuntur per ullam anni partem in parochia domini sui, sed in aliis, nulla pars decimarum debetur Ecclesiæ parochiali domini, sed illi, ubi morantur, & pascuntur, nec sunt solvendæ parochis regionum, per quas pascendo transitum faciunt, & redeunt in domicilium; *ibid. num. 7. & 8.*

Decimæ personales de jure communi solvendæ sunt parochio illius Ecclesiæ, ubi quis percipit Sacramenta, & audit divina, etiamsi alibi lucrum v. g. negotiatione reportet, & quid si parochianus extra residet, vel domicilium mutaverit; *ibid. n. 9. 10. & 11.*

Decimæ personales sunt dividendæ inter plures Ecclesias pro rata temporis, quo parochiani in eis audiunt Divina, & recipiunt Sacramenta, & quid si artifex in duarum parochiarum confinio domicilium habeat; *ibid. nu. 12. & 13.*

Si quis perceperit Sacramentum baptismi in Ecclesia matrice, & reliqua Sacramenta in parochiali, decimæ personales partim debentur Ecclesiæ baptismali ratione baptismi, & partim parochiali propter reliqua Sacramenta; alii autem aliter

sen-

sentiant: idcirco attendenda consuetudo; *ibid.* num. 14. ad 17.

Quando parochia aliqua dismembratur, & erigitur nova, decimæ prædiales ad matricem pertinentes non transcuti ipso jure in noviter erectam sed remanent apud matricem, nisi eas Episcopus novo parochio ad præscriptum Trid. assignaverit, e contra vero de decimis personalibus; *ib.* n. 17. ad 24.

Decimæ variis in casibus debentur integræ soli Episcopo: illique singuli clare referuntur; *ibid.* num. 25. ad 28.

Decimæ etiam canonicis cathedralium, vel collegiatarum, ac aliis clericis simplicia beneficia habentibus sunt de jure communi solvendæ secundum eam portionem, quæ eorum mensis, dignitatibus, aut beneficiis legitima auctoritate ecclesiastica est assignata, sicuti & quando eorum beneficia ex decimis legitime sunt fundata; *ibid.* numer. 29.

Decimæ debentur omnibus supradictis clericis beneficiatis, qui ex officio in spiritualibus populo ministrant, etiamsi divites sint, & malæ vitæ; *ibid.* n. 30. & 31.

Omnes fideles parochiani, nisi aliquo speciali titulo, seu jure sint exempti, tenentur solvere decimas, tum prædiales, tum personales, immo & hæretici; *ibidem* num. 32. & 33.

Etiam Judæi, & infideles tenentur solvere decimas prædiales ex fundis, & prædiis, quæ decimis erant obnoxia, antequam ad eorum manus pervenirent, non tenentur tamen ad personales; *ib.* n. 34. & 35.

Clerici simplices, & non curati tenentur solvere decimas, & tum prædiales, tum personales de lucris, bonis, & fructibus seculari jure acquisitis, e contra vero de bonis Ecclesiasticis titulo beneficii, aut alio titulo clericali acquisitis, exceptis prædiis, agris, & aliis fundis, ex quibus antequam in dotem beneficii assignarentur, decimæ solvi solebant; *ibid.* num. 36. 37. & 38.

Clerici Curati quacumque dignitate præditi, ut Episcopi, Abbates &c. tenentur solvere decimas prædiales de fructibus bonorum titulo temporali, seu seculari acquisitionum; *ibid.* num. 39.

Prælati etiam tenentur ex prædiis, fundis, & agris Ecclesiasticis seu Ecclesiæ dotatibus in alterius parochia positus, si de illis antequam in dotem parochia pervenirent, decimæ alteri parochio solvi solebant; *ib.* n. 40.

Non tenentur tamen de bonis mere Ecclesiasticis in propria parochia acquisitis, nec ad decimas personales; *ib.* n. 41. ad 43.

Regulares de jure communi tenentur solvere decimas prædiales, & personales nisi speciali privilegio, vel legitima consuetudine sint exempti; *ibid.* n. 44. & 45.

Hodie tamen regulares omnes aliquo saltem modo a solvendis decimis sunt exempti per privilegia partim juri communi inserta, partim spe-

cialiter concessa, & cuncta ample elucidantur undequaque; *ibid.* n. 46. ad 55.

Bona, & prædia, quæ solutioni decimarum sunt obnoxia, remanent eidem oneri subjecta, etiamsi ad regulares exemptos transseant, nisi a Sede Apostolica speciale privilegium eos specifice quoad tales decimas eximens obtineant; *ib.* num. 56. ad 59.

Ad decimas solvendæ non tenentur regulares non possidentes stabilia, & qui de elemosynis vivunt; *ib.* num. 60. 61. & 62.

Decimæ ex quibus rebus, quo modo, tempore, & loco sint solvendæ?

De jure communi solvendæ sunt decimæ prædiales de omnibus fructibus, seu proventus bonorum omnium tam mobilium, quam immobilium licite acquisitionum, & assignantur in specie ea, de quibus solvendæ. Vide verb. *Decimæ art.* 3. num. 1. & 2.

Decimæ prædiales solvendæ sunt, nedum de omnibus licite acquisitis, sed etiam de illicite acquisitis, e contra vero quoad personales; *ibid.* num. 3. 4. & 5.

De licite tamen acquisitis, & licite retentis decimæ dari debent, & accipi possunt, non expedit tamen ut illas Ecclesiæ ministri repetant, donec sic turpiter viventes non se emendaverint, *ibid.* n. 6. 7.

Decimæ non sunt solvendæ ex bonis acquisitis titulo hereditatis, legati vel donationis. Si tamen sint fructifera, & ex illorum fructibus nondum sint pro illo anno solutæ decimæ, debent solvi ab eo, qui eorum dominium, & possessionem acquisivit, sicuti tenebitur ex post quotannis illas solvere; *ibidem* n. 8. & 9.

Decimæ prædiales solvendæ sunt integræ absque ulla deductione seminis, vel expensarum, quas in colendis prædiis, & colligendis fructibus, pro custodia animalium fiunt; *ibid.* num. 10.

Insuper decimæ prædiales solvendæ sunt integræ absque ulla deductione tributorum, & censuum prædialium, vel aliarum exactionum, ita ut ante præstationem ipsarum integræ solvi debeant, vel si prius tributa non decimata solvantur, & ipsa decimari debeant, sive decimas inde solvere cogaturis, qui tributa accipit; *ibid.* n. 11.

Decimæ personales solvendæ sunt nonnisi deductis prius expensis, & prædiales solvendæ sunt statim ac fructus sua solo separati, & collecti, & hoc magis declaratur; *ibid.* n. 12. ad 16.

Decimæ prædiales solvendæ sunt pluries in anno, si prædia pluries in anno seminantur, & pluries in anno fructus proferant, personales vero solvantur omnes in fine cujusque anni, sicut alii census &c. nisi aliter adesset consuetudo; *ibid.* num. 17. 19.

Consuetudine fieri potest, ut quidam fructus a decimis sint exempti; *ibidem* num. 22.

An vero decima debeatur, si in prædiis, quæ fructus ferebant decimæ obnoxios, substituantur fructus, qui decimæ minime erant subjecti. Vide *ibid.* num. 23. & seqq.

Consuetudine etiam fieri potest, ut decimæ, quæ

quæ in fructibus ipsis debentur, solvantur in pecuniâ; *ibid.* n. 25. & seq.

Circa locum, in quo solvenda sunt decimæ, si attendatur jus commune, videtur, quod Parochiani propriis sumptibus teneantur illas deferre in domum, vel horreum Parochi, si vero attendatur consuetudo jam fere ubique introducta, parochi ipsi, alique decimatores tenentur decimas colligere, & suis expensis in domum deferre; *ib.* num. 20. & 21.

Decimandi jus a quibus, & quibus modis acquiri, & concedi possit?

Clerici acquirere possunt jus decimandi variis modis. Primo Papæ concessionem, seu privilegio. Vide verb. *Decimæ* art. 4. n. 1.

Secundo per consuetudinem legitime præscriptam, & ad legitimam ejus præscriptionem requisitum tempus apponitur; *ibid.* n. 2. ad 5.

Tertio per transactionem, & hæc facta cum legitima auctoritate, & consensu superiorum, obligat etiam successores, aliter non; *ibid.* num. 6. 7. & 8.

Quarto donatione, dummodo adsint solemnitates ad alienationem rerum Ecclesiasticarum requisitæ, si tamen ea donatio sit facta a laico Ecclesiæ, vel loco religioso, sufficit solus Episcopi consensus; *ibid.* numer. 9. & 10.

Quinto permutatione, cum solemnitatibus tamen ad alienationem necessariis; *ibidem* num. 11. & 12.

Sexto per compromissionem in arbitros itidem cum solemnitatibus prædictis, *ibid.* n. 13. & 14.

Laici nullo modo possunt acquirere jus decimandi, quatenus spirituale sive fundatum in titulo spiritualis officii, seu obligatione ministrandi spiritualia, bene vero per spirituale concessionem, seu privilegium summi Pontificis præciso titulo, ac jure spirituali, & spectato tali jure nonnisi ut quid temporale; *ibidem* num. 15. & 16.

Sed vide *ibid.* num. 25. & seq.

Immo olim etiam Episcopi, ac alii ecclesiarum prælati jus percipiendi tales decimas in feudum, vel emphyteusum perpetuo concedere poterant, hodie tamen id sine consensu, & facultate Summi Pontificis facere amplius non possunt: at concessionem jam ante contraria decreta factæ subsistunt; *ib.* n. 17. 18. & 19.

Laici nulla præscriptione, & consuetudine etiam immemorabili acquirere possunt jus decimandi, & hinc juxta nuper allata datur quod exigitur; ut ii decimas retinere valeant; *ib.* n. 20. 21. & 22.

An laici jus decimandi, quod ex legitimo titulo possident, in alios transferre possint laicos sine auctoritate Papæ? *ib.* n. 23. & 24.

Decimæ quoad modos, quibus potest quis eximi ab ipsis solvendis, & quoad iudicem competentem in earum causis.

Primus modus, quo potest quis eximi ab obligatione solvendi decimas, est privilegium concessum a Summo Pontifice, qui id valide potest. Vide verb. *Decimæ* art. 5. n. 1. & 2.

Ut Apostolicum privilegium de non solvendis decimis, efficax sit, continere debet expressam

derogationem Concilii Lateranen. sub Innocen. III. relat. in cap. *Nuper de decimis*; *ib.* n. 21. & seqq.

Ad decimas, quæ a laicis, maxime principibus, percipiuntur, vires suas haud porrigit privilegium Apostolicum, quo generaliter est concessa exemptio a decimis; *ib.* n. 26.

An id obtinere debeat etiam in casu, in quo denuo decimæ a laicis ad Ecclesias perveniunt; *ib.* n. 27.

Nec privilegium Apostolicum de non solvendis decimis alicujus efficaciam est quoad decimas debitas ipsis Ecclesiis, si earum favore accesserit munimen alicujus concordie; *ib.* n. 28.

Privilegium eximens a decimis cessat, quando incipit esse enormiter præjudiciosum Ecclesiis parochialibus, & in dubio recurrendum est ad Papam; *ib.* n. 3. & 4.

Insuper cessat, & amittitur per non usum, seu potius per usum contrarium, quo privilegiati decimas per 40. annos solvunt, & potest etiam amitti transactione, & conventionem facta inter partes; *ib.* n. 5. & 6.

Privilegium de non solvendis decimis vim suam amittit illis omnibus modis, quibus suam amittit vim quodcumque aliud privilegium; *ib.* n. 29. & 30.

Hos autem modos vide verb. *Privilegium* ut indicatur; & *ib.* n. 19.

Secundus modus, quo potest quis eximi ab obligatione solvendi decimas, est consuetudo, vel præscriptio vel in totum vel in partem: talis tamen consuetudo debet esse uniformis, universalis, & per lapsum 40. saltem annorum; *ibid.* n. 8. ad 15.

Quod concernit præscriptionem, videndum an decimæ percipiuntur ab eo, qui habet assistantiam juris, an ab alia Ecclesia, an a laicis, & vide harum omnium præscriptionum examen. *ib.* n. 33. & seqq.

Ad solum iudicem Ecclesiasticum privative quoad laicum pertinet causa decimarum, si agatur de proprietate, & jure percipiendi decimas, ad quem pertineat, vel de privilegio, aut præscriptione earum, aut de exemptione a solutione earundem, & potest etiam per censuras procedere; *ibid.* n. 16. 17. & 18.

Declarationes, & Decreta Sacrarum Congregationum.

Decreta, & declarationes Sacrarum Congr. fidem non faciunt nisi afferantur in forma authentica, & etiam non authentica, quoties a fide dignis allata sunt in veneratione habenda, eis uti valet iudex, ac juxta aliquos in foro conscientie obligant. Vide verb. *Declarationes, & Decreta* n. 1. ad 4.

Hinc Decreta Sacrarum Congr. sunt ab omnibus semper reverenter amplectenda; & in dubio, recurrendum est ad sacrarum Congr. Regesta; *ibid.* num. 5. & 6.

Et dato insuper quod in regesto secretarie aliquid allegatum decretum non reperitur, sufficit quod de eo appareat per relationem, vel epistolam, vel notationem proprio characterem factam Cardinalis causæ Ponentis; *ibidem* n. 7.

De-

Decreta; seu declarationes Sacrarum Cong. consulto Sanctissimo factæ habent vim legis secundum multos Auctores in utroque foro ut leges generales, *ibid. num. 8. & 9.*

Quam sententiam amplectimur, si Sacrarum Congr. declarationes habeant tres sequentes conditiones, scilicet quod sint approbatæ a Summo Pontifice, quod sint signatæ manu, aut sigillo Cardinalis Præfæcti, & secretarii, & quod sint sufficienter promulgatæ; *ibidem num. 10. & 11.*

Quoad declarationes autem Sacræ Cong. Conc. consulto Sanctissimo factas, authentica forma exhibitas, dicendum est, quod habeant vim legis, ac proinde obligent in utroque foro, licet publice non sint promulgatæ; *ibid. num. 12. ad 15.*

Alia Vide verb. *Resolutiones Sac. Cong.*

Decotio, decoctor. Vide verb. *Restitutio art. 5. a n. 49. ad 59. & verb. Solutio a n. 3. ad 6.*

Dedicationis festum.

Dedicationis festum extra actum Congregationis non potest amplius mutari ab Episcopo inconsulta Sede Apostolica: Vide inter *Decreta Sac. Congr. num. 1389.*

Potest autem consecrator Ecclesiæ in actu consecrationis statuere aliam diem pro Anniversario ejusdem consecrationis; *ibid. num. 1328.*

Si Ecclesiæ dedicatio occurrat in festo Nativitatis B. M. V. fit de ea; *ibidem num. 1380.*

Dedicatio Ecclesiæ cathedralis celebrari debet a secularibus in tota diocesi sub ritu 1. classis sed sine octava præterquam in ipsa civitate; *ibid. n. 419.*

Dedicatio Ecclesiæ regularium ab his celebrari debet sub ritu primæ classis cum octava; *ibid. n. 540.*

Dedicatio vero Ecclesiæ cathedralis a regularibus celebrari debet solum sub ritu 2. classis; *ib. n. 423.*

Dedicatio Salvatoris, & Apostolorum: item octava dedicationis dividit vespas cum duplici minore; *ibid. n. 450.* vide etiam inter *Decreta* ut sup. prout indicatur in eorum indice sub verb. *Dedicatio* ubi quamplurima extant circa dedicationis festum, & Officium, ab eadem Sacra Cong. definita, merito videnda ac in praxi servanda.

Defensor.

Defensor matrimonii quis, & a quonam deputandus, illius munus, juramentum: Vide verb. *Defensor n. 1. ad 11.*

Defensor professionis regularis deputandus quisnam sit, & a quo, illiusque munus. Vide *n. 12. & seqq. Definitiva sententia.* Vide verb. *Sententia a n. 4. & fere per tot.*

Deforatio, deflorare. Vide verb. *Stuprum, stuprator. Defunctorum officium.* Vide verb. *Officium defunctorum.*

Degradatio.

Degradatio est duplex verbalis, & realis, sive actualis, verbalis quæ sit. Vide verb. *Degradatio n. 1.*

Per degradationem verbalem clericus non amittit privilegium fori, & canonis, nec characterem, & sic sacerdos valide conficit Eucharistiam, etiam si hæreticus, & valide absolvit pro mortis articulo; *ibid. num. 2. ad 5.*

Degradatio realis, seu actualis quæ sit: per hanc amittitur privilegium fori, & canonis, non tamen character, nec potestas valide consecrandi, absolventi pro mortis articulo, *ib. num. 6. 7. & 8.*

Tom. IX,

Nec sic degradatus liberatur ab onere recitandi horas canonicas, & servandi perpetuam castitatem: Sacra tamen Congreg. Conc. & Clemens XI. cui ipsa Congregatio dubium resolvendum reservarat, noluit hoc decidere quoad obligationem recitandi Officium in damnato ad trirèmes; *ibid. num. 9.*

Quæ sint crimina, ob quæ de jure deveniri potest ad degradationem, seu deponitionem verbalem, vel ad degradationem realem, seu actua-lem, & assignatur solemnitis servanda forma; *ibid. num. 10. 11. & 12.*

Degradatio realis, seu actualis, & sollemnis non potest fieri nisi ab Episcopo consecrato, nec committi potest abbatibus, aliisque inferioribus; *ibid. n. 13. 14. & 15.*

Degradatio vero verbalis potest fieri ab Episcopo electo, & confirmato, licet nondum consecrato, etiam per suum Vicarium generalem, & Sede vacante a capitulo, vel Vicario capitulari; *ibid. n. 16. 17. & 18.*

Ad degradationem, seu deponitionem faciendam requirebatur olim certus Episcoporum numerus pro diversitate deponendorum, & assignantur; *ibid. num. 19. ad 24.*

Affertur, & reseratur dispositio Concilii Trid. quoad degradationem nunc attendenda; *ib. n. 25. ad 29.*

Prælati regulares de jure communi non habent potestatem degradandi degradatione reali, seu actuali suos subditos, nisi speciali fulciantur privilegio, vel consuetudine a Rom. Pontif. tolerata, & ab ipsis fieri potest verbalis; *ibidem num. 20. 31. & 32.*

Indicatur *Bohemus* de veteri & nova disciplina circa degradationem; *ibid. n. 33.*

Qua poena clerici degradati post degradationem olim plecterentur; *ib. n. 12. seqq.*

Forma solemnitis in degradatione reali, seu actuali servanda; *ibidem numer. 25.* ab Episcopo, ad quem solum degradatio pertinet; *ibid. n. 26.* cum certo numero Episcoporum *n. 32.* aut saltem aliarum gravium personarum, quæ in Ecclesiastica dignitate sunt constitutæ; *ibidem n. 38. seqq.*

Delectatio morosa.

Delectatio morosa generatim sumpta quid sit, quomodo differat a desiderio illicito, unde sic dicta, & tria requisita ut sit lethalis, quæ sint, Vide verb. *Delectatio morosa num. 1. ad 4.* Quid sit assensus implicitus explicatur; *ib. in not. ad n. 4.*

Delectatio morosa est triplex, scilicet de re cogitata, de cogitatione, & de modo: voluntaria, & deliberata de re cogitata formaliter mala est peccatum mortale, vel veniale, prout obiectum est graver, vel leviter malum: de cogitatione, cognitione, vel speculatione rei illicitæ non est peccaminosa, ut nec de modo artificioso, seu curioso rei illicitæ; *ib. n. 5. ad 8.*

Corrigitur *Auctor in not. ad n. 7.*

Delectatio morosa speciem peccati non accipit a circumstantia personæ circa quam, secus autem de desiderio illicito circa consanguineam, conjugatam, vel sacram; *ibid. num. 9. & 10.*

Ex.

Expenditur & explicatur auctor in *not. ad n. 9.*
Ligatus voto castitatis, si morose delectetur,
debet in confessione circumstantiam suae personae
explicare; *ibid. nu. 11.*

Morosam delectionem, seu desiderium ca-
pere de re aliena prohibita sub conditione: *Si*
talis res prohibita non esset, non est peccatum
mortale, quoties talis conditio vere aufert mali-
tiam, secus vero, si e contra, & in per se ma-
lis; *ib. n. 12. 13. & 14.*

Delectatio morosa de re materialiter tantum ma-
la v. g. de pollutione, homicidio &c. factis sine
culpa in somno, ebrietate, amentia, & igno-
rantia, vel errore invincibili, est peccaminosa,
sicuti sunt tales res in se, secus si sub aliqua
ratione boni, vel quatenus causa boni effectus;
ib. n. 15. ad 18.

Desiderare rem materialiter tantum malam,
ut fornicationem, homicidium fiendum in som-
no, ebrietate, ignorantia invincibili &c. est pec-
catum mortale ejusdem speciei cum actu deside-
rato, licitum tamen est desiderio, vel affectu
simplici, & inefficaci optare, ut pollutio mere
naturalis, & omnino involuntaria in somno eveni-
at, ob aliquem bonum finem; *ib. n. 19. ad 23.*

Delectatio morosa de actu conjugii inter conjuges
presentes, dummodo absit periculum pollutio-
nis, non est mortalis, immo conjux neque mor-
taliter peccat, si de maritali copula, altero con-
juge absente, cogitata morose delectetur, secus
tamen, si in actu conjugali morose delectetur in
alterius imaginatione; *ib. n. 24. 25. & 26.*

Delectatio morosa venerea, & directe voluntaria
tam ex copula futura cogitata, quam ex cogita-
tionibus, aspectibus, tactibus, osculis, amplexi-
bus libidinis, est sponsis prohibita sub mor-
tali, *ib. n. 27.*

Quid de osculis, tactibus, & amplexibus non
impudicis inter sponsores sentiendum; *ib. n. 28. & 29.*
Castigator Auctor in *not. ad n. 28.*

Vidua mortaliiter peccat, si voluntarie con-
sentiant in motum delectionis sensitivae, qui
ex recordatione copulae maritalis naturaliter orit-
ur, eis tamen licita est rationalis delectatio, *ib.*
n. 30. 31. & 32.

Corrigitur Auctor *ib. in not. ad n. 32.*

Delegare, Delegatus.

Delegare quid sit, & quis sit iudex delegatus, &
in quo differat ab ordinario. Vide verb. *Delega-*
re delegatus n. 1. ad 4.

Judices delegati alii sunt a jure, & alii ab ho-
mine, qui sint, & quae eorum jurisdictio, *ibid.*
n. 5. ad 12.

Alii sunt delegati, & alii subdelegati, *ib. n. 13.*

Qui delegare possint, *ib. n. 14. & 15.*

Delegatus ab alio, quam a principe, non potest
causam alteri subdelegare, secus vero si sit dele-
gatus ad universitatem causarum, *ib. n. 16. & 17.*

Delegatus a principe supremo, quando possit,
vel non causas alteri subdelegare? *ib. n. 18. ad 24.*

Illustratur *na. 18. Auctor*, & solvitur quaestio,
an delegatus ab aliqua Sac. Congreg. Urbis dici
queat delegatus a Principe, ita ut possit subde-
legare, *ib. n. 73.*

An delegato Vicario generali, delegatus etiam
dici debeat successor in eo officio, *ib. n. 54.*
Judices delegati qui esse possint, vel non?
& qui compelli possint ad acceptandam delega-
tionem, *ib. n. 25. ad 28.*

Delegatus Sedis Apostolicae, vel legatorum ejus,
cujus dignitatis esse debeat, *ib. n. 29. 30. & 31.*

Delegatus Episcopi, vel alterius inferioris Or-
dinarii quis possit esse, *ib. n. 32. & 33.*

Episcopi, alique Papa inferiores non possunt
laico delegare causam spirituales, *ib. n. 24.*

Immo neque possunt causam spirituales de-
legare laico judicandam una cum clerico, *ib. n. 35.*

Neque delegare possunt laico causam crimi-
nalem clericorum, *ib. n. 36.*

Immo neque possunt delegare causas crimi-
nales clerico conjugato, *ib. n. 37.*

Possunt tamen probabiliter delegare laicis cau-
sas clericorum mere civiles, plurimi vero con-
trarium sentiunt, *ib. n. 38. & 39.*

Papa potest nedum causas civiles, & crimi-
nales clericorum, sed etiam quasdam alias Ec-
clesiasticas delegare alicui laico, v. g. regi; non
tamen tollere clericorum exemptionem in totum;
ib. nu. 40. & 41.

Delegati jurisdictio, & officium expirat morte de-
legantis, si delegatio fuit personalis, secus ve-
ro si delegatio non fuit personalis, *ib. n. 42. & 43.*

Delegati jurisdictio, & officium expirat per mor-
tem delegantis re adhuc integra, secus autem
si res non sit amplius integra; *ibid. num. 44.*

Quid requiratur ad hoc ut res non sit amplius
integra; *ibid. num. 45. ad 52.*

Delegati jurisdictio cessat per cessationem de-
legantis ab officio, re adhuc integra; *ibid. n. 55.*

Delegati jurisdictio, & officium expirat per revo-
cationem delegationis suae a delegante, vel ejus
superiore factam; *ib. n. 56.*

Princeps, seu iudex ordinarius delegans po-
test delegationem libere revocare, etiam re non
amplius integrâ; *ibidem n. 57.*

Delegatus a principe supremo quando possit revo-
care delegationem a se alteri factam; *ib. n. 58. & 59.*

Delegati jurisdictio cessat lapsu praefixi sibi tem-
poris, & finito negotio, ad quod fuit delegatus
si tanquam suspectus recusetur; *ib. n. 60. a. 62.*

Jurisdictio delegata an partium consensu tum
expresso, tum tacito prorogari queat de loco ad
locum, nec non de tempore ad tempus; *ib. n. 75.*

Quid importet determinare, num Episcopus
procedat uti delegatus S. Sedis, an uti Ordina-
rius, *ibidem num. 63. & seqq.*

Aliqui effectus referuntur, si dicatur Episco-
pus procedere uti delegatus S. Sedis, *ibid. n. 64.*

Regulae traduntur, quibus discerni possit num
episcopus procedat uti delegatus S. Sedis, an
vero uti Ordinarius, *ib. num. 66. & seqq.*

Denuntiatio.

Quoad delicta spectantia ad S. Officium.

Afferitur in primis edictum universalis supre-
mae Inquisitionis Romanae. Vide verb. *Denuntiatio-*
nes num. 1.

Ex vi talis edicti, & aliorum edictorum par-
ticularium inquisitorum, seu Ordinariorum cu-
jus-

juscumque respectiva diocesis, qui sint denuntiandi; *ibid. num. 2. ad 8.*

Corrigitur & illustratur auctor in not. ad n. 6. qui postea vindicatur.

Ad denuntiandum ex vi edictorum, quæ personæ teneantur, *ibid. num. 9.*

Affertur ad id edictum universalis supremæ Inquisitionis Romanæ, *ibid. num. 10.*

Sub talibus edictis tam quoad denuntiationem activam, quam passivam, quæ aliæ personæ comprehenduntur. *ibid. num. 11. 12. & 13.*

An quæ dicta sunt de ipsis formaliter hæreticis, dici debeant etiam de ipsis solum de hæresi suspectis? *ibid. num. 14. & 15.*

Hæreticus, aut suspectus de hæresi quando teneatur denuntiare se ipsum, *ibid. num. 16.*

Item hæreticus socius criminis quando teneatur denuntiare complicem, *ib. n. 17.*

Catholici non teneantur denuntiare hæreticos in locis, in quibus sunt permixti, id scientibus episcopis, & inquisitoribus, *ibid. n. 18.*

Obligatio denunciandi formaliter hæreticum, & alios reos quantumvis vehementer de hæresi suspectos, quantotempore perseveret; *ib. n. 19. ad 21.*

Viget obligatio denunciandi hæreticum, quamvis credatur jam emendatus, *ib. n. 22. & verb. Sollicitatio ad turpia in Sacramentali Confessione n. 47.*

Viget obligatio denunciandi delinquentem, etiamsi statim post commissum delictum poeniteat, si in ipso cognoscant fuisse plenam advertentiam, & deliberationem ad sic delinquendum, *ibid. num. 23.*

Quale periculum liberet ab obligatione denunciandi formaliter hæreticum, & suspectum de hæresi, *ib. num. 24. & 25.*

Licet quis, aut quæ semel tantum maleficium, sortilegium, aut superstitionem fecerit, adhuc debet denuntiari, *ibid. n. 26.*

Accedens ad confessionem animo non confitendi peccata, sed inducendi confessarium ad hæresim, est a confessario denuntiandus, *ib. n. 27.*

Non teneatur tamen, nec potest confessarius denuntiare hæreticum quem talem scit ex vera ipsius Sacramentali Confessione, *ibid. num. 28.*

Immo nedum confessarius, sed nec qui casu aliquo talem poenitentem suam hæresim confessario vere sacramentaliter confitentem audivit, debet, ac potest denuntiare, ac revelare, *ib. n. 29.*

Non excusatur tamen a denunciando hæreticum formalem confessarius sciens delictum ratione consilii a se petiti, nisi consilium a se petatur, & detur in Sacramentali Confessione, *ibidem numer. 30.*

Ab obligatione denunciandi hæreticum, aut suspectum de hæresi non excusat secretum naturale, & sub juramento de non revelando. Nec etiam, si delictum sit occultum, & probari non possit, nec qui commissum delictum audivit a persona fide digna, *ib. n. 31. ad 33.*

An autem denuntiare teneatur, qui audivit a persona levi, & non fide digna? Vide verb. *Sollicitatio n. 36.*

Quando plures sciunt commissum delictum, etiamsi unus denunciaverit, non excusantur alii

ab onere denuntiandi, verb. *Denunciatio n. 35.*

Denuntiatio hæretici ex malitia, aut suspecti de hæresi est facienda nulla præmissa correctione fraternali, etiamsi firmiter emendatio speretur, *ib. n. 36.*

Denunciatio est facienda intra terminum in edictis præfixum, *ib. n. 37.*

Qui sine justa causa, & legitimo impedimento non denuntiat intra præfixum terminum, quomodo peccet, & in quas censuras incurrat, an teneatur adhuc post elapsum dictum terminum denuntiare, *ib. n. 38. & 39.*

Denuntiatio in regnis Hispaniarum, ac in aliis regnis & provinciis, cui fieri debeat, *ib. n. 40.*

Poenitens culpabiliter omittens denuntiationem, quando, quo onere, & a quo confessario possit absolvi, *ib. n. 41. ad 44.*

In aliquibus tamen casibus expedit, quod confessarii absolvant poenitentem ante factam denuntiationem, *ib. n. 45.*

Confessarii cautissime procedere debent circa imponendam poenitentibus obligationem denuntiandi, *ib. n. 46.*

In casu, quo reperitur vera obligatio denuntiandi, nec possit poenitens induci ad personaliter denuntiandum, quid agendum? *ib. n. 47.*

Quamvis confessarius non moneat poenitentem de obligatione denunciandi, adhuc poenitens ad id teneatur, *ib. n. 48.*

Confessarii, qui culpabiliter, & malitiose non moneant poenitentes de obligatione denunciandi, seu docent ad id non teneri, sunt denunciandi episcopis, vel inquisitoribus, *ib. n. 49.*

Denuntiationes quomodo fieri debeant, *ib. n. 50.*

Omittentes denuntiare hæreticum, vel suspectum de hæresi, & testes veritatem celantes, vel minuantes, an sint de hæresi suspecti, & & ipsi denuntiandi, *ib. n. 51. ad 53.*

Legitime impeditus, durante impedimento, non teneatur denuntiare per alium, *ib. n. 54.*

Alia ad rem. Vide verb. *Hæreticus*, verb. *Libri prohibiti*, verb. *Sigillum Sacramentalis Confessionis*, verb. *Sollicitatio ad turpia*, & verb. *superstitio*.

Denuntiationes matrimonii.

Vide verb. *Matrimonium quoad denuntiationes.*

Deportationis pena quæ sit? Vide verb. *Pena ar. 2. n. 11.*

Deposito quid, a quo, & ob quam causam fieri possit? Vide verb. *Degradatio per tot.*

Depositum, Depositarius.

Depositum potest accipi, & pro re deposita, & pro contractu, & quid sit utrumque? Vide verb. *Depositum, Depositarius, n. 1.*

Depositum ut sic dividitur in iudiciale, & privatum, & quid depositum iudiciale, quod alio nomine dicitur *Sequestrium*, seu *Sequestratio*, & hæc potest esse voluntaria, vel necessaria, & utraque assignatur; *ib. n. 2. ad 5.*

Assignatur aliud genus depositi iudicialis, *ib. num. 6.*

Depositum privatum quid, & quale sit, *ib. num. 7.*

Depositarius non potest uti re deposita sine consensu expresso, vel tacito deponentis, secus vero si bona fide existimet id domino non displicere, *ib. n. 8. & 9.*

Depositarius quomodo debeat depositum custodi-

t 2 di-

dire, & restituere, *ibidem numer. 10. & 11.*
 Depositarius adeo tenetur de dolo, & culpa lata, ut neque valeat pactum de dolo non præstando: Hoc tamen intelligi debet solum de remissione doli futuri, *ibidem numer. 12. ad 14.*

Valet tamen pactum, ne depositi unquam agatur, quam ceteroquin vi ipsa id pactum sit, ne de dolo agatur. Vide *ib. n. 53. & seqq.*

Nam moribus nostris infamia ut apud Romanos notantur ii, qui dolose restituere depositum recusant, *ib. n. 54. & seqq.*

An exceptio retentionis ob impensas opponi queat deposito, *ib. n. 57.*

Depositarius non tenetur de culpa levi, & levissima exceptis aliquibus casibus, qui assignantur, *ib. n. 15. ad 19.*

Depositarius non obligatur ad præstandum casum fortuitum, exceptis etiam casibus ibidem expressis, *ib. n. 20.*

Depositarius potest statim quodcumque voluerit depositum revocare, etiam antequam sit elapsus tempus, pro quo res deposita fuit: & depositarius tenetur statim rem depositam restituere præterquam in quinque casibus, qui luculenter explicantur, *ib. n. 21. ad 28.*

Depositarius non potest retinere rem depositam pro compensatione alicuius crediti erga depositorem, *ib. n. 29.*

Ex deposito facto penes clericum v. g. Canonicum, aut religiosum, seu rectorem Ecclesiæ, vel Monasterii, non potest obligari Ecclesiæ, vel Monasterium, nisi res illis deposita fuerit conversa in utilitatem ipsius Ecclesiæ, vel Monasterii, aut prælatus una cum capitulo, seu conventu depositum in suam fidem, vel custodiam receperisset, *ib. n. 30. ad 32.*

Depositarius, si in periculo naufragii, hostilis incursus, vel incendii nequit res suas, & alienas servare, potest res suas pretiosiores salvare præ alienis minus pretiosis, & in tali casu nihil tenetur restituere, *ib. n. 33. & 34.*

Si res depositæ sint pretiosiores rebus propriis depositarii, & utrasque salvare non possit, tenetur depositarius eas præferre rebus suis vilioribus, illasque salvare, postpositis propriis minoris pretii, si sit moraliter certus de habenda compensatione damni proprii, aliter non tenetur eas præferre, *ib. n. 35. ad 37.*

De deposito miserabili, & quid in illo singulare sit. Vide *ibid. n. 39. & seqq.*

Depositum irregulare quid sit, & illius effectus, *ib. n. 46. & seqq.*

Desperatio quid sit. Vide verb. *Virtus n. 31.*

Detractio.

Quoad ejus esse, & modos quibus fieri potest.

Detractio quid sit? Vide verb. *Detractio art. 1. n. 1.*

Quid sit fama, *ib. n. 2.*

Quid sit honor, & in quo sensu sit majus bonum, quam fama, & e contra, *ib. n. 4.*

Assignantur tres detractiois divisiones, & explicantur singulæ, *ib. n. 5. ad 10.*

Detractio, sive calumnians, sive non calumnians, quando sit peccatum mortale, vel veniale, *ib. n. 11, & 12.*

S. Thomæ doctrina Auctor illustratur, *ibidem in not. ad n. 11.*

Defectu voluntarii perfecti, detractio, quæ de sui natura est peccatum mortale, redditur tantum veniale, vel nullum omnino peccatum, *ib. n. 13.*

Qui detrahit ex naturali impetu pravæ consuetudinis, & loquacitatis absque omni advertentia ad damnum proximi, non peccat mortaliter in ipso actu, licet peccet in sua causa. *ib. n. 14.*

Defectu materiæ gravis detractio evadit solum peccatum veniale, *ib. n. 15.*

Levitas, & gravitas materiæ detractiois unde attendi debeat, *ib. n. 16.*

Regulariter non est mortale revelare defectus naturales animi, corporis, vel naturarum, vel narrare defectus morales de aliquo in generali, *ib. n. 17. & 18.*

Mortaliter tamen peccat, & detrahit, si quis de determinata persona in generali dicat, v. g. *se scire quid de illo, quod si dicat, sit cum magno rubore affecturus, ib. n. 19.*

Non est mortale de aliquo ignoto, vel indeterminato male loqui, dummodo tale crimen in aliorum damnum non redundet, *ib. n. 20. & 21.*

Gravius tamen, & gravissime peccat, qui Ordini, seu Congregationi alicui religiosorum in communi, vel Monasterio detrahit, *ib. n. 22.*

Diffamatum in uno crimine de altero valde affini diffamare est tantum peccatum veniale, *ib. n. 2.*

Affertur regula generalis ad dignoscendum quando peccatur graviter, vel leviter in hujusmodi materia, *ib. n. 24.*

Defectu rei occultæ detractio evadit solum peccatum veniale, *ib. n. 25.*

Notorium aliud est notorietate juris, aliud notorietate facti, *ib. n. 26.*

Ad constituendum aliquid notorium notorietate facti quot homines illud scire debeant, *ib. n. 27.*

Crimen notorium notorietate juris, quando possit vulgari absque injuria, *ib. n. 28.*

Crimen notorium notorietate facti manifestare, quando sit peccatum mortale, vel veniale, & quando nullimode peccatum, *ib. n. 29. & 30.*

An sit peccatum contra justitiam manifestare in alio loco crimen notorium, vel limitare tantum, vel simpliciter, & absolute in aliquo loco particulari, *ib. n. 31. & 32.*

Occultum alicuius crimen ab aliis auditum narrare, an sit peccatum mortale, aut veniale concurrentibus aliquibus circumstantiis, *ibidem n. 33. ad 35.*

Peccat mortaliter cum obligatione restitutionis, qui infamatum jam emendatum de prærito, & jam obliito crimine, denuo sine justa causa infamat; *ibid. num. 36.*

Probabilioris mortaliter peccat, qui occultum alterius crimen sine justa causa manifestat uni, vel alteri viro prudenti non ulterius divulgaturus, secus autem si crimen patratum sit contra seipsum, illudque narret tantum consilii causa, & animo non detrahendi; *ibid. n. 37. & 38.*

Defunctis detrahere, an sit peccatum mortale obligans ad restitutionem, *ib. num. 39.*

Quid de historiographis, publica, vel occultam

mortuorum crimina describentibus; *ib. num. 40. ad 42.*

Defectu iustitiæ revelandi, crimen occultum revelare non est peccatum; *ib. n. 43.*

Causæ justæ revelandi aliquod crimen verum occultum alterius sunt præsertim quatuor, quæ enumerantur, ac luculenter explicantur; *ibid. nu. 44. ad 52.*

Detrahentes voluntarie & sine causa audire, & cum facile possumus, non impedire, est peccatum mortale; *ib. n. 53.*

Audiens detrahentem cum aliis inducendo, provocando, adjuvando, peccat mortaliter contra justitiam, & solum consentiendo, & complacendo in detractionem peccat mortaliter tantum contra charitatem, & illum non impediendo quando facile, & commode potest, peccat mortaliter contra charitatem ex duplici respectu; & delectando solum de gratia, & lepiditate detrahentis, non esset inde culpandus peccati gravis; *ib. num. 54. ad 57.*

Seipsum infamare, an sit peccatum; *ibidem n. 58. & 59.*

Detractio quoad obligationem restitutionis famæ, & quoad causas excusantes a tali restitutione.

Qui crimen falsum alicui scienter imposuit, tenetur dictum suum retractare etiam sub juramento, & adhibendo testes, si ita res exigat, & tali modo se retractanti renuente credere absque rationabili causa, ipse ad nihil aliud tenetur; Vide verb. *Detractio art. 2. num. 1. & 2.*

Qui crimen alicujus verum, sed occultum injuste prodidit, ad quid tenetur; *ibid. n. 3. & 4.*

Qui revelavit alterius crimen aliquibus sub secreto, an teneatur apud illos tantum famam restituere; *ibid. n. 5.*

Quid, quando ex detractione oritur damnum etiam in bonis fortunæ; *ibid. n. 6. 7. & 8.*

Detractor, si supervixerit ei cui detrahit, tenetur famam restituere quamvis defuncto; *ibidem num. 9.*

Detrahens inadvertenter, & sine culpa, & postea cognoscens se detraxisse, ad quid teneatur, *ib. n. 10. ad 12.*

Qui de Cajo v. g. revelat grave crimen, & advertit audientes per errorem intelligere de Titio, tenetur ex justitia restituere Titio; *ibidem n. 15.*

Assignantur, & explicantur decem causæ excusantes detrahentem a restitutione famæ; *ibid. n. 16. ad 23.*

Detractionis in arcum monasterium pœna quæ sit?

Vide verb. *Pœna art. 2. n. 12.*

Diaconatus quid sit? quæ ejus materia & forma? & quando fuerit institutus? Vide verb. *Ordo art. 1. num. 43. 44. & 45.*

Diaconissa

Diaconissarum antiquitas. Vide verb. *Diaconissa num. 1.*

Earum munera; *ib. n. 1. & 2.*

Quam habere deberent ætatem; *ibid. n. 3. & 4.*

Quis earum habitus; *ibid. num. 5.*

Illarum ordinatio, & quamdiu perdurant; *ibid. n. 6.* Vide etiam verb. *Ordo art. 2. in not. noviss. ad num. 26.*

Diaconus.

Diaconi nomen. Vide verb. *Diaconus num. 6.* Qua de causa diaconi instituti; *ib. n. 5.*

Sacrum eorum ministerium, hujusque varia officia; *ib. n. 8. segg.*

Diaconi Orientalis Ecclesiæ, qui ordinati fuerint in statu cœlibi, non possunt matrimonium contrahere; Vide verb. *Diaconus num. 1. & 2.*

Dē diaconis Cophitis ordinatis in infantili ætate quoad matrimonium; Vide *ibidem num. 3. & segg.*

Diameter & axis quomodo differant inter se; Vide verb. *Mundus num. 127.*

Dies unde dictus, quid sit, ejusque divisiones assignantur, & explicantur; Vide verb. *Mundus num. 3. ad 16.*

Dietæ quot millaria contineant? Vide verb. *Beneficium art. 5. num. 10.*

Diffamatio quid sit? Vide verb. *Detractio art. 1. n. 9.* *Dignitas* quid sit? Vide verb. *Beneficium art. 1. num. 26.*

Dilapidationis pœna quæ sit? Vide verb. *Pœna art. 2. a num. 93. ad 96.*

Dilectio. Vide verb. *Virtus a num. 34. ad 87.*

Dimissorie, seu dimissoriales. Vide verb. *Ordo art. 2. a num. 36. usque ad finem.*

Dioptrica quid? Vide verb. *Mundus n. 208.*

Discordia quid sit? Vide verb. *Virtus n. 84.*

Diœcesis.

Hujus nominis notio in re civili. Vide verb. *Diœcesis num. 1.*

In Ecclesiastica apud veteres; *ib. num. 2.*

Apud nos, *ib. n. 3.*

Dismembratio.

Dismembratio est quædam species alienationis; Vide verb. *Dismembratio num. 1.*

Quid requiratur, ut dismembratio dicatur effectuatæ, vel non; *ibid. num. 2. ad 5.*

In Ecclesiæ dismembratione observantia subsecuta optime declarat quidquid fuerit præcedenter actum; *ibid. num. 6.*

Dismembratio, ut sustineatur, requirit omnes solemnitates requisitas in alienatione rerum Ecclesiæ, causæ necessitatem, & evidentem Ecclesiæ utilitatem, maxime si Ecclesia sit parochialis, cujus dismembratio requirit copulative solemnitatem, & justam causam, parochianorum citationem, presentiam rectoris, quo renuente potest Episcopus facere dismembrationem, si adsit justa causa, quæ assignatur; *ibid. num. 7. ad 14.*

Ecclesia parochialis propter quas causas non possit dismembrari; *ibid. num. 15. ad 20.*

In dismembratione Ecclesiæ parochialis reservanda est canon, seu recognitio aliqua annua faciendus Ecclesiæ matri; *ibid. num. 21.*

Præcipua quædam circa dismembrationem parochiarum juxta diversas tribunalium Urbis sententias disputata; Vid. *ibid. num. 30. & segg.*

Ecclesia dismembrata a parochiali, consentiente rectore, auctoritate Episcopi, & justa de cau-

causa dicitur jura parochialia intra limites sibi assignatos habere exercibilia; *ibidem* num. 21.

Licet potuerit reservare sibi Ecclesia matrix in signum subjectionis jus sepeliendi, vel similia, id debet expresse facere, alias omne id, quod non est exceptum, dicitur translatum in dismembratam Ecclesiam; *ib. n. 23.*

Præservatio facta in dismembratione Ecclesiæ intelligitur de aliis juriis præterquam consecutivis ad ipsam dismembrationem; *ibid. n. 24.*

Dismembratio generaliter loquendo non præjudicat Ecclesiæ, a qua illa facta est, nisi in iis, quæ in litteris dismembrationis continentur, neque præjudicat habentibus officia, seu beneficia in Ecclesiis dismembratis, neque Episcopo, seu capitulo super exactione decimarum tam prædialium, quam personalium; *ibidem* num. 25, ad 29.

Dispensatio.

Dispensatio quid sit? Vide verb. *Dispensatio n. 1.* Corrigitur auctor in definitione dispensationis; *ibid. n. 83.*

Dispensatio potest considerari sub variis modis, & explicatur singuli; *ibid. num. 2. ad 9.*

Declaratur item auctor; *ibidem* num. 85. & seqq.

Dispensatio sine justa causa non est dispensatio, sed dissipatio; *ib. n. 10.*

Dispensatio in lege Superioris sine justa causa, an sit invalida, & peccaminosa tam quoad concedentem, quam quoad petentem dispensationem; *ibid. num. 11. ad 14.*

Dispensare, vel petere dispensationem in lege propria sine justa causa, an liceat; *ibid. num. 15. & 16.*

Papa dispensans in propria lege, & in jure positivo sine causa an peccet; *ibidem* num. 17. & 18.

Auctor emendatur; *ibid. in not. noviss. ad num. 18.*

Papa proprie, & rigorose loquendo non dispensat in jure divino; *ibid. num. 19.*

Potest tamen Papa jus divinum interpretari, & declarare, quod in aliquibus casibus propter aliquas circumstantias non obliget; *ib. num. 20.*

Papa ex rationabili causa potest dispensare in omni jure ecclesiastico; *ibidem* num. 21.

Ætatis dispensatio pro consequendo beneficio jurispatronatus familiaris non conceditur a Papa in præjudicium remotioris vocati habentis requisita; *ib. n. 22.*

Episcopus quoad sacros canones, constitutiones Apostolicas, & decreta conciliorum generalium nequit dispensare nisi in casibus sibi a jure permissis, qui assignantur; *ibidem* numer. 23, ad 29.

Potestas dispensandi in supradictis, & aliis consimilibus casibus competens Episcopis, competit etiam capitulo sede vacante; *ibid. num. 30.*

Dispensatio matrimonii obtempera super impedimento consanguinitatis in forma pauperum, falso narrata paupertate, est invalida, & proles est illegitima; *ibid. num. 32.*

Dispensatio in bigamia: Vide verb. *Bigamia*,

Dispensatio in festorum observantia: Vide verb. *Festum*.

Dispensatio in jejuniis: Vide verb. *Jejunium*.

Dispensatio in impedimentis matrimonii: Vide verb. *Matrimonium quoad Impedimenta art. 5.*

Dispensatio ab irregularitate; Vide verb. *Irregularitas art. 3.*

Dispensatio in juramentis, & votis: Vide verb. *Juramentum & votum*.

Dispensatio in pœnis Simonie; Vide verb. *Simonia*.

Dispensationes nec frequenter, nec sine justa causa sunt concedendæ; *ibid. num. 34. & 35.*

Quamplura referuntur ad dispensationes matrimoniales pertinentia; *ibid. n. 36. & seqq.*

Dispensationes pro regularibus non conceduntur, nisi de Superiorum regularium consensu, vel ad eorum preces; *ib. n. 87.*

Dispensationes ab observantia quadragesimæ, *ib. in addit. auctor. num. 59. & seqq.*

Dispensationes super ritibus Ecclesiasticis a S. Sede petendæ sunt, nec ea inconsulta ab alio quolibet concedi possunt, *ib. n. 87. & 88.*

Quando Episcopi dispensare nequeant super propriis Constitutionibus, & legibus synodi, & in genere de illorum auctoritate in materia dispensationum, *ibid. n. 90. & seqq.*

Quando Episcopus dispensare possit super legibus Superioris; *ibid. num. 96.*

De justis dispensationis causis, *ibid. num. 101.* An cesset dispensatio, si causa, ob quam fuit concessa, cesset ante executionem illius, *ibid. numer. 102. & seqq.*

An, & quando potius datum mandatum de dispensando, quam gratia dispensationis concessa a Papa sit, & quinam sint effectus diversi, *ibid. num. 104.*

An secunda dispensatio obtempera non expressa prima circa eandem rem, indistincte sit subreptitia? Vide *ibid. num. 106. & seqq.*

Dispensatio est stricti juris, nec ullam patitur extensionem, *ibid. num. 105.*

Disputatio cum hæreticis qualis, & quando sit prohibita christianis? Vide verb. *Fides a num. 36. ad 41. & verb. Hæreticus a num. 27. ad 29.*

Distinctio.

Distinctio specifica peccatorum, unde desumitur; Vide verb. *Peccatum a num. 26. ad 28.*

Distinctio numerica ipsorum unde desumi debeat? Vide *ibid. a num. 29. ad 34.*

Distractio.

Distractio in recitatione divini officii, & consimiliter in celebratione Missæ, an, quando, & quomodo sit peccaminosa: Vide verb. *Officium divinum art. 2. a num. 38. ad 47. & verb. Attentio a num. 12. ad 35.*

Distractio in auditione Missæ, an, quando, & quomodo sit peccaminosa: Vide verb. *Attentio num. 12. ad 35.*

Distributiones, quæ ita dicantur, & quare dicantur quotidianæ: Vide verb. *Distributiones quotidianæ art. 1. num. 1. & 2.*

Distributionum quotidianarum duplex genus assignatur.

gnatur, & explicatur, earumque propria definitio traditur; *ibid. num. 3. ad 5.*

Distributiones hujusmodi non veniunt in appellatione fructuum, seu reddituum, & proventuum, nec comprehenduntur in regulis cancellariæ de valore fructuum exprimendo, *ibidem numer. 6. & 7.*

Distributiones quotidianæ institutæ sunt in gratiam cultus divini, *ibid. num. 8.*

Jus recipiendi distributiones quotidianas, quibus competat, *ibid. num. 9.*

Distributiones, quibus debeantur, & quid requiratur ad eas lucrandas, *ibid. num. 10. & 11.*

Assignantur infirmitates, quibus detenti canonici in absentia lucrantur distributiones, *ib. num. 12. ad 18.*

Distributiones lucrantur senio confecti, si alias residere soliti erant, *ibid. num. 19.*

Similibus infirmitatibus detenti possunt distributiones quotidianas percipere quamvis propria culpa in eas inciderint, nec obstat statutum contrarium capituli, nec etiam obstat contraria consuetudo, *ibid. num. 20. ad 22.*

Tempus, quo canonicus fuit infirmus, computandum non est pro tempore vacationum, *ibid. num. 23.*

Immo canonici infirmi percipere debent etiam portionem accrescentem, *ibid. num. 24.*

Tales tamen distributiones debentur solum illis canonicis infirmis, qui dum sani erant, divinis officiis interesse solebant, *ibid. num. 25.*

Distributiones quotidianas lucratur canonicus in absentia ratione justæ, & rationabilis corporalis necessitatis, easque lucratur injuste carcerati, injuste excommunicati, a civitate expulsi absque sua culpa, illi etiam qui ex facto Principis temporalis loci non possunt residere, *ib. num. 26. ad 30.*

Distributiones quotidianæ debentur canonico absenti, ut injustam judicis vexationem redimeret, vel ut in causa criminali se innocentem exhiberet, de qua si condemnatus appellaverit, & absolutus fuerit, debet percipere distributiones totius temporis, quo propter eam causam horis canonicis non potuit interesse, *ibid. n. 31. ad 33.*

Distributionibus quotidianis gaudere debet canonicus, qui inquisitus de homicidio, & factus contumax infra annum comparuit, & factis defensionibus in carceribus fuit absolutus, & innocens declaratus &c. *ibid. num. 34.*

Distributiones quotidianæ debentur canonico legitime impedito, vel absenti ratione evidentis Ecclesiæ utilitatis, vel pro defensione jurium ipsius Ecclesiæ, *ibid. num. 35. ad 37.*

Canonicus procurator capituli, & pro negotiis capituli assistens, lucratur distributiones quotidianas, easque lucratur canonicus a choro absens occasione servitii curæ ejus canonicatui annexæ, *ibid. num. 38. & 39.*

Canonici comitantes Episcopum ad visenda limina Apostolorum, vel ejus nomine ad prædicta limina deputati, an, & pro tempore lu-

crentur distributiones, *ibidem numer. 40. ad 43.* Distributiones quotidianas lucrantur canonici inservientes Episcopo pontificaliter in civitate, vel in suburbis, non autem in alio loco, vel comitantes in visitatione, *ibid. num. 44.*

Distributiones debentur canonico proviso ab Ordinario Cardinale vigore indulti pro tempore, quo Ecclesiæ inservivit, etiamsi fuerit postea coactus capere novam possessionem apostolicam, & primæ renuntiare tamquam invalidæ, *ibid. num. 45.*

Archidiaconus, vel canonicus visitans Ecclesiæ jura, vel redditus suæ præbendæ non amittit distributiones; *ibid. num. 46.*

Canonicus poenitentiarius, si dum recitantur divina officia, audiat in Ecclesiæ confessiones; an lucratur distributiones, & alia emolumenta; *ibidem num. 47. ad 49. & verb. Canonici art. 9. num. 81.*

Theologus, seu obtinens præbendam theologalem diebus, quibus legit, quas distributiones percipiat; *ibid. num. 50. & verb. Canonici art. 9. num. 41.*

Quid de canonicis privilegiatis super fructibus in absentia percipiendis, ac de inservientibus Papæ, vel Cardinalibus; *ibidem num. 51. ad 53.*

Distributiones debentur canonico pro tempore quo sine salario organum pulsat; *ibid. num. 54.*

Plura ex Bened. XIV. quibus adducuntur quotidianas distributiones concernentia; *ibid. num. 55. & seqq.*

Quomodo distinguantur distributiones quotidianæ a fructibus grossis canonicatus, seu beneficii; *ibidem num. 74. ad 76.*

Regulariter nomine fructuum beneficii non veniunt distributiones quotidianæ, prout veniunt fructus grossi: Limitaturque hæc regula; *ibid. n. 77. & seqq.*

Spolio haud subjiciuntur distributiones quotidianæ, prout subjiciuntur fructus grossi; *ibid. num. 83.*

An quis ordinari possit ad titulum beneficii, cujus redditus unice consistant in distributionibus quotidianis: Vide *ib. n. 84.*

Distributiones quotidianæ a quibus amittantur, seu non acquirantur?

Distributiones non lucrantur canonici sine legitima causa absentes, quamvis consuetudine sit introductum, ut distributiones absentibus debeantur; Vide verb. *Distributiones quotidiana art. 2. num. 1.*

Distributiones quotidianæ non debentur canonico Vicario generali absenti a choro ratione officii Vicariatus, nec canonico inservienti Episcopo in Missis privatis, nec associantibus Episcopum audientem Missam extra cathedralē civitatis, neque inservientibus eidem Episcopo non pontificaliter celebranti, & visitanti suam diocesim, moniales velanti, & similia agent: neque debentur illis, qui seminariis president, aut in Congregationibus S. Officii sunt occupati; *ibid. n. 2. ad 3.*

Episcopus canonicus, dum abest ex causa visitationis suæ diocesis, non lucratur distributiones quotidianas; *ibid.* num. 7.

Distributiones quotidianas non lucratur in absentia canonicus collegiate Ecclesiæ, dum servit Episcopo Cardinali pro caudatario, nec canonicus cubicularius ad bussolam Sanctissimi; *ibid.* num. 8. ad 10.

Distributiones quotidianæ non debentur in absentia canonico in publica universitate docenti, neque debentur canonico infirmo habenti coadjutorem, si coadjutor non resideat, neque debentur canonico inquisito, & postea absoluto, si hic habuerit coadjutorem, qui de tempore carcerationis, seu contumaciæ coadjuti inservire debuisset, non inservit. Neque debentur canonico, qui fuit Romæ pro negotiis capituli contra Episcopum, neque canonicis officialibus S. Inquisitionis, absque speciali indulto sedis Apostolicæ, neque canonicis inquisitoribus synodalibus, dum suo munere funguntur, neque canonicis voluntarie audientibus confessiones, & Missam celebrantibus tempore divini officii; *ibid.* n. 11. ad 17. & verb. *Canonicus art. 5.* num. 82.

Canonici absentes studiorum causa non lucrantur distributiones, secus vero si redditus omnes in distributionibus consistant; *ibid.* n. 18. & 19.

Distributiones quotidianæ non debentur interessentibus Congregationibus capitalibus tempore, quo divina celebrantur, neque peregrinantibus causa devotionis assumptæ; *ibid.* num. 20. & 21.

Canonici habentes privilegium Apostolicum percipiendi fructus beneficiorum suorum in absentia non per hoc lucrantur distributiones quotidianas; *ibid.* num. 22.

Distributiones, quæ dantur canonicis, vel præbendatis propriæ Ecclesiæ, quando aliquas Missas celebrant, quando debeantur coadjutoribus; *ib.* n. 23.

Vicarius Generalis, ac dignitates protonotarii, si sint canonici, nisi incedant cum habitu canonicali, & sedeant in suo ordinario loco, non lucrantur distributiones, etiam accedente consensu capituli, & affertur ad id novissima decisio; *ib.* n. 24. ad 27.

Quid de canonico surdo, vel cæco; *ibid.* num. 28. & 29.

Canonicus dispensatus super ætate ad obtinendum canonicatum cum clausula, quod se promoveri faciat, perventus ad legitimam ætatem amittit distributiones, si conditionem non curavit adimplere, quamvis choro intersit; *ibid.* num. 30.

Distributiones a canonicis absentibus amissæ, quibus competant; *ibid.* n. 31.

Hæc tamen Auctoris propositio non est absolute vera; Vide *ib.* n. 34. & 35.

Canonici non possunt distributiones sibi invicem condonare; *ib.* num. 32.

Non lucrantur distributiones canonici, quoties

absunt a residentia occasione litium concernentium interesse suarum præbendarum sine licentia Episcopi; *ib.* n. 33.

Distributiones quotidianæ non debentur canonicis infirmis, aut alio legitimo impedimento detentis si alias sani, aut non legitime impediti non erant soliti inservire; *ib.* n. 34.

Potest Episcopus statuere, ne canonici, & alii de capitulo discedant ab Ecclesia tempore concionis, & quod illi intersint quotidie sub pena amissionis distributionum illius diei, in qua defuerint; *ib.* n. 35.

Non potest tamen Episcopus decernere, ut canonici in Sacris non constituti non gaudeant distributionibus; *ib.* n. 36.

Permitti non debet capitulo, quod dum pro litibus, vel alia causa vult expensas facere, utatur distributionibus quotidianis; *ibidem* num. 37.

Episcopus, & capitulum non potest amissas distributiones ob non residentiam remittere, aut condonare illi ipsi, qui eas amisit; *ibid.* num. 38.

Secundum Barbosaam, & alios poterit canonicus distributiones, quas alter amiserat, sibi jam applicatas, & traditas, postea illi ipsi condonare, nisi hac via detur occasio clericis se abstinendi a choro; *ibidem* numer. 39. & 40.

Distributiones amittunt juste excommunicati, vel suspensi, vel interdicti, & etiam canonici non psallentes, & non canentes in choro cum aliis, dormientes quoque & confabulantes in choro, non in totum, sed proportionaliter pro parte correspondente defectibus; eas etiam amittunt canonici, quando non cantant Missam Conventualem, seu Missam de die; *ibidem* num. 41. ad 44.

Canonici, qui perceperunt distributiones pro tempore, quo servitium Ecclesiæ non præstiterunt, tenentur ad illarum restitutionem; *ibid.* num. 45.

Canonicus tempore divinarum officiorum pulsans, vel cum musicis psallens amittit distributiones quotidianas, si aliquid stipendium obtineat; *ibid.* num. 46.

Distributiones non lucrantur canonici choro intertentes, qui cum cæteris non psallunt; *ib.* n. 47.

Distributiones tamen lucrantur canonici & beneficiati, qui de licentia Ordinarii spiritualia exercitia peragunt in aliqua pia, seu regulari domo, licet pro illis diebus choro non intersint: sed id non indistincte accipitur quoad omnia tempora; *ibid.* n. 48. & 49.

Distributiones non lucratur, qui canonicatui habet curam adnexam, extra civitatem; *ibidem* num. 50.

Neque qui Episcopo inservit non celebranti; *ib.* num. 51.

Suppletur Auctoris defectus quoad hunc Articulum; *ibid.* n. 34.

Decreta varia attinentia ad Canonicos jubilatos, & distributiones eis debitas.

Adducuntur varia decreta attinentia ad canonicos jubilatos; Vide verb. *Decreta varia attinentia ad Canonicos jubilatos art. 3. a num. 1. ad 17.*

Afferuntur ad id alia Decreta in una Aequipedii jubilationis; *ibid. a n. 18. ad 21.*

Adducuntur ad id varia decreta; *ibid. nu. 22. ad 32.*

Afferuntur ad id variae resolutiones Sacrae Congreg. Concilii, *ibid. a numer. 33. usque in finem.*

Alia vide hoc tomo in Appendic. Resol. in Romana Distributionum, Fundana Participatio- nis, Nullius Farfen. Distributionum quotidianarum, Acernen. Distributionum quotidianarum, & jubilationis, Oveten. Coadjutoriae, & distributionum, Ravennaten. Distributionum quotidianarum.

Divinatio quid sit, & quae ejus species? Vide verb. *Superstitio a n. 15. ad 33.*

Divortium.

Divortii genus triplex assignatur, & explicatur; Vide verb. *Divortium num. 1. ad 4.*

Divortium secundum etymologiam nominis unde sit dictum; *ib. n. 5.*

Divortium quoad vinculum Matrimonii rati, & non consummati fit inter fideles professione: Non vero fit per votum simplex, vel sole- mne castitatis in susceptione ordinis sacri; *ibid. n. 6. ad 8.*

Potest tamen tale divortium quoad vinculum fieri per dispensationem Papae juxta praxim Romanae Curiae, & ratione ostenditur, simul- que adducitur, & solvitur instantia, *ib. nu. 9. ad 14.*

Ad dissolvendum quoad vinculum Matrimo- nium, sive ratum, sive consummatum cum im- pedimento dirimente contractum, quid requira- tur; *ib. n. 15. & 16.*

Matrimonium valide inter fideles contractum, & consummatum est quoad vinculum indissolu- bile; *ib. n. 17.*

Divortia Graecorum quoad vinculum irritantur, & fieri deinceps prohibentur; *ib. n. 61.*

Divortium quoad thorum, & cohabitationem po- test licite fieri justa interveniente causa, *ibid. numer. 18.*

Et concludens requiritur illius probatio, ubi etiam ad divortium impediendum probari concluden- ter debet causae remissio a parte innocente; *ibid. in nov. add. num. 17. & 28.*

Causae justae faciendi divortium septem gene- ratim assignantur, ac explicantur; *ib. numer. 19. ad 35.*

Divortio quoad thorum & habitationem locus ho- die haud videtur esse posse ex voto ultramarino, de quo disserit *Auct. num. 32. & quare; ibid. num. 62. & seqq.*

Propter sodomiam, & bestialitatem, an pos- sit fieri divortium; *ib. n. 36. & 37.*

Tom. IX,

Quando adulterium alterius conjugis est no- torium, occultum, vel dubium, an, & quo- modo possit fieri divortium; *ibid. num. 38. ad 40.*

Conjux innocens, an teneatur & possit conjugem adulterum revocare; *ibid. num. 41. ad 43.*

Quando unus conjugum adulterium committit, potest eo invito conjux innocens religionem in- gredi, etiam non expectata sententia judicis, si adulterium sit publicum, secus si sit occultum; *ib. n. 44. ad 46.*

Conjux innocens, si post alterius adulterium ei voluntarie cohabitavit petendo, & reddendo debitum conjugale, non potest eo invito reli- gionem ingredi; Et etiam quando & ipse in- nocens postea adulterium committit; *ib. n. 47. & 48.*

Conjux adulter quando possit ingredi reli- gionem inscio, vel invito innocente; *ib. nu. 49. & 50.*

Conjux innocens ob adulterium uxoris potest etiam in saeculo manens ordines sacros recipere; *ibid. num. 51. & 52.*

Propter adulterium spirituale, an possit con- jux fidelis ingredi religionem, alio invito, vel sacros Ordines suscipere; *ib. n. 53.*

Assignantur, & explicantur quatuor casus, in quibus propter adulterium nequit fieri divortium; *ib. n. 54. ad 59.*

Vir non censetur causam praebere mulieri adul- terandis, etiam domo expellit, ad necessaria ali- menta ei denegat; *ib. n. 60. & verb. Adulterium art. 3. n. 9. & 10.*

Causa adulterii in eo differt quoad divortium thori & habitationis a reliquis causis, quod ea tamquam immediate profluens ex violatione fidei conjugalis sit perpetua, aliae vero ad tem- pus; *ib. n. 76. & 77.*

Si a muliere petatur divortium ex adulterio vi- ri, & a viro opponatur remissio, haec probata dici nequit quod mulier sciens pravam consue- tudinem viri cum eo habitaverit, sed docere praeterea oportet de signis, iisque spontaneis, amoris, & benevolentiae ipsius mulieris; *ibid. n. 80. & 81.*

Causis vero divortii quoad thorum, & coha- bitationem ab Auctore adductis a num. 19. ad 35. addi potest adulterium falso a viro uxori impu- tatum; *ib. num. 67.*

Defectus virginitatis in muliere minime praebet justam causam hujus divortii: Verum late super hoc disseritur; *ib. nu. 68. & seqq.*

Alia Vide verb. *Adulterium, Debitum conjuga- le, Matrimonium.*

Doctrina Christiana.

Quibus competat traditio Doctrinae Chri- stianae; Vide verb. *Doctrina Christiana num. 1. ad 3.*

Quibusnam in locis sit tradenda; *ibidem num. 4.*

Doctrina Christiana non solum pueris, sed & adultis est necessaria; *ibidem numer. 5. & seqq.*

Qui Doctrina Christiana satis instructi non sunt, non sunt matrimonio jungendi; *ibid.* n. 9.

Mandatur regularibus, ut doceant professos Laicos, & praesertim Quatuorarios Fratres Christianam doctrinam; *ib.* n. 10.

Dolor. Vide verb. *Penitentiae Sacramentum* art. 2.

Dolus quid sit. Vide verb. *Commodatum numer.* 17.

Domicilium pro contrahendo Matrimonio; Vide verb. *Matrimonium*; *Matrimonium* quoad Impedimenta art. 5.

Domicilium pro ordinibus suscipiendis; Vide verb. *Ordo* art. 3.

Dominium quoad ejus esse, divisionem, & species.

Dominium generalissime sumptum quid sit? Vide verb. *Dominium* art. 1. n. 1.

Rectius dominium definitur, & de domini origine disseritur; *ibid.* num. 38. & seqq.

Tale dominium dividitur in divinum, & humanum, & quid sit utrumque; *ibidem* numer. 2.

Dominium divinum dicitur universalissimum, & excellentiae; *ib.* n. 3.

Dominium humanum aliquando dicitur altum, seu politicum, & aliquando dicitur bassum, seu speciale, & quid sit utrumque; *ibid.* num. 4.

Dominium humanum est duplex, jurisdictionis, & proprietatis; *ib.* n. 5.

Dominium jurisdictionis quid sit; & quomodo dividatur; *ib.* n. 6. & 7. Vide etiam *Verb. regimen per totum*.

Dominium proprietatis quid, & quotuplex sit? *ib.* n. 8. ad 11.

Ususfructus quid sit, & in quibus rebus constitui possit; *ib.* n. 12. ad 14.

Usus generaliter loquendo quotuplex sit, & alia ad rem; *ibid.* n. 15. ad 20.

Possessio unde dicatur, quomodo dividatur, & divisiones explicantur, ac possessionis vera definitio traditur; *ibidem* n. 21. ad 26.

Possessio quotupliciter acquiritur, ac deperditur; *ibidem* n. 27. & 28.

Per rei amissionem universonaliter loquendo non perditur ejus dominium; *ib.* n. 29.

Possessionis commoda ac privilegia octo assignantur, ac explicantur; *ib.* n. 30. ad 37.

Corrigitur Auctor. *ibid.* in not. ad n. 25.

Dominium quoad ejus subjectum, & officium.

De fide est Deum esse rerum omnium creaturam vere & proprie Dominum. Vide verb. *Dominium* art. 2. n. 1.

Christus ut homo fuit Dominus absolutus, & directus universorum quantum ad jus, & potestatem; *ib.* n. 2.

Angeli, quale dominium habeant, ac potestatem; *ib.* n. 3.

Inter creaturas inferiores solus homo est domini capax; *ibid.* nu. 4.

Unus homo licite acquirit, & habet dominium

in alium hominem quoad ejus opera, & servitutem personalem; *ibid.* nu. 5.

Dominium servitutis in alium hominem potest homo acquirere quatuor modis seu titulis, qui enumerantur, & clare demonstrantur; *ibid.* nu. 6. ad 10.

An habeat homo dominium vitae suae, actuum suorum, libertatis, propriae famae, & honoris; *ib.* n. 11. ad 15.

Uxores, & filii familias super quibus bonis habeant dominium; *ibid.* n. 16. & 17.

Quid de novitis, ac religiosis solemniter professis circa dominium temporalium, tam in communi, quam in particulari; *ibid.* num. 18. ad 22.

Clerici beneficiati cujus portionis fructuum suorum beneficiorum habeant dominium; *ib.* n. 23. & 24.

Indicantur Auctores plenius tractantes de materia hujus articuli; *ibid.* n. 25.

An mare esse possit domini subjectum; *ibid.* num. 26.

Dominium quoad modos ipsum acquirendi.

Dominium rerum tribus modis acquiri potest, & assignantur, & qualiter rerum istis tribus modis acquiratur dominium; Vide verb. *Dominium* art. 3. n. 1. ad 4.

Dominium acquiritur multipliciter, scilicet occupatione, alluvione, specificatione, accessione, confusione, commixtione, & fructuum perceptione: Et quomodo istis modis acquiratur rerum dominium satis clare explicatur, ac exemplis demonstratur, & alia plura ad rem; *ib.* n. 5. usque ad 85.

De modo acquirendi rerum dominium jure civili, atque canonico; *ib.* n. 86. & verb. *Prescriptio, seu Usucapio*.

De modo acquirendi rerum dominium jure particulari privati alicujus contractus; *ib.* n. 78. & verb. *Contractus Emptionis, Donationis* &c.

Modi, quibus olim dominium privatum inductum fuit, & etiamnum inducitur, dividi possunt in originarios, & derivatos, & quinam ii sint; *ib.* n. 88. & 89.

Dominium quoad reservationem; *ibidem* art. 4. num. 1.

Hujus reservationis num. 2. seqq.

Dormiens quando evadat irregularis ex homicidio, vel mutilatione casuali; vid. verb. *Irregularitates* art. 1. sub num. 11. vers. *Ex homicidio*.

Dos, dotare

Dos quoad variationem ejus acceptionem, naturam, divisionem, & proprietatem seu dominium.

Vocis, seu termini dotis aequivocatio aperitur, ac variae assignantur acceptiones, & usus; Vide verb. *Dos* art. 1. n. 1. ad 3.

Assignantur dotes animae beatæ, & quare virtutes theologicae non dicantur dotes; *ibid.* num. 4.

Obiter assignantur dotes beatorum, ac quid & quot sint, & cur dicantur aureolae; *ibid.* num. 5.

Assignantur dotes corporis gloriosi, quidque beatis corporibus præstent: *ib. n. 6.*
 Dos quid sit iuridice, & civiliter capta, *ibidem num. 7.*
 Dos ejusmodi est duplex, quæ assignatur: *ibid. num. 8.*

Dos profectitia quæ sit; *ibidem n. 9.*
 Dos adventitia quæ sit: *ibidem num. 10.*

Res, quæ in dotem dantur, vel æstimatæ, vel inæstimatæ sunt, & de utriusque dotis effectibus; Vide *ib. n. 29.*

Cujus dotis dominium, seu proprietates pertineat ad maritum: *ib. n. 11. ad 14.*

Quale dominium dotis pertineat ad uxorem contracto, vel soluto matrimonio: Et fundus dotalis quo jure, & qua conditione possit alienari: *ib. n. 15. ad 20.*

Ususfructus dotis etiam rei immobilis, & inæstimatæ pertinet ad maritum: secus si lucrum perceptum ex fundo dotali non pertineat ad fructuum naturam: *ibidem num. 21. & 22.*

Dominium dotis quando amittatur ab uxore, vel a marito; *ibid. num. 23. & 24.*

Soluto per mortem mariti matrimonio filiafamilias vidua quale dominium habeat suæ dotis tam adventitiæ, quam profectitiæ, ejusque fructuum; *ibidem num. 25. ad 27.*

Mortua uxore ususfructus dotis spectat ad maritum, proprietates vero pertinet ad filios; *ibid. num. 28. & 29.*

Dos quoad illos, qui tenentur eam dare.

Pater tenetur dotem dare filiae, quamvis propria bona adventitia habenti; et quamvis in matrimonio nulla sit facta mentio dotis, immo quamvis filia invito patre nupserit viro digno; secus si ante annum 25. nupserit viro indigno moribus, aut genere, aut si pater motivum habeat filiam exheredandi; Vide verb. *Dos art. 2. num. 1. ad 8.*

Si pater dotare nequit filiam, tenetur eam dotare avus paternus, in cuius defectu tenetur mater ipsa, & in defectu matris tenetur frater dotare inopem sororem ex patre; *ibid. num. 9. ad 12.*

Dotem dare tenentur omnes, qui illam serio promiserunt, cujuscumque sint sexus, seu conditionis; *ib. num. 13.*

Deflorator, qui absque promissione matrimonii virginem per vim, fraudem, vel metum injuste incussum violavit, tenetur illam dotare, aut ducere in uxorem. Si vero ipsa recuset nubere cum deflorante, aut jam habeat dotem competentem, ad quid tenetur deflorator tam in foro interno, quam externo; *ibidem num. 14. ad 20.*

Quid de defloratore, qui puellam jam corruptam vi, aut dolo seduxit; *ibid. num. 21. & 22.*

Clericus in sacris constitutus, seu maritus qui fingens se laicum solum sub ficta promissione matrimonii obtinet a femina copulam, ipsamque occultam propalat, an teneatur puellam dotare, ac propalationis damnum reparare, etiam-

si puella libere in stuprum consenserit; *ibid. num. 23. ad 26.*

Quantitas dotis danda a defloratore puellæ per vim defloratæ, quomodo taxanda sit, *ibidem num. 27. & 28.*

Cæteris paribus deflorator dives non tenetur plus dare defloratæ, quam deflorator pauper; *ib. n. 29.*

Dos tribuenda a defloratore paupere quomodo mensuranda sit? & ad quid tenetur, ad pinguorem statum si devenerit; *ibid. n. 30. & 31.*

In foro interno dos puellæ per vim defloratæ tribuenda, quomodo mensuranda sit: Et ad quid tenetur deflorator in eodem foro, si iudex non sit bene informatus, vel puella sit nobilis; *ibid. num. 32. ad 34.*

Ad quid tenetur deflorator si puella sponte se obtulit, ac consensit in stuprum; aut muneribus, ac blanditiis, sine ulla vi, aut fraude fuit in stuprum inducta; *ibidem num. 35. ad 38.*

Referuntur hac arrepta occasione ea, quæ sancivit Clemens XIII. pro urbe Roma contra defloratores, sive stupratores, & stupratos patres; Vide *ib. in nov. add. Cens. Theol. Rom. num. 42. & seqq.*

An pater tenetur dotem dare filiae nuptæ sine ejus consensu, si vir scripserit tertio mediatori, quod duceret uxorem sine dote, modo pater acquiesceret; *ib. n. 39.*

An pater iterum tenetur dotare filiam, si ejus culpa dos constituta, & soluta primo marito periit; *ibid. num. 40.*

Et quid si interim paternum patrimonium fuerit diminutum; *ib. eod. n.*

In illis locis, in quibus virum inter & uxorem viget communio bonorum, mater non in subsidium, sed æque principaliter, ac pater dotem constituere tenetur filiae; *ibidem numer. 41.*

Dos quoad ejus reversionem, seu restitutionem, soluto matrimonio, & facultatem eam recuperandi, constante matrimonio.

Soluto matrimonio per mortem naturalem mariti dos adventitia est integra restituenda uxori; Vide verb. *Dos art. 3. num. 1.*

Dos profectitia tamen reddit una cum dotata ad dotantem, si dotata adhuc est in potestate dotantis. Secus si jam est emancipata; *ibid. n. 2. & 3.*

At quia ubique receptum est patriam potestatem dissolvi per nuptias filiae, adharendum est illis, qui indistincte sentiunt hodie pro dote profectitia ipsam filiam solum agere posse; *ibidem n. 27.*

Soluto matrimonio per mortem naturalem uxoris, nullis ex illa extantibus liberis, dos adventitia, ac profectitia, dotes constitutæ a stupratore puellæ stupratæ, a raptore puellæ raptæ, a viro senæ puellæ juveni, ad quos pertineant, & quo jure; *ibid. n. 4. ad 9.*

Soluto matrimonio quoad vinculum, viventibus adhuc contrahentibus, vel per impedimentum diri-

dirimens, aut aliam licitam causam, sive propter crimen contrahentium, dos, ac dotis lucra obventa, ad quos spectant; *ibid. num. 10. ad 16.*

Constante matrimonio, si maritus culpa sua ad inopiam vergat, an possit uxor repetere dotem suam; *ib. n. 17. & 18.*

Si absque sua culpa maritus vergit ad inopiam, nequit cogi ad restituendam dotem. Et in casu quid agere possit uxor assignatur; *ibid. numer. 19. ad 22.*

Potest uxor constante matrimonio suam repetere dotem, si bona mariti fisco inferantur; *ib. num. 23.*

Uxor ratione dotis habet tacitam, & privilegiatam hypothecam in omnibus bonis mariti, ita ut præferatur omnibus aliis creditoribus; *ibid. num. 24.*

Circa omnia hactenus dicta de dote sunt attendendæ speciales conventiones dotales, & locorum consuetudines; *ib. n. 25.*

An neophytus teneatur dotem restituere uxori nolenti converti, aut cohabitare sine Creatoris consensu. Vide verb. *Neophytus in nov. Art. Cons. Theol. ad num. 9.*

De mulieris hypotheca pro dote, & prælatione supra ceteros creditores; *ibid. nu. 24. & seqq.*

Quoad dotem cætera. Vide verb. *Adultarium art. 2.*

Dos quoad fideicommissum; Vide *ibid. art. 4. num. 1. ad finem.*

Dubitatio, dubium.

Dubitatio quid sit? Quid de dubitatione temeraria, sive positiva, sive negativa? Vide verb. *Indicium temerarium a n. 2. ad 16.*

Dubium juris, & dubium facti quid sit? Vide verb. *Conscientia n. 29. & 30.*

Dubium speculative, & practicum quid sit; *ib. n. 25. & 26.*

Dubium positivum, & negativum quid sit; *ibid. n. 27. & 28.*

Dubius de irregularitate contracta, potest tenere quod non sit irregularis, excepto dubio de homicidio, in quo dubitans, an vere homicidium commiserit, tenendus esset irregularis; Vide verb. *Irregularitas art. 8. n. 9. & 10.*

Ducatus pro solvenda pensione quomodo intelligendus? Vide verb. *Pensio a num. 115. ad 118.*

Duellum quoad ejus esse, divisionem, & prohibitionem.

Duellum proprie dictum quid sit? Vid. verb. *Duellum art. 1. n. 1.*

Duellum debet esse cum effectu; *ib. n. 2.*

Duellum quando prohibitum; *ib. n. 3.*

Duellum proprie dictum debet esse ex conducto, ac initum statuto loco & tempore, & cum periculo occisionis, vel vulneris; *ibid. nu. 4. ad 6.*

Duellum aliter dividitur a theologis, & aliter a legistis. Legistæ illud dividunt in decretorium, propugnatorium, & satisfactorium;

& triplex divisio explicatur: *ibid. numer. 7. ad 10.*

Theologi dividunt duellum in sex species, scilicet in duellum manifestativum veritatis, ostentativum virium, evitativum ignominie, terminativum controversie, evitativum belli, & defensivum honoris, & singule explicantur, & quæ sint licitæ; *ib. n. 11. ad 17.*

Duellum ulterius dividitur in illud, quod fit auctoritate publica, & in illud, quod fit auctoritate privata. Utrumque patet ex terminis, *ib. num. 20.*

Duellum tum solemne, tum privatum, seu simplex est prohibitum jure divino, & humano, tam civili, quam canonico, *ib. n. 21.*

Recensentur quinque propositiones circa duellum a S. M. Benedicto XIV. damnatæ, *ibid. art. 2. n. 22.*

Indicantur Auctores, qui de rebus ad duella pertinentibus, & illorum historiam spectantibus scripserunt, *ib. n. 23.*

Duellum quoad ejus penas, & personas eas incurrentes, & earum absolutionem.

Affertur imprimis per extensum pro regula, & notitia satis necessaria ad hæc omnia Constitutio Clementis VIII. Vide verb. *Duellum art. 2. num. 1.*

Enumerantur pœnæ principales contra duellantes statuatæ; *ib. n. 2.*

Duellantes, si moriantur, quando priventur Ecclesiastica sepultura, *ib. n. 3. & 4.*

Assignantur illi, qui incurunt pœnas impositas contra duellantes; *ib. n. 5. ad 13.*

Easdem pœnas incurunt etiam Christiani cum Turcis duellantes; *ib. n. 14.*

Non incurunt tamen tales pœnas ratum habentes duellum factum; *ib. n. 15.*

Exemplificantur varii casus, in quibus provocatus ad duellum non incurrit illas pœnas; *ibid. a n. 16. ad 19.*

Absolutio ab excommunicatione incurra ob duellum ratione cit. Constit. Clementis VIII. a quo possit impendi; *ib. n. 20. & 21.*

Referuntur pœnæ a Benedicto XIII. & per extensum exhibentur, item pœnæ latæ contra duellantes a Benedicto XIV. Vid. *ibid. n. 20.*

Diptycha.

Quæ nomina in Missæ sacrificio olim ex diptychis recitarentur? Vide verb. *Dypticha numer. 1.*

Praxis hujus recitationis, *ibid. n. 2.*

Erasa ex diptychis hæreticorum nomina; *ibid. num. 3.*

Hinc Orientalia quædam dissidia, *ibid. n. 4.*

E

Ebrietas, ebrius.

Ebrietas quid sit? Vid. verb. *Clericus artic. 1. num. 20.*

Ebrietas unde dicta, *ibid. n. 21.*

Ebrie-

Ebrietas est sub gravissimis poenis interdicta clericis; *ibid. num. 25.*

Ebrius quando evadit irregularis ex homicidio, vel mutilatione casuali. Vide verb. *Irregularitas art. 1. sub n. 11. vers. Ex homicidio.*

Alia de ebrietate: Vide verb. *Gula a num. 12. ad 28.*

Ecclesia; in sensu morali capta quoad ejus esse, & principales notas.

Ecclesia nomen quid significet: Vide verb. *Ecclesia art. 1. n. 1.*

Ecclesia nomen dupliciter sumitur, & explicatur, *ibid. nu. 2.*

Affertur vera definitio *Ecclesiae*, & explicatur per singulas ejus particulas; *ibid. a num. 3. ad 9.*

Ad hanc *Ecclesiam* spectant non solum praedestinati, & justi, sed etiam reprobi, & peccatores, *ibid. n. 11.*

Ad hanc tamen *Ecclesiam* non spectant, sed ab ipsa excluduntur pagani, turcae, & judaei, catechumeni, haeretici, a fide apostatae, schismatici, excommunicati &c. *ibid. num. 12. ad 16.*

Una & eadem substantialiter, & formaliter est *Ecclesia* legis gratiae, legis naturae, & legis scriptae; *ibid. nu. 17.*

Notae praecipuae, per quas vera *Ecclesia* discernitur a falsis, sunt quatuor, & enumerantur, ac variis titulis, & rationibus explicantur, *ibid. n. 18. ad 24.*

Sola *Ecclesia* Romana catholica habet notas verae *Ecclesiae* Christi, & in ipsa sola potest obtineri salus, & nullus extra ipsam salvatur; *ibid. num. 25.*

Ecclesia Romana pro eodem sonat, ac universalis; *ibid. num. 26.*

Summus Pontifex, quamvis non sedeat Romae, appellatur semper Romanus Pontifex, *ibid. n. 27.*

Non habet Deum patrem, qui non habet *Ecclesiam* Romanam matrem; *ib. num. 28.*

Ecclesia quoad ejus visibilitatem, indefectibilitatem, & infallibilitatem.

Ecclesia vera Christi est, & fuit semper absolute visibilis: Vide verb. *Ecclesia art. 2. num. 1.*

Ecclesiam esse visibilem ostenditur etiam evidenti ratione; *ibid. num. 2.*

Christi *Ecclesia* visibilis, seu *Ecclesia* Romana catholica est indefectibilis, & semper duratura, & infallibilis, quod colligitur ex novo, & veteri testamento, & probatur ex SS. Patribus, & sacris canonibus; *ib. n. 3. ad 9.*

Ecclesia Romana catholica est regula Fidei, & morum in toto mundo, & sola potest definire causas fidei ab omnibus tenendae; *ib. num. 10. ad 13.*

Ecclesia Romana dicitur mater, & magistra omnium *Ecclesiarum*, & est caput etiam *Ecclesiae* Graecae; *ib. num. 14. & 15.*

Romana *Ecclesia* habet annexum primatum universalis *Ecclesiae* ex institutione, & praeepto Christi Domini; *ibid. nu. 16. & 17.*

Fides Apostolica non potest a Romana Urbe di-

velli, & alio transferri, & ubi est Papa, ibi est Roma; *ibidem n. 18. & 19.*

Ecclesia materialis quoad ejus aedificationem, dotationem, & reparationem.

Ecclesia materialis juxta varias ejus classes variis sortitur nomina; Vide verb. *Ecclesia art. 3. num. 1.*

Basilicae, quare sic dictae, & quales *Ecclesiae* vocentur basilicae; *ibid. n. 2. ad 4.*

Quales *Ecclesiae* vocentur cathedrales, collegatae, matricae, filiales, baptismales, & parochiales; *ibid. n. 5. ad 10.*

Parochiales, & baptismales ut plurimum tum in jure, tum in facto confunduntur, & baptismales dicuntur etiam matricae; *ibid. num. 11. & 12.*

Pro *Ecclesia* de novo aedificanda, quid requiratur; *ibid. n. 13. ad 15.*

Non requiritur licentia Episcopi pro aedificando oratorio privato in propria domo; *ibid. n. 16.*

Pro aedificanda *Ecclesia* una cum monasterio regularium, quid requiratur; *ibid. num. 17.*

Ad rem assignatur privilegium concessum Fratribus minoribus, & postea quoad omnes mendicantes reductum, & contra quos tale privilegium procedat; *ibidem n. 18. ad 22.*

Patres societatis Jesu habebant peculiare privilegium, ut possent aedificare intra spatium 140. cannarum prope quaecumque conventum, seu *Ecclesiam*; *ib. num. 23.*

Privilegium distantiae 140. cannarum attendendum est etiam in translatione *Ecclesiae*, & conventus; *ibid. num. 24.*

Per tale privilegium impediri non potest ampliatio conventus, si jam fuerit legitime erectus. Secus si erectio non fuerit legitime facta; *ibid. num. 25. & 26.*

Tale privilegium distantiae 140. cannarum locum non habet in domibus, seu hospitiiis regularium, quae non habent *Ecclesiam* publicam, nec etiam in seminariis; *ibidem n. 27.*

Tale privilegium, an sit usum receptum? an eidem possint Ordinarii contraire? An censeatur per bullas abrogatum? & an per non usum tolli possit; *ib. num. 28. ad 31.*

Mensuratio hujusmodi distantiae 140. cannarum debet fieri per aerem, non per terram; *ib. n. 32.*

Longitudo cannarum debet esse pro qualibet 8. palmorum mensura; *ibid. n. 33.*

Pro aedificanda *Ecclesia*, quid ulterius requiratur; *ibid. num. 34. ad 37.*

Capella, an erigi possit sine dote; *ibid. num. 38. & 39.*

Dos assignanda *Ecclesiae*, cujus quantitatis esse debeat; *ibid. num. 40.*

Pro cognoscenda sufficientia dotis novae *Ecclesiae* regularium aedificandae, quid attendi debeat; *ibid. num. 41.*

Pro aedificanda *Ecclesia* requiritur ulterius ut ipsa *Ecclesia* noviter aedificanda non vergat in praedjudicium alterius *Ecclesiae* praesertim parochialis; *ibid. num. 42.*

Hinc si ab Episcopo permittatur aedificatio *Eccle-*

clesiæ in præjudicium parochialis, potest parochus se opponere, & a licentia concessa appellare: secus, si in licentia concessa sint ab Episcopo reservata jura parochialis, & ad hoc referuntur varia decreta; *ibid. num. 43. ad 50.*

Antequam ædificetur Ecclesia, quid agere debeat Episcopus, vel per se, vel per alium; *ibid. num. 51. & 52.*

Pro Ecclesia ædificanda, sive amplianda potest cogi vicinus ad vendendam domum, vel alium situm, etiamsi inter domum, & Ecclesiam adsit via publica, & etiamsi domus fuerit perpetui fideicommissi, aut majoratus; Immo etiamsi domus fuerit alterius Ecclesiæ, aut causæ piæ; *ibid. num. 53. ad 56.*

Ad hoc ut quis teneatur domum, vel alium situm vendere pro ædificanda, amplianda, & reparanda Ecclesia, quatuor condiciones requiruntur, quæ assignantur; *ib. n. 57. ad 60.*

Docte explicatur *l. Si sepulchrum ff. de Relig. fun.*, & erudite disseritur super obligatione, qua tenetur vicinus vendendi domum, vel alium situm pro ædificatione vel ampliatione Ecclesiæ; *ibid. num. 95. & seqq.*

Pro reparanda corrumpente Ecclesia standum est specialibus locorum consuetudinibus; *ibid. num. 63. & num. 103.*

Idem dico de statu; *ib. n. 104.*

Quomodo sit probanda hæc consuetudo; *ibid. num. 105.*

Nulla speciali consuetudine in loco existente Ecclesia debet reparari de suis redditibus; *ibid. num. 64.*

Si Ecclesia nullos habeat redditus, vel saltem non sufficientes ad reparationem, quis teneatur eam reparare, *ibid. num. 65. ad 67.*

Ad reparationem Ecclesiæ cathedralis, quis teneatur; *ibid. num. 68. ad 70.*

Qui tenentur ad reparationem Ecclesiæ, tenentur etiam ad reparationem ædium rectoris Ecclesiæ; *ibid. num. 71.*

Immo supradicti (deficientibus Ecclesiæ redditibus, & contraria non extante legitima consuetudine) tenentur etiam ad procuranda, & reparanda paramenta, & ornamenta Eccles. & ad rem adducitur recens decretum; *ibid. num. 72. & 73. & num. 106. & seqq.*

De Episcopo singulare est, quod si onus reparandi ad alios pertineat, tenetur nihilominus ipse reparare cathedralem minitantem ruinam, reservato sibi jure agendi contra illos; *ibidem num. 116.*

Notandum, quod parochus teneatur solum reparare Ecclesiam parochialem, non item Ecclesiam successalem, si qua est in parochia; *ib. num. 117. & seqq.*

Beneficiati, qui tenentur salva congrua sustentatione Ecclesiam reparare, sunt ii, qui residere tenentur; *ibid. num. 120.*

An ad contributionem pro reparatione parochialis Ecclesiæ vocari queant forenses, qui prædia possident in districtu parochiæ, *ibid. n. 121.*

Si Ecclesia ruinam passa sit tempore beneficiati antecessoris, uter conveniendus sit pro re-

paratione, successor, an heres beneficiati antecessoris; *ibid. num. 122.*

De hypotheca competentis Ecclesiæ pro reparatione super bonis beneficiati: Vide *ibidem num. 123.*

An is, ad quem pertinet onus reparationis, ampliande quoque, & de novo ædificandæ Ecclesiæ sumptum agnoscere queat; *ibid. num. 124.*

Ecclesiæ olim quando ædificabantur, caput illarum, seu altare majus respiciebat partem Orientalem, & ad hoc adducuntur quatuor congruentiæ; *ibid. num. 74. ad 79.*

Hic modus erigendi Ecclesias licet sit congruentior, non est tamen omnimodo necessarius, *ibid. num. 80.*

Forma Ecclesiarum, qua a principio ex Apostolorum traditione utebantur christiani, semper eadem fuit, longa nimirum, & in navis speciem, *ibid. num. 81.*

Ecclesia inter tres partes, seu mansiones distribuitur. Prima pars sacrarium, seu Presbyterium, sive Sancta Sanctorum appellatur. Secunda chorus. Tertia navis, & tres istæ partes explicantur, & cur sic appellentur, indicatur, *ibidem num. 81. ad 82.*

In navi Ecclesiæ olim mares a feminis separati constituebantur, mares in dextera navis parte, & femine in sinistra, & hoc fuit ab Apostolis constitutum; *ibid. numer. 93. & 94.*

Alia vid. tomo 8. in Append. Resolut. in Auximana Restaurationis Ecclesiæ. Savonen. Mantuana. Tusculana Reparationis Ecclesiæ. Alia Tusculana Reparationis Ecclesiæ.

Ecclesiæ quoad ejus consecrationem, exsecrationem, & reconciliationem.

Consecratio Ecclesiæ quid sit? Vide verb. Ecclesia art. 4. num. 1.

Solus Episcopus loci de jure communi potest Ecclesiam consecrare, *ibid. n. 2.*

Episcopus debet esse proprius illius diocesis, in cujus finibus sita est Ecclesia consecranda; *ibid. num. 3.*

Episcopus in diocesi aliena consecrans Ecclesiam absque permissione proprii Episcopi, an suspendatur? & an valida sit consecratio; *ibid. num. 4. ad 6.*

Episcopus, an possit delegare potestatem consecrandi Ecclesias; *ib. n. 7.*

Circa benedictionem, & consecrationem suarum Ecclesiarum, regulares habent privilegium; *ibid. num. 8. ad 10.*

Ecclesiæ consecrari possunt quolibet die etiam non festiva; *ibid. n. 11.*

Non possunt Ecclesiæ consecrari nisi inter Missam, secus Episcopus peccaret, consecratio tamen esset valida; *ibidem numer. 12. ad 14.*

Ecclesiæ cathedrales, & parochiales cum majoribus saltem altaribus intra annum in civitatibus, & in diocesis intra biennium post eorum restaurationem sunt ab Episcopis consecrandæ; *ibid. num. 15.*

Ecclesia semel consecrata an sit iterum consecranda; *ibid. num. 16. & 17.*

Et quare; Vide *ibid. num. 74. & seqq.*

Ec.

Ecclesia non est consecranda, nisi prius ei de dote competente provisum fuerit; *ibid. num. 18.*

Ecclesia, si destruitur, reparatur, comburatur, ampliatur in aliqua parte, vel in toto, quando indigeat nova benedictione, aut consecratione; *ibid. num. 19. ad 25.*

Confirmantur ea, quæ habet *Auctor. a n. 19. & seqq. ibid. num. 81. & seqq.*

Sæculo XI. ex falso canone persuasum fuit everso altari principali totam Ecclesiam esse consecrandam; *ibid. num. 82. 83.*

Sub finem sæculi XII. hæc disciplina mutari coepit; *ibid. num. 84.*

De ritibus, quibus tum antiqua, tum præsens utitur Ecclesia in consecratione; *ibid. num. 85. & 86.*

Quomodo constare possit de consecratione Ecclesie; *ibid. num. 87.*

Si de consecratione minime constet, vel dubia ea sit, consecranda est Ecclesia, *ibidem numer. 88.*

Ecclesia pluribus casibus, & modis polluitur itaut indigeat reconciliatione. Primus est quando in ea sanguis humanus in quantitate notabili per voluntariam, injuriosam, & graviter peccaminosam actionem effunditur. Et effusionis sanguinis circumstantiæ Ecclesiam polluentes, vel non, explicantur, *ibid. num. 26. ad 35.*

Secundus casus, quo polluitur Ecclesia, est quando in ea committitur voluntarium, & injuriosum homicidium, sive respectu sui, sive respectu alterius, quamvis sanguis non effundatur, & istius casus pariter circumstantiæ enunciantur, *ibid. n. 36. ad 44.*

Tertius casus, quo polluitur Ecclesia est, quando humanum semen in Ecclesia criminose, voluntarie, & notorie est effusum; sive sit hominis, sive mulieris, sive hæretici aut infidelis &c. & seminis effusionis qualitates, Ecclesiam polluentes, vel non, aperiuntur; *ibid. num. 45. ad 50.*

Quartus casus, quo polluitur Ecclesia est, quando in ea sepelitur aliquis excommunicatus vitandus, aut infidelis; *ibid. num. 51.*

An Ecclesia polluitur per sepulturam infantis infidelis, vel filii parentum fidelium non baptizati; *ibidem num. 52. & 53.*

Si in Ecclesia fuerint sepulti hæretici non denunciati nominatim, etiamsi alias notorii, non censetur violata Ecclesia, nec etiam per sepulturam ejus, qui in duello decessit, nisi denunciatus fuerit; *ibidem nu. 54. & 55.*

Corrigitur *Auctor. in not. ad num. 55.*

An omnes supradicti casus debeant esse publici ad hoc, ut Ecclesia polluta dicatur; *ibidem num. 56. & 57.*

Effectus violationis Ecclesie sunt tres, & assignantur; *ib. n. 58.*

Si quis in Ecclesia publice polluta divina officia peragit, an peccet, vel censuras incurrat; *ibid. num. 59.*

Si sacerdos sciat solum ex sacramentali confessione Ecclesiam esse pollutam, aut in actu

celebrationis Missæ violetur id, quid agendum; *ib. num. 60. & 61.*

An per pollutionem Ecclesie polluitur etiam cœmeterium, & contra, *ib. n. 62. ad 64.*

Reconciliatio Ecclesie pollutæ, si prius fuerat consecrata, a quo fieri possit, *ibid. num. 65. & 66.*

Ex privilegio, seu commissione summi Pontificis reconciliatio Ecclesie pollutæ potest fieri etiam a simplici sacerdote, *ib. nu. 67.*

Prælati regulares, an habeant privilegium reconciliandi Ecclesias sibi subjectas, *ib. nu. 68. ad 70.*

Si Ecclesia polluta non fuerit consecrata, sed solummodo benedicta, reconciliari potest per quemlibet simplicem sacerdotem per solam aquæ lustralis aspersionem, quamvis ab Episcopo non benedictæ, *ibid. num. 71. & 72.*

Cœmeterium consecratur, & reconciliatur iisdem modis, & ab iisdem, quibus consecratur, & reconciliatur Ecclesia, *ibid. num. 73.*

Ecclesia quoad varia miscellanea ipsam concernentia.

In Ecclesia servitus, prospectus, vel transitus haberi non potest sine indulto Apostolico. Et sic nec cryptæ, & aditus subterranei ad ipsam: Vide verb. *Ecclesia art. 5. num. 1.*

Talis prohibitio vim habet etiam in eo, qui habet januam correspondentem in domo parochiali Ecclesie contigua, *ibid. nu. 3.*

Immo nequidem Ducibus, & Marchionibus id permitti potest, *ibidem num. 4.*

Quid in hac re observandum ab Ordinariis, *ibid. num. 5. & 6.*

Sedilia propria ponere in Ecclesia quis possit, qua facultate, quo jure, *ibidem numer. 7. ad 12.*

Quando lis est inter privatos super competentia loci, qui sunt in possessione, sunt manutenendi in tali possessione absque novitate, *ibid. n. 13.*

Locus in Ecclesia possessus videntibus, & patientibus rectore, toto clero, & hominibus loci, sicuti acquiritur per decennium, ita præscribitur per immemorabilem consuetudinem. Et in casu, an permitti possit in præjudicium hujusmodi juris quasi ponere novam sedem ante veterem, *ibid. num. 14. ad 17.*

An ex consuetudine sedendi in certo loco ratione præminentie, acquiritur etiam jus prohibendi, ne alter sedeat: Et ad tale jus acquirendum, quid requiratur, *ibid. num. 18. ad 23.*

Contra amoventes sedilia, quomodo agi possit, *ibid. num. 24.*

Si aliqua forma Ecclesie immutetur in aliam structuram, sedilia laicorum in illa existentia quomodo reponi debeant, *ibid. num. 25.*

Jus habendi talia sedilia, vel sepulturam in Ecclesia concessum alicui familiae, vel descendentibus, extincta familia, ad quos tale jus transeat, *ibid. num. 26.*

Sedilia quomodo prohibeantur collocari in Ecclesia, *ibid. num. 27.*

Strata ad Ecclesias sibi deferri facere quibus liceat, *ibid.* num. 28.

Afferuntur duo decreta generalia Sacra Rit. Congregat. prohibentia laicis osculum Evangeliorum intra Missam, usum baldachini in Ecclesiis, & assistentiam in Presbyterio, *ibid.* num. 29, 30. & 31.

Magistratus laicus non potest in Ecclesia habere retentionem, sive usum tapeti, aut strati, & ad rem afferuntur varia decreta, *ibid.* num. 32. ad 35.

Indicantur auctores tractantes de iuribus honorificis, quæ in Ecclesia laicis præstari solent, *ibid.* num. 53. & 54.

Qualis honor debeat prælati præsidi provincie, declaratur, *ibid.* num. 36.

Dedicationis Ecclesie festum, an possit ab Episcopo transferri, *ibid.* num. 37.

Sanctis antiqui testamenti possunt dedicari Ecclesie, *ibid.* num. 38.

Musica est de jure permissa in Ecclesia, *ibid.* num. 39.

An musica cantus possit ab Episcopo prohiberi, *ibid.* num. 40. ad 42.

An musica toleranda sit in Ecclesia exteriori monialium, *ibid.* num. 43.

Propter Ecclesie reverentiam possunt expelli artifices prope illam obrepentes, ac personæ infames, & sordide ejus divina officia perturbantes; *ibid.* num. 44.

An stabulum prope Ecclesiam construi prohibeatur: Et cui competat privilegium illud removendi; *ib.* n. 45. ad 47.

Ad rem affertur epistola encyclica Clementis XI. *ib.* n. 48.

An possint in Ecclesiis fieri ludi theatrales, representationes, seu comœdiæ; *ibidem* num. 49. ad 52.

Appendix, seu novus de Christi Ecclesia Articulus.

Ecclesia in genere quælibet Congregatio dicitur, *ibid.* verb. Ecclesia in nov. artic. post V. num. 1. & seqq.

Ecclesia in sensu ecclesiastico dicitur societas fidelium; *ibid.* num. 5.

Quid de hac sunt Ecclesia, vocantur interius per gratiam, exterius vero per verbum; *ibidem* num. 7. & seqq.

Ecclesia Christi duplici modo considerari potest, per latam scilicet, & strictam significationem, *ibid.* n. 12. & seqq.

Ecclesia Christi per latam significationem accepta temporibus legis naturæ, & scriptæ etiam floruit, *ibidem* num. 15.

Quænam fuerit divinæ providentiæ cura in regendo Ecclesiam in statu naturæ, & legis scriptæ; *ib.* n. 19. & seqq.

Novatorum circa Ecclesiæ Christi definitionem hæreses designantur; *ib.* n. 32. & seqq.

Confutantur; *ib.* n. 43.

Ostenditur, Ecclesiam Christi visibilem esse, *ib.* n. 44. & seqq.

Esse unam, *ib.* n. 56.

Sanctam, *ib.* n. 57.

Catholicam, *ib.* n. 58.

Et Apostolicam; *ibid.* n. 59.

In Ecclesiis hæreticorum non sunt notæ Ecclesie Christi; *ibidem* numer. 61. & seqq.

Notæ Ecclesie Christi in Ecclesia Romana conspiciuntur; *ib.* n. 65. & seqq.

Ecclesia Christi complectitur non solum prædestinatos, perfectos, & justos, sed etiam peccatores; *ib.* n. 68. & seqq.

Recensentur illi, qui ab Ecclesia Christi arsentur; *ib.* n. 73. & seqq.

Visibilis Ecclesia Christi numquam deficit; *ib.* n. 75.

Infallibilis item est in decernendis fidei, & morum controversiis; *ib.* n. 80. & seqq.

Romanus Pontifex primatum obtinet in Ecclesia Christi, & est infallibilis in finiendis religionis controversiis; *ibidem* numer. 85. & seqq.

Eclipsis.

Eclipsis solis quando, & quomodo fiat: Vide verb. *Mundus* num. 142. 143.

Eclipsis lunæ, quando, & quomodo fiat; *ibidem* num. 141.

Edicta laicalia.

Alia edicta sunt a laicis personis promulgata, quibus non subsunt Ecclesiastici. Vide verb. *Edicta laicalia* num. 1. Excipe aliquos casus; *ibid.* num. 11. seqq.

Quid vero si laica quidem sint edicta, sed a personis ecclesiasticis lata, Poteruntne ecclesiastici illorum observationem jure declinare? *ibid.* nu. 2. seqq.

Reliqua vide verb. *Frumentum*: & verb. *Lex* art. 3. a num. 54. ad 79.

Educandæ.

Educandarum puellarum admissio in monasterium fieri nequit sine Apostolica licentia, & Ordinariorum examine: Vide verb. *Educandæ* num. 1.

Pro matrimonio, & sepultura educandarum; Vide verb. *Matrimonium* a num. 4. ad 58.

Ut educandæ recipiantur in monasteriis plures requiruntur conditiones, quæ assignantur; Vide verb. *Moniales* art. 1. a num. 1. ad 29.

Alia ad rem: Vide *ibid.* a num. 30. ad 63.

Eficere, ejeci a religione.

Religiosi professi jure incorrigibiles possunt licite ejici a religione, & afferuntur decreta Sac. Congreg. ad hoc spectantia. Vide verb. *Eficere*, *ejeci* num. 1. ad 3.

Ad expulsionem incorrigibilium quinque prærequiruntur, & enumerantur, ac quoad eorum circumstantias explicantur; *ibidem* num. 4. ad 12.

Vere incorrigibilis quis dicatur; *ibid.* n. 13.

Ad probandam incorrigibilitatem pro expulsionem non potest carcerari, nisi qui post tertium delictum, & tertiam punitionem iterum delinquit; *ibidem* numer. 14. & 15.

Incorrigibilis expleto carceris tempore, an sit statim expellendus; *ib.* n. 16.

Quomodo cognosci possit, quod adhuc durat incorrigibilitas post carcerem probatorium; *ib.* n. 17.

Si incorrigibilis in obstinatione persistat, an adsit obligatio ipsum expellendi; *ib. n. 18.*

Facultas expellendi incorrigibiles quibus fuerit alias restricta, & nunc ad quos extendatur, & an possit alteri delegari; *ib. n. 19. ad 21.*

Electio sex graviorum patrum, quando, quomodo, & a quo fieri debet, ac confirmari; *ib. n. 22. ad 27.*

Pro ferenda sententia definitiva expulsionis, an requiratur quod omnes sex patres concordent; *ibid. n. 28. ad 30.*

Ad sententiam definitivam expulsionis ferendam quid ulterius prærequiratur; *ibidem n. 31. & 32.*

Post latam sententiam, quid agendum sit indicatur, *ibid. n. 33. ad 35.*

Sententia expulsionis est statim significanda a Superiore Ordinario loci, & significationis formula traditur *ibid. num. 36. & 37.*

Ordinarius nequit sententiam expulsionis examinare, *ib. n. 38.*

Traditur formula consignandi ejecto litteras expulsionis, *ib. n. 39.*

Ejectus debet se præsentare illi Ordinario, in cuius diocesi est conventus, a quo ejicitur, & tenetur incedere in habitu clericali, *ibidem n. 40.*

Nequit tamen ejectus nec in suscepto ordine ministrare, nec ad alios ascendere, nec exercere officium concionandi aut docendi, *ib. n. 41. ad 43.*

Expulsus laborat infamia juris, & facti, nec potest præterire alimenta a religione, quamvis fuisset societas Jesu, post vota simplicia, *ib. n. 44. ad 46.*

Et hæc procederent etiam quoad ejectos e societate Jesu post emissa vota dumtaxat simplicia, *ib. n. 47. & 48.*

Regularis injuste ejectus, an possit compellere monasterium ad alimenta præstanda, *ibid. num. 47. & 48.*

Ejecti stantes in sæculo, an teneantur ad observanda vota religionis, *ibid. num. 49. ad 52.*

Reprehenditur auctor a Romano Theol. in not. ad num. 50.

Corrigitur item auctor, *ibid. in not. ad n. 52.*

Ejectus juste tenetur se corrigere, & humiliter parere, ut iterum admittatur, & an possit cogere religionem, ut se iterum recipiat, non obstante aliqua excusatione, *ibid. num. 53. ad 55.*

Ejectus rediens ad religionem non tenetur de novo novitatum obire, & professionem emitte, *ibid. num. 56.*

Ejectus rediens, præscindendo a statutis, constitutionibus uniuscujusque religionis, an sit restituendus ad gradus, & præcedentias, *ibid. num. 57. & 58.*

Ejectus a religione ob crimina falsa, quæ ipse sibi ad hunc finem impositus, non est securus in conscientia extra illam & hoc pariter erat dicendum de sic expulsis post vota biennii a societate Jesu, *ibid. num. 59. & 60.*

Ejectus juste, si emendatus ad claustra rediens

non admittatur, potest tuta conscientia remanere in sæculo, *ibid. num. 61.*

Ejectus in sæculo remanens, sive clericus, sive laicus, an teneatur incedere in habitu clericali, *ibid. num. 62. & 63.*

Ejecti sive clerici, sive laici militiæ seculari adscripti, animo non redeundi, an sint apostatae, *ibid. num. 64. & 65.*

Ejectus qualium bonorum suis acquirat, & an possit de illis dispendere, ac testari, *ibid. num. 67. ad 70.*

Ejecti extra claustra decedentis bona ad quem spectent, *ibid. n. 71. ad 73.*

Ejectus, si extra claustra decedat, ubi sit sepeliendus, *ibid. n. 74.*

Electio quoad jus, esse, divisionem, differentiam, & formam.

Electio generatim sumpta quid sit: Vide verb. *Electio art. 1. num. 1.*

Electio canonici dupliciter sumitur. Primo generaliter, & latissime, sub quo nomine venit etiam postulatio, præsentatio, nominatio, petitio, & collatio. Secundo proprie, & stricte, quæ definitur; *ib. n. 2. & 3.*

Assignatur differentia electionis a postulatione, & quid postulatio; *ib. n. 4. & 5.*

Assignatur differentia electionis a præsentatione, & quid præsentatio; *ibidem num. 6. & 7.*

Assignatur differentia electionis a nominatione, & quid & quotuplex sit nominatio; *ibid. n. 8. ad 10.*

Assignatur differentia electionis a collatione, & quid & quotuplex sit collatio; *ib. n. 13. ad 15.*

Collatio libera a quo fieri possit; *ib. n. 16. & 17.*

Collatio necessaria quid sit, & a quo fieri possit, *ibid. num. 18. & 19.*

Forma electionis est triplex, scilicet forma scrutinii, compromissi, & inspirationis; *ibid. num. 20.*

Et quidem triplex isthæ electionis forma præcipitur a cap. *Quia propter de electione*, quod in quibus habeat locum docetur, & late differentia electionis, quæ fit ex illius capituli censura, & ejus in qua requiritur tantum consensus naturalis sive verbis, sive factis explicatur, *ib. n. 36. & seqq.*

Electio per sortes non valet; *ibid. n. 21.*

An in quacunque electione sortes improben-tur; Vide *ibidem n. 43. & seqq.*

Electio per Scrutinium quid sit, *ibidem num. 22.*

Octodecim substantialia formæ electionis per scrutinium assignantur; *ibid. num. 23.*

Electio per compromissum quid sit, *ibid. n. 23.*

Ad faciendum compromissum pro electione requiritur consensus omnium vocalium; *ibid. n. 25.*

Compromissum pro electione potest fieri etiam in unum solum, quamvis ipse non sit de collegio, dummodo non sit laicus; *ibidem numer. 26. & 27.*

Unus compromissarius nequit eligere se ipsum *ibidem num. 29.*

Si compromissarii sint plures, possunt ii alique-m ex se ipsis eligere; *ibid. n. 29.*

Compromittentes tenentur recipere electum a compromissariis, dummodo servata fuerit forma compromissi; *ibidem* num. 30. & 31.

Electio per inspirationem, & per quasi inspirationem quæ sit, & quid ad ejus essentiam requiratur; *ib. n. 32. ad 35.*

Electio quoad illos, qui possunt, vel non, eligere, & eligi.

De jure communi jus eligendi prælatum spectat ad capitulum, seu collegium, cujus prælatum est eligendus. Vide verb. *Electio art. 2. n. 1.*

Canonici vero tum cathedralium, tum collegiarum, tametsi sint de capitulo, non aliter jus eligendi habent, quam si in Sacris sint constituti; *ibid. n. 42.*

Necesse tamen haud est, ut de tempore vacationis beneficii canonici in sacris sint constituti, sed sat est, si de tempore electionis constituti sint in sacris, quamvis ex dispensatione Pontificia Ordinarii sint ante artem ordinarii; *ib. n. 43. & 44.*

Utrum jus eligendi habeat canonicus propriarius, an vero canonicus possessor, tum an jus eligendi habeat canonicus post canonicatus resignationem, vel vacante canonicatu per alterius incompatibilis associationem. Vide *ib. n. 45. & 46.*

Quid de hujus juris duratione, & an possit extraneis communicari; *ib. n. 2. ad 4.*

Quid, si unus solus de capitulo, seu collegio remaneat; *ibid. num. 5. & 6.*

Qui incapaces sint eligendi, sive a jure, sive ob aliam causam; *ibid. num. 7. ad 20.*

Pacifica non est opinio Auctoris n. 13. & seqq. quod interdicti, & irregulares haud possint eligere; *ibid. n. 47.*

Admissio excommunicati ad eligendum an irritam reddat electionem; *ibidem* num. 48. & 49.

Quæ sint qualitates requisitæ in iis, qui eligendi sunt; *ib. n. 21.*

Scientia est triplex, scilicet eminens, mediocris, & sufficiens, & assignatur quælibet; *ibid. num. 22.*

Scientia sufficiens, quomodo mensuranda; *ib. num. 23.*

In eligendis ad prælaturas, atque Officia Ecclesiastica, quæ scientia toleranda; *ibidem* numer. 24.

Quoad ætatis maturitatem. Vide verb. *Ætas.*

Quoad morum honestatem, clare patet in recensendis iis, qui eligi non possunt; *ibidem* n. 25. ad 41.

Electio quoad ea quæ concernunt Electores.

Electores habentes legitimum jus ad suffragandum, sive sint absentes, sive præsentem, vocandi sunt ad electionem novi prælati, nisi sint nimis distantes, & quæ distantia sufficiat ad eos non vocandos. Vide verb. *Electio art. 3. n. 1. ad 3.*

Illustratur Auctor n. 2. circa juramentum præstandum ab eo, qui appellatur ab electione; *ibid. in notis ad n. 27. & seqq.*

Electores vocati an possint cogi ad interessendum *ib. n. 4.*

Electores absentes, & impediti possunt eligere per procuratorem; secus per Epistolam; *ibid. num. 1. & 6.*

Declaratur Auctor; *ib. in not. ad n. 6.*

Electores tenentur sub gravi investigare de idoneitate personæ eligende; *ibid. n. 7.*

Electores eligentes indignum an peccent, quibus pœnis subjaceant, & ad quid teneantur; *ibidem* nu. 8. ad 11.

Non debent, nec possunt electores denegare suum suffragium ei, quem per solam Sacramentalem Confessionem noverunt indignum; *ibid. n. 12.*

Electores tenentur sub mortali eligere eos, quos digniores & Ecclesiæ magis utiles esse judicaverint; *ibid. num. 13.*

Obligatio sub gravi eligendi digniorem, non solum procedit de Episcopis, & Cardinalibus, sed etiam de omnibus aliis habentibus jurisdictionem quasi Episcopalem, ac de promovendis ad Ecclesias Parochiales; *ib. n. 14. & 15.*

Electio digni prætermisso digniore est valida, quamvis illicita; & aliquando potest esse licita; *ib. n. 16. ad 18.*

Electores renuntians electioni, si se pœniteat, & se retractet, re adhuc integra, an admitti debeat ad electionem, & res integra quando dicatur, vel non; *ib. n. 19. ad 21.*

Electores quando possint variare vocem suam; *ibid. num. 22.*

Electores an possint interponere appellationem, ne procedatur ad electionem; *ibidem* num. 23.

Electores, postquam aliquem unanimi consensu elegerint, an possint electioni se opponere; *ib. num. 24.*

Talis oppositio fieri potest triplici modo, qui assignatur, & explicatur; *ibidem* n. 25.

Electores est interdictus abusus illicitarum capitulationum, quas occurrente vacatione Ecclesiarum, seu Monasteriorum interdum fieri contingit, & ad hoc datur Constitutio Innocentii XII. *ibid. num. 26.*

Quomodo fieri debet juramentum interponendum ab iis, qui de electione appellant; *ibid. n. 27. & seqq.*

Electio quomodo, quando, & ubi fieri possit, & debeat, ut sit canonica, præsertim inter regulares.

Pro electione canonica facienda qui sint vocandi. Vide verb. *Electio art. 4. n. 1.*

Uno solo electore non vocato, an possit iste electionem irritare; *ibid. n. 2. ad 4. & vide verb. Absens art. 1. n. 10.*

Ante electionem habendi sunt tractatus consultorii, & vocales tenentur præstare juramentum de eligendo meliorem, & istud juramentum an sit de essentia electionis; *ibid. num. 5. ad 11. & art. 3. n. 13.*

Ante electionem canenda est Missa, & facienda est invocatio Spiritus Sancti pro eligendis dignioribus, & talis Missa an sit de essentia, & validitate electionis; *ibid. n. 12. & 13.*

Electio debet celebrari omnibus electoribus in unum collegialiter congregatis, & si aliqui debito modo vocati interesse nolint, electio est valida sine ipsis. At pro Ordine fratrum minorum traditur alia dispositio; *ibidem* n. 14. ad 17.

Quid

Quid si cœpto electionis tractatu aliqui vocales egrediantur, & redire nolint, vel in casu defectus præsidis, vel omnes moriantur, aut delinquant, & unus solus remaneat; *ibid. num. 18. ad 25.*

Si aliquis vocalium schedulam vacuum miserit in communem vortorum urnam, vel in aperitione scrutinii reperiantur plures schedulae, quam sint vocales, adhuc electio erit valida, si demptis superfluis remaneat major pars; *ibid. num. 26. & 27. Sed vide ibid. n. 110. & seqq.*

Electio Superiorum regularium debet fieri omnino per vota secreta, & ad rem quid sentiant doctores in interpretatione Concilii Trident. *ibid. num. 28. ad 30.*

Electio propter quas causas desinat esse secreta; *ibid. num. 31. ad 36.*

Ad electionem regularium debent vocari omnes vocales etiam infirmi, qui decumbunt in conventu electionis, & si nequeant electioni interesse, quid agendum sit indicatur; *ibid. n. 37.*

Ad talem electionem vocandi sunt etiam religiosi Sacris non initiati in illis religionibus, quarum constitutiones ipsis expresse concedunt, ut habeant votum in capitulis, *ibid. num. 38.*

Regulares tenentur sub mortali eligere digniorum; *ibidem num. 39. 40. & art. 3. n. 13. & cod. art. 3. sub n. 6. 7. 8. & 9.*

Quid disponant quoad hoc pro minoribus de observantia statuta Ordinis, & constitutiones Pontificiae; *ibidem n. 41. ad 43.*

Ut electio sit valida; requiritur, ut in ipsam concurrat saltem major pars capituli, *ibidem n. 44. & verb. Abbatissia n. 43. ad 52.*

Ubi vota essent paria, præsces capituli nequit dare votum decisivum, nisi in electionibus, quæ fiunt a solo definitorio; *ibidem num. 45. & 46.*

Tale votum decisivum, an habeant etiam ministri provinciales; *ibid. n. 47.*

Commissarii provinciales, qui tempore capituli generalis relinquantur ad gubernandas provincias, & singulae electiones, quæ fiunt in definitoriis, quomodo fieri debeant; *ib. n. 48. & 49.*

Electio, quæ fiunt in capitulis tum generalibus, tum provincialibus, quomodo fieri debeant; *ib. num. 50.*

Electio, ut sit canonica, debet esse omnino libera, & quando sit canonica, vel non, ob restrictionem libertatis; *ib. n. 51. ad 54.*

In ordine minorum de observantia gubernatores pro se, vel pro alio incurrunt ipso facto excommunicationem Papæ reservatam, & privationem vocis activæ, & passivæ; *ibid. num. 55.*

Et extenditur ad alios etiam regulares. Vide verb. *Pena art. 2. n. 207.*

Quæ tamen excommunicatione modo potest absolvi a ministro, & commissario generalibus, ubi agitur de electione superiorum inferiorum; *ib. n. 56.*

Dispositio generalis pro omnibus regularibus illicitis modis pro se, vel pro aliis dignitates procurantibus; *ibidem num. 57. & 58.*

Electio quando, & per quid evadat simoniaca; & sic electus ad quid teneatur; *ibid. n. 59. ad 63.*

Assignantur variae electiones simoniacæ, & nullæ propter illicitas pactiones electorum; *ibid. nu. 64. & verb. Simonia.*

Electio celebrari debet in loco publico, & solito, *ibid. nu. 65.*

In casu autem necessitatis celebrari potest extra Ecclesiam, seu Monasterium, & extra locum solitum: immo etiam in loco interdicto; & quid si extra casum necessitatis ibi celebraretur, vel in loco non consueto; *ibid. num. 66. ad 70.*

Electio de jure communi est facienda, quando Ecclesia est viduata, & vacat legitimo suo pastore; *ibidem num. 71.*

Vacantia autem, & viduatio potest fieri multipliciter, & assignatur; *ibid. n. 72.*

Viduata Ecclesia, intra quantum tempus electio fieri debeat; *ibid. n. 73. ad 75.*

Regulares non tenentur stare temporarijure communi præfixo, sed debent servare tempus, & modum a suis specialibus Constitutionibus statutum; *ibid. num. 76.*

Si electio non fuerit celebrata statuta, & præscripta die in Ordine minorum, ad quem devolvatur; *ibid. nu. 77.*

Electio celebrata post elapsam tempus a jure communi, vel speciali præfixum, est nulla; *ib. nu. 78.*

An ubi capitulum sit legitime coactum ad electionem faciendam, non de ex tribus partibus capituli requirantur ad coarctandum terminum electioni præfixum, sed major tantummodo pars. Vide *ibidem num. 104. & seqq.*

Electio regulariter loquendo non est facienda de nocte, nisi ob graves & urgentes causas, quæ assignantur; *ibid. num. 79. ad 81.*

Per noctem, quale tempus intelligatur; *ibid. num. 82.*

Electio potest celebrari etiam die festo; *ibidem num. 83.*

Electio est nulla, si ante celebrationem capituli, vel congregationis non exhibeantur attestaciones de adimplemento oneris Missarum; & adducuntur ad hoc resolutiones Sac. Congr. *ibidem num. 84. & 85.*

Vicarius provincialis electus a solo definitorio, an post mortem provincialis possit obtinere titulum ministri provincialis; *ibidem numer. 86. ad 88.*

Electio facta a regularibus, & de regularibus necdum in eadem religione professis, est nulla, *ibid. n. 89.*

Ut quis possit eligere, sufficit tacita professio. Ut vero possit eligi, necessario requiritur professio expressa in eadem religione, in qua eligitur, quod etiam procedit in monialibus; *ib. n. 90. 91.*

Sententiæ privationis vocis activæ, & passivæ quando a superioribus regularibus sint pronuntiandæ. Et præsces capituli a religiosis capitularibus privandis ad quid teneatur; *ib. nu. 90. ad 94. & supra n. 84.*

Electio canonice celebrata est confirmanda ab immediato, & proximo superiore; *ib. n. 95.*

Si electus ante confirmationem se immisceat

administrationi, est ipso facto privatus jure acquisito per electionem, nisi sit electus in ministerium generalem; *ibid. n. 96. & 97.*

In Ordine minorum generalis statim ac canonice est electus, potest plenam, & liberam administrationem exercere ex concessione Clementis IV. *ibid. num. 98.*

Abbatissæ an possint ante confirmationem administrare, & quoad earum electionem quid attendendum sit; *ibid. num. 99. & 100.*

In electione, in qua plures sunt electi, si suffragia excedant eligentium numerum, nemo potest renunciari electus; *ib. num. 110. & seqq.*

Eleemosyna.

Eleemosyna quid sit? Vide verb. *Eleemosyna n. 1.*
Eleemosyna est opus summe meritum, satisfactorium, & impetratorium; *ibid. n. 2.*

Datur præceptum obligans sub gravi ad dandam quandoque eleemosynam juxta rationem necessitatis alienæ, & facultatis propriæ; *ibid. n. 3. & 4.*

Bona ex parte dantis possunt esse superflua, vel necessaria tripliciter, & assignantur; *ibid. nu. 5.*

Bona superflua, vel necessaria vitæ, statui, ac decentiæ status quæ sint; *ibid. nu. 7. & 8.*

Necessitas ex parte accipientis consideratur tripliciter, & assignatur; *ibid. num. 9.*

Necessitas extrema, gravis, ac communis quæ sit; *ibid. nu. 10. ad 12.*

Homo an, & quando sub mortali teneatur ex bonis superfluis tripliciter consideratis facere eleemosynam pauperibus laborantibus necessitate extrema, vel gravi, vel communi? & quid talibus pauperibus sit in casu concessum ad sublevandam eorum necessitatem, *ib. n. 13. ad 20.*

Indicatur Auctoris vitium sub n. 15. *ibid. in not. ad n. 15.*

Eleemosyna quomodo, & quibus sit elargienda, & qui sint præferendi inter constitutos in triplici necessitate, & inter propinquos, ac alios indigentes; *ibid. num. 21. & 22. & verb. Filius, & necessitas.*

Eleemosyna non est danda pauperibus otiosis nolentibus laborare; *ib. n. 23.*

Eleemosyna potest denegari pauperibus forasibus, immo possunt juste a civitate expelli, quando adest justa causa; *ibid. n. 24.*

Pauperes ficti graviter peccant, & tenentur ad restitutionem eleemosynarum, quas se fingendo propterea receperunt, & quibus possit fieri restitutum; *ib. num. 25. & 26.*

Quamvis quis actu non egeat ad victum, si tamen immineat necessitas proxima, potest tunc petere, & acceptare eleemosynas. Sic etiam, qui alias habet nubes, quas commodè dotare non potest: sic pariter puella, quæ non habet congruam dotem ad sui status conditionem: idem etiam est dicendum de filiis habentibus sibi necessaria, qui si habeant parentes necessario alendos, & ad id non habeant, & de iis, qui habent fratres, aut sorores, quibus alimenta præbere tenentur; *ibid. num. 27. ad 31.*

Religiosi mendicantes possunt eleemosynas

ostiatim petere, & eos impediētes incurrunt excommunicationem ipso facto; *ib. n. 32.*

Nou possunt tamen quæstare extra districtus consuetos, & assignatos propriis conventibus, *ib. n. 33. & 34.*

Regulares vere mendicantes non tenentur petere licentiam ab Ordinario, in cujus diocesi situm est eorum monasterium, neque eidem ostendere licentiam suorum superiorum, dum eleemosynas quarunt in locis, ubi existunt conventus, sed solum, si eas velint colligere extra ipsa, tamen si extra diocesim, in qua erecti sunt conventus, quaritare voluerint, debent obtinere consensum ab Ordinario illius diocesis; *ib. n. 35. ad 37.*

Frates mendicantes eleemosynas querere nequeunt per alios, quam per sui ordinis religiosos, vel oblatos; *ib. num. 38.*

Sic sine licentia in scriptis Ordinarii loci nulli quantumvis privilegiati possunt eleemosynas querere pro aliquo opere pio, etiamsi essent patentati, seu commissarii Abbatissæ S. Antonii Viennensis, & qui prohibeantur talem licentiam concedere, *ib. n. 39. & 40.*

Confraternitatibus, & aliis locis piis, quæ hospitalitatem actu non exercent, non est regulariter danda licentia quæstuandi. Neque Ordinarii prohibere possunt regularibus, ne quæstuent ante confraternitates, *ib. n. 41. & 42.*

Eleemosynas, & oblationes ab offerentibus recipere an sit prohibitum regularibus inter Missarum solemniam, *ib. n. 43.*

Ex eleemosynis Missarum, an possit aliqua pars retineri ratione expensarum, quæ fiunt in celebratione, *ib. n. 44. verb. Missa art. 2. sub n. 2. in respons. ad septimum*, verb. *Utensilia num. 1. ad 6.*

Sacerdos, qui Missam suscepit celebrandam cum certa eleemosyna, non potest eandem Missam alteri celebrandam committere parte ejusdem eleemosynæ sibi retenta, *ib. n. 45. verb. Missa art. 2. sub num. 2. in respons. ad 10.* Et id faciens quam poenam incurrat. Vide verb. *Eleemosyna num. 64.*

Eleemosynæ pro missis celebrandis recipi non possunt ab Ecclesiis, si iisdem Missis nonnisi post longum tempus satisfacere valeant, nisi de consensu illorum, qui eleemosynas tribuerunt, *ib. n. 46. verb. Missa art. 2. sub nu. 2. in respons. ad xi. & xii.*

Missæ ad satisfaciendum eleemosynis alicui Ecclesiæ traditis non sunt celebrandæ per exteros, ubi commodè possunt satisfieri per sacerdotes ejusdem Ecclesiæ, *ibidem numer. 47. verb. Missa art. 4. n. 16.*

Eleemosynæ pro celebratione Missarum oblatae integre & fideliter sunt in id erogandæ, & quam poenam sint inflicte contra mercatores super eleemosynis Missarum, verb. *Eleemosyna num. 67. & 68.*

Eleemosynæ pro expeditione adversus infideles collatæ in aliam quamlibet causam non sunt impendendæ, *ib. n. 69.*

Eleemosynæ a regularibus fieri & distribui possunt op-

opportunitas facultatibus obtentis, *ibid.* num. 70.

Per extensum exhibetur saluberrima Benedicti XIV. Constitutio super eleemosynis, *ib. n. 71.*
 Eleemosynas petere per Ecclesiam, dum divina celebrantur officia, est prohibitum, *ibid.* num. 48. & 49.

Eleemosyna de quibus bonis faciendi sit, & fieri possit? *ibid.* num. 50. ad 53.

Uxor, filiusfamilias, servus, vel ancilla, religiosus, pupillus, administratores, tutores, & curatores, de quibus bonis, quando, qua licentia, in qua quantitate possint facere eleemosynas? *ibid.* n. 34. ad 60.

Confirmatur sententia Auct. n. 57. adducta, *ibid.* in notis ad n. 57.

Quid de eremita eleemosynas petente pro Sacello sibi commendato? *ibid.* n. 61.

Eleemosynarum distributor potest illas sibi pauperi, vel suis consanguineis pauperibus appropriare, *ibid.* num. 62.

Eleemosynæ collectæ occasione Jubilæi, ad quem spectant; *ibid.* num. 63.

Pro unaquaque Missa manuali, quæ sit eleemosyna inferior taxa? *ib. n. 64. & 65.*

Fratres minores de observantia speciale habent indultum eleemosynas colligendi pro locis terræ sanctæ, & Ordinarii tenentur illos commendare in una diocesi ad minus duabus vicibus quolibet anno, *ibidem* n. 66.

An jus colligendi eleemosynas per sacculum sonantem spectet ad actus parochiales, & Ecclesie parochialis hoc jus tantum sibi adscribere, & alias Ecclesias ab usu ejusdem excludere vigore juris bannalis recte possit, *ibid.* num. 72. & seqq.

An qui quotannis eleemosynam erogare consuevit, compelli possit, ut in futurum eam præstet. Vide *ibid.* n. 75. & seqq. Vid. verb. Oblationes n. 79. & seq.

Emphyteusis.

Vid. verb. Contractus Emphyteusis.
 Enecardica quid? Vide verb. Mundus n. 209.

Energument.

Energumenti sunt irregulares. Vide verb. Irregularitas art. 1. n. 12. ubi assignatur quando possint susceptos Ordines exercere.

Energumentorum præcipua signa referuntur, Vide verb. Excoelista nu. 17.

Epacta quid sit, ac significet, & quomodo regulatur. Vide verb. Calendarium nu. 54. & 55.

Epicheja.

Epicheja quid sit. Vide verb. Lex art. 1. n. 1.

In quo differat epicheja ab interpretatione legis, *ib. n. 42.*

Datur locus Epichejæ in casu aliquo particulari ob certas circumstantias concurrentes. Vide *ib. n. 43.*

Epicheja sunt irregulares. Vide verb. Irregularitas art. 1. num. 12. ubi assignatur quando possint susceptos Ordines exercere.

Episcopatus.

Episcopatus probabilis est Ordo Sacramentalis realiter distinctus ab Ordine Presbyterali, Vide verb. Episcopatus n. 1.

Hæc nostra sententia deducitur ex pluribus Sacris Canonibus, qui afferuntur, & etiam Concilio Tridentino; *ib. n. 2. ad 5.*

Materia, & forma Episcopatus quæ sint? & talis ordo quando fuerit institutus, *ib. num. 6. ad 8.*

Episcopatus Ordo quo die, & an simul cum presbyteratu conferri possit, *ib. n. 9. & 10.*

Adducitur Episcopatum omnium totius Orbis exacta notitia cum novissimis mutationibus, erectionibus, elevationibus, & unionibus factis, *ib. a n. 11. ad 138.*

Olum Cardinalatus cum Episcopatu incompatibilis, quid deinde actum fuerit. Vide *ib. num. 139. & 143.*

De Episcopatibus titularibus utiliter conferendis, & quidem etiam Cardinalibus, *ib. n. 149.*

Episcopatus non extinguitur per extinctionem capituli, *ib. nu. 141. Vide add. ib. n. 142.*

Episcopus.

Quoad ejus nomen, originem, & dignitatem.

Nomen Episcopi quid importet. Vide verb. Episcopus art. 1. n. 1.

Episcopus quare dicatur Summus Sacerdos, Presul, Antistes, Pontifex, Legatus Christi, Pastor, Præco, Medicus, Lucerna, Sal terræ, Angelus, Sanctissimus, *ib. n. 2. ad 14.*

Ordo Episcopalis quoad nomen quadrupliciter sumitur, *ib. nu. 15.*

Patriarchæ nomen quid importet, *ibid. nu. 16.*
 Patriarchæ præcipui, & minus præcipui quot fuerint, & nunc sint, *ibid. n. 17. & 18.*

Auctor explicatur, *ib. in not. ad n. 17.*
 Patriarchæ, & primates lato, & stricto modo sumpti in quo convenient, ac differant, *ibid. num. 19. ad 22.*

Metropolitanus unde sic dictus, & quis sit *ib. n. 23.*

Archiepiscopus unde sic dictus, & quando idem ac metropolitanus, *ibidem* n. 24. ad 26.

Episcopi nomen quid sonet. Et quos sub tali nomine intelligat Ecclesia, *ibid. n. 27. & 28.*

Episcopi, & Presbyteri in quorum locum successerint, *ibid. num. 29.*

Inter Episcopos, & presbyteros quæ distinctio, *ib. n. 30.*

Episcopos Superiores esse presbyteris demonstratur, *ib. n. 31.*

Episcopus quare dicatur Ordinarius, ac diocesanus; *ib. n. 32. & 33.*

Ecclesia Episcopalis quare dicatur Cathedralis, *ibidem* num. 34.

Episcopus quare dicatur Suffraganeus, *ibidem* num. 35.

Chorepiscopi qui essent, quæ eorum Ecclesiæ, quibus locis præficerentur, quale eorum officium, quos Ordines conferre possent, & propter quam causam aboliti, *ibidem* nu. 36. ad 41.

Apostoli quando, a quo, & qui primi in Episcopos consecrati; *ib. n. 42. ad 44.*

Episcopi antiquiores sunt cathedralibus; *ibidem* n. 45.

Episcopi cur positi in civitatibus loco flaminum, & archiflaminum, & isti qui essent, unde sic dicti,

dicti, & quæ eorum dignitas; *ib. n. 46. ad 49.*
Episcopus nomen est dignitatis, Presbyter vero nomen est ætatis; *ib. n. 50.*

Præcedentia Episcoporum in Conciliis Provincialibus unde attendi debeat; *ib. n. 51.*

Varia adducuntur Episcoporum obligationes, & dignitatem concernentia ex Constitutionibus Bened. XIV. *ib. a n. 51. ad num. 59.*

Affertur Clem. XIII. encyclica, qua Episcopi monentur ad sanctum ecclesiarum regimen; *ib. n. 60.*

Alia ad rem vide *add. n. 61. & seqq.*

Episcopus quoad ea, quæ concernunt ejus electionem confirmationem, consecrationem.

Episcopi olim, quomodo, & a quo eligerentur Vide verb. *Episcopus art. 2. num. 12.*

Electio Episcopi per laicos, quamvis simul cum canonicis facta, est nulla; *ibidem num. 3. & 4.*

In electione Episcoporum altera dispositio olim observata indicatur: Et nunc talis electio ad quem sit reservata, & qui excipiantur a tali reservatione; *ib. n. 5. ad 8.*

Electio Episcopi quando faciendi; *ib. n. 9.*

Electus in Episcopum, intra quod tempus debeat prestare consensum, & petere confirmationem, & tempus quomodo computari debeat; *ib. n. 10. ad 13.*

Confirmatio Episcoporum a quo fieri debeat, *ib. n. 14. & 15.*

Assignatur praxis servari solita in curia pro hujusmodi electione, & confirmatione faciendi *ib. n. 16.*

Traditur formula instrumenti professionis fidei factæ per Episcopum, post quam emissam, quid agendum sit indicatur; *ibidem num. 17. & 18.*

Præconizatio in primo consistorio quomodo faciendi ostenditur; *ibid. n. 19.*

Quid agendum post factam præconizationem in secundo consistorio, *ib. n. 20.*

Electus, & confirmatus intra quot menses debeat munus consecrationis suæ suscipere; *ib. n. 21. & 22.*

Consecratio Episcopi quo die, & a quot Episcopis fieri debeat; *ib. n. 23. ad 25.*

Consecratio Episcopi facta ab uno solo Episcopo ex dispensatione Apostolica, assistentibus duobus sacerdotibus, an sit valida; *ib. n. 26. & 27.*

Papa an possit mutare formam traditam ab Apostolis pro consecratione Episcopi; *ib. n. 28. & 29.*

Consecrandus in Episcopum an debeat necessario prius esse sacerdos; *ib. n. 30. & 31.*

Vide *not. ad n. 30. & ib. n. 54.*

Ante consecrationem non potest Episcopus, exercere ea, quæ sunt ordinis, sed tantum ea, quæ sunt jurisdictionis; *ib. n. 32.*

Non consecratos ordines conferre non potest, *ibid. num. 33.*

Potestatem conferendi ordines accipiunt Episcopi in consecratione; *ibid. n. 34.*

Potestas, quæ confertur Episcopo per consecrationem, est indelebilis, *ib. n. 35.*

Episcopus quando accipiat jurisdictionem, & possit indulgentias concedere; *ib. n. 36. & 37.*

Episcopi appellatione qui veniat; *ibid. num. 38. ad 40.*

Provisio, seu pronuntiatio Papæ in consistorio habet vim electionis, & confirmationis; *ib. n. 41.*

Provisi, seu pronuntiati a Papa in consistorio, quomodo appellantur; *ibid. n. 42.*

Provisi, & consecrati, quando accedere possint ad Ecclesias; *ibid. num. 43.*

Quid si civitas interficeret suum Episcopum; *ibid. num. 44. & 45.*

Episcopus dum consecratur quomodo inungatur, & cur in capite; *ibid. num. 46. & 47.*

Reges quare non in capite, sed in humero ungantur; *ibid. num. 48.*

Episcopus quare ungitur in manibus; *ibid. n. 49.*

Annulus sacer quare tradatur novo Episcopo, *ibid. num. 50.*

Mitra quid indicet, & quare ipsi imponatur, *ibid. num. 51.*

Baculus pastoralis quare tradatur in manibus novi consecrati Episcopi, & quare tali baculo pastorali non utatur summus Pontifex; *ib. n. 52. & verb. Baculus.*

Episcopus confirmatus consecrationem petere debet intra tres menses; *ib. num. 53.*

Episcopus eligi nequit, qui sex mensium spatio non fuerit in sacro ordine constitutus; *ibidem num. 55.*

Episcopi consecratio ab uno dumtaxat Episcopo facta est valida; *ibid. num. 56.*

Pactiones aliquæ ante electionem irritæ, & nullæ sunt; *ibid. num. 57.*

Historia affertur electionis Episcoporum, quantum ad eligentes; *ibid. num. 59. & seqq.*

Episcopus quoad ea, quæ concernunt ejus residentiam, translationem, & renuntiationem.

Episcopi quo jure teneantur residere; Vide verb. *Episcopus art. 3. num. 1. & 2.*

Episcopus ob quas causas excusetur a continua residentia; *ib. num. 3. ad 7.*

Episcopus in quibus casibus, & ad quos possit esse legatus, aut orator; *ibid. n. 8. & 9.*

Episcopus in regum negotiis occupatus, quæ licentia possit eximi a residentia; *ibid. num. 10. & 11.*

Decretum obligans parochos ad residentiam tempore pestis viget etiam pro Episcopis, quemdam coadjutorem habentibus; *ibidem num. 12. & 13.*

Episcopus in qua parte diœcesis possit residere, & an possit remove tribunal a civitate propter intemperiem aeris, & in casu quanto tempore possit degere extra diœcesim, *ibid. num. 14. & 15.*

Super residentia Episcoporum edita est specialis Constitutio Urbani VIII., & quid in ea sancitum sit, declaratur, *ibid. num. 16. ad 27.*

Episcopus vel ex æqua causa, vel causa animi relaxandi quantum tempus abesse possit a sua diœ-

- diœcesi, & quantum præscribitur a Conc. Trident. *ibid. num. 28. ad 30.*
- Episcopus propter aliquod suæ diœcesis negotium manens extra cathedralē Ecclesiam in quas poenas incidat, & quid ad rem novissime disposuerit Benedictus XIV. *ib. num. 31.*
- Episcopus residents an possit citari ad comparandum, & an sit liber a residentia suarum dignitatum, & beneficiorum simplicium, *ibid. num. 42. & 43.*
- Episcopus absens an gaudeat alternativa, ac monitus nolens residere possit per Papam Ecclesiam suam spoliari, *ibid. num. 34. & 35.*
- Conditio personæ quando excuset a residentia, *ibid. num. 36.*
- Episcopus an possit jungere unum absentiae trimestrem cum alio, vel unam Apostolicorum liminum visitationem cum alia sequentis triennii, *ibidem num. 37. & 38.*
- Episcopo, qui per plures annos a vacatione concessa se abstinent, qua conditione concedi possit facultas non residendi per aliquod tempus; *ibid. num. 39.*
- Episcopi translatio de una in aliam Ecclesiam sola auctoritate Papæ fieri potest, & quid si Episcopus se transferret auctoritate propria, aut metropolitani, & patriarcha hoc idem faceret absque Pontificis mandato; *ibid. num. 40. ad 43.*
- Causæ justæ talis translationis quæ sint? *ib. num. 44.*
- Quid si translatio fieret justa causa, aut propter ambitionem translati; *ib. n. 45. & 46.*
- Translatio Episcopi regulariter fit a minori ad majorem Ecclesiam. Et interdum viceversa, si peculiaris causa id exigat; *ibid. num. 47. & 48.*
- Archiepiscopo, qui ex justa causa cessit Archiepiscopatu, licite de Episcopatu vacante provideri potest. Secus si cessio facta sit in fraudem; *ibidem num. 49. & 50.*
- Episcopus electus, & confirmatus tantum an possit invitus transferri; *ib. n. 51. & 52.*
- Character Sacramentalis non imprimitur præcise coacto, *ib. n. 53.*
- Episcopus consecratus qua causa possit a Papa transferri; *ib. n. 54. ad 56.*
- Papa in beneficialibus habet plenariam potestatem disponendi, & quid ad rem sentiant gravissimi Doctores indicatur; *ibid. num. 57. ad 59.*
- Episcopo translationi consentiente, quo tempore Episcopalis Ecclesia vacare incipiat; *ibid. num. 60. & 61.*
- Si transferatur Episcopus absens, vel ignorans, sedes Episcopalis quando vacare incipiat, *ibid. n. 62.*
- Episcopus translatus potest secum deferre fructus jam perceptos, ac alia bona acquisita, dummodo hæc non sint Ecclesiæ dedicata; *ibidem num. 63. & 64.*
- Fructus pendentes, & inexacti an pertineant ad Episcopum translatum; *ibidem num. 65. & 66.*
- Renunciatio Episcopi non valet, nisi per Papam fuerit admissa; *ibid. n. 67.*
- Assignantur causæ, ob quas potest Episcopus renunciare Episcopatu, Papa consentiente; *ib. n. 68.*
- Episcopatus renunciatio duplex assignatur, & explicatur; *ibidem n. 69. ad 71.*
- Episcopus simpliciter renunciatus Episcopatu, an censetur renunciare loco tantum, vel loco, & dignitati simul; *ibid. n. 72.*
- Renunciatio non subtrahit Episcopo ordinem, sed solum executionem ordinis; *ibid. num. 73.*
- Character Episcopalis an possit renunciari, vel auferri, *ibid. n. 74. & art. 2. n. 35.*
- Episcopus, qui renunciavit Ordini, seu dignitati, potest de licentia Papæ executionem reassumere sine nova consecratione; *ibid. n. 75.*
- Episcopus, qui renunciavit Episcopatu, quoad locum tantum potest conferre ordines etiam majores, dummodo sit rogatus ab alio Episcopo, & quid si absque proprii Episcopi licentia ordinaret; *ibid. num. 76. ad 78.*
- Episcopus, qui renunciavit Episcopatu quoad locum, & dignitatem simul, an, & quales ordines, & de cujus licentia possit licite conferre; *ibid. num. 79. ad 84.*
- Episcopi a Sacra Congregatione de Propaganda Fide munia episcopalia exercere nequeunt extra eorum districtum; *ibid. in notis ad num. 81.*
- Alia Episcoporum residentiam concernentia, *ibid. num. 85. ad n. 90.*
- Quantum ad Episcopatum pluralitatem; *ibid; num. 91. 92. 93.*
- Quoad Episcopatus resignationes; *ibidem ad dit. Auct. n. 95. 96.*
- Quoad translationem; *ibidem a num. 97. ad 99.*
- Si Episcopus fiat captivus, administratio Ecclesiæ transit ad capitulum; *ibid. n. 100.*
- Quantum ad residentiam, translationem, & renunciationem. Vide etiam *addit. ibid. num. 101. & seqq.*
- Episcopus quoad ea, quæ concernunt ejus præcedentiam, sedem, celebrationem, & Pontificalia.
- Episcopi an habeant locum a protonotariis Apostolicis; Vide verb. *Episcopus art. 4. n. 1.*
- Episcopus retinens canonicatum an debeat præcedere omnibus aliis canonicis, ac dignitatibus; *ibidem numer. 2.*
- Inter Episcopos promotos, seu electos, & inter suffraganeos Latinarum, & Episcopos Græcos, quæ regula circa præcedentiam servanda sit; *ibid. n. 3. & 4.*
- Episcopus in sua diœcesi quibus præferendus sit in functionibus Episcopalibus; *ibid. num. 5.*
- Episcoporum præcedentia in Conciliis Provincialibus quomodo statuenda; *ibid. num. 6.*
- Episcopus ante quos habere debeat pacis osculum, & quibus præcedere debeat in sua Ecclesia, & in quo loco sedere debeat; *ib. num. 7. ad 9.*

Episcopus quomodo honorandus in Ecclesiis suis diocesis, quamvis exemptis, ac privilegiatis *ib. n. 10.*

Episcopus debet habere sedem pulchriorem, quam gubernator civitatis; *ib. n. 11.*

Episcopi sedes debet esse fixa: & quomodo, & quando ornanda, ac locanda; *ibid. numer. 12. ad 15.*

Episcopus ad Matutinum in nocte Nativitatis Domini ubi sedere possit; *ibid. n. 16.*

Sedes Episcopi in Ecclesia, ubi Abbas usum mitræ habet, quomodo locanda, *ib. n. 17.*

Quid competat soli Episcopo dum private Missam celebrat; *ib. n. 18.*

Quas solennes functiones possit Episcopus exercere in Ecclesiis suis diocesis quamvis exemptis, & privilegiatis, ac S. Sedi immediate subiectis, ac in Ecclesiis regularium, & ad quid teneantur regulares in casu &c. *ibid. numer. 19. ad 26.*

Episcopus, qui celebrat tempore quadragesimæ singulis diebus, quando non celebrat solemniter, debet uti habitu quotidiano cum stola; *ib. n. 27.*

Episcopus celebrans, an debeat Prælatos, ac canonicos thurificare &c. *ib. n. 28.*

Quot persone, & quæ dignitates debeant assistere Episcopo celebranti; *ib. n. 29. & 30.*

Episcopus extra cathedralem volens pontificaliter celebrare potest secum ducere assistentes de capitulo; *ib. n. 31.*

Episcopo solemniter celebranti in Ecclesia collegiata, ad quos spectet assistere; *ib. n. 32.*

Assistentes Episcopi an debeant esse digniores ex choro, *ib. n. 33.*

Episcopus, si in die palmarum una cum capitulo, & clero personaliter ad monasterium regularium accedere teneatur, debet ipse benedicere private palmas quoad abbatem; *ib. numer. 34.*

Episcopus non debet cum cappa Vesperas celebrare; *ib. n. 35.*

Episcopus assistens divinis officiis cum cappa, non debet singulos canonicos ante ipsum salutare detegendo caput, sed satis est illis manu benedicere; *ib. n. 36.*

Episcopus assistenti Divinis officiis cum cappa non debent canonici ponere, & deponere biretum in ejus capite, nec isto casu ei assistere; *ibid. numer. 37.*

Episcopus non habens Episcopatum, an functiones possit exercere in sua Ecclesia jurisdictionali; *ib. n. 38.*

Episcopus quando possit, vel non, ministrare Christia absque licentia Ordinarii loci, quamvis vocatus ab aliquo inferiori exempto intra fines diocesis existente; *ib. n. 39.*

Episcopus an possit olea sacra conficere in Ecclesia extra cathedralem, vel cum minori numero ministrorum, quam præscribitur in libro Pontificali; *ib. n. 40. & 41.*

Episcopus antiquior juniorem præcedere debet; *ib. n. 43. & segg.*

Episcopus quoad absolutionem, & dispensationem.

Episcopus non potest absolvere a casibus, & censuris publicis summo Pontifici reservatis; neque ab occultis in Bulla Cœne: Vide verb. *Episcopus art. 5. ad 3. & verb. Absolutio numer. 2. ad 5.*

Episcopus an possit absolvere a censuris occultis incurtis ob violatam clausuram, *ib. n. 4. & 5.*

A quibus casibus possit Episcopus absolvere impeditos adire Pontificem, & quid si impedimentum si perpetuum, vel non, *ib. n. 6. ad 9.*

Impediti personaliter adire Pontificem an teneantur mittere procuratorem, vel scribere ad S. Pœnitentiariam &c. Et quid si sint etiam impediti adire Episcopum; *ib. n. 10. & 11.*

Impediti adire Episcopum pro casibus reservatis diocesanis publicis non possunt absolvi ab inferiori extra casum necessitatis, *ib. n. 12.*

Episcopus nequit absolvere censuratos ratione violatæ immunitatis Ecclesiasticæ. Et quid si tales absolvat absque facultate Sedis Apostolicæ; & quomodo in casu se gerere debeat indicatur; *ib. numer. 13. ad 16.*

An possit Episcopus absolvere censuratos ob clerici percussorem levem, vel gravem, publicam, vel occultam; *ibidem numer. 17. ad 20.*

Quæ persone censeantur impeditæ adire Pontificem; *ibid. nu. 21. & verb. Absolutio art. 1. numer. 6. & segg.*

Episcopus non potest concedere suo subdito, ut absolvatur in aliena diocesi a Sacerdote non habente jurisdictionem, neque prohibere, quominus suus subditus absolvatur in aliena diocesi a Sacerdote jurisdictionem habente a suo Episcopo; *ibid. numer. 22. & 23.*

Episcopus dispensare potest cum suis subditis, & in sua diocesi in omnibus irregularitatibus provenientibus ex delicto occulto, & singula assignantur; Excepta tamen ea, quæ provenit ex homicidio voluntario injusto, & aliis deductis ad forum contentiosum; *ibidem numer. 24. ad 37.*

Episcopus non potest dispensare in irregularitate orta ex heresi occulta exteriori, *ib. nu. 38. & verb. Absolutio n. 1. ad 4.*

Episcopus an possit dispensare cum occulto excommunicato, qui publice celebravit; *ibidem numer. 39.*

Episcopus an possit dispensare cum inquisitis de delicto, quod non potuit probari; *ibid. n. 40.*

Episcopus an possit dispensare in materia delicti ad forum contentiosum deducti, & jam finito officio, vel obtenta absolutione ab injecto crimine; *ibid. n. 41. ad 44.*

Quando Episcopus possit, vel non dispensare quoad sacros canones, constitutiones Apostolicas, & decreta Conciliorum generalium; *ibid. n. 45. & verb. Dispensatio a numer. 22. usque in finem.*

Alia ad rem. *Vid. add. a numer. 47. & segg.*

An vero possit quoad bigamiam; *ibid. & verb. Bigamia.*

Quoad

Quoad observantiam festorum; *ibid.* & verb. *Festum*.

Quoad jejunia; *ib.* & verb. *jejunium*.

Quoad impedimenta Matrimonii, *ibid.* & verb. *Matrimonium quoad Impedimenta*.

Quoad irregularitatem; *ibid.* & verb. *Irregularitas*.

Quoad juramenta, & vota; *ibid.* & verb. *Votum*, & *juramentum*.

Quoad poenas Simonie, *ibid.* & verb. *Simonia*.

Quoad visitationem; Vide verb. *Visitare*, *Visitatio*.

Quoad ordinationem; Vide verb. *Ordinare*, *Ordo*.

Quoad regulares; Vide verb. *Regulares*.

Quoad prædicationem, & prædicatores; Vid. verb. *Prædicare*, *Prædicator*.

Quoad processiones; Vide verb. *Processio*.

Episcopus quoad ea, quæ potest, & debet, vel non.

Episcopus an possit prohibere, ne canantur cantilenæ lingua italica in Ecclesiis etiam regularium, & in oratoriis publicis ne canatur Musica lingua vernacula; Vid. verb. *Episcopus art. 6. n. 1. & 2.*

Episcopus an possit suo arbitrio locare scamna laicorum, & prohibere, ne collocentur in presbyterio sedes præfecti, & commendarii locorum; *ibid. num. 3. & 4.*

Episcopus potest remove indecentia, & scandalosa in Ecclesiis arbitrio suo; *ibid. n. 5.*

Ludimagistri an indigeant Episcopi approbatione pro exercitio scholæ; *ibid. n. 6.*

Quid possit Episcopus circa canonicorum sedes in choro collocandas, circa eorum interestiam, vel discessionem ab Ecclesia tempore concionis; circa eorum determinationes in negotiis Ecclesiæ; circa eorum vacationem a servitio Ecclesiæ; *ibid. num. 7. ad 10.*

Episcopus quid possit in regularem exemptum, qui ob notorium delictum incidit in censuras; *ibid. num. 11. & 12.*

Quid possit Episcopus circa administrationem factam a Vicario capitulari, Sede vacante; *ibid. num. 13. & 14.*

Episcopus quid possit circa administratores locorum, & legatorum piorum; *ibid. num. 15. 16. & 17.* & verb. *Administratio*, verb. *Confraternitas art. 3.*

Quid circa convocationem canonicorum, & ejus interestiam actibus capitularibus; *ibid. num. 18. & 19.*

Quid circa fidelitatem punctandam in choro, & circa præbendarum fructuum perceptionem absque chori servitio, & circa canonicorum Sedes in choro assignandas ad formam a Concilio Tridentino præscriptam, & officii divini recitationem; *ib. num. 20. ad 23.*

Quid circa dignitatum erectionem; *ib. num. 24.*
Quid circa larvas gestandas; *ibid. n. 25. 26. & 27.*

TOM. IX.

Quid circa offensores ministrorum, & officiorum suæ curiæ, & potestatem familiam armatam retinendi; *ibid. n. 28. ad 32.*

Quid circa clericos delinquentes, & non deferentes habitum clericalem; *ibid. num. 33. 34. & 35.*

Quid contra contrahentes matrimonium ipso invito, vel paracho dissentiente, vel omissis denuntiationibus; & quid contra testes intervenientes, & parochos assistentes; *ibidem num. 36. ad 40.*

Quid contra concubinos, & detinentes libros prohibitos, & testium subornatores; *ib. n. 41. 42. & 43.*

Episcopus an possit delegare benedictionem Ecclesiæ, seu capellæ alicui Sacerdoti; an possit habere fenestram e domo respicientem in Ecclesiâ, & concedere confraternitatibus Laicorum, ut in eorum Ecclesiis conservent SS. Sacramentum, & earundem Confraternitatum bona taxare pro contributione Seminarii; *ibidem num. 44. ad 47.*

Episcopi qualitates assignantur; *ibid. numer. 48. ad 54.*

Episcopus ad quid teneatur tum in charitatis operibus exercendis, tum in populo sibi commisso bonis moribus instruendo, tum in suæ diocesis negotiis recte peragendis; *ibidem num. 55. ad 73.*

An liceat Episcopo quotannis abesse tribus mensibus a residentia; Vide verb. *Residentia a num. 13.*

Quid possit, ac debeat Episcopus quoad regulares, & moniales; *ib. n. 74. & verb. Regularis*, & verb. *Monialis*.

Episcopus an possit erigere collegiatam, curam suppressimæ, almutiam, vel cappam canonicis concedere iisdem in minoribus tantum constitutis, vel jam jubilatis distributiones denegare, & ipsas distributiones amissas Ecclesiæ fabricæ applicare, aut amissas condonare canonicis amittentibus; *ibid. n. 75. ad 81.*

Episcopus non potest uti oratorio privato extra domum propriæ habitationis, cum pontificia tamen declaratione data sub verb. *Oratorium n. 70. ib. numer. 82.*

Episcopus an possit obligare curatos, ut necessaria pro Missarum celebratione in eorum Ecclesiis ministrent aliis Presbyteris, & concedere licentiam celebrandi cum birreto, & ad quod tempus possit uti opere parochi, & concedere licentiam canonicis a residentia absentandi; *ibid. num. 83. ad 87.*

Episcopus an possit dispensare super ætate requisita ad curam animarum, & super multiplicitate beneficiorum, & ipsis beneficiis possit nova onera imponere; *ibid. num. 88. ad 91.*

Episcopus an possit primam præbendam vacantem assignare poenitentiario, & canonicatus poenitentiariæ, & theologalis absque concursu conferre, & canonicatum de novo erigere, aut capellanos alienæ capellæ in cathedrali transferre; *ib. n. 92. ad 95.*

Episcopus an possit privare canonicos suæ Ecclesiæ ordinatos absque solemnitate in concilio præscripta, & cogere clericos ac Presbyteros non confessarios ad interessendum conferentis casuum conscientie, *ibid. n. 96. & 97.*

Episcopi, alique prælati, ac superiores monasteriorum, quando, & quomodo possint ingredi monialium clausuram, & quid si Episcopus contraferet dispensationi Constitutionis Gregorii XIII. *ibid. num. 98. ad 105.*

Episcopus an possit delegare facultatem benedicens sacra paramenta, *ibidem num. 106.*

Episcopus an possit recipere munera a monialibus occasione vestitionis, ac professionis, *ib. num. 107. & 108.*

Episcopus quando possit erigere subsidium charitativum, *ibid. num. 109.*

Episcopus an possit obligare iudices synodales, ac etiam moniales, ut in casu non valeat uti opera alterius notarii, quam cancellarii Episcopalis, & an possit mercedem exigere pro revisione computorum locorum piorum, *ibid. num. 110. ad 113.*

Episcopus non potest pro administratione Sacramenti Confirmationis in locis diocesis procuratorem exigere, *ibidem num. 114.*

Episcopus an possit taxare in pecunia id, quod pro victu sibi contingeret visitando, *ib. n. 115.*

Episcopus non potest permittere, ut confessarii ingrediantur clausuras monialium pro funere peragendo, nec quod puellæ educandæ recipiantur in monasterium absque licentia Sacre Congreg. Neque auferre monialibus, aut laicis jus, quod habent eligendi officiales, *ibidem numer. 116. ad 119.*

Episcopus an possit obligare simplices sacerdotes ad inserviendum in Ecclesiâ cathedrali, *ibidem num. 120.*

Episcopus an possit clericis permittere ludum alearum, & ipse quoque ludere, *ibid. num. 121. & 122.*

Quid non possit, nec debeat Episcopus quoad regulares, & moniales, *ibid. n. 123. & verb. Regularis, & verb. Monialis.*

Episcopus nequit prohibere clericis, ne convellant laicos in causis profanis coram iudice laico, *ibid. num. 124.*

Albania Episcopis facultas conceditur transigendi de bonis Ecclesiæ, *ibid. num. 60.*

Veronensis Episcopi definitur jurisdictio, *ibid. num. 61.*

Quoad facultatem Episcoporum suspendendi clericos ob occultum crimen, *ibidem num. 62. & seqq.*

Facultas concedendi indulgentiam in mortis articulo extenditur Episcopis, *ibid. num. 65.*

Episcopi in synodis non possunt fidei controversias definire, neque aliquid inter doctores controversum, *ibid. num. 166. 167.*

Potest aliquid ex epicheja relaxare, *ibidem num. 168.*

Ille solus potest Ecclesias consecrare, & reconciliare, *ibid. n. 169. & 170.*

Curare debet, ut legata pia adimpleantur, *ib. n. 171. & 172.*

Fabrica S. Petri non potest se immiscere Episcoporum jurisdictioni, *ibidem num. 173.*

Alia ad episcoporum jurisdictionem pertinentia. Vide *ibid. a. num. 125. ad 159.*

Episcopus an, & quando teneatur Missam applicare pro ovis suis; Vide verb. *Missæ arti. 3. num. 11. in fine.*

An, & quando possit Episcopus secum conducere cancellarium in electionibus abbatissarum regularibus subjectarum. Vide *novissima Decreta Sacre Congreg. Concilii allata sub verb. Electio arti. 4. num. 10.*

Episcopus quoad ea, que concernunt Episcopum regularem, titularem, & suffraganeum.

Episcopus regularis, quando liberetur ab obligatione suæ regulæ, & a quibus votis censeatur dispensatus: Vide verb. *Episcopus arti. 7. num. 1. 2. & 3. & in not. ad num. 3.*

Episcopus regularis an, & quomodo debet deferre habitum suæ religionis, & quid exemptus; *ibidem num. 4. 5. & 6.*

Episcopi regulares, quem ritum observare tenentur in recitatione divini officii, & quid si habeant privilegia se conformandi suæ religioni, *ibid. num. 7. 8. & 9.*

Episcopus regularis an recuperet jus successione ad hereditatem sibi delatam post promotionem, & an acquirat monasterio, cui fuit filius; *ibid. num. 10. & 11.*

Episcopus regularis post adeptum Episcopatum non recuperat bona ante Episcopatum jam tertio quæsitæ; *ib. n. 12.*

Episcopus ex ordine Minorum quale jus recuperet auctoritate Papæ, & qualis concedatur facultas Episcopo ex ordine Minor. reform. S. Francisci, *ibidem num. 13. & 14.*

Episcopo regulari, si sit negligens in exigendo bona hereditaria, vel eis renunciaret, quis succedat, & in quo se possit præjudicare adeundo hereditatem sibi delatam, *ibid. n. 15. & 16.*

Bona regularis acquisita ante assumptionem ad Episcopatum ad quem spectent, *ibid. num. 17.*

Episcopus regularis non subijcitur Bullæ de *Largitione Munerum*, *ibid. num. 18.*

Episcopus regularis, si Episcopatum resignet, aut sponte ad religionem redierit, an possit illius dignitates, & officia obtinere, & an teneatur ad observantiam redire, *ibidem num. 19. & 20.*

Reprehenditur auctor in not. ad num. 20.

Episcopi titulares antiquitus non creabantur, modo passim creantur. Quæ eorum origo, an sint veri Episcopi, & in qua diocesi, & de cujus licentia possint exercere pontificalia, aut quid simile, *ibid. num. 21. ad 30.*

Episcopus titularis non creandus, nisi urgeat necessitas, & affertur Glossa inveciva in eos, qui anhelant ad Vicarios Episcoporum, & Ecclesias titulares, *ibid. num. 31. & 32.*

Episcopus titularis canonicus quomodo indutus possit incedere in cathedrali, quæ ejus præcedat.

dentia, an subsit visitationi Ordinarii, ejusque familiares an gaudeant privilegio fori, *ibidem* num. 33. ad 36.

Beneficia, & pensiones non vacant in eo, qui ad titularem Episcopatum assumitur, *ibidem* num. 37.

Episcopus titularis an sit vocandus ad Concilia generalia. Et quid, si sit administrator alterius ecclesiae, vel canonicus alicuius cathedralis. Et ad rem afferuntur decreta, ac dubia cum suis resolutionibus, *ibid.* num. 38. ad 41.

Inter Episcopos titulares, ac locales praecedentia, *ibid.* num. 42.

Episcopus, cui datus est coadjutor, potest esse coadjutor alterius, *ibid.* num. 43.

Episcopus suffraganeus sede vacante per mortem sui localis Episcopi an possit exercere pontificalia, ac ordines conferre, *ibid.* num. 44. & 45. Et alia de suffraganeo: Vide verb. *Coadjutor* num. 67. ad 103.

Plura exponuntur a Benedicto XIV. determinata circa auctoritatem, ordinem, jurisdictionem, & mores Episcoporum, *ibid.* num. 46. & in *superiori art.* a num. 125. ad 159.

Alia Episcopos regulares, suffraganeos, & titulares concernentia. Vide *ibidem* num. 46. & seqq.

Utrum Episcopus titularis negligens consecrationem intra tempus a Tridentino praefinitum incurrit in poenas inflictas, *ibid.* n. 57. & seq. *Epistole Ecclesiasticae*.

Epistolae nomen. Vide verb. *Epistole Ecclesiasticae* num. 1.

De his scriptores, *ibid.* num. 3.

Varia earum genera, *ibid.* num. 4. ad fin.

Epocha, & Era unde sint dictae, & quae sint, earumque divisiones assignantur, & explicantur: Vide verb. *Mundus* a num. 65. ad 76.

Eremita.

Eremita a quo denominatur, quid sit: Et quid significet eremus: Vide verb. *Eremita* num. 1. & 3.

Eremitarum tria genera assignantur juxta opinionem trium Sanctorum Patrum, *ibid.* num. 4. 5. & 6.

Fagnanus quatuor distinguit species eremitarum, & singulae assignantur, *ibid.* num. 7. ad 11.

Quod genus eremitarum gaudeat, vel non, privilegio fori, & canonis, *ibid.* num. 12. ad 15.

Auctor illustratur, *ibid.* num. 22. & seqq.

Deputatio eremita pro custodia ecclesiae ad quem spectet, *ibid.* num. 16.

Ordinationes emanatae pro istis eremitis ad litteram afferuntur, *ibid.* num. 20. & 21. & num. 24. ad 26.

Erronea Propositio, & errori proxima quae sit, & quae sapiens errorum: Vide verb. *Propositiones damnatae*, num. 32. 33. & 34.

Error.

Error prout est impedimentum dirimens matrimonium: Vide verb. *Matrimon.* quoad *Impedimenta* art. 5. num. 12.

An error communis cum titulo colorato, & putativo det jurisdictionem ad valide absolven-

dum, licet occultum subsit impedimentum ex jure positivo proveniens: Vide verb. *Confessarius* art. 33. ad 42. & verb. *Jurisdicatio* num. 30.

Evagatio mentis quid sit, & quale peccatum: Vide verb. *Acedia* num. 16. verb. *Attentio* num. 13. ad 35. verb. *Missa* art. 17. num. 21. ad 31. & verb. *Officium divinum* art. 2. num. 38. ad 47.

Eucharistia.

Eucharistia quid sit: Vide verb. *Eucharistia* art. 1. num. 1.

Eucharistiae Sacramentum quando institutum, & quae ejus materia, *ibid.* num. 2. 3. & 4.

Vino consecrando admiscenda est modica aqua, & consecrationis forma assignatur, *ibid.* num. 5. & 6.

Praeceptum sumendi Eucharistiam quos, quomodo, & quando obliget, *ibid.* num. 7. & 8.

Ad satisfaciendum tali praecepto ubi, & quando sumi debeat Eucharistia, *ibid.* num. 9. 10. & 11.

Communicans in ecclesiis regularium animo satisfaciendi praecepto, vel communicans in ecclesia cathedrali, an satisfaciatur, *ibid.* num. 12. & 13.

Sacerdos quomodo possit tali praecepto satisfacere: peregrini, & advenae in qua ecclesia possint communicare pro adimplendo praecepto, *ibid.* num. 14. & 15.

Fratres, & sorores tertii ordinis, necnon mantellati, corrigiati, pizocharæ, alique similes in propriis domibus habitantes quomodo debeant praecepto satisfacere, *ibid.* num. 16.

Inservientes regularibus, ac illi qui infirmantur in eorum monasteriis si sint seculares, an satisfaciatur praecepto paschali sumendo ab ipsis regularibus Eucharistiam? Et an regulares possint in die paschatis Eucharistiam secularibus ministrare, *ibid.* num. 17. ad 21. & verb. *Approbatio* art. 1. num. 64. ad 68.

Per communionem sacrilegam non adimplatur praecepto, *ibid.* num. 22.

Culpabiliter non satisfaciens praecepto in quas censuras incurrat, & qua alia poena puniri possit, *ibid.* num. 23. 24. & 25.

Excommunicati paulo ante Pascha non sunt molestandi, si non communicant in Paschate, *ibid.* num. 26.

Alia docte exposita quoad praeceptum Paschale, & illius historiam habes, *ibid.* n. 21. & seqq.

An, quomodo, & quando liceat ministrare Eucharistiam in paramentis nigris, & Missis defunctorum, *ibid.* num. 27. 28. & verb. *Missa* art. 14. ad 23.

Non potest Eucharistia ministrari fidelibus in nocte Nativitatis Domini, *ib.* num. 29. & verb. *Missa* art. 5. num. 15.

Eucharistia an possit ministrari pueris novem, aut decem annorum, mutis, & surdis a natiuitate, energumenis, epilepticis, & aliis infirmis, semifatis, stolidis, freneticis, & amentibus, *ib.* n. 30. ad 33.

Aegrotus an teneatur ex praecepto sumere Eucharistiam per modum Viatici, sit sit in periculo mortis, & quid si non esset jejunos, vel sanus

- nus eadem die communicasset ex devotione? Et in eadem infirmitate quoties sumi possit Eucharistia, *ibidem* n. 34. ad 38.
- Viaticum, si necessitas exigat, dari potest in die Parasceves; *ibidem* n. 39.
- Communio quotidiana quibus expediat, & ad rem affertur speciale decretum, *ib. n. 40. & 41.*
- Quando commendatur frequens usus communionis, intelligi debet de sola communione digna, *ibidem* n. 42.
- Non datur præceptum sumendi Eucharistiam sub utraque specie, *ibidem* num. 43.
- Eucharistia in primitiva ecclesia domi privatim asservari permittebatur, *ibidem* n. 44.
- Eucharistia, in quibus ecclesiis nunc asservari possit, vel non, *ibidem* n. 45. ad 48.
- Feria quinta in Coena Domini quomodo, & a quo servanda sit Eucharistia, *ibidem* n. 49. & verb. *Tabernaculum* num. 4.
- Eucharistia ob quam causam deferri non debeat ad ægrotum, *ibidem* num. 50.
- Sacramentum Eucharistiæ in ejus solemnitate, ac per octavam in processione deferre ad quem spectet, *ib. num. 51.*
- Sacramentum Eucharistiæ debet propriis manibus a celebrante deferri, *ib. n. 52.*
- Eucharistiæ Sacramentum dum elevatur, an sit genuflectendum, *ibidem* num. 53.
- Eucharistia pro infirmis asservata intra quantum tempus renovanda tam a græcis, quam a latinis, *ib. n. 54. & 55.*
- Tabernaculum SS. Sacramenti in ecclesiis cathedralibus an possit esse in altari majori, *ib. num. 56. & verb. Tabernaculum* num. 7.
- Expositio SS. Sacramenti, a quibus, & de cuius licentia fieri possit, *ibidem* n. 57. ad 61.
- Sacramentum Eucharistiæ publice exposito, qui ritus servandus sit in celebrandis Missis tam privatis, quam solemnibus, *ib. n. 62. & 63.*
- Datur instructio observanda in oratione continua 40. horarum cum expositione SS. Sacramenti, *ibidem* numer. 64.
- Assignatur origo publicæ, & solennis venerationis SS. Sacramenti Eucharistiæ, ejusque excellentia, ac dignitas indicatur, ac alia ad rem expendantur, *ib. n. 65.*
- Eucharistia in festo Corporis Christi non est deferenda per vias hebræorum: Vidè inter *Decreta S. Rit. Congreg.* num. 1332.
- De institutione orationis 40. horarum ad SS. Eucharistiæ Sacramentum, *ibidem* n. 67. & seqq.
- Multa saluberrime constituta, & determinata a Benedicto XIV. proponuntur quoad SS. Eucharistiæ Sacramentum, *ibidem* num. 77. ad 84.
- Appendix, seu novus de Eucharistia
Articulus.
- De Sacramenti Eucharistiæ variis nominibus; Vide verb. *Eucharistia* art. 1. in princip.
- Recensentur hæretici, qui in assignanda, & explicanda hujus Sacramenti natura errarunt, *ibidem* n. 2. & seqq.
- Afferuntur catholici scriptores, qui contra hæreticos, & novatores pro SS. Eucharistiæ Sacramento steterunt, *ib. num. 4.*
- Natura Sacramenti Eucharistiæ juxta catholicam sententiam explicatur ex evangelii littera, ex auctoritate patrum, ex antiquis liturgiis, & ex consensu Orientalium, *ib. n. 5. & seqq.*
- Materia Eucharistiæ est panis triticeus, & vinum de vite, *ib. n. 8.*
- Historia nectitur eorum, qui azyzum ad Eucharistiæ Sacramentum adhibere, *ib. n. 9. & 10.*
- Quare deinde græci improbaverint latinis azyzum panem, *ib. n. 12.*
- Azyzum panis demonstratur esse aptissima Sacramenti Eucharistiæ materia, *ib. n. 12. & seqq.*
- Solvuntur Photianorum sophismata, *ib. n. 16. & seqq.*
- Disseritur de mystica significatione azymi, & fermentati, *ib. n. 24.*
- Utrum latinis fermentatum, & græcis azyzum indifferenter consecrare liceat, *ib. num. 27. & seqq.*
- Num sacerdos latinus in locis græcorum, & græcus in latinorum urbe possit Eucharistiam juxta loci ritum consecrare, *ibidem* n. 29. & seqq.
- In parando fermentato pane ad altaris Sacrificium destinato magna est Orientalium cura, & diligentia, *ib. n. 32. & seqq.*
- Utrum liquor ex uvis passis, & zebibo expressus licite, ac valide in Eucharistia perficienda usurpetur, *ib. n. 34. & seqq.*
- An loco vini in utraque purificatione, ubi magna sit vini penuria, licite adhiberi possit tantum aqua, *ib. n. 35. & seqq.*
- In confectio sanguinis Christi vino parum aquæ miscet tum Occidentis, tum Orientis Ecclesia, *ib. n. 36.*
- Græci præter frigidam aquam, quam ante consecrationem solent vino miscere, ante Eucharistiæ sumptionem ferventem aquam infundunt in calicem, *ibidem* vers. Græci.
- Historice multa enarrantur pertinentia ad formam Sacramenti Eucharistiæ quoad Orientalium, & Latinorum Ecclesiam, *ib. §. 2. n. 37. & seqq.*
- Ex diversis liturgiis refertur forma Sacramenti Eucharistiæ, *ib. n. 44.*
- Defenditur Orientalium consecrationis forma, *ib. n. 45.*
- Probat Christum verbis usum esse, non interna tantum benedictione, dum Eucharistiam consecravit, *ib. n. 46.*
- Solvuntur objecta, *ibidem* n. 48.
- Probat quod Eucharistiæ forma contineatur verbis: *Hoc est Corpus Christi. Hic est calix Christi.* *ib. n. 52. & plurib. seqq.*
- Solvuntur objecta, *ib. n. 53.*
- Verba consecrationi necessaria, & essentialia sunt. *Hoc est Corpus meum. Hic est Sanguis meus, vel hic est Calix Sanguinis mei.* *ib. n. 59.*
- Quare Orientales alia voce consecrationis verba proferant, *ib. n. 64.*
- Verba Christi *significative, & assertive*, non *historice* in consecratione sunt proferenda, *ibidem*.
- Subjectum Eucharistiæ Sacramenti describitur, *ib. n. 65.*

De ministro pariter sequitur, *ibid.*

Sacramentum illud maximam a nobis venerationem exigit, *ibid. num. 66.*

S. Sedes Apostolica Orientalibus inculcat, quæ ad istius Sacramenti venerationem pertinent, & varios abusus tollere voluit, *ibid. loc. cit.*

Multa sunt apud Orientales alios, quæ ad Eucharistiæ Sacramentum spectant, minime a Missionariis contemnenda, *ibid. num. 67.*

Speciales hujusmodi Orientalium ritus discretissime describuntur, *ib. a num. 68. ad fin.*

Eva.

Eva an formata fuerit ex sola costa Adam? & varia de ipsa; Vide verb. *Mundus a num. 28. ad 34.*

Eva formata fuit intra paradysum, Adam vero extra, & cur, *ib. n. 39. & 40.*

Evictio.

Evictio quid sit, Vide verb. *Evictio num. 1.*

Quid evincere, & præstare evictionem, *ibid. num. 26. & 27.*

Statim ac emptori lis movetur ad rem evincendam, an teneatur venditor emptorem defendere, & litem in se assumere, *ibid. n. 4. 5. 6.*

Venditor quamvis in contractu specialiter non promiserit evictionem, ad ipsam tenetur. Et re evicta, ad quid teneatur, *ib. n. 7. ad 10.*

Ad hoc ut venditor actione evictionis teneatur & pretium, & interesse restituere, quid requiritur, *ib. n. 11. & 12.*

Venditor bonæ fidei, pluribus in casibus non tenetur emptori de evictione, & singuli assignantur, ac explicantur, *ibidem num. 13. ad 24.*

Quando venditor fuit malæ fidei, ad quid teneatur, *ib. n. 25.*

Supplentur ad evictionis materiam, quæ præterit auctor, & septem dilucidantur requisita, ut evictio præstetur, *ib. n. 28. & seqq.*

Eunuchi.

Eunuchi, castrati, & spadones qui sint: Vide verb. *Patria potestas num. 27.*

Eunuchi an possint contrahere matrimonium? Vide verb. *Matrim. quoad Impedimenta.*

An eunuchi, qui sacerdotes, diaconi, aut subdiaconi sint, in Missa munus suum exercere possint. Vide verb. *Eunuchus, Eunuchi.*

Europa unde sit dicta. Vide verb. *Mundus n. 78.*

Examen, examinare, examinari, examinatores synodales.

Examen novum an sit necessarium in permutationibus ecclesiarum parochialium: Vide verb. *Examen, examinare num. 1. & 2.*

Examen novum requiritur in quolibet ascensu, *ib. n. 3.*

Præsentati ad beneficia simplicia absque prævio examine Episcopi institui non possunt ab iis, ad quos institutio spectat, *ib. n. 4.*

Nullus consequi potest beneficia in ecclesiis patrimonialibus sine examine Episcopi, *ibid. num. 5.*

Examen delegari potest ab Episcopo, cui directæ sunt Bullæ alicujus simplicis beneficii conferendi clerico absenti in forma dignum, *ib. n. 6.*

Examen, & approbatio Vicariorum ad curam animarum positorum in ecclesiis unitis ordini S.

Joannis Hierosolymitani ad Episcopum pertinet, *ibidem numer. 7.*

An, & quatenus possit Episcopus parochos rite, ac recte semel approbatos, iterum, ac pluries examinare? Vide verb. *Parochus art. 1. n. 21. ad 28.*

Examinis pro collatione ecclesiarum parochialium habendi forma præscribitur a Benedicto XIV. *ib. n. 53.*

Examinis diocesani Episcopi ante ordinationem subijci debent etiam regulares, *ib. n. 57.*

Examinare non potest Episcopus ob beneficium simplex illum, quem jam examinaverat pro ordinis sacri promotione, *ibid. num. 8.*

Provisi a sede Apostolica an possint ab Episcopo examinari, *ibid. num. 10. & 11.*

Examinatus ad beneficium, vel officium, an sit iterum examinandus ad aliud, *ibid. num. 12.*

Examinandi sunt de novo cæpti beneficiati in quolibet ascensu, *ibid. num. 13.*

Approbato in Urbe ad curam animarum an possint ab Episcopo ordines denegari, *ibidem num. 14. & 15.*

Clerici Romæ degentes non possunt extra eam ordinari sine examine, & licentia eminentissimi Vicarii, *ibid. num. 16.*

Episcopus an possit examinare regulares prædicare volentes in ecclesiis extra ordinem, *ibid. num. 17.*

Regulares prævio examine semel approbati an possint iterum examinari? Et quid si regulares essent magistri, aut theologia lectores? *ibid. num. 18. 19. & 20.*

Confessarius regularis simpliciter approbatus ab Episcopo antecessore, an possit iterum examinari a successore, vel Vicario capitulari, vel Vicario Apostolico, aut generali, *ibid. num. 21. ad 24.*

Examinatorum synodaliū electio quomodo, & quo tempore fieri debeat, *ibid. num. 25. & 26. & seqq.*

Examinatores synodales, a quo proponi debeant, & approbati: quot eligi possint, ac debeant: Quale, & an necessarium eorum juramentum, *ibid. num. 27. ad 33.*

Examinatores synodales, an, & quo titulo possint aliquid accipere occasione examinis, an possit ipsis aliquid stipendium assignari: & in quas poenas incidunt aliquid accipientes, *ib. num. 33. ad 38.*

Examinatores debent renunciare Episcopo idoneos repertos in examine, *ibid. num. 39.*

Approbatus in concursu quis dicatur, *ibidem num. 40.*

Examinatores quomodo, & quando vota sua conferre, ac dare debeant, *ib. n. 41. & 42.*

Ad quem spectet magis idoneos eligere, & quis ex ipsis præferendus sit, & an Episcopus teneatur eligere ex collatione votorum, & idonei, ac approbati qui dicantur, *ibidem nn. 43. ad 47.*

Approbatur auctor num. 43. & simul datur modus, quem tenere debent examinatores synodales, ut de moribus, & doctrina eorum, qui

fuc-

- fuerunt examini subjecti, referant, *ib. nu. 71. & seqq.*
- Episcopus an possit solus eligere: Et quid possit in paritate votorum, *ib. n. 48. 49. & 50.*
- In dioecesi, ubi sunt due cathedrales unite, an in qualibet deputandi sint examinatores distincti, *ib. n. 51.*
- Alia ad rem ab operibus Bened. XIV. excerpta. Vide *ibid. n. 53. & seqq.*
- Alia ad rem. Vide verb. *Approbatio art. 1. num. 47. & seq. verb. Beneficia art. 3. num. 22. ad 64. & verb. Concursus art. 2. & 3. per tot.*
- An eligente majori parte capituli inhabilem, sub conditione dispensationis, minore vero parte habilem non obtenta dispensatione, consolidetur totum jus capituli in minore parte habilem eligente, *ibidem num. 74. & seqq.*
- Exarchi, & Primates.*
- Exarchi varia apud Græcos significatio. Vide verb. *Exarchi num. 1. seqq.*
- Tres tantum fuisse olim apud Græcos exarchi, *ibid. nu. 5. seqq.*
- Quinam exarchi dicti posterioribus sæculis, *ibid. nu. 8. seqq.*
- Qui Græcis exarchi, Latinis primates dicti. Horum aliqui honoris, *ib. n. 11.*
- Alii potestatis, *ibid. n. 12.*
- Peculiaris quædam Africanarum ecclesiarum circa primates disciplina, *ibid. num. 13. ad 16.*
- Excentrici circuli* qui sint. Vide verb. *Mundus num. 103.*
- Excommunicatio* quoad ejus esse, & divisionem.
- Excommunicatio quid sit, propter quid in ecclesiam inducta? & a quo in praxim deducta. Vide verb. *Excommunicatio art. 1. n. 1. 2. & 3.*
- Num excommunicatio christianorum a judaica excommunicatione originem traxerit, non conveniunt inter se eruditi, *ib. n. 23.*
- De variis excommunicationis speciebus, quæ tum antiquitus obtinuerunt, tum nunc obtinent, *ibid. n. 24. & in novis. additam.*
- De origine excommunicationis *ipso jure*, & *Minoris*, *ib. num. 25.*
- Excommunicatio appellatur etiam *anathema*: quid significet hoc nomen, & in quo differat ab excommunicatione? *ibid. num. 4. 5. & 6.*
- Excommunicatio, & anathema quomodo incurrantur, & infligantur? & ad rem modus observandus traditur, *ibid. n. 7. 8. 9. & 10.*
- Excommunicatio dividitur primo in majorem, & minorem, & quæ sit utraque, *ibidem num. 11. 12. & 13.*
- Excommunicatio simpliciter lata quomodo intelligi debeat, *ib. n. 14.*
- Excommunicatio dividitur secundo in excommunicationem latæ, vel ferendæ sententiæ, & quæ sit utraque, *ibid. num. 15. 16. & 17.*
- Quando excommunicatio sit latæ, vel ferendæ sententiæ, & quando incurrat, vel non, ante sententiam judicis: Vide verb. *Lex art. 2. num. 27. ad 44.*
- Excommunicatio dividitur tertio in excommunicationem a jure, vel ab homine, & quæ sit utraque, *ib. n. 18. 19. & 20.*
- Excommunicatio dividitur quarto in reservatam, & non reservatam, *ibidem numer. 21.*
- Excommunicationes summo Pontifici reservate in bulla Cœnæ. Vide verb. *Excommunicatio art. 2. per tot.*
- Excommunicationes Summo Pontifici reservatæ extra bullam Cœnæ contra prælatos ecclesiæ, contra clericos sæculares, & regulares, contra regulares, contra dominos temporales, & contra omnes: Vide verb. *Excommunicatio art. 3. per tot.*
- Excommunicationes nemini reservatæ. Contra Episcopos, contra regulares, contra clericos, contra dominos temporales, contra magistratus, & judices & contra omnes: Vide verb. *Excommunicatio art. 4. per totam.*
- Excommunicatio* quoad eos, qui possunt, vel non, excommunicare, & excommunicari.
- Excommunicare potest Summus Pontifex in toto orbe: Vide verb. *Excommunicatio art. 5. num. 1.*
- Excommunicare possunt Episcopi, alique Ordinarii, Cardinales, legati sedis Apostolicæ, capitula cathedralia, vicarius generalis Episcoporum, & capituli, prælati, & præpositi collegiarum & alii habentes jurisdictionem in foro ecclesiæ Abbates, ac Superiores regulares, tum generales provinciales, ac etiam locales, concilia generalia, & provincialia, capitula, & congregationes regularium, *ibid. num. 2. ad 9.*
- Excommunicare possunt alii auctoritate ordinaria, alii potestate delegata, & quinam ii sint, *ibid. num. 26. & seqq.*
- Num parochus potestate ordinaria excommunicandi polleat, *ibidem num. 28.*
- Qui excommunicare non possunt, *ibid. num. 10. 11. & 12.*
- Qui excommunicari possunt, *ibid. num. 13. & num. 33.*
- Qui excommunicari non possunt, *ib. n. 14. ad 20. & num. 34. & seqq.*
- Collegium, communitas, universitas, vel aliud corpus politicum, quando excommunicari possit, vel non? & a quo possit in casu &c. *ibidem num. 21. ad 25. Sed vid. n. 34.*
- Num excommunicatus nondum absolutus possit ex alio delicto iterum excommunicari, *ibid. num. 36.*
- Exempti possunt etiam excommunicari in casu, in quo ex speciali delegatione subijciuntur, *ib. n. 37.*
- Quid autem si speciali privilegio donentur, ne excommunicari queant, *ibid.*
- Excommunicatio* quoad ejus effectus.
- Effectus excommunicationis majoris quot, & qui sint? Et singuli explicantur: Vide verb. *Excommunicatio art. 6. num. 1. ad 25.*
- Effectus excommunicationis minoris quot, & qui sint, & singuli explicantur, *ibid. n. 26. ad 29. Sed vid. add. num. 30. & seqq.*
- Recensentur civiles excommunicationis effectus, *ib. n. 26. & seqq.*
- Excommunicatio* quoad ejus absolutionem.
- Ab excommunicationibus a jure latis, & nemini

mini reservatis qui possint absolvere: Vide verb. *Excommunicatio art. 7. num. 1. & numer. 33. & seqq.*

Ab excommunicationibus a jure latis, & Papæ reservatis, qui possint absolvere, *ib. n. 2.*

Ab excommunicationibus ab homine latis per sententiam specialem, qui possint absolvere, *ibidem num. 3. ad 7.*

Ab excommunicationibus ab homine latis per sententiam generalem sine ulla reservatione, qui possint absolvere, *ib. n. 8. 9. & nu. 29. & seqq.*

Qui est excommunicatus a suo Episcopo, an absolvi possit ab Episcopo novi domicilii. Vide *ib. n. 30. & seqq.*

An post interpositam appellationem absolvere valeat Juxda a quo, *ib. n. 31.*

An ab Excommunicatione ipso jure in literis Apostolicis comminata absolvere queat Juxda, qui sententiam declaratoriam pronuntiavit, *ib. n. 32. & 33.*

Ab Excommunicatione minori a jure lata, qui possint absolvere; *ib. n. 10.*

Excommunicationis absolutio dari potest etiam extra Confessionem Sacramentalem, etiam absentis, vel invito, vel mortuo, *ib. n. 11. & 12.*

Excommunicationis absolutio dari potest variis modis, & assignantur singuli; *ibidem nu. 13. ad 18.*

Absolutionis formæ variæ esse possunt, & assignantur singulæ; *ibid. n. 19. ad 22.*

Quid requiratur ad hoc, ut quis licite absolvi possit ab Excommunicatione; *ibid. n. 23. ad 26. Corrigitur Auctor n. 26. in not.*

Absolutio extorta metu gravi iniuste in eum finem incusso est invalida; *ib. n. 27.*

Absolutio ab excom. pro foro conscientie an prodesse possit etiam pro foro externo? Absolutus in foro interno ab excommunicatione an teneatur se gerere in foro externo tanquam excommunicatus. Vide verb. *Excommunicatio art. 8. n. 1.*

Absolutus in foro conscientie ab excommunicatione occulta, an possit habere communionem in divinis in foro externo? Et quid si excommunicatio sit notoria, vel ejus crimen deferatur ad Judicem, *ibid. n. 2. 3. & 4.*

Vide distinctionem receptam ad hanc questionem decidendam; *ibid. num. 5. & seqq.*

Excommunicati quinam vitandi sint in quibus, & qualiter vitari debeant.

Quales excommunicati vitandi essent jure antiquo, & quales vitandi sint jure novo. Vide verb. *Excommunicatio art. 9. n. 1. 2. & 3. num. 23. & seqq.*

Percussor Clerici quando dicatur taliter notorius, ut vitari debeat; *ibidem nu. 5. 6. 7. & nu. 29. & seqq.*

Casus. in quibus vitandi sunt excommunicati, quinque assignantur, & explicantur, *ibid. nu. 8. ad 13. & in nota ad n. 10.*

Qui in aliquo ex supradictis casibus cum excommunicato communicat, an peccet, & in quas censuras incurrat. Et quid si excommunicatus sit nominatim a Papa; *ibid. num. 14. 15. & 16.*

Assignantur, & explicantur causæ, ob quas

licet communicare cum excommunicatis vitandis, *ibid. num. 17. ad 22.*

Ad Extrav. Ad vitanda; Vide n. 23. & seqq. De Excommunicatione canonis quoad summ esse, & intelligi.

Excommunicatio Canonis quare sic appelletur; Vide verb. *Excommunicatio art. 10. n. 1.*

Quid intelligatur per illa verba *Si quis suadente diabolo manus violentas injecerit in clericum; ib. n. 2. ad 6.*

Quales sint illi clerici, qui non gaudent privilegio canonis; *ibid. num. 7. ad 10.*

Per ly *Monachum* qui Regulares intelligantur, *ibidem n. 11. ad 19.*

Num excommunicatio *Can. Si quis suadente* sit latæ sententiæ; *ib. n. 20. & seqq.*

Ab Excommunicationis hujus incursum quinam excusentur, vel non?

Ab incursum hujus excommunicationis excusantur laborantes ignorantia invincibili, tam juris, quam facti; Vide verb. *Excommunicatio art. 11. nu. 1.*

Excusantur quoque clericum percussiones in variis casibus, qui assignantur, & singuli explicantur; *ibidem n. 2. ad 12. & n. 28. & seqq.*

Qui non excusentur ab incursum dictæ excommunicationis; *ib. num. 14. ad 27.*

Ab Excommunicatione canonis quinam possint absolvi, vel non?

Clerici percussio triplex assignatur, & explicatur; Vide verb. *Excommunicatio art. 12. numer. 1. ad 4.*

Percussio de se levís quomodo possit esse gravis, & enormis; *ibid. num. 5. & 6.*

In articulo mortis qui possit absolvere ab excommunicatione canonis; *ibid. num. 7. & 8.*

Extra articulum mortis qui possit absolvere ab hac excommunicatione ob percussorem levem, vel medicrem, & enormem, sive occultam, sive publicam; *ibid. n. 9. ad 14.*

Prælati Regulares an possint suos subditos, & novitos absolvere ab excommunicatione contracta ob quamcumque percussorem; & quid si percussores sint diversi Ordinis, vel religiosi ad invicem se percusserint, vel percusserint clericum sæcularem, *ibid. n. 15. ad 20. & verb. Regularis Prælatum n. 31.*

Moniales sive exemptæ, sive subjectæ Ordinariis a quo possint absolvi; *ibid. n. 21. & 22.*

Regulares an, & quando possint absolvere a percussione leví; *ibidem numer. 23.*

Alia ad materiam hujus artic. Vide *ib. n. 24. Executor Litterarum Apostolicarum.*

Executor alius est merus, & alius mixtus, & quis sit uterque; Vide verb. *Executor Litterarum Apostolicarum n. 1.*

Executor per quas clausulas vocetur mixtus, *ib. n. 2. ad 7.*

Quid requiratur ad hoc ut Executor Apostolicus possit procedere, *ibid. n. 8. & 9. 10. & n. 63. & 64.*

Ordinarii an possint impedire tales executiones, vel an possint cum executeore litteras Apostolicas exequi, *ibidem num. 11. & 12.*

Dispensationes Matrimoniales, aliæ de Apostolicæ

lice quibus committi soleant, & quis eas exequi possit Sede vacante per mortem Episcopi, *ibid.* n. 13. ad 23.

Deputato uno, an possit alter ad executionem se intromittere, & per quid commissio possit transire ad aliam personam, *ibidem* num. 24. ad 29.

Vicarius Episcopi solum confirmati, an possit exequi dispensationes; *ibid.* num. 30.

Vicarius, si fiat Episcopus illius diocesis, an possit exequi dispensationem sibi commissam. Et quid si Episcopus esset suspensus, vel excommunicatus; *ib.* n. 31.

Executor debet servare formam in litteris præscriptam, *ibidem* nu. 33.

Executor, ejusque notarius an possint pro executione aliquid accipere; *ibidem* num. 34. ad 38.

Executor dispensationis Apostolicæ pro foro interno super impedimento Matrimonii occulto, quis esse possit, vel non, *ibid.* num. 39. ad 44.

Executor debet esse approbatus ab Ordinario loci, & specialiter electus a pœnitente, & quid si electus recuset; *ibid.* num. 45. 46. & 47.

Executor an debeat testes adhibere, & quid de litteris executionis agere debeat, *ibid.* num. 48. & 49.

Episcopus non retinens Vicarium, an possit exequi litteras eidem directas, *ibid.* num. 51.

Alia de Executoribus. Vide apud Rosam de *Executor. Litt. Apost. part. 1.* & 2.

An exequutor certus in litteris Apostolicis datus possit subdelegare, *ibid.* num. 52. & seqq.

Auditor Camere, qui est executor omnium litterarum Apostolicarum, an cumulative procedere valeat ad executionem litterarum Apostolicarum, *ibid.* num. 53.

Quenam obtinuerit distinctio in foro circa questionem mutationis executoris litterarum Apostolicarum, *ib.* in n. 61. & 62.

Executor Testamentarius. Vide verb. *Testamentum* art. 3.

Exemptio.

Exemptio Ecclesiastici a jurisdictione Episcopi an concedatur a S. C. ? saltem sævitæ causa, & tunc quomodo concedatur? Vide verb. *Exemptio*.

Exemptio regularium, quomodo, & quando exempti ecclesiastici ab Episcopi jurisdictione. Vide verb. *Exemptio* n. 1. & 2. Vide verb. *Regul.* art. 2.

Exequiæ. Vide verb. *Exequiæ* n. 1. seqq. item verb. *Funeralia*, verb. *Sepultura*.

Exercitia spiritualia.

Afferuntur duæ epistolæ encyclicæ ad rem spectantes; Vide verb. *Exercitia spiritualia* numer. 1. 2.

Fratres Minores exercitiis vacantes quam Indulgentiam lucentur; *ib.* num. 3.

Exhereditatio.

Exhereditatio quid sit; Vide verb. *Exhereditatio* num. 1.

Exhereditatio tam ascendentium, quam descendantium, ad hoc ut valide fiat, & suum sortiantur effectum, quid requiratur, *ibidem* num. 2. ad 9.

Causæ legitimæ exheredandi descendentes quatuordecim enumerantur, & assignantur, *ibid.* num. 10. ad 25.

Quando proles possit exheredari propter contractum Matrimonium inuitis Parentibus juxta statuta municipalia locorum, *ibidem* num. 26. ad 29.

Causæ legitimæ, ob quas licet liberis exheredare parentes, vel alios ascendentes, assignantur, *ibid.* num. 30. ad 38.

Omnes dicte causæ exheredandi quando cessent, *ibid.* num. 39. & 40.

Causæ, ob quas exhereditari potest frater in casu, quo turpis persona instituta est heres, tres assignantur; *ibid.* n. 41. ad 44.

Exhereditatio ut plurimum fit *nota causa*, & in *pœnam liberorum*. Sed & fieri potest exhereditatio *bona mente*, *ibid.* num. 45. & 46.

Quæ sit exhereditatio bona mente, *ibidem* num. 47. & seqq.

Exilli pœna quid sit? Vide verb. *Pœna* art. 2. num. 13.

Exorcizare, exorcista.

Exorcizare sumitur in duplici sensu, & uterque assignatur, ejusque secundo sensu capti traditur definitio; Vide verb. *Exorcizare* num. 1. 2. & 3.

Exorcismi cæremonia, quæ fit in Baptismo, ubi imperetur, & de ea fiat mentio, *ibid.* nu. 4. & 5.

Infans ratione periculi baptizatus, an debeat exorcizari; & quid sit exorcistæ munus; *ibid.* num. 6. & 7.

Ad licite exorcizandum quid requiratur: Et quid de exorcistis utentibus modis insolitis; *ib.* nu. 8. ad 11. & n. 18. & 19.

Pro exorcizanda moniali, an concedatur licentia ingrediendi clausuram. Et a quo, quomodo, & in quo loco sit exorcizanda, *ibid.* nu. 12. ad 16.

Signa præcipua energumenorum referuntur, *ibid.* num. 17.

Primis Ecclesiæ sæculis non solum clerici, verum & laici donum ejiciendi dæmones habuere, & sic exorcistarum officium usurparunt; *ibidem* nu. 21. & 22.

Postea peculiare munus in Ecclesiâ fuit eorum, qui in gradum exorcistarum cooptati erant; *ibid.* num. 24.

Per id vero temporis ad exorcistatum non ordinabantur nisi provectioris ætatis; *ib.* n. 25. Quod eveniret mutata hac disciplina, *ibid.* nu. 26.

Exorcistatus quid sit, quæ ejus materia, & forma, & quando fuerit institutus; Vide verb. *Ord.* art. 1. n. 34.

Exorcistatus conferendus est subdiacono, diacono, & presbytero Græco, qui ritu Latino ad diaconatum, presbyteratum, aut episcopatum sint promovendi: Vide verb. *Exorcistatus* art. un.

Explata hereditatis pœna quæ sit, & quid sit hoc crimen, Vide verb. *Pœna* art. 2. n. 98.

Expositi filii, Vide verb. *Expositi filii*, verb. *Filii* num. 17. ad 20. verb. *Parentes* n. 20. ad 23.

Expe-

Expositio SS. Sacramenti.

Expositio SS. Sacramenti qua de causa permittatur? Vide verb. *Expositio SS. Sacramenti numer. 1. 2.*

Si exponatur, quot candelæ ardere debeant, *ibidem numer. 3. & 4.*
Extinctio voti; Vide verb. *Votum art. 3. numer. 2. ad 9.*

Extractio.

De extractione Rei inquisiti, vel damnati a loco innumi in casibus permixtis; Vide verb. *Extractio, n. 1. & seqq.*

Extractio segetum, farinæ, & olei extra statum Ecclesiasticum sine speciali Chirographo Papæ sub gravissimis poenis prohibetur; *ibidem numer. 6.*

Extractio rerum aliarum mobilium quorum arbitrio permittatur; Vide *ib. n. 7.*

In extractione segetum per aquam quenam cautelâ adhibende; *ibidem n. 8.*

Quibus in casibus permittatur extractio segetum &c. a Statu Ecclesiæ, *ibidem numer. 9. & seqq.*

Extrema unctio.

Varie unctiones in praxi habentur in Ecclesia: Vide verb. *Extrema unctio n. 1.*

Extrema unctionis definitio traditur, ac demonstratur esse novæ legis Sacramentum, & quando institutum, ejusque duplex materia; *ibidem numer. 2. ad 8.*

In quo casu, & quomodo possit oleo benedicto addi non benedictum; *ib. nu. 9. & 10.*

Forma hujus Sacramenti traditur, & quomodo proferenda, ac unctiones faciende tam in viris, quam in feminis. Et quid si aliquis careat aliquo sensu, vel mutilatus existat; *ibidem numer. 11. ad 17.*

In quo casu unica unctio sufficiat, & quando fieri possit absque contactu immediato; *ibidem n. 18. 19. & 20. & in nota ad n. 20.*

Administratio hujus Sacramenti in quo habitu fieri possit, ac debeat; *ibid. nu. 21.*

Minister licitus validus hujus Sacramenti quis sit. Et in quo casu, & quibus personis possint regulares hoc Sacramentum administrare, & de cuius licentia; *ib. n. 22. ad 28.*

Unctiones a quot Sacerdotibus fieri possint, ac debeant. Et quid si Minister moriatur dum actu ungit. Et validum sit Sacramentum si unus ungat, & alter proferat verba; *ibid. numer. 29. ad 33.*

Subjectum capax hujus Sacramenti assignatur. Et quibus personis ministrari possit, vel non; *ibidem a numer. 34. ad 37. & numer. 84. & seqq.*

An sit de precepto hoc Sacramentum suscipere, & ipsum negligere quando sit peccatum, vel non. Et quando, & quomodo peccet parochus non ministrando, vel negligendo administrare hoc Sacramentum. Et in quibus casibus teneatur; *ibid. n. 38. ad 44.*

Effectus speciales, & præcipui hujus Sacramenti quatuor assignantur; *ibid. n. 45. ad 48.*

Oleum infirmorum ubi, & quomodo asservari debeat; *ibid. numer. 49. & 50.*

TOM. IX.

Sacculus pro includendo vase hujus Olei cuius coloris esse debeat; *ibid. numer. 51.*

Apud Græcos oleum a presbyteris benedicitur: num forma deprecatoria sit necessaria in Sacramento extremæ unctionis. De forma Ambrosiana istius Sacramenti, & de partibus corporis inungendis; Vide *ibid. numer. 68. ad 78.*

Plures presbyteri olim etiam in Ecclesia Latina, ut hodie apud Græcos extremæ unctionis Sacramentum ministrabant; *ibidem numer. 52. & seqq. & n. 79. & seqq.*

F

Falcidia.

Falcidia quid sit, quale motivum ejus originis, & a quo sic dicta; Vide verb. *Falcidia nu. 1. 2. 3.*

Trebellianica quid sit, a quo sic dicta, & in quo differat a Falcidia; *ibidem numer. 4. ad 7. & infra n. 33.*

Falcidia ex quibus bonis detrahatur, & ad quid teneatur heres prætendens hujusmodi detractio-nem, pro qua detrahenda quæ quantitas bonorum attendi debeat; *ib. n. 8. ad 14.*

Falcidia ex quibus bonis detrahi non possit, & an sit, & quomodo detrahenda inter duas causas pias; *ibidem numer. 13. ad 24.*

Falcidia non habet locum in testamento militis; *ib. n. 25.*

An, quando, & quomodo possit testator prohibere Falcidiæ detractio-nem; *ibid. nu. 26. ad 31.*

Falcidia non potest detrahi ab herede, qui non conficit inventarium; *ibid. numer. 32.*

Quæ dicta sunt de Falcidia an, & quomodo intelligenda sint etiam de Trebellianica; *ibid. numer. 33. & 34.*

Liberi præter legitimam an possint etiam deducere Falcidiam, vel Trebellianicam; *ib. nu. 35. 36. & 37.*

Recensentur ea, quæ a Jure novo correctæ sunt quoad Legem Falcidiam; *ib. numer. 38. & seqq.*

Quomodo æstimatio Falcidiæ incunda in annuis legatis, & in legato alimentorum; *ibid. nu. 56.*

Falsum Falsarius.

Falsum quid sit, & ad ejus crimen quot requirantur; Vide verb. *Falsum, Falsarius n. 1. & 2.* Sed vide, *ibid. n. 91. & 92.*

Falsum principaliter quatuor modis committitur, idest, *Dicto, Scripto, Facto, Usu*, seu potius abusu; *ib. n. 3.*

Dicto crimen falsi quinque modis committitur, & singuli assignantur, & explicantur; *ibid. numer. 16. ad 32.*

Infinite sunt species falsi, sed ad duo sum m capita referri possunt ad falsum scilicet testamentarium, & ad falsum nummarium; *ib. nu. 92. & seqq.*

Explicatur Lex 13. §. 1. ff. ad leg. Corneliæ de Falsis, *ibid. n. 95. & seqq.*

Falsum circa monetam quibus modis committatur, *ib. n. 33. ad 36.*

Uu, seu potius *abusu* dupliciter committitur crimen falsi, & assignatur; *ib. n. 37. & 38.*

Litteræ Apostolicæ falsari possunt novem modis, & assignantur; *ib. n. 39.*

Pœnæ falsantium litteras Apostolicas assignantur, & luculenter explicantur; *ib. num. 40. ad 57. & n. 87. & seqq.*

Falsificantes litteras Papæ, Imperatoris, Regis, Principis supremi, Proregiis, Magistratus, vel alterius tribunalis qua pœna puniuntur; *ibid. n. 61. 62. & 63.*

Clericus falsificans sigillum Principis, aut litteras Episcopi, aut capituli, qua pœna puniendus; *ib. num. 64. & 65.*

Regulares, & præcipue Ordinis Min. falsificantes Litteras Prælatorum qua pœna puniuntur; *ibid. n. 66. & 67.*

Pœna ordinaria circa nobiles falsarios quæ olim fuerit, & nunc sit; *ib. num. 68.*

Pœna falsi testis in causis civilibus, vel criminalibus quæ sit, & quid si testis falsus sit clericus; *ib. n. 69. 70. & 71.*

An lege Cornelia teneatur is, qui non falsum testimonium dixit, sed verum reticuit; *ib. nu. 101. & seq.*

An in eandem Legem incidat, qui pecuniam ad testimonium dicendum accepit, nec tamen producentem, sed adversarium ipsius testimonio adjuvit, *ib. n. 103.*

Pœna Notarii scribentis falsum testamentum, vel instrumentum, & falsificantis manum alicujus, & copiam ab originali diversam exemplans quæ sit; *ib. n. 72. & 73.*

Pœna Advocati, vel Procuratoris, vel Judicis falsum committentis quæ sit; *ibid. numer. 74. & 75.*

Pœna falsificantium legitimas mensuras, & fabricantium falsas monetas, quæ sit, *ibid. num. 76. & 77.*

Pœna impediendum aliquem testari, vel jam factum testamentum mutare, vel ad testandum compellendum quæ sit; *ibid. num. 78.*

Pœna supponentis falsum partum quæ olim fuerit, & nunc sit; *ibid. n. 79.*

Pœna eorum, qui falsum committunt occultando, surripiendo, lacerando scripturas &c. quæ sit, *ibid. n. 80.*

Assumens nomen curiæ, vel magistratus, cum non sit talis, qua pœna puniendus; *ibid. num. 81. 82. & 83.*

Aliorum falsariorum pœnæ; *ibid. num. 84.*

Ad hoc, ut quis de *Falso* pœna ordinaria puniri possit, quid requiratur, *ibid. numer. 85. & 86.*

Fama.

Fama, opinio, existimatio idem significant; Vide verb. *Fama num. 1.*

Fama quid sit, unde sic dicta, & duplex assignatur, & explicatur, *ib. nu. 2. ad 6.*

Fama proprie loquendo non dicitur nisi bona sit, & ut talis explicatur, *ib. n. 7. 8. & 9.*

Fama interdum accipitur pro infamia, *ib. n. 10. & verb. Infamia per 101.*

Fama in quo differat a rumore, & iste quid sit, *ibid. n. 11. & 12.*

Ut fama probet, quid requiratur, *ib. nu. 13. ad 16.*

In concursu famæ bonæ, & malæ, quæ si t præferenda, *ib. n. 17.*

Fama per quid probari possit; *ib. n. 18.*

Fama an, & quando de per se faciat plenam probationem, *ib. n. 19. ad 26.*

Fama impediendi an, & quando sufficiat ad impediendum Matrimonium, *ib. n. 27. ad 32.*

Rumor an sufficiat ad impediendum Matrimonium; *ib. n. 33.*

Fama impediendi non sufficit ad impediendum Matrimonium contractum, *ibid. n. 34.*

Quid de fama publica existente contra clericum fornicarium, *ibid. n. 35. & 36.*

Fama non potest prevalere veritati, & affirmativa an prævaleat negative, *ibid. num. 37. & 38.*

An homini sit dominium in famam suam, *ibid. n. 39. & seqq.*

An quis cum periculo suæ famæ alterius famam teneatur sustinere, *ib. n. 48. ad 50.*

Familia.

Familiæ nomen quid importet: Vide verb. *Familia num. 1.*

Familia alia dicitur effectiva, & alia contentiva, & quæ sit utraque, *ib. n. 2.*

Ut quis dicatur de familia contentiva quid requiratur, *ib. n. 3.*

Familia contentiva alia est proxima, seu proximior, & alia remota, seu remotior, & quæ sit utraque. Et in istarum concursu, quæ intelligatur vocata, *ib. n. 4. & 5.*

Familiæ appellatione quales Agnati veniant. Et unde in hac re mens testatoris intelligi possit, indicatur, *ib. n. 6. ad 10.*

Quando vocata est familia in genere, qualis intelligenda sit? Et quid si plures existant columnelli; *ib. n. 11. & 12.*

Agens ad fideicommissum tamquam unus de familia testatoris, quid probare debeat; *ibid. num. 13.*

Contentens succedere in Majoratu instituto ad favorem proximorum collateralium de familia, quid probare debeat; *ib. n. 14.*

Majoratus Institutur quoties vocat masculos de sua familia, quales intelligantur vocati, *ib. num. 15.*

Fœminæ an veniant in appellatione familiæ, *ib. n. 16. 17. & 18.*

Quid quando plures familiæ vocatæ sunt successive ad beneficium jurispatronatus, & quid si plures sint passive vocati, *ibidem num. 19. ad 22.*

Vocatis proximioribus de duabus familiis distinctis, cui competat presentatio, *ibidem num. 23.*

Quid si vocentur plures familiæ cum lege quod presentatio pertineat ad proximiores, & seniores, *ibid. num. 24.*

Quid si juspatronatus activum reservetur seniori de familia, & passivum omnibus de familia, *ibid. n. 25.*

In paritate vocum, qui præferendus sit, *ibid. n. 26, 27. & 28.*

Major pinguedo vocis, an det prælationem, *ibid. n. 29.*

Verbo concessionis ipsis posterisque suis, & post illorum obitum seniori, & antiquiori dumtaxat de domo illorum, quomodo intelligenda sint, & & quid quando vocatur proximior, & antiquior de familia; *ib. n. 30. ad 33.*

Quid si juspatronatus spectet ad tres familias proximiores, *ibid. n. 34.*

Vocati per posterius non possunt impedire clericatum favore prius vocati, *ib. n. 35.*

Quid si concurrant laicus de linea primo vocata, & clericus de linea secundo vocata, *ibidem num. 36. 37. & 38.*

Vocatus in jurepatronatus passivo non potest præteriri per patronum, *ib. n. 39.*

Passive vocatus qui dicitur: & quando dicitur præsentatus a fundatore, & quid si patronus recuset eum præsentare; *ibid. num. 40. 41. & 42.*

Oppositio passive vocati habetur pro præsentatione, *ib. n. 43.*

Ordinarius conferendo jure devoluto ad quid teneatur, *ib. n. 44. & 45.*

Præsentatus per medietatem vocum, & habens gratiam Apostolicam cum derogatione alterius medietatis cui præferatur, *ib. n. 46.*

Habens unam vocem privativam, & alteram cumulativam, cui præferatur, *ib. n. 47.*

Clericus in paritate gradus præferatur laico. Et inter pares gradu æque dilectos quis præferatur, *ib. n. 48. & 49.*

In beneficio licet Sacerdotali in habitu præferatur Sacerdos clerico, *ib. n. 50.*

Ubi fundator requisivit Sacerdotium in habitu, quis præferri debeat, *ib. n. 51.*

Civibus, & parochianis tamquam compatronis competit privilegium prælationis in paritate vocum: Et compatronis in casu, competit de jure, *ib. n. 52. & 53.*

Habens qualitatem sanguinis, & patronalem cui præferendus sit; & compatronus in paritate vocum cui præferri debeat, *ibid. num. 54. 55. & 56.*

Præsentatus in paritate vocum cui præferri debeat, *ibidem num. 57.*

In beneficiis vere Sacerdotalibus Sacerdos a tititudine, & de sanguine, cui præferendus, *ib. num. 58.*

Quatuor exornatæ ad hunc articulum questiones; Vide *ib. num. 59. ad 64.*

Familiares.

Familiarium nomine qui veniant, & quid requiratur ut quis familiaris dicatur? Vide verb. *Familiaris numer. 1. & 2.*

Familiaritas vera, & actualis, quæ sit, & quid requiratur ad eam contrahendam, *ibidem num. 3. & 4.*

Ut probetur vera familiaritas, quid concurre

re debeat indicatur, & explicatur; *ibid. num. 5. 6. & 7.*

Familiares Papæ quibus gaudeant privilegiis, a quibus oneribus sint exempti, & qui sint, qui tales appellantur, *ibidem n. 8. ad 17.*

Familiares Cardinalium a quorum jurisdictione sint exempti, quibus gaudeant privilegiis, quid circa beneficia ipsorum, & qui tales vocari possint, *ibid. n. 18. ad 29.*

Nuncius qui nequeat familiaritatem concedere, *ibid. n. 30.*

Episcopus quando possit, vel non, familiares suos ad Ordines promovere absque Ordinarii licentia, vel cum ipsis dispensare, & quid si Episcopus sit titularis, *ibid. num. 31. ad 41.*

Familiares Papæ, Cardinalium, & Episcoporum in curia residentium, an possint a Vicario Sanctissimi ad ordines promoveri, *ibid. n. 42.*

Cardinales presbyteri quos ordines conferre possint suis familiaribus triennialibus, & ut quis ad hunc effectum familiaris dicatur, & quomodo triennium computari debeat, indicatur; *ibid. nu. 43. ad 46.*

Episcopus quot canonicos familiares possit assumere? Et an isti lucrentur fructus suarum præbendarum si non resideant tempore familiaritatis, *ib. n. 47. & 48.*

Familiares, & alii ministri Episcopi quamvis titularis an gaudeant privilegio fori, *ibid. nu. 49. 50. 51.*

Quinam sint familiares Episcopi, qui gaudent privilegio fori, *ibidem num. 67.*

Unde repetendum sit jus Episcoporum ordinandi suos familiares triennales, *ibid. num. 69. & seqq.*

Quanam requisita concurrere debeant, ut Episcopus ordinare valeat familiares suos triennales, *ibid. num. 71. ad 80.*

An Episcopus sicuti potest ordinare familiarem suum triennale, ita impartiri ipsi possit litteras dimissoriales, ut ab alio Episcopo ordinari valeat, *ibid. num. 81.*

Episcopi non teneantur dare notam suorum familiarium curiæ laicali, *ibid. n. 52.*

Cognitio causæ actualis familiaris Archiepiscopi deferentis arma prohibita, ad quem spectet, *ibidem nu. 53.*

Quid si familiaris nuncii in carcerem mittatur ob delationem armorum prohibitorum a curia Laicali, vel aliquod attentatum fiat a regis ministris in personam familiaris Archiepiscopi, *ib. num. 54. 55. & 56.*

Fiscalis Episcopi extra curiam degens in aliquo loco diocesis an gaudeat privilegio fori, *ibid. num. 57.*

Familiares, & ministri inquisitionis quibus gaudeant privilegiis, si delinquentes, quomodo puniri debeant, & ad quid teneantur, *ibid. num. 58. ad 65.*

Familiares, ac domestici degentes in monasteriis regularium, an satisfaciunt præcepto Paschali sumendo Eucharistiam ab ipsis regularibus, *ib. numer. 66.*

Familiaritas cum Judæis, & hæreticis qualis, & quan-

quando sit prohibita Christianis; Vide verb. *Famuli* n. 19. ad 25. *Hæreticus* n. 17. ad 26. *Hebræus* fere per tot.

Famuli, famule.

Famuli, & famule monialium, ac regularium in quibus parochio subiciantur? Vide verb. *Famuli* n. 1. 2. & 3.

Quando regulares eisdem possint Sacramenta ministrare etiam tempore Paschatis, ac extremæ unctionis, & sepulturam dare, *ibid.* num. 30. & seqq.

Famuli, & famule quæ teneantur suis dominis præstare, & quando, & quomodo peccent ratione inobedientiæ, vel negligentia, vel rei domesticæ ablationis, vel discussionis ante lapsum terminum, *ibid.* n. 4. ad 11.

Sententia ab Auctore allata castigatur; *ibidem* in not. ad n. 11.

Famulus quando peccet, vel non, si in actionibus ad peccatum tendentibus domino cooperetur, *ibid.* num. 11. ad 16.

Famuli, & famule coacti laborare die festo, quando hoc eis liceat, & quando excusentur ab audienda Missa die festo; *ibidem* num. 17. & 18.

Famulis an, & quando liceat Judæis, vel hæreticis famulari, *ibid.* num. 19. ad 25.

Famuli, & famule, si judicent salarium suum esse nimis parvum, an possint uti occulta compensatione, *ibid.* num. 26. & 27. & verb. *Compensatio*.

Quando, & de quibus famuli, & famule possint facere eleemosynam; Vide verb. *Eleemosyna*.

Femina.

Femina an admitti possit ad sacros ordines, & quid de diaconissis, presbyterissis, episcopissis, ac de Papissa Joanna; Vide verb. *Femina* num. 1. ad 4.

Femina potest habere potestatem jurisdictionis, & sic inspecta quid possit, vel non circa clericos, *ibid.* num. 5. ad 8.

Femina an docere possit, *ibidem* num. 9.

Femina in ecclesia tacere debent, *ib.* n. 10.

Femina habens jurisdictionem an possit publice benedicere, *ibid.* num. 11.

Femina non potest pro ministro servire sacerdoti ad altare, *ibid.* num. 12.

Femina utens veste virili an peccet, *ibid.* num. 13.

Femina turpiter se ornans, vel unguentis se fucans, vel pectore denudato incedens, quando peccet, vel non, *ibid.* num. 14. ad 20.

Femina an, & quando possit se conspiciendam offerre illi, a quo scit se turpiter amari, *ibidem* num. 21. ad 28.

Auctoris contradictio ostenditur, *ibid.* in not. ad num. 26.

Femina an, & quando permittere possit tactum sui, vel osculum, vel amplexum, *ibid.* n. 27. ad 30.

Femina an, & quando possit accipere munera ab Amasio, & an teneatur ad restitutionem, *ibid.* num. 31. ad 34.

Femineus sexus in quo sensu dicatur devotus, *ib.* n. 35.

Femina quædam viginti duos habuit maritos, & deinde nupsit viro, qui viginti sepelierat uxores, *ib.* n. 36.

Expenditur dictum ecclesiastici cap. 12. n. 14. *Mellior est enim iniquitas viri, quam mulier &c.* *ibid.* num. 37.

Expenditur quid sit, mulieres remotas esse ab omnibus officiis civilibus, vel publicis ad leg. 2. ff. de Reg. jur. *ibid.* num. 38. & seqq.

Fenestra.

Nemo potest in muro alieno sine servitute fenestram construere, vel aperire, & præcipue in ecclesia, quod prohibetur tum a S. Pio V. tum a variis Sac. Congreg. Decretis. Vide verb. *Fenestra* num. 1. ad 6.

Fenestræ respicientes in monasteria monialium non sunt permittendæ, & an claudendæ quæ existunt, & quomodo construendæ mansiones monasteriis propinque, *ibid.* num. 7. ad 22. & num. 20. 21.

Sed vide cum qua distinctione, *ibidem* num. 22. & seqq.

Monialium fenestræ cujus altitudinis esse debeant, & fenestræ communione an possint pro collocutoriis inservire, *ibidem* num. 13. ad 16.

Fenestræ regularium quomodo, & quando claudi debeant, si habeant prospectum in vicinas aedes secularium; Vide Ursayam tom. 2. part. 1. discept. 6.

An liceat monialibus usus telescopii, *ibidem* n. 19.

Alia vid. hoc tomo in *Append. Resol.* in Mantuana.

Ferragosto.

Etymologia hujus nominis a Berninio explicata; Vide verb. *Ferragosto*.

Quæ in novissimis additamenti confutatur num. 1. & 2.

Verosimilior etymologia, *ibid.* n. 4.

Festa, festivitates.

Festa, quæ nunc sunt de præcepto, enumerantur; Vide verb. *Festa* num. 1.

An liceat Episcopis in sua diocesi dies festos indicare, *ibid.* num. 2. & 3.

Affertur decretum super electione Sanctorum in patronos, & explicatur, & quæ promissum in tali electione fieri nequeat indicatur, *ib.* n. 4. ad 7.

Princeps laicus an possit diem festum instituire, & ad hoc an requiratur populi consensus, & populus an possit cogi ad ejus observantiam, *ibid.* n. 8. ad 11.

Festa de præcepto sunt ab omnibus observanda, & quid sit festum sanctificare, & an liceat, vel quid permittatur tali die laborare, *ib.* num. 12. ad 19.

Licentia laborandi diebus festis a quo petenda, & quomodo concedenda sit, *ibidem* num. 20. ad 23.

Licentia vendendi diebus festis a quo concedenda sit, & diei festivi bannimentum ad quem spectet, *ib.* n. 24. & 25.

Edi-

Edictum curiæ laicalis super diebus festivis in Episcopio præjudicium an valeat, *ibid. numer. 26. & 27.*

Pœna pro transgressione festorum imponenda qualis esse debeat indicatur, *ibid. num. 28. 29. & 30.*

Episcopus an possit laborandi diebus festis licentiam denegare, & an pro tali licentia possit aliquid exigere, *ibid. n. 31. ad 34.*

Dispensare super observatione festorum an spectet etiam ad vicarium quamvis foraneum; *ibid. num. 35.*

Festa ab Episcopis instituta an sint ab omnibus eorum subditis observanda, & an possint de novo aliqua instituire, *ib. n. 36. & 37.*

Regulares an, & quibus possint concedere licentiam laborandi diebus festis, *ibid. n. 38. 39. & 40.*

Festa mobilia in die Epiphaniæ quis publicare debeat, & an regulares possint ea annuntiare in eorum ecclesiis, *ibid. num. 41. & 42.*

Regulares an cogi possint ad dierum festorum observantiam, & dies festus titularis an possit monialibus prohiberi, *ibid. n. 43. & 44.*

Festivitas alicujus sancti cum majori pompa celebrari debet in Ecclesia ejus nominis dicata, & duæ Ecclesiæ vicinæ an possint eadem die idem festum celebrare, *ibid. num. 45. & 46. & verb. Visitatio in fine.*

Festum S. Antonii Patavini a quibus possit eadem solemnitas die celebrari, *ibid. n. 47. & 48.*

Quid si festum Annuntiationis B. M. V. vel S. Joseph, occurrerint in feria sexta Parasceve, vel Sabbato Sancto, vel feria quinta in Cena Domini, *ib. n. 49. ad 53.*

Quid si festum S. Matthiæ occurrat feria quarta cinerum, *ib. n. 54.*

Festum SS. Corporis Christi a quo institutum, quæ sint motiva ipsius institutionis, a quo revelata talis institutio, ubi primo fuerit celebratum, & alia ad solemnem ejus processionem spectantia expenduntur, *ibid. n. 55. ad 70.*

Festa Immaculatæ Conceptionis B.M.V. S. Joseph, S. Annæ, an ab hominibus de præcepto observanda sint, *ib. n. 71. 72. & 73.*

Festum S. P. Francisci a quibus indictum fuerit de præcepto, & a quo ablatum, *ib. n. 74.*

Festum omnium Sanctorum qua ratione celebretur, *ib. n. 75.*

Festum SS. Fabiani & Sebastiani an una simul celebrandum, *ibid. n. 76.*

Festa de Sanctis veteris Testamenti celebrari possunt, *ibid. n. 77.*

Festum de patrono principali loci quomodo celebrandum, *ibid. numer. 78.*

Mercatus an feri possit diebus festivis, *ibid. num. 79.*

Quid stabiliverit Benedictus XIV. pro diebus festis; Vide, *ib. n. 116. ad 138.*

Festis diebus prohibentur incessus personatorum, nec non ludus saltatorum, scurrarum, &c. saltem quibusdam horis, *ib. num. 139.*

Catalogus affertur Episcoporum & diocesum,

qui usque ad annum 1748. petierunt, & exequuti sunt; facultatem diminuendi dies festos, *ibidem n. 140.*

Quatuor potissimum discutuntur circa dies festos, *ib. n. 141. & seqq.*

Et quidem I. Quis possit indicare dies festos, *ib. a n. 142. ad 143.*

II. Quid importet observatio dierum festorum, *ibid. num. 149.*

III. Quis possit dispensare super observatione dierum festorum, *ib. num. 150. & 151.*

IV. Quis animadvertere possit in violatores dierum festorum, *ibidem n. 153. 154.*

Festivitates, & solemnitates novorum beatorum, & sanctorum a quibus prius, & quomodo sint peragendæ in Ordine Fratrum minorum; Vide verb. *Cultus Sanctorum n. 90.*

Quoad peregrinos, & advenas circa festa, Vide verb. *Lex art. 3. num. 40.*

Alia ad rem; Vide in fine hujus tomi, ubi plura scitu digna reperies.

Feudum quoad ea, quæ concernunt ejus originem, naturam, & divisionem.

Feudum unde originem habeat, ejusque nomen derivetur; Vide verb. *Feudum art. 1. n. 1. 2. & 3.*

Feudi definitio traditur, & explicatur, *ibid. n. 4. ad 9.*

Assignantur, & explicantur decem feudi divisiones, *ibid. num. 10. ad 33.*

Feudum ecclesiasticum quid sit, *ibid. num. 34.*

Feudum ecclesiasticum in sensu lato, & stricto, *ib. ad num. 38.*

De origine & occasionibus feudi ecclesiastici in sensu stricto, *ibid. num. 40. 41. 42.*

Utrum feudum ecclesiasticum in dubio proprium, an improprium censi debeat, *ibid. n. 43. ad 47.*

Num feudum ecclesiasticum subsit juri communi feudali, *ibid. num. 48. ad fin.*

Feudum quoad ea, quæ concernunt illos, qui dare, & accipere, & succedere possunt in feudum.

Qui dare possint in feudum, & quæ bona? Vide verb. *Feudum art. 2. num. 1. ad 5.*

Papa noviter assumptus, & Cardinales in assumptione pilei, & sede vacante in conclave, quid promittere, & jurare debeant de non infeudandis civitatibus, oppidis, ac aliis locis S.R.E. & jam infeudata, an S. Sedi conferri debeant, *ibid. num. 6. ad 17.*

Succedunt in feudis primo loco descendentes filii, & nepotes, & quales filii, & quomodo inter se succedant indicatur, *ibid. n. 18. ad 25.*

Ascendentes an succedere debeant gradatim, *ibid. n. 26. ad 32.*

Clerici, & religiosi in quibus feudis succedere possint, vel non, *ibid. num. 33. 34. & 35.*

Monasterium bonorum capax in quibus feudis, & cujus loco succedere possit, *ibidem n. 36. ad 40.*

Feminæ, & descendentes ab eis masculi an, & in quibus feudis succedere possint, *ib. num. 41. ad 45.*

In

- In feudis successio quomodo introducta, *ibid.* num. 46.
- Quatenus prohibeatur prælatus bona Ecclesiae infeudare, *ib. n. 47. & seqq.*
- Feudum quoad ea, quæ concernunt modos, quibus acquiritur, causas, ob quas amittitur, & jura & obligationes, quas ratione ipsius habent tam dominus, quam vassallus.
- Feudum tribus modis acquiri potest, & assignatur singuli. Vide verb. *Feudum art. 3. n. 1.*
- Per pactum quid intelligatur, *ib. num. 2.*
- Investitura quid, & quotuplex sit, & an requiratur ad acquirendum feudum, *ibid. num. 3. ad 7.*
- Feudum acquiritur etiam præscriptione, & quid necesse sit ad sic acquirendum, innuitur, *ibid. n. 8. ad 13.*
- Feudum an, & quomodo acquiritur successione? Vide *art. antec. num. 18. & seqq.*
- Feudum quot modis amitti, ac finire possit, & assignatur causæ talis amissionis, *ibid. num. 15. ad 24.*
- Feudum amissum ob aliquam ex dictis causis ad quos revertatur, *ibid. num. 25.*
- Jus competens domino directo feudi, & obligationes domini directi erga vassallum assignantur, *ibid. n. 26. & 27.*
- Jus competens vassallo, ejusque obligationes erga dominum directum assignantur; *ib. num. 28. 29. & 30.*
- Vassallus quid possit vel non circa feudum, absque consensu domini, *ibid. num. 31. ad 46.*
- Agnati remotiores an, & quando possunt feudum alienatum revocare, *ibid. nu. 47. & 48.*
- An liceat alienare feudum ad ratificationem domini, *ibid. nu. 49.*
- De successione in feuda ecclesiastica, *ibid. n. 50. ad 51.*
- In dubio feuda ecclesiastica feminina potius, quam hereditaria præsumi debent. *ibid. num. 56.*
- Quomodo prælatus se gerere debeat circa feloniam in feudis ecclesiasticis commissam, *ibid. nu. 59. 60.*
- Remissio felonie in feudo ecclesiastico ad quem spectet, *ibid. num. 61. & seqq.*
- Fideicommissum.*
- Fideicommissum quid sit. Vide verb. *Fideicommissum num. 1.*
- Hæres, qui jubetur hæreditatem restituere, & ille, cui restituitur, quomodo vocetur, *ibid. num. 2. & 3.*
- Fideicommissum quomodo dicatur, & quando ejus usus inceperit, *ibidem num. 4. & 5.*
- Fideicommissum aliud est universale, & aliud particulare, aliud purum, & aliud conditionale, & singula explicantur, *ibid. n. 6. ad 9.*
- Fideicommissum rursus subdividitur in restitutionarium, & conservatorium, & ordinarium, & extraordinarium, & singula describuntur, *ibid. num. 10. & 11.*
- Substitutio quid, & quotuplex sit, *ib. n. 12.*
- Substitutio fideicommissaria quid sit; *ibidem num. 13.*
- In fideicommissio universalis ordinato ascendente quomodo intelligendæ sint substitutiones factæ; *ib. n. 14.*
- Non decedit sine liberis, qui unicam habet prolem, sive masculum, sive femellam, *ibid. num. 15.*
- Si filius gravatus in testamento patris hereditatem alteri restituere, si sine liberis decesserit, ingreditur monasterium bonorum capax, ibique profectatur, an excludatur substitutus, & succedat monasterium, *ib. n. 16. ad 22.*
- Fideicommissum an, & quando vendi, pignoriari, vel hypothecari possit, *ibid. num. 23. ad 29.*
- Num ad validitatem hujus fideicommissi requiratur præter hæredis præsentiam etiam ejusdem hæredis promissio, *ibidem num. 30. ad 36.*
- Quid fideicommissum conventionale, *ibidem numer. 37. & seqq.*
- Fideicommissum conventionale esse possit universale, scilicet de tota hereditate, vel parte ipsius, *ib. n. 39. 40.*
- An fideicommissum conventionale constitui possit in favorem tertii, *ibid. num. 41. 42.*
- In fideicommissio conventionali licet universalis locus non est quartæ trebellianicæ, *ibidem numer. 43. ad 45.*
- Fidejussio, fidejussor.*
- Fidejussio quid sit, & quomodo fieri possit, & unde dicatur, & quis sit fidejussor. Vide verb. *Fidejussio num. 1. 2. & 3.*
- Super qua re fidejussor dari, & fidejussio constitui possit, *ibid. n. 4. 5. & 6.*
- Fidejubere qui possint, *ib. n. 7.*
- Fidejubere prohibentur milites, & mulieres, *ibid. n. 8. & 9.*
- Clerici, ac ecclesiarum prælati quando possint vel non fidejubere, *ib. n. 10. ad 16.*
- Reprehenditur *aut. n. 10. & 16.* probaturque clericos nec jure civili, neque canonico prohiberi a fidejubendo, *ibid. num. 56. ad 78.*
- Fidejubere, an, & quando liceat religiosis, *ibid. num. 17. 18. & 19.*
- Fidejussor quando, & ad quid obligari possit, & ipse ad quid teneatur, vel non, *ibidem num. 20. ad 25.*
- Fidejussoris obligatio an transeat ad ejus heredes, *ibid. num. 26.*
- Si plures sint fidejussores super eodem debito, ad quid teneantur, *ibid. num. 27. 28. & 29.*
- Fidejussor an, & quando conveniri possit, vel non, *ibid. num. 30. ad 35.*
- Fidejussor in pluribus casibus potest petere liberationem a fidejussione etiam antequam solvat, & singuli casus recensentur, *ib. n. 36. ad 43.*
- Principalis debitor ad quid teneatur erga fidejussorem, *ibid. num. 44. & 45.*
- Fidejussor an possit in compensationem fidejussionis aliquid recipere, *ibid. num. 46. 47. & 48.*
- Creditor an possit aliquid accipere pro liberatione fidejussoris, & an possit compelli, ut amoto uno, alium admittat fidejussorem, *ibid. num. 49. 50. & 51.*
- Fidejussores plures in solidum obligati respectu

debitoris, an etiam sint alter alteri adinvicem fidejussores, & quid possint in casu tam ad invicem, quam contra debitorem principale, *ibid. num. 52. ad 55.*

De fidejussore in Cardinalibus. Vid. *ibidem numer. 79.*

Fides.

Fidei vocabulum plures habet acceptiones. Vide verb. *Fides num. 1.*

Fides quotuplex sit, ejusque traditur definitio, *ib. n. 2, 3, & 4.*

Hac fide quid credat fidelis, & quare vocetur catholica, *ib. n. 5, & 6.*

Fides patrum veteris testamenti an fuerit eadem ac nostra, *ib. n. 7, & 8.*

Fides divina secundum habitum, & secundum actum, & quomodo una, vel multiplex, ac quibus necessaria ad salutem, *ib. n. 9, & 10.*

Fides explicita de existentia veri Dei, & remuneratoris, quomodo ad salutem necessaria, *ib. n. 11.*

Mysteria SS. Trinitatis, & Incarnationis an sint explicitae credenda necessitate mediis, *ibid. n. 12. ad 18.*

Fideles usum rationis habentes quid, & quomodo teneantur scire, & credere, *ib. n. 19, & 20.*

Fideles usum rationis habentes quo precepto, quoties, & in quibus casibus obligentur ad elicendum actum internum fidei, *ib. n. 21. ad 27.*

Nullo casu licet fidem externe negare, & aliquando tenemur externe profiteri, *ibid. n. 28, & 29.*

Preceptum confessionis fidei externae duplex assignatur, & quando per utrumque ad fidei confessionem obligemur, *ib. n. 30, 31, & 32.*

Quibus signis, quibus personis, & quando liceat fidem occultare, *ibidem num. 33. ad 36.*

An liceat laicis personis de mysteriis fidei publice, vel private disputare, *ibid. n. 47. ad 43.*

Auctoris sententia moderatur, *ibid. in not. ad num. 37.*

Qui sint Orthodoxi, & qui heterodoxi. Quae sit fides viva, & quae mortua, *ibid. num. 43, & 44.*

In damnatis, & daemonibus non extat fides divina, extat vero in animabus purgatorii, *ibid. num. 45.*

Mysteria fidei quomodo exploranda sint, *ibid. num. 46. ubi & de voce Neophytus.*

A Benedicto XIV. sapienter de fide decreta, vid. *ibid. num. 47. ad 52.*

Appendix, sive novus de fide articulus.

Quid sit factio suo fidem negare; Vide verb. *Fides in nov. art. num. 61.*

Sex indignantur modi, quibus factio suo quis dicitur fidem negare, *ibid. a num. 61. ad 66.*

Situs indifferentes occurrant, tutius est ut catholici quoad fieri possit ab illis abstineant, *ibid. num. 67.*

Implicite contra Orthodoxae fidei confessionem peccari quinque modis probatur, *ibid. a num. 68. ad 71.*

Num de fide cum haereticis & infidelibus disputare liceat. Quibus, & quomodo id liceat, *ibid. num. 73. & 74.*

Ut missionarii Apostolici conventum indicant ecclesiasticum, quinque requiri condiciones ostenditur, *ibid. num. 75. & 76.*

Fidei professio.

Ad fidei professionem, qui tenentur: Vide verb. *Fidei professio num. 1. ad 5.*

Quae poena sit imposita contra non emittentes debitam fidei professionem, *ibid. num. 6.*

Quae poena sit imposita contra Episcopos, aliosque non exigentes, & non recipientes a supradictis fidei professionem, *ibid. num. 7, & 8.*

Fidei professio est facienda a Graecis sub propria formula, & facta ab eorum imperatore eadem fuit cum illa, quam faciunt Latini, *ibid. num. 9, & 10.*

Quam fidei professionem facere debeant promovendi ad sacros ordines, & Episcopatum, *ibid. num. 11, & 12.*

Omnes Episcopi in principio Concilii Provincialis, & omnes beneficiati, alique interestes in principio Synodi Dioecesanæ fidei professionem emitte debent, *ibidem num. 13, & 14.*

Canonici, & dignitates ecclesiae cathedralis quando, & quomodo fidei professionem emitte debeant, *ibid. num. 15. & 16.*

An ad ipsam fidei professionem teneantur coadjutores, portionarii, vicarii temporales, & canonici, ac dignitates collegiarum, *ibid. num. 17, 18, & 19.*

An ad ipsam fidei professionem teneantur praetuli, & Superiores regulares, ac concionatores, *ibid. num. 20, 21, & 22.* Vid. ad verb. *Beneficiatus art. 1. in add. & ad verb. Canonici art. 4. in add.*

Fides Baptismi an sit necessaria pro contrahendo matrimonio; Vide verb. *Baptismus artic. 1. numer. 19.*

Filius, filii.

Filii alii sunt legitimi, & alii illegitimi, & qui sint legitimi, & naturales. Vide verb. *Filius num. 1.*

Filii quando legitimi, vel illegitimi dici possint ac debeant, *ibid. num. 2. ad 15.*

Filii censendi sunt legitimi, quamvis mater fateatur esse adulterinos, *ibid. num. 16. & infra num. 114.*

Filii expositi, quorum parentes ignorantur, an censendi sint legitimi, necne, *ibid. n. 17. ad 20.*

Filii illegitimi, qui sint, & alii dicuntur naturales, alii spurii, & alii ex damnato coitu, *ibid. num. 21, & 22.*

Naturales, qui sint tam de jure canonico, quam civili, *ibid. num. 23. & 24.*

Illi, qui nascuntur ex scorto, vel ex soluta quae non sit scortum, vel concubina, quomodo vocentur, *ibidem n. 25, & 26.*

Spurii, qui sint tam de jure canonico, quam civili, *ibid. n. 27, & 28.*

Spurii in hac lege vocantur etiam quasi, *ibid. num. 29.*

Filii ex damnato coitu qui sint, & quomodo videntur, *ib. n. 30. & 31.*

Filii illegitimi naturales per quid legitimantur, *ib. n. 30. ad 38.*

Filii nati ex damnato coitu an legitimari possint per subsequens matrimonium; *ibidem num. 39. 40. & 41.*

Pacifica haud est opinio auctoris *num. 41.* quod habitas ad matrimonium, quam in parentibus exigit legitimatio per subsequens matrimonium, non requiratur tempore conceptionis, sed sufficiat tempore natiuitatis, *ib. n. 153.*

Communior autem est sententia prolem non legitimari per subsequens matrimonium, si tempore conceptionis inhabiles erant parentes ad matrimonium, *ibidem num. eod.*

Qua posita sententia, questio est, num locum habeat legitimatio per subsequens matrimonium, si a morte primæ uxoris ad natiuitatem prolis effluerint dies 182, *ibidem nu. 155. ad 162.*

An ex dispensatione in radice matrimonii obteuta post contractum matrimonium legitimetur ad omnes effectus proles antea nata, perinde ac si ex justo matrimonio nata esset, *ib. nu. 162. ad 165.*

Legitimatur per subsequens matrimonium proles concepta tempore, quo parentes erant inhabiles ad contrahendum ratione affinitatis, vel consanguinitatis, si ante natiuitatem per dispensationem Apostolicam contraxerint; *ibidem num. 42.*

Legitimati per subsequens matrimonium quomodo haberi debeant, & an ipsis concedi possint attestaciones quod sint legitime nati, *ibid. nu. 43. & 44.*

Reprehenditur auctor *n. 44. ib. n. 166.*

Legitimatio per subsequens matrimonium non iuvat proli in his, quæ fuerunt ab homine disposita a lege recedendo, & ad vere legitimos directa, *ib. nu. 167.*

An quæ a statutis proveniunt, attribui debeant legis providentiæ, itaut ad ea indiscriminatum admittendi sint legitimati per subsequens matrimonium, *ibid. n. 167.*

Legitimati per subsequens matrimonium non possunt promoveri ad cardinalatum, *ibidem numer. 45.*

Filii illegitimi legitimantur etiam per rescriptum principis, *ib. n. 46.*

Papa, in quibus locis, ad quos honores, & quales illegitimos possit legitimare, *ib. nu. 47. & 48.*

Principes supremi quos possint legitimare, *ib. n. 49.*

Legati sedis Apostolicæ, & Comites Palatini an, & quos possint legitimare, *ibid. num. 50. & 51.*

Quales illegitimi legitimari possunt per rescriptum principis, *ib. num. 52.*

Legitimati a principe, vel a Papa ad quos effectus fiant habiles, *ib. n. 53. & 54.*

Legitimati per subsequens matrimonium æqui-

parantur legitime natis, non sic autem legitimati per rescriptum principis, *ib. n. 55. & 56.*

Illegitimi an possint ad sacros ordines, vel beneficia, ac alias dignitates promoveri, & quis in casu cum ipsis dispensare possit, *ib. num. 57. ad 62.*

Filius illegitimus quando censetur dispensatus ad obtinendum beneficium simplex, *ib. n. 63. & 64.*

Illegitimus simpliciter dispensatus ad beneficium non potest duo simul habere, vel beneficium curatum, aut dignitates &c. *ibid. num. 65. & 66.*

Filius illegitimus an possit beneficium aliquod obtinere, vel ministrum agere in eadem Ecclesia, ubi pater ejus habuit, vel habet beneficium, *ib. n. 67. 68. & 69.*

Filius Presbyteri legitimus, an possit immediate succedere in beneficio paterno, aut habere beneficium in illa Ecclesia, in qua Pater ejus sine titulo ministravit; *ib. num. 70. ad 73.*

Ut filius succedat patri immediate in beneficio, quis possit dispensare; *ibid. nu. 74.*

An pater succedere possit in beneficio filii legitimi, *ibidem num. 75.*

Docte stabilita a Benedicto XIV. quoad filios occulti matrimonii, item adulterinos, incestuosos, & mulierum Christianarum ex Turcarum contubernio genitos, *vid. ib. num. 137. & seqq.*

De filiis Iudæorum; *ibid. num. 150. ad 152.*

Filiis familias quid præstare teneatur parentibus, & quando, & quomodo peccet non præstando, *ib. n. 76. ad 80.*

Bona filiorum familias quæ sint, & quid circa ipsa possint filii, *ib. n. 81. & verb. Bona art. 4. num. 38.*

An liceat filiis de bonis paternis aliquid surripere; & quando licite possint aliquid expendere; *ib. n. 82. ad 86.*

Filius in domo paterna laborans an possit petere salarium; *ib. nu. 87. ad 90.*

Filius in extrema, vel communi necessitate, an potius teneatur subvenire parentibus; aut uxori, quam filiis propriis, vel econtra, *ib. nu. 91. ad 99. & verb. Necessitas.*

Filius an possit ingredi religionem parentibus in necessitate constitutis, & an, & quando, & de cuius licentia possit ab ea exire ad ipsis subveniendum; *ib. n. 100. ad 104.*

Filius an, quo jure, & in qua necessitate possit a parentibus vendi, vel non, *ib. n. 105. ad 112.*

Filius an teneatur credere matri asserenti se non esse legitimum; *ibidem numer. 113. ad 117.*

Filius pluribus modis liberatur a patria potestate, & singuli assignantur; *ib. n. 118. ad 125.*

Filii quamvis illegitimi an, & quomodo alendi sint a parentibus, & ipsis deficientibus, ad quos gradum spectet indicatur; *ib. nu. 126. ad 133.*

Clericus an possit de bonis Ecclesiasticis filio spurio alimenta præstare, *ibid. num. 134. & 135.*

Filii spirituales an alendi sint a patribus spiritualibus; *ib. n. 136.*

Alia ad rem adducuntur ex Bened. XIV. *ibid. num. 142. & seqq.*

Filius viduæ Naim, quisnam fuerit, Vide verb. *Filius viduæ Naim*, Qui tamen castigatur; *ibid.* in not. lit. a.

Filii an, & ob quas causas exheredari possint. Vide verb. *Exhereditatio*.

Filii quorum bonorum dominium habeant, Et quid circa ipsa possint, vel non. Vide verb. *Bona ar. 4.* & verb. *Dominium*.

Filii quas elemosynas facere possint. Vide *ibid.* & verb. *Elemosyna*.

Varia de filiis expositis. Vide verb. *Parentes n. 20. ad 32.*

Filius an, & quando teneatur ad restitutionem mutui sine consensu patris accepti. Vide verb. *Mutuum num. 5. ad 19.*

Filii expositi quando, & quomodo sint baptizandi. Vide verb. *Expositi filii*.

Fiscus quid sit. Vide verb. *Pena art. 2. n. 7.*

Flamines quid fuerint, & unde sic dicti; Vide verb. *Episcopus art. 1. nu. 46.*

Fœtus animati, & inanimati abortum procurantes, consentientes &c. quas penas incurrant. Vide verb. *Abortus.* Et verb. *Pena art. 2. n. 30.*

Fornicatio. Vide verb. *Luxuria n. 13.* & verb. *Pena art. 2. num. 102.*

Fortitudo. Vide verb. *Virtus num. 120.*

Forum, seu Forus.

Fori nomen varias habet significationes, secundum quas explicatur. Vide verb. *Forum n. 1. ad 4.*

Forum competens quid sit; *ibid. nu. 5.*

Quid si reus habeat multiplex forum, vel conventus sit coram iudice incompetente; *ibidem num. 6. & 7.*

Quid si orta sit questio de competentia fori inter iudicem laicum, & Ecclesiasticum; *ibidem num. 8.*

Modi ordinarii, & speciales sortiendi forum sunt quatuor, & explicantur singuli, *ib. num. 9. ad 30.*

Assignatur alius modus generalis sortiendi forum; *ibid. num. 31. & 32.*

Fori privilegium quinam gaudeant? Vide verb. *Clericus art. 2.*

Per privilegium fori quid intelligatur; *ibid. numer. 34.*

Clericus quando gaudeat vel non privilegio fori; *ib. num. 35. ad 40.*

Filii clericorum an, & quando gaudeant privilegio fori; *ibid. num. 41. 42. & 43.*

Filii clericorum Græcorum, an & quando gaudeant privilegio fori; *ibid. num. 44. & 45.*

Alii plurimi recensentur, qui fori privilegio gaudent, & alii, qui non gaudent; *ibid. num. 46. ad 57.*

Sæpe per forum intelligitur iudicium, jurisdictio, potestas, & sic inspectum quomodo intelligi debeat indicatur; *ibid. num. 58.*

Causa fori mixti quæ sit? Et an punitus super crimine mixti fori, possit in altero foro puniri; *ibid. num. 59. 60. & 61.*

Forum aliud est externum, & aliud internum, & utrumque explicatur; *ibidem numer. 62.*

Forum internum aliud dicitur *Penitentia*, & aliud

non Penitentia; & quid sit utrumque, in quo differant; *ib. n. 63.*

Forum contentiosum unde dictum, & quando aliqua res dicatur ad ipsum deducta; *ibid. nu. 64.*

Forum Ecclesiasticum competens est vel ratione causarum, vel personarum; *ibidem nu. 65. & 66.*

Causæ ad forum Ecclesiasticum spectantes, vel sunt civiles, vel Ecclesiasticæ, vel mixtæ; *ib. n. 67.*

Quænam sint causæ Ecclesiasticæ, earumque divisio; *ibid. in add. n. 70.*

Quænam sint causæ mixtæ, *ibid. num. 72.*

Quænam sint personæ, quæ foro Ecclesiastico subijciuntur; *ibid. num. 74.*

Duo maxime notanda proponuntur; *ibid. 78. ad finem.*

Franchitiæ.

Quæ personæ gaudeant franchitiis, pro quibus bonis, & quid circa ipsas observandum sit ab Episcopis, clericis, ac gabellariis. Vide verb. *Franchitiæ per tot.*

Franciscani.

Quid stabiliverit, fecerit, decreverit Benedictus XIV. circa Franciscanos Missionarios in Ægypto, & Franciscanos Observantes Missionarios Cocinchinæ. Vide verb. *Franciscani num. unic.*

Frates consanguinei, germani, & uterini qui sint? Vide verb. *Affinitas art. 1. nu. 15.*

Fratria quæ sit, *ibid. n. 16.*

Fraus.

Fraus quo jure sit prohibita? Vide verb. *Fraus n. 1. & 2.*

Fraus, & dolus nulli patrocinari debent, *ibid. num. 2.*

Quid fraudem excludat, & unde fraus arguatur; *ibid. num. 4. & 5.*

Fraus, & collusio an sint delicta; *ibid. nu. 6.*

Ad probandam fraudem an admitti possint conjecturæ; *ibid. n. 7. ad 10.*

Suspicio fraudis, in quibus deficiat, & unde tolli possit; *ibid. num. 11. ad 22.*

Fraus, & deceptio ex quo deduci possint; *ibid. num. 23. ad 26.*

Actus fraudulentus quomodo, & a quo revocari possit; *ib. num. 27. & 28.*

Ubi agitur de fraudibus, quid agendum, *ib. 29. 30. & 31.*

Fraus, & deceptio an possint aliquando esse sine læsione; *ibid. n. 32. & 33.*

Circa fraudem duæ juris Regulæ considerandæ proponuntur; *ibid. num. 34. & seqq.*

Fructus Ecclesiasticorum, & presertim Beneficiorum.

Fructus Ecclesiasticorum an sint ab oneribus laicalibus exempti. Vide verb. *Fructus Ecclesiasticorum num. 1.*

Ecclesiastici an possint impediri asportare fructus in propriis bonis collectos; *ib. num. 2.*

Recurrentes ad iudices laicos, ut impediant Ecclesiasticis collectionem fructuum, censuras incurrunt; *ibid. num. 3.*

Quid si gubernator prædictos fructus retineat; *ibid. numer. 4.*

An laici sint præferendi in emptione fructuum

decimalium, & cognitio ad quem spectet; *ib. n. 5.*

Recurrentes ad potestatem laicam, ut impedi-
diant Decreta Episcopi pro libertate venditionis
fructuum decimalium excommunicantur, & quan-
do absolvi possint; *ibid. num. 6. & 7.*

Si obierit beneficiatus, fructus nondum ex-
acti in jure communi spectant ad successionem in
beneficium, etiamsi cesserit dies eorum solutio-
nis vivente adhuc beneficiato. Et quid in resig-
natione, vid. *ib. n. 8. 9.*

In Hispania ex consuetudine ubique recepta
spectant ad heredem beneficiati; *ibid. num. 10.*
¶ *seqq.*

An in locis ubi fructus beneficii nondum ex-
acti non spectant ad successorem in beneficium,
sed ad heredem, vel ad Cameram Apostolicam,
subrogatus in iuribus defuncti præterende queat
fructus ipsi defuncto debitos, vid. *ibid. nu. 13. 14.*

An in iisdem locis accumulatus præterdere pos-
sit fructus decursos per id temporis, quo primo
loco presentatus litem sustinuit super beneficio,
ibid. num. 15.

Translato ab una ad alteram Ecclesiam an, &
cujus temporis fructus debeantur, *ib. n. 17.*

Cætera de fructibus, sive redditibus beneficia-
torum. Vide verb. *Beneficiatus art. 1. 2. 3. & verb.*
Dominium art. 2. & verbo Fructus Ecclesiasticorum,
ubi plura decreta ad eos spectantia ex Riccio af-
feruntur.

Fructuum perceptio quando valeat pro acquirendo
rerum dominio. Vide verb. *Dominium art. 2. n. 85.*

De fructibus grossis Ecclesiasticis. Vid. verb.
Distributiones quotidianæ art. 1. n. 74. & seq.
Frumentum.

An Ecclesiastici comprehendantur in laicorum
Edictis pro frumenti venditione, emptione,
transportatione &c. Et in casu ad quid teneatur Epi-
scopus contra potestatem laicam pro Ecclesiasti-
corum privilegiis servandis. Vide verb. *Frumen-
tum per totum; ubi plurima offeruntur Decreta*
a Sac. Congreg. Immun. ad rem spectantia.

Fugitivus a religione. Vide verb. *Apostata n. 19.*

Fundator beneficii. Vide verb. *Beneficia art. 2. &*
verb. Capellania.

Funeraria, Funera, Vide verb. *Sepultura.*

Furnus.

An liceat Ecclesiasticis tam sæcularibus, quam
regularibus proprium furnum aperire. Et quid
in casu decretum fuerit a Sac. C. Immunit. Vide
verb. *Furnus per totum, ubi varia ejusdem Sac.
Congreg. Decreta ad rem spectantia referuntur.*

Fur, Furtum.

Fur, & latro quomodo sumi possint, ac appella-
ri, & quæ eorum differentia. Vide verb. *Fur n.*
1. ad 6.

Furtum unde dicatur? Quid sit? ejusque singulæ
species assignantur & explicantur; *ib. n. 7. ad 17.*

Furtum, & rapina an sint peccatum mortale? Et
quæ materiæ furtivæ quantitas requiratur, & unde
hoc colligi possit; *ib. n. 18. ad 24.*

Furtum potest esse grave peccatum in pluribus ca-
sibus, etiamsi materia furata in se sit levis, &
assignantur; *ib. n. 25.*

Furtum non committitur in pluribus casibus, quam-

vis aliena surripiantur, & assignatur, *ib. n. 26.*

An licitum sit in extrema, vel gravi necessi-
tate rem alienam auferre? Et qui abstulit an te-
neatur ad restitutionem; *ibid. num. 27. ad 36.*

Quid si aliquis intendat ditescere per furta mi-
nuta; *ibid. n. 37. & 38.*

Qui modicum furatur animo plura furandi si
posset, an graviter peccet? *ib. num. 39.*

Quid si aliquis furetur materiam levem, quæ
cum aliis præcedentibus furtis compleat materiam
gravem; *ib. nu. 40. ad 43.*

Quid si aliquis impotens restituere furta levia
addat aliud leve, quo compleatur materia gravis,
vel completa materia gravi iterum furetur aliud
leve; *ib. n. 44. ad 47.*

Furta parva coalescunt, etiamsi fiant in diversis ne-
gotiis; *ibidem num. 48.*

An furta minuta constituere possint peccatum
grave; *ibid. num. 49.*

Restitutio a furantibus minuta a diversis do-
minis quomodo facienda; *ib. num. 50.*

Quid si furta minuta eidem facta sint a diversis
se mutuo non moventibus; *ib. n. 51. & 52.*

In furtis minutis quocumque modo factis quæ
quantitas requiratur ad mortale; *ibid. n. 53. 54.*
& 55.

Furta domesticorum, uxorum, maritorum, filio-
rum, parentum, religiosorum, famulorum, an
sint vera furta? Et quid requiratur, ut mortalia
sint. Et an contra tales personas concedatur in
foro externo actio pœnalis; *ibidem n. 56. ad 61.*

Famuli, ancillæ, & operarii apud dominum
degentes an, & quando peccent surripiendo es-
culenta, vel poculenta; *ib. n. 62. & 63. & verb.*
Famulus.

Quid de furtis parentum, ac filiorum, *ibid.*
num. 64. 65. & 66. & verb. Bona art. 4. & verb.
Filius.

Quid de futuris mariti, vel uxoris, *ibid. num.*
67. 68. & 69. & verb. Bona art. 4.

Quid de furtis religiosorum, *ibid. nu. 70. & 71.*

Res furtivæ inventæ apud furem a iudice ap-
prehensum, cui restituendæ; *ibidem num. 72.*

Quid si aliquis rem alienam inveniat; *ib. n.*
73. & 74.

Quid de fure sacrilego pyxidis, vel alterius
rei sacræ; *ib. num. 75. ad 84.*

Fures an gaudeant immunitate, & in casu a quo
extrahi possint, & de cuius facultate, & res per
furtum sublata quomodo, & a quo disponendæ,
ib. n. 85. ad 96.

Effertur egregrum dictum Catonis de furibus,
ibid. num. 97.

Furti pœna quæ sit. Vide verb. *Pœna art. 2. n. 114.*

An civilis pœna dupli, vel quadrupli prout
furtum erat manifestum, vel non manifestum a
jure Romano statuta adhuc obtineat. Vide *ibid.*
num. 98.

Quoad pœnam publicam, eadem non est pro
furto violento, & pro non violento. Item in furto
non violento quæ consideranda. Vide *ibid. num.*
100. 101.

An pœna pro furto sit justa, *ib. in add. num.*
102. & seqq.

Fustigationis pena quæ sit. Vide verb. *Pena* art. 2. num. 14.

G

Gabella; Gabellarius.

Gabella unde dicta. Vide verb. *Gabella* ꝑꝑ. num. 1.

Varia tributis species assignantur; & quare appelletur tributum, *ib. n. 2. & 3.*

Tributum strictè sumptum quid sit? ejusque duplex divisio assignatur, & explicatur *ib. n. 4. & 5. 6.*

Tributum appellatur etiam *vectigal*, *portorium*, *guidagium*, *census*, *collecta*, *prestantia*, *stipendium*, *gabella*, & quare sic appelletur, & quid sub predictis nominibus significet, indicatur; *ibid. num. 14.*

Nomine *gabellæ* quid intelligendum sit, *ib. n. 15.* Ad justitiam gabellarum tres conditiones requiruntur, & assignantur. Et quid contra imponentes novas gabellas sine predictis conditionibus; *ibidem numer. 16. ad 22.*

Defraudantes gabellas an peccent, & teneantur ad restitutionem; *ib. n. 23.*

Subditi, ac exteri, an, & quando teneantur solvere gabellas; *ibid. num. 24. 25. & 26.*

Emens ab eo, a quo scit fraudari gabellas, an teneatur ipse solvere pro venditore; *ib. n. 27.*

Quid si gabella sint in parte, vel in toto injuste impositæ; *ibid. numer. 28. ad 31.*

Pro translatione cadaverum an sit solvenda gabella, *ibid. num. 32. 33. & 34.*

Quid de gabellariis in excessu solutionem exigentibus; *ibid. num. 35. & 36.*

Plura alia recensentur usque ad n. 61. ubi adducuntur varia Decreta Sac. Congreg. Immunit. ad rem spectantia.

Nun gabella sine beneplacito Apostolico imposita venditoribus laicis super rebus ad victum necessariis laderè censeatur immunitatem Ecclesiasticam. Vide *ibid. num. 62. & seqq.*

Gener quis sit. Vide verb. *Affinitas* art. 1. n. 16.

Geographia quid sit. Vide verb. *Mundus* nu. 203. & 305.

Geomantia quid sit. Vide verb. *Superstitio* nu. 16.

Geometria quid; Vide verb. *Mundus* n. 198. & 200.

Gnomonia quid; Vide verb. *Mundus* n. 211.

Gradus.

Gradus quid sit, & quare sic dictus, Vide verb.

Matrimonium quoad impedimenta art. 5. n. 32.

Gradus affinitatis, & consanguinitatis quomodo computandi sint, Vide verb. *Affinitas* art. 1. n. 14. & verb. *Matrimonium quoad impedimenta* art. 5. n. 33.

Gradus temporis, quid sit, & quot minuta contineat. Vide verb. *Mundus* n. 137.

Græci.

Multa sapienter de Græcis tum laicis, tum clericis a Benedicto XIV. stabilita recensentur in hoc articulo. Vide verb. *Græci*, per tot.

Grassator, grassatio.

Assignatur differentia inter grassatorem, & latronem. Vide verb. *Grassator* n. 1.

Alia ad rem, *ibid. num. 2. ad 13.*

Gratia ut est donum Dei.

Gratia generatim capta quid sit. Vide verb. *Gratia* ut est donum Dei n. 1.

Gratia alia est gratis data, alia est gratum faciens & quæ sit utraque; *ib. n. 2.*

Gratiæ gratis datæ novem species assignantur; *ib. n. 3.*

Gratia gratum faciens alia est habitualis, & alia actualis, & utraque explicatur; *ib. n. 4.*

Gratia habitualis sanctificans duplex assignatur, & explicatur; *ib. n. 5.*

Gratia actualis sanctificans triplex assignatur, & explicatur; *ib. n. 6. ad 9.*

Gratia alia est sufficiens, & alia efficax, & utraque explicatur; *ibid. nu. 10.*

Gratia, quæ datur homini lapso, qualis sit; *ibid. n. 11. ad 15.*

Qua gratia possit homo præcepta Dei observare? Et quid possit vel non solis naturæ viribus; *ib. n. 16. 17. & 18.*

Gratia æqualis an possit esse efficax & sufficiens respectu diversorum, *ibid. num. 19. & 20.*

Gratia in actu secundo per quid reddatur efficax; *ib. n. 21.*

Efficacitas gratiæ in quo actu spectari possit; *ib. n. 22.*

Gratia divina non necessitat humanam voluntatem ad bonum; *ibid. n. 23.*

Mancus est *factor* in his quæ pertinent ad gratiæ doctrinam; *ib. n. 24.*

Inobediens est Sedi Apostolicæ, qui Thomistas, Augustinianos, & Theologos seniores, antequam de illorum propositionibus judicium ferat Ecclesia, Jansenismi accusat, *ib. n. 25. ad 30.*

Immo qui taliter accusat, injuriam maximam faciunt, & alia plura secum ferunt, quæ peccatum augent; *ib. n. 31. & seqq.*

Solvitur obiectum desumptum a ratione disputandi; *ib. n. 34. ad fin.*

Discrimen ostenditur inter catholicas propositiones, & Jansenianam hæresim; *ib. n. 43.*

De status hominis in *via* positi; *ib. n. 44. ad 46.*

Status hominis, qui non fuere, sed esse possunt, & possibiles appellantur, *ibid. n. 47. ad 50.*

Errores Pelagianorum, Socinianorum, & Arminianorum circa hominis statum innocentie enarrantur; *ibid. nu. 51. ad 53.*

Item Calvinii, Lutheri, Baji, & Jansenii; *ibid. num. 54. ad 61.*

Dogmata catholica circa eundem statum exponuntur; *ibid. num. 63. 64.*

De statu naturæ puræ disseritur, & vindicantur catholici quidam, & præsertim Augustiniani, ac Thomistæ, a calumniis; *ibid. n. 65. ad 72.*

Quid orthodoxa fides sentiat circa statum naturæ lapsæ; *ib. num. 73.*

Quid vero diversorum hæreticorum sectæ, & præsertim Pelagiani, Lutherani, & Janseniani, *ibid. num. 75.*

Illorum error exponitur; *ibid. num. 76.*

Discrimen inter horum hæreticorum doctrinam & illam Augustinianorum; *ibid. n. 86. ad fin.*

Reliqua de gratiæ, vide apud Theologos.

Gratia ut est gratiosum rescriptum.
 Gratia a Papa concessa, eo mortuo, an revocari possit. Vide verb. *Gratia ut est gratiosum rescriptum* n. 1. 2. & 3.
 Gratia facta ad beneplacitum concedentis quamdiu duret; *ib. num. 4. & 5.*
 Gratia concessa ad beneplacitum Sedis Apostolicæ, vel personæ & dignitatis, quando expiret; *ib. n. 6. & 7.*
 Gratia concessa cum clausula: donec revocaverimus &c. quamdiu duret; *ib. n. 8.*
 Gratia solo verbo Papæ perficatur etiam litteris non expeditis; *ib. n. 9.*
 Gratia a quo robur, ac virtutem recipiat, *ib. n. 10.*
 Gratia Papæ an perficiatur per solam signaturam, *ib. num. 11. 12. & 13.*
 Gratia concessa per Pontificem prædecessorem absque expeditione Bullarum, quomodo exequenda, & quid ad rem sentiant doctores, & qualis mos inoleverit; *ibid. num. 14. ad 19.*
 Clausula *ex nunc, prout ex tunc*, an gratiam suspendat, & quomodo intelligenda; *ibid. num. 20. ad 23.*
 Gratia conditionalis quando expiret, vel cesset, a quo regulanda, & quando dicatur talis; *ibid. num. 24. ad 32.*
 Gratia concessa cum aliqua limitatione, quamdiu subsistat; *ibid. num. 33.*
 Clausula preservativa gratiæ apposita, quomodo intelligenda; *ib. n. 35. & 36.*
 Gratia *si neutri* quomodo intelligenda sit, satis clare explicatur; *ibid. num. 37. ad 52. & n. 81. ad 85.*
 An impetrari queat a tertio, & ex quibus clausulis dici queat ad maiorem cautelam impetrata, *ibidem num. 86. & 87.*
 Gratia *in forma dignum* non est conditionalis, *ib. num. 53.*
 Clausula *in forma dignum* posita in gratia quid operetur; *ibidem numer. 54. 55. & 56.*
 Gratia *in forma dignum* quando censetur facta: Et an liceat appellare ab executore cum tali clausula, *ibidem num. 57. 58. & 59.*
 Provisus per Sedem Adoloticam *in forma dignum*, an possit ab Ordinario examinari, *ibidem n. 60. & verb. Examinare &c. n. 10.*
 Gratia derogativa jurispatronatus *in totum*, & duo illius requisita exponuntur, *ib. n. 61. & seq. ad 71.*
 De gratia pro præsentato *cum derogatione medietatis vocum*, *ib. n. 72. ad 80.*
Gubernator.
 Gubernator non comprehenditur sub nomine magistratus civitatis. Vide verb. *Gubernator* n. 1.
 Gubernatori provincia non debet textus Evangelii osculandus porrigi. Et alia ad rem, *ibid. n. 2. usque in finem.*
 Plura stabilita a Benedicto XIV. circa gubernatorem Urbis, item circa gubernatores Status Ecclesiastici, & quidem etiam quoad gubernatores prelatos. Vide *ib. n. 35. ad 50.*
 Recensentur varii gubernatores excommunicati *ib. n. 1. ad num. 34.*

Guidagium, seu pedagium quid sit. Vide verb. *Gabella* num. 9.

Gula.

Gula quid sit. Vide verb. *Gula* n. 1.
 Peccatum gula quinque modis committi solet; assignantur, & explicantur singuli, *ib. num. 2. ad 7.*
 Gula, comessatio, & potatio an sint peccatum mortale, *ib. n. 8. & 9.*
 An liceat comedere, & bibere usque ad satietatem, & quid significet satietas, *ib. n. 10. & 11.*
 Ebrietas quid sit, & quale peccatum, *ib. n. 12. & 13.*
 An, & quando liceat se inebriare, *ib. n. 14. ad 17.*
 Provocare alterum ad ebrietatem an sit peccatum, & quando peccent cauponens potum ministrando, *ibid. num. 18. 19. & 20.*
 An liceat iudici reum inebriare, ut sic inducat ad fatendum crimen; *ibid. n. 21.*
 An liceat damnatum ad mortem inebriare, ut sic cruciatus non sentiat; *ibid. num. 22.*
 In carcere detenti an possint inebriare custodes; *ibid. num. 23. 24. & 25.*
 An evitandum grave malum, an licite possit auctor mali inebriari; *ibid. num. 26. & 27.*
 Quid de illo, qui in ebrietate solet aliis malum inferre, *ibidem num. 28.*
 An liceat bibere in aliorum salutem, *ibidem num. 29. 30. & 31.*
 Gulæ filiæ quinque assignantur, & quid intelligatur per ipsas innuitur, *ibid. num. 32. ad 37.*

H

Habitus.

Habitus non facit monachum, sed professio regularis. Vide verb. *Habitus* n. 1.
 Ut professio regularis faciat verum monachum, quid requiratur, *ibidem num. 2.*
 In habitu seculari nequit fieri novitius, *ib. n. 3.*
 Habitus novitiorum triplex assignatur, *ib. n. 4.*
 Deferre habitum novitiorum an sit de essentia ad validitatem professionis, *ibidem num. 5.*
 Novitius per habitus delationem quando censetur tacite professus, *ibidem numer. 6. ad 9.*
 Habitus religionis an sit patenter deferendus, *ibid. num. 10.*
 An, & quando possit religiosus habitum occultare, vel deponere, & in quas censuras incurrat per talem depositionem intra, vel extra claustra, *ibidem num. 11. ad 18.*
 Religiosus an teneatur semper portare habitum suæ religionis, ac debeat cum ipso dormire, *ib. num. 20. 21. & 22.*
 Regulares ad cardinalatum, vel episcopatum assumpti quem habitum deferre teneantur, & quales regulares uti possint habitu clericorum secularium, *ibid. num. 23. ad 26.*
 Colores, & habitus diversi in religionibus ad quid fuerint præscripti, & an hac diversitas procedere debeat etiam in monialibus, *ibidem num. 27. & 28.*
 Una religio an possit assumere habitum alterius religionis, *ib. num. 29.*

Clerici sæculares nequeant deferre habitum regularium, & contra; *ibid. num. 30.*

Pueri usque ad quem annum possint religiosorum habitum deferre, *ibid. num. 31.*

Novitio exeunti an sit restituendus habitus religionis, *ibid. n. 32.*

Præfinitur tempus pro illis, qui habitu tertiorum recepto cum claustralibus habitant, & poenæ in superiores transgressores, *ibid. num. 33.*

Prohibentur disputationes super vera forma habitus S. Francisci, & interdiciuntur omnes libri tractantes de vera successione filiorum ejus, de vera forma caputii, & inscriptiones in imaginibus ejusdem, ac S. Antonii de Padua, asserentes esse veram formam, quia ipsi usi sunt, *ibid. num. 34. 35. & 36.*

Suspenduntur imagines SS. Augustini, & Nicolai de Tolent. impressæ a Fratribus discaleceatis sub forma eorum habitus, *ibid. n. 37.*

Imagines Sanctorum non regularium, an imprimi possint cum habitu regulari, *ibid. num. 38.*

Osculantes habitum Fratrum mendicantium quas indulgentias lucentur; *ibid. num. 39. & 40.*

Quid de eligentibus mori, ac sepeliri in habitu Fratrum minorum, vel alterius religionis, *ib. n. 41. ad 44.*

Quid de ignominiose, vel profane utentibus habitu religioso, *ibid. num. 45. & 46.*

Moniales an possint tempore bachanalium proprium habitum dimittere, *ib. n. 47.*

Femina an uti possit veste virili, & contra, *ibidem num. 48.*

Quid de clericis beneficiatis, & aliis percipientibus pensiones ex beneficiis, *ibidem num. 49. 50.*

Clericus habitum dimittens an possit illum reassumere, *ibid. num. 51.*

Clericalis vestis an permitti possit laicis curialibus, *ibidem num. 52.*

Alia ad rem, *ibid. num. 53. ad 61.*

Alia concernentia habitum clericalem. Vide verb. *Clericus art. 1.*

Alia concernentia habitum religiosum. Vide verb. *Apostata. Conventus. Novitius.*

Habitus quoad tertiariorum. Vide verb. *Tertiarii.*

Utens habitu honorifico alicujus, ab eo inhereri potest; *ibid. num. 62.*

Habitus parvi a quo benedicti debeant, *ibid. num. 63.*

Canonicis regulares Lateranenses obtinentes beneficium sæculare, an teneantur deferre habitum regularem, *ibid. num. 64.*

Habitus viatorius ad formam habitus per prælatos, & familiares Pontificis extra Urbem gestari soliti, servato tamen nigro colore, advocatis consistorialibus conceditur a Benedicto XIV. *ib. n. 65.*

Alia ad rem. Vide verb. *Eremita n. 18. & verb. Vestis n. 17.*

Hæreditas.

Hæreditas quid sit. Vide verb. *Hæreditas n. 1.*

Tota hæreditas quomodo a jure vocetur, & in quot partes dividatur, *ibid. num. 2.*

Si plures instituti sint hæredes, secundum jus Romanum solemniter sit distributio hæreditatis in duodecim uncias, *ibid. num. 28.*

Quid si minus distribuatur testator, vel excoheres in divisione, *ibidem num. 29. ad 31.*

Ad legem 14. ff. de *Hæred. Instit.* Vide *ibid. n. 32.*

Nomine hæreditatis quid veniat, *ibid. num. 3.*

Appellatione hæreditatis qualia bona veniant, *ib. num. 4.*

Nomine hæreditatis non veniunt legata, & minus prælegata, *ibid. num. 5.*

Hæreditatis petitio quid sit, *ibid. n. 6.*

Adire hæreditatem quid sit, & quot modis adiri possit, & quis possit, & quid requiratur ad eam adeundam, *ibid. num. 7. ad 10.*

Ad hoc ut hæreditas ad hæredes hæredis transmittatur, quid opus sit, *ibidem num. 11.*

Per additionem hæreditatis quale jus acquiritur, *ibid. num. 12. 13. & 14.*

Aditio hæreditatis quid transferat in hæredem, *ibid. num. 15. & 16.*

Hæreditas an necessario adiri debeat, & in totum, *ibid. num. 17. & 18.*

Repudiare hæreditatem quis possit, & quid sit talis repudiatio, *ibid. num. 19. ad 22.*

Renuntiatio hæreditatis quid sit, & quando fieri possit, *ibid. num. 23. ad 27.*

Hæres.

Hæres unde dictus, & quis, & quod sit assignatur, & explicatur. Vide verb. *Hæres n. 1. ad 5.*

Hæres qui esse possit, vel non, *ibidem num. 6. ad 12.*

Assignatur ordo succedendi ab intestato, *ib. n. 13.*

Hæredibus descendentibus, vel ascendentibus, an, & quæ legitima sit relinquenda, *ibid. n. 14. ad 19.*

Pater, si filiis legitimis careat, an possit hæredes instituire filios naturales. Et quid sit ipsi relinquendum, si habeat filios legitimos, *ibid. num. 20. & 21.*

Filii naturales an succedant matri cum legitimis, *ibid. num. 22.*

Filii spurii an succedere possint. Et ad quid circa ipsos teneantur parentes, & hæredes patris, *ibid. num. 23. 24. & 25.*

Hæres semel an possit desinere esse hæres, *ibid. num. 26. & 27.*

Hæres hæredis reputatur etiam hæres defuncti, *ib. num. 28.*

Dictio *Hæres* quos comprehendat, *ibid. n. 29.*

Hæres tutoris, & hæres uxoris ad quid teneantur, *ibid. num. 30. & 31.*

Deficiente hærede scripto ante testatorem, hæreditas cui devolvatur, *ibid. num. 32.*

Hæredis voluntas servanda est circa funera defuncti, *ibid. num. 33.*

Hæredes defunctorum quid disponere possint circa eorum funeralia, *ibid. num. 34. 35. 36. & infra num. 53. & seqq.*

Hæres ab intestato tenetur solvere legatum pium relictum in testamento profano nullo, *ib. n. 37.*

Hæres an possit detrahere rebellianicam contra Ecclesiam mediate substitutam, *ib. n. 38.*

Hæres ex testamento pro lapsum triginta annorum præscribitur contra legatarios, vel coheredem, *ibid. n. 39.*

Hæres persona excommunicatæ quid præstare debeat, *ibid. n. 40.*

Successio in hereditate bonorum sacerdotis mortui absque herede ad quem spectet, *ib. n. 41*.
 Quid de herede instituto sub conditione, ne mulierem inhonestam ducat in uxorem, *ib. n. 42*.
 Quid de illo, qui vult facere heredem Ecclesiam, exhereditatis consanguineis, *ib. n. 43*.
 Hæredes, alique executores post aditam hereditatem, & inventarium confectum ad quid teneantur, & ad quid teneatur Episcopus in casu ipsorum negligentia, *ib. n. 44, 45, 46, 47*.
 An, & quando hæres possit, vel debeat assignare fundum pro capellania, & certa Missarum celebratione, *ib. n. 48*.
 Quantitas candelæ per canonicos gestandæ an taxanda sit arbitrio heredum, *ib. n. 49*.
 Afferuntur alia dubia resoluta a S. Cong. Conc. ad rem spectantia, *ib. n. 50, 51, 52, 53, 54*.
 Hæredes vel sunt testamentarii, vel legitimi, *ib. n. 55*.
 Essequia cuiuscumque testamenti est hæredis institutio, quæ vel necessaria est, vel voluntaria, *ib. n. 56, 57, 58, 59*.
 Necessaria institutio in quas cadat personas, *ib. n. 60, 61*.
 In voluntaria heredis institutione quid inspicere debeat, *ib. n. 62, 63*.
 Hæresis auctoritas & ius in funere testatoris parando, *ib. n. 64, 65*.
 Hæres ex testamento gravatus nimis legatis, & fideicommissis quando possit, vel non detrachere falcidiam, trebellianicam; Vide verb. *Falcidia*.
 Hæresis.
 Hæresis unde sit dicta; Vide verb. *Hæresis numer. 1*.
 Hæresis alia est materialis, alia formalis, & quæ sit utraque, *ib. n. 2, 3, 4*.
 Ad hæresim formalem duo requiruntur, id est error in intellectu, & pertinacia in voluntate, *ibidem numer. 5*.
 Talis pertinacia in quo consistat, *ib. n. 6*.
 Talis pertinacia, & error cuius, & contra quod esse debeant, *ibidem numer. 6, 7, 8*.
 Hæresis formalis alia est interna, & alia externa, & quæ sit utraque, *ib. n. 9*.
 Hæresis externa alia est occulta, & alia publica, *ib. n. 10*.
 Quot, & quæ fuerint hæreses, & hæresiarachæ, *ib. n. 11*.
 Hæresis per quid differat a schismate, *ib. n. 12, 13*.
 Schisma purum, & mixtum in quo differant, *ib. n. 14, 15, 16*.
 Hæresis causa ad quem spectet, *ib. n. 17*.
 Iudices Ecclesiastici in causa hæresis in specie qui sint, *ib. n. 18, 19*.
 Inquisitores & Episcopi, an & quomodo possint procedere in causa hæresis, *ib. n. 20, 21*.
 Episcopi qua facultate gaudeant in locis, ubi non viget officium Inquisitionis, *ib. n. 22*.
 Principes, potestates, & iudices sæculares an possint se immiscere in processum a Iudice Ecclesiastico contra hæreticos institutum, & ad quid teneantur in casu, *ib. n. 23, 24, 25, 26*.

Ab hæresi quocumque modo sumpta qui possit absolvere vel non, *ibidem numer. 27, 28, 29*.
 Absolutio.
 Absolutio ab hæresi in foro interno, non suffragatur in foro externo, *ib. n. 30*.
 Quid stabiliverit Benedictus XIV. circa hæresis abjuramentum ante dispensationem matrimonialem, & circa eos, qui hæresi occulta detinentur, alique; Vide *ib. n. 31, 32, 33*.
 Quæ sit hæretica propositio, vel hæresi proxima, vel sapiens hæresim, vel suspecta de hæresi; Vide verb. *Propositiones damnate numer. 22, 23, 24*.
 Hæreticus.
 Hæreticus qui sit, & ad hæreticum formalem constituendum quid requiratur, & quis dicatur talis; Vide verb. *Hæreticus n. 1, 2, 3*.
 Hæreticus alius est lapsus, & alius relapsus, & quis sit uterque, *ib. n. 4*.
 Relapsus alius dicitur manifestus, & alius præsumptus, & quis sit uterque, *ib. n. 5, 6, 7, 8, 9*.
 Hæreticus, vel schismaticus, si non respiscat, an salvari possit, *ib. n. 10*.
 Catechumenus si a fide deficiat an sit censendus hæreticus, *ib. n. 11*.
 Fictæ, & invalide baptizati deserentes fidem, vel eam negantes metu mortis, & asserentes animam rationalem non esse formam corporis humani, vel non esse immortalem, & asserentes terram esse mobilem, solum vero immobilem, an pro hæreticis habendi sint, *ib. n. 12, 13, 14*.
 Reprehenditur Auctor in notis ad numer. 15. & sæpius infra.
 Communicatio cum hæreticis an licita sit, vel non, *ib. n. 17, 18, 19*.
 Matrimonia Catholicorum cum hæreticis an licita, & in quibus locis, & aliquod pactum in his contrahendis fieri solitum tamquam iniquum reprobat, *ib. n. 20, 21, 22*.
 Disputatio de fide cum hæreticis quibus personis, & in quibus locis prohibeatur, vel non, *ib. n. 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29*.
 Hæretici cum proprio ritu an tolerandi in terris catholicorum, *ib. n. 30, 31*.
 Hæretici sub qua pœna sint revelandi, ac denuntiandi, & quibus, *ib. n. 32, 33*.
 Libros hæreticorum legentes, imprimentes, retinentes &c. in quas censuras incurrant, *ib. n. 34, 35*.
 Hæretici omnes formales externi, eisque credentes ac eorum receptores, defensores, fautores, ac eos in loco sacro sepelientes, in quas censuras incurrant, *ib. n. 36, 37, 38, 39, 40, 41*.
 Hæretici omnes, eorum fautores, receptores &c. an sint irregulares, & inhabiles ad beneficia ecclesiastica, & talis inhabilitas an comprehendat etiam eorum filios, ac nepotes, *ib. n. 42, 43, 44*.
 Quid de obtinente beneficium ad hæreticorum preces, *ib. n. 45*.
 Hæretici, eorumque fautores &c. sunt privati sepultura ecclesiastica, *ib. n. 46*.

Hæretici an gaudeant Ecclesiæ immunitate, *ibid.* num. 57. & 58.

Hæretici, eorumque fautores, an sint infames, inhabiles ad officia publica, *ibid.* num. 59. 60. & 61.

Hæretici an, & quando amittant potestatem in filios, facultatem testandi, & hæreditandi, bonorum possessionem, ac jurisdictionem in vasallos, & servos, *ibid.* numer. 62. ad 68.

Hæretici ad quas penas dammandi. Et quid si impenitentes, aut relapsi, *ibid.* num. 69. 70. & 71.

Filii, & filiae hæreticorum an, & qualis hæreditatis sint capaces, an sint infames, & a quibus penis sint immunes, *ibid.* num. 72. ad 77.

Hæretici ad fidem catholicam redeunt an licite possint retinere bona ecclesiastica a suis majoribus, vel a se ipsis usurpata; *ibid.* n. 78.

Plura ex Bened. XIV. adducuntur, *ibid.* num. 79. & seqq.

Hæreticus privatur ipso facto omnibus bonis, & juribus, *ib.* n. 89.

Si tamen accedat sententia judicis declaratoria incurse hæresis, & penæ condignæ, *ibid.* num. 90.

An hoc procedat respectu hæretici manifesti; Vide *ib.* n. 91.

Explicatur text. in cap. 26. de verb. signif. *ibid.* num. 92.

Debitorum hæretici etiam manifesti licet solvere non teneantur hæretico ipsius creditum, tamen nihil sibi lucrantur, quum fisco illud solvere debeant, *ibid.* n. 93. & 94.

Quid si fiscus non exegerit creditum hæretici, interimque hæreticus absolutus fuerit ab omni penâ, *ibid.* add. n. 95.

Licet lapsus in hæresim repellatur a testimonio dicendo, ab eo tamen minime repellitur ille, qui patris sui vestigia sequens hæreticus natus est, *ib.* n. 96.

Hebdomada, Hebdomadarius.

Hebdomas, hebdomada quid sit? Vide verb. *Hebdomada* n. 1. 2. & 3.

Decanus in quo loco sedere debeat in hebdomada, qua inservit ut canonicus; *ibid.* n. 4. & 5.

Canonicus in Sacris non constitutus, an habere debeat suam hebdomadam, *ibidem* num. 6.

Alia ad rem, *ibidem* n. 7. ad 10.

Hebdomadarius non debet celebrare valde diluculo, *ib.* n. 11.

Quid si hebdomadarius sit absens, *ibidem* num. 12. & 13.

Hebdomadarius an possit prætere celebrationem Missarum ad primam dignitatem spectantium, & paratus, vel non paratus, in quo loco sedere debeat, *ib.* n. 14. 15. & 16.

Hebdomadarius in decantandis horis canonicis non debet uti stola, *ib.* n. 17.

Canonici quando denominentur hebdomadarii, & contra. Et ad quid tales hebdomadarii teneantur, *ibid.* n. 18. & 19.

Dignitates collegiarum an teneantur officium hebdomadarii exercere, *ibidem* nu. 20.

Hebdomadarius Officium facturus, in quo loco sedere debeat: *ibid.* n. 21.

An canonicus hebdomadarius paratus sedere debeat in scamno panno cooperto a cornu epistolæ preparato, an in primo stallio ab ea parte chori, in qua hebdomada obtingit, *ibid.* num. 22. & seqq.

Hebræus.

Hebræus an gaudeat immunitatis privilegio; Vide verb. *Hebræus* n. 1. 2. & 3.

Cognitio causæ Hebræorum ad quem spectet, *ib.* n. 4. & 5.

Quid de muliere Hebræa ad fidem conversa relicto viro, qui transeat ad secundam uxorem, & post aliquod tempus cum ipsa ad fidem convertitur, *ib.* n. 6.

Parochi quid possint ab Hebræis exigere, *ib.* num. 7.

Hebræi an obligari possint ad festa Ecclesiæ servanda, *ibid.* n. 8.

Hebræorum habitatio quomodo situanda, *ibidem* nu. 9.

Alia ad rem, *ibidem* numer. 10. & seqq. ubi plura scitu digna inveniuntur, usque ad numer. 218.

Judæi sunt in servitute Christianorum non quidem pœnali, sed civili, & quænam ex hac servitutis specie, & ab asylo præstito eisdem in variis Status Ecclesiastici civitatibus consequantur; Vide *ib.* nu. 219.

Varia docte sapienterque stabilita, decreta, ac decisa enunciantur circa Hebræorum infantium, & aliorum baptismum, *ibid.* n. 220. ad n. 226. & a n. 258. seqq.

De his, qui baptismi lavati ad Judaicos redeunt ritus, *ibidem* n. 227. ad 231.

Utrum in iis casibus, in quibus leges Hebræorum forenses contrariæ sunt juri communi vel particulari quorumcumque locorum, controversiæ inter ipsos motæ decidendæ sint secundum forenses eorum leges, an secundum jus commune, vel particulare, *ibid.* num. 232. & seqq.

Hebræi, qui & Judæi, unde sic dicti; Vide verb. *Talmud Hebræorum* n. 11.

Hermaphroditus a Christo sanatus.

Quænam fuerit hæc mulier. Vid. add. nov. Auct. *Hermaphroditus*.

Hermaphroditus unde dicti, & an dari possint: Vide verb. *Hermaphroditus* n. 1. & 2.

Hermaphroditus varii referuntur ab auctoribus, *ibid.* nu. 3. & 4. Vide etiam, n. 27.

Refertur curiosus casus duorum hermaphroditorum, *ibidem* num. 5.

Hermaphroditus an ex mulieribus fieri possit viri, & contra, *ib.* n. 6. ad 9.

Aliqui interpretantur de hermaphroditis tantum cap. Omnes viri & mulieres, de penitent. & remiss. *ib.* n. 10.

Hermaphroditus an sit irregularis, & an, & quando possit valide ordinari, *ibidem* num. 11. ad 17.

Hermaphroditus an licite possit in monialium, vel virorum monasteriis profiteri, *ibid.* num. 18. ad 21.

Hermaphroditus an, & quando licite possit matrimonium contrahere, *ib.* n. 22. ad 26. & nu. 28. ad 35.

An duo hermaphroditum matrimonium inter se contrahere possint, *ibidem* num. 39. seqq.

Quinam sint effectus in hermaphrodito, *ibid.* num. 36. 37.

Hierarchia Ecclesiastica.

Sacrorum potius Principatus dicenda hierarchia Ecclesiastica, quam sacer Principatus, *Vid. verb. Hierarchia* n. 1.

Quid hierarchia sit, *ib.* n. 2.

Ejus partitio in hierarchiam jurisdictionis, & ordinis, *ib.* nu. 3. & 4.

Quas classes complectatur? *ibid.* num. 5. seqq.

Protestantium adversus hierarchiam nomen, & rem conatus repellitur, *ibid.* n. 8. seqq.

Hierosolymitani milites.

Ordo militaris equitum S. Joannis Hierosolymitani, seu Melitensis quando, & a quo fuerit institutus, & sub quibus nominibus appellatus, & quare nunc dicatur Melitensis; *Vide verb. Hierosolymitani milites*, num. 1. & 2.

Equites Hierosolymitani sunt vere religiosi, sed non ita, ac cum aliis regularibus est cum iis rigorose procedendum, adduciturque exemplum, *ibid.* n. 2. & n. 102. & seqq.

Hic ordo an sit vera religio, ejusque equites sint veri religiosi, & an habeant eadem onera, & exemptiones, sicut alii regulares, *ibid.* num. 3. ad 19.

Bona Equitum Melitensium ubique decedentium spectant ad eorum hospitale, *ibidem* num. 20.

Collatio eorum beneficiorum, & causarum cognitio spectant ad magnum Magistrum, *ib.* num. 21.

Ordinarii an possint dictos equites visitare, eorumque privilegia a quo confirmata, *ibid.* num. 22. & 23.

Religio Hierosolymitana divisa est in tres Ordines, & assignantur, *ibid.* num. 24.

Equitum Melitensium familia in octo nationes dividitur, & quæ ejus officia, *ibidem* num. 25.

Equitum Melitensium professio in quo consistat, ejusque formula traditur, *ibid.* numer. 26. & 27.

Equites Melitenses tenentur servare interdictum locale, *ib.* n. 28.

Equites Melitenses in quo casu incurrant irregularitatem, & quid in ipsos possit Episcopus, si excommunicati existant, *ibid.* nu. 29. & 30.

Curati, vel parochi dictæ religionis ad quid teneantur, & in quo sint exempti ab Ordinarii jurisdictione, *ib.* n. 31. ad 37.

Ecclesiæ dictæ religionis an subsint Ordinarii visitationi, *ibid.* n. 38. & 39.

Episcopus an possit Fratrem Capellanum

dictæ religionis excommunicare, *ibidem* numer. 40.

Fratres dicti Ordinis an teneantur ad contributionem seminarii, vel ad procuracionem tribuendam Episcopo eorum Ecclesiæ visitanti, *ibid.* nu. 41. & 42.

Parochi dictæ religionis an sint ab Ordinario approbandi, & an teneantur intervenire oleorum consecrationi & quo jure possit Episcopus eorum parochiales visitare, *ibid.* num. 43.

Quid possit Episcopus circa Ecclesias Prioratus dicti Ordinis in casu violatæ immunitatis, & ad quid teneantur fratres capellani, *ibid.* n. 46. ad 49.

Religio Hierosolymitana quos possit in conservatores eligere, *ibid.* n. 50.

In promotione equitum Melitensium ad magnam Crucem quæ ratio habeatur, *ibid.* num. 51.

Plura alia scitu digna apponuntur, & in fine afferuntur varia Decreta Sac. Congregat. Immun. ad rem spectantia, *ibidem* num. 52. ad 83.

Quædam recensentur, quæ Hierosolymitanæ militiæ concessit Benedictus XIV. *ib.* n. 83.

Pro Hierosolymitanis capellanis attendendæ sunt resolutiones Sac. Congr. Conc. quæ recensentur, *ib.* n. 84. & 85.

Eorum capellanorum Ecclesiæ parochiales quomodo subsint visitationi Episcoporum, ac Priorum Hierosolymitanorum, *ib.* n. 86.

Idem capellani ad synodum accedere debent, *ib.* n. 87.

Alii sacerdotes Ordini Hierosolymitano insertos quomodo subjecti sint Episcoporum jurisdictioni, *ib.* n. 88. & seqq.

Historia, Historicus.

Historia unde dicta, & quid sit; *Vide verb. Historia*, *Historicus* n. 1. & 2.

Quatuor historiæ species assignantur, & explicantur, & quomodo ab historia, ac inter se ipsas differant, *ib.* n. 3. ad 10.

Historia alia est *sacra*, alia *profana*, alia *civilis*, alia *ecclesiastica*, & alia *mixta*, & singulæ explicantur, *ib.* n. 11.

Historiæ primi inventores qui fuerint, *ibid.* n. 12. & 13.

Quid in historia, quid in historico principaliter requiratur, *ibid.* n. 14.

Historicus an, & quando, & in quibus causis sit præstanda fides, vel non, *ibid.* n. 15. ad 29.

Historico coævo magis standum est, quam non coævo, *ibid.* num. 30.

Historicum critica maxime decet, si christiane fiat, *ibid.* num. 31.

An, & quæ in dubium ab historico ponenda, vel neganda, *ib.* n. 32. & 33.

Quæ sint in factis historicis credendis præcipue attendenda, *ibid.* num. 34.

Opera genuina, & authentica a falsis ac suppositiis per quinque potissimum capita discerni possunt, & assignantur, *ibidem* n. 35.

Historia de asserta adultera matre Gratiani, Petri

Lombardi, & Petri Comestoris est fabulosas; Vide *Penitentiae Sacramentum art. 2. num. 28. ad 30.*

De Fide in judicio habenda historicis; Vide *ibid. numer. 37.*
Historiones sunt infames, & irregulares; Vide verb. *Infamis n. 11. & verb. Irregularitas art. 1. numer. 12.*

Homicida, homicidium.

Homicidium unde dictum, & quid sit? Vid. verb. *Homicidium n. 1.*

Homini cades quocumque modo facta homicidium appellatur, & varii modi quibus perpetrari potest assignantur, *ibid. n. 2. ad 15.*

Homicidium aliud est voluntarium, & aliud casuale; *ibid. n. 16.*

Voluntarium aliud est directe, aliud indirecte tale, & singula explicantur, *ibid. numer. 17. & 18.*

Homicidium voluntarium injustum semper est mortale peccatum, *ib. n. 19.*

Homicidium iuste, & iniuste committi potest, *ib. num. 20.*

Iuste committi potest quatuor modis, qui assignantur, & explicantur, *ibidem numer. 21. ad 24.*

Ad hoc ut occisio aggressoris sit licita, & cum moderamine inculpate tutelæ, tria requiruntur, & assignantur, *ib. n. 25.*

Quarta conditio ab auctore ommissa additur, *ib. in not. ad n. 25. sub litt. a.*

Servato moderamine inculpate tutelæ quando liceat, vel non, aggressorem occidere, *ibid. n. 26. ad 34.*

Reprehenditur Auctor *num. 27.* improbaturque solutus objectis sententia, qua sustinent quidam theologi posse hominem occidi pro re magni momenti, *ibid. in nota ad eund. n.*

Homicidium voluntarium iniuste sex modis committi potest, qui assignantur, *ibid. numer. 35.*

An, & qua autoritate liceat innocentem occidere, *ibidem n. 36. 37. & 38.*

An iudici liceat condemnare ad mortem probatum nocentem, si scientia privata noverit innocentem; Vide verb. *Iudex.*

Innocens ad mortem capiendus a satellitibus scientibus ipsius innocentiam an possit illos occidere, ut se defendat, *ib. n. 40.*

Incarceratus nequit occidere custodes, ut efugiat, *ibidem numer. 41.*

Ducti ad supplicium nequeunt carnificem aliosque ministros occidere, ut evadant, *ibidem numer. 42.*

An autem bannitus possit se defendere aggressorem occidendo, & contra. Vide verb. *Bannitus.*

Non licet autoritate propria, & privata occidere extra causam necessariæ defensionis, *ib. num. 44.*

An liceat patri, vel marito occidere filiam, Tom. IX.

vel uxorem in adulterio deprehensam, *ib. n. 45. & 46.*

Quid de honesta matrona, aut virgine in casu violentiæ, *ib. n. 47.*

An liceat autoritate privata principem tyrannum occidere, *ibid. n. 48.*

Qua autoritate liceat directe se ipsum occidere, *ibid. n. 49. & 50.*

In quibus casibus, & propter quas causas liceat indirecte se ipsum occidere, *ibid. numer. 51. ad 61.*

Auctoris sententia moderatur, *ibidem in not. ad n. 60.*

Seipsum occidentes an, & quando privandi sint Ecclesiastica sepultura; Vide verb. *Sepultura.*

Quid de clerico homicida incorrigibili, *ibidem n. 63. ad 66.*

Homicidæ damnati, sive diffamati an possint habere dignitates, & officia, & an remitti possint in locis, ubi degunt hæredes occisi, *ib. n. 67. & 68.*

Si laicus post homicidium patratum fiat clericus, a quo puniri debeat, *ib. n. 69.*

Clericus post homicidium si habitum reassumat an gaudeat privilegio fori, *ibidem numer. 70.*

Mandans homicidium committi in personam unius, si committatur in personam alterius, quam irregularitatem incurrat, *ibidem numer. 71.*

Per homicidium vere casuale an quis irregularis deveniat, *ib. n. 72.*

Homicidium committens veneno an gaudeat immunitate Ecclesiastica, *ibidem n. 73.*

Homicidii appellatione non venit mutilatio membri, *ib. n. 74.*

An satellites licite possint occidere malefactorem, quem iussi sunt comprehendere, & contra, *ib. n. 75.*

Alia quoad homicidas, & homicidia; Vide *ibidem numer. 76. & seqq. ad numer. 94. & verb. Bellum, Fratricida, Immunitas Eccles. Maritus, Parricidium, Mater, Matricida, Uxor, Uxoriciidium.*

Homicida quando incurrat, vel non irregularitatem. Vide verb. *Irregularitas.*

Homicida quoad restitutionem? Vide verb. *Restitutio.*

Varia Decreta ad rem, *ibidem numer. 79. ad 94.*

Homicidii pœnæ quæ sint? Vide verb. *Pœna art. 2. nu. 123.*

Homo, quomodo de eo verificetur, quod magis capite, quam pedibus currat? Vide verb. *Mundus n. 107.*

Idem homo quomodo posset dici quod staret pedibus, & capite sursum eodemmet tempore, *ib. num. 111.*

Honestas publica prout est impedimentum dirimens matrimonium; Vide verb. *Matrimonium quoad impedimenta art. 5. num. 20.*

Honor quid sit, Vide verb. *Detractio art. 1. n. 3. b b Hora*

Hora unde sit dicta, in quot, & quæ minuta dividatur, ejusque divisiones assignantur, & explicantur: Vide verb. *Kalendarium* a n. 9. ad 16.
Horic Canonica: Vide verb. *Officium Divinum*.
Horizon quid, & quotuplex sit: Vide verb. *Mundus* num. 131. & 132.

Hortatorie.

Litteræ hortatoriæ, a quibus, & contra quos decerni nequeant. Vide verb. *Hortatorie* num. 1.
 Alia ad rem, *ibid.* n. 2. usque in fin.

Hospitale Hospitalarius.

Hospitale unde dictum, & quid sit? Vide verb. *Hospitale* n. 1. & 2.

Hospitalitatis species variae assignantur, & explicantur, *ibid.* n. 3. ad 14.

Hospitalia quædam sunt religiosa, & quædam non religiosa, & utraque quid sint, & per quid differant, *ibid.* n. 15. 16. & 17.

Hospitalia fuisse fundata auctoritate Episcopi quomodo cognosci possit, & sic fundata an sint materia Simonie, ac gaudeant immunitate ecclesiastica, *ibid.* n. 18. ad 25.

Hospitalia si habeant beneficia an teneantur ad contributionem seminarii, & quæ hospitalia sint beneficia ecclesiastica, *ibid.* n. 26. ad 31.

Hospitalibus, quæ regularibus non subiciuntur, quales rectores, ac administratores deputandi, *ibid.* n. 32.

Ordinariorum jurisdictio circa hospitalia quæ sit, & quid de illis, quæ sub immediata regum potestate existunt, *ibidem* n. 33. ad 43.

Hospitalia visitare possunt etiam judices sæculares, si juxta illis competat, *ibidem* num. 44.

Vicariæ perpetuæ hospitalibus unitæ quomodo, & a quibus conferri possint, *ibid.* num. 45.

In alienatione bonorum hospitalis quid requiratur, *ibid.* n. 47.

Reliqua ad rem, *ibid.* n. 48. ad 68.

Quid requiratur, ut hospitalia exempta dici debeant a jurisdictione parochi, ita ut rectores vice parochi fungantur, *ibidem* num. 69.

Hospitalio militum est prohibita in locis ecclesiasticis. Vide verb. *Miles* num. 17.

Hospitia regularium.

Quid hospitium regularium; Vide verb. *Hospitia Reg.* num. 13.

Regulares, an, & de cujus licentia possint hospitia recipere, & quid in iis dirigendis sit observandum indicatur, *ibid.* n. 1. ad 4.

Regulares an possint hospitia in conventus reducere, *ibid.* num. 5.

Hospitium simplex quomodo esse debeat, & an de facili a Sac. Congreg. regularibus concedatur, ejusque translatio, *ibid.* num. 6. ad 10.

Patres Reformati non possunt habere hospitia in locis ubi adsunt conventus Observantium, *ibid.* num. 11.

Patres Reformati provincie Tuscie an possint transferre suum antiquum hospitium ad conventum S. Joannis Baptistæ intra mœnia civitatis Florentiæ existentem, *ibid.* num. 12.

An in erectione hospitii requirantur illæ ipsæ

solemnitates, quæ requirantur in erectione conventus, *ibid.* n. 13. & seqq.

Hydraulica quid; Vide verb. *Mundus* num. 207.

Hydrographia quid; *ibid.* n. 205.

Hydromantia quid sit; Vide verb. *Superstitio* n. 17.

Hypotheca, pignus.

Hypotheca, & pignus quomodo differant, ac conveniant inter se: Vide verb. *Hypotheca*, pignus num. 1. 2. & 3.

Pignus dupliciter sumitur, & assignatur, ejusque traditur definitio, ac etiam hypotheca, *ibid.* n. 4. 5. & 6.

Pignus seu hypotheca alia est expressa, & alia tacita, & quæ sit utraque, *ibid.* n. 7.

Rursus expressa alia est generalis, & alia specialis, & utraque explicatur, *ibid.* n. 8.

Uxor, maritus, liberi prioris matrimonii, pupilli, Ecclesia, collegia, legatarii, fideicommissarii, venditores, locatores, fisci, qualem, & in quibus bonis habeant hypothecam, *ibid.* num. 9. ad 19.

Qui oppignorare, & hypothecare possint, & quæ bona, *ibidem* num. 20. ad 25.

Quæ res oppignorari, & hypothecari possint, vel non, *ibid.* n. 26. & 27.

Creditor pignus habens an possit illud hypothecare, & ad quid circa illud teneatur, *ibid.* num. 28. ad 31.

Antichryseus pactum quid sit, & an licitum, *ibid.* num. 32. & 33.

Legis commissoria pactum quid sit, & an licitum, *ibid.* num. 34. & 35.

Duæ pacti liciti species assignantur, & explicantur, *ibid.* num. 36. ad 40.

Creditor pignus vendens an possit illud sibi ipsi emere, *ibid.* num. 41.

Creditori hypothecario quale jus competat præ aliis creditoribus, *ibid.* num. 42. & 43.

In pignore pluribus eodem tempore constituto quis præcedat, *ibid.* n. 44.

Creditor circa pignus sibi traditum ad quid ulterius teneatur, *ibid.* n. 45. ad 48.

Hypothesis quid, & de ejus differentia a thesi, verb. *Thesis* num. 100. & 101.

I

Janitricæ quæ sint. Vide verb. *Affinitas* art. 2. num. 16.

Ictum funis, seu torture pœna quid sit. Vide verb. *Pœna* art. 2. num. 15.

Idolatria quid, & quotuplex sit? Vide verb. *Idolatria*, & verb. *Superstitio* num. 8.

Idus unde dicantur, & quid sint. Vide verb. *Kalendarium* a num. 31. ad 33.

Jejunium quoad ea, quæ concernunt ejus esse, obligationem, modum, & tempus.

Jejunium unde dictum, & quotuplex sit assignatur, & explicatur. Vide verb. *Jejunium* art. 1. num. 1. ad 6.

Ad jejunium ecclesiasticum tria requiruntur, & assignantur, *ibid.* n. 7.

Diebus jejunii a quibus cibis abstinendum sit, *ibid.* n. 8. ad 11.

Regulares in jejuniis quo tempore uti possint Iactiniis, *ibidem* n. 12. & verb. *Regulares art. 1. num. 111.*

Ad jejunium quot refectiones requiruntur, & qua hora fieri debeant, *ib. num. 13. 14. & 15.*

Consuetudo sumendi refectionem in meridie diebus jejunii quando coeperit, *ibid. num. 16.* Jejunium ecclesiasticum quoad substantiam in quo consistat, *ibidem numer. 17.*

Præceptum jejunii quomodo, & quando obliget, & an liceat jejunare diebus dominicis, *ib. n. 18. ad 22.*

Quid si vigilia S. Joannis, vel S. Antonii de Padua cadat in festo Corporis Christi, *ibid. num. 23. & 24.*

Quid si vigilia cum jejunio cadat in festo solemnium alicujus patroni principalia, *ib. n. 25.*

Quid si vigilia S. Matthiae occurrat ultima die bacchanalium, *ibid. n. 26.*

Frates minores, & alii habentes jejunii votum an teneantur jejunare feria 6. occurrente in die Natalis Domini, *ibid. n. 27. 28. & 29.*

Moniales S. Clare an teneantur sub mortali ad jejunia regulæ, *ibid. num. 30.*

Dispensatus circa usum carniæ an, & quando censetur dispensatus etiam a jejunio? & ad rem afferuntur varia edicta, & præcipue novissima dispositio sanctæ memoriæ Benedicti XIV. *ib. n. 31. ad 35.*

Frangens jejunium comedendo sæpius cibos licitos an, & quomodo peccet, *ibidem num. 36. & 37.*

Per sumptiones factas per modum potus, vel medicinæ an frangi possit jejunium; *ibidem num. 38. ad 41.*

Collatio vespertina an sit licita, & quid sentiant DD. circa qualitatem, & quantitatem ciborum, & circa tempus hujus collationis sumendæ, *ibid. num. 41. ad 47.*

Tempus ordinarium prandii anticipare an, & quibus liceat, *ibidem n. 48. 49. & 50.*

An, & quando liceat prandium interrumpere, vel protrahere, *ib. n. 51. ad 56.*

Quid de illo, qui mane culpabiliter sumit jentaculum æquivalens refectioni, vel prandio, vel iter non agit, *ibid. num. 57. 58. & 59.*

Quid de illo, qui post prandium sumit aliquid cibi, *ibid. nu. 60.*

Quid de illo, qui frangit jejunium multiplici præcepto imperatum, *ibid. num. 61. 62. & 63.*

Violatio jejunii per comestionem carniæ distinguitur specie a violatione per comestionem lacticiniorum, *ibid. n. 64.*

Statuens deliberare per totam Quadragesimam non jejunare, quot peccata committat, *ibidem num. 65.*

Non jejunans statuta die, an possit alia die jejunare, & an, & quando jejunium anticipate solvi debeat, *ib. n. 66.*

Cooperantes ad frangendum jejunium, & non impediens quando possunt, & debent, jejunii fractionem, quomodo peccent, *ib. n. 67.*

Non jejunans jejunio naturali quando possit celebrare, vel communicare, vel quando fran-

gatur, vel non, jejunium naturale. Vide verb. *Missa art. 1. num. 7. ad 46.*

Jejunium ex voto, vel præcepto majoris est meriti, quam ex electione, vel consilio, *ibidem num. 68.*

Alia ad rem: Vide verb. *Vigilia.*

Jejunium quoad ea, quæ concernunt personas obligatas, & causas excusantes, vel non.

Jejunium quos obliget, vel non? Vide verb. *Jejunium art. 2. num. 1. 2. & 3.*

Jejunii præceptum quando obligare incipiat, & quid de regularibus ad jejunium adstrictis ex vi suæ regulæ, *ib. n. 4. ad 7.*

Causæ excusantes a jejunio quatuor principaliter sunt, idest, ætas, impotentia, labor, & pietas, *ibid. n. 8.*

Ratione ætatis quinam excusentur a jejunio, *ibid. n. 9. ad 17.*

Ratione impotentiae quinam excusentur, vel non, *ib. n. 18. ad 24.*

Ratione laboris quinam excusentur, vel non, *ib. n. 25. ad 33.* ubi etiam de iis, qui mutant locum in fraudem jejunii.

Ratione pietatis quinam excusentur, vel non, *ib. n. 34. & 35.*

De variis ecclesiæ jejuniis juxta veterem, ac recentem ecclesiæ disciplinam, & de dogmate circa illud: Vide *ibidem in Appendic. num. 1. & seqq.*

Quadragesimale jejunium ab Apostolica traditione descendit. Initium autem talis jejunii non eodem semper tempore cœptum est, *ibid. num. 2. 3. & 4.*

De jejunio quatuor temporum, & de quartæ, & sextæ feriæ jejunio, *ib. n. 5. & 6.*

Obtinuit olim in ecclesia etiam jejunium sabbati in memoriam sepulture Christi, *ibid. n. 7.*

De jejunio Adventus, *ibid. nu. 8.*

De stationibus, & jejunio cum ipsis conjuncto, *ib. n. 9.*

De vigilia, *ibid. n. 10.*

De jejunio, quod olim Kal. Januarii observabant christiani, *ibid. num. 11.*

De jejunio Rogationum, *ib. n. 12.*

De recenti tum Occidentalis, tum Orientalis Ecclesiæ circa jejunium disciplina, *ib. n. 13. & 14.*

Demonstratur, quod jejunium apud christianos sit præceptum, *ib. n. 15.*

Jejunium quoad peregrinos, & advenas: Vide verb. *Lex art. 3. num. 18.*

Regulares, & præsertim Franciscani quibus cibis uti possint, ac debeant in suis jejuniis; Vide verb. *Regulares art. 1. num. 111.*

Jesu Societas.

Laudatur; vide verb. *Jesu societas num. 1.*

Societati Jesu unus locus inter consultores Congregationis S. Rituum assignatur, *ibid. n. 2.*

In societate Jesu vacatio beneficiorum non inducitur per emissionem votorum simplicium; *ibid. num. 10.*

Ex societate Jesu theologus consultor Pœnitentiariæ Apostolicæ assumi consuevit, *ibidem num. 12.*

Jesu Societas extinguitur die 21. Julii 1773. Vid. *ibid.* n. 13.

Ignorantia.

Ignorantia quidditas assignatur, ejusque multiplex divisio, ac subdivisio traditur, ac explicatur; Vide verb. *Ignorantia* num. 1. ad 8. & num. 29. & seqq.

Ignorantia quocumque modo sumpta quando excuset, vel non, a culpa, aut a poena, *ibidem* num. 9. ad 20.

Ignorantia censurarum non excusat ab eis incurrendis, *ib.* num. 21.

Ignoranti non currit tempus, *ib.* n. 22.

Ignorans an equiparari debeat impedito, & quomodo, *ib.* n. 23. ad 28.

Illegitimus; Vide verb. *Filius*.

Imagines.

Imago quid sit; Vide verb. *Imagines* num. 1.

An liceat Deum, SS. Trinitatem, & Angelos in forma humana depingere, *ib.* n. 2. ad 5.

Imagines Christi Domini, B.M.V. & aliorum Sanctorum de fide tenendum est posse depingi, & qua figura, vel habitu sint representandæ, *ib.* num. 6. ad 11.

Imagines lascivæ in Ecclesiis non sunt tolerandæ, *ibid.* n. 12.

Imagines sacre de cujus licentia pingendæ, vel de novo collocandæ sint in Ecclesiis, *ib.* n. 13. 14.

Imagines Sanctorum, qui a sede Apostolica non sunt canonizati, quomodo pingendæ, ac retinendæ in Ecclesiis, *ibidem* num. 15. ad 18.

Crucis in locis sordidis depictæ non sunt tolerandæ, *ibid.* num. 19.

In choro teneri non debent aliæ imagines, quam Sanctorum, *ibid.* num. 20.

Imagines illorum, qui cum sanctitatis, aut martyrii fama decesserunt, an apponi possint in Ecclesiis antequam declarentur beati, & quid de illis, qui cultum habent immemorabilem, *ibid.* num. 21. & 22.

Imagines Dei, Christi, Angelorum, & Sanctorum an licite, & quo cultu adorari possint, & quid contra non adorantes, vel se prosternentes, *ibid.* n. 23. ad 29.

Imaginum usus an sit Ecclesiæ utilis, & an fuerit in lege veteri, & quomodo inceperit in lege nova, *ibid.* n. 30. ad 35.

Imaginum translatio an, & quomodo faciendæ, *ibidem* num. 36. & 37.

Imagines SS. Francisci, Antonii de Padua, Augustini, & Nicolai de Tolentino quomodo inscriptæ, ac depictæ probentur, *ib.* n. 38. & 39.

Concursus ad aliquam sacram imaginem, an, & quando impediri possit, *ib.* n. 40. 41. & 42. & inter Decreta Sac. Congreg. n. 1355.

Administratio oblationum imagini facturarum ad quem spectet, *ibid.* num. 43.

Imago præter usum depicta refertur, & jussu Urbani VIII. combusta, *ib.* n. 44.

Imaginis non miraculose translatio est private faciendæ, *ibid.* n. 45.

Imago beati, ac canonizati quomodo pingendæ, *ib.* n. 46.

In altari, in quo exponitur SS. Sacramentum pro 40. horis, an possint imagines collocari, *ib.* n. 47.

An imago, & statua B. M. V. & aliorum Sanctorum deferri possint in processionibus cum baldachino, & intorticiis; Vide verb. *Processiones* num. 38.

Afferitur brevis historia miraculosissimæ imaginis B. M. V. asservatæ in altari majori ecclesiæ Araceliæ Urbis, *ibidem* num. 49. ad 53.

Circa sacras imagines SS. Trinitatis, Beatissimæ Virginis, aliasque Servorum Dei stabilita a Benedicto XIV. vide *ib.* n. 54. ad 77.

Sollicitudo sacrarum imaginum præcipue spectat ad Episcopum, *ib.* n. 80.

Alia ad rem; Vide verb. *Cultus Sanctorum*.

Immunditia quid sit, & quale peccatum: Vide verb. *Gula* num. 37. & verb. *Luxuria* num. 36.

Immunitas Ecclesiastica, & Ecclesiarum.

Immunitas quoad ea, quæ concernunt ejus naturam, divisionem, & jus a quo provenit.

Immunitas unde derivetur: Vide verb. *Immunitas* art. 1. num. 1.

Immunitas Ecclesiastica an eadem sit ac immunitas ecclesiarum, *ibid.* num. 2. & 3.

Immunitatis definitio affertur, ejusque traditudo in *localem*, *realem*, & *personalem*, & singulæ explicantur, *ibid.* num. 4. 5. & 6. Immunitas realis, & personalis est de jure divino, *ib.* num. 7.

Immunitas localis Ecclesiarum quo jure competat Ecclesiis, *ib.* n. 8. ad 14.

An immunitas personalis sit de jure diviso, an potius humano, *ibid.* num. 15. & seqq.

Ad Leg. *Si quis in conscribendo C. de pacis*: Vide *ibid.* in *ad.* num. 25. ad fin.

Immunitas quoad ea, quæ concernunt specialiter *Immunitatem localem*, seu jus *asylis*, *loca delicta*, & *personas*, quibus competit, vel non.

Jus *asylis* quid sit: Vide verb. *Immunitas* art. 2. num. 1.

Ecclesiæ, & alia loca, quæ gaudent vel non jure *asylis* assignantur, & alia plura ad rem ubi affertur, *ibid.* num. 2. usque ad 88.

Delicta, quibus competit, vel non, jus *asylis*, quæ sint, & ad ea clarius percipiendæ afferuntur ad litteram duæ Constitutiones Gregorii XIV. & Benedicti XIII. *ib.* num. 89. ad 92.

Primo immunitate non gaudent publici latrones, & qui sint assignantur, & an liceat eos occidere, *ibid.* num. 94. ad 98.

Secundo depopulatores agrorum, & qui sint tales, *ibidem* num. 99. 100. & 101.

Tertio committentes homicidia in ipsis Ecclesiis, vel membra mutilantes, & quæ mutilatio requiritur, ut qui immunitate privetur, *ibid.* num. 102. ad 107.

Quarto occidentes proditorie proximum suum, & quid nomiae proximi, & proditoris intelligatur, *ib.* n. 108. ad 115. & verb. *Homicida* n. 79.

Quinto assassinii rei, & qui intelligendi sint sub hoc nomine, *ibidem* n. 117. ad 125.

Sexto hæresis rei præcise ob hæresis crimen, *ibidem num. 126.*

Septimo rei criminis læsæ majestatis in personam principis: & qui sint, & quid requiratur, ut immunitate non gaudeant, *ibid. num. 127. 128. 129.*

Ultra supradicta crimina assignantur alia excepta a Benedicto XIII. *ibid. num. 130.*

Assignantur personæ, quæ gaudere possunt, vel non, jure asyli, *ibid. num. 131. ad 159.*
Immunitas quoad ea, quæ concernunt privilegia, extractionem, & restitutionem confugientium, & penas violentium jus asyli, & absolutionem ab eisdem.

Rei ad loca sacra confugientes an recipi debeant, an, & de cujus consensu extrahi possint, & in loco sacro existentes an, & quæ poenâ condemnari possint; Vide verb. *Immunitas art. 3. num. 1. ad 8.*

Rei confugiti an possint in loco sacro consecrari, aut vinculis constringi. Et an liceat eisdem custodias apponere, *ibid. num. 9. ad 26.*

Reis confugitis an prohiberi possit rerum necessariorum delatio, & si pauperes, quomodo sustentandi, *ibidem numer. 27. ad 30.*

Rei confugiti an, & quibus rebus, aut armis spoliari possint, *ib. n. 31. ad 39.*

Assignatur modus servandus pro extrahendis confugitis a locis immunitibus, *ibid. num. 40.*

Curia secularis an possit in casibus exceptis confugitos extrahere? Et hujus extractionis cognitio, ac declaratio a quo faciendâ, *ib. n. 41. ad 45.*

In casibus non exceptis an liceat [Episcopo] confugitos extrahere, *ibid. num. 46. ad 51.*

Ordinarius loci non potest extrahere bona decetorum absque facultate Sedis Apostolicæ, *ib. n. 52.*

Quos decoctos, vel debitores possit Episcopus extrahere? Confugiti extracti quando restituendi? Quas poenas incurrant injuste extractioni cooperantes, & a quibus absolvi possint, ubi plura alia ad rem, *ibid. num. 53. ad 152.*

Immunitatem & libertatem ecclesiasticam publice violentes a Pœnitentiaria Apostolica nequeunt absolvi, *ibid. num. 153.*

Immunitate ecclesiastica non gaudent homicidæ tam laici quam ecclesiastici, *ibidem num. 154. ad 156.*

Regulares unius religionis confugientes ad Ecclesias & monasteria alterius religionis Superioribus propriæ religionis restitui debent a Prælatibus alterius religionis, quibusdam præmissis conditionibus, ut videre est in Constitutione Clementis XII. ad litteram prolata, *ibid. n. 157.*

Indicator auctor qui de immunitate locali apripit & nuper tractavit, itemque quatuor regulæ censentur ad amputandas tricas, quas de trivio scriptores inanibus movent questionibus, *ibid. num. 158. & seqq.*

Vide alias Benedicti XIV., & Clementis XIII. ad hanc rem Constitutiones *num. 160. seqq.*

Immunitas quoad ea, quæ specialiter concernunt Immunitatem realem, & personalem, & penas violentium, ac absolutionem ab eisdem.

Quid sit, & in quo consistat immunitas realis, & personalis; Vid. verb. *Immunitas art. 4. n. 1.*
 Immunitatem, & libertatem ecclesiasticam publice violentes a Pœnitentiaria Apostolica nequeunt absolvi, *ibid. nu. 9.*

Nomine personarum ecclesiasticarum, earumque bonorum, ac rerum quæ veniant, & an gaudeant immunitate personali, vel reali, *ibid. n. 2. ad 5.*

Immunitas realis, & personalis est de jure divino, *ibid. num. 6.*

Ecclesiastici non possunt sponte solvere, & laici non possunt ab ipsis sponte dantibus impositiones laicales accipere, *ib. nu. 7.*

Quas poenas incurrant violatores hujus immunitatis, quoniam sint tales violatores, & a quo possint vel non ab eisdem poenis absolvi; Vide verb. *Bona Ecclesiastica art. 3.* Vide verb. *Bona art. 2. in add. per 101.*

Immurationis poena quid sit? Vide verb. *Pœna art. 2. num. 16.*

Impediens.

Impediens aliquem a consecutione boni an, & quomodo peccet? & ad quid teneatur; Vide verb. *Impediens num. 1. ad 6.*

Advocati, procuratores, medici, alique similes, qui cum aliorum præjudicio curant ad se trahere illos, qui alios frequentabant, an peccent, & ad quid teneantur, *ibid. nu. 7. 8. & 9.*

Impediens advocatum, vel procuratorem, ne alterius causæ, vel liti assistant quomodo peccet, & ad quid teneatur, *ibid. num. 10. 11. & 12.*

Quid de impediante alicujus boni consecutionem aperiendo, vel dolose retinendo alterius litteras, *ibid. num. 13. & 14.*

Quid de impediante ex odio, fraude, vel zelo, aut precibus, ne aliquis officium, cathedram, aut beneficium consequatur, *ibidem num. 15. ad 22.*

Impediens jurisdictionem Episcopi, vel alterius curiæ ecclesiasticæ, censuris innodatur, *ibid. num. 23. 24. & 25.*

Alia quoad impediens curiæ ecclesiasticæ ministros, *ibid. num. 26. ad 30.*

Impedimentum legitimum.

Definitur impedimentum legitimum; Vide verb. *Impediens num. 31. & 32.*

Quenam præstent legitimum impedimentum, *ibid. num. 33. & seqq.*

De ratione probandi legitimum impedimentum, *ibid. n. 47. & 48.*

Probat legitimum impedimento causa restituitur in pristinum statum; & de aliis legitimi impedimenti effectibus, *ibidem num. 49.*

Impedimenta Matrimonii. Vide verb. *Matrimonium quoad impedimenta.*

Impotentia.

Impotentia quando excuset a jejuniis, & ab auditione Missæ? Vide verb. *Jejunium art. 2. n. 18. & verb. Missa art. 16. num. 6.*

Im-

- Impotentia: Vide verb. *Matrimonium quoad Impedimenta art. 5. num. 29.*
- Impuberes, & puberes: Vide verb. *Matrimonium art. 2. num. 20. & verb. Sponsalia num. 16.*
- Impudicitia: Vide verb. *Luxuria num. 70. Incendiarit.*
- Incendiaris quis proprie sit, & dicatur, Vide verb. *Incendiarit num. 1.*
- Pœnæ incendiariis assignantur, & quando teneantur ad damni compensationem, *ibid. nu. 2. ad 5.*
- Incendiarit ecclesiarum, & locorum piorum in quas censuras incurrant, & a quo absolvi possint, *ibid. nu. 6. ad 10.*
- Incendiarit, si impenitentes decedant, privari possunt ecclesiastica sepultura, *ibid. n. 11. & 12.*
- Origo incendii quando ignoratur, unde sit præsumenda, *ibid. num. 13. & 14.*
- Incendium, quando est casus fortuitus, an obliget ad restitutionem, *ibid. num. 15.*
- Incendiarit an gaudeant immunitate ecclesiastica, *ibid. num. 16.*
- Incensatio. Vide verb. *Tburificatio.*
- Incestus. Vide verb. *Luxuria num. 12. & verb. Pœna art. 2. num. 138. & verb. Filius.*
- Incommoditas quando sufficiat ad alienationem rerum Eccles. Vide verb. *Alienatio art. 2. num. 4. Incorrigibilis.*
- Clericus incorrigibilis antequam consignetur curiæ laicæ quid requiratur? Vide verb. *Incorrigibilis num. 1.*
- Ejectus a religione tamquam incorrigibilis gaudet privilegio fori, *ibidem num. 2.*
- Alia ad rem, *ibid. n. 3. ad 6.*
- Indago judicialis quid sit. Vide verb. *Conservatores, art. 2. num. 8.*
- India, Indi.*
- In Indiæ regionibus Hispaniæ Regi subjectis permittitur usus carnum diebus Sabbati per annum; Vide verb. *India num. 1.*
- Indos Paraguaræ & Brasiliæ in servitutem redigere prohibetur, *ibid. num. 2.*
- Animarum cura a regularibus in Indiis maris Oceani quomodo exerceatur, *ib. n. 3. ad 9.*
- In Indiis Orientalibus, & Occidentalibus servari jubetur decreta *Concilii Trident.* de jurisdictione Episcoporum in omnes animarum curam exercentes, *ibidem num. 6.*
- Indictio unde sit dicta, quid sit, quæve ejus regula? Vide verb. *Kalendarium a n. 56. ad 60.*
- Indignus ad Prælaturas quis censeatur. Vide verb. *Abbatissa n. 49. & verb. Electio art. 4. n. 40.*
- Indulgentia quoad ea, quæ concernunt ejus naturam, antiquitatem, & divisionem.
- Indulgentiæ nomen unde derivetur, & quot modis sumi possit. Vide verb. *Indulgentia art. 1. num. 1.*
- Indulgentiæ quidditas explicatur, *ibid. num. 2. 3.*
- Thesaurus ecclesiasticus describitur, & ex quo constet, & ubi existat indicatur, *ibid. num. 4. 5. & 6.*
- Indulgentiarum usus est antiquissimus, *ibid. nu. 7.*
- Indulgentia dividitur in plenariam, & partialem, & utraque explicatur, *ib. n. 8.*
- Indulgentia plena, plenior, & plenissima quomodo inter se differant, *ib. num. 9. & 10.*
- Per Indulgentiam in forma jubilæi concessam quid intelligatur, *ibid. num. 11.*
- Indulgentia partialis quid, & quotuplex sit assignatur, & explicatur, *ibid. n. 12. ad 15.*
- Indulgentia partialis concessa cum plenaria quomodo intelligi debeat, *ibid. num. 16.*
- Indulgentia alia est perpetua, alia temporalis, alia indefinita, alia localis, alia realis, & alia personalis. Et quælibet explicatur, *ibid. num. 17. & 18.*
- Circa indulgentiam localem, & realem quid sit notandum, *ibid. n. 16. & 20.*
- Indulgentia quoad ea, quæ concernunt auctoritatem eam concedendi, personas, quæ possunt eam concedere, & lucrari, & requisiti ad ipsam.
- Auctoritas concedendi indulgentias de fide probatur; Vide verb. *Indulgentia art. 2. n. 1.*
- Summus Pontifex quo jure, quibus personis, quas indulgentias, & quando possit concedere, *ib. num. 2. 3. & 4.*
- Inferiores Papa quo jure, & quam facultatem habeant concedendi indulgentias, *ibid. num. 5. & 6.*
- Assignantur indulgentiæ, quas possunt concedere Episcopi, *ibidem num. 7. & 8.*
- Episcopi nondum consecrati, an possint indulgentias concedere, *ibid. num. 9.*
- Episcopi quibus personis possint indulgentias concedere? Et an possint aliis potestatem delegare, & quibus, *ibid. num. 10. ad 13.*
- Episcopi excommunicati, vel in peccato mortali existentes an valide possint indulgentias concedere, *ib. n. 14.*
- Archiepiscopi, Primates, & Patriarchæ, in quibus locis, & quas indulgentias concedere possint, *ibid. num. 15. ad 18.*
- Archiepiscopi coadjutores, & titulares an possint indulgentias concedere, *ibid. num. 19. & 20.*
- Nuncii, & legati Apostolici, Cardinales, summus Poenitentiarius quas indulgentias possint concedere. Et quid si concessæ excedant facultatem sibi competentem, *ibid. num. 21. ad 25.*
- Prælati Episcopo inferiores, prælati regulares, vicarius generalis, & capitulum sede vacante an, & quo jure possint indulgentias concedere, *ibid. num. 27. ad 30. infra art. 4. n. 11.*
- Indulgentiæ pro defunctis a quo concedi possint, *ibid. n. 31. & 32.*
- Ad indulgentias valide concedendas quid requiratur, *ibidem numer. 33. ad 36.*
- Indulgentiæ a quibus lucrari possint, & ad eas lucrandas quales conditiones requirantur, *ibid. num. 37. ad 45.*
- Adducuntur aliqua novissima decreta, *ib. n. 46. & 47.*
- Quoad ea, quæ concernunt ejus effectum, & tempus acquirendi tam pro vivis, quam pro defunctis.
- Indulgentiæ effectus quid sit; Vide verb. *Indulgentia art. 3. num. 1. & 2.*

Pœna temporalis relicta ex peccatis condonatis duplex est, & assignatur, *ibid. n. 3.*

Qualis sit effectus indulgentiæ plenariæ, & cuiuscumque alterius indulgentiæ, *ibid. num. 4. ad 12.*

Indulgentiæ pro defunctis a quo, & quomodo applicandæ, *ib. n. 13. & 14.*

Indulgentia per modum absolutionis quomodo differat ab illa per modum suffragii, *ib. n. 15.*

Indulgentiæ pro defunctis an prodesse possint illis determinatis animabus, pro quibus applicantur, *ibid. num. 16. ad 20.*

Ad indulgentiam pro defunctis lucranda an requiratur status gratiæ, *ib. n. 21. & 22.*

Indulgentia concessa pro vivis an possit defunctis applicari, & concessa pro vivis, ac defunctis an possit applicari pro se simul, & pro defunctis, *ibid. num. 23. 24. & 25.*

Indulgentiæ effectus an possit sæpius obtineri, & an uno eodemque opere possint simul plures indulgentiæ lucrari, *ibidem num. 26. ad 29.*

Per unicam confessionem, & communionem an possit quis eodem die plures indulgentias lucrari, *ibidem num. 30. 31. & 32.*

Ad lucranda indulgentia a Papa concessam vere poenitentibus, & confessis quando, & quorum peccatorum confessio facienda sit, *ib. n. 33. ad 36.*

Tempus lucrandi indulgentias in festis quando incipiat, ac terminet, *ib. num. 37. ad 41.*

Explicantur aliquæ *Clausule* in Brevi Indulgentiarum apponi solitæ, *ibid. num. 42. ad 46.*

Missæ celebratæ de festo currente in altaribus privilegiatis an habeant eandem vim, ac si celebrarentur Missæ de Requiem, *ib. n. 47.*

An cum festi translatione transferatur etiam Indulgentia, *ibid. n. 48.*

Alia de indulgentiæ duratione, ac cessatione, *ib. n. 49. ad 55.*

Quoad ea, quæ concernunt indulgentias revocatas, & apocryphas, aliasque non tales, de stationibus Urbis, ac variis declarationibus.

Indulgentia a quo, & quando revocari possit, & quid requiratur ad talem revocationem. Vide verb. *Indulgentia art. 4. n. 1. & 2.*

Per unius, vel plurium indulgentiarum revocationem an, & quæ aliæ indulgentiæ censeantur revocatæ, *ib. n. 3. & 4.*

Assignantur indulgentiæ revocatæ a S. Pio V. & Paulo V. *ib. n. 5. & 6.*

Affertur ad hoc Constitutio Pauli V. aliàs indulgentias concedens, & variæ ab ipso non revocatæ assignantur, *ib. n. 7. & 8.*

Frates minores de corpore observantiæ spiritualiæ exercitia obeuntis lucrantur indulgentiam plenariam, *ib. n. 9.*

Regulares impediti adire Ecclesiam quomodo possint indulgentias lucrari, *ib. n. 10.*

Provinciales Societatis Jesu, aliique prælati regulares in actu visitationis quam indulgentiam largiri possint, *ibid. n. 11.*

Regulares non obstante revocatione Pauli V. quas indulgentias consequi possint, *ib. n. 12.*

Indulgentiæ regularibus concessæ, & a Paulo V.

revocatæ non sunt censendæ hodie revalidatæ, *ib. n. 13.*

Innocentius XI. quas indulgentias apocryphas declaraverit, *ib. n. 14. & 15.*

Regulares per visitationem suarum respective Ecclesiarum possunt lucrari omnes indulgentias stationum Urbis, & tales indulgentiæ assignantur, & unde sic dictæ, & pro quibus applicari possint indicatur, *ib. n. 16. ad 19.*

Ad rem afferuntur varia decreta novissime emanata; *ib. n. 25. ad 30.*

Indulgentiæ de cuius licentiâ publicari debeant; *ibid. num. 31.*

Quoad ea, quæ concernunt Indulgentias concessas tribus SS. Ordinibus S. P. Francisci, eorumque Ecclesiis, Benefactoribus, Confraternitati Chordalgerorum.

Indulgentiæ Fratribus minoribus concessæ pro statione SS. Sacramenti an censeantur a Paulo V. revocatæ, unde taliter dictæ, & quomodo a dictis Fratribus acquiri possint. Vide verb. *Indulgentia art. 5. n. 1. ad 6.*

Quot, & quam maximæ sint indulgentiæ stationum Urbis, *ibid. n. 7.*

Indulgentiæ Terræ Sanctæ tum plenariæ, tum non plenariæ recensentur, *ib. nu. 8.*

Omnes supradictæ, aliæque indulgentiæ an pluries eodem die obtineri possint, *ibid. num. 9.*

Frates minores, Clarissæ, tertiarî, & chordigeri lucrantur indulgentiam plenariam recitando Coronam B. M. V. *ibid. n. 10.*

Frates minores, moniales, tertiarî, chordigeri quas alias indulgentias lucrari possint, *ibid. num. 12. ad 34.*

Benefactores nostri Seraphici Ordinis quas indulgentias consequantur, *ib. num. 35. 36. & 37.*

Morientes, seu sepeliri eligentes in habitu Fratrum minorum, vel monialium S. Claræ, aut tertię regulæ S. P. N. Francisci lucrantur indulgentiam plenariam, & ad eam sic lucranda quid necesse sit indicatur, *ib. n. 38. 39. & 40.*

Osculantes habitum Fratrum minorum, & aliorum mendicantium qualem indulgentiam lucentur, *ibid. n. 41.*

Generales, & provinciales Ord. Min. quid possint benefactoribus Ordinibus communicare, *ib. n. 42.*

Indulgentiæ plenariæ concessæ nostris Ecclesiis in specialibus festivitatibus assignantur, *ib. nu. 43.*

Assignantur indulgentiæ, quas possunt lucrari fideles omnes assistentes Divinis Officiis in nostris, & aliis Ecclesiis, & visitantes nostras Ecclesias in certis quibusdam festivitatibus, & facientes celebrare Missas in nostris Ecclesiis, & audientes conciones Fratrum minorum, aliorumque regularium privilegiatorum, *ibid. n. 44. ad 48.*

Indulgentiæ Portiunculæ quoad singulas ejus partes explicatur, *ib. n. 49. ad 57.*

Indulgentiæ concessæ obeuntibus *Viam Crucis* assignantur. Et ad rem adducuntur Constitutiones, & admonitiones, ac litteræ encyclicæ Superioris generalis, *ibid. numer. 44. & seqq.*

Indulgentiæ Crucum, & Coronarum Hierosolymitanarum, & Carvacensium recensentur, & declarantur, *ibid. num. 63. & 64.*

Om-

Omnes personæ trium Ordinum S. P. N. Francisci quoties possint indulgentiam plenariam, & absolutionem ab omnibus peccatis consequi, *ib. n. 61. ad 69.*

Omnes personæ utriusque sexus trium dictorum Ordinum lucrari possunt indulgentiam novissimè concessam a Benedicto XIII. & quæ sit, *ib. num. 70.*

Frates minores possunt per viam communicationis lucrari indulgentias alii regularibus concessas, & contra; & quomodo talis communicatio inter regulares sit intelligenda, *ib. n. 71. ad 76.*

Frates minores de observantia vacantes exercitiis spiritualibus per octiduorum lucrantur indulgentiam plenariam, *ib. n. 77. & supra art. 4. num. 9.*

Affertur novissimum privilegium pro Missis celebratis pro animabus fratrum, & monialium Ordinis minorum, *ibid. n. 78.* nec non alia rescripta Benedicti XIV. Clementis XIII. & Pii Sexti indulgentiam plenariam concedentis *ib. n. 78. ad 84. Quoad ea, que concernunt varias indulgentias concessas omnibus Christianis.*

Recensentur varæ indulgentiæ concessæ aliquod pium opus exercentibus, & diversas orationes recitantibus. Vide verb. *Indulgentia art. 6. n. 1. ad 15.*

In regnis Regi Hispaniarum subjectis quicumque die commemorationis defunctorum celebrat, animam liberare potest a poenis purgatorii, *ib. n. 16.*

Qui communicant ubi singulis mensibus fit communio generalis a PP. Societatis Jesu, lucrantur indulgentiam plenariam applicabilem pro defunctis, *ib. num. 17.*

Recitantes flexis genibus vers. *Angelus Domini &c. Ecce Ancilla Domini &c. Verbum Caro &c.* cum tribus *Ave Maria* ad pulsum campanæ vespere, mane, & meridie quas indulgentias lucruntur, & ad rem affertur declaratio Benedicti XIV. *ib. n. 18. 19. & 20. & D. N. Pii Sexti decretum n. 20.*

Recitantes circa horam noctis psalm. *De profundis* quas indulgentias lucruntur; *ib. n. 21. & 22.*

Habentes coronas, aut numismata &c. cum indulgentiis concedi solitis a Romanis Pontificibus pro canonizatione sanctorum, quas indulgentias lucruntur, *ib. n. 23.* de indulgentiis, quæ concedi solent habentibus coronas aut numismata a Rom. Pont. vel ejus auctoritate ab aliis benedicta, Vide sub finem n. 23. Pii Sexti decreta

Visitantes septem Urbis Ecclesias quas indulgentias lucruntur, & unde talis visitatio exordium sumpserit, *ibid. num. 24. & 25.*

Visitantes septem altaria in aliqua Ecclesia habente indultum Apostolicum quas indulgentias lucruntur, *ib. n. 26.*

Recitantes orationem Domine Jesu Christe &c. consequuntur 80. annos indulgentiæ, *ib. n. 27.* Assignantur indulgentiæ concessæ assistentibus Missæ, & Divino officio, & respective recitantibus, ac celebrantibus in quibusdam solemnitatibus, *ib. n. 28.*

Alia ad rem. Vide, *ib. n. 31. ad 35. & n. 37. ad 44. & verb. Jubilæum*, & appendicem, sive *nov. de Indulgentia art.* ubi in aliquibus corrigi-

tur, & confutatur Auctor, & doctè explicatur quid sit indulgentia, & quoniam in antiqua Ecclesia ejusdem fuerit usus, quæque variandæ disciplinæ causa, & nonnulla decreta recensentur.

Quid sit indulgentia. Vide *Appendicem altæram* §. 1.

Ecclesiæ doctrina quantum ad satisfactionem, *ib. §. 2.*

Ad indulgentiæ valorem, præter auctoritatem in conferente requiritur justa, & rationabilis causa eas elargiendi, *ibidem* §. 3.

Quoniam dispositiones requirantur ad lucrandas indulgentias, *ibidem* §. 4.

Ad lucrandas indulgentias requiritur propositum satisfaciendi pro peccatis, *ibid. §. 5.*

Id ostenditur Ecclesiæ praxi, *ibid. §. 6.* Summorum Pontificum testimonio, *ib. §. 7.* Virorum clarissimorum auctoritate, *ibid. §. 8.* Rationis denique suffragio, *ibid. §. 9.*

Ex tradita doctrina varia erunt corollaria, *ib. §. 10.*

Quæ tamen conferas velim cum novissimo hujus editionis addimento per totum.

Infamia, infamis.

Infamia, quid, & quotuplex sit, & quid sit fama? Vide verb. *Infamia, Infamis num. 1. 2. & 3. & n. 23. ad 33.*

Infamia quot modis contrahatur *ib. num. 4.*

Assignantur qui contrahunt infamiam ipso jure, & facto, tum de jure civili, tum canonico *ib. n. 5. & 6.*

Infames jure civili an sint etiam tales jure canonico, *ib. n. 7. & 8.*

Assignantur qui contrahunt infamiam per sententiam judicis, & ut tales dicantur, quid requiratur, *ib. n. 9. & 10.*

Referuntur summam omnes infames infamia sive *Juris*, sive *Facti*, *ib. n. 11.*

Infames tam infamia *Juris*, quam *Facti*, sunt irregulares, excluduntur a dignitatibus Ecclesiasticis, ab Ordinibus Sacris, & ab actibus legitimis, ac muneribus publicis, *ib. n. 12. 13. & 14.*

Electio facta de persona infami an sit irrita, *ib. n. 15. ad 18.*

Infamia an tolli possit jam contracta per sententiam judicis, *ib. n. 19. ad 21.*

Qui possit dispensare infamia tam *Juris*, quam *Facti*, *ib. n. 23. 24. & 25.*

De effectibus infamiæ vide *ib. n. 34. ad 37.*

An causa, non poena hodie infamet, *ib. n. 38.* Num hodie ob poenam graviorem alicui irrogatam fama condemnati conservetur, *ibid. num. 39. & seqq.*

Alios infamare quale sit peccatum, qualem obligationem inducat, & an aliquando liceat. Vide verb. *Detractio art. 1. & 2.*

Se ipsum infamare, quale sit peccatum. Vide verb. *Detractio art. 1. n. 58.*

Infernus.

Inferorum loca quatuor assignantur, & singulorum quidditas explicatur. Vide verb. *Infernus n. 1. ad 6. & ib. in Appendice n. vi. ad xii.*

In inferno an sit verus ignis, & cujus qualitatis: & quando a Deo creatus, & quomodo spiritus

cam-

damnatorum à tili igne torqueantur, *ib. nu. 7. ad 18.*

Pœnæ damnatorum an distincte, & determinate in hac vita cognosci possint, *ib. n. 19.*

Damnati in inferno quomodo cruciandi post iudicium universale, *ibid. n. 20. ad 24.*

Deus in damnatorum punitione qualem misericordiam exercent, *ib. n. 25.*

Peccatum veniale quæ pœna puniatur in inferno, *ibidem num. 26.*

Ostenditur verus sensus illius axiomatis: *In Inferno nulla est redemptio*, *ib. n. 27.*

Anima Christi ad inferos descendens an aliquam pœnam passa sit, & quæ bona iustorum animabus contulerit, & an aliquem ab ipsis locis liberaverit, *ibid. num. 28. ad 33. & verb. Peccatum num. 66.*

Animæ damnatæ an cruciari possint extra infernum, *ib. n. 34.*

Animæ damnatorum portantur in infernum a demonibus, in die iudicii quomodo illuc descendunt, *ib. n. 36. & 37.*

An Animæ Traiani, aliorumque paganorum fuerint ab inferno educatæ, & quomodo, *ibid. num. 38. 39. & 40.*

Infernus quot modis accipiat, *ibid. in appen. seu nov. art. n. 1.*

Refellitur opinio, quæ negat apud Judæos viguisse semper dogma de præmiis, suppliciisque vitæ future in inferno, *ibid. in appen. n. II.*

Errores Atheorum, & Hæreticorum circa infernum, *ibid. in app. num. III. & IV.*

Unus est determinatus tormentorum locus, juxta catholicorum dogma, qui dicitur infernus, *ibid. in app. num. V.*

Incertus tamen est universi situs, in quo constitutus sit infernus, *ibid. in app. num. VI.*

De limbo SS. Patrum, *ibid. in app. num. VII.*

De limbo puerorum, & pœnis, quibus cruciantur pueri, qui sine Baptismo decesserunt, *ibid. in app. num. VIII.*

De purgatorio, & de igne inferni late disse-ritur, *ibid. in app. num. IX. X. XI.*

Quid nomine portæ Inferorum veniat, *ibidem in app. numer. XII.*

Infirmis, Infirmus.

Infirmis quando excuset ab auditione Missæ, & quid sit in casu attendendum. Vide verb. *Infirmus* n. 1. 2. & 3.

Qualis infirmitas excuset a recitatione Divini Officii? Et in dubio an sit gravis, vel levis, quid sit observandum, *ib. n. 4. ad 9.*

Regulares infirmi, valetudinarii, senes &c. nescientes se determinare, an licite possint totum, vel partem Officii Divini omittere, quomodo possint præcepto satisfacere, *ib. n. 10.*

Regulares infirmi consequuntur indulgentiam in articulo mortis, *ib. n. 11.*

Regulares infirmi, senes, ac decrepiti in suis cellis, ac lectulis quales indulgentias lucrari possint, *ib. n. 12. & 13.*

Infirmi omnes propter quæ incommodum possint Officium omittere, vel anticipare, *ibid. numer. 14. ad 18.*

Tom. IX,

Reprehenditur Auctor nota ad nu. 16. & in not. ad nu. 18.

Quid si infirmus sit communicandus, & desit stola, vel alba? aut jejunus expectare non possit, *ib. n. 19. & 20.*

Infirmus ex quo præcepto teneatur Eucharistiam sumere per modum viatici. Et quæ formula adhibenda sit in ipso communicando quamvis jejunio? Vide *ib. n. 21. 22.*

Qui manet ante periculum communicavit ex devotione, si superaverit periculum, an teneatur eadem die per modum viatici communicare, *ibid. num. 23.*

In eadem infirmitate quoties possit infirmus Viaticum sumere, *ibidem n. 24. 25.*

Viaticum debet dari infirmis in periculo etiam in die Parasceves, *ib. num. 26.*

Quid si infirmus ob tussim, vel aliam causam sumere non possit Viaticum, *ib. num. 27.*

Pro consecrando Viatico dando infirmo an liceat Sacerdoti non jejunio celebrare, *ib. nu. 28. & 29.*

Infirmi non teneantur ad jejunium, *ib. n. 30.*

Infirmi an teneantur ad jejunium, si propria culpa in infirmitatem incidunt, *ib. n. 31.*

Fratres minores non potentes jejunare bono modo propter infirmitatem non teneantur, *ib. n. 32.*

Episcopi infirmi an, & quando dispensentur a residentia. Vide verb. *Episcopus* art. 3.

Canonici infirmi an, & quando lucrentur distributiones. Vide verb. *Distributiones quotidianæ* art. 1.

Parochi infirmi an, & quando censeantur dispensari a residentia. Vide verb. *Parochus*.

Infirmus peccat, si spretis medicorum consiliis, remedia sibi procurat, *ib. num. 36.*

Infirmus an licite possit respuere medicamenta, *ibid. eod. num.*

Infirmus quomodo probetur, dum intenditur allegari pro legitimo impedimento, *ib. n. 37. & seq.*

Ingressus mulierum menstruatuum in Ecclesiam haud prohibendus. Vide verb. *Ingressus* n. 1.

De ingressu mulierum in clausuram virorum, *ibid. num. 1. ad 3.*

Ingressus in clausuram monialium omnibus interdicitur, *ib. numer. 4.*

Alia vide verb. *Clausura*, & verb. *Moniales* art. 3. num. 99.

Inabilitatis ad beneficia pena quid sit. Vide verb. *Pena* art. 2. n. 18.

Inimicus. Vide verb. *Odiu*, verb. *Virtus sub vers. Charitas*.

Injuria quid sit. Vide verb. *Conservatores* num. 4.

Injuriarum pena quæ sit. Vide verb. *Pena* art. 2. n. 145.

Inquisitionis S. Officium, Inquisitores.

Inquisitionis Tribunal quomodo primo erectum. Vide verb. *Inquis. S. Officium* num. 1. & 100.

Inquisitionis munus, a quo, & quibus fuerit commissum? *ib. n. 2. & 3.*

Jurisdictio inquisitionis à principio fuit delegata, deinde ad ordinariam accessit, sed cumulativa est cum Episcopis in causa fidei, excepta Hispania, ubi est privativa inquisitionis, *ibidem num. 101. ad 103.*

- Num cum sui capituli consilio in causis fidei Episcopus procedere debeat, *ib. n. 104. 105.*
- Quid in prælatis Episcopali jurisdictione pol-
lentibus, & quid in prælatis hujusmodi regula-
ribus, *ibid. num. 106. 107.*
- Inquisitores a quibus olim eligerentur, & nunc eli-
gantur, *ibid. num. 4. & 5.*
- Congregatio SS. Inquisitionis a quo erecta, quæ
ejus facultas, ac decreta, & contra quos proce-
dere possit, *ib. n. 6. ad 11.*
- Quot Cardinales sufficient ad concludendum in
Congregatione, *ibid. n. 12. & 13.*
- Scripta, & præcepta hujus Sac. Congr. an sta-
tim exequenda? Et impediens executionem quas
pœnas incurrat, *ibid. num. 14. & 15.*
- Inquisitores in quibus causis, & contra quos proce-
dere possint, *ib. num. 16. ad 19. & num. 95. & 96.*
ubi affertur decretum Sac. Univers. Inquis. super
perpetua inhabilitatione Sacerdotum ad turpia sol-
licitantium, vel Sacrificio Missæ abutentium ad
sortilegia.
- Inquisitores regulares an, & in quibus, suis Superi-
oribus regularibus subiciantur, *ibid. num. 20.*
21. & 22.
- Inquisitores nequeunt procedere contra Episcopos,
neque ipsos excommunicare, & e contra neque
procedere possunt contra Legatos, vel Nuncios
Papæ, neque contra Officiales Pontificios, neque
ipsos excommunicare, *ibid. num. 23. ad 26.*
- Inquisitores in quibus causis se intermittere possint.
ibid. num. 27.
- Inquisitores quid possint, vel non, in causis exa-
minandis, & contra quos procedere possint? &
alia plura ad rem, *ibid. n. 28. ad 94.*
- Insidit contra hostem uti licet, dummodo absint
mendacia. Vide verb. *Belium art. 3. num. 1.*
- Insana, fabulosa, & mendosa propositio quæ sit.
Vide verb. *Propositiones damnatæ n. 42.*
- Insignis, Insignitas.*
- Ecclesia collegiata potest esse insignis dupli-
citer, assignatur, & explicatur. Vide verb. *In-*
signis, Insignitas, n. 1. 2. & 3.
- Collegiata alia est insignis, & alia non insi-
gnis, & utraque explicatur, *ib. n. 4. 5. & 6.*
- Insignitas collegiatæ ex quo resultare, & probari
possit, *ibid. num. 7. & 8.*
- Collegiata non insignis potest insignis declara-
ri. Et quis locus reputari debeat insignis, *ibid.*
n. 9. & 10.
- Canonici collegiatæ tam insignis, quam non
insignis, an teneantur ad diuturnam officiatu-
ram in choro, *ib. n. 11. ad 14.*
- Reprehenditur Auctor *num. 13. ibid. num.*
23. & seqq.
- Inter collegiatas insignes, & non insignes, &
inter easdem insignes quæ præcedentia sit ser-
vanda, *ibidem num. 15. ad 20.*
- Collegiata insignes an cathedralibus æquipa-
ri possint, *ib. n. 21. & 22.*
- Insignia.*
- Episcopus an possit concedere insignia cano-
nicis Ecclesiæ cathedralis, vel collegiatæ, aut
concessa mutare, vel almutum de novo, aut
cappam? Vide verb. *Insignia num. 1. 2. & 3. &*
num. 33.
- An Episcopus accedente consensu capituli Ec-
clesiæ cathedralis insignia concedere queat cano-
nicis Ecclesiæ collegiatæ; *ibid. n. 33. ad 36.*
- An liceat canonicis novum habitum sive si-
gnum assumere, *ib. n. 4.*
- Insignia deferendi facultas quomodo sit petenda
a Papa, & quomodo concedatur, *ibid. num.*
5. & 6.
- At insignia minora potest Episcopus conce-
dere, *ib. n. 37.*
- An requiratur, & quæ sit rationabilis causa
insignium concessionis, *ibid. num. 7. & 8.*
- Ecclesiæ collegiatæ quandoque conceduntur
insignia nobiliora, quam cathedrali, *ibid. num.*
9. & 10.
- Per concessionem cappæ, intelligitur etiam
concessio usus rocheti, *ibidem num. 11.*
- Cappæ antiquitas assignatur, *ibid. num. 12.*
- Alia ad rem, *ibid. num. 13. ad 31.*
- Insordescens, insordescencia.*
- Insordescens quis dicatur. Vid. verb. *Insordescens*
&c. num. 1.
- Insordescencia quibus censuris conveniat? Et ad
eam probandam quid opus sit indicatur, *ibid.*
nu. 2. ad 8.
- Insordescens in censura lata ob causam hæresis,
vel ob aliam causam ab hæresi, vel in causa cri-
minali quomodo haberi debeat, *ibidem num.*
9. ad 12.
- Insordescens in censura excommunicationis, vel
suspensionis, aut interdicti per annum, vel ul-
tra, an sit privatus ipso jure beneficiis, *ib. nu. 13.*
- Alia ad rem, *ib. nu. 14. ad 17.*
- A quoniam tempore numerandus est annus
insordescencie, *ib. n. 18. ad 20.*
- Quoniam annus insordescencie debet esse in-
teger, & continuus, disputatur num talis sit
annus ubi quis plurium annorum spatio persistit
in excommunicatione, sed in unoquoque anno
obtinuit absolutionem cum reincidencia, *ibid.*
num. 21.
- An hic annus integer & continuus habeatur,
si intra ipsum excommunicatus in foro conscientie
absolvatur, *ibid. ad num. 25.*
- An habeatur hic annus integer & continuus,
si intra ipsum obtinuit excommunicatus rescrip-
tum cum clausula *absolventes*; *ibid. num. 26.*
& seqq.
- Insordescencia quomodo sit probanda, *ib. n. 31.*
- Institutio, seu instituire in beneficiis.*
- Institutio simpliciter sumitur, & assignatur, &
sic sumpta quid importat? Vide verb. *Institutio*
num. 1. 2. & 3.
- Institutio proprie accepta quomodo differat a col-
latione, & presentatione, & singulæ quid sint,
& quando fieri possint, *ib. nu. 4. ad 7.*
- Institutio triplex assignatur, & explicatur, *ib. n.*
8. ad 11.
- Institutio collativa de jure ad quem pertineat, *ib.*
n. 12. 13. & 14.
- Prælatis, etiam regularibus, Episcopis infe-
rioribus an, & quo jure competat potestas in-
stituendi in beneficiis præsentatos a patronis,
ib. n. 15. ad 22.

Ad n. 19. auctor. vid. *ib. num. 40. 41. explicatur Conc. Trid. sess. 14. cap. 12. de reform.*

Laici non possunt instituere clericum in beneficio, *ibid. nu. 23.*

Institutio auctorizabilis quibus competat, vel non, *ib. num. 24. 25. & 26.*

Corrigitur auctor n. 26. *ib. n. 43. 44.*

Institutio corporalis ad quem spectet, *ibid. n. 27. ad 30.*

In beneficiis ecclesiasticis qui possint institui, *ib. n. 31. & 32.*

Tempus institutionis faciendæ, & ritus in ipsa observandi indicantur, *ib. nu. 33. 34. & 35.*

Legitima Superioris licentia, nullo alio introducente, an sufficiat pro institutione, *ib. n. 36.*

Quid si a patrono laico presentati sint duo æque digni, vel plures patroni diversos æquali numero suffragiorum presentent, *ibidem num. 37. & 38.*

Institutio potest fieri extra diocesim, & territorium instituentis, *ibidem n. 39.*

Quando processum ab Ordinario dici debeat potius per viam institutionis, quam gratificationis, *ib. nu. 45.*

Instructio parochorum, & aliorum Confessoriorum pro casibus, pro quorum absolutione, seu dispensatione recurrendum est ad sacram

Pœnitentiarum.

Affertur finis, ob quem traditur hæc instructio. Vide verb. *Instructio parochorum* &c. n. 1.

In casibus ad Sac. Pœnitentiarum spectantibus, quid agere debeant parochi indicatur. Et formula scribendi Card. majori Pœnitentiario traditur, & explicatur, *ib. num. 2. 3. & 4.*

Afferuntur aliqua exemplaria pro recursu in dictis casibus, *ibidem numer. 5. 6. & 7.*

Adducitur forma litterarum dispensationis super impedimento occulto affinitatis post contractum matrimonium, ejusque clausulæ quomodo intelligendæ sint, innuitur, *ibid. num. 8. ad 30.*

Clausula *gratis ubique* solita a tergo inscribi quid importet, *ib. n. 31.*

Adducitur formula absolutionis dandæ, & dispensationis exequendæ super dicto impedimento occulto affinitatis, *ib. n. 32.*

Quid in casu sit a confessario advertendum, *ib. n. 33.*

Dispensatio concessa a Sac. Pœnitentiaria quando expiret, *ib. n. 34.*

Instrumenta. Vide verb. *Scripturæ.*

Insula quid. Vide verb. *Mundus* num. 87.

Intentio.

Intentio generatim sumpta quid sit. Vide verb. *Intentio* num. 1.

Intentio dividitur in *actualem*, *virtualem*, *habitua-*

lem, & *interpretativam*, & singulæ explicantur, *ib. n. 2. ad 7.*

Intentio alia est implicita, alia explicita, alia directa, & indirecta, & alia absoluta, & alia conditionata. Et singulæ describuntur, *ibidem numer. 8. ad 13.*

Ad valide conficienda, seu ministranda sacramenta qualis intentio sufficiat, *ib. n. 14. ad 20.*

Ad valorem sacramenti qualis intentio sufficiat in ministro, *ib. n. 21. ad 30. & num. 57. & seqq.* & late in *append. num. 1. & seqq.* ubi discrimen detegitur, quod nostrorum theologorum opinionem inter, & damnatam Lutheri aliorumque hæreticorum hæresis intercedit: Et verus sensus *Catharinæ*, aliorumque catholicorum, istiusque a communi Scholasticorum opinione discrepantia.

Ad valide recipienda sacramenta, quæ intentio requiritur, *ib. nu. 31. ad 39.*

Assignatur ratio, cur potius requiratur intentio saltem virtualis in ministro, quam suspiciat, *ib. n. 40.*

Ad valide Missam applicandam, & ad parvas hostias consecrandas, qualis intentio sufficiat, *ibid. num. 41. 42. & 43.*

Ad recitandas horas canonicas quæ intentio sufficiat, & an requiratur intentio satisfaciendi, sicut & in auditione sacri diebus festis, *ibid. nu. 44. ad 54.*

Quid sit in hac re advertendum innuitur, & offertur naturale dictum, *ib. num. 55. & 56.*

Interdicta.

Interdicta in genere. Vide verb. *Interdicta* art. 1. num. 1. *segg.*

Interdicta quorum bonorum, *ib. n. 6. segg.*

Salvanum interdictum, aliaque interdicta possessoria, *ibid. art. 2. per tot.*

Interdictum quoad ejus esse, & *divisionem.*

Interdictum quid sit. Vide verb. *Interdictum* art. 1. num. 1.

Interdictum dividitur in *locale*, *personale*, & *mix-*

tum, & singula explicantur, *ib. n. 2. ad 5. & num. 37. & 38.*

Interdictum tam personale, quam locale subdividitur in *particulare*, & *generale*, & singulorum quidditas indicatur, *ib. nu. 6. ad 10.*

Non omne interdictum infligitur per modum censuræ, sed etiam infligitur per modum poenæ *ibidem num. 26.*

Differentiæ adducuntur inter interdictum illatum per modum censuræ, & illud illatum per modum poenæ, *ibid. num. 29. ad 34.*

De origine interdicti per modum censuræ, *ibidem num. 36. & num. 48. & seqq. noviss. addit.*

Interdicto populo unius provincie, vel civitatis, quæ personæ comprehendantur, vel non, *ibid. n. 11. 12. & 13. & n. 40. ad 42.*

Sub generali interdicto cleri an comprehendantur religiosi, & Episcopi, *ibid. n. 14. ad 17.*

Interdicta civitate, vel diocesi, comprehenduntur etiam Ecclesiæ regularium, & cathedralis, & suburbia ipsius civitatis, *ibid. num. 18. ad 21.*

An posito interdicto locali censeatur positum personale, *ibid. num. 39. & seqq.*

An posito interdicto generali personali, censeatur etiam positum locale, *ib. usque ad 46.*

De locis comprehensis interdicto locali, *ibid. num. 47.*

Interdicta alia a jure, alia ab homine.

Et a quibus ferri possint, *ibidem nu. 22. ad 25.*

Interdicta localia generalia; Vide verb. *Interdictum* artic. 2.

Interdicta localia particularia; Vide *ibid.* art. 3.
Interdicta personalia generalia; Vide *ibid.* art. 4.
Interdicta personalia particularia; Vide *ibid.* art. 5.

Interdictum quoad ejus effectus.

Effectus interdicti tres assignantur? Vide verb. *Interdictum* art. 6. num. 1.

Circa primum interdicti effectum, qui est *privatio aliquorum Sacramentorum*, quid sit notandum satis clare indicatur, *ibidem* numer. 2. ad 9.

Circa secundum effectum, nempe *privationem divinorum officiorum*, quæ officia interdicta censeantur, vel non? & quid possint in casu regularis privilegiati, & ad rem adducitur Constitutio Clementis VIII. *ib.* n. 10. ad 18.

Ad num. 10. *auct.* Vide notata, *ibid.* in addit. num. 41. 42.

Circa tertium effectum, qui est *privatio sepulture Ecclesiasticæ*, quid attendi debeat, *ibidem* n. 19. ad 23.

Ad num. 17. *auct.* Vide agitata; *ibid.* in addit. num. 43. & seqq.

Quoad ea, quæ concernunt penam, & culpam interdictum violantium.

Laici quocumque modo violentes interdictum quomodo peccent, & in quas censuras incurrant? Vide verb. *Interdictum* art. 7. num. 1. 2. & 3.

Clerici, & regulares utriusque sexus violentes interdictum ultra culpam mortalem, quibus poenis subjiciantur, & quid si scienter interdictos sepelierint in loco sacro, *ibid.* num. 4 ad 9.

Regulares tam exempti, quam non exempti, violentes interdictum generale locale, vel cessationem a divinis, ultra statutas poenas, in quas alias censuras incurrant, *ibid.* n. 10. & 12.

Assignantur varii casus, in quibus Episcopi possunt interdicto subjicere Ecclesias exemptorum, & regularium, & etiam contra ipsos Superiores regulares, ac abbates, aut alios usum Pontificalium habentes procedere per interdictum, *ibid.* num. 13. ad 20.

Antiquus interdicti rigor describitur, & deinde facta remissio, *ibid.* art. 6. num. 29. & seqq. ad num. 40. & art. 8. per tot.

A quibus, & quibus modis tollatur, & relaxetur interdictum.

Interdictum latum ad certum tempus, vel sub aliqua conditione quando cesset? Et an Episcopus possit dispensare ante elapsum tempus, si sit datum a jure; Vide verb. *Interdictum* art. 8. num. 1. & 2.

Interdictum generale locale, vel personale an tolli possit ab Episcopo, *ib.* n. 3. & 4.

Parochi, alique confessarii an, & quæ interdictum tollere possint, *ibid.* n. 5. & 6.

Interdictum ordinarie tolli potest ab eo, qui ipsum tulit, vel sibi reservavit, *ib.* n. 7. & 8.

Interdictum generale locale non potest relaxari ad cautelam, secus vero alia interdicta, *ibid.* num. 9. & 10.

Vide cætera, *ib.* num. 11. & seqq.

Interlocutoria sententia; Vide verb. *Sententia* n. 3. & verb. *Appellatio* art. 4.

Interpres, per quem quis confitetur, tenetur ad sigillum; Vide verb. *Sigillum Sacramentale* n. 7. *Interprete* uti quando pœnitens teneatur; Vide verb. *Pœnitentia Sacramentum* art. 2. num. 82.

Interpretatio legis, quid, & quotuplex sit? Vide verb. *Interpretatio legis*, ubi de variis interpretationum generibus, earum effectibus, regulisque, quæ in illis servari debent. Vide etiam verb. *Lex* art. 5. num. 18. & in quo differat ab *Epicheja*, *ibidem* num. 42.

Interstitia.

Interstitia quid sint? cur instituta, & quomodo servanda in minoribus ordinibus; Vide verb. *Interstitia* num. 1. ad 4. & num. 29.

Pro suscipiendis ordinibus sacris qualis interstitium servandum, *ib.* n. 5. ad 9.

Facultas dispensandi in interstitiis quibus competat, & præcipue respectu regularium, *ibidem* num. 10. ad 16.

Sed respectu regularium; Vide *ibid.* num. 20. ad 22.

Ad dispensandum in interstitiis qualis causa requiratur, *ibidem* num. 17. & 18.

Ordinans, & ordinatus non servatis interstitiis quomodo peccent, *ibid.* n. 19.

Intoriorum, seu cereorum ardentium usus an & quomodo prosit defunctis; Vide verb. *Suffragia* num. 20.

Intrusus in beneficium; Vide verb. *Beneficia* art. 7. num. 19. & art. 10. num. 116.

Invidia.

Invidia quid sit? quale peccatum, ejusque gravitas ex quo deducenda. Vide verb. *Invidia* n. 1. ad 5.

Invidia quinque habet filias, quæ assignantur, *ib.* n. 6.

Invidia est poena continua invidi, *ib.* n. 7.

Assignantur, & explicantur tres aliæ tristitiæ affectiones invidiæ consimiles, *ibid.* n. 8. ad 11.

Invidus propriæ, & rigorose quis sit, & unde dictus, *ib.* n. 12.

Job Propheta; Vide hoc tit.

Joculatores sunt infames, & irregulares; Vide verb. *Infamis* num. 11. & verb. *Irregularitas* art. 1. n. 12. vers. Octava.

Ira.

Ira quid sit? an, & quotupliciter possit esse *apertus inordinatus vindictæ*? & sic semper quale sit peccatum; Vide verb. *Ira* num. 1. ad 8.

Ira filia sex enumerantur, & explicantur, *ibid.* n. 9. ad 14.

Irregularitas quoad ea, quæ concernunt ejus esse, & divisionem.

Irregularitas quid, & quotuplex sit assignatur, & explicatur; Vide verb. *Irregularitas* art. 1. n. 1. ad 4.

Irregularitas alia est ex delicto, & alia ex defectu, & quomodo contrahatur, *ib.* n. 5. 6. & 7.

Ad irregularitatem incurrandam quid requiratur, *ibid.* num. 8. 9. & 10.

Irregularitas ex delicto est multiplex, & enumerantur casus, in quibus incurritur, *ib.* n. 11.

Irregularitates ex defectu sunt multæ, & assignantur, *ib.* num. 12.

Ad.

Adduntur
tate a Sacris Congregationibus
An possit iudex
reum delicti, cui a iure irregularitatis punire
laritas, *ibid.* n. 73. 74.

Propter dubium in casu homicidii incur-
regularitatis quilibet tenetur se pro irregulari
gerere, *ibid.* num. 75. 76.
In casu homicidii non aliter incurritur irre-
gularitas, quam si ipsum homicidium certum
sit, dubiumque solummodo sit de persona com-
mittente, *ibid.* n. 77. 78.

Dividitur irregularitas in totalem, & partia-
lem, *ib.* n. 79.
Item in eam, quæ oritur ex delicto, & eam,
quæ ex defectu, *ib.* n. 80. ad 82.

Corrigitur auctor in hoc art. *ibid.* num. 83. 84.
Cf. seqq.
Vide verb. Bellum.

Irregularitas quoad ejus effectum.
Irregularitatis effectus sunt specialiter tres, assi-
gnantur, & explicantur; Vide verb. Irregula-
ritas art. 2. per tot.

Irregularitas quoad ejus dissolutionem,
& dispensationem.
Irregularitas dissolvitur quatuor modis, & assi-
gnantur singuli. Vide verb. Irregularitas art. 3.
num. 1. ad 4.

Papa in quibus irregularitatibus possit dispen-
sare, *ibid.* numer. 5.

Archiepiscopi, Episcopi, & capitulum sede
vacante in quibus irregularitatibus possint dispen-
sare, vel non, *ibid.* n. 6. ad 13.

Prelati inferiores Episcopi, ac etiam Cardina-
les an, & in quibus irregularitatibus possint
dispensare, *ibid.* num. 14. 15. & 16.

Prelati regulares an possint cum suis subdi-
tis dispensare, *ib.* n. 17. ad 20. & verb. Absolutio
art. 1. num. 29. & verb. Regularis Prelatus
num. 14.

Datur formula, quæ potest inservire pro dis-
pensando in irregularitate, *ibid.* n. 22.

Irritatio voti; Vide verb. Votum art. 3. num. 10.
Isthmus quid; Vide verb. Mundus num. 87.

Iter, an, & quando excuset a jejunio; Vide verb.
Jejunium art. 2. num. 27.

Iter species servitutis quid sit; Vide verb. Servi-
tus num. 14.

Jubilæum quoad ea, quæ concernunt ejus
etymologiam, naturam,
& divisionem.

Jubilæi etymologia indicatur, & unde sic dictum,
Vide verb. Jubilæum art. 1. num. 1. & 2.

Annus Jubilæi quid sit; & cur dicatur Annus
Sanctus, *ibid.* num. 3. & 4.

Jubilæum triplex assignatur, & taliter sumptum
quid sit, *ibid.* n. 5. & 6.

Jubilæum Romanum quando incepit, a quo pri-
mo institutum, intra quod temporis spatium
recurrat; Vide verb. Annus Sanctus.

Durante anno Sancto quales indulgentiæ sus-
pendantur, vel non, *ibid.* n. 8. ad 16.

Anno Sancto quales facultates absolventi sus-
pendantur, vel non, *ibid.* num. 17. ad 21.

Suspensio indulgentiarum, & facultatum in
anno Sancto quando incipiat, & desinat, *ibid.*
num. 22.

Ad lucrandum jubilæum anni Sancti quid re-
quiratur, *ibidem* n. 23.

Jubilæum anni Sancti quoties lucrari possit, *ibid.*
Juv. 24.

annum Papa concedi solitum post expletum
contineat, cum Provinciis extra Italiam, quid
25. 26. & 27. quibus lucrari possit, *ib.* num.
Bullæ jubilæi quo.

n. 28.
Affertur tenor notificationis
ni Sancti concessio a Clemente V. & Innocentio XII. *ib.* n. 29. & 30. alio con-

Sed vide ea, quæ circa Jubilæum ad-
& declarantur, *ibid.* in Append. ad art. 3. num.

62. ad fin.

Jubilæum quoad ea, quæ concernunt Confessorem
Jubilarem.

In Jubilæis extraordinariis conceditur facultas
eligendi confessarium. Vide verb. Jubilæum art.

2. num. 1.

Regulares an possint tali facultate gaudere,
ibid. n. 2. 3. & 4.

Confessarius eligendus a quo approbatus esse
debeat, *ibidem* num. 5. 6. & 7.

Moniales tempore Jubilæi qualem confessarium
eligere possint, *ib.* nu. 8. ad 12.

Confessarius approbatus pro solis viris non pos-
test eligi a mulieribus, neque eligi potest con-
fessarius complex peccati, nec excommunicatus
suspensus, & irregularis extra casum necessita-
tis, *ibid.* numer. 13. 14. & 15.

Confessariis vi Jubilæi electis concedi solet
quadruplex facultas quæ assignatur, *ib.* n. 16.

Confessarius jubilaris a quibus peccatis, &
censuris quamvis reservatis absolvere possit, *ib.*
n. 17. ad 24.

Idem Jubilæum ad duas hebdomadas conces-
sum an possit bis obtineri, *ibidem* num. 25. & 26.

Quid si aliquis tempore Jubilæi inculpabiliter
omitteret in confessione peccatum reservatum,
vel invincibili defectu Doloris aut Propositi sit in-
valide absolutus, *ibid.* n. 27. & 28.

Per confessionem sacrilegam malitiose nullam
an tolli possit reservatio, *ibid.* n. 29.

Quid si aliquis absolvatur animo adimplendi
omnia, & postea non adimpleat, *ibid.* n. 30. & 31.

Confessarius ex justa causa differens absolutio-
nem poenitentis an, & a quibus peccatis reservatis
possit ipsum absolovere transacto Jubilæo, *ibidem*
num. 32. & 33.

Confessarius Jubilaris ratione facultatis sibi
concessæ qualia vota vel promissiones possit com-
mutare, vel non, *ib.* n. 34. ad 39.

Vota a confessario jubilaris commutata non re-
viviscunt, etiamsi non ponantur deinde opera
injuncta pro Jubilæo lucrando, *ibidem* nu. 50.

Votorum commutatio an obtineri possit post
tempus Jubilæi; *ibid.* n. 51. & 52.

Confessarius jubilaris, an, & in quæ alia possit
opera præscripta commutare, *ibid.* n. 53. ad 57.

Ad

- Ad legitimam operum commutationem quale impedimentum sufficiat, *ibid.* num. 58. & 59.
- Quadruplex assignata facultas Confessorio jubilarum concessa an exerceri debeat intra, vel extra Sacramentum confessionis, *ibid.* n. 60. ad 69.
- Jubilæum, quoad ea, quæ concernunt opera præscripta, tempus, & locum pro ipso lucrando.
- Opera præscripta pro Jubilæo lucrando assignantur, quæ ab Ordine 3. n. 1. & 2. sequuntur; Vide verb. *Jubilæo* processioni.
- Nemo tenetur absolvetur visitare Ecclesias, & qui intravit.
- ibid.* num. 3. Ecclesiarum est necessario faciendi; Visitatio, *ib.* n. 6. ad 16.
- & Ratio requisita pro Jubilæo lucrando quomodo, & in quo loco fieri debeat, *ib.* num. 17. ad 20.
- Confessio actualis pro lucrando Jubilæo an sit necessaria, & an, & quando sufficiat contritio, vel confessio sacrilega, *ibid.* n. 21. ad 25.
- Communio actualis est necessaria pro lucrando Jubilæo, & an sufficiat communio antea facta, vel communio sacrilega, *ibid.* n. 26. 27. & 28.
- An dicta communio requiratur in pueris, & an possit pro ipsis commutari in aliud opus pium; Vide *art. antec.* n. 57.
- Jejunium pro Jubilæo lucrando quibus diebus præscribi soleat? Quomodo observari debeat, & in quæ alia opera possit commutari, *ib.* n. 30. ad 38.
- Ad eleemosynam dandam pro Jubilæo lucrando qui teneantur, & assignatur praxis servanda pro religiosis in eleemosyna elargienda in casu &c., *ibidem* num. 39. 40.
- Eleemosyna quanta esse debeat, & an possit per alterum dari, *ibid.* n. 41. & 42.
- Nomine pauperum, quibus danda est eleemosyna, quinam intelligantur, *ibidem* num. 43.
- Opera præscripta an omnia debeant adimpleri intra unam, & eandem hebdomadam, nec ne, *ibid.* num. 44.
- Confessionis, & communionis anticipatio aliquorum dierum an sufficiat pro Jubilæo lucrando, *ibid.* n. 45.
- Lucraturus Jubilæum sufficit si sit in statu gratiæ quando ponit ultimum opus, *ibidem* num. 46.
- Jubilæum ad duas hebdomadas concessum an possit bis obtineri, *ib.* n. 47.
- Opera præscripta quomodo adimplenda, *ibid.* num. 48.
- Jubilæum ad duas hebdomadas concessum quot dies comprehendat, & quid circa tempus promulgandi, inchoandi, & perficiendi Jubilæum possint Episcopi, vel parochi determinare, vel non, *ib.* num. 49. ad 55.
- Opera præscripta pro Jubilæo lucrando an impleri possint partim in uno, & partim in alio loco, & an replicando opera præscripta possit in diversis locis iterum Jubilæum lucrari, *ibid.* num. 56. ad 72.
- Alia ad rem. Vide verb. *Indulgentia*.
- Judeus*. Vide verb. *Hebræus*.
- Judaica propositio quæ sit. Vide verb. *Propositiones damnatae* num. 27.
- Judas Iscariotes*. Vide *hoc tit.*
- Judeus*, & quid requiratur
- Judex unde dictus, sit verb. *Judex* n. 1. 2. & 3.
- ut sit legitimum commissum est delictum, ha-
- Judex cognitionis, quamvis reus non sit sub-
- ditus ipsius jurisdictioni, *ibid.* num. 4.
- Judex alius est ordinarius, & alius delegatus;
- & uterque describitur, *ibid.* num. 5. & 6.
- De Judice delegato; Vide verb. *Delegare*, *Delegatus*.
- Judex alius dicitur a quo, & alius ad quem, & quis sit uterque, *ibid.* num. 8. & 9. & verb. *Appellatio*.
- Judex alius dicitur domicilii, alius delicti, alius contractus, & alius rei, *ibid.* num. 10. & 11.
- & verb. *Forum* num. 11.
- Judex alius est Ecclesiasticus, & alius Laicus; & quis sit uterque, *ibid.* num. 12.
- Judex Laicus an possit cognoscere causas Ecclesiasticas, vel Clericorum, *ib.* num. 13. ad 19.
- Orta questione de competentia Fori inter Judicem Laicum, & Ecclesiasticum, debet cognoscere Ecclesiasticus, *ibid.* num. 20.
- Judex Laicus an possit supplere negligentiam Judicis Ecclesiastici, & econtra, *ibid.* num. 21. 22. & 23.
- Judex, an, & quando possit esse talis in propria causa, *ibid.* num. 24. ad 28.
- Judex debita scientia carens, & male judicans aut errores committens ad quid teneatur, *ibid.* num. 29. 30. & 31.
- Quid si Judex differat sine justa causa expeditionem causarum, *ibid.* num. 32.
- Judex an possit munera accipere, eorumque jam receptorum dominium habere, *ibidem* num. 33. ad 41.
- Judex sive Ecclesiasticus, sive Laicus, an, & quando possit aliquid accipere sportularum nomine; & quid nomine sportularum intelligatur, *ibid.* num. 42. ad 46.
- An, & quando liceat Judici, ob munus acceptum, postponere causas, *ibid.* n. 47. 48. & 49.
- Judex an possit esse talis in causa, in qua fuit advocatus, & econtra, *ibid.* num. 50. & 51.
- Judex non potest judicare secundum sententiam probabilem, relicta probabiliore, *ibid.* num. 52. & num. 75.
- Quid quando rationes utriusque partis sunt æque probabiles, *ibid.* num. 53. 54. & 55.
- Judex regulariter loquendo judicare debet secundum allegata, & approbata, *ibid.* num. 56.
- An autem Judex debeat judicare secundum allegata, & approbata contra propriam certam scientiam; tres sunt opiniones, & afferuntur, *ibid.* num. 57. ad 63.
- Judex licet habeat certam scientiam privatam contra reum, si juridice probatus sit innocens, non potest licite ipsum condemnare, *ibid.* n. 64.
- Judex an possit a reis criminaliter inquisitis exigere juramentum, *ibid.* num. 65. & verb. *Juramentum* art. 1. num. 56. & verb. *Reus* num. 56.
- An Judex supplere valeat, quæ ommissa a Partibus sunt, *ibid.* num. 67. ad 71.

Judex an sequi teneatur sententiam æquiorē,
ibid. num. 72. ad 74.

Quid facere debeat Judex, si causa ei videatur utrinque æque probabilis, *ib. num. 76.*

De Judicibus synodaliibus, *ibid. num. 66.*

Judicium.

Judicium quid sit, & ad eum constituendum quid requiratur; Vide verb. *Judicium num. 1. ad 6. & in add. num. 40. 41.*

Quatuor in omni judicio considerata sunt, quæ explicantur, *ibid. num. 42. & seqq.*

Unde initium sumat judicium, & de effectu litis contestationis, *ibid. n. 43. ad 53.*

De iis, quæ concernunt Judicem, Actorem, Reum, Testes, Advocatum, Procuratorem &c. Vide verb. *Actor, Reus, Testis, Advocatus, Procurator &c.* & quoad *Judicem* explicata diserte, Vide *ibid. num. 30. ad 54.*

Quod vero ad litigantium personam Vide *ibid. num. 55. ad 67.*

Judicium dividitur a causa efficiente in Ecclesiasticum, & Sæculare, & quid sit utrumque, *ibid. num. 8.*

Dividitur a causa finali in civile, criminale, & mixtum: & quodlibet ex istis quid sit, *ibid. num. 9.*

Dividitur a causa materiali in petitorium, & possessorium, & quid sit utrumque, *ibid. num. 10.*

Dividitur a causa formali in ordinarium, & summarium, utrumque explicatur, *ibid. n. 11.*

In judicio, seu processu summario, quæ solemnitates omitti possint, vel non, *ibidem num. 12. 13. & 14.*

Judicium summarium in quibus causis institui solet, & quæ sint assignantur, *ibid. num. 15. ad 18.*

Causæ tractandæ in Judicio Summario, an decidi possint in judicio ordinario, & solemniter; & quid, si judicium summarium reddatur ordinarium, *ibid. num. 19. & 20.*

Sententia prolata non servatis solemnitatibus tam in Judicio Summario, quam Ordinario, an sit valida, *ibid. num. 21. & 22.*

Judicium an exerceri possit diebus Festis, *ibid. num. 23.*

Feriarum tres species assignantur, & explicantur, *ibid. num. 24. ad 27.*

Prohibitio exercendi judicium diebus feriatis extenditur ad omnes Judicii partes, quæ assignantur, *ibid. num. 28. ad 31.*

Judicium de consensu partium quibus feriis possit exerceri, vel non, *ibid. num. 32. 33. & 34.*

Omnibus feriis exerceri potest Judicium ratione pietatis, vel necessitatis, & causæ, quæ ratione tam pietatis quam necessitatis expediri possint, assignantur, *ibid. num. 35. 36. & 37.*

In causis Summariis, seu de plano tractandis potest exerceri Judicium tempore feriarum rusticarum; secus extra casum necessitatis, vel pietatis, *ibid. num. 38. & 39.*

Quædam considerata proponuntur in judicio quoad qualitatem causarum, *ibid. num. 68. & seqq.*

Judicium temerarium, suspicio, & dubitatio.

Judicium, suspicio, & dubitatio inter se differunt; Vide verb. *Judicium temer. num. 1.*

Dubitatio, & suspitionis quidditas assignatur, *ibid. num. 2. & 3.*

Suspicio alia est levis, alia gravis, alia violenta, & quæ sint, *ibid. num. 4.*

Judicium aliud est prudens, aliud imprudens; & quale sit utrumque, *ibid. num. 5. & 6.*

Dubitatio, & suspicio alia est prudens, & alia imprudens, & utraque explicatur, *ibidem num. 7.*

Assignantur indicia sufficientia, vel insufficientia ad judicandum, suspicandum, vel dubitandum de vicio, vel crimine alterius, *ibid. num. 8.*

Judicare, suspicari, vel dubitare de alterius vicio an sit peccatum, *ibid. num. 9. & 10.*

Judicium temerarium de alterius crimine an sit peccatum mortale. Et assignantur conditiones requisite ad hoc, ut sit mortale, *ibid. num. 11. & 12.*

Temere suspicari, vel dubitare de alterius crimine, an, & quale sit peccatum, *ibidem num. 13. ad 16. Vide not. ibid. ad num. 16.*

Juramentum Quoad ea, quæ concernunt ejus esse, divisionem, & modum licitum, seu illicitum jurandi.

Juramentum quid sit; Vide verb. *Juramentum art. 1. num. 1. & in add. num. 1.*

Juramentum dividitur in assertorium, & promissorium, & quid sit utrumque, *ibid. num. 2. 3. & 4. & in addit. num. 2. & seqq.*

Juramentum tam assertorium, quam promissorium dividitur in simplex, & solemne, & quale sit utrumque, *ibid. num. 5.*

Juramentum rursus dividitur in contestativum, execratorium, & comminatorium, & singula explicantur, *ibid. num. 16.*

Juramentum potest fieri quatuor modis, & assignantur, *ibid. num. 7.*

Ad juramentum, ut sit licitum, tres conditiones requiruntur, nempe veritas, judicium, & justitia; & quid si tales conditiones deficient, *ibid. num. 18. ad 21.*

Reprehenditur Auctor num. 12. *ibid. in Nota.* Juramentum pro restrictione non pure mentali an sit licitum, *ibid. num. 13.*

Restrictio mentalis est duplex, & assignatur, *ibid. num. 14.*

Varie licite restrictiones in aliquibus casibus assignantur: & ad rem afferunt notabile exemplum cum sua licita restrictione, *ibid. num. 15. ad 20.*

Reprehenditur Auctor, & nonnullæ traduntur regulæ circa restrictiones, & argumenta afferuntur adversus laxas opiniones, *ibid. in not. sub num. 56. Vide verb. Accusatus.*

Quomodo excusentur mercatores jurantes mercem sibi pluris constare, licet hoc verum non sit, *ibid. num. 21.*

Reus an, & quando teneatur, vel non, fieri veritatem judici ipsam interroganti sub juramento, *ibid. num. 22. ad 25.*

- Amphibologia; seu æquivocationes, & restrictiones pure mentales sunt illicitæ, *ibid.* n. 26.
- Jurare sine animo jurandi an liceat; Et quale sit peccatum, *ibid.* num. 27. ad 32.
- Corrigitur Auctor numer. 30. in not. ad eund. num.
- Jurare cum animo jurandi, & promittendi, sed non implendi est peccatum mortale, *ibid.* n. 33.
- Consuetudo retenta jurandi sine causa quale sit peccatum, *ibid.* num. 34. & 35.
- Assignantur aliquæ formulæ tam veri, quam non veri Juramenti, *ibid.* num. 36. ad 47.
- Ad licite jurandum requiritur certitudo veritatis tum ex parte rei juratæ, tum ex parte personæ jurantis. Et quando talis certitudo habeatur, *ibid.* num. 48. 49. 50.
- Veritas Juramenti est triplex, & assignatur, *ibid.* num. 51.
- An, quando, & quibus liceat Juramentum exigere, *ibid.* num. 52. ad 56.
- Quoad ea, quæ concernunt Juramentum Judiciale.
- Juramentum judiciale prout respicit partes litigantes dividitur in juramentum calumniæ, malitiæ, & de veritate dicenda; Vide verb. Juramentum art. 2. num. 1.
- De variis juramentis in judicio receptis, *ibid.* in add. ad art. 1. num. 2. & seqq.
- Juramentum calumniæ quid sit? & cur tale dicatur, *ibid.* num. 2. & 3.
- Calumniæ quid sit, tum in causis civilibus, tum in criminalibus, *ibid.* num. 4.
- Juramentum calumniæ præstari debet super quinque capitibus, quæ assignantur, *ibid.* n. 5. & 6.
- Juramentum malitiæ quid sit? & quæ ejus differentia a Juramento calumniæ, *ibid.* num. 7. & 8.
- Juramentum de veritate dicenda quid sit? & in quo differat, ac conveniat cum juramento calumniæ, *ibid.* num. 9. 10. & 11.
- Juramentum judiciale prout respicit decisionem causarum dividitur in juramentum *decisorium litis*, & in juramentum *in litem*. Et quid sit utrumque, *ibid.* num. 12. & 13.
- Juramentum *decisorium litis* triplex est; assignatur, & explicatur, *ibid.* num. 14. ad 17.
- Juramentum in litem est quoque triplex, & assignatur, ac explicatur, *ibid.* num. 18. ad 21.
- Ad juramentum *litis decisorium*, ejusque declarationem quid requiratur, *ibid.* num. 22.
- Ad juramentum *litis decisorium* tum judiciale, tum voluntarium, tum necessarium, quid requiratur, *ibid.* num. 23. 24. & 25.
- Juramentum necessarium, seu suppletorium an sit deferendum potius reo, quam actori, *ibid.* num. 26. ad 30.
- De juramento suppletorio plura; Vide *ibid.* a num. 45. ad 48.
- Predicta tria juramenta an, & quando possint libere recusari. Et justæ causæ recusandi assignantur, *ibid.* num. 31. ad 36.
- Fueri an sint admittendi, aut cogendi ad jurandum in judicio, *ibid.* num. 37. & 38.
- Assignantur qui repellendi, aut admittendi sint ad jurandum, *ibid.* num. 39. ad 44.
- Quid sit juramentum purgatorium, cui, & quando deferatur, & in quibus differat a juramento de veritate dicenda; Vide *ibid.* num. 49. & seqq.
- Juramentum promissorium quoad ea, quæ concernunt ejus interpretationem, obligationem, irritationem, dispensationem, & relaxationem, seu remissionem.
- Juramentum in dubio est stricte interpretandum; Vide verb. Juramentum art. 3. num. 1.
- Juramentum bona fide, & sine dolo generaliter præstitum, quomodo interpretandum, *ibidem* num. 2. & 3.
- Juramentum præstitum circa materiam juris quomodo interpretandum, *ibid.* num. 4.
- In omni juramento promissorio quavis absolute facto, quædam tacitæ subintelliguntur conditiones, quæ assignantur, *ibidem* num. 5. ad. 10.
- Juramentum servandi statuta edita alicujus Ecclesiæ, Capituli, Collegii, Communitatis, Civitatis, Provinciæ, seu Regni quomodo interpretandum, *ibid.* num. 11. ad 14.
- Juramentum promissorium debite factum circa materiam honestam, vel inhonestam, an obliget, vel non, *ibid.* num. 15. & 16.
- Juramentum soli Deo factum de opere minusperfecto, vel de re indifferente; & factum homini, aut Ecclesiæ, vel alicui Communitati de re honesta, & licita, an obliget, & an possit solo jurantis arbitrio commutari, *ibid.* num. 17. 18. & 19.
- Juramentum promissorium gravi, & injusto netu extortum an obliget, *ibid.* num. 20.
- Obligatio Juramenti an, & quando transeat ad heredes, vel successores, *ibid.* num. 21 ad 24. & num. 25. & seqq.
- Juramenta quocumque modo facta, a quo irritanda, seu annullanda, *ibid.* num. 25. ad 34.
- Relaxare Juramenta sive directe, sive indirecte ad quos spectet, *ibid.* num. 35.
- Quatenus juramentum actibus invalidis adjectum vigorem in praxi habeat, *ib. n.* 38. a 53.
- An ex tali juramento hodie detur actio, *ibid.* numer. 54. ad fin.
- Alia ad rem; Vide verb. *Votum*.
- Jurisdicatio.
- Jurisdicatio unde dicta; & quid sit. Vide verb. *Jurisdicatio* num. 1. & 2.
- Jurisdicatio dividitur primo in Ecclesiasticam, & Civilem, & quæ sit utraque, *ibid.* num. 3.
- Dividitur secundo in voluntariam, & contentiosam; & quæ sit utraque, *ibid.* num. 4.
- Assignatur differentia inter Jurisdictionem voluntariam, & contentiosam, *ibid.* num. 5.
- De quibus etiam, Vide *ibid.* num. 62. & eqq.
- Dividitur tertio in ordinariam, & delegatam; & quæ sit utraque, *ibid.* num. 6.
- Duobus modis jurisdictioni dici potest ordinaria, qui referuntur, *ibid.* num. 63. ad 72.
- Jurisdicatio ordinaria activa non inferitur ex privilegio exemptionis; cætera vero, quæ minime in Prælatum inferiorem important ordinariam activamque jurisdictionem in Clerum & Populum, Vide *ibid.* num. 42. ad 45. & num. 48.

De jurisdictione Episcoporum in Ecclesiis Parochialibus in Indiis, & in omnes Ecclesias suæ diocesis; itemque de jurisdictione Græcorum Prælatorum in populum Latini ritus in Italia? Vide *ibid.* num. 46. 47. & 49.

Dividitur quarto in Imperium, & simplicem jurisdictionem. Quid sit imperium, & officium nobile. Quid sit simplex jurisdictione, & officium mercenarium, *ibid.* num. 7.

Imperium dividitur in merum, & mixtum, & quod sit utrumque. Imperium merum alio nomine appellatur *Jurisdictio alta*, seu *summa*, Imperium mixtum *Jurisdictio bassa*, seu *inferior*, *ibid.* num. 8.

Imperium merum juxta jus civile quomodo distinguatur; Et an detur de jure Canonico, *ibid.* num. 10. & 11.

Jurisdictio ordinaria tribus modis acquiri potest, & assignantur, ac enumerantur illi, qui prædictis modis habent talem jurisdictionem, *ibid.* num. 11. ad 14.

Vicarius generalis Episcopi, & Capitularis Sede vacante an habeant jurisdictionem ordinariam, *ibid.* num. 15. ad 18.

Jurisdictio tam ordinaria, quam delegata an extinguatur in judicante per mortem concedentis, *ibidem* num. 19. 20. & 21.

Apostoli omnes immediate a Christo acceperunt suam jurisdictionem; Episcopi vero eam habent mediante Papa, *ibid.* num. 22. & 23.

Confessarii Regulares Ordinum Mendicantium a quo, & quam habeant jurisdictionem, *ibid.* num. 24. & verb. *Approbatio art. 1. num. 42.*

Jurisdictio necessario requiritur in Confessario; & an, & quando possit simplex Sacerdos sine jurisdictione Confessiones excipere, & a peccatis absolvere, *ibid.* num. 25. ad 29. & verb. *Confessarius art. 1.*

Corrigitur Auctor, num. 29. *ibid.* *Nota.*

Error communis sive cum titulo colorato, sive non, an det jurisdictionem ad valide absolvendum, *ibid.* num. 30. 31. & 32. & verb. *Confessarius art. 1. num. 16. ad 42.*

Jurisdictio Confessarii non est idem, ac ejusdem approbatio, *ibidem* num. 33.

Jurisdictio Sacerdotis an sit juris Ecclesiastici, vel Divini, & in quo sensu Ecclesia det jurisdictionem Sacerdoti absolventi ex opinione probabili, *ibidem* num. 34.

Jurisdictio Confessarii distingui potest in directam, & in indirectam, & quæ sit utraque, *ibid.* num. 35.

Jurisdictio in poenitentes nequit acquiri sola consuetudine, *ibid.* num. 36.

Alia de jurisdictione, & facultate Confessarii quoad absolutionem; Vide verb. *Absolutio.*

Jurisdictio gravi metu, vi, seu fraude obtenta an sit nulla, *ibid.* num. 38. & 39.

Jurisdictio contentiosa, aut voluntarie actus diebus feriatis an sint validi, *ibid.* n. 40. & 41.

Alia vide tom. 8. in Appendic. Decret. in *Praen. Jurisdictionis*. Turritana, seu Bossanen. *Jurisdictionis*. Alia *Praen. Jurisdictionis*, Januen. *Jurisdictionis*. Alia *Januen. Jurisdictionis*.

TOM. IX.

Aquilana *Jurisdictionis*. Melevitana *Jurisdictionis*. Valven. seu Sulmonen. *Jurisdictionis*. Elven. *Jurisdictionis*. Fulginaten. *Jurisdictionis*. Alia Fulginaten. *Jurisdictionis*. Alia Fulginaten. *Jurisdictionis*, Tudertina, *Jurisdictionis*. Papien.

Jurisprudentia.

Quæ jura Jurisprudentia consideret? Vide verb. *Jurisprudentia num. 1.*

Jurisprudentia Antediluviana *ibid.* num. 2. & 3. Variarum Gentium Jurisprudentia ad Justinianum, *ibid.* num. 3. seqq.

Jurisprudentia Justinianæ, ejusque fata in Oriente, & Occidente; *ibid.* num. 7. & 8.

Jurisprudentia Ecclesiastica, *ibid.* num. 9.

Jus, Justitia.

Juris vocabulum unde derivetur; Vide verb. *Jus; Justitia num. 1. & 2.*

Jus pro lege acceptum, prout ad præsens attinet, dividitur in naturale, & positivum, & quid sit utrumque, *ibid.* num. 3. 4. & 5.

Jus positivum dividitur in Divinum, & humanum; & utrumque explicatur, *ibid.* num. 6.

Jus positivum Divinum subdividitur in vetus, & novum, & quid sit utrumque, *ibid.* num. 7.

Jus positivum humanum subdividitur in jus Gentium, Civile, & Canonicum, *ibid.* num. 8.

Jus Gentium quid, & quotuplex sit, assignatur, & explicatur, *ibid.* num. 9. & 10.

Jus Civile quid sit, ejusque divisiones assignantur, & per singulas partes explicantur, *ibid.* num. 11. ad 14.

Jus Canonicum unde derivetur, quid sit, & quibus nominibus appelletur, *ibid.* num. 15. ad 18.

Jus Canonicum dividitur in scriptum, & non scriptum; & utrumque explicatur, *ibid.* num. 19. 20. & 21.

Jus Canonicum rursus dividitur in commune, & speciale; & quid sit utrumque, *ibid.* num. 22.

Corpus juris Canonici dividitur in sex partes, quæ assignantur; & luculenter explicantur, *ibid.* n. 23. ad 31. Vedi *not. ad num. 25.*

Corpori juris Canonici reperitur adjectus in aliquibus exemplaribus liber septimus Decretalium; & quid de ipso, *ibid.* num. 32. & 33.

Extra corpus juris extant alii libri sanctiones canonicas habentes, quæ assignantur, *ib.* n. 34.

Canones, & leges; an, & quando mixtum allegari possint in utroque foro, *ibid.* num. 35. & 36.

In contrarietate juris Civilis, & Canonici, quale sit servandum, *ibid.* num. 37. & 38.

Adducuntur plures correctiones juris Civilis factæ a jure Canonico, *ibid.* num. 39.

In qua materia standum sit dispositioni juris Canonici, *ibid.* num. 40. & 41.

Jura juribus quomodo concordanda, & quid in manifesta jurium contrarietate conciliationem non admittente, *ibid.* num. 42. & 43.

Jus prout est objectum justitiæ quid sit, ejusque divisio assignatur, & explicatur, *ibid.* num. 44. ad 47.

Actio ut sic definitur; ejusque assignatur divisio, *ibid.* num. 48.

d d

Ad

- Adversus jus divinum non præscribitur**, *ibid.* num. 58.
- Nec adversus jus Ecclesiasticum in his quæ præcepta sunt universalis Ecclesiæ**, *ibid.* num. 59. Vide verb. *Lex in add.*
- Justitia quid sit**, ejusque divisio, subdivisio, ac differentie assignantur, & explicantur, *ibidem* num. 49. & 52.
- Qualis justitia**, si violetur, inducat obligationem restitutionis, *ibid.* num. 53.
- Inter Deum, & hominem; patrem, & filium; dominum, & servum; maritum, & uxorem qualis justitia intercedat**, *ibid.* num. 54. 55. & 56.
- Justitia præmiativa, & punitiva an reducatur ad distributivam, & commutativam**, *ibid.* num. 57.
- Juspatronatus quoad ea, quæ concernunt ejus naturam, divisionem, & acquisitionem**.
- Juspatronatus quid sit**, ejusque nomen, ac nomen patroni varie accipitur; Vide verb. *Juspatronatus art. 1. num. 1. & 2.*
- Reale Juspatronatus**, de quo Auctor num. 1. dividitur in regium, feudale, & privatum, quorum definitio datur, *ibid.* num. 42. ad 45.
- Enarrantur ea, quæ habet præcipua juspatronatus Regium**, *ibid.* num. 46. 47. 48.
- Non omnes effectus juspatronatus regii tribui queunt** juspatronatus feudali; & quare, *ibid.* num. 49. & seqq.
- Quando vere juspatronatus privatum sit reale**, *ibid.* num. 55. 56.
- Juspatronatus dividitur primo in hereditarium, gentilium, & mixtum; & quodlibet assignatur, & explicatur**, ac ut tale probatur, *ibid.* num. 3. ad 9.
- Dividitur secundo in activum, & passivum; & utrumque explicatur**, *ibid.* num. 10.
- Juspatronatus activum subdividitur in personale, & reale, & quale sit utrumque**, *ibid.* num. 11.
- Dividitur tertio in ecclesiasticum, laicale, & mixtum; & quodlibet explicatur, & ut tale probatur**, *ibid.* num. 12. ad 18.
- Juspatronatus de jure tribus modis acquiri potest**, scilicet fundatione ædificatione, & dotatione; & an quilibet disjunctim ex dictis modis sufficiat ad eum acquirendum, *ibid.* num. 19. ad 26.
- Quomodo acquiratur juspatronatus, quando unus, & idem simul ædificat, fundat, & dotat Ecclesiam; vel quando plures ad unam ex dictis causis, vel ad plures simul**, *ibid.* n. 27.
- Reædificatione, & redotatione quando acquiri possit juspatronatus jam constitutum**, *ibid.* num. 60.
- Juspatronatus præsentandi Prælatum in Ecclesia Collegiata, vel Regulari, quomodo acquiratur**, *ibid.* num. 28. & 29.
- Juspatronatus acquiri potest etiam ex privilegio, & præscriptione; & quando, & quomodo istis duobus modis acquiri possit satis clare innuitur, ubi plura alia ad rem**, *ibid.* num. 30. ad 41.
- De Juspatronatus reali, seu annexo, plura ad rem, a num. 61. ad fin.**
- Quoad ea, quæ concernunt ejus in aliis translationem, & ejusdem amissionem**.
- Juspatronatus primo transit per successionem hereditariam, & assignantur hæredes, ad quos transire potest, & quomodo**. Vide verb. *Juspatronatus art. 2. nu. 1. ad 24.*
- Ad n. 7. Auctoris**, Vide *ibid.* n. 84. ubi discutitur, num qui ad inæquales hereditatis partes vocantur, æqualiter succedant in juspatronatus.
- Ad n. 9. Auctoris**, Vide quæ luculenter exposita habentur, *ib.* num. 85. & seqq. ubi disseritur, num conventiones, in quibus jus præsentandi per turnum dividitur, opus habeant consensu Ordinarii, & ad firmatem illarum requiratur consensus omnium patronorum.
- Secundo transit de uno in alium per donationem, & quomodo talis donatio fieri possit, & cujus consensus requiratur**, *ibid.* nu. 22. ad 28.
- Donatio juspatronatus quando possit revocari, vel non**, *ib.* num. 29. ad 42.
- Tertio transit de uno in alium per permutationem, & quomodo permutatio fieri possit, ac debeat**, *ib.* n. 43. ad 50.
- Quarto transfertur de uno in alium per venditionem, & talis venditio per singulas sui partes satis clare explicatur**, *ibid.* num. 51. ad 70.
- Assignantur varii modi, seu causæ, quibus amittitur, & penitus extinguatur juspatronatus**, *ib.* n. 71. ad 83.
- Quoad ea, quæ concernunt ejus probationem**.
- Alleganti juspatronatus incumbit onus illud probandi. Et quomodo probari debeat in personis suspectis, vel non suspectis de usurpatione, & quæ sint personæ suspectæ**. Vide verb. *Juspatronatus art. 3. n. 1. 2. & 3.*
- Ad hoc, ut juspatronatus præsumatur acquisitum ex usurpatione, quid probari debeat**, *ib.* n. 4. ad 8.
- Juspatronatus usurpatio in quibus præsumi possit**, *ibid.* num. 9. ad 12.
- Præsumptio usurpationis juspatronatus quando cesset**, *ib.* n. 14. ad 22.
- Sed ad hæc omnia, vide notata**, *ib.* n. 82.
- Assignantur personæ privatae, & non suspectæ de usurpatione juspatronatus, & quid requiratur ad eum probandum in prædictis personis**, *ib.* num. 23. ad 26.
- Juspatronatus in personis potentibus quomodo probari debeat? Et an requiratur scriptura authentica, & quæ sit talis scriptura**, *ibid.* n. 26. ad 30.
- Ad hoc ut scripturæ, & instrumenta dicantur authentica quid requiratur**, *ibid.* num. 31. & 32.
- Scripturæ authentica ad probandum juspatronatus personæ suspectæ de usurpatione, quæ censeantur**, *ibid.* num. 33. 34. & 35.
- Præsentationes per authenticas scripturas probandæ an, & quomodo esse debeant continuatæ**, *ib.* num. 36. ad 42.
- Juspatronatus in personis privatis non requirit tam plenam probationem, sicuti in personis potentibus**, *ibid.* n. 43.
- Assignantur, & explicantur varii modi, quibus probatur juspatronatus in personis privatis, ubi plura alia scitu digna ad rem obiter afferuntur**,

tur, *ibid.* n. 44. ad 81. Sed vide *ib.* n. 83. & seqq. Quoad ea, quæ concernunt patronos, eorumque jura, & opera.

Patroni quoad propositum qui dicantur, & esse possint, vel non. Vide verb. *Jus patronatus* art. 4. n. 1. ad 14.

Quomodo fiat successio patronorum in jure patronatus hereditario, ac gentilitio, *ibid.* n. 15. ad 19.

Patroni an possint aliquid temporale exigere a presentatis, *ibidem* numer. 20. 21. & 22.

Patroni laici, & Ecclesiastici quot menses habeant ad presentandum, & an tale tempus possit prorogari, & a quibus, *ibid.* num. 23. ad 32.

Patroni juris patronatus mixti quot menses ad presentandum habere possint, *ibidem* n. 33. ad 38.

Tempus ad presentandum quando patronis currere incipiat, *ib.* n. 39. ad 43.

Patronus Ecclesiasticus semel ac idoneum presentavit, non potest pro illa vice alterum presentare etiam cumulative, *ib.* n. 44.

Patronus laicus potest variare presentando secundum cumulative. An autem possit semel tantum, vel pluries variare, disputant Doctores. Et assignantur rationes, quare variare possit patronus laicus, & non Ecclesiasticus, *ib.* n. 45. ad 58.

Inter varia jura, quæ patrono competunt, quatuor præcipue assignantur, *ib.* n. 59.

Juri presentandi, quod patrono competit, an, & quando possint Papa, Legatus Pontificius, vel Ordinarius derogare, *ib.* n. 60. ad 69.

Patronus an possit laicum nominare, vel presentare, *ib.* n. 70. ad 73.

Quid si patronus recuset presentare, quem nominavit fundator, *ib.* n. 74.

Patronus an possit seipsum presentare, aut a procuratore a se deputato presentari, & an possit acceptare beneficium, *ib.* n. 75. ad 78.

Patronus potest presentare filium, aut alium consanguineum, vel conjunctum, *ib.* num. 79.

Quid si plures sint patroni, *ib.* n. 80.

Patronus sive Ecclesiasticus, sive laicus, an, & ad quæ beneficia teneatur presentare digniorem. Et quid si indignum presentet, *ib.* n. 81. ad 91.

Quid quando plures æque digni presentantur ab eodem patrono laico, vel Ecclesiastico, *ib.* n. 92. & 93.

Quid quando plures inæqualis dignitatis, aut meriti simul ab unico, vel a pluribus patronis presentantur, *ibid.* num. 94. ad 98.

Quid quando patroni litigant inter se super jure patronatus, & litem non finiunt intra tempus a jure statutum, & nullus ex ipsis est in notoria possessione presentandi, *ib.* n. 99. 100. 101.

Quid quando lis est inter patronum, & Episcopum pugnante pro Ecclesiæ libertate, vel inter patronum, & presentatum, aut inter ipsos presentatos, *ib.* n. 102. ad 104.

Jus honoris competens patrono, in quo consistat, assignatur, & explicatur, *ibid.* num. 105. ad 108.

Ratione juris defendendi præminencia competens patrono assignatur, *ibid.* num. 109. ad 113.

Patrono competit jus alimentationis in casu, quo vergat ad inopiam, & tale jus per singulas sui partes dilucidatur, *ib.* num. 114. ad 132.

Jus presentationis, quod diversum est a jure nominationis, melius disquisitum, & viceversa. Vide *ibid.* n. 136. ad 140.

Jura honorifica patronorum, scilicet honor precum, luctus ecclesiastici, sedis, & quidem fixæ ac propriæ, ac sepulture enarrantur, & explicantur discrete, *ibid.* n. 141. ad 153.

Circa alimenta patrono debita. Vide *ibid.* num. 154. & verb. *Alimenta*.

Num patrono jus aliquod in bona Ecclesiæ competere possit. Vide *ibid.* n. 156.

Alia ad rem, & signanter quoad onera patronorum. Vide verb. *Ecclesiæ arti.* 3. n. 63. & verb. *Ursilia* num. 8.

K

Kalendæ unde dictæ, & quid sint? Vide verb. *Kalendarium* nu. 29. ad 33.

Kalendarium.

Kalendarium unde dictum, & quid sit. Vide verb. *Kalendarium* nu. 1. & 2.

Dies unde dictus, quid, & quotuplex sit, *ib.* n. 3. 4. & 5.

Nox quid sit, *ibid.* n. 6.

Dies quomodo incipiat, & sit in jure intelligendus, & accipiendus, *ibidem* n. 7. & 8.

Hora unde dicta, & in quot, & quæ minuta dividatur, *ibid.* num. 9. & 10.

Horæ alia diei sunt, & alia noctis, alia æquales, & alia inæquales, & quomodo appellentur æquales, *ibidem* nu. 11. 12. & 13.

Qui primus diem, noctemque in horas diviserit, quo tempore hæc partitio in usu esse inceperit, & quo instrumentum facta fuerit. Et qualis olim apud Romanos fuerit diei divisio, *ibid.* n. 14. 15. & 16.

Hebdomada dupliciter sumitur, & assignatur, *ibid.* num. 17.

Sabbatum quid significet, ejusque nomine quid Judei intelligerent. Et singuli hebdomadæ dies quomodo vocati apud Gentiles, & nunc vocentur ab Ecclesia Romana, *ibidem* n. 17. ad 21.

Mensis unde dictus, quid & quotuplex sit, assignatur, & explicatur, *ib.* n. 22. ad 28.

Kalendæ, nonæ, idus unde dicantur, & quid sint, *ib.* n. 29. 30. & 31.

Assignantur duæ regulæ ad facilius prædicta percipiendæ, & ut cognoscatur quot dies contineat quilibet mensis, *ibidem* num. 32. 33. & 34.

Mensium quorumcumque nomina assignantur, & explicantur *ib.* n. 35. 36. & 37.

Annus unde dictus, quid sit, ejusque divisiones assignantur, & explicantur, *ibid.* n. 38. ad 42.

Apud varias nationes varia annorum initia assignantur, *ibid.* num. 43. 44. & 45.

Anni initium quomodo calculetur in curiis, tribunalibus &c. Vide verb. *Annus* n. 10.

Annus solaris duplex assignatur, & explicatur, *ibid.* num. 47.

Anni, seu Kalendarii Juliani duo vitia assignantur, *ibid.* num. 48.

d 2 gnantur

gnantur, & a quo correcta, *ib. n. 48. ad 53.*
Epacta quid sit, ac significet, & quomodo reguletur, *ibid. nu. 54. & 55.*

Indictio quid sit, unde dicatur, quando inciperit ejus usus, & quo mense incipiant nunc indictiones in Bullis, & ac Pontificis rescriptis, *ib. n. 56. 57. & 58.*

Datur regula pro inveniendi cujuslibet anni indictione, ubi & de Olympiadibus, *ib. n. 59. & 60.*

Cyclus solaris quid sit? & affertur regula pro ejus numero, ac littera Lominali inveniendi, *ib. n. 61. 62. & 63.*

Cyclus lunæ quid sit? & quare appelletur *auræus numerus*, pro quo cognoscendo affertur regula, *ib. n. 64. 65. & 66.*

Recensentur, quæ circa Kalendarium haud queunt Episcopi, *ib. n. 67.*

Kalendarium Gregorianum quoad distributionem festorum, jejuniorum, & hujusmodi ab Italo-Græcis servari præcipitur a Benedicto XIV. *ibid. n. 68.* Kalendarium Gregoriani adversus Protestantium cavillos vindicet *ib. n. 69.*

Kyrie Eleison quid significet, & cur toties repetatur in Missa. Vide verb. *Kyrie Eleison per tot.*

L

Labor.

Labor an, & quando excuset a jejunio, vel non. Vide verb. *Jejunium art. 2. n. 10.*

Lactinia, & ova, an comedere liceat diebus jejunii. Vide verb. *Abstinencia n. 9. & verb. Jejunium art. 1. n. 9.*

Lætio. Vide verb. *Emptio, & Venditio art. 5.*

Læte majestatis pena. Vide verb. *Pena art. 2. n. 148.*

Læticia.

Læticia nullum habet jus circa res, & personas Ecclesiasticas. Et quid si tale jus quomodocumque exerceat, aut easdem personas, earumque jurisdictionem perturbet, impediat, aut aggravet. Vide verb. *Læticia n. 1. ad 9.*

Læici in quibus causis Ecclesiastico judicio subiciantur, & quid de illis, qui in terris Ecclesiæ degunt, *ib. n. 10. ad 14.*

Læici an possint de fidei mysteriis disputare, predicare, aut presentibus clericis docere, *ib. nu. 15. ad 22.*

Læicus an, & quando gaudeat privilegio fori, si post commissum delictum, aut sit inquisitus in curia seculari, aut ab eadem pulsus in exilium fiat clericus, vel professus, *ib. n. 23. ad 29.*

Læici an possint oblationes offerre, vel ordinum ministeria exercere, *ib. n. 30. ad 37.*

Læici quid possint, vel non, circa prælaturas, dignitates, & beneficia Ecclesiastica, *ib. n. 38. ad 49.* Alia ad rem, *ib. n. 50. ad 67.* ubi plura scitu digna invenies.

Læici magistratus qui non habent indicendi publicas preces, *ib. n. 68.*

Prohibetur laicorum assistentia intra presbyteriorum, & altarium septa, dum Missæ & sacra officia celebrantur, *ib. n. 69.*

Largitio munerum. Vide verb. *Regulares*, verb.

Xenia, & verb. *Pena art. 2. n. 147.* ubi de poenis contra transgressores.

Latrones cum Crisio cruci affixi. Vid. *hoc tit. per tot.*

Laudemium. Vide verb. *Emphyteusis art. 3. nu. 16.*

Læxa propositio cux sit. Vide verb. *Propositiones damnate nu. 40.*

Lectoratus. Vide verb. *Ordo art. 1. n. 31.*

Legatarius, *Legatum*.

Legatarius quid sit. Vide verb. *Legatarius legatum num. 1.*

An quis esse possit legatarius, & hæres, *ib. n. 2. ad 5.*

Legatarius carnaliter cognoscens uxorem testatoris post ejus mortem indignus est legato, *ibid. nu. 6.*

Legatum dupliciter sumitur, & explicatur; *ibi dem num. 7. 8. 9.*

Legatum aliud est *profanum*, & aliud *pium*, aliud *purum*, & aliud *conditionatum*, aliud *in diem*, aliud *sub modo*, aliud *sub causa*, & aliud *sub demonstratione*, & singula explicantur, *ibi dem n. 10. ad 26.*

Ad prædicta legata sive fiant in testamento, sive extra, quot testes requirantur, *ib. num. 27. 28. & 29.*

Legata rei alienæ quo jure valeant, & quo in casu, & quando dominium acquiratur, *ibid. num. 30. ad 37.*

Incrementum, & fructus rei legatæ a die testamenti conditi pertinent ad legatarium, *ibid. n. 38.*

Legatarius an possit propria auctoritate legatum accipere, *ibid. num. 39. & 40.*

Legata in foro conscientie quamprimum exequenda sunt ab hæredibus. Et varis legatorum species assignantur, & quomodo adimplenda sit mens testatoris in ipsis innuitur, *ib. num. 41. ad 77.*

Legatum relictum alicui sub conditione, quod nunquam nubat, vel quod tali non nubat, vel quod nubat tali, vel si nupserit, vel liberos procreaverit, an sit ei dandum, vel non, *ibid. n. 78. ad 85.*

Legatum relictum alicui sub conditione si religionem ingrediatur, vel clericus fiat, an, & quando sit ei dandum, *ibid. num. 86. & 87.*

Legatum relictum regulari sub conditione quod quamdiu vivit pertineat irrevocabiliter ad eum independentem a licentia Superioris, an ipsi, vel potius monasterio debeat, *ibid. numer. 88. ad 94.*

Conventus bonorum incapaces an, & quæ legata possint accipere, ac retinere, & ad rem adducuntur varia decreta, & signanter Breve Urbani VIII. *ibidem numer. 59. ad 121.*

Domus professæ Societatis Jesu an sint legatorum capaces, *ibid. num. 122.*

Legatum relictum Ecclesiæ, quam testator in specie non expressit, an sit validum. Et quid si testator Ecclesiæ simpliciter nominaverit, & plures sint ejusdem nominis Ecclesiæ; *ibid. num. 122. ad 130.*

Legatum relictum v. g. Titio, quid si duo sint Titii æquali charitate, & amicitia cum testatore conjuncti, *ibid. num. 131.*

Quid de legato relicto pauperi determinato, si hic moriatur ante solutionem, *ibid. num. 132.*

Repudiatio legati Ecclesiæ facti quando illicita, & peccaminosa, *ibid. num. 133. & 134.*

Legata ad causas pias valent quamvis corrumpat testamentum, *ib. num. 135.*

Valent legata profana contenta in testamento condito absque solemnitate civili, *ibid. n. 136.*

An, & ex quibus legatis detrahi possit falcidia, vel trebellianica, *ibid. numer. 137. ad 142. & verb. Falcidia n. 20.*

Legata an, & a quibus personis commutari possint, vel non, *ib. num. 142. ad 156.*

Iusta causæ commutandi legata tum in genere, tum in specie assignantur; *ibid. num. 157. ad 164.*

Legatum magnæ quantitatis Missarum una vice celebrandarum converti non potest in erectionem capellanæ perpetuæ. Et talia legata numquam patiuntur diminutionem, *ibid. n. 164. & 166.*

Legatum relictum capitulo cum onere, vel sine onere, aut relictum canonicis indefinite an sit applicandum mensæ capitulari, *ibid. n. 167. 168. & 169.*

Quid si fuerit relictum canonicis legatum magnæ quantitatis pecuniæ pro Missis celebrandis, *ibid. n. 170.*

An quis possit prætereendere aliquid de legato relictio Ecclesiæ, *ib. n. 171.*

Si legatum sit relictum Episcopo, vel rectori alicujus Ecclesiæ, cui debeat, *ibidem nu. 172.*

Quando legatum demonstrative, vel taxative relictum censeatur, *ibid. nu. 173. & seqq.*

Alia vide tom. 8. in Appendic. Decret. in Brundusina *Adimplement.* Romana, seu Bonon. Lucana *Legati Pii*, Nullius, seu Montis Cassini *distributionis subsidiorum dotarium*, Firmiana *subsidiorum dotarium*, Papien. *subsidii dotalis*. Gelson.

Legatus.

Legati unde dicti. Vide verb. *Legatus n. 1.*

Legati diversimode vocantur, & accipiuntur in jure canonico, ac civili, & assignantur legati in jure civili, *ib. n. 2.*

Legati in jure canonico sunt in triplici differentia, nempe legati a *Latere*, *Missi*, & *Nati*, & singuli assignantur, & explicantur, & qui tales esse possint, vel debeant, *ibid. n. 3. ad 11.*

Predicti legati qualem, & in quibus locis habeant jurisdictionem, & quas causas possint delegare, vel cognoscere, *ib. num. 12. ad 18.*

Legati in quo differant a delegatis, *ib. n. 19.*

Legati a latere quid possint præ aliis legatis, ac nunciis, *ibid. num. 20. ad 33. & verb. Beneficia art. 5. n. 10. ad 29. & n. 51. ad 60.*

An legati a latere, & nuncii Apostolici possint in sibi commissis provinciis conferre Ordines, & approbare confessarios, *ibid. num. 35. & 36. & verb. Approbatio art. 1. n. 26.*

Legatus, & Nuncius Apostolicus quid aliud possint, vel non, *ibid. num. 37. ad 50.*

Legati Papæ statuta durant etiam finita legatione, *ibid. num. 51.*

Legati jurisdictioni cessat quatuor modis, qui assignantur, *ibid. nu. 52. & 53.*

Legati, & nuncii Apostolici debent regulares ad se recurrentes remittere suis Superioribus. Vide verb. *Auditores n. 49.*

An Legato asserenti munitum se specialiter, a

S. Sede quibusdam facultatibus credendum sit, *ibid. in addit. n. 54. & seqq.*

Alia vide tom. 8. in Appendic. in Comen. *Jurisdictionis.*

Legislator. Vide verb. *Lex art. 2. per tot. art. 3. numer. 3.*

Legitima.

Legitima quid sit, quomodo, & quanta debeat liberis, seu descendentibus; Vide verb. *Legitima num. 1. & 2.*

In descendentium numero qui sint computandi, vel non, *ibid. num. 3. 4.*

Legitimi, & nepotes quomodo de legitima participant, *ibid. num. 5. 6. & 7.*

Quæ legitima, & in quo casu debeat ascendentibus, & fratribus, ac sororibus, *ib. n. 8. 9. & 10.*

Legitima ex quibus bonis, & quo jure debeat filiis, ac nepotibus, & pro ea deducenda, quæ bona computanda sint, *ibid. numer. 11. ad 19.*

Legitima quo titulo sit relinquenda liberis, & parentibus, *ib. n. 20.*

Quid si alicui ascendenti relinquatur minor, vel nulla portio legitima, *ibid. n. 21. ad 24.*

Legitima debita hæredibus necessariis relinquere debet sine ullo onere, *ibid. n. 25.*

Legitima una cum fructibus debetur statim post mortem sive naturalem, sive civilem testatoris, *ibid. nu. 26. ad 31.*

Quæ legitima debeat matri a die emissæ professionis filii, vel filiz, *ibidem num. 32. ad 35.*

Quid quando monasterium tenetur solvere legitimam filiis patris professi, *ib. n. 36. 37. & 38.*

Legitima an, & in quo casu debeat, ac poti possit a filiis, viventibus adhuc parentibus, *ibid. nu. 39. ad 44.*

Quando pro legitima non competat nisi *condictio ex lege*, & quando etiam hypothecaria actio, *ib. num. 45. 46.*

Dispositio celebris *texti in leg. Jubemus* trahi non potest ad legitimam, *ibid. num. 48. 49.*

Prohiberi non valet legitima, nisi adhibita sit *cautela Soccini*, & hæc quando adhibita censeatur, *ibidem num. 50. 51.*

Si filius nec expresse, nec tacite acceptet prohibitionem legitimæ, tametsi facta cum *cautela Soccini*, non excluditur a jure illam petendi, *ib. num. 51.*

Quando vero filius acceptasse dici possit, necne, prohibitionem legitimæ cum cautela Soccini, *ibid. num. 52.*

Legitimatio. Vide hoc titulo.

Legitimus. Vide verb. *Filius.*

Levir quis sit. Vide verb. *Affinitas art. 1. n. 16.*

Lex quoad ea, quæ concernunt ipsius naturam, divisionem, & eos, qui ipsam concedere possunt.

Lex unde sit dicta, & quomodo appellari soleat, Vide verb. *Lex art. 1. num. 2. & 3.*

Assignantur variz conditiones, quæ ad legem requiruntur, *ibid. num. 4. ad 10.*

Legis definitio traditur, & explicantur necessariae conditiones, quæ in ipsa continentur, *ibidem n. 11. ad 15.*

- Definitur magis proprie lex, *ib. n. 46.*
 Et ex definitione data derivantur legis species, *ib. n. 47. & seqq.*
 Jus gentium, & lex gentium non diversa a jure naturali, *ib. n. 56. ad 58.*
 Assignantur tres differentie legis a simplici præcepto, *ib. n. 16. 17. & 18.*
 Lex dividitur immediate in æternam, & temporalem, & quæ sit utraque, & in quo differant, *ibid. n. 19.*
 Lex temporalis subdividitur in naturalem, & positivam, & quæ sit utraque, & in quo differant, *ibid. nu. 20.*
 Lex positiva subdividitur in divinam, & humanam, & quæ sit utraque, *ibid. num. 21.*
 Lex divina positiva subdividitur in veterem, & novam, & quæ sit utraque, *ibid. num. 22.*
 Lex divina positiva alia est mere divina positiva, & alia est divina positiva naturalis, & quæ sit utraque, *ib. n. 23.*
 Lex positiva humana subdividitur in legem, seu jus gentium, in legem ecclesiasticam, seu canonicam, & in legem secularem, seu civilem, & quæ sint omnes, *ib. n. 24.*
 Lex, seu jus gentium subdividitur in primarium, & secundarium, & quid, & quale sit utrumque. Vide verb. *Jus num. 10.*
 Lex ecclesiastica, seu canonica quomodo subdividitur. Vide verb. *Jus num. 15. & seq.*
 Lex secularis, seu civilis quomodo subdividitur. Vide verb. *Jus num. 11. & seq.*
 Lex, seu jus gentium in quo differat a lege canonica, civili, & naturali, verb. *Lex num. 28. & 29.*
 Quando inter leges ecclesiasticas, seu canonicas, & seculares, seu civiles, est aperta contrarietas, quænam sint servandæ; Vide verb. *Jus num. 37.*
 Assignantur, qui possint, vel non leges condere, & quas leges, & in quibus locis, verb. *Lex, num. 38. ad 45.*
 Lex quoad ea, quæ concernunt ejus promulgationem, acceptationem, & obligationem.
 Lex ad hoc, ut obliget quoad culpam, vel quoad poenam, requiritur ejus sufficiens promulgatio, & quid sufficiat ad talem promulgationem. Vide verb. *Lex art. 2. num. 1. 2. & 3.*
 Leges imperiales, regum, aliorumque principum, & leges Pontificiæ quando obligare incipiant, *ib. n. 4. ad 8.*
 Ad intrinsecam legis constitutionem an requiratur acceptatio populi, & quid si non acceptetur, aut legislator nesciat, aut dubitet an sit acceptata, necne, *ib. n. 9. ad 16.*
 Quid in dubio an Superior habeat potestatem ferendi hanc, vel illam legem obligatoriam, aut an lex sit justa, necne, *ib. n. 17. & 18.*
 Quid si populus habeat rationabilem causam non acceptandi legem a supremo principe, *ib. n. 19. ad 23.*
 Leges humanæ juxta tum ecclesiasticæ, tum civiles obligant in conscientia. Secus leges mere pœnales, *ibid. nu. 24. & 25.*
 Lex mere pœnalis quomodo differat a lege moralis, & mixta, *ibid. n. 26.*
 Lex pœnalis alia est latæ, alia est ferendæ sententiæ, & quæ sit utraque, & ad ut talem facilius cognoscendam quinque regulæ assignantur, *ib. n. 27. ad 35.*
 Lex pœnalis sive latæ, sive ferendæ sententiæ, quomodo, & quando obliget, *ibidem num. 36. ad 44.*
 Plura afferuntur ad rem excerpta ex opere Benedicti XIV. de Synodo diœces. a num. 45. ad 50.
 Utrum lex nova a summo Pontifice promulgata obliget statim, an post duos a promulgatione menses, juxta Aulb. *De factæ novæ Constitutiones, ibid. nu. 51. & seqq.*
 Lex quoad ea, quæ concernunt personas ad ipsam obligatas.
 Ad leges Ecclesiæ obligantur omnes Christiani fideles, & an & quomodo obligentur infantes ante, vel post septennium. Vide verb. *Lex art. 3. num. 1. ad 4.*
 Pueri, & puellæ post septennium completum, & ante pubertatem quibus pœnis, & censuris subijci possint, *ibid. num. 5. ad 8.*
 Amentes, & ebrii an, & quando, & ad quas leges obligentur, *ib. n. 9. & 10.*
 Ad leges, & statuta inferiorum prælatorum, qui obligentur, *ib. n. 11. & 12.*
 Legislator humanus, etiam monarchicus an teneatur ad proprias leges, *ibid. n. 13. ad 20.*
 Papa, & Episcopi a quibus pœnis sint exempti, & an eximantur etiam a culpa, si suorum antecessorum leges transgrediantur, *ib. n. 21. & 22.*
 Papa quomodo teneatur ad præceptum Paschale, *ib. n. 23.*
 Alii legislatores quomodo teneantur ad legum observantiam, & quid si legislator sit ipsa communitas, *ibidem num. 24. & 25.*
 Hæretici tenentur de jure legibus ecclesiasticis. Secus Judæi, pagani, & catechumeni, *ib. nu. 26. & 27.*
 Peregrini, quibus in locis, quomodo, & ad quarum legum observantiam teneantur, *ibidem numer. 28. ad 45. ubi plura quoad ipsos.*
 An vagi, seu vagabundi obligentur legibus, & consuetudinibus locorum, per quæ transeunt, vel in quibus hospitantur, *ibid. n. 46. 47. & 48.*
 Sed a num. 38. 39. & 40. auctor. vide animadversa, *ibid. in notis.*
 Reprehenditur auctor, *ibid. in notis ad n. 48.*
 An durante legatione, & peregrinatione studiorum causa, legatus, & studiosus ligati sint legibus illius regionis, in qua morantur, *ibid. n. 82. & seqq.*
 Clerici, & regulares an, & quando teneantur legibus civilibus, & statutis laicorum, & ad rem afferuntur plura sacrarum Congreg. Decreta, *ibidem n. 49. ad 81.*
 Lex quoad ea, quæ concernunt intentionem, modum, & tempus cuius adimplendæ.
 In executione operis a lege præcepti duplex haberi potest intentio, & assignatur. Vide verb. *Lex art. 4. num. 1.*
 Ad impletionem legis an requiratur intentio ei satisfaciendi, *ibid. num. 2. ad 5.*

An satisfiat legi, seu præcepto, qui faciens opus præceptum expresse intendit per illud non satisfacere, & ad rem adducuntur exempla, *ib. num. 6. ad 10.*

An, & quomodo impleri possint leges, seu præcepta sine gratia sanctificante, vel per actionem ex fine, vel circumstantia extrinsece malam, *ibidem num. 11. ad 19.*

An satisfieri possit pluribus legibus, seu præceptis eodem tempore per diversos actus; *ibid. num. 20. 21. & 22.*

Qui per notabilem partem Missæ confitetur sua peccata, an satisfiat præcepto Missam audiendi. Vide verb. *Missæ art. 17. num. 27.*

Unico, & eodem actu an satisfieri possit pluribus legibus, seu præceptis, *ib. n. 24. ad 32.*

Unica numerice divini officii recitatione satisfieri nequit duplici præcepto, *ib. n. 33.*

Lex quoad ejus cessationem.

Lex humana per quid cesset; Vide verb. *Lex art. 5. num. 1.*

Lex cessat quando cessat universim totalis ejus causa finalis, *ibid. n. 2. 3. & 4.*

Lex in presumptione fundata quando cesset obligare, *ibidem num. 5.*

Lex cessat per ejus abrogationem, & quomodo inter se differant abrogatio, derogatio, & irritatio, *ib. n. 6. & 7.*

Lex a quo, & quando possit abrogari, & justæ causæ abrogandi leges assignantur, *ibid. n. 8. ad 16.*

Lex cessare potest per veram interpretationem, & epichejam. Et quid, & quomplex sit interpretatio, assignatur, & explicatur, *ib. n. 17. ad 20.*

Authentica, ac usualis legis interpretatio a quo fieri possit, *ibidem num. 21. 22. & 23.*

Doctrinalis legis interpretatio fieri potest etiam a privatis doctoribus, si observent regulas communiter præscribi solitas, quæ assignantur, *ibid. n. 24. ad 40.*

Epicheja quid sit, & in quo differat ab interpretatione legis, & quando locum habeat, *ib. n. 41. 42. & 43.*

Lex cessare potest per dispensationem factam ab habente legitimam dispensandi potestatem, *ibid. num. 44.*

Quoad ea, quæ specialiter concernunt dispensationem; Vide verb. *Dispensatio.*

Lex cessare potest per privilegium concessum ab habente legitimam potestatem ipsum concedendi. Et quid sit privilegium, & quomodo interpretandum, *ibidem n. 46. 47. & 48.*

Lex cessare potest per consuetudinem contrariam legitime introductam, *ibidem num. 49. & 50. & verb. Consuetudo.*

Triplex iudices, & jurisconsulti leges possunt interpretari, ac regulæ interpretandi leges traduntur, *ibid. in num. 51. & seqq.*

Lex commissoria quid sit, & ad quæ detur? Vide verb. *Emptio art. 5. num. 40. & verb. Hypotheca num. 34.*

Libellus famosus.

Libellus famosus quid sit, quomodo fiat, & quid requiratur ad eum constituendum, & ad ejus

crimen, & poenam incurrendam? Vide verb. *Libellus famosus num. 1. ad 16.*

Sed ad num. 15. auctor. vide declarata, *ib. in not. ad eund. num.*

Libellos famosos facientes, publicantes, consulentes, fieri ac publicari mandantes, retinentes, inveniendes & non manifestantes, imprimendes, vendentes &c. quale crimen committant, & quibus poenis subjiciantur, *ib. n. 17. ad 28.*

Sub appellatione libelli famosi, quales alii libri continentur, *ibidem num. 29.*

Quid si libellus famosus respiciat statum aliquis religionis in communi, *ibidem n. 30.*

Pœna libelli famosi an habeat locum, etiamsi quis in eo verum dixerit; *ibid. num. 31. & 32.*

Publicum iudicium ex *Senatus consulto redditum* est ob libellum famosum, cujus pœna capitis est. Sed vide quomodo hæc pœna sit interpretanda juxta libelli famosi qualitatem, *ibid. num. 33. & seqq.*

Qui detraxerunt aliis libello famoso, continente vel falsum crimen, vel verum occultum, ad quid teneantur? Vide verb. *Detractio art. 2. Liberalitas* quid sit. Vide verb. *Avaritia n. 12.*

Libri.

Libros veteris, & novi Testamenti pro sacris, & canonicis non accipiens, cui pœnæ subiacet. Vide verb. *Libri num. 1.*

Libri de rebus sacris tractantes, sine nomine auctoris, imprimi ac retineri nequeunt nisi prius sint examinati. Et quid si secus, *ibidem n. 2. 3. & 4.*

Libros communicans, vel vulgans ante examen, & approbationem, quibus poenis subjiciatur; *ib. n. 5.*

Librorum approbatio quomodo sit danda, *ib. n. 6.* Libri non sunt imprimendi sine nomine auctoris, vel certi collegii, *ibid. num. 7.*

Libri tum Romæ, tum alibi de cujus licentia imprimi debeant, & quid de impressoribus absque licentia imprimendis, *ibid. num. 8. 9. & 10.*

Libri auctorum degentium in Statu Ecclesiæ, de cujus licentia imprimi possint extra d. Statum, *ib. n. 11.*

Libri continentes miracula, gratias, beneficia, quæ dicuntur accepta ope alicujus defuncti cum fama sanctitatis, a Sede Apostolica nondum beatificati, de cujus licentia imprimi possint, *ib. n. 12.*

Quid de bibliopolis libros hæreticos retinentibus, *ibid. numer. 13.*

Libri sine nomine typographi, vel loci impressionis vendi non possunt sub pœna confiscationis librorum, *ibidem num. 14.*

An liceat libros extrahere ex bibliothecis regularium, & ad hoc summarie referuntur varæ Constitutiones Pontificiæ, *ibid. num. 15. ad 33.*

Libri prohibiti.

Libri prohibiti ex indice sunt triplicis classis, & assignantur singulæ. Vide verb. *Libri prohibiti num. 1. ad 7.*

Adducuntur regulæ Indicis, *ibid. num. 8.*

Contra legentes, retinentes &c. libros prohibi-

bites statuta poenae referuntur, *ibid.* num. 9. 10. & 11.

Quid de legentibus, ac retinentibus libros prohibitos solum quia sunt contra bonos mores, & de assentibus retineri posse libros prohibitos tantum ad tempus, donec corrigantur, *ibi* n. 12. ad 15.

Quid de illis qui libros prohibitos propria auctoritate comburant, vel aliis legendi licentiam habentibus consignat, *ib.* num. 16. ad 24.

Licentia legendi libros prohibitos a quibus concedi possit, vel non, *ibid.* num. 25. & 26.

Ad incurrendam excommunicationem Papae reservatam latam in bulla Coenae requiruntur quinque conditiones, quae assignantur, & declarantur, *ib.* num. 21. ad 38.

Per ly legentes ad incurrendam censuram bul- Coenae, qui intelligantur, vel non, *ibid.* n. 39. ad 43.

Per ly retinentes ad incurrendam censuram, qui intelligantur, vel non, *ibid.* n. 44. ad 57.

Per ly imprimentes, ac defendentes qui intelligantur, vel non, *ib.* n. 58. ad 66.

Libri, & scripturae a Benedicto XIV. prohibiti, *ibidem* num. 67. ad 70.

De potestate Christi Ecclesiae concessa prohibendi libros, & de antiqua usque hanc disciplina, quae ad inventam artem typographicam duravit, vid. *ibid.* in *append.* seu *nov.* art. §. I.

Agitur de stabilita ab Apostolica Sede disciplina circa examen, proscriptionemque librorum post inventam artem typographicam, & post natos errores Lutheri, & Calvinii, *ibid.* in *append.* seu *nov.* art. §. II.

Affertur Benedicti XIV. Constitutio, qua methodus praescribenda servanda in examine, & proscriptione librorum, *ibid.* *cod.* §. II.

De auctoritate decretorum librorum vetantium, de poenis in eo latis, qui hujusmodi libros legant, retineant &c. *ib.* in *append.* seu *nov.* art. §. III.

Utrum in prohibitione libri etiam manuscripta prohibita censeantur, *ibid.* in *append.* seu *nov.* art. §. IV. *quest.* 1.

Utrum libri catholicorum prohibiti in uno, sint etiam in alio idiomate vetiti, *ibid.* in *append.* seu *nov.* art. §. IV. *quest.* 2.

Quinam concedere debeat facultatem legendi libros prohibitos, *ibid.* in *append.* seu *nov.* art. §. IV. *quest.* 3.

Utrum decreta, quibus Romae prohibentur libri, obligent omnes omnino fideles, *ibid.* in *append.* seu *nov.* art. §. IV. *quest.* 4.

Si alicubi ex sedis Apostolicae tolerantia usu recepta non sunt regulae Indicis, ac Bullae Coenae, non incurrunt censuras legentes libros prohibitos, sed graviter peccant, *ibid.* in *append.* seu *nov.* art. §. IV. *not.* in *fin.*

Lictores sunt infames, & irregulares. Vide verb. *Infamis* num. 11. & verb. *Irregularitas* art. 1. n. 12. vers. *Octava.*

Ligamen. Vide verb. *Matrimon.* quoad *impedimenta* art. §. num. 8.

Limina Apostolorum Romae

Episcopi quomodo, & intra quod tempus teneantur visitare limina Apostolorum? Et quid si legitime impediti? & an teneantur etiam Patriarchae, Archiepiscopi, titulares, coadjutores &c. Vide verb. *Limina Apostolorum* num. 1. ad 8.

Confirmatur auctoritis sententia num. 7. exposita, *ibidem* in num. 4. ad 8.

Munus visitationis liminum in quo consistat, *ibid.* num. 9. & 10.

Episcopi pro visitandis liminibus, quantum abesse possint a residentia, *ibid.* num. 11. & 12. Canonici pro Episcopi servitio Romam accedentes, vel ipsum Episcopum comitantes, an & quando lucrentur distributiones, *ibid.* num. 13. ad 17.

Episcopi legitime impediti, per quem nunciū possint limina visitare, *ibid.* n. 18. ad 21.

Episcopi limina visitantes, quid referre debeant, *ib.* n. 22.

Tempus visitandi limina, quando currere incipiat, & quomodo computari debeat, *ibid.* n. 23. ad 26.

Liminum visitatio quando fieri debeat, & in quo casu admitti possint ad dictam visitationem nuper consecrati Episcopi, priusquam se ad residentiam conferant, *ibid.* n. 27. & 28.

Limina Apostolorum ibi esse dicuntur, ubi est Papa, *ibid.* n. 29.

Non visitantes in quas censuras, & poenas incurrant, *ibid.* num. 30.

Referuntur disposita a Benedicto XIV. circa visitationem liminum Apostolorum jurate promittendam ab omnibus Episcopis & Praelatis jurisdictionem Episcopalem habentibus antequam possessionem eadem capiant suarum dioecesium, *ibid.* num. 31. ad 39.

Administratores quoque Episcopatuū tenentur visitare limina Apostolorum, & relationem facere suarum Ecclesiarum, *ib.* n. 40.

Linea affinitatis, consanguinitatis, legalis paternitatis, legalis fraternitatis, legalis affinitatis. Vide verb. *Affinitas*, verb. *Matrimonium* quoad *impedimenta*, art. §. num. 27.

Litanie

Verbum *Litanie* quid significet? Et quot Litaniarum species reperiantur? quae sint, & qui fuerint earumdem inventores? & quae prohibeantur, aut approbentur. Vide verb. *Litanie* num. 1. ad 12. Litanis an inferri possint alii Sancti praeter ibi descriptos, *ibid.* num. 13.

Quid si Litanie majores occurrant in die Paschatis, aut festum S. Marci incidat infra octavam ejusdem solemnitatis, *ibid.* num. 14. & 15.

Præceptum recitandi Litanias quomodo, & quando obliget, *ib.* n. 16. & 17.

Quoad Litanias particulares quibusdam regularibus concessas, *ib.* n. 18.

Nomen S. Iosephi ubi inserendum in Litanis Sanctorum, *ib.* n. 19.

Litterae Apostolicae

Litteras Apostolicas falsificantes, & illarum executionem impediētes, quomodo puniantur? Vide verb. *Litterae Apostolicae* num. 1. & 2.

Quan-

Quando expediendæ, & quomodo publicandæ litteræ Apostolicæ super beneficiis resignatis, *ib. n. 3. & 4.*

Litteræ Apostolicæ non sunt executioni tradendæ ab iis, quibus dirigitur, si obreptionis, aut subreptionis vitio aperte laborant, aut si deficiat conditio, sine qua concessæ non fuissent, *ib. n. 5.*

Litteræ Apostolicæ super dispensationibus matrimonialibus quomodo, & quibus adjectis conditionibus concedi soleant, *ib. n. 6.*

Vide verb. *Executor litterarum* &c. verb. *Falsarius num. 39.*

Litteræ.

Litteræ vel scripturas alienas aperire, ac legere quale sit peccatum? quando, & quibus liceat? & ad quid teneantur aperiendes? Vide verb. *Litteræ num. 1. ad 7.*

Regulares dantes, aut recipientes litteras absque Superioris licentia, aut litteras Superioris ad inferiores, & inferiorum ad Superiorem missas aperiendes, retardantes &c. an, & quomodo peccent, *ib. n. 8. & 9.*

Superiores regulares an licite aperire, & legere possint litteras suorum subditorum, *ib. n. 10. & 11.*

Quid de litteris sine nomine occulta delicta contra aliquem continentibus ad Superiorem scriptis, *ib. n. 12. ad 15.*

Litteras alienas aperientium, lacerantium &c. poena. Vide verb. *Pœna art. 2. num. 117.*

Tria concurrere debent ut quis in crimen falsi incidat aperiendo litteras alienas, quæ recensentur, *ib. n. 16. & seqq.*

Liturgia.

Quid liturgiæ nomine designetur? Vide verb. *Liturgia num. 1. seqq.*

Liturgiæ primis ipsis Ecclesiæ sæculis scriptæ sunt, *ib. n. 6.*

Licet de pluribus ejusmodi liturgiis in quæstionem cadat, num Apostolorum sint, quorum nominibus prænotantur, *ib. n. 6.*

Alii liturgici libri, eorumque in rebus theologicis usus, *ibid. n. 7. & 8.*

Liturgicum jus.

Quidnam hoc jus sit? Vide verb. *Liturgicum jus num. 1.*

Ab Apostolis exercitum fuit, & quomodo, *ibidem numer. 2. seqq.*

Ad Episcopos ab Apostolis transiit, qui in Conciliis maxime illo usi sunt, *ib. nu. 6.*

Præcipue vero spectavit illud semper ad Romanos Pontifices, *ib. n. 7.*

Nihilne in re liturgica possit Principum auctoritas, *ib. num. 8.*

Livellum, Vide verb. *Montales art. 2.*

Locatio.

Locatio quid sit? & quæ res locari possint? Vide verb. *Locatio num. 1. & 2.*

Pretium an necessarium sit in locatione, *ibid. num. 3. & 4.*

Locator, conductor, inquilinus, colonus, redemptor, & publicanus qui dicantur, *ibidem numer. 5.*

Tom. IX.

Conductor potest rem sibi locatam alteri locare, *ibid. num. 6.*

Bona ecclesiastica quomodo, & pro quo tempore locari possint? Vide verb. *Bona art. 1. n. 9.*

Locatio bonorum ecclesiasticorum facta ab antecessore beneficiario an, & quando obliget successorum in beneficio, *ib. num. 8. & 9.*

Minores, & pupilli, uxor, locatoris, & conductoris successor sive universalis, sive particularis, cui locationi stare teneantur, *ibid. num. 10. ad 19.*

Locator ad quid obligetur versus conductorem in iis, quæ ad rem locatam spectant, *ibid. num. 10. ad 29.*

Locator an, & ob quas causas possit ante finitum locationis tempus de re locata conductorem invitum expellere, & quatuor causæ assignantur, *ib. n. 30. ad 36.*

Locator in quo casu teneatur conductori mercedem remittere, & assignantur plures casus, in quibus non tenetur pensionem minuere, *ib. num. 37. ad 47.*

Locatores, qui operas suas aliis locant, ad quid teneantur, & quid si locatores sint gregis custodes, aut famuli, & velint sua culpa ante finitum tempus discedere, aut ægrorent, *ib. nu. 48. ad 59.*

Famuli an possint de bonis suorum dominorum, seu conductorum aliquid pro compensatione occulta surripere? *ib. n. 60. & Vide verb. Famuli num. 26. & verb. Compensatio.*

Conductor ad quid teneatur versus locatorem in iis, quæ ad rem locatam spectant, *ib. n. 61. ad 82.*

Jus locatori, & conductori competens assignatur, *ibid. nu. 83. & 84.*

Num fieri possit locatio ad longum tempus de fructibus bonorum ecclesiasticorum sine beneplacito Apostolico, *ibidem num. 85. & seqq.*

Vide pariter *add. ad art. 4. verb. Alienatio.*

Logometria quid; Vide verb. *Mundus num. 200.*

Lot Patriarcha.

Lot Patriarcha; Vide verb. *Lot Patriarcha.*

Ludus, Sponsio.

Ludus quid sit, & ut sit licitus quid requiratur, Vide verb. *Ludus, sponsio num. 1. & 2.*

Sponsio quid sit, & ut sit licita quid requiratur, *ib. nu. 3. & 4.*

Ludi contractus quando, & quo jure licitus, *ibid. num. 5.*

Ludus, qui sola fortuna, & casu regitur, quo jure, & quibus sit prohibitus, & quomodo talis prohibitio se extendat ad clericos, *ibid. num. 6. 7. & 8. & verb. Clericus art. 5. num. 5. & verb. Venatio num. 1.*

Regulares an, & quibus ludis ludere possint, vel non, *ibid. n. 9. ad 16.*

An liceat ludere pro aliqua re spirituali, aut rem spiritualem cum alia re temporali, *ib. n. 17. & 18.*

Filii familias in qua quantitate possint licite ludere, & quæ bona possint, vel non, ludo exponere, & quid si exponens lucretur, vel perdat notabilem summam, *ibid. num. 19. ad 31.*

c c

Uxor

- Uxor an possit, & quæ bona ludo exponere, inscio, vel invito marito, & quo jure, *ibid.* num. 32. ad 35.
- Quid si ludens velit plus vincere quam perdere possit, aut ludat cum animo non solvendi, si perdat, *ibidem* num. 36. ad 39. Ad num. 36. *auctor.* vide notata, *ibid.* in nota.
- Ludens, rem furtivam lucrans, an teneatur eam restituere, *ibid.* num. 40. & 41.
- Ludens, pecunia furtiva an licite retinere possit quod lucratur, *ib.* n. 42. & 43.
- Injuste coactus ad ludendum potest licite retinere quod lucratur. Secus de injuste cogente, *ibid.* num. 44. & 45.
- Deceptiones sive licitæ, sive illicitæ in ludo assignantur, *ibid.* num. 46. ad 52.
- Ludens an teneatur monere collusorem errantem contra se ipsum in enumerandis punctis &c. *ibid.* num. 53.
- An multo magis in arte ludi peritus teneatur restituere lucrum cum multo minus perito reportatum, *ibid.* num. 54.
- Lusor exponens monetam malam in ludo an possit licite retinere quod cum ipsa lucratur, *ib.* n. 55.
- Ludentes ludo legibus prohibito an peccent, ac possint in iudicio lucrum repetere, *ibid.* num. 56. 57. & 58.
- Qui ludo prohibito lusit credito, & perdidit, est in conscientia obligatus ad solvendum, & quid si lusit cum animo utendi legis beneficio, aut ipsi renuntiaverit antecederet ad ludum, *ibid.* num. 59. ad 64.
- Quoad sponsonem eadem proportionaliter concludenda sunt, quæ de ludo, *ibidem* num. 65.
- Qui certus est de eventu, & veritate rei, an possit sponsonem inire, & inde lucrum recipere, & quid si protestetur se esse certum, & tamen ille alius spondere contendat, *ibid.* num. 66. 67. & 68.
- Plura a jure civili sancita circa aleatores, & ludos fortunæ recensentur, *ibid.* num. 69. ad 83.
- Num repeti possit pecunia ad ludum fortunæ credita, *ibid.* num. 84. ad 86.
- Ludus virtutis permissus est si honestati non refragetur, & sanitatis causa medice adhibeatur, *ibid.* num. 87.
- Quosnam virtutes ludos permiserit jus civile, *ibid.* num. 88. & 89.
- De lottaria queri solet an plus juris hic subsit, quam in ludo fortunæ, *ibid.* num. 90. ad 92.
- Quando licita sit sponso, & ad quam quantitatē, *ibid.* num. 93. & 94.
- Cætera de ludo habes in nova appendice.
- Ludentes in scenis; Vide verb. *Infamis* num. 11. & verb. *Irregularitas* art. 1. num. 11.
- Lanatici, & furiosi; Vide verb. *Irregularitas* art. 1. num. 11.
- Luxuria.*
- Luxuria quid sit, & quæ ejus species; Vide verb. *Luxuria* num. 1. & 2.
- Fornicatio est intrinsece mala, & alia dicitur vaga, alia determinata, & quæ sit utraq; *ibid.* num. 5. 6. & 7.
- Fornicatio cum persona infideli, vel cum alterius sponsa, an sit simplex fornicatio, *ibid.* num. 8. & 9.
- Copula cum soluta est in confessione explicanda; *ibid.* num. 10.
- Adulterium quid sit, & omnia quæ ipsam concernunt, Vide verb. *Adulterium*, per 101.
- Incestus quid sit, quidque rationem ejus participet, & quid requiratur ut sit casus reservatus, & quale sit peccatum, *ibid.* num. 11. ad 15.
- Incestus quomodo specie distinguantur, & in confessione exprimiendi, *ibid.* n. 16. & 17.
- Quid si incestuosus velit post copulam contrahere in gradu prohibito, *ibid.* num. 18. & 19.
- Incestuosus an, & quando possit, & debeat, vel non, petere, & reddere debitum. Vide verb. *Matrim.* quoad debitum conjugale per 101.
- Stuprum quid sit, quale peccatum, & quid ad ejus essentiam requiratur, *ib.* n. 21. ad 25.
- Stuprator ad quid teneatur circa virginem stupratam, *ibidem* num. 26. & 27.
- Raptus quid sit, & omnia quæ ipsum, & raptorem concernunt. Vide verb. *Matrimonium* quoad impedimenta art. 5. num. 103.
- Sacriliegium carnale, & personale quid sit, quale peccatum, quando, & quomodo in confessione exprimiendum, *ibid.* num. 29. ad 32.
- Peccatum contra naturam, quid sit, ejusque subdivisio assignatur, *ibid.* num. 33. & 34.
- Mollities, seu pollutio quid sit, quale peccatum, an liceat ipsam in aliquo casu procurare, vel desiderare ut sequatur, *ibid.* num. 35. ad 39.
- Pollutio in somnis secuta an, & quando possit esse peccatum, & an quis teneatur reprimere prævidens eam secuturam, *ibid.* num. 40. ad 44.
- Polluens se cum imaginatione peccandi cum aliqua, debet in Confessione personam exprinere, *ibid.* numer. 45.
- Inordinatus concubitus quid sit, & quando circa ipsum peccare possint conjuges, *ibid.* num. 46. ad 49.
- Sodomia quid, & quotuplex sit, quomodo committi possit, ac sit in Confessione exprimenda, quæ ejus poenæ, & alia ipsam concernentia, *ibidem* num. 50. ad 63.
- Bestialitas quid sit, quomodo in Confessione aperienda, quid reducat ad ejus speciem, quale sit peccatum, & in quo differat a mollitie, & sodomia, *ib.* n. 64. ad 70.
- Impudicitia quid sit, *ibidem* num. 71.
- Oscula, tactus, & amplexus, an, & quando possint esse peccata mortalia, *ib.* n. 72. ad 77.
- Ad n. 73. *Auctor.* vide notata *ibid.*
- Aspicere animalia coeuntia, eorumque verenda tangere an, & quale sit peccatum, *ibid.* num. 78. 79. & 80.
- Ad n. 79. *Auctor.* vide in not. *ibid.*
- Personæ simul nude se invicem aspicientes, vel tangentes; vel solus nudus se ipsum aspiciens, vel tangens, an graviter peccent, *ibid.* num. 81. 82. & 83.
- Persona soluta permittens se tangi, aut osculari ab alia quando graviter peccet, vel non. Vide verb. *Femina* n. 27. & seqq.

Obscœna legere, inhonesta canere, turpia loqui, ac liberos de ipsis, aut similibus componere an, & quale sit peccatum, *ibidem num. 35, & 86.*

Choreæ an, & quando licite fieri possint, *ibid. num. 87.*

Tactus, oscula, amplexus, & similia inter conjuges, vel inter sponsores, & quando peccent ob delectationem de actu conjugii, vel de copula futura, *ib. num. 33. ad 91. & verb. Delectatio morosa n. 24.*

Vidue quando peccent, vel non, circa delectationem morosam de copula præterita. Vide verb. *Delectatio morosa n. 27. & seqq.*

Quando feminae graviter peccent, vel non in ornamentis, & similibus provocantibus ad lasciviam. Vide verb. *Femina n. 14.*

Quando sint peccata gravia cogitationes impuræ, & delectationes morosæ, quæ ex hæcenus recensitis oriri solent. Vide verb. *Delectatio morosa per tot.*

An detur parvitas materiæ in rebus venereis, *ib. n. 9.*

M

Macellum.

Macelli separati usus pro Ecclesiasticis est permittendus. Vide verb. *Macellum nu. 1. Alia ad rem, ibid. n. 2. ad 9.*

Macellarii. Vide verb. *Infamis n. 11. & verb. Irregularitas art. 2. n. 11. vers. Octava.*

Magellanica unde sit dicta. Vide verb. *Mundus num. 89.*

Magia. Vide verb. *Superstitio n. 10. 40. & 79. ubi de ejus penis.*

Magi, qui Christum adoraverunt. Magi quinam fuerint, & alia de iisdem. Vide verb. *Magi &c. n. 1. & seqq.*

Magister.

In Magistrum assumendum non est, qui formam discipuli non assumpsit. Vide verb. *Magister n. 1. ad 4.*

Magistri cujuscumque facultatis tenentur emittere fidei professionem, *ib. num. 5.*

Magistri antequam admittantur, quomodo, & a quo examinandi, *ibid. n. 6. & 7.*

Magistri instruere debent discipulos etiam in rebus fidei, *ibid. num. 8. & n. 33.*

Magistri, correctionis causa, quid possint, vel non, in discipulos clericos, *ib. n. 9. 10. & 11.*

Magister clericus majorem habet potestatem in discipulum, quam pater in filium, *ibid. n. 12.*

Magistri, quoad discipulos peccant in pluribus, quæ assignantur, *ib. num. 13.*

Magistri, qui curant ad se trahere illos discipulos, qui aliorum scholas frequentabant, quomodo peccent, & ad quid teneantur, *ibid. num. 14. 15. & 16.*

Reprehenditur Auctor n. 16. *ib. in not.* Magistri, & doctores laureati æquiparantur nobilibus

& censentur in dignitate consentienti, & eorum exemptiones, ac præminentie assignantur. Et qui alii veniant nomine magistrorum, *ib. num. 17. ad 23.*

Ad numer. 19. Auctoris. Vid. in additamentis num. 34.

Quomodo intelligendus sit Auctor numer. 22. Vide *ib. in add. n. 35.*

Baccalaurei qui sint? unde sic dicantur? & quomodo ab aliis vocentur, *ibid. num. 24. 25. & 26.*

De magistro scholæ primum in Ecclesia Cathedrali, & postea etiam in collegiata Ecclesia, & illius munere, *ibidem in add. nu. 27. ad 29.*

Ab his diversi, qui de licentia Episcopi Grammaticam, aliasque facultates docebant, *ibid. in add. n. 30. ad 33.*

Magister ceremoniarum.

Magister ceremoniarum ubi necessariis sit? quid possit, vel non, in exequendis iis, quæ sunt sui muneris. Vide verb. *Magister Ceremoniarum n. 1. ad 9.*

Ceremoniæ unde sint dictæ, *ibid. nu. 10.*

Afferuntur duo dubia novissime a Sac. Congr. Concil. resoluta, *ib. n. 11.*

Alia ad rem; Vide inter *Decreta S. R. C.* initio hujus volum. num. 8. 47. 148. 159. 160. 958. 1171. 1467. 1541.

Magistratus.

Magistratus quid possit, vel non, quoad locum, & præcedentiam tum in Ecclesia, tum in processionibus, aliisque functionibus Ecclesiasticis; Vide verb. *Magistratus num. 1. ad 13.*

Adducuntur ad rem varia dubia resoluta a Sac. Congr. Rituum, *ibid. n. 14.*

Magistratus & iudices sæculares procedentes in criminalibus contra Ecclesiasticos excommunicantur in *Bulla Cane*, *ibid. n. 16.*

De loco magistratu in Ecclesia, thurificatione ipsorum, pace iis danda, tum de associatione ab illis faciendi Episcopo; Vide *ib. num. 17.*

Nullo modo licet dare osculandum Evangelium cuivis magistratui, *ibid. n. 18.*

Qualis honor debeatur præsidi provinciæ; Vide verb. *Ecclesia art. 5. n. 36.*

Malchus.

Malchus quis fuerit, aliaque ad eum spectantia; Vide verb. *Malchus.*

Maledictorum pœnæ quæ sint; Vide verb. *Pœna art. 2. n. 160.*

Maleficium; Vide verb. *Superstitio n. 65.* Male sonans propositio quæ sit; Vide verb. *Propositiones damnatæ n. 38.*

Maritus.

Marito non licet occidere uxorem in adulterio deprehensam. Vide verb. *Maritus n. 1.*

Maritus an graviter peccet consumendo bona uxoris, *ibid. num. 2.*

Maritus quæ vota uxoris possit irritare, *ibid. num. 3. 4. 5.*

Mortua uxore ususfructus dotis spectat ad maritum, proprietates vero ad filios, *ibid. num. 6.*

Maritus quid possit, vel non circa dotem vivente uxore; Vide verb. *Dot art. 1. & art. 3.*

Quæ probationes marito prohibeantur ad explorandam uxoris innocentiam, *ibid. n. 8.*

Maritus circa debitum conjugale; Vide verb. *Matrimonium quoad debitum conjugale.*

Maritus a mortuis reviviscens non tenetur amplius pristinae uxori, *ibid. num. 10.*

Maritus occidens propriam uxorem an gaudeat immunitate Ecclesiastica, *ibidem num. 11. 12.*

De jure mariti in uxorem; Vide *ibidem numer. 15.*

Nobilitas mariti regulariter communicatur uxori; Quid autem si obstant. statuta, *ibid. num. 16.*

Nam omnia mariti privilegia communicentur uxori, *ibidem num. 17. 18.*

An in viduis permanent jura mariti, *ibidem numer. 19.*

An, & quæ sortiatur maritus ex persona uxoris, an aliquando sequatur forum illius, & radiis ejus coruscet, *ib. num. 20.*

Alia ad rem; Vide verb. *Adulterium. Bona. Dominium. Dos. Filius. Matrimonium. Matrimonium quoad debitum conjugale. Uxor, & verb. Immunitas art. 2. num. 90.*

Martyrium.

Martyrium quid sit, & ad ipsum quid requiratur in adultis; Vide verb. *Martyrium num. 1. ad 5.*

Ad verum martyrium requiritur quod poena vel mors toleretur pro fide Christi, vel pro defensione virtutum supernaturalium, *ibidem num. 6. ad 9.*

Ad martyrium tria potissimum requiruntur, quæ assignantur, *ibid. nu. 10.*

Martyres græce, testes latine dicuntur, *ibidem num. 11.*

Qui martyres dici possunt, vel non, *ib. num. 32. ad 18.*

An liceat hostes fidei provocare, & se martyrio ingerere, *ib. num. 19. ad 22.*

Ad martyrium in adultis tum baptizatis, tum non baptizatis quid requiratur, & an sufficiat attritio supernaturalis cum voto Sacramenti Poenitentiae, *ibidem numer. 23. ad 29.*

Martyrium in adultis remittit omnem culpam, & poenam, *ibidem num. 30.*

Martyrio decoratis respondet in cælo *Laureola*, seu *Aureola*, & quid sit, *ibid. n. 31.*

Martyrium quo instanti conferat gratiam, *ibidem num. 32.*

Cur in canone Miesæ nominentur solum martyres, & non Confessores, *ib. n. 33.*

Martyrium numerus aequaliter disquiritur, *ib. nu. 34. ad 36.*

Unde nomen Martyrii, *ibidem num. 37.*

Primis Ecclesiæ sæculis confessores appellabantur martyres; *ibidem num. 38.*

Alii distinguebant Confessores a Martyribus, *ibid.*

Martyres alii designati, alii consummati dicebantur, *ibid.*

Martyrii causæ tres esse debent, & quænam eæ sint; Vide *ib. n. 39. ad 42.*

Quænam dispositiones requirantur in homine, ut martyrii gratiam consequatur, *ib. in Append. num. 43. ad 75.*

De pluralitate Martyrum priorum Ecclesiæ sæculorum, *ib. num. 76.*

Martyrologium.

Quid sit Martyrologium, & quomodo a Calendariis differat? Vide verb. *Martyrologium, num. 1. seqq.*

Martyrologiorum Scriptores veteres, *ib. n. 4. seqq.*

Romanum Martyrologium, *ib. n. 10. seqq.*

Descriptio in Rom. Martyrologio quid importet? *ib. num. 73.*

An sancti nondum canonizati apponi in Rom. Martyrologio possint? *ibid. num. 14.*

Martyrologii Romani lectio, *ibid. num. 15.*

Mater.

Mater prægnans in periculo vitæ an, & quæ remedia sumere possit; Vide verb. *Mater n. um. 1. ad 9.*

Fœtus quando animetur, & alia ad ipsum spectantia, *ibid. num. 10. & verb. Abortus.*

Mater probabiliter tenetur permittere sectionem, ut baptizetur puer alias moriturus sine baptismo, *ibid. num. 12.*

Mater prægnans an peccet si choreas ducat, *ibid. num. 13.*

Mater tenetur alere filios primo triennio, *ibid. num. 14.*

An mater sub gravi teneatur proprios lactare infantes, *ibidem num. 15. & 16. & alia ad rem, Vide verb. Filius, Filii num. 126. & verb. Parentes n. 19.*

Quid de Matre, quæ infantem noctu sine debita cautela tenet in lecto, & quid si ipsum suffocaverit, vel occiderit, *ibid. num. 18. ad 19. & verb. Pæna n. 131.*

Matricida gaudet immunitate Ecclesiastica, *ib. n. 20.*

Matris mæstitia est filius stultus, *ibidem num. 21.*

Matris maledictio eradicat fundamenta, *ibid. nu. 22.*

An potestas in filios de jure naturæ competat soli patri, exclusa matre, *ibid. num. 23. ad 25.*

Quamvis potestas sola sit patris, sunt tamen officia, quæ filii non patri solum, sed & matri præstare tanentur, quæ vid. *ibid. num. 26. ad 29.*

An matri assentiri filium aliquem ex adultério natum esse, credendum sit, *ibid. num. 23. & seqq.*

Mater transiens ad secundas nuptias quando imitatur hæreditatem, & legitimam filii præmouit; Vide verb. *Legitima n. 33.*

Matrætera, & matertera magna; Vide verb. *Affinitas art. 1. n. 15.*

Mathematica, seu Mathesis quid; Vide verb. *Mundus num. 179.*

*Matrimonium quoad ea, quæ concernunt
ejus naturam, materiam, formam,
& ministerium.*

Matrimonium unde dictum, cur sic dicatur, & non *Patrimonium*, cur aliquando vocetur *Conjugium*, *Connubium*, *Nuptiæ*; Et quid sit; Vide verb. *Matrimonium art. 1. n. 1. ad 5.*

Matrimonium dividitur in legitimum, ratum, & consummatum. Et singula explicantur, & quomodo inter se differant, *ibid. num. 6. ad 11.*

Matrimonium ut sit Sacramentum, inter quos contrahi debeat, *ibid. n. 12. & 13.*

Matrimonium in ratione Sacramenti quando fuerit institutum, *ibid. num. 14. ad 18.*

Matrimonium inter fidelem, & infidelem an sit Sacramentum, *ibid. num. 19.*

Matrimonium duorum conjugum infidelium, si convertantur, & ambo baptizentur, an fiat Sacramentum, *ibid. num. 20. & 21.*

Assignantur effectus, sive principales, sive minus principales matrimonii, ejusque materia, ac forma, *ibid. num. 22. ad 27.*

Ministri hujus Sacramenti an proprie sint ipsi contrahentes, *ibid. num. 28. ad 32.*

Matrimonium per procuratorem, nuncium, aut litteras contractum undequaque explicatur, *ibid. num. 33. ad 42.*

Ad num. 34. *Auct.* Vide not. *ib.* ubi de matrimonio per procuratores initio quaeritur num sit Sacramentum.

Baptismi fides non est simpliciter necessaria pro contrahendo matrimonio; Vide verb. *Baptismus art. 1. n. 19.*

An matrimonium seposita lege positiva sit dissolubile, *ibidem num. 61. ad 64.*

De disciplina Ecclesiae circa infidelium, & hæticorum conjugia, *ib. num. 65.*

Quomodo sentienda regula illa: *In dubio pro Matrimonio est judicandum, ibid. n. 66. ad 68.*

In matrimonio coram parochis & testibus contracto, sed invalide ob aliquod impedimentum, an oporteat renovare consensum pariter coram parochis, & testibus, *ib. num. 73. 74. & a num. 43. ad 60.*

Indicatur qui recte agit de sponsalibus & matrimoniis, quæ a filiis familias contrahuntur, parentibus insciis, vel juste invitis, *ibid. num. 75.*

Matrimonium quoad debitum conjugale quando possit, & debeat reddi, vel non.

Conjux tenetur sub mortali reddere debitum conjugi petenti serio, & instanter, quando nulla illud denegandi intervenit justa, & rationabilis causa. Vide verb. *Matrimonium quoad debitum conjugale artic. 2. n. 1. & 2.*

Peccat contra justitiam ex genere suo mortaliter conjux ille, qui ad reddendum debitum reddit se notabiliter impotentem immoderatis jejuniis &c. *ib. n. 3.*

Non peccat conjux conjugi debitum semel tantum, & obiter, vel implicite petenti modeste denegando, tergiversando, se excusando, prece, vel suasu avertendo petentem, si id non

valde ægre laturus videatur, & absque incontinentiæ periculo, *ib. n. 4. & 5.*

Ad dignoscendum, quod conjux serio debitum conjugale petat, non est necessaria petitio expressa, & formalis, sed sufficit tacita virtualis, & interpretativa, quæ habeatur a signis indicantibus seriam voluntatem petendi, *ib. num. 6. & 8.*

Dantur plures justæ, & rationabiles causæ, quibus intervenientibus potest licite debitum denegari, & assignantur, ac explicantur singulæ, *ib. n. 9. ad 26.*

Assignantur plures causæ, propter quas non possunt conjuges debitum denegare, *ib. num. 27. ad 34.*

Auctoris sententia emendatur, *ibid. in not. ad num. 32.*

Debitum conjugale licite petitur, & redditur, etiamsi mulier sit lactans, vel prægnans, dummodo absit periculum abortus, *ibid. num. 35. & 36.*

Patrum, sacrorumque canonum auctoritate Auctoris opinio refellitur, *ibid. in not. ad n. 35. & seqq.*

Debitum petere dum mulier est puerpera, per se loquendo non nisi veniale esse solet, & cum menstruata, petere & reddere in lege veteri sub poena capitali prohibebatur, & nunc si non mortale, est ad minus grave veniale, *ibid. num. 37. ad 39.*

Debitum conjugale licite petitur, & redditur etiam non servato debito concumbeudi modo, aut situ, dummodo fiat propter aliquam justam, & rationabilem causam, aliter saltem venialiter peccatur, *ibid. n. 40. 41. & 42.*

Conjuges, qui mala fide, seu dubii de valore matrimonii contraxerunt, non possunt stante illo dubio nec petere, nec reddere debitum, & quid si unus tantum dubius, aut jam bona fide contracto matrimonio de valore dubium superveniat, *ib. n. 43. ad 50.*

Si conjux pro certo cognoscat invaliditatem matrimonii, eo quod indubitanter sciat subesse impedimentum dirimens, quamvis hoc in facie Ecclesiae probare nequeat, non solum non potest petere, sed nec reddere debitum, *ibid. num. 51. & 52.*

Conjux, qui durante matrimonio, contraxit affinitatem cum sua consorte, cognoscendo videlicet carnaliter ejus consanguineam in primo, vel secundo gradu, non potest petere debitum, tenetur tamen reddere, & si cognita solum esset consanguinea in 2, vel 4, gradu, non privatur jure petendi, *ibidem num. 53. 54. & 55.*

Conjux voto simplici castitatis adstrictus non potest licite debitum petere, tenetur tamen reddere, *ibid. n. 56. & 57.*

Quoad ea, quæ concernunt dispensationem super impedimento petendi debitum.

Dispensatio ad hoc ut sit valida, debet dari ex legitima, & justa causa. Vide verb. *Matrimonium quoad debitum Conjugale art. 2. n. 1. Pos.*

Possunt Episcopi ad petendum debitum dispensare cum conjugē, qui ante matrimonium emisit votum perpetuæ castitatis, eoque ligatus nupsit. Idem etiam possunt cum conjugē, qui post matrimonium, sive consummatum, sive non, prædictum emisit votum vel cum, vel sine consensu alterius conjugis; Dummodo non fuerit emissum ab utroque cum reciproca, & expressa renuntiatione juris, *ib. num. 3. ad 6.*

Exciipiuntur tamen casus urgentis necessitatis, in quibus Episcopi dispensare possunt etiam in votis Summo Pontifici reservatis, & consequenter super ipsorum impedimento petendi debitum, ac qui sint urgentis necessitatis casus innuuntur, *ibid. n. 7. & 8.*

Declaratur Auctor, *ibid. in nota ad n. 8.*

Insuper possunt Episcopi dispensare ad petendum debitum cum impeditis ratione contractæ affinitatis, & cognationis spiritualis cum sua conjugē, *ib. n. 9.*

Eadem potestas dispensandi super impedimento petendi debitum conjugale competit etiam capitulis, eorumque Vicariis capitularibus, Sede Episcopali vacante, & Vicario Generali Episcopi, maxime si speciale ab ipso habeat facultatem, *ibid. nu. 10. & 11.*

Regulares mendicantes, alique omnes cum ipsis communicantes possunt dispensare ad petendum debitum, tam super impedimento proveniente ex voto simplicis castitatis perpetuæ ante, vel post matrimonium contractum inito, quam super impedimento proveniente ex affinitate contracta ratione copulæ habitæ cum consanguinea, vel consanguineo etiam in primo gradu alterius conjugis, *ibid. num. 12. ad 18.*

Consensarii regulares possunt valide, & licite dispensare super impedimento petendi debitum in primo ex nuper expressis casibus, licet non sint ad hoc specialiter deputati a suis Superioribus majoribus, ut in secundo probabilius est non posse, nisi ad id specialem præfatorum commissionem habeant: Non desunt tamen magni nominis Doctores pro affirmativa, *ibid. num. 16. ad 22.*

Matrimonium quoad denuntiationes.

Denuntiationes matrimonii quid sint? Vide verb. *Matrimonium quoad denuntiationes art. 4. n. 1.*

De illarum origine, *ibidem num. 73.*

Denuntiationes matrimonii sine gravi causa non sunt omittendæ, nec super trina denuntiatione est facile dispensandum, *ib. n. 69. & seqq.*

Dispensandi facultas adempta est nuncio Apostolico in Regno Poloniæ commoranti super denuntiationibus matrimonii, *ibid. num. 71.*

Denuntiationum lex pro contrahendis matrimoniis in Servia, & finitimis regionibus est servanda, *ibid. n. 72.*

Si matrimonium contrahatur sine legitima dispensatione absque præviis denuntiationibus, quis peccet, *ibid. nu. 2.*

Assignantur poenæ contra sic contrahentes, contra parochos, & contra testes dolosos assistentes, & ad rem citantur decreta Sac. Congr. Concil. *ibidem numer. 3. ad 11.*

Disseritur de tempore, quod a factis denuntiationibus ad matrimonium elabi debet, ut ex repetantur, *ibidem a num. 74. ad 77.*

Denuntiationes quando fieri debeant, *ib. num. 12. & 13.*

Parochus non peccat mortaliter, si uno, vel altero die festo omittat denuntiationes; dummodo inter unam, & alteram denuntiationem multos dies festos non interponat, *ib. n. 14.*

Qui intra duos menses post denuntiationes factas matrimonium non contraxit, non potest aliud inire, nisi aliæ denuntiationes præmittantur, *ibid. n. 15.*

Denuntiationes, quando omittuntur, debent infra octo dies fieri a die contracti matrimonii, & interim non debet matrimonium consummari, *ibid. num. 16.*

Denuntiationes non possunt fieri diebus ferialibus etiam cum dispensatione Episcopi, *ibid. num. 17.* Possunt tamen fieri in die profesto, & quando ingens populi multitudo ad Ecclesiam accurrit, *ib. n. 18.*

Corrigitur Auctor, num. 79. & seqq.

Denuntiationes valide fieri possunt etiam extra Ecclesiam, & Missarum solemnia, & possunt etiam fieri diebus festis, dum cantantur Vesperæ, *ibid. nu. 19. & 20.*

Denuntiationes in Ecclesia, quæ est simul parochialis, & collegiata, possunt fieri, vel in Missa parochiali, vel conventuali ad arbitrium parochi, quando pro utraque est populi concursus, & etiam eo tempore, quo nuptiæ sunt prohibitiæ, *ibid. num. 21. & 22.*

Vicarius generalis non potest impedire, ne parochus faciat matrimonii denuntiationes absque sua licentia, *ibid. num. 23.*

Denuntiationes, a quo faciendæ sint, *ib. n. 24.*

Si sponsi sint ex diversis parochiis, vel habuerint plura domicilia, in qua parochia debeant fieri denuntiationes, & quid requiratur si sponsi sint ex diversis diocesis, *ibid. num. 23. ad 27.*

Confirmatur & illustratur sententia Auctoris in nota ad num. 24.

Denuntiationes matrimonii contrahendi inter externos non sunt faciendæ a parcho sine licentia Ordinarii, *ibid. num. 28.*

Denuntiationes in Missarum solemnibus publicare non possunt regulares, *ibid. num. 29.*

Ex justa causa possunt Ordinarii remittere denuntiationes matrimoniales, Vicarius generalis absque speciali mandato, & omnes alii prelati Ecclesiastici, seu Abbates jurisdictionem quasi Episcopalem habentes, & proprium territorium, *ib. nu. 30. ad 33.*

Illustratur Auctor, num. 83.

Episcopus, & quilibet alius Ordinarius, in cujus diocesi celebrandum est matrimonium, potest cum utroque sponso dispensare, licet unus sit alterius diocesis; dummodo saltem Ordinarius alterius contrahentis testetur in sua diocesi nullum subesse impedimentum, *ibid. num. 34.*

Sed vide, *ibid. n. 86.*

Archiepiscopus non potest remittere denuntiationes

citationes in diocesisbus suorum suffraganeorum, nisi in aliquibus casibus, *ib. n. 35.*

Episcopus, seu alius Ordinarius potest alteri delegare facultatem dispensandi in denuntiacionibus, *ib. n. 36.*

Vicarius generalis, an possit facultatem dispensandi in denuntiacionibus delegare, *ibid. n. 37.*

Quid requiratur ad licite dispensandum in denuntiacionibus, *ibid. num. 38.*

Ordinarius si remittat denuntiaciones sine iusta, & rationabili causa, peccat mortaliter, *ib. n. 39.*

Non tamen necesse est, ut Ordinarius huiusmodi causas cognoscat judicialiter, sed sufficit, ut ex informationibus extrajudicialiter habitis sibi videatur justam dispensandi causam adesse, *ibid. num. 40.*

Ordinarius non solum potest hanc dispensationem concedere, dum est intra suam diocesim, sed etiam dum est extra illam, *ibidem num. 41.*

Ordinarius non potest ratione huiusmodi dispensationum praeiicere imponere aliquam pecuniariam multam, nisi aliquod delictum praebere justam dispensandi causam, *ibidem num. 42. & 43.*

Enumerantur iustae principaliores causae dispensandi in huiusmodi denuntiacionibus, *ibid. n. 44. ad 58. & num. 67. & 68.*

Ordinarius licet possit dispensare propter omnes supradictas, & consimiles causas, non tenetur tamen dispensare semper propter omnes, *ib. num. 59.*

Tenetur tamen Ordinarius sub mortali dispensare in denuntiacionibus in variis casibus, in quibus, si denegat, potest appellari de injusta denegacione, *ibidem num. 60. & 61.*

Quid agendum, si Ordinarius adiri non possit, vel denegat dispensationem, & periculum sit in mora, *ibidem n. 63.*

Est qui tenet, denuntiaciones non esse necessarias, & omitti posse, si celebratio matrimonii demandata sit decreto alicujus supremi tribunalis, *ibid. num. 89.*

Denuntiaciones non requiruntur ad validitatem matrimonii, *ibid. n. 64.*

Obligatio manifestandi impedimenta matrimonii post factas denuntiaciones quando vigeat, vel non, *ib. n. 65. ad 68.*

Matrimonium.

Quoad ea, quae concernunt impedimenta mere impedientia, & septem prima dirimentia.

Impedimenta matrimonii sunt duplcis generis, & quae. Vid. verb. *Matrimonium quoad Impedimenta art. 5. n. 1.*

Datur in Ecclesia Dei potestas constituendi talia impedimenta, *ibid. num. 2.*

Impedimenta mere impedientia de jure antiquo quae fuerint, assignantur, & explicantur, *ibid. num. 3. ad 9.*

Ex dictis impedimentis quot vigeant nunc, assignantur & explicantur, *ib. n. 10.*

Impedimenta dirimentia, quot fuerint de jure antiquo, & nunc sint, assignantur, *ibid. n. 11.*

Error est quadruplex, & assignatur, & quando matrimonium validum sit, vel non, quocum-

que modo ex errore contractum, *ib. n. 12. ad 32.*

Votum quid, & quale sit? & quando dirimat matrimonium, *ibid. num. 23. ad 26.*

Cognatio est triplex, *Naturalis, Spiritualis, & Legalis*, & sigularum quidditas assignatur, & quando, vel non, matrimonium dirimat, aliaque plura ad ipsas spectantia traduntur, *ib. num. 27. ad 78.*

Adoptio quae usuvenit apud Bulgaros nequaquam inducit cognationis impedimentum. Vide verb. *Matrimonium art. 7. n. 194.*

Grmen dirimens matrimonium quadruplex assignatur, & sub quadruplici acceptione quando dirimat matrimonium, vel non, *ibid. n. 79. ad 90. & n. 109. & in art. 3. num. 38.*

Cultus disparitas inter quos dirimat matrimonium, & quo jure tale impedimentum fuerit introductum, & quando dirimat matrimonium, *ibid. n. 91. ad 97.*

Vis quid, & quotuplex sit, & quando per ipsam matrimonium dissolvatur, *ib. n. 93. ad 107.*

De ratione probandi impedimenta matrimonii, *ib. n. 100. & seqq.*

Alia ad rem. Vide verb. *Metus.*

Quoad ea, quae concernunt alia septem impedimenta dirimentia.

Ordo quando, & quo jure sit impedimentum dirimens matrimonium. Vide verb. *Matrimonium quoad impedimenta & c. art. 6. n. 1. ad 4.*

Voti solemnitas, ejusque vis dirimendi a quo jure proveniat, *ibidem num. 5.*

Quid si clericus in Sacris constitutus matrimonium contrahat, *ib. n. 6. & 7.*

Ligamen quid sit, quo jure, & quando dirimat matrimonium, *ib. nu. 8. ad 19.*

Honestas publica quid sit, quo jure hoc impedimentum introductum, extensum, & restrictum, *ib. n. 20. ad 24.*

Hoc impedimentum usque ad quem gradum nunc se extendat, *ibid. num. 25.*

Sponsalia valida mutuo consensu dissoluta an inducant publicae honestatis impedimentum, *ib. num. 26. & 27.*

Affinitas quid? Vide verb. *Affinitas.*

Impotentia quid sit? *ibid. n. 29.*

Impotentiae triplex divisio assignatur, & explicatur, *ibid. num. 30. 31. & 32.*

Impotentia perpetua quo jure dirimat matrimonium. Et quid si talis impotentia superveniat ante, vel post matrimonium, & assertur ad rem Constitutio Sixti V. *ibid. num. 33. ad 37.*

Eunuchi, & spadones an, & quando possint matrimonium contrahere, *ibid. n. 38. & 39.*

Hermaphroditum an possint licite matrimonium contrahere. Vide verb. *Hermaphroditus.*

Impotentia temporalis non dirimit matrimonium, *ibid. num. 41.*

In dubio an impotentia sit perpetua, vel temporalis, quid agendum, *ibid. num. 42. 43. & 44.*

Quid si uterque conjux fateatur impotentiam, *ibid. num. 137. ad 147.*

Quid si unus conjugum neget, & alter affirmet impotentiam perpetuam, *ibid. num. 45. & num. 148. ad 151.*

Quid

Quid si elapso triennio vir dubie impotens neget copiam perfectam habitam esse, mulier vero id affirmet, & contra, & non appareant certa signa impotentiae, *ibid.* n. 46. & 47.

Quid si impotentia antecedens sit perpetua certo sic cognita per inspectionem corporum, vel aliunde, *ibid.* num. 48.

Quid si per inspectionem, vel aliam probationem non habeantur signa physice certa, & evidentia de impotentia, vel habeantur tantum signa dubia de impotentia perpetua, *ibid.* n. 49. & 50.

Quid quando certo, & evidenter constat de impotentia perpetua, dubitatur autem an praescribit matrimonium, vel in illo jam contracto supervenerit, *ibid.* num. 51.

Quid si ob praesumptam impotentiam matrimonium dissolvatur, & conjux impotens praesumptus cum alia contrahens, perfectam copulam cum ipsa habuerit, *ib.* n. 56. Vide etiam, *ib.* n. 152. ad 154.

Steriles, senes, & moribundi an possint matrimonium contrahere, *ib.* n. 57. & 58.

Clandestinitatis impedimentum quid sit, *ibid.* num. 59.

An, & cujus parochi assistentia requiratur ad validitatem matrimonii? Et quando irritum sit, vel non, propter tale impedimentum, *ib.* num. 60. ad 112.

Raptus impedimentum quid sit, & a quo statutum, *ib.* num. 114. & 115.

Violentia inducens raptum alia est physica, & alia moralis, *ib.* n. 116.

Quid requiratur ad hoc ut violentia inducat impedimentum raptus, & tale impedimentum quando, & inter quos dirimat matrimonium, *ibid.* n. 117. ad 126.

Impedimentum raptus quamdiu perseveret inter raptores, & raptam, *ib.* n. 127.

Raptores, & fautores rapti in quas censuras incurant, & qua poena plectendi, *ib.* num. 128. ad 132.

Quoad ea, quae concernunt facultatem dispensandi in impedimentis Matrimonii.

In quibus impedimentis, & quo jure dirimentibus possit Pontifex dispensare? Vide verb. *Matrimonium quoad Impedimenta* art. 7. nu. 1. ad 8.

Legati a latere, & nuncii Apostolici super quibus impedimentis possint dispensare, *ib.* nu. 9. ad 12.

Episcopi Germaniae, alique in remotis partibus degentes quae habeant speciales dispensandi facultates? Et Ordinarii, independentes a dictis facultatibus, in quibus impedimentis possint dispensare, *ib.* n. 13. ad 18.

Sed vide, num. 43. & seqq. ubi narrantur plura, quae concurrere oportet, ut Episcopus dispensare valeat super impedimentis dirimentibus, matrimonio jam contracto, cum facile recurri nequit ad Sedem Apostolicam.

Vicarius generalis an possit sine speciali mandato super impedimentis dispensare, & quas facultates dispensandi possit Episcopus ipsi, aliisque sacerdotibus communicare, *ib.* num. 18. ad 23.

Capitulum Sede vacante, ac Vicarius Capitu-

laris pro quo foro, & in quibus impedimentis possint dispensare, *ib.* n. 24. & 25.

Commissarius Bullae Cruciatæ in quo impedimento dispensare, & ex quo matrimonio suscipiam prolem legitime possit, *ib.* n. 26. ad 29.

Confessarii regulares ex vi privilegiorum super quibus impedimentis possint dispensare, *ib.* n. 30. ad 33.

An, quando, & cum quibus possint regulares, & alii dispensare ad petendum debitum conjugale. V. v. *Matrimonium quoad Debitum Conjugale* art. 2.

An dispensatio sine justa causa sit valida, & licita. Vide verb. *Dispensatio*.

Regulares an dispensare possint in casu &c. extra sacramentum poenitentiae, *ib.* n. 36. & 37.

Aliqua adducuntur ex Ben. XIV., *ib.* in add. Auctor n. 38. & seqq.

Matrimonium quoad varia miscellanea ipsum concernentia.

Episcopus quomodo punire possit contrahentes omissis dolose denuntiationibus, vel fraude deceptis parochis, & testibus. Vide verb. *Matrimonium* art. 2. n. 1.

Matrimonium nullum ex defectu essentiali an resolvi possit in sponsalia de futuro, *ib.* n. 2. & 3.

Matrimonium contractum ex metu mortis, vel praepictorum poenali, an validum, *ib.* n. 4. 5. & 6.

Ad rem afferuntur plures casus cum suis resolutionibus, *ib.* n. 7. ad 21.

Matrimonium contractum ab impubere valet, si malitia suppleat aetatem. Talis malitia in quo consistat, ad quem spectet ipsam cognoscere. Et impubes sic cognitus de cujus licentia possit contrahere, *ib.* n. 22. ad 25.

Matrimonium inter impuberes quomodocumque contractum an, & quando resolvatur in sponsalia de futuro, *ib.* n. 27. & 28.

Puberes unde dicti, quid sit pubertas, puberes, ac pubertati proximi qui dicantur. Anni pubertatis qui sint. Et quo jure requirantur ad valorem matrimonii, *ib.* n. 29. ad 37.

Ad rem adducuntur plures alii casus a Sacra Congr. Concil. resoluti, *ib.* n. 38. ad 55.

Matrimonium an licite contrahi possit cum pacto continentiae, *ib.* n. 56.

Matrimonium ubi celebrari possit? Benedictiones quo tempore faciendae sint, & elemosynam ratione benedictionis quis accipere debeat, *ib.* n. 57. ad 60.

Quoad validitatem, & invaliditatem matrimoniorum, & pro matrimonii occultis attendendae sunt duae novissimae Constitutiones Benedicti XIV. *ib.* n. 62. & 63.

Alia ad rem, *ibid.* num. 64. 65.

Multa saluberrime disposita, sapienter decreta, ac docte exposita de matrimonio a Benedicto XIV. Vide *ibid.* n. 67. ad 129.

De adoptione, quae fit in Bulgariae provincia, an impedimentum pariat. Vide *ibid.* n. 194.

De his, qui concedere possunt licentiam assistendi matrimonio parochorum loco, *ibid.* num. 175. ad 189.

De conditionibus, quae matrimoniis apponi solent, *ib.* n. 190. & seqq.

Dubia aliquot circa exterorum matrimonia cum responsionibus *Sac. Congregationis Concilii* afferuntur, *ib. n. 130. ad 174.*

Alia de matrimonio. Vide verb. *Adulterium*; *Benedictio ar. 4. Divortium*, *Matrim.* quoad *denuntiationes*, *Matrim.* quoad *impedimenta*, *Parochus*, *Sponsalia*, & in appendice *Resolut. Sac. C. Conc.* in tomo 8.

Mandatum.

Quid et quotuplex mandatum sit? Vide verb. *Mandatum num. 1. seqq.* suscipere quis mandatum possit? *ibid. n. 17.* Quæ actio ex hoc contractu oriatur? *ibid. nu. 20. seqq.*

Mandatum quot modis resolvatur? *ib. n. 25. seqq.*

Matutinum.

Matutinum qua hora, & ubi recitari possit, ac debeat, tum a canonicis, tum a regularibus, tum a monialibus juxta locorum consuetudinem. Vide verb. *Matutinum n. 1. ad 13.* & inter *Decreta Sacræ Rit. Congreg. n. 1339.*

Matutinum defunctorum ipsamet die commemorationis eorumdem post laudes recitari debet, *ib. num. 14.*

Matutinum an dividi possit a Laudibus, & quid si dividatur, *ibidem num. 15. ad 18.*

Matutinum, & laudes non recitare ante celebrationem Missæ an, & quale sit peccatum, *ibidem numer. 19. ad 23.*

Quid si matinum sequentis diei dicatur ante absolutum officium diei presentis, *ib. n. 24. & 25.*

Per unicam recitationem matutini, & laudum non potest satisfieri obligationi pro die presentis, & sequenti, *ibid. num. 26.*

Qua hora pridie inchoari possit matutinum, *ibid. num. 27.*

Alia ad rem scitu digna exhibentur, *ibidem num. 28. ad 33.*

Affertur prodigiosus eventus in matutino a nostro B. Joanne Parmensi una cum demonibus persoluto, *ibidem num. 34.*

Alia ad rem. Vide, *ib. n. 35. ad 41. & seqq.* & verb. *Officium Divinum.*

Mechanica seu machinaria quid. Vide verb. *Mundus nu. 202, 207. & 210.*

Medicus.

Medicus tenetur suadere infirmis confessionem peccatorum, & quid si secus. Vide verb. *Medicus nu. 1. 2. 3.*

Medici, & Chirurgi an teneantur gratis curare Ecclesiasticos, & pauperes, *ib. num. 4. 5. & 6.*

Medici an possint inire societatem cum Aromataris, & si Judæi sint, an possint a Christianis vocari in suis infirmitatibus, *ib. n. 7. & 8.*

Quid de medico fugito, aut inquisito compositionis venenate, *ib. n. 9. 10. & 11.*

Quid de medicis, & chirurgis monialium, sive ordinariis, sive extraordinariis, *ibid. nu. 12. ad 18.*

An, & quando clerici, & religiosi possint exercere artem medicinæ, & chirurgiæ. Vide verb. *Clericus art. 3. nu. 77.*

Medicus an promoveri possit ad Sacros Ordines, *ib. num. 20.*

Medicus qualem peritiam habere debeat? & ad quid

TOM. IX.

teneatur in applicandis medicamentis, *ibidem n. 21. ad 26.*

Medicus an, & quæ remedia possit applicare prægnantibus, *ibid. n. 27.*

Medicus graviter peccat, si suadeat infirmo aliquod remedium Dei honori, vel præcepto contrarium, *ib. n. 28.*

Medicus an possit dispensare in jejuniis, *ibid. n. 29.*

Medici sunt honorandi, *ibid. nu. 31.*

De Medicorum auctoritate, & obligatione in relaxatione jejuniorum, & quadragesimæ, *ibid. num. 32. ad 44.*

De salario medicorum, & an medicus privilegio aliquo gaudeat in concursu creditorum, *ibidem n. 45.*

Tres aliæ solvuntur quæstiones ad salarium medicis pertinentes, *ibidem nu. 46.*

Medico, cui fuit constitutum salarium, in singulos dies debetur pro eo tempore, quo fuit in itinere, *ib. n. 47.*

Quid si medicus discedat tarda jam hora, an pro integro die salarium exigere queat, *ib. n. 48.*

Medicus, cui certum salarium annuum a communitate constitutum est, si finito locationis tempore pergat mederi, non videtur tacite reconductus, *ibid. num. 49.*

Medicus quando peccet, vel non, abstrahendo eos, qui alios frequentant. Vide verb. *Magister n. 14.*

Mediocritas, seu medium est duplex, Vide verb. *Virtus num. 94.*

In medio stat virtus, *Vitia autem ad extrema tendunt, ib. n. 13.*

Melchisedech, quis fuerit, & an revera Sacerdos, Vide verb. *Melchisedech.*

Melioramenta.

Melioramenta rei alia dicuntur intrinseca, & alia extrinseca, & quæ sint. Vide verb. *Melioramenta num. 1.*

Melioramenta alia dicuntur necessaria, alia utilia, & alia voluptuaria, & singula explicantur, & quomodo sint reficienda, vel restituenda, *ibid. num. 2. ad 11.*

Melioramenta ut repeti possint, quid requiratur, & in ipsis repetendis quid sit attendendum, *ibid. num. 12. 13. 14.*

Melioramenta sive bona, sive mala fide facta, an, & quomodo repeti possint, *ib. n. 15. ad 16.*

Melioramenta facta a gravato in bonis fidei commissis subjectis an veniant restitutione fidei commissi, *ib. n. 27.*

Melioramenta facta ab emphyteuta, vel feudatario, an dicantur feudalialia, vel emphyteutica, *ib. n. 28.*

Melioramenta, quæ sine læsione prioris status rei locatæ possunt amoveri, semper conductori sunt restituenda, *ibid. num. 29.*

Alia vide verb. *Locatio nu. 23.*

Melioramenta facta ab emphyteuta quando repeti possint, vel non. Vide verb. *Emphyteusis art. 2. num. 7.*

Quid de melioramentis factis per beneficium ex bonis patrimonialibus, vel ex fructibus beneficii, *ib. n. 32, 33. & 34.*

Equites Hierosolymitani an teneantur eorum commendas meliorare, *ib. n. 35, 36. & 37.*
 Melioramenta in beneficiis invalide alienatis emptori debent refici, *ibid. n. 38.*

De differentia, quæ in melioramentis prædiorum urbanorum & rusticorum intercedit, *ib. n. 39.*

Mendacium.

Mendacium quid sit, quot modis mentiri possit, & ad verum mendacium quid requiratur. Vide verb. *Mendacium n. 1. ad 4.*

Mendaciorum genera ad tria reducuntur, idest jocosum, officiosum, & perniciosum, & quæ sint, & qualia peccata, *ib. n. 5. ad 10.*

Mendacium an possit esse licitum, & an aliquando liceat celare veritatem, *ibidem num. 11. ad 22.* In auctoritis sententiam animadvertitur, *ib. in Not.*

Quid de mendatio commissio circa materiam confessionis, *ib. n. 23. ad 26.*

Mendicantes religiosi. Vide verb. *Absolutio, Approbatio, Confessarius, Eleemosyna, Matrimonium quoad debitum conjugale, Regulares.*

Mensis unde dictus, & quid sit, ejusque divisiones assignantur, & explicantur. Vide verb. *Kalendarium a n. 22. ad 28.*

Mercator.

Mercator vi, fraude, vel mendacio impediens, ne ad civitatem afferantur alie merces, ut ipse suas carius vendat, ad quid teneatur. Vide verb. *Mercator nu. 1.*

Mercator ad se trahens eos, qui alios frequentant, an & quomodo peccet, *ib. n. 2.*

Mercator quando jurat mercem sibi pluris constare &c. *ibid. num. 3.*

Mercator peccat pluribus modis, qui assignantur, *ib. n. 4.*

An, & quomodo probent libri mercatorum, *ibid. n. 5. ad 8.*

An implorare queat beneficium restitutionis in integrum minor mercator, qui ob merces creditas ab alio mercatore debitum contraxit, conventusque dicat circa merces esse deceptum, *ib. n. 10.*

Alia, Vide verb. *Emptio, Venditio.*

Mercatus.

Mercatus a nundinis distinguuntur prohibiti que sunt diebus festis. Vide verb. *Mercatus & verb. Festa num. 19.*

Mercedis, seu pensionis remissio quando a locatore sit facienda conductori. Vide verb. *Locatio num. 37.*

Mercedis causæ, sicut etiam quæ non excedunt summam scutorum 25. judicari possunt a Cardinali Vicario, & Gubernatore Urbis contra quoscumque non obstante obligatione cameræ. Vide verb. *Merces.*

Mercimonia exercentes super eleemosynis Missarum, laici excommunicationis, clerici vero suspensionis poenam incurrunt. Vid. verb. *Mercimonia.*

Mercis nomine quid veniat. Vide verb. *Contractus Emptionis art. 1. n. 5.*

Meretrix.

Meretrix quæ sit, vel non. Vide verb. *Meretrix numer. 1. 2. 3.*

Princeps & Magistratus an possint licite tol-

rare meretrices in suis ditionibus, *ib. num. 4. ad 8.*
 Meretrix an possit retinere bona in meretricio recepta, ac de ipsis disponere, *ibid. n. 9. 10. & 11.*
 Meretrix qua conditione possit a confessario absolvi, & quomodo sufficienter explicare possit peccata sua in confessione, *ib. n. 12. 13. & 14.*

An datum meretrici condici possit, *ib. n. 15. ad 18.*

Meretrix etiam sequuta copula petere non potest promissum, *ibid. num. 19.*

Utrum promissio facta meretrici sit ipso jure nulla, an exceptione doli sit elidenda, *ib. n. 20.*

Quid si pigius præterea datum sit meretrici, *ibid. num. 21.*

Meridies ubi. Vide verb. *Mundus n. 88.*

Meridianus quid sit, *ib. nu. 129.*

Metecologia quid. Vid. verb. *Mundus n. 202. & 210.*

Metoposcopia quid sit. Vide verb. *Superstitio n. 22.*

Metropoles Ecclesiæ. Vide verb. *Archiepiscopus art. 1.*

Metropolitani jurisdictionem ordinariam in suffraganeorum diocæsis exercere prohibentur. Vide verb. *Metropolitanus nu. 1.*

Alia circa illorum jurisdictionem visitandi Ecclesias suffraganeorum, & monasteria exempta sita in ipsorum suffraganeorum diocæsis. Vide *ib. n. 2. & 3. & novissimum additamentum.*

Metus.

Metus quid, & quotuplex sit. Vide verb. *Metus num. 1. 2. & 3. & verb. Matrimonium quoad impedimenta art. 5. nu. 99. ubi plura de metu usque ad num. 107.*

Metus quando dirimat matrimonium, nec ne. Vide verb. *Matrimonium art. 5. n. 4. 5. 6. 7. & 49.*

Metus, & violentia an reddant matrimonium nullum, si incutiantur in quacumque ætate? & quomodo in casu metus probari debeat, *ib. num. 7. 8. & 9.*

Metus cadens in constantem virum, qualis sit? Et an sit talis, vel levis, aut vanus, a quo sit cognoscendus, *ib. n. 10. ad 13.*

Qualis metus requiratur, vel sufficiat ad irritandam professionem regularem, *ib. n. 14. ad 24.*

Alia de metu. Vide verb. *Contractus, Ordo, Professio, Votum, Matrimonium quoad impedimenta.*

Metus electionem inficit ipso jure, *ib. num. 26.*

Metus a quibus præceptis excusare possit, vel non, *ib. nu. 27. 28. & 29.*

Obligaciones metu contractæ jure naturæ nullæ sunt, ex jure tamen Romano, a quo jus canonicum non in totum recessit, solum illæ, quæ sunt bonæ fidei, *ib. nu. 30. 31.*

Utrum hodie, sublata distinctione inter negotia bonæ fidei, & stricti juris, nulla indistincte sit obligatio metu contracta, *ibid. n. 32.*

Non omnis metus restitutionem in integrum de jure Rom. concedit, sed qualis. Vide *ibid. num. 33. ad 39.*

Hoc autem concurrente metu, non solum actio ad repetendum id, quod metu extortum est, sed & exceptio ad declinandam obligationem conceditur, *ibid. n. 40.*

Contra quos detur hæc actio, *ib. in add. n. 43. 44.*

Miles.

Milites quid possint, & debeant facere, vel non ratione belli. Vide verb. *Bellum* art. 3.

Milites a quibus recipere possint Sacramenta, & præcipue matrimonium. Vide verb. *Capellanus Militum*.

Alia multa valde notabilia. Vide verb. *Miles* n. 3. ad 26.

Miles præsidarius ubi sepeliri debeat, *ib.* n. 27.

Militum stationes non præbent justam causam dispensandi populum ab observantia quadragesimali *ibidem* nu. 28.

S. Gregorius M. scripsit contra prohibitionem factam militibus Mauriti Imp. amplectendi vitam monasticam, *ib.*

De milite, & re militari indicantur alia, *ib. numer. 29.*

Militia.

De militia S. Georgii martyris, S. Januarii, Hospitalis S. Joannis Hierosolymitani, & SS. Mauriti & Lazari varia proferuntur verb. *Militia* nu. 1. & seqq.

Mimi. Vide verb. *Infamis* nu. 11. & verb. *Irregularitas* art. 1. n. 12.

Minister Sacramentorum.

Minister Sacramentorum novæ legis quis sit, & esse possit. Vide verb. *Minister Sacramentorum* num. 1. ad 6.

Qualis intentio requiratur in ministro Sacramentorum. Vide verb. *Intentio* nu. 14.

Ad valide conficiendum Sacramentum qualis attentio requiratur, *ibid.* n. 8. & 9.

Attentio quæ, & quotuplex. Vide verb. *Attentio*.

Minister distractus in conficiendis Sacramentis quomodo peccet, *ibidem* n. 11.

Ministri in mortali existentes dum Sacramenta conficiunt, vel ministrant, quomodo peccent, & an valida sint Sacramenta ministrata vel confecta, *ibid.* num. 12. ad 24.

Ministri Sacri, qui Sacramenta jam confecta in mortali ministrant, vel applicant, an, & quomodo peccent, *ibid.* num. 25.

Minister dignior an possit plus gratiæ causare, *ibid.* num. 26.

Minister an, & quando possit ministrare Sacramenta, vel indigno, vel peccatori, vel incapaci, *ib. num. 27. ad 34.*

An, & in quo casu liceat petere, vel recipere Sacramenta a ministro indigno, vel excommunicato, *ibid.* n. 35. ad 40.

In Sacramentorum administratione, vel confessione an liceat simulare, *ibidem* n. 41. 42. & 43.

In Sacramentorum administratione, quæ sententia sit sequenda, *ibidem* n. 44. & 45.

Minister quomodo peccare possit circa materiam, formam, & intentionem in Sacramentis administrandis, *ibid.* n. 46. ad 50.

Minister sive ex officio sit pastor, vel non, a quo jure, & in quo periculo teneatur Sacramenta ministrare, *ibidem* n. 51. ad 54.

An licite baptizari possit infans per ejusdem in flumen, vel puteum projectionem, *ib.* n. 55. & 56.

Alia, vide in additionibus Rom. Theol. a num. 57. ad 67.

Minor, Minorennis. Vide verb. *Ætas*, *Beneficia*, *Contractus*, *Contractus Emptionis*, *condictionis Filius*, *Restitutio in integrum*.

Minoritarum custodiæ terræ sanctæ, eorumque guardianorum auctoritas, & indulta a S. Sede concessa; Vide verb. *Minorita* num. 1. & seqq.

Debent addere nomen S. Francisci ad *Consecrator*, *ib.* in supp. num. 13. Dantur decreta pro recollectione, *ib.* n. 14. & seqq.

Miraculum.

Miraculum unde dictum, quid sit, & quid ad ejus essentiam requiratur. Vide verb. *Miraculum* n. 1. ad 8.

Miraculorum triplex genus assignatur, & explicatur, *ibidem* n. 15. & 16.

Quid in dubio an sanitas recuperata sit per miraculum, aut gratiam, *ib.* num. 17.

Miracula quomodo dicantur in Sac. Scriptura, *ib.* n. 18. ad 21.

Miracula, prodigia, & portenta quomodo inter se differant, ac conveniant, *ibidem* num. 22. ad 27.

Miracula a quibus patrari possint, vel non, *ibid.* n. 28. ad 35.

Virtutes, signa, & prodigia Antichristi erunt spuria, apparentia, & mendacia, *ib.* n. 36.

Miraculorum examen a quibus, & quomodo faciendum, *ibidem* num. 37. ad 40.

Miracula alicujus mortui cum opinione sanctitatis, sed nondum beatificati, an, & de cujus licentia imprimenda, vel publicanda, *ibid.* n. 41. 42. & 43.

Afferitur celebre miraculum, *ib.* n. 44.

Alia; Vide verb. *Cultus Sacrorum*.

Missa prout est sacrificium. Quoad ejus effectus, & fructus.

Missa prout ad præsens attinet explicatur; Vide verb. *Missa prout est sacrificium* art. 1. num. 1. 2. & 3.

Effectus sacrificii Missæ triplex assignatur, & explicatur, *ibid.* num. 4. ad 7.

Fructus sacrificii Missæ triplex assignatur, & explicatur, *ib.* n. 8. ad 11.

Fructus sacrificii alius est ex opere operantis, & alius ex opere operato, & uterque unde proveniat, *ib.* n. 12. & 13.

Fructus sacrificii Missæ an sit infinitus, *ibid.* num. 14. 15. & 16. & in notis ad n. 14. auctoris.

Quædam observatione digna ad articuli complementum in tyronum gratiam indicantur, *ib.* n. 17. 18. & 19.

Alia. Vide verb. *Sacrificium*.

Missa quoad applicationem, reductionem, satisfactionem, & elemosynam.

Circa Missarum celebrationem afferunt ad litteram decretum Sac. Cong. Conc. confirmatum ab Urbano VIII. & Innocentio XII. Vide verb. *Missa* art. 2. num. 1. & 2.

Non potest recipi stipendium pro applicatione fructus personalis, & afferunt ad id Sac. Congr. Conc. decretum cum propositione damnata ab Alexandro VII. *ib.* n. 3. 4. & 5.

Non potest recipi stipendium pro pluribus sacrificiis.

crificiis, & unum solum offerri, neque unica Missa satisfieri potest duplici obligationi, applicando uni fructum satisfactorium, & alteri impetratorium, *ibid. num. 6. 7. & 8.*

Non potest Missa anticipare celebrari, & applicari pro eo, qui primo stipendium dederit, *ibid. n. 9.*

Applicatio Missæ facta a religioso subito prævalet applicationi factæ a Superiore, *ibid. num. 10.*

Vivens probabiliter invalide applicat animabus Purgatorii omnes Missas pro se defuncto applicandas, *ibidem num. 11.*

Generales, & Episcopi quid possint, vel non, circa reductionem, & satisfactionem Missarum, *ibid. num. 12. ad 15.*

Facientes celebrari ab aliis Missas minori elemosyna, quam ipsi receperint, quas poenas incurrant, *ib. n. 16. & verb. Eleemosyna num. 64.*

Indulta, quæ ab Apostolica Sede fuerunt concessa pro moderandis Missarum oneribus, an suffragentur ad reducenda onera per contractum suscepta, *ib. n. 17.*

Quomodo intelligi debeant verba illa dummodo infra modicum tempus possint omnibus satisfacere a Sac. Cong. posita ad XI. decretum de celebratione Missarum, *ibid. num. 18.*

Pro unaquaque Missa manuali quæ minor elemosyna tradi possit. Vide verb. *Eleemosyna num. 65.*

Reductio Missarum an, & quando sit admitenda, *ibid. num. 19. 20. & 21. & in add. n. 63. & seqq.*

An, & quando admittatur compensatio Missarum, quæ ultra debitum sunt celebratæ cum Missis deinceps celebrandis, *ib. n. 23.*

Quamvis census in aliis veniant in appellatione immobilium, non sic tamen quando pecunia investienda est in stabilibus pro celebratione Missarum, *ib. n. 24.*

An deficientibus fructibus assignatis pro Missis cesset obligatio celebrandi, *ibid. in additam. num. 25. ad 56.*

Et ita an diminutis fructibus, diminuendum quoque sit onus Missarum, & quid debeant in casu executor simplex, & legatarius, *ibid. num. 57. ad 59.*

An in diminutione Missarum requiratur auctoritas S. Apostolicæ, *ibid. n. 60. ad 67.*

Quando auctis fructibus legatis pro Missis augeri quoque debeat numerus Missarum, *ibidem numer. 68.*

Missæ quoad obligationem, quam habent eam applicandi parochi, & beneficiati.

Parochi an teneantur jure divino Missas pro populo applicare juxta redditum pinguedinem, ac tenuitatem, & redditus pingues, ac tenues explicantur, & ad rem affertur omnino attendenda novissima dispositio Bened. XIV. Vide verb. *Missæ art. 3. num. 1. ad 11.*

Beneficiatus, seu capellanus, an & quando teneatur Missam applicare pro beneficii fundatore, *ib. n. 12. 13. & 14.*

Capellanus obligatus ad Missam quotidianam

an teneatur per se, vel per alium quotidie celebrare, *ibid. num. 15. ad 18.*

Alia circa beneficiatum, vel capellanum, quando vacare possit, vel non, a celebratione, *ibid. num. 19. ad 23.*

An obligatus facere celebrare Missas, si ad id data elemosyna postea dubitet, vel sciat non celebratas, teneatur iterum &c. *ibid. num. 24. & 25.*

An sicuti in Ecclesiis cathedralibus, & collegiatis, ita & in Ecclesiis communivatis applicanda sit Missa conventualis pro benefactoribus, *ibidem num. 44. & seqq.*

Cætera quoad Missas conventuales, & parochiales pro populo, & benefactoribus; Vide *ib. n. 26. ad 43.*

Missæ quoad locum, in quo possit, vel non possit celebrari.

Missæ in quibus locis ordinarie celebrari debeat, & in quo casu celebrari possit extra loca sacra; Vide verb. *Missæ art. 4. num. 1. ad 6.*

An Missa celebrari possit super navibus in mari, vel flumine, *ibid. n. 7. 8. & 9.*

Episcopi, & majores prælati, quamvis Cardinales an possint celebrare, aut celebrandi facultatem concedere in locis non sacris, *ibidem n. 10. & verb. Oratorium num. 70.*

Regulares an possint celebrare in altari portatili, vel habere oratoria extra conventum, & in ipsis celebrare, *ibid. num. 12. & 13. & verb. Oratorium num. 72.*

Non celebrans Missas in loco designato ex pacto, vel testamento, an peccet, an teneatur iterum celebrare, *ibid. num. 14. 15. & 16.*

Missarum onera relicta in determinato loco an, & de cujus licentia transferri possint, & an satisfieri possint per exteros, ubi commodè possunt per sacerdotes ejusdem ecclesiæ, *ibidem num. 17. ad 20. & art. 12. num. 61.*

Missæ relicta a testatore in determinata ecclesia regularium, num celebrari debeant ab ipsis regularibus, an ad arbitrium heredum, *ib. num. 21. 22. & 23.*

Sed vide ad *n. 21. auctoris correctionem, ibid. in add. num. 61. & seqq.*

Regulares an possint ad celebrandum in suis Ecclesiis admittere sacerdotes sæculares contra prohibitionem Ordinarii, *ibid. num. 24. & 25.*

Qui possint, vel non, Missas celebrare in ecclesiis monialium, *ibid. n. 26. 27. & 28.*

Missæ non est celebranda in Ecclesia polluta, neque in loco interdicto, vel ubi sepultus est paganus, aut excommunicatus vitandus, *ibid. n. 29. ad 34.*

Capitulum nequit celebrare in Ecclesiis regularium, ipsis reventibus, *ibid. num. 35.*

Alia ad rem, *ibid. num. 36. ad 39.*

Capellanus, qui Missam celebrare non valet in loco a testatore designato, an celebrare alibi teneatur, *ib. num. 51. ad 53.*

An obligatio celebrandi Missam quotidianam in Ecclesia regularium sequatur ipsos, si se transferant ad aliam Ecclesiam, *ib. n. 54. & 55.*

Un-

Unde quæritur etiam, num capellania erecta in Ecclesiis regularium transferatur ad aliam Ecclesiam, quando regulares Ecclesiam mutant, *ibidem* nu. 56. & 57.

An disponente testatore, quod Missa celebretur in altari devotæ alicujus imaginis, possit in alia Ecclesia celebrari, si ii, quibus est commissio celebratio, ad aliam Ecclesiam se transferant, *ib. num.* 58, ad 60.

Missa quoad tempus, quo potest, vel non potest celebrari.

Tempus ordinarium Missas celebrandi quale in terris infidelium, quæ sint privilegia ad hoc regularibus concessa; Vide verb. *Missa art.* 5, n. 1. ad 6.

Sacerdos quot Missas eadem die possit celebrare, & innuitur quid possit, vel non, circa tres Missas diei Nativitatis Domini, & quales casus sufficiant, vel non, ad plures Missas eadem die celebrandas assignantur, *ibid. num.* 7, ad 27.

An sacerdos plures una die celebrans Missas fiat irregularis? Vide *Not. Rom. Theol.* ad n. 11. Ad num. 23. Auctoris. Vide notata *ibid. sub eod. num.*

Feria quinta in Coena Domini celebrari nequit Missa in Ecclesiis, in quibus non asservatur SS. Sacramentum, *ibidem* num. 28.

Regulares quo tempore possint in suis Ecclesiis Missas celebrare, vel campanas pulsare, & quid ad rem possit Episcopus decreto synodali statuere, *ib. n.* 29, ad 33.

Quid de illis, qui differunt, vel anticipant Missarum celebrationem, *ibid. n.* 34, ad 44.

Ad num. 37, auctor. explicatur decretum Sac. Cong. Rituum ab Urbano VIII. approbatum a quo jubetur, illum qui suscipit onus celebrandi Missas certum esse debere, ut intra modicum tempus possit omnibus satisfacere, *ibid. n.* 71. & seq.

Plura adducuntur circa Missam Nativitatis Domini, *ib. n.* 46, ad 70.

Missa sollemnis in Dominica infra octavam alicujus Sancti nequit celebrari de eodem Sancto, licet de consensu Ordinarii fiat processio ad ejus Ecclesiam; Vide inter Decreta, in hoc tomo 9. num. 409.

Missa a quo possit celebrari, vel non, & in quo idemate.

Solus sacerdos rite ordinatus potest Missam celebrare; Vide verb. *Missa art.* 6. num. 1.

Non ordinatus audens celebrare, quibus poenis subijciatur, & similis casus affertur, *ibid. num.* 2, 3, & 4.

Ad Missas celebrandas admittendi non sunt sacerdotes, vagi, ignari, publice criminosi, neque exteri sine litteris dimissoriis, aut contra Ordinarii prohibitionem, *ib. num.* 5, ad 8.

Missa in quo idiomate celebrari possit, ac debeat *ibid. num.* 9, 10, & 11.

Vide cætera de eo, qui sacerdos non est ordinatus, Missam celebrante, *ibid. n.* 12, ad 17.

Singularia referuntur ad puniendum crimen illius, qui non ordinatus sacerdos Missam celebrat, *ibid. num.* 13, & seqq.

Missa pro quibus possit celebrari, & pro quibus non.

Missæ sacrificium pro quibus offerri possit; Vide verb. *Missa art.* 7, n. 1, ad 6.

Missa offerri nequit pro defunctis hæreticis, & infidelibus, nec pro christianis certo damnatis, nec pro mortuis excommunicatis, *ibidem* num. 7, ad 10, & 19, ad 20.

Missa an, & quomodo offerri possit pro mortuis excommunicatis vitandis, sive non toleratis, & non vitandis, *ib. n.* 11, ad 14.

Missæ sacrificium an, & quomodo offerri possit pro Sanctis, *ibid. num.* 15, & 16.

Num liceat anticipare ante mortem celebrare, vel celebrari facere Missas de requiem pro suffragio animæ suæ, *ibidem* n. 21.

De Missa bene moriendi, *ibid. n.* 17.

Missa quoad eam celebrantis obligationem.

In Missa sacrificio quid a celebrante sive Latino, sive Græco offerri debeat, & quomodo; Vide verb. *Missa art.* 8, num. 1, ad 6.

Celebrans ad quid teneatur in ordine ad celebrationem Missæ, & pro quibus in ipsa orare debeat, *ib. n.* 7, ad 13.

De calcamentis in accessu ad altare, *ibidem* numer. 14.

Non licet Missam inchoatam intermittere, præter casum urgentis necessitatis, cujus rei exempla traduntur, & agitur de sacerdote, qui incepta Missa recordatur se a jure impeditum esse, *ib. nu.* 41. & seqq.

Missa quoad vetita in ejus celebratione.

An liceat Missam celebrare capite velato. Et quis concedere possit licentiam sine celebrandi; Vide verb. *Missa art.* 9, num. 1, 2, & 3.

Alia, quæ in Missa vetita esse censentur, *ib. n.* 4, ad 17.

An possit sacerdos sine ministro Missam celebrare, si sit aliqua celebrandi necessitas, *ibid. nu.* 23, ad 25.

An in casu necessitatis liceat uti ministerio mulieris, *ibid. num.* 26.

Et num filius illegitimus in necessitate possit patri celebranti ministrare, *ib. n.* 26, 27.

Missa quoad requisita pro ejus celebratione.

Requiritur in primis altare, & quomodo ornatum esse debeat; Vide verb. *Missa artic.* 10, num. 1, ad 6.

Alia, quæ requiruntur, *ib. n.* 7, ad 12.

Quoad altaris consecrationem, & vestes sacerdotales, Vide *ibid. n.* 16, & seqq.

Missa quoad requisita in celebratione pro valida, & licita ejus celebratione.

Ad valide, & licite celebrandum requiritur, quod celebrans sit rite ordinatus sacerdos, quod habeat intentionem conficiendi Sacramentum, quod sit in gratia, & quod sit jejuniis jejuniis naturali. Vide verb. *Missa art.* 11, num. 1, ad 7.

Assignantur aliquæ causæ, ob quas potest licite celebrare etiam non jejunus jejuniis naturali, *ib. n.* 8, ad 23. & in add. n. 6.

Quid sit jejuniis naturale, & quando frangatur, vel non, *ib. n.* 29, ad 48.

An sacerdos, qui non jejunus celebrat, sit suspectus de fide, itaut possit contra eum procedere Sac. Inquisitionis tribunal, *ibidem* num. 49. *¶* *seqq.*

Missa quoad ritus observandos in ipsa celebranda.

Missa an semper concordare debeat cum officio, & quid sit in casu a celebrantibus observandum. Vide verb. *Missa* art. 12. num. 1. ad 6; & Decreta Sac. Rit. Congreg. in hoc tomo, sub num. 468. 1425. 1494.

Missa celebrari potest de quolibet Sancto canonizato, licet nondum relato in Martyrologio. Et in quibus Ecclesiis celebrari possit de solum beatis, *ib. num. 7. & 8.* & inter decreta, ut sup.

Missa sub quo ritu celebrari possit de dedicatione Ecclesiarum, ac de patrono, & titulari earundem, *ibidem* num. 9. ad 13. inter decreta num. 214. 228. 419. 540. 551.

Missa, & festa quo ritu celebranda in Ecclesiis ubi asservantur Sanctorum reliquiae, *ibid. n. 14. ad 17.* & dict. decreta n. 214. 584. 1472. 1489.

Missa S. Rochi, ubi celebrari possit, *ibid. nu. 18.* & dict. decreta n. 241.

Episcopi regulares juxta quem ritum celebrare debeant, & quid de illis, qui gaudent privilegio suae religionis, *ibid. n. 19. & 20.* & dicta decreta n. 401. 1384.

In Missis de beatis quando sit dicendum symbolum, *ibidem* n. 452.

Nemo potest excedere limites verbales indulgentiarum sedis Apostolicæ super beatificationibus, *ibid. num. 22.* & dict. decreta, n. 378. *¶* *seqq.*

Alia plura ad rem assignantur, *ib. n. 23. ad 89.* & dict. decreta, ubi passim invenies dubia resoluta ad rem spectantia.

Missa in quibus solus sacerdos communicat, non reprobantur, & Missam celebrantes non tenentur S. Eucharistiam omnibus petentibus infra ipsam actionem ministrare, *ib. n. 90.*

Missa celebrari nequit a sacerdote Latino ritibus Græcis, nec viceversa. Agitur etiam de aliis, quæ Missam Græcorum concernunt, & Italo-græcorum, *ib. n. 93.*

Ad Episcopos pertinet præscribere ea, quæ observanda, & evitanda sunt in celebratione Missæ, *ib. n. 91.*

In Missarum celebratione crucifixi imago super altari retineri debet, *ibid. nu. 92.*

Antiphona Communio cantari debet immediate post *Agnus Dei* eodem tempore, quo celebrans Sac. Communionem sumit, nisi fiat communio populi, *ibid. n. 101.*

Differentia inter Missam cantatam, & Missam solemnem, *ib. n. 102. 103.*

Cætera de Missis cantatis. Vide *ib.* usque ad n. 126.

De observandis in Missis votivis.

Missa unde dicatur vota, quando liceat, & quibus diebus private celebrari possit, vel non; Vide verb. *Missa* art. 13. num. 1. ad 4.

Votivæ solemnes pro qua causa, quibus die-

bis, & sub quo ritu celebrari possint, *ib. n. 5. ad 11.* & verb. *Eucharistia in fine.*

Alia in Missis votivis observanda referuntur, *ib. n. 12. ad 36.*

Missæ votivæ an dici possint de beatis nondum canonizatis, *ibid. n. 37. 38. & 39.*

An Missæ assignatæ certis diebus, aut festivitibus possint in aliis diebus tamquam votivæ celebrari, *ib. n. 40. ¶ seqq.*

De observandis pro Missis de requiem.

Missæ de requiem sive privatæ, sive solemnes quibus diebus celebrari possint; Vide verb. *Missa* art. 14. num. 1. ad 4.

Anniversaria de requiem, aut de 3. 7. & 30. die in quibus festis celebrari possint, *ibid. num. 5. & 6.*

Missa de requiem, in quo festo cantari possit, statim ac habeatur notitia de obitu alicujus personæ, *ibid. num. 7.*

Missæ de festo celebratæ pro animabus defunctorum an eodem modo eis prosint ac si celebrarentur de requiem, & ad rem adducuntur Constitutiones, *ib. n. 8. ad 14.*

Alia ad rem, *ibidem* num. 15. ad 23. verb. *Eucharistia* num. 27.

Triginta Missæ S. Gregorii unde ortum habuerint, & ob quam causam in devotionem, & praxim fidelium venerint, & alia circa eadem, *ib. num. 23. ad 31.* & Decreta Sac. Rit. C. num. 1448. & 1452.

De Missis, quas vocant divi Gregorii; Vide *ibidem* numer. 91.

Cætera, eaque plura de Missis defunctorum; Vide *ib. num. 34. ad 90.*

Missa ut in die obitus, præsentem corpore, ultra Missam de communi defunctorum celebranda erit quando aliquis obierit in die commemorationis omnium fidelium defunctorum; Vide inter decreta S. R. C. in hoc tomo.

In Missis defunctorum nequeunt pulsari organa &c. *ib. n. 32.* & verb. *Musica* num. 20.

Pax quare non detur in Missa defunctorum, *ibidem* num. 33.

Missa quoad varia decreta, & edicta pertinentia ad celebrationem Missarum, earumque adimplementum.

Adducuntur varia decreta, & edicta ad rem spectantia; Vide verb. *Missa* art. 15. num. 1. ad 5.

Missa a quibus, & quibus in locis audiri possit, & debeat.

Ad Missam audiendam qui teneantur, & quomodo, & assignantur qui sint legitime impediti, & qui excusentur, vel non, *Missa* art. 16. num. 1. ad 8.

Fideles in quibus Ecclesiis, vel oratoriis regularium possint Missam audire, & præcepto satisfacere, *ibidem* num. 9. ad 13.

Satisfaciunt præcepto audientes Missam in oratoriis, seu cappellis Cardinalium, & Episcoporum, vel in oratoriis de Episcopi licentia erectis,

etis, dummodo a via publica pateat cunctis accessus, *ib. n. 14. & 15.*

Audientes Missam in oratoriis privatis, qui possint, vel non præcepto satisfacere, *ibidem n. 16. 17. & 18.*

Familiares, seu famuli indultarii quando possint, vel non, satisfacere præcepto audiendi sacrum in prædictis privatis oratoriis, *ib. nu. 19. ad 26.*

In oratorio privato unica Missa singulis diebus celebrari potest, *ib. n. 27.*

Qui sint familiares in casu, & qui veniant, vel non, appellatione familiæ, *ibidem num. 28. 29. & 30.*

Missæ quomodo debeat audiri, & quænam requirantur ad satisfaciendum præcepto eam audiendi.

Dantur salutaria monita in Missæ auditione attendenda; Vide verb. *Missæ art. 17. num. 1. ad 5.*

Ad satisfaciendum præcepto de audienda Missa, qualis intentio requiratur, ac sufficiat, *ibid. num. 6. ad 12.*

An etiam requiratur præsentia corporalis, & quæ, *ibid. num. 13. ad 18.*

Coactus, ebrius, dormiens, extra sensus raptus Missam audiens an præcepto satisfaciatur, *ib. n. 19. & 20.*

Ad satisfaciendum, qualis attentio requiratur; Et ista tum interna, tum externa, quæ sit, *ibid. num. 21. 22. & 23.*

An, & quando satisfaciatur præcepto, qui tempore Missæ scribunt, legunt, confabulantur, conscientiam suam examinant, peccata confitentur, divinum officium recitant, sonant, canunt, aut elemosynam colligunt, *ibid. num. 24. ad 32.*

Varia ad rem traduntur ex Bened. XIV. *ibid. n. 33. 34.*

Alia vide hoc tom. 8. in Append. Decret. in Balneoregion. *Missæ Parochialis, & Conventualis.* Lucana Ferrarien. *Applicationis Sacrificii.* Alexandrina. Ferrarien. Mediolanen. *Oneris Missarum.* Cassanen. Mediolanen. *Celebrationis Missarum.* Alia Cassanen. Hortana. Item alia Hortana. Comen. *Missæ Parochialis, & Conventualis.* Veneta. Veliterna. Spoletana. Montis Mariani *Servitii Ecclesiæ.* Montis Falisci. Portugallen. Acerrarum. Caputaquen. Pientina. Romana *oneris Missarum.* Senogallien. *Missarum.* Ravenatzen. *Applicationis Missarum.* Casenaten. *oneris Missarum.* Tolentina *Servitii chori, & Missæ Conventualis.* Alexanen. *Celebrationis Missarum.* Lucana.

Missiones, Missionarii.

Missiones conceduntur pro Regnis Batgao, & Bititia in magno Thibet; Vide verb. *Missiones num. 1. ad 3.*

Quidam prohibuit Missionariis Latinis, & quænam iidem curare debeant apud Græcos, *ib. n. 4. ad 5.*

De missionariis regnorum Madurensis, Maysurenensis, & Carnatensis, *ib. n. 6. ad 12.*

Missionarii Apostolici in Sinit, si mandatis non

obtemperaverint, in Europa revocari jubentur sub pœna contra eorum Superiores, *ib. n. 13.*

Missionarii in regno Cocinchina prohibetur exercitium jurisdictionis, aut facultatum extra districtus sibi assignatos, *ibid. n. 14.*

De utilitate Sacrarum Missionum, *ibid. n. 15. ad 17.*

Missionarii ab Episcopis missi, tamquam visitationis pastoralis prænuntii, recipi debent a parochis, etiam regularibus in propriis Ecclesiis, & domibus, *ibid. numer. 18.*

De Missionis Congregatione, *ib. n. 19. ad 23.* Missionariis a S. Sede datur privilegium celebrandi Missam bis in uno die, in casu tamen necessitatis, *ib. n. 24.*

Missionarii collegii S. Bartholomæi de Urbe quæ gratiæ, & privilegia sint concessa; Vide verb. *Privilegium art. 1. n. 31.*

Misere pœna quid sit; Vide verb. *Pœna art. 2. num. 19.*

Molendinum, molitor.

Molendinum mensæ Episcopalis non comprehenditur sub prohibitione facta a communitate populo de non adeundo nisi ad molendina communitatis; Vide verb. *Molendinum, Molitor n. 1.*

Alia circa molendinum, & molituram ad exemptionem Ecclesiasticorum, regularium, & monialium spectantia, *ibid. num. 2. ad 19.* ubi plures Sacre Congregationis immunitatis resolutiones afferuntur.

Monachus.

Unde monachi nomen? Vide verb. *Monachus num. 1.*

Varia monachorum genera, *ibidem num. 2. seqq.* Monachorum origo, *ibid. num. 6. seqq.*

Monastica vitæ progressus, *ib. numer. 8. seqq.*

Regule monachorum, *ib. nu. 11. seqq.* Monachi initio laici, eorum tamen aliqui subinde sacerdotio initiati fuere, *ibidem num. 13.*

Monachi de Republica optime meriti, *ib. n. 14.* Alia ad rem vide verbo *Regularis.*

Monasterium.

Monasterii etymon, aliæque monasteriorum synonyma. Vide verb. *Monasterium num. 1. seqq.*

Varia eorumdem forma, *ib. n. 3. 4.* Exempta ab Episcoporum jurisdictione multo ante Isidorianas decretales, *ib. n. 5. & 6.*

Alia, *ibid.* & verb. *Conventus.*

Moneta, monetarius.

Moneta unde dicta; Vide verb. *Moneta, Monetarius num. 1.*

Denarius, nummus, pecunia unde dicantur, & an confundantur cum moneta, *ib. num. 2. 3. & 4.*

Monetæ valor duplex assignatur, & explicatur, *ib. n. 5.*

Ad justitiam causæ monetæ tria requiruntur, & assignantur, *ib. n. 6.*

Monetas cadere quis possit, vel non, *ibid. num. 7. & 8.*

Principes, vel magistratus an, & ob quas causas possint immutare valorem monetarum, *ib. num. 9. ad 12.*

Quant-

Quando valor monetæ mutatur extrinsece, vel intrinsece, quomodo fieri debeat, *ibidem* num. 13. ad 17.

Quando monetæ species certo numero solvendæ sunt in pactum deductæ, vel quando conventa est certa species monetarum, aut quantitas pecuniaria in obligationem deducitur nulla facta designatione speciei, quomodo in his casibus solutio fieri debeat, *ibidem* num. 18. ad 21.

Quid quando valor extrinsecus monetarum crescit in manu depositarii, tale augmentum ad quem spectet, *ib. n. 22.*

Moneta purioris materiæ, quomodo mutari possit cum alia materiæ inferioris, *ibid. numer. 23.*

Qui scientia privata sciunt monetam esse minuendam, vel prohibendam, an possint ipsam expendere juxta præsentem valorem, *ibid. num. 24. ad 26.*

Quid de illis, qui monetam falsam scienter, vel ignoranter expendunt, *ibid. num. 26. & 27.*

Monetam falsam fabricantes, radentes, vel minuentes veram, quibus poenis subjiciantur, *ib. num. 28.*

Monetæ aureas, vel argenteas condentes, adulteratas scienter detinentes, quibus poenis plectendi in Ecclesiastico Statu, & ad quem spectet harum causarum cognitio, *ibid. num. 19. ad 32.*

Monetarii gaudent immunitate Ecclesiastica. Attendenda tamen est circa id novissima dispositio Benedicti XIII. quæ adducitur, *ibid. num. 33. & 34.*

Alia ad rem, *ibid. n. 35. ad 47.*

Quinam nocere debeat, creditori ne, an debitori, mutatio monetæ inter diem contracti debiti, ac solutionis, præsertim in mutuo, *ibidem* num. 48. & seqq.

Sanctimonialium antiquitas, Vide verb. *Moniales* in adnot. ad titulum *Moniales*.

Moniales quoad ea, quæ concernunt *puellarum educationem, novitiatum, & professionem*.

Sanctimonialium antiquitas; Vide verb. *Moniales* in adnot. ad titulum *Moniales*.

Puellæ educationis gratia recipi possunt in monasteriis monialium, & ad eas sic recipiendas requiruntur decem conditiones, in quibus assignandis, ac explicandis plura ad rem obiter afferuntur; Vide verb. *Moniales* art. 1. n. 1. ad 29.

Ad decem illas conditiones adde aliam, quæ adducitur, *ibid. num. 141. & 142.*

Quid si educanda velit matrimonium contrahere? Et an sit validum ab ipsa contractum ad crates monasterii coram parcho, & testibus, etiamsi parochus sit alio prætextu vocatus, *ib. n. 30. ad 36.*

Reprehenditur Auctor num. 36. *ibid. num. 154. & 155.*

Quales educandæ dimitti debeant a monasteriis, & quando, *ibid. num. 37. ad 41.*

Puellæ, quæ compleverunt annum 25., an, ob quas causas, & de cujus licentia recipi possint educandæ in monasteriis monialium, *ibid. n. 42. ad 45.*

Mulieres nuptæ, viduæ, aut famulæ, in quibus casibus, & de cujus licentia recipi, tolerari,

ac introduci possint in monasteriis monialium, *ib. num. 46. ad 51.*

Puella, vel vidua temere ingrediens ad suscipiendum habitum, & abbatissa recipiens in quas poenas incidat, *ibid. num. 51.*

Cogentes puellas ad ingressum monasterii quomodo peccent, & quas censuras incurrant, *ibid. nu. 53. 54. 55.*

Ordinationes ab Ordinario directæ, vel ab ipso factæ pro monasteriis an servari debeant etiam in monasteriis subjectis regularibus, *ibid. num. 56. 57. & 58.*

Puellæ degentes in monasteriis exemptis an sint Episcopo subjectæ, *ibid. n. 59. & num. 143. 150.* ubi exponuntur ea quæ ab affirmativo responso consequuntur.

Tales puellæ non gaudent privilegio fori, *ib. num. 151. ad 153.*

Quid si aliqua educanda ægrotet, & velit testari, ut in monasterio exempto moriatur nulla electa sepultura, *ibidem n. 60. ad 63.*

Innuiter quid sit agendum antequam puella ad habitum religionis recipiatur, *ibid. num. 64. ad 75.*

Quoad matrimonium puellarum educandarum; Vide verb. *Matrimonium* a num. 48. ad 85. & *ib. Art. 2. n. 120.*

Novitiæ omnes degere debent sub cura, & regimeine magistræ in habitatione particulari, *ib. num. 76.*

Alia plura quoad novitias, *ibid. n. 77. ad 100.* Cavendum esse monetur ab Auctore num. 84. & num. 100. *ibid. n. 156. & 157.*

Professio monialium in cuius manu fieri debeat, *ibidem* nu. 101. 102. & 103.

Episcopo, vel alio Superiore jubente recipi novitiam ad professionem, an admitti debeat, contradicente majori parte monialium? Et an moniales cogi possint ad repulsionis causam exprimendam? Et quid si absque justa causa novitiam rejiciant, *ibid. n. 104. ad 109.*

Abbatissa ante quot dies teneatur Episcopum certiorare de aliqua emittenda professione monialium; Vide verb. *Regularis Professio*.

Quid de secunda, tertia, & quarta sorore in eodem monasterio, ac de moniali supranumeraria, *ib. n. 112. ad 115.*

Cogentes quocumque modo virgines, vel alias mulieres ingredi monasterium, vel impeditentes ne ingrediantur, quas censuras incurrant, *ibid. n. 120. ad 123.*

Vide plura alia ad rem facientia *ib. a n. 114. ad 146. & verb. Novitius, Novitia, Professio. Moniales* quoad ea, quæ concernunt earum numerum, dotem, peculium, & livellum.

Monialium numerus quomodo, & a quo præstendus in monasteriis tam exemptis, quam non exemptis, & qualis numerus esse debeat; Vide verb. *Moniales* art. 2. num. 1. ad 7.

De numero monialium ex dispositione cap. *Periculoso & Sanc. de stat. Regul. in 6. & num. caput istud sit derogatum, ut sentit Auctor n. 5. Vide ib. n. 100. 101.*

In præfixione numeri quomodo distinguenda beant

beant moniales, & numerus conversarum quomodo calculandus, *ib. n. 8. & 9.*

Quales redditus requirantur, & inter ipsos an sint computanda lucra monialium, & quid ubi exitus major est introitu, *ib. n. 10. 11. & 12.*

Adest prohibitio vestiendi ubi non est numerus praefixus, & de cuius licentia numerus augeri possit, *ib. nu. 13. & 14.*

Monialis supranumeraria de cuius licentia admitti possit, & an semper remaneat talis, *ib. num. 15. & 16.*

Loca monialium intra numerum decedentium an concedi, vel promitti possint, *ibidem numer. 17.*

Moniales an admitti possint absque dote, *ibid. n. 18. & num. 102. & 103.*

Dotales eleemosynæ quomodo, & quibus solvi debeant, & quid de dotis depositario, *ibid. num. 19. ad 24.*

Professio an differri possit, si monasterium adhuc dotem non receperit, *ib. n. 25.*

Regulares an possint aliquid circa dotem disponere, *ibid. num. 26.*

Quantitas dotis pro monialibus, sive numerariis, sive supranumerariis assignatur. Et quomodo expendenda, vel investienda, & poenæ statuta contra eam consuetas, *ibid. num. 27. ad 44.*

Confirmatur sententia Auctoris, *ibid. num. 104.* In dotibus recipiendis an fieri possit differentia inter terrieras, & advenas &c. *ibid. n. 45.*

Tertia soror an solvere debeat dotem triplicatam, *ibid. num. 46. ad 49.*

Quid circa dotem, de moniali translata ad aliud monasterium, *ib. num. 50. & 51.*

An possit monialis admitti cum dote majori, quam quæ taxata est, hac tamen lege, ut ad omnia consuecta monasterii officia haud teneatur, *ibid. num. 105.*

Moniales an possint aliquid ultra dotem etiam per pactum recipere, vel pro sacristia, vel pro se ipsis absque incurso simoniæ, & ad rem affertur Edictum Clementis XI. & ad quid circa ipsum, & novissimam dispositionem Benedicti XIV. teneantur Episcopi, ac Superiores regulares, *ibid. num. 52. ad 62.*

Ad propositum affertur dispositio Clem. XIII. *ibid. in Appendice n. 109.*

Episcopus, & Superior regularis an possit munera accipere occasione vestitionis, professionis monialium, vel electionis Abbatissæ, & huiusmodi, *ibid. num. 63. & 64.*

Monialis in particulari an possit habere peculium, & quomodo ad rem procedendum, ubi non adest vita communis, *ib. n. 65. ad 69.*

Quomodo partita capse communis debeant inscribi, *ibid. num. 70.*

Ut moniales licite possint retinere, & expendere livella ubi non adest vita communis, concurrere debent quinque conditiones, quæ assignantur, *ib. nu. 71.*

Moniales, ac regulares quid disponere possint, vel non, de livellis, eorumque fructibus, *ib. num. 72. ad 79.*

Tom. IX,

Reprehenditur Auctor n. 108.

De livellis item queritur, an possint ea assignari, vel relinqui ea conditione, ut nihil acquiratur monasterio, *ibid. n. 109. & seqq.*

Sub quibus conditionibus Sac. Congregatio soleat concedere monialibus, & regularibus facultatem habendi livella, seu vitalitia, *ibid. num. 80. 81. & 82.*

Moniales, ac regulares an possint in particulari habere legata, *ibid. num. 83. ad 88.*

Livella monialium administrari non possunt a seipsis, *ibid. n. 89.*

Monialis, ac regularis transiens ad aliud monasterium defert secum livellum, *ibid. num. 90.*

Moniales an, & quomodo pecuniam ex suo livello, & aliunde quasitam possint ludo exponere; Vide verb. *Ladus n. 9.*

Alia de livello, & annuis redditibus, *ibid. num. 92.*

An livella cessent acceptata in monasterio vita communi, *ibid. n. 108.*

An livella gaudeant privilegio dotis, *ibid. n. 111. contra Auctoris sententiam.*

Episcopus, & quilibet alius prælatus, & officialis, seu deputatus nihil accipere potest pro ingressu, & professione monialium, pro exploratione, pro approbatione depositi dotis, pro licentia, & huiusmodi, *ibid. num. 93.*

Moniales quoad ea, quæ concernunt clausuram.

Clausura a quo indicta fuerit sub præcepto? Et quæ moniales ad ipsam teneantur; Vide verb. *Moniales art. 3. n. 1. ad 6.*

Moniales egredientes a clausura, & Episcopi licentiam eis concedentes, & aliæ personæ ipsas comitantes &c. quas censuras incurrant, *ibid. nu. 7. 8. & 9.*

Monialis violat clausuram pluribus modis, qui assignantur, *ibid. num. 10. ad 18.*

Ab excommunicatione violatæ clausuræ qui possit absolvere, vel non, quod pariter de regularibus est intelligendum, *ibid. num. 19. ad 25.* Assignantur, & explicantur plures casus, in quibus moniales licite possunt egredi e monasterio absque incurso poenarum, *ibidem num. 26. 27. & 28.*

Aliquo ex dictis casibus occurrente, an, & cuius licentia requiratur, ut licite moniales exire possint, *ib. num. 29. ad 32.*

Abbatissa an cum licentia solius Episcopi, vel Superioris regularis, si sit ei subiecta, possit exire de monasterio ad præstandum principi sæculari domino feudi fidelitatis iuramentum quando id fieri nequeat per procuratorem, *ib. num. 33.*

Moniales an, & de cuius licentia se transferre possint de uno in aliud monasterium, occasione illud gubernandi, fundandi &c. *ibid. num. 34. & 35.*

Quid de monialibus cum debita licentia egressis, & negligentibus ad earum monasterium iterum se recipere, *ibid. num. 36. & 37.*

Quid si monialis egressa ad curandam infirmitatem intra domum privatam, huc illucque vagetur extra ipsam, vel si egressa ad fundandum

g g

dum

dum monasterium, aut quid simile, deviet ex occasione a recto itinere, *ibidem* numer. 38. *¶* 39.

An monialis legitime egressa transiens per locum, ubi adest monasterium, possit ingredi, & ibi hospitio recipi, *ibid.* numer. 40. & 41.

Ingressus in monasterio absque debita facultate prohibetur a pluribus Summorum Pontificum Constitutionibus, quæ assignantur, & quas censuras incurrant contravenientes, & a quibus absolvi possint, vel non, *ibid.* numer. 42. ad 51. *¶* *supra* n. 19. ad 25.

Assignantur qui absque incursu excommunicationis ingredi possint monasteria, vel non, *ib.* numer. 52. ad 55. *Adi novissimam dispositionem Benedicti XIV. allatam infra* n. 98.

Mulieres habentes licentiam a Sede Apostolica ingredi non possunt absque consensu monialium *ibidem* numer. 56. *¶* 57.

Pueri, & puellæ cuiuscunque sint ætatis introduci nequeunt in monasteria. Et in quas censuras incurrant moniales, vel aliæ personæ introducentes, *ibid.* numer. 58. *¶* 59.

Cardinales, Episcopi, Legati, Vicelegati, Inquisitores, Magistratus an, & quando ingredi possint monasteria, *ibid.* n. 60. ad 65.

Prælati omnes sæculares, quando in casibus necessariis ingrediuntur monasteria monialium, quot, & quales personas secum ducere possunt, *ibid.* numer. 66. ad 72.

Prælati regulares in quibus casibus ingredi possunt monasteria monialium sibi subjectarum, & quos secum ducere possunt, *ibid.* numer. 73. ad 78.

Confessarii quomodo, & quando possint ingredi clausuram. Vide *infra* art. 5. n. 30.

Medici, & Chirurghi quando, & quomodo ingredi possunt clausuram. Vide verb. *Medicus* numer. 13.

Factores, syndici, aliique operarii ad servitium monialium necessarij quando, & de cuius licentia ingredi possint clausuram, & quid de illis, qui ingrediuntur sine licentia ad extinguendum incendium, vel quid simile, *ibid.* numer. 81. ad 84.

Ad quem spectet concedere licentiam ingrediendi monasteria, sive regularibus subjecta, si-ve non, *ib.* n. 85. ad 93.

Episcopus quid possit, vel non, extra clausuram monialium regularibus subjectarum, *ib.* numer. 94. 95. *¶* 96.

Afferuntur ad rem novissimæ resolutiones Sac. Congr. Concil. *ibid.* numer. 97.

Alia; Vide verb. *Visitatio* n. 50.

Super clausura monialium attendenda est novissima dispositio Benedicti XIV. quæ afferitur, *ib.* n. 98. n. 100.

Monialium, & monachorum cohabitatio apud Maronitas usu recepta prohibetur a Benedicto XIV. *ibid.* Art. 6. n. 73.

Moniales Portugalliæ, & Algarbiæ ad claustra revocantur ab eodem Pontifice, *ibidem* art. 3. numer. 100.

Moniales Ordin. S. Spiritus in Hispania, & Polonia subiiciuntur locorum Ordinariis, *ibidem* numer. 101.

Moniales Græco-Melchitæ regulam Sancti Basilii sequi debent, & cætera quoad has moniales disposita a Benedicto XIV. Vide *ibidem* numer. 102. *¶* 102.

Historiam Ecclesiasticæ disciplinæ circa monialium clausuram recte dispositam, Vide *ibid.* numer. 113. *¶* *segg.*

Moniales quoad ea, quæ concernunt accessum ad earum monasteria, & locutionem cum eis.

Accessus ad monasteria monialium quibus sit prohibitus, & quomodo sumi debeat, sub quibus censuris prohiberi possit ab Ordinariis, & accedentes quomodo peccent; Vide verb. *Moniales* art. 4. n. 1. ad 7.

Monialium parentes an, & quando possint eas alloqui, *ibid.* numer. 8. ad 11.

Regulares an, & de cuius licentia possint moniales alloqui sine licentia alloquentes quomodo peccent, in quas censuras incidant, & afferuntur ad id varia decreta, *ibid.* numer. 12. ad 19.

Regulares missi ad crates monialium pro munere prædicationis obeundo, quid si ad eas alloquendas accedant post concionem, *ibid.* numer. 20. *¶* 21.

Quid de Superioribus regularibus, confessorijs monialium, ac de Vicario Conventus, *ibidem* numer. 23. ad 26. *¶* numer. 60. *¶* *segg.*

Sub decretis quibus prohibetur regularibus accessus ad moniales, comprehenduntur etiam equites Melitenses, *ibid.* numer. 27. *¶* 28.

Episcopus quas censuras, & poenas possit imponere contra alloquentes moniales tam regulares, quam alios clericos, *ib.* numer. 29. *¶* 30.

Decreta interdictoria allocationem cum monialibus comprehendunt etiam Abbatissam, *ib.* n. 31.

Subcollectores accedentes ad moniales sine legitima licentia incurrunt easdem poenas, *ibid.* numer. 32.

Quid de iudicibus, Episcopis extra suam diocesim, canonicis cathedralis, peregrinis, pauperibus, famulis, magistris, Hebræis, moniales alloquentibus sine debita licentia, *ibidem* numer. 33. ad 40.

Moniales regularibus subjectæ quid si alloquantur cum regularibus ejusdem ordinis, *ibidem* numer. 41.

Regulares inventi alloquentes moniales absque debita facultate possunt ab Episcopo poena carceris puniri, *ibid.* numer. 42.

Loquens cum moniali de domo propinqua, aut via publica prope monasterium: vel per nutus, & signa, vel per interpositam personam, vel qui tantum audit, & non respondet; aut litteras scribit; aut loquitur cum novitiis, vel edu-

educandis, an incurrat censuras, *ibid.* num. 43. ad 45.

Quis possit licentiam concedere pro alloquendis monialibus sive exemptis, sive non, Vide *art. antec.* n. 85. ad 88.

In prædicta licentia exequenda, aut concedenda quid sit servandum, *ibid.* n. 53. & 54.

Edicta prohibentia accessum ad moniales a quo sint publicanda, *ib.* n. 55.

Regulares pro alloquendis monialibus indigent licentia Ordinarii, & Superioris regularis, *ibid.* num. 56.

Quid si confessarii regulares, vel Superiores, aut visitatores alloquantur moniales extra præcisam officii sui necessitatem, *ibid.* num. 57.

Licentia pro uno concessa non extenditur ad alium, *ibid.* num. 58.

An Episcopus, vel alter Superior Ordinarius concedere valeat regularibus quibuscumque, etiam non conjunctis in primo & secundo gradu, licentiam alloquendi moniales, *ibid.* num. 67. ad 70.

An poenæ statutæ contra regulares alloquentes moniales sine licentia Ordinarii locum sibi vindicent, si regulares, sine licentia Ordinarii, novitias, educandas, & inservientes, quæ in monasteriis cum monialibus degunt, alloquantur, *ibid.* num. 71. 72.

An Ordinarius regulares alloquentes moniales punire possit aliis poenis præter illas contentas in decretis Sac. Congregationum, *ibid.* num. 73. 74.

Moniales quoad ea, quæ concernunt earum confessarios,

Monialium confessarii pro monasteriis exemptis, vel non exemptis a quo eligi debeant? Et in quibus casibus possit Episcopus confessarios regulares amovere a monasteriis exemptis, & alios deputare. Vide verb. *Moniales art.* 5. num. 1. ad 8.

Reprehenditur Auctor. n. 86.

Confessarii regulares pro monasteriis sibi subiectis quomodo, & quando indigeant Ordinarii approbatione, *ibidem* n. 9. ad 14.

Confessarii pro monialibus non approbati nequeunt tempore Jubilæi earum confessiones audire; Neque approbati pro uno monasterio possunt tempore Jubilæi audire confessiones monialium alterius monasterii, *ibid.* num. 15. & 16.

Confessarius præsentatus ad audiendas monialium confessiones, ad quod tempore approbati debeat, *ib.* n. 17.

Moniales non possunt cuilibet Sacerdoti ab Ordinario non approbato de venialibus valide confiteri, *ibid.* n. 18.

Confessarii monialium quanto tempore durare possint, *ib.* n. 19. ad 23.

Confessarii monialium qui esse possint, vel non, *ib.* n. 24. ad 31.

Confessarius extraordinarius quoties in anno

concedi, vel offerri debeat monialibus, *ibid.* num. 32. & 33.

Moniales an possint confessarium recusare, *ibid.* n. 34. & 35.

Moniales nolentes extraordinario confiteri an teneantur omnes coram ipso saltem comparere, *ibid.* num. 36. 37.

Confessarius extraordinarius an, & quando concedi possit moniali particulari, *ibid.* numer. 38. ad 41.

Confessarius extraordinarius quo tempore deputari possit? Et an eo tempore possit Ordinarius ad monasterium accedere, *ibid.* num. 42. ad 45.

Circa extraordinarium ad quid teneantur prælati regulares in regnis Hispaniarum, *ib.* num. 46. & 47.

Confessarii, & capellani monialium possunt celebrare Missas Sanctorum, de quibus ipsæ recitant officium, *ib.* n. 48.

Confessarii monialium, eorumque socii cujus ætatis esse debeant, *ibid.* num. 49. & 50.

Confessarius an possit ingredi clausuram ad funeris officium peragendum, *ibidem* num. 51. 52. & 53.

Confessarius clausuram ingressus ad sacramenta administranda an possit per monasterium divagari, *ibid.* num. 54.

Quid quando confessarius monialis infirmæ confessionem audiat, vel ipsa laborat in extremis, *ibid.* n. 55. & 56.

Confessarius etiam noctis tempore in casu necessitatis potest ingredi clausuram, *ibidem* num. 57.

Confessarius non potest ingredi clausuram ad audiendam confessionem illius infirmæ, quæ potest accedere ad sedem confessionalem; neque potest ingredi sub prætextu comitandi operarios, medicos &c. neque ad conspiciendum cellas monialium aqua benedicta; neque ad exorcizandam monialem energumenum; neque ad Missam celebrandam, *ibid.* n. 58. ad 62.

An confessarius ingredi possit clausuram ad sumendam particulam consecratam casu in Ecclesiam interiorem elapsam, *ib.* n. 63.

Confessarius quamvis regularis non indiget speciali licentia ad ingrediendam clausuram pro sui officii necessitatibus. An autem ingredi debeat cum socio, necne, *ibid.* num. 64. & 65.

Confessarius regularis monialium, ejusque socius an possint moniales alloqui, *ib.* n. 66.

Confessarii extraordinarii dum occupantur in audiendis monialium confessionibus excusantur ab oneribus suæ religionis, *ib.* num. 67.

Quid de Confessarii habitatione, sedis confessionalis collocatione, ejusdem confessarii mercede, ac victu; *ibid.* num. 68. ad 73.

Confessarii an possint moniales absolvere in foro conscientie a censuris occultis, & poenis Papæ reservatis. Vide *supra art.* 3. num. 19. ad 25.

In casu extremæ necessitatis, deficiente proprio

prio confessario, an possit quilibet Sacerdos ingredi clausuram ad absolutionem elargiendam, *ibid.* n. 26.

Quid si confessarius sollicitet monialem, & monialis sollicitata recuset eum denunciare, *ibid.* num. 77. & 79.

Alia de hac re, Vide verb. *Sollicitatio*.

Adduntur ad rem novissimæ resolutiones Sac. Congr. Concil. *ibid.* num. 81. Et verb. *Complexpectatio*, ubi ad id assignatur novissima dispositio Benedicti XIV.

An Confessarius ordinarius monialium ab Episcopo destinatus, & triennio elapso ex indulto Sac. Congreg. Episc. & Regul. ad alterum triennium immediate sequens confirmatus, hoc pariter elapso, possit ab ipso Episcopo auctoritate ordinaria destinari, ad tertium triennium, *ibid.* n. 87. & *seqq.*

Ad Episcopum pertinet cognoscere, & approbare, an confessarius regularis debeat pernoctare prope ipsa monasteria ex causa distantie conventuum, etsi agatur de monasteriis exemptis, & regularibus subjectis, *ibid.* num. 91. Vide alia de Confessario præsertim extraordinario, *ibid.* n. 92. & verb. *Confessarius*.

Moniales quoad varia miscellanea ipsas concernentia.

Moniales, etiam Clarissæ, tenentur publice in choro, vel privatim officium divinum recitare; Vide verb. *Moniales art.* 6. num. 1. 2. & 3.

Moniales choristæ an possint, propter imperitiam, officium sororum laicarum recitare, *ibid.* num. 4. & 5.

Moniales in recitando *Confiteor* nihil mutare possunt, *ibid.* num. 6.

Moniales Clarissæ, & tertii ordinis quo Breviario uti possint, *ibid.* num. 7.

Indulgentiæ Fratribus concessæ, eorumque Ecclesiis extenduntur etiam ad moniales, *ibid.* num. 8.

Moniales intra quod tempus teneantur confiteri, & Eucharistiam sumere, & quibus permitti possit communio quotidiana, *ibidem* numer. 9. ad 12.

Moniales nequeunt se inscribi facere in societatibus rosarii, chordæ &c. *ibid.* num. 13.

Episcopus potest prohibere regularibus, ne Missas celebrent in Ecclesiis monialium, *ibid.* numer. 14.

Regulares an possint inservire pro capellanis in dictis Ecclesiis, *ibid.* n. 15. & 16.

Episcopus potest prohibere presbyteris secularibus ne celebrent in Ecclesiis monialium regularibus subjectarum, *ibidem* num. 17.

Capellanus sufficit quod approbetur a Superiore monasterii, *ibid.* num. 19.

In Ecclesiis monialium an, & de cujus licentia sepeliri possint cadavera sæcularium, & in casu ad quem spectet officium funeris, *ibid.* num. 19. ad 22.

Moniales an sepeliri possint in Ecclesia exteriori, *ibid.* num. 23. ad 26.

Moniales nequeunt habere prospectum, nec crates

correspondentes in Ecclesia presbyterorum sæcularium, vel regularium, *ibid.* n. 27.

Moniales nequeunt uti confessionario pro locutorio, *ibidem* num. 28.

Alia de fenestella communionis, ac de colloquio, *ibidem* n. 29. ad 40.

Monialium famuli, & familie a quibus teneantur Sacramenta recipere, *ibid.* num. 41.

Monialis professio est irrita, si postea fiat heremaphrodita, *ibid.* num. 42.

Quid circa fenestras prospectum habentes in clausuram monialium, *ibid.* n. 43. & 44.

Alia de monialium fenestris, ac cellis, *ibid.* num. 45. ad 56.

Moniales non debent dormire associatæ, *ibidem* num. 57.

Moniales uti nequeunt habitu virili, *ibid.* numer. 58.

Monialibus non committitur clavis custodiæ SS. Sacramenti, nec reliquiarum, *ibid.* numer. 59. & 60.

Monialibus an prohiberi possit dies festus titularis? aut musica in earum Ecclesiis, *ibid.* num. 61. 62. & 63.

Moniales in communi comedere, & laborare debent, nec possunt exterius cibos parare, aut esculenta vendere, *ibid.* n. 64. & 65.

Moniales completo officio possunt recitare aliquem psalmum, orationem, vel collectam, *ibid.* num. 66. & *Decreta S. R. C.* in principio hujus voluminis qui consule ex eorum *Indice* sub verb. *Moniales*.

Alia *ibidem* num. 67. ad 74.

Alia vid. in volum. 8. in *Appendic. Decret.* in Ianuen. Mazarien. Novarien. Lycien. *Claustræ*. Papien.

Monitorium.

Monitorium quid sit? Quis possit, vel non, ipsum concedere, & in quibus locis; Vide verb. *Monitorium* n. 1. ad 10.

An pralati vere, & proprie nullius diocesis concedere valeant monitorium, *ibid.* num. 75. ad 77.

Monitoria pro revelandis rebus occultis quando, quibus personis, pro quibus rebus, & a quo concedi, ac promulgari possint, vel non, *ibid.* 11. ad 25.

Ad n. 12. & 21. *Auctoris*, Vide notata sub n. 78. 79.

Adducitur modus fulminandi excommunicationem monitorii, *ibid.* n. 26.

Monitorii vi an quis teneatur se ipsum denunciare? Et quæ personæ, ac res denunciari possint, ac debeant, vel non, & quando, *ibid.* num. 27. ad 49.

Detinens mala fide scripturam alienam ad quid teneatur ex vi monitorii, *ibid.* num. 50. & 51.

Detinens bona fide scripturam alienam an teneatur cum suo, vel aliorum damno ex vi monitorii restituere, *ibid.* n. 52. & 53.

Detinens scripturam publicam continentem acta in judicio producta, & efficta, vel scripturam

ram communem reo, & actori, vel scripturam ad proprium suum jus spectantem, vel spectantem ad jus, & bona actoris, vel transumptum non authenticum scripturæ ad actorem spectantis, ad quid teneatur ex vi monitoriæ, *ibid. nu. 54. ad 60.*

Sciens confidentialiter aliquem detinere scripturam alienam an teneatur vi monitoriæ revelare, *ib. n. 61.*

Cum quis, ne creditores aliqua sua bona adjudicet, illa vendit in confidentia cuidam amico, renuente venditore satisfacere creditoribus, an teneatur talis amicus vi monitoriæ illa bona revelare, *ib. n. 62.*

Quid si aliquis tempore publicationis monitoriæ degat extra territorium Episcopi excommunicationis, aut revertatur nondum facta tertia promulgatione, aut discedat jam facta prima, *ibid. num. 63. 64. & 65.*

Quid si reus delicti discedat ante monitoriæ promulgationem, *ib. n. 66.*

Superiores regulares an possint suos subditos per monitorium citare, *ibid. n. 67.*

Regulares an teneantur ex vi monitoriæ Episcopi revelare, *ib. n. 68.*

Quid si obligati ad denuntiandum, non denuntient intra terminum præfixum, *ibid. n. 69. & 70.* Monitorium quando expiret, & censura per ipsum contracta a quo absolvi possit, *ibidem num. 71. ad 74.* Alia ad rem, vid. in *additionibus, ib. nu. 80. & seqq.*

Monopolium.

Monopolium unde dictum, quid sit, quot modis committi possit. Vide verb. *Monopolium num. 1. ad 7. n. 16. ad 18.*

Mercatores conventionem conspirantes, ut non nisi pretio summo vendant, & non nisi pretio infimo emant, an monopolium committant, & ad quid teneantur, *ibid. n. 8. & 9.*

Princeps, & magistratus an licite concedere possint uni, vel pluribus, ut ipsi soli certas merceres vendant, *ibid. n. 10. 11. & n. 19. & 20.*

Monopolii poena quæ sit. Vide verb. *Pœna art. 2. num. 165.*

Monopolia super segetibus, leguminibus, olivis, & hujusmodi rigorosis sub poenis prohibentur, *ibid. nu. 11. 12.*

Montes Pietatis.

Montes pietatis quid sint, unde originem habuerint, ubi primum, & quorum opera erecti, & an liciti. Vide verb. *Montes pietatis n. 1. ad 7.*

In montibus pietatis tres potissimum leges existunt, & assignantur, *ibid. n. 8.*

Montium pietatis erectio quomodo, & quibus conditionibus permittatur a Summis Pontificibus, *ib. n. 9. 10. & 11.*

Quid possint, vel non, montis pietatis ministri de ejusdem montis rebus, ac pecunia dispensare, *ibid. n. 12. ad 16.*

Reprehenditur *Auctor num. 12. & ad propositum per extensum refertur Constitutio Iamduum Benedicti XIII. ibidem num. 29.*

Montium pietatis tres referuntur species, & de illarum iustitia disseritur, *ib. num. 13. & seqq.*

Alia vide tom. 8. in *Append. Decret. in Casalen. Montis pietatis.*

Moribundus.

Moribundus quæ remedia ad sanitatem facientia recipere possit. Vide verb. *Moribundus n. 1. & 2.* Moribundus quando, & a quo confessorio absolvi possit, *ib. nu. 3. 4. & 5.*

Improbatur assertio *Auctor. nu. 4.* de Sacerdote muto nutu vel scripta forma absolvente, *ib. in not. ad eund. n.*

Et falsum omnino dicitur quod *Auctor nu. 5.* docet posse laicum quemcumque moribundum absolvere a censuris, *ib. in not. ad eund. n.*

Moribundo quomodo sit porrigendum viaticum, si adsit periculum vomitus, *ibid. num. 6.*

Moribundo puero ad Sac. Communionem nondum admissio an sit præstandum viaticum, *ibid. num. 7.* Sed vide *ibid. notata.*

Quid si moribundus sit communicandus, & desit stola, vel alba, *ibidem num. 8.*

Moribundus quo præcepto teneatur viaticum sumere, & quæ formula sit servanda in ipso communicando, *ibid. n. 9. & 10.*

Moribundo quoties, & in quibus diebus sit præstandum Viaticum in eadem infirmitate, & quid si ob tussim, vel aliam causam nequeat illud sumere, *ibidem num. 11. ad 15. & ad n. 11. in not. Rom. Theol.*

Pro consecrando Viatico dando moribundo an liceat Sacerdoti non jejuno celebrare, vel consecrare extra sacrificium, vel consecrare in fermentato, *ib. num. 16. ad 19.*

Moribundus Latinus an possit sumere viaticum a sacerdote Græco, *ib. n. 20.*

Moribundo an sit dandum viaticum sub specie vini, si nequeat sumere sub specie panis, *ib. n. 21.*

Moribundis amentibus, vel phreneticis an, & quando sit præstandum Viaticum, *ibid. n. 22. ad 26.*

Moribundis quis dare possit viaticum in defectu parochi, *ib. num. 27.*

Reprehenditur *Auctor n. 16. in not. ad eund. num.*

Pro consecrando viatico dando regulari infirmo in aliqua domo privata, an possit ab alio regulari erigi ibi altare portatile, & sacrum peragi, *ibid. num. 28. & ibid. in Notis.*

Moribundo, etiamsi non petat, an sit ei dandum Sacramentum Extreme Unctionis, *ibid. num. 29.*

Moribundus præter confessionem tenetur ad actum contritionis perfectæ, *ib. num. 30.*

Moribundi an possint contrahere matrimonium, *ib. num. 31.*

Moribundus an possit absolvi a sacerdote excommunicato vitando, seu degradato, aut hæretico, *ibid. num. 32. ad 35.*

Moribundi ex morte naturali deficere solent in detumescencia maris, *ibid. num. 26.*

Alia ad rem. Vide verb. *Eucharistia. Infirmus. Viaticum.*

Adducitur novissima ampliata facultas concessa Episcopis pro impertienda benedictione Papali moribundis. Et affertur modus eam impertiendi, *ibidem num. 38. & 39.*

Moribundus quis sit. Viventibus adscribitur, & sanæ mentis reputatur, *ib. num. 41.*

De confessione moribundi, & quasnam habeat illa probandi vires contra seipsum, contra tertium, vel heredes tam in civilibus, quam in criminalibus, sive ille fuerit iudex, sive testis, sive proxeneta contractus simoniaci, late dissecitur, *ibid. num. 45. & seqq.*

Vide cætera verb. *Mortis articulus*, ubi inter alia *n. 1.* est, quod *mortis articulus* in servis Dei illustri, & sanctimonia conspicuus apparere debet. *Mulctæ*, seu pœna. Vide verb. *Mulctæ*, & verb. *Episcopus art. 6. n. 63.* & verb. *Pœna art. 1. num. 50.* *Mulier*. Vide verb. *Femina*. Et verb. *Mulier*.

An propter adulterium mulier dotem amittat. Vide verb. *Adulterium art. 2. in add. nu. 26. seqq.*

Mundus unde dictus? quot modis usurpetur in S. Scriptura, ac apud Philosophos, & Theologos. Vide verb. *Mundus n. 1. 2. & 3.*

Mundus variis illustratur titulis, qui assignantur, *ibid. nu. 4.*

Mundus quid sit, & an sit unicus, *ibid. n. 5. ad 8.*

Mundus quo tempore, & quomodo fuerit creatus, & quid per spatium sex dierum, *ib. nu. 9. ad 23.*

Adam, & Eva quo tempore, quomodo, ex quo, & in quo loco fuerint producti, *ib. nu. 24. ad 41.*

Adam, & Eva qua die præceptum violaverint, ac de Paradiso expulsi fuerint, *ibid. num. 42. ad 45.*

Qualis fuerit arbor, cujus fructus comestio fuit Adamo, & Evæ prohibita, *ibid. num. 46. & 47.*

Cain, & Abel quando, & ubi geniti fuerint, & quæ alia fuerint Evæ proles, *ibid. n. 48. ad 51.*

Adam, & Eva e Paradiso ejecti quam regionem incoluerint, *ibidem num. 52.*

Adam ubi fuerit sepultus, *ibid. nu. 53. 54. & 55.*

Paradisus terrestris unde dictus, quid significet, in qua mundi parte constitutus, quæ ejus longitudo, & latitudo, an adhuc existat, *ibid. num. 56. ad 62.*

Mundi ætates quot sint. Et ab orbe condito usque ad Christum natum, quot anni effluerint, *ibid. n. 63. & 64.*

Epocha, & Æra unde dictæ, & quæ sint, *ib. n. 65.*

Epochæ distinguuntur in sacras, & profanas, & quæ sint, *ibid. num. 66.*

Inter epochas sacras præcipua desumitur a Nativitate Christi, & alia est vera, & alia vulgaris, & quando utraque incipiat, *ibid. num. 67. 68. & 69.*

Epochæ profanæ quæ sint, explicantur, *ibid. numer. 70. ad 76.*

Mundus in quot partes dividatur, & singulæ partes explicantur, *ibid. n. 77. ad 87.*

Mundi quatuor plagæ principales, & venti assignantur, *ibid. num. 88. & 89.*

Præcipua mundi systemata assignantur, & explicantur, ubi etiam de antipodum existentia, ac terræ, cœlique situatione, *ibid. num. 90. ad 111.*

Mundi, seu terræ quantitas explicatur, & quid accidat circa dierum computationem circummeuntibus totam terram, *ibid. num. 112. ad 116.*

Sphæræ nomine quid intelligatur, *ibid. nu. 117.*

Sphæra potissimum pro artificiali sumitur, & quid sit, & quare sic vocetur? Et quis fuerit ejus inventor, & auctor, *ibidem num. 118. & 119.*

Hæc sphaera vocatur *armillaris*, & quare, *ib. num. 120.*

In hac armillari sphaera decem circuli vulgo representantur: sex majores, & quatuor minores, qui assignantur cum suis qualitatibus, & differentis ad invicem, *ibid. num. 121. ad 123.*

Polus unde dictus, quid significet, *ibid. n. 124.*

Polus alter vocatur Arcticus septentrionalis, & alter antarcticus meridionalis, quare sic dicti? Et quales sint, *ibid. n. 125. & 126.*

In medio horum polorum pendet terræ globus, & quomodo, *ibidem num. 127.*

Axis mundi quid sit, *ibid. num. 128.*

Assignantur, & explicantur alii majorum circulorum cardines, *ibid. nu. 129. & 130.*

Primus ex majoribus circulis est Horizon, & quid sit, *ibid. num. 131.*

Horizon duplex assignatur, & explicatur, *ib. n. 132.*

Meridianus, & Æquator quid sint, *ibid. nu. 133. & 134.*

Zodiacus quid sit, quæ ejus signa, quomodo vocentur, quot gradus contineat. Et quid sit gradus, & quot minuta contineat, *ibid. num. 135. 136. & 137.*

Sol quot gradus percurrat quolibet integro anno, *ibid. num. 138.*

Dicta signa Zodiaci peculiaribus figuris imprimuntur, quæ assignantur, *ibid. num. 139.*

Hæ duodecim signa dividunt Zodiacum in duodecim partes correspondentes duodecim mensibus anni, & dantur versus cum sua explicatione ad sciendum quomodo die mensis ingreditur sol quodlibet signum, *ibid. num. 140.*

In medio Zodiaci est ducta linea quædam, quæ vocatur *Ecliptica*, seu *Orbita solis*, quid sit, & quare sic appelletur, *ib. n. 141.*

Eclipsis Solis quando fiat in ipsa Ecliptica, & an esse possit universalis, *ibid. num. 142. & 143.*

Eclipsis Lunæ quando fiat, & an esse possit universalis, *ibid. num. 144. & 145.*

Coluri quid sint, unde dicti, & quomodo vocentur, *ib. n. 146. 147. & 148.*

Minores circuli sunt ambo *Tropici*, & ambo *Polaris*, *ib. n. 149.*

Tropici unde dicti, & cur unus vocetur *Tropicus Canceri*, & alter *Tropicus Capricorni*, *ibid. n. 151.*

Circuli *Polaris* unde dicti, & cur unus vocetur *Arcticus*, & alter *Antarcticus*, *ibid. n. 151.*

Quid de habitantibus sub istis polaribus circulis, *ibid. num. 152.*

Dicti quatuor circuli minores dividunt mundum in quinque partes, seu Zonas, quæ assignantur, & explicantur, *ibid. n. 153. ad 156.*

Ex diversa habitudine Æquatoris ad Horizontem dividitur sphaera in rectam, obliquam, & parallelam, & singulæ explicantur, ubi etiam de habitantibus in ipsis, *ib. num. 157. ad 164.*

Cœlum unde dictum, quid & quodplex sit, *ibid. num. 165. ad 171.*

Astrum quid sit, *ibid. n. 172.*

Astra alia sunt fixa, & alia errantia; fixa vocantur *stellæ*, & errantia appellantur *Planetæ*, & quare *ib. n. 173. & 174.*

Planetæ a fixis stellis tripliter distinguuntur,

tur, & assignatur quomodo; *ibidem* num. 175.

Stellarum fixarum quanta ab astrologis, & mathematicis assignetur multitudo, *ibid.* num. 176.

Stellæ fixæ distinguuntur ab astrologis, & astronomis in sex classes diversæ magnitudinis, & assignantur. His additur septima classis aliarum stellarum exiguarum, inter quas sunt illæ *vic lacteæ*. Et hæc via lactea unde sic dicta, *ibidem* numer. 177, & 178.

Planetæ quot sint, & quæ eorum magnitudo, *ibid.* nu. 179. 180. & 181.

Assignatur tempus, quo planetæ, & stellæ fixæ suam complent circulationem, *ibid.* n. 182.

Traditur modus discernendi planetas inter se, *ibid.* num. 183.

Usque nunc dicta de numero, magnitudine, & motu stellarum, planetarum, de diversitate cælorum, & ambitu terræ, quomodo credenda, *ibid.* num. 184.

Consilium de transeundo a contemplatione mundi astronomicæ, ad acquisitionem Empyreï, ac Paradisi beatorum, & ad rem afferuntur varia de mundi contemptu, *ib.* n. 185, ad 190.

Ad uberiorem mundi notitiam afferuntur quæ de mundo muliebri in scriptura, & de jure habentur, *ibidem* num. 191.

Mundus muliebris quis dicatur, & unde nomen desumat, *ib.* n. 192.

Mundi muliebris nomine, & mundo muliebri legato quæ contineantur, & quæ non, *ibid.* num. 193. & 194.

Ad complementum additur, quod mundus regitur auctoritate Pontificia, & regali potestate, *ibidem* nu. 195.

Roma an posita sit in medio mundi, *ib.* n. 196. Ad tyronum eruditionem subnectuntur hic nomina cum sua significatione præcipuorum partium mathematicæ, seu mathesis, cujus primogenitæ sunt tres nempe *Arithmetica*, *Geometria*, & *Statica*, & singulæ explicantur quoad eorum partes, *ibid.* n. 197. ad 201.

Primis mathematicis succedunt secundæ, nempe *Cosmographia*, *Mechanica*, *Optica*, & *Musica*, & explicantur quoad singulas partes cum suis divisionibus, *ib.* n. 202. ad 210.

Secundis Mathematicis succedunt tertiæ, quæ sunt *Chronologia*, *Gnomonia*, *Architectura*, *Navigatoria*, & *Ars militaris*, & istæ quoad singulas quoque earum partes explicantur, *ibidem* num. 211. ad 216.

Innumeris scate dicitur erroribus Auctor in hoc art. Vid. *ibid.* num. 217. & seqq.

Munera, seu dona. Vide verb. *Xenia*.

Musica, *Musicus*.

Musica quid sit. Vide verb. *Mundus* n. 202. 209. & 210.

Musica dividitur in vocalem, & instrumentalem. Vocalis continet melopeam, rhythmicam, & poeticam. Instrumentalis continet encordicam, pœumaticam, & crusticam, *ibid.* num. 209.

Musica in ecclesiis est de jure permissa, quod posset circa ipsam Episcopus prohibere, vel non? Vide verb. *Musica* n. 1. ad 5.

Musica an liceat in officio Quadragesimæ, *ib.* n. 6. & 7. & *Decret. Sacr. Congreg. num.* 1348.

Alia quoad moniales circa musicam, & plura circa musicos ipsos, *ibid.* num. 8. ad 18.

Organorum usus quando inceperit in ecclesiis. Et an pulsari possint in Missis defunctorum, *ibid.* nu. 19. & 20. & verb. *Missæ art.* 14. nu. 32.

Pro complemento afferuntur quædam ex Sap. Tostato, *ib.* n. 20.

Musici instrumenti sonatores christiani prohibentur inservire in infidelium solemnitatibus, *ibid.* num. 22. & seqq.

Mutus potest contrahere matrimonium. Vide verb. *Matrimonium art.* 1. nu. 26.

Mutuum.

Mutuum unde dictum, quid sit, & qui mutuum dare, vel accipere possint. Vide verb. *Mutuum num.* 1. 2. & 3.

Civitas, Ecclesia, aliaque loca pia an teneantur ad restituendum, vel solvendum quod eorum rectores vel administratores acceperunt, *ibidem* num. 4. & num. 59. & seqq.

Fili, vel filie familias, si absque parentum consensu pecuniam mutuo acceperint, neque ipsi, neque eorum parentes teneantur ad mutui restitutionem, exceptis aliquibus casibus, qui assignantur, *ib.* num. 5. ad 19.

Sed vide quæ notantur sub nu. 68.

Pupillus si mutuum accipiat, an, & quando teneatur ad restitutionem, *ib.* num. 20.

Mutuans non potest aliquid ex mutuo exigere, & si exigit, usuram committit, & assignantur aliqui casus, in quibus mutuans potest usuram committere, *ibid.* num. 21. ad 32. & in notis ad n. 37.

Mutuans potest sine labe usuræ aliquid ultra sortem exigere ratione lucri cessantis, vel damni emergentis, vel ratione periculi sortem amittendi, vel ratione pœnæ conventionalis, *ibid.* nu. 33. ad 38. & in notis ut sup. vers. *Deinde invaluit*.

Mutuatarius, qui non pecuniam, sed alias res mutuatus est, & eas, quales esse debent, non reddit, aut eas non reddit in tempore, seu loco convento, ad quid teneatur, *ib.* n. 39. ad 43.

Mutuans accepto pignore a mutuuario cum pacto, ut interim fructus pignoris lucretur, nisi adsit alius titulus, usuram committit, & assignantur tales tituli percipiendi licite fructus ex pignore sine diminutione sortis, *ibid.* num. 44. ad 48.

Contractus ille, qui vulgo dicitur *a godere*, quomodo possit esse licitus, *ibid.* n. 49.

Qui recusat mutuare pecuniam, sed ipsam tradit indigenti dicendo quod emit ab ipso suas vacas, & easdem ei locat pro pensione annua ei solvenda, an usuram committat, *ibid.* num. 50.

Notatur Auctor hoc loci, *ibid.* ad eund. num.

Excusatur ab usura, qui a se mutuum petenti tradit pecuniam, dicendo, quod tali pecunia conducit suas operas ad futurum messem, seu vindemiam, *ibid.* n. 51.

Regulares non possunt accipere pecuniam mutuo, vel ad cambium cum solutione alicujus lucri, vel cum obligatione bonorum, *ibid.* num. 52.

De mutuo publico, quod ex publica necessitate exigit princeps a civibus, *ibid.* num. 69.

Alia ad rem. Vide verb. *Usura*.

Ma-

N

Nadir quid sit, & significet? Vide verb. *Mundus num. 129.*

Natalis, Natale.

Quibusnam anniversariis commemorationibus fuerit hoc nomen antiquitus tributum? Vide verb. *Natalis num. 1.*

Lætis deinde festis datum, *ibid. num. 2. seqq.*

Natalis Sanctorum, *ibid. n. 8. seqq.*

Naufragium, naufragantes.

Per naufragium quid intelligatur. Vide verb. *Naufragium num. 1.*

Naufragantium bona quamvis in mare dejecta, remanent adhuc de jure suorum dominorum & quid contra reperientes, retinentes, & non restituentes, *ibid. num. 2. ad 9.*

Piscatores magnæ eorum periculo naufragantium bona recuperantes possunt aliquid jure exigere, & ad id vocati a patronis navium in ditione Pontificia lucrantur quartam partem bonorum, & aliquas indulgentias pro ipsis concessas, & renuentes auxilium præstare incurrunt crimen læsæ Majestatis, *ibid. num. 10. ad 14.*

Qui Christianos naufragantes, vel navigantes spoliare præsumunt, incurrunt excommunicationem, *ibid. num. 15. & 16.*

Si in periculo naufragii decedant in mare aliquorum mercatorum merces, & aliæ plurimæ aliorum mercatorum præseventur, vel dominus navis sæviente tempestate anchoras, vel alias partes navis amiserit, an, & quando fieri debeat compensatio, *ibid. num. 17. ad 23.*

Quid quando navis a pirata capta magno pretio redimatur, *ibid. num. 24.*

Quenam requirantur ut vectores reliqui teneantur post jactum mercium ad contributionem ex leg. Rhodia de jactu, *ibid. num. 25. ad 27.*

Quinam ex jactu contribuant, quomodo contribuantur, & agatur pro contributione, *ibid. num. 28. ad 34.*

Lex Rhodia de jactu ob simile damnum ad quæ extendatur, *ibid. num. 35. & seqq.*

Nauticum fœnus.

Quid sit. Vide verb. *Nauticum fœnus n. 1. seqq.* Quæ ad hujus contractus validitatem requirantur, *ibid. num. 13.*

Quotuplex sit? *ibid. num. 14.*

Justiniani de maritimis usuris intra certos limites cohibendis leges *ibid. num. 16.*

An usura sit? *ibid. num. 23.*

Contractus nautico fœnori affines *ibid. num. 40. Necessitas.*

Necessitas alia est mediæ, alia præcepti, alia mediæ, & præcepti simul, & qualibet explicatur. Vide verb. *Necessitas num. 1. ad 4.*

Necessitas proximi sive spiritualis, sive corporalis triplex assignatur, & explicatur, *ibid. n. 5. ad 11.*

Alia hujus triplicis necessitatis clarior descriptio. Vide verb. *Elemosyna per tot.*

In extrema, vel gravi, vel communi necessitate qualis obligatio vigeat, vel non, & satisclare explicantur circa quemcumque personarum

statum obligationes, *ibidem numer. 13. ad 37.*

Sed vid. ad *nu. 15.* Auctoris notata, *ib. cod. nu.* Definitur, dividiturque necessitas, deinde quinam sit illius favor enarratur quoad varias legum species, *ibid. in add. n. 23. & seqq.*

Necessitas se abstinendi a residentia quæ debeat esse? Vide verb. *Canonicus art. 5. n. 35. verb. Episcopus art. 3. n. 5. & verb. Parochus art. 2. num. 40.*

Necessitas pro alienandis rebus Ecclesiasticis quæ esse debeat. Vide verb. *Alienatio art. 2. nu. 2.*

Necromantia quid sit. Vide verb. *Superstitio nu. 15.*

Negotiatio quando, & quomodo prohibita clericis, & religiosis. Vide verb. *Negotiatio nu. 1. ad 7. & verb. Clericus per tot.*

Negotium est quasi negans otium. Vide *ibid. n. 56.* Neophyti ad sacros Ordines non sunt promovendi, nisi prius de eorum constantia in fide constiterit, & quantum temporis ad id requiratur. Vide verb. *Neophytus.*

Varia hujus vocis *Neophyti* significatio. Vide *Art. a Theologo censore adhibeorum, n. 1.*

Eorum privilegia, *ibid. num. 3.*

Collegii neophytorum institutio, ejusque privilegia, *ibid. num. 4.* Hinc calumnix refelluntur Protestantium in Sedem Apostolicam, *ib. num. 5.*

Venetis ad arbitrium Nuntii possunt contrahere matrimonium cum fidelibus, variis concurrentibus circumstantiis absque interpellatione compartis infidelis, *ibid. num. 6. ad 8.*

Non possunt dare libellum repudiij uxori in Judaismo perseveranti, & quibus pœnis, si id egerint, plectendi sunt, *ibidem num. 8.*

Non sunt cogendi ad dotis restitutionem, si uxor infidelis cohabitare renuat sine creatoris contumelia, *ibid. a. num. 9. ad nu. 36.* ubi hæc questio serio discutitur.

Nominatio ad Beneficia quid, & quotuplex sit, & in quo differat ab electione. Vide verb. *Electio art. 1. num. 8.*

Nomina affinitatis, & consanguinitatis. Vide verb. *Affinitas art. 1. n. 15.*

Nomen unde dictæ, & quid sint. Vide verb. *Kalendarium num. 30. ad 33.*

Notarius.

Notarius cum creatur quid jurare soleat. Vide verb. *Notarius num. 1.*

Notarios examinandi facultas cui competat, *ib. num. 2. & 3.*

Notarii tenentur referre Episcopo legata testamentorum ad pias causas intra mensem, & tenentur ex officio ea revelare etiam nemine requirente, *ib. n. 4. 5. & 6.*

Notarii fori Ecclesiastici tenentur intra mensem dare copiam appellanti, si petat, *ib. num. 7.*

Notarii tenentur intra mensem revelare legata facta tablicæ S. Petri, & dispositiones factas in favorem Sac. Domus Lauretanæ, *ibid. num. 8. 9. & 10.*

Notarii facientes instrumenta usurariorum, vel contractuum illicitorum, quibus pœnis subjunguntur, *ibid. n. 11. & 12.*

Laici possunt esse notarii in causis criminalibus, *ibid. num. 13. & 14.*

Episcopus in quibus litibus possit prohibere

notariis laicis ne officium suum exercent, *ibid.* n. 15. 16. & 17.

Notarii curiæ Episcopalis quam mercedem accipere possint pro scripturis, ad quæ teneantur, & quibus exemptionibus gaudeant. Vide verb. *Cancellarius per tot.*

Episcopus quibus notariis uti possit, ac debeat, *ibid.* n. 19. & 20.

Terminus mensis a Concilio Trident. in sess. 24. cap. 20. vers. *Præterea* præfixus notario suffraganeæ ad dandum acta, potest a metropolitano abbreviari, *ibid.* num. 48.

Non potest Episcopus præcipere, ut iudices synodales in causis sibi delegatis uti tantum debeant opera notariorum curiæ Episcopalis, *ibid.* n. 49.

Instrumentum depositi rogari potest a quolibet notario ad arbitrium monialium, dummodo exhibeatur copia authentica in cancellaria Ordinariorum, *ibid.* n. 50.

Notarius exul ab urbe ob defectus in officio commissos non debet admitti in tribunalibus ordinariorum, *ibid.* num. 51.

Non potest Episcopus prohibere, ne cæteri notarii, præter solum cancellarium Episcopalem, possint rogari de instrumentis, quæ commodum locorum Piorum concernunt, *ibid.* n. 52.

Notarius Episcopi non potest assistere simul cum ea, nec admitti ad conscribendum actum electionis Abbatissæ Monasterii subjecti regularibus, sed notarius, seu secretarius Superioris tantum, *ibid.* n. 53. & 55.

Notario curiæ Episcopalis non tenentur uti conservatores regularium, sed possunt assumere quemcumque bene visum, *ibid.* n. 54.

Generales, & provinciales religionum, & inquisitores, quas personas possunt in notarios assumere, *ibid.* n. 21. 22. & 23.

Notarii omnes omnia gratis pro officio S. inquisitionis expedire tenentur, *ibid.* n. 24.

Clerici tum sæculares, tum regulares, an, & quando, & pro quibus possint esse notarii. Vide verb. *Clericus art. 3. nu. 64.*

Notarii, seu tabelliones peccant in pluribus casibus, qui assignantur, *ibid.* num. 26.

Notariatus officium an sit vile, vel nobile, *ibidem* num. 27. ad 34.

Notario sibi obviam venienti Carulus V. caput inclinavit, & quare, *ibid.* nu. 35.

Notariatus Apostolicus quibus concedatur, & assignatur modus pro illo petendo, & obtinendo, *ibid.* num. 36.

Protonotariatus Apostolicus ut impetretur a Papa, vel ab alio, quid requiratur, *ibid.* n. 37.

Protonotarii an, & quando exempti sint a iurisdictione ordinarii, & quibus privilegiis gaudeant. Vide verb. *Protonotarius*.

Notarii status Mediolanensis, ac ditionis regis Sardinie ad quid teneantur, *ibid.* num. 39. ad 42.

Notarii exequentes litteras Apostolicas offendi prohibentur sub poena excommunicationis in Bulla Coenæ, *ibid.* n. 43.

Expedites inhibitiones vigore appellacionis in casibus non permissis infamiam, & inhabilitatem incurunt, *ibid.* n. 44.

Item expedites monitoria in causis ultra montes absque speciali iudicis rescripto, *ibid.* n. 45.

Item recusantes exequi citationes ac mandata Sedlis Apostolicæ, & curiæ Romanæ, aut alias executionem impediunt, *ibid.* n. 46.

Agitur de attestatione notarii circa rasuram instrumenti, quæ regulariter suspectum illud reddat, *ibid.* n. 56. ad 62.

An, & quando notarius possit corrigere errorem, *ibid.* in add. n. 62. & 63.

De instrumentis confectis a notario falsi damnoto, *ibid.* n. 64. ad 66.

Notarius arbitrarius potest assumi a monialibus pro rogandis suis instrumentis. Vide verb. *Moniales art. 2. num. 22.*

Notorium.

Notorium quid sit, & quare sic dictum. Vide verb. *Notorium num. 1. 2.*

Manifestum prout distinguitur a notorio quid sit, *ibid.* n. 3.

Publicum quid sit, & quando differat a manifesto, *ibid.* n. 4.

Manifestum quomodo differat a fama, & rumore, *ibid.* n. 5.

Fama duplex assignatur, & explicatur, *ibid.* n. 6.

Rumor quid sit, & quomodo differat a fama. *ibid.* num. 7. ad 11.

Occultum duplex assignatur, & explicatur, *ibid.* num. 12.

Definitur item notorium, illudque distinguitur a manifesto, evidenti, publico, ac novo, *ibid.* numer. 29. & seqq.

Notorium est triplex, idest *Juris, Facti, & Præsumptiomis*, & quodlibet explicatur, *ibid.* n. 13. ad 16.

Notorium facti adhuc est triplex, scilicet *permanens, transeuntis, & interpolati*, & quodlibet explicatur, *ibidem* num. 17. ad 20.

Ad hoc ut aliquod factum dicatur notorium *notorietate facti*, quid requiratur, ac sufficiat *ibid.* n. 21. ad 23.

Rejicitur distinctio *notorii in Juris, & Facti*, *ibid.* num. 30.

In factis vere notoriis, quomodo Judex procedere possit, & an in ipsis detur appellatio, *ibid.* n. 24. ad 27.

Notorium an, & quomodo probationem in judicio admittere possit, necne, *ibid.* n. 31.

Effectus *Notorii* describuntur, *ibid.* n. 32. & seqq. *Novitiatus, Novitius, Novitia.*

Novitiatus annus ad quid institutus? quando incipiat? Vide verb. *Novitiatus num. 1. & 2.* & alia plura ad rem? Vide verb. *Annus probationis.*

Novitiatus an fieri possit partim in uno, & partim in alio conventu, *ibid.* num. 4.

Novitios ad habitum recipere ad quem spectet, *ibid.* num. 5. 6. & 7.

Novitii in ordine Fratrum min. de Observantia quomodo admittendi ad professionem, & quamdiu paritate votorum, aut si religiosi absque legitima causa denegent suffragium, *ibid.* n. 8. 9. & 10.

Novitii an teneantur ad statuta religionis? Quibus casibus reservatus subjiciantur? Et a quo confessorio possint a dictis casibus absolvi, *ibid.* n. 11. ad 17.

Novitii, & novitiæ in articulo mortis possunt professionem emittere nondum completo anno novitiiatus, *ib. n. 18. & 19.*

Novitii, & novitiæ quibus privilegiis gaudeant, *ibid. n. 20. & 21.*

Novitii soli in choro recitantes de more horas canonicas satisfaciunt præcepto loco professorum, *ibid. n. 22.*

Si novitius sit clericus, & habeat beneficium, quid de ipso sit disponendum, *ibid. n. 23. ad 29.*

Novitii ad validam bonorum, ac jurium suorum renuntiationem faciendam quid observare debeant, *ibid. num. 30. ad 41.*

Novitii an possint eleemosynas, ac donationes facere, *ibid. num. 42.*

Novitii Societatis Jesu an possint valide renuntiare sine licentia Episcopi, & non servata forma Concilii, nec expectato bimestri proximo ante professionem, *ib. n. 43. & 44.*

Novitii Societatis Jesu, si dimittant, an possint a d. Societate alimenta præterdere, *ib. n. 45.*

Novitius habens beneficium ecclesiasticum an, & quomodo possit illud renunciare, *ibid. n. 46.*

Ut donatio facta a novitio sit firma, quid requiratur, *ibidem num. 47. & 48.*

Quid si novitius renunciaverit legitimam, & emissam professionem sit factus Episcopus, *ibidem num. 49.*

Novitius an, & quando possit testamentum condere, vel revocare, & quid in ipso disponere possit, *ibid. num. 50. ad 55.*

Dantes, vel recipientes aliquid pro monasterio, in quo adest novitius (excepto victu, & vestitu) sive donationis, sive convivii causa, quibus censuris subjiciantur, *ibid. nu. 56. ad 63. & verb. Moniales art. 2. num. 52. verb. Simoniaci art. 2. num. 20.*

Moniales an accipere possint dotem ante novitiarum professionem, *ibid. num. 64. & 65.*

Novitii egredienti, vel ejecto a religione quid sit restituendum; Et ipse quidolvere debeat, *ib. n. 66. ad 70.*

Dos novitiæ decedentis ante professionem cui, & quomodo restituenda, *ibid. n. 71. & 72.*

Licentia Episcopi, seu ejus vicarii requisita pro renunciatione facienda a novitio intra duos menses proximos ante professionem quando intervenire debeat; Et quis eam concedere possit, vel non, *ibid. num. 73. ad 78.*

In d. renunciatione facienda non est necesse servare formam laicorum statuto præscriptam, neque, ut sit valida, requiritur quod fiat a novitio integro bimestri ante professionem, & quomodo sit computandum tale bimestre, *ibidem n. 79. 80. & 81.*

Alia de d. renunciatione, *ibid. num. 82. ad 85.*

Deferre habitum novitiorum an sit de essentia & necessitate anni probationis ad validitatem professionis, *ibid. n. 86. 87. & 88.*

Novitii etiam Societatis Jesu, quo titulo promoveri possint ad sacros ordines, & an possint ordinari a suis Superioribus regularibus abbatibus, *ib. num. 89. ad 95.*

Novitii post professionem collocandi sunt in pro-

fessorio, seu conventu secundi novitiatus, in quo, sicut & in aliis novitiatibus, est observanda vita communis, *ibid. num. 96. & 97.*

Adducuntur decreta super receptione, & educatione novitiorum a Clemente VIII. edita, *ib. num. 98.*

Adducitur insuper decretum Innocentii XI. super conventibus novitiatus, & recollectionis Min. de observantia, & super iis, quæ in eisdem conventibus servari debent, *ibid. n. 99.*

Alia: Vide verb. *Approbatio art. 2. n. 2. verb. Annus probationis*, verb. *Habitus*, verb. *Professio*.

Receptus pro laico, seu converso an possit transire ad statum clericalem; Vide verb. *Professio num. 88. verb. Transitus num. 5.*

Novitii in quibus instruendi, *ib. n. 102.*

Ex quodam nostri ordinis novitio originem habuit devoto coronæ beatissimæ V. M. septem decadum in honorem suorum septem gaudiorum, *ib. n. 103.*

Novitii regulares admitti debent juxta formam decretorum Clementis VIII., & constitutionum ordinum peculiarium, nec sine gravi casu minuendum est ipsis probationis tempus, *ibid. n. 104.*

Novitiatus expleri debet in cenobio ad institutionem novitiorum designato sub pœna nullitatis professionis, *ibidem num. 105.*

An abbates, quibus jus est conferendi primam tonsuram & minores ordines subditis suis regularibus, possint eos conferre novitiis, *ibidem n. 106. ad 108.*

Et utrum sub negativo responso prima tonsura, & ordinum minorum novitio facta collatio sit tantum illicita, aut etiam invalida, *ibidem num. 109.*

Licentia Ordinariorum, quæ ex Constitutione Conc. Trid. sess. 25. cap. 16. de regularibus requiritur in renunciationibus novitiorum, est de forma, itaut lapsus 30. annorum non juret ad præsumendam illam, nec eidem juramento possit renunciari, *ibid. numer. 110. ad 112. & n. 113.*

Quid si ipsa licentia enunciata in instrumento renunciationis, minime reperiat, *ibid. num. 114. & 115.*

Nox quid sit. Vide verb. *Kalendarium*.

Nunus. Vide verb. *Contractus emptiois art. 1. n. 7.*

Nuncios. Vide verb. *Nuncios add. auctor. num. 1. & segg.* & verb. *Legatus*.

Nundine.

Nundine quænam sint. Vide verb. *Nundine n. 1.*

Nundine quoad dies festos. Vide *ib. n. 2. ad 5.*

Nundine in civitate Senogallie celebrari jubentur per septemdecim postremos dies mensis Julii cum privata, exemptionibus, & privilegiis, *ibid. num. 6.*

Nuptie.

Nuptiæ unde dictæ; Vide verb. *Nuptiæ num. 1.*

Femine dum maritantur, cur velentur, *ibid. num. 2.*

In nuptiis quare a sponso detur annulus sponsæ, & inferatur in quarto digito, *ibid. num. 3.*

Veritas nuptiarum, in quo consistat, *ibid. num. 4. & 5.*

Nu-

Nuptiæ terram replent, virginitas paradum, *ibid.* num. 6.

Nuptiæ secundæ permittuntur ut licitæ, *ib.* n. 7.

In nuptiis non debent Christiani saltare, & alia similia facere, *ibid.* n. 8.

Nuptiarum solemnitas, quibus temporibus fuerit prohibita jure veteri, & quibus sit jure novo, & an hæc prohibitio licite fieri possit ab Ecclesia, *ib.* n. 9. ad 13.

Quoad nuptiarum benedictionem; Vide verb. *Benedictio* art. 4.

Traductio privata uxoris ad domum viri, & consummatio matrimonii, ejusque denunciations an fieri possint tempore quo nuptiæ celebrari nequeunt, *ibidem* num. 15. & 16.

Per nuptias prohibitas quid intelligatur, *ibid.* num. 14.

Mater transiens ad secundas nuptias privatur tutela filiorum prioris matrimonii, & perdit etiam curatellam eorum, secus de patre, *ibidem* num. 18. 19. & 20.

Parentes transientes ad secundas nuptias quando amittant hereditatem, & legitimam filiorum præmortuorum; Vide verb. *Legitima* num. 33.

Nuptiarum ritus superstitutione infecti fidelibus Indis prohibentur, *ibidem* num. 24.

Nuptiarum tempora ab Ecclesia præscripta sunt observanda etiam in regno Servæ, & finitimis regionibus, *ib.* n. 25.

Nuptiis infidelium, quæ temporibus vetitis celebrantur, non prohibentur fideles assistere, dummodo fieri possint absque creatoris injuria, & offensione fidelium, *ibid.* n. 26.

Secundæ, tertiæ, ac posteriores nuptiæ sunt fidelibus permittæ, sed minime benedicuntur nisi primæ nuptiæ non fuerint benedictæ, *ibidem* num. 27. *¶* num. 38.

Secundæ nuptiæ impedimento sunt, nequis promoveri possit ad ordines sacros, etiam in Ecclesia Græca, in qua diaconis, & Presbyteris prohibentur sub poena nullitatis, & depositionis ab ordine, *ib.* n. 29. & 30.

Late de secundis nuptiis agitur, *ib.* num. 32. *¶* segg.

Et primo disseritur in quibusnam secundæ nuptiæ differant a primis, *ibidem* num. 34. ad 40.

Errant, qui secundas nuptias odiosas credunt, & varias earum pœnas recensent, non animadvertentes pœnas illas propter nuptias secundas non dari, sed propter nimiam ad eas festinationem, vel propter liberis prioris matrimonii quæsitam injuriam, *ibid.* n. 41.

De juris ratione in anno luctus antequam mulier ad secundas convolet nuptias; *ib.* n. 42. ad 45.

Pœnæ recensentur in quibus incurrit mulier nubens intra annum a die defuncti mariti, *ib.* n. 46. ad 54.

Quid addiderit Justinianus in casu quo vidua undecimo post mense nubat a morte mariti, *ib.* n. 51.

Mulier, quæ intra annum luctus impudice vivit, nec tamen parit, sed diu post luctum, præiatis pœnis non subijcitur, *ib.* n. 53.

Quibus in casibus mulier nubens ante annum luctus elapsum in pœnas non incidat, *ib.* n. 54. *¶* segg.

Recensentur pœnæ, quas incurrit mulier secundo nubens, in favorem, & commiserationem filiorum stabilitæ, *ibid.* n. 53. ad 58.

Quid egerit jus canonicum hac in re pœnalis, *ibid.* n. 59. *¶* segg.

Alia ad rem; Vide verb. *Benedictio* art. 4. & verb. *Uxor* num. 42.

Nurus quæ sit? Vide verb. *Affinitas* art. 1. n. 16.

O

Obedientia; Vide verb. *Votum*, art. 2. num. 10. ad 42.

Obedientia debita quando sufficiat pro se absente residentia; Vide verb. *Canonicus* art. 1. num. 36. verb. *Episcopus* art. 2. num. 6. verb. *Parochus* art. 2. num. 41.

Oblati monasteriorum.

Oblati, & donati, quando gaudent privilegio fori, & immunes sunt ab Episcopi jurisdictione, Vide verb. *Oblati monasteriorum*.

Oblationes.

Oblationes dupliciter sumi possunt, assignantur, & explicantur; Vide verb. *Oblationes* num. 1. 2. *¶* 3.

Triplex oblationum species assignatur, & explicatur, *ibid.* num. 4.

Oblationum usus quando inceperit, *ibidem* n. 5.

Oblationes non debentur ex præcepto, his in quatuor casibus, qui assignantur, *ibidem* num. 6. ad 10.

Ad hoc ut consuetudo faciendi oblationes obliget, quid requiratur, *ib.* n. 11. & 12.

Oblationes ex consuetudine vetusta necessarias evadere posse ut dicit auctor num. 11. confirmatur contra Jacobum de la Lande, *ibidem* n. 49. 50.

An oblationes difformiter præstitæ consuetudine necessaria evadere queant, *ib.* n. 51.

Oblationes factæ intra Ecclesiam parochialem, vel intra limites parochiæ, & illæ, quæ fiunt oratoriis, capellis, & imaginibus depictis in pariete domus alicujus personæ privatae, ad quem spectant, *ib.* num. 13. ad 21.

Oblationes, quæ fiunt tempore jubilæi, vel anno Sancto in Ecclesia cathedrali, seu imaginibus intra Ecclesiam, vel parochiam existentibus, ad quem spectant, *ibidem* num. 22. 23. & 24.

Oblationes, quæ fiunt in Ecclesiis regularium, spectant ad ipsos, *ib.* num. 25. & 26.

Parochi possunt in altari post offertorium oblationes recipere, & etiam ad altari recedere ad recipiendas oblationes mulierum, *ibidem* num. 27. & 28.

Sacerdotes novi in primis Missis possunt oblationes recipere, *ib.* n. 29. & 30.

Alia plura ad rem adnotantur, & designantur quando, & in quibus locum habeat, vel admittatur oblatio major, *ibid.* n. 31. ad 48.

Alia de oblationibus. Vide in tom. 8. in h h 2

Append. Decret. in Portugallen. Nullius, seu Nontulana *Iurium Parochialium*.
Obreptio quid sit, & in quo differat a subreptione; Vide verb. *Rescriptum num. 8.*
Observantia vana; Vide verb. *Superstitio num. 45. ad 64.*

Obstetrices.

Obstetrices unde dicantur? & ad quid teneantur? & a quo examinari debeant? Vide verb. *Obstetrices num. 1. ad 5.*

Baptizati ab obstetricibus quando sint rebaptizandi, vel non, sub conditione, *ibid. n. 6. 7. & 8.*

Obstetrices Egyptiæ in responsione data Pharaoni non sunt culpabiliter mentitæ, *ibid. n. 9.*

Obstetrices antequam ad officium admittantur sunt serio ac diligenter instruendæ a parochis de baptismo infantibus in casu necessitatis conferendo cum vera materia, forma, & intentione, *ibid. numer. 10.*

Quid probet obstetrix quoad virginitatem puellæ, vel quoad illius defectum, *ibid. num. 12.*

Falluntur ii, qui septem obstetrices requirunt, ut referri possit de virginitate vel illius defectu in muliere, *ibid. numer. 13.*

Occasio peccandi.

Occasio peccandi duplex assignatur, & explicatur. Vide verb. *Occasio peccandi n. 1. & 2.*

Periculum peccandi aliud est proximum, & aliud remotum, & quare dicatur proximum, *ibidem num. 3. & 4.*

Periculum proximum aliud est formale, & aliud materiale, rursus formale aliud est extrinsecum, & aliud intrinsecum, & quodlibet explicatur, *ibidem num. 5. 6. & 7.*

In occasione proxima, vel remota peccandi positus quando absolvi possit, vel non, *ibid. num. 8. 9. & 10.*

Consuetudinarii, seu recidivi quando sint absolvendi, vel non, *ibid. num. 11. ad 14.*

Occidens ubi sit. Vide verb. *Mundus num. 88.*

Occisio. Vide verb. *Homicida, Homicidium.*

Occultatio.

Occultatio fidei cum simulatione Mahumetismi damnatur præsertim in iudicio. Vide verb. *Occultatio, num. 1. & 2.*

Occultantes fidem tali simulatione excluduntur a Sacramentis in vita, & a suffragiis in morte, *ibid. num. 3.*

Cætera quoad occultantes fidem, & simulant Mahumetismum, vid. *ibid. n. 4. ad 6.*

Occultatio defectus in actu professionis an officiat pro nulla declaranda ipsa professione, *ibidem num. 7.*

Occultum. Vide verb. *Notorium.*

Occupatio pro acquirendo rerum dominio. Vide verb. *Dominium art. 3. num. 6.*

Octave.

Octavarum usus quando, & quomodo introductus in Ecclesia; Vide verb. *Octava num. 1. & 2.*

Octavarii numeri in triplici sensu triplex mysterium assignatur, *ibid. num. 3. ad 6.*

Quid si dies octavæ occurrat cum duplici majori per annum, *ibid. num. 7.*

Infra octavam Paschæ, Pentecostes, Epiphaniæ, Corporis Christi, Nativitatis Domini, quæ Officia, vel Missæ prohibeantur, *ibid. num. 8. ad 11.*

Infra octavas non privilegiatas, de quibus possit fieri officium, vel non, *ibid. num. 12.*

Quid si infra octavam Corporis Christi eadem die occurrant duo festa duplicia, *ibidem num. 13.*

Quid si octava Corporis Christi occurrat, vel concurrat cum die octavæ S. Joannis Baptistæ, seu Sanctorum Apostolorum Petri, & Pauli, vel alterius Sancti Titularis, vel Patroni, *ib. n. 14.*

In die octavæ Corporis Christi de quibus possit fieri officium, *ibid. num. 15.*

Quid si festum S. Antonii de Padua, aut aliud festum 2. classis occurrat in die Corporis Christi? Et quid si tale festum esset titolare; *ibid. num. 16. & 17.*

Quid si festum habens octavam transferri debeat, vel venerit paulo ante Quadragesimam, vel ante Pentecostem, vel ante diem 17. Decemb. *ibid. num. 18. & 19.*

Alia plura de octavis, *ibid. num. 20. ad 38.*

Nemini licet facere octavam defuncti sine speciali indulto Apostolico, *ibid. num. 39.*

Oculus.

Oculo carens an sit irregularis? Vide verb. *Oculus, num. 1.*

Impudicus oculus impudici cordis est nuncius, *ibid. num. 2.*

Oculi irritamenta sunt vitiorum, *ibid. num. 3.*

Oculus stibio depingere non licet, *ibid. num. 4.*

Oculis noxia assignantur, *ibid. num. 5.*

Oculus retro nulla lex, nulla appellatio, nullaque inhibitiō habet, *ibid. num. 6.*

Oculorum officium durius est amisisse, quam linguæ, *ibid. num. 7.*

In Missa quando Sacerdos debeat oculos elevare, vel demissos tenere, *ibid. num. 8. & 9.*

Odium.

Odium opponitur amoris, & duplex assignatur, & explicatur, & quale odium reperitur in Deo, vel in homine, & quando sit peccatum veniale, vel mortale. Vide verb. *Odium num. 1. ad 17.*

Alia, Vide verb. *Virtus num. 34. ad 87.*

Oeconomi Ecclesiarum.

Bona ecclesiastica ad Episcoporum curam spectabant. Vide verb. *Oeconomi Ecclesiarum num. 1. seq.*

Iique illa primum per Archidiaconos, *ibidem num. 3.*

Deinde per œconomos administrabant, *ibid. num. 4.*

Cur instituti œconomi, *ibid. num. 5. eorum status, ibid. num. 6. munera, ibid. num. 8.*

Alia de illis, *ibid. num. 10. seqq.*

Quando desierint, *ibid. num. 13.*

Officiales Bellici. Vide verb. *Bellum art. 3.*

Officium divinum quoad ea, quæ concernunt ejus nomen, originem, divisionem, & obligationem.

Officium divinum diversimode appellatur, Vide verb. *Officium divinum num. 1. ad 5.*

Offi-

Officii divini definitio traditur, ejusque origo, ac formula tum antiqua tum moderna insinuatur, *ibid. num. 6. ad 9.*

Afferuntur ad rem summaria Constitutionum Sancti Pii V., Clementis VIII., & Urbani VIII. *ibid. n. 10. 11. & 12.*

Officium divinum dividitur in nocturnum, & diurnum, & innuitur quid intelligatur per nocturnum, & diurnum officium, *ibid. num. 13. 14. & 15.*

Totum divinum officium dividitur in septem partes, quæ assignantur, & adducitur mystica ratio hujus septenarii numeri, *ibid. num. 16. & 17.*

Obligatio recitandi divinum officium oritur ex triplici titulo, qui assignatur, *ibid. num. 18.*

Titulo *Sacri Ordinis*, qui teneatur ad horas canonicas recitandas, *ibid. num. 19. ad 24.*

Emendatur auctor, num. 21. ubi negat, carceri emancipatos obligari ad officii divini recitationem, *ibid. in not. ad num. 23.*

Titulo *beneficii ecclesiastici* qui obligentur, vel non, ad officium divinum, *ibid. num. 25. ad 36.*

Titulo *religionis professæ choro adstrictæ*, qui teneantur, *ib. num. 37. ad 53.*

Reprehenditur auctor, num. 33. *ibid. in not. ad eund. num.*

Prioribus Ecclesiæ seculis nulla clericos majores inter & minores fuit distinctio quoad obligationem recitandi horas canonicas, *ibid. n. 54.*

Quomodo sequioribus temporibus distinctio clericorum invaluerit pro recitandis, vel non, horis canonicis, *ibid. num. 55.*

Quoad ea, quæ concernunt intentionem, & attentionem requisitam ad offic. div. recitationem.

Intentio quid sit; Vide verb. *Officium divinum art. 2. num. 1.*

Intentio dividitur in actualem, virtualem, habitualem, & interpretativam. Et singulæ explicantur, *ibid. num. 2. & 3. & verb. Intentio n. 3. ad 7.*

Intentio alia est explicita, alia implicita, alia directa, alia indirecta, alia absoluta, & alia conditionata, & singulæ explicantur, *ibidem num. 4. ad 9.*

Qualis intentio requiratur, ac sufficiat ad recitandas horas canonicas, *ib. n. 10. ad 20.*

Attentio quid, & quomplex sit, & quæ sufficiat, ac requiratur ad satisfaciendum obligationi officium divinum recitandi, *ibid. n. 21. ad 47.* ubi ad rem varia claritatis gratia referuntur.

Reprehenditur auctor num. 36. & 40. *ibid. in not. ad n. 36. & 40.*

Quoad ea, quæ concernunt integritatem, continuationem, & formam recitandi officium divinum.

Omittens culpabiliter totum divinum officium quot peccata committat, & quomodo se explicare teneantur in confessione; Vide verb. *Officium divinum art. 3. num. 1. ad 4.*

In pluribus corrigitur hic auctor, *ibid. eod. numer.*

Omittere culpabiliter notabilem partem officii

divini, quale sit peccatum, & quæ sit notabilis pars, & quid si omittens sit simul sacerdos, parochus, & monachus, aut talis pars omittatur ex oblivione, *ib. num. 5. ad 14.*

Qui dubitat an recitaverit aliquam horam, an, & quando, teneatur illam repetere, *ibid. num. 15. 16. & 17.*

Quid de illis, qui ex Superioris mandato, tempore divini officii occupantur in libris parandis, vel organis pulsandis, vel campanis sonandis &c. *ibid. num. 18. & 19.*

Psalmi, & hymni, qui solo organo personant, an degeant submissa voce suppleri, *ibid. n. 20. 21. & 22.*

Officium divinum integre recitari potest privatim cum socio quamvis laico non obligato ad talem recitationem, *ib. num. 23. 24. & 25.*

Quid de illo, qui nondum absolutus alterius chori versibus præproperat incipere suos, vel recitat officium divinum sincopando, mutilando, glutiendo syllabas, *ib. n. 26. & 27.*

Quid si aliquis ob strepitum, vel alium defectum non valeat audire aliqua ab altera parte chori prolata, *ib. num. 28. & 29.*

Officium divinum interrumpere quale sit peccatum, & causæ excusantes in casu assignantur, *ibid. num. 30. ad 34.*

Matutinum an licite dividi possit a laudibus, vel nocturnum a nocturno, *ibid. num. 35. ad 38.*

Pro recitando divino officio ab omnibus Breviario Romano adstrictis quæ forma sit servanda, *ibid. nu. 39. & 40.*

Clerici adstricti Breviario Romano an satisficiant præcepto, si recitent officium ex Breviario alicujus peculiaris Ecclesiæ, & contra, *ibidem numer. 41. & 42.*

In recitando officio divino est etiam servanda forma proprii directorii, & quid si secus, *ibid. n. 43. 44. & 45.*

Quid si aliquis recitet officium de martyre, cum sit recitandum de confessore, aut incipiat recitare officium non præscriptum, & postea advertat errorem, aut recitet per inadvertentiam officium crastinum, *ib. n. 46. ad 50.*

Clericus sive secularis, sive regularis, tamquam advena, vel peregrinus existens extra diocesim quale officium recitare possit, vel debeat, *ibid. n. 52. 53. 54. & in collect. decretor. initio hujus vol. n. 1359. 1360.*

Forma recitandi divinum officium juxta Kalendarium, & Breviarium Franciscanum a quibus sit servanda, & quid de tertiariis, vel Episcopis in sæculo degentibus, *ib. n. 55. ad 59. & inter decreta in hoc volum. n. 11. 659. 1384.*

Facultas recitandi peculiare officium alicui Congregationi concessa an se extendere possit ad aliam sive ejusdem, sive alterius ordinis, *ibid. num. 60. ad 63. & dict. decreta, n. 470. 506. 513. 829.*

Officia Sanctorum, quæ supersunt de mense Decembris nequeunt transferri in annum sequentem, *ibid. num. 64. & inter decreta, ut supra, n. 518. 963. 1312. 1664.*

Episcopi regulares an possint de beatis sue reli-

religionis officium recitare, & in propriis cathedralibus Missas celebrare, *ibid.* num. 65. & dict. decreta n. 401.

Capellanus Episcopi, qui cum eo recitat officium, debet se illi conformare, *ibid.* n. 66. & dict. decreta, n. 1385.

Locorum Ordinarii an possint addere nova officia Sanctorum propriis Kalendaris, *ibid.* num. 67. & dict. decreta, num. 216.

Translato festo alicujus S. Confessoris, quando mutari debet, vel non versicul. *Meruit beatus Cyr.* in hymno Iste Confessor &c. *ibid.* num. 68. 69. 70. & inter decreta, n. 542. 752. 1111.

Officium translatum quando recitari debeat. Et in translatione festorum sive ejusdem, sive diversae dignitatis quid sit servandum, *ibid.* num. 71. ad 75. & alibi, prout in indice inter decreta, n. 666.

Confessarii, & capellani monialium possunt Missam celebrare, & officium recitare de Sancto cujus officium recitatur ab ipsis monialibus, *ibidem* n. 76. 77. 78. inter decreta, n. 394. 1464.

Regulares quae officia dedicationum Ecclesiarum, & patronorum, & sub quo ritu celebrare debeant, *ibid.* num. 79. ad 84. & dict. decreta, n. 419. 540.

Approbatio S. Patroni quomodo concedi soleat, *ibid.* n. 85.

Regulares exempti utentes Breviario Romano an possint recitare officia de patronis minus principalibus, & de Sanctis dioecesis, *ibid.* num. 86.

Quando permittitur fieri officium aliquod perditiones subjectas Cæsari, per has intelliguntur etiam feuda Imperii, *ibid.* num. 87.

Locorum Ordinarii an possint ritum in Kalendario Romano expressum extendere, vel mutare, *ibid.* num. 88. & dict. decreta, num. 214. & seqq.

Ubi asservatur corpus, vel insignis reliquia alicujus Sancti, an, & quo ritu celebrari debeat Missa, & officium recitari, *ibid.* n. 89. 90. 91. & dict. decreta, n. 215. & seqq.

Dedicationis festum an possit ab Episcopo mutari, *ib.* n. 92. & dict. decreta, n. 1379.

Si in locis dioecesis nullus reperitur electus patronus, tenetur dioecesis ad festum patroni civitatis celebrandum cum octava, *ibid.* num. 93. & dict. decreta, n. 349.

In patronorum praecedentia quis ordo sit servandus, *ib.* n. 84. & dict. decreta, n. 622.

Canonici qua voce teneantur in choro officium cantare, & privatim extra chorum recitare, *ib.* n. 95. ad 101. & verb. *Missa* art. 3. num. 11. & dict. decreta n. 12.

Litaniae in festo S. Marci, & tribus diebus rogationum sunt de praecepto recitandae. Et quo tempore, *ibid.* num. 102. 103. & verb. *Litania* num. 16. 17.

Officium B. M. V. Officium defunctorum, Psalmos Graduales, & Poenitentiales, qui teneantur recitare, vel non, *ibidem* num. 104. ad 110. & dict. decreta, n. 1113.

Habentes indultum recitandi aliqua officia sin-

gulis hebdomadibus, vel mensibus, quando absintere debeant ab ipsis recitandis, *ib.* nu. 111. 112. & dict. decreta, n. 827.

Habentes indultum recitandi Officium de SS. Sacramento in feriis quintis per annum quomodo debeant illud recitare, & de ipso Missam celebrare, *ibid.* num. 113. & dict. decreta, n. 1483.

Ad horas omnes, quae recitantur in choro, debent ardere duae saltem candelae in altari, *ib.* num. 114.

Assignantur Officia B. M. V. in toto Statu Ecclesiastico ex obligatione celebranda ex novissimo decreto, *ibid.* num. 115.

Referuntur varia dubia a Sac. Congreg. Rit. resoluta, *ibid.* num. 116.

Quoad ea, quae concernunt ordinem, tempus locum, ritum, & habitum recitandi divinum officium.

In recitandis horis canonicis qui ordo sit servandus; Vide verb. *Officium divinum*, art. 4. n. 1. ad 7.

An sit peccatum non recitare Matutinum, & Laud s ante celebrationem Missae; Vide *ibid.* num. 37. & verb. *Matutinum* num. 19.

Tempus pro absolvendo toto divino Officio tam juxta primariam institutionem, quam juxta communem praxim quando incipiat, ac terminet, *ib.* n. 9. ad 14.

Assignatur tempus pro singulis horis persolvendis juxta suam primam institutionem, ac juxta jam receptissimam consuetudinem, *ibid.* num. 15. & 16.

Vesperae an licite recitari possint post prandium etiam in Quadragesima, *ibid.* n. 17. & 18.

Pro publica, & privata horarum recitatione quae tempora sint servanda, & assignantur iustae causae, ob quas anticipari possint, & afferuntur ad rem duplex terribile exemplum, *ibid.* n. 19. ad 25.

Publica, & privata divini Officii recitatio quo in loco sit facienda, *ib.* num. 26. ad 32.

In privata, & publica divini officii recitatione qui situs, & habitus sit servandus, *ib.* nu. 33. 34. & 35.

Qui recitat Matutinum die Dominico pro feria 2. sequenti, an debeat genuflectere ad Antiphonam finalem B. M. V. *ib.* num. 36.

Quoad ea, quae concernunt causas excusantes, vel non a recitatione divini officii.

A recitatione divini officii excusat impotentia quaecumque physica, vel moralis; Vide verb. *Officium divinum* art. 5. num. 1.

Qui inculpabiliter caret Breviario, a qua parte divini officii recitanda excusetur, *ib.* n. 2. & 3.

Caecus a qua parte excusetur, & quid si sit beneficiatus, *ib.* nu. 4. ad 8.

Quid de illo, qui culpabiliter caret Breviario, *ibidem* num. 9. & 10.

Infirmis gravis, vel levis quando excuset; Et quid in dubio an sit gravis, vel levis, *ibid.* num. 11. ad 15.

Quid de regularibus infirmis, valetudinariis, senibus &c. nescientibus se determinare an possint,

sint, vel non, officium recitare, *ibidem* num. 16. ad 21.

Occupatio gravis repentina quando excuset, *ib.* n. 21.

Charitas propria, vel proximi quando excuset, *ib.* n. 23. & 24.

Concionator quando excusetur, vel non, *ib.* n. 25. 26. & 27.

Metus gravis excusat a recitatione divini officii, *ib.* n. 28.

Dispensatio excusat a recitatione divini officii, & assignantur qui dispensare possint, vel non, *ibid.* n. 29. ad 36.

Falsum est quod dicit auctor n. 32. ex consuetudine scilicet ubique recepta ab Officio persolvendo dispensare homines solere, ac multo magis falsum est posse id Vicariis generales, vel regularium Superiores, *ib.* in not. ad n. 32.

Beneficiarius si privetur fructibus beneficii, an excusetur, *ib.* n. 37.

Impeditus recitare Officium statutis horis tenetur illud anticipare, vel postea supplere, *ib.* n. 38. 39. & 40.

Alia ad rem: Et de causis excusantibus a recitatione publica in choro, *ibidem* num. 41. ad 44. & verb. *Canonici* art. 5. num. 33. & verb. *Distributiones* per tot.

Recitantes in fine horarum orationem *Sacro-sanctæ* quid consequantur; Vide verb. *Indulgentia* art. 6. num. 11.

Officium defunctorum.

Officium defunctorum quo die sit celebrandum, & quid si eodem die occurrat festum duplex minus; Vide verb. *Officium defunctorum* num. 1. 2. 3. & inter decreta Sacri. Congreg. initio hujus volum.

Officium defunctorum in die commemorationis eorundem quando sit recitandum, *ib.* num. 4. & verb. *Litanie*.

Dictum officium, & Missa præsentæ cadavere quibus diebus cantari possit, vel non, *ib.* n. 5. & 6.

Anniversaria, & Missæ de requiem relicte ex dispositione testatorum quando cantari possint, *ib.* n. 7.

Cum primum habita fuerit notitia certæ obitus alicujus religiosi ordinis, vel provincie, quo festo cantari possit Missa, & Officium pro eodem, *ib.* n. 8.

Officium anniversarium, septenarium, vel tricenarium, defunctorum post obitum quid si cadat in die Dominico, *ibid.* numer. 9.

Officium defunctorum ad consequendas indulgentias in Constitutione S. Pii. concessas, quo die celebrari debeat, *ibidem* num. 10.

Ad Officium defunctorum qui teneantur, vel non, *ibid.* num. 11. ad 15.

Plura ad rem afferuntur Sacri. Congreg. Decreta, *ibid.* num. 16. ad 36. & in *Collectione*, initio hujus voluminis.

Officium quid sit; Vide verb. *Beneficentia* art. 1. num. 28.

Oleum infernum ubi, & quomodo asservari debeat; Vide verb. *Uinctio extrema* num. 10. 49.

Omen quid sit, Vide verb. *Superstitio* num. 30.

Omiromantia quid sit; Vide *ibid.* num. 25.

Opinio. Vide verb. *Consentientia* num. 68. ad 114.

Opinio probabilis. Decreta edita circa propositiones probabilium spectantes referuntur; Vide verb. *Opinio probabilis* per tot.

Optica quid; Vide verb. *Mundus* n. 202. 208. 210.

Oracula vivæ vocis.

Oracula vivæ vocis quid sint; Vide verb. *Oracula vivæ vocis* num. 1.

Oracula vivæ vocis alia sunt authentica, & alia non & quæ sint utraque, & quomodo. inter se discernantur, *ibidem* num. 2. & 3.

Gratiæ, & privilegia vivæ vocis oraculo concessa quoad substantiam pro foro interno cuius sint valoris, *ibidem* num. 4.

Ad essentialiam, & substantiam privilegii, an requiratur scriptura, *ib.* num. 5.

Ut oracula vivæ vocis practici possint etiam pro externo, quid requiratur, *ib.* n. 6.

Privilegia, & indulta vivæ vocis oraculo concessa, quæ nunc valeant, vel non, & quæ fuerint revocata, & quæ excepta. Et afferuntur ad rem varia summorum Pontificum Constitutiones, *ib.* n. 7. ad 21. & seqq.

Oracula vivæ vocis nullius sunt roboris, quæ revocationem præcedunt, & quæ subsequuntur valent ad summum pro foro interno, nisi authenticè prodierint, *ibidem* numer. 33. & seq.

Oraculum superstitiosum; Vide verb. *Superstitio* num. 32.

Oratio.

Orationis nomen tripliciter sumitur, & explicatur; Vide verb. *Oratio* num. 1. & 2.

Oratio specialiter sumpta definitur, *ib.* num. 3.

Oratio dividitur in mentalem, & vocalem, & quæ sit utraque, *ib.* n. 4.

Oratio vocalis debet necessario habere adjunctam mentalem, *ibidem* num. 5.

Oratio vocalis dividitur in privatam, & publicam; & utraque explicatur, *ib.* n. 6.

Oratio quomodo sit necessaria adultis, usum rationis habentibus, *ib.* n. 7. & 8.

Assignantur quatuor alii casus, in quibus adesse potest obligatio orandi respectu aliquarum personarum particularium, *ibid.* n. 11.

Oratio pro quibus fieri possit, vel non, *ib.* n. 12. ad 15.

Animæ in Purgatorio orant pro nobis, & pro se ipsis, *ibid.* num. 16. & 17.

Angeli, & Sancti in cælo orant pro nobis, *ibid.* num. 18. & 19.

Homines sancti, & iusti in hoc mundo, an recte invocari possint, *ib.* n. 20. & 21.

Oratio ex Christi promissione quando, & qualem vim habeat impetrandi, *ibid.* n. 22. ad 29.

Oratio quotidiana delet peccata, venialia, *ibidem* num. 30.

Afferitur brevis additio facta a Clemente XII. instructioni pro expositione SS. Sacramenti occasione orationis 40. horarum editæ a Clemente XI. & a nobis allata sub verb. *Eucharistia in fine*; *vid.* *ibid.* n. 31.

Refertur novissima concessio specialium Indul-

dulgentiarum a fel. rec. Benedicto XIV. tam doctentibus, & addiscentibus, quam peragentibus orationem mentalem, *ib. num. 32.*

Assignatur modus brevis versiculis comprehensus concludendi omnes orationes, seu collectas, *ib. n. 35.*

In oratione *A cunctis* nomina S. Michaelis, & S. Joannis Baptistæ præponenda suat Apostolis. Vide verb. *Missæ art. 12. num. 64.*

Non est omitenda una ex assignatis orationibus in *Missali*, velut *A cunctis*, ut ejusdem Ioseph dicatur aliqua oratio imperata ab Episcopo, veluti *Deus refugium*. Vide *ib. n. 76.*

Quando dicitur oratio *A cunctis*, vel *Ecclesiæ*, non est dicenda oratio contra paganos, *ibidem num. 77.*

Orationes, præter eas, quæ in Ecclesiæ receptæ sunt, in Sacris Ritus non sunt admittendæ, *ibid. n. 32.*

Orationes, seu preces publicæ a quo indicendæ, *ibid. nu. 33.*

Oratio in communi suadet, & laudatur, *ibid. num. 34.*

Orationum vocalium recitatio laudatur, *ibid. n. 35.*

Oratorium generice captum quid sit; Vide verb. *Oratorium num. 1.*

Oratorium pro Missis celebrandis aliud est publicum, & aliud privatum, & utrumque quale sit & esse debeat, *ibid. num. 2. 3. & 4.*

Potissima differentia oratorum publicum inter, & privatum describitur, & plura ad rem facientia traduntur, *ib. num. 101. ad 109.*

Affertur decretum Clementis XI. de celebratione in oratoriis privatis, *ibidem n. 5.*

Affertur formula indulti pro oratorio privato, *ibid. num. 6.*

Affertur clausula, quæ solet poni pro infirmo, etiam nobili, *ib. n. 7.*

Quadruplicis speciei solent oratoria privata concedi, & assignantur, *ibid. n. 8.*

Afferuntur, & expendantur singulæ clausulæ communiter poni solitæ in forma indulti pro oratorio privato, *ibidem n. 9. ad 62.*

An celebrans, & minister satisfaciunt præcepto audiendi Missam in oratorio privato, *ibid. num. 63. & 64.*

In oratorio privato an possint celebrari tres Missæ in die Nativitatis Domini, *ibidem n. 65.*

Habens bullam Cruciatæ non satisfacit præcepto audiendi Missam in oratorio privato, *ibid. n. 66.*

Oratoria, quæ sunt in aulis publicis palatii civitatis, an sint privata, vel publica, *ibidem n. 67.*

Audiendo Missam in oratoriis privatis Episcoporum, & Cardinalium, & in capellis cætherum publicorum, an satisfieri possit præcepto, *ibidem n. 68. ad 71.*

Regulares an possint absque indulto habere oratoria privata in suis conventibus, & an eorum privilegia censeantur quoad hæc revocata, & an satisfieri possit præcepto, audiendi Missam in ipsis, ab omnibus fidelibus, *ib. n. 72. ad 77.*

An regulares possint habere oratoria privata etiam extra conventus, *ib. n. 78.*

Ut regularium privata oratoria legitime erigantur, quid requiratur, *ibid. num. 79.*

Regulares nequeunt erigere altare portatile in domo privata consanguineorum, & ibi celebrare pro ministrando Viatico regulari ibi existenti graviter infirmo, *ibid. n. 80.*

Oratorium privatum cum beneficio in domo privata an permitti possit, *ibidem n. 81.*

Quoad oratoria privata attendenda est novissima dispositio Benedicti XIV. quæ affertur, *ib. numer. 82.*

Oratorium publicum quomodo reduci possit ad privatum, *ibid. num. 83.*

Oratoria privata non solent facile concedi in domibus mulierum in communi viventium, *ibid. num. 84.*

Oratorium esse publicum probatur ex multis, & adducuntur ad id plures resolutiones Sacrar. Congreg. *ib. n. 85. ad 91.*

Supra, & subius oratorium, quæ loca, & ad quem usum esse possint, *ibidem nu. 92.*

Oratorium ad quem effectum permittatur in collegiis, *ib. num. 93.*

Oratorium domesticum conceditur a Benedict. XIV. advocatis consistorialibus, & militibus S. Januarii, *ib. n. 94. & 95.*

Num in oratorio privato valeat Sacramentum Pœnitentiæ, & Eucharistiæ ministrari, *ib. nu. 96. & seqq. & num. 110. 111.*

Alia ad rem ex operibus Bened. XIV. deprompta, *ib. n. 96. ad 100.* Vide etiam tom. 8. in *Appendic. decret. in Verulana Oratorii*, Marsiceni. Oratorii.

Ordo, Ordinare.

Ordo dupliciter sumitur, & quomodo. Vide verb.

Ordo num. 1.

Ordo quid sit, *ib. num. 2.*

Ordines quot sint, assignantur, tam secundum theologos, quam secundum canonistas, *ibidem num. 3. ad 7.*

Prima tonsura an sit ordo, necne, *ib. n. 8. ad 15.* Episcopatus an sit ordo distinctus a Presbyteratu, *ib. n. 16. 17. & 18.*

Singuli ordines constituent unum Sacramentum, ita & characteres unum duntaxat constituunt characterem totalem ordinis, ut sic, *ibid. num. 19. 20. & 21.*

Prima tonsura juxta theologos, & canonistas definitur, ejusque materia, forma, ac institutio assignatur, *ibidem num. 22. ad 27.*

Ostiarius quid sit, quæ ejus materia, ac institutio, *ibid. n. 28. 29. & 30.*

Lectoratus quid sit, quæ ejus materia, & forma, & quando fuerit institutus, *ibidem nu. 31. 32. & 33.*

Exorcistatus quid sit, quæ ejus materia, & forma, & quando fuerit institutus, *ibid. num. 34. 35. & 36.*

Acolythatus quid sit, quæ ejus materia, & forma, & quando fuerit institutus, *ib. n. 37. 38. & 39.*

Subdiaconatus quid sit, quæ ejus materia, & for-

formā, & quando fuerit institutus, *ib. n. 40. 41. & 42.*

Diaconatus quid sit, quæ ejus materia, ac forma, & quando fuerit institutus, *ibidem n. 43. ad 47.*

Presbyteratus quid sit, quæ ejus materia, ac forma, & quando fuerit institutus, *ibid. n. 48. 49. & 50.*

Episcopatus quid sit, quæ ejus materia, ac forma, & quando fuerit institutus, *ibid. num. 51. 52. & 53.*

Ad validitatem cujuscumque ordinis an sit necessarius contactus physicus, vel moralis materię respective remota, & an idem contactus fieri debeat physice simul cum prolatione formæ, *ib. num. 54. ad 65.*

Episcopus ordinans an debeat per se ipsum porrigere materiam tangendam ab ordinandis, *ibid. num. 66. & 67.*

Alia ad rem ex operibus Benedicti XIV. a num. 68. ad 75.

Minores ordines non sunt a Christo, & ab Apostolis immediate instituti, neque rationem Sacramenti pertingunt, quod minime adversatur Conc. Trident. *ibid. num. 76. & seqq.*

Quoad ea, quæ concernunt tempora faciendarum ordinationum, & qualitates ordinandorum.

Prima tonsura quando, & ubi conferri possit; Vide verb. *Ordo art. 2. num. 1.*

Ordines minores quibus diebus conferri poterint, & nunc possint, ac debeant, *ibid. num. 2. ad 8.*

Ordines majores quando conferri possint, & signanter, regularibus habentibus privilegium Apostolicum, *ibid. num. 9. ad 13.*

Sed vide, *ib. n. 137. ad 141.*

Episcopatus quibus diebus conferri possit, *ib. n. 14.*

Tempora statuta ad conferendos ordines an sint de substantia collationis eorundem, *ibid. nu. 15.*

Duo ordines sacri nequeunt eodem die conferri, *ibid. n. 16.*

Subdiaconatus, & ordines minores an conferri possint eodem die, & an possit Episcopus private conferre ordines minores die præcedenti Sabbatum quatuor temporum, & die Sabbati Subdiaconatum, *ibidem num. 17. ad 20.*

Quoad Interstitia temporum ad ordinationem requisita, Vide verb. *Interstitia.*

Ordinum majorum, vel minorum collationes in quo loco fieri possint, ac debeant, *ibid. num. 22. & 23.*

Ad valide recipiendos ordines requiritur quod ordinandi sint masculi, *ibid. num. 24. 25. & 26.*

Hermaphrodita an sit capax recipiendi ordines; Vide verb. *Hermaphroditus n. 11.*

Ad valide recipiendos ordines requiritur quod ordinandi sint baptizati, & ad id afferunt notabilis casus: Et in adultis requiritur debita intentio, *ib. n. 28. & 29.*

Ad licite recipiendos ordines requiritur quod ordinandi sint in statu gratiæ; quod sint confirmati, IX.

mati; quod gradatim suscipiant; quod non sint irregulares, *ib. n. 30. ad 33.*

Si furiosus, aut infans, vel dormiens hominem occidat, non fit irregularis, *ibid. n. 34.*

An infans ante septennium completum habens plenum usum rationis, si occidat hominem, fiat irregularis? Et quid in dubio an dictus infans habuerit sufficientem usum rationis ad peccandum mortaliter, *ib. num. 35. ad 40.*

Ob homicidium casuale quando incurritur, vel non, irregularitas, *ibid. num. 41. ad 54.*

Ab irregularitate ob homicidium casuale sive occultum, sive publicum, & ab irregularitate orta ex aliis defectibus quis possit dispensare, vel non, *ib. n. 55. ad 68.*

Ad licite suscipiendos ordines requiritur quod ordinandi nulla censura sint ligati, & quod sint in ætate canonica constituti, *ibid. num. 69. & 70.*

Infantes illicite, sed valide ordinantur etiam ad presbyteratum, *ibidem num. 71. & 72.*

Assignatur etas requisita pro singulis ordinibus, *ibidem num. 73. ad 79.*

Ad licite ordines suscipiendos requiritur quod ordinandi scientia sufficienti sint instructi, & quod ordinentur a suis propriis Episcopis, vel ab aliis de eorum licentia, & quod ordinandi in sacris habeant legitimum titulum sustentationis, *ibid. num. 80. 81. & 82.*

Ut quis licite ordinetur ad titulum beneficii, quid requiratur, *ib. n. 83. ad 88.*

Ad titulum patrimonii, ut quis licite ordinari possit, quid requiratur, & clericus sic ordinatus quid possit de patrimonio disponere, vel non, *ib. n. 89. ad 98.*

Ordinibus sacris initiari non potest, qui bonis cessit, *ib. nu. 99.*

Ad titulum paupertatis, seu professionis religiosæ quid requiratur, ut quis licite ordinetur, & quid in casu de patribus Societatis Jesu, *ibid. num. 100. ad 104.*

In calculandis redditibus beneficii pro titulo ordinandi an sint detrahenda onera Missarum eidem beneficio adjuncta, & an detrahendæ sint distributiones quotidianæ, si beneficium sit residuale, *ibid. num. 105. ad 110.*

Sed vide ad num. 105. & seqq. quæ notantur sub n. 142.

Aliqua advertenda referuntur circa preces, vel Missas, quæ in ordinatione ab Episcopo injunguntur, *ibid. num. 111. ad 114.*

Regulares non tenentur ratificare suam professionem coram Episcopis ante susceptionem ordinis Subdiaconatus; Vide verb. *Professio Regularis n. 108.*

Quoad ea, quæ concernunt facultatem prelatorum ordinandi suos, vel alienos subditos, & concedendi litteras dimissorias.

Episcopi possunt subditos ordinare quoad omnes ordines; Vide verb. *Ordo art. 3. n. 1.* Abbates quicumque quos ordines, & quibus ordinandis conferre possint, vel non, *ibidem numer. 2. ad 8.*

Opinio Auctoris n. 2. quod Abbas possit confer-

ferre subditis suis ordines minores; tametsi non sit benedictus, haud potest indistincte recipi, & ea in tribus tantum casibus locum habet, qui recensentur, *ibid. in addit. numer. 103. ad 105.*

Quando judicari possit, quod Abbas non benedictus facultatem habeat conferendi subditis suis minores ordines, *ibid. num. 106.*

Cardinales presbyteri an, & quos ordines conferre possint in suis titulis, *ibid. num. 9. & num. 107.*

Subditus Episcopi quoad ordines recipiendos potest quis fieri quatuor modis, & assignantur, & ad rem datur ad litteram Constitutio Innocentii XIII. *ibid. num. 10. & 11. & num. 108.*

Ut quis ordinari possit ab alieno Episcopo ratione beneficii in ejus dioecesi obtenti, quid requiratur, *ib. n. 12. ad 15.*

Ut quis fiat subditus Episcopi, & ab ipso ordinari possit ratione originis, quid requiratur, *ibid. n. 16. ad 21.*

Ut quis fiat subditus Episcopi, & ab ipso ordinari possit ratione domicilii quid requiratur, *ib. n. 22. ad 28.*

Ut quis fiat subditus Episcopi, & ab eo ordinari possit ratione familiaritatis, seu commensalitatís, quid requiratur, *ibid. num. 30. 31. & 32.*

Episcopi titulares non possunt suos triennales familiares ordinare sine consensu proprii Episcopi, & quid si tales ordinent, *ibid. num. 33. 34. & 35.*

Litteras dimissorias pro ordinibus recipiendis ab alieno Episcopo, ultra Romanum Pontificem concedere possunt Episcopi subditis suæ dioecesis, Cardinales suis familiaribus triennalibus, & quid sit in ipsis servandum innuitur, *ibid. num. 36. 37. & 38.*

Vicarius generalis Episcopi an, & quando possit dimissorias concedere, *ibid. n. 39.*

Vicarius capitularis sede vacante quibus, & intra quod tempus possit dimissorias concedere, *ibid. n. 40. ad 43.*

Arctatus ratione beneficii recepti, vel recipiendi ad finem obtinendi dimissorias, a Vicario capitulari infra annum a die vacationis sedis, quis dicitur, *ibidem num. 44. & 45.*

Vicarius capitularis an possit concedere dimissorias infra annum pro recipienda prima Tonsura, *ibidem num. 46.*

Vicarius capitularis concedens infra annum dimissorias non arctatis, in quas censuras incurrat, *ibid. num. 47. & 48.*

Abbatés, alique exempti nequeunt suis subditis sæcularibus litteras dimissorias concedere; nec etiam ipse Episcopus tamquam Abbas, nec alius prælatus loci eas concedere potest subditis sæcularibus nullius dioecesis, *ibid. num. 49. & 50.*

Ordinarii an possint dimissorias dirigere Abbatibus regularibus, *ibid. num. 51.*

Prælati regulares possunt litteras dimissorias

suis subditis regularibus ad ordines suscipiendos concedere. Et Episcopo dioecesano ordinationem non tenentem, an possint eas dirigere ad alienum, & afferuntur ad id varia decreta; *ibid. num. 56. ad 58.* nunc tamen observanda est novissima dispositio Benedicti XIV. incip. *Impositi nobis ibid. num. 74.*

Quid si Superiores regulares ex industria, & per fraudem transferunt subditos de una dioecesi ad aliam ut facilius ordinentur, *ib. num. 62.*

Per quantum tempus regulares ordinandi commemorari debeant in conventu dioecesis Episcopi ordinantis ad hoc ut dici possint de familia ipsius conventus, *ib. num. 65.*

Regulares a dioecesano in examine reprobati, an mitti possint ad alios Episcopos pro ordinibus suscipiendis, *ibid. num. 63.*

Superiores regulares an possint dimissorias concedere suis novitiis, *ibidem num. 64.*

Regulares habentes speciale privilegium post Concilium Tridentinum possunt a quolibet Episcopo ordines suscipere. Et qui tali privilegio gaudeant, vel non, *ibid. n. 66. ad 69.*

Ad rem assignatur indultum, quod habent PP. Congregationis Oratorii Urbis, & Neapolis, *ibid. num. 70.*

Nuncii Apostolici quibus conferre possint ordines, *ibid. num. 71.*

Græci, & Albanenses Græco ritu viventes, & commorantes in Italia quomodo promovendi sint ad ordines, *ibid. num. 72.*

Ultramontani an possint ordinari ab Episcopis Italiae, *ibidem num. 73. 74. & 75.*

Commorantes in Urbe per quatuor menses non possunt ordinari extra Urbem cum litteris dimissoriis proprii Ordinarii, *ibidem num. 76.*

Subditi sex Episcopatum Cardinalitiorum prope Urbem, in quibus non sunt suffraganei, a quo ordinari debeant, *ibid. num. 77.*

Confirmatur, quod subdit Auctor post n. 77. quod Vicarius Urbis conferre debet ordines subditis sex Episcopatum subbicariorum, in quibus non sunt Episcopi suffraganei, si proprius Cardinalis Episcopus non accedat ad suam dioecesim, ibique habeat ordinationem, *ibidem n. 108. & seq.*

Metropolitani, patriarchæ, & nuncii nequeunt subditis Ordinariis conferre ordines, *ibid. num. 78.*

Papa potest ordinare quoscumque sine dimissoriis suorum Ordinariis, neque ab ipso ordinatus potest quis ad superiores ordines promovere sine ipsius licentia, *ibid. num. 79. & 80.*

Ad obtinendum beneficium in aliena dioecesi an requirantur litteræ testimoniales proprii Episcopi, *ibid. num. 81. ad 84.*

Canonicus coadjutor cum futura successione, & assignata congrua est eo ipso subditus ordinari beneficii ad effectum suscipiendi ordines absque alia dimissoria Episcopi suæ originis, *ib. num. 85.*

Regulares ad ordines promovendi an teneant

antur exhibere Ordinario fidem Baptismi, *ibid.* num. 86.

In ordinibus suscipiendis an possit fieri variatio de uno Episcopo ad alium, *ibid.* n. 87.

Quoad ea, quæ concernunt culpam, & penam male ordinantium, & ordinatorum.

Ordines absque speciali dispensatione illicite, sed valide conferuntur, & suscipiuntur extra tempora, vel ante legitimam ætatem, vel absque litteris dimissoriis. Vide verb. *Ordo art. 4. n. 1. & 2. & 3.*

Quid si Episcopus se protestaret ante ordinationem non habere intentionem ordinandi eos, qui requisita necessaria non habent? Et quid in dubio an talis intentio fuerit vera, & absoluta, aut potius mutata, *ibidem* num. 4. 5. & 6.

Quid si Episcopus scienter aliquem ordinaret ante legitimam ætatem, *ibidem* numer. 7. 8. & 9.

Ordinatus scienter ordinibus majoribus ante legitimam ætatem sunt ipso jure suspensi. Et quid si durante tali suspensione in eisdem ordinibus publice, vel private ministraverint; *ibid.* num. 10. ad 14.

Episcopus scienter ordinans aliquem extra tempora a jure statuta sine dispensatione in quas censuras incurrat? Et sic ordinatus an esset suspensus, & a quo absolvi posset, *ibid.* nu. 15. ad 19.

Episcopus scienter ordinans alienum subditum sine dimissoriis in quas censuras incurrat, & sic scienter ordinati an sint ab eisdem ordinibus suspensi? Et quibus aliis poenis puniri possint tam ipsi, quam sic ordinantes, *ibid.* num. 20. ad 23.

Suspensio sancita contra ordinatos absque, vel cum falsis, aut alieni Episcopi dimissoriis, cui sit reservata, *ibidem* num. 24. ad 27.

Irregularitas incursa propter administrationem in ordinibus sic male susceptis, a quo tolli possit, vel non, *ib.* num. 28.

Quid si Episcopus scienter ordinet aliquem ad sacros ordines sine titulo sustentationis, aut talis clericus sic ordinetur a pluribus Episcopis, aut ab Episcopo alieno habente generalem licentiam Episcopi diocesani? Et quando ipsis Episcopis incumbat obligatio præstandi alimenta dicto clerico sic ordinato, *ibidem* nu. 29. ad 35.

Quid si Episcopus ordinet aliquem sine titulo sub pacto, quod postea sic ordinatus non possit ab ipso alimenta petere, *ib.* n. 36.

Quid si Episcopus religiosum nondum professum, aut nonnisi ad certum tempus, promoveat ad sacros ordines sub prætextu religionis, & absque titulo beneficii, vel patrimonii, *ib.* nu. 37. & 38.

Promoti ad Sacros Ordines cum falsis titulis, quibus poenis subiaceant, *ib.* n. 39.

Sed vide ad hanc rem sapienter ac docte addita, *ib.* in add. n. 61. & seqq.

Episcopus ordinans aliquem eodem die ad duos Sacros Ordines, quas censuras incurrat? Et sic

ordinatus an sit a dictis ordinibus suspensus, *ib.* n. 40. & 41.

Quid si Episcopus conferat Sacros Ordines absque Missæ celebratione? Et an Missæ celebratio sit de substantia ordinationis, *ibid.* n. 42. ad 45.

Ordinans, & Ordinatus, non expectatis temporum interstitiis, qua poena puniri possit, *ib.* nu. 46.

Vide: alia quoad ordinationem Græcorum, delectum clericorum, ordinatos in infantili ætate, & impubertate, & ordinatos per saltum &c. *ibid.* num. 48. ad 60.

Item quoad eos, qui non presbyterii Missam celebrant, & confessiones audiunt. De ordinationibus regularium, & privilegiis recipiendi ordines a quocumque antistite, & extra tempora, & cætera, *ib.* n. 50. ad finem.

Alia vide tom. 8. in *Appendice*. Decret. in Portalegre. Atrien. Perusina *Ordinationis*, Asculana, seu Montis alti *Ordinationis*, Pientina, seu Ilicina. *Ordinationis*, sed de ista vide in supplement. verb. *Ordo*, ubi S. C. Conc. recessit a decis. quoad ad 3. & 4. dub. Brixinen. Terracinen. *Ordinationis*, Ugentina *Ordinum*. Frisingen.

Alia ad rem. Vide verb. *Interstitia*.

Ordo prout est impedimentum matrimonii. Vide verb. *Matrimonium* quoad *impedimenta art. 5. n. 1. ad 7.*

Organa, quando habere possint Fratres minores reformati. Vide verb. *Paramenta* n. 37.

Oriens ubi? Vide verb. *Mundus* num. 88.

Oscula, quando sint peccaminosa, vel non? Vide verb. *Luxuria* n. 72. ad 89. & verb. *Sponsi* nu. 7.

Osculantes feminam invitam, & moniale poena, quæ sit? Vide verb. *Pœna art. 2. n. 168. ad 172.*

Ostiaratus. Vide verb. *Ordo art. 1. n. 3. & 28.*

P

Pabulatio.

Pabulatio in alienis pascuis quando sit licita, vel non? Vide verb. *Bellum art. 3. nu. 27. & verb. Pascua per tot.*

Pactum.

Quoad ea, quæ concernunt naturam, divisionem, & effectus pactorum.

Pactum unde dictum, & quid sit? Vide verb. *Pactum art. 1. num. 1. & 2.*

Pactum dividitur præcipue in nudum, & vestitum, & quale sit utrumque, *ib.* n. 3. 4. & 5.

Pactum vestitur pluribus modis, qui assignantur, *ib.* n. 6. ad 13.

Primarius, ac principalis effectus pactorum est obligatio naturalis, *ibid.* numer. 14.

Princeps supremus an, & quomodo obligetur ex pacto, *ibid.* n. 15. & 16.

Quicumque non servat pacta, etiam nuda de liberate facta, peccat mortaliter, *ibid.* n. 17.

Pacta quæcumque ratione naturalis obligationis, pariunt etiam pro foro externo quosdam alios notabiles effectus, qui assignantur, *ibid.* n. 18. ad 23.

Ex pacto nudo an detur actio tam de jure canonico, quam civili, *ibid.* num. 24. 25. & 26.

Pacta cum tractatibus non sunt confundenda. Et quoniam sint tractatus, *ib.* num. 27. ad 30.

Quid sentiendum de pactis preparatoriis. Vide *ibid.* num. 31. & seqq.

Cætera Vide in add. ad verb. *Contractus*.

Pactum quoad illos, qui possunt, vel non pacisci, quoad res, de quibus licet, vel non pacisci, & quoad pacta quadam illicita, & a jure reprobata. Omnes illi pacisci possunt, vel non, qui possunt, vel non contrahere. Vide verb. *Pactum* art. 2. numer. 1.

Qui autem possint, vel non contrahere? *ib.* n. 2. Pacisci enim potest de illis rebus, quæ sunt paciscentium propriæ, possibiles, & licitæ, *ib.* n. 3. ad 7.

Omne pactum pro obtinenda re spirituali est penitus irritum, & assignantur varia hujusmodi pacta nulla, & simoniaca, *ibid.* n. 8. ad 15.

Pactum, quod filia dote contenta patri ab intestato non succedat, an, & quando valeat, *ibid.* num. 16. ad 21.

Pactum additionis in diem quid sit, & quid juris de eo, Vide *ibidem* num. 22.

Pactum legis commissoriæ quid sit, & quid juris de eo, *ibid.* n. 23.

Pactum Anticriseos quid sit, & quid juris de eo; *ibid.* n. 24.

Pacta hypothecæ, seu pignori adjecta quæ sint, & quomodo valeant, *ib.* n. 25.

Pacta retrovendi, seu redimendi quando, & quomodo liceant, vel non, & quid juris de ipsis, *ib.* num. 26.

Pacta inita a Superioribus localibus regularibus sine licentia generalium, seu provincialium cum parochis, an sint valida, & observanda? *ib.* 27. 28.

Pacta abolendarum pensionum contemporanea resignationi beneficiorum, & earundem pensionum resignationibus, damnantur & annullantur, *ibid.* num. 29.

Pacta poenalia de non appellando a sententia super nullitate matrimonii damnantur, & annullantur, & sub excommunicatione illorum observantia punitur, *ibid.* num. 30. & 31.

Jure Civili improbatum pactum de hereditate tertii, *ib.* n. 32. & seqq.

Nec sustinetur, quamvis tendat in favorem matrimonii certi ac determinati, *ibidem* n. 38. 39.

Consistente tertio de cujus hereditate agitur, sustinetur, *ib.* n. 40.

Queritur tamen, an tertius, si jurato consenserit, possit non obstante juramento discedere a consensu, ac testamentum condere, *ib.* nu. 41.

Jure canonico improbatum pactum, quo præsentatus pensioni, vel favore patroni, vel favore tertii consentit, *ibidem* num. 42. & seqq. Quid si reservatum fuerit beneplacitum Apostolicum, *ib.* num. 46. & seqq.

An hodiernis moribus alter alteri pacisci possit hoc effectu ut illi inde competat actio, *ibid.* num. 50.

Factorum interpretatio, ejusque regulæ. Vide verb. *Pactum* art. 3. per tot.

Pagana propositio. Vide verb. *Propositiones* damnatae num. 28.

Palatium quid de eo? Vide verb. *Immunitas* art. 2. num. 71. ad 88.

Pallium, quid de ipso? Vide verb. *Archiepiscopus* art. 3. per tot.

Instantiæ pro pallii susceptione ab advocatis consistorialibus proponi debent. Vide verb. *Pallium* num. 1.

Alia de pallii antiquitate, benedictione, & illius ortu, ac susceptione. Vide *ib.* n. 2. & seqq. De pallio Græcorum, quod *Omophorion* appellant, vide verb. *Pallium*, *additamentum*.

Pantheismus.

Quid sit pantheismus. Vide verb. *Pantheismus* num. 1.

Pantheistæ realiter Athei. Historia pantheismi, & variae pantheistarum hypotheses describuntur, *ibid.* num. 2. ad 4.

Refertur impietas illorum, qui Mosem, Sanctum Paulum, aliosque probatissimos viros inter pantheistas recensent, *ibid.* nu. 5.

Varii philosophi, & præsertim Stoici, Platonici, Aristotelici, itemque Morus, Clarkius, Cudworthius, & Rapsonius a Pantheismo excluduntur, *ibid.* n. 6. ad 10.

Qua ratione quidam ab aliquibus Athei fuerint appellati, *ibidem* n. 11.

Pantheistarum & materialistarum error refutatur, & una simul notitia datur illorum qui contra pantheismum scripserunt, *ib.* n. 12.

Papa.

Quoad ea, quæ concernunt Papæ electionem, consecrationem, & coronationem. Papa an possit sibi successorem eligere? Et an aliquis sibi elegerit. Vide verb. *Papa* art. 1. num. 1. ad 12.

Perperam dixit Auctor num. 3. quod Christus sibi elegerit successorem S. Petrum Apostolum, *ibid.* in notis ad n. 3.

Vide pariter quæ notata sunt ad num. 8. Auctoris, *ibid.* in notis.

Papa assumi debet per electionem, quæ pro diversitate temporum, & circumstantiarum, diversimode fuit celebrata, & ostenditur a quibus, & quomodo, *ib.* nu. 13. ad 21.

Circa Papæ electionem plures Pontifices varia statuerunt, quorum aliqua magis notabili referuntur, *ibid.* num. 23. ad 35.

Electio Summi Pontificis est celebranda a solis Cardinalibus, & quis possit ab ipsis eligi, *ibid.* num. 36. ad 50.

Femina Papa esse non potest, & expeditur fabula de Papissa Joanna, *ibid.* n. 51. & 52.

Eligendus in Summum Pontificem cujus ætatis esse debeat, *ibid.* num. 53. & 54.

Assignatur modus, seu forma pro eligendo Summo Pontifice, *ib.* num. 55. ad 60.

Papa, statim ac est canonice electus, est verus Papa quoad omnes effectus, nec indiget confirmatione, *ibid.* num. 61. ad 65.

Papa postquam suæ electioni consensit, solet aliud nomen sibi imponere, quamvis non teneatur, & quis quoad hoc fuit primus, *ibid.* n. 66. ad 69.

Papæ consecratio, seu intronizatio a quo, & quomodo fiat, *ibid.* n. 70. 71. & 72.

In coronatione Papæ tertia collecta cantur de S. P. N. Francisco, *ibidem* num. 73.

Alia ad rem. Vide verb. *Cardinales artic. 5. per tot.*

Papa quoad dignitatem, auctoritatem, & infallibilitatem.

Papa quantæ sit dignitatis, & celsitudinis, & quibus ob id nominibus appelletur. Vide verb. *Papa art. 2. num. 1. ad 12.*

Papa triplici corona coronatur, & quare, *ib. n. 13.* Ad ea, quæ de triplici Papæ corona dicit Auctor. Vide *ib. in notis ad eund. n.*

Papa excellentia, & potestas multis demonstratur, *ibid. num. 14. ad 29.*

Papa potest quoque Leges Divinas modificare, declarare, vel interpretari, & id de se solo, etiam sine generali Concilio, *ib. n. 30. 31. & 32.*

Papa se vocat *Servus Servorum Dei*, quare, & quis fuerit quoad hoc primus, *ib. n. 33. 34. & 35.*

Papa potest cedere, & renunciare papatui, & apud quos, *ibid. numer. 36. & 37.*

Papa quoad infallibilitatem potest considerari quoad se, ut persona privata, privatusque doctor, & quoad alios, ut persona publica, & magister universalis Ecclesiæ eam ex Cathedra docens, *ibidem num. 38.*

Loqui ex Cathedra quid sit, & in quibus ad id Papa teneatur, *ibidem num. 39. & 40.*

Decreta, quæ edit Papa ex Cathedra circa doctrinam fidei, & morum, sunt infallibilia, *ib. n. 41. ad 48.*

Ad ea, quæ habet Auctor *nu. 48.* circa infallibilitatem aliquorum Pontificum, qui falso de hæresi accusantur. Vide *ibid. in not. ad eund. n.*

Papa an errare possit in beatificatione, & canonizatione Sanctorum, *ib. num. 49. ad 57.*

Papa an errare possit in approbatione religionum, *ibid. num. 58. ad 61.*

Papa probabiliter etiam ut persona privata non potest in hæresim incidere, & in fide deficere, & nemo unquam prolapsus est, *ibidem n. 62. ad 66.*

His, quæ Auctor habet *num. 65.* adde, quæ sunt adnotata, *ibid. in notis.*

De fide est, Benedictum XIV. v. g. legitime electum, & ut talem ab Ecclesia acceptatum, esse verum Papam, *ibid. num. 67. ad 71.*

Primatus Ecclesiæ universalis, seu Papatus est annexus Romano Episcopatuui de jure Divino, *ibid. nu. 72. ad 80.*

Papa salutando excommunicatum an ipsum censeatur absolvere, *ibid. num. 81.*

Papæ primatus a Græcis est cognoscendus, & illius commemoratio fieri a Græcis Italiæ & insularum in Missis debet, *ibid. n. 82.*

De absoluta Papæ potestate in eximendo subditos Episcoporum ab illorum jurisdictione, & de privativa illius facultate in dispensando a jure communi, vide *ib. in add. Auctor n. 83. ad 88.*

Lector monetur de variis minus exacte pronuntiatis in hoc articulo ab Auctore, *ib. n. 88.* ubi remittitur ad Artic. *Romanus Pontifex* circa finem Tomi VII.

Papa quibus legibus, & pœnis sit subjectus. Vide verb. *Lex art. 3. num. 21.*

Papa an, & quando teneatur applicare Missam pro ovis suis, Vide verb. *Missæ art. 3. n. 11.*

Papalis Benedictio.

Clementis XIII. de Papali benedictione statuta. Vide verb. *Papalis benedictio.*

Paradisus terrestris, unde sit dictus, & quid significet, in qua parte mundi constitutus, quantæ fuerit ejus latitudo, & longitudo, & an adhuc existat. Vide verb. *Mundus num. 56. ad 61.*

Paramenta Sacra.

Paramenta Sacra an possint fieri ex vestibus mulierum. Vide verb. *Paramenta Sacra n. 1. & 2.*

Paramenta Sacra debent esse munda, honesta, & benedicta, & sine ipsis celebrare, regulariter, & sine justa causa est peccatum mortale, *ibid. n. 3. 4. & 5.*

Qui possint paramenta Ecclesiastica, & vestes sacerdotales benedicere, *ibid. num. 6.*

Quæ sint paramenta, & ornamenta necessaria pro celebratione Missæ, *ibid. num. 7.*

Paramenta Sacra non possunt amplius converti in usus profanos, & quid de ipsis, cum fuerint vestustate consumpta, *ibid. n. 8. 9. & 10.*

Paramenta pretiosa an, quando, & quomodo possint alienari, & oppignorari, *ibid. n. 11. ad 16.*

Paramenta, & Vasa Sacra ex justis causis vendita laicis, & ad usus profanos, debent esse prius confracta, & conflata, *ibidem num. 17.*

Paramenta Ecclesiastica, & Sacra, quando exsecrentur, & benedictionem amittant, ac nova indigeant, *ibid. n. 18. ad 22.*

Paramenta non benedicuntur substantialiter per usum in Sacrificio mala fide factum, & an benedicantur substantialiter per usum in Sacrificio bona fide factum, *ibid. n. 23. & 24. & verb. Calix num. 20.*

Paramenta altaris, celebrantis, & ministrorum debent esse coloris convenientis Officio, & Missæ dici, *ibidem num. 25. 26. & 27.*

Color aureus, seu croceus æquivalat omni coloribus, excepto nigro, & violaceo, *ib. n. 28.*

Paramenta a dignitatibus, & canonicis sumenda sunt juxta regulam libri Cæremonialis, *ib. n. 29.*

Paramenta nova, & antiqua possunt mutare canonicis absque consensu Episcopi, licet adsit consuetudo contraria de aliis mobilibus, *ib. num. 30.*

Soli Episcopi possunt sumere paramenta de altari, non autem Abbates, nisi Pontificaliter Divinis vacaturi, *ibid. num. 31. & 32.*

Episcopus quæ paramenta teneatur, vel non, providere de proprio, *ib. num. 33. 34. & 35.*

Episcopo autem paramenta Sacra Ecclesiæ Cathedralis debentur sive ibid. pontificaliter, aut private celebret, sive in capella palatii Episcopalis pontificaliter, non autem private celebret, etsi palatium Episcopale distet a cathedrali Ecclesia, *ib. n. 42. ad 45.*

Ea tamen paramenta non debentur Episcopo celebranti extra Ecclesiam cathedralem, & extra capellam proprii palatii, *ib. n. 46. 47.*

Quid si Episcopus habere consueverit hunc usum extra Ecclesiam cathedralem, capellamque proprii palatii, *ibid. num. 48.*

Omnia paramenta, & ornamenta capellarum prælatorum decedentium, quibus debeantur, *ib. num. 36.*

Paramenta, & ornāmēta pretiosa quando possint habere in eōrum Ecclesiis Fratres minores reformati, *ibid. num. 37.*

PP. Coelestini, & Fratres minores, ac alii sub gravissimis poenis prohibentur aliis commodare paramenta, ornāmēta, vasa, & hujusmodi suarum ecclesiarum, *ibid. num. 38. & 39.*

Fratres minores de observantia possunt habere paramenta pretiosa pro suis Ecclesiis, *ib. nu. 40.*

Paramenta sacra non debent commodari ad usus laicales, & profanos, *ib. n. 41.*

Alia ad rem. Vid. verb. *Vasa, Vestis, Utensilia.*

Parentes.

Parentes tenentur sub gravi obligatione alere, & educare prolem suam, etiam spuriam, & ostenditur quo modo, & ordine. Vide verb. *Parentes n. 1. ad 9. & verb. Filius.*

Parentes debent relinquere integram legitimam nullo aggravatam onere suis filiis illegitimis, & quæ sit pars legitima, *ib. numero 10. & 11. & verb. Legitima.*

Parentes nequeunt privare filios legitimam tali legitima, nisi ex aliqua gravi causa, *ibidem num. 12. & verb. Exhereditatio.*

Parentes, an possint relinquere suam hereditatem extraneis, aut Ecclesiæ? aut majorem partem uni, quam alteri ex suis liberis, *ib. n. 13. ad 16.*

Parentes universim tenentur filiis procurare educationem corporalem, & spirituales, *ib. n. 17. ad 20.*

Quid de parentibus exponentibus filios, *ibid. n. 21. ad 32. & verb. Adulterium art. 5.*

Parentes quando peccent contra debitam providentiam, & educationem spirituales filiis, suis, *ib. n. 33. & 34.*

Parentes nequeunt licite occidere filias in adulterio deprehensas, nec filios suos bannitos, nisi aliter ab armis contra patriam averti possint, *ibid. num. 35. & 36. & verb. Adulterium art. 2.*

Parentes in casu necessitatis possunt baptizare proprios filios sine præjudicio debiti matrimonialis, *ibid. n. 37. & verb. Baptismus art. 4.*

Parentes graviter peccant filios etiam consentientes castrando, *ib. num. 38.*

Parentes dubitantes, an proles sint a se genitæ, vel ab aliis, quam obligationem contrahant, *ib. n. 39. & verb. Adulterium art. 5.*

Parentes an, & in qua necessitate sint a suis filiis subveniendi præteriter ad alios? & an filii ob id possint, vel debeant exire de religione, *ib. num. 40. 41. & verb. Filius.*

Parentes quo jure, & in qua necessitate possint vendere suos filios, & quando, ac quibus modis amittant patriam potestatem super ipsos, *ib. n. 42. & 43. & verb. Filius.*

Parentes spirituales an teneantur alere suos filios spirituales in defectu parentum naturalium, *ib. n. 44. & verb. Filius.*

Parentes an, & ob quas possint filios exheredare, *ibidem num. 45. & verb. Exhereditatio.*

Parentes an valide contrahere possint sponsalia pro suis filiis impuberibus, *ib. nu. 48. & 49.*

Quid de benedictione, ac maledictione parentum erga suos filios, *ib. n. 50, 51, 52.*

Parentes ob incarcerationem factam clerici sui filii ex facultate Sic. Cong. Immunit. absolvuntur in forma privata ab Episcopo, *ib. num. 53.*

Parentes tenentes noctu secum in lecto sine repagulo tenellos infantes, quomodo peccent, & sint puniendi. Vide verb. *Mater nu. 16. & verb. Pæna num. 135.*

Parentes transcentes ad secundas nuptias, quando amittant hereditatem, & legitimam filiorum præmortuorum. Vide verb. *Legitima num. 33.*

De jure occidendi, vendendi, tum exponendi liberos secundum jus civile Rom. Vide *ib. num. 54. & 55.*

Parricidium, quid de eo in variis casibus. Vide verb. *Parricidium per 191.*

Parochia. Parochialis. Parochianus.

Parochia dupliciter sumitur, strictè, seu proprie, & large, seu improprie, & quæ utraque sit, & unde sit dicta. Vide verb. *Parochia nu. 1. ad 6.* Parochiæ antiquitus non erant distinctæ, & quis eas primo distinxit, *ib. n. 7. 8. & 9.*

Alia de etymologia parochiæ & parochianorum, de parochiarum origine ac definitione. Vide *ib. 76. & seq.*

Quis possit parochias erigere, & dividere, & quid ad constitutionem parochiæ requiratur, *ib. n. 10. ad 15.*

Novæ parochiæ erectio, & antiquæ dismembratio quomodo, & quando fieri possit, & debeat, *ibidem n. 16. & verb. Dismembratio n. 10.*

Pluribus in locis adsunt parochiæ non distinctæ per domos; sed per familias, quæ vocantur gentilitiæ, *ibid. n. 17.*

Parochialis Ecclesia quæ dicitur, & quomodo probanda, *ib. n. 18. ad 21. & n. 78.*

Quis dicendus sit parochianus præsertim ad omnes juris effectus, *ibid. num. 80.*

Quæ spectent ad jura parochialis, vel non, *ib. nu. 22. ad 32. & verb. Confraternitas art. 2.*

Ut quis fiat parochianus alicujus parochiæ, quid requiratur, *ib. n. 33. ad 38. & verb. Matrimonium quoad impedimenta art. 5.*

Parochiani non sunt necessario vocandi in unionem parochialium, *ib. nu. 39.*

Parochialitatis suppressio, & curæ translatio quando sustineatur, *ibid. num. 40.*

Parochianus ex justa causa eximi potest pro determinato tempore a jurisdictione sui parochi, *ib. num. 41.*

Parochus.

Quoad ea, quæ concernunt ejus nomenclaturam, electionem, atque approbationem.

Parochi apud Ethnicos qui dicerentur. Vide verb. *Parochus art. 1. n. 1.*

Parochi in Ecclesia qui sint, *ibid. num. 2.* Parochus quasi parocæus unde sit dictus, *ib. n. 3. 4.*

Ex parochis aliqui vocantur plebani, aliqui rectores, aliqui capellani, aliqui sacerdotes proprii, aliqui simpliciter curati, qui alicubi insigniti sunt nomine Archipresbyteri, & alibi nomine Præpositi, & qui sint? & unde dicti, *ib. n. 5. ad 15.*

Pro parochio, quocumque nomine nuncupetur, eli-

eligi debet persona idonea, & quæ talis sit, *ib. num. 11. & 12.*

Parochi quomodo sint eligendi, *ibid. numer.*

13. & 14.

Quomodo, quando, ubi, & a quibus sit indicendus concursus pro parochiis eligendis, *ib. n. 15. & verb. Concurrit, ac verb. Examinatores.*

In parochos eligendi sunt sub gravi culpa digniores, *ib. n. 16. & verb. Electio art. 3.*

Parochus in Ecclesia exempta prius est examinandus, & approbandus ab Episcopo, *ib. n. 17. & 18.*

Parochus pro cura animarum non potest deputari, nisi de consensu Episcopi, & previo examine, *ib. n. 19.*

Examinato, & approbato in Urbe ad curam animarum non possunt ab Episcopo denegari Ordines sub pretextu litterarum, *ib. n. 20.*

An, & quatenus Episcopus possit parochos rite examinatos, & semel approbatos, iterum, ac pluries examinare, *ib. n. 21. ad 28.*

De parochorum qualitatibus. Vide *ibid. in add. num. 37.*

Alia vide tom. 8. in *Appendic. Decret. in Aqnen. Jurium parochialium*, Savonen. *Jurium parochialium*, Derthonen. *Jurium parochialium*, Maceraten. *Jurium parochialium*, Novarien. *Jurium parochialium*, Lünen. *Jurium parochialium*, Florentina, Viennen. *Jurium parochialium*, Valven., seu Sulmonen. *Jurium parochialium*, Novarien. *Jurium parochialium*, Bojanen. *Jurium parochialium*, & *præminentiarum*. *Jurium parochialium*, & *functionum parochialium*, Suessana *Jurium parochialium*, Firmana *Jurium parochialium*, Hortana *Jurium parochialium*, Sabinen. *Jurium parochialium*, Nullius, seu Nonantulana, *Jurium parochialium*.

Parochus quoad ea, quæ concernunt ejus residentiam, præcedentiam, & prædicationem.

Parochus tenetur de jure Divino residere in sua parochia, quamvis paucos habeat parochianos. Vide verb. *Parochus art. 2. n. 1. ad 6.*

Parochus habens duas Ecclesias parochiales unitas ubi residere tenetur, *ib. n. 7. ad 10.*

Parochus habens ex legitima dispensatione parochialem Ecclesiam cum canonicatu, residere debet in Parochiali, & potest horis non impeditis pro servitio parochia intervenire Divinis officiis in collegiata, *ib. n. 11. & 12.*

Parochus residere debet in loco, ubi est Ecclesia parochialis, etiamsi sit ei datus coadjutor, *ibid. n. 13.*

Parochus non habens domum parochialem, ubi residere possit, & debeat, *ibidem n. 14. ad 17.*

Recipi non potest opinio doctorum ab auctor. *nu. 17. allegatorum*, tenentium posse parochum domo parochiali desertam in domo propria, vel paterna, vel conjunctorum habitare, si ex ea possit suo muneri satisfacere, *ibid. num. 38.*

Quid si in districtu parochia sit Ecclesia aliqua filialis, in qua sacramenta administrantur, in eaque velit parochus habitare, *ibidem n. 39.*

Neque potest Episcopus potestatem facere pa-

rocho extra domum parochialem habitandi, nisi ad breve tempus, *ibid. n. 40.*

Parochus tenetur residere personaliter, & per se ipsum etiam subire ea munia, quæ potest, quamvis habeat unum, vel plures viceparochos, *ibid. num. 18. 19. & 20.*

Parochi nequeunt abesse a suis parochiis neque per duos menses a Concilio sibi concessos sine licentia Episcopi, nisi aliqua occurrente gravi causa absentandi se ad breve tempus, *ib. n. 21. ad 25.*

Parochus non potest abesse a sua parochia, etiam relicto in ea idoneo Vicario, ut doceat in civitate Grammaticam, & hujusmodi, potest tamen in publica universitate Sacri. Scripturam legere, si in ipsa civitate habeat suam parochiam, & cura animarum nihil detrimenti patiatur, *ib. n. 26. & 27.*

Parochus ex alio loco oriundus non potest propter intemperiem aeris extra parochiam habitare, quamvis in ea relinquatur Vicarium approbatum, *ibid. n. 28.*

Parochi residere tenentur in suis parochiis, etiam tempore pestis, *ibid. nu. 29. & num. 86.*

Parochus non potest per hebdomadam abesse a sua Ecclesia sine licentia Ordinarii; Immo neque abesse potest ultra duos dies, si adsit Episcopi Constitutio id prohibens, *ib. n. 30. & 31.*

Quinimmo potest Episcopus id prohibere parochis sub pœna pecuniaria, non tamen sub pœna excommunicationis latæ sententiæ, *ibid. num. 32.*

Ubi non adsit talis Constitutio, per quot dies possit parochus abesse sine licentia Episcopi, *ib. n. 33. & 34.*

Ordinari per quod tempus abessendi possint justis de causis licentiam parochis concedere, *ib. n. 35. 36. & 37.*

Assignantur causæ, ob quas potest concedi parochis licentia abessendi ultra bimestre, *ibid. num. 38. ad 42.*

Parochis non licet causa studiorum a suis parochiis abesse, neque de licentia Episcopi pro visitatione, vel alio servitio Ecclesiæ, nisi pro duobus mensibus, & an possit esse Vicarius generalis, aut capitularis, & hujusmodi, *ibid. num. 44. ad 47.*

Parochus absens etiam justa de causa, & cum debita licentia tenetur semper relinquere idoneum Vicarium, *ibid. num. 48.*

Abesse non potest parochus, si Episcopus licentiam denegat, judicans minus equam causam, licet sit vera, sed recurrere debet ad Superiorem; Et si fingat causam justam, quam non habet, peccat mortaliter, & tenetur restituere fructus in tali absentia perceptos, fabricæ Ecclesiæ, vel pauperibus, etiam ante nullam judicis sententiam, *ib. num. 49. ad 53.*

Parochus compelli potest ad residentiam juris remediis, & quomodo, *ib. n. 54. 55. & 56.*

Præcedentia quæ debeantur parochis, supra quos, & quando, *ib. n. 57. ad 66.*

Vicarius foraneus, qua gaudeat præcedentia, *ibid.*

- ibid. nu. 67. 68. & verb. Vicarius Foraneus.*
 Parochus tamquam caput Ecclesie parochialis thurificandus est ante dominum loci, *ib. num. 69.*
 Quoad parochi precedentiam regula est, quod parochus, exceptis iis, quæ sunt sui officii, nullam regulariter precedentiam, & præminentiā habet, *ib. n. 92.*
 Parochi quomodo, & quando teneantur prædicare, *ibidem nu. 70. ad 77. & verb. Prædicare n. 1. 2. 3. & num. 93.*
 Parochi prohibentur admittere in suis Ecclesiis concionatores ab Ordinario non approbatos, quamvis possint bis, vel ter dare licentiam alicui viro docto, & noto, etiam regulari, & a fortiori dare possunt, immo debent concedere approbatis ab Ordinario, *ibidem n. 78. 79. & 80. & verb. Prædicare, num. 30.*
 Parochi diversæ nationis, & lingue tenentur habere viceparochum linguæ vernaculæ, *ib. n. 81.*
 Parochi quibus uti debeant in suis concionibus, ac sermonibus, *ib. n. 82. & 83.*
 Parochi an, & quando teneantur alimenta præstare predicatoribus, *ibidem num. 84. & verb. Alimenta num. 114.*
 Potest aliquando parochus propter inimicitias a residentia recedere, *ib. n. 87.*
 Parochus simul, & Superior sui conventus nequit esse regularis. Vide verb. *Regularis, artic. 1. num. 110.*
 Parochus quoad ea, quæ concernunt Missam, sacramenta, & funeralia.
 Parochus diebus festis Missam celebrare debet in propria Ecclesia, & non in alia. Vide verb. *Parochus art. 3. num. 1.*
 Parochus concedere potest Episcopus, ut diebus festis urgente necessitate bis celebret, *ib. n. 2.*
 Regulares quando possint in suis Ecclesiis Missas celebrare, & campanas pulsare ante parochialem, *ibid. n. 4. 5. & 6.*
 Potest Episcopus statuere, ut diebus festis Missæ celebrari non debeant in oratoriis, & Ecclesiis ruralibus, nisi celebrata Missa in parochiali, *ibid. num. 8. & 9.*
 Parochorum de consensu liberum est regularibus celebrare in eorum Ecclesiis absque licentia Ordinarii, *ib. num. 10.*
 Parochus non tenetur subministrare sacerdotibus in suis Ecclesiis celebrantibus paramenta, & alia necessaria, *ibidem num. 11. & verb. Utensilia.*
 Parochi an, & quando teneantur applicare sacrificium pro suis parochianis, *ib. nu. 12. & verb. Missa art. 3. num. 1. ad 11.*
 Parochus cathedralis non licet Sacramenta administrare in aliena parochia, neque canonicis ipsius cathedralis, sed hoc spectat ad parochum domicilii, *ibidem numer. 13. & 14.*
 Parochus spectat ministrare sacramenta famulis, & famulabus monialium etiam exemptarum private quoad confessarium, *ibid. num. 15.*
 Non debet Ordinarius sine gravi causa auferre a propriis parochis celebrationem baptismi, & matrimoniorum, eaque ipse ministrare, vel aliis delegare, *ibid. num. 16.*

- Parochi an possint aliquid accipere pro administratione sacramentorum, *ibid. n. 17. ad 20.*
 Parochus potest simpliciter sacerdoti licentiam concedere administrandi sacramenta in sua parochia, excepta poenitentia, *ibid. n. 21.*
 Parochi regulares tenentur adesse benedictioni fontis baptismalis, si alii juxta solitum teneantur, *ibid. num. 22. & 23.*
 Parochus nequit approbare confessarios pro suis parochianis, & neque pro se ipso, *ibid. num. 24. & 25.*
 Parochus sine alia licentia potest suorum parochianorum confessiones audire, etiam in aliena diocesi, *ib. num. 26. & 27.*
 Parochus dimissa parochia indiget nova approbatione pro confessionibus excipiendis, *ibidem n. 28.*
 Parochus tenetur ministrare sacramenta suis parochianis tempore gravis necessitatis, etiam cum certo periculo vitæ, neque ad id impediri potest a magistratu seculari tempore pestis, cum etiam tali tempore ad id teneatur, *ibid. num. 29. 30. & 31.*
 Parochus ministrando Viaticum numquam potest uti pileolo, *ibid. num. 32.*
 Parochum dolose cogentes ad assistendum matrimonii, qua poena puniri possint, *ibidem num. 33. & 34. & verb. Matrimonium quoad impedimenta art. 5. num. 59.*
 Parochus violenter rapiens, & spolians funus ad quid teneatur, *ib. num. 35.*
 Occasione funerationis cadaverum alterius diocesis, aut parochie, potest proprius parochus defuncti libere transire processionaliter per quascumque dioceses, & parochias, stola, & cruce elevata, etiam inrequisitis earumdem parochis, nulla eis tributa quarta funerali, *ibidem numer. 36. & 37.*
 Parochus prætereundus nequit ab hæredibus defuncti sepulti in Ecclesia regularium portionem majorem solito, *ib. n. 38.*
 Hæredes defuncti quid possint circa numerum religiosorum, & ceræ, quidve parochus pro tali funeracione, *ibid. num. 39. ad 47.*
 Regulares nequeunt levare de domo cadavera, nisi requisito proprio parochio, & ipso intervenire recusante, possunt levare, & deferre illa ad propriam Ecclesiam, *ibidem num. 48. & 49.*
 Parochus proprius, si velit intervenire, nullatenus est excludendus, licet vocarentur soli regulares, *ibid. num. 50.*
 Parochus spectat declarare viam pro delatione cadaveris, *ibidem nu. 51.*
 Vocati ad funus debent convenire omnes ad parochialem defuncti, excepto capitulo cathedralis, *ibid. n. 52.*
 Regulares extra claustra decedentes possunt ad eorum Ecclesias deterri, inconsultis parochis, *ibid. num. 53.*
 Parochus in sua ecclesia facere debet officium supra corpus defuncti, etiamsi adsit capitulum cathedralis, *ibid. nu. 54.*
 Canonicus cathedralis decedens, non electa sibi

sibi sepultura, ubi debeat sepeliri, & cui debeat-
tur quarta, *ibid.* n. 55, & 56.

Ubi parochiæ sunt distinctæ per familias, cui
competat administratio Sacramentorum, *ibidem*
num. 57.

An, & quando parochus incedere debeat sub
cruce regularium in delatione cadaveris ad eor-
um Ecclesiam, *ibid.* num. 58.

Adducuntur varia quædam ulterius respectu
parochi decisa, *ib.* n. 59. ad 65.

An parochi possint cum stola, & cruce ele-
vata ingredi Ecclesias regularium, *ib.* n. 66. ad
69. & num. 96. & seq.

An confessarii possint confessiones excipere
sine licentia parochorum in suis respective pa-
rochiis, *ibid.* num. 70. & 73.

Parochi associantes funus nequeunt prætere
candelam majorem illa, quæ datur Superioribus
regularibus; neque alii sacerdotes & canonici
majorem illa, quæ datur regularibus, *ibidem*
n. 74.

Afferuntur ad rem varia Decr. Sac. Congreg.
Conc. *ib.* n. 75. & 76.

Alia ad rem. Vide verb. *Cadaver. Quarta fu-
neralis. Sepultura. Confraternitas* art. 1. n. 44.

Parochus quoad ea, quæ concernunt
immunitatem.

Afferuntur ad rem varia Decr. Sac. Congre-
gat. Immunit. Vide verb. *Parochus* art. 4. num. 1.
ad 20.

Parochi præsentia; quid de ea in variis casibus;
Vide verb. *Matrimonium quoad impedimenta* art.
5. num. 60. ad 113.

Alia ad rem quoad parochos, & parochiales
Ecclesias vid. *ibid.* verb. *Parochus*; & *parochia-
lis Ecclesia* num. 1. & seqq.

Particule plures consecrate non possunt præberi
fidelibus communicantibus; Vide verb. *Eucha-
ristia* num. 41. in fin.

Partus suppositi poena quæ sit; Vide verb. *Pæna*
art. 2. num. 174.

Parvuli.

Parvuli originale tantum peccatum habent. Vide
verb. *Parvuli* num. 1.

Alia de parvulis, *ibid.* num. 2. ad 12.

Quid de parvulis decedentibus cum solo pec-
cato originali; Vide verb. *Peccatum*, num. 64.
ad 74.

Pascha. Paschalis communio.

Pascha quando celebrari debeat; Vide verb. *Pascha*
num. 1. 2. & 3.

Fideles omnes adepti usum rationis commu-
nicare debent singulis annis ad minus in Pascha-
te, *ibid.* n. 4.

Quando, & ubi sumi debeat Eucharistia pro
communione Paschali, *ibid.* num. 15.

Regulares non possunt in die paschatis admi-
nistrare secularibus Eucharistiam, etiamsi tales
personæ in alia die satisfecerint præcepto, *ibid.*
num. 16. & 17.

Per communionem sacrilegam non satisfit
præcepto, *ib.* n. 18.

Qui culpabiliter non adimplet præceptum Pa-
schale, quam poenam incurrat, & quomodo,
Tom. IX.

& quando suam malitiam, vel impotentiam e-
mendare debeat, & præcepto satisfacere, *ibid.*
n. 19. ad 27.

Excommunicati paulo ante Pascha non sunt
molestandi, si non communicent in Paschate,
ibid. n. 28.

Communio, an, & quomodo possit dari pue-
ris, mutis, surdis, enervamentis, epilepticis,
& similibus, *ib.* n. 29.

Studiosi scholares ubi communicare possint,
ac debeant, *ibid.* num. 30.

Qui fuerunt interdicti eo quod non adimple-
verint præceptum Paschale, si postea illud ad-
impleant, debent absolvi, *ibid.* num. 31.

Episcopus non debet procedere contra eos,
qui in Paschate communicaverunt Romæ, *ibid.*
num. 32.

Paschale tempus pro communione Paschali a Do-
minica Palmarum ad Dominicam in Albis con-
cluditur, nec potest Episcopus illud prorogare
præsertim in sua synodo, inconsulta Sac. Con-
greg. *ibid.* num. 33. ad 35.

Paschalem communionem omittentium poena quæ
sit; Vide verb. *Pæna* art. 2. num. 116. & verb.
Eucharistia in add.

Pasqua.

Pasqua unde sint dicta, & quid pro ipsius intelliga-
tur; Vide verb. *Pasqua* num. 1. & 2.

Pasqua, & sylvæ de jure communi ad quem spe-
cent, *ib.* n. 3. ad 8.

Jus pasendi tum in locis communalibus, tum
in aliis, cui competat, *ib.* num. 9. ad 15.

Jus pasendi quinque modis acquiritur; Et
quid, si aliquis pascat sine dictis modis, *ib.* n.
16. 17. & 18.

Quid de iis, qui pascent animalia in pascu-
is communitatis alicui privato elocatis, vel assi-
gnatis, *ib.* num. 19. & 20.

Quid de eo, qui pascit sua animalia in pa-
scuis spectantibus ad communitatem, cujus ipse
non est pars, *ibid.* num. 21.

Quæ sunt dicta de pascuis, intelligenda sunt
etiam de lignatione in sylvis, salvis tamen con-
suetudinibus, & legibus propriis diversorum lo-
corum, *ibid.* n. 22. & 23.

Alia ad rem, *ibid.* num. 24. ad 32.

De jure pasendi an & quando ipsum secum
ferat prohibitionem immutandi culturam, tum
restringendi, late *ibid.* num. 33. & seqq.

Pater.

Pater, & Filius dicuntur una persona. Et quo-
modo. Vide verb. *Pater* num. 1. & 2.

Patris nomine qui veniat, & quando pater habeat
potestatem habitum, vel actu in suos filios, *ibid.*
num. 3. 4. & 5.

De jure communi pater transiens ad secundas
nuptias non privatur usufructu bonorum filio-
rum prioris matrimonii, *ibid.* num. 6. & 7.

Pater, & filius an, & quando habere possint be-
neficium, & celebrare in eadem Ecclesia, & sibi
succedere in beneficio, *ib.* num. 8. ad 11.

Sed ad n. 8. auctoris vide *ibid.* num. 23. & seqq.
ubi disseritur an & quando Ecclesia dicatur so-

roria cum altera ad effectum ne pater & filius ibid. singuli habeant beneficium.

Pater, reclamantibus filiis, uxore mortua, potest professionem in aliqua religione emittere, *ibid. num. 12.*

Pater, qui dormiens in lecto filium suffocavit, lesificur irregularis, & percutiens filium in sacris incurrit excommunicationem, *ibidem num. 13. & 14.*

Pater quoad immunitatem 12. filiorum, *ibid. num. 15. ad 18.*

Alia ad rem. Vide verb. *Filius*, & verb. *Parentes*.

Pater an, & quando teneatur ad restitutionem mutui sine suo consensu accepti a filio, *ibid. n. 20. & verb. Mutuum num. 5.*

An, & quo sensu patris iniquitas transeat in filium, *ibid. num. 21.*

Pater transiens ad secundas nuptias quando amittit hereditatem, & legitimam filii pramortui. Vide verb. *Legitima num. 33.*

Patria potestas.

Patria potestas quid sit, & unde oriatur; Vide verb. *Patria potestas art. 1. num. 1. ad 4.*

Quid requiratur ad acquirendam patriam potestatem, & qui eam habeant, vel non, *ibid. num. 5. ad 14.*

Patria potestas acquiritur non solum per procreationem ex iustis nuptiis, sed etiam per legitimam prolem, aut per adoptionem hominis liberi, *ib. nu. 15.*

Legitimatio proles quomodo fiat, *ibid. num. 16. & 17. & verb. Filius num. 33. ad 56.*

Adoptio quid, & quotuplex sit, quidve de adoptantibus, seu adrogantibus, & de adoptandis seu adrogandis, *ibid. num. 18. ad 23.*

Patria potestas quando, & quibus modis amittatur a parentibus super filios, & qualis fuerit penes Romanos, & qualiter tollebatur, *ib. n. 33. & verb. Filius num. 121. ad 128.*

Alia ad rem; Vide *ib. num. 24. ad 39.*

Jure naturæ potestas in filios, & matri, & patri competit; jure vero Romano patri tantum competit, *ibid. num. 40.*

Num hodiernis moribus effectus omnes patriæ potestatis secundum jus Romanum obtineant, *ibid. num. 41.*

Patriæ potestatis effectus, *ibid. art. 2.*

Sancti Patres.

Quinam hoc nomine censeantur? Vide verb. *Sancti Patres num. 1. & seq.*

Eorum auctoritas, *ibid. num. 6. seqq. per tot.*

Patriarcha.

Patriarchæ apud Hebræos. Vide verb. *Patriarcha num. 1. seq.*

Apud Græcos, *ibidem numer. 3. seqq.*

Apud Latinos, *ibid. num. 7.*

Patricius.

Patricius, varii ejus gradus. Vide verb. *Patricius num. 1. seqq.*

Quid sequiore ævo patriciatus, *ibid. num. 5. seqq.*

Patricii dignitas apud Romanos posteriorum temporum, *ibid. num. 8.*

A Romanis ad alias gentes propagata est, *ibid. num. 9.*

Patrimonium.

Ad titulum patrimonii, seu pensionis quis, & quando ordinari possit? Vide verb. *Patrimonium num. 1. & 2.*

Ad titulum patrimonii non possunt ordinari; nisi illi, qui vel necessarii, vel utiles sunt Ecclesiæ, *ibid. num. 74.*

Hac occasione arrepta disseritur, quinam sunt utiles Ecclesiæ, aut necessarii, *ibid. num. 75. & seqq.*

Patrimonium, seu pensio debet vere ab ordinando pacifice obtineri, & debet esse sufficiens ad suam honestam sustentationem, *ibid. n. 3.*

Quid de clerico suscipiente ordine sacros cum patrimonio ficto, & de donante fraudulentem, vel fite promittente patrimonium, *ibid. num. 4. ad 8.*

An valeat patrimonium a patre una cum aliis filiis institutum clerico filio, si nihil remaneat pro eorum victu, & an possit solus pater donare uni filio clerico fere totum pro patrimonio, non relicta aliis filiis legitima portione, *ibid. num. 9. & 10.*

An patrimonium a patre constitutum clerico filio computari debeat in legitima, *ibid. n. 11.*

An percute clerico ante susceptos sacros ordines, patrimonium illi pro ipsis donatum redeat ad donantem, *ibid. num. 12. & 13.*

Patrimonium constitutum clerico ex conditione, & clausula donec fuerit de beneficio provisum, vel alia sufficientia bona adquisierit, an sufficiat, & quid de ipso, *ib. num. 14. 15. & 16.*

Patrimonium in quibus bonis constitui debeat, & possit, *ibid. num. 17. ad 23.*

Quid de taxa patrimonii, *ib. n. 24. ad 27.*

Impetrato beneficio, bona assignata in patrimonium redeunt ad primævum statum, facta tamen prius subrogatione per Ordinarium, *ibid. num. 28.*

Patrimonium inserviens solum pro supplemento defectus redditum beneficii, quando admittatur, *ib. n. 29. & 30.*

Quid de obtinente breve extra tempora cum clausula, ut ad titulum patrimonii sui promoveri licite possit, *ibid. num. 31.*

Episcopus an possit ordinare suum familiarem ad titulum patrimonii, *ib. n. 32.*

Patrimonium clerici non potest capi in executionem, *ib. nu. 33.*

Sine patrimonio, aut beneficio non possunt promoveri clerici religiosi more regularium in communi viventes, *ib. num. 34.*

An patrimonium sit sufficiens, relinquatur arbitrio Ordinarii, *ibidem num. 35.*

Patrimonium sine licentia Episcopi nequit alienari, extingui, vel remitti, hypothecari, permolari, & hujusmodi, *ib. num. 36. ad 44.*

Alia plura ad rem, *ib. num. 45. ad 65.*

Patrinus, quid de eo; Vide verb. *Baptismus art. 7. num. 4. ad 43.*

Patroni beneficiorum, quid de ipsis? Vide verb.

Be.

Beneficia art. 3. num. 69. & art. 5. num. 31. & verb. *Impatronatus* per tot. & signanter art. 4. *Patroni Sancti*.

Electio Sanctorum in patronos quomodo sit facienda; Vide verb. *Patroni Sancti* num. 1. ad 4. & num. 14. & 17. & num. 19. & seqq. ubi an approbatio, seu confirmatio Apostolica in electione Sancti Patroni necessaria duntaxat sit ad certos principales effectus.

In electione patroni Sancti non debent fieri promissiones, & vota servandi ejus festum, & jejunandi in ejus vigilia, exceptis tamen festis patronorum principalium, & jam electorum ante decretum Urbani VIII. *ibid.* num. 5. 6. & 7.

Regulares ad quæ festa, & officia patronorum teneantur, *ibid.* num. 8. ad 12.

Officium patroni principalis sub quo ritu sit celebrandum a clero sæculari, & regulari, *ibid.* num. 13. 14.

Assignatur ordo servandus in patronorum præcedentia, *ibid.* n. 15.

Patronus Ecclesiasticus.

Patronus ecclesiasticus tenetur præsentare ad Ecclesiam parochialem digniorem inter approbatos ab examinatribus; Vide verb. *Patroni Beneficiorum*, num. 1. & 2.

Quid Episcopus teneatur facere in electione dignioris facta a patrono ecclesiastico, *ibidem* numer. 4.

Patroni ecclesiastici præsentare possunt canonicos regulares Lateranenses, & SS. Salvatoris ad beneficia residentialia cum præservatione beneficii Apostolici, aliisque conditionibus, quas vide indicatas, *ibid.* n. 5. & seqq.

Patruus qui sint; Vide verb. *Aspiratus* art. 1. n. 15.

Patruus, & patruus magnus; Vide *ibid.*

Paupertas. Vide verb. *Votum* art. 2. num. 7. ad 156.

Pax.

Pax quid sit; Vide verb. *Pax* num. 1.

Pacem cum alio facere nullus est compellendus, sed sufficit pro foro conscientie intus vere injuriam remittere, *ibid.* num. 2.

Pacis osculum quomodo dandum viris ecclesiasticis, *ibid.* num. 3.

Pacis osculum non est dandum præsidenti, vel regio consiliario ante Episcopum, *ibid.* num. 4.

Pax, & thus quomodo, & quando, & a quibus debeat dari domino loci, *ibid.* n. 5. & 6.

Pax an sit danda mulieribus, *ibid.* num. 7.

Pax quare non detur in Missis ferie v. in Coena Domini, fer. vi. in Parasceve, & Sabbati Sancti; Vide verb. *Missæ* art. 12. num. 37.

Pax quare non detur in Missis defunctorum; Vide verb. *Missæ* art. 14. num. 33.

Pax religiosa.

Vide verb. *Pax religiosa* per tot.

Pax Westphalica.

Ubi & quando transacta? Vide verb. *Pax Westphalica* num. 1. seq.

Ejus instrumentum, *ib.* n. 3.

Huic paci Romani Pontifices obstiterunt, *ib.* n. 5. seq.

Peccatum.

Peccatum generalissime sumptum potest esse, vel naturæ, vel artis, vel moris, & sic sumptum explicatur; Vide verb. *Peccatum* n. 1. & 2.

In hoc sensu etiam natura, & artifex dicitur peccare, & quomodo, *ibidem* num. 3. & 4.

In proposito est tantum sermo de peccato moris, quod variis sumitur modis, qui assignantur, *ibid.* numer. 5. 6.

Peccatum mortale rigorose captum varie definitur, & adducuntur præcipuæ ejus definitiones, & explicatur per singulas particulas illa tradita a S. Augustino, *ibid.* num. 7. & 8.

Peccatum ut sic varie dividitur, & assignantur ejus divisiones cum suis definitionibus, *ibidem* num. 9. ad 16.

Ad contrahendum quodcumque peccatum actuale, sive mortale, sive veniale, tres assignantur conditiones, sicuti etiam tres requiruntur ad peccatum mortale, & assignantur, *ibid.* num. 17. ad 23.

Peccatum mortale, & veniale potest esse triplex, & assignatur cum modis, quibus mortale per se potest per accidens fieri veniale, & contra, *ib.* n. 24. ad 27.

Ad num. 26. auctoris, vide notata, *ibid.* eod. num.

Peccatum formaliter acceptum non consistit in positivo, sed in privativo, *ibidem* numer. 28. 29. & 30.

Distinctio specifica, & numerica peccatorum unde desumatur, *ibid.* num. 31. ad 39. & in not. ad eund. num.

Peccatum originale quomodo deleatur tum in infantibus, tum in adultis, *ibid.* num. 40. & 41.

Peccatum mortale post baptismum commissum quomodo deleatur? & an remitti possit unum sine alio, vel mortale sine veniali, vel veniale sine remissione mortalis, *ib.* num. 42. ad 45.

Peccatum veniale post baptismum commissum remittitur duobus modis, qui assignantur, & enumerantur, ac explicantur sacramentalia, *ibid.* n. 46. ad 60.

Circa poenam debitam decedentibus cum solo peccato originali quinque sunt diversæ sententiæ, quæ assignantur, *ib.* n. 61. ad 79.

Adducitur distinctio locorum, in quibus recipiuntur animæ ex hoc mundo decedentes, *ibid.* n. 80.

Pœna debita decedentibus cum peccato actuali mortali, quæ sit, *ib.* n. 81.

Pœna debita decedentibus cum solis peccatis venialibus, quæ sit, *ibidem* n. 82.

Peccatum veniale conjunctum cum mortali quæ pœna puniatur in inferno, *ibid.* nu. 83. & 84.

Assignatur verus sensus illius catholici axiomatis: *In inferno nulla est redemptio*, *ibidem* num. 85.

Circumstantiæ peccati; Vide verb. *Pœnitentiæ Sacramentum* art. 2. num. 100.

Peccatum mortale mortua constituit bona opera, quæ in eo fiunt, & jam facta reddit mortificata. Vide dict. verb. *Pœnitentiæ Sacramentum* art. 3. num. 8.

Pecatum contra naturam. Vide verb. *Luxuria num. 35. ad 70.*

Pecata capitalia septem enumerantur, & explicantur. Vide verb. *Pecata capitalia num. 1. & 2.*

Peculatus

Peculatus quid sit, & quando committatur. Vide verb. *Peculatus n. 1. ad 11. & n. 21.*

Peculatus qua poena puniatur, ibid. num. 12. ad 15. & num. 25.

Reus delicti peculatus an gaudeat immunitate Ecclesiastica, ibid. num. 16. 17. & 18.

Depositarius in alios usus convertens pecunias publicas non tenetur poena peculatus, ib. n. 19.

Interdum, licet publica pecunia intervertatur, minime tamen peculatus committitur, ibid. num. 20. & seqq.

Pecunia unde dicta, & quid de ea? Vide verb. Emptio num. 8.

Pecuniaria poena quid sit. Vide verb. *Pena art. 2. num. 20.*

Pedagogium quid sit. Vide verb. *Gabella num. 9.*

Pedomantia. Vide verb. *Superstitio n. 23.*

Peninsula quid. Vide verb. *Mundus num. 87.*

Pensio, pensionarius.

Pensio unde sit dicta, quotuplex, & qualis sit. Vide verb. *Pensio num. 1. ad 8.*

Pensio clericalis potest imponi, vel beneficiato, vel beneficio, & assignari quando imponatur uni, & quando alteri, ibid. n. 9.

Papa super quibus possit, & soleat pensionem imponere, ibid. num. 10. ad 13.

Episcopus, & quicumque alius collator Papa inferior quid possit circa pensionem, ibid. num. 14. ad 33.

Laicus an sit capax pensionis, & qualiter, ib. num. 34. ad 40.

Pensio conferri potest puero septennali, ib. n. 41.

Filii clericorum tum legitimi, tum illegitimi an, & qualiter sint capaces pensionum, ibidem num. 45. ad 50.

Regulares an, & quando sint capaces pensionis, ibid. n. 51. ad 53.

Illegitimus an, & quando sit capax pensionis, ibid. num. 54. & 55.

Excommunicatus, suspensus, & interdictus est incapax pensionis, & an etiam irregularis, ibidem num. 56. & 57.

Haeretici, eorumque filii, ac nepotes, & militia seculari operam dantes sunt incapaces pensionis, ibid. num. 58. & 59.

Clerici matrimonium contrahentes an, & qualiter sint capaces pensionis, ib. n. 60. 61. & 62.

Adverte tamen, quod pensio reservata clerico habitum, & tonsuram clericalem non deferenti, & etiam carnales nuptias cum pluribus successive, aut cum vidua ineunt, amittitur ob transitum ad secularem militiam, ibid. n. 141.

Quod procedit etiam in terminis Equitum levis armaturae custodiae corporis Summi Pontificis destinatorum, ibid. num. 142. & seqq.

Professi regulares an, & qualiter retinere possint pensionem, ibid. n. 63. & 64.

Promoti ad Episcopatum, Cardinalatum, &

Papatum an, & qualiter possint retinere pensionem, ib. num. 65. ad 71.

Promoti autem ad episcopatum non modo amittunt pensiones, sed & his evanescit indultum easdem transferendi, ib. n. 146. & seqq.

Vide autem quam verba in indulto salvam faciant, vel non, indultorio auctoritatem transferendi pensiones, etiam si promotus fuerit ad Episcopatum, ibid. n. 147. & 148.

Pensionarius non deferens habitum, & tonsuram clericalem amittit pensionem, ibidem num. 72.

Quid de pensione reservata in persona unius ad utilitatem alterius, ib. n. 73.

Pensio quomodo, & quando possit transferri de una persona in aliam, ib. n. 74. ad 98.

Pensio an possit redimi pecunia, & vendi possint ejus fructus, ib. n. 99. ad 101.

Pensio debet esse moderata, & quomodo, ibidem num. 102. ad 105.

In imputatione, & impositione pensionis facienda est mentio, quod beneficium sit alia pensione gravatum, ib. n. 106. & 107.

Pensio legitime imposita, est a beneficiario sub mortali solvenda, & quid si pensiones non sint solute a priore beneficiario, ib. num. 108. & 109.

Quid si pensionarius moriatur ante terminum solvenda pensionis, ibidem num. 110.

Quid de anno, & loco pro solvenda pensione, ib. n. 111. & 112.

In qua specie pecuniae, quomodo, & quando sit solvenda pensio, ibid. n. 113. ad 122.

Quo onere, & quando teneatur pensionarius ad recitationem Officii, & qualis, ibidem num. 123. ad 128.

Pensionarius ad quae onera teneatur ex redditibus pensionis, ibid. n. 129. ad 133.

Pensionarius quomodo, & quando teneatur deferre habitum clericalem, & an dispensatus ad matrimonium, censeatur dispensatus etiam ad militiam, ib. n. 134. ad 138.

An, & quando pensionarius teneatur, vel non, pensionem minuire, seu remittere. Vide verb. Locatio n. 37. ad 47.

An pensionarius teneatur superfluos fructus pensionum in pios usus expendere, ibid. n. 140.

Votantes signature fruuntur indulto transferendi pensiones, ib. n. 149.

An sustineatur translatio pensionis ab indultario facta, si pridem sit titulari promiserit, se non esse translaturum, ibidem num. 150.

Vide verb. Resignatio.

Percussio. Vide verb. *Excommunicatio art. 12. n. 2. ad 6.*

Peregrini. Vide verb. *Lex art. 3. num. 18. ad 45.*

Perigeum quid? Vide verb. Mundus n. 138.

Perjurium. Vide verb. *Accusatus num. 31. ad 43. verb. Juramentum art. 1. n. 13. verb. Mendacium n. 176. verb. Pena art. 2. num. 176. verb. Restrictio mentalis, verb. Reus n. 25.*

Permutatio Beneficiorum. Vide verb. *Resignatio beneficiorum n. 57. ad 103.*

Perquisitio; quid de perquisitione in variis casibus, Vide verb. Perquisitio nu. 1. ad 19.

Personatus, Vide verb. Beneficium art. 1. n. 27.

Pectis: quid de ea in diversis casibus. Vide verb.

Pectis num. 1. ad 13.

Pectio ad beneficia quid sit, & quæ sit, & quæ ejus differentia ab electione? Vide verb. *Electio* art. 1. n. 11. & 12.

Physiognomia quid sit? Vide verb. *Superstitio* n. 24.

Pietas quando sufficiat ad alienationem bonorum Ecclesiasticorum. Vide verb. *Alienatio* art. 2. n. 3.

Pietas quando excuset a jejuniis. Vide verb. *Jejunium* art. 2. n. 34.

Pietas quando excuset a residentia. Vide verb. *Canonici* art. 5. num. 34. verb. *Episcopus* art. 3. n. 4. & verb. *Parochus* art. 2. n. 38.

Pignora quæ vendi non possunt, neque possunt oppignorari. Vide verb. *Pignus* & verb. *Hypotheca* per tot.

Pileolus: quid de ipso in variis casibus. Vide verb.

Pileolus num. 1. ad 9. verb. *Coma fecit* per tot. & verb. *Missa* art. 9. n. 2.

Pirotecnica quid. Vide verb. *Mundus* n. 207.

Pixidis sacræ fur quas penas incurrat. Vide verb. *Fur* nu. 75. ad 80. & verb. *Pena* art. 2. n. 38.

Placitum regium.

De placito regio Van-Espenij & Febronii commenta refelluntur. Vide *Placitum regium* per totum.

Plagium.

Plagium quid sit, ab ipso plagiarii, & unde dicti. Vide verb. *Plagium* n. 1. 2. & 3.

Reprehenditur auctor in etymologia *Plagii* designanda, & vera indicatur, *ibid.* num. 11.

Plagium non est proprie furum, si persona, quæ subripitur, sit sui juris, bene vero, si adhuc sit sub patria potestate, *ibidem* num. 4. & 5.

Et inde actio furti competit patri, non vero matri, *ibidem* num. 6. & 7.

Plagii pena, quæ olim fuerit, & nunc sit, *ibidem* n. 8. & 9.

Plagii crimen committunt dantes pecuniam, vel fraudulentis suasionibus incautos juvenes ad militiam trahentes; *ibid.* num. 10.

Is, cujus consilio *plagium* commissum est, *plagii* non tenetur, *ibid.* n. 12. 13.

Planetæ.

Planetæ intra quod tempus impleant suam circulationem? Vide verb. *Mundus* n. 181.

Planetæ quot sint, & quæ eorum magnitudo, *ibid.* n. 179. ad 181.

Planetæ quomodo discernantur inter se, *ibid.* n. 182.

Planetæ quomodo distinguantur a stellis fixis, *ibid.* num. 175.

Pneumatica quid. Vide verb. *Mundus* numer. 207. & 209.

Pena in genere.

Pena, quæ est mensura culpæ, quid sit. Vide verb. *Pena* art. 1. n. 2.

Licet regulariter nemo puniatur sine culpa, interdum tamen quis innocens sic punitur ob bonum publicum, *ibidem* nu. 3. & 4.

Quomodo distinguantur *pena*, & *multa*, ac *pena*, & *pœnitentia*, *ibidem* num. 5. & 6.

Pena multas habet divisiones, quæ assignantur cum suis definitionibus, *ibid.* n. 7. ad 11.

Quinque traduntur regulæ ad cognoscendum,

an *pena* sit latæ, vel ferendæ sententiæ, *ibid.* nu. 12. & verb. *Lex* art. 2. num. 28. ad 35.

An *pena* sit latæ, vel ferendæ sententiæ, quando *lex* utitur verbis imperativi modi, *ibid.* nu. 13. 14. & 15. & verb. *Lex* art. 2. n. 32.

Pœna, seu *lex pœnalis* sententiæ ferendæ non obligat ante sententiam Judicis, *ibid.* n. 16. & dict. verb. *Lex* n. 36.

Pœna, seu *lex pœnalis* latæ sententiæ, an, & quando obliget ante sententiam declaratoriam Judicis, etiam stante clausula *absque ulla declaratione ipso facto* incurrenda, & hujusmodi, *ibid.* n. 17. ad 24. & dict. verb. *Lex* num. 37. ad 44.

Exceptis censuris, *pœnam* legis incurrunt transgressores, etiam si illam ignorent, *ibid.* n. 25.

An, & ex quibus causis possit *Judex* augere, vel minuire *penas* a jure statutas, *ibid.* nu. 26. ad 45.

Quædam sunt crimina, in quibus minor ætas non minuit, qualia sunt furtum hostiæ, & celebratio *Missæ* facta a non promoti ad presbyteratus Ordinem, *ibid.* nu. 74. & seqq.

Adverte tamen, id procedere, dummodo reus vigesimum annum compleverit, *ibid.* n. 77.

Illud autem singulare est in hisce criminibus, quod confessio quam vocant *de plano*, nec etiam suffragatur ad *pœnam* diminuendam, *ibid.* n. 78.

An valeat *Episcopus* componere delicta clericorum, convertendo *pœnam* in multa aliquam pecuniariam, *ibidem* num. 79. & seqq.

De applicatione *pœnæ* pecuniariæ facienda ab *Episcopo*. Vide *ibid.* n. 81.

Episcopus autem *penas* a sacris Canonibus impositas non potest remittere nisi in casibus expressis, *ibid.* n. 81.

In *pœnis* arbitrariis quomodo debeat *Judex* procedere, *ibidem* num. 46. 47. & 48.

Pœna unius metus est multorum, & imposita in foro conscientie non liberat a *pœna* imponenda in foro fori, *ibid.* n. 49. & 50.

Pœnas pecuniarias, seu multas, quibus possit, ac debeat, vel non applicare *Episcopus*, *ibid.* num. 56. ad 63.

Si multa non fuerint per *Episcopum* in vita applicata, non possunt ad minorem summam reduci per vicarium capitularem, *ibid.* n. 64.

Pro multis retinendis, deputandus est ab *Episcopo* depositarius, & quid de ipso, *ibid.* num. 65. ad 70.

Pœnæ, & multa non observantium dies festos, quibus sint applicanda, *ibid.* n. 71.

Pœna, & multa interficentis presbyterum, quibus sint applicanda, *ibid.* num. 72.

Ordinarius abstinere debet a *pœnis* pecuniariis contra regulares, *ibid.* num. 73.

Quod *penas* in specie, & variorum delictorum. Enumerantur, & describuntur variae *pœnæ* in specie. Vide verb. *Pena* art. 2. nu. 1. ad 28.

Assignantur delictorum *pœnæ* variae pro varietate criminum, *ibidem* num. 29. ad 231.

Reprehenditur Auctor, n. 184. & una simul explicatur text. in leg. 18. Cod. de Transact. *ibid.* n. 232. & seqq.

Pœnitentiæ Sacramentum.

Quoad ea, quæ concernunt pœnitentiæ naturam, materiam, formam, & ministrum.

Pœnitentia unde dicta. Vide verb. *Pœnitentia art. 1. num. 1.*

Pœnitentia sumitur ut est virtus, & ut est Sacramentum, & quid utraque sit, *ibid. n. 2. 3. & 4.*
Pœnitentia est verum novæ legis Sacramentum, & quando fuerit institutum, *ib. n. 5. & 6.*

Sacramentum pœnitentiæ quomodo sit necessarium, quæ sit ejus materia proxima, remota, necessaria, & sufficiens, ac necessaria, sed non sufficiens, *ibid. n. 6. ad 19.*

Quid sentiendum de peccato commisso in ipsa Baptismi susceptione, *ibid. nu. 14.*

Forma Sacramenti pœnitentiæ quæ sit, quibus verbis valida, & licita sit, vel non, *ibid. n. 20. ad 32. & verb. Absolutio art. 3.*

Absolutio a quibus, & de quibus dari possit, vel non. Vide verb. *Absolutio art. 1.*

Absolutio quibus dari possit, vel non. Vide dict. verb. *Absolutio art. 2. per tot.*

Minister Sacramenti pœnitentiæ est solus Sacerdos habens etiam potestatem jurisdictionis, *ibid. num. 35. & 36.*

Quæ requirantur in ministro hujus Sacramenti ad valide, & rite ejus officium exercendum. Vide verb. *Confessarius art. 1. per totum.*

Quæ concernunt ministrum hujus Sacramenti quoad ejus approbationem. Vid. verb. *Approbatio.*

Quæ concernunt facultatem ministri hujus Sacramenti quoad absolutionem. Vide verb. *Absolutio.*

Varia alia, quæ concernunt ministrum hujus Sacramenti. Vide verb. *Confessarius art. 4. & verb. Sigillum.*

Pœnitentiæ Sacramentum tempore pestis non tenetur per se præstare Episcopus, *ibid. nu. 41.*
Pœnitentiæ Sacramentum quoad ea, quæ concernunt Contritionem, & Confessionem.

Quid sit contritio in communi, quid contritio, & attritio in particulari, quare sic dicatur, quæ sit differentia inter ipsas, & quando attritus dicatur fieri contritus. Vide verb. *Pœnitentiæ Sacram. art. 2. n. 1. ad 11.*

Ut attritio cum Sacramento in re sufficiat ad justificationem peccatorum, quid requiratur, & sufficiat, & an possit dari Sacramentum validum, & informe, *ibidem num. 12. ad 36.*

Quid de illo, qui in confessione oblitus est alicujus peccati mortalis, de quo antea explicitè, & formaliter non doluit, & de moribundo, qui fuit absolutus a confessario, audito uno solo, vel altero illius peccato, *ib. nu. 37. & 38.*

Quid de proposito una cum dolore requisito, *ib. num. 39. ad 43.*

Propositum explicitum requiritur, *ib. ad n. 40.*
Afficiuntur variae hereses extortæ circa confessionem Sacramentalem, *ibid. num. 44. ad 52.*

Confessio Sacramentalis quid sit, & quæ sint conditiones ad ipsam perfectam constituendam requisitæ, *ibid. num. 53. ad 71.*

Ex conditionibus requisitis ad perfectam confessionem solæ tres sunt necessariæ ad valorem

Sacramenti, nempe fidelitas, dolor, & integritas, *ibid. num. 73. ad 102.*

Moralis impotentia tunc solum ab integritate confessionis excusat cum confitendi præceptum urget, *ib. in not. ad num. 86.*

Circumstantiæ peccati quæ, & quot sint, & quid de ipsis, *ibid. n. 103. ad 127.*

Quid circa peccata mortalia dubia, *ibid. num. 128. ad 131.*

An, quando, & quomodo possit esse valida, & licita confessio facta per litteras, aut nuncium, *ib. n. 132. ad 135.*

Confessio regulariter debet fieri vocaliter, & aliter facta sine necessitate est illicita, *ib. num. 136. ad 138.*

Confessio quando, & quomodo in diversis casibus sit iteranda, vel non, *ibid. n. 139. ad 154.*

Præceptum confessionis, quos, de quibus, & quando obliget, *ibid. num. 155. ad 174.*

Præcepto Ecclesiastico annuæ Confessionis non satisfit per confessionem scienter sacrilegam, *ib. num. 175.*

Præcepto confessionis potest satisfieri confitendo tum proprio parochio, tum aliis confessariis sive secularibus, sive regularibus, *ibid. nu. 176.*

Non sufficit tamen confessio facta regulari Episcopo presentato, licet ab eo injuste reprobato, *ibidem num. 177.*

Alia ad rem, *ibid. numer. 178. & verb. Pœna art. 2. num. 166.*

Pœnitentiæ Sacramentum quoad ea, quæ concernunt satisfactionem Sacramentalem.

Satisfactio Sacramentalis quid sit, quis, & quantus ejus effectus. Vide verb. *Pœnitentiæ Sacramentum art. 3. n. 1. ad 5.*

An satisfactio Sacramentalis adimplenda sit in statu gratiæ, *ibid. numer. 6. ad 9.*

Confessarius per se loquendo tenetur imponere pœnitenti aliam satisfactionem, & pœnitens ipsam adimplere, quamvis ex aliqua rationabili causa possit aliam in particulari recusare, *ib. num. 10. ad 16.*

Pœnitens intra quod tempus teneatur pœnitentiâ adimplere, *ibidem num. 17. ad 20.*

Pœnitens potest adimplere pœnitentiâ, quando adimplet illud opus præceptum cum ipsa compatibile, & quid si ipsam adimplendo, de ipsa non cogitet, *ibid. num. 21. & 22.*

Pœnitens tenetur per se ipsum pœnitentiâ adimplere, non tamen ante communionem, *ibidem num. 23. & 24.*

Quid de pœnitente, qui sive culpabiliter, sive inculpabiliter oblitus est pœnitentiæ sibi impositi, *ib. n. 25.*

Pœnitens invalide absolutus non tenetur adimplere pœnitentiâ, *ibid. num. 26.*

Pœnitentiæ injunctæ debent esse aliquo modo proportionatæ delictis, & quid possint, ac debeant confessarii circa ipsas, *ibid. n. 27. ad 40.*

Pœnitentiâ sibi impositam non potest pœnitens commutare in aliud opus etiam evidenter melius, & quid circa talem commutationem possit, ac debeat confessarius, sive qui eam imposuit, sive alius, *ibid. num. 41. ad 48.*

Adducuntur, & assignantur canones poenitentiales, *ibid. num. 49.*

Subnectitur hic poenitentia soluta imponi in variis casibus ob violatam immunitatem Ecclesiasticam, *ibid. num. 50. ad 73.*

In casu necessitatis presbyteri Græci catholici possunt Latinos absolvere, *ibidem num. 74. & 75.*

Sacerdotes Græci conjugati possunt, & curam suscipere parochiæ, & parochianorum suorum confessiones audire, *ib. num. 76.*

In Poenitentia Sacramenti administratione damatur sub gravissimis poenis praxis exquirendi a Poenitentibus complicum nomina, *ib. n. 77.*

De Poenitentia Sacramento Appendix, seu novus Articulus.

Quanam sit poenitentia virtus. Vide verb. *Poenitentia Sacramentum in appen. seu nov. art. n. 2.*

Qualis dolor in poenitentia esse debeat, *ib. num. 3.*

Virtus poenitentia non acquiritur humanis actibus, sed gratuito est a Deo infusa, *ibidem numer. 4.*

Poenitentia est necessaria necessitate medii, & necessitate divini precepti, *ibid. nu. 5. & 6.*

Sex a Theologis adnumerantur gradus, sive motus, quibus pervenitur ad poenitentia virtutem, sed non omnes ita necessarij, ut omnes implicite, & formaliter requirantur, *ibid. num. 7. ad 17.*

Poenitentia Sacramentum a Christo institutum non tollit, sed fovet virtutis poenitentia exercitium, *ib. num. 17. ad 20.*

Disscritur de materia remota, & proxima Sacramenti Poenitentia, *ibid. num. 21.*

Quare cordis contritio, oris confessio, & operis satisfactio appellantur a Synodo Florentina quasi materia Sacramenti Confessionis, *ibid. num. 22.*

Quid sit, & qualis esse debeat contritio, & propositum in Sacramento Poenitentia, *ibid. num. 23. ad 25.*

Contritio dividitur in perfectam, & imperfectam, *ibid. n. 26. & seqq.*

Acriter reprehenditur Auctor in 2. & 3. art. de Poenitentia Sacram. & præsertim n. 13. secundi art. *ib. nu. 35. & seqq.*

Apposite dubitatur, num sufficiat ad justificationem dolor ex solo metu gehennæ conceptus, aut turpitudinis peccati consideratione, si initialis Dei Amor non accedat, *ibid. n. 37.*

Probatur, quod dolor ex metu gehennæ, quamvis utilis sit, non sufficit tamen ad justificandum hominem cum Sacramento Poenitentia, *ibid. num. 38. ad 41.*

Triplex in peccato turpitudine quum consideretur, ostenditur quod dolor tantum conceptus ex peccati turpitudine propter oppositionem illius ad sanctitatem, & iustitiam Dei tantum sufficit ad justificationem obtinendam iam Sacramento Poenitentia, *ib. num. 42. ad 48.*

Solvuntur difficultates *ibid. in app. numer. 49. & 50.*

Expresse reprehenduntur, ea, quæ habet Au-

ctor art. 2. num. 26. de Poenitentia Sacrament. *ibid. num. 53.*

Item expresse reprehenditur id, quod Auctor, *ibid. nu. 91. Vide, ib. n. 54.*

Corrigitur Auctor dicto art. num. 127. ubi dicit, circumstantiam consuetudinis per se loquendam aperiendam in Confessione non esse, sed per accidens tantum, dum scilicet de ea poenitens a Confessario interrogatur, *ibid. nu. 55. & 56.*

Corrigitur Auctor dicto art. num. 142. & 143. circa confessionis integritatem, *ibid. n. 57.*

Quid sit satisfactio in Sacramento Poenitentia, *ibid. numer. 58.*

Satisfactionis genera a sanctis Viris accepta recensentur, *ibid. num. 59.*

Satisfactio utpote pars integralis Sacramenti Poenitentia non potest sine gravi culpa omitti, & si levis sit, vel pro levi culpa a Confessario adjuncta, *ibid. num. 60.*

Reprehenditur, & corrigitur Auctor dicto artic. num. 16. 22. 25. & 34. *ibid. num. 60. 61. & seqq.*

Auctoris animadversiones in allatam appendicem.

Vide illas a num. 1. ad finem.

Poenitentia publica.

Poenitentia hujus canonice antiquitas, & progressus. Vide verb. *Poenitentia publica num. 1. seq.*

A quo injungeretur, *ibid. num. 3.*

Quibus peccatoribus injungeretur, *ib. n. 4. seq.*

Poenitentia publicæ ritus, *ib. num. 7. seq.*

Reconciliatio sollemnis Poenitentium, *ibid. num. 9.*

Hujus reconciliationis, *ibid. num. 10.*

Poenitentia Apostolica.

Poenitentiarie Apostolicæ facultates traduntur; Vide verb. *Poenitentia Apostolica, n. 1. ad 4.*

Recensentur Poenitentiarie Apostolicæ Officiales, & illorum electio, ac servitium, *ibid. num. 4. & 5. & n. 30. ad 34.*

De Poenitentiarie Apostolicæ expeditionibus, emolumentis, & archivo, *ib. n. 6. ad 9.*

De Cardinali majori poenitentiario, ejusque Officio in Poenitentia Apostolica, & de illius auctoritate, *ibid. num. 10. ad 29. & num. 35. & 36.*

De minoribus Poenitentiariis, *ibid. num. 37. ad 40.*

Poenitentiarius. Vide verb. *Canonicus art. 9. num. 45. ad 89.*

Pollutio. Vide verb. *Luxuria n. 35. ad 45.*

Polus.

Polus unde sit dictus, & quid significet. Vide verb. *Mundus num. 124.*

Polus alter vocatur arcticus, septentrionalis, & borealis, & alter in diametro oppositus appellatur antarcticus, meridionalis, & australis; quare sic dicti, & quales sint, *ibid. num. 125. & 126.*

In medio horum polorum pendet terra globus, & quomodo, *ib. n. 127.*

Poly.

Polygamia.

Polygamia duplex esse potest, & quæ sit; Vide verb. *Polygamia num. 1. ad 4.*

Simultanea pluralitas uxorum est vera, & propria polygamia jure divino prohibita; successiva autem pluralitas est valida, & licita, *ibid. num. 5. 6. & 7.*

In lege veteri polygamia, seu pluralitas Uxorum simultanea fuit licita, & permissa. Polygamia autem, seu potius *Polyuria* plurium virorum simul cum una uxore nunquam fuit permissa, *ibid. n. 8. & 9.*

An poterit Deus in lege veteri, & possit nunc dispensare in hac polygamia, seu *polyuria*, *ib. num. 10. & 11.*

Circa pluralitatem simultaneam uxorum, si cuti dispensavit Deus in lege veteri, ita posset, si vellet, in lege nova. Nullus autem homo, neque Papa dispensare potest, *ibid. num. 12. & 13.*

Ad evitandam polygamiam, & contrahendum secundum Matrimonium ob mortem alterius conjugis, quæ certitudo requiritur, & sufficiat, *ib. nu. 14. ad 26. & n. 34.*

Polygami quæ nota, & pœna afficiantur, *ibid. nu. 27. ad 30.*

Polygami debent abjurare de levi, vel de vehementi, prout fuerint de hæresi suspecti, unde hoc crimen spectat ad forum Ecclesiasticum, *ibid. num. 31. & 32.*

Polygamia non est delictum mixti fori, sed unice pertinet ad iudicium Ecclesiasticum, vel tribunal Inquisitionis, vel Ordinarium, *ibid. num. 35.*

Quid si polygamus in tribunali Inquisitionis exceptionem apponat nullitatis prioris matrimonii a se contracti, an remittenda sit causa ad Ordinarium, *ibid. numer. 36. & 37.*

An puniri in S. Officio possit, qui pendente lite super validitate matrimonii contraxit secundum, *ibid. num. 38.*

Polygamus, pœna triræmnium expleta, & prima Uxore defuncta, non potest cum secunda denuo contrahere, nisi habeat dispensationem Apostolicam, *ibid. nu. 33.*

De pœna eorum polygamorum, qui falsis testibus deceperunt curiam Ecclesiasticam ad obtinendam licentiam contrahendi matrimonium, *ibid. nu. 40. & seqq.*

Pontificalia.

Quid de ipsis in variis casibus. Vide verb. *Pontificalia num. 1. ad 8. & verb. Abbas, verb. Episcopus art. 4. & 7.*

Vide etiam verb. *Pontificalia num. 10. ad 13.*

Pontias Pilatus.

Vide eod. verb. num. 1. & seqq.

Porta.

Quid de ipsa in diversis casibus. Vide verb. *Porta nu. 1. ad 11. verb. Ecclesia art. 5. verb. Fenestra, Prospectus.*

Portio, portionarii cathedralium.

Portio, portionarii, quid de ea, & ipsis in variis casibus. Vide verb. Portio, Portionarii numer. 1. ad 11.

De portionariorum, vel hebdomadariorum, seu beneficiatorum in Ecclesiis cathedralibus constitutorum origine, & ubi primum facta fuerit illorum substitutio, *ibid. n. 12. ad 17.*

Cur in decretalibus Gregorii IX. de beneficiariis, & portionariis nulla fiat mentio, & dum de beneficiariis disserendum occurrit allegetur *Gloss. in cap. pen. verbo Assisius, de Cler. non resid. ib. n. 18.*

Beneficiarii, & portionarii non veniunt nomine capituli, neque stallum in choro, neque vocem in capitulo habent, *ibid. nu. 19.*

Eadem tamen non est horum beneficiariorum, & portionariorum conditio in omnibus Ecclesiis, *ibid. num. 20.*

Nulli in Ecclesia sunt portionarii in omnibus æquales canonicis, quamvis non secus, ac canonici, ex inveterata consuetudine sint thurificandi duplici ductu, ut ad illustrandum n. 5. Auctoris docetur, *ibid. num. 21. ad 24.*

Portio congrua.

Quid de ipsa in diversis casibus. Vide verb. *Portio Congrua num. 1. ad 6. verb. Congrua, & verb. Vicarius Parochialis.*

Portorium, seu portorium quid sit. Vide verb. Gabella num. 8.

Possessio.

Quid de ea pro diversis contingentis. Vide verb. *Possessio num. 1. ad 6. & verb. Dominium art. 1. n. 21. & seqq.*

Possessor bonæ, & malæ fidei.

Possessor bonæ, & malæ fidei quis dicatur; Vide verb. Possessor bonæ, & malæ fidei num. 1. & 2.

Possessor bonæ, an malæ fidei qui præsumi debeat, *ibid. nu. 70. ad 72.*

Possessor bonæ fidei, quo tempore possit præscribere rem possessam, & fructus inde perceptos, *ibid. num. 3. & 4.*

Illustratur regula: *Bona fides tantum possidenti præstat, quantum veritas, quoties Lex impedita non est, ibid. in add. n. 73. ad 77.*

Possessor malæ fidei nullo tempore potest præscribere, *ib. n. 5.*

Quid de diversis fructibus inde perceptis, & percipiendis, *ibid. n. 6. ad 11.*

Expensæ, quæ solent fieri a possessore tum bonæ, tum malæ fidei, sunt triplicis generis, & assignantur, *ibid. n. 12.*

Res aliena apud possessorem sive bonæ, sive malæ fidei potest crescere, & decrescere dupliciter, & assignatur quomodo, *ibid. num. 13.*

Possessor malæ fidei, quid, quando, & ubi teneatur restituere, vel non, *ibid. num. 14. ad 38.*

Possessor bonæ fidei quid, quando, & quibus restituere teneatur, *ibid. n. 39. ad 61.*

Quid de possessore partim bonæ, & partim malæ fidei, *ib. n. 62. ad 65.*

Quid de successore possessoris malæ fidei, *ib. num. 66. ad 68.*

Alia ad rem, *ibid. in add. num. 78. & seqq. & verb. Dominium. Contractus emptionis restitutio.*

Postliminium.

Postliminium quid sit, & in quibus postliminii jus locum habeat; Vide verb. *Postliminium nu. 1. ad 5.*

Postliminii jus in quibus locum habeat quantum ad Christianos captos ab hostibus, *ibid. num. 6. & 7.*

Capti a piratis, vel latronibus liberi permanent nec indigent postliminio, *ib. n. 8.*

Num dictio juris postliminii, tum legis Cornelie locum obtineat, *ibidem n. 9.*

Postulatio Prælatorum.

Postulatio proprie dicta quid sit, & in quo differat ab electione; Vide verb. *Postulatio num. 1. ad 4.*

Postulatio alia est solemnns, & alia non solemnns, seu simplex, & quæ utraque sit, *ibidem num. 5.*

Postulare, & postulari qui possint, *ibid. num. 6. & 7.*

Duplex est defectus, seu inhabilitas, dispensabilis nempe, & indispensabilis, & quæ utraque sit, *ib. nu. 8.*

In postulatione exprimenda est omnis inhabilitas, alioquin postulatio erit irrita, *ibidem num. 9.*

Episcopi, Cardinales, alique prælati, clerici, & religiosi, an, & quando possint, vel debeant postulari, aut eligi, *ibid. n. 10. ad 16.*

Postulantes an, & quando possint variare postulationem, seu ab illa recedere, *ib. n. 17. ad 21.*

Postulantes ad prælaturam scienter indignum privant jure postulandi, & eligendi, & in tali casu ad quos devolvatur talis potestas, *ibid. num. 22. ad 26.*

Quid si postulatio non concurrat cum electione alterius in discordia, vel concurrat in tali discordia, *ib. nu. 27. ad 30.*

Postulatio a quibus possit, vel non, admitti, *ib. n. 31. ad 34.*

Superior an, & quando teneatur admittere postulationem, *ib. num. 35. 36. & 37.*

Postulantes intra quod tempus teneantur postulationem præsentare, & postulatus ipsam acceptare, & consensum præstare, *ib. n. 38. 39. & 47.*

Pro faciendâ postulatione solenni quæ forma sit necessaria, ac sufficiens, vel non, *ibidem num. 40. ad 46.*

Præbenda.

Quid de ea in variis casibus. Vide verb. *Præbenda nu. 1. ad 5.*

Præbenda Theologalis, & penitentialis.

Deputatus actualis requiritur ad erectionem præbendæ theologalis, & ejus erectio ubi locum habeat. Vide verb. *Præbenda theologalis num. 1. 2. & 3.*

Collatio præbendæ theologalis ad quem spectet, *ib. n. 4.*

Regulari conferri non potest præbenda theologalis Ecclesiæ cathedralis, *ib. n. 5.*

Habens præbendam theologalem quando, & qualiter sit pro præsentî censendus præseas in choro, *ib. n. 6.*

Tom. IX.

Canonicus theologus si legere nolit, quomodo ab Episcopo compellendus, *ib. n. 7.*

Canonicus theologus cedit præcedentiam canonicis antiquioribus, *ibid. num. 8. & verb. Canonicus art. 9. n. 44.*

Præbenda theologalis an possit optari, & quid circa talem optionem, *ibid. num. 9. ad 13.*

Dum vacat præbenda theologalis, potest Episcopus fructus applicare personæ, quæ suppleat, *ib. n. 14.*

Præbenda an per Episcopum sit prius assignanda pro theologo, quam pro penitentiario, & collatio præbendæ penitentiarii ad quem spectet, *ibid. n. 15. & 16.*

Alia ad rem. Vide verb. *Canonicus art. 9. & in add. ad verb. Canonicus art. 1. & 2.*

Præcedentia.

Episcopus summarie componere potest controversias ad præcedentia in processionibus, & funeralibus, & semper danda est dignioribus. Vide verb. *Præcedentia n. 1. & 2.*

Episcopi quomodo debeant præcedere inter se, *ib. n. 3. & 4.*

Qua gaudeant præcedentia canonici cathedralis, *ibid. n. 5. & 6.*

Qua Canonici collegiarum, *ibid. numer. 7. 68. 69.*

Quomodo præcedant inter se parochi, *ibid. nu. 8.*

Clerus sæcularis præcedit regulares, *ibidem numero 9.*

Sacerdotes quomodo inter se præcedant, *ibid. num. 10.*

Antianitatis præcedentia est servada inter milites ejusdem Ordinis, & non diversi, *ib. nu. 11. & 12.*

Advocatum consistorialium præcedentia assignatur: Item & canonicorum sæcularium Basilicæ Lateranensis, *ibid. nu. 13. & 14.*

Quid de præcedentia inter canonicos regulares, monachos, & mendicantes, *ibid. num. 15. ad 23.*

Præcedentia inter simplices presbyteros quomodo regulanda, & quæ debeatur protonotariis, *ibid. num. 24. 25. & 26.*

Beneficiati cathedralis qua gaudeant præcedentia, *ib. num. 27.*

Quæ debeatur parochis amovibilibus, & substitutis, *ib. num. 28. & 29.*

Præcedentia inter regulares ejusdem ordinis, sive Sacerdotes, sive clericos, sive Laicos, sive novitios, quomodo servanda, *ibidem num. 30. ad 42.*

Quid de præcedentia Fratrum minorum de observantia de una in alia provincia incorporatorum, *ibid. nu. 43.*

Regulares quomodo præcedere debeant inter se, *ibid. num. 44. ad 47.*

Regulares conventus de recenti fundati in loco, in quo adest alter ejusdem ordinis conventus; seu succedentes in Conventum eis cessum, qua gaudeant præcedentia, *ibidem numer. 48. 49. & 50.*

Religiosi diversorum conventuum ejusdem ordi-

- Ordinis quomodo præcedant inter se, *ibidem* numer. 51.
- Regulares conventus suppressi, & postea restituti, qua præcedentia donentur, *ibid.* num. 52. & 53.
- Regulares in processionibus quo loco incedere debeant, *ibid.* num. 54. ad 58.
- Quoad ea, quæ concernunt præcedentiam diversarum personarum in particulari, *ibid.* num. 59. ad 66.
- Assignantur quibus danda sit præcedentia in disputationibus publicis, *ib.* n. 67.
- Canonici clerici cum promoventur ad Sacerdotium non recuperant præcedentiam prius cessam canonicis presbyteris; *ibid.* num. 68. & verb. *Canonicus art. 7. num. 31.*
- Canonici collegiatæ in omnibus præcedunt parochis, etiam Ecclesiæ matricis, *ibid.* n. 69.
- Præcedentiæ non semper a personali dignitate desumuntur, *ibid.* nu. 70. ad 75.
- Præcedentiæ inter Græcos, & Latinos desumuntur ab ordine, antianitate, aut dignitate, *ibid.* num. 76.
- Præcedentiæ inter Episcopos, & gubernatores prælatos aut Vicelegatos ditionis Ecclesiasticæ stabilitæ sunt a Benedicto XIV. *ibidem* num. 77.
- Præcedentiæ ordo inter votantes Signaturæ iustitiæ, & gratiæ servandus, recensetur, *ib.* num. 78. ad 86.
- An parochus regularis Ecclesiæ matricis præcedere debeat parochis Ecclesiæ secularis in quibuscumque processionibus, & functionibus publicis, *ibid.* num. 81. & 82.
- Præcedentia inter parochos debetur illi, qui prior fuit assumptus ad regimen suæ parochialis, *ibid.* num. 83.
- Quilibet parochus in propria Ecclesia omnibus aliis parochis præcedit, excepto capitulo cathedralis, *ibid.* num. 84. & seqq.
- An sit servanda consuetudo, per quem minus dignus præfertur magis digno, *ibid.* num. 89. & seqq.
- Quæ præcedentia debeatur Missionariis de observantia pro sanctis, & aliis locis, *ibidem* num. 90.
- Alia. Vide tom. 8. in *Appendic. decret. in Bononien. Præcedentiæ, Maceraten. Jurium parochialium, Derthonen. Jurium parochialium.*
- Præceptum.* Vide verb. *Lex art. 2. n. 16.*
- Prædicare, prædicator.*
- Prædicare an, quomodo, & quando teneantur Episcopi, & parochi; Vide verb. *Prædicare n. 1. ad 3. & num. 121. 122. & verb. Parochus art. 2. num. 70.*
- Prædicandum quoties sit per annum, Quadragesimam, & Adventum, *ibid.* num. 4. 5. & 6.
- Prædicationis tempore quomodo segregandi viri a mulieribus, *ibid.* num. 7.
- Concionandum est Judæis semel in hebdomada, *ibid.* num. 8.
- Prædicationi in Ecclesia qui interesse possint, ac debeant, *ibid.* num. 9. 10. & 11.
- Prædicationis tempore non potest in Ecclesia dici Missa, & prohibendi sunt populi stare otiosi in foro, seu in platea, *ibid.* num. 12. & 13.
- Non est prædicandum de nocte, *ibid.* num. 14.
- Si concio habeatur tempore Missæ, & exposito SS. Sacramento, quid, *ib.* n. 15. & 16.
- Prædicare non possunt laici, & mulieres, *ibid.* num. 17. 18. & 19.
- Clerici an, & quando prædicare possint, *ibid.* num. 20. & 21.
- Episcopus prædicare potest in quacunque Ecclesia, etiam regulari suæ diocesis, non autem alienæ, *ibid.* num. 22. & 23.
- Quid quando prædicat Episcopus, & parochus, *ibid.* num. 24. ad 29. num. 39. & seqq. & verb. *Canonicus art. 6. num. 62.*
- Parochi nequeunt admittre in suis Ecclesiis concionatores ab Ordinario non approbatos, quamvis possint 'admittere, ac concedere, ut quis doctus, & notus, etiam regularis, bis, vel ter concionetur, & a fortiori possunt, & tenentur admittre approbatos ab Ordinario, *ibidem* num. 30. 31. & 32. & verb. *Parochus artic. 2. num. 78.*
- Ad quem spectet approbare prædicatores, eisque benedictionem dare, *ibid.* num. 33. ad 36.
- Quibus spectet nominare, ac eligere prædicatores, eisque elemosynam præbere, *ibidem* num. 37. ad 47. & verb. *Alimenta n. 114.*
- Habentes jus nominandi prædicatores Quadragesimales, quando eos nominare teneantur, *ib.* num. 48. ad 51.
- Universitates, seu alii etiam Superiores regulares habentes jus nominandi prædicatores, qua formula uti debeant in suis patentibus litteris, *ibid.* num. 52. & 53.
- Prædicator destinatus ab Episcopo defuncto, vel ab antiquis rectoribus electus, prædicare debet, nec successores possunt alium eligere, *ibidem* num. 54.
- Turnus, seu circulus concionum quando sit observandus, *ibid.* num. 55. 56. & 57.
- Quid quando partes non sunt concordæ pro deputatione concionatoris, *ibid.* num. 58. & 59.
- Quid si parochus velit per se ipsum prædicare, *ibid.* num. 60.
- Quid si adsit consuetudo, quod non prædicetur nisi in cathedrali, vel matrice, *ibid.* n. 61. & 62.
- Prædicatores regulares ad quid teneantur, & quid possit Episcopus circa ipsos, *ibid.* num. 63. ad 90. num. 112. ad 131. ubi late de sess. 2. cap. 2. de reform. Conc. Trid. & sess. 24. cap. 4. de reform. & ad Constitutionem *Superna Clementis X.*
- Notandum, quod Episcopus potest non approbare clericum ad prædicandum, nec tenetur causam aperire, cur illum non approbet, *ibid.* num. 132. 133.
- Quamvis Episcopi munus sit prædicare, nominatio tamen prædicatorum potest pertinere ad alios, reservata Episcopo approbatione, *ibid.* n. 134.
- De qualitatibus requisitis in prædicatore, *ibid.* num. 135.
- Necesse haud est, quod prædicator sit sacerdos,

dos, vel in sacris ordinibus constitutus, *ibidem*.

De iis, quæ Episcopus prædicatoribus injungere debeat, *ibid. n. 126*.

Prædicatorum quid circa allegationem decretorum, & publicationem indulgentiarum, *ibid. numer. 91. & 92*.

Quid de protonotariis extra numerum prædicare volentibus, *ibid. numer. 93*.

Prædicatorum, quos prius salutare debeant, *ib. n. 94. & 95*.

Prædicatorum cujus ætatis institui debeant, quæ teneantur prædicare, & possint, vel non, *ibid. numer. 96. ad 108*.

Nobiles feminae vulgo *dame* non possunt quæstare pro prædicatoribus, *ib. n. 109*.

Canonicus theologus an, & quando concionari possit per alium, *ibid. n. 110. & verb. Canonicus art. 9. numer. 19. ad 22*.

Prædicationes determinati temporis futurorum, *ibid. n. 103. & verb. Astrologia per tot*.

Alia vide in tom. 8. in Append. Decret. in *Æsina Jaris nominandi concionatorem*, Theanen. Aquilana Concionatoris, Firmana Concionatoris, alia Firmana Concionatoris, Feretrana Concionatoris.

Prædicatorum Ordo. Vide eod. verb. per tot.

Præfatio.

Præfationes Missæ fuerunt primitus novem, quibus addita est decima de B. M. V. cœlitus inspirata. Vide verb. *Præfatio numer. 1. & 2*.

Clemens XIII. jussit, ut quilibet die Dominica non habente propriam præfationem, recitetur ea, quæ est de SS. Trinitate, *ib. numer. 6*.

Præfatio Missæ S. P. N. Francisci, a quo composita, & quando possit, ac debeat recitari, *ibid. numer. 3*.

In Missa feriæ quartæ quatuor temporum occurrentis in die octava nativitatis B. M. V. quæ præfatio sit dicenda, *ib. nu. 4*.

Quæ præfatio dicenda sit, si festa SS. Apostolorum Philippi, & Jacobi, ac Inventionis S. Crucis recurrant infra octavam Ascensionis, *ib. numer. 5*.

Prælati regularis; Vide verb. *Regularis Prælati*.

Præsentatio, *Præsentatus ad beneficium*.

Præsentatio quid de ipsa; Vide verb. *Præsentatio numer. 1. & verb. Electio art. 1. numer. 6*.

Nominantes ac præsentantes ad Episcopatus digniores promovere tenentur, *ibid. numer. 2*.

Præsentatio ad beneficia de jurepatronatus ecclesiastici im mense Apostolicæ Sedis reservato fieri debet coram Ordinario, *ibid. n. 3*.

Cardinalis quando præsentat vigore indulgentiæ, præsentatio fieri debet coram Pontifice, *ibid. numer. 4. & seqq.*

Præsentio parochi, & testium quoad matrimonium. Vide verb. *Matrimonium quoad impedimenta art. 5. numer. 60*.

Præstigiū. Vide verb. *Superstitio n. 14*.

Præstimonium.

Præstimonium quid sit; Vide verb. *Præstimonium n. 1. & 2. & n. 7*.

Præstimonia, seu portiones præstimoniales quando censcantur esse beneficia ecclesiastica, &

quale onus annexum habeant, *ibidem numer. 3. ad 6*.

Præsumptio.

Præsumptio generatim sumpta, alia est, quæ dicitur filia superbiæ, & alia, quæ est quoddam probationis genus; & utraque explicatur; Vide verb. *Præsumptio numer. 1. ad 4. & numer. 25*.

Præsumptio alia est juris, & alia hominis, & quæ sit utraque, *ibid. numer. 5. 6. & 7. & numer. 26. 27*. Recensentur effectus diversi utriusque præsumptionis, *ibid. n. 28. 29*.

Præsumptio juris subdividitur in præsumptionem juris, & de jure, & utraque explicatur, *ibid. n. 11. & numer. 30*.

Quibusnam fundamentis nitantur præsumptiones, Vide *ib. numer. 31. & seqq.*

Quid, & quomodo judicandum, dum hinc inde præsumptiones colliduntur, *ib. n. 33*.

Præsumptio hominis subdividitur in vehementem, seu violentam, in probabilem, & in levem, seu temerariam, & singulæ explicantur, & quæ probent; vel non, *ibid. n. 19*.

An quis condemnari possit in causa criminali ex solis præsumptionibus, *ibid. n. 20. & 21*.

Præsumens restitutionem faciendam sibi condonandam esse, si debitum suum manifestaret, vel rogaret dominum, an, & quando teneatur ad ipsam, *ibid. n. 22*. Corrigitur auctoris sententia, *ibid. in not. ad n. prædictum*.

Præsumptio concessionis Apostolicæ non admittitur in iis, quæ nunquam a Sede Apostolica concedi solent, *ibid. numer. 24*.

Prævaricationis poena quæ sit; Vide verb. *Pœna art. 2. numer. 70*.

Præventio jurisdictionis.

Præventio jurisdictionis quid sit? quot modis contingere possit; Vide verb. *Præventio jurisdictionis numer. 1. ad 4*.

Præventio fori, seu jurisdictionis inducitur per citationem. Et quod duplex, ac qualis citatio requiratur, ac sufficiat ad talem præventionem, *ib. n. 5. ad 10*.

Alia ad rem, *ib. n. 11. ad 20*.

An præventio locum sibi vindicet per citationem, ex leg. *Diffamari C. de Ingeniis & Manu-missis*, *ibid. numer. 21. & seqq.*

Pragmatica sanctio Gallerum.

Ex Basiliensi Concilio prognata ejusque articuli. Vide verb. *Pragmatica sanctio Gallerum numer. 1. seqq.*

Abrogata per concordatum Francisci I. cum Leone X. *ibid. numer. 4*.

Antiquior quædam pragmatica S. Ludovico regi, falso tributa, *ibidem numer. 7*.

Prædictum diebus jejunii qua hora sumendum? an possit anticipari, protrahi, interrumpi &c. Vide verb. *Jejunium art. 1. n. 45*.

Precarium, precarie.

Precarium quid sit, quomodo differat a donatione, & commodato? quando, & per quid expi-ret; Vide verb. *Precarium numer. 1. ad 10*.

Cur in precario præstetur dolus & lata culpa, & in commodato præstetur etiam culpa levissima, *ibidem numer. 19. 20*.

Precariæ, seu precaria in singulari numero quid, *ib. n. 11.*

Vide ad rem, *ibid. num. 21. 22.*

Contractus precariæ, seu precarium in quo differat a contractu precarii, *ibidem num. 12. ad 15.*

Precariæ quando expirent? & quid requiratur ad earum concessionem, *ib. num. 16. 17. & 18.*

Preces publicæ. Vide hoc verb.

Presbyteratus. Vide verb. Ordo n. 48.

Presbyterium.

Presbyterium quid in Ecclesiastico regimine fuerit, ejusque consensu usus. Vide verb. Presbyterium per tot.

Pretaticum. Vide verb. Hebraeus n. 7.

Pretium. Vide verb. Contractus emptiois art. 1. n. 6.

Prima preces Imperatoris. Vide verb. Beneficia art. 12.

Primates. Vide verb. Primates per tot.

Primicerius.

Primicerius quis sit? quale ejus officium? an sit in dignitate, vel personatu constitutus? Vide verb. Primicerius num. 1. ad 5. Origo primicerii, antiquum illius officium, & præsens conditio, *ib. n. 6. & seqq.*

Primitia.

Primitiæ unde dictæ? quid sint? quæ ad ipsas deducantur? quo jure fuerint debitæ in lege veteri, & quo debeantur in lege nova? & quomodo differant a decimis, & oblationibus. Vide verb. Primitiæ num. 1. ad 16.

Si usus spectetur, primitiæ non sunt sub obligatione, *ibidem num. 17.*

Quando tamen debeantur, *ibidem num. 18. & seqq.*

Privatio vocis activæ, & passivæ, officii, vel beneficii, quando sit lata, vel ferenda sententiæ? Vide verb. Lex art. 2. num. 27. ad 44.

Privigna, privignus. Vide verb. Affinitas n. 16.

Privilegium quoad ea, quæ concernunt privilegiorum naturam, divisionem, concessionem, acquisitionem, & communicationem.

Privilegii quidditas assignatur; ejusque decem trahuntur divisiones, & singulæ explicantur. Vide verb. Privilegium art. 1. n. 1. ad 13.

Privilegium concedere quis possit, & quibus personis? & quid requiratur ad licitam ejus concessionem, *ib. n. 14. ad 18.*

Privilegium multipliciter acquiri potest, & assignatur, *ib. n. 19. 20. & 21.*

Communicatio privilegiorum quid sit? & in quo consistat, *ib. n. 22.*

Regulares mendicantes qualem habeant privilegiorum communicationem, sive inter se, sive in aliis ordinibus mendicantibus, & a quibus obtinuerint talem concessionem, & adducuntur ad rem summorum Pontificum Constitutiones, *ibid. n. 23. ad 29.*

Communicantes privilegiis aliorum possunt illis uti contra eosdem, *ib. n. 30.*

Quibus privilegiis gaudeant Missionarii Ord. min. & signanter illi qui ante missionem per

bienniam commorati fuerint in collegio S. Bartholomæi de Urbe, *ibid. num. 31. & 32.*

Quid reale, quid personale privilegium, *ibid. num. 33. 34.*

Privilegium personale non est tantum quod uni certæ personæ datur, sed & quod uni generi certarum personarum lege generali conceditur, *ibid. n. 35. & seqq.*

Privilegium reale cedi potest, non item personale, *ibid. num. 41. 42.*

Quid judicandum si dubitetur, num reale, an personale sit privilegium, *ibid. in add. n. 43. & seqq.*

Quoad ea, quæ concernunt privilegiorum confirmationem, & interpretationem.

Confirmatio privilegiorum quid sit, Vid. verb. Privilegium art. 2. n. 1.

Confirmatio alia est in forma communi, & alia in forma speciali, & utraque explicatur, *ib. n. 2. ad 6.*

Quomodo judicetur num privilegii confirmatio sit in forma communi, an speciali, *ibidem num. 35. ad 41.*

De præcipua differentia confirmationis privilegii in forma communi, & forma speciali, *ib. num. 42.*

Confirmatio privilegiorum alia censetur utilis, & alia inutilis, & quæ sit utraque, *ibid. num. 7. 8. 9.*

Privilegia regularibus concessa, quoties, in qua forma, & qua confirmatione fuerint innovata, ac confirmata, *ib. n. 10. ad 14.*

Explicantur variae clausulæ in privilegiis apponi solitæ, *ibidem num. 15. ad 18.*

Extensio, & interpretatio privilegiorum alia est extensiva, & alia comprehensiva, & utraque explicatur, *ib. n. 19. 20. 21.*

Interpretatio alia est auctoritativa, & alia doctrinalis, & quomodo, & a quibus fieri possit, *ib. num. 22. ad 28.*

Cætera quoad interpretationem privilegiorum, *ib. n. 43.*

Quoad ea, quæ concernunt modos, quibus privilegia cessant, seu amittuntur.

Privilegium singulariter personale per quid expirat, vel non. Vide verb. Privilegium art. 3. n. 1. ad 5.

Privilegium reale quando, & per quid cessare possit, *ib. n. 6. ad 12.*

Privilegium an, & quando amittatur per abusum, *ib. n. 13. & 14.*

Privilegium quomodo revocari possit quando est in aliorum præjudicium, *ib. n. 15.*

Privilegium quando cesset, cessante causa, ob quam datum est, *ibid. num. 16. 17. & 18.*

Privilegium cessat lapsu temporis, ad quod fuit concessum, & restrictum, *ib. n. 19. & 20.*

Privilegium quomodo, & per qualem renunciationem cessare possit, *ibidem num. 21. ad 29.*

Privilegia sive affirmativa, sive negativa an, & quando amittantur per non usum, sive per usum contrarium, & quid requiratur ad talem amissionem, *ibid. num. 30. ad 38.*

Revocatio privilegiorum alia est expressa, & alia

alia facita; revocatio expressa alia est generalis, & alia specialis. Et revocatio generalis alia est communis, & alia extraordinaria, & singula explicantur, *ibid. num. 39. ad 42.*

Per clausulam communem, & generalem non obstantibus quibuscumque privilegiis, quæ privilegia censantur revocata, vel non, *ibid. n. 43. ad 46.*

Assignantur tres regulæ circa tacitam revocationem privilegiorum, *ib. n. 47. ad 50.*

Privilegium mere gratiosum an, & qua causa licite revocari possit, *ibidem num. 51. 52. & 53.*

Privilegia remuneratoria an, & quomodo revocari possint, *ibid. numer. 54.*

Quæ regularium privilegia censantur per Concilium Tridentinum revocata, vel non? Et an possint regulares uti in foro conscientie suis privilegiis a dicto Concilio quomodocumque revocatis, *ibidem num. 55. ad 62.*

Alia ad rem, *ibidem numer. 63. & 64.* ubi affertur Constitutio Clementis XII. sedulo attendenda.

Meliora & solidiora quoad revocationem privilegiorum. Vide *ibid. num. 65. & seqq.*

Privilegia vivæ vocis oraculo concessa. Vid. verb. *Oracula vivæ vocis per tot.*

Privilegium fori, & canonis. Vide verb. *Clericus art. 2. per tot.*

Privationis beneficiorum poena quid sit. Vid. verb. *Pœna art. 2. n. 21.*

Procuria quæ sit; Vide verb. *Affinitas artic. 1. num. 15.*

Procuria quæ sit. Vide *ibid.*

Procurus. Vide *ibid.*

Procurunculus. Vide *ibid.*

Probatio.

Probatio ut sic explicatur, & generatim sumpta dividitur in judicalem, & extrajudicalem, & quæ sit utraque; Vide verb. *Probatio num. 1. 2. & 3.*

Probatio pariter dividitur in plenam, & semiplenam. Rursus probatio plena a aliquibus subdividitur in plenam, plenioram, & plenissimam, & explicantur singulæ, *ib. n. 4. & 5.*

Probationum species assignantur, *ibid. n. 6. & 7.*

Probatio debet esse clara, & certa, non autem dubia, & equivoca, *ib. n. 8. & 9.*

Probatio judicialis debet fieri secundum libellum, & regulariter debet esse plena, & concludens, assignantur tamen aliqui casus, in quibus sufficit probatio semiplena, *ib. n. 10. ad 19.*

In concursu contrariarum probationum qualis prævalere debeat, & qualis probatio majorem vim habeat, *ib. nu. 20. ad 26.*

In æqualitate probationum favetur reo, & possessori, excipiuntur tamen quatuor causæ favorabiles, quæ assignantur, *ibidem numer. 27. 28. & 29.*

Plures probationes semiplenæ an possint unam plenam constituere, *ib. num. 30. & 31.*

Ubi probationes concludentes requiruntur, quomodo concludere debeant, & qualis probatio requiratur in materia objectiva, *ibid. num. 32. 33. & 34.*

Verba sive narrativa, sive enunciativa a Papa in bullis, vel alibi expressa quomodo, quando, & in quibus probent vel non, & assignatur differentia inter narrativas, & enunciativas, *ibid. num. 35. ad 49.*

Probatio cui fieri debeat, & quomodo recipiendæ sint probationes ex testium depositionibus, & probationes judiciales, *ib. n. 50. ad 53.*

Onus probandi regulariter incumbit actori, quandoque tamen incumbit etiam reo, & assignantur in quibus, & quales scripturas teneatur reus tradere actori, & quales non, *ibidem n. 54. ad 62.*

An, & in quibus casibus post publicationem attestationum, & post conclusionem in causa produci possint novæ probationes, & examinari novi testes, etiam super eisdem articulis, *ibid. n. 63. ad 70.*

Nominis identitas personarum identitatem non probat, *ib. n. 71.*

Negativam probari non posse communis sententia est. Quid sibi volunt leges dum negativam probari intendunt. De tribus negativæ speciebus, *ibidem n. 73. ad 79.*

Refertur sententia Cocceii de directa probatione negativæ, & quod inde consequitur, *ib. n. 80. 81.*

De collisione probationum, *ib. num. 82.*

Problema curiosum, quomodo sit possibile, quod ex duobus gemellis amobus natis, & mortuis in eodem die, & momento unus plus altero vixerit die uno, vel duobus diebus. Vide verb. *Mundus num. 113. ad 116.*

Processiones.

Processiones unde dictæ, quæ eorum antiquitas, & ad quem spectet eas indicare, ac horam eas incipiendi determinare; Vide verb. *Processiones num. 1. ad 9.*

Quales processiones possint ab Episcopo prohiberi, & ad quem spectet processiones publicas indicare in ejus absentia, *ibidem num. 10. 11. & 12.*

Processionibus generalibus indictis pro causis, bono, vel honore publico, qui interesse teneantur, & an ad ipsas compelli possint regulares, etiam distantes per dimidium milliare a civitate, vel oppido, & tales processiones assignantur, sicuti etiam assignantur illæ, quibus interesse tenentur regulares, & innuitur quomodo in ipsis incedere, & quando ab ipsis recedere debeant, *ibidem n. 13. ad 25. & num. 98. & seqq.*

Privilegium, quo frui possunt regulares non accedendi ad processiones, debet esse *retra* concessum, minimeque venit in generali privilegiorum communicatione, *ib. n. 99.*

Num privilegium concessum a S. Pio V. in bulla *Et si* Mendicantium collegiis studiorum non interveniendi in publicis processionibus revocatum fuerit a Gregor. XIII. in bulla *Et tanta*; & quatenus non revocatum, quid illud importet. Vide *ibid. num. 100. 101.*

Quomodo incipiat pro regularibus præscriptio, qua eximuntur ab interventu in processionibus,

bus, & quantum tempus ad præscribendum requiratur pro assequenda exemptione hac. Vide *ib. n. 102. ad fin.*

Regulares quas processiones facere possint sine Episcopi licentia, & quid sit ab ipsis in casu attendendum, *ibid. n. 26. ad 40.*

Regulares possunt pro processionibus peragendis extra claustra licentiam petere vel a parochio, vel ab Episcopo, a quo facultate data possunt etiam contradicente parochio processiones ipsas extra claustra peragere, *ib. n. 94.*

Quid sit servandum in processionibus SS. Sacramenti, quando, a quibus fieri possint, *ibid. num. 41. ad 66.* ubi plura alia ad rem scitu necessaria referuntur. Vide etiam, *ibidem num. 90. & seqq.*

Episcopus quos possit, vel non, compellere ad interessendum publicis processionibus, & quid aliud circa ipsas statuere possit, *ibid. num. 67. ad 86.*

Si ratione alicujus solemnæ processionis omnes religiosi egrediantur e monasterio, queunt feminae tunc ingredi illius clausuram, *ibidem num. 87.*

Alia ad rem. Vide *num. 88. & seqq.* & verb. *Cruce.*

Alia vide tom. 8. in *Append. decret. in Adrien. Accessus ad processiones*, Cremonen. Fulginaten. Volaterrana. Bononien. Novarien. Lunen. Sarzanen. *Preeminentiarum.*

Processus curiæ laicæ lesivæ immunitatis.

Quæ fides sit præstanda, in casu, processui laicorum. Vide verb. *Processus curiæ laicæ n. 1. 2. & 3.*

Alia ad rem, *ibid. nu. 4. ad 7.*

Processus curiæ ecclesiasticæ.

Circa processum curiæ ecclesiasticæ quid sit attendendum, Vide verb. *Processus curiæ ecclesiasticæ num. 1. ad 34.*

Modus fabricandi processum, *ibid. num. 35.*

Procuratio.

Procuratio ad præsens quid sit, & quæ veniant sub ejus nomine. Vide verb. *Procuratio num. 1. 2. & 3.*

Episcopus, seu visitator a quibus Ecclesiis possit procuraciones exigere, vel non, & quales Ecclesiæ in casu censeantur exemptæ, *ib. n. 4. ad 13.*

Ad *num. 13.* auctoris vide expositionem, seu declarationem, *ibid. n. 34. 35. 36.*

An Episcopus iterando eodem anno visitationem possit iterum procuracionem exigere, *ibid. n. 37.*

Episcopus quando vadit per diocesim extra occasionem visitationis, an possit aliquid intuitu procuracionis prætere, & an procuratio ipsi debeatur quando per alium visita, *ib. n. 14. & 15.*

Visitationis equitatus, ac famulus qualis esse debeat, *ibidem nu. 16. ad 19.*

Procuracionum numerus quomodo mensurandus, *ibid. num. 20. 21. & 22.*

Visitator hospitatus a laicis, an possit procuracionem a clericis exigere, *ib. n. 23.*

Laici an cogi possint censuris ad solvendam procuracionem, *ibidem nu. 24.*

Visitator an possit licite recipere procuracionem in pecunia, & an possit sive ipse, sive quisvis alius de suo comitatu accipere aliquod munus intuitu procuracionis, *ibidem num. 25. & 26.*

De summa, in qua præstari debeant procuraciones, quatenus non subministrentur victualia. Vide *ib. num. 38.*

Alia vide, *ib. n. 27. ad 33. & tom. 8. in Append. decret. in Auximana Procuracionis*, Amalphitana *Cathedralis*, & *procuracionis*, Fanen. *Procuracionis.*

Procurator.

Procurator quid sit. Vide verb. *Procurator n. 1.*

Variae procuratorum species assignantur, & explicantur, *ib. n. 2. ad 7.*

Quis possit procuratorem constituere, vel non, & quos possit, vel non procurator constitui, *ib. nu. 8. ad 24.*

Procurator sive judicialis, sive extrajudicialis potest alium substituere post litem contestatam, *ib. num. 24. & 26.*

Procuratoris, sive generalis, sive specialis factum, seu negligentia, vel dolus quando domino noceat, vel non? Et quid in casu possit dominus contra ipsum, *ibid. num. 27. ad 32.*

Procuratoris officium finitur quinque potissimum modis, qui assignantur, *ibid. num. 33. ad 38.*

Quid de procuratoribus deputatis ad baptismum de sacro fonte sescipendum, vel pro matrimonio contrahendo, *ib. num. 39. ad 43.*

Procurator generalis Observantium debet præcedere in capella Pontificia procuratori patrum Conventualium, *ibidem num. 44.*

De procuratoribus monasteriorum monialium quoad durationem, *ib. n. 45. & 46.*

Recensetur casus, in quibus procurator contrahendo propriam obligat personam, *ibid. n. 47. ad finem.*

Prodigalitas quid sit, & quale peccatum. Vid. verb.

Avaritia num. 13. & 14.

Professio Fidei. Vide verb. *Fidei professio.*

Professio Regularis. Vide verb. *Regularis Professio.*

Progener quis sit. Vide verb. *Affinitas art. 1. n. 16.*

Præmatertera. Vide *ibid. num. 15.*

Pronepos, & *proneptis.* Vide *ib. n. 15.*

Pronurus, *ibidem num. 16.*

Propatruus, *ibid. num. 15.*

Propositiones damnatæ.

Propositiones damnatæ in Concilio Carthaginiensi, & Milevitano. Vide verb. *Propositiones damnatæ n. 1.*

Alia, *ibid. num. 2. 3. 4. 5. 6. 7.*

Adducuntur articuli 45. Joanni Wicleffi, & 30. articuli Joannis Hus damnati in Concilio Constantiensi. Vide verb. *Propositiones damnatæ n. 8. & 9.*

Alia ad *num. 14.*

Articuli 41. Martini Lutheri, *ib. num. 15.*

Propositiones 79. Michaelis Baii, & aliorum, quos

quos damnarunt S. Pius V. Gregorius XIII. & Urbanus VIII. *ibid. num. 16.*

Damnatio propositionis permittentis confessionem, & absolutionem per epistolam, aut per internuncium, *ibid. num. 17.*

Propositiones Jansenii, & designatio quorundam locorum, ex quibus desumptæ sunt, & dantur ad rem Bullæ Pontificum, & modus, quo singulæ dictæ propositiones damnatæ sunt, *ibid. 18. & 19.*

Adducitur decretum Innocentii X. adversus liberos continentes propositionem, qua assertitur æqualitas SS. Petri, & Pauli, *ibid. num. 18.*

Adducitur duplex Decretum Alexandri VII. damnantis propositiones 45. *ibid. n. 26.*

Adducitur Decretum Innocentii XI. damnantis propositiones 65. *ib. n. 27.*

Affertur constitutio ejusdem Innocentii XI. proscriptibentis 68. Theses, quæ prætextu orationis quietis a Michaele de Molinos docebantur, *ibid. num. 30.*

Affertur Decretum Alexandri VIII. damnantis duas propositiones, *ib. n. 31.*

Affertur aliud Decretum Alexandri VIII. damnantis 31. propositiones, *ibid. n. 32.*

Affertur Breve Innocentii XII. proscriptibentis 33. Theses, quæ prætextu amoris-erga Deum purissimi in Galliis docebantur, *ibid. n. 28.*

Condemnatio duarum thesium de Omnipotentia donata, & subjecta creaturæ, *ib. num. 28.*

Affertur damnatio 101. propositionum facta a Clemente XI. in Constitut. incip. *Unigenitus*, *ib. nu. 34.*

Qua censura notandus sit, qui propositiones a Pontifice loquente ex Cathedra damnatas amplectitur adhuc ut probabiles, & veras, *ib. num. 36. 37. 38.*

Recensentur præcipua censurarum genera, quibus notari possunt propositiones referentes doctrinam fidei catholicæ, & Christianis moribus nocivam, a quibus eadem propositiones damnationem sortiuntur, *ibidem num. 40. ad 64.*

Adducuntur propositiones quinque duellorum abusu faventes nuperrime damnatæ a Benedicto XIV. an 1752. & Constitutio per extensum datur. Vid. verb. *Duellum*.

Prosocer, & *prosocerus*. Vide verb. *Affinitas* art. 1. n. 16.

Prospectus.

Moniales nequeunt retinere prospectum in Ecclesiis secularium, & regularium. Vide verb. *prospectus* n. 1.

Alia ad rem, *ib. n. 2. & 3.*

Protonotarii de numero participantium.

Protonotarii unde dicti, illorum origo, quomodo appellentur in litteris Apostolicis, quot, & ad quid instituti, quale eorum officium, quibus gaudeant privilegiis, & quæ sit eorum præcedentia? Vide verb. *Protonotarii* n. 1. ad 12. & nu. 21.

Alia de ipsis, *ibid. n. 16. & 17.*

Et præsertim de moderata illorum facultate pro promotione ad gradus doctoratus, Vide *ib. n. 22.*

An vacato per contractum Matrimonii protonotariatu, reservatarius decreti amittat pretium, *ibid. num. 23.*

Protonotarias Pitularis, seu extra numerum.

Protonotarii titularis privilegia, & exemptiones quæ sint, vel non? Vide verb. *Protonotarius titularis* n. 1. ad 13.

Prudentia quid sit. Vide verb. *Virtus* n. 96.

Psalmus Psalterium.

Psalmus quid sit, & quid psalterium. Vide verb. *Psalterium* n. 1. ad 5.

Quisnam fuerit psalmodum Auctor, *ibid. num. 6. ad 10.*

Psalmodum numerus assignatur, & innuitur quare alii vocentur poenitentiales, & alii graduales, & unus invitationalis, *ib. n. 11. ad 15.*

Quid de usu, & antiquitate alterni cantus psalmodum, hymnorum, & canticorum, eorumque mutatione, ac mysteriosa divisione in singulis horis canonicis, ac de eorumdem differentia, ac de psalterio Beatæ Mariæ Virginis, *ibid. num. 16. ad 47.*

Pubertas. Vide verb. *Matrimonium* art. 2. num. 31.

Publicæ honestatis impedimentum. Vide verb. *Matrimonium* quoad impedimenta art. 5. n. 20.

Punctator, Punctatura.

Punctator ubi retinere debeat librum punctaturæ? Vide verb. *Punctator* n. 1.

Alia ad rem, *ib. n. 2. ad 15.*

Purgatorium.

Purgatorium quid sit. Vide verb. *Purgatorium* n. 1.

De fide dari purgatorium probatur ex variis Sac. Script. locis, & aliæ probationes relinquuntur videndæ apud graves auctores, qui assignantur, *ib. n. 2. ad 11.*

De purgatorio dogma proponitur, *ibid. num. 23. & 32.*

Quid de purgatorii loco, ac duratione, &c de tempore, & modo, quo animæ in ipso torquentur, *ib. n. 20.*

Alia de ipsis Animabus Purgatorii. Vide verb. *Anima per tot.*

Pyromania quid sit? Vide verb. *Superstitio* n. 19.

Pythonia quid sit. Vide *ib. n. 27.*

Q

Quadragesima.

Quadragesima unde dicta, & quid sit, & cur quadragesima dies deputati sint pro abstinentia, ac jejuniis, & non plures, vel pauciores. Vide verb.

Quadragesima n. 1. 2. & 3.

Quadragesimæ jejunium a quo institutum, & quo jure servandum, *ib. n. 4. & 5.*

Quadragesima Christi cur circa tempus differat a nostra, *ibid. num. 6.*

Assignatur quo tempore a diversis Ecclesiis observetur Quadragesimæ jejunium, *ib. n. 7. ad 11.*

In Quadragesima non est prandendum ante vespas, *ib. n. 12.*

Dispensatus circa esum carniū an, & quando censetur etiam dispensatus a jejuniis, & ad quem spectet in casu dispensare, *ibid. num. 13. 14. & 15.*

Quid de illo, qui in fraudem jejunii se transfert

fert ad locum ubi non viget obligatio jejunandi; *ibid.* n. 16. ad 19.

Episcopus quibus delegare debeat facultatem dispensandi in quadragesima, *ibid.* n. 20.

Assignantur aliqua, quæ fieri prohibentur in Quadragesima, *ibid.* num. 21. ad 26.

In Quadragesima quoties sit concionandum, & an concionatores excusentur a jejunio, & abstinentia a carnibus, *ibid.* numer. 27. ad 32.

Quid de coquis parantibus in Quadragesima cibos religiosos, *ibid.* num. 33. & 34.

Alia Vide *ib.* n. 36. & 38.

Questuare, questuarii, seu questores.

Questuarii non sunt admittendi, nisi habeant debitam licentiam. Et a quibus talis licentia concedi possit, & quid pro tali concessione sit exigendum. Vide verb. *Questuarii* n. 1. 2. & 3.

Quomodo in questuatione se gerere debeant religiosi mendicantes, vid. *ibid.* num. 28. Declaratur Auctor num. 17. *ibidem* num. 29.

Alia plura de ipsis, *ibid.* num. 4. ad 20.

Feminae prohibentur questuare pro concionatoribus. Vide verb. *Prædicator* n. 109.

Alia vide tom. 8. in *Appendic. Decret.* in Pampilonen. *Juris questuandi*, Spoletana *Juris questuandi*, Lancianen. *Confraternitatis*, Maceraten. *Jurium Parochialium*. Bononien.

Quarta Funeralis.

Quarta funeralis quo Jure, & propter quid inducta, ad quem portionem reduci, & quo tempore præscribi possit. Vide verb. *Quarta funeralis* n. 1. 2. & 3. & n. 42. 43.

Quarta funeralis, quando debeatur Ecclesiæ Parochiali, & de quibus rebus ipsam prætere de possint parochi, & signanter juxta dispositionem Benedicti XIII. in Constitutione incip. *Romanus Pontifex*, quæ affertur. Et in quibus conventibus ipsam solvere teneantur regulares juxta dict. dispositionem, *ibid.* n. 4. ad 25.

Parochi an possint prætere de duplicem quartam ab hæredibus defunctorum, qui sepeliuntur in Ecclesiis regularium. Et affertur ad rem Constitutio Clementis X. & novissima resolutio Sac. Congr. Episcoporum, & regularium, *ib.* n. 26. 27. & 28.

Afferuntur ad rem varia Decreta Sacrarum Congregationum Episcoporum, rituum, & Concilii. Vide *ibid.* num. 29. ad 32. & n. 40. & 41.

Ad num. 23. & 24. vid. adnotata, *ibid.* n. 42.

Parochi an licite possint majorem quartam exigere ab iis qui repentina morte decedunt, & ab exteris tumulandis in Ecclesiis regularium, quam ab illis qui testamentum condunt, & a civibus, *ibid.* num. 33. & 34.

Utrum ad regulares, an ad Parochos spectet probare, quod ipsi regulares per quadraginta annos ante *Tridentinum Concilium* quartam funeralem haud solverint, *ib.* n. 43.

Differt Ecclesia Cathedralis ab aliis Ecclesiis quoad acquirendam præscriptionem exemptionem a solutione quartæ funeralis, & differentiam vide. *ibid.* num. 44.

Quarta funeraria peti haud potest ab hæredibus defuncti, sed ab Ecclesia, ubi ille tumulatur, *ib.* n. 46.

Alia vide tom. 8. in *Appendic. Decret.* in Mantuana, Oritana *Funerum*, Mediolanen. *Quarte Funerarie*, Ordinis Minorum *Quarte Funeralis*, Cremonen. *Quarte Funerarie*, Faventina *Quarte Funeralis*, Ordinis minorum *Quarte Funeralis*, Cremonen. *Quarte Funerarie*.

Alia ad rem, *ibid.* num. 35. ad 39.

Quatuor Tempora.

Jejunium quatuor temporum a quibus institutum, quale sit Mysterium talis institutionis? Et assignatur tempus tale jejunium celebrandi. Vide verb. *Quatuor tempora* n. 1. ad 6.

Quinquagesima.

Quinquagesima a quo instituta, & qui olim ipsa tenebantur ad jejunium? Vide verb. *Quinquagesima* n. 1. & 2.

Latius de tribus Dominicis, nempe septuagesimæ, sexagesimæ, & quinquagesimæ agitur, *ibid.* num. 3. & seqq.

R

Rapina. Vide verb. *Furtum*, & verb. *Pena art.* 2. num. 180.

Raptor, Raptus.

Raptor virginis quale delictum committat, & an gaudeat immunitate. Vide verb. *Raptor* n. 1. 2. & 3.

Rationis usus. Circa septennium inchoari solet, reprobanturque *Natio*, & *Bursatus*. Vide verb. *Rationis usus per tot.*

Recidivi. Vide verb. *Abolutio art.* 2. n. 14. ad 19.

Reclamatio contra validitatem professionis. Vide verb. *Professio regularis* n. 65. ad 79.

Recognitio corporis delicti.

Recognitio cadaveris in loco immuni de cujus licentia fieri debeat, & an, & quando possint cadavera exhumari ad eorumdem faciendam recognitionem? Vide verb. *Recognitio corporis delicti* num. 1. ad 21. ubi plura ad rem.

Recursum.

Recurrentes ad Judices laicos quando, & in quas incidant censuras. Vide verb. *Recursum* n. 1. ad 37. ubi alia plura scitu necessaria referuntur.

Recurrentes ad Sedem Apostolicam, eorumque procuratores offendi prohibentur sub poena excommunicationis in Bulla Cœnæ, *ib.* n. 39.

Alia ad rem facientia, vid. *ib.* n. 40. & seqq.

Referendarii Curie Romanæ.

Referendarii utriusque Signaturæ Papæ quibus gaudeant privilegiis, exemptionibus, honoribus, ac præcedentia. Quales esse debeant, quale eorum officium, quales materias proponere debeant in Signaturis, ad quid teneantur in causarum expeditionibus, & ad quid possint se extendere, & quot, ac quæ sint Signaturæ. Vide verb. *Referendarii* n. 1. ad 17.

Refractarii.

Vide verbum *Refractarii*.

Regalia Ejusque jus.

Controversia de regalibus a Gallis sub Innocentio XI. excitata. Vide verb. *Regalia* per totum. Reges quare non in capite, sed in humero ugantur, Vide verb. *Episcopus art.* 2. n. 48.

Regimen.

Regendi forma est triplex, monastica, œconomica, & politica, & explicantur. Vide verb. *Regimen* nu. 1. ad 4.

Forma regendi politica est triplex, monarchica, aristocratica, & democratica, & quæ sint singulæ, & qualis ex istis sit præstantior, *ibid.* num. 5. ad 12.

Animadvertitur in auctoris sententias, *ib. in not. ad num. 12. sub lit. a & b.*

Exhibentur tres species mixturæ monarchiæ, aristocratæ, & democratiæ, *ib. n. 21. & seqq.*

Forma regendi politica secundum aliquos est quintuplex, *ib. n. 13.*

Regimen Ecclesiæ quale sit, *ibid. numer. 14. ad 19.*

Regularis Prælati.

Prælati nomen unde dictum, & prælatura quid sit. Vide verb. *Prælati* nu. 1. & 2.

Prælati regulares supremi, medii, & infimi, qui sint, & quam potestatem habeant in suos subditos, *ib. num. 3. & 4.*

Pro eligendis prælati regularibus, quæ forma sit servanda, *ib. n. 5. & verb. Electio* art. 1.

Quoad illos, qui possunt eligere, vel eligi in prælatos, & quoad obligationem quam habent electores eligendi digniores, & ipsi prælati, si indigni sint, renuntiandi. Vide verb. *Electio* art. 2. 3. & 4.

Prælati putativi gesta an, & quando sint valida, *ib. n. 8. ad 12.*

Prælati regulares sub poena excommunicationis prohibentur religionis concedere officia, aut dignitates, seu poenas remittere ad instantiam quarumcumque personarum extra suos Ordines, *ib. num. 13.*

Prælati regulares, uti generales, & provinciales a quibus casibus possint, vel non, absolvere suos subditos, *ibidem* nu. 14. ad 31. & verb. *Absolutio* art. 1.

Verum ad n. 20. Auctoris, Vide *ibid.* quæ ad notantur.

Prælati regulares a quibus irregularitatibus possint, vel non, dispensare suos subditos, *ib. n. 32. ad 35. & verb. Irregularitas* art. 3. ac verb. *Absolutio* art. 1.

Prælati regulares, & de eorum licentia sui religiosi confessarii quando possint dispensare super impedimento petendi debitum conjugale, *ib. n. 36. & 37. & verb. Matrimonium quoad Debitum Conjugale* art. 2.

Prælati regulares quando, & quomodo possint ingredi clausuram monialium, aliisque ingrediendi licentiam concedere, & transgressores absolvere, *ib. n. 38. ad 46. & verb. Moniales* art. 3.

Prælati regulares, quamvis generales, nequeunt sine approbatione Episcopi audire confessiones monialium sibi subjectarum, neque jure ordinario concedere indulgentias suis subditis, *ibid.* num. 47. 48. & 49. & verb. *Moniales* art. 5. & verb. *Indulgentia* art. 2.

Qui prælati regulares concedere possint monitoria pro suis subditis, *ib. n. 50. 51. & verb. Monitorium.*

Prælati regulares in quibus votis, & juramen-

Tom. IX,

tis possint dispensare. Vide verb. *Juramentum* art. 3. & verb. *Votum* art. 3.

Prælati regulares, puta generales, & provinciales, undecim tantum casus reservare possunt, qui assignantur, *ibid. n. 53. ad 55.*

Soli prælati auctoritatem quasi Episcopalem habentes possunt casus reservare, & nullatenus Superiores locales, immo Superiores locales nequeunt jure proprio a dictis casibus reservatis absolvere, nec sibi eligere confessarium non approbatum, *ibidem* numer. 56. ad 59.

Regularis, qui inscio, vel invito prælato sui ordinis, de licentia Episcopi audit confessiones, an valide eas excipiat. Vide verb. *Approbatio* art. 1. nu. 18. & 19.

Prælati regularium possunt suos subditos ab audiendis confessionibus suspendere, *ibid.* num. 61. & verb. *Approbatio* nu. 4.

Prælati regulares possunt suos subditos notarios creare, & dispensare cum ipsis illegitimis ad prælaturas religionis, ac quando id censeantur facere, *ibid.* num. 62. 63. & 64.

Quid possit, & debeat prælatus regularis, si alius prælatus sibi inferior capiatur a Turcis, seu ab aliis hostibus, *ibidem* n. 65. & 66.

Assignantur quid importent absolutiones generales solita dari a prælati in quibusdam anni solemnitatibus, & in fine visitationis, quid datæ in articulo mortis, ac quid datæ a presidente ante electionem, *ibid.* n. 67. ad 73. & verb. *Indulgentia* art. 2. 4. & 5.

Prælati regulares possunt concedere specialibus Benefactoribus filantias, seu litteras filiationis, *ib. num. 74.*

De privilegiis prælati regularis, tum de potestate ejusdem in suos subditos. Vide *ib. n. 80.*

Prælati regulares an, & quando teneantur applicare Missam pro omnibus suis. Vide verb. *Missam* art. 3. nu. 11. circa finem.

Prælati regulares nequeunt concedere licentiam exhumandi cadavera sepulta in eorum Ecclesiis. Vide verb. *Cadaver* n. 21. & 22.

Regularis professio.

Professio regularis quid sit. Et alia est expressa, & alia tacita, & quæ sit utraque? Vide verb. *Regularis professio* n. 1. & 2.

Ad valorem professionis qualis ætas requiratur, *ib. n. 3. 4. & 5.*

Quid de anno probationis prærequisito ad valorem professionis, & de professione emissâ in articulo mortis ante completum dictum annum probationis, *ib. n. 6. ad 14.*

Professio emissâ juxta dispositionem Concilii in ordine Minorum, & in religione SS. Trinitatis redemptionis captivorum est valida, non obstantibus eorum municipalibus statutis contrarium disponentibus circa ætatem requisitam, *ibid.* num. 15. & 16.

Professio an possit per Superiorem prolongari lapso tempore novitatus, *ib. nu. 17. & 18.*

Ad valorem professionis requiritur, quod tam novitatus, quam ipsa professio fiat in conventibus designatis, secus professio erit nulla, &

in in

ad

ad rem adducitur decretum Urbani VIII. *ib. nu. 19. 20. & 21.*

Ratificare volentes professionem nullam ob defectum loci designati, an teneantur reiterare novitiatum, & exquirere novum consensum capituli, *ib. n. 22. & 23.*

Professio per qualem metum reddatur nulla, vel non, *ibid. num. 24. ad 39.*

Ad valorem professionum requiritur consensus, & acceptatio illius, vel illorum, ad quos spectat aliquem ad professionem recipere. Et quid de ipsis, *ibid. num. 40. ad 47.*

Ad valorem Professionis expressa an requiratur certa verborum forma; vel an fieri possit etiam signis, & nutibus, & etiam per procuratorem, *ibidem num. 48. ad 51.*

Professio tacita an sit ablata per Concilium Tridentinum, & quid requiratur ad ejus valorem, *ibid. n. 52. 53. & 54.*

Alia ad rem, *ibid. n. 55.*

An professus ignoranter ante 16. ætatis annum ex errore fidei Baptismatis, si exerceat postea actus solitos a professis fieri, censendus sit tacite professus, *ibid. num. 56.*

Hermaphroditus an possit ad professionem admitti, *ibid. num. 57. 58. & 59.*

Religiosus an possit ejici a religione sub prætextu quod aliquo morbo laboret, *ibid. num. 60. 61. & 62.*

Quid si reperiatur aliquis professus per simulationem in Monasterio monialium, vel aliqua per simulationem professus in conventu virorum, *ib. num. 63.*

Novitius de licentia Superiorum exiens e Monasterio, & rediens ad triennium, an statim profiteri possit, *ibid. num. 64.*

Quicumque nulliter potest reclamare, & ad legitimam reclamationem contra nullitatem professionis tres potissimum conditiones requiruntur, quæ assignantur, & explicantur, *ib. nu. 65. ad 80.*

Nulliter professus certo sciens coram Deo, & in conscientia suam professionem esse nullam ex aliquo essentiali defectu, an possit tuta conscientia discedere, ac etiam nubere, *ib. nu. 81. & 82.*

Nulliter professus dubitans an tacite, vel expresse professionem suam ratificaverit, an, & quando possit reclamare, *ibid. n. 83.*

Nulliter professus an, & quomodo possit professionem suam ratificare, *ib. num. 84. ad 87.*

Quid de illo, qui receptus pro laico, seu converso, ante, vel post professionem transit ad statum clericalem, & de illo qui professus in una religione, vult ad aliam transire, *ib. n. 88. ad 91.*

Cogentes viros, vel mulieres ingredi Monasterium, vel retrahentes, aut impediendes ne ingrediantur, quomodo peccent, & quibus poenis subiciantur, *ibidem nu. 92. ad 97.*

Professio regularis varios sortitur effectus, qui assignantur, *ibid. num. 98. ad 107.*

Regulares an teneantur ratificare professionem coram Episcopo ante susceptionem sacrorum ordinum, *ibid. num. 108. & 109.*

Alia ad rem, *ibid. n. 110. & n. 112. & seqq.*

Multa vitia exarantur de professione facta, *ib. n. 128. & seqq.*

Professio regularis, vel ingressus alicujus religionis an liberet debitorem ab obligatione restituendi, & solvendi debita antea contracta, & an similis debitor possit religionem ingredi, & professionem emittere? Vide verb. *Restitutio art. 5. num. 60. ubi plura ad rem.*

Regulares.

Quoad ea, quæ possunt, & debent, vel non.

Regulares de cujus approbatione, ac licentia audire possint confessiones, sive regularium, sive monialium, & a quibus casibus absolvere possint, & in quibus impedimentis dispensare. Vide verb. *Regulares art. 1. n. 1. ad 11. & verb. Approbatio, ubi adfertur notabilis quædam variatio.*

Regulares an teneantur solvere decimas, & an possint mulieres post partum benedicere, & esse compadres, *ibidem num. 12. 13. & 14.*

Regulares an possint habere peculium in particulari & quid de illis, qui proprietarii decedunt, ac de Superioribus eorum spolia sibi appropriantibus, *ibid. num. 15. ad 20.*

Quoad ea, quæ concernunt regulares apostatas, vel incorrigibiles, *ibid. n. 21. 22. & 23.*

Regulares quoad recitationem Divini Officii, eorum ordinationem, cum monialibus locutionem, eorum præcedentiam, predicationem, processiones, novitiatum, professionem, privilegia, quæstuationem, *ibid. n. 24. ad 33.*

Regulares quid possint, vel non, circa funera, quartam, & sepulturam, & administrationem Sacramenti Eucharistiæ, ac extremæ Unionis hospitantibus in eorum monasteriis, quid circa bonorum alienationem, campanarum pulsationem, *ibid. n. 34. ad 43.*

Regulares an, & de cujus licentia obtinere possint beneficia secularia, *ibid. numer. 44.*

Quid de regularibus, vel aliis clericis secularibus aliquem quomodolibet inducentibus ad eligendam sepulturam in eorum Ecclesiis, *ib. nu. 45. & 46.*

Regulares non possunt admittere presbyteros seculares ad celebrandum in suis Ecclesiis contra prohibitionem Episcopi. Et possunt inter Missarum solemniam recipere ea, quæ sibi offeruntur, *ibid. nu. 47. & 48.*

Quid de numero religiosorum in monasteriis, seu conventibus, ac de subjectione eorum Superioribus, & quid in eorum causis ad S. Officium spectantibus, *ibid. num. 49. ad 54.*

Alia plura de regularibus, & quoad transitum ad aliam religionem, quoad facultatem testandi, quoad largitionem munerum, quoad obligationem acceptandi reformationem tam pro ipsis, quam pro monialibus. Et ad rem afferuntur constitutiones, & decreta, *ibidem numer. 55. ad 85.*

Regularium numerus in unoquoque conventu præfixitus non potest a Superioribus augeri, neque potest unus habere locum in duobus monasteriis, *ib. n. 86. 87. & 88.*

Alia, quoad regularium onera &c. *ibid. num. 89. ad 110.*

Regulares, & præsertim Franciscani, quibus cibis uti possint in suis jejuniis, *ibidem n. 111. & 112.* Regulares an licite possint esse patini, & qualis com-

Compaternitas ex vi regulæ prohibeatur Fratribus minoribus, *ibidem* n. 113. ad 118.

Alia ad rem, *ibid.* usque ad num. 156.

Quatuor eximantur quæstiones circa laicum post patrum delictum effectum regularem, *ib.* nu. 157. ad 159.

Quandonam regularis ex necessitate patri, matri &c. superveniente exire e religione possit, & eis subvenire, *ib.* num. 160.

Regularis an testis in testamento, procurator in iudicio seculari, executor testamentarius sine superioris licentiâ, arbiter, tutor tabellio, depositarius, esse possit, *ibidem* num. 161. ad 168.

Regularis quid ubi exeat a religione, quid suppressa religione, & quid si transeat ad religionem capacem, recuperet, *ib.* num. 169. ad 171.

Quid item recuperet, si promoveatur ad Episcopatum, *ibid.* n. 172.

Quoad ea, in quibus regulares subduntur, vel non, jurisdictioni Ordinarii rum.

Exemptio quid sit. Vide verb. *Regulares* art. 2. n. 1.

An acquiri a regularibus possit communicatio privilegiorum, *ib.* num. 139.

Episcopi in quibus habeant jurisdictionem tum ordinariam, tum delegatam in regulares, & affertur ad rem Constitutio Gregorii XV. de exemptorum privilegiis, & adducuntur responsa Sac. Congregat. Concil. ad varia dubia super d. Constitutione, & variz resolutiones Sac. Cong. specialiter deputatæ in causa *Angelopolitana Jurisdictionis* vertente inter Episcopum, & patres Jesuitas, confirmatæ ab Innocentio X., *ib.* num. 2. ad 8.

Regulares subiciuntur Episcopis in pluribus, quæ assignantur, *ibid.* n. 9. ad 77.

De casibus, quibus regulares licet exempti subiciuntur delegatæ Episcoporum jurisdictioni, *ibid.* n. 140.

Regulares, non obstantibus eorum privilegiis, & exemptionibus, an, & quando possint ab Ordinariis constringi censuris, *ibidem* n. 78. ad 83.

Innuitur quid sit attendendum tam ab Ordinariis, quam a regularibus, & ad rem affertur pro coronide monitum Concilii Viennensis Episcopis, & regularibus directum in mutuz debitæ dilectionis argumentum, *ib.* n. 84. 85. & 86.

Ad num. 84. Auctoris vid. notata circa reverentiam a regularibus exemptis Episcopo præstandam, *ib.* num. 142. ad 145.

An regulares exempti transeundo ante thronum Episcopi teneantur eidem genuflectere, seu potius caput & humeros inclinare, *ibid.* numer. 146. ad 149.

Regulares non tenentur ratificare suam professionem coram Episcopis ante suspensionem Sacrorum ordinum. Vide verb. *Regularis professio* num. 118.

Regularis delinquens, & quoad immunitatem.

Regulares delinquentes intra, vel extra claustra a quo puniendi. Vide verb. *Regularis delinquens* num. 1.

Bona regularium decedentium extra claustra ad quem spectent, *ibid.* num. 2.

Alia plura ad rem, & quoad immunitatem, *ibid.* num. 3. ad 86.

Regule Cancellariæ. Vide verb. *Beneficia* art. 9. & 10. per tot.

Regule juris canonici in 5. & 6. decretalium. Vide verb. *Regule juris canonici* in 5. & 6. decretalium per tot.

Recensentur doctores, qui scripserunt in regulas juris canonici, monitumque datur circa illarum usum, & postestatem. Vid. in add. ad verb.

Regule juris civilis, n. 1. & seqq.

Regule juris civilis. Vide verb. *Regule juris civilis* per tot.

Recensentur jurisconsulti, qui commentati sunt regulas juris civilis, earumque usus, ac potestas indigitatur, *ib.* n. 1. & seqq.

Religionis pœna quid sit. Vide verb. *Pœna* art. 2. num. 22.

Religio naturalis, & revelata.

Utilitas necessitas, & origo religionis. Vide verb. *Religio naturalis, & revelata*, cap. 1.

Naturalis religionis existentia, *ibid.* cap. 2.

Utilitas, convenientia, necessitas, & existentia divine revelationis, *ib.* cap. 3.

Characteres divine revelationis, hosque in sola Christi religione reperiri, *ibid.* cap. 4.

Religiones regulares, & militares quoad ea, quæ concernunt religiones in genere.

Religio unde dicta, & quid sit, & quid sit religiosus, & an idem significet, ac regularis. Vide verb. *Religiones regulares* &c. art. 1. num. 1. ad 6.

Tria vota paupertatis, obedientiæ, & castitatis an, & quo jure sint de essentia religionis, *ibid.* num. 7. 8. & 9.

Status religiosus a quo fuerit primo institutus, & an ante Christi adventum fuerit aliqua proprie dicta religio, *ibid.* n. 10. ad 16.

Religiones in quibus inter se conveniant, ac differant, *ibidem* num. 17.

Religio alia est contemplativa, alia activa, & alia mixta, & explicantur singulæ, *ibid.* numer. 18. ad 21.

Religiones insuper aliæ sunt clericales, aliæ monachales, aliæ mendicantes, & aliæ militares, & quæ sint singulæ, *ibidem* num. 22. ad 27.

Professi in religionibus militaribus an, & quales dicantur veri religiosi, *ibid.* num. 28. & 29.

Innuitur utilitas Ecclesiæ propter religionum institutionem, & religiones in specie assignantur, *ibid.* num. 28. ad 35.

Religiones quoad primam principalem regulam, & militantes sub ipsa.

Prima principiorum regula est S. Basilii ab eodem instituta. Vide verb. *Religiones* art. 2. n. 1.

Religiones a quibus olim approbarentur, ac confirmarentur, *ib.* n. 2. & 3.

Monachi S. Basilii quando, & ubi fuerint reformati, ac divisi, & a quo fuerint in unam tantum Congregationem redacti, *ibid.* n. 8. ad 14.

Religiones quoad secundam principalem regulam, & militantes sub ipsa.

Secunda principiorum regula est S. Augustini, a quo duo fuerunt ordines instituti, eremitarum scilicet, & canonicorum regularium, eorumque assignantur prærogativæ, & enumerantur omnes religiones tum regulares, tum equestres, quæ

m m 2 olim

- olim militarunt; & nunc militant sub d. utriusque ordinis regula. Vide verb. *Religiones* art. 3. per tot.
- Religiones quoad tertiam principalem regulam, & militantes sub ipsa.*
- Tertia principalis regula est S. Benedicti ab eodem instituta, & assignantur omnes congregationes, & equestres ordines sub ipsa militantes. Vide verb. *Religiones* art. 4. per tot.
- Religiones quoad quartam principalem regulam, & militantes sub ipsa.*
- Quarta principalior regula est S. P. N. Francisci, Deo sibi revelante, & de verbo ad verbum dictante ab eodem conscripta. Vide verb. *Religiones* art. 5. nu. 1. & 2.
- Religio Fratrum minorum quando inceperit, & a quo fuerit confirmata, ibid. n. 3.*
- Sub regula S. P. N. Francisci militantarii utriusque sexus fratres, ac sorores, tum in claustris, tum extra claustra, & assignantur, *ibid.* num. 4. ad 17.
- Ab ordine, seu religione Seraphici P. N. Francisci originem, seu progressum, vel dependentiam habuerunt varii alii Ordines, seu congregationes regulares, & seculares utriusque sexus, & assignantur, *ibid.* num. 18. ad 44.
- Ab ordine predicto promoti, vel dependentes sunt varii Ordines equestres, qui assignantur, *ibid.* num. 45. ad 50.
- Ordo Seraphicus est perpetuo duraturus ex Divina revelatione facta S. P. N. Francisco, *ibid.* numer. 15.
- Afferuntur diversa encomia data eidem ordini a diversis Summis Pontificibus, *ibid.* num. 52. & 53. & 54.
- Afferitur pro complemento novissima Constitutio Benedicti XIII. dirimens controversias de ejus primatu, & anterioritate, *ibid.* n. 55.
- Quoad particulares alias religiones, & Congregationes sub nulla dictarum quatuor principalium regularum militantes, sed proprias regulas, & constitutiones habentes.*
- Assignantur varii particulares ordines, ac congregationes, tum virorum, tum monialium, & varii ordines equestres. Vide verb. *Religiones* art. 6. n. 1. ad 22. & in additionibus novis num. 28.
- Recensentur auctores, qui agunt de origine, & variis regularium speciebus, deque originibus monasticis tractant, *ibid.* n. 23. & seqq. & 27. seqq.
- Reliquia.*
- Religionum detractio in elevatione corporum Sanctorum quomodo puniatur, Vid. ibid. num. 1. ad 6.*
- Remex.*
- Christiani captivi in triremibus Turcarum an licite remigare possint contra catholicos ob evitandam mortem, vel grave damnum. Vide verb. *Remex* num. 1.
- Remiges confugientes an, & quando gaudeant immunitate Eccl. *ibid.* n. 2. ad 19. ubi plura ad rem.
- Remissio mercedis, seu pensionis quando a locatore sit facienda, vel non. Vide verb. Locatio* num. 37. verb. *Emphyteusis* art. 2. m. 29.

Repetundarum criminis poena quæ sit. Vide verb. Pena art. 2. n. 183.

Representationes an, & quæ fieri possint in Ecclesiis. Vide verb. Ecclesia art. 2. nu. 49.

Repudium in lege veteri, item de eodem in lege nova. Vide verb. Repudium n. 1. & seqq.

Rescriptum.

- Rescriptum vi nominis quid importet, & quid sit. Vide verb. *Rescriptum* num. 1. & 2.
- Rescriptum aliud est *Justitie*, & aliud *Gratie*, & utrumque explicatur, *ibid.* num. 3. ad 6.
- Rescripta tum *justitiæ*, tum *gratiæ* quis impetrare possit, vel non, *ibid.* n. 7. ad 10.
- Rescripta tum *justitiæ*, tum *gratiæ* intra quod tempus presentari debeant, & quæle tempus sit in ipsis attendendum, *ibid.* num. 11. ad 16.
- Innuitur quomodo rescripta sint interpretanda, & ad rem adducuntur exempla *ibid.* n. 17. ad 22.
- Qualis interpretatio facienda sit in rescriptis habentibus vim beneficii. Vide verb. *Privilegium* art. 2. num. 19.
- Rescripta sive *justitiæ*, sive *gratiæ* per subreptionem, vel obreptionem obtenta, quando ipso jure sint nulla, vel non, & qualis sit differentia inter subreptionem, & obreptionem, & quomodo per ipsas rescriptum vitari possit, *ibid.* n. 24. ad 33.
- Quisnam probare debeat subreptionem, & obreptionem rescripti, *ibid.* nu. 30. ad 37.
- Unde constare possit principem non ita rescriptum factum fuisse, ubi hæc, vel illa qualitas esset expressa, vel non, *ibid.* n. 38. ad 64.
- Error latinitatis, vel in nomine, aut pronomine an, & quando vitiet rescripta Apostolica, aut testamentaria, vel alias scripturas, *ibid.* num. 34. ad 37.
- Rescripta Apostolica, & alia quando præsumantur falsa, *ibid.* n. 38. & 39.
- De iudiciis, quibus vera rescripta a falsis discernuntur, *ibid.* num. 65.
- Rescripta *justitiæ* quando expirent re adhuc integra, vel non, & quando res adhuc integra dicatur, vel non, *ibid.* n. 40. & 41.
- Rescripta *gratiæ* quando expirent, vel non, *ibid.* n. 42. ad 48.
- Quoad ea, quæ concernunt renunciationem, & revocationem rescriptorum. Vide verb. *Privilegium* art. 3.
- Reservatio casuum.*
- Reservatio casuum, & casus reservatus, quid sit, & per ipsum actum reservationis quæ persona afficiatur. Vide verb. *Reservatio casuum* n. 1. & 3.
- Regulares in diocesi Episcopi approbantis possunt absolvere poenitentes alterius diocesis a casibus in ipsa reservatis, & an id etiam possint alii confessarii, *ibid.* num. 4. & 5.
- Datur in Ecclesia Dei potestas reservandi casus, quæ peccata reservari debeant, & quibus competat, vel non, talis potestas, *ibid.* n. 6. ad 12.
- Papa quæ peccata ordinarie sibi reservet, & quinam sint casus Papa reservati, *ibid.* n. 13. 14. & 15. & verb. *Abolutio* art. 1. verb. *Excommunicatio* art. 3. & 4.
- Quanam sint casus Episcopis reservati, *ibid.* n. 16.

Quinam sint casus, qui reservari possunt a prælatis regularibus, *ibidem num. 17. ad 23.*

Regulares non exempti subjacent casibus ab Episcopo reservatis, *ibidem n. 24.*

Episcopi quas absolutiones non debeant sibi reservare, *ib. n. 25. & 26.*

Quid de poenitentiariis cathedralium circa casus reservatos, *ibid. num. 27. 28. & 29.*

A casibus reservatis, sive summo Pontifici, sive Episcopis, sive prælatis regularibus, quinam, a quibus possint absolvere, vel non; Vide verb. *Absolutio per tot.*

Quando, & quomodo urgente necessitate celebrandi, seu communicandi possit poenitens absolvi ab inferiori confessorio a peccatis reservatis, etiam censuram adnexam habentibus, & quid de poenitente habente unicum peccatum reservatum sine ullis aliis, vel obliviscente alicujus reservati, vel ipsum ignorante, *ib. n. 31. ad 39.*

Quid de confessorio inferiori dubitante dubio juris, sive facti, sive dubio positivo, sive negativo, an peccatum sit reservatum, & de poenitente post confessionem talis peccati dubii cognoscente fuisse revera reservatum, *ibid. num. 40. 41. & 42.*

An, & quando possit absolvi, qui post obtentam facultatem, ut absolvatur, iterum committit alia reservata, *ibidem num. 43.*

Pueri usum rationis habentes ante annos pubertatis, incurrunt casus reservatos, *ib. num. 44.*

Alia ad rem. Vide verb. *Absolutio, Approbatio, Confessarius, Jubilæum, Moniales, Novitius, Regularis Prælati, Regulares, & verb. Confessarius art. 1.*

Monetur lector, ne laxioribus auctoris opinionibus in hoc articulo expositis se dedat, *ib. num. 53. & responsio auctoris, ibidem nu. 54.*

Confer quoque novas additiones n. 55. seq. *Residentia, residere.*

Residere in Ecclesia, vel præbenda quid sit, & importet, & ad residendum quid sufficiat, & requiratur; Vide verb. *Residentia num. 1. 2. & 3.* Residentia est duplex, una vera, & altera ficta, & quæ utraque sit, *ibid. n. 4.*

Quæ beneficia requirant residentiam de jure, & quæ de consuetudine, *ibid. num. 5. ad 8.*

Quoad ea, quæ concernunt canonicorum residentiam. Vide verb. *Canonicus art. 5. per tot.*

Quoad ea, quæ concernunt residentiam Episcoporum. Vide verb. *Episcopus art. 3. num. 1. ad 39.*

Quoad ea, quæ concernunt residentiam parochorum. Vide verb. *Parochus art. 2. num. 1. ad 56.*

Quid circa residentiam clericorum simplex solum beneficium habentium, *ibid. nu. 12.*

Episcopi residere debent in suis diocesis, a quibus non licet ipsis quotannis abesse sine justa causa, *ibidem numer. 13.*

Alia vid. *ib. n. 14. ad 23.*

Quid residentia præcisa, quid causativa, *ibid. num. 24. 25.*

Ex quibus dignosci possit, utrum beneficio

imposita sit residentia præcisa, an residentia causativa, *ibid. n. 26. 27.*

Impetratio beneficii, quod sit obnoxium oneri residentie causativa, valida est, vel si nihil dictum sit de residentia, vel si negatum sit habere ipsum residentie onus, *ibid. n. 28.*

Differentia judicatur, quæ intercedit residentiam præcisam a jure impositam inter, & residentiam scriptam ab homine, *ibid. num. 29.*

Alia vid. tom. 8. in *Append. Decret. in Casalen. Residentie*, Sympontina *Servitii Ecclesie*, Suessana *Servitii*, Castri Maris *Servitii Chori*, Eugubina *Servitii Chori*, Tolentina *Servitii chori*, & *Misse conventuali*, Calaguritana, & Calceatena. *Residentia*, Civitaten. *Indulti*.

Residual criminis poena, quæ sit, & quid sit crimen de residuali; Vide verb. *Pœna art. 2. num. 168.*

Resignatio, seu renunciatio beneficiorum, & permutatio eorum.

Resignatio beneficii quid sit; Vide verb. *Resignatio beneficiorum num. 1.*

Resignatio, renunciatio, & cessio inter se confunduntur, *ibid. num. 2.*

Resignatio beneficii alia est tacita, & alia expressa, & quæ utraque sit, *ib. num. 3. ad 6.*

Resignatio expressa, alia est pura, & alia conditionalis, & quæ utraque sit, *ibidem n. 7. 8. & 9.*

Resignatio conditionalis fieri solet quinque modis, qui assignantur, *ibid. num. 10.*

Quilibet clericus cujuscumque dignitatis potest ex justa causa resignare beneficium, *ibid. num. 11. 12. & 13.*

Assignantur tamen multi, qui non possunt beneficia resignare, *ibidem num. 14. ad 21.*

Quid circa resignationem beneficiorum jurispatronatus, & electivorum, *ibidem num. 22. 23. & 24.*

Resignari non possunt, lite pendente, beneficia litigiosa, nec beneficia unita, *ib. num. 25. & 26.*

Quid de praxi curiæ Romanæ circa resignationem parochialium ad favorem tertii, *ib. n. 27. & 28.*

Assignantur justæ, & legitimæ causæ, ob quas potest fieri beneficiorum resignatio, etiam ab Episcopis, *ib. n. 29. & 30.*

Assignantur causæ, ob quas possunt Episcopi resignationes admittere, *ib. nu. 31. & 32.*

Facta resignatione pura, & a legitimo Superiore admissa, non est amplius locus poenitentiae, bene vero ante ejus admissionem, *ibid. n. 33. & 34.*

Qui beneficium resignavit, potest redire ad idem beneficium ex novo titulo, *ibid. num. 35.*

Resignatio beneficiorum in quorum manibus fieri possit, vel non, & quomodo, *ibidem numer. 36. ad 41.*

Episcopus quibus possit, vel non, conferre beneficia in suis manibus resignata, *ibid. num. 42. 43. & 44.*

Resignatio reciproca triangularis, seu quadrangularis a solo Papa potest admitti, *ibid. nu. 45.*

Resignatio conditionalis cum reservatione certæ pen-

pensionis à solo Papa admitti potest, & quando, ac ex quibus causis possit Episcopus pensionem imponere, *ibid.* nu. 46. & 47.

Resignatio beneficii cum reservatione regressus, vel accessus, item beneficii reservatio facta cum aliquo pacto, conventionem, aut confectia, a solo Papa admitti potest, *ib.* num. 48. ad 53.

Resignatio beneficii, ut sit licita, & valida, debet esse spontanea, & libera, ac pura ab omni pactione, *ib.* n. 54. & 55.

Resignatio pura, & absoluta admitti potest ab Episcopo sub iustis causis, quæ assignantur, *ib.* n. 56.

Permutatio beneficiorum quid sit, cum quibus causis fieri, & a quibus admitti possit, vel non, & quomodo, *ibid.* n. 57. ad 74.

Quid circa resignationem beneficiorum jurispatronatus, *ibidem* nu. 75. ad 79.

Permutatio beneficii debet fieri cum altero vero beneficio, nec potest fieri coram Episcopo cum pensione, *ibidem* n. 80.

Ad validitatem resignationum, & permutationum beneficiorum requiritur earum publicatio facta juxta formam indictam a Gregorio XIII. cujus Constitutio ad id edita adducitur, & assignantur beneficia, quæ publicari debent, vel non, qui teneantur ubi, quomodo, & quando, ac sub quibus poenis, *ibid.* n. 81. ad 104.

Impetrans beneficium vacatum ob neglectam publicationem ad quid teneatur? & quid si plures tale beneficium impetraverint, *ib.* n. 105.

Impetrans tale beneficium tenetur concludenter probare neglectam fuisse publicationem: Impediens autem legitime non dicitur negligens, *ibidem* n. 106. & 107.

Publicatio facta quomodo probetur, & quid ad id sufficiat, & an allata Constitutio Gregoriana sit ubique usu recepta, *ibidem* num. 108. ad 111.

Quoad resignationes beneficiorum attendenda est novissima Constitutio Benedicti XIV. in qua varia statuuntur, quæ assignantur, *ibidem* num. 112.

Magna intercedit differentia Concilium Trid. inter, & bullam Pianam quoad resignationem beneficii ad cujus titulum fuit quis ordinatus factam coram Ordinario, sine hac mentione, *ibid.* nu. 121. ad 125.

Bulla Piana, prohibens ne Episcopi conferant beneficia coram ipsis resignata consanguineis, affinibus, & familiaribus, locum sibi non vindicat quoad beneficia, quæ resignantur ex causa permutationis, *ibid.* num. 126.

Quoad beneficia jurispatronatus multum interest, utrum resignatio facta sit nullatenus requisito consensu patronorum, an requisito & non obtento consensu hoc, *ibid.* num. 127. & seqq.

Alia vid. *ib.* num. 113. ad 120., & tom. 8. in Append. decret. in *Lancianen.*

Resolutiones Sacrarum Congregationum.

Quoad resolutiones Sacrar. Congreg. Vide in princip. hujus volum. per tot. & verb. *Declarationes*, & *Decreta Sacr. Congregat.* in tomo 2. &

verb. *Resolutiones Sacrarum Congregationum Tomo VII.*

Restitutio in integrum.

Restitutio in integrum generatim, & restitutio in specie quod sit; Vide verb. *Restitutio in integrum* num. 1. & 2.

Ut restitutio in integrum concedatur, plura requiruntur, quæ assignantur, *ibid.* n. 3. ad 6.

Beneficium restitutionis in integrum conceditur pluribus, qui assignantur, *ibid.* num. 7. ad 17.

Restitutio in integrum coram quo iudice sit petenda? & intra quod tempus, & quando tempus præscriptum currere incipiat, *ibid.* num. 18. ad 25.

Tempus concessum pro petenda restitutione non currit iuste impedito, *ibid.* num. 26.

Ecclesie, alique loca pia sunt restituenda in integrum etiam post lapsum tempus statutum ob varias iustas causas, quæ assignantur, *ibidem* numer. 27. & 28.

Petita restitutione in integrum, an, & quando suspendatur executio sententiæ, *ibid.* num. 29. & 30.

Restitutio in integrum quando, a quo, & ob quas causas concedenda sit regularibus, vel monialibus reclamantibus etiam post lapsum quinquennium contra nullitatem professionis, & ut restitutio locum habeat quid necesse sit probare, *ibid.* num. 31. ad 40.

Restitutioe obtenta a Sac. Congreg. reliqui actus ubi sint faciendi, *ibidem* num. 41.

Quamvis prator ut corrigeret jus civile induxerit restitutionem in integrum, sunt tamen restitutiones in integrum quas exemplo juris prætorii proposuit jus civile, & illarum exempla adducuntur, *ib.* n. 42. ad 45.

Interest vero, num restitutio detur jure prætorio, an ex jure civili, & quare, *ibidem* num. 46. & seqq.

Restitutio quoad ea, quæ concernunt restitutionis naturam, radices, necessitates,

& obligatos ad ipsam.

Restitutio unde dicta, quid sit, & unde oriatur ejus obligatio; Vide verb. *Restitutio art. 1. n. 1. ad 5.*

Restitutio quomodo sit necessaria ad salutem, *ib.* n. 8. 9. & 10.

Ad restitutionem tenentur non solum qui per se, & physice, sed etiam qui moraliter influunt in damnum alterius, & causæ moraliter in alterius damnum cooperantes, vel influentes novem enumerantur in duobus versiculis comprehensæ, & eorum quilibet singillatim perstringitur, *ib.* nu. 11. ad 58.

Animadversio in auctoris sententiam, *ib.* in not. ad num. 34. & 40.

Explicatur auctor, *ibid.* in not. ad num. 52.

Obligati ad damnum impediendum sive ex iustitia, sive ex charitate, & non impediendes, an, quando, & quales ex ipsis teneantur ad restitutionem, & illorum plurimi assignantur, *ibid.* num. 59. ad 71.

Vide etiam notas ad num. 73. 75. & 79.

Fure donante alicui partem rei furtivæ, vel de suo, ad hoc ut taceat, an teneatur ille talis ad restitutionem, *ib. num. 72. & 73.*

Confessarius sive ex ignorantia, sive ex malitia, bona fide poenitentes deobligans a restitutione, quando teneatur, vel ipsum obligans, quando non teneatur, an teneatur ad damni compensationem, *ibid. num. 74. ad 77.*

Testis in iudicio testimonium dicens cum damno innocentis, vel veritatem dissimulas, aut celans an teneatur ad damni compensationem, *ib. n. 78. & 79.*

Ficti pauperes an teneantur restituere eleemosynas acceptas, *ibid. n. 80.*

Adulteri, & stupratoris an, & quomodo teneantur damna ex adulterio, vel stupro causata compensare, *ibidem num. 81. & 82.*

Parentes exponentes filios suos aliorum expensis alendos, emptores & venditores, possessores bonæ, vel malæ fidei, defraudantes gabelas, pascentes animalia in pascuis alienis, & ligantes in alienis sylvis; impediens aliquem a consecutione alicujus boni, an, & quando teneantur ad restitutionem, *ibid. num. 83. ad 89.*

An, & quando fur ob furta minuta, & alia gravia teneatur ad restitutionem, *ibid. num. 90.* Res inventæ, vel derelictæ, quomodo, & quibus restituendæ, *ib. n. 91.*

Canonici, vel beneficii an, & quando teneantur ad restitutionem fructuum ob non residentiam, vel recitationem divini officii, *ibid. n. 92. & 93.*

An, & quomodo faciendæ sit restitutio pro fama ablata; Vide verb. *Detractio.*

Alia ad rem, *ib. n. 95.*

Quoad ea, quæ concernant restitutionem pro homicidio, vel percussione, seu mutilatione.

Injustus, & voluntarius homicida, percussor, vel mutilator quæ damna compensare teneatur, vel non. Vide verb. *Restitutio artic. 2. num. 1. ad 5.*

Pro vita, membro, vel cicatrice an sit de rigore justitiæ commutativæ faciendæ aliqua restitutio, & quid ad rem sentiant doctores exponitur, *ibid. num. 6. ad 15.*

Occidens injustum invasorem, vel provocantem, seu voluntarie consentientem in pugnam, an teneatur ad damni inde secuti compensationem, *ibid. num. 16. ad 21.*

Provocans occidens provocatum, qui metu infamiæ debuit comparere, an teneatur ad damni compensationem, *ib. n. 22.*

Committens occultum homicidium, quod postea per errorem alteri imputatur, an teneatur ad damna illi inde secuta compensanda, *ibid. num. 23. & 24.*

Auctoris sententia emendatur, *ibid. in not. ad n. 23.*

Quid de illo, qui cadaver occisi ponit ante domum, vel sepelit in horto innocentis, *ibid. num. 25. & 26.*

Intendens occidere fratrem, & occidens hominem, vel intendens occidere Cajum inimicum,

& occidens Titium an teneatur ad aliquam compensationem, *ib. n. 27. & 28.*

Ebrius alium occidens an teneatur ad restitutionem, *ib. num. 29.*

Vulnerans alium vulnere non lethali, si occasione talis vulneris alius morbus inde subortus mortem inferat vulnerato, an teneatur vulnerans ad restitutionem, *ibid. num. 30. & 31.*

Occidens hominem, quem certo scit paulo post justum, vel injustum morte occidendum, an teneatur ad restitutionem, *ibid. num. 32. & 33.*

Occidens aliquem propter verba contumeliosa an teneatur ad restitutionem, *ibidem num. 34. & 35.*

Si occurrens ad rixantes separandos occidatur, an teneatur rixantes ad restitutionem, *ibid. num. 36. & 37.*

Teneri videtur, *ibid. in not. ad num. 37.*

Si quis a mandataris requisitus ostendat domum Caili, qui fuit inde ab illis occisus, an teneatur ad restitutionem, *ibid. numer. 38.*

Homicida an liberetur ab obligatione restituendi, si a magistratu capite plectatur, *ibid. n. 39. & 40.*

Damna ex homicidio secuta quibus, & quomodo sint compensanda, *ibidem num. 41. ad 48.* Quid, cui, & quando sit restituendum.

Quid si ex justitia commutativa restituendum. Vide verb. *Restitutio art. 3. num. 1. 2. & 3.*

Quid sit restituendum a possessore bonæ, vel malæ fidei, quid a commodatario, conductore, mutuatario, emptore, & venditore, emphyteuta, lusore, & quid in rerum occupatione, alluvione, specificatione, accessione, confusione, commixtione, & fructuum perceptione, *ibidem numer. 4. ad 12.*

Accepta ob actionem malam, vel peccaminosam an, & quando sint restituenda, *ib. n. 13. ad 16.*

Promissio, seu conventio de danda certa pecuniæ summa alicui ob turpem, & peccaminosam actionem perpetrandam an habeat vim obligandi, & affertur quid super hac re sentiant doctores, *ibid. num. 17. ad 23.*

Femina an licite retinere possit munera ab amasio recepta, *ibid. num. 24. & 25.*

Accipiens pecuniam a domone ad quid teneatur, *ibid. num. 26.*

Vide notata, *ibid. ad n. 26.*

Accepta pro actione debita ex justitia an sint restituenda, & assignantur plures, qui hoc modo justitiam violant cum onere restitutionis, *ib. n. 27. ad 30.*

Quid in specie de iudice circa munera recepta; Vide verb. *Judex.*

Accepta pro actione debita ex quacunque alia virtute præter justitiam, an, & quando sint restituenda, & ad rem afferuntur exempla, *ibid. num. 32. 33. & 34.*

Restitutio ordinariæ faciendæ est domino rei ablata, excipiuntur tamen plures casus, qui assignantur, *ibidem numer. 35. ad 41.*

Vide not. *ibid. ad n. 39. & 41.*

Quid quando non constat de vero domino, seu

seu legitimo rei possessore, *ibid. num. 42. ad 48.*

Bona naufragata in mari, vel in ejus littore reperta cui sint restituenda, *ibid. num. 49. & 50.*

Quid de illo, qui ex delicto habet bona incerta, *ibid. num. 51. ad 56.*

Pro damnis illatis immediate alicui Communitati, vel Collegio, & hujusmodi quæ unum corpus constituunt, cui sit facienda restitutio, *ibid. n. 57.*

Pro damnis illatis immediate personis particularibus in furtis minutis, quomodo sit ipsis facienda restitutio, & quid si particulares sint extranei, vel ignoti, *ib. num. 58. & 59.*

An, & quibus restituendi sint thesauri inventi; Vide verb. *Dominium art. 3. num. 27.*

Capiantes animalia in leporariis, vivariis, stagnis &c. vel animalia domestica, seu naturaliter mansueta, vel feras a venatoribus vulneratas, aut pisces in piscatorum retibus, quando, & quibus teneantur restituere, *ibidem num. 61. ad 67.*

Apes ex proprio alveari evolantes, & alterius alveare occupantes an, & quando sint restituenda, *ibid. num. 68. & 69.*

Quid de illo, qui pecuniam ab ipso furatam, vel ab alio fure mala fide acceptam ita cum propria commiscuit, ut discerni amplius nequeat, *ibid. num. 70.*

Quid de illo, qui pecuniam furtivam accepit bona fide in solutionem alicujus debiti, vel gratiæ, aut lucrationis causa, & bona fide pariter cum sua commiscuit, *ib. num. 71. & 72.*

Emens rem furtivam bona fide ad quid teneatur, & quid possit, vel non, circa eandem, *ibid. n. 73. ad 77.*

Emens rem pecunia furtiva ad quid teneatur, & quid de pecunia furtiva acquisita a venditore talis rei, *ibid. num. 78. & 79.*

Alia ad rem, *ibid. num. 80.*

Quibus facienda sit restitutio pro rebus in bello captis, & damnis causatis, *ib. n. 81.*

Bona vacantia cui devolvantur, *ib. nu. 82.*

Restitutio ordinarie facienda est statim, ac quis cognoscit se esse rei alienæ debitorem, seu injustum detentorem, *ibid. num. 83.*

Ly statim dupliciter sumitur, scilicet moraliter, & mathematicè, *ibid. n. 84. & 85.*

Restitutio debitorum, sive ex delicto formali injustæ acceptionis, vel damnificationis; sive ex re accepta a possessore bonæ fidei, sive ex contractu, an sit facienda statim mathematicè, vel moraliter sumpto, *ibid. num. 86. ad 94.*

Quid de debitore restituente successive per partes, quando potest simul solvere totum, & an, & quando possit debitor a Confessario absolvi non prius facta restitutione, & quid de debitore, qui restitutionem differt usque ad mortem, *ibidem num. 95. ad 102.*

Ubi, quomodo, & quo ordine facienda sit restitutio.

Restitutio tum ex delicto, tum ex re accepta, ubi, & cujus expensis fieri debeat? & ad quid teneatur possessor bonæ fidei postquam intellexit rem

esse alienam. Vid. verb. *Restitutio art. 4. num. 1. ad 12.*

Debita sive ex contractu simpliciter, sive oneroso, sive gratuito, in quo loco, & quomodo sint solvenda, vel restituenda, & quid si pro restitutione facienda, sit res alio transportanda, *ib. nu. 13. ad 17.*

Restitutio facienda est tali modo, quo res sufficienter perveniat ad manus domini, vel creditoris, *ib. num. 18.*

Restitutio ex delicto sive publico, sive occulto quomodo sit facienda, *ib. ad n. 19. & 20.*

Debitor quicumque an, & quando liberetur ab onere restitutionis, debitum transmittendo per tertiam personam, & in casu, quo res transmissa non perveniat ad manus domini, vel pereat, an teneatur iterum restituere, *ibid. num. 21. ad 28.*

Quæ debita præferenda sint in ordine restitutionis, *ibid. nu. 29. 30. & 31.*

Vendor rei an, & quando sit præferendus aliis creditoribus, *ibid. num. 32. 33. & 34.*

Debita ex delicto an sint æqualiter solvenda cum debitis ex contractu justo, *ibid. num. 35. 36. & 37.*

Debita hypothecata quibus sint præferenda, *ibid. n. 38.*

Inter Creditores hypothecarios, ordinarie loquendo, illi sunt præferendi, qui sunt priores; excipiuntur tamen aliqui casus, in quibus ex privilegio hypothecæ quædam posteriores præferuntur prioribus non privilegiatis; & dicti casus assignantur, *ib. n. 39. ad 60.*

Inter creditores hypothecarios, & chirographarios qualis præferentiæ ordo sit servandus in ipsis facienda restitutione, *ibid. n. 61. ad 65.*

Inter debita mere personalia, paria, & ejusdem generis quæ prius sint solvenda, vel non, *ibid. n. 66. ad 69.*

Inter creditores mere personales quibus sit præferendus, & an possit debitor, sciens se non habere unde possit solvere omnibus, præferre aliis creditoribus aliquem suum amicum, seu familiarem non petentem, *ibid. num. 70. 71. & 72.*

Creditor pauper an possit intuitu paupertatis præferri creditori diviti, *ibid. num. 73.*

Quoad ea, quæ concernunt causas excusantes, vel non excusantes, a restitutione, ut, vel differri, vel omnino omitti possit.

Causæ excusantes pro restitutione differenda quot, & quæ sint, & quando propter ipsas possit debitor licite restitutionem differre, vel non; Vide verb. *Restitutio art. 5. nu. 1. ad 25.*

Assignantur, & explicantur causæ omnino excusantes a restitutione faciendâ; & exponitur quando per ipsas restitutio a debitore licite omitti possit, vel non, *ibidem nu. 26. ad 43.*

Moderantur, *ib. in not. ad num. 39.*

Debitor solvens creditoris sui creditoris, an & in quo foro liberetur ab onere denuo restituendi, *ibid. num. 44. ad 48.*

Debitor qui bonis cessit an liberetur ab onere

re restitutionis? & ad quid teneatur, si deveniat ad pinguorem fortunam? Et quid de bonis acquisitis ante cessionem ipse, vel ipsius hæredes disponere possint, *ibid. nu. 49. ad 57.*

Occurritur quibusdam laxis opinionibus, *ibid. in not. ad num. 53. 55. & 56.*

Quid de debitore, vel fidejussore illius, qui bonis cessit, *ibid. nu. 58. & 59.*

Ingressus, & professio Religionis an liberet debitorem ab obligatione restituendi, seu solvendi debita antea contracta? Et assertur quid ad rem sentiant Doctores; & innuitur ad quid teneatur Monasterium, vel Religiosus debitor post emissam professionem, *ibid. num. 60. ad 74.*

Excommunicatio creditoris, vel debitoris non excusat a restitutione facienda, *ibidem num. 75.*

An si debitor morte plectatur, excusentur ejus hæredes a restitutione damni causati per delictum, ob quod fuit ultimo supplicio punitus; Vide *supra art. 2. num. 39. & 40.*

Indicantur auctores, qui de restitutione, quoad pertinet ad forum fori, docte scripserunt, *ibid. numer. 76.*

Restrictio mentalis.

Restrictio mentalis duplex assignatur, & explicatur; Vide verb. *Restrictio mentalis num. 1.*

Vide monitum ad calcem Articuli.

Amphibologia, seu æquivocatio quid sit, *ib. num. 2.*

Restrictio mentalis, & amphibologia quomodo, & in quibus casibus excusent a mendacio, vel perjurio, & aliqui ex dictis casibus assignantur, *ibidem num. 3. ad 10.*

Sed vide *ibid. in not. ad num. 4.*

Quomodo excusentur mercatores dicentes, vel jurantes non posse pro tali pretio mercem vendere, vel sibi pluris constare, licet in rigore hoc verum non sit; *ibid. num. 11.*

Reus an, & quando teneatur, vel non, fateri veritatem judici ipsum interroganti cum juramento, *ibid. num. 12. ad 14.*

Retractus gentilitius quid sit; Vide verb. *Contractus Emptionis art. 4. num. 26. ad 42.*

Revelationis secretorum poenæ quæ sint; Vide verb. *Pœna art. 2. num. 188.*

Revelantium Confessionem Sacramentalem poenæ quæ sint; Vide verb. *Pœna art. 2. num. 195. & verb. Stigillum sacramentalis confessionis num. 25.*

Reus.

Reus unde dicatur; Vide verb. *Reus num. 1. alia ad rem usque ad num. 11.*

Reprehenditur auctor, *num. 11. ibidem in not.*

Reus an, quando, & quibus mediis licite fugere possit e carcere, & an quis possit licite ipsum juvare ad carcerem frangendum, *ibid. n. 12. ad 21.*

Reprehenditur auctor, *num. 17. ib. & vindicator.*

Reus ad quid teneatur, vel non, coram iudice interrogante, vel in tormentis positus, *ib. num. 22. ad 35.*

Quid circa viaticum tribuendum reo ultimo supplicio puniendo, *ibid. n. 36. ad 39.*

Alia ad rem, *ib. num. 40. ad 44.*

De favore rei in iure, *ibid. num. 45.*

TOM. IX,

Reus quoad confugium; Vide verb. *Immunitas art. 3. per tot.*

Ritus.

Super ritibus Ecclesiæ, eorumque observantia nemini licet dispensationem concedere, inconsulta S. Sede; Vide verb. *Ritus num. 1.*

Quid Christiani homines circa ritus Ecclesiæ facere debeant, late exponitur, *ibid. num. 2. ad 19.*

De ritibus Malabaricis & Sinensibus, cum aliquali historia controversiarum, *ibid. num. 20. ad 26.*

De Sacrorum Rituum congregatione, & illius consultoribus late, *ib. num. 27. & seqq.*

Rixæ quid sit; Vide verb. *Bellum nu. 3. & verb. Virtus nu. 86.*

Rogationes.

Rogationes a quo primo inventæ, & institutæ; & a quo fuerit ipsis indictum jejunium; Vide verb. *Rogationes num. 1. ad 5.*

Quid de litanis recitandis in triduo Rogationum, *ib. nu. 6. & 7.*

Triduanæ Rogationes cur ab Ecclesiâ universali præcipiantur quotannis celebrari, *ibid. num. 8.*

Alia ad rem, *ib. n. 9.*

Romani Pontifices.

Adducitur series Chronologica Romanorum Pontificum ex celebriorum auctorum tabulis deprompta; Vide in eod. artic. per tot.

Romanus Pontifex.

Romanus Pontifex Petro in Ecclesiæ regimine successit; Vide verb. *Romanus Pontifex in nov. art. §. 1. ad 4.*

Quenam potestas collata sit D. Petro transmittenda in successores Romanos Pontifices, *ibid. §. 5.*

Confutantur Calvinianorum, & Lutheranorum errores circa Rom. Pontificem, *ib. §. 8.*

Item Edmundus Richerius confutatur, *ib. §. 9.*

Expenduntur opinioniones Gallorum Theologorum, & quidem catholicorum, circa Romanum Pontificem, *ib. §. 10. & seqq.*

Rubricæ.

Rubricæ unde dictæ, & quid sint; Vide verb. *Rubricæ num. 1. & 2.*

Rubricæ alia sunt præceptivæ, & alia directivæ, & explicantur, *ib. num. 3.*

Rubricæ præceptivæ quando, & quæ obligent sub mortali, *ibid. n. 4. & 5.*

Transgressio Rubricarum præceptivarum ex suo genere mortalis, potest esse venialis ex duplici capite, & assignatur, *ibid. num. 6.*

Transgressio Rubricarum præceptivarum ex suo genere levis, seu venialis potest transire in mortalem quatuor præcipue modis, qui assignantur, *ibid. nu. 7. ad 11.*

Transgressio Rubricarum mere directivarum an, & quale sit peccatum, *ib. n. 12. & 13.*

Aliquid omittere sive essenziale, sive accidentale in Rubricis Missam concernentibus, quando, & quale sit peccatum, *ibid. num. 14. ad 24.*

Addere aliquid in Missa sive in notabili quantitate, sive non, an, & quale sit peccatum, *ibid. num. 25. ad 34.*

Mutare ritum Missæ in Rubricis designatum, quale sit peccatum, & quid in casu possit, vel non, locorum Ordinarii, *ibid. num. 35. & 36.*

Mutare propria auctoritate, & voluntate præscriptas preces in alias, vel mutare imperfecte aliquas actiones; aut vertere partes ejusdem, vel diversæ rationis, quale sit peccatum, *ibid. nu. 37. 38. & 39.*

Alia ad rem, *ib. num. 40.*

Rumor quid sit; Vide verb. *Fama num. 12.*

Rumor an sufficiat ad impediendum matrimonium. Vide *ibid. num. 33.*

S

Sabbatum.

Sabbatum, ejusque nomen quid indicet, ac significet? Et quid de eo in veteri, ac novo testamento; Vide verb. *Sabbatum nu. 1. ad 4.*

Dies Dominica quando celebrari inceperit pro die Sabbati, & quibus de causis, *ibid. num. 5. ad 8.*

Sabbato olim, & feria 6. jejunabatur; & quare, *ibid. num. 10.*

Sabbato magno, seu sancto consecrari potest Episcopus, *ibid. num. 11.*

Sabbato Sancto non possunt pulsari campanæ in aliqua Ecclesia, ante pulsationem in Ecclesia cathedrali, vel matrice; & quid si secus, *ib. numer. 12. ad 17.*

Prohibitum est Christianis Sabbato præsertim inservire Hebræis, accendendo eis ignem, & similia, *ibidem num. 18.*

Sabbato sancto nullimode dici potest Missa privata, *ibid. numer. 19.* & inter Decreta S. R. Cong. in hoc tomo *nu. 590. 1513.*

Sabbati diebus abstinentia a carnibus non semper ubique fuit de præcepto, *ibid. n. 20. ad 30.*

Sacerdotium. Sacerdos.

Sacerdotium fuit in omni lege. Vide verb. *Sacerdotium nu. 1.*

Sacerdos qui fuerit tempore legis naturæ, legis scriptæ, & legis gratiæ, *ibid. num. 2. ad 4.*

Sacerdotium legis veteris commutatum est in novum, *ibidem num. 5.*

Sacerdotium novæ legis a Christo est institutum; & est visibile, & externum signum; & qualem dicat potestatem, *ibidem nu. 6. 7. & 8.*

Sacerdotalis ordo a quo inceperit; & *Sacerdos* unde dicatur, *ibid. num. 9. & 10.*

Sacerdos non potest iterum fieri Laicus, *ibidem num. 11.*

Sacerdos malus non perdit ordinem; & æque ac bonus valide conficit Corpus Christi, dignior autem facilius a Deo exauditur, *ibid. num. 12. ad 18.*

Sacerdos in mortali existens debet confiteri antequam celebret; & quid si desit confessarius, *ibid. num. 19.*

Sacerdos pollutionem patiens in nocte, an possit manere celebrare *ibid. n. 20.*

Sacerdos quando, & quomodo stolam deferre debeat, *ibidem n. 21.*

Sacerdos quando possit ex se ipso communicare? & sub qua specie, *ib. n. 22. 23. & 24.*

Alia plura de Sacerdotibus, *ibid. num. 25. usque ad 146.*

Sacerdotes exteri, & maxime peregrini non sunt admittendi ad Missas celebrandas, & Sacramenta administranda sine litteris commendatitiis suorum Ordinariorum, *ibid. in add. num. 147. & seqq.*

Limita si Sacerdos aliquis exteris per longum tempus in loco aliquo celebraverit, ejusque mores jam sint noti, *ibid. n. 150.*

An Episcopus prohibere valeat, ne Sacerdotes Regulares peregrini celebrent in Ecclesiis Regularium, *ib. n. 151. 152.*

Sacerdotes prohiberi possunt ab Ordinario, ne minorem uno julio eleemosynam pro Missa accipiant. Vide verb. *Eleemosyna num. 65.*

Sacramentalia. Vide verb. *Peccatum nu. 47. ad 55.*

Sacramentum.

Quoad ea, quæ concernunt Sacramentorum naturam, institutionem, numerum, materiam, formam, ministrium, & intentionem.

Sacramenti tres acceptiones assignantur; ejusque definitio traditur. Vide verb. *Sacramentum art. 1. num. 1. 2.*

Sacramenta novæ legis quot sint? & a quo instituta? & in quo differant ab illis antiquæ legis; *ibidem num. 3. ad 6.*

Sacramenta novæ legis quædam dicuntur mortuorum, & alia vivorum; quædam iterabiles, & characteristica; quædam permanentia, & quædam transeuntia; quædam omnibus necessaria, & quædam non omnibus necessaria; & singula explicantur, *ibid. num. 7. ad 14.*

Sacramenta non sunt paria; neque instituta propter solam fidem nutriendam, *ibid. num. 15. 16. & 17.*

Sacramenta tribus perficiuntur, & tria requiruntur ad cujuslibet essentiam; & assignantur, *ib. n. 18. & 19.*

Materia, & forma in quolibet Sacramento, quæ & quotuplex sit, & assignatur, & explicatur, *ibid. n. 20. ad 24.*

Quenam sit materia remota, & proxima cujuslibet specialis Sacramenti; Vide verb. *Baptismus, Confirmatio &c.*

Ad valorem Sacramentorum quæ simulas requiratur inter eorum materiam, & formam, *ib. num. 25. & 26.*

Materiæ, & formæ Sacramentorum a quo, & quomodo institutæ, *ibid. n. 27. & 28.*

Materiæ, & formæ mutatio quando irritet Sacramentum, *ib. n. 29. & 30.*

Quandonam Sacramenta per materiam & formam explicari ceptum a Theologis, & quomodo antea Theologi explicabant, *ibidem num. 41. & seqq.*

Quoad materiam, & formam propriam cujuslibet

libet Sacramenti, eorumque mutationem substantiali, vel accidentali. Vide in suis propriis locis, & signanter sub Verb. *Baptismus*, *ibid.* num. 31.

Sacramenta a malis ministris ministrata an sint bona, & valida, & quibus noceant, *ibid.* n. 32.

33. & 34. Sacramenta a quibus ministrari, ac fieri possint, *ibid.* nu. 35. ad 40.

Alia quoad ministrum, & intentionem. Vide verb. *Minister Sacramentorum*, & verb. *Intentio* num. 14.

Quoad ea, quæ concernunt Sacramentorum effectus.

Effectus Sacramentorum novæ legis duplex assignatur, & explicatur. Vide verb. *Sacramentum* art. 2. n. 1. ad 5.

Quoad ea, quæ concernunt gratiam generatim, & gratiam sanctificantem. Vide verb. *Gratia*, ut est donum Dei.

Sacramenta novæ legis qualem, & quomodo conferunt gratiam, *ibid.* num. 7. 8. & 9.

Sacramenta *Mortuorum*, & *Vivorum* quare ita dicantur, & an conferant primam, vel secundam gratiam, & ista quæ sit? & quare sic dicatur, *ib.* num. 10. ad 17. & art. 1. num. 8. & verb. *Gratia* num. 5.

Sacramenta an omnia conferant semper æqualem gratiam, vel non, *ib.* n. 18. ad 23.

Ad fructuose recipienda Sacramenta sive *Vivorum*, sive *Mortuorum*, quid requiratur in adultis, *ibid.* n. 24. 25. & 26.

An, & quæ Sacramenta reviviscant, recedente, seu sublata fictione, *ib.* n. 27. ad 31.

Sacramenta non causant gratiam physicæ, sed moraliter, *ibidem* nu. 32.

Character Sacramentalis imprimitur tantum in Baptismo, Confirmatione, & Ordine, & quare, *ib.* num. 33. & 34. & n. 53. & seqq.

Character quid sit, in quo subjectetur, & an indelebilis, *ib.* n. 35. ad 41. & n. 55.

De vetita iteratione trium Sacramentorum, quæ caractere distinguuntur, *ibidem* num. 59. & seqq.

Cætera Vide *ibid.* in add. Auctor. n. 42. & seqq. ubi præsertim de denegatione Sacramentorum agitur.

Sacra Scriptura. Vide verb. *Scriptura sacra*.

Sacrificium.

Sacrificium in genere duplex assignatur, & explicatur. Vide verb. *Sacrificium* num. 1. 2. & 3.

Sacrificium strictè sumptum definitur, & per singulas particulas explicatur, *ibid.* n. 4. ad 10.

Sacrificium ratione materiæ dividitur in *Victimam*, seu *Hostiam*, *Immolationem*, *Lâbâmen*, & singula declarantur, *ibid.* num. 11.

Ratione formæ dividitur in *holocaustum*, *hostiam pacificam*, & *hostiam pro peccato*, quæ omnia declarantur, *ib.* n. 12.

Ratione finis dividitur in *Latreuticum*, *Eucharisticum*, *Imperatorium*, & *Satisfactorium*, & omnia declarantur, *ib.* n. 13.

Omnia dd. Sacrificia coadunantur in sacrificio

Missæ, quod ratione modi offerendi est duplex, scilicet *Cruentum*, & *Incrumentum*; & utrumque explicatur, *ib.* num. 14. & 15.

Sacrificium Missæ penes diversos fines, & fructus varie dividitur, & assignatur, *ib.* num. 16. & 17. & verb. *Missa* art. 1.

Sacrificium unde dicatur, *ib.* n. 18.

Missa unde dicatur, *ib.* num. 19.

Missæ Sacrificium quando, a quo institutum, & quid in ipso contineatur, & alia ejus celebrationem concernentia, *ibidem* num. 20. ad 30.

Missæ sacrificium quando, & a quibus fieri cœperit, *ib.* n. 31.

Missa olim dividebatur in duas partes, & assignantur, *ib.* n. 32.

Missa quid vere sit, *ibidem* num. 33.

In Sacrificio Missæ quis sit offerens principalis, & minus principalis, & quid principale, & minus principale oblatum, *ibid.* numer. 34. ad 38.

Assignantur actiones, & partes sacri ficii Missæ, & quid pertineat, vel non, ad ejus essentiam, *ib.* n. 39. ad 49.

Consecratio utriusque speciei est de necessitate præcepti divini, & an liceat sub una tantum specie consecrare, & an Papa possit quoad hoc dispensare, *ibidem* num. 50. ad 55.

Sacrificium Missæ quomodo differat a sacrificio crucis, & a sacrificio ultimæ cœnæ, & a Sacramento Eucharistiæ, *ibid.* n. 56. ad 59.

Sacramenta, & sacrificia quomodo differant, *ibid.* num. 60.

Alia ad rem. Vide verb. *Missa*, verb. *Eucharistia*.

Sacrilegium.

Sacrilegium unde dicatur, & quid sit; Vide verb.

Sacrilegium num. 1. & 2.

Sacrilegium aliud est personale, aliud reale, & aliud locale, & quid sint singula? Et quando committantur, *ibidem* numer. 3. ad 7.

Sacrilegium quale sit peccatum, *ibid.* nu. 8.

Alia ad rem. Vid. *ibid.* n. 9. ad 13. & verb.

Eccliesia art. 4. verb. *Luxuria* num. 29. verb.

Pœna art. 2. num. 196.

Sacrista, sacristia.

Sacristæ officium quid sit; Vide verb. *Sacrista* num.

1. & num. 20. 21.

Sacrista tenetur ad culpam levissimam, *ibid.* num. 22. ad 24.

Sacrista capellæ Palatii Apostolici quis esse debeat, *ibid.* num. 2.

Sacrista conclavis quibus gaudeat privilegiis, *ibid.* num. 3.

Alia plura Sacristas, & Sacristiam concernentia, *ib.* n. 4. ad 19.

Salutatio Angelica.

Vide verbo *Salutatio Angelica*, Novatorum in eam odium: quomodo successu temporum ad eam devenit formam, qua in illa recitanda utimur, vide, inquam, *ibid.* nota 1.

Sanctitas, Sancti.

Sanctitas in quo consistat. Vide verb. *Sanctitas* num. 1. & 2.

Sancti vocabulum primis Ecclesiæ temporibus Christianis omnibus ob religionis sanctitatem tributum fuit, *ibid. num. 3.*

Sequenti tempore fuit titulus dignitatis Ecclesiasticæ, *ibid. num. 4.*

Tandem ad probatam vitæ sanctitatem indicandam privative translatus fuit, *ibid. num. 5.* Sanctorum nomina & elogia in martyrologium inferri nequeunt sine auctoritate Congregat. Sacri Rituum, & indicantur ea, quæ intulit Benedictus XIV. *ibidem num. 6. & seqq.*

Sanctorum Patrum unanimis consensus est infallibile testimonium divinæ revelationis, *ibidem num. 11.*

Sanctorum, & beatorum cultus. Vide verb. *Cultus Sanctorum.*

Sapiens errorem propositio, quæ sit; Vide verb. *Propositiones damnatæ n. 39.*

Sapiens hæresim propositio; Vide *ib. n. 23.* Sapientia quid sit; Vide verb. *Theologia n. 15.*

Satisfactio, sive Pœnitentia Sacramentalis. Vide verb. *Pœnitentia Sacramentum art. 3.*

Scandalum quid importet; & quid sit physice, & moraliter. Vide verb. *Scandalum num. 1. 2. & 3.*

Scandalum dividitur in activum, & passivum, & quid sit utrumque, *ibid. n. 4. 5. & 6.*

Scandalum activum est duplex, directum, & indirectum, & utrumque explicatur, *ibid. nu. 7. 8. & 9.*

Scandalum passivum pariter est duplex, datum, & acceptum, & quid sit utrumque, *ibid. num. 10. 11. & 12.*

Scandalum passivum acceptum aliud est pusillorum & aliud pharisaicum, & quid sit utrumque, *ib. num. 13.*

Scandalum activum quale sit peccatum, & qualem malitiam contrahat, *ibid. num. 14. & 15.*

Scandalum mere passivum quando sit evitandum, vel impediendum, *ibidem num. 16. & 17.*

Ob evitandum quodcumque aliorum scandalum quæ opera sint omittenda, vel non, & an, & quando sit damnum patiendum, *ibid. num. 18. ad 23.*

Scandalum activum esse potest sine passivo, & e contra, *ibid. num. 24.*

Utilius scandalum nasci permittitur, quam veritas relinquatur, *ib. n. 25.*

Scandalosa propositio quæ sit? Vide verb. *Propositiones damnatæ n. 35.*

Scientiæ. Vide verb. *Infamis n. 11. verb. Irregularitas art. 1. n. 12. vers. Octava.*

Schisma, Schismatici.

Schisma generice, & large sumptum quid significet; Vide verb. *Schisma num. 1.*

Schisma multipliciter contingere potest, & accipi in bonam, & in malam partem, & simpliciter profatum in malam partem usurpat, & sic sumptum definitur, *ibid. num. 2. 3. & 4.*

Schisma dividitur in purum, & mixtum, & utrumque explicatur. Et an detur nostris hisce diebus Schisma purum, *ibidem num. 5. ad 8.*

Schismatici vere, & proprie quis sit, vel non; *ibid. n. 9. & 10.*

Schisma in quo differat ab hæresi, *ibid. num. 11. 12. & 13.*

Schismatici subiacent variis poenis, quæ assignantur, *ibidem num. 14. ad 21.*

Quid si tempore Schismatis sint plures Pontifices, & unus sit certus? Et quid si in casu nesciatur quis sit legitimus Papa, *ibid. num. 22. ad 25.*

Quid si tempore Schismatis, commercia civilia sine scandalo tolli nequeant, *ibid. num. 26. ad 25.*

Num Schisma merum sine hæresi delictum sit Ecclesiasticum, *ib. n. 26.*

Schismatica propositio. Vide verb. *Propositiones damnatæ n. 36.*

Scholasticus.

Scholastici nomini varia subest significatio. Vide verb. *Scholasticus num. 1.*

Potior illa supremi studiorum præfectorum in Monasteriis, & Ecclesiis cum cathedralibus, tum collegiatis, *ibid. num. 2.*

Dissidia inde orta *ib. nu. 3.*

Quibus abunde provium, *ib. nu. 4. & 5.*

Scientia confessarii. Vide verb. *Confessarius art. 1. num. 49.*

Scriptura Sacra.

Scriptura Sacra unde dicatur Biblia? & quid sit. Vide verb. *Scriptura Sacra n. 1. & 2.*

Volumen Scripturæ Sacræ continet varios particulares libros, quorum numerus, & antiquitas assignatur, & dicti libri appellantur canonici, & quare, *ib. n. 3. ad 6.*

Libri spectantes ad Testamentum vetus, & Testamentum novum dividuntur in quatuor classes, quæ assignantur, *ibid. n. 7. & 8.*

Recollectio dd. librorum vocatur Testamentum vetus, & novum, duplici ratione, quæ assignatur, & quare unum appelletur vetus, & aliud novum, *ibid. n. 9. & 10.*

Omnes dd. libri pro canonicis, & sacris habendi sunt, & quid si secus, *ib. nu. 11.*

Assignantur varii libri, qui pro canonicis non habentur ab Ecclesia, *ibid. num. 12. 13. & 14.*

Plures ex libris Sacris perierunt & assignantur varii ex illis, *ibid. n. 15.*

Assignantur variae editiones, ac versiones Sacræ Scripturæ, & qui fuerint Auctores, quæ fides sit ipsis habenda, *ibid. num. 16. ad 26.*

Omnes Sacræ Scripturæ sensus assignantur, & explicantur, *ib. n. 27. ad 37.*

Sacræ Scripturæ interpretatio a quo fieri possit, vel non, *ibid. nu. 38.*

Sacræ Scriptura an, & a quibus legi possit lingua vulgari, *ibidem num. 39. & 40.*

Sacræ Scriptura abutentes in sortilegiis, incantationibus &c. vel convertentes in usus profanos, verba jocosa, scurrilia &c. qua pœna puniendi, *ib. n. 41. 42.*

Sacræ Scripturæ lector, seu expositor quibus in locis sit tenendus? & a quo examinandus, *ibid. n. 43. ad 46.*

Sacræ Scripturæ lectio in conventibus regularium fieri debet bis in hebdomada, *ibidem num. 47.*

De Sacræ Scripturæ veritate integritate, & infallibilitate. Vide *ibid. Append. sive nov. de Sacra Scriptura Art. nu. 48. ad 54.*

An Sacræ Scripturæ auctoribus Spiritus Sanctus inspiraverit tantum res, quas narrat, an etiam voces singulas, terminos, expressiones, ac stylum, *ibid. nu. 55. ad 56.*

Num Sacri scriptores libere scripserint, *ib. n. 57.*

De catalogo sacrorum librorum publica Ecclesiæ auctoritate condito, *ibid. num. 58.*

De Judæorum canone, & illius auctore, *ib. n. 59.*

Agitur de Sacræ Scripturæ versionibus, *ib. n. 62.*

Regulæ traduntur, quibus investigari, erui, & dignosci potest verus Sacræ Scripturæ sensus, *ibid. n. 64.*

Scripturæ, seu instrumenta.

Scripturæ aliæ sunt publicæ, & aliæ privæt, & quæ sint publicæ. Vide verb. *Scripturæ, instrumenta num. 1. & 2.*

Scripturæ privæt reducuntur ad tres species, quæ assignantur, & explicantur, *ibid. nu. 3. ad 8.*

Scriptura privata alia est authentica, & alia non authentica, & quæ sit utraque, *ibid. nu. 9.*

Scriptura privata redditur authentica pluribus modis, qui assignantur, *ibid. nu. 10. ad 15.*

Quid quando Scriptura privata negatur esse illius, contra quem producit, *ibid. num. 16.*

Scripturam privatam manu cujusquam fuisse scriptam, vel de ejus mandato fuisse ab alio conscriptam, vel subscriptam, per quid probari possit, vel non, *ibid. numer. 17. ad 22.*

Scriptura privata confessa regulariter probat plene contra scribentem, excipitur tamen aliqui casus, qui assignantur, *ibid. n. 23. ad 26.*

Scriptura privata an, & quando probet in commodum scribentis, *ib. num. 27. ad 30.*

Libri rationum an, & quando probent in commodum scribentis, & qui si sint libri rationum defuncti, vel tutoris, aut administratoris viventis, *ibid. num. 31. ad 39.*

Instrumentum unde dicatur? & proprie sumptum quid sit, *ibidem num. 40. & 41.*

Instrumentum aliud est publicum, & aliud privatum, & utrumque explicatur, *ibid. n. 42. ad 46.*

Instrumentum publicum a notario confectum est duplex, *Protocolium, & Transumptum*, & utrumque explicatur, *ibid. num. 47. ad 50.*

Instrumentum publicum dividitur in *originale, & exemplum*, & quid sit utrumque, *ib. n. 51.*

Instrumentum adhuc dividitur in authenticum, & non authenticum, & utrumque explicatur, *ibid. nu. 52. 53. & 54.*

Instrumentum publicum an differat ab authentico, *ibid. nu. 55.*

Ad instrumentum publicum manu publici notarii confectum requiruntur de jure, vel consuetudine plures solemnitates, quæ assignantur, & quid si aliqua ex ipsis deficiat, *ibid. n. 56. ad 71.*

Instrumentum publicum manu notarii confectum cum dictis solemnitatibus qualem fidem faciat? Et an faciat eandem fidem etiam protocol-

lum, si habeat dictas solemnitates, *ibid. num. 72. & 73.*

Quid si ante perfectionem solemnitis instrumenti moriatur notarius ille, qui ad petitionem partium fecit protocolium, *ibid. num. 74. ad 80.*

Exemplaria, seu transumpta originalium instrumentorum an, & quando habeant eandem vim probandi, ac habent originalia ipsa, *ibid. num. 81. ad 85.*

Actor quas Scripturas petere possit a reo? & reus quales tradere debeat actori, *ib. n. 86. 87. 88.*

Quid si instrumenta inter se contraria ab eadem, vel a diversis partibus producantur, *ib. 89. 90.*

Quid si instrumenta hinc inde producta sint æqualis dignitatis, *ib. n. 91.*

Instrumentum in aliqua parte rasum an, & quando probet, *ibidem num. 92.*

Amisio scripturæ non nocet, si probatio negotii fieri possit per testes, vel alio legitimo modo, *ibid. n. 93.*

Quid si instrumentum sit amissum casu fortuito? vel pereat malitioso facto adversarii, *ibid. num. 94. 95.*

Falsificantes scripturas, seu instrumenta quas pœnas incurrant? Vide verb. *Falsum, Falsarius num. 39. ad 73.*

Scripturæ, & instrumenta facta a cancellario Episcopi, ubi asservari debeant, *ib. n. 97.*

Alia ad rem, *ibid. numer. 98. ad 108. in add. ad num. 126.* ubi totam hanc materiam in compendium sapientissimus *Addens* complectitur.

Scrupulus.

Scrupulus unde dictus, & quid sit. Vid. verb. *Scrupulus num. 1. 2.*

Scrupulosi alii sunt circa præsentia, & alii circa præterita, utrique qui sint? & quæ sint signa, causæ, remedia, & privilegia conscientie scrupulose? & quando liceat vel non contra ipsam operari? Vide verb. *Conscientia num. 115. ad 126.*

Scutum aureum ex quot paulis constituatur. Vide verb. *Alienatio art. 3. n. 4.*

Scutum pro solvenda pensione quomodo intelligendum. Vide verb. *Pensio nu. 115.*

Secretarius, Secretum.

Secretarius ad quid teneatur. V. verb. *Secretarius n. 1.* Secretarius peccat in pluribus, quæ assignantur, *ib. n. 2.*

Quam mercedem possint exigere secretarii, seu cancellarii curiæ episcopalis. Vid. verb. *Cancellarius.* Secretarius, qui multa scribit, probabilius non excusatur a jejuniis, *ib. n. 5.*

Secretum (præter illud confessionis sacramentalis) potest aliquid dici quinque modis, qui assignantur, & revelare secretum in dictis quinque modis quale sit peccatum, *ib. n. 6. ad 11.*

Justæ causæ revelandi secretum enumerantur, *ibid. n. 12.*

Per revelationem secreti quando, & qualis fiat injuria, *ib. n. 13. ad 16.*

Superiores manifestantes personas, a quibus aliorum subditorum defectus corrigendos susceperint; Vocales omnes revelantes acta capituli, vel congregationis, ac religiosi omnes manifestantes secreta religionis quomodo peccent, *ib. n. 17. 18. 19.*

Alia

Alia ad rem. Vide verb. *Detractio*, verb. *Litteræ*, *Secularizatio Bonorum Ecclesiasticorum*.

Injusta per se est. Vide verb. *Secularizatio Bonorum Ecclesiasticorum* n. 1. seqq.

Sola reipublicæ necessitas eam excusare potest, sed illi tamen modus ponendus *ibid.* num. 6.

Et conditiones quædam omnino servandæ, *ibid.* n. 7.

Atque has inter auctoritatis Ecclesiasticæ assensus *ibid.* n. 9. seqq.

Sedes vacans.

Nomine sedis vacantis quid intelligatur. Vide verb. *Sedes vacans* n. 1. ad 4.

An sedes vacet, & capitulum possit procedere ad electionem Vicarii capitularis, quando Episcopus est excommunicatus, vel suspensus, factus captivus, relegatus &c. *ibid.* n. 5. verb. *Capitulum* art. 3. n. 32.

Sedes quando vacare incipiat, *ibid.* num. 6. & dict. verb. *Capitulum* art. 3. nu. 37.

Sedes quando censetur vacare per translationem Episcopi. Vide dict. verb. *Capitulum* art. 3. nu. 31. & verb. *Episcopus* art. 3. n. 60.

Sedes semel vacans quandiu duret vacare, *ibid.* n. 8. 9.

Sede Romana vacante, quid de illis, qui tenentur accedere, vel mittere ad curiam, *ibid.* num. 10.

Sede Romana vacante qualem habeat potestatem collegium Cardinalium, *ibid.* n. 11. & 12.

Sede Roma vacante tempore concilii generalis, electio Pontificis a quibus fieri debeat, *ibid.* n. 13.

Sede Romana vacante quid possint Summus Penitentiarius, Vicarius Papæ, ac Episcopi, *ibid.* n. 14. 15. & 16.

Sede Romana vacante a quo sint conferenda beneficia Papæ reservata, *ibid.* n. 17. & 18.

Sede Episcopali vacante, quæcumque beneficia vacantia sunt Papæ reservata. Et quando talis reservatio procedat, vel non, *ibid.* num. 19. ad 23.

Sede Romana vacante major penitentiarius, seu ejus officiales facere & expedire possunt quæcumque ad forum conscientiarum pertinent, *ibid.* n. 29. ad 34.

Sede Romana vacante, processio generalis Corporis Christi celebrari debet apud Vaticanam Basilicam, *ibid.* num. 35.

Quid de beneficiis quomodolibet Papæ reservatis, si vacent Sede Romana vacante, & nihil de ipsis, vel minus valide disponatur per Ordinarios, vel collatores, *ibid.* nu. 24.

Sede Episcopali vacante nihil est innovandum, & quid in casu possit, vel non possit capitulum, *ibid.* num. 25. 26. 27. 28. & verb. *Capitulum* art. 3. verb. *Vicarius capitularis* per tot.

An Parochiæ per assequutionem incompatibilitatis beneficiorum vacantes Pontificia Sede vacante, vel antea vacatæ, sed ex sequuta interim ejusdem Pontificiæ Sedis vacatione non collatæ possint ab Ordinariis conferri vigore cap. *Si Apostolica de præbent.* in 6. in addnu. 36. & seqq.

Sedes, Scamnia.

Sedes Episcopi in choro existens debet esse fixa. Et quomodo ornanda? & quomodo collocanda in Ecclesia exempta, in qua abbas habet usum mitræ? & quomodo reducendus chorus canonicorum. Vide verb. *Sedes scamna* nu. 1. ad 4.

Alia plura ad rem, *ibid.* n. 5. ad 12. & verb. *Abbas* n. 3. verb. *Ecclesia* art. 5. n. 7. ad 27.

Scamna in Ecclesia haud possunt a laicis retineri ad sedendum, nisi cum licentia expressa, aut tacita episcopi, vel ipsarum rectoris, *ibid.* n. 24.

An concessio usui scamnorum laicis ab eo, qui hac potestate pollet, aut aliud quaeratur ipsis pro tuitione hujus usus, *ibid.* num. 25. ad 27.

An usus concessus scamnorum in Ecclesia personalis sit, & an transeat in hæredes, *ibid.* n. 28.

Seditio quid sit. Vide verb. *Bellum* art. 1. n. 2. verb. *Virtus* nu. 87.

Seditiosa propositio. Vide verb. *Propositiones damnatæ* num. 87.

Seminarium.

Seminaria ubi erigi possint, ac debeant, vel non. Vide verb. *Seminarium* n. 1. ad 5.

De exordio, & progressu seminariorum, tum de optima eorum regiminis ratione, *ibid.* nu. 182. & 196.

Pueri alendi, ac recipiendi in seminariis quales, & cujus ætatis esse debeant, *ibid.* n. 6. 7. & 8.

Pro administratione, & regimine seminarii faciendæ sunt tres species deputatorum, quorum onera, ac privilegia recensentur. Et quando talis deputatio fieri debeat, *ibid.* n. 9. ad 17.

Id quod dicitur a Sacris canonibus seminarii Rectorem esse constituendum ab Episcopo cum consilio deputatorum, limitatur quoad seminaria, quæ legitima auctoritate tradita sunt curæ & regimini alicujus ordinis regularis, data prælato ejusdem ordinis facultate eligendi quem maluerit ex suis religiosis in rectorem, *ibid.* n. 197.

Pro expensis erectionis, ac manutentionis Seminarium, quales redditus eidem seminario sint applicandi? & si redditus desint, aut non sufficiant, qui teneantur contribuere pro dict. expensis, & qui a tali contributione sint exempti, assignantur, *ibid.* num. 18. ad 47.

Taxa solvenda seminario, in qua summa, & a quo constitui debeat? & in ea constituenda quæ ratio habenda sit, & quando augenda, ac moderanda, *ibid.* num. 46. ad 53.

Debitores taxæ quomodo, & a quo compelli possint ad solvendum, & quid si Episcopus, vel Archiepiscopus, nolit contribuere, *ibid.* num. 54. & 55.

Assignantur beneficia ab Episcopo seminariis unienda, vel non, *ibid.* num. 56. ad 66.

Episcopus quando teneatur exigere rationem reddituum Seminarium, *ibid.* n. 67.

Necessæ haud habet Episcopus rationes reddituum seminarii accipere ab administratoribus in Synodo, *ibid.* n. 200.

Bona stabilia seminarium de cujus licentia locari, & permutari possint, ac debeant, *ibid.* nu. 68. Seminarium auctoritate Episcopi erectum gaudet immunitate Ecclesiastica, *ibid.* n. 69.

Seminarium a quibus oneribus secularibus sit exemptum, *ibid.* num. 70.

Seminarii clerici quomodo incedere debeant in processionibus, *ibid.* n. 71. & 72.

Seminarium non est membrum Ecclesiæ, *ibid.* n. 73. Pro

Pro erectione seminarii cogitur quis vendere rem suam, *ibidem* num. 74.

Si due Ecclesiæ cathedrales æque principaliter unitæ sint, non aliter Episcopus satisfacit præcepto *Concilii Tridentini*, quam si in una itemque altera cathedrali erigat Seminarium, *ib. num. 101.*

Adducuntur ad rem varia decreta, prout ad litteram referuntur a Pignatello, quæ tamen moderanda sunt, & intelligenda juxta Constitutionem Benedicti XIII. quæ affertur ad litteram, *ibid. num. 75. ad 179.*

Afferuntur instructiones, quæ de mandato Benedicti XIII. emanarunt circa taxam seminariarum, cum sua epistola encyclica, *ib. n. 180.*

Varie item Sacre Congregationis Concilii adducuntur ad propositam seminariarum materiam, *ib. n. 183. & seqq.*

Senes an, & quando excusentur a jejuniis; Vide verb. *Jejunium* art. 1. num. 10.

Senes quando possint contrahere matrimonium. Vide verb. *Matrimonium* quoad impedimenta art. 5. num. 17.

Sententia.

Sententia unde dicatur, & quid sit. Vide verb. *Sententia* num. 1. & 2.

Sententia est duplex, una definitiva, & altera interlocutoria, & utraque explicatur, *ib. num. 3. ad 6.*

Sententia interlocutoria subdividitur in mere interlocutoriam, & interlocutoriam habentem vim definitivam, & utraque explicatur, *ibid. n. 7. ad 10.*

Inter sententiam definitivam, & mere interlocutoriam assignantur sex differentie, *ib. num. 11. ad 17.*

Quando appellari possit ab hac utraque sententia. Vide verb. *Appellatio* art. 4. per tot.

Antequam in judicio ordinario deveniatur a iudice ad sententiam, debet prius a partibus fieri conclusio in causa, secus in judicio summario, & talis conclusio quomodo fieri debeat, *ibidem* nu. 19. ad 22.

Respectu judicis nunquam concluditur in causa, & quid si una parte concludente, altera pars nondum concludat, *ibidem* num. 23. & 24.

Facta a partibus conclusione in causa, debet servari ad rectam sententiam requisitis ad ipsam profendam procedere, & dicta requisita sunt duplicis generis, & assignantur singula, *ibid. num. 25. ad 36.*

Sententia intra quod tempus ferenda sit tam in causis criminalibus, quam civilibus, *ibid. n. 37. ad 40.*

Sententia definitiva quando transeat, vel non, in rem judicatam, & res judicata proprie sumpta quæ sit, *ibidem* num. 41. ad 46.

Quandonam incipiat currere decedendum, per quod sententia transit in rem judicatam: Vide verb. *Appellatio* art. 7. num. 6.

Sententia inter aliquos lata, quando aliis nocere possit, vel prodesse, *ibidem* num. 48. ad 52.

Vide *ibid. n. 101. & seqq.* ubi late explicatur quinam in hac regula sub nomine *alij* veniant,

An sententia lata super primogenitura, vel majoratu, & bonis inde dependentibus, noceat ei, qui post illum, qui hæcenus in lite fuit, sed superatus est, ad illam primogenituram aspirare potest, *ibid. num. 117. & seqq.*

In sententia victus, quando victori condemnandus sit in expensis. Et quid si iudex non condemnet, si expensæ petite fuerint, *ibid. n. 53. ad 57.*

In eadem causa quoties appellari possit a sententia, *ibid. num. 58. ad 63.*

Is, contra quem in aliqua causa latæ sunt tres sententiæ conformes, an admitti possit ad agendum de nullitate ipsarum, vel alicujus ex ipsis, vel ad excipiendum antequam hujusmodi sententiæ plene fuerint executioni mandatæ, & quam sententiæ dicantur conformes, vel non, *ibid. num. 64. ad 72.*

Executio sententiæ a quo iudice fieri possit, vel non, *ibid. num. 73. ad 77.*

Post latam a iudice sententiam definitivam, quando sit executioni mandanda, *ibid. num. 78. & 79.*

Quid si condemnatus ad mortem nolit se disponere ad christiane moriendum, *ib. num. 80.*

Alia ad rem: Vide verb. *Appellatio*, verb. *Judex*, verb. *Judicium*.

Afferitur sententia Pilati condemnatoria D. N. J. C. *ibid. num. 82.*

Pro justa ferenda sententia, iudices in quo instructi esse debeant, *ib. n. 83. & 84.*

Doctores minus in jure periti cadunt sub censura, quæ affertur, *ib. num. 85. & 86.*

Sententia equa sine diphthongo quæ dicatur, & affertur lepida responsio Bulgari Federico Imperatori, *ib. n. 87. & 88.*

Specialiter agitur de sententia super nullitate matrimonii, & professionis, *ibid. num. 89. & seqq.*

Lex pœnalis quando sit latæ, vel ferendæ sententiæ, & quando obliget, vel non, ad sententiam judicis. Vide verb. *Lex* artic. 4. num. 27. ad 44.

Septentrio ubi; Vide verb. *Mundus* num. 83.

Sepultura.

Sepulturæ nomen tripliciter sumitur, & assignatur. Et sepultura tertio modo sumpta explicatur. Vide verb. *Sepultura* n. 1. & 2.

Sepulturæ locus, qualis olim fuerit, & nunc sit, *ib. num. 3. 4. & 5.*

Sepulturam eligere quis possit, *ibid. n. 6. & 7.*

Qui non eligit sepulturam, sepeliri debet in sepulcro majorum, & majorum nomine qui veniant. Et quid si majores sepulti sint in diversis sepulchris, *ibid. n. 8. ad 13.*

Si adsit sepulcrum gentilitium, & sepulcrum hereditarium, quale sit attendendum, *ibidem* n. 14.

Infantes sepeliri possunt in sepulcro majorum, *ib. n. 15.*

Filii illegitimi, & spurii, adoptivi, & arrogati, & infantes expositi ubi sint sepeliendi, *ibid. n. 16. ad 18.*

Regula de sepeliendo in sepulcro [majorum non procedit e converso, *ib. n. 19.*

Non habens sepulcrum majorum decedens non electa sepultura, ubi sit sepeliendus, *ibid. num. 20. & 21.*

Peregrini, & advenæ, studiosi, famuli, conductitii, milites, alique similes ubi sint sepeliendi, *ibidem numer. 22. & 23. & verb. Miles num. 27.*

Habens domicilium in civitate, & decedens in villa rurali ubi sit sepeliendus; Et quid de eo, qui habet domum hyemalem in civitate, & æstivam in rure *ibid. num. 24. & 25.*

Advenæ, & alique casu decedentes in regularium conventibus, oblati, tertiarii, ac secularis regularibus inservientes ubi sint sepeliendi, *ibid. num. 26. 27. & 28.*

Monialium famuli, & famulæ, puellæ educandæ, novitii, & novitiæ, alique mulieres in monasteriis commorantes ubi sepeliri debeant, *ibid. n. 29. 30. & 31.*

Juvenes secularis, & puellæ in monasteriis existentes in probatione per aliquot dies, & novitii ubi sint sepeliendi, & quorum expensis, *ibid. num. 32. & 33.*

Quid de regularibus professis, ac novitiis, si decedant extra claustra, *ibidem num. 34. ad 42.* Regularis confessarius monialium quid si infirmetur ad mortem in domo prope monasterium, *ibid. num. 43.*

Regularis viator decedens in conventu alterius religionis, ubi, & cujus expensis sepeliendus, *ibid. num. 44. 45. & 46.*

Regularis ejectus ubi, & cujus expensis sepeliendus, *ib. n. 47. & 48.*

Tertiarii, & tertiariæ ubi, & quomodo sepeliri debeant, & quid de sepultura corderiorum, *ibidem num. 49. 50. & 51.*

Confratres confraternitatum existentiam in Ecclesiis regularium ubi sepeliendi, & quid de iis, qui sepeliri volunt in habitu religiosorum, *ibid. num. 52. ad 56.*

Papa si in Urbe, vel extra Urbem decedat, non electa sibi sepultura, ubi sepeliendus, *ibid. num. 57. 58. & 59.*

Cardinales, in Urbe, vel extra Urbem decedentes, ubi & quomodo sepeliendi, *ib. num. 60. ad 65.*

Episcopi, canonici, & clerici quicumque, ubi sepeliendi, *ibid. num. 66. ad 72.*

Uxor an possit sibi eligere sepulturam, & quid si decedat absque tali electione, aut moriatur prægnans, *ibid. num. 73. ad 83.*

Habitans in confinio duarum parochiarum, ubi sepeliendus, *ib. num. 84.*

Quid si quis disposuerit in testamento, ut sepeliatur in parochia, in qua fuerit moriens, & casu moriatur in aliena parochia, *ib. num. 85.*

Quilibet habens debitam ætatem potest eligere sepulturam sibi benevisam, etiam extra propriam parochiam, & quid si eligat sepulturam alienam, *ib. n. 86. 87. & 88.*

Sepultura patroni qui dicantur, & ipsis extinctis, qui possint rectores Ecclesiæ quoad sepulturam, *ib. n. 89. 90. & 91.*

Electa sepultura aliena, quid si plures sint patroni, aut si sit unus tantum, quid si deneget consensum, *ibidem num. 92. & 93.*

Sepulturam eligere possunt filii familias, si sint puberes, possunt quoque servi, ac novitii; secus religiosi professi, quamvis Superiores, *ibid. n. 94. ad 98.*

Impuberes non possunt sibi eligere sepulturam, Et an possint pro ipsis eorum parentes, & ubi in casu sint sepeliendi, *ibidem num. 99. ad 109.*

Electio sepulturæ quomodo probari debeat, & an possit revocari, *ibidem num. 100. ad 113.*

Ad rem afferuntur varia responsa Sac. Congr. Conc. *ib. n. 114.*

Inductentes ad electionem sepulturæ quibus penis subiaceant, & an valeat talis electio, *ib. nu. 115. ad 126.*

Sepultura quomodo construenda, in quibus Ecclesiis, in quibus Ecclesiarum locis, & de cujus licentia, *ib. numer. 127. ad 141.*

Regulares an possint renuntiare jura sepeliendi cadavera eligentium sepulturam in eorum Ecclesiis, *ib. n. 142. ad 146. & verb. Pactum art. 2. num. 27.*

Jus sepulture acquiri potest, etiam privative quoad alios, & quid requiratur ad tale jus acquirendum, & quando acquisitum censeatur, & per quid probari possit, *ibid. n. 147. ad 152.*

Jus sepulture familiaris, & hæreditariæ ad quos transeat, *ibid. n. 153. 154. & 155.*

Pro jure sepulture aliquid exigere an sit simoniacum, *ib. n. 156. 157. & 158.*

An sine beneplacito Apostolico possint concedi, seu vendi, aut alienari sepultura, & capellæ, *ibidem num. 159. ad 162.*

An sit simoniacum vendere sepulturam quoad materiale fundi, vel quoad expensas factas in illa edificanda, *ibid. num. 163.*

Jus sepulture quomodo amittatur, *ibidem num. 164.*

Conventus an possit auferre sepulturam alicui concessam pro se, & suis descendentes, *ibid. num. 165. & 166.*

Arma, seu insignia in sepulturis a primo fundatore posita, nequeant amoveri, *ib. n. 167.*

Violatores sepulture qua pena puniendi, *ib. n. 168. & verb. Pena art. 2. n. 198.*

Sepultura ecclesiastica non est a parrocho retardanda cadaveribus sub prætextu compositionis quartæ funeralis, nec etiam propter jus sepulture minime solutum, *ibid. nu. 169. & 170.*

Cadavera pauperum gratis sepeliri debent, *ib. num. 171.*

Assignantur qui carere debent ecclesiastica sepultura, & recensentur poenæ contra sepelientes, & innuitur quando in casu polluat Ecclesia, *ibid. n. 172. ad 196. 270. & verb. Ecclesia art. 4. num. 51.*

Alia ad rem, *ib. n. 198. ad 206.* Constructio, manutentio, ampliatio, restauratio, expurgatio communis sepulcri, seu cimiterii quorum expensis fieri debeat, *ibidem num. 207.*

Occisus, seu casu moriens in confinio duarum parochiarum, ubi sepeliendus, *ibid. num. 209.*

Habens sepulcrum majorem, & decedens non electa sibi sepultura, ubi sepeliendus, *ibidem n. 210.*

Moriens in carcere ubi sepeliendus, & ubi relegati, *ibid. n. 211.*

Moriens cum fama sanctitatis est separatim sepeliendus, *ibid. numer. 212.*

PP. Capuccini debent tradere parochis quartam funeralem, *ibid. num. 213.*

Alia ad rem, vide *ibid. n. 218. & seqq.*

Quamdiu sit expectandum, ut sepultura mandetur hominis cadaver, *ibid. num. 274. & 279.*

An liceat sepelire in loco sacro infantes sub dubiis reviviscentiæ signis baptizatos, *ibidem num. 276.*

An ecclesiastica sepultura carere debeant, qui decesserint ex vulnere accepto in duello, quamvis extra locum conflictus occubuerint, & obtinuerint a peccatis simul, & censuris absolutio- nem, *ibid. num. 277. 278.*

Quando parochi parati sunt sepelire cadavera occisorum, non competit jus ea sepeliendi confraternitatibus aggregatis Archiconfraternitati mortis de Ube. Vide verb. *Confraternitates art. 1. num. 44.*

Sepultura in loco sacro an, & quando prosit defunctis. Vide verb. *Suffragia num. 24.*

Gatechumenis, baptismum recipere negligenti- bus, si ex hac vita migrare illis contingat abs- que baptismo, ecclesiastica sepultura non est concedenda; Vide *ib. nu. 287.*

E contra illis non est deneganda, qui in re- ligiosis mysteriis instructi, & desiderio baptis- mi flagrant, sine propria culpa non baptizati decessunt, *ib. num. 288. ad n. 294.*

Non tamen illis est indulgenda, qui adhuc capitalia Christianæ religionis dogmata ignorant, *ib. n. 295.*

Alia vide tom. 8. in *Append. decret. in Trojana Funerum*, Novarien. *Funerum*, & jurisdictionis, Lucana *Funerum*, Sorana *Funerum*, Cassanen. Volaterrana, Portuensis. Novarien. Forosempron. Ca- ven. *Funeralium*, Trojana *Funerum*, Sabinen. *Funerum*, Nuscana *Sepulture*, Senogallien. *Ju- ris sepeliendi*, Spoletana, Feretrana *Juris sepe- liendi*, alia Feretrana *Juris sepeliendi*, allata in supplemento verb. *Matrimonium*, Viglevanen. *Funerum*, Firmiana *Funerum*, Alexandrina *Funerum*.

Sequestratio, seu *sequestrum*.

Sequestratio quid sit, quomodo differat a deposi- to, & quis sit sequester; Vide verb. *Sequestra- tio num. 1. 2. & 3.*

Sequestrum est duplex, voluntarium, seu conven- tionale, & necessarium, seu judiciale, & utrum- que explicatur, *ib. n. 4. ad 6.*

Quæ res sequestrari possint, *ibid. n. 7.*

Possunt etiam libere personæ sequestrari, & exempla traduntur, *ibid. n. 33. & seqq.*

Sequestrum voluntarium regulariter est promis- sum, & an liceat ab ipso recedere, *ibid. numer. 39. & 40.*

TOM. IX,

Sequestrum necessarium regulariter est prohibitum, excipiuntur tamen aliqui casus, qui assignan- tur, *ib. n. 11. ad 23.*

Remedium juris ad evitandam sequestratio- nem quale sit, *ibid. num. 24. & 25.*

Alia ad rem, *ibid. n. 26. ad 32.*

Servitus.

Servitutis nomen dupliciter sumitur, & assigna- tur; Vide verb. *Servitus num. 1.*

Servitus ut sic quid sit? & dividitur in *realem*, *mixtam*, & *personalem*, & singulæ explicantur, *ibid. num. 2. ad 5.*

Servitus realis alia est *urbana*, & alia *rustica*, & quæ sit utraque, *ibid. num. 6.*

Nomine prædii urbani in jure quid veniat, *ibid. num. 7.*

Prædium, cui servitus debetur, vocatur *do- minus*, alterum autem appellatur *serviens*, *ib. n. 8.*

Servitus realis urbana adhuc duplex assignatur, & explicatur, *ibid. num. 9.*

Servitutes urbanæ tum affirmativæ, tum negati- væ plures sunt, & assignantur, *ibid. num. 10. 11. & 12.*

Servitus realis rustica est duplex, *nominata*, & *in- nominata*, & quæ sit nominata ejusque qua- tuor species assignantur, & explicantur, *ibid. num. 13. ad 17.*

Servitus rustica innominata quæ, & quotuplex sit, *ib. n. 18.*

Servitus realis dividitur insuper in continuum, quasi continuum, & discontinuum, & singulæ explicantur, *ibid. num. 19. ad 22.*

Servitus mixta triplex assignatur, & explicatur, *ibid. num. 23. ad 27.*

Servitutem allegans tenetur eam probare, *ibidem numer. 28.*

Quodnam tempus requiratur ad præscriben- dam servitutem quomodocumque sumptam: Vi- de verb. *Usucapio §. 5. num. 24. ad 26.*

In servitutibus affirmativis, & negativis quo- modo acquiratur possessio, *ib. num. 30. ad 33.*

In materia servitutum conventiones observan- dæ quales esse debeant, *ib. num. 34.*

Via seu transitus a partibus contrahentibus præstari debet, & præstans talem servitutem, quid probare debeat, *ib. n. 35. & 36.*

Ubi aliunde transitus haberi non potest an quis teneatur dare transitum in suo fundo, *ibid. num. 37. ad 40.*

Servitus aquæ ducendæ ex qua fundi parte, & quomodo constitui possit, & quæ sint speciali- ter attendenda circa aquæ cursum, *ibid. n. 41. ad 45.*

Ad quem effectum permittatur, ut dominus fundi mutare possit rivum, & canale, *ibidem num. 46.*

Aquæ servitus an acquiratur ex cursu natura- li, ejusque usu, *ibid. nu. 47.*

Dominus fundi inferioris an, & quando te- neatur recipere aquam fundi superioris, *ib. nu. 48. & 49.*

Servitus cadit sub extravagante Ambitiosæ, *ibid.*

numer. 50. & 51. & verb. *Ecclesia art. 5. verb. Fenestre*, verb. *Porta*, verb. *Prospectus*.

Expenduntur melius reales servitutes, & insimul declarantur quatuor necessaria in omni reali servitute, & primum: legitima constitutio a parte concedentis, *ibid. n. 52. ad 59.*

Secundum: legitima acquisitio respectu acquirentis, *ibid. num. 60. ad 68.*

Tertium: duo eaque vicina prædia quorum alterum præstet utilitatem, *ibidem num. 69. ad 79.*

Quartum: causa perpetua, *ibidem num. 80. ad 82.*

Effectus constitutæ servitutis quinam sint, *ibid. n. 83. & seqq.*

Sigillum.

Quid sit sigillum. Vide verb. *Sigillum n. 15.*

Sigilli usurpatio, & antiquitas assignatur, ejusque quidditas, ac nominis derivatio explicatur, & quomodo esse debeat: Vide verb. *Sigillum num. 1. ad 7.*

Sigillum dividitur in authenticum, & non authenticum, & quale sit utrumque, *ib. n. 8.*

Quatuor sunt, quibus redditur sigillum vacillans, & assignantur, *ibid. num. 9. ad 12.*

Sigillum dividitur insuper in publicum, & privatum, & utrumque explicatur, *ibid. num. 13. & num. 26. ad 28.*

Sigillum in quibus scripturis probet, vel non, *ib. n. 14. ad 19.*

Quænam requirantur, ut omne sigillum maxime privatum rectam ac legitimam faciat probationem, roburque scripturæ addat, *ibid. n. 29. ad 33.*

Sigillans scripturam, quid fateri videatur, *ibidem num. 20.*

Sigillo cum propriis insignibus qui uti debeant, *ibid. num. 21.*

An ad validitatem instrumenti a notario confecti requiratur sigillum ipsius, *ib. n. 34.*

Sigillo aureo, vel argenteo uti non possunt regulares, *ib. n. 22.*

Minister generalis ordinis S.P.N. Francisci quo sigillo uti possit, *ib. n. 23. & 24.*

Sigillum sacramentalis confessionis.

Sigillum sacramentalis confessionis quid sit, quo jure, quomodo, & ad quid obliget confessarium, & qui ad ipsum teneantur ultra confessarium. Vide verb. *Sigillum sacramentalis confessionis num. 1. ad 13.*

Superiores seu confessarii an uti possint scientia confessionis ad exteriorem gubernationem, vel ad reparanda damna sibi imminientia, vel quid simile, & afferuntur ad id decreta, & notabile documentum Scoti, *ib. n. 13. ad 17.*

Confessarius an possit confessionem revelare de licentia penitentis, & de ipsa loqui cum eodem penitente extra sacramentum, *ib. n. 18. 19. & 20.*

Confessarius, qui in confessione gravem errorem commisit, quid circa id debeat, & possit, *ibidem num. 21.*

Quæ peccata cadant sub sigillo sacramentali, *ibid. num. 22.*

Assignantur varii casus, in quibus confessa-

rius sigillum frangit, vel se exponit periculo frangendi, *ib. num. 23. & 24.*

Confessarii violentes sigillum quibus poenis subiaceant, *ibid. num. 25. ad 28.*

Ad incurrendas dictas poenas plura requiruntur, quæ assignantur, *ib. n. 29. ad 34.*

Judex violati sigilli sacramentalis quis sit, & quid requiratur ut possit contra violatorem processum instituere, *ibidem num. 35. 36. & 37.*

Num qui frangit sigillum confessionis subijci debeat judicio inquisitorum, *ib. n. 47. & seqq.*

Quid quando confessarius violator sigilli se reum fatetur, aut dicit, peccatum a se revelatum non audivisse ex sacramentali confessione, aut revelasse de consensu penitentis, *ib. num. 38. ad 43.*

Ad probationem violati sigilli sacramentalis sufficiunt etiam testes singulares, *ibid. num. 44.*

Ad rem affertur novissima dispositio Benedicti XIV. *ibid. n. 45.*

An propter delictum hæresis licita sit revelatio confessionis, tum an aliis ex causis possit aliquando esse licita revelatio confessionis, *ibid. n. 53.*

Simonia quoad ea, quæ concernunt ejus originem, naturam, divisionem, materiam, & pretium.

Simonia unde dicta, & originem traxerit? quid sit, & quale peccatum: Vide verb. *Simonia art. 1. num. 1. 2. & 3. & seqq.* ubi referuntur ii, qui de simonia scriperunt.

Simonia dividitur in simoniam juris divini, seu naturalis, & juris humani, seu ecclesiastici, & utraque simonia subdividitur in mentalem, conventionalem, & realem, & quæ sint singulæ, & qualem poenam inducant, *ibid. num. 4. ad 13.*

Ultra prædictas additur alia species simoniæ confidentialis, & quæ sit, & affertur ad id Constitutio S. Pii V. *ibid. n. 14. & 15.*

Materia simoniæ quæ sit, & quid sit ejus pretium, *ib. n. 16. ad 22.*

Extra materiam beneficiorum numquam committitur simonia, *ibidem num. 23.*

Pretium simoniacum in jure vocari solet *munus*, quod triplex explicatur, *ibidem num. 24. ad 28.*

Ad simoniam requiritur pactum aliquod expressum, vel tacitum, quod per singulas sui partes explicatur, & innuitur quando committi possit simonia ratione ejusdem, *ibid. num. 29. ad 42.*

Etsi commendæ, prioratus &c. Ord. Hierosolymitani juxta plurimos non sint materia simoniæ: collatio tamen de iis facta cum prædonibus, &c. sunt irritæ, *ib. n. 43.*

Alia ad rem. Vide verb. *Beneficia, Juspatronatus, Resignatio Beneficiorum.* Et verb. *Electio art. 3. num. 26.*

Quoad ea, quæ concernunt simonias, quæ committuntur in electione, presentatione, permutatione, & resignatione beneficiorum: in ingressu, & receptione ad religionem, & in administratione Sacramentorum, & Sacramentalium, & præstatione functionum, & actuum spiritualium.

Electio quando, & per quid evadat simoniaca, & nulla: & ad quid teneatur simoniace electus; & variæ electiones simoniacæ propter illicitas pactiones electorum assignantur. Vid. verb. *Simonia art. 2. num. 1. ad 6.*

Patroni an possint aliquid a præsentatis exigere: & quid si aliquid detur, vel promittatur pro habendis vocibus, vel præstationibus patronorum, *ib. n. 7. 8. & 9.*

Resignatio beneficii a quo sit facienda, & quando evadat illicita, & simoniaca, *ib. n. 10. ad 14.*

Pro voto habendo promittere officium, vel beneficium ecclesiasticum est simonia, *ib. n. 15.*

Dare temporale, ne eligatur dignus, est simonia, secus ne eligatur indignus, aut minus dignus, *ibid. n. 16. 17. & 18.*

Dare aliquid temporale pro confirmatione obtinenda, aut ne ab aliquo impugnetur electio, an sit simonia, *ibid. num. 19.*

Dare aliquid pro ingressu, & receptione ad religionem, an sit simonia, *ib. num. 20. ad 24. & num. 37. ad 39. & verb. Novitius, verb. Moniales.*

Pro administratione sacramentorum, & pro functionibus ecclesiasticis ex pacto tacito vel expresso aliquid dare, seu accipere an, & quando sit simonia, & quando clerici, seu Ecclesiæ ministri in casu eam committere possint, *ibid. nu. 25. 26. & 27.*

Aliquid temporale accipere pro actu, & exercitio jurisdictionis ecclesiasticæ an sit simonia, *ib. n. 28. ad 32.*

Aliquid temporale accipere pro Missis, concionibus, aliisque bonis spiritualibus operibus an sit simonia, & an liceant donationes, vel promissiones factæ intercessoribus pro obtinenda aliqua gratia apud Sedem Apostolicam: & ad rem affertur Constitutio Alexandri VII. *ibid. n. 33. 34. & 35.*

Quoad ea, quæ concernunt pœnas simoniæ, & restitutionem simoniace acceptorum.

Per qualem simoniam incurrantur juris pœnæ. Vide verb. *Simonia art. 3. num. 1. 2. 3.*

Assignatur triplex pœna, quæ incurritur propter simoniam realem commissam in ingressu religionis, & an d. pœna se extendat etiam ad moniales, *ib. n. 4. ad 9.*

Assignatur pariter triplex pœna contra simoniam realem commissam in collatione ordinum, *ibid. num. 10. 11. & 12.*

Contra simoniam commissam in beneficiis ecclesiasticis, quæ pœnæ statuuntur, *ibid. num. 13. ad 19.*

Qui beneficium per simoniam ab alio com-

missam obtinuit, quando teneatur illud dimittere, vel non, *ib. n. 20. ad 24.*

Quid si aliquis ignoranter per simoniam alterius ordinetur, *ib. nu. 25.*

Simoniæ confidentialis pœnæ quæ sint, *ibidem num. 26. ad 31.*

Qui obtinuit simoniace beneficium, vel aliquod officium ecclesiasticum, ad quid teneatur, *ib. num. 32.*

Qui temporale accepit sub conditione dandi, vel præstandi spirituale, ad quid teneatur, *ibid. num. 33.*

Qui pro electione, collatione, præsentatione &c. alicuius ad beneficium ecclesiasticum aliquid temporale accepit, quo jure, quando, & cui teneatur illud restituere, *ibidem num. 34. ad 38.*

Simoniace accepta ob ingressum in religionem an, & cui restitui debeant, *ibid. num. 39.*

Simoniace accepta pro collatione ordinis, & administratione aliorum sacramentorum, & sacramentalium, quando, & quo jure restitui debeant, *ib. n. 40. & 41.*

Alia ad rem. Vide *ibidem in add. num. 1. & seq. & verb. Electio, Juspatronatus, Præsentatio, Resignatio.*

Quoad ea, quæ concernunt causas, titulos, excusantes a simonia, vel a pœnis, ac restitutionem simoniace acceptorum. Et quoad ea, quæ concernunt dispensationem in pœnis simoniæ, & absolutionem a censuris ob eam incurris, & judicem & testes quoad eam.

Causæ, & tituli excusantes a simonia recensentur. Vide verb. *Simonia art. 4. n. 1.*

Dare, vel exigere aliquid temporale, quando excuset, vel non, ab incurso simoniæ, *ibidem num. 2. ad 7.*

Qualis ignorantia excuset ab incurso simoniæ, & ab ejusdem pœnis, & an excuset etiam præscriptio, *ibid. n. 8. ad 14.*

A censuris, & pœnis ob simoniam quocumque modo incurris quis absolvere, ac dispensare possit, vel non, *ibid. num. 15. ad 24.*

In causis simoniæ qualis iudex procedere possit, & qui testes admittantur, *ibidem numer. 25. & 26.*

Late de dispensatione pro simoniace scienter, vel ignoranter proviso a summo Pontifice faciendi per organum Pœnitentiariæ, vel Datarie juxta casus circumstantias, *ibid. num. 27. & 28. & in add. num. 32. & seqq.*

Simplicitur seductiva propositio quæ sit. Vid. verb. *Propositiones damnatae n. 41.*

Sobrinæ, & sobriini quæ, & qui sint. Vide verb. *Affinitas art. 1. num. 15.*

Socer, & socrus quis, & quæ sit. Vide *ibidem num. 16.*

Societas, seu societatis contractus.

Societas quid sit. Vide verb. *Societas, seu societatis contractus num. 1.*

Ut societas quaestiosa sit licita, requiruntur quatuor conditiones, quæ assignantur, *ibidem num. 2.*

Contractus vulgo dictus *trium contractuum* an sit licitus, necne, *ibid. num. 3. ad 11. & n. 44. & num. 52. & 53.*

Animadversio in auctoris sententiam, *ibid. in not. ad num. 4.*

Socii quomodo teneantur ad damnum, si in societatis contractu aliquid pereat, *ib. num. 12. ad 16.*

Expensæ, quæ fiunt in necessitate societatis quomodo solvendæ, ac deducendæ, *ib. num. 17. ad 20.*

Si socius aliquis damnum incurrat, an, & quomodo sit ei compensandum, *ibid. nu. 21. 22. & 23.*

Societas finitur, seu dissolvitur quatuor præcipuis modis, qui assignantur, & explicantur, *ib. n. 24. ad 39.*

Finita, seu dissoluta societate, quomodo faciendâ sit divisio bonorum, & cui restituendum sit capitale, *ib. n. 40. ad 43.*

Societas jus quodammodo habet fraternitatis: & quam ex hoc principio consequantur; Vide *ib. n. 45. ad 51.*

Societas inter fratres.

Fratres, defunctis parentibus, possunt inire inter se societatis contractum. Et an talis contractus censeatur initus per mensam communem, & patrimonium indivisum: Vide verb. *Societas inter fratres num. 1. ad 6. & num. 57. & seqq.*

Fratres, inita societate, an possint repetere quod contulerunt ad victum communem, *ibid. n. 7. 8. & 9.*

Frater, qui inita societate dotavit de propriis bonis sororem, potest ab aliis fratribus compensationem repetere, *ibidem n. 10.*

Quid si frater non inita societate, dotet filiam suam de bonis communibus, *ibidem num. 11. & 12.*

Quid si frater habeat præ aliis filios laborantes in utilitatem communionis fraternæ, *ib. n. 13. & 14.*

Frater an teneatur aliis fratribus communicare lucra acquisita ex peculiari arte, vel professione uxoris, vel ex ipsius bonis paraphernalibus, *ib. 2. 15. 16. & 17.*

Ratione rigorosæ societatis, quæ bona communicari debeant, & talis societas quando intelligatur contracta, vel non, *ibidem num. 18. ad 26.*

Societas universalis, vel requirit expressam mentionem, vel deducenda est ex necessariis actibus, & argumentis, *ibid. nu. 60.*

Num acquisitio proprio nomine facta ab uno ex fratribus excludat inter ipsos societatem universalem, *ibid. num. 61. & seqq.*

Debitum contractum ab uno fratrum post obitum patris quomodo solvendum, & quid si contendantur, in quem usum conversum fuerit tale debitum, *ibidem nu. 27. ad 30.*

Delictum unius fratris socii non nocet aliis, *ibidem n. 31.*

Ex indole societatis universalis res communi periculo ita preceant, ut unus alteri ex sociis non-

nisi de inexcusabili culpa, ac dolo teneatur, *ibid. nu. 64.*

In partitione hereditatis, quæ sint deducenda, vel non, *ib. n. 32. ad 56.*

Sodemitæ. Vide verb. *Luxuria n. 50.*

Sed quot gradus percurrat quolibet integro anno?

Vide verb. *Mundus num. 38.*

Solemnitates pro alienandis rebus ecclesiasticis,

Vide verb. *Alenatio art. 2. 3. & 4.*

Solemnitates contractuum. Vide verb. *Contractus,*

per tot.

Solemnitates festorum. Vide verb. *Festa,* & inter

Decreta S. R. C. initio hujus tomi.

Solidus quid sit. Vide verb. *Numismaticum num. 4.*

& verb. *Donatio art. 1. num. 30.*

Sollicitatio ad turpia in confessione

sacramentali.

Ad rem adducitur in primis Constitutio Gregorii XV. Vide verb. *Sollicitatio ad turpia n. 1.*

& 2.

Sollicitatio quid sit, & per personas sollicitantes

qui intelligantur, vel non, *ibid. num. 3. ad 7.*

Femine sollicitantes confessarium an sint denunciandæ, & qui intelligantur per personas sollicitatas, *ibid. num. 8. 9. & 10.*

Sollicitatio fieri potest pluribus modis, qui assignantur, & explicantur, *ib. n. 11. ad 15.*

Sollicitatio fieri etiam potest in pluribus & diversis temporibus, & assignatur quando denunciandus sit confessarius in dictis temporibus sollicitans, *ibid. n. 16. ad 25.*

Sollicitatio fieri quoque potest in diversis locis, qui assignantur, & quando confessarius in dictis locis sollicitans sit denunciandus, vel non, *ibidem num. 26. ad 30.*

Sollicitantes in administrandis aliis Sacramentis, excepta confessione, non sunt denunciandi, *ib. num. 31.*

Confessarius consentiens mulieri sollicitanti an sit denunciandus, necne, *ibid. num. 32. & 33.*

Confessarius sollicitantem quando, & quis teneatur denunciare, vel non, *ibidem num. 34. ad 40.*

Denunciatio confessarii sollicitantis quibus faciendâ sit, *ibid. n. 41.*

Episcopi, inquisitores, generales ordinum regularium sollicitantes quibus denunciandi, *ib. n. 42. ad 45.*

Obligati ad denunciandum, & non denunciantes in quam censuram incurrant, *ibid. num. 46. 47. & 48.*

Qualis sit terminus pro denunciatione faciendâ, *ibid. n. 49. & 50.*

Pœnitens sollicitatus in excommunicationem incursum ob non factam denunciationem a quo confessario absolvi possit, *ibidem num. 51. 52. & 53.*

Confessarius sollicitans a quo absolvi possit, *ibid. num. 54.*

Confessarii an, & quando absolvere possint pœnitentes sollicitatos ante factam denunciationem confessarii sollicitantis, & quid si aliquis pœnitens induci nequeat ad personaliter denunciandum, *ibid. num. 55. ad 58.*

Fœnitens sollicitatus tenetur ad denunciandum, quamvis ad id non moneatur a confessario, & quid contra tales confessarios ad id non monentes, *ibid. num. 59. 60. & 61.*

Confessarii sollicitantes qua pœna puniendi, & qui contra ipsos procedere possint, & quales testes admitti possint ad probandum, *ibid. n. 60. ad 65.*

Circa sollicitationem attendenda est novissima Constitutio Benedicti XIV. *ibid. n. 66.* Vide etiam, *ib. n. 67.*

Sollicitantium ad turpia extra sacramentalem confessionem pœna quæ sit; Vide verb. *Pœna art. 2. num. 101.*

Solutio.

Solutio proprie sumpta quid sit, & quis teneatur ad ipsam; Vide verb. *Solutio n. 1. & 2.*

Debitor, qui solvendo amplius non est, sive clericus, sive sit laicus, ad quid teneatur, *ib. num. 3. ad 6.*

Qui liberam administrationem rerum suarum non habent, an valide solvere possint, *ibidem numer. 7.*

Procurator solvere potest pro debitore, cujus est procurator, & quivis alius solvere potest pro debitore etiam invito, vel ignorante, *ibid. num. 8. 9. & 10.*

Successor in beneficio ecclesiastico quæ debita a suo antecessore facta solvere teneatur, *ibid. num. 11. ad 15.*

Solutio primum fieri debet ipsi creditori, & quid si creditor nolit eam accipere, *ibid. num. 16.*

Solutio fieri nequit creditori non habenti liberam administrationem rerum suarum, bene vero fieri potest ejus tutori, vel procuratori, & quid si debitor penitus ignorante, procurator a creditore tali officio privetur, vel ei, ne solutionem accipiat, specialiter mandetur, *ibidem numer. 17. ad 20.*

Solutio an fieri possit servis, filiis familias, & creditori creditoris, *ibid. nu. 21. & 22.*

In qua specie, & quo valore monetæ facienda sit solutio. Vide verb. *Monetæ n. 23. ad 25.*

Quid si debitore existente in culpabili mora solvendi interim fiat monetarum mutatio, *ibid. num. 26.*

Debitor an possit solvere creditori ante finitum tempus, aut si nullum tempus pro solutione sit determinatum possit solutionem differre donec creditor eam petat, *ibid. num. 27. ad 32.*

Alia ad rem de tempore solutionis, seu restitutionis faciendæ; Vide verb. *Restitutio art. 4. num. 1. ad 27.*

Solutio an, & quando a debitore dari possit per partes, & a creditore sic recipi, *ibidem num. 33. ad 41.*

Debitum tollitur etiam per acceptilationem, & quid sit acceptilatio, quidque ad ejus valorem requiratur, *ib. num. 42. ad 45.*

Debitum tollitur etiam per compensationem, & compensatio quid sit, *ibid. num. 46. & verb. Compensatio per tot.*

Qui per errorem solvit indebitum an, & quando possit ipsum condicere, & repetere, *ibid. num. 47. ad 54.*

Asserens se indebitum solvisse, & condictionem intentans, quid probare debeat? Et ad rem datur *condictionis*, & *indebiti* definitio, *ibid. num. 55. ad 58.*

De solutione, quæ præsumptionibus probari possit, *ibid. num. 59. & seqq.*

Somnium.

Somnium quid sit? Et varia somniorum genera assignantur, quæ postea dividuntur in divina, dæmoniaca, & naturalia, & singula explicantur, & plura ex ipsis referuntur; Vide verb. *Somnium n. 1. ad 11.*

Somnia naturalia proficiuntur a diversis causis, quæ assignantur, & explicantur, *ibid. num. 12. ad 16.*

Species imaginabiles in somniis causatæ producant in somniantibus varios effectus, qui assignantur, *ib. n. 17.*

Traditur regula pro somniis discernendis, *ib. num. 18.*

Somniorum observatio quando licita, vel non, eorumque interpretatio a quo fieri possit, *ibid. num. 20. 21. & 22.*

Quid si causa naturalis somniorum sit extrinseca, *ibid. num. 23.*

Qui divinant ex somniis, vel somnia procurant, & in ipsis credunt, quomodo peccent, *ibid. num. 24. 25. & 26.*

Qui fodit thesaurum in somniis manifestatum, an sit culpandus, & quæ fides sit dictis somniis præstanda, *ibidem n. 27. ad 31.*

Somnus.

Somnus quid sit, & quomodo causetur. Vide verb. *Somnus n. 1. 2. & 3.*

Somnus alius est diurnus, & alius nocturnus. Somnus diurnus alius antemeridianus, & alius pomeridianus, *ibid. num. 4. 5. & 6.*

Afferuntur mala, quæ gignere solet somnus pomeridianus sine debitis cautionibus captus, & assignantur cautiones adhibendæ ad dicta mala evitanda, *ibidem num. 7. & 8.*

Aptissimum tempus pro somno capiendo est nocturnum, & assignantur qui diurnum somnum capere solent, *ibidem num. 9. ad 13.*

Quoties horis sit somnus capiendus, *ibidem num. 14.*

Alia de somno, *ibid. num. 15. ad 18.*

Sorores. Vide verb. *Affinitas art. 1. n. 15.*

Sororius. Vide *ibid. n. 16.*

Sors.

Sors in genere varie accipitur, & specialiori, ac usitatori modo sumpta definitur; Vide verb. *Sors num. 1. & 2.*

Sors dividitur in divinatoriam, consultoriam, & divisariam, & singulæ explicantur. Et quæ sint licite, vel non, *ibid. n. 3. ad 15.*

Electioes Ecclesiasticæ an fieri possint per sortes, & an eodem modo dirimi possint lites in causis beneficialibus, *ib. num. 17. ad 23.* Vide *add. verb. Electio art. 1. n. 9. & seqq.*

An revera Honorius III. in cap. 3. de sacrileg. in electione canonica omnino improbaverit usum sortis, *ibid.* num. 24. & seqq.
Sortilegium. Vide verb. *Superstitio* n. 33.
Spadones. Vide verb. *Patria potestas* n. 27.
Spadones, castrati &c. an sint capaces Matrimonii; Vide verb. *Matrimonium quoad Impedimentum* art. 5. num. 28.
Spatulomantia. Vide verb. *Superstitio* n. 21.
Spes. Vide verb. *Virius* num. 2. ad 35.

Sphæra.

Sphæra nomine quid intelligitur? Vide verb. *Mundus* num. 117. 204.
 Sphæra potissimum pro artificiali sumitur, quid sit, quare sic vocetur, & quis fuerit ejus inventor, & auctor, *ib.* n. 118. & 119.
 Sphæra ista vocatur armillaris, & quare, *ib.* num. 120.

In sphæra armillari decem circuli vulgo representantur, sex majores, & quatuor minores, qui assignantur cum suis qualitatibus, & differentiis ad invicem, *ibid.* num. 121. ad 123.

Sphæra, alia recta, alia obliqua, alia parallela, & singule explicantur, ac assignatur differentia habitantium in ipsis, *ibid.* num. 157. ad 164.

Spicarum collectio post absolutam messem pauperibus permittenda indicitur a Benedicto XIV. Vide verb. *Spica* qu. 1. ad 4.

Spicatum egenis collectoribus permittitur sine alio libera extractio quocumque tempore in ditione Ecclesiastica etiam extra statum Ecclesiasticum, *ibid.* num. 6.

Spiritus Sancti a Patre, filioque processio. Qui omittere in Symbolo possint particulam *Filioque*, & qui pronunciare eam teneantur; Vide verb. *Spiritus Sanctus* n. 1. & seqq.

Spiritus Sancti imagines sub humana juvenis forma damnantur, & prohibentur, *ibid.* num. 5.

Spoliator, Spoliatus.

Spoliator quis dicatur? Vide verb. *Spoliator, Spoliatus* num. 1.

Spoliatus quis sit? Et quæ remedia habeat ad recuperandam possessionem, & quid dicta remedia importent, *ibid.* num. 2. ad 11. & n. 29. & seqq.

Ut spoliatus ante omnia sit restituendus, quid probare debeat, *ibidem* numer. 12.

Dicta regula *spoliatus ante omnia est restituendus*, quando procedat, & assignantur aliqui casus, in quibus fallit, *ibid.* num. 13. ad 18.

Mulier propria auctoritate sub prætextu impedimenti a marito se separans, sicque eum possessione spolians, quid si non habeat probationes paratas ad probandum impedimentum dirimens, *ibid.* n. 19. & 20.

Spoliator violentus quid teneatur restituere spoliato, *ibid.* num. 21. ad 24.

Spoliatoris exceptio in quibus causis admittatur, & ad quid teneatur spoliator excipiens spoliationem, *ib.* n. 25. 26. & 27.

Agenti super rebus Ecclesiasticis non obstat exceptio spoliationis privatarum rerum, vel e contra, *ib.* num. 28.

Spolium.

Spolia Ecclesiasticorum beneficiorum, & aliorum clericorum, & regularium quomodocumque, & ubicumque decedentium ad quos pertineant. Vide verb. *Spolium* nu. 1. ad 8. & num. 39. & seqq.

De origine spoliiorum Ecclesiasticorum, *ibid.* num. 45. & seqq.

Spolia Cardinalium, curialium, prælatorum habentium facultatem testandi non pertinent ad Cameram Apostolicam, *ibid.* num. 9. & 10.

Conclavista non subjacent spolio, *ibid.* n. 11. Clerico Romæ morienti ab intestato succedunt hæredes, *ibidem* num. 12.

Spolia a collectoribus &c. de quibus beneficiis fieri possint, *ibid.* num. 13.

Spoliiorum causæ quomodo agitandæ, *ibid.* n. 14.

Spoliiorum nomine, quæ ad Cameram Apostolicam pertinent, non intelliguntur paramenta Ecclesiæ, *ibid.* num. 15.

Ecclesiæ ornamenta, vasa, & hujusmodi clerici decedentis ab intestato an, & quando spectent ad hæredes, aut ad Ecclesiam, *ibidem* num. 16. ad 26.

Spolia Episcoporum in insula Sardinia decedentium ad quem spectent, *ibid.* num. 27.

Spolium clericorum non est in usu in statu Mediolanensi, *ibid.* num. 28.

Spolia Episcoporum in Regno Neapolis ad quem spectent, *ibid.* num. 29.

Jus spoli ubi, & quomodo sit receptum, *ibid.* num. 30.

Spolia Canonicoꝝ S. Salvatoris Bononiæ ad quem spectent, *ibid.* num. 31.

Spolia equitum Hierosolymitanorum ad quem spectent, *ibid.* num. 32. 33. & 34.

Quid de spolio Episcopi translato ad aliam Ecclesiam, *ibid.* num. 35.

Spolia Episcoporum, & aliorum beneficiorum ex rebus ad divinum cultum spectantibus debentur illis Ecclesiis, quibus prefuerunt, *ib.* n. 36. 37. & 38.

Alia vide tom. 8. in Appendic. Decret. in Trivicana, seu Tricarica, Compsana *Spolii*.

Sponsalia.

Sponsalia, & sponsus unde dicantur; Vide verb. *Sponsalia* num. 1.

Sponsalia tripliciter potissimum sumuntur, & quomodo, *ib.* num. 2.

Sponsalia proprie accepta definiuntur, *ibid.* num. 3.

Ad valorem sponsalium de futuro plura requiruntur, quæ assignantur, & explicantur, *ib.* num. 4. ad 11.

Ætas requisita pro contrahendis sponsalibus assignatur, *ibid.* num. 12. ad 15.

Impuberes septennio majores sponsalia contrahentes an, & quando possint ab ipsis resiliere, & facultas resiliendi in quo foro locum habeat, & quando censeatur impuberibus concessa, *ibid.* num. 16. ad 21.

Matrimonium ab impuberibus nulliter contractum resolvitur in sponsalia de futuro. Secus de Matrimonio nullo ex aliquo alio essentiali defectu, *ibid.* num. 22. & 23.

Præsentia parochi, & testium, & consensus parentum an requirantur ad valorem sponsalium, *ibid. num. 24. 25. & 26.*

Parentes an possint pro filiis sponsalia contrahere, & quando sint valida, vel non, sponsalia a filiis per metum contracta, *ibid. num. 27. ad 34.*

Sponsalia an censeantur contracta per verba illa, quæ juxta communem intelligentiam, & loci usum loquendi veram promissionem futuri Matrimonii significant, & dicta verba assignantur, *ibidem num. 35. ad 39.*

Sponsalia contrahuntur etiam per signa, vel facta consensum internum exprimentia, & innuitur, quando Sponsalia per prædicta signa contracta, valida esse possint, vel non; *ibidem num. 40. ad 48.*

Sponsalia vera quamvis occulta obligant sub mortali, *ibid. n. 49.*

Sponsalia quo tempore obligent ad contrahendum, & quid si nullum certum tempus ad id præfigatur, *ibid. n. 50. ad 54.*

Quid de illo, qui post legitima sponsalia recusat contrahere Matrimonium, & innuitur quid in casu exigere possit pars innocens, *ibid. n. 55. ad 74.*

Ad num. 55. & seqq. Auctoris, vide *ibid. in add. n. 144. & seqq.*

Itemque ad num. 60. & duos seqq. Auctoris, vide animadversa, *ibid. in add. num. 148. & seqq.*

An, & quando resiliences a sponsalibus amittant arrhas, *ib. num. 75.*

Sponsalia rite contracta variis justis de causis dissolvi possunt. Et singule assignantur, & explicantur, *ibid. num. 76. ad 119.*

Ad dissolvenda sponsalia an, & quando requiratur auctoritas Judicis? Et Judex in casu quales esse debeat, & possit, vel non, *ibidem n. 120. ad 127.*

Alia ad rem, de sponsalibus Judæorum, vide *ib. in n. 129. ad 139. & a nu. 140. ad nu. 143.* & verb. *Matrimonium quoad Impedimenta*, verb. *Matrimonium*, verb. *Sponsi*, verb. *Stuprator*. *Sponsi.*

Sponsus, & sponsa unde dicantur. Vide verb. *Sponsi num. 1.*

Sponsorum conversationes quomodo, & a quo prohibendæ, & quando possint esse licitæ, *ibid. n. 2. 3. 4. & 9.*

Sponsus an, & quomodo visitare possit sponsam in clausura monialium existentem. Vide verb. *Moniales art. 1. nu. 30.*

Sponsorum fornicatio cum aliis commissa. Vide verb. *Luxuria nu. 9.*

Tactus, oscula, amplexus, & hujusmodi inter sponsos an, & quæ sint peccata, *ibidem num. 7.*

Sponsus qui sponsam seducit ad copulam non potest puniri poena stupri, *ibid. nu. 11.*

Sponsi quando peccent circa delectationem de copula futura. Vide verb. *Delectatio morosa nu. 27. ad 32.*

Alia ad rem, vide verb. *Matrimonium quoad Impedimenta*, verb. *Matrimonium*, *Sponsalia*, *Stuprator*.

Sportule quid sint, & quando a judice exigii possint, vel non. Vide verb. *Judex nu. 42.*

Spurius quis sit, & qui possit cum eo consensare ad Ordines suscipiendos. Vide verb. *Filius num. 27. ad 59.*

Spurius an hæres institui possit. Vide verb. *Flæres num. 23.*

Statice quid. Vide verb. *Mundus nu. 198. ad 201. Statio.*

Stationis etymon. Vide verb. *Statio n. 1.*

Duplex ad illas Romæ processio *ibid. num. 2.*

Cur primitus institutæ *ibid. num. 3.*

A S. Gregorio M. certis diebus affixæ, *ibid. Stella.*

Stella quid sit. Vide verb. *Mundus n. 172.*

Stellæ fixæ distinguuntur a planetis tripliciter, & assignatur quomodo, *ibidem num. 175.*

Stellarum fixarum quanta ab astronomis, & mathematicis assignetur multitudo, *ibid. n. 176.*

Stellæ fixæ distinguuntur in sex classes, & assignantur. His additur septima classis, quæ assignatur, *ibid. n. 177. & 178.*

Stellionatus crimen quid sit, & quæ ejus poena. Vide verb. *Pena art. 2. n. 204.*

Stipes quid sit. Vide verb. *Matrimonium quoad Impedimenta art. 5. n. 28. Stola.*

Stolæ delatio an importet jurisdictionem. Vide verb. *Stola n. 1. & 2. & n. 15.*

Parochi an ingredi possint Ecclesias regularium cum stola, & cruce elevata, *ibid. nu. 3.*

Capellani confraternitatum in quibus processionibus possint stolam deferre, & quomodo eam deferre competat archiepiscopo collegiatæ, *ibid. num. 4. 5. & 6.*

Parochi civitatis an possint stolam deferre in processionibus publicis, *ib. nu. 7.*

Regulares an possint uti stola in benedictionibus sine licentia parochi, *ib. n. 8.*

Sacerdotes, & Diaconi accedentes ad communionem quomodo stolam deferre debeant, & innuitur quomodo gestanda sit stola Sacerdotalis, & Diaconalis, *ibid. nu. 9. 10. & 11.*

Stola cur ab Episcopo non ducatur ante pectus ad formam crucis, *ibid. num. 12.*

Stola cur non utantur Romæ concionatores, *ib. n. 13.*

Alia ad rem. Vide verb. *Parochus art. 3. n. 16. Stuprator, Stuprum.*

Stuprum proprie sumptum quid sit, & quale peccatum, & quando virgo censeatur vere stuprata, & ad quid in casu teneatur stuprator. Vide verb. *Stuprum, stuprator n. 1. ad 6.*

Alia ad rem. Vide verb. *Dos art. 2. n. 14. verb. Pena art. 2. n. 206. Subcollector Apostolicus.*

Subcollectores quibus gaudeant privilegiis, quando; & in quibus subiciantur ordinariorum jurisdictioni. Vide verb. *Subcollector Apostolicus n. 1. ad 22. ubi plura de ipsis, & n. 23. & seqq.*

A quibus deputentur subcollectores spoliurum, *ibid. num. 44.*

In subcollectores non possunt deputari nisi ii, qui de legitimo matrimonio nati sunt, *ib. n. 45. Sub-*

Subdisonatus. Vide verb. *Ordo art. 1. n. 40.*

Subnationis poena quæ sit. Vide verb. *Pœna art. 2. num. 208. 209.*

Subreptio. Vide verb. *Rescriptum nu. 27.*

Subsidium charitativum.

Subsidium charitativum quare sic appelletur, quid sit, quis possit istud exigere, vel non, & ad illud exigendum quid requiratur. Vide verb. *Subsidium charitativum n. 1. ad 20.*

Ad n. 14. Auctor. Vide *ibid. n. 50.*

Quantitas subsidii charitativi a quo determinari debeat, & quæ taxa sit servanda, & an pluries, vel una vice tantum exigi possit, *ib. nu. 11. ad 28.*

Ad solvendum subsidium charitativum qui teneantur, vel non, *ibid. num. 29. ad 46.*

Referuntur quædam Sac. Congreg. Concil. Resolutiones ad rem facientes, *ibid. num. 47. & seqq.*

Successio ab intestato.

Quis dicatur decedere intestatus, & succedere ab intestato. Vide verb. *Successio ab intestato nu. 1. ad 4.*

Successio ab intestato quid sit, & alia est in capite, alia in stirpes, & quæ sit utraque, *ib. num. 5. ad 8.*

Succedentium ab intestato quinque ordines assignantur, *ib. n. 9.*

An, quando, & quomodo ab intestato succedant filii sive legitimi, & naturales, sive illegitimi, vel legitimi, sive spurii, vel ex damnato coitu, & qui tales sint, & dicantur, *ibid. num. 10. ad 12. & verb. Filii.*

Nepotes, & pronepotes quomodo succedant, *ib. num. 24.*

Deficientibus descendantibus, & fratribus, seu sororibus germanis, quis succedat? Et quid, si moriatur filius sine liberis relicto patre superstiti, & avo materno, matre jam mortua; *ib. n. 25. & 26.*

Quid si defunctis patre, & matre extent plures ascendentes sine fratribus, vel sororibus defunctis, *ibidem numer. 27.*

Quid quando cum ascendentibus æqualis gradus extant etiam germani fratres, & sorores defuncti, *ibid. num. 28. & 29.*

Germanorum filii quomodo succedant, & quomodo nepotes, aut pronepotes fratris præmortui, *ibid. num. 30. & 31.*

Filii naturales, & illegitimi succedunt parentibus, & contra, *ib. n. 32.*

Deficientibus ascendentibus, & descendantibus quis succedat, *ib. n. 33.*

Quid si cum defunctis fratribus, & sororibus germanis, extent etiam filii alterius fratris, aut sororis germanæ prædefunctæ, *ib. nu. 34.*

Fratres germani, eorumque filii excludunt fratres solum uterinos, & solum consanguineos, *ibid. num. 35.*

Quid, si soli filii diversorum fratrum, vel sororum extent, & nullus frater defuncti, *ibidem num. 36. & 37.*

Quid si nulli extent liberi legitimi, nec germani fratres, aut sorores defuncti, de cujus hæreditate agitur, & quid si defunctus relinquit

quosdam fratres consanguineos, & quosdam uterinos, *ibidem n. 38. 39. & 40.*

Deficientibus omnibus fratribus, & sororibus, eorumque omnibus filiis, quis succedat, *ib. n. 41.*

Cognati, & agnati usque ad quem gradum succedere possint ab intestato, *ibid. nu. 42. & 43.*

Filii adoptivi, naturales, spurii & collaterales ex damnato coitu an possint sibi invicem, vel aliis succedere, *ib. n. 45. ad 48.*

Deficientibus omnibus consanguineis defunctis, quis succedat, *ibidem n. 49. & 50.*

Uxor pauper an, quando, & quomodo succedat marito diviti, & contra, *ibid. num. 51. ad 55.*

Fiscus quando, & quibus succedat, & quid in casu prius agere debeat, *ibid. numer. 56. 57. & 58.*

In bona clericorum quæcumque quis succedat, & quis succedere debeat in bona religiosorum professorum, *ibidem num. 59. ad 65.*

Quum qui possunt invicem sibi ab intestato succedere simul mori contingerit, dantur regulæ, quibus discerni queat quisnam ex iis prius mortuus habendus sit, *ibid. in numer. 67. & seqq.*

Alia ad rem. Vide verb. *Beneficiatus. Hæres. Filii. Parentes. Regulares. Testamentum.*

Successio in feuda. Vide verb. *Feudum n. 18. ad 46.*

Successor in beneficio Ecclesiastico, an, & quando teneatur stare locationi factæ ab antecessore, ejusque debita solvere? Vide verb. *Locatio n. 8. verb. Solutio num. 11. Melioramenta n. 32.*

Suffragia.

Suffragium unde dicatur? Vide verb. *Suffragia n. 1.*

Suffragium dupliciter sumitur, & assignatur, prout ad præsens attinet definitur, *ibidem num. 2. & 3.*

Suffragium tripliciter contingere potest, & assignatur, *ibid. numer. 4.*

Suffragium ex opere operantis duobus modis contingere potest, & assignatur, *ib. n. 5.*

Personæ fideles, quibus suffragia applicantur, sunt duplicis generis, & assignantur *ibid. n. 6.*

De fide est dari inter fideles suffragiorum communicationem, & quomodo talis communicatio fieri possit, ac debeat, explicatur, *ibid. numer. 7. ad 19.*

Usus cereorum ardentium, aspersio aquæ benedictæ, incensatio thuris, campanarum pulsus, sepultura in loco sacro an, & quomodo prosint defunctis, *ibid. n. 20. ad 24.*

Ut suffragium sortiatur suum effectum, quid requiratur, *ibidem num. 25. & 26.*

Generales, & provinciales ordinum regularium possunt extra religionem specialibus suis benefactoribus spiritualia bona, & suffragia sui Ordinis communicare, & quomodo prosint ipsis, innuitur, *ibid. num. 27. ad 31.*

Superbia unde dicatur, quid sit, quale peccatum, quæ ejus filia. Vide verb. *Superbia n. 1. ad 11.*

Superiores.

Regulæ, quas exacte observare debent Superiores regulares. Vide verb. *Superiores n. 1. & 2.*

Superiores regulares quoad litteras dimissoriales, *ibid. num. 3. & 4.*

Su-

Superiores regulares monialium bis, aut ter in anno confessarium extraordinarium offerre tenentur universæ communitati, *ib. n. 5. & seqq.*
 Superior regularis quoad cognitionem causæ super nullitate professionis, *ibidem n. 8. & seqq.*

Superstitio.

Superstitio unde dicta, & quid sit? Vide verb. *Superstitio, nu. 1.*

Superstitio alia est *ratione rei culte*, & alia *ratione cultus*, & quæ sit utraque, *ibid. n. 2.*

Superstitio ratione cultus dividitur in tres species, quæ assignantur, *ib. n. 3. ad 6.*

In varias auctoris sententias animadvertitur, *ibid. in not. ad num. 6.*

Superstitio ratione rei cultæ dividitur in quinque species, quæ assignantur, *ibid. num. 7.*

Idololatria quid, & quotuplex sit, *ib. n. 8. & 9.*

Magia est duplex, naturalis, & superstitiosa, & utraque explicatur, *ib. num. 10. & 11.*

Divinatio quid sit, ejusque viginti species assignantur, & explicantur, *ib. n. 12. ad 33.*

Sortes sunt triplices, *divinatoria, consultoria, & divinatoria*, & quæ sint singulæ? & an prohibita? & quæ sint sortilegorum poenæ, tam de jure civili, quam canonico, & quis in hac re sit iudex competens, *ib. n. 34. ad 44.*

Vana observantia quid sit, quomodo differat a divinatione, & quæ ejus species, *ibidem num. 45. ad 54.*

Assignantur decem regulæ ad cognoscendas vanas superstitiones culpabiles, *ibid. n. 55. ad 64.*

Maleficium unde dictum, quid, & quotuplex sit, assignatur, & explicatur, *ibid. n. 65. ad 68.*

An liceat solvere maleficium alio maleficio, aut permittere, vel petere talem solutionem a malefico, & quibus remediis, *ibid. n. 69. ad 75.*

Superstitiosi quando sint denunciandi, *ib. nu. 76.*

Assignantur præcipua remedia spiritualia adversus maleficia adhibenda, *ib. n. 77.*

Assignantur poenæ statuta contra maleficos, aliosque similes supersticiosos, & quis sit eorum competens iudex? Et quomodo confessarii se gerere debeant cum ipsis, *ibid. num. 78. ad 81.*

Surripientes.

De surripientibus Hostias, seu particulas consecratas, & poenis eisdem inflictis. Vide verb. *Surripientes, nu. 1. & seqq.*

Quoad ea quæ concernunt astrologiam judicalem. Vide verb. *Astrologia, Astrologus.*

Surdus potest contrahere matrimonium. Vide verb. *Matrimonium quoad impedimenta art. 5. n. 26.*

Suspecta de hæresi propositio quæ sit. Vide verb. *Propositiones damnatae, n. 24.*

Suspensio.

Quoad ejus esse, & divisionem.

Suspensio quid sit. Vide verb. *Suspensio art. 1. n. 1.*

Suspensio alia est ab officio, alia a beneficio, & alia ab officio & beneficio simul, & quæ sint, *ibid. n. 2. ad 5.*

Suspensio ab Officio & beneficio dividitur in totalem, & particularem, & utraque explicatur, *ibid. n. 6. 7. 8.*

TOM. IX.

Suspensio absolute imposita quomodo intelligenda, *ibid. num. 9.*

Suspensio alia est a jure, & alia ab homine, & quæ sit utraque, *ib. n. 10. 11. & 12.*

Late agitur de suspensione ex informata conscientia, *ib. n. 13. & seqq.*

Alia vide tomo octavo, in Append. Resolutionum in Capritana.

Suspensiones contra Episcopos quæ sint. Vide verb. *Suspensio art. 2. n. 1. ad 25.*

Suspensiones contra capitula, seu capitulares, quæ sint. Vide verb. *Suspensio art. 3. n. 1. ad 9.*

Suspensiones contra clericos, quæ sint. Vide verb. *Suspensio art. 4. n. 1. ad 43.*

Suspensiones contra Religiosos, quæ sint. Vide verb. *Suspensio art. 5. n. 1. ad 10.*

Suspensio quoad eos, qui possunt suspendere, vel suspendi.

Suspensio a quibus infligi possit, & quomodo. Vide verb. *Suspensio art. 6. n. 1. 2. & 3.*

Quæ personæ suspendi possint, & quæ excipiantur, *ib. n. 4. 5. & 6.*

Capitulum, seu communitas dupliciter suspendi potest, & assignatur, *ibid. num. 7. & 8.*

Suspensio quoad ejus effectus.

Quid si suspensus exerceat aliquem actum, a quo est suspensus. Vide verb. *Suspensio art. 7. num. 1.*

Suspensus ab officio, & beneficio non potest eligere, & est incapax beneficii Ecclesiastici, *ib. n. 2.*

Quid si suspensus ab ordine & beneficio audeat suspensionem violare, vel se ingerere usurpando fructus ejusdem beneficii, *ibid. nu. 3. 4. & 5.*

Quid si suspensus ob vitium incontinentiæ audeat celebrare divina, *ibidem num. 6.*

Suspensus a minori ordine quando possit ad majores ascendere, *ibid. num. 7.*

Quid si suspensus ab ingressu Ecclesiæ, in ea celebrare audeat, *ibidem num. 8.*

Suspensus in uno loco an censeatur ubique suspensus, *ibid. n. 9.*

Ordines, & alii actus per suspensionem prohibiti, an validi, *ibid. num. 10. & 11.*

Ad num. 11. Auctor. vide correctionem, *ibid. in not. nec non auctoris responsum.*

Suspensio a Divinis tempore appellationis est nulla, *ibidem n. 12.*

Suspensio quoad modos, quibus tollitur.

Suspensio inflicta propter contumaciam quomodo, & a quo tolli possit. Vide verb. *Suspensio art. 8. n. 1. & 2.*

Suspensio inflicta ad determinatum tempus quomodo tollatur, *ibid. n. 2.*

Suspensio lata pro poena delicti quomodo, & a quibus tolli possit, *ibid. n. 3.*

Pro suspensionis absolute, quæ forma sit adhibenda, & quid in casu attendendum, *ibid. num. 4. ad 8.*

Suspensio quid, & quotuplex sit, quando peccaminosa. Vide verb. *Judicium temerarium num. 13.*

Susurratio quid sit. Vide verb. *Detractio art. 1. n. 10.*

Sydus quid sit. Vide verb. *Mundus n. 170.*

Symbolum.

Symbolum unde dictum, & quid sit. Vide verb.

Symbolum num. 1. & 2.

Symbola principaliora sunt quatuor, *Apostolicum Nicenum, Constantinopolitanum, & S. Athanasii.* Et innuitur quomodo, quando, & a quibus fuerint composita, & inceperint? & ubi & de additione particulæ *Filioque*, *ib. num. 2. ad 18.*

Symbolum in quibus festis, & missis sit dicendum, vel non? & cur, ac quomodo, *ibid. m. 19. ad 31. & verb. Missa art. 12. n. 17. 21. & art. 13. nu. 7. ad 19. inter Decreta Sac. Rit. Cong. initio hujus tomi.*

Dum canitur in choro symbolum, non potest celebrans Missam proseguere. Vide inter ead. Decreta *num. 665.*

Syndicus.

Syndicus quid sit, ac significet; & quomodo distinguatur a procuratore, actore, & administatore, seu œconomo. Vide verb. *Syndicus numer. 1. ad 5.*

Syndicus quomodo sit constituendus, *ib. n. 6.*

Religiosi an possint esse syndici pro causis sui monasterii, *ibid. numer. 7. & 8.*

Syndici in ordine Fratrum minorum a quo fuerint concessi, a quibus, & pro quibus deputari possint. Et an religiosi particulares possint habere deposita apud ipsos, *ib. n. 9.*

Quid si conventus damnum aliquod patiatur ex mala syndici administratione, *ib. m. 24. ad 27.*

Conventus possunt præter syndicum habere etiam unum, vel plures substitutos, qui a syndicis sunt deputandi, & non a Fratribus, *ibid. num. 28. 29.*

Quis possit a syndicis rationem exigere, & an possit sine ipsis aliquid emi, vel vendi, *ibid. num. 30. 31. & 32.*

Syndici Apostolici qualem habeant facultatem, quibus gaudeant privilegiis, & quæ sint, vel non, eorum exemptiones, & afferuntur ad rem constitutiones, & decreta, *ib. num. 33. ad 67.*

Synodus Diœcesana. Vide verb. *Concilium Episcopale.*

Systema.

Systema mundi quid sit, & quæ sint ejus precipua systemata. Vide verb. *Mundus n. 90. & 91.*

Systema Ptolemaicum unde sit dictum, quid sit, quidve de ipso, *ibid. num. 91. ad 94.*

Systema Copernicanum unde sit dictum, quid sit, quidve de ipso, *ibid. num. 95. ad 110.*

Systema Tychonicum unde sit dictum, quid sit, quidve de ipso, *ib. numer. 102. & 103.*

De mundi systematibus notabilia dicta, *ibid. num. 104.*

T

Tabaccum.

Tabaccum sumere in Ecclesiis diœcesis Hispanensis qua pena sit prohibitum, & qua pena fuerit prohibitum illud sumere in Basilica Vaticana. Vide verb. *Tabaccum n. 1. ad 4.*

Non est hodie insistendum antiquis quarundam synodorum canonibus, qui sub excommunicatione vetant tabacci usum ante Sac. Eucharistiæ perceptionem, aut ante Missæ celebrationem, *ib. num. 18.*

An liceat sumere tabaccum ante Missam, & an in casu frangat jejunium naturale, *ib. n. 5. 6. & 7.* Tabacci excessivus usus non parva affert incommoda, quæ assignantur, *ibidem n. 8. & 9.*

Tabaccum fuit prohibitum a Jacobo VI. Britannorum Rege, & ab Amurathe IV. Turcarum Imperatore, & quare, *ib. n. 10.*

Adducitur de tabacco lepidum scriptum, *ib. num. 11.*

Ad rem adduntur varia decreta Sac. Congr. Immunit. *ib. n. 12. ad 17.*

Tabernaculum.

Claves tabernaculi ubi, & a quibus asservari debeant, & an in ipso retineri possint sanctorum reliquia, vel alia vasa. Vide verb. *Tabernaculum n. 1. ad 6. verb. Eucharistia num. 49. & inter Decreta Sacre Rit. Congreg. num. 1333.* Tabernaculum SS. Sacramenti in Cathedralibus non debet esse in altari majori, *ibidem numer. 7. & verb. Eucharistia numer. 56.*

Alia ad rem, *ib. n. 8. & 9.*

Taberna, Tabernarii, seu Caupones.

Taberna nomine quid veniat. Vide verb. *Taberna n. 1.* An liceat clericis ingredi tabernas, vel eas retinere, *ib. nu. 2. & 3.*

Tabernarii peccant in pluribus, quæ assignantur, *ibid. num. 4. ad 8.*

Caupones ad quid teneantur circa res a viatoribus in caupona depositas, si furto auferantur, *ib. n. 4.* Alia ad rem, *ib. n. 9. 10. & 12. & verb. Contractus emptionis, & venditionis art. 3. & verb. Infames numer. 11. verb. Irregularitas art. 1. num. 12.*

Tactus impudici.

Tactus impudici sive in se ipso, sive in aliis, sive ejusdem, sive diversi sexus in quacumque corporis partes facti, quando sint peccaminosi, vel non? Vide verb. *Tactus impudici nu. 1. ad 5.*

Feminae permittentes se tangi, & ancillæ nutrices pueros vestientes, lavantes, eorum pendenda tangentes, quomodo, & quando peccent, *ibid. num. 6. & 7.*

Tactus impudici inter personas ejusdem sexus sunt graviora peccata, quam inter personas solutas diversi sexus, *ibidem num. 8.*

Tactus facti a medicis, chirurgis causa necessitatis non sunt peccaminosi, *ibid. num. 9. & 10.*

Tangere pueros ex affectu teneræ infantilis ætatis an sit peccatum, *ibid. num. 11.*

Tactus inter conjuges, vel sponsores facti an, & quando sint peccaminosi, *ibid. nu. 12. ad 15.*

Sed

Sed in hanc rem vide notata, *ibid. in Notis*.
Bruta, & animalia minora præsertim molliter tractare, demulcere, eorumque pudenda tangere an, & quando sit peccatum, *ib. nu. 16. & 17*.
Alia ad rem. Vide verb. *Femina*, verb. *Luxuria*, verb. *Sponsi*.

Affertur ad complementum dictum poeticum, *ib. nu. 19*.
Talloni pœna quæ sit? Vide verb. *Pœna art. 2. n. 24*, verb. *Falsarius n. 69*, & verb. *Accusator n. 34*.
Tarraconense Concilium.

Excogitata ab eo methodus imminuendorum dierum festorum probata a Benedicto XIII. & XIV. Vide verb. *Tarraconense Concilium num. 1*.

Taxa, Taxare.

Affertur taxa Innocentiana fori Ecclesiastici in materiis spiritualibus. Vide verb. *Taxa nu. 1. 2*.
Affertur taxa pro advocatis, & procuratoribus patrocinantibus causas beatificationum, & canonizationum, *ibidem nu. 3*.

Affertur taxa observanda a notario S. Congregationis cum aliquibus ejusdem ordinis, *ib. nu. 4*.
Taxa facta a laicis non afficit Ecclesiasticos, *ib. n. 5*.

Adducuntur plures resolutiones Sacr. Congregationis, tum pro funeribus, tum pro seminario, tum pro cathedralico, ac observantia taxæ Innocentianæ, *ibid. num. 6. ad 14*.

De auctoritate, quam Episcopi habent taxandi stipendium pro Missis, & quid inde sequatur, *ib. ad n. 15. ad 18*.

A potestate seculari taxari minime potest stipendium Missæ, *ibid. num. 19*.

Num pro exequiis & sepulchris sint debita aliqua emolumenta, possintque ea taxari ab Episcopo, *ibid. num. 20*.

Te Deum Laudamus.

Hujus cantici antiquitas. Vide verb. *Te deum Laudamus num. 3*.

MSS. Codices, qui illud exhibent adscripto auctoris nomine, *ibid. n. 10*.

Quibus auctoribus tribuendum non sit? *ib. n. 16. seqq.*

Verus auctor, ejusque recitandi occasio, *ibid. num. 19. seqq.*

Temeraria propositio, quæ sit? Vide verb. *Propositiones damnatæ num. 26*.

Temperantia quid sit? Vide verb. *Virtus num. 130*.

Templum.

In templis Gentilium, & illorum sacrificiis prohibentur christiani tibicinibus, musicis instrumentis, aliisque modis operam præstare. Tide verb. *Templa gentium per tot.*

Tergiversationis pœna quæ sit. Vide verb. *Pœna art. 2. num. 210*.

Termini moti pœna quæ sit, & quale crimen? Vide verb. *Pœna num. 211. & 212*.

Terra.

Terra est rotunda, seu sphaerica pendens in medio ætis sine ullo sustentaculo. V. verb. *Mundus n. 111*.
Terræ circuitus, aut ambitus quantus sit, *ib. n. 112*.
Territorium separatum quid importet. Vide verb. *Territorium num. 1. 2. & 3.* & verb. *Abbas*, verb. *Jurisdicatio* & verb. *Prelatus in add.*

Tertiarii, Tertiaria.

Tertiarii, & tertiariæ ad hoc ut gaudeant omnibus privilegiis sui ordinis habere debent plura requisita, & qualitates, quæ ab Ordinario cognosci debent, & ad id traditur formula. Vide verb. *Tertiarii, Tertiaria, nu. 1. ad 8*.

Si non serventur dicta requisita, an professio sit nulla, *ibid. num. 9*.

Tertiariæ habentes dicta requisita pluribus gaudent exemptionibus, quæ assignantur, *ib. n. 10. ad 14*.

Tertiariæ viventes in Congregatione absque clausura non gaudent dictis privilegiis, *ibid. num. 15. 16. & 17*.

Tertiarii, & tertiariæ habentes requisita, quid si decedant non electa sibi sepultura; *ibid. num. 18*.

Tertiariæ post votum castitatis, & emissam professionem, quid si Matrimonium contrahant, & an possint acquirere legatum relictum pro puellis; *ibid. n. 19. & 20*.

Tertiarii utriusque sexus in claustris non viventes an gaudeant privilegio fori, & in quibus subjiciantur proprio parochio, *ibidem num. 21. 22. & 23*.

Tertiarii utriusque sexus a quibus regularibus admitti possint ad habitum, *ibid. num. 24*.

Quoad Tertiarios utriusque sexus Ordinis Minorum afferuntur novissimæ Constitutiones editæ a Benedicto XIII. tam pro Patribus de Observantia, quam pro PP. Capuccinis, & Conventualibus, ex quibus patent eorum privilegia, & gratiæ spirituales, & innuitur a quibus erigi possit talis Ordo, *ib. n. 25. ad 30*.

Prædicti Tertiarii in eorum domibus degentes, & non habentes necessaria requisita non gaudent privilegio fori, & canonis; gaudent tamen omnibus Indulgentiis Ordinis, ad quas lucrandas requirunt ut deferant habitum juxta morem regionis. Et a quo talis habitus conferri possit, *ibid. nu. 31. ad 37*.

Affertur formula professionis faciendæ a dictis Tertiariis post annum Novitiatu, *ibid. n. 38. 39. & 40*.

Assignatur tertii Ordinis institutio, & antiquitas, & miraculosa Christi apparitio in ejusdem comprobationem. Et quare in coronatione Papæ dicatur Oratio S.P.N. Francisci, *ib. n. 41. ad 44*.

Tertiarii prædicti quomodo teneantur ad Regulæ præcepta, & ad rem traditur monitum quomodo sint instruendi ante professionem, *ibid. numer. 45. & 46*.

Tertiarii nostri Ordinis in sæculo degentes uti possunt nostro Breviario Franciscano, *ibidem nu. 47. & Decreta Sacrar. Cong. n. 11. & 659*.

Alia ad rem, *ib. n. 48. ad 50.* & verb. *Eremita n. 18*, verb. *Religiones Regulares art. 5. num. 14*, verb. *Vestis num. 17*.

Mulieres, quæ Latini ritus non sint, admitti nequeunt inter tertiarias. Vide additiones ad verb. *Tertiarii*.

Alia plura circa easdem, præsertim in Missionum locis, Vide *ibid.*

Alia vide tom. 8. in Append. Resolut. in *Mazarien. & Salamantina Ereclionis*.

Testamentum.

Testamentum unde dictum, & quid sit? Vide verb.

Testamentum art. 1. n. 1. 2. & 3.

Testamentum dividitur in *solemne*, & *non solemne*, & utrumque explicatur, *ibid. num. 4.*

Testamentum solemne subdividitur in *scriptum*, & *nuncupativum*, & quale sit utrumque, *ibid. num. 5. ad 8.*

Ad valorem testamenti *solemnis scripti* plura requiruntur, quæ assignantur, *ib. n. 9. ad 31.*

Ad valorem testamenti *solemnis nuncupativi* quid requiratur, *ib. n. 32. & 33.*

Testamentum *nuncupativum*, & *scriptum* quomodo inter se differant; *ibidem num. 34.*

Assignantur solemnitates, quæ requiruntur ad valorem testamenti de jure Canonico tam ad causas *pias*, quam *profanas*, *ib. num. 35. ad 39.*

Testamenta in *terris Imperii*, ac *ditione Romani Pontificis*, ac aliorum regnorum secundum quas solemnitates fieri ac judicari debeant; *ib. num. 40. 41. & 42.*

Testamentum ad causas *profanas* carens una, vel pluribus solemnitatibus a jure positivo requisitis est *invalidum* in foro externo. An autem sit *invalidum* etiam in foro interno, variant Doctores, quorum sententiæ referuntur, *ib. num. 44. ad 58.* De testamento facto coram *parcho*. Vide *ib. num. 59. & seqq.*

An testamentum minus *solemne* obliget in *consentia*; Vide verb. *Testamentum*, in *Addit. ad art. 63. & seq.*

Quoad ea, quæ concernunt omnia testamenta privilegiata.

Testamenta *privilegiata* quid sint, & assignantur. Vide verb. *Testamentum art. 2. n. 1. & 2.*

Testamentum ad *pias causas* quale sit, an sit *privilegiatum*, & quot testes requirantur ad ejus probationem, & an valeat etiam sine testibus; *ibid. num. 3. ad 10.*

An testamentum, in quo *pia causa* per *fidei-commissum* vocata est, dici queat ad *pias causas*, *ib. nu. 64. 65. 66.*

Testamentum *inchoatum*, & *non perfectum*, quamvis corruat ob defectum alicujus solemnitatis *civilis*, valet tamen quoad *Legata pia* in eo relicta, *ibidem n. 11. 12.*

Testamentum sine solemnitatibus a jure *civili* requisitis conditum ad *pias causas* valet etiam quoad *legata profana* in eo contenta, *ibid. num. 13. & n. 67. 68.*

In concernentibus *voluntatem* nullum est *privilegium* testamenti ad *pias causas*, *ibid. n. 69.*

Testamentum quamvis conditum ad *interrogationem* alterius, vel *solis nubitibus*, vel sine institutione *heredis*, vel cum *herede incerto*, vel cum *hereditate distribuenda* alterius arbitrio, valet tamen quoad *pias causas*, *ibid. num. 14. ad 18.*

Sin testamento ad *pias causas* aliunde suffi-

cienter non constet de *voluntate testatoris*, quid requiratur, *ibid. num. 19. ad 22.*

An ex *Legatis relictis* in testamento ad *pias causas* detrahi possit *Falcidia*? Vide verb. *Falcidia*, & verb. *Legatum nu. 137.*

Testamentum inter *liberos* quale sit? quidve requiratur ad ejus valorem, & in quibus casibus sit *validum*, vel non, *ib. num. 24. ad 36.*

Testamentum *militis* quando, & quas *juris solemnitates* requirit, & quibus gaudeat *privilegiis*, si fiat in actuali expeditione *bellica*, *ibid. num. 37. ad 41.*

Testamentum *rustici* quos, & quales *testes* requirat, & quales *rustici* in casu sint intelligendi, & an *rusticorum* privilegio gaudeant etiam *cives*, & *nobiles* *ruri recreationis gratia* *degentes*, & *ibi ægrotantes*, ac *testantes*, *ibid. num. 43. ad 50.*

Ad testamentum factum tempore *pestis* quot testes requirantur, *ibid. num. 51. 52. & 53.*

Testamentum *principi* oblatum, & coram *Principe* factum quale sit, & quomodo fieri possit, & an sit *validum* absque *juris solemnitate*; *ibid. nu. 54. ad 57.*

Testamentum ad *acta datum*, & *apud acta factum* quale sit, quidve ad ejus valorem requiratur, *ibid. n. 58. 59. & 60.*

Testamenta *Cardinalium* sunt æque *privilegiata*, ac *testamenta militum*. Et quid in illis attendi debeat, ac sufficiat, *ibidem numer. 61. 62. & 63.*

Testamentum quoad ea, quæ concernunt illos, qui possunt, vel non, ipsum facere, *heredes* in ipso institui, & ejusdem *executores* esse, eorumque obligationem.

Quilibet testamentum facere potest, qui nec jure naturali, nec positivo prohibetur. Vide verb. *Testamentum art. 3. n. 1.*

Assignantur, qui *juræ naturæ* testari nequeunt, *ibidem n. 2. ad 21.*

Inhabiles ad testandum de *jure naturæ*, vel *civili* an possint ad *pias causas* testari, *ib. nu. 22. ad 25.*

Clerici *seculares* an, & de quibus bonis testari possint, & de quibus testari, ac disponere possint *clerici incolæ*, & *cives urbis Romanæ*, si *inibi*, vel in ejus *districtu* testentur; *ibid. num. 26 ad 31.*

Regulares omnes *professi* nullimode testari, nec testamentum a se conditum ante *professionem* moderari possunt, bene vero possunt illud interpretari, *ib. nu. 32. ad 37.*

Novitus quando testari, & quid de rebus suis, sive pro se, sive pro aliis disponere possit; *ib. numer. 38. ad 43.*

Qui possint, vel non *heredes* institui in testamento; Vide verb. *Heres per tot.*

Executores *testamentorum* qui sint, & dicantur, & alii sunt *Legitimi*, alii *Testamentarii*, & alii *Dativi*, & singuli explicantur, *ibid. nu. 45. & 46.*

Si nullus a testatore sit deputatus executor, quis teneatur exequi ejus voluntatem, *ibid. num. 47. 48. & 49.*

Quot executores deputari possint a Testatore? Qui tales esse possint, vel non; ad quid teneantur, & si sint Ecclesiastici, vel regulares, a quo iudice compelli possint ad exequendam voluntatem defuncti, *ibid. n. 50. ad 67.*

Quid, si plures sint executores a testatore deputati, & unus eorum sit mortuus, vel in remotis existat, vel exequi nolit, *ibid. n. 68.*

Utrum ubi sunt plures exequutores testamentarii conveniri in solidum quant de gesta administratione, tametsi non omnes administraverint, *ibid. num. 73. 74.*

Relicta a testatore ad certas causas, a quo mutari possint in alios usus, *ibid. num. 69.*

Alia de testatoris voluntate, ejusque executoribus, *ibid. num. 70. 71. & 72.*

Quoad ea, quae concernunt *codicillum*, seu *clausulam codicillarem*.

Codicillus quare sic dictus; quid sit, quomodo esse debeat; quot testes ad ipsum requirantur; quis ipsum facere possit, & quomodo; an ante, vel post, aut etiam sine testamento fieri possit; si fiat testamentum quid requiratur ad ejus valorem, & an licite fieri possint duo vel plures; Vide verb. *Testamentum art. 4. num. 1. ad 16.*

Dispositio testatoris, si ob aliquem defectum non valeat ut testamentum, an, & quando valere possit ut codicillus, *ibid. num. 17. 18. & 19.*

Clausula codicillaris quae, & quotuplex sit, qui ejus effectus, & quid requiratur ad hoc ut testamentum minus solemne valeat vi talis clausulae, *ibid. num. 20. ad 27.*

Assignatur ad quid sint introducti, & ad quid inserviant codicilli, & quis primus illos introduxerit, *ib. n. 28. & 29.*

An clausula codicillaris expressa in testamentis rusticorum, mulierum, & aliorum, qui ejus vim non intelligunt, effectus suos pariat, *ibid. num. 30. & seqq.*

Alia ad rem. Vide verb. *Fideicommissum*, verb. *Legatum*.

Quoad ea quae concernunt *revocationem*, seu *mutationem*, *irritationem*, *ruptionem*, *destitutionem testamenti*, & *codicilli*.

Quilibet testator potest testamentum suum usque ad mortem pro libito revocare, vel mutare, & quid ad talem revocationem necesse sit, innuitur. Vide verb. *Testamentum art. 5. num. 3. ad 5.*

An revocari possit testamentum, quod Testator juravit se non revocaturum, *ibid. num. 6. & 7.*

Testamentum reciprocorum inter conjuges, vel alias personas revocari potest ab una parte, etiam inscia, vel invita altera. Et innuitur quomodo tale Testamentum fieri possit, & datur ad id specialis advertentia, *ibid. n. 8. ad 14.*

Testamentum revocari potest & verbis, & factis, *ibid. num. 15.*

Revocatio testamenti facta *nudis verbis* duo copulative requirit, quae assignantur, *ibidem numer. 16.*

Testamentum factum multipliciter revocari potest, & innuitur quando censetur vere revocatum, vel non, & quid requiratur ad talem revocationem, *ibid. num. 17. ad 30.*

Testamentum prius legitime factum rumpitur per posterius privilegiatum, *ibid. n. 31.*

Testamentum prius ad acta, seu coram principe factum per quid revocari possit, *ib. n. 32.*

Testamentum parentum inter liberos revocatur per aliud testamentum legitime factum coram septem testibus, *ibid. num. 33.*

Testamentum irritari, rumpi, ac destitui quid sit, quomodo, ac quando fiat, *ibidem num. 34. ad 37.*

Legata, codicilli, & donationes multipliciter revocari possunt, & assignatur quando censentur vere revocata, vel non, *ibid. num. 38. ad 49.*

An posterius testamentum rumpat prius testamentum si huic adjecta sit clausula derogatoria, eaque non fuerit in posteriori testamento revocata, *ibid. num. 50. & seqq.*

Testis quoad ea, quae concernunt illos, qui possunt, vel non esse testes, tum generaliter quoad omnia, tum specialiter quoad certas personas, & causas.

Testes unde sint dicti, & qui sint, & quae conditiones in ipsis requirantur; Vide verb. *Testis art. 1. num. 1. 2. & 3.*

Qui habiles sint, vel inhabiles ad testificandum sive in totum, sive in partem, *ibid. n. 4. ad 7.*

Generaliter, & absolute inhabiles ad testificandum tam in causis civilibus, quam criminalibus sunt infantes, & impuberes, amentes, & furiosi, surdi simul, & muti a nativitate, caeci, servi, seu mancipia, & qui pretio ad id sunt conducti, *ibid. n. 8. ad 16.*

Infames tam infamia juris, quam facti, criminosi, perjuri, excommunicati, pauperes quando, & in quibus causis admitti possint ad testificandum, vel non, *ibidem num. 17. ad 40.*

Sed vide, *ibid. in add. n. 132. & seqq.*

Feminae, pupilli, seu impuberes, parentes, consanguinei, & affines domestici, quando admittantur, & in quibus causis, *ibid. num. 41. ad 85.*

Inimici, an, quando, & in quibus causis possint esse testes contra suos inimicos, parentes contra suos filios, & e contra, liberti contra suos patronos, Judaei contra Christianos, laici contra clericos, clerici contra laicos, *ibid. num. 86. ad 108.*

An clerici, & religiosi possint sine licentia suorum respective Superiorum valide, & licite esse testes in testamentis, instrumentis, & contractibus laicorum, *ibid. nu. 110.*

Nemo potest esse testis in propria causa, ideo-

ideoque iudices, advocati, tutores, administratores, alique similes nequeunt esse testes in causa, quam judicant, vel cui patrocinium præstiterunt, & quæ sit causa propria, assignatur, *ibidem* num. 111. ad 114.

Proxena, seu mediator inter contrahentes quando possit esse testis, *ibidem* num. 115. ad 118.

Prælati, alique clerici, etiam regulares, & canonici possunt esse testes in causa civili suæ Ecclesiæ, vel monasterii; secus si sint aliqua rationabili causa impediti, aut in eadem causa sint actores, *ibid.* num. 119. ad 126.

In causa universitatis sæcularis an, & quando possint esse testes illi, qui sunt de eadem universitate, vel communitate, *ibid.* num. 127. ad 131.

Quoad ea, quæ concernunt testium numerum, testes contestes, testes singulares, testes de scientia, testes de auditu, testium productionem, juramentum, & examen, ac interrogatoria suggestiva.

Assignantur variae causæ, in quibus tum de jure civili, tum canonico requiruntur plures testes. Vide verb. *Testis* art. 2. n. 1. ad 4.

An, & in quibus casibus sufficiat unus testis ad legitimam probationem, *ib.* n. 5. & 6. & n. 59. & segg. & art. 3. n. 49. & segg.

Testes quoad probationem, alii vocantur testes contestes, & alii testes singulares, & qui sint, *ib.* num. 7.

Singularitas testium triplex assignatur, & explicatur. Et innuitur in quibus causis probent testes hac triplici singularitate, *ibid.* num. 8. ad 16.

Testes quoad probationem, alii dicuntur testes de scientia, alii testes de credulitate, & alii testes de auditu, & qui sint singuli, & qui ex istis requirantur, vel sufficiant ad legitimam facti probationem, *ibid.* n. 17. ad 20.

Testes quando sint producendi, & quot productiones testium fieri, vel admitti possint, *ibid.* num. 21. ad 33.

Testes e longinquo cujus expensis sint producendi, & producents tales testes ad quid teneatur, *ib.* num. 34. & 35.

Impediens testium productionem quomodo peccet; *ibidem* num. 36.

Testes antequam deponant, jurare debent, & tale juramentum undequaque explicatur, *ibid.* num. 37. ad 41.

Testes quomodo, & a quo sint examinandi, *ibid.* num. 42. ad 46.

Testium examinatio quando, & in quo loco fieri debeat, & quid si testes examinandi sint personæ egrediæ, vel senes, aut valetudinarii, aut paupertate depressi, aut femine, *ib.* num. 47. ad 53.

Assignantur interrogatoria, quæ facienda, & quæ cavenda sunt in examinatione testium, *ib.* n. 54. ad 58.

Quoad testium exceptionem, seu reprobationem, coactionem, & obligationem.

Exceptiones, quæ testibus possunt obijci, sunt triplicis generis. Et assignatur quomodo fieri possint, & quando sint opponende. Vide verb. *Testis* art. 3. n. 1. ad 7.

An & quando quis possit reprobare testes, a se, & pro se antea productos, *ibidem* num. 8. & 9.

Testes probatorii possunt reprobari per alios testes reprobatorios reprobatoriorum, & assignatur qui sint tales testes, *ib.* n. 10. 11.

Testes recusantes testificari quando, in quibus causis, & contra quos ad testificandum compelli possint, vel non, *ib.* n. 12. ad 29.

Testis, qui juravit se nihil depositurum in iudicio, an compelli possit ad deponendum, *ibid.* n. 30. 31. & 32.

Testes, an & quando possint in juramento præstando uti restrictione mentali, seu amphibologia, aut equivocatione. Vide verb. *Juramentum* art. 1. num. 13. verb. *Restrictio mentalis*, verb. *Reus*.

Testis ex quo titulo, & quando teneatur testificari sponte, vel solum quando a Judice competente interrogatur, *ib.* num. 34. & 35.

Judex quando censetur juste, & juridice exigere a testibus testimonium, *ib.* n. 36.

Assignatur aliqui casus, in quibus testis sub mortali tenetur testimonium ferre in legitimo iudicio, & alii casus assignantur, in quibus non tenetur etiam Judice præcipiente, *ib.* num. 37. 38. & 39.

Testis peccat in pluribus, quæ assignantur, *ibid.* num. 40.

Testis, qui ex malitia, vel ex ignorantia falsum deponit, quas pœnas incurrat, & ad quid teneatur, vel non, *ib.* n. 41. ad 45.

De testibus habentibus notam manum. Item de testibus pluribus sed singularibus quoad varios actus. De testibus pro electione sepulture requisitis. De testibus synodalibus, & iis qui matrimonio assistant, *ibidem* numer. 47. ad 62.

Testes produci debent coram Judice, cui fides est facienda; Qui tamen Judex solet quandoque examen delegare, quæ delegatione non intercedente examen a notario factum ex proprio libitu est nullum, *ib.* n. 63. 64.

Sed vide quæ sequuntur, *ib.* n. 65. ad 67.

Alia ad rem; Vide verb. *Judex*, *Juramentum*, *Restitutio*, *Restrictio mentalis*, *Reus*.

Testium presentia quoad Matrimonium. Vide verb. *Matrimonium* quoad *Impedimenta* art. 5. n. 59.

Tetragonometria quid. Vide verb. *Almanac* num. 200.

Thalmud Hebræorum.

Judæi, & Hebræi unde sint dicti, quid sit, & importet eorum Thalmud, quando, & a quibus fuerit compilatum. Vide verb. *Thalmud Hebræorum* n. 1. 2. & 3.

Thalmud aliud est Hierosolymitanum, & aliud Babylonicum, & utrumque quid contineat, *ibid.* n. 4. 5. & 6.

Thalmud cuius jussu fuerit prohibitum, combustum, & quæ necne fuerint impositæ transgressoribus, *ib. n. 7. ad 13.*

Thalmud plura continet apta Judæorum pertinaciæ emolliendæ, *ibid. num. 14.*

Quin etiam ad catholica dogmata confirmanda adversus Heterodoxos, *ibid.*

Judicia virorum doctissimorum de eodem Thalmud, *ibid. nu. 15.*

Theologia Theologus.

Theologia quid, & quotuplex sit, assignatur, & explicatur. Vide verb. *Theologia n. 1. ad 7.*

Theologia tum ratione subjecti, in quo recipitur, tum ratione objecti, circa quod versatur, varie dividitur, & singulæ divisiones assignantur, & explicantur, *ibid. num. 8. ad 17.*

Afferitur origo cathedræ scholasticæ religionis Seraphicæ, *ibidem num. 18.*

Quoad ea, quæ concernunt Theologum, Vide verb. *Canonicus art. 9. n. 2. ad 44.*

Theorica planetarum quid; Vide verb. *Mundus num. 204.*

Thesaurus S. M. Ecclesiæ. Vide verb. *Indulgentiæ art. 1. num. 4.*

Thesaurus. Vide verb. *Dominium art. 3. num. 26. ad 45.* & verb. *Societas inter fratres, in not. ad num. 24.*

Thesis quid, & ejus differentia ab hypothese. Vide verb. *Mundus num. 100. 101.*

Thurificatio.

Thurificatio quomodo, quando, quibus, & a quibus fieri possit, ac debeat, & quæ præcedentia servanda sit in ipsa faciendâ. Vide verb. *Thurificatio per tot. ubi ad rem adducuntur varia decreta Sac. Rit. Cong.*

Thurificatio ad Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum, sive expositum illud sit, sive in tabernaculo Altaris reconditum, vid. *ibidem num. 72. & seqq.*

Thurificatio an, & quomodo prosit defunctis; Vide verb. *Suffragia num. 22.*

Titulus.

Titulus Crucis Domini quando Romæ inventus; Vide verb. *Titulus n. 1.*

Titulus *Servus Servorum Dei*, quo utitur Papa in Bullis, a quo fuerit primo inventus, & quare in iis sic se vocet, *ibid. num. 2. & 3.*

Titulus *Eminentissimi* quando coeperit dari Cardinalibus, & tituli cardinalitii qui olim fuerint tum in Urbe, tum extra Urbem, & a quo præscripti, numerati, ac designati fuerint, *ibid. num. 4. ad 10.*

Assignatur qualis titulus tribuebatur olim nobilibus personis, & qualis competat monialibus, *ib. num. 11. 12. & 13.*

Alia ad rem, *ibid. n. 14. ad 30.* & verb. *Capitulum art. 3. n. 66.*

De tituli assignatione pro Sacris Ordinibus, *ibid. n. 31. & seqq.*

Titulus *Insignis* cuiusnam competat, & quibus competat titulus capitalarium, *ibid. n. 36.*

Titulus Illustrissimi non debetur Vicario Apostolico. Vide verb. *Vicarius Apostolicus n. 53.*

Tolerantia diversarum Religionum.

Quid in genere sit; Vide verb. *Tolerantia num. 2.*

Quotuplex sit, *ibidem nu. 5.*

Quid circa tolerantiam Pax Westphalica statuerit? *ib. n. 6. & 7.*

Tonsura. Vide verb. *Ordo art. 1. num. 8. & art. 2. num. 1.*

Topographia quid. Vide verb. *Mundus num. 205.*

Traditiones.

Traditio sive generatim, sive magis stricte sumpta explicatur. Vide verb. *Traditio n. 1. & 2.*

Traditio dividitur in divinam, Apostolicam, & Ecclesiasticam. Et quæ sint singulæ; quomodo admittendæ, ac observandæ; & qualem habeant auctoritatem, *ibidem n. 3. ad 37.*

Transactio.

Transactio dupliciter sumpta assignatur, & explicatur. Vide verb. *Transactio n. 1. 2. & 3.*

Ad transactionem stricte sumptam tria requiruntur, & assignantur, *ibid. num. 4. ad 8.*

Quæ personæ possint transigere, & de quibus rebus possit fieri transactio, vel non, *ibid. num. 9. ad 23.*

Transactio bona fide celebrata, an, & quomodo revocari possit, *ibid. num. 24. ad 30.*

Afferuntur varia Decreta Sac. Congregat. Imunit. concernentia transactionem inter Ecclesiasticos, & laicos, *ibidem n. 31. ad 38.*

An transactio non inspectis tabulis testamentariis super relictis in testamento facta, sustineatur, si inspectioni illi fuerit renunciatum, vel juramento ipsa transactio fuerit confirmata, *ib. n. 39. & seqq.*

De alimentorum in testamento relictorum transactio, *ibid. n. 47.*

An transactio hodie involvat novationem, *ib. num. 48. & seqq.*

Transitus.

Regulares professi de cuius licentia transire possint ad aliam religionem, & cum debita licentia transientes ad quid teneantur, & an transire possint ad laxiorem. Vide verb. *Transitus n. 1. ad 4.*

Transitus regularium conversorum ad statum clericalem, & de statu clericali ad statum conversorum de cuius licentia fieri possit, *ib. num. 5. ad 9.*

Quoad ea, quæ concernunt affiliationes regularium in aliis conventibus, & transitus eorum ad alias provincias, *ibid. n. 10.*

Transitus de ritu Græco ad Latinum, & econtra de cuius licentia fieri possit; *ibid. numer. 11. & 12.*

Transitus cadaveris per alias dioceses, & parochias quomodo fieri possit, & an possint parochi ratione talis transitus aliquid exigere, *ibid. num. 13. & 14.*

Quis concedere possit transitum regularium de uno ad alium ordinem. Vide *ibidem num. 15. ad 20.*

Transitus de uno Ordine ad alium fieri nequit sine causa, *ibid. num. 21. & 22.*

Quid

Quid Episcopus auctoritatis habeat in revisione indulti dati illis, qui ab uno ad alium ordinem transeunt, *ib. n. 23. & 24.*

De transitu a ritu Græco ad Latinum, & de Latino ad Græcum, *ib. n. 25. & seqq.*

An transeunte Abbate alicujus Monasterii ad religionem strictioris observantiæ procedi statim valeat ad electionem successoris in prælaturam, *ibid. num. 31. & seqq.*

Translatio.

Translato festo ordinarie non transfertur Indulgentia; Vide verb. *Translatio num. 1.*

Alia plura attendenda circa translationem festorum, imaginum, vel reliquiarum, & circa translationem Monialis, vel regularis ad aliud monasterium, & Episcopi ad aliam Ecclesiam, & circa translationem conventuum, *ibid. num. 2. ad 26.*

Trebellianica, Vid. verb. *Falcidia n. 4.*

Tregua.

Tregua quid sit; & quomodo vocetur in jure civili, & in quo differat a pace; Vide verb. *Tregua num. 1. 2. & 3.*

Tregua est duplex, *Conventionalis*, & *Canonica*, & quæ sit utraque, *ibid. num. 4. 5. & 6.*

Treguæ canonicæ quibus diebus sint servandæ, & quæ poenæ contra eas violantes sint statutæ, *ibid. num. 7. & 8.*

Quæ personæ gaudeant tregua, seu securitate perpetua, *ibid. n. 9. & 10.*

An, quando, & quibus de causis inita pax, & tregua cum hostibus frangi possit, *ibidem num. 11.*

Tributum quid, & quotuplex sit; Vide verb. *Gabella nu. 4. & 5.*

Tridentini Concilii Decreta.

Quæ potissimum Tridentini Concilii Decreta Benedictus XIV. suis in Constitutionibus inculcarit. Vide *Tridentini Concilii Decreta* per totum.

Trigonometria quid; Vide verb. *Mundus nu. 200.*

Tritemium poenæ quæ sit; Vide verb. *Pœna art. 2. num. 25.*

Trisagium.

Affertur motivum cur coeperit cani trisagium, quo tres Divinæ Personæ laudantur; Vide verb. *Trisagium*.

Tritavia, Tritavus quæ, & quis sit; Vide verb. *Affinitas art. 1. num. 15.*

Tropici unde dicti, & cur unus vocetur Tropicus Cancri, & alter Tropicus Capricorni; Vid. verb. *Mundus n. 130.*

Truffatorium poenæ quæ sint; Vide verb. *Pœna art. 2. nu. 23.*

Tutela, Tutor, Cura, Curator.

Tutela quid sit, & qui sint tutores; Vide verb. *Tutela num. 1. & 2.*

Tutela alia est *Testamentaria*, alia *Legitima*, & alia *Dativa*, & quæ sint singulæ, *ibid. numer. 3. ad 7.*

Tutela quando finiatur, *ib. num. 8. & n. 117.*

Tutela finita, incipit cura, & assignatur tempus, quo durare solet, *ibid. nu. 9. ad 12.*

Curator quis sit, & in quo differat a tutore; *ibid. num. 13. ad 16.*

Tutor, finita tutela, an adhuc perseverare possit tamquam Curator, *ibid. num. 17. 18. & 19.*

Tutor dativus, perveniente altero ex fratribus ad majoritatem, cessat quoad omnes fratres, secus de Tutore Testamentario, *ib. n. 20. & 21.*

Tutor a quo Judice sit constituendus? Et quid si pupillus sit clericus, vel si plures pupilli, partim sint laici, & partim Ecclesiastici, *ibid. nu. 22. ad 28.*

Curator tam personis, quam rebus quomodo, & a quo Judice sit constituendus, *ib. nu. 29. ad 31.*

Parentes an, quando, quomodo, & quibus filiis possint tutores constituere, *ib. num. 32. ad 46.*

Constituendus tutor cujus ætatis esse debeat; Et qui possint esse, vel non esse tutores, *ibid. num. 47. ad 63.*

Uxor tutrix a marito constituta an renuntiare debeat secundis nuptiis, *ib. n. 64. & 65.*

Tutela legitima competit proximiori pupilli; si vero fuerint plures in eodem gradu, omnes admitti debent ad tutelam, & traditur præferentiæ ordo servandus in ipsa tutela assignanda, *ibid. n. 66. ad 84.*

Tutores, & curatores quomodo teneantur inventarium conficere, *ib. n. 85. 86. & 87.*

Curatores quibus personis dari, seu constitui possint, *ib. n. 88. ad 104.*

Tutores, & curatores tenentur satisfacere, exceptis tamen tutoribus testamentariis, & illis qui dati sunt ex inquisitione, *ibidem num. 105. 106. & 107.*

Tutores, & curatores ad quid teneantur circa administrationem bonorum pupillorum, & minorum, *ibid. num. 108. 109. & 110.*

Tutor cogi haud potest a pupillo ad rationes administrationis tutelæ reddendas, si ipse pupillus effectus major, eum ab hac redditione rationum liberavit, *ibidem num. 118. 119.*

Tutor haud potest reportare cessiones contra pupillum, & ita quidem, ut si quæ reportaverit, ea cedant beneficio ipsius pupilli, *ibid. n. 120. ad fin.*

Tutores, & curatores an possint accipere, vel petere salarium, *ib. n. 111. ad 115.*

An, & quando pupilli, & minores possint sine auctoritate tutorum, & curatorum contra-ctus celebrare, *ibidem num. 116.*

V

Vacans Sedes. Vide verb. *Sedes Vacans*.

Vacante Sede Apostolica, Major Pœnitentiarius, seu ejus officiales tacere, & expedire possunt quæcumque ad forum conscientie pertinent; Vide verb. *Vacatio n. 1. ad 6.*

Vacante Sede Apostolica, processio Generalis Corporis Christi celebrari debet apud Vaticanam basilicam, *ibid. nu. 7.*

Vacatio, vacare.

Vacatio per mortem, & per renunciationem non sunt eadem, nec eosdem effectus causant; Vide verb. *Vacatio, Vacare* n. 1.

Alia quoad vacationem beneficiorum, locorum montium, & officiorum Romanæ curiæ, *ibid.* nu. 2. ad 7.

De vacatione beneficiorum per solemnem professionis emissionem, late, *ibid.* n. 8.

De casibus, in quibus beneficia haud vacant ipso jure, sed per iudicis sententiam, *ibidem* num. 9.

In iis casibus, in quibus vacatio beneficiorum ipso jure inducitur, collator, qui ejus notitiam habet, ad quid teneatur; Vide *ibid.* n. 10. ad 14.

De casibus vacationum beneficiorum ipso jure; Vide verb. *Beneficium* art. 7.

Vagus, Vagabundus.

Vagus, seu vagabundus qui proprie sit; ubi sortitur forum, apud quem parochum possit Matrimonium contrahere, quibus legibus subiciatur? ubi sit sepeliendus; Vide verb. *Vagus, Vagabundus* num. 1. ad 6.

Vagus an absolvi possit in una diocesi a reservatis alterius diocesis, *ibid.* num. 7. 8.

Panagloria. Vide verb. *Superbia* n. 8.

Vana observantia. Vide verb. *Superstitio* nu. 45.

Vasa sacra.

Vasa sacra, alique ornamenta Ecclesiastica benedicendi facultas cui competat, vel non? Vide verb. *Vasa sacra* num. 1. ad 7.

Quis licite possit vasa, alique sacra ornamenta tangere, vel non, *ibid.* num. 8. ad 14.

Vasa, & alia sacra ornamenta ad usus profanos convertens quomodo peccet, & quibus poenis subiciatur, *ib.* num. 15. 16. & 17.

Vasa, & alia Ecclesiastica suppellectilia Judæis vendens qua poena plectendus, *ib.* n. 18.

Alia ad rem, *ibid.* nu. 19.

Vaticana Basilica.

Vaticane Basilicæ prærogativa est, ut in ea benedicantur pallia, quæ a Romano Pontifice Patriarchis, & Archiepiscopis mittuntur, Vide verb. *Vaticana Basilica* num. 1. ad 4.

Vaticane Basilicæ clero concessum est, ut de singulis Sanctis Pontificibus Rom. Officia propria recitent, *ibid.* nu. 5.

In Vaticana Basilica celebrari debent beatificationes, & canonizationes, & ipsius sacrario certæ præstationes offeruntur illarum occasione, *ib.* num. 6. ad 10.

Vectigal. Vide verb. *Gabella*.

Venatio, Venator.

Venatio qualis, & quando sit clericis, & religiosus specialiter interdicta, & qualis aliquando sit eis concessa; Vide verb. *Venatio, Venator* num. 1.

Venatio, seu piscatio an, & quando possit à principe, vel publica, vel a quovis alio jure privatum habente prohiberi, & contra talem prohibitionem venantes, seu piscantes quomodo, IX,

do peccent, & ad quid teneantur, *ibidem* num. 2. ad 9.

Principes, si propter venationis prohibitionem grave damnum afferant subditis, an teneantur ad compensationem, *ibid.* n. 10.

Principes, alique privati venantes tenentur ad compensationem, si venando notabiliter proterant sata, grana excutiant, vineas ac sepes ladan, & similia, *ibid.* nu. 11. & 12.

Quæ animalia, & in quibus locis prosequi, seu capi liceat, *ib.* n. 13. 14. & 15.

An liceat prosequi, vel capere feram ab alio vulneratam, *ibid.* num. 16. 17. & 18.

Quid si aliquis animal vagum insequatur, & illud incidat in rete alterius, *ibid.* num. 19.

Si quis eripiat piscem implexum in retibus alijus piscatoris, an teneatur ad restitutionem, *ibid.* nu. 20.

An liceat diebus festis, vel tempore Quadragesimæ venationem exercere, & cur venatores communiter se induant veste viridi, *ibid.* num. 21. ad 25.

Ad rem alia, Vide *ibid.* num. 26.

Venditio. Clerici beneficiati prohibentur vendere commodum, vel utilitatem percipiendi fructus beneficii. Vide verb. *Venditio* n. 1.

Alia ad rem, vide sequentia, & verb. *Contractus emptiois*.

Venenum.

Venenum componens, vendens, apud se retinens, propinans, vel mandans propinari, ad hominis necem, reus est homicidii, & homicidium sic patratum punitur poena ultimi supplicii; Vide verb. *Venenum* n. 1. ad 5.

Alia ad rem, *ib.* n. 6. 7. & 8.

Venerabile Sacramentum. Vide verb. *Missa, Processio, Sacramentum, Sacrificium, Tabernaculum*.

Veneratio Sanctorum.

Vide verb. *Cultus Sanctorum*.

Venti.

Venti cardinales secundum quatuor mundi plagas cardinales, sunt quatuor, qui assignantur. Vide verb. *Mundus* num. 89.

Ventus eurus, seu subsolanus, quis, *ib.* n. 89.

Ventus zephirus, seu favonius, quis, *ib.* n. 89.

Ventus auster, seu notus, quis, *ibid.* num. 89.

Ventus boreas, seu aquilo, quis, *ib.* nu. 89.

Verba vim sponsalium habentia vel non. Vide verb. *Sponsalia* num. 35. ad 48.

Verberationis poena que sit; Vide verb. *Pana* art. 2. num. 26.

Vestis.

Femina utens veste virili, & vir veste feminea, ac sæculares utentes vestibus religiosi quales peccatum committant. Vide verb. *Vestis* n. 1. ad 4.

Moniales tempore bacchanalium nequeunt uti alienis vestibus ad mascheras, *ibidem* n. 5.

Vestes sacræ in quos usus converti possint, vel non, & quid de ipsis, si sint veteres, *ibid.* n. 6. 7. & 8.

Clerici quibus vestibus uti debeant, & quæ sint

sint necessariae pro Missae celebratione, & quis possit illas benedicere, *ib. num. 9. ad 12.*

Quando liceat, vel non, uti vestibus infidelium, *ib. n. 13. & 14.*

Adducitur notabile factum cujusdam Theologi male recepti in suo monasterio, dum erat humiliter indutus, & splendide postea recepti capta pretiosa vestiti, *ibid. n. 15.*

Alia ad rem, *ibid. num. 16.*

Cadavera ecclesiasticorum quibus vestibus sint induenda, quando exponuntur in funeralibus officii: & affertur ad rem novissimum edictum, *ibid. n. 17.*

Catechumeni quando sint induendi veste candida, *ibidem numer. 18.*

Vestis talaris usus an, quibus, & sub qua poena praecipui valeat ab Episcopis, *ibid. num. 19. & 20.*

Affertur lepida observatio de veste talari, ob quam sine abbatis multi vocantur abbates, *ibid. num. 21.*

Sacrae vestes cujusque dignitatis, seu ordinis propriae gestandae sunt a clericis synodo intercurrentibus, *ibid. num. 22. 23. 24. & num. 34. & seqq.*

Non item pallium ab Archiepiscopis extra propriam diocesim, *ibid. n. 25. & seqq.*

Vicarius generalis quamvis veste uti debeat in synodo diocesana, *ibid. n. 33. & seqq.*

De veste clericorum, *ibid. n. 42. ad fin.*

Alia vide tom. 8. in *Appendic. in Caputaquen. Salernitana Edictorum, Montis Marani Servitii Ecclesiae. Ruben. Habitus talaris.*

Via lactea quid, & unde sic dicta. Vide verb. *Mundus num. 204.*

Viaticum.

Viatici nomen undequaque explicatur. Vide verb. *Viaticum num. 1. 2. & 3.*

Eucharistiam sumere per modum viatici quid sit, quando teneatur aegrotus ipsam sumere, & quoties in eadem infirmitate? Et quibus diebus, & sub qua formula sit ipsi prestanda, *ibidem n. 4. ad 9.*

Juxta Rituale Romanum non potest viaticum ministrari de novo, nisi infirmus per aliquot dies supervivat, *ib. n. 16.*

Quotnam dies intercedere debeant, *ib. n. 17. 18.*

Alia ad rem, *ibid. n. 10.*

De viatico administrando, vel non ministrando iis, qui suspecti sunt contumaciae in Constitutionem *Unigenitus*, vide *ibid. num. 11. & seqq.* ubi per extensum datur epistola encyclica Bened. XIV. ad Gallicanos Episcopos data.

Vicarius Apostolicus.

Pro vicario Apostolico quis hic intelligatur. Vide verb. *Vicarius Apostolicus num. 1.*

Quam occasione mittatur, *ib. n. 64.*

Quae sit Vicarii Apostolici jurisdictio, ac facultas; quid possit, vel non in diocesi disponere independentem ab Episcopo, quales functiones exercere possit, & quibus gaudeat praerogativis tum Missae solemniter assistendo, tum privatam celebrando, *ibid. num. 2. ad 21.*

Quenam sit facultas, & jurisdictio Vicarii Apostolici missi sede Episcopali vacante, *ib. n. 65. & seqq.*

Quaestio proponitur, an possit tunc erigere beneficium cum reservatione jurispraeconatus, *ibid. numer. 70.*

Quibus vero insignibus, & honoribus decoratur. Vide *ib. num. 71. ad 73.*

Vicarius Apostolicus quamdiu duret, ubi residere debeat, quae sit ejus praecedentia in choro, an possit salarium, expensas, ac alia emolumenta praetendere, & quae, & alia ejus facultatem concernentia, *ib. n. 22. ad 49.*

Assignantur causae, propter quas vicarius Apostolicus deputari, ac removeri solet, *ibid. n. 50. 51. & 52.*

Vicarius Apostolicus illis tantum gaudere debet praerogativis, in quibus gaudet Vicarius generalis Episcopi, *ibid. num. 53.*

Vicarius capitularis quoad ea, quae concernunt ejus electionem, qualitatem, initium, & finem suae jurisdictionis.

Vicarius capitularis a quo, & intra quod tempus sit eligendus, & quid si intra praefixum tempus non eligatur; Vide verb. *Vicarius capitularis art. 1. num. 1. ad 40.* ubi alia plura quoad ejus electionem, & n. 64. & seqq.

Vicarius capitularis, an possit esse canonicus, vel parochus, & cujus aetatis esse debeat, & qui sint praefrendi in ejusdem electione, *ib. n. 41. ad 44.*

Quid si electio non concludatur in tempore a Conc. Trid. praescripto, *ib. n. 45.*

Quid si in tali electione duo canonici doctores habuerint vota paria, *ibid. num. 46.*

Quid si Ecclesia vacans sive suffraganea, sive non, careat capitulo, *ibid. num. 47. & 48.*

Vicarius capitularis an provideri debeat de competentis salario, & an lucrari possit distributiones etiam si choro non intersit, & ad quid teneatur pro ipsis lucrandis, *ibid. num. 49. ad 52.*

Vicarius capitularis non potest occupare sedem Archidiaconi in Ecclesia, *ib. n. 53.*

Archidiaconus, seu alia dignitas major post Pontificalem praefertur vicario capitulari, *ibid. num. 54.*

Vicarii capitularis jurisdictio quando, & per quid cesset, *ib. num. 57. & 58.*

Quid de Vicario capitulari Ecclesiae collegiatæ exemptae, vel nullius diocesis, *ib. n. 59. 60. & 61.*

Non est pacifica auctoritatis opinio proposita n. 60. quod capitulum collegiatæ Ecclesiae defuncto praeterea nullius debeat constituere vicarium capitularem, *ib. num. 63.*

Affertur novissima resolutio Sac. Congr. Conc. quoad varia dubia de Vicario capitulari, *ibid. num. 62.*

Quoad ea, quae Vicarius capitularis facere potest, vel non.

Vicarius capitularis in quibus Episcopo succedat, vel non? Vide verb. *Vicarius art. 2. num. 1.*

Vi-

Vicarius capitularis quid possit circa dimissorias concedendas pro ordinibus suscipiendis ab exteris Episcopis sive intra, sive extra diocesim, *ibid. num. 2. ad 8.*

Assignantur plura, quæ vicarius capitularis facere potest, & plura alia, quæ facere non potest, & ad rem adducitur novissima resolutio Sac. Congreg. Concilii quoad varia dubia de ipso, *ibid. num. 9. ad 69.*

Alia quoad facultatem vicarii capitularis, *ibid. num. 70. ad 88. & num. 92. ad 103.*

Num capitulum eligendo vicarium capitularem possit aliqua reservare a se ipso exercenda, *ibid. num. 104. & seq.*

Alia vide tom. 8. in *Append. resolut. in Turritana*. Alia Turritana. Calaritana. Portugallien. *Vicarius foraneus*.

Vicarius foraneus quis sit, & quare sic dicatur? a quo constituendus, & quis ad tale munus eligi possit, quæ sit ejus jurisdictio, & in quibus se possit intromittere, vel non. Vide verb. *Vicarius foraneus num. 1. ad 8. & n. 37. ad 44.*

Alia circa vicarii foranei facultatem, & officium, *ibid. num. 9. ad 36.*

A vicario foraneo distinguitur is, qui extra Urbem cum aliqua delegatione universitatis causarum ab Episcopo constituitur, & referuntur quadam distinctionis argumenta, *ibid. num. 45. & seqq.*

Vicarius generalis Episcopi. Quoad ea, quæ concernunt ejus esse, constitutionem, & jurisdictionem.

Vicarii generalis nomine quis intelligitur? & quomodo in jure appelletur. Vide verb. *Vicarius generalis num. 1. & 2.*

Episcopus an teneatur vicarium generalem constituere, *ibid. num. 3. ad 7.*

Episcopus an possit binos vicarios generales æque principales constituere, *ibidem num. 8. ad 14.*

Episcopus an habere possit plures vicarios juxta numerum dominiorum, ad quæ se extendit diocesis, *ibid. n. 15.*

Vicarius constitutus in aliqua parte diocesis cum opportuna facultate an sit consensus generalis, *ib. n. 16.*

Episcopus quando, & quem ad munus Vicarii generalis eligere possit, & quis ad tale munus sit eligendus, quæ alia officia habere possit, qualem ætatem, & quas habere debeat prerogativas, *ib. n. 17. ad 40.*

Vicarius generalis qualem habeat jurisdictionem, *ib. n. 41. ad 43.*

Utri, quando duo vicarii generales æque principales constituuntur ab Episcopo, delegationes Apostolicæ censeantur commissæ, *ib. n. 44. & seqq.*

Quoad ea, quæ potest, vel non potest vicarius generalis.

Vicarius generalis ad hoc ut munus suum plene, & libere exercere possit, quid requiratur, & quæ concedi soleant in constitutione ejusdem; Vide verb. *Vicarius generalis art. 2. num. 1. & 2.*

Assignatur quid possit vicarius generalis ex vi officii sibi commissi. Et quid si sit vicarius Archiepiscopi, *ibidem n. 3. ad 8.*

Assignantur ea omnia, quæ absque speciali mandato facere non potest vicarius generalis, & quomodo dignosci possit, in quibus casibus habeat speciale mandatam, vel non, *ibidem n. 9. ad 84.*

Alia plura ad rem, *ibid. num. 85. ad 114. & in add. num. 115.*

Quoad ea, quæ concernunt locum, præcedentiam, & modum, quo expirat vicarii generalis jurisdictio.

Qualis sit locus, ac præcedentia vicarii generalis sive in choro, sive in processionibus, sive in sessionibus, & quo habitu incedere, ac in quo loco sedere debeat ad hoc, ut lucratur quotidianas distributiones; Vide verb. *Vicarius generalis art. 3. num. 1. ad 15.*

Qualis præcedentia ordo sit servandus inter vicarium generalem, & canonicos paratos, & dignitates Episcopo assistentes, *ibid. num. 16. ad 23.*

Vicarius generalis an præcedat gubernatoribus civitatis, potestatibus, vel commissariis, *ibid. n. 24. 25. & 26.*

Vicarii generalis jurisdictio quando, & per quid expiret, *ibid. num. 27. ad 46.*

Alia de præcedentia vicarii generalis; Vide *ibid. in add. num. 47. & seqq.*

Quoad differentias vertentes inter vicarium generalem, capitularem, & foraneum.

Assignantur undecim differentie inter vicarium generalem, & capitularem; Vide verb. *Vicarius generalis art. 4. num. 1. ad 11.*

Afferuntur alie differentie assignatæ a Pellegrino, *ibid. num. 12.*

Vicarius generalis differt a foraneo quinque modis, qui exponuntur, *ibid. n. 13. ad 17.*

Vicarius capitularis differt a foraneo quinque prater modis, qui assignantur, *ibidem num. 18. ad 32.*

Ad rem, vide *ibid. in add. num. 33. 34. 35.* ubi improbat *Card. de Luca* opinio circa electionem alterius, quam doctoris, in vicarium capitularem, quando in capitulo non est nisi unus doctor.

Vicarius parochialis.

Vicarius parochialis alius est temporaneus, & alius perpetuus, & qualis sit uterque. Vide verb. *Vicarius parochialis num. 1. 2. & 3.*

Vicarius perpetuus a quo, & in quibus Ecclesiis constitui possit, *ibid. n. 4. ad 7.*

Episcopus nequit vicarium perpetuum deputare in pluribus casibus, qui assignantur, *ibid. n. 8. ad 13.*

Quid de congrua portione vicario perpetuo assignanda, *ib. num. 14. ad 17.*

Vicarius perpetuus, ejusque vicaria in quibus equiparetur rectori animarum, & Ecclesiæ parochiali, vel non, *ibid. n. 18. ad 30.*

Vicarii perpetui quomodo instituendi, & an possint ab Episcopo, quamvis in Ecclesiis exemptis, pro libito examinari, *ib. n. 31. ad 35.*

Vicarii perpetui Ecclesiarum parochialium qua gaudeant præcedentia, & sub qua cruce incidere debeant, *ibidem num. 36. 37. & 38.*

Quæ præcedentia debeatur vicario perpetuo S. Joannis Lateranensis, & quæ onera subire debeat vicarius perpetuus abbatæ, *ibidem num. 39. & 40.*

Vicarius temporalis an sit beneficiatus, & ob quas causas deputari possit, & soleat, *ibid. num. 41. & 42.*

Ad quem spectet deputatio vicarii temporalis, seu æconomi clerici secularis, *ibid. num. 43. 44. & 45.*

Aliorum vicariorum temporalium nominatio ad quem spectet, & jam nominati an possint pro libito removeri, *ibid. n. 46. ad 49.*

Num sanctio *Conc. Trident. sess. 7. de reform.* pertineat etiam ad parochias unitas monasteriis, & conventibus regularium, *ibidem num. 60. & seqq.*

Quid de congrua vicario temporali assignanda, *ib. n. 50. ad 54. & verb. Congrua.*

Vicariorum cuiusvis generis materia item pertingitur, *vid. ibid. num. 55. ad 59.*

Vicarius Urbis.

De Cardinalis Vicarii Urbis jurisdictione, officio &c. plura vide verb. *Vicarius Urbis num. 1. ad 21.* nec non verb. *Cardinales art. 6. num. 25.* ubi plura de ejusdem auctoritate in exteros Romanæ degentes, & ad ordines promovendos.

Vicinus pluribus partibus præferatur aliis vicinis in emptione domus; Vide verb. *Vicinus in addit. auct. num. an.*

Vidua, viduus.

Vidua an, & de cuius licentia recipi possit in monasterium, & quale velum recipere debeat in professione, & an eligi possit in abbatissam; Vide verb. *Vidua num. 1. ad 8.*

Vidua quanto tempore possit licite Missam omittere post mortem mariti, *ibid. num. 9.*

Vidua nubens intra annum luctus obnoxia erat infamæ, aliisque pœnis ex jure civili, *ibid. n. 11.*

Alia de viduis circa delectationem de copula præterita. Vide *ib. n. 10.*

Vigilia.

Vigilia quid sit, & unde dicatur; Vide verb. *Vigilia num. 1. & 2.*

Vigiliæ nocturnæ usque dum, & apud quos viguerint, in quibus locis de ipsis mentio fiat, cur fuerint abolitæ, & cur earum nomen remanserit in Ecclesia, *ibid. num. 3. ad 8.*

Cur in variis vigiliis sit jejunandum, & in aliquibus non, *ibidem num. 9. ad 12.*

Vigilia S. Bartholomæi quando celebranda, *ibidem num. 13.*

Quid si vigilia occurrat in Dominica, *ibid. num. 14.*

Quid si vigilia S. Joannis Baptistæ, vel S. Antonii de Padua cadit in festo Corporis Christi, *ibid. num. 15. 16. & 17.*

Vigilia an, & quando possit ab Episcopo commutari in die præcedenti, *ibidem num. 18. & 19.*

Officium de vigiliis quando celebrandum, vel

anticipandum, & quando de ipsa fieri debeat tantum commemoratio, vel non, *ibid. num. 20. ad 38.*

In vigilia Nativitatis Domini, & in ejus octava, & in vigilia Epiphaniæ quæ Missæ prohibeantur, *ibid. num. 29. & 30.*

Quid si in vigilia Ascensionis occurrat festum primæ classis, aut duplex, vel semiduplex, *ibid. num. 21.*

In vigilia Pentecostes, & per totam octavam quæ officia, & Missæ prohibeantur, *ibid. n. 32.*

Episcopus an possit novas vigiliis in Calendario Romano non appositas ordinare, *ibidem num. 33.*

Vinum.

Quale vinum sit materia apta consecrationis, vel non. Vide verb. *Vinum num. 1. ad 18.* Vinum ex uvis passis expressum est apta materia ad Eucharistiam perficiendam, *ibid. in not. ad num. 16.*

An liceat solum pane sine vino consecrare, *ib. numer. 19. & 20.*

Guttæ vini existentes intra calicem discontinuæ an remaneant consecratæ, & an abstergi possint post consecrationem, *ibidem num. 21. & 22.*

Quid de aqua in calice vino miscenda, *ibid. num. 23. ad 27.*

Vini venditores an, & quando, & in qua quantitate possint licite aquam vino miscere, *ibidem num. 28. & 29.*

Alia ad rem, *ibid. num. 30. ad 57.*

Adducuntur ad rem varii S. Scripturæ textus valde attendendi, *ib. n. 58.*

Violentia quid sit, & quando dicatur manifesta; Vide verb. *Conservatores art. 2. num. 5. & 6.*

Virga Penitentiariorum.

An canonicus penitentiaris in cathedrali Ecclesia uti possit virga, sive, ut ajunt bacchetta; Vide verb. *Virga Penitentiariorum num. 1. 2. & 3.*

Major Penitentiaris quas Indulgentias concedere possit, *ib. n. 4.*

Vir.

Vir extra paradysum fuit formatus; Mulier vero intra paradysum; Vide verb. *Vir n. 1.*

Viri principio mundi acceperunt sorores in uxores, *ibid. nu. 2.*

Vir circa uxorem peccat graviter in octo casibus, qui assignantur, *ib. num. 3.*

Alia de viro, & uxore, *ibid. n. 4. & 5.*

Virtus.

Virtus generatim, & specificè capta quid sit; Vide verb. *Virtus n. 1. & 2.*

Virtus tripliciter dividitur, videlicet ex parte subiecti in virtutes intellectuales, & morales, ex parte causæ efficientis in infusas, & acquisitas, & ex parte objecti in theologicas, & morales, & singulæ assignantur, & quæ; ac quare in medio consistant, & vitia ad extrema tendant, *ib. n. 3. ad 15.*

Virtutes theologice quot, & quæ sint, & quæ cau-

rum

rum perfectio, ac necessitas ad salutem, *ibid.* n. 16. ad 19.

Quoad ea, quæ concernunt fidem; Vide verb. *Fidei per tot.*

Spes quid sit, quomodo distinguatur a charitate, quale ejus tum materiale, tum formale objectum, in quibus reperitur, & quæ sint vitia ei opposita, *ibidem* num. 21. ad 33.

Charitas quid sit, quale ejus objectum, quomodo distinguatur a fide, & spe, & an remaneat in beatis, *ibidem* num. 34. ad 39.

Deus quomodo, quando, & sub quo præcepto sit diligendus, *ibidem* num. 40. ad 50.

Quid de charitate erga proximum, & erga inimicos, *ibidem* num. 51. ad 59.

Qualis ordo charitatis servandus sit in proximo diligendo, vel subveniendo, *ibidem* num. 60. ad 67.

Offensor ad quid teneatur ex vi charitatis, *ib.* n. 68. & 69.

Obligatio veniam petendi ab inimico offenso, quando adsit, vel non, & quis teneatur prius petere reconciliationem ex duobus se mutuo offendentibus, *ib.* n. 70. 71. & 72.

Offensus an, & quomodo teneatur offensori injuriam remittere, *ib.* n. 73. 74. & 75.

Assignantur, & explicantur plura vitia opposita charitati, *ib.* numer. 76. ad 87.

Virtutes cardinales quot, & quæ sint, & quare sic nuncupentur, *ib.* n. 88. & 89.

Cæteræ morales virtutes respectu virtutum Cardinalium sunt posita in triplici differentia, quæ assignatur, *ib.* n. 90.

Omnes virtutes morales quomodo sint inter se connexæ, & quid sit virtus moralis proprie sumpta, *ibid.* n. 91. ad 93.

Mediocritas, seu medium duplex assignatur, & explicatur. Et quid sit vitium morale, *ibid.* num. 94. & 95.

Prudentia quid sit, quæ virtus, quæ ejus partes, sive integrales, sive subjectivæ, sive potentiales. Et quæ sint vitia ei opposita, *ibidem* num. 96. ad 107.

Justitia quid sit, quæ ejus partes subjectivæ, integrales, & potentiales, & quæ sint vitia ei, & singulis ejus partibus opposita, *ib.* num. 108. ad 119.

Fortitudo quid sit, quæ ejus partes, & quæ vitia opposita, *ib.* num. 120. ad 129.

Temperantia quid sit, quæ ejus partes, & quæ vitia ei, ejusque partibus opposita, *ibid.* num. 130. ad 135.

Vis.

Vis quid sit. Vide verb. *Vis* num. 1.

Vis in genere alia est publica, & alia privata, & quæ sit utraque, & quot modis committi soleat, *ib.* n. 2. ad 22.

Vis in specie quæ, & quotuplex sit assignatur, & explicatur, *ib.* n. 23. ad 28.

Quibus poenis puniatur vis publica, & privata, *ibid.* num. 29.

Vim vi repellere quomodo, quando, & contra quem liceat, *ib.* n. 30. 31. & 32.

Vis, & metus quomodo differant inter se, *ibidem* num. 33. & 34.

De vi tres potissimum leges latae fuerunt a Romanis, una Plautia, & duæ Juliae, quæ explicantur, *ibid.* num. 35. & seqq.

Vis, & metus distinguuntur in gravem, & levem, habito respectu ad personam cui inferitur; Vide verb. *Vis*, & metus num. 1.

De vi, & metu illato ei, qui intravit in religionem, & professionem regularem emisit, *ib.* num. 2. & seqq.

Vis, & metus adhiberi non debet, ut Judæi in Christianorum regionibus asylis jure gaudentes, baptismum suscipiant, *ib.* n. 6.

Quid si Judæus per vim, & metum fuerit baptizatus, *ibid.* num. 7.

Visitare, visitatio, visitator.

Visitare, visitatio quid sit; Vide verb. *Visitare* num. 1.

Visitandi jus, & potestas quibus competat, vel non, & qui teneantur visitare sive per se, sive per alium, *ibid.* num. 2. ad 20.

Episcopus quoties, quas Ecclesias, vel personas visitare possit, *ibidem* numer. 21. ad 48.

Episcopus quid observare debeat in visitatione monasteriorum monialium regularibus subjectarum, *ibid.* num. 49. & 50.

Praelati sæculares quavis dignitate præditi quando ingredi possint clausuram monialium, & quot personas secum ducere possint, *ibid.* num. 51. ad 55.

In visitatione monasteriorum monialium quid sit a prælatis regularibus attendendum, *ibidem* n. 56. ad 59.

Episcopus an, & quæ quæ hospitalia visitare possit, & quid circa ipsa, eorumque administratores disponere, *ibid.* num. 60. ad 71.

Episcopus an, & quas confraternitates visitare possit, & quid possit exigere ab earum administratoribus, *ib.* num. 72. ad 76.

An ex Concilio Tridentino sess. 24. cap. 9. de reform. Loca nullius diocesis visitari queant ab Episcopo qua Apostolico delegato, cujus cathedralis Ecclesia est proximior, *ibid.* num. 163. & seqq.

Episcopus in visitatione quomodo se expedire debeat, & quid de procuratore ipsi, & aliis visitatoribus debita, *ibid.* n. 77. ad 80.

Ante quam inchoetur visitatio, proponuntur edicta, & quid de ipsis, ac de tempore, vel ordine visitationis inchoandæ, *ibid.* num. 81. ad 85.

Quid de convisoribus ab Episcopo eligendis, ac de ejus facultate circa visitationem capituli cathedralis, *ibid.* n. 86. ad 92.

Episcopus in visitatione tenetur per se, vel per alium prædicare verbum Dei, *ib.* n. 93.

Quid si visitator inveniat altaria de jurepatronatus laicorum non provisæ de necessariis suppellectilibus, aut vetustate consumpta, *ibidem* num. 94.

Visitator quid possit, vel debeat disponere circa reliquias, *ibid.* num. 95. & 96.

Visitator non potest recusari, & quid si ei impediat.

- diatur aditus ad visitandum, & in quas censuras incurrant impeditentes, *ib. num. 97. ad 100.*
- Commendatarii in quibus visitare possunt monasteria sibi commendata, *ib. n. 101. & 102.*
- Superiores regulares an possint visitare Ecclesias sui ordinis commendatas sæcularibus, *ibid. num. 103.*
- Provincialis in actu non potest esse visitator extra suam provinciam, *ib. num. 104.*
- Visitator provincie an possit substituere, *ibidem num. 105. & 106.*
- Visitator in ordine Fratrum Min. de Observ. a quo deputandus, in quas penas incurrant eidem resistentes, & quid de ipso, ejusque munere, ac facultate, *ibid. num. 107. ad 119.*
- Quid de visitatoribus aliorum regularium ordinum, *ibid. n. 120.*
- Adducuntur quæ attendenda sunt ab Episcopis, & aliis visitatoribus in generali visitatione, *ibid. numer. 121.*
- Adducuntur varæ novissimæ resolutiones Sac. Congreg. Concilii ad rem spectantes, *ibidem num. 122.*
- Ad rem quoque alia pleraque adducuntur tum statuta a Benedicto XIV. tum resoluta a S. Cong. Concilii, *ibid. n. 124. ad 162.*
- Ad rem postremo subjiciuntur quædam pro minoribus de Observantia, *ibid. num. 123.*
- Alia vid. tom. 8. in *Append. resolution. in Portugalien. Visitationis. Dubium Visitationis. Placentina. Aquilana Jurisdictionis. Calaguritana Juris visitandi. Ravennaten. Visitationis. Guarden. Bisacciarum. Gerunden. Exemptionis. Ravennaten. Altarii.*
- Vita Communis.*
- Vita communis a quibus olim servata fuerit, & qui nunc teneantur ad ipsam observandam. Vide verb. *Vita communis num. 1. ad 9.*
- Quid de regularibus, vel monialibus reformationem quoad vitam communis, & regulæ observantiam acceptare renuentibus, *ibid. num. 10. ad 17.*
- Quid in illis monasteriis, in quibus partim vitam communem recipiunt, & partim non, & quid de illis, qui professionem emisissent antequam introduceretur reformatio, *ibid. nu. 18. 19. & 20.*
- Vita communis in quibus rebus introduci debeat, *ib. num. 21. ad 28.*
- Alia ad rem, *ibid. num. 29.*
- Vitium, Vide verb. *Virtus num. 13. ad 95.*
- Virtus quis sit, & quid de ipso; Vide verb. *Virtus num. 1. & 2.*
- Vota vocis oracula. Vide verb. *Oracula vite vocis.*
- Ultimi supplicii pena. Vide verb. *Pæna artic. 2. num. 27.*
- Unctio extrema. Vide verb. *Extrema unctio.*
- Unio beneficiorum, seu Ecclesiarum.*
- Unio beneficiorum, seu Ecclesiarum quid sit, & quot modis fieri possit; Vide verb. *Unio beneficiorum num. 1. ad 5.*
- Quamvis regulariter unio beneficiorum inter odiosa recenseatur, tamen non ita subito con-
- tra illam pronunciandum, quia necessitas, & justitia dat ei causam, *ibidem num. 86.*
- Unio beneficiorum alia est perpetua, & alia temporalis; & quæ sit utraque, *ibidem n. 6.*
- Unire Episcopatus, & alia beneficia quis possit, vel non, *ib. num. 7. ad 16.*
- Ad faciendam beneficiorum unionem præter legitimam facultatem requiruntur tres præsertim conditiones, quæ assignantur, & explicantur, *ib. n. 17. ad 40.*
- Episcopus, quæ beneficia unire possit, vel non, & quorum beneficiorum unio fieri possit seminario, *ibid. n. 41. ad 72.*
- Unio legitime facta qualem effectum sortiri debeat, *ib. n. 73. 74. & 75.*
- Quales uniones examinari possint ab Ordinariis, *ibid. num. 76.*
- Uniones, quæ nec in toto, nec in parte sortitæ sunt effectum, quando nullæ sint, ac revocentur, *ibid. num. 77. & 78.*
- Unio quando censeatur effectum sortita, *ibidem numer. 79.*
- Unio in dubio a quo probari debeat, *ib. n. 80.*
- Unio probatur pluribus modis, quæ assignantur, *ib. n. 81.*
- Unionem beneficiorum dissolvere quis possit, & quid in casu requiratur, *ibidem num. 82. 83. & 84.*
- Alia ad rem; Vide *ib. n. 87. 88. & verb. Dismembratio. verb. Seminarium.*
- Votum quoad ea, quæ concernunt voti naturam, divisionem, materiam, & interpretationem.*
- Voti nomen accipitur variis modis, quæ assignantur. Vide verb. *Votum art. 1. num. 1.*
- Voti stricte sumpti definitio traditur, & per singulas sui partes explicatur, *ibidem numer. 2. ad 11.*
- Assignantur, & explicantur quinque voti divisiones, *ibid. num. 12. ad 16.*
- Materia voti qualis esse debeat? & assignantur plura vota, quæ ratione materiæ sunt invalida, *ibid. num. 17. ad 33.*
- Opera præcepta possunt esse materia voti, *ib. num. 34.*
- Magis meritoria sunt opera bona facta ex voto, quam sponte, *ibid. nu. 35. & 36.*
- Vovere qui possint, votum qualem inducat obligationem, & an possit vovens se obligare ad rem gravem sub culpa levi vel e contra, *ibid. num. 37. ad 43.*
- Votum personale quomodo obliget, *ibid. num. 44. & 45.*
- Cujus voti obligatio transeat ad heredes, & quomodo ab ipsis vota defuncti solvi debeant, *ibid. n. 46. ad 50.*
- Votum conditionale quomodo obliget? & quid de ipso, ac de conditionate vovente, *ib. n. 51. ad 54.*
- Votum pœnale quando obliget, & quid si emittatur sine determinatione quoad numerum pœnæ solvendæ, *ibidem num. 55. & 56.*
- Votum emissum ad certum tempus quando adimplen-

plendum, & quando teneatur vovens prævenire, si prævideat voti executionis impedimentum, *ib. n. 57. 58. & 59.*

Votum emissum sine temporis determinatione quando adimpleri debeat, & ob quas causas differri possit, & dilatio sine justa causa quale sit peccatum, *ib. nu. 60. ad 66.*

Qui determinate, vel indeterminate vovit religionem, sive strictiorem, sive laxiorem, quid teneatur, vel non, *ibidem num. 67. ad 76.*

Quid in dubio, num quis voverit tantum religionem, & probationem, an vero etiam professionem in ipsa, *ib. num. 77. 78. & 79.*

Expresse vovens religionem, & professionem ad quid teneatur, *ibidem num. 80.*

Quid de eo, qui expresse vovit religionem, & castitatem, *ibid. num. 81. 82.*

Voto religionis adstrictus, quid si Episcopatum suscipiat, vel contrahat matrimonium, *ibidem num. 85.*

In dubio quando aliter colligi nequit ex circumstantiis, interpretatio voti facienda est in favorem vovens, & exemplis ostenditur quomodo vota in casu sint exequenda, *ibid. n. 86. ad 90.*

Quid de illo, qui post adhibitam moralem diligentiam adhuc dubitat, an emisit verum votum, vel simplex propositum, vel an habuerit intentionem se obligandi, *ib. n. 91. & 92.*

Quid de illo, qui dubitat, an quando vovit habuerit plenum usum rationis, *ibid. num. 93. & 94.*

Quid de illo, qui dubitat, an voverit cum sufficienti deliberatione, eo quod votum emisit tempore subite passionis, iræ, terroris, ebrietatis, & hujusmodi, *ib. n. 95.*

Votum ex metu, vel ignorantia emissum quando sit validum, vel non, *ib. n. 96. 97. & 98.*

Qui vovit rem determinatam, si talis res pereat, an teneatur ad aliam, *ibid. num. 99. & 100.*

Dubius an votum adimpleverit, tenetur adimplere, *ibid. num. 101.*

Qui vovit non ludere, aut non bibere vinum an, & quando teneatur a lusu, aut a vino abstinere, *ib. n. 102. ad 112.*

Alia ad rem, *ibid. n. 113.*

B. M. Virgo non obstante voto castitatis, valide, & licite contrahit matrimonium cum S. Josepho, *ib. n. 114. 115. & 116.*

Affertur ad rem celebris causa V. Fratris nostri Sebastiani ab Apparito, vulgo nuncupati *Pyraustie*, *ib. n. 117. ad 120.*

Quæ ad ea, quæ concernunt vota substantialia Religionum regularium.

Tria substantialia Vota *Obedientiæ, Paupertatis, & Castitatis* requiruntur ad essentiam religionis regularis, & sunt ex Jure Divino. Vide verb. *Votum art. 2. n. 1. 2. & 3.*

Status religiosus fuit a Christo Domino institutus cum dd. tribus votis, quorum tamen solemnitas inventa est ab Ecclesia, *ib. n. 4. ad 8.*

Obedientia religiosa quid sit, & unde dicatur, & quid requiratur ad hoc ut sit Deo grata, *ib. num. 9. ad 12.*

Religiosus ex vi voti obedientiæ in quibus teneatur Superiori obedire, vel non, & quid possit Superior sive generalis, sive provincialis ipsi præcipere, vel non, *ib. n. 13. ad 21.*

Religiosi specialiter teneantur obedire Summo Pontifici, ac etiam Sac. Cong. super regular. Sacro Collegio Cardinalium Sede vacante, & etiam Episcopis in illis conventibus eorum jurisdictioni subjectis, *ib. n. 29. ad 34.*

Duobus prælatis diversa præcipientibus, cui teneatur subditus obedire, *ib. num. 35.*

Prælato existente extra provinciam, vel monasterium, tenetur subditus ejus præcepta adimplere, secus si prælatus sit excommunicatus, *ibid. num. 36. & 37.*

Quis possit eximere subditum ab obedientia immediati Superioris, *ib. n. 38. & 39.*

Regulares nequeant accipere dignitates extra ordinem, inscio Superiore, *ib. nu. 40.*

Moniales teneantur obedire Abbati, & quid possit ipsa præcipere, vel non, *ibid. n. 41. & 42.*

Paupertas religiosa quid sit, & a qua alia paupertate differat, *ibid. num. 43. & 44.*

Regulares nequeant habere aliquid proprium in particulari, neque de licentia Generalis, & quid in illis conventibus, in quibus non potest introduci vita communis, *ibid. num. 45. ad 50.*

Quomodo partitæ capse communis, seu depositi inscribi debeant, *ibid. n. 51.*

Regulares utriusque sexus in conventibus, & monasteriis, ubi non adest vita communis, ut licite possint exigere, retinere, & expendere livella, debent concurrere quinque conditiones, quæ assignantur, *ibid. num. 52.*

Regulares utriusque sexus quid de suis livellis disponere possint, vel non, & quomodo ipsis uti debeant, & an possint in particulari acceptare legata, *ib. n. 53. ad 70.*

Conventus bonorum incapaces, uti sunt conventus Fratrum minorum de observantia, reformatorum, & cappuccinorum, possunt accipere legata per modum puræ, & simplicis elemosynæ. Et ad rem adducuntur varia decreta, *ibid. num. 71. ad 86.*

Fratres minores de corpore observantiæ, & cappucini an possint in erectione, seu acceptance conventuum exigere, seu recipere ab universitatibus, vel communitatibus annuatim certam pecunie summam pro eorum necessitatibus subveniendis, *ibid. num. 87. ad 113.* ubi alia plura ad rem scitu digna exhibentur.

Syndici Apostolici nequeant dominium, vel usum possessionum in se recipere, ut redditus annuos Fratribus tribuant, neque alienare possunt mobilia pretiosa Ecclesie incorporata sine benedicto Apostolico, *ibid. n. 114. & 115.*

Fratres minores qualem usum rerum habeant, vel non, *ib. n. 116. & 117.*

Domus professæ Societatis Jesu sunt capaces legatorum, & bonorum stabilium, *ib. n. 118.*

Scholastici, & coadjutores temporales qui in dict. Societate Jesu post biennium probationis simplicia vota eliderunt, quale dominium acquirere possint, *ib. n. 119. ad 121.*

- Regulares, ut licite uti possint aliquibus rebus intra terminos religiosæ paupertatis, requiruntur quatuor conditiones, quæ assignantur, & explicantur, *ib. n. 122. ad 141.*
- Religiosi disponentes de suis manuscriptis an sint proprietarii, *ib. num. 142. ad 146.*
- Regulares ex alterius cella recipientes manuscripta cujuscumque generis ad sibi transcribendum peccant contra votum paupertatis, & tenentur ad restitutionem, *ibid. n. 147.*
- Regulares utriusque sexus peccant contra votum paupertatis in multis, quæ assignantur, *ib. nu. 148.*
- Regulares utriusque sexus surripientes de bonis monasterii quantitatem notabilem, duplex peccatum incurrit. Et quæ quantitas requiratur, ac sufficiat ad peccatum mortale, *ibid. n. 148. & 150.*
- Quid de regularibus utriusque sexus in morte deprehensis proprietariis, *ib. n. 152. ad 156.*
- Castitas religiosa quid sit? Et ad quid per ipsam obligent regulares. Et quot modis ipsam violare possint, *ibid. num. 157. ad 160.*
- Votum castitatis an, & quando irriter sponsalia, vel matrimonium, *ibid. num. 161. ad 170.*
- Episcopi regulares a quibus votis absolvantur, vel non, *ibid. n. 171. ad 172.*
- Regulares a religione ejecti, & in sæculo degentes ad quæ vota teneantur, *ibid. n. 173. ad 176.*
- Alia ad rem, Vide verb. *Legatum.* verb. *Moniales art. 2.* verb. *Regulares* verb. *Regularis professio.*
- Quoad ea, quæ concernunt votorum obligationis cessationem.*
- Votum obligatio cessat, seu tollitur generatim loquendo quatuor præcipue modis, qui assignantur. Vide verb. *Votum art. 3. nu. 1.*
- Per extinctionem cessat, expirat, seu tollitur votorum obligatio in sex casibus, qui assignantur, *ib. n. 2. ad 9.*
- Irritatio voti quid sit, & quomodo differat a dispensatione, & commutatione, *ibid. num. 10. & 12.*
- Irritatio alia est directa, & alia indirecta, & utraque explicatur, & innuitur quid sit directe, vel indirecte vota irritare, *ibid. num. 13. & 14.*
- Assignantur omnes illi, qui possunt sive directe, sive indirecte vota irritare, vel non, & quid requiratur ad licitam voti irrationem, *ib. num. 15. ad 54.*
- Vota irritata quando, & quæ reviviscant, *ibid. n. 55. 56. & 57.*
- Dispensatio voti quid sit, & quid ad ipsam requiratur, *ib. n. 58. & 59.*
- Præcipue, justæ, & rationabiles causæ dispensandi in votis sunt quatuor, & assignantur, *ib. nu. 60. ad 63.*
- Ad dispensandum in votis tria præcipue attendenda sunt, quæ adducuntur, *ib. n. 64.*
- Quid si dispensatio data sit cum bona fide, & postea inveniat data sine sufficienti causa, aut si data cum causa dubia, deinde inveniat data sine causa, *ib. n. 65.*
- Petens, vel dispensans scienter sine justa causa quomodo peccet, *ibid. num. 66.*
- Iusta interveniente causa an teneatur Superior dispensare, *ib. n. 67.*
- Papa, Episcopi, capitulum Sede-vacante, legati, seu nuncii Apostolici, Archiepiscopi, seu Metropolitani, alique prælati tum sæculares, tum regulares, & confessarii regulares ordinum mendicantium in quibus votis dispensare possunt, *ib. num. 68. ad 77.*
- Assignantur vota Summo Pontifici reservata, & innuitur quomodo sit interpretanda eorum reservatio, & quando censeantur reservata, vel non, *ibidem nu. 78. ad 91.*
- Votum absolutum omnimodæ castitatis emissum ab uno conjugum post consummatum matrimonium absque alterius licentia non est reservatum, secus si cum alterius conjugis consensu sit emissum, *ibid. n. 92. & 93.*
- Votum servandi perpetuam virginitatem quando sit reservatum, vel non, *ib. n. 94. & 95.*
- Vovens continentiam, & postea culpabiliter contrahens matrimonium sine dispensatione, a quo dispensari possit, *ibid. num. 96.*
- Votum perpetuæ castitatis, vel religionis ante contractum matrimonium, cui sit reservatum, & a quo dispensari possit, *ib. n. 97. ad 103.*
- Votum sacros ordines suscipiendi non est reservatum, *ib. n. 104.*
- Votum religionis ad hoc, ut sit reservatum, quid requiratur, *ib. n. 105.*
- Votum ingrediendæ religionis S. Joannis Hierosolymitani est reservatum, secus de aliis, *ibid. numer. 106. & 107.*
- Quid de voto ingrediendi religionem strictiorem, & perseverandi in religione, ac de votis peregrinationum, *ib. num. 108. ad 112.*
- Materia subrogata pro voto reservato a quibus dispensari, vel commutari possit, *ibid. nu. 113.*
- Assignatur in quo confessarii regulares conveniant cum Episcopis quoad dispensationem votorum, & in quo differant ab eis, *ibid. nu. 114.*
- Commutatio voti quid sit, & in quale aliud opus fieri possit, *ib. n. 115. & 116.*
- Commutatio voti in opus melius, vel æquale, vel minus bonum, a quo fieri possit, vel non, *ibid. num. 117. 118. & 119.*
- Qui potest in votis dispensare, potest etiam illa commutare, non vero e contra, *ib. n. 120. & 121.*
- Habentes facultatem possunt commutare vota, quamvis jurata, & facta in favorem tertii, & nondum acceptata, & in aliquibus casibus possunt etiam commutare jam acceptata, *ib. num. 122. 123. 124. 125.*
- Confessarii privilegiati, & regulares quæ vota commutare possint, & an fieri possit commutatio etiam extra confessionem, vel a confessario non audiente confessionem poenitentis, *ibidem num. 126. ad 129.*
- Ad commutationem voti in opus melius, vel æquale, vel minus bonum, an requiratur aliqua legitima causa, *ibid. num. 130. ad 132.*
- In commutatione facienda tria attendenda sunt, quæ assignantur, *ibid. num. 133.*

Assignantur in quæ alia opera generaliter, & specialiter commutari possint quæcumque vota, *ibid. num. 134. ad 153.*

Innuir quid sit in potestate voventis facta commutatione voti, *ibid. num. 154.*

Quid si, post commutationem voti, opus subrogatum fiat impossibile, vel inutile, *ib. n. 155.*

Qui potest commutare votum, commutare potest & poenam ratione voti transgressi. Et tenetur vota commutare quoties ad id iuste rogatur, *ib. nu. 156. & 157.*

Alia ad rem, *ib. n. 158. ad 167.*

Votum pro electione. Vide verb. *Electio ar. 3. & 4.*
Votum prout est impedimentum matrimonii. Vide verb. *Matrimonium quoad impedimenta ar. 5. n. 23.*
Tranographia quid? Vide verb. *Mundus num. 104.*

Usucapio, seu *Præscriptio*.

Quoad ea, quæ concernunt naturam, effectum, & conditiones præscriptionis, seu usucapionis.

Præscriptio sumitur generatim, & magis proprie, & quid utraque sit. Vide verb. *Usucapio art. unic. n. 1. 2. & 3.*

Præscriptio per quid distinguatur ab usucapione, *ibid. n. 4. & 5. & num. 11. 12.*

Usucapionis effectus præscriptioni a Justiniano fuit attributus, *ibid. n. 13. 14.*

Quod etiam a Jure Can. fuit acceptum, *ibid.*

Præscriptionis definitio traditur, & assignantur causæ, ob quas fuit introducta, *ibid. n. 6. 7. & 8.*

Præscriptio, seu usucapio est valida, & licita in utroque foro, & innuitur quid requiratur, ut sit legitima, & habeat vim licite, & iuste transferendi rerum dominium, *ibid. num. 9. & 10.*

Quoad ea, quæ concernunt res, quæ possunt præscribi, vel non.

Omnes res possunt præscribi nisi lege aliqua, vel speciali ratione prohibeatur. Vide verb. *Usucapio, seu Præscriptio §. 1. n. 1.*

Homines liberi præscribi non possunt, & innuitur quando homines servi possunt præscribere libertatem contra dominum, *ibidem nu. 2. & 3.*

Res sacræ a quibus præscribi possint, vel non, *ibid. num. 4. & 5.*

An possit dari, ut valeat præscriptio contra onera, & fundationes beneficiorum, & contra onus, & numerum Missarum, *ibid. num. 6. ad 9.*

Alia plura assignantur, quæ præscribi nequeunt, *ibid. num. 10. ad 25.*

Præsertim de jure canonico, *ib. n. 26. ad 33.*

An ea, quæ a præscriptione longissimi temporis eximuntur, immunita quoque sint a præscriptione immemorabili vel centenaria, *ib. n. 34. & 35.*

Quoad ea, quæ concernunt bonam fidem ad præscriptionem requisitam.

Bona fides in proposito quid sit, & quis dicatur mala fide possidere. Vide verb. *Usucapio §. 2. n. 1. & 2.*

Bona fides an, & quando requiratur tum jure canonico, tum civili ad legitimam præscriptionem? & an possessor malæ fidei possit rem alienam præscribere, *ibid. n. 3. ad 14.*

Dubitans, an res sit sua, nec ne, an possit illam præscribere; *ibid. num. 15. & 16. & n. 22.*

Ignorantia tam juris, quam facti, an, & quantum, IX.

do impediatur bonam fidem requisitam ad legitimam præscriptionem, *ib. num. 17. ad 21.*

An doctrina Juris canonici de bona fide locum etiam sibi vindicat in præscriptione actionum maxime personalium, *ibid. num. 23. 24.*

An de jure canonico mala fides obstat etiam immemorabili præscriptioni, *ib. n. 25.*

An communitas semel in mala fide existens semper dicatur existere in mala fide, *ib. nu. cit.*

Quoad ea, quæ concernunt titulum ad præscriptionem requisitum.

Justus titulus ad præscriptionem requisitus quis sit. Vide verb. *Usucapio §. 3. n. 1. & 2.*

Talis titulus potest esse multiplex, & assignatur qualis sufficiat, vel non, ad præscriptionem, & quando, & quare sufficiat unus, & non alius, *ib. n. 3. ad 9.*

Præscriptio immemorabilis quæ sit? an habeat vim veri tituli, & per quid probari debeat, *ib. num. 10. 11. & 12.*

Quoad ea, quæ concernunt possessionem ad præscriptionem requisitam, ejusque dormitionem, interruptionem, ac restitutionem in integrum contra causam.

Ad præscriptionem qualis possessio requiratur, ac sufficiat. Vide verb. *Usucapio §. 4. n. 1. ad 7.*

Præscriptio quando dicatur non procedere, *num. 8.*

Præscriptio jam inchoata quando dicatur dormire, & interrumpi, & assignatur differentia inter dormitionem, & interruptionem præscriptionis, *ib. n. 9. 10. 11.*

Interruptio præscriptionis est duplex, naturalis, & civilis, & quæ sit utraque, *ibid. nu. 12.*

Utrum ad dormitionem possessionis ad præscribendum comparate sufficiat sola hostilitas, vel belli status, an requiratur præterea justitia, *ibid. num. 19. & seqq.*

Notabilis est differentia inter casum, quo dormit præscriptio, & casum, quo interrumpitur, *ibid. num. 22.*

Ut pariter differt interruptio naturalis præscriptionis ab interruptione civili, *ibidem n. 23.*

Vide ad materiam cætera, *ibidem num. 24. 25.*

Præscriptio an, & quando interrumpi possit litis contestatione, & quando, & per quid interrumpi possit civiliter, & interrupta an, & a quo possit denuo inchoari, *ibid. n. 13. ad 17.*

Beneficium, seu remedium restitutionis in integrum quibus concedatur, *ib. nu. 18.*

Quoad ea, quæ concernunt tempus ad complendam præscriptionem rerum, servitutum, & actionum requisitum.

Res mobiles, & immobiles privatorum cum titulo quo tempore præscribi possint, quæ veniant nomine rerum mobilium, vel immobilium. Vide verb. *Usucapio §. 5. n. 1. ad 4.*

Præsentis & absentes quantum ad propositum quinam dicantur, & quid de eo, qui fuit quibusdam annis præsens & quibusdam absens, *ibid. num. 5. 6. & 7.*

Res furtivæ, seu vi possessæ quo tempore, & a quo possessore præscribi possint, *ib. n. 8. ad 11.*

Res tam mobiles, quam immobiles privatorum sine titulo, quo tempore præscribantur, *ib. n. 12.*

Res sive mobiles, sive immobiles Ecclesie Romanæ, & aliarum Ecclesiarum, Monasteriorum, ordinum regularium, & aliorum locorum piorum, & bona patrimonialia clericorum quo tempore præscribantur, *ibid. num. 13. ad 19.*

Bona fisco seculari incorporata, vel eidem debita ob mortem alicujus decedentis sine legitimo hærede, quo tempore præscribantur, *ibid. n. 20. ad 23.*

Servitus sive personalis, sive realis, sive mixta, an, quomodo, & quo tempore præscribi possit, *ib. num. 24. ad 29.*

Actiones civiles tam reales, quam personales, & obligationes, seu debita rerum immobilium an, & quo tempore præscribantur, *ibid. num. 30. 31. & 32.*

Quo tempore præscribantur legata, & fideicommissa contra legatarium & fideicommissarium, & quo actiones, & obligationes adversus Ecclesias, & loca pia, *ib. n. 33. & 34.*

Actiones criminales, seu ad aliquod crimen accusandum quo tempore extinguantur, *ib. num. 35. ad 41.*

Actio redhibitoria, quæ, & quo tempore præscribatur, *ibidem num. 42.*

Actio quanti minoris quæ, & quo tempore præscribatur, *ibid. num. 43.*

Ad præscribendum contra legem sive civilem, sive canonicam, quot anni requirantur ac sufficiant, & an requiratur bona fides, *ib. n. 44. ad 47.*

Quantum tempus requiratur ad præscriptionem jurispatronatus. Et in quo præscriptio principaliter differat a consuetudine, *ibid. num. 48. & 49.*

Jus divinum non præscribitur, & raro præscribitur jus Ecclesiasticum commune, *ibid. nu. 50.*

Cætera, vide *ibid. num. 51.*

Usura.

Usura juxta varias sui acceptiones describitur. Vide verb. *Usura n. 1. & 2.*

Usura dividitur in mentalem, & realem, in manifestam, & tacitam, in lucratioriam, compensatoriam, & punitoriam, & singulæ explicantur, *ibid. num. 3. 4. & 5.*

Ostenditur usuram proprie dictam, seu lucratioriam esse prohibitam de jure Divino, canonico, & naturali, *ibid. num. 6. ad 11.*

Usura usurarum m lucratioria quid sit, & quo jure prohibita, *ibid. num. 12. & 13.*

Usura quomodo, & quando sit permissa jure Cæsareo, seu civili communi. Et ad quid princeps circa ipsam teneatur, *ibid. num. 14. ad 20.*

Usura compensatoria quomodo sit licita, *ib. n. 21.* Usura punitoria, seu moratoria est licita, & quare, *ibid. num. 22.*

Mutuans accipiens pignus a mutuuario cum pacto, ut interim fructus pignoris lucretur, an committat usuram, *ibid. num. 23. & 24.*

Pactum Antichresicos, & Legis commissoriæ an sit usurarium, *ibid. num. 25. & 26.*

Usura non possunt exigi ob favorem causæ piæ; neque ad id dari potest dispensatio, sunt tamen

liciti montes pietatis, *ibid. num. 27. 28. & 29.*

Assignatur in variis casibus quomodo ratione mutui committi possit usura, *ibidem num. 30. ad 49.*

Contractus ille, qui vulgo dicitur a godere, quomodo ab usura possit excusari, *ibid. n. 50.*

Qui recusat mutare pecuniam, sed ipsam tradit indigenti, dicendo, quod emit ab ipso suas vaccas, & easdem ei locat pro pensione annua ei solvenda, vel dicendo, quod tali pecunia conducit suas operas ad futuram messem, an excusetur ab usura, *ibid. num. 51. & 52.*

Ementes res, chirographa, & alia credita minori pretio, quam valeant, quando excusentur ab usura, & restitutione, vel non, *ibidem num. 53. & 54.*

Emerere, vel vendere rem sine justo titulo infra, vel supra pretium, ob solam anticipatam, vel dilatat solutionem est usura, *ib. n. 55. & 56.*

Venditores quando excusentur ab usura, & restitutione, vel non, *ib. num. 57.*

Contractus Mobatru est usurarius, *ibid. n. 58.*

An mutuans possit ex contractu usurarie celebrato percipere, & retinere lucrum, quod ex alio justo contractu (quem celebrasset, si scivisset) recipere, & retinere potuisset, *ibid. num. 59. ad 62.*

Contractus vulgo dictus trium contractuum an sit usurarius, vel non, *ibidem num. 63.*

Assignantur plures, qui cooperantes ad exigendas, vel solvendas usuras peccant mortaliter, & tenentur ad restitutionem, *ibid. num. 64.*

Mutuatarius petendo mutuum sub usuris quando, & quomodo peccet, *ibid. n. 65. & 66.*

Mutuatarius post acceptum mutuum sub usuris an peccet usuram solvendo. Et in casu an, & quales usurasolvere teneatur, *ibid. num. 67. ad 72.*

Usurarius quando, & quale usurarum dominium acquirat, & quid circa ipsas teneatur restituere, vel non, *ibid. num. 73. ad 78.*

Judæi compelli debent ad restitutionem usurarum, *ib. num. 79.*

Obligatio restituendi usuras transit ad hæredes, & innuitur quando, ac quomodo hæredes, restituere debeant, & quando excusentur, vel non, a tali restitutione, *ibid. num. 80. ad 84.*

Per usuram mentalem quid intelligatur, & an etiam ipsa obliget ad restitutionem, *ibid. num. 85. 86. & 87.*

Assignantur poenæ, quibus subjacent usurarii, aliique ad usuras cooperantes, & quid requiratur ad hoc ut dicat poenæ incurrant usurarii, *ibid. nu. 88. ad 89.*

Judex criminum usurariorum quis sit, & esse possit, *ibidem num. 100. & 101.*

Alia ad rem, *ibid. nu. 102. & 103.* ubi ad propositum affertur encyclica Bened. XIV. quæ ad exterminandas usuras plura declaravit, quæ referuntur, *ibid. num. 104. ad 113.*

Non solum ex mutuo, sed ex quocumque alio credito mere pecuniario regulariter vetitum est quidquam ultra sortem accipere, non concurrentibus notissimis requisitis Castrensibus in leg. 3. ff.

de eo, quod certo loco : quæ requisita Castrensis explicantur, *ibidem* nu. 114. & seqq.

Usufructus, usus.

Quid sit usufructus, & quid sit usus, & quomodo ususarius differat ab usufructuario. Vide verb. *Usufructus* n. 1. ad 4.

Usufructus an constitui possit in rebus unico usu consumptibilibus, *ibidem* nu. 5. & 6.

Usus alius est facti, & alius juris, & uterque explicatur, *ibid.* n. 7.

Datur alius usus, scilicet usus facti simplex, qui separatur a dominio rei, etiam unico usu consumptibilis, *ibidem* n. 8. 9. & 10.

Usufructus bonorum adventitiorum filii ad quem spectet, *ibidem* nu. 11. & 12.

Usufructus hæreditatis relicte filio sub hac lege, ut in ea nihil juris acquirat pater, non spectat ad ipsum patrem, neque pater acquirit usufructum in hæreditatem aditam a filio contra voluntatem ipsius patris, *ib.* n. 13. & 14.

An ut usufructus prohibeatur patri in bonis adventitiis filii, tacita sufficiat prohibitio, *ib.* n. 65.

An prohibito usufructu patri, nihilominus competat ei administratio bonorum, si filius ætatis defectu laboret, *ib.* n. 66. & seqq.

Usufructus in bonis adventitiis filii per professionem patris ad quem transeat, *ib.* nu. 15.

Pater per professionem filii in religione, vel per ejusdem enorme delictum non amittit usufructum in bonis adventitiis ejusdem filii, neque per transitum ad secundas nuptias privatur usufructu bonorum filiorum prioris matrimonii, *ib.* nu. 16. 17. & 18.

Pater potest usufructum bonorum adventitiorum filii eidem remittere, *ibid.* nu. 19. & 20.

Usufructus bonorum dotialium ad quem spectet, & an esse possit materia dotis, *ib.* nu. 21. 22. & 23.

Si uxor fuerit proprietaria, & dederit in dotem solum usufructum, retenta sibi proprietate, soluto matrimonio, ad quem spectet ille usufructus, *ibid.* nu. 24. 25. & 26.

Usufructuarius quales fructus percipere possit ex re fructifera, & an possit illos alteri donare, vendere, vel transferre, etiam invito domino, *ibid.* nu. 27. ad 33.

Usufructuarius quomodo teneatur proprietarii rem conservare? & quid de ipsa disponere possit, vel non, *ib.* n. 34. ad 39.

Usufructuarius ædium quid possit in ipsis facere, vel non, & quid si ædes, vel incendio, vel casu fortuito destruantur, *ibidem* n. 40. ad 44.

Usufructuarius, cui legatus est usufructus certi gregis ad determinatum tempus, ad quid teneatur elapso dicto tempore, *ib.* n. 45. & 46.

Usufructuarius quando usum capere incipiat, *ibid.* nu. 47.

Assignantur aliqua ad usufructuarium, & ad rei proprietarium spectantia, *ibid.* n. 48.

Si usufructus sit relictus pluribus usufructuariis conjunctim, uno eorum decedente, quid de ejus portione, *ibidem* nu. 49.

Usufructuarii hæres non tenetur restituere proprietario fructus, quos defunctus collegerat, antequam essent maturi, *ibid.* nu. 50.

Usufructuarius potest interrompere locationem factam a proprietario, *ibid.* nu. 51.

Hæres, seu legatarius testatoris tenetur usufructuario præstare viam, & transitum necessarium ad utendum suo usufructu, *ib.* nu. 52.

Usufructuarius quæ onera sustinere, & solvere teneatur, & quid ipsi addere, vel ab ipso exigere possit proprietarius, *ibid.* nu. 53. ad 56.

Usufructus per quid finiatur? Et quid si usufructuarius in religione professionem emittat, *ibid.* nu. 57. ad 64.

Alia ad rem, *ibidem* numer. 65.

Utensilia.

Assignatur taxa pro utensilibus sacris Missæ quotidianæ. Vide verb. *Utensilia* nu. 1.

Parochi, & rectores Ecclesiarum an, & quibus sacerdotibus celebrare volentibus in eorum Ecclesiis teneantur utensilia sacra ministrare, & an possint retinere aliquam portionem ex elemosynis Missarum pro expensis mantutionis Ecclesiæ, *ib.* nu. 2. ad 6.

Episcopus quomodo possit adstringere beneficiatos ad providenda paramenta de proprio, *ib.* nu. 7.

Mantutio, & provisio de necessariis pro altaribus de jure patronatus ad quem spectet, & ad quæ onera teneatur patronus, *ibid.* nu. 8. ad 15.

Utensilia, & paramenta Sacra aliis commodare prohibentur Fratres minores de observantia sub gravissimis pœnis. Vide verb. *Paramenta Sacra* numer. 39.

Alia vide tom. 8. in *Append. Resol.* in Auximana. Derthonen. Alia Derthonen. Romana. Maccraten. *Utensilium*. Romana *Utensilium*, Larianen. Camerinen. *Utensilium*, Licien. *Claustra*.

Utilitas Ecclesiæ quando sufficiat pro alienatione ejus bonorum. Vide verb. *Alienatio* art. 2. n. 2.

Utilitas Ecclesiæ, seu republicæ quando sufficiat pro absentia a residentia? Vide verb. *Canonicus* art. 5. nu. 37. verb. *Episcopus* art. 4. nu. 7. ad 11. & verb. *Parochus* art. 2. n. 42.

Uxor.

Uxor quando teneatur sequi maritum mutantem domicilium, & econtra, quomodo teneantur ambo simul cohabitare, & propter quas causas fieri possit divortium. Vide verb. *Uxor* n. 1. ad 10.

Quid de conjuge, qui propter adulterium spirituale alterius conjugis, divortium facit auctoritate propria, *ib.* n. 11. ad 14.

Uxor adultera post poenitentiam recipienda est a marito, & si separata impudice vivit, puniendi est poena mortis, & si occidit foetum animatum aut infantem natum, excommunicatur, & punitur ut homicida, *ibid.* n. 15. 16. & 17.

Quid de uxore adultera, vel sterili, quæ artificiose sibi supposuit partum alienum, *ibid.* n. 18. 19. & 20.

Uxor in adulterio comprehensa nequit a marito ob id occidi, *ib.* nu. 21.

Uxor quid amittat propter adulterium? Et quid si a marito recedat, *ibid.* n. 22. 23. & 24.

An, & quando dos quoad proprietatem, & usufructum spectet ad uxorem, *ibidem* n. 25.

Quando uxor possit petere, & teneatur reddere

re debitum conjugale, vel non, *ibid. num. 26.*
 Quid de voluptate, seu delectatione; ac de tactibus, oculis, amplexibus inter conjuges, *ibidem num. 27. ad 31.*

Conjuges an, & quando possint, vel non, religionem ingredi, *ibid. n. 31.*

Maritus an, & quando possit cum, vel sine, uxoris licentia ad sacros ordines promoveri, *ibid. num. 33.*

Quid de conjugibus infidelibus, quando unus convertitur, & alter non, vel quando ambo convertuntur, & quid de eorum matrimonio, & prole, *ibid. num. 34.*

Plures uxores simul habere est prohibitum de Jure Divino; *ib. n. 35.*

Uxor an, & quas donationes possit facere marito, & maritus uxori, *ib. n. 36.*

Uxor de quibus bonis habeat dominium, vel usumfructum, & de quibus, & quando possit dispo-
 nere, & facere donationes, & elemosynas, &
 succurrere suis parentibus, *ibid. n. 37.*

Uxor, sicut & maritus, quibus prius subvenire teneatur in extrema, gravi, & communi neces-
 sitate, *ib. n. 38.*

Uxor quando possit, vel non irritare vota mari-
 ti, & e contra, *ib. n. 39.*

Uxor transiens ad secundas nuptias quid amittat, *ibidem num. 40. ad 44.*

Uxor an possit sibi eligere sepulturam, & si non elegerit, ubi sit sepelienda, *ib. n. 45.*

Uxoris soror improprie dicitur cognata, *ib. n. 46.*

Uxor, sicuti & maritus, proprium filium bapti-
 zans, vel ambo alterius filium de sacro fonte
 suscipientes non impediuntur debitum petere, *ib. n. 47. & 48.*

Uxor pragnans, choreas ducens quomodo peccet, *ibid. nu. 49.*

Uxor notorie adultera non potest religionem in-
 gredi cum solo consensu viri, *ib. n. 50.*

Uxor an, & quæ bona possit inscio, vel invito
 marito ludo exponere, *ibidem num. 51. ad 54.*

Alia ad rem, *ibid. n. 55. ad 91.*

Feminae vox in homine an sit mali ominis indicium, *ib. n. 91.*

Uxor quando est pulchra aufert nomen domus ma-
 rito, *ib. num. 93.*

Uxor ximens maritum de manu curiæ, & e contra,
 non committit crimen læsæ majestatis, *ib. n. 94.*

Referuntur privilegia mulierum inhonestarum,
 & de ipsis præsertim verificatur celebre S. Anto-
 nini Alphabetum, quod adducitur, *ib. n. 95. & 96.*

Prærogativæ mulierum honestarum indicantur, *ibid. n. 97.*

Refertur curiosus, & scandalosus modus du-
 cendi uxorem in regno Congi, *ibid. num. 98.*

Reprehenditur Auctor ob ea, quæ habet a nu.
 66, ad 98. *ib. in add. nu. unie.*

Uxor quum sit in marito potestate juxta legem
 Moysis, ideo maritus a judaismo ad Ecclesiæ fi-
 dem conversus, eam ad Baptismum offerre po-
 test, *ib. n. 99. & 100.*

Alia ad rem vid, verb, *Femina.*

X

Xenia.

Xenia dari solita per Cardinales absentes noviter
 promotos, quibus debeantur, si contingat obitus
 Papæ? Vide verb. *Xenia nu. 1.*

Judices quo jure teneantur a receptione mune-
 rum abstinere, & quid si recipiant, & quando,
 ac quæ munera recipere possint, vel non, *ibid.*
num. 2. ad 15.

Auditores Rotæ, Episcopi, & Regulares, quid
 de ipsis circa munus receptionem, vel largi-
 tionem, *ibid. num. 16. ad 23.*

Quæ personæ donare possint, vel non, & in
 qua quantitate, *ibid. n. 24.*

Alia ad rem, *ib. n. 25. ad 31.*

Z

Zelotypia.

Zelotypia quid sit, & quid de ipsa. Vide verb.
Zelotypia n. 1. ad 5.

Zenitib quid sit, & significet. Vide verb. *Mun-
 dus nu. 129.*

Zingari, Zingare.

Zingari, vel zingare bonam, vel malam fortunam
 se divinare jactantes quomodo peccent, & quan-
 do puniri possint ab Inquisitoribus. Vide verb.
Zingari n. 2. & 3.

Zingari in quo possint esse testes idonei, *ib. n. 4.*

Emens rem a Zingaribus ad quid teneatur, *ibid.*

n. 5. & 7.

Alia de Zingarorum moribus, descendencia,
 ac mulieribus, *ibidem n. 8. ad 12.*

Zizania.

Evangelica Zizaniorum parabola matth. XIII.
 24. explicata, præsertim adversus Protestantes,
 qui illa ad tolerandam Religionum diversita-
 tem abutuntur. Vide verb. *Zizania per totum.*

Zodiacus.

Zodiacus quid sit cum duodecim ejus signis. Vi-
 de verb. *Mundus nu. 135. & 136.*

Quodlibet ex Zodiaci signis continet 30. gra-
 dus, *ibid. num. 137.*

Zodiaci signa-peculiaribus figuris exprimuntur,
ibid. num. 139.

Dicta duodecim signa dividunt Zodiacum in
 duodecim partes correspondentes duodecim men-
 sibus anni, *ib. n. 140.*

Zona.

Zona quid sit, & quotuplex. Vide verb. *Mundus
 num. 153.*

Zona torrida quæ sit, & quare sic dicta, *ib. n. 154.*

Zonæ temperatæ quæ sint, & quare sic dictæ,
ibid. num. 155.

Zonæ frigida quæ sint, & quare sic dictæ, *ib. n. 156.*

NOMINA AUCTORUM

QUI IN HOC OPERE REFERUNTUR, ET DECLARATIO SIGLARUM

Quæ in eorum citatione brevitatis causa adhibentur.

A

- Abb.* Nicolaus de Tudeschis Benedictinus Abbas Monacensis, Archiepiscopus *Panormitanus*, qui utroque nomine citatur. Scripsit commentaria in libros Decretalium; Consilia; Questiones; Practica &c.
- Abbau.* Abbaudus Abbas. De fractione Corporis Christi. Exst. inter Analect. Mabillonii.
- Abell.* Ludovicus Abelly Episcopus Ruthemensis. Medulla Theologica.
- ab Insul.* Petrus ab Insula Ordin. Minor. *Doctor notabilis*. Commentar. in Psalm. Davidis, in 4. libros Sententiarum &c.
- a Borg.* Ludovicus a Borgia. Propugnaculum Theolog. pro Conceptione B. M. V.
- Abul.* Alphonsus Tostatus Episcopus *Abulensis*, quo nomine solet citari. Commentaria in Sacram Scripturam. *Hic stupor est mundi, qui scibile ditavit omne.*
- Act. Eccles. Mediolan.* Acta Ecclesiæ Mediolanensis. Sunt septem Concilia Provincialia novissime Bergomi impressa.
- Ægyd. Rom.* Ægydus Romanus e Columensium familia, Ordinis S. Augustini Prior Generalis, Archiepiscopus Bituricensis, S. Thomæ Aquinatis quondam Auditor, *Doctor fundatissimus*. In primum, & secundum Sentent. in Canticum, in Epistolam ad Romanos &c.
- Alban.* Cardinalis Albanus. Tractatus de potestate Papæ &c.
- Albert. Magn.* Albertus, ob singularem sapientiam cognomento *Magnus*, natione Suevus, Ordin. S. P. Dominici, Episcopus Ratisponensis. Scripsit summam Theolog. & in Magistrum, & alia pene innumera, quæ Trithemius recenset.
- Albertus de Albertis Societas Jesu Paradoxa moralia de ornatu mulierum.
- Andreas Alciatus, Jurisperitus maximus. Scripsit in Jus civile, & de multis aliis.
- Aldanus. Compendium Canoniarum *Aldan.* Resolutionum.
- Alexander Alemanicus, Ordin. Minor. *Alemanic.* *Doctor illibatus*. Comment. in Apocalyp. in 4. lib. Sent.
- Alexander de Ales, seu *Aleensis*, Ord. S. P. Francisci, *Doctor irrefragabilis*, S. Bonaventuræ, Scoti, ac, secundum multos, etiam Divi Thomæ Præceptor; hinc dictus *Doctor Doctorum*. Scripsit in Magistrum, & in varios libros Sacre Scripturæ.
- Alexander ab Alexandria Minister Generalis totius Ordinis Minorum. *Alex. ab Alexand.* Scripsit in Magistrum Sentent. Summam Questionum S. Bonaventuræ, in 4. libros Sentent. Tractatum de Usuris, postillam in Ecclesiasticum, Isaiam, Tobiam, in Evangelium Joannis, in Epistolas sancti Pauli, & multa alia.
- Joannes de Aloza Soc. Jesu. Flores Summarum, sive Alphabetum morale casuum conscientiarum.
- Lælius Altogradus Juriconsult. Consilia.
- Didacus Alvarez Dominicanus, Archiepiscopus *Tranensis*. Commentarium in Isaiam &c.
- Alvarus Pelagius Ordinis S. P. Francisci, Episcopus Silvensis. De planctu Ecclesiæ: In 4. libros sententiarum &c.

Vin-

- Alvis.* Viacencius Alviset Benedictinus. Murenulæ sacræ vestis.
- Amalar.* Fortunatus Amalaris, Episc. Trevirensis, Alcuini discipulus. Scripsit 4. libros de divinis Officiis, de mysteriis Missæ &c.
- Ambros.* S. Ambrosius Romanus, Archiepiscopus Mediolanensis, Doctor Ecclesiæ. Plura scripsit studio Monachorum S. Mauri collecta, & typis data.
- Amendol.* Thomas Amendolia Ordin. Prædicatorum, Opera Moralia de septem Sacramentis.
- Amen.* Ludovicus de Ameno, Ordin. Minor. Practica criminalis de delictis, & poenis.
- Ameyd.* Theodorus Ameyden, alias Ameydenius, Advocatus Romanus. De officio, & jurisdictione Datarii, necnon de stylo Datarie.
- Ammon.* Ammonius Christianus Philosophus, Origenis, & Plotini Egyptii Magister. Scripsit de consonantia Matris, & Jesu; Item Canones Evangelicos.
- a Mostaz.* Franciscus a Mostazo J. U. D. De causis piis in genere, & in specie.
- S. Anast.* S. Anastasius Sinaita, Episcopus Antiochenus. Scripsit Anagogicas contemplationes in Hexameron.
- Anastas. Bibliot.* Anastasius S. R. E. Bibliothecarius, Historia Ecclesiastica de vitis Romanorum Pontificum.
- Ancharan.* Petrus de Ancharano Jurisconsultus. Scripsit in decretales, & Clementinas.
- Andr.* Joannes Andreas Juriscons. super decretales Glossæ ad Jus Canonicum.
- Andres.* Antonius Andres, seu Andreas Hispanus, Ordin. Minor. Doctor *disciplinæ*, In 4. libros sententiarum &c.
- Angelom.* Angelomus Gallus Lexoviensis Monachus S. Benedicti. Scripsit in 4. lib. Regum, & in Canticum.
- Angel. a Clavas.* Angelus a Clavasio Ordin. S. P. Francisci summa Angelica.
- Angles.* Joseph Angles Ordin. Minor. Flores Theologicarum questionum.
- Annat.* Petrus Annatus. Apparatus Methodicus ad Theologiam positivam.
- S. Anselm.* S. Anselmus Cantuariensis Archiepiscopus, natione Italus ex Ordine S. Benedicti. Commentaria in Matthæum, Meditationes, Orationes &c.
- Antonell.* Joannes Carolus Antonellus J. U. D. Episcopus Ferentinus, De Juribus & oneribus Clerici, de Regimine Ecclesiæ, de tempore Legati, de loco Legati &c.
- S. Antonin.* S. Antoninus Florentinus ex Ord. Præd. Florentiæ Archiepiscopus. Summa Theologica, Summa Historialis &c.
- S. Anton. de Pad.* S. Antonius de Padua Ordin. Min. natione Lusitanus. Scripsit Expositionem Mysticam in omnes ferme Sacræ Scripturæ libros, concordantias S. Scripturæ, & multa alia typis impressa Lugduni, & novissime Pedeponti una cum operibus S. P. Francisci duobus voluminibus comprehensa.
- Antonius a Venetiis Ordin. Minor. Ecclesia Jesu Christi contra Picenninum *Italicæ*.
- Antonius Guevara ex Ord. Min. Episc. Mindonensis, concinator, chronographus, & a consiliis Caroli V. Imperatoris. Scripsit montem Calvarie, horologium Principum, & libros Epistoliarum &c.
- Guido Bosius Archidiaconus Bononiensis. Edidit commentarium in Decretum Gratiani *Rosarium* inscriptum. Est & alter Archidiaconus Bononiensis, Joannes de Anania dictus, qui edidit commentaria in Decretales, & volumen unum consiliorum.
- Petrus Arcudius. De concordia Ecclesiæ occidentalis, & orientalis, in septem Sacramentorum administratione.
- Angelus Gambellinus ab Aretio sua patria sic dictus. Edidit commentarium in instituta, consilia &c.
- Franciscus Aretinus Ordin. Min. Scripsit in libros Sententiarum. Practic. Criminal. &c.
- Bartholomæus Fumus Ordin. Prædicator. Armilla aurea, quo etiam nomine citatur.
- Antonius Arnaldus de frequenti Communione &c.
- Claudius Arnaudus Thesauri Sacror. Rituum Epitome.
- Franciscus Arias tractatus de bello, & ejus justitia.
- Aristoteles Stagiritæ Nicomachi filius, Platonis discipulus, Alexandri Magni præceptor; natus ante Christum ann. 372. scripsit pene innumera.
- Rodericus Arriaga Soc. Jesu. Disputationes Theologicæ in Divum Thomam.
- Franciscus Arriba Ordin. Minor. De concordia liberi arbitrii, prædestinationis, & gratiæ.
- Richardus Arsdækin Societ. Jesu Theologia Polemica, Practica, Sacramentorum a Monasterio. Ordin. Minor. Martyrologium Franciscanum.
- Franciscus Asculanus, Ordin. Minor. Doctor *succinctus*. Scripsit in 4. lib. Sententiarum, Reportata &c.
- Asesanus, Ordin. Min. Summa Astensis.
- S. Athanasius Episcopus Alexandrinus. Opera multa Græcæ, Latine versa, aucta, & illustrata a Benedictinis S. Mauri.
- Raphael Aversa a S. Severino Clerici. Regula Minor. De Eucharistia &c.

- S. August.* S. Augustinus Aurelius Hipponensis Episcopus . Opera cum notis Benedictinorum Congreg. S. Mauri .
- Avicen.* Avicenna Hispalensis Arabs Medicus celeberrimus . Plurima scriptis de re Medica , Alchimia , Logica , Metaphysica &c .
- Aureol.* Petrus Aureolus Franciscanus Cardin. & Aquensis Archiepiscopus *Doctor facundus , & elegans* . Commentaria in universam S. Scripturam ; in quatuor libros Sententiarum &c .
- Auctor Operis Imperfecti .* Auctor Operis imperfecti in Matthæum , qui non est Chrysostomus , & licet Homilia illæ 45 . Operibus Chrysostomi inserantur , scaten tamen hæresibus , ut patet Homilia 49 . &c .
- Azor.* Joannes Azorius Soc. Jesu . Institutiones Morales &c .
- B**
- Babenst.* **L**udovicus Babenstueber , Ord. S. Benedicti . Cursus Theologiæ , & Philosophiæ Thomistica .
- Bacchin.* Benedictus Bacchinus Ord. S. Benedicti . De Eccles. Hierarchiæ originibus .
- Bacon.* Rogerius Baconius Ord. Min. *Doctor mirabilis* eruditus in omni scientiar. genere . Scriptis commentar. in 4 . lib. Sentent. de potestate mirabili artis , naturæ , & fere de omni scientia , & arte .
- Bacchon.* Joannes de Baccho , seu Bacchoniis Ord. Carmelit. *Doctor resolutus* . Scripsit in 4 . lib. Sententiarum &c .
- Bacci.* Andreas Baccius Elpidianus . De duodecim gemmis S. Scripturæ . De Thermis , &c .
- Bacz.* Didacus Baeza Soc. Jes. Comment. Allegorici , & Morales de Christo figurato in veter. Testam. in Evangelia &c .
- Bail.* Ludovicus Bail Doctor Theolog. Summa omnium Conciliorum .
- Baling.* Antonius Balingen Soc. Jes. in Pomeridiana colloquia , & ex Scriptura indicem moralem .
- Baldel.* Nicolaus Baldellus Soc. Jes. Disputationes ex Theologia Morali .
- Bald.* Petrus Baldus de Ubaldis J. C. Perusinus , discipulus Bartoli . In Jus Civile , & Canonicum &c .
- Bancel.* Ludovicus Bancelius , Ord. Præd. Cursus Theologiæ Moralis & Scholasticæ .
- Band.* Joannes Bandoizes , Soc. Jes. De Ethica Christiana , seu Regula morum .
- Bann.* Dominicus Bannes , Ord. Præd. Commentaria Scholastica in primam partem , & secundam secundæ D. Thomæ , &c .
- A. Barb.* Augustinus Barbosa , Episc. Uxentinus .
- In Jus Civile , Canonicum , de Jure Eccles. de Offic. Episc. &c .
- Petrus Barbosa J. C. De præscriptionibus .
- Bonaventura Baro Ord. Min. Scotus de sensus , & amplificatus , de Angelis .
- Cesar Baronius , Congregationis Oratorii Card. Annales Ecclesiastici &c .
- Bartolus , celeberrimus J. C. Commentar. in Jus Civile , & Canonicum &c .
- Bartholomæus a S. Fausto , Gisterciensis , Thesaurus Religiosorum . Speculum Confessarior. & Poenitentium .
- Hieronymus Barufaldus . Commentaria ad Rituale Romanum .
- S. Basilus Magnus Cæsariæ Episc. Eccl. Doctor . Opera multa Græca , Latine versa cum Notis Benedict. S. Mauri .
- Clemens Bassæus , Ord. Min. Viridar. Scotie .
- Eligius Bassæus , Capuccinus . Flores totius Theologiæ practicæ .
- Joannes Bassolius Ord. Min. *Doctor ordinatissimus* . In 4 . lib. Sentent. Miscellan. Philosophica , & Medica , &c .
- Marcus Battaglini , Ep. Nuceri . Historia universalis omnium Concilior. &c . Ital.
- Michael Bauldry , Ordin. S. Benedicti . Manuale sacrar. ceremoniarum .
- Stephan. Baunes S. J. Summa Cas. Conscientiar. scien.
- Martinus Becanus , Soc. J. Summa Th. Scholasticæ , Analogia veter. & novi Test. de justitia & jure &c .
- Suicardus Bech , Ord. Minor. Conciones morales de gravitate peccati .
- Beda Anglo-Saxo Giruvicensis Ord. S. Benedicti , dictus *Venerabilis* . Comment. in S. Scripturam &c .
- Ludovicus de Beja , Augustinianus . Responsiones casuum conscientiæ .
- Egidius Bellamera , Canonista . Scripsit commentar. in Decretum Gratiani , &c .
- Joannes Bellarinus , Cleric. Reguli . Doctrina Concilii Trid. explicata .
- Ven. Robertus Bellarminus , S. J. Card. & Archiep. Cananus . Controversiæ , & alia opera Theologica &c .
- Franciscus Bellegambe , S. J. De Jubilæo &c .
- Jo. M. Bellettus . Disquisitio clericalis , &c .
- Beltrandus a Turri , Ord. Min. Card. *Doctor famosus* . Scripsit in Evangelia , & Epistolas , & in 4 . lib. Sentent. &c .
- Benedictus XIII. Ursinus , Ord. Præd. Opuscula Liturgica , Concilium Roman. &c .

- Benedict.* XIV. Benedictus XIV. Bononiensis de Lambertinis. De Servorum Dei Beatificatione, & Canonizatione Sancto-
rum &c.
- Benvenuti.* Cæsar Benvenuti Canon. Regul. Lateranensis. Instructio pro celebrante in Missa privata, & solemn; de vita communi clericorum &c.
- Benzon.* Rutilius Benzonius. Speculum Episcoporum, &c.
- Berchor.* Petrus Berchorius, Ord. S. Benedicti. Repertorium Morale utriusque Testamenti.
- Berlend.* Franciscus Berlendi, Cleric. Regul. De oblationibus ad Altare.
- Bernal.* Augustinus Bernal, S. J. De Sacrament. in genere, de Eucharistia, & Ordine.
- S. Bernard.* S. Bernardus Abbas Claravallensis, Doctor *melissæ*. Opera multa studio Horstii 6. tom. in fol. impressa.
- S. Bernard.* S. Bernardinus Senen. Ord. S. P. Francisci. Opera multa quinque tom. in fol. Parisiis impressa.
- Bernin.* Dominicus Berninus, Historia omnium hæresum. *Italice*.
- Bero.* Augustinus Bero. In Jus Canonicum. Consilia &c.
- Bertachin.* Jo. Bertachinus, Tractat. de Gabellis &c.
- Berteau.* Bartholus Berteau. Regula prudentis, & pii Confessarii.
- Besut.* Innocentius Besutius. Presbyter Brixiensis, Doctor Theologiæ. Anatomæ conversationis amator; pro disciplina juvenum conjugia quærentium.
- Beyerlin.* Laurentius Beyerlinch, Theologus, & Archipresbyter Antuerpiensis. Theatrum vitæ humanæ.
- Bibliothec.* Bibliotheca maxima veterum Patrum, & antiquorum Scriptorum Ecclesiasticæ. tom. 27. Lugduni impressa.
- Binsf.* Petrus Binsfeldius, suffraganeus Trevirensis. De Confessionibus Malefactorum, & Sagarum; Pastorale de usu-
ris.
- Biss.* Bernardus Bissus, Benedictinus. Hierurgia, sive rei divinæ peractio.
- Birar.* Franciscus Birarius, Ord. Cisterc. Sententiæ Ss. Patrum, de Immaculata Conceptione, de veteri monachatu, & regulis monasticis.
- Bizozer.* Joannes Baptista Bizozerius. Summa casuum conscientiæ.
- Blanchin.* Josephus Blanchinus, presbyter Congr. Orator. Enarratio pseudo Athanasiana in symbolum.
- Blondel.* Franciscus Blondellus. Historia Calendarii Romani.
- Bosquillos.* Lazarus Andr. Bosquillotius. Tractatus historicus de Liturgia Sacra,
- Henricus Boich, J. U. D. Commentar. *Boich*, in libros Decretalium &c.
- Boethius prænominis Manlius Torquatus Severinus, Consul Romanus, sapientia, eloquentia, & pietate illustris a Theodorico Rege Gothorum una cum Symmacho Socero suo interfectus. Scripsit de consolatione Philosophiæ, de Trinitate &c.
- Jacobus Boileau. De Corpore, & Sanguine Domini, Historia flagellantium &c.
- Marcus Antonius Boldettus. Observationes ad Cœmeteria Sacra.
- Joannes Bollandus, & alii Patres S. J. Bolland. Acta Sanctorum a mense Jan. ad Aug. &c.
- Joannes Bona, Cisterciensis Card. De Bona. Sacr. Missæ, Manuductio ad cælum, &c.
- Martinus Bonacina, Doctor utriusque Bonacina. Juris. Opera Moralia.
- Bonagratia Habensis, Capuccinus. Summa questionum regularium.
- Franciscus Bonal, Ord. Min. Christiani. Bonal. nus hujus temporis.
- Philippus Bonanni, Soc. Jes. De omnibus Ord. Regularib; & Militarib; sub propriis habitibus, & insigniis.
- Oliverius Bonartius, Soc. Jes. De horis Bonart. Canonicis &c.
- Franciscus Bonaspei, Carmelita. Commentarii tres in Theol. Scholasticam, Eliæ visio. De Immaculata Conceptione B. M. V.
- S. Bonaventura totius Ordinis Minor. S. Bonav. Octavus Generalis, Doctor Seraphicus, & Cherubicus, Card. Episc. Albanensis. Commentar. in Sac. Scripturam, in 4. Sentent. & alia plurima opera septem tomis in fol. comprehensa.
- Nicolaus Bonettus, Ord. Min. Doctor Bonet. proficius. Scripsit Postillam in Genes. commentar. in 4. libros Sententiarum.
- Julius Bonfadinus. Thesaurus Ecclesiasticarum decisionum.
- Jacobus Bonherius, Soc. Jes. Commentar. in varios Sacræ Script. libros.
- Franciscus Bordonus, Ord. S. P. Francisci. Propugnaculum humanæ libertatis, & multa alia opera.
- Jo. a Bosco, Ord. Min. Theol. Sacra-
mental.
- Philippus Bosquieri, Ord. Min. Echo Bosquier. Concionum, de rebus in carcere gestis a S. Joanne Baptista, & alia opera tribus tomis in fol. impressa.
- Joannes Angelus Bossius, Barnabita. Boss. De triplici Jubilæo, de scrupulis, &c.
- Jacobus Benignus Bossuet. De potestate Ecclesiastica, & de multis aliis. Anto.

- Boucat.* Antonius Boucat, Ord. S. Francisci de Paula. Theologia Patrum Dogmatica, Scholastica, Positiva.
- Boudevv.* Michael Boudevvius. Ventulabrum medico-theologicum.
- Bover.* Zacharias Boverius, Ord. Minor. Censura in 4. libros de Republica Ecclesiastica Antonii de Dominis. De Symbolo veræ, & falsæ Religionis. Consultatio de ratione veræ Fidei.
- Boyvin.* Joannes Gabriel Boyvin, Ord. Minor. Theologia Scholastica, & Moralis ad mentem Scoti &c.
- Branden.* Georgius Branden, Canonic. Augustan. collectanea super concordatis inter Sedem Apostolicam, & nationem Germaniam.
- Brasch.* Joannes Baptista Braschius. De libertate Ecclesiæ in conferendis beneficiis.
- Breno.* Carolus Franciscus a Breno, Ordinis Min. Manuale Missionariorum Orientalium.
- Brentan.* Ignatius Brentanus, Ord. S. Benedicti. Chronologia Mundi Christiani a Christo nascente ad annum 1727.
- Brinkel.* Gualterius Brinkellius, Ord. Minor. Doctor Bonus. Scripsit in 4. lib. Sentent. Distinctiones Scholasticas.
- Brogno.* Candidus Brognolus Ord. Minor. Manuale Exorcistarum, ac Parochorum &c.
- S. Bruno.* S. Bruno, vulgo Astensis, patria Solerinus, Ord. S. Benedicti, Episc. Signinus. Scripsit Commentar. in Sac. Scripturam, Homilias in Evangelia, de Sacramentis, & Ecclesiasticis ritibus &c.
- Bullar. rom.* Bullarium Romanum in fol. in plures tomos distributum.
- Burghaber.* Adamus Burghaber, Soc. Jes. Tres Centuriæ casuum.
- Buongiovan.* Simon Buongiovanni, Ord. Min. Silva sacrarum ceremoniar. Monita promissis inferioribus Sacri Alt.
- Bur.* Guillelmus Burius. Romarorum Pontificum brevis notitia.
- Busemb.* Hermannus Busembaum, Soc. Jes. Medulla Theologiæ Moralis.
- Butr.* Antonius de Butrio, Bononien. J. C. Commentar. in Decretales, & in Sextum.
- Bzov.* Abrahamus Bzovius, Ord. Præd. Continuatio Annualium Baronii.
- Iosepheus Cabrinus.* Directorium Ordinandorum in forma Cathedismi.
- Ioannes Cachéranus.* Cleric. Regular. Theologia assertiva.
- Cæremonia.* Cæremonia Papale, seu Sacrar. Cær. & Rit. Ecclesiast. S. R. E. editum a Christophoro Marcello Corcyren. Episcopo.
- Cæremonia.* Cæremonia Episcoporum novissime impressum.
- Cajet.* Thomas de Vio, vel Vius, Ord. Præd. Card. Scripsit in summam Theologicam S. Thomæ Aquin. in sacram Scripturam, & plura alia.
- Calderin.* Ioannes Calderinus, juris consultus. Commentar. in Decretales &c.
- Calep.* Ambrosius Calepinus. Dictionarium lingue latine.
- Calmet.* Augustinus Calmet, Ord. S. Benedicti Commentar. in S. Script. Dictionarium Biblicum &c.
- Calepin.* Ioannes Calvinus, alias Chauvin, I. U. D. Magnum Lexicon. Iuridicum.
- Camar.* Ignatius de Camargo, doctor Salmanticensis, Soc. Ies. Regula honestatis moralis.
- Campion.* Franciscus Maria Campionus, Lucensis, Cong. Matris Dei. Instructio pro se præparantibus ad audiendas Confessiones.
- Cancer.* Iacobus Cancerius I. C. Variæ Resolutiones.
- Candeh.* Antonius a Candelaria, Ord. Min. Opusculum casuum conscientie. Supplementum &c.
- Canis.* Henricus Canisius. Lectiones antiquæ cum observationibus Iacobi Basnagii.
- P. Canis.* Petrus Canisius, Soc. Ies. De Sacramentis, & peccatis.
- Can.* Melchior Canus, Ord. Præd. Episcopus Canariensis. Loci communes Theologici.
- Cantel.* Petrus Iosepheus Cantelius. Historia Metropolitanarum Sedium.
- Capell.* Marcus Antonius Capellus, Ord. Minor. De Summo Pontificatu Petri, de successione Episcopi Romani in eundem Pontificatum, & de Appell. Eccl. African.
- Capitane.* Raymundus Capisuccus, Ord. Præd. Card. Questiones morales, & dogmaticæ &c.
- Carac.* Landulfus Caracciolus, Ord. Minor. Archiep. Amalphitanus Doctor Collectivus. Scripsit in 4. Evangelia, & in 4. libros Sententiarum &c.
- Caram.* Ioannes Caramuel Cisterc. Episc. Viëvan. Theologia fundamentalis, Moralis, Theologia Regularis, &c.
- Caranz.* Bartholomæus Caranza, Ord. Præd. Summa Conciliorum.
- Carden.* Ioannes de Cardenas, Soc. Ies. Prima Crisis

C

Cabass. **J**oannes Cabassutius, Cong. Oratorii, Praxis, & Theoria juris Canonici. Notitia Ecclesiastica, & Historica Conciliorum & canonum.

TOM. IX.

- Theologica . Secunda** Grisis Theologica circa propositiones ab Innocentio XI. damnatas &c.
- Carel.** Hieronymus Carellus , Ord. Min. Doctrina S. cor. Rit. super Rubrica Brevarii Romani ad usum Monialium ad modum dialogi , *Italice* .
- Caren.** Cæsar Carena J. U. D. de officio inquisitorum .
- Carou.** Raymundus Caron , Ord. Minor. Controversiæ fidei contra Judæos , & Hæreticos .
- Carthagen.** Joannes a Carthagera , Ord. Min. Homiliæ Sacræ .
- Casarub.** Alphonsus Casarubios , Ord. Min. Compendium privilegiorum .
- Caspens.** Ludovicus Caspensis , Capuccinus . Theologia Sacra .
- Castrens.** Paulus Castrensis , juris consultus . Consilia &c.
- De Castro.** Alphonsus de Castro , Ord. Minor. De Hæresibus &c.
- Castronov.** Hugo de Castronovo , Ord. Min. *Doctor Scholasticus* . Scripsit in 4. libros Sententiarum , reportata , de finali judicio &c.
- Castropal.** Ferdinandus de Castropalao , Soc. Jes. Opera Moralia .
- Catharin.** Ambrosius Catharinus , Ord. Præd. Scripsit in Cajetanum &c.
- Cavalier.** Joannes Michael Cavalieri , Ord. Eremit. S. Augustini . Commentar. ad Decreta Sacræ Congr. Rit. &c.
- Cecceper.** Franciscus Ceccoperius . Lucubrationes canonicæ .
- Cened.** Petrus Ceneda . Practicæ , & canonicæ quæstiones , Collectanea juris canonici &c.
- Chapeau.** Joannes Chapeauville , Pro-Vicarius Leodiensis . Thesaurus casuum reservatorum .
- Chassan.** Bartholomæus Chassanæus , J. U. D. Catalogus gloriæ mundi .
- Chass.** Bruno Chassaing , vel Chassainus , Ord. Min. de privilegiis regularium .
- Cherubin.** Flavius Cherubinus . Compendium Bullarum .
- Chok.** Erasmus a Chokier , J. C. De jurisdiction. Ordinarii .
- Jo. Chok.** Ioannes a Chokier , Leodiensis canonicus . In regulas cancellariæ , de commutationibus Beneficiorum , &c.
- S. Chryso-logus.** Petrus Chrysologus , Archiepiscopus Ravenn. Sermones aurei . Sermones in Evangelia , Opera varia .
- S. Chrysostomus.** Joannes Chrysostomus , Archiep. Constantinopolitanus . Opera varia græca , latine versa , & in XI. Tomos distributa cura Monachorum S. Mauri ,
- Alphonsus Giacconius , Ord. Præd. Vita & res gestæ Pontificum Romanorum , & Cardinalium .
- Alvarus Cienfuegos , S. J. Card. *Ænigma Cienfueg.* Theologicum .
- Julius Clarus , Alexandrinus , celebris Jureconsul. Practica criminalis . Opera juridica , Receptarum sententiarum opera omnia .
- Joannes Clericatus , Præpositus Patavinus . Decisiones canonicæ , & Sacramentales , de Sacrificio Missæ , &c.
- Collegium Salmanticense . Cursus Theologicus , Scholasticus , Dogmaticus *Salmant.* & Moralis &c.
- Paulus Comitulus , Soc. Jes. Consilia , *Comit.* seu responsa Moralia .
- Joannes Baptista Confectius *Juris Canonici Doctor.* Collectio Privileg. Ord. Mendicantium , & non Mendicantium .
- Egidius de Coninch , seu Conning , aut Konning , Soc. Jes. De actibus humanis , Fide , Spe , Charitate , Sacramentis , Censuris &c.
- Antonius de Corduba , seu Gordubensis , Ordin. Minor. Scripsit Opera Moralia , & in Regul. Fratrum Minor.
- Jacobus Corenus , Ord. Minor. Clypeus *Coren.* patientiæ .
- Franciscus Longus a Coriolano , Capuccin. De Casibus reservatis ; Summa Conciliorum .
- Corpus Juris Canonici .
- Corpus Juris civilis .
- Pyrrius Corradus , canonicus Neapolitanus . Praxis dispensationum . Praxis Beneficiaria .
- Robertus Cottonius , Ord. Min. *Doctor Amenus* . Scripsit in libros sententiarum . Abbreviationes super easdem sententias , disceptationes magistrales , &c.
- Didacus Covarruvias , J. C. insignis commentarium in V. & VI. decretal. in Clementinas , de regul. juris . Varias resolutiones &c.
- Laurentius Cozza , generalis totius ord. minor. Card. Historia Polemica de græcorum schismate , vindiciæ Areopagitæ , commentarii in librum S. Augustini de hæresibus &c.
- Ludovicus Crespinus a Borgia , Episc. Oriolensis , quæstiones Selectæ Morales .
- Claudius La Croix , Soc. Jes. Theologia *Ecroix.* Moralis .
- Chronologia Seraphica Michaelis Ange-
li a Neapoli , & Julii a Venetiis Ord. *Seraph.* Minor.

- Crux.* Joannes de la Crux, Ord. Præd. Directorium conscientie, & statu religionis, & de privilegiis.
- Cujac.* Jacobus Cujacius, J. C. Multa juris opera conficit decem voluminibus Parisiis impressa.
- Curiel.* Joannes Alphonsus Curiel, *Doctor Salamanticensis* in secundam secundæ Divi Thomæ.
- S. Cyprianus.* S. Cyprianus. Opera per Joannem Dodwellum collecta.
- S. Cyrillus Alex.* S. Cyrillus Alexandrinus Episc. Opera græca, latine edita a Joanne Auberto.
- S. Cyrillus Hier.* S. Cyrillus Hierosolymitanus Episc. Opera cum notis, & dissertationibus Antoni Augustini Touttee.
- Dacher.* **L**ucas Dacherius, Cong. S. Mauri. Spicilegium, sive collectio veterum aliquot Scriptorum. Regula solitariorum, seu exercitia pietatis.
- Dalleus.* Joannes Dalleus. De jejunii, & quadragesima, de confessione auriculari.
- Damasc.* S. Joannes Damascenus. Opera varia græca, latine edita cum notis le Quien. Ord. Præd.
- Daoix.* Stephanus Daoix, canonicus regul. S. Augustini, Lexicon juris civilis, & canonici, &c.
- De Alexand.* Cajetanus de Alexandris, clericus regularis. Confessarius monialium.
- De Cassia.* Simon de Cassia. Commentar. in Evangelia.
- Decian.* Tiberius Decianus, Jurisconsultus. Responsa &c.
- Dec.* Philippus Decius, Jurisconsultus Mediolanensis. In Decretales &c.
- Decre.* Gratianus, ord. S. Benedicti. Decretum.
- De Graf.* Jacobus de Grassis, Congr. Cassinen. Decisiones auræ.
- De Justis.* Vincentius de Justis, nobilis Lucensis. De impedimentis, & dispensationibus matrimonialibus.
- Delbene.* Thomas Delbene, cleric. regular. De immunitate Eccles. & de locis Theologicis &c.
- De Lugo.* Joannes de Lugo, Soc. Jes. Card. De justitia, & jure, De Sacramentis, De Incarnatione. Responsa Moralia, &c.
- Del Pas.* Angelus Del Pas, ord. min. commentaria in Marcum.
- Del Rio.* Martinus Antonius Del rio, Soc. Jes. Disquisitiones Magicæ, commentar. in Cantica, &c.
- Descb.* Stephanus Deschamps, Soc. Jes. Quæstio facti circa opiniones probabiles.
- Dian.* Antoninus Diana, clericus regularis, resolutiones morales &c.
- Diaz.* Joannes Bernardus Diaz, Calaris Archiepisc. Practica criminalis canonica.
- S. Dionysius Areopagita. Opera cum S. Dionis. schollis S. Maximi, & paraphrasi Pachymæ græce, & latine.
- S. Dionysius Carthusianus. De quatuor S. Dionys. hominis novissimis, de Immaculata Conceptione, &c.
- Hyacinthus Donatus, Ord. Præd. Praxis rerum regularium, &c.
- Laurentius a Dript, Ord. S. Benedicti. Anti Decalogus, theologus politicus, &c.
- Baptista Du-Hamel, Professor Parisiensis. Theologia Speculatrix, & practica.
- Sebastianus Dupasquier, Ord. Minor. Philosophia, & Theologia Scholastica.
- Ludovicus Elies Dupinius, *Doctor Sorbonicus*. Nova Bibliotheca auctorum ecclesiasticorum cum tractatu de antiqua Ecclesiæ disciplina, &c.
- Bartholomæus Durandus, Ord. Minor. Clypeus Theologiæ Scholasticæ, Fides vindicata, &c.
- Guillelmus Durandus, J. C. Speculum juris tripartitum, ob id dictus Speculator.
- Joannes Stephanus Durandus. De Ritibus Ecclesiæ catholicæ.
- Andreas Duvallius, Regius in Sorbona Professor. In S. Thomam. De potestate Pontificis.
- E**
- A**damus Ehvencrich, Societ. Jes. Ehvencr. Principiorum de usu probabilis opinionis declaratio.
- Michael de Elizalde, Soc. Jes. Recta doctrina morum.
- Ludovicus Engel, Ord. S. Benedicti. Collegium universi juris canonici.
- Henricus Engelgrave, Soc. Jes. Evangelica, Meditationes sacræ, Cœlum Æmphyreum, &c.
- S. Epiphanius Salaminæ Cypri Episcopus, Panarium contra hæreses, Anchoratum Fidei, de ponderibus, & mensuris, de vita Prophetarum &c.
- Antonius de Escobar & Mendoza Soc. Jes. Universa Theologia Moralis.
- Martinus De Esparsa, Soc. Jes. Cursus Theologicus.
- Eugenius Lombardus, idest Cardinalis Siondratus, Ord. S. Benedicti, Regale Sacerdotium.
- F**
- A**ntonius Faber, jurisperitus celeberrimus, Sabaudie Senatus Protopræs, plurima de jure egregie scripsit 4. tomis in fol. impressa, &c.
- A. Faber.*

- S. Joan. de* S. Joannes de Capistrano, Ordinis Minor. De auctoritate Papæ, in Extravagant. &c.
- Jord. Pax.* Jordanus Pax. Opera varia de rebus sacris, Episcopis, ac beneficiis.
- S. Iren.* S. Irenæus Episcop. Lugdunens. Opera multa cum notis Benedictinorum græca & lat.
- S. Isidor.* S. Isidorus Episc. Hispal. Enarrationes in S. Script. liber. Etymologiarum, &c.
- Jul. Clar. Juven.* Julius Clarus. Vide *Clarus*.
Gaspar Juveninus, Presbyter Oratorii. Commentar. Historicus & dogmaticus de Sacramentis, Institutiones Theologicae. Compendium Theologiae.
- Junip.* A Drepano Junipenus, Ord. Min. De casibus reservatis.
- S. Just. M.* S. Justinus Martyr. Opera varia græc. & latina cum notis variorum edita.

K

- Kazembk.* **K**ilianus Kazemberger, Ord. Minor. Supplement. Th. Moral. P. Patri- cii Sporer.
- Kellen.* Ludovicus Kellen, Ord. Minor. Medulla Cedri, seu Conciones Dominicales, &c.
- A Kempis.* Thomas a Kempis, Opera multa edita a Sommalo.
- Kerchm.* Simon Kerchm, Soc. Jes. Dissertatio de actibus humanis. In quantum Decretalium.
- Kerchove.* Gaudentius Kerchove, Ord. Min. Commentar. in statuta S. P. Francisci.
- Keul.* Mathias Keul, Ord. Min. Rosetum Sraphicum, seu compendium operum S. Bonaventuræ, &c.
- Krimer.* Ferdinandus Krimer Soc. Jes. Quæstion. Canonic. in quinque libros Decretalium.
- Krisper.* Crescentius Krisper, Ord. Min. Nubila Jansenismi, & Quesnellianismi, &c.
- Kulger.* Joannes Kulger, Soc. J. Tract. Theolog. Canonicus, de Sponsalibus, & Matrimonio.
- Summa Eccles. sive Instructio Confessoriorum. methodus curandi animas. Thomas Llamazavcz; Ord. Min. Theologia Scotistica.
- Joannes Paulus Lancellottus, jurisperitus celeberr. Institutiones juris canonici cum doctissimis notis.
- Carolus Lanterius, Ord. Min. Disputationes in libros Sententiarum, &c.
- Angelus a Lantusca, Ord. Min. Theatrum regularium, &c.
- Cornelius a Lapide, S. J. Commentar. in Sacram Scripturam.
- Zacharias la Selve, Ord. Minor. Annus Apostolicus.
- Laurentius Brancatius de Lauræa, Ord. Minor. Card. Polyanthea Sacror. can. coordinat. a Joanne Paulo Paravino.
- Augustinus Laurentius Soc. J. Syntagma Theologica.
- Paulus Layman, Soc. J. Theologia Moral. In libros Decretales.
- Leander a SS. Sacramento Ord. SS. Trinit. Quæstiones Morales Theologicae.
- Bartholomæus Ledesma, Dominicanus Episc. Antequitensis. De Sacramentis.
- Petrus Ledesma, Ord. Præd. Theologia Moral. s.
- Petrus Lambertus Ledrou, Ord. Eremit. S. Aug. Episc. Porphyriensis. De contritione, & attritione.
- Joannes de Legnano, J. C. in Decretales, &c.
- S. Leo Magnus I. Papa. Opera varia duobus tomis in fol. edita.
- Joannes Franciscus Leo Episc. Telesiae. Thesaurus fori ecclesiastici.
- Franciscus Leitan, Soc. J. Clypeus Pontificiæ dignitatis.
- Leonardus Lessius, Soc. Jes. de justitia & jure, auctarium, &c.
- Petrus Leurenus, S. J. Forum ecclesiasticum, forum beneficiale; De Vicario Episcopi.
- Joannes Baptista de Lezana Carmelita. Summa quæst. Regularium. Consultatoria moralia, &c.
- Franciscus Lichettus, Ord. Min. In libros Sententiarum, quodlibet, &c.
- Nicolaus de Lira, dictus communiter Liranus, Ord. Minor. Scripsit postillas, & Commentarios in universam Bibliam, in 4. libros sententiarum, in Epistolas, & Evangelia, &c.
- Tobias Lohner, S. J. Institutiones pro confessoribus, de Missa, Divino officio, &c.
- Petrus Lombardus. Vide *Magister Sententiarum*.
- Ludovicus Lopez, Ord. Præd. Instructorium conscientiæ. De contractibus, &c.
- Joannes Lorinus, Soc. J. Comment. in varios Sacræ Scripturæ libros.

L

- Labbi.* **P**hilippus Labbè, Soc. Jes. Ampla collectio Concilior. 18. Voluminibus in fol. impressa. Bibliotheca Bibliothecarum. Concordia Chronologica, &c.
- La Croix.* Claudius la Croix. Vide *Croix*.
- La Haye.* Joannes La Haye, Ord. Min. in tot. Sac. Scripturam cum versionibus, &c.
- Lallem.* Joannes Lallemandet, Ord. Min. Cours Theologicus.
- Lambert.* Prosper Lambertini, Vide *Benedictus XIV.*
- Llamas.* Hieronymus Llamas Doctor Theolog.

- Loth.* Ludovicus Bertrandus Loth, O. Præd. Resolutions Theologicæ.
- Lotterius.* Mekhior Lotterius, J. C. de re beneficiaria, &c.
- Luca.* Ioannes Baptista de Luca Card. Opera plurima canonica, civilia, &c.
- Lugo.* Ioannes de Lugo Card. S. J. De iustitia, & iure, de Sacramentis, Responsa Moralia, &c.
- Lugo.* Franciscus Lugo, S. J. frater Ioannis. De Sacramentis,
- Lullus.* Raymundus Lullus, Ord. Min. Scripsit in 4. libros Sentent. lib. de virtutibus, & peccatis, & innumera alia opera, cujuslibet generis,
- Lupus.* Christianus Lupus, Ord. S. Augustini. Opera varia in 13. tom. in fol. comprehensa.
- M
- Maillon.* Ioannes Maillonius Cong. S. Mauri. De re Diplomatica, & de Liturgia Gallicana, Iter Italic. &c.
- Macedo.* Franciscus Macedo Ord. Minor. Collationis Scoti cum D. Thoma. Medulla historię Ecclesiasticę, &c.
- Magister Sent.* Petrus Lombardus Episc. Parisien. dictus *Magister Sententiarum*, quia Theologiam redegit in sententias 4. libris distributas, quas sequentes Theologi explicarunt, & ampliarunt.
- Major.* Ioannes Major, Professor Parisiensis. In 4. libros Sententiar. in Matthæum, &c.
- Mairon.* Franciscus Mairon, Ord. Minor. *Doctor Illuminatus*, Discipulus Scoti. Fuit inventor maximi actus Sorbonici, in quo Laureandus duodecim continuis horis solvit difficultates sexaginta argumentum, in cuius memoriam, seu præmium semper unus Franciscanus actus Sorbonicus aperit, & Dominicanus alter claudit, unde in Gallia hoc currit adagium, *Franciscanus aperit, Dominicanus Sorbonicus claudit*. Scripsit in 4. libros Sentent. in Sacr. Scriptur. & plurima alia opera.
- Malderus.* Ioannes Malderus Episc. Antuerpiens. Scripsit in primam S. Thomæ. Comment. in Cantic. Cantico. &c.
- Maldona.* Ioannes Maldonatus, Soc. Jes. Comment. in præcipuos veteris Testamenti libros.
- Mangion.* Valentinus Mangionus, Soc. Ies. De Religiosa paupertate.
- Manigia.* Ioannes Henricus Manigiard. Praxis Pastoralis, seu manipulus Theologiæ Moralis.
- Mansi.* Aloysius Mansi J. C. Consultationes.
- Mantica.* Franciscus Mantica Card. De conjecturis ultim. voluntat.
- Maranta.* Carolus Maranta, Speculum aureum,
- Petrus de Marca Archiepiscopus Parisien. Concordia Sacerdotii, & Imperii, &c.
- Jacobus Marchantius, Decanus Conventus, Resolutions Pastorales.
- Petrus Marchantius, Ord. Min. Tribunal Sacramentale, &c.
- Adamus de Marsica, Ord. Min. Episc. Aquisgran. *Doctor Illustratus*. Commentar. in 4. libros Sent. Elucidarium Sacrę Scripturę, &c.
- Doctor Marta, J. C. Summa totius successionis legalis.
- Silvester Marulus. Oceanus religionum.
- Joseph Mascardus J. C. De probationibus.
- Joannes Antonius Massobrius, Archipresbyter cathedralis Alexandrię, J. U. D. Praxis habendi concursus, &c.
- Bartholomæus Mastroio, Ordin. Minor. Theologia Moralis, Philosophia, & Theologia Scholastica.
- Augustinus Matthæucci, Ord. Minor. Opus Dogmaticum officialis curię, cautela confessarii, &c.
- Silvester Maurus, Soc. Ies. *Questiones Theologicę*.
- Carolus de Mean, J. C. Definitiones ad jus civile.
- Richardus de Mediavilla, Ord. Minor. *Doctor solidus & copiosus*. Scripsit in univers. S. Script. in 4. lib. Sentent. &c.
- Bartholomæus de Medina, Ord. Præd. Expositiones in 1. & 2. S. Thomę.
- Ioannes Medina, theologus Complutensis. De restitutione, de contractibus, de pœnitentia, &c.
- Michael Medina, Ord. Min. De Pœnitentia salutari, de purgatorio, de recta Fide in Deum, &c.
- Andreas Mendo, Soc. J. Statera opinionum benignarum in controvers. Moralibus circa Sacramenta, ac præcepta Decalogi, & Ecclesię. Epitome opinionum moralium.
- Franciscus Menenius. Scripsit de origine ord. militar. &c.
- Hieronimus Mengo, Ord. Min. Flagellum Dæmonum.
- Jacobus Menochius, I. C. Papien. De presumptionib. de arbitrariis iudic. questionibus, &c.
- Cajetanus Maria Merati, cleric. regul. Observaciones, & additiones ad Gavantum.
- Julius Mercorus, Ord. Præd. Basis theologiæ moralis.
- Mercurialis Merlinus I. U. D. De Legitimata, de pignoribus.
- Martinus Meurisse, Ord. Min. Tractatus de SS. Trinitate, &c.
- Ludovicus Miranda, Ord. Min. Manuale Prælatorum Regularium, &c.

- Mireus.* Aubertus Mireus, Decanus Antuerpiensis, Bibliotheca Eccles. Origines Equestrum Ordinum, Chronica Cisterciensium, Præmonstraten. &c.
- Missorius.* Raymondus Missorius, Ordin. Minor. Disputationes criticae de non iterando Baptismo.
- Molfesius.* Andreas Molfesius, Theatinus. Promptuarium triplicis juris Divini, canonici, & civilis, seu Summa Moralis Theol.
- Molina.* Ludovicus Molina, S. J. de justitia & jure, &c.
- Momigno.* Evangelista Momigno, Ordin. Min. Directorium Superior. Regular. & Ecclesiasticor.
- Monacell.* Franciscus Monacellus. Formularium Legale practicum fori Ecclesiastici.
- Monach.* Joannes Monachus Card. Glossam composuit in sextum, & in Extravagantes communes.
- Montanus.* Petrus Montanus, Ordin. Minor. Enarratio Passionis Dominice, &c.
- de Monte Lauduno.* Guillelmus de Monte Lauduno juris peritus. Repertorium in aliquot titulos juris civilis, Commentar. in Clementinas, & Extravagantes, &c.
- Montoya.* Lucas de Montoya Or. Min. Chronica M.
- Morand.* Joannes Morandus, clericus regularis. Theologia moralis speculativa.
- Moreri.* Ludovicus Moreri, Gallus, Dictionarium Historicum, &c.
- Murator.* Ludovicus Antonius Muratorius Doctor Collegii Ambrosiani. Anecdota notis, & disquisitionibus aucta. Philosophia Moralis, Historia rerum Italicarum, &c.
- Morigia.* Paulus Morigia. Scripsit de Origine Religionum.
- Morinus.* Joannes Morinus, Cong. Oratorii. De Pœnitentia.
- Moronus.* Illuminatus Moronus, Ordin. Min. Centum Responsa, &c.
- Moya.* Mattheus de Moya, Soc. Jes. Quaestiones selectæ Morales.
- Muniessa.* Thomas Muniessa, Soc. Jes. Stimulus conscientie.
- Murga.* Petrus Murga, Ordin. S. Benedicti, Opera canonica, & moralia.
- N
- Nat. Alex.* **N**atalis Alexander, Ordin. Præd. Opera multa novissime Lucæ impressa.
- Natta.* Marcus Antonius Natta, Consilia, &c.
- M. Nav.* Martinus Navarr. Doct. Hispanus, Canonice Regul. Commentarii in jus canonic. Enchiridion, seu Manuale.
- P. Nav.* Petrus Navarra, seu Navarrus Doctor, Hisp. De damnis illatis redintegrandis, & restitutione in foro conscientie.
- de Narbon.* Didacus de Narbona. Tractatus de ætate ad omnes actus humanos requisiti, &c.
- Tibertius Navar, Ordin. Minor. Manductio ad proximam executionis litterarum Pœnitentiariæ.
- Sigismundus Neudeche, Ordin. Minor. Neudeche Schola Religiosa.
- Alexander de Nevo, J. C. Commentar. in de Nevo. Libros Decretalium, &c.
- Bruno Neusser, Ordin. Minor. Absolutissima Polyanthea Theologico-Moralis canonica.
- Hieronymus Nicolius J. U. D. Romanus, deinde Ordin. Eremit. S. Augustini. Scripsit Lucubrationes utriusque juris, Flosculos, seu Notabilia, &c.
- Laurentius Nicolartz. Compendiosa Nicolartz. praxis Beneficiaria ex concordatis Germaniæ.
- Ludovicus Novarinus, Cleric. Regul. Novarin. Anima omnium scientiarum in novum Testamentum, &c.
- Henricus, Noris, Ordin. Herem. S. August. Card. Opera varia 4. tomis impressa.
- Didacus Nugnus, Ordin. Præd. Commentar. in III. partem S. Thomæ. De Sacramentis, &c.
- O
- O** Erardus Odonus, Ordin. Minor. Patriarcha Antiochenus, Doctor Moralis. Scripsit in 4. Libros sentent. in varios Libros S. Script. Officium de Stigmatibus S. P. Francisci, quod hodie a Minoritis recitatur.
- Guillelmus Okamus, Ordin. Min. Princeps Nominalium. Scripsit in 4. libros sententiarum. Compendium Theologiæ. De Sacramento altaris, & plurima alia eximia opera.
- Oldradus cognominatus de Laude. Opus juris eruditione plenum edidit sub titulo consiliorum, &c.
- Joannes Paulus Oliva, Soc. Jes. Stromata, sive commentarium in Sac. Script. Conciones habitæ in Palatio Apostolico.
- Petrus de Onnate, S. J. De contractibus.
- Origenes Alexandrinus ob infatigabile studium cognominatus Adamantius, Clementis Alexandrini discipulus. Scripsit, teste Epiphanio, sex milia libror. & pœne in totam S. Script. Exempla græca, & latina.
- Joseph Augustinus Orsi, Ordin. Præd. M. S. P. Dissertationes Historiæ de capitalium criminum absolutione. Dissertatio Theologica de invocatione Spiritus Sancti in Liturgiis Græcorum, & Orientalium, &c.
- Hieronymus Osorius Episcopus. Commen-

- mentarius in Ecclesiasten, & Cantica, &c.
- J. Osorius*. Joannes Osorius, Soc. Jes. Conciones in Dominicis, & festa totius anni. De gloria, & nobilitate civili, & Christiana.
- Ovando*. Joannes Ovando, Ord. Minor. Discursus prædicabiles de Mysteriis Fidei.
- Oudin*. Casimirus Oudin, Ordin. Præmonstraten. Commentarius de Scripturis Ecclesiæ antiquis. Supplementum de Scripturis Ecclesiasticis a Bellarmino omissis, &c.
- Ovidius*. Ovidius Naso, Italus, Sulmonensis Poeta clarissimus. Scripsit Metamorphoseon libros 15. de arte amandi, de Fastis, Tristibus, & Ponto, in quam ab Augusto Cæsare relegatus fuit, & obiit anno Christi 19.
- Oviedo*. Franciscus Oviedo, Soc. Jes. De Fide, Spe, & Charitate.
- P*
- A. Pagius*. Antonius Pagius, Ord. Minorum. Critica Historico-Chronologica in Annales Card. Baronii.
- F. Pagius*. Franciscus Pagius, Ordin. Minorum Breviarium Historico-Chronologico. Criticum Romanor. Pontific. gesta complectens, &c.
- Pallavic.* Sforza Pallavicinus Romanus Societat. Jes. Cardin. De universa Theologia Assertiones, Historia Concilii Trident. &c.
- Paludan*. Petrus a Palude, Dominicanus. Commentar. in libros sententiarum.
- Panger*. Marinus Panger, Ord. Minor Theologia Scholastica ad mentem Scoti.
- Panimol.* Cæsar Panimolle J. U. D. Decisiones civiles, morales, criminales.
- Panormit.* Abbas Panormit. Vide *Abbas*.
- Paravic.* Joannes Paulus Paravicinus, Clericus Regul. S. Pauli, Polyanthea SS. Canonum.
- Parisius*. Flaminius Parisius Advocat. Romanus. De Resignatione Beneficiorum, &c.
- Pascucius*. Thomas Pascucius. Compendium ad Consultationes canonicas Jacobi Pignatelli.
- Pasqualig.* Zacharias Pasqualigus, Cleric. Regul. De Sacrificio novæ legis. Variar. Quæstion. Moral. & Canoniar. Centuriæ, &c.
- Passerin*. Petrus Maria Passerinus, Ord. Præd. De electione canonica. De hominum statibus, & officiis, &c.
- Pauch*. Engelbertus Pauch, Ordin. Minor. Tertia vinca Seraphica, seu Tertius Ordo a S. P. Francisco institutus.
- Pax Jord.* Pax Jordanus, vide *Jordanus Pax*, Tom. IX,
- Franciscus Pegna Rotæ Decanus. Directorium Inquisitorum.
- Pelagius, vide *Alvarus Pelagius*.
- Carolus Pellegrinus. Praxis Vicariorum.
- Pranciscus Pellizarius, Societat. Jes. Manuale Regularium. Tractatus de Monialibus.
- S. Raymundus de Penafort, Ord. Præd. Penafort. Summa cum notis Joannis, & cum integro textu sacr. Canonum.
- Gabriel Pennottus. Canonic. Regul. Later. Historia tripartita de origine Canonico-Regularium. Propugnaculum libertatis humanæ.
- Marcus Antonius Peregrinus. De jure Peregrini. Fisci, &c.
- Antonius Perez, Ord. S. Benedicti. Elucidatio 4. Evangelistarum, &c.
- Antonius, Perez, Ord. Min. In primum Librum Sententiarum, &c.
- Antonius Perez, Soc. Jes. In primam partem S. Thomæ, &c.
- Martinus Perez, Soc. Jes. De Divinis Ecclesiasticis traditionibus, de Trinitate, de Matrimonio, &c.
- Joseph Maria Perimezzius, Ord. Minor. Dissertationes Theologicæ dogmaticæ & Scholasticæ.
- Alexander Pesantius J. U. D. In universam D. Thomæ Theologiam.
- Dionysius Petavius, Soc. Jes. De Dogmatibus, de Incarnatione, de Ecclesiastica Hierarchia, &c.
- Vincentius Petra, Card. Commentaria ad Constitutiones Apostolicas.
- S. Petrus Damianus, Opera varia Parisiis impressa.
- Petrus Blænsensis. Opera varia cum notis, Parisiis impressa.
- Benedictus Petschacher, Ord. S. Beædicti. De restitutione, &c.
- Laurentius de Peyrinis, Ord. Minor. De Privilegiis Regularium, Subditus, Prælatus, Formularium, &c.
- Franciscus Phæbeus, Soc. Jes. Institutiones Juris Canonici.
- Mauritius Philippi, Ord. Min. Directorium Conscientiæ, &c.
- Joannes Chrysostomus Philippinus, Theatin. Tractatus de privilegiis ignorantie.
- Paulus Piasocius J. U. D. Archid. Varsaviensis. Praxis Episcopalis, & Ecclesiastica.
- Carolus Bartholomæus Piazza. Necrologia, seu discursus Mysteriorum Sacrorum Rituum, & Cereemoniarum in funeribus, & exequiis Mortuorum, &c.
- Jacobus Pignatelli. Consultationes Canonice. Consult. novissimæ de præcipuis controversiis spectantibus ad Fidem.

- Pineda*. Joannes Pineda, Soc. Jes. Commentar. in varios Sacre Scripturæ Libros.
- Pinther*. Franciscus Pintherau, Soc. Jes. de Attractionis sufficientia cum Sacramento Pœnitentiæ.
- Pirbing*. Henricus Pirbing, Soc. Jes. In Libros Decretales, seu juris Canonici Methodus nova.
- F. Pitton*. Franciscus Maria Pittonius Episcopus Imeric. Disceptationes Ecclesiasticæ.
- J.B. Pitton*. Joannes Baptista Pittonus. Constitutiones Pontificiæ, & Romanar. Congregationum Decisiones.
- Platea*. Franciscus Maria Platea, Ord. Min. Summa Mysteriorum Religionis Christianæ. De Matrimonio. De Censuris. De Usura, & restitutione &c.
- Platellus*. Jacobus Platellus, Soc. Jes. Synopsis cursus Theologici.
- Platina*. Bartholomæus Platina. Historia Pontificum.
- Plettemb.* Hunoldus Plettemberg, Soc. Jes. Introductio ad jus Canonicum. Notitia Curie Romanæ.
- Polancus*. Joannes Polancus Soc. Jes. Directorium ad Confessarii, ac confitentis munus rite obeundum. Appendix ad Directorium. Methodus adjuvandi eos, qui moriuntur.
- Pontas*. Joannes Pontas, Juris canonici Doctor. Dictionarium casuum conscientiæ.
- B. Pontius*. Basilus Pontius, Augustinianus. De Matrimonio.
- J. Pontius*. Joannes Pontius, Ord. Minor. Cursus Theologicus, & Philosophicus.
- Portel*. Laurentius Portel, Ord. Minor. Dubia Regularium. Responsa Moralia.
- Porter*. Franciscus Porter, Ord. Minor. Systema Decretorum dogmaticorum.
- Posnan*. Petrus Posnaniensis, Ord. Min. Institutiones Sacræ in Dominicas totius anni.
- Potestas*. Felix Potestas Ord. Minor. Examen Ecclesiasticum.
- Platus*. Hieronymus Platus, Soc. Jes. De Card. Dignitate, & Officio.
- Præpositus*. Joannes Antonius a S. Georgio S. Ambrosii Mediolani Præpositus; deinde Alexandriæ Episcop. & Cardin. in Decretum Gratiani, in 4. Decret. & Clementinas &c.
- Privitera*. Franciscus Privitera. Ordin. Minor. Manuale Antistitum, seu dextra, & & sinistra Episcoporum.
- Puteobon*. Claudius Puteobonellus, Cleric. Regul. S. Pauli. De Sacramentis, &c.

Q

- M** Arturianus Quadrati, Ord. Min. *Quadrat.* Explicatio Amos Proph. Homil. in Joëlem Prophetam &c.
- Stephan. Quaranta*, J. U. D. Summa Bullarii.
- Franciscus Quaresmius*, Ord. Min. Elucidatio Historica, Theologica, & Moralis Terræ Sanctæ, &c.
- Paulus Maria Quarti*, Cler. Regul. Rubricæ Missal. Rom. Commentariis illustratæ. De Processionibus, Tractatus Jubilei Anni Sancti, &c.
- Antonius de Quintanadueñas*, Soc. Jes. Singularia Theologiæ Moralis.
- Angelus Maria Quirinus*, Cong. Cassinensis Cardinalis, Orthodoxa veteris Græciæ Officia in latinum sermonem conversa cum Diatribis. Officium Quadragesimale Græcum recognitum, & castigatum, &c.

R

- J** oannes Rada, Ord. Minor. Controversiæ inter S. Thomam, & Scotum super 4. libros Sententiarum.
- S. Raymundus de Pennafort*. V. Pen. S. Raymund. nafort.
- Joannes Dominicus Raynaudus*, canonic. S. Petri de Urbe. Observationes Criminales, Civiles, & Mixtæ.
- Theophilus Raynaudus*, S. J. De Beneficiis Ecclesiasticis. Opera varia Moralia.
- Ferdinandus Rebellus*, S. J. De justitia, de Religione, de caritate, &c.
- Petrus Rebuffus*, J. C. Parisiensis. Praxis Beneficiorum.
- Augustinus Reding*, Ord. S. Benedicti. Theologia Scholastica.
- Justus Redn*, Ord. Minor. Opus Canonico-Politicum, &c.
- Guillelmus Redoanus*, Episcop. Nilionensis. De Spoliis Ecclesiæ, de Simonia &c.
- Valerius Reginaldus*, S. J. Praxis Fori Penitentialis. De prudentia Confessarii &c.
- Anacletus Reinffenstuel*, Ord. Minor. Jus Canonicum universum cum tractatu de Regulis juris. Theologia Moralis, & Tractatus de Bulla Cruciatæ.
- Joseph Maria Requesenius*, Soc. Jes. Selectæ Disputationes.
- Georgius de Rhodts*, S. J. Theolog. de Rhodts. Scholast.

Aloy-

- A. Ricc.* Aloysius Riccius, Canonic. Neapolitanus. Praxis aurea Fori Ecclesiastici &c.
- P. Ricc.* Petrus Andreas Riccius, Ord. Cisterciens. Synopsis, Decreta, & Resolutiones Sac. Congreg. Immunitat.
- Richard.* Richardus de Mediavilla, Ord. Minor. *Doctor solidus*. In 4. libros Sententiarum, &c.
- Richel.* Joannes Richelme, Ord. Minor. Veritas pro modestia.
- Ripa.* Joannes Franciscus Ripa, J. C. In Jus Canonicum & Civile. Responsa, &c.
- Rocca.* Hieronymus Rocca, Episc. Isolannus. Disputationes juris selectæ.
- G. Roder.* Gaspar Rodericus, J. C. De annuis redditibus, &c.
- H. Roder.* Hieronymus Rodericus, Ord. Min. Resolutiones questionum Regularium ad formam Compendii.
- Rodrig.* Emmanuel Rodriguez, vel Rodericus Ord. Min. Questiones Regular. & Canonic.
- Ronc.* Constantinus Roncaglia, Congregat. Matris Dei. Quasita Dogmatica, & Moralia, aliæque Opuscula Moralia.
- de Rosa.* Thomas de Rosa, Episcop. Cavensis. De executoribus Litterarum Apostolicar.
- Rosell.* Joseph Rosell, Carthusianus. Praxis deponendi conscientiam dubiam, & scrupulos.
- Rosignol.* Gregorius Rosignolus, Clericus Regul. S. Pauli. Opera civilia, canonica, & Theologica.
- de Rom.* Paulus Rosmer, S. J. De actibus humanis, de justitia, & jure, de Pœnitentia.
- Rota Rom.* Rota Romana, & ejus Compendium Mediolani quinque Voluminibus impress.
- Rotar.* Thomas Franciscus Rotarius, Cleric. Regul. S. Pauli. Theologia Moralis Regular.
- Rox.* Franciscus Roxas Ord. Min. Catena aurea Ecclesiæ Doctorum in Historiam Evang.
- Rubeus.* Paulus Rubeus, J. C. Annotationes ad decisiones Rotæ Romanæ, &c.
- Rubion.* Guillelmus Rubionus Ord. Min. Commentar. in 4. libros Sententiarum.
- Sa.* Emmanuel Sa, Soc. Ies. Aphorismi Confessariorum.
- Sabin.* Franciscus Sabinus Bononiensis, Ordin. Minor. Lux Moralis.
- Salam.* Alexius Salamanca, Ord. Minor, de Republica Christi.
- Joannes de Salas, Soc. Ies. In 2. 2. *Salas*. S. Thomæ. De contractibus, &c.
- Carmelitæ: Discalceati Collegii Salmanticensis. *Cursus Theologicus*, &c.
- Michael de Salom, sive Salonius Augustinianus. De justitia, & jure, &c.
- S. Salvianus, Episcopus Massiliensis. *S. Sal.* Opera varia cum notis Baluzii Pedeponti movissime impressa.
- Bartholomæus de Salutiis, Ord. Min. *Salut.* Porta salutis animæ pœnitenti patefacta, &c.
- Franciscus: Maria Samuelus, Or. Præd. *Samuel.* Praxis observanda in Ecclesiasticis sepulturis, &c.
- Joannes Sanchez, J. U. D. Disputat. se. *J. Sanchez.* lectæ.
- Thomas Sanchez, Soc. Ies. Opus Morale in Decalogum. De Matrimonio, Cœnscilia, sive Opuscula, &c.
- Sanctorius de Melfi, Ord. Min. Commentar. super statuta generalia Ord. Seraphici, &c.
- Ludovicus a Saravia, juris Pontificii Interpreter, Canonicus, & Vicarius Generalis Cæsaraugustæ. Tractatus de jurisdictione Adjutorum. *Sarav.*
- Gregorius Sayrus, Ord. S. Benedicti. *Sayr.* Clavis Regia. Thesaurus casuum conscientia. De Censuris, &c.
- Joannes Maria Sbogar, Cleric. Regul. S. Pauli. Theologia Radicalis. *Sbog.*
- Iacobus Sbrocias, seu Sbrozzins, De Sbrocc. Vicario Episcopi.
- Sigismundus Scaccia. De Appellationibus, de: iudiciis, &c. *Scacc.*
- Joannes Iacobus Scarfontionius. Animadversiones ad Lucubrationes canonicas Franciscii Ceccoperii. *Scarfont.*
- Gregorius Scherius, Ord. Min. De Deo Scher. uno, & trino.
- Antonius Thomas Schiara, Cleric. Reg. Schiar. Theologia bellica.
- Indovicus de Schildere, Soc. Ies. De Schild. principiis formandæ conscientia.
- Libonius Schmelinch, O. M. Galea sa- Schmel. lutis.
- Joannes Baptista Scottia. In selectas Scott. Pontificum constitutiones.
- Joannes Dions, natione Scotus, Sco- Scott. tistarum Parens, & Magister. *Doctor Subtilis*, & *Marianus*. Opera plurima tomis 16. in fol. Lugduni impressa.
- Joannes Maria Scribonius, Ord. Minor. *Scribon.* Pantalithia, seu summa totius veritatis Theologicæ, &c.
- Sellius. De Selectis canonicis, &c. *Sel.*
- Franciscus Selva. De Beneficiis, &c. *Selva.*
- Joseph Sessa, Iuris Utriusque Doctor. *Sessa.* Tractatus de Iudæis.
- Silvester Miazolini de Prierio, Ordin. *Silvest.* Præd.

- Præd. Magister Sac. Palat. Summa Silvestrina.*
- Simanc.* Jacobus Simancus Pacensis Episcopus. De catholicis institutionibus.
- Sixt. Sen.* Sixtus Senensis, Ord. Præd. Scripsit libros bibliothecæ sanctæ, &c.
- B. Soccin.* Bartholomæus Soccinus, J. C. Consilia, &c.
- M. Soccin.* Marianus Soccinus, prioris nepos, J. C. In libros Decretalium.
- de Sorb.* Hieronymus de Sorbo, capuccinus. Compendium privilegiorum, &c.
- D. Sot.* Dominicus Sotus, Ordin. Præd. In libros sententiarum, de justitia, & jure, &c.
- P. Sot.* Petrus de Soto, Ord. Præd. De natura, & gratia. Manuale clericorum, seu de institutione sacerdotum.
- Spe.* Franciscus Spe, Soc. Jes. Cautio criminalis, seu de processibus circa Sagas.
- Sperel.* Alexander Sperellus Episc. Eugubinus. Decisiones fori ecclesiastici, &c.
- Spondan.* Henricus Spondanus Episc. Continuatio Annalium ecclesiasticorum Card. Baronii.
- Sporer.* Patritius Sporer, Ordin. Minor. Theol. Moralis super decalogum, & Sacramentalis. Tyrocinium Sacramentale practicum.
- Stat. Ord. Min.* Statuta Ord. Min. Michaelis Archangeli a Sambuca ejusdem. ord.
- Stephan.* Stephanus a s. Paulo Carmelita. Theologia Moralis.
- Stephan. Grat.* Stephanus Gratianus J. U. D. Romanus. Disceptationes forenses.
- Stell.* Didacus Stella Ord. Minor. Commentaria in Lucam. Meditationes de amore Dei.
- Stoz.* Mattheus Stoz, S. J. Tribunal Pœnitentiale.
- Strychb.* Samuel Strychius Juris Consult. De cautellis contractuum, de successione hereditatis, de actionibus, & præscriptione.
- Suar.* Franciscus Suarez, Soc. Jes. *Doctor eximius*. De Gratia; De Auxiliis & libero arbitrio, de Angelis, de religione, &c.
- Sylv.* Sylva Sacrarum Cæremoniarum. Vide *Bucingiovann.*
- Sylvei.* Joannes Sylveira, Carmelita. Commentar. in Sacram Scripturam.
- Sylvi.* Franciscus Sylvius Duacensis Professor & decanus. Commentar. in Divum Thomam. Variæ resolutiones casuum, &c.
- T
- J. Oannes Baptista Taberna, Soc. Jes. Taber.* Synopsis theologiæ practicæ.
- Joannes Cagnatius de Tabia, seu Tabiena, Ordin. Prædic. Summa summarum.*
- Ascænus Tamburinus, Congregationis Vallisumbrosæ. De jure Abbatum, & Abbatissarum, &c.*
- Thomas Tamburinus, Soc. Jes. In Decalogum, de confessione, communionem, sacrificio, Sacramentis, contractibus, &c.*
- Vincentius Tancredus, S. J. Questiones morales, de matrimonio, de virtute religionis.*
- Adamus Tannerus, Soc. Jes. De verbo Dei scripto, & non scripto, de judice controversiarum Fidei, &c.*
- Petrus Tataretus, doctrinæ ord. min. addictissimus. Comment. in 4. libros sententiarum, &c.*
- Vide Imolensis.*
- Quintus Septimius Tertullianus Carthaginensis. Opera varia curante Jacobo Pamelio tom. 5. in fol. Rotomagi impressa.*
- Tertullianus Prædicans Michaelis Vien. ord. min.*
- Antonius Therillus, Soc. Jes. Fundamentum theologiæ moralis, seu de conscientia probabili.*
- Emmanuel Thesaurus Gomes Patritius Taurinensis. Jus regnandi Apostolicum. Philosophia Moralis. Inscriptiones, &c.*
- Bonaventura Theul, ord. min. Theologia moralis Scoti.*
- S. Thomas Thomistarum Parens, & Magister. Ord. Præd. Doctor Angelicus. Summa Theologiæ. In libros Sentent. In libros Aristotelis. In Sac. Scripturæ, &c.*
- Ludovicus Thomasinus. Congregationis Oratorii. Vetus, & nova ecclesiastica disciplina circa beneficia, & beneficiatos. Theolog. dogmatica. Dissertationes in Concilia generalia, & particularia.*
- Tiburtius Navar, Ord. Minor. Manuductio ad praxim executionis literarum sacre pœnitentiariæ.*
- Andreas Tiraquellus J. C. Parisien. De privilegiis piæ causæ, &c.*
- Jacobus Tirinus, Soc. Jes. Commentar. in vetus, & novum Testamentum.*
- Franciscus Titelmanus, ord. min. commentar. in Matth. & Joannem, in omnes epistolas canonicas, &c.*
- Franciscus Toletus, Soc. Jes. cardin. com-*

- commentar. in Evangel. Joannis .
Summa Theologiæ , seu instructio
sacerdotum .
- Tome.* Petrus Tome , ord. min. *Doctor Invin-*
cibilis . Comment. in 4. libros Senten-
tiarum . De Conceptione B. M. V.
&c.
- Tondut.* Petrus Franciscus de Tondutis . Quæ-
stiones , & resolutiones Canon. &
civiles .
- Toncl.* Hyppolitus Tonellus . Sacrum Enchi-
ridion ea , quæ ad sacrificium Missæ
spectant , ob oculos ponens .
- Tournel.* Honoratus Tournely , *Doctor Sorboni-*
cus . De Sacramentis . De suffragiis ,
Indulgentiis , legibus , censuris , &
de universa theologia , &c.
- Tostat.* Vide *Abulensis* .
- Trovam.* Joannes Baptista de Trovamala , ord.
minor. Edidit Summam , dictam *Ros-*
sella .
- Trull.* Joannes Ægidius Trullenchus , Doctor
Theologiæ . Praxis Sacramentorum .
- Turrecr.* Joannes de Turrecremata , ord. Prædic.
card. Ep. Sabinen. Disputatio de azy-
mo , & fermento , de Transubstan-
tiatione , &c.
- Turr.* Aloysius Turrianus , S.J. Summa Theol.
Moralis . De Fide , Spe , & Caritate ,
de justitia . Opuscula Theologica ,
&c.
- Tusch.* Dominicus Tuschus card. Practicæ con-
clusiones juris .
- V
- Valasc.* **T**homas Valascus , Adv. Lusitanus .
Allegationes super varias mate-
rias .
- Valens.* Franciscus Valens , seu Valente , Soc.
Jes. Concordia juris Pontificii cum
Cæsareo .
- Valent.* Gregorius de Valentia . Soc. J. Com-
mentar. in totam Summam Divi Tho-
mæ . Controvers. Fidei , &c.
- Valer.* Ioannes Valerius , Carthusianus . Dif-
ferentia inter forum conscientiæ , &
judiciale .
- Van-Esp.* Zegerus Bernardus Van-Espen . In jus
Ecclesiasticum universum , de Simo-
nia circa beneficia , &c.
- Varr.* Guillelmus Varro , ord. minor. *Doctor*
Fundatus , Præceptor Scoti . Scripsit
in 4. libros Sententiarum , in Aristo-
telem , Quodlibeticas questiones ,
&c.
- Vasq.* Gabriel Vasquez , Soc. Jes. In I. primæ
S. Thomæ , & in 2. secundæ , & in 3.
partem . De Incarnatione , de cultu
adorationis , &c.
- Veg.* Andreas Vega , Dominicanus . De justi-
ficatione , de Gratia , Fide , operibus ,
& meritis .
- Felix Venanus . In jus canonicum . *Venan.*
Ioannes Baptista Ventriglia , Episcopus
Casertanus . Praxis rerum notabilium ,
præsertim fori ecclesiastici . *Ventrigl.*
Angelus Maria Verricellus cler. regular. *Verricel.*
quæstiones morales , & legales , &c.
Ferdinandus Ughellus ord. Cisterciens. *Ughel.*
Italia sacra , sive de Episcopis Italia ,
& Insularum adjacentium .
Bartholomæus Ugolinus , Ord. Eremit. *Ugolin.*
s. Augustini . Tractatus de hæreticis ,
de censuris , & irregularitatibus , de
Sacramenti , &c.
Franciscus de Victoria , ord. Præd. Scrip-
sit in universam summam divi Tho-
mæ . Item prælectiones tresdecim de
bello , de homicidio , &c.
Claudius Vicomontius Parisiensis . Sa-
lutaris poenitentia peccatoris . *Vicem.*
Joannes Vigieus , ordin. Minor. Com-
mentar. in libros Sententiarum . *Viger.*
Henricus de Villalobos ord. Min. Can-
delabrum aureum , de Sacramentis , &
censuris . *Villal.*
Gerlacus Vintor , Vicarius ad s. Ursu-
lam Colonæ . Compendium de Sacra-
mentis . Compendium Sacrorum Ri-
tuum , & Cæremoniarum . *Vinit.*
Petrus Antonius a Venetiis , ord. min. *Viridar.*
Viridarium Seraphicum *Italice* . *Seraph.*
Dominicus Viva , S. Jes. Cursus Theo-
logicus Scholasticus , damnatæ The-
ses ab Alexandro VII. Innocentio XI.
Alexandro VIII. opus morale . De ju-
bileo , &c. *Viv.*
Franciscus Vives . Silva communium *Vives.*
opinionum .
Philippus de Volpiere , Theologia Spe- *Volpil.*
culativa , & practica .
Dominicus Ursaya , J. C. Romanus . *Ursay.*
Disceptationes Ecclesiasticæ . Practica
criminalis , &c. .
Lucas Wadingus ord. min. Annales Mi-
norum cum Indice , & continuatione . *L.Wa-*
ding.
Petrus Wadingus , Soc. Jes. De Con-
tractibus in genere , & in specie .
Henricus Wagnerech , Soc. Jes. Com-
mentarius Exegeticus in Decretales . *Wagner.*
Jacobus Weistner , Soc. J. Institutiones *Weistner.*
canonicæ .
Marcellus Vulpe . Praxis judic. Fori Ec-
clesiastici . *Vulpe.*
- X
- M**aximus Xanthorus . Divinum Xanthor.
Theatrum .
- Y
- Y**vo Carnutensis , ord. Canonico-
rum Regularium S. Augustini .
Scripsit volumen decretorum de
Divinis , & ecclesiasticis officiis &c.
Fran-

Z

*Zabarel.***F**ranciscus Zabarella Card. Commentar. in Decretales, & Clementinas, in vetus, & novum Testamentum, volumen consiliorum, &c.*Zachar.*

Adrianus Zacharia. De expositione Ss. Sacramenti.

Zacch.

Paulus Zacchias medicus Romanus. Quæstiones medico Legales.

Zambr.

Melchior Zambranus pastor Segobien-

sis. Auræ decisiones casuum conscientie.

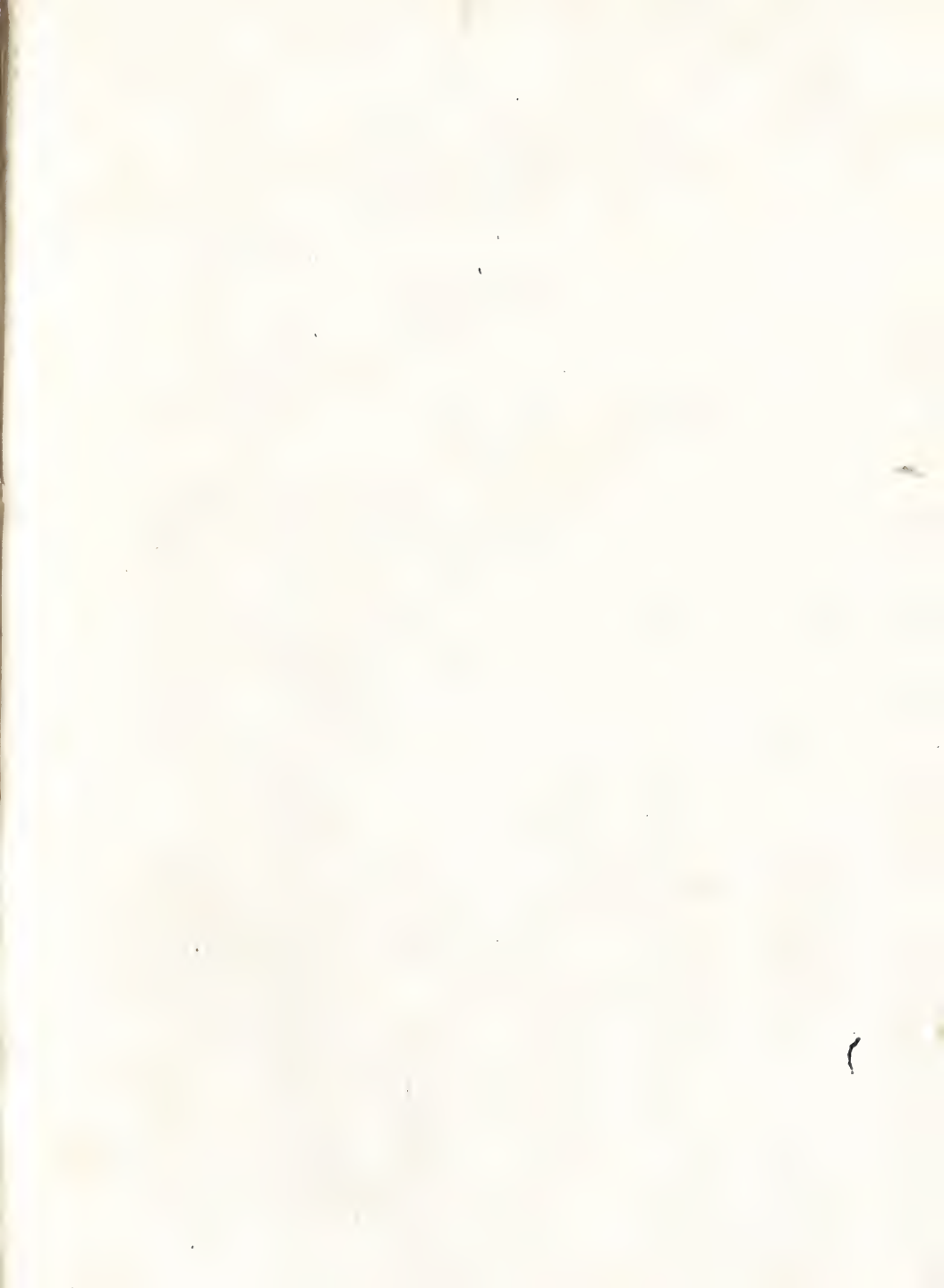
Lazius Zecchius, seu Cecchius, J. C. *Zecch.* canonicus Brixiensis. De republica ecclesiastica; &c.Thomas Zerola Episcopus Minoricensis. Praxis Episcopalis. Praxis Sacramenti poenitentia. *Zerol.*Henricus Zoesius J. U. D. Lovanii. In *Zoes.* jus canonicum universum.Franciscus Zypæus J. C. Vicarius Generalis Antuerpiæ. Responsa de jure canonico. De jurisdictione Ecclesiastica. Jus Pontificium novum. *Zyp.*

Prætermittuntur hic brevitatis gratia alii multi citati Auctores, ex quorum nomina, licet in citationibus abbreviata, de se satis pateant. Et hac ipsa ratione omittitur Index Auctorum allegatorum in Additionibus, nam facile quisque potest eos intelligere.

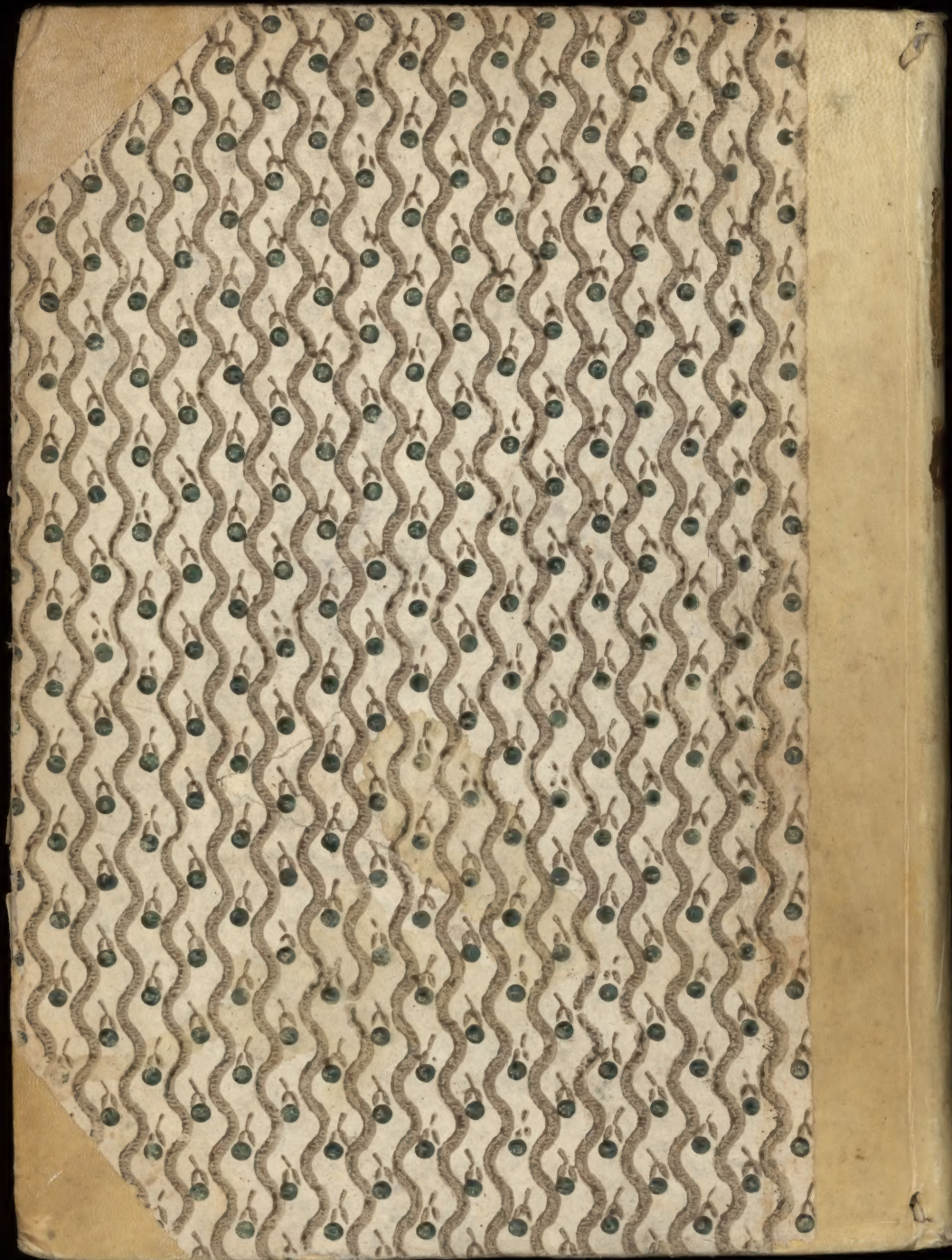
FINIS TOMI NONI.

)

8

21
FEBRUARY
BIBLE OT
VOL IX

INDEX